Biblioteca „ASTRA"
— SIBIU —
IUL 2014
22

Anul II. No. 455 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Mircure 1 Martie 1922

Infrățirea

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI C[...]ET
Director: D. TOM[...]

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . . 40 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 125 LEI

Datoria de astăzi

Noua stare de lucruri creată de războï, de sigur, că impunea țărei o politică de consolidare și refacere economică. La noi, spre deosebire de celelalte state cari au luat parte la război, din potrivă, s'a întâmplat fenomenul politic ca în loc țara să fie condusă de elemente capabile și cu experiență, conducerea ei a fost încredințată partidelor noui cari în guvernarea lor nu numai că nu s'au condus de principiile unei politici reconstructive, dar prin nepriceperea și lipsa lor de experiență, au contribuit și mai mult la dezechilibrul politic, economic și financiar.

Mai ales în timpul ultimilor doi ani, țara a fost greu încercată. Oameni fără nici un scrupul politic ajunși în diferite funcțiuni ale statului departe de a fi avut drept călăuză apărarea interesului obștesc nu s'au gândit decât la îmbogățire cu bani însușiți pe nedrept din averea țării.

In loc ca finanțele să fie ocrotite și a se căuta ca dările publice să fie ușurate prin suprimarea ohelturilor inutile, oamenii noui și-au dat toată osteneala ca să născocească sinecuri gras retribuite cu care să poată fi îmbuibați partizanii lor politici. Datorită acestui sistem, era fatal ca situația financiară să meargă din ce în ce mai rău, pregătind astfel nu numai ruina internă a țărei, dar și un complect discredit politic și financiar în afară.

Departe ca ei să se fi gândit că avem bogății naționale, cari înțelept exploatate puteau să ridice valuta noastră pe piața streină și să restabilească echilibrul financiar taât de sdruncinat din cauza războiului!... Din potrivă, o detestabilă politică economică pusă în serviciul îmbogățirilor personale, a avut drept urmare ca traiul să se scumpească, iar populația să sufere toate privațiunile.

La toate aceste neajunsuri se mai adaugă și o stare îngrijitoare pentru liniștea internă, provenită din faptul că unele dintre noile grupări politice, pentru a-și ajunge scopurile lor meschine, fiind ajutate cu bani de peste Nistru, uneltesc și ațâță spiritele la revoltă pentru a pregăti astfel dezastrul și ruina țărei.

Ne aflăm deci la o grea răspântie. Complect discreditată în afară, iar înăuntru secătuită economicește și amenințată de turburări... In asemenea împrejurări era evident că țărei îi trebue un guvern capabil și puternic, alcătuit din oameni pricepuți și cu experiență politică. Acesta nu putea să fie altul decât guvernul liberal, ale cărui mari acte din trecutul nostru istoric și politic, sunt chezășia cea mai sigură că va corespunde grelelor împrejurări prin care trecem.

Țara nu mai putea aștepta... Rănile adânci și greu de tămăduit, pricinuite de guvernarea partidelor noi, trebuesc vinecate și aceasta se impune în timpul cel mai scurt. Organismul vieței publice trebuește recladit pe noui temelii. Statele europene se găsesc în fața marelui eveniment economic de la Genua, unde se pot aștepta multe surprize pentru țara noastră. Se impune deci ca ea să ne găsească bine pregătiți. Se vorbește despre refacerea Rusiei sovietiste și despre oarecari revendicațiuni teritoriale pe care ea le va ridica la Genua. Dacă lucrurile stau astfel cine s'ar putea gândi să dea măcar un vot grupărei țărăniste, care astăzi — faptul e dovedit — e în legătură cu sovietele de peste Nistru?...

Alegerile, de care ne mai despart numai câteva zile, vor hotărî dacă poporul român poate să mai nădăjduiască în zile mai bune. Datoria noastră, a tuturor bunilor români, e să salvăm țara dela ruină. A vota cu alte partide, decât cu cel liberal, ar însemna să readucem din nou partidele de experiență la cârma țărei, care ne-au adus în starea ticăloasă de astăzi. Să lăsăm la o parte politica e interes personal sau cea de simpatie și să ne gândim cu toții numai la interesul superior al țărei și al neamului. Viitorul lor numai partidul liberal îl mai poate asigura și orice cetățean conștient trebue să se gândească bine la aceasta, când va sta în fața urnei.

Știrile zilei

Berlin. — O reprezentanță a Societăților industriale belgiene a început tratative cu delegatul sovietic Ispatiev în privința recunoașterii întreprinderilor industriale din Rusia ale societăților belgiene. Tratativele sunt într'un stadiu înaintat și pare probabil, că în cazul când sovietele vor recunoaște proprietățile belgiene, un grup mai mare de comercianți din Belgia va pleca în Rusia pentru a crea legături între cele două țări.

*

Budapesta. Ministrul Cultelor Vass a confirmat hotărârea consiliului comunal din Budapesta ca să fie concediați din serviciul comunei toți directorii de școală și profesorii izraeliți.

*

Roma. Guvernul Jugoslav a cerut un credit de 60 de milioane franci dela Elveția sub condiția că va cumpăra pentru o parte din banii aceștia locomotive și mașini. Ca garanție pentru acest credit Jugoslavia oferă printre altele o parte din recolta ei.

O impieta[...]

După ce a profanat pe eroi ridiculizând sublimul lor sacrificiu făcut pentru îndeplinirea celui mai sfânt ideal al neamului nostru, după ce în luptă pătimașă, pornită din instincte de cupiditate regionalistă partidul național nu a cruțat nicio instituție și pe nici unul din marii noștri bărbați de stat în viață, după ce prin atitudinea lui separatistă a oprit și oprește încă orice încercare de consolidare a țării și a unirii, partidul național, întocmai ca hienele, se coboară acum în criptele marilor noștri morți, le scormonește cenușa, le răstălmăcește ideile și le denaturează intențiile doar va putea găsi ceva bun de interpretat și în sprijinul scopurilor egoiste de partid.

A socoti prin opera unui gânditor, a unui poet, și a-i răstălmăci gândurile pentru a te sprijini pe tine și a-ți legitima în fața contemporanilor o atitudine mai mult sau mai puțin justificată, atunci când acel gânditor sau poet e de mult trecut în lumea celor drepți, când toată truda și scânteerea geniului lui a fost pusă în slujba unei idei protivnice cu desăvârșire ideei tale și când din lumea lui tăcută, el nu mai poate nici răspunde, nici protesta, — aceasta este desigur una din cele mai vârcioase și mai condamnabile impietăți din câte se pot cunoaște.

Nemuritorul și mult nefericitul Eminescu, cântărețul acelei neuitate doine: „De la Nistru pân' la Tisa", a fost de curând profanat de mâna impie a celor dela „Patria", pentru a le justifica nerușinata poftă a României „Dela Tisa până la Carpați".

Sfârșind vocabularul insultelor, istovindu-și fantezia născocitoare de câte calomnii și josnicii poate inventa o minte plină de venin pe lumea aceasta cei grupați în jurul „Patriei" caută astăzi prin morminte, argumente, sprijin și isvor josnicei lor acțiuni, desbinătoare de frați. Locul n'a fost bine ales, căci dacă morții sunt morți trupește, ființa lor spirituală se eternizează prin opera lor. Cugetul mare lui Eminescu trăește încă, și desigur pentru cei dela „Patria" vorbește astăzi prin versurile binecunoscute:

„O eroi! care'n trecutul de mărire
vă adumbriseți,
„Ați ajuns acum de modă de vă
scot din letopiseți,
„Și cu voi drapându-și nula, vă citează toți nerozii,
„Mestecând veacul de aur în noroiul greu al prozii...

Pentru liniștea lui și a tuturor celor adormiți, vorbește marele nostru cugetător și poet. „Patria" să citească cu atenție versurile de mai sus și să lase morții în pace. Cu puțină sforțare suntem siguri că va mai găsi destule insulte la adresa noastră și în imaginația-i înfierbântată, destul venin și destule calomnii.

Le vom primi pe toate, răbdători, cuviincioși și fără murmur.

Dar morții să fie lăsați în pace și odihna lor să fie respectată!...

Campania electorală în Cojocna

— Instigațiuni criminale și josnice calomnii ale candidaților partidului național — Campania liberală o școală pentru popor —

Știrile care ne vin din județ, cu privire la campania electorală a partidului liberal, dovedesc încă odată superioritatea morală a acestui partid.

Președintele clubului liberal din Cojocna, d. N. Bănescu, străbate de câteva zile satele din Hida și Borșa, împreună cu d. profesor G. N. Leon. Pretutindeni locuitorii îi întâmpină în haine de sărbătoare, ascultând cu evlavie cuvântările înălțătoare pe care i le țin profesorii. Nu odată învățătorii s'au ridicat mișcați spre a le mulțumi în numele poporenilor pentru școala admirabilă pe care dânșii le-o fac cu acest prilej.

Predica luminoasă a profesorului Bănescu a stârnit pretutindeni un mare entusiasm.

Adunarea poporală dela Borșa, ținută în ziua de 24 Februarie, a fost una din cele mai grandioase manifestări ale poporului din acele părți. Peste două mii de oameni, cu preoții și învățătorii în frunte, au participat la adunare. Un cor mixt admirabil a intonat cântece patriotice, învățătorii au rostit mișcătoare cuvântări, preoții români și reformați au salutat entusiast pe oaspeți. Profesorul Bănescu și-a rostit apoi cuvântarea, o frumoasă, avântată predică pentru popor, primită cu ovații de asistența imensă. Seara o șezătoare a inteligenții a sărbătorit pe oaspeți și până la miezul nopții s'a petrecut în cântece și dansuri românești.

La Sân-Mihaiu, la Almaș, la Nireș și aiurea, acelaș caracter înălțător și sărbătoresc a distins adunările candidatului liberal.

*

Alături de această luminoasă propagandă, — o înaltă școală pentru popor, cum o caracteriza un învățător, candidații partidului național nu știu să facă altceva decât să semene ura în suflete, să ațâțe la răscoală împotriva liberalilor, să calomnieze și să înjure.

Evitând adunările, ei își strâng, din fuga automobilului, în sate, agenții de propagandă lăsându-le clandestin manifeste incendiare. Intr'o comună, d. Bănescu dând peste dânșii, i-a poftit frumos să vie înaintea poporului împreună cu dânsul, să-și spună cuvântul și unii și alții, pentru ca poporul să aleagă și să chibzuiască în cunoștință de cauză. Leaderii partidului național, — dd. Hațieganu și Tamaș — au refuzat îndărătnic aceastâ invitație la luptă civilizată în râsetele poporului adunat.

In schimb, dânșii aruncă foile pline de venin, în care scriu, anonim, despre „asasinate", despre „partidul șobolanilor", despre „ciocoi".

Pentru ca lumea să-și facă o ideie de nivelul la care scoboară lupta electorală acești agenți ai distrugerei și corupției, e de ajuns a semnala argumentele agitate de d. Hațieganu împotriva adversarului său. Candidatul partidului ardelean spune prin sate că d. Bănescu e „ciocoiu în Regat" și mai spune că e acela care a pus la Cluj prețuri maximale, *pentru ca poporul să nu-și mai poată vinde ouăle(!?)*

Populația cinstită a Clujului pentru care d. Bănescu s'a ostenit o vară întreagă (și o știe și „Patria" cu articolele ei de elogii de atunci!), dar pentru care jurisconsultul nu s'a mișcat din loc, netulburat în sferele calculelor sale, această popuație necăjită a Clujului să califice armele loiale de luptă ale unui profesor de Universitate ardelean.

Noi înregistrăm simplu faptele. Dar, la timpul cerut, vom scoate manifestele incendiare, vom scoate chemările de ură și venin, calomniile și infamiile debitate în locul ideilor și vom ști să pecetluim o luptă care, în desperarea cauzei, nu mai alege armele.

Din programul liberal

Ce voim?

O politică națională

Partidul Național Liberal care și-a legat deapururea numele de renașterea României prin unirea principatelor, prin independență, prin regat, prin desvoltarea învățământului, prin băncile populare prin votul obștesc, prin expropriere și prin întregirea neamului, — va îndruma și în viitor toate puterile și toate credințele lui intereselor superioare ale țărei.

Partidul Național Liberal socotește că generațiunile cari au înfăptuit Unitatea Națională au acum datoria s'o întărească și s'o desăvârșească printr'o politică națională și democratică de ordine, de progres, de dreptate și de înfrățire socială.

Poporul românesc n'a putut birui urgia vremurilor trecute decât prin conștiința ființei sale etnice și prin simțimântul misiunei sale istorice care i-au arătat drepturile și datoriile lui.

Partidul Național Liberal va opune deci pornirilor internaționale dinăuntru și afară, nevoia stăpânitoare a întărirei naționale.

Prin aceasta el nu înțelege să nesocotească alte drepturi naționale. De aceea el vrea ca naționalitățile cari trăesc înăuntru hotarelor României Mari, întrucât vor fi solidare cu interesele Statului Român, să se bucure de cele mai întinse drepturi și ca toate — fără deosebire de rasă sau de religie — să se poată desvolta în deplină liniște, egalitate și mulțumire.

75080

Biblioteca ... — 3 —

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Opera Ungară din Cluj

— Bărbierul din Sevilla —

Minunată ca țesetură, cu intrigi reuşite, de un humor sănătos, opera comică Bărbierul din Sevilla — între operele cu caracterul dramatic, până la tragic, e o recreație, care, desăvârşeşte filosofia proverbului: „ridendo castigat mores." Şi s'a râs cu multă plăcere, Sâmbătă seara la opera ungară.

Contele Almaviva, se înamorase de o necunoscută plină de gingăşie şi de impresionantă frumuseţe, în Madrid, urmărind'o, o regăseşte în Sevilla, în grija tatălui ei adoptiv, doctorul Bartolo, un bătrân la asfințitul complet al vieţei. Acesta, se înamorează şi el de fiica sa adoptivă, Rozina, ţinând cu ori ce preţ să şi-o facă tovarăşă legitimă

Almaviva încearcă toate mijloacele să se apropie de idealul său.

Bărbierul Figaro, introdus prin meseria lui, în casa doctorului Bartolo, i se iveşte contelui, ca un fericit mijloc de a se apropia de Rozina. Il cunoscuse la Madrid pe Figaro unde-i făcuse şi-un serviciu; şi, chiar dacă umbre de şovăeli ar mai fi fost în cugetul bărbierului din Sevilla, o pungă, cu oarecare greutate, i le împrăştie pe toate, aşa că promite contelui tot sprijinul. De aici începe intriga şi situaţiile comice. Contele Almaviva, înarmat cu un bilet pentru cvartirare — cam cum s'ar petrece lucrurile azi — se introduce în casa doctorului într'o pseudo stare de ebrietate. Un frumos joc de cuvinte, cu numele doctorului Bartolo-Barbaro-Barcalo sunt bune prilejuri a-l scoate din răbdări, pe doctor, care ţine să-l lămurească asupra numelui său, până când, atrasă de zgomot, Rozina, intră în odaie, şi ghiceşte sub deghizatul hainelor şi al situaţiei pe tânărul, care în fiecare seară îi făcea serenade. Sub numele de Lindor, pentru a nu naşte bănueli doctorului, care nu ştie că Almaviva e în Sevilla, furişează un bileţel cu mărturia dragostei lui, Rozinei. Se mai introduce în casa doctorului, în altă împrejurare ca un trimis al profesorului de muzică — don Basilio — deşi aceste nici nu se gândise să-l trimită şi reuşeşte să întunece bănuelile doctorului Bartolo, şi în toată libertatea, să fure mărturisirea dragostei, de pe buzele şi obrăjorii rumenlori ai iubitei lui.

Doctorul îi surprinde, cu tot meşteşugul bărbierului Figaro, care mască, bărbierind pe doctor şi atunci într'un conciliabul cu don Basilio, hotără te data cât mai apropiată a căsătoriei cu Rozina. Doctorul găseşte prilejul — prin o scrisoare — să convingă pe Rozina, că Lindor e un impostor. Aranjamentele căsătoriei sunt gata; notarul, don Basilio, contele Almaviva, Figaro. Don Basilio încearcă să se opuie căsătoriei lui Almadiva cu Rozina; dar după un al doilea convingător argument: o pungă plină cu bani, consimte şi căsătoria e efectuată. Apare Bartolo, grăbit a sfârşi cât mai repede căsătoria; află de ce s'a petrecut şi în faţa actului oficial semnat de toată lumea şi întărit de notar, n'are încotro şi Rozina cu iubitul ei rămân definitiv căsătoriţi.

Toată reuşita operei se datoreşte exclusiv dlui *Frideric Sugar*, care a interpretat rolul lui Figaro — bărbierul din Sevilla — şi care ca voce şi ca joc de scenă a câştigat întreaga simpatie a salei. Un joc de o naturaleţă ce ar fi să nască invidia, celor ce ştiu să fie numai copii, şi cu o pătrundere judicioasă a rolului ce interpreta, dl Sugar, e bun de pus alături de marii interpretatori ai rolului lui Figaro. Cavatina „largo al factotum della citta", a fost artistic cântată şi miniatizată. Il ajută şi un fizic simpatic şi o volubilitate în vorbire, necesară în special rolului ce interpreta.

Asemeni doctorul Bartolo — dl Bela Balint, ca şi don Basilio — dl Ludovic Virag, au fost bine. Deşi a fost un debut, despre dra Ildiko Korbay, în rolul Rozinei n'am prea avea de adăugat decât că se observă că e încă în covalescenţă. Contele Almadiva, n'am putea defini ce voce sau ce şcoală are dl Ruvinski, pentru că frăgezimea întregului rol era copleşită de pianissimuri în coloriturile ariilor, cari de abia se auziau la primele bănci. In schimb a fost bine dna Ili Rozsa în menajera Berta. A cântat drăguţ aria şi publicul a aplaudat-o.

Dlui dr Brody, dirijorul orchestrei i-se cuvin laude. Dar totuşi orchestra a fost mai unită şi mai reuşită în opera Thamara, decât Sâmbătă seara. **Dar.**

Concert rusesc în Cluj

Aflăm că între 10 şi 20 Martie a. c. va avea loc în Cluj un mare concert organizat de ofiţerii ruşi din armata lui Wrangel, actualmente internaţi în lagărul din Oradea-Mare.

Programul concertului va fi compus din coruri bine executate (corul are 30 persoane), solo, trio şi apoi dansuri originale ruseşti. O neobişnuită surpriză însă pentru public va fi orchestra rusească din mandoline, chitare şi balalaici şi care va executa cântece şi dansuri ruseşti. In Oradea-Mare au avut loc până acum două concerte ruseşti cu un succes desăvârşit.

După trei ani de luptă înverşunată contra bolşevismului care s'a năpustit asupra Rusiei şi care ameninţă să ia proporţii mari, acești oameni, din marea dragoste de a restabili pacea şi liniştea în ţara lor astăzi au rămas fără ţară şi fără cămin, rătăcind pe drumuri străine, bătuţi de grijî, de nevoi şi miserie. Ţinând seamă de starea deplorabilă în care se află aceşti naufragiaţi ai soartei, purtători sinceri ai icoanei patriei în sufletul lor sbuciumat, ar fi un gest nobil din partea publicului Clujan ca să ia parte în număr cât mai mare la acest concert. Pe lângă programul ales şi original, publicul nostru va contribui prin prezenţa lui numeroasă la strânsele legături de prietenie ce trebue să fie între noi şi ei, căci dacă vremea îi va mai purta vreodată în Rusia, ei nu vor uita dragostea cu care au fost primiţi în mijlocul nostru şi ajutorul ce le-am dat în clipe grele prin cari trec acum.

CLEMENCEAU ŞI PADEREWSKI

Richard Strauss povesteşte cu întoarcerea sa din turneu următoarea anecdotă amusantă cu privire la o întâlnire între Clémenceau şi Paderewski.

Paderewski apare în audienţă la Clémenceau, care primeşte pe maestru cu următoarele cuvinte:

Mă bucur nespus de mult de a primi pe renumitul muzicant, pe distinsul pianist... la care Paderewski răspunde:

„Viu ca prim-ministru la dv., excelenţă!"'... „Ce decădere!" îi răspunde Clémenceau.

ECOURI

Cel mai mic dirigeabil din lume

In parcul de aviaţie din Rumabine, s'a făcut, cu mare succes, încercări cu dirigiabilul cel mai mic din lume.

Acest avion care a fost cumpărat de Spania pentru a întreprinde o călătorie de 1000 Km., cu o viteză de 75 Km. pe oră, are 1400 m. c.

Incap 5 pasageri. Este prevăzut cu două motoare de 40 cai şi are 30 m. lărgime şi 12 m. înălţime.

Invăţătură pe viaţă

Universitatea din New-York posedă o „rara avis", întreţine un student care de patruzeci de ani bate treptele Universităţii şi care până acum şi-a luat toate doctoratele posibile.

Nu trebuie ca nimeni să creadă că e vorba de un zelos, un dornic de cultură. Din contră încă din copilărie fusese disperarea tuturor profesorilor săi, fiind totdeauna clasificat ca cel mai leneş elev.

Un unchiu bogat a vrut însă să-i joace un frumos renghiu.

A lăsat la moartea lui un testament prin care se da o importantă rentă lui William Cullen Brigant Kemp (acesta e numele „vecinicului" student) cu o singură condiţie: Ca atâta timp cât va încasa renta, să fie student şi să urmeze regulat cursurile astfel că au trecut de atunci patruzeci de ani şi studentul nostru încă urmează cursurile Universităţii.

Mulţi din foştii lui colegi sunt profesori, dar lui nu-i pasă nimic. Renta e mare şi poate trăi din belşug.

Iată însă că anul acesta o mare întristare îi cuprinse pe studentul perpetuu. Nu mai exista nici un curs pe care să nu fi urmat şi era ameninţat să-şi piardă renta.

Cancelarul Universităţii îi veni într'ajutor căci înfiinţă noui cursuri şi renta studentului fu salvată.

Muzica belgiană la Paris

Sub înaltul patronagiu al d-lui Galffier d'Hestroy, ambasador al Belgiei la Paris s'a organizat pentru 18 şi 19 Februarie un festival de muzică belgiană la care s'au executat diferite opere absolut inedite sau neexecutate încă la Paris.

In afară de numele deja cunoscute publicului parisian ale compositorilor Jengen şi Leken se aflau pe programul acestei serbări cele ale d-lor Leon Dubois, actual director al conservatorului regal din Bruxelle, Auguste de Boeck, organist, director al conservatorului din Malines, Charles Scharres unul din cei mai străluciţi pianişti belgieni şi Albert Dupuis, director al şcoalei muzicale din Verviers, care a obţinut Marele premiu al Romei.

Pentru cultivarea poporului

Direcţiunea şcolii medii de stat din Huedin, ne trimite spre publicare rândurile de mai jos, cărora le facem loc în coloanele noastre cu o deosebită plăcere:

Tinerimea română din Huedin a aranjat Duminecă în seara zilei de 12 Februarie a. c. în sala de gimnastică a şcoalei medii de stat o foarte reuşită producţiune teatrală urmată de dans. Venitul curat în sumă de Lei 3111·50 este destinat pentru scena teatrală dela şcoala medie a statului. Au făcut suprasolviri următorii domni: O. Goga fost ministru 100 lei; Dr. S. Kubaszek medic 100 lei; Dr. Slăvoacă medic 70 lei; Dr. Iosif Pop primpretor Demetriu Pop secretar com., Popa şeful staţiei Huedin, Dr. S. Varna advocat, L. Kabay măcelar şi C. Iudovits comerciant, fiecare câte 50 lei; Dr. V. Paşca medic, 40 lei; S. Knof comerciant 30 lei: I. Şancu, David Israel, E. Moldovan pretor, M. Marincaş cassar, T. Toader preot, Dr. G. Gall advocat, fiecare câte 20 lei; Fr. Martits veterinar 15 lei; Aug. Grif primresp. fin., Gh. Rusu preot, Dr. Popescu consil. jud., A. Szabó, I. Căianu secretar com., Ilieşiu subl., Ivan subl., P. Agrişan preot, T. Lung inv. N. Pop inv., I. Buisan inv., I. Benţe inv., C. nţin pl. maj. şi L. Nagy pantofar, fiecare câte 10 lei; I. Pecea, T. Lehene şi N. Gaişiu, fiecare câte 5 lei.

Direcţiunea şcoalei medii de stat din Huedin aduce şi pe aceasta cale mărinimoşilor suprasolvitori cea mai vie mulţumită şi recunoştinţă.

✤ FOIŢA ZIARULUI „ÎNFRĂŢIREA" ✤

Giovanni Verga şi „Cavalleria rusticană"

Moartea lui Giovanni Verga a luat Italiei pe unul din cei mai robuşti şi mai originali scriitori, pe care i-a avut vreodată.

In ţara în care cei mai mari scriitori chiar Ariost, Tasso, Foscolo, Carducci şi astăzi Gabrielle d'Anunzio au defectul de a fi prolicşi, singur Verga şi cu Leoparde posedă această virtute artistică, care se numeşte condensare.

S'a zis uneori că Verga se aseamănă cu Maupassant; prin această nevoe de comparaţie, care e instinctiva în orice critică şi oricărui scriitor.

Cu toate că această apropiere mulţumeşte şi pe unul şi pe celalt, nu e decât superficială.

In realitate Maupassant scrie concis, fiindcă subiectul conceput e scurt şi câte a rânduri mai mult ar fi de prisos.

La Verga din contră în fiecare nuvelă şi în fiecare roman ai putea adăo a dublul sau triplul, fără a creia vreun neajuns scrierii.

Felul său de a scrie e uneori aşa de concis că trebue să faci sforţări mari, pentru a subînţelege ceia ce nu e scris şi chiar pentru a dezvolta subiectul sugerat.

Din oricare din nuvelele sale un scriitor poate să construiască un roman.

Exemplele cele mai tipice sunt; Cavalleria rusticană, Lupoaica şi Lupta dintre St. Pascal şi St. Roch.

O asemenea originalitate, un astfel de geniu în ţara romanelor şi a poemelor, în ţara lui Giuseppe Monti şi a lui Alexandru Manzoni a fost principala cauză, care a împiedecat pe Verga de a deveni popular şi ar fi murit sărac şi poate destul de necunoscut marelui public, fără întâmplarea „Cavaleriei rusticane".

Se ştie că în 1890, Mascagni avu ideia să aducă pe scenă subiectul Cavaleriei rusticane.

Mascagni era atunci un tânăr şef de orchestră, încă necunoscut şi ceru lui Verga autorizaţia de a se folosi de nuvela s'a, rugându-l de a nu fi prea pretenţios în ce priveşte drepturile de autor, cel puţin pentru primele reprezentaţii, totdeauna nesigure.

Varga, care a fost scriitorul cel mai puţin interesat în chestiunile băneşti răspunse prietenilor lui Mascagni, că autoriza încercarea scenică a acestuia fără a-i cere nimic, dacă piesa va fi jucată într'un singur teatru, fără a cânta să fie popularizată.

In caz când opera sa ve fi reprezentată pe mai multe scene, atunci bineînţeles el va pretinde drepturile cuvenite de autor.

Prima reprezentaţie a „Cavaleriei rusticane", la teatrul Costanzi fu triumfală unul din cele mai mari succese care s'au cunoscut în Italia şi din acea seară se putea prevede că Cavaleria rusticană va fi jucată şi pe scena teatrelor din întreaga Italie.

Verga, foarte modest vorbi cu editorul Sonzogno şi pentru a simplifica lucrurile însărcină pe cel mai bun amic al său, Giuseppe Giacosa, de a cere editorului şi lui Mascagni, odată pentru totdeauna suma globală şi fantastică de... 5000 lei!

Credeţi poate că editorul şi Mascagni au trimes ... această sumă derizorie lui Verga, bătându-şi joc de naivitatea sa?

De loc Editorul răspunse că această cerere e exorbitantă, că Verga nu e decât un scriitor neînsemnat al Siciliei, absolut necunoscut şi îi oferi modica suma de... 500 lei!

Gicaosa nu-şi dădu osteneala să discute preţul şi sfătui pe Verga să reclame pur şi simplu drepturile care i erau recunoscute prin lege, drepturi pe care tribunalele i le acordară cu toată rezistenţa editorului. Şi în loc de 5000 de lei pe care Verga îi cere odată pentru totdeauna, el a câştigat mai mult de 300000 lei cu Cavalleria rusticană în musică.

Datorită acestei sume a putut să guste în luminoasa Sicilie,

— *otium cum dignitate.* —

Scrisoare deschisă

Secretarului Partidului Național, din partea dascălului Iuliu

Iubite vere!

Cele trei scrisori publicate de tine în „Patria" și adresate mie, m'au atins prin forma lor literară și tonul lor sentimental... Când zic însă că m'au atins, nu vreau să înțeleg prin asta că m'au înduioșat, căci, dat fiind scopul lor vădit politic, mi-am dat de la început seama că forma lor quasi-literară este o formă de circumstanță și că tonul lor sentimental este anume ales pentru a putea impresiona mai mult și a convinge deci, mai lesne.

Răspunzându-ți la rândul meu, ție de la început, iubite vere, să știi că nu mai sunt așa naiv, cum mă credeai odinioară, și cum singur afirmi, de vre-o trei ori, în scrisorile tale...

Poate, de l, n'oiu fi eu așa de p iceput ca tine în ale politicei, așa de meșter în a trage sforile și a momi oamenii cu vorbe meșteșugit alese... dar, am și eu, te rog să mă crezi, atâta bun simț și atâta înțelegere, ca să'mi dau seama de rostul vremii în care trăesc, de poftele și relele oamenilor cari mă înconjoară și, mai ales, dragă vere, de rostul subitei tale dragoste pentru mine, cel uitat și nesocotit atâta vreme de tine...

De aceea trimițându-ți această scrisoare, să știi că mă adresez mai mult secretarului din tine, iar nici de cum vărului... Și mă adresez lui pentru că spune, în cele trei scrisori, o sumă de neadevăruri, pe cari nici rudenia și nici omul din mine nu le poate trece cu vederea, neadevăruri pe cari în nici un caz nu ți le pot ierta pentrucă știu bine că nu sunt pornite din naivitate ci din altceva...

Să știi deci dragă Dle Secretar al partidului național că:

1. În pactul nostru cu guvernul, nici scris nici verbal, nu este implicată tipografia sau banca dascăli or. Aceste 2 instituțiuni dască ești au fost pornite cu trei luni înainte, din inițiativa Comitetului Central, independent de orice scopuri politice. (vezi procesele verbale!)

2. Statificarea e unica condițiune p ntru care astăzi și în viitor, pârtinim și servim credincioși guvernul.

Această condițiune dela tine și dela ai tăi nu am fi putut-o cere nici peste 1000 d ani, căci baza politicei voastre este medievalismul în locul evoluției și păstrarea dârză și neștirbită a privilegiilor celor 100 de înși, în locul democrației.

Tu însuți — în calitate de secretar al unui partid, declari că statificarea este o chestie prea complexă care nu-ți poate permite să te declari categoric... Ba, pentru a te prezenta om cu vederi mai moderne, afirmi că ești pentru statificare, dar numai după ce statul nostru va deveni democratic. Nu-ți dai seama tu, împărțitorule de înțelepciune, de câtă lipsă de logică dai dovadă, chiar față de mine, un „naiv" prin afirmația asta ieftină!..

Voi vreo-câțiva, cari la Alba-Iulia în actul fundamental al nostru, ați aservit statul român ideilor și scopurilor noastre de castă, n'aveți nici azi curajul să puneți prima temelie a democrației: școala de stat.

Cum cugeți tu democratizarea vieții de stat prin o educație cetățănească robită intereselor voastre medievale, când această sistemă de mult își doarme somnul de veci prin muzeele și filele mucezite ale istoriei veacurilor trecute!..

Cum cugeți tu edificarea unui stat român democratic, prin educația separatistă a celor 14 confesiuni, cari reprezintă și interese străine de neamul nostru?!...

În genere voi juriștii ce idei superficiale aveți despre edificarea și democratizarea statului prin școală?!

Afirmi că ai tăi au pretins asimilarea salariilor învățătorilor confesionali cu a celor de stat. Dar chiar în aceasta stă păcatul vostru cel mare fiindcă prin aceasta puneți minoritățile într'o situație superioară nouă încă pentru o 1000 de ani și pe banii noștri încă...

Vezi aici devenim noi luptători neîmpăcați, fiindcă noi vrem democratizarea și unificarea culturală a țării iar voi luptați pentru sistemul statului unguresc oligarhic de ieri, în care până și inspectorul școlar era jurist.

Voi, juriștii partidului național, când observați la frații din vechiul regat, o democrație deja înjghebată, o ridiculizați și o atacați învățătorii emancipați de Spiru Haret (partidul liberal) ajung să fie prefecți și oameni conducători în viața statului; la noi faceți batjocură din dascăl, chiar și atunci când el posedă o cultură mult superioară unui jurist. Ori poate, tocmai pentru aceea?...

Democrația din vechiul regat o numiți orientalism iar aici în Ardeal primiți cu în ânfare titlurile de „Măria Ta" și tot cu îngânfare vă trimiteți biletele de vizită, pe cari să lăfăește obraznic o coroană și o emblemă care nici nu vă aparține.

Nu vă dați seama că sunteți rezultantele unei educații înapoiate și că prin urmare nu veți putea modela democrația viitorului.

Ne amenințiți — vere — că vom fi păcăliți de liberali, că nu ni se vor îndeplini postulatele noastre.

Te asigurăm că noi nu putem fi păcăliți fiindcă nu luptăm pentru portofolii ministeriale ci pentru principii, pe cari partidul liberal le-a și încris deja în programul său.

Faptul că guvernul este nevoit astăzi a se târgui cu Sașii și cu Ungurii pentru susținerea școalelor lor confesionale din budgetul statului, este *vina voastră*, cari ați decretat la Alba-Iulia o autonomie umflată și demagogică, exact autonomia lui Jászi Oszkár dela Arad.

Și tocmai voi, în calitate de juriști, veniți acum să învinuiți guvernul, de greutățile cu cari luptă pentru consolidarea cât mai trainică a neamului nostru?...

Știi Tu, că astăzi minoritățile au dreptul, acordat de voi, de a reclama de trei ori atâtea subvenții pe seama învățământului confesional decât noi, de carece au mai multe școli decât noi?! De ce nu v'ați gândit atunci la asta?!...

Ați fost atât orbiți, atât de nepriceputi că n-ați avut nici cutezanța de a institui la universitatea din Cluj o facultate teologică, ca să avem unde ne crește preoții academici, pe când minoritățile din Ardeal știu să o reclame la București.

Prin ceea ce ați făcut voi atunci, n'ați făcut altceva decât ați lăsat să treacă niște momente *unice* pentru consolidarea românilor de aici, fără să știți să le utilizați!... Păcatul acesta vă va urmări totdeauna!... În schimb însă ați desconsiderat tagma învățătorească dela început! Cum s'a făcut că resortul instrucțiunii din Cluj n'a avut la secția învățământului primar măcar un singur învățător... d. e. în calitate de subdirector?!

Și încă un lucru: în vechiul regat învățătorul și preotul trăesc în cea mai mare armonie, sunt factori uniți în serviciul culturii, iar la noi sistemul de ierarhie, de umilire mai bine zis, a introdus o discordie nefirească între acești doi factori importanți ai satelor?! Cine poartă oare vina dacă nu voi!?... Pentru îndreptarea tuturor acestor rele, vor învățătorii să intre în parlament, iar nu pentru altceva.

Și-ți mai spun una iubite vere și domnule secretar: întoarcerea copilului rătăcit nu se va face din partea noastră nici când, căci noi vom căuta totdeauna alături cu progresul și cu democrația și cum ambele nu sunt pe la voi, înțelegi și tu de ce sprijinim guvernul liberal...

Dacă faci bine sau rău rămânând acolo unde ești... treaba ta... Dar de sfaturile tale, vere, să mă scutești, căci avem în viață două drumuri deosebite de acum înainte. Sănătate și voe bună.

Cluj, 25 Februarie 1922.

Al tău vr,

DASCALUL IULIU

Încă o palmă...

Este în văzul tuturor cetățenilor desmățata campanie de calomnii și insulte deslănțuită de pressa opozițională împotriva partidului național-liberal...

Așa zisa *„teroarea liberală"* stăpânește ca o bolnăvicioasă obsesie capelele înfierbântate ale adversarilor noștri politici, și nu e zi în care suszisa pressă să nu scorncească — cu o criminală lipsă de bună credință — câte o minciună câte o nouă calomnie pe scena partidului liberal, prin care în naivitatea lor cred că vor reuși să producă diversiuni în opinia publică și să scadă din popularitatea mereu crescândă a partidului nostru.

— Una din aceste calomnii, împrejurul căreia cei interesați au bătut asurzitor toba, zile de-arândul, a fost și aceia că actualul guvern, pentru a scăpa pe timpul alegerilor, de profesorii secundari din Satu-Mare, cari, dragă Doamne, ar fi fiind naționali, a ordonat concentrarea lor pe la diferite garnizoane din țară.

Ori serviciul pressei din ministerul de interne, a trimis recent următoarea telegramă, venită chiar din Satu-Mare:

„Rog desmintiți in modul cel mai categoric știrea apărută în „Adevărul" că profesorii dela liceul Mihail Eminescu, din Satu Mare ar fi fost concentrați din motive politice.

E păcat ca localul sfânt al școalei să fie târât în modul acesta în luptele politice"

Cititorii noștri și toți oamenii de bună credință au prilejul încă odată să se convingă la ce mijloace necinstite recurg adversarii noștii în lupta electorală de astăzi și câtă bază trebue să pue pe toate afirmațiile și atacurile lor.

După atâtea desmințiri și demascări, desmințirea bravilor și cinstiților sătmăreni, constitue o nouă palmă dată acelora cari au scoborât o luptă corectă și civilizată de principii, în noroiul bârfelilor și minciunilor cele mai degradatoare palmă pe care orice conștiință cinstită va înregistra-o cu o nețăgăduită satisfacție.

Hotărârea Germanilor

Hotărârea minorității de naționalitate germană, atât din Ardeal și Banat cât și din Basarabia, va aduce desigur o nouă mărturie „necredinciosului Toma" care e partidul național, de dreptatea cauzei pentru care luptă partidul liberal.

E știut doar și recunoscut de toți că sașii din Ardeal și Banat au organizația atât politică cât și culturală mai puternică și mai dezvoltată decât a tuturor celorlalte naționalități din granițele acestor provincii, inclusiv românii; iar în Basarabia, germanii din sud au o alcătuire economică care poate rivaliza cu cele mai înfloritoare din restul țării. Zilele trecute, în congresul dela Sibiu, după o aprigă dezbatere, au decis ca să dea ajutor guvernului liberal, pentru consolidarea țării și îmbunătățirea vieții, rupând astfel cu trecutul, când partidul național era acela spre care se îndreptau toate speranțele minorităților. Acum, când acțiunea acestui partid, din motive de egoism politic, a devenit o anexă a companiei Stere, Lupu-Cocea, răspândind dincoace epidemia demagogismului de care suferă opoziția din vechiul regat, minoritățile s'au convins că nu mai au nimic de așteptat dela bărbații politici ardeleni care le promiseseră marea cu sarea la Alba Iulia și în realitate nu le-au adus decât mizeria și scumpetea. De acea în unanimitate au decis alăturarea forțelor lor la actualul guvern, în vederea îmbunătățirilor de tot felul care trebuesc aduse statului, după perioada de trei ani de triste încercări ale guvernelor Federației și averescanismului pe spinarea populației țării. Atunci cu ce mai pot justifica domnii ardeleni naționali, separatizmul lor politic și administrativ? E recunoscut că administrația actuală a provinciei transcarpatine bună sau rea, e o moștenire a trecutei administrații care s'a dituat odată cu armatele lui Makensen. După mărturia însăși a Sașilor și germanilor, capacitatea administrativă a Consiliului Dirigent și-a specialiștilor din partidul național, nu a făcut decât să compromită din ce în ce mai tare situația pe care a găsit-o aci regimentele românești. Astăzi, competența acestor „domni", și așa zisa lor popularitate e pusă la grea încercare de hotărârea dela Sibiu. Se vor fi convingând atât d. Iuliu Maniu cât și d. Vaida, că vechii lor tovarăși încep ca să-i părăsească, în neputința acestora de-a mai face târg comun cu niște incapabili, a căror forță stă doar în bârfelile ce le publică împotriva vechiului regat și în discursurile sarbede ce le țin sătenilor, cu scopul de-a rupe câteva scaune de deputat. Germanii au dat proba unei serioase pregătiri sufletești, pe care n'am pus-o niciodată la îndoială. Atâta timp cât au văzut perindându-se la cârma statului guverne de operetă ori de mascaradă, au continuat ca să ție legătura cu singurul partid, care în lipsa altora, le dădea oarecari iluzii că lucrurile se vor transforma în bine și că se va ajunge la sfârșit la o îmbunătățire economică a țării.

Astăzi când e deoparte prestigiul partidului național s'a năruit cu desăvârșire, iar pe de alta, actualul guvern, care posedă încrederea maselor, și-a întins ramificația de partid și în Ardeal, germanii se alăturează de partidul și de guvernul care le dă singurele garanții serioase.

Desmințirea unor insinuațiuni

— Pentru „Voința" —

Nu de mult ziarul „Voința" a publicat cu litere bătătoare la ochi că d-l Dr. Ion Mateiu ar fi destituit, din motive politice, pe doi învățători din Câpușul de Câmpie. Informația aceasta dată cu ropul vădit de a discredita guvernul și pe candidații lui, primește cea mai complectă desmințire, prin rândurile de mai jos, pe cari le oferim cititorilor noștri pentru a vedea încă odată sinceritatea pătimașei campanii ce se duce împotriva liberalilor cât și **Voinții**, pentru o mai serioasă meditare.

Iată rândurile primite:

Onor. Redacție,

In „Voința" cu No. 151 s'a scris de un naționalist din circumscripția Ludoșul de Mureș că d-l Dr. Ion Matei venind în Câpușul de Câmpie spre a-și rosti vorbirea- program, a destituit pe doi învățători din acea comună pe motivul că nu i-a găsit acasă spre a fi de față și ei la întrunire.

Ca unul care cunosc foarte bine situația din ocolul Ludoșul de Mureș, demnit categoric această informație tendențioasă pe care o taxez drept ceea ce e-o ordinară minciună. Atrag tot odată atenția și a **Voinței** și a informatorului ei, că cu asemenea manopere necistite nu se pot câștiga simpatiile poporului ardelenesc și că oameni cari umblă cu asemenea tertipuri n'au ce căută în Parlamentul țării.

Mulțumindu-vă, etc.

Moldovan
advocat.

Orice alt comentar, credem c'ar fi de prisos!

REG. 32 OBUZIERE CLUJ.

Având nevoie de un maistru armurier. Doritorii se pot adresa cu actele necesare.

Colonel:

1534 VLĂDESCU.

INFORMAȚII

Ministerul industriei și comerțului a intervenit pe lângă cel de finanțe ca taxele vamale pentru mașini și accesorii importate de industriile încurajate de stat să poată fi consemnate la oficiile vamale respective de îndată ce aceste mașini sau accesorii intră în țară.

Aceste taxe astfel consemnate vor putea fi reclamate în termen de trei luni de industriile care pe baza legii de încurajare a industriei naționale sunt scutite de taxele vamale pentru mașini și părți de mașini.

Grație măsurei acesteia se pune capăt pagubelor la care erau supuse până acum industriile române din cauză că d'abia la sosirea mașinilor în țară trebuiau făcute formalitățile necesare pentru scutirea de taxe vamale, ceea ce provoca reținerea mașinilor la punctele vamale, enorme taxe de magazinat și chiar deteriorarea mașinilor întrucât punctele vamale nu aveau adeseori loc potrivit pentru adăpostirea lor.

*

Sâmbătă după amiazi a avut loc la direcția generală din București o conferință la care au luat parte: directorii și subdirectorii de serviciu.

S'a discutat între altele și chestiunea guarzilor militari la CFR., propunându-se două soluțiuni și anume: transformarea actualului corp de gu rzi într'un corp de jandarmerie, care să se recruteze la fel cu jandarmii rurali, pentru care este nevoe de o lege votată de Parlament, sau de ființarea guarzil r militari și înființarea de paznici armați de calea ferată.

Procesul verbal al acestei conferințe, cu reorganizarea guarzilor, va fi înaintat direcțiunei generale, care, desigur, va soluționa în bine această importantă chestiune spre mulțumirea ceferiștilor.

*

In urma intervenției direcțiunei generale CFR., făcută la Ministerul agriculturei, s'au aprobat pentru cantoanele de cale ferată, să li se dea câte un hectar de pământ de fiecare canton drept împroprietărire.

Aceste terenuri vor servi cantoniorilor respectivi pentru cultură.

*

Dl colonel Const. Dumitrescu, șeful comisiei de delimitare a frontierei româno-ungare a lucrat eri după amiazi cu dl I. G. Duca ministru de externe.

*

Eri Duminecă, locuitorii șvabi din Banat au deschis o expoziție de vite din acel ținut.

Ei au invitat la deschiderea expoziției Ministe ul de domenii, oferind președenția dlui Alex. Constantinescu.

Ministerul a delegat pe dl inspector general zootechnic ca s.-l reprezinte la această solemnitate.

D. George C. I. Bercaru vicepreședinte al societății sub ofițerilor din România a lansat, în numele acestei societăți un apel către alegători prin care sfătuește pe membrii suszisei societăți de-a da voturile lor listei național-liberale.

*

Direcțiunea generală a vămilor, a trimis instrucțiuni punctelor vamale în ce privește modul de aplicare a scutirilor de taxe vamale ce se acordă industriilor încurajate.

*

Comisiunea superioară de valută, întrunindu-se ieri la ministerul de finanțe, a hotărât se nu mai permită la export nici un fel de acțiuni românești.

*

Revista ilustrată „Cosinzeana", care a reapărut de anul nou în Cluj, urmează să fie din ce în ce tot mai interesantă și mai atrăgătoare! Felurimea articolelor și mulțimea ilustrațiilor de actualitate, fac din „Cosinzeana" o revistă plăcută de nelipsit în fiecare familie.

Numărul 4, care a apărut acuma, dă interesante vederi din Rusia în a patra iarnă de domnie a Sovietelor împreună cu un articol despre cele ce se petrec în această țară. In frunteă foii este noul Papă Pius al XI-lea, iar în corpul revistei se mai poate vedea: Castelul dela Bran, dăruit de orașul Brașov M. S. Reginei Maria, — reședința papală, din Roma; vestiul cercetător al polului Sud Shachleton, care a murit în săptămânile trecute, pe când se ducea pentru a treia oară la polul sud și multe alte încă.

*

In urma măsurilor luate zilele acestea, comisiunea despăgubirilor își va reîncepe în curând lucrările.

*

Ministerul de industrie va elabora un nou regulament pentru vânzarea și distribuirea mărfurilor din depozitele ministerului.

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele albucă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și tălpilor de prezent á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyar 1 în fața magazinului Gyorșáru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87. 1278

In atențiunea Dlor Comercianți

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai fine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresă arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27
GHERLA 1515

Zilele acestea va sosi în Capitală un transport de 300 vagoane de cărbuni aduși de industriași în vagoanele ce ne-au fost restituite de Germania.

*

D. Eftimie Antonescu, comisarul general al României pentru executarea tratatelor, a plecat la Roma, unde va lua parte la conferința statelor succesoare.

Imediat după treminarea conferinței, d-sa va pleca la Belgrad, unde va reprezenta România la conferința Micei Antante, ca expert technician, iar apoi va pleca la Genua.

*

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalații de lumină, transmiteri de forță, sonerii, telefoane. In depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1416

Nu te năcăji cu croitoreasa!

Cumpără vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipos Cluj P. Unirii Nr. 17. 1514

Exportul din Ardeal liber

— Cri. au aderat la conferința de a Porto-Rose intensificarea transporturilor —

In urma dispozițiunilor date de ministerul comunicațiilor, între Simlăul Silvaniei, și Oradia, se pune în funcțiune încă un tren, până în prezent fiind numai unul singur. S'au dat iarăși ordine ca să schimbe itinerarul trenurilor din Beiuș, astfel că la Oradia să aibă legătură cu trenurile pentru București.

Din stocul vagoanelor repartizate Ardealului, care erau reținute în vechiul regat, au început să fie restituite, astfel că transporturile interne se vor intensifica de acum pe fiecare zi.

Transporturilor de cherestea de pe valea Mureșului li s'au dat o mare extensiune. Tot așa s'au urcat mult transporturile de sare, ciment și vite.

Sunt foarte multe cereri de vagoane pentru exportul de gips, piatră și cherestea, cărora însă, încă nu li s'au putut da curs.

Direcția căilor ferate române a aderat la hotărîrile luate în conferința dela Portorose.

De acum vom avea libertatea exportului din Ardeal. Restricțiunea aprobărei de vagoane pentru export s'a ridicat. Conform hotărîrilor dela Portorose, toate vagoanele din parcul comun vor fi indicate cu inițialele CFR. și un număr convenit putând trece astfel toate granițele.

Aceste operațiuni vor dura maximum o lună de zile după care se va putea face exportul cu toate vagoanele de care dispunem.

Ungaria s'a grăbit să accepte convențiunea a fel că numai la noi avem astăzi peste 500 vagoane intrate în Ungaria cu diferite mărfuri în aceste condițiune.

Un apel

Invățământul technic (propriu zis, nu mai corespundea de mult cerințelor crescânde ale progresului industrial, — pentru a umple un gol simțit, — oameni competenți, la Cluj, încă din 1919 au creat școala Technică Medie, singura în țară, care luptă și acum cu greutăți mari, pentru a putea forma elementele de care se simte atât de nevoe — Tehnicieni și specialiști cari să secondeze pe ingineri. —

Ori cu mijloacele slabe ce ne stau la dispoziție, (fără mașini fără laborator, etc. etc.) este imposibil a complecta cultura Tehnică și experiențele practice ale studenților cu toate sacrificiile din partea tuturor (studenți și profesori). Când însă se prezintă câte o ocazie, o sesizăm cu multă bucurie.

Actualmente studenții școalei Tehnice, în dorința lor de progres, fac toate sforțările supraomenești să poată să meargă la [illegible] cu ocazia expoziției din acest oraș. Cu toții conștienți de foloasele pilda și învățăturile ce pot trage din vizitarea instructivei expoziții, putând cu aceasta ocazie vizita și cerceta diferite instituțiuni, fabricele cu organizațiile și utilajul lor modern. Dar cum e și natural sforțările lor vor fi zadarnice dacă din afară nu li se întinde o mână de ajutor.

Aducând aceasta la cunoștința oamenilor de bine, Fabrici, Bănci, etc. cari doresc un viitor industrial temeinic Români-Mari, îi rugăm călduros să contribue la pregătirea viitorilor noștri Tehnicieni.

Ing. Georgescu
prof. școl. Tehnică M. Cluj.

Dela Camera de comerț

De mai mult timp negustorii Clujeni și cei din provincie au observat că mai multe mărfuri pe care le cumpărau erau contrafăcute. Din această cauză ei erau nevoiți a vinde publicului consumator mărfuri falșificate care nu corespundeau calității astfel că întâmpinau o mulțime de dificultăți. Deoarece controlul acestor fabricate la noi este foarte slab și noi nu avem timbrul uniunei fabricanților lipit pe ori și ce produs, abuzul falșificării la noi se face foarte ușor. Intr'o discuțiune avută zilele acestea, membrii Camerii de comerț din localitate au luat hotărârea ca să redacteze și să înainteze autorităților superioare din București un memoriu prin care cer să se ia măsurile necesare ca aceste falșuri să înceteze.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Un dar al M. S. Regele Alexandru

Logodnicul A. S. Principesa Marioara, M. S. Regele Alexandru, ca un semn de dragoste pentru populațiunea Capitalei, a trimis eri, primăriei, înainte de a părăsi București, un dar de 60 mii lei prin ministrul Serbiei d. Ciolac Antici.

Suma, după dorința M. S. Regelui Alexandru, va fi împărțită de primărie, celor nevoiași.

D. Corbescu, președintele comisiunei interimare a adresat în numele comunei, prin d. Ciolac Antici, o entuziastă scrisoare de mulțumire regelui Alexandru pentru acest dar,

Partidele maghiare și Partidul socialist

— Partidul socialist rămâne în afară de Uniunea Maghiară — Cari sunt consecințele? —

S'ar părea că sunt două partide cari nu-și afirmă întru'atâta puterile și nu fac atâta risipă de vorbă prin ținuturile unde s'au ales locurile pentru candidaturi. E în primul rând partidul socialist, care are în tot Ardealul 3 candidați, și cu un fast ceva mai mare, în cele două partide maghiare, național maghiar și cel poporal. Uniunea cari le acoperе nu a reușit până acum să dea decât o pildă aparență de unitate în fața alegerilor, căci cele două grupuri rămân deosebite.

Foarte mulți Unguri sunt însă rămași și în partidul socialist. In preajma alegerilor Uniunea a voit să-i cheme în sânul ei și pe dânșii. Când s'a făcut propunerea se spera foarte mult la o înțelegere. Acum însă, socialiștii înțelegând că Uniunea caută să le restrângă drepturile au refuzat definitiv la unire.

Consecințele se văd:

1. Acolo unde toți ungurii au interes ca să nu pună candidat ungur, socialiștii pun ei un candidat, care deși știe că nu va reuși, face sforțări mari pentru ale eri.

2. In ținuturile ungurești alegătorii unguri s'au împărțit în grupuri și dau astfel posibilitate de reușită candidaților români.

3 In locurile unde nu au candidați, socialiștii unguri fac propagandă contra ungurilor din partidele Uniunei maghiare.

De aceea mulți se interesează astăzi dacă din cauza socialiștilor Uniunea maghiară va mai putea strânge toți Ungurii din Ardeal într'un singur partid politic.

Medicamentul

sigur contra călbazei este, CALBAZA, se află în Dej la farmacia „Minerva" 1419

La Cafeneaua
EUROPA
Joia Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu pret eftin
UNIO
Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Cronica externă

Luni 27 Februarie 1922

Prim ministrul Italiei a anunțat oficial toate statele participante la conferința dela Genua, că din cauza evenimentelor din politica internă, desbaterile conferinței au fost amânate până după rezolvirea crizei de guvern din Italia.

D-nii Poincaré și Lloyd George s'au întâlnit Sâmbătă la Boulogne. Aproape întreaga discuție s'a făcut în jurul recunoașterei sovietelor de către Franța. Se știe că guvernul francez din punctul acesta de vedere e în divergență de păreri cu cel englez. D. Poincaré crede că nu este oportun de a trata cu rușii pe picior de egalitate, înainte ca ei să recunoască datoriile guvernelor țariste și înainte ca Rusia sovietistă să dea garanțiile necesare pentru respectul proprietății private.

D. Lloyd George în ceeace privește refacerea Rusiei, e de părere ca să se procedeze la o desvoltare graduală a întreprinderilor private și a transacțiunilor oficiale, iar întreprinderile oficiale să se facă numai în cazul când cele particulare vor reuși.

In orice caz d-sa e de părere că un acord franco-britanic îl consideră esențial în rezolvirea crizei economice europene.

Dacă se va ajunge la o înțelegere între Franța și Anglia, întrevederea dela Boulogne nu e decât ratificarea acordului stabilit în urma tratativelor care au urmat mult timp între Paris și Londra.

Către luminătorii Satelor

Ca unul a căreia inimă a bătut și bate la fel cu a voastră, îmi permit să stăm de vorbă și pe această cale, ca nu cumva ne dumerirea ce s'ar putea naște mai târziu, să fie de natură a ne reproșa reciproc o nepăsare condamnabilă, tocmai în aceste momente, când noi ca luminători suntem datori să stăm strajă neadormită la postul de onoare.

Dându-vă samă că în milioanele de săteni dorm energiile ascunse ale naturii, comoara cea de preț a neamului și rezerva lui de viață, ați muncit fără preget în cei patru pereți de școală pentru a trezi și pune în valoare însușirile înăscute ale poporului, dezvoltându-i pe lângă alte sentimente, pe cel patriotic, cu care înarmați, neam ajuns idealul — visul de veacuri — unirea tuturor Românilor sub a singură stăpânire.

Cinstea se cuvine întreagă vouă, pentru că și la bine și la rău, ați luat parte alături cu poporul. Urmează să vă bucurați și să vă mulțumiți cu atâta? Nu, pentrucă socotesc că opera nu e terminată, că este chiar deabea începută. Această unire câștigată cu prețul atâtor jertfe trebuește consolidată, pentru ca generații de generații de acum înainte, să se poată bucura de sfântă libertateă de astăzi. Pentru aceasta trebuește demânatq pretuindeni sămânția iubirii frățești, și în ciuda tuturor dușmanilor neamului cari cantă să desbine frate de frate, să intindem cu toții mână frățească pentru binele iubitului nostru neam și a scumpei voastre Patrii.

Azi mai mult ca oricând, nu-i de ajuns să vă duceți regulat la școală; trebue să vă coborâți în mijlocul poporului și cu toată credința, cu toată energia, cu tot sufletul și căldura inimii să-l luminați și îndemnați pe calea cea sănătoasă. Arătați-i în mod deschis că pe lângă binevoitori, sunt — acum după războiu — minți rătăcite și periculoase, cari prea puțin le pasă de țară și de neam; gândul lor fiind să ajungă cât mai sus, chiar dacă ar rămânea singuri pe ruinile țării ca păsările de noapte cobitoare.

Faceți-vă dar datoria ca adevărați apostoli! Puterea nepriceputilor, ambitioșilor și nepoftiților s'a văzut în cele două din urmă guvernări. O știți și o simțiți cu toți. Faceți-o cunoscut țărănimei pentru ca nu cumva să mai preșească. In deajuns cu experiențele acestor oameni, care ne-au adus pe calea economică la faliment și la imposibilitate de trai iar pe calea cinstei între popoare la desconsiderația tuturor.

Pentru îndreptarea relelor s'a impus venirea la cârma țării a partidului național liberal în frunte cu marele I. I. C. Brătianu și în a cărui minister — spre mândria noastră au intrat toți oamenii de valoarea și de bine ai neamului.

Partidul liberal și-au pus în program salvarea țării, însă pentru aceasta are nevoie să fie ajutat ca în sentul țării să aibă liniștea necesară unei bune conlucrări.

Tot Românul conștient este dator acum mai mult ca ori când să pună umărul pentru binele țării; orice șovăire, orice pas greșit ne poate da prăpastiei, ne poate da pe mâinile străinilor din afară, cari sunt în înțelegere cu cei din țară și atunci va fi vai și amar — de noi și de neamul nostru.

Fiți atenți luminători ai satelor. Dați-vă samă că 'n mâna voastră sta viitorul neamului și porniți la lucru. Invățați pe săteni să se ferească de vorbele blânde ale acelor ce l-au amăgit, căci nu mai este timp de încercări periculoase, când la mijloc este în joc existenta scumpei noastre țări.

Aceste sunt convingerile unui coleg, independent de alte considerațiuni și vi le împărtășește cu credință că vor găsi ecou în sufletului vostru; a fi altfel, ar însemna să negați trecutul de muncă atat de frumos și speranțele ce și-a pus țara, prin însăși locul ce-l ocupați.

Un coleg.

Știri externe

Viena. — In parlamentul german, s'au pus n discuție dificultățile de pașaport în călătoriile din Austria în Germania și viceversa. In cursul acestor desbateri mai mulți oratori au cerut să se înlesnească aceste călătorii între cele două țări. Cu această ocaziune **„Wiener Morgenzeitung"** atacă aspru procedarea Germaniei. Și spune între altele:

Constrângerea de a avea pașapoarte n'a impiedicat pe îmbogățiții de războiu să se eschiveze de la plata dărilor. Nici o graniță n'a impiedecat pe principii prusieni să-și transporte în automobile averea lor în Elveția sau Olanda. In felul cum a fost tratată Austria în zilele acestea în parlamentul german trădează vechiul dispreț al politicei prusiace față de Viena. și e o noua mărturile că Austria în toate chestiunile trebue să se bizue numai pe propriele ei puteri. In criza prin care a trecut, Austria n'a căpătat nici un ajutor du partea capitalului german care se interesează foarte viuxde Rusia, Argentina și chiar Franța. Ba mia mult, în germania sunt partide care se preocupă pentru ca Burgenlandul să ajungă iarăși în stăpânirea ungurilor, iar provincia alpină să se declare pentru un plebiscit pentru german". a. b.

Viena. — In parlamentul austriac se fac toate sforțările pentru a se forma o nouă majoritate parlamentară. In urma acceptării tratatului din Praga partidul național german, a ieșit din majoritate trecând în opoziție. Așa că guvernul austriac nu dispune actualmente decât de o majoritate de trei. Cum în consiliul național austriac se pregătesc mari lucrări legislative în legătură cu noile credite realizate, va fi nevoe de o majoritate mai mare. De aceea urmează acum tratativele între guvern și diferite artide pentru a creea această majoritate.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Luni 27 Febr.: Defraudatori moderni
Marți 28 Febr.: Defraudatori moderni
Mercuri 1 Martie: Chip de oglindă
Joi 2 Martie: Chip de oglindă
Vineri 3 Martie: Doamna puiifar
Sâmbătă 4 Martie: Doamna puiifar
Duminecă 5 Martie: Doamna puiifar

CINEMA UNIVERSITĂȚII

Luni 27 Febr.: Jurnalul peregrinului
Marți 28 Febr.: Jurnalul peregrinului
Mercuri 1 Martie: Să nu ne mărităm
Joi 2 Martie: Strigătul inimei
Vineri 3 Martie: Strigătul inimei
Sâmbătă 4 Martie: Strigătul inimei
Duminecă 5 Martie: Fiica curtizanei

CINEMA URANIA

Luni 27 Febr.: Ravengar Prt. III
Marți 28 Febr.: Ravengar Prt. III
Mercuri 1 Martie: Ravengar P. III
Joi 2 Martie: Ravengar Prt. IV
Vineri 3 Martie: Ravengar P. IV
Sâmbătă 4 Martie: Ravengar P. IV
Duminecă 5 Martie: Sub masca neagră

Plecând în străinate
primim cominei de

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner
cu prețul criginal al fabricelor, primul și cel mai mare magasinde piane din Ardeal. Schimbăm piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.
I. TRISKA Cluj, Str. Saguna (fosta Bartha M.) No. 14.

Cine a jefuit și înfometat România-Mare

— Când conducătorii partidului național român acuză de această crimă partidul liberal, uită că miniștri ai finanțelor și comerțului au fost d-nii Aurel Vlad, V. Bontescu și Tăslăuanu —

Ce a făcut și ce va face partidul liberal

Organele autorizate ale partidului național român duc o campanie fără rezervă împotriva partidului liberal și a guvernului venit la cârma țării.

In afară de manifestele semnate de comitetul executiv al partidului de sub președinția d-lui Manin apar zilnic articolele de presă cele mai scandaloase, scrise de oamenii cei mai lipsiți de bună credință.

„Tribuna Banatului", care apare la Temișoara, publică un articol, intitulat: „Vin lăcustele" care începe cu aceste cuvinte:

„Frați plugari bănățeni, puneți leuștean la fereastră că vin strigoi și aprindeți tămâie în casele voastre că vine necuratul cu toată ceata lui, pregătiți-vă sufletul de moarte, că vin lăcustele!

„50 de ani au supt sângele fraților noștri din regat, de 50 ani rod rodul muncei acestor frați subjugați, acum sunt gata să năvălească și în mândrul nostru Banat, să ne înhame și pe noi la carul încărcat de păcate a trecutului lor plin de grozăvenii, să ne bage din nou în iobăgia milenară, de cari credeam că suntem scăpați".

Oamenii în numele cărora se fac aceste afirmațiuni, adică conducătorii partidului național, sunt cei mai puțin îndreptățiți să îngădue a se publica astfel de injurii la adresa partidului liberal.

Din vechiul Regat nu s'au dus până acum în Transilvania decât trupele române cari au desrobit poporul cinstit și muncitor al ardelenilor și bănățenilor.

Sub fostul guvern liberal de la 1919 administrația Transilvaniei a făcut-o Consiliul dirigent și dacă de peste Carpați au venit în Regat foarte mulți și înalți demnitari, de aicea n'au fost trimeși acolo decât foarte puțini.

Azi, guvernul n'a numit în Ardeal nici un prefect din vechiul Regat, iar partidul liberal a îngăduit la foarte puțini candidați de-ai săi să se ducă de aici ca să candideze acolo.

Lozinca conducătorilor liberali se deosebește, însă, foarte mult de aceia a partidului național, fiindcă, în vreme ce tovarășii d-lui Vaida-Voevod vor ca Ardealul să fie numai al partidului național, liberalii cer ca el să fie al tuturor ardelenilor și-al tuturor românilor.

*

In ce privește a doua afirmațiune, care pretinde că liberalii au supt 50 de ani sângele țăranilor din Regat și se pregătesc acum să-i sugă și al ardelenilor de peste Carpați spunem următoarele acelora pe cari prietenii d-lui Vaida se trudesc să-i mință:

1) Partidul liberal a împărțit el cel dintâi pământ sătenilor în România.

2) Acelaș partid a întocmit la 1907 legile de învoeli agricole.

3) La 1917 a înscris în Constituție exproprierea a peste două milioane hectare pământ.

4) Tot la 1917 a introdus votul universal și

5) La 1918 a dat cunoscutul decret de împroprietărire, prin care se fixa prețul de cumpărare a pământului cu 20 și nu cu 40 după cum l'a modificat generalul Averescu.

Partidul liberal venit din nou la conducere, va revizui, în vechiul Regat, tabelele de împroprietărire, fiind că o bună parte din pământul expropriat de el a fost dat de guvernul Averescu, nu celor cari au luptat în războiu ci dezertorilor cari au rămas sub inamic.

Tot partidul liberal va da pământ și țăranilor din Ardeal, care-l vor plăti, eftin și direct Statului, iar nu prin băncile de speculă particulare, cum se face azi prin banca Agrară a îmbogățitului Bontescu.

Guvernul d-lui Ion I. C. Brătianu, prin ajutorul unei politici economice și financiare, bine chibzuită și cinstit condusă, va normaliza traiul și va spori valoarea banului.

*

Dar, ziarul partidului național, din Timișoara, mai spune:

„Liberalii sunt aceia, cari ne-au adus sărăcia, în care gemem astăzi, liberalii sunt aceia, cari ne-au gătit iș ne vor nimici toate băncile noastre".

Pentru ca țăranii ardeleni și toți oamenii cinstiți de peste munți să vază cât de nedrepți sunt conducătorii artidului național cu adversarii lor amintim următoarele fapte:

Partidul liberal, după desrobirea noilor teritorii, n'a stat la conducerea țărei decât 4—5 luni, de unde a trebuit să plece fiindcă nu putea să semneze tratatul de umilință și de robire economică, dela Saint-Germain.

După guvernul liberal a venit acela al d-lui Vaida, cu Aurel Vlad la finanțe și Bontescu la industrie și comerț; iar după guvernul Vaida a venit acela al d-lui Averescu care a avut ministru de comerț pe Tăslăuanu.

Cei mai necinstiți miniștri, de când există țara românească, mică sau mare, n'au fost alții decât ardelenii Vlad, Bontescu și Tăslăuanu.

Câteși trei au fost dați afară din guvernele Vaida și Averescu pentru hoțiile pe cari le-au făcut.

Consiliul dirigent a importat coroane neștampilate și-a exportat aur, a luat grâne, petrol și sare, din vechiul Regat și le-a trecut peste graniță în Serbia. Miniștrii Bontescu și Tăslăuanu au exportat alimente din țară și-au importat șampanie. Din cauza acestei politice mizerabile, este azi înfometat nu numai Ardealul dar și vechiul Regat.

D-nii Aurel Vlad și Bontescu, excluși câtva timp din partidul național sunt azi din nou tovarășii d-lor Maniu și Vaida.

In acest caz, populația din Ardeal, care este azi mințită și înșelată, trebue să știe că nu partidul liberal a săvârșit-o ci oamenii partidului național.

Daca dorești să cumperi

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely și Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

Cele mai ieftine reviste!

Cea mai ieftină revistă de modă **MODEWELT**
Prețul 6 Lei. Conținând modele de vestminte, albituri, și broderii. Pe lângă aceste se poate citi, romane și literatură frumoasă, 24—30 pagini. Mai departe se pot găsi toate revistele de modă engleză și franceză pentru vestminte, costume și pălării de ex. Elite, Die Dame. Costumes Manteau, Album Tailleur, Revue Parisienne, Les belles modes de Paris, Paris succes, Les Grandes Modes de Paris, Revue de Chapeau, Chic Paristen. Femme Chic, Femina, Paris Elegant, etc. etc. 1267

Cereți și comandați numai la:
Librăria LEPAGE Cluj.

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV, **DEJ**
fabrică trass, trass-var și ciment de trass,
TRASS înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.
Prospecte și certificate oficioase gratuite.
Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.
TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!
Reprezentanți în toate centrele industriale.
Scrisori și telegrame: **TRASSIA—DEJ.**
Representant pentru județul Cojocna și Turda-Aries:
Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Cipariu No. 3. 1401

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Concurs.

Societatea „Ocrotirea Orfaniler din Războiu" Regionala IX Cluj, Strada Cogălniceanu No. 8, publică concurs pentru 3 impiegați de biurou, dintre cari unul ca ajutor de contabil cu praxa corespunzătoare.

Condițiile de numire și salarizare se pot află la Biroul Regionalei în orice zî dela orele 8—14.

Candidații vor prezenta actele de studii de bună purtare și certificat de situația militară.

Societatea „Ocrotirea Orfanilor din Războiu" Regionala IX. Cluj.

Cursuri de vară:
Învățătorii, absolvenți ai cursurilor de vară, vor găsi toate informațiile necesare, înceeace privește situația și examenele lor în primul număr al Buletinului Oficia' ce va apare cât de curând.

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase
Salonul de modă alui
Wartenberg
Cluj, Calea Victoriei 13 1275
fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj.** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de **15 Martie a. c. orele 9 dimineața** se va vinde prin licitație publică fortată în localul „Casei de Imprumut pe Amanet" Societate Anonimă, Cluj, Calea Victoriei 35, toate obiectele „Prețioase" și „Efecte" cu scadența până la 15 Februarie 1922 și cari nu au fost rescumpărate în termenul legal.

Casa de Imprumut pe Amanet
Soc. An. Cluj
1536 DIRECȚIUNEA.

Cine nu crede că și azi se pot găsi locuri unde
să mănânce bine și eftin
sa viziteze **Restaurantul „Aurora"** din Strada Iuliu Maniu No. 6 unde se servește Dejun, Prânz și cina pentru minimatuma de 126 lei pe Săptămâna.
1537 CASIAN PASCU

TUNGSRAM
Depozitul Central:
Tungsram s. a.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.
1290

Opera de asanare morală

Ce se lucrează la Ministerul comunicațiilor

— Stârpirea abuzurilor și jafului — Suprimarea sinecurelor și favorurilor — Infrânarea cheltuelilor — Un apel către funcționari. Revizuirea contractelor oneroase

Opera de stârpire a abuzurilor și jafului, a favorurilor și cheltuelilor neînfrânate, a risipei banului public, — într'un cuvânt opera cea mare de asanare morală și materială a început și la ministerul comunicațiilor, acolo unde, — ca și la ministerul industriei — a fost mai cu îndrăzneală jefuit Statul. Guvernul a luat și aci toate măsurile pentru ca prin eforturi comune ale tutulor serviciilor acestei vaste administrațiuni să se poată contribui la ridicarea economică a țărei, la restabilirea creditului ei, spre a o scăpa de starea grea în care se găsește.

Angajamente de cheltueli contra legei

Din cercetările făcute până acum la acest minister, s'a constatat că s'au efectuat angajamente de cheltueli care n'au fost constituite conform legei contabilității generale a statului. Mai mult, ministerul de finanțe nici nu avea măcar cunoștință de modul cum se făceau cheltuelile și încasările la acest departament care absoarbe aproa pe o treime din bugetul general al Statului.

S'au angajat pățî însemnate fără să existe fonduri de acoperire, lucru care a produs o mare perturbare și un adevărat haos în operațiunile acestui minister.

La ministerul comunicațiilor, ca și la acela al industriei, mai puțin ca ori unde nu s'a ținut în seamă că de la o bună gospodărie atârnă așezarea pe baze solide a bugetului Statului.

Nedreptățirea funcționarilor.

La ministerul comunicațiilor s'a mai putut constata că sunt unele departamente care au fonduri speciale și disponibilități mai mari decât la altele. Din această cauză la primele s'au putut acorda funcționarilor gatificații duble și triple, pe când la celelalte nu s'a putut acorda de cât foarte puțin sau de loc.

Asemenea nedreptate care s'a făcut unora dintre funcționarii statului, trebue să dispară pe viitor. In acest sens s'au luat deja măsuri.

Pentru a se putea ajunge la un tratament omenesc al funcționarilor, ministerul a luat măsuri de a desființa toate serviciile inutile, iar funcționarii să se repartizeze la serviciile unde este nevoe, pentu ca munca lor să fie mai spornică, mai bine apreciată și mai bine recompensată.

Revizuirea contractelor oneroase și stârpirea risipei

Contractele oneroase, încheiate de ministerul comunicațiilor, sub fostul guvern averescan, vor fi toate revizuite. Acelea cari n'au fost puse în executare sau care n'au fost până acum îndeplinite ingăduite sau tolerate sub diferite motive ce nu pot justifica absoluta lor necesitate, vor fi anulate.

Pe viitor nu se va putea face nici un angajament, fără respectarea legei de contabilitate generală a Statului. De asemenea nu se poate face efective, cu toată plata, care nu va corespunde unei necesități evidente și absolut stabilite pe baza unor justificări prealabile, izvorâte dintr'o bună și gospodărească în trebuințare a banului public.

Pentru ca plățile ordonate să se poată face efectiv, cu toată promptitudinea impusă de obligațiunile Statului recomandațiunile trebuesc făcute cu toată chibzuința necesară și după o prealabilă înțelegere cu ministerul de finanțe.

Intr'un cuvânt, orice cheltuială, cât de mică, va trebui să fie bine justificată, iar cheltuelile de favoare sau inutile au fost cu totul suprimate.

Reducerea automobilelor

Un capitol important de la ministerul comunicațiilor, este și acela al automobilelor. Și în această privință s'au luat măsuri ca, de aci înainte, să se înfrâneze și cheltuelile cu automobilele.

Intrebuințarea pe viitor a automobilelor de către direcțiunile dependinte de acest minister, a fost cu totul oprită.
a fost cu totul prită.

Serviciul de automobile va fi redus la strictul necesar, căci asemenea mijloace de locomotiune reprezintă pentru stat un lux costisitor, care nu-și are locul în momentele grele prin care trece țara.

Un apel către funcționari

In dorința ca munca fiecăruia să fie cât mai bine recompensată, ca veniturile statului să fie sporite printr'o bună și cinstită administrație — spre a se putea face față nevoilor aas de mari impuse prin dezorganizarea produsă de războiu — ministerul face apel la patriotismul și dragostea de muncă a tutulor funcționarilor.

Spre a putea duce la îndeplinire această grea sarcină, roagă pe toți aceia cari au în mâinile lor administrațiunea avutului public, să pună toată grija ca să nu se strecoare nimic care ar putea prejudicia interesele Statului sau care ar putea să-i îngreuieze sarcinile.

Urmând această cale, obișnuindu-se a privi avutul Statului ca al lor propriu, punând aceiași ordine și gospodăriile în administrarea lui ca în treburile lor individuale, se va ajunge de sigur la ridicarea țărei din grelele obligațiuni ce au decurs din starea produsă printr'o tulburare de echilibru general și printr'o guvernare destrăbălată, necinstită și nefastă ca cea averescană.

Citiți pag. 8-a

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

FUNCȚIONARĂ cu patru clase civile, curs de comptabilitate posede limba română, maghiară, caută un post Cluj. Adresa la ziar. 1527

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilată. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invocală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanti, Industriași Comercianti cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenti, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administratia ziarului Infrățirea

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu prompt.

Articole frumoase de droguerie
au sosit la parfumeria
D'or
Piata Unirii No. 5. 1385

ADONIS POPOV
Avocat și sub șef de Serviciu Contencios al Direcției Generale C. F. R.
Fost avocat al Dir. Monopolurilor Statului și al A. E. G. Societ. Tramvaielor Electrice.
Consultații scrise ori verbale asistență în materiile: comerciale, financiare, vămi, monopoluri, chirii, specula, justiție militară, administrative. Cluj, Str. Regală No. 41, ore: 2—5; 7—10 p. m.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Reclama este sufletul comerțului

MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE

DIRECȚIUNEA DE PODURI ȘI ȘOSELE DIN TRANSILVANIA, BANAT ȘI P. UNGURENE

No. 1531—922. Cluj, la 24 Februarie 1922.

Publicațiune.

Direcțiunea de poduri și șosele din Transilvania publică concurs pentru asigurarea furnizărei materialului de impetruire, necesar pe șoselele naționale din județul Timiș-Torontal, Sălagiu și Sătmar pe anul 1922—23

Ofertele sigilate se vor înainta până la orele 11 a. m. în ziua de:

20 Martie pentru județul Timiș-Torontal și Sătmar,
18 Martie pentru județul Sălagiu.

Ofertele cari sunt până la 100.000 Lei se vor înainta respectivelor servicii de poduri și șosele și anume:

pentru județul Timiș-Torontal—Timișoara.
pentru județul Sălagiu—Zălau,
pentru județul Sătmar—Careii-Mari,

sau la Direcțiunea de poduri și șosele Cluj, Strada Berde 2.

Ofertele mai mari ca 100.000 Lei se vor înainta numai la Direcțiunea din Cluj.

Ofertele se pot face pentru cantitatea întreagă a materialului de impetruire sau pe sectoare și cantități mici.

La oferte se va anexa recepisa despre depunerea a 5 la sută din suma ofertată, care servește ca garanție. Se va putea depune și efecte garantate de stat ca garanții.

Ofertele se vor deschide la orele 11 ziua și luna specificată mai sus.

Oferte sosite mai târziu și ofertele telegrafice sau suplimentare nu se vor lua în considerare.

La licitație pot fi prezenți ofertanții sau reprezentanții lor.

Lucrările și condițiunile se pot vedea la Direcțiunea de poduri și șosele sau la respectivele servicii, unde se vor primi și eventuale lămuriri.

Intreprinzătorul la la cunoștință, că cantitatea de pietriș prescrisă se poate reduce până la 50 la sută. 1538

Publicațiune.

Regtul 81 Infanterie Dej, în conformitate cu art. 72 și următoarele, din legea contabilității publice, va ține în ziua de 23 Martie 1922 ora 9 în cazarma „Cuza Vodă"

licitație publică
cu oferte închise, pentru **furnizarea**
CARNEI

necesare corpului de la 1 Aprile 1922 la 1 April 1923.

Ofertele vor fi închise și întocmite după legea de mai sus, vor fi prezentate Regtului până la 20 Martie a. c.

Condițiunele și caetul de sarcine se pot vedea în fiecare zi de lucru la serviciul aprovizionarei.

Comandantul Reg. 81 Inf. Dej
Colonel: ȚUȚUIANUU. 1535

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Brișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Direcțiunea Generală a Căilor Ferate Române.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința celor interesați că în conformitate cu acordurile încheiate la Portorose între statele succesoare a'le fostei Monarchii Austro-Ungare, s'a hotărât restituirea reciprocă a vagoanelor aparținând particularilor și societăților de închiriere făcând parte din statele succesoare și care vagoane fuseseră încorporate în parcul fostei Monarchii. Restituirea reciprocă nu se va face însă de cât numai pentru vagoanele care nu sunt cuprinse în listele vagoanelor reclamate de statele aliate și asociate ca prăzi de războiu, confiscări și armistițiu.

Spre a'se cunoaște aceste vagoane și a'se interveni pentru căutarea și punerea lor la dispositiunea proprietarilor lor, cei interesați care au avut vagoane încorporate în parcurile căilor ferate ale vechilor monarchii Austro-Ungare, vor trimite liste de vagoanele care le lipsesc, pe adresa Direcțiunei Generale, Direcția Specială a Serviciului de Mișcare (biuroul M-3) cât mai curând posibil și cel mult până la 1 Martie.

Aceste liste se vor trimite în 5 exemplare și vor cuprinde pe lângă toate indicațiunile necesare identificarea lor ca: No. vagonului, marca proprietara (firma) felul (acoperit, descoperit, platforma, cysterna, special cu instalațiuni și felul instalațiunilor) greutatea portativă etc. și mențiunea gărei de domiciliu (Heimatstație).

Deasemeni se invită și companiile de căi ferate private să trimită tot în modul arătat mai sus și în acelaș termen liste de vagoanele de locațiune ce le lipsesc și care făcuse parte din parcul fostei monarchii Austro-Ungare.

Pentru aceste vagoane se va indica în liste pe cât e posibil și numărul de inventar al Societătei alături de numărul vagonului pus pe vagon de Administrația care l'a incorporat.

București, la 7 Februarie 1922.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ C. F. R.

No. 6896. DG. (1484 M) 1922. 1529

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri
CONSTANTA—NEW-YORK

Vaporul Transatlantic de lux
Megali-Hellas

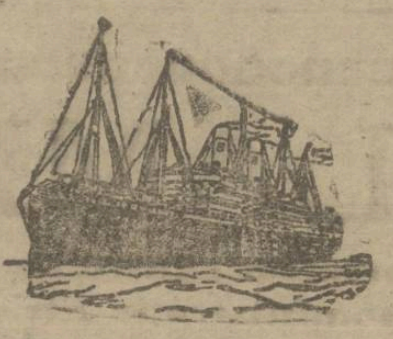

soseste la 10 Martie și pleacă la 11 Martie
din portul Constanța direct New-York.

După vaporul MEGALI-HELLAS urmează a pleca următoarele vapoare „THEMISTOCLES", CONSTANTINOPLE" și „KING ALEXANDER"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCURESTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 28.
1528 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Turbine de apă

din cea mai veche Casă specialistă Uzinele Leobersdorfer Maschinenfabrik A. G. livrează și instelează prin Reprezentanța Generală:

Reclama 1506-5 1427

Soc. Motrica Română București, B-dul I. C. Brătianu No. 82. Tel. 56-10.

Starea economică a Germaniei pe anul 1921.

Desfăşurarea vieţii economice în Germania pe anul trecut, nu se poate caracteriza printr'un singur cuvânt — atât de variate au fost împrejurările care au influenţat mersul ei.

Germania şi criza generală

Din primăvara anului 1920 începuse o stagnare generală a afacerilor, din cauză că centrul şi estul Europei n'au putut participa la comerţul internaţional, datorită depreciării continue a valutei lor. De aci, şomaje, încetări de plată, reducerea salariilor, restrângerea producţiunei, surplus de tonaj în ţările industriale, iar în ţările cu materii primă, imposibilitatea de a desface stocurile existente.

Astfel stăteau lucrurile, când Germania începu să facă plata reparaţiunilor; în consecinţă, valutele străine creşteau şi cea germană se depreciă. Pentru industrie, această conjectură era extrem de favorabilă, ea primea comenzi în masă şi lucră cu febrilitate, pe când industria în ţările cu valuta ridicată, rămânea neocupată. Prosperarea aparentă a industriei germane, nu avea însă baze solide şi de câtevă săptămâni încoace se observă un regres, datorit urcării mărcii germane; nu se poate şti încă, dacă acest efect o trecător, sau prezintă un caracter de durată.

Despre felul conjecturei

Elementul nesănătos al conjecturei actuale în Germania e că ea se bazează pe depreciere subită a valutei ei. Consecinţele acestei stări de lucruri s'au întins însă dincolo de hotarele Germaniei, asupra economiei lumei întregi, cu toate măsurile protectoare pe care le-au luat ţările vecine cu Germania.

E foarte greu de stabilit, dacă economica Germaniei prezintă un progres efectiv sau nu, dela războiu încoace.

Pentru aceea, să considerăm pe rând posturile active şi pasive ale bugetului german.

Starea finanţelor germane

Conform ultimelor calcule făcute, cheltuelile imperiului pe exerciţiul 1921—22 se urcă la suma de 329½ miliarde în timp ce înainte de războiu ele nu erau decât de 4 miliarde mărci.

Datoria flotantă a imperiului a fost la 10 Dec. 1921 233,46 miliarde mărci în comparaţie cu 165.84 miliarde la 1 Aprilie în acelaş an; ea a crescut astfel cu 68 de miliarde, în timp de 8 luni, deci cu 8½ miliarde pe fiecare lună. Pe de altă parte orice evaluare e condamnată dinainte din punct de vedere al technicei financiare, de oarece unitatea însăşi nu prezintă nici o stabilitate de valoare.

Problema impozitelor

La această stare de lucruri se mai adaugă faptul că impozitele sunt aşa de ridicate, în special cele pe circulaţie şi de consum încât va fi foarte greu să le urce şi mai mult; iar capitalurile emigrează în străinătate sustrăgându-se astfel impunerii. Trebue să se observe că şi taxele de percepere asupra impozitelor sunt mult prea ridicate.

Intreprinderile conduse de stat au dat un deficit de 40 miliarde mărci; cu toate că se exagerează în public cheltuelile făcute cu salariile unui personal prea numeros, e totuşi îndreptăţită cererea unei exploatări mai comerciale a acestor întreprinderi.

Sarcina reparaţiunilor

Importanţa tuturor acestor consideraţiuni, oricât de însemnate ar fi ele, scade, privite fiind în raport cu obligaţiunea Germaniei de a plăti reparaţiunile. La un bilanţ deplată pasiv, se mai adaugă şi acea sarcină excesivă a reparaţiunilor, a căror greutate s'a văzut, că Germania nu o pate suportă.

De aceea declaraţia de către cancelarul Wirth, că Germania nu va putea plăti din Februarie 1922 nu a mai făcut senzaţie la Londra unde a fost depusă.

Convenţia dela Wiesbaden

încheiată între Rathenau şi Loucheur, permite Germaniei să se achite pentru o parte a reparaţiunilor sale în natură. Nu se poate prevede însă întrucât această convenţie va fi folositoare economiei germane, industriaşii francezi, temându-se de concurenţa germană, au protestat împotriva ei.

Impozitele de reparaţiune

In ce priveşte proectul impozitelor de reparaţiune, admiterea acestuia s'a întârziat. De parece el reprezintă un venit de 40—42 miliarde, această întârziere e regretabilă, căci statul recurge atunci la emisiuni noi, agravând astfel inflaţiunea, care n'ar fi luat proporţii aşa de mari, dacă această reformă, se făcea la timpul ei.

Zdruncinarea valutei

Notele germane vor ajunge în curând să nu mai reprezinte nici o valoare reală, datorită emisiunilor noi, care se fac fără întrerupere. Astfel în timpul celor 4 ani de războiu, (dela 1914—1918) s'au emis 17 miliarde mărci, aşa încât circulaţiunea totală de hârtie monedă era de 22,2 miliarde mărci. In 1919 însă, s'au făcut noi emisiuni în valoare de 13½ miliarde mărci, iar în 1920 în valoare de 33 miliarde şi în 1921 până la jumătatea lui Decembrie s'au emis 36 miliarde mărci, aşa încât circulaţiunea totală de hârtie monedă e acum de 105 miliarde mărci.

Odată cu creşterea cantităţii de hârtile monedă pe piaţă, s'a micşorat şi stocul de aur care servea la acoperirea ei. Astfel pe când în Octombrie 1918, Banca Imperiului German avea 2550 milioane mărci în aur, ea nu mai poseda la finele anului 1920 decât 1091,6 milioane, şi în a doua jumătate a anului 1921, 993,6 milioane mărci în aur. Astfel că, pe când la începutul războiului, marca germană era acoperită cu 54.28%, ea nu mai are azi decât o acoperire 0.95%.

Banca Imperiului German în serviciul finanţelor

Ca organ executiv al administraţiei financiare banca a văzut crescând stocul ei de bonuri de tezaur, pe care le escompta în serviciul statului, făcând bine înţeles în baza lor emisiuni noi, cât de rapidă a fost creşterea trebuinţelor statului, se poate vedea din faptul că, pe când la 7 Mai 1921, banca avea bonuri de tezaur în valoare de 54.8 miliarde, ea are acum bonuri în valoare de 116½ miliarde. In ce priveşte inflaţiunea care a mers paralel cu creşterea cantităţii bonurilor de tezaur, ea a atins după cum s'a spus mai sus suma de peste 100 miliarde mărci, din care mai multe zeci de miliarde se află în mâinile speculanţilor mari şi mici, care au avut încredere în puterea economiei germane pre supunând că ce va putea suporta chiar sarcinele reparaţiunei. Amăgiţi în aşteptarea lor, speculanţii aceştia au contribuit şi ei la deprecierea mărcii prin teama de care au fost cuprinşi şi care îi făcea să se desfacă cât mai curând de o hârtie aşa de compromisă cum era marca germană.

Care este în asemenea condiţiuni viitorul valutei germane? Nu se poate conta deocamdată cu o reîntoarcere apropiată la etalonul de aur, aşa cum e încă în Franţa, Anglia şi Italia. E probabil însă, ca măsurile ce se vor lua după cererea Ententei, în cazul când aceasta ar primi în mod favorabil cererea pentru moratoriu, să contribue la asanarea finanţelor; trebue să se procedeze în tot cazul în mod treptat la deflaţiune, de oarece o bruscă oprire a emisiunilor noi, ar putea avea consecinţe foarte grave pentru întreaga viaţă economică a Germaniei.

Măsurile de politică economică în epoca de tranziţie

Imediat după terminarea războiului, comerţul a fost încătuşat de diferite dispoziţiuni ridicole, care au trebuit să cadă încetul cu încetul, fiindcă nu corespundeau nevoilor practice ale economiei.

Astfel a trebuit să se lase liber comerţul cerealelor, pentru a stimula producţiunea, care regresase remarcabil în timpul perioadei de constrângere.

Ceva analog s'a întâmplat şi la economia zahărului Guvernul, intenţionă să menţină regimul de constrângere până în toamna anului 1922 şi în baza acestui fapt, încheiase contracte de furnizare a 20 mărci suta de pfunzi, sfeclă de zahăr.

Totuşi comerţul zahărului a fost lăsat încă din toamna anului 1921 şi atunci fabricile de zahăr şi rafineriile temându-se că nu vor putea obţine sfecla pe un preţ atât de avantajos, au înfiinţat pentru această epocă de tranziţie o istituţie numită „Zuckerwirtschaftstelle", care se va ocupa cu reglementarea preţurilor.

Incercarea guvernului de a pune preţuri maximale asupra fierului şi a articolelor de fer, a dat greş dela început şi comerţul acestora a rămas liber.

Comerţul exterior

Nu tot aşa s'a întâmplat la comerţul exterior. Aci controlul statului s'a impus cu toate protestările ridicate de comercianţi şi de industriaşi. Dacă guvernul ar fi avut posibilitatea să fixeze şi preţurile de export, nu se întâmplă acel „duping" împotriva căruia au protestat mai toate statele.

Controlul exercitat de guvern a mai avut şi avantajul de a împedică exportul materiilor prime şi semi-fabricate, care ar fi avut consecinţe foarte grave pentru industria de prelucrare a Germaniei.

Cele mai mari pagube le-a suferit comerţul prin ocuparea anumitor ţinuturi germane de către armata Ententei. Astfel s'au exportat mari cantităţi care au scăpat de controlul statului şi din cauza aceasta nici datele statisticei de export nu pot fi exacte, cum s'a şi dovedit, căci datele publicate în Germania n'au corespuns cu acele publicate în Franţa.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂŢIREA" la Administraţie Str. I. Maniu No. 3. şi prin toţi Agenţii şi Agenţiile de publicitate

Se primesc reclame scrise şi în limba maghiară şi germană pentru care avem fraducători speciali

Preţuri reduse

Toţi cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame şi prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrăţirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorităţi, bănci şi societăţi

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 456 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Joi 2 Martie 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRAD[illegible]ANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UN[illegible]
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TC[illegible]
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 40 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 125 LEI

„Principiile" de la ALBA-IULIA

— Cu prilejul unui articol al d-lui V. Goldiș —

In n-rul prim al „Românului" reapărut la Arad, d. Vasile Goldiș încearcă să ne explice de ce partidul național nu poate încă să renunțe la înfățișarea și acțiunea lui de partid regional, — și, pentru aceasta, d-sa readuce în discuție actul dela Alba-Iulia, afirmând că partidul național-român nu trebue să dispară decât în ceasul când principiile proclamate la Alba-Iulia vor deveni realitate.

„Aceste principii, — spune d. Goldiș — sunt *sufletul Ardealului*, și reprezentantul singur chemat și autorizat al acestui suflet este partidul național — spune mai departe d-sa — el tot de atâtea ori va renaște, ca pasărea Phoenix, căci veți putea desființa oameni și organizații, dar nu veți putea ucide sufletul nostru".

Explicația este, de sigur, frumoasă, și ea ar putea face pe mulți să creadă că, într'adevăr păzitorul cel mai credincios al principiilor proclamate la Alba-Iulia nu poate fi altul decât partidul care le-a proclamat și care, prin aceasta, și-a așezat pe umeri o nouă misiune istorică. Dar d. Goldiș uită două lucruri. Intâi, că actul dela Alba-Iulia nu poate fi privit ca un act rezultat din voința politică a partidului național, ci numai ca o urmare firească a războiului făcut de România.

Căci își poate cineva închipui că, după război, am fi putut ajunge și altundeva decât la Alba-Iulia? Se poate adică susține că actul dela Alba-Iulia nu este mai mult decât un „act de autodeterminare" și că deci el putea să fie și altceva decât ceia ce-a fost? Să nu înțeleagă oare conducătorii partidului național că actul dela Alba-Iulia, deși făcut cu voința lor, este totuși mai mult decât această voință? Dar, la Alba-Iulia, putea să nu calce nici un conducător, și totuși Alba-Iulia ar fi existat. Pentrucă oricare ar fi fost atunci atitudinea partidului național, Alba-Iulia trebuia să existe.

Și acest lucru nu trebuie uitat oridecâteori e vorba să stabilim valoarea istorică a actului dela Alba-Iulia.

Dar d. Goldiș mai uită un lucru, și anume: că dacă partidului național nu i se poate recunoaște un rol prea mare în săvârșirea actului de la Alba-Iulia, în schimb trebuie să i se recunoască misiunea pe care și-a impus-o în urmă de a lucra pentru anularea acestui act. Căci toată politica dela unire încoace a partidului național nu este altceva decât o continuă încercare de a distruge marele act dela 1 Decembrie 1918.

Nu trecuse doar decât un an și câteva luni dela proclamarea unirei la Alba-Iulia, și cel dintâi act politic săvârșit de partidul național a fost iscălirea tratatului de pace prin care d. V[illegible] jumătate din Banat. Și atunci întrebăm: ce fel de apznic al „principiilor" dela Alba-Iulia este partidul național când el însuși a fost în stare să calce în picioare pe cel mai esențial dintre principiile proclamate acolo?

Vorbește d. Goldiș de „principiile' dela Alba-Iulia? Dar principiul principiilor este cel cuprins în primele rânduri care deschid actul unirei și care spun că *„Adunarea națională a tuturor Românilor din Transilvania, BANAT și Țara-Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba-Iulia în ziua de 18 Noembrie (1 Decembrie) 1918, decretează unirea acelor Români și a tuturor teritoriilor locuite de dânșii cu România"*. Ori, prin iscălirea tratatului de pace, partidul național a atacat însuș temeiul actului dela Alba-Iulia, pierzându-și astfel dreptul de a ni se mai înfățișa ca paznic al principiilor cuprinse în acel act.

Căci înainte de a se manifesta pe terenul revendicărilor democratice, partidul național avea încă datoria să rămâie pe terenul revendicărilor naționale, — și această datorie n'a știut să și-o împlinească până la capăt.

Știrile zilei

Viena. — Hoover, secretarul de stat pentru alimentație al Statelor-Unite a sosit azi la Viena de unde va pleca la Belgrad și București ca să studieze situația economica a Europei Centrale și să înceapă tratative pentru înființarea unei bănci economice cu un capital de 2 milioane și jumătate dolari. Banca aceasta ar fi menită să consolideze finanțele Europei centrale. Ea va avea sucursale la București, Viena, Berlin, Belgrad și Budapesta.

*

Atena. — Partidul venizelist a adresat către țară un manifest. Din cauza cuprinsului anti-dinastic al manifestului poliția a arestat mai multe persoane cari l'au lansat.

*

Praga. Narodny Listy anunță că la Oradea-Mare se va înființa o mare magazie pentru mărfurile româno-cehoslovace.

*

Praga. — Primul ministru Benes și d. Nincici ministrul de externe al Iugoslaviei se vor întâlni la Bratislava.

*

Berlin. — După cele mai noi date statistice exportul Germaniei a întrecut în luna Ianuarie cu un miliard și șeapte sute milioane mărci [illegible]

D. Marghiloman democratul

De un an încoace suntem spectatorii uluiți a unei curioase metamorfoze politice. D-nul Alexandru Marghiloman, ponteficele dispărutei clase a marilor proprietari, juninist din prima zi și cel mai caracteristic reprezentant al lumei vechi, face sforțări penibile ca să se desfacă din vechile d-sale forme și să apară din nou sub soare, sub aspectul unui alb fluture al democrației. Nu putem decât să felicităm pe cel mai persistent oligarh al nostru, însă îi declarăm de mai 'nainte că nu ne vom lăsa înșelați de reprezentația d-sale, oricât de tare s'ar apropia de natură. Vom admira ca până acuma tăria nervilor d-sale, atât de puși la încercări, încât ar fi distrus mai mulți alți oameni laolaltă, însă ca să credem în schimbarea sa la față, asta nu, niciodată.

Prin discursuri, de formă și conținut impecabile, dar cărora le lipsește total sinceritatea, guvernantul prin excelență conservator, care e d. Marghiloman, vrea să convingă lumea cu democratismul d-sale, tot atât de sui-generis ca și socialismul d-lui Lupu, ori țărănismul d-lui Mehedinți.

Și mai ales, devine adorabil, când în numele acestui democratism de vulpoi îmbătrânit în ape conservatoare, combate cu conștiința imaculată de prieten al mulțimilor, reacționarismul partidului liberal.

Leaderul reacționarismului agrar, eloquentul apărător al intereselor clasei boerești împotriva poporului, omul lui Makensen cu suflet de junker, printr'o curioasă adaptare, devine azi purtătorul de cuvânt al vremurilor actuale, pe cari le urăște în ascuns, slujind pe oamenii noi și mici care coincid cu evenimente mari. Crainicul marei proprietăți stă în slujba vechiu lui ei iobag „pe care vrea să-l răsvrătească cu tot dinadinsul, Mihalache cu ajutorul lui Cocea. Vulpea în pene de privighetoare își ascute glăsciorul ca să cânte pe aria democrației la urechea sensibilă flateriei a d-lui Madgearu.

Și această auto-degradare o comite numai pentru ca să-l mai poată ajunge norocul ca să prezideze un guvern de coaliție fără liberali. Vezi, doamne, liberalii îi stau în calea visului scump de-a mai fi odată prim-ministru al țărei. Vrea să dea deoparte pe singurul partid cu consequență politică și răspundere istorică, care la un moment dat cu siguranță că s'ar opune ca politica externă a României-Mari să fie dată pe mâna omului păcei dela București.

De geaba, d. Marghiloman bate apa în piua țărănistă cu etichета d-lui Stere, de geaba își îndreaptă cărarea și își încordează talia pentru ca să prostească pe fruntașii partidului național cu codul manierelor sale elegante; e cineva care-l cunoaște bine de tot și care l'a repudiat — e opinia publică, și nu în zadar l'a calificat drept victima principală a votului universal.

„In sirurile bărbaților cari au condus neamul românesc, se cuvine ca să punem și un cuvânt de recunoștință acelora a căror minte a știut într un moment decisiv să afle cărarea adevărată acea cărare care a dus la triumfui desăvârșit al națiunei române d-l Jon Brătianu și a fii vor rămânea pe veci marii organizatori ai gândirii și a voinței politice a neamului românesc și recunoștința noastră va fi veșnică pentru ei, că într un moment dat au știut să concentreze întreaga putere a neamului românesc pe ca ea și spre ținta cea adevărată, pentru ai duce la definitiva victorie."

IULIU MANIU.

ALEGERILE

In fața urnei conștiința alegătorilor va avea să decidă asupra destinelor țărei, aflată la o grea răspântie.

Dezorganizarea statului în urma experienței făcute de guvernările noilor partide nu mai poate fi îngăduită de acei, care au cunoștința limpede a realității lucrurilor.

In epoca aceasta zbuciumată o pătrunzătoare înțelegere a situațiunei precare prin care trece țara și de îndreptarea căreia depinde însuși viitorul ei, cere alegătorului să nu mai procedeze după impresiuni trecătoare sau să încerce noi experiențe în detrimentul reorganizărei și consolidărei României în tregite și contra dezvoltărei libere a națiunii noastre.

Fățarnicele figuri ale „oamenilor noi" și organizațiile ieșite ca ciupercile după ploaie pot uneori să întunece cu masca ce o îmbracă demagogia, judecata limpede a alegătorilor, împiedecându-l de a-și face așa cum trebue, datoria.

De multe ori prezumția poate acoperi buna credință. Increzându-se în promisiuni irealizabile și necunoscând situația de fapt, alegătorii pot provoca greșeli de judecată, care duc la hotărâri lipsite de seriozitate.

Confuziunea și nesiguranța poate fi mai târziu regretabilă, de aceia alegătorii nu trebue să se lase induși în eroare de calomniile de tot felul, ce le împrăștie partidele din opoziție.

Popularitatea de altă dată a generalului Averescu n'a folosit nimic țărei, dacă guvernarea sa a fost lipsită de cinste și de orice capacitate politică.

Organizațiunile politice nu se pot sprijini nici pe ambiții, nici pe popularități trecătoare și primejdioase.

Oportunismul transfugilor, nemulțumiților și mediocrităților nu poate forma partide doctrinare ca partidul liberal, izvorât din necesități sociale, strâns legate de întrega desvoltare a vieții de Stat.

Căci cu crâmpee de democratism împrumutat, nu se pot înlocui programe de guvernământ.

*

Mâine încep alegerile în vechiul regat. Foștii „copii ai norocului", țărăniști și averescani au ridicola pretenție de a susține că majoritatea masei electo[illegible]

Voința liberă însă a alegătorilor suntem siguri, că va ști să înlăture din calea largă a democrației pe acei care au nenorocit până acum țara și care astăzi caută să bage sămânță de vrajbă și anarhie, în masele populare.

Cât de puțin de întemeiate sunt pronosticurile lor se poate vedea și din faptul că, un ziar ca „Adevărul", cunoscut prin campania ce o duce contra partidului liberal, recunoaște că singurul partid puternic ce are candidaturi în toate județele e partidul liberal.

Dacă în unele județe, liberalii vor ceda câteva locuri țăraniștilor, partidul averescan însă aproape nu contează — cu atât mai puțin partidele celelalte ca: naționaliștii, progresiștii, etc.

Aici în Ardeal, vuetul ce-l fac „regionaliștii" arată cât de subredă e situația lor electorală. Cele câteva personalități de seamă ale partidului național nu vor putea să tragă după dânșii din urne, candidați, pe care poporul nu-i cunoaște.

Oamenii de seamă, cărturarii Ardealului, sunt acum atașați doctrinei partidului liberal, a cărui reușită e sigură cu toate lamentările regionaliștilor și a celor câțiva gogiști.

In afară de bătnașii Ardealului, alegătorii de aici au cinstea să aibă de candidați pe cei mai de seamă bărbați ai neamului românesc.

Astfel candidează șeful partidului liberal, I. I. C. Brătianu, ale cărui merite sunt recunoscute și de adversarii de azi, omul care a luptat cu îndârjire la Conferința de Pace pentru nestirbirea pământului românesc, care a dat țărei cele mai fundamentale și mai democratice reforme: împroprietărirea țăranilor și votul universal; apoi Ionaș Grădișteanu, fost președinte al Ligei Culturale și președinte al societății macedo-române, unul din cei mai aprigi purtători de cuvânt, luptător neîntrecut din cea mai fragedă tinerețe pentru întregirea românismului; Al. Constantinescu, cunoscut prin filantropice le sale donațiuni pentru creiarea de școli, biblioteci așa de necesare propășirei naționale în noile provincii.

I. G. Duca, C. Banu, Generalul Moșoiu, Simion Mândrescu, Dr. Algiu etc. etc., toți oameni care se

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

bucură de o cinste ireproșabilă și a căror capacitate politică nu poate fi contestată de nimeni.

In fața legerilor pentru constituantă, calomniile opoziției nu pot fi luate în considerație de cetățeni, care sunt convinși că toate agitațiunile contra partidului liberal, singurul care e capabil să îndeplinească refacerea țării, nu arată de cât neputința partidelor de opoziție.

Putem afirma cu certitudine deci că partidul liberal, ai cărui candidați ocupă rândurile cele mai de onoare în viața publică, merge la o victorie sigură, în fața urnelor care se deschid mâine.

Cronica muzicală

— Concertul d-lui Bartok —

După cum se anunțase, al doilea concert al marelui pianist și compozitor Bartok Béla, a avut loc alaltă seară în sala teologică reformată. Pentru că nu este cunoscut de toată lumea clujană, credem nimerit, a da oarecare relațiuni biografice și muzicale, în jurul personalității d-lui Bartok, înainte de a face darea de seamă a concertului propriu zis. Născut în comuna Nagy, aproape de Torontal, s'ar putea spune că e un pic și ardelean. Studiile și le-a terminat la Budapesta, fiind unul din buni elevi ai profesorului Thoma István. Adept al muzicei Wagneriene și a lui Liszt, a studiat cu tot avântul înțelesul superior al marilor muzicieni, comunicând primele manifestări de talent compozitoric, în simfoniile intitulate „Kossuth." De mic a fost de asemenea impresionat de frumusețea muzicei populare ungare și române, culegându-le și manifestându le, departe de plaiurile noastre, în Anglia. Matele critic Cecil Grey, îl compară cu cei mai mari compozitori, apropiindu-i ca imaginație creatoare și cu subtilitate cu Beethoven. Un alt critic vienez Egon Wellesz de asemeni are numai cuvinte de laudă pentru d-l Bartok, adăugând că: „e unul de care ori cât s'ar spune, e tot puțin spus." Presa franceză îl compară cu marele Debussy și ziarul „Le Temps" spune că e un gen nou muzical, în arena muzicei.

Are foarte multe și variate compoziții: dansuri românești și ungare, burlesques, elegii, rapsodii, sonate, sonatine etc. Frazeologia sa muzicală are un ritm special.

Stilul său, e asemeni aparte.

Concertul de asară, a avut caracterul, în întregirea programului, nouei școli debussyană, cu imitațiile, în acorduri și ritme, a sbuciumului naturei A spicuit din creațiile lui Debussy; Preludiu, Le vent dans la plaine, Despas sur la neige, etc. unde lumea, deprinsă să audă în muzică numai melodiile ușor de reținut, a trebuit să-și concentreze toată atențiunea ca spre a le înțelege. d-l Farcas Bela, cu simpaticu-i glas, a executat dou compozițiile d-lui Bartok, cu multă căldură. Și compozitorul și executantul au fost mult aplaudați.

Publicul a ovaționat îndelung, compozitorul, fericit de a avea o sală intelectuală muzicală, dar și publicul, fericit de a-l fi avut în mijlocul său.

Dar.

La Cafeneaua

EUROPA

Joia Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

ECOURI

Obiceiuri studențești

Studenții din Fez, orașul sfânt al Marocului, se bucură de o prerogativă, pe care o vor invida studenții europeni în fiecare an ei au dreptul să-și aleagă un sultan, — sultanul „Tolbas"-ilor, — care, în timp de 15 zile, exercită puteri asemenea acelora ale sultanului autentic. Odată ales sultanul nu mai iese în oraș decât precedat de un cortegiu oficial, ordonat de un maestru de ceremonii. El are o umbrelă mare de soare, — semn al a-tot puterniciei. In timpul domniei sale de 15 zile, sultanul studenților merge să locuiască sub un cort afară din oraș. Aci primește vizita generalului comandant al Fezului — însuși generalul comandant — însoțit de un escadron de spahii, care îi aduce un dar însemnat; pe acela a unui frate al sultanului, care și acesta nu vine cu mâinile goale; acea a pașei, în sfârșit, pe care demnitatea îl obligă, deasemenea, să fie generos. Cu aceste daruri, sultanul întreține o curte de 350 de studenți, cari gustă cu toții o bogată dar scurtă plăcere, — și primește, magnific, vizitele ce i-se fac.

Sultanul studenților se mai bucură de încă o altă prerogativă a puterei suverane: el poate cere sultanului adevărat grațierea unui condamnat, și, în fiecare an, e sigur de obținerea acestei grațieri, cu condiția însă ca ucigașul să nu fi omorât un francez. Dacă victima e un francez, condamnatul nu e grațiat, dar sultanul „Tolbas"-ilor primește un cadou mai mult.

Manuscrise descoperite

D-l Antoine Thomas a anunțat, Academiei franceze de inscripțiuni, o descoperire pe care a făcut'o, prof. Watkin, la o bibliotecă britanică. Este vorba anume de trei manuscrise din sec. XIII, conținând un poem medieval de o mare importanță folkloristică și care a fost reprodus în cunoscutul roman „Berinus", apărut, la Paris, pe vremea Renașterei.

Mișcarea futuristă în Italia

— „Il teatro della sorpresa" —

Una dintre cele mai caracteristice manifestări, ale mișcării futuriste în Italia, e de sigur acest „Teatro della sorpressa", de sub conducerea lui Marinetti. Criticul unui mare cotidian din Roma, Vincenzio Tieri, a dat acum câtva timp, o foarte nostimă dare de seamă, despre întâia reprezentație, a acestui teatru suigeneris în Salonul Margheritta.

Iată cum înșiră Tieri, seria surprizelor: Intâia surpriză, un fotoliu costă treizeci și cinci lire, (pe românește peste 1000 lei); a doua surpriză, sala tiesită; a treia surpriză, trei sferturi din sală îl reprezintă sexul frumos; a patra surpriză, Marinetti se prezintă în frac, îmbrăcăminte nu tocmai futuristă, pe care însă Marinetti a futurisat-o cu o cămașă morbidă și cu un guler de cheiner. La primele protestări ale publicului, Marinetti își justifică ținuta spunând: Mă prezint în frac nu din respect pentru public ci din respect pentru Cafeul concert, care e unicul lucru respectabil în viață"; o ultimă surpriză, spectacolul începe cu o mare întârziere.

Iată acum și straniul program, al acestei ciudate uverturi.

Afișul anunță cu emfază:

Compania Futuristă De Angelis con Marinetti e Cangiullo (direttore artistico) — Strabigliante sorprese create dai noti futuristi — Boccioni, Caugiulo. De Angelis, Folgore, Marinetti, etc.

Personaggi della compania: urmează o serie de nume:

Personaggi del publico: Cel mai aspru critic roman, Cea mai slabă doamnă din aristocrația romană, cel mai mare hirurg al Capitalei, Doamna cea mai futuristă din Roma.

Marinetti, îmbrăcat pe cum l'am descris, anunță că va vorbi Cangiullo „cum singur el știe" și Cangiullo apare cu un baston de capelmaistru în mână. Rumoare și fluierături în sală. Cangiullo imperturbabil, face semn către doi violoniști și un trompetist, așezați în fața lui. Strania orchestră începe, natural pe seama sa, pe când publicul tot pe seama sa, se dedă la o formidabilă simfonie de strigăte, urlete și șuierături.

Insfârșit, începe o comedie intitulată „Cielo e Ciglia" care se petrece în felul următor: Scena reprezintă un futuristic decor de odaie. O femeie pregătește masa. Bărbatul ei și un alt om se întrețin animat. Cum publicul e și mai animat nu se aude nimic din discuția lor. La un moment dat cei doi oameni ies și intră în locul lor doi copii pe cari presă-i cheme Cielo și Ciglia. Vorbesc și aceștia între ei. Femeia care pară să le fie mamă, îi chiamă la masă. Intră iarăș tatăl. Dar când ar trebui să înceapă prânzul, tatal începe să strige la Cielo și îl dă afară. Apoi iese și el împreună cu Ciglia. Cielo intră din nou în scenă. Cortina cade.

O ploaie de proiectile începe să curgă asupra scenei: cartofi, pătlegele, confeti, etc..

De aici în colo ne esta foarte greu să urmărim programul care seamănă cu prima parte, afară de o parodie a balurilor moderne. Această parodie executată cu mult gust de doi dansatori, în cele din urmă, stârnește aplauzele publicului. Și aplausul e cea mai adevărată și mai mare surpriză a serei.

Urmează apoi o serie din aceste „comedii", dintre care aceia care culminează este: „Lumina: comedie cu o mie de personagii".

Scena stă o clipă în întuneric deodată se luminează apoi cortina se lasă.

Grandiosul spectacol continuă în acet fel până când o veritabilă bătaie se incinse, cu proiectile de diverse soiuri, pe care publicul le aruncă pe scenă iar actorii le svârlea înapoi în sală. Și în mijlocul gălăgiei infernale a publicului, care voia să bată pe un stingher spectator ce aplauda. Marinetti apare la rampă făcând bezele către sală.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Spicuiri literare: Pierre Wolff

Oricât ai fi de înzestrat, de abil, de stăpân pearta ta nu poți ști niciodată ce așteaptă o piesă de teatru: eșecul sau triumful.

Cei mai experimentați asupra acestui lucru sunt novicii.

Mii de exemple arată că psichologia autorilor dramatici este adesea aceiași ca și a jucătorilor la bursă.

Observați-i și ascultați-i când au pierdut partida!

Niciodată nu-i veți auzi mărturisind: ‚Piesa mea nu a reușit, deci m'am înșelat asupra valoarei ei".

Eșecul unei opere dramatice se explică totdeauna fie prin prostia publicului, prin stupiditatea interpreților, ostilitatea directorului, perfidia prietenilor, gelozia confraților, situațiunea economică, politică, căldura sau frigul etc. etc., dar niciodată prin greșala autorului.

Autorul dramatic este singura persoană, care niciodată nu mărturisește nereușita unei opere ce-i aparține.

Totuși, această regulă generală, ca toate regulele generale, prezintă oarecare excepții.

Sunt rare, dar există.

Pierre Wolff e una dintre acestea. Dela *Leurs Filles*, care au fost debutul său la Théâtre Libre, până la *Ailes brisées*, el n'a cunoscut de cât succese.

Mai mult decât oricine deci, ar fi putut crede că posedă magicele rețete infailibile, a reușitei în teatru.

Dar P. Wolff nu-i dintre aceia care se simt dezonorați de un insucces.

Acel al lui *Chemin de Damas* la Vaudeville, dacă l'a durut mult ză de piesă sunt spectatori care se nu l'a descurajat însă.

Pierre Wolff e de părere că ceia ce te face să uiți mai ușor un insuces este unul sau mai multe succese.

— „In timpul repetițiilor piesei mele la Vaudeville nu era decât o părere: directori, interpreți, cunoscuți toți mă asigurau: „*Le Chemin de Damas*" va fi cel mai mare succes.

Atunci, am crezut! Am crezut până în seara reprezentației.

După primul act ascuns în fundul lojei, mi-am zis:

— „Te-ai înșelat. Un multimilionar oricât de nenorocit ar fi, nu va fi niciodată simpatic.

Publicul nu este dispus să se înduioșeze de soarta unui om prea bogat!"

Iată greșala mea și adevărata critică a piesei mele.

Spectatorii care nu se interesează de iesă sunt spectatori care se plictisesc.. Și contra acestui fapt nu e nimic de făcut.

Da am suferit mult, — mărturisește Pierre Wolff — ca și cum aș fi pierdut pe cineva din familie!

E prima oară când de 25 de ani succesul mă părăsește! Pierdusem ofișnuința. Dacă lucrul s'ar fi repetat, aș fi părăsit de mult arta dramatică".

Câte învățăminte de tras din această mărturisire.

Teatrul menține pe autori, fie ei tineri sau bătrâni în atmosfera iritantă a unei lupte continue.

După câteva anecdote, autorul lui *le Ruisseau* conchide:

— „In cinci, șase ani, îmi voi publica memoriile. Am foarte multe documente și hârtii strânse timp de 35 de ani și mă bucur și de o excelentă memorie, așa că voi putea povesti lucruri interesante.

Ceia ce pot să spun în primul rând, e că nu voi cruța Academia franceză.

O adunare care n'a acceptat în unanimitate, oameni ca admirabilul Porto-Riche și perfectul prozator Abel Hermant este descalificată.

Greșelile din trecut ar fi putut să-i fie iertate, dacă ar fi arătat măcar acum inteligență și discernământ.

Să respingi pe Porto-Riche e o nedemnitate, pe care o condamnă spiritul tuturor oamenilor liberi.

In „Les Souvenirs d'un Auteur dramatique" Henry Becque spune cu drept cuvânt:

„Academia este reprezentanța intelectuală a Franței, reunirea tuturor superiorităților, în defavoarea câtorva oameni de geniu.

Nenorocirea ei e de a fi un corp inutil, și pe care numai vanitatea îl caută.

Nenorociții candidați s'o știe și să cante consolața în altă parte.

„Și eu am stabilit un proect de Academie" — continuă Pierre Wolff, bine înțeles înscriind numai pe acei care nu fac parte din cealată.

Imi pare rău însă că alegii mei, nu locuesc sub cupolă.

Alegii mei sunt:

Două femei: M-mes de Noailles și Colette de Jouvenel; un belgian, Maurice Maeterlinck; un italian; Gabriel d'Annunzio și următorii compatrioți: Courteline, Tristan Bernard, Abel Hermant, Porto-Riche, Bataille, Bernstein, Pierre Louys, Pierre Mille, Sacha Guitry Henry Bidou...

In sfârșit Pierre Wolff, nu uită nici pe tinerii scriitori dramatici.

— „Pentru ce nu m'ași interesa de ei pentru că au talent, chiar mult talent!

Am cumpărat cele 2 piese ale lui Jean Sarment pentru Vaudeville.

Le Pecheur d'Ombres este o operă deosebită, citind-o am regăsit aceiași lăcere ca și auzind-o.

S'a spus că n'are originalitate, găsesc din contră că nimic nu e mai original, decât teatrul său.

Paul Raynal este de asemeni unul din tinerii de talent. Le Maître de son Coeur, arată un adevărat scriitor dramatic. Nu trebue să uit nici pe Crommelynck, J. J. Bernard cu „Feu qui reprend mal" și mai cu seamă pe Maurice Rostand.

Purificarea

In toate părțile țărei comisiunile de anchetă lucrează la descoperirea abuzurilor și jafurilor trecutului regim. „Munca, cinstea și legalitatea" luate în deridere de d. Averescu a obligat noul guvern să dea cuvenitele sancțiuni fără care o asanare morală ar fi fost imposibilă.

Pretutindeni și fără deosebire de poziția socială a celor învinuiți justiția va avea să se pronunțe asupra vinovăției lor, dând cuvenitele pedepse. Se procedează fără ură, fără părtinire ca o datorie către această țară îndelung răbdătoare, ca un balsam pentru vindecarea rănilor ce-au anemiat-o. Se extirpează răul, se înlătură cangrena, se luptă pentru refacerea morală ce trebue să fie și va fi prefudiul însănătoșirei întregului organism al statului.

Este firesc însă ca în contra operei de asanare morală să se ridice tocmai acei cari au adus dezastrul de azi. Pentru aceasta nu ne mirăm când „Indreptarea", organul grupărei din care făceau, și fac încă azi parte toți ce învinuiți de cunoscutele jafuri, — susține că la baza anchetelor începute sunt „interesele de partid". Este aceasta doar încă o solidarizare cu făptașii cari se găsesc chiar azi în fruntea multor organizațiuni de ale partidului poporului. Este o mărturie vie de atmosfera morală ce domnește azi ca și în trecut în partidul d-lor Tăzlăuanu—Argetoianu— Schuller.

Cu sau fără voia acestor domni, anchetele continuă însă, descoperindu se fraude și abuzuri înspăimântătoare. Astfel nu s'a sfârșit încă ancheta judecătorească în chestiunea contigentărei cerealelor și parchetul a fost sesizat de „afacerea hârtiei" în care statul după cum se știe, a pierdut mai multe zeci de milioane îmbogățindu-se în schimb uneltele regimului. D. ministru V. Sassu a făcut în această privință următoarea declarațiune care mulțumește întreaga opinie publică: „am atras atenția d-lui prim procuror ca să ia oric emăsuri indiferent de poziția socială a persoanelor ce vor fi implicate".

In astfel de condițiuni nu ne îndoim că dreptate și lumină deplină se va face și, dacă partidul poporului ce-a hărăzit vieței publice atari elemente nu are motive de a fi mulțumit, — țara întreagă în schimb aprobă severel esancțiuni prin cari se va curăți cangrena și se vor da exemplele așteptate de toți.

Un sfat

Acum, în ajunul zilei de alegeri, ne permitem să întrebăm pe fruntașii partidului național, în numele cărui ideal și pe baza cărei doctrine a dus și duce campania inconștientă de trivialități și calomnii la adresa guvernului și partidului liberal?

In virtutea căror principii de guvernământ, s'au aliat tovarășilor Cocea-Lupu, în urmărirea scopului criminal de răsturnare a unei stări mai omenoase lucruri, pentru ca să reintroducă din nou haosul din timpul guvernărilor d-lui Vaida și-a generalului Averescu? Potrivit căror scopuri de utilitate socială și națională, ațâț în sufletele mulțimelor cele mai josnice instincte de ură, de animozități, de egoisme care stau la baza animalului omenesc? De hatârul cărei inteligențe superioare și instinct sigur politic își revendică drepturi absolute de-a guverna România-Mare, rămânând totuși stăpâni supremi ai Ardealului?

Noi am cunoscut pe unii din fruntașii aceștia, ca apărători exelenți ai dreptului naționalitățiilor în Camera ungară. Pe alții i-am știut întovărășiți cu clasa dominantă de-atunci pentru consumarea acelorași bunuri trase din munca de iot a țărănimei ardelene. Aproape toți doctorii dela „Patria" cari astăzi vor să înlăture pe conducători firești ale distinelor românești din fruntea națiunei, pentru ca să-și cocoțeze propria lor nulitate, i-am cunoscut cu toții ca umili și conștiincioși funcționărași ai imperiului habsburgic. Rar, se ridicau dintre iei unii mai brezi, cu inimi mai românești, cari în posibilitatea de-a respira un aer infectat de strâmt șovinism maghiar, fugeau peste granița Carpaților, înmulțind numărul acelei oligarhii conducătoare a vechiului regat atât de odiată de „Patria". Pe acei cu adevărat români, cari din anumite cauze erau siliți să trăiască sub unguri, îi vedem umplând închisoarele și binecuvântând soartea care va aduce odată baioneta românească în Ardeal. Dar toți aceștia erau puțini, o mână de oameni cari ori s'au stâns ori s'au pierdut în gloata luptatorilor din toate unghiurile țărei. Câți oare din doctori „Patriei" s'ar putea lăuda cu un trecut nemânjit de vre-un compromis cu realitatea? Nu doar că am vrea ca să-i învinovățim de slăbăciunea lor deatunci, care-i silea să-și agonisească hrana zilnică, recunoscând și susținând cu funcțiunea lor un stat care împila dreptul istoric al neamului românesc.

Nu, fiindcă știm că e greu a fi martir, împotriva intereselor individuale și de familie; fiindcă suntem convinși că nu Horia, nu Avram Iancu sau nu Badea Cârțan nu se nasc oriunde și în fie-ce ceas. In schimb cereau dela domnii „doctori" un simț autocritic mai desvoltat, ca să știe să-și măsoare pretențiile cu capacitatea lor sufletească sau mintală. Dacă am înțelege ca un Iuliu Maniu sau un Vaida Voevod să se numere printre fruntașii conducători, nu înțelegem însă ca toți doctorii partidului național să răstoarne strămoșasca politică națională a vechiului Regat, care a adus la România mare, pentru ca să vie cu sistemul retrograd și îngust, moștenit dela Austro-Ungaria reacționară și zugrumătoare de instincte naționale. Inainte de-a ataca și ponegri doctrina profund democratică și liberală a guvernului actual, e de datoria partidului național să demonstreze și să probeze mai ales, o politică de guvernământ mai bună și mai națională. Despre principiile care-l călăuzește nu le cunoaștem decât din declarațiile dela Alba-Iulia, care dacă ar putea servi ca punct de plecare unei bune administrații la un conglomerat de naționalități, ca principii de guvernare a României-Mari, nu reprezintă aproape nimic. Proba încapacitățel de-a guverna, au făcut-o fruntașii ardeleni în nenumărate rânduri. Dela dr. Vaida, a cărei guvernare a servit mai mult dușmanilor sub piele comunistă decât țărei însăși, până la Tăslăoanu care și-a umplut buzunarele cu milioanele țărei, este o întreagă gamă de incapacități, ce nu sunt spre susținerea pretențiilor elatate cu atâta tărmă inutilă de candidații naționali. Astăzi, dacă consequenți lipsei de răspundere care i caracterizează, aruncă epitetele cele mai desgustătoare vechiului Regat, împedecând opera de unirea Ardealului cu România veche intreprinsă de liberali, și sădind prin insulte și calomnii ura și discordia în sufletul țărănimei din Ardeal, nu fac decât să urmeze aceiași conduită de totală nepricepere ale intereselor de stat și de neam, pe care nu le-au putut învăța și deprinde, ca mici funcționari sub regimul unguresc. De acea îi sfătuim pe domnii doctori dela „Patria" ca s'o lase mai moale și să revie la realitate. Mai bine mai târziu ca niciodată.

Ce va face partidul liberal

Candidații partidului liberal reprezintă partidul care:

a dat pământ țărănimii și votul obștesc și a pus astfel domnia poporului pe temelii trainice;

iar acum venind la cârma statului: Va desăvârși după bună dreptate reforma agrară. Va căuta să lecuiască starea bănească a Țării;

va îndrepta birurile ce s'au pus până acum, va pune capăt risipei banului public;

va scădea ori desființa birurile de cari nu e nevoe;

va da României mari o Constituție;

va administra cu grije și cu cinste Statul și comunele;

va stârpi hoțiile și va trimite pe hoți — pe cei de sus și pe cei de jos — la pușcărie;

va lua în fine toate măsurile ca să nu fim săraci în țara bogată.

Curierul spectacolelor

CINEMA APOLLO

Marți 28 Febr.: Defraudatori moderni

Mercuri 1 Martie: Chip de oglindă

Joi 2 Martie: Chip de oglindă

Vineri 3 Martie: Doamna putifar

Sâmbătă 4 Martie: Doamna putifar

Duminecă 5 Martie: Doamna Putifar

CINEMA UNIVERSITAȚII

Marți 28 Febr.: Jurnalul peregrinului

Mercuri 1 Martie: Să nu ne măritam

Joi 2 Martie: Strigătul inimei

Vineri 3 Martie: Strigătul inimei

Sâmbătă 4 Martie: Strigătul inimei

Duminecă 5 Martie: Fiica curtizanei

CINEMA URANIA

Marți 28 Febr.: Ravengar Prt. III.

Mercuri 1 Martie: Ravengar P. III.

Joi 2 Martie: Ravengar Prt. IV.

Vineri 3 Martie: Ravengar P. IV

Sâmbătă 4 Martie: Ravengar P. IV

Duminecă 5 Martie: Sub masca neagră

In pragul alegerilor

Câteva zile ne mai despart de alegeri. Patimile se deslănțuesc violent. Opoziția dă un asalt desperat, întrebuințând toate mijloacele permise și nepermise. In asemenea împrejurări cetățeanul are o grea răspundere. Votul său înseamnă voința națiunii, iar această voință, acum mai mult ca oricând, trebuie să însemne hotărât îndreptarea țării. România întregită, se află astăzi la grea răspântie. Nevoi multe o frământă și din toate, două sunt care apasă mai mult: consolidarea țării și unitatea sufletească. Să analizăm frământările politice din interiorul țării. Partidul țărănesc a ridicat la dogmă lupta de clase, care este o primejdie vădită pentru țară și asta a dovedit-o experiența tristă a altor state care s'au prăbușit de pe urma ei.

Partidul poporului, care nu reprezintă decât un singur ideal pe d. general Averescu, în cei doi ani de guvernare a cultivat corupția și a adus țara la un dureros faliment.

Partidul național din Ardeal, reprezintă politica nefastă a regionalismului care ne-ar duce la marginea prăpastiei dacă am urma-o. Celelalte fracțiuni politice, nu le mai cităm căci ele sunt doar anexe la partidele despre care am vorbit.

Aceasta este pe scurt icoana vieții politice: deoparte opoziția iar de altă parte partidul liberal. Conștiința cetățenească trebuie să aleagă, între ele, căutând să servească interesele superioare ale țării. Și se înțelege dela sine că cetățeanul nu trebuie să fie influențat de promisiunile cari pentru moment i-ar satisface cerințele lui personale, ci să se gândească în primul rând la datoria către țară. Cetățeanul trebuie să-și dea seama că trebuiesc înfăptuite reforme mari; îmbunătățirea vieții economice; ridicarea proletariatului muncitor la independentă materială și morală; reorganizarea învățământului, a bisericei, a armatei; unificarea administrativă; legea financiară; votul universal; votarea Constituantei etc. atâtea și atâtea probleme cari neapărat se cer rezolvite. Pentru aceasta se cere un partid politic puternic care să se razime pe un trecut plin de fapte, căci țara nu mai poate face experiențe cu așa zisele partide cari s'au arătat cu desăvârșire incapabile.

Și atunci în fața răspunderii pe care fiecare cetățean o are, nu poate nimeni să nu-și pue nădejdea în partidul liberal. E singurul partid care a mai rămas să ne dea o Românie puternică și democrată. E singurul partid care în trecutul său are o lungă activitate rodnică. E singurul partid care nu poate aluneca pe căi greșite și singurul care mai poate scăpa țara din impasul în care se află.

Fiecare trebue să-și dea seama că după războiul cu jertfe nemăsurate câștigat, a venit azi o epocă tot așa de grea pentru țară. Este epoca când trebue să fixăm drumul pe care ea va urma în viitor. Această operă nu o poate înfăptui decât încercatul partid liberal, care în primul rând prin acțiunea lui politică a contribuit să fim liberi și stăpâni pe pământul nostru.

Partidul liberal în Zlatna

In seara zilei de 17 Februarie a. c. a sosit la Zlatna domnul Ioan Rusu Abrudeanu, iubitul fiu al Munților Apuseni, însoțit de încercatul luptător, domnul Ioan Teculescu protopop în Alba Iulia.

La gară ambii candidați au fost întâmpinați de numeroși alegători, intelectuali și popor, cari au ovaționat călduros pe inimoșii luptători.

Dela gară iubiții și popularii oaspeți au fost însoțiți la „Hotel Central". Aici d-l Rusu Abrudeanu a ținut o cuvântare în care și-a exprimat adânca mulțumire pentru primirea călduroasă ce i-s'a făcut și spunând că atâta timp cât va avea încrederea alegătorilor nu va conteni a lupta cu aceeaș dragoste și desinteresare pentru binele și propășirea economică și culturală a acestui ținut, atât de scump inimei sale. In cuvinte pline de cel mai curat patriotism d-l Ioan Teculescu a arătat apoi cum prin vrednicia Dorobanțului Român s'a năruit zidul ce de 1000 de ani despărțea frate de frate. Această graniță blăstămată, odată distrusă trebue să ne primim cu mai multă dragoste unii pre alții și, să nu se mai facă deosebire între frații din cuprinsul aceluiași pământ Românesc.

In ziua următoare înaintea unui public imens, venit din toate satele învecinate să asculte glasul celor doi luptători, d-l Rusu Abrudeanu, a rostit o înflăcărată cuvântare ce a sguduit profund sufletele ascultătorilor.

După cuvântarea îndelung aplaudată a d-lui Rusu, luând cuvântul d-l Ioan Teculescu, d-sa a arătat că felul cum a mers până acum carul țării noastre mândre și frumoase trebue să se schimbe. Țara noastră, atât de bogată a ajuns astăzi într'o stare jalnică din cauza conducerii nepricepute a guvernelor din trecut. A sosit ceasul al 12-lea, când trebue salvată *cinstea* acestei țări, care a fost întregită cu prețul vieții celor 800.000 de viteji români. Salvarea neamului și a țării s'ă azi în mâna d-lui I. C. Brătianu și a partidului liberal. Toți oamenii de inimă și cu durere de țară trebue să fie alături de ei.

La auzul numelui scump al d-lui Brătianu, sala întreagă a ovaționat îndelung; strigăte de „Trăiască" răsunau din toate părțile. A fost un moment cu adevărat sguduitor.

După adunare, care a decurs în cea mai perfectă liniște, s'a luat o masă comună la hotel Moldovan la care a azistat un mare număr de persoane din toate păturile societății din Zlatna și jur.

S'a toastat pentru M. S. Regele pentru d-l Ioan Brătianu și pentru candidați.

In 19 Febr. fiind zi de Duminecă domnii candidați au mers în comuna Feneș unde asemenea au fost primiți cu căldură de către alegătorii întruniți într'un imens număr. Insuflețirea populației din ținuturile acestea este foarte mare. Partidul liberal și candidații lui sunt pretutindeni primiți cu dragoste și reușita lor este mai mult de cât asigurată.

Un cetățean.

Inainte de teatru, baluri întrebuințează pudra de porțelan.

americană "YES,,

Fără legătură verde e falsificată

1377

INFORMAȚII

Nu crede d-l Primar al Clujului că strada căreia i s'a făcut cinstea de a fi numită cu numele cunoscutului scriitor Ion Gorun, nu face aceași cinste scriitorului?...

Dacă e de acord și ține cu ori ce chip să aducă un omagiu fruntașului scriitor, să'i treacă numele altei străzi.

*

Consiliul de război din localitate a condamnat la 4—5 ani închisoare pe o bandă de jefuitori militari care operau în jud. Cojocna.

*

Toți Directorii Regionali ai CFR au fost chemați telegrafic la București pentru a discuta măsurile ce ar trebui luate pentru ca criza transporturilor să înceteze.

*

In săptămâna aceasta guvernul va căuta să rezolve chestiunea alegerilor de la Camera de Comerț din localitate.

*

Eri a sosit în localitate de la Odorheiu, d-l Tănăsescu, Secretarul Internelor din loc.

*

In zilele de 11, 12, 13, Martie a. c. se va ține în Cluj un mare târg de țară pentru vânzarea vitelor.

*

In razia întreprinsă Sâmbătă au fost arestați 4 inși care au trecut în mod ilicit granița, 6 femei de stradă bolnave, și un mare număr de derbedei.

*

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40 439

*

In Hotelul Central toată seara după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gourmand Localul cel mai modern român Specialități de beuturi, Bere albă și neagră de butoi. I-622

*

In atențiunea Dlor Comercianți

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gheria* se găsesc cele mai fine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresă arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHEPLA 1515

*

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Viței nr. 7. Telefon: 5—77.

Execută instalații de lumină, transmiteri de forță, sonerii, telefoane. In depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1416

Din lipsă de spațiu nu putem publica în numărul de azi, darea de seamă asupra grandioasei întruniri politice, convocată de d. Marin Ștefănescu și care a avut loc Duminecă. In numărul de mâine vom publica o amănunțită dare de seamă a acestei întruniri.

*

Din cantitățile superioare de tutun turcesc ce au sosit de curând în țară, R. M. S. va fabrica noui feluri de țigarete ce se vor vinde cu 1 leu bucata.

*

Uniunea proprietarilor din Cluj au înaintat guvernului zilele acestea un memoriu pentru ridicarea stării excepționate a închirierei caselor.

*

Dl ing. Agripa Popescu directorul fabricei de tutun va pleca zilele acestea în străinătate pentru cumpărarea unei cantități de tutunuri fine.

*

Conform ordinului ministerului, în prima zi a alegerilor în Ardeal, votarea se va face până la ora 6 p. m. urmând ca să se reînceapă a doua zi la ora 8 dim.

*

Mărunțișuri, Tricotage și Galanterie se vând în engros. La jucării și celelalte articole până la 15 Martie se dă 10 la sută rabat.

Filip Eisenstädter
fost magazinul Lakatosi

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și tălpilor de prezent a 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyar 1 în fața magazinului Gyorșáru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87. 1278

*

In toată seara Dudus, Luni și Joi Albi și Kor și Eugen cântă cu musica în Cafeneaua Park. 1456

*

Mulțumim din inimă pe această cale tuturor rudelor, prietenilor și cunoscuților, cari au luat parte la durerea noastră și ne-au adresat cuvinte de mângâiere personal sau în scris cu ocaziunea perderii scumpei noastre fiice Alexandrina Ileana.

Cluj, la 27 Februarie 1922.

Dr. a și Dr. Valeriu Pop.
1543

*

Pentru micșorarea numărului cârciumilor din Ardeal s'a luat hotărârea de-a nu se mai acorda brevete de cârciume decât cooperativelor populariior.

Ținem să aducem la cunoștința publicului că întrunirea politică convocată de d. M. Ștefănescu și care a avut loc Duminică, s'a ținut dimineața la 11 și nu după prânz la 3 cum din rea credință afirmă „Gazeta Ardealului". Duminecă după prânz la ora 3 a avut loc obișnuita ședătoare artistico-culturală organizată de *„Cultura poporului"* care e cu totul în afară de orice preocupări politice.

*

Tinerii recrutați cari la 16 Martie a. c. au să între în serviciul militar și cari încă nu au primit ordinul de chemare, sunt invitați să se prezinte la secția militară unde își vor primi acel ordin.

*

Nu te năcăji cu croitoreasa!

Cumpără vesminte gată pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vinează dela Eugen Șipos Cluj P. Unirii Nr. 17.

1514

Pentru edificarea

— Unui mare Internat Țărănesc la Cluj în legătură cu școala civilă de băieți —

Corpul profesoral dela școala civilă de băeți din Cluj — neputând da încăpere nici la a treia parte a elevilor, cari se prezintă dornici de a frecventa această școală, a hotărât să ceară sprijinul guvernului pentru edificarea unui mare internat țărănesc alci în Cluj.

Directoratul General al Instrucțiunii din Cluj, apreciind însemnătatea acestui institut și a acestui internat înghebat de Direcțiunea școalei a votat un ajutor de 2 mm. milioane pentru acest scop.

Cum însă în timpurile scumpe de astăzi cu aceste cheltueli nu s'ar putea satisface nevoile culturii țăranilor, legate de această școală pentru un timp mai îndelungat, corpul profesoral a hotărât înființarea unui mare internat cu concursul satelor din Ardeal.

Lucrările de edificare s'ar începe deja în luna Aprilie anul curent pe un teritoriu mare, donat de orașul Cluj și Internatul cu școala la un loc vor consta dintr'un sistem de pavilioane în diferite stiluri românești.

Satele și chiar familii particulare se pot înscrie la Direcțiunea școalei pentru următoarele prestațiuni:

O comună, care va da materialul brut pentru un pavilion cu 4 camere, va obține dreptul pentru totdeauna la 10 paturi pentru 10 băeți de țărani, pe cari îi va designa comuna participantă.

Contribuțiile pentru obținerea dreptului la un pat în internat sunt următoarele:

sau 10 zile de lucru cu vitele,
sau 20 zile lucrate cu palma.
sau un vagon de scânduri ori de lemne de consrucție,
sau 3 metri cubi piatră, cărămidă, nisip ori var.

Piatră pentru zidit a obținut școala dela carierele de piatră a d-lui profesor Iustin Porutiu.

Iuliu Karsai
Anton Domide
Iustin Porutiu

Muncitorimea română din Ardeal și Banat

Și Partidul Național Liberal

Centrul Sindicatelor naționale române din Ardeal și Banat adresează muncitorilor și plugarilor din aceste provincii un apel prin care cere voturile pentru candidații: Căpitan Aviator Peneș în cercul Hunedora, Teodor Salcă în cercul Bocșa Montană, Achim Zamora în cercul Petroșani și Iancu Jianu în cercul Reșița. In celelalte cercuri muncitorimea română fiind convinsă de dreptatea și de opera de reorganizare a partidului liberal, invită pe alegători să dea voturile candidaților partidului liberal.

Dăm mai jos o parte din apelul S. N. R.:

„Voim, să luptăm din toate puterile, pentru a se introduce respectarea legilor și pentru dispariția nelegiuirilor, a abuzurilor de putere, și a nepotizmului.

Voim, să punem capăt, hoților și jefuirilor, fie în averea publică, fie în cea privată.

Voim, ca muncitorii și slujba ii să fie plătiți corespunzător, referințelor de trăi, dar în schimb aceștia să muncească intensiv, conștiincios și cinstit.

Voim, ca să se sporească școlile, spitalurile și instituțiunile de cultură și bineface e, dar în schimb să se reducă sau chiar să dispară cârciumele și localurile de prostituție.

Voim, ca trenurile, poșta, telegraful și telefonul să funcționeze exact și punctual.

Voim, să se înfăptuiască reforma agrară și financiară.

Voim, să dispară permisurile, Comisiile sinecure, (de transport, de închiriere, de contingentare sau mai știu eu care) — iar în schimb prin lege să se asigure și garanteze libertatea comerțului — intern și extern a industriei și construcțiunilor.

Voim, în fine să ne știm, ca cetățeni ai României-Mari puși sub scutul și sancțiunile legilor, iar nu expuși simpatiei sau antipatiei funcționarilor.

Toate aceste dorințe de mai sus le putem ajunge mai ușor cu ajutorul guvernului D-lui I. I. C. Brătianu, care pe lângă că a promis, îndreptarea tuturor relelor de care sufere scumpa noastră Țară, a și început asanarea lor — dispunând de puterea de guvernare și de prinderea oamenilor săi.

Fraților Muncitori și Plugari! dați tot sprijinul candid și ior nostri, iar unde aceștia nu sunt, Guvernu ui I. I. C. Brătianu, în alegeri — căci ajutând Guvernul vă ajutați voua — și ajutându-vă voua, ajutați Țării!

Centrul Sindicatelor Naționale Române din Ardeal și Banat.

Întâmplări din Cluj

— Un excroc —

De câtva timp sosise în Cluj un tip bine îmbrăcat. Frequentân i cafenele și localuri publice alese, în introduse-se fără a fi invitat prea mult și prin casele particulare. Se ferea mult ca să aibă vre-un fel de întâlniri cu oameni din vechiul regat ci căuta mai mult prietenia Ardelenilor și mai ales a străinilor.

Cât privește numele acesta era greu de spus adevărat. De aceea s'a prezentat în multe locuri ca N. Ionescu iar în altele căpitan Dabija deși era îmbrăcat civil.

Căuta însă să-și înșele cunoștințele cerându le bani sau oferindu-se pentru diferite comisioane.

Dar, a fost de ajuns ca să se întâlnească cu 2 din cei ce l'au cunoscut odată, pentru ca individul să fie demascat și dat pe mâna poliției în calitatea lui originală de excroc. Se numește I. Nistm, de fel din Ploești. Acum se află la parchet.

O sinucidere

Zilele acestea parchetul a fost sesizat de sinuciderea funcționarei dela R. M. S. Ecaterina Bay. Crezându-se că la mijloc ar fi fost vre-o mână criminală, s'au făcut scrupuloase cercetări în această privință.

După declarațiile familiei și ale cunoscuți or însă s'a constatat că susnumita suferea de tuberculoză care o adusese într'o stare foarte nervoasă.

Aceasta a făcut-o să-și pună capăt zilelor.

Partidul Național Ardelean în campania electorală

Incepând de vre-o 2 săptămâni partidul Național Ardelean a introdus un nou fel de propagandă electorală și anume:

Propaganda prin sate se face de echipe. Fiecare echipă cuprinde un fruntaș al partidului și încă vre-o doi „inteligenți" și 2o—3o țărani.

Toți aceștia pleacă în 3—4 automobile prin diferite comune unde dând alarma prin sunetul trompetelor dela automobile adună poporul în vre-o piață mai mare și acolo vorbesc așa cum cred că vor fi mai plăcuți. Din cauză că numărul celor plecați în propagandă e prea mare, autoritățile comunale se feresc ca să atragă atențiunea oratorilor asupra modului cum este permis să fie făcută propaganda electorală.

In caz când din mulțime ar fi vre-o unul care în mod instinctiv ar protesta asupra celor ce vorbește vre-un propagandist, e huiduit și batjocorit chiar în satul său.

Consiliul de Administrație și funcționarii Băncii Mobiliare S. A Cluj anunță cu durere, că fondatorul și directorul general al institutului

Emeric Székely

în ziua de 25 Februarie 1922 la Budapesta în Sanatoriul Pajor după o lungă suferință a încetat din viață.

Fie-i țărâna ușoară!

1546

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin UNIO **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Cronica externă

Marți, 28 Februarie.

Criza ministerială din Italia continuă încă. Această stare de lucruri, protivnică ori cărei munci serioase, preocupă în mod îngrijitor opinia publică italiană, dat fiind că de la parlamentul actual se aștepta soluționarea unor probleme de un capital interes pentru Italia. Această îngrijorare este cu atât mai profundă cu cât se pare că criza nu va lua un sfârșit până la dischiderea conferinței de la Genua. Prezentarea Italiei la Conferința în condițiunile actuale n'ar însemna altceva decât o iremediabilă lovitură dată celor mai grave și mai presante interese ale ei.

In ultimele zile se anunță că De Facta ar fi fost însărcinat să formeze cabinetul.

Dacă De Facta va reuși să aplaneze conflictul dintre catolici și democrați, reușita formărei unui cabinet ar fi întru câtva asigurată.

Aceasta pare cu atât mai probabil cu cât prin însărcinarea dată lui De Facta, a fost împăcat întrucâtva și Giolitti ale cărui idei politice le împărtășește De Facta.

In orice caz grupurile parlamentare și democrații vor acorda sprijinul lor cu cât însuși Tittoni, în schimbul președinției delegației italiene la Genova, sprijină formarea noului guvern.

*

In Camera franceză, De Lasteyre, ministrul de finanțe expunând programul de despăgubiri al guvernului, a demonstrat că Germania n'a plătit încă nici un ban până acum în contul despăgubirilor.

Comentând aceste declarații „Times" scrie că numai o unire strânsă între Franța și Anglia ar putea constrânge Germania să plătească.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 m. p

Interogarea cerealistului Schuller a ținut de Sâmbătă seara până Duminică dimineața. După ce i s'a luat depoziția Schuller a fost depus la arestul preventiv.

Eri s'a luat depoziția d-lui Argetoianu fost ministru de interne. Se crede că interogarea d-sale va da o întorsătura neașteptată chestiunei. Schuller a făcut recurs.

*

Guvernul austriac a anunțat direcția generală a căilor ferate române că din lipsă de cărbuni și vagoane expressul orient va circula între Viena și Passau numai de două ori pe săptămână.

*

Adevărul află că guvernul român a dat pașaport celor doi copii al comisarului ucrainian Racovschi, condamnat la moarte în contumacie, pentruca să se poată duce la tatăl lor.

*

Răspunsul guvernelor cehoslovac și polonez privitor la conferința Micei Antante dela București n'a sosit însă. Se crede că întârzierea e în legătură cu călătoria în străinătate a d-lui Benes.

*

O locomotivă de care era atașat un vagon a căzut de pe podul de lângă gara Targoviște. Mecanicul și conducătorul au murit.

*

Lupta scrie că unificarea învățământului se va face la 1 Aprilie când inspectoratele regionale vor fi desființate.

O delegație a comercianților și marilor industriași din Capitală s'a prezentat ministrului de finanțe și a cerut libertatea comerțului alcoolului. D. Vintilă Brătianu ar fi făcut promisiuni satisfăcătoare.

*

In portul Brăila s'a aprins din cauza unei explozii o șalupă. Daunele sunt de mai multe milioane.

*

Fabrica de cherestea dela Voinești a fost distrusă de un incendiu.

Medicamentul

sigur contra călbazei este, CALBAZA, se află în Dej la farmacia „Minerva"

1419

◆◆□◆□□◆◆□□◆□

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de poșta Cent
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unir

Plecând în străinătate

primim comisi de

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner

cu prețul original al fabricelor, primul și cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu pretul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.

I. TRISKA Cluj, Str. Saguna (fosta Bartha u.) No. 14.

Mare destacere

Articole de modă pentru dame

1238

Prețuri reduse la

GRÜNWALD și STEINER

CLUJ, Piața Unirii 12.

Dacă dorești să cumperi

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely și Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

Scrisoare din Italia

— Crizele politice —

Lumea întreagă a fost cu drept cuvânt surprinsă de demisionarea cabinetului Bonomi, care reprezintă în afară cât și în lăuntrul țării o soliditate destul de apreciată. Și de fapt, dacă d. Bonomi ar fi fost șeful unui partid *unitar*, el ar fi putut continua guvernarea, fiind un sincer și convins democrat.

Afară de aceasta dânsul era și bărbatul care avea toată rutina și încrederea externă a vechilor partide; având și încrederea deplină a celor mai de seamă factori politici.

Dar câți dintre oameni nu sunt, cari cu bună convingere își calcă norocul în picioare. Ori în parlamentele de după războiu au intrat atâția *oameni noi*, aspri la vorbă, cari nici nu știu să lucreze după convingeri proprii nici n'au experiența și prevederea politică, care necondiționat se cere dela cei ce se pretind a fi „părinți ai patriei".

„Oamenii noi" nu numai în țara noastră, dar chiar și în Italia — au reușit să creeze pretutindenea o atmosferă de iritație în care demagogia cea mai desmățată prinde foarte ușor.

Această iritație face ca guvernele să se schimbe tot din 3 în 3 luni, iar nu din 4 în 4 ani, după cum ar trebui să fie.

Politicianilor tineri poate că le este de folos această târâganare a lucrurilor țării. Dar țării i se aduce prin aceasta o pagubă imensă. Parlamentul Italiei are de rezolvat o mulțime de probleme cari rămân pe loc din cauza deselor schimbări de guverne.

Sperăm însă că prin combinațiunile actuale politice se urmărește crearea unui guvern stabil — căci lucrări mari nu se pot face cu guverne trecătoare.

Cei mai indicați pentru formarea unui astfel de guvern stabil sunt d. *Orlando*, care e poate cel mai designat să redea Italiei liniștea internă necesară; d. *de Nicola*, bărbat cu multă pricepere și tact care însă e prea legat de partidul poporal clerical; d. *de Nava*, un solid și priceput ex-ministru de finanțe, și în care se pun mari speranțe pentru scoaterea Italiei din criza economică atât de grea; d. *Giolitti*, fost prim ministru în mai multe rânduri, care însă se crede că nu va primi însărcinarea fiind prea înaintat în vârstă. Dar poate cea mai dorită ar fi intrarea d-lui *Labriola* șeful partidului reformist. D-sa însă nu are partid numeros.

Corespondent

Criza economică în Anglia

Se crede că Anglia e marea profitoare a războiului european și că trece prin o perioadă de liniștită prosperitate, cum n'a cunoscut de mult timp.

Turburările din Egipt și Indii, încurajate de soluția pe care a căpătat-o problema irlandeză; dar mai cu seamă situația economică și socială a Angliei însăși, arată însă tocmai contrariul.

De la sfârșitul victorios al războiului, șomajul e în continuă creștere; numărul lucrătorilor care nu lucrează variază între 2—5 milioane.

In ce privește dările care se plătesc Statului, unii englezi plătesc până la 70% din venituri, adică cu alte cuvinte lucrează 7 luni, pe an pentru Stat.

Marina de comerț care era una din mândriile acestui popor insular, sufere o micșorare fără precedent.

Intr'un an, mișcarea schimbului comercial a scăzut pe jumătate.

Desigur că această nenorocită stare economică e în strânsă legătură cu întreg dezechilibrul economic și financiar al lumii;

Dar mai ales din imposibilitatea la care e condamnată Anglia de concurența comerțului german pe pietele externe.

Un obiect fabricat la Solingen costă de 4 ori mai puțin, decât unul fabricat la Streffield.

E deci foarte natural ca Olandezii, Elveții, Italienii etc., pă-l cumpere de la Solingen.

Cu 40 lire sterlinge, un olandez își poate procura din Germania o mașină, pe care n'o poate avea din Anglia nici cu 180.

In privința dărilor, în timp ce Englezii cer compatrioților un maximum de curaj fiscal, Germanii îl cruță și în astfel de condiții Germanul fabrică orice cu preț mai ieftin, îndepărtând fabricatele engleze.

Mare parte din presa engleză și cea italiană cer refacerea economică a Germaniei. Această refacere e pe cale să se facă și fără ei.

Căci în timp ce corăbiile armatorilor englezi stagnează în porturi. Nord Deutscher Lloyd face construcții noi, iar Hamburg—Amerika declară oficiul că și-a întins serviciile în Europa orientală, mai mult de cât înaintea războiului.

Acordarea a 12 miliarde de mărci companiilor de navigație, drept îndemnizație pentru pierderile suferite în război, de către guvernul german, arată că Germania n'a renunțat la viitorul său pe apă.

Anglia va fi astfel silită în curând să renunțe la ambiția de a monopoliza transporturile lumei.

Teza politicianilor englezi e că prin refacerea Germaniei și a Rusiei cu ajutorul ei, Englezii ar putea găsi în timp foarte scurt, debușeurile care acum îi lipsesc.

E un sofism. Criza britanică nu e datorită numai faptului că Anglia nu poate desface acum produsele sale în Germania, ci mai cu seamă fiindcă Germania vinde prea mult Angliei, condamnând-o la un șomaj în continuă creștere.

Germania prin supraproducție își înmulțește construcțiile, lucrează pentru bogăția ei și pentru cucerirea pieților străine.

Ne putem da seama pentru ce Rathenau care a dat planul de reconstrucție economică a Europei e și un apostol al reconstrucției Rusiei, cu ajutorul Germaniei și cu concursul accesoriu al Aliaților.

Pangermanismul economic se avântă cucerirea lumei cu o vigoare surprinzătoare și astfel indirect Germania voește să exercite în curând o hegemonie politică, cu prețiosul concurs, ce i-l vor de Englezii și mai târziu Rușii.

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Comerțul cu fructe și vin în Basarabia

Unul din principalele isvoare de bogăție ale Basarabiei este cultura pomilor fructiferi și a viilor.

In cifră medie, până la anul 1910 se socoteau circa 120.000 livezi și vii, pe o suprafață de circa 80.000 desetine (88.0000 hectare).

Roadele acestor pomi fructiferi, prune, nuci, mere, pere, caise, piersici, vișine, cireși și struguri, precum și vinul din struguri dau naștere unui viu comerț, care s'a practicat pe o scară intânsă, atât înainte cât și după războiul mondial.

Comerțul cu fructe se face în genere în urmatorul mod:

Grădinile, livezile și viile se cultivă fie de proprietari fie de arendași.

Rodul lor se vinde pe pomi cu 2—3 luni înainte de cules.

Cumpărătorii sunt mai totdeauna comercianți Evrei; ei dau arvuna și atunci când fructele sunt bune de cules, plătesc restul și ridică roadele transportându-le la centrele de depozitare sau de desfacere propiu Chișinau, Călărași, Bucovăț, Tighina și Cetatea Albă.

Astfel procedează și foștii mari proprietari și tot astfel și țăranii. Țăranii, cari au livezi și vii mai mici, rețin o parte din rod pentru trebuințele familiei lor; ceeace le prisosește se desface la târg.

Adevăratul comerț îl fac însă speculanții cari adună aceste fructe în depozite, le conservă bine, așteptând să se producă o cât mai mare cerere, ca să poată obține prețuri cât mai mari.

Același lucru fac mulți din marii proprietari, și cu rodul viilor. Ei n'au posibilitatea să aștepte culesul viei și atunci vând roada încă de prin luna Iulie la Evrei, cari se însărcinează cu toate cele necesare pentru a transforma strugurii în vin. Ei procură butoaele și îngrijesc de mijloacele de transport.

Proprietarii din Basarabia, cei mai mulți păstrează însă vechiul obiceiu de a vinde pe loc productele, ca să nu aibă grijă de transportul lor, de furturi, pierderi etc.

Fructele se vând proaspete sau conservate.

Cele proaspete se expediau înainte în coșuri către centrele mari rusești Odesa, Petrograd, Moscova, Kiev, Charcov, Varșovia și Lodz.

Pentru aceasta guvrenul rusesc pusese la dispoziția comerțului, trenuri speciale.

Tot ceeace era mai select din aceste fructe, era scos din Basarabia unde nu rămâneau decât fructe comune, în cantități foarte mari.

Locuitorii Basarabiei având, după agricultură, ca îndeletnicire principală cultura pomilor fructiferi și viilor, știu să conserve foarte bine fructele. Astfel mere se găsesc în perfectă stare până în luna Mai și mai târziu, pere până în luna Martie, strugurii încep să fie dați în consumație dela Iulie și se găsesc de vânzare în comerț până la Sărbătorile Paștelor.

Astăzi granițele fiind închise spre Rusia, nu se poate face export de fructe proaspete, — cireșele și vișinele rămân neculese.

Dintre celelalte fructe s'au trimes oarecari cantități spre București și Iași anul trecut și anul acesta. [illegible]

semnalat este că, pentru cultura pomilor fructiferi și viilor, proprietarii basarabeni aduceau la culesul cireșelor, vișinelor și celorlalte fructe, mii de băeți și fete din mijlocul Rusiei (Moscova). Aceștia veneau în Basarabia prin luna Mai—Iunie și rămâneau aici până după culesul viilor.

Acum lipsesc brațe pentru asemenea lucrări, din care cauză multe fructe rămân neculese. Acest fapt împiedecă în timpurile de față desvoltarea comertului cu fructe.

Asupra varietăților și frumuseței fructelor din Basarabia, își poate face cineva ideie oricând, dacă vizitează muzeul din Chișinău, unde sunt nenumărate specii de tot felul de fructe. Fructele sunt foarte reușit conservate în ceară, ele își păstrează culoarea lor naturală de o frumusețe de admirat.

Pentru industrializarea acestor fructe nu există nici o fabrică în Basarabia, afară de uscătoarele (cuptoarele) primitive pentru prune.

Din prune se mai fabrică marmeladă (magiun) numai pentru consumul din interiorul Basarabiei. Inainte de războiu se trimeteau și în București cantități mari.

Acest articol se vinde astăzi cu lei 200 pudul.

Prunele. Producțiunea prunelor în Basarabia ajunsese, după unii specialiști locali, în această materie, la peste 2 milioane puduri pe an.

Piața lor de desfacere era Rusia, unde se trimetau prune uscate sau afumate.

Anul curent se contează pe o producție de circa 300.000 puduri prune uscate și 600—700.000 puduri prune afumate.

Inainte de războiu mărfurile din Basarabia, erau concentrate la Noua-Suliță și Călărași, afară de cele dela Tighina și Cetatea Albă cari își luau drumul direct spre centrul Rusiei, — transacțiile însă se încheiau și pentru mărfurile din aceste două localități, tot la Călărași sau Noua-Suliță.

Călărași a rămas și astăzi un centru de desfacere al prunelor.

In ce privește cultura pomilor. Basarabia se împarte în două regiuni bine distincte:

1. Regiunea Hotinului (Hotin Soroca).

2. Regiunea Codrilor (jud. Chișinău, Orhei, Bălți).

In regiunea Hotinului, cultura mai extensică se produc prune (mărunte iar în regiunea Codrilor, cultură mai intensivă se produc prune mai mari.

Cele din prima regiune nu pot concura cu marfa din Ungaria și Bosnia-Herțegovina, însă cele din a doua regiune pot rivaliza. Dacă s'ar introduce și metode europene pentru uscarea prunelor, și s'ar selecționa prunele după mărime, apoi dacă împachetarea lor s'ar face mai îngrijit și cu un aspect mai atractiv am putea concura cu succes cele două țări sus menționate.

Acum dispunem de cuptoare primitive, prea puține prin județele Chișinău, Orhei, (Călărași) și Tighina.

Nucile. După date statistice numărul de pomi ar fi circa 100.000 dând o recoltă de circa 500.000 puduri nuci.

Inainte de războiu toată producțiunea de nuci, rămânea numai în Rusia; pentru străinătate se exportau mari cantități de nuci din Caucazia. Marfa din acea regiune este de calitate cu mult inferioară celei din Basarabia.

Acum ne mai fiind export din Caucazia, cumpărătorii din străinătate vin în Basarabia și cumpără cantități considerabile, plătind astăzi pânăla 180 lei pudul. Marfa se expediază cu trenul la Galați în saci de 64 kgr. iar de acolo se încarcă pe vapor pentru America, Anglia și Germania.

Viile ocupă în Basarabia o suprafață de circa 40.000 Hect. și se află în județele Orheiu, Tighina, Ismail și Cetatea Albă. In județele Orheiu, Tighina, Ismail și Cetatea Albă. In județele Bălți și Soroca nu sunt decât câteva sute de hectare.

Filoxera distrugând toate viile vechi pe o suprafață de 7000 hectare, marii proprieatri mai întâi, apoi țăranii cu ajutorul zemstvelor au început replantarea viilor cu vițe aduse din Franța din pepinierele Richter din Montpellier, Commercon Faure din Montpellier și altele. Datorită acestei reînoiri, speciile vechi din Basarabia, ca: Plavaia, Galbenă, Sghiarda, Poama rară neagră, cari dădeau mai înainte un vin ușor comun și acru, au fost înlocuite cu specii franceze precum: Aligote, Pinot, Cabernot și altele, cari dau un vin de masă supreior de 10—12° tărie, destul de apreciat, putând concura chiar cu vinurile bune franceze.

In județul Cetatea Albă se mai găsesc, împrejurul orașului, circa 1000 hectare vii vechi cari rezită filoxerei, datorită, nisipului conținut de terenul de acolo.

Producțiunea vinului în Basarabia înainte de ivirea filoxerei se ridica la 10 mil. vedre, sau 1.250.000 hectol., dar a mers descrescând până la 3 mil. vedre. Acuminsă se contează pe 4—5 mil. vedre (o vadră are 12½ litri).

Mai mult de jumătate din această cantitate aparține țăranilor, și se consumă pe loc.

Pentru export rămân numai vinurile proprietarilor cari pot suporta o călătorie mai lungă și pot satisface gustul consumator mai exigent.

Inainte de războiu vinurile erau expediate la Odessa, Kiev, Moscova, Petrograd și Varsovia, unde după ce erau ținute 1—2 ani, se vindeau în sticle.

Aceste vinuri datorite fineței lor, câștigau zilnic teren și înlocuiau vinurile franceze .

Ereau chiar mari societăți la Odessa, Varsovia și Petersburg, cari transformau în șampanie vinurile Pinot din Basarabia. Se obținea o șampanie care se aseamănă mult cu mărcile franceze.

Prețurile en-gros ale vinurilor din Basarabia, înainte de războiu, erau la locul de producție 80 kop. vadra pentru vinurile țăranilor și 1 Ro. — 3 Ro. pentru ale proprietarilor. Aceste din urmă vinuri, după culesul viilor se vindeau en-gros cu 30 kop. — 1 Ro. sticla la comercianții de vinuri din orașele mari, — iar șampania provenită din asemenea vinuri cu 2—3 Ro.

Guvernul Rus și Zemstva favorizau mult cultura viilor și transportul vinurilor, acordând credite, urmărind și pedepsind sever pe falișificatorii de vinuri, lăsând liber de orice impozit vinul care se consumă în regiunea viticolă. Se cere impozite numai în momentul când el era dat în consumație, prin urmare nici producătorul nici cumpărătorul nu plăteau dări pentru vii, decât numai în momentul când era pus în consumație în prăvălii anum ede desfacere, restaurante etc.

Războiul mondial a împiedecat foarte mult reconstituirea viilor și comerțul cu vinuri.

Din cauza lipsei de vițe nu numai noile plantații au fost oprite, dar viile reconstituite s'au periclitat.

Această stare de lucruri continuă și acum, fiindcă este imposibil de a se importa din Franța plante din cauza cursului leului, fiecare plantă ar costa 8—10 lei și mai mult chiar.

Pe de altă parte pepinierele locale sunt fără însemnătate, iar cele din vechiul regat și Transilvania nu se știe încă dacă ar putea satisface calitativ și cantitativ nevoile locale.

Comerțul cu vinuri deasemenea a suferit mult. Marele case renumite pentru desfacerea de vinuri din Chișinău și alte centre au dispărut, luându-le locul speculanții cari pun vinurile în vânzare imediat după fermentație.

Vinurile dela țară de 6—8° tărie se consumă și acum, pe loc, ca și mai înainte. Vinurile proprietarilor sunt expediate la Bălți, Soroca, Hotin, Iași, Galați.

Către acest din urmă oraș sunt expediate vinurile dela Cetatea Albă.

In ultimii trei ani prețurile pentru vinurile proprietarilor erau:

1919=40—50 lei vadra fără butoae și fără impozit plătit.

1920= prețurile au început cu 30 lei vadra, în timpl culesului și s'au urcat repede la 50—100 lei vadra (fără butoae și fără impozit plătit.

1921 = prețurile variază între 60—100 lei vadra (în aceleași condițiuni).

Vinurile țăranilor se vând acum cu 40—60 lei vadra.

Viticultorii de aici cer să li se procure de stat sau de o instituție oarecare plante (vițe) necesare pentru viticultură, să se ușureze mijloacele de transport pentru Comerțul de vinuri, să se aplice sever legea contra falșificărei vinurilor, să li se acorde credite speciale pentru cultivatorii de vii, impozitul către Stat să se plătească în momentul vânzărei vinului la consumator. Aceasta din urmă ar permite cultivatorului, sau angrosistului să lucreze cu un capital mai mic, neangajând mai dinainte sume mari de bani pentru a plăti statului.

Impozitul s'ar percepe prin banderole lipite pe sticle, sau alt mijloc pe care l'ar găsi statul, totul este ca impozitul să fie plătit atunci când vinul este dat în consumație.

Revista presei maghiare

Ziarul „Ujság" și opoziția

In unele cercuri politice opoziționiste circulă diferite svonuri tendențioase după cari în unele regiuni, și cercuri electorale unde minoritățile formează o unitate compactă, „teroarea liberală" ar fi luat proporții atât de mari, încât agenții electorali liberali nu se abat dela nici un mijloc de-a opune obstacole candidaților opoziționiști și îndeosebi maghiarilor.

Noi minoritățile — scrie „Ujság" — suntem obișnuiți cu astfel de aiurări și azi, când stăm în fața faptelor nu ne poate nimeni ademeni și a ne mai duce în eroare. Atât e sigur, că prin regiunile ungurești nu s'a aplicat nici o teroare, doar ici-colo s'a mai întâmplat, că a fost respinsă candidatura vre-unui maghiar ..acesta din anumite motive credem.

Ceeace ne mângăe — continuă ziarul numit — e faptul că liberalii nu fac nici o deosebire de „sânge și de lege" și dacă în mersul și conducerea vre-unui partid politic — fie român, fie maghiar — observă vre-o neregularitate, procedează cu aceiași severitate și aplică aceleași sancțiuni.

Ori ce s'ar svoni cu toate acestea, un lucru e sigur și rămâne: vechea „epocă a teroarei și... a făgăduelilor" am depășit'o, trecând peste cadavrele celora chiar, cari le întronase... Până nu de mult, cu ocaziunea luptelor pregătitoare de alegeri ave rescaue aveai impresia, că trăești într'o atmosferă turbure de tranșee având față'n față nenumărate piese de mitraliere, cari pocneau neîntrerupt...

Azi, când abia ne mai despart vre-o câteva zile dela lupta decisivă, — n'auzim nimic suspect, nu vedem nimic ce ne-ar intimida, doar' svonurile tendențioase... eșite din domeniul fanteziei.

„Ellenzék" și alegerile.

Ziarul magnaților din localitate, ca întotdeauna, profitând și acum de bogăția de „fantezii" a opoziției române, încearcă să descurajeze atât opinia maghiară cât și pe cea publică, trâmbițând în lumea mare, că guvernul Liberal, deși la început făgăduise că pentru maghiarime va rezerva 8—10 locuri în Parlament, azi totuși nu se speră că vor mai ajunge mai mulți de trei deputați maghiari în Parlament.

Ziarul numit însă nu observă că îndeplinirea în fapte a acestor promisiuni depinde cu totul de solidaritatea și armonia poporului maghiar, care ar avea sfânta chemare, ca acolo, unde poporul maghiar are candidat să voteze cu acela, iar, nu să intre în slujba bine plătită a celor alte partide cari cumpără scump... voturile și totodată... blamurile...

Calea poporului maghiar i-s'a deschis larg, i-s'au dat directive să ătoase de viață, i-s'au dat toate posibilitățile, ca să se poată afirma ca popor conștient, muncitor și dornic de progres; dar în loc să-și fi urmat calea, să-și fi dat mână de ajutor cu toți pentru a șterge cu desăvârșire păcatele trecutului, în lipsă de unitate de vederi, a căzut în acea mocirlă politică, care i-a constituit de altcum și peirea vechei Monarchii.

Partide peste partide, programuri bogate și bine „asortate" pretențiuni exagerate și... fracțiuni numeroase...

Iată dureroasă perspectivă, iată deci în loc de 30 deputați vor fi trimiși numai 2—3... nu însă din cauza liberalilor.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

POPOTA Ofițerilor Rgt. 83 Inf. caută un bucătar sau bucătăreasă bună. A se adresa Calea Victoriei No, 40. 1544

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilată. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invocală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse.

BĂNCI, Fabricanți, Industriași Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Întărirea plămânilor
Cum scăpăm de tuse?

Un leac bun și sigur pentru a face să înceteze tusea ori care ar fi cauzele care a produs este: 1368

PECTOSIN ITEANU

Nu lăsați tusea să se învechească căci poate devem periculoasă.

PECTOSIN ITEANU

Se ia ușor și de copii cât de mici. — Se găsește la Farmacii și Droguerii:

LABORATORUL AL. ITEANU
București Str. Vasile Lascar 3
Reprezentant general:
S. LINDENBERG
București. Str. Stelea No. 23

Uzina electrică orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livră instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

Se caută un mecanic electrician și un grădinar
la spitalul Militar Cluj.

Doritorii se vor prezenta cu actele respective la spitalul Militar în orele de serviciu. Administratorul Spitalului Militar Adm. Sub-Locot. MARINESCU N.
1539

Tesaurul oamenilor muncitori
Spirtul sărat
TRANSILVANIA
în contra reumei, răcelei și catarului.
1540

Să capată ori unde.
Magazinul de căpetenie
ROZSA
drogeria mare CLUJ,
Piața Unirii No. 26. □

Reclama este sufletul comerțului

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funcționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu promt.

Instalațiuni complecte și parțiale de
FĂBRICI DE CĂRĂMIZI
livrează din fabricile MARCHEGGER
Maschinenfabricks- u. Eisengiesserei-A.-G.
REPREZENTANȚA GENERALĂ:
SOC. MOTRICĂ ROMÂNĂ, BUCUREȘTI,
Reclama 1506-I. B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10. 1423

REG. 32 OBUZIERE CLUJ.

Având nevoie de un maistru armurier. Doritorii se pot adresa cu actele necesare.

Colonel:
1534 VLĂDESCU.

REGIA MONOPOLURILOR STATULUI DIRECȚIUNEA REGIONALA CLUJ. SERVICIUL TECHNIC,

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 15 Martie 1922 ore 10 a. m. se va ține la D-ția Regională R.M.S. Cluj srada Sincai No. 16 Serv. Tech. licitație publică pentru executarea lucrărilor necesare la depozitul R. M. S. din Diciosânmartin care să înființează cu date de 1 Apr. 1922, prevăzute în devizul și planul întocmite de Serv. Technic al Regiei.

Ofertele sigilate se vor prezînta pâuă la ora și data mai sus arătate.

Ofertele întârziate supra: Oferte telegrafice sau întocmite neregiementar sau netimbrate nu se vor lua în considerare.

Pe plicul ofertei se va scrie: Oferta pentru executarea lucrărilor de reparațiuni și transformarea la Depozitul R. M. S. din Diciosânmartin No..... 1922.

La oferte se vor anexa recepisa despre depunarea a 5 (cinci) la suta din suma oferită la perceptorat de stat care servește ca garanție.

Se vor putea depune și efecte garantate de stat ca garanție. La oferte nu se pot alătura bani gata sau hârtie de valoare,

Ofertele înaintate nu se poat retrage, fiecare oferent rămâne obligat în decurs de opt săptămâni dela înaintarea ofertului său.

Cauțiunea acelor oferenți a caror oferta nu se va accepta se va replati numai după decidere al Direcțiunei Generală R. M. S. din București. Ofertul înaintat obliga indata pe anteprenor, iar erarul numai dupa ziua aprobarei de către Direcțiunei Generală R. M. S. București.

D-nii concurenți pot lua cunoștință deplân, deviz și condiții la Serv. Technic a Regiei în orele de serviciu. Deasemenea modelul de ofert și eventualele lămuriri. Afară de acest sunt de directiva Art. 12—83 din lege asupra contabilității publice.

1541 DIRECTOR REGIONAL.

MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE

DIRECȚIUNEA DE PODURI ȘI ȘOSELE DIN TRANSILVANIA, BANAT ȘI P. UNGURENE

No. 1531—922. Cluj, la 27 Februarie 1922.

Publicațiune.

Direcțiunea de poduri și șosele din Transilvania publică concurs pentru asigurarea furnizărei materialului de impietruire necesar pe șoselele județene din județul Sătmar, Arad și Sălagiu pe anul 1922-23.

Ofertele sigilate se vor înainta până la orele 11 a. m. în ziua de:

27 Martie pentru județul Sătmar,
22 Martie pentru județul Arad,
28 Martie pentru județul Sălagiu.

Ofertele cari sunt până la 100.000 Lei se vor înainta respectivelor servicii de poduri și șoscle și anume:

pentru județul Sătmar—Careii-mari,
pentru județul Arad—Arad.
pentru județul Sălagiu—Zălau,

sau la Direcțiunea de poduri și șosele Cluj, Strada Berde 2.

Ofertele mai mari ca 100,000 Lei se vor înainta numai la Direcțiunea din Cluj.

Ofertele se pot face pentru cantitatea întreagă a materialului de impietruire sau pe sectoare și cantități mici.

La oferte se va anexa recepisa despre depunerea a 5 la sută din suma ofertată, care servește ca garanție. Se vor putea depune și efecte garantate de stat ca garanții.

Ofertele se vor deschide la orele 11 zilele și luna specificată mai sus.

Oferte sosite mai târziu și ofertele telegrafice sau suplimentare nu se vor lua în considerare.

La licitație pot fi prezenți ofertanții sau reprezentanții lor.

Lucrările și condițiunile se pot vedea la Direcțiunea de poduri și șosele sau la respectivele servicii, unde se vor primi și eventualele lămuriri.

Intreprinzătorii ia la cunoștință, că cantitatea de pietris prescris se poate reduce până la 50 la *sută*. 1545

Anunțuri
se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

1531
Calma
focul necoruptibil:
e indispensabil pentru ghetele D-Voastră

Societatea Creditului Funciar Urban din București

ACTIV — BILANȚUL GENERAL INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1921 — PASIV

Datorie neexigibilă				**Detentori de scrisuri**			
Capital datorat de împrumutați și de imobilele societății vândute și în ființă		189.968.485	84	Scrisuri urbane 5 la sută neexigibile în circulație	189.968.700,—		
Datorie exigibilă				„ „ 5 la sută la sorți și neprezentate la plată	17.731.100,—	207.699.800	—
Rate întârziate, rămase de încasat dela societari	10.173.662,90			**Cupoane**			
Spese de urmărire, cheltueli de urmărire, reparații, premii de asigurare, etc.. rămase de încasat dela societari	639.006,93			Valoare cupoanelor funciare urbane 5 la sută inclusiv Ianuarie 1922, nereprezentate la plată		10.851.920	38
Dobânzi de întârziere, la rate până la 31 Decemvrie 1921, rămase de încasat în viitor	564.028,—			**Capital social**			
Imobile rămase asupra societății, rate, spese, etc., datorite de imobilele proprietatea societății	62.434,37	11.439.132	20	Reținerile de 2 la sută dela împrumuturi — Numerar	1.653,01		
Diverși debitori				Efecte	4.979.800,—	4.984.453	01
Sume din anuități și alte spese datorite de către unele din imobilele societății vândute și rămase de încasat în rate dela cumpărătorii lor		1.799.888	56	**Capital de rezervă**			
Cassa				Reținerl de 1/4% din împrumuturile realizate până la 31 Decemvrie 1921 și 90% din beneficiile societății până la 31 Decemvrie 1908. — Numerar	8.019.504,88		
Numerar în seara de 31 Decemvrie 1921 — In cassa societății	255.260,66			Efecte	3.215.900.—	11.235.404	88
In depozit liber și spre fructificare	24.314.403,88	24.569.664	54	Rezerva imob. societății — Numerar	315,20		
Efecte, acțiuni, obligațiuni și cupoane				Efecte	2.037.300.—	2.037.615	20
Aparținând fondurilor societății reținute din împrumuturi pentru purgi ipotecare, garanții, etc., parte în cassa societății, parte în păstrare la Casa de depuneri, valoare nominală		32.286.232	50	Fondul de pensii — Numerar	496.33		
Plasamente				Efecte, acțiuni și obligațiuni	2.653.300,—	2.653.796	33
Costul a lei 3.676.000 rentă română 5% din 1920 c/c Fevraurie 1922	3.124.600,—			Fondul pr. mărirea edific. societății — Numerar	279,21		
Idemva lei 30.900 scrisuri urbane București, 5% c/c Iulie 1922	26.733,16	3.151.333	16	Efecte	1.820.300,—	1.820.579	21
Imobilul sediului societății				Fondul „Al. Gh. Bălcoianu" — Numerar	281,71		
Costul edificiului societății, construcții și teren, mai puțin amortizările făcute		207.000	—	Efecte	175.900.—	176.181	71
Mobilier și bibliotecă				**Diverși creditori**			
Costul mobilierului și bibliotecii societ în urma amortizărilor făcute.		500	—	Reținerl făcute pentru purgi ipotecare — Numerar	174.172,90		
				Scris. urbane	654.600,—	828.772	90
				Diferența între cost și prețul vânzării unora din imobilele societății rămase de încasat dela cumpărătorii lor		867.247	29
				Diferți deponenți			
				Pentru rate, garanții, despăgubiri de incendiu, sume primite prin poștă și neavizate de expeditori, etc. — Numerar	1.729.108,67		
				Efecte, oblig., cupoane	16.109.832,50	17.838.941	17
				Taxe pentru expertize și transport		216.051	84
				Rezervă specială			
				Pentru pagube eventuale — Numerar	287,50		
				Efecte	639.300,—	639.587	50
				Capital de reviriment			
				Report din anul 1920	198.841,69		
				Excedent de venituri din anul 1921	1.376.083,69	1.574.885	38
		263.422.236	80			263.422.236	80

Președinte, EM. N. LAHOVARY. Director, C. A. PANAITESCU. Șef-contabil, D. ILIESCU.

CAPITALUL DE REVIRIMENT

DARE — INCHEIAT PE ZIUA DE 31 DECEMVRIE 1921. — AVERE

Din beneficiile anului 1920 s'a repartizat conform art. 22 din lege și 25 din statute și votului adunării generale dela 21 Martie 1921	—	—	1.460.363	20	Solid din 1920	—	—	1.659.164	89
Cheltueli de administrație					**Resurse administrative**				
Retribuții și gratificații	1.213.000	—			Comision de lei 0,40% dela împrumut	898.041	16		
Mărci de prezență	24.734	60			Dobânzile ratelor întârziate ale societarilor și cumpărătorilor imobilelor societății	717.732	65		
Registre și imprimate	75.371	05			Interesele capitalului social	251.842	49		
Publicații și abonamente	21.020	45			Beneficiu dat de imobilele societății vândute	603,871	13		
Furnituri de biurou	15.294	55			Interese la numerarul plasat	762.517	03		
Încălzit și luminat	56.319	40			Excedent rezultat din cumpărare de scrisuri pentru rambursări	4.346	60	3.238,351	06
Cheltueli diverse și ofrande	42.906	—			**Interese**				
Cheltueli de întreținere ale sediului societății	86.701	40			Interese datorite de împrumutați pe anul 1921	9.371.025	—		
Cheltueli zilnice de transport în București	9,066	67			Valoarea cup. de Iulie 1921 și Ianuarie 1922 la scrisurile emise în anul 1921 pentru împrumuturi (lei 21.130.600)	528.265	—	9.899.290	—
Mobilier și bibliotecă	7.373	25			**Amortisment**				
Indemnizație cassierilor pentru pierderi la cassă	3.600	—			Fracțiune de amortisment, rămasă din tragerea de Octomvrie 1920	77	61		
Fondului de pensiuni	10.000	—			Amortisment datorit de societari pe anul 1921	5.034.307	39	5.034.385	—
Subvenții	2.280	—							
Indemnizație pentru chirii funcționarilor	280.000	—							
Pentru cotarea scrisurilor și cotizația în corporația Bursei	5.600	—							
Tava de conservare a efectelor depuse la Casa de depuneri	9.000	—	1.862.267	37					
Cupoane									
Valoarea cupoanelor de Iulie 1921 și Ianuarie 1922	—	—	9.899.290	—					
Scrisuri ieșite la sorți									
Scrisuri trase la sorți în anul 1921	5.034.300	—							
De tras la sorți la Aprilie 1922	85	—	5.034.385	—					
Excedent									
Report din anul 1920	198,801	69							
Excedentul net al anului 1921	1.376.083	69	1.574.885	38					
	—	—	19.831.190	95		—	—	19.831.190	95

Președinte, EM. N. LAHOVARY. Director, C. A. PANAITESCU. Șef-contabil, D. ILIESCU.

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 458 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Sâmbătă 4 Martie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj

89. Nr. de schimb

„Transilvania"

Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IUL... J No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI CO...
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 Director: D. TOMESCU Telefon: DACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 40 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 125 LE

Partidul liberal și refacerea economică

Campania de presă pornită cu atâta patimă de partidul național prin ziarul „Patria" împotriva guvernului, cu scopul bine ivădit de a determina în Ardeal o atmosferă ostilă partidului liberal, departe de a-și ajunge ținta urmărită, nu a făcut decât să discrediteze și mai mult în fața opiniei publice pe conducători partidului național.

De lucrul acesta se pare că s'au convins și cei din jurul „Patriei". Ei își dau acum seama că atacurile lor pe temeiul unor pretinse ingerințe electorale pot cel mult să servească drept documente menite să pecetluească pentru totdeauna rea lor credință de care partidul național s'a făcut vinovat în fața țării și a neamului.

De aceea, desperați, s'au gândit să recurgă la o nouă acțiune, pe cât de tendențioasă, pe atât de ridicolă. Și anume, ei încearcă să tăgăduiască competența economică și financiară a partidului liberal, spunând că, dacă țara se găsește astăzi într'o mare criză economică, aceasta se datorește guvernării liberale din 1918. Iar ca concluzie, „Patria" își exprimă nedumerirea că dacă liberalii au într'adevăr un program de refacere și consolidare economică a țării, de ce nu l'au aplicat în trecuta lor guvernare?

A face însă asemenea afirmațiuni, înseamnă să fii lipsit de orice bună credință și să uiți condițiunile în care s'a desfășurat guvernarea liberală în 1919.

Intr'adevăr, în toamna anului 1918, guvernului Coandă, i-a urmat un guvern liberal, și e perfect adevărat că acest guvern a rămas la conducerea țării timp de un an. Dar care era atunci situația? Numai cei dela „Patria" n'o cunosc, căci toată lumea știe că în vremea aceia ne aflam încă în stare de război.

A uitat oare „Patria" că în anul 1919, pe lângă frontul dela Nistru, România a trebuit să susțină și frontul dela Tisa? Și cine, dacă nu partidul liberal, a organizat campania din Ungaria care a însemnat pentru noi cucerirea definitivă a Ardealului?

Armata era deci încă pe picior de război, și toată grija guvernului de atunci, era concentrată asupra situației externe. Trăiam vremea tratatelor și a convorbirilor diplomatice, și atențiunea tuturor țărilor era îndreptată către politica externă, pentru că fiecare se temea ca să nu i se stârbească din drepturile dobândite cu atâtea mari și grele sacrificii. De altfel d. Ion I. C. Brătianu a prezentat demisia cabinetului liberal chiar în decursul desbaterilor dela Paris, de unde, după cum se știe, s'a retras pe chestiunea Banatului.

In asemenea condițiuni, cu armata mobilizată și deci fără brațe de lucru și fără mijloace de transport — căile ferate erau doar întrebuințate pentru nevoile armatei — care om de stat ar fi putut, în chip magic, să șteargă urmele războiului și să puie bazele unei politici de refacere economică?

Vremea de pace începe pentru noi de abia cu anul 1920, și guvernul chemat să se gândească la un plan de refacere economică a fost guvernul prezidat de d. Vaida. Intr-adevăr, în acest an, mulțumită tocmai guvernării liberale, granițele României erau consolidate, și guvernul d-lui Vaida avea destule condițiuni prielnice pentru a începe în launiru refacerea organismului nostru economic. Au trecut însă doi ani dela semnarea tratatului de pace, la cârma țării s'au perindat două guverne, și, totuși, România a rămas aproape în aceiași stare de desorganizare în care au lăsat-o evenimentele și încercările războiului.

Chemat acum din nou la conducerea țării, partidul liberal trebuie deci să lupte nu numai cu urmările războiului, ci și cu rezultatele nefaste ale guvernării „oamenilor noui" a căror nepricepere a sporit și mai mult desorganizarea economică a României. De abia de azi înainte, prin urmare, partidul liberal va avea prilejul să-și arate întreaga lui capacitate în ce privește opera de refacere și consolidare economică, dovedind astfel că, după ce-a știut să fie partidul războiului, înțelege să fie tot el și partidul păcii și al muncii creatoare.

„Noi n'am înțeles democrația, ca o materie de speculă, o ființă slabă care trebue amețită și ademenită. Noi am înțeles să vorbim tuturor limpede în față, să nu făgăduim decât ce putem să împlinim și decât ceeace știm că îndeplinind facem un serviciu Statului pe care socotim că democrația trebue să i servească. Noi am înțeles, că este nevoe ca democrația să fie ea însăși sănătoasă, pentru ca Statul care se întemeiază pe dânsa să fie și el sănătos.

ION I. C. BRATIANU.

„Șapte partide"!

— Mărțișor d-lui raportor Sever Dan —

Raportorul imaginar al răspunsului la mesaj și-a pregătit dosarele ingerințelor — vezi Lista No. 1 și Lista No. 2, cu oarecare mici deosebiri, și întreaga colecție a „Patriei" electorale, — și l-a și dat publicității — cu oarecare pre maturitate și cu mici modificări de date și de stil.

Din punct de vedere tactic, este o greșeală, pentru că a avertizat guvernul asupra obstrucției ce se va încerca în parlament cu prilejul validărilor.

Din punct de vedere poetic, este o încercare slabă: numai cu „republică", „camarilă", „destrămarea Hohenzolernilor", cu „idioți" și „dinamitarzi", coardele cele mai bombastice ale inspirației nu au fost suficient atinse.

Ceva „Bastilie", „ghilotină", „sânge", „Waterloo" — și chiar un „du-te în... vechiul Regat", ar fi fost necesare.

Din punct de vedere stilistic, este o fericită inovație: el introduce într'un „răspuns" la mesaj, forma dialogată: raportorul pune la rândul lui, întrebări regelui. E, astfel, o nouă propunere, un nou mesaj, — ba chiar un fel de interogator — și redhizitor în acelaș timp — la care, acum, regele trebuie să răspundă — iar — printr'un alt mesaj, raportorului.

Din punct de vedere parlamentar, e o abilă învârtitură. Dacă regele va trebui — și trebuie — să răspundă interogatorului pus de raportor, — acesta îi va răspunde, iar, printr'un „răspuns", tot chestionar; — regele va trebui, iar, să-i răspundă... așa că parlamentul liberal nu va putea lucra... din cauza obstrucției pe care i-o face însuși regele.

Și, evident, guvernul va trebui să se demită. Neapărat. Epoca fericită a „pertractărilor" va reîncepe. E foarte abil.

Din punct de vedere electoral, vorbim de politica față de Rege, e iarăși o greșeală. Prin răspunsuri de acestea, se convinge regele toc mai de contrarul: să sprijine și mai mult pe „Brătieni". Ori scopul era, dimpotrivă: ca regele să vie cu o nouă propunere de „pertractare" — dat fiind că liberalii se țin de cuvânt și vor să guverneze sin guri.

Ori, dintr'un șah la rege, s'a pierdut o tură — figură foarte grea, care se scoate ca o ultimă rezervă.

Mai interesant este Răsunsul dialogat — la — Mesaj, din punctul de vedere politic constituțional. El formulează definitiv, după o frământare de peste 707 ani, adevăratul principiu de guvernare practică: *un monarch constituțional trebue să guverneze printr'un guvern permanent de cel puțin șapte partide.*

Adică toate partidele câte sunt în țară să fie la putere în permanență. Numărul partidelor trebuie să fie de șapte — în țara unde nu sunt, monarchiul va avea grijă să le înființeze — dar neapărat 7; pentruca în decurs de o legislație — adică în patru ani —să se poată schimba șeful guvernului (numai acesta se schimbă) de atâtea ori, încât să nu fie prea obositoare președinția pentru fiecare — și pentru ca abținerea dela „pertractări" să nu fie de prea lungă durată.

Șapte partide, împărțit la 4 ani, adică 4 ani împărțiți la 7 partide; revine aproape câte 7 luni de șef. Durata nu e prea lungă pentru ca acesta să nu se simtă obosit, nici pentruca virtuțile naționale — „pertractările" — să nu se atrofieze; și nici nu e prea scurtă pentru a se avea „continuitate" în lucrări.

Scăzând, la fiecare dată, câte o lună de „pertractări" pentru constituirea noilor forțe (adică parlamentarii cari ședeau în stânga să-și schimbe locul în dreapta, ori la centrul drept, etc., după cum partidele acestea vor face ori nu pactul ca să-și schimbe scaunele) — rămâne câte 6 luni.

Socotind sesiunile parlamentare a o jumătate an — aici răspunsul omite să arate dacă nu cumva e mai bine să se ție ședință permanentă, bineînțeles CU vacanții cu tot — revine de fiecare șef și partid, pe rând, — dlestorul va avea grija aceasta — câte 6 luni de guvernare și câte 3 luni de activitate legislativă. Continuitatea este asigurată. Nu există validări, interpelări, obstrucții; votul e prin aclamație — și (oricare ar fi șeful guvernului, e tot „de-ai noștri" — pe rând) lucrările merg repede. Activitatea va fi rodnică.

Parlamentarii vor avea garantate permisele de călătorie și în-

Rezultatul alegerilor pentru Senat în Bucovina

Triumful partidului liberal

Alegerile pentru Senat în Bucovina au decurs în cea mai perfectă liniște,

Entuziasmul cu care s'au prezentat la vot alegătorii Bucovinei a fost cu adevărat înălțător. Candidații Partidului liberal au fost obiectul unor mișcătoare și nesfârșite manifestațiuni de dragoste,

Alegerile pentru Senat din Bucovina constitue un triumf desăvârșit al partidului nostru și în acelaș timp o semnificativă indicație.

Iată rezultatele alegerilor:

JUD. RADAUȚI — Votanți 6667
D-l ION I. C. BRATIANU — Prim ministru — 6605 voturi (62 anulate)-ales

JUD. COTMANI — Votanți 7743
D-l GENERAL VAITOIANU — 7258 voturi (liberal ales)

Jud. VĂSCĂUȚI — Votanți 3147
D-l VASILCO S. GHEORGHE — 2869 voturi (liberal-ales)

Jud. SIRET — Votanți 10625
D-l Dr. TEOFIL LUPU — 9511 voturi (liberal-ales)

Jud. GURA HUMORULUI — Votanți 10413
D-l NICU CARABEȚCU — 9789 voturi (liberal-ales)

Jud. SUCEAVA — Votanți 5775
D-l Dr. TEOFIL LUPU — 4855 voturi (liberal-ales)

Știrile zilei

Rezultatul alegerilor pentru senat la Cernăuți au dat majoritatea d-lui Waisselberg candidatul liberal, așa că contra candidații acestuia d-nii Keller, socialist și fostul ministru al Bucovinei Dori Popovici au rămas în minoritate.

Dimineața publică un interview cu nunțiul papal Murmaggy în care acesta este de părere că școlile minorităților și școalele concesionate trebue sprijinite de către statul român. In chestia concordatului, nunțiul spune, că tratativele între statul român și Vatican sunt în curs.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

trarea la ministere pe 4 ani, fix și sigur.

Singuri miniștri sunt mai deia-vorizați; ei se schimbă. Dar au scaunul în parlament garantat: în alegeri au ieșit toți; contracandidați n'au fost. Cel mult în club, până la fixarea candidaturilor. Dar tocmai aici e adevărata constituționalitate: puterea emanând dela națiune, mitniștrii se schimbă, deputații rămân.

Dar viața publică?

A, viața publică va fi ideală: Intâi: nu avem opoziție care să insulte, calomnieze, etc. Din aceasta curățenia sufletească a opiniei publice va profita: nu i se vor mai perinda, zilnic, prin față exemplerele, de regulă inventate — „ticăloșii", fie „electorale", fie „ordinare".

Propriu zis, luptă electorală nici nu va mai fi; alegătorii vor fi chiar inutili: toți candidații — fixați în marea familie de 7 familii — nici nu au contracandidați.

Al doilea: controlul. Controlul parlamentar va fi o „realitate".

Guvernele — cele 7 — se schimbă — pe rând, prin rotație de 7, nu de 2 — iar deputați rămân. Ce guvern ar putea induce în eroare parlamentul care a fost permanetn la toate actele guvernului trecut?

Ba, mai mult, cum va putea „mistifica" un guvern din cele 7, acest parlament care a lucrat doar *cu toate guvernele*?

Controlul va fi așa de perfect, încât fiecare din șefii căzuți — intrând de a doua zi în „pertraccare vor fi reprezentanții partidului său, — e lesne de înțeles că noua combinație nu va avea de imputat ceva vechii combinații — elementele fiind aceleași și între ele fiind o „continuitate" rodnică și neîntreruptă.

Al treilea: adăugați economiile ce se fac pentru fiecare partid și pentru budgetul ministerului de interne din faptul că nu se fac alegeri așa de dese.

Câte bănci nu se vor înființa din aceste economii?

Noile bănci vor avea superioritatea că vor fi comune celor 7 partide — adică guvernului permanent și etern.

Nu vom mai asista la tristul spectacol de a vedea partidele invidiindu-se că n'au bănci, și altele recurgând la bani străini.

Al atrulea: progresul. Va fi mai — cum să zicem — mai evolutiv, va fi lent, natural și continuu.

Nemai fiind partide de opoziție care să ia puterea prin violență și, pentru a se deosebi de cellalt, să-și dea un program cât mai deosebit de al guvernului, adică revoluționar, și să-l impună, când vine la putere, producând o re-voluție; opera de guvernare va fi opera comună și permanentă, evolutivă a guvernului permanent.

Și — la împlinirea celor 4 ani, chestorul și mareșalul Curții (dacă va mai fi pe atunci) va anunța, după sumarul ședinții anterioare: „Domnilor, s'au împlinit 4 ani".

Regele va ceti measjul de închidere. In astfel de organizație niciun raortor nu va avea să-i mai „răspundă" — și vor pleca cu toții fericiți și bine-meritoși dela patrie; pentru a reveni — se poate chiar și a doua zi, pentru că alegerile tot pe ei îi vor trimete.

Doar dacă alții mai tinerei, de pe acasă, nu vor fi răușit să convingă pe „șeful venerabil" că ar vrea și ei să fie numiți deputați.

Lucrurile acestea însă se vor aranja, dela prima experiență, prin modificarea constituției, — reglementându-se dreptul ereditar al fiecărui parlamentar.

Ceea ce va fi iar, o economie pentru partide, ministerul de interne, etc., și o asigurare mai mare a liniștei de sirit în masele voinței naționale.

Noua stagiune de alți 4 ani, se poate reîncepe chiar a doua zi. Fără abuz de putere. Singurul lucru care se va fi schimbat va fi că Monitorul Oficial — recte Dezbaterile — vor shimba zatul modificând cu 1, ordinea numerică a stagiunii ce începe.

Țara va propăși

Regele va fi fericit.

D. Sever Dan poate nu va mai răspunde la mesaj, începând de pe vremea alegerilor.

D-sa va fi un bătrân venerabil, un „vechiu luptător" care odihnește pe laurii unui trecut îndepărtat în care a zdrobit hidra liberală.

Va fi uitat și de camarilă, și de dinamită, și de ghilotină, de toate...

Și, stră-strănepot al României-neutre — și d-sa cași regele cărunia i-a prelungit viața readucându-i liniștea, — va saluta cu o senilă juventute vestea fericită a nașterii fiului fiului principelui Mihai din 1921, — și mulat în lacrimi, va trage ep nas o priză de tabac...

A. P.

Katharina Schratt la Budapesta.

Fosta artistă a „Burgtheaterului" din Viena. Katharinna Schratt a sosit de curând însoțită de actorul Reimers, la Budapesta unde a ținut o conferință.

Interesant este faptul că foștii arciduci și soțiile lor între cari și fosta arciducesă Isabella, au aplaudat cu entuziasm pe artistă.

Katharinna Schratt fusese amanta lui Franiz Iosef.

Migrațiunea păsărilor că ătoare.

In Decembrie trecut, un cocor danez s'a lăsat să fie prins de negri, la vre-o 10 mile la sud de la ul Targanyika, aproape la înălțimea Zanzibarului.

Acest cocor era născut la Vissing (lutlanda). A făcut, deci, o călătorie de 70.000 kilometri.

A fost văzut pentru cea din urmă oară, în Danemarca la 25 August. Admițând că el a ajuns la Tanganyika la 25 Decembrie, ar fi făcut aproape 70 kilometri pe oră.

Cocorul a fost identificat după un inel, pe care stăpânul său îl pusese la un picior.

Răspândiți „Infrățirea"

ECOURI

Cel mai vechiu spital

In primăvara viitoare se va celebra, la Londra, aniversarea celui de al optulea centenar de la înființarea spitalului Saint-Bartholome.

E cel mai vechi spital din lume și a fost fondat de Rahere, bufonul de la Curtea lui Henric I. Acest biet om făcuse, în timpul unei boale grele, jurământul, că dacă se însănătoșește să înființeze o mănăstire și un spital. Zis și făcut.

Mulți medici celebri au lucrat la Saint-Bartholome, printre care figurează și William Harvey (1609—1643) „inventatorul" circulației sângelui.

Stabilimentul acesta n'a încetat să se conforme progresului științei și umanității în general; el este astăzi unul din spitalele cele mai bine organizate din univers, și școala de medicină pe care o posedă, se bucură de o reputație enormă. Spitalul Saint-Bartholome are în prezent 750 de paturi, primește anual 8.000 de pacienți și policlinica sa tratează, pe an, 75.000 de cazuri Spitalul posedă secțiuni pentru toate boalele speciale, un bogat muzeu și o bibliotecă de 13500 volume. Un singur spital englez îl întrece în importanță: e London Hospital care are 950 de paturi.

Al optulea centenar al spitalului Saint-Bartholome, în virtutea imen selor servicii pe care le-a adus omenirei suferinde în decursul secolelor va fi celebrat la Londra într'un mod strălucit.

Această aniversare va da loc la manifestări cu caracter științific mondial.

Comemorarea lui Octave Mirbeau la Comedia Franceză.

Comedia Franceză a sărbătorit în seara de Miercuri, 15 Februarie, dubla aniversare a nașterii și morții lui Octave Mirbeau, prin reprezentarea piesei Les affaires sont les affaires, (Banii).

D. de Feraudy a recitat o poemă scrisă în onoarea marelui scriitor de către d. Andre Dumas.

Octave Mirbeau s'a născut la Ireviers (Calvados) la 16 Februarie 1850. După ce a debutat în gazetărie, în care s'a remarcat prin violența articolelor sale, Mirbeau a publicat în 1866 prima sa carte: Les contes dela chaumiere (Poveștile colibei); în 1887 a apărut capo-d'opera sa: Calvarul. Urmează apoi: Abatele Jules (1888), Sebastien Roch (1890); Jurnalul unei cameriste (1898); Grădina supliciilor (1899); Douăzeci și una de zile a'e unui neurastenic, Dingo, 628—E—8, opere pline de generoasă revoltă, scrise într'o limbă aspră și minunat de expresivă.

Pentru teatru, Mirbeau a scris: Păstorii cei răi, piesă în trei acte, jucată la Renaissance de Guitry și Sarah Bernhard; Les affaires sont les affaires și Căminul, în colaborare cu Th. Nathanson. Reprezentarea acestei piese la Comedia Franceză a stârnit vii manifestațiuni.

La teatrul Antoine, Mirbeau a reprezentat câteva piese într'un act: Epidemia, Portofoliul, Vechea căsnicie etc...

După moartea lui, împlin război, la 16 Februarie 1917, i s'au editat mai multe volume: Zăcătoarea de cidru Vaca bălțată. Un gentilom, roman neisprăvit. La ilustrul scriitor.

La Cafeneaua

EUROPA

Joia Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

FOITA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Insemnări

Hair, c'est mourir, c'est détruire l'âme divine qui-est en uoustours. Aimez c'est le beau reve, dans toute sa splendeur, accomplis.

V. Hugo.

Nu poate fi spus un mai mare adevăr, ca cel din cele două aforisme ale lui Victor Hugo. Ura, e una din cele mai înjositoare pasiuni, cu care a putut fi împodobită vre'odată, ființa omenească; una din pasiunile care viciază toată structura frumosului din psihicul omului, coborându-l la nivelul animalicului ancestral, moștenit. Lupta mare a întregei lumi intelectuale, a fost, decând există omenirea, să poate nimici, veleitățile de domnire a răului asupra omului, ca și ale tuturor pasiunelor cari, ar fi putut umbri frumusețea ființei divine din om, sufletul. După cum iarăși. cât de înălțător e al doilea aforism al lui Victor Hugo: a iubi, e desevârșirea frumosului omenesc, realizat prin o încordată voință, a face binele în jurul tău, a iubi pe aproapele tău, a fi folositor tuturor celor ce apelează la bunătatea ta.

M'am servit de aforismele lui Hugo, pentru a reliefa cât de ușor e se poți fi superior — sufletește — tuturor porniriior cari ar întuneca sănătosul din om.

Rareori s'au văzut oameni, în cari se poată fi unite armonic, toate însușirile de frumos și de fineță.

Aceștia sunt, nu cu exagerație numiți, providențiali, sau anume creeați a fi o punte de trecere spre apropriere, spre o unire sufletească, în societatea așa de diparată, ca structură politică, și cultură sufletească.

Era un obicei — pe vremuri — ca pentru a se întrona o ordine morală în societate să se intervie la clasa superioară a societății.

Atunci era credința — și poate și realitatea — că numai în între boerii de sânge, pot fi găsite caracterele îndrumătoare societății. Vremurile, au schimbat și societatea și moravurile și selecționarea se face azi, numai prin meritul personal al componentului societății, selecționare, pe care tot societatea o face din rândurile oamenilor de merite, din acelera care prin o muncă intensă, personală, prin o carectitudine neîndoelnică s'au înălțat în scara socială.

Directorul General al Internelor, D-l C. Tănăsescu, e un rezultat al muncei lui și a unei vieți înțelese în a fi util societății. O caracterizare locală: e un om atât de blând și bun, că ori ce nemulțumire sau nedreptate s'ar face, sigur își găsește mângâere și dreptate prin intervenția sa.

Erau mai mulți adunați, cu toate felurile de cerințe în sala de așteptare, alături de cabinetul D-sale. Figuri cunoscute, dar mai ales necunoscute, popul u camera cu înrigurarea, ca nu cumva d-l Director să plece, fără a fi auzit doleanțele tuturor. O bătrână era așa de nemângâită și neliniștită de teama de a nu-și putea spune pasul, că la fie are deschidere de ușă a cabinetului, tresărea și-și face loc cât mai aproape de ușa salvatoare. M'am apropiat și-am întrebat'o care-i pricina sbuciumului său. Era gata s'o podidească plânsul când începuse să povestească cum a bătut la ușile mai marilor din județul unde trăește, și nici unul n'a vrut să-i asculte și să-i înțeleagă durerea: fiul său, prizonier în Rusia, — din timpurile de tristă aducere aminte a canibalismului „civilizat", — trebuie adus acasă, că ea ște că trăiește, cum în viață sunt și alții din comuna ei tot prin nesfârșitele pustiuri ale Rusei, și ea știe că tata cel bun. Directorul — va face fel și chip, ca să-i aducă copilul acasă. M'am uitat lung la ea și-am fost — mărturisesc — adânc și plăcut impresionat, de încrederea mare ce o punea în intervenția Directorului General dela Interne. Și alt proces psihologic a început să-și depene firul în conștiința mea; era acel al puterei de convingere, pe care poate să ne-o dea, un semn de al nostru, isvorâtă din o mulțime de fapte de omenie, de bunătate — și mai ales de bunătate — cari au putut sădi încrederea că poate să fie folositor altuia, altul, când iubirea aproapelui, e frumosul vis desfășurat — împlinit, în toată splendoarea lui," cum foarte bine spune V. Hugo în cugetarea sa.

Ziceam iar, că vremurile au schimbat și credințele în massă. De unde altădată, convingerea tuturor era că boerii pot face totul și cei din mulțime, nu, azi, aceeași mulțime, prin reprezentanții ei firești, ridicați din mijlocul ei, încet, prin o muncă sănătoasă și din scară în scară, știe că în vorba lor e adevărul și că dacă există, munții și apele nu-i vor putea pune stavilă.

Și dl Tănăsescu, directorul internelor, e în acest caz. Prin muncă și cinste dela micul funcționar a înălțat treptele sociale și le va mai înălța, pentru că în ori-ce lume și timp, caracterul, va fi nota de trecere în erarhia vieței sociale. Și e un desăvârșit caracter dl Tănăsescu, directorul internelor. Fără voia noastră trebue să recunoaștem că și bătrâna cu fiul în pribegie ca și toată lumea, că dl Tănăsescu, e un suflet de o rară bunătate, lipsit cu totul de nervositatea care poate face neplăcută o persoană, dar cu mulți nervi în conducerea vastei administrații, geniul, cum rari sunt funcționarii prea împovărați de muncă și un caracter.

Iar pentru vremurile de apropiere între noi frații de aici și cei de peste Carpați, trăsătura de unire prin funcția această înaltă, a fost o fericită alegere făcută în persoana dlui C. Tănăsescu, din partea celora ce îndrumează țara spre înțelegerea, iubirea frățească printre toți dintre Nistru și Tisa. Nu știe niciodată să urască și totdeauna iubește toată lumea și nu se putea o mai bună aplicare a aforismului „aimez c'est le beau reve dans toute sa splendeur accomplis".

Zeu.

Când vin la d-v. mă simt la mine acasă şi nu e român căruia să-i pot da dreptul să creadă că e mai ardelean decât mine pentru că nu e cu putinţă să ne despărţim din nou prin graniţa munţilor, pentru a cărei dispariţiune s'au jertfit atâtea vieţi din cele mai nobile şi din cele mai scumpe ale neamului nostru.

ION I. C. BRATIANU.

Cuvântarea d-lui Ion I. C. Brătianu la Făgăraş

— Preşedintele consiliului de miniştri şi şeful partidului naţional liberal spulberă legendele şi mincunile adversarilor, face un călduros apel la unire şi chiamă pe toţi fiii vrednici ai României-Mari la munca pentru consolidarea şi prosperitatea statului —

In No. nostru de eri am publicat darea de seamă a mareei întruniri care a avut loc la Braşov cu prilejul ventrei D-lui Ion I. C. Brătianu, primul ministru al ţării, precum înă ţătoarea cuvântare r stită de D sa.

— In aceeaşi zi d-l I. C. Brătianu a vizitat şi ţara oltului. La Făgăraş, unde populaţia a făcut primului ministru o grandioasă manifestaţiune de simpatie, D-sa a ro tit următorul discurs:

M'a i primit, ca într'o zi de sărbătoare, dar eu, n'am venit aci la sărbătoare am venit la datorie, la o datorie mare. Am venit să vă chem la această datorie pe toţi, pe toţi fiii buni ai ţărei din toate unghiurile marilor ei hotare de astăzi, la înfrăţirea, la muncă, cu cinste şi cu dreptate.

Nu s'au făcut atâtea jertfe sfinte, nu ne-a hărăzit Dumnezeu să împlinim noi visul bunilor şi străbunilor noştri, ca să lăsăm copiilor şi nepoţilor amintirea şi urmele nepuinţei şi a ticăloşiei unei generaţii.

Aşi fi crezut, după înfăptuirea României-Mari, că lumina are să pătrunză în destul minţile tuturora, căldura are să încălzească în destul sufletele lor, ca oamenii mai bătrâni, mai osteniţi în muncă, precum eram eu, să se poată odihni. M'a cuprins însă o mare îngrijorare, când am văzut cum merge ţara dela războiu încoace. M'a cuprins îngrijorare pentru viitorul său, pentru rostul ei în lume.

Cei cari susţin că ţara poate să aibă rost în lume din buna voinţa a'tora, nu ştiu ce spun.

Fiecare ţară îşi are rost în lume după puterea şi munca celor cari loculesc într'însa. Fi-vom noi oameni destoinici şi înţelepţi, oameni de muncă, oameni cari să-şi înţeleagă interesul lor şi al ţărei lor atunci Statul nostru va avea şi respectul şi dragostea celor din afară.

Încrederea în cei ce reprezintă Statul

M'a cuprins îngrijorare pentru că a început lumea şi dinăuntru şi din afară să nu aibă încredere în cuvântul acelora cari reprezintă statul român. Şi aceasta nu se poate! Ştia lumea întreagă până la războiu că cei cari guvernau erau reprezentanţii unui stat care îşi ţinea cuvântul dat şi celor dinăuntru şi celor din afară. Pe minciună şi pe învrăjbire, otrăvire sufletească, nu se întemeiază puterea nimănui, şi se deştrămează organizările de stat.

Am venit în mijlocul d-voastră ca să chem la muncă frăţească şi cinstită pe cetăţenii cinstiţi şi muncitori ori care ar fi rasa şi confesiunea lor.

*

Românii din vechiul Regat au ştiut în curs de trei sferturi de secol să asigure desvoltarea României de ieri. A otrăvit sufletele cine a spus ca vechiul regat românesc era un stat ticălos şi oligarh.

Este o minciună în paguba neamului, căci nu se întemeiază în vremurile noastre pe oligarhie şi putregaiu un stat ca cel românesc, care în timp de 50 ani numai a ajuns din două mici provincii tributare Turciei să devină un regat respectat în afară, bogat înăuntru, puternic şi înţelept, ştiind la fiecare ceas ceeace trebuia să realizeze pentru ca să ajungă unit, independent pentru ca să poată închega cândva sunta ceasul re atul României-Mari de astăzi.

D-lor, nu plecaţi urechia la vorbe pătimaşe şi falşe. Uitaţi-vă la fapte. Căutaţi garanţia viitorului şi examinarea trecutului.

Cei cari spun, că regatul românesc a fost ticălos dau dreptul tuturor să se îndoiască de viitorul neamului nostru, pentru că ei caută să facă proba — proba mincinoasă — că Românii ca stat liber nu ştiu să trăiască sănătos.

Avem o ţară bogată, şuntem un popor vrednic, dar trebuie să ne dăm seama că numai din buna stare a intereselor generale poate să nască epntru fiecare fericirea şi proăşirea vieţei lui şi a familiei lui.

Să se restabilească ordine

De aceea noi nu vă chiemăm astăzi ca să faceu făgădueli, noi vă chiemăm să vă îndepliniţi cu toţii o datorie mare către stat spunând tuturora: cerem să se restabilească dreptatea, cerem să se restabilească ordinea în finanţe şi în întreaga administraţie, ca să avem posibilitatea fiecare din noi să ştim, că munca noastră ne este ocrotită, că activitatea noastră cinstită o putem desfăşura cu ajutorul iar nu cu stânjenire din partea reprezentanţilor organelor de stat Vrem ca fiecare să ştim că drumurile d efier merg şi transportă cele de nevoe, că cu banul care îl plătim se satisface în adevăr nevoile legitime obşteşti, că leul reprezintă adevărata lui valoare şi în ţară şi în străinătate, că munca noastră e plătită şi că la rândul nostru plătim după valoarea reală ceeace dobândim.

Pentru toate acestea d-lor, trebuie înainte şi mai presus de toate ca starea noastră sufletească să fie schimbată, ca atmosfera de minciună, şi întrecerea la făgăduială să înceteze. Trebue să se ţină cuvântul în cele mari, ca şi în cele mici.

Atmosfera morală nu poate să fie creată numai de legi.

Nu este lege care să poată să facă minunea pe care o poate face conştiinţa publică, sănătoasă, lămurită şi cu energie exprimată (ovaţiuni entuziaste prelungite); trebue ca fiecare din d-voastră să se facă jandarmul moral care să explice marea lege a cinstei publice.

Increderea în viitorul ţărei

Am venit la guvern cu credinţa neclintită, cu credinţa unui om, care n'a trăit viaţa ce i-a dat-o Dumnezeu în izolare şi odihnă. Experienţa destul de mare a trecutului nu-mi îngăduie să fiu un naiv şi un iluzionist şi totuşi am credinţa întreagă şi nu pot să n'o am.

Când am intrat în războiu am ştiut că nu vom ieşi din el fără s ăse fi înfăptuit opera pentru care îl declarasem. Amărăciunile şi greutăţile prin care am trecut nici o clipă n'au făcut să şovăiască în noi încrederea, că oricari ar fi primejdiile momentului, ţelul nostru îl vom atinge (ovaţiuni entuziaste prelungite).

După ce am tras sabia ştiam că pacea ne va da România-Mare, tot astfel d-lor am deschis astăzi înaintea d-v. cartea dreptăţei şi a cinstei şi suntem siguri că vom restabili autoritatea morală a statului nostru.

Imi întemeiez încrederea pe faptul că sunt în cel mai deplin acord cu sentimentul general al cetăţenilor cinstiţi de orice neam din România-Mare.

Am cinstea să fiu candiat al Făgărăşului (aclamaţiuni entuziaste). Am considerat această candidatură ca un simbol. Ea este desmintirea cea mai energică acelor cari spun: „noi şi voi" şi cari încă mai cred că între „noi şi voi" Carpaţii pot să fie altceva decât isvor de bogăţie şi de înfrăţire.

D-lor, mă ţin de cuvânt. Am zis că voi spune vorbe puţine pentrucă trebue să săvârşim fapte multe. Termin cuvântarea mea cu vechea urare românească: să ne auzim de bine şi să ne revedem sănătoşi într'o ţară sănătoasă.

Pentru „Patria" care calomniază

Citesc în ziarul „Patria" Nr. 44, din 1 Martie c. că un oarecare individ Donose se ocupă în coloanele acestui „oficios" şi despre mine.

Că se găsesc indivizi cari sunt gata să arunce cu noroi în faţa pacinicilor trecători, nu mă surprinde, dar, ca o gazetă oficioasă a unui partid politic cu mari pretenţiuni, să se transforme într'un canal de scurgere a tuturor bârfelilor şi josniciilor pentru a-şi apăra patronii — aceasta este cu desăvârşire revoltător, şi constitue o enormă piedică în asanarea moravurilor.

A scoborî uriaşa luptă de idei şi principii politice chemate să consolideze această ţară în noroiul injuriilor şi calomniilor celor mai murdare este o crimă...

Faţă de calomniile grosolane ce mi se aduc în coloanele acestui ziar, am cerut intervenţia organelor judecătoreşti, unde va trebui să se fi înfăptuit opera pentru miilor debitate pe socoteala mea...

In ceea ce priveşte pe „marele" partid politic ce patronează ziarul „Patria", ţin să îi declar că, nu am rămas dator nimănui şi că la timp mă voi achita şi faţă de acest partid, dela care noi ardelenii ne-am aşteptat la o altă ţinută în marea frământare a consolidării decât acea pe care a adoptat-o de la prelurarea imperiului.

Cluj, 2 Martie 1922.

M. ŞOMLEA, farmacist

Dl. Gh. Gh. Mârzescu şi reformele muncitoreşti

— „Codul Muncii" este triumful revendicărilor muncitoreşti — Colaborarea d-lui Flueraş şi a sindicatelor — Dl Mârzescu şi Ardelenii —

Sprijin guvernului pentru asigurarea armoniei sociale şi a industriei.

In focul luptei electorale marile chestiuni pentru care guvernul actual a fost chemat la cârmă au fost cu desăvârşire uitate de adversari.

In lipsa unui program, pe care nici până azi, în ajunul alegerii, opoziţia naţională nu l-a putut prezenta, lupta se duce pe tema mai comodă a vechiului şi a noului Regat.

Injuriile şi calomniile, vorbele late şi pustiul intelectual bântuie cu toată vi elia. Oamenii au uitat ce au suferit. Şi mai ales muncitorii cari, din lipsa capacităţii de guvernare, a guvernului averes au au fost daţi pradă arbitrajului şi silniciei sistematice.

O eră nouă se deschide astăzi şi chează la ei e prezenţa la Ministerul Muncii a d-lui *Gh. Gh. Mârzescu.*

Codul legislaţiei uvriere este pregătit.

Problemele fixate şi armonizate, soluţiunile umanitare şi practice stabilite:

1. Condiţiunile minimale de ordine publică pentru *garantarea libertăţii muncii;*

2. *Minimum de salar şi garantarea lui;*

3. *Contractul colectiv de muncă, cu protecţia femeilor, a ucenicilor şi a copiilor.*

4. *Camerele regionale şi creditele muncitoreşti;*

5. *Participarea la beneficii* —

acest mare principiu introdus de partidul liberal;

6. *Institutele de pensii, occidente şi boală, etc.*

D-l Gh. Gh. Mârzescu care este unul din „tinerii" liberali, s'a călăuzit în opera sa de trei idei fundamentale:

1. Solidaritatea socială, şi umanitarismul;

2. Studiul amănunţit şi sistematic al chestiunilor sociale, juridice, economice şi muncitoreşti.

3. Lipsa desăvârşită de patimă şi cea mai riguroasă metodă şi atitudine obiectivă.

In 1918 la Iaşi, când nemţii ocupau încă Moldova, când miniştrii liberali erau arestaţi, — în casa d-lui Mârzescu se lucra decretul care a introdus votul universal şi se declara solemn necesitatea participării la beneficii şi protecţia muncitorilor.

Consecvent cu sine, d-l Mârzescu a strâns în jurul său tot tineretul meritos ieşean, afirmat, în lupte grele cu muncitorii amestecaţi de socialişti, că buna viaţă a acestora e datoria *burgheziei progresiste;* a înfiinţat la Iaşi *primul institut de credit muncitoresc, cooperative muncitoreşti,* a făcut sistematic şcoala politică, economică şi socială a maselor de muncitori, *cari au sfârşit prin a-i recunoaşte dreptatea şi sinceritatea constituind clubul partidului liberal din Nicolina şi contribuind zilnic* cu d-l Mârzescu la pregătirea legislaţiei uvriere.

Venit la ministerul Muncii unde doi ani de studii speciale îl impuneau, d-l Mârzescu a depus din prima zi opera sa în mâinile comisiunilor de specialişti, pentru o a doua studiare a lor.

Nici-o ambiţie personală, niciun şovinism nu l-a oprit să-şi supue opera sa unei noi examinări, şi să-i atragă colaborarea *tuturor forţelor competinte — indiferent de partid, de naţionalitate şi de clasă socială.*

După cum d-sa e primul ministru de interne care a chemat în comisiile interimare a primăriilor specialiştii din alte partide, pe femei şi pe muncitori — desemnaţi de înşişi muncitorii — tot aşa ca ministru al Muncii, d-sa e primul care a chemat pe Ardeleni să colaboreze cu d-sa la o operă legislativă de armonie socială ce va rămâne memorabilă.

D-l *Dr. Vasilie,* directorul general al Muncii este un ardelean;

In Comisiunea asistenţei sociale figurează D-l *Dr. Moldovan ardelean, membru al partidului naţionalist; d-na Catinca Bârseanu, d-na Maria Băiuţescu ardelene.*

In comisiunea muncii este *d-l Flueraş, ardelean socialist şi un muncitor ardelean recomandat de organizaţia muncitorească ardeleană.*

Muncitorii ardeleni, particulari şi ai statului, de orice naţionalitate, au datoria către ei înşişi să întărească guvernul care şi-a pus ca problemă principală înfăptuirea dreptelor revendicări muncitoreşti şi asigurarea industriei de pe urma cărora ei pot aştepta singura lor existenţă şi viaţă prosperă.

Experienţele făcute pe spinarea lor trebuie să le deschidă ochii pentruca ei să înlăture, cu cea mai mare energie, aţâţările calomniile care vin din toate părţile dela duşmanii ţării, fie acei din năuntru fie acei din afară, fie din vechiul, fie din noul rega .

Să se gândească bine că îşi croiesc singuri soarta lor — şi că *slăbirea acestui guvern este amânarea rezolvării chestiunii muncitoreşti pe cale pasnică şi bine pregătită.*

Numele d-lui ministru Gh. Gh. Mârzescu să le fie garanţia neştirbită că muncitorii vor ieşi triumfători.

Cum se va face votarea în Ardeal

Conform decretului Regal, în Ardeal votarea se va face în zilele de 6 şi 7 Martie pentru Camera deputaţilor şi 9 şi 10 Martie pentru Senat.

Orele de votare vor fi dela 8—6 seara şi în ziua următoare între aceleaşi ore.

INFORMAȚII

Duminecă 26 Februarie s'a deschis expoziția de animale de prăsilă din Timișoara (Grobotz) organizată de Reuniunea agricolă a șvabilor cari lucrează în aceste regiuni de 30 ani.

S'au expus 53 tauri și 50 vaci de prăsilă rassa „Siencortbal", 47 armăsari și 63 iepe de prăsilă rassa „Monius Mosi".

Dl inspector general zootechnic Gh. Manolescu — care a reprezentat Ministerul de domenii — a distribuit premii în valoare totală de 4000 lei.

Animalele s'au vandut cu următoarele prețuri:

Taurii de 18 luni între 7 și 8 mii lei bucata vacile de lapte între 10—12 mii lei bucata, iepe cu 14 mii bucata, armăsari 20 mii lei bucata.

*

S'a intervenit la Ministerul comunicațiilor pentru ca profesorii școalelor confesionale să obțină carnetele de reducere pe CFR.

*

Autoritățile în drept desmint știrea apărută în ziarul „Voința" că dl prefect din Târgul-Mureș în înțelegere cu comandantul cercului de recrutare ar fi dat ordine jandarmilor în privința atitudinei lor campaniei electorale.

*

In decursul zilelor de 4—11 curent toate cârcimele de pe teritoriul orașului Cluj vor fi închise. Aceasta în vederea alegerilor.

*

S'a primit un ordin care aduce la cunoștință că funcționarii din provincie cari au drept de vot și sunt înscriși în listele electorale, vor putea obține concediu pentru a-și exercita datoria.

*

Știrile răspândite de unele ziare locale prin care se arată că mai mulți funcționari dela Poliția locală intenționează să demisioneze din cauza insuficienței salariilor și suprimărei unor sporuri sunt inexacte și tendențioase.

*

Atragem atenția Ministerului de Interne pentru provocarea la fraude pe care o face partidul național. Prin oficiosul său „Patria", No. 44 din 1 Mart, alegătorii sunt provocați „să ia cu sine buletinele candidaților „dușmanilor", să nu le lase în cancelaria buletinului de vot, pentru ca astfel să se poată „dovedi că alegătorul a votat numai pentru partidul național."

Ministerul de Interne să dea ordine severe birourilor de votare să aresteze imediat și să-l predea comandantului militar și să dreseze proces verbal pentru fraudă la secretul alegerilor pe acela care va face acest lucru.

Agenții provocatori fiind cunoscuți, vor fi și ei dați judecații.

*

Regele a primit ieri înainte de amiază în audiență pe d-l I. C. Brătianu primul ministru.

„Patria" care a țipat atâta vreme, vehement, că în diferite centre electorale s'au respins candidaturile naționale — atrage acum atenția cititorilor ei că știrile acestea „au fost puse în circulație pentru a zăpăci pe alegători!"

Brevetul de necinste politică și-l dă deci singură.

*

Ministerul de finanțe a trimes tuturor organelor sale o circulară, care le pune în vedere ca până la 31 Martie să trimită ministerului situații exacte de încasările din taxele de stat, impozite și fonduri comunale.

*

Au fost iertați de pedeapsă toți locuitorii țării condamnați pentru că nu s'au înscris la timp la birourile populației.

*

Consiliul directorilor din ministerul de instrucție, a ținut eri seară o consfătuire sub președinția d-lui Iuliu Valaori, secretarul general al ministerului.

In această consfătuire s'au pus în discuțiune chestiunea noului buget și unificarea învățământului.

S'a hotărât ca noul buget să fie alcătuit în limitele celui actual, iar în cea ce privește unificarea învățământului nu s'a luat nici o hotărâre.

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale. Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40 489

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalații de lumină, transmiteri de forță, sonerii, telefoane. In depozit becuri de orice format. Prolecte și devize gratuit. 1416

In Hotelul Central toată seara după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gourmand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi, Bere albă și neagră de buteli. 1-622

Dela Primăria orașului Cluj.

No. 1177—1922 pres.

Ordonanță

In baza ordonanței No. 198—1922 a Prefecturei jud. Cojocna, în vederea alegerilor ce vor avea loc în zilele de 6—10 Martie a. c. pentru asigurarea bunului mers al operațiunilor se ordonă ca toate cârcimile să fie închise începând din 4 Martie ora 18 până în 11 Martie a. c. ora 6 dimineața.

Cluj, la 1 Martie 1922.

Primar:
Dr. Pop

Marele Stat Major a fost sesizat de o cerere a CFR ca funcționarii ceferiști incorporați pentru serviciul militar, să fie vărsați la regimentele de căi ferate. Din aceste regimente ceferiștii, dat fiind lipsa de personal în această administrație, vor fi trecuți apoi la serviciile CFR și considerați ca mobilizați pe loc.

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyar 1 în fața magazinului Gyorșăru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87. 1278

In toată seara Dudus, Luni și Joi Albi și Körösi Eugen cântă cu musica în Cafeneaua Park. 1456

*

In atențiunea D lor Comercianți

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai fine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresă arătată prin postă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27
GHEPLA 1515

*

Nu te năcăji cu croitoreasa!
Cumpără vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipos Cluj P. Unirii Nr. 17.
1514

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Joi 2 Martie: Chip de oglindă
Vineri 3 Martie: Doamna putifar
Sâmbătă 4 Martie: Doamna putifar
Duminecă 5 Martie: Doamna Putifar

CINEMA UNIVERSITAȚII

Joi 2 Martie: Strigătul inimei
Vineri 3 Martie: Strigătul inimei
Sâmbătă 4 Martie: Strigătul inimei
Duminecă 5 Martie: Fiica curtizanei

CINEMA URANIA

Joi 2 Martie: Ravengar Prt. IV.
Vineri 3 Martie: Ravengar P. IV
Sâmbătă 4 Martie: Ravengar P. IV
Duminecă 5 Martie: Sub masca neagră

„Asociațiunea" și Învățătorii

Primim următoarele:

Despărțământul Gherla al „Asociațiunei" și-a ținut adunarea generală anuală în 26 Februarie a. c. în Gherla. In această adunare printre alte puncte din program a fost și o conferință cetită de un d. profesor la șc. normală. Referitor la conferință nu am de făcut nici o obiecțiune, doar atât că, în conferință s'au rostit multe lucruri despre „Școală" și în legătură cu aceasta, despre „învățător" căruia i s'a cerut desinteresare, activitate și sprijinul lui ca factor cultural.

Invățătorii în general după cum avem cazuri concrete și-au dat totdeauna năzuința să aibă un succes cât de strălucit conferințele cetite în satele aparținătoare susnumitului despărțământ. Pe lângă aceasta sunt membrii în despărțământ unii ordinari, alții pe viață etc.

Adică: Invățătorul! Conlucrează, sprijinește, muncește căci doar tu ești cel mai aproape de muncitorul țăran dar *mai departe de comitet.* Să fii bine înțeles. Noi nu așteptăm recunoștință, măriri, laude etc., pentru munca noastră dar dacă nu ne sfiim a sta alături cu el la muncă să nu ne sfiim a sta nici în *comitet.*

Un învățător participant

Noui impozit pentru cafenele?

Pentru eri au fost convocați la administrația financiară cafegii și restauratorii din Cluj. Nimeni nu știa ce s'a întâmplat. S'a crezut la început că va fi vorba de punerea unei singure taxe asupra acestor localuri întrucât se știe că acum fiecare cafenea plătește primăriei circa 3—4 sute lei pe seară dacă are și muzică.

Vestea s'a aflat numai decât când s'a comunicat delegației că organele financiare ale statului ar voi ca de 1 Aprilie să ia sub controlul lor cafenelele și restaurantele, punând o taxă în folosul statului, specială pentru muzică.

Delegații prezenți au răspuns că ei nu pot suporta încă o nouă taxă către stat întrucât se mai mențin încă taxele către comună și poliție, destul de ridicate față cu lipsa de numerar ce este acum pe piață.

Chestiunea aceasta a rămas în suspensie deocamdată.

Daca dorești să cumperi
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi urlașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely și Réti
Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

Noua organizare a industriei și comerțului Ardealului

Inspectoratul general industrial din Cluj se ocupă de mai mult timp cu o nouă organizare a industriei și comerțului Ardealului.

Ajuns la ordinea zilei la ministerul industriei asupra acestei organizațiuni dăm câteva lămuriri. Se știe că în timpurile normale, între industriași mai ales nu prea exista o mare solidaritate în ce privește cumpărarea materiilor prime întrebuințate în fabrici. Fiecare căuta să ia de unde era mai convenabil ca preț, distanță, calitate și credit comercial.

Astăzi s'au schimbat multe împrejurările căci industriașii vor să aibă din belșug materiile prime iar pe de altă parte să știe sigur că marfa produsă nu va sta să se deterioreze.

Interesul industriașilor se poate satisface numai fiind în asociațiuni. Atât pentru export cât și pentru import, asociațiunea industriașilor din aceeași branșă va putea obține mai ușor permisele și trenurile necesare. In cazul acesta nu se va mai face concurență decât în ceeace privește calitatea mărfei. In modul acesta va putea dispare și „bacșișuile" cari se dădeau pentru urgența hârtiilor și osiilor vagoanelor.

Inființarea Asociației Exporturilor și Importurilor din Ardeal

Greutățile continue care se puneau în calea exportului și importului diferitelor mărfuri au făcut pe importatorii și exportatorii Ardeleni să se asocieze înființând Asociația exportatorilor și importatorilor din Ardeal.

Cauzele principale cari au făcut să se înființeze noua asociație economică au fost: 1. dispozițiunile vesnic schimbăcioase care dominau în regimul importului și exportului, 2. lipsa unei politici vamale bine determinate a guvernelor enterioare, care a avut ca prim rezultat ruinarea multor comercianți, 3. neconsultarea factorilor economici interesați la punerea în aplicare a noilor dispoziții referitoare la import și export. Pentru ca aceste multiple anomalii, cari îngreunează ca viața economică să sufere să ia sfârșit, în ziua de 26 crt. s'a înființat „Asociația Importatorilor și Exportatorilor din Ardeal" aderând la această eeastă acțiune cei mai de seamă factori economici ai Ardealului. Astfel au aderat:

Uniunea Industriașilor de lemne din Ardeal. Sindicatul Constructorilor. Sindicatul fabricelor de spirt, exportatorii de ouă. Uniunea comercianților de pielărie, cum și toate întreprinderile mai de seamă din Ardeal care sunt interesate la export și import.

Delegații acestor întreprinderi fiind întruniți, s'a declarat înființată „Asociația Exporturilor și Importatorilor". Iar D-l Tr. Mihali a fost proclamat cu unanimitate ca Președinte. Au mai fost aleși ca vice președinți: D-nii M. Tischler, Dr. Iuliu Mezei, și Dr. Emeric Gareb.

Vopsește și curată bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin **UNIO** Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 95

Intrunirea partidului liberal din Iași

— Declarațiile d lui G. G. Mârzescu, ministrul muncei —

Dumineca trecută a avut loc în sala „Sidoli" din Iași o mare întrunire liberală, la care au participat mii de cetățeni din orașul și Jud. Iași.

Itrunirea a fost prezidată de d-l Emil Pușcariu, profesor universitar.

După cuvântările sătenmului Iorga Ciolan, avocatului Victor Iamandi și a d-lui Const. Crupenschi, care au arătat cetățenilor situația politică a țărei și opera ce are de îndeplinit partidul liberal ia cuvântul d-l G. G. Mărzescu ministrul muncei, în mijlocul entuziasmului și ovațiunilor nesfârșite ale cetățenilor.

D-sa după ce a făcut un expozeu sumar al situațiunei politice generale, arătând frământările nouilor grupări politice cari în guvernarea lor s'au făcut vinovate față de țară a perindat pe dinaintea auditorului toate grupările și grupuletele politice, documentând că în țară nu există decât un singur partid puternic care întruchipează toate aspirațiunile maselor populare de la sate și orașe — și care este numai partidul liberal.

Ministrul muncei a arătat care este valoarea reală a țărănismului — demonstrînd cu acte din istoria politică a țărei că singura operă reală pentru sate a fost aceia a partidului liberal.

Descriind apoi, starea nenorocită a guvernărei averescane, care a fost o guvernare nefastă pentru țară, d-sa a evidențiat că numai în trei săptămâni de guvernare ligerală, s'e putut realiza economii budgetare de peste 300 milioane.

Sub guvernul Averescu s'au înființat 140 de inspectori numai la ministerul muncii.

Guvernul liberal a lăsat 4 inspectori administrativi, guvernul Averescu ne-a lăsat 24 inspectori administrativi.

D. Mârzescu a amintit faptul că în timpi în care partidul liberal lupta pentru înfăptuirea reformelor — nici nu exista țărăniștii și că cea dintâi organizație liberală din Iași a înființat Liga Reformelor.

Trecând apoi la programul guvernului, d. Mârzescu a anunțat că în primele sesiuni ale Corpurilor legiuitoare se vor aduce proectelele legi cari vor contribui la consolidarea statului român.

Partidul liberal va desăvârși opera agrară și va face dreptate țărănimei pe care guvernul Averescu a nedreptățit-o.

Partidul liberal veghia ca votul universal să rămâie intact ca nimic să nu se știrbească.

Va da țăranului semințele de care are nevoie, și va asigura creditul și uneltele agricole, precum și refacerea producțiunelor sale.

Partidul liberal va revizui în chip radical, desființând impositul pe capital, impozitul pe exploatațiunile agricole și impositul pe cifra afacerilor care e un impozit șicanator.

Va asigura libertatea comerțului, desfacerea, producțiilor fără prețuri maximale, suprima permisele cari apasă comerțul.

Va căuta a realiza astfel ieftenirea traiului asigurând un regim normal al transporturilor, suprimând regimul de restricțiune.

Va veni cu legislațiunea muncei, în care scop am și depus în studiul unor comisiuni speciale ante-proectele ce le-am întocmit.

Va stabili minimul de salar, și participarea la beneficii.

Va realiza statutul unic al funcționarilor pentru a stabili admiterea și avansările funcționarilor.

De asemenea va arăta toată solicitudinea pentru cererile de revendicările cetățenilor evrei, care astăzi sunt cetățeni români de altă confesiune. Va sprijini școlile evreești cu condițiunea ca să se învețe și limba națională și vom da tot concursul comunităților.

D. Mârzescu și-a încheiat cuvântarea într'un entusiasm de nedescris. Toată lumea s'a ridicat în picioare, manifestând pentru programlu patridului liberal.

O situație comică

Campania electorală, prin viu graiu și priu presă, a partidului național desfățează publicul de o lună de zile.

Lăsând deoparte „pumnii încleștați", „du-te în... vechiul Regat", răspunsurile imaginare la mesaj în care d-l Dan se la de piept cu Regele, lăsând deoparte lipsa desăvârșită a unui program de guvernamânt, amenințările cu persecuții adusefuncționarilor, îndemnurile la rebeliune. la turburări, la ilegalități, la fraude electoral — toată campania partidului național întreține cel mai distractiv cacaraghiozlic: autorii legii electorale din Ardeal se războiesc cu propria lor operă!

Fiecare număr din „Patria" mărește zilnic comicul acestei situații.

Ridicolul acesta care răzbună miile de cetățeni excluși de naționali dela dreptul de vot, va lua proporții homerice când în parlament candidații răușiți se vor lamenta că n'a fost pentru cine s'a pregătit ci pentru cine s'a nemerit.

Se întîmplă câteodată și d'alde-as ea.

Cetiți „Infrățirea"

Stiri externe

Roma. — „Giornale d'Italia" anunță, că ministrul Cesaro și-a înaintat demisia.

*

Varșovia. — Adunarea națională din Vilna a trimis un delegat la Varșovia spre a face cunoscut parlamentului polonez actul de alipire la Polonia.

*

Paris. — Ministrul de externe italian a propus lui Poincaré convocarea unei conferinți a miniștrilor de externe aliați în zilele de 11 și 12 cor. pentru discutarea chestiunei orientale. Ministrul italian a aderat la acordul d-lor Lloyd Georges și Poincaré.

*

Berlin. — Săptămâna trecută au avut loc tratative între guvernul german și comisia reparațiunilor. S'a discutat modalitatea satisfacerii din partea germană a obligațiunilor privitoare la reparațiuni. Tratativele au dus la bun sfârșit. Acordul va fi trimis acum guvernului și comisiei reparațiunilor pentru semnare.

*

Kopenhaga. — In cercurile politice daneze se comentează cu stăruință declaraița lui Scheidemann, fostul cancelar al Germaniei, după care vina începerii războiului o poartă Germania.

*

Berlin. — Deutsche Allgemeine Zeitung anunță, ca d. Wirth va începe în curând tratative cu partidele, privitor la persoana noului președinte al republicei germane.

*

Berlin. — Tratativele începute de ministrul finanțlor relativ la împrumutul forțat au intrat într'un stadiu înaintat. Mâine are loc o consfătuire cu reprezentanții băncilor și întreprinderilor industriale și comerciale.

*

Berlin. — La congresul socialiștilor francezi au fost reprezentați și socialiștii germani, belgieni și englezi. Congresul a adaptat o moțiune, prin care constată, că politica forței a eșuat. Capacitatea de plată a Germaniei și raporturile economice internaționale trebue discutate la Genova. Problema aceasta nu poate fi aranjată decât pe calea învoelilor. Franța și Belgia nu pot fi scoase din impasul de azi decât prin înființarea unei noi instituțiuni a reparațiunilor și prin suprimarea datoriilor de război. Prin aceasta însă trebue se se vină și în ajutorul proletariatului german.

Relațiile între România și Polonia

Ministrul Poloniei la București a făcut ziarului Adevărul declarațiuni privitoare la statele vecine Rusiei și la atitudinea pe care trebue să o ia față de aceasta. Printre altele a declarat, că aceste state înainte de a se duce la Genova, trebue să se consfătuească. A accentuat cu această ocazie relațiunile strânse ce există între România și Polonia. Republica poloneză, fiind pătrunsă de însemnătatea hotărârilor dela Genova, atribue conferinței preliminare dela Belgrad o importanță specială.

Ultime informații

Ieri a plecat din capitală un tren special, care va aduce în țară cele 70 de milioane revenite ca rest României din capitalul Băncii Austro-Ungare, care lichidează acuma.

*

Adevărul este informat, că tratativele începute de căile ferate române cu patru mari bănci din capitală pentru contractarea unui împrunut, sunt pe cale bună. Din împrumutul acesta, se va da o sumă mai mare pentru mărirea atelierelor căilor ferate.

*

Comisia economică a guvernului s'a întrunit la ministerul indistriei și a luat în discuție importul. S'a emis părerea, că particularilor trebue să li-se permită într'o măsura mai mică importul articolelor de lux.

*

D. Vasile Dumitropol, fost deputat, publică a scrisoare în legătură cu chestiunea Schuller. D-sa declară, că s'a dovedit vinovăția d-lui Argetoianu în chestiunea aceasta. De aceea guvernul Averescu trebue negreșit dat judecății, deoarece cu ocazia unei interpelări, întreg guvernul s'a solidarizat cu d. Argetoianu.

*

Epoca desminte, că d. Take Ionescu ar fi dat interviewuri ziarelor maghiare din Cluj.

*

In ședința de azi a procesului comunitilor au fost interogați acuzații Frant Gazda și Iosif Șalamon, car efăceau parte dintre comuniștii grupați în jurul ziarului clujan Vaklya. Ei au recunoscut, că au rupt sigiliul pus pe ușa localului partidului d ecătre siguranța statului și că au scos de acole mai multe acte.

*

După știrile Luptei, ministerul afacerilor străine va interveni pentru prelungirea convențiilor comerciale care au expirat, încheiate c ustatele străine.

Soluțiunea crizei din Italia

— Politica noului guvern —

După o tărăgănare de-o lună, se pare că noul minister Facta, având o majoritate în Parlament se va bucura de-o existență mai durabilă cu fostul cabinet Bonomi. Italia trece printr'o criză politică asemănă oare cu aceia prin care trecem noi. Stat relativ tânăr, cu un vot universal ce nu are încă un deceniu, unde lupta de clasă întrece forța de resistență politică și economică a Statului, e fatal ca să fie supus schimbărilor de opinii publice ce se repercutează în Parlament prin fluctuațiuni de guvernare. Războiul mondial a distrus pentru politica externă a Italiei, pericolul austriac, însă din neînțelegerea Antantei a ridicat chestiunea driaticei la proporții nemai simțite încă pe vremea defunctului imperiu dunărean. Pe această chestiune ce atinge sensibilitatea națională a fraților noștri din peninsulă, s-a ridicat fascismul nationalist, provocator și dominator. Starea internă arăși a fost totdeauna agitată de hipersensibilitatea politică a diferitelor clase, grupuri și fracțiuni sociale. Pământul pe care s'a desvoltat carbonarismul, camoristica de clasă, unde domină neturburată Proteia politică, creind din fiecare atom social o forță, era natural ca să adăpostească o necontenită mobilitate în spiritul mulțimei, care poate deveni la un moment dat un izvor de crize sociale ori politice.

Pute-va ministerul Facta să astâmpere pentru moment pruritul politic al partidelor și-al maselor? Am văzut cum bătrânul Giolitti, deși cu mult superior ca concepții și experienți de guvern tuturor celorlalți politicieni ai Italiei actuale, s'a împedecat de lațul ce i l'a întins camera aleasă de el, și-a căzut, cum nu i se mai întâmplase niciodată. Inainte de el, Nitti, care preconizase o politică de lașitate față de masele muncitorești cucerite de idealul leninist, a fost doborât de valul naționalist ce prindea să se urce. După Giolitti, socialistul reformist Bonomi, cade victima aceleiași nestabilități parlamentare, întreținută de obstrucționismul socialist ori naționalismul nervos al dreptei. Personal, actualul premier este unul din cei mai distinși jurisconsulți ai Italiei, și politicește un prieten și-un adept al lui Giolitti. Dacă ne-am uita după nume, am deduce giolittianismul cabinetului Facta.

Nici nu s'ar putea altfel când bătrânul om de stat, ca și altădată Crispi, domină politica internă a peninsulei, fiind cel mai de samă exponent al statului burghez Italian în luptă cu doctrinele socialiste și comuniste.

Oricâte divergințe doctrinare ar exista între grupările constituționale ale Cameret, dela intransigența fascistă, până la reformismul socialist cu foarte multă apă burgheză, totuși dinaintea pericolului doctrinelor subversive, antiburgheze, toate se reunesc în jurul omului care are experiența politică cea mai recunoscută din toată Italia. Un nume din ministerul Bonomi, atrage atenția. E d. Amendoia ministrul coloniilor, cel mai intim prieten politic al lui Nitti. Fi-va aceasta un semn că acest om, urât de moarte de către dreapta naționalistă și boicotat sistematic de toate grupurile burgheze, că amului care pescuiește de doi ani în apa tulbure a parlamentelor, cochetând cu grupările cele mai extremiste, și bizuindu-se pe oculta socialistă, i-a sunat ceasul ca să revie la suprafață și să mai joace un rol în Italia?

Și dacă această reapariție mai e posibilă, ea nu se poate face decât datorită unei politici externe de totală despărțire de Franța și apropiere de Germania politică preconizată de anumite cercuri inspirate de concepția financiară a lui Francesco Nitti ,pentru reconstruirea Europei de mâine. Sunt semne totuși care prevestesc noui furtuni la orizont.

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod speial, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne CZINK CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 6

REGIA MONOPOLURILOR STATULUI DIRECȚIUNEA REGIONALA CLUJ. SERVICIUL TECHNIC,

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 15 Martie 1922 ore 10 a. m. se va ține la D-ția Regională R.M.S. Cluj srada Sincai No. 16 Serv. Tech. licitație publică pentru executarea lucrărilor necesare la depozitul R. M. S. din Diciosânmartin care să înființează cu date de 1 Apr. 1922, prevăzute in devizul și planul intocmite de Serv. Technic al Regiei.

Ofertele sigilate se vor prezînta pâuă la ora și data mai sus arătate.

Ofertele întârziate supra: Oferte telegrafice sau intocmite nereglementar sau netimbrate nu se vor lua in considerare.

Pe plicul ofertei se va scrie: Oferta pentru executarea lucrărilor de reparațiuni și transformarea la Depozitul R. M. S. din Diciosânmartin No..... 1922.

La oferte se vor anexa recepisa despre depunarea a 5 (cinci) la suta din suma oferită la perceptorat de stat care servește ca garanție.

Se vor putea depune și efecte garantate de stat ca garanție. La oferte nu se pot alătura bani gata sau hârtie de valoare,

Ofertele înaintate nu se poat retrage, fiecare oferent rămâne obligat în decurs de opt săptămâni dela înaintarea ofertului său.

Cauțiunea acelor oferenți a caror oferta nu se va accepta se va replati numai după decidere al Direcțiunei Generală R. M. S. din București. Ofertul înaintat obliga indata pe antreprenor, iar erarul numai dupa ziua aprobarei de către Direcțiunei Generală R. M. S. București.

D-nii concurenți pot lua cunoștință deplân, deviz și condiții la Serv. Technic a Regiei în orele de serviciu. Deasemenea modelul de ofert și eventualele lămuriri. Afară de acest sunt de directiva Art. 12—83 din lege asupra contabilității publice.

1541 DIRECTOR REGIONAL.

„UNIREA"

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage

CLUJ,

Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.

Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neintrecute specialități și varietăți de bomboane egiezești (superior, fureurl, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se intrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele engiezești (patent brevetat), care inlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

Folosește spirtul sărat „DIANA"

1230 **Nu primi imitațiuni!**

Cine nu crede că și azi se pot găsi locuri unde

să mănânce bine și eftin

sa viziteze **Restaurantul „Aurora"** din Strada Iuliu Maniu No. 6 unde se serveste Dejun, Prânz și cina pentru minimatuma de 126 lei pe Săptămâna.

1537 CASIAN PASCU

Al 4 expoziție internațională din Praga dela 12 până 19 Martie. Cu participarea Industriașilor în toate țările. Inlesnir pentru vizitatori din România călătoria și bagajele precum viza pașapaartelor marijirea și rezervarea camerilor la Hotel inlesnirea pentru valuta Cehoslovaca cataloage și tâlmaci cu toate dialectele limbei românești.

Trenuri speciale pentru vizitatori expoziției. Carți de legitimație, prospecte precum ori ce informațiuni se pot lua dela Director Margulies București Pasagiul Român 12 (Calea Victorie No. 53) telefon 28—79 precum și de la consulatele Cehoslovace în Galați, Cernauți și Cluj. 1512

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

S'a deschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Tot de-ale averescanilor

— O nouă fraudă la Brașov —

De câteva zile se cercetează o serie de afaceri descoperite la comisiunea de transporturi de pe lângă direcțiunea regională C. F. R. dela Brașov.

Se afirmă că un domn colonel care fusese numit de fostul guvern Averescu, ca membru în comisiunea de transport, a reușit să obțină pentru el aprobări pentru aproape 700 vagoane, aprobări pe care apoi le-a vândut speculându-le, la diferiți comercianți, care aveau nevoe să încarce lemne.

Afacerile de vagoane, făcute de oamenii fostului regim la comisiunea de transporturi dela Brașov, sunt complicate însă — după informațiunile pe care le avem, — cu altele mult mai grave.

Asupra lor vom reveni imediat ce ancheta care se face acum, va fi încheiată.

Cetiți „Infrațirea"

Revista presei maghiare

„N. FREIE PRESSE" ȘI SAȘII DIN ARDEAL. — ROMANII VOR FI INGHIȚIȚI DE SAȘI! CURIOASELE PROFEȚII ALE UNUI BERLINEZ

In „N. Fr. Pr." citim o interesantă dare de seamă făcută asupra poporului săsesc din Ardeal de către un oarecare conferențiar Rathausen din Berlin.

Conferențiarul vorbind între altele despre vitalitatea și puterea de expansiune a poporului săsesc, ține să accentueze și să afirme totodată, că România Mare de azi, care adăpostește acest popor de rasă pur germană, în decurs de 50—60 de ani va fi absorbită de valul cotropitor al germanismului din Orient.

Ce forță deosebită va fi descoperit în acest popor, conferențiarul, de ține să ne „amenințe" existența noastră ca rasă latină prin un „val cotropitor" al unui popor aș în agonie?!

Mai spune între altele că mijloacele de cari uzează poporul săsesc pentru a ne distruge din temelii nu sunt nici calomniile, nici propaganda în străinătate, nici moravurile rele; fățărnicie, comploturi, etc., nici armele, ci munca cinstită: industria și comertul... Progresul lent al acestor „uneltiri" — continuă conferențiarul — va fi singur chemat să predomine, și pe când alții se îndeletnicesc cu zăngănitul armelor ruginite de sânge, poporul săsesc își leagă viitorul său — prin munca intensă — de vechea patrie dela sânul căreia s'a desprins. Așa ajunge d. Rathausen să observe, că acest popor, deși trăește pe plaiurile unei Românii mărite și bogate nu numai că sufletește nu-i aparține câtuș de puțin, ci din potrivă trece peste corpul Patriei noastre pentru a intra în legături „comerciale și industriale" cu o țară care și azi râvnește la tinerețea României, care, odată exploatată, să-i deschidă din nou calea spre neuitatul Bagdad".

„ELLENZEK" ȘI ATITUDINEA ACTUALA A MAGHIARIMEI. — PRETENȚII ANACRONICE

Ziarul „Ellenzek" în articolul de fond al numărului recent își expune toate pretențiunile pe care situația poporului maghiar le-ar reclama.

Aceste pretențiuni însă nu cunosc nici o limită; sunt emanate dintr'o așa numită „loialitate" ungurească și când și ei observă extravaganța, își rezumă toate ironiile într'un singur punct și... râd cu hohote mefistofelice de propriile lor slăbiciuni.

Ei nu mai cunosc limite; ba ce e mai mult, depășesc chiar granițele bunului simț, atunci, când cer 30 de deputați, cari intrând în Parlament să apere cauzele tot atât de „umanitare" ale poporului maghiar.

Nici mai mult, nici mai puțini, decât treizeci de deputați!

Dar oare acești domni magnați învechiți de vremuri, nu-și dau oare seama, că ei nu numai că nu mai sunt „chemații" poporului maghiar, și nu numai că nu sunt chemați să reprezinte interesele poporului maghiar, dar că sunt considerați fără nici un înconjur ca un vechiu păcat și ca o pată de rușine pentru acest popor, care azi în era libertății de gândire și de afirmare a puterei individuale, este oprit în drum de concepțiile înguste ale „trecutului" atât de odios.

Se perindează zilele și acest popor al „trecutului" nu-și mai vine în fire: nu mai e capabil de nici o inovație... și azi e condamnat de însăși consângenii lui la una din cele mai rușinoase morți: la moartea între cei vii; la pasivitatea desăvârșită. Dacă însă nici această pasivitate „binefăcătoare" nu-i va aduce nici o ameliorare „activă", nu-i mai rămâne alt refugiu de viață, decât a face ocolul Pământului pentru a acosta la malul „Fericirei", pe „Pământul Făgăduinței", acolo unde prin un fel de „dolce far'niente" să poată câștiga și menține idealul la care tinde orice ființă rațională pe această Vale a chinurilor. Jocul acestor „maimuțe"-oameni, e caraghios și oricâtă artificialitate s'ar adăuga pentru a-l perfecționa, el rămâne totuși natural, meschin și trădează interiorul, mai mult: mentalitatea acestui defăimător al vremilor.

Rămâne, ca viitorul să ne arate, dacă timpul le va schimba mentalitatea, sau ei vor îngenunchea înaintea timpului; atunci livada verde le va sta la dispoziție și... sau vor paște iarba proaspătă a primăverei, sau printr'un capriciu individual își vor pune pe grumazi un jug nu prea demult scuturat pentru a scormoni veacuri de-arândul aceleiași rădăcini putregăite, cari consângenilor din vecini, le-au cauzat... moartea!!!

Citiți pag. 8-a

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

FCPOTA Ofițerilor Pgt. 83 Inf. caută un bucătar sau bucătăreasă bună. A se adresa Calea Victoriei No, 40. 1544

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoială. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Tesaurul oamenilor muncitori
Spirtul sărat
TRANSILVANIA
în contra reumei, răcelei și catarului.
1540
Să capată ori unde.
Magazinul de căpetenie
ROZSA
drogeria mare CLUJ,
Piața Unirii No. 26.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Márton ffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu promt.

Direcțiunea Generală a Căilor Ferate Române.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința celor interesați ca în conformitate cu acordurile încheiate la Portorose între statele succesoare a'le fostei Monarchii Austro-Ungare, s'a hotărât restituirea reciprocă a vagoanelor aparținând particularilor și societăților de închiriere făcând parte din statele succesoare și care vagoane fuseseră incorporate în parcul fostei Monarchii. Restituirea reciprocă nu se va face însă de cât numai pentru vagoanele care nu sunt cuprinse în listele vagoanelor reclamate de statele aliate și asociate ca prăzi de războiu, confiscări și armistițiu.

Spre a'se cunoaște aceste vagoane și a'se interveni pentru căutarea și punerea lor la dispoziția proprietarilor lor, cei interesați care au avut vagoane incorporate în parcurile căilor ferate ale vechilor monarchii Austro-Ungare, vor trimite liste de vagoanele care le lipsesc, pe adresa Direcțiunei Generale, Direcția Specială a Serviciului de M. care (biuroul M-3) cât mai curând posibil și cel mult până la 1 Martie.

Aceste liste se vor trimite în 5 exemplare și vor cuprinde pe lângă toate indicațiunile necesare identificarea lor ca: No. vagonului, marca proprietara (firma) felul (acoperit, descoperit, platforma, cysterna, special cu instalațiuni și felul instalațiunilor) greutatea portativă etc. și menționea gării de domiciliu (Heimatstație).

Deasemeni se invită și companiile de căi ferate private să trimită tot în modul arătat mai sus și în acelaș termen liste de vagoanele de locațiune ce le lipsesc și care făcuse parte din parcul fostei monarchii Austro-Ungare.

Pentru aceste vagoane se va indica în liste pe cât e posibil și numărul de inventar al Societății alături de numărul vagonului pus pe vagon de Administrația care l'a incorporat.

București, la 7 Februarie 1922.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ C. F. R.

No. 6896. DG. (1484 M) 1922. 1529

Reclama este sufletul comerțului

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"
Linie regulată și rapidă de Pasageri
CONSTANTA—NEW-YORK
Vaporul Transatlantic de lux
Megali-Hellas

soseste la 10 Martie
și pleacă la 11 Martie
din portul Constanța direct New-York.
După vaporul MEGALI-HELLAS urmează a pleca următoarele vapoare „THEMISTOCLES", CONSTANTINOPLE" și „KING ALEXANDER"
Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.
Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali
M. EMBIRICOS & Co.
Centrala: BUCURESTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 23.
1528 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Publicație de licitație

Biserica gr. cat. din Lechința, vinde cantitatea întreagă de lemne din pădurea sa din hotarul Lechinței și a Terjolsiului prin licitația publică ținută la casă parochială din Lechința în 24 Martie 1922 la ora 10 a. m.

Ofertele scrise și închise se vor preda până la începutul licitației.

Cantitatea de lemne este oficios prețuită: 184.5 m³ lemne de goron dela 30 cm. diametru în sus, 447.5 m³ lemne de goron de 30 cm. diametru în jos, lemne de clasa I și 6900 m³ fog folosiver și pentru ziduri.

Valoarea și prețul de strigare a lemnelor 113.140 lei. Pentru mai mic prețul lemnele nu se vor vinde. Arvon 11.000 lei.

Ofertele sosite după licitație și ofertele telegrafice nu se vor lua în socotință.

Rezultatul licitației pentru cumpărător devine obligator indată iar pentru vânzător numai după aprobarea forului silvic competent și a conzistoriului diecrau.

Condițiunile licitației se pot sturia la cancelaria parochială din Lechința și la ocolul silvic din Satu-mare sub durata orelor oficioasă.

Lechința, la 15 Februarie 1922.

VASILE ERDÖSS, preot. gr. cat. — IUON GAVRĂU, curator primar. 1548

„Reclama" No 1056
MORI
sistematic și țăranești livrează și instalează ELITE-WERKE A. G. Abt. Holzhausen & Co
Reprezentanța Generală:
Soc. Motrica Română, București,
B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 36—10 1425

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.
Cea mai mare intreprindere de acest soi din intreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la
CLUJ, Strada Londra No. 29
În ambele sale magazine din CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7
se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate, preparate în sistem de Praga.
1149
Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

PREFECTURA POLIȚIEI ORAȘULUI CLUJ. REGATUL ROMÂNIEI.

No. 58—922 pres.

Ordonanță.

In conformitate cu art. 1. aliniatul a din Regulamentul legei pentru organizarea teatrelor din România precum și în virtutatea ordinului Ministerului Cultelor și artelor, Inspectoratul Teatrelor din Transilvania No. 42565—922.

Ordonăm: In ziua de Vineri 3 Martie 1922 sunt interzise orice fel de spectacole în teatre, cinematografe precum și orice fel de baluri publice.

Tot asemenea în toate localurile publice să interzice concertele instrumentale și vocale.

Neexecutarea acestei ordonanțe se va pedepsi conform legei în vigoare.

Cluj, la 28 Februarie 1922.

POPOVICIU VALERIU,
Prefectul poliției.

Solva
1531

locul necoruptibil:
e indispensabil pentru ghetele D-Voastră

Chestiuni economice generale

Petrolul în Franța

Importanța petrolului în viața economică a popoarelor merge crescând; el constitue una din cele mai importante forțe motrice și consumațiunea sa în Franța a crescut pe anul 1919—1920 cu 1/6, ajungând la cantitatea de 737.345 tone în total (păcură și petrol rafinat).

Resursele de petrol ale Franței se mărginesc aproape exclusiv la basinul de Pichelbronn, a cărui producțiune a oscilat în anii din urmă între 41.000 și 55.000 tone, deci aproximativ 1/15 din cantitatea totală necesară consumului intern.

Nici coloniile franceze nu sunt producătoare de petrol; singur Algerul furnizează 5000 de tone pe an. Franța depinde deci de străinătate pentru aprovizionarea sa cu această materie primă; faptul acesta prezintă o deosebită importanță, mai ales în timp de războiu când păcura e indispensabilă pentru marina de războiu. Astfel Franța s'a găsit în timpul războiului trecut adesea în situații foarte dificile, fiindcă nu dispunea totdeauna de cantitatea de păcură necesară marinei sale.

Pentru a preîntâmpina asemenea situații pe viitor, Franța a luat de pe acuma măsuri în vederea formării de rezerve mai mari. Astfel s'a depus la Cameră un proect de lege în privința aceasta, care cuprinde și următoarea dispozițiune: „Importatorii sunt ținuți că constitue și să conserve în tot momentul un stoc de rezerve reprezentând cel puțin 1/4 din cantitatea importată în anul precedent". Această măsură nu poate totuși să fie eficace, căci într'un caz de războiu, e nevoe de păcură, iar nu de petrol rafinat, ori cum consumul de păcură e foarte mic, pătrimea de rezervă n'ar fi suficientă.

Pentru a dota marina cu stocurile necesare se prezintă mai multe soluții dintre care cea mai sigură și mai grabnică de realizat ar fi ca statul să construiască rezervoare pentru țiteiul de care are nevoe, rezervoare, care să poată cuprinde o cantitate de 300.000 de tone.

Statul ar mai putea încuraja industria rafinării, desființând taxele de import pe petrolul brut, în cazul acesta ar trebui încurajat în special importul din România și Mexico, pentrucă petrolul acestora e cel mai bogat în reziduri de păcură; lăr gîndu-se consumul acesteia, legea proectată și-ar ajunge scopul; aceasta e însă chestia de mai mulți ani.

Până acum, Franța nu s'a preocupat îndeajuns ca să-i rezerve producțiunea unuia sau a mai multor centre petrolifer; ea are totuși capitaluri însemnate angajate în Galiția, România și Rusia, ele se găsesc însă prea risipite și de aceea se impune o concentrare de capitaluri într'o regiune anumită: în Mexico de pildă sau în Caucazia unde petrolul vine în pipe-line până la porturile Bacu și Tuapse, care sunt la o depărtare de 8 zile de Marsilia.

Astfel Franța va trebi să caute pe viitor să-și asigure o regiune proprie neexploatată încă, pentru a fi astfel independentă de celelalte țări, pentru această materie primă prețioasă.

Comerțul exterior al Sovietelor

Pretutindeni se discută chestiunea Rusiei, și ca va formă încă obiectul multor discuții, până ce se vor găsi soluțiunile care să permită reorganizarea economisă și politică a marelui stat și funcționarea sa normală alături de celelalte națiuni.

Se poate considera guvernul sovietelor ca un guvern cu care se poate trata? Nu este o iluzie de a crede că bolșevicii vor ajunge la respectul individualității, al proprietății?

Dacă în unire cu celelalte puteri ale Europei se va lucra la ridicarea Rusiei, atunci bolșevicii care o guvernează, trebue să prezinte anume garanții.

Bolșevicii luptă pentru a-și creia o opinie favorabilă în Franța, pentru ca să se poată face diverse comenzi. La Clermont Ferrand s'au comandat cauciucuri și camere pentru automobile.

Guvernul Sovietelor caută relațiuni comerciale și cu celelalte state. Cele cu Germania au un caracter cu totul special. Sovietele doreau să rezerve cele mai multe comenzi Suediei. Au făcut aci o cumpărătură de talpă, au comandat 10 turbine livrabile până în 1924, au cerut credite ce variază între 5 și 10 ani.

S'au început relații de schimb și cu Anglia. Totalul afacerilor s'ar urca în 1921 între 5 și 6 milioane lire sterline. In Noembrie au fost de 7 milioane, 6 mil. cumpărături și 1 milion vânzări de produse rusești. Aceste date nu par atât de sigure.

S'ar importat în Anglia în timp de 9 luni aur rusesc în valoare de 560.000 lire sterline ca să acopere balanța comercială, cheltuelile delegațiunei și cele de propagandă.

Cu toate acestea delegațiunea târăgănește mult tratativele, se fac afaceri puține din cauza lipsei mijloacelor de plată.

Ar fi un stoc disponibil de mărfuri pentru Rusia, dar care nu poate fi cumpărat, lipsind mărfurile cu care ar putea face la rigoare schimb.

In ceeace privește relațiunile cu Italia, nu s'a ajuns la un acord cu Sovietele, pentrucă delegațiunea voia să introducă clauze politice. Delegațiunea, compusă din 7 agenți principali tratează afaceri pentru petrol, esențe, apoi diferite mașini, cisterne, saci, produse chimice, semințe pentru viermi de mătase.

Negocierile odată terminate se întâmplă ca să nu fie aprobate la Moscova, sau că afacerile s'au încheiat în altă parte, la Londra, la Berlin, sau Moscova.

Un economist german Hans von Eckardt studiază în Deutsche Bergwerkzeitung chestiunea exportuli actual al Rusiei, și sforțarea ce o fac Sovietele ca să poată aduce mărfuri în diferitele porturi. „Din cauza lipsei de bani și de credit, se fac lichidări pe o scară foarte întinsă.

Ferul lipsește, se vinde fier vechi, tutunul se vinde, apoi se cumpără țigări din Polonia și Estonia.

Este o imposibilitate de producțiune, materiile prime iau drumul în străinătate și Rusia trebue să le răscumpere lucrate cu prețuri foarte ridicate.

Din punct de veder economic, situația este foarte tragică, emigrații sunt indignați contra acestui guvern, care a adus Rusia în această stare umilitoare.

Bolșevicii au expertat mărfuri de 10 milioane și au importat de 50 milioane, o diferență de 40 mil.

Dacă ne gândim că tezaurul nu era prea mare și că au trebuit să plătească totul în aur ne putem da seama de situția morală în care se găsește Rusia.

Intre Germania și Rusia

Ca și în Anglia există și la Berlin o delegațiune comercială rusească, care lucrează în numele Guvernului Sovietelor, care inspiră puțină încredere industriașilor germani.

Dr. Hans Eckard într'un articol publicat se ocupă de comerțul Rusiei. Observă că deși Guvernul Sovietelor se încăpățânează în ținerea monopolului comerțului exterior și de a trata singur prin biurourile sale, toate chestiunile comerciale, totuși importul și exportul în Rusia au crescut considerabil. Rusia a răușit prin mari sforțări să depoziteze în porturile sale și în special în Petrograd, mărfuri pentru export.

S'ar găsi următoarele mărfuri libere pentru export: 50.000 puzi de tabac, 23.000 puzi paie, 320.000 puzi in, 123.000 puzi de cânepă, 3000 puzi păr de coamă de cal, 3000 puzi păr de porc și 10 vagoane blănuri. Deși cantitatea ar putea fi exagerată, totuși se poate vedea că a crescut cantitatea mărfurilor exportabile. Lemnul trebue să fie exportat imediat. In portul Petrograd s'a încărcat lemne în 4 vapoare, trei vapoare sunt străine și unul rusesc. Aceste lemne sunt destinate Germaniei.

In ultimul timp s'a fondat la Berlin o societate metalurgică germano-rusă și care dispune de un capital de 2 milioan emărci. Societatea are de scop de a transporta fier din Petrograd și din celelalte porturi rusești în Germania, pentru a-l vinde aci. In Rusia este lipsă de fier, producția siderurgică a scăzut. Capacitatea de producție a scăzut.

Lipsa ferului s'a accentuat și din cauza importului care este foarte redus, de vre-o 7 ani. Unele industrii metalurgice au încetat din lipsa materiilor prime. Cu toate acestea ferul vechi trebue exportat și vândut, atât de covârșitoare fiind lipsa de alimente, de cărbuni și de lucruri indispensabile vieții. Guvernul Sovietelor neobținând credit, trebue să recurgă la orice vânzare ca să-și poată procura banii necesari cu care să poată face comenzi în străinătate.

Situația este foarte tragică, emigrații sunt indignați contra acestui guvern care a dus Rusia la sărăcie și care nu trăește decât risipind averea statului.

Situația este defavorabilă și în ceea ce privește tutunul, țigaretele sunt rare, tutunul de proasta calitate este plătit cu un preț fabulos.

Industria rusească nu mai poate lucra tutunul brut din Ukraina și Turkestan, din cauza lipsei de material de embalaj și hârtie, nu rămâne decât ca acest tutun să fie exportat.

Același lucru se va întâmpla mai târziu și cu alte materii prime și cu alte mărfuri. Materii prime nu pot fi lucrate și vor fi nevoiți să le cumpere mai târziu prelucrate, cu prețuri foarte ridicate.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maiu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII"

Anul II. No. 459 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Duminecă 5 Martie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STR... SUB CONDUCEREA U... Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 Director: D. TOMES...ANIU No. 3 (ETAJ II) Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 40 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 125 LE

Cuvântul Bucovinei

Bucovina, cea dintâi, și-a spus cuvântul în alegerile pentru Senat, — și cuvântul ei înseamnă mărturisirea din nou a unirei pe veci cu vechiul Regat. Nici-o urmă de regionalism în votul alegătorilor bucovineni cari votând toți pentru partidul liberal, au înțeles să facă din votul lor o cărămidă mai mult pentru zidirea și consolidarea Unirei.

Trăiască alegătorii din Bucovina, și fie ca pildă dată de ei să fie urmată și de celelalte provincii pe al căror cuvânt așteptăm să întemeiem opera de consolidare a României Mari.

Programul partidului național

Gluma teoreticianilor partidului național întrece orice margini. Vor cu tot dinadinsul să prostească lumea acum, în toiul alegerilor, lăudându-se cu un program inexistent, dar mai democrat decât toate programele celorlalte partide.

Două prilejuri au avut conducătorii acestui partid ca să-și expue programul lor de guvern: când stăpâniau Ardealul prin consiliul dirijent și cu ocazia ministerului Vaida.

Auzit-a cineva formulându-se de către consiliul dirijent ori de către d. Vaida, șeful guvernului României Mari, vre-un program politic, fie în Ardeal, fie la București? Ce-a făcut consiliul dirijent pe baza pactului dela Alba Iuia, e de notorietate publică. Pe când d. Vaida cu partidul d-sale ducea război împotriva liberalilor cu reforma agrară a d-lui Mihalache, d. Maniu decreta în Ardeal legea arendărilor forțate — care păstra neștirbită proprietatea mare a grofilor unguri și-a fruntașilor ardeleni, comitea în sânul consiliului acea lege electorală confecționată anume ca să-i asigure reușita în alegeri, cât timp va guverna Ardealul — și — acest timp îl voia indefinit — crelă Banca Agrară a d-lui Bontescu, cu care voia să lege în permanență necesitățile economice ale populației ardelenești de capriciul milionarilor din partidu național. Când d. Vaida a reușit să vie în capul guvernului federației naționale, a aplicat atunci vre-un program politic al d-sale? Ori crede d-sa să semnarea tratatului dela St. Germain, prin care se renunță la jumătate din Banat, este un punct din programul partiduiui național? Atunci cum rămâne cu pactul dela Alba Iulia care recunoaște integritatea întregei Transilvanii, deci și-a Banatului? Dacă venirea d-sale la guvern se explică numai prin semnarea acestei renunțări cel mai bogat ținut al Ardealului, atunci mai bine ar fi lăsat actul semnărei pe seama aceluia care-și revendică paternita tea, d-lui Tache Ionescu. Atunci, unde-i programul politic al partidului național? Dăm orice, drept mulțumire, aceluia care-l va găsi și ni-l va aduce, însă îl sfătuim de mai înainte ca să nu alerge de geaba, căci programul nu se găsește decât doar în fantezia d-lor doctori dela „Patria". Regretabil este însă că oameni serioși și cărora nu le lipsește un trecut ca domnii Vaida ori Maniu, recurg, în situația desperată în care i-au cufundat alegerile actuale, la mijloace cărora le lipsește cea mai elementară cinste. Dece nu vor domniile lor să mărturisească motivul real al ruperei tratativelor cu liberalii? Singurul program de ordine și de justă retribuție a libertăților și drepturilor publice, la care doreau și încă doresc ca să se alăture este al partidului liberal. Să nu ne mintă dumnealor că în acest program nu văd salvarea țărei și sin gurul element valabil de consolidare națională. Insă au cerut partidului și apoi guvernului liberal două lucruri, care numai pot concorda cu spiritul stăpânitor astăzi în România-mare — au cerut ca din nou să se ceeze starea de provizorat a Ardealului, sub administrarea partidului național, din motive foarte bine cunoscute, și au cerut ca până când va dori d. Maniu, nici un grup politic din vechiul regat să nu mai strice armonia dintre partidul național și alegătorii ardealului. Cu alte cuvinte, au impus acestor tratative condițiunea ca Adealul să rămâe o moșie dată în exploataea partidului național. Insă pentru explicația acestor motive de ruptură a tratativelor cu partidul liberal, n'au nevoe ca să mintească până într'atâta opinia publică, încât să dee brevet de existență unui program imaginar, și încă de culoarea cea mai democratică, când știut este de toți că dacă ar fi ca să se caute undeva reacționarismul cât a mai rămas în această țară, desigur că jumătate din el s'ar găsi în buzunarele d-lor doctori din partidul național

Asanarea

Pe când opoziția cuprinsă de agitație insultă și calomniază pe liberali, aceștia păsesc la fapte.

Ne aducem aminte, că de abia se terminase tragicul război și la Iași, „idolul" mulțimii d. general Averescu, forma societatea „Liga Poporului", cu un nou program vast de reforme sociale, cari au rămas pe hârtie.

Liga s'a transformat însă în partidul poporului și cine formează acest partid o știm cu toții.

Generalul Averescu a venit la putere, a guvernat doi ani aproape și a lăsat urmele cele mai nefaste în viața socială și economică țării, a confundat interesele țării cu ale membrilor partidului averescan, a jefuit și a adus România la marginea faimentului.

Să trecem la guvernarea blocului Vaida-Voevod. Ce îmbunătățiri a adus acest guvern, ce legi serioase a votat, ce program politic a înfăptuit?

A fost o încercare. Prin ea am ajuns la concluzia că noile formațiuni politice născute după război din frământarea nervoasă a vremii, nu sunt în stare să îndrumeze țara spre o democrație adaptată nevoilor reale ale poporului român.

Pentru a guverna, pentru a conduce destinele unui popor nu este deajuns afișarea unui program demagogic, acesta n'are valoare câtă vreme îți lipsește putința și voința de a le aplica.

Și de aceea vedem că și blocul național, țărăniștii, că și naționaliștii democrați, cad în păcate. Nu mai citâm pe democrații d-lui Tache Ionescu nici pe progresiști, de oarece aceste două fracțiuni sunt scoase din viața politică efectivă. Epave ale trecutului, ele își târăsc o existență mizerabilă. Un singur partid a rămas, în mijlocul zăpăcelei politice, pregătit și organizat, ca să îndrepte starea de lucruri de până acum și să salveze țara, partidul liberal, împotriva căruia țipă opoziția din vechiul regat și regionaliștii din Ardeal.

Partidul liberal și-a inaugurat opera de guvernare prin acțiunea de asanare a vieții publice. In fiecare zi este trimis la pușcărie câte unul din acela pe cari regimul averescan i-a lăsat liberi să jefuiască țara. Această acțiune de însănătoșire a vieții publice dă partidului liberal o autoritate morală pe care nici una din calomniile adversarilor politici n'o poate atinge.

Știrile zilei

Intre băncile mari din Capitală și direcția c. f. r. s'a încheiat o învoială potrivit căreia băncile vor da căilor ferate 600 milioane ca împrumut pentru achitarea datoriilor căilor ferate și pentru mărirea atelierelor lor.

•

„Viitorul" anunță că comitetul agrar din Cluj, a fost însărcinat cu executarea reformei agrare din Ardeal, Banat și Crișana.

Telegramele sosite din Capitala Țării ne aduc vestea că Partidul Național-Liberal a repurtat la alegerile pentru Senat din Vechiul Regat un desăvârșit triumf. Din 84 locuri de Senatori, opoziția, cu toată vehementa campanie de ponegrire și insulte dusă contra partidului liberal, nu a putut obține de cât 6 locuri: 2 naționaliști la Dorohoiu, 2 averescani la Botoșani și 2 țărăniști la Tecuci. Toate celelalte locuri au fost câștigate de candidații liberali.

In această desăvârșită isbândă a Partidului liberal, noi nu vedem decât dorința întregei opinii publice de a vedea întronată în această țară cinstea, ordinea și munca.

Luându-și pe umerii săi această grea sarcină, Partidul liberal, prin voturile dobândite în ultimele două zile, face dovada zdrobitoare că are de partea lui și adeziunea întregei conștiinți cetățenești.

Partidul național judecat de o somitate a culturei românești

— Un articol al d-lui C. Dimitrescu — Iași —

In ziarul „Cerna" din T. Severin, d. C. Dimitrescu-Iași, fost Rector al Universității din București și unul dintre cei mai străluciți reprezentanți ai științei și cugetărei românești, publică, sub titlul **Conștiința Statului național românesc**, un foarte frumos articol din care reproducem următoarele rânduri referitoare la politica de după Unire a partidului național-român din Ardeal:

Dela început trebue să distingem când e vorba de „frații din Ardeal" între poporul din Ardeal inteligența Ardealului și partidul național din Ardeal. Și aceasta pentrucă nu trebue confundat partidul național cu întreg Ardealul așa cum ar voi să acrediteze D-nii Vaida, Maniu și alți câți-va fruntași din partidul național.

Totdeauna au existat două curente principale în mișcarea sufletească a celor din Ardeal. Un curent care gravita spre Regatul Român. Acesta ar fi reprezentat adevărata iredentă, și un alt curent preocupat: de autonomia Ardealului și gravitând spre Budapesta. Acest din urmă reprezenta ideia dominantă a multor dintre fruntașii partidului național.

Când împrejurările istorice au rezolvit problema în favoarea Regatului Român și s'a produs unirea în acest sens o part edintre fruntașii dela Alba-Iulia au esențială odată cu actul unirei. cu oarecare rezerve mintale.

Ce ar fi trebuit să facă imediat fruntașii „partidului național" din Ardeal îndată după proclamarea „Unirei"?

Ar fi trebuit să înțeleagă că programul lor de luptă s'a isprăvit cel puțin în partea lui esențială odată cu actul unirei. Pentru ca un partid să trăiască, trebue să evolueze continuu paralele cu noile nevoi cari se prezintă în viața socială. Partidul de luptă pentru afirmarea națiunei române în organismul de stat maghiar trebuia să devină un partid de muncă pozitivă pentru organizarea și consolidarea statului român în care se înfăptuise „unirea"! Trebuia să țină seamă d efaptul că statul român în lupta uriașe pentru emanciparea românilor de sub jugul maghiar făcând jertfe, ce treceau peste marginile puterilor micului stat român, — își zdruncinase situația morală și materială. Deci datoria Ardealului era să vină cu cuget curat și cu adevărate sentimente de frăție, să consfătuiască cu fruntașii vechiului regat și să combine prin ce mijloace se poate seamă de faptul că statul român, care trăise peste secole înfruntând cu bărbăție toate vitregiile soartei.

•

Din contră, fruntașii partidului național din Ardeal nu s'au gândit un singur moment să și lărgească orizontul vederilor să se pună în situația de oameni de stat ai României intregite.

Ei au rămas simpli politicieni de provincie, închizându-se în orzontul strimt al Ardealului și păstrându-și vechiul program de luptă, care dacă avea un înțeles cât timp Românii făceau parte din statul Maghiar — nu mai are nici un înțeles acum, când ei fac parte din statul Român care e al nostru și al lor cum e al lor și al nostru. D-nul Maniu instificându-se inaintea colegilor săi din partid dece n'a primit să guverneze impreună cu partidul liberal spune, că dacă accepta propunerile lui Brătianu atunci Ardealul nu „putea impune!" ideile sale în guvern!? — Dar ce nevoie de impunere, de ce să bănuiești că în statul român ar exista vreo tendință de a sacrifica interesele Ardealului?!...

Nu mai vorbesc de D-nul Vaida care ca și „Calypso, qui ne pouvait se consoler du depart d'Ulysse" nu poate să uite rolul combativ care l'a avut în camera maghiară. De aceia caută să și facă un dușman imaginar în partidul liberal din Regatul Român.

E durere să constați cu câtă lipsă de simț politic caută acești domni să sape prăpastia între Românii de dincoace și dincolo de Carpați și să adune apă la moara ungurească.

Dar sunt semne că nu vor isbuti. Sentimentele poporului român din Ardeal sunt cu mult mai curate și apoi inteligența Ardealului a inceput deja să protesteze contra acestui joc primejdios pentru viitorul neamului românesc.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Pentru educația muzicală a tineretului

Cine urmărește viața artistică a Clujului, cunoaște toate sforțările făcute de autorități, ca și de persoanele competinte, profesioniști și amatori, pentru a procura manifestări muzicale de cea mai curată artă. Am avut astfel atât anul treçut cât și anul acesta, concerte simfonice și concerte de muzică de cameră organizate de direcțiunea operei și a conservatorului, iar acum vedem cu plăcere inițiativa particulară lucrând cu spor, pentru acelaș scop, adică pentru organizarea și reușita acestor concerte. Prin urmare asistăm la o colaborare fericită din partea autorităților, profesioniștilor și amatorilor.

Dar chestiunea nu se oprește aci!

Aceste concerte nu sunt organizate numai pentru satisfacerea cerințelor artistice a unui oarecare număr de amatori; ele au și un scop cultural adică de a educa gustul publicului pentru muzica aleasă. Ca atare aceste concerte se adresează în primul rând tineretului. Și fac aceste constatări cu cât se observă lipsa acestui tineret atât de la concertele simfonice cât și de la acele de muzică de cameră.

Este de datoria Directorilor de școli, însărcinați cu directiva generală a educațiunii școlare, cât și a profesorilor de muzică care se ocupă de educația muzicală, ca prin conferințe și prin oarecare propagandă, să arate că în afară de operă, unde elevii sunt atrași adeea de partea dramatică, mai există o muzică mai curată și mai înaltă, acea a simfoniei și muzicei de cameră.

P.

Un poet al Americei latine: Ruben Dario

S'a născut în o țară caldă cu flori mirositoare, cu imagini fierbinți, în republica Nicaragua la Chocoys-Metapa în 1867.

Mare prieten al Franței, Ruben Dario se remarcă întâia oară printr'un articol de un vibrant entusiasm care apăru în revista „La Nacion" din Buenos-Ayres articol în care ia apărarea simbolismului, atăcat pseudoștiințific de Max Nordau.

Cu un spirit aprig poetul catedralelor și altemplelor antice apăra pe acei care găsiseră o nouă expresiune în cântecul etern al poeziei.

„Nu sunt decât un om de artă", spune Ruben Dario. In acelaș timp era însă și un „animatere" al spiritului latin.

In Los Raros, Ruben Dario are curajul să studieze serios, pe noii scriitori încă obscuri în Franța, simbolișți sau fantezișți. Criticul Eugenio Biaz Romero spune despre Ruben Dario:

„Dario știe să-și însușească ceia ce vede, ceia ce atinge, ceia ce admiră; el știe să modeleze formele cele mai apuse ale artei.

Natură excentrică, el e în acelaș timp elegant, fin, irezistibil.

Romantic, parnassian și simbolist,... înaintea fiecărui sanctuar el s'a prosternat cu o credință sinceră.

A plâns, a râs... și a păcătuit. E un poet, nimic altceva decât un poet".

Ruben Dario moare dezgustat de viață, revenit din Franța în țara sa naturală în 1916, chinuit de erorile războiului.

Iubind pe cei care au suferit el și-a asigurat simpatia umanității.

Prin viața și opera sa Ruben Dario e un fel de Verlaine al Americei latine.

Istoria „Psichologiei" a artei muzicale

D-nii Lucien Bourgnes și Al. Denériaz, au publicat o carte foarte interesantă sub titul: „Muzica și viața interioară". Ambii autori au studiat evoluția muzicei, ocupându-se nu de manifestațiunile exterioare ale muzicei ci de cele „interioare". Prin metode psichologice și nu matematice, ei au desprins legile esențiale ale limbajului sunetelor în diferite epoci explicând transformările armoniei, contra-punctului și orchestrei. Procedeul e îndrăznet dar nu arbitrar.

Autorii se ocupă mult de dynamo enie, de relațiunea strânsă ce există între sensația sonoră și mușchii, stomacul și intestinele noastre. Muzica exaltă activitatea corpului nostru și crește capacitatea lui vitală. O definiție: „Plăcerea nu e altceva decât conștiința unei dynamogenii". Rezultatul de aci că și muzica succesiunea și simultanitatea senzațiilor sonore, este o plăcere pentru „suflet", deoarece dânsa este o dynamogenie pentru „corp".

Echilibrul naturei umane reclamă această strânsă relațiune între plăcerile sufletului și ale corpului.

Un organism uman va fi cu atât mai excitabil ascultând o simfonie cu atât el va fi mai slăbit fizicește. Amatorii de muzică știu că ei vor simți o plăcere mai mare, mai profundă, mai puternică, dacă vor asculta concertul cu stomacul nelncărcat de alimente.

Iată că și muzicanții trebue să țină socoteala de ingratitudinea stomacului.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

ECOURI

Omagiul Universității din Praga lui Moliere

Sâmbătă 18 Februarie Universitatea cehă din Praga a adus omagiul său memoriei lui Molière. La această solemnitate a luat parte și institutul francez din Praga.

In prezența profesorului Nemec, rectorul Universității, a d-lui Courget ministrul Franței la Praga și a numeroși reprezentanți ai lumei universitare, diplomatice și politice, N. Tille, Decanul Facultatei de litere și A. Tibal, directorul Institutului Franței au expus: primul importanța lui Moliere ca precursor al Marei Revoluțiuni, celalt influența lui Moliere asupra literaturilor străine. Ceremonia a fost închisă prin o alocuțiune în care rectorul Universității cehe a adus omagii nemuritorului geniu al comediei.

Arta cehă la Roma

Arta cehă va fi oficial reprezentată la a 90-a expoziție ce o va deschide „Societa degli amateri e cultori di belle arti", care va avea loc în acest an la Roma. La expoziție vor figura operele sculptorilor, Bilek, Dvorak, Karka, Maratka, Saloun, Spaniel, Stursa și F. Uprea.

Deasemeni vor fi reprezentate și operele pictorilor cehi: Benes, Nejedly, Hudecek, Kalvoda, Konicek, Nechleba, Obrovsky și Svabinsky. Toate operile au fost deja trimise la Roma; expoziția se va deschide pe la jumătatea lui Martie în Palatul Artelor frumoase și se va închide până la sfârșitul lui Iunie.

Aplicațiunile gramofonului

Pentru a-și face mai plăcută munca de noapte în biroul poștal, un funcționar din Minneapolis (St.-Unite) a instalat în biroul său un gramofon, care-i delectează cu ariile sale. Această aplicațiune a gramofonului, higienică și recreativă ar avea ca rezultat o osteneală mai mică la lucru. „Le Ménestrel" spune de astfel că în saloanele unde se lustruesc ghetele, bineînțeles tot în Statele-Unite, se în rebuințează pentru a ușura munca lustragiului tot accentele muzicale ale acestui instrument.

Șamplonul glorios al acestei industrii, Sam Barlow, din Hartford (Connecticut) a declarat oficial că fără gramofon, poate să lustruiască o pereche de ghete în 2 minute; iar cu concursul lui numai într'o minută și jumătate.

Un nou mijloc pentru pictori de a-și semna tablourile

Profesorul Bordas examinând un peisagiu de Volon, observă că pictorul s'a servit de degetul ca de penson și a lăsat o urmă digitală chiar în mijlocul luminoșității cerului.

Din această observațiune, i-a venit ideia de a preconiza semnătura tablourilor prin urme digitale.

Urmele degetelor, fiind depuse de pictori la Institut sau la Direcția artelor frumoase s'ar putea constata și fotografia.

Procedeul este ingenios și simplu totodată și va scuti pictura contimporană de frauda, care este la ordinea zilei în materie de pictură veche.

O parisiană, președintă de republică

Recentele alegeri din Paragnay au adus la magistratura țării pe dnul Eusebio Ayala, descendent dintr'o familie franceză și care s'a căsătorit de curând cu o parisiană.

Foarte elegantă, o perfectă muziciană; o poliglotă emerită, chiar scriitoare, actuala dna Ayala poate fi invidiată de toate efemerele regine de Mi-Careme!

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Spicuiri literare: Fernand Gregh

Ceia ce caracterizează mai ales epoca noastră frământată este nevoia, manifestată așa de limpede de mulți scriitori, de a studia mai mult fenomenele intime sufletești, decât realitățile exterioare.

Se crede că aceasta nu e decât consecvența naturală a războiului din care am ieșit de curând.

E o greșală. Fără îndoială războiul a dat relief mișcărei, dar nașterea ei e datorită reacțiunei naturale contra parnassienilor și a simboliștilor.

Părerea pe care o manifestă Fernand Gregh în 1902, e cea mai bună dovadă.

Iată ce spunea el pe atunci, într'un număr din Le Figaro:

„ Ceia ce a lipsit adesea parnassienilor și simboliștilor, e umanitatea.

Ei n'au voit să fie decât artiști și nimic mai mult.

Nu s'au gândit că ceia ce ne interesează în artist e omul, căci măsura comună între el și noi e umanitatea.

Toți poeții mari din toate timpurile, pe lângă artiști erau și oameni, adică: părinți, fii, amanți, cetățeni, filozofi sau credincioși.

Nu sunt contra simbolului, dar să fie clar. Un simbol obscur e o casetă frumoasă, căreia i-ai pierdut cheia.

Există admirabile simboluri în Vigny, dar le înțelegi. Poți să spui în așa fel ca să fie înțelese, lucrurile cele mai profunde.

Sunt desgustat de atâta nesimțire și de atâta incoherență"...

Fernand Gregh anunța de pe atunci nașterea unei școli poetice de reacțiune ,pe care o numea umanism.

Nici astăzi n'a variat; nu-i place decât poezia umană, fie că e vorba de întristarea sau de mândria omului.

Cu deosebire că, autorul lui L'Or des Minutes și La Maison de l'Enfance numește astăzi „umanismul" său „suprarealism".

— „Numesc „suprarealism" zice Fernand Gregh ceia ce numeam „umanism" acum 20 de ani.

Poezia trebue să exprime astăzi adevărurile interioare; ea are datoria de a traduce clar, ceia ce există neprecis, nedistinct și profund în sufletul omenesc.

Aceasta îmi pare că e datoria noastră.

Nu condamn ceia ce a fost înaintea poeziei suprarealiste.

Simbolismul a fost timp le 10 ani inima poeziei ftranceze, dar timpul său a trecut.

Parnassul nu era decât plastică pură, simbolismul nu era decât un vis.

Și unul și altul se rătăceau în regiuni depărtate de sufletul omenesc.

Scopul e de a creia o poezie apropiată de aceste două forme dar și de simțirea omenească; aceasta e cea mai prețioasă speranță și cea mai înaltă ambițiune a curentului suprarealist.

Nu sunt pentru înlăturarea versului liber; voi arăta chiar în viitorul meu volum că e necesară alternanța între versurile regulate și versurile libere.

Trebue să fim însă pentru totdeauna scăpați de jugul hiatus-ului, care autorizează rima pluralului cu singularul și de tradiționala succesiune a rimelor masculine și femenine.

Astfel în formă, cel mai bun lucru ar fi să revenim la formele, bine înțeles mai lărgite, ale clasicismului.

Sunt 2 forme de clasicism; poți să fii clasic ca Racine sau ca Nepomucene Lemercier; poți să fii clasic fiind în același timp romantic, parnasian, simbolist. Acesta din urmă e clasicismul etern.

Trebue să recunoaștem că simbolismul, impresionismul, pointilismul, cubismul, dadaismul sunt stadiile succesive ale unei evoluții care era în germene pe vremea romantismului.

După experiența lor avem acum drumul liber; dar lupta nu trebue părăsită. E o chestiune de amor propriu; e legea inviolabilă care îi face să se reîntoarcă în contra noastră uneori, chiar dacă ne înțeleg și ne iubesc.

Cu timpul însă vor părăsi poezia pentru care nu sunt făcuți și vor trece în rândurile prozatorilor, — cei demni — vor rămânea poeți, revenind la formele fixe, dar libere pe care le apără „suprarealiștii".

Aceasta e legea și a-și fi sigur de drumul ce se deschide geniului poetic francez, dacă n'ar fi de făcut o singură dar grea obiecțiune în privința epocei noastre, care poate să fie și o epocă de decadență, precedând o reîntoarcere la barbarie.

Analogia situației actuale a Europei cu situația imperiului roman sub Constantin sau Teodosiu mă obsedează.

Ca și cum natura ar avea grijă să deschidă digurile barbariei, ternică, pentru a pedepsi pe aceia care prin cercetările lor, îndrăznesc să-i încalce misterele.

La această chestiune înspăimântătoare nimeni din noi nu poate să răspundă.

Nu pot să-mi imaginez că Anatole France care ne-a fermecat prin grația, ironia, scepticismul său ar putea să fie comparat, după câteva secole cu Lucian din Samosata, din Grecia secolului al II-lea.

Partidul național-liberal în Ardeal

— Un manifest către alegătorii din județul Bistrița-Năsăud —

Situația tot mai îngrijorătoare a țării a îndemnat pe Majestatea Sa să disolve parlamentul, trimițând pe la vetrele lor pe aceia, cari în loc de a se îngriji de ridicarea țării noastre atât de bogate, și-au trecut timpul scump în continue certe și hărțueli și ne-au adus astfel țara la completă ruină.

Astăzi, în urma guvernării incapabile de până acuma, traiul este tot mai greu; scumpetea crește din zi în zi, țăranul, ale cărui vite și producte au un preț de tot scăzut, abia mai poate face față grențăților vieții funcționarul nu se mai ajunge cu leafa și trăește într'o neagră mizerie; întreprinderile comerciale și industriale sunt amenințate cu ruinarea din cauza nesiguranței transporturilor și a valutei; muncitorimea de toate soiurile duce o viață și mai nefericită; banul țării noastre — pe lângă toate bogățiile ei — nici în străinătate, dar nici acasă, n'are nici o valoare și afară de aceasta de doi ani încoace s'a făcut cu banul țării o risipă nebună, așa că visteria țării este goală și creditul ei cu totul nimicit. Simțul moralității și al legalității s'a tocit; iar din punct de vedere al patriotismului adevărat întâmpinăm la tot pasul exemple întristătoare, cum cele mai mari și mai sfinte interese ale țării și ale neamului se sacrifică pentru interesele și ambițiunile personale și interesele înguste de partid.

Țara e sătulă de dibuirile pe întuneric ale tuturor nepricepuților, ridicați prin cine știe ce minune în fruntea trebilor obștești.

Țara vrea acum liniște, siguranță, muncă spornică, refacere și propășire economică; țara vrea să se ușureze traiul, iar banul contribuabilului să nu fie risipit pe cheltueli nebune, nici furat de necinstiți, ci întrebuințat spre binele și ușurarea greutăților țării; țara e scârbită de certele pentru interese mărunte ale politicianilor, ea vrea să vadă odată în capul ei și oameni curați, cinstiți, capabili, energici și drepți, cari să scoată carul statului din glodul în care s'a înțepenit și să-l îndrumeze pe ogașul cel bun; țara e dornică de o guvernare, care să pună interesele generale ale țării, mai presus de cele personale și de partid, și care să săvârșească o muncă cinstită, cu plan și condusă de un nobil patriotism.

Interesele mari ale neamului mai cer o întreagă operă de unificare și de consolidare operă, care nu poate fi săvârșită de ambițiosi nepricepuți, nici de cei ce nu văd în politică decât ură, intrigă, sau egoism, sau numai un mijloc de îmbogățire.

In fața demagogiei, pornită cu atâta putere, cu toate mijloacele și agitațiile primejdioase pentru existența statului, în fața tendinței și încercărilor de a ne înstrăina și a ne îndușmăni cu frații noștri din vechiul Regat, cari au jertfit avere, liniște și atâtea sute de mii de suflete, pentru ca să ne elibereze din jugul milenar, subsemnații sunt cu tem de ferma convingere, că numai un guvern tare, cinstit, care ne chezășuiește nu cu vorbe frumos sunătoare sinici cu mari făgăduinți pentru ziua de mâine, ci cu un trecut bogat de fapte și de muncă cinstită, ne poate duce la bun liman. Acest guvern este guvernul Ion I. C. Brătianu, care — așa se vede — e chemat de Providență, ca să înfăptuiască opera consotlidării României Mari și în care și Majestatea Sa are cea mai deplină încredere.

Inrolați în partidul național-liberal, de sub șefia făuritorului României Mari, în acel partid de numele căruia e legată renașterea României și tot ce s'a făcut mare și însemnat în această țară, ca: unirea principatelor, aducerea dinastiei străine, independența, regatul, intrarea în războiu alături de antantă, susținerea drepturilor noastre față de integritatea Banatului — din care motiv d. I. I. C. Brătianu, a și demisionat — apoi desvoltarea învățământului, votul obștesc, împărțirea pământului la țărani, întregirea neamului etc. și chemați din nou la urnă avem datorința să sprijinim prin votul nostru candidații oficiali ai acestui partid și anume: pentru senat pe d. Ioan Pecurariu, profesor și fost senator în două rânduri, care ne-a apărat cu atâta pricepere și devotament cauzele noastre granicerești, ale liceului grăniceresc din Năsăud, ale înființândului gimnaziu de fete din Năsăud și ale întregei opulațiuni din județul Bistrița-Năsăud,

Pentru camera deputaților la Năsăud, pe d. Dr. Vasile Meruțiu profesor universitar, care descendent de grăniceri, persecutat pentru sentimentele sale românești, a trebuit să plece în vechiul Regat, unde a stat 15 ani, așteptând cu nerăbdare momentul îmbrățișerii cu drag a Românilor din patru unghiuri și care e gata să-și dedice toate puterile în interesul patriei unite și al populației din mult dorita sa Vale a Someșului; iar pentru cercul Bistrița română pe d. Ioan Pop, protopopul de după târg, fost senator și el în prima Constituantă, și energic apărător al intereselor ținutului său.

Ascultând de apelul nostru veți face un serviciu patriei, neamului și intereselor multiple ale populației județului nostru.

Luna Februarie 1922.

In numele aderenților partidului național-liberal din Județul Bistrița-Năsăud.

Ioan Șerban, prefect jud. penzionat, vicepreședinte județian al partidului național-liberal; Emil Tișca, director de bancă secretar general; Vasile Bichigean, director de liceu; Emil Mărcușiu, prof. de liceu; Ioan Partene, prof. de liceu; Iulian Marțian, maior în penziune, fost deputat, proprietarul fabr. de bere și spirt; Ștefan Rebreanu, șef cont. la „Aurora"; Ioan Catarig Zăgăreanu, comerciant; Nicolae Nescuțiu, proprietar; Dr. Dumitru Hodor, advocat casarul județan al partidului național-liberal; Emil G. Ștefănuțiu, prof. de liceu; Ștefan Scridon, prof. de liceu; M. Daraban, prof de liceu; Octavian Mărcușiu, profesor de religie la șc. primară urbană din Năsăud; Mihăilă Cantor, președintele reuniunei meseriașilor, Ilie Anton, comerciant; Ioan Făcăraru, primpretor, Năsăud; Dr. Teofil Tanco, medic, vicepreședintele județan al partidului național-liberal; Leon Bancu, director de bancă; Teodor Simon, prof. de liceu; Dr. Alexandru Ciplea, prof. de liceu; Mihail Lipan, prof. de liceu; Aurel Belteag, șef contabil; Ion Găzdac, maiestru meserias; Clement Găzdac, proprietar; Rudolf Alesi, farmacist.

Urmează și semnăturile membrilor, cari au aderat prin constituire de comitete la Partidul Național-Liberal.

Falșul d-lui Voicu Nițescu

Sub acest titlu, ziarul „Ordinea" din Brașov publică următoarele:

Declararea de candidatură a d-lui Voicu Nițescu a fost respinsă, pentru simplul și justificatul motiv că aceea declarare cuprindea un grosolan falș în acte publice, fapt prevăzut și pedepsit de codul penal, care a fost deferit parchetului.

Iată în ce constă falșul de care a încercat să se folosească d-l Voicu Nițescu:

Se știe că legea electorală din Ardeal cere ca orice candidat să prezinte un certificat doveditor că este înscris în listele electorale, liste care, după cum de asemeni se știe, se păstrează în dublu exemplar, unul la comună și altul la reședința județului. D-l Voicu Nițescu s'a prezentat cu un certificat, din care rezultă că este înscris în lista electorală a comunei Turcheș, la No. 9. Cercetându-se veracitatea certificatului produs de d-l Voicu Nițescu s'a constatat următoarele lucruri uimitoare:

Pe lista electorală de la reședința județului la No. 9 figurează Stan Nițescu, tatăl d-lui Voicu Nițescu, iar pe lista păstrată la comună, la No. 9 numele de Stan e șters și înlocuit cu acela de Voicu. Falșul e evident, e grosolan: el a intrat în competența parchetului.

Iată de ce a fost respinsă cererea de candidatură a d-lui Voicu Nițescu.

Nu e la mijloc nici un motiv de ordin politic, ci este o chestie de pură legalitate.

D-l Voicu Nițescu, care cere voturile alegătorilor în numele cinstei, a uzat în două alegeri de un act falș: d-l Voicu Nițescu este vinovat de falș în actele publice.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Vineri 3 Martie: Doamna putifar
Sâmbătă 4 Martie: Doamna putifar
Duminecă 5 Martie: Doamna Putifar

CINEMA UNIVERSITAȚII

Vineri 3 Martie: Strigătul inimei
Sâmbătă 4 Martie: Strigătul inimei
Duminecă 5 Martie: Fiica curtizanei

CINEMA URANIA

Vineri 3 Martie: Ravengar P. IV
Sâmbătă 4 Martie: Ravengar P. IV
Duminecă 5 Martie: Sub masca neagră

Daca dorești să cumperi
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely și Réti
Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

D-l Vaida și importul de mătăsuri

— Efectele unei semnături „istorice" — Art. 13 și 13 bis. din Tratatul dela Saint-Germain —

Una din faptele istorice ale „șefului venerat" — istoric cași discursurile „loaiale" din vara anului 1914 în parlamentul dela Budapesta — e și semnarea tratatului dela St. Germain — (pe care n'a vrolt să-l semneze oligarhul din vechiul Regat d. I .I. C. Brătianu).

Ați cetit desigur zilnic în ziarele comerciale liste întregi de permise de import pentru mătăsuri, cravate, jaritiere, pudră, cor sete, parfumuri, sulimanuri, etc. — articole democrate! — pe care statul nostru era silit să le elibereze:

„DUPA INTERVENȚIA LEGAȚIEI FRANCEZE, (engleze, italiene, etc.) „IN BAZA TRATATELOR DELA SAINT-GERMAIN, ACT ADIȚIONAL ART. 13 ȘI 13 BIS."

Prin aceste permise *ni se impunea* importul de mărfuri de lux, pe vremuri în care pâinea ajungea la 7 lei kilogramul, valuta la 8 centime și datoriile comercianților la 26 miliarde.

Cea mai mică serie de astfel de permise cerute de legațiile străine pentru d-nii — de exemplu — Bruner, Zeidner, Albert Arany, Iosif Liska, Sami Fischer, Iți Rotenberg, etc. — se cifrau toate cu cel puțin milioane de lei: 9, 10, 12—30 de milioane o serie. Aceste violențe economice pe care le-am îndurat și care au introdus cu sila mărfurile de lux în țară sunt efectele istoricei semnături a d-lui Vaida, Voevodul Ardealului și mâncătorul de vechiu Regat. Ele sunt aplicarea art. 13 și 13 bis prin care ni s'a impus acordarea către alții a acelorași avantagii pe care le avea Austria prin tratatele comerciale cu Români, dinnainte de războiu, prin care se contingenta importul mărfurilor de lux singurele produse ale Austriei.

D. Vaida, care reclamă pentru d-sa și pentru ai d-sale, dreptul de a cunoaște ei singuri „referințele" și afacerile Ardealului și ale fostei monarchii n'a cunoscut aceste convenții?

Nu a știut, oricum, că d. Brătianu nu vroia să semneze pacea și din cauza acestor articole?

Și într'un caz și în altul d-sa e vinovat și a contribuit alături de guvernul lui Schuller, Tăzlăoanu și Argetoianu la ruina noastră financiară.

La câte sute de milioane din cele 26 de miliarde lei datorate de comerțul român, nu se vor fi cifrând pantalonașii de mătase și parfumurile d-lui Vaida.

Astfel fiind ar trebui să fie mai puțin prețioasă parada patriotică de vorbe late, a partidului național. Ori poate voevodul Ardealului n'a vrut decât să fie cavaler cu dame!...

Tot de-ale Averescanilor

— Jaful și risipa de la Direcția generală a Industriei —

Trecuta guvernare averescană a fost, după cum se știe un nesfârșit lanț de fără de legi, abuzuri, afaceri necinstite, furturi etc. etc.

Guvernul actual, hotărât de la început să pue o ordine morală în țară și să pedepsească pe toți acei cari au considerat avutul statului și al cetățenilor ca pe bunul lor propriu, descoperă zilnic lucruri cari pun într'o adevărată uimire opinia publică și cari aruncă asupra acelei guvernări o lumină atât de odioasă cum nici când n'a avut-o vre-un guvern, nu numai la noi, dar în ori și care țară.

Ca dintr'o mină inepuizabilă, ies la supra ață, mereu, potlogăriile, hoțiile și abuzurile: permise, afaceri ne lnstite, jafuri, risipe, combinații, geniale în felul lor, toate pe spinarea țării și pentru umplerea buzunarelor „guvernanților" și favoriților lor.

Din jafurile și risipele fantastice ce s'au făcut la departamentul Industriei, care a fost după cum se știe isvorul nesecat și binecuvântat din care au sorbit, lacomi, zeci și sute de milioane, toți Schullerii. Tăslăuanii și acoliții lor, citâm încă după ziarele bucureștene, următoarele:

1. S'a plătit din cassa Direcției, din fondul de rulement, o sumă de lei 200.000 unor comercianți pentru niște materiale cumpărate dela nemți și rechiziționate de stat după insistența unui fost deputat din Pitești. Fără ca dispoziția de plată și suma disponabilă specială pentru aceasta sa existe, însă clienții politici trebuiau serviți și repede s'a făcut plata din fondul de rulement ca și când el ar fi aparținut expres nu statului român ci directorului general al Industriei.

2. Din nenumăratele și variatele plăți făcute pe timpul și din fondul expoziției s'au avansat tot din banii direcției generale pe simple chitanțe, sute de mii de lei, diverselor pavilioane particulare, bani, a căror acoperire nu se va putea face niciodată.

3. S'au plătit diurne și cheltueli de deplasare în dreapta și în stânga fără nici o legătură cu fondurile alocate ci la pură întâmplare.

Și lista nu se 'nchee încă. Fiecare zi ce vine, aduce alte „noutăți", aproape hilariante în matematica lor succedare dar sinistre în imoralitatea lor și în urmările ce cu toții le vedem și le simțim.

Tăslăuanu-Orice, Argetoianu-Schuller, Văleanu-Brutinel, Goga-Hârtie, Trancu-Buchet, Dori Popovici-Monument și atâția alții încă, au înscris pentru totdeauna în istoria vieții noastre politice cel mai rușinos și mai degradator capitol: capitolul jafului, al risipei și al bunului plac. Nimeni nu va uita și nu trebue să uite, lucrul acesta.

INFORMAȚII

Ministerul de răsboi a făcut cunoscut direcțiunilor zootechnice din Ardeal că pentru complectarea numărului de cai, trebuitori armatei se va ține seama, în primul rând de stocurile cari se găsesc la crescătorii din țară și numai în cazuri excepționale se vor face cumpărături din străinătate.

Mai mulți locuitori din Cluj cari au o parte din gospodărie precum și produsele agricole în afară de oraș au cerut primăriei ca să fie scutiți de vamă la alimentele aduse pentru trebuințele familiei.

Direcțiunile zootechnice din Ardeal au reînceput organizarea stațiunilor de montă. În întreaga Transilvanie vor fi 154 stațiuni la cari vor fi distribuiți 483 armăsari pe lângă cei 34 armăsari repartizați la herghelíile particulare.

Constatându-se că personalul de expedițiuni de mărfuri încasează sume ilegale pentru întocmirea unei scrisori de trăsură, se pune în vedere acelora cari fac acest serviciu predătorilor, că nu le este permis să încaseze decât maximum un leu de fiecare scrisoare de trăsură.

Scrisorile de trăsură se vor semna de predători și dacă nu știu carte, vor semna prin punere de deget.

Informația ziarului „Patria" că dl dr Titu Liviu Tilea medic la Târgul-Mureș ar fi fost mutat în preajma alegerilor la Caliacra (Dobrogea) este cu desăvârșire falșă.

În prezența delegaților serviciului podurilor și a reprezentanților fabricei Reșița se va face experiența tehnică a lucrărilor podului peste Borcea.

Un tren de petrol de 160 tone, remorcat de două locomotive va trece podul încercându-se prin aceasta rezistența podului.

Se știe că totalul coroanelor stampilate de către România se urcă la cifra de 8 miliarde și 200 de milioane.

Conform tratatului dela Trianon Austria este obligată să achite României 10 la sută în aur din acest total, ceeace ar reveni la suma de 82 milioane coroane aur.

Din aceste 82 de milioane au fost aduse 14 milioane

Ministerul de finanțe a trimis acum delegați la Viena să aducă și restul de 68 milioane coroane aur, cari vor fi depozitate în tezaurile țării.

La punctul de frontieră spre Jugoslavia, la Zanibor, grănicerii au descoperit o importantă contrabandă de hârtie-monedă.

Numai unul dintre contrabandiști anume Mitria, a fost arestat și înaintat parchetului.

Întreaga rețea a CFR e practicabilă.

Din sursă particulară aflăm că Ministerul Comunicațiilor a început cercetările contra neregulelor săvârșite de d-l ing. Bohățiel la direcția centrală c. f. r. pe timpul Consiliului Dirigent.

În vederea muncilor de primăvară, centrala cooperativelor sătești va distribui țăranilor unelte agricole și îmbrăcăminte, prin cooperative.

La ministerul de industrie și comerț s'a ținut eri ședința secretarilor judiciari.

Se lucrează la inventarierea tuturor bunurilor inamice puse sub sechestru, în vederea unei eventuale lichidări.

Au fost reîntegrați în toate drepturile câștigate prin numirile făcute de consiliul dirigent al Ardealului ca profesori la Academia de agricultură din Cluj, d-nii Ion Oțoiu la catedra de zoolotechnie generală și specială: dr. I. M. Dobrescu la catedra de chimie generală, chimie agricolă și technologie; A Petrescu la catedra de matematici generale și mecanică; dr. I. Drăgan la catedra de agricultură specială, pășuni și fânețe; C. Martinovici la catedra de economie rurală și estimații agricole și medic-veterinar maior Gh. Nicolau la catedra de anatomie și fiziologie animală și medicină veterinară.

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalații de lumină, transmiteri de forță, sonerii, telefoane. În depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1416

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyar 1 în fața magazinului Gyorșáru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87. 1278

Exportul vitelor de tăiere din Banat a fost reluat în mod intens destinațiile principala fiind Cehoslovacia și Italia. Reprezentanții caselor italiene și cehoslovace au venit în Banat, unde au stabilit legături comerciale strânse cu crescătorii de vite.

Suntem informați că pe ziua de 7 Martie se va deschide casa de împrumut pe amanet (muntele de pietate) Victor Iliescu, în Calea Victoriei 25. Cunoscând spiritul întreprinzător de bun comerciant a D-lor Victor Iliescu și Dănilă Sasu, proprietarii acestei întreprinderi, sperăm în o frumoasă reușită și le urăm deplin succes.

La ministerul de finanțe s'a hotărât ca în cursul lunei să se schimbe o parte din coroanele declarate de foști prinzonieri români în Siberia,

Acele coroane vor fi socotite ca adunate în străinătate, întrucât se aflau în afară de hotarele vechei Austro-Ungariei la data de 15 Iunie 1919.

Candidatura la Arad a d-lui Vintilă Brătianu a întrunit pe lista de candidare 1073 semnături în loc de cele 50 cerute de lege.

Cu începere dela 1 Februarie 1922 s'a suprimat plata oricărei diurne funcționarilor delegați, detașați pe lângă oficiile de poliție detașați pe lângă oficiile de închiriere din țară, urmând ca funcționarii din aceste condiții să primească un singur salariu dela autoritatea ai cărei funcționari sunt.

In atențiunea D-lor Comercianți

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai fine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresă arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA 1515

Nu te năcăji cu croitoreasa!

Cumpără vesmintegata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vienează dela Eugen Șipos Cluj P. Unirii Nr. 17.

1514

Conferința de la Roma a statelor succesoare

Delegația României la conferință statelor succesoare ce se ține acum la Roma este astfel alcătuită: dnii Em. Lahovari și Eftimie Antonescu, prim-delegați plenipotențiari;

Berindei și Sanielevici, pentru asigurări particulare; Argeșanu, pentru asigurări sociale; Măneanu și Petrescu pentru casele de economie poștale; Vlaicu pentru chestiunile Ardealului și prof. Last pentru chestiunile Bucovinene.

În această conferință se va căuta să se aranjeze definitiv toate chestiunile în litiu între statele succesoare.

Membrii conferinței vor lucra împărțiți în două comisiuni: una pentru elucidarea chestiunilor juridice și administrative, alta pentru chestiunile economice și financiare.

Se va reglementa chestiunea tuturor datoriilor și creanțelor indivize ale fostei monarhii austro-ungare.

Ședințele se țin la Roma sub presedința dlui Imperiali, fost ministru plenipotențiar al Italiei la Viena.

Cum se achită salariile învățătorilor

După sistemul cel mai nou, statele de plată pentru învățători din județe le compun revizorii școlari și le înaintează Directoratului general al instrucțiunii spre ordonanțare. De aici sosesc statele aprobate dimpreună cu mandatul de plată în termin de 2—3 săptămâni. Lipsește însă „borderoul" după care trebue să așteptăm alte 2—3 săptămâni.

In fine având-le toate aceste în regulă, revizoratul școlar face chitanțele și le trimite în plicuri recomandate fiecărui învățător.

Primind învățătorii chitanțele se prezintă cu ele la perceptoratele de circumscripție, unde li-se răspunde — că nu sunt parale.

Alteori învățătorii pleacă la cassa centrală a Administrației financiare — unde dacă sunt parale — li se plătește. Până aci ar merge lucru în regulă, dacă școala are numai o singură putere. Învățătorul și învățământul pierd numai 2—3 zile în plus spesele de călătorie circa 10—15 la sută a salarului.

Dar se încurcă lucrul acolo unde sunt 2, 3 și mai multe puteri didactice. După uzul de până acum — ca să se cruțe timpul de școală și spesele, învățătorii făceau cu rândul în fiecare lună mergând altul după parale și primind din partea celorlalți o plenipotență. In ultimul timp însă s'a făcut o modificare, și anume: Cassa centrală dela Administrația financiară din Dej, numai atunci achită leafa, dacă plenipotența e autentificată de poliție și la suma de 2000 lei de notarul public. Inzadar merge directorul școlei și arată o plenipotență în regulă și provăzută cu sigilul direcțiunei, căci aceea nu e valabilă.

Intreb acuma, unde este autoritatea acestei direcțiuni, dacă actele iscălite de ea și provăzute cu sigilul oficios sunt neluate în seamă? Vom ajunge azi-mâne, că nici certificate școlare nu vom putea extrada fără autenticarea nu știu cărui for. Va trebui deci să alergăm dela Ana la Caiafa să ne autentice plenipotențele, ba să mai și plătim pentru aceasta. Am ajuns la o stare de nesuferit.

Drept aceea mă îndrept către On. Ministeri al instrucțiunii cu cererea ca să la dispoziționile necesare, ca leafa învățătorilor să fie trimisă prin poștă, sau dacă aceasta ar fi cu neputință, baremi acolo unde sunt mai mulți învățători să fie directorul îndreptățit a ridica leafa tuturora.

Virgil Pop
dir. înv.

„CRIMELE" ziarului „Patria"

Văzând terenul scăpându-le de sub picioare, naționaliștii, prin glasul spumegător de ură și mânie al „Patriei", țipă amarnic contra actualului guvern.

Considerând unele candidaturi guvernamentale de ilegale sau cum le zice „Patria" în limbajul ei favorit „crime naționale", ei nu înțeleg că protestând contra unor înalți funcționari din Ardeal care și-au pus candidatura lovesc în însăși cei care au făcut legea electorală din Ardeal — adică în ei.

Astfel este cazul d-lui Tănăsescu Secretarul Internelor din Cluj, care și-a pus candidatura ca deputat în județul Odorheiu „fără să demisioneze".

O legea electorală actualemente în vigoare în Ardeal sună astfel:

„Pot fi candidați ca deputați și senatori: Secretari generali, Membrii în comisia de descărcare și unificare cu singura condiție ca 8 zile după voliditarea alegerei va trebui să demisioneze".

(Articolul 9. punctul 3. alineatul ultim.)

Dacă aceasta este textul de lege de ce țipă atunci „Patria" și de ce califică această candidatură ca o „crima nationala"? Pentru ce uită așa ușor părticelele din „opera" d-lor Vaida și Maniu când cu această operă ni se imputiază zilnic urechile?!

Recomandăm Domnilor de la „Patria" ca înainte de a porni la atacuri furioase și la calificări de „crime naționale" să mai răstoiască puțin legile consiliului dirigent spre a nu mai păți rușinea îndoită de acum.

Avansările funcționarilor

— **Instrucțiunile ministerului de finanțe** —

Ministerul de finanțe a trimis o circulară tuturor administațiilor financiare din țară cu recomandarea de modul cum trebue să procedeze la avansarea funcționarilor.

Recomandarea către minister se va face printr'un referat în care se va nota în dreptul funcționarului cuvintele „bun" „mediocru" sau „rău" sau că e timpul să fie avansat.

Aceste recomandări trebue să se facă fără de nici o părtinire.

In caz de nedreptățire, funcționarul poate să facă reclamație care va fi însoțită de un referat al administratorului iar ministerul va judeca cazul și se va pronunța.

In ce privește funcționarii răi, se va face un raport special pentru îndepărtarea lor din serviciu.

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin UNIO Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Cronica externă

Vineri, 3 Martie 1922.

La întrevederea de la Boulogne se pare că d-nii Poincaré și Lloyd George, între alte concluzii, au ajuns și la aceea că refacerea Europei nu se poate face fără de sprijinul Statelor Unite.

Dar, pentru ca republica americană să participe la conferința de la Genua, ea cere ca Statele europene să-și reducă armamentul de uscat și această cerere și-o întemeiază pe faptul că budgetul Europei e supraîncarcat cu cheltueli zadarnice și costisitoare în vederea războiului. Ori starea economică și financiară a popoarelor nu se poate normaliza decât prin o lungă pace.

De aceea unele cercuri diplomatice afirmă că d-l Lloyd George va propune la Genua, din nou, chestiunea limitării armamentului terestru. Punctul d-sale de vedere e ca statele participante la conferință să ia angajamente ca să nu atace pe nici un vecin fără a fi provocate.

Miniștrii de externe ai Antantei se vor întruni la Paris în ziua de 10 Martie pentru ca să discute chestiunea Orientului. Deoarece între puteri există divergențe de păreri în ceeace privește Turciă și Grecia, se crede că nu se va ajunge la o pace în Asia Mică.

Ziarul „Le Temps", crede că după părerea guvernului român conferința de la Genua nu va putea să se ție mai înainte de două luni, întrucât acest interval de timp ar fi absolut necesar pentru elaborarea unui program, iar în al doilea rând, în România au loc alegeri din care cauză d-l Brătianu nu va putea să plece în străinătate de cât după convocarea noului Parlament.

Armata și Politica

O convorbire cu generalul Petala

— In chestiunea concentrărei partizanilor partidului Național — Ce a comunicat generalul Petala d-lui Maniu —

De oarece în ziarele partidului național s'a arătat în timpul din urmă că și armata e atrasă în luptele politice și că au fost concentrați o mulțime de partizani ai partidulu național pe 20—30 de zile, tocmai acum în campanie electorală, am ținut să aflăm părarea d-lui general Petala în această cehstiune.

D-sa ne-a răspuns următoarele:

„Am desmințit odată știrile cari vorbeau de concentrarea unor profesori la Satu Mare și nii partidului național. E drept Târgu Mureș, ari sunt partizacă a venit un ordin dela ministerul de război, care dispune ce acolo unde efectivele nu sunt complete, să fie sporite, cu rezerviștii cari au cerut până acum de repetate ori amânare din diferite motive. Și fiind că știam că aici în Ardeal, ordinul acesta va fi interpretat ca și cum ar urmări scopuri politice, am hotărât de aceia să amân până după alegeri aplicarea acestui ordin pe teritoriul Corpului VI de Armată. Mai mult decât atâta. Am rugat pe d. Maniu, ca să-mi trimeată o listă a partizanilor partidului național cari au fost concentrați, ca să dau ordin să fie retrimeși imediat la vetrele lor, căci nu putem răpi libertatea acelora cari trebue să-și exercite dreptul de vot. Până acum n'am primit dela d. Maniu, nici o listă cu numele celor concentrați.

Conduita militară în Campania electorală

„Pot să vă asigur — continuă d. general Petala, că țin cu totdinadinsul să feresc armata de luptele politice. In circulările și instrucțiunile date garnizoanelor de pe teritoriul Corpului VI de Armată, am cerut în mod categoric, ca conduita militarilor de orice grad, în timpul luptelor electorale, să inspire încredere în populație. Fiecare militar să păstreze mult tact și deplină imparțialitate, pentru ca toate partidele politice și întreaga populație din Ardeal să vadă armata nu poate servi ca instrument de tiranie sau de siluire a libertăților cetățenești, că armata nu poate lucra pentru un partid contra altui partid, ci e o instituțiune a țării care stă deasupra patimelor și luptelor politice.

Știri externe

Paris, — Renumitul scriitor Henry Bataille, a decedat astăzi

•

Berlin. — Cancelarul Wirth a declarat lui Korrespodenz din Baden că Germania nu va putea face iarăși de cât propuneri la conferință de oarece Europa nu vrea să înțeleagă, că actuala ei politică distruge Germania. In Europa occidentală, criza economică e tot atât de apăsătoare ca în orient. Dacă conferința dela Genova vrea să unifice situația economică europeană, trebue să aducă în discuție și chestiuni cari sunt în legătură cu economia.

•

Helsingfors. — După știri din Moscova, sovietele au hotărât să cumpere pentru 16 milioane ruble de aur material de războiu pentru ofensiva de primăvară.

•

Viena. — Beneș și Ninci au sosit la Bratislava.

Rezultatele viitor pentru Senat

Rezultatele de până acum ale alergerilor pentru senat din vechiul regat sunt următoarele:

Constanța: Ion Roman și Ion Manday, liberali, aleși.

Brăila: Gavrilescu și Sasu, liberali, aleși.

Curtea de Argeș: Liberalii — aleși au întrunit 15080 voturi și partidul țărănesc 1899.

In Vlașca: Liberalii aleși au întrunit 9617 voturi, 5044 țărăniștii și averescanii.

Teleorman: Liberalii — aleși 9927 voturi. Țărăniștii 7315 și averescanii 4225.

Durostor: Liberalii aleși 10773 voturi. Țărăniștii 2151 și takistii 1068.

Iași: Crupenschi, liberal, 8555 voturi, Iorgu Ciolan, liberal, 8405, și Ferechide liberal 8455, voturi, aleși.

Gorj: Liberii aleși 13230 voturi. Țărăniștii 1319.

Otl: Liberalii aleși 10936 voturi. Țărăniștii 2408.

Vâlcea: Liberalii aleși 15000 voturi. Țărăniștii 1700.

Vaslui: Liberalii aleși 7600 voturi. Țărăniștii 2030.

Tutova: Liberalii aleși 5860 voturi. Țărăniștii 700.

Muscel: Liberalii aleși — 7153 voturi. Țărăniștii 3667.

Caliacra: Liberalii — aleși — 3796 voturi. Țărăniștii 1111.

In circumscripția Cornăuți a fost ales Dr. Oneiu liberal cu 6730 voturi.

ultime informații

Fiind citat în chestiunea panamalei de hârtie Varjassy, fostul prim-ministru Averescu, a refuzat să se prezinte. Judecătorul de instrucție l'a citat azi din nou.

„Adevărul" anunță, că ministerul de externe a primit răspunsul Cehoslovaciei, la nota guvernului român, de a adera la hotărârile referitoare la politica Micei Antante, ce au fost luate cu prilejul vizitei la București a ministrului de externe jugoslav. Nota anunță că s'a intervenit la Marea Antantă pentru menținerea tratatelor și pentrucă să nu se ia în discuție la conferința dela Genova. Mica Antantă, își va păstra până la sfârșit punctul său de vedere și nu va îngădui să se aducă în discuție chestiunea tratatelor.

In ce privește conferința dela Belgrad, nota cehoslovacă cere amânarea ei până la 15 Martie.

•

Luni noaptea, s'a aruncat o bombă asupra cazărmei din Cetatea-Albă. Pagube mai însemnate nu au fost.

•

Altă ticăloșie averescană

Ministerul de finanțe a fost înștiințat de către direcțiile poștelor străine, că trebue să plătească 5 milioane de franci de oarece guvernul precedent, n'a livrat sumele pentru mandate.

•

Schuller la Văcărești.

Schuller a fost interogat până aseară la 11 când s'a dat mandatul de arestare împotriva lui. Astăzi va fi dus la Văcărești.

O desmințire și o somație

Ziarului „Patria"

— Delegații învățătorimii revoltați de minciunile și insinuațiile Patriei somnează ziarul în chestie să se explice —

Continuându'și degradanta-i politică de insultă și calomnie la adresa partidelor instituțiilor și oamenilor politici din această țară, ziarul „Patria" a atacat, după cum se știe, în diverse rânduri, învățătorimea ardeleană. La ultima calomnie debitată pe seama învățătorimei de sus numitul ziar, primim spre publicare, ca răspuns, următoarele:

Delegația conferinței învățătorilor aleasă în consfătuirea reprezentanților din județe, în 5 Februarie 1922 în Cluj, comunică pentru orientare tuturor învățătorilor din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, că știrea tendențioasă, apărută în No. 44 al ziarului „Patria" cu vădită intenție de a produce scizinne între învățători, nu corespunde adevărului.

Manifestele lansate către popor și învățători în scopul ca aceștia să sprijinească guvernul, au *fost făcute de către această delegație și nu de agenții liberali*, cum insinuiază acest ziar al învrăjbirilor. Aceste manifeste sunt a se înțelege ca emanând dela acei, pe cari învățătorimea întreagă l-a încredințat, prin reprezentanții săi, să ducă cauza învățătorilor la bun sfârșit în conformitate cu îndrumările și hotărârile luate în sus zisa conferință.

Ținem să mai amintim că la conferința în chestiune, au fost reprezentate 16 județe, iar unul a trimis telegramă de aderare.

Dând aceste lămuriri *somăm ziarul „Patria"* dacă mai are un dram de bun simț să ne comunice numele învățătorilor, cari au intervenit la redacția ei, ca să dea comunicatul în chestiune.

2 Martie 1922, Cluj.

Delegația Conferinței învățătorilor

Anglia și recunoașterea guvernului din Moscova

— Dl Lloyd George preconizează un nou sistem politic —

„Le Temps" ocupându-se de discuțiile pregătitoare ale conferinței ce urmează să se țină la Genua, relevă noua atitudine politică pe care d. Lloyd George ține s'o inaugureze față de Rusia sovietică.

Nu numai premierul britanic, ci întregul guvern din Londra și-ar fi schimbat opinia asupra Rusiei: recunoașterea guvernului sovietic nu va mai fi pusă pe tapet în desbaterile de la Genua.

Sovietele vor trebui mai întâi să acorde restituiri și garanții: restituirea uzinelor, minelor și celorlalte bunuri aparținând străinilor; garanții cari să permită străinilor să înceapă afaceri în Rusia.

Aceasta ar fi o primă etapă. Mai târziu — după 6 luni de exemplu — o nouă conferință se va întruni pentru a judeca rezultatele obținute.

Dacă rezultatele vor fi satisfăcătoare, se vor discuta cele două „recunoașteri" lăsate de prima conferință în suspensie; recunoașterea datoriilor de guvernul sovietic și recunoașterea guvernului sovietic de puterile străine.

„Le Tempe" nu contestă avantagiile acestui nou sistem experimental deoarece astfel ar sosi mai curând momentul în care străinii ar putea lucra în Rusia aducând capitalurile indispensabile refacerei Rusiei și stabilirei.

— Indată ce noul proect politic echilibrului economic în Europa, al d-lui Lloyd George va fi supus într'un document oficial, ne vom ocupa de propunerile sale cu toată atențiunea cuvenită, scrie „Le Temps."

Totuși, chiar de pe acum, trebue semnalate cele trei chestiuni pe cari negreșit noua politică le va ridica și este mult mai sincer și mai frumos ca ele să fie spuse la timp pentru a nu se mai pierde apoi timpul cu discutarea lor.

Lipsurile noului sistem politic.

De ce să se facă o deosebire între restituirile datorite străinilor și cellalți creanțieri pe cari străinii le au asupra statului rus?

Dacă este just ca să li se redea bunurile imobile, tot atât de just și necesar este ca să li se restitue cupoanele împrumuturilor, stocurilor de mărfuri, valorilor lor, etc. și de a-l despăgubi de daunele suferite.

Nu se poate stabili nici pe un termen limitat, un regim jumătate onest, jumătate hoțesc. Guvernul sovietic trebue să recunoască toate datoriile Rusiei chiar din momentul în care guvernele aliate vor face cu dânsul un aranjament pentru restituiri și garanții. Negreșit, observă „Temps", Rusia va avea nevoe de timp pentru ca să poată plăti. Dar dacă plata datoriilor riscă să fie de lungă durată, recunoașterea acestor datorii nu trebue să fie amânată, și orice creanță trebue să păstreze pe viitor, rangul ce are prin vechimea sa.

Lenin are cu totul alte planuri

Dar pentru ca politica proectată de d-l Lloyd George să poate fi aplicată se cere ca guvernul rus fie cu adevărat decis a restabili activitatea industrială a Rusiei, așa cum e înțeleasă în Occident.

Guvernul din Moscova are însă cu totul alt plan. El ține ca refacerea să se facă sub controlul statului sovietic. Și ce așteaptă de la acea refacere? Mijlocul de a face pe țărani să devină cu totul bolșevici. Tactica aceasta a fost expusă de Lenin în raportul făcut la al 9-lea congres sovietic. Lenin declară în acel raport că nu va primi cooperarea străinilor decât până ce țăranii vor da concursul lor la așezarea economică a țării pe baze bolșeviste.

Oare pot industriașii străini să se asocieze cu averea lor mobilă și imobilă la un atare program? Pot ei lucra sub regimul industriei de stat, fără garanții că averile lor nu vor fi din nou „comunizate"?

Garanțiile ce li s'ar putea da ar fi câteva porturi, câteva orașe dela frontiere, sau centre mari unde să aibă depozitele lor proprii, instituțiunile lo financiare și industriale în afară de comunizmul sovietic.

No. 472—1922.

Aduc la cunoștință comună cumcă la 4, 5, 6, luna curentă a. m. ½12—1 și p. m. 5—7 oare să vând **prin licitație** publică de bună voae făcută prin întrevenirea

65 bucăți de

tablouri făcute cu uleiu și desemne cu cretă

alui MUND HUGO
și DÖMÖTÖR GIZELLA artiști pictori,

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 5 în localul de prăvălie „Hercules". Tablourile în zilele de licitație se pot vizita gratis în susnumitul local, condițiile pentru licitație se pot ști tot acolo.

Dr. Laurențiu Nestor,
notar public.

1551

Caut

de urgente două mese de scris

Adresa la ziar Strada Iuliu Maniu No. 3. sub „Birou".

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit.

148

MOTOARE DIESEL

cele mai solide sunt fabricațiune „Leobersdorfer"

Reclama 1506-4 1426

Reprezentanța Generală:

Soc. Motorica Română

BUCUREȘTI, B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10.

Societatea Ocrotirei Sociale Cluj face un apel călduros către Domnii preoți, învățători și primari de la sate, ca toate lenjurile și hainele de care au nevoe sătenii și copiii lor, cu ocazia Sf. Sărbători ale Paștelor, să fie comandate la Societatea noastra, asigurindu-i că comenzile vor fi efectuate din material bun și solid și lucrul va fi foarte îngrijit.

Societatea noastră dorește — prin aceasta — să vie în ajutorul mamelor care nu-și pot sărăci căminul, deprinzindu-le ca prin cinste, muncă și corestitudine să-și agonisască hrana pentru ele și pentru familia lor.

Pentru comenzi și ori ce alte informațiuni să se adreseze Dnei Președinte a Soc. Ocrotirei Sociale Cluj, Strada General Cherescu No. 6.

Alex. Tomescu, Lucia Bologa, Erica Schuller, Olivia Delen, Elena Bratu, Livia Bulboacă, Maria Dragomir.

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

Folosește spirtul sărat „DIANA"

Nu primi imitațiuni!

1230

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

S'a deschis marele

magazin de tricotage SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

Revista presei maghiare

ZIARUL „JÖVŐ DESPRE MIOPIA POLITICIANISMULUI MAGHIAR

Ziarul „Jövö" într'un articol al său făcând comparație între vederile politice a lui Ludendorff și Tisza, scrie relativ la cel dintâi că Germania și împreună cu ea întreaga lume se găsean nu demult în mâinile unui „plutonier smintit", iar despre Tisza scrie că „la cap a fost înrudit" cu tovarășul său bătăuș...

Ceeace e mai caracteristic în politica lui Tisza e — continuă Jövö, — că și el ca mulți alții — deci și Ludendorff — plutonierul apucat — a fost atât de mărginit și miop încât nu numai că nu vroia să prevadă dezastrul Monarhiei, dar mai mult încă în ultimele zile ale agoniei țării lui, nu se gândea nici măcar la o „parcelare" a Ungariei optimism, ce îi da putere ca și în prezina revoluției să ia o atitudine provocătoare față de Slavii de Sud.

Incăpățânarea lui Tisza a mers așa de departe încât chiar în ziua a doua a revoluției, a ținut să declare, că războiul deși este pierdut, situația internă a Ungariei nu reclamă nici o schimbare, nici o reformare.

Par'că aud și acum — continuă scriitorul articolului — când Tisza adresându-se unui *deputat român din Parlamentul ungar, îi spunea* într'un ton ironic, ridicat: *„V'am acordat destule concesiuni. Cred, că suntem destul de democrați"(?)*

Și cu toate aceste — închee ziarul numit — există undeva un guvern care și azi vrea să regenereze țara în spiritul lui Tisza...

Noi n'avem decât să tragem concluzii sănătoase și învățături aplicabile la viață, din acest politicianism miop, și oricât de „democrați am fi de data aceasta noi și oricâte concesiuni le-am fi dat până azi minorităților din țara noastră, cuvintele lui Tisza ne sună și azi în urechi și oricât ne-am abține dela politica mârșavă de revanșă, politica lui Tisza și cu ea a întregului popor maghiar de eri e un *„veto"* hotărât pretențiunilor exagerate ale poporului maghiar de azi.

ZIARUL „ELLENZEK" DESPRE LIBERTATEA DIN „TRECUT" A ARDEALULUI

Sub titlul: „Ardealul în trecut și viitor" ziarul „Ellenzék" face istoricul după date cronologice a Ardealului, împărțindu-l în mai multe epoce, dintre cari fiecare era caracterizată prin spiritul larg de libertate, de „sânge" și... confesională.

Pe continentul Europei — scrie „Ellenzék" — atributele comune a celor două teritorii ne-au oferit prilejul de a le compara ca spirit și scop: Elveția și Ardealul.

In centrul acestora erau situate cele două sanctuare ale libertății conștiinței: Geneva și Turda...

Azi însă i-se pare acestui ziar că libertatea proverbială al acestui colț de pământ a suferit mult din „integritate", așa încât acum când conferința de pace a anexat Ardealul României, acesta și-a pierdut orice caracter vechiu cultural și liberal și fatalmente pare a înclina spre Orient(?)

Situația poporului maghiar din actuala Românie nici umbra celui vechiu nu poate fi în ce privește spiritul din trecut la care se adăpează cu atâta nesaț(!)

Aiurările ziarului „Ellenzék" ne provoacă surâsul. Apropierea cu Elveția, cel puțin când se știa suferințele celor 4 milioane de români ardeleni este complectamente ridicolă. A face abstracție de ei, reducând Ardealul numai la populația maghiară și a vorbi apoi de viață largă și liberă, „ca în Elveția" nu înseamnă altceva că ori ești un deranjat mintal ori că te iei singur la vale. In cazul din urmă, nu avem nimic de spus ziarului în chestie.

Iar dacă într'adevăr ar fi de făcut vre-o comparație între Ardeal și Elveția comparația în nici un caz nu s'ar putea aplica la trecut.

Și pentrucă în Elveția orice categorie de cetățean respectă statul, făcând numai astfel posibilă „libertatea", rugăm pe cei din jurul lui „Ellenzék", să ia ceva exemplu dela ei.

ZIARUL UJSAG ȘI „RENEGAȚII"

Ziarul „Ujsàg" într'un articol al său ocupându-se de renegații unguri, scrie între altele :

„Renegații trebue urmânți cu cea mai încordată atenție, să ne ferim de ei, pentru-că acestia nu numai, că sunt aplicați să tradue interesele neamului din care fac peste, ci ce e mai dureros pot prezenta doleanțele poporului maghiar în coloare cu totul falși...

Regenatul își vinde conștiința ca ori-ce altă marfă și puțin îl doare dacă prin aceasta provoacă reducerea drepturilor pentru poprul, care i-a dat naștere.

Cunoasterea acestor renegați este de interes comun atât pentru Români cât și pentru maghiari — contrariă ziarul numit — pentrucă e în interesul nostru al tutuora să cunoaștem pe acei defaimatori de sânge, cari precum — aci sunt trădătorii maghiarimei, tot așa pot fi mâine trădătorâ neamuli românesc.

Trădarea n use poate răscumpăra prin nimic.

Prin intrarea în activitate, poporul maghiar intenționese o colaborare ca toți oamenii de bine pentru consolidarea țarii așa încât azi, când situația țării reclamă o muncă inteasă n'avem se nu pute mavea nevoe de cameleon, cari schimbă culori după „imprejurări" ci de oameni cu inima deschisă, drepți și per severeați în convingeri așa încât Parlamentul și viața publică posedând astfel de întrepreți ai adevârului, țara și neamul să poată deveni fericită, nare și bogată.. Poporul maghiar — închee ziarul — deci și-a propus ca scop o muncă o colaborare cinstită cu neamul românesc, de aceia cere, ca impreună cu al să ascludă din sinul să pe acei renegați, cari degenerează morarvurile unei Țări ca România.

La Cafeneaua

EUROPA

Joia Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

Citiți pag. 8-a

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Inchirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Lipsa sângelui

(Anemia) Paliditatea (Clorosa) Slăbiciunea generală,

se vindecă sigur și în cel mai scurt timp cu

HEMOFER ITEANU

Timp de 25 ani acest preparat a vindecat mii și mii de bolnavi după cum se dovedește prin scrisori de mulțumiri primite și publicate într'o broșura care se trimete la cerere de către.

Laboratorul AL. ITEANU

București, str. Vasile Lascar 3.

Reprezentant general:

S. Lindenberg

București, str. Stelea 23.

1367 De vânzare Farmacii și Droguerii.

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Serviciu prompt.

VIȚE ALTOITE

Port altoi și vițe americane cu rădăcini, furnisează garantând pentru veritabilitatea soiurilor.

1320

F. CASPARI, MEDIAS.

SERVICIUL DE PODURI ȘI ȘOSELE CLUJ.

No. St. 219—1922.

Inspectoratul general de industrie publică ca examenele de cvalificație pentru maestrii constructori (épitőmester, Baumeister) se țin de două ori pe an în Martie și Octomvrie în Timișoara. Deslusiri se pot primi dela Serviciul de poduri și șosele Cluj (Államépitészeti hivatal).

Cluj, la 24 Februarie 1922.

Șeful de serviciu: POP.

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV, DEJ

fabrică trass, trass-var și ciment de trass,

TRASS

înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.

Prospecte și certificate oficioase gratuite.

Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.

TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!

Reprezentanți în toate centrele industriale.

Scrisori și telegrame: **TRASSIA—DEJ.**

Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș: Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparilu No. 3. 1401

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

CONSTANTA—NEW-YORK

Vaporul Transatlantic de lux

Megali-Hellas

soseste la 10 Martie și pleacă la 11 Martie

din portul Constanța direct New-York.

După vaporul MEGALI-HELLAS urmează a pleca următoarele vapoare „THEMISTOCLES", CONSTANTINOPLE" și „KING ALEXANDER"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCURESTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 28. 1528 GALAȚI, Str. Speranței No. 28. BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj.** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Articole frumoase de drogherie au sosit la parfumeria **D'or** Piața Unirii No. 5. 1385

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Brișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografica „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNATORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie. **Fabricațiune de plicuri** comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiseril și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Birouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de birou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, mări fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de emaii în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara în fine tot ce se înrudește cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.

SEDII: C. Stefea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68. Ionnițiu, Str. Șelari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob, Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7. TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

Doamnele și Domnișoarele care țin să aibă un obraz alb și curat să întrebuințeze în toate zilele numai.

CREMA, PUDRA și SĂPUNUL

- FLORA -

Aceste produse renumite sunt cu totul nevătămătoare de oare-ce nu conțin plumb, mercur, bismut sau vre-o altă substanță vătămătoare.

LAPTELE de Crin FLORA

dă o albeață uimitoare obrazului, brațelor și decolteului fără a fi vătămător.

PASTA de DINȚI BUCOL

întreține higiena gurei albește dinții și îi ferește de boală.

1365

Representant și Depozit General

S. LINDENBERG București, Str. Stelia 23

Reclama este sufletul comerțului

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

În ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate. preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

Viaţa economică generală

Situaţia economică în Norvegia

Circulaţia de hârtie monetă a Băncii de Norvegia a fost redusă dela 411,4 milioane la 395,4 milioane coroane. Preţurile sunt deasemenea în descreştere, indexul de preţuri e 276 pe luna Decembrie în comparaţie cu 286 pe Noembrie. Valuta norvegiană a început să se urce dela începutul lui Decembrie; această ameliorare se datoreşte intensificării exportului. Două bănci de provincie au fost nevoite să înceteze plăţile: banca Agdesiden din Arendal şi banca de credit Kristianssund din Kristianssund. O bancă mai mare din Kristianssund şi anume banca Sondenfjedske lichidează. Industria de prelucrare a lemnului lucrează în condiţiuni mai bune de desfacere.

Falimentele în Germania

Anul trecut au avut loc în Germania 2975 falimente, în comparaţie cu 1324 falimente din anul precedent şi faţă de 9721 falimente în 1913, ultimul an înainte de războiu.

Din statistica falimentelor din diferitele luni ale anului trecut reese, că există o strânsă legătură între mişcarea cursului de schimb şi numărul de falimente dintr'o ţară. Astfel se poate observa că, în timp ce marca germană bilea numărul de falimente creştea. Aceasta se explică prin faptul că, scăbiliza, numărul de falimente creştea. Aceasta se explică prin faptul că, scăderea schimbului străin, şi urcarea celui intern aduce cu el o scădere a preţurilor care sileşte adesea pe negustori să desfacă marfa în pierdere; urmează atunci în cele mai multe cazuri încetarea plăţilor şi apoi falimentul. Astfel în al doilea trimestru al anului trecut, atunci când marca ajunsese la cursul cel mai ridicat, s'au putut înregistra 845 de falimente, în timp ce în ultimul trimestru nu au mai fost decât 602 falimente.

Politica tarifară a Cehoslovaciei

Noul tarif vamal al Cehoslovaciei care a intrat în vigoare la 1 Ianuarie a. c. cuprinde taxe majoratoare pentru fiecare articol în parte din vechiul tarif; nu s'a adoptat deci sistemul taxei unitare cai în Germania de pildă. Acest tarif, după cum opun presa cehă nu e nici moderat, nici elastic. El a fost elaborat pe timpul când marca cehă avea un curs scăzut. De atunci însă schimbul s'a ameliorat simţitor, aşa încât tariful a ajuns să aibă un caracter prohibitiv; el protejează industria internă, în timp ce pentru agricultură nu s'a prevăzut, nici o taxă protectoare de carece cerealele au rămas libere.

Taxele au suferit în general o urcare dela 70 până la 200%, iar unele s'au triplat. Cu toate că guvernul îşi dă seamă de urcarea exagerată a tarifului, el speră că tocmai faptul acesta va îndemna statele străine să procedă la încheerea de convenţiuni speciale cu Cehoslovacia.

Noul tarif vamal din Polonia

Mărfurile care plăteau la intrarea lor în Polonia o taxă normală de vamă cu taxa de schimb (agio) de 89.900%, sunt supuse, prin decizia dela 30 Noembrie 1921, la o suprataxă de 49.900% (coeficient 500).

Această nouă dispoziţie vizează toate mărfurile importate în Polonia, în afară de următoarele categorii:

a) Mărfurile de lux, enumerate în decizia din 17 Mai 1921. Aceste mărfuri sunt supuse la o suprataxă vamală de 79.90% (coeficient 800); b) Mărfurile enumerate în paragraful 1 din decizia dela 18 August 1921. Aceste mărfuri plătesc o taxă de vamă normală, fără majorare; c) Mărfurile enumerate în paragraful 2 din decizia dela 18 August 1921. Aceste mărfuri sunt supuse la o suprataxă vamală de 900% (coeficient 10).

Taxe de import, export în Ungaria

S'au restabilit taxele pentru dreptul de import al zahărului, sfeclei, untului artificial, şi care au fost suspendate temporar prin decizia dela 28 Mai 1921.

S'au suprimat taxele pentru dreptul de export al zahărului, al trestiei şi al ovăzului. Alte taxe au fost modificate.

Seminţele de cânepă, de in şi alte seminţe oleaginoase numeroase ţinute pe tarif. 50 coroane pentru kgr. brut. Cai 3.000 coroane de cap, păsări, afară de cele sălbatice 2,50 cor. de kgr. net.; ouă 0,50 cor. de bucată; uleiul vegetal 0,50 de kgr. net; Preparate de ficat de gâscă 10 cor. de kgr. net.; Toate conservele de vânat, 5 cor. kgr. net.

Suprimarea taxelor vamale, a unor articole:

Sunt scutite de taxe vamale de import, următoarele articole: melasa, secara, orzul, ovăzul, porumbul, fasolea, mazărea şi lintea, muştarul, ridichile şi alte seminţe oleaginoase, untul, grăsimea, slănina, grăsimea de gâscă, toate felurile de uleiuri, pâinea, carnea proaspătă sau preparată, heringi sărati şi afumaţi uleiuri minerale, fierării şi aliaje de fier, plumbul, arsenicul, zincul.

De taxe de export sunt scutite resturile de stofe, de pânză, ce servesc la fabricarea hârtiei ca şi resturile de mătase, de lână, fringhiile vechi.

Drepturile de export în Jugoslava

Politica comercială a regatului Jugoslav nu şi-a găsit prea repede adevărata cale, mai ales în primii ani de existenţă ai noului stat. S'a dat la început prea multă libertate importaţiunilor iar în urma experienţelor ce s'au făcut, a trebuit să se ia măsuri de prohibire.

Numai în 1920 s'a dat libertate exportului, dar supus taxelor vamale, şi aceasta după ce s-a constatat că Jugoslavia poate produce o îndestulătoare cantitate de produse agricole, şi care se putea exporta fără a prejudicia consumaţiunea interne.

Aceste drepturi de export aveau un scop dublu.

1) Impedicarea ridicarei preţului produselor alimentare în ţară şi prin aceasta să se înlăture scumpirea traiului.

2) Să se dea statului mijlocul de a beneficia de diferenţa ce exista între preţurile acestor produse pe pieţele indigene şi străine, reducând astfel beneficiul considerabil al comercianţilor exportatori.

Din cauza scăderii valorilor străine din 1920, şi a ridicării produselor jugoslave, mai ales a vitelor şi grâului, exportul nu putea fi supus unor taxe vamale prea mari, de aceea tarifurile vamale de export au suferit adeseori modificări. Guvernul a fost obligat să aducă chiar în luna Februarie a acestui an, modificări tarifului vamal de export. Pentru 100 kgr. de grâu, taxa a scăzut dela 50 la 30 dinari.

S'a stabilit exportul liber al porumbului şi al orzului. Efectul reduceri taxelor vamale se poate vedea din statisticele comerciale. Cifra exportului s'a ridicat în urma acestor reduceri la 1.160.051.982 dinari, pe când înainte de a se lua aceste măsuri nu se ridicase decât până la 455.000.000 dinari.

Exportaţiunile aproape s'au dublat.

Dintre articolele cele mai mult exportate au fost: vite, carne şi produsele sale, lemn de construcţii, cânepă, piei fine, ouă, făine et.

Din cauza secetei din 1921 guvernul a oprit exportul furajului, fân, ovăz, tot cea ce constitue hrana vitelor.

In Iunie taxele de export ale unui bou scăzuseră dela 500 la 200 dinari. Pentru vitele tăiate se plătea de cap 200 dinari în loc de 300.

Noile tarife au fost aprobate de secţiunea comitetului legislativ şi se crede că vor fi mai stabile. Ele privesc 19 articole dintre cele mai importante care se exportau, multe chiar din aceste articole au fost scutite de taxe, ca porumbul etc.

Exportul a fost mai intens în a doua jumătate a acestui an. Sub influenţa scăderei taxelor vamale, a raporturilor mai favorabile cu străinătatea, prin scăderea dinarului, exportul va lua o mai mare extensiune, aşa că va putea contribui la aranjarea situaţiunei normale a schimbului şi la restabilirea economică a ţării.

Incurajarea industriei bulgare

Industria în Bulgaria este încă la începutul ei dar este îndrumată de acest popor industrial perseverent şi dornic de câştig, pe adevărata cale a progresului. Statul încurajează anume industrii scutind de taxele vamale, materiile prime care sunt importate pentru fabricarea lor, reducând preţul transportului lor pe căile ferate, şi scutind uzinele de diferite impozite.

Numărul acestor abrici încurajate era în 1912 378., în 1914 811 şi în 1914 485.

Ele se repartizează în 1920 astfel: industrii metalurgice ceramice şi cariere 40, produse chimice 52, alimente şi băuturi 195, textile 84, industrii de lemn 28; pielării 32; industrie de hârtie 7; uzine electrice 6. Industria minieră care cuprinde trei mine de huilă ale statului şi alte patru proprietăţi particulare, deasemenea şi o mină de cupru nu figurează în lista de mai sus.

In timpul războiului, uzinele au suferit din cauza braţelor de lucru, din cauza lipsei materialului prim de proveniență străină şi din alte diferite cauze.

Stabilimentele textile sunt dea semeni importante, se fabrică ţesături groase de lână (aba) foarte întrebuinţată în Orient, şi o specie de serge solid şi rezistent. In timpul războiului, Germania şi-a însuşit lâna din fabricele bulgare în detrimentul aliatei lor.

Industria pieilor a fost lipsită de substante făinoase. Au fost înlocuite însă cu materii de provenienţă minerală.

Constatăm că atât pentru ţesături cât şi pentru pielărie, Bulgaria are nevoe de lână şi piei străine.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂŢIREA“ la Administraţie Str. I. Maniu No. 3. şi prin toţi Agenţii şi Agenţiile de publicitate

◆ ◆

Se primesc reclame scrise şi în limba maghiară şi germană pentru care avem traducători speciali

Preţuri reduse

Toţi cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame şi prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrăţirea“

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorităţi, bănci şi societăţi

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII"

Anul II. No. 460 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Marți 7 Martie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89.
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚUR
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Referitor la rezultatul alegerilor dela Senat, ni-se comunică următoarele:

Cu privire la județul Tecuci, din eroare s'a transmis reușita candidaților țărăniști. Cum despuierea scrutiniului la unele secțiuni a început de abia ieri de dimineață, ni-se comunică în momentul de față că rezultatul definitiv este reușita candidaților liberali.

Tot deodată ni-se comunică că în Basarabia listele guvernului au reușit în întregime în județele Chișineu, Tighina, Orhei, Ismail, Hotin și Bălți.

Opoziția a reușit numai în județele: Soroca, Cahul și Cetatea Albă. Prin urmare, în momentul de față, din 84 senatori ai vechiului Regat, 80 sunt liberali, 2 naționaliști-democrați și 2 averescani.

Cei 8 senatori Bucovineni sunt tot guvernamentali.

Din cei 24 senatori ai Basarubiei, 16 sunt liberali, iar 8 opoziționiști, nuanță steristă.

In total din 116 senatori pentru Bucovina, Basarabia și vechiul Regat, 104 sunt liberali, iar 12 opoziționiști.

Se face lumină

Rezultatul alegerilor de la Senat din vechiul Regat Basarabia și Bucovina, este semnalul că lumina începe să se facă. De două luni, opinia publică este martora la insultele, calomniile și discursurile încendiare ale opoziției. Țărăniștii d-lui Lupu, averescanii d-lui Argetoianu și naționalii din Ardeal, au întins peste întreaga țară o plasă de minciuni și de trivialități cu care sperau să prindă încă odată corpul electoral. Conștiința lor, micșorată de ura impotriva trăiniciei partidului liberal, a zămislit cea mai otrăvită băutură cu care să amețească capetele alegătorilor. Imaginația fruntașilor opoziției, prinsă de frigurile demagogiei, creia necontenit și pretutindeni victime ale „teroarei liberale", asasinate ordonate de guvern, ingerinți care mai de care mai înspăimântătoare. Toate s'au dovedit însă pure elucrubrații care s'au împrăștiat la cel dintâi suflu al realității. Coaliția urei împotriva singurului partid cu stare să dea un guvern de consolidare națională, s'a izbit de rezistența de fier a realităților. Deși guvernul liberal n'a recurs la niciunul din mijloacele întrebuințate de opoziție mărginindu-se numai să observe ca liniștea internă să nu fie tulburată, deși presa liberală n'a răspuns cu un singur cuvânt de insultă ori de violență la campania desmățată dusă de opoziție, totuși adevărul se ridică astăzi biruitor din volbura pasiunilor deslănțuite, prin victoria strălucită repurtată de guvern în alegerile pentru senat. Partidul liberal, răzimat numai pe forța lui morală și politică, a făcut dovada deplină că opinia alegătorilor nu poate fi abătută dela calea cea dreaptă.

Opinia publică însă, biruitoare la Senat va mai avea să înfrunte și ultimul asalt furios pe care-l va încerca ura coalizată cu prilejul alegerilor dela Cameră. Va mai avea încă două-trei zile să sufere teroarea demagogiei, și suntem convinși că și rezultatul votului pentru Cameră va însemna triumful desăvârșit al conștiinței cetățenești desmetecite.

Pentru alegătorii din Ardeal, succesul guvernului în vechiul Regat, unde legea electorală nu poate îngădui de cât alegeri cu desăvârșire libere, este cea mai bună desmințire a calomniilor debitate de partidul liberal, alungat de cetățenii din vechiul Regat, încercă să se organizeze în Ardeal folosindu-se de naivitatea alegătorilor ardeleni.

Iată însă că rezultatul alegerilor pentru Senat e menit să împrăștie orice îndoială din sufletul fraților de aici, cărora le putem zice acum: Cu siguranță că faceți cel mai de seamă act dela înfăptuirea României Mari, duceți-vă la urne și urmând pilda fraților voștri țărani din vechiul Regat, votați fără nici o șovăire pe candidații partidului liberal, căci votându-i pe ei votați consolidarea unirei, votați pacea socială și votați întărirea unui guvern care singur ne poate asigura condițiunile necesare pentru o viguroasă politică de mari realizări democratice și naționale.

„Deputații din oficiu"

Așa sunt porecliți de „Patria și gazeta Transilvaniei" candidații part. național-liberal. Numele foi susțin cu o îndrăzneală cinică că pentru reușita acestora administrația face ingerințe nemaipomenite asupra bieților alegători.

Trecând peste ingerințele electorale visate zilnic în amiaza mare de redactorii bătăioși ai foilor regionaliste, constatăm că membrii part. național-liberal cari candidează în Ardeal înțeleg să ducă o luptă serioasă pentru câștigarea mandatelor, cu atât mai mult cu cât mai toți au contracandidați serioși.

Prin urmare acei cari vor reuși vor datori a easia luptei și nu ingerințelor și vor fi adevărați reprezentanți ai poporului.

Dacă partidul liberal înțelege să pună candidați cari apoi vor lupta prin propriile lor forțe, nu tot așa a înțeles să procedeze partidul național atunci când s'au făcut întâiele alegeri în Ardeal. E în amintirea tuturor, modul cum s'au făcut alegerile în Ardeal sub guvernarea Consiliului Dirigent.

După ce Marele Sfat național dela Sibiu a votat cea mai ciudată, a noastă și ne înțeleasă lege electorală, lege menită să forțeze alegerea mediocrităților impuse Ardealului de partidul național, Consiliul Dirigent. Temându-se că nici cu această lege nu vor putea fi aleși candidații-fantoșe, au terorizat opoziția care nici n'a îndrăznit să se prezinte la vot.

Naționalii fiind singurii candidați, firește că au fost proclamați, aleși de birourile electorale, fără să se fi făcut măcar de formă alegeri.

Numai prin teroare și fraudă a putut trimite partidul național atâția deputați în primul parlament al României întregite. Acestia erau „deputații din oficiu" a partidului național.

Reprezentau oare acești proaspeți oameni politici pătrunși de spiritul maghiar, pe țăranii cuminți din plaiurile Ardealului! De sigur că nu.

Acum regionaliștii se zbat după puterea pierdută.

Naufragiații înainte de a se cufunda în întunericul mărilor încearcă să scape de moarte printr'o sforțare desperată. Zadarnică împotrivire. După câteva clipe de sbucium îi înghit valurile.

Aceasta e și soarta a naufragiaților regionaliști.

Știrile zilei

Paris. — Petit Parisien află, că conferința experților a luat în discuție proectul depus de delegația franceză, care conține mai multe favorizări pentru România și Polonia.

Cei cari spun, că regatul Românesc a fost ticălos dau dreptul tuturor să se îndoiască de viitorul neamului nostru, pentru că ei caută să facă proba — proba mincinoasă — că Românii ca stat liber nu știu să trăiască sănătos.

Avem o țară bogată, suntem un popor vrednic, dar trebue să ne dăm seama că numai din buna stare a intereselor generale poate să nască pentru fiecare fericirea și propășirea vieței lui și a familiei lui.

Ion I. C. Brătianu.

România la Genua

— Rolul guvernului de astăzi —

Ziarul nostru în fiecare zi arată cititorilor, de ce alegătorii conștienți de datoria lor de buni români, trebuie să voteze cu candidații partidului liberal și să-și pună toată încrederea numai în guvernul aflat astăzi la conducerea țărei, singurul capabil și în stare să croiască o nouă cale și noui perspective vieței publice.

Considerentele susținătoare a acestui punct de vedere, sunt numeroase și dintre cele mai puternice, vom alege doar unul singur, care e cel mai puternic și care, de sigur, că formează un obiectiv principal chiar pentru politica celorlalte state.

E vorba despre conferința economică internațională, care se va deschide în ziua de 10 Aprilie la Genua și unde se vor discuta chestiuni importante în legătură cu refacerea economică și financiară a Europei. Evenimentul dela Genua e privit ca o mare etapă nu numai în politica reconstructivă a întregei Europe, dar el e într'o strânsă legătură cu situația fiecărui stat în parte. Că starea de lucruri se prezintă astfel, ne putem da seama numai atuncea când examinăm îndeaproape care sunt relațiile între Franța și Anglia, și, când ne dăm seama de tăria și în dărătnicia cu care aceste state își susțin fiecare interesele lor.

Faptul, că între Paris și Londra s'au urmat lungi discuțiuni caracterizate prin diversitatea propunerilor și contra-propunerilor cari s'au adus în mod reciproc de amândouă părțile, denotă, că la Genua se vor lua hotărâri de o importanță și de un interes cu totul deosebit. Telegramele externe ne aduc vestea că la întrevederea de la Boulogne dintre d-nii Poincaré și Lloyd George s'a stabilit un acord între Franța și Anglia cu privire la programul economic al viitoarei conferințe.

Nu cunoaștem amănuntele acordului stabilit, dar date fiind trecutele conferințe europetne, unde drepturile statelor mici și în special ale României au fost nesocotite, e logic să ne întrebăm dacă nu cumva și de astă dată se privilegiază marile state în detrimentul celor mici? Și, atunci, datoria noastră e să ne găsească bine pregătiți și gata oricând de rezistență.

Dacă lucrurile stau astfel, care e oare guvernul care ne-ar putea apăra și susține mai bine interesele noastre economice în fața streinătății? Care e oare partidul care reprezintă politica economică națională a țărei și cine oare s'a împotrivit întotdeauna ca bogățiile noastre naționale să nu fie înstrăinate?

De sigur, că e numai partidul liberal. Ar fi destul să amintim că lui i se datorește că guvernarea de jalnică amintire a noilor partide, n'a înstrăinat petrolul și drumurile de fer, pentru ca să zicem că el e singurul partid călăuzit de un program economic potrivit intereselor obștești.

Toate țările fac deci sforțări mari ca să iasă din haosul economic și financiar în care le-a băgat războiul. Ori dacă acesta e adevărul, la noi, sforțările trebuiesc dublate, pentru că la înrăutățirea stării economice, a contribuit pe lângă războiu și incapacitatea noilor partide. Din această cauză, cine s'ar putea gândi să mai dea un vot măcar noilor partide, pentru a le aduce din nou la guvern, să ne reprezinte la Genua?! Ar fi prilejul unui nou dezastru financiar și ar însemna pentru țară o nouă îngenunchiere economică.

Dar chestiunea se mai pune și dintr'un alt punct de vedere. Intr'adevăr o telegramă din sursă pariziană, ne anunță că Trotki comisar sovietist, la o recentă întrunire dela Moscova a declarat că dacă la Genua bolșevicii nu primesc satisfacție, vor mobiliza și vor pregăti războiul împotriva României, Poloniei și Finlandei, și nu vor depune armele până când aceste țări nu vor fi înfrânte.

Dar, acum se știe precis că Rusia sovietistă vrea să pună din nou în discuție chestiunea Basarabiei. Ori, această discuțiune România o consideră de domeniul unei fantezii bolnăvicioase. Deci, se poate întâmpla să mai avem de lucru cu sovietele.

De aceea trebue să terminăm odată cu frământările politice interne, pentru că atât evenimentul de la Genua, cât și celelalte cari vor mai urma, să găsească țara liniștită și pregătită pentru oricare eventualitate.

E o datorie de conștiință cetățenească ca fiecare român să dea întreg sprijinul guvernului de astăzi, care nu este al partidului liberal, ci e al țărei.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Roadele culturei la sate

— Gestul țăranilor din comuna Șeitin — Înființarea casei culturale —

Fruntașa comună Șeitin, situată la granița României în fostul județ Cenad, azi aparținătoare județului Arad, încă sub regimul foștilor noștri stăpânitori de eri, cu tate că era situată la granița Românismului; era aproape curat românească, decare căci din 5000 locuitoir, 95% erau români. „Nepoții lui Arpad' sau pus atunci pe lucru cu toate apusăturile de cari erau capabili, pentru a stârpi simțul românesc ce se desvolta în această comună. Insă toate sforțările lor au fost zadarnice; căci vijelia ce venia asupra comunii s'a sfărmat lovindu-se în stânca de granit al rezistenței locuitorilor acestei comuni.

Conducătorii poporului, preoții și învățători din această comună, înțelegând intențiile celor dela Pesta s'au pus pe lucru, cu totă energia de care dispuneau, ținând predici, conferințe inființând biblioteci poporale și indemnând țăranii să aboneze și să citească ziarele românești. In chipul acesta s'a făcut un progres uimitor, căci în decurs de 5 ani în această comună numărul școlilor românești a crescut de la 5-la 7, iar ziarele românești — aceste făclii al culturei — nu lipseau din nici o casă. Ba, mai mult, nu mai că nu s'a putut înăbuși simțul românesc, dar acest simț s'a aprins cu mult mai mare, inghiține chiar și cele câte-va familii de unguri pe cari statul maghiar le-adusese în această comună ca „sămânță de maghiarizare".

Roadele culturei s'au văzut mai mult acum cu prilejul unirei Ardealului cu țara mamă. La chemarea Consiliului Național Central, Șeitienii au fost dintre cei dintâi cari au dat ascultare acestui glas, inființând imediat Consiliul și garda Națională, demonstrând și arătând lumei până unde este granița Românismului. Iar ma târziu când bolșevici lui Kun Bela au inundat aceste ținuturi, — sămânța bolșevică s'a uscat căzând intre spini, — căci intre Șeitieni nu s'a aflat nici unul care să adereze la principiile lor și să se inscrie în „Garda Roșie".

Acum când visul de vieacuri al neamului nostru s'a realizat, când în drumul progresului culturei românești nu mai sunt opstacole, Șeitienii nu stau cu mânile în sân. Preoții și învățătorii luând inițiativa de a inființa casa culturală pentru educația și cultura poporului, la cel dintâi apel din partea inițiatorilor cea mai mare parte dintre țărani, setoși de cultură, au alergat să contribuie cu spriânul material și moral la susținerea acestei instituțiuni culturale. Sunt unele elemente dintre cei mai tineri cari au citit și cunosc pe toți autori noștri clasici. Iar acum cetesc operile celor mai buni scriitori străini, ca Hugo, Sienkievicz, Tolstoi și alții.

Acestea sunt pe scurt roadele culturei în comuna Șeitin. Iar vouă — apostolii neamului și culturei — preoților și învățătorilor din această comună vi-se cuvine cinste și laudă pentru munca grea și frumoasă ce a-ți depus-o interesul neamului și al culturei românești. Laudă și cinste vi-se cuvine pentru fapta voastră și vouă bravilor țărani din comuna Șeitin, cari în trecut sub jugul asupritorilor de eri-ascultând glasul conducătorilor voștri — nu numai că nu v'ați pierdut limba și simțurile voastre românești, dar voi în ciuda dușmanilor vostri v'ați ridicat în cultură mult mai mult ca ei. Și ar fi de dorit ca fapta voastră să fie imitată de toți țăranii din această frumoasă. Țară, căci atunci în scurt timp România Mare v'a fi pusă la locul de frunte ce i se cuvine între marile țări ale Europei.

Dimitrie Moțiu.

Cetiți „Infrățirea"

Ecouri

Paul Wegener despre cinematograf

Renumitul artist Paul Wegener a ținut la Praga o conferință asupra artei cinematografice moderne.

La finele conferinței a dat explicații asupra manuscrisului filmului său „Sfârșitul ducelui Boccanera" precum și momente marcante din filmele sale „Golem" și „Omul fără umbră."

Lenin în teatru

„Schwanda Theater" din Praga a dat zilele acestea o premieră panslavistică cu titlul de „Trilogia războiului" compusă din piese într'un act a diferiți autori naționaliști slavi, cehi și polonezi.

Polonezul Grubinski a avut cu „Lenin" care se reprezintă în serii la Varșovia, un succes deosebit.

A citit cu multă competință „Moartea lui Danton" căci „Lenin" se apropie foarte mult de piesa aceasta.

Țarul Nicolae II apare ca secretar particular al lui Lenin, Gorki spune banalități, iar o dansatoare își ispășește în lanțuri frivolitatea sa.

Ca pointă Lenin vorbește dela fereastra „Kremlinului" despre libertate și egalitate pentru a convinge pe lucrători să renunțe la grevă, până când apar automobile blindate cu garda roșie, Lenin închide fereastra pe când mitralierele culcă pe lucrători la pământ.

Obiceiuri chineze

Cartierul chinez din Newyork este în doliu. Este epoca de exhumare a morților, căci tradiția vrea ca la fiecare șeapte ani, corpurile chinezilor decedați în străinătate să fie transportate în pământul natal.

In fiecare șapte ani un vapor ducând în mediu șapte până la opt sute de cosciuge, străbate oceanul Pacific și-și depune încărcătura funebră într'unul din porturile Imperiului ceresc.

Un vechi obicei vrea ca în momentul morții, amicii rudele, sau compatrioții defunctului să pună în cosciug o sticlă închisă hermetic în care se află o lamă de piele, pe care sunt scrise cu cerneală ce nu se sterge, detaliile necesare identificării rămășițelor defunctului.

In momentul exhumării, corpurile sunt depuse în cosciuge de zinc.

Sticla este spartă și lama de piele este fixată pe partea superioară a cosciugului, servind ca adresă pentru pachetul funebru.

Pictorii ceho-slovaci la Paris

In „Salon de Independanse" din Paris figurează ca și în anul trecut câteva tablouri a câtiva pictori remarcabili, originari din Ceho-Slovacia.

Printre acești șampioni ai artei cehe sunt: Carol Cerny, Georg Kars din Praga, O. Kubin, pictorul țăranilor, din Boskovce, sculptorul Jean Dusek, din Tabor, care expune un cap al lui Ioan Huss destinat monumentului din Jindr:

Foarte admirată de public e alegoria „Vioiciune" a lui Zdenek Eberl din Praga.

De notat de asemeni 3 compoziții a pictorului Jan Matulka și panourile decorative ale lui Martin Weisz

Variația instinctului matern la animale

Dr. Jacques Pellegrin a studiat reproducerea în aquarium a unui foarte frumos pește din Brazilia. Acara tetramerus, care își construește un cubi în pământ și veghiază asupra onălelor și a puilor cu mare grijă.

Astfel părinții își iau în gură puii pentrua -i așeza în cuib îi în grijesc și îi supraveghiază.

Dar îndată ce sunt mari, părinți îi înghit fără milă.

Polca-criolla

Dansul argentin triumfează în capitala Franței. Polca criolla unul din dansurile cele mai favorite ale Argentinei e acum la modă, având buni interpreți în Paris care știu să conjuge deja verbul „crioller".

Rolul universităților

D-rul Alfreda M. Agayo a dat în discursul său de inaugurare a Școalei de Pedagogie de la Universitatea din Havana (I Haiti) a înaltă și nobilă definiție a rolului Universităților, pe care o reproducem după ziarul „El Figaro":

„Universitatea în secolul al XX-lea este un mare laborator de nvestigație științifică, un institut de educație națională și un centru de servicii sociale. Ea formează avocați, ingineri, medici, profesori etc. dar, în ordinea pocială și pedagogică funcțiunea sa cea mai mare și cea mai de foos e de a forma oameni în adevăratl înțeles al cuvântului, sănătoși fizicește, drepți din punct de vedere moral, cu o voință disciplinată și cu un spirit deschs. Căci nu sunt nici avocații, nici medicii acei ce formează o națiune, ci cetățenii.

Conserve de.... muzică

Intr'un han din un sat englez, un țăran aude pentru prima dară un gramofon.

Fiind întrebat ce crede despre inventit acestui aparat, țăranul răspunde:

„Deacum înainte su-rui mai plac conserve de carne ci numai de muzică.

Cancerul

După d-rul Laphtorn Smitli din Londra cnecrul este o boală parazitară și contagioasă.

Parazitul prezintă caracteristica de a fi luat mai ales pe cicatrice. Cancerul stomachului e așa de frecvent din cauză că el posedă adesea cicatrice, ale ulcerelor vindecate. Parazitul provine mai ales din apa de bănt, de unde reduce că nici odată nu trebue să mănânci legume crude ca salată, castraveți etc.

La Cafeneaua

EUROPA

Joia Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Foametea in Rusia

Dl Nansen cunoscutul explorator, reintorcându-se dintr'o lungă călătorie făcută în Rusia, publică în L'Illustration, următoarele asupra foametei din fostul imperiu al țarilor:

Există Rusia Sovietelor care formează obiectul preocupărilor comisarilor sovietiști, dar mai există o altă Rusie, marea dramă a poporului rusesc, ca e se prezintă sub un alt aspect decât acela pe care sovietele își dau toată osteneala ca să-l presinte în fața străinătății.

Din punctul acesta de vedere nu mai poate să fie vorba de politică, ci despre rolul umanității. Milioane de ființe omenești, cari nu sunt de loc vinovate și cari sunt victimele unor împrejurări nenorocite, suferă de cea mai cumplită miserie și mor cu mile pe fiecare zi. Starea lor mizerabilă a sguduit lumea. Pentru a le veni în ajutor, Statele-Unite, au votat chiar un credit de 20 milioane dolari, guvernul britanic s'a înscris deocamdată cu suma de 250 mii lire sterlinge, iar cel francez cu 6 milioane de franci.

Aceasta e însă prea puțin și cu totul neîndestulător, se impune deci inițiati ei private a tuturor țărilor ca să complecteze asistența oficială.

In acest scop dl dr Nansen a întreprins o serie de conferințe în principalele centra europene. In prezent d-sa sosește la Paris venind din Anglia, unde a strâns însemnate colecte în toate orașele. Acelaș lucru marele întreprinzător îl va face și în Franța, după care va pleca, în Olanda, Danema ca și Suedia, căut nd pretențiunea sa stimuleze sprijinul statelor la opera întreprins sub auspiciile „Societății Națiu-anilor" și a „Crucei Roșii" internaționale.

In toată activitatea umanitară ce dl dr Nansen depune pentru salvarea dela mizerie a poporului rus, se serevește de documentele cele mai tragice. L'Illustration a publicat acum câtva timp fotografii cari demonstrau până la evidență jalnica stare în care se sbate poporul rus, dar de atunci și până în prezent direcțiunea revistei a putut să-și procure noui documente, care din punctul de vedere al nenorocirei omenești, întrec oricare margine.

In momentul de față foametea devastrează și împrăștie moartea provincii întregi. Rareori istoria omenirei a putut să înregistreze un asemenea dezastru.

Inainte de a pleca în Rusia, dr. Nansen sosise la Paris spre a mulțumi dlui Millerand pentru ajutorul adus de Franța refugiaților ruși. Colaboratorul revistei L' Illustration, [Robert Vaucher, cu acel prilej s'a întreținut îndelung cu d-sa, rămânând adânc mișcat de spiritul de umanitate care stă la baza apostolatului său.

In calitate de, înalt comisar al Societății Națiunilor pentru ajutorarea refugiaților ruși, victime ale despotismului moscovit obligați să fugă din țara lor ca să scape de teroarea roșie și în calitate de înalt comisar al comitetului internațional pentru ajutorarea Rusei, — însărcinat să centralizeze sforțările tuturor operilor și tuturor asociațiunilor făcute de diferite țări, Friedjof Nansen, nu vrea să vadă în Ruși, nici bolșevici, nici antibolșevici, ci numai oameni cari suferă și cărora trebuie să li se vină în ajutor.

Dezastrul pe care l'a văzut este imens și depășește orice imaginație Milioane de oameni, de femei și de copii vor muri de foame, dacă ajutoarele ce se dau de câte diferitele organizațiuni ale lumei, nu vor mări obolul lor. Regiunea foametei nu cuprinde numai valea Volgei, ea se întinde în sus până la Perm și în jos pâna în Crimeia, cu toate că aceste locuri sunt dintre cele mai fertile ca producție.

Transporturile devin din ce în ce tot mai anevoioase, combustibilul e rău, zăpada a blocat mai multe căi ferate și țăranii sunt cu totul istoviți pentru a le curăți și face practice transportului. Chiar dacă s'ar utiliza capacitatea maximă a celor trei mari linii de cale ferate existente, încă nu s'ar putea depăși un maximum de 600 mii tone de cereale transportate în timp de cinci luni de zile cât ne mai desparte de noua recoltă ceea ce de sigur că nu va permite să se salveze mai mult de 6—7 milioane locuitori.

In imposibilitatea de a ajutora pe toți înfometații, dr. Nansen a hotărât ca să ajute provinciile cele mai încercate în detrimentul celorlante, din această cauză se naște o îngrozitoare dilemă: ori salvezi complect o întreagă regiune, ori, riști ca celelalte se devie niște adevărate pustiuri. Dar insuficiența mijloacelor de ajutorare mai dă naștere la o nouă problemă, aceea a semințelor pentru anul viitor, care dacă s'ar împărți acuma, ar fi mâncată în întregime de înfometați și atunci, Rusia e amenințată de o nouă foamete pentru anul viitor.

Mai departe, d. Nansen, afirmă că pământul fertil de altă dată, acum nu e decât un pustiu uscat și crapat. Singura recoltă care s'a strâns sunt puține paie și câteva maldăre de grâu. Țăranii ne având ce să mai mănânce încarcă în care sărăcăcioasa lor gospodărie și o pornesc spre regiuni, unde cred că

REZULTATUL
votului universal

Cu ziua de 1 Martie au început alegerile. Catățenii prin votul universal, care este în a treia perioadă a instituirii lui, în plină conștiință, vor decerna cine trebuie să fie aleșii națiunii. Alegerile fiind cu totul libere, voința cetățenească, o clipă, nu va fi stânjenită de la manifestarea ei. Rezultatul acestor alegeri, în o perioadă din cele mai acute lupte politice din câte au fost vreodată în România, va fi icoana fidelă în spre ce țintă este îndreptată voința țării.

Cetățenii având în față diferite partide, cu programe deosebite, vor arăta categoric care partid și-a înteles mai bine menirea în a îndruma țara pe calea sănătoasă a unei democrații de ordine.

Cetățenii cari s'au convins în deajuns cât a lucrat fiecare partid la parte pentru binele obștesc, vor preciza și vor alege binele de rău.

Suntem convinși că din aceste alegeri de o deosebită însemnătate va eși adevărul triumfător că apucăm pe drumul cel drept. Și acest drum drept constă în aceea că voința țării vrea operă de guvernare de ordine și de desvoltare pe cale evolutivă în raport cu interesele națiunii.

Orice joc periculos de democrație rău înțeleasă, împinsă vertiginos de doctrine politice străine de spiritul poporului nostru, care va fi desigur desaprobat de națiunea pașnică, încercată și cuminte.

Acei cari au cutezat să facă din România de după răsboi, un teren prielnic de idei anarhice se vor convinge odată pentru totdeauna, că poporul respinge asemenea acte de subminare.

Alegerile acestea vor dovedi că democratismul fals, doctrina luptei de clasă și anarhia nu pot prinde la un popor tânăr, care de acum înainte vrea să se desvolte.

Acei cari au crezut că prin atâțări, prin desordine, prin învenirea sufletului omenesc, la adăpostul așa zisei democrații vor putea duce țara la mină, vor pricepe că intențiile lor au fost înțelese și au fost respinse de instinctul de conservare ale masselor.

Proletariatul nostru de la târguri și țăranii, prin voturile lor, vor arăta că simțirea acestei țări e sănătoasă și că se împotrivește demagogiei și anarchiei.

Din aceste alegeri va desprinde adevărul că țara pășește pe calea dreaptă a evoluției sociale bazate pe muncă cinstită și ordine.

Voința națiunei ca fi alături cu politica isvorită din necesitățile statului.

Alegerile vor dovedi că drumul cel drept îl urmează numai partidul liberal, care lucrează alături cu poporul și prin popor.

Alegătorii vor arăta că țara trebue să ferită de înrâuriri periculoase. Voința lor manifestându-se prin reușita reprezentanților națiuni, va fixa drumul ce trebuie de urmat în politică. Votul universal va dovedi politicianilor cu doctrini periculoase, că voința națiunii are încredere numai în partidul liberal, cel mai apt și mai bine pregătit a realiza opera de consolidare a statului.

Rezultatul alegerilor de sigur va fi o îndrumare pe viitor pentru partide care au crezut că prin manifestări periculoase și asvârlind țara pe căi rătăcite, vor putea guverna

Din aceste alegeri se vor trage multe învățăminte pentru acei cari și-au putut închipui că voința națiunii îi va ajuta să ne ducă țara pe pragul prăbușirei.

---

că se mai găsesc de ale mâncărei. Mulți din acesti emigranți mor însă înainte ca să ajungă la destinație, iar în apropierea căei ferate de întâlnesc un tren, îl iau cu asalt, se suie în el și merg fără nici o destinație. Șoselele dintre orașe sunt pline de cadavre omenești.

Starea copiilor e cu deosebire jalnică. la unii picioarele le sunt umflate, iar la alții stomacul s'a închis. așa că sunt în imposibilitate de a fi hrăniți. Tot ajutorul e de prisos, ei fiind condamnați la moarte.

In părțile unde pot să funcționeze, organizațiile de ajutorare, atât ruse, cât și streine, se întrec între ele prin devotament și activitate. Se distribuiesc merinde, iar prin aziluri se hrănesc mii de înfometați. Ajutoarele acordate de Franța n'au fost încă împărțite, din cauza negocierilor dintre soviete și agenții francezi însărcinați cu controlul alimentelor. Ori foamea nu așteaptă. Fie care săptămână de întârziere înseamnă mii de victime.

Iată pentru ce ajutorul care se dă Rusiei, trebuiește de privit numai din punctul umanității.

Din programul partidului lib.

Ce voim?

— Complecta înfăptuire a reformei agrare —

Prin munca și străduința noastră s'au expropriat peste două milioane de hectare și au fost trecute în stăpânirea țăranilor. Rămâne anumai să se determine și să se împartă loturile. Cu prilejul distribuirei, lor s'au săvârșit însă nenumărate abuzuri și nedreptăți.

Partidul Național Liberal va căuta să repare aceste abuzuri și nedreptăți și în același timp va stărui ca lucrările de exproprieri din provinciile alipite și în deosebi cele din Ardeal, să fie mai repede duse la bun sfârșit, pentru ca astfel țăranul să fie stăpân pe pământul său în tot cuprinsul României prefăcută, fără zguduiri, din țara de proprietatea latifundiară, în țara de proprietate mică țărănească.

Intrucât am susținut însă totdeauna că chestia agrară nu este numai o chestie de repartițiune a proprietății, dar și o chestiune de producțiune, vom avea grijă ca țăranul să poată munci cât mai bine pământul său, vom încuraja învățământul agricol sub toate formele, vom desvolta mereu creditul țărănesc și vom organiza pe baze cooperative, vânzarea produselor sătești.

Pădurile mai cu seamă în regiunile de deal și de munte trebue să înlesnească traiul sătenilor, iar nu să contribue la sărăcirea lor. Fără a primejdui prin legi nechibzuite domeniul nostru silvic, trebuesc luate măsurile menite să ușureze aceste nevoi îndreptățite.

Cartelul dușmăniei

Intre ura de clasă a grupărei țărăniste și aceia regionalistă a partidului Național, — s'a stabilit în Ardeal un cartel electoral, împărțindu-se ținutul după interesele respective.

Sprijinul reciproc ce și-l acordă sus-arătatele grupări, nu poate desigur mira pe nimeni: ura di clasă și cu acea regională trebuiau să se întâlnească. Ambele au doar o țintă comună, mărfurisită sau nu, anume desființarea unitătei de stat, prin mijloace asupra cărora nu mai insistăm.

Această colaborare s'a făcut însă prin dispretuirea adevăraților români, element de care totuși trebua să se ție seamă. Alegătorul ardelean, luminat asupra mijloacelor și scopurilor celor două grupări politice, vede în racenta conlucrare dovada sigură a pericoluli ce rezultă pentru țară din funesta lor activitate. Unind programele tovarășilor de luptă naționaliști și țărăniști, alegătorii își amintesc nu numai guvernare ade tristă memorie a d-lui Vaida, dar și violentele atacuri date în trecut de Partidul Național contra țărăniștilor din Ardeal pe cari îi prezentau ca dușmani ah unirei și ai poporului. Din toate aceste cauze tovărășia de azi departe de a inspira încredere, deschide ochii tuturor românilor din Ardeal asupra pericolului anarhiei semănate de agenții electorali ai celor două grupări.

Luptă de clasă, luptă regională și luptă religioasă între frații de acelaș sânge, — prea mult se cere dela sărmanul Ardeal românesc ce care însă a lupta contra dușmăniei streinilor!

Pentru aceasta, însetat de ordine, dreptate și linște, alegătorul ardelean va vota cu acei cari pot să le asigure, gerantându-se astfel refacerea și propășiera acelui ținut, prin unirea la muncă, serioasă a tuturor românilor.

Voiți serviciu prompt și lemne bune?
1553 Comandați numai la Depozitul de Lemne
FRENKEL
(Fost Janovitz) Cluj, Str. Aprinjoarelor No. 13.
Telefon 127 și 264.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Sâmbătă 4 Martie: Doamna putifar
Duminecă 5 Martie: Doamna Putifar

CINEMA UNIVERSITAȚII

Sâmbătă 4 Martie: Strigătul inimei
Duminecă 5 Martie: Fiica curtizanei

CINEMA URANIA

Sâmbătă 4 Martie: Ravengar P. IV
Duminecă 5 Martie: Sub masca neagră

Cetiți „Infrațirea“

Un jurământ care trebue amintit

— Dl St. Cicio-Pop despre Ion I. C. Brătianu —

Cu prilejul comemorării lui I. C. Brătianu, la 25 Mai, 1921 în numele Ardealului a vorbit d-l Ștefan Cicio-Pop.

D-sa a spus că se prezintă în numele acelei Transilvanii care prin lupte de veacuri, prin jertfe de sânge, prin vrednicia marilor bărbați de stat și prin vitejia armatei române condusă de cel mai viteaz rege a fost dezrobită dintr'o sclavie nedreaptă.

„Această desrobire fu fructul sforțărilor marelui Ion Brătianu, la mormântul căruia transilvănenii recunoscători vin să se prosterneze cu sfințenie.

„Avem mândria să declarăm că astăzi este o sărbătoare națională pentru că Ion Brătianu a fost gloria neamului nostru.

„Fiecare faptă a lui i-a ridicat câte un monument etern.

„Ion Brătianu a fost bărbatul care a avut încredere în viitorul neamului și credință deplină în Dumnezeu.

„Bărbat providențial, — cum l-am putea caracteriza mai bine?

„Curagios, stăruitor și tenace, el n'a desnădăjduit niciodată. La 1848 când revoluția n'a isbutit, el n'a dezertat. In exil el scrie memorii cerând dreptate pentru țara sa. Dar cu câtă credință luptă el pentru Unirea Principatelor! Era convingerea lui că Unirea va fi baza dezrobirii și mântuirii neamului românesc. N'a vânat niciodată popularitatea; a luptat totdeauna după convingerea lui, ca un om drept, statornic.

„Pentru Ardeal a luptat cu înflăcărare. La 1868, când Ardelenii aflară cu durere că sunt jertfiți pentru totdeuna ungurilor, când se crezu visul nostru s'a alungat în depărtări mari, Ion Brătianu, văzând pericolul, prinse a se îngriji de arme. Atunci s'a răsculat, contra lui, diplomația austro-ungară, convingând pe Napoleon al III-a de relele intențiuni ale României.

„Brătianu a zis atunci, vorbind de Transilvania că *„dacă nu înțeleg să mă amestec în căsnicia Surorei mele măritate după un străin, nu pot sta nepăsător când sora mea este lovită cu pumnul de acel cumnat; ci trebuie să-i sar în ajutor“.*

„Iată deci că dreaptă este racunoștința transilvănienilor“.

„Și acum, ar fi o nedreptate dacă ne-am despărți de acest mormânt sfânt fără o învățătură și fără nu jurământ.

„Dacă am cerut dela Dumnezeu lumină, să punem umăr la umăr să facem țara frumoasă înnăuntru și temută înafară, să nu ni-se spună că am cerut lumină dela Soare. Dar când ni s'a dat lumina ea ne-a orbit.

„Inaintea sicriului tău, mare bărbat, se închină Ardealul și îți făgăduesc că marea operă pe care tu ai adus-o atâta de departe după 30 de ani s'a desăvârșit. Ne vom jerfi, ne vom dezbrăca de patimi, fiindcă astăzi este ziua națiunii care ne poruncește să rămânem strânși uniți, urmând pilda pe care ne-ai dat-o Tu“.

Chestiuni locale

Marți s'a ținut în sala de consiliu a Primăriei locale ședința obișnuită. Este în dea uns de cunoscută publicului clujan nevoia introduce ei în orașul nostru a unui al doilea apaduct.

Fiind discutată această chestiune s'a căzut de acord ca să se facă lucrările necesare într'un timp cât mai scurt pentru ca lipsa apei să fie înlăturată. Orașul va fi împărțit în două zone ce vor fi despărțite de râul Someș purtând numele de zona inferioară și superioară. S'a amintit și promisiunea dlui V. Brătianu ministru de finanțe, cu ocazia venirei sale în orașul nostru, din care reese că actualul guvern este animat să dea cel mai deplin concurs orașului nostru. Având aceasta în considerație suntem îndreptățiți a crede că în primăvara aceasta vor începe lucrările de introducere a noului apaduct încât criza apei va fi înlăturată. O altă chestiune care a fost adusă în discuțiune a fost chestiunea târgului de vite din localitate.

Acest târg nefiind împrejmuit, autoritățile nu puteau exercita un control serios asupra sănătăței și vânzărei vitelor. Având-se aceasta în vedere s'a hotărât ca să se înceapă încă în primăvara aceasta construirea unei împrejmuiri din beton armat ce va costa 500 mii de lei.

S'a luat deasemenea măsuri ca curățatul străzilor de zăpadă să nu se facă în mod izolat ci toate mijloacele să fie concentrate pe o singură stradă, astfel ca lucrul să meargă mai repede și mai spornic.

Improprietărirea în Ardeal

Pentru bunul mers al lucrărilor de aplicare a reformei agrare din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, și pentru uniformizarea lor, ministerul agriculturei a laut următoarea deciziune:

Controlul lucrărilor comisiunilor de ocol și județene pentru expropriere și împroprietărire, atât în ceia ce privește lucrările propriu zise, cât și gestiunea, se vor face de membrii comitetului agrar, secția Cluj, în urma unei delegațiuni speciale dată de comitet. (Secția Cluj).

Lucrările și gestiunea comisiunilor de ocol pentru expropriere și împroprietărire vor fi controlate și de președintele comisiunii județene de expropriere și împroprietărire și întreaga circumscripție de sub jurisdicțiunea lor.

Daca dorești să cumperi
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely și Réti
Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

INFORMAȚII

D. Ionel Brătianu președintele consiliului a avut o lungă întrevedere cu d-nii Ferd. Veverka ministrul plenipotențiar al Ceho-Slovaciei și Contele Szirckzinsk ministrul plenipotențiar al Poloniei. Obiectul discuțiilor a fost aranjarea programului pentru conferința dela Belgrad care va avea loc la 5 Martie.

O telegramă primită din Praga anunță că experții cehoslovaci vor pleca mâine la Belgrad.

■

La Teatrul Național se va reprezenta în zilele de 6 și 7 Martie de către marii noștri artiști, Alice și Petre Sturza „Samson" și „Scandalul" puternicele lucrări ale cunoscuților autori francezi: Bernstein și Bataille.

Biletele la casa teatrului.

•

Baia „Diana" este deschisă Miercuri și Vineri pentru Dame Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru domni. Băi sunt zilnic; afară de Luni.

■

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale. Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40 439

•

In Hotelul Central toată seara după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gou nand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi, Bere albă și neagră de butoi. 1-622

Cele mai frumoase bijuterii și cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Rațiu Cluj-Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

■

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalații de lumină, transmiteri de forță, sonerii, telefoane. In depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1416

Ministerul afacerilor străine publică în „Monitorul Oficial" de azi următoarea comunicare:

„Guvernul austriac decizând deblocarea averilor românești ce se aflau sechestrate în Austria, ministerul afacerilor străine face cunoscut celor interesați, la eliberarea averilor în chestiune, să adreseze cererile lor direcțiunii juridice din acest minister, cel mai târziu până la 15 Aprilie 1922".

■

O frumoasă ocaziune s prezintă publicului dioriore de artă adevărată. In zilele de 6 și Martie, marele nostru artist din scoala naturalistă Petre Sturza va da două reprezentații în cari cere creații de înaltă artă.

■

Citim în Ardealul Juridic din 10 Februarie că D-l Zamfir Gh. Nicolescu a fost numit procurist al Casei de Imprumut pe Amanet, S. A. din Cluj în locul D-lui Ionel N. Iliescu demisionat.

■

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele albă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și tălpelor de prezent á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyar 1 în fața magazinului Gyorșăru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87. 1278

•

Nu te năcăji cu croitoreasa!

Cumpără vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vienezâ dela Eugen Șipos Cluj P. Unirii Nr. 17. 1514

La Banca Națională s'a început distrugerea prin ardere a biletelor scoase din circulație.

Această operație se face în prezența d-lui Gheorghiu, secretarul general al ministerului de finanțe și comisar al guvernului pe lângă Banca Națională și a directorilor acestei instituții.

■

In toată seara Dudus, Luni și Joi Albi și Körösi Eugen cântă cu musica în Cafeneana Park. 1456

•

Ludovic Heller magazin de Ghete Americane.

•

Pfleschy Iosif Cluj Calea Regele Ferd. Nr. 5 Cel mai bun și mai frumos Restaurant Bucătărie română-franceză specialități escelente de vin.

Servitul se ține și cu precauțiune. Locul de întâlnire a oamenilor mai aleși.

■

A apărut:

„Turcia Junilor Turci"

de N. Batzaria

cu o prefață de D-nul N. Iorga.

Această lucrare, cea dintâi în genul ei nu numai la noi, ci și în străinătate, se recomandă căldurosului tuturor cari vor să cunoască atât pe Junii Turci și activitatea lor, cât și întreaga societate și lume a Orientului, pe care autorul le cunoaște așa de bine și le descrie într'un stil viu, colorat și cu un umăr susținut.

Prețul 24 lei.

■

In editura institutului de editură „Cartea Românească".

Crestomația Greacă sau culegere de bucăți alese grecești pentru cl. IV. seminarială și VI. liceală de Procsor Iuliu Valaori.

Prețul lei 11.

•

Die Blandusiche Quelle" (Fântâna Blanduziei) Piesă în 3 acte de Vasile Alecsandri Traducere în limba germană de A. Altmann.

Prețul lei 7.50.

DESCHIDEREA

traficului de mărfuri între Cfr. și Cf. ungare

Traficul de mărfuri între căile ferate române pe de-o parte și căile ferate ungare pe de altă parte, pe viile: a) Lokoshaza; b) Curtici; c) Cheteachean-Biharkerestez-Episcopia Bihorului; d) Mirabrany-Valea lui Mihai și Ssenger-Cetatea eVche, s'a deschis în condițiunile următoare:

PENTRU MARFURI:

Expedierea transporturilor se face în baza dispozițiunilor convențiunei dela Berna, privind traficul de mărfuri de cale ferată.

Scrisorile de trăsură pot fi redactate în România în limba română și în limba ungară în Ungaria. I

Toate indicațiunile din scrisorile de trăsură, privind conținutul transportului, scrise sau tipărite, trebue să fie traduse de către predători în limba germană sau franceză.

Dacă o stațiune de predare a primit o scrisoare din eroare, fără traducerea necesară, stația de frontieră predătoare este obligată a face traducerea. In acest caz stațiunea este considerată ca împuternicita predătorului și nu este răspunzătoare de exactitate traducerei.

Predătorul trebue să înscrie în scrisorile de trăsură ruta de instalare prin indicarea stațiunilor de frontieră: Lokoszhaza resp. Curtici, Cheteochean, Biharestez resp. Episcopia Bihorului, Nirabrany resp. Valea lui Mihai și Csenger resp. Cetatea Veche.

Scrisorile de trăsură fără aceste indicațiuni vor fi respinse.

Nu se admit însoțitori, exceptând însoțitori de animale și a vehiculelor cari circulă pe roțile lor proprii.

Deocamdată se primesc spre expediere numai mărfuri de vagoane complecte, plătindu-se taxele de transport pentru cel puțin 5000 kgr. de fiecare scrisoare de trăsură și vagon.

Dela expedierea cu scrisori de trăsură directe sunt excluse, deosebit de obiectele denumite la paragraful I al convențiunei internaționale și următoarele: drugi de aur și argint, platină, bani, valori în monezi sau hârtie, documente pietre prețioase, perle veritabile, dantele și broderii scumpe, obiecte de artă, ca: tablouri, statuete, bronzuri, anticități, cari conform dspozițiunilor interen numai ale unei țări participante la transport, sunt considerate ca atari.

Căile ferate își rezervă dreptul de a modifica această listă după trebuință.

Taxele de transport și alte taxe sunt a se plăti dela și până la frontieră după tariful local al fiecărei căi ferate participante. Pentru socotirea taxelor la tranzitări din cale în cale ferată, sunt valabile tarifele în vigoare în ziua tranzitărilor. La recartări sunt valabile tarifele în vigoare în ziua recartărei transportului în stația de recartare.

In ceeace privește taxele de transport, adausele de taxe, pentru declarațiunea neexactă a conținutului, taxele accesorii, taxele vamale și cheltuelile efective, transporturile sunt supuse în ambele direcțiuni francării obligatoare până la frontieră. Taxele de transport, accesorii, de vamă și cheltuelile efective dela frontieră mai departe, se vor încasa dela destinatar.

In caz de întrerupere, transporturile se vor îndruma pe o rută ocolitoare unde se vor percepe și taxele.

Predătorul este obligat să anexeze și documentele necesare operațiunei vamale, fiscale și polițienești. Căilor ferate nu li se incumbă obligațiunea să examineze aceste documente dacă sunt în regulă și suficiente.

Grevarea transporturilor cu rambursuri sau deburse nu se admite.

VAGOANE SPECIALE PARTICULARE

Expedierea de vagoane speciale particulare goale: cazane, cisterne, rezervoare, bazine, etc. la o stațiune spre a fi încărcate se admite numai cu csrisoare de trăsură.

Procurarea de mușamale pentru acoperire privește pe expeditori.

In atenția D-lor Comercianți

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai fine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresă arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27

GHEPLA 1515

„GOWAG"

Depou pentru instalațiun de aburi, gaz conducte de apă și canal, precum toate articole technice.

Cluj, Str. Vladimirescu 17

Telefon 5—19. 1487

A sosit din Elveția un nou transport de

Ceasornice de mare preciziune

Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii

910 **Telefon No. 350**

MARE REDUCERE DE PREȚURI Dela 625 la 395 Dolari.

***Tractoare* Fordson**

TRADE MARK

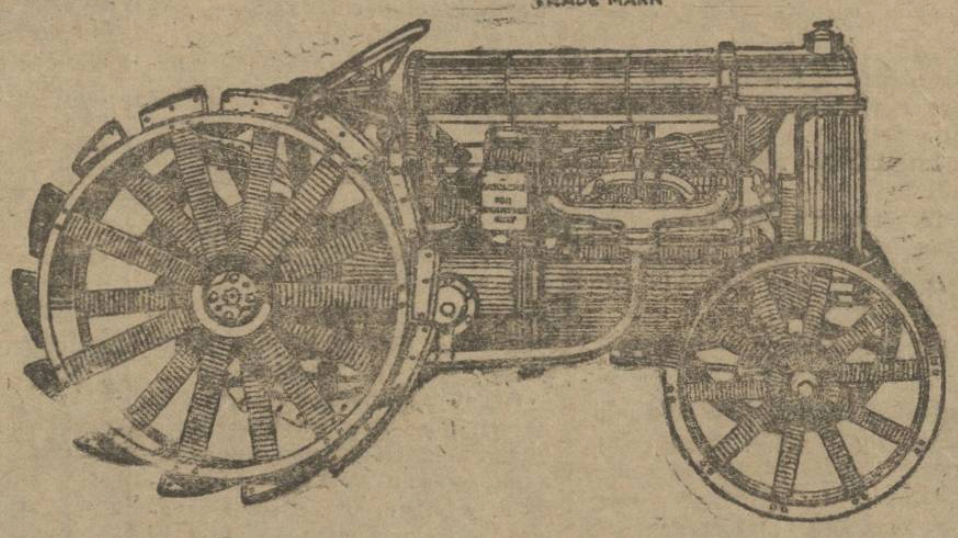

In depozit Motoare de benzină, Mașini de înblătit (treerat) și tot felul de mașini

PERRY CLUJ, Piața Mihai cel Mare 7, CLUJ.

Telefon 270. 1533 Telefon 270.

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin UNIO **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Țara s'a pronunțat

Bucovina a dat cea dintâi semnalul redeșteptării naționale. A-urmat firește Vechiul Regat și Basarabia. Cu majorități zdrobitoare au fost aleși pretutindeni candidații partidului național-liberal. Voturile întrunite de toți opozanții la un loc nu ating rici jumătate măar din cele primite de candidații liberali.

Partidele noui cari făceau atâtă larmă n jurul popularității lor au fost judecate de popor după activitatea pe care-au desfășurat-o atunci când au guvernat Țara. Țăranul ascultă vorbele tuturor, dar prețuește numai pe acei cari știu să realizeze.

Actele de guvernământ ale partidelor noui au fost pentru țărani cele mai convingătoare argumente de incapacitatea lor.

Guvernul Vaida după patru luni de cârmuire nu a fost în stare să depuie pe biroul parlamentului măcar nu proect de lege, necum s ăducă la bun sfârșit împroprietărirea începută de partidul liberal.

Dacă guvernul Vaida n'a fost în stare să facă nimic bun pentru țară, în schimb a îngăduit d-nului Lupu să facă cea mai desănțată propagandă printre muncitori și Țărani și să încurajeze agitațiunile revoluționare ale salariaților Moscovei.

Cu aceste fapte s'a ilustrat guvernul țărănisto-naționalist al d-lui Vaida. In ce privește guvernul averescan, ticăloșiile făptuite de acesta sunt prea recente pentru a nu fi n amintirea tuturor. Cine nu-și amintește cu dezgust de cârdășia Argetoianu Schuller? Cine nu cunoaște dedesubturile contractului Brutinel? cine n'a auzit de Reșița, Tișita, Reconstrucția și alte afaceri monstre patronale de cei mai însemnați membri ai guvernului.

Opera constructivă a partidului poporului se rezumă numai la palatele și vilele contsruite de îmbogățiții regimului din câștigurile fabuloase stoarse din afaceri păgubitoare țării.

Datorită jafului și risipei practicale de „oameni noui", Romania a ajuns pe pragul falimentului.

Producția atât agricolă cât și industrială în continuă scădere. Munca din ce în ce mai scumpă.

Scumpetea în continuă creștere. Creditul românesc compromis definitiv în străinătate. Stare aceasta de lucruri nu mai putea dura fără ca țara să nu ajungă în cea mai neagră mizerie.

Singurul partid politic care a avut eroismul să-și ia răspunderea situației desperate a țării și să purceadă la muncă cu hotărâre pentru indreptarea tuturor relelor este partidul liberal.

Milioanele de alegători au înțeles gestul eroic al partidului liberal.

Rezultatul alegerilor arată că sinceritatea și un program bine chibzuit de realizări economico-politice prețuește mai mult pentru alegătorii votului universal de cât vorbăria goală a „oamenilor noui".

Chestia orientală

Asia-mică este un zid de care s'a lovit politica multor state ale Europei. A fost în timpul războiul mormântul politicei germane de expansiune în orient; după război a devenit cimiterul megalomaniei grecești. Dar este o putere, care actualminte domină lumea și care dinaintea dârzei rezistența a mânei de naționaliste turci conduși de Kemal-bey, și-a închinat steagul presumțiunilor de rasă.

Sunt semne c re ne prevestise cederea Angliei în fața persistenței turcești susținută de Franța.

Acum doi ani, trecând prin acele locuri, am avut prilejul ca să ascult glasurile revoltate ale multor fruntași mohamedani, fie turci, fie persani, cari priveau cu inimi îndoite silnica săvârșită de mândrul Albion asupra Bosforului și Aziei mici. Ei mă asigurau cu o tărie de convingere ce mă minuna, că Englezii nu vor parveni să facă pe greci stăpâni în Constantinopol și Asia-mică.

Pericolul pentru osmani ar fi fost mare dacă Rusia ar fi ieșit din război intactă și cu prestigiul crescut. Era singura putere vecină care ar fi avut forța și mijloacele ca să se instaleze la Țarigrad.

In cunoștința lor adâncă a problemelor din Asia, ei afirmau de pe atunci lucruri care s'au realizat astăzi și, revoluția în Indii și lupta pentru neatârnarea Egiptului. Natural că pe atunci dam puțină crezare acestor divagații ieșite din mințile turburate de vitregia evenimentelor. Cuirasatele engleze, ce-și fâlfâeau mândru tricolorul național aveau mai mare putere de convingere decât cuvintele pline de enigmă întărite de flacăra mâniei stăpânite din priviri. Proorocirile lor astăzi se împlinesc.

Grecia a ieșit zdrobită ca stat și cu idealul compromis din războirea ei cu armatele iluminate ale lui Kemal-bey. Atâta timp cât destinele ei erau în mânile vrednice ale lui Venizelos, personalitatea lui vastă putea ține în șah la masa diplomatică a Antantei argumentul de fer și de foc al naționalismului turc. Odată cu căderea lui și venirea la tron a dușmanului personal al Franței, Constantin, soarele Greciei a început să apună. Astăzi apusul pare a se consuma total, căci ni-se vestește că Anglia, care era singura susținătoare a Grecilor în fața osmanului îndărătnic, se realiază la părerea Franței de pace în Orient.

Mărul de discordie dintre Greci și Turci este tratatul de Sèvres care nemulțumia pe amândoi, deși dădea Greciei Tracia și vilaetul Smirnei. De doi ani de zile forțele ocolte ale puterilor potrivnice expansiunei grecești fac tot chipul ca să se înceapă revizuirea acestui tratat. Pe acest teren se întâlnesc și două popoare puțin prietene. Italia cu Franța. Cea dintâi are interesul ca să slăbească pe cât posibil Grecia în Mediterana, cea de a doua își satisface „uneroncune" împotriva lui Constantin și totodată, susținând pe Turci, își aduce la îndeplinire visul de stăpânire asupra întregei Sirii. Anglia nu pierde nimic în nici un caz, din contră susținând pe Turci, ar mai potoli din furia mohamedană împotriva ei. Insă ceeace o împingea să susție pretențiile grecești în Asia-mică era lupta de hegemonie întreprinsă împotriva Franței în Orient și un rest de mândrie engleză de-a domina moralmente asupra întregului Orient. Evenimentele din urmă însă i-a mai slăbit din ambiție și face ca să renunțe definitiv la politica de continui tulburări în acest colț de lume. Acest ajutor retras Greciei, o reduce la proporțiile etnice și geografice de dinainte de război, îngropând poate totdeauna visurile de hegemonie greacă asupra întregei Tracii, Constantin pol și Asia-mică până la Angora. Așa se dărâmă, cu o suflare de vânt cele mai splendide iluzii.

Pentru ziarul „Lupta"

O scrisoare a d-lui dr. N. Leon

In legătură cu articolul tendențios publicat de ziarul „Lupta" din Bereștă în n-rul de la 4 Martie a. c, d. dr. N. Leon, profesor universitar, ne trimite ca răspuns următoarea scrisoare:

Domnule Director,

Constat cu surprindere că ceia ce a fost o simplă convorbire între subsemnatul și d. Paukerow a ajuns fără voia mea obiectul unui articol de ziar („Lupta" din 4 Martie 1922). Imi însușesc în întregime cele spuse despre atitudinea în alegeri a partidului național, dar resping afirmațiile ce mi se atribuie cu privire la convocarea Marelui Sfat de la Alba-Iulia. Aceasta cu atît mai mult cu cât niciodată n'am putut să cred în seriozitate unor svonuri despre care nu știu încă în ce măsură pot angaja și pe oamenii cu răspundere din partidul național.

Primiți, vă rog, asigurarea perfectei mele stime.

Dr. GEORGE N. LEON
prof. universitar.

Intrunirea d-lui Socol

Aseară, în sala Redutei, a avut loc întrunirea publică convocată de D-l Dr. Socol, candidatul partidului național. In fața unei săli cu desăvârșire goală, D-l Dr. a bătut toba regionalismului în indiferența puținilor spectatori cari au și părăsit sala.

După d-sa, cu același program, a urmat D-l Aurel Isac.

Intrunirea s'a terminat „în liniște" la ora 6.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 m. p

Direcția generală a Căilor ferate referindu-se la desele accidente din timpul din urmă, a trimis o circulară, prin care atrage atenția personalului căilor ferate, că se vor pedepsi în modul cel mai drastic persoanele vinovate de accidentele ce se vor produce în viitor.

•

La camera de comerț din București s'a ținut azi o importantă consfătuire asupra importului și plăților în străinatate. S'a hotărât, să se trimită din partea camerei corespondenți în străintăte, care să țină în curent țara cu evenimentele economice de acolo.

•

Protopopul Saftu din Brașov, și-a înaintat demisia din partidul național.

După cum am anunțat eri Aron Schuler a fost depus la Văcărești, după un lung interogatoriu care a durat până la ora 3 noaptea, pentru escrocherie și falșificări de bonuri de tezaur.

•

In gara Dealul Spirei a avut loc o ciocnire a două locomotive, care au fost deteriorate din cauza aceasta.

In ajutorul industriei naționale

Foarte multe din industrii, mai ales au cerut ministerului de industrie și comerț să le acorde avantagiile legei de încurajarea industriei naționale.

Formalitățile cerute pentru obținerea acestor avantagii sunt foarte multe și foarte anevoiose de împlinit, fapt care produce o serie de najunsuri industriașilor și o mare întârziere până la dobândirea încurajerei.

Imustriașii, cari sunt în această categorie, au sesizat ministerul de finanțe de greutățile pe cari le întâmpină la vămi, când importă mașini și alte piese technice și au cerut să li se ușureze restituirea taxelor de scutire, când obțin avantagiile legei de încurajare.

Ministerul de finanțe, prin derogarea dela legea contabilității, a admis și a și dat ordin vămilor să primească dela industriașii din țară, cari produc dovada inspectorului industrial că au înaintat cererea și actele pentru acordarea avantagiilor prevăzute de legea de încurajare, să primească zic taxele vamale în consemnație pentru mașinele, părțile de mașini și piesele pe care le importă. Această consemnație va dura trei luni, timp socotit îndeajuns pentru obținere aavantagiilor.

Dacă industriașul obține avantagiile legei de încurajarea industriei naționale, atunci oficiile vamale sunt datoare să restitue, imediat, fără alte formalități, taxele scutite de lege. In caz contrarin se ridică starea de consemnație și statul le încasează integral.

Văpseli pentru ouă

de prima calitate, în toate culorile se capătă cu prepreturile cele mai scăzute.

Fabrica chimică „LUXOR"
Cluj. 1357

Piecând în străinăte
primim comenzi de

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner
cu prețul original al fabricelor, primul și cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.
I. TRISKA Cluj, Str. Saguna (fosta Bartha M.) No. 14.

Vizitați
Târgul al IO-lea Internațional de Mostre
din Praga
care va avea loc dela 12—19 Martie 1922.
Ocaziunea cea mai favorabilă de cumpărare!
Sunt reprezentante peste 4000 de firme, de primul rang și din toate bansele.
Reclama 1665
Deslușiri dă **Consulatul Republicei Cehoslovace** din Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 32. 1555

În sezonul de toamnă vopsește blănării în mod speial, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne
CZINK
CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

SITUAȚIA
economică și financiară a Austriei
— Rapoartele atașatului nostru comercial —

Atașatul nostru comercial din Austria, a făcut cunoscut ministerului de industrie și comerț următoarele știri economice și financiare din această țară:

Circulația fiduciară a Austriei a fost sporită în ultimul timp la 230 miliarde de coroane.

*

Austria a obținut în Cehoslovacia un împrumut de 500 milioane coroane ceho din care i s'a avansat 100 milioane pentru acoperirea datorilor ce are în acest stat.

Tot odată se anunță împrumuturi pentru Austria, din Anglia 2 milioane și jumătate lire; din Franța 55 milioane franci; din Italia 100 milioane lire.

*

In cercurile financiare austriace se dă ca sigură reușita României în tratativele pentru obținerea unui împrumut important pe piețele străine.

De asemenea se prevede și o apropiată creștere a valutei noastre.

In târgul de vite din St. Marx (Austria) s'au vândut 232 capete de vite importat edin România. Prețurile au variat între 850—1250 coroane pe kgr. de caren vie la boi și între 680—1390 coroane la tauri și vaci.

*

Direcțiunea căilor ferate austriace a făcut cunoscut direcțiunei generale a căilor noastre ferate că începând dela 1 Februarie, tariful de călătorie pe cale ferată a fost sporit cu 300 la sută iar tariful de mărfuri cu 150 la sută.

*

Convenția de comerț cu Jugoslavia, a fost prelungită până la 31 Iulie 1922.

*

D. Dimitriu, atașatul nostru comercial în Austria a mai făcut cunoscut ministerului de industrie și comerț că guvernul austriac a hotărât ca pentru mărfurile importate cari nu sunt impuse la plata taxelor vamale în aur, să se perceapă taxele tarifare majorate de 500 ori.

Pentru taxele în aur o coroană aur e socotită 1780 bancnote.

Paritatea coroanei hârtie față de aur se fixează săptămânal de Banca Austriei.

*

Pregătirea bugetului

Secretarii generali ai diferitelor departamente au avut la ora 9 dimineața o consfătuire la ministerul de finanțe sub presedința d-lui Vintilă Brătianu.

Ministrul de finanțe a rugat pe secretari să grăbească întocmirea budgetelor departamentelor respective astfel ca la 10 Martie, când se va ține o nouă conferință, fiecare secretar general să-i înfățișeze prima formă de buget.

După discuțiile care vor urma se vor aduce modificările cerute de ministrul finanțelor iar proiectul definitiv de budget va fi isprăvit înainte de 1 Aprilie 1922, ca la această ultimă dată să poată fi prezentat parlamentului.

Direcțiunea C. F. R. a dat eri următoare circulară privitoare la plecarea ceferiștilor pentru a legeri:

Din cauză că unii dintre funcționari la epoca alcătuirei listelor electorale își aveau domiciliul în alt oraș de cât acela unde se găsesc funcționând acum, urmează să voteze în orașul în a le cărui liste se găsesc înscriși.

Intru cât exercițiul votului e o îndatorire cetățenească și pentru ca aceast îndatorire să nu aducă stânjenire în mersul regulat al serviciului, se pune în vedere tuturor organelor conducătoare să ia toate măsurile necesare ca pe timpul zilelor de vot serviciul să nu sufere din cauza depărtărei funcționarilor în localitățile unde votează.

Exportul României

In Ianuarie 1921 s'a exportat din România: făină de grâu 205 tone, grâu 640 de tone, secară 6712 tone, orz 43.615 tone, ovăz 12.010 tone, porumb 78.687 tone, reziduri de petroleu 2065 tone, petroluc rafinat 4149 tone, benzină 1102 tone, uleiuri minerale 1761 tone, scânduri de esență rășinoasă 4269 tone, alte lemne de construcție din esență rășinoasă 451 tone, trunchiuri de brad 10 metri cubi.

In Ianuarie 1922 s'a exportat din România: făină de grâu 1541 tone, secară 516 tone, orz 22.474 tone, ovăz 10.409 tone, porumb 12.433 tone, mei 15 tone, reziduri de petroleu 933 tone, petroleu rafinat 16.176 tone, benzină 11.976 tone, uleiuri minerale 564 tone, nuele și haraci 70 tone, scânduri din esență rășinoasă 5482 tone, alte lemne de construcție din esențe rășinoase 3432 tone, lemne de construcție de steja r287 tone, lemne de construcție din altă esență foioasă 283 tone, trunchiuri de brad 75 metri cubi. Tauri 46 capete, vaci 2030 capete, boi 13.217 capete, porci 12.449 capete, ouă 1.726.949 dintre cari 331.200 au fost stricate, osânză și slănină de porc 115 tone, untură, de porc 15 tone, vinuri în orice fel de vase afară de sticle și urcioare 382 de mii 194 litri, fasole 3010 tone, sare de ocnă 2842 tone.

Cifrele sunt provizorii și cule se după rapoartele lunare ale vămilor.

Cum se va recruta clasa 1923

Consiliul der ecrutare al clasei 1923 vor recruta pentru grăniceri, jandarmi, trupa cu schimbul călare și marină, numărul de tineri prevăzuți în tabela întocmită de marele stat-major.

Consiile de recrutare sunt obligate a complecta numărul fixat, dându-se preferință tinerilor care ar dori să servească în aceste arme, dacă îndeplinesc condițiunile, iar la neajungere vor determina din ofici upe acei care trebuiesc să facă parte din aceste arme.

Pentru grăniceri se va avea în vedere art. 11 din regulamentul legii grănicerilor.

Restul tinerilor recrutați în prezența și găsiți buni de serviciul militar se vor recruta în proporția de 40 la sută pentru serviciul de 3 ani și 60 la sută pentru serviciul de 2 ani.

Al 4 expoziție internațională din Praga dela 12 până 19 Martie. Cu participarea Industriașilor în toate țările. Inlesnir pentru vizitatori din România călătoria și bagajele precum viza pașapaartelor marijirea și rezervarea camerilor la Hotel inlesnirea pentru valuta Cehoslovaca cataloage și tâlmaci cu toate dialectele limbei românești.

Trenuri speciale pentru vizitatori expoziției. Carți de legitimație, prospecte precum ori ce informațiuni se pot lua dela Director Margulies București Pasagiul Român 12 (Calea Victorie No. 53) telefon 28—79 precum și de la consulatele Cehoslovace în Galați, Cernau i și Cluj. 1512

„UNIREA"
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vârsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe, speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artistii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reușită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Mare desfacere
Articole de modă pentru dame
1238
Prețuri reduse la
GRÜNWALD și STEINER
CLUJ, Piața Unirii 12.

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Depozitul Central:
Tungsram s. a.
Cluj, Str. Kőmálaija No. 25. Telefon 201.
1290

Bitumul Matitza s. a.
Capital social Lei 6 000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09
Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolație** la case, acoperișe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

Folosește spirtul sărat „DIANA"
Nu primi imitațiuni!
1230

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilată. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mare desfacere de 1087

Jucării pentru copii

mărunțișuri, tricotage, modă pentru domni, articole de lux și de modă la:

Ludovic Albisy

Calea Victoriei No. 10.

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeșhalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

PLUGURI SCHIMBĂTORI

(sistem Rieger cu grindeul de lemn).

MAȘINI DE SEMĂNAT PORUMB

cu două rânduri sistem Rieger furnizează prompt din depozitele sale

DEPARTAMENTUL MAȘINELOR

al Reuniunei agricole S. A.

Centrala: Sibiu, Str. Sării No. 22. Sucursale: Mediaș, Piața Cetății, Sighișoara, Str. Baier 47. Hermes 5775 15½

Central

Frizer de damă și manicure

lucrează singură ori ce lucrări de păr, ondulări, spălarea părului etc. 1398

Julisca Peterfi

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 13 (în curte).

REGIA MONOPOLURILOR STATULUI DIRECȚIUNEA REGIONALA CLUJ. SERVICIUL TECHNIC,

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 15 Martie 1922 ore 10 a. m. se va ține la D-ția Regională R.M.S. Cluj srada Sincai No. 16 Serv. Tech. licitație publică pentru executarea lucrărilor necesare la depozitul R. M. S. din Diciosânmartin care să înființează cu date de 1 Apr. 1922, prevăzute în devizul și planul întocmite de Serv. Technic al Regiei.

Ofertele sigilate se vor prezînta până la ora și data mai sus arătate.

Ofertele întârziate supra: Oferte telegrafice sau întocmite nereglementar sau netimbrate nu se vor lua în considerare.

Pe plicul ofertei se va scrie: Oferta pentru executarea lucrărilor de reparațiuni și transformarea la Depozitul R. M. S. din Diciosânmartin No..... 1922.

La oferte se vor anexa recepisa despre depunarea a 5 (cinci) la suta din suma oferită la perceptorat de stat care servește ca garanție.

Se vor putea depune și efecte garantate de stat ca garanție. La oferte nu se pot alătura bani gata sau hârtie de valoare,

Ofertele înaintate nu se poat retrage, fiecare oferent rămâne obligat în decurs de opt săptămâni dela înaintarea ofertului său.

Cauțiunea acelor oferenți a caror oferta nu se va accepta se va replati numai după decidere al Direcțiunei Generală R. M. S. din București. Ofertul înaintat obliga indata pe anteprenor, iar erarul numai dupa ziua aprobarei de către Direcțiunei Generală R. M. S. București.

D-nii concurenți pot lua cunoștință deplân, deviz și condiții la Serv. Technic a Regiei în orele de serviciu. Deasemenea modelul de ofert și eventualele lămuriri. Afară de acest sunt de directiva Art. 12—83 din lege asupra contabilității publice.

1541 DIRECTOR REGIONAL.

Industria Sârmei S. A.

Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuța postală 12).

Telefon: 347.

Adrs. telegr: Ferrum.

Fabrica: Ghiriș-Arieș (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.

Produce zilnic 2 vagoane sârmă și cuie.

Tesaurul oamenilor muncitori

Spirtul sărat

TRANSILVANIA

în contra reumei, răcelei și catarului.

1540

Să capătă ori unde.

Magazinul de căpetenie

ROZSA

drogeria mare CLUJ, Piața Unirii No. 26. □

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1607

Reclama este sufletul comerțului

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

CONSTANTA—NEW-YORK

Vaporul Transatlantic de lux

Megali-Hellas

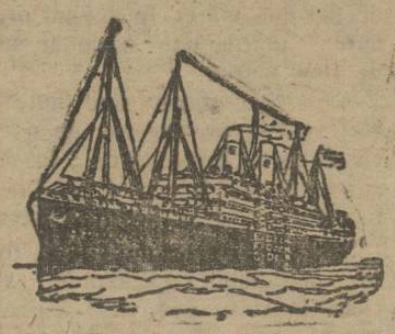

soseste la 10 Martie și pleacă la 11 Martie

din portul Constanța direct New-York.

După vaporul MEGALI-HELLAS urmează a pleca următoarele vapoare „THEMISTOCLES", CONSTANTINOPLE" și „KING ALEXANDER"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCURESTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 28.
1528 **GALAȚI,** Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Candelabre electrice

dela cele mai simple până la cele mai impodobite

Mare asortiment

De candelabre electrice dela cele mai simple până la cele mai impodobite, deasemenea tot felul de materiale călcătoare, vase de fiert, precum becuri electrice cu intensitate de 150, 110 și 220 volți se pot cumpăra la:

Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând en gros și en detail, la revânzători se dă favor în prețuri.

1446

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Doamnele și Domnișoarele care țin să aibă un obraz alb și curat să întrebuințeze în toate zilele numai

CREMA, PUDRA și SĂPUNUL

— FLORA —

Aceste produse renumite sunt cu totul nevătămătoare de oare-ce nu conțin plumb, mercur, bismut sau vre-o altă substanță vătămătoare

LAPTELE de Crin FLORA

dă o albeață uimitoare obrazului, brațelor și decolteului fără a fi vătămător.

PASTA de DINȚI BUCOL

întreține higiena gurei albește dinții și îi ferește de boală.

Representant și Depozit General

S. LINDENBERG București, Str. Stelia 23

1366

Salmă

focul necoruptibil:

e indispensabil pentru ghetele D-Voastră

1531

Probleme economice generale

ORGANIZAREA CAILOR FLUVIALE IN GERMANIA

Cu toată situaţia precară în care se găsesc finanţele sale, Germania îşi continuă îmbunătăţirea reţelei sale fluviale. Statul deşi nu-şi poate plăti datoriile din afară, cheltueşte oricât atunci când este vorba de lucrări de utilitate publică.

Toate lucrările întreprinse au un scop practic permiţând transportul materiilor prime şi a mărfurilor grele, în bune condiţiuni. Pe lângă aceste considerente de ordin economic, se are în vedere şi un interes strategic. Canalul de la Rin la Dunăre va pune în comunicaţie directă Bavaria cu regiunile petrolifere din România şi cu cărbunii din Ruhr, va furniza Europei centrale cărbuni în abundenţă şi pe lângă toate acestea va permite Imperiului să susţină un război de lungă durată ca cel din 1914—1918. Grâul românesc îi va putea veni uşor.

Aceste preocupări le-au avut Germanii încă din 1918 (Berliner Tageblatt 18 Iunie 1918).

„Cantitaea de cereale pe care România putea să ne-o procure, înainte de intrarea sa în război, nu depindea de proviziile ce le avea ci numai de posibilităţile de transport. Ar fi trebuit să capitulăm din cauza foamei dacă Dunărea nu ar fi fost o cale de transport comodă. Iusă lipseau legăturile cu basinul din Nord şi West. Pe Dunăre nu puteau circula, bărci cu abur şi şalupe aşa că cerealele româneşti nu puteau fi aduse decât până la Viena şi Ratisbona, de aci trebuiau să fie transportate cu trenul. Acest lucru a dat un nou impuls ideii canalului: Dunăre-Main, Rin şi Dunăre-Oder-Elba, care prezintă pe lângă interesul economic şi un interes strategic".

Lucrările au început din 1918, resimţindu-se mult, lipsa de comunicaţie cu estul Europei. Construcţia canalului Rin-Main-Dunăre ar costa 17 miliarde mărci, — 2 miliarde lire.

Canalul va urma aproape jumătate din parcurs, cursul sau valoarea Mainului.

Pentru cealaltă parte se foloseşte de cele două văi care străbat munţii Jura franconieni, valea Regnitz, afluen al Mainului şi valea Altmulul, afluen al Dunării.

Canalul va începe la Aschaffenburg, pe Main şi se va sfârşi la Kelheim pe Dunăre având o lungime de 775 km. cu 49 zăgazuri. Va fi completat prin canalizarea Mainului până la confluenţa cu Rinul şi cu lucrările de adâncire ale Dunărei până la Passau. Sunt şi canale derivate în jurul Ratisbonei, pentru a se evita traversarea oraşului. Lungimea căii totale astfel canalizate va fi de 406 metri. De aci şi până la zăgazul cel mai de jos dela confluenţa Mainului cu Rinul, va fi o diferenţă de nivel de 300 metri. Canalul va fi alimentat de râul Lech, cel mai abundent afluent de pe ţărmul drept al Dunărei.

Canalul este construit pentru şalupe de 1200 tone cu o lungime de 72 m. largi de 10 m., va putea primi chiar şalupe de 15-0 tone.

Canalul va avea o adâncime în axă de 5 m. 25 şi în secţiune transversală 15 m. p.

Lucrările vor fi foarte costisitoare; Germanii cred că vor uşura cheltuelile cu utilizarea energiei produsă de zăgazuri, căutând să obţină o forţă de 250.000 H. P.

Construesc în acest scop 33 centrale electrice care va alimenta Bavaria şi Wurtemberg.

Lucrările se vor face pe secţiuni. Canalul Main-Rin la Aschaffenburg este în execuţie, portul sa' inaugurat la 3 Noembrie 1921. Lucrările sunt întreprinse de o societate particulară cu un capital de 100 mil. mărci, în acţiuni ordinare şi privilegiate. Acţiunile sunt de 1000 mărci.

Acţiunile ordinare sunt luate de stat şi cele privilegiate, de particulari cu un dividend de 5 la sută şi maxim de 7 la sută. Fondul neutilizat va servi ca fond de rezervă.

După terminarea lucrărilor, toate instalaţiunile, zăgazurile, vor trece la stat, care va răspunde pentru întreţinerea lor. Instalaţiunile electrice vor rămâne timp de 100 ani proprietatea Societăţii de canalizare.

La 2050, 31 Dec., cel mai târziu, lucrările trebuesc să fie gata.

Construcţia este interesantă din punct de vedere internaţional. Anglia se interesează în special mult, construind la Colonia un adevărat port britanic, de unde va face o poartă de intrare pentru mărfurile sale, în Europa.

Au pus mâna pe toate societăţile de navigaţie de pe Dunăre, voind să acapareze şi pe cele din Ungaria şi România. Franţa nu va trebui să neglijeze această situaţie, canalul Din-Dunărea ar putea să-i deschidă noi debuşeuri.

CONŢINUTUL CONVENŢIUNEI COMERCIALE DINTRE GERMANIA ŞI JUGOSLAVIA

Convenita provizorie comercială încheiată între Germania şi Jugoslavia, conţine în cele 22 articole ale ei, condiţiunile principale după care se vor stabili în amănunt toate raporturile economice şi comerciale între Germania şi Jugoslavia.

Art. 1 stabileşte că în principiu relaţiile comerciale între cele 2 ţări nu vor fi stânjenite prin nici un fel de prohibiţiune la import, export sau tranzt. Art. 2 hotărăşte a nu se prohibi importul sau exportul, precum şi impunerea de taxe de intrare sau eşire, pentru următoarele: a) pentru obiecte, importate într'una din ţările contractante în scopuri de reparaţiuni; b) pentru ambalajurile de mărfuri, care se reîntorc în ţara din care au eşit; c) pentru probe de mărfuri. Art. 3 prevede avantajele ce se acordă reciproc în diferitele relaţiuni comerciale, iar art. 4 prevede excepţiunile. Prin Art. 6, părţile contractante îşi rezervă dreptul, luând în consideraţiune raporturile economice ce s'ar creia, să ia măsuri de prohibiţiune la import şi export, ţinând socoteală de interesele comerţului al celor 2 ţări. Art. 8 stabileşte liberul tranzit de mărfuri prin teritoriul lor. Art. 9 asigură supuşilor unuia din statele contractante, pe teritoriul celuilalt, aceleaşi drepturi; acelaş lucru şi pentru societăţile pe acţiuni şi pentru persoanele juridice. Art. 10 prevede în mod reciproc omplecta libertate a comerţului pentru toţi negustorii şi industriaşii, din partea autorităţilor statului în care trăetse. Art. 11 tratează despre scutirea de taxe vamale la importul sau exportul probelor de mărfuri. In Art. 12 precum şi în articolele următoare, amândouă părţile se declarc principial de acord a stabili ulterior înţelegeri mai în amănunt asupra schimbului postal şi telegrafic. Art. 20 prevede cazul, că atunci când unul dintre State interzice sau mărgineşte importul, atunci va da anumite avantaje altor mărfuri stabilite pe o listă specială. Art. 21 se ocupă cu întocmirea unui tribunal de arbitraj, atunci când se ivesc divergenţe între părţi. Art. 22 prevede timpul în care convenţiunea va intra în vigoare.

Acestei convenţiuni provizorii se mai adaugă încă 2 convenţiuni asupra căilor ferate şi a celor pe apă.

MORATORIUL ŞI ASANAREA ECONOMIEI GERMANE

In cercurile oficiale din Londra s'a recunoscut mai întâiu necesitatea acordării unui moratoriu pentru reparaţiunile impuse Germaniei.

Faptul, că această idee a pornit din Anglia, se explică prin aceea, că ea a fost aceea care a avut să sufere mai mult decât alte ţări de pe urma îndeplinirii reparaţiunilor de către Germania.

Prima lovitură a primit-o Anglia când, în urma convenţiunei de la Spaa, Germania a furnizat cărbune de reparaţiune Franţei, Italieti şi Belgiei.

O şi mai mare repercusiune a avut îndeplinirea reparaţiunilor asupra industriei de prelucrare a Angliei. Produsele engleze au avut să sufere consecinţele dumpingului german nu numai pe piaţa internă, dar şi pe pieţele externe de desfacere ale industriei engleze. De aci a urmat chomage-ul, care, cu începere dela criza minelor de cărbuni, a mers crescând până azi.

Toate aceste împrejurări au făcut ca Anglia să fie prima dintre ţările Ententei care să primească cererea unui moratoriu.

Primirea acestei cereri însă, e legată de mai multe condiţiuni, dintre care prima e ameliorarea valutei germane, deci suspendarea imediată de emisiuni noi. Această condiţiune Germania ar putea-o îndeplini relativ uşor, de oarece când nu va avea să plătească reparaţiuni şi va reforma sistemul său de impozite actual, ea va reuşi să-şi echilibreze bugetul.

Ridicarea valutei va produce o criză trecătoare în industria germană, care nu se va mai bucura de avantagiile dumpingului valutar, ceeace va influenţa şi asupra impozitului plătit de ea. Totuşi, bugetul statului german se va putea echilibra şi în cazul acesta cu ajutorul unui împrumut intern sau extern contractat de Stat.

In timpul moratoriului, Germania nu va înceta însă, de a plăti în natură şi aci industriaşii englezi, cer instituirea unui control asupra comerţului exterior german. Acest control va fi însă în deosebi comercial, căci interesul Angliei e să îndepărteze concurenţa germană de pe pieţele de desfacere ale Angliei. Ei plănuesc astfel îndreptarea produselor furnizate în plata reparaţiunilor pe pieţele Orientului, în special Rusiei şi pe pieţe secundare, greu de câştigat cum ar fi coloniile.

Dacă controlul financiar ar deveni cu modul acesta şi un control economic el ar contribui nu la întărirea, dar la slăbirea puterii economice a Germaniei.

Cautăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.

Administraţia ziarului.

In atenţiunea exploatoarelor industriale şi exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:

Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.
Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăţi potrivit şi pentru încălzirea locuinţelor, tot calitatea aceasta şi de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt şi cărămizi cărbune brun de ocnă şi în bucăţi având 3400 calorii,
Despre vagoane şi permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurban: 130
Anton Reck şi Soţul mari comercianţi de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

Cele mai moderne costume şi paltoane de dame moda engleză şi franceză după moda cea mai nouă execută cu preţuri avantajioase
Salonul de modă alui Wartenberg
Cluj, Calea Victoriei 13 1275
fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie Fraţii Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu promt.

„Intercontinentale"
Soc. An. de Transport şi comunicaţie fost: S. şi v. Hoffman
Centrala: Triest.
Sucursala: Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 6
Adresa Telegr. „Intercont." Telefon No. 622
Transporturi de ori ce articole în mic şi în vagoane complecte în ori ce direcţie a ţării şi în străinătate. Legatură promptă săptămânală între Wiena—Budapesta—Cluj şi Brum-Bratislava—Cluj. 1488

„Agronomul"
Institut de Asigurare S. p. a.
Sediul proviz. în Arad, mai târziu în CLUJ.
Reprezentanţii generale: Arad, Braşov, Cluj, Oradea-Mare, Târgul-Mureş, şi Timişoara.
Se ocupă cu tot felul de asigurări. Colizaţii reduse. Condiţiuni foarte avantagioase şi moderne pt. obl. Stă afară de cartel şi astfel poate să preia pe răspundere proprie şi asigurări executate la alte Instituturi pe timp mai îndelungat. 1444

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerţul şi industria alimentară a cărnii.
Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga Românie, având centrala la Bucureşti şi prima sucursală la
CLUJ, Strada Londra No. 29
In ambele sale magazine din CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 şi Piaţa Mihai Viteazul No. 7
se găsesc zilnic: carne, slănină şi untură în cantităţi mari şi de prima calitate; cum şi diferite produse de carne: proaspete, sărate şi afumate, preparate în sistem de Praga.
1149
Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde şi diferite patiserii şi gelatine cu carne

Abonamente
pentru
ziarul „Infrăţirea"
se primesc la
LIBRARIA
„Cartea Românească"
Piaţa Unirii 7.

Tipărit cu masina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice Cosinzeana S. Clui

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 461 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Miercuri 8 Martie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb „Transilvania" Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 Director: D. TOMESCU Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Scrisoare deschisă către dl. Iuliu Maniu

de **dr. George Leon**
prof. universitar.

Onorate Domnule Maniu.

Ca unul dintre aceia cari au dorit colaborarea partidului liberal cu partidul Național-ardelean, îmi iau libertatea de a face câte-va observațiuni, privitoare la conducerea partidului național, pentru a se vedea cine înăsprește raporturile și cui se datorește starea nenorocită a lucrurilor de astăzi.

Este de sine înțeles că deosebirile de principii și program dintre partide își găsesc manifestarea cea mai vie în luptele ce se dau pentru înfăptuirea acelor principii sau programe. In țeleg ca luptele dintre partide să ieà chiar un caracter mai pronunțat, întru cât e greu să înfrânezi patimile pe stăpânesc sufletele.

Ceia ce însă este suprinzător pentru orice bun român, este că patima politică a partidului național, a depășit hotarele unei lupte firești, luînd un caracter anti-național. Această politică rezultă din activitatea membrilor marcanți ai partidului național cari ,în discursurile, interviurile, articolele și propaganda lor electorală, dovedesc că atitudinea lor nu este alta de cât expresia fielă a programului politic al partidului național de sub conducerea Dvs.

Destul numai să vă citez câte va fapte pe cari știu că Dvs le cunoașteți, pentru a înțelege motivul principal al scrisoarei acesteia:

1) La venirea noului guvern în fruntea țărei, ziarul oficial al partidului național a apărut în chenare negre, ca semn de doliu, ca și când ar fi fost vorba de o întoarcere la vechiul regim al stăpânirii ungurești.

2) Oamenii Dvs. au afișat pe străzile orașului, manifeste pline de otrava desbinărei, prin care cu rea credință au afirmat că D-l Bratianu a împuscat țăranii și că liberalii au venit să subjuge Ardealul, fără ca partidul național să fi dat un comunicat prin care să dezaprobe aceste procedee, cu atât mai mult cu cât toate aceste infamii se terminau cu cuvintele: Trăiască partidul național.

3) D-l Dr. Socol, candidatul oficial al partidului național (în 2 locuri, pentru a-și asigura mai ușor reușita) în discursul său din Octombrie a. c. ținut la Redută, a declarat că avem o armată de slăbănogi și o justiție venală și și-a permis a se atinge de lucrurile cele mai sfinte ale neamului nostru, vorbind de înfrângerea dela Turtucaia și Sibiu, căutând prin aceasta să micșoreze prestigiul victoriei care a adus Unirea, fără ca partidul național să fi arătat că se desolidarizează cu această declarație.

4) Interviewul d-lui Erdely, [illegible] „Ellenőrök" afirmă cu o lipsă de conștiință românească revoltătoare, că noi cei din vechiul regat, suntem neam de țigani și de greci, terfelind prin aceasta tot ce sufletul românesc de dincolo a arătat că are mai bun, prin jertfele sutelor de mii de vieți închinate unirei tuturor românilor.

5) Intreaga propagandă electorală ce o face azi partidul național nu este de cât o continuă și odioasă încercare de-a asmuți Ardealul împotriva vechiului Regat. Prin manifeste, ziare și agenți electorali se seamănă ura și dezbinarea între frați și aceasta la sate, unde este mai multă nevoie de cultură și lumină. Nu a venit nici unul din membrii partidului național cu cuvinte de pace și frăție, încît, în unele locuri mi-a fost dat să văd țăranii cari erau nedumeriți dacă suntem sau nu de acelaș neam. Nu credeți Dvs, că luptele dintre partide nu trebuesc transformate într'o luptă de învrăjbire între frați? Vreți, Domnule Maniu, ca românii din Ardeal să se închidă în cușca regionalismului și să privească printre zăbrele cu ochi de tigri la frații de peste munți? De aceia, am surpat Carpații între noi și de aceia s'a adunat poporul ardelean la Alba-Iulia, ca acuma să ne închidem fiecare în hotarele noastre provinciale?

Cred că toate acestea sunt motive, pentru care partidul național, după faptele lui glorioase din trecut, va umple cu pagini negre primul capitol din istoria României întregite, pentru că nu va fi cronicar obiectiv al vremurilor de azi care să nu scrie că partidul național a împiedecat unirea noastră sufletească printr'o violentă luptă de ambițiuni personale.

Am căutat, Domnule Maniu, să vă scriu aceste rânduri, cu credința că veți înțelege și dvoastră că nu pe ură și învrăjbire putem clădi puterea și fericirea României Mari.

Dr. George Leon
Profesor Universitar.

Știrile zilei

Varșovia. — Din cauza conflictului dintre guvern și delegația din Vilna, guvernul polonez și-a dat demisia. Șefii partidelor politice, s'au întrunit azi pentru ca să aplaneze situația.

Roma. — De Nicola președintele Camerei italiene, a demisionat.

Londra. — Azi s'a deschis conferința experților.

Un indemn

Calul de bătae al opoziției în deșanțata propagandă de alegeri făcută în vechiul regat și aci, în Ardeal, a fost presupusa impopularitate a partidului liberal în opinia publică de dincolo. Rezultatul alegerilor dela Senat este cea mai formidabilă desmințire a acestei aserțiuni și care califică în mod cum nu se poate mai drastic, calomniile opoziției.

Poporul românesc din vechile granițe, care cunoaște activitatea de decenii a partidului liberal, a răspuns iluziunilor cu care se nutreau și încă se mai nutresc dușmanii liberalilor, printr'o unanimă aderare la programul actualului guvern, așa cum nici-o alegere trecută pe baza legei electorale cenzitare n'a mai făcut-o. Insăși presa opoziției recunoaște dezastrul la care a adus-o socoteala greșită făcută pe spinarea conștiinței publice de din colo. Unele ziare, de sentimente naționale dubioase, ajung până la a insulta poporul care nu a luat în seamă elucubrațiunile lor și-a votat pe capete listele liberale. Insulta însă nu prinde după cum n'au prins temenelile. E ușor a scuipa acolo unde ai mâgulit, însă greutatea cea mare e să dovedești necesitatea și eficacitatea principiului în numele căruia te adresezi maselor și le ceri adesiunea.

Din rezultatele de până acum, concluziunile la care se ajunge, sunt nespus de triste pentru partidele din opoziție. Lupta lor care numai dreaptă și blândă n'a fost, n'a găsit nici-un răsunet în logica și sentimentul mulțimii. Ar fi o nerozie să se creadă că acest rezultat s'ar datori presțunilor exercitate de administrație, care nu permite nici o abatere. Ar trebui atunci ca să se considere falsificatori toți magistrații țărei cari au prezidat alegerile, ar trebui să se condamne ca trădători față de țară toți flăcăii cu arma la umăr cărora li s'a dat consemnul ca să păzească urna cu prețul onoarei lor. Faptul real și demn de-a fi adânc meditat de fruntașii partidului național și mai ales de acei ardeleni cari se mai îndoiesc încă de adevăr este că partidul liberal posedă în cel mai înalt grad încrederea țărei. Programul său de urgentă consolidare a statului, pentru revenirea la normal și restabilirea armoniei sociale în cadrul noilor granițe, a întrunit unanimitatea voturilor opiniei publice de dincolo de Carpați. Vol, ardeleni, la cari cuvântul adevărului poate că nu străbate tot prin pânza de calomnii și minciuni întinsă de fruntașii partidului național, urmați îndemnul fraților voștrii de dincolo, țărani și orășeni. Înțelegeți acum că partidul care a făcut România mare, care a întemeiat democrația țărănească și care a adus ordinea morală, e singurul care poate reface și țara. Aceasta să fie steaua care să vă călăuzească pe drumul la urne. Noi nu vă cerem decât să faceți bloc de granit cu țărănimea de dincolo împotriva democrației demagogice ce vrea să ducă țara în prăpastie.

Estinderea Micei Antante

— Statele din estul Europei Centrale vor forma un bloc de 70 milioane oameni — Ce urmărește noua înțelegere — România la conferința preliminară de la Londra

Evenimentele externe din estul Europei centrale, în urma întrevederilor diplomatice dela București tind să ia un curs hotărâtor în ceea ce privește atitudinea acestor state la conferința dela Genua.

E vorba de o nouă constelațiune a statelor din estul Europei Centrale, care vor forma un bloc cuprinzând 70 milioane locuitori, de a căror voință marile Puteri vor trebui să țină seama în rezolvirea chestiunilor europene la ordinea zilei.

Noua constelațiune de state va urma politica Micei Antante și se crede că va constitui un bloc, nu numai în vederea conferinței dela Genua, ci ea va continua și după această dată să facă o politică care să asigure liniștea în Europa Centrală.

D. Nincici ministrul afacerilor streine a Jugoslaviei a făcut următoarele declarații în această privință:

„Asupra tuturor chestiunilor discutate cu prezidentul consiliului de miniștri al României d. Brătianu și ministrul afacerilor străine, d. Duca ,am ajuns la o promptă înțelegere.

„La București au fost puse bazele unei grupări politice între patru puteri din Europa Centrală, reprezentând aproape 70 milioane locuitori. Țara noastră, cu România, Cehoslovacia și Polonia, reprezintă în Europa un factor de care trebue să se țină seama.

„Nu mai e vorba de Mica Antantă, căci s'a desvoltat într'o „quadruplă Antantă". Primul pas de acțiune comună al quadruplei Antante va fi conferința experților economici și financiari, fixată la Belgrad pentru luna Martie. Această conferință va stabili linia de conduită comună în chestiunile financiare și economice cari vor fi discutate la conferința dela Genova".

Conferința Micei Antante se va întruni la finele săptămânei viitoare, la Belgrad. Data exactă a întrunirii nu este încă fixată, dar se crede că azi sau mâine d. Benes se va duce la Belgrad. Guvernul din București va fi reprezentat la această conferință fie de ministrul afacerilor străine fie de d. I. I. C. Brătianu.

Conferința experților Micei Antante se va întruni zilele acestea tot la Belgrad.

Marile Puteri au fost informate în chip lămurit, de către d. Benes prim ministrul Cehoslovaciei, asupra intențiunilor Micei Antante cu privire la conferința dela Genua.

Cu ocazia reîntoarcerii d-lui Benes la Praga ziarul „Cas", organul d-lui Benes și al lui Massaryck, face să reiasă importanța unei acțiuni comune a Micei Antante la Genova. Ziarul ceh remarcă că presa franceză și-a manifestat adesea dorința de a vedea pe reprezentanții Micei Antante la conferința experților aliați dela Londra, dar că Marea Britanie ar fi refuzat acest lucru.

In legătură cu ținerea unei conferințe preliminare la Londra la care va participa și România ziarul „Le Temps" reamintește că planul care va fi adoptat de comitet va servi de instrucțiuni pentru experții francezi la întrunirile experților interaliați convocați la Londra pentru săptămâna viitoare, unde va fi revizuit programul technic ce se va susține la conferința dela Genova.

La întrunirea interaliată dela Londra vor participa delegații Franței, Marei Britanii, Italiei, Japoniei și Belgiei, reprezentanții acreditați la Londra ai Poloniei, Jugoslaviei, României și Cehoslovaciei.

Cu privire la întrevedera dela Boulogne, dintre d-nii Poincaré și Lloyd George, ziarul „Les Debats" anunță următoarele:

Nu este sigur că programul dela Boulogne să fie, din toate punctele, primit favorabil de unele state, — Polonia și România, State baltice de exemplu — cari ar putea fi oarecum îngrijorate constatând că tratatele ce le-au iscălit nu sunt dinainte excluse din discuțiile dela Genova. Totuși pare probabil că dacă între Franța, Anglia și Italia intervine un acord definitiv, nu se va manifesta nici o opoziție radicală nici pentru data, nici pentru ordinea de zi a conferinței. In afară de aceasta, de acum până în luna Aprilie, guvernele cari cred că au de obținut oarecari preciziuni și câteva precauțiuni de luat, vor avea vremea să se înțeleagă în această privință cu cabinetele aliate cari vor fi desigur gata să dea toate garanțiile proprii să înlăture anumite pericole.

Din cuprinsul celor publicate de ziarul francez, reesă lămurit că la Boulogne nu s'a luat o hotărâre precisă în ceeace privește necompetința conferinței dela Genua de a revizui tratatele încheiate după război și tocmai din această cauză presa franceză își exprimă îngrijorarea că România și Polonia se vor arăta nemulțumite la Genua.

In orice caz noua înțelegere a statelor din Europa Centrală, e de natură ca să înlăture orice temere din partea țărilor, că interesele lor vor fi știrbite prin revizuirea tratatelor.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Propagarea culturii franceze

— O adresă oficială de mulțumire —

Când s'a luat în primire biblioteca seminarului de l. franceză a Universității noastre din Cluj, s'au observat mari lacune în conformarea ei: Texte esențiale pentru studiul limbei și literaturei franceze lipseau, pe când romanele moderne și operele așa numite „badines" erau în abundență.

Din pricina deprecierei leului era imposibil să se complecteze în scurt timp acea bibliotecă, absolut necesară studenților dela Facultatea de litere.

Statul Francez prin Serviciul Propagandei din Ministerul afacerilor streine și prin Serviciul expansiunei universitare și științifice în streinătate al Ministerului de instrucție publică, a ținut și de data aceasta să arate prețul ce-l pune pe relațiile cât mai cordiale dintre Franța și România. Mulțumită dlui Le Téo, șeful Misiunei universitare franceze în România, dlui Mouille consulul Francez în Cluj, dlui profesor Racoviță care lucrează cu atâta râvnă și atât succes la strângerea legăturilor dintre cele două țări surori, făcute să se înțeleagă, am putut obține pentru biblioteca seminarului un număr de peste 700 volume franceze, texte și studii, a căror valoare trece de 15.000 franci, adică 150.000 lei, cel puțin.

Iar vara trecută cu ocazia excursiei făcută în Franța de profesorii ardeleni, ni-s'au promis de Serviciul Propagandei din Ministerul afacerilor streine din Paris un număr de biblioteci franceze ambulante pe lângă liceele române din Ardeal.

Aducând toate aceste lucruri la cunoștința marelui public pentru ca să se vadă prin fapte cum înțelege Franța să-și arate simpatia pentru noi, și pentru Ardeal în special. Facultatea de litere mulțumește și pe această cale Statului Francez și persoanelor mai sus numite, și-i asigură de recunoștința vie a studenților Universității din Cluj

Decanatul.

Iubileul lui Edison

Marele inventator Thomas Edison, la 12 Februarie a împlinit 75 ani de viață. Cu acest prilej numeroșii săi aderenți au aranjat în cinstea lui serbări mari, nu numai în cercurile mai intime ale funcționarilor săi, ci în toată America, țara lui de naștere.

Nu încape îndoială: Edison a meritat această sărbătoare. Cariera și-a început-o în niște împrejurări într'adevăr grele. Tatăl său mare comersant de cereale bancrotează tocmai când ar fi avut mai mare nevoie de sprijinul lui. Micul Thomas Edison nu disperă, ci abia având 12 de ani se face vânzător de ziare. Din vânzător în curând se face editor de ziare și însetat de știință se pune cu totdinadinsul pe citit. Înzestrat cu un mare spirit pratic, începe să se ocupă de lucruri pratice. Între toate științele mai multă atragere are pentru fizică, și în deosebi pentru electricitate. Stăruințele lui nu au rămas fără rezultat. Invențiunile lui mai ales pe acest teren se succedă una după alte cu o repeziciune uimitoare. Așa telegrafia dublă și cuadrublă, care face posibil să se poată da deodată câte două ori patru telegrame pe același fir; apoi, deja în 30 Oct. 1879. în casele lui Edison luminează primele becuri electrice. Dela 1868 până la 1900 a înaintat cu mai puțin de 900 petiții de brevetare iar când a împlinit 70 ani, avea deja brevetate 2000 de inventii, între cari e și microfonul, fonograful și schiopticonul.

Edison așa dar e unul din cei mai tipici reprezentanți ai americanismului și e una din cele mai evidente dovezi a faptului, că la ce poate ajunge un om stăruitor.

*

Im prezent Edison a trimes un chestionar tuturor personalităților financiare din Statele-Unite, pledând în favoarea demonetizării aurului și a înlocuirii lui prin evaluarea izvoarelor naturale din toate țările, ca bază a unei noui monede.

Premiile literare din Franța

Editorii parizieni revoltați

De câteva zile editorii parisieni sunt în plină revoltă. Anglogrecul sir Basil Zaharoff, care e privit de parisieni, ca un adevărat Mecena, a instituit un premiu „Balzac", de 50,000 franci, care să se dea pentru cel mai bun roman.

Imediat după ce se cunoscu acest fapt, editorul Bernard Grasset, adăuga și el la acest premiu 10,000 franci, cu condiția ca romanul premiat să se tipărească de către el.

Ceilalți editori socotiră aceasta ca o manevră de concurență și hotărâră să boicoteze pentru totdeauna pe orice scriitor care ar tipări ceva la Grasset.

Amenințarea aceasta avu efectul, că Grasset își retrase pretenția de monopol.

Cu această ocazie a venit în discuție publică rolul premiilor pentru literatură. Se constată ca prin premiile Goncourt, s'au făcut cunoscute multe talente literare alese. Ultimul premiu Goncourt a fost acordat scriitorului Réné Maran, care în romanul Batanola, descrie viața Negrilor.

Din cauză însă, că la începutul acestui roman, în prefață, se critică cu asprime politica colonială a Franței, ediția a II-a n'a putut fi tipărită decât în Anglia.

Voiți serviciu prompt și lemne bune?
Comandați numai la Depozitul de Lemne
FRENKEL
(Fost Janovitz) Cluj, Str. Aprinjoarelor 13.
Telefon 127 și 264.

ECOURI

Moartea lui Bataille

Henri Bataille de 15 ani încoace era, împreună cu Henri Berenstein, autorul dramatic cel mai favorit al publicului parișian.

Debutase de tânăr cu poezii foarte apreciate și cu poeme dramatice, ca de pildă „Un songe d'amour" jucate la comedia franceză.

A scris o serie triumfală de piese a căror faimă a trecut în toată lumea și dintre care multe s'au jucat și la noi.

Dintre ele vor rămâne desigur pentru teatru „La femme nue" (Modelul, „Marșul nuptial" „Maman colibri", „La vierge folle". Fecioara rătăcită).

Poseda technică teatrală într'un grad incomparabil și descria amorul intens până la nebunie, ca nimeni altul în teatrul contimporan. Din această cauză a avut dese conflicte cu critica dramatică care îi imputa că pune în scenă pasiuni exagerate.

Chiar în timpul din urmă se găsea într'o vie polemică cu Adolf Brisson, criticul de la „Le Temps" în jurul ultimei sale piese, care se joacă cu mare succes la Paris.

Cu moartea lui Henri Bataille, încă tânăr dispare unul din cei mai puternici autori dramatici ai timpului.

Ex-kronprințul își publică memoriile

Se anunță publicarea unei cărți al ex-prințului moștenitor al Germaniei.

Această carte e o auto-biografie. în care, ex-kronprințul își povestește copilăria, tinerețea și maturitatea sa și face o dare de seama detailată a anilor critici cari au precedat războiul precum și fapte din războiu.

El scrie atât din punct de vedere politic cât și din punct de vedere militar.

Cartea va fi publicată la Stuttgart și se vor face simultan traduceri în franceză, engleză, spaniolă și olandeză.

*

„Serviciul parlamentar socialist" scrie. cu ocazia publicării apropiate a memoriilor ex-kronprințului, că demonstrațiile acestia tind să prepare întoarcerea sa în Germania.

Prințul Friederich-Wilhelm ar dori în adevăr să se stabilească la Pels, lângă Breslau. El evită Berlinul și vecinătățile sale, pentrucă prezența sa să nu dea loc la manifestațiuni politice.

Biblia lui Luther

Muzeul din Leipzig pentru cărți și documente, care se găsește în mare lipsă de bani, intenționează să vândă biblia lui Luther, care este socotită printre tezaurele cele mai de preț ale muzeului. Olanda se oferă a cumpăra această biblie pentru muzeul statului din Amsterdam pe preț de 10 milioane mărci.

Arta și astronomia în epoca preistorică

D-rul Baudoin, un eminent cercetător francez în ramura preistoriei, descopeitorul pietrelor gravte reprezentând constelația „Carului Mare" — a găsit de curând alte noui pietre preistorice, purtând gravura unei alte constelațiuni tot așa de vizibile: „Pleiadele".

D. Bigourdan, celebrul astronom francez, care a anunțat această descoperire Academiei de științe din Paris, a făcut observațiunea că Pleiadele de pe pietrele preistorice numără zece stele, pe când astăzi numai șapte se pot vedea cu ochii liberi. E adevărat însă, că pe înălțimile munților, unde atmosfera e mai limpede, se pot vedea ușor cele zece stele din Pleiade, gravate de oamenii preistorici.

De unde trebue să deducem că sau acești „graveuri" primitivi contemplau de ordinar, stelele de pe locuri înălțate, sau atmosfera globului nostru era atunci mai limpede ca astăzi, sau că strămoșii noștrii aveau ochii mai ageri decât ai noștri, sau, în sfârșit, că în cursul nenumăratelor veacuri pe cari, creațiunea le-a pus între noi și aceste prime fiugri astronomile, trei din stelele „Pleiadelor" și-au pierdut din strălucire.

FOIȚA ZIARULUI „ÎNFRĂȚIREA"

Giovanni Verga

La începutul anului acesta s'a stins într'o uitare nedreaptă marele romancier, Giovanni Verga.

Primul roman l'a scris la 17 ani. Acesta a trecut neobservat, dar următoarele au obținut mai mult succes. Lucrarea cea mai caracteristică din această epocă este Eva, în care descrie dragostea pătimașă a unui pictor exaltat pentru o dansatoare fizică. Acest roman publicat în 1873 ar fi putut apărea cu 20 sau 30 de ani mai în urmă. Personagiile și filosofia dintr'ânsul sunt contemporane eroilor și ideilor lui Victor Hugo, Musset, George Saud. In vremea lui, romantismul era o originalitate. In 1873 nu mai era decât o zdreanță.

Verga ar fi rămas necunoscut dacă n'ar fi publicat decât romanul acesta. Din fericire el a mai scris și I. Malavoglia, Vagabondaggio, Cavalleria rusticana, la Lupa. Și aceste lucrări naturaliste, sau cum se spune în Italia veriste, îmbracă toate caracterile clasice care asigură nemurirea.

Verga nu iubea școlile literare.

Artist în toată accepțiunea cuvântului, cu naturalețea și spontaneitatea ce le implică vocațiunea artistică, nu putea suferi discuțiunile teoretice.

La început însă făcuse și el teorii.

Teoretizează prea mult și în prefața ciclului Vinti, serie neisprăvită care trebuia să fie un monument cu puțin mai vast decât Les Roujon-Macquart și alui Zola.

In 1881, Verga a publicat I. Malavoglia, prima parte a ciclului Vinti. Această carte în care dispare cu totul orice urmă de sistematizare și abstractizare, reprezintă cel mai bun produs al verismului în Italia.

In 1881, când a apărut volumul se vorbea mult de artă socială, cuvântul socialism intrând cu forță în vocabular „Romanul Malavoglia, scrie autorul, cum trebuie să se desvolte primele aspirații spre o viață largă precum și a tulburării pe care o provoacă într'o familie care a trăit până atunci fericită, avântarea vagă spre necunoscut, — avântarea spre o viață mai largă a familiei de pescari sicilieni pe care o descrie Verga în Malavoglia și a reușit.

Malavoglia e o carte tristă și întunecată.

Lipsită prin recrutare de cel mai tânăr și mai activ membru al ei, familia Malavoglia din Aci-Treffa în Sicilia caută să-și îndrepte sărăcia printr'o lovitură îndrăzneață.

Șeful familiei, bătrânul Padron N. Toni cumpără o grămadă de lupini pentru a-i revinde cu folos înzecit, dar barca să înecă împreună cu unul din fii.

Iată-i încărcați cu o datorie de care nu se vor scăpa toată viața. Cu toată munca lor nu vor scăpa de mizerie. Odată cu sărăcia, intră și vițiul în familie. N. Toni fiul, întors dela oaste pleacă în streinătate să-și refacă viața. Se întoarce mai sărac și mai nenorocit. Atunci începe a bea și împreună cu alți derbedei se ocupă cu contrabandele. Surprins omoară pe jandarm.

E condamnat la închisoare.

Fetele cari până atunci rămâseseră cinstite ajung rău. Desperat bătrânul Padron N. Toni moare într'un spital, fără a-și fi putut realiza visul de a intra cu fruntea sus în casa unde și-a petrecut tinerețea.

Romane în felul acestora s'au publicat de la 1881 în toate țările, da, pentru a aprecia just Malavaglia, nu trebe ca să uităm că acest roman atunci când a apărut era nou și îndrăzneț. Acest subiect dureros și cam întunecat, Verga l'a tratas cu o măestrie incontestabilă. Stilul lui Verga e de o plasticitate; de o subrietate care nu sunt egalate.

Verga ca și majoritatea contemporanilor săi a făcut pe imposibilul. Opera de arta perfectă, pretinde ei, trebuie să dea impresia că „s'a creat singură că a răsărit și crescut spontan ca un fapt natural, fără a avea nimic comun cu autorul ei"

Acest ideal, Verga nu l-a realizat în aceiași măsură ca Flaubert și Le conte de Lisle. Giovani Verga care a îndurat multe a avut nenorocirea de a fi creat capo-d'opera Cavalleria rusticană și a permis ca ea să servească ca temă cunoscutei lucrări muzicale. Nu's a inventat o muzică mai în contrast strigător cu literatura lui Verga decât opera Cavaleria rusticană.

Concizîunea, calitate de care nu se prea bucură italienii, e poate meritul capital și se retul frumuseței nuvelei amintite. E minunată concizîunea din această nuvelă de câteva pagini, din care nu pot scoate proză.

Nu se mai citește I. Malavoglia, la Lupa Rosso Malpelo, dar lumea se duce să asculte Cavalleria rusticană a cărui afiș amintește publicului numele lui Verga.

De zece ani acest nume nu mai apărea decât acolo.

Giovanni Verga care avea sufletul de boer mare plictisit se resemnase cu această farsă a destinului literar!

IN CHESTIUNEA Academiei Agricole din Cluj

— Dreptatea s'a făcut —

Se știe, că în Octombrie trecut, în urma unui raport al directorului cu delegație, d-l M. Șerban, Ministrul Agriculturii de atunci, d-l C. Garofild, a scos la concurs catedrele a șase profesori, definitiv numiți cu decretele Consiliului Dirigent de la Academia Agricolă din Cluj.

Deși, aceste numiri au fost întărite prin Decretul-lege Nr. 1462 din 2 Aprilie 1920, care prevede că „numirile făcute de Consiliul Dirigent și șefii de resort au aceiași putere ca și celelalte numiri de funcționari ai Statului" d-l C. Garofild s'a încrezut în spusele și scrisul d-lui Șerban, care în interesul de-a ocupa catedra prietenului său, C. Martinovici, nu s'a jenat să inventeze tot soiul de „neregului la numirea profesorilor."

Un alt ministru, cu mai mult cap și cu mai puțină patimă, ar fi cerut d-lui Șerban să-i arete textul de lege din care să se vadă modul de recrutare al profesorilor, să examineze operațiile de numire, să consulte advocații Ministerului și pe urmă — dacă constata neregulă — să anuleze numirile și să scoată catedrele la concurs. D-l C. Garofild a avut încredere în d-l Șerban și a pornit înainte cu ochii închiși, ca un ... cal „les yeux bandés" de teamă, par'că, să nu descopere că profesorii au dreptate. Nici nu i-a primit în audiență.

D-l Garofild — cum sună a Fanar — uitând că e ministru în România democratică s'a mulțumit cu convingerea ce i-o formase la un dejun copios, consilierul său ... technic, d-l Șerban, încât a publicat concurs, a numit comisiuni, Domnii de la Cluj au mers la București, cei de la București au venit la Cluj — cadril pe punga Statului — diurne, drum de fier, vagon de dormit — peste o sută de mii de lei cheltuiți — pentru ca d-l Șerban — director fără să fie profesor — doctor în Economie politică, să obție catedra de Economie rurală și estrimațiuni agricole! ... Ba, ca să fiu exact, în acest cont, intră încă doi profesori și doi conferențiari, numiți la catedre ce nu erau în litigiu.

Profesorii, cari se știau bine numiți nu s'au prezentat la concurs, ci au făcut recurs în Casație în potriva ilegalității Ministerului.

La 31 Ianuarie a fost termenul de judecată. Ce păcat că d-l Garofild nu mai era ministru! Din cele două sute de pagini ale dosarului, compus de domnul Șerban, advocatul Ministerului de Agricultură n'a putut desprinde un fapt juridic, de care să se folosească în Casație.

„Neregulă la numire, pe cari nu le precizează și mai ales, nu le dovedește, considerațiuni sentimentale, ponegriri și invenții, create de o imaginație bolnavă — d-l Șerban a citit misterele din New-York — fără măcar, să alăture la dosar — lucru principal — textul de lege în baza căreia funcționează Academia și din care să se vadă modul de recrutare al profesorilor.

Ministerul găsindu-se, prin urmare, în condițiuni inferioare față de dreptatea profesorilor, a decis anularea scoaterii catedrelor la concurs cum și a lucrărilor comisiunilor de examinare reîntregând pe profesori în toate drepturile lor. Decretul regal s'a publicat în Monitorul Oficial de Miercuri 1 Martie c.

Cum rămâne cu d-l Șerban? Directorul, care a făcut rapoarte false, a indus Ministerul în eroare angajându-l într'un proces ușor de pierdut, care a făcut intrigi micșorând prestigiul profesorilor, nu mai poate rămâne, mai departe, în fruntea școalei.

Dacă ar avea puțin obraz — nu talpă dela Kirschen — s'ar retrage înainte de-a fi înlăturat ca un funcționar abuziv.

Eu nu mă gândesc să-i iau locul. Numai cei legați la ochi n'au văzut, în lupta, ce-am dus o împotriva d-lui Șerban, decât vanitatea mea de-a ajunge director. Se înșală.

Eu am luptat împotriva d-lui Șerban pentru că am convingerea că este nul și leneș, îngâmfat, rău și necinstit. Nu are, deci, nici calitatea, nici autoritatea morală de-a conduce o Academie.

Avem toată încrederea că actualul ministru, d-l Al. Constantinescu — care ne-a dovedit că este drept și înțelept — va rezolva și această chestiune.

Prof. A. Petrescu.

Presa „democratică" și votul universal

Când, după prima aplicare a votului universal, ne-am trezit cu viața noastră politică invadată de oameni cari n'aveau nici o chemare pentru sarcina de a guverna, nimeni, atunci, nu s'a gândit să vadă în acest rezultat un motiv de îngrijorare în ce privește cultura și pregătirea politică a maselor țărănești. Dimpotrivă, fiecare aventurier svârlit pe neașteptate la conducerea țării era privit ca un reprezentant al democrației triumfătoare, iar votului universal i se recunoșteau puteri miraculoase menite să ne arunce dintr'odată în paradisul tuturor fericirilor sociale.

Și alegătorul și alesul erau deopotrivă de proslăviți de presa așa zisă democratică, cel dintâi pentru că se dovedise revoluționar în mânuirea dreptului de vot, cel de al doilea pentru că, prin el, se exprima spiritul democratic al vremei. Ba, mai mult: cu cât țăranul alegător se arăta mai robit de puterea semnelor, trântind ștampila pe o listă de al cărui rost politic era cu desăvârșire strein, și cu cât cei aleși erau mai nepregătiți ca cultură și mai puțin chemați să lupte cu problemele și grențățile de după război, cu atât și votul universal se bucura de mai multă încredere din partea presei „democratice".

Astăzi însă, când rezultatul alegerilor pentru Senat a dovedit că țărănimea, desmeticită, înțelege să șteargă dintr'odată toate greșelile făcute până acum și să asigure țării, prin votul ei, o guvernare cinstită și serioasă, aceiași presă „democratică" vine să declare că masele noastre țărănești nu sunt încă coapte pentru votul universal și că partidele au datoria să lucreze de acum înainte pentru cultura și educația politică a poporului.

Așa, de pildă, ziarul „Lupta" mărturisind că „nu suntem copți pentru votul universal", scrie următoarele cu privire la datoria partidelor: „Votul universal nu este un scop, el nu este niciun panaceu, ci este un mijloc, o armă, mânuirea căreia trebuie învățată. De aceia nu e suficient ca în timpul alegerilor, în genere scurt, partidele democratice să se agite, împărțind manifeste, lipind afișe sau ținând ici colo câte o întrunire, ci datoria acestor partide este ca în tot timpul, dela o alegere la alta, să lumineze masele electorale, să le desvolte conștiința cetățenească și să le obișnuiască a discerne opiniile și interesele politice".

Și același lucru îl găsim spus și în celelalte gazete care pretind că reprezintă democrația. „Adevărul", „Luptătorul" și „Neamul Românesc", — toate se întrec în a recunoaște datoria pe care o avem de a lucra serios și sincer pentru educația votului universal. Dar lucrul acesta trebuia spus după cele dintâi rezultate ale aplicării votului universal, iar nu acum, când masele țărănești fac tocmai dovada strălucită a unei reale maturități politice. Căci presa așa zisă democratică a lingușit votul universal în cele mai primejdioase din rătăcirile lui, pentru a-l mustra astăzi când el se înfățișează scuturat de toate greșelile dela început și gata să sprijine o serioasă politică de realizări.

Guvernul

și muncitorimea din Ardeal

Duminecă în 26 Februarie la adunarea muncitorilor din Brad, Țebea, Mesteacăn și jur. D-nii Miniștrii Alex Constantinescu, ministrul Agriculturei și General Văitoianu ministru de Interne au declarat mulțimei de muncitori următoarele:

1. Vor desăvârșit în Ardeal și Banat reforma agrară care este întârziată, dând fiecărui țăran dela munte pășune".

2. „Vor îmbunătăți starea muncitorilor, făcându-i să participe la beneficiile realizate de patroni la sfârșitul fiecărui an".

3. „Se vor îngriji de școli și biserici".

4. „Vor căuta să micșoreze dările astfel ca cel ce plătește să aibă conștiința că a plătit după puterea lui".

5. „Vor plăti la timp lefurile funcționarilor și muncitorilor nu ca acum. Sunt muncitori cari nu au primit pe 3—5 și chiar 11 luni plățile".

La Cafeneaua

EUROPA

Joia Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

Marea întrunire muncitorească din Petroșeni

Marți 28 Februarie orele 4 d. a. a avut loc în piața orașului Petroșeni o mare întrunire publică, la care d-l Iosif Bugnariu, candidatul Sindicatelor Naționale și al tuturor muncitorilor din Valea Jiului, și-a ținut vorbirea de program.

În fața a 400 persoane, comercianți, muncitori, țărani și femei, d-nul Hâljon, președintele adunării, deschide ședința, arătând, prin câteva cuvinte calde rostul acestei mari întruniri.

D-sa spune că cetățenii României Mari sunt chemați pentru a treia oară ca să-și hotărească prin votul lor pe cei cari trebuie să-i reprezinte în Sfatul Țării, și cari să pună la cale legiuirile României.

Dă cuvântul d-lui Bugnariu, candidatul oficial al muncitorilor din Valea Jiului.

D-l Bugnariu arată adunării că el ca un simplu muncitor, nu poate veni dela început cu fugădueli; dar că în cazul când sprijinit de votul tuturor, va fi ales al Văei Jiului în Sfatul Țării, odată ajuns acolo nu va face ca cei toți înaintea lui să uite pe cei ce l'au ales.

Va căuta în parlamentul Țării să ridice glasul puternic pentru îmbunătățirea soartei muncitorimei; pentru o plată mai bună a muncitorilor și o aprovizionare mai bună și mai lesne în alimente, îmbrăcăminte și încălțăminte. Va face să fie ascultat glasul lui pentru încoirea contractelor colective ale muncitorilor cari nu sunt respectate astăzi nicăeri.

D-l Bugnariu va lua apărarea și a plugarilor din această regiune, cărora le trebue pământ de lucru și pășune pentru vite.

Nu va uita nici pe comercianții Văei Jiului cari formează un frumos număr de alegători.

Urmează la cuvânt Căpitanul Aviator Ioan Peneș, Președintele Centrului Sindicatelor Naționale Române din Ardeal și Banat

Salută adunarea și se adresează în primul rând Comercianților, spunându-le că dacă sunt în așa mare număr în Valea Jiului apoi sunt grație muncitorimei care este în și mai mare număr.

Arată în trecut adunări că muncitorii, formând marea majoritate a Văei Jiului, era natural ca alesul în sfatul Țării să fie un muncitor.

Își arată părerea lui de rău că muncitorii sunt împărțiți cu furca în diferite organizațiuni, cu toate că au îndurat mizerii și năcazuri la fel, spunându-le că această desbinare a muncitorilor este bucuria patronilor, deoarece desuniți fiind își vor căpăta mai greu drepturile lor.

Căpitanul Peneș spune că de data asta se adrezează la toți muncitorii de orice culoare ar fi.

Arată că muncitorii de orice fel, nu sant organizați în scopul de a face politică, ci în scopul de a-și apăra interesele și năcazurile lor. Ori pentru apărarea năcazurilor lor trebue să bată la ușa guvernului și deci trebue să fie totdeauna în bune relațiuni cu guvernul.

Arată muncitorilor, că guvernul de azi a făgăduit muncitorilor în scris Participarea la beneficii, lucru pe care muncitorii îl așteaptă de zeci de ani de zile.

Spune muncitorilor că le cunoaște toate suferințele lor de pretudindeni, și în acest scop a umblat înderând, ca să obțină oarecari îmbunătățiri a soartei muncitorilor dela Guvern.

Așa guvernul a mai făgăduit muncitorilor înlesnirea dărilor după puterea fiecăruia, lucru care nu poate aduce muncitorilor din Petroșeni supărare știind cari sunt neajunsurile muncitorilor din alte meleaguri, ca Brad, Cugir etc.

Arată muncitorilor, că nu este bine să trimeată în Sfatul Țării un internaționalist zis și roșu, așa cum a fost Cizer; că acești oameni nu sunt ascultați, sunt huliți ca unii cari lucrează contra Țării și că un muncitor naționalist va putea cu mult mai ușor să capete pentru muncitori dreptul lor.

Îi întreabă pe muncitori ce le-a îmbunătățit din soarta lor Cizer timp de doi ani cât a fost deputatul lor și de câte ori a venit să-i vadă și să-i întrebe ce-i doare?

Le spune muncitorilor că în aceste condițiuni, mult mai bine ar face tovarășul Răceanu dacă și-ar lua drumul și nu ar mai îmtăta pe oameni, lăsându-i uniți pe toți muncitorii, ca să-și aleagă oamenii lor, iubiți și de cei mari ai Țării, și cari vor putea mult mai mult ca să lupte pentru binele muncitorimei.

Eu rămân în mijlocul vostru, unde lucrez de un an tde zile, și voi fi foarte fericit ca după un an de zile să veniți toți la mine să-mi spuneți că v'am sfătuit să mergeți pe calea cea bună.

Căpitanul Peneș își exprimă dorința de a vedea pe toți muncitorii uniți la olaltă într'o singură organizație.

Vorbește frațele muncitor Andrei Cruceanu, arătând adevăratele necazuri ale muncitorimei, și care este datoria guvernului față de acești muncitori cari lucrează din greu sub pământ pentru scoaterea cărbunelui.

Vorbește Ion Popa, președintele sindicatului național Lonea.

Într'o înflăcărată cuvântare arată că muncitorimea, așa împărțită cum este, nu poate face mare lucru pentru îmbunătățirea soartei lor, deoarece muncitorii se râd unii pe alții și dracu râde de ei toți.

Sfătuește pe toți muncitorii să strângă rândurile cot la cot pentru binele lor general și să voteze cu galben pe Bugnariu.

Fratele Macavei din Lupeni în cuvinte frumoase și înflăcărate arată pacostea pe care a adus-o pe capul muncitorilor capii organizațiilor internaționaliste roșii, între cari se numără și Ciser, cari la greva generală au dat înapoi lăsând pe muncitori să fie închiși din 1920, până astăzi: copii lor rămași pe drumuri cu mamele lor, fără adăpost și flămânzi.

Sfătuește pe toți muncitorii să se strângă cu toții laolaltă pentru îmbunătățirea soartei lor votând pe muncitorul național Iosif Bugnariu. Președintele întrunirei Hâljon din Lupeni și el, în cuvinte mișcătoare, recomandă încăodată tuturor unire atât pentru binele muncitorilor liberi, cât și pentru scoaterea celor din temnițe și mângâerea celor rămași pe drumuri.

Din toată această frumoasă întrunire care a decurs în cea mai perfectă liniște, fratii roșii au putut vedea că frații lor muncitori naționaliști nu le vrea decât binele lor, cât și a celor închiși pe nedrept și făgăduește eliberarea din temniță spre a veni să-și îmbrățișeze soțiile, părinții și copilașii rămași cu lacrimile în ochi pe drumuri.

INFORMAȚII

D. inginer Dragoș Pompei, șef de serviciu cl. I-a la serviciul Central de întreținere din direcțiunea IV-a regională, a fost autorizat a îndeplini funcțiunea de subdirector regional la direcțiunea IV-a regională Cluj.

•

Ministerul muncei lucrează la întocmirea, definitivă a bugetului său.

Până în prezent s'a decis suprimarea posturilor actualmente vacante, aceasta în vederea economiilor.

Cifra la care se urcă bugetul ministeriului este de 22 milioane lei.

•

Guvernul a fost înștiințat printr'o telegramă oficială de modul de repartiție a emisiunei dinainte de războiu a Băncei Austro-Ungare, către statele moștenitoare

Repartiția s'a făcut în modul următor:

Austria 7400 milioane;
Ungaria 3500 milioane;
România 8500 milioane;
Polonia 2700 milioane;
Italia 2500 milioane;
Jugoslavia 5700 milioane;
Cehoslovacia 8300 milioane și străinătatea 1300 milioane.

Pe baza acestei repartiții a emisiunei bancare, se va da statelor moștenitoare și cota aferentă de aur.

•

La Arad a sosit comisia pentru delimitarea granitei româno-maghiare.

Din această comisie fac parte: maiorul japonez, Sano, colonelul englez Russel, căpitanul italian Panlitti, căpitanul Rosetti Bălănescu, președintele comisiei române, Meuniez, notarul Ridici, căpitanul Vasiliu, C. Răşcanu și Dumitrescu atașat de legație, Mircea Babeș, Cseke Aladar delegatul maghiar, căpitanul Laszlo Gyula și Heidler Gyula, int. Beliczay, locotenentul Rieger L., secretar Bardy Ferencz, Mellor N. V., căpitanul Vasile Tudor și locotenentul Sturdza.

•

Până se va cunoaște toate disponibilitățile de grâu din țară, s'a luat dispoziționea ca operațiunile de cumpărare de grâu necesare să fie suspendate.

•

Paralel cu această comedie s'au reluat repetițiile dramei istorice „Vlaicu Vodă". Această piesă fusese destinată pentru deschiderea stațiunei actuale și i se pregătise o montare cu totul deosebită. Decoruri noi au fost executate în atelierele Teatrului de pictorul E. Trucinski, iar costumele au fost comandate încă din anul trecut la o mare casă din Viena. Costumeele sosind abia acum câteva zile, piesa nu s'a putut juca până acum, așa că va trece pe afiș imediat după „Finul coniței". Rolul titular va fi interpretat de d. Zaharia Bârsan iar în distribuție figurează aproape întreg personalul artistic al Teatrului.

•

Stațiunile Hegyeshalom și Șopron ale căilor ferate ungare, fiind blocate, nu se mai primesc — până la noui dispoziționi — transporturi îndreptate pentru Austria. Transporturile primite și acele în curs se vor pune la dispoziționea predătorilor.

De câteva zile se află în Capitală senatoul american Ower, venit să cerceteze situația noastră financiară.

D-sa a intrat în contact cu marile bănci bucureștene, ai căror conducători i-au vorbit de necesitatea unui împrumut extern cu ajutorul căruia statul român să-și poată consolida datoria flotantă de pe piețele străine.

D. Ower e găzduit la palat.

•

La Teatrul Național din localitate se repetă actualmente „Finul coniței" o comedie plină de haz, a d-lor Pierre Veber, Hennequin, și Henri de Gorse, care va fi jucată de d-nii C. Toneanu, Virgil Vasilescu și Al. Ghibericon și de d-nele Jeana Popovici și Stanca Alexandrescu. Premiera va avea loc în cursul săptămânei acesteia.

•

Guvernul a decis să acorde un prim avans de 20 milioane lei pentru procurarea materialelor urgent necesare atelierelor C. F. R.

•

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și tălpelor de prezent á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyar 1 în fața magazinului Gyorșáru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87. 1278

•

Nu te năcăji cu croitoreasa!
Cumpără vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipos Cluj P. Unirii Nr. 17.
1514

•

In atenționea D-lor Comercianți

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai fine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresă arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27
GHERLA 1515

•

In urma unei ingenioase îmbunătățiri a becurilor electrice după cât suntem informați, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reușind fabricei „OSRAM" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent și o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricație, Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalații electrotechnice. Proiecte și devize gratuit. 1416

D. I. Stănescu-Papa fiind nevoit să lipsească din Cluj pentru vre-o zece zile, reprezentațiile piesei „Azilul de noapte", care a fost atât de bine primită de publicul nostru au fost întrerupte până după întoarcerea sa.

•

Legațiunea austriacă roagă pe toți supușii austriaci, domiciliați în România să declare pe o carte poștală următoarele date: Numele și pronumele, locul și data nașterei, cărei comune aparțin, ocupația, eventuale indicațiuni speciale despre activitate și succese deosebite în străinătate, numele și aceleași indicațiuni ale acelora cari fac parte din familie și cari domiciliază împreună.

•

S'a înființat la Roma cu filiale în toate orașele Italiei „Asociațiunea Italo-Rumena", care are de scop să strângă cât mai mult legăturile de fraternitate, de cultură și de comerț între Italia și România.

•

S'a hotărât ca, până la reglementarea pe cale legală a completării comisiunilor de concurs de agregate dela universitățile de Cluj și Cernăuți, aceste comisiuni să fie completate astfel: cei trei membri destinați a completa comisiunile pentru universitatea din Cluj vor fi desemnați de facultatea similară dela universitatea din București, iar cei trei membri destinați a completa comisiunile pentru unversitatea din Cernăuți, vor fi desemnați de facultatea similară dela facultatea din Iași, afară de facultatea de teologie din Cernăuți pentru care membri completatori vor fi desemnați doi de Sf. Sinod și unul de facultatea de teologie din București.

Dacă dorești să cumperi

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely și Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

Plecând în străinate
primim comînei de

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner
cu prețul original al fabricelor, primul și cel mai mare magazinde piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.
I. TRISKA Cluj, Str. Saguna (fosta Bartha M.) No. 14.

Parastasul pentru Regina Elisabeta

MM. LL. Regele și Regina împreună cu AA. LL. RR. Principele Carol și principesa Marioara au asistat Sâmbătă dimineața la parastasul ce a avut loc la Catedrala Domnească din Curtea de Argeș cu prilejul împlinirei a șease ani, dela moartea reginei Elisabeta..

Cu același tren au mai plecat spre a lua parte la această pioasă ceremonie și următoarele personagii: dnii I. I. C. Brătianu, președintele Consiliului de miniștri însoțit de dl Jean Th. Florescu, ministrul justiției; N. Mișu, ministrul Palatului; general Condeescu, șeful casei princiare; Romulus Voinescu, directorul Siguranței generale a Statului; drii Mamulea și Romalo; dnele Mavrodi, Irena Procopiu și Simona Lahovary, doamne de onoare; dnele Marie Poenaru și Eufrosina Băicoianu, foste doamne de onoare ale defunctei regine Elisabeta, etc. etc.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Luni: Mare dramă Nordisk, Insula Amorului. Cu Asta Nielsen.
Marți: Mare dramă Nordisk, Insula Amorului. Cu Asta Nielsen
Miercuri: Două slagere în o singură rep. Peste văi și munți. Comedie, și Crucea de aur, dramă.
Joi: Mare atracțiune literară. Proprietarul fabricei de fier, alui Ohnet.
Vineri: Mare atracțiune literară. Proprietarul fabricei de fier, alui Ohnet.
Sâmbătă: Robii moștenirei. Dramă de aventuri. In r. p. Jos Jenkina
Duminecă: Robii moștenirei. Dramă de aventuri. In r. p. Joe Jenkins.

CINEMA UNIVERSITAȚII

Luni: Dramă senzațională de moravuri, Fiica Curtizanei. In r. p. Mia Pankau. p. I.
Marți: Fiica Curtisanei p. II.
Miercuri: Fiica Curtizanei p. II.
Joi: Inima de lebedă. După romanul vestit alui Paul Adam.
Vineri: Inima de lebedă. După romanul vestit alui Paul Adam.
Sâmbătă: Comedie plină de spirit, fin picantă. Domnișoara cu milioanele. In r. p. Ossi Oswalda.
Duminecă: Comedie plină de spirit. fin picantă. Domnișoara cu milioanele. In r. p. Ossi Oswalda.

CINEMA URANIA

Luni: Sub masca neagră. Mare atracție de circ. In r. p. Lotte Neumann.
Marți: Coroana de aur. Dramă socială, In r. p. Henny Porten.
Miercuri: Coroana de aur. Dramă socială, In r. p. Henny Porten.
Joi: Dramă senzațională socială, tendențioasă, despre moravurile Berlinului. Lilli, p. I, In r. p. Mia Pankau.
Vineri: Dramă senzațională, socială, tendențioasă, despre moravurile Berlinului. Lilli. p. I. In r. p. Mia Pankau.
Sâmbătă: Lilli p. II.
Duminecă: Lilli p. II.

In chestia evreească

— Un comunicat oficial —

Consiliul de miniștri a dat următorul comunicat:

„Pentru a pune capăt svonurilor tendențioase a acelora cari mai încearcă să speculeze chestiunea evreiască, în urma propunerii ministrului justiției, guvernul a hotărât în consiliul de miniștri să prezinte în viitorul parlament, un proect de lege, care să prelungească termenul de înscriere al evreilor, cari au omis să obțină până acum încetățenirea, și deci și înscrierea în listele electorale.

Se știe că acest termen prevăzut într'un decret-lege și de mai multeori prelungit, a expirat la 28 Decemvrie 1919, nemai fiind azi nici o instanță designată spre a primi declarațiile celor întârziați.

Cum actualul guvern nu lucrează cu decrete-legi o dispoziție legislativă e absolut necesară pentru a redeschide calea celor cari au neglijat până acum îndeplinirea acestei formalități.

In chestia coroanelor neschimbate

Ministerul de finanțe a luat următoarele dispoziționi la coroanele neschimbate: orice posesor de coroane ștampilate sau nu, este obligat a face o declarațiune pe adresa Ministerului de Finanțe la București indicând numele, pronumele sau firma, eventual institutiunea domiciliul, Str. și No precum și profesiunea, precizând suma ce posedă și în ce fel de monede. Având acestea declarațiuni, Ministerul va ține seamă de ele la cota parte de despăgubiri ce va reveni fiecărui declarant cu ocazia lichidării conturilor cu banca Austro-Ungară.

Intr'o cerere pot face mai multi declarațiunile. (Timbru după fiecare declarant: 1 Leu 25 bani). Monedele declarate deocamdată nu trebue depuse. Membrii Sfatu'ui Negustoresc să'și predele declarațiunile lor Secretariatului (Str. I. Maniu I.) Declarațiunile primite le vor înainta prin Centrala București, Ministerului de Finanțe.

Ce dispoziționi sau luat pentru transportul recruților

Se știe că ministerul de războiu hotărîse ca recrutările să înceapă imediat după alegeri și anume la 14 Martie c.

In vederea transportului recruților din contingentul 1922 repartizați unităților nedeplasate din garnizoanele de reședință, s'a intervenit pe lângă direcțiunea generală a căilor ferate pentru a se lua măsuri din timp. Direcțiunea generală a dat o dispoziționi organelor ceferiste, ca începând de 14—31 Martie să se atașeze câte 2 vagoane la trenurile mixte iar acolo unde aceste trenuri nu există vagoanele se vor atașa la trenurile de persoane. Aceste vagoane vor fi exclusiv rezervate recruților cari vor călători gratuit contra prezentării ordinelor de chemare.

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 28

Cronica externă

Luni, 6 Martie.

După telegrame din Paris, se confirmă ştirea că d-l Lloyd George la conferinţa dela Genua va ridica din nou chestiunea dezarmărilor terestre din Europa.

Dacă această chestiune ar putea fi pusă în discuţie pentru naţiunile occidentale, desigur însă, că ea n'ar putea să fie discutată de statele Europei centrale limitrofe cu Rusia sovietistă. Pentru că oricâte asigurări ar da guvernul sovietelor că nu vor turbura liniştea Europei, nu se va ţine socoteală de ele întru cât comisariatele sovietiste nu inspiră nici-o seriozitate şi nu vor pierde nici-un prilej de a provoca conflicte cu ţările limitrofe, unde intenţionează tot soiul de revendicaţiuni.

Nu mai departe, acum, când toată lumea în ajunul conferinţei de la Genua nădăjdueşte într'o perioadă de pace la adăpostul căreia să se refacă situaţia economică şi financiară a Europei, — sovietele, prin reprezentantul său, Troţki, vor să facă o mare cumpărătură de material de răsboi. In acelaş timp numitul comisar sovietist ţine discursuri răsboinice şi ameninţă România, Polonia şi Finlanda în cazul când Rusia sovietistă nu va obţine o satisfacţie completă la Genua.

In asemenea condiţiuni Mica Antantă va trebui să se prezinte la Genua strâns unită şi să susţie cu toată tăria că statele Europei centrale nu pot ca să dezarmeze.

Unui românofob

— Răspuns la necuviinţele unui „diplomat“ —

Sunt lucruri pe cari mintea omului normal refuză să le înţeleagă. Interviewul pe care fostul ministru plenipotenţiar român la Budapesta, d-l Ion Erdely, îl dă ziarului unguresc „Ellenzék“ cu detalii pe cât de copicase pe atât de desgustătoare, face parte din această categorie.

Mărturisim că la un atac aşa de îndrăzneţ şi neruşinat impotriva a tot ce e românesc, nu ne-am aşteptat niciodată. Ce deciziune ca un fost reprezentant oficial al ţărei într'o capitală inamică, să cugete astfel asupra vechiului regat şi a românilor de dincolo!

E de observat că nu numai părerile acestui domn asupra acestora rănesc adânc amorul propriu naţional, dar însăşi alegerea atributelor şi epitetelor cu cari D-sa onorează pe cei de dincolo, este anume făcută pentru-a crea în străinătate şi la duşmanii noştri, o atmosferă penibilă ţărei.

Celui mai pornit şi neîmpăcat adversar al românilor i-ar fi fost greu să scornească o mai strălucitoare podoabă de insulte şi calomnii pe care s'o atârne de gâtul ţărei româneşti. Nu ne supără opiniile ce le are acest vânzător de insulte ieftine, despre partidul liberal.

Inţelegem perfect că acest domn, ori n'a ajuns la adevărata cunoaştere a rostului ce l'a avut partidul liberal la întemeierea vechiului regat şi mai ales la înfăptuirea României mari, ori n'a parvenit să-şi scoaţă de pe cuget murdăriile acumulate în raporturile cu-o anumită societate, înainte de-a intra în luptă cu oameni onorabili. Domnule, fost trimis extraordinar al României la Pesta, cea ce ne doare pe noi cei din vechiul regat, cari nu ne-am precupeţit sângele pentru dezrobirea Ardealului, ceeace mai ales ne loveşte sufletele secătuite de chinul greului răsboiu pentru înfăptuirea unirei, este că ponegreşti fără drept şi fără milă în ochii ungurului de care v'am scăpat, pe morţii României mici dar eroice cari, după dumneata, au fost greci, bulgari ori ţigani. Asta ne doare şi de aceia protestăm din fundul piepturilor noastre ce-au sângerat pentru acest Ardeal, împotriva insultelor nedemne şi grosolane cu care taxezi sacrificata românime de peste munţi.

Iar, dumneata d-le Maniu, care zaci pe patul unui spital, învăţând care-i adevăr ta suferintă, ce n'a menajat pe nici-unul din hulitii d-voastră de dincolo, eşti responsabil de toate infamiile ce se debitează de partizanii şi scribii d-tale la adresa ţărei de dincolo.

Nu te ascunde, domnule doctor după iezuitica motivare că prin vechiul regat înţelegi pe liberali! Sunt momente şi împejurări când insultând un om sau un partid, insulţi un neam întreg. Ce vei face mâine când vechiul regat va aclama în unanimitate constituanta a cărei majoritate va fi liberală? Aşa-i că insultele de azi vor trece peste capul celor câteva personalităţi politice trecătoare ca să lovească direct inima ţărei? Şi ce vrei mai răspunde conştiinţei d-tale îngrijorate, când convingându-te de partea cui se află opinia publică cu adevărat românească, va trebui ori să-ţi retragi insultele, făcând un mea culpa obştesc, ori vei fi pus la index de toată suflarea românească! Inţelegi odată, domnule preşedinte al fostului Consiliu dirigent că prin Erdély-ii d-tale îţi îngreunezi păcatul original al politicei d-tale anti-naţionale, de care odată şi odată vei da seama în faţa istoriei, care va cântări cu-o supremă obiectivitate şi fără nici-o milă micimele minţei şi inimei, faptele fruntaşilor partidului D-tale.

Un român din Vechiul Regat

Candidaţii

Partidului liberal din jud. Cojocna

La Cameră

Hida: N. Bănescu prof. univ.
Teaca: Al. Lapedatu prof. univ.
Cojocna: M. Şomlea farmacist
Gilău: Augustin Pordea avocat.
Huedin: Alex. Andrei avocat.

Rezultatul

alegerilor pentru Camera în Bucovina

Până în acest moment s'au anunţat din Bucovina următoarele rezultate ale alegerilor pentru cameră:

Zastavna: Gheorghe Vaşcan liberal, ales cu 6480 voturi.

Câmpulung: Iorgu Tomaè preşedintele comisiei regionale de unificare, unionist, ales cu 8012.

Siretiu: Leon Roşca, preot, liberal, ales cu 9541.

Coţmani: Iosif Vihovici, unionist, ales cu 4917.

Vicov: Ion Nistor, ministru, unionist, ales cu 7847.

Văşcăuţi: Vasile Marcu, liberal ales cu 5939.

Rădăuţi: Teofil Simionovici, liberal ales cu 6165 voturi.

După informaţiunile agenţiei telegrafice Rador, în oraşul Cernăuţi s'au ales doi liberali şi socialistul Pistiner.

Răspuns „Patriei“

La articolul „Patriei“ intitulat **Mistificarea liberalilor**, răspundem:

Rândurile citate de noi dintr'un discurs al d-lui Iuliu Maniu au fost luate după rezumatul făcut atunci de ziare, şi deci nu poate fi vorba de o mistificare. Ii suntem însă foarte recunoscători „Patriei“ că ne pune la îndemână taxtul autentic al pasagiului în chestiune care dovedeşte că şi rândurile, aşa cum au fost citate de noi după ziare, exprimau perfect gândirea d-lui Maniu Căci reproducând acele rânduri, noi n'am urmărit altceva decât să arătăm ce gândia altădată d. Maniu despre oamenii cari au organizat şi făcut războiul, şi fie cu citatul nostru, fie cu textul autentic, rămâne bine stabilit că în Cameră, cu ocazia ratificărei tratatului de pace cu Ungaria, d. Maniu şi-a exprimat recunoştinţa pentru oaemnii, prin a căror minte şi prevedere politică neamul românesc a ştiut într'un moment decisiv să aleagă cărarea adevărată, acea cărare care a dus la triumful desăvârşit al naţiunii române“, şi că aceşti oameni, cari „vor rămâne pe veci între marii organizatori ai gândirii şi voinţei politice a neamului românesc“ şi faţă de cari „recunoştinţa noastră va fi veşnică, pentrucă ei, „într'un moment dat, au ştiut să concentreze întreaga voinţă şi întreaga putere a neamuli românesc pe calea şi spreţinta cea adevărată“, — între aceşti oameni d. Iuliu Maniu a aşezat la loc de frunte pe I. Ion I. C. Brătianu.

Şi tocmai de aceia, începând de mâine, vom publica în fiecare n-r textul autentic al pasagiului în chestiune, care el, mai bine poate de cât citatul nostru, vine să dovedească lipsa de bună credinţă a conducătorilor partidului naţional.

Citiţi pag. 8-a

ALEGERILE LA CLUJ

PRIMA ZI

Astăzi e prima zi de alegeri pentru Cameră. Oraşul e foarte puţin animat cu ocazia aceasta. Lupta se dă între d. Marin Ştefănescu, profesor Universitar şi d. Socol, candidatul partidului naţional.

Afluenaţ pe străzi şi în jurul localurilor de vot e slabă.

Pentru ca aglomeraţia la centrele de votare sc nu fie mare s'a împărţit oraşul în 6 circumscripţii de votare.

In total sunt 5908 alegători pentru Cameră şi 2187 pentru Senat.

LA SECŢIA I

Localul de vot e în sala de consiliu a Primăriei.

Biroul e compus din d-nii: Dr. Dandea preşedinte, V. Varga vicepreşedinte, T. Giurgiu grefier, Sabin Costea locţiitor de grefier.

Ca bărbat de încredere din partea candidatuli naţionalist este tânărul Dr. Boilă.

Până la ora 10 alegerea a mers foarte încet, abia au votat vreo 10 alegători din 1253 alevători câţi aparţin acestei circumscripţii.

Pe neaşteptate îşi face apariţia şi d. Socol. Nebănuind că în localul de vot sunt şi reprezentanţi ai presei se adresează către omul său de încredere, întrebându-l cine şi câţi au votat.

Luând lista persoanelor care au votat se opreşte asupra numelui unui alegător maghiar şi răspunde vesel şi semnificativ:

— *„E de-al nostru.* A fost în serviciul meu. Zilele trecute am băut împreună câteva ţuici cu măsline. E devotatul meu!“

Zâmbind graţios şi salutând, se îndreaptă radios spre alt local de vot bucurându-se că cu câte-va ţuici şi-a câştigat un aşa de preţios vot.

SECŢIA II

Se află în localul circumscripţiei II poliţieneşti din str. Ţimbalei No. 19. Biroul e format din următorii d-ni: Anton Domide preşedinte, Andrei Pora vice-preşedinte, Aurel Tămaş grefier I şi Horea Titu Anea grefier II.

De oarece în acest cartier populaţia e mai nevoiaşă, lumea a venit mai de dimineaţă la localul de vot.

In special sunt foarte mulţi lăutari, care locuesc în această circomscripţie.

Deşi mai multă animaţie ca la secţia I, totuşi numărul alegătorilor prezenţi nu e aşa de mare.

La sosirea noastră au votat numai vre-o 20—30 din totalul de 1138 de alegători înscrişi.

LA SECŢIA III

Secţia III-a de votare e la comisariatul 3.

M'am prezentat preşedintelui, d. dr. Gh. Vilt care mi-a spus: „C'am de dimineaţă ai venit, nu au votat decât 3. Mai toţi alegătorii circumscripţiei sunt economi şi mai puţini ceseriaşi independenţi.

Din 1128 alegători 15 la sută sunt români. Tocmai atunci intră şi un alegător. Primeşte cele două bilete, unul verde şi unul alb cu plicul colorat. I se spune să pună unul din bilete în „cvertă“.

Ne înţelegând ce însemnează *cvertă* şi neştiind nic icarte a intrat în sala ce servea drept cabină de vot.

După 2 minute a adus plicul şi a plecat.

Pe afară lume puţină, încât trecătorii nu prea au impresia că acolo e localul de vot.

LA SECŢIA IV

Pe calea regele Ferdinand în localul comisariatului IV e secţia de votare a circumscripţiei IV-a. Aici majoritatea votanţilor o formează lucrătorii din atelierele c. f. r.

M'am prezentat ca să-mi dea relaţiuni în privinţa numărului celor ce au votat. In timpul acesta un lucrător bătrân făcea naveta între urmă şi camera de votare: odată pentru că nu ştia unde să pună biletele, altădată pentrucă nu închisese plicul. Mai mulţi aşteptau să fie căutaţi pe liste.

SECŢIA V

Localul de vot e în sala prefecturei. Biroul e compus din d-nii: Dr. V. Candrea preşedinte, A. Mandeal vice-preşedinte, S. Rehişean şi E. Oană grefieri. Din aceleaşi motive că alegătorii acestei circumscripţii sunt mai din centru, alegerile în decursul dimineţii au mers foarte încet.

Nu putem da relaţii mai largi, deoarece preşedintele acestei circumscripţii a refuzat, nu ştim din ce motive, primira gazetarilor români.

După cele observate de noi, alegătorii s'au prezentat în număr foarte mic.

La eşire l'am întâlnit pe d. profesor Marin Ştefănescu. Faţa-i radioasă mă îndeamnă să-l întreb cum merge alegerea.

— *„Până acum destul de bine şi dacă va continua tot aşa reuşita mea e sigură. Dorinţa tuturor alegătorilor e să aibă un reprezentant demn şi muncitor care să ştie a-i reprezenta în Parlament.*

LA SECŢIA „MANASTUR“

In faţa colei primare No 4 din Mănăştur e adunată lume multă, lucrători din fabrici şi plugari. Printre căciulele românilor cari formează maporitaea din cei 461 alegători înscrişi pe listă, sunt şi câţi-va unguri. „Ei votează cu noii“, imi spunea un bătrân despre Unguri.

Şip rintre mulţime abia străbături până în camera de vot.

Când am privit masa pe care erau depuse certificatele, şi când am văzut câţi veniau şi în mânez presedintelui plicurile am înţeles că aici alegătorul depune mai multe interes decât în celelalte părţi. Până la ora 9 votaseră peste 100. Cei de la fabrica de tutun încă un veniseră.

Stiri externe

Madrid. — Călătorii sosiţi din Portugalia aduc vestea că matrozii flotei portugheze au declarat greva generală. La Lisabona se aşteaptă noui evenimente comuniste.

Roma. — Pe insula Creta s'au dat lupte între rasculaţi şi trupele guvernamentale. Sunt morţi şi răniţi de amândouă părţile.

Paris. — Conferinţa miniştrilor de finanţe aliaţi se va deschide la 8 Martie pentru discutarea reparaţiunilor.

Copenhaga. — Guvernul suedez a semnat o convenţie comercială cu Rusia. Suedia a recunoscut guvernul sovietic rusesc.

Depozitul Central:
Tungsram s. a.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201. 1290

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Reclama este sufletul comerţului

Articole frumoase de droguerie
au sosit la parfumeria
D'or
Piata Unirii No. 5. 1385

Cele mai moderne costume şi paltoane de dame moda engleză şi franceză după moda cea mai nouă execută cu preţuri avantajoase
Salonul de modă alui
Wartenberg
Cluj, Calea Victoriei 13 1275
fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" şi „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

ADONIS POPOV
Avocat şi sub şef de Serviciu Contencios al Direcţiei Generale C. F. R.
Fost avocat al Dir. Monopolurilor Statului şi al A. E. G. Societ. Tramvaielor Electrice.
Consultaţii scrise ori verbale asistenţă în materiile: comerciale, financiare, vămi, monopoluri, chirii, specula, justiţie militară, administrative. Cluj, Str. Regală No. 41, ore: 2—5; 7—10 p. m.

De vânzare urgent şi eftin mobilier nou, cu culoare deschisă pentru dormitor şi bucătărie la **TOTH tâmplar Cluj**
1555 Piaţa Unirii No. 18.

Banca: Comerţul şi Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune şi eftine vinuri precum şi licheruri engros şi detail. Transporturi de povară cu autocamioane şi camioane de cai. Toati lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediţie. Fabrica de lichéruri, depozitele şi garajul în casele proprii din Strada Bucureşti No. 11 şi 13. Telefon 151. 1007

MOTOARE cele mai solide sunt fabricaţiune „Leobersdorfer"
Reclama 1506-4 1426
Reprezentanţa Generală:
Soc. Motorica Română **DIESEL**
BUCUREŞTI, B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10.

Anunţuri
se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea" şi la toate agenţiile de publicitate.

Abonamente
pentru
ziarul „Infrăţirea"
se primesc la
LIBRARIA
„Cartea Românească"
Piaţa Unirii 7.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂŢIREA" la Administraţie Str. I. Maniu No. 3. şi prin toţi Agenţii şi Agenţiile de publicitate

Se primesc reclame scrise şi în limba maghiară şi germană pentru care avem traducători speciali

Preţuri reduse

Toţi cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame şi prin telefon: 952

ABONAMENTELE
pentru ziarul
„Infrăţirea"
dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorităţi, bănci şi societăţi
Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilată. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de servicin etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Tesaurul oamenilor muncitori
Spirtul sărat
TRANSILVANIA
în contra reumei, răcelei și catarului.
1540
Să capată ori unde.
Magazinul de căpetenie
ROZSA
drogeria mare CLUJ, Piața Unirii No. 26. □

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu prompt.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

SITUAȚIUNE SUMARĂ

1921 15 Ianuarie	ACTIV	1922 6 Ianuarie	1922 13 Ianuarie
3.250.222.111	stoc metalic: aur depozitat (monete și lingouri) 493.755.430; aur (lingouri) 1.689.111; aur (monete) 14.455; disponibil, trate și bonuri de tezaur aur 4.086.131.115	4.581.590.111	4.581.590.111
356.010	Argint și diverse monete	399.511	607.517
74.010.689	Biletele Băncii Generale Române stampilate de Stat	—	—
721.384.625	Efecte contate	1.790.644.874	1.794.670.680
122.756.914	Împrumuturi pe efecte publice 111.181.900; pe efecte publice în cont curent 117.922.800 + 142.507.800; din cari nu s'au ridicat lei 38.951.714 + 78.971.086 = 76.352.094 — 66.155.706	190.215.654	177.397.606
8.042.556	Împrum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)	8.042.556	8.042.556
1.598.926.166	Impr. Statului pentru necesitățile Tezaurului: Impr. de 1.600 milioane (1914—1918) 1.600.000.000		
1.495.676.533	„ „ 1.500 „ (12 Mai 1919) 1.498.942.854		
998.000.000	„ „ 1.000 „ (16 Oct. 1919) 1.000.000.000		
—	„ „ 200 „ (1920 B. P.) 183.070.651		
—	„ „ 400 „ (9 Apr. 1921) 400.000.000		
	„ „ 2.500 „ (5 Ian. 1921) 399.457.212		
	„ „ 200 „ (30 Iulie 1921) 199.908.512	5.281.379.229	5.281.379.229
4.116.025.601	Impr. Stat p. unificare monet.: Impr de 5 miliarde (11 Iunie 1920) 5.000.000.000		
120.000.000	Impr. de 2½ miliarde (5 Ian. 1921) 2.075.032.555	7.074.437.921	7.075.032.555
27.295.877	Casele de împrumut pe gaj agricultorilor și industriașilor	58.696.596	58.570.408
11.997.418	Efectele capitalului social	11.997.418	11.997.418
32.645.277	Efectele fondului de rezervă	33.006.407	33.006.407
3.813.181	Efectele fondului amortizărei imobilului, mobilierului și mașinilor de imprim.	3.791.322	3.791.322
6.810.769	Imobile	27.497.537	27.497.537
1.430.051	Mobilier și mașini de imprimerie	3.048.536	3.104.414
1.365.401	Cheltueli de Administrațiune	233.919	1.720.096
9.472.248	Conturi curente	22.201.786	22.183.808
1.437,834.407	Conturi de valori	507.271.245	487.619.769
1.064.672.488	Conturi diverse	454.217.240	417.734.606
15.102.738.322		20.048.671.862	19.985.886.039
	PASIV		
12.000.000	Capital	12.000.000	12.000.000
60.721.631	Fond de rezervă	66.388.950	66.388.950
8.056.292	Fondul amortizărei imobilelor, mobilierului și mașinilor de imprimerie	12.746.383	12.746.383
9.517.250.909	Bilete de bancă în circulațiune	13.741.024.224	13.692.899.656
2.308.346	Dobânzi și beneficii diverse	1.865.808	4.641.422
904.433.382	Conturi curente și recepise la vedere	1.719.163.933	4.707.547.361
4.597 957.762	Conturi diverse	4.495.482.564	4.489.662.267
15.102.738.322		20.048.671.862	19.985.886.039

15 Ian. 1921	Efecte și alte valori de restituit	13 Ian. 1922		
256.396.390	Efecte și alte valori în păstrare	284.615.095		
9.295.000.000	Bonuri de tezaur aur în gaj p. Impr. Statului	9.164.334.000	10.596.628.934	10.596.756.797
948.698.129	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	1.147.807.702		
862.353.695	Conturi de ordine		1.956.104.249	1.981.043.204
11.362.448.214			12.552.733.183	12.577.800.001

Taxa: Scont 6% Dobânda 7%

1429

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV, DEJ
fabrică trass, trass-var și ciment de trass,
TRASS
înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.
Prospecte și certificate oficioase gratuite.
Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.
TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!
Reprezentanți în toate centrele industriale.
Scrisori și telegrame: **TRASSIA—DEJ.**
Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș:
Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Cipariu No. 3. 1401

Instalațiuni complecte și parțiale de
FĂBRICI DE CĂRĂMIZI
livrează din fabricile MARCHEGGER Maschinenfabricks- u. Eisengiesserei-A.-G.
REPREZENTANȚA GENERALĂ:
SOC. MOTRICĂ ROMÂNĂ, BUCUREȘTI,
Reclama 1506-I. B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10. 1423

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din București.
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Brișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11
Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.
Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

1531
Salma focul necoruptibil: e indispensabil pentru ghetele D-Voastră

Rezultatul alegerilor pentru Senat

In Vechiul Regat, Bucovina și Basarabia

Alegrile pentru Senat din Vechiul Regat, Bucovina și Basarabia, cari au început în dimineața zilei de 1 Martie a. c. au arătat că țara vrea ordine, mun că pricepută și însănătoșire morală.

— Din rezultatele obținute deosebirea dintre numărul voturilo exprimate pentru listele guvernamentale și acelea prezintate de opoziție, este considerabilă.

— Numai n jud. Ilfov și în Capitală lista liberală a întrudusă și că știe să pedepsească nit 30.740 voturi față de 11.844 voturi țărăniste; 4760 averescane; 3232 naționaliste și 827 progresiste.

— In Bucovina listele guvernamentale au obținat 49,475 voturi față de 1061 voturi dobândite de candidații opoziției.

— Alegerile de la Senat, efectuate în cea mai deplină liniște, dovedesc că Țara vrea ordine, că Țara respinge pe aventurierii politici cari țin să o conatât pe cei cari au deservit-o înainte de răsboiu cât și pe cei cari au jefuit-o după Unrie.

Isbânda dobândită de partidul național-lberal în alegerile de la Senat în provinciile mai sus amintite e cel mai bun semn al reușitei sale și în Ardeal cât și a reușitei definitive în apropiatele alegeri pentru Cameră.

Rezultatele din vechiul Regat:

ARGEȘ
I. I. Purcăreanu, lib. 15.637 ales.
Pr. M. Preoțescu, l. 15.595 ales
Gr. T. Coandă, part. țăr. 1.855
Badea Pătrașcu, part. țăr. 1820
D. Dima, part. pop. 291
V. Atanasiu, part. pop. 304

BACAU
Al. Constantinescu l. 10054 ales
Neculai Betez, lib. 10022 ales
I. Borcea, țăr. 6718
Dr. A. Hesselman, țăr. 6705
L.-col. C. Chiriu, pop 843
D. Kenfinger, n. dem. 302
I. I. Andonie, cet. ind. 28

BOTOȘANI
Petru Irim, par. pop. 5573 ales
Mihai D. V., par. pop. 5527 ales
Neculai Răutu, liberal 4569
Alexandru Șmelț, liberal 4529
Anton Popescu, par. țăr. 1730
Nicolae Iorga, naț. dem. 575
Alex. Prasa, progr. 881
Ștefan Goraș, progr. 876
Gică Neculau, lista cet. 490

BUZAU
George I. D. naț.-l. 14958 ales
M. A. Cătuneanu n.-l. 14953 ales
G. Stambulu n.-l. 14946 ales
Dr. N. Bărdescu conservator progresist 3991
Const. Chirițescu țăr. 3907
P. M. Gheorgiu ind. 24
P. Popescu Oprișoreanu par. poporului 269
Constantin Ioanid ind. 4

BRAILA
C. Gabrielescu n.-l. 6499 ales
Ion Gh. Sassu n.-l. 6523 ales
Nicolae Orașanu țăr. 2868
V. M. Kogălniceanu pop. 558
Andrei Bușilă țăr. 189
Matei V. Sassu grupul național-liberal și dem. 2261
Dr. V. Dumitrescu-Brăila grup. naț.-lib și dem. 2245

CALIACRA
Emil Pangrati, liberal 7398 ales
Andrei Mutef, liberal 7387 ales
C. Gr. Dimitrescu, p. țăr. 2050
Demir Atanasof, par. țăr. 2041

CONSTANȚA
Ioan N. Roman, liberal 7810 ales
Ioan Mandai lib. 7654 ales
Meltiade E. Cutava, ind. 85
P. Dragomirescu-Amza, ind. 81
Dr. Alex. Pilescu, progr. 6223
Francisc Sachetti, țăr. 6055
Nicolae N. Cergău, dem. 381

COVURLUI
Alexandru Gussi n.-l. 6719 ales
Alecu Dimitru n.-l. 6510 ales
Spiridon Popescu țăr. 2345
Dr. I. Veliche țăr. 2324
Ion Nacu socialist 725
Dumitru Ștefănescu soc. 725
Arim. Iuliu Scriban ind. 237
Cristodulo Georgescu ind. 162
D. Drăgănescu naț.-dem. 1514
Gen. Gh. Văleanu pop. 719
Nicu Daiciu c. prog. 190
C. C. Arion c. prog. 313

DAMBOVIȚA
C. I. Dimitriu, lib. 14207 ales
C. I. Nicolaescu, lib. 14194 ales
Pr. V. T. Popescu, lib. 14078 ales
Gonzalv Ionescu, part. pop. 968
Th. Pârjolescu, par. pop. 947
Pr. V. G. Alexe, țăr. naț. 481
V. Em. Kercea, țăr. naț. 420
Matei Vlădeanu, par. țăr. 5225
Dr. G. Zissu, naț.-dem. 274

DOLJ
Liberalii 13.000 voturi
Țărăniștii 3800 voturi
Averescanii 1800 voturi
Progresiștii 1180 voturi
Aleși C. Neamțu liberal
M. Policrat liberal
G-l Obogeanu liberal
Popescu-Breasta liberal
C. R. Geblescu liberal

DOROHOI
N. Butureanu, naț.-țăr. 4676 ales
Trufiu Ioan, naț.-țăr. 4648 ales
Gh. A. Văsescu, liberal 4546
Pr. Cozma Petrovici, lib. 4535
Maior N. Flrescu, p. pop 869
Col. I. Toplicescu, progr. 1108

DUROSTOR
Mehmet Fehmi Mustafa național-liberal 12904 ales
Gheorghe T. naț.-lib. 12912 ales
Ahmet Ibrahim Saragiolu democrat 1152
Gheorghe Ionescu dem. ind. 66

FALCIU
Al. Gh. Rășcanu n.-l. 4716 ales
Gh. Ghibănescu n.-l. 4718 ales
Const. I. Dinescu țăr. 322-9
Nicolea T. Mocanu țăr. 3222
I. V. Andrian n.-dem. 456
Const. D. Andriescu n.-d. 450

GORJ
Dr. V. Hasnaș lib. 13164 ales
Aristide Schileru, lib. 13196 ales
I. T. Dimitrescu, ind. 333
L.-col. V. Stoian, par. pop. 1174
Gr. N. Iunian, par țăr. 1363
P. V. Popescu, naț.-dem. 522
Gheorghe Boca, țăr. ind. 23

JALOMIȚA
N. N. Seleceanu liberal ales
Sima Niculescu liberal ales

CAPITALA SI JUD. ILFOV

Inscriși Capitală	35.369
Inscriși județ	32.606
Votanți Capitală	25.213
Votanți județ	28.303
Anulate Capitală	1.241
Anulate județ	965

Lista partidului Național-Liberal a întrunit 216.098 voturi
M. Ferechide n.-l. 31.028 ales
Gen. D. Lambru n.-l. 30.978 ales
Emil G. petrescu n.-l. 20.946 ales
Dim. Th. Artăreanu n.-l. 30.884 ales
Iord. Minciulescu n.-l. 30.695 ales
Ion Popescu-Pasărea naț.-liberal 30.701 ales

Lista partidului țărănist a întrunit 82.730 voturi
Paul Bujor part. țăr. 11.910 v.
Am. N. Gracosko p. țăr. 11.845 v
Gen. Gh. Vlădescu p. ț. 11.812 v.
M. Schwarzfeld p. țăr. 11.800 v.
Vasile Păunescu p. țăr. 11787 v.
N. Popovici-Lupa p. țăr. 11.803 v
N. Gh. Șeitan p. țăr. 11.773 v.

Linista partidului conservator-progresist a întrunit 5428 voturi
Dim. Dobrescu cons. pr. 922 v.
Gen. C. N. Hârjeu cons. pr. 817 v
M. Theodorian-Carada c. pr. 754
Const. Dristorianu c. pr. 740 v.
I. Gr. Periețeanu cons. pr. 775 v.
G. Golesteanu cons. pr. 686 v.

Lista partidului poporului a întrunit 31938 voturi
P. P. Negulescu p. pop. 4658 v.
Ștefan Meitani p. pop. 4576 v.
Nicolae Darvari p. pop. 4568 v.
Costică Nica part. pop. 4521 v.
Barbu Voinescu p. pop. 4523 v.
Al. Argesiu part. pop 4525 v.
Gen. Gr. Crăiniceanu p. p. 4568 v

Lista blocului cetățenesc a întrunit 21.308 voturi
Take Ionescu b. cet. 3412 v.
Gh. D. Scraba b. cet. 3036 v.
D. Oprea Soare b. cet. 2975 v.
Lt.-col. A. Vasilescu L. b. c. 2950
Ștefan Zanfirescu b. c. 2938 v.
C. Constantinescu b. c. 2933 v.
Preot N. Abramescu b. c. 3026 v.
C. Crupenschi liberal 8555 ales
Iorgu Ciolan liberal 8405 ales
Xenofor Eraclide liberal 8455 voturi ales
P. Pogenat averescan 2268 vot.
Ens. Popovici averescan 2179 v.
N. Petrea averescan 2198 v.
N. Costăchescu țăran 2845 v.
Ioan Spătaru țăran 2659 v.
Ioan Georgescu țăran 2763
C. Stamboliu naț dem. 359
Ing. D. I. Stiubei naț. dem. 326
Victor Carpus naț. dem. 314
Gh. Lesca takiști și evrei 1500 v.
M. C. Drăcșineanu 1359
Ștefan Neguzi 1394

MEHEDINȚI
P. Gârboviceanu lib. 19.851 voturi ales
Tiberiu Acente l. 19.851 vot. ales
Gheorghe Ghiață l. 19.851 v. ales
I. Mihalache țărănist 2323 v.
Titulescu țăran. 2323 v.
Aldescu țăran. 2323 v.
Nica Ionescu averescan 2336 v.
P. Cogălniceanu averesc. 2336 v.
Anastasescu averescan 2336 v.

MUSCEL
N. G. Popovici n.-l. 7155 ales
Lazăr Valtmăreanu n.-l. 7153 al.
Alex. Mușetescu țăr. 3629
Alex. Bunescu țăr. 3591
N. Nicolescu Docsache p. 305
I. Pristopeanu pop. 276
Nae Anastasescu Ghica n.-d. 135
Petre Gheorghiu n.-dem. 130

NEAMȚU
Pănaite Crivăț liberal ales
Spiru Lalu liberal ales

OLT
Alex. Beletti, lib. 10071 ales
Pr. N. Ionescu, liberal 10058 ales
Vintilă Georogeanu, ind. 120
Mihail Comăneanu, ind. 118
D. Căpățâneanu, par. țăr. 2263
N. Diaconescu, par. țăr. 2273
G. Petri, progr. 377
P. Rădulescu progr. 364

PRAHOVA
C. Rigu n.-l. 18890 ales
Alexandru Misu n.-l. 18815 ales
I. N. Predescu n.-l. 18825 ales
Aurelian Moșoiu n.-l. 18824 ales
Stan Morărescu țăr. 5499
D. Bazilescu-Drajna țăr. 5473
Ioniță Ștefănescu țăr. 5441
Stelian Popescu n.-dem. 2333
Nic. M. Părvolescu n.-d. 2285
Gen. C. Coandă pop. 991
Octavian Goga pop. 958
I. Popovici cons.-prog. 139

PUTNA
Gen. Ar. Văitoianu. l. 10892 ales
Coust. T. Taiovici, l. 10904 ales
S. Mehedinți. par. țăr. 1857
I. P. R-scu-Râmnic, n.-d. 304
Duiliu Zamfirescu, p. pop. 251
Emil Stroici, progr. 328
Ionică Giurgea, progr. 301

RAMNICU-SARAT
Nae Al. Mironescu, n.-l. 6980 al.
C. M. Lupescu, n.-l. 6935 ales
Dr. Lazăr Dicescu n.-dem. 1317
Al. Alevra țărănesc 2049
Const. C. Brăescu pop. 728

ROMAN
Alex Ciocanille n.-l. 4228 ales
Gh. V. Porcescu n.-l 4209 ales
Gh. Teodorescu țăr. des. 125
Constantin Ciocoiu țăr. des. 123
Const. Dascălu țărănesc 1276
Gen. Al. Averescu p. p. 3780

ROMANAȚI
Ioan. C. Popescu l. 12995 ales
D. Steriopol, lib. 12917 ales
T. Popescu, lib. dis. 1284
N. Pompilian, ind. 130
P. C. Brătășanu par. țăr. 4131
I. P-scu-Scheianu, p. p. 2316

SUCEAVA
Ștefan C. Ioan. lib. 8.733 ales
Dr. Petre Vrânceanu, l. 8.703 al.
Nicolae Iorga, n.-d. 1.829
Simion P. Chirileanu n.-d. 1.782
Gh. C. Țintilă, par. țăr. 1.298

TECUCI
Const. Condrache n.-l. 4986 ales
Gh. Hioațu naț.-lib. 4915 ales
Grigore Guriță part.-pop. 539
Luiz Munteanu part.-popor 527
Ion Beldie țărănesc 4442
Const. M. Mihăilescu lib.-dis. 90
V. S. Radu lib.-disidenți 94

TELEORMAN
D. N. Racota, part. naț. liberal 9818 voturi ales.
D-l Teodor Mandroceanu part. naț. liberal 9774 voturi ales
Stelian Juremovici liberal 9778 voturi ales
D. Stan Ghițescu p. p. 4383 v.
D. C. Hălăceanu p. p. 4371 v.
D. Mihalache Ion, part. țărănesc, 7874 voturi

TULCEA
T. Voicu, liberal 6493 ales
Gh. B. Popescu, lib. 6493 ales
Vasile Vartolaș, par. țăr. 3365
Gh. Crista, par. țăr. 3355
I. Teodorescu, prog. și pop. 495
Iosif Pavloc, ind. 85
Lt.-col. P. Pastia, grup. cet. 42

TUTOVA
Grigore D. Vasiliu, l. 5888 ales
Ștefan Galin, liberal 5870 ales
Gen. Al. Averescu, p. pop 3622
Ion Mihalache, par. țăr. 839
Ion Chiriceanu, par. țăr. 833
Ioan V. Balmus, naț.-dem. 219

VASLUI
Eduard Motaș, liberal 7007 ales
Gheorghe Adam, lib. 6976 ales
Pr. T. Mocanu, par. țăr. 2600
V. Moga, par. țăr. 2620
Gen. I. Rășcanu, por. pop. —
G. G. Mironescu, naț.-dem. 214
Virgil Mironescu, ind. 7

VALCEA
Gr. Precopiu lib. 15.000 vot. ales
M. Mihăilescu lib. 15.000 v. ales
T. Rădulescu averescan 750 v.
O. Hiescu averescan 750 v.
I. Vasiu țăr. 1700 voturi

VLAȘCA
Tony Iliescu lib. 9677 vot. ales
Iancu Coșoiu lib. 9677 v. ales
Ghiță Petrescu lib. 9677 v. ales
Stan. Stoica țăr. 5044 v.
V. M. Cogălniceanu averescan 4979 voturi
Popovici Tașcă aver. 4979 v.

REZULTATUL ALEGERII DELA UNIVERSITAȚI

București
Inscriși 119
Votanți 97
Anulate —
Prof. d-r Toma Ionescu 41 v.
Prof. Mihail Dragomirescu 35 v.
Prof. Mihail Vlădescu 21 v.

Iași
Votanți au fost 51 profesori
A fost ales d-l d-r Demetriade, liberal, cu 28 voturi
D. Paul Bujor a nîtrunit numai 17 voturi, iar d-l Borcea 4

CERNAUȚI
Inscriși 35
Votanți 32
Anulate 4
C. Rădulescu 8 voturi
D-r N. Cotlarciuc liberal 20 voturi ales

Basarabia:

BALȚI
A reușit în întregime lista guvernamentală.

CAHUL
A fost aleasă lista țărănistă.

CETATEA-ALBA
A fost aleasă lista țărănistă.

CHIȘIANU
Lista guvernamentală a reuși cu mare majoritate de voturi.

HOTIN
Grigore Ștefanov, part. lib. 14.515 vot. ales
Elisei Boiariu, part. lib. 14.508 vot. ales

Candidați opoziției au întrunit de la 642 vot. până la 2625 v.

ISMAIL
A fost aleasă în întregime lista guvernamentală în frunte cu d. Vasile P. Sassu.

ORHEIU
A fost aleasă nî întregime lista guvernamentală.

TIGHINA
A reușit lista guvernamentală cu mare majoritate de voturi.

SOROCA
A fost aleasă lista țărănitsă.

Bucovina:

Cernăuți (oraș)
Dr. Salo Weisselberger guvernamental 3800 v. (ales)
Leon Geller (social-democrat) 1971 v.
Dr. Dorimedont Popovici (partid. poporului) 860 v.
Zaharie Voronca ind. 383 v.

Cernăuți (județ)
Dr. C. Onciul guvernamentul 6730 v. (ales)
Nic. Mintencul ind. 447 v.
D. Mihalciuc ind. 115 v.

Coțmani-Zastavna
General Artur Văitoianu liberal 7258 v. (ales)
Dr. Eugen Kozak (ind.) 499 v.

Gura Humorului
(Câmpu-Lung
Dr. Niculae Carabiosky liberal 9789 v. (ales)
C. Cosmiuc (p. p. 575 v.

Suceava-Siret
Dr. Teofil Lupu liberal 9511 v. (ales)
Dr. Eus. Popovici (partid. poporului) 897 v.
Severin Popovici (indep.) 109 voturi.

Vișnița Văscăuți
George Wassilko Serecki liberal 7224 v. (ales)
Sebastian Baloșescul (social-democrat) 500 v.

Rădăuți
I. I. C. Brătianu 6605 v ales

Storojoniteț
Pavel Percea guvernamentul 4892 v. ales
George Jemma (partid. poporului) 276 v.

Tipărit cu masina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Anul II. No. 462 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Joi 9 Martie 1922

Infrăţi

Administraţia Ziarului „Infrăţirea“ Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

ANUNŢURI:
LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI
şi
AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STR. IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA COMITETULUI
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952
Director: D.
Telefon: REDACŢIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorităţi . 240 LEI

„In şirurile bărbaţilor cari au condus neamul românesc pe acest drum, se cuvine, ca ridicaţi peste amărăciunile momentului, deodată cu o lacrimă care o vărsăm pe mormântul eroilor cu nume şi mai mulţi fără nume trecuţi la cele veşnice, să punem şi un cuvânt de recunoştinţă acelora prin a căror minte şi prevedere politică neamul românesc a ştiut într'un moment decisiv să aleagă cărarea adevărată aceea cărare care a dus la triumful desăvârşit al naţiunii române.

„Dnii Ioan Brătianu, Nicolae Filipescu, Tache Ionescu, Nicolae Iorga vor rămânea pe veci marii organizatori ai gândirii şi voinţei politice a neamului românesc şi recunoştinţa noastră va fi veşnică pentru ei, că într'un moment dat au ştiut să concentreze întreaga voinţă şi întreaga putere a neamului românesc pe calea şi spre ţinta cea adevărată, pentru a-i duce la definitiva victorie.“

IULIU MANIU.

Cine a aruncat mănuşa?

„Românul“ din Arad, ziarul d-lui Goldiş, reproducând câteva pasagii dintr'un manifest electoral liberal pretinde că dezbinarea să pată de partidul naţional între vechiul Regat şi Ardeal se datoreşte în primul rând liberalilor, cari ar fi aruncat cei dintâi mănuşa.

In pasagiile citate se vorbeşte de activitatea economică a Consiliului Dirigent, de politica externă a partdului care după ce s'a obligat prin d. Vaida să nu recunoască tratatul dela Saint-Germain, a doua zi după formarea cabinetului ţărănist-naţionalist a trimis pe d. Vaida să iscălească tratatul care ne răşluia jumătate din Banat.

Afirmaţiile numitei foi regionaliste care oglindesc de altfel perfect mentalitatea politică a naţionalilor sunt pe de-a'ntregul de rea credinţă. Regionaliştii pretind că s'a turburat Ardealul prin introducerea „politicei bizantine“ din vechiul Regat, de către liberali şi averescani.

Atitudinea partidului liberal în această privinţă a fost însă după cum se ştie loială obligându-se dela început să nu se amestece în politica provinciilor atâta vreme cât vor fi cârmuite de partidele regionale, liberalii s'au ţinut de cuvânt şi abia în timpul guvernării partidului poporului a pus bazele primelor organizaţii în Ardeal. Oare tot atâta bună credinţă a dovedit şi partidul naţional?

Desigur că nu. Cine s'a amestecat cu înverşunare în luptele politice din vechiul Regat, deşi nu cunoşteau nici tradiţia, nici programul, nici trecutul politic al partidelor de acolo. Orbeşte partidul naţional s'a aruncat în braţele d-rului Lupu care nu era decât un turburător al maselor populare şi împreună cu gruparea ţărănistă au dus o campanie sistematică împotriva partidului liberal.

Datorită frăţiei demagogice cu partidul naţional, ţărăniştii au deschis graniţele României pentru a da drumul emisarilor bolşevici de la Moscova. După dizolvarea parlamentului, amiciţia dintre amabele partide s'a strâns şi mai mult. Pentru a fi mai mult pe placul d-lor Lupu şi Mihalache, d. Vaida făcea pe antidiansticul iar presa partidului naţional împroşca cu noroi tot ce avea vechiul Regat: armată, cultură, biserică, politică...

După izgonirea guvernului Vaida, partidul liberal a înţeles că datoria lui e să pătrundă în Ardeal pentru a face şi pe cale politică o cât mai strânsă legătură cu nouile ţinuturi.

Prestigiul şi trecutul glorios şi rodnic cu care se prezenta partidul liberal ardelenilor precum şi vastul program de reforme democratice pe care se obliga să-l înfăptuiască ameninţau partidul naţional cu pierderea situaţiei în Ardeal, după ce fusese slăbit prin trecerea d-lui Goga cu numeroşii săi partizani la averescani. Inspăimântat, partidul naţional a început să agite cu o furie crescândă regionalismul. D. Vaida a şi pronunţat formula nenorocită: *Ardeal lui pentru ardeleni* pe care mamelucii au răspândit-o în toate colţurile. De atunci în tabăra naţionalistă nu se vorbeşte decât de putreziciunea şi bizantinismul vechiu lui Regat. Ceea ce nu i-a împedecat pe aceiaşi naţionalişti să trateze colaborarea cu partidul liberal, pentru a'o refuza fiindcă nu li s'a acordat decât 3 ministere în loc de 4 cât cereau. Relevăm numai în treacăt consequenţa regionaliştilor, fără a mai adăuga că cei mai înverşunaţi contestători de acum ai meritelor d-lui Brătia nu au cântat odinioară imnuri de preamărire partidului liberal.

Orice om de bună credinţă poate vedea din expunerea noastră documentată cine n'a respectat cuvântul, şi mai ales cine a căutat să facă dintr'o chestiune de partid una de neînţelegere între fraţi.

Mănuşa au aruncat-o regionaliştii. Era de datoria noastră s'o ridicăm.

A doua luptă

Sacrificiul celor opt sute de mii de eroi, morţi pe câmpul de luptă ne-a dat Unirea.

Stărâmându-se pe vecie hotarele dureroase ce despărţeau fraţi de fraţi, am ajuns la înfăptuirea visului părinţilor din părinţi: România-Mare. Se credea însă că, odată ţara întregită, vom avea şi după războiu o epocă tot atât de înălţătoare, aceia a muncii şi a consolidării.

Dar misiunea aceasta a generaţiei noastre n'a fost înţeleasă de către partidele politice noui care, cultivând politica de agitaţie, au nesocotit politica constructivă.

Mulţumită stării de spirit de după război, aceste partide au putut să aibe un moment adeziunea corpului electoral şi, prin aceasta, şi conducerea ţării. In cei din urmă trei ani de zile toate partidele numite şi crezute noui s'au perindat la guvern, şi guvernarea lor a fost pentru ţară o tristă experienţă. In loc să ne refacem şi să ne consolidăm, am ajuns în faţa unui dezastru economic şi a unei dezorganizări sociale care primejduiesc adânc însăşi fiinţa noului stat român.

Din fericire însă, poporul s'a desmeticit repede din zăpăceala în care-l aruncase demagogia „oamenilor noui“. El şi-a dărâmat singur idolii pe care şi-i crease în epoca de exaltare de după război, şi s'a îndreptat hotărât spre partidul liberal despre care s'a încredinţat că este singura forţă politică serioasă dela care putem aştepta refacerea şi consolidarea ţării. Rezultatul alegerilor pentru Senat a dovedit cu prisosinţă cât de sătulă este ţara de politica de agitaţie a „oamenilor noui“ şi cât de dorităoare să începem opera de refacere. După războiul pentru întregirea noastră naţională, ţara înţelege să începem acum lupta pentru consolidare, şi de aceia adeziunea ei pentru partidul liberal care, venind la cârmă, nu va face exerciţii de guvernare pe spatele şi în dauna statului şi nici nu se va lăsa târât în vâltoarea curentelor anarhice.

Partidul liberal are la spatele lui un întreg trecut în care-şi va găsi toată energia morală pe care o cer vremurile grele de azi. Creatorul României, el înţelege să fie şi păstrătorul ei, împotriva unor partide care îşi închipuie că a fi democrat înseamnă a distruge.

Astăzi, prin urmare, suntem chemaţi să începem a doua luptă mare, — lupta pentru consolidarea României, şi succesul în alegeri al partidului liberal înseamnă că lupta a început.

Rezultatul alegerilor în Ardeal

Până acum se cunosc numai rezultatele din 35 circumscripţii ardelene. In 31 din acestea au ieşit birurtori liberalii, în 3 Saşii şi într'una d. Iuliu Maniu, preşedintele partidului naţional. Printre candidaţii liberali aleşi sunt şi trei unguri. (Rador.)

Refacerea Rusiei

Comitetul naţional rus, comitetul parlamentarilor ruşi din străinătate, membrii zemstvelor şi ai municipalităţilor, reprezentanţii băncilor ruseşti şi ai inginerilor ruşi au lansat următorul manifest atât pentru guverne cât şi pentru opinia publică. Ea se ocupă de hotărârile luate la Cannes.

Hotărârea dela Cannes cere, ca, înainte de a obţine credite internaţionale, sovietele să garanteze străinilor înapoierea proprietăţilor furate şi crearea unui regim legal, asigurând drepturile proprietarilor şi executarea contractelor. In circumstanţele actuale, aceasta ar însemna introducerea unui regim mixt, sub care străinii s'ar bucura de proprietatea privată şi de celelalte drepturi corespunzătoare, pe când populaţia autochtonă ar continua să rămâie subjugată de comunişti.

S'ar crea pe această cale o oază de capitalişti privilegiaţi în mijlocul unui partid comunist de cerşetorie şi sclavie.

Orice încercare de a realiza un astfel de regim va întâlni obstacole de netrecut şi va da faliment.

Economia unei ţări ca Rusia, reprezintă un organizm unic a cărui elemente reacţionează unele asupra altora.

Dacă separăm aceste elemente supunându-le pe unele regimului capitalist şi pe altele celui comunist va rezulta o stare morbidă care va opri orice muncă productivă. Situaţia privilegiată a străinilor departe de a ajunge la rezultatul dorit va produce o descurajare puternică.

Din punct de vedere juridic dreptul de proprietate garantat exclusiv unui grup privilegiat de străini nu corespunde noţiunilor pe care se bazează economia unui stat modern; această proprietate ar rămâne în afară de viaţa generală a poporului, căci regimul normal al comunismului va continua să-i restrângă manifestările esenţiale ca hipoteca, închirierea, vânzarea, etc.

Din punct de vedere economic, aceste restricţii ar deprecia puternic societatea.

Activitatea economică a nouilor proprietari va fi stingherită de pustiul regimului comunist, de „neantul organizat al sovietelor“ de care va fi înconjurată.

In sfârşit, aspectul coloniilor de străini împrăştiaţi în toată Rusia, bucurându-se de un trai îmbelşugat şi acaparând bogăţiile unei ţări a cărei populaţie rămâne lipsită de bunuri, protecţie şi drepturi, va produce cel mai dezastruos şi ireparabil efect dând naştere unei xenofobii grozave, care ar face imposibilă viaţa străinilor în prezent şi viitor.

Acordul cu bolşevicii asupra unei chestiuni aşa de importante ca reconstruirea economică a Rusiei trebuie să se bazeze pe unele calităţi morale, măcar elementare.

Ori, o destul de lungă experienţă de colaborare vrută sau silită cu sovietele au convins guvernele şi popoarele din Europa în ce grad sunt lipsiţi bolşevicii de primele elemente ale moralei private, sociale şi internaţionale.

Această experienţă a îngăduit aprecierea după justa lor valoare promisiunile şi contractele bolşevicilor. Noua politică proclamată de bolşevici, legătura cu capitalismul occidental, nu-i decât o tactică, o şiretenie de războiu, şi aceasta după spusele şi scrisele bolşevicilor când se adresează partizanilor lor.

Convorbirile cu sovietele proectate la Cannes şi acordul care trebuia să rezulte vor fi nefaste pentru Rusia şi periculoase sau cel puţin inutile pentru Europa.

Rusia nu va fi regenerată prin asemenea mijloace. De aceea trebue căutate aiurea măsurile în stare să îmbunătăţească şi să lichideze criza periculoasă a economiei naţionale.

Intreprinsă în asemenea condiţiuni, nu numai conferinţa dela Genua ar risca să se isprăvească în dezordine şi confuziune, dar aceasta va fi soarta tuturor măsurilor tinzând la refacerea economie mondiale, proectate de conferinţa din Cannes.

Sprijinindu-ne — continuă manifestul — pe credinţa nestrămutată în dreptatea cauzei noastre, considerăm că-i de datoria noastră să facem apel la cinstea şi înţelepciunea lumei civilizate şi să-i arătăm urmările funeşti a celor proectate pentru rezolvarea problemei ruseşti.

Poporul rus n'a murit. Nu pentru întâia dată e încercat de soartă în existenţa lui istorică. Energia lui naţională l-a ridicat în trecut şi va şti să-l ridice şi în viitorul apropiat.

După ce va fi răsturnat tiranii actuali, nu va uita prejudiciul pe care i l-au adus acei cari vor exploata slăbiciunea lui momentană şi va şti să-şi arate recunoştinţa naţiunilor care îi vor fi fost prietene în nenorocire.

Mișcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Cronica muzicală

— Concertul de Duminecă —

Al IV-lea concert de muzică de cameră, a avut loc Duminecă în sala mare a prefecturei județului. Cum spuneam și cu prilejul dării de seamă din rândul trecut, acest aliment sufletesc — muzica — e o reală nevoe pentru culturalizarea mulțimei avide a-și cizela sufletul, a-și înălța spiritul deasupra micimilor de toate zilele.

Și dovada afirmațiunior noastre a făcut-o publicul, care complecta se eri sala concertuală. Același trio — d-nii Sibiano-piano; Bobescu-vioara și de Angelis-cello, au dat concursul pentru deplina reușită a programului de eri: *Mozart*, Beethoven și Rochmaninow nu fost marii compozitori aleși de trio-ul d-lor profesori ai Conservatorului de muzică din Cluj. Fiene permis înainte de a intra în amănuntele dării de seamă a concertului să ne oprim o clipă asupra unuia din trio-ul de eri; d. Si bianu profesorul de piano la Conservatorul din localitate. Figură cunoscută nouă, încă de pe când era profesor și directorul Conservatorului din Iași, d. Sibianu alături de d-ra Sion, erau cele mai distinse personalități muzicale ale Conservatorului din Iași. Technician bun, cunoscător deplin al marilor muziciani, la focul cărora, și-a desăvârșit rafinamentul muzical înmăscut în d-sa, un tușen plin de senzibilitate, d. Sibianu, a fost nu numai un remarcabil profesor al Iașilor, dar și un mare pianist, pe lângă un strălucit îndrumător în avida cale a muzicei, a noilor învățăcei în arta muzicală. Iașul, un centru muzical fin, l'a regretat continuu; a fost o nedreptate pentru el trecera d-lui Sibianu la Cluj, dar o șansă mare pentru lumea muzicală și pentru conservatorul de aici. Eri, am avut din nou prilejul să-l admirăm, așa cum l-am cunoscut.

Mozart, e în adevăr un geniu muzical. Fiecare frază a lui e o subtilă gândire, e ceva din imaterialul povestirilor fantastice, pline de o gingășie și o armonie divină. A fost minunat executat. Și allegro sau andantele sau adagio, trio-ului op-ului 14, au fost înțelese minunat de profesorii Conservatorului naostru și vibrațiile sunetelor erau mărturia deplinei comprehensiuni al autorului interpretat. Sonata în la major de Beethoven pentru piano și violoncel — d-nii Sibianu și de Angelis — a fost reușit exprimată. Mai ales adagio cantabile, o superioară inspirație a autorului a fost cu artă executat. D. de Angelis, a avut accente de pătrunzătoare emoție în acest cantabile, după cum și maestrul Sibianu își-a desăvârșit arta de subtil stăpânitor al pianului.

Rachmaninov, ca și la al III-lea concert, a fost foarte bine interpretat. Ar fi să repetăm laudele meritate, exprimate atunci.

*

În curând vom avea plăcerea să aplaudăm pe unul din bunii concertiști celliști, d. de Angelis-profesor la conservator și solist în orchestra Operei Române. Pe la sfârșitul acestei luni, va da un concert, în sala Prefecturei. Va executa bucăți grele și frumoase din Saint-Saens, Locatelli și Popper. La timp vom anunța publicul, dându-i amănunțite relații în jurul acestui concert.

*

Miercuri seara rolul lui Faust, din opera cu același nume, va fi susținut de tenorul bine cunoscut și apreciat în lumea muzicală basarabeană și a Capitalei, d. *Nogacewski*. D-sa posedă o voce de o supleță rară, un timbru plăcut, și o extensie minunată.

Nu ne îndoim că și în arena artistică a Clujului va fi apreciat și admirat. Dacă ar fi să mai rămâie în mijlocul nostru, l-am ruga, prin Direcția operei, să interpreteze și rolul lui Alfredo, din opera Traviata, unde este neîntrecut. În orice caz, noi felicităm și Direcția Operei din Cluj și inspirația d-lui Nogacewski, de a ne fi dat ocazia să auzim un nou interpret al tenorului din Faust.

DAR

Comemorarea lui Octave Mirbeau

Comedia franceză a sărbătorit în seara de Miercuri, 15 Februarie, dubla aniversare a nașterii și morții lui Octave Mirbeau, prin reprezentarea piesei „Les affaires sont les affaires".

Dl de Feraudy a recitat o poemă scrisă în onoarea marelui scriitor de către dl Andre Dumas.

*

Octave Mirbeau s'a născut la Ireviera (Calvadas) la 16 Febr. 1850. După ce a debutat în gazetărie, în care s'a remarcat prin violența articolelor sale, Mirbeau a publicat în 1886 prima sa carte: „Les courtes dela chaumiero" (Povestile colibei), în 1887 a apărut capo d'opera sa: „Calvarul." Urmează apoi: Abatele Julea (1888), Sebastien Roch (1890), Jurnalul unei cameriste (1898), Gradina supliciilor (1899),

Douăzeci și una de zile ale unui neurastenic, Dingo, 638—E—8, opere pline de generoasă revoltă, scrisă într'o limbă aspră și minunat de expresivă.

Pentru teatru. Mirbeau a scris: „Păstorii cei răi," piesă în trei acte, jucată la Renaissance de Guitry și Sarah Bernhard; Les affaires sont les affaires și Căminul, în colaborare cu Th. Nathanson. Reprezentarea acestei piese la Comedia Franceză a stârnit vii manifestațiuni.

La teatrul Antoine, Mirbeau a reprezentat câteva piese într'un act: Epidemia, Portofoliul, Vechea căsnicie, etc.

După moartea lui, în plin război, la 16 Februarie 1917, îi s'au editat mai multe volume: Zăcătoarea de cidru, Vaca bolnavă, Un gentilom roman neisprăvit și La ilustrul scriitor.

Răspândiți „Infrățirea"

ECOURI

O afacere bună! — Un tablou cumpărat cu 1000 lei și care valorează 30 milioane

Un amator a cumpărat la o desfacere din Nottingham pentru suma de 25 shilingi (adică aproape 1000 lei) un tablou care reprezintă „Sfânta familie" și pe care experții l-au recunoscut ca fiind opera lui Zules Romain, pictorul școalei romane care trăia prin secolul 16-lea. Tabloul este prețuit la 50000 lire sterline, ceeace ar însemna pe cursul zilei vre-o 30 milioane.

Un nou teatru la Berlin

Numărul teatrelor berlineze va crește la toamnă cu încă unul, care se va instala în localul școalei naționale de bele-arte de pe Hardénbergstrase (Charlottenburg).

Este vorba de un teatru intim care se va inaugura la 1 Decembrie.

Noui directori ai acestui teatru vor fi Albert Heine fost director al Burgtheatrului și Rudolf Heger.

După cum se spune, în legătură cu această întreprindere este și artista Leopoldine Constantin.

Poliandria în Himalaia

Unul din puțini europeni, care a explorat regiunile munților Himalaia, e germanul Otto Ehlers, care a scris o lucrare de preț asupra cercetărilor sale geografice și etnografice.

Constatările sale concordă cu ale engezului Howard Bury, care vizitând regatul Nepal din aceiași regiune a constatat existența poligamiei, s'au mai bine zis a poliandriei în acele locuri.

Lucrul acesta l'a observat mai ales în Caşmir, situat în partea nord vestică a munților Hamalaja.

Iată cum relatează ambii călători cazurile de poliandrie.

La căsătoria celui mai mare fiu din o familie iau parte toți cellalți frați. Femeile au dreptul a-și mai alege afară de acești frați, ori rude apropiate încă doi „bărbați auxiliari", care pot fi dintre vecini.

„Bărbații auxiliari" nu au nici un drept „de tată" asupra copiilor ce eventual s'ar naște.

Poliandria nu e însă prevăzută nici de religia lui Buda, nici la Tibetanii ce în principiile lui Dalay Lama.

Ea este o urmare a marei lipse de femei ce se simte în acele locuri.

Templul Astartei din Catargina

După o comunicare a abatelui Chabot, adresată Academiei de inscripțiuni s'au găsit și s'au identificat în același timp rămășițele templului Astartei din Cartagina.

Faima acestei vechi reliqui buni ce era atât de mare în cât a continuat și în timpul romanilor rămânând co sacrat misteriilor, templul marei zeițe cartagineze până în secolul IV după Christos.

Heliogabal (220 d. Chr.) a adus de acolo la Roma statuia ei de stele pentru a serba cununia mistică a Reginei Coeli din Cartagina cu zeul stric al soarelui din Ermesa.

Mai târziu s'a ridicat în locul acesta o biserică creștină.

O Premieră la Praga

La teatrul Național din Praga a avut loc premiera comediei fantastice în trei acte de Arnoste Dvorak, intitulată „Mathias cel vorbăreț".

Dvorac este autorul a trei tragedii istorice „Knize", „Karl Vaclav IV" și Husite, din cari ultimile două au avut un deosebit succes pe scenele cehe.

Noua comedie pe care Dvorak a scris-o împreună cu amicul său L. Klima este oarecum o surpriză, premiera ei fusese așteptată cu încredere de și piesa apăruse până acum în volum.

♣ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" ♣

Carusso și Ada Giachetti

— O tragedie amoroasă —

Copilăria lui Carusso a fost foarte sbuciumată. Născut din o familie săracă, la 1877 în Neapol, el a fost nevoit să cânte în diferite coruri bisericești. A fost apoi ucenic la un fierar, iar la 14 ani plecă la Trapaui și se angajă într'o trupă de cântăreți italieni.

Cu această trupă el cutreeră ani dearândul multe orășele italiene.

Arta cântului n'a învățat o în școală, ci de la mai mulți capelmaeștri

In Livorno a cunoscut pe femeia, care a hotărât în chip definitiv succesul său în viață.

E Ada Giachetti, pe atunci necunoscută cântăreață de operă, dar o excelentă profesoară de muzică. Prin învățătura și înțelepciunea Adei, Caruso și-a cultivat vocea, a studiat repertoriile corale și de operă.

In Praga începu cariera cu renume mondial a lui Carusso

Ada Giachetti poate fi numit norocul și nenorocul lui Carusso.

Era o italiancă mică, rotundă și groasă. Din traiul lor comun dela 1897 și până la 1907 s'au născut 4 copii, din care numai 2 trăesc și acum.

Catastrofa se produse în 1908 și dură până în 1912, sfârșindu-se printr'un proces scandalos în Milano.

El află că în lipsa lui Ada Giachetti îl înșela cu șoferul său Romati.

Caruso se hotărâ să o părăsiască definitiv.

Peste câteva luni Ada Giachetti pleçă cu o trupă italiană în America și în New-York voia să încerce o împăcare cu Carusso.

In Otelul ocupat de ilustrul cântăreț avură loc scene sălbatice.

Carusso neconsimțind cu nici un chip. Ada publică în „Corriere dela Sera", scrisori în care arată că fostul ei soț i-a furat toate bijuteriile și-a sdrobit existența.

Destăinuirile din ziarul milanez, făcură pe Carusso să dezcuidă un proces de calomnie.

Procesul ținu 4 ședințe de la 25 și până la 30 Octombrie 1912.

La 23 Octombrie 1912 Carusso veni la Milano.

Ședința de la 25 Octombrie 1912 când apăru Carusso în tribunal, a rămas de pomină în analele justiției italiene.

Sala era plină de personalități marcante profesori, artiști, muzicanți.

Carusso luă loc lângă avocații săi.

Președintele la interogatorul Adei Giachetti care-i aruncă maestrului fel de fel de calificative din care cel mai nevinovat e 'nerușinatul tenor.

Artista îl acuză și ea pe Carusso de necredință și-și sprijină acuzațiile ei pe o carte poștală dela Gaetano Loria.

Și în instanță ea susține furtul bijuteriilor și citește articolul din „Corriere".

Ea dă lămuriri asupra legăturilor dintre ea și Romati și citește trei scrisori ale ei către Carusso.

In aceste scrisori ea se roagă de el să o erte, căci poate și Carusso a greșit de multe ori când era departe de ea.

Ea-i mai aduce aminte de dragostea dintâi, pe urma căreia s'au născut cei 4 copii.

Asigură că pe Romati l'a uitat de mult.

Urmează apoi interogatorul lui Romariti.

Acesta regretă mult că a supărat pe Carusso.

El declară însă că a fost „în serviciul Adei Giachetti și nu în al lui Carusso".

Povestirea lui Romati seamănă cu una veritabilă al lui Boccacio.

Carusso o părăsi pe Ada în vilă, singură numai cu un câine și luă totul cu el.

Ada nu avea nici măcar o cămașă.

El povestește o scenă furtunoasă dintre Ada și Carusso.

Acesta a bătut o și a strâns'o de gât.

In urmă a convenit să-i dea lunar câte 500 de lire.

La interogator Carusso, declară că a avut cu Ada 4 copii, dar că norocul i-a apus de la o vreme.

Când ajunge la povestirea scenei ce l'a lezat, fu foarte emoționat și președintele îl spuse cuvinte de încurajare.

Ada a cumpărat automobilul în tovărășie cu Romati și tot cu el a făcut o călătorie la Nizza, unde a cerut și Carusso i-a trimis 10.000 lire

Când a aflat de reale legături intime a lui Romati, a părăsit-o pentru totdeauna.

Cu privire la furtul bijuteriilor Carusso declară:

Când am aflat că eu am fost părăsit pentru un șofeur am luat toate lucrurile mele și ale ei, între care erau și bijuterii.

Toate acestea era cumpărate de mine, dar nu-i erau dăruite, pentru că darurî se fac numai c lor din afară de casă, dar nu femeiei ce locuește în casă și e mama copiilor noștri.

Cred că nu se poate socoti furt, faptul, că n'am voit să pun la dispoziția lui Romati, bijuteriile cumpărate de mine".

Tribunalul condamnă pe Ada Giachetti la un an închisoare și 1000 lire amendă pentru calomnie.

De atunci Ada Giachetti a dispărut cu totul din viața lui Caruso.

Totuși această dureroasă tragedie i-a scurtat viața, căci nu odată el se ducea cu gândul departe la dragostea dintâi.

O desmințire și un adevăr

In loc ca d. Socol să fi depus lista candidaților în care figura și domnia-sa, după 9 zile libere pe baza legei electorale și când orice greșală care implica respingerea acelei liste s'ar fi putut corecta, d-sa depune în ultimul sfert de oră o listă, care știa foarte bine că va fi respinsă ca nefiind conformă dispozițiunilor legei în vigoare. Ea prezenta 62 de semnături de ale locuitorilor din 2 comune; din aceste iscălituri s'a constatat după listele oficiale ce-i stau și d-sale la dispoziție cum că 25 de inși nu sunt alegători iar 14 semnaseră deja lista candidatului liberal, d. avocat I. Pordea, listă ce fusese depusă și admisă de birou cu 5 zile înainte. Din restul de 23 de semnături, 20 erau ilegale din cauză că constau numai din aplicarea degetului pe-o cruce făcută cu cerneală, fără ca să fi fost legalizate pentru a se dovedi realitatea lor; iar întreaga listă astfel întocmită era lipsită și de clausura de dovadă oficială.

D. Socol care timp de trei săptămâni a cutreerat satele pentru a aduna semnăturile legale s'a convins perfect de neizbutirea încercărei sale. Terenul de reușită fiindu-i fugit de sub picioare, s'a dedat pentru aceea la acest mic act de rea credință, depunând în ultimul sfert de ceas o listă intenționat greșită ca doar să i se respingă, fără a mai avea vreme ca s'o corecteze. Iată adevărul în sine care explică motivul intim al mai tuturor candidaturilor din Ardeal, respinse.

Este un truc evident cu ajutorul căruia partidul național vrea să-și mascheze adevăratele sale proporții. Dar broasca care se umflă în ciuda tuturor legilor naturale va isprăvi odată prin a crăpa.

Alegerea dela Senat

Observații asupra rezultatelor

Din rezultatele comunicate din vechiul regat — reiese zdrobitorul succes electoral al guvernului.

Notăm câteva observații:

1. S'a votat cu convingere. Pentrucă numărul stampilelor este foarte mare — pe toate listele partidelor în luptă. Diferențele dintre un candidat și confratele său de pe aceiași listă sunt minime — chestiune de zeci de voturi. Acestea sunt voturile pe simpatie, pe alesele, din toate listele câte o persoană. Sau, cum sunt de fapt, voturile stricate, voturile celor nehotăriți.

Dar numărul voturilor hotărîte, „blocurile", cum se numesc în vechiul regat, sunt foarte ferme.

Ex: Ilfov: lista liberală: 7 candidați (aleși): 31,028; 30,978; 30,904; 30,884; 30,843, etc.

Treizeci de mii sunt „blancuri", — iar un termen special.

Lista averescană: 4658; 4576; 4588; 4521; etc. — blancuri 4500.

Pretutindeni, în toate județele aceiași observație.

Cel mai frumos exemplu e la Fălciu unde au candidat în cartel Takiștii cu naționaliștii. Doi candidați liberali, — reușiți — primul 4718, al doilea 4716; cartel foarte loaial ținut și alegători foarte conștienți.

Prima observație, deci: s'a votat în întregul vechiu regat din convingere adîncă.

Succesul guvernului este deci, cu atât mai mare: e un succes real, dato it convingerii.

2. Foarte puține abțineri dela vot.

Până la o statistică definitivă observăm că diferențele dintre „înscriși" și „votanți" sunt mult mai mici decât în alegerile trecute.

Ex. Argeș: 21,000 înscriși — 19.400 votanți; R. Sărat: 14.200 înscriși — 12.300 votanți.

Aceasta dovedește: interesul cel mare pus de întreagă țară în alegerile de azi.

Și cu atât mai real succesul guvernului, ca fiind exprimat de toți alegătorii.

Diferitele sunt în cea mai mare parte datorite alegătorilor sub drapel, funcționarilor de plasați și decesurilor dela 1918 până acum, fie naturale, fie în războiul dela Tisa Budapestă.

Iașul — ai căror fii sunt cei mai împrăștiați, în toată țara — și mai ales prin provinciile desrobite de pe lunde sunt trimiși, uneori în vechiul Regat și care dă ostași foarte mulți, are, proporțional, cea mai mare diferență 3400 voturi neexprimate; la 19.500.

Voturile anulate s'au împuținat remarcabil.

In Ilfov: 2000 anulate la 53.000 exprimate; Brăila 440 la 12.800. Durostor (județ nou) 1000 la 20.000.

Ceeace însemnează că alegătorii din vechiul Regat au învățat repede excelența legei electorale cu care partidul liberal a hărăzit țara — și încă ceva: că la despuiarea scrutinului nu fac mizerii și fraude, birourile fiind prezidate de magistrați. Succesul moral al partidului liberal e, și din acest punct de vedere imens.

Nu au răusit să se aleagă deși candidați în mai multe locuri — personagii foarte marcante, și cu iluzii. Au căzut pretutindeni, d-nii: General Averescu, Iorga, Take Ionescu, Mihalache, Mehedinți, Bujor, Dinescu, Meitani, Duiliu, Zamfirescu, C. C. Arion, gen. Văleanu, P. P. Negulescu, V. Kogălniceanu, Dori Popovici Gr. Iunian, G. Mironescu, gen. Crăiniceanu, gen. Hârjeu, Gr. Coandă, gen. Răscanu toți fostii miniștri au căzut.

A ieșit în schimb dela orghiști d-l Butureanu dela Dorohoi.

Mulți fruntași și-au pierdut fiefurile — județele unde erau la ei acasă — și unde au fost trântiți cel mai groaznic.

Media voturilor obținute de guvern este fermă în toată țara; și este foarte mare, pe când acea a opoziției e enorm de dezechilibrată și catastrofală. In limbaj de bursă, putem spune că ele au o panică electorală pentru opoziției.

Exemple de oscilații:

Guvernul: 31.000—4228; (Ilfov—Roman).
Țărăniștii: 7.874—838; (Teleorman—Tutova).
Averescanii: 5622—274; (Tutova—Buzău).

Guvernul a căzut la Dorohoi cu 4546 voturi.

6. Maximele obținute au fost:
Liberalii — 31.028.
Țărăniștii — 11.990.
Averescanii — 5.673.
Adică față de voturile guvernului au obținut — la maximum 3.7 la sută țărăniștii și 1,8 la sută averescanii.

7. Minimele obținute au fost:
Liberalii — 4.228.
Țărăniștii — 838 — ! —
Averescanii — 247 — ! —
Adică — față de guvern —
1.9 la sută — țărăniștii și
0,06 la sută — aeverescanii

8. In medie, față de guvern au obținut:
Țărăniștii — 2,8 la sută și
Averescanii — 0,9 la sută

9. Din totalul voturilor dobândite în vechiul regat au obținut
92,27 la sută liberalii
2,8 la sută țărăniștii — !!
0,9 la sută averescanii — !!

Cu toate că în unele județe s'au ținut apropiați unii de alții.

10. La Covurlui până și socialiștii au fost mai tari decât averescanii!

Din toate aceste constatări, un lucru se desprinde clar: Țara e cu partidul liberal, pentru că ea vrea muncă cinstită, ordine și îndreptare.

Cetiți „Infrățirea"

„Vorbește țara"

Maarele

succes din Cadrilater

— Partidul „național-român" obține 66 de voturi —

Perla perlelor din alegerile dela Senat este succesul regionaliștilor ardeleni în... Cadrilater.

„Patria" a pubicat deunăzi scrisoarea entuziastă a organizației național-ardelene dela.. Turtucaia.

Preotul Ilie Nicolau, G. Ionescu, Husein Ali Osman, Evante Chiripitzu, Amot Berber Asan și Ioia Molo-Osman anunțau înființarea organizației naționale ardelene, pusă pe „picior sănătos" — și în acelaș timp „păsirea" în Cadrilater cu programul dela.., Alba Iulia!

„Suntem siguri, spunea documentul, că față cu organizația și autoritatea morală ce o avem, lista noastră, cu toate presiunile guvernului(!) (sic) va lua din 4 locuri la Cameră, cel puțin(!) două".

„Vă asigurăm că am născut în populația Cadrilaterului nădejdea că scăparea vine dela d-voastră".

„Patria" amețită de ironica invitare pe care partidul o primea ca să se ducă în... „în vechiul Regat", a publicat „documentul" ca pe un „semn al vremii" și ca pe un maaare succes al regionalismului: „vorbea țara!"

Iată rezultatul dela Durostor:

Inscriși 19.863.
Votanți 17 733
Anulate 1.041

GUVERNUL, CATE 12.900 voturi; ales.

REGIONALIȘTII ARDELENI:

G. Ionescu 66 voturi!!
Ioia Mollo-Osman 61 voturi!!

Adică: *de 202 ORI mai mult(!) decât guvernul* și *reprezintând A 3186-A PARTE* din „populația Cadrilaterului", alegători la Senat.

Așa succes foormidabil este într'adevăr un „picior sănătos!"

A. P.

„Claca din Sângeorgiul-românesc"

Primim spre publicare următoarele:

In No. 45 din 2 Martie a. c. ziarul autonomiștilor ardeleni și bănățeni, „Patria" aduce mincinoasa știre, că în Sângeorgiul-român prin „claca electorală" aranjată de d. prefect Solomon Haliță, poporul a fost „demoralizat".

Ca desmințire, și pentru a da de gol pe d. *„Zd"*, care servește de tufă demagogului naționalist Laurențiu Ognea, ținem a da următoarele date adevărate:

In comuna noastră sunt foarte obișnuite clăcile cari dovedesc înima bună a sătenilor. La lăsatul postului se aranjează așa numitele „tercuri" un fel de petreceri intime. D. prefect Solomon Haliță având în vedere aceste obiceiuri și dornic de a le vedea păstrate a aranjat o clacă grandioasă, la care a luat parte aproape toată comuna, cam 1000 persoane. Chiar și cei nechemați au alergat la această petrecere. Au luat parte *toți* intelectualii din comună, nu numai „câțiva", pentrucă toți sunt însuflețiți de sentimente bune și curate românești, de sentimente de frăție adevărată, nu de demagogie și de vrajbă ca ale d-lui Zd. Claca ținută într'o stare de entuziasm admirabilă s'a terminat în zori printr'o horă strămoșească, cum rar sa' mai văzut pe la noi.

E absolut mincinoasă aserția că organizatorii au trebuit să se refugieze de furia poporului. Această grosolană afirmație e demnă numai de d. *Zd.* și de ziarul ce are atâta cinste de recurge la publicarea acestor soiuri de știri cari, probabil că servesc la „moalizarea" masselor!

Referitor la „pata"(!) ce d. prefect S. Haliță și-ar fi făcut-o cu aranjarea acestei ședători, d. *Zd.* ar trebui să știe proverbul bătrânesc: „Nu căuta gozul din ochiul altora, ci caută mai bine bârna din ochiul tău propriu. Dacă nu-l știe, i-l servim acum!

Să știe acest „domn" și toți „domnii" dela „Patria" că „steagul" desfășurat de partidul național este steagul necinstei politice, al învrăjbirei între frați și al ambiției neputincioase și că nu e român la noi, care, căutând cinstit în sufletul lui, să nu-l desprețuiască.

UN SANGEORGIAN

„Necinstea" noastră și nerușinarea „Patriei"

— Sub titlu: „Un ziar necinstit" —

Sub titlul: *Un ziar necinstit*, „Patria" revine în n-rul de ieri asupra pretinsei mistificări pe care ar fi săvârșit-o ziarul nostru reproducând un pasaj dintr'o cuvântare a d-lui Iuliu Maniu.

Din partea noastră nu putem da un mai bun răspuns decât publicând textul autentic al pasagiului citat pentruca cetitorul să vadă singur cât de cinstită este „Patria" când ne acuză de mistificare. Textul autentic, publicat în fruntea n-rului nostru de azi, cuprinde și numele d-lui Ion I. C. Brătianu, și totuși „Patria" are nerușinarea să scrie următoarele:

„Spicuind discursul pe care președintele partidului național l-a ținut în parlament cu ocazia ratificărei tratatului de pace cu Ungaria, ziarul liberal din localitate ia din acest discurs cuvintele de recunoștință și admirație pioasă rostite de d. Iuliu Maniu în cinstea sutelor de mii de morți pentru unitate și cuvintele adresate oamenilor mari ai țării: N. Filipescu, N. Iorga și Tache Ionescu, cari au contribuit mai mult la această unitate și, PUNAND LA MIJLOC NUMELE D-LUI IONEL BRATIANU, îl împănnează și cu gloria celor morți și cu meritul celor vii".

Ce reiese din aceste rânduri ale „Patriei"? Că noi, împotriva textului, am pus la mijloc numele d-lui Ion I. C. Brătianu, pentruca această să se bucure astfel un omagiu pe care d. Maniu a înțeles să-l aducă numai lui Nicolae Filipescu și domnilor Take Ionescu și N. Iorga. Ori textul autentic arată că nu noi am intercalat numele d-lui Brătianu, ci d. Maniu singur l-a așezat nu la mijloc, ci în fruntea barbaților cari au luptat pentru înfăptuirea unității noastre naționale.

Cât despre discursul d-lui St. C. Pop ținut cu prilejul comemorărei lui Ion Brătianu și reprodus de noi sub titlul „Un jurământ care trebuie amintit", ori cine a putut să vadă că e vorba de Brătianu tatăl și nu de Brătianu — fiul și că, reproducând acest discurs, zarul nostru n'a urmărit altceva de cât să amintească partidului național jurământul făcut de d. St. C. Pop în numele Ardealului, la mormântul lui Ion Brătianu, — jurământ pe care-l reproducem încâodată:

„Inaintea sicriului tău, mare bărbat, se închină Ardealul și îți făgăduesc că marea operă pe care tu ai adus-o atâta de departe după 30 de ani s'a desăvârșit. Ne vom jertfi, ne vom dezbrăca de patimi, fiindcă astăzi este ziua națiunii care ne pruncește să rămânem strânși uniți, urmând pilda pe care ne-ai dat-o Tu".

Dacă dorești să cumperi
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely și Réti
Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

Căutăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului.

INFORMATII

După „Viitorul", membrii delegaţiei române la Genova vor fi: Ionel Brătianu, preşedintele consiliului, Duca, ministrul afacerilor străine, Vintilă Brătianu ministru de finanţe, Fotino ministrul Română la Roma, apoi mai mulţi ingineri şi experţi economici. Sâmbătă şi Duminecă după amiază delegaţia a ţinut şedinţă şi a luat cunoştinţă de nota italiană referitoare la amânarea conferinţei. S'au discutat mai multe chestiuni în legătură cu conferinţa genoveză. Tot atunci s'au ales delegaţia care va reprezenta România la conferinţa preliminară dela Belgrad. Comisia aceasta pleacă la Belgrad astăzi.

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40 439

In Hotelul Central toată seara după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gourmand. Localul cel mai modern român Specialităţi de beuturi, Bere albă şi neagră de butoi. I-622

In urma unei ingenioase îmbunătăţiri a becurilor electrice după cât suntem informaţi, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reuşind fabricei „OSRAM" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent şi o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricaţie, Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalaţii electrotechnice. Proiecte şi devize gratuit. 1416

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară şi piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi talpelor de prezent á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyar 1 în faţa magazinului Gyorşáru
Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87. 1278

In toată seara Dudus, Luni şi Joi Albi şi Körösi Eugen cântă cu musica în Cafeneaua Park. 1456

In atenţiunea D-lor Comercianţi

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai fine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresă arătată prin postă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.

Telefon interurban 27
GHEPLA 1515

Din Bucovina ni s'au mai anunţat următoarele rezultate ale alegerilor dela cameră:

Gura Humorului: *Romulus Reut guvernamental, ales cu 9001 voturi. In această circumscripţie a căzut d. Dori Popovici fost ministru averescan.*

Suceava: *Filaret Doboş guvernamental ales cu 9124 voturi.*

Ceunăuţi: *Nica Flondor, liberal şi Norbert Kipper, liberal.*

Storojineţ: *dr. Aurel Morar, liberal ales.*

Vijniţa: *Alecu Constantinescu, ministru, ales.*

Cernăuţi, judeţ: *Filaret Doboş.*

Boian: *Gavril Rotică, liberat.*

Nu te năcăji cu croitoreasa!

Cumpără vesminte gata pentru băieţi şi dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Şipos Cluj P. Unirii Nr. 17. 1514

Fabrica de perii, văruitoare, pensule, şi mături de tătarcă aranjată cu putere electrică alui ALEXANDRU MOR, ARAD, strada Eminescu 27, 31. 32, Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în preţuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în intreagă lume. Infrumseţează pielea şi îi dă fineţă rară. Compoziţia ei neunsuroasă şi inofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubiţele, încreţiturile întinereşte şi înviorează chiar şi pielea persoanelor mai înaintate în vrâstă. Crema se pune în circulaţie în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziţie fără leşie înfrumseţează pielea, PUDRA MARGIT, compoziţie de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

Dr. Földes şi Hehs Arad.

Se află de vânzare la toate farmaciile, droguerille şi parfumeri. 1564

Uzinele „BABI" Werk

Iosif RAPAPORT Jozsef, Fabrică mobile de fier-bronz şi cărucioare pentru copii. Timişoara Str. Moţilor No. 1. 1563

De vânzare circa 20 kgr. castraveţi 100 kgr. păltăgele roşii mărăcine str. Monoştor No. 1 la etaj, casa stânga porţii Academiei agricole. 1568

La 8 Martie se va deschide în sala Prefecturei expoziţia d-lui Albert Kupetzky. 1565

Dame elegante întrebuinţează numai pudra de porcelan americană **„YES"** Fără legatură verde este falsificată, 1377

La Cafeneaua EUROPA

Joia Dumineca şi în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

„Viitorul" dă următoarele amănunte privitor la arestarea ţărănistului Răducanu în comuna Iveşti: Candidatul Răducanu, intrat în comună, a fost primit cu mare răceală, ceeace l-a indignat şi l-a făcut să scoată revolverul ca să tragă asupra mulţimei. Jandarmii l-au arestat şi l-au depus la parchet. Mai târziu, la intervenţia mai multora, ministrul de interne a dat ordin să fie pus în libertate. Parchetul însă nu l-a eliberat din cauză că s'a făcut vinovat de intenţie de omor.

O fabrică de maşini din Viena a făcut guvernului oferte pentru repararea a 500 de locomotive. Fabrica se obligă să le dea gata în foarte scurtă vreme.

„Adevărul" anunţă, că după alegeri Suveranii vor pleca în Ardeal.

Capital francez pentru exploatarea câmpurilor de gaz dela Şărmaş?!

Societatea de gaz-metan maghiară nu de mult îşi transporase sediul din Budapesta la Mediaş, unde şi azi operează cu aceleaşi acţiuni străine. Intre aceste acţiuni cele mai multe le posedă Deutsche Bank din Berlin, care în timpul din urmă fiind informată, că Banca Românească a intrat în tratative cu Centrala din Mediaş, pentru a-i cumpăra acţiunile streine, a recurs la un „truc" pentru a împiedeca romanizarea acestei Societăţi Metanice.

Deutsche Bank a făcut demersuri la unele instituţiuni financiare franceze pentru a-i vinde acţiunile împiedecând prin aceasta naţionalizarea acestei S. A.

Guvernul Român până azi nu a luat hotărâri în această privinţă, se crede însă, că îi va reuşi să evite amestecul ori cărui capital străin în exploatarea gazului metan atât de preţios.

Tratativele Băncii Cermane din Berlin cu institutele financiare franceze sunt în curs, iar rezultatul se aşteaptă.

Voiţi serviciu prompt şi lemne bune?
Comandaţi numai la Depozitul de Lemne
FRENKEL
(Fost Janovitz) Cluj, Str. Aprinjoarelor 13.
Telefon 127 şi 264.

Cetiţi „Infraţirea"

In ajutorul funcţionarilor căsătoriţi

— Propunerea unui tată de familie năcăjit —

De când statul român a suprimat ajutoarele pentru familiile împovărate, atât de necesare pe vremile acestea anormale am tot aşteptat mereu ca cineva să spună un cuvânt de protestare măcar, dar aşteptarea mea a fost zădarnică.

De curând o foaie creştinească „Albina" din Bucureşti, prin graiul „un funcţionar", care în numele dreptăţii şi moralităţii publice ca Statul Român să vină în ajutorul funcţionarilor cu familie, dându-le un plus anumit peste salariul comun.

Să ne aducem aminte că statul ungar de mai bine de două decenii, deci încă în timpurile bune şi normale dădea ajutoare familiare după numărul membrilor de familie; cu fapta aceasta umană şi echitabilă a ajuns acolo, că funcţionarii tineri nu s'au ferit de legătura căsătoriei, şi nu s'au îngrijorat de copiii ce le binecuvântau căsnicia.

Statul contribuia deci direct la sporirea elementului celui mai folositor, la sporirea clasei, mijlocii, muncitoare şi culte.

Nu cred ca Statul nostru românesc, să nu urmărească acelaş scop căci şi el simte nevoia sporirii elementelor româneşti la oraşe şi mai ales a funcţionarilor, căci doar e în vădul tuturora lipsa grea de funcţionari români destoinici.

Pe de altă parte, nevoile în cari se sbat funcţionarii, constitue şi o cauză capitală a lăţirii desfrâului şi a immoralităţii. Căci este lucru ştiut, că tineretul, fugind de căsătorie, din cauza salariilor insuficiente, duce în mare parte o viaţă imorală, ce degenerează şi mintea şi sufletul şi corpul.

Dar afară de aceste considerente generale, statul ar trebui să aibă în vedere situaţia nenorocită în care de atât amar de vreme se sbate funcţionarimea căsătorită, încărcată de copii.

Soarta acestor din urmă funcţionari e vrednică de plâns şi n'are cineva decât să se scoboare în mijlocul lor ca să vadă care este viaţa micilor funcţionari, cărora D-zeu le-a dăruit 4 sau 5 copii! Cunoscând solicitudinea pe care guvernul actual a acordat-o totdeauna clasei funcţionarilor, credem şi sperăm puternic că va lua în cercetare plângerile şi nevoile noastre, reîntroducând ajutoarele pentru familiile împovărate de copii şi cari erau în vigoare sub stăpânirea străină şi de cari am fost deposedaţi. Făcând aceasta, guvernul ar repara o mare nedreptate şi şi-ar atrage binecuvântarea tuturor, pe lângă că acest act ar constitui, după cum am văzut mai sus, şi o măsură bună pentru încurajarea căsătoriilor, creşterea populaţiei şi a elementelor utile precum şi un bun început pentru dispariţia imoralităţii din viaţa noastră publică!

Un tată cu 5 copii.

Preoţii şi Politica

— O circulară a Episcopului Gherlei —

Episcopul Iuliu al Gherlei, văzând deslănţuirea patimilor politice chiar şi în mijlocul preoţimei cu ocaziunea alegerilor prezente a adresat o circulară pentru chemare la datoriţa supremă a preoţimei.

„Patimile deslănţuite ling până şi părete Bisericii sfinte. Pentru aceea urmând glasul răspunderii grele ce o port, vin să Vă îndrept, cu toată hotărîrea, un cuvânt rupt din cea mai adâncă convingere a sufletului meu îngrijorat. Doresc să fie cuvânt de ordin pentru conştiinţa fiecărui preot din această diecezâ de Dumnezeu păzită. Nu vreu să influenţez convingerea politică a nici unuia dintre voi, dar caut să chiem la conştiinţa datoriei supremei convingeri pe fiecare preot: că este înainte de toate şi peste toate preotul lui Hristos, propovăduitorul păcii şi a dragostei lui. Această supremă convingere trebue să trăiască vie în sufletul fie-căruia care s'a angajat în slujba Celui Răstignit pe cruce, pentru ca dragostea să domnească între fii aceluiaş Părinte ceresc. Nici o altă convingere nu poate şi nu este iertat să ne abată dela aceasta şi tot ce se împotriveşte acesteia, este negaţiunea fiinţei noastre.

Această convingere trebue să transpire din fiecare vorbă, din fiecare acţiune a noastră. Să rămână fiecare preot la înălţimea morală la care l-a ridicat slujba care o îmbracă. Fiecare preot, în toate împrejurările vieţii rămână păstor credincios al turmei sale, adevărat părinte al tuturor."

Alegerile şi funcţionarii Cfr.

Intre direcţia generală a căilor ferate şi reprezentanţii marei finanţe româneşti din Capitală s'au angajat de câteva zile tratative, în vederea realizării unui împrumut necesar refacerei căilor noastre ferate.

Tatativele acestea au luat sfârşit aseară la ministerul comunicaţiilor, în condiţiuni care fac dovada patriotismului marei noastre finanţe.

Reprezentanţii băncilor considerând marea operă a refacerei şi sporirei mijloacelor noastre de transport, au subscris suma de 600 milioane, ep care o ţin la dispoziţia căilor ferate.

Din această sumă se vor plăti mai întâi cele 170 locomotive comandate la Cassa Cassel, din care sunt deja gata 100 bucăţi, şi vor fi în curând aduse în ţară.

In al doilea rând se vor aproviziona căile ferate din adonbenţă cu tot materialul, de care au nevoe pentru refacerea liniilor ferate şi reparaţiunile necesare materialului rulant şi anume: şine, traverse, table de fier, buloane şi orice material mic pentru asemenea lucrări.

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin
UNIO
Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Cronica externă

Marți, 7 Martie 1922

In cursul acestei săptămâni se vor întruni la Belgrad reprezentanții Micei Antante pentru ca să discute asupra acțiunei acestui grup de state la conferința de la Genua. România va fi reprezentată prin d. I. G. Duca ministru de externe, de oarece d-l Ion C. Brătianu președintele consiliului de miniștri e reținut în țară de alegeri.

Știri din străinătate anunță că la Genua, marile puteri se vor interesa foarte de aproape de situația economică a României și Poloniei. In acest scop experții francezi însărcinați cu pregătirea conferinței de la Genua au pregătit o propunere de ordin financiar tinzând la ameliorarea situației din aceste două state.

După ziarul „Novosti" din Belgrad, între statele care compun Mica Antantă și Franța s'a încheiat un tratat de alianță, prin care părțile contractante se obligă să se ajute militărește în cazul când una din ele va fi atacată de un alt stat. Tratatul a fost încheiat pe timp de 50 ani și promotorul lui ar fi d-l Beneș prim ministrul Cehoslovaciei.

Până în present nici unul dintre statele Micei Antante nu a confirmat această știre.

Presa franceză afirmă că înțelegerea dela Boulogne dintre dnii Poincaré și Lloyd George ar fi intervenit având la bază următoarele puncte: 1. Tratatele existente și ratificate nu vor fi aduse în discuție. 2. Regimul sovietelor nu va fi recunoscut. 3. La conferința preliminară dela Londra vor fi admise și statele Micei Antante inclusiv Polonia. 4. La Genua statele participante vor semna o convențiune generală, prin care semnatarii să se oblige ca liniștea Europei să fie respectată.

După ziarul „Europe Nouvelle" se vorbește că inițiatorul acestui program și al aproprierei dintre d-nii Poincaré și Lloyd George a fost d-l Beneș.

Scrisoare din Brașov

— Aspectul Brașovului în perioada electorală — Atitudinea neromânească a „Gazetei Transilvaniei" — Politica Sașilor

Ca pretutindeni și în Brașov, lupta electorală se desfășură într'o aprigă frământare de patimi.

Locurile publice s'au prefăcut în tribune electorare, lumea se ispitește, se îndeamnă, caută a se convinge reciproc, astuțimea cutărui mijloc de propagandă se sfarmă adeseori de imposibilitatea de a putea sonda anumite soiuri de alegători, mai puțin comunicativi și mai presanți.

Propagandiștii și agenții electorali își pun acum la contribuție toată capacitatea și nu lasă nefolosit nici un mijloc.

Privind acum Brașovul ai aspectul trist al unei cetăți elenice, în care a izbucnit războiul civil. Brașovul literar, Brașovul preocupărilor culturale, Brașovul manifestărilor artistice, doarme... până la alte vremi mai bune... Nu s'a găsit timp în vechea cetate nici măcar pentru conferințele anunțate asupra poeziei lirice la Români a d-lui prof. I. Ștefănescu.

Razimul unei vieți intens culturale este — nu mai încape îndoială — unitatea de acțiune, metoda luptei comune a tuturor factorilor angajați și în trecut la această luptă.

Războiul civil dezlănțuit în Brașov — altcum nu poți să-l numești — prin o campanie electorală, cum nu s'a mai văzut, nimicește această unitate de acțiune. Munca de desbinare o samănă fără nici un scrupul presa locală. Cele trei ziare în frunte cu Gazeta Transilvaniei se străduesc să albă întâietatea în această acțiune destructivă.

Mai ales păcătuește greu în această privință Gazeta, vechea fortăreață a luptelor lui Barițiu și Aurel Mureșan.

Ce-ar zice astăzi vajnicii apărători ai luptei de conservare națională, Barițiu și Mureșenii, dacă ar putea citi scrisul anarhic din Gazeta de azi? Nu ar pune ei înșiși focul în dinamita de sub zidurile vechei fortărețe pentru a o arunca în aer?

A propaga azi ura între frați, între intelectuali și săteni, între plugari și „ciocoi", aceasta numai e un mijloc cinstit de luptă electorală ci o necugetată teadință de distrugere. Articole ca „Criza bisericei" în cari un pătimaș certăreț aruncă cu noroi în întreaga preoțime ardeleană, le putem ceti până eri în „Pesti Hirlap"-ul Jidovilor din Pesta; ele nu pot avea loc în organul de luptă al partidului național, care și-a bazat organizația pe umerii tocmai a acestei preoțimi!

Ce zic dnii Mihai Popovici, Voicu Nițescu, Aurel Dobrescu și ceilalți cărmuitori ai Gazetei? Se simt dânșii satisfăcuți de îndemnurile josnice, cărora Gazeta în înfierbântarea luptei le dă loc în coloanele ei: ca poporul să nu mai cinstească pe preoți, pe învățători, să nu mai cerceteze bisericile la altarul cărora servesc preoții.... liberali.

*

Și acum o mică paralelă. In timp ce între alegătorii români presa samănă sistematic și fără rușinare sămânța urei și a învrăjbirii, alături de noi poporul săsesc își prepară alegerile.

Nici o mișcare, nici o ceartă. Incet, metodic, cu gravitatea pe care o pune importanța hotărârilor de adus și de executat, s'au discutat pretutindeni atitudinea în alegeri. Hotărârile din Sibiu ale comitetului central au fost așteptate nerăbdător, dar cu deplină încredere. Ele au fost date în baza avizurilor concentrate ale organizațiilor lor politice locale și cercuale: de jos în sus, după ce s'a examinat situația specială a fiecărei circumscripții electorale.

In masele alegătorilor sași hotărârea dela Sibiu, — colaborarea în alegeri cu partidul național-liberal a fost primită ca un act de bună chibzuință politică. Vechea disciplină săsească ca și simțul de supunere fără rezerve conducătorilor lor politici s'au impus și astăzi și de aceea această liniște, această siguranță în toiul campaniei electorale și de aici își câștigă conducătorii poporului săsesc atât razimul moral cât și greutatea ce suntem siliți a le-o recunoaște.

Cât de mult câștigă sub acest aspect în considerația opiniei publice conduita politică a Sașilor, alături de pătimașele noastre desbinări, așa cum le propagă la Brașov presa locală în frunte cu Gazeta?

Corespond.

Tică'oșia unui preot

— Preotul Căpâlnean seamănă ură între cetățeni și insultă grosolan Vechiul Regat. O preoteasă agent electoral al bărbatului ei! O Rușine!

In foaia „Patria" zi de zi să corespondențe din diferitele circumscripții. Se înțelege că acestea sunt trimise de candidații partidului național și în consecință redactate tot în stilul partidului național. In N-rul 44 din „Patria" gasesc niște corespondențe din circumscripția Ciachi-Gârbou, Cincul mare și din Ludoș, care mă interesează și pe mine ca președinte al circumscripției electorale din Ludoșul de Mureș.

Cel care a trimis acele corespondențe nu poate fi altcineva decât Domnul Căpâlnean și soția lui și corespondențele cuprind un șir întreg de neadevăruri, să nu le zic minciuni, termen jignitor cu atât mai mult cu cât dînsul este preot.

Fapt este că în circumscripția mea pe unde a parcurs candidatul Dr. Ion Mateiu cu program liberal-național și Dr. Eugen Mezei cu program național, poporul a rămas gânditor asupra celor spuse și auzite căci adevărul celor spuse de D-l Dr. Matei a impresionat profund popoporul în comunele însă unde și-a ținut vorbirea de program, mai bine zis insultele și josniciile D-lui Iuliu Căpâlnean el, a lăsat în popor numai ură, și scârbă.

Toată vorbirea lui n'a fost decât un șir neîntrerupt de înjurături la adresa fraților din vechiul regat; un șir neîntrerupt de insulte și trivialități ordinare la adresa marelui bărbat de stat Brătianu, al cărui nume este legat de chestiunea Banatului, de exproprierea pământului și de votul obștesc. Prin minciuni revoltătoare acest preot a turburat ordinea și liniștea tuturor comunelor pe unde trecea Relevez, lucru ne mai pomenit că soția lui, dna preoteasă, îl însoțește pretutindeni, se așează în primele bănci ale ascultătorilor și vorbește și dânsa, sprijinind ticăloșiile vorbite de bărbatul ei. Așa a făcut dna preoteasă în Voreșmort, cu ocazia ținerii vorbirei de program a candidatului liberal, când această soție de preot întrerupea pe vorbitor prin apostroie și țipete, de par'că era în parlament.

Acestea sunt adevărurile: Agitația criminală a acestui preot și a preotesei, este un real pericol pentru popor și nu dl Căpâlneanu este care are dreptul să se plângă.

Dr Mihail Moldovan,
președintele circumscr. elect.
Ludoșul de Mureș.

ALEGERILE LA CLUJ

După cum am anunțat în numărul de eri, alegerile au avut loc în deplină liniște, iar numărul alegătorilor sau prezentat tot în număr mic, deoarece legea electorală actuală nu are pedepse penale contra acelora care nu vor să voteze.

Se știe de campania făcută de unele ziare opoziționiste care făceau pronosticuri mincinoase că urnele vor fi furate sau se vor falsifica alegerile.

Pentru ca alegerile să fie făcute cu siguranță s'a luat măsura ca localurile de vot să rămâie deschise în decursul nopței sub privegherea biroului electoral, a bărbaților de încredere, a candidaților și a poliției.

Măsura aceasta salutară a fost privită de toți cu încredere și arată felul cum face actualul guvern alegerile.

Alegerile la circ. I au decurs în liniște. Din totalul de 1253 de votanți până aseară la orele 10 au votat 66, iar până astăzi la ora 12 96 alegători.

La circomscripția II din 1138 votanți până aseară la ora 6 seara au votat 112, iar până azi la ora 12, 250.

La această circomscripție s'a întâmplat un mic incident, de oarece bărbatul de încredere al d-lui Socol înmâna singur buletinele de vot alegătorilor. Contra acestui procedeu abuziv a protestat bărbatu de încredere al d-lui Marin Ștefănescu și s'a luat măsura ca acest procedeu să ia sfârșit.

La circumscripta a III din 1128 votanți au votat până aseară la orele 6,70 votanți iar până azi la ora 12 au votat 116.

La circumscripția IV din totalul de 1078 votanți au votat până eri a ora 6 seara 70 votanți, iar până azi la ora 12, 20 votanți.

Li circumscripția V din totalul de 850 cotanți au votat până eri seară a orele 6, 57 votanți, iar până azi la orele 12 au votat 80.

La circumscripția V din totanăștur votarea s'a făcut mai repede.

eri seară la orele 6, 57 votanți, au votat până aseară la orele 6, 300 alegători iar până azi la ora 12, 350 alegători.

Intr'un număr trecut al ziarului „România" puteam citi acum câteva zile următoarele:

„Eși-vor automobile demontate ale foștilor membri ai consiliului Dirigent pentru a salva pe cei 100 membri ai Partidului Național în actualele alegeri

Profeția confratelui nostru s'a îndeplinit.

Candidatul local, d-l Socol într'o superbă mașină se lăfăia de la un centru la altul de votare, stropind cu noroi pe modestul dar demnul profesor și candidat d-l M. Ștefănescu.

Faptul aceasta a impresionat foarte mult pe locuitorii săraci din Mănăștur și i-a hotărât cu mai multă indârjire să-și dea votul lor unui candidat demn și sărac care le va reprezinta interesele cu demnitate.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Marți: Mare dramă Nordisk, Insula Amorului. Cu Asta Nielsen.

Miercuri: Două slagere în o singură rep. Peste văi și munți. Comedie, și Crucea de aur, dramă.

Joi: Mare atracțiune literară. Proprietarul fabricei de fier, alui Ohnet.

Vineri: Mare atracțiune literară. Proprietarul fabricei de fier, alui Ohnet.

Sâmbătă: Robii moștenirei. Dramă de aventuri. In r. p. Jos Jenkina

Duminecă: Robii moștenirei. Dramă de aventuri. In r. p. Joe Jenkins.

CINEMA UNIVERSITAȚII

Marți: Fiica Curtisanei p. II.

Miercuri: Fiica Curtisanei p. II.

Joi: Inima de lebedă. După romanul vestit alui Paul Adam.

Vineri: Inima de lebedă. După romanul vestit alui Paul Adam.

Sâmbătă: Comedie plină de spirit, fin picantă. Domnișoara cu milioanele. In r. p. Ossi Oswalda.

Duminecă: Comedie plină de spirit. fin picantă. Domnișoara cu milioanele. In r. p. Ossi Oswalda.

CINEMA URANIA

Marți: Coroana de aur. Dramă socială, In r. p. Henny Porten.

Miercuri: Coroana de aur. Dramă socială, In r. p. Henny Porten.

Joi: Dramă senzațională socială, tendențioasă, despre moravurile Berlinului. Lilli, p. I, In r. p. Mia Pankau.

Vineri: Dramă senzațională, socială, tendențioasă, despre moravurile Berlinului. Lilli, p. I. In r. p. Mia Pankau.

Sâmbătă: Lilli p. II.

Duminecă: Lilli p. II.

Depozitul Central:
Tungsram s. a.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.
4220.

Producţiunea noastră de cereale

In vechiul Regat, Basarabia, Bucovina şi Ardeal în anul 1920—1921

Suprafeţele cultivate cu cereale şi producţiunea în chintale metrice, precum şi media la hectar în chintale metrice pe anul 1920—1921

După datele sosite la Direcţia Statistecei din Ministerul Agriculturii, suprafeţele cultivate precum şi producţia de cereale în vechiul regat sunt redate în citfrele de măi jos:

Zonele agricole

Vechiul regat se împarte în cinci grupe sau zone agricole, şi anume: t

Grupa I (sesul Siretului şi Prutului) suprinde judeţele: Dorohoi, Botoşani, Iaşi, Roman, Vaslui, Fălciu, Tutiiova Covurlui, Tecuci şi R.-Sărat.

Grupa II (Carpaţi Moldovei), cuprinde judeţele: Suceava, Neamţ, Bacău şi Putna.

Grupa III (Carpaţii Munteniei), cuprinde judeţele: Buzău, Prahova, Dâmboviţa, Muscel, Argeş, Vâlcea, Gorj şi Mehedinţi.

Grupa IV (şesurile Dunării), cuprinde judeţele: Dolj, Romanaţi, Olt, Teleorman, Vlaşca, Ilfov, Ialomiţa şi Brăila.

Grupa V (Dobrogea), coprinzând judeţele: Tulcea, Constanţa, Durostor şi Caliacra.

Graul

Grâul s'a semănat:

In grupa I pe o întindere de 130 de mii 221 Ha, dând a medie de 14 chintale metrice la Ha Cantitatea de grâu produsă în această grupă e de un milion 431.936 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii un Hl. de grâu este de 77 kgr.

In grupa II s'a semănat o întindere de 22.786 Ha, dând o medie de 12,4 chintale metrice la Ha. Cantitatea de grâu produsă e de 284.630 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl. de grâu este de 77,6 kgr.

On grupa III s'a semănat 187.194 Ha, dând o medie de 9 chintal metrice la Ha. Cantitatea de grâu produsă este de un milion 698.220 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl de grâu este de 77,7 kgr.

In grupa IV s'a semănat 671.404 Ha, dând o medie de 10.9 chintale metrice la Ha. Cantitatea de grâu este de şapte milioane 317.082 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl de grâu este de 76,7 kgr.

In prupa V s'a semănat 149.581 Ha, dând o medie de 6,9 chintale metrice la Ha. Cantitatea de grâu produsă este de un milion 29.419 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl este de 76,3 kgr.

Suprafaţa totală semănată cu grâu, din vechiul regat, este de un milion 161.186 Ha, faţă de 781.680 Ha semănate anul precedent, deci în anul 1920—21 am avut un plus de 379.506 Ha semănate cu grâu.

Media generală în vechiul, regat este, de 10.1 chintale metrice la Ha, faţă de 8.6 cât era anul precedent. Producţia anului 1920—21 este deci mai superioară cu 1,5 chintale la Ha.

Cantitatea totală de grâu produsă, în vechiul regat, este de 11.761.287 chintale metrice, faţă de 6.746.933 chintale metrice produse anul precedent. Am avut deci în anul 1920—21 un plus de recoltă de 5.014.354 chintale metrice.

Mijlocia generală a greutăţii unui Hl este de 76,9 kgr. faţă de 74,4 kgr. cât era anul precedent. Am avut deci un plus de 2.5 kgr. la Hl.

Secara

Secara s'a semănat:

In grupa I pe o intindere de 16.680 Ha, dând a mede de 9,4 chintale metrice la Ha. Cantitatea de secară produsă este de 156.752 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl de secară este de 72 kgr.

In grupa II s'a semănat 1672 Ha. dând o medie de 8,8 chintale metrice la Ha. Cantitatea de de secară produse este de 89.780 chintale metricei, iar mijlocia greutăţii unui Hl de secară este de 73,2 kgr.

In grupa II s'a semănat 12.756 Hadând o medie de 6,9 chintale metrice la Ha. Cantitatea de secară produsă este de 88.335 chintale metrice iar mijlocia greutăţii uni Hl de secară este de 74,8 kgr.

In grupa IV s'a semănat 16.73 Ha, dând o medie de 9,6 chintale metrice la Ha. Cantitatea de secară produsă este de 160.611 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl de secară etse de 74,9 kgr.

In grupa V s'a semănat 24.412 Ha dând a medie de 3,7 chintale metrice la Ha. Cantitatea de secară produsă ese re 89.780 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl de secară este de 71,5 kgr.

Suprafaţa totală semănată cu secară, din vechiul regat, este de 72.259 Ha, faţă de 65.327 Ha semănate anul precedent; deci în anul 1920—21 avem un plus de 6932 Ha semănate cu secară.

Media generală, în vechiul regat, este de 7 chitnale metrice la Ha, faţă de 7,9 cât era anul trecut. Producţia anului 1920—21 este deci mai inferioară cu 0,9 chintale metrice la Ha.

Cantitatea totală de secară produsă în vechiul regat este de 510.143 chintale metrice, faţă de 520.372 chintale metrice produse anul trecut. Avem deci în anul 1920—21 un minus de recoltă de 10.229 chintale metrice.

Mijlocia generală a greutăţii unui Hl este de 73,4 kgr. faţă de 70,7 kgr. cât era anul trecut. Avem deci un plus de 2.7 kgr. la Hl.

Orzul

Orzul s'a semănat:

In grupa I pe o întinder de 227 mii 445 Ha, dând o medie de 20,3 chintale metrice la Ha. Cantitatea de orz produsă este de 2.345.235 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl de orz este de 63,8 kgr.

In grupa II s'a semmănat 33.707 lia dând o medie de 8,8 chintale metrice la Ha. Cantitatea de orz produsă este re 279.922 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl de orz e de 64.3 kgr.

In grupa III s'a semănat 39.644 Ha dând o medie de 11.1 chintale la Ha. Cantitatea de orz produsă este de 282.054 chintale metrie, iar mijlocia greunu Hl este de 47 kgr. kgr.

In grupa IV s'a nemănat 176.579 Ha, dând o medie de 9,6 chintale metrice la Ha. Cantitatea produsă este de 1.703.682 chintale metrice, iar media greutăţii unui Hl de orz este de 63,2 kgr.

In grupa V s'a semănat 233.701 Ha, dând o medie de 4,9 chintale metrice la Ha. Cantitatea produsă este de 1.156.979 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl de orz este de 82 kgr.

Suprafaţa totală semănată cu orz din vechiul regat, este de 709.576 Ha, cu o medie generală de 8,1 chintale metrice la Ha.

Cantitatea totală de orz produsă este de 5.767.872 chintale metrice, iar mijloacia generală a greutăţii unui Hl de orz este de 63,2 kgr.

Ovăzul

Ovăzul s'a semănat:

In grupa I pe o întindere de 169 mii 926 Ha, dând o medie de 10,3 chintale metrice la Ha. Cantitatea de ovăz produsă este de 1.758.978 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl de ovăz e de 46,9 kgr.

In grupa II s'a semănat 47.437 Ha dând la Ha. Cantitatea de ovăz produsă este de 526.416, iar mijlocia greutăţii unui Hl de ovăz este de 48,8 kgr.

In grupa III s'a semănat 121.827 Ha, dând o medie de 7,9 chintale metrice la Ha. Cantitatea de ovăz produsă este de 963.578 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl de ovăz este de 48,3 kgr.

In grupa IV s'a semănat 238.442 Ha, dând o medie de 10 chintale metrice la Ha. Cantitatea de ovăz produsă este de 2,380.881 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl este de 44,2 kgr.

In grupa V s'a semănat 83.423 Ha dând o medie de 4,2 chintale metri ce la Ha. Cantitatea de ovăz produsă este de 352.816 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl e de 47,2 kgr.

Suprafaţa totală semănată cu ovăz, din vechiul regat, este de 661.055 Ha, cu medie generală de 9 chintale metrice la Ha.

Cantitatea totală de ovăz este de 5.981.069 chintale metrice, iar mijlocia generală a greutăţii unui Hl este de4 7 kgr.

Porumbul

Porumbul s'a semănat:

In grupa I: 383.436 Ha, dând o medie de 15,2 Hl la Ha. Cantitatea de porumb produsă e de 5.826.401 Hectolitri.

In grupa II s'a semănat 109.954 Ha, dând o medie de 13,5 Hl la Ha. Cantitatea de porumb produsă este de 1.485525 Hl.

In grupa III s'a semănat 409.746 Ha, dând o medie de 8.9 Hl la Ha. Cantitatea de porumb produsă este de 3.637,129 Hl.

In grupa IV s'a semănat 836.632 Ha, dând o medie de 11,6 Hl la Ha. Cantitatea de porumb produsă este de 9.782.821 Hl.

In grupa V s'a semănat 121.599 Ha, dând o medie de 4 Hl la Ha. Cantitatea produsă este de 489.338 Hectolitri.

Suprafaţa totală semănată cu porumb, în vechiul regat, este de 1.861.367 Ha, cu o medie generală de 11.4 Hl la Ha.

Cantitatea totală de porumb este de 21.221.214 Hl.

In provinciile alipite

Grau

In Basarabia s'au semănat 536.027 Ha de grâu ,dând o medie de 4.4 chintale metrice la Ha

Producţiunea de grâu a fost de 2,376.059 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl. de grâu a fost de 75,1 kgr.

In Bucovina s'au semănat 15.207 Ha de grju dând o medie de 10,8 chintale metrice la Ha.

Producţiunea de grâu a fost de 164,963 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl. de grâu a fost de 78,5 kgr.

In transilvania s'au semănat 775.915 Hl. de grâu, dând o medie de 9,1 chintale metri ce la Ha.

Producţiunea de grâu a fost de 7,079.175 chintale metrice, iar mijloca greutăţii unui Hl. de grâu a fost de 78,8 kgr.

Suprafaţa totală semănată cu grâu din tritoriile alipite a fost de 1.327.149 Ha. iar producţiunea totală de grâu a fost de 9.620.197 chintale metrice.

Secara

In Basarabia s'au semănat 99.326 Ha, de secară, dând o medie de 5 chintale metrice la Ha.

Producţiunea de secară a fost de 495.106 chintale metrice, iar mijlocia, greutăţii unui Hl de secară a fost de 70.4 kgr.

In Bucovina s'au seamănat 16.659 Ha, de secară, dând o medie de 8,9 chntale metrice la Ha.

Producţiunea de secară a fost de 143.024 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl. de secară a fost de 72,8 kgr.

In transilvania s'au semănat 138.332 Ha, de secară, dând o medie de 8,4 chintale metrice la Ha.

Producţiunea de secară a fost de 1.158.475 chntale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl de secară a fost de 72,2 kgr.

Suprafaţa totală semănată cu secară din teritoriile alipite a fost de 254.317 Ha, iar producţiunea totală de secară a fost de 1.796.605 chntale metrice.

Orz

In Basarabia s'au semănat 658.901 Ha, de orz, dând o medie de 3,9 chintale metrice la Ha

Producţiunea de orz a fost de 2.653.586 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl, de orz a fost de 61,9 kgr.

In Bucovina s'au semănat 32.681 Ha de orz, dând o medie de 8,8 chntale metrice la Ha.

Producţiunea de orz a fost de 289.567 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl. de orz a fost de 67,2 kgr.

In Transilvania s'au semănat 168.215 Ha. de orz, dând o medie de 7,3 chintale metrice la Ha.

Producţiunea de orz a fost de 1.231.898 chintale metrice iar mijlocia greutăţii unui Hl. de orz a fost de 67,6 kgr.

Suprafaţa totală semănată cu orz din teritoriile alipite a fost de 859.797 Ha. iar producţunea totală de orz a fost de 4.085.051 chintale metrice.

Ovaz

In Basaraba s'au semănat 249.257 Ha. de ovăz, dând o medie de 4,5 chintale metrice la Ha

Producţunea de ovăz a fost de 1.124.120 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl. de ovăz a fost de 45,2 kgr.

In Bucovina s'au semănat 15.207 Ha de grâu dând o medie de 9,1 chintale metrice la Ha.

Producţiunea de ovăz a fost de 323.921 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl. de ovăz a fost 50 de kgr.

In Transilvania s'au semănat 291.151 Ha. de ovăz, dând o medie de 7,5 chintale metrice la Ha.

Producţiunea de ovăz a fost de 2.201.974 chintale metrice, iar mijlocia greutăţii unui Hl. de ovăz a fost de 46,8 kgr.

Suprafaţă totală semănată cu grâu din teritoriile alipite a fost de 577.951 Ha. iar producţiunea totală de ovăz a fost de 3.650.015 de 1.796.605 chintale metrice.

Porumb

In Basarabia s'au semănat 748.403 Ha. de porumb, dând o medie de 9,4 Hl. la Ha.

Producţiunea de porumb a fost de7.098.708 III.

In Bucovina s'au semănat 60.653 Ha. de porumb dând o medie de 13,4 Hl. la Ha.

Producţiunea de porumb a fost de 816.805 Hl.

In Transilvania s'au semănat 773,567 Ha. de porumb, dând o medie de 10,7 Hl. la Ha.

Producţiunie de porumb a fost de 8.334.886 Hl.

Suprafaţă totală semănată cu porumb din teritoriile alipite a fost de 1.582.623 Ha. iar producţiunea totală de porumb a fost de 16.250.399 Hl.

Suprafeţele totale semănate şi producţiunile totale de cereale din vchiul regat şi tertoriile alipite

Grau: Suprafaţa totală din vechiul regot şi tertoriile alipite semănată cu grâu în anul 1920—1921 a fost de 2.488.335 Ha. iar producţiunea totală de grâu a fost de 21.381.484 chintale metrice.

Secara: Suprafaţa totală din vechiul regat şi teritoriile alipite semănată cu secară în anul 1920—1921 a fost de 326.576 Ha. iar producţiunea totală de secară a fost de 8.306.748 chinchintale metrice.

Orz :Suprafaţa totală din vehiul regat şi tentoriile alipite semănate cu orz în anul 1920—1921 a fost de 1.569.373 Ha. iar producţiunea totală de orz a fost de 9.852.923 chintale metrice.

Ovaz: Suprafaţa totală din vechiul regat şi teritoriile alipite semănată cu ovăz în anul 1920-1921 a fost de 1.239.000 Ha. iar producţiunea totală de ovăz a fost de 9.631.884 chintale metrice

Porumb: Suprafaţa totală semănată cu porumb din vechiul regat şi teritoriilt alipite în anul 1920—1921 a fost de 3.443.990 Ha. iar producţiunea totală de porumb a fost de 37.471.613 Hl.

Pretutindeni
în Ardeal
se citeşte
ziarul INFRĂŢIREA

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

DACTILOGRAFĂ cu praxă îndelungată caută post după masă Primește ori ce lucrări pentru copiat la mașină. Adresa la ziar sub „Dactilografă". 1567

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invocală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

De vânzare urgent și eftin mobilier nou, cu culoare deschisă pentru dormitor și bucătărie la TOTH tâmplar Cluj
1555 Piața Unirii No. 18.

Tesaurul oamenilor muncitori
Spirtul sărat
TRANSILVANIA
în contra reumei, răcelei și catarului.
1540
Să capată ori unde.
Magazinul de căpetenie
ROZSA
drogeria mare CLUJ, Piața Unirii No. 26.

Uzina electrică orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.
Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit.
148

DIRECȚIUNEA INSTITUTUL PASTEUR CLUJ.

No. 154—1922.

Publicațiune.

Pentru ocuparea postului de Mechanic Cl. I. la acest Institut sa publică concurs.

Reflectanți își vor înainta cererile personal acludând toate documentele referitor la meseriea sa până la 20 Martie 1922 între orele 4—6 p. m.

Condițiunile, și alte informațiuni, vor primi ocasional cu înaintarea cerei de către administratorul acestui Institut.

DIRECȚIUNEA.

Întărirea plămânilor
Cum scăpăm de tuse?
Un leac bun și sigur pentru a face să înceteze tusea ori care ar fi cauzele care a produs este: 1368
PECTOSIN ITEANU
Nu lăsați tusea să se învecheasca căci poate devem periculoasă.
PECTOSIN ITEANU
Se ia ușor și de copii cât de mici. — Se găseste la Farmacii și Droguerii:
LABORATORUL AL. ITEANU
București Str. Vasile Lascar 3
Reprezentant general:
S. LINDENBERG
București Str. Stelea No. 23

Fabriea Bradea din Galați, caută bun șofer mecanic,
om serios preferă căsătorit dă locuință serviciu permanent.
1557

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu prompt.

De vânzare
mașină de treierat cu benzină, locomobilă cu treierător de trifoiu cu putere de 42 cai, la:
Kiss Márton,
Fenești-Unguresc. 1549

A sosit!
2500
PACHETE
Bumbac de țesut
Marca Pollendorf.
Vânzare cu preț redus. 1569

La Firma
Dick Jacab
și Fiii.
CLUJ.

Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în prețuri!
In Magazinul Erdelyi Calea Regele Ferdinand 22 (In față cu Magazinul de ghete Hoffman) la toate pălăriile și articole de mode bărbați ce se află în magazin. 1550
Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în prețuri!

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajoase
Salonul de modă alui
Wartenberg
Cluj, Calea Victoriei 13 1275
fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Reclama este sufletul comerțului
Concurs.

Anunțuri
se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

„Reclama" No 1506—2.
Gatere
furnizează din renumitele fabrici MARCHEGGER Maschinenfabriks- und Eisengiesserei A. G.
Reprezentanța Generală:
Motrica Română, București B-dul I. C. Brătianu No 82. Telefon 56-10

Vizitați
Târgul al IO-lea Internațional de Mostre
din Praga
care va avea loc dela 12—19 Martie 1922.
Ocaziunea cea mai favorabilă de cumpărare!
Sunt reprezentante peste 4000 de firme, de primul rang și din toate bansele.
Reclama 1665
Deslușiri dă Consulatul Republicei Cehoslovace din Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 32. 1555

CARTEA ROMÂNEASCĂ
SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI
BUCUREȘTI
INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE
TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografica „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
TURNATORIE
— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA
INSTITUTELE DE DESFACERE
Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.
Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Biocuri de desenu, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legă- torie de cărți. Fabricațiune de plicuri comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.
Bilete de logodnă. Invitații de nuntă
CARTONAJE
p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.
Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.
ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE
Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, :: Registre de Contabilitate, etc., etc. ::
Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țară în fine tot ce se înrudește cu această branșe
Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură
CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Stetea, Calea Mașilor 62-64 și Calea Victoriei 68. Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob, Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7. TIMIȘOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

Bănci, fabricanți, industriași,
comercianți cari au nevoe de
Contabili,
corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc.
pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

Banca Românească

SOCIETATE ANONIMĂ

CONVOCARE

Conform art. 50 şi 54 din statutele Băncei, se convoacă Adunarea Generală ordinară pentru ziua de Joi 23 Martie 1922, ora 15,

Adunarea se va ţine în localul Băncii Româneşti din Strada Smârdan No. 5.

Vor avea dreptul de a lua parte la Adunarea Generală acţionarii cari până în ziua de 18 Martie 1922, inclusiv, vor fi depus acţiunile sau certificatele provizorii la sediul Băncii, la Sucursalele ei, la Banca Iaşilor din Iaşi, la Banca Bacăului din Bacău, la Banca „Dunărea Românească" din Braila şi la Banca „Creditul Prahovei" din Ploeşti precum şi acţionarii ale căror titluri sau certificate au fost depuse la Bănci care le-au evacuat la Moscova, dacă tot până la data fixată mai sus vor depune la sediul Băncii, scrisorile acelor Bănci, certificând existenţa titlurilor sau certificatelor în depozitele lor.

Adunarea Generală ordinară va fi legal constituită când acţionarii sau mandatarii prezenţi vor reprezenta o pătrime din capitalul social.

Dacă în ziua hotărâtă nu se vor întruni numărul de acţiuni prevăzut mai sus, şedinţa se amână pentru ziua de Joi 30 Martie 1922, ora 15, care se va ţine tot în localul Băncii Româneşti din Strada Smârdan No. 5.

Ordinea de zi

1. Aprobarea dării de seamă şi a Bilanţului încheiat 31 Decembrie 1921;
2. Descărcarea Consiliul de Administraţiei de gestiunea sa;
3. Distrubuirea beneficiilor;
4. Alegerea a 4 membrii în Consillul de Administraţie.
5. Alegerea a 5 censori şi 5 supleanţi.

Consiliul de Administraţie

Banca Românească

ACTIV — BILANŢ GENERAL INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921 — PASIV

		Lei	B.			Lei	B.
Cassa numerar		199.629.177	41	Capital (Emis I—V-a)	160.000.000,—		
Efecte publice şi acţiuni		184.512.806	20	Capital (Emis VI în Dec. 1921)	40.000.000,—	200.000.000	—
Portofoliu (Efecte de primit)		171.018.578	58	Fond de rezervă		79.575.342	87
Portofoliu (Efecte cont curent)	518.983.986,80			Cassa de pensii şi ajutor a funcţ.		2.169.628	10
Conturi curente debitoare		1.249.682.243	—	Angajam. pentru Efecte reesc. B. N. R.		202.568.260	—
Imobile		20.000.000	—	Conturi curente şi depuneri		1.146.042.967	69
Mobilier şi casse de fier		1	—	Dividende nereclamate		1.028.860	15
Diverse conturi de valori		99.234.750	90	Diverse conturi de valori		250.296.951	94
				Profit şi Pierderi (report din 1920)	121.569,60		
				Profit şi Pierderi (pe anul 1921)	42.273.986,74	42.395.556	34
		1.924.077.557	09			1.924.077.557	09
CONTURI DE ORDINE				**CONTURI DE ORDINE**			
Depozite de titluri		373.483.234	81	Depunători de titluri		363.483.234	81
Mărfuri, garanţii în ipoteci, cesiuni, etc.		452.416.508	97	Depunători de mărfuri. garanţii, ipoteci, etc.		452.416.508	97
Cauţiuni de gestiune		580.400	—	Depunători de cauţiuni de gestiune		580.400	—
Efecte cont-curent		518.983.986	80	Depunători de efecte cont-curent		518.983.986	80
Acreditive		139.792.455	86	Creditori pentru acreditive		139.792.455	86
Scrisori de garanţie (în lei)	23.227.053,71			Creditori ptr. scrisori de garanţie (în lei)	23.227.053,71		
Scrisori de garanţie (în valută străină)	30.295.517,24	53.522.570	95	Creditori ptr. scrisori de garanţie (în valută străină)	30.295.517,24	53.522.570	95

Preşedinte, G. N. Bagdat. Director general, N. P. Ştefănescu. Şeful contabilităţii, M. Vasilescu.

Am examinat prezentul bilanţ conform art. 186 din codul comercial şi l'am găsit în concordanţă cu registrele.

Censori: Em. Dan, C. D. Dimitriu. Hercule D. Fulga, D. Matak, Vasile V. Ştefan.

CONTUL DE PROFIT & PIERDERE

DEBIT — INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921 — CREDIT

			Lei	B.		Lei	B.
Cheltueli generale (Salarii şi Gratif)	14.265.260,19						
Cheltueli generale (Diverse)	10.788.085,19						
Cheltueli generale (Impozite asupra beneficiului net)	5.000.000,—	30.053.345	38				
Amortizări (la Imobile)	1.248.376,41						
Amortizări (la Creanţe)	2.240.779,76	3.489.156	17				
Beneficiul net:							
Report din 1920	121.569,60						
Pe anul 1921	42.273.986,74	42.395.556	34				
		75.938.057	89			75.938.057	89
				Report din 1920		121.569	60
				Diverse beneficii din: dobânzi, comisioane, devize, venitul efectelor publice, etc.		75.816.488	29

Preşedinte, G. N, Bagdat. Director general, N. P. Ştefănescu. Şef contabilităţii, M. Vasilescu.

Am examinat prezentul cont conform art. 186 din codul comercial şi l'am găsit în concordanţă cu registrele.

Censori: Em. Dan, C. D. Dimitriu, Hercule D. Fulga, D. Matak, Vasile V. Ştefan.

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALA ... SIBIU

Anul II. No. 463 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Vineri 10 Martie 1922

Infrăţirea

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI C...
Director: D. TOM...

Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952
Telefon: REDACŢIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorităţi . 240 LEI

„In şirurile bărbaţilor cari au condus neamul românesc pe acest drum, se cuvine, ca ridicaţi peste amărăciunile momentului, deodată cu o lacrimă care o vărsăm pe mormântul eroilor cu nume şi mai mulţi fără nume trecuţi la cele veşnice, să punem şi un cuvânt de recunoştinţă acelora prin a căror minte şi prevedere politică neamul românesc a ştiut într'un moment decisiv să aleagă cărarea adevărată aceea cărare care a dus la triumful desăvârşit al naţiunii române.

„D-nii Ioan Brătianu, Nicolae Filipescu, Tache Ionescu, Nicolae Iorga vor rămânea pe veci marii organizatori ai gândirii şi voinţei politice a neamului românesc şi recunoştinţa noastră va fi veşnică pentru ei, că într'un moment dat au ştiut să concentreze întreaga voinţă şi întreaga putere a neamului românesc pe cale şi spre ţinta cea adevărată, pentru a-l duce la definitiva victorie."

IULIU MANIU.

Ţăria lor

Ziarul „Patria" îşi începe articolul de fond de ieri printr'o necuviincioasă paraleleă şi apropiere între unificarea sub forma maghiarizării preconizată la Pesta şi unificarea sub forma românizării dorită nu numai de partidul liberal dar de toţi Ardelenii ce-au trăit în vechiul regat, contopindu-se cu mentalitatea de curată şi liberă manifestare de viaţă românească. Cei din partidul naţional da că ar fi ceva mai ptarioţi şi s'ar desmetici nitel din ameţeala produsă de lupta politică împotriva partidelor transplantate de dincolo, ar putea vedea grozava erezie naţională în care zilnic se lasă încătuşaţi mai tare, şi poate că ar lua măsuri de autoînsănătoşire.

Insă cum o greşală mărturisită face ca sufletul lor să se încăpăţineze cu atât mai mult în răul conştient, nu punem mare bază nici măcar în o foarte depărtată penitenţă posibilă. Cu noscând temperamentul ireductibil în fals şi erezie a fruntaşilor partidului naţional, agravate de o colosală doză de vanitate în domenul conducerei de Stat, guvernul liberal, care urmăreşte o radicală contopire a tuturor forţelor româneşti dintre Nistru şi Tisa, a refuzat ca să mai trateze cu oameni ce se puneau de la început pe tema deosebirilor de caracter şi de obiceiuri dintre românii de o parte şi cealaltă a munţilor. Înţelegem că membrii partidului naţional să nu convie la adevărul simplu ca o axiomă, că o politică românească nu se poate face decât acceptând prinipial un fond comun de sentimente şi obiceiuri naţionale, şi nu-i putem împedeca în opera de subminare a sentimentului românesc în Ardeal şi Banat. Nu permitem însă unei fracţiuni infime faţă de milioanele de români ardeleni cari nu cunosc alte pincipii de cât acele care au prezidat la unirea definitivă a tuturor provinciilor româneşti, să se proclame autonomi şi regionalişti în numele Ardealului întreg. Ne-am convins cum reprezintă naţionalii Ardealul cu prilejul desfiinţărei consiliului dirgent de către fostul guvern din Bucureşti, şi cu prilejul alegerilor trecute. Am văzut atunci pe ce terem elastic se bizue reacţionarizmul regionalist al partidului naţional. A fost destul o mână mai decisă, ca să-i arunce în aer cu toat(gravitatea lor pedantă. Vor ei să dovedească aderenţa poporului din Ardeal la duşmănoasa lor politică de desbinare dintre fraţi prin scrisori primite din belşug (aş vrea să vedem şi noi belşugul acesta!) de la săteni cu suflet curat şi sincer. Astfel, stârşeşte articolul cu'o scrisoare de primar, al cărui nume nu-i păstrăm sub tăcere ci îl dăm publicităţei. Fa ne-a venit chiar în momentul când încheiam articolul.

Iat'o:

In ziua de 24 februarie 1922, candidatul part. naţional în circumscripţia Tg.-Mureş în comuna Murăşeni în faţa poporului a declarat că d-lor le pare rău că s'au unit cu România. Şi-a mai zis că mai bucuroşi vom sprijini pe unguri de cât să iasă un român din part. liberal. Şi multe, multe alte lucruri cu cari noi nu consimţim şi cari declaraţiuni pe noi ne silesc să ieşim din partidul naţional fiind că începem a ne convinge că nu astfel să educă masele. Numele d-lui candidat e Iuliu Nestor.

Cu stimă

Teodor Libeg, învăţător.

Teodor Blaj, primar.

Scrisoarea această o publicăm completă în alta parte a ziarului. Opinia publică, în faţa acestor două probe scrise nu va întârzia să-şi dea verdictul.

Cetiţi „Infrăţirea"

Votul universal

Invinse pretutindeni în alegerile pentru Senat, partidele zise democratice se năpustesc acum asupra corpului nostru electoral, şi în primul rând asupra ţărănimei căreia îi tăgăduiesc orice pregătire pentru exercitarea dreptului de vot. De unde până ieri nu găsiau destule cuvinte pentru a proslăvi isteţimea şi curaju cetăţenesc al ţăranului alegător, astăzi sunt dispuse să facă cele mai triste reflecţii cu privire la pregătirea politică a maselor ţărăneşti.

Intr'adevăr, toate ziarele care se pretind a fi în slujba democraţiei vin să-şi arate acum scepticismul lor în ce priveşte roadele votului universal. Ţăranul, pentru aceste ziare, este tot aşa de lipsit de conştiinţă şi de energie cetăţenească cum era şi pe vremea „colegiului minciună".

Nimic nu s'a schimbat, — ne asigură „Universul" — decât doar că minciuna de azi e mai mare ca minciuna de ieri.

Concluzia, o înţelegeţi: Cu o asemenea ţărănime, nu numai guvernul actual, dar oricare alt guvern ar fi dobândit aceiaşi biruinţă electorală.

Şi înţelegeţi iarăşi, că dacă s'ar fi întâmplat ca voturile ţărănimei să se îndrepte şi de astădată spre aşa zisele partide noui, atunci totul s'ar fi schimbat: ţăranul ar fi făcut dovada unei incontestabile culturi politice, iar votul universal ar fi fost o realitate.

Cu acest mod de a judeca însă, partidele zise ale democraţiei îşi dărâmă singure însuşi temeiul existenţei lor politice. Căci nu trebuie să se uite că prezenţa în viaţa noastră politică a acestor parti de se datoreşte unor succese electorale în care votul ţărănimei a fost hotărâtor.

Şi atunci din două una: sau ţărănimea are o pregătire şi o conştiinţă politică, şi atunci nu poţi tăgădui însemnătatea alegerilor de azi, sau ţărănimea este aşa pre cum ne-o descrii, şi atunci recunoşti singur temelia şubredă a existenţei dumitale politice.

Oare de unde au răsărit partidele noui dacă nu tocmai din ceia ce ele numesc astăzi lipsa de pregătire politică a ţărănimei?

Pe ce s'au întemeiat oare primele lor succese electorale dacă nu pe exploatarea demagogică a inculturei maselor ţărăneşti? Şi acum, când aceleaşi mase ţărăneşti îşi îndreaptă votul lor spre partidul liberal, vii să ne spui că ţăranul este inculţ şi votul universal o minciună?

Dar rezultatul alegerilor de acum este tocmai cea mai strălucită dovadă că ţăranul român, deşi lipsit de cultură, are totuşi o isteţime înăscută care-l fereşte de cei cari vor să se folosească de incultura lui.

Şi a fost deajuns ca partidul liberal să facă apel la această isteţime pentruca ţăranul să elimine din politică toate acele partide care-au crezut că votul universal este un admirabil prilej de a exploata lipsa de cultură a ţărănimei.

România la Genova

Scurtă privire asupra politicei externe românești. D-l Vaida și interesele noastre la Conferința dela Paris. Conferința de la Genova și partidul liberal

„Viitorul" anunţă comisiunea instituită de guvern, care va avea misiunea să apere interesele noastre la conferinţa dela Genova, a cărei dată nu s'a fixat încă, dar care nu va trece de luna Aprilie.

Preşidenţia comisiei luată de primul ministru, care a apărat până la urmă interesele naţionale, atât teritoriale cât şi cele economice la conferinţa păcei, este cea mai bună garanţie că interesele superioare de stat vor fi susţinute înaintea oricărui argument internaţional, aşa cum s'a întâmplat şi la Paris. De astădată, România se prezintă la viitoarea conferinţă economică în strânsă unire cu popoarele cari formează Mica Antantă. Creiată din interese comune de conservare a situaţiunilor eşite din tratatul dela Versaille, şi din nevoia de a-şi afirma solidaritatea pretenţiunilor de ordin economic şi comercial, Mica Antantă dela înfăptuirea ei până azi a evoluat cu paşi repezi până a deveni un factor necesar la reclădirea pe alte baze a Europei. Ultimele conciliabule dela Bucureşti, ţinute între reprezentanţii Micei Antante au fixat punctele programului comun, ce va fi prezentat la Genova areopagului tuturor popoarelor din lume. In această stare de lucruri, alegerile cari se evidenţiază, ca un frumos succes al guvernului vin cum nu se poate mai bine să întărească opera actualului regim la conferinţa dela Genova. Trebuie dela început să facem'o deosebire fundamentală între mentalitatea cu care guvernele anterioare au crezut să prezideze evenimentele mari dela ordinea zilei şi modul cum partidul liberal reprezentat prin d. I. C. Brătianu crede să le soluţioneze. Am văzut cum federaţia naţională prin şeful ei d. Vaida n'a avut absolut nici o ideie personală în tranşarea diferendului ridicat pe chestia Banatului. D. Vaida s'a supus fără murmur ordinelor d-lor Clemenceau şi Lloyd George, de a semna tratatul aşa cum l-au făurit domniile lor, fără ca să aducă nicio schimbare şi să facă nici o protestare. Era însăşi mentalitatea preconizată la Paris de d. Tache Ionescu, care a crezut că serveşte interesele României, legând-o orbeşte de arbitrariul nu totdeauna îndreptăţit al celor 4 reprezentanţi ai Marei Antante. A supra modului cum a crezut, în naivitatea d-sale, d. Vaida, că a tranşat chestiunea Basarabiei, nu mai revenim, după ce şi astăzi vedem cum această chestiune face obiectul discuţiunilor nu numai între puterile Înţelegerei dar chiar şi a desbaterilor presei din Bucureşti.

D. Tache Ionescu a fost timp de doi ani aproape, promotorul politicei externe a României Mari. Deşi cu o experienţă şi o abilitate superioară d-lui Vaida, totuşi prin anumite laturi ale personalităţii sale, a imprimat politicei d-sale externe un caracter internaţional în detrimentul politicei noastre naţionale. Mă refer pentru susţinerea acestei păreri, nu numai la rezolvirea chestiei Banatului, care a fost direct inspirată, ca să nu zic compromisă, de nenorocitele d-sale intervenţii la Paris din 1918, ci la însăşi calul de bătae a activităţei d-sale, *Mica Antantă,* căreia i-a denaturat pe cât a putut caracterul strâns legat de-o politică strict naţională a statelor alcătuitoare, imprimat de „d. Beneş." Au dreptate ziarele sârbeşti când îşi manifestă pe faţă părerea că Mica Antantă, înainte de a fi o simplă anexă a politicei dela Quai d'Orsay, este o nouă putere mare independentă, care se ridică în numele intereselor popoarelor care-o formează. Iată de ce spuneam dela început că ne bucurăm să avem un guvern liberal tocmai în momentul când caracterul specific de fiinţă independentă pe care îl doreşte toate puterile contractante din Mica Antantă se va lămuri cu prilejul conferinţei dela Genova. Politica naţională făcută în timp de 60 ani de către partidul liberal, care ne-a dus la războiul de independenţă, apoi la întemeerea regatului şi în cele din urmă la unirea într'un mănunchi a tuturor elementelor româneşti, este cea mai bună garanţie că problemele naţionale de acum, cu privire la viitoarea noastră stabilitate economică, au intrat pe mâini cum nu se poate mai bune. Deja, guvernul şi-a manifestat dorinţa ca cu ocazia acestei conferinţi unice a tuturor popoarelor, să susţie pentru puterile mici un statut economic şi financiar care să le facă posibilă o valoare economică internă pe baza unor măsuri generale de consolidare a datoriilor externe, natural pe bază de garanţii suficiente.

Chestiunile din toate domeniile de viaţă naţională sunt prea complicate şi anevoioase pentru ca să mai sufere la cârma statului guverne de incapabili şi incompetenţi.

In acest sens, reuşita guvernului liberal în alegeri este salutată cu bune speranţe în viitor de toată opinia publică românească.

Ştirile zilei

„Viitorul", semioficiosul guvernului desminte categoric ştirile ziarelor despre ilegalităţile şi incidentele dela alegeri.

*

Rezultatele alegerilor dela Cameră din vechiul regat şi Basarabia nu se ştiu încă.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

„România“

Sub acest titlu a apărut la Paris, o minunată carte de d-na *Maria Ionescu* și publicată sub înaltul patronagiu al M. S. *Regina Maria*.

Asupra acestei cărți, renumitul bizantinolog d. *Charles Diehl* scrie într'un mare ziar parizian:

In frumoasa carte a d-nei Maria Ionescu, apărută de curând, cititorul va alerga mai întâiu la eloquentele pagini în cari M. Sa Regina Maria a României și-a spus, cu o caldă emoție, dragostea profundă care o leagă de țara peste care e regină, în cari a reînsuflețit tot ceea ce a făcut și a suferit această țară în marele războiu, în cari a sărbătorit măreț speranțele naționale realizate însfârșit. Aș vrea să pot cita aici ceva din aceste pagini minunate, în cari se evocă rând pe rând tot ceea ce a făcut România fermecătoare, tot ceea ce în acești ultimi ani a făcut-o tragică și glorioasă, pagini în cari se preamărește acel curaj neînfrânt, acea credință care, în orele cele mai negre, n'a vrut niciodată să admită înfrângerea și care a stat nebiruită „până când din nou va răsări soarele“.

Aș vrea să pot cita tot ce este scris despre acel rege care, „pentru a îndeplini mai bine destinele țării căreia i-a închinat viața, n'a ezitat să-și calce pe inimă“; tot ce este scris despre acea regină, care, sub cenușa dezastrului, a știut să reînvie flacăra sfântă, să întărească inimile chinuite în lupta eroică și desnădăjduită „ca și când — cum spune suverana — dragostea și credința mea ar fi putut să împlinească minunile în cari nimeni nu mai crede“.

— Dar ar fi să stric rara frumusețe a acestei vibrante evocări, fragmentând minunatul avânt; trebue să o citești în întregime, rând pe rând grațioasă și pasionată, cu o respectuoasă admirație.

Dacă n'ar fi decât aceste pagini în cartea d-nei Ionescu, ele încă ar ajunge să răsplătească din belșug pe cel care ar deschide cartea. Dar se găsește în ea încă altceva.

— Un eminent savant, Nicolae Iorga, a desenat într'o largă schiță înfățișarea țării românești și psichologia țăranilor voinici, isteți și devotați. Un cunoscut bărbat de stat, Tache Ionescu a definit, într'un chip ce ne va merge la inimă, care trebue să fie politica externă a României.

— Și d-na Ionescu, ne-a spus în sfârșit, cu o rară grație, frumusețea bisericilor străvechi, farmecul bătrânelor mânăstiri, splendoarea comorilor de artă pe cari, cu toate dezastrele suferite, România le-a păstrat. In salele de artă bisericească din muzeul din București, ca și în umbra acelor faimoase mânăstiri Neamț, Horez, Cozia, Tismana ,se întâlnesc admirabile urme ale veacurilor dispărute, miniaturi desăvârșite, evanghelii cu legături bogate, cruci emailate și broderii minunate,, veșminte bisericești, prețioase lucrări în lemn și metal, icoane strălucitoare și fragmente de fresce pălite de vreme.

Pios, d-na Ionescu s'a pus să cu leagă cele mai frumoase din aceste monumente ale trecutului, să le reînsuflețească sub ochii noștri printr'un șir de admirabile heliogravuri. Și-i o infinită plăcere să parcurgi aceste frumoase reproduceri, în cari gravei austerității a artei bizantine, strălucitoarei frumuseți a minunăților bisericești, se amestecă grația încântătoare a artei din al 18-lea secol. Prin aceasta, d-na Ionescu a meritat recunoștința noastră; în cartea sa istoricul de artă găsește tot atâta interes ca și istoricul. Prin aceasta încă, d-sa, a mai mărit — dacă mai este posibil aceasta — calda simpatie pentru acești Latini cari, la porțile Orientului, au știut să păstreze așa de puternic, trăsăturile caracteristice ale rasei, pentru această Românie unde — cartea de față este o strălucită dovadă — se scrie franțuzește tot așa de bine ca în Franța, pentru această țară pe care nici un francez n'o poate vizita fără să-i păstreze o scumpă și neștearsă amintire, într'atât grația primirei, înalta calitate a culturei, eleganța rafinată a lucrurilor și inteligența oamenilor se unesc pentru a-i da impresia de a fi, în această Românie prietenă și credincioasă, tot în Franța încă.

Franța și studenții străini

In afară de studenții străini cari urmează regulat cursurile universităților franceze, sunt unii cari vin în Franța pentru a se iniția asupra culturii generale mai mult.

Pentru aceștia nu se țin nici cursuri speciale. Urmau și ei cursurile publice, dar chiar acestea, cu tot caracterul lor general nu constituiau un ansamblu coherent. Sorbonna a organizat cursuri semestriale de civilizație franceză în care sunt desenate în linii generale caracteristicele istoriei, literaturii și dezvoltării artistice și în electuale de cei mai calificați specialiști.

Succesul imediat a dovedit că idea era nimerită.

Numărul auditorilor a fost în continuă creștere. De la 134 câți audiau la început, numărul a crescut până la 283 în semestrul care s'a isprăvit.

N'a fost auditoriu mai variat decât ultimul, deoarece printre cei 293 studenți sunt reprezentate 25 de naționalități.

Elementul feminin covârșește numărul studenților (215 studente față de 68 studenți), ceea ce se explică prin faptul că tinerii sunt atrași de studiile care duc mai direct la o carieră.

Certificatul de studii franceze nu e o simplă formalitate.

Din toți audienții numai 39 s'au prezentat la examen din cari 28 au reușit.

Această operă e patronată de Societatea prietinilor universității a cărei președinte e Alexandre Ribot.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Șezătoare culturală artistică

Studențimea Basarabeană dela Universitatea din Cluj în dorința de prietenie cu studenții celorlalte provincii, a hotărît deschiderea unor șezători culturalo-artistice.

Prima șezătoare a fost Duminecă în sala festivă a „Căminului Studențesc“ unde D-l Profesor universitar O. Ghibu a ținut o interesantă și reușită conferință asupra:

„Bogățiilor din Basarabia. Conferențiarul referindu-se la bogății nu vrea să înțeleagă bogăția materială a provincei ci pe fii ei tineri care sunt în Universități și în puținta cărora stă posibilitatea ca să poată împrăștia cultura și în special pe cea românească în mijlocul maselor populare trătându-le țelul de ca e studențimea basarabeană trebue să fie condusă, d-sa conchide că numai într'o abondentă împrăștiere a culturei românești în masele populare, bogăția culturală a studenților basarabeni poate fi cu folos utilizată.

A profitat de această ocazie pentru a face niște îndreptățite mustrări la unii dintre ei care fără să știe perfect românește vorbesc încă limba rusă.

După această interesantă și instructivă conferință a urmat un variat și bogat program artistic.

D-l O. Căldăraru, voce, acompaniat de d-l Sergiu a cântat câteva arii din Faust, iar D-l Subl. Fischer o măestrie desăvârșită câteva cântece din vioară. D-l Normand a delectat publicul cu un deosebit succes cu diferite scenete și în special monologul din Avarul a plăcut foarte mult și a fost de nenumărate ori bisat între pauze publicul a fost delectat de orchesta ghitariștilor basarabeni.

ECOURI

Cei mai ilustri englezi

La un banchet festiv în Londra, participanții și-au pus întrebaren: care sunt cei mai ilustri englezi din timpul de față.

Toți au fost de părere asupra a trei persoane: Lloyd George, Shaw și Charlie Chaplin.

Bernhard Shaw, întrebat asupra acestei constatări, a spus că n'are nimic împotriva lui Chaplin și a făcut rezerve asupra lui Lloyd George.

Câte Universități are Polonia?

In Polonia sunt 5 universități de stat și una privată. Cele de stat sunt în: Varșovia, Kracovia, Lemberg, Posen și Vilna; iar cea privată e în Lublin.

Unversitatea din Varșovia, care are actualmente 8500 de studenți, are 130 de catedre, din care 24 la Facultatea de teologie, 20 la drept, 57 la medicină și veterinară și 58 la facultatea de filosofie, care cuprinde filozofia, istoria și științele naturale și fisico-chimice.

Fosta universitate austriacă, iar astăzi „iagelonică“ din Cracovia are 125 de catedre și 4535 de studenți.

La unicersitea din Lemberg, numită astăzi „Ioan Cazimierza“ sunt 121 de catedre și 4600 de studenți.

Universitatea din Posen au 124 de catedre și 3273 de studenți.

Universitatea „Ștefan Batory“ din Vilna are 2000 de studenți și 120 de profesori. La această universitate facultatea de medicină încă nu e bine organizată; funcționează însă o facultate a artelor frumoase.

Numărul total al studenților și studentelor din Polonia, se ridică la 32.000.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA“

Rusia așa cum e

— Mărturisirile unui comunist german —

Documentele dezastrului din Rusia sovietistă vin să se înmulțească încă cu unul. De astă dată el provine de la un comunist german, Frederic M. Mink, care acum opt luni de zile se dusese în țara sovietelor unde crezuse că va întâmpina fericirea, dar de unde a fost silit să se reîntoarcă din cauza mizeriei și a deziluziei încercată pretutindenea, sub regimul lui Lenin și Trotki.

Dintr'o broșură apărută de curând al cărui autor e chiar Frederic Mink, se pot constata următoarele:

Armata roșie cu soldații săi, rupți și înfometați, a pricinuit lui Mink o impresie penibilă. Recrutați cu forța, soldații tot timpul nu se gândesc decât să dezerteze. „Am fost foarte neplăcut surprins — zice el — când am constatat indiferența oamenilor pe care eu îi credeam gata să se sacrifice pentru ca să apere republica lucrătorilor și a țăranilor“.

Adresându-se soldaților comuniști și imputându-le de ce servesc rău cauza bolșevică, ei au răspuns: „Noi nu suntem comuniști, noi suntem niște nenorociți. Ce ne pasă nouă de comuniști, aceștia nu gândesc de cât să ne exploateze.“

La Kowno, comunistul german întâlni pe Axelrad delegatul sovietelor, care participase la revoluția comunistă din Munich și care în prezent era însărcinat cu inspectarea băncilor. Locuia în cel mai bun otel al orașului cu o numeroasă suită. Mink fu invitat să vorbească într'o sală împodobită cu tablouri reprezentând pe Trotki, Lenin, Zinoviev și Liebknecht. Discursul său a fost primit cu entuziasm, însuși comisarul a dat semnalul aplauzelor, iar în urmă cei prezenți au cântat internaționala.

Povestind mai departe, Mink, arată că pretutindenea în orașele Rusiei sovietiste, se observă o nemai pomenită murdărie, iar prin spitale bolnavii stau pe jos și neacoperiți cu pătură. Un ordin al lui Trotki trimis autorităților bolșeviste, a ordonat ca toți germanii fără de certificate să fie înrolați în armata roșie, astfel că aceasta a fost soarta tuturor germanilor veniți ca să lucreze în Rusia.

Frederic Mink a asistat la evacuarea orașului Minsk; comisarii sovietelor cu secretarii lor care erau în majoritate femei au luat loc în vagoane de dormit, pe când toți ceilalți în vagoane de animale.

Un capitol din broșură se ocupă de țărani, unde autorul descrie lupta acestora împotriva comuniștilor. Produsele agricole și animalele sunt vândute de speculatori, care împart câștigul cu comisarii sovietiști. Acei care-i denunță sunt arestați ca contra-revoluționari. — Salariile funcționarilor nu sunt plătite, afară de comisar, nimeni altul nu are bani. Burghezii sovietiști trăiesc foarte comod în otelul sovietilor la Moscova, ceea ce desgustă mult pe călătorii sosiți din Germania.

Mink vorbește apoi despre exploatarea proletariatului de către burghezia sovietistă. El semnalează părăsirea fabricilor, distrugerea materialului și sabotajul producției, lucrătorii fiind adevărați sclavi. Delegații sovietelor trăiesc în lux și trândăvie, procurând cele mai luxoase toalete întreținutelor lor, cei care îndrăznesc să-i denunțe sunt arestați.

Munca e forțată; acela care se sustrage e considerat ca dezertor și împușcat.

Sistemul polițist din timpul țarului nu s'a schimbat de loc. Tcheka are un întreg aparat polițienesc care este același din timpul imperiului.

In linii generale situația din Rusia sovietistă se caracterizează printr'un regim militarist economic, în care lucrătorul nu e decât un soldat. Cu drept cuvânt s'a spus că noui guvernanți sunt cu mult mai aspri decât acei din timpul Rusiei țariste. In ceea ce privește alegerea delegaților, aceasta nu e decât o mare fraudă. Alegătorii primesc buletinul din mâinile autorităților, iar acei cari îndrăsnesc să facă observații sunt imediat arestați și băgați în închisoare. Din această cauză bolșevicii întotdeauna au unanimitate. Dacă din întâmplare câte odată e ales un delegat care nu e bolșevic, alegerea se declară ca nulă. De altfel există la Moscova o comisiune de invalidare care suprimă pe toți adversarii sovietelor. Cu toate acestea din când în când e ales și câte un ne-bolșevic, dar atunci acela e arestat, așa că el nu poate să-și exercite mandatul său.

Fredorik Mink încheie spunând, că nici odată lucrătorul rus n'a fost mai nenorocit, iar infamia și corupția mai mare decât în timpul sovietelor. El nu crede într'o îmbunătățire a situației. Armata roșie va înăbuși orice încercare de contra-revoluție, fiindcă populația e deprimată și fizicește și moralmente, pentru ca să se mai revolte.

D. Ion I. C. Brătianu și alegerile din Bucovina

Domnul Brătianu, președintele consiliului de miniștri, fiind ales senator al Rădăuților, a trimis domnului ministru Nistor următoarea telegramă, în care arată atât de frumos cum partidele conduse de d-lor au știut să-și dea mâna unul altuia la muncă pentru binele țării.

Iată telegrama:

Dlui dr Iancu Nistor, ministru de stat Cernăuți

Sunt fericit să aflu strălucita manifestare de încredere ce Bucovina a dat colaboratorilor d-tale, între cari, alegătorii din Rădăuți au binevoit a mă prenumăra.

Rog exprimă din partea mea gloriosului ținut al vechii Moldove recunoștința mea, până ce voiu putea veni eu însumi să le-o rostesc.

Prima zi a alegerilor din tot Regatul permite să avem bună nădejde în rezultatul lor.

Brătianu.

Misterul victoriei guvernului în alegeri

Plin ăde invidie și resentimente presa opoziției n'a găsit altă explicație mai bună de dat dezastrului lor dela Senat, decât că ori alegerile sunt falșificate, ori corpul electoral nu e la nivelul votului obștesc. Nu s'a gândit această presă nici un moment că acest succes al guvernului poate avea la bază o altă cauză, mai naturală, mai logică decât concluziunile viciate de pătimașe interese de partide.

In mintea conducătorilor opoziției părerile asupra orpului electoral s'au schimbat dela o zi la alta. Atâta vreme cât sperau ca să zdrobească cu ajutorul alegătorilor forța partidului liberal, cum a reușit s'o întunece într'adevăr acum doi ani fetișismul ridicol al unui general mediocru, pentru ei votul universal era o lege admirabilă, iar alegătorii vechiului regat cei mai inteligenți oameni de pe pământ. Acum însă, cum nici norocul din anii trecuți, nici înveninata lor propagandă subversivă nu i-a ajutat să aibă măcar 5 la sută din locuri la Senat, poporul nu face doi bani iar legea electorală e plină de defecte și-ar trebui corijată în cel mai scurt timp. Noroc însă pentru partidul liberal că un adversar de talia d-lui Iorga, cu toată repulsiunea ce-o resimte, mărturisește în Neamul Românesc de Luni, adevărul asupra succesului guvernamental. Fără să o spue însă, dă a înțelege că ar fi ridicol să se creadă că oricâte presiuni s'ar fi făcut, ele ar fi putut aduce la un dezastru așa de răsunător pentru opoziție. Alta a taina, și explicația pe care o dă are sorții să lumineze mai bine adevărul decât ar face-o copilărețile reflexiuni ale copilului teribil care e d-rul Lupu. Pentru istoricul Iorga, victoria guvernului se datorește bunei organizații politice a partidului liberal la țară. Mărturisește că actualmente e singura politică cuminte și cu sorți de izbândă, căci votul universal nu mai sufere politica făcută numai la centru, ori întreprinsă cu două zile înainte de alegeri. Și nu se sfiește a face un apel călduros la prietenii lui din provincie, pentru ca să imite gestul politicei liberale, răspândind doctrina naționalistă la țară prin contactul direct dela om la om. D. Iorga prin aceste explicațiuni, fără să voească, face sinteza întregei activități politice a partidului liberal de doi ani încoace. Lovit aproape în existența lui prin cele două încercări neizbutite în alegerile din 1919 și 1920 pe baza votului obștesc, toată atenția conducătorilor și în special a d-lui Vintilă Brătianu s'a îndreptat asupra modului de-a remedia cât se poate de iute politica liberală în sensul învățămintelor trase din aceste înfrângeri.

S'a văzut că trecutul și doctrina nu mai au valoarea cuvenită atâta timp cât mijloacele de propagandă în poporul de jos, sunt insuficiente. Participarea intelectualilor din orașe în aplicarea sufragiului universal față de aportul adus de mase, nu corespundea metodelor vechi, și de aceia la baza acțiunei politice trebuia așezată solidaritatea tuturor claselor sociale și intima lor colaborare spre acelaș scop comun, guvernarea cu ajutorul unui parlament al maselor. De aici a decurs pentru organizatorii partidului liberal principiul de-a organiza masele și a le forma sufletul prin cuvânt ori scris, pentru a folosi acțiunea lor disciplinată interesului național și obștesc. Această activitate în bezna satelor a partidului liberal era cu atât mai necesară, cu cât venea să stânjenească opera de răsvrătire a sufletelor întreprinsă de partidul țărănesc a d-lui Mihalache, și să distrugă buruiana averes canismului. Și pe când partidul poporului la guvern, întorcea spatele binefăcătorilor săi, mulțumindu-se a-și băga brațele până 'n coate în visteria țării, iar țărăniștii se mulțumeau ca să dea reprezentații de bâlci în mijlocul satelor, partidul național liberal ferm convins de opera lui patriotică, instituia școala politică la sate care în mai puțin de doi ani a dus la splendidul rezultat de astăzi. Și-acum ca totdeauna, partidul liberal merge înaintea tuturor celorlalte grupări politice, în ce privește inovațiunile și schimbările ce trebuiesc făcute în raport cu vremurile.

Iată ce va trebui să învețe presa opoziției cât mai are timp să o facă.

La Cafeneaua

EUROPA

Joia Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

Pentru „Patria"

D. Dr. St. Bogdan, profesor, a adresat ziarului „Patria" următoarea scrisoare:

Domnule Director!

In Nr. 46 din 3. Martie al Patriei ziceți fără cruțare următoarele: „Candidatul liberal un oarecare Stefan Bogdan om lipsit de orice bun simț și morală, s'a răstit la el (este vorba de candidatul „Uniunei Maghiare" de aici Gyarfás Elemér) și tremurând de mânie a cerut președintelui să comită ilegalitatea. Președintele refuzând a fost imediat amovat și noul președinte a respins candidatura. Mari puteri a trebuit unui candidat, dar vedeți: câte cuvinte, tot atâtea neadevăruri. Veți binevoi dar, și cer aceasta cu toată insistența, să spuneți cetitorilor Dvoastră, în același loc al foaei numai atât: că acel un oarecare este Profesorul Dr. Stefan Bogdan din București, fost senator și coleg al Dvoastră în ale gazetăriei cinstite. Că îl cunoașteți personal și mai ales că cunoșteți activitatea politică și culturală a acestui oarecare, de mai bine de zece ani și deci că Părintele I. Agîrbiceanu n'a putut scrie așa ceva.

Mă mir și faptul că unul dintre cei mai de seamă redactori ai foaiei Dvoastră este dintre acei care a trebuit să profite mai mult de cât atât, dela o anumită școală politică, ce s'a făcut pe vremuri și de mine și care ar fi avut datoria să împedece această infamie.

Miercurea Ciucului 4 Martie 1922.

Cu deosebită stimă
Dr. St. Bogdan.

Din programul partidului liberal

Ce voim?

— Mai multă grije de funcționari, Justiție și Armată —

Scumpirea traiului a îngreuiat mult situația funcționarilor. Partidul Național-Liberal va avea grijă să le asigure printr'un statut soarta. Ei vrea funcționarii stabili bine remunerați, iar nu un funcționarism prea numeros și rău plătit.

Una din condițiunile de bună funcționare a unui stat, este mersul regulat al justiției. Nu e destul ca o justiție să fie neatârnată, ea trebue să fie și ghabnică. Procedura noastră trebue schimbată în așa fel încât să nu mai poată deveni în mâinile celor interesați un instrument de neîncetate amânări cari slăbesc încrederea cetățenilor în protecțiunea și autoritatea legilor.

Pătruns de recunoștință și de dragoste pentru armată prin a cărei vitejie s'au împlinit aspirațiunile de veacuri ale românismului, Partidul Național-Liberal socotește buna întocmire morală și materială a oștirei, adaptarea ei la noile nevoi, ca o puternică pavăză împotriva primejdiilor din afară și ca cel mai bun mijloc de a asigura pacea în împrejurările actuale. El vede tot odată în spiritul de abnegație și devotament al ofițerilor și al soldaților o înaltă școală de solidaritate socială și de disciplină morală în serviciul intereselor superioare ale neamului și ale statului.

Este o datorie națională ca Statul să se îngrijească de pensiunile militarilor, de ocrotirea orfanilor de soarta invalizilor și a văduvelor de război.

Rezultatul alegerilor din Bucovina

— In șeaptesprezece circumscripții au reușit șeasesprezece guvernamentali și un opozant —

Au fost aleși:

La Câmpulung dl **Iorgu Thoma**, *Humora dl* **Răuțu cu 9001 voturi** *față de fostul ministru Dori Popovici care* **a obținut 143 voturi,** *la Suceava dl* **Doboș** *contra dlui Eusebiu Popovici, la Siret* **Pr. Roșca**, *la Rădăuți dl* **T. Simionovici,** *la Vicov dl* **I. Nistor**, *la Ciudei dl* **Ungureanu,** *la Storojinet dl* **dr A. Morariu,** *la Cuciul-Mare dl* **Marmeliuc,** *la Boian dl* **Rotică,** *la Coțmani dl* **Vihovici**, *la Zastavna dl* **Vascani** *(ucrainian)*, *la Vășcăuți dl* **dr Vasile Marcu** *și la Vijința dl* **Al. Constantinescu**.

In orașul Cernăuți guvernal a luat 2 mandate din 3. Au reușit dnii: **Nicu Flondor** *și* **Norbert Kipper,** *(guvernamentali) și dl* **Pistiner** *(socialist).*

Dl Strauher, guvernamental susținut de alegătorii evrei a obținut 5 voturi mai puțin decât dl Kipper, german, reușind dl Pistiner, care s'a ales în baza proporționalității.

Lista dlui Dori Popovici a căzut și la Cernăuți în minoritate c'un foarte mic număr de voturi.

Alegătorii cari au votat în tot cuprinsul Bacovinei ating 95 la sută din numărul înscrișilor iar listele guvernamentale au întrunit 88—90 la sută din voturile exprimate.

Campania electorală în Ardeal

Din Miercurea Ciuc

Candidatul partidului național-liberal, d. prof. dr. Șt. Bogdan, spre mirarea noastră își continuă vizitele electorale, deși a rămas fără contra-candidat și își expune programul în toate comunele mai importante. D-sa este primit cu deosebită dragoste pe care o inspiră toată ființa și firea sa blândă și lipsită de orice răutate sau viclenie. Pe unii localnici i-au surprins repeziciunea cu care își câștigă simpatiile în județul nostru: pentru alții e naturală această apropiere a sa de populația noastră, și aceasta tocmai din cauza *sincerității* cu care înțelege să ducă lupta pentru *dreptate* și *cinste*. Caracteristică este simpatia cu care e întâmpinat de Săcui, pe cari d. dr. Bogdan îi vede ca pe cei mai pacinici cetățeni, oameni de ispravă, înțelegători ai intereselor țării noastre, oameni de cuvânt pe cari statul poate conta ori când. Noi credem că d-sa va reuși să-i scape, în interesul *lor* chiar, de sub influența neiastă a intelectualilor unguri din „Uniunea Maghiară", care îi ațâță zilnic.

Pe de altă parte, noi funcționarii de stat, din oraș și județ, sperăm că ajutați de d-sa, munca ne va fi mai ușoară aci. Sfătuiți și îndrumați de d. profesor Bogdan neam strâns la olaltă români și unguri și ne-am constituit azi într'o cooperativă de consum, după modelul celor din regatul vechi, pentru a ne ușura traiul în rândul întâi. Am adunat repede peste 100 de mii lei și am dat naștere celei d'intâi cooperative de consum, sub denumirea de *„dr. Ștefan Bogdan"* ca un omagiu celui d'intâi om politic, care dela unirea cu țara-mumă, înțelege să-și ia greaua sarcină de a îngriji de nevoile acestui județ părăsit, făcând educația cetățenească nu politicianism. Dacă va ajunge să dea regiunei noastre și o ad-ție cinstită, cu oameni de ispravă, ne va astupa o mare sete, de care suferim de 3 ani, în special. Tot ca o cinste *a noastră*, dând peste așa om, l-am rugat să primească a fi președinte de onoare.

A făcut o impresie foarte bună cuvântarea d-sale, ținută adunării învățătorilor din tot județul, în urma invitației ce a primit dela o delegație a lor în frunte cu d. Lateș, subrevizor școlar. Dat fiind că 80 la sută dintre învățători sunt unguri, le-a vorbit românește și ungurește, explicând politica școlară a guvernului în chestia școlilor confesionale, arătând că acolo unde școala confesională nu se poate întreține cu din averea ei, guvernul o va ajuta.

A arătat apoi care este atitudinea guvernului în chestia minorităților.

A fost călduros primită încredințarea ce d-sa a dat că, partidul național-liberal, care are la bază principiile de libertate, egalitate și solidaritate socială, bazate pe o largă și just înțeleasă democrație, va fi DREPT cu toții deopotrivă și nu se va avea în vedere și nici nu se va face deosebire între cetățenii aceleiași țări, fie ei de orice naționalitate și de orice religie.

In strigăte de „să trăiască", copleșiți de strigătele de „eljen" se sfârșesc toate adunările din partea aceasta.

A. CIOFLEA

Naționalismul Partidului Național

Pentru a se vedea ce răsunet are în populația ardeleană, propaganda criminală și antinațională a Partidului național, publicăm următoarele rânduri:

In ziua de 24 februarie 1922 candidatul partidului Național în circumscripția Târgul Mureș în comuna Mureșeni în fața poporului au declarat că D-sale îi pare rău că Ardealul s'a unit cu România. Și că mai bucuros ar sprijini pe unguri decât să lasă un Român din partidul liberal. Aceste lucruri criminale și josnice cu cari de atâtea ori toți candidații naționali otrăvesc sufletul poporului ne silesc să ieșim din partidul Național fiind că în epem a ne convinge că a mai rămâne în el înseamnă a fi împotriva neamului.

Numele candidatului național în chestie este Iuliu Nestor. Il dăm pentruca opinia publică să'l înfiereze.

Cu stimă
Teodor Libeg
înv.
Teodor Blaj
primar.

Vopsește și curată bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin **UNIO** Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 28

INFORMAȚII

Relația din Patria de ieri despre amestecul dlui Prof. Al. Lapedatu la secțiile de votare din Teaca este — ca de obiceiu la acest nerușinat ziar — o patentă minciună.

Dl Lapedatu n'a mers la nici o secție de votare. Dsa a plecat din Teaca încă de ieri demineața.

„Canaliile" sunt așa dar la Patria — nu în altă parte.

In prima Duminică după Paști se va ținuni la Cluj sinodul arhidicezan al eparchiei Clujului și Feleacului.

De oarece alegerile la Camera de comerț din Cluj ținute în Noembrie nu s'au aprobat din cauza neregulelor ce s'au făcut e vorba de instituirea din nou a comisiunei interimare care să fixeze data unei noui alegeri.

Cu ocazia alegerilor de deputat fostul ministru dr. Ioan Erdely a fost respins de la vot, la secția de votare din Cluj, de oarece voia să voteze fără a fi înscris.

Inspectoratul general sanitar a intervenit la autoritățile județene și comunale din Ardeal pentruca servitoarele înainte de a fi angajate în serviciile publice și particulare să fie cercetate de medici, cari să le vizeze carnetele pe cari să le prezinte stăpânilor.

Miercuri, înainte de amiază M. S. Regele, a primit pe dl Ion I C. Brătianu, primul ministru și ministru de răsboiu, în audență.

Suveranul a lucrat cu primul ministru mai multe chestiuni de ordin militar și după aceia a fost pus în curent cu desfășurarea luptelor electorale.

In urma unei ingenioase îmbunătățiri a becurilor electrice după cât suntem informați, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reușind fabricei „OSRAM" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent și o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricație, Noile fabricate se află la Întreprinderea Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalații electrotechnice. Proiecte și devize grațuit. 1416

Nu te năcăji cu croitoreasa! **Cumpără** vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipos Cluj P. Unirii Nr. 17. 1514

Prezentându-se ministrului de industrie și comerț diferite cereri cu privire la exportul de aramă, alamă și plumb sub diferite forme, cu sau fără obligații de a aduce în țară alte produse în compensație, comisiunea industrială, a decis să nu admită scoaterea din țară a acestor articole de care se simte mare nevoe.

Conferința inspectorilor, sub inspectorilor și controlorilor băncilor populare din întreaga țară a fost fixată pentru 31 Martie, în loc de 25 Martie, cum s'a anunțat.

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyar 1 în fața magazinului Gyorșaru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87. 1278

In toată seara Dudus, Luni și Joi Albi și Körösi Eugen cântă cu musica în Cafeneaua Park. 1456

In atențiunea D-lor Comercianți

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai fine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresă arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27

GHERLA 1515

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreagă lume. Înfrumsețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubițele, încrețiturile întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vrâstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără lesie înfrumsețează pielea, PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

Dr. Földes și Hehs Arad.

Se află de vânzare la toate farmaciile, droguerille și parfumeri. 1564

Mâine, Vineri, 10 Martie, ora 6 p. m. dl. Prof. Alex. Lapedatu va ține la Universitate (sala No. II.) conferența sa anunțată despre „Vechile cetăți românești" (cu proecțiuni).

Dl ing. N. Petrescu, subdirectorul industriei mari, având delegație din partea ministerului său, a convocat la Timișoara pe reprezentanții industriei bănățene, cărora le-a dat indicații privitoarea la legea încurajărei industriei naționale.

Sindicatele pentru apărarea contra torentelor de apă din Transilvania și Banat au cerut ministerului de lucrări publice un credit de 600 mii lei. Cererea va fi supusă consiliului de miniștri.

S'a supus spre aprobarea consiliului de miniștri lucrările de repararea a soselei Șebeșul-Săsesc, Lugoj.

Uzinele „BABI" Werk

Iosif RAPAPORT Josef, Fabrică mobile de fier-bronz și cărucioare pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

De vânzare circa 20 kgr. castraveți 100 kgr. păltăgele roșii murate str. Monoștor No. 1 la etaj, casa stânga porții Academiei agricole. 1568

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Miercuri: Două slagere în o singură rep. Peste văi și munți. Comedie, și Crucea de aur, dramă.
Joi: Mare atracțiune literară. Proprietarul fabricei de fier, alui Ohnet.
Vineri: Mare atracțiune literară. Proprietarul fabricei de fier, alui Ohnet.
Sâmbătă: Robii moștenirei. Dramă de aventuri. In r. p. Jos Jenkina
Duminecă: Robii moștenirei. Dramă de aventuri. In r. p. Joe Jenkins.

CINEMA UNIVERSITAȚII

Miercuri: Fiica Curtizanei p. II.
Joi: Inima de lebedă. După romanul vestit alui Paul Adam.
Vineri: Inima de lebedă. După romanul vestit alui Paul Adam.
Sâmbătă: Comedie plină de spirit, fin picantă. Domnișoara cu milioanele. In r. p. Ossi Oswalda.
Duminecă: Comedie plină de spirit. fin picantă. Domnișoara cu milioanele. In r. p. Ossi Oswalda.

CINEMA URANIA

Miercuri: Coroana de aur. Dramă socială, In r. p. Henny Porten.
Joi: Dramă senzațională socială, tendențioasă, despre moravurile Berlinului. Lilli, p. I, In r. p. Mia Pankau.
Vineri: Dramă senzațională, socială, tendențioasă, despre moravurile Berlinului. Lilli. p. I. In r. p. Mia Pankau.
Sâmbătă: Lilli p. II.
Duminecă: Lilli p. II.

Opera fostului regim averescan

FRAUDELE și debandada dela CFR.

— Pe când samsarii regimului averescan încasau milioane atelierele căilor ferate erau lăsate în părăsire — Câteva date din care se poate vedea incapacitatea și venalitatea d-lui Văleanu—Brutinel —

Dacă guvernul generalului Averescu a izbutit să se ilustreze prin afaceri cari au păgubit statul român cu miliarde și au pricopsit mulți samsari partizani, nu mai puțin și-a afirmat și incapacitatea prin modul cum a administrat avutul și banul public.

Astfel, pe când după urma contract lor „Skoda", „Brutinel" și Baldovin Statul pierdea mai bine de trei miliarde, acelaș ministru care concepuse și efectuase aceste afaceri, neglija cu desăvârșire toate chestiunile în legătură cu îmbunătățirea căilor noastre ferate.

Așa de exemplu n'a cumpărat nici un material pentru ca atelierele de reparațiune a vagoanelor și locomotivelor să poată funcționa și să poată realiza atâta cât este în stare să dea marea lor capacitate de lucru.

Din această neglijență dublată de rea credință rezultă pentru stat o pagubă enormă având în vedere că o reparațiune făcută în atelierele noastre ar fi costat de zece ori mai puțin de cât în atelierele „Skoda" cu care generalul Văleanu-Brutinel a încheiat această convențiune extrem de oneroasă.

Astăzi materialul de cale ferată este atât de uzat în cât siguranța circulațiunei este periclitată.

O neglijență revoltătoare

Nu s'a cumpărat nici măcar perniție și fitiluri la cutiile de unsoare ale vagoanelor și nici măcar uleiul necesar pentru unsul osiilor, din care cauză acestea se aprind zilnic, se distrug, pricinuesc deraleri și deci nenorociri și pagube.

Cele cinci deraleri din ultima lună sunt rezultatul criminalei neglijențe a fostei administrațiuni.

Pentru reparațiunea vagoanelor nu există nici cositor, nici cupru, nici focare de aramă, nici căldări și nici grătare pentru locomotive așa că reparațiunea materialului rulant se face cu enorme dificultăți și extrem de încet iar industria particulară care ar putea da un mare concurs acestor reparațiuni și să le efectueze pe toate în interiorul țărei nu a putut lucra intens pentru că nu i s'a plătit lucrul efectuat.

După doi ani de lucru în care s'au plătit milioane lui Brutinel, Casei Skoda și altora, industriașilor români nu li s'a plătit un ban așa că astăzi statul le datorează 312 milioane lei.

Jaful în averea statului

In acest timp însă, d-l general Văleanu dădea prin bună învoială, unui fost chelner, d-l Costică Constantinescu, furnituri pentru serviciul de economat al CFR în valoare de peste 500 milioane lei din care mai de 140 milioane i s'au și plătit. Acest material se află și astăzi abandonat în magazii, fiind că este de proastă calitate și enorm de scump.

In acelaș timp d-l general Văleanu voia să contracteze, tot prin bună învoială, furnitura a un milion metri cubi de lemne de foc în valoare de 88 milioane și jumătate lei contrar avizului serviciului technic atât asupra nevoii aprovizionării cât și asupra prețului.

Cum se neglijau lucrări folositoare pentru a se îmbogați samsarii regimului

De asemenea s'a neglijat refacerea unor poduri de cale ferată a căror reparațiune nu reclama mai mult de 60—70 milioane lei, așa că astăzi podurile de peste Siret, Râmnic și Putna Seacă sunt expuse a fi luate de ape.

In fața unei asemenea situațiuni se pune întrebarea legitimă cum s'au găsit bani pentru a face asemenea furnituri și plăți și nu s'au găsit pentru reparațiunea materialului și plata industriașilor români?

De unde s'au plătit milioane intermediarilor lui Brutinel, Skoda și Baldovin?

Pe când în țară o locomotivă se putea repara cu 3—4 sute mii de lei, d. generel Văleanu o plătea la Skoda cu 3 milioane și pe când o locomotivă nouă se putea cumpăra din Germania cu 2 milioane jumătate mărci (1.500.000 lei) s'a plătit la Skoda pe loc 12 milioane. Și trebue să se refie că acest preț se făcea pentru locomotive care de fapt ne veneau tot din Germania însă prin mijlocirea samsarilor.

Din această afacere grandioasă și-au umplut buzunarele acei care au guvernat țara sub deviza „cinstei, muncei și legalității."

Cadrul unui articol de ziar nu ne îngăduie a da toată extensiunea acestor afaceri necinstite.

Ele însă se cercetează și vinovații își vor primi pedeapsa meritată fiindcă aici nu-i vorba de rea administrațiune ci de adevărată jefuire a banului public făcută de persoane cărora le-a fost încredințată la un moment dat administrarea căilor ferate.

Răspândiți „Infrățirea"

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Miercuri, 8 Martie

Ultimele evenimente din politica externă şi internă a Angliei, unele reuşite mai mult, altele mai puţin, au determinat o vie nemulţumire din partea conservatorilor englezi faţă de politica pe care o întreprinde dl Lloyd George încă din anul 1916, din care cauză bărbatul de stat britanic, a hotărât să se retragă din fruntea guvernului.

Opoziţia întâmpinată de d-sa din partea conservatorilor intrasigenţi se explică mai ales prin modul cum au fost rezolvite chestiunile Egiptului şi Irlandei, iar acum în timpul din urmă o parte din oamenii de stat britanici sunt cu totul nemulţumiţi de atitudinea pe care dl Lloyd George a luat-o faţă de soviete.

Nu e însă mai puţin adevărat, că misiunea actualului guvern e dintre cele mai grele, când ne gândim că o parte din industria engleză a încetat orice activitate, iar două milioane de lucrători au rămas fără ocupaţiune.

Oraşul Fiume a fost ocupat de fascişti, după ce au răsturnat guvernul dlui Zànella. Noul guvern a învitat guvernul din Roma ca să ocupe oraşul. Ministrul de externe italian a declarat însă că Italia va respecta tratatul dela Rapallo. Deocamdată guvernul italian va interveni pentru ca ordinea să fie restabilită la Fiume.

In acelaş timp guvernul din Belgrad a luat măsuri de pază la frontieră, aşteptând cursul evenimentelor.

Comitetul apărărei naţionale italiene printr'un manifest a proclamat anexarea oraşului Fiume la Italia, rugând guvernul ca să trimită trupe cu scopul de-a restabili liniştea.

Cum au decurs alegerile la Cluj

Indiferenţa alegătorilor — Zădărnicia alegerilor pentru cameră la Cluj — Motivele legale ale acestei zădărniciri. Când vor avea loc noulle alegeri

Arătam în numărul de eri al ziarului nostru că cu toate că ziua fixată pentru alegeri a fost adusă din vreme la cunoştinţa alegătorilor prin ziare şi prin afişe, alegătorii în zdrobitoarea lor majoritate s'au abţinut dela vot. Numărul atât de mic al votanţilor se datoreşte următoarelor împrejurări. In primul loc se ştie că toţi muncitorii din Cluj precum şi toţi lucrătorii ceferişti care făcau parte din partidul socialist, în urma unei hotărâri luate de comitetul conducător al partidului socialist, s'au abţinut cu toţii dela vot ca o protestare contra respingerei candidaturilor d-lor dr. Roman şi Kertesz.

In al doilea rând numărul votanţilor a fost mic pentru că între opt dimineaţa şi 6 seara în care interval se putea vota, toţi ceilalţi muncitori care nu fac parte din partidul socialist şi prin urmare nu se obligaseră să nu voteze, au fost ocupaţi cu lucrul iar când scăpau dela lucru seara după 6 şi ar fi vrut să voteze urna era închisă.

In fine a treia cauză este aceia că cu ocazia formărei listelor electorale din rândul trecut numărul celor înscrişi a fost foarte mic iar pe de altă parte de data aceasta listele n'au fost întregite.

Cauza însă cea mai importantă dar şi cea mai periculoasă, care a făcut ca numărul votanţilor să fie aşa de mic a fost totala indiferenţă faţă de rezultatul alegerilor şi faţă de persoana care va fi aleasă.

Afirm aci şi sunt în stare să dovedesc ori când şi ori cui că corupţia alegătorilor a ajuns în actualele alegeri ceva de necrezut. Agenţii d-lui Socol au împănat toate mahalalele oraşului, au luat cu asalt tot Mănăşturul şi au oferit şi au plătit până la 100 lei de vot. Argumentul cel mai folosit de agenţii d-lui Socol faţă de muncitori şi ţărani, a fost acela de a batjocori cu cele mai condamnabile calificative tot ce a venit din vechiul Regat. în Ardeal, vizând prin aceasta pe d. M. Ştefănescu care era din Regat.

D. Marin Ştefănescu ne-având sufletul de a se face cumpărător de conştiinţe a luptat doar numai cu entuziasmul sufletului lui cinstit şi curat.

*

Alegerea pentru deputatul Clujului care a avut loc eri a fost declarată de nulă pentru următoarele motive:

1) Contrar dispoziţiilor legale votarea a continuat şi după ora 6.

2) La circumscripţia II preşedintele biroului electoral a părăsit în nenumărate rânduri scaunul preşidenţial lăsând în locul său pe omul de încredere al d-lui Socol ca să exercite atribuţiile sale. Aceasta a fost o gravă abatere dela dispoziţiile legei.

3) In circumscripţia Monoştur urna a fost închisă la ora 12 în urma insistenţelor d-lui dr. Socol. cu toate că după lege urna nu se putea închide decât la ora 6 seara.

4) Preşedinţii birourilor electorale precum şi aproape întreg personalul acestor birouri s'au manifestat aproape făţiş contra d-lui Marin Ştefănescu influenţând adesea ori pe alegători.

Acestea au fost motivele pentru care oamenii de încredere ai d-lui Marin Ştefănescu au cerut eri la ora 1 şi 10 d-lui preşedinte al biroului electoral central, zădărnicirea alegerilor.

După câte suntem informaţi biroul electoral central din Cluj a admis cererea oamenilor de încredere ai d-lui M. Ştefănescu şi a declarat alegerile de eri de anulate.

Alegerile viitoare vor avea loc peste 30 de zile cu aceiaşi candidaţi.

P. B.

REZULTATUL ALEGERILOR pentru Cameră în Ardeal

Aseară s'au anunţat următoarele rezultate ale alegerilor pentru Cameră din Ardeal şi celelalte ţinuturi alipite:

Braşov: Grădişteanu, liberal, ales împotriva d-lui Mihail Popovici.

Aiud: Ion Agârbiceanu, naţionalist, directorul ziarului Patria, ales.

Zărneşti: General Moşoiu, ministrul comunicaţiilor, ales.

Satu-Mare: dr. Mihai Pop, naţionalist, ales.

Răşinari: Piso liberal, ales, având ca contracandidat pe fostul ministru Octavian Goga.

Târgu-Mureş: Simion Mândrescu, profesor universitar, ales pe lista liberală contra candidatului maghiar Totfalussy.

Pancota: Ştefan Cicio Pop, fost ministru, ales pe lista naţionalistă.

Ighiu: Alexandru Vaida.

Pecica: Vasile Goldiş, naţionalist, ales.

Reghinul Săsesc: Simion Mândrescu, liberal, ales împotriva d-lui Florea Bogdan.

Abrud: Rusu-Abrudeanu, liberal, ales.

Sasca: Alexandru Vaida. ales.

Alba-Iulia: Iuliu Maniu, ales.

Orăştie: General Moşoiu, ministru, ales.

Dragomireşti (Maramureş): Alegerea a fost casată.

Zălau: Generalul Moşoiu, ministru, liberal, ales.

Lăpuş: Mihai Popovici, fost ministru naţionalist, ales.

Câmpeni: Remus Pascu, liberal ales.

Lugoj: Se dă ca sigură alegerea d-lui Biberea, liberal.

Reşiţa: Lupta nedecisă încă.

In judeţul Timiş: Se dă ca probabilă ieşirea a 5 liberali şi doi naţionalişti.

Satu-Mare: Ion Satu, liberal, ales.

La Sighet: a fost ales Petru Mihali liberal.

Chişinău: Ştefan Vasile liberal, ales.

Gurahonţului: Ion Groza liberal ales.

Radna: Cristian Tomulescu, liberal, ales.

Ineu: Generalul Văitoianu, ministru de interne, ales cu majoritate de 1000 voturi împotriva d-lui Vasile Goldiş.

D. Ştefan Cicio Pop e în balotaj atât la Siria cât şi la Pancota.

Ştiri externe

Paris. — Scriitorul Henry Bataille a fost înmormântat Luni după amiază.

Belgrad. — Ministrul de externe Nimcici a declarat în cameră, că Jugoslavia cu toate agitaţii le ce se fa pe chestiunea portului Fiume, doreşte că trăească în raporturi amicale cu Italia, şi cere însă să respecte tratatul dela Rappalo.

Roma. — Vezuviul a început din nou să funcţioneze. Populaţia se refugiază.

Londra. — Turburările din Irlanda se repetă. Eri s'au înregistrat cinci răniţi şi un ucis.

Atena. — Parlamentul se întruneşte Joi. Primul ministru Gunaris, va face o expunere a rezultatului călătoriei sale în străinătate.

Belgrad. — Delegaţii jugoslavi, cehoslovacia, şi polonezi au ţinut azi şedinţă. Delegaţia română soseşte mâine.

La conferinţa dela Belgrad nu se vor mai relua chestiunile tratate la Bucureşti şi Bratislava. Se vor discuta numai chestiunile de ordin economic în legătură cu conferinţa genoveză.

Rezultatele generale ale alegerilor

1. Timiş, Torontal: liberali 6; — saşi (guvern) 2.
2. Sighetul Marmaţiei: liberali 3.
3. Târnava Mică: liberali 2, saşi (guvern) 1.
4. Arad: liberali 5; naţionali 3; balotaj 1.
5. Odorhein: liberali 3.
6. Braşov: liberali 2; saşi (guvern) 1.
7. Făgăraş: liberal 3.
8. Bihor: liberali 8, naţionali 2.
9. Sibiu: liberali 3, naţionali 1.
10. Trei Scaune: liberali 3.
11. Sighişoara: liberali 1. saşi (guvern) 2 balotaj 1.
12. Turda-Arieş: liberal 2, naţionali 1 balotaj 1.
13. Sălaj: liberali 3, naţionali 2.
14. Hunedoara: liberali 7, social naţ. 1 averescani 1.
15. Mureş-Turda: liberali 3, naţionali 1 unguri 1.
16. Ciuc: liberali 3.

Dela Primăria oraşului Cluj.

No. 4044—922
cons.

Toţi invalizii din fosta armată austro-ungară, cari nu au fost vizitaţi de vreo comisiune română, se să prezinte la cercul de recrutare în zilele de 13, 14 şi 15 Martie 1922 conform ordinului comandantului cercului de recrutare.

Cluj la 6 Martie 1922.

primar.
Dr. Pop

La 8 Martie se va deschide în sala Prefecturei expoziţia d-lui Albert Kupetzky. 1565

Plecând în străinăte primim cominei de

P I A N E

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner cu preţul original al fabricelor, primul şi cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu preţul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.

I. TRISKA Cluj, Str. Saguna (fosta Bartha M.) No. 14.

Daca doreşti să cumperi

MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely şi Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acţii.

Voiţi serviciu prompt şi lemne bune?

Comandaţi numai la Depozitul de Lemne

FRENKEL

(Fost Janovitz) Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2—19 şi 264.

Automobile turism model 1922
Autocamioane, Tractoare

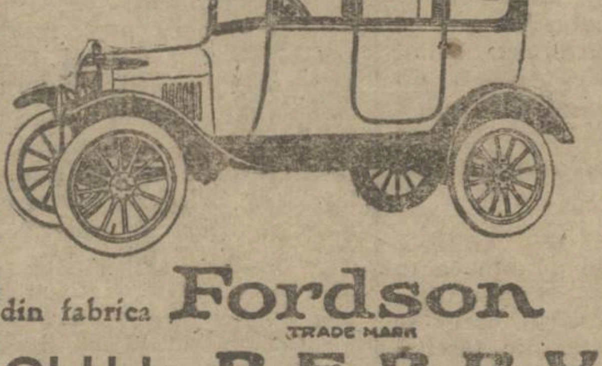

Au sosit şi s'au pus în vânzare cu cele mai reduse preţuri la:

din fabrica **Fordson** TRADE MARK

CLUJ **PERRY** CLUJ

Piaţa Stefan cel Mare No. 7. 1521

FRENKEL [fost Janovitz] Cluj, Strada Aprinjoarelor 13. Telefon 127 si 264.

Banca Ardeleană și Institut de Credit S. A.

Cluj, Piața Unirei No. 32 (edificiu propriu).

Fondată la anul 1894. 1573

Are cele mai mari legături cu toate pieţele financiare interne şi externe; cumpără şi vinde pe lângă condiţiunile cele mai convenabile monede streine. Primeşte depuneri spre fructificare, care la cerere se restituesc ori când fără abziţere prealabilă.

Sucursală în Turda și Uioara.

Impozitele pe interese Banca le va plăti din propriu-i fond.

Sucursală în Turda și Uioara.

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune şi eftine vinuri precum şi licheruri engros şi detail. Transporturi de povară cu autocamioane şi camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediţie. Fabrica de licheruri, depozitele şi garajul în casele proprii din Strada Bucureşti No. 11 şi 13. Telefon 151. 1007

Cumpărăm

Obiecte de Artă, Mobile de stil, Antichităţi, Tablouri, Covoare, Tapiserii cu preţurile cele mai mari.

1571

Expoziţia PASCU

Bucureşti, Str. Sfta. Vineri 15.

Staţiunea de Controlul Semințelor Cluj.

No. 93—1922.

In ziua de 10 Martie ora 3 p. m. a. c. se va ţine la Staţiunea de Controlul Semințelor de pe lângă Academia de Agricultură Cluj,

licitaţie

publică pentru vânzarea a cantităţi însemnate de semite de zarzavaturi.

Tot acolo se pot lua orice informaţiuni. 1572

De vânzare

maşină de treierat cu benzină, locomobilă cu treierător de trifoiu cu putere de 42 cai, la:

Kiss Márton,
Feneşul-Unguresc. 1549

ŞINE UZATE

ori-ce cantitate, cumpără o mare intreprindere forestieră. Numai oferte din prima mână a se adresa sub „12-15 kg.“ la „Reclama“ Cluj, Piaţa Unirei 4. 1566

Central

Frizer de damă şi manicure

lucrează singură ori ce lucrări de păr, ondulări, spălarea părului etc. 1398

Julisca Peterfi

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 13 (în curte).

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Fraţii Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu prompt.

Cele mai moderne costume şi paltoane de dame moda engleză şi franceză după moda cea mai nouă execută cu preţuri avantajioase

Salonul de modă alui

Wartenberg

Cluj, Calea Victoriei 13 1275

fostul conducător al salonului de modă „Venus“

Anunțuri

se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea“ şi la toate agenţiile de publiçitate.

Reclama este sufletul comerţului

Revoluția dela Fiume

— Lupta între poliție și legionari — Morți și răniți — Atitudinea guvernului italian —

La Fiume au avut loc incidente grave între legionarii fasciști și agenții de poliție ai guvernului Zanella. Au fost morți și răniți. Legionarii au atacat palatul guvernatorului Zanella. Lupta a durat câteva ore și s'au schimbat mai multe focuri. După amiazi guvernatorul a dat proclamaţiunea următoare: In urma evenimentelor de astăzi, mă văd constrâns să las puterea în mâinile comitetului de apărare naţională. Se zice că Zanella a predat oraşul noului guvern provizoriu care s'a instalat în palatul guvenatorului.

Cum s'a format guvernul revoluționar

Din Milano se anunţă că în Fiume s'a format un guvern revoluţionar provisoriu, care se compune mai ales din fasciști și foști legionari ai lui D'Annunzio. Comitetul de apărare al acestuia a emis o proclamaţiune prin care restabileşte liniştea în oraş. Grija pentru menţinerea ordinei şi a siguranţei a fost lăsată pe seama carabinierilor şi trupelor italiene. Italia va fi invitată să ia în stăpânire ţinutul oraşului.

Hotărârile consiliului de miniștri Italian

Miniştrii şi celelalte autorităţi competente s'au întrunit azi dimineaţă la consulat pentru a discuta evenimentele din Fiume. „Mondo” zice că guvernul italian are intenţia de a interveni la Fiume pentru restabilirea imediată a ordinei, pentru apărarea libertăţii şi siguranţa cetăţenilor. „Mondo” continuă: Italia va menţine o strictă neutralitate în ciocnirea fracţiunilor locale. Alegerea guvernului este problema interioară din Fiume. Totuşi Italia se va mărgini să garanteze odată cu ordinea publică libertatea alegerilor. Comandantul Castelli va intra în Fiume ca delegat al guvernului italian. Deputaţii fascişti cari au fost primiţi la consulat vor merge la Fiume pentru opera pacificării. „Mondo” adaugă că Schanzer desminte că protestul Jugo-Slavici ar fi ajuns la consulat. Schanzer confirmă că guvernul italian va înceca mai ales să readucă în Fiume starea normală.

•

Ministrul de externe Schanzer a declarat într'un interview că guvernul italian va trimite pe comandorul Castelli la Fiume, spre a restabili ordinea şi siguranţa. (Rador).

Anexarea la Italia a orașului Fiume

Altă ştire circulă după care Zanella ar fi plecat spre o destinaţiune necunoscută pe bordul unui torpilor. Manifestul comitutului de apărare proclamă anexarea oraşului Fiume la Itali şi încredinţează menţinerea ordinei carabinierilor italieni.

Atitudinea guvernului italian

O notă a agenţiei „Ştefani” declară că guvernul italian este decis să restabilească ordinea la Fiume. Primul ministru de Facta, ministrul de externe Schanzer şi numeroşi parlamentari au examinat cari sunt măsurile de luat.

Atitudinea armatei italiene

După „Giornale d'Italia'-, s'a evitat la Fiume un adevărat ma sacru mulţumită atitudinei admirabile a marinarilor, carabinierilor şi ofiţerilor italieni. In mahalele Fiume, sau produs încăerări între italieni şi croaţi.

D-nii Zanella şi Blaşich au plecat la Pola sub protecţiunea Italienilor. (Rador).

Cererea comitetului apărărei naționale

Comiteul apărării naţionale a eadresat ministerului de interne şi al afacerilor străine italiane, o telegramă semnată de proşedintele Prodam prin care comunică proclamaţiunea publicată eri după prima reuniune a comitetului apărării. Telegrama cere deasemeni guvernuli italian de a dispune ca ordinea publică la Fiume să fie asigurată de către carabinieri şi trupele regale, şi de a trimete îndată un reprezentant al guvernului italian care să-şi asume administraţia oraşului.

După ziarul „Mondo”, în timpul luptelor din Fiume au fost 5 răniţi grav şi 40 mai uşor răniţi.

Atitudinea guvernului Jugo-Slav

Guvernul Italian a decis să facă tot posibilul pentru stabilirea situaţiunii normale în Fiume şi pentru garantarea libertăţii alegerilor şi locuitorilor. A întărit apoi contigentul italian de pază la frontiera italiană. Guvernul jugo-slav a luat măsuri analoage. Deputaţii fascişti vor cadea de acord cu Caetelli delegatul guvernului italian. Comitetul apărării anunţă anexiunea oraşului Fiume la Italia.

Sporirea raţiei de alimentare la școlile normale

In urma protestului directoarelor şi directorilor şcoalelor normale, făcut în conferinţa dela Casa Şcoalelor, prin care arată greutăţile pe care le întâmpină şcoalele normale cu privire la alimentaţia elevilor — raţia alimentară dată de minister fiind insuficientă, ministerul instrucţiunei a hotărât următoarele:

Raţia de întreţinere a elevilor se va fixa după scumpetea vieţei locale, după localităţi, proporţionată şi bazată pe comunicările şcoalelor.

Ministerul de asemeni a fixat raţia alimentară la minimum 6 lei pentru toate şcoalele normale.

Citiți pag. 8-a

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu

DACTILOGRAFĂ cu praxă îndelungată caută post după masă. Primeşte ori ce lucrări pentru copiat la maşină. Adresa la ziar sub „Dactilografă". 1567

Vânzări şi Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeş 57.

Închirieri:

CAUT CAMERĂ bine mobilată în centru oraşului cu intrare separată. A se adresa la banca Albina. 10

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie şi singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Preţul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

Ne angajăm să transportăm în toate părţile ţării, mărfuri în ori ce cantitate şi cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba şi Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piaţa Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orşova (Dunapart). 1328

A sosit!
2500
PACHETE
Bumbac de ţesut
Marca **Pollendorf.**

Vânzare cu preţ redus. 1569

La Firma
Dick Jacab
şi Fiii.
CLUJ.

Articole frumoase de droguerie
au sosit la parfumeria
D'or
Piata Unirii No. 5. 1385

BANCA NAŢIONALĂ A ROMÂNIEi

SITUAŢIUNE SUMARĂ

ACTIV

1921 22 Ianuarie		1922 13 Ianuarie	1922 21 Ianuarie
3.250.222.111	stoc metalic: aur depozitat (monete şi lingouri) 493.755.430; aur (lingouri) 1.689.111; aur (monete) 14.455; disponibil, trate şi bonuri de teazur aur 4.086.131.115	4.581.590.111	4.581.590.111
326.419	Argint şi diverse monete	607.517	314.371
55.899.511	Biletele Băncii Generale Române stampilate de Stat		
647.881.575	Efecte scontate	1.794.670.680	1.767.026.912
136.709.157	Împrumuturi pe efecte publice 110.107.200; în cont curent 142.381.000; din cari nu s'au ridicat lei 60.169.348	177.337.606	192.318.852
8.042.556	Împrum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)	8.042.556	8.042.556
1.598.926.166	Impr. Statului pentru necesităţile Tezaurului: Impr. de 1.600 milioane (1914—1918) 1.600.000.000		
1.495.676.533	„ „ 1.500 „ (12 Mai 1919) 1.498.942.854		
998.000.000	„ „ 1.000 „ (16 Oct. 1919) 1.000.000.000		
—	„ „ 200 „ (1920 B. P.) 183.070.651		
—	„ „ 400 „ (9 Apr. 1921) 400.000.000		
—	„ „ 2.500 „ (5 Ian. 1921) 399.457.212		
	„ „ 200 „ (30 Iulie 1921) 199.908.512	5.281.379.229	5.281.379.229
4.124.753.996	Impr. Stat p. unificare monet.: Impr de 5 miliarde (11 Iunie 1920) 5.000.000.000		
120.000.000	Impr. de 2½ miliarde (5 Ian. 1921) 2.075.028.376	7.075.032.555	7.075.028.376
27.301.975	Casele de împrumut pe gaj agricultorilor şi industriaşilor	58.570.408	58.899.293
11.997.418	Efectele capitalului social	11.997.418	11.997.418
32.645.277	Efectele fondului de rezervă	33.006.407	33.006.407
3.813.181	Efectele fondului amortizărei imobilului, mobilierului şi maşinilor de imprim.	3.791.322	3.791.322
6.810.769	Imobile	27.497.537	27.497.537
1.430.051	Mobilier şi maşini de imprimerie	3.104.414	3.113.512
1.377.072	Cheltueli de Administraţiune	1.720.096	2.198.349
9.443.386	Conturi curente	22.183.808	22.167.308
1.437,438.242	Conturi de valori	487.619.769	514.001.642
1.089.367.349	Conturi diverse	417.734.606	407.422.467
15.058.062.744		19.985.886.039	19.939.795.662

PASIV

12.000.000	Capital	12.000.000	12.000.000
60.721.631	Fond de rezervă	66.388.950	66.388.950
8.056.292	Fondul amortizărei imobilelor, mobilierului şi maşinilor de imprimerie	12.746.383	12.746.383
9.533.890.260	Bilete de bancă în circulaţiune	13.692.899.656	13.685.446.141
3.115.378	Dobânzi şi beneficii diverse	4.641.422	6.727.695
838.131.476	Conturi curente şi recepise la vedere	1.707.547.361	1.696.466.302
4.602.147.707	Conturi diverse	4.489.662.267	4.510.020.191
15.058.062.744		19.985.886.039	19.989.795.662

22 Ian. 1921	Efecte şi alte valori ce restituit	21 Ian. 1922		
10.498.808.808	256.261.915 Efecte şi alte valori în păstrare	285.841.095		
	9.295.000.000 Bonuri de tezaur aur în gaj p. Impr. Statului	9.164.334.000	10.596.756.797	10.594.444.549
	947.546.893 Efecte în gaj şi în păstrare provizorie	1.144.268.445		
862.353.695	Conturi de ordine		1.981.043.204	1.979.438.104
11.361.162.503			12,577.800.001	12.573.881.644

Taxa: Scont 6% Dobânda 7%

1429

REGIA MONOPOLURILOR STATULUI DIRECŢIUNEA REGIONALA CLUJ. SERVICIUL TECHNIC,

No. 5196 6 Martie 1922.

Publicaţiune.

Se aduce la cunoştinţa generală, că Direcţiunea Gen. R. M. S. Bucureşti cu ord. No. 6804—922 a dispus ca paralel cu vânzarea hârtiei de ţigarete a Regiei să se vândă de deţinători şi hârtia de ţigarete şi tuburile ce au importat şi pe cari l-ea declarat, stabilind data de 1 Iunie 1922 ca ultimul termen ce li se acordă pentru desfacerea acestor articole. Vor trebui însă ca toţi deţinători să-şi declare la finea fiecărei luni cantitatea de hârtie şi tuburi vândută şi ramasă. 1570

In atenţiunea exploatoarelor industriale şi exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:

Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.
Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăţi potrivit şi pentru încălzirea locuinţelor, tot calitatea aceasta şi de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt şi cărămizi cărbune brun de ocnă şi în bucăţi având 3400 calorii, Despre vagoane şi permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurban: 130

Anton Reck şi Soţul mari comercianţi de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

MORI

„Reclama" No 1056
sistematic şi ţăraneşti livrează şi instalează ELITE-WERKE A. G. Abt. Holzhausen & Co t-:

Reprezentanţa Generală:
Soc. Motrica Română, Bucureşti,
B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56—10 1425

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din Bucureşti.

DIRECŢIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureş şi Brişana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenţii Principale deja înfiinţate: Oradea-Mare, Sibiu, Braşov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureş, Satu-Mare, Sighetul-Marmaţie, Şimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistriţa, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terţilor şi toate combinaţiunile de asigurări asupra vieţei cu primele şi în condiţiunile cele mai avantajoase. 1433

Chestiuni economice generale

Lupta în jurul petrolului

Leonidas Krassine, reprezentantul comercial al Sovietelor pentru Europa Occidentală, va pleca în curând la Berlin; nu se cunoaște precis scopul vizitei sale; după cu mse zvonește însă, Krassine va trata la Berlin cu D. Jones Smith, reprezentantul puternicului grup de petrol Standard Oil Company, în vederea concesionării unei mare părți din teremurile petrolifere din Caucab și special a acelora care aparțineau înainte sindeatului Noble și care au fost „naționalizate" de către guvernul Sovietelor. Se zice chiar, că sindicatul Noble ar fi consimțit la acest lucru și va primi în schimb un număr anumit de acțiuni.

Dacă aceste zvonuri sunt întemeiate, grupul Standard Oil a câștigat un punct însemnat împotriva lui Royal Dutch, pentru stăpânirea petrolului, iar guvernele sovietece abdica din nou la punct din programul politicei lor.

Petrolul din Galiția

Producția de petrol din Galiția s'a ridicat în 1920 la 764.818 tone din care 516.000 tone provin din regiunea Boryslaw-Tustanowica, care a ocupat întotdeauna primul loc în producția petroliferă din Galiția. In afară de această regiune, considerată ca foarte bogată, celelalte resurse petrolifere sunt evaluate la 82.500.0000 tone.

Situația industriei petrolifere din Baku

Situația induseriei petrolifere din Baku este din ce în ce mai critică. Experții cred că în șase luni, producția va înceta, dacă întreprinderile nu vor primi material nou, și dacă nu se vor face schimbări în personal, atât ca competință cât și ca număr. Se fac eforturi pentru a se aduce material și pentru a se recruta funcționari din Statele-Unite. Incetarea extragerii de petrol ar avea ca urmare suspendarea traficului vapoarelor încălzite cu petrol, a vaselor de pe Volga, și a tuturor locomotivelor din Rusia, care întrebuințează combustibil lichid. Producția actuală, este absorbită în întregime de Rusia așa că nici nu poate fi vorba de export.

Această stare de lucruri tot nu poate convinge pe Bolșevici de incompetența lor industrială Comisarii din Moscova s'au pronunțat contra desnaționalizării întreprinderilor petrolifere, care era cerută de reprezentanții marilor societăți interesate și care se adunase la Constantinopol, în vederea negocierii cu Sovietele.

Sovietele și producția de petrol

La 9 Decembrie 1921, comisariatul comerțului exterior, a aprobat acordul pentru o eventuală concesionare de naftă.

Comisariatul a pus următoarele condițiuni:

1) 30 la sută din producție să se dea statului ca redeventă.

2) Concesionarii au dreptul de a exporta 25 la sută; restul trebue să fie vândut pe piețele interne.

3) Toate contractele de vânzae în străinătate trebuesc să fie făcute prin intermediul comsariatului.

4) Comisariatul și Banca statului du Moscova sunt singurii intermediari pentru plata care trebue să se facă în devize străine, după cursul zilei.

5) Concesionarii aprovizionează lucrătorii, acceptă, salariile stabilite de guvern, furnizează instructori și lucrători speciali, deasemenea și funcționari. Directorul trebue să fie recunoscut de Soviete în termen de o lună.

Producția de petrol în Statele-Unite

Politica de restricțiune a producției de petrol, pare a se modifică, deoarece s'a constatat o creștere a producției.

Cantitatea a crescut dela 1.294.000 butoiașe pe zi în Noembrie la 1.361.000 butoiașe la începutl lui Decembrie. In Texa producta a crescut mai mult.

Noi societăți petrolifere in Statele-Unite

S'au creat noi întreprinderi petrolifere:

Occidental Oil Production cu un capital de 2 milioane dolari; Cummings Oil Co. cu un capital de 1 million dolari; Petroleum Sales Co. cu un capital de 1 mil. dolari; Lincoln Oil Corporation, cu un capital de 2 mil. dolari.

Lipsa de cărbune în Germania

Germania suferă de o mare lipsă de cărbune, cu toate că expoatarea antracitului a crescut cu 5,2 la sută și cea a lignitului cu 11,8 la sută față de cea din anul trecut.

Din cauza perderii minelor din Silezia, fabricile de hârtie, de porțelan, de matriale de construcții din Siegerland nu au de unde să se aprovizioneze cu cărbune, mai ales că, din cauza depreciarii mărcii germane, nu mai pot importa nici din Boemia.

Marile uzine pentru pelucrarea ferului suferă de lipsă de cocs. Lipsa de cărbune se simte însă în special la căile ferate, care trebue să lupte cu mari dificultăți pentru a se putea aproviziona cu cantitatea necesară de cărbune.

O reducere a circulației ar avea urmări catastrofale pentru viața economică a Germaniei de Sud, mai ales pentru uzinele de gaz și de electricitate de acolo.

Consumul huilei în Bulgaria

Pentru nevoile industriei cale a căilor ferate și ale populației Bulgaria are nevoe de 812.000 tone de huilă pe an. Minele sale furnizează 733.000 tone, rămâne în deficit cu 79.000 tone pe care trebue să le ceară în străinătate, dacă nu se poate forța extracția națională.

Plata ferului în Germania

Tendința pieții e fermă, prețurile continuă se urce; cererea e mare și oferta mică. Faptul acesta nu se datorește însă, după cum se zvonește, unei intensificări a exportului în vederea câștigului pe care-l oferă, de carece quota-parte la contingentarea exportului, a rămas pentru fiecare uzină, aceeași iș unede în ele nici nu atng coeficientul, ce li s'a acordat. Uzinele din Dortmund și Dusseldofr au suspendat lucrul loc, ceia ce se resimte pe piață.

Din cauza lipsei de cocs nu s'a putut intensifică producțiunea ferului brut și prețurile acestuia continuă să crească.

In industria mașinelor se poate observa aceeaș animație, cu toate că dela mijlocul în Noembrie comenzile s'au mai rărit, datorită însă comenzilor anterioare producțiunea e angajată și uzinele sunt în plin mers.

Evenimentele din Orient

Tracia stat independent

— Adrianopolul capitala noului stat —

Ziarele otomane anunță din sursă autorizată, că marile puteri aliate au căzut deacord în ceeace privește soarta viitoare a Traciei. Ca urmare acestui acord Tracia de răsărit ca și mare parte din cea de apus, va deveni stat independent, sub protecția Ligei Națiunilor. Capitala viitorului stat va fi orașul Adrianopol.

Constantinopol ca continua să rămână capitala imperiului otoman și i se va da ca hinterland o porțiune de teritoriu mai mare de cum are în prezent. Granița europeană a Turciei va fi cea fixată de conferința de la Londra din 1912. Grecia va deține numai o mică parte din Tracia de apus.

Rezolvarea chestiunei tracione în modul menționat mai sus nu constitue o revizuirea tratatelor de la neuilly și Sevre. Bulgarii și turcii au cedat Tracia marilor puteri iar nici de cum Greciei, care o administrează nu mai ca mandatară a Franței, Angliei și Italiei. Marile puteri aliate poate dao să retragă mandatul acordat Greciei și să stabilească printr'un acord soarta viitoare a Traciei.

Grecii ar refuza sa evacueze Tracia

Ziarul guvernamental sârb „Vremea" anunță că în cazul când viitoarele conferințe vor hotărâ ca Grecia să evacueze Tracia și teritoriile ocupate în Asia mcă situațiunea în peninsula balcanică se va complica din nou, întru cât guvernul elen a ferm hotărât să refuze în special evacuarea Traciei. Cum în Asia mică greci nu pot opune o rezistență îndelungată naționaliștilor turci, trupele elene vor fi retrase din vialetul Smirna și trimise în Tracia, care e mai ușor de apărat.

Frontul tracian prezintă pentru greci multe și însemnate avantagii. E scurt și poate fi întărit considerabil, avându-se în vedere că se află aproape de baza de aprozionare cu armament material de război, oameni, etc. In a fară de aceasta flota greacă va impiedica pe turci să aducă armate din Asia mică.

Pericolul unui atac din partea Bulgariei, este exclus, avându-se în vedere că România și Jugoslavia ar intervení cu forța armată într'un atare caz.

Formarea unui front în Tracia, va contribui ca ocuparea orașului Constantnopol de către aliați se va prelungi, iar chestiunea Bosforului și Dardanelelor se va complica.

E probabil că atitudinea Greciei să provoace și tensiuni grave diplomatice și de aceea guvernul sârb trebuește să urmărească desfășurarea noului război greco-turc în prespectivă.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

◆ ◆

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 464 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Sâmbătă 11 Martie 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 — Director: D. TOMESC — Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

REZULTATUL
alegerilor pentru Cameră

— Biruința în vechiul Regat și în Ardeal a partidului liberal — Infrângerea țărăniștilor, desființarea averescanismului și reducerea partidului național în justa lui valoare —

După cum era de prevăzut, partidul liberal a repurtat și în alegerile pentru Cameră, atât în vechiul Regat cât și în nouile provincii, o biruință care-i asigură majorități sdrobitoare.

Din rezultatele pe care le publicăm mai jos, se vede că în vechiul Regat, partidul liberal a câștigat 120 de locuri, *față de 32 câștigate de opoziție, dintre care 17 revin țăraniștilor, 10 averescanilor și 5 blocului cetățenesc.*

De remarcat că în 14 județe listele liberale au fost alese în întregime, ceia ce dovedește puterea covârșitoare a simpatiei pentru partidul liberal.

In Ardeal, din 121 de locuri, partidul liberal a luat 72, *iar partidul național 24.*

In Basarabia, din 51 de locuri, partidul liberal a câștigat 30, *iar opoziția 21.*

Cu acest rezultat, partidul liberal își poate asigura acum o guvernare liniștită păsind la înfăptuirea imediată a unui program de care atârnă consolidarea și propășirea României Mari.

Argeș: 5 liberali.
Bacău: nu au sosit rezultatele.
Botoșani: 1 liberal, 3 averescani
Brăila: 4 liberali, 1 disident lib.
Buzău: 6 liberali.
Constanța: 3 liberali 1 țăr.
Covurlui: 4 liberali, 1 țăr.
Caliacra: 4 liberali.
Dâmbovița: 4 liberali, 1 țăr.
Dolj: 7 liberali, 1 țăr., 1 averescan, 1 naț.-dem.
Dorohoiu: 1 liberal, 3 naț.-dem.
Durostor: 4 liberali.
Fălciu: 3 liberali, 1 țărănist.
Gorj: 4 liberali.
Ialomița: 2 liberali, 2 țărăniști, 1 averescan.
Iași: 5 liberali, 1 țăr., 1 averescan.
Ilfov: n'au sosit rezultatele.
Mehedinți: 6 liberali.
Muscel: 3 liberali 1 țărănist.
Neamțu: 4 liberali.
Olt: 4 liberali.
Prahova: 6 liberali 2 țărăniști.
Putna :4 liberali.
Râmnicu-Sărat: 3 liberali, 1 țăr
Roman: 2 lib., 2 averescani.
Romanați: 5 liberali.
Suceava: n'au sosit rezultatele.
Tecuciu: 4 liberali.
Teleorman: 3 liberali, 2 tăr., 1 averescan.
Tulcea: 3 liberali, 1 țărănist.
Tutova: 4 liberali.
Vaslui: 4 liberali.
Vâlcea: 5 liberali.
Vlașca: 3 liberali, 1 țărănist, 1 averescan.

Un total de 120 liberali, 1 disident liberal, 17 țărăniști, 10 averescani, 5 nat.-democrați.

BASARABIA

Aleși 30 liberali, 21 opoziționiști

BUCOVINA

Aleși 16 liberali, 1 opoziționist.

ARDEAL

Aleși 72 liberali, 24 naționali. 1 averescan, 5 sași guvernamentali, 3 șvabi guvernamentali, 2 taliști, 1 socialist-naționalist (sprijinit de guvern).

Balotagii 10, 2 alegeri zădărnicite și 1 amânată.

Semnificația victoriei de azi

Prăpastia între partidul național și poporul ardelean s'a săpat!

Efectul politicei regionaliste a d-lui Maniu și Vaida Voevod se vede astăzi clar în înfrângerea suferită de candidații naționali în alegerile recente, căci ce înseamnă această înfrângere, dacă nu desgustul poulației ardelenești față de politica de patimă, ură și cumpăniților alegători ardeleni învrăjbire dusă de acest partid.

Gestul de acum al bravilor și vine să afirme încă odată, puternic și definitiv că granițile Carpaților în ciuda bârfitorilor, au căzut cu adevărat în 1918 și că nimic nu mai poate azi împiedica procesul logic și fatal al desăvârșitei contopiri sufletești a fraților liberatori și liberați.

In zadar organele de luptă ale partidului național vor mai revărsa valuri de insulte și calomnii la adresa Regatului, în zadar dd. Sever Dan, Mihai Popovici și ceilalți „corifei naționali" vor plânge cu lacrimi de crocodil soarta Ardealului „nefericit și subjugat bizantinismului ticăloslui Vechiu-Regat"; în zadar se vor mai opinti amenița țările d-lui Vaida-Voevod în zidurile „Bastiliei"; în zadar de acum evocarea „Marelui Sfat dela Alba Iulia"!... Poporul ardelean cuminte și înțelept ca totdeauna, a îngropat definitiv această politică condamnabilă, primejdioasă Neamului, Țării și Viitorului ei.

Biruința de acum a partidului liberal, nu este biruința unui partid. Ea este biruința unui program de muncă și consolidare a țării, este biruința credinței că unirea nu este făcută numai „politiceste" dar mai ales că ea este făcută și sufletește, este afirmația netăgăduită a însăși poporului ardelenesc că după zeci de veacuri de suferință și umilinți, vrea să se bucure de zilele mari de acum și că vrea într'adevăr să pregătească celor ceor veni zile mai bune și mai frumoase decât [illegible] avut ei. Ardelenii s'au săturat de minciună, s'au săturat de încordarea urei. Sufletul lor, asemeni unui arc destins, vrea liniște, frăție și iubire.

Ardealul întreg vrea viața trăită laolaltă cu toți frații, cu aceleași drepturi, cu aceleași datorii, cu aceleași necazuri și bucurii suferite și împărtășite deopotrivă de toți.

Acordând încrederea lor Partidului liberal, Ardelenii au făcut în acelaș timp și dovada că, după trei ani de sbuciumări sterile și cu dezastruoase urmări, singur acest partid mai poate salva țara de ruină, că numai acest partid va putea într'adevăr satisface multiplele și apăsătoarele nevoi ale mulțimii însetoșată de adevăr și de dreptate și atât de crud înșelată de trecutele guvernări.

Atâtea probleme grele, vitale pentru neam, își așteaptă zadarnic rezolvarea și nu îngustul și egoistul partid național le putea rezolva. Nu putea ura și patima câtorva să clădească acolo unde sfințele și dragostea tuturora de s'ar uni și încă munca ar fi din cale afară de anevoioasă îndreptarea dorită de toți, cu greutate și trudă multă, făcută.

Ardelenii au înțeles chemarea vremii: au înțeles că pentru înălțarea neamului toți trebue să pue umărul și au înțeles că un trop de dragoste e mai puternic decât toate patimile și urile din lume.

Scuturat de lanțurile minciunei, prin gestul Ardealului neamul românesc pornește astăzi pe drumul larg și sănătos al unei vieți armonice, frățești, pline de cele mai frumoase nădejdi în viitor.

Desprețuit și lulit, partidul național poate să spumege și să-și dubleze ura pătimașă, și neputincioasă. In răsăritul limpede de vară, negurile nopții se târăsc în țină, până pier nevăzute și neștiute.

Hotărârea popozului ardelenesc este astăzi semnificativă.

„In șirurile bărbaților cari au condus neamul românesc pe acest drum, se cuvine, ca ridicați peste amărăciunile momentului, deodată cu o lacrimă care o vărsăm pe mormântul eroilor cu nume și mai mulți fără nume trecuți la cele veșnice, să punem și un cuvânt de recunoștință acelora prin a căror minte și prevedere politică neamul românesc a știut într'un moment decisiv să aleagă cărarea adevărată aceea cărare care a dus la triumful desăvârșit al națiunii române.

„Dnii Ioan Brătianu, Nicolae Filipescu, Take Ionescu, Nicolae Iorga vor rămânea pe veci marii organizatorii ai gândirii și voinței politice a neamului românesc și recunoștința noastră va fi veșnică pentru ei, că într'un moment dat au știut să concentreze întreaga voință și întreaga putere a neamului românesc pe cale și spre ținta cea adevărată, pentru a-l duce la definitiva victorie."

IULIU MANIU.

NOUA LEGE
electorală în Ungaria

După declarațiunile recente a le d-lui M. Klebelsberg, ministrul de interne al Ungariei, chestiunea dreptului electoral e una dintre cele mai importante, care stau la baza unei politici practice. Acolo unde sufragiul universal nu există însă, se luptă pentru ca să-l obțină, iar acolo unde el există lumea se frământă ca să-l restrângă.

Actualul cabinet maghiar, prezidat de d. Bethlen, se găsește în prezent într'o situație foarte delicată. Ministrul de interne se căsnește să găsească o soluțiune electorală corespunzătoare situației actuale din Ungaria, sau mai bine zis, el caută să realizeze o modalitate electorală care să permită guvernului să-și asigure majorități.

Acum doi ani, potrivit dorinței Antantei, a fost aleasă Adunarea Națională maghiară pe baza sufragiului universal. Contele Bethlen area acum să revie asupra acestui sistem electoral și să părăsească ideia sufragiului universal, care nu se potrivește de loc cu spiritul poporului maghiar.

E de-apuns un sigur fapt pentru a caracteriza situația din Ungaria. Și acesta este, că noul proectal legei electorale a fost depus pe biroul Adunărei Naționale prea târziu pentru-ca el să poată fi discutat și votat înainte de data închiderei acestui corp legislativ. Prin aceasta, ce e drept, s'a încercat ca să se pue în chip grăbit proectul de lege în discuție, nădăjduindu-se că se va putea ajunge la o înțelegere între guvern și opoziție. Această încercare totuși n'a izbutit.

Membrii opoziției, pretind că noua Adunare Națională nu va fi întemeiată în drept, dacă ea nu va fi aleasă potrivit decretului Frederic din 1920. Contele Bethlen pretinde însă că dreptul de a interpreta constituția aparține majorităților parlamentare, el vrea deci ca să asigure o bază legală propriilor sale decrete, supunându-le sancțiunei unui colegiu de judecători, compus din cei mai eminenți juriști ai țărei.

Nu se știe încă în care chip, se va aplica sufragiul la viitoarele alegeri și nici nu se știe chiar până la ce punct guvernul, după eșecul suferit în chestia compromisului cu partidele de opoziție, va fi dispus să facă concesiuni. Un lucru e cert, că Adunarea Națională trebuie să se întrunească la 20 Iunie, când va trebui numai decât să discute budgetul provizoriu.

Guvernul actual al Ungariei, consideră că proectul de lege Frederic merge prea departe. Contele Bethlen așteaptă ca lucrurile să se liniștească, pentru ca să-l modifice și să prezinte o reformă electorală potrivită cu vederile sale. După ministrul de interne maghiar, o înaintată extindere a sufragiului, e protivnică unei adevărate politici democratice. Pe de altă parte nu trebuie de uitat că în Ungaria femeile formează majoritatea populației adulte. (2 milioane 170 mii femei și 1 milion, nouă sute patru zeci mii barbați). Va fi deci straniu ca femeile să decidă soarta alegerilor.

Cabinetul contelui Bethlen se crede, deci, foarte îndreptățit ca să elaboreze un nou regulament electoral. Acest lucru l'a confirmat chiar o comisiune de juriști și magistrați.

Nouă reformă electorală va ține seama mai ales de nevoile economice și intelectuale ale țărei. Proectul de lege Klebelsberg, prevede votul public și oral; dreptul de vot nu-l au decât oamenii cari au împlinit vârstă de 24 ani cel puțin și cu condițiunea ca ei să aibă de 10 ani naționalitatea maghiară, și să aibă ca studii 4 ani de școală primară.

In ceeace privește femeile ele trebuie să aibă cel puțin vârstă de 30 ani, iar dacă sunt mame să aibă trei copii legitimi. Cu mijlocul acesta cifra alegătorilor în Ungaria va fi de 1.478000 barbați și 973000 femei.

Opoziția însă a cerut guvernului un mare număr de modificări.

Mișcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Cercetări arheologice în vechiul Egipet

Pentru cercetările arheologice asupra vechiului Egipt sunt două societăți: una engleză, cu numele Egypt. Exploration Society și alta germană numită Deutsche Orient-gesellschaft, care nu de mult a descoperit mormântul „regelui soare", Ecnaton, care a domnit cu 1350 de ani înainte de Hristos.

Societatea engleză a întreprins în ultimul timp săpături în patru locuri, în localitatea numită Amarna.

S'au găsit în aceste locuri ruinele unui vechiu palat și multe obiecte de artă egipteană și greacă.

S'au mai desgropat multe case particulare, pe o întindere de trei sute de metri și se vor găsi încă multe.

In partea de nord sunt multe case, ce au fost locuite de nobili; ele au grădini intense și sunt înconjurate de ziduri de piatră.

In special e interesant palatul desgropat al unui oarecare Renafe, care a fost odată mai mare peste grajdurile unui faraon egiptean.

Acest palat a fost descoperit sub pământ la o adîncime de 2 metri.

In acest palat s'a găsit o frumoasă sculptură ce reprezintă un cap de om și trei vase foarte rumoase de sticlă colorată. Pe unul din ele e chipul unui pește.

Intr'o hrubă de sub acest palat s'au găsit mai multe vase de argint, ce au fost ascunse acolo cu mare grijă.

S'a mai găsit și o tablă cu inscripția asiriană, însă fără nici o importanță istorică.

Cu mult mai interesante sunt descoperirile făcute într'un mic sat egiptean, desgropat tot de curând.

Casele sunt aproape întregi. Toate obiectele din lăuntrul casei sunt neatinse; se găsesc de pildă paturi coșuri, și tot mobilier.

Intr'o casă s'a găsit aluatul pentru pâine gata de dat în cuptor Dinaintea cuptorului se găsesc pae și tăiș, care și în vechiul Egipet se întrebuințau la foc, ca și astăzi.

Cenușa e trasă dinaintea cuptorului și nu și-a schimbat de loc compoziția.

Nu departe de acest sat s'au găsit morminte de o deosebită importanță.

Ele sunt adevărate mausolee. In ele se găsesc locuri anume pentru cultul morților și altare în cinstea zeului Amon. Pe pereți sunt nenumărate inscripții heroglife, toate dedicate zeilor,

Zeul Șed, care era privit cu protector pentru mușcăturile animalelor veninoase, oferă zeiței Isis leacuri pentru oameni,

Intre ei e un scorpion și două săgeți.

Multe din inscripțiile aflate, sunt studiate în prezent de arheologii englezi, pentru a se afla rolul zeilor descoperiți de curând precum: Șed, Ptah Maia și Aton.

A 80-a aniversare a lui Camille Flammarion

Camille Flammarion, cunoscutul astronom popularizator al științelor își va serba zilele acestea a 80 aniversare a nașterii sale.

Prima sa lucrare „La pluralite des mondes" (1862) în care apără cu o retorică strălucită ipotesa că plantele sunt locuite, i-a stabilit reputația și este tradusă în aproape toate limbile culturale. Pe moșia sa, Inolsy, lângă Paris, a fondat observatorul său, devenit celebru, care stă deschis pentru toți cari se interesează de cerul înstelat.

Multe din scrierile sale pur științifice au fost preminte de Academia de Științe din Paris. Deosebit de importante sunt observațiunile sale asupra planetei Marte. Flammarion a fost unul din cei dintâi cari au făcut ascensiuni cu balonul pentru scopuri științifice.

Prima carte a lui Flammarion apărută în românește e celebra lucrare de astronomie populară Ce e cerul? tradusă acum vreo 20 ani de către secretarul de redacție, d. B. Marian.

O anchetă
asupra religiosității

In America, țara statisticilor, se studiază acum chestiunea: întrucât războiul a influențat asupra religiosității.

In special această întrebare se va lămuri în direcția de a se ști, întrucât răspândirea științelor și a culturei înalte, a influențat asupra credinței în Dumnezeu și a credinței în nemurirea sufletului.

In special asupra acestei din urmă întrebări, a făcut studii serioase profesorul dr James H. Leuba, dela Bryn Major College și a publicat rezultatul cercetărilor sale.

El a făcut o anchetă printre studenții tuturor universităților americane, cerându-le să răspundă în scris la întrebări, neflind obligat studentul să-și semneze profesiunea sa de credință.

In general el contează că numai 15 la sută din studenți nu cred în nemurirea sufletului, iar 4 la sută manifestă numai o ușoară îndoială în această privință.

Printre studenții dela matematici, științi și medicină sunt cei mai mulți necredincioși.

Societatea oamenilor de știință din New-York (American Men of Science) ce numără peste o mie de membri, au răspuns în majoritate, că cred în Dumnezeu și în nemurirea sufletului.

Dr Leuba, pe baza acestor constatări, conchide că idealurile religiei pot fi primite de ori cine.

Credința religioasă însă nu trebue să fie îngrădită în teorii dogmatice și forme externe, ce o slăbesc și o sdruncină.

La Cafeneaua
EUROPA
Joia Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

ECOURI

Un romantic

Lord Byrou, ale cărui opere s'au bucurat de atâta faimă în epoca romantică, este mai mult citat decât citit în ziua de azi.

Un editor englez, a publicat de curând în două volume corespondența poetului, care este foarte mult căutată de public.

Este, bine înțeles, vorba de aventurile sale sentimentale, cu toate că într'o scrisoare adresată lui Lady Melbourne declară că „amorul nu este de loc pentru el, nu este bun de cât a-l face să-și piardă timpul".

Totuși nu trebue să se caute în această corespondență vie și variată, secretul despărțirei lui Lord Byron de soția sa, atât de puțin timp după căsător a lor.

Explicația ce s'a căutat a se da acestui fapt: afecțiunea prea tandră care unea pe lord Byron cu sora sa vitregă, nu pare plausibilă decât amatorilor de scandal.

Despre o damă de care spunea că seamănă cu Miss Milbanke, logodnica sa, și cu care s'a căsătorit pentru a se sustrage persecuțiilor pe cari le suferea dela una din admiratoarele sale, scria următoarele:

„Aș dori numai să nu mănânce atât de mult: aripi de pui, cotleți de vițel, crema, piersici și să nu bea vin de Porto.

O femee n'ar trebui nici odată să fie văzută mâncând și bând, decât salată de raci și bând șampanie, singura mâncare și singura băutură ce convin femeei".

Gâtlejul lui Carusso

Ilustrul tenor italian Carusso, aflându-se în 1913 la Londra și având nevoe de unele îngrijiri ale gâtului său, s'a adresat unuia din cei mai reputați specialiști ai capitalei Marei Britanii. Acesta, examinându-l, a fost uimit de constatările materiale ce le-a făcut: avea în fața lui un fenomen unic, un larynx fără asemănare, constituind o admirabilă mașină de cântat. După ce l-a vindecat, la rugat pe Carusso, ca, în interesul științei și al artei muzicale, să lase după moartea sa acest extraordinar organ vocal unui muzeu. Caruso a făgăduit și s'a ținut de cuvânt. Murind, laryxul său a fost luat și fixat cu îngrijire într'un antiseptic apropriat, constituind un incomparabil document de studiu.

Specialiști eminenți l-au cercetat cu minuțiozitate. Larynxul lui Carusso este, în adevăr, un fenomen unic. Lungimea normală a unei coarde vocală este de aproape 18 milimetri. Acelea ale lui Caruso au o lungime mai mult decât îndoiată. Pe deasupra, epiglota sa era de o grosime cum nu se găsește, deobicei, decât la băși. Dar alipirea sa la bază limbii era de o finețe extremă, permițându-i o foarte mare repe ici ne a vibrației. Această structură disparată îi permitea un registru de sunete așa de întinse.

Plămânii îi erau foarte desvoltați. Numai suflând peste coardele unui pian, el le făcea să vibreze, iar când cânta se putea spune că, în adevăr, „dărâmau geamurile."

In rezumat Carusso era o adevărată mașină de produs sunete, o masă de armonie la care concurau toate elementele pentru a-i întări vigoarea și claritatea vocii.

Daca dorești să cumperi
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely și Réti
Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Insemnări

O prefacere — în bine din fericire — începe a se manifesta în spiritele omenirei zdruncinate. Un început de încredere în iubirea aproapelui și'n cunoașterea noastră începe a mijî în sufletele tuturora și un început de cunoaștere a ființei psihice și fizice, prin coordonarea manifestărilor amăduror, prin armonizarea tendințelor cu scopul desăvârșirei omului. O bună înțelegere a tuturor problemelor, cari intră în patrimoniul legilor cosmice și care guvernează omenirea și ființa fizică prin intermediul spiritului, acea părticică divină din om, va aduce după sine ridicarea morală a colectivității. Trebuie însă să fie bine hotărât, că viața exterioară nu-i decât fructul și reflexul vieței interioare. Aceasta este cauza, care determină calitatea celeilalte, care este efectul. Cu alte cuvinte, ideile forțe, diversele stări mintale și emoțiile, au mai totdeauna, repercusiune asupra corpului fizic. Și înainte de a însemna rodul raporturilor dintre spirit și fizic, să ne oprim puțin asupra naturei ideei și ideilor forțe. Ideea în genere, se crede că este o simplă abstracție nedefinită, un fapt pur al domeniului psihologic.

După Wundt însă, este o forță vitală, forța cea mai subtilă și cea mai irrezistibilă din Univers. Și 'n susținerea tezei, dă cel mai plastic exemplu: „tot în univers, în jurul nostru își are originea pri mară, în idee, căreia îi datorează forma și existența sa însăși. Construcțiile, palatele sau colibele, operile de artă, mașinele delicate sau colosale au fost mai întâi concepute în spirit înainte de a lua vre-o formă și de a se înfăptui în viața materială. Vorba, care a tradus ideea, este un fapt științific și vorba nu-i decât expresia lucrului forțelor interioare ale ideei. Și acest fapt determină puterea ideilor docile-forțe.

Influența covârșitoare, a spiritului asupra fizicului, avem ocabia, personal, s'o constatăm fiecare dintre noi. O veste neplăcută auzită; o nemulțumire cauzată, sunt, mai întâi, prin spirit, resimțite și mărturisite organismului în treg, care, la prima împrejurare te impresionează atât de puternic încât apar manifestările exterioare, fizice, pin paliditatea figurei, prin leșin etc., după cum și în împrejurarea a doua, o stare nervoasă, o neliniște, un sbucium prin gest, mișcare sau alt fapt fizic, își are mărturisirea. Și cu cât spiritul va fi mai viciat, cu atât și fizicul va fi ruinat, pentru că o degenerescență a spiritului produce o degenerescență a corpului. Diferitele stări psichice: frica, spaima, grija, sunt cauze cari ruinează corpul pentruă își închide toate căile prin care forțele vieței ar putea să pătrundă. Din contra: speranța, seninătatea, deschid căile forțelor vitale, dând corpului o vigoare, asupra căreia boala are foarte puține șanse de reușită. Forța aceasta a spiritului, are o așa de mare influență asupra corpului că dese experimentări științifice au ajuns la dovedirea fără ripostă, că numai dintr'un viciu al spiritului corpul sufere. Emerson a făcut următoarea experiență, pentru dovedirea celor de mai sus: a pus într'o cameră încălzită pe mai mulți indivizi, după ce-i făcuse să treacă prin o serie de emoții vii; a - nei stări nenorocite de sufocantă durere provocată de gelozie, etc. Apoi a luat câte o picătură din transpirația corpului lor și prin o analiză chimică minuțioasă, a putut determina pasiunea fiecăruia; a putut arăta care le este starea spiritului lor.

Sudoarea rece a unui criminal căruia i-a fost provocată frica, a luat contact cu acidul selenic o coloratie roză caracteristică.

Spiritul este protectorul natural al corpului. Fiecare idee pornită, creeată, caută să se reproducă asupra fizicului. Gândurile triste, cari reprezintă: boala, senzualitatea, în fine viciul sub toate formele, creează ruina sufletului și acestea exteriorizându-se produc ruina corpului. Este știut că emoțiile puternice cauzează nu numai bătăi de inimă și dureri corpului, dar char și nebunia sau moartea. Emoțiile femeilor însărcinate au directă repercusiune asupra foetusului. O spaimă mare provoacă, gălbinarea; un paroxism de furie provoacă apoplexia sau chiar moartea; desperarea, gelozia, neliniștile, aduc, câteodată perderea minței, nebunia. Toate aceste enumerări sunt, făcute numai pentru a arăta ce influență mare are spiritul asupra corpului fizic. Mai mult, emoțiile și pasiunile au efecte speciale asupra corpului, dând naștere, dacă nu sunt combătute la vreme, la forme de boli, cari devin cronice.

După cum și emoțiile superioare ale iubirei, bunei voințe, tind să creeze forțe sănătoase și curate cari împrospătează corpul și a căror acțiune energică, contrabalanseză cu timpul, efectele vătămătoare ale forțelor opuse. Un alt exemplu: un medic vizitează un bolnav; chiar dacă nu-i dă medicamente, singurul fapt al prezenței lui, e binefăcător; aduce și lasă după el speranțe, puțină bucurie și sănătate. Nu-i decât o îmbunătățire pur mintală, care se repercutează prin suggestie asupra fizicului, ajutându-i la vindecare. Sau alt exemplu: câte odată numai faptul că întâlnești o persoană, în care sănătatea e triumfătoare, te face să simți o stare de bună dispo-

Cum e condusă Banca Agrară

Prosperarea economică o determinează capitatul şi munca. Încă în evul vechiu se respecta baza sănătoasă a concepţiei de muncă, profesând fieştecare individ ramul de operaţiune pentru care îi are pregătirea şi priceperea. După mii de ani de experienţă economică, trebue să constatăm că astăzi să găsesc instituţiuni economice cari şi-au format un scop economic, de fapt însă urmăresc alte intenţi uni sau mai bine zis deviază dela chemarea adevărată care şi-au impus-o.

Câtă vreme cineva îşi administrează capitalul său privat, natural poate să-l întrebuinţeze după plac sporindu-l sau prăpădindu-l. Se schimbă situaţia c nd se administrează bani străini şi publici. In cazul acesta administraţia e obligată să dea dare de seamă publică, este expusă criticei publice, ceace este un lucru corect aducând laude unei administraţii bune şi o critic aspră unela rele.

Nu cunosc în România-mare altă întreprindere asemănătoare care conform statutelor sale să-şi fi pus aşa obligaţii mari, având menirea de a reforma poate întreagă viaţă economică a ţăranului nostru stat mărit. Ar fi fost un merit nepotrivit al „Băncei A rare" întruparea acestei idei, dar uite principiile experienţei economice ne dovedesc din nou, că numai respectarea lor poate duce la înflorire.

„Banca Agrară" s'a înfiinţat cu un capital de 50 milioane lei obligându-se în sensul Art. 2 din statute a se „ocupa cu tot felul de operaţiuni, afaceri şi întreprinderi de bancă, de bursă, agricole, comerciale şi industriale, iar pentru realizarea scopului impus societăţei prin art. 137 al legei pentru reforma agrară din Transilvania, Banat, Crişana, Maramureş cu operaţiunile împreunate cu această tranzacţiune pentru a cărei uşurare statul a depus la bancă 25 milioane Lei. Sunt foarte frumoase, ba chiar măreţe intenţiunile cuprinse în statute la a căror realizare se cerea o conducere destoinică şi de pricepere.

Este deobşte cunoscut, că banca s'a înfiinţat de un grup de persoane, care după cum se vede a pus cel mai mare pond pe căpătuiala lor personală. Abia găseşte în conducerea acestei mari instituţiuni oameni de forţă economică, cunoştinţe şi practică vastă în ramuri de operaţiune complicate şi grele ce le impun statutele. Certitudinea acestei afirmaţiuni o dovedeşte rezultatul obţinut în cei 2 ani de gestiune trecuţi, în care timp „Banca Agrară" n'a înfiripat decât plasări de capital simple, în împrumuturi, întreprinderi şi afaceri de comerciu, dintre cari cele din urmă aşa fără de noroc, încât multe s'au sfârşit cu perderi.

Baza administraţiei dela început a fost nenorocoasă. Toate întreprinderile îşi măresc şi descentralizează administraţia în raport cu sporirea afacerilor. Contrar acestui uz practic, la „Banca agrară" dela început s'au format secţiuni speciale având fieştecare directorul ei, însă lipsite de forţele de muncă de specialitate pe cari conducerea institutului le-a disconsiderat.

Grupul care a dat naştere acestei mari întreprinderi economice-financiare proectate, a fost un grup politic, care odată eşit de pe această arenă, dedicându-şi acţiunea pe terenul economic, trebuia să se ţină cu pricepere exclusiv de ei.

Rezumând, găseşti astăzi la „Banca Agrară", dar în special la secţia aşa numită a organizării care este sufletul băncei, un conglomerat confus de afaceri financiare, comerciale şi politice concentrate în capul neexpert a conducerei, care nu era aptă de a rezolva diversele şi marile tranzacţiuni ce i se ofeiau.

Un acţionar.

---

ziţie şi de înlăturare a amărăciunilor, pentrucă şi sănătatea e tot atât de contagioasă ca şi boala, bine înţeles când e şi concursul celui închipuit sau real bolnav. De aci şi mentalitatea faptului de a crede că eşti sănătos şi că nu se poate produce un rău decât dacă e o violare a legei şi, faptul că se menţine ideea asupra sănătăţei de pline, pune în mişcare forţele vitale, care produc la timpul lor efectul sănătăţei perfecte; pentrucă nici un element de distrugere nu poate să sălăşluiască în corpul nostru, dăcă nu întâlneşte în noi elementul corespunzător. In orice caz consecinţele depind numai de atitudinea noastră mintală, care va trebui să fie totdeauna sensibil impresionată, de tot ce e frumos prin văz, prin auz sau prin citit, cum bine spune Goethe. O cultură sufletească selecţionată, prin tot ce poate creea frumosul, prin forţa naturală a ideei, va fi o izbăvitoare a sănătăţei corpului.

La cnoaşterea acestor doi factori determinaţi în viaţa omului: spiritul şi corpul, la apropierea desăvârşit intim a lor, omenirea trebue neîncetat să lupte. Şi lupta va fi cu atât mai uşoară, cu cât părţile vital sănătoase în om, n'au fost distruse. Bunăvoinţă, numai trebue.

ZEU

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Joi: Mare atracţiune literară. Proprietarul fabricei de fier, alui Ohnet.
Vineri: Mare atracţiune literară. Proprietarul fabricei de fier, alui Ohnet.
Sâmbătă: Robii moştenirei. Dramă de aventuri. In r. p. Jos Jenkins
Duminecă: Robii moştenirei. Dramă de aventuri. In r. p. Joe Jenkins.

CINEMA UNIVERSITAŢII

Joi: Inima de lebedă. După romanul vestit alui Paul Adam.
Vineri: Inima de lebedă. După romanul vestit alui Paul Adam.
Sâmbătă: Comedie plină de spirit, fin picantă. Domnişoara cu milioanele. In r. p. Ossi Oswalda.
Duminecă: Comedie plină de spirit. fin picantă. Domnişoara cu milioanele. In r. p. Ossi Oswalda.

CINEMA URANIA

Joi: Dramă senzaţională socială, tendenţioasă, despre moravurile Berlinului. Lilli, p. I, In r. p. Mia Pankau.
Vineri: Dramă senzaţională, socială, tendenţioasă, despre moravurile Berlinului. Lilli. p. I. In r. p. Mia Pankau.
Sâmbătă: Lilli p. II.
Duminecă: Lilli p. II.

DATORIA care vine

Ştirile sosite din întreaga ţară cu privire la alegerile de deputaţi, nu lasă nici cea mai mică umbră de îndoială asupra desăvârşitului succes al guvernului şi partidului liberal.

In timpul cel mai scurt ne vom afla, deci, în faţa noului Parlament. Reprezentanţii naţiunei vor avea posibilitatea să vină din toate unghiurile ţărei, să-şi spuie cuvântul lor şi să concure astfel la opera de refacere socială şi economică. Imprejurările prin care trecem sunt grele şi rănile lăsate de război sunt adânci şi greu de vindecat, de aceea va trebui o muncă neîntreruptă şi o iscusinţă deosebită din partea conducătorilor ţărei.

Din punctul acesta de vedere, ţara, după o lungă aşteptare, are în sfârşit în fruntea ei guvernul impus de nevoile timpului şi cores punzător problemelor la ordinea zilei, a căror rezolvare nu mai îngăduie nici-o întârziere. Trecutul partidului liberal şi rolul jucat de el în toate actele mari ale neamului nostru, sunt chezăşia sigură că speranţele ţărei nu vor fi înşelate. Concepţia politică a programului liberal e stăpânită de o singură ideie: Refacerea stărei economice şi sociale a ţărei.

Dar, pentru ca să ajungem la scopul dorit, pe lângă un guvern priceput şi cu autoritatea necesară, îi mai trebuie încă două lucruri: sprijinul poporului şi liniştea publică.

Atât alegerile parţiale din trecut, cât şi alegerile generale din prezent, au dovedit pe deplin, că guvernul se bucură de întreg sprijinul cetăţenesc. Dar, aceasta nu-i destul; prin sprijinul cetăţenesc, nu trebuie să înţelegem numai datoria făcută la urne.

Fiecare cetăţean trebuie să gândească mereu că este o individualitate căreia conştiinţa de bun român îi impune *în fiecare clipă* ca să concure la opera întreprinsă de guvern.

Şi, nu înţelegem prin aceasta nu mai respectul legilor, care de mul te ori lovesc în interesele noastre personale, ci mai înţelegem ca fiecare dintre noi să-şi dea socoteala, că ţara pentru a fi refăcută şi a păşi pe un nou drum de realităţi, are nevoie de linişte şi ordine publică.

In toate timpurile, ţara, a fost plină de agitatori, fie din năuntru, fie din afară. Ei au căutat întotdeauna să împedice realizarea aspiraţiunilor noastre.

Răspântia la care ne aflăm e mare şi cu cât e mai mare cu atât şi agitatorii sunt mai mulţi. Mai trist e însă faptul că chiar unele partide politice nu-şi înţeleg rostul lor de astăzi şi nu numai că ele nu caută ca să împiedice agitaţia dăunătoare interesului public, dar chiar o încurajează.

Presa acestor partide zilnic agită contra statului şi contra acelora cari vor să scoată ţara din ruină. O politică de ambiţiuni şi de interese personale le-a determinat să treacă peste pragul îngăduinţei publice şi să recurgă la ameninţări şi mijloace de luptă politică, pe care ordinea publică nu poate s ăle tolereze.

Intr'o asemenea situaţie, fiecare dintre noi trebuie să se gândească numai la interesele superioare ale ţărei şi întocmai după cum am dat guvernului sprijinul necesar în alegeri, tot astfel trebuie să i-l dăm şi pentru păstrarea ordinei publice, căci nu trebuie să uităm că oricât de capabil şi cinstit s'ar arăta un guvern, munca lui nu poate să fie încoronată de succes, dacă în ţară nu domneşte o perfectă linişte.

PENTRU „PATRIA" care se grăbeşte..

„Patria" care se face totdeauna ecoul celor mai deşănţate şi mai puerile insinuaţiuni şi calomnii, de îndată ce acestea sunt îndreptate asupra adversarilor ei politici, s'a grăbit şi ieri — spre a nu pierde probabil ocazia unei noui desmin-ţiri — să publice cu litere cursive svonul înregistrat de câteva gazete bucureştene cum că la Iaşi ar fi avut loc ciocniri între armată şi alegători. Ca întotdeauna însă, „Patria" a nimerit-o şi de astădată, prost, după cum oricine se poate convinge, citind relaţiile oficiale de mai jos, apărute în ziarul „Isbânda" de la Bucureşti:

„Unele ziare din opoziţie caută în zadar să arunce discredit asupra modului cum au decurs operaţiunile electorale pentru Cameră.

După mortul viu de la Chirnogi — care departe de a fi fost aruncat în Dunăre de către jandarmi — cum pretinde „Lupta", a fost găsit perfect sănătos acasă; iată că „Dimineaţa" anunţă la rându-i că o grozavă încăerare a fost provocată la Iaşi între ţărăniştt şi liberali şi că Cavaleria a fost nevoită să intervină şi să sarjeze".

După relaţiunile sosite la ministerul de interne nu a fost la Iaşi nici o dezordine provocată de liberali şi cavaleria nu a fost nicidecum nevaită săsarjeze.

Totul se reduce la următorul incident: delegatul ţărănist, învăţătorul Zosin a încercat să facă propagandă chiar printre soldaţii cari păzeau localul de vot.

Bine înţeles că a fost împiedicat în acţiunea sa de răsvrătire şi a fost chiar momentan arestat din ordinul parchetului.

Arestarea având loc însă în interiorul razei de 500 metri, s'a dispus după câteva minute eliberarea suszisului delegat pentru ca să nu se poată imputa că s'ar fi stânjenit operaţiunile votului din patimă politică."

Deprinşi de o bună bucată de vreme cu desminţirile, cei de la „Patria" desigur că nu vor roşi nici de data aceasta.. Noi ne facem însă datoria faţă de cititori să relevăm şi acest caz.

Potrivit unor uzanţe frequente în presa locală, „Patria" ar trebui să rectifice calomnia pe care dintr'un zel prea pripit, s'a grăbit s'o înregistreze.

Cum însă suntem siguri că n'o va face, punem punct şi aşteptăm o alta.

„PATRIA" se demască ea însăşi

De mai bine de o lună de zile ziarul „Patria" organul partidului naţional din Ardeal, întreţine o campanie împotriva guvernului liberal, pe cât de tendenţioasă, pe atât de neserioasă, cu scopul ca să sădească în mintea opiniei publice ardelene, credinţa că izbânda partidului liberal în alegeri se datoreşte nu popularităţei lui şi nici creditului moral de care se bucură în faţa ţărei, ci ingerinţelor şi ilegalităţilor săvârşite de către organele administrative.

Iată însă că rezultatul alegerilor de deputaţi din Ardeal vine să dezmintă pe deantregul toate afirmaţiunile neadevărate şi întreaga campanie de pretinse ingerinţe săvârşite de guvern în alegeri. Intr'adevăr partidul naţional a reuşit să menţină un număr destul de însemnat de scaune de deputaţi în Ardeal, lucru pe care ziarul „Patria", s'a şi grăbit să-l speculeze în numărul de aseară, cu scopul bineînţeles ca să determine oarecare atmosferă în vederea alegerilor dela Senat.

In fruntea numitului ziar, se putea vedea scris: „Biruinţa partidului naţional" şi „Infrângerea liberalilor". Toată lumea cu judecată nepărtinitoare, îşi va zice: dacă în adevăr guvernul a săvârşit ilegalităţi şi ingerinţe în alegeri, cum se face atuncea că adversarul lui cel mai dîrz în Ardeal, partidul naţional, a putut să cucerească un însemnat număr de locuri? Dilema e deci evidentă şi ea pune într'o vie lumină reaua credinţă de care „Patria" e stăpânită în fiece manifestare a ei.

In cazul de faţă, ori, guvernul exercita ingerinţe şi ilegalităţi în alegeri şi atuncea succesul candidaţilor lui era asigurat în unanimitate, ori, după cum era firesc să se întâmple, alegerile şi-au urmat cursul lor normal la adăpostul ordinei şi legalităţei, în care caz era natural ca pe lângă guvernamentali să se strecoare şi candidaţi de-ai partidului naţional.

De altfel oricât de mult ar trâmbiţa „Patria" succesul partidului naţional în alegerile de deputaţi din Ardeal, din rezultatele de până acum reesă lucru cert, că numărul de locuri cucerit de guvern e superior aceluia obţinut de partizanii d-lor Maniu şi Vaida, ceea ce însemnează că aceştia nu vor mai putea să spuie că deţin Ardealul în mâinile lor, iar în al doilea rând, încrederea pe care alegătorii au arătat-o faţă de candidaţii liberali, e o dovadă evidentă că acţiunea pornită de guvernul liberal pentru refacerea ţărei, este sprijinită în chip temeinic de poporul ardelean.

Prin urmare lucru dovedit pe deplin e că alegerile s'au efectuat în chipul cel mai liber şi nu putea să fie altfel, când toată grija guvernului a fost ca să supravegheze îndeaproape ca conştiinţa alegătorilor să nu fie siluită. Că, lucrurile stau astfel, e că guvernul pe lângă toate celelalte dispoziţiuni luate în vederea libertăţei alegerilor, tot el, prin d. I. Th. Florescu ministrul de justiţie a trimis cu dată recentă, o nouă circulară preşedinţilor de tribunale din vechiul regat şi din provinciile alipite, ca să se ia cele mai severe măsuri, pentru paza urnelor în timpul nopţei şi aceasta tocmai ca să înlăture orice pretext de bănuială necinstită din partea opoziţiei.

Dar, din cele scrise mai sus, se desprinde încă odată în chipul cel mai lămurit, că întreaga campanie dusă de partidul naţional prin ziarul „Patria", nu a fost decât o campanie lipsită de orice scrupul moral, având la baza ei numai politica de ură, insinuaţiuni şi de interes regionalist.

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin UNIO Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

INFORMAŢII

Ministerul finanţelor a cerut direcţiunei generale a c. f. r. ca toate angajamentele de plată ce se iau în valută străină, să se arate nu numai contra valoarea creditului în lei, ci şi că plata se va face în monedă straină. Această menţiune este absolută necesară, pentru ca ministerul finanţelor să poată lua notă spre a se ocupa cu facerea de provizii din timp în valutele străine ce se reclamă şi să preîntâmpine astfel ca la data când se va face o asemenea plată să nu fie forţat să cumpere asemenea valute după piaţă.

Direcţiunea regională a c. f. r. aducând aceasta la cunoştinţa organelor sale a cerut ca pe viitor să se arate în mod clar felul şi totalul monedei străine precum şi contra valoarea în lei pentru asigurarea creditului specificând tot odată dacă plata se face în lei sau în monedă străină.

■

Pentru cunoaşterea exactă a situaţiei învăţământului din tot cuprinsul ţărei, în vederea unificărei, d-nii inspectori generali ai învăţământului normal primar: P. Marinescu, I. Mitru, I. Nisipeanu, G. M. Longinescu, Neagoe Popea şi d-na P. Bârsan au fost delegaţi să viziteze şcoalele normale din provinciile alipite.

■

Direcţiunea regională Arad încunoştinţează direcţiunea generală a c. f. r. că a fost avizată de către direcţiunea căilor ferate ungare, că până la alte dispoziţiuni trenurile accelerate 13 şi 14 vor circula numai până la Budapesta.

■

Direcţiunea generală a despăgubirelor de răsboi, lucrează la întocmirea tablourilor desbăgubirelor de răsboi, cari vor fi prezentate de delegaţii noştri la conferinţa dela Genova.

■

Un grup de ofiţeri ruşi din armata lui Wrangel, vor da zilele acestea un concert în scop de binefacere.

Publicul clujean a rugat să le dea tot sprijinul moral şi material. Concertul va fi anunţat la timp.

■

Ministrul de finanţe a cerut casei pădurilor să-i înainteze un tablou de toate veniturile din exploatările forestiere ale statului.

■

Societatea orfanilor de răsboi a cerut ministerului de instrucţie, ca inspectarea orfelinatelor din provincie precum şi a filialelor acestei societăţi să se facă de către personalul de control al ministerului.

Astăzi au început în oraşul nostru alegerile pentru Senat.

Lupta se dă între dl dr. Teodor Mihaly Preşedintele comisiei de unificare candidat independent şi între dl Isac candidat al partidului naţional.

Ca şi la Cameră, alegerile locale pentru scaunul de senator sunt foarte puţin aminte. Împărţirea oraşului în 6 circumscripţii e menţinută.

În circumscripţia I sunt 440 de alegători, II 325, III 469, IV 441, V 256, VI 256.

În total 2185 alegători.

■

Pensionarii proveniţi din cadrele c. f. austriace pretinzând eliberare de mandate de transport cu preţ redus pentru transportul lemnelor de foc, pentru uzul casnic, direcţiunea generală face cunoscut că atât pensionarii M. A. V. cât şi cei dela c. f. austriace, rămaşi pe teritoriul nostru, nu pot fi trataţi decât la fel cu pensionari c. f. r. cari nu se bucură de mandate de transport cu preţ redus.

În consecinţă, nu se pot elibera pensionarilor proveniţi din cadrele M. A. V. şi C. F. A. mandate de transport cu reduceri.

■

Direcţiunea generală a acordat societăţii viticole din Carei-Mari 10 vagoane speciale pentru transportul vinurilor în cuprinsul ţărei.

■

Din cercurile bine informate putem şti că guvernul are intenţiunea ca imediat după ce se va aranja chestiunea impozitelor să lanseze un mare împrumut public pentru refacerea căilor ferate Acesta va fi un împrumut independent de cel de 600 milioane care se va încheea zilele acestea cu marile bănci din Capitală şi la care va participa şi industria petroliferă şi forestieră din ţară.

■

Corpul guarzilor de pe lângă direcţia c. f. r. va fi desfiinţat pe ziua de 1 Aprilie a. c.

■

Parcul de vagoane a liniilor particulare urmând a fi lichidat, se va face la 15 cor. un recensământ al vagoanelor Buzău—Nehoiaşi, Ploeşti—Văleni, Arad-Cenad, căile ferate orăşeneşti Oradea-Mare.

■

Guvernul austriac decizând deblocarea averilor româneşti ce se află sechestrate în Austria, ministerul afacerilor străine face cunoscut celor interesaţi la eliberarea averilor în chestiune să adreseze cererile lor direcţiunii juridice din acest minister, cel mai târziu până la 15 Aprilie 1922.

Direcţiunea exportului din ministerul de industrie şi comerţ, a cerut direcţiunei generale a industriei să facă o ancbetă la fabricele „Solvay" din Mureş. Uioara şi Turda pentru a se şti: ce produc le totală are de sodă caustică, nevoile consumului intern; ce cantităţi disponibile au; dacă se vinde în consumul intern cu preţul fixat şi care este organul de control.

■

Fabrica de perii, văruitoare, pensule şi mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MOAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.
Revânzătorilor mare favoare în preţuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

■

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

In urma unei ingenioase îmbunătăţiri a becurilor electrice după cât suntem informaţi, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reuşind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent şi o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricaţie. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică Teodor Maior Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalaţii electrotecnice. Proiecte şi devize gratuit. 1416

■

Fabrica de piele
Opinci, talpă erupon piele superioară şi piele blancă de curelar.
Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.
Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.
Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyàr 1 în fata magazinului Gyorşàru
Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87 1278

■

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialităţi de beuturi. Bère albă şi neagră de butoi. I-622

■

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI
Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.
Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

■

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!
CUMPARA vesminte gata pentru băieţi şi dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Şipoş Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

Transporturile de cereale

Direcţiunea generală a căilor ferate a luat hotărârea ca începând dela 10 corent transporturile de cereale să se facă în felul următor:

Transporturile de grâu, secară, făină de grâu sau de secară în interiorul aceluiaş judeţ se va face pe baza adeverinţelor eliberate de comisiunile judeţene.

Aceleaşi cereale dela un judeţ la altul vor fi transportate numai în baza autorizaţiilor speciale emanând dela comisiunea superioară de cumpărare.

Grâul, secara, făina de grâu sau de secară destinate exportului vor fi transportate numai în baza permisului de export eliberat de comisiunea superioară de cumpărare.

Transporturile de orz, orzoaică, porumb şi fasole în interior vor fi efectuate în baza permisiunilor eliberate de comisiunile judeţene. La rândul ei comisiunea superioară de cumpărare va elibera autorizaţiuni speciale pentru aceleaşi transporturi urmând a fi exportate.

S'a pus în vedere şefilor de staţiuni să noteze pe dosul autorizaţiilor şi adeverinţelor respective, cantităţile de mărfuri încărcate, numărul vagoanelor încărcate şi datele de expediere. Aceste adeverinţe şi autorizaţiuni vor rămâne predătorilor. Staţiunile urmând să păstreze copii după ele.

Fără autorizaţii

Rapiţa, meiul, linte, mazăre, etc. sunt libere la transport şi nu au nevoe de autorizaţiuni sau adeverinţe.

Transportul în interior al orzului, orzoaicei, porumbului şi fasolei e liber; autorizaţiunile comisiunilor judeţene nefiind decât un control.

Prezentarea autorizaţiunilor de cumpărare e obligătoarie la încărcare, exceptând transporturile de meiu, cânepă, rapiţă, cari nu au nevoie de autorizaţiuni.

Autorizaţiunile datând dinaintea prezentei dispoziţiuni, vor fi reconfirmate la prezentare de comisiunea superioară.

Cererile de vagoane pentru transporturile cerealelor li se vor ataşa copii după autorizaţiile şi adeverinţele de încărcare.

Aceste copii vor fi certificate de către şefii de staţie. Staţiunile vor întocmi tablouri săptămânale de cereale depuse în magaziile respective, înaintându-le direcţiunilor regionale pentru comisiunile judeţene de cumpărare, iar direcţiunea CFR. le va înainta comisiunei superioare de cumpărare.

Plăţile c.f.r. pentru străinătate

În legătură cu plăţile pe care administraţia C. F. R. are să le facă în străinătate, pentru diferite materiale, ministerul de finanţe a luat câteva interesante dispoziţiuni.

În primul rând s'a cerut acestei administraţiuni, conform unui jurnal al consiliului de miniştri, ca pe viitor să se arate ministerului felul şi totalul monetei străine în care trebue plătit precum şi contra valoarea în lei, specificându-se dacă plata se face în lei sau în valută străină.

Cererea ministerului este determinată de nevoia de a şti din timp şi de a putea lua măsuri pentru formarea unui stoc de valute străine, preîntâmpinând lipsa şi ne trebuind să cumpere valuta de pe piaţă atunci când C. F. R. are de făcut o plată în străinătate.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumuseţează pielea şi îi dă fineţă rară. Compoziţia ei neunsuroasă şi inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubiţele, încreţiturile, întinereşte şi înviorează chiar şi pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulaţie în tegle de sticlă.
SAPUNUL MARGIT, compoziţie fără leşie, înfrumuseţează pielea. PUDRA MARGIT, compoziţie de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.
DR. FÖLDES ŞI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile şi parfumerii. 1564

Emigrările în America

— Intervenţia ministerului de externe —

Ministerul de externe a trimis celui de interne o adresă cu următorul cuprins:

Potrivit nouei legi a imigrărilor în Statele-Unite ale Americei şi în Canada, numai un număr foarte restrâns de cetăţeni români e admis să între în acele ţări. Cei care părăsesc ţara noastră, fără a avea cunoştinţe de această lege şi de stricteţa cu care e aplicată, sunt adesea reţinuţi în lagăre speciale săptămâni sau luni de zile, fără să li se permită intrarea în Statele-Unite sau Canada, când procentul permis de imigranţi este atins. Nenumărate au fost cazurile, când ei au fost întorşi cu acelaşi vapor, pe cheltuiala lor proprie.

Această situaţie nu mai poate dăinui. Ea cauzează zilnic pierderi ireparabile celor ce se aventurează la distanţe atât de considerabile.

În vederea celor arătate mai sus, vă rog să daţi un comunicat prefecturilor sau poliţiilor locale, în special din ţinuturile de peste Carpaţi, arătând populaţiei pericolul la care se expun cei ce-şi părăsesc căminul spre a se duce în Statele-Unite şi Canada şi interesul ce au de a aştepta în linişte revenirea asupra acestei dispoziţiuni luate de autorităţile americane şi canadiene.

In toată seara Dudus, Luni şi Joi Albi şi Koroşi Eugen cântă cu musica în Cafeneau Park. 1456

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod speial, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK

CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Cronica externă

Joi 9 Martie 1922

D. Lloyd George și-a retras demisiunea pe care o anunțase acum câteva zile. Prietenii d-sale politici îi vor da un banchet cu care prilej primul ministru britanic va rosti discursul program asupra conferinței dela Genua.

Fapt cert e, că d. Lloyd George se bucură în prezent de întreg sprijinul poporului englez care știe că salvarea lui economică va veni numai dacă la Genua se va susține cu tărie politica preconizată de prim ministrul englez.

Guvernul Jugoslav examinând situația din Fiume, a hotărât să trimită o notă energică la Roma, prin care se protestează asupra intențiunilor guvermulni italian de a trimite trupe, pentru ca să anexeze orașul.

Reprezentantul Italiei la Belgrad, a dat însă asigurări formale guvernului jugoslav că tratatul de la Rapallo va fi respectat.

Experții Quadruplei Antante se întrunesc în cursul acestei săptămâni la Belgrad ca să discute asupra programului dela Genua.

Intreaga presă jugoslavă salută elogios sosirea delegaților români, cehoslovaci și polonezi și spune că acțiunea Micei Antante are de scop menținerea păcei în estul Europei Centrale și respectarea tratatelor existente.

Scrisori din Italia

— Noul guvern Italian și speranțele ungurilor —

Știrile din urmă anunță formarea guvernului Facta. De fapt această nouă soluție a crizei va avea puține urmări în ceeace privește situația externă a țării Italice.

Presa Europei centrale pretinde a ști, că noul guvern al Italiei va reîncepe o politică de și mai mare apropiere față de puterile învinse. De fapt Germanii cred că conferința dela Genova, prin faptul că s'a convocat pe pământul Italiei cât și mai ales prin faptul că au ca determinat decisiv în program discutarea reluării raporturilor politice și comerciale cu Rusia și Germania, — cred zic, că e o dovadă eclatantă pentru dânșii, că Italia dorește aceleași raporturi cu dânșii ca în vremea Triplei Alianțe. Ungurii mai ales, expediază telegrame, că noul minister și-ar enunțat deja tendința binevoitoare lor și dușmănoasă Micei Antante și în deosebi Cehoslovaciei.

Dar totuși trebuie să cugete ei înșiși la urma urmelor, că speranțele lor nu pot fi atât de sigure. Nu pentru că Italia trăgănează conferința planuită la Genova. Aceasta o face fiindcă, din cauza frământărilor interne — nu a avut timpul necesar de a se hotărî în liniște asupra celor ce au de cerut la conferință. Dar pentru că astăzi atitudinea nici unui popor nu se poate manifesta pe față contra vreunei alte țări, — sperăm că nici pescuirea vicleană și în ape tulburi nu mai poate avea în zilele noastre sorți de izbândă. Ungurii îndeosebi zădarnic speră că această conferință le va da posibilitatea de a-și înfăptui planurile lor ascunse. Cunosc bine mediul și concepția în care trăesc popoarele de azi și n'am găsit nici măcar unul care ar putea fi angajat la greutăți și obligațiuni cari ar fi în contra liniștei pașnice a situației de azi. Și mai ales nici nu există popor să poată lupta în contra ordinei morale a lumii. Oamenii cu intențiuni nepermise pot să fie, — popoare însă nu.

Totuși noi Românii trebue să fim cu ochii în patru, căci se plănuește o conferință economică, care prea ușor ne-ar putea aduce dureroase suprinderi.

Coresp.

A sosit din Elveția un nou transport de

Ceasornice de mare precizione

Longines

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii

916 Telefon No. 350

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cent.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

Cazul d lui Dr. Socol

La scrisoarea d-lui Prof. G. N. Leon adresată d-lui I. Maniu, prin care afirmă că d. Socol a insultat armata și justiția la o întrunire a partidului național, ziarul „Patria", care nu are ce răspunde la celelalte acuzații, neagă cu nerușinare. Facem apel la toți românii cinstiți, cari au luat parte la acea adunare, să ne spună dacă nu este adevărat că d-sa a insultat armata și dacă nu a spus că justiția noastră a ajuns atât de jos încât ovreii merg mai degrabă la rabin, iar creștinii la comisii de arbitrii pentru a li se împărți dreptatea.

Așa a spus, am auzt-o noi cu toții, cari am fost acolo, și nu permitem nici o desmințire. E drept că a doua zi după cuvântare, ziarul „Patria" a publicat textul modificat, pentrucă le-a fost rușine patronilor acestui ziar să se publice într'o gazetă românească aceia ce s'a spus la întrunirea naționaliștilor.

In ceia ce privește ploaia de calificative insultătoare, aruncate în fața oamenilor de omenie, nu avem ce răspunde.

Știri din Ungaria

Contele Bethlen și opoziția

Capitala Ungariei de un timp încoace e în continuă fierbere. Cele mai violente lupte de culise se dau în jurul împărțirii cercurilor electorale. Șeful socialiștilor-creștini: Carol Wolf și tabăra lui antisemită și-a propus ca scop împărțirea capitalei în 5 circumscripții electorale, ca prin aceasta să poate fragmenta forțele liberalilor, împiedecându-i de-a forma un front unic și puternic.

Guvernul însă insistă cu ultimele sale forțe pentru împărțirea în trei circumscripții.

In legătură cu aceste frământări se svonește, că un oarecare partid, — probabil cel guvernamental — intenționează compunerea unei liste de antisemiți cari vor să între în luptă cu partidul liberal.

Contele Bethlen este absolut contra acestei noui tendințe.

Toate partidele din opoziție sunt revoltate de felul cum înțelege contele Bethlen să procedeze cu ocaziunea noilor alegeri.

Tactica lui dă de gândit îndeosebi socialiștilor-creștini, cari prin faptul, că fixarea termenului de alegeri se prelungește fără nici un motiv, își văd periclitată însăși existența, își văd fărâmițite forțele cari sunt împiedecate de-a se uni cu „Partidul Move"...

Fiecare pas al lui Bethlen este interpretat ca fiind un veto față de intențiunea opoziției de a intra în Parlament.

Contele Bethlen vrea să lucreze singur, fără control, fapt ce provoacă nemulțumirea populației întregi a țării.

Credit american pentru România

— Acțiunea d-lui Owen —

După cum am anunțat în No. nostru de ieri, se află de câteva zile în Capitală senatorul american L. Owen, care a depus în Congresul Statelor Unite proiectul său pentru crerea unei Bănci federale de reserve, care procure credite mai mari Europei.

D-l Owen a vizitat întâi Londra și Parisul, apoi Viena. De acolo a venit la noi, de unde se va duce la Berlin.

La noi ca și în celelalte orașe d-l Owen expune și discută planul său în toate cercurile competente, oficiale și private.

Planul său, cuprins după cum am spus, într'un proiect de lege depus în Parlamentul american, consistă în următoarele:

Cele 12 bănci de emisiune americane dispun de o rezervă aur de două miliarde dolari, față de care emisiunea nu este de cât un miliard patru sute de milioane, așa că emisiunea așa prisos de acoperire, în cât chiar dacă toată s'ar prezenta la plată încă ar mai rămâne în tezaurul băncilor o rezervă de 600 milioane dolari.

Din acest plus de aur, d-l Owen propune să se alcătuiască o nouă „Bancă federală de emisiune pentru operațiuni europene" cu o rezervă de 500 milioane dolari aur, deci cu o putere de emisiune de un miliard cinci sute de milioane dolari. Această nouă bancă de emisiune ar avea sucursale în toate țările accesibile comerțului american: Londra, Paris, Berlin, Viena, Praga, Budapesta, București și unde nevoia s'ar mai simți.

Scopul Băncei nu este atâta de a ajuta finanțele europene, cât de a ajuta comerțul american, asigurându-i putința de a desface marile sale stocuri de mărfuri pe piețele europene.

In acest scop Banca federală de emisiune pentru Europa, nu va lucra direct cu comercianții și industriașii europeni, ci cu marile Bănci ale diferitelor țări. Aceste bănci vor avea să îndeosebească poliție clienților lor cari ar vroi să facă cumpărături în dolari, polițe cari vor trebui acoperite tot în dolari.

Știri externe

București. — Adevărul este informat că după alegeri prefecții din Ardeal vor fi chemați în capitală, pentruca să raporteze asupra decurgerei alegerilor și a motivelor respingerei canditaturilor.

■

Ministerul finanțelor, a hotărât retragerea bonurilor de tezaur sub 10.000 lei.

■

Viena. — Azi s'a semnat convenția austro-ungară, privitoare la legitimațiile pentru trecerea frontierei.

■

Viena. — Acum câteva zile ziarul Wiener Correspondenz a adus știrea că fostul ministru de finanțe Grimm, a fost înștiințat oficial cu ocazia călătoriei sale la Londra, că Liga Națiunilor, nu poate acorda vreun împrumut Austriei, prin urmare aceasta să se mulțumească cu împrumuturile de 4 milioane lire sterline, primite din partea Angliei, Franței și Cehoslovaciei. S'a dovedit acum că știrea aceasta nu corespunde adevărului. In consecință guvernul austriac a dat în judecată ziarul.

■

Atena. — Primul ministru Gunaris care s'a înapoiat eri din străinătate, a fost azi în audiență la rege, și a raportat asupra succesului misiunei sale.

Wiena. — Presa vienevă se ocupă cu știrile din Ungaria, după care guvernul maghiar sprijinindu-se pe nota lui Clemenceau a cerut Antantei, mari rectificări de frontieră în Burgenland Guvernul austriac a adresat la Paris o notă cerând să nu se ia în considerație cererea nedreaptă a Ungariei.

Știrea de mai sus a alarmat toate spiritile cu atât mai mult cu cât se credea că în urma tratativelor din timpul din urmă dintre cele două țări relațiunile Austriei cu Ungaria vor deveni în curând normale.

•

Belgrad. — Consiliul de miniștri jugoslav, a cerut conferinței ambasadorilor să tranșeze cât mai curând chestiunea orașului Fiume.

•

Atena. — Ministrul de război a declarat ziarelor că va retrage o seamă de soldați de pe frontul din Asia-Mică.

La 12 Martie se va deschide în sala Prefecturei expoziția d-lui Albert Kupetzky.

FRENKEL [fost Janovitz] Cluj, Strada Aprinjoarelor 13. Telefon 127 si 264.

Voeşti să trăeşti o sută de ani în sănătate?

Foloseşte spirtul sărat „DIANA“

1230 **Nu primi imitaţiuni!**

Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în preţuri!

In Magazinul **Erdelyi** Calea Regele Ferdinand 22 (In faţă cu Magazinul de ghete Hoffman) la toate pălăriile şi articole de mode bărbăţi ce se află în magazin. 1550

Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în preţuri!

Fabrica Bradea din Galaţi, caută bun şofer mecanic,

om serios preferă căsătorit dă locuinţă serviciu permanent.

1557

„UNIREA“

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiţi, etc. şi cartonage

CLUJ,

Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.

Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale şi patiserii, drajeuri, neîntrecute specialităţi şi varietăţi de bomboane eglezeşti (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje şi altele pentru care artiştii fabricei se întrec şi concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezeşti (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reuşită cutiile de metal şi sunt mult mai ieftine. 1379

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 şi 3—7. **Reducere 30% pentru toţi funţionarii** publici şi particulari, precum şi **familiile lor.** 1253

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Fraţii Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Serviciu prompt.

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE

„VICTORIA“ Societate Anonimă Română, pentru comerţul şi industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga Românie, având centrala la Bucureşti şi prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

In ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 şi Piaţa Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină şi untură în cantităţi mari şi de prima calitate; cum şi diferite produse de carne: proaspete, sărate şi afumate, preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde şi diferite patiserii şi gelatine cu carne

Reclama este sufletul comerţului

Bitumul Matitza s. a.

Capital social Lei 6.000.000

Centrala Bucuresti.

FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I

Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolaţie** la case, acoperişe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.

Material totdeauna la magazie. 1283

S'a deschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

Cutia cu scrisori

Domnule Director,

Cu onoare Vă rog să binevoiţi a publica scrisoarea de mai jos în preţuitul D-V. ziar.

Cu o sinceră părere de rău regret incidentul, pe care l'am avut cu Dl D. Jiglău Mihail în seara zilei de 4 Martie a. c. la serata studenţilor în agronomie şi mă simt obligat azi da complecta satisfacţiune, prezentând toate scuzele mele prin coloanele acestui ziar, după cum am făcut-o şi personal, pentru a aduce o grăbită reparaţiune Dlui Coleg.

Vladimir Sârbu
student în medicină.

Donaţiuni

pentru Sindicatul Presei Române din Ardeal

Cu prilejul Balului Presei au bine-voit să doneze pentru fondul de pensiune al ziariştilor ar deleni următoarele persoane şi instituţiuni:

Primăria oraşului prin d. Primar Pop 2500 lei.
Resortul de interne prin d. Tănăsescu 1500 lei.
Dr. Teodor Mihali 1000 lei.
Director C. F. R. Hossu 1000 lei. (reţinut personal 20 bilete).
Director Vasile Osvada 500 lei.
Carol A. Jahoda 500 lei.
Dr. Eugen Janovici directorul Teatrului Maghiar 500 lei.
Banca Marmorosch, Blank et Co (reţinut 4 biletet) 500 lei.
Banca Centrală (reţinut 10 b.) 500 lei.
Banca Agrară (reţinut 5 bilete) 250 lei.
D-l Romer 100 lei.
Banca Generală a Ţării Româneşti (reţinut 2 b.) 100 lei.
Dr. Hosszu procuror 50 lei.
Dr. Dionisie Pop 50 lei.
ing. Lendvay 50 lei.
Dr. Aurel Blaga 50 lei.

Vom continua în numărul vii tor să întregim, lista donatorilor.

Pe această cale adresăm cele mai vii mulţumiri donatorilor pentru sprijinul acordat Sindicatului Presei Române.

Textul tratatului „Pacificului“

— Posesiunile insulare din oceanul Pacific — Clauzele tratatului încheiat între America, Anglia, Franţa şi Japonia —

„Statele-Unite ale Americei, împreiul britanic. Franţa şi Japonia, voind să păzească pacea generală şi să menţină drepturile lor asupra posesiunilor insulare ca şi asupra dominionurilor insulare în zona oceanului Pacific, au hotărit să încheie un tratat în acest scop iş au desemnat plenipotenţiarii lor a nume (urmează numele acestora), cari după ce şi-au valorificat deplinele puteri recunoscute în regulă, au convenit la următoarele dispoziţiuni:

1) Inaltele părţi contractante convin, în ceia ce le priveşte, de a respecta drepturile lorprivind posesiunile insulare ca şi dominionurile lor insulare în zona oceanului Pacific.

Dacă s'ar întâmpla să intervină între unele din înaltele părţi contractante un diferend ieşit dintr'o chestiune oare-care privind Pacificul şi punând în cauză drepturile lor mai sus vizate, diferend ce n'ar fi regulat într'un chip mulţumitor pe cale diplomatică şi care ar risca să compromită fericita armonie existând acum între ele, aceste puteri vor trebui să invite celelalte părţi contractante să se întrunească într'o conferinţă ce va fi sezisată de ansamblul chestiunei spre examinare şi regulare.

2) In caz când drepturile mai sus vizate ar fi ameninţate de conduita agresivă a ori-cărei alte puteri. înaltele părţi contractante vor trebui să intre în comunicare între ele în chipul cel mai complet şi mai franc, spre a ajunge la o înţelegere asupra măsurilor celor mai prielnice de luat, împreună sau separat, spre a face faţă nevoilor situaţiei.

3.P rezentul tratat îşi va produce efectele pe o durată de 10 ani începând din ziua punerei lui în vigoare şi la expirarea zisei perioade va continua a'şi produce efectel sub rezerva dreptului fiecăreia din înaltele părţi contractante de a considera terminat tratatul într'un preaviz de 12 Iuni.

4) Prezentul tratat va fi ratificat pe dată ce se va putea, potrivit metodelor constituţionale ale înaltelor părţi contractante; el va intra în vigoare o dată cu depunerea ratificărilor care va fi efectuată la Washington, în urma căreia convenţia între Marea Britanie şi Japonia încheiată la Londra la 13 Iulie 1911, va lua sfârşit. Guvernul Statelor-Unite va remite fiecăreia din puterile semnatare o copie certificată conformă, a procesului-verbal al depunerei ratificărilor.

Prezentul tratat în franţuzeşte şi în englezeşte, va rămâne depus în arhivele guvernului Statelor-Unite şi copii certificate conforme vor fi remise de către acest guvern fiecăruia din puterile semnatare.

Drept care plenipotenţiarii susnumiţi au semnat prezentul tratat.

Făcut la Washington la 13 Decembrie 1921.

Acest tratat e semnat nu numai de delegaţii Statelor-Unite, Marei Britanii, Franţei şi Japoniei, dar şi de ai Canadei, Australiei, Nouei-Zeelande şi ai Indiilor şi la el e adăogată declaraţia următoare:

„Declarăm în momentul de a semna în această zi tratatul între Statele-Unite ale Americei, Imperiului britanic, Franţa şi Japonia, că este voinţa şi intenţia puterilor semnatare:

1) Că tratatul se va aplica insulelor sub mandat situate în oceanul Pacific; sub rezerva totuşi că, încheierea tratatului nu va putea fi considerată ca implicând asentimenetul din partea Statelor-Unite ale Americei la mandate şi nu va împiedica încheierea între Statele-Unite ale Americei şi puterile mandatare respectiv înţelese cu privire la insulele sub mandat:

2) Că nu vor fi cuprinse printre contestaţiunile vizate la al doilea paragraf al primului articol. chestiunile cari, după principiile dreptului internaţional, privesc exclusiv suveranitatea puterilor respective".

Waschington, 13 Dec. 1921.

Citiţi pag. 8-a

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

A sosit!
2500
PACHETE
Bumbac de țesut
Marca **Pollendorf.**

Vânzare cu preț redus. 1569

La Firma
Dick Jacab
și Fiii.
CLUJ.

Tesaurul oamenilor muncitori
Spirtul sărat
TRANSILVANIA
în contra reumei, răcelei și catarului.
1540
Să capată ori unde.
Magazinul de căpetenie
ROZSA
drogeria mare CLUJ, Piața Unirii No. 26. □

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

SITUAȚIUNE SUMARĂ

ACTIV

1921 29 Ianuarie		1922 21 Ianuarie	1922 28 Ianuarie
3.250.222.111	stoc metalic: aur depozitat (monete și lingouri) 493.755.430; aur (lingouri) 1.689.111; aur (monete) 14.455; disponibil, trate și bonuri de teazur aur 2.754.763.115 = 4.086.131.115	4.581.590.111	4.581.590.211
321.541	Argint și diverse monete	314.371	352.164
60.032.499	Biletele Băncii Generale Române stampilate de Stat	—	—
669.873.045	Efecte scontate	1.767.026.912	1.807.270.869
124.305.858	Împrumuturi pe efecte publice 81.740.400 = 109.778.300; în cont curent 118.340.200 + 42.565.458 = 142.180.200; din cari nu s'au ridicat lei 75.774.742 = 83.326.715 = 58.853.485	192.318.852	168.631.785
8.042.556	Împrum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)	8.042.556	8.042.556
1.598.926.166	Impr. Statului pentru necesitățile Tezaurului: Impr. de 1.600 milioane (1914—1918)		
1.495.676.533	„ „ 1.500 „ (12 Mai 1919)		
998.000.000	„ „ 1.000 „ (16 Oct. 1919)		
—	„ „ 200 „ (1920 B. P.)		
—	„ „ 400 „ (9 Apr. 1921)		
—	„ „ 2.500 „ (5 Ian. 1921)		
	„ „ 200 „ (30 Iulie 1921)	5.281.379.229	5.281.379.229
4.125.189.000	Impr. Stat p. unificare monet.: Impr de 5 miliarde (11 Iunie 1920)		
120.000.000	Impr. de 2½ miliarde (5 Ian. 1921)	7.075.028.376	7.075.030.934
28.992.593	Casele de împrumut pe gaj agricultorilor și industriașilor	58.899.293	59.036.367
11.997.418	Efectele capitalului social	11.997.418	11.997.418
32.645.277	Efectele fondului de rezervă	33.006.407	33.006.407
3.813.181	Efectele fondului amortizărei imobilului, mobilierului și mașinilor de imprim.	3.791.322	3.791.322
6.810.769	Imobile	27.497.537	27.508,217
1.430.051	Mobilier și mașini de imprimerie	3.113.512	3.138.231
1.388.406	Cheltueli de Administrațiune	2.198.349	2.453.826
9.357.633	Conturi curente	22,167.308	22.273.200
1.440.706.374	Conturi de valori	514.001.642	492.318.255
1.165.398.931	Conturi diverse	407.422.467	440.036.912
15.153.129.942		19.989.795.662	20.017.857.903

PASIV

12.000.000	Capital	12.000.000	12.000.000
60.721.631	Fond de rezervă	66.388.950	66.388.950
8.056.292	Fondul amortizărei imobilelor, mobilierului și mașinilor de imprimerie	12.746.383	12.746.383
9.578.646.211	Bilete de bancă în circulațiune	13.685.446.141	13.683.225.600
4.111.032	Dobânzi și beneficii diverse	6.727.695	8.932.865
924.811.915	Conturi curente și recepise la vedere	1.696.466.302	1.720.179.125
4.564.782.861	Conturi diverse	4.510.020.191	4.514.384.980
15.153.129.942		19.989.795.662	20.017.857.903

29 Ian. 1921	Efecte și alte valori de restituit	28 Ian. 1922		
256.738.865	Efecte și alte valori în păstrare	286.190.545		
9.295.000.000	Bonuri de tezaur aur în gaj p. Impr. Statului	9.164.334.000	10.594.443.540	10.601.212.561
943.724.779	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	1.150.688.016		
870.007.699	Conturi de ordine		1.979.438.104	1.982.592.231
11.365.471.343			12.573.881.644	12.583.804.792

Taxa: Scont 6% Dobânda 7%

1429

Direcțiunea Căilor Ferate Someșene.

No. 1828/AIV.

Concurs

pentru furnizare de oleiuri Căilor Ferate Someșene și anume:

20.000 Kg. petrol fin.
20.000 „ oleu mineral dublu destilat.
20.000 „ oleu de cylindru.
20.000 „ oleu Vulcan, calitate de vară.
10.000 „ oleu Vulcan, calitate de iarnă.
1.000 „ oleu de cylindru cu presiune inaltă, (inflamațiune minimum la 320 graduri Celsius).

Condițiunile sunt:

Se preferează produsul indigen.

Ofertele sunt a se insoți de mostre în cantități de 1—1 kg. în sticlă sigilită purtând eticheta ofertantelui.

Ofertele se vor inainta direcțiunei C. F. S. Dej, cel mai târziu până la termenul 27 Martie a. c. orele 12, în plic sigilat, având inscripția: „Concurs pentru furnizare de oleiuri"

Prețurile se vor indica cu litere și cifre în Lei pe 100 Kg. netto incluziv transport până la o gară C. F. S. (Apahida, Zălau ori Baia-Mare) aleasă după plac de ofertant.

Transportul se face în butoaie împrumutate gratuit, exceptând petrolul eare se poate livra în cisterne. Butoaile se vor înapoia livrantelui francat la gara de predare în decurs de 3 luni de la preluare.

In oferte se vor indica: locul de fabricație, viscozitatea, greutatea specifică, conținutul de păcură și punctul de inflamație în 0 Celsius.

Oleul se va prelua calitativ și cantitativ la magazia de materiale din Dej. Dacă calitatea oleiurilor furnizate nu ar fi identică cu aceia a mostrelor și indicată în ofert, oleiul necorespunzător se va pune în gara Dej la dispoziția livrantelui, neavând acesta vreun drept la despagubire sub orice titlu.

Cantitățile de oleu susarătate se vor furniza trisemestral în rate egale începând din Aprilie până la Octombrie a. c.

Cu ocazia incheierei contractului de furnizare cantitățile arătate mai sus pot fi reduse cu 50%.

Prețul oleiurilor furnizate se va plăti la casieria noastră centrală din Dej în timp de 14 zile de la preluare resp. prezentarea facturei în regulă, exceptând dacă preluarea se respinge din cauza calității necorespunzătoare.

Dej, în 6 Martie 1922.

Direcțiunea Căilor Ferate Someșene.

Stațiunea de Controlul Semințelor Cluj.

No. 93—1922.

In ziua de 10 Martie ora 3 p. m. a. c. se va ține la Stațiunea de Controlul Semințelor de pe lângă Academia de Agricultură Cluj,

licitație

publică pentru vânzarea a cantități insemnate de semite de zarzavaturi.

Tot acolo se pot lua orice informațiuni. 1572

Anunțuri
se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Probleme financiare

Chestiunea plăților în valută străină

— Raportul comisiunei economice a Camerei de Comerț —

Chestiunea plăților în străinătate în valută străină a fost în ultimul timp foarte mult discutată, iar soluțiile propuse la început n'au dat nici un rezultat.

Comisiunea economică a Camerei de comerț, în ultima sa ședință, a relevat din nou această chestiune și a redactat un raport, care va fi adus și la cunoștința guvernului.

Iată conținutul acestui raport:

Situațiunea noastră valutară e una din aceste probleme și rezolvirea ei tentează cele mai luminate minți.

Va fi cu putință o asemenea rezolvire? După decepțiile înregistrate până acum, spiritele înclinate spre pesimism ar fi dispuse să vadă posibilitatea unei îndreptări a valutei noastre, abia, după un foarte lung șir de ani. Cei înzestrați cu mai mult optimism — și ne numărăm printre aceștia — înclină a crede, că bogățiile solului și subsolului nostru, puse în valoare cu toată străduința, îmbunătățirea constantă a mijloacelor noastre de transport, încetarea activității atât de dezastruoase a Statului-negustor și în general introducerea în administrație a unor moravuri austere și cinstite, ar putea să ne aducă îndreptarea mult dorită destul de repede.

Creditul personal în străinătate

Atunci, când, după armistițiu nevoile nenumărate în produse industriale străine cereau imperios acoperirea, iar valuta națională începuse să scadă, instituțiunile noastre financiare și toți cei inhibitori de țară, încrezători în puterea de rezistență a leului românesc, dădeau comerțului țărei sfatul persistent de a utiliza creditul personal pentru importul de mărfuri, amânând plățile pentru mai târziu, când era fatal ca leul să se îndrepte.

Când, pe la începutul anului trecut, leul căzuse la 25 centime la Paris, iar la Londra ni se cerea pentru o liră sterlină 202 de lei, toată lumea era de acord, ca, în această ne mai pomenită degringoladă a leului nostru atingeam nivelul cel mai coborât, că mai jos nu putem merge

Scaderea leului și speculațiunea

Și credeau aceasta nu numai negustori noștri, dar o credeau cu convingere și străinii, — englezi și francezi, — cari începând spre teritoriul nostru, nesfârșite transporturi de mărfuri în consignațiune, le aruncau pe piață, socotite la cursul de 100—120 lei lira engleză, convinși că la toamnă, când va începe exportul recoltei, ce se anunța strălucită, vor avea toată posibilitatea de a se acoperi la aceste cursuri.

Acelaș lucru l'a făcut de voe-de-nevoe, și comerțul nostru...

Natural, că nepuțând plăti în însăși momentul realizărei, cu 220 lei o liră sterlină ce o vându seră cu 100—120 lei, ei făceau forțamente o speculațiune Prilej binevenit pentru moraliști severi — vitejii, ce nu lipsesc de a se arăta după război — de a găsi, ei, cari probabil se afla întâmplător nesupărați în valute străine, ca lira, pentru a rămâne la această monedă, trebue neapărat plătită la cursul de azi de 600 lei ca pedeapsă a speculei făcute, ca pedeapsă a încrederei ce a avut-o negoțul în vitalitatea economică a acestei țări.

Părerile Băncii Naționale

Instituțiunea noastră financiară cea mai de seamă, Banca Națională a Romîniei, în patriotismul său luminat, o recunoaște fără înconjur în recentul său raport de fine de an, că nu se poate cere negutătorului român ca să plătească marfa cu de 3 ori valoarea, ce a avut-o în momentul importării.

Plățile se fac pe cursul din momentul contractarei

Celebrul jurisconsult italian, profesorul Cesare Vivante din Roma, acordând unui ziar de seară un interview, cu prilejul aflărei sale în București, declara că miile de economii particulare constituesc în totalitatea lor economia națională a unei țări și că a lăsa aceste mii de întreprinderi să cadă prada fluctuațiunilor valutare ar însemna să ruinăm întreaga economie a țărei, ceia ce ar fi dureros.

Eminentul profesor e deci de părere, că trebue aplicată în chip larg teoria imprevizionei, obligându-se debitorii să plătească monedele străine pe cursul ce l'au avut ele în momentul contractărei afacerei.

Ministrul de finanțe al Statelor Unite, Hay, deci șeful tezaurului celui mai mare creditor al lumei, declară, cu prilejul conferinței dela Washington, că a cere plata în condițiunile valutare de azi, e curată nebunie, căci aceasta ar însemna că ruinând pe debitor, să aduci ruina asupra creditorului însuși.

Englezii, cari în conferința de la Bruxelles declarau, că nu vom ieși din criză decât muncind din greu, trăind din greu și economisind din greu, recunosc astăzi că remediile acestea nu sunt chiar așa de eficace, pe cât li se părea la început. Ilustrul prim-ministru al Angliei, Lloyd Georges, a recunoscut de atunci încoace, că „a face comerț în împrejurările de azi e a juca bile pe oceanul agitat" și luând inițiativa conferinței dela Genova, ei își propun să abordeze serios chestiunea atât de gravă a valutei.

Comerțul român amenințat

Pentru noi, gravitatea chestiunei nu rezida numai în dezastrul, cu care se amenință negustorimea noastră, care fiind deschisă cu miliarde cumpărate, socotite și vândute pe un curs, s'ar afla în imposibilitate de a face plata la un curs întreit sau împătrit de mare.

Gravitatea constă mai cu seamă în faptul, că întârziindu-se a se lua de urgență măsuri salvatoare, se împinge semnul nostru monetar la o complectă prăbușire.

Intr'adevăr, valoarea mărfuri lar importate în ultimii trei ani se ridica la suma de 17 miliarde. Prin export s'au plătit abia circa 3 miliarde. Să admitem — ipoteza extrem de favorabilă — ca din restul de 14 miliarde, jumătate s'a plătit cu cecuri cumpărate chiar la sosirea mărfurilor. Ar rămânea totuși neacoperită o sumă de 7 miliarde.

Cum însă s'a calculat valoarea acestor mărfuri? Ea a fost socotită, la vamă, în cea mai mare parte pe cursul de lei 1.50—2 lei un franc francez și abia acum în urmă vămile au recurs la sistemul de a socoti valoarea mărfurilor pe cursul zilei.

Cât datorează comerțul nostru pe valuta de azi

Pentru a ajunge deci la valoarea exactă a datoriei pieților noastre în străinătate, socotite pe cursul de azi, ar trebui ca potrivit cursului actual de 12 lei francul francez, să înmulțim cifra de 7 miliarde cu 6. Noi voim însă să fim extrem de prudenți și ne mulțumim a o înmulți nu mai cu 3, ceia ce dă încă 21 de miliarde. Când știut este că întreaga emisiune a Băncei Naționale este 13 miliarde, cu ce se acoperă cele 21 de miliarde, cari constitue cum s'a văzut un minim al datoriei noastre în străinătate?

In ce situație se pune însuși Statul, dacă tolerează ca moneda noastră să continue a fi atât de jos apreciată în străinătate și urmează să facă plățile sale pe baza unei asemenea aprecieri? Pentru o liră sterlină împrumutată înainte de război și pentru care a primit deci lei 25.22, admițând, ceia ce nu e cazul, că îi s'ar fi dat 100 la sută asupra titlurilor sale de rentă, el ar trebui să plătească dobânda de 5 la sută la cursul de azi de 24 ori mai ridicat decât cel normal, deci, de 24 ori 5 sau 120 la sută. Nu vom insista asupra imposibilității unei asemenea prestațiuni.

Dintr'un instinct de conservare Statul trebue deci ca în primul rând să vegheze, ca atâta vreme cât exportul nostru nu ajunge să depășească importul, leul să nu mai fie trimis peste graniță; el să nu mai abunde piețele străine și comerțul român să nu primească lovitura de grație.

Ce au făcut alte state

In momente de grea cumpănă Franța a introdus moratorial transacțional, prevăzând termene până la 6 ani pentru debitorii în suferință. Valuta ei nu s'a resimțit în rău; din contra, se dovedește o rezistență uimitoare.

Italia a acordat de curând abia moratoriul societăților cu un capital mai mare de 6 milioane lire. Efectul asupra valutei sale? O persistență și viguroasă urcare.

Se impune o legiferare și la noi

Jugoslavia a luat și ca măsuri de proteguire a comerțului său amenințat și valuta ei stă incomparabil mai bine ca a noastră.

Trebue ca și la noi politica de șovăire să înceteze. Paliative ca cel propus în Decembrie 1921 în parlament cu modificarea art. 44 C. Com. în sensul acordărei de termene de grație cu depunere de garanții, nu duc la nici un rezultat.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
A ACADEMIEI
SIBIU

Anul II. No. 455 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Duminecă 12 Martie 1922

Înfrăți

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
89.
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI C...
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMES...
Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Moralitatea resortiștilor

Sub titlul: *Contagiunea oligarhică în Ardeal*, „Patria" se ridică vehement împotriva acțiunei de corupere pe care „oligarhia" vechiului Regat ar exercita-o asupra Ardealului. Organul partidului național susține anume că prin venirea noastră în Ardeal sufletul ardelenesc e amenințat să-și piardă puritatea morală care l-a caracterizat până acum. Un materialism deșănțat și un nepotolit dor de parvenire vin să distrugă astăzi vechea comoară a virtuților ardelenești pe care singur partidul național a rămas să le mai reprezinte în mijlocul destrăbălării generale. „Toți faliții noștri morali și materiali, — scrie „Patria" — toți aiștiații după situații și averi nemuncite intră în tabăra liberală unde se adaptează la toate obiceiurile necinstite ale achizitorilor".

Este de prisos, de sigur, să mai arătăm câtă monstruozitate se cuprinde în aceste afirmații. Căci nu se poate închipui o mai mare insultă adusă Ardealului, decât să crezi că toate adeziunile ardelenești de care se bucură astăzi partidul liberal sunt adeziuni dobândite numai prin corupție, — și deci lipsite de orice idealism. Dacă prezența în Ardeal a partdului liberal — și alegerile au dovedit că această prezență este într'adevăr o realitate — ar avea la baza ei numai puterea de corupție a banului, atunci ar fi să credem că pretutindeni în Ardeal nu sunt decât oameni și suflete de vânzare și că e de ajuns să scoți o pungă cu bani pentruca Ardealul tot să ți-se plece la picioare.

Dar, fiindcă „Patria" vorbește de „jaf", de „parvenire", de „materialism deșănțat" și de „averi nemuncite", ne vom permite să-i spunem că tocmai partidul național este cel mai puțin chemat să ne țină predici despre moralitate și idealism și să facă pe îngrijoratul în fața „spiritului oligarhic" pe care vechiul Regat l-ar fi adus în Ardeal.

Căci n'au trecut doar decât doi ani dela desființarea Consiliului Dirigent, și „Patria" n'a putut să uite așa de repede ce ravagii a sferit „curitatea morală" a Ardealului pe vremea acestui Consiliu. Niciun partid din vechiul Regat nu pătrunsese atunci în Ardeal, și totuși de materialism deșănțat, de dor de parvenire și de goană după averi nemuncite la acei câțiva oameni cari puseseră mâna pe conducerea Ardealului. Fiecare resort devenise un cuib de afaceri din care răsăriau sfidătoare averile nemuncite ale „advocaților fără procese". Într'un an de zile, și fără nici o acțiune de corupție exercitată de „siritul oligarhic" al vechiului Regat, Consiliul Dirigent a făcut să se ridice în fruntea Ardealului o întreagă clasă de îmbogățiți fără veste, cari, aceștia, sunt astăzi și cei mai fanatici sprijinitori ai partidului național. În Ardealul cinstei și în Ardealul muncei, s'a creat atunci oligarhia banului [illegible] și această oligarhie îndrăznește să ne vorbească astăzi despre idealism și moralitate.

Dar „Patria" ar fi trebuit să înțeleagă de mult că nu partidul resortiștilor îi se poate înfățișa ca reprezentant al purității morale ar delenești și nu el e cel îndreptățit să strige împotriva spiritului oligarhic al vechiului Regat. Căci de pe urma Consiliului Dirigent au rămas dosare pe care, din iubire pentru Ardeal, nu îndrăznim să le deschidem, dar care, deschise, ar dovedi odată pentru totdeauna cât de mare este depărtarea dela puritatea morală a Ardealului și până la oamenii din partidul național.

Vrea „Patria" să le deschidem?

Din programul partidului liberal

Propășirea Bisericei și a școalei

Toate confesiunile din România Mare au dreptul la solicitudinea Statului.

Biserica ortodoxă trebue unificată și reorganizată după spiritul statului organic din Transilvania, îmbunătățit la lumina experienței și adaptat stărilor din România întregită și liberă.

De asemenea trebue să dăm tuturor celorlalte confesiuni religioase putința ca în cadrul vieței noastre de stat, să se bucure de cea mai deplină libertate.

Școala trebue să capete cuvenita desvoltare spre a răspândi în toate straturile poporului știința de carte de care a fost lipsit din cauza greutăților ce până azi ne au apăsat neamul. Timpul pierdut trebue recâștigat.

Partidul Național Liberal care numără printre serviciile aduse țărei, opera lui Haret, va urmări cu o deosebită stăruință îmbunătățirea învățământului, rural și distrugerea analfabetismului.

O școală pe fiecare cătun, un învățător la 50 de copii, — iată năzuința lui.

Tot deodată el va căuta să desvolte învățământul profesinoal punându-l în legătură cu nevoile mereu crescânde ale vieței moderne, să întindă învățământul secundar și să dea învățământului universitar toată strălucirea lui.

In patria mărită, Universitatea trebue să fie focarul care să împrăștie lumina asupra întregului învățământ. In mijlocul greutăților sociale actuale, învățământul universitar pe lângă caracterul său teoretic, trebue să se inspire tot mai mult de cerințele vieței practice și ale tecnicei moderne. De altfel Partidul Liberal consideră încurajarea progreselor culturale și artistice întemeiate pe însușirile deosebite ale poporului nostru, ca o înaltă datorie către noi și către civilizație.

Banatul nu uită

Intreaga Românie sătulă de anarhia și jaful care se întronaseră peste tot prin îngrijirea „partidelor noui" a votat cu un entuziasm indescriptibil pe candidații partidului liberal.

Aceasta e a doua mare victorie obținută de spiritul românesc împotriva formelor de viață care încercau să i le impuie internaționalismul verde-roș al țărăniștilor și regimul de afaceri veroase al averescanilor, prima fiind zdobirea diviziilor lui Mackensen la porțile Moldovei.

In Vechiul Regat ca și în Ardeal, în Basarabia ca și în Cadrilater, în Bucovina și în Banat poporul a aclamat pe candidații național-liberali.

Dar dacă liberalii au fost pretutindeni aleși, cele mai impozante majorități le-a obținut tot în Banat. Banatul, care sângeră și acum din cauza nedreptății Consiliului suprem, a ținut să-și arate recunoștința pentru partidul care a preferat să piece dela cârma țărei de cât să semneze un tratat consfințitor al unei răpiri nedrepte.

Consecuența partidului liberal, care a intrunat în 1919 furia nedreptului Consiliu suprem, cu toate amenințările, presiuni și sugestiunile oamenilor politici europeni, este astăzi recunoscută de întreaga țară.

Odată cu recunoștința pentru liberali, bănățenii și-au manifestat scârba pe care o aveau împotriva partidului național, autorul împreună cu partidul țărănesc al nenorocirei groaznice care i-a lovit.

Dacă guvernul Vaida nu semna tratatul de pace dela Saint-Germain, Consiliul suprem trebuia să cedeze, dovedindu-se astfel că țara întreagă protestează împotriva actului nedrept. Ori, când vii tu, prim-ministru al României și semnezi cu inima ușoară pacea nedreaptă pentru noi, înseamnă că ai renunțat la orice revendicări vii toare și ca român dar mai cu seamă ca reprezentant al Transilvaniei.

Această ușurință a d-lui Vaida n'au uitat-o bănățenii. Dovada e căderea rușinoasă a fostului prim-ministru la Sasca și înfrângerea pe toată linia a partidului național în Banat.

După făptuirea crimei dela Saint Germain, naționalii nici nu s'au mai aventurat prin Banat pentru a căuta să lămurească poporului răsturnarea și a despărți partidul de actul pripit al d-lui Vaida. Conștienți de rușinea care-i acoperea au stat pe la casele lor și abia vara anului trecut au îndrăznit să se abată și prin Banat pentru a chema poporul la adunări politice.

Dar lumea nu s'a grăbit să răspundă chemării. Sufletele toate erau câștigate de partidul liberal care, ca o mamă blândă, a știut să aline rănile Banatului. De geaba și-au acordat naționalii vioarele pentru a le cânta pe struna demagogici, bănățenii și-au văzut liniștiți de treabă și au votat pe bunii lor prieteni din zile de restriște. Poporul nu uită niciodată jertfele făcute în ceasuri grele.

[illegible] jurul conferinței de la Genua

Conferința dela Genua, dacă ar fi privită numai din punctul de vedere economic și dacă ea nu ar constitui un prilej pentru unele dintre țările europene de a ridica și alte chestiuni care urmăresc cu totul alte scopuri decât acelea cerute de politica economică, de sigur, că fixarea datei dezbaterilor și a programului ei, n'ar întâmpina de loc atârea dificultăți și atâtea tergiversări, care împedică conlucrarea tuturor statelor la opera de refacere economică și financiară.

Și, e un adevăr nediscutat că prin convocarea conferinței dela Genua se urmarește modificarea unor clauze din tratatele de pace care au statornicit starea de lucruri de astăzi din Europa. Dacă lucrurile stau astfel, e natural ca unele dintre statele semnatare ale acestor tratate să fie privilegiate, iar altora să li se stirbească din drepturile lor.

Urmărind de-aproape cursul discuțiunilor dintre cabinetele diplomatice ale marilor puteri, foarte ușor ne putem da socoteală despre interesele care sunt în joc. In primul rând Anglia, a cărei situație economică e dintre cele mai precare, datorită faptului că mai ales din cauza concurenței ce-i face Germania pe piața comercială, industria ei stagnează, unele fabrici au fost nevoite chiar să înceteze lucrul, — din această cauză, ca nu-și vede salvarea decât deschizându-se piața Rusiei pentru produsele ei industriale.

Dar, pentru ca sovietele să reia relațiunile cu Europa și să recunoască pretențiunile foștilor aliați ai Rusiei țariste, ele cer ca conferința dela Genua să le satisfacă o serie întreagă de deziderate care în cea mai mare parte sunt de ordin politic.

Se știe însă, că majoritatea cererilor Rusiei sovietiste sunt în legătură cu statele limitrofe România, Polonia și Cehoslovacia, pe de altă parte și aceste state la rândul lor, au de lichidat o sumedenie de chestiuni economice și financiare cu Rusia.

Lucrul important e de a se ști, dacă la întrevederea dela Boulogne dintre d-nii Poincaré și Lloyd George interesele acestor state au fost sacrificate sau nu. Faptul însă că Mica Antantă, la care vine să se adauge și Polonia, n'a fost admisă să ia parte la conferința technică preliminară dela Londra pe picior de egalitate cu celelalte puteri, a dat de gândit, că interesele Europei Centrale estice vor fi necosotite.

De sigur, că acesta a fost unul dintre principalele considerente care ne îndeamnă să privim constituirea Quadruplei Înțelegeri în care intră Polonia, Cehoslovacia, Jugoslavia și România, ca pe cel mai important eveniment diplomatic al perioadei premergătoare conferinței dela Genua.

Intrevederile diplomatice de la București și cele care în prezent au loc la Belgrad, dovedesc că noua alcătuire de state tinde la o acțiune comună în vederea desbaterilor dela Genua și, mai mult chiar decât atât, acțiunea Quadruplei Antante urmărește o politică economică independentă de hotărârile diplomatice care se iau în Occidentul Europei.

Aceasta însemnează că unitatea de vederi ce există între statele Europei Centrale se întemeiază pe o complexitate de interese puternic legate între ele, iar faptul că populația celor patru state reprezintă un număr de 80 milioane locuitori, denotă că la Genua dacă se vor crea privilegii în nici un caz nu se vor face în detrimentul statelor care compun noua înțelegere.

Știrile zilei

Ministerul de finanțe, intenționând să preschimbe coroanele ștampilate și neștampilate câte mai sunt în posesia cetățenilor, a ordonat să se facă o evidență despre aceste coroane. Posesorii vor trebui să motiveze cauza pentru care nu le-au schimbat până acum și să dovedească proveniența.

*

Primul ministru a dat o circulară tuturor ministrilor, îndrumându-i să înainteze de urgență o evidență despre funcționarii din sânul ministerului respectiv, precizându-se pentru fie care dacă o absolut necesar. Toți ceilalți funcționari vor fi concediați la 1 Aprilie

*

Lupta anunță că parchetul a deschis acțiune în privința unei noi panamale a guvernului Averescu, în legătură cu chestia Roșiței.

*

Comisia delegată să trateze în chestia împrumutului pentru căile ferate a raportat, că nevoile căilor ferate pot fi acoperite printr'un împrumut de 550 milioane. Din suma aceasta se vor achita în primul rând locomotivele comandate în Germania.

*

Corpul ofițerilor a cerut ministerului de război urcarea lefurilor.

*

Direcția vămilor a adresat o circulară oficiilor de vamă atrăgându-le atenția că foarte mulți negustori prezintă facturi false, funcționarilor de vamă. Oficile vamale sunt rugate să facă un control mai riguros.

*

Atena. — Guvernul albanez a adresat Ligei Națiunilor, o notă cerând evacuarea orașului Scutari.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Lupta în contra boalelor venerice în Germania

Răspândirea boalelor venerice în Germania, ca urmare a creșterei considerabile a prostituțiunei clandestine a determinat guvernul german să aducă un proect de lege cu reguli și sancțiuni precise, atât în contra acelora care încurajează prostituția, cât mai ales în contra acelora care propagă boalele sexuale.

Articolele legei prevăd obligațiunea pentru acela care știe că este contaminat de o maladie venerică și de a se supune imediat unui tratament la un medic care are libera practică. Autoritățile sanitare au dreptul atunci când bănuesc o persoană că suferă de o boală venerică să pretindă de la aceasta un certificat medical sau chiar să-l constrângă la un examen medical. In acest caz persoanele bolnave vor putea fi supuse unui tratament „manu militari".

Sancțiuni grave sunt prevăzute în contra acelora cari, știindu-se bolnavi continuă a avea legături cu alte persoane precum și în contra acelor persoane care se căsătoresc cu toate că își dau seama sau presupun că suferă de o boală secretă.

Aceleași pedepse vor fi date acelora care se lasă a fi tratați de empirci, precum și acelora care se sustrag de la un tratament medical pe care l'au început atunci când au fost descoperiți.

Mai departe, sunt prevăzute dispozițiuni relative la alegerea doicilor, la igiena care trebuește păstrată în timpul alaptatului, la autoritatea și obligațiunile medicilor și farmaciștilor precum și în ce privește prepararea și distribuirea mediçamentelor și serurilor specifice.

Până la schimbarea codului penal, pe care parlamentul îl va lua în discuție în actuala sesiune, legea de față conține noulle pricipii după care este reglementată prostituția prevăzându-se pedepse grave pentru vânzătorii de carne vie și pentru acei care întrețin case de toleranță clandestine.

Principiile de care s'a călăuzit guvernul german în alcătuirea ultimilor puncte au fost dezideratele exprimate de societatea națiunilor într'una din ultimele ei ședințe relativ la protecțiunea minarelor și femeilor.

Profeția poetului

Giovanni Pascoli asupra războiului

Marele poet italian Giovanni Pascoli a profetizat războiul. Era în Septembrie 1908. Poetul fusese sărbătorit de delegații din Borghio după care în sala „Cristofor Columb" Pascoli le mulțumi tuturor cu o cuvântare ce se încheia cu o profeție, împlinită peste șapte ani.

Iată cuvintele textuale ale marelui poet care și-a trăit să-și vadă profeția împlinită:

„Deci, se apropie, prin voința unui om care pune în mișcare un popor, mișcând doar din sprinceană, și prin acela a unui popor care prin patima răsbunării și a urii ese cu un singur om, se apropie marea zi pe care o vor blestema mamele.

„Care dintre blesteme ce le detestăm: cutremure, catastrofe, molime, va egala în intensitate acest război.

„Care dintre războaiele cele mai crude, care cruzimi de creaturi, ce năvăliră barbare vor putea sta alături cu ororile ce se urzesc?

„Vom asista dacă soarta nu va împiedica la timp aceste orori, la nebunia cea mai uriașă și monstruoasă, pe care a înregistrat-o istoria.

„Și Italia noastră va fi în prima linie.

„Care e ținta ce o vom urmări noi scriitorii, chiar și noi bieții scriitori ca mine, în afară de datoria comună?

O nouă victorie a științei

Presa străină se ocupă pe larg de o experiență făcută la Roma în ultima vreme, experiență care însemnează o nouă și mare victorie a științei. După telegraf și telefon, cari dau posibilitatea comunicării directe la distanțe apreciabile, după radiotelegrafie, care leagă continent cu continent, nesocotind imense distanțe, inclusiv oceanul, transmiterea imagini prin radiotelegrafie vine să completeze putința de a se comunica, în mod ideal, la depărtări inimaginabile.

D-rul Art. Korn, profesor de fizică, a dus la fericit rezultat încercările numeroase făcute până astăzi în această privință. Noua știință, care poartă numele de teleautografie, pare a fi ajuns în adevăr într'un stadiu care o face să se considere ca ieșită din faza simplelor experiențe.

O stațiune de recepțiune anume instalată la Monte Carlo, a primit, numai în 15 minute, dela Paris, fotografia unei vederi a localității, foarte distinct imprimată.

La alte puncte de destinațiune s'au expediat fotografii de persoane și între alte documente, aceea a unei chitanțe, care se putea vedea imprimată cu cea mai mare exactitate.

Avantagiile nenumărate cari decurg, pentru întreaga viață socială, din noua cucerire pe cari o înregistrează știința, sunt ușor de înțeles.

Cercetările judecătorești, — în cari fotografia sau o urmă a degetelor e uneori hotărâtoare, — transacțiunile comerciale, — în cari falsurile sunt pe această cale complet înlăturate, — starea de răsboi — în care se pot comunica, la distanță, fotografiile diverselor poziții —, și o serie bogată de alte cazuri, dovedesc deplin utilitatea nouei invențiuni. Lucruri și oameni aflători pe un vapor în mijlocul oceanului, pot fi văzute în fotografie, de persoane din alt continent, realizându-se, astfel, o minune la care cu siguranță, generația trecută n'a avut curajul să se gândească decât ca la o utopie.

Opera română din Cluj

— Faust —

Alaltăseară s'a reluat, la Opera română, frumoasa operă „Faust" de Gaunod. In altă dare de seamă vorbisem și de libretul și de muzica operei, azi ne vom ocupa numai de debutul dlui N. Nagacevski, — tenor dela Opera din Chișinău — Basarabia, și interpretul lui Faust. Deși sunt doi ani de când nu l'am mai auzit cântând, aseară am avut ocazia din nou să-i admir frăgezimea și simpatica-i voce. Ca supleță, e caracteristica tenorilor legeri; are mlădieri așa de naturale și așa de bine modulate că trecerea dela un registru de voce, la altul, aproape imperceptibilă. O emoție continuă, a artistului, care simte ce cântă, dă vibrații și tonalități demne de marii tenori.

In actul al III-lea, a avut accente de profundă cunoaștere a sentimentelor rolului ce interpreta și ariile de mărturisită dragoste, — la rândul lor — cu o notă de puternică sinceritate. Și „do" de sus a fost cu atâta ușurință prins și trecut prin crescendo ca să se piardă într'un infinit pianisimo, că drepte au fost aplauzele cu care lumea l'a răsplătit.

Jocul de scenă de asemeni, e foarte natural și contrastă cu cel a lui Mefisto, care făcea impresia că e îmbrăcat pentru un bal mascat sau o seară de carneval, haina de diavol, pentru că avea numai omenesc și în schima figurei și în intreg rolul. Jocul de scenă a d-lui Nogacevschi, era natural și perfect armonic cu situațiile. Nu știm de ce Direcția Operei, n'a făcut apel la d-l Baianof, în lipsă de alți basi buni pentrucă d-l Baianof — pe care l'am mai văzut și admirat în rolul lui Mefisto —, ar fi fost cu mult mai bine, mai reușit de cât ridicolul Mefisto din seara de Miercuri. Numai de o scenă voi vorbi ca să ilustrez deplasarea interpretului rolului în greul rol a lui Mefisto și anume, at nci când Valentin își dă seama că nu are a face cu un om ci cu un diavol și pentru a proba îndreaptă crucea făcută din mânerul spadei spre el, la văzul căreia Mefisto, apare diavol în carne și oase, d-l Mandy, a încercat să dea o schimonositură feței, care te-ar fi făcut să bănuești ori ce stare de suflet cuget, numai cea a realității nu era. Ba odată avea ceva de comic, că a isbit neplăcut simțurile ochiului și auzului lumei din sală. D-ra Dicescu, a fost bine în Margueritta. Mai ales aria bijuteriilor, a fost foarte plăcut cântată o doamnă foarte bine a caracterizat'o: e Nobleța în artă. Dirijorul orchestrei, d-l Bobescu, a fost — ca întotdeauna dealtfel — un desăvârșit stăpân al baghetei. Despre D-sa ne vom ocupa într'un articol aparte. D-ra Ana Roza, a fost un Siebel impreabil. Aria trandafirului a cântat'o foarte bine. Cu fizicul plăcut și cu vocea simpatică, a trecut dificila ieșătură a ariei, cu multă ușurință și căldură. N'ar crede oare Direcția, c'ar putea fi întrebuințată d-ra Ana Rosza și în roluri mai dificile?

D-na Lya Popp, a avut scurte apariții în Martha, dar deajuns ca s'o fixeze, hotărât, între marile artiste. Amneris și Dalila — unde se văd strașnicile calități de artă a d-nei Popp, a fost o reușită Martha, Iuchel, cu d-l Apostolescu, care, e singura sănătoasă, frumoasă, și bogată voce din întregul amsamblului Operei, Radames, Scarpia, Valentin, tot așa strălu it interpretate, ca și de marii artiști. Are stofă și calități de mare artist. Nu crede oare statul, sau opera română din Cluj că o voce ca a d-lui Apostolescu, nu trebuie să se piardă, numai între pereții operei române și că ar fi cazul ca trimițându-l în străinătate, să se facă neamului un mai mare serviciu, putându-ne și noi lăuda c'un, Apostolescu, cum ne-am lăudat cu o Daclie, sau Demetrescu, — și cum alte neamuri se mândresc c'un Battistini sau Tita Ruffo? Așteptăm răspunsul!

Dar

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Viața în fața filosofiei biologice

Intr'o carte foarte importantă, Origina și evoluția vieții, care va fi bine apreciată de oricine se interesează de biologie, decanul paleontologiei americane, Henry Fairfield Osborn, pune la punct un oarecare număr de probleme importante.

Viața reprezintă ceva nou în univers sau este continuarea și evoluția formelor de energie și materie deja existente? Problema n'a fost încă rezolvită. Vitaliștii răspund afirmativ la prima chestiune; mecaniștii la a doua. Mecaniștii arată tot ce viața are fizico-chimic într'însa; de unde doctrinele așa de simpliste ale lui Büchner și Moleschott. Osborn sta departe de amândouă concepțiile. El este evoluționist și crede că evoluția există pretutindeni și pentru orice.

„Când a apărut viața pe pământ, spune el, energii preexistente au intrat în relații noui cu elementele chimice preexistente". Adică mai explicat viața a rezultat din aceste relațiuni noui. Acest [illegible] suficient în ce privește formele inferioare ale vieții. Dar când abordăm formele superioare cu fenomene psichice, gândire, rațiune, te întrebi dacă fizico-chimia ajunge.

Pe de altă parte ce trebue să înțelegem prin evoluția materiei vii în raport cu evoluția lumei anorganice? Este corespondența?

E greu de răspuns. Noi nu prea știm la ce ajunge evoluția anorganică, și de loc la ce va ajunge evoluția organică. Constatăm numai că viața tânără a apărut pe materie îmbătrânită dezvoltându-se și diversificându-se pe seama energiei scăzute a cărei cantitate crește. Și desigur materia vie prezintă o nouă grupare de energie, forme noui de coordonație între elementele chimice bătrâne ca și lumea sau cel puțin formate din elemente mai simple având această vârstă.

Apar în viață forme noui de energie? Osborn răspunde fără a șovăi: nu. Și are dreptate, dacă nu privim organizmele decât din punct de vedere mecanist sau fizico-chimic. Dar este și alt punct de vedere. La viețuitoare nu găsim numai manifestări fizico-chimice. De aceea înțelegem de ce Osborn își are concepția lui energică vre-una din explicațiile fizico-chimice ale științei actuale este definitivă și satisface complet rațiunea". Rezerva se impune. „Poate, spune Osvorn, să existe în adunarea elementelor chimice necesare vieții (bio-elemente) un element chimic *necunoscut* pe care analiza nu l'a revelat până acum". In sfârșit, există desvoltarea ordonată a vieții, sau hotărăște hazardul? E una din cele mai vechi probleme pe care și le-a pus omenirea.

Cum răspunde ea acum? Hazard, răspund Democrit, Empedocle, Darwin, de Vries, Bateson, Morgan, Loeb, W. James. Nu, spune Osborn cu alții în care-i cuprins și Aristot pentru care „natura produce obiecte care, constant mișcate de un principiu intern, tind spre anume scopuri". Unde-i principiul intern? Până acum a fost căutat zadarnic. Dar Osborn își are cocnepția lui energetică a vieții. Intr'un ou minim de lovește contrastul între dimensiunile lui reduse și massa enormc de ființă cărora le poate da naștere. Germenul ereditar apare ca un complex de energie. De aici vine ideea desvoltată de eminentul paleontologist că „orice acțiune și reacțiune fizico-chimică, implicată în transformarea, conservarea iș împrăștiearea energiei, produce în același timp fie direct, mic de interacțiune care pătrunde sau afectează organizmul considerat ca un tot sau numai unele părți speciale, sau chiar o singură perlă a organismului". Prin interacțiune trebuie să înțelegem aici carelația funcțională, nervoasă sau humorală.

Oare hipoteza aceasta rezolvă chestiunea? In tot cazul reprezintă o hipoteză de muncă, un punct de plecare pentru experiențe și reflexii. Problema e așa de considerabilă și arzătoare că trebuesc cât mai multe drumuri pentru a ajnge la dânsa. Fără îndoială, paleontologistul american aduce o idee nouă.

Evoluția vieții va fi într'o zi scrisă în termeni de energie cum prezice dânsul? In tot cazul are dreptate să spuie că „teoria lui Darwin și hipoteza lui Lamarck sunt insuficiente pentru explicarea modurilor evoluției așa după cum le descopere observația, de aceea să ducem cercetările mai departe și să studiem o hipoteză nouă".

Insuficiența doctrinelor până acum admise este evidentă. In ultimul timp a fost arătată și de d. Guyenot în *Revue Scientifique* și *Reve générale des Sciences*. Osborn o demonstrează și el și nimeni în paleontologie nu-i mai calificat ca dânsul s'o facă. Cartea sa, plină de cel mai vin interes, arată cât e de complexă chestiunea. De sigur sunt cazuri în care Darwin poate fi apărat; altele în care Lamarckismul și ortogeneza (rectigradația lui Eimer și Cope). Osborn privește favorabil ultima concepție care încearcă să împace situația cu ereditatea caracterelor câștigate.

Dar dacă vedem foarte bine, datorită volumului așa de bine alcătuit al paleontologului american, modurile, posibilitățile evoluției, cauzele ei rămân misterioase.

Constatăm multe fapte foarte curioase: se formulează legi morfologice bazate pe fapte foarte precise, dar nu ajungem la explicație. Unii spun că e de prisos a mai căuta explicația și cauza. Poate au dreptate. Dar trebuie să ne comportăm ca și cum n'ar avea.

In orice caz trebuie cetită cartea documentată a lui Osborn pentru a vedea unde am ajuns și totodată unde n'am ajuns pentru a face bilanțul necesar.

Pentru Partidul național

— Un îndemn și o datorie —

Asistăm de o bucată bună de vreme la o aprigă luptă dusă de partidul național român împotriva Regatului Vechiu.

Urmărim zilnic atacurile vehemente trecute peste orice logică, și nu le-am da atențiune, dacă ele ar fi purtate de oameni politici mărunți, fără răspundere înaintea națiunii. Dar ele ne îndurerează și ne îngrijorează pentrucă ele se fac sub egida unor bărbați ca dd. Maniu, Vaida-Voevod, Goldiș și alții.

Deși suntem amărâți de această rătăcire și greșeală a conducătorilor partidului național, totuși nu vom cădea în păcatul lor de a-i insulta și calomnia pentrucă ne oprește dela aceasta, considerente pe cari regretăm că nu le găsim și la membrii partidului național.

In lupta dusă de noi astăzi, nu trebue să se vadă decât dorința nobilă de a îndrepta pe drumuri sănătoase o concepție politică greșită, care ne slăbește țăria neamului, risipindu-i forțele atât de trebuitoare astăzi refacerii și consolidării statului.

Numai aceste nobile intențiuni stau la baza luptei duse de partidul liberal împotriva acestui partid.

Căutând să găsim motivele serioase cari au determinat partidul național să afirme și să caute a convinge Ardealul, că între politica acestui partid și între politica partidului liberal ar fi un *conflict istoric*, în zadar obiectivitatea și patriotismul nostru se trudește căci nu-o putem justifica prin nici un motiv plauzibil.

D. V. Goldiș, prin „Românul", caută să demonstreze că Vechiul Regat ar fi pentru desființarea organizației politice a partidului național, și că misiunea istorică a acestui partid nu este încă terminată.

De unde deduce însă d-sa că Regatul e pentru distrugerea partidului național?... Noi n'am afirmat-o niciodată, căci suntem convinși că partidele politice mor prin greșelile lor proprii și scoaterea lor din arenă, nu o poate face un individ, nici un partid, oricât de tare ar fi el, ci voința populară, din motive logice câteodată, intuitive de cele mai multe ori.

Dela această greșală regretabilă, pornesc toate atacurile împotriva Regatului Vechiu.

Partidul liberal nu a căutat nici odată să întunece trecutul istoric al partidului național, și meritul în trecut al anumitor bărbați politici ardeleni, de asemenea niciodată nu l-a negat, cum neagă conducătorii partidului național, meritele reale, trecute în paginile istoriei, a le partidului liberal. Partidul național, având ca dogmă politică — din greșală sau nesinceritate — separatismul, va avea în cale totdeauna partidul liberal, a cărui unică grijă este astăzi, cum a fost și ieri, numai binele și întărirea românismului.

Pe acest principiu și numai pe acesta, afirmăm încă odată, se realizămă acțiunea în Ardeal a partidului nostru, acțiune care de altfel are — alegerile recente au dovedit-o — și adeziunea întregei opinii publice românești. Nu numai cei din vechiul Regat, dar nici o conștiință românească de ori unde s'ar afla, nu ar mai putea admite, după jertfele nemăsurate de ieri, o trunchiare a sufletului românesc. In această luptă n'am întrebuințat ca arme niciodată nici calomnia. N'am făcut Ardealul nici bizantin, nici prost, nici hoț, nici demagogia, nici insulta, nici capăcătos, după cum au făcut naționalii Vechiul Regat. Lupta noastră a fost loială, cavalerească, căci ne mâna în luptă un principiu, nu o ambiție, ne mâna interesul obștesc și grija viitorului, nu interesul regional și grija prezentului.

Cu politica „țicăloasă" a Vechiu lui Regat, cu bizantinismul lui de o jumătate de secol, cu „oligarhia" lui și cu țăranii lui umili și necăjiți; cu acest partid liberal huiduit astăzi și înjurat, s'a plămădit un colț de românism liber și acest Vechiu Regat s'a ridicat în ziua socotelilor definitive și a sângerat, pe câmpurile de luptă, flămând și trudit, pentru zilele de libertate de astăzi. Și partidul liberal, singurul, a fost acela care a avut curajul să pornească lupta de dezrobire, el singurul a călăuzit o țară pe drumurile grele de primejdii și de jertfă de atunci și în mâinile lui au stat destinele unui neam întreg, al trecutului, al prezentului și al viitorului lui. Partidul liberal a prezidat sărbătoarea unirii generale a fraților de sub robii de veacuri... De unde atunci pretenția delăturării lui din viața politică de azi a țării, de unde pretenția ostracizării lui acolo peste Carpați, când dărâmarea lor prin grija și truda lui s'a făcut.

Visul de generații a fost o Românie unică. Din Vechiul Regat a pornit gemătul de desnădejde și de speranță „Dela Tisa până la Nistru" și în ecoul lui au crescut copiii Vechiului Regat de au putut apoi să moară pe văile Moldovei, Munteniei și Olteniei, provincii ale Vechiului Regat, cu ochii în torși spre Carpați. Nu facem paradă de vorbă, după cum în amără ciunea noastră n'am făcut uz nici de insultă și nici de calomnie. Dar adevărul acesta e.

România nu mai poate fi decât una singură de acum, indivizibilă pentru totdeauna. Încercări „regionaliste" nu le admitem, pentru că nu putem admite amputarea noastră proprie.

Partidul național pe calea pe care a apucat-o merge la prăpastie. Intoarcerea din drum, o clipă de meditație, de reculegere, gravă și serioasă, îi sunt necesare mai mult ca oricând. Nu-i dorim moartea, să se știe. Dar îi spunem — și tocmai pentru aceasta — să se oprească.

„Asociațiunea" și învățătorii

— Lămuririle secțiunii din Gherla —

Referitor la plângerea unui învățător din Gherla cum că la adunarea generală a „Asociațiunii" nu s'a ales nici un învățător în comitet — plângere apărută în ziarul nostru acum câteva zile, — primim din partea secției Asociațiunii din Gherla următoarele lămuriri:

Comitetul despărțământului din Gherla a „Asociațiunii" în ședința sa din 5 Martie, luând act despre plângerea apărută în ziarul „Infrățirea", pe deoparte își exprimă regretele, că la adunare nimeni n'a făcut propunerea pentru alegerea în mitet a vre-unui domn învățător, pe de altă parte ține să declare, că în baza statutelor toți membrii pe viață ai „Asociațiunii", — așa dară și domnii învățători, cari sunt membri pe viață, sunt totodată și membri în comitet.

In aceeași ședință, fiind toți cei prezenți convinși despre rolul important al învățătorului și al industriașului luminat în atingerea scopurilor „Asociațiunii", comitetul a hotărât să se completeze pe sine însuși prin un vrednic reprezentant al învățătorimei, dl Virgil Pop, director de școală primară și prin neobositul și idealistul industriaș român, Augustin Deac librar și tipograf.

Direcțiunea despărțământului „Asociațiunii" Gherla.

Dela Căminul studenților din Cluj

Ca răspuns la articolul publicat în ziarul nostru din 2 Martie c. Comitetul de conducere al Căminului studentelor trimite următorul comunicat:

1. Statutele și Regulamentul acestui Cămin sunt aprobate de autoritățile în drept, cu preavizul Secretariatului general al Instrucțiunei publice și al Rectoratului Universității.

2. Comitetul este mixt; printre membrii comitetului sunt și trei profesori universitari (câte unul de fiecare facultate).

3. Funcțiunile tuturor membrilor acestui comitet sunt onorifice.

4. Fondurile n'au fost procurate prin colecte ori subscrieri publice. Cererile de ajutorare adresate către-va bănci și autorități au fost însoțite de câte un exemplar din statute. La încheerea anului donatorii primesc bilanțul și raportul despre mersul instituțiunii. Ajutoarele primite dela autoritățile de stat sunt justificate în conformitate cu legea contabilității Statului.

5. Cu ocazia primirei în Cămin, fiecare studentă primește câte un exemplar din Regulament, pe care îl semnează după ce a declarat în scris că-l cunoaște și-l va respecta.

Comitetul Căminului Studentelor

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Vineri: Mare atracțiune literară. Proprietarul fabricei de fier, alui Ohnet.

Sâmbătă: Robii moștenirei. Dramă de aventuri. In r. p. Jos Jenkina

Duminecă: Robii moștenirei. Dramă de aventuri. In r. p. Joe Jenkins.

CINEMA UNIVERSITAȚII

Vineri: Inima de lebedă. După romanul vestit alui Paul Adam.

Sâmbătă: Comedie plină de spirit, fin picantă. Domnișoara cu milioanele. In r. p. Ossi Oswalda.

Duminecă: Comedie plină de spirit. fin picantă. Domnișoara cu milioanele. In r. p. Ossi Oswalda.

CINEMA URANIA

ală, tendențioasă, despre moravurile Berlinului. Lilli, p. I, In r. p. Mia Pankau.

Vineri: Dramă senzațională, socială, tendențioasă, despre moravurile Berlinului. Lilli, p. I, In r. p. Mia Pankau.

Sâmbătă: Lilli p. II.

Duminecă: Lilli p. II.

Alegerea dela Năsăud

— D-l Prof. univ. Meruțiu ales cu majoritate zdrobitoare — Răspuns „Patriei" —

Inainte de a trece la București (unde s'a însurat și stabilit ca advocat — în țara ciocoilor") — ilustrul domn Oanea a ținut să-și mai verse odată veninul, abuzând de coloanele „Patriei." Ce să-i faci — e omul necăjit.

D-l Oanea, care a făcut cea mai deșănțată demagogie, care a fost alungat din mai multe sate din Runc s'a refugiat apărându-se cu revolverul, în gara Năsăud numai intervenția d-lui Meruțiu l'a scăpat de furia mulțimei, care'l huiduia și voia să ieă cu asalt vagonul — acest domn Oanea, scrie că d-l Prof. Meruțiu e necunoscut în ținut, și totuș recunoaște binevoitor, că d-lui Meruțiu i se cuveneau 3500 voturi.

E culmea cinismului, pentrucă d-l prof. Meruțiu e născut și crescut în Năsăud. Acolo e familia lui, tată și frate, țărani, iar în cimitirul din Năsăud e nu numai mama lui, ci toți moșii și strămoșii. A uitat acest lucru d-l Oanea, născut în Sângeorz, care s'a stabilit la București. A uitat d-l Oanea, că d-l Meruțiu i-a fost odinioară profesor la gimnazul din Năsăud?

In aceste alegeri față de d-l Oanea, care s'a aliat cu drojdia satelor, cu toate existențele catilinare, d-l prof. Meruțiu poate avea mândria și mângâierea, că în jurul lui s'au grupat oameni cei mai fruntași și mai de omenie ai tuturor satelor și aproape toți-oți intelectualii ținutului, profesori, doctori, advocați, învățători, mulți preoți, etc., cari au semnat apeluri pentru susținerea candidaturei d-lui Meruțiu.

Toată lumea știe și poate să confirme, că d-l prof. Meruțiu a făcut cea mai frumoasă și demnă propagandă electorală.

N'a atacat pe nime, nici partide nici oameni — doar câte un sătean mai pomenea despre celebrele afaceri ale d-lui Oanea. N'a ținut cuvântări electorale, ci adevărate conferințe.

Injuriile debitate de D-l Oanea, în legătură cu urnele și votarea sunt ultimele svârcoliri neputincioase ale unui desperat, care și-a pierdut prada.

D-l Meruțiu abea a vizitat câteva locuri în timpul votărei, dar după ora de închidere n'a intrat nici într'un loçal de votare.

Se poate oare spune acest lucru și despre D-l Oanea, care se face a cunoaște numărul voturilor înainte chiar de încheierea votării, înainte de despuierea scrutinu-lui? Nu s'a informat „Patria" că la Sângeorz cumnații D-lui Oanea au luat cu asalt pe președinte, care nu voia să la-e urna în paza d-lor? Există procese verbale Dar la Mocod și Salva, unde președ. spunea alegătorilor, că biletul roșu (al D-lui Oanea) înseamnă Ardealul, iar biletul galben (Meruțiu) înseamnă Regatul, apoi la Zagra, Re rișoara etc. se simt aderenții D lui Oanea cu conștiința curată?

Intr'adevăr parchetul are să se ocupe dar de isprăvile Domnului Oanea.

D-l Prof. Meruțiu putea arăta un viciu de formă pentru a cere respingerea candidaturei Domnului Oanea cu o săptămână înainte de alegeri, dar a preferat lupta, pe care D-sa a și dus-o în mod loial și cinstit.

Un lucru e de mirat, ca d-l Oanea, care după votare recunoș ându-și căderea a chemat la telefon pe D-l Prof. Meruțiu, cerându-i să nu-l mai socotească ca adversar, aprindu-se pe la Cluj, nu s'a putut stăpâni și a mai debitat câte-va injurii.

Vedem și noi, că e necăjit, dar n'avem ce-i face. Au mai pățit-o și alții.

La marginea țării

(Scrisoare dintr'un sat)

Comloș la 26 Martie 1920.

La marginea satului stau grăniceri noștri, iar ceva mai departe ai statului vecin. S'a pus o stavilă vie peste pământurile oamenilor și ei sunt în bună parte deprimați că nu pot trece în dragă voie să-și lucreze pământurile, ci la tot pasul trebue să fie cu „hârtiile" în mână, lucru cu care nu au mai fost obișnuiți țăranii noștri; dar în fine se împacă și cu asta. Numai atunci îi prinde necazul, când cei de „dincolo" le rup hârtiile pentru că sunt învechite sau rupte ori scrise rău și mai știu eu câte motive nu le află. Greu le cade bieților oameni granița cea nouă, care trece fără socoteală peste sate și câmpuri de lucrat. Bine era dacă se făcea până la râu, la Tisa, care de altfel nici nu e așa departe. Dar ce să faci! Așa e voia sorții. Barem de nu li-s'ar „rândui prin orden" de atâteaori trăsurile la posturi și cărăușii. Aceste într'adevăr sunt greutăți mari. Din cauza lor pe sufletul țăranilor s'a pus un fel de toropeală supărătoare. Numai contrabandiștii se simt voioși când trec cu tutun și oună dincolo și nu-i prinde pichetul. Incolo deprimarea o mărește și faptul că intelectualii, îndeosebi învățătorii toți s'au dus pentrucă li-se ofereau posturi mai bune. Iar cei de la orașe și-au uitat cu totul de sat: nici o mișcare culturală nu s'a înjghebat, iar, domnii dela oraș, nu cercetează satele decât în pragul alegerilor, și-atunci cu o înfrigurare gălăgioasă țin discursuri amețitoare, cari toate au refrenul: votați cu mine!

O revelație deosebită a produs manifestarea „Voluntarilor Comloșe i" cari au luat parte la războiul pentru întregirea neamului. Ei sunt mândri, căci sunt singurii de pe aceste plaiuri, cari au luat efectiv parte la lupta titanică pentru înfăptuirea idealului nostru suprem și dânșii au dat o contribuție atât de frumoasă la aceasta. Vrednicia lor au hotărît s'o valideze și în vremea păcii și au făcut un program de serbări patriotice. Dl general C. Găvănescul din Timișoara apreciind buna intenție a voluntarilor, a hotărît să oere la prima serbare patriotică concursul muzicei militare a Reg. 31 de Inf. Programul executat a avut un succes material și moral desăvârșit. Din venitul de 5500 Lei s'a hotărît a se ridica un monument al voluntarilor și al celor cari s'au jertfit pentru neam și țară. Dl prof. I Victor Vlad dela Politehnica din Timișoara va ridica acest monument în Comloș, la granița Țării.

E bine să luăm act despre această frumoasă inițiativă. De fapt, imensa majoritate a neamului nostru trăiește la sate și ce se petrece acolo ne interesează pentrucă acolo bate adevăratul puls al neamului românesc.

Corespo.

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin **UNIO** Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133

INFORMAŢII

Atragem atenţia D-lui Diriginte al Poştei locale asupra obrăzniciei D-şoarelor dela telegraf, care refuză de a vorbi româneşte cu publicul român şi aduc insulte în limba maghiară.

*

In circumscripţia Năsăud a fost ales deputat D-l Dr. V. Meruţiu, prof. universitar, întrunind 4429 voturi, cu o majoritate de aproape 500 voturi faţă de D-l Oanea Laurenţiu Candidatul part. naţional.

■

Comisiunea de ingineri care lucrează pe lângă direcţiunea generală a c. f. r. a hotărât în principiu desfiinţarea direcţiunilor regionale, urmând ca, după noul proect de organizare, căile ferate să se administreze pe viitor de patru direcţii regionale autonome

■

Indată după terminarea alegerilor comitetul inspectorilor generali ai armatei, se va întruni la ministerul de răsboiu, sub preşedenţia d-lui Ion I. C. Brătianu, prim-ministru şi ministru de răsboiu spre a lua în discuţie avansările şi mutările ce urmează a se face în diferite arme pe ziua de 1 Aprilie.

*

Ministerul de finanţe a dispus ca toate titlurile de rentă română remise în străinătate să fie prezentate spre stampilare la legaţiunea română din ţara respectivă.

*

Ultimul transport de monedă metalică divizionară de 25 şi de 50 bani a sosit în ţară şi va fi dat circulaţiei prin casieriile publice.

■

In urma dispoziţiunii luate de direcţiunea căilor ferate se va percepe o taxă de 300 lei de oră şi maşină pentru operaţiunile de manevrvă executate de maşinele c. f. r. plus o taxă suplimentară de 25 la sută pentru casa muncei.

Această taxă se va trata ca venit extraordinar.

■

Eri si-a depus raportul comisiunea însărcinată cu studierea chestiunei primelor personalului C. F. R.

După noile norme acest personal va încasa în viitor primele în raport cu munca şi cu capacitatea fiecăruia.

O comisiune specială, ataşată pe lângă contabilitatea C. F. R. va supraveghia stricta aplicare a noilor dispoziţiuni.

■

Intreprindere nouă, *Casa de Imprumut pe Amanet Victor Iliescu şi Co. Calea Victoriei 25* şi-a început activitatea, şi acordă împrumuturi pe tot felul de obiecte, bijuteri, mobile, haine, acţiunii şi mărfuri în condiţiuni avantagioase. Intrare şi prin curte. Telefon 55. 1580

D-l Vasile Cloaşă, prim notar, la subprefectura judeţului Cluc, a fost delegat a îndeplini funcţiunea de prefect al acelui judeţ.

*

Prefecturile din Ardeal au primit ordin că termenul pentru înscrierea populaţiei a fost prelungit până la 15 Aprilie.

*

Din suma de 100 mii lei primită de Societatea I. O. V. din Cluj au fost împărţite până acum invalizilor 53 costume haine, ajutor în bani celor de prin sate la celor din oraş, zahăr, carne şi făină în valoare de circa 46 mii lei.

■

Marţi ţinându-se şedinţa Oficiului de închiriere din Cluj un delegat militar a cerut ca militarii să aibă şi pe mai departe dreptul de încuartiruire forţată. Cererea nu a fost admisă deocamdată.

*

Aflăm că la inspectoratul general al Sănătăţei şi ocrotirilor sociale din Cluj, se face o anchetă amănunţită, în special, a gestiunei financiare. Dnii inspector general sanitar dr Dumitrescu-Brăila şi dl inspector financiar Mihăileanu au găsit mari risipe băneşti şi nereguli grave în mânuirea fondurilor. S'a cerut intervenţia parchetului şi se pare că unii funcţionari superiori sunt pe punctul de a fi suspendaţi. S'a oprit acordarea burselor şi concediilor pentru străinătate de care s'a abuzat.

*

Ministerul instrucţiunei a decis unificarea bugetelor şcoalelor din toate provinciile alipite. De asemeni a decis descentralizarea administraţiei centrale, înfiinţând directorate regionale.

*

Domnul V Dăscălescu, agetul nostru comercial din Hamburg, anunţă, prin două prospecte invitaţiuni, expoziţia de primăvară din Breslau, a cărei deschidere va avea loc la 19 Martie a. c.

■

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumuseţează pielea şi îi dă fineţă rară. Compoziţia ei neunsuroasă şi inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubiţele, încreţiturile, întinereşte şi înviorează chiar şi pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulaţie în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziţie fără leşie, înfrumuseţează pielea. PUDRA MARGIT, compoziţie de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ŞI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile şi parfumerii. 1564

Direcţia generală a R. M. S. a prelungit până la 1 Iunie a. c. termenul de vânzarea tuburilor de ţigarete şi a cărticelelor de hârtie de ţigări de provenienţă străină, cu obligaţia ca debitanţii cari au asemenea articole monopolizate să înainteze direcţiei regionale R. M. S. Iaşi declaraţii precise la 1 Aprilie, 1 Mai şi 1 Iunie de cantităţile pe care le mai au şi pe care le-au desfăcut în fiecare lună.

*

Toate instituţiile financiare şi Casa de depuneri au înaintat Ministerului de finanţe un tablou de valorile aflate în Rusia.

Acest tablou a fost remis dlui Oscar Kiriacescu, expertul financiar al României la conferinţa dela Belgrad şi Genova.

*

Am anunţat că bugetul ministerului muncii fusese stabilit la cifra de 22 milioane. In urma unei consfătuiri ţinută eri la minister s'a decis ca cifra de mai sus să fie scăzută.

Direcţiunele acestui departament lucrează la reducerile de personal şi materiale. Noul buget va fi prezentat zilele acestea Ministerului de finanţe.

*

In Banat, Crişana, Maramureş şi Ardeal, totalul semănăturilor de toamnă se urcă la 835.806 ha. cu un plus de 117.121 ha. faţă de anul trecut.

■

In urma unei ingenioase îmbunătăţiri a becurilor electrice după cât suntem informaţi, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reuşind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent şi o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricaţie. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică **Teodor Maior** Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577, unde se execută ori ce instalaţii electrotecnice. Proiecte şi devize gratuit. 1416

Aducem la cunoştinţa On. Public că lichidânduse firma Janovitz şi soţul, mi-am mutat magazia de lemne din Strada Gyufagyár 13 sub numărul 15 şi o conduc şi pe mai departe sub numele meu pe baza solidă ca în trecut.

Rog sprijinul On. Public. Telefon 127 şi 918.

Janovitz Vilhelm
1579 Comerciant de lemne

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară şi piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyár 1 în faţa magazinului Gyorsáru
Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87 1278

Viaţa locală

Pentru mutarea pieţei din Cluj

— Micii comercianţi protestează din nou şi se vor plânge la Rege —

Marţi seara, când luptele politice din Cluj pentru scaunul de deputăţie încetase şi când vestea sosirei la Cluj a M. S. Regele părea că se confirmă, s'au întrunit la „Sfatul Negustoresc" micii comercianţi din Cluj adică acei ce vând mărfurile cu coşurile pe piaţă sau în gherete.

Discuţia la ordinea zilei are origină cam veche şi anume a readucerei iarăşi a bărăcilor micilor comercianţi în piaţa Mihai Viteazul.

S'au pus din nou întrebările pe cari aceşti comercianţi şi le-au pus de mai multe ori: dece a mutat consiliul orăşenesc piaţa de pe un loc cari prin donaţie a fost destinat anume pentru piaţă?

Şi de oarece intervenţia negustorilor pe lângă autorităţile locale nu a avut de un an de zile nici un răsunet, s'a hotărât ca să se prezinte M. S. Regelui.

Faţă de hotărârea micilor comercianţi, loviţi în interesul lor, credem că primăria va aplana de astădată agitaţia ce este printre comercianţi şi le va da o satisfacţie.

Evacuări şi Cuartiruiri

Confratele ziarist Radu Colbazi ne aduce la cunoştinţă că un funcţionar dela biroul de cuartiruire împreună cu un ofiţer ar fi voit zilele acestea să evacueze din casa în care stă de mai mulţi ani în str. Klaustrului 1 pe familia Cresta. Se spune că ar fi fost întrebuinţat din partea funcţionarului un ton cam ridicat.

Redăm atât despre acest fapt, fiind de părere că nu e prielnic lucru strămutările unei familii dintr'o casă ca să o trimiţi în alta unde va trebui să plătească de 5—6 ori mai mult prin faptul că e chiriaş nou

Greva muzicanţilor din Cluj

Muzicanţii din Cluj au declarat grevă adică mai exact vorbind au refuzat să se mai prezinte în localurile unde erau angajaţi. Faptul s'a întâmplat Mercuri seara când trebuiau să înceapă iarăşi veselia cafenelelor, cârciumilor şi restaurantelor după o pauză de 5 zile pricinuită de ordinul dat în vederea alegerilor.

Ce pretenţie au? s'au întrebat şi stăpânii localurilor şi clienţii? Si pretenţia a fost lămurită de o comisiune de muzicanţi cari a înştiinţat pe patroni că cei 4—6 oameni cari formează orcestra nu se mulţumesc cu câte 50 lei pe seară, mâncare în 2 rânduri şi câte va halbe de bere ci vor ca fiecare muzicant să aibă cel puţin 70—80 lei de la patron afară de bacşisul clientului ce se ridică iarăşi la 20—30 lei de fiecare muzicant.

Restauratorii refuzând mărirea plăţei muzicei cari şi aşa se ridica până la 500 lei zilnic, s'a făcut greva

Intrebarea este cum se va petrece de-acum în Cluj.

Foarte simplu au zis restauratorii şi cafegii Se vor angaja pianişti cari vor primi plată circa 50—80 lei şi cari vor scuti publicul de bacşis deşi îl vor distra tot aşa de bine. Unii patroni însă se gândesc să aducă muzicanţi din provincie, cari au mai puţine pretenţii.

De pe urma neînţelegerii dintre muzicanţi şi atronii restaurantelor şi cafenelelor pierde primăria Cluj de oarece nu mai încasează taxa de muzică care se ridica lunar până la 5 mii lei de fiecare local.

Mai pierde şi poliţia cari nu va mai avea prilejul să încaseze taxa de inspecţie. Va câştiga maitmult însă publicul cari va fi scutit să plătească bacşiş şi să asculte muzici proaste.

Numiri

în administraţia oraşului Cluj

A fost confirmat definitiv următorul personal din administraţia oraşului municipal Cluj:

D-nii dr. Iulian Pop, primar; dr. Vasile Hossu, prim notar; dr. Victor Bolfa, dr. Victor Crainic, Vasiliu Tomuţia, dr. Emil Dandea, consilieri; Simion Russu, şef contabil; Samoil Sebeş, judecător comunal; Ioan Sadler, casier; Ştefan Rozsa, maestru hidraulic; Iosif Savu, şeful apeductului; Florian Hatos, şef de vamă; Victor Cristea, inginer; dr. Alex. Tiplea, preşedinte orfanal; Pavel Foriş, substitut de registrator; Teodor Suceava, inginer; Vasile Farcaş, substitut prim contabil; Iosif Coroiu, notar; Alex. Ciortea, Laurenţiu Babuiţiu, asesori orfanali; Sabin Pasăre, şeful circumscripţiei; George Sanda, director de apeduct.

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!
CUMPARA vesminte gata pentru băieţi şi dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Şipoş Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI
Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.
Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

☛ **Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne**

Cronica externă

Vineri, 10 Martie 1922

După o telegramă din sursă engleză d-l Diamandi ministrul plenipotențiar al României la Belgrad și șeful delegațiunei române din comisiunea reparațiunilor a sosit la Londra fiind însărcinat de guvernul român cu o misiune specială.

D-l Diamandi a avut mai multe întrevederi cu oamenii de stat englezi, făcându-le cunoscut vederile guvernului din București în legătură cu reparațiunile ce decurg din tratatul de la Trianon.

Intreaga presă jugoslavă se ocupă pe larg despre evenimentele de la Fiume și afirmă că turburările din acel oraș au fost puse la cale cu învoirea guvernului italian, care a ajutat cu arme pe fasciști.

Miniștrii de externe ai Franței, Angliei, Italiei și Belgiei se vor întruni în cursul acestei săptămâni la Paris, pentru a se ocupa de chestiunea distribuirei între aliați a materialelor primite drept despăgubire de războiu din partea Germaniei.

Această conferință va dura două zile.

Experții Micei Antante s'au întrunit la Belgrad. Sunt prezenți delegații României, Cehoslovaciei, Jugoslaviei și Poloniei. La conferința preliminară de la Londra, statele Europei Centrale, nu vor trimite delegați speciali, ci de va fi nevoie ele vor fi reprezentante prin miniștrii lor plenipotențiari din capitala Angliei.

Ce s'a discutat la Boulogne

Rezultatul cel mai fericit al întrevederii între Lloyd George și Poincaré consistă în relevarea raporturilor personale cordiale între ambii oameni de stat. Comunicatul publicat spune că „cel mai mare spirit de cordialitate" a domnit în tot timpul discuției și că d-nii Poincaré și Lloyd George „s'au înțeles foarte prietenește asupra tuturor punctelor tratate". Să vedem acum care sunt.

Sunt acelea pe care Beneș le-a discutat cu Lloyd George la Londra. E vorba de tratate de pace, de reparații și de Societatea Națiunilor.

In ce privește primul punct, s'a hotărât că „nu vor fi atinse tratatele semnate în Franța după pace". — Această formulă nu-i perfectă. Ea pune înafară de orice discuție tratatele dela Versailles, Saint Germain, Neuilley și Trianon. Dacă nu s'ar fi garantat integritatea acestor tratate nici Franța, nici Mica Antantă nu s'ar fi dus la Genua. Pe de altă parte cei doi miniștri nu puteau sancționa la Boulogne toate tratatele încheiate în afară de Franța, mai ales pe acelea semnate de Rusia sovietică cu statele limitrofe. Comunicatul oficial înlocuește termenii vagi din programul stabilit la Cannes cu acela de „reconstruire a Europei și consolidarea păcei". Ori, consolidarea păcei nu implică de loc revizuirea tratatelor de pace. Și dacă acestea trebuesc revizuite, revizuirea să se facă numai la statele contractante și nu de-o adunare de 40 de state din care majoritatea n'au dreptul să intervie în această materie.

In ce privește reparațiunile, acestea vor fi excluse din programul dela Genua, adică drepturile stipulate în favoarea Aliaților nu vor fi discutate. Unora le pare rău că nu se va discuta această chestie. După dânșii chestiunea reparațiunilor domină pe toate celelalte și Conferința trebue să o rezolve. Fără îndoială din punct de vedere practic e cea mai importantă, dar poate fi rezolvată fără a se mai discuta drepturile Aliaților.

Nu se va îngădui ca sub pretext de-a ușura reparațiunile să fie contestate drepturile creditorilor.

Societatea Națiunilor va participa la Conferința din Genua sub forma de colaborare a secretariatului său la organizarea administrativă a adunărei.

Această combinație arată o ameliorare a dispoziției lui Lloyd George pentru Ligă. Prerogativele Societății Națiunilor sunt special rezervate în comunicatul de la Boulogne.

In această privință în Anglia s'au mirat mulți de dragostea subită pe care o manifestă Franța, pentru o instituție a cărei înființare a fost primită mai mult cu răceală.

Această mirare dovedește că Anglia n'a înțeles sentimentele Franței. Mulți francezi se temeau să nu se atribuie o vastă competență unei Ligi lipsită de mijloace coercitive.

Francezii regretă că Societatea națiunilor care funcționează la Geneva n'a avut la dispoziția ei mijloacele materiale pentru a asigura executarea hotărârilor ei.

Dacă s'ar fi înființat la Genua o altă asociație mondială am fi căzut în haos. De aceea francezii au ținut la respectarea Covenantului elaborat cu atâta greutate la Paris în primăvara lui 1919.

La Cafeneaua

EUROPA

Joia Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

Rezultatul

definitiv al alegerilor pentru Cameră

Telegramele sosite anunță că la Ilfov au reușit 14 liberali, 2 țărăniști, 1 averescan și 1 candidat al blocului cetățenesc.

La Bacău au reușit 4 liberali și 1 țărănist.

La Suceava 4 liberali.

Rezultatele generale din întreaga țară sunt deci următoarele:

270 liberali, dintre cari 151 în Vechiu Regat, 16 în Bucovina, 30 în Basarabia și 73 în Ardeal 38 țărăniști, dintre cari 21 în Vechiul Regat și 17 în Basarabia.

12 averescani, dintre cari în Ardeal 24 naționali ardeleni.

6 locuri, blocul cetățenesc (cons. democr. și naționaliști dem.) dintre care 4 în Vechiul Regat și 2 în Ardeal.

Balotagii s'au declarat în 10 locuri.

Termenele pentru efectuarea balotagiilor pentru Ardeal s'au fixat astfel:

In zilele de 17 și 18 Martie la Cameră și 20 și Martie la Senat.

Alegerile zădărnicite s'au fixat pentru 7 și 8 Aprilie la Cameră și 10 și 11 Aprilie la Senat

Cum se vor da primele personalului ceferist

La conferința ce a avut loc eri la direcția generală C. F. R. su președenția d-lui Tancred Constantinescu și la care au luat parte d-nii sub-directori generali Pretorian și Văleanu, directorii de serviciu d-nii Panaitopol, Nicolăescu și alții din direcțiunile regionale, s'a discutat noul proect de unificare a primelor pentru întregul personal ceferist.

La această conferință, pentru a se asigura personalului o echitate cât mai desăvârșită, a repartiției primelor, s'a aprobat înființarea unei comisiuni de supraveghere, care va funcționa pe lângă serviciul contabilității.

In principiu, primele vor fi calculate la oricare slujbaș de cale ferată, astfel: se va înmulți prima generală cu 2 coeficie ți, unul de specialitate și altul de muncă.

C eficienții de specialitate, în conferința avută, au fost a a stabiliți în cât să îndrepte neajunsurile actuale, când mulți dintre funcționari luau prime prea mici în raport cu serviciul și răspunderea ce avea.

Prin felul acesta de aplicare primele slujbașilor ceferiști, inclusiv ale inginerilor și ale funcționarilor conductei de petrol vor constitui o remunerare echitabilă pentru toți, și ele vor depinde și de suma încasărilor administrației C. F. R.

Dacă dorești să cumperi

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely și Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

Importanța Micei Antante

— Atitudinea Italiei și acordul franco-englez —

Vorbind de întrevederile din București și din Bratislava unde s'au întâlnit d-nii Nincici și Benes, ziarul „Petit Parisien" dorește că aceste întrevederi să fie cât de frequente între națiunile danubiene. Este probabil că în curând, Polonia să intre în relațiuni mai strânse cu Praga, București și Belgrad. Astfel constituită cu o politică unitară și cu aceleași directive, Mica Antantă va avea în viitor în confederația europeană un rol aproape tot atât de important ca cel pe care-l avea defuncta monarhie austro-ungară, în fostul concert al Puterilor. Și în primul rând, Italia, care are interese mari în Europa centrală, va putea să trateze mult mai ușor cu Statele Micei Antante. Franța constată azi că această grupare de state dobândind în politica europeană o importanță din ce în ce mai mare, se va înfățișa la conferința din Genova ca oforță de care se va ține socoteală.

Evenimentele din Fiume și sosirea la Paris a contelui Sforza, noul ambasador, pun în lumină atitudinea ce o va adopta Italia față de Mica Antantă. In această chestiune, cercurile bine informate spun că modul de a vedea al Italiei va fi conform cu al Franței. Cât despre acordul franco-englez, încheerea sa este o chestiune vitală pentru Mica Antantă și pentru inaugurarea unei politici sănătoase în Europa Centrală.

Lucrul acesta l'a înțeles perfect d. Benes, care a contribuit mult la viitoarea înfăptuire a acestui acord în cursul ultimei sale călătorii la Paris și Londra fără a ieși, totuși din cadrul intereselor particulare ale țării sale.

Amintind apropierea care a avut loc între Praga și Viena și acordul între Praga și Varșovia ziarul arată că Franța consideră aceste acorduri drept o complectare naturală a sistemului Micei Antante, care își dobândește astfel deplina însemnătate. Ziarul discută și respinge ideile susținute de un articol al ziarului „Frankfurter Zeitung" asupra politicei poloneze față de Mica Antantă. Ex contra paralelism de vederi și de interese între Polonia și statele cari compun Mica Antantă; acest lucru le îndeamnă la pregătirea în comuna programului ce-l vor prezinta la Genova. Rezultatul acesta este o adevărată victorie a politicei franceze.

Distribuția produselor regiei în Ardeal

— Aprovizionarea se va face prin poștă —

Direcțiunea generală a regiei a făcut cunoscut direcțiunei regionale din Cluj, aranjamentul făcut de centrală pentru aprovizionarea Ardealului cu produsele regiei, prin poștă.

Această distribuție va începe de la 1 Aprilie 1922.

Debitele mari ale invalizilor și văduvelor de război, vor mai fi aprovizionate și pe tot data de 1 Aprilie încă 3 luni, după care aceste debite vor fi transformate în debite mici.

S'a mai comunicat că se va unifica tratamentul ce se aplică de bitanților atât la deschiderea de debite cât și la acordarea de remize.

In acest scop s'a hotărât ca debitelor speciale, cari vor vinde numai produsele regiei să li se acorde ca remiză: 6 la sută pentru tutunuri, 3 la sută pentru țigări, foiță, timbre și cărți de joc și 10 la sută pentru chibrituri.

Debitelor ordinare li se vor acorda ca remiză: 3 la sută la tutun, țigări timbre și foiță și 10 la sută pentru chibrituri, iar debitele rurale cari vor fi aprovizionate de poștă vor avea ca remiză: 5 la sută la tutun, 3 la sută la țigări, foiță, timbre și cărți de joc și 10 la sută la chibrituri.

Răspândiți „Infrățirea"

Alegerile

locale pentru Senat

Ziua două a alegerilor pentru Senat a decurs în deplină liniște. Până în momentul când încheiem ziarul au votat: la circumscripția I 60 alegători, circ. II. 120, circ. III 90, circ. V, 50, și a VI 180 alegători.

Rezultatul ultim, oficial, al alegerei pentru Senat la Cluj este următorul: 555 voturi obținute de d-l Mihali 346 voturi obținute de d-l Isac.

D-l Mihali va fi proclamat ales.

Știri externe

Atena. — Guvernul grec a fost anunțat de către Anglia că la 20 Martie se deschide la Paris conferința orientală.

*

Paris. — Conferința genoveză se va deschide la 10 Aprilie In primele două zile se vor ține trei ședința pentru fixarea programului general. După proectul pregătit, Lloyd George și Poincare vor pleca la trei Mai la Londra de unde se vor întoarce la 4 Mai la Genova. Hotărârile definitive se vor lua numai după această dată.

*

Berlin. — Castelul din Turingen al prințului de coroană german o fast incendiat.

*

Roma. — Deputatul naționalist Cuntori din Veneția a fost chemat la Fiume și numit președinte el cabinetului.

FRENKEL (fost Janovitz) Cluj, Str. Aprinioarelor 13. Telefon 290, 264 si 401.

DIRECȚIUNEA INSTITUTUL PASTEUR CLUJ.

No. 154—1922.

Publicațiune.

Pentru ocuparea postului de Mechanic Cl. I. la acest Institut sa publică concurs.

Reflectanți își vor inainta cererile personal acludând toate documentele referitor la meseriea sa până la 20 Martie 1922 intre orele 4—6 p. m.

Condițiunile, și alte informațiuni, vor primi ocasional cu înaintarea cerei de către administratorul acestui Institut.

DIRECȚIUNEA.

Bitumul Matitza S. a.

Capital social Lei 6.000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolație** la case, acoperișe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Depozitul Central:
Tungsram S. a.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201. 1290

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpără în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu prompt.

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 33.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livră instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

ADONIS POPOV
Avocat și sub șef de Serviciu Contencios al Direcției Generale C. F. R.
Fost avocat al Dir. Monopolurilor Statului și al A. E. G. Societ. Tramvaielor Electrice.

Consultații scrise ori verbale asistență în materiile: comerciale, financiare, vămi, monopoluri, chirii, speculă, justiție militară, administrative. Cluj, Str. Regală No. 41, ore: 2—5; 7—10 p. m.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Voești să trăiți o sută de ani în sănătate?

Folosește spirtul sărat „DIANA"
1230 **Nu primi imitațiuni!**

Anunțuri
se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

Societățile pe acțiuni din România

— Statistica la sfârșitul anului 1919 —

Ministerul de industrie și comerț direcțiunea generală a statisticei publică, în limbile română și franceză, Statistica societăților pe acțiuni din România la finele anului 1910, cu un studiu introductiv de d. dr. Teodorescu, directorul general al statisticei.

Statistica e un studiu arid și, mai ales în materie de bilanțuri se lovește de atâtea inconveniente, în cât, oricât de circumspect ar fi statisticianul, forțat se face tovarăș la o întreagă serie de falsuri pe cari societatea interesată le face pentru a arunca praf în ochii acționarilor. In situația aceasta statistica, cu oricâtă bunăvoință, nu e bună decât privită dintr'o anumită latură. S'ar putea chiar spune că contribue la menținerea falsului atunci când înregistrează că cele cifrele din activul și pasivul bilanțurilor publicate.

In această privință d. I. Teodorescu stabilește un adevăr pe care nu l-a ținut în seamă statistica. Ori cât de îmbucurător ar fi faptul că, de trei ani, numărul societăților înființate precum și sporirea capitalurilor vechilor societăți au întrecut orice margine — spune d. Teodorescu — situația care ar atesta o prosperitate economică și un larg spirit de întreprindere, nutrebue însă să ne ascundem că noile creațiuni de întreprindere, cu conducători mai puțin scrupuloși, au abuzat prezintând publicul necunoscător în materie de societăți dar dornic să-și plaseze economii în chip mai rentabil, situații exagerate sub formă de supraevaluări a aportului social, sub formă de bilanțuri mascate, cari as cund pagabe sau etleză câștiguri realizate.

Chestiunea fixărei unui bilanț tip, controlabil în cele mai mici amănunte ale sale, nu e agitată numai la noi, ci în toate țările civilizate. In studiul său introductiv, d. dr. I. Teodorescu privește larg chestiunea și vine cu serioase citate, cari dovedesc că legiferarea bilanțului ar îngreuna și mai mult situația controlului întrucat atunci s'ar alerga la alte subtergugii, mai greu de înlăturat, mai greu de descifrat.

Singura soluție ar părea, spune d. Teodorescu, chemarea de garanție a consiliului de administrație cu averea lui personală, care va fi obligat s'o declare chiar dela constituirea societății.

La sfârșitul anului 1919 funcționau în România Mare 929 societății pe acțiuni, cu un capital total de 1.982.084.376,84 lei. In Vechiul regat era 486 societăți cu un capital de 1.663.296.653,36 lei; în Transilvania 284 societăți cu un capital de 241 miloane 610.386,46 lei; în Banat 161 societăți, cu un capital de 68 milioane 021.657,87 lei; în Bucovina 5 societăți cu un capital de 7.346.200 lei; în Basarabia 3 societăți cu un capital de 1.809.479 lei și 15 bani.

După obiectul lor societățile pe acțiuni se împart astfel: Bănci 480 societăți industriale 321, comerciale 100, imobiliare5, de asigurare 8, diverse 9.

Cele 486 bănci aveau un capital de 711.264.038,18 lei iar totalul activului lor se ridică la 7.303.336.083,54 lei.

Capitalul societăților industriale, 321 la număr, se cifra la 1.007.108 lei din care vechiul regat, la 194 societăți, un capital de 915.621.695. Din aceste societăți cele mai numeroase sunt cele cari se ocupă cu industria alimentară (47 societăți cu 71.845.350 lei capital). Urmează apoi industria forestieră, hârtia petrolul, construcțiile, morăritul, etc. Industria metalurgică numără 14 întreprinderi cu un capital de 19.150.000 lei.

Repartizate pe județe, băncile cele mai multe sunt în Ilfov 45, urmează apoi Doljul cu 15, Putna cu 12, iar restul variază dela 1 până la 9, — aceasta în vechiul regat. In Transilvania și Banat situația e mai îmbucurătoare.

Din punct de vedere industrial, afară de Ilfov și Prahova cari numără mai multe societăți, celelalte județe se prezintă foarte slab. In Ilfov avem 130 societăți, în Prahova 14. Județele mai industriale din Transilvania sunt Aradul (10), Cojocna (16) și Mureș-Turda (13). Din Banat numai Timișoara numără 37 societăți.

Celelalte societăți prin natura lor și prin număr reprezintă prea puțin capital și operații.

Lucrarea prezintată de direcția statisticei în general vorbind, prezintă suficientă importanță pentru bibliografia economică română, cunoscut fiind că ne-au lipsit până acum date certe statistice asupra mișcări capitalului român Oricât ar fi de încomplectă lucrarea, lipsind multe societăți din ea, cari s'au sustras poate involuntar dela înregistrarea statisticianului, poate fi un bun îndrepatr în lipsa cifrelor complecte.

Citiți pag. 8-a

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilată. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

DOMNIȘOARĂ inteligentă caută vipt și quartir la o familie bună. Adresa la ziar.

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Lipsa sângelui

(Anemia) Paliditatea (Clorosa) Slăbiciunea generală, se vindecă sigur și în cel mai scurt timp cu

HEMOFER ITEANU

Timp de 25 ani acest preparat a vindecat mii și mii de bolnavi după cum se dovedește prin scrisori de mulțumiri primite și publicate într'o broșura care se trimete la cercre de către.

Laboratorul AL. ITEANU

București, str. Vasile Lascar 3.

Reprezentant general:

S. Lindenberg

București, str. Stelea 23.

1367 De vânzare Farmacii și Droguerii.

Article frumoase de droguerie

au sosit la parfumeria

D'or

Piața Unirii No 5. 1385

VIȚE ALTOITE

Port altoi și vie americane cu rădăcini, furnisează garantând pentru veritabilitatea soiurilor.

1320

F. CASPARI, MEDIAS.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Brișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV, DEJ

fabrică trass, trass var și ciment de trass,

TRASS

înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.

Prospecte și certificate oficioase gratuite.

Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.

TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!

Reprezentanți în toate centrele industriale.

Scrisori și telegrame: **TRASSIA—DEJ.**

Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș: Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparu No. 3. 1401

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

CONSTANTA—NEW-YORK

Vaporul Transatlantic de lux

Megali-Hellas

soseste la 10 Martie și pleacă la 11 Martie din portul Constanța direct New-York.

După vaporul MEGALI-HELLAS urmează a pleca următoarele vapoare „THEMISTOCLES", CONSTANTINOPLE" și „KING ALEXANDER"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCURESTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 28.
1528 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Candidat de advocat

cu praxă ardeleană, află imediată aplicare în cancelaria subsemnatului. □ Condiții foarte favorabile.

Dr. JUSTIN CL. IUGA advocat,
Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 3, etaj I. Telefon 106

Reclama este sufletul comerțului

Automobile turism model 1922
Autocamioane, Tractoare

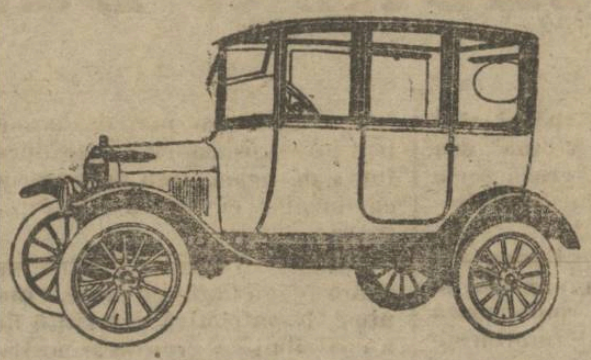

din fabrica **FORD**

Au sosit și s'au pus în vânzare cu cele mai reduse prețuri la:

CLUJ PERRY CLUJ

Piața Stefan cel Mare No. 7. 1521

Doamnele și Domnișoarele care țin să aibă un obraz alb și curat să întrebuințeze în toate zilele numai.

CREMA, PUDRA și SĂPUNUL

— FLORA —

Aceste produse renumite sunt cu totul nevătămătoare de oare-ce nu conțin plumb, mercur, bismut sau vre-o altă substanță vătămătoare.

LAPTELE de Crin FLORA

dă o albeață uimitoare obrazului, brațelor și decolteului fără a fi vătămător.

PASTA de DINȚI BUCOL

întreține higiena gurei albește dinții și îi fereste de boală.

Representant și Depozit General

S. LINDENBERG București, Str. Stelea 23

1366

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografica „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNĂTORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie. **Fabricațiune de plicuri** comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara în fine tot ce se înrudește cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Sfetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68. Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob, Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7. TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

Cronica economică și financiară

Jubileul Băncei Albina din Sibiu 1872—1922

Ocupându-se de apropriatul jubileu al Băncii „Albină" din Sibiu, d-l Victor Slăvescu scrie următoarele în ziarul „Viitorul":

La 14 Martie a. c. Banca Albina din Sibiu, cea mai veche și prima instituție românească de credit din Ardeal, împlinește 50 de ani de existență. Frumos și vrednic jubileu. Reținând în minte această jumătate de secol, străbătută zilnic, în muncă și activitate rodnică, se poate înțelege mai bine rostul acestui lupta de apărare economică a institut de credit și economii. în Românilor de peste munți sub stăpânirea maghiară.

Înființată într'o epocă grea a vieței economice românești din Ardeal, Banca Albina are prilejul să își serbeze semi-centenarul său de existență, în împrejurări, pe care niciodată poate nu le-au putut bănui glorioșii ei fondatori. Creată în 1872, după multe și grele sforțări, de modestul învățător Visarion Roman, cu concursul unor adevărați patrioți, sub îndemnul unor „trebuinți strigătoare ale poporului", Banca Albina își serbează astăzi jubileul său de 50 de ani de existență, în împrejurări politice și economice cu totul schimbate, când toți frații sunt cuprinși în hotarele unui stat unitar național și când condițiile de viață ale gospodăriei economice românești îngăduesc o adevărată desvoltare și afirmare. In cei 46 de ani de viață, sub fosta stăpânire maghiară, ea nu a putut face altceva de cât să ajute, în marginile unor puteri modeste, apărarea neamului nostru împotriva unor conducători, care nu se mulțumeau a ne lovi numai în limba și ființa noastră națională, dar care urmăreau în acelaș timp să ne reducă și la o situație economică, față de care orice putere de rezistență era să fie mai mult de cât redusă. De aceia, Banca Albina a reprezentat, în toată această lungă vreme, și cetatea rezistenții economice românești, rezemată pe aceea credință că numai un popor bine gospodărit poate duce lupta de neam, față de poporul conducător, cu tendințe cotropitoare.

Fundatorii Băncei Albina, de acum o jumătate de secol, „împinși de patriotică datorință de a contribui cu grăuntele nostru de nisip la clădirea marelui edificiu al prosperității poporului și patriei", cum se exprima în apelul semnat de Iacob Bologa și David Baron Urs, au creat mai mult de cât o instituție de credit; ei au creiat un adevărat așezământ economic național, care avea să însemne „începutul începutului", pentru ducerea unei lupte de apărarea a unui întreg neam: obidit. Modestul fiorin al ardeleanului subjugat și împilat, adunat în 1872, din cele patru unghiuri ale pământului robit, a devenit astăzi capitalul puternic, întreprinzător și curat au unui întreg popor, devenit astăzi liber și dornic de o viață mai bună și mai dreaptă. Jubileul de astăzi, sărbătorit pe un pământ liberat după atâtea jertfe grele, înseamnă și jubileul ideii de neatârnare și apărare economică românească, chemată de aci înainte la o muncă tot atât de grea dar de sigur tot atât de îndreptățită și de dreaptă.

■

In acțiuni de câte 100 fiorini, s'a adunat în anul 1872 capitalul Băncei Albina hotărât la 300.000 florini, prin încrederea și jertfa a 1098 de buni români. Cei mai cu stare au subscris și câte 100 acțiuni ,cum au fost Antonie și Alexandru Mocioniț, dar masa cea mai mare de capit fost acoperită de cei mai modești care nu aveau mai mult de 10 fiorini, cât se cerea pentru o acțiune, ca prim vărsământ. Cu suma de 98.844 fiorini își începe Banca Albina activitatea ei rodnică ,în ziua de 14 Martie 1872, prin acea memorabilă adunare constituantă, care avea să reprezinte „începutul începutului", în ce privește organizarea de credit a românilor din Ardeal. Visarion Roman ia conducerea băncii și începe primele ei operații. Rând pe rând, aceste operații se desvoltă și se întregesc, în măsura disponibilităților de capital și a încrederei poporului, de la care Banca Albina își trăgea toate puterile ei și pentru a cărui ridicare economică lucra cu tot avântul.

Dacă primele încercări de organizare, cu așa numitele „reuniuni de credit", după modelul Schultze-Delitsch nu au dat rezultatele dorite, deși erau menite a furniza credit eftin plugarilor români, în schimb desvoltat normal, spre îndemnul conducătorilor, gata a înfrunta ori ce piedici. Depunerile spre fructificare, prin desvoltarea spiritului de cruțare al poporului s'au desvoltat foarte frumos, ajungând însă d'abia după 10 ani activitate la suma de 1.000.000 fiorini, sumă considerabilă, pentru acele împrejurări. De la 121.856 fiorini, cît erau în 1874, ajung la 1.473.799 florini în 1883. Tot așa de satisfăcător se dezvoltă și împrumuturile cambiale (297.670 florini față de 924.862 fl. la aceleași date), apoi împrumuturile ipotecare (21.580 fl. față de 850.696 fl. prin ajutorul cărora se dădea prilej gospodarului ardelean să-și îmbunătățească situația lui economică. In această ordine de idei, avem de adăogat, că la 1880 Banca Albina capătă dreptul emite scrisuri ipotecare, cu dobândă fixă, fiind singura instituție de credit românesc cu acest privilegiu. Acest drept era cu atât mai însemnat cu cât Banca Albina se găsea d'abia în primii ei ani de funcționare prin urmare se găsea la începutul consolidărei ei iar în toată Transilvania numai Boden-creditanstalt, o insituație de credit săsească se se bucura de acelaș privilegiu.

Inceputurile fericite, deși pline de greutăți ale Băncei Albina creiază un adevărat curent în toate cercurile românești, în sensul înființărei de astfel de institute de credit și economii și în alte centre mai însemnate. Astfel, în epoca 1883—1900 asistăm la crearea de numeroase alte bănci, organizate pe aceiași bază, între citâm pe cele mai de seamă: „Furnica" din Făgăraș, „Ardeleana" din Orăștie, „Timișana" din Timișoara, „Victoria" din Ardeal, „Patria" din Blaj, „Economul" din Cluj, etc., etc. La 1888 se găseau 18 institute de acest fel, la 1892 erau 40; la 1895 ajunsese 52 iar la 1899 existau 72, având un capital social de 8.871.265 coroane iar depuneri spre fructificare 32 milioane 212.828 coroane. Toate aceste bănci românești se grupau în jurul Băncei Albina, care reprezenta metropola lor financiară, de la care primeau eventualele ajutoare și tot sfatul cel bun pentru o sănătoasă îndrumare și organizare.

In tot acest interval de vreme, în măsură în care rețeaua de institute de credit și economii românești se desvolta și se întărea. Banca Albina își sporea operațiile și activitatea ei. Sibiul devenind centrul financiar al modestelor puteri băneșii a românilor ardeleni. Pentru a putea corespunde rolului ce-i revenea, Banca Albina își sporește la 1895 capitalul de la 300.000 florini la 1899, prin reforma valutară și monetară 1.200.000 coroane. In 1907 capitalul se sperește la 2.400.000 coroane iar în 1800 la 3.000.000 cor. pentru ca în 1913 să se dubleze la 6.000.000 coroane, cu cât a intrat și în organizația de credit a României Mari. Toate aceste sporuri de capitaluri s'au efectuat și în măsura în care economiile românilor ardeleni au mai sporit și în măsura în care nevoile gospodăriei țărănești ce reau tot mai mult concursul acestui așezământ financiar românesc.

Cum era și firesc să fie, Banca Albina intrând prin alipirea Ardealuli la vechea țară în gospodăria națională a României Mari, începe cu anul 1919 o nouă epocă în desvoltarea el firească și rodnică.

In 1919 își sporește mai întâi capitalul de la 6.000.000 coroane la 12 milioane coroane, pentru a stabili o proporție mai echitabilă între numeroasele ei depuneri spre fructificare și mijloacele proprii de lucru; în 1920 procedează din nou la o sporire a capitalului la 20 milioane coroane, iar în 1921, prin unificarea monetară, capitalul reducându-se din nou la 10 milioane lei, îl sporește acum din nou la 25 milioane lei, menținându-se astfel, și prin însemnătatea capitalului, la rolul ce-i revine și mai departe, în noua situație a economici noastre naționale.

Activitatea Băncei Albina în economia națională întregită s'a desfășurat normal, înregistrând continue sporiri ca volum de afaceri și ca suprafață de acțiune. Numărul sucursalelor s'au sporit, atât în Ardeal cât și prin tr'una de pe plata centrală a Bucureștiului, prin care ține legătura cu marea noastră finanță.

In împrejurări schimbate, Banca Albina a înțeles să-și lărgească în mod corespunzător și natura operațiilor sale, în care scop a participat, în diferite consortii financiare, la numeroase creațiuni comerciale, industriale și financiare.

Ne-am obișnuit a vedea în acest așezământ financiar un simbol al puterilor financiare românești din Ardeal. Și cum acestei bănci se datorește ideia și meritul organizărei acelei „Solidarități" din trecut, în care se grupaseră toate instituțiile românești de credit de peste munți am dori ca tot această instituție să folosească marele ei prestigiu și în delungata ei experiență pentru a face să se înțeleagă și acolo unde nu s'a înțeles până acum cătotdeauna, ori când și sub orice împrejurări, rămâne un mare adevăr că: Unirea face puterea.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

◆ ◆

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj. ■

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 466 Opt pagini 1 LEU Pagini Opt Marți 13 Martie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, ST... MAN...
SUB CONDUCEREA U...
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOME...
Telefon:
REDACȚIA No. 211

PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Planuri de agitație

Sdrobite în alegeri, partidele din opoziție își pregătesc de pe acum terenul pentru inaugurarea unei politici negative. Nici nu s'a încheiat bine campania electorală, și ele au și început să croiască planuri de agitație menite să împiedece activitatea guvernului. Așa, de pildă, în Ardeal, ni se vorbește fără nici o sfială despre o acțiune extraparlamentară în care Alba-Iulia ar fi să însemne suprema lovitură. D. Maniu însuși, dintr'o cameră de spital, anunță telegrafic M. S. Regelui că d-sa nu recunoaște legalitatea și autoritatea morală a Corpurilor legiuitoare. Dincolo, în vechiul Regat, se fac toate pregătirile pentru a se organiza o nouă coaliție a scandalului în fruntea căreia vor sta, de sigur, țărăniștii.

Și toate acestea pentru că țara s'a rostit așa de răspicat împotriva unor partide și grupări politice care de trei ani de zile împiedecă opera de consolidare a statului român.

Căci cum ar recunoaște d-nii Mihalache și Lupu că anarhica lor campanie de ură și răsvrătire a scârbit pe toți românii cinstiți, pe toate elementele de ordine din această țară? Cum ar recunoaște d. Averescu că cortegiul samsarilor, abuzivilor și jefuitorilor țării nu putea trece nepedepsit prin fața urnelor? Cum ar înțelege d. Vaida că regionalismul îngust și egoist, unit cu amintirea corupției Consiliului Dirigent ș'cu o deșănțată campanie antinațională, nu putea ieși învingător dintr'o luptă în care e vorba de însăși destinele țării?

Și de aceia, pentru a-și explica înfrângerea și pentru a micșora triumful partidului liberal, care e triumful ordinei și al patriotismului, aceste partide născocesc ilegalități și ingerințe și-și fac toate pregătirile în vederea unei politici de agitație și scandal.

Opinia publică însă nu se va lăsa nici înșelată, nici intimidată, și ea va ști să aprecieze așa cum se cuvine acțiunea unor oameni cari încă nu vor a înțelege că țara are nevoie de liniște.

Cât despre intențiile atribuite partidului național din Ardeal, refuzăm a le crede. Cu toate greșelile săvârșite de unii dintre conducătorii acestui partid, nu-i credem totuși capabili de o acțiune atât de antinațională. Experiențele făcute până acum au dovedit îndeajuns că locul partidului național nu poate fi decât alături de partidele care reprezintă armonia socială și solidaritatea națională.

Iar dacă, totuși, și de astădată, partidul național, nesocotindu-și trecutul, se va așeza alături de partidele de scandal, el se va izbi nu numai de imensa autoritate a unui guvern hotărât să înfrângă toate agitațiile antinaționale, dar și de voința unanimă a țării pe care rezultatele alegerilor ne-au dovedit-o atât de înverșunată împotriva politicei de discordie.

Intre guvernul pregătit pentru muncă și țara hotărâtă să-l sprijine nu mai poate fi loc de azi înainte pentru agitații și frământări sterile iar cine va încerca totuși să împiedece munca de organizare a statului român se va lovi și de energia și autoritatea de sus și se va lovi și de marele curent de opinie publică în fața căruia nu mai găsesc ascultare decât acele partide politice al căror program cuprinde satisfacerea celor două mari necesități: armonia socială și solidaritatea națională.

Știri externe

DESCHIDEREA CONFERINȚEI DELA BELGRAD

Agenția „Avala" anunță că eri s'a deschis sub președinția ministrului de externe, conferința dela Belgrad a statelor din Mica antanta. Ministrul jugoslav și-a exprimat bucuria că vede întruniți în capitala țării sale pe delegații Micei antante. A schițat apoi lucrările acestei conferințe, exprimându-și încrederea, că vor fi duse la bun sfârșit. Indemnând la solidaritate, a arătat, că mica antantă are de apărat interese comune la conferința genoveză și mai cu seamă interese economice, pe care trebue să le stabilească în această

Au vorbit apoi delegații Cehoslovaciei, României și Poloniei, mulțumind pentru primirea ce li s'a făcut și aducând salutul țării lor.

Artile ia greacă așteaptă gata eventuala ofensivă kemalistă pe frontul din Asia mică.

După știri din Tirana, guvernul albanez a oferit tronul Albaniei prințului Bonaparte.

Ministerul finanțelor desmintea știrea dată ieri de ziare privitor la intenția statului de a contracta un împrumut intern.

Sufragiul universal

In toate timpurile și în toate țările îndrumarea vieței sociale a popoarelor spre o democrație potrivită cu vemile în care ele trăiesc, a fost anevoioasă și nu de multe ori, pentru ca ea să isbutească n'a fost destul numai evoluția firească, ci au trebuit ca noulle principii sociale care călăuzesc viața publică să fie dobândite cu sacrificiul unor violente mișcări revoluționare.

N'ar putea nimenea tăgădui că în țara noastră dinainte de război, la baza sistemului politic de conducere, nu existau principii democratice, datorită cărora poporul român reușise să-și câștige un loc de frunte printre tinerile state cu idei înaintate. Totuși unii dintre conducătorii români au găsit că sistemul colegiului restrâns nu mai era potrivit cu noile tendințe sociale.

De aceea, în primul rând partidul liberal înscrisese în programul lui lărgirea colegiilor electorale. Dar, această tendință democratică a întâmpinat atunci o vie rezistență din partea celorlalte partide sub cuvântul că straturile noastre sociale, din punctul de vedere al maturității politice, n'ar fi îndestul de pregătite. Era un considerent șubred și nepotrivit cu dreptatea socială care se cuvenea mai ales păturei noastre sătești.

Dacă împrejurările de atuncea n'au permis realizarea acestui mare act de dreptate socială, războiul pentru reîntregirea neamului nostru, printre alte îndreptări aduse organismului vieței publice, a reușit în sfârșit să cheme poporul român la o mai dreaptă și efectivă participare la conducerea țării.

Și, tot partidul liberal a fost acela care a înscris la Iași, sufragiul universal în Constituția țării. Inceputurile ce-i dreptul au fost grele, pentru că masele electorale în sinceritatea lor, se încrezuseră în noile partide politice apărute odată cu terminarea războiului.

Prima campanie electorală, a fost pentru noulle partide prilejul celui mai deșănțat demagogism datorită căruia, ele au reușit să se bucure de încrederea alegătorilor și să fie chemate la conducerea țării. Dar, guvernarea noulor oameni, a fost o crudă decepție politică pentru alegătorii sufragiului universal. Incă alte două alegeri și poporul român s'a convins pe deplin că noile înghebări politice nu-și au nici-o chemare în viața politică a României întregite.

Alegerile din prezent au justificat perfect credința acelora care au crezut că maturitatea politică a maselor eletorale e destul de coaptă, pentru ca să poată primi sufragiul universal. Ele constituie avertismentul dat de către opinia publică noulor partide, că dacă vor să existe în viața politică, trebuie să-și schimbe pe deantregul concepția politică care stă la baza programului lor.

De ce-au căzut socialiștii

Pe când la alegerile din Mai 1920 socialiștii au câștigat aproape 20 de scaune, acum nu intră în parlament decât unul și acela național.

Câtă schimbare în doui ani.

In timpul guvernului Vaida, socialiștii, încurajați de prietenia d-rului Lupu care ceruse cu câteva luni înainte înscrierea în partidul lor, frământau întreaga muncitorime a orașelor, pregătind-o pentru ziua cea mare, când drapelul roșu avea să fâlfâe triumfător asupra Capitalei.

In așteptarea revoluției și dictaturei proletariatului cari trebuiau realizate atunci când va crede de cuviință Moscova, fruntașii socialiști organizau manifestații cu mase mari de oameni pentru a intimida autoritățile și a pregăti oarecum publicul cu viitoarea stare de lucruri. Lucrătorii începuseră să fie organizați în gărzi roșii. Indrăzneala obraznică a socialiștilor întrecea orice limită. Inginerii nu mai puteau inspecta șantierele și atelierele fiindcă erau dați afară de către delegații muncitorilor. (Fiecare atelier alesese un soviet care-l reprezenta față de patron).

In fabicele statului era mai rău decât în cele particulare din cauza complicității d-rului Lupu cu fruntașii socialiștilor. Când se duceau capii autorităților la acest faimos ministrul de interne pentru a-i cere să ia măsuri pentru liniștirea spiritelor continuu tulburate de muncitori, în cabinetul lui găseau pe N. D. Cocea și Ilie Moscovici. In tovărășia acestora a pregătit d-rul Lupu legea prin care dădea deplină libertate sindicatelor roșii dar pe care n'a avut timpul s'o treacă prin parlament din cauza concedierii guvernului Vaida.

După venirea la cârmă a guvernului Averescu agitația a continuat cu o și mai mare furie ca o protestare pentru plecarea iubitului tovarăș Lupu.

Agitațiile au dus la isbucnirea grevei generale la C. F. R. din întreaga țară, greva provocată și finanțată din banii Moscovei și Budapestei. Datorită măsurilor energice luate și repeziciunii aplicării lor, greva a fost înăbușită. De abia se liniștise țara și iată că se produce odiosul atentat dela Senat în care și-au pierdut viața mai mulți înalți demnitari ai Statului.

După cum o dovedit-o și descoperirea făcută astă toamnă atentatul era opera comuniștilor evrei.

Muncitorimea românească era condusă numai de străini: nemți, ruși, bulgari și mai ales evrei. Odată cu instalarea regimului sovietic în Rusia, evreii au început o puternică propagandă printre muncitorii români și au reușit să-i convertească la bolșevism.

La congresul comunist ținut în 1921 la București s'a produs despărțirea socialiștilor în trei: bolșevici, centriști și social-democrați.

In urma actelor compromițătoare și explozibilelor găsite la sediul partidului comunist, mai toți fruntașii au fost arestați și dați în judecată. Procesul lor e în curs de judecare.

Agitația revoluționară, comploturile nenumărate, atentatele de la Senat și împotriva a diferitelor instituții ale Statului, greva de la C. F. R. au sfârșit prin a deschide ochii muncitorimii românești, care, fiind socialistă, înțelegea să se desvolte în cadrele statului românesc pentru a cărui apărare a luptat și pentru consolidarea căruia înțelegeau să contribue cu toate puterile ei.

Dându-și seama că fruntașii lor sunt niște străini cari nu servesc decât interesele dușmanilor noștri de moarte, muncitorii au plecat în massă din partidul socialist și până acum au stat în expectativă. Că ceeace afirmăm e adevărat o dovedește numărul infim pe care l'au întrunit în toată țara ambele liste atât socialistă cât și comunistă. Socialiștii și comuniștii n'au obținut acum decât 10 la sută din cele obținute în 1920. Muncitorimea română se reculege pregătindu-se în tăcere pentru o nouă viață în cadrele vieței naționale. Realitățile au fost mai tari decât utopiile cu care li se impuia capul zilnic. Incă odată realitățile naționale au risipit vălul de neguri internaționale cari ascundeau muncitorimei române drumul spre prăpastie. Și aceasta datorită într'o largă măsură și partidului național-liberal care înțelegând setea de dreptate a maselor populare și-a dat toată silința să le facă mai bine și mai luminate.

Știrile zilei

Viitorul, ocupându-se cu rezultatul alegerilor, constata, că guvernul a obținut cele două treimi, întrucât are 266 mandate.

Ministrul finanțelor și-a isprăvit lucrările de concentrare a bonurilor de tezaur. Suma acestora face două miliarde.

Din cercurile liberale se anunță, că la început va trece prin Parlament legea chiriilor și bugetul și numai după aceea se vor aduce celelalte proecte de legi. Pentru pregătirea proectului nouei constituții se va alege o comisie, care va prezinta proectul după Paști Parlamentului.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Cronica muzicală

— I. Bobescu —

In muzică, sufletul creează toate gloriile și compoziționiștilor și executanților. O muzică adevărată e aceea care-și are ecou în sfletele celor ce ascultă creind imagini noi, — după starea sufletească a fiecăruia — pe lângă cele de cari compozitorul a fost îrământat. Calitățile de superior muzician, sunt acele cari înțelegând sufletul compozitorului, se transpune, se identifică cu el, dându-ne aceleași accente, și câteodată mai intense de cât ale autorului, purtându-ne — cu ușurință — în vârtejurile, legănăturile sau sbuciumurile sufletului inspirat. O altă caracterizare se face și după origina compozitorului și deci și a traducătorului sentimentelor lui. Un latin, cu mai multă ușurință va executa din inspirațiile celora de aceeași origine cu el, decât o muzică wagnerlană filtrată prin calculele tecnicei matematice sau orientală și contrarul, un german cu mai multă greutate va putea reda toată explozia de simțire, de entuziasm și de extraordinară volubilitate de expresiuni a muzicei latine. De aceea, reușita și operelor — vorbim de interpreți și nu compozitori — cari arareori ar putea fi admis că se poate multiplica creind desăvârșiri în toate genurile de origine muzicale reușita și concertelor simfonice sau muzicei de cameră, trebue să aibă conducerea, acela care a trecut prin sufletul lui toată emoția și concepția compozitorului. Mai la vale voi justifica cele ce afirm. Maestrul Jean Bobescu, are calități de bun muzician. Il cunosc dela primele lui avântări, în arena muzicei, mai puțin ingrată azi ca înainte de război. L'am urmărit cu toată atențiunea pentru că era predestinat să fie un conducător și un mânuitor de suflete omenești, cu ajutorul sufletului lui, cu totul de artist. Fără a exagera, se poate spune că în domenjul muzicei la noi în țară, Jean Bobescu, a tras brazde sănătoase, în noua educație muzicală, care s'a făcut și se face întru ridicarea nivelului cultural național. Numai faptul că în Basarabia, îndată după alipirea ei — 1918 — a știut a aduna la un loc toate sfletele muziciane, alcătind operă, concerte simfonice, cu diletanți și absolvenți de conservatoare, atunci când toată lumea mai era sub impresiunile puternice ale revoluției ruse așa de apropiate, îndulcind suferințele morale și dând îndrumări, pe această cale, care recoltează — azi — frumoase succese, e o notă de mândrie pentru noi toți și de mulțumire sufletească pentru maestrul Bobescu. A trecut mai apoi la Craiova, profesor și director la Conservator — dacă nu mă înșel, unde de asemenea a lăsat cele mai frumoase impresiuni și amintiri; prin București unde cu Nona Otescu, Alexandrescu, Massini și Vrăbiescu, au alcătuit comuitetul înființărei operei, care azi trăește și cu succese în Capitala țărei când însăși M. S. Regina chemându-i în audiență le-a transmis toate mulțumirile și felicitările Ei.

Venit în Cluj, ca dirigent al orchestrei și profesor al Conservatorului, Bobescu, continuă a fi același propăvăduitor al frumuseței muzicei, impunându-se, în rândurile cunoscătorilor în ale artei muzicale. Am avut adesea ocazia să-l admir și ca dirijor de operă. Tosca, Aida, Faust, etc. dar și ca maestru concertator, în concertele simfonice, sau ale muzicei de cameră. E același cald entuziast și fin muzician, bun mânuitor de baghetă, dar și de virtuos violonist. Și acum să ne mărturisim o credință, fără a jigni pe nimeni. N'ar fi mai nimerit să conducă maestrul Bobescu opera Bohema decât d. Schüller, care e un reputat technician? E sufletul muzicei latine și credem că ar da mai mult colorit și nervi întregei opere de care are, în tot parcursul ei, nevoe?

DAR

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funcționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

Moștenirea literală a lui Dostoievski

Ziarele bolșevice publică lungi articole despre moștenirea literară a celui mai mare scriitor rus: Dostoievski. Anivesarea celor o sută de ani dela nașterea lui a adus mai multe surprize decât alte aniversări analoage. O parte destul de însemnată din opera lui a fost abia acum scoasă la lumina zilei. In muzeul istoric din Moscova a fost deschis luna trecută dulapul cu manuscrisele marelui romancier. Văduva poetului dăruise anume muzeului acest dulap, cu condiția că va fi desfăcut abia după moartea ei. Afară de aceea muzeul a ajuns și în posesiunea unui geamantan cu manuscrise, care era în mâna unui fiu al poetului — mort nu de mult.

Sau mai descoperit opt volume mari de scrieri inedite ale lui Dostoievski în Georgia, despre existența cărora se știa de mult, dar cărora nu le dăduse nimenea de urmă. Un material mai bogat se găsește apoi în arhiva principală din Petrograd. Dulapul dăruit de văduva poetului a fost deschis cu atenție încordată. Au fost scoase la iveală carnetele romancierului de un deosebit interes biografic.

Dintre manuscrise cel mai important e unul care poartă titlul scris de soția poetului: „Frații Karamazov, partea a doua. Totul".

Se știe că opera aceasta și cea mai însemnată din literatura rusească a apărut incomplectă. Să se fi găsit sfârșitul? Partea unde avea să intre în viață cel mai tânăr dintre frații Karamazov — Aliosa? Un critic literar scria că romanul acesta trebue să rămână incomplect; Dostoievski nu putea să-l scrie până la sfârșit deoarece un om ca Aliosa nu apărnse încă în Rusia. Poate manuscrisele găsite vor da de minciună afirmațiunea aceasta a unui critic, și el unul dintre marii scriitori ai Rusiei, care și-a luat sarcina să editeze scriind prefața acestui roman.

Moștenirea lui Dostoievski va îmbogăți literatura universală cu încă vre-o zece volume, cari stau toate la înaltul nivel al literaturii cu care ne-a obișnuit această unică incarnațiune a spiritului slav.

ECOURI

MIȘCAREA DRAMATICA IN STAINATATE. — PREMIERE VIENEZE

La „Duetsches Volkstheater" vor avea loc în stagiunea aceasta, precum și în cea viitoare premiere le unei serii de lucrări ale autorilor austriaci. Se vor reprezenta între altele:

Opferung de Hans Kaltneeker, Vivat academia de Karl Schoenherr. Esther de Wladimir von Hartlieb. Legende eines Lebens de Stephan Zweig, Der Wald de Walter Eidlitz, Ubique Daemon de Hans Knobloch și o piesă postumă a lui Thaddaeus Rittner, intitulată: Die Feinde der Reichen.

PREMIERE BERLINEZE

Activitatea teatrelor berlineze a fost oarecum întreruptă din cauza diferitelor greve.

Din cauza aceasta nu s'au înregistrat în ultimul timp decât trei premiere fără importanță de seamă.

Harry Kahn a reprezentat una din lucrările sale mai vechi intitulată „Inelul" (Der Ring) la Kleines Schauspielhaus.

De fapt este vorba de două inele: Inelul trustului de metal al soțului, care are mai mare importanță decât inelul perdut al soției sale, care i-a ajuns dela degetul mânii la cel al piciorului.

In afară de amantul soției, apare pe scenă și un poet amorezat. Intreaga istorie se desfășoară în câteva ore.

Ca motor al acțiunii funcționează un duel. In cele din urmă poetul pleacă plângând de pe scenă, perechea s'a regăsit și ambele inele se contopesc într'unul singur.

*

La „Kammerspiele" s'a dat premiera piesei „Herbstvoegel" (Pasări de toamnă) de Walter Eidlitz.

MAETERLINCK DEMISIONEAZA

Se anunță din Bruxelles că marele scriitor Maurice Maeterlinck și-a dat demisia din calitatea de membru al Academiei regale belgiene de limba și literatuar franceză.

Maeterlinck n'a luat parte la nici o ședință a acestei Academii.

O ASOCIAȚIE REGALA

Membrii familiei, care a domnit în Saxa, (Germania), s'a constituit într'o asociație, sub președinția ex-regelui. Asociația are de scop „menținerea statutelor familiei și administrarea bunurilor regale ce i s'au lăsat".

Asociația aceasta s'a înscris la tribunalul civil.

CIUDAȚENII

Muzeul francez de istorie naturală a primit zilele trecute pentru colecțiile sale, un pește foarte ciudat pescuit de curând în Oceanul Atlantic. Corpul său lung de doi metri se compune din părți distincte: una anterioară, foarte mare, care cuprinde capul și toracele și alta posterioară în formă de coadă lungă. Nu s'a mai cunoscut din acest gen de pești decât un singur exemplar care a fost pescuit în apele Japoniei.

AMERICANELE ȘI VOTUL

Congresul american adaptase în 1919 un amendament prin care femeile americane erau puse pe acelaș picior cu bărbații în ceeace privește dreptul de vot. Rămâsese să se știe dacă acest amendament nu era cumva în contra Constituției. Curtea supremă a declarat zilele trecute că amendamentul e perfect constituțional, așa că de azi înainte femeile americane au devenit și ele electorale

URMAȘUL LUI SAINT-SAINS

In locul lăsat liber prin moartea celebrului Saint-Saens, Academia de Belle-Arte a ales pe Georges Huo. Operile acestuia sunt cunoscute și s'au jucat pe scenele Operei și Operei Comice.

ȘINE UZATE
orice cantitate, cumpără o mare intreprindere forestieră. Numai oferte din prima mână a se adresa sub „12-15 kg." la „Reclama" Cluj, Piața Unirei 4. 1566

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Napoleon academician

Evenimentrele din viața științifică și literară a Franței sunt multe, dar de sigur, că unul dintre cele mai însemnate și în acelaș timp dintre cele mai rare, e și acel când se produce vro o vacanță la Academia franceză. Explicația acestui fenomen e foarte simplă pentru acei care'l cunosc și care nerăbdători se agită pentru ca să cucerească un scaun la Institutul Franței sau la Academia franceză.

Si, nu trebuie să ne mirăm de acest lucru, pentru ca o asemenea împrejurare turbură pe cei mai liniștiți și mai seriși dintre savanți.

Insuși, Napoleon, care se numără printre geniile lumei, a fost viu preocupat de această

Era în toamna anului 1797, când unul dintre scaunele Academiei franceze se declarase vacant: era locul lui Carnot. Se presentaseră unspre zece candidați.

Primul care pretindea cu mai multă ardoare această onoare era marquisul Montalembert în vârstă de 84 ani, apoi veneau Ludovic Berthand, Dillon, Bregnet, Jan ler, Callet, Grobe.t. Molard, Lenoir și Serviéres. Acest din urmă nu era ilustru, dar el se făcuse foarte cunoscut printr'o lucrare care se ocupa despre hrănirea animalelor cu frunze de pe copaci; deasemeuea el se făcuse celebru printr'o importantă lucrare asupra felului cum cine-va trebuie să întredu-l orizontal, iar nu vertical, după cum este obicelul.

Ceilalți candidați erau mecaniciani, ingineri sau matematiciani de mare valoare, astfel că Marele Institut era pus, în ceea ce privește alegerea, într'o mare încurcătură, când de-odată apăru al doisprezece-lea solicitator, care în acel moment se afla încă în Italia: era Bonaparte, tânărul învingător, de a cărui isczință toată Franța se arăta cuprinsă de-o adevărată nebunie. Firește că ceilalți unsprezece au rămas în umbră prin intrarea în scenă a acestui concurent neprevăzut.

Nu se putea spune că marele împărat a intrat în Academie prin calitățile sale eminente și prin titlurile strălucite pe care le poseda. Știința lui era marginită și precisă. Cunoștea perfect de bine lucrarea matematicianului Begout în rebuințată în cursul superior al școlilor militare, apoi studiase în savanților Arcole, Lodi, Castiglione, Rivoli și mai ales Léoben.

Dar, nu în virtutea acestor studii Napoleon voia să intre în Academie, ci dintr'o ambiție nemăsurată de a i se deschide larg porțile Institutului. Când într'o zi cineva îl întreabă, — de ce în loc ca să asigure pacea lumei, caută să parvie la o asemenea situație, Bonaparte, a răspuns: „Mă voiu retrage într'o liniște profundă și voi lucra pentru ca într'o zi, să merit de a fi primit de Institut." Și e adevărat că știința și în deosebi astronomia l'au atras mult pe Bonaparte. Din această cauză candidatura lui se prezentă în condițiuni destul de bune.

Alegerea era fixată pentru 15 Decembrie 1797. Napoleon care se afla în Italia trimise în acest scop în Franța pe prietenul său Monge și apoi în ziua de 5 Decembrie, chiar însuși el sosi

Sosirea lui Bonaparte la Paris a fost o adevărată sărbătoare. El fu primit de Director, de cele două consilii, de miniștri, de către toți demnitarii statului și irește de către toate femeile din lumea mare pariziană, care l'au primit ca pe un idol.

După verificarea scrutinului academician s'a constatat următorul rezultat:

Generalul Bonaparte 305 voturi, cetățeanul Dillon 166 voturi și cetățeanul Montalembert 123 voturi.

Napoleon fu proclamat ales.

De sigur, că despuierea acestui scrutiu celebru este considerat de națiunea franceză ca o glorie a Franței din secolul al 18-lea. Acest calcul a trecut pe sule ochii celor mai celebri somități matematiciane din cel timp.

Ardealul sub trecutele guverne

Fraudele dela inspectoratul sanitar din Ardeal

— Parchetul a fost sesizat — Suspendarea d-rului Moldovan —

Jaful în bamul public întronat de fostele regimuri devine, grație descoperirilor noui din fiecare zi, atât de evident și de general încât chiar acolo unde nimeni n'ar fi bănuit că statul a fost frustat, ies azi la iveală afaceri de milioane.

Iată într'adevăr ce scrie „Izbânda":

Pe zina de azi trebue să semnalăm jaful săvârșit la Inspectoratul general sanitar al Ardealului unde s'au comis cele mai grave abuzuri în mânuirea fondurilor destinate Ardealului.

La acest inspectorat sanitar statul și bolnavii au fost deopotrivă frustrați cu milioane în profitul câtorva personagii din fruntea acestui inspectorat.

Se spune chiar că inspectorul Moldovan are în depozit la unele bănci din Germania, o sumă de câteva milioane în ultimii ani.

*

Să trecem însă la abuzurile comise:

Lăsând la o parte inutilitatea enormului număr de funcționari (peste 206 atunci când numai 84 ar fi necesari) simpli sinecuriști care primesc salarii budgetare fiind toți trecuți în ranguri superioare, vechimei și capacității lor, plus diurne, plus gratificații frecuente, e locul să relevăm că contrariu legei contabilității publice care impune urmărirea prezentării actelor justificative cel mult până la închiderea exercițiului asupra căruia s'au emis mandate de avans, la acest inspectorat s'au dat pe exercițiul 1920—1921 avansuri de 2.013.094 lei 05 bani cari nici n'au fost justificate, nici urmărite. Ce-cace însă atinge culmea e faptul că din această sumă, 70.006.000 lei e mandatată pe ziua de 31 Martie 1921 pentru viitoare comenzi și procurări de rufărie care însă nu s'au făcut.

In exercițiul curent s'a procedat la fel. Avansurile se ridică la 9 milioane 304.113 lei iar numele aceloraș persoane sau servicii cari au primit bani se văd de 4—6 și chiar 8 ori fără ca primul avans să fi fost justificat.

Printre aceste avansuri, figurează unul de 700.000 lei pentru automobile și un al doilea de aceeași valoare și pentru acelaș scop. Neregulile luau astel de proporții, încât maiorului Victor Liedler care nu are nimic comun cu inspectoratul i se dă iarăși o serie de avansuri, de 50.000 lei, tot pentru „automobile"!!

Dar nu numai atât.

Conducătorii inspectoratului din Ardeal s'au atins și de sumele alocate pentru spitale și bolnavi.

Din fondul destinat hranei bolnavilor, s'a mandatat 300.000 lei pentru procurare de automobile; 150.000 lei pentru înființarea unui atelier de reparații de automobile, etc.!

Dela aceleași fonduri s'au cheltuit sume însemnate pentru cai și trăsuri pentru călătorii de plăcere și pentru gratificații favoriților.

In săvârșirea acestor fraude se zice că ar fi implicat și subdirectorul Vasiliad dela direcțiunea generală a serviciului sanitar.

In fine, ca ultimă probă de cum a înțeles acest inspectorat să mânuiască fondurile de stat, trebue menționat că dintr'un credit de 3 milioane 890.429 lei 71 bani acordat pentru o comandă de albituri care nu s'a făcut, s'a plătit un automobil Puch pe o factură Furts din Graz (175.000 lei) iar fabricei de mobile Târnoveanu 65.000 lei. Or, acest Târnoveanu a fost contabil al inspectoratului, iar după lichidarea fabricei a revenit din nou în postul ocupat.

*

In urma descoperirei gravelor nereguli comise la acest inspectorat suntem informați că a fost sesizat și parchetul care a cerut suspendarea inspectorului Moldovan.

Dar aceasta nu e destul. Guvernul care a promis sancțiuni are datoria să procedeze cu toată asprimea pentru că la Inspectoratul sanitar al Ardealului atât statul cât și bolnavii au fost frustrați cu milioane.

In numărul viitor vom reveni cu noui amănunte asupra acestor fraude.

Unde-i teroarea ?

Acum când alegerile s'au terminat în Ardeal, să lăsăm să cadă o ultimă lacrimă pe mormântul „teroarei".

E lucru de mirare cu ce-și umplu paginile gazetele opoziției când nu-s alegeri! Tot timpul campaniei electorale, cel puțin două din cele patru pagini ale ziarelor „populare" au fost pline de sângele „teroarei". Ce nu s'a inventat? Răpiri senzaționale, candidați asasinați, capete sparte, desvirginări de democrați, spânzurători, untdelemn clocotit, etc. etc. Nici cel mai senzațional și mai desfrânat roman nu conține atâtea capitole înfiorătoare.

Iată însă că alegerile s'au făcut în toate părțile și s'au făcut și aici în Ardeal. Ca prin farmec, teroarea a încetat! Candidații răpiți și duși în pădure au reapărut ca să capete câte-a sute de voturi față de mii obținute de candidații guvernului.

Cum se explica liniștea în care s'au petrecut alegerile? Tocmai prin neexistența acelei terori! Dacă ar fi fost teroare adevărată, nu inventată, ar fi curs și acum sânge de opoziționist și creeri — dacă se putea — de „democrați" în abundență. Dar n'a fost nimic! Cetățenii au putut vota în cea mai deplină liniște, nestingheriți și nesiliți de nimeni.

Alegătorii s'au putut convinge ei înșiși de felul demn în care au înțeles liberalii să dea lupta. De fapt, elanul cu care țara a îmbrățișat partidul liberal de la început, respingea de la sine orice intenție, de teroare din partea guvernului.

Alegerile terminate, presa opoziționistă poate încă să mai țipe. Nimic nu va impiedeca guvernul de aș pune în aplicare programul vast de refacere și consolidare a țării, ale cărei urmări salutare nu vor întârzia a se arăta curând. Scăpate de până eri, țara începe de-abia acum, să se îndrume pe căile largi și binefăcătoare ale unei vieți de muncă și liniște, la care are tot dreptul după atâtea zile grele și pline de nesiguranță.

Legalitatea Parlamentului

Se spunea până acum, de către adversarii partidului liberal, că actualul guvern din punctul de vedere constituțional nu e legal constituit și că el în nici un caz nu va putea cârmui țara, întru cât nu se va sprijini pe voința poporului.

La primul argument, au renunțat mai din vreme, de oarece, continuând să susțină ilegalitatea constitui ei guvernului, ar fi însemnat că nu sunt în măsură să cunoască uzanța noastră constituțională, căci, se știe că potrivit prerogativelor ce'i acordă Constituția, Suveranul înainte de a chema la Palat pe dl Ion C. Brătianu spre a-l însărcina cu formarea cabinetului, a consultat pe prim ministrul demisionat și pe foștii Pre edinți ai Corpurilor Legiuitoare dizolvate, care au recomandat un guvern liberal.

Dar, trecând peste aceste considerente constituționale, indicațiunile cele mai puternice în această privință nu puteau sa fie altele decât trecutele alegeri parțiale, al cărar rezultat se știe că s'a pronunțat în favoarea partidului liberal, deci încă un criteriu de orientare, care în mod absolut, impunea chemarea guvenului liberal la conducerea țării.

Acum, când rezultatul alegerilor a sancționat pe deantregul necesitatea venirii la cârmă a guvernului liberal și, când corpul electoral de la un capăt la altul al țării sprijină cu tărie guvernul, aceeași adversari astăzi afirmă că viitorul Parlament ar fi ilegal și nu va putea să i se atribuie caracterul de Constituantă, pentru motivul că alegerile n'au fost destul de libere.

Noi am spus însă din timp, că desesperata campanie de presă la baza cărela nu se afla de cât politica de ură și insinuațiuni, întreprinsă de opoziție în perioada premergăto re alegerilor, nu era decât pregătirea unei scuze pentru înfrângerea ce o va suferi și o nouă platformă de luptă în acțiunea pe care aceste partide o vor porni împotriva legiferării guvernului actual.

Prezicerile noastre se confirmă pe deplin, întrucât ziarele opoziționiste au și început să strige că viitoarele Corpuri Legiuitoare nu vor avea autoritatea morală necesară, fiindcă nu sunt emanațiunea voinței poporului manifestată liberă și nesilită de nimenea. Dar, e încă recent în mintea tuturora, că prima grijă a guvernului a fost ca să înlăture cu desăvârșire ingerințele și frauda în alegeri. In acest scop o deciziune a Consiliului de miniștri, de la început a stabilit normele legale, după care autoritățile se vor conduce atât cu prilejul campaniei electorale, cât și în timpul alegerilor, interzicând orice ingerințe și procedeuri arbitrare.

Dacă într'adevăr cu prilejul alegerilor s'au săvârșit ingerințe și ilegalități, acestea nu pot fi atribuite decât partidelor de opoziție, și, de sigur că atunci când se va discuta în Parlament volidarea mandatelor aleși, țara va putea să constate ordinea și legalitatea guvernului, cărula i-a trebuit multă îngăduință ca să înfrunte toate actele nesocotite și dăunătoare interesului obștesc, pentru ca ordinea publică și liniștea cetățenilor să fie păstrate.

REFLEXII TRISTE

Mama tuturor durerilor ca și a cunoștinței umane este curiositatea. Ea a făcut pe primul om, ce trăia în fericirea totalei ignoranțe ca să-și oprească o clipă atenția la considerarea tumultoarelor mistere ce-l învăluiau și să cugete. Din acel moment pe fruntea lui se înmulțiră și se adâncirâ cutele îngrijorărilor metafizice și-a îndoieli. De atunci patrimoniul suferinței crescu până a preface tărâmul acesta a ființelor vii, în o vale a plângerei. Din analiza rezultatului alegerilor din Cluj, câtă mizerie nu izbucnește care reușește să ne umilească și să ne îndurereze! Făcând o paralelă între invingătorul celor câte-va sute de voturi față de miile abținuților, și învinsul care-și datorează înfrângerea, nu lipsei de popularitate, ci unui echivoc social, din care tragem triste reflexiuni, câtă deosebire găsim!

Cine e domnul Socol? Un ilustru necunoscut pentru cultura neamului în trecut, prezent și viitor Un arivist al cărui simț național merge până la satisfacerea ambițiunilor personale. Un individ, care până a nu se fi dislocat naționalitățile imperiului habsburgic fusese un credincios și spus tălmaci al legilor și obiceiurilor ungurești. Niciodată poate că n'a simțit o clipă măcar, licărind în fundul pieptului un gând bun pentru nenorocita semințe romanească, înăbușită și pui să în coada neamurilor fostei crăiungurești. Un om care și-a trăit un trecut, și a format o educație și-o familie de unde nu transpare nimic românesc. Unul din acei membri ai partidului național care și-a pus regionalismul pe o temelie de datine și sințăminte ungurești, și-l îmbracă în obraznica haină a celei mai complete dușmăniri a tot ce e curat și neaoș românesc. Din nenorocita doctrină autonomistă a D-lui Maniu și a făcut terenul cel mai propice a unei sălbatece urgisiri a românismului din granițele fostei Ungarii.

Iată pe cine l'au ales indivizii ce în ot în două ape, cu origini suspecte alături de bieții plugari români, uluiți de-atâta demonstrație de răsbunare împotriva împilătorilor de la București. (!) Și a reușit acest înstrăinat care când vorbește românește își scuipă în sân de groază, să reprezinte Clujul, ce are încă atâta străin în el, să între în Parlamentul românesc! Iar învinsul? O curată, adâncă conștiință de apostol și român. Mai e nevoe să descriem opera culturală a profundului cugetător care e d. Marin Ștefănescu?

Mai trebuește să insultăm patriotismul d-sale, care l'a imobilizat luni întregi de suferințele unui pat de spital, din pricina rănilor căpătate în războiul de unire națională, punându-l alături de atitudinea sfidătoare a aceluia ce își strigă pe toate drumurile ura împotriva românilor?

Pe când d Socol va stâlci bietul grai românesc, căutând să strecoare perfidie ungurească în lupta opoziției, d. M. Ștefănescu își va continua opera de culturalisare a Ardealului, cu limpidea sa gândire filosofică și religioasă ca lacrima ce-a curs din ochii tulburi acelora ce au fost în stare să plângă pe nefericirile ori bucuriile neamului lor. Iată de ce, când analizez slobod alegerea făcută de Clujeni, fără să vreau mă refer la toate fără-de-legile ce s'au săvârșit pe acest sărman pământ, și nu'mi pot opri valul de suferință și îndoială care mă răsbește.

Situația ingin. geodezici

După cum reese din articolul nostru, comunicat în 20 Februarie, starea inginerilor geodezici din Ardeal e așa de nesuportabilă, că acest corp tehnic, singurul chemat la executarea reformei agrare și la lucrările fundamentale a cărței funduare, face sforțări colosale pe lângă exponenții guvernului spre ameliorarea situațiunei lor, care e mai mizerabilă ca oriși care a funcționarilor statului.

In zilele trecute a fost din nou o deputație la Ministerul de Agricultură din București, după-ce mai multe deputații au umblat înzadar la guvernele anterioare și a prezentat cererile vitale ale acestui corp ajuns la sapă de lemn, depunându-și toată nădejdea în regimul liberal, înțelegător. Delegațiunea a participat totdeodată la congresul funcționarilor din regat, unde colegii de dincolo s'au arătat solidari cu doleanțele celor din Ardeal.

In 6. Martie a. c. centrul din Cluj a fost înștiințat prin Inspectoratele Geodezice 4, și 7. din Timișoara, că inginerii geodezici de acolo s'au prezentat în audiență la dl. Cosma, Ministrul Ardealului, înmânându-i d-sale un memoriu constând din 3 puncte generale:

1. Incadrarea acestui corp tehnic în corpul inginerilor și nu în corpul „ho arnic"-ilor din Regat, cu 3—4 clase liceale. — Despre încadrarea de prezent acestui corp tehnic față de funcționarii dela alte'e Resorturi numai un singur exemplu:

Salarul unui inginer silvic din cl. VIII—I. face 1050, unui inginer dela Edile și Comunicație 1550, iar salarul unui inginer geodezic de aceași clasă face 750 Lei lunar. Este mai teribil, că un inginer geodezic e mai rău dotat, ca ori și care funcționar administrativ. Iată: funcționarul administrativ clasa VIII - I. dela Justiție: 1050, dela comunicațiile și edile 1000, dela Finanțe 1150, iar inginer geodezic 750 Lei lunar.

2. Lichidarea celor 300 lei lunar începând cu 1 Aprilie 1921. Aceste sume s'au ridicat deja prin cele mai multe resorturi, fiind prin fostul guvern lichidate, iar la câteva servicii nu s'a dat decât în forma unei promisiuni și de prezent vin știri în mod catastrofal amenințătoare, că funcționarii cari au lucrat cu cea mai bună credință — așteptând acest spor, — nu primesc retroactive nici un ban.

3. Inmanuarea numirilor subscrise deja de Consiliul de miniștri din 1921. Adică efectuirea numirilor făcute pe hârtie, pe când sumele corespunzătoare acestor numiri sunt puse pe buget.

Dl ministru Cosma a preluat memoriul, a asigurat delegațiunea de cea mai mare bunăvoință și a predat memoriul în persoană d sale dlui Ministru de agricultură.

Intregul corp geodezic își exprimă mulțumită asupra gestului înțelegător al dlui ministru Cosma și așteaptă cu deplină încredere resolvirea chestiei vitale acestui corp technic.

Un inginer.

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin **UNIO** Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

INFORMAȚII

La ministerul de justiție se lucrează la alcătuirea unui proiect de lege pentru rezolvirea chestiunei plăților în străinătate, examinându-se și doleanțele cuprinse în memoriul comercianților.

*

Dl Valeriu Boeriu a fost numit prefect de poliție la Târgul-Mureș.

*

Comitetul central al Caselor de împrumut pe gaj a hotărât să nu mai acorde nici un fel de împrumut marilor proprietari, ci numai micilor agricultori.

*

Covoare au sosit la Mag.
V. Missir Fii și Co. S. A.
str. Memorandului No. 11
1576 (Unio u.) Cluj.

*

Contractul colectiv de muncă în baza căruia lucrau întreprinderile forestiere din văile Mureșului și Someșului, a fost denunțat de către patroni. Noile tratative de conciliațiune vor începe la Târgul-Mureșului.

Muncitorii de pe valea Someșului au cerut să fie admise la aceste tratative și delegațiile lor.

*

Mitropolitul primat al României dr Miron Cristea a primit propunerea făcută de guvern de a prezida comisia pentru încoronarea Suveranilor.

*

Expertul financiar al României la Conferința dela Genova va cere, în numele Bancii Naționale, restituirea sau, de nu, despăgubirea pentru tezaurul dela Moscova.

Chestiunile financiare în litigiu cu Germania nu vor fi discutate la acea conferință, ele urmând a fi tratate direct.

*

Aducem la cunoștința On. Public că lichidându-se firma Janovitz și soțul, mi-am mutat magazia de lemne din Strada Gyufagyár 13 sub numărul 15 și o conduc și pe mai departe sub numele meu pe baza solidă ca în trecut.

Rog sprijinul On. Public. Telefon 127 și 918.

Janovitz Vilhelm
1579 Comerciant de lemne

*

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Înfrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără lesie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii.
1564

În urma hotărârei guvernului administrarea fondului religionar, al Bucovinei a fost trecut asupra Ministerului de agricultură.

*

Ministerul de domenii a aprobat deschiderea târgurilor de animale în următoarele comune: Giuta (jud. Bihor) și Arghirești (jud. Cojocna).

*

În urma unor știri sosite din *Viena*, conferința pentru lichidarea Băncei Austro-Ungare a menținut cota de 62 milioane coroane aur atribuită României pentru plata coroanelor schimbate.

Aurul va fi încărcat în trei vagoane chiar săptămâna viitoare, și va fi depozitat în tezaurul Statului până la încheerea unui aranjament cu Banca Națională.

*

Pentru sezonul de primăvară, mărfuri din cele mai bune și convenabile a adus magasinul
V. Missir Fii și Co. S. A,
str. Memorandului No. 11
(Unio u.) Cluj.

*

Baia „Diana" este deschisă Miercuri și Vineri pentru Dame Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru domni. Băi sunt zilnic; afară de Luni.

*

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cerenale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

*

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

*

Cele mai frumoase bijuterii și cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Rațiu Cluj-Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

*

In urma unei ingenioase îmbunătățiri a becurilor electrice după cât suntem informați, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reușind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent și o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricație. Noile fabricate se află la Întreprinderea Electrotechnică **Teodor Maior** Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalații electrotecnice. Proiecte și devize gratuit. 1416

*

Créep-Marocain de lână și mătase în toate colorile a primit magazinul
V. Missir Fii și Co. S.A.
str. Memorandului No. 11
(Unio u.) Cluj.

Directorii generali și directorii de contabilitate, dela directoratele învățământului din Ardeal, Bucovina și Basarabia, în urma invitațiunei Ministerului de instrucție, au sosit eri în Capitală.

Prezintându-se eri dimineața dlui dr C. Angelescu, ministrul instrucțiunei, au primit indicațiunile necesare pentru realizarea unificărei învățământului din Ardeal, Bucovina și care va fi terminată cel mai târziu până la 1 Aprilie a. c.

*

Dl Al. Mavrodi, directorul general al teatrelor a fost ales deputat cu o mare majoritate de voturi la Oravița în Banat

*

Fabrica de piele
Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.
Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.
Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.
Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorșăru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

*

In toată seara Duduș, Luni și Joi Albi și Koroși Eugen cântă cu musica în Cafeneau Park. 1456

*

Ludovic Heller magazin de Ghete Americane.

*

Pfeschy Iosif Cluj Calea Regele Ferd. Nr. 5 Cel mai bun și mai frumos Restaurant Bucătărie românească-franceză specialități excelente de vin.
Servitul recurat și cu precauțiune. Locul de întâlnire a oamenilor mai aleși. 1564

*

Uzinele „BABI" Werk
Iosif RAPAPORT Jozsef, Fabrică de mobile de fier-bronz și cărucioare pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1 1563

*

„GOWAG"
Depou pentru instalațiuni de aburi, gaz conducte de apă și canal, precum toate articole technice.
Cluj, Str. Vladimirescu 17
Telefon 5—19. 1487

*

De vânzare
Fabrică de oțet în funcție de un an cu capacitate productivă de 4000 hectolitre anual, cu aranjament complect pentru fabrică și magazin. Ofertele se roagă să se facă la biroul de expediție, la firma „Banat". 1560

Asociația fabricanților din Banat a făcut un protest la Ministerul de industrie și comerț în privința importului de produse fabricate, cari se pot fabrica și la noi în țară. Dă ca exemplu comanda de 7500 perechi ghete și 30.000 bocanci.

Asociația a cerut anularea acestei comenzi. Fabricanții sunt decișî să închidă fabricele dacă se va mai continua cu astfel de impozit.

*

NU TE NECAJI CU GROITOREASA!
CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

*

Încălțaminte fină forme noi pentru Domni, Doamne și Copii a primit magazinul
V. Missir Fii și Co. S. A.
str. Memorandului No. 11
(Unio u.) Cluj.

*

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI
Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.
Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

*

Fabrica de perii, văruitoare, pensule și mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MOAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.
Revânzătorilor mare favoare în prețuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

La Cafeneaua
EUROPA
Joia Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

Daca dorești să cumperi
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely și Réti
Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

Ministerul de agricultură a intervenit la Ministerul de finanțe ca să se scutească de taxele vamale de import autotractoarele importate de agricultori pentru intensificarea agriculturii. Finanțele a aprobat scutirile de taxe vamale, fără însă ca agricultorii să aibă voe a exporta grâu sau secară, în compensație pentru cumpărarea autotractoarelor.

*

Noutăți de primăvară
Au sosit engros, ciorapi pentru dame și băeți, mănuși și articole de manufactură. Fischbein și Spitz Magazin de Mărunțișuri și tricotaj Cluj. Piața. Unirii 29 Palatul Banffy. 1574

Conflict de muncă la întreprinderile forestiere

— Greva dela fabrica de cherestea —

Contractul colectiv, dintre lucrătorii și patronii întreprinderilor forestiere de pe valea Mureșului, a fost denunțat.

Pentru încheerea unui nou contract vor începe la Tg.-Mureș, în curând, tratative de conciliațiune.

Lucrătorii de pe valea Someșului lucrau tot pe baza dispozițiunilor contractului colectiv de pe valea Mureșului.

Pentru ca pe viitor contractul ce se va încheia la Tg. Mureș să se extindă și asupra întreprinderilor forestiere de pe valea Someșului, lucrătorii din această regiune au cerut Inspectoratului regional din Cluj, că la tratativele de conciliațiune de la Tg. Mureș să fie primiți și delegații lucrătorilor de pe valea Someșului, întru cât patronii au refuzat prelungirea vechiului contract.

*

Pe de altă parte, se comunică următoarele din Tg. Mureș:

De aproape trei săptămâni muncitorii fabricilor de cherestea din oraș sunt în grevă.

Fabrica de mobile „Mestiz" angajând muncitori neorganizați de prin sate; când ei s'au prezentat la lucru acum câteva zile, au fost bătuți, fortați și amenințați de către muncitorii greviști și organizați în sindicate, să nu se mai prezinte la lucru.

Fabrica Falpari, de asemenea a angajat 15 muncitori tot de prin sate. Acești muncitori au fost opriți la eșirea din oraș, de către un grup de muncitori de la sindicat, care l-a amenințat cu consecințe grave, dacă vor continua să lucreze. Rezultatul acestor amenințări a fost că a doua zi lucrătorii nu au mai venit la lucru.

Și la fabrica de tricotaje „Helios", s'a produs grevă, care n'a reușit însă de cât în parte, căci fabrica având angajate niște lucrătoare din Arad, acestea nu s'au solidarizat cu lucrătoarele din Tg. Mureș.

Greva muncitorilor forestieri are tendințe de întindere pe întreaga vale a Mureșului.

Încetarea grevei depinde de tratativele pe care le-a fixat inspectoratul muncei pentru 14 Martie.

Daca voiți serviciu promt și lemne bune, faceți comanda la depozitul de lemne

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod speial, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

CUM VA FI
întrebuințat împrumutul cfr.
— Declarațiile d-lui Tancred Constantinescu —

La 15 Martie după cum am anunțat, va avea loc o nouă conferință între d. Tancred Constantinescu, director general al C. F. R. și industriașii care și-au arătat dorința de a ajuta căile ferate, subscriind la împrumutul de 520 milioane lei pentru refacerea materialului rulant.

Cum se vor întrebuința banii

Directorul general al căilor ferate care conduce tratativele pentru încheierea acestui împrumut, a făcut pressei următoarele interesante declarațiuni:

— Împrumutul pe care îl încheiem, — a spus d-l Tancred Constantinescu, — cu concursul larg al finanței țării, este numai de 520 milioane și nu de 600 milioane, așa cum s'a scris.

Acești bani vor fi întrebuințați, 270 milioane lei pentru plata celor 176 locomotive comandate în Germania și din cari 150 sunt deja gata la uzină, iar restul împrumutului va fi afectat în întregime pentru cumpărarea materialelor necesare în țară și în atelierele noastre, a parcului de vagoane și mașini defecte.

Împrumutul se încheie pe 3 ani

Împrumutul va fi încheiat pe un termen fix și de 3 ani, cu o dobândă anuală de 5 la sută și un mic comision cu care să se acopere cheltuelile de administrație bancară.

Plata împrumutului se va face jumătate după doi ani, iar restul la sfârșitul anului al treilea.

Politica actualului guvern, — a adăogat directorul, căilor ferate, — este ca toată refacerea drumului de fier să se facă în țară și cu sprijinul industriei țării.

In acest scop președinția consiliului ne-a pus la dispoziție toate locomotvele luate pradă de război, cum și toate materialele pe care le dețin celelalte departamente, — materiale care vor fi date atelierelor statului și celor particulare pentru a'și completa instalațiile și de a putea lucra cu maximum de putere

Ce s'a făcut în trecut

Cu politica regimului trecut, politică de jaf și necinste — a încheiat d. Tancred Constantinescu — țara a juns la datorii de miliarde fără a avea în schimb nimic, sau, ca să mă refer la calea ferată, ca să aibă locomotive pentru care s'au plătit sute de milioane și care erau stricate în chiar momentul când soseau în țară.

Desvoltarea industriei particulare ne va scuti în viitor de multe, foarte multe neajunsuri"

În atenția d-lui gen. al Internelor

Suntem rugați din partea unui ziarist român din localitate, a atrage atenția dlui Secretar general al Internelor din Cluj asupra felului cum dl Mihăilescu, directorul Poliției locale, înțelege a reprezenta ordinea.

Prezentându-se la locuința colegului nostru, care avea bon de cartiruire în regulă, a procedat la ruperea și închiderea ca erei într'un mod arbitrar nelăsându-l să intre în cameră

Faptul acest arbitrar este al treilea dela venirea d-sale în Cluj.

Văpseli pentru ouă

de prima calitate, în toate culorile se capătă cu prepețurile cele mai scăzute.

Fabrica chimică „LUXOR"

Cluj. 1357

Industria Sârmei S. A.

Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuța postală 12).

Telefon: 347.

Adrs. telegr: Ferrum.

Fabrica: Ghiriș-Arieș (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.

Produce zilnic 2 vagoane sârmă și cuie.

CHAPEAUX-LOTTE

Salonul de modă și pălării de dame a firmei Lotte Perényi (fost Lotte Roth) din Sibiu

S'A DESCHIS

la Cluj, Str. Iuliu Maniu 3 (Szentegyház-u.).

Reclama 1719 1577

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

„Intercontinentale"

Soc. An. de Transport și comunicație fost: S. și v. Hoffman

Centrala: Triest.

Sucursala: Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 6

Adresa Telegr. „Intercont." Telefon No. 622

Transporturi de ori ce articole în mic și în vagoane complecte în ori ce direcție a țării și în străinătate. Legatură promptă săptămânală între Wiena—Budapesta—Cluj și Brum-Bratislava—Cluj. 1488

Plecând în străinate

primim comenzi de

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner

cu prețul original al fabricelor, pianul și cel mai mare magazinde piane din Ardeal. Schimbăm piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primim până în 15 Februarie 1922.

I. TRISKA Cluj, Str. Sagduna (fosta Bartha M.) No. 14.

A sosit din Elveția un nou transport de

Ceasornice de mare preciziune

Longines

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii

916 **Telefon No. 350**

Rezultatul alegerilor la Senat în Ardeal

Arad: C. Coceaș liberal.
Radna: Jivulescu indep.
Chiș-Ineu: C. Ardeleanu lib.
Boroș-Ineu: I. Moldovan lib.
Bistrița: I. Păcurariu lib.

Bihor:

Tilad: A. Munteanu liberal.
Oradea-Mare: Balotaj între C. Bacaloglu și Kiș.
Beuș: Dr. G. Cozma liberal.
Marghita: I. Gheuț liberal.
Brașov: Dr. A. Polonia sas.

Cojocna:

Cluj: Th. Mihali ind.
Cinc: Ștefan Bogdan lib.

Caras Severin:

Lugoj: Gh. Popovici liberal.
Oravița: Nu s'a comunicat.
Reșița: D. Golici liberal.
Orșova: I. Pepa liberal.
Caransebeș: Filaret Musta lib.
Făgăraș: Candidatul liberal conduce cu mare majoritate.

Huniedoara:

Brad: Gen. Constantinescu lib.
Petroșeni: Inginer Bocial lib.
Deva: Panaitescu liberal.

Maramureș:

Sighet: Vespasia Pella lib. cu 3487 voturi față de d-l Gh. Bilașcu cand. naționalist 318. v.

Vișeu: Protopop I. Torta liberal cu o majoritate de 2287 voturi față de Cuza Anderco nat. cu 876 voturi.

Mureș-Turda:

Sas Reghiu: D-l Duma candidatul partidului lib. conduce cu mare majoritate.
Tg. Mureș: Verosimil balotaj.
Satu-Mare: Iuon Mihail liberal

Solnoc-Dobâca:

Iuliu Micșa naționalist.
Ileanda Mare: Preotul I. Bilț. nat.
Târnava Mare: A. Schülerus sas.
Sighișoara: I. Mircea lib.

Târnava Mica:

Diciosânmartin: Bănciu lib.
Timișoara: Bela Fulop ind. maghiar.
Lipova: V. Gaiția lib.
Aradul Nou: Carol Multa.
Ciacova: C. Diminescu lib.
Sânmiclăușul mare: Dr. G. Sârbu lib.
Turda Arieș: St. Pop lib.
Câmpeni: Ion Mureșan lib.
Sibiu: C. Disescu lib.
Sebeșul săsesc: P. Drăghici naționalist.

MOTOARE cele mai solide sunt fabricațiune „Leobersdorfer"

Reclama 1506-4 1426

Reprezentanța Generală:

Soc. Motorica Română

DIESEL

BUCUREȘTI, B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10.

MARE REDUCERE DE PREȚURI Dela 625 la 395 Dolari

***Tractoare* Fordson**

TRADE MARK

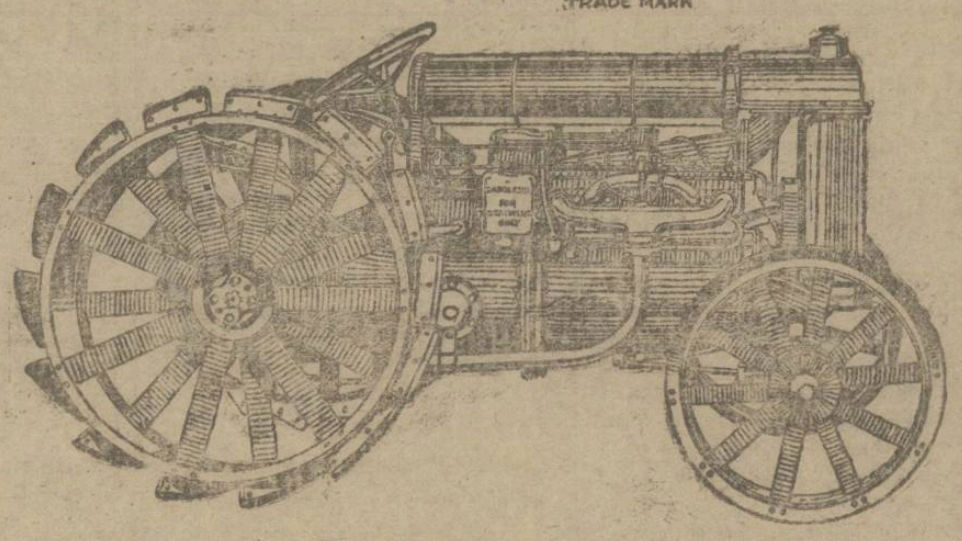

In depozit Motoare de benzină, Mașini de înblătit (treerat) și tot felul de masini

PERRY CLUJ, Piața Ștefan cel Mare 7, CLUJ.

Telefon 270. 1533 Telefon 270.

FRENKEL (fost Janovitz) Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Buna stare a popoarelor

Părerile lui Mac-Kenna cu privire la scumpetea și deflația lipsa de lucru, efectele unei fiscalități excesive

Cuvântarea pronunțată la adunarea generală a Joint City and Midland Bank din Londra de către președintele ei, d. Mac-Kenna, fost ministru e finanțe, se compune din două părți: una consacrată refacerei Europei și puterei de plată a Germaniei, cealaltă, marilor probleme economice la ordine zilei, ipertrofia circulației, șomajul și birurile grele.

Despre prima parte am vorbit într'un număr trecut al ziarului nostru consacrăm acest al doilea articol interesantei expuneri a marelui bancher, cu privire la acele chestiuni ce interesează buna stare a popoarelor și sunt în conștiința tuturor.

*

In țările unde circulația hârtiei-monede e prea umflată, prețurile sunt urcate, consumatorii suferă și își închipuesc că ancipodul acestei politici și anume circulația redusă cu sila ar fi o fericire, căci prețurile ar scade. De fapt însă se întâmplă ca în caz de reducere a circulației, atunci când se practică deflația, urmarea e lipsa de lucru. Cea mai urcată proporție de oameni fără de lucru se numără în Anglia și în Statele-Unite, ca toate că amândouă sunt țările cele mai bogate, având comerțul cel mai întins. Concluzia e că o circulație prea umflată sau prea restrânsă, sau ca să întrebuințăm termenul adoptat, inflația și deflația, sunt rele și una și alta, fiind două extreme. Ne trebue stabilitate în prețuri, căci numai ea constitue baza pe care comerțul poate păși cu încredere. In urma unei politici de restrângere monetară excesivă, Anglia s'a ales cu șomaj. Anglia care depinde de comerțul exterior într'o măsură covârșitoare și suferă azi din pricina condițiunilor de muncă ce influențează în rău costul ei de producțiune.

Ar fi ceva banal să căutăm a demonstra că atunci când consumul scade e un proceden greșit să întrebuințezi mai mulți lucrători de cât e nevoe la fabricarea unui enumit articol. Uvrierul însă nu se gândește în totdeauna la fel; pentru el șomajul e marea primejdie și și spre a o înlătura, el cere patronului să întrebuințeze chiar mai mulți lucrători de cât are nevoe, cu alte cuvinte nu admite o concediare.

Să vedem acum ce se întâmplă când o mașină oate fi servită numai de doi lucrători, însă angajați sunt trei. Uvrierii își închipuesc că au atins scopul lor, au procurat loc unui camărad additional. Dar în realitate e chiar așa? Doar lucru e tot numai pentru doi inși. Al treilea e plătit cu toate că n'are nimic de făcut. Atunci trebue examinat cine plătește pe acest al treilea ins de prisos și să vedem efectul acestei plăți. La prima vedere, răspunsul nu e greu: pe al treilea îl plătește patronul. Precum se întâmplă adeseaori în materie economică, răspunsul e superficial, sau mai bine zis e falș. Să aruncăm o privire în dosul fațadei. Patronul execută doar o comandă oarecare, a făcut o ofertă în care a socotit costul materialului, totalul salariilor, cheltuelile generale și profitul său. In evaluarea salariilor e coprins și al treilea lucrător, pe care îl plătește ca să nu facă nimic, prețul a fost deci urcat în proporție. Salariul celui de al treilea lucrător nu e plătit din profitul patronului ci constitue o sarcină asupra costului de producțiune. Or, scumpetea determină o restrângere a consumului, o creștere a costului traiului, o micșorare a valoarei salariilor primite de lucrători. Aceștia nu'și dau seama de efectul restrângerei consumului, pentru că primesc aceeași sumă de bani; nu văd că cu salariul lor pot cumpăra din ce în ce mai puțin, sau când observă aceasta, atribue urcarea prețului unei cauze oarecare, însă nu nivelului urcat ai mânei de lucru. Dar consecințele dezastroase ale restrângerei consumului, nu se sfârșesc aci. Patronul, fiind silit să urce prețul din pricina lucrătorului additional, poate perde comanda de pe urma concurenței străine. Atunci mulți sau toți uvrierii își pierd ocupația și nenorocirea pe care au vrut s'o înlăture a câtorva tovarăși, cade asupra tuturor.

Așa s'a întâmplat în Anglia.

*

Afară de deflație și de șomaj, a treia cauză a depresiunei comerțului și industriei, este taxarea excesivă. Deoarece bogăția este creată prin sforțarea omenească, trebue ca diriguitorii să aibă grijă a nu descuraja pe cei de cari depinde progresul industrial al țărei. Din punctul de vedere al prosperității naționale, este o politică proastă de a răpi omului producător stimulentul unei remunerațiuni raționale a muncei sale. O fi greu de a determina exact scara taxărei care să nu împedece avântul spiritului de întreprindere, însă e evident că taxarea actuală a depășit această limită în Anglia. Insă aici nu e vorba numai de o descurajare a efortului individual. Știm că dacă e vorba ca comerțul să se desvolte, trebue adaugări continue de: capital. Atunci însă când cea mai mare parte a economiilor, realizate de întreprinzător sunt absorbite în fiecare an prin birur, el nu mai dispune de mijloacele spre a lărgi întreprinderea. Nu e în stare să construiască adaose la fabrică, nu poate aduce material nou, creșterea afacerei devine imposibilă. Capitalul realizat de un om harnic și întreprinzător, e cheltuit într'un mod improductiv în multiplele ramuri ale Statului. In asemenea condițiuni, comerțul va stagna, căci i se ia mereu mijloacele sale de expansiune. A impune greu pe un om sărac, e evident nedrept. Insă nu s'a recunoscut însă în genere ca o impunere excesivă a bogaților e de asemenea o greșală economică. Cea mai mare parte din oamenii bogați nu cheltuesc întreg venitul lor; o parte însemnată e economisită și întrebuințată drept capital industrial sau comercial. Un bir mare asupra bogatului este în majoritatea cazurilor un bir asupra economiilor, iar banii preluați de Stat sunt ridicați de la scopuri productive spre a fi atribuiți la cheltueli de consumație.

*

Cuvintele înțelepte ale lui Mac Kenna conțin învățăminte pentru toate țările, chiar și acele a căror structură economică diferă mult de aceea a Anglici.

Citiți pag. 8-a

„UNIREA“
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vârsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reușită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Mare desfacere
Articole de modă pentru dame
1238
Prețuri reduse la
GRÜNWALD ȘI STEINER
CLUJ, Piața Unirii 12.

Tesaurul oamenilor muncitori
Spirtul sărat
TRANSILVANIA
în contra reumei, răcelei și catarului.
1540
Să capată ori unde.
Magazinul de căpetenie
ROZSA
drogeria mare CLUJ, Piața Unirii No. 26.

Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în prețuri!
In Magazinul **Erdelyi** Calea Regele Ferdinand 22 (In față cu Magazinul de ghete Hoffman) la toate pălăriile și articole de mode bărbăți ce se află în magazin. 1550
Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în prețuri!

PLUGURI SCHIMBĂTORI
(sistem Rieger cu grindeul de lemn).
MAȘINI DE SEMĂNAT PORUMB
cu două rânduri sistem Rieger furnizează prompt din depozitele sale
DEPARTAMENTUL MAȘINELOR
al Reuniunei agricole S. A.
Centrala: Sibiu, Str. Sării No. 22.
Sucursale: Mediaș, Piața Cătărmii, Sighișoara, Str. Baier 47.
Hermes 5775 1542

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty“ Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: ameților, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Depozitul Central
Tungsram S. a.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.
1290

Bitumul Matitza S. a.
Capital social Lei 6.000.000
Centrala București.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.
Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolație** la case, acoperișe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

Folosește spirtul sărat „DIANA“
Nu primi imitațiuni!
1230

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu prețul original al fabricei.
1076

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

DOMNIȘOARĂ inteligentă caută vipt și quartir la o familie bună. Adresa la ziar.

BANCI, Fabricanți, Industriași Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

---

„Agronomul"
Institut de Asigurare S. p. a.
Sediul proviz. în Arad, mai târziu în CLUJ.
Reprezentanții generale; Arad, Brașov, Cluj, Oradea-Mare, Târgul-Mureș, și Timișoara.

Se ocupă cu tot felul de asigurări. Colizații reduse. Condițiuni foarte avantagioase și moderne pt. obl. Stă afară de cartel și astfel poate să preia pe răspundere proprie și asigurări executate la alte Instituturi pe timp mai îndelungat. 1444

Dacă voiți să fiți frumoase întrebuințați **cremă Serail** cunoscută în toate părțile lumei, preparată de farmacia Rozsnyai. Se găsește la **farmacia Rozsnyai Arad**

Plăci de geamuri, damigene, cadre de tablouri, măsuri verificate, furnizează cu prețuri moderate
Fraților Ausländer
Cluj, Piața M. Viteazul 39
Telefon 954. 1582

Candelabre electrice

dela cele mai simple până la cele mai împodobite

Mare asortiment

De candelabre electrice dela cele mai simple până la cele mai impodobite, deasemenea tot felul de materiale călcătoare, vase de fiert, precum becuri electrice cu intensitate de 150, 110 și 220 volți se pot cumpăra la:

Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând en gros și en detail, la revânzători se dă favor în prețuri.

1446

Fabrica Bradea din Galați, caută bun sofer mecanic,

om serios preferă căsătorit dă locuință serviciu permanent.

1557

Cumpărăm

Obiecte de Artă, Mobile de stil, Antichități, Tablouri, Covoare, Tapiserii cu prețurile cele mai mari.

1571

Expoziția PASCU
București, Str. Sfta. Vineri 15.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu prompt.

Re întorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.

Mi-am deschis din nou

salonul de modă

engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame

WARTENBERG ZOLTAN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

Să găsesc
Pe sezonul de primăvară
Cele mai bune,
De forma cea mai nouă.

GHEȚE „TURUL"

la Sucursala CLUJ, Calea Reg. Ferdinand 14

Cea mai mare fabrică de ghețe a țării.

1370

Prima sucursală proprie în țară și streinătate

Intreprindere nouă.
Casa de Imprumut pe Amanat Victor Ilescu & Co. Calea Victoriei 25,

și-a început activitatea, și acorda împrumuturi pe tot felul de obiecte, bijuteri, mobile, haine, acțiunii și mărfuri în condițiuni avantagioase. Intrare și prin curte. 1580 Telefon 55

In atențiunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:

Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.

Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii,

Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurban: 130

Anton Reck și Soțul mari comercianți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

Turbine de apă

din cea mai veche Casă specialistă Uzinele Leobersdorfer Maschinenfabrik A. G. livrează și instalează prin Reprezentanța Generală:

Reclama 1506-5 1427

Soc. Motrica Română București, B-dul I. C. Brătianu No. 82. Tel. 56-10.

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga România, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

În ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate, preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

---

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Banca Ardeleană și Institut de Credit S. A.

Cluj, Piața Unirei No. 32 (edificiu propriu).
Fondată la anul 1894.

1573

Are cele mai mari legături cu toate piețele financiare interne și externe; cumpără și vinde pe lângă condițiunile cele mai convenabile monede streine. Primește depuneri spre fructificare, care la cerere se restituesc ori când fără abzicere prealabilă.

Sucursală în Turda și Ulpara.

Impozitele pe interese Banca le va plăti din propriu-i fond.

Sucursală în Turda și Ulpara.

Industria casnică în producţia naţională

D-na Valentina D. Focşa, inspectoarea învăţământului industrial din Ministerul de industriei şi comerţ, ocupându-se de industria naţională casnică, scrie următoarele judicioase rânduri, în ziarul comercial „Argus":

Împrejurările neobişnuite create de războiu, dar mai ales, de condiţiile inevitabile post-războiului, au determinat în societăţii această stare de spirit de nesfârşite conflicte politice şi sociale, cari n'au la bază altfel de cauze decât economice.

Astfel, pacea nu este — privind lucrurile dincolo de suprafaţă — decât o prelungire a războiului, care, când tunul a tăcut, a luat forma unei arzătoare lupte pe teren economic.

Această luptă, în afară de caracterul său internaţional, are unul mai precis, de intensă încordare politică, în sânul fiecărei naţiuni pentru restabilirea condiţiilor normale de trai ca şi pentru prosperitatea naţională.

Ceace s'a resimţit mai mult de efectele războiului, pretutindeni, a fost tocmai producţia economică. Cele trei mari ramuri de activitate menite să asigure viaţa ca şi prosperitatea unei naţiuni — agricultura, industria, comerţul — au fost cele mai greu lovite.

De aceia, grija cea dintâiu şi a tuturor a fost restabilirea condiţiilor de productivitate pe aceste trei fărâmuri: cu enorme sforţări, s'a început şi se continuă opera de refacere reparaţia fabricilor, aducerea maşinilor, procurarea materialelor şi materiilor prime.

Pentru ţările ce nu deţin însă primul loc în negustoria mondială, grija refacerei este dublată de o alta: Producţia lor proprie trebue să constitue neîncetat garanţia şi scontul încrederei ce trebue să oferim în concertul economic internaţional.

Pentru noi, românii, şi pentru întărirea acestei încrederi producţia noastră naţională, ar trebui să satisfacă nu numai nevoile noastre proprii — ceace ne-ar îngădui să ne sustragem hegemoniei străine, împunându ne ca ţară producătoare, — dar printr'o organizare meodică s'ar putea poate ajunge la export.

Este aceasta o chestiune delicată deşi repetată până la banalitate — căci este într'adevăr de cel mai mare interes pentru noi să evităm nouă vasalitate economică de care am suferit multă vreme şi care continuă să ne ţină sub un fel de abulie de a produce.

Remediul nu se poate găsi decât cu serioasă preocupare şi aducând un spirit metodic, preocupat de fapte, de realităţi, de hotărâri precise, repezi.

Expoziţia-târg, ne-a arătat în ce largă măsură s'ar putea reduce ceace primim de aiurea: Mulţumindu-ne cu ceace găsim, dar mai ales cu ceace se poate face la noi, îndemnul pentru producţia naţională s'ar realiza.

In acest sens, socotim că industria casnică, cu toată modestia ce comportă titlul ei, poate în împrejurările actuale să aspire la rolul important de factor de producţie, menit numai a uşura simţitor condiţiile actuale de trai, dar a ajuta simţitor producţia naţională a ţărei.

Într'adevăr, desvoltarea industriei casnice ar promova simţitor viaţa noastră gospodărească ceace pentru noi Românii ar soluţiona nu numai o parte a problemei economice, dar şi una de ordin social tot aşa de importantă.

In adevăr dacă prin împroprietărirea unui mare procent din populaţia rurală s'au creat condiţii de desvoltare superioară pentru ei, nu trebue uitat că această operaţie n'a atins decât o parte a acestei populaţii şi că chiar acolo, n'a făcut decât să valorifice munca din sezonul agricol.

Rămâne o mare parte din energia aceasta — a femeilor mai ales, care nu găseşte plasament; populaţie, care continuă o viaţă de un aşa de slab aport la producţia naţională.

Ori desvoltarea industriei casnice în cadrul technicei moderne ar deslega această chestiune; ar da un mare avânt producţiei naţionale, prin utilizarea timpului, care azi se iroseşte din lipsă de obişnuinţă.

* * *

Pentru a face însă ca producţia naţională să se resimtă de intervenţia acestui nou factor — industria casnică — trebue să se producă mult de bună calitate şi sub aspect superior, adică să se renunţe la primitivitatea mijloacelor de lucru adoptându-se pe cât se poate uneltele şi instrumentele perfecţionate, maşinile şi toate mijloacele cari în lesnesc, măresc, producţia fără a-i scădea, valoarea artistică naţională.

Adoptarea instrumentelor şi uneltelor perfecţionate ar realiza şi din punct de vedere social un mare pas: preţul lor neaccesibil unei singure pungi, ar duce la sindicalizarea pe gospodarii muncitori, iar această asociare pentru producţia în comun.

Dacă în aceeaşi măsură ne vom preocupa de caracterul artistic-naţional al producţiei industriei casnice luptând să formăm convingerea pe pieţele străine că există un stil românesc, nu ca o modă, dar permanent ca o manifestare a sufletului românesc — vom reuşi a ne asigura în chip nediscutabil debuşeul pieţelor străine, unde astăzi chiar cu o slabă producţie textilă — broderii de ţăsături — de industrie casnică, am reuşit că câştigăm admiraţia străinătăţei.

In cadrul acestor preocupări conducătorii trebilor publice şi-au îndreptat gândurile spre toate isvoarele de producţie a naţiunei; de aceste preocupări s'a resimţit chiar învăţământul, care va primi pentru multă vreme pecetea unei organizări impuse de iluminarea nevoilor, actuale.

Astfel, cu o străinitoare grijă cu o febrilă activitate se creează şcoli de ucenicie şcoli complimentare, se elaborează programe şi se dau directive cu temeiuri practice cu îndemânări spre profesiuni industriale, agricole, menajere, comerciale.

Cum însă rezultatele acestor şcoli nu se vor putea cunoaşte decât după câţiva ani, organizarea şi intensificarea producţiei solicită alte elemente, în afară de şcoală.

Profitând de nevoia de consumaţie urgentă, ineluctabilă a tuturor, de sărăcia producţie, să răcie pe care statu are tot interesul a o relungi, pentru aşi adăposti valuta, statul ar putea ajutate, canalia producţia şi asi gura desfcerea în societăţi bine organizate — să se ocupă de industria casnică; aşa s'ar cuceri încetul şi pe nesimţite piaţa, deranjându-se în profitul nostru — axul directivei industriale şi comerciale de până acum.

Realitatea este aceasta; nici odată poate nu ne vom găsi în împrejurări mai prielnice pentru a putea da un avânt şi un imbold efectiv, industriei casnice naţionale.

Industria casnică, altădată în floare, însă a fost omorâtă de concurenţa industriei mari şi mai ales străină; astfel astăzi când pe piaţa aceasta concurenţa lipseşte, industria casnică este chemată să-şi reia vechea importanţă dar în condiţia de pricepere, de posibilităţi de desvoltare, care să-i asigure pentru multă vreme locul recucerit.

Central

Frizer de damă şi manicure

lucrează singură ori ce lucrări de păr, ondulări, spălarea părului etc. 1393

Julisca Peterfi

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 13 (în curte).

Modă de primăvară.

Atragem atenţiunea Onoratul public

Succesorii lui Scherer Carol

Depozitul Cluj, lângă podul de fier a Someşului, Palatul-Babeş

GROMEN & HERBERT

Despre preţurile senzaţionale a stofelor de lână curată şi în general cunoscută de toţi.

1243

La stofe de nă garantată pentru bărbaţi:

140 cm. lată m. a . . . . . Lei 170
140 cm. lată m. a . . . . . Lei 230
140 cm. lată m. a . . . . . Lei 260

La stofe de Kamgarn 150 cm. lată m. ă dela Lei 290 în sus.

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II, No. 467 — Opt pagini 1 LEU Pagini Opt — Mercuri 14 Martie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible]LIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI [illegible]ET
Director: D. TO[illegible]

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Invățăminte din alegeri

Rezultatul alegerilor generale din România Mare este cea mai formidabilă ripostă la campania electorală de minciuni și violențe de limbagiu a opoziției.

Este în acelaș timp proba cea mai evidentă că alegerea care-a făcut-o Majestatea sa Regele prin d. I. C. Brătianu chemându-l la guvern, fusese în conformitate cu dorința opiniei publice, atât din vechiul regat cât și din provinciile desrobite. Cea dintâi consecință care va atrage nediscutata victorie, a partidului liberal, va fi spulberarea calomniei aduse Coroanei cum că guvernul Brătianu este un guvern personal al Majestății Sale, calomnie propagată zilnic în presă de către opoziție. A doua consecință și nu mai puțin însemnată, va fi nimicirea legendei că partidul țărănesc reprezintă după spusele lor, o uriașă mișcare de opinie publică în masele populare. Rezultatul mai ales al alegerilor din vechiul regat, unde țăraniștii n'au obținut decât 27 locuri din 240, este o palmă aplicată neobrăzaților de toate categoriile sociale cari încearcă de trei ani să agite poporul cu ideia luptei de clasă a d-lor Lupu și Mihalache. Nu negăm succesul personal mai ales al d-lui Mihalache. Era de așteptat ca d-sa, dat fiind însușirile d-sale de agitator, fie și demagog, să cucerească inimele novice și imaginațiile ușoare. Insă succesul d-sale este departe de-a fi un succes al partizanilor săi și al partidului țărănesc în general. Să nu înveninască țăraniștii nici partidul liberal, nici guvernul, că le-au zădărnicit victoria în alegeri. Dușmanii lor cei mai neîmpăcați sunt ei înșiși. Dacă în prima alegere de după război, au reușit prin o confuzie în țărănime, cauzată de reținerea în alegeri a partidului averescan, ca să trimită în Camere un prim și ultim procent mai important de aleși, acest noroc nu s'a mai repetat, tocmai fiindcă purcede nu dela o reală bază în masa alegătorilor ci dela o serie de trucuri întrebuințate de șmecheria strengărea scă a patizanilor d-rului Lupu.

Astăzi această iluzorie forță a partidului țărănesc se manifestă în chip și mai evident decât acum doi ani, căci partidul liberal nu s'a mai slujit ca să reușească de prestigiul formidabil a unui mit, ci de argumentele raționale a necesităților de stat care se adresau mai mult minților ca inimelor. Nu credem că vom fi falși prooroci dacă prevedem de mai înainte o serie necurmată de dezastre pentru partidul d-lui Mihalache, în caz când conținutul și forma actuală a doctrinei țărăniste se menține. Este clar ca lumina zilei că propaganda lor politică, în care nu se lămurește bine nici un principiu, de cât doar acel al anarhiei, nu va prinde asupra opiniei publice, atâta timp cât prudența conducători lor țărăniști nu va lua măsuri ca ea să fie transformată. Altfel vor avea neplăcerea ca la viitoarele alegeri să fie luați pe dinainte nu numai de partidul poporului, cu care se găsește azi aproape pe aceiași linie, ci chiar de progresiști necum de naționaliști-democrați ai d-lui Iorga. Cât privește rezultatele date de Ardeal și Banat, se convine să facem două observați de foarte mare interes pentru partidul național.

In primul loc, trebue să evidențiăm contrastul dintre pretenția partidului național de a-și întinde suveranitatea și asupra Banatului, și rezultatul alegerilor din acea provincie care s'a declarat unanimă pentru partidul liberal. Este un bobârnac, de-un umorizm sănătos, aplicat partidului național ce-și lungise nasul dincolo de granițele bunului simț.

A doua observație e în legătură cu dezastrul partidului național, chiar în propriul său „fief" electoral, Ardealul. Nu se plânge nimeni și cu atât mai puțin partidul liberal care a dorit și-a cercat o prietenie sinceră și egală cu fruntașii acestui partid, de cele 24 de locuri ce le-a câștigat cu mare greutate partidul național în Cameră. Nici unul din fruntașii de dincolo n'a negat serviciile ce le-a adus acest partid cauzei naționale; din prima zi a vieței politice din România mare, fruntașii ardeleni din partidul național au fost primiți cu brațele deschise și puși în fruntea trebilor țărei. Insă mentalitatea specific regionalistă ce se bălăcia mai mult în apele autonomismului decât în acea a unirei desăvârșite dintre toate provinciile românești au afectat atât logica cât și sentimentul conducătorilor de dincolo. Putem zice chiar că opinia unanimă din restul țărei se unește cu $^3/_4$ din opinia Ardealului ca să combată principiul autonom al fiecărei provincii în parte, preconizat și întrebuințat ca unealtă electorală de către partidul național.

Vor trage oare fruntașii lui, învățămintele necesare care reies din rezultatul a două alegeri ce s'au făcut în răstimp de doi ani, și din care au eșit din ce în ce mai zdrobiți? Vor avea destulă destoinicie și elasticitate de minte ca să ia măsurile ce se cuvin, în fața prăpastiei care li se deschide sub picioare?

Realitatea s'a pronunțat prin glasul poporului, și nu este o mai plastică expresie a acestui eveniment politic de cea mai mare însemnătate pentru viitorul neamului, decât respectarea vechiului dicton latin: Vox populi, vox dei.

Știrile zilei

Contele Nishi, plenipotențiarul Japoniei la București, a sosit azi în capitala și Duminecă își va preziuta scrisorile de acreditare.

Noul ministru elvețian în România și-a prezentat azi scrisorile de acreditare Suveranului, cu ceremonialul abisnuit. D-sa a fost reținut la dejun la palatul regal.

Rezultatul alegerilor și partidele țării

Odată cu terminarea alegerilor, popularitatea făcută în jurul partidelor noi: țărănesc și averescan s'a dovedit a nu fi decât un bluf.

Aceste întocmiri politice, în starea de convalescență a țărei după război aveau pretenția să devină factori însemnați de refacere a țării și pretindeau să monopolizeze singure democrația, au suferit în actualele alegeri un eșec, care nu era de așteptat.

Succesele efemere, pe baza cărora s'a făcut atâta vâlvă pe seama acestor partide s'au obținut grație naivității maselor, sugestionate de miragiile unor reforme imaginare.

Dar competența politică a oamenilor ce le compun și dezorganizarea la care au ajuns afacerile interne și externe ale țărei în urma guvernărilor nechibzuite au adus fatal, compromiterea democrației noi.

Cât privește partidele vechi, închistate într'o doctrină politică necorespunzătoare cu nevoile actuale ale țărei, ele sunt de mult încă în complectă lichidare.

Partidul d-lui Marghiloman, care n'a făcut dela război altceva de cât să-și schimbe titulatura în „partid progresist", era menit să dispară odată cu introducerea votului universal și împroprietărirea țăranilor.

Agitațiile fără nici un rost și pactul ascuns cu partidele noi, cu care nu avea nici o legătură i-au scurtat agonia.

E inutil a insista asupra procesului de descompunere, care a lovit partidul naționalist, ale cărui elemente de valoare au părăsit rând pe rând pe d. Iorga, ce a știut să-și încununeze activitatea politică prin o asociere așa de hibridă cu ultimile rămășițe ce înconjurau pe „Marele European".

Multe speranțe au fost puse în elementele democratice cumpărate, ale partidelor regionale. Dacă în mare parte oamenii care reprezintă ideile democratice din Ardeal, Bucovina și Basarabia au înțeles că pentru consolidarea și reorganizarea Statului nostru e necesară o politică democratică, bazată pe liniște internă, e foarte regretabil că o parte din forțele democratice ale noilor provincii alunecă pe pragul demagogiei, pentru a împiedeca opera de guvernare a partidului liberal. Parada de „regionalism" nu poate decât dăuna consolidarea statului român în granițele etnice și favorizează în același timp opera de propagandă a elementelor streine.

Alegerile actuale au dovedit partidului național, că prin o politică care are în vedere numai interesele limitate locale, dreptul de reprezentanță în parlament nu poate fi decât așa de redus cum l'a hotărât votul alegătorilor.

Aprecieri de actualitate

Peste câteva zile se va deschide a treia legislatură parlamentară de după război. Spiritele agitate real sau fictiv ale opoziției, vor încerca să dea desbaterilor o înfățișare mai barbară, mai cruntă decât chiar în parlamentele țărănisto și averescane. Oamenii noi dețin secretul de-a bate apa în piuă, pentru cele mai neînsemnate lucruri, iar chestiunile vitale nu îndrăznesc și nu pot să le abordeze. De aceia toată activitatea lor bătăioasă, tot spiritul recalcitrant dinaintea imperativelor realității, îl vor răspândi tot în vorbărie goală, presărată cu invective și cu lovituri de pumn în pupitre. In patima acestei repetiri de trei ani în șir a unui sistem nenorocit de-a transforma parlamentul, într'o sală de întrunire, ca la Dacia, sau într'o sală de conferințe lungi și plictisitoare, e binevenită dispoziția luată de președintele fostei Camere ca discursurile dintr'o desbatere să nu ție mai mult de zece minute. In chipul acesta parlamentarii înșiși și-au impus pentru moment o disciplină nouă. Ei au recunoscut că a vorbi prea mult, vatămă, și s'au sforțat să limiteze durata discursurilor și bine au făcut. Aceasta însemnează că cu toate criticele cari le-au fost aduse împotriva gusturilor și obiceiurilor lor, tot au fost capabili de acest stoicism.

Nimic nu-i mai plăcut decât să vorbește când ai ușurința exprigrat. Efortul se îndeplinește la înmărei. Meșteșugul de-a scri e ingrat. Efortul se îndeplinetse la întuneric. Condeiul, cerneala și hârtia sunt singurii martori. Dar vorbirea implică o recompensă imediată. Pe măsură ce frazele se formează, un auditoriu atent admiră ordinea și armonia și cum ideile nu au timp ca să fie riguros analizate. Un discurs e în acelaș timp muzică și literatură combinate, pentru ca să farmece și chiar ca să amețească pe acei sensibili.

Nu trebue să se creadă însă că oratorul este responsabil de tot cea ce zice, nici că păstrează noțiunea timpului în momentul când vorbește. Din el emană o forță hipnotică cu care subjugă auditoriul, căzând el însuși până la urmă victimă acestui fluid, un orator e întotdeauna inspirat oricât de mediocre i-ar fi debitările. El se agită și „subconștientul" său de asemeni.

„A te îmbăta de propriile tale fraze" iată o metaforă în înțelesul exact al cuvântului. Dacă observi pe un tribun scoborând de pe estradă, îl auzi cum se interesează mai întâi dacă a fost lung, sau dacă a vorbit clar și cu destulă vigoare. Propriu zis el nu și-a dat seamă de nimic, iesă par'că din altă lume, ca dintr'un vis, și numai după un timp oarecare își revine în stare normală. Iată efectul inspirației oratorice. Sunt oameni publici însă care scriu înainte de a vorbi. Din nenorocire unii din aceștia uit în vreme ce vorbesc de cea ce s'au hotărât să spue, și cu toată hârtia pe care o vântură în mână, se las târâți de demonul eloquenței. Alții rămân fideli angajamentului luat față de iei, și nu cedează improvizațiilor ispititoare. De aceștia se poate spune că sunt cei mai buni oratori. Nu vorbesc nici prea des, nici prea mult. Regulamentul care l'a făcut d. Duiliu Zamfirescu, în una din rarele domniei-sale cliпe de bun simț absolut în vederea elaborărei unei mai mari discreții parlamentare, nu va fi nevoe să fie aplicat acestei categorii de vorbitori. Sunt aceia care cuget înainte de-a vorbi și când vorbesc nu spun decât lucrurile care le-au gândit.

Cu toate acestea oratoria lor e socotită mai ales la noi în țară ca o artă inferioară. Sunt deobicei învinuiți că-și prepar discursurile acasă; și aceasta numai fiindcă s'a obișnuit să se creadă că poetul, spre exemplu, cântă tot așa de ușor ca și cum ar convorbi, cu adaosul lirei din mână și a înălțărei ochilor spre cer, așa cum e reprezentat în imaginația celor mai mulți. Ne pare un sacrilegiu manuscriptul unui poem acoperit de ștersături.

Arta e întotdeuna dificilă; acea a eloquenței e una dintr'acele mai grele. Ar trebui lăudați și încurajați oratorii cari, nebizuindu-se nu mai pe talentul lor de improvizatori, își impun o disciplină riguroa să a cuvântului. Este o mare nevoe ca să ne deprindem să fugim de acei vorbitori ce sunt capabili să se cucerească numai cu fraze pompoase ori cu o logică aparentă. Pe pragul politicei noi, inaugurate de votul universal, va trebui să reeditâm vechea luptă a lui Titu Maiorescu împotriva „beției de cuvinte", făcând astfel cel mai mare serviciu care se poate aduce generațiilor viitoare. Dacă acest obicei parlamentar introdus de cu rând de a se vorbi asupra unei chestiuni cu durată de timp determinată, s'ar menține, atunci nu s'ar auzi decât discursuri foarte utile și foarte frumoase. Căci oratorii înscriși la desbateri nu s'ar sui la tribună decât armați cu câteva fraze bine construite cari ar oglindi succint și cu o perfectă claritate gândirea lor. Ar fi de altfel și mult mai puțini oratori. Constrânș, într'adevăr, de a-și preciza pentru iei, ideia care-i împinge să vorbească, și-ar da seama, reculegându-se, că ori cea ce vor să susție a mai fost spus de-o mie și una de ori, ori că, spre marea lor uimire, n'au în realitate nimic de spus. Numai cu astfel de metode riguros aplicate la fiecare, am putea scăpa de peroratiile lipsite de miez ai celor mai mulți tribuni țărăniști și de lungile beltele economice ale simpaticului ales al Capitalei și țărănist de Capșa, d. Madgearu. Să dea Domnul ca moștenirea lăsată cu limbă de moarte de fostul parlament, prin autorizata și împintenata hotărâre a președintelui ei, să mai tae din chilometricele improvizații de bâlciu cu carl ne amenință de pe acum opoziția.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Opera română din Cluj

— Traviata —

Conflictele sociale nasc, mai întotdeauna, nedreptăți sociale, cari sunt cu atât mai intense, cu cât eroii conflictelor sunt cauza principală a acestor nedreptăți, dânșii sunt creatorii situațiilor naturale sub raportul firesc al lucrurilor și falșe sub raportul convenienței aceleași societăți. Dânșii sunt făuritorii acelor „minciuni convenționale" ale lui Nordau, cari din cauza falșităților de situații, nasc obligamente societății, nu arareori, diametrale, cu tendințele aceleași colectivități și cu pornirile natura le sentimentale. Din această cauză, șubrezenia lucrurilor, a legăturilor de familii, a condițiilor de înțeleasă și adevărată viață, e titlul existenței societății omenești.

Și aceste conflicte nu vor putea dispare decât prin înlăturarea tu turor echivocurilor de situații și convingeri ică impunându-se restricții, în desfășurarea organică a vieței vom stăvili instinctele moștenite de distrugere, de neegalare a dorințelor tuturora și a drepturilor tuturora și de dominare a unora asupra altora, din care ultimă situație se desvoltă — în special — tirania cu apanagiile ei: egoismul, răutatea, nedreptatea, minciuna etc. Alexandru Dumas fiul, ca și Francois Coppée, în socialul său roman „le Coupable", sau tot cel întâi în „l'affaire Clemenceau", nu fac alt ceva decât s'arate societății făuritoare de legi conducătoare câte nelegiuri se comit, zilnic, cu bună credință și știință de cei ce sufăr de îngroziторul apanagiu: sunt mai tare, am drept. Lupta s'a dat, — cu succes — în alte părți, și o bună parte — din aberațiunile societății, împregnată de revoltătoarele drepturi, — au dispărut. Copii naturali sunt obligați a fi recunoscuți cu aceleași drepturi ca și cei legitimi, drepturile succesorale, ale femeei etc. etc. „Dama cu Camelii" a lui Dumas-fiul, e tot un conflict social. Doi se iubesc și nu pot fi admiși în sânul societății morale pentru că, tatăl iubitului — Germont — mai are și o fiică a cărei măritiș, e pe cale de a fi compromis în urma legăturilor de dragoste ale lui Alfredo, cu ființa nenorocită — rezultat tot a societății noastre — Violeta sau Margueritte Gauthier. De aci toate intervențiile avuabile și inavuabile, cari au ca toate lucrurile omenești, un sfârșit, și sfârșitul e, ruinarea sănătății fizice a Violettei, după ce se înfăptuise pe deantregul, cea morală, moartea ei. Societatea e mulțumită; sora lui Alfredo sau Armand se mărită spre deplina mulțumire a societății care vede lungul șir de nedreptăți și ilegalități naturale, — succedându-se, — cu tot fastul și cortegiul faptelor cari ordonează dezordonarea.

Giuseppe Verdi, dacă nu atinge sclipirile de genialitate muzicală ca'n Aida sau Rigoletto, Lucia, etc. prinde minunat stările de suflet și senzibilitate ale eroilor libretului, dându-le viață și mult colorit muzical. Se înlănțuesc melodiile — armonia sunetelor, — cu cele ale sufletului, cu minunate acorduri de înțelegere, cari fac ca momentele de vrednică emoție să fie resimțite cu tot nervul de auditor. O altă caracteristică a muzicei lui Verdi, e puterea de impresionabilitate pe care o dă cu toată bogăția și interpreților, cari sunt conduși, în mărturisirea stării lor, situațiilor de fluidul magnetic al corespunzătoarelor melodii. D. Nogacevschi, de care am vorbit, cu prilejul primului său debut, din opera Faust, a fost un foarte reușit interpret al lui Alfredo. Cu vocea sa caldă, insinuantă și inteligent modulată, a avut multe momente de plină emoție. Ceeace este o notă de bun artist e și naturaleța sa în scenă; nu e un manechin înfors cu surubul, ci e un conștient al întrebuințărei gesturilor și muzicei. Am crede că nu ar fi greșit ca d-sa să fie nu numai „un debutant", ci un vrednic soldat al operei noastre. Publicul l'a mulțumit pentru toate emoțiile redate.

D-ra Dicescu, în Violetta ca și în Mimi din Bohema, a fost bine. Sunt roluri cari i se potrivesc de minune. Și aseară a fost bine în rolul interpretat, cu multă simțire jucat și cântat și cu frumoase dolcissime. Repetăm, ce-am mai spus, e unul din elementele de valoare ale operei. D. Apostolescu, ca în tot ce cântă, a fost foarte bine. Un Germont ireproșabil și emoționant. Aria „di provenza il maze il snol" a fost foarte bine cântată. Orchestra de asemenea bine.

*

Suntem informați, că în cursul acestei săptămâni va avea loc un lieder-abend în sala Conservatorului, din localitate cu concursul d-rei Dicescu și d-nei Spaner. La timp vom anunța programul.

DAR

ECOURI

In jurul crizei dela „Burgtheater"

Nelinistea dela „Burgtheater" care n'a fost tocmai în avantagiul activității artistice și situației materiale a teatrului a luat în cele din urmă sfârșit.

Directorul Wilgans și-a dat demisia.

Era fatal să și-o dea căci se afla înconjurat de inamici, cari îl atacau din toate părțile, fără să-i poată descoperi. A plecat pentru a pune capăt vecnicelor desmințiri că ar avea intenția să plece.

Se caută un nou director, se tratează însă deocamdat cu cel vechiu, căci nimeni nu poate susține că se poate găsi un alt director care să conducă în actualele condiții, teatrul mai bine de cât Wilgans.

Inițiații susțin că s'ar putea foarte bine ca Wilgans să continue a funcționa în postul de director, aceasta până când se va găsi unul.

Până acum conducătorii teatrului au întâmpinat numai refusuri.

Intreținerea suveranilor în exil

— Cererea ex-Regelui Karol de Habsburg —

Se discută de mult asupra listei civile a ex-regelui Carol care după cum se știe are o familie destul de numeroasă.

Exilatul din insula Madeira s'a adresat și consiliului ambasadorilor, arătând că se apropie ziua când nu va mai avea cu ce cumpăra cele strict necesare existenței.

„Mica înțelegere" a refuzat să întrețină pe Carol din budgetele lor și așa destul de reduse, adăugând că popoarele liberate de sub jugul străin, n'au nici un motiv să facă sacrificii pentru a întreține pe fostul opresor.

Austria ruinată bine înțeles că nu are ce-i trimite, iar Ungaria abia revenită din turburările produse de încercările de restaurare habsburgică nu se crede obligată să-i răspundă.

Consiliul ambasadorilor nu poate impune statelor succesoare, plata unei liste civile, iar Antanta, după atitudinea avută de Carol în Ungaria, își va declina orice amestec.

Un înalt jurisconsult francez a declarat în această chestiune: Detronarea unui suveran și confiscarea averilor coroanei sunt acte de politică internă. Numai guvernele succesoare sunt singurile în drept să judece oportunitatea alocației unei pensii alimentare suveranilor exilați.

In aceste împrejurări, națiunea care și a exilat suveranul declarând republica îi menține de bună voe o parte din lista civilă.

Astfel vedem cum ex-kaiserul primește din Prusia veniturile domeniilor, fabricilor și imobilelor ce îi aparțin încă. Ex-regele Manoel primește o pensiune importantă dela guvernul portughez.

Acești suverani însă au acceptat exilul și au declarat oficial că renunță la ori ce tentative de reîntoarcere, pe când Carol de Habsburg nu admite abdicarea.

Exilații din trecut

„Excelsior" ocupându-se de cererea lui Carol de Habsburg reamintește tratamentul marelui Napoleon în exil. Franța n'a fost autorizată să amelioreze cu nimic existența lui la Sf. Elena. Anglia făcea față cheltuelilor și se știe în ce mod.

Regii Franței în exil, nu se considerau desonorați prin muncă.

Louis XVIII și Louis Philippe își câștigau existența în Anglia dând lecții de limba franceză.

— „Consilierul ambasadorilor în urma petițiunei ultimului Habsburg va adresa probabil observațiuni Ungariei Austriei, Cehoslovaciei, Serbiei și poate și Poloniei și României, pentru a le cere să contribue echitabil după posibilitatea lor financiară și importanța fășiilor smulse dubiei monarhii, la pensia alimentară a ex-împăratului și familiei sale, a declarat jurisconsultul francez interviewat de „Excelsior."

Dar dacă statele acestea vor refuza colectiv consiliul ambasadorilor va supune Antantei cererea făcută și negreșit că întreținerea familiei exilate va fi discutată de Parlament în ce privește contribuția Franței.

Din viața insectelor

Aceasta este titlul unei piese a fraților Capek reluată la Praga, și la a cărei reprezentare a asistat șeful regisor l teatrului național ceh, Hilar.

După cum s'a anunțat „Din viața insectelor" se va reprezenta la teatrul național ceh fiind înscenată de Hilar.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Unguri și Români

Unul din cei mai cunoscuți ziariști englezi, M. D. Cormor a publicat în marele cotidian englez, „Daily Telegraph" sub acest titiu, un interesant articol în care analizează situația naționalităților alogene și în special a Românilor în vechea Ungarie.

Extragem pasagiile cele mai interesante din acest articol:

O mare parte din presa europeană și americană duce o campanie foarte activă în favoarea Ungurilor și contra tuturor celorlalte națiuni, cari și-au căpătat hotarele lor naturale prin tratatul dela Trianon.

Una din greutățile unei discuțiuni obiective asupra problemei naționalităților, scăpate de sub dominațiunea maghiară constă în simpatia — de altfel ridicolă — pe care vechea Ungarie, vicleană, mândră și curajoasă a știut să și-o inspire în întreaga lume.

Apropierea de Germania, care era disimulată în presa de propagandă scrise în limbile franceză și engleză ieșea la iveală imediat ce eiteai un ziar unguresc scris în limba germană, în care tot deauna se insista asupra hegemoniei germane acolo unde se aflau germani și asupra hegemoniei maghiare acolo unde se aflau unguri.

Naționalitățile în Ungaria

O scurtă privire asupra numelui de Ungur și asupra scopului urmărit de Ungaria va evidenția adevărul asupra luptei care se dădea în imperiul austriac între diferitele naționalități.

Iată proporția dintre populațiunile Ungariei înainte de războiu și de ruina imperiului austriac:

Maghiari . . .	10.050.575
Român	2.949.031
Germani . . .	2.037.435
Slovaci	1.967.970
Croați	1.833.162
Sârbi	1.106.471
Ruteni	472.588
Alte naționalități	469.245
Total . . .	20.886.487

Nemaghiari . 10.835.912
Maghiari . . 10.050.575
Majorit. nemaghiară 785.337

Această majoritate absolut heterogenă prezintă asemănarea unei majorități, guvernate de o minoritate.

Forma fundamentală prin care o rasă se impune și se manifestă este conservarea limbei proprii și această conservare se face mai ales cu ajutorul școalei.

Cum se prezenta problema învățătorului în Ungaria?

In 1910, din 16.455 școli primare în statul ungar, numai 429 erau slovace, 2331 române și 69 rutene. Din 496 școli profesionale de Stat, nu exista o singură școală română sau slovacă.

Cele 176 școli secundare subvenționate de Stat, toate erau maghiare, din cele 284 școli comunale, erau numai 4 românești.

Din cele 210 școli mixte, nici una nu era slovacă sau ruteană, 6 erau românești 4 germane și una sârbească.

Regulamentele școlare

Unul din sistemele care favorizau maghiarizarea era fără îndoială în școli, programul de 18—24 ore de limbă maghiară pe săptămână; numărul total al orelor de învățământ fiind de 26 pe săptămână, astfel că 2—6 ore erau lăsate pentru studiul celorlalte limbi.

Scopul desnaționalizărei a fost dus până în detaliile cele mai mici ale vieței, în așa fel în cât botezul unui copil român sau slav cu nume luat din calendarul ortodox era considerat ca nelegitim.

Inscripțiile maghiare erau răspândite în toate locurile posibile.

Procesul de maghiarizare a fost dus așa de departe, în cât sub prilejul înființărei de școli pentru îngrijirea copiilor mici se lua posibilitatea părinților de a-și supraveghia proprii lor copii.

In afară de regulamentele școlare, profesorii ungurii lucrau sistematic la descalificare a tot ce era însemnat, dar de altă origine decât cea ungară.

De altfel oamenii de stat maghiari îndrăznesc și astăzi să spue în public lucruri, care jignesc orice spirit liberal cu această sublimă inconștiență, care este unul din cele mai ciudate fenomene ale mentalității maghiare.

Rasele și castele dominante au avut totdeuna obiceiul de e ascunde cruzimile despotismului, sub aparența instituțiunilor libere ca parlamentul,

Examinând metodele, la care au recurs leaderii maghiari pentru a înșela opinia publică, se poate remarca că n'a existat nici un procedeu susceptibil de a falsifica rezultatul votului, care să nu fi fost întrebuințat de maghiari.

Dacă nu putea reuși, să cumpere sufragiile electorilor, recurgeau la concursul armatei și al poliției pentru a intimida pe votanții celorlalte naționalități, constrângându-i să se abțină de la vot.

La rigoare, când banii și presiunile exercitate nu păreau suficiente Ungurii nu ezitau să verse și sângele apostolilor, care luptau pentru dreptul liber al naționalităților.

Greutățile votului

Se întrebuința mai întâi obiceiul de a împiedeca pe alegătorul nemaghiar să se ducă la locul unde era instalat biroul de votare, care se afla la distanțe formidabile de regiunile cu populațiuni românești sau slovace

Oficiul de locuință sau de închiriere?

— O interesantă comunicare făcută de d-l Ștefan Ladai asupra oficiului de închiriere și locuințe —

Pe lângă criza de locuințe la orașe, care domină în Ardeal se pune în discuțiune și chestiunea celor două organe cari se ocupă cu locuințele adică a Oficiului de închiriere și a Oficiului de locuințe.

Fiecare o judecă de multeori după cum e interesat.

Pentru a putea reda publicului spiritul de obiectivitate în această chestiune, ne-am adresat dlui dr Ștefan Laday, consilier ministerial la Justiție, care are totdeauna cuvântul cel mai autoritar în interpretarea și aplicarea legilor.

Prima întrebare ce i-am adresat o a fost:

Care este părerea d-voastră față de contrazicerea între legea pentru oficiile de închiriere și regulamentul pentru locuințe?

— „Greșala regulamentarei acestei probleme e că sunt două autorități sau mai bine zis două organizații diferite pentru același scop. Pe hârtie, nu există nici o contrazicere, pentrucă Oficiul de închiriere este chemat să hotărască asupra chestiunilor juridice, iar oficiile de locuință asupra chestiunilor administrative. Însă în practică sunt multe cazuri în care această separare de atribuții nu este cu putință. În afară de aceasta, regulamentul pentru locuințe este așa de vag redactat, încât Oficiul de locuințe nu poate constata exact limitele atribuțiunilor sale.

În astfel de împrejurări conflictele trebue să fie la ordinea zilei, lucru cu atât mai regretabil cu cât nu există nici o autoritate superioară care să aplaneze imediat conflictele ivite. Părțile nu pot să aștepte până ce Curtea de casație hotărăște în chestiune de principiu, aceste probleme trebuind să fie prin natura lor imediat rezolvate. Se înțelege dela sine că atunci când s'a ivit un conflict între autoritatea judecătorească și cea administrativă, Ministrul nu poate să decidă pentru că deciziunile judecătorești nu pot fi supuse revizuirei Ministrului.

Deci, dacă se mențin ambele oficii, numai Curtea de apel ar fi chemată să aplaneze conflicte; însă aceasta ar fi o modalitate nepractică și se impune imperios necesitatea centralizărei întregei chestiuni la un singur local. Acest oficiu ar trebui să fie independent, pentru că activitatea sa se bazează numai pe faptul că cunoaște raporturile locale, deci, revizuirea hotărârilor lui prin autorități centrale din București, cari nu cunosc bine acele raporturi locale, este în contrazicere cu bazele instituțiunei. Pentru a asigura legalitatea, ar fi necesar ca deciziunile oficiului în chestie să se poată ataca prin apel la Tribunal".

— „Care sunt atribuțiunile oficiilor de închiriere și de locuințe!..."

„Grija pentru înființarea oficiilor de închiriere fiind mai recentă decât regulamentul pentru locuințe dispozițiunile acestui din urmă sunt în vigoare numai întrucât nu sunt în contrazicere cu legea. Pe baza aceasta se poate stabili că numai oficiul de închiriere are dreptul să dispună de locuințele devenite libere. Conform legei și regulamentului oficiilor de închiriere ori ce locuință devenită liberă trebue declarată la oficiul de închiriere, care va alege dintre solicitatori acele persoane cărora trebuesc predate locuințele libere.

Structura legei exclude ca oficiul de locuințe să rechiziționeze locuințe întregi. El poate să evacueze persoanele care nu au dreptul să stea în comună sau care ocupă mai multe apartamente, dar de locuințe devenite libere prin această evacuare dispune oficiul de închiriere.

În schimb oficiul de închiriere nu are dreptul să rechiziționeze părți de locuințe (Camere) pentrucă regulamentul rezervă acest drept oficiului de locuințe. Dacă însă oficiul de închiriere a dat vre-o hotărâre asupra unei locuințe, oficiul de locuințe nu poate să mai dea o deciziune oficiului de închiriere. Astfel de exemplu, dacă s'a încheiat un contract pentru o locuință cu intervenția oficiului de închiriere atunci oficiul de locuințe nu poate să mai ia nici o Cameră din acea locuință, cu excepția cazului când starea de fapt s'a schimbat, (de exemplu numărul membrilor de familie s'a redus).

Această soluțiune rezultă din faptul că deciziunile oficiului de închiriere aprobate de tribunal sau neapelate au puterea lucrului judecat."

— Care din cele două oficii trebue desființat?

— „Materia în chestiune are un caracter administrativ, deci ne trebue un oficiu administrativ, cari să întrunească atribuțiunile ambelor oficii. Numai administrația are destulă agilitate pentru a rezolva aceste probleme în câteva zile sau ore. Acest oficiu să fie supus directoratului internelor din Cluj, dar deciziunile sale să fie atacabile prin apel la Tribunal. Participarea elementului laic este vătămătoare pentrucă denaturează responsabilitatea șefului oficiului și înlesnește intervențiile nelegale. De altcum această participare nu are rost când, în ultima instanță hotărăște sau directorul general sau tribunalul.

O altă chestiune este ca în fruntea oficiului să stea un magistrat. Dacă oficiul este supus ministerului de interne, un magistrat nu îl poate conduce.

(65 km. de c. f. în regiuni muntoase); pădurile erau distruse, caii erau opriți a ieși din comune, sub pretext că trebuie vizitați de medicul veterinar.

Dar adevăratele nenorociri ale alegătorului nu începeau decât după ce reușea să treacă toate obstacolele, ajungând la locul de votare.

La alegerile din 1896, 32 de persoane au fost omorâte și 7 rănite, la cele din 1910 au fost 12 victime dintre care 5 români, omorâți în satul Mărgineni lângă fosta frontieră a Transilvaniei.

Nimic nu poate evidenția mai bine rezultatele acestui faimos sistem de alegeri decât rezultatele concrete ale reprezentării proporționale în parlamentul maghiar.

În fostul parlament ungar erau 413 locuri de deputați în afară de cele rezervate Croaților; ar fi trebuit ca populațiunile nemaghiare să aibă jumătate din aceste locuri; în parlamentul din 1906 numărul reprezentanților nemaghiari era de 25, ca mai apoi la alegerile din 1910 să scadă la 8 deputați, număr care s'a menținut și în timpul de clarăre războiului european!

Victor Jamandi

Cu 16.455 de voturi, secretarul general al partidului liberal din capitala Moldovei, și directorul oficiosului „Mișcarea", a fost proclamat deputat în constituantă.

Prin alegerea lui Victor Jamandi, parlamentul român dobândește pe unul din cei mai străluciți oratori politici, viața publică pe unul din cele mai puternice caractere și.. opoziția pe unul din cei mai formidabili adversari.

Avocat și profesor de istorie, absolvent al universității din Iași el și-a pregătit mintea și sufletul în atmosferă entuziastă de muncă, sinceritate și idealism a d-lui N. Iorga.

Vehement și intransigent până la culme, frauș și categoric până la cruzime — Jamandi nu cunoaște prieten ori adversar, mare ori mic, tânăr ori bătrân atunci când credința este în joc. Prietenii lui trebuie să-i fie prieteni politici.

Temperament politic, prin eminență, înscris înainte de războiu în partidul care desfășurase steagul democrației constructive, consecvent cu credințele sale, tânăr, sărac, lipsit de legături, dorit însă de toți și bizuit pe simplele lui puteri, el s'a impus în câțiva ani în fruntea uneia din cele mai desăvârșite organizații liberale.

Nu-l urâște nimenea; deși niciunul nu a scăpat de francheța lui — de multe ori brutală îl acceptă toți, se mândresc cu el și îl iubesc.

În perioda păcii dela București, el era, deja, colaboratorul fruntașilor refugiați și prigoniți, la programul istoric al partidului liberal, din care s'a pregătit, la Iași, decretul electoral, constituția, improprietărirea și participarea la beneficii.

Organizarea politică a cetății liberale de la Iași datorește imensforței inepuizabile a lui Jamandi. Lovit de adversari, silit să dea jertfă catedra; dar perseverent curagios și implacabil, el a fost în vremurile cele mai vitregi pentru partid, în epoca fetișismului averescan și socialist izvorul cel mai neobosit de energie și unul din cei mai desăvârșiți colaboratori ai lui Gh. Mirzescu, șeful desăvârșit în opera de renaștere a partidului liberal.

Activitatea sa propulsivă în cooperația și sindicalizarea națională, la sate și în oraș, — și mai ales activitatea lui ziaristică înaltă, doctrinară și practică, — dar violentă și intransigentă, a determinat multe limpeziri de situații, a rupt multe compromisuri, a întărit multe credințe, a valorificat multe energii, și mai ales, a impus partidul — și programul lui — strângând coeziunea clubului, dezvoltând educația politică a maselor și născând acea formidabilă solidaritate a opiniei publice care s'a dovedit în actualele alegeri.

Fanatic ca un turc, impulsiv și talentat, viguros și combativ, variat în mijloace retorice rece, totuși, de ghiață, în judecata lui, și mai ales, lipsit de orice răutate în suflet, deschis și dușman categoric al oricărei tranzacții, dușman al oricărei situații turbure, — Jamandi, gata oricând, și limpede în ce vrea, — e tigrul partidului dela Iași.

Prin el triumfă liberalismul însuși.

Prin el triumfă generația noastră, — a treia —, generația pregătită la votul universal și menită la perpetuarea partidului liberal.

O dată foarte apropiată va pune pe Victor Jamandi și mai sus, — spre cinstea lui și a organizației dela Iași.

ADONIS PAPOV.

Situația notarilor comunali

Primim următoarele:

Onorate D-le Director,

Citind foaia dv. și „Poșta Țărănului" am auzit că ceea ce s'a făcut bun pentru oamenii micii în trecut a fost opera liberalilor. Mă întreb: va fi și pe viitor așa?

Până acuma a reușit aceasta prin diferite îmbunătățiri ca ridicarea lefei funcționarilor căilor ferate după raportul gazetelor la cel puțin 1000 lei lunar, am cetit apoi și de regularea salariului învățătorilor. Gesturi frumoase! Dar când va ajunge rândul și la noi, la funcționarii administrativi și când la cei mai din urmă, la notari comunali?

A trecut anul de când fostul guvern a regulat salariile noastre în că cu începere dela 1 Aprilie 1921, dar până astăzi nici un ban încă n'am văzut din spor, primindu-se pe luna curentă numai 483 lei 66 bani ca salar!

Socotiți d-le Director, că ce să facem cu atâta? Ascultați numai. am soție și doi copii mici (de 3 și 1 an), chiar acuma sunt toți trei deodată bolnavi, medicul locuește așa de departe, că costul unei singure eșiri face 150 lei! Odată îl pot chema, dar ce fac când nu sunt toți odată bolnavi ci trebue să-l chem de 3 sau de 4 ori într'o lună? Salarul de 2 luni nu mi-e destul! Dar din salar ar trebui să trăim și s'ar cădea să ne și îmbrăcăm, dar fiind aceasta de tot imposibil ar fi ridicol să ne gândim la ea, pentru acea nici nu pomenesc! Astăzi mai avem haine din trecut, din timpuri mai bune! Ce vom face când se vor strica și găta? Cu durere constat că acest moment se apropie cu pași tot mai accelerați. Salariul nu-l sporește nimeni și prețurile nu vreau să scadă de loc.

După regularea averescană salarul nostru este următorul: salar fundamental lei 450; adaus de scumpete lei 200; adaus special dela 1 Decemb. 1921 lei 300. Laolaltă 950 lei. Se scade 9.50 pensie plus 33 lei impozit; total 42.50 lei. Așa dară rămâne 907.50 lei.

Ce pot cumpăra astăzi cu suma aceasta? Nici traiul cu pretențiuni le cele mai reduse nu-l pot asigura!

Pentru 4 persoane trebue zilnic: 1) făină 1.5 kgr. face astăzi 6.75 lei; 2) carne 1 kgr. 6 lei; 3) lapte (fiind copii mici cel puțin 2 l.) 5 lei; 4) ouă socot numai o bucată 2.50 lei; 5) unsoare 20 dkg. 7.20 lei; laolaltă zilnic 27.45 lei sau lunar 843.60 lei. Restul 64 lei, din care să câștig îmbrăcăminte, ghete, lemne de foc, articole de spălat, lumină etc. etc., când nu ajunge nici pentru spălatul copiilor.

Știu că lumea ne răspunde că notarii au și câștig lateral. E drept avem, dar puțin, de luat în seamă numai în comune mai mari, de cari nu sunt multe în Ardeal. Trebue să știți că izvorul prim și cel mai bun a câștigului nostru: redactarea contractelor de vânzare de pământ a fost astupat prin reforma agrară. A rămas inventariile ca micul câștig de seamă, dar câte comune sunt unde să fac în decursul unui an mai mult ca 20 inventare, zicem cu venit despre 100 lei?

Socotit-ați ce am primit înainte de război, cum a fost salarul 2000 cor. anual? Chiar prețul unui vagon de grâu și ceva mai mult. Astăzi cu 11.000 lei ce ni s'a acordat dar încă nu s'a dat, nici 1/3 parte nu primim valorii acesteia. Mai mare e deosebirea referitor la taxe le pentru muncile private.

Pentru un atestat comunal era taxa 1 cor., ce corespundea prețului unei merțe (20 l.) de porumb, taxa de azi e 2.50 lei chiar porumb 50 lei sau de 20 ori mai mari. Prețul unui ou corespunde astăzi taxei atestatului pentru ca re am primit mai mult de 50—60 bucăți. Așa s'a schimbat lumea noastră la bine!

Întrebăm pentru ce s'a statorit adaos de scumpete mai puțin la sate ca la orașe? Pentrucă funcționarii dela oraș primește mai toate articolele de prima necesitate cu prețuri reduse și mai ieftine cum le plătim noi la sate? E adevărat că sunt niște articole mai eftine la sate, dar cele mai multe și cele mai *prețioase* sunt mai scumpe! Socotim numai caz de boală când trebue să plătim noi 150 și mai mult la medic, când plătește colegul dela oraș 10—20 lei.

Din ce motiv s'a sistat introducerea unui sistem modern și just adică statorirea adausului familiar? Sau numai clasa aceasta nenorocită nu trebuie să se mai înmulțească? Pentru noi mai că ar fi așa mai bine, da pentru stat nu. Nu zic că salariile de azi ar fi oarecum mult pentru un singur om fără familie, dar când e și destul pentru unul e prea puțin pentru o familie. Pentru ce s'a votat adaus special de 300 lei oficianților administrativi numai dela 1 Decembrie 1921, când îl primesc toți ceilalți dela 1 Aprilie? Munca noastră mai puțin e pe folosul statului ca celorlalți, sau nu suntem noi oameni ca și ceilalți? Nu cred că bine statului și națiunei să pofteasscă aceasta, dar nici nu cred că guvernul prezent, care are practică în cârmuirea unei țări să nu vadă unde e lipsa de ajutor urgent și în interesul slujbașilor dar mai ales în interesul public.

După opinia mea e prima necesitate a asigura traiul și corectitate oficianților cu o dare îndestulătoare, să poată lucra fără grije pentru binele statului; e prima poruncă a justiției să se sisteze deosebirea în dotare între oficianți cu acea calificație și să se introducă din nou adaus familiar pe lună întreagă. Între oficianții dela sate și dela orașe să nu se mai facă deosebirea relativ la adaus de scumpete pentrucă cum am arătat mai sus și cu salar egal balanța e mai avantajoasă pentru cei dela oraș.

Sperăm că guvernul venit acuma aduce și în chestia noastră — fiind și primul interes al statului — o rezolvare mulțumitoare pentru toți, numai acea mai trebue să zic: dacă are voie să ne ajute, trebuie s'o facă urgent pentru că banii de mult i-am gătat și gătăm și creditul! Ce facem atunci? Să furăm?

La sfârșit vă rog scuzați de greșelile făcute luând în considerare că sunt de naționalitate sas și numai de trei ani învăț românește și-l fac fără ajutor de cărți fiind prea scumpe pentru sărăcia mea.

Dipșa la 28 Februarie 1922.

Cu profund respect
IOAN RAIDEL
Notar comunal

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 z3

INFORMAȚII

Eri a sosit în localitate o comisiune de medici veterinari din Ceho-Slovacia care va aranja cu autoritățile noastre exportul vitelor din Ardeal în Ceho-Slovacia.

•

D-l Dr. Racoviță a fost ales Senator al Universității din Cluj.

•

D-l Hossu Directorul Regional al CFR. din Cluj s'a reîntors Duminică dela Satu-Mare, unde a avut o conferință cu delegații căilor ferate Cehoslovace în privința activării transporturilor între noi și Ceho-Slovacia.

•

Membrii guvernului s'au întrunit aseară în Consiliu la ministerul de interne sub președenția d-lui Ion. I. C. Brătianu.

După examinarea situației politice, consiliul s'a ocupat de programul legislativ pe care guvernul îl va prezenta Parlamentului.

Durata actualei seziuni parlamentare s'a otărât să fie foarte scurtă. Astfel se vor face validările noilor aleși, va urma discuțiunea la Mesagiul Regal; se va cere un bil de indemnitate asupra viitorului budgest; se va vota legea chiriilor și se vor ratifica mai multe chestiuni ce privesc politica externă.

Consiliul s'a terminat la orele 8 jumătate.

•

Ministerul de industrie a fost sezizat de o cerere a comercianților Ardeleni de a se interveni pe lângă sindicatul comercial al Ceho-Slovaciei ca să le acorde amânări de plată, întru cât din cauza urcărei valutei ceho-slovace, sunt expuși la mari pierderi.

•

Noul regim al importului, care prevede numeroase restricțiuni, a fost complect stabilit. Proectul lui va fi supus comisiunei economice de import, care la rândul său va cere avizul delegației economice a guvernului.

•

Ministerul instrucțiunei a decis ca serbările școlare, afară de cele legale obligatorii, să fie limitate numai la două pe an și acestea rânduite astfel ca să nu stirbească mersul normal al școalei.

•

D-l Diamandi, ministru plenipotențiar, trimes în străinătate cu misiunea de a regula unele chestiuni financiare; va avea să negocieze pe pietele străine și o parte din devizele străine obținute de stat din vânzarea cerealelor.

•

Ministerul domeniilor a cerut celui de industrie să autorize deschiderea de târguri de vite în comunele Topolovățul Mare (jud. Timiș) Sașmag și Bârla (jud. Salaj).

Comitetul inspectorilor generali ai armatei s'a întrunit Vineri sub președenția d-lui ministru de răsboi și în prezența Principelui Carol.

Comitetul s'a ocupat cu chestiunea înaintării locotenenților la gradul de căpitan.

•

Până la 1 Iunie se vor stampila toate titlurile de rentă română internă și externă emise dela 1889 și până la 1913.

Stampilarea se va face la ministerul de finanțe la Casa de Depuneri și Banca Națională.

•

In Banat, Crișana, Maramureș și Ardeal, totalul semnăturilor de toamnă se urcă la 835.806 h. a. cu plus de 117.121 h. față de anul trecut.

•

Crêep-Marocain de lână și mătase în toate colorile a primit magaz'nul V. Missir Fii și Co. S.A.
str. Memorandului No. 11
(Unio u.) Cluj.

■

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorșáru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

•

In urma unei ingenioase imbunătățiri a becurilor electrice după cât suntem informați, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reușind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent și o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricație. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică Teodor Maier Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalații electrotecnice. Proiecte și devize gratuit. 1416

■

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expedîndu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

■

Incălțăminte fină forme noi pentru Domni, Doamne și Copii a primit magazinul V. Missir Fii și Co. S. A.
s.r. Memorandului No. 11
(Unio u.) Cluj.

Consiliul superior de răsboi al armatei se va întruni la 15 Martie sub președenția d-lui general Cristescu, șeful marelui stat major, spre a discuta noile legi de organizare a armatei.

•

D. Vintilă Brătianu, ministrul finanțelor, a lucrat Sâmbătă cu directorii generali ai departamentului, la determinarea veniturilor și cheltuelelor statului, aceasta în vederea întocmirei noului buget general.

•

Din partea consulatului Republicei cehoslovace din Cluj, se comunică, că, plătirea celor 6 la sută resp. 40 la sută anticipații pe competințele de pensii resp. onorariile de îngrijire a foștilor oficianți de Stat austro-ungar resp. a celor rămași în urma lar, a oficianților de Curte, precum și termenul fixat pentru documentarea obținerei cetățeniei alăturat în cereri de atare natură s'a amânat din partea Ministerului de finanțe a Republicei, până la 31 Martie 1922."

•

Azi, 13 Martie d-l Prof. Guiart va începe cursul său de istoria medicinei și farmaciei la ora 6 p. m. în sala de conferințe a Bibliotecei Universității.

D-l Guiart, va face anul acesta istoria medicinei și farmaciei din evul mediu.

Cursurile sunt publice și poate asista orice persoană inhitare de știință și artă.

Cursurile se fac Lunea și Mercurea de la 6—7 p. m.

■

Covoare au sosit la Mag. V. Missir Fii și Co. S. A.
str. Memorandului No. 11
1576 (Unio u.) Cluj.

•

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vineză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

■

Intreprindere nouă, *Casa de Imprumut pe Amanet Victor Iliescu și Co. Calea Victoriei 25* și-a început activitatea, și acordă împrumuturi pe tot felul de obiecte, bijuterii, mobile, haine, acțiuni și mărfuri în condițiuni avantagioase. Intrare și prin curte. Telefon 55. 1580

■

Aducem la cunoștința On. Public că lichidânduse firma Janovitz și soțul, mi-am mutat magazia de lemne din Strada Gyufagyár 13 sub numărul 15 și o conduc și pe mai departe sub numele meu pe baza solidă ca în trecut.

Rog sprijinul On. Public. Telefon 127 și 918.

Janovitz Vilhelm
1579 Comerciant de lemne

Târgul de primăvară din Cluj

Ziua întâiă a fost slabă — Care-i cauza

Mișcarea industrială și Comercială a satelor din Centrul Ardealului se observă în chip vădit în zilele când se ține la Cluj târgul de primăvară și toamnă.

Toamna sătenii din câmpie vând celor de la munte și orășenilor produsele agricole, în mai mare cantitate având porumbul și grâul de primăvară.

Zarzavaturi sunt în cantități suficiente deși nu satisfac întru totul nevoile populației satelor. La târgul de toamnă este o mare abundență de fructe.

Industria țărănească o reprezintă în deosebi moții cari vin să-și desfacă cluberele și să-și cumpere alimente. Apoi vine industria ceramicei (olăria) și a pielei lucrate.

Primăvara, comerțul produselor agricole e mult mai slab. Nu se mai vând decât semințe, și mici cantități de porumb și grâu pentru hrană.

Asemenea e slab reprezentată industria ceramicei și a pielei. In schimb industria lemnului e în floare.

Anul aceasta târgul de primăvară cari a fost fixat pentru 9 și 10 Martie este slab. Așa s'a putut observa în prima zi, lipsesc cumpărătorii.

Ca în totdeauna moții și-au așezat căruțele cu cluberi în piața din fața teatrului Național.

E slab târgul mi-au spus toți pe câți i-am întrebat. Impletitorii de mlajă, cu coșurile frumoase s'au așezat în fața Administrației financiare. Și ei spun tot că târgul slab și că au făcut cheltueli mari.

Numai în piața din dosul teatrului e mai multă focmeală. Acolo sunt așezate în teancuri mari grapele de lemn, corlatele pentru care și căruțe, hrepcile pentru coase, grebiele de lemn și cozile de topoare și săpi. Cei ce sunt dela țară și trec pe acolo trebue să cumpere care, sau măcar să întrebe, ca să afle ce spune la cei din sat.

Calea Dorobanților care este locul de desfacere a cerealelor s'a populat numai în spre seară de căruțe.

Cei ce stagnează nu au venit ca să vândă ci mai mult ca să cumpere, de aceea în prima zi a târgului examinează numai marfa și cearcă prețurile, cari încă nu sunt deplin stabilite.

Nici pe Calea Victoriei unde sunt așezate corturile de pielării nu se face multă vânzare.

Un moșneag care de-o jumătate de ceas își alege piele de opinci stă de vorbă cu negustorul cărula îl spune de ce n'au venit oamenii din sat la târg.

„N'au crăiari . . . drumu-i greu, unii la alegeri . . ., alții au auzit că e slab prețul la vite . . ."

Și fiecărui cumpărător i-se pare marfa scumpă și se lasă pe a doua zi, iar negustorul așteaptă și el tot ziua de mâine.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

•

Pentru sezonul de primăvară, mărfuri din cele mai bune și convenabile a adus magasinul V. Missir Fii și Co. S. A,
str. Memorandului No. 11
(Unio u.) Cluj.

La Cafeneaua
EUROPA
Joia Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

Pregătirea bugetului

La ministerul de finanțe s'au întrunit Joi în conferință toți secretarii generali ai ministerelor, sub președinția d-lui Vintilă Brătianu, înfățișând an teproiectele de buget ale departamentelor respective.

D. Vintilă Brătianu va studia fiecare buget în parte și va opera reducerile și modificările pe care le va socoti de trebuință.

Inainte de întrunirea în plan a secretarilor generali, d. Vintilă Brătianu, înfățișând antetuire specială cu d-nii prof. dr. L. Mrazec, secretarul general al ministerului de industrie și comerț în chestia bugetul acelui departament și cu d. Chirculescu, secretarul general dela domenii.

După cum am anunțat, proiecfele definitive de buget pe departamente vor fi prezentate ministrului de finanțe înainte de 1 Aprilie a. c. spre centralizare și întocmirea bugetului general al Statului pe noul exercițiu financiar 1922—1923.

După informațiile pe care le deținem din cercurile oficiale, proiectul de buget general va fi depus în parlament imediat după constituirea parlamentului.

☛ Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne.

Declarațiile d-lui Teodor Mihali

Sâmbătă la orele șase, când s'a aflat în oraș că d. Teodor Mihali a fost ales senator al Clujului, s'a prezintat o deputațiune de comercianți, industriași și muncitori și funcționari ceferiști la noul senator, rugându-l să vină la gară, unde alegătorii din acea secțiune sunt adunați în mare număr și vor să le vorbească.

D. T. Mihali li-a împlinit această rugaminte și la 6 în fața gării a fost salutat de o mulțime imensă în frunte cu muzica ceferiștilor, care a început să cânte, în timp ce mulțimea a izbucnit în strigate: Trăiască d. Teodor Mihali, senatorul Clujului.

Drul Buia, în numele ceferiștilor și-a exprimat mulțumirea, că clujul va fi reprezentat în parlament printr'un om de inima și iubitor de dreptate.

A răspuns d. T. Mihali, întâi în limba română, apoi în ungurește. Cu acest prilej, d-sa a făcut următoarele importante declarațiuni politice:

Iubiți alegători,

Va mulțumesc din inimă pentru votul de incredere, ce mi-ați dat precum și pentru manifestația de simpatie ce mi-o faceți acum.

Imi dați iarăș curaj și tărie să lupt pentru dreptate și bună înțelegere.

Dragostea d-voastră îmi arată ce mare lucru e sa făci fapte bune și dreptate în cursul vieții tale. Numai cine seamănă vânt, culege furtuna, dar cine seamănă bunănat e și drepte, culege recunoștință.

Mi-ați dat votul de incredere, nu fiindcă reprezint un partid, ci fiindcă reprezint un curent puternic în această țară acela de împăcare între partide, între confesiuni, între naționalități.

Destul cu ura între oameni, destul cu ura între frați. Ura n'a fost niciodată un bun sfătuitor, și n'a creat niciodată ceva bine pentru un popor, — ci numai dragostea și înțelegerea.

Acum, când mă trimiteți în parlament, imi voi da toată silința ca sa pun capăt cu o ora mai curând învrăjbirei grozave dintre partide. Nu va putea progresa țara, nu vom putea ajunge la stări consolidate pe terem financiar și ecrnomic, dacă la cârma statului va fi un singur partid, iar în opoziție vor sta noua partide, care sa refuze orice concurs pentru refacerea țării și vor continua numai să agite spiritele, mărind nemulțumirea în țara.

Din partidele din opoziție, trebuesc atrase la guvernarea țării acelea, care au bărbați valoroși și cinstiți, cu dragoste de țară; numai așa se va reduce numărul acelora, care își risipesc energiile în critica negativa, și va crește numărul acelor, cari muncesc la refacerea țării și poartă răspunderea pentru destinele ei. Numai dupăce vom realiza împacarea între români, vom putea lucra și pentru buna convietuire a românilor cu neromânii, cu ungurii cu evreii, cu sașii.

Repatrierile în Ungaria

— Noi instrucțiuni —

Pentru ca repatrierile ardelenilor în Ungaria să fie făcute mai cu ușurință și să se evite multe formalități ce erau până acum, s'au luat următoarele dispoziții:

Acei ce vor să se repatrieze în Ungaria trebuie să facă o cerere de repatriere adresată pentru a trece granița maghiară ei trebue să se pue în legătură cu Consulatul Maghiar din Cluj, care în legătură cu serviciul de pe lângă Secretariatul Internelor din Cluj decide asupra repatrierelor.

Din partea Consulatului Maghiar din Cluj e însărcinat contele Eichoru.

Se atrage din nou atenția acelora care se repatriază în Ungaria că ei trebue să opteze la cetățenia Română și că reintorcându-se din nou în Romănia ei nu o pot face de cât cu pașaport strein.

Odată optând la cetățenia română ei nu mai not cere din nou de a fi considerați ca cetățeni români

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Luni: O puternică dramă socială, Infamii, Cu Roza Weldkirch

Marți: O puternică dramă socială, Infamii, Cu Roza Weldkirch

Miercuri: Două mari șlaghere în cadrul unui Program Ultima întâlnire și Americana în harem Cu Ritta Sachetto.

Joi: Două mari șlagere în cadrul unui Program, Ultima întâlnire și Americana în harem Cu Ritta Sachetto.

Vineri: O dramă senzațională de aventuri, Drama din Hotel Splendid cu Scherlok Holmes.

Sâmbătă: O dramă senzațională de aventuri, Dramă din Hotel Splendid cu Scherlok Holmes.

Duminecă: O dramă senzațională de aventuri, Dramă din Hotel Splendid cu Scherlok Holmes

CINEMA UNIVERSITAȚII

Marți: Marele roman de aventurii, Strigoaica Roșie, p. I. Misterele Parisului.

Miercuri: Marele roman de aventuri, Strigoaica Roșie, p. II. Birja Nr. 13.

Joi: Marele roman de aventuri, Strigoaica Roșie, p. III. O noapte înfiorătoare.

Vineri: Marele roman de aventuri, Strigoaica Roșie, p. IV. și ultima, Triumful Dreptății.

Sâmbătă; Frumoasă Operetă, Visul Unui Vals, cu Mihail Varkonyi.

Dumneçă: Frumoasa Operetă, Visul Unui Vals, cu Mihail Varkonyi.

CINEMA URANIA

Marți: Marea dramă de aventuri Inelul Sfânt, cu Joi Delbs.

Miercuri: Mare dramă de aventuri, Inelul Sfânt, cu Joe Delbs,

Joi; O frumoasă dramă socială. Furtuna din Mai.

Vineri: Mare dramă socială Amazoana Morții în rolul principal Italia Almiratte Manzini.

Sâmbătă: Mare dramă socială Amazoana Morții. în rolul principal Italia Almiratte Manzini.

Duminecă: Mare dramă socială Amazoana Morții, în rolul principal Italia Almiratte Manzini.

Politica pacifistă a lui Rathenau și conferința dela Genua

In consiliu de azi al Reichstagului, ministrul Rathenau și-a expus programul său asupra chestiunei reparațiunilor. Intâiul punct al cuvântării sale îl constitue apărarea împortiva criticei atât de severe adusă de unii politiciani pentru politica sa pacifistă, iar al doilea punct s'a extins asupra importanței Conferinței dela Genua.

Intre împrejurările de azi nu se poate gândi nimeni la altceva, decât la conferințe. — Conferința de la Genua înseamnă pentru Germania ultimul refugiu unde și-ar putea relua din nou contactul cu bărbații politici și diplomații Statelor vecine în vederea unui acord pacifist.

In ceeace privește problema atât de gingașă a reparațiunilor, aceasta cade în sarcina Comisiunei de Reparațiuni.

Ea însă deocamdată nu se poate rezolvi în mod definitiv, ci numai provizoriu, de o parte fiind criza enormă de material rulant, iar de altă parte imposibilitatea Germaniei de a mai plăti aurul cerut. Așa și rata scadentă de 31 milioane marci a fost expusă aceleiași fluctuații valutare, care a ajutat în mare parte căderea mărcii în mod atât de pripit; aceasta tot în pagnba Germanei și a pieții ei financiare.

Cu toate greutățile întâmpinate trebue să se stăruie, ca în locul concesiunei provizorii să se introducă una permanentă și în acelaș timp definitiv.

Pentrucă în caz contrar problema atât de grea a despagubirilor va influența în cel mai scurt timp toate prietele financiare streine, așa încât vom ajunge la o situație când toate aceste țări, ca America, Anglia etc. vor fi creditoare și în acelaș timp și debitoare rămânând ca Germania singură să joace vecnic rolul debitorului.

Dacă însă ar fi posibilă o altă soluțiune, care să ușureze întrucâtva sarcina Germaniei; aceasta pare puțin probabil fără intervenția urgentă a Americei

Sub protecția Americei s'ar deschide Germaniei posibilitatea ca să facă un împromut mare în toate statele capitaliste europene și neeuropene pentru a-și plăti despăgubirile.

Acest procedeu nu e de loc potrivit, ba chiar în contrazicere cu unele puncte ale tratatului dela Versailles.

Amortizarea dacă s'ar putea face prin un împrumut internațional — va putea ușura datoriile.

Intrucât însă conferința de la Genua va contribui la o consolidare a Europei rezultatele ei de pind mare parte și de atitudinea pe care o va lua America față de ea.

Forța armată a Americei a crescut în cursul războiului în mod atât de repede încât nici un alt Stat din lume n'a putut ține pas cu ea, de aci ne putem gândi că precum intervenția Americei a decis soarta războiului, și a întronat pacea, tot așa acum intervenția ei energică și obiectivă, dar nu întârziată, va aduce soluțiunea definitivă și în chestiunea despăgubirilor de război, readucând prin acest gest și cursul vieței economice și financiare în alvia cea veche.

Rathenau speră, că America dispune încă de atâta energie și putere, ca să poată înțelege că Europa nu poate pieri și că izvorul celei mai vechi și mai puternice civilizații nu poate seca.

Ministrul german mai crede, că la Genua s'au făcut toate pregătirile necesare, pentruca desbaterea acestei probleme vitale să ducă la un rezultat favorabil Germaniei și totodată lumei întregi.

Ultime informații

D. Dobrovici, reprezentantul pictorilor și sculptorilor sârbi, a sosit la București pentru a invita pe artiștii români la expoziția ce se va deschide la Belgrad în primăvara aceasta.

*

Ieri s'a făcut inhumarea mai multor eroi dezgropați.

*

In conferința micei antante, care s'a încheiat azi, Duminecă, s'a ajuns l aun cord complect privitor la atitudinea comuna a statelor succesoare la conferința dela Genova. După stiri care au transpirat, s'a luat în discuție și reluarea relațiunilor comerciale ale micei antante cu Rusia sovietică. S'a mai discutat chestiunea protecțiunii, literare artistice și industriale. Hotărârile luate vor fi date în comun dupăce guvernele respective vor lua cunostința de ele.

Ziarul Politică crede, că Polonia aștepta deciziunea acestei conferințe pentru a convaca o conferința a statelor baltice pentru ca să adopte aceeaș linie de conduita.

Revendicările Camerelor de Comerț din Ardel

Indiferența arătată până acum de unele autorități față de industria și comerțul din Ardeal sunt destul de bine cunoscute. Afară de cazul când Consiliul orașului Cluj a refuzat scutirea de taxe pentru Târgul de mostre aranjat de Camera de Comerț în localitate în toamna anului trecut, Camerele de Comerț din Ardeal au acum a-se plânge de faptul că ele nu sunt ajutorate în acelaș mod ca și Camerele de Comerț din Vechiul Regat.

Ministerul de Industrie și Comerț în deplin acord cu cel de Finanțe, fiind deplin convinși de rolul ce îl au Camerele de Comerț la propășirea economica a țărei, au luat măsurile ca din fondu ile comunale vărsate la centru să li se rezerve un anumit quantum anual, ce le ar servi la acoperirea cheltuelilor.

Față de aceste revendicări care ar ajuta în mare parte comerțul și industria ardeleană o delegație a Camerelor de Comerț din Ardeal în frunte cu Dl Dr. Căciulă Secretarul Camerei de Comerț, din Cluj au plecat ieri la București pentru a i terveni la autoritățile în drept, pe truca și Camerile de Comerț din Ardeal să se bucure de acelea i privelegii ca și cele de dincolo de Carpați.

Intru cât cererea Camerelor de Comerț, din Ardeal va fi găsită justă și cunoscând interesul și spiritul de equitate al actualului guvern față de interesele Ardealului, putem crede că se va lua măsurile necesare că această chestiune va fi rezolvată favorabil.

Transportul și exportul cerealelor

— Noui condițiuni —

Cu începere dela 10 curent transportul și exportul cerealelor se vor face în următoarele condițiuni:

Transporturile de grâu, secară, făină de grâu și secară, în interiorul aceluiaș județ, se vor face pe baza adeverințelor eliberate de comisiunile județene de cumpărare.

Transpotturile de grâu, secară, făină de grâu sau secară, dela un județ la altul, se vor face pe baza autorizațiilor speciale eliberate de către comisiunea superioară de cumpărare.

Transporturile de grâu, secară, făină de grâu sau de secară, destinate exportului, se fac pe baza autorizațiilor speciale de export, ce se vor elibera de comisia superioară de cumpărare.

Pentru transporturile de orz, ovăz, orzoaică, porumb și fasole, în interiorul țării, se vor elibera adeverința de către comisiunile județene.

Comisiunea superioară de cumpărare va elibera autorizații speciale pentru transporturile de orz, ovăz, orzoaică, porumb și fasole, destinate exportului.

Celelalte cereale ca: meiu, rapiță, linte, mazăre, cânepă, etc. sunt libere la transport.

Transporturile în interiorul țării de orz, orzoaică, fasole și porumb, sunt libere iar adeverințele ce se eliberează obligatoriu de către comisiunile județene nu au decât scopul unei evidențe.

Daca dorești să cumperi
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltueliile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely și Réti
Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

Plecând în străinate primim comenzi de
PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner
cu prețul original al fabricelor, primul și cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.
I. TRISKA Cluj, Str. Sagunа (fosta Bartha M.) No. 14.

FRENKEL [fost Janovitz] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

TUNGSRAM

Depozitul Central:
Tungsram S. a.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.
1290

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

CHAPEAUX-LOTTIE
Salonul de modă și pălării de dame a firmei Lotte Perényi (fost Lotte Roth) din Sibiu
S'A DESCHIS
la Cluj, Str. Iuliu Maniu 3 (Szentegyház-u.).
Reclama 1719 1577

Articole frumoase de droguerie
au sosit la parfumeria
D'or
Piața Unirii No. 5. 1385

Tesaurul oamenilor muncitori
Spirtul sărat
TRANSILVANIA
în contra reumei, răcelei și catarului.
1540
Să capată ori unde.
Magazinul de căpetenie
ROZSA
drogeria mare CLUJ, Piața Unirii No. 26.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig"
la Regele Pălăriilor Cluj,
Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Reclame este sufletul comerțului.

Instalațiuni complecte și parțiale de
FĂBRICI DE CĂRĂMIZI
livrează din fabricile MARCHEGGER Maschinenfabricks- u. Eisengiesserei-A.-G.
REPREZENTANȚA GENERALĂ:
SOC. MOTRICĂ ROMÂNĂ, BUCUREȘTI,
Reclama 1506-I. B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10. 1423

CARTEA ROMÂNEASCĂ
SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI
BUCUREȘTI
INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE
TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografică „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
TURNĂTORIE
— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA
INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.
Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. Fabricațiune de pliuri comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.
Bilete de logodnă. Invitații de nuntă
CARTONAJE
p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.
Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.
ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE
Călimări și garnituri complecte pentru Biouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.
Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara și în fine tot ce se înrudește cu această branșe.
Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictura
CENTRALA: Bulevardul Academiei 3
SEDII: C. Stetea, Calea Moților 62-64 și Calea Victoriei 68, Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7. TIMIȘOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

situația mondială a cerealelor

(După revista săpt. engleză „London Grain Seed Oil Reporteur" dela 1 Martie)

Anglia

In cursul săptămânei din urmă, timpul a fost mai mult sau mai puțin variabil, dar mai cu seamă timp de iarnă, cu abundente căderi de zăpadă, cu temperatura scăzută în tot nordul și centrul țărei și apoi o cădere considerabilă de zăpadă cu un îngheț nocturn se ridică pretutindeni, însoțită cu căderi de ploi și grindină în unele părți. Umiditatea nu e încă excesivă iar cerealele de iarnă au beneficiat de ploie și zăpadă afară de terenurile foarte umede unde grâul tinde să îngălbenească. Muncile agricole sunt oprite pretutindeni.

Germania

In primele săptămâni din luna Februarie a fost în Germania de nord înghețuri puternice și căderi de zăpadă, pe când în sud și în bazinul Rinului inferior, temperatura a fost mai ridicată cu zăpezi puternice. Către mijlocul săptămânei, frigul intens a crescut în lungul mărei Baltice. Acum timpul este mai dulce cu zăpadă și ploaie și mici înghețuri nocturne.

Grecia

Timpul a fost extrem de friguros și deși în cele mai multe districte era un bun strat de zăpadă, este de temut oarecari pagube.

Austria

In părțile occedentale ale țării există un strat de zăpadă, dar în restul țării, este de temut oarecari pagube.

Algeria

Timpul este friguros și umed și muncile de cultură sunt în întârziere. Tânăra plantă este bine înaintată dar are nevoe de îngrijire.

Tunisia

Semănătu ile tardive se fac în condițiuni favorabile. In totalitate, recolta în Africa de nord dă mai puține speranțe de cât cea din unul trecut.

Statele-Unite

In sub-estul țării, seceta persistentă în curs de trei până la 6 luni de zile a fost urmată de ploaia binefăcătoare și s'ar putea întâmpla ca recoltele să nu fie cu totul pierdute în părțile cari au suferit mai mult.

Argentina

Raportul oficial publicat săptămâna trecută dă evaluările următoare comparate cu cele din campania precedentă în mii de quarteri (quarter eg l cu 2.177 chintale metrice): grâu 19.389; contra 23.069; ovăz 3,353 contra 1.048.

India

Raportul oficial al acestei săptămâni zice că timpul nu s'a schimbat, ceeace însemnează că e încă nevoe de ploae în Sud-Est și că astfel recoltele fac progrese satisfăcătoare.

România
la Târgul de Mostre din Praga
— Statul român va fi reprezentat oficial —

Guvernul nostru a făcut cunoscut Legației Cehoslovace, că reprezentantul oficial al României la deschiderea târgului internațional de mostre din Praga, va fi d. I. Luca P. Niculescu, fost ministru și mare comerciant, care va pleca el iar astăzi Joi seara la inaugurarea târgului, ce va avea loc Duminică 12 Martie. In afară de aceasta vor participa la Târg, trimiși oficiali ai Camerei de Comerț din Capitală, căreia i s'au trimis invitațiuni speciale.

De la Cluj se va forma un grup a parte pentru care s'a destinat un vagon special la tren ul ce va pleca spre Praga în ajunul deschiderei.

Târgul din Praga, cuprinzând toate ramurile industriei, dă, în ansamblul său, o idee măreață despre aptitudinele economice a le Cehoslovaciei. Târgul a progresat mult de la 1920 când a avut loc prima expoziție. Al patrulea Târg va cuprinde mai mult de 3000 expozanți. In special anul acesta s'au luat măsuri ca negustorii și cumpărătorii să se bucure, pe cât va fi posibil, de cele mai mari avantagii practice.

Comercianții români s'au prezentat în număr tot mai mare la târgurile de până acum din Cehoslovacia, iar în nul acesta se speră că vor veni în număr și mai mare, iar afacerile încheiate vor întrece cu mult cifrele din trecut, știut fiind că relațiile comerciale româno-cehoslovace au luat o extensiune mare în ultimul timp.

In primăvara aceasta se vor mai ține următoarele târguri.

La Viena. Bâlciul internațional de primăvară, de la 19—25 Martie 1922.

La Bale. (Elveția) Bâlciul elvețian de mostre dela 22 Aprilie până la 2 Mai.

La Frankfurt pe main de la 2 până la 9 Aprilie 1922.

La Florența. Târgul internațional al Cărții.

Dispoziții vamale

Ministerul de finanțe a trimes oficiilor vamale un nou ordin prin care se atrage luarea aminte a vameșilor să cerceteze cu multă severitate și minuțiozitate facturile pe care le prezintă importatorii spre a se convinge dacă valoarea trecută în ele crespunde cu valoarea reală a mărfurilor, fiind că s'a constatat în dese rânduri că unii importatori se folsesc de facturi falșe la vămuirea mărfurilor, cu valori inferioare valorii mărfurilor spre a se sustrage dela plata integrată a impozitelor pe cifra de afaceri și de lux.

Ordinul ministerului de finanțe autoriza pe vameși să nu ție seamă de aceste facturi falșificate și să închee proces verbal de contravenție și urmărire importatorilor dovediți că s'au folosit de asemenea facturi.

Citiți pag. 8-a

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

DOMNIȘOARĂ inteligentă caută vipt și quartir la o familie bună. Adresa la ziar.

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Brișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV. **DEJ**

fabrică trass, trass-var și ciment de trass,

TRASS

înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.

Prospecte și certificate oficioase gratuite.

Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.

TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!

Reprezentanți în toate centrele industriale.

Scrisori și telegrame: **TRASSIA—DEJ.**

Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș: Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparilu No. 3. 1401

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucrări de specialitate. 1116 Serviciu prompt.

Re 'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.

Mi-am deschis din nou

salonul de modă

engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame

WARTENBERG ZOLTAN

Cluj, Calea Victoriei No. 13

1275

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrațirea"

Abonamente

pentru

ziarul „Infrățirea"

se primesc la

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

Societate Română de Automobile și Leonida & Co. Unite

BILANȚUL INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921

ACTIV				PASIV		
Imobile și instalație	9.827.461,58			Capital	15.000.000	—
Mașini unelte	380.235,—			Fond de rezervă	285.429	88
Scule și rechizite	229.353,35			Fond pentru diferențe de curs	128.044	85
Mobilier	440.150,—	10.877.199	93	Fond pentru ajutor	235.998	05
Mărfuri gener le: Automobile	18.643.892,21			Efecte de plată	45.666.101	15
Mărfuri diverse	21.650.178,46			Furnizori	4.511.715	57
Mărfuri în expediție	2.720.254,50	43.014.325	17	Diverși creditori	10.883.345	29
Participații		11.897.225	96	Garanții primite	2.009.400	51
Efecte de primit		5.075.167	—	Dividende	44.615	—
Diverși debitori		9.970.539	85	Conturi de ordine	14.688.678	41
Cassa		281.558	41	Profit și pierderi	3.085.649	47
Acționari		131.150	—			
Garanții depuse		253.936	95			
Chirii anticipate		125.000	—			
Lucrări în curs		223.226	50			
Conturi de ordine		14.688.678	41			
		96.539,008	18			96.539.008	18

Președintele consiliului de administrație, **Principele G. V. Bibescu.**

Șeful contabilității, M. Popovici.

Administratori delegați: Inginer **Pennescu-Kertsch, C. Leonida.**

Verificat și găsit în conformitate cu registrele,
Censori: **C. Soteanovici, Ing. V. Toroceanu, M. Vasilescu, N. Racottă, Anna Duca.**

CONTUL DE PROFIT & PIERDERE

INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921

DEBIT				CREDIT		
Cheltueli generale	4.905.205	03		Beneficiu din vânzarea mărfurilor, exploatarea garajelor, atelierelor, transporturilor și sucursalei Brașov	10.609.043	88
Dobânzi și comisioane	1.419.579	88				
Amortizări	1.198.609	50				
Beneficiu net	3.085.649	47				
	10.609.043	88			10.609.043	88

Președintele consiliului de administrație, **Principele G. V. Bibescu.**

Șeful contabilității, H. Popovici.

Administratori-delegați: **Inginer Pennescu-Kertsch, C. Leonida.**

Verificat și găsit în conformitate cu registrele,
Censori: **C. Stoeanovici, Ing. V. Toroceanu, M. Vasilescu, N. Racottă, Anna Duca.** 1583

Probleme la ordinea zilei

Despre introducerea Cărților fonciare în România-Mare

și despre rolul important al inginerilor geodezici în această chestiune

Încă, înainte de timpurile premergătoare ale istoriei, s'a luat dispoziţiuni, de exemplu legile lui Moise a prescrias să fie pedepsit acela, care nimiceşte semnele de mezuină şi graniţă ale unui pământ. Grecii, romanii au pus apărarea mezuinilor sub ocrotirea zeilor, germanii vechi au pedepsit cu tăierea capului sau cu ciuntirea membrelor corpului pe aceia, cari au nimicit mezinile. Din cele de sus reiese, că deja în timpurile cele mai vechi s'au îngrijit despre apărarea limitelor proprietăţii individuale, ceea ce în decursul timpului s'a desvoltat tot mai tare. Germanii vechi au fost în privinţa aceasta cei dintâi, unde putem vedea în primul rând evidenţa schimbărilor de proprietari şi desmembrarea proprietăţii individuale. Tot astfel să poate observa şi în timpurile cele mai vechi dispoziţiunile luat referitor la înscrierea proprietăţilor, aşa de exemplu romanii au înfiinţat tabele despre proprietăţile zăsoţite, iar germanii au indus în tabelele amintite împrejurarea, că proprietarul dela cine şi ce fel de împrumut a ridicat.

In Ungaria s'a luat prima dispoziţiune în anul 1723, pe baza căreia s'a ordonat redactarea registrelor de întabulare, inducerea în cărţilor fonciare a proprietăţilor şi propretarilor.

Da încă mai mult, în unele locuri s'au notat lucrurile de mai sus deja în anul 1480 după modelul german.

Intabularea generală propriu zisă a fost ordonată de corpurile legiuitoare în anul 1847, care a fost desvoltată cu ordinaţiunile din anul 1855, cari legi cu puţină schimbare s-au extins în anul 1870 şi în Ardeal.

Datele acestea formează un documnet, ca să fie clarificat, cât de necesară este evdenţa proprietăţilor şi a proprietarilor, precum şi ovidenţa schimbărilor obvenindo.

S'au convins că singurul fundament sigur şi stabil al unui stat este numai pământul care asigură creditul intern şi extern.

România întregită ca stat agrar nu dispune de asfel de fundament, escepţionând Ardealul, ca parte deslipită de fostul imperiu ungar.

Până acuma fiind proprietăţile mari nedesmembrate, nu a fost aşa de necesar acest fundament, astăzi însă când prin executarea Reformei agrare să desmembrează aproape toate proprietăţile mari, să simte cea mai mare lipsă pentru întroducerea evidenţei proprietăţilor şi proprietarilor aşa numitele introducerea cărţilor fonciare în întreaga ţară.

Astfel este absolut necesară întroducerea Cărţilor fonciare în troducerea Cărţilor fonciare în întreaga ţară, ca să servească de bază la vânzarea şi cumpărarea de proprietăţi şi să creieze publicitatea drepturilor reale. Este adevărat, că punerea bazei Cărţilor fonciare şi susţinerea acestora însemnează mare împovărare a bugetului statului, însă aceasta este cu totul minimale în comparare cu venitele cele mari, prin cari să ridică valoarea economică a statului.

Deodată cu introducerea Cărţilor fonciare este a se introduce şi impozitul pe pământ, pentrucă singurul venit sigur şi stabil al statului este impozitul pe pământ, care nu este supus nici unei schimbări meritorice.

România întregită prin mărirea suprafeţei să află în acea stare norocoasă, că pentru întroducerea Cărţilor fonciare pe întreg teritoriul ţării dispune ce organe foarte preţioase, atât juridice cât şi technice prin corpul judecătorilor şi a inginerilor geodezici şi cadastrali din Ardeal, prin urmare nu există nici o piedecă, ca să nu se poată introduce în întreaga ţară acea stă instituţie a Cărţilor fonciare asemenea statelor moderne din vest.

A redacta un plan detailat şi a face o propunere corăspunzătoare referitor la obiectul acesta nu să poate face în forma de articol ziarist. Directivele principale esenţiale ar fi următoarele:

1. Pentru desvoltarea reţelei triangulare a României întregite pe teritoriile, unde nu există încă triangulaţie, mai potrivit scopului ar fi, să se desvolte mai departe reţeaua de triangulaţie deja desvoltată în Ardeal în sistemul meridianului Târga Mureş cu punctul de începere Dealul Chestei, astfel ca plecând din punctele de Triangulaţie vechi de ordinul I. aflătoare pe fosta frontieră a Ardealului, şi din punctele de ordinul I. desvoltate pe baza Rădăuţi din Bucovina s'ar conduce o reţea de polygonaţie în direcţiunea malului Dnistrului şi Dunărei, făcând legătură cu punctele de triangulaţie ordinul I. desvoltate pe baza Verşeţ-Caraşseverin. Apoi plecând din punctele de Triangulaţie ordinul I. desvoltate pe baza Braşov cu o reţea de polygonaţie s'ar face legătura undeva în jurul oraşului Bucureşti. Anume în jurul oraşului Bucureşti ar fi de a se măsura o bază de control în lungime corăspunzătoare, care bază desvoltându-se ar servi ca controlul întregei reţeli noui.

In tot cazul ar fi de menţinută proiecţiunea stereografică, deoarece diformarea nici pe cele mai deparate teritorii dela punctul de plecare nu este aşa de simţitoare ca să se poată neglija sistemul descris mai sus.

2. In relaţie cu desvoltarea triangulaţiei s'ar putea executa măsurătoarea detailată, cu alte cuvinte măsurarea preciză a fie cărei proprietăţi în parte şi calcularea suprafeţelor.

Pentru executarea acestor măsurători dispunem în Ardeal circa de una sută ingineri geodezici, un corp de funcţionari bine pregătiţi şi cu praxa cea mai mare corăspunzătoare scopului, care corp de funcţionari ar trebui înmulţit din zi în zi.

Condiţiunea cea mai urgentă pentru întroducerea instituţiuni cărţilor fonciare este va să zică măsurătoarea ţării întregi, care însă numai atunci s'ar putea începe, când funcţionarii încredinţaţi cu măsurătoarea ar primi astfel de salarii şi reribuţiuni ca să-şi asigure cel puţin minimul de existenţă.

Acesti funcţionari, cari ar trebui să execute măsurătoarea ţării întregi, în regimul vechiu au fost trataţi, şi retribuiţi egal cu ceilalţi ingineri diplomaţi din fostul imperiu, au fost membrii ordinari ai Asociaţiunei inginerilor şi Architecţilor din fostul imperiu.

De prezent însă în urma unei unificări fără bază legală samovolnică, salariile acestor funcţionari technici sunt de două până de trei ori mai micuţe ca a celorlalţi ingineri, ba încă mai mult, până când azi un conducător technic incadrat în Corpul technic al Ministerului lucrărilor publice a cărui studii absolvate este 4 clase liceu şi Cursul de conductori începe cu leafa fundamentală una mie patru sute lei, un inginer geodezic cu 35 ani de serviciu numit de fostul Consiliul Dirigent în clasa de salarizare VI. gradaţia 2 a primeşte o leafă fundamentală de una mie una sută lei lunar.

Pentru a documenta acest fapt alătur tablourile anexate precum urmează:

Va să zică cu toate că aceşti funcţionari au fost preluaţi cu toate drepturile câştigate, în urma dispoziţiunilor Direcţiei Cadastrului din Bucureşti funcţionarii, au fost degradaţ prin unificare cel puţin cu 2 clase de salarizare.

Ba încă mai mult, aceşti funcţionari, cari sunt astăzi cei mau râu dotaţi dintre toţi funcţionarii ardeleni, fiind numiţi în ace laşi clase de salarizare, pe lângă toate demersurile făcute nu au putut primi nici cel puţin sporul dat altor funcţionari, aşa că azi să află toţi în cea mai mare mizerie şi stare deplorabilă, aşteptând cu nerăbdare buna voinţă promisă de prezentul guvern.

Dacă deci înaltul guvern să convinge despre însemnătatea cea mare a introducerii Cărţilor fonciare în întreaga ţară şi o află de necesară, atunci în primul rând ar trebui să organizeze corpul inginerilor geodezici, cari execută triangulaţia şi măsurarea detailată a României întregite şi să le asigure în timpul cel mai scurt minimul de existenţă, deoarece acest Corp de funcţionari technici nu cere altceva decât respectarea drepturilor câştigate şi egalizarea salariilor lor cu salariile celorlalţi funcţionari technici din Ardeal, cari primesc salariile corăspunzătoare deja cu 1 Aprilie a anului bugetar 1921—22.

Cu finea măsurătoarei detailate ar fi de a se redacta Cărţile fonciare după comune în mod potenţat, cu alte cuvinte este a se determina pe baza registrelor de pământ redactate cu ocaziunea măsurătoarei, luând în considerare din punct de vedere juridic pentru fie care parţelă în parte fostul proprietar şi după comune despre fie care proprietar este a se redacta o coală separată, în care să înduc toate parţelele, cari formează proprietatea sa juridică, să induce numele proprietarului şi în fine să induce sarcinile imobilului grevat.

Modul cel mai corăspunzător ar fi cel de prezent în Ardeal, unde a fost redactate Registrele fonciare (Cărţile fonciare noi de credit).

Ioan Podariu
cons. tecnic insp. geodezic.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administraţie Str. I. Maniu No. 3. şi prin toţi Agenţii şi Agenţiile de publicitate

◆ ◆

Se primesc reclame scrise şi în limba maghiară şi germană pentru care avem traducători speciali

Preţuri reduse

Toţi cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame şi prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrăţirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorităţi, bănci şi societăţi

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 468 Opt pagini 1 LEU Pagini Opt Joi 16 Martie 1922

Înfrăți

Administrația Ziarului „Înfrățirea"
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, ST[illegible]ULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCERE[illegible]ITET
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D.
Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

O manevră care dă greș

D. Iuliu Maniu voiește să ascundă prin gestul d-sale de sfidare aruncată Parlamentului ales de națiune, desperarea de-a se fi destrămat în ultimele alegeri, restul de forță cu care mai rămăsese partidul național din repetatele crize de impopularitate prin care trece de trei ani.

Scrisoarea către Majestatea Sa Regele, în care a rezumat cu-o aparență numai de cumpătare toate fanteziile debitate de „Patria" în timpul luptei electorale, e menită mai degrabă s'acopere rușinoasa înfrângere, ce-o datorește în primul loc anacronismului său politic, pe baza căruia a crezut să dea lupta, rând pe rând, cu toate partidele dela guvernul țărei.

Războinicii dela „Patria" au părăsit deocamdată armura și palosul frânt în două, luând din nou la contribuție protapul cu care să poarte jalbele pe la toate ușile, neuitând nici chiar pe Dumnezeu.

Mai e nevoe ca să insistăm asupra nefericitului sistem de-a ponegri alegerile, aruncând în spinarea guvernului ingerinți, cari dacă s'au petrecut aci în Ardeal, ele au fost mai degrabă săvârșite de către mameluci d-lor Vaida și Maniu!

Presa guvernului a păstrat o tăcere demnă și plină de semnificație asupra felului anti-românesc și primejdios pentru viitorul acestui neam, în care a crezut partidul național să-și refacă popularitatea, și n'a reacționat decât foarte rar, atunci când manoperile opoziții întrecean limita și periclitau într'adevăr soldaritatea națională. Însă să nu creadă d. Maniu că nu avem, nu una, ci nenumărate probe de unde să se poată evidenția sălbateca goană după voturi a candidaților partidului d-sale. Spulberată e rezultatul alegerilor, singura mărturie a unei popularități, pe care o scontaseră încă de pe când pertractau cu partidul liberal, nu le mai rămâneau naționalilor alt mijloc ca să simuleze o umbră de putere, decât făcând uz de intimidările ce le-a încercat de multe ori și de cari nu se mai îngrozește nimeni. Sunt clișee bine cunoscute întrebuințate în clipele grele, cu cari cred că mai pot înșela naivitatea publicului. Însă d. Maniu nu vrea nici măcar să aducă pe departe vorba de legea d-sale electorală care se știe că a fost un cuțit ce trebuia să servească partidului național ca să taie orice altă plantă, streină, care ar fi încercat să se hrănească din pământul Ardealului. S'a întâmplat însă ca acest cuțit să aibă două tăișuri, și cine s'a împuns în el a fost tocmai partidul național. In privința aceasta conducătorii lui să nu aibă nici o grijă, legea electorală a fostului consiliu dirigent va fi schimbată de actualul parlament, așa ca să nu mai dea de lucru opoziției, inventând toate fraudele inimaginabile, ce-ar decurge din defectuozitățile ei nenumărate.

D. Maniu, n'a lăsat la o parte ultimul argument cu care spera să câștige procesul în favoarea partidului d-sale, și care a fost menit să impresioneze atât pe Majestatea sa regele cât și opinia publică de dincolo. Cu un tact, care ni-l amintește pe d. Vaida, dă să se înțeleagă că atacurile ce s'aduc partidului național, va atrage țărei soarta care-au avut-o statele ce s'au prăbușit în ultimii ani. Să ni se permită să negăm acestui argument orice putere de a convinge. Noi credem că mai de grabă va folosi țărei distrugerea de către întreaga conștiință omenească a ultimului cuib, în care mai dăinuiește, la umbra trecutului, un spirit potrivnic valului de unire sufletească a tuturor românilor, zădărnicind opera atât a oamenilor cât și a împrejurărilor. Un singur lucru a reușit să facă cu adevărat, scrisoarea d-lui Maniu. Să deștepte lupul din bârlogul păzit de Cocea. Ii surâde leaderului țărănist hotărârea partidului național de-a împedeca și acest Parlament ca să dea roadele pe care le așteaptă țara de atâta timp. Ii surâde mai ales substratul scrisorii care se pretează de minune la sub tilitățile d-sale revoluționare.

Păcat însă că într'o neașteptată și stranie pudoare, de care credem că va lua cu plăcere act d. Maniu, d-sa îl înlocuește pe Trotchi cu Bărnuțiu. Se vede că socializmul sui-generis a domnului doctor știe la un moment dat să localizeze veșnica d-sale mâncărime revoluționară, ca astfel cu ajutorul retușărilor necesare, să dea un aspect mai potrivit sobrietății de gândire a fruntașilor naționali, primejdioaselor elucubrațiuni țărăniste.

Iată ce-a câștigat d. Maniu, cu prea ticluita d-sale scrisoare. O nouă platformă de șantaj politic asupra opiniei publice, pentru clientela firmei Lupu-Cocea, trăgând și pe colegii domniei sale în veselul brâuleț al demagogiei noi, care bate cu îndărătnicie țărna deasupra mormântului unde zace creditul sărmanei noastre Românii.

Tz.

Știrile zilei

Ministrii de finanțe aliați au discut supra mijloacelor pentru oprirea scaderii marcii germane. S'a hotărât sa se aplice o taxa de 10 la sută asupra produselor germane pentru construirea unor fonduri pentru stabilizarea și consolidarea schimbului german. Acest fond va destinat sa usureze Germaniei cumpărarea de devize straine.

Conferința a mai stabilit un aranjament care ofera avantagii apreciabile Franței referitor la cheltuielile de ocupațiune.

Imprumuturile acordate Germaniei vor fi destinate amortizarii capitalului și datoriilor Germaniei. Ttaxele vamale și taxa de 26 la sută asupra exportului exportațiunilor vor constitui garanția acestui împrumut de 14 miliarde.

Partidul național

Niciodată arena politică a Romăniei n'a fost frământată de o luptă mai uriașă, ca acea ce se dă acum între partidele țării.

Noui doctrine politice, care nu diferă decât ca formă de cele vechi dau o luptă aprigă pentru a câștiga câți mai mulți partizani.

Lupta pentru câștigarea partizanilor e cu atât mai intensă cu cât fiecare om politic mai ambițios vrea să devie șef de partid, întrebuințând mijloacele cele mai anarhice și mai demagogice pentru a-și ajunge scopul.

Din această cauză ne vedem dupâ 4 ani dela Unire cu o sumedenie de partide în țară, care de care cu pretenții mai democratice; fără ca, contribuția lor să fi însemnat ceva real în reorganizarea și refacerea mult încercatei țări.

In fața acestor frământări au fost puse și partidele noilor provincii, dintre care cel mai însemnat era partidul național ardelean. născut din nevoia de a rezista la criminalele încercări de desnaționalizare ale Ungurilor și care corespundea până la război, nevoilor poporului român din Ardeal.

Odată însă cu reîntregirea neamului, partidul național nu mai avea nici un rost!

Fluctuațiile de care au dat dovadă oamenii politici ai Ardealului, sunt cea mai bună dovadă că acest partid dela unire încoace nu are nici o concepție politică bine stabilită.

Am văzut astfel pe leaderii partidului: Maniu, Vaida, Popovici închinându-și steagul în fața nouei democrații ce formase „conglomeratul Federației".

Apoi influența dezastruoasă a idolatrizărei gen. Averescu a făcut părtaș la guvernare pe nemulțumiții partidului național, care sub miraglul bogăției căpătate prin lovituri fantastice s'au dedat la afaceri veroase, ce i-au compromis definitiv.

Când partidul liberal era în prejma de a veni la guvern apostolii Ardealului „acest Paradis al cinstei" au crezut că e bine să lase din neclaritatea politică și nu s'au știut să declare că sunt gata a-i acorda sprijinul lor.

Ambiții personale și concepția strâmtă a regionalismului au fost însă mai puternice decât interesele superioare ale țării. Partidului național îi convine mai mult demagogia decât o operă constructivă de guvernare.

Toate lucrurile au însă un sfârșit și nu e depărtat timpul, când partidul național nu va mai putea profita nici de masca regionalismului.

Vindecarea paraliziei

Viena. — Profesorul dr. Oskar Fischer a făcut o comunicare la asociația medicilor cu privire la mijloacele descoperite de dânsul împotriva „Tabesului" și împotriva paraliziei mijloace cari au dat rezultate surprinzătoare, mai ales în stadiul inițial al acestor, boale.

PSIHOLOGIA votului obștesc

Terminate alegerile ziarele de partid fac analiza rezultatelor cu aceeași patimă ca și la începutul campaniei electorale. Cei învinși țipă a nedreptate; lucru firesc că altă cauză nu pot invoca. Unde ai văzut un om cu perdere să nu sbiere a nedreptate S'au redactat coloane întregi tipărite cu numele victimelor fictive iar acuma se procedează la o carte neagră, așa ca pe timpul lui Filip al II-lea, în care se vor cuprinde toți aceia cari abandonează grandomania de gubernator al Ardealului din partea d-lui Vaida.

Opoziția și-a făcut registrele iar guvernul încă n'a avut timpul suficient să remarce și el la rândul său nedreptățile opoziției.

Iată câteva perle de ale opoziției:

Atât la urne cât și în decursul propagandei la sate naționaliștii ardeleni dela început au inspirat alegătorilor următoarea deosebire păcătoasă între candidați: *„acesta e de-al nostru, celalalt este un grecotan, un bulgar ori tătar, ori unul care s'a vândut guvernului".*

La urne biletele se explicau din partea președinților cam așa: „acesta e al nostru, ăstălalt este al guvernului".

Dacă ne-ar fi atacat Tătarii, nici atunci nu s'ar fi infiltrat atâta ură în Ardeleni față de frații din vechiul regat ca și la alegerile terminate.

Poporul n'a mai votat pe partide, pe programe ori pe numele candidaților, cari reprezintă principii politice, ci a votat exclusiv la îndemnul intelectualilor dela sate *„pe al nostru"* ori contra fratelui X din vechiul regat.

Suntem trecuți peste alegeri; mi-ar plăcea să se publice un concurs la care să se anunțe toți alegătorii, cari din vorbirile de program ar fi înțeles barem într'o singură propoziție ce este programul pratidului național. Admitem la concurs și pe intelectualii ardeleni și îi invităm să-și spună acuma programul politic încă necunoscut, căci afară de un singur punct marcant: *„apărarea legii despre naționalități, bazată pe principiile politice a lui Eötvös"* la partidul național din Adeal nu aflăm altă esență.

Votu obștesc, legea agrară sunt puncte de program cuprinse în principiile tuturor partidelor din vechiul regat. Legea agară se agita în vechiul regat înainte cu 20 de ani când în Ardeal primpretorele se mai folosea în mod răslet chiar și de dreptul cuprins în *„jus primae noctis".*

Afișele partidului național, împărțite printre alegători, constituesc un păcat negru în istoria neamului nostru și unele a fi fost suficiente (d. e. cele din județul Solnoc-Dobâca) ca să te oblige a da pe candidați pe mâna parchetului.

Totuși partidul național, sprijinit în multe locuri de întreaga ofi cialitate și de preoții satelor, se plânge că n'ar fi avut libertatea cu venită la alegeri.

Furtul urnelor — un procedeu hiperzelos în unele locuri — s'a făcut în favorul ambelor partide dar nu se pot atribui dispozițiunilor prealabile a guvernului.

Altcum cei cu urnele furate nu au reușit nici unul, nici dintr'un partid.

In multe locuri alegerile sunt rezultatul unui fanatism regionalistic, ceea ce se dovedește că alegătorii nu au fost lăsați să judece ci au lucrat numai sub sugestiunea *„acesta e de-ai noștri".* Avem cazuri, unde față de oameni distinși ardeleni poporul alege de senator pe un alcoolist pronunțat până la gradul de paralizâ progresivă numai fiindcă e de-al nostru.

Nici într'un loc nu s'a observat judecata politică a alegătorilor, cari ar fi înțeles să răspundă oamenilor distinși din partidul național:

„Vă alegem pentrucă sunteți vrednici dar vă punem și noi condițiunile noastre politice și anume:

„Colaborați cu partidele, cari pot realiza consolidarea țării și nu pretindeți a avea singuri competința de a cârmui România întregită la clădirea căreia noi nu am avut decât numai o parte mai mică".

Dacă această conduită a alegătorilor intelectuali baremi s'ar fi manifestat, atunci am putea avea pretenția de a face atâta critică asupra felului de alegeri electorale, unde naționaliștii au avut toate posibilitățile de a teroriza pe alegători și de a-i ținea sub o sugestiune inconștientă.

ARGUS

Știri externe

Atena. — D. Staros, care a fost desemnat prin ministru a renunțat la formarea cabinetului Regele a primit azi pe fostul președinte de consiliu Gunaris.

•

Paris. — Ziarele scriu, ca marile puteri ar doi sa deschida conferința dela Genova la 10 Aprilie.

•

Roma. — Agenția Stefani anunță asediarea Tiranei de către rasculații albanezi.

După știri din Durazzo, guvernul albanez va demisiona zilele acestea. Până la convocarea constituantei, cabinetul va fi format provizoriu.

•

In împrejurimile Parmei, fascintii au provocat noi turburari Au fost lupte între politie și fascisti și au murit și s'au ranit mai multe persoane.

•

Belgrad. — Ministrul italian la Belgrad, a declarat ministrului de externe iugoslav în numele guvernului, Italiei, ca acordul dela Rapallo va fi executat fost primit cu mare pompă.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

ECOURI

„Săptămâna lui Goethe"

Cancelarul Worth a asistat la inaugurarea săptămânii lui Goethe, din Frankfurt.

„In situația din Frankfurt, la cursul acestei inaugurări, el a adus omagii memoriei poetului german.

Intr'un discurs pronunțat în marginea fluviului care separă Sudul și Nordul Germaniei, a zis el, vedem o trăsură de unire între Statele și oamenii de diferite origini.

„După cum Goethe a devenit un geniu, în care se reflecta întreaga Germanie și chiar lumea întreagă, tot așa Frankfurt a devenit un oraș al cărui orizont se întinde dincolo de Germania.

„Dorim ca Frankfurt și gloriosul său fiu să fie călăuzele poporului nostru, în așa fel, încât să rămână credincios originei noastre, trecutului nostru și țării noastre natale.

In jurul cărții ex-împăratului Vilhelm

Cartea ex-împăratului Wilhelm, intitulată „Amintiri din Corfu", va apare în curând. Colaboratorul lui Wilhelm, a fost cunoscutul arheolog profesor Dorfeld. Autorii volumului se ocupă mai ales de numeroasele descoperiri arheologice făcute în timpul domniei lui Wilhelm. Ex-împăratul nu vorbește de chestiuni politice. Volumul cuprinde numeroase anecdote din viața fostului împărat în timpul vilegiaturei sale la Corfu. Se afirmă că Wilhelm și colaboratorul său ar fi făcut în D[illegible] o importantă descoperire arheologică. Ar fi vorba despre identificarea unei statui descoperite acum câțiva ani în Corfu. S'ar fi stabilit că este vorba de o statuie feniciană. Un specialist olandez a confirmat această versiune.

Poincare va face o vizită Papei

O depeșă din Paris comunică un eveniment senzațional. E vorba că prim-ministrul francez Poincare se va duce în curând la Roma și cu prilejul șederei sale în capitala Italiei va face o vizită și Papei.

Vestea aceasta produce o mare sentațiune din pricină că tensiunea care există de zeci de ani între Franța și Vatican, a început abia acum să mai slăbească cu încetul și nimeni nu se aștepta la o apropiere în forma aceasta.

Ziarele franceze spun despre evenimentul acesta că trebuie atribuit marei popularități de care se bucură Papa Piux XI în Franța și politicei sale franco-file, iar Poincare vrea să documenteze direct prin vizita sa apropierea Franței de Sfântul Scaun.

Acesta este întâiul caz că un prim-ministru francez face o vizită oficială la Vatican, unde de decenii Franța n'a mai fost reprezentată.

La polul Nord în aeroplan

Revista „Die Luftfahrt" spune că la expediționea la polul Nord a lui Roald Amundsen, ce va porni în vara anului 1922 vor lua parte și cei mai buni aviatori norvegieni, Oskar Odal și Odd Dahl Cu aceasta aeroplănul va juca întâia oară un rol în explorarea polului nord.

Odată ajuns în apropierea polului. Amundsen vrea să utilisseze aeroplanul.

Nu s'a hotărît încă ce fel de aeroplan se ve întrebuința; Omdal este pentru un aeroplan de tipul Hansa-Brandenburg; este un monoplan de 185 cai putere și de o mare soliditate, care se poate monta ușor. Dricul de jos trebuo să stea pe roate sau pe patine de ski; de aparate de plutire nu va fi nevoie de oarece la polul nord cu greu se va putea găsi apă liberă de ghiață.

Cetiți „Infrațirea"

Obiceiuri literare de altădată

Dacă în Franța de acum 2o de ani scriitorii duceau o viață mai puțin mondenă decât cea de azi; nu lipseau însă întrunirile literare unde se discuta literatură și artă.

Localurile de întrunire ale scriitorilor erau deschise și acelor ce cultivau cu sinceritate literatura și arta, fără a împiedeca discuția literaților.

Printre întrunirile marilor scriitori francezi, a căror influență s'a resimțit în literatură, istoria literară va păstra în special amintirea duminecelor de la Edmond de Goncourt, a joilor de la A. Daudet a sâmbetelor de la Jose Maria de Heredia și în fine a marților lui Mallarmé.

In aceste 4 saloane sau cabinete de lucru, unde primirea era lipsită de orice ceremonial se discuta cu pasiune despre cărțile de altădată; cu gust și cu spirit, care era însoțit uneori de o ironie jovială despre cărțile noi.

Atât cei ai casei cât și musafirii ci'eau totdeauna cărțile, despre care se întrețineau.

In aceste convorbiri cordiale, în care se evocau amintiri, în care se luau în discuție ideile, operele, formele de artă, snobismul, ambițiunile și dip'omațiile care inundă societatea de astăzi, pretinsă literată nu erau cunoscute.

In schimb mulți obscuri debutanți au fost semnalați în aceste întruniri ca scriitori de talent.

Astfel la „Grenier d'Autelui", în urma elogiului entuziast al lui Henri Lavedan, Edmond de Goncourt cite te Nell Horn, prima carte a lui J. H. Rosny pe atunci complet necunoscut.

Două săptămâni mai târziu fără ca vre-un ziar să menționeze aceasta, Rosny era clasat ca un romancier de primul rang.

Nou i scriitori de astăzi nu mai au în ajutor asemenea întruniri de scriitori reputați.

Revistele de artă liberă, cu criticile lor exagerate sau premiile literare induc de cele mai multe ori în eroare publicul, al cărui criteriu de judecată se mărginește de multe ori la reclama și numărul edițiilor unei opere literare.

Cronica muzicală

Deși cronica muzicală, nu va avea nimic muzical sub raportul propriu zis al muzicei, va avea, credem, sub raportul apropierelor cari trebue să se producă între toți cunoscătorii și executorii muzicei. Intr'o dare de seamă a unei opere, mă întrebam de ce elementele operelor ungare și române, n'ar fraterniza, alternându-și elementele soliste pentru ca ansamblurile de operă s'atingă și sub raportul interpretărei muzicei, înălțimi pe care — cu toată sinceritatea trebuie s'o mărturisim — le-a atins, sub raportul punerilor în scenă. De ce d-na Levay, care e o soprano-lirică de toată frumusețea vocală, cu un așa de întins registru și cu așa bună școală de interpretare și redare a ascunzișurilor sufletești, de ce să n'o putem vedea pe d-na Levay, în Tosca pe scena teatrului — operei — române, sau de ce să nu-l vedem pe d. Grozăvescu în Thamaro, așa de bine și sub raportul muzical ca și al înscenărei, la opera ungară? Sau baritonul Apostolescu, să nu-l vedem apărând pe scena operei ungare sau d. Friederic Lugar — baritonul Operei ungare, pe care am avut ocazia să-l admir în Bărbierul din Sevilla; decât d-na Acca de Barbu, d-ra Dicescu, d-na Lya Popp, etc., toate elementele bune, pentru orice operă, n'ar alterna interpretările operelor și pe o scenă și pe cealaltă, a operelor ungare și române? Dar elementele orchestrelor dela ambele orchestre de ce nu s'ar uni, la unele spectacole, ca să se obțină reușite de plâne; sau la concertele simforice. s'admirăm pe d-nii Brody, Schüler, Bobescu, maeștri conducători, la același pupitru? De ce?

Muzica nu are granițe. Ea e în sufletul oricărei ființe, oricărei vie țuitoare. Și prin intermediul ei, s'au apropiat și unit cei ce nu se cunoșteau; dar de cei ce împreună conviețuiau? Ar fi timpul ca să se înlăture toate vicisitudinele, cari n'au nimic comun cu sufletul și laolaltă să-și dea mâna frățește, toți, cei cărora le-a dat harul talentelor muzicale, natura, i s'în cea mai bună înțelegere să dea concursul pentru înălțat sufletele, pentru apropiat noroadele. Noi su punem chestiunea de mai sus ambelor direcțiuni de opere, cu toată solicitudinea s'o discute și cu toată dragostea s'o apropie, noi promițându-le că le vom sta cu toată dragostea la dispoziție, dar, iarăși nu vom dezarma, până când nu vom vedea înfăptuite gândurile tuturora de a face cu toate elementele bune, ansambluri perfecte de operă. Și-acum un ultim cuvânt: sunt dese ocaziunile reunirilor muzicale: concerte simfonice sau muzică de cameră, sau ale operelor, decе publicul nu înțelege, să respecte liniștea care trebuie să fie deplină în sală, pentru ca muzica să fie continuu și neîntrerupt ascultă? De ce se intră în timpul spectacolelor sau concertelor sgomotos întrerupând și continuitatea muzicei ce o ascultăm, dar și deranjând lumea? Ar trebui oprite riguros — și pentru toată lumea — intrările de îndată ce spectacolele sau concertele au început. Și o rugăminte: când cineva simte că-i vine să tușească, s'aibă grije a face ca sgomotul ce s'ar produce să fie numai de cel răcit ar gît nu și de toată sala?

DAR

Ce fabrică Germania!

In Germania s'a izbutit a se face covoare din hârtie, și imitația lor e așa de perfectă că e foarte greu de observat. De asemenea, un mare număr de obiecte zise de piele, exportate din Germania, sunt făcute, — se pare — din hârtie comprimată. Publicul le ia drept piele adevărată, căci au culoare și proeminențe mărunte; mai mult ele sunt impregnate de un produs chimic, care le dă mirosul pielei. Chiar și multe cravate de mătase, tricotate — tot din Germania — sunt lucrate din hârtie, chimiștii germani reușind să le dea aparența mătăsei moale și fine.

Dar în Germania se mai fabrică și un linoleum, care e o compoziție de hârtie tratată cu creozotă.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Insemnări

In „Insemnările" trecute arătam marea legătură ce trebuie să fie între suflet-spirit și fizic. Arătam ce influență determinantă exercită spiritul asupra fizicului și cum, din inferioritatea celui întâi urmează degenerescența fizicului și mai arătam că numai o intelectualizare a sufletului poate creea ființa fizică, dacă nu desăvârșită cel puțin superioară morală, care să poată concerta, în bună armonie cu legile cari guvernează lumea. Tot ce intră în cadrul percepțiunilor noastre sunt componentele unui complet „tot" și noi — fiecare în parte — suntem membrii unuia și aceluiași corp și orice nemulțumire sau suferință a unei părticele din „totul" universal se resimte asupra tuturor celorlalte părți; aceasta va fi teza „însemnărilor" de azi.

Când vom ajunge la înțelegerea marelui fapt: a unității vieței; când vom putea realiza adevărul că toate ființele sunt participante a aceleași vieți, și că toate sunt animate de aceleași idealuri — variate doar prin împlinire — pentru identificarea ei, prejudecățile vor înceta și sentimentele josnice, se vor stinge. Atunci, iubirea va crește și va domni, în lume înlăturându-se definitiv filosofiile proverbelor, cari nu vor mai fi realități ca cel a vechiului dicton latin; homo hominis lupior lupi. Preceptul religios: cine va ridica sabia, va muri prin sabie", are la bază un profund adevăr științific. Am văzut ce putere mare are ideile-forțe asupra individului, de aci urmează că persoana pentru care noi simțim urâtul sentiment al urei, va resimți, la rândul ei efluviile diabolice a idelor noastre ostile; același fel de sentiment se va naște în ea și revin asupra noastră. Astfel că pasiunile omenești, dar nu firești, ale urei sau mâniei, invidiei, disprețului, gelozii sau altele, prin efectele pe care le exercită asupra corpului fizic însăși, lucrează în propriul nostru detriment. Ideile rele, inferioare, pasiunile de cari spuneam, alimentate de noi pentru alții, ne fac, în primul loc, rău nouă înșine. Eroarea și păcatul sunt fructele egoismului și egoismul însuși are originea în ignoranță și numai ființa ignorantă poate să-și mulțumească sie-și, în detrimentul colectivității. Oamenii înțelepți, nu sunt egoiști, ei văd singuri, își dau seama că mici celule din marele „tot" trebuie să beneficieze de mulțumiri în aceiași măsură în care „totul" beneficiază; ne reclamând nimic care să fie numai pentru el și care să nu caute a fi împărtășit de toată lumea. Egoismul îl isvorăt — din eroare — și din dorința de a avea singur — din păcat — și ignoranța fiind baza egoismului, când sunt întâlnite în calea noastră, dacă suntem convinși de superioritățile phisice cari sunt în noi și desvoltate, trebuie nu numai să le combatem, dar să le înlăturăm, ca pe cangrene ruinătoare a sănătății psichice. Câte odată auzim zicându-se de unul: „nu găsesc nimic bun în acesta". Inseamnă că în adevăr nu sunt calități superioare în acea persoană, sau înseamnă că noi nu avem puterea superioară de a discerne binele în el. Gândind de rău de cineva, noi îi suggerăm acel rău. După gradul de senzibilitate a organismului său și după gradul de desvoltare a individualității lui, va fi mai mult sau mai puțin impresionat de ideile forțe ale noastre și putem fi complicii răului de care-l acuzăm. Același lucru, în cazul când noi ne gândim că cutare persoană este o virtute, bună, sinceră, noi îi suggerăm: virtutea, bunătatea și sinceritatea și indirect, suntem copărtașii influențelor binefăcătoare asupra vieței și conduitei sale.

Dacă inimele noastre ar fi să împrăștiet numai iubirea pentru alții, iubire ne-ar veni din partea tuturor și toate sentimentele frumoase, nobile pe care le-am trezit în toți, revin cu aceleași intensități, nouă. E un vechi proverb care spune: dacă vrei să fii iubit de lumea întreagă, trebuie mai întâi ca tu să iubești, lumea toată, tu însuți, pentru că în măsura în care iubim, vom fi iubiți, și'n măsura în care urăm, vom fi urâți. Cunosc un prieten, care, prin o practică continuă și asiduă a ajuns să se menție într'o atitudine mintală de bună prietenie și iubire pentru toată lumea și nu odată, l'am auzit murmurând: iubită toată lumea, vă iubesc. L'am întrebat ce se petrece în sufletul și mintea lui, în asemenea clipe, mi-a răspuns că simte cum în toată ființa lui psichică și fizică o liniște completă se face și toate dorințele lui au o intensitate nebănuită pe care le simte cum se împrăștie și cum în calmul cela spiritual își capătă soluționarea tuturor gândurilor lui. Mai mult, simte cum elanurile lui de iubire, sub forme diferite, îi revin din toate părțile punându-l în bună armonie cu toată lumea. Animalele, ele singure simt efectele acestor forțe. Anumite dintre ele, sunt mai impresionate, mai afectate decât multe persoane, de stările noastre mintale, sau de emoțiunile noastre. Ca și unui semen și unui animal putem să-l facem bine să-l împrietenim adresându-i cuvinte drăgăstoase; și cred că fiecare din noi a avut ocazia să vadă cât de repede răsund manifestările noastre și cum știe să aprecieze toată bunăvoința noastră. Se spune foarte adesea: așa o alcătuire a societății, numai în rai se găsește, entru ei noi nu suntem Dumnezeu. Raiul acesta însă, e la îndemâna noastră; cu cât vom avea concepțiile mai superioare de întregul univers, vom

În fața realității

Când țara a fost chemată prin votul universal, să-și fixeze drumul drept în rezolvirea problemelor sociale și economice, față de ciocnirile nesănătoase ale partidelor opoziționiste, această țară s'a exprimat, în unanimitate, alături de concepția politică a partidului liberal.

Faptul acesta a trebuit să se întâmple. In zădar, liberalii, au fost prezentați poporului, de către celelalte partide, că ei reprezintă oligarhia, bizantinismul, reacționarismul, că liberalii sunt exploatatorii țărănimii și ai proletarilor din târguri, că liberalii urâsc democrația și că au în mânele lor finanțele țării, ca, în acelas timp, conștiința națională, expresiunea reală a celor 18 milioane de locuitori, să vie să-și arăte încrederea în partidul liberal.

Democrații vremurilor noui de după războiu înceoace, oameni noui cu păcate destul de vechi, cu apucături bizantine în guvernarea lor de trei ani de la unire, au făcut experiențe prea triste pe socoteala țării. Țara, însă, s'a săturat de ei, de ură și cuvintele periculoare, țara s'a săturat de sărăcirea unui popor, care are absolută nevoie să se refacă și-să se consolideze.

Conștiința cetățenească, în actualele alegeri, a reacționat în sensul că partidele de luptă de clase și de dezunire, nu au ce căuta în organismul vieții noastre sociale de guvernământ.

Votul obștesc, a înmormântat pentru tot deauna încercările politice ale acelora cari credeau că massele cetățenești nefiind încă pregătite pentru sufragiul universal, acești oameni politici vor putea pescui în apă tulbure, îndrumând țara pe căi periculoase.

Opoziția nici de date aceasta nu s'a convins de realitatea faptelor și agită mereu, insultă dedându-se la acte urâte de nepatriotism.

Opoziția, pierzându-și popularitatea în alegeri, recurge la noui planuri detestabile, anume că partidul liberal nu va putea înfăptui Constituantă și nici nu va putea da legi bune, de sarece cei câțiva parlamentari din opoziție, se vor retrage de la desbaterile Corpurilor Legiuitoare.

Se știe, însă, din cine e compusă această opoziție, din oameni venali, caractere revoluționare, firi dornice de parvenire prin orice mijloace și de îmbogățire din munca celor de jos.

Liberalii, cu majoritatea lor mai mult de două treimi în Parlamentari din opoziție — să înva fi atitudinea celor câțiva parlamentari din opoziție — să în făptuiască Constituanta și să legifereze legile așteptate de atâta vreme de țară.

Căci, se știe, când d. Ionel I. Brătianu, a primit din partea Suveranului, sarcina să guverneze țara d-sa și-a dat seama perfect de starea trista în care se găsește țara, și numai atunci și-a luat greaua răspundere, când a fost pe deplin convins că va putea îndrepta relele.

De aceea tot ce se combină după alegeri de către partidul țărănist sau cel „național" din Ardeal, cum și alte lovituri pregătite din partea acelora cari mai speră să-și realizeze intențiile de a șicana țara — toate acestea planuri vor eșua și de data aceasta.

Partidul liberal va reface țara, va aduce îmbunătățiri reale, va îndruma viitorul țării spre o viață democratică, sprijinită pe muncă, ordine și economie.

Liberalii în guvernarea lor cinstită, patriotică și democratică, va înfăptui prin legi reformele sociale și economice, pentru care au luptat de câteva decenii.

De aceea se explică potopul de calomnii, presa de scandal și atitudinea șefilor partidelor politice cari amenință. Aceste partide care au dat dovadă că nu pot guverna țara, se vor lovi de puterea de muncă a liberalilor, de faptele lor, de organizația politică puternică ce o au, în sfârșit, de partidul care niciodată nu a dat înapoi de câte ori și-a luat răspunderea. România în vremuri grele, de către partidul liberal a fost înălțată iar nici de cum sărăcită, umilită, dusă la dezastru financiar, iar legile ei ignorate. prin îmbogățirea partizanilor politici, ajunși peste noapte milionari din avutul și visteria țării.

In fata acestor fapte, partidele opoziționiste sunt invinse și în lupta lor de astăzi se vede desperarea în clipele din urmă ale prăbușirii.

zări divinitatea în fiecare suflet omenesc și când vom putea ajunge să zărim puterea divinității, a superiorului nostru sufletesc, vom putea spune în adevăr: lumea e bună, e ideală. In toată mișcarea vieței, iubirea, e totul. Ea e cheea existenței și acțiunea ei are putere așa de mare că face să se miște lumea. Cine trăește în ideile iubirei omenirei întregi, aceleași manifestări, îi vor reveni din partea aceleași omeniri, cine trăește în ideile de ură, de răutate, cu ură și răutate îi vor răspunde toți pentru că în măsura în care plătești se plătește. A face rău prea la îndemâna fiecăruia, din instinctul animalic răul și răutatea sunt cele mai vătămătoare otrăvi, cari ca și arma indiană a boomerang-ului, — se înapoiază, de unde a plecat, cauzând răni vindecabile, numai când răul a dispărut din cugetul nostru. Nu dorim răul nostru, să nu dorim nici altuia, pentrucă toți suntem alcătuirea aceluiași „tot" și universul întreg își are mersul continuu și n'ar putea să se abată din drumul legilor universale, prin răutatea unuia dintre noi; dar poate înlătura obstacolele cari i s'ar pune stavilă, când, obstacolul, e o lezare a principiilor.

ZEU

Unificarea

biroului de locuință cu cel de închiriere

In numărul nostru de eri am publicat părerea d-lui Sfetan Ladoy asupra oficiului de locuință și de închiriere și care recunoscuse că aceste oficii sunt în contrazicere cu atribuțiunile pe care leau.

Autoritățile superioare pentru a pune odată capăt nemulțumiților de pe urma cărora avea de suferit publicul, sunt pe cale de o soluționa aceasta criză prin o măsura salutară.

Intr'un apropiat consiliu se va discuta la Președinția consiliului de unificare măsurile necesare pentruca această criză să ia sfârșit.

Este vorba ca oficiile de locuință cu cel de închiriere să fie unificate, fiind puse sub ordonarea unui singur șef.

Măsura aceasta menită să pue odată capăt neînțelegerilor dintre cele 2 oficii e binevenită.

Neexactitățile „Patriei"

Primim următoarele:

Domnule Redactor!

Va rog să binevoiți a publica șirele de mai jos, ca răspuns la minciunile publicate în gazeta „Patria" din 14 Martie 1922 referitor la alegerile din Abrud:

Sunt acuzat, că eu ca primpretorele plășei Abrud nu urmăresc furtul buletinelor dela „Dealu mare." Da de fapt nu urmăresc, fiindcă lucrul acesta i s'a raportat procuraturei din Alba-Iulia, iar procuratura a însărcinat pe locotenentul de jandarmi Andone cu urmărirea și facerea anchetei, prin urmare eu nici nu am datorința de a urmări ceva, dacă nu mi s'a adus la cunoștință.

In ce privește desfacerea buletinelor în comuna Sohodol, declar că sunt minciuni murdare la adresa mea, dovadă membrii de încredere ai partidului național (Bendea și Costea).

Dr. Avram Vesa
prim-pretor

De la vecinii noștri

Croația cere independența

— Memoriu către Antantă —

De un timp încoace spiritele în provincia jugoslavă: Croația sunt atât de agitate, încât nemulțumirile cu actuala situație precară în care se găsește întreaga populație, cer autonomia provinciei.

Șeful partidului republican din Agram, Ștefan Radici zilele trecute a convocat congresul partidului țărănist republican, la care au participat delegați din toate provinciile alipite: Croația, Slavonia, Bosnia, Hertegovina, Muntenegru și Dalmația. La acest congres s'a luat hotărârea unanimă, ca să se înceapă o luptă violentă pentru deslipirea cu ori-ce preț de Serbia.

Nemulțumiți cu spiritul dominant în Serbia, vor face tot probabilul — necruțând nici un mijloc — ca în timpul cel mai scurt să-și exopereze autonomia, întronând sistemul republican cu sediul în Agram.

In memoriul înaintat Marilor Puteri, cer ca Croația și Slavonia să fie reprezentate aparte de Serbia prin un delegat al ei la Conferința dela Genua.

In acest memoriu se accentuează că poporul croat nu se va acomoda nici când noului spirit jugoslav, și care deci independența Croației fără nici o altă rezervă.

Partidul Țărănist-Republican va adresa zilele acestea un apel populației în care va cere, să se organizeze demonstrațiuni republicane dând prin aceasta Marilor Puteri să înțeleagă necesitatea admiterei acestei provincii la Conferința din Genua.

Presa jugoslavă este mult preocupată de această gingașă chestiune și abia azi înțelege că o chestiune atât de vitală cum e acea a Croaților nu poate fi luată în deviziune sau tratată în mod atât de superficial cum se făcea mai până eri.

Ziarul „Narodna Szlobod" cere rezolvirea urgentă a problemei scriind între altele, că spiritul dominat azi în Croația și Slavonia înseamnă un pericol permanent pentru Serbia Mare.

După alegeri

— Ce să cerem dela cei aleși —

Am trecut și peste aceste alegeri și ca mâine cei aleși vor pleca la Casa țării din București. Să luăm aminte, acum la plecare e vremea să le spunem trimișilor noștrii dorințele noastre. Ori din care partid ar face parte deputatul pe care l-ați ales, puneți-i în inimă să caute pacea și bună înțelegerea la București. Spuneți și aduceți aminte tuturor aleșilor că n'avem lipsă de hărțueli politice, în vreme ce țara noastră țară sângerează din mii de rane, năcazurile ne înădușă din toate părțile și dușmanii ne pândesc la toate hotarele.

Spuneți trimișilor voștri că noi socotim că trebue să fie Casa țării ca o biserică și cei aleși trebue să intre în ea cu evlavie și trebue să facă în fiecare zi slujbă de muncă pentru binele, întărirea și înălțarea țării. Prea adeseori s'a făcut această biserică teatru de râs. Prea adeseori și-au petrecut în fleacuri vremea și s'au războit pentru fleacuri oamenii din ea. Acum să spunem răspicat celor aleși să sfârșească odată la București cu acâstă comedie pe care am plătit-o cu milioane — ca să ne libească țara și să ne rădă străinii.

Spuneți aleșilor voștrii să nu ducă certele și hărțuelile mărunte dintre ei în Casa țării. Spuneți că așteptați să-i vedeți cât mai îngrabă chibzuind în tăcere legi bune și cuminți pentru îndreptarea relelor și tămăduirea ranelor. Cerem liniște și muncă dela cei trimiși în Casa țării, dar asta nu înseamnă că le cerem cap tăcut și plecat.

Spuneți aleșilor voștri că nouă ne place și larma din Casa țării, dar numai larma ce se face pentru binele nostru, adecă când cei aleși se slobod în disputări cum să facă legi mai bune și mai potrivite.

Ne place și furtuna din Casa țării, dar nu aceea care se aține din fleacuri, ci aceea care tună împotriva nedreptăților și mătură țara de gunoaie, de hoți și pungași.

Să nu uitați apoi îndemnurile ce vi le-a spus gazeta noastră în Nrul 7. Acum e vremea să cereți dela cei aleși, să rămână și pe mai departe în strânsă legătură cu voi și cu năcazurile voastre. Să se coboare cât mai des între voi ca să vă audă și înțeleagă păsurile.

*

Și acum de sfârșit încă o vorbă. Nu cumva să credeți, că votul ce l-ați aruncat în lada de votare va putea face îndată minuni. De bună seamă, lapte și miere nu va curge nici după aceste alegeri. Nici să n'așteptați această minune, căci lapte și miere va curge numai după munca și osteneala mâinilor noastre.

Să luăm aminte: mântuirea și întărirea țării noastre nu o poate face numai Sfatul aleșilor și trimișilor noștri în Casa țării, ci și munca noastră a tuturor.

Preot I. Crăciun.

Acțiunea partidului național

Cetățenii României, în actualele alegeri, au dat dovadă de multă conștiință și au stabilit un mare [illegible] politice nu au ce căuta în organismul nostru politic, iar numai ideea de guvernământ bazată pe principiile cari isvorăsc din necesitățile reale ale poporului e aceea care a învins.

Instinctul ne-l au întotdeauna straturile adânci, dornice de însănătoșire socială și morală, prin ordine și muncă și de data aceasta a contribuit ca voința națiunii, prin votul universal, să se manifeste în sensul care l'am văzut cu toții în alegerile pentru Constituantă.

Partidele opoziționiste, în urma celei mai deșantate propagande electorale, a putut avea ici și colo, câte un deputat sau senator, dovedindu-se că ele nu se bucură de nici o popularitate în massele electorale.

Aceeaș soartă a avut-o și partidul „național" din Ardeal. Evenimentul acesta politic — întrevăzut de înainte — a trebuit să se întâmple. A fost deajuns ca opoziția să-și piardă terenul cu desăvârșire, pentru ca să pornească la atâtarea spiritelor. Această opoziție nu vrea să tragă nici un învățământ din cele întâmplate în alegeri, ci și cu mai multă patimă se sbate și mai departe într'o luptă sterilă. Până aici totuș n'ar fi nimic. Credeam că partidul „național" în urma înfrângerii în Ardeal, se va reculege și va constata cât de neprielnică i-a fost tovărășia cu politica sămănătoare de vrajbă și lupta de clase a d-rului Lupu și Mihalache, politică menținută cu fonduri dela dușmanii neamului nostru. Dar partidul „național" pe zi ce trece cade în greșeli politice de neiertat și atunci să nu se mire aderenții politicei separatiste de ce poporul nu-și mai pune încrederea în el. D. Maniu, acestea, un memoriu-telegramă, un vărurl. In cuprinsul telegramei sunt strecurate șurubării politice și intrigi. D. Maniu, e regretabil, adresat M. S. Regelui, zilele acă și-a pierdut simțul realității și a răspunderii. Gestul d-sale nu e potrivit de loc cu demnitatea ce o are ca șef de partid, ci asemenea procedeu electoral, putea cel mult să-l facă vre-un corifeu din jurul d-sale. Căderea partidului „național", constă numai în politica de desunire ce a sămănat-o în Ardeal. Cetățenii nu puteau să sprijine, partidul, care după unire, în loc să lupte pentru armonia socială, pentru consolidarea țării și unitatea sufletească, a luptat și luptă contra intereselor națiunii. Și atunci rezultatul a fost că Ardealul conștient și adevărat s'a pronunțat împotriva partidului „național".

Dar toate frământările partidului național nu vor avea nici un razim în opinia publică.

Amenințări ca acele ale d-lui Vaida, sau ale d-lui Sever Dan, sunt pentru întreaga țară, semne vădite că fruntașii partidului „național" au pierdut orice simț de răspundere.

Greșelile politice ce le fac îi privesc și noi le semnalăm numai, ca să se vadă unde duc curentele sociale șovăelnice, desaprobate în alegeri, de cetățenii României.

Citiți „Infrățirea"

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 25

INFORMAȚII

Membrii organizației Partidului Național-Liberal din Cluj și județul Cojocna sunt rugați a se întruni **neapărat** în localul Clubului.

Joi 16 c. la oarele 6 p. m. urmând a se discuta și soluționa chestiuni ce nu pot suferi nici o întârziere.

*

Județul și orașul Ciuc și-a câștigat un mare și inimos susținător în persoana d-lui *Prof. Dr. St. Bogdan*, ales senator al acelui județ. Întâmpinat cu căldură de populație a promis înlesniri legale poporului. Prin stăruința D-sale s'a și aprobat Cooperativei „Dr. Șt. Bogdan" din M. Ciuc 1 vagon zahăr, talpă, porumb și alte provizii, de la Ministerul de Industrie, cu prețuri reduse. Inceputul bunei administrații și efectul grijei aleșilor față de alegători a început să se simtă.

Aceasta spre deosebire de foștii „reprezentanți" ai regimului trecut cari s'au mulțumit a 'și zice deputați și senatori, fără să mai știe ce îndatoriri au.

*

Pentru a ști exact data sosirei MM, LL. Regale Reginei și Regelui în localitate, Primăria locală a întrebat telegrafic Casa Regală.

*

Primăria locală a donat pentru muzica militară din localitate suma de 400 lei.

*

Duminecă li s'a oferit de către alegători deputaților guvernamentali din județul Odorhelu un banchet. A participat și D-l C. Tănăsescu.

*

In cursul primăverei se va construi la Timișoara niște intrepozite.

*

In curând va lua ființă în Cluj o mare fabrică de pi le ce va fabrica în special geamantane.

*

Ieri, la orele de 10 dim., s'a întrunit din nou, la ministerul justiției, comisiunea entru elaborarea roectului de chirii, su preșidența d-lui J. Th. Florescu, ministrul de justiție.

*

Toate ministerele lucrează acum activ la întocmirea budgetelor pe exercițiul 1922—1923. Cu acest prilej se vor desființa și deci suprima din budget toate serviciile cari s'au dovedit inutile. Personalul de carieră dela aceste servicii va fi repartizat la celelalte cari au împlinit unele vacanțe. Personalul care a fost numi în ultimii trei ani va fi supus unui examen, în special dactilografele.

In vederea îmbunătățirii și înmulțirei rassei cailor din Ardeal, s'a trimis din epozitele de armăsari ale Statului dela Homorod, T. Severin și Făgăraș, 507 armăsari de diferite rasse la 169 de stațiuni și la 23 de proprietari articulari de herghelii.

*

Consiliul superior de războiu al armatei se va întruni la Marele Stat-major Miercuri 15 curent, spre a discuta nouile legi de organizare a armatei.

Consiliul va fi prezidat de d. general Cristescu șeful statului major.

*

In palatul poștei din Oradea Mare s'a instalat telegrafia fără fir. Intâia telegramă a sosit dela Manheim și apoi din Londra. Aparatul a fost istalat numai pentru primirea telegramelor. In curând va fi terminată lucrarea și se vor putea și transmite telegramele.

*

Ministerul de comerț, a cerut ministerului de domenii să încuviințeze deschiderea târgurilor de vite în: comuna Topolovățul Mare (jud. Timiș) și în comunele Sarmag și Borla din jud. Sălaj.

*

O numeroasă delegațiune de funcționari superiori, în frunte cu d. N. Schina, a prezentat ieri d-lui I. Brătianu, președintele consiliului, un memoriu cuprinzând toate doleanțele funcționarilor.

D. Brătianu a promis că va satisface dreptele nevoi ale funcționarilor în limita posibilităților bugetare.

*

Noile permise de circulație liberă pe C. F. R. pentru senatori și deputați vor fi emise cu fotografii.

*

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

*

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

*

In urma unei ingenioase îmbunătățiri a becurilor electrice după cât suntem informați, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reușind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent și o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricație. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică Teodor Maior Cluj. Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalații electrotecnice. Proiecte și devize gratuit. 1416

*

D. Ioan Pacurariu a fost ales ca senator al județului Bistrița-Nasaud cu o majoritate sdrobitoare de curca 4000 voturi, fața de contra candidatul național dr. Victor Onișor.

D. Vasile Sassu, ministrul industriei și comerțului s'a prezentat azi la departamentul său la ora 8 dim. făcând cu acest prilej o inspecție prin toate direcțiile.

D. Sassu a amendat peste 20 de funcționari, cari întârziaseră dela serviciu și le-a făcut și o morală strașnică!

*

In cursul săptămânei viitoare ca avea loc la ministerul comunicațiilor o conferință la care vor participa delegații liniilor particulare de calc ferată din întreaga țară.

La această conferință se vor stabili acordurile de transit, circulație și exploatare a vagoanelor acestor societăți.

*

La ministerul instrucțiunii publice se lucrează la unificarea bugetelor din teritorile alipte cu cele din vechiul regat.

*

Examenele de definitivat al învățătorilor și ajutoarelor de învățători va începe la 20 Martie.

*

Vineri d. a. s'a întrunit la ministerul de război comitetul inspectorilor generali ai armatei, prezidat de ministrul de război.

La această ședință a asistat și principele Carol.

S'a discutat chestia avansărilor la gradul de căpitan.

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de cusut.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorșáru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

*

In toată seara Dudus. Luni și Joi Albi și Koroși Eugen cântă cu musica în Cafeneau Park. 1456

*

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Înfrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neutsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

Pentru învățătorii

ajutori, cursiști dela școala normală din Deva

In conformitate cu ord. Secretariatului General No. 21413—921, prin care s'a pus în vedere elevilor cursurilor de vară pentru învățători ținerea de examene de absolvență în vara anului 1922, dispunem următoarele:

1. In vederea unei pregătiri mai temeinice a cursiștilor și pentru a le face posibilă complectarea și terminarea studiilor făcute la cele trei cursuri anterioare, se va deschide în 1 Iulie 1922 un al IV, lea curs pentru învățători la școala normală din Deva.

Acest curs va ține șase săptămâni, în care timp se vor tracta nu numai materiile principale încă neterminate, dar se vor preda, într'un număr mai mare de ore, dexteritățile (economia casnică, desemn, lucrul manual, lucru de mână femeesc, gimnastica, muzica și noțiuni de administrație școlară etc.) și se va face și o repetiție a materiilor făcute în toate trei cursurile de vară.

După încheierea cursului se vor supune unui examen de fine de curs, care va cuprinde toate materiile și întreg materialul percurs în cele 4 veri. Acest examen va asigura celor ce l'au trecut stabilitatea în învățământ și titlul de învățători, ajutori, precum și 90 la sută din toate retribuțiunile unui învățător titular.

Toți cei reușiți la acest examen au drept să se prezinte la examenul de capacitate pentru învățători, care examen nu va difere, nici în ce privește studiile, nici în ce privește cantitatea materiilor, de examenul de capacitate al candidaților normaliști pregătiți în mod regulat. După trecerea și a acestui examen cei reușiți se vor bucura de toate drepturile învățători or tit. — Până când la examenul de fine de curs sunt obligați a se prezenta toți cursiști, la cei de capacitate se vor supune numai cei ce voiesc, ori aceia cari posed întreaga materie cerută pentru un examen de capacitate. Inainte de a se prezenta la examenul de fine de curs cursiștii sunt datori a semna angajamentul cerut prin ord. nostru 19612—921. Examenul de capacitate se va da înaintea unei comisiuni examinatoare de stat la școala normală din Deva la un termen ce se va publica mai târziu.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Marți: O puternică dramă socială, In lanuri, Cu Roza Weldkirch

Miercuri: Două mari șlaghere în cadrul unui Program Ultima întâlnire și Americana în harem Cu Ritta Sachetto.

Joi: Două mari șlagere în cadrul unui Program, Ultima întâlnire și Americana în harem Cu Ritta Sachetto.

Vineri: O dramă senzațională de aventuri, Drama din Hotel Splendid cu Scherlok Holmes.

Sâmbătă: O dramă senzațională de aventuri, Dramă din Hotel Splendid cu Scherlok Holmes.

Duminecă: O dramă senzațională de aventuri, Dramă din Hotel Splendid cu Scherlok Holmes.

CINEMA UNIVERSITAȚII

Marți: Marele roman de aventurii, Strigoaica Roșie, p. I. Misterele Parisului.

Miercuri: Marele roman de aventuri, Strigoaica Roșie, p. II. Birja Nr. 13.

Joi: Marele roman de aventuri, Strigoaica Roșie, p. III. O noapte înfiorătoare.

Vineri: Marele roman de aventuri, Strigoaica Roșie, p. IV. și ultima, Triumful Dreptății.

Sâmbătă; Frumoasă Operetă, Visul Unui Vals, cu Mihail Varkonyi.

Duminecă: Frumoasa Operetă, Visul Unui Vals, cu Mihail Varkonyi.

CINEMA URANIA

Marți: Marea dramă de aventuri Inelul Sfânt, cu Joi Delbs.

Miercuri: Mare dramă de aventuri, Inelul Sfânt, cu Joe Delbs,

Joi; O frumoasă dramă socială. Furtuna din Mai.

Vineri: Mare dramă socială Amazoana Morții. In rolul principal Italia Almiratte Manzini.

Sâmbătă: Mare dramă socială Amazoana Morții. In rolul principal Italia Almiratte Manzini.

Duminecă: Mare dramă socială Amazoana Morții. In rolul principal Italia Almiratte Manzini.

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitătea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

Fabrica de perii, văruitoare, pon sule și mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în prețuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

Răspândiți „Infrățirea"

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod speial, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne
CZINK CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 6

Revista presei maghiare

Ziarul din localitate „Uj Kelet", comentând telegrama d-lui Maniu adresată Suveranului, — scrie intre altele: telegrama, pe care dl Maniu a trimis-o Suveranului atât cu autorizaţia partidului sale, cât şi în numele Ardealului în unele cercuri politice din Bucureşti a fost şi este şi azi viu comentată.

Efectul acestei telegrame se observă îndeosebi în cercurile politice ţărămste, care deasemenea aprobă afirmaţia d-lui Maniu, că alegerile actuale au fost „un scandal European"(?)

Fruntaşii partidelor din opoziţie au luat hotărâre unanimă, că zilele acestea vor pleca la Cluj pentru a se desbate unele chestiuni importante cu privire la formarea unui bloc puternic(?) împotriva guvernului. Intre altele se va discuta şi atitudinea fiecărui partid aparte şi se va fixa, dacă ele vor lua parte la desbaterile Parlamentului, sau după cum se svoneşte ele vor participa numai la întâia şedinţă a Parlamentului, când vor declara că se vor abţine dela lucrările Parlamentului.

Vor reveni, însă precum au mai revenit...

Foametea din Rusia

După un raport al Comisiunei de Salvare instituită pe lângă „Crucea Roşie Germană", şi care de luni de zile operează pe teritoriile înfometate ale Rusiei, foametea ar fi luat proporţii atât de mari, încât basinul Volgei de Sud ar fi plin de cadavre...

Zilnic mor mii şi mii de copii şi femei, pe cari bărbaţii le'au părăsit pentru a câştiga pâine în alte regiuni. Antropofagia e la ordinea zilei. Nu arareori se întâmplă, că mama mănâncă din cadavrul aproape putrezit al copilului ei. Cadavrele cele proaspete sunt aproape toate mâncate, iar printre ele mişună mii şi mii de înfometaţi, cari deşi se hrănesc că care de om, moartea nu-i cruţă nici pe ei fiind molipsiţi cu toţii de ciumă, difterie, holeră a căror bacçilii s'au răspândit şi prin alte regiuni mai bogate.

Raportul acestei Comisiuni e înfiorător, între altele ne spune, că malul stâng al Volgei şi basinul dela Sud a devenit un cimitir, unde doar numai păsările carnivore, ca vulturi, corbi etc. mai dau viaţă, delectând ţinutul prin concertul lor sinistru.

Drumurile sunt neumblate, iar transportarea cadavrelor este imposibilă înainte de zilele lunei lui Mai, când zăpada se va vopi complect, iar soselele se tor întări.

Ori-ce ajutor pare zadarnic. O luare urgentă de măsuri se impune din partea Germaniei şi a Americei îndeosebi — spune raportul — ca nu cumva baccilii ce sboară cu aşa iuţeală în inima Rusiei dinspre malul îndepărtat al Volgei, să pătrundă şi în inima Europei, transformându-o în cimitir.

Politica financiară a Austriei

Planul financiar al Cancelarului austriac a stârnit multă vâlvă în unele cercuri financiare şi politice a social-democraţilor.

„Arbeiterzeitung" din Viena comentând unele puncte din programul financiar al cancelarului, scrie, că punctele şi problemele financiare asupra cărora s'a extins Reichscancelarul sunt multe şi importante.

Unele chestiuni mai importante şi de mai mare actualitate, ca impozitul pe avere, participarea muncitorimei — în raport cu capacitatea lor — la administraţia financiară a Statului etc. sunt prea puţin atinse în acest plan financiar.

Greşala pe care o comite cancelarul şi de data aceasta, e că fără să examineze mai amănunţit situaţia financiară a ţării şi izvoarele ei, recurge din nou la împrumuturi interne şi externe.

In acel plan nu se vorbeşte — continuă „Arbeiterzeitung" — nici despre edificări de locuinţe, aşa încât această cuză devine din ce în ce tot mai insuportabilă.

Socialdemocraţii şi-au formulat un nou plan, care e totodată şi un act de protestare împotriva cancelarului. Punctele din care se compune noul plan sunt între altele: admiterea reprezentanţilor muncitorimei la controlul valutei politice, împiedecarea cu ori-ce preţ a crizelor industriale, aceasta prin ridicarea cursului Coroanei; acoperirea deficitului prin reorganizarea administraţiei de stat; acoperirea unei părţi din deficit prin introducerea sistemului de impozit pe avere şi capital; introducerea unui nou sistem vamal, prin o reviziune generală a vămilor, iar punctul cel mai important e lansarea unui credit şi investiune pentru construire de locuinţe.

După toate acestea vedem deci, că unitatea de vederi în ce priveşte politica financiară a Austriei, nu e desăvârşită. Se speră totu i, că Cancelarul va face tot posibilul ca să satisfacă doleanţele social-democraţilor în general şi a muncitorilor în special aşa încât in viitorul apropiat nu-se va da să vedem înfăptuită această unitate reclamată atât de spiritul timpului, cât şi de cel al poporului.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti)

Ora 2 m p

După o ştire oficială, Dunărea a inundat între Agiaş şi Marea Neagră.

•

Dl Al. Marghiloman desminte categoric prin Adevărul de aseară, că s'ar fi retras din politică.

•

Comuna Orşova a fost inundată. Daunele sunt de mai multe milioane. Peste şasezeci de vagoane cu cereale au căzut pradă apei. De asemenea au fost inundate satele Marieanu, Rasosa şi Topel.

•

In procesul comuniştilor au fost ascultaţi azi acuzaţii Arcagova, Iosub, Rachane şi E. Singer, care au tăgăduit că ar fi avut relaţiuni cu Moscova. Acuzatul Neamţu a recunoscut că a fost un conducător al revoluţionarilor ruşi.

•

Delegaţii statelor dunarene se vor întruni la 1 April la Bucureşti, pentru a discuta chestiunile privitoare la comunicaţia telefonica şi telegrafică.

•

Plenipotenţiarul Suedini, d. Viersen, şi-a inaintat Duminică scrisorile de [illegible] fost oprit la dejun la Palat.

•

„Lupta publica un interview cu d. Sasu, ministru industriei şi comerţului privitor la import şi export. Ministru declara, ca noul regulament al importului şi exportului se va deosebi foarte puţin de cel vechi, va prohibi însă importul articolelor de lux şi al acelor fabricate şi la noi în ţara In schimb nu vor fi prohibite la export articolele necesare consumului intern, precum şi materiile brute de care a nevoe pentru industria internă.

•

Primul ministru s'a intors azi în capitala venind dela Florica.

Guvernul a hotărât să se aleagă patru vicepreşedinţi la cameră, unul dintre ardeleni, unul dintre bucovineni, un basarabean şi un unul din vechiul regat.

•

Directia generala a C. F. R. trateaza cu interesanti francezi, germani şi maghiari pentruce să-i pună la dispoziţie 900 cisterne pentru exportul petrolului.

•

Conferinţa dela Belgrad a mi cei antante a luat sfârsit. Cele pentru state s'au inteles perfect privito rla toate chestiunile discutate. Delegatiile au părăsit azi Belgradul.

•

Un aeroplan a bombardat localul sindicatului muncitorilor din Dononi, în care se aflau lucrătorii grevisti. Majoritate acestora ucisi Numărul mortilor şi ranitilor se evalusaza la 600.

•

Roma. — Enver paşa a sosit din Afganistan la Cabul unde a fost primit cu mar.

•

Roma. — Guvernul italian a început tratative pentru prelungirea convenţiei comerciale cu Rusia.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".

La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cent,
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piaţa Unirii,
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20
„ *Librăria Cosinzeana* Piaţa Unirii

TELEGRAME

Pregătiri împotriva rusiei

Berlin. — Cu privire la ştirea răspândită din Moscova despre tratativele dintre Petliura şi Wrangel şi despre transportarea soldaţilor lui Wrangel în Basarabia ziarul „Rul" arată că aceste ştiri sunt foarte neverosimile, având aerul unor provocaţiuni.

In urma încheerei convenţiei militare polono-finlandeze, Rusia a concentrat puternice forţe la graniţa celor două ţări. După ştiri din Moscova, Polonia ar fi promis Finlandei că-i va pune o armată de 500.000 oameni la dispoziţie, dacă ar izbucni un răsboi cu Rusia.

Restabilirea liniştei la Fiume

Lafayette. — Liniştea s'a restabilit la Fiume. Comitetul fascist a invitat pe toţi aderenţii săi să se abţie dela orice manifestare.

Intrigele diplomaţiei bolşevice

O telegramă din Lemberg anunţă că ziarul „Wperiod" afirmă că guvernul român a permis lui Petliu a să recruteze pe ucrainienii internaţi în România. Guvernul român ar fi dat lui Petliura eşaloane de soldaţi ucrainieni, 80 de tunuri, 480 de mitraliere şi 11.000 puşti, promiţându-i totodată serviciul crucei roşii române.

Suntem autorizaţi a da cea mai formală desminţire acestor svonuri din sursă bolşevică, cari tind să justifice o eventuală mobilizare a armatei roşii. In ajunul conferinţei de la Genova.

Inainte de teatru, baluri întrebuinţează pudra de porţelan.

americană "YES,,

Fără legătură verde e falsificată
1377

Daca doreşti să cumperi
MOBILE
să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely şi Réti
Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acţii.

Sfatul Negustoresc Secţia Cluj aduce la cunoştinţă că Marţi în 14 Martie a. c. la ora 3 şi jum p. m. în localulu Sfatului Negustoresc(str. Iuliu Maniu No. 1. etaj I.) va ţine o consfătuire în chestia liniilor de căi ferate industriale particulare, în legătură cu sporirea de taxa cea din urmă, la care consfătuire sunteţi învitat cu toată onoarea.

Cetiţi „Infraţirea"

Vizitaţi
Târgul al IV-lea Internaţional de Mostre
din Praga
care va avea loc dela 12—19 Martie 1922.
Ocaziunea cea mai favorabilă de cumpărare!
Sunt reprezentante peste 4000 de firme,
de primul rang şi din toate branşele.
Reclama 1665
Deslușiri dă Consulatul Republicei Cehoslovace din Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 32. 1554

FRENKEL [fost Janovitz] Cluj. Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90. 264. 401.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

SITUAȚIUNE SUMARĂ

ACTIV

1921 5 Februarie		1922 28 Ianuarie	1922 4 Februarie
493.755.430	aur depozitat (monete și lingouri)	493.755.430	
1.689.111	aur (lingouri)	1.689.111	
14.455	aur (monete)	14.555	
2.754.763.115	disponibil, trate și bonuri de teazur aur	4.086.131.115	
3.250.222.111	stoc metalic	4.581.590.211	4.581.590.211
320.179	Argint și diverse monete	352.164	305.529
72.663.528	Biletele Băncii Generale Române stampilate de Stat	1.807.270.869	1.764.904.918
655.872.302	Efecte scontate	168.631.785	171.508.670
83.917.700	Împrumuturi pe efecte publice	108.643.600	
118.190.900	„ „ „ „ în cont curent	142.019.400	
58.496.499 59.694.401	din cari nu s'au ridicat lei	79.154.330 62.865.070	
142.414.199			
8.042.556	Împrum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)	8.042.556	8.042.556
1.598.926.166	Impr. de 1.600 milioane (1914—1918)	1.600.000.000	
1.495.676.533	„ „ 1.500 „ (12 Mai 1919)	1.498.942.854	
998.000.000	„ „ 1.000 „ (16 Oct. 1919)	1.000.000.000	
—	„ „ 200 „ (1920 B. P.)	183.070.651	
—	„ „ 400 „ (9 Apr. 1921)	400.000.000	
—	„ „ 2.500 „ (5 Ian. 1921)	399.457.212	
	„ „ 200 „ (30 Iulie 1921)	199.908.512	
	Impr. Statului pentru necesitățile Tezaurului		
4.132.718.916	Impr. Stat p. Impr de 5 miliarde (11 Iunie 1920)	5.000.000.000	
200.000.000	unificare monet. Impr. de 2½ miliarde (5 Ian. 1921)	2.075.039.040	
		7.075.030.934	7.075.039.040
31.216.346	Casele de împrumut pe gaj agricultorilor și industriașilor	59.036.367	60.777.357
11.997.418	Efectele capitalului social	11.997.418	11.997.418
32.645.277	Efectele fondului de rezervă	33.006.407	33.006.407
3.813.181	Efectele fondului amortizărei imobilului, mobilierului și mașinilor de imprim.	3.791.322	3.791.322
6.810.769	Imobile	27.508,217	27.509.717
1.430.051	Mobilier și mașini de imprimerie	3.138.231	3.152.131
1.544.366	Cheltueli de Administrațiune	2.453.826	2.668.707
9.339.270	Conturi curente	22.273.200	22,296.896
1.428.585.868	Conturi de valori	492.318.255	499.416.202
1.086.422.191	Conturi diverse	440.036.912	431.046.999
15.168.661.227		20.017.857.903	19.978.433.309

PASIV

12.000.000	Capital	12.000.000	12.000.000
60.721.631	Fond de rezervă	66.388.950	66.388.950
8.056.292	Fondul amortizărei imobilelor, mobilierului și mașinilor de imprimerie	12.746.383	12.746.383
9.584.054.640	Bilete de bancă în circulațiune	13.683.225.600	13.672.450.870
4.943.417	Dobânzi și beneficii diverse	8.932.865	11.219.807
900.644.086	Conturi curente și recepise la vedere	1.720.179.125	1.712.729.968
4.598.241.161	Conturi diverse	4.514.384.980	4.490.897.331
15.168.661.227		20.017.857.903	19.978.433.309

5 Febr. 1921	Efecte și alte valori de restituit	4 Febr. 1922		
259.042.465	Efecte și alte valori în păstrare	284.766.395		
9.295.000.000	Bonuri de tezaur aur în gaj p. Impr. Statului	9.164.334.000		
971.552.108	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	1.143.997.915		
10.525.549.573			10.601.212.561	10.593.098.310
903.066.135	Conturi de ordine		1.982.592.231	1.984.457.750
11.428.660.708			12,583.804.792	12.577.556.060

Scont 6%
Dobânda 7%

Mare desfacere
Articole de modă pentru dame
1238
Prețuri reduse la
GRÜNWALD și STEINER
CLUJ, Piața Unirii 12.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Uranla)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu prompt.

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funcționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

Reclama este sufletul comerțului

Sovietele amenință Polonia și România

— Trotzki pregătește o ofensivă —

„L'Information" publică următoarea știre a corespondentului său din Berlin: Dintr'o sursă de obicei foarte bine informată se asigură că în cazul unui eșec al conferinței dela Genova, va izbucni conflict pregătit de multă vreme de guvernul sovietelor. Iată informațiunile foarte precise ce se dau în această privință:

După cele două congrese panruse cari s'au ținut la Moscova și Charkov (unde comisarii poporului au obținut un vot de încredere), Trotzki a convocat la Moscova pe comandantul suprem al armatei roșii ukrainiene Ampsentiewski. Un consiliu de război a avut loc, la care au asistat specialiștii competenți. La această întrunire s'a hotărât de a elabora un plan amănunțit al unei campanii contra României și Poloniei. Ampsentiewski a inspectat căile ferate ukrainiene, în special liniile din apropierea frontierelor române și polone. In raportul său, el a relevat starea lamentabilă a acestor căi de comunicații și, [illegible] cu Krakowski, comisarul comunicațiilor, s'a decis de a pune aceste linii în timpul cel mai scurt, înstare de exploatare normală.

Armata roșie se pregătește acum de campanie. Se vor face numeroase comenzi spre a intensifica pregătirea materialului tehnic și depozitelor de aprovizionare. Sovietele cred că nu au a se teme deloc de vre-o intervenție engleză. Cât despre un ajutor al Franței pentru Polonia, el li se pare problematic, de oare ce transitul trupelor franceze prin Germania ar putea fi paralizat printr'o grevă a lucrătorilor de cale ferată comuniști din Germania. In ce privește aprovizionarea prin Dantzig, ele au luat în considerare măsuri pentru a o face inoperantă la nevoie.

In Marea Neagră, sovietele posedă afară de aceasta, o flotilă de submarine de origină germană, gata de o acțiune imediată.

Pregătirile de război sunt activate cu înfrigurare, dar realizarea planului depinde direct de rezultatul conferintei dela Genova. Dacă la această conferință, sovietele nu vor obține câștig de cauză, ele își vor juca marele atu: o intervenție armată contra României și Poloniei.

In această din urmă țară ele contează pe ajutorul comuniștilor locali.

In cazul unei acțiuni contra României, se contează pe ajutorul local în Basarabia și în Galiția Orientală. Sovietele contează că în tot cazul elementele alb rutene din teritorul Vilna și Grodnov vor fi ostile Poloniei.

(N. R. — Toate aceste știri trebuesc primite cu toată rezerva).

Cautăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului.

Cetiți „Infrățirea"

STAMPILAREA RENTEI

D. Vintilă Brătianu a luat dispoziținea ca renta română emisă înaintea războiului și aflătoare în mâinile neutrilor, aliaților și românilor să fie stampilată.

Scopul este evident ca să se stabilească ce anume rente sunt în mâinile foștilor noștri dușmani, pentru ca ele să fie luate în contul reparațiunilor.

Ceia ce este de mirat, e că această măsură e luată abia acum, când de la încheierea păcei încoace, destulă rentă aflătoare în mâini nemțești, a putut trece la aliați, neutrali sau români, fără de nici o greutate, comerțul cu supușii germani ne fiind interzis.

Apoi mai este curios că d. Vintilă Brătianu crează o situațiune specială rentelor române cari au venit din Germania la noi în timpul neutralității, adică între 1914—1916. Nici un fel de avertisment al guvernului de atunci, care era tot al d-lui Brătianu, nu s'a dat publicului român ca să nu cumpere rentă românească de la germani. Guvernul însuși făcea atunci comerț cu nemții, iar aceștia neau trimis tocmai atunci, pentru a'și face lei, cantități mari de rentă.

Cu toate că ne dăm seamă de utilitatea scopului urmărit, nu vedem de ce se supun unui control special titlurile cumpărate de români și neutri, în timpul neutralității, și nu putem să nu ne gândim la noile nemulțumiri ce vor trezi măsurile ministerului de finanțe, de altfel foarte greu aplicabile, în țările neutrale, de unde se așteaptă concursul cel mai eficace pentru refacerea Europei și deci și a creditului nostru.

Va fi de cântărit dacă desavantagiile morale nu vor precumpăni avantagiile materiale foarte problematice, de oarece experința trecută arată că stampilările acestea în țările aliate și neutrale nu duc la mare lucru, ci cel mult în țară duc la șicane.

Citiți pag. 8-a

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

DOMNIȘOARĂ inteligentă caută vipt și quartir la o familie bună. Adresa la ziar.

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

---

Tesaurul oamenilor muncitori
Spirtul sărat
TRANSILVANIA
în contra reumei, răcelei și catarului.

1540

Să capată ori unde.
Magazinul de căpetenie
ROZSA
drogeria mare CLUJ,
Piața Unirii No. 26. □

Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în prețuri!

In Magazinul **Erdelyi** Calea Regele Ferdinand 22 (în față cu Magazinul de ghete Hoffman) la toate pălăriile și articole de mode bărbăți ce se află în magazin. 1550

Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în prețuri!

Uzina electrică a orașului!
Conducerea societății „GAIT"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livrări instalații de motoare electrice. □ Lampadaze și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

Fabrica Bradea din Galați, caută bun sofer mecanic,

om serios preferă căsătorit dă locuință serviciu permanent.

■ 1557 ■

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

„Reclama" No 1506—2.

Gatere

furnizează din renumitele fabrici MARCHEGGER Maschinenfabriks- und Eisengiesserei A. G. :-:

Reprezentanța Generală:
Motrica Română, București B-dul I. C. Brătianu No 82. Telefon 56-10

Intreprindere nouă.
Casa de Imprumut pe Amanat
Victor Ilescu & Co. Calea Victoriei 25,

și-a început activitatea, și acordă împrumuturi pe tot felul de obiecte, bijuteri, mobile, haine, acțiunii și mărfuri în condițiuni avantagioase. Intrare și prin curte. 1580 Telefon 55

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Căile Ferate Somoșene S. A.

No. 3660/1922-AI.

Convocare.

Acționarii „Căilor Ferate Someșene S. A." sunt convocați la **a L-a adunare generală ordinară** ce va avea loc în **1 Aprilie la orele 11·30 a. m. la Dej** în sala de consfătuire a societății.

In baza §-ului 28 din statute fiecare acțiune în valoare nominală 1000 Cor. îndreptățește la un vot și dnii acționari cari doresc să ie parte la adunarea generală, respective să exerciteze dreptul de votare, au să depună acțiunile provăzute cu cupoanele încă neexpirate la casieria centrală a societății în Dej, sau la Casa Schoeller & Comp. Viena, I. Wildpretmarkt 10 până cel mai târziu cu 3 zile înainte de adunarea generală, adecă până inclusiv la amezia 29 Aprilie. Acționarii cari au depozitat la timp acțiunile lor respective certificatele de depunere, vor primi o legitimație servind ca bilet de intrare. Referitor la exercitarea dreptului de votizare cât și la reprezentarea prin autorizați să atrage atenția dnilor acționari asupra dispozițiunilor §-ului 30 din statute.

Ordinea de zi pentru adunărea generală ordinară este:

I. Raportul consiliului de administrație asupra gestiunei anului 1920; și asupra activității consiliului de administrație în acel an.

II. a) Prezentarea socotelilor de încheiere din 1920, aprobarea bilanțului și a planului de distribuira a profitului net realizat.

b) Raportul comitetului cenzorilor asupra bilanțului și asupra propunerei consiliului de administrație referitor la distribuirea profitului.

III. Implinirea locurilor vacante în consiliul de administrație în baza §. 40 din statute.

IV. Fixarea honorariului pentru membrii consiliului de administrație și comitetului cenzorilor.

V. Alegerea a patru membrii în comitetul cenzorilor.

Consiliul de administrație.

CHELTUELI — CONTUL DE EXPLOATARE PE ANUL 1920. (Rezumat) — VENITURI

OBIECT	Coroane	f.	OBIECT	Coroane	f.
Totalul cheltuelilor de exploatare în anul 1920	32.792.799	02	Venituri din transporturi	37.037.819	61
Profit net pe anul 1920	5.680.628	42	Diverse venituri	1.435.607	83
Total	38.473.427	44	Veniturile totale în anul 1920	38.473.427	44

ACTIVE — BILANȚUL DE AVARE DE PE ANUL 1920. — PASIVE

OBIECT	Coroane	f.	OBIECT	Coroane	f.	Coroane	f.
Investiri aprobate de guvern	29.886.064	09	Capitalul societar { Capital în acțiuni de fondare	6.135.750	—		
Investiri în curgere	887.606	87	Capitalul societar { Capital în acțiuni de prioritate	27.539.500	—	33.675.250	—
Valoarea stocului materialelor și imprimatelor	4.634.850	67	Fond de rezervă pentru preschimbare cupoanelor acțiulor de prioritate			91.000	—
Numărarul casselor	2.467.143	09	Depozitele și cauțiunile Direcțiunei			231.152	40
Acții găsite în portofoliu	3,671.300	—	Cupoanele acțiunilor de prioritate încă neschimbate,				
Diferite hârtii de valoare	958.200	—	acții de prioritate sorțite dar încă neschimbate și acții				
Depozite	149.940	—	de fondare reschimbate dar neachitate			2.555.597	—
Averea institutului de penzii, a cassei de penzii a muncitorilor și a fondurilor de ajutorare în imobile și hârtii de valoare	1.550.598	41	Averea institutului de penzii, cassei de penzii pentru muncitori și a fordurilor de ajutorare			3.870,910	28
Datoriile debitorilor societății și saldurile diferitelor conturi de tranziție	29.200.287	14	Diferiți creditori			28.291.593	20
			Profit net:				
			Restul trecut de pe anul 1919	9.858	88		
			Profitul net al anului 1920	5.680.628	42	5.690.487	30
Total	73.405.990	27	Total			73.405.990	27

Dej, la 20 Februarie 1922.

Direcțiunea: Cornel **Mesaroșiu** s. s. director general.

Căile Ferate Someșene S. A.

Contabilitatea centrală: **Arpad Baritz** s. s. inspector.

Conte Bela Vass s. s. președinte. **Conte Paul Bethlen** s. s. vicepreședinte.

Cumpărând prezentul cont de exploatare și bilanț de avere cu registrele principele și auxiliare, le-am examinat și le-am găsit în perfectă regulă.

Dej, la 25 Februarie 1922.

Comitetul cenzorilor al Căilor Ferate Someșene S. A.

Dr. Francisc Parádi s. s. cenzor. **Dr. Nicolae Torma** s. s. preș. com. cenz. **Victor Nessenfeld** s. s. cenzor. **Eugen Ilosvay** s. s. cenzor.

SCRISORI DIN DEJ

Liceul „Andrei Mureșanu" — Conferințele din Reteag și Cuzdrioara — Șezători culturale

Duminecă 12 Februarie profesorii Dumitru Țiganetea și Nicolae Șoneriu, au ținut câte o conferință înaintea sătenilor doritori de lucruri de cari ei, în urma împrejurărilor în cari au trăit, n'au avut parte să le mai audă.

Profesorul Nicolae Șoneriu deschide conferința arătând necesitatea de a se face o legătură sufletească între popor și oamenii cărturari și îndeamnă pe locuitori să-și ducă copii la școalele practice, de oare ce industria și comerțul sunt forțele vitale ale unui stat.

Profesorul D. Țiganetea vorbește despre schimbările atmosferice, despre modul în care ele se produc, arătând foloasele și pagubele cari rezultă din ele. Combate credințele deșarte (solomonari, zmei etc) cari există în popor, cari nu sunt decât urmele influenței păgâne asupra popoarelor. Arată apoi că între știință și religie nu există ruptură, după cum crede poporul. După conferință sătenii își exprimă dorința de a asculta cât mai deseori — rugând pe conferențiari să mai treacă prin satul lor.

*

La 19 Februarie profesorul Nicolae Șoneriu însoțit de doi elevi din cursul superior al liceului se prezintă în comuna învecinată Cuzdrioara unde îi așteptau o mulțime de sătini în edificiul școalei. După expunerea motivelor cari i-au îndemnat pe profesorii liceului să ia contact nemijlocit cu poporul românesc dela sate, elevul Bugnariu din clasa IV, recitează poezia: „Se scoală morții" de Mircea Rădulescu. Profesorul Șoneriu desvoltă conferința despre: Foloasele meseriilor și negoțului pentru desvoltarea economică a sătenimei", sfătuind poporul ca să urmeze și aceste ramuri de activitate, pentru romanizarea vieții economice. Conferința a fost urmărită cu mult interes. Apoi elevul Deacu M. din clasa VIII a recitat poezia: „Nunta'n codru", de G. Coșbuc, care a înveselit pe toți cei de față.

Ca încheere preotul satului mulțumește conferențiarului pentru vizita făcută și îndemnurile date, apoi sătenii ovaționează pe oaspeții cari își iau un călduros rămas bun.

*

Profesorii G. Popescu-Sura și Dumitru Țiganetea au ținut câte o conferință publică Duminecă 19 Februarie în amfiteatrul liceului. Profesorul Popescu-Sura a vorbit despre „Radiu și radioactivitate". De oarece această conferință necesita anumite cunoștințe, a fost precedată de vorbirea Dlui Țiganetea „despre razele catodice, razele X (Roetgen) și razele canale (Goldstein). Ambele conferințe au fost însoțite de experiențe foarte interesante cari au plăcut mult publicului.

*

Directorul liceului V. Motogna și profesorul I. Șanta precum și alți profesori în fiecare Duminecă țin prelegeri frumoase de istorie și literatură românească, muncitorilor și meseriașilor din orașul nostru. Este de observat faptul înbucurător că aceste cursuri de educație națională devin din ce în ce sunt mai freguentate.

*

Duminecă la 26 Februarie profesorul G. Popescu-Sura, a mers în comuna Cătcău unde a vorbit sătenilor despre „foloasele asociațiunilor sătești" și a pus bazele unei cooperative de consum în acel sat — ajutat de părintele Poșca și de învățătorii din acea comună.

Oamenii înțelegători atât pentru partea ideală a vieții cât și pentru nevoile culturale ale unui oraș de provincie ca Dejul — au pus la cale șezători literare — cari se țin săptămânal în localul cercului militar.

Astfel Sâmbătă 4 Martie la orele 4 p. m. s'a ținut o astfel de șezătoare cu un program foarte bogat.

Profesorul Emil Patachi a vorbit despre opera poetică a lui Al. Vlahuță. Scoțind în relief ființa sufletească a poetului, a arătat lumea de idei și sentimente ce s'au frământat în inima lui cerându-și forma gândirei poetice. Conferențiarul dovedește că Vlahuță este un artist mare care a spus mult, într'o formă irepro-șabilă.

Elevul Bugnariu din clasa VI-a declamat cu mult succes poezia „Liniște" și elevul Deacu poezia „La icoană" de A. Vlahuța. La sfârșit un băețel de nouă ani al D-lui Colonel Brăiliță recitează cu o dicțiune drăgălașe poezia „Rugămintea din urmă, de G. Coșbuc. Între punctele programului orchestra regim. 81 Inf. a delectat publicul cu arii alese din muzica străină clasică și din cea românească.

Publicul select care a luat parte a plecat foart mulțumit, ducând și celor ce își fac un obiceiu din abținerea dela manifestațiile românești — mulțumirea câtorva clipe trăite cu folos.

*

Duminecă 5 Martie profesorul Octavian Caragiau, la șezătoarea sătenilor din suszisu comună — sub presidența și conducerea părintelui Mateiu Pop și a învățătorului — a vorbit poporului despre trecutul „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român, — și apoi despre rostul în viitor al acestei asociațiuni.

La șezătoare au luat parte peste 300 săteni.

*

La 12 Februarie, D-na Cornelia Pop, directoarea școalei medii a ținut o conferință publică, vorbind despre „Frumusețea femeii celei bune". Conferențiara s'a ocupat de triumful calităților și virtuților femeii în decursul diferitelor epoce de desvoltare ale omenirii, apoi a trecut la calitățile femeii române, pe care a prezentat'o ca pe un factor, care a păstrat și a cultivat tot ce este mai scump neamului: limba, obiceiurile și idealul național. Arată, în urmă, rolul și chemarea femeii ca mamă — când folosind răbdarea, blândețea și bunătatea — imprimă în sufletul copiilor săi, calitățile cele mai alese.

Încheie făcând apel către mamele române pe care le îndeamnă să nu se dee înlături în fața nici uneea dintre greutățile pe care le întâmpină și să fie la înălțimea sacrificiului care va aduce după sine progresul și înălțarea societății românești.

*

Joi 2 Martie D-na Suzana Bot, profesoară a ținut o conferință despre: „Mama ca educătoare."

Cât de sublim este numele de mamă, dar câte datorințe nu se leagă de acest nume! Fericirea unui popor depinde dela mame: dela modul cum ele știu să-și crească și să-și educe odrasla le — ca acestea să fie folositoare atât eului cât și societății și patriei.

Conferința a făcut parte din cadrul unei serbări cu un program variat: recitări, cântări, un monolog și o mică piesă de teatru jucată de către eleve.

NOUA LEGE A CHIRIILOR

— Contractele se vor prelungi — Cari sunt sporurile — Categoriile de proprietari cari se pot muta în casele lor —

Mâine se întrunește într'o ultimă ședință la Ministerul de justiție, comisiunea însărcinată pentru redactarea proectului de lege privitor la reglementarea raporturilor între proprietari și chiriași. In principiu se vor prelungi contractele în vigoare.

Sunt unii membri cari cer ca contractele să se prelungească pe doi ani, alții vor un termen scurt, de un an.

După informațiunile noastre contractele se vor prelungi însă până în 1924.

Sporul care se va acorda proprietarilor e aproximativ 30 la sută dela chiriile începând cu 2500 lei până la 15.000 lei. Sporul progresează până la 40.0000 lei, de unde începe să regreseze.

Pentru prăvălii sporul e mult mai mare. El începe dela 50 la sută și crește până la 75 la sută.

Nu este încă stabilit dacă pentru localuri de cinematograf, restaurante, etc., legea să stabilească vreun raport între proprietar și chiriaș. E vorba ca să se lase aci libera transacție.

In lege sunt unele stipulațiuni cari vor da dreptul unei numeroase categorii de proprietari să se mute în casele lor.

In linii generale orice proprietar care poseda casa la 1916 va putea evacua pe chiriașul său. Când proprietarul din cauză de forță majoră rămâne și el evacuat, sau fără locuință va putea să se mute în imobilul său, chiar dacă l'a cumpărat după 1916.

Când proprietarul vrea să facă schimb de locuință, chiriașul va putea fi evacuat.

Proprietarii, funcționari ai statului cari până'acum locuiau în casele statului vor putea evacua pe chiriași în cazul când părăsește slujba, sau au fost înaintați și trebue să evacueze imobilul statului.

Funcționarii cari n'au locuință și din cauza serviciului sunt siliți să locuiască într'un oraș oarecare, pot evacua în folosul lor pe chiriaș.

Vor mai putea evacua pe chiriaș văduvele și orfanii cari au nevoe de locuință.

Până'acum înțelegerea între delegații proprietarilor și delegații chiriașilor nu este încă stabilită mai ales asupra sporurilor.

Se crede însă că mâine, la redactarea definitivă, acordul să fie stabilit

Luni, proectul va fi înaintat consiliului de miniștrii care va aduce unele modificări.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

◆ ◆

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj. ■

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana"

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 469 — Opt pagini 1 LEU Pagini Opt — Vineri 11 Martie 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI C[illegible]
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Svârcoliri fără efect

Țesătura de calomnii cu care opoziția gândește să învăluie alegerile făcute de guvern, cu scopul de-a le compromite și astfel de a zădărnici pentru a treia oară activitatea unui Parlament ales de voința țărei întregi, nu va avea alt rezultat decât de-a fi cheltuit în mod inutil o energie ce-ar fi putut fi întrebuințată mai bine. Guvernul este mai mult ca ori când decis să nu dea absolut nici o atenție presiunilor ce se fac din anumite sfere politice ale opoziției, pentru ca actualul parlament să nu aibă caracter de Constituantă și ca lui să-i urmeze alte alegeri, sub un guvern neutru. Aceste nerozii puse în gura unor personalități politice de vază ca d. Maniu ori d. Iorga nu sunt făcute decât ca să menție iritabilitatea unei părți din opinia publică care a crezut de datoria ei să trimită în Adunarea națională și câțiva reprezentanți din fiecare grupare de opoziție. Cea mai bună dovadă de ingenuitatea acelora care cred că vor putea împedeca ca noul Parlament să-și facă datoria ce l-a încredințat-o votul țărei, este însuși părerea unora din conducătorii opoziției, cari, în mai multă cu noștință de cauză, combat ca detestabilă ideia ce se ventilează în jurul abținerei opoziției dela lucrările parlamentare. Guvernul a crezut de sarcina lui ca să dea alegerilor caracterul de libertate ce i-l consacră Constituția țărei, și dacă pe ici pe colo, s'au produs atât din tro parte cât și din cealaltă a taberilor politice, acte împotriva legilor în vigoare, însuși Parlamentul își va da verdictul, invalidând la nevoe pe candidații ieșiți din alegeri necurate. Nu stă nici în com putința, nici în sarcina unei opoziții pe care a îndârjit-o proporțiile insuccesului ei în alegeri, ca să declare după bunul plac, legalitatea sau ilegalitatea unui Parlament al țărei. Până când Adunările nu vor lămuri ele însăși caracterul alegerilor, până când nu va ieși lumina din însuși desbaterile procesului parlamentar dintre pârâți și pârâtori, până atunci toate învinuirile care se aduc au un caracter privat și deci de-o valoare discutabilă. Pe aceste premise nu se poate trage nici o concluzie logică pe baza căreia să se poată creia o stare de fapt. Stăm în fața aceluiaș fenomen care a fost pricinuit de cele două alegeri anterioare. Atât în 1919 cât și în 1920 alegerile au avut nemulțumiții lor, cari, în lipsa unui alt mijloc au încercat ca să zădărnicească votul alegătorilor. In fruntea nemulțumiților a stat întotdeauna partidul național, partid ce își revendică sistematic o supremație electorală în Ardeal, dovedită ca neexistentă. Chiar în 1919 când împrejurările i-ar fi dat prilejul să acapareze toate voturile ardelenilor, s'au produs sciziuni care au determinat mai târziu îmbucătățirea lui. Se știe care-a fost atitudinea partidului liberal în fața rezultatului nefavorabil al celor două alegeri trecute. In loc ca să prilejuiască frământări ce-ar fi putut agrava situația țărei, deajuns de compromisă, a avut curajul să se retragă ca și soldatul pătruns de simțul datoriei, în tranșea unde avea să-și refacă forțele pierdute în vederea unei lupte noi. Acestei prudențe prevăzătoare și veșnic active, se datorește succesul său electoral de astăzi.

Grupările noi s'au arătat a fi tot atât de incapabile de guvernare ca și de operă de opoziție. Ele nu cunosc nici greaua muncă a organizării puterei și nici virtutea efortului într'o luptă, îndelung și cu răbdare preparată. Succesul trecut al partidului averescan se datorește numai popularității unui general mediocru. Vorba românului: pară mălăiață în gura lui nătăfleață. Gruparea țărănistă, își datorează insuccesele sale, lipsei de simț al răspunderei și ușurinței conducătorilor ei.

Singur partidul național are mai adânci rădăcini în o parte din populația Ardealului, însă caracterul său regionalist îl face să piardă din valoarea care ar fi slujit țărei. E ușor învinșilor ca să proclame silnicia învingătorilor. Cum și-ar fi putut astfel scuza opoziția, groaznica iei înfrângere în lupta electorală. Toate cărțile negre în care s'ar trece mai multe nelegiuiri chiar din câte ies de-a gata din resați, toate scrisorile către Maimaginația inventivă a celor inteiestatea sa regele, unde amenințarea să stea alături cu gudurătura, nu slujesc la nimic, atâta timp cât în fața lor stă mărturia vie a unanimităților cu care s'au ales în cele mai multe județe candidații partidului liberal. Când vor dovedi invidioșii grupărilor înfrânte, că aceste unanimități n'au existat și că sa' putut silui conștiința a 15 milioane de oameni, de către un partid de câteva zeci de mii, numai atunci s'ar putea clătina fundamentul perfect legal al actualelor Camere.

Deocamdată însă rezultatul alegerilor au confirmat în chip strălucit solidaritatea maselor populare, atât dela țară cât și din orașe, cu programul de guvernământ al partidului liberal și nu reprezentanța derutată a unei infime minorități din corpul electoral, va impune majorității absolute a poporului român, hotărâri, nu din interes de ordin general ci sugerate de ura neîmpăcată și bicisnică a ființelor învinse.

Tz.

Știrile zilei

Belgrad. — Guvernul jugosla a hotărât să trimită Bulgariei o notă energică, în care să-i ceară să împrăștie trupele revoluționare de la granița Macedoniei.

•

Washington. — Banchorul american Ianerlid a plecat din nou în Europa. Dânsul va reprezinta semioficial America la conferința genoveză.

Intre Ardeal și Bucovina

Ardealul desrobit, credeam ca toții, că activitatea partidului național așa de prodegioasă până la unire, va fi și mai departe folosită pentru unitatea sufletească și reala cerea țării.

Realitatea e însă cu totul de altă natură. Politica greșită a partidului național a dat loc la o serioasă îngrijorare, în rândurile ardelanilor, cari desaprobă vederile acelora care susțin doctrina regionalistă.

Vom face o paralelă politică în această privință între Bucovina și Ardeal. Provincia care adăpostește mormântul lui Ștefan cel Mare, a fost cea dintâi, în luna Noembrie 1918, care sa' unit cu vechiul regat, fără nici o condițiune.

Bucovina, na' înțeles nici o clipă să-și revendice drepturi separatiste că „Bucovina e a Bucovinenilor" — cum procedează partidul național din Ardeal — ci partidele din Bucovina în înțeleapta lor politică, lucrează împreună cu vechiul regat la îndreptarea organismului social.

Cele trei partide din Bucovina: al unirii, al socialiștilor de sub șefia d-lui Grigorovici, cum și cel al poporului, nici unul din acestea nu sa' coborât până 'ntr'atât ca să atace vechiul regat, că e „oligarh și putred", sau-a profita de vremurile nedrepte, pentru a învrăjbi pe românii bucovineni împotriva celor din țara-mamă.

Bucovina de trei ani incoace de când s'a sfărâmat pajura Austriei, contribue la armonia socială și refacerea țării, în acord cu partidele de guvernământ din întreaga Românie Mare.

Se știe că cel mai bine organizat, cel mai popular și democrat, este partidul unirii de sub șefia d-lui dr. Iancu Nistor. Ei bine, acest partid care înfățișează viața socială și economică a poporului bucovinean, colaborează cu partidul liberal.

Partidele opoziționiste bucovinene n'au căzut în greșeala de neertat să reverse discordie între frații scăpați de stăpânirea austria că și acei din vechiul regat; fruntașii vieții politice din Bucovina, cari și ei au un trecut fie în parlamentul vienez, fie în lupta pentru conservarea românismului, atunci când prigonirea venea din Viena, nu s'au gândit o clipă să se adreseze Suveranului prin memorii pline de inexactități, nici să amenințe Coroana, nici amenințări cu Bastilia și vărsări de sânge sau să intervie la Liga Națiunilor.

Bucovina își înțelege pe deplin rolul ei la alipirea necondiționată cu vechiul regat. Bucovina nu amenință nici cu pasivitatea, ci contribue la viața politică de consolidare a întregei țări.

Bucovina a dat dovadă deci de multă chibzuință în viața ei politică și fiecare act care-l face nu denotă decât că conducătorii politicei bucovinene sunt stăpâniți de cea mai sănătoasă concepție.

EVENIMENTELE de la Fiume

Liniștea la Fiume a fost din nou tulburată. Mica minoritate compusă de fasciști, vechi legionari și naționaliști e din nou stăpână pe situație.

Guvernul provizoriu, care se menține prin violență a proclamat anexiunea orașului Fiume la Italia și a cerut cabinetului de la Roma să-i asigure administrația orașului.

Lovitura de la Fiume corespunde tocmai cu schimbarea ministerului italian, care se află pus chiar de la început într'o mare încurcătură, mai ales că ministerul Facta își-a obținut o majoritate, grație elementelor naționaliste.

Totuși nu se poate acuza noul minister de a ficomplice cu răsculații, căci ca și în timpul invaziunei orașului de legiunile lui d'Annunzio, șovinii italieni temându-se cu noul cabinet din Roma nu va lăsa pe Fiumezi să guverneze orașul au alungat cu forța guvernul regulat, instalându-se în locul lui.

Bonomi și della Torretta au urmat o politică care dădea fasciștilor satisfacțiuni suficiente.

Deși tratatul de la Rappallo fusese ratificat, fasciștii mențineau ocupațiunea militară în zona tericoriilor adriatice atribuite Jugoslaviei și ignorau regimul orașului Fiume.

Cele câteva sute de arditi, rămășițe ale dictaturei d'Annunziene împreună cu fasciștii din Triest și alte orașe italiene nelinișteau zilnic guvernul orașului, ales de constituanta fiumeză în Octombrie 1921, sub președinția lui Zanella.

Când cabinetul Bonomi căzu, fasciștii găsiră momentul prielnic să ardă vagoanele cu echipament trimise pentru poliția orașului, apoi prin venirea lui Schanzer la putere, temându-se ca acesta să nu aplice tratatul de la Rappalo. fasciștii s'au decis să pue din nou mâna pe stăpânirea orașului Fiume.

Ajutați de tankuri venite de la Veneția și Triest și încurajați de propaganda, deputatului fascist, Giunta din Triest fasciștii au luat cu asalt palatul guvernatorului, introducând un comitet de apărare națională, compus din vechii colaboratori ai lui d'Annunzio, comitet care proclamă anexiunea orașului la Italia.

Indrăzneala fasciștilor de a pune stăpânire pe micul stat, care prin voința liberă a cetățenilor săi s'a exprimat contra anexării la Italia se datorește în special, propagandei moștenite la partizanii lui Orlando și Sonnino. Deși aleasă sub supraveghierea carabinierilor italieni Constituanta din Fiume era în majoritate ostilă Italiei. Plebiscitul nație ala dat o mare majoritate pentru independența orașului și a fost confirmat de alegerile Constituantei.

Dealtfel guvernul autonomist căutând să trăiască cât mai cordial posibil cu Jugoslavia, întreținea raporturile cele mai amicale cu Italia.

Dorința unanimă a locuitorilor era restabilirea raporturilor normale cu statul sârbocroato-sloven pentru a da viață navigațiunei portului, atât de ruinat de regimul d'Annunzio.

Politica fasciștilor și arditilor, cunoscuți sub numele de legionari e o insultă adusă dreptății și bunului simț. Experiența căpătată cu ei arată că trebue procedată cât de energic, pentru ca „fatti di sangue" să nu mai umple zilnic coloanele ziarelor italiene.

Dacă legalitatea națională și internațională un e restabilită la Fiume e de temut ca la rândul lor Croații și Slovenii. vecini, să nu recurgă și ei la argumentul forței.

Atribuit Croației prin tratatul încheiat în Aprilie 1915 între Italia și Antantă, apoi prin spiritul de transacție al guvernului din Belgrad consimțit ca stat independent, Fiume, nu poate fi direct sau indirect anexat Italiei, contrar stipulațiunilor formale ale acestor tratate și voinței locuitorilor.

Desigur că dacă guvernul Facta se va simți prea slab pentru a rezista fesciștilor. Societatea Națiunilor nu va întârzia să intervie.

Având dreptul să ceară concursul Statelor desinteresate cu colaborarea ambasadorilor, Societatea națiunilor poate să prestindă măsuri care să asigure libertatea orașului Fiume.

Stiri externe

Paris. — Cicerin, comisarul sovietic pentru afacerile străine, a adresat marilor puteri o notă, cerându-le să permită experților ruși să ia parte la conferința preliminară de la Londra.

•

Paris. — Guvernul francez a decretat libertatea exportului de vite.

•

Atena. — Din îndemnul fostului prim ministru Gunaris, regele a însărcinat pe Rusios cu formarea cabinetului.

•

Viena. — Azi au trecut prin Viena mai mulți delegați englezi, francezi si belgieni, care vor urma la București tratative pentru reconstruirea stabilimentelor petrolifere din România distruse în 1916.

•

Londra. — Lloyd George a declarat că va lua parte personal la conferința dela Genova și-și va da toată silința pentruca să convingă Statele-Unite, să-și trimită delegații la conferință.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Opera ungară din Cluj

— Thamara —

Pentru a patra oară s'a reluat, la Opera ungară, frumoasa operă Thamara cu libretul de Rudolf Goltschal și muzica de Nicolae Brody. Despre libret, în una din dările de seamă, trecute, am vorbit; în istând mai mult, decât asupra părței muzicale. Aci voi căuta să spicuesc din frumoasele creații muzicale, din întregul reușit aranjament muzical al operei Thamara. Înainte de a peregina, în drumul muzicei să ne oprim puțin asupra autorului întregei scheme și țesături a muzicei din această operă. Dl Nicolae Brody, compozitorul acestei opere, se cunoaște că înainte de-a i fost cucerit de muzele muzicei, a fost mult impresionat de frumusețea literară a operei Thamara.

A căutat să se identifice cu viața secolului în care se petrece acțiunea, a studiat moravurile acelei epoci, muzica, care traducea simțămintele lumei de pe acele vremuri și apoi a început a destrăma firul inspirațiilor, țesând, așa de armonică, sub raportul ansamblului, întreaga până a inspirațiilor cari și sub raportul științific muzical e unitar și corect calculat. Apoi, cunoștințele muzicale, cari sunt vădite în dl Brody și din reușita compoziției operei Thamara, dar și din priceperea conducerei ansamblului de operă și orchestră, l'au pus în deplina situație de a clădi ceva real sub domeniul impresiunilor, creînd momente de muzicalitate când, ori în ce timp, vor fi noui, dând viață organică acestei inspirații ce se va manifesta totdeauna prin sensibilitatea interpretărilor.

Orchestrația, de asemeni e foarte studiat aranjată, că nu supără nici continuitatea Ansamblului scenic, dar nici recalcitrante între instrumentele componiste ale orchestrei. Și aici se deslușește temperamentul de fin muzician al d-lui Brody și iscusit înlănțuitor de tonuri și tonalități, cari se'ntretae, se urmăresc cu toată amploarea unui perfect ansamblu.

Noi, nu putem de cât: aplauda sincer, odată cu toată lumea întreaga operă seara la spectacol, dar și felicita compozitorul fericit inspirat care — cum am spus — a creeat un obiect de artă, care-și va face drumul singur, în domeniul lucrărilor reușite. A mai fost fericit inspirat — dacă d-sa a alcătuit mănunchiul soliștilor, în interpretare — prin minunata distribuție a rolurilor. D-na Elena Levay, o Thamara, cum nu credem să fie multe așa de reușite, are calități superioare de bună cântăreță. O emisiune așa de ușoară a glasului, fără cea mai mică sforțare, figură, rămânând traducătoarea stărilor sufletești, și'o bogăție de respirație atât de metodic și cu știință repartizată, dau continuă frăgezime tuturor momente or, și perfectă înțelegere frazării.

La finele actelor întâi și al treilea, în primul când sentimentul acesta veșnic nou și tânăr — al iubirei — prinsese în mrejele sale inima Thamarei și al treilea ultimele clipe de viață, au fost superior cântate. Era emoțiile realității, a simțirei curate, clare, de o așa intenzitate și de o așa putere creatoare, că era și interpreta — D-na Levay — emoționată dar și lumea din sală. E un bun, — în înțelesul real al cuvântului, element și face cinste operei ungare. Bine, d-l Frideric Sugar în Regele Jerdionului. Lumea cealaltă artistică — de asemenea și-au achitat conștiincios obligațiile.

Dar.

Papa Pius

al XI ca alpinist

Pe lângă alte însușiri, noul papă e și un excelent sportman Ziarul din „Corriere de la Sera" Ziarul „Corriere de la Sera" fost 5 luni achiepiscop, îi face următoarea caracterizare în această privință.

„Caracteristic pentru noul papă e însuflețirea sa pentru sporturile alpine. In această privință eu nu poate fi socotit ca un amator, ori diletant, ci ca un sportman în adevăratul înțeles al cuvântului. El era membru activ al secției milaneze a clubului sportiv italian, ca alpinist iș încă pe vremet când acest spart era slab organizat. In vacanțele de vară, el își părăsea odaia de studiu dela Seminario Maggiore și dela Ambrosiana și mergea să caute sănătate și înviorare între stânci și ghețari.

Din studiile li Stoppani și Mercalli și-a dobândit o temeinică cultură geologică.

El nu se mărginea ca un simplu turist ignorant, numai să vadă munții, ci îi studia după cărți savante și hărți topografice.

Actualul papă urca munții cu ușurință și când pășea în mijlocul naturei alpine, parcă era transformat.

In momentele de groază el știa să-și stăpânească firea. Odată când de pe Gran Paradiso el văzu dispărând dinaintea sa, 6 persoane el stătu nemișcat câteva minute în fața prăpastiei și cu multă stăpânire de sine, se sălvă.

In 1889 a luat parte la trecerea peste muntele Monte Rosa și împreună cu 30 de alpiniști, care toți trebuira să stele în picioare dela ora 9 noaptea până dimineața, pentrucă altfel ar fi riscat a cădea în prăpastie. Această întâmplare e povestită chiar de „alpinistul" Achille Ratti.

A doa noapte petrecu tot sub cerul liber, după ce ziua fu părăsit de colegul său Grasselli, căruia îi degeraseră degetele.

Cu timpul Ratti trebui să părăsească aceste sporturi. Cine știe — dacă în înălțimea situației unde se află — nu-l apuca vreodată dorul de înălțimile Alpilor și de plăcerile ce le-a gustat acolo, în anii maturității se întreabă ziarul italian.

ECOURI

Pentru tinerii autori dramatici francezi

Societatea autorior și compositorilor dramatici francezi a creat un nou organism cu scopul de a juca pe marile scene pariziene, piesele „tinerilor" și ale „debutanților" al căror acces este de cele mai multe ori foarte greu.

S'a înființat un comitet de lectură compus din d-nii Antoine. Tristan Eernarn, Henry Bridou, Adolphe Brisson, d-na Colette, d-nii Courteline, Francois de Curel, Alphonse Franck, Albert Guinon, Edmond Haraucourt, Mar Maurey, Gustave Quinson.

Acest comitet va alege din piesele trimise pe cele ce-i vor pare a fi cele mai bune, și le va supune apoi ,pentru a fi representate directorilor de teatru. Acești directori al căror rol generos și esențial trebue lăudat, s'au angajat să monteze aceste piese în proporția de una la fiecare trei sau patru ani pe scenele următoare: Ambigu, Antoine, Athenee, Boufes-Parisiens Cluny, Dejazet, Edonard VII, Femina, theatre Michel, Odeon, Marigny, Palais-Roial, Porte-Saint-Martin, Renaissance, Sarah-Bernhardt, Varietes, Vaudeville, Capucines, și Grand Guignol.

Comitetul a fixat următoarele condiții pentru primire manuscriselor: „Va fi admisă la lectură orice operă în limba franceză, al cărei autor n'a avut o piesă în trei acte sau mai multe, jucată în serie de representații publice în ultimi cinci ani și n'are nici o piesă în trei acte sau mai mult în repetiție în momentul depunerei manuscrisului".

Anafilaxia

Se vorbește mult în medicină despre anafylaxie și acest fenomen constituie o problemă importantă de patologie generală. Intre văzută pentru prima oară de Rochet, în anul 1902, chestiunea anafylaxiei care e în să in curs de studiu, a găsit multiple aplicațiuni practice în studiul boalelor și a ușurat cu mult diagnosticele anumitor accidente morbide.

Ce este anafylaxia? După definițiunea lui Charles Richet, prin anafylaxie înțelegem „curioasa proprietate pe care o au anumite otrăvuri să determine creșterea sensibiltății organismului față de acțiunea lor toxică".

Diversele expertmentări la animale au dovedit că injectarea unor anumite substanțe toxice, de parte de a imuniza animalul și a-l face refractar unei noui injectari, îl dispune să fie mai sensibil față deocestă otravă atunci când după trecere de timp determinată îi se administrează din nou acelaș fel de toxină.

Acest fenomen studiat cu atențiune, a luminat o serie întreagă de chestiuni apartinând medicinei, explicând o serie nenumărată de probleme precum medicamentoase și alimentare, boala așa numită a serului, anafylaxia boalelor infecțioase și a. m. d.

Cetiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Centenarul lui Octave Feuillet

Orașul Saint-Lo a celebrat de curând centenarul nașterii, marelui romancier Octave Feuillet.

Henry Bordeaux, delegatul Academie franceze după ce a reamintit bogăția Normandiei în romancieri iluștri: Mlle de Scudéri, Bernardin de St. Pierre, Flaubert, Barbey d'Aurevilly, Feuillet, Maupassant a făcut o analiză pătrunzătoare a talentului, autorului lui Monsieur de Camors, arătând locul pe care-l ocupă sentimentul de onoare în opera sa, care caracterizează și personalitatea lui Feuillet.

In adevăr, scrupulos, nehotărât dar credincios totdeauna sentimentelor sale, de câte ori onoarea era în joc nu ezita să-și aleagă calea cea mai grea, știind că nu se va rătăci niciodată.

*

Deja bătrân și bolnav, când Germanii năvăliră în 1870, în Normandia el își trimise soția și copiii la Jersey și se înrolă ca voluntar. El prevăzuse de altfel prăbușirea imperiului, scrisorile sale către împărat, al cărui prieten era, sunt cea mai bună dovadă.

Cu tot pesimismul său natural, după prelungirea unei lupte în care el nu mai avea nici o iluzie, când Franța se decide să ceară pace el nu-și pierde cumpătul, având încredere în viitor, fiindcă onoarea era salvată.

— „Dacă am putut să ținem piept 4 luni — scrie el soției sale — celei mai formidabile puteri militare, care a existat vreodată și am putut susține această luptă cu soldați improvizați, cu toate armatele prizoniere, cu armele noastre în mâna dușmanului, cu cetățile distruse — aceasta ne dă speranțe în vitalitatea eroică a națiunei. Aceasta mă consolează. Nimic nu e perdut când onoarea e intactă și a noastră va fi".

...In timpul dezastrului, Feuillet nu s'a gândit la Imperiu, al cărui scriitor favorit a fost, ci la Franța.

El i-a apreciat puterea chiar când era înfrântă. Victoria actuală a Franței nu l'ar fi surprins de loc.

E caracteristica spiritelor tari care-și păstrează obiectivitatea și în evenimentele contrarii.

După încheierea păcii (1871), Feuillet era liber să-și arate dragostea către suveranii săi, aflați în exil.

El vizită pe împărat și pe împărăteasă în Anglia, părăsiți de vechii curtizani.

Când guvernul lui Thiers voi să-l rennmească ca bibliotecar la Fontainebleau, cu toate insistențele repetate, Feuillet refuză, socotind că-i mai demn de a nu reocupa un post, de care-l lega o amintire de recunoștință pentru Napoleon III-lea.

Din noblețea pe care o acorda cu atâta generozitate personagiilor, el păstra pe cea mai înaltă, a sufletului.

Bordeaux remarcă apoi eroinele romanelor lui Feuillet, care trăesc și acum în memoria francezilor.

— „Se zice încă: o femeie din romanele lui Octave Feuillet".

Romancierul a fixat un tip de frumusețe, care nu e de loc convențională.

Asupra esteticei lui Feuillet, Bordeaux spune:

Isteticul celui de al doilea imperiu și a primilor ani din a treia republică, va găsi la Feuillet cele mai precise documente relativ la studiul societății.

Romanele lui Feuillet sunt pentru saloanele contimporane, aproape ceia ce au fost piesele lui Racine la Curtea lui Ludovic XIV.

Balzac se mândrea de a fi mai mult istoric decât romancier. Prin faptul că romancierul așează personagiile sale în timp, el face operă de istoric.

Feuillet care se știa de asemeni istoric și pentru care W. Scott era prietenul său cel mai bun și-a ales materia cea mai delicată, specializându-se în observarea lumii. Căci lumea se schimbă ca și moda. „Trebue să iubim adevărul — scrie Feuillet în Monsieur de Camors, căci idealul nu e decât adevărul îmbrăcat în forme artistice".

Cu toate acestea Feuillet iubește prea mult înfățișarea pentru a ne zugrăvi purul adevăr.

Bărbații și femeile care trec drept privilegiați, neîmpovărați de munca zilnică, favorizați de toate plăcerile vieței sunt în realitate prizonierii mentalității lor.

Aceste ființe de lux sunt tot atât de aproape de animalitate ca și oamenii epocilor primitive.

Banul și plăcerea îi conduc ca pe cei primitivi altădată, dorința și foamea.

In opera lui Feuillet există și câțiva monștri femenini, care n'au fost întrecuți de eroinele romanelor cele mai moderne, dar cele mai multe sunt caracterizate prin o delicatețe și noblețe intimă, ce nu se mai găsesc în opera altui romancier.

Feuillet în conflictele pasionale e totdeauna campionul femeei.

Ce va rămâne din opera lui Feuillet? Dacă teatrul lui nu mai e la modă, romanele și mai ales cele 3: *Sibylle, Julia de Trécoeur* și *Monsieur de Camors* își vor păstra valoarea literară, grație stilului despre care Pierre Loti a zis cu drept cuvânt că se aseamănă cu toiletta femeilor a căror eleganță e atât de discretă, încât deabia e remarcată și numai de cunoscători.

Siguranța psichologică în observarea obiceiurilor pune pe Feuillet între moraliștii francezi, care au văzut în literatură în afară de plăcere, arta de a ne face să reflectăm asupra vieței și a sufletului nostru.

Un savant care se reintoarce

— Deschiderea cursului de „Istoria Medicinii" a d-lui Prof. J. Guiart —

Luni 13 Martie, la ora 6 p. m. D-nul Prof. Guiart şi-a început cursul său de Istoria Medicinii, cu studenţii de anul al V-lea. Se ştie că D-sa este profesor titular la facultatea de medicină din Lyon şi tot odată prof. de Istoria Medicinei la Cluj. In această dublă calitate activitatea D-sale se împarte între aceste două facultăţi cărora le dă o muncă pu in obişnuită şi plină de roade ştiinţifice. D-nul Prof. Guiart, în anul trecut a ţinut curs despre Istoria Medicinii, la Egipteni, Feniceni, Ebrei, Greci şi Romani; iar anul acesta va continua, tratând despre Istoria Medicinii în Evul mediu şi în timpul Renaşterei.

In faţa unei sale pline, care-l primeşte cu aclamaţiuni călduroase, D-sa începe prin a arăta activitatea dela plecarea din Cluj până astăzi şi mai ales acţiunile pe cari le-a făcut, ca reprezentant al Facultăţii noastre.

Le congresul de Istoria Medicinii, dela Paris, unde a luat parte, tăcând cunoscut că D-sa este titularul unei catedre de acest fel la Cluj, facultatea Clujeană a fost aclamată pentru ideia ce-a avut de a crea o catedră pentru Istoria Medicinii. Prof. Guiart a făcut la acest congres o comunicare asupra artei obstricale la vechii Egipteni. Cercetările D-sale asupra acestei chestiuni pe cari în parte le-a expus şi în cursul său de acum un an au fost foarte mult apreciate de congres.

In luna Iulie D-nul Prof. Guiart a facilitat şi a patronat călătoria de studii făcută în Franţa de studenţii Clujeni în frunte cu D-nul prof. Opresc u. Deşi se afla la ţară, D-nul Prof. Guiart a revenit imediat la Lyon pentru a fase o cât mai agreabilă primire universitarilor noştri. D-nul prof. Guiart ne relatează cu bucurie că studentele şi studenţii noştri au făcut o excelentă impresiune asupra publicului Lyonez. D-sa ne împărtăşeşte vestea plăcută că prof. de Istoria Artelor, Fanci lon, va veni să ţină un curs la facultatea din Cluj.

In Octombrie 1921 D-nul Prof. Guiart a luat parte la şedinţele Soc. de Istoria Medicinii din Paris ca membru al secţiunei române. In Noembrie a reprezentat facultatea de Medicină din Cluj, la serbările pentru al VII-lea centenar al facultăţii de medicină din Montpellier. Serbările acestea au fost foarte reuşite şi interesante şi au ţinut 3 zile.

In prima zi a fost o şedinţă extra ordinară a Societăţii medicale de Montpellier, expunându-se evoluţia medicinii în această şcoală istorică.

A doua zi a avut loc, o şedinţă solemnă în care preşedintul Republicei franceze a primit pe delegaţii diferitelor universităţi. Solemnitatea a avut loc în curtea medievală a catedrei, lângă cel mai vechiu amfiteatru de anatomie din Europa. Prof. Widal a vorbit în numele facultăţilor franceze şi prof. Bordet din Bruxelles a vorbit în numele facultăţilor străine. Fie care delegat înmâna preşedintului adresa omagială a facultăţii pe care o reprezintă, d-nul prof. Guiart a remis adresa omagială a facultăţii de medicină Clujene fiind îmbrăcat în roba de prof. Lyonez, fapt remarcat şi aplanat de asistenţă pentru dubla calitate de prof. francez şi român. D-sa a fost felicitat de Preşedintul Republicei pentru frumoasa misiune ce şi-a luat la Cluj. In ziua a treia s'a inaugurat în grădina botanică din Montpellier un monument în memoria lui Francais Rabelais.

D-lui Prof. Guiart comunică că a comandat 52 fotografii cu serbările şi vederile istorice din Montpellier, pentru muzeul de istoria medicinii din Cluj. Terminând expunerea activităţii sale după plecarea dela Cluj, D-sa face programul cursului din acest an şi începe printr'o privire generală asupra istoriei civilizaţiei Arabe, urmând ca în lecţiunile viitoare să continue a vorbi despre medicina la Arabi.

Pentru a face cursul cât mai interesant dl profesor Guiart îşi propune ca şi în anul trecut, să facă la curs odată cu istoria medicinii, istoria civilizaţiei şi artelor la poporul despre care vorbeşte. Expunerile orale sunt însoţite totdeauna de proecţiuni interesante, menite să fixeze şi să explice mai bine faptele. Dl profesor Guiart a scris întreg acest curs pe care-l va publica în curând.

Lecţiunile d-sale foarte mult gustate de medicii şi intelectualii noştrii, sunt o dovadă de superioritate şi claritatea culturii franceze.

Este un adevărat noroc pentru Facultatea de medicină din Cluj că numără în corpul său profesoral pe acest maestru al Universităţii vieneze care nu numai lucrează aci ca profesor dar contribue puternic la crearea unor relaţiuni ştiinţifice şi colegiale între marile şcoale franceze şi tânăra noastră facultate.

Dl profesor Guiart merită toată recunoştinţa şi stima noastră pentru aceasta.

Cursul său de Istoria Medicinei are loc în fiecare Luni şi Miercuri la ora 6 p. m. în amfiteatrul Bibliotecei universitare.

G.

Nedumeririle

şi inconştienţa „Patriei"

In N-rul de Marţi, „Patria", furioasă de dezastrul încercat de partidul naţional în alegeri, se năpusteşte asupra profesorilor liberali, în numele moralei şcolare.

In inconştienţa care i-a întunecat de mult puterea judecăţii clare, „Patria" nu vede pe profesorii naţionalişti: d. dr. Onişor, Haţieganu, Boilă, pr. Lupaş (Dragomir s'a retras numai fiind-că a fost bolnav) fac tot atâta politică, de şi profesori. Dar „Patria" îi vede pe liberali.

Cere apoi „Patria" operile profesorilor liberali. O scumăm să înşire lucrările celebrităţilor dela Fac. de Drept, numite de Consiliul Dirigent (nu de comisii de savanţi, ca cei dela Litere şi Ştiinţe) şi apoi îi vom servi lucrările profesorilor cu reputaţie peste hotare, recensiile învăţaţilor streini asupra lor ş. a.

Aşteptăm lista monumentelor ştiinţifice ale profesorului naţional.

Calomniilor „Patriei"

Ziarul partidului național, întrecând tot ce a ilustrat vreodată la noi presa-revolver, aruncă zilnic, cu furie și inconștiență, insulte, calomnii și trivialități celor care-și permit să fie, în Ardeal, de altă credință politică de cât a d-lui Vaida.

Cetind infamiile tipărite în N-rul de Marți al „Patriei", o întrebare ne vine pe buze:

D-l Dr. Emil Haţieganu, care ştie, că toţi agenţii săi din cele două plăşi în care am candidat, metodele întrebuinţate de mine într'o luptă pe care am ridicat-o la un nivel la care nimeni dintre adversari nu a putut ajunge, — profesorul Haţieganu nu simte datoria de a striga adevărul în faţa calomniatorilor?

Directorul „Glasului Libertăţii" se solidarizează oare desăvârşit cu S. S. Directorul „Patriei"?

N. BĂNESCU

prof. univ.

Procedeuri criminale

In lupta pe care opoziţia anarhică a dus-o contra partidului liberal n'au fost cruţate de atacuri cele mai înalte şi serioase instituţiuni ale ţărei. In special magistratura şi armata au fost de predilecţie calomniate şi lucrul este explicabil când cele mai multe unelte ale anarhiei erau de mult certate cu justiţia şi ordinea.

Armata şi magistratura au fost şi rămân ale ţărei. Nici odată nu s'au amestecat în luptele politice şi a acuza partidul liberal de a urmări acest lucru, este a desconsidera un întreg trecut. Căci nu este admisibil ca un partid de ordine ce a luptat totdeauna pentru a pune aceste instituţiuni la adăpost de luptele politice, un partid care voeşte chiar azi să asigure stabilitatea tuturor funcţionarilor Statului garantându-le existenţa şi independenţa faţă de fluctuaţiunile politice, este inadmisibil spunem ca tocmai acest partid să aibă intenţia de a amesteca magistratura şi armata în luptele politice. Calomniile opoziţiei nesusţinute prin nimic serios, au fost probate, caz cu caz, pentru a nu da naştere nici unei suspiciuni în opinia publică. Rămâne însă o chestiune: aceia a responsabilităţei calomniatorilor. Este oare destul dispreţul opiniei publice pentru acel ce au afirmat că armata a săvârşit omoruri în massă? De sigur că nu. Şi acelora ce afirmă, fără a dovedi nimic, că magistratura n'ar prezida imparţial actualele alegeri, n'ar fi oare nemerit să li se dea posibilitatea în faţa instanţelor judecătoreşti, de a-şi susţine afirmaţiunile? Se poate oare arunca grava calomnie a înlocuirei urnelor, fără nici o sancţiune? Se pot publica bătăi, asasinate şi măceluri imaginare după bunul plac al agenţilor electorali?

Pentru ordinea şi refacerea morală ce se aşteaptă dela viitoarea Constituantă, trebue ca aceste calomnii să fie puse la punct.

Cum e condusă Banca Agrară

— Continuare la No. 464 —

„L'etat c'est moi" putea să zică numai regele Franţei.

E foarte greşită lămurirea dată în ziarul „Voinţa". — Un sa atacat absolut de loc instituţia ca atare, deci nu se poate admite reprosul adus ziarului „Infrăţirea"; nici nu este corect ca conducătorii cu acţiunea lor individuală se să adăpostească sub scutul „instituţiei româneşti" identificându-să cu ea.

Această întreprindere financiară va putea exista şi prospera poate mai bine, chiar dacă persoanele dela conducere s'ar schimba. — Iar de paravanul espresiunei „românesc" se poate face uz numai atunci, când acţiunea conducerei este ilustraţiă şi de acte româneşti.

In lămurirea dată s'a strecurat încă o greşală. — Afară de adunarea generală mai sunt şi alte foruri competente, deci nu este singurul după cum se zice în publicaţiunea din ziarul „Voinţa". De bună seamă însă, că adunarea generală un va trece cu vederea şi se vor aduce cele necesare şi înaintea acestui for competent.

Trăim timpuri de carecare corupţie morală, timpuri în cari interesele personale în foarte multe cazuri nu mai cunosc marginile cuvenite, egoismul fiind pus de-asupra tuturor acţiunilor de datorinţă faţă de semeni, societate şi chiar faţă de stat.

Tendinţele separatistice de azi atât în viaţa economică cât şi în cea politică devin caraghioase.

„Deşteaptă-te române", căci a sosit momentul oportun.

Horia Popiliu Tomas.

Alegerile din Sibiu

Ca să se facă lumină

Când am candidat la aceste alegeri, am declarat în faţa partizanilor ca şi a adversarilor cum că voi dovedi că se poate duce o luptă electorală fără a jicni pe nimenea, fără a face vre-o promisiune, fără a face vre-o ingerinţă.

Am rugat pe adversarii mei ca, din consideraţia ce trebue s'o avem faţă de culturalul judeţ al Sibiului, se păstreze în propaganda lor un ton demn şi civilizat. Durere, aceşti domni n'au avut faţă de alegători stima pe care le-am cerut-o.

Astfel în oraşul Ocna Sibiului agenţii partidului zis naţional au ameninţat pe alegătorii unguri că, de nu vor vota pe d. Lepădatu, le vor da foc caselor şi-i vor alunga din oraş. In Nocrich s'au tras înainte de alegeri beţii fenomenale în contul candidatului zis naţional. La Slimnic d. I. Lepădatu în persoană a schimbat chiar în primărie hârtii de 500 le ispre a-şi plăti agenţii şi băutura lor, tot înainte de alegeri. Ţiganii greco-catolici din Daia şi Hamba au fost terorizaţi să voteze cu „omul Blajului".

In schimb eu am rugat autorităţile tuturor comunelor să-l ajute pe d. I. Lepădatu şi să-i convoace oamenii la adunările ce le-a ţinut. Eu însumi am dus la Cornăţel pe un oarecare Constantin, funcţionar la administraţia financiară din Sibiu, care a rămas apoi în comună făcând o destrăbălată propagandă împotriva mea.

Pentrucă văd că nerusinarea merge prea departe şi indivizi ridicaţi prin minciună şi trăitori din minciună au neroada inspiraţie de a minţi în chip dobitocesc şi când e vorba de cercul Ocna-Nocrich, fac următoarea declaraţie, de care sub prestare de jurământ mă voi ţine:

Ofer suma de douăzeci de mii de lei aceluia care îmi va dovedi că în decursul propagandei ce am făcut am dat cui-va, înnainte de alegere vre-un pahar de rachiu, sau îmi va dovedi că am atacat în vorbirile mele în faţa poporului pe adversari şi partidele lor, sau îmi va dovedi că s'a făcut vre-o fraudă sau vre-o ingerinţă de orice fel, sau că am numit bărbaţi de încredere în toate comunele.

Pe lângă acest premiu, declar pe onoarea şi conştiinţa mea că, în cazul când se vor dovedi aceste lucruri, eu voi renunţa la mandatul câştigat nu prin luptă, ci „prin întrecerea în a face bine şi a munci pentru popor". Şi voi ruga pe d. Maniu ca, întocmai ca la 1919, în locul meu să numească deputat pe aceiaş slugă a episcopului catolic ungur din Eger. Pentru că, după înalta apreciere a şefului partidului zis naţional, eu nu merit să stau într'un parlament, din care au făcut parte ilustrităţile, cu cari d-sa s'a dus în 1919 la Bucureşti.

Sibiu, 12 Martie 1922.

I. U. SORICU

Cazul d-lui Dr. M. Şerban

Primim:

Domnule Director,

Ca răspuns la scrisoarea d-lui Dr. M. Şerban, publicată în „Patria" şi „Voinţa" de ieri, vă rog, să bine-voiţi a da ospitalitate următoarelor:

Inainte de-a merge la Tribunal, unde să ne validăm „Cinstea şi necinstea" eu şi d-l Şerban fiind profesori, găsesc că pentru prestigiul amândurora, se impune să ne supunem, cât mai neîntârziat, unui juriu de onoare compus din înalţi funcţionari ai Ministerului de Agricultură.

Din parte-mi propun pe Dnii Busuiocescu, secretar general şi Căruntu Director General în Minister; d-l Şerban va alege, deasemeni, două persoane din Minister. Ne vom prezenta, Luni 20 Martie, în faţa acestei comisiuni de patru, care va fi prezidată de d-l Ministru al Agriculturii.

Dacă, cu documentele ce posed, nu voiu dovedi că d-l Şerban este necinstit, eu voiu fi un calomniator şi va urma să pierd catedra, la care am fost reintegrat, ca profesor definitiv, cu Decretul Regal No. 1.046 din 28 Februarie c.

Dacă, însă, documentele acestea probează că d-l Şerban este, în adevăr, necinstit va trebui să tragă consecinţele. Şi pentru calomnie şi pentru necinste un profesor se elimină din învăţământ.

Cu chipul acesta, d-l Dr. M. Şerban îşi va atinge scopul, ce şi-a propus, de-acum un an: „unul din noi, doi, trebue să dispară".

prof. *A. Petrescu.*

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu pret eftin **UNIO** Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133

INFORMAȚII

Membrii organizației Partidului Național-Liberal din Cluj și județul Cojocna sunt rugați a se întruni neapărat în localul Clubului.

Joi 16 c. la oarele 6 p. m. urmând a se discuta și soluționa chestiuni ce nu pot suferi nici o întârziere.

*

Mâine joi 16 apare numărul 2 și 3 din „Lumea Universitară" editat de Centrul Studențesc „Petru Maior".

Numărul acesta care cuprinde un bogat material este dedicat lui Petru Maior și apare cu colaborarea foștilor membrii ai societății „Petru Maior" din Buda-Pesta.

*

Ziarul „Patria" într'un număr recent ocupându-se de pretinsele ingerințe săvârșite de guvern cu prilejul alegerilor, afirmă că ele trebuiesc atribuite profesorilor universitari cari fac parte din organizația partidului liberal din Cluj.

Firește că această afirmațiune, ca și toate cele ce publică organul partidului național, nu sunt de cât pure insinuațiuni, dar pentru a dovedi reaua credință a conducătorilor acestui ziar, partidul liberal din Ardeal în curând va publica date precise, din care se va vedea că aceia care s'au dedat la tot felul de ingerințe electorale și mijloace nepermise au fost tocmai conducătorii partidului național.

Pentru sezonul de primăvară, mărfuri din cele mai bune și convenabile a adus magasinul V. Missir Fii și Co. S. A, str. Memorandului No. 11 (Unio u.) Cluj.

In urma unei ingenioase imbunătățiri a becurilor electrice după cât suntem informați, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reușind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent și o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricație. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică Teodor Maior Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalații electrotecnice. Proiecte și devize gratuit. 1416

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyàr 1 în fața magazinului Gyorsàru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

D. Petru Lucacin directorul regiei monopolurilor statuli din localitate a demisionat.

*

Pentru a se înlătura blocările stațiilor de frontieră, direcțiunea C. F. R. a hotărât ca mărfurile pentru export să fie predate dela origină direct pentru stațiile de destinație.

Transporturile care se vor expedia pentru stațiile de frontieră, vor fi destinate numai pentru consumul intern.

*

Crêpe-Marocain de lână și mătase în toate colorile a primit magazinul V. Missir Fii și Co. S A. str. Memorandului No. 11 (Unio u.) Cluj.

*

A 13-a sesiune a congresului geologic internațional se va ține la Bruxelles între 11—12 August. La desbateri va participa și un delegat al institutului nostru geologic.

*

Direcțiunea C. F. R. a dispus ca în viitor mărfurile pentru export să fie predate de la origină direct pentru stațiile de destinație.

*

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

Uzinele „BABI" Werk Iosif RAPAPORT Jozsef, Fabrică de mobile de fier-bronz și cărucioare pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

*

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

Încălțăminte fine forme noi pentru Domni, Doamne și Copii a primit magazinul V. Missir Fii și Co. S. A. str. Memorandului No. 11 (Unio u.) Cluj.

După o recentă statistică a Primăriei locale rezultă că actualemente se găsesc în orașul nostru 230 prostituate înscrise, iar 250 clandestine.

Germania a făcut de curând comisiunei de reparațiuni din Paris un vărsământ de 300 milioane mărci aur în contul despăgubirilor ce datorește aliaților.

Comisiunea de reparațiuni a decis ca această sumă să fie împărțită între Anglia, Franța Italia și Belgia. Guvernul român a cerut cota parte cuvenită României din acest vărsământ.

*

In legătură cu examinarea noilor proecte de legi, pentru organizarea armatei, aflăm că, consiliul supeio do răsboiu al armatei, care se va întruni după cum se știe la Marele-Stat-Major la 15 Martie c., va hotărî, iar cu începerea de la 1 Aprilie c. să trimeată la corpuri pe ofițerii de front și de intendență, aflați prin diferite biurori ale ministerului de răsboiu, rămânând în biurouri numai strictul necesar dintre ofițerii superiori.

Această măsură, este luată dupâ cât suntem informați, în urma lipsurilor de ofițeri superiori și de intendență constatate, pe la diferite corpuri și regimente.

*

Ministerul instrucțiuni a instituit două comisiuni cari, începând dela 17 Martie, vor lucra sub președinția d-lu G. G. Antonescu, profesor universitar la pregătirea proectului de unificare și organizare a învățământului normal, și primar din toată țara.

*

D-lui G. Pop administratorul economic al orașului Cluj i-s'a primit demisiunea din acel post, deoarece a fost ales deputat.

Primăria ja deschis concurs pentru ocuparea acestui post.

*

Biroul Public de plasare funcționează în Calea Reg. Ferdinand No 97—99, deci lucrătorii fără ocupație și patronii care au nevoe de lucrători se pot adresa zilnic acestui oficiu între orele 9—2 Serviciul este cu totul gratuit.

O circulară a Ministerului de Interne adresată Prefecturilor din Ardeal, pune în vedere persoanelor care vor să meargă în Canada (America) ca guvernul canadez face mari restricțiuni emigraților ce vor să se stabilească, acolo emigranții fiind nevoiți să se întoarcă pe cont propriu în patria lor.

Covoare au sosit la Mag. V, Missir Fii și Co. S. A. str. Memorandului No. 11 1576 (Unio u.) Cluj.

Dacă dorești să cumperi **MOBILE** să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui **Székely și Réti** Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

Plecând în străinătate primim comenzi de

PIANE cir, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner cu prețul original al fabricelor, primul și cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922. **I. TRISKA** Cluj, Str. Saguna (fosta Bartha M.) No. 14.

Cetiți „Înfrățirea"

Ancheta de la Inspectoratul Sanitar din Cluj

Am dat la timp într'un număr trecut al ziarului nostru relații asupra fraudelor dela Inspectoratul Sanitar din localitte.

In sarcina acestui inspectorat s'a dovedit până acum de ancheta care este în curs o considerabilă jefuire a banului public.

Din banii rezervați pentru întreținerea spitalelor și hrana bolnavilor s'au făcut abuzuri cheltuindu-se fondurile cu cumpărarea de automobile și alfituri neexistente.

Instituindu-se o comisiune de ancheta din delegați ai Serviciului Sanitar din București și un delegat al ministerului de finanțe, membrii comisiunei de anchetă lucrează la stabilirea și anchetarea fraudelor.

D. Prim-Procuror al parchetului local fiind ocupat, d-sa a delegat pe d. Rădulescu sub-șeful siguranței cu conducerea anchetei. Căutând a afla părerea d-lui prim procuror în această cestiune, ni s'a spus că d-sa găsește că toată vina acestor fraude cade asupra șefului contabilității V. Târnoveanu în sarcina căruia s'a dovedit neglijență și reavoință.

In privința d-lui profesor dr. Moldovan după cercetările făcute până acum reese că a fost victima șefului contabil, și singura vină ce o are e că s'a încrezut prea mult în el, lăsându-i mână liberă în conducerea contabilității.

După informațiunile pe care le avem d. B. Târnoveanu a fost pus în disponibilitate și i s'a pus în vedere că nu are voe să părăsească localitatea.

Ancheta continuă.

Intreprindere nouă, *Casa de Imprumut pe Amanet Victor Iliescu și Co. Calea Victoriei 25* și-a început activitatea, și acorda împrumuturi pe tot felul de obiecte, bijuteri, mobile, haine, acțiuni și mărfuri în condițiuni avantagioase. Intrare și prin curte. Telefon 55. 1580

15 Lei va costa aratul unui jugăr făcut cu Tractorul Fordson

Informațiuni se pot lua ori când. Dau informațiuni și întrebărilor prin poștă 1533

Perry

CLUJ, Piața Ștefan cel Mare No. 7. CLUJ.

Telefon 270. Telefon 270.

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

„FRANCEZII DIN ORIENT“

Sub titlul „Francezii din Orient“, ziarul „Le Temps“ cu data de 5 Martie publică următorul articol referitor la studenții români cari studiază la universitățile franceze.

Unul din compatrioții noștri care cu câțiva ani înainte de război a ținut o serie de conferințe în România a fost invitat la București la un grandios banchet la care lua parte numeroși oameni politici.

„Noi suntem, îi zice unul din comeseni, vre-o cincisprezece persoane aci, conservatori liberali, democrați, exersând profesiunile cele mai diverse.

Nu este unul printre noi care să nu fi fost elev al facultăților dumneavoastră, care să nu-și fi petrecut tinerețea în cartierul latin. Noi cunoaștem cu toții limba dumneavoastră; noi citim cărțile voastre, revistele voastre, ziarele voastre; noi suntem impregnați cu spiritul dumneavoastră, încât când ni-se vorbește de Franța ne vine a crede că se vorbește de o a doua patrie!“

Aceasta este adevărul. La eșirea din Europa centrală, complect închisă influenței noastre unde cultura germană triumfă, după München, Viena, Budapesta, ce plăcere este pentru unul din noi, de a se simți la București, într'o atmosferă atât de simpatică și franceză.

Dezastrul nostru din anul 1870 a fost cauza că am pierdut o mulțime de clienți și amici.

Astrul victorios al Germaniei se ridica spre orient, în timp ce al nostru mergea din ce în ce spre declin. Profesorii, savanții, industriașii și comercianții de peste Rhin beneficiau de avantajul momentan câștigat de generalii lor. Dela ei se cerea instructori, metode și produse.

In disprețul acestora și cu toată presiunea. Românii ne-au rămas credincioși.

Germania le-a dat o Dinastie care a probat că prin inimă și legături strânse dintre Ea și popor, a devenit română.

Când izbucni războiul mondial cu toate mile de legături ce se întind între țările celor două popoare, ele izbucniră cu o forță irezistibilă.

Nu ar fi putut exista tratate, alianțe, aranjamente diplomatice, care ar fi putut, într'o singură clipă, de a lupta contra lor.

Dar printr'o paradoxă extraordinară, iată că Franța victorioasă este amenințată de a vedea oprită această influență puternică, pe care a conservat-o chiar și după dezastrul din 1870. Din cauza deprecierei banului lor, studenților români le lipsesc mijloacele materiale de a trăi la Paris. Când leul lor valorează 10 centime, le trebue mai mult de 1000 lei pentru a obține 100 franci.

In afară de studenții bogați, nici unul nu este în stare de a poseda asemenea sume.

In loc de a veni la Paris, studenții români nu vor fi ei obligați de a-și sacrifica preferințele lor și a se îndrepta spre Viena sau München? Acesta este un fap din cele mai grave, a cărui consecință riscă de a fi dezastroase și care nu a atras până acum îndeajunsa atenția noastră. Anglia în urma superiorității ei schimbului său e amenințată de a-și pierde debușeurile sale.

Noi vom pierde clienții noștri, cei mai buni o mici, cea ce este tot atât de neliniștitor.

Ce așteptăm noi pentru a găsi remedii?

Frumoase proiecte au fost elaborate. Dar ele au rămas numai pe hârtie și aceasta este cauza că studenții români s'au dedat acum câteva zile la o manifestație la birourile legației lor din Paris.

Acordul financiar dela Paris

Cum se vor reprezinta între state despăgubirile plătite de Germania — Aplicarea acordului dela Weisbaden

Iată în rezumat principalele dispoziții ale acordului intervenit între miniștrii de finanțe aliați cari a fost semnat Sâmbătă după amiază:

1. Sumele de plătit de către Germania pentru cheltuelile armatei de ocupațiune, pentru anul trecut până la 1 Mai: Două sute milioane franci belgieni pentru Belgia, două milioane livre pentru Anglia, 460 milioane franci pentru Franța.

2. Repartzarea prestațiunilor în natură pe cari Germania le va face în anul 1922, pe baza procentului de 65 la sută pentru Franța, 3,35 la sută pentru ceilalți aliați.

3. Guvernele semnatare consimt la punerea în aplicare a acordului dela Wiesbaden pentru perioada de trei ani, sub rezervă că suma diferitelor aranjamente nu va trece peste suma de 350 milioane în 1922, 750 milioane în 1923 și 750 milioane în 1924.

4. Alte puteri în afară de Franța, cari au dreptul la reparațiuni, vor putea să încheie un aranjament analog celui dela Wiesbaden sub condițiunea limitărei valoarei totale a prestărilor în natură cari vor putea fi operate de Germania.

5. In ceeace privește cărbunii guvernele aliate consimt ca acei debitați Franței să fie socotiți, după prețul interior. Ele se declară dispuse să susțină în cererile ce vor face, pentru a obține dela Germania în privința cărbunilor, să obțină aceleași avantagii ca și Franța.

6. Primul miliard de despăgubiri este repartizat astfel: 500 milioane mărci aur Marei Britanii, ca rambursare unei părți din cheltuelile de ocupare anterioare lui 1 Maiu 1921; 140 milioane mărci aur Franței pentru acelaș lucru.

In privința restului vor avea prioritatea Belgia și Italia.

7. In ceeace privește minele din Sarra, Franța este debitată cu 300 milioane mărci aur pentru 1922.

8. In privința plății datoriei Belgiei către aliați se va urma ca și în trecut.

9. Chestiunea reparațiunilor și a vărsămintelor făcute sub titlul de reparațiuni de către puterile foste inamice altele decât Germania, vor fi rezolvate conform principiilor admise la 30 August 1921.

Criza politică din Anglia

Loyd George a demisionat. — Balfour nu primește însărcinarea formării de guvern.

Criza politică internă a Angliei n'a luat sfârșit. Imbolnăvirea lui Loyd George se pare că a complicat și mai mult situații. In unele cercuri politice din Londra circulă svonul, că Loyd George ar fi demisionat. Marele ziar „Saturday Revue“ confirmă această știre scriind, că demisia s'a produs, se așteaptă hotărârea Regelui.

După plecarea lui Loyd George, demisiile celorlalți membrii ai cabinetului urmează în șerii. Chamberlain și-a înaintat și el demisia.

Singura scăpare pentru guvern e sancționarea legii irlandeze, care a ajuns în zilele din urmă înaintea comisiunei de jos a Parlamentului englez.

Toate sumele ne arată însă, că acordul anglo-irlandez va fi încheiat în mod definitiv, iar proiectul de lege irlandez, va fi sancționat, așa încât zilele aceste se așteaptă demisia definitivă a întregului guvern prezidat de Loyd George.

După ultimele știri sosite, Loyd George nu va mai aștepta nici deschiderea Conferinței dela Genua, la care intenționase să ia parte cu atâta ardoare.

Regele informat despre hotărârile Consiliului de Miniștrii, a chercat pe Balfour vroind să-l însărcineze cu formarea unui cabinet.

Balfour însă a refuzat formarea unui cabinet de miniștri conservatori.

Panica în Rusia Sovietică

După unele știri din Moscova populația Rusiei sovietice e în plină fierbere. Această neliniște e potențată și prin aptul, ca organul oficial al guvernului sovietic „Pravda“ publică știri alarmante cu privire la reluarea unui nou atac de către generalul Wrangel.

După acest organ, Wrangel ar dispune și acum de cinci milioane de aur, de un stat major bine organizat și disciplinat, care are legături strânse cu șefii antirevoluționari. Statul major al generalului Petliura actualmente se găsește în orașul Tarnov, unde în legătură cu cel al lui Wrangel face pregătirile necesare pentru o nouă întreprindere împotriva Sovietului. Panica e mare și chiar și guvernul sovietic se pare a fi pericilitat prin faptul, că linia de înaintare a lui Petliura e Kiew-Odessa, iar generalul Sawinkow va înainta prin mijloc unindu-se astfel cu armatele dela Sud și Nord ale lui Petliura deoparte și a lui Wrangel de altăparte.

Acțiunea generalului Wrangel e sprijinită de capital american.

Amânarea Conferinței dela Genua încă ar fi în strânsă legătură cu noua ofensivă proectată împotriva Rusiei

Pregătirile sunt în curs, capitalul american curge, iar Statele vecine vor lua deasemenea toate măsurile necesare de defensivă sau ofensivă.

Ultime informații

„Viitorul“ scrie, că guvernele trecute aveau obiceiul să împartă la părăsirea cabinetului banii din cassa ministerului respectiv fără să înregistreze aceasta și să lase vre-o chitanță. Actualul guvern a decis să deschidă o anchetă severă în chestiunea aceasta și actele le-a și trimis la Parchet.

*

„Viitorul“ scrie, că înainte de alegeri, partidul național a ținut la Brașov o adunare intimă, la care a luat parte și dl Vaida, și în care unul dintre fruntașii partidului a atacat Coroana. Ziarul întreabă pe d-nii Maniu și Vaida, dacă se solidarizează cu acel orator.

*

Fiind informată că în Ucraina bântuie holera, autoritățile noastre au luat cele mai întinse măsuri împotriva acestei epidemii.

„Crișana“ la Arad și Brad

Studențimea Universitară din Crișana conștientă de menirea pe care o are, s'a folosit de serile de crăciun, făcând un turneu cultural la Arad și Brad. In ziua de Bobotează, au avut loc un concert la Arad dat de societatea cu un program cât se poate de variat și încheiat cu plăcuta comedie „Doctoria pentru soacre“. După concert au urmat dans. Studențimea însă nu s'a mărginit numai la aceasta, ci a plecat prin satele din jurul Aradului, ținând conferințe.

Duminecă în 22 Ianuarie societatea a concertat la Brad unde a fost primită cu cea mai mare dragoste. Și la Brad s'a executat același program urmat de dans. Gazetele din Arad au vorbit mult despre concertele și conferințele ținute.

Urăm progres acestei societăți și dorim ca și în viitor să auzim aceleași lucruri frumoase ca cele de azi pe cari le primim cu bucurie.

M.

Mulțumire

Societatea național-culturală „Crișana“ din Cluj mulțumește și pe această cale tuturor acelora cari i-au dat sprijinul moral și material în turneul din 19—23 Ianuarie 1922. Totodată ținem să aducem recunoștințele noastre pentru suprasolviri d-lor: I. P. S. S. episcopul Aradului Ioan I. Papp 100 lei. Banca Victoria 220 lei. Banca Centrală 225 lei. Banca Arădană 200 lei. Banca Maramureș 200 lei. Banca Românească 200 lei. German 15 lei. Ferier 40 lei. Boneu 30 lei. Botoc 60 lei. Dr. Ursuțiu 100 lei. Iurea 40 lei. Moldovan 20 lei. Sârbu 30 lei. Moldovan 20 lei. Dr. Sârbu 30 lei. Moldovan 30 lei. Tau 20 lei. Brad: Iuliu Papp 40 lei. Nicolae Pop preot 30 lei. Alex. Buta 5 lei. Alex. Fugățiu 50 lei. Belle 40 lei. Piso 50 lei. Ioan 20 lei. Romta 10 lei. Felea 20 lei. Dr. Bohm 10 lei. Dr. Sieber 200 lei. Dr. Radu 10 lei. Aurel Morariu 50 lei. Micu 15 lei.

Secretar general
Dr. Lazăr Ciupa.
Președinte
Dr. Victor Germand.

Situația politică a Ungariei

— Formarea unui bloc oppoziționist —

Pregătirile pentru noulle alegeri maghiare sunt în curs:

Contele Bethlen, actualul premier al Ungariei face toate sforțările posibile, ca să împiedice intrarea în Parlament a partidelor din opoziție.

Ca răspuns la această intenție a primului-ministru, opoziția s'a constituit într'un bloc puternic, care va fi chemat să împiedice lucrările Parlamentului cu forța chiar în caz, dacă aceste nu vor fi reprezentate în număr proporțional în Statul Țării.

Toate partidele din opoziție au înaintat până acum moțiuni de protestare în contra abuzurilor săvârșite de Partidul guvernamental cu ocaziunea propagandei electorale.

Cel mai puternic și mai bine organizat dintre partidele oppoziționiste este Partidul Micilor Proprietari, care singur reprezintă voința poporului din Ungaria.

Termenul alegerilor încă nu s'a fixat. Luptele alegerilor vor fi violente. Temeliile partidului guvernamental par a se clătina, iar ochii tuturora se îndreaptă spre Partidul Micilor Proprietari care are cei mai mulți sorți de izbândă.

Firmele

Firmele care au donat obiecte pentru tombola Marelui Bal al Presei

Fabrica de licheruri Eleonora Szilayi, firma Fischbein, magazinul Kuriaender et Ullmann, Bognar et Szanto, Weinstein et Friedmann, magazinul „Elysée“, magazinul „Gloria“, magazinul de ghete Ignatz Farkas, Desideriu Taufer, magazinul ardelean de modă, ceasornicăria Marcovici, I. Simon, Drogheria Centrală Kende, magazinul de ghete Turul, Frații Teiler, Drogheria „La Inger“, Siegfried Weiss, magazinul la „Regele Ciorapilor“, Librăria Boros, Alex. Hossu, magazinul „Kohinoor“, Farmacia dr. Hintz, librăria Friedmann, Marea Drogherie Rozsa, magazinul Remenyk, Püspöki M., Horosz, Ditrich et Stösser, L. Deutsch, Kovacs et Siklodi, L. Magyari, Sandor Agoston, Farmacia Lukacs, Ivan Platz, Carol Gombos, Gal et Wagner, Farmacia Dometer, Fabrica de bere Frederic Czell et fii, Florăria Palocsai, magazinul Palmai, Librăria A. Rigo, Drogheria Emke, Martin Szefe, S. A. „Minerva“, Csati Geza, Fülöp et Co., Horvath Elek, magazinul Babos et Co., magazinul Segesvari, Erdelyi Simon, magazinul Adol H. Adler, Asociația Ardeleană pentru industria casnică, Librăria Bernat, Cofetăria Layda, Cofetăria Boncescu, Cofetăria Karolyi, Farmacia Flohr, Fabrica de licheruri Elian, magazinul Arthur Heilpern, L. Albisy, Librăria Gombos, magazinul „Orient“, magazinul Ernest Farkas, Hotelul „New-York“, magazinul Emil Schuster.

(Urmează)

FRENKEL (fost Janovitz) Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

SITUȚIUNEA SUMARĂ

ACTIV

1921 12 Februarie		1922 4 Februarie	1922 11 Februarie
493.755.430	aur depozitat (monete și lingouri)	493.755.430	
1.689.111	aur (lingouri)	1.689.111	
14.455	aur (monete)	14.555	
3.250.222.111 / 2.754.763.115	stoc metalic / disponibil, trate și bonuri de teazur aur	4.086.131.115	4.581.590.211 / 4.581.590.211
312.620	Argint și diverse monete	305.529	330.505
81.032.561	Biletele Băncii Generale Române stampilate de Stat		
666.195.238	Efecte scontate	1.764.904.918	1.795.143.276
84.347.400	Imprumuturi pe efecte publice	109.445.600	
119.401.900	în cont curent	141.788.590	
143.151.273 / 58.803.873 60.598.027	din cari nu s'au ridicat lei	78.289.267 63.499.233	171.508.670 172.944.833
8.042.556	Imprum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)	8.042.556	8.042.556
1.598.926.166	Impr. Statului pentru necesitățile Tezaurului — Impr. de 1.600 milioane (1914—1918)	1.600.000.000	
1.495.676.533	„ „ 1.500 „ (12 Mai 1919)	1.498.942.854	
998.000.000	„ „ 1.000 „ (16 Oct. 1919)	1.000.000.000	
—	„ „ 200 „ (1920 B. P.)	183.070.651	
—	„ „ 400 „ (9 Apr. 1921)	400.000.000	
—	„ „ 2.500 „ (5 Ian. 1921)	399.457.212	
	„ „ 200 „ (30 Iulie 1921)	199.908.512	5.281.379.229 5.281.379.229
4.138.545.995	Impr. Stat p. unificare monet. Impr de 5 miliarde (11 Iunie 1920)	5.000.000.000	
230.265.569	Impr. de 2½ miliarde (5 Ian. 1921)	2.074.946.283	7.075.039.040 7.074.946.083
31.627.945	Casele de împrumut pe gaj agricultorilor și industriașilor		60.777.357 61.453.160
11.997.418	Efectele capitalului social		11.997.418 11.997.418
32.645.277	Efectele fondului de rezervă		33.006.407 33.006.407
3.813.181	Efectele fondului amortizărei imobilului, mobilierului și mașinilor de imprim.		3.791.322 3.791.322
6.810.769	Imobile		27.509.717 37.509,717
1.430.535	Mobilier și mașini de imprimerie		3.152.131 3.168.188
1.792.211	Cheltueli de Administrațiune		2.668.707 3.012.971
9.279.787	Conturi curente		22,296.896 25.890.800
1.424.066,423	Conturi de valori		499.416.202 493.885.942
1,118.560.187	Conturi diverse		431.046.999 431.121.489
15.252.394.355			19.978.433.309 20.019.214.107

PASIV

12.000.000	Capital	12.000.000	12.000.000
60.721.631	Fond de rezervă	66.388.950	66.388.950
8.056.292	Fondul amortizărei imobilelor, mobilierului și mașinilor de imprimerie	12.746.383	12.746.383
9.552.194.287	Bilete de bancă în circulațiune	13.672.450.870	13.701.633.946
5.907.536	Dobânzi și beneficii diverse	11.219.807	13.450.767
981.514.509	Conturi curente și recepise la vedere	1.712.729.968	1.719.648.181
4.632.000.100	Conturi diverse	4.490.897.331	4.493.345.880
15.252.394.355		19.978.433.309	20.019.214.107

12 Febr. 1921	Efecte și alte valori de restituit	11 Febr. 1922		
260.271.465	Efecte și alte valori în păstrare	286.601.720		
10.535.879.783 / 9.295.000.000	Bonuri de tezaur aur în gaj p. Impr. Statului	9.164.334.000	10.593.098.310	10.596.143.635
980.608.318	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	1.145.207.915		
875.051.333	Conturi de ordine		1.984.457.750	1.979.868.003
11.410.931.116			12.577.556.060	12,576.011.638

Taxa: Scont 6% Dobânda 7%

1429

Central

Frizer de damă și manicure

lucrează singură ori ce lucrări de păr, ondulări, spălarea părului etc. 1398

Julisca Peterfi

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 13 (în curte).

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în orice cantitate și cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szoluok, Biharkoresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

Re 'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.

Mi-am deschis din nou

salonul de modă

engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame

WARTENBERG ZOLTAN

Cluj, Calea Victoriei No. 13

1275

Articole frumoase de drogherie au sosit la parfumeria

D'or

Piața Unirii No. 5. 1385

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Reclama este sufletul comerțului

CONFERINȚA de la Boulogne

— Acordul Anglo—Francez —

Consfătuirea dintre Lloyd George și Poincare ținută la Boulogne constitue un început fericit de înțelegere între Franța și Anglia.

Ea a avut darul să lumineze orizontul politic și să risipească atmosfera încărcată dintre cele două politice: franceză și engleză.

La începutul discuțiunilor s'au aranjat și precizat punctele asupra cărora exista deja un acord tacit între Londra și Paris. Chestiunea tratatelor, aceea a reparațiilor, admiterea secretariatuli e la Liga Națiunilor, ca organ technic al conferinței de la Genua, au fost ușor elucidate, și în cordialitatea născută din aceste acorduri, chestiunile litigioase au putut fi luate în discuție cu mai multă ușurință.

Trebuia mai întâi să se fixeze data conferinței de la Genua. S'a propus 10 Aprilie și s'a primit această dată de deschidere a conferinței, fără discuție.

D. Bonomi, prin plecarea sa, a preparat drumul acestei înțelegeri.

Cea mai importantă chestiune — scrie ziarul „Câblogramme" — și asupra căreia există divergențe serioase, a fost chestiunea Rusici. Aici, înțelegerea fu mai puțin precisă și rezultatul este încă în suspensie.

Preocupat, de șomajul care bântue întreaga Anglie, consecință, a unei crize economice, nu mai puțin gravă în celelalte efecte ale sale, d. Lloyd George consideră deschiderea pieței ruse ca un remedi pentru industria britanică, care și-ar găsi o piață de desfacere în apropiere și care ar fi un necesar și urgent stimulent de activitate.

Pentru a parveni la acest scop, Lloyd George era decis să facă toate sforțările la conferința de la Genua.

Franța are însă un punct de vedere, care dacă nu este complect opus celui englez totuși nu este dispusă să urmeze aceiași metodă ca și Anglia.

Franța nu va opune un veto categoric la cererea de recunoaștere juridică sau de fapt a guvernului sovietic; ea își va face însă rezervele sale.

Interesele sale în Rusia, care reprezentând numai împrumuturile financiare se ridică la suma de 17 miliarde, fără să se mai socotească participările franceze în întreprinderile franceze, nedreptățesc — spune ziarul francez — restricțiile sale, față de hotărârea lui Lloyd George, de a face toate sacrificiile pentru recunoașterea Rusiei sovietice.

De altfel acest lucru l'a înțeles și Lloyd George. El a consimțit ca chestiunea recunoașterei guvernului sovietic să se discute la sfârșitul programului conferinței, după ce toate aceste chestiuni în legătură cu datoriile Rusiei țariste vor fi aranjate.

Înțelegerea s'a oprit la acest punct.

Poate că ar fi fost bine — remarcă ziarul francez — ca anume preciziuni, realizând n acord definitiv asupra chestiunei ruse să se fi pronunțat la Boulogne; totuși această primă înțelegere constitue un pas esorm făcut spre deplina unire de idei între cele două țări.

Experții care se vor reuni imediat la Londra pentru a lucra la elaborarea programului de la Genua, vor putea, întemeiându-se pe discuțiunile de la Boulogne, să strângă înțelegere între cele două țări până la omogenitate.

Concluzia fericită însă care au tras-o cele două țări dela această conferință este însă constatarea făcută asupra necesității absolute ca Franța și Anglia, să ăaibă asupra tuturor punctelor politice europene un program comun.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Miercuri: Două mari șlaghere în cadrul unui Program Ultima întâlnire și Americana în harem Cu Ritta Sachetto.

Joi: Două mari șlagere în cadrul unui Program, Ultima întâlnire și Americana în harem Cu Ritta Sachetto.

Vineri: O dramă senzațională de aventuri, Drama din Hotel Splendid cu Scherlok Holmes.

Sâmbătă: O dramă senzațională de aventuri, Dramă din Hotel Splendid cu Scherlok Holmes.

Duminecă: O dramă senzațională de aventuri, Dramă din Hotel Splendid cu Scherlok Holmes

CINEMA UNIVERSITAȚII

Miercuri: Marele roman de aventuri, Strigoaica Roșie, p. II. Bicja Nr. 13.

Joi: Marele roman de aventuri, Strigoaica Roșie, p. III. O noapte înfiorătoare.

Vineri: Marele roman de aventuri, Strigoaica Roșie, p. IV. și ultima, Triumful Dreptății.

Sâmbătă; Frumoasă Operetă, Visul Unui Vals, cu Mihail Varkonyi.

Duminecă: Frumoasa Operetă, Visul Unui Vals, cu Mihail Varkonyi.

CINEMA URANIA

Miercuri: Mare dramă de aventuri, Inelul Sfânt, cu Joe Delbs,

Joi; O frumoasă dramă socială, Furtuna din Mai.

Vineri: Mare dramă socială Amazoana Morții. In rolul principal Italia Almiratte Manzini.

Sâmbătă: Mare dramă socială Amazoana Morții. In rolul principal Italia Almiratte Manzini.

Duminecă: Mare dramă socială Amazoana Morții, In rolul principal Italia Almiratte Manzini.

Citiți pag. 8-a

Automobile, camioane noi și folosite în bună stare Ford, Benz, Waff, Fiat, Martha 1585

BLAGA Telefon 270. ◆◆ CLUJ.

Cauciucuri, Accesorii, Benzină si Uleiu.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

CARI doresca se recreeze, se primesc în castelul meu situat între munți, cu vipt, și pe timp mai îndelungat. Adresa la ziar. 1587

DOMNIȘOARĂ inteligentă caută vipt și quartir la o familie bună. Adresa la ziar.

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Serviciu prompt.

ADONIS POPOV

Avocat și sub șef de Serviciu Contencios al Direcției Generale C. F. R.

Fost avocat al Dir. Monopolurilor Statului și al A. E. G. Societ. Tramvaielor Electrice.

Consultații scrise ori verbale asistență în materiile: comerciale, financiare, vămi, monopoluri, chirii, specula, justiție militară, administrative. Cluj, Str. Regală No. 41, ore: 2—5; 7—10 p. m.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Reclame este sufletul comerțului.

No. 737—1921.

Publicatiune de licitare.

In baza hotărârei representanței comunale No. 10—921, aprobată de Ministerul Internelor Direcția Generală Cluj No. 19230—1921 se va vinde prin licitație publică, imobilul cuprins în coala fund. din comuna Valasut No. 124 No. top. 293, 294 în ziua de 20 Martie 1922 la ora 9 a. m. în oficiul primăriei Valasut.

Prețul de strigare este lei 6000.—

Condițiunile se pot vedea în oficiul notarial al comunei Bonțida.

Dela primăria comunală

Valasut la 26 Februarie 1922.

T. BACI, primar. 1584 J. ROTH, notar cerc.

In atențiunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:

Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.

Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii,

Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurban: 130

Anton Reck și Sotul mari comercianți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

MORI

„Reclama" No 1056

sistematic și țărănești livrează și instalează ELITE-WERKE A. G. Abt. Holzhausen & Co

Reprezentanța Generală:

Soc. Motrica Română, București,

B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56—10 1425

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lichеruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Brișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

DIRECȚIUNEA INSTITUTUL PASTEUR CLUJ.

No. 154—1922.

Publicațiune.

Pentru ocuparea postului de Mechanic Cl. I. la acest Institut sa publică concurs.

Reflectanți își vor înainta cererile personal acludând toate documentele referitor la meseriea sa până la 20 Martie 1922 între orele 4—6 p. m.

Condițiunile, și alte informațiuni, vor primi ocasional cu înaintarea cerei de către administratorul acestui Institut.

DIRECȚIUNEA.

Depozitul Central: Tungsram S. a. 1290

Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografica „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNATORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări miniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. Fabricațiune de pliuri comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiseril și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țară în fine tot ce se înrudește cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.

SEDII: C. Stefea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68, Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7, TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

Plățile statului și încasarea impozitelor

— O circulară a ministerului de finanțe —

Printr'o circulară trimisă tuturor administratorilor financiari, ministrul finanțelor a dat o serie de instrucțiuni privitoare la modul cum trebue să procedeze aceste or gane la facerea plăților statului, cum și la încasarea impozitelor.

Iată unele din părțile de seamă ale acestor instrucțiuni:

La înscrierea plăților, veți căuta să stabiliți norme bazate mai înfâi pe interesul obștesc în joc, dând preferință acelor plăți ce vin în folosul celor mai multi sau celor care cu greutate mai pot aștepta.

In deosebi toate dispozițiunile de plăți ce vi se vor da de ministeriu, vor fi executate, fără străgăniri în limita mijloacelor bănești de care dispuneți.

In ceea ce privește urmărirea impozitelor existente va depinde de buna chibzuință și tactul dv. pentru a înlesni — în momente de mari nevoi ale Statului — încasarea lor, fără a crea nemulțumiri. Până la revizuirea noilei reforme de impozite, urmărirea cu sârguință a constatărilor și plata impozitelor indirecte, a taxelor de succesiuni, timbrului etc. pe care bugetul actual se bazează în deosebi pot aduce o repede îmbunătățire a situației tezaurului. In ceeace privește impozitele directe existente, tendința să fie de a ține încasarea lor la curent, astfel în cât să nu mai sporească rămășițele, iar pentru rămășițele existente să fie astfel eșalonată încasarea ca treptat să poată fi încasate ținând seamă că din cauza desorganizării aduse de războiu multe rămășiți sunt prea mari și nu pot fi încasate deodată fără a aduce greutăți contribuabilor.

De sigur sarcina d-v. în îndeplinirea serviciului, este grea, căci de multe ori interesele Statului se ciocnesc cu cele ale contribuabililor, dar trebue să explicați contribuabililor care este datoria lor și în ce constă dreptul Statului și să le înlesniți calea, ca ei să se achite de datorii fără stânjenire pentru ocupațiunea lor productivă. Din însăși îndeplinirea îndatoririlor d-v trebue să iasă în evidență interesul obștesc și dreptatea.

Veți face economii în cheltuielile ce incumbă Ad-ției d-v., dând pildă astfel tuturor. Adțiilor Publice de buni gospodari de muncă și de cinste. Tinem ca aceste instrucțiuni să fie aplicate cu punctualitate; vom urmari deci executarea lor.

Dar negreșit că toate acestea nu se vor putea face decât veți ști să vă asigurați concursul înimos și fără rezervă al personalului de tot felul, ce conduceți. Pentru aceasta trebue să vedeți în subalternii d-v. colaboratori adevărați și să le ridicați moralul, iar ei să vadă în d-v., nu numai un conducător luminat, dar și un sprijinitor a celor ce își fac datoria și un șef sever pentru cei ce nu merg pe calea dreaptă.

Prestigiul d-v trebue să se razime nu atât pe măsurile de disciplină ce puteți lua, dar prin munca și priceperea ce veți pune în servirea intereselor obștești.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Fricdmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".

La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Ceat,
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

Impozitele în Franța

O campanie a Camerilor de Comerț franceze pentru întoarcerea la sistemul fiscal Antebelic

Cum că unele ziare franceze, între altele le Temps, se pronunță cu o înzistență neobosită pentru părăsirea impozitului pe venit și revenirea la vechile contribuțiuni dinaintea războiului, este lucru cunoscut. Surprinzătoare este însă atitudinea unui mare număr de camere de comerț franceze, între cari chiar, Camera de comerț din Lyon, un centru industrial de frunte. Aceste Camere de comerț asaltează pe ministrul de finanțe cu memorii de caută a dovedi că echilibrul budgetar va putea fi atins prin revenirea la vechile contribuțiuni directe.

Iată că și președintele Camerei de comerț din Avignou expune că vechea legislație fiscală a impozitelor directe era bazată pe cele patru contribuțiuni directe cari odată stabilite pentru contribuabil, după semnele exterioare, numai variau.

„Era principiul taxelor fixe ce asigura Statului un venit stabil, fără obligație pentru contribuabil de a face declarații.

„Sistemul fiscal actual, bazat pe declarația cotribuabilului, are dublul inconvenient de a supune pe aceasta controlului fiscului și de a apăsa mai mult pe o categorie de cetățeni cari reprezintă forțele vii ale țării: comercianții și industriașii.

„Aceste două, suportă azi, în Franța patru cincimi din sarcina impozitului.

„Comerțul trăește sub imperiul unei griji constante pentru că nu știe unde se va opri acest val de fiscalitate excesivă".

Așa grăește d-l Geffroy, președintele Camerei de comerț din Avignon.

Răspândiți „Infrățirea"

Mica antantă și conferința dela Genua

Belgrad. — Azi la orele 16 ministrul de externe Nincici a deschis conferința economică prin următorul discurs:

„Sînt o plăcere reală de a saluta la Belgrad pe reprezentanții celor 3 puteri amice, unite nu numai prin interese comune, ci și printr'o afecțiune profundă și prin suferințe seculare. Este prima întrunire în care ne întâlnim cu dorința de a ne înțelege asupra unor chestiuni importante. Simțim că nu am fost nici odată străini unul față de altul. Actuala conferință va dovedi că pe viitor vom fi și mai puțin străini.

„Viitorul prezintă oare cari dificultăți cu privire la consolidarea întreagă a păcii comune. In politica externă, cele patru puteri sunt alături una de alta, întru cât au contribuit la sfârșitul favorabil al teribilului război. Prin aceasta s'a creat foarte ușor sentimentul de solidaritate a acestor țări. Conferința actuală este expresiunea acelor sentimente și a unirii pentru apărarea acelorași interese, care ne dă convingerea posibilității de a stabili o linie comună de conduită în diferitele chestiuni importante. Munca comună și eforturile unite ale puterilor aliate ne va ajuta să muncim cu folos pentru consolidarea economică a întregei Europe, ceea ce constitue o condițiune indispenasiblă pentru propria noastră desvoltare. Străduințele noastre comune vor contribui la rezultatele pozitive ale conferinței istorice din Genova făcând într'adevăr posibilă reconstruirea economică a Europei. Sperăm că străduințele noastre vor contribui la desvoltarea încrederii reciproce pe baza situației internaționale, creată prin tratatele de pace.

*

Reprezentantul polon Ckenski, mulțumind ministrului jugoslav de externe pentru cuvintele sale amicale și cordiale, a subliniat fericita inițiativă a guvernului jugoslav de a întruni la Belgrad pe experții aliați, inițiativă care a produs cea mai bună impresie în Polonia. Polonia, lucrând la ridicarea ei proprie în urma încercărilor războiului dorește să participe în mod activ la reconstruirea Europei și la conferința din Genova. Scopul actuale colaborări este de a se găsi baze comunei espre a se înlesni soluția crizei mondiale, în conformitate cu interesele comune.

Representantul ceho-slovac Kalina mulțumește ministrului Nincici, guvernului jugo-slav și reprezentanților presei jugo-slave pentru buna primire. Guvernul ceho-slovac a primit cu mare bucurie știrea despre convocarea conferinței micei antante și despre invitarea Poloniei la Belgrad. Dorim să procedăm de comun acord și cu sinceră cordialitate la reconstrucția economică a Europei, colaborând în mod loial cu marii aliați.

Dorim să obținem o pace durabilă și o desvoltare economică solidă. In istorie sunt multe exemple, cari dovedesc că micile națiuni au salvgardat prin muncă și prin sacrificii bunurile materiale și morale ale lumei. Având deplină încredere în succesul conferinței, vom depune toate străduințele pentru restaurarea vieții economice a noilei Europe, fiind hotărâți a munci cu asiduitate.

*

Representantul român Kiriacescu a mulțumit ministrului Nincici pentru cuvintele ce i-a adresat și și-a exprimat bucuria de a fi venit la Belgrad, oraș ce re este simbolul suferințelor comune". Ne-am întrunit nu pentru a demonstra că unirea face forța, ci pentru a putea contribui la intreprinderea marilor noștri aliați cu privire la reconstruirea economică a Europei.

Cetiți „Infrățirea"

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

◆ ◆

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 470 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Sâmbătă 18 Martie 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA ... NIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI ...
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Cultul nehotărârei și incompetenței

Încăpățânicia pe care a manifestat-o partidul național, de a da sprijin în guvernare partidelor din vechiul regat s'a transformat în timpul din urmă, într'o luptă fățișă contra intereselor țării.

Tendințele acestui partid, idei le autonomiste, de dezagregare a provinciilor românești reies clar din ultimile manifestațiuni ale corifeilor politici ce conduc partidul.

Toate pretențiunile absurde și agitațiile partidului național au fost până acum trecute cu vederea, din cauza nimbului care înconjura personalitatea politică a fruntașilor partidului național și a credinței ferme ce o avem în integritatea morală a spiritului ardelenesc.

Cele dintâi manifestări politice ale partidului național au înșelat dureros speranțele ce se puneau în competința, consecvența și ideologia conducătorilor, care înainte de toate se făleau cu o nepătată moralitate politică.

Treptat, treptat puritanismul activității lor politice s'a dovedit a nu fi decât o mască, sub care se ascundeau două mari infirmități: nehotărârea și necompetența.

Dacă sugestionați de binele pe care-l poate aduce în prefacerea morală a „puterei Românii" ne-am lăsat înșelați câtva timp de o falsă moralitate, acoperind aceste infirmități sub pavăza aninimă a modestiei, suntem astăzi datori să punem în cadrul adevăratelor valori pe acei care pretind că reprezintă singuri Ardealul, închizându-se într'un pedantism care are drept formulă:

Rezolvirea problemelor politice ale Ardealului printr'o politică pur ardelenească.

Lăsăm la o parte tristă faimă pe care a aruncat-o asupra moralității și capacității partidului național, activitatea Consiliului dirigent.

Cunoaștem foarte bine pe unii din foștii șefi de resorturi, care bucurându-se de magnificența postului ce-l ocupau, au transformat averea publică în avere proprie fiind apoi eliminați ca elemente compromițătoare din partidul național, pentru a confirma o sentință ce o dăduse de mult opinia publică.

Nu de acestia poate fi vorba ci deacei care sub un aer bine studiat de intelectualism academic, de modestie, alteori de intransigență păreau că au dreptul să reprezinte adevărata conștiința a Ardealului arogându-și dreptul de a dezvolta programe și a da directive în viața noastră politică.

Să fim sinceri. Partidul național n'are nici a personalitate politică și datorită acestui fapt ne putem explica nehotărârea și fluctuațiile de care a dat dovadă de la unire și până acum.

După manifestația de solidaritate pe care a dat-o partidul național, în ședința solemnă de recepție a d-lui I. I. C. Brătianu la Sibiu, în mijlocul „Marelui Sfat" al partidului național, manifestație care nu arăta altceva decât încredere în politica bărbatului de Stat al partidului liberal, urmează o bruscă schimbare în atitudinea conducătorilor partidului național.

Luptând contra partidului liberal, ambiția d-lui Vaida, frica de răspândere a d-lui Maniu, semila naivitate a d-lui Ciceo Pop pentru a salva interesele „partidelor noi" se înhamă la gruparea de năzuinți politice, de ambiții încadrate în programe vagabonde, formând conglomeratul Federației.

Întrunite sub personalitatea intelectuală dar lipsită de orice simț politic a d-lui Iorga, grupările din federație nu s'a putut manifesta decât câteva clipe

Ideologia revoluționară a impulsivului dr. Lupu, radicalismul agrarian al d-lui Mihalache nu puteau să convie nici improvizatului democrat Vaida Voivod, care nu putea renunța ușor a latifundiile sale din Ardeal, nici d-lui Maniu, care era tocmai în pragul înjghebării „Băncii Agrare" cu care să temperze încercările de expropiere.

Deaceia nu trebuia să ne surprindă faptul destul de curios de altfel, că conservatorul Margiloman, care prin politica sa externă era gata să înmormânteze libertatea Ardealului a găsit atâta aprobare din partea Ardelenilor.

Diferendele ivite în sânul guvernului federației, care se sprijinea pe elemente atât de eterogene ca concepție și capacitate politică au adus de la sine prăbușirea ei.

Odată cu aceasta am asistat la desmembrarea partidului național, pentru ca acei cari nu-și putuseră satisface încă ambițiile personale în guvernul Federației, să servească de coadă de topor demagogiei avereșcane.

Din nou în espectativă prin o tactică iezuitică ce caracterizează pe majoritatea fruntașilor ardeleni, partidul național a început să-și îndrepte privirile din nou către partidul liberal, în preajma venirei acestuia la guvern.

Și am văzut atunci chiar pe vijeliosul Vaida, afirmând prin cipii burgheze contrarii pseudorevoluționarismului ce și-l afișase în scurta sa guvernare.

D-nii Goldiș, Ciceo Pop, Mihai Popovici se întreceau care mai de care în propuneri vagi și uniforme, cu contururi gelatinoase, aspirând să vie la cârma Statului.

Lipsa unei unități de concepție politică, care a făcut din partidul național a trambulină de echivocuri, plătite scump astăzi evidențiază că formula regionalistă a Ardelenilor „Ardealul numai pentru ardeleni" nu e decât o mistificare a cultului nehotărârei și incompetenței.

Între naționali și țărăniști

Unul dintre corifeii partidului țărănist, d-rul Lapu, zilele acestea a vizitat Clujul și după cât ni se afirmă, cu scopul ca să ia contactul cu fruntașii partidului național în vederea unei înțelegeri asupra modalităților de luptă a acestor două partide împotriva guvernului.

Nu știm dacă înțelegerea a survenit și iarăși nu suntem în măsură ca să cunoaștem punctul până unde au înaintat aceste tratative și dacă într'adevăr oferta țărăniștilor a fost admisă de către naționali.

In cazul afirmativ, de sigur, că noua orientare politică a partidului național, constitue încă o deziluzie pentru acei care mai nădăjduiau că d-nii Maniu și Vaida, treziți la realitate de constința poporului ardelean puternic manifestată în actualele alegeri, vor apuca o nouă cale care să se apropie mai mult de aspirațiunile pe care în prezent le urmărește orice bun român.

Nu de rare ori am arătat că partidul național e departe de a se conduce de principii politice și idei sănătoase pe care astăzi orice om care se pretinde politic, trebue să le aibă în concepția lui. Conducătorii acestui partid nu numai că au protestat împotriva afirmațiunilor noastre, dar ei întotdeauna au căutat să demonstreze că în toate ocaziunile s'au condus numai de principii.

Tovărășia care se pune astăzi la cale între naționali și țărăniști, vine să confirme încă odată spusele noastre și să dovedească că întreaga acțiune a partidului național, nu are la baza ei decât mentalitatea limitată a regionalismului, care e firesc să conducă la oportunism.

Căci, nimenea nu va putea să ne spuie că acordul intervenit între țărăniști și naționali, bine înțeles dacă el a intervenit, s'a stabilit pe un temei de principii politice, pentru că aceste două partide din punctul de privire al concepției lor reprezintă vederi cu totul deosebite.

Apropierea încercată zilele acestea la Cluj s'ar putea realiza, pe un singur temei numai, acela al urei de clasă manifestată de partidul țărănesc și acela al urei împotriva vechiului regat preconizată și susținută cu atâta tărie de către partidul național. Recunoaștem că aceste e un punct comun din programele celor două partide care, deși prezintă o nuanță de deosebire, a fost, totuși, sărit cu ușurință în dorința nebună a acestor partide de a creea dificultăți guvernului în opera întreprinsă pentru refacerea țării.

Dacă cumva înțelegerea aceasta dintre naționali și țărăniști, se adevereste, de sigur, că noua aventură politică a partidului național, ar însemna izolarea lui definitivă, pentru că nu credem că poporul ardelean în înțelepciunea lui, să tolereze ca o mână de oameni, sub pretextul că apără interesele Ardealului, în realitate, să pornească la o acțiune al cărei substrat e numai ambiția și interesul personal.

Alianța urei

Dacă nu ne-am cunoaște oamenii, ne-ar înspăimânta și pe noi ororile pe care presa opoziției le aruncă în spatele noului guvern. Însă cum am făcut de mai multe ori cunoștință cu inițiatorii acestei campanii de compromitere a alegerilor, și cum ziarele cele mai feroce ale opoziției sunt recunoscute ca făcând parte din așa zisa presă de scandal, exagerările la care se dedau adversarii noștri ne trezesc cel mult surâsul. Situația partidului liberal e a acelui trecător din piață, care buzunărit de un pik-poket ordinar, este el însuși acuzat de tâlhărie. Natural că ar urma ca publicul în neștiința primului moment, s'apuce de guler pe nevinovatul trecător, și să-i aplice o lecțiune bine meritată, chit ca a doua zi să afle, cu surprindere, din ziare, care a fost adevăratul tâlhar. Noroc că publicul românesc este prevenit și spiritul lui de discernământ va ști să facă deosebirile cuvenite dintre dreptatea cauzei pentru care luptă partidul dela putere și reaua credință unită cu cel mai îndrăznet tupeu al adversarilor din opoziție. Ne obișnuisem de mult cu felul în care gruparea țărănistă din vechiul regat înțelege să conducă lupta ei în alegeri și în sânul Parlamentului. Teroarea, impulsivitățile, incoherențele și cele mai brutale atacuri au fost în totdeauna armele întrebuințate de tabăra demagogică a d-rului Lupu și Mihalache. Nu ne mirăm deci că ultima înfrângere, mai grea decât toate celelalte din urmă să le fi zădărât într'atât sufletele, încât să fie capabili de tot ce e mai reprobabil în complicata psihologie omenească. Obișnuința aceloraș gesturi devine până la urmă o a doua natură, și nu putem cere dela niște canibali politici ca cei din jurul „Aurorei" să nu se repeadă cu furie asupra adversarului și să-l muște de braț. Cea ce ne miră însă — și știm că facem o mărturisire naivă — este ca furia unei înfrângeri să fi orbit într'atâta mințile fruntașilor naționali, pe cari îi știam îndârjiți și machiavelici însă nu într'atât de pătimași adversari, încât să întreacă însuși terorismul roș al d-rului Lupu. Ambiția partidului național e să joace în Ardealul subjugat de români — întrebuințăm expresia d-lor fericită — ace laș rol pe care l'au jucat sub unguri. Perfect. Însă atunci să ne dea voe măcar, să întrebuințăm față de ei acelaș șovinism de rasă pe care l'au întrebuințat urmașii lui Arpad. Își închipue dumnealor că nu vom sta, noi românii, cu brațele încrucișate ca să lăsăm ca regionalismul d-lor fără naționalitate să-și joace mendrele în Ardealul românesc. Ori de câte ori au simțit pe spatele d-lor mâna bătătorită a românului de dincolo au țipat ca în gură de șarpe, fără să-și dea osteneala să observe dacă mâna care li se întindea era frățească ori nu. Mai deunăzi a venit în Ardeal însuși șeful guvernului liberal ca să pronunțe acel discurs obiectiv, senin, înălțător care a umplut inimele Ardelenilor cu o licoare cu care nu prea erau obișnuiți de „domnii" lor din partidul național. Natural a fost ca fruntașii naționali să arunce cele mai nesocotite insulte, nedemne față de sentimentele vechiului regat pentru Ardeal, asupra omului care-a făcut războiul de unire națională. Dar ce zic unire națională? Ce poate fi acest cuvânt pentru d. Vaida, care și-a permis eri la Brașov să trateze pe conducătorii din București cu expresii de cari ar fi roșit oameni cu mai puțină răspundere ca d-sa.

Ce înseamnă unire, pentru nemă surata ambițiune ministerială a d-lui Popovici, care știe că nu va ajunge să-și vadă încă odată visul cu ochii decât atunci când se vor închide din nou porțile Ardealului, românilor de dincolo. Partidul național ține cu totdinadinsul ca să convingă nu numai lumea românească, dar chiar Europa întreagă, că el este reprezentantul adevărat al Ardealului. Des mințirile care le primește aproape anual dela masele electorale nu-i sunt deajunse probe și în furia pătimașă care-i orbește, vrea s'arunce cu barda până și'n Dumnezeu. Pe acest toren periculos, și-a dat mâna cu gruparea din vechiul regat care agită masele pe baza luptei de clasă.

Deoparte stă regionalismul partidului național, erijat în doctrină politică, alături de demagogia urei și a arivismului politic a țărăniștilor. Deviza lor? Răsturnarea oricărei ordine, și instituirea la guvernul țării a incompetenței și a anarhiei. Mijloacele? Menținerea în straturile de jos a unei agitațiuni perpetui, prin ajutorul presei scandaloase și-a instigațiunilor criminale, cu gândul de-a zădărnici toate încercările folositoare a oamenilor de bine.

De alta, e guvernul care și-a asumat față de țară răspunderea, în faza poate cea mai grea prin care trece poporul român, reunit după un mileniu de viață frânturată, alături de-un Parlament, căruia nu i se poate bănui, oricât ar conspira coaliția urei neputincioase împotriva lui, caracterul suprem de adunare reprezentativă a națiunei unanime. In asemenea condiții, deslănțuirea furiei acelora care-și văd scopurile zădărnicite, se va sparge într'un mănunchi de spumă și stropi, față de rezistența digului, pe care între timp partidul liberal l'a construit întru apărarea și salvarea țărei.

Tz.

Știrile zilei

Varșovia. — Azi s'a deschis conferința statelor baltice sub președenția ministrului de exter ne polonez Skirmund.

Mișcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Pentru cultura satelor

Fundația culturală „Principele Carol"

O scrisoare a A. S. R. Principelui Moștenitor — Instituirea premiului „Principele Mihai"

A. S. R. Principele Carol a adresat directorului Fundațiunei Culturale care îi poartă numele, următoarea scrisoare:

Domnule director!

Dorind ca și în sfera mea de acțiune culturală botezul fiului meu să fie pomenit, depun la Fundația înființată de mine suma de 22,800 lei.

Această sumă va servi pentru un premiu care purtând numele de „Premiul Principele Mihai" să fie acordat în Noembrie, autorului celei mai bune și mai bine ilustrate cărți pentru copii.

Veți alcătui pentru acest premiu un regulament pe cari îl veți supune aprobării mele.

Sunt fericit că această scrisoare îmi dă prilejul să vă mulțumesc pentru munca cea atât de neobosită pe care ați depus-o conducând „Fundația". Pentru mine a fost o fericire c'am găsit în Domnia Voastră persoana care să răspundă atât de bine cerințelor și gândurilor mele.

Propășirea instituției, știu bine, se datorește în primul rând muncii neobosite a D-voastră. Nu pot uita însă nici pe cetățeni funcționari cari de la cel mai mare până la cel mai mic au pus toată râvna ca să ducă la bun sfârșit munca ce li se cere.

Rezultatele dobândite până astăzi îmi dau o deplină încredere în viitor.

Sunt convins că prin înființarea depozitelor de cărți, la sate și în oștire se pune una din temeliile pe care se va clădi cu tărie cultura poporului nostru.

Chipul cum lumea satelor a primit această instituție, setea ei de învățătură pe care o arată cerând mereu cărți și numai cărți bune este un îndemn puternic pentru toți câți se ostenesc în lupta pentru educarea și cultura poporului.

Dela „Fundație" am făcut primul pas trimițând în lumea satelor, solul nostru bun: — „cartea". Rămâne acum ca din mijlocul mulțimii să se ridice cu bună voie, pentru luminarea și întărirea ei, cei cu pregătire și cădere. Mână în mână cu „Casa Culturii Poporului" cu „Fundația Principele Carol" și cu celelalte așezăminte culturale ale Țării, ei sunt datori să lucreze și să ajute la desăvârșirea operei.

Cei d'întâi cari trebue să ne pricepă și să ne ajute sunt factorii luminători ai poporului — preoții și învățătorii. În mâinele lor doar e lăsată grija propășirii educative a maselor. Rolul lor nu se sfârșește cu plecarea copiilor de pe băncile școalei, nici cu ieșirea credincioșilor din biserică, ci se întinde departe peste prevederile legilor și regulamentelor. Ei au datoria de a se îngriji de mintea și de sufletul tuturor acelora în mijlocul cărora trăesc.

Ce frumos ar fi, dacă în fiecare sat unde am înmulțit depozite de cărți sau biblioteci, învățătorul și preotul ar fi colaboratorii noștri cei mai convinși. Noi dăm sămânța cea bună și aleasă, ei trebue s'o sădească. Pământul e bun și roditor, rămâne ca sămănătorul s'o răspândească pretutindeni.

Acum, după ce Unirea noastră s'a înfăptuit prin suferința, răbdarea și vitejia întregului popor românesc rolul sămănătorului este cu atât mai mare. Cred însă că învățătorii poporului sunt convinși de răspunderea lor în fața vremurilor viitoare.

Văzând rezultatele pe care le-am obținut, sunt hotărât, pe zi ce trece, să muncesc tot mai mult în această direcție, convins fiind că temelia cea de neclătinat a viitorului nostru nu poate fi așezată de cât pe granitul culturii naționale a poporului românesc, — unul și nedespărțit.

CAROL
Principe al României

Ecouri

Turcii și Molière

Cu toate că Molière își bate joc de turci în „Le bourgeois gentilhomme", el a fost sărbătorit și pe malurile Bosforului.

Ziarul „Ecoul Islamului" amintește cu această ocazie că ambasadorul turc la Paris, de pe vremea lui Ludovic XV-lea, al cărui lux entuziasmase întreaga Curte, asistă la o reprezentație a faimoasei comedii balet, al cărei inspirator fusese în parte.

Curtezanilor cari îi cerură să-și dea părerea asupra piesei, crezând că va fi oarecum vexat de unele aprecieri din piesă, le spuse cu cea mai mare liniște: „Piesa este excelentă, însă văd într'însa grecește pe care îmi veți permite să v'o relev prietenește. Dl Jourdain a fost bătut fiind apucat de mâna dreaptă și lovit cu stânga. Ori la noi se întrebuințează tocmai metoda contrară; apucăm cu mâna stângă pentru a bate cu dreapta.

Curtezanii nu mai insistară în ziua aceasta.

Balet suedez la Viena

Artiștii suedezi cari vor începe reprezentațiile de balet la „Johann Strauss-Theater", au sosit la Viena.

Ansamblul de balet, care este sub direcțiunea directorului Rolf de Meré, este compus din numeroși dansatori și dansatoare de primul rang.

Costumele și decorațiunile sunt făcute de cei mai de seamă artiști suedezi, specialiști în această materie cari conduc împreună cu conducătorii tehnici ai teatrului vienez repetițiile.

Orchestra a fost considerabil mărită pentru aceste reprezentații fiind adusă la nivelul celei a Operei mari.

Scrisorile lui Turgeniew

Archiva centrală a statului din Moscova a însărcinat comitetul editorial cu publicarea scrisorilor lui Turgeniew întreținută din Paris cu guvernământul Simbirsk.

Aceste scrisori cari erau considerate ca perdute, conțin corespondența lui Turgeniew întreținută din Paris cu literatul rus Annenkowd datează din 1876 până la 1883.

Ele sunt de mare importanță în ceiace privește concepțiile lui Turgeniew asupra lumei.

Lupta pentru un rol

Richard Strauss a hotărât în fine cine să interpreteze în „Legenda lui Iosif" rolul reginei Putiphar.

Niciodată nu fuseseră atâtea candidate pentru acest rol.

Richard Strauss ar fi voit să aibă pe renumita Karsawina pentru acest rol. Aceasta ști arată însă lipsită de orice idealism, cerând 100 lire sterline pentru fiecare reprezentație.

Ea este obișnuită numai cu onorarii în dolari și în lire sterline și i s'a părut prea riscant un sacrificiu din punct de vedere al idealului artistic rezultat din șederea ei la Viena.

Din cauza aceasta tratativele cu dânsa fură întrerupte.

După ce s'a aflat aceasta se încinse o adevărată luptă între candidatele pentru acest rol.

In toate saloanele vieneze în cari Richard Strauss a luat vreodată un ceai i se propuneau cu cuvinte entuziaste o interpretă a reginei Putiphar.

Richard Strauss a trebuit în cele din urmă să se hotărască.

A ales pe d-na Gutheil Schoder care va interpreta alternativ cu d-ra Marbery dela Burgtheater rolul reginei Putiphar.

Un rege transformat în șearpe.

In colonia engleză „Rhodesia" un întreg district este terorizat de un șarpe uriaș. Acesta își are culcuș pe o movilă în apropiere de fortul Victoria din acea regiune. Doi indigeni, și peste o sută de viței, capre, câini și găini au căzut victime acestui șarpe.

Indigenii sunt cuprinși de o frică imensă, amestecată în acelaș timp cu superstiție. Ei văd în acest șarpe reîncorporarea sufletului regelui lor Lobengula și de oarece nu prea sunt cu conștiința împăcată față de defunctul lor rege, se tem de răzbunarea lui.

Descoperirea unui fragment din Parthenon

Custodele muzeului istoric de artă din Viena, d. Fritz Eichler, a descoperit într'un relief grec păstrat într'o colecție de obiecte de artă chineze (neue Burg) o bucată din friza Parthenonului, ale cărui rămășite se află în mare parte la „British Museum" din Londra, iar o alta mai mică la Atena în ruinele templului.

Bucata aceasta de curând descoperită, care era considerată până acum ca un relief de mormânt, conține două capete bărboase ale unor cetățeni atenieni încadrați într'un ornament, dintre cari unul este întors cu fața înapoi.

Statuetele indică stilul nobil al perioadei de înflorire artistică din secolul al cincilea înainte de Christos, care reamintește opera lui Fidias, ale cărui caracteristice trees cel puțin din concepția întregului ornament al templului.

Cetiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Ideile moderne în școala chineză

Republica chineză intră în al zecelea an de existență. Noul regim pare a fi adus țării numai anarchie și război civil în stare endemică.

Totuși, în mijlocul haosului, intelectualii se sforțează să acționeze asupra maselor și de a orienta tinerile generațiuni către idealul care le pare mai bun.

Manualul editat în ultimul timp, în care elevii învață să citească, este o probă evidentă.

Din cauza extremei greutăți a scrieturei ideografice și din cauza marelui număr de carectere întrebuințat în prezent, copii împărăției cerești consacră numai pentru această lectură un timp cu mult mai considerabil de cât camarazii lor europeni.

Această lucrare cuprinde opt volume și elevul care termină această lectură nu mai este un simplu copilaș.

Autorii cari sunt partizanii tuturor noutăților, au grija să nu rupă deodată cu tradițiunea respectului pentru antichitate.

Confucius rămâne mereu marele înțelept, și Mencius este citat adese ori în termeni foarte elogioși.

Anecdotele asupra vechilor personagii istorice: împărați, războinici sau filozofi, sunt mereu pe gustul scriitorilor.

Împăratul Tein-Chen-Hoang, care a dat ordin să se ardă toate cărțile și să se îngroape de vii câți-va literați cari nu erau pe placul lui, este singurul care este detestat, însă... și aceasta face parte din vechea tradiție.

Învățământul civic este destul de dezvoltat. Mecanismul regimului republican: sufragiul universal și sufragiul restrâns; funcționarea puterilor: legislative, administrative și judiciare, este explicată într'un mod clar și concis.

Se vorbește și se scrie mult și despre rolul opiniunei publice. Avantajele libertății presei sunt scoase în evidență. Fragmente din ziare sunt, înserate în manuale pentru a indica maniera în care sunt redactate. Telegrame, avize oficiale, critice, noutăți din străinătate, anunțuri sunt alese în mod judicios și foarte bine prezentate.

In sfârșit, partea cea mai interesantă, este aceia care tratează despre învățământul patriotic.

De când e lumea, chinezul a fost proverb bătrânesc citat totdeauna cu plăcere în toate colțurile Regatului Florilor spune:

„Nu se face cuie din fier bun. Nu se fac soldați din oameni cinstiți".

Aventurile pretinșilor militari car dezorganizează actualmente această țară căzută prada războaielor civile — cari sunt mult mai sângeroase decât s'ar putea închipui — confirmă prea bine oportunitatea acestui proverb.

In cărțile editate cu un lux extraordinar și cu o mare bogăție de amănunte se caută combaterea acestei stări de spirit seculare.

Pedagogii au mult de furcă în combaterea acestei cauze și au tre buit să rupă definitiv cu tradiția.

Ei, expun, fără să arate sentimente xenofobe, toate înfrângerile suferite de China în cursul ultimu lui secol.

Arătând toate greșelile și lipsurile cari s'au resimțit în China, ei arată rezultatele războaelor contra opiumului, războiul din Tonkin războiul kino-japonez, afacerea boxerilor și războiul ruso-japonez care s'a făcut în detrimentul țării lor.

Care este cauza acestor umiliri?

Cum trebuesc evitate reîntoarcerea lor?

Pentru aceasta vom da cuvântul unui mare pedagog chinez, dând în întregime un pasaj principal, dintr'o carte de educație cetățenească:

„Soldatul este un om cu desăvârșire onorabil și demn de stimă.

A fi soldat este datoria fiecărui cetățean. Altă dată în țara noastră, serviciul militar era obligatoriu.

Cu începere dela dinastiile Tang (620—907) și Song (960—1127) s'a înlocuit acest sistem prin acela al înrolării voluntare.

Soldații și poporul au început să formeze două clase. Cu începerea acestei epoce, literații, cultivatorii, lucrătorii și comercianții nu se mai ocupară decât de profesiunea lor.

Cei cari aveau meseria de militari erau recrutați din vagabonzi.

A onora pe civil și a batjocori pe militari, deveni o regulă obișnuită.

„Aceasta a fost cauza ruinei puterei noastre naționale.

„Dacă vrem în mod sincer ca din slabi să devenim puternici, trebue să restabilim serviciul militar obligatoriu.

„Dacă vom ajunge ca fiecare cetățean să-și îndeplinească rolul de apărător al țării, cine va îndrăzni să-i batjocorească".

Chinezul, printre veacuri a căpătat o așa mare teamă de meseria de soldat, nutrește pentru această meserie un atât de mare dispreț în cât chiar ideea unei simple jandarmerii, organizată militărește ca la noi, îi este antipatică.

Acei care simt necesitatea unei puteri respectabile capabilă de a restabili ordinea în interior și de a susține onoarea națională în exterior, renunțând a lupta contra acestei aversiuni, pe care poate nu au învins-o cu totul în lăuntrul lor au ajuns să recurgă numai la serviciul militar obligatoriu.

Această idee care pentru noi europenii ni se pare atât de simplă, nemulțumește și surprinde marea majoritate a chinezilor.

Această idee speculată prin afișe și prin publicații politice n'a avut nici un succes. Acum ea este abordată sub o formă bună de către copiii dela școală.

Intr'un teren mai tineresc, această sămânță va prinde oare?

Iată ce ne va răspunde viitorul.

Salariile funcționarilor nu vor fi reduse

Vor fi menținute aceleași salarii de bază și vor spori chiria

In preajma întocmirei bugetului în totdeauna nasc speranțe și bănueli.

De data asta, pentru că guvernul e hotărât pe economii, n'a născut nici o speranță, dar în schimb s'au ivit destule temeri.

Astfel se răspândise știrea că ministrul de finanțe ar avea de gând să ia de bază vechile salarii și să considere restul până la cuantumul actualelor lefuri drept scumpete de trai.

Opera iunea aceasta ar fi fost făcută în vederea viitorului când mijloacele de existență s'ar fi efteni.

Atunci ar fi fost suprimate alocațiile de scumpete rămânând numai leafă de bază.

Or, funcționarii se așteaptă și dânșii la o normalizare a vieței, dar țin ca pentru acel timp fericit atât de mult dorit să nu le rămână vechile salarii de bază, ci cele noui.

De aci alarmarea provocată de bănuială că lefurile de bază vor fi micșorate.

*

După informațiile noastre positive putem spune că acea bănuială a funcționarilor are la origineă ei o știre nelatemeiată.

Nouile bugete se întocmesc cu menținerea integrală a salariilor actuale, fără nici o modificare a bazei.

Vor fi trecute în buget salariile din 1921 cu adaosurile ce s'au făcut prin distribuirea celor optzeci milioane acordate de comisiunea bugetară și de dl Titulescu în luna Mai, anul trecut.

Așa, dar, în această privință funcționarii nu trebue să aibă nici o grije.

E probabil chiar ca alocația pentru chirie să le fie sporită.

*

Va fi totuși o esențială schimbare în noul buget al statului.

Ea va consta în unele suprimări de posturi ce vor fi găsite de prisos. Oricine cunoaște gospodăria s'atului știe că asemenea posturi sunt destul de numeroase și în afară de cei personal intersați, nimeni nu va avea de zis ceva contra suprimării lor.

Convocare

Invalizii și văduvele de războiu din Cluj și reprezentanții lor din provincie sunt chemați la o *adunare generală extraordinară* pe ziua de 19 Martie 1922 după amiazi la ora 3 în localul școalei gr. cat. din Cluj str. Nicolae Iorga No. 6. La ordinea zilei sunt: 1) Darea de seamă asupra activității „Soc. Invalizilor și văduvelor de război" de până acum.

2) Complectarea comitetului central la locurile rămase goale prin abzicerea unor membri.

3) Facerea listelor în vederea ajutoarelor viitoare.

4) Eventuale propuneri și deciziuni.

Cluj la 14 Martie 1922.

Președintele

Îmbunătățirea situației funcționarilor publici

Eri dimineață a fost primită în audiență de dl Vintilă Brătianu, la ministerul de finanțe, o delegație a sindicatului funcționarilor publici în frunte cu d-nii Schina, Șt. Brădișteanu și Podariu din Cluj.

Delegațiunea a expus d-lui Vintilă Brătianu situația funcționarilor publici publici și a cerut d-lui Brătianu să înfăptuiască cu ajutorul guvernului legea statutului unic al funcționarilor cu unificarea și uniformizarea salariilor și asigurarea minimului de existență.

Dl Brătianu a comunicat delegației că înțelege să susție revendicările funcționarilor pe măsură ce-i va îngădui mijloacele bugetare, cari vor fi o realitate numai odată cu întocmirea bugetului consolidării naționale.

Până atunci însă d-sa a spus că va urma programul de economii, suprimând serviciile inutile dar fără să îndepărteze pe funcționarii de carieră, onești și merituoși.

Dl Brătianu, a mai promis delegației că se va interesa și de îmbunătățirea situației personalului.

Acțiunea politică a opoziției

In vreme ce toate celelalte țări europene se ocupă cu multă asiduitate de ștergerea urmelor războiului și se întrec tot mai mult în găsirea soluțiunilor care să corespundă mai bine la opera de reparațiuni sociale și economice, la noi, dimpotrivă toate partidele de opoziție și întreaga presă, afară de mici excepțiuni, în loc ca să dea tot sprijinul necondiționat guvernului ca să ducă la bun sfârșit programul lui reconstructiv, — ele se îndeletnicesc cu tot soiul de combinațiuni politice și caută să utilizeze toate mijloacele, permise și nepermise, cu scopul meschin, că doar vor putea să stinghereasca încercările acelora cari voiesc să îndrumeze viața publică către zile mai bune.

Suntem în ajunul deschiderei Parlamentului, puține zile ne mai despart de această solemnitate națională, și nu vedem ca partidele de opoziție să se pregătească în vederea aducerei din partea lor a unui aport de contribuție intelectuală la opera de legiferare ce proiectează guvernul în favoarea interesului obștesc, dimpotrivă ele se pregătesc de luptă, complotează la întunerec și premeditează agitațiuni criminale de pe urma cărora țara să sufere și mai mult.

De răsfoiești ziarele lor, nu vei găsi un cuvânt bun de încurajare pentru aceia care duc pe umerii lor greaua sarcină a răspunderei de mâne și nici nu vei găsi o ideie care să contribuie la dezlegarea problemelor la ordinea zilei, atât de variate și de complexe; întreaga acțiune de presă a opoziției se reduce la o campanie de insinuațiuni, intrigi și agitațiuni, pe cât de tendențioase, pe atât de dăunătoare societății, care astăzi are nevoie de liniște mai mult ca oricând.

Dar, mai mult decât atât, o anumită opoziție în inconștiența ei, căci n'o putem numi altfel, găsește nimerit ca în aceste împrejurări să amenințe că va face apel la judecata străinătății și e cu atât mai dureros, cu cât această opoziție prin rolul ei de odinioară și răspunderea ce i se atribuia atuncea, reprezenta speranțele întregului neam românesc.

Ce vremi triste și câtă decadență a moravurilor noastre politice!

Și de astădată, ca și de multe alte ori, poporul român își dă seama că trece prin împrejurări grele. El știe că nu poți răzbate la drum bun, decât trecând prin mărăcinis; în chibzuința lui dreaptă și înțeleaptă, când a mers în fața urmei a cumpănit încotro trebuie să meargă. A judecat adânc și și-a spus cuvântul în senzul că salvarea țărei nu poate să vină decât prin guvernul aflător astăzi în fruntea trebilor publice.

De aceea, dându-i tot sprijinul și-a pus toate speranțele în el și numai în el. Poporului român îi e indiferent, dacă Parlamentul va avea opoziție ori nu, faptul principal e ca țara să fie readusă la normalul ei și traiul locuitorilor să fie ușurat.

Și, suntem siguri că aceste dorințe vor fi îndeplinite într'un timp nu mult îndepărtat.

Șarlatanii

Cea mai mare șarlatanie este să pretinzi a guverna oameni când nu ești capabil. (Xenofon).

De când cuvântul democrației, cultul incompetenței s'a întronat peste tot. Ambiția a luat locul meritului, incapacitatea pe acela al capacității, închipuirea calcă realitatea în picioare, iar visurile cele mai neînchipuite se împlinesc. Un cismar, care nu și-a făcut niciodată ghetele la timp și cum trebue, visează într'o bună zi că e ministru și a doua zi visul său este împlinit. Un hamal beției și bun de gură, aude că muncitorii sunt nemulțumiți; o fulgerătură îi arată scaunul de deputat și a doua zi începe să facă și mai mare gură și nu tace până nu-și vede visul împlinit.

Un luminător al satelor, care n'a luminat niciodată în satul său, se trezește chiar fără să viseze măcar, ministru. La început nu-i vine a crede, apoi încetul cu încetul se obicinuește cu noua lui situație. Începe apoi să devină pretențios și capătă un fel de paranoism, idea fixă că el este făcut pentru ministru și nu mai poate fi altceva decât miuist u.

Să mai înșirăm oare și alte specimene de categoria celor de mai sus? Oricine îi poate găsi azi, în secolul în care și valuta morală e depreciată.

Toți aceștia, cari mai bine ca oricine, își dau seama că nu nu sunt făcuți pentru asemenea roluri; cari își recunosc cât de cât nepregătirea pentru a conduce; cari în sinea lor se miră de cât noroc a dat peste ei; toți aceștia nu fac politică, în înțelesul științific al cuvântului, ci fac cabotinaj politic. Toți aceștia sunt șarlatani și sunt cei mai mari șarlatani dintr'o țară, căci înșală un neam întreg.

Norocul însă este că cu minciuna mai prânzești, nu și cinezi. Admițând chiar că te-or crede și seara și ți-or da de mâncare; fii însă încredințat că șarlatanismul tău va eși la iveală și vei cădea mai jos de cât de unde te-a ridicat vântul norocului.

Vai de biata țară care a căzut pe mâna șarlatanilor; dar și mai rău de țara care nu se trezește la vreme pentru a pune la locul lor pe cabotini.

Democrația, ca orice fenomen social, prin faptul că a mers până la exagerare, neținând seama de valorile reale, ci numai de cele aparențe, și-a dat singură lovitura Șarlatanii politici nu sunt decât progenitura fatală a unei democrații exagerate și pentru a nu fi compromisă, ea va trebui să se retragă în marginile posibilului. Cea mai salutară măsură pe care trebue să o ia o țară, este acea de a distruge fără milă, chiar în interesul omenirii, pe acești șarlatani.

Uitați-vă pe o gazetă la întâmplare la listele de candidați la deputăție. Unele adevărate pomelnice nesfârșite. Veți găsi alături de valori politice adevărate, nume necunoscute, indivizi cari au visat să fie conducători de neam. Și de ce nu și-ar fi încercat și ei norocul la loteria politică?! Dacă, cine știe, poate vor eși! Că nu vor ști ce trebue să facă! Că își dau seama că nu vor face nimic! Dar toate acestea le vede cineva, decât conștiința lor? Să se vadă ei până acolo, că pe urmă se vor ascunde în dosul noului nume de deputat. Și cine o să mai întrebe ce este în dosul acestui nume? Sau dacă este ceva?

Cui îi va trece prin cap că pe scaun șade un scamator, iar nu o valoare? Locul știe pe om, iar nu cum s'a obicinuit în lumea valorilor să se zică de toți că omul știe locul.

Cei cari mai reprezintă o adevărată valoare în țara aceasta, vor ști de bună seamă să taie rana acolo unde cangrena este mai primejdioasă. Cea mai mare grijă a lor va fi să formeze sau mai bine să reformeze puterea de apreciere a poporului. Pe toate căile să-l învețe a da fiecărula locul său. Șarlatanii trebuesc împiedicați de a mai juca în parlamentul țării.

ARPĂTĂCEANU.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Vineri: O dramă senzațională de aventuri, Drama din Hotel Splendid cu Scherlok Holmes.
Sâmbătă: O dramă senzațională de aventuri, Dramă din Hotel Splendid cu Scherlok Holmes.
Duminecă: O dramă senzațională de aventuri, Dramă din Hotel Splendid cu Scherlok Holmes

CINEMA UNIVERSITAȚII

Joi: Marele roman de aventuri, Strigoaica Roșie, p. III. O noapte înfiorătoare.
Vineri: Marele roman de aventuri, Strigoaica Roșie, p. IV. și ultima, Triumful Dreptății.
Sâmbătă; Frumoasă Operetă, Visul Unui Vals, cu Mihail Varkonyi.
Duminecă: Frumoasa Operetă, Visul Unui Vals, cu Mihail Varkonyi.

CINEMA URANIA

Joi; O frumoasă dramă socială. Furtuna din Mai.
Vineri: Mare dramă socială Amazoana Morții. In rolul principal Italia Almiratte Manzini.
Sâmbătă: Mare dramă socială Amazoana Morții. In rolul principal Italia Almiratte Manzini.
Duminecă: Mare dramă socială Amazoana Morții, In rolul principal Italia Almiratte Manzini.

Opoziția în fața Paralmentului

Unele grupări din opoziție vând pielea ursului înainte să-l împuște, adică se laud cu o acțiune unitară aopoziții în scop de-a dobori guvernul și revoca Parlamentul. Sunt simptome însă care desmint aceste prevederi optiniste a unor oameni prea încrezuți în forța lor. Așa, în neamul românesc I. Iorga, nu se sfiește să arăto că scrisoarea d-lui Maniu nu-i opoziției, ci a partidului național, îndemnând în acelas timp pe aliații d-sale să ia parte la dezbaterele parlamentare. D. Maniu însuși, e de părere în aceas scrisoare ca, chiar dacă partidul d-sale are de răzbunat nedreptățile imaginate ce i s'a făcut în alegeri, totuși nu însamnă ca parlamentul să lucreze fără ei. De altfel nici-o deciziune încă nu s'a luat în această privință, și părerea unor fruntași ar fi ca manifestațiunea partidului național împotriva alegerilor să se mărginească la abținerea dela solemnitatea deschiderei. Nici partidul poporului nu și-a decis încă pasul care va trebui să-l facă peste câteva zile; cu toată repulsiunea generalului Averescu de-a da ochi cu acuzatorii d-sale, avem motive să credem că cea mai mare parte din deputații averesceani nu vor renunța la mandatul lor, câștigat cu multă greutate.

Cea mai nostimă desmințire dată zvonului că opoziția unita nu va intra în Parlament, este a însuși șefului țăraniștilor, d. Stere. Mult încercatul om politic, se cunoaște mai bine în valoarea gesturilor și acțiunilor politice, și face toate sforțările ca să îndepărteze pe prietenii d-sale de la un act, care ar compromite definitiv viitorul țăraniștilor. Se va vedea dacă prudența șefului va învinge impulsivitatea iritată a locotenentului.

D. Tache Ionescu, care e omul cel mai indicat ca să dea opoziției o linie de conduită, în armonie cu evenimentele, s'a pronunțat dela pentru participarea la lucrările parlamentare, lăsând pe seama dezbaterilor dela validări, chestiunea ingerințelor din alegeri. Deși opinia generală din sânul opoziției e că parlamentul va putea lucra, totuși atmosfera politică a țărei e extrem de încărcată din cauza pasiunilor excitate ale acelor grupări, cari au intrat în lupta electorală cu niște iluzii, pe cari în urmă au trebuit să le piardă.

Sunt furtuni de suprafață care nu ating fundul liniștit al mărei, deci menite ca să se risipească la primul semnal de acalmie. Și acalmia o va impune activitatea Parlamentului ce se deschide peste câteva zile. In fața acestor intențiuni ale grupărilor din opoziție, care încep a se evidenția pe ici pe colo, guvernul e decis să ducă până la urmă activitatea legislativă a noului parlament. Nici agitațiile atât de dăunătoare intereselor obștești, ce tind să se permanentizeze, nici atitudinea grupărilor opoziționiste, oricare ar fi ea, nu vor clinti hotărârea luată de guvern, și consfințită de alegeri, de-a duce la bun sfârșit opera de consolidare a țărei. Acele grupări politice care nu vor înțelege aceasta, se vor scoate singure din rândurile partidelor de guvernământ.

Rep.

Citiți „Infrățirea"

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

INFORMAȚII

Cele 176 locomotive comandate în Germnnia urmând să sosească în curând în țară s'a hotărât ca în conferința de azi dela C. F. R. care se va ține cu toți directorii regionali din țară să se fixeze un program de noui trenuri de călători și de mărfuri.

•

In vederea unificării administrative a învățământului, aflăm că direcțiunea V-a din ministerul de instrucție, cari reprezintă interesele învățământului din teritoriile alipite, va fi desființată pe ziua de 1 Aprilie

Personalul acestei direcțiuni va fi repartizat direcțiunilor respective pe grade de învățământ.

•

Ni se comunică din sursă oficială, că în cel mai scurt timp posibil, după consolidarea bonurilor de tezaur și stampilarea rentelor române interne și externe, ministerul de finanțe va proceda la tragerea la sorți a împrumuturilor.

•

Ministerul muncii atrage atențiunea societăților anonime, fabricilor și stabilimentelor industriale prevăzute la art. 17 și 18 din legea încurajărei construcțiilor, să înainteze în cel mai scurt timp declarațiunile cerute de art. 59 din regulamentuacelei legi

•

In vederea pregătirei proectului de lege pentru unificarea și organizarea învățământului primar și normal primar din întreaga țară, ministerul instrucțiunii a întocmit două comisiuni cari vor lucra sub presedința d-lui G. G. Antonescu, profesor universitar cu începere de Vineri 17 Martie a. c.

•

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

•

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

•

In urma unei ingenioase îmbunătățiri a becurilor electrice după cât suntem informați, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reușind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent și o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricație. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică **Teodor Maior** Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalații electrotecnice. Proiecte și devize gratuit. 1416

INVITARE la prelegerea religioasă de știință care se va ține în salele Chioșcului din promenadă la 16—19 Martie 1922. Intre alte puncte ale prelegerilor, vor mai fi și următoarele: despre nicotin, alcool și creștinism. Trecut, prezent și viitor. A doua venire a lui Christos, etc. Intre prelegeri va cânta și corul tinerimei.

Vedem cu plăcere pe toți cari îi interesează. Prelegerile se vor începe la 7 jum.—9. Intrarea liberă.

•

De pe urma foștilor miniștri cari au girat afacerile diferitelor ministere pe la cari au trecut, au rămas sume imense de bani ridicate din visteria statului dar nejustificate.

S'a luat dispoziția ca toate aceste sume să fie deferite fiscului spre încasare din averea personală acelor cari le-au cheltuit și nu le-au justificat.

•

In lista de alegeri din Ardeal s'a strecurat o greșală cu privire la circumscripția Sătmar.

In această localitate a fost ales ca senator liberal dl Ion C. Michail din Craiova fost deputat, cu mare majoritate de voturi în contra dlui Ludovic Beldeki, naționalist maghiar, iar nu dl I. S. Mihaly, cum din greșală s'a tipărit.

•

A. S. R. Principesa Ileana organizând o serbare la Palatul Cotroceni pentru familia regală a strâns sumele de trei mii una sută șaizeci lei și zece franci francezi pe care le-a vărsat Crucei Roșii pentru sporirea fondului său.

•

De vânzare

Fabrică de oțet în funcție de un an cu capacitate productivă de 4000 hectolitre anual, cu aranjament complect pentru fabrică și magazin Ofertele se roagă să se facă la biroul de expediție, la firma „Banat". 1560

•

Aducem la cunoștința On. Public că lichidându-se firma Janovitz și soțul, mi-am mutat magazia de lemne din Strada Gyufagyár 13 sub numărul 15 și o conduc și pe mai departe sub numele meu pe baza solidă ca în trecut.

Rog sprijinul On. Public. Telefon 127 și 918.

Janovitz Vilhelm
1579 Comerciant de lemne

•

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vinează dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

In ziua de 20 l. c. ora 3 p. m. se va ține la Stațiunea de controlul semințelor de pe lângă Academia de Agricultură Cluj, licitație publică pentru vânzarea a următoarelor cantități de semințe de zarzavaturi: 700 kg. sămânță de morcovi, 300 kg. sămânță de pătrunjel, 50 kg. sămânță păstârnac precum și alte semințe.

Ofertele se vor presenta la susnumita stațiune.

•

„Gândirea" revistă clujană de literatură și artă, introducând însemnate îmbunătățiri tehnice, va apare la 1 Aprilie, în număr dublu (22-23) cuprinzând 32 pagini, cu numeroase ilustrațiuni, coperta în culori și cu colaborarea celor mai distinși scriitori români. Exemplarul se va pune în vânzare cu prețul de 5 lei și va cuprinde o schiță inedită de I. L. Caragiale.

•

Asociațiunea medicilor filiala Cluj, convoacă ședința plenară pe Sâmbătă la 18 Martie a. c. la ora 6 p. m. în anfiteatrul Clinicei chirugicale cu următorul program:

1. Desbaterea unor chestii profesionale.
2. Alegerea noului comitet.
3. Eventuale propuneri și interpelări

Domnii medici sunt rugați a lua în număr complet parte la această ședință.

•

Conferința de mâine, 17 Martie, a dlui profesor N. Bănescu, se va ține mai târziu, la o dată ce se va anunța ulterior.

In locul d-sale, dl dr Virgil Bărbat va desvolta conferința sa intitulată: „Din drepturile tinerimei de azi".

•

Ministrul de domenii a cerut relații la Cluj asupra regimului apelor din Transilvania, întrucât Ministerul intenționează unificarea complectă a regimului apelor în ce privește pescuitul.

•

Pe ziua de 1 Aprilie se vor face mari mișcări printre inspectorii financiari. Toți inspectorii vor avea circumscripții respective unde vor lucra în aceleași ore cu funcționarii.

•

La Ministerul de finanțe se ancheteză ghestiunea financiară a Basarabiei.

E vorba de unele neregului săvârșite în timpul guvernelor precedente, în mânuirea bugetelor de cheltueli.

•

In toată seara Dudus, Luni și Joi Albi și Koroși Eugen cântă cu musica în Cafeneau Park. 1456

Diplomele Universitășilor Românești în Ungaria

— Ungaria nu vrea să le recunoască —

Sentimentele vecinei noastre Ungaria sunt destul de cunoscute. Guvernată încă de șeful teroarei albe, ea caută să ea măsuri cari după a ei credință să poată știrbi prestigiul țărei noastre.

Astfel ziarul maghiar din Viena, „Becsi Maghiar Ujsag" anunță că Ministerul Instrucției din Buda-Pesta a luat măsura ca diplomete emanate de la Universitățile aflătoare în țările succesoare ale vechiului Imperiu Habsburgic să nu fie recunoscute în Ungaria.

Prin urmare acei absolvenți cari și-au terminat studiile în una din Universitățile din România, Ceho-Slovacia și Jugo-Slavia nu pot să-și exerseze profesiunea lor în Ungaria.

Această deciziune arată în mod evident spiritul de care e condusă vecina noastră pentru asigurarea bunei prietenii între ea și țările succesoare.

Măsura aceasta nu lovește însă de fapt decât în cetățenii de naționalitate maghiară din cele trei state de mai sus, deoarece numai parte din ei au interesul de a se stabili în Ungaria.

Dorind a afla părerea conducătorului Universității noastre din Cluj în această chestiune, ne-am adresat Dlui Călugăreanu, Rectorul Universității.

D-sa ne-a comunicat că până acuma nu are nicio cunoștință oficială în această chestiune.

In cazul când această măsură ar fi în adevăr luată și pusă în execuțiune, va interveni la ministerul Afacerilor Externe ca să se ia aceași măsură, în baza reciprocității, astfel ca diplomele Universităților Ungurești să nu fie valabile în țară la noi.

„Vom căuta să răspălătim și noi cu aceași măsură la provocările venite de dincolo de Tisa

N. F.

Direcția generală a despăgubirilor de război, a întocmit un tablou de toate pagubele cauzate de Ruși Ministerului de finanțe, în timpul războiului. Aceste pagube cari constau din distrugeri și vărsarea băuturilor spirtuoase, trec de 60 miloane lei. Tabloul va fi înaintat Comisiei pentru aplicarea tratatelor din Ministerul de externe.

•

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

•

Fabrica de perii, văruitoare, pensule și mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în prețuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

Pentru educația fizică

Duminecă, 5 Martie a. c. s'a constituit un Comitet de inițiativă pentru organizarea educației fizice a sexului femeiu din toate păturile societății Clujene.

Acest comitet de inițiativă, având în frunțea sa pe D-na Dr. Th. Mihali, a hotărât în mod unanim introducerea cât mai grabnică și mai temeinică a acestei educații, pentru care scop profesoare și profesorii de gimnastică din Cluj ne-au oferit prețiosul lor concurs iar forurile competente ne-au promis a ne pune la dispoziție sălile de gimnastică cu unelte și aparatele lor.

Apelăm deci către întreaga Societate a orașului Cluj ca să ne sprijinească în realizarea susamintitelor intențiuni.

De asemenea nu ne îndoim că presa locală, care a sprijinit totdeauna inițiativele utile și frumoase, ne va da și nouă concursul cel mai efectiv.

Vom reveni ulterior cu amănunte precise asupra acestei organizațiuni.

Cluj, 15 Martie 1922.

In numele Comitetului.
Gener I Herbay

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorsáru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod speial, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne

CZINK

CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

CONVENŢIUNEA
veterinară-sanitară între noi şi Ceho-Slovacia

Sosirea unei comisiuni veterinare Cehoslovace — Nepăsarea vechiului guvern — Scopul urmărit de comisiuni — Germania şi Austria vor participa — Folosele încheierii unei convenţiuni vamale sanitare internaţionale

Suntem una din ţările cele mai bogate în vite. De buna plasare a lor şi de fiinţa unor bune legături cu ţările vecine, depinde buna stare a locuitorilor care în creşterea vitelor găsesc resurse bune de câştig şi contribuesc în mod direct la buna stare economică a ţărei. Negreşit că pentru aceasta statul va trebui să contribue mult la aranjarea unor convenţiuni vamale sanitare pentru ca surplusul vitelor din Ardeal să fie plasat fără mari dificultăţi în străinătate.

Fosta monarhie Austro-Ungară înţelegea de minune rolul protecţionist ce îl are statul în încurajarea crescătorilor de vite. Legea ei vamală care făcea imposibilă importul sau tranzitul vitelor din vechiul regat pe teritoriul lor le-a adus mari foloase.

Având aceste consideraţiuni în vedere va trebui şi noi să ne gândim la uşurarea condiţiunilor de export a bogăţiilor noastre, dintre care cea mai însemnată şi care se cere mai mult pe pieţele străine o constitue vitele.

Nepăsarea vechilor guvernanţi în această chestiune, de care depinde buna stare a populaţiei din Ardeal, este destul de cunoscută.

Putem reaminti faptul că pe când era ministru al agriculturei d. Cudalbu, noi nu am avut nici un reprezentant la marele congres veterinar ţinut anul trecut la Paris, pe când toate statele Europene erau reprezentate din doi sau trei specialişti care-şi susţineau punctul lor de vedere, într'o chestiune atât de însemnată pentru nevoile noastre.

Greşelile din trecut se pare că nu vor fi continuate. Prezenţa la actualul minister al agriculturei a unei persoane care cunoaşte îndeajuns nevoile agricultorilor şi ale crescătorilor de vite, este o bună chezăşie că bunul mers al lucrurilor se va îndrepta.

Zilele acestea a sosit o comisiune din Ceho-Slovacia care discută cu directorul zootechnic din Ardeal d. Cristea, măsurile pentru aranjarea transportului de vite din tre noi şi Ceho-Slovacia.

Comisiunea e compusă din d-nii: consilier ministerial I. Hammer şeful serviciului veterinar din Ceho-Slovacia, d. Francisc Varacek, inspector superior veterinar şi d. Oh. Mosche medic veterinar, primul reprezentant veterinar din Potcarpacica-Rus (Rutenia).

Se cunosc dificultăţile ce le au exportatorii de vite cari la trecerea frontierelor trebue să-şi supună vitele la o carantină de 15 sau mai multe zile.

Comisiunea veterinară ceho-slovacă are misiunea de a lua informaţiuni privitoare la exportul vitelor noastre precum şi la ridicarea restricţiunilor sanitaro-vamale care împiedecă bunul mers al exportului şi îl îngreuiază.

In cazul când se va ajunge la o bună înţelegere cu autorităţile noastre, comisiunea se va întoarce la Praga unde în deplin acord cu guvernul Ceho-Slovac va încheia o convenţiune sanitară veterinară.

In acelaş mod vor proceda şi autorităţile noastre zootechnice.

Scopul la care tinde actuala comisiune veterinară Ceho-Slovacă este stabilirea unei convenţiuni veterinare internaţionale, care ar simplifica foarte mult schimbul de animale între toate statele. In cazul când această convenţiune ar fi încheiată între noi şi Ceho-Slovacia, după spusele membrilor din comisiunea Ceho-Slovacă, Austria şi Germania se vor grăbi şi ele a accepta şi a face o convenţiune cu noi, cu atât mai mult cu cât lipsa de vite în sus zisele state se resimte foarte mult.

Pentru noi încheierea unei astfel de convenţiuni fie parţiale fie internaţionale va avea un dublu efect:

1) Va ajutora în primul rând exportarea surplusului nostru de vite, astfel că se va contribui la îmbogăţirea crescătorilor şi indirect a ţărei;

2) Convenţiunea odată încheiată şi schimbul vitelor, din alte ţări făcându-se mai uşor, noi vom putea exporta vitele noastre de tăiat importând în schimb din ţările apusene vite de o calitate mai superioară, astfel că vom contribui la înbunătăţirea raselor de vite.

Exemplul Angliei trebue imitat căci ea deşi are un bogat stoc de animale de o calitate superioară totuşi preferă de a importa carne de vită din străinătate numai şi numai de a nu-şi distruge stocul ei de vite de prăsilă.

N. F.

A sosit din Elveţia un nou transport de

Ceasornice de mare preciziune

Longines

în aur, argint şi nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyö şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii

916 **Telefon No. 350**

Cetiţi „Infraţirea“

SOVIETELE
şi chestia Basarabiei

Secţiile comuniste ale armatelor sovietiste ruse au organizat întruniri soldăţeşti, în care s'a pus în discuţie atitudinea ce trebue să o aibă delegaţia sovietistă rusă la conferinţa dela Genova. In ordinea de zi votată la conferinţa soldaţilor roşii din guvernământul militar Moscova, se spune, la punctul 6:

„In cazul când puterile capitaliste vor prezenta Rusiei note de plată, sau îi vor pune condiţii inacceptabile, delegaţia sovietistă va trebui să ceară, la rândul ei, rambursarea daunelor suferite din cauza războiului civil şi al jefuirei avuţiilor Rusiei; restituirea flotei, a tezaurului luat de a lui Kolceak, restituirea Basarabiei etc.“

Ordinea de zi se termină prin următoarea ameninţare:

„Soldaţii roşii declară că ei sunt gata să susţină prin forţa armelor aceste drepte revindecări.“

Despăgubiri
de răsboi pentru Europa Centraiă şi Rusia

Din Belgrad ni se anunţă, că în şedinţa Comisiunei Financiare a conferinţei Micei Antante din Capitala Jugoslaviei s'a discutat chestiunea despăgubirilor de războiu. La această şedinţă au luat parte toţi delegaţii celorlalte comisiuni. D. Ciripescu, delegatul României, a făcut un referat asupra modului cum să se discute la Conferinţa din Genua chestiunea valutei, apoi tariful vamal şi împrumuturile streine.

In decursul discuţiunilor s'a căzut de acord asupra problemei de refacere economică şi financiară a Europei Centrale şi a Rusiei. Mica Antantă va proceda la fel în această chestiune.

Intre altele sa' discutat şi situaţia economică şi financiară a Rusiei sovietice şi s'a căzut de acord asupra reluării relaţiilor comerciale şi economice cu Rusia, hotărându-se în acelaş timp o intervenţie energică atât din partea Micei Antante, cât şi din partea Marilor Puteri din occident pentru ajutorarea Rusiei.

Daca doreşti să cumperi

MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely şi Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acţii.

Chestiunea reparaţiunilor

Dificultăţile de plată a Germaniei
Un ziar francez cere instituirea unui control financiar la Berlin

Informaţiunile publicate zilele trecute de „Le Journal“ cu privire la noile demersuri făcute de Germania în chestiunea reparaţiunilor, au fost confirmate în întregime de cercurile guvernamentale din Berlin

Corespondentul particular al acestui ziar, scrie că în cursul ultimelor negocieri cari au avut loc la Berlin între delegaţiunea comisiunei reparaţiunilor prezidată de d. Bemelmans şi cabinetul imperial, doctorul Rathenau dimpreună cu alţi membri din minister, au declarat d-lui Bemelmans că va fi din ce în ce mai greu pentru Germania de a mobiliza la fiecare zece zile câte 31 milioane în aur pentru plata reparaţiunilor, din cauza scăderii constante a mărcii. Personalităţile acestea oficiale n'au ascuns delegaţilor aliaţi că Germania este sleită de atâtea sforţări, că rezervele devizelor Băncii imperiului ameninţă să se sfârşească şi că cumpărarea pe o scară mai mare a altor devize ar fi o lovitură mortală pentru viaţa economică a Reichului, din cauza deprecierii schimbului.

Germania nu mai poate plăti

Acestea sunt faptele. Corespondentul lui „Le Journal“ scrie mai departe că din convorbirile pe cari le-a avut cu diferite personalităţi germane, a tras concluzia că germanii, adică cei din sfera guvernamentală, nu se mai cred în măsură să plătească cele 720 de milioane mărci prevăzute la Cannes şi nici măcar 500 milioane pe cari le oferise Reichul în acea epocă. El nu va mai putea face faţă decât la cele două scadenţe apropiate cu câte 31 milioane. Dar de la această dată înainte, dificultăţile vor fi din ce în ce mai mari.

Chestiunea unui împrumut extern

Germania a mai făcut totd odată cunoscut comisiunii că, fără credit exterior, i-ar fi foarte greu, dacă nu chiar imposibil să execute prestaţiunile în natură, din cauza lipsei de fonduri necesare pentru cumpărarea materiilor prime. Toată lumea ştie însă că negocierile cari s'au angajat de mult între cabinetele aliate cu privire la un împrumut internaţional, se lovesc necontenit de opoziţia irreductibilă a Statelor-Unite.

Constatând aceste fapte, corespondentul ziarului francez conchide că, dacă Franţa nu va interveni repede şi nu va institui la Berlin un control efectiv care să fie înzestrat cu întinse puteri şi care să permită în acelaş timp guvernului din Berlin să-şi respecte deciziunile, nu numai plăţile în bani vor înceta în curând, dar chiar şi prestaţiunile în natură.

Ultime informaţii

Adevărul, aducând ştirea, că primul ministru francez Poincaré a depus în parlament un proect pentru ratificarea convenţiei încheiată la 28 Octombrie 1920 cu România relativ la Basarabia, adaogă, că guvernul român a cerut guvernului francez să recunoască încă înainte de deschiderea conferinţei genoveze dreptul României asupra Basarabiei, deoarece România nu mai vrea să se reia la genova discuţia acestei chestiuni.

*

Ministerul instrucţiunii publice a numit director al Academiei comerciale din Cluj pe d-l Aurel Ciortea, iar secretar pe d-l Horia Avram.

*

Parchetul din Huşi a început acţiunea împotriva a trei femei din elita Huşilor. Cazul a produs senzaţie în acel oraş.

Ştiri externe

Paris. — După ştiri din Washington, Harding va trimite la Genova un delegat neoficial.

*

Berlin. — Socialiştii ruşi revoluţionari din străinătate au intervenit la internaţionala socialistă, ca să ceară judecarea de către justiţia internaţională a procesului menşevist dela Moscova, în care sunt implicaţi şi socialiştii. Cererea aceasta au făcut-o pentruca lumea întreagă să vadă de partea cui e dreptatea.

*

Atena. — Partidul venizelist a hotărât să lupte din răsputeri împotriva noului guvern Gunaris.

*

Sofia. — In şedinţa de azi a sobraniei, ministrul de externe a declarat cu privire la atentatul comis asupra clădirei consulatului american din Sofia, că fapta aceasta se datoreşte, unor provocatori, cari caută să compromită Bulgaria în faţa străinătăţii.

*

Atena. — Noul guvern grec a fost format din nou de către Gunaris, care a luat şi justiţia. Ministerul de externe îl are Baltazzi, războiul Theodokis, finanţele Propapadakis.

FRENKEL [fost Janovitz] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Voeşti să trăeşti o sută de ani în sănătate?

Foloseşte spirtul sărat „DIANA“

Nu primi imitaţiuni!

1230

Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în preţuri!

In Magazinul **Erdelyi** Calea Regele Ferdinand 22 (în faţă cu Magazinul de ghete Hoffman) la toate pălăriile şi articole de mode bărbăţi ce se află în magazin. 1550

Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în preţuri!

Fabrica Bradea din Galaţi, caută bun sofer mecanic,

om serios preferă căsătorit dă locuinţă serviciu permanent.

1557

„UNIREA“

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiţi, etc. şi cartonage

CLUJ,

Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.

Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale şi patiserii, drajeuri, neîntrecute specialităţi şi varietăţi de bomboane eglezeşti (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje şi altele pentru care artiştii fabricei se întrec şi concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezeşti (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reuşită cutiile de metal şi sunt mult mai ieftine. 1379

CHAPEAUX-LOTTE

Salonul de modă şi pălării de dame a firmei Lotte Perényi (fost Lotte Roth) din Sibiu

S'A DESCHIS

la Cluj, Str. Iuliu Maniu 3 (Szentegyház-u.).

Reclama 1719 1577

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame

Weiss şi Molnăr

sub noua firmă:

Heller, Weiss şi Molnár

Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 şi 3—7. **Reducere 30%** pentru toţi **funţionarii** publici şi particulari, precum şi **familiile lor.** 1253

Depozitul Central:

Tungsram S. a.

Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201. 1290

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Fraţii Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Serviciu prompt.

Bitumul Matitza S. a.

Capital social Lei 6.000.000

Centrala Bucuresti.

FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I

Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolaţie** la case, acoperişe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.

Material totdeauna la magazie. 1203

S'a deschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE

Anunţuri se primesc la Administraţia ziarului „Infratirea“

Preşedintele Reichului

In penumbra politicei germane apare alegerea noului preşedinte al Reichului. Actualul titular d. Fritz Ebert, deţine funcţiunea sa numai în mod provisoriu căci n'a fost confirmat încă prin plebiscit ci numai de adunarea generală din Weimar. Tocmai acest pretext a fost invocat în timpul revoltei lui Kapp spre a legitima insurecţia monarchistă care primejduise la un moment dat chiar existenţă republicei. In cercurile democratice domnea pe atunci teama ca alegerea directă a preşedintelui Reichului de către popor să nu dea loc la o neplăcută surprindere.

Astăzi lucrurile stau altfel: popularitatea lui Hindenburg a campălit şi teama unui plebiscit numai există. Chestia e cine să fie ales la magistratura supremă a Reichului? Mulţi înclină spre o prelungire a mandatului lui Ebert care împlineşte funcţiunea sa în mod provizoriu timp de trei din cei şapte ani prevăzuţi în Constituţiune. Nu se vede în momentul de faţă, în Parlament şi în afară, o personalitate care să se impuie mai mult opiniunei publice ca simpaticul şi prudentul Ebert. Tot ce i se reproşează o că a făcut numai şcoală frumoa să, că a fost lucrător şelar şi apoi birtaş Se uită însă că acest fiu al unui mic croitor s'a ridicat prin propria sa putere şi inteligenţă, a lăţit cercul cunoştinţelor sale, a devenit ziarist, preşedintele partidului socialist şi în fine un parlamentar aprechat încă pe timpul Germaniei imperiale. A fost un noroc pentru republica germană de a fi condusă, în primii să paşi de un om de bun simţ care s'a priceput să împiedice războiul civil.

In afară de obârşia sa, o altă greutate pentru Ebert în exerciţiul mandatul său a fost d-na Ebert. In contra acestei femei modeste s'a ridicat toată pizma fostei societăţi de la Curtea imperială şi ştiut e, că în asemenea chestii tocmai sexul frumos e cel mai crud. D-na Ebert însă s'a ţinut mereu la o parte, refuzând să maimuţărească alurele unei suverane.

In timpul din urmă, preşedintele Reichului a inaugurat seria recepţiunilor parlamentare... un bun miloc spre a concilia partide ce se combat. Aceste primuri în care şi cucoanele au acces — doar printre deputaţi sunt şi femei — au pus ceva mai mult în evidenţă pe Ebert, cu toate că în foaia oficială lipsesc dări de seamă asupra acestor festivităţi presidentiale.

Ungaria este bolnavă

Declaraţiile contelui Apponyi

Intr'un interview acordat corespondentului ziarului „Le Matin" din Paris, contele Apponyi a declarat:

„Adunarea naţională, care a expirat, n' aavut echilibru. Numai vechile partide, cu tradiţia, organizaţia şi cu şefii lor experimentaţi ar fi fost în stare să-i asigure echilibrul.

Dar vechile partide au dispărut şi nouile partide n'au avut forţa să se impună.

Ungaria e bolnavă de o dublă boală; tratatul dela Trianon şi amestecul puterilor străine în chestiile noastre constituţionale.

Vom face toate sforţările că să luptăm împotriva efectului dezastruos al condiţiilor de existenţă ce ni s'au impus; dar dacă nu vom reuşi, şi dacă vor rezulta consecinte triste pentru Europa, pentru toate acestea nu vom fi noi răspunzători"(!)

STATELE UNITE

şi restaurarea economică a Europei

Guvernul Statelor-Unite a refuzat să participe la conferinţa de la Genova. Care sunt motivele?

Intr' notă semnată de d. Hughes şi transmisă ambasadorului Italia din Washington, se spune:

„Guvernul Statelor-Unite nu se sfieşte să exprime lămurit convingerea lui, că poporul american, oricât ar dori să contribue efectiv la restabilirea vieţei economice a Europei, nu vrea să fie târât în chestiuni de politică europeană".

Nota specifică că guvernul american aşteaptă, în ceeace priveşte Rusia, o acţiune precisă a puterilor europene, — acţiune indispensabilă pentru stabilirea bazelor esenţiale a producţiunii Rusiei, aşa cum s'a fixat într'o declaraţie făcută la 25 Martie 1921. Toate proectele relative la înviorarea economică a Rusiei vor fi nefolositoare, dacă nu se vor cunoaşte exact bazele esenţiale ale producţiei acestei ţări.

Comentând nota americană, „Le Temps" spune:

„In ochii americanilor politica europeană e caracterizată prin particularităţi ciudate: de o parte, ea e plină de probleme fără soluţii: iar, dealtă parte, de alte probleme care nu prezintă interes pentru Statele-Unite. Cu toate acestea, problemele europene su sunt atât de complicate şi ciudate; ele pot fi rezolvite.

Dacă Statele-Unite refuză să meargă la Genova, există o explicaţie: marea republică americană nu vrea să ia contact cu sovietele fără să fi obţinut de la ele, în mod prealabil, angajamentele şi actele necesare restaurării Rusiei.

„Le Temps" susţine că dacă la Genova nu vor veni şi delegaţii Americei, conferinţa nu va putea da rezultate pozitive.

Citiţi pag. 8-a

Automobile, camioane noi și folosite în bună stare Ford, Benz, Waff, Fiat, Martha 1585

BLAGA Telefon 270. ◆◆ CLUJ.

Cauciucuri, Accesorii, Benzină si Uleiu.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

CARI doresc a se recrea, se primesc în castelul meu situat între munți, cu vipt, și pe timp mai îndelungat. Adresa la ziar. 1587

DOMNIȘOARĂ inteligentă caută vipt și quartir la o familie bună. Adresa la ziar.

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă și costume moderne

1588 Firma

M. Neumann

Cluj, Piața Unirii No. 14

Tesaurul oamenilor muncitori

Spirtul sărat

TRANSILVANIA

în contra reumei, răcelei și catarului.

1540

Să capată ori unde.

Magazinul de căpetenie

ROZSA

drogeria mare CLUJ, Piața Unirii No. 26. □

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

CĂILE FERATE ROMÂNE.

No. 10582/3060 C/212—922.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința publică că în ziua de 25 Martie 1922 se va ține licitațiune la Direcțiunea Specială a Serv. Comercial C. F. R. Str. General Berthelot No. 8 București, pentru concesionarea a două biurouri de vânzarea biletelor de călătorie pe C. F. R. în orașul București și câte un biurou în orașele Brașov, Satu-Mare, Tg.-Mureș, Bălți, Braila și Arad.

Doritori vor prezenta sau trimite prin poștă ofertele lor timbrate și sigilate pe adresa Direcțiunea Specială a Serv. Comercial C. F. R. București, Str. General Berthelot No. 8. însoțite de recipisa a unei case C. F. R. constatând depunerea unei cauțiuni de 50,000 lei pentru biurourile din București și 30.000 lei pentru biurourile din Brașov, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Bălți, Brăila și Arad în numerar sau efecte de stat.

Pe plicul ofertei se va scrie pe lângă adresă și mențiunea „Oferta pentru concesiunea cassei de bilete C. F. R. din București, Brașov, Satu-Mare, Tg.-Mureș, Bălți, Arad și Brăila licitația din 25 Martie 1922.

Depunerea cauțiunei în sala de licitație și supra oferte nu se primesc. Ofertele vor trebui să conțină în mod precis, cota ce se oferă, din beneficiul brut, în folosul orfanilor C. F. R.

Licitația se va ține în conformitatea cu art. 72—83 legea Comptabilității publice.

Orice informațiuni asupra acestei licitațiuni se pot obține în toate zilele de lucru de la Dir. Specială a Serv. Comercial C. F. R. Biuroul C 3 București, Str. General Berthelot No. 8. pentru biurourile din București, precum și la Dir. IV. Regională Cluj și șeful stației Tg.-Mureș și Satu-Mare și șeful stației Brăila și Arad pentru biurourile din Brăila și Arad.

Dir. VI. Regională Arad și stația Arad pentru Arad.
Dir. III. Regională Brașov și stația Brașov pentru Brașov.
Dir. VII. Regională Kisinău și stația Bălți pentru Bălți.

1589 DIRECȚIUNEA GENERALĂ C. F. R.

Intreprindere nouă.

Casa de Imprumut pe Amanat Victor Ilescu & Co. Calea Victoriei 25,

și-a început activitatea, și acordă împrumuturi pe tot felul de obiecte, bijuteri, mobile, haine, acțiuni și mărfuri în condițiuni avantagioase. Intrare și prin curte. 1530 Telefon 55

MOTOARE DIESEL cele mai solide sunt fabricațiune „Leobersdorfer"

Reclama 1506-4 1426

Reprezentanța Generală:

Soc. Motorica Română

BUCUREȘTI, B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10.

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare intreprindere de acest soi din intreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

In ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate. preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE

DIRECȚIUNEA DE PODURI ȘI ȘOSELE DIN TRANSILVANIA.

No. 1531—922. Cluj, la 14 Martie 1922.

Publicațiune II-a

Direcțiunea de poduri și șosele din Transilvania publică concurs pentru asigurarea furnizărei materialului de impietruire necesar pe șoselele naționale din județul Cojocna pe anul 1922-23.

Ofertele sigilate se vor înainta până la orele 11 a. m. în ziua de 31 Martie a. c.

Ofertele cari sunt până la 100.000 Lei se vor înainta serviciului de poduri și șosele din Cluj, sau la Direcțiunea de poduri și șosele Cluj, Strada Berde 2.

Ofertele mai mari ca 100,000 Lei se vor înainta numai la Direcțiunea din Cluj.

Ofertele se pot face pentru cantitatea întreagă a materialului de impietruire sau pe sectoare și cantități mici.

La oferte se va anexa recepisa despre depunerea a 5 la sută din suma oferta, care servește ca garanție. Se vor putea depune și efecte garantate de stat ca garanții.

Ofertele se vor deschide la orele 11 zilele și luna specificată mai sus.

Oferte sosite mai târziu și ofertele telegrafice sau suplimentare nu se vor lua în considerare.

La licitație pot fi prezenți ofertanții sau reprezentanții lor.

Lucrările și condițiunile se pot vedea la Direcțiunea de poduri și șosele sau la Serviciul din Cluj, unde se vor primi și eventualele lămuriri.

Intreprinzătorii la la cunoștință, că cantitatea de pietris prescris se poate reduce până la 50 la sută. 1590

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografică „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNĂTORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICĂ

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

◆◆

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. **Fabricațiune de pliuri** comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

◆◆

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

◆◆

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

◆◆

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Biouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

◆◆

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țară infine tot ce se înrudește cu această branșe

◆◆

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3

SEDII: C. Sfetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68, Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7, TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

Problema naționalităților în Europa Centrală

„Este o necesitate vitală pentru noulle state dunărene de a rezolva în mod fericit chestiunea minorităților

Sub semnătura lui Oskar Iaszi și sub titlul de mai sus, citim următoarele No 10 din „Revista Vremii":

O criza politică de o însemnătate nebănuită dăinuește în lumea întreagă.

Cauza trebuie căutată — oamenii de stat englezi înșiși o recunosc pe față — în situația din Europa centrală.

Aci este „sediul boalei".

De aci procesul de descompunere se va putea întinde și agrava sau va trebui, aci, stârpit din rădăcini.

Soarta, nu numai a Europei, dar a întregei lumi civilizate, depinde de starea lumi civilizat Germaniei și a țărilor dunărene.

Pe când însă problema germană este considerată — dacă nu încă cu o înțelegere și o hotărâre suficientă totuși din zi în zi mai mult din punctul de vedere al solidarității cari leagă interesele învingătorilor de cele ale învinșilor — nu se poate spune acelaș lucru de problema popoarelor dunărene.

Acei cari pricep toată însemnătatea acestei chestiuni sunt o excepție, și chiar printre aceștia sunt prea puțini cari își dau seama de caracterul fundamental a legăturii organice care există între problemele popoarelor dunărene.

Deosebirea între problema germană și problema țărilor dunărene

Oricât de variate ar fi problemele „Reichului" german în urma înfrângerii și a tratatului de pace, ele pot totuși, aproape toate, să fie cuprinse într'un singur capitol: Executarea Tratatului de Pace. Ele însemnează dar, într'o anumită măsură, numai posturi deosebite ale unei mari socoteli, cari ar purta subtitlurile: dezarmare, reparațiune, etc. De aceia ele sunt pricepute relativ ușor, chiar de politicieni mediocri: Ententa victorioasă și Germania înfrântă sunt doi parteneri cari lichidează între ei tot complexul condițiunilor de pace. Deși unele resentimente din timpul războiului tulbură și complică problema germană, ea rămâne în fond o afacere de lichidare, adică o problemă negativă.

Chestiunea dunăreană se pune cu totul altfel, și provocă dealtminteri un interes mult mai mărunt decât acea germană

Aceasta printre altele, din cauză că popoarele interesate nu-și dau seama că greutatea problemei nu constă atât în sirea unei soluțiuni fericite cât în priceperea problemei însăși.

Aci nu e vorba, ca în cazul Germaniei, de o situație relativ ușoară de lichidat, ci de o activitate extrem de complexă, de positivă și de constructivă.

Nu executarea pur și simplă a tratatului de pace, este aci în chestiune, — deși în această privință, totul nu a fost încă făcut — ci pregătirea, pe bazele tratatului de pace, a unei noui vieți a popoarelor dunărene. Căci, cu excepțiune de Ungaria, tratatele de pace dela St. Germain și Trianon, au fost, de bine de rău, executate. Desigur că această excepțiune este însemnată și urmările sale apasă greu asupra destinului tuturor țărilor din basinul Dunărei. Dar se poate spune, cu toate acestea, că tocmai situația economică, politică și culturală, creiată de tratatele de pace, constitue problema comună a popoarelor dunărene.

Criza economică din Europa Centrală

Criza care bântue prin lumea întreagă, ia aci proporțiile unei catastorfe economice.

Transportul de persoane și de mărfuri între diferitele teritorii ale fostului imperiu este azi atât de redus, ca și cum acestea ar fi despărțite de pustiități de nisip și de apă sau de munți peste cari nu se poate trece.

Situația monetară și drumurile de fer, acești „mijlocitori" ai comerțului și deci și a împărțelei muncii, sunt în descompunere. Raporturi valutare anarhice măresc riscul în comerț ca în timpul comunicațiilor prin caravane. Interziceri de export și contigentări dau comerțului iar caracterul medieval al stării de monopol. Dificultățile de a obține un pașaport, șicanele la frontieră, perchizițiile și inspecțiile amănunțte, mărginesc libertatea călătorilor ca în timpul iobăgii. Obișnuitele raporturi de ataceri sunt întrerupte, desorganizate și în cea mai mare parte compromise.

Cu cât munca productivă este mai devalorizată, cu atât se apreciază mai mult în această epocă anormală speculațiunile neproductive și anti-sociale ale unor anumiți indivizii. Contrabanda și jaful, specula și camăta, conrupția și monopolurile banditești, sunt în plină orgie.

Toate teritoriile fostei împărății dualiste — fiecare într'un grad deosebit — prezintă simtomele aceleiași teribile boli, cum e firesc să fie, pentru membrele „dislocate" ale uneia și aceleiași ființe.

Statele noui și vechea problemă a naționalităților

Prin însemnatele cuceriri naționale, cari constitue un progres neîndoelnic față de vechia situație din fostul imperiu, problemele politice cele mai arzătoare ale chestiunii naționale, s'au apropiat — din punct de vedere obiectiv — de o soluțiune mai mult sau mai puțin equitabilă; dreptatea acestei soluțiuni însă — oricât de paradoval ar părea aceasta — nu se resimte din punct de vedere subiectiv.

Din potrivă, tendințele iredentiste sunt mai violente și mai înversunate decât erau înainte, pretențiile noulor minorități naționale preocupă opinia publică mai mult ca ori când, toți fiii aceluiaș neam, despărțiți prin noulle hotare politice, doresc mai energic și mai conștient, decât în timprile când nimic nu-i despărțea, să-și cultive și să-și realizeze comunitatea națională și culturală, fără a ține seamă de noua orândurire a lucrurilor.

Nici nu putea să fie altfel. Statul național unitar, chiar când poate fi considerat cu deplină dreptate ca atare, nu oferă, prin natura sa, decât o soluțiune parțiala problemei naționalităților.

Pe lângă tendița justificată, după o suveraniatte politică-teritorială asupra unui teritoriu „național", unde se vorbește în majoritate o singură limbă, mai există în mod firesc și alte tendințe, naționale și culturale, cari izvoresc, înainte de toate, din lipsa de omogenitate desăvârșită a teritoriului.

Este chiar firesc, ca aceste tendințe să iasă numai acum la iveală în toată însemnătatea lor. (Este bine-înțeles că ambele tendințe sunt numai formele aparente și transformate aceleiași ornire fundamentale, a cărui curent principal a dus la suveranitatea politică și teritorială a naționalității celei mai numeroase). Prima tendință urmărește desvoltarea nestânjenită și liberă a culturii naționale a minorităților într'un stat politic unitar.

Cealaltă tinde spre comunitatea „național-culturală" nestânjenită cu conaționalii cari sunt dincolo de granițî. Această pretenție, de o existență „național-culturală", nu este dealminteri proprie numai minorităților și majoritatea care formează Statul are o dorință firească de a păstra legăturile culturle de limbă și de tradiție, cu conaționalii săi, cari pentru o cauză sau alta au rămas în afara granițelor.

Aspectele trecătoare și cauza adâncă a problemei minorităților

Vehemența cu care se desbat aceste chestiuni este desigur trecătoare; dar să nu ne înșelăm asupra cauzei lor adânci, reale și permanente.

Patima și înverșunarea ce înconjoară problema naționalităților se ot atribui în parte violenței și repeziciunii cu care s'au efectuat schimbările, adică urmările „sângerosului act de naștere" ale noului regim.

Inflorirea impulsiunilor sovinistе, ce însoțește aceste schimbări, este rezultatul firesc a grozavei încercări la care sunt supuse sentimentele naționale în acest timp de noui construcții politice.

Extrema violență, în fine, cu care fiecare individ ia parte la această luptă, se poate explica prin mărginirea și amenințarea existenței materiale a fiecăruia, în urma preschimbărilor generale.

Problema minorităților naționale însă trebuie separată de aceste aspecte trecătoare și nu trebuo să se piardă din vedere natura sa permanentă și reală chiar atunci când se învederează caracterul transitoriu a formelor sale actuale. Pe un teritoriu ce nu se poate împărți în mod absolut după limba popoarelor ce-l locuesc, problema minorităților este și va rămâne una fundamentală a vieții colective; și aceasta este incontestabil cazul pentru teritoriile vechii Monarhii dualiste. Chiar dacă noulle hotare ar fi trase cu o perfecțiune ideală, ar fi rămas frânturi de neamuri sub suveranitatea unui stat străin. Minoritățile împrăștiate cât și „enclavele" compacte ale acestora cad în mod firesc sub stăpânire străină. Aceasta în caz dehotare ideale. In caz contrariu, granițele noui stabilite vor despărți în mod inutil teritorii în cari se vorbește aceiași limbă.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 471 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Duminecă 19 Martie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 Director: D. TOMESCU Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

O CHESTIUNE de psicho-patologie socială

de C. Dimitrescu — Iași.
fost rector al Universității din București.

Încă din timpurile antichității clasice, marii cugetători au avut conștiința că politica e o știință.

„Organizația statului" a format obiect de studiu atât pentru Platc cât și pentru Aristotel. Această convingere antică s'a urmărit în decursul veacurilor și a devenit tot mai puternică în măsura în care științele sociale au progre at.

Nu avem intenția să facem istoria evoluției științelor „politico-sociale". Dar ca psicholog social voim să vorbim despre câteva trăsături caracteristice a „nevrosei sociale" care a copleșit în urma războiului mondial pe mulți dintre cetățenii acestei țări.

Grozăviile războiului uriaș prin care am trecut, mizeriile morale și materiale, cât au fost consecințele firești ale războiului mondial și pe care le-am îndurat și le îndurăm încă; de altă parte răsturnarea a trei împărății și isbânda abia întrevăzută — ca prin vis — a întregirei neamului românesc — au fost tot atâtea impresii violente cari au zdruncinat multe minți. Nervi obosiți au nevoie de emoții violente și senzaționale — pentru ca să se poată pune în mișcare curentul de inervare. Trebuiesc combinații senzaționale de îmbogățiri surprinzătoare dintr'o zi într'alta pentru ca cineva să se simtă îndemnat la o muncă ușoară în orice caz de scurtă durată. — De aci goana după afaceri. Energia celulei nervoase slăbită, nimeni nu se mai gândește la muncă tenace, la cumpănirea vieței, care presupune tăria de putere frenatorie ce aproape nu mai există. Fiecare se lasă târât de micile lui patimi; dor de mărire, dor de îmbogățire, goane după distracțiuni ușoare și mai cu seamă senzaționale cari să zguduie din toropeală nervii obosiți.

In viața politică aceiași psihoză se manifestă, cu aceiași lipsă de putere de concentrare a gândirei asupra soluțiunilor unei probleme sociale, aceiași tendință de arivism neînfrânat. A ajunge cu orice preț și cât mai repede prin orice mijloace la situații, pentru care nu ești pregătit și n'ai nici o poftă să te pregătești, — a profita de situații dobândite, — în ierarhia politică pentru a te îmbogăți cât mai repede sau cel puțin a te procopsi pentru moment, iată atâtea semne ale „psichosei mintale" a momentului.

Și tot așa fiecare guraliv de cafenea se crede chemat să cârmuiască țara aceasta, sau cel puțin să fie deputat și în virtutea principiu lui democratic să indice coroanei guvernul ce trebuie să-l dea țării și guvernului calea ce trebuie să urmeze.

N'o să vorbești acestor politiciani de ocazie despre științele politico-sociale, despre ideia de stat, despre organizarea financiară a statului, despre clasele sociale, despre solidaritatea socială. Ei au un bagaj de cunoștințe fragmentare dobândite din citirea ziarelor de polemică, câteva fraze demagogice ca: guvernarea poporului prin sine, tirania „burgheziei" triumful „democrației", „ei sunt oameni noi" deci jos cu „vechile partide" — și atâta știință plus arta de a face gălăgie, în parlament plus câteva întreruperi mai totdeuna fără spirit — atâta le ajunge ca să rămână convinși că sunt chemați să fie „oameni politici".

De când printr'un capriciu al împrejurărilor politice un învățător din Topoloveni a ajuns să fie ministru fiecare învățător sau fost învățător nu mai vizează decât să devină ministru. Că trebuiesc calități sufletești și oarecare pregătire științifică pentru așa ceva la asta nu se mai gândește nimeni. Câteva fraze demagogice câteva fragmente și idei ciupite în pripă fie dintr'o gazetă sau o broșură de ocazie, fie dintr'o discuție de cafenea — sunt elemente suficiente pentru ca acești „nevropați" să se creadă chemați de a hotărî despre destinele țării. — Și unde vor lipsi argumentele sau normele de călăuzire câteva invective persona le debitate cu pathos pot ține locul pustiului de gândiri.

Ingrijitor e că această boală socială a început să cuprindă și o parte din presa română. Câteva clișee banale, câteva fragmente de gândire nămolite într'un ocean de frazeologie e hrana zilnică pe care o debitează maselor o mare parte dintre ziarele noastre. Presa noastră cu o seninătate îngrijitoare, creiază partide acolo unde abia sunt „mici suvenire din trecut", sau acolo unde abia sunt mici grupări sociale, ce pot tot atât de bine să trăiască și să se desvolte — sau să dispară — fără a lăsa urme despre ființa lor de o clipă. Și tot așa creiază oameni mari cari trebuiesc să hotărască despre destinele țărei din câțiva gălăgioși cari prin zgomotul ce fac în jurul lor, cu ajutorul „presei", îngroașă rândurile celor ce tulbură ordinea publică și seamănă în sufletul maselor populare sămânța anarhiei sociale.

tUnde să desfășură în toată splendoarea această stare de pathologie socială e de sigur în centrul României întregite. Acolo vezi febra nervoasă prodacându-se în toată intensitatea ei. Goana după măriri, după situații, după îmbogățiri surprinzătoare, după combinațiuni și speculațiuni hazardoase, după d tracțiuni senzaționale și tot acolo vezi desfășurarea unui lux ce nu stă în raport cu scumpetea mereu crescândă a vieții, obeltuieli risipitoare, care miroase a îmbogățiți de război după lipsă lor de bun gust, mai mult chiar de cât prin lipsa de cumpănire a vieței.

Acolo iarăși vezi clar lipsa de putere de concentrare pentru o muncă stăruitoare care e singura pârghie de salvare din situația inextricabilă în care ne găsim.

Din fericire nu toată lumea e cuprinsă de această frigură nevropatică — și apoi pașii grăbiți cu cari ne îndrepăm spre marginea prăpastiei, sub guvernul trecut, iar pe deasupra legile financiare ale d-lui Titulescu au fost zguduiri suficiente pentru a deștepta țara din toropeală. Această deșteptare a produs criza politică, care a zdruncinat guvernul nepriceput al d-lui Averescu și a adus în locu-i un guvern de ordine.

Sunt destule elemente sănătoase în această țară. Alegerile de „Constituantă" dovedesc că masele populare s'au deșteptat deja și că planul de consolidarea morală și materială a statului român va putea fi înfăptuit de noul guvern cu concursul tuturor oamenilor de bine, cari își vor da contingentul lor de muncă solidară pentru interesele statului.

Astfel boala nervoasă va fi fost o simplă tulburare trecătoare a vieței noastre sociale.

C. DIMITRESCU-IAȘI

„Scandal European"

Cunoscuta telegramă-memoriu adresată Regelui în numele partidului național ardelean, de către d. Iuliu Maniu, prin care d-sa protestează, împotriva pretinselor ingerințe pe care guvernul le-ar fi săvârșit în alegeri, supusă la o atentă analiză, ne dă posibilitatea să întrezărim printre rânduri între altele și amenințarea, cu desăvârșire rău cugetată și incalificabilă din oricare punct de vedere ar fi ea privită, — că acest partid va face apel la judecata străinătății.

Cu alte cuvinte, d-nii Maniu și Vaida vor să treacă granița, ca să ia contactul cu marile cancelarii europene, cu scopul de a găsi dreptatea partidului național, atât de greu încercat și mai cu seamă sdruncinat din pricina voinței manifestată de populația ardeleană și bănățeană în actualele alegeri.

Căci, nu s'ar putea gândi nimenea că d-nii Maniu și Vaida, față de rezultatul obținut în alegeri, ar mai conceape să vorbească în numele Ardealului întreg.

„Societatea națiunilor" a fost creată nu ca să refacă creditul politic al partidelor politice din diferite țări căzute în disgrația alegătorilor din propria lor nechibzuință și nici ca să satisfacă ambițiunile aventurierilor politici, ci ca a fost concepută de popoare pentru ca să corespundă unor scopuri mai mari și mai generale.

Amenințările partidului național mai denotă însă și o mare doză de nepregătire politică. Apelul la sprijinul străinătății în materie de politică internă inaugurează în România Mare un nou gen de concepție și manifestare politică, lipsită cu totul de simțul realității. Pentru că e straniu ca atuncea când un partid politic isbit de propria lui incapacitate, perde o luptă electorală, el să facă apel la sprijinul străinătății.

O mai lamentabilă intenție, de cât aceasta nici că se putea și ce trist exemplu constituie că pentru generațiile viitoare, care răsfoind documentele trecutului, vor găsi că în perioada de regenerare a țărei, în vâltoarea unor lupte politice, partidul național ardelean, — de la care poporul român avea dreptul să pretindă mai mult, — intenționa să provoace amestecul străinătății în treburile noastre interne. Și se vor întreba urmașii noștri: a fost inconștiență sau cinism?

Dar, admițând chiar cazul că „Societatea națiunilor" ar avea cădere să se amestece în chestiunile interne le țărei, ar putea cineva gândi, că această intervenție e îndreptățită? Europa întreagă are astăzi nevoie, pentru refacerea ei, de liniștea internă a tuturor statelor, pentru ca toate laolaltă să colaboreze strâns unite la opera cea mare de reconstrucție economică piața străină.

Am văzut că întreaga presă străină, atunci când guvernul liberal a fost chemat la conducerea țărei noastre, a arătat o deosebită solicitudine și încredere în el, pentru restabilirea grelei situații în care se găsește țara noastră. Și lucrul era perfect de explicabil, pentru că debandada din situația economică și financiară dela noi avea repercusiuni puternice și pe piața străină.

Starea aceasta de lucruri nu putea să mai dăinuiască; trebuia ca viața publică să pășească pe un nou drum care s'o apropie de încrederea Europei. Și când astăzi țara începe să-și restabilească creditul moral și financiar în fața străinătății, partidul național în mentalitatea lui regionalistă și dăunătoare interesului intern cât și extern, amenință cu scandalul european.

Gestul d-lui Maniu nu numai că constituie un act ireverențios la adresa Coroanei, dar el jignește chiar suveranitatea noastră națională și dacă va fi ertat de noi, de sigur că el nu va fi ertat de urmașii noștri.

Nimănui nu i se putea îngădui gesturi de felul acestora, cu atât mai mult d-lui Maniu, care e un șef de partid, deci cu multă răspundere în această țară. Opinia publică e aspră în judecățile ei și noua atitudine luată de partidul național îi scade și mai mult din autoritatea lui politică.

Știrile zilei

Directorul general al căilor ferate române a depus azi la ministerul comunicațiilor contractul încheiat cu uzinele Scoda și o scrisoare din partea acestora prin care se cere rezilierea contractului. Ministrul comunicațiilor va supune contractul și alresa fabricei Scoda, consiliului de miniștri.

*

După știri din partea ministerului de finanțe cele 46 milioane coroane le aur care revin României din numerarul Băncii Austro-Ungare, vor sosi săptămâna aceasta la București.

*

Londra. — Membrii conservatori unioniști ai camerei lorzilor s'au întrunit pentruca să dea o moțiune în care că sprijinească pe Lloyd George. Moțiunea nu s'a dat întrucât partidul a observat că rămâne în minoritate. Se crede că Lloyd George luând în considerație că a pierdut și sprijinul conservatorilor pe care se baza mai mult va demisiona.

*

Londra. — Din informațiuni din cercurile politice, minstrul de externe, lord Curzon, se va retrage din cauza sănătății sale șubrede. Retragerea se pune în legătură cu poltica urmată de el față de turci.

*

Londra. — Secretarul de stat Joung a declarat în Camera comunelor că în privința cheltuielilor le ocupație din Renania, guvernele aliate vor începe în curând tratative cu Statele-Unite.

Mişcarea culturală; literară, teatrală, artistică

ECOURI

Omagii unui savant român

Citim în „Revue Neurologique" din Paris:

„Premiul Achucarro, destinat să recompenseze pe autorul lucrărilor celor mai importante în domeniul histologiei sistemului nervos, a fost atribuit profesorului Marinescu din Bucureşti.

Lumea neurologică va aplauda succesul eminentului savant român care şi-a consacrat întreaga lui viaţă studiilor histologiei normale şi patologice a sistemului nervos.

„Revista Neurologică" ţine să unească felicitările sale cu acelea ale neurologiştilor francezi cari, de multă vreme, au putut aprecia munca neobosită a profesorului Marinescu.

Studente excluse dela studii

Din Londra am primit ştirea că şcoala de medicină, ataşată pe lângă „London spital", a hotărît să nu mai primească studente.

Motivul e foarte curios, mai ales că el porneşte de la facultatea de medicină. S'a găsit că este greu să se trateze anumite chestiuni şi subiecte ştiinţifice scabroase dinaintea unui auditoriu de diferite sexe, pe când e foarte uşor să explice asemenea chestiuni numai în faţa studenţilor.

In unele cazuri pacienţii se opun să fie trataţi sau operaţi de anumite boli de către femei.

La „London spital" femeile au început să fie primite din timpul răsboiului şi numai cu titlu de experienţă.

După ce, cele 70 de studente, îşi vor fi terminat studiile începute, se va reveni la vechiul sistem primindu-se la acest institut pentru studiu numai studenţi.

Moliére în teatru

D-l Gémier va inaugura directoratul său la „Odéon" cu o piesă în cinci acte de d-nii J. J. Frappa şi H. Dupuy-Mazuel intitulată „Moliere".

Această piesă trebuia să fie creată la „Theatre de Paris" de André Brule, însă plecarea acestuia a permis autorilor s'o aducă la „Odeon".

„Moliere" este viaţa ilustrului autor comic francez. Intriga începe în 1643 pentru a se termina în 1673. In ultimul act Moliere va fi văzut perzându-şi cunoştinţa pe scenă şi murind apoi la el acasă.

O biserică în care se dansează

D-l Marius Liautard, directorul academiei de jocuri florale din Provenţa semnalează următorul caz curios:

Există în Franţa o biserică în care se poate dansa fără a păcătui: este biserica din Batujol (departamentul Var din sudul Franţei), unde se află sediul academiei de jocuri florale a Provenţei.

Bineînţeles că dansul nu este permis în biserică de cât o singură zi pe an: de ziua Sfântului Marcel. In ziua aceasta se sărbătoreşte carnavalul. Perechile dansează în biserică, cântând un cuplet provensal asupra sfântului Marcel.

Un pastor autor dramatic

Piesa pastorului berlinez Ernest Bittling „Der Vagabund" a avut deunăzi cu ocazia premierei ei la teatrul comunal din Halberstadt un atât de mare succes încât se pot aştepta cu incredere alte creaţiuni ale acestui autor.

Subiectul piesei este următorul: Doi amici sunt educaţi într'un seminar din Prusia.

Din cauza educaţiei religioase, cad intr'un radicalism complete, de pe urma căruia unul din ei ajunge la nihilism moral.

Foarte sensual seduce pe fata epitropului bisericei din satu său natal care era aproape un copil.

Mai târziu comite un fapt identic şi este isgonit din funcţie.

Reintors din America cade din ce în ce mai jos până când ajunge vagabond.

Amicul său, protopul său în idealurile din tinereţe se arată oportunist.

Eclipsa de soare de la 28 Martie

La 28 Martie 1922 va avea loc o eclipsă inelară de soare, vizibilă în cele mai bune condiţiuni pe o bandă pornind din nordul Braziliei, străbătând Oceanul Atlantic, Sahara, Egiptul de nord, Canalul de Suez, sudul Palest., nordul Arabiei până la Golful Persic Eclipsa va fi parţială mai jos de această bandă până la o linie care ploacă din mijlocul Argentinei şi se termină în Oceanul Indian pe coasta Zanzibarului; iar mai sus de linia centrală eclipsa se va putea observa din Florida (American Centrală) până la vre-o 500 km. nord-est de Petrograd.

In stud-estul Europei (România şi peninsula Balcanică) eclipsa se va observa în condiţiuni cu mult mai bune decât în vestul Europei.

Astfel în timp ce la Paris faza maximă va fi abia 0,277; la Iaşi, după calculul de precizie de dl V. G. Sladbev, astonom la Observatorul din Iaşi, faza maximă va fi 0.415.

Datele eclipsei pentru Observatorul din Iaşi sunt în timp oficial român următoarele:

Primul contact.. 3 h 36 m, 64
Faza maximă.. 4 h 39 m. 65
Ultimul contact.. 5 h 42 m, 41

Eclipsa va avea dar fazele cele mai interesante dela 4—5 după amiază.

Dl prof. Cocutescu, directorul Observatorului dela Filaret, a avăt norocul în tinereţe să vadă o eclipsă totală de soare în Senegal (Africa) fiind membru al expediţiei astronomice franceze trimisă de Observatorul din Paris pentru a urmări celebra eclipsă.

Calculul unei eclipse e foarte uşor dar din nefericire e plictisitor şi durează cam mult.

După socoteli aproximative eclipsa va avea în sudul ţării o fază maximă care va trece de 0,500 aşa că la Bucureşti şi Constanţa în timpul întunecimei totale se va întuneca cam 51 părţi din soare iar în Ca-rilater întunecimea va fi şi mai mare.

Opera Română din Cluj

— Samson şi Dalila —

Dragostea, ori când a fost un sacrificiu, o renunţare la independenţă, la individualitate, o aservire completă şi a „eului" şi a persoanei. Şi iar, rare au fost iubirile, pe cari nemiloasa secere, să le fi stâns odată cu fiinţa omului. Şi tot atât de multe ori, dragostele cele înflăcărate, cu mărturisirile de drag, continue, şi-au încheiat existenţa cu mult înainte de chiar aşteptările îndrăgostiţilor şi nu arareori s'au terminat cu ura amândoror şi cu gândul a se răzbuna. Dar cum — din nenorocire — în iubire nu-i calcul matematic, care să poată aduce cu gradul sentimentalismul şi prevederile posterioare cursului iubirei şi dragostea lui Samson pentru Dalila, a fost o uitare de sine atât de puternică încât sacrificându-şi secretul puterei lui — părul — a tras după pashmea lui nenorocită şi poporul evreu, care sufere urgiile răzbunărilor Filistenilor dar şi el singur, chinuit şi batjocorit începând dela fosta lui dragoste — Dalila — până la cel din urmă filistean. In spasmurile durerilor fizice şi mai ales morale, în mijlocul dansurilor lubrice ale amantelor filistene, care continuă a-şi bate joc de nefericirea şi chinurile lui Samson, el, Samson — orb — purtat de nevinovăţia unui copil, în templu, implorá bunătatea divină să-i mai dea o clipă puterea să poată răzbuna ultrajul adus şi Dumnezeirei şi nenorocitului popor evreu. Ruga li e auzită şi puterea-i uriaşă, din nou clocoteşte în fiinţa lui toată că, cerând fetiţei să-l urce între coloanele templului, o ultimă osana aduce lui Iehova, după care, cu acelaşi putere de urias, distruge templul sub dărămăturile căruia, lumea de necredinţă şi orgii, filisteană, e nimicită. Acesta ar fi subiectul operei Samson şi Dalila. Aseară, ne-a fost dat să admirăm toată inteligenta pricepere de aranjament scenic şi rafinamentul fineţei d-lui Pavel, directorul scenei operei române şi interpretul reuşit al lui Samson. Actul întâi, piaţa publică a oraşului Ghaza, a fost atât de bine înscenat — aranjat — că făcea impresia a fi reală şi treptele şi statuele egiptiene şi toată viaţa secolului al XII-lea înainte de Christos. Un aranjament, care poate fi egalat, cu orice mise-en-scene, dela orice operă. Dar actul al II-lea — locuinţa Dalilei din valea Sorek — dar închisoarea şi templul lui Dragon, toate au fost foarte intelectual şi studiat redate. Aseară, toată lumea a avut prilejul să admire măestria de adevărat artist a directorului de scenă. Interpretarea, a fost deasemeni excelentă. In Samson, d. Pavel a avut momente de emoţii, deşi părea vocea d-sale cam obosită. Un simpatic timbru de tenor liric, care altă dată trebuie să fi fost frumos, cu mai mult accent timbrat în registrul superior. In schib jocul de scenă, neîntrecut. A fost un interesant Samson. D-na Lya Popp — Dalila — ar trebui să repeţim entuziasmul pe care l'am mărturisit cu prilejul operei Aida. E o mare artistă. Aria din actul al II-lea, când, prin o graţie de tigresă cantă să afle secretul puterei lui Samson, a fost fascinant cântată.

Emoţiune, iubire, prefăcătorie, toate stările de suflet erau succesiv, mărturia frumosului său glas, dar şi a unei şcoli bune şi bun profesor, care a ştiut, metodic, să desvolte temperamentul de veritabil artist al d-nei Lya Popp. Marele preot — d. Apostolescu — ca 'ntotdeauna bine.. Dacă ar urma şi-o cură de întremare fizică şi-ar mai face şi puţină gimnastică, să se mai completeze, să capete prestanţa fizică a rolurilor ce interpretează, ar fi în totul admirabil. De glasul său nu mai vorbim: e foarte plăcut şi foarte sănătos.

D. Schiller, dirijorul orchestrei, şi de data aceasta, a făcut dovadă personalităţei d-sale. Orchestra a avut — tot timpul — imprimat, unitatea cea mai perfectă, clanurile caracteristice compozitorului francez — Saint Saens — muzicei care totuşi avea din temperamentul muzicei franceze.

Baletul reuşit.

DAR

Cetiţi „Infraţirea"

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Insemnări

Intr'un număr trecut ziceam că ideile-forţe, au un efect direct asupra corpului nostru. Iubirea, ca şi emoţiile, care se succed constitue starea normală a noastră în perfect acord cu legile veşnice, ale universului. Aceste emoţii şi sentimente superioare au o influenţă de viaţă şi de sănătate asupra fiinţei noastre, ridicându-i valoarea înfrumuseţându-i expresia, mărindu-i farmecul. Ideile de iubire, pe care le atragem, iubind noi înşine, cu o acţiune pozitivă asupra spiritului şi corpului nostru; ele intensifică forţa noastră vitală şi ne îmbogăţeşte viaţa.

Ura şi pasiunile, pe care aceasta le deslănţue sunt stări anormale, pervertite, în dezacord cu legile firei. Dacă iubirea, e desăvârşirea legei, ura este directa ei violare; si orice violare aduce după sine un nesfârşit cortegiu de griji şi de suferinţe, pe cari nimic nu le poate evita. Care-i rezultatul unei asemeni rătăciri? Dacă lăsăm frâu liber, mâniei, răutăţei, geloziei, etc. să-şi desvolte fierea în noi, se otrăveşte organismul, şi dacă acestor ravagii, nu le punem un termen, îl distrug prin diferite boale, pe care nenorocitele nasc. Şi atunci influenţelor nefaste emanate din propria noastră mentalitate, le ajută influenţe asemănătoare, atrase de noi, venind dela alte spirite, cari nu fac altceva, decât să grăbească ruina fizică. Iubirea inspiră iubire; ura naşte ura; iubirea şi bunătatea înalţă spiritul, înfrăgezéşte corpul; ura şi răutatea îl otrăvesc şi-l distrug; iubirea este o sevă sănătoasă a vieţei şi dă viaţă; ura este o otravă a morţei şi produce moartea. Câte odată fiecare auzim zicându-se: „cum se face de mă urăşte cutare, când eu nici odată nu am avut pentru el decât sentimente frumoase; cum poate să bănuiască şi să fie înşelat de simţimintele mele, cari totdeauna au fost manifestate numai cu dragoste pentru el şi ajunge să mă urască ca pe un duşman. Se poate să fie justă surprinderea noastră; dar totuşi un examen al conştiinţei noastre, este de absolută nevoie să se facă şi dacă suntem cauza unei uri, fără să fie în noi acest sentiment, să-i răspundem cu dragoste şi bunătate şi aşa vom neutraliza efectele urei, pentru că iubirea, e mai puternică decât ura şi 'ntotdauna învingătoare. Dar dacă efluviilor de ură le vom răspunde prin ură, rezultatul va fi o mai mare intensitate pe care o dăm cu vrere celei întâi. Răspunzând însă cu iubire, urei nu numai c'o facem neputincioasă dar vom ajunge — cu timpul — să transformăm duşmanul în prieten. A lupta contra urei, prin ură, ne degradăm, noi înşine; luptând, prin iubire ne ridicăm în ochii noştri, ne purificăm sufletul, apropiind şi ridicând până la frumuseţea gândirei şi cugetului nostru şi pe duşmanul nostru. Inţelepciunea Persanului zice: „primeşte cu încredere şi bună voinţă răutatea şi perversitatea; o mână blândă poate conduce un elefant c'un fir de păr; răspunde duşmanului cu bunătatea, pentru că tot ce tulbură linişte, este un păcat. Budha de asemeni spune: „dacă cineva îmi face rău îi răspund cu generozitatea iubirei mele; cu cât îmi va face mai mult rău, cu atât îi voi face numai bine; filosoful chinez adăugă: cel înţelept nu se răzbună decât prin bunătate; fă şi dă binele pentru rău; invinge mânia, prin iubire, ura nu-i stinsă prin ură, ci prin binefacere. Fiinţa cu adevărat înţeleaptă, nu cunoaşte duşmani. Experimentările făcute, în toate timpurile, de toţi oamenii luminaţi, au ajuns la concluzia sfântă, că nu cu răul ci cu bunătatea, învingi — dacă se poate întrebuinţa acest termen — toate inferiorităţile omeneşti. Şi cu cât vom încerca a ne educa în acest spirit, cu atât vom ajunge mai curând s ăfim zeificaţi şi de cei ce ne urau. Răzbunările, sunt acte de demenţi, acte cari nasc distrugerea ordinei firei. Nu arareori auzi zicând: „mi-a făcut un rău, o să-mi răzbun. In adevăr? Şi cum? Sunt două feluri a se răzbuna: sau procedând ca şi cel care atacă, sau răspunzând cu bunătate, turor acceselor lui de răutate şi răzbunându-te ridicându-l la înălţimea frumuseţei sublimului din fiinţa umană, bunătatea.

Şi aici e cazul să ne amintim din nou, că ajutând pe alţii, ne ajutăm pe noi; să ne înlăturăm o clipă egoismul şi să nu ne gândim decât la mijloacele de întrebuinţat pentru a fi util omenirei; ajutând duşmanului să se ridice în ochii lui. Gestul nostru, în noua concepţia născută în cel care eri era duşmanul nostru, se va repeta din partea lui faţă de alţi rătăciţi în calea greşelei şi ignoranţei. Sunt lupte sufleteşti cu mult mai dureroase decât s'ar putea imagina; şi pentru a le păşi, trebue ca toată mişcarea şi gândul nostru să fie numai blândeţă şi ertare. Numai atunci vom putea să zicem că ne iubim aproapele, ca pe noi înşine.

Probleme din Ardeal

Declarațiile d-lui Zigre

Statutele Uniunii Maghiare — Chestiunea funcționarilor maghiari cari n'au depus jurământul — Unificarea birourilor de închiriere cu cel de cartiruire — Directoratele nu vor fi desființate

D-l Dr. Zigrea ministrul minorităților a sosit Miercuri în Cluj. Scopul vizitei D-sale este în legătură cu nevoile populațiunei Ardelene și căutarea de mijloace pentru asigurarea bunului mers al lucrurilor.

In localul Prezidenței unde a avut loc recepțiunea e lume foarte multă care dorește a-și expune doleanțele: delegați de ai Uniunii Maghiare, de-ai funcționarilor maghiari care nu au depus jurământul, ziariști și alte persoane.

Baronul Joszika delegat din partea Uniunei Maghiare, expune chestiunea statutelor Uniunei care nu au fost aprobate de Ministerul de Interne și care i-a recomandat modificarea unor puncte din statute care atingeau suveranitatea statului nostru.

D-l ministru a luat în seamă cererea frunțașului maghiar și a cerut înaintarea statutelor Uniunei la București unde le va studia și după ce va fi în curent cu conținutul lor va aviza. Apoi se mai prezintă o delegație a funcționarilor maghiari care înainte de iscălirea tratatului de pace cu Ungaria refuzaseră de a depune jurământul de credință față de statul român.

Ca urmare ei au fost destituiți în bloc și cu toate că după iscălirea tratatului de pace ei au fost gata de a depune jurământul și un consiliu de miniștri al d-lui gen. Averescu le hotărâse ziua depunerii jurământului, totuși până în prezent ei sunt încă cu situația neclarificată.

D-l ministru Zigrea le-a promis că va aduce la cunoștința guvernului dorința lor dar le-a atras atenția că cererea lo de a li-se plăti salariile pe timpul când nu au funcționat este inadmisibilă.

In orice caz, a declarat D-l Zigre, că această chestiune se va aranja într'un așa mod ca amândouă părțile, și statul și funcționarii să fie mulțumiți.

D-l Isac a cerut ca să se intervie la ministerul artelor și al comunicațiilor pentru ca trupele teatrale care vor întreprinde turnee în provincie în timpul verei să fie scutite de taxe pe căile ferate.

Odată cu venirea D-sale în Cluj s'a pus în discuție și chestiunea birourilor de încartiruire și închiriere. D-sa a fost pus în curent cu conflictele dintre aceste două birouri care nu erau în deplin acord cu atribuțiunile pe care le au fiecare.

Pentru ca aceste conflicte care împiedecau bunul mers al lucrurilor să ia sfârșit se vor lua măsuri ca aceste birouri să fie unificate și puse sub conducerea unui singur șef.

Se știe campania începută de unele ziare opoziționiste care au scris că guvernul actual voește desființarea directoratelor regionale din Cluj și reducerea numărului funcționarilor. Am întrebat pe D-l ministru al Minorităților în această chestiune și răspunsul pe care l'am căpătat era cel așteptat.

— „Până când unificarea deplină nu va fi făcută Directoratele nu vor fi desființate. Dorința mea personală este ca aceste Directorate să fie menținute, dearece bunul mers al lucrurilor din Ardeal, acum când unificarea nu e completă, numai de ele depinde. In cea ce privește versiunea unor ziare că actualul guvern va proceda la reducerea unei părți din personal, ea este cu totul falșă.

Din contra, actualul guvern va căuta să ajutoreze în marginele posibilității această breaslă.

TEATRUL NAȚIONAL

Sâmbătă 18 Martie „FINUL CO[NIȚEI".

Duminecă 19 Martie matineu MANEVRELE DE TOAMNA seara „AZILUL DE NOAPTE Viitoarea premieră va fi „VLAICU VODA", piesă istorică în 5 acte, în versuri de A. Davilla, cu costume și decoruri noi, în care va juca toată trupa Teatrului Național.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cent.
„ *Maiom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyuldy* Str. Memorandului 20
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unir

Regimuri economice stabile

Când cineva vorbește astăzi despre refacerea țărei, în primul rând se gândește la refacerea ei economică și financiară. Și e firesc să fie așa, fiindcă dacă traiul e astăzi greu de suportat cu multe sacrificii mai ales de populația nevoiașă, de bună seamă că se datorește și faptului că moneta noastră națională, leul, e depreciată pe piața străină.

Nu se poate ridică valuta prin mijloace artificiale, după cum au căutat să facă guvernele trecute. Singurul mijloc e intensificarea producției și restabilirea echilibrului balanței comerciale, cu alte cuvinte exportul să întreacă cu mult importul.

Dar aceasta nu se poate aduce la îndeplinire decât prin statornicirea unui regim de export și import, corespunzător situației țărei noastre și bazat pe principii economice.

D. V. Sasu ministrul industriei și comerțului într'un interview acordat zilele acestea recunoaște și afirmă cu toată convingerea afirmațiunile noastre de mai sus. D sa a declarat că îndrumarea țărei pe o cale normală se va putea face numai atuncea când se vor întrona regimuri economice stabile.

De sigur, că acesta e singurul remediu de a restabili viața economică, pentru că intensificarea producției naționale e condusă de legi economice stabile, ele neiind supuse fluctuațiunilor împrejurărilor politice, prin care e normal să treacă o țară.

Sub trecutele guverne nu s'a ținut socoteală de aceste principii, regimul exportului și al importului fusese subordonat intereselor politice și de partid ale conducătorilor aflați atuncea la guvern. Sistemul permiselor a introdus în comerț și industrie o debandată nemai pomenită și la dezorientat complect, căci la intervale foarte scurte apăreau noui dispoziții în această privință. In loc ca să se încurajeze adevărații industriași și comercianți, se acordau permise de export și import fără nici o normă, prin care erau favorizați traficanții și partizanii politici, ceea ce firește că lovea în producție, din care cauză exportul diminua, iar urmarea imediată a acestei stări de lucruri era că leul scădea și mai mult pe piața străină.

In prezent, comisiunile economice instituite de guvern studiază cu multă atențiune problema reglementărei unor regimuri economice stabile, care să statornicească în chip hotărât normele după care trebuie să se conducă operațiunile de export și import pe viitor. Până la deschiderea Parlamentului toate proectele vor fi terminate, urmând ca în primele ședințe ele să fie puse în discuție și transformate în legi.

E neîndoelnic că stabilitatea unor asemenea regimuri care în alte țări au dat rezultate cintre cele mai satisfăcătoare, va crea noui perspective pentru viața noastră economică.

Răspândiți „Infrățirea"

ANCHETA

de la Inspectoratul General Sanitar din Cluj

Ziarul „Patria" în Zelul de a ponegri pe orice cale partidul liberal și guvernul de ordine ce vrea purificarea acestei țări, face din ancheta întreprinsă de Direcția sanitară la Inspector general din Cluj, o persecuție politică. Vom restabili aici faptele după date riguros exacte și desfidem pe cei de la „Patria" să ne desmintă.

Mai întâi ținem să relevăm că noi am păstrat o atitudine rezervată, deși eram în curent cu toate cercetările ce se făceau de anchetatori și parchet. Ziarul „România" în Cluj, „Izbânda" și „Lupta" la București au publicat primele articole asupra acestui caz. Dacă „Patria", sau cei cu musca pe căciulă, doresc noi le putem însă servi lucruri care nu le vor fi pe plac. Suntem la largul nostru și se va vedea de partea cui este „corupția" și „calomnia" sau „munca entuziastă".

Faptele stau astfel:

1. Ancheta a pornit în urma denunțurilor nenumărate făcute din toată părțile contra unora din serviciile acestui Inspectorat. Cazurile „Nemeș". Fărcășanu azi la parchet pentru furtul a 75.000 lei și Târnoveanu, erau pe toate buzele aici în Ardeal. Decisiva fost însă denunțul scris sub forma unui memoriu de 14—15 puncte bine precisate, semnat și prezentat în persoană Direcției Sanitare, de șeful unui serviciu al Inspectoratului sanitar, fost șef al Diviziei Conturilor, deci în măsură a cunoaște lucrurile bine. Acest Domn este ardelean, este un om perfect corect, pe care dl Prof. Moldovan îl adusese tocmai pentru fixarea Conturilor, nu este liberal și Direcția Sanitară nu putea refuza o anchetă cerută fomal.

Ancheta a fost făcută de Dl Inspector general sanitar Dicescu Brăila și inspectorul financiar Mihăileanu, ea continuă încă și azi, s'au găsit de sigur nereguli grave fiindcă s'au trimes unele fapte la Parchet și a fost invitat Prin Procurorul la unele cercetări. Aceste sunt fapte riguros exacte și de ordin public,

2. Este adevărat că ancheta a cerut suspendarea provizorie a D-lor Prof. Moldovan și Târnoveanu, șeful Dir. Cont. cela ce Direcția generală a admis în parte numai, suspendând pe D-l Târnoveanu.

Aici nu poate fi persecuție politică, nici tendință pentru desființarea Inspectoratului ci pur și simplu o sancțiune față de cele constatate. Nu vrem să facem aprecieri dacă această măsură nu este excesivă față de Profesorul Moldovan deși el are de sigur toată răspunderea morală. Foarte probabil Inspectorul general sanitar s'a bazat pe ceva când a formulat o asemenea cerere la centru.

3. Este exact că s'au depus milioane la bănci străine, când valuta noastră scădea, bani cari nu fusese cheltuiți și cari urmau după legile în vigoare să se verse în tezaur.

4. S'a angajat inutil D-l Maior Liddler cu 5000 lei diurnă lunar, plus spese de transport și i-s'a dat misiuni în străinătate pentru cumpărări diverse. S'au dat gratificații excesiv de mari și dese la unii funcționari, în ultimele luni D-l Tarnovan a căpătat odată 8000 lei (4000 pentru ajutor familiar, soția sa bolnavă). D-l Vasiliad șeful serviciului de Conturi din Direcția generală București a primit gratificații în bani (8000 lei) și un aparat fotografic, plus 1000 lei diurnă lunar pentru a fi îngăduitor față de colegii săi de aici.

5. Fondul automobilelor de 1.500.000 budgetat n'a fost suficient! S'a atacat fondul de alibiuri (ceia ce recunoaște și „Patria") pentru a se cumpăra un „Puch". Era el urgent neçesar? Nu, fiindcă imediat a fost oferit D-lui Director general Slătineanu pentru Direcția generală, atunci pentru ce acest abuz să se la banii de alibiuri mult mai urgente?

6. In fine ce „moralitate superioară" este aceasta ca o autoritate de stat să dea propriilor săi funcționari furnituri de sume considerabile? Firma „Târnoveanu & Cie. era liferanta Inspectoratului și tot Târnoveanu era și șeful Diviziei de Conturi? Astfel a primit o comandă de rufe și haine pe care le a adus din Ceho-Slovacia și tot această firmă a liferat mobilier de sute mii lei. Aceasta este oare persecuție politică, D-lor dela Patria?? Vom reveni însă ...

Minciunile „Patriei".

Primim spre publicare:

Subscriși Vă rugăm să publicați următoarea desmințire:

In nrul 55 al ziarului „Patria" din Cluj s'a publicat „Lista neagră" No. 5, în care au fost arătați prezidenții secțiilor unde s'au furat voturi.

In secția Deda spune cu numele pe Ceontea, învățător în Deda și Suciu, preot în Deda. Acest ziar, când colportează în lume astfel de neadevăruri, își vădește încă odată necinstea, de care de doi ani încoace dă mereu dovadă în campaniile pe care le duce.

In viața mea pastorală, pe care de 18 ani cu dragoste evanghelică și cu râvnă apostolească am petrecut'o, niminea cinstea mea nu a putut'o întuneca cu nimic. Cu atât mai vârtos nu pot suferi, ca un ziar ca „Patria" otrăvitor de suflete, fără nici o vină și cu o nemai pomenită impertinență să mi-o păteze.

In fața lumei declar, că nu am fost nici președinte, nici vicepreședinte la secția de votare Deda.

Tot asemenea n'a purtat aceste două onoruri nici învățătorul Ceontea.

Altcum cu redacția numitului ziar, pentru această calomnie ne facem socoata la . procuratură, unde am intentat proces.

Deda, la 14 Martie 1922.

Cu stimă

Suciu Pavel,
preot gr. or.

Ceontea Grigore
învățător.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

---

răul, cu toate durerile pe cari le naște, este isvorât de incultură, din superficialitatea judecății lucrurilor și faptelor omenești. De cât să facem fel și chip ca să distrugem pe cel mai slab și să-l menținem în inferioritatea lui, noi să-l susținem, să-l sprijinim, ca să se razeme pe forțele lui superioare psichice, și să devie un stăpân al situațiilor ce-i micșorau individualitatea. Toată desvoltarea vieței își exercită manifestarea dinnăuntru în afară și în toată mișcarea vieței, trebuie să guverneze exemplul preceptului emis.

Poate produce moartea nu numai crimă fizică, care e dureroasă dar și prin ideile ostile, dușmănoase, cari distrug mai încet și mai crud. Se citează cazuri, de persoane, cari au murit, chinuite de gândurile dușmănoase, care convergeau spre ele, din puncte diferite. De aceea să iubim, cu toată convingerea viața și semenul nostru, pentru că viața care se împrăștie pretutindeni în iubire e bogată și crește neîncetat în splendoare și putere.

ZEU

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin **UNIO** Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

INFORMAŢII

Duminecă 19 Martie, la ora 11, va avea loc în Aula Universităţii locale ceremonia remiterei decoraţiunilor pe care guvernul Republicei franceze le-a conferit Domnilor Emil G. Racoviţă, Iacob Iacobovici şi studenţei în Drept d-na Bratu.

*

Banca Naţională a adus în principiu cererea caselor de împrumut pe gaj să le sporească creditul cu încă zece milioane lei în vederea nevoei de credite pentru muncile agricole, însămânţări şi munca viticolă.

Această nevoe s'a accentuat prin cererile care vin din noile ţinuturi.

O hotărâre de fapt rămâne să o ia zilele acestea consiliul Băncii Naţionale.

*

Dnii senatori şi deputaţi vor putea călători gratuit în clasa I-a, dela reşedinţă la Bucureşti cu ocaziunea deschiderei Corpurilor legiuitoare pe baza certificatului eliberat de biroul electoral respectiv, prin care se atestă alegerea lor. In trenurile exprese, vor plăti taxele suplimentare cerute de wagon-lits.

In Bucureşti li se vor elibera permise de liberă circulaţie, permanente, nominale de cl. I-a, cu carnet şi fotografie.

*

Din staţia Braşov au fost suspendaţi din serviciu: frânarii Bedő Mihai, Aartha Andrei, Tot János Varga, Gábor Leak Toma, condamnaţi de consiliul de război la 14 zile închisoare pentru furt.

*

O deputaţie a preşedinţilor Camerilor de comerţ din Ardeal s'a prezintat în audienţă dlui D. Gheorghiu, secretarul general al Ministerului de finanţe, rugându-l să intervie de lângă dl ministru de finanţe să le acorde dreptul de a percepe unele taxe de înfiinţare spre a-şi putea crea unele fonduri de întreţinere şi desvoltare a acestor instituţiuni.

Dl. Gheorghiu a făgăduit deputaţiunei că va sprijini cererea pe lângă dl ministru de finanţe.

*

In urma unei ingenioase îmbunătăţiri a becurilor electrice după cât suntem informaţi, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reuşind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent şi o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricaţie. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică Teodor Maior Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalaţii electrotecnice. Proiecte şi devize gratuit. 1416

Din rapoartele sosite la direcţia agriculturii, rezultă o diferenţă de minus de 400 mii hectare teren cultivabil cu grâu rămas nelucrat.

Această diferenţă este faţă de suprafaţa lucrată anul trecut.

Direcţia speră că 300 de mii hectare vor fi cultivate cu orz, ovăz şi grâu de primăvară.

*

La sfârşitul lunei Martie va pleca în Germania comisiunea instituită de Ministerul de domenii pentru recepţiunea restului de 3522 cai, pe cari Romînia trebue să-i primească, conform tratatului dela Versailles.

*

Delegaţii guvernului român, însărcinat să primească despăgubirile în vite, ce se cuvin României, conform tratatului dela Neuilly, vor pleca zilele acestea la Sofia.

Un mic număr din aceste vite s'a primit în toamna trecută.

*

S'a recomandat tuturor secretarilor generali ai ministerelor şi directorilor generali de contabilitate să revizuiască cu severitate veniturile cari vor fi trecute în bugetele diferitelor departamente, ca aceste venituri să fie reale, nu cum s'a procedat până acum când se treceau venituri problematice.

*

Din cauză că mai multe puncte de frontieră spre Ungaria sunt blocate au fost oprite pentru un timp toate transporturile din România tranzit prin Ungaria.

*

Ministerul Instrucţiunei a decis ca serbările şcolare, afară de cele legale obligatorii, să fie limitate numai la două pe an şi acestea rânduite astfel ca să nu stirbească mersul normal al şcoalei.

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară şi piele bianchi de curelar.

Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyár 1 în faţa magazinului Gyorsáru

Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87 1278

*

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Primul ministru al Franţei d-l Poincare a depus în Cameră proectul de lege cu privire la aprobarea tratatului asupra Basarabiei, încheiat la Paris în ziua de 28 Octombrie 1920, între principalele puteri aliate şi România.

*

Zilele acestea se va ţine la Varşovia o conferinţă sanitară la care vor lua parte reprezentanţii mai multor state din Europa.

La această conferinţă se vor stabili măsurile preventive ce trebuesc luate în contra invaziei tifosului exantematic şi a holerei ce bântue actualmente în Rusia.

D-l prof. dr. Jean Cantacuzino, efor al spitalelor civile din Bucureşti, delegatul României la această conferinţă va pleca Vineri 17 curent la Varşovia, spre a lua parte la lucrările numitei conferinţe sanitare.

*

D. dr. Sever Bugariu, advocat a fost numit în funcţiunea de jurisconsult delegat în afaceri de contravenţii la plasa Recaş, din judeţul Timeş-Torontal în locul vacant.

*

D-l Al. Vlaicu, notar comunal a fost numit pretor la plasa Borsa (jud. Cojocna), în locul d-lui I. Cupsa, demisionat.

*

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieţi şi dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Şipoş Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

*

Intreprindere nouă, *Casa de Imprumut pe Amanet Victor Illescu şi Co. Calea Victoriei 25* şi-a început activitatea, şi acorda împrumuturi pe tot felul de obiecte, bijuteri, mobile, haine, acţiunii şi mărfuri în condiţiuni avantagioase. Intrare şi prin curte. Telefon 55. 1580

*

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumuseţează pielea şi îi dă fineţă rară. Compoziţia ei neunsuroasă şi inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubiţele, încreţiturile, întinereşte şi înviorează chiar şi pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulaţie în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziţie fără leşie, înfrumuseţează pielea. PUDRA MARGIT, compoziţie de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ŞI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile şi parfumerii. 1564

Lipsa localurilor de şcoală

O iniţiativă a Ministerului de Instrucţiune

Lipsa de clădiri şcolare la oraşe, dar mai ales la sate, a constituit în totdeauna o grea problemă pentru fiecare ministru al instrucţiunei. Zeci de mii de copii rămâneau şi rămân an cu an pe din afară, sporind numărul analfabeţilor, cari atinge o cifră îngrijitoare.

Şi dacă aveam această situaţie nenorocită înainte de războiu, acum după războiu ea s'a înrăutăţit cu mult mai mult. Războiul a distrus nenumărate şcoli, din cele puţine de care dispuneam, iar greutăţile imense financiare n'au făcut decât să complecteze răul.

Dela 1916, nu s'a mai putut clădi nimic, nici măcar îngrijii de cele existente.

Spre a se remedia această situaţie intolerabilă, actualul ministru al instrucţiunei, d. prof. dr. C. Angelescu, a convocat pe toţi prefecţii din întreaga Românie, la o consfătuire. D-sa le va cere ca în timpul cel mai scurt să se formeze pretutindeni, chiar în cel mai mic sat, comitete şcolare, la alcătuirea cărora să intre toţi fruntaşii satelor.

Comitetele şcolare vor face liste de subscripţii, vor încasa cotizaţii şi donaţii. Sumas tranşă va servi exclusiv la începerea dela 1 Aprilie a lucrărilor noilor şcoale. Desigur, statul va contribui şi el cu sume importante, — nu se poate cere însă ca el să facă totul acum când finanţele sunt atât de grevate.

D. dr. C. Angelescu va cere, în viitorul consiliu de miniştri ca să se afecteze ministerului instrucţiunei toate conacele moşiilor expropiate, tot pentru scopul de mai sus.

Iniţiativa ministrului instrucţiunei este foarte lăudabilă. Cu siguranţă ea va găsi sprijinul tuturor oamenilor de bine.

Pentru un nou târg de mostre la Cluj

In străinătate nu este încă complect cunoscută valoarea economică a României întregite. Incorporarea noilor provincii la patria mumă a schimbat înfăţişarea economică din ţara noastră, punându-se bazele unei noui închegări pe acest tărâm. — Dela Unire încoace nu prea s'au făcut multe pentru a manifesta potenţa noastră economică străinătăţii. Târgurile de mostre din Cluj şi Bucureşti, ţinute anul trecut, sunt numai începutul unei organizaţii economice chibzuite bine, care prin propagandă trebuie să consolideze situaţia pe viitor. — In anul trecut târgurile ţinute au ca efect că comerţul străin a prins rădăcină pe piaţa românească şi că economia românească a cucerit simpatia negoţului străin. Este deci o datorie de a cultiva mai departe aceste legături. Valoarea târgurilor de mostre trebue apreciată şi cele mai puternice ţări, Ceho-Slovacia, Italia, Germania au organizat şi în acest an târguri de mostre, pentru a arăta lumei potenţa lor economică.

Economia României de azi e încă tânără. Pentru a ridica prestigiul ei trebuesc urmărite toate căile şi mai ales la noi în Ardeal unde toate braţele au suferit imens după războiu trebuesc încercate toate pentru a rearanja echilibrul zdruncinat.

Târgul de mostre din trecutul an a dovedit că Ardealul poate produce. Rămâne ca produse economice, industriale şi tehnice să fie admise la îndemâna negoţului străin.

Ţinându-se din nou în Cluj un târg de mostre, se va da ocazia de încheieri la noi tranzacţiuni comerciale. Dar reuşita târgului depinde de sprijinul efectiv ce'l va da statul şi autorităţile comunale. Anul trecut oraşul Cluj nu prea a contribuit la târgul de mostre, dimpotrivă a pus piedici vizibile.

Este de interes naţional de a crea ceva bun pentru economia noastră şi mai potrivit decât un târg de mostre nici nu există.

Statul, oraşul şi populaţia trebuie să lucreze în această direcţie, dar în chip efectiv.

Ţinerea unui nou târg de mostre se impune mai mult ca oricând contribuindu-se astfel enorm la prosperitatea economiei româneşti.

RACO.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Vineri: O dramă senzaţională de aventuri, Drama din Hotel Splendid cu Scherlok Holmes.
Sâmbătă: O dramă senzaţională de aventuri, Dramă din Hotel Splendid cu Scherlok Holmes.
Duminecă: O dramă senzaţională de aventuri, Dramă din Hotel Splendid cu Scherlok Holmes

CINEMA UNIVERSITAŢII

Vineri: Marele roman de aventuri, Strigoaica Roşie, p. IV. şi ultima, Triumful Dreptăţii.
Sâmbătă; Frumoasă Operetă, Visul Unui Vals, cu Mihail Varkonyi.
Duminecă: Frumoasa Operetă, Visul Unui Vals, cu Mihail Varkonyi.

CINEMA URANIA

Vineri: Mare dramă socială Amazoana Morţii. In rolul principal Italia Almiratte Manzini.
Sâmbătă: Mare dramă socială Amazoana Morţii. In rolul principal Italia Almiratte Manzini.
Duminecă: Mare dramă socială Amazoana Morţii, în rolul principal Italia Almiratte Manzini.

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Vineri, 17 Martie 1922.

Conferința Micei Înțelegeri la care s'a adăugat și Polonia a luat sfârșit. S'a dat un comunicat prin care se anunță că statele participante au ajuns la un perfect acord în ceea ce privește vederile lor asupra modalităților în care înțeleg să colaboreze la refacerea economică a Europei.

Punctul principal din acordul intervenit e că Mica Antantă inclusiv Polonia nu admit revizuirea și modificarea tratatelor încheiate în urma războiului.

Prin urmare temerile care se manifestau din partea statelor limitrofe cu Rusia, că parte din drepturile lor dobândite, vor fi sacrificate de puteri, în favoarea sovietelor, putem afirma că nu mai există.

Ori cari vor fi dorințele puterilor, dacă se va căuta la Genua să se știrbească din drepturile statelor Europei centrale, aceasta nu se va putea întâmpla, întrucât unitatea de acțiune și vederi, pe care o reprezintă statele coalizate, e o forță de care va trebui să se țină seama și peste a cărei voință nu se va putea trece.

După ultimele telegrame pare că criza de guvern din Grecia nu a luat sfârșit. Dl Stratos chemat de Rege să formeze noul cabinet, fața cu greutățile întâmpinate, și-a depus mandatul. Dl Gunaris a fost chemat din nou la Palat.

In oricare caz, grecii sunt hotărâți să ducă până la sfârșit războiul împotriva turcilor, dacă veleitățile lor nu vor fi satisfăcute.

După o telegramă din sursă franceză se vorbește că Aliații au hotărât revizuirea tratatului dela Sévres. In acest scop deputații aliați se vor întruni la Londra în ziua de 20 Martie, pentru a examina condițiunile în care s'ar putea modifica acest tratat.

Știrea aceasta e de un important interes, pentru că dacă faptul se adevărește. Insemnează că Aliații au admis deja principiul revizuirei tratatelor, din care cauză putem presupune că nu va fi de loc o surpriză în cazul când la Genua, se va propune modificarea și a altor tratate.

Data conferinței dela Genua a fost fixată în mod definitiv pentru 10 Aprilie 1922.

PARLAMENTUL
fără opoziție

Până în prezent nu se știe încă precis ce va hotărâ și cum va fi atitudinea opoziției la deschiderea Corpurilor legiuitoare. Se vorbește însă cu multă insistență în cercurile naționaliștilor și a țăraniștilor că aceste două partide se vor abține de la lucrările noului Parlament

Motivul e același pe care noi l'am prevăzut încă în toiul campaniei electorale, că guvernul a exercitat presiuni în alegeri.

Dacă guvernul liberal a uzat de ingerințe, aceasta se va putea vedea la discuția validărilor noilor aleși, când se vor prezenta dosare întregi din care se va vedea că dacă e vorba de ingerințe și ilegalități în alegeri de ele poate fi vinovată numai opoziția, guvernul având grija să ia cele mai riguroase măsuri ca alegătorii să își manifeste voința lor în mod cât se poate de liber.

Dar motivul adeverat al retragerei opoziței din Parlament de bună seamă că nu e acesta, ci el trebuie căutat în dorința țăraniștilor și a naționalilor de a împedeca cu orice preț intențiunile guvernului de a salva țara de la ruină. Pretinsele ingerințe ale guvernului nu sunt astfel de cât un pretext.

Numai atuncea ar fi legitimată retragerea opoziției de la lucrările de legiferare, cnd ar constata că guvernul în opera întreprinsă dovedește incapacitate și necinste. Dar lucrările Parlamentului nu s'au început încă, opoziția n'a avut deci prilejul să poată constata capacitatea sau incapacitatea conducătorilor de astăzi.

Felul cum procedează partidele național și țărănist denotă ceva mai mult decât o simplă nepregătire politică.

Știri externe

Budapesta. — Asociația enera la agricolă a ținut eri ședință extraordinară și a luat în discuție reprezentarea Ungariei la conferința genoveză.

Guvernul maghiar a hotărât să ceara Italiei să se permită Ungariei să trimită trei reprezentanți în loc de doi.

La ministerul de finanțe s-a ținut deasemenea o consfătuire în chestiuna conferinței dela Genova. La propunerea fostului ministru de finanțe Teleszky, s'a hotărât să se propună la conferință ideia uniunii vamale a statelor auccesoare.

*

Londra. — Se pare că greva dela uzinele de fier din Anglia va putea lua în curând sfârșit întrucât muncitorii au cerut guvernului să trimită o delegație pentru stulierea cererei lor.

*

Londra. — Senatul american a aprobat proectul prin care se prelungește cu 26 de ani termenul de plată pentru cele 50 de milioane dolari imprumutate Austriei.

*

Berlin. — Guvernul erman procedează actualmente la alegerea delegației germane la Genova. In fruntea delegației este ministrul Rathenau. Cancelarul Wirth nu se va duce la conferință.

Viața locală

Un profesor Universitar condamnat la închisoare

Eri s'a dat sentința în judecătoria de ocol în procesul de calomnie intentat de d. maior Pantelimon din Geniu contra d-lui prof. Universitar dr. Onisifor Ghibu.

Motivul chestiunei este următorul:

D. Ghibu avea o casă în care locuia pe baza unui bon de rechiziție d. maior Pantelimon. De oarece d. Ghibu vroia să se mute în casa aceasta de curând cumpăra îi a fost neplăcut surprins când a constatat că nu poate trece peste legea ce punea la adăpost pe chiriașul său.

D. Ghibu însă n'a desperat și ca să-și convingă chiriașul ca să se mute, îl vizita foarte des.

Odată însă răbdarea amânduroa sa' sfârșit și la propunerea d-lui Ghibu, d. maior a refuzat net să se mute.

D. Ghibu, enervat, a denunțat atunci în scris d-lui general Petala că susnumitul maior ar fi insultat armata. Cuvântul d-sale autorizat a avut ecou puternic în sufletul conducătorilor militari cari au mutat pe maior la Focșani.

Dar, pentru că lucrurile nu puteau să rămână aici, d. maior Pantelimon a dat în judecată pe d. Ghibu pentru calomnie și în fața judecătorului de ocol a dovedit cu martori adevărul.

Sentința s'a dat atât asupra d-lui prof. univ. O. Ghibu cât și a unui funcționar al său d. Dumbravă complice în această chestiune.

D. prof. univ. Ghibu a fost condamnat la 3 zile închisoare și la 200 lei cheltneli de judecată.

S'a făcut recurs la tribunal.

*

AGENT POLITIENESC EX-CROC

Faptu s'a întâmplat zilele acestea în următoarele împrejurări:

Subcomisarul Iacob Pop dela comisariatul 5 făcând o inspecție prin circumscripție a întâlnit pe un tânăr care nu și-a putut justifica indentitatea neposedând nici un act. Luat de scurt, el a mărturisit că se numește I. Miron. Asupra lui nu posedă nici un act de oarece zicea el, a fost terorizat de către agentul de siguranță Ignat Rozenfeld care i-a confiscat actele până ce Miron îi va termina de făcut mai multe servicii personale. Cercetându-se cazul s'a aflat că susnumitul agent într'adevăr a profitat de autoritatea lui și a săvârșit această excrocherie, împiedecând astfel pe Miron să se prezinte la armată pe ziua de 16 c.

S'a mai constatat că susnumitul agent a terorizat în mai multe rânduri pe diferite persoane.

Intre altele numitul agent a adus la politie pe o femee pe care a ținut-o arestată până ce aceasta a subscris o poliță de o mie lei.

Aflând de aceasta autoritățile superioare au eliberat pe biata femeie iar polita a fost declarată nulă. Agentul a fost arestat.

In jurul conferinței de la Genua

Un program mare redus — Organizațiuni supra-naționale — Rusia față de conferință — Imposibilitatea unui compromis

O să se întrunească la 10 Aprilie sau o să se amâe iar? Ce o să se întâmple dacă, în urma nouei nebunii naționaliste comisă de fasciștii la Fiume, ministerul Facta o să cadă? Și dacă d. Lloyd George, din ce în ce mai conștient de inutilitatea eforțărilor sale pentru dezlegarea unor probleme al căror caracter insolubil apare tot mai clar pe măsură ce trece vremea, ar pleca și el? Ce o să devie atunci Conferința dela Genua? Mai zilele trecute, un ziarist american, despre care se știe că este bine informat, a publicat în „Times" un articol în care spunea că cercurile hotărâtoare din Washington ar fi preferat ca adunarea să aibă loc abia la toamnă.

Un program mare redus

Lucrurile stau prost. Ideea conferinței, începe să nu mai exercite nici o atracție. In primul moment, ce a făcut impresie. Concepută ca o supremă încercare de pacificare reală a Europei, programul ei, vast și imens ca și chestiunile ce urma să rezolve, au făcut să renască o clipă speranțele pierdute. Văzut de departe, programul impune... El se prezentă ca un bloc: problemele politice puse pe același plan cu cele economice. Hotărâre cuminte, dacă se urmărea să se facă într'adevăr treabă serioasă, iar nu să se piardă vremea cu vorba de ciacă.

Dar cumințenia nu ținu decât o zi: ziua dela Cannes. Naționalismul sovin trumbă iar și proramul începu să fie ros. Fiecare stat continuă: vorba d-lui Poincare, să-și cultive propria lui rădină, fără să-i pese de cea a vecinului, ferm hotărât să nu cedeze cu o iotă, cu un milimetru, din ceeace crede că formează drepturile sale. Partea politică fu înlăturată și pentru a se avea siguranța și mai mare, că la Genua n'o s ăse aducă cea mai mică atingere statului-quo de ruinnă, mizerie, suferințe și nestabilitate existent în Europa, guvernele interesate în menținerea stărei de lucruri actuale au încheiat sau sunt pe cale să încheie adevărate aliante între ele.

Organizațiuni supra-naționale

Dar rostul conferinței dela Genua este tocmai să aducă o schimbare în starea actuală de lucruri, căci altfel nar avea nici un sens. Pentru oricine reflectează asupra situației, este limpede ca lumina zilei că schimbarea nu poate consista decât în creare ade organizațiuni supranaționale în stare să ajute țările distruse de războiu și cu valuta depreciată să se ridice iar statele naționale nemai fiind capabiveze pin ele însele. Dar organizațiuni economice, supra-naționale presupun și adaptări politice în consecință și și e evident că, deocamdată. Europa nu e coaptă pentru aceasta.

Trăim într'o contradicție tragică. Deoparte, forțele economice noui cari împing cu o putere frezistibilă spre unirea țărilor și a continentelor între ele pe alte baze decât cele de până acum și, pe d ealta, naționalismul economic și politic, mai violent, mai feroce, mai egoist și mai absolut ca oricând în trecut. Cum am mai spus și altă dată, oamenii lipsiți de prejudecăți naționaliste, și cari judecă pî mod obiectiv evenimentele în curs., sunt de acord că, din cauza luptei crâncene dintre aceste două tendinți cari se exclud, întreaa civilizație e amenințată să se prăbușească și să piară.

Rusia fața de conferința.

Conferința dela Genua, ediția întâia, așa cum a fost înțeleasă la Cannes, însemna o apropiere, timidă ce-i drept, dar totuși o apropiere, de tendința internațională. Dar pe cizările și eliminările întreprinse de atunci încoace i-au dat un alt caracter. Condusă într'un spirit naționalist ,ea este de pe acum condamnată la neputință.

D. Lloyd George s'a încercat să-i imprime un alt spirit, dar n'a reușit. Nemții spun că, așa cum s'au edslușit lucrurile. Conferința nu mai are pentru ei nici o valoare Rusii încep să fie de aceeași părere. Ne amintim că, în ce-i privește, s'a hotărât la Cannes ca Puterile să nu se amestece în treburile lor interne. Dar, tot analizându-se natura garanțiilor de cerut Rusiei pentru asigurarea capitalurilor străine, s'a ajuns să se formuleze cereri cari, realizate, ar duce de-adreptul la răsturnarea compleacă a comunismului. Și cu cât rece vremea, cu cât ne îndepărtăm de spiritul hotărârilor dela Cannes, cu atâta opoziția împotriva Rusiei bolșevizate crește tot mai mult. „Le Temps" de aseară cere ca, pe lângă delegații guvernului dela Moscova să se mai cheme la Genua și reprezentanți ai Rusiei necomuniste. In același număr, într'un alt articol, unde se spune că, pentru a obține capitalurile străine fără de cari Rusia ar cădea în curând, într'o anarhie completă, bolșeviei ar fi gata să admită orice condițiuni li s'ar pune, citim:

„Dacă vom voi, le vom impune (anumite condițiuni). Trebue să știe (bolșevicii) că țara lor a fost ruinată din vina lor și că Rusia suferă de mizerie și de foame din cauza lor, pentru ca să vie la Genua să-și renege principiile, să facă în mod public apel la uvernele capitaliste. Oamenilor acestora cari nu mai au în nimic alta de sperat decât în intervenția noastră, să le impunem voința noastră".

Imposibilitatea unui compromis

Sublinierea e a noastră.

Pasagiile puse în evidență arată că, împotrica otărârilor dela Cannes există un curent care vrea să impue uvernului din Moscova abelirea politicei sale de până acum. Dar vor voi Lenin și Trotzki să-și subscrie condamnarea lor la moarte? Autorul articolului din Temps crede că da, fiindcă, sune el. Rusia e distrusă și comuniștii ruși n'au în cotro. Dar, indecând după știrile ce vin din Moscova, guvernul sovietic nu pare dispus să se lase redus la o politică de capitulare. Din contra, D. Cicerin a declarat că nu va tolera că Rusia să fie tratată ca o țară căreia i se pot impune condițiuni, și nici nu va admite ca recunoașterea politică să fie supusă unei probe de șase luni, după cum se zice, că s'ar fi hotărât laBoulogne.

FRENKEL & Co. (fost Janovitz) Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Depozitul Central: TUNGSRAM S. A. 1290

Telefon 201. Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

Un Castel

cu etaj, cu două turnuri în stil Bidermaier, 12 camere dintre care una în turn, odaie de baie și două pivnițe. Peste tot locul este parchet. Zidurile sunt de un metru grosime.

Un parc

de 10 jugere înconjoară castelul iar în mijloc este un frumos lac cu pești și barcă cu motor.

2 grajduri pentru 100 vite și unul pentru 15 cai lux.

Remize pentru trăsuri și automobile 3 edificii pentru grâne, stupină, mașină de treerat cu elevator.

Motor de benzină cu 12 cai putere pentru moară.

2 mașini de semănat și diferite obiecte agricole și casnice.

Mai multe, trăsuri, cupeuri și landaulete precum și mai multe vite împreună cu nutrețul necesar.

Carieră de var

în exploatare, foarte rentabilă. Parcul produce 1 vagon fructe anual.

432 jugere

pământ cal I. se găsește la mică depărtare de castel dintre care: 100 jugere arător, 150 jug. fânațe, 70 jug. rât, 60 jug. lucernă, 42 jug. păsune, 10 jug. parc.

Totul se găsește la 15 km. de Cluj, și 1 km. da gară iar 4 de rampa C. F. R.

Totul se află de vânzare. Atât castelul cât și moșia nu are nici o sarcină hipotecară (sarcină).

Prețul ultim este: Douămilioane cincisute de mii lei.

A se adresa la Administrația ziarului Infrățirea sub „Castel". XX.

In atenţiunea exploatoarelor industriale şi exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:

Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.

Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăţi potrivit şi pentru încălzirea locuinţelor, tot calitatea aceasta şi de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt şi cărămizi cărbune brun de ocnă şi în bucăţi având 3400 calorii,

Despre vagoane şi permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurban: 130

Anton Reck şi Soţul mari comercianţi de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

Articole frumoase de droguerie
au sosit la parfumeria
D'or
Piata Unirii No. 5. 1385

Reclame este sufletul comerţului.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" şi „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Bitumul Matitza s. a.

Capital social Lei 6.000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolatie** la case, acoperişe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Tranzitul vagoanelor de marfă în trafic internaţional

Repatrierea vagoanelor c. f. particulare

In zilele de 13, 14 şi 15 Martie s'a ţinut la ministerul comunicaţiilor o conferinţă între delegaţii direcţiunei speciale a c. f. particulare Bucureşti, direcţiunea generală a c. f. r. şi c. f. particulare Arad-Cenad-Someşene şi Orăşeneşti Oradea Mare.

Ministerul comunicaţiilor a fost reprezentat prin d-nii Al. Cosmovici, inspector general, director c. f. particulare, preşedinte; M. Constantinescu, subdirectorul general al c. f., particulare; dr. Pascuţiu Traian, director special, comisar guvernial pe lângă c. f., Arad-Cenad; direcţiunea c. f. r., prin d-nii Tănăsescu subdirector special, Gheorghiu Anton din direcţia mişcării; Bihor Eugen, inspector la c. f. Arad-Cenad; Mezaru Corneliu, directorul c. f. Someşene şi Sauerpreis Ferdinand director c. f. din Oradea Mare.

Transitul internaţional de la Stresa

Intrându-se în ordinea de zi, delegatul c. f. r., arată regulamentul de tranzit internaţional dela Stresa, cu căile ferate Cenado-Somoşene şi Orăşeneşti Oradea Mare.

Cum aceste societăţi particulare sunt în trafic cu alte căi ferate de cât c. f. r., tranzitul de vagoane nu se poate face de cât prin c. f. r., pe a cărei reţea urmează să treacă vagoanele.

In urma tratativelor urmate s'a fixat de comun acord aplicarea regulamentului de la Stresa, între c. f. r. şi cele Cenadene, Someşene şi Orasenesti Oradea Mare, regulament care va intra în vigoare dela 1 Mai a. c., din cauză că trebuie avizată administraţia generală de la Berna cu cel puţin o lună mai înainte. S'a luat apoi în discuţie chiria de locaţiune pentru vagoane şi se recunoaşte că plata nu se poate face în franci cum prevede convenţia, din cauza valutei urcate.

Delegatul c. f. r. a cerut reducerea le 50 la sută a tarifului.

S'a stabilit că pentru căi ferate din alte state, căile ferate particulare nu vor putea încărca de cât vagoanele lor proprii.

Solidaritatea Micei Înţelegeri

De la ministerul nostru de externe primim următorul comunicat:

Guvernul Republicei Polone, al Regatului sârbilor, croaţilor, şi slovenilor, ai Republicei Cehoslovace şi al României au căzut de acord asupra atitudinei solidare ce o vor avea la conferinţa de la Genova.

Preocupate de a asigura în Europa Centrală o viaţă politică şi economică normală cele patru guverne au recunoscut nevoia de a se realisa următoarele:

1) Menţinerea programului stabilit la Cannes, de către reprezentanţii Marilor puteri aliate, pentru conferinţa de la Genova, care nu va discuta punctele excluse prin acest program;

2) Urgenţa întrunirei la Belgrad a experţilor, cari să fixeze punctul de vedere economic, comun, de susţinut înaintea conferinţei.

3) Obligaţiunea de a uşura transporturile şi schimburile internaţionale, salvgardând independenţa diverselor state aliate, fără să se institue o diferenţa de tratament între ele.

4) Participarea tuturor statelor aliate la discuţiuni şi la decisiuni în toate chestiunile cari le interesează.

UNGARIA cearcă să între în Liga Naţiunilor

Din Budapesta se anunţă că ministrul de externe Bánffy a început, acum câteva săptămâni, o nouă acţiune pentr uprimirea Ungariei în Liga Naţiunilor.

Se ştie că guvernul ungar a mai făcut o cerere în această privinţă cerere care a fost însă retrasă în urma crizei din Ungaria de Vest şi a loviturii lui Carol de Habsburg.

„Societatea ungară a afacerilor externe a reluat acum această chestiune, în urma iniţiativei ministrului de externe Bánffy. In cursul dezbaterilor ce au urmat în sânul societăţii, s'au produs divergînţe de opinii. Berzeviczy şi Wlassich au fost de părere să se reînoiască cererea pentru primirea Ungariei în Liga Naiţunilor. Alţi membri ai societăţii au combătut această părere, argumentând că, prin intrarea Ungariei în Liga, politica ungară va fi legată pentru vecie de aceea a Ligii.

Nu s'a ajuns la nici o soluţie.

Citiţi pag. 8-a

Casele de împrumut pe gaj

Reorganizarea lor — Acordări de noi credite

Printre primele proiecte le legi cari vor fi aduse în discuţia parlamentului este şi proiectul de lege al reorganizării casselor de împrumut pe aj.

In proiectul pregătit de guvern se prevede extinderea operaţiilor acestor casse şi în cuprinsul noulor ţinuturi.

Principial s'a admis majorarea fondului de operaţiuni la o jumătate de miliard de lei şi de asemenea disjuncţiunea între agricultură şi industrie în sensul ca actuala instituţie să servească numai agricultura şi viticultura, urmând ca industria să fie ajutată de către o altă instituţie de credit care se va înfiinţa.

Este probabil ca instituţia casselor de împrumut pe gaj să fie alipită pe lângă creditul funciar rural.

Proiectul de lege întocmi de o comisie va fi revizuit, înainte de a fi prezentat parlamentului, de o nouă comisie de specialişti şi retuşat de delegaţia economică a guvernului şi de consiliul de ministri.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilată. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după înțelegere. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

CARI doresca se recrea, se primesc în castelul meu situat între munți, cu vipt, și pe timp mai îndelungat. Adresa la ziar. 1587

DOMNIȘOARĂ inteligentă caută vipt și quartir la o familie bună. Adresa la ziar.

BĂNCI, Fabricanți, Industriași Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de servicin etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Înfrățirea

Uzina electrică orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Székyl)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livră instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu prompt.

VIȚE ALTOITE
Port altoi și vie americane cu rădăcini, furnisează garantând pentru veritabilitatea soiurilor.
1320
F. CASPARI, MEDIAS.

Caut ăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului.

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din București.
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Brișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11
Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.
Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

LOUP NOIR
NEÎNTRECUTA
CREMA DE GHETE

Turbine de apă
din cea mai veche Casă specialistă Uzinele Leobersdorfer Maschinenfabrik- A. G. livrează și instelează prin Reprezentanța Generală:
Reclama 1506-5 1427
Soc. Morica Română București, B-dul I. C. Brătianu No. 82. Tel. 56-10.

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV, DEJ
fabrică trass, trass-var și ciment de trass,
TRASS
înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.
Prospecte și certificate oficioase gratuite.
Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.
TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!
Reprezentanți în toate centrele industriale.
Scrisori și telegrame: TRASSIA—DEJ.
Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș:
Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparu No. 3. 1401

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.
Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la
CLUJ, Strada Londra No. 29
În ambele sale magazine din CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7
se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate. preparate în sistem de Praga.
1149
Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

Reclama este sufletul comerțului

CARTEA ROMÂNEASCĂ
SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI
BUCUREȘTI
INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE
TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografică „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
TURNĂTORIE
— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA
INSTITUTELE DE DESFACERE
Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.
Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări tulintaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie. Fabricațiune de pliuri comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.
Bilete de logodnă. Invitații de nuntă
CARTONAJE
p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.
Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.
ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE
Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.
Ateliere moderne pentru pozări individuale, mări fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, piăci de email în alterabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara în fine tot ce se înrudește cu această branșe
Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură
CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Stetea, Calea Moților 62-64 și Calea Victoriei 68, Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob. Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7. TIMIȘOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Înfrățirea"

Tesaurul oamenilor muncitori
Spirtul sărat
TRANSILVANIA
1540
în contra reumei, răcelei și catarului.
Să capată ori unde.
Magazinul de căpetenie
ROZSA
drogeria mare CLUJ, Piața Unirii No. 26.

Berson
Marca mondială
Tocuri de gumă de calitate superioară.
1594

Să găsesc
Pe sezonul de primăvară
Cele mai bune,
De forma cea mai nouă.
GHETE „TURUL"
la Sucursala CLUJ, Calea Reg. Ferdinand 14
Cea mai mare fabrică de ghete a țării.
1370
Prima sucursală proprie în țară și streinătate

Tarifele protecţioniste şi valuta depreciată

Cunoscutul economist suedez, prof. Gustav Cassel, a publicat de curând un interesant articol, sub titlul de mai sus, în ziarul norvegian „Norges Handels og Sjofaristideute".

Încercând să dovedască netemeinicia credinţei generale că o valută foarte depreciată este folositoare exportului unei ţări, el zice că această credinţă a avut drept efect că chestiunea taxelor ultra protecţioniste la export sprijinită în acest fel, a devenit chestiunea la ordinea zilei, în majoritatea ţărilor.

Sforţări în această direcţiune au fost făcute dintr'o nelămurită concepţie în ceiace priveşte schimbul prea scăzut, în lupta de concurenţă internaţională, prof. Cassel, arată că aceasta provine, nu din cauza deprecierii valutei sub paritatea de odinioară — după cum se crede în general, — ci numai din cauza reducerii valutei, sub paritatea puterei actuale de cumpărare; — cu alte cuvinte, că schimbul ar trebui să fie expresiunea justă a puterii întrinsece de achiziţiune a monetei, în comparaţie cu acea a altei valute (sau monezi).

Raportul comitetului vămilor americane, de curând publicat cu privire la „schimbul depreciat şi comerţul internaţional" conţine, după aprecierea prof. Cassel, cel mai complect material ce poate contribui la lămurirea importanţei parităţii puterii de cumpărare, în asigurarea balanţei comerţului internaţional.

Numai atunci când moneta unei ţări cade sub schimbul care ar putea justifica media preţului intern în acea ţară, articolele exportate s'ar eftini, în special pe piaţa internaţională, şi ar asigura o sporire a puterii de concurenţă.

Dacă toate ţările ar introduce prohibţiunea importului articolelor germane, consecinţa ar fi că marca germană ar scădea la aproape zero. Protecţiuni vamale contra unei monete depreciate trebue să provoace o nouă depreciere acelei monete şi, prin aceasta, o puternică concurenţă a articolelor puse în vânzare în acea ţară.

Tratamentul deţinătorilor de mărci germane merită o atenţiune deosebită, Germanii vând miliarde de mărci în ţări străine; dar mai târziu, când posesorii acestor mărci vor să cumpere mărfuri germane, atunci Germania declară că ea nu vrea săvândă acestor cumpărător cu preţurile de pe piaţa internă germană şi aceasta pentru că valoarea internaţională a mărcii a fost redusă — ceiace a fost o urmare naturală a conversiunii mărcii în alte valute.

Conduita aceasta a Germaniei constituie pur şi simplu o jefuirea acelora cari mai înainte au sprijinit această ţară cumpărând mărcile ei.

La aceasta Germania poate răspunde că dânsa nu-şi poate epuiza stocurile de mărfuri şi că presiunile Aliaţilor o obligă să vândă mereu noui cantităţi de mărci.

Sforţările de a asigura protecţiuni vamale contra depreciatei mărci germane implică faptul ca ţările strcine să devină complice cu Germania la acest jaf al nefericiţilor deţinători de mărci germane. Nu e de ajuns conchide prof. Cassel ca Germania să facă dificultăţi în vânzarea mărfurilor ei celorlalte popoare; chiar ţările respective ar trebui să nu cumpere nici un articol din Germania şi astfel să facă deţinerea mărcilor absolut fără nici o valoare.

Împrumutul forţat german de un miliard mărci-aur

In cursul unei conferinţe ţinută în Reichstag şi la care au luat parte cancelarul şi reprezntanţii pratidelor (socialist-majoritar, centrul, popularii, democraţii), s'a stabilit un acord pentru emisiunea unui împrumut forţat de un miliard mărci aur.

Guvernul şi-a luat angajamentul să respecte următoarele directive în politica financiară:

1) Administraţia statului va fi simplificată şi economii vor fi realizate;

2) Regimul de taxare şi de rechiziţie va înceta;

3) Emisiunea bonurilor de tezaur va fi redusă în măsura posibilului,

4) Produsul împrumutului forţat va servi la plata datoriilor interioare, contractate în legătură cu executarea tratatului de pace.

Amenajarea unui port liber la Budapesta

„Narodni Politika" publică textul unui contract secret, încheiat în Februarie de guvernul ungar cu Schneider-Creusot în baza căruia se creiază cu un capital de 100 milioane coroane ungare o societate în vederea amenajării unui port liber la Budapesta. Statul contribuo cu 60 la sută din capital iar 40 la sută este furnizat de o societate franceză, care în acest mod capătă o concesiune de 50 de ani pentru utilizarea portului şi în plus jumătate din locurile în consiliul de administraţie.

Acţiunea aceasta ungaro-franceză are de scop să asigure Ungariei prioritatea asupra Dunării, în paguba Cehoslovaciei, adică a Bratislavei. Cum se proiectează construirea canalelor Tisa-Dunăre şi Elba-Dunăre, întregul trafic francez, belgian, olandez şi german spre Europa centrală şi meridională, spre Rusia şi America se va face pe calea dunăreană, al cărei punct comercial central ar deveni Budapesta.

Dat fiindcă acţiunea de credit a firmei Schneider are toate şansele de a fi ratificată de guvernul francez. Ceoslovacia va trebui să-i ia cât de repede înainte, desvoltând portul Bratislava spre a-l da expoatării înainte de 3 ani.

Măsurătoarea pământului expropiat

— Cum merg lucrările —

Ca urmare unui articol ce am publicat, pivitor la lucrările săvârşite de direcţia cadastrului din Casa centrală, dăm astăzi datele şi relaţiunile oficiale asupra acestei chestiuni.

In vechiul regat s'au ridicat în plan, din suprafaţa expropriată, 1.664.955 ha, ridicarea s'a făcut cu metode analitice şi cu toate detaliile interioare, sprijinindu-se pe o triangulaţie de or dinul al IV-lea.

Producţiunea ultimei campanii de lucru a fost de 784.000 ha.

Planurile proprietăţilor măsurate sunt depuse la direcţia cadastrului şi în mare parte au fost puse la dispoziţia autorităţilor cari au nevoe de ele.

Pentru campania de lucru din anul acesta, se poate conta pe o producţiune în măsurătoare, cel puţin egală cu acea a ânului trecut.

In Transilvania s'au verificat lucrările cadastrale ale domenilor Statului ridicându-se datele necesare pentru expropriere şi parcelare La celelalte proprietăţi nu s'au putut face lucrări de oarece nu s'au terminat încă formele juridice de expropriere.

S'au completat însă lucrările de triangulaţie acolo unde nu erau terminate.

In Basarabia s'au perimetrat în campania de lucru expirată, singura în care lucrările s'au executat sub conducerea direcţiei cadastrului, 350.000 ha.

Actualmente direcţia cadastrului dispune de un bun şi îndestulător personal tehnic, format în cea mai mare parte în şcolile speciale ce au funcţionat şi funcţionează încă pe lângă această direcţiune.

Direcţiunea cadastrului dispune de utilajul tehnic necesar folosirei acestui personal.

Ţinând seamă de producţiunea de lucru a ultimilor doi ani, se poate socoti că lucările de ridicare în plan vor fi terminate în doi ani si că cele de parcelare definitivă se vor putea executa într'un timp egal cu cel folosit pentru ridicări.

Condiţiile împrumutului Ceho-Slovaciei pentru Austria

Principalele condiţii al proiectului de credit al Austriei faţă de Cehoslovacia, sunt următoarele:

Destinaţiunea: Imprumutul va fi destinat exclusiv plăţilor ce va face republica Austriei locuitorilor Austriei sau locuitorilor Ceho-Slovaciei.

Garanţii: A) In cazul în care Austria ar obţine mai nainte de 1 Ianuarie 1923 un credit din partea comitetului financiar al societăţei Naţiunilor sau a vr'unui organ internaţional substituind pe sus zisul comitet, garanţiile destinate acestui credit vor sluji aceluiaşi titlu şi până la concurenţii de 500 milioane de coroane ceho ca garanţie a împrumutului concedat de Cehoslovacia; B) In caz contrariu, Austria va da, ca garanţie a împrumutului acordat de Ceho-Slovacia veniturile taxelor asupra expediţiunilor, asupra transporturilor de bagaje şi a biletelor de drum de fier; C) Până când una sau alta din eventualităţile mai sus prevăzute va fi realizată, Austria va garanta scandenţele cu depozitul unui număr de acţiuni.

Pentru ca acest acord să fie balabil e necesar ca comisia reparaţiilor să consimtă a sterge ipoteca stabilită în favoarea reparaţiunilor în articolul 197 din tratatul din San-Germain.

Comisiunea a consimţit ca această ipotecă să fie ştearsă atrăgând atenţiunea guvernului austriac asupra necesităţei unor reforme financiare şi sub unele condiţii relative la fuziunea împrumutului în chestiune, cu împrumuturi noui care ar putea fi acordate Austriei de unele puteri.

Citiţi „Infrătirea"

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂŢIREA" la Administraţie Str. I. Maniu No. 3. şi prin toţi Agenţii şi Agenţiile de publicitate

Se primesc reclame scrise şi în limba maghiară şi germană pentru care avem fraducători speciali

Preţuri reduse

Toţi cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame şi prin telefon: 952

ABONAMENTELE pentru ziarul „Infrăţirea" dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorităţi, bănci şi societăţi

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 472 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Marți 20 Martie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D.
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . . 240 LEI

Explicația unei campanii

Cele mai mari insistențe pentru înlocuirea guvernelor de partid, obicinuite, prin guverne ești din coaliții de partide politice, sau din coaliții de grupări parlamentare, s'au pus totdeauna numai de către acei șefi politici cari n'au avut niciodată un partid serios, ori de către cei a căror partide au ești zdrobite din aplicația votului universal.

In 1919, alegerile care s'a ilustrat prin tactica greșită a abținerei d-lui general Averescu, au adus în parlament, alături de marele număr de liberali, o puzderie de grupulețe ce-și făceau pentru întâia oară apariția în viața publică românească. Erau manifestări disperate, lipsite de coeziune, întărite numai prin rămânerea în expectativă a singurei mișcări cu rădăcini puternice în mase atunci, grupulețe cari odată ce-au răzbătut în Parlament, n'au găsit altă soluție ca să se mențină, decât reunindu-și forțele. Cu toate că își datorau viața unui echivoc care nici până azi nu s'a lămurit pe deplin, atâta timp cât nu dăduseră încă dovadă de incapacitatea lor, puteau spera la un ajutor atât din partea țărei cât și-a puterei suverane.

Iată dar cărui fapt se datorează acel început guvernare „parlamentară" de mult lăudată de către actotum-ul politic la ordinea zilei, d. Iorga. Nu era o evoluție dela un sistem care își dăduse în trecut toată măsura eficacității lui, la altul socotit mai bun și mai conform cu transformările ce erau în curs de înfăptuire. A fost simpla întâmplare ca acele molecule politice ce compuneau federația națională, să trebuiască să facă front în fața partidului liberal, singurul care se înfățișa unitar și cu doctrină politică precisă.

Scoase la lumina zilei de lupta împotriva partidelor istorice, nu aveau altă soluție pentru ca să subsiste un timp determinat, decât să se reunească, chiar dacă între ele ar fi existat deosebiri flagrante de vederi, așa cum s'a și dovedit mai pe urmă. Marele animator pe atunci, ca și acuma al acelor combinațiuni parlamentare efemere era d Marghiloman, a cărui germanofilie îl făcea simpatic grupării celei mai puternice din federație, partidului național. Acest început de guvernare în comun a unor grupuri fără consistență politică și a conducătorilor lor fără pregătire, nu a întârziat să-și dea roadele. Am văzut cum rând pe rând frunțașii federației și-ai guvernului de atunci, au început prin a-și compromite activitatea. Șeful guvernului, d. Vaida, renunță la Banat, semnând la Paris tratatul dela St. Germain, ministrul de interne dr. Lupu, creatura d-lui Iorga, inaugura politica de afiliare a țărei noastre organizațiunilor bolșevice de peste Nistru, politică care i-a creiat trista celebritate a unui Kerenski român. D-nii Bontescu și Vlad puneau bazele unei politici economice... personale, care i-a adus, este adevărat, la strălucita situație de bancheri ai Ardealului, însă care a condus finanțele țărei la un dezastru cu greu reparabil. In acest timp, Parlamentul, lipsit de-o concentrare de forțe capabile și cu o educație politică necesară, își uza forțele urlând împotriva cârdășiei liberale, care se ținuse departe într'o demnă atitudine cea făcut pe majoritate să-și piardă cu totul uzul rațiunei. Atunci puterea suverană, în fața demagogiei ce ducea țara de râpă, a pus un sfârșit și a chemat la cârmă guvernul de partid a d-lui general Averescu. Dacă acest partid n'a făcut alt decât să compromită vechea sistemă de guvernare, nu înseamnă că ea nu s'a arătat mai bună decât metoda introdusă de federația națională a d-lui Iorga.

Fruntașii partidului liberal, ca oameni deprinși să mânuiască ideile și doctrinele politice și care au avut în trecut o largă activitate de guvernământ, nu s'au sfiit dela început de a combate sistema guvernelor parlamentare și să predice revenirea la vechile metode, în fața proastelor rezultate date de primul parlament al României mari. Astăzi, dinaintea forței pe care partidul liberal a dovedit-o în alegeri, și din teama ca o prea lungă opoziție să nu fie fatală multora din noile grupări politice, a început din nou să se ventileze vechea părere, fie a unui guvern național, fie a unui guvern neutru care să prezideze alte alegeri.

La părerea care s'a menținut a d-lui Marghiloman se alătură de astădată și părerea unei grupări care a ești cu totul sdrobită din alegeri, — gruparea democrată, — care tinde să bată în struna partidelor de regiune ori de clasă, național și țărănesc.

In grija lor de a-și salva un rest măcar din patrimoniul lor politic, pus la grea încercare de către votul universal, aceste partide sunt capabile să dea mâna cu cei mai neîmpăcați dușmani ai lor.

Susținând teoria unui parlament de natura hibridă a acelui ales în 1919, indirect ei fac apologia guvernului Vaida-Lupu, care a adus România pe pragul ruinei și-al anarhiei.

Iată unde duce egoismul politicianilor care înaintea binelui public și-a interesului țărei, pun interesele lor personale și de partid...

Dispariția ziarului „Luptătorul"

In haosul politic și moral pe care îl traversează România după război, a apărut ca o efloreșcență a demagogiei revoluționare, presa anonimă.

Ca ciupercile după ploaie am văzut apărând o întreagă serie de ziare, așa zise independente, puse în slujba politicianismului de operetă, reprezentat de noua democrație".

Profitând de indulgența unei părți a opiniei publice, lipsită de tradiții, de pregătire, de convingeri stabile, fără puința unui control real și serios, această presă sgomotoasă, violentă, lipsită de idei, a introdus în presa noastră, ca în nici o țară din lume, trivialitățile, insulta și calomnia.

Persoanele luând locul ideilor în atenția lumii noastre politice; atacul personal ocupă locul de frunte în această ziaristică, care nu se dă la o parte dela întrebuințarea oricăror calomnii.

In locul directivelor noi așa de trâmbițate de noile curente și partide, această presă vegetând pe minciună și cancanuri a avut pretenția că are la spate sprijinul întregei opinii publice, găsindu-și aprobarea publicului cititor.

Timpurile au început însă să se limpezească și ieșind din nehotărâre opinia publică a început să-și împartă sancțiunile.

După dispariția ziarelor Chemarea, Țara nouă și a altor gazete-revolver alări acum încetarea apariției Luptătorului, *țițuica comunistă ce ținea hangul Socialismului, servind de paravan revoluționarului Dr. Lupu.*

Ziarul Luptătorul anunță că-i stlit să-și înceteze apariția, din cauza redusului număr de cititori ce-i dau sprijin: vre-o 6000 numai.

Această mărturisire are o îndoită valoare pentru lămurirea publicului cititor.

Se evidențiază mai întâi lipsa de popularitate de care se bucură presa revoluționară la noi, ca necorespunzătoare aspirațiunilor poporului nostru, dornic de o dezvoltare liniștită și se desleagă totodată enigma fondurilor ce susțineau acest ziar.

Apariția unui ziar când criza tiparului și a hârtiei e la ordinea zilei trebue să se sprijine pe puternice resurse financiare.

Ori dacă publicul cititor, din propria mărturisire a Luptătorului n'a sprijinit acțiunea sa, nu mai poate fi ignorat de nimeni că fondurile cu care s'a susținut numitul ziar își găsesc isvorul în banii streini.

Urmând Luptătorului, suntem siguri că și alte ziare ale „nouei democrații" își vor desvălui cât de curând veniditatea.

CONFERINȚA DE LA BELGRAD

— Cum trebuește privită chestiunea Basarabiei —

De nenumărate ori am arătat în ziarul nostru că ideia unei conferințe la Genua, pe lângă refacerea economică a Europei, conține în sine și tendința de a fi revizuite tratatele încheiate după război. Dacă afirmațiunile noastre de atuncea nu corespundeau telegramelor streine venite din anumite surse, care aveau tot interesul ca să păstreze rezerva asupra scopurilor ce se urmăsese prin desbaterile de la Genua, astăzi punerea în discuție a modificărilor tratatelor numai e o chestiune de secret diplomatic.

Hotărârea puterilor ca să revizuiască tratatul de la Sevres, vorbește lămurit că principiul a fost câștigat de adversarii tratatelor. Lucrurile stând astfel, e foarte explicabilă îngrijorarea care se manifestă în rândurile Micei Antante, pentru că dacă marile puteri intenționează să modifice din clauzele tratatelor, fără îndoială că se va căuta să se lovească în interesele statelor din estul Europei centrale și în special ale României.

Faptul e foarte simptomatic și ne dă mult de gândit că Franța care ne este o bună prietenă, după o telegramă recentă, s'a grăbit să depuie pe biroul Camerei franceze proectul de lege cu privire la ratificarea tratatului asupra Basarabiei, încheiat la Paris în ziua de 28 Octombrie 1920 între principalele puteri aliate și România, prin care se recunoaște realipirea acestei provincii la țara noastră.

De altfel e nediscutabil că Franța a procedat la facerea acestui act după intervenția diplomatică a guvernului român care se află astăzi la conducerea țărei. De sigur că intervenția guvernului e un act de cuminteuie politică, iar sprijinul ce ni-l acordă guvernul francez dovedește că relațiunile dintre Franța și România sunt excelente; dar această împrejurare mai dovedește că desbaterile de la Genua, vor depăși cadrul lor economic, tinzând astfel să cuprindă și chestiuni de ordin politic.

Intențiunea guvernului sovietic de a pune în discuție chestiunea Basarabiei, noi n'o privim din punctul de vedere al unui pericol național, iar faptului că unele puteri ratifică de abia acum acest tratat, cel mult am putea să-i atribuim caracterul de prudență, pentrucă nimenea nu s'ar mai putea gândi astăzi că chestiunea Basarabiei mai poate fi deschisă.

Credem că acest lucru nu-l concep nici sovietele și dacă comisarul sovietist Karakhan a declarat că la Genua va aborda această chestiune, afăcut-o cu scopul ca Rusia sovietistă să poată obține de la România mai cu ușurință satisfacerea unor eventuale cereri de ordin economic.

Ori care va fi însă situația, atât marile puteri, cât și statele doritoare ca tratatele să fie revizuite, la Genua se vor găsi în fața unui fapt îndeplinit: Mica Antantă la care s'a alăturat și Polonia, nu va admite ca tratatele cari au statornicit actuala stare de lucruri din centrul și estul Europei centrale să fie puse în discuție și modificate.

Conferința preliminară a Micei Antante și Poloniei a cărei lucrări au luat sfârșit zilele acestea la Belgrad și care s'a ținut în vederea atitudinei pe care aceste state o vor lua la Genua, s'a pronunțat în chip hotărât.

Deliberările de la Belgrad prin importanța chestiunilor ridicate acolo și prin autoritatea de care se bucură blocul statelor participante, sunt de natură să impuie conferinței de la Genua cu totul altă situație, de cât aceea pe care micile state au avut-o în alte rânduri la diferitele conferințe care au hotărât de soarta popoarelor.

Nu e un lucru necunoscut, că în toate ocaziunile marile puteri au ținut socoteală prea puțin de cuvântul micilor state, de multe ori s'a trecut peste voința lor, lovindu-le în cele mai legitime interese.

De rândul acesta situația s'a schimbat. Conferința de la Belgrad e mareată printr'un perfect acord între Cehoslovacia, Jugoslavia, Polonia și România Toate aceste state și-au manifestat dorința ca să colaboreze la refacerea economică a Europei, însă cu condițiunea ca tratatele războiului să nu fie revizuite.

Ori care încercare din partea participanților la Genua, ca să creeze privilegii nesocotind drepturile micilor popoare, se va lovi de blocul puternic al statelor legate prin acordul stabilit la Belgrad și nu se poate ca să nu se țină seama de voința a 80 milioane de suflete.

De aceea faptul că tratatul de la Paris privitor la Basarabia nu s'a ratificat până în prezent, către aliați și că el nu va putea să fie ratificat până la data deschiderei conferinței de la Genua, — nu trebuie să ne îngrijareze, fiindcă existența tratatului și acordul de la Belgrad sunt elemente suficiente, care ne îndeamnă să fim siguri că nici unul din drepturile noastre nu vor fi știrbite.

Știrile zilei

Se afirmă că între diferitele proecte ale guvernului este și acela ca în luna Mai să se constitue o mare comisiune din specialiști în materie economică și financiară sub președinția primului ministru care să lucreze la noul sistem de impozite.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

ECOURI

Sărurile minerale și viața

Experiențele au dovedit că nici un animal nu poate trăi câtă vreme în afara substanțelor alimentare ce conțin, albumină, grăsimi și hydrocarburi nu introduce în organism și o cantitate determinată de minerale fără de care vinaț nu poate fi posibilă; -- în mod izolat s'a ajuns ca celulele să poată viețui mai mult, dacă li se administrează o soluțiune care ar conține săruri din grupul clorului de calciu clorului de sodiu și clorului de potasiu.

Acolo unde concentrațiunea acestor săruri e mai evidență, viața se arată mai exuberantă și mai animată; — astfel oceanele ce conțin minerale abundente sunt mult mai populate cu vietăți de cât celelalte ape. De la acest fapt stabilit unii savanți au voit să tragă concluziunea că deoarece și serul sângelui nostru ar conține proporțiunile sus amintite de minerale, origina noastră ar trebui căutată la animalele marine.

O expoziție internațională la Bruxelles

Cu prilejul sărbătoriei a 100 ani dela independența Belgiei, va avea loc în 1940 o expoziție internațională la Bruxelles.

Se va construi un oraș care va fi model pentru astfel de orașe.

Va cuprinde un palat mondial, în care se vor ținea în viitor congresele internaționale. Orașul acesta va fi declarat extrateritorial și va fi al Ligei Națiunilor.

Astfel capitalul și munca investită în astfel de mari proecte vor rămâne definitive în folosul omenirii.

Paul Wagner la Praga

In urma marelui succes obținut de Paul Wagner la Praga, direcțiunea acestui teatru, a reușit să facă pe artist să mai dea o serie de reprezentații în acest oraș.

Paul Waguer s'a relevat în special în „Tatăl" de Strindberg, precum și în noua comedie a lui Sudermann „Die Raschhoffs" al cărei rol principal l-a creat cu un deosebit succes la Berlin.

Plesiosauri în Patagonia

Cercurile științifice americane arată un viu interes pentru știrile primite din Patagonia și după cari, câțiva plesiosauri trăesc încă în aceste meleaguri. Zoologiștii din New-York s'au întrunit pentru a organiza o expediție, cu misiunea de a captura unul din aceste animale.

Plesiosaurul e un fel de reptilă gigantică, ce trăia în era quaternară și care a pierit brusc înainte de a se ivi animalele ce mai trăesc azi. Studierea unui plesiosaur viu ar da rezultate de mare importanță pentru biologie.

Scandal teatral la Zürich

Cu ocazia premierei piesei „Rugby" de Speyer s'a produs de curând un scandal monstru la teatrul orășenesc din Zürich.

Scandalul a fost provocat de studenții din Zürich, cari după actul al treilea, au întrerupt reprezentația prin strigăte și fluierături, ținând în acelaș timp discursuri în contra repertoriului acestui teatru, remarcând însă meritele interpreților.

Scandalul s'a repetat și cu ocazia representării unui ciclu de scene, intitulat „Mary".

Cu această ocazie au avut loc în teatru discuții contradictorii între reprezentanții studenților și directorul teatrului Wenzler.

Cetiți „Infrățirea"

Bibliografie

Au apărut:

„Funcționarul", organ social-economic al Asociației funcționarilor publici din Ardeal. An II No. 6 — Cluj.

*

„Convorbiri literare", An. 54 No. 2 — București.

*

„Artele frumoase". An. I No. 1 — București.

*

„Revista sănătății". An. II No. 3 — Cluj cu următorul cuprins: Influența presiunei atmosferice asupra sănătății Prof. Dr. Dobrescu.

Principii relative la educația sexuală Dr. Const. Stanca.

Menstruația Dr. M. Amos.

Despre scolioză Dr. Titu Rusu.

Bucătăria igienică Gospodina.

Câteva cuvinte despre prostituție Drd. Aurel Voina.

Prepararea ceaiului G. I.

Alimentația rațională Dr. Emil Pocreanu.

Tuberculoza în diferite clase sociale Dr. Jacob Peri.

Pentru creșterea populației G. I.

Spicuiri din trecutul educației fizice Cronicar.

Victimele ignoranței (Les avaries.) Piesă medicosocială de Brieux. Traducere de Drd. Aurel Voina.

Varietăți. — Cronica. — Rânduri vesele.

*

„Școala Nouă". An I No. 3 — Oradea-Mare.

*

„Biserica și Școala" An. XLVI. No. 9 — Arad.

*

„Solidaritatea", revistă social creștină. An. II No 7, 8, 9 — București.

*

„Cosânzeana". An. VI, No. 5 — Cluj.

Opera română din Cluj

— Bohema —

Pentru a nu știu câtea oară se reia frumoasa operă a lui Puccini „Bohema". Dar, de s'ar da în fiecare seară și n'ar fi prea mult, pentru că e atâta frumos, atâta omenesc în ea, că emoțiile și mulțumirile sufletești ca și situațiile adesea întâmplate în viața noastră, sunt continuu noi și interesante. Aseară am avut în această operă, două debuturi: a poetului Rudolf — d. N. Nagacevschi și a pictorului d. Georgescu; primul înlocuia rolul până acum susținut de d. Grozăvescu, al doilea cel susținut de d. Ballogh. D. Nagacevschi, are frumoase calități muzicale și o mare doză de bun simț în scenă. Mai are și priceperea rolului său, lăsând să apară calitățile eroului în evidență, marcând, inteligent, situațiile cari trebuesc relevate și renunțând la propria sa personalitate, urmând sistematic, technic, întreaga țesătură muzicală și scenică. Nu mai vorbim de culoarea timbrului său dulce și simpatic, impresionant și cu școală mânuit. In actul întâi a avut un „do" așa de cald și susținut, că și-a complectat cu totul simpatia publicului Clujan. Nu ne îndoim că și d. director al operei, d. Popovici-Beyreuth, a remarcat talentul d-lui Nagacevschi și că va împlini dorința publicului de a se dubla rolurile și pentru a se economisi glasurile soliștilor, cari ar cânta singuri prea des, și pentru buna alternare a lor, cum și pentr înlăturarea surprizelor și neplăcerilor ce-ar surveni, din pretenții pe care—poate — direcția operei cu drept cuvânt, nu le-ar satisface. Dar să revenim asupra interpretărei: d. Nagacevschi, credem, că pe lângă Faust, Bohema și Traviata, ar avea frumos succes în Bărbierul de Sevilla și atunci fără să vrem, ne aducem aminte de părerea noastră, ase alterna soliștii operelor ungare și române. Ce bine ar fi d. Nagacevschi și la opera ungară în rolul lui Almaviva.

Are multă ușurință în colorătură și în agilități. D. Georgescu, în poetul a fost bine, deși se vedea că e în curs de familiarizare cu orchestra și ansamblul. Are însă și timbru plăcut și căldură. Aria pardesiului, ce trebuie vândut pentru a se ușura chinurile suferințelor, cum și pentru înlăturarea desiul, care făcea parte integrantă din persoana filosofului, a fost înduioșător cântată. E un bas cantabil foarte plăcut. Sub conducerea desăvârșită a d-lui director al operei, d. Georgescu va fi un viitor bun cântăreț.

D-ra Dicescu, ca și altă dată, bine. D-sa are multă fineță și cu siguranță, cultură literară sufleteas că, aleasă, că știe a nuanța situațiile sentimentale, cu pătrunderea omului intelectual. Actul al III-lea pentru d-ra Dicescu, e. credem, cel mai răușit din întregul d-sale repertor muzical. Are clipe de puternice emoții, și știe a se identifica durerilor lui Mimi, că nu credem ca o altă soprană din ansamblu să poată așa de bine înțelege și interpreta, rolul.

Orchestra, de asemeni, bine.

*

Suntem, pe cale particulară, informați, că distinși apreciatori și iubitori ai artei muzicale, vor să pue bazele unei societăți filarmonice, cu numele venerabilului director al Conservatorului, d. Gheorghe Doma și cu concursul tuturor bunilor muziciani. O asemenea inițiativă, nu poate fi decât bine venită. Gustul publicului clujan, pentru arta muzicală, e cât se poate de extins și dovada cea mai bună, e, că dă întregul concurs tuturor manifestărilor muzicei. Ne-am mărturisi totuși, o părere: n'ar fi momentul oportun a se face apel și la distinșii muziciani unguri, din localitate? Și aceasta și pentru cuvântul de a avea într'un mănunchi toți — și sunt mulți — buni interpreți ai artei muzicale de toate naționalitățile, dar și pentru a avea o sănătoasă societate muzicală, o bună reunire filarmonică.

DAR

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

In Rusia de azi

Hienele foametei

Bolșevicii — zice „Times" — cari fac mereu apel la capitalismul mondial să-i ajute, au cu toate acestea bani destui pentru propaganda în potriva aceluiași capitalism.

Sucursala lor din Friedrichstrasse, Berlin, scoate „Presa de corespondență internațională", a cărui ediție engleză se trimite gratis tuturor organelor comuniste și muncitorești în Anglia, America, India, Africa de sud, Australia și Canada, cu rugăciunea să reproducă articolele cât mai fără întârziere în ziarele comuniste sau muncitorești.

Ediția se tipărește pe hârtie indiană și afară de greșeala sistematică de-a scrie „reaktion" și „exekutive" cu k în loc de c, englezeasca lor arată puține urme de influență străină.

CUM SE PROPAGA ANARHIA

Propaganda nu stă în apeluri brutale revoluționare. Are caracter mai subtil: răspândește prin presa muncitorească păreri cari să bage în minți așa convingeri în cât să contribue la susținerea guvernului sovietic în Rusia, căci acesta — scriu bolșevicii — pregătește revoluția mondială.

In No. 19 este un articol despre conferința dela Washington, pe care o numește „comedia păcei". Indeamnă proletariatul să fie pe pază față de războaele noui ce vor eși neapărat din această conferință și pe cari guvernele capitaliste le pun la cale.

MILA PENTRU GERMANIA

Multe din aceste articole protestează cu violență contra „jafului la care e supusă Germania" de puterile Intelegerei, în deosebi de „Franța imperialistă".

In această privință propaganda bolșevică merge mână 'n mână cu cea germană și, precum arată în alte articole. lord Northcliffe, amândouă aceste propagande cheltuesc sume fantastice, căci pe lângă propaganda prin ziare și broșuri, răspândite în toată lumea, în toate limbile mai răspândite, se face și prin telegrafia fără fir. Atât din centrul Moscovei bolșevicii cât și dela Nauen, germanii, inundează lumea cu telegrame prin telegrafia fără sârmă falsificând și întortochind evenimentele ori chiar mințind de-a dreptul.

POMANA ȘI REFACERE

„Times" arată că două articole sunt de o însemnătate deosebită fiind că precizează motivele ce determină guvernul sovietelor să apeleze la pomana apușenilor și la finanța acestora.

Intr'unul din aceste articole, Willy Münzenberg arată cu mare plăcere cum mișcarea pentru ajutorarea contra foametei s'a transformat în țările apusene într'o campanie pentru acordarea de credite pentru refacerea Rusiei sovietice.

Autorul stăruie că spre a se ajunge la rezultatul dorit și cât mai grabnic, trebue o acțiune determinată și concentrată din partea claselor muncitoare cari să împingă la încheerea unei înțelegeri în această privință".

PENTRU CONSOLIDAREA SOCIALISMULUI

Alt articol este „Perspectivele politicei noui economice a sovietelor" și este de interes deosebit spre a lumina pe acei cari se gândesc a învesti bani în refacerea Rusiei sub egida bolșevismului.

Münzenberg arată că părăsirea în parte a comunismului și stăruința pe lângă capitaliștii străini este numai o parte dintr'un plan vast pentru stablirea socialismului în Rusia pe o scară largă.

ROLUL CAPITALULUI STRAIN

Capitalul străin va fi întrebuințat spre a pune în mers industria, iar, după aceea va fi înlăturat în folosul burgheziei rase, care va fi și ea eliminată mai târziu ceva.

POLITICA FAȚA DE ȚARANI

Țăranii — urmează Münzenberg — se vor îmbogăți — temporar — supt acest regim, dar îi vom sili să se revolte, apăsându-i cu dări grele, apoi „țărănimea bogată va putea fi nimicită complet".

In sfârșit, „după o perioadă de desnaționalizare parțială, va începe o naționalizare mai energică, începând prin naționalizarea a ce poate fi mai de folos pentru statul sovietic. Atunci perioada critică va fi trecută. Socialismul va fi victorios pe tot frontul".

Astea sunt vederile guvernului sovietelor, acuma când bate umilit la ușile capitaliștilor englezi și aceste idei le răspândește cu cheltuială mare prin presa muncitorească în țările unde se vorbește englezește.

Foarte caracteristic este stăruința ca muncitorii „să lucreze pentru ajutorarea cetății lor principale — Rusia sovietică. Ajutați-o să ajungă puternică și să se consolideze. Vă va înnapoia însutit ajutorul. Deci intrați în șiruri dese și organizate în lupta pentru combaterea foametei din Rusia".

*

De altfel faptul că, în numele muncitorilor englezi, s'a cerut lui Lloyd George să recunoască guvernul sovietelor împreună cu aliații, iar dacă nu, apoi singur, — dovedește, cel puțin, că 'n Anglia chiar sunt destui „meneurs" cari văd în Rusia sovietică cetatea

*

Alegerile comunale din Londra — deși acolo sunt patru sute de mii de muncitori organizați — au dovedit că muncitorii înșiș nu sunt așa de orbți ca așa zișii șefi, cari își permit a vorbi în numele muncitorimei organizate — oricând ce au lipsește nici la noi.

DIN ARSENALUL ELECTORAL al partidului național

Partidul național, respins în imensa majoritate a cercurilor din Ardeal, caută acum pretexte ale înfrângerii fără exemplu.

Dar calomniile vânturale în fiecare zi prin foile sale nu mai prind azi. Desgustat de ideile lui strâmte, de spiritu-i de vrajbă și de ură, de metodele-i sălbatece de luptă, lumea a făcut gol în jurul partidului național; sentința de moarte a căzut, pretutindeni, greu asupra lui.

Și pentru asigurarea biruinții pe care o scoteau îndrăzneț, nici un mijloc n'a fost cruțat: o demagogie mai deșănțată decât a țărăniștilor, o trivialitate necunoscută în scrisul ce cinstea odinioară presa desonorată azi a Ardealului.

Deschidem rubrica acestui arsenal imund, pentru a pune sub ochii cetitorului mentalitatea bolnavă a celor cari mai au curajul să se plângă de presiuni și imoralitate.

I.

Ce subscrie dl dr Valeriu Branisce

Avem dinainte o voluminoasă *„Scrisoare către alegători“* de dr Valeriu Branisce, candidat de deputat în circumscripția Oravița.

După tot felul de inexactități la adresa Românilor de dincolo, dl dr Branisce explică pentru ce n'au făcut naționaliștii săi înțelegerea cu vechiul Regat:

„Nu voim să ne *„balcanizăm“* țara. Noi nu voim să fim o țară, în care guvernele fac *hatâruri*, în care deputații umblă după *chilipiruri*, slujbașii după *bacșișuri*, iar bietul popor se alege cu *sictiruri*. (Sublinierea e a dlui dr Branisce !).

„Aceste patru vorbe: hatâr, chilipir, bacșiș și sictir — vorbe pe cari până acum nici nu le-am cunoscut (propunem un premiu dlui dr Branisce pentru că le-a introdus!) — sunt sufletul balcanismului“....

Cu asemenea „Apeluri“ ar fi fost, zău, și rușine, să se aleagă cineva, chiar în Banat.

Pentru unitatea sufletească

Dela dl Marin Ștefănescu primim spre publicare următoarele:

Ardeal, Ardeal! Scump și sfânt Ardeal! Am fost crescut în gândul desrobirei tale. Dascălul dela București mă învăța că rostul vieței mele va fi ca să trăesc sau să mor pentru unirea tuturor Românilor. Și așa s'a făcut că atunci când a sunat ceasul cel mare al războiului tău, al mântuirei tale, eu am alergat pe front cu mult cu mult entuziasm. Și am sângerat, și mi-am amestecat sângele cu pământul de pe front, pentru tine, Ardealul meu drag și sfânt.

Și unirea s'a făcut. Și eu am părăsit Bucureștii, venind ca profesor la Universitatea ta din Cluj, și legându-mă și mai strâns de tine, Ardealul meu. Dar vai! Nu a trecut mult, și s'a iscat o crudă vrajbă între frații din Ardeal și frații din țara veche, cari se doriseră și se chemaseră cu atâta foc. Și astfel, unirea, dobândită cu atâtea jertfe, părea primejduită.

Atunci împreună cu alți Români de inimă, am început activitatea Cultura Poporului, pentru a contribui cât de puțin, la desăvârșirea unirei sufletești ce părea amenințată. Insă cum pericolul se arăta încă mare, am crezut că trebue să fac un pas și mai departe. Survenind alegerile de deputați și senatori, cu perspectiva unei și mai mari învrăjbiri, m'am gândit că este bine să-mi pun cand[illegible] ca deputat independent [illegible]u a putea susține în Parlament că nu trebue să desfacem unirea pe care providența ne-o dase, ci s'o întărim printr'un guvern de concentrare a tuturor Românilor de seamă. Speram că nici guvernul și nici partidul național nu-mi vor pune contra candidat. Dar în loc de aceasta, am fost lovit cu batjocură, aducându-mi-se învinuirea de liberal prefăcut, de conrupt și conrupător. Și cu toate acestea eu nu sunt încă înscris în nici un partid.

Ardeal, Ardeal! Scump și sfânt Ardeal! Pentru iubirea mea de tine, iau de mărturie toate suferințele mele de rănit. Iau de mărturie pe însuș dl Iuliu Maniu din Cluj și pe dl Vintilă Brătianu din București, să spună și unul și altul, dacă eu nu i-am implorat pe amândoi ca să nu-mi pună contra-candidat, pentru ca astfel să pot lucra pentru o sinceră unire și colaborare a tuturor fruntașilor țării. Chiar contestația pe care am făcut-o asupra modului cum au decurs alegerile, n'am făcuto împotriva contra-candidatului meu. Și dacă este nevoe, merg până la declara că îmi retrag și această contestație. Simt că dacă nu se face împăcarea, ci se sapă tot mai mult prăpastia, atunci ni-se duce visul, ni-se prăbușește România. Și aceasta nu se poate și nu trebue să fie.

Ci România trebue să existe ca sentinelă a civilizaiției la porțile Orientului. Și îi rog, și îi implor, pe fruntașii neamului, ca să cugete că Patria este în pericol, și că pentru a o mântui trebue să-și dea cu toții mâna, proclamând sfânta unire.

Și totuș, tocmai tu să mă lovești, Ardealul meu, dulcele meu Ardeal! O, este atâta amărăciune în inima mea, că, scriind aceste rânduri, îmi simt ochii umeziți de lacrămi.

Dar poate că orice suferință nu este încă prea mare, dacă ea duce la unitatea sufletească a tuturor Românilor.

Marin Ștefanescu,
prof. la Universitatea din Cluj.

Pentru cetitorii „Patriei“

Astăzi trebuia să apară, în coloanele „Patriei“, lista monumentelor științifice ale jurisconsulților partidului național.

Dar lucrarea s'a dovedit peste așteptările strălucitului partid. Publicul cetitor e rugat să îngăduie puțină zăbavă: doi redactori ai „Patriei“ lucrează, de 48 de ore, la inventarierea operilor fără număr ale d-lui Dr. Petre Poruțiu; alți doi se ostenesc, încă de ieri dimineață, pentru a înregistra mulțimea lucrărilor masive ale d-lui Dr. Hațieganu Emil, în timp ce cancelariile a trei notari publici se îndeletnicesc de câteva zile cu întocmirea listei bibliotecii scrise de poligraful Dr. Boilă.

Părintele director al „Patriei“ extrage, cu o răbdare evangelică, de tot atâtea zile, puzderia de recensii științifice pe seama valorilor, cu care vestitul Consiliul Dirigent a ilustrat, pe vremurile sale de aur, Facultatea de Drept a Ardealului.

D-l Maniu a dat ordin ca, în primele zile ale săptămânii viitoare, operația să fie gata, iar „Patria“ în 8 pagini, să presinte cetitorilor săi momentele activității fără exemplu a erudiților partidul național.

Intr'o chestie personală

Ca răspuns la scrisoarea D-lui Prof. Petrescu adresată D-lui Dr. Mihail Șerban, și publicată în ziarul nostru, primim următoarele, cu rugămintea de a-l publica:

Domnule Director!

Fiindcă consider justiția română o instituțiune mai desăvârșită ca să aibă nevoe a o mai complecta cu jurii sau alte comisiuni de arbitraj, mă încred în imparțialitatea și temeinicia trebei care o va face, și în privința conflictului meu cu D-sa, cât și a viitorului situației noastre birocratice.

Odată cu aceasta țin să declar că orice ar mai publica D-l Petrescu deacum înainte prin gazete nu îi voi mai răspunde, ne mai având nimic de discutat cu D-sa pornit fiind odată pe calea pe care perseverează.

Dr. MIHAIL ȘERBAN
Directorul Academiei Agricole.

Văpseli pentru ouă
de prima calitate,
în toate culorile
se capătă cu prețurile cele mai scăzute.
Fabrica chimică
„LUXOR“
Cluj. 1357

In jurul anchetei de la inspectoratul General din Cluj

Operațiunile d-lor Târnoveanu, Vasiliad, Ionescu și Kiraly — Manipularea milioanelor — Nerespectarea legii contabilității publice

Am arătat în numărul nostru de eri cum încearcă ziarul „Patria“ de a da un colorit politic anchetei dela inspectoratul sanitar din Cluj afirmând că această anchetă ar urmări discreditarea unor anumite personalități și ar tinde la desființarea acestui resort.

Pentru ca publicul să nu fie indus în eroare parchetul în a cărui mână se află această afacere se va pronunța la timp și va arăta dacă se urmărește discreditarea unor personagii... cum afirmă ziarul de mai sus menționat.

Până la terminarea anchetei vom da la lumină câteva mici spicuiri di naceastă afacere.

CHESTIA LINGERIEI

D. Târnoveanu șeful diviziunei de conturi a consemnat prin Martie anul trecut mandatarea sumei de 4 milioane în mici mandate emise asupra spitalelor din Ardeal pentru procurarea albiturilor necesare spitalului. După odonanțarea acestei sume contabilul Capeneț pornește pe la toate spitalele din Ardeal înaintându-le oferta firmei „Târnoveanu et comp.“ făcând tot odată presiuni asupra administratorilor de spitale — ca organe subordonate — pentru a primi oferta.

Unele spitale au avtu însă alte oferte mai avantajoase decât acelea ale firmei „Târnoveanu“ și au refuzat aceste oferte. D. Târnoveanu șeful contabilității văzând că oferta firmei... Târnoveanu este amenințată de a nu fi primită, face un angajament cu inspectorataul ca toate instituțiunile sanitare să depună toate sumele ridicate de la administrația financiară la diviziа de contabilitate, — adică tot la dânsul.

In cest tip d. Târnoveanu funcționarul demisionează după ce se pune în acord cu diferiți funcționari dela inspectorat și pleacă în Ceho-Slovacia de unde revine în scurt timp sub forma de furnizor și director al firmei „Import-Export Târnoveanu et comp.“. Prezentându-se la inspectoratul sanitar el face o serie de oferte care-i sunt imediat aprobate de d. prof. Moldovan, care-i aprobă totodată și un avans de 239.000 lei fiind *furnizor român*. Dar afacerea începe să se complice.

Spitalele, cărora Târnoveanu încă de pe când era funcționar, le dăduse ordin de a restitui suma de 4 milioane, nu au retrimis decât 800.000 lei.

Pe de altă parte d. Marian se opune unei furnituri fără concurs. Târnoveanu avea însă prieteni atenți. Printre aceștia erea și casierul Inspectoratului, un domn Kiraly (fost König), care deținea suma de 800.000 lei. Cu toate că d. Marinescu intenționa trimeterea acestei sume la spitale d. Kiraly s'a grăbit să plătească din acel fond suma de 110.000 lei pentru un automobil firmei „Fürst“ (pe o factură din Gratz, scris la Cluj și nedatată).

D. Dr. Slătineanu și Vlasiade șeful biroului de control din București se aflau tocmai în inspecție la Cluj. D. Vlasiade a subsemnat pe factură primirea automobilului. Tot d. Târnoveanu având lipsă de numerar a ridicat fără știrea d-lui șef al diviziunei de conturi, suma de 65.000 lei. Urmarea acestei operațiuni ilegale a fost că în lipsa celor 175.000 lei, spitalul din Tg. Mureș nu a primit această sumă înapoi și a fost lipsit de rufe.

CHESTIUNEA MOBILIERULUI

Dar aceste afaceri nu se opresc aci. După înființarea biroului de „Import-Export“ se înființează și o fabrică de mobile sub firma „Târnoveanu et Copeneț“, a cărui firmă nu a fost înregistrată la tribunal.

Fabrica odată înființată s'a procedat la furnizarea de mobile pentru Inspectorat. După epuizarea fondului necesar mobilelor dela centru s'a atacat și fondul destinat instituțiunilor externe.

Tot această fabrică de mobile a înghițit și suma de 1 milion mandatată de Târnoveanu asupra d-lui M. Ionescu șeful serv. administrativ. Milionu acesta a fost mandatat în sume mici, sub zece mii, pentru a ușura justificarea.

Aceeași fabrică a instalat cu mobilier spitalul obstretic din Arad și pentru a se asigura din timp, șeful totodată și negustorul, a ridicat suma de 140.000 lei cu un an înainte de furnizare.

Pentruca furnizările de mobile fără concurs încredințate lui Târnoveanu să nu fie în neregulă, d. Vasiliades șeful controlului dela București a adus o deciziune a consiliului de miniștri, deciziune care purta numărul și data premearsă de mult de furnizarea lui Târnoveanu, prin care se aprobă furnizarea de mobilier prin bună învoială.

Referitor la facturile lui Târnoveanu, mai e de obiectat că cele mai multe s'au anexat ulterior bonurilor de comandă subscrise de d. profesor Moldovan și care bonuri purtau acelaș preț luat după factură.

Toate aceste cazuri în urma cărora tsatul și spitalele au avut de suferit se datoresc numai faptului că furnizările au fost efectuate fără concurs.

CHESTIUNEA IMPRIMATELOR

Dar această afacere nu s'a isprăvit.

D. Mișu Ionescu dela serviciul personalului a comandat aproape toate imprimatele necesare dela librarul Fuhrman care nu posedă tipografii. In decursul a 6 luni d. Fuhrman a ridicat suma de 800 mii lei, în serii de câte 9900 lei. Aceasta pentru a nu călca articolul 50 din legea contabilității publice, care cere concurs la procurări în sume mai mari de 9.900 lei.

Dar și la aceste comenzi lipsind bonurile de comandă, aceste au fost anexate ulterior, la protestul d-lui Marian.

Vom urma în numerile viitoare cu desvăluirea misterelor acestei afaceri... de *discreditare* a personagiilor de mai sus, pentru a arăta și „Patriei“ și publicului adevărul.

TEATRUL NAȚIONAL

Sâmbătă 18 Martie „FINUL CONIȚEI“.

Dumineci 19 Martie matineu MANEVRELE DE TOAMNA
seara „AZILUL DE NOAPTE
Viitoarea premieră va fi „VLAICU VODA“, piesă istorică în 5 acte, în versuri de A. Davilla, cu costume și decoruri noi, în care va juca toată trupa Teatrului Național.

INFORMAŢII

Transporturile de bere predate de fabricile de bere din ţară ca marfă de mare viteză, se vor expedia cu trenurile de persoane sau mixte plătindu-se taxa de mare iuţeală.

Ministerul de Interne aduce la cunoştinţă următoarele: Mulţi dintre locuitorii cari nu s'au înscris încă la biuroul Populaţiei au fost daţi judecăţii şi amendaţi. Prin decretul regal Nr. 853 din 4 Februarie a. c., s'a dispus ertarea acestor amenzi iar ministerul de interne intervenind pe lângă ministerul de justiţie, s'a hotărât prelungirea termenului de înscriere până la 15 Aprilie cor. acesta constituind ultimul termen.

Consiliul de miniştrii, aflăm că a hotărât în ultima sa şedinţă, să menţie în bugetul general al Statului, ministerul comunicaţiilor, căruia urmează a i se da o extensiune mai mare prin reorganizarea căilor ferate şi a celorlalte căi de comunicaţie.

D-l general Moşoiu va continua să rămână ministru al comunicaţiilor.

Baia „Diana" este deschisă Miercuri şi Vineri pentru Dame Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru domni. Băi sunt zilnic afară de Luni.

Crépe-Marocain de lână şi mătase în toate colorile a primit magazinul V. Missir Fii şi Co. S. A. str. Memorandului No. 11 (Unio u.) Cluj.

Cele mai frumoase bijuterii şi cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Raţiu Cluj-Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Uzinele „BABI" Werk Iosif RAPAPORT Josef, Fabrică de mobile de fier-bronz şi căruciore pentru copii. Timişoara Str. Morilor No. 1. 1563

O delegaţiune a mecanicilor de la c. f. r. s'a prezintat eri dimineaţă ministerului muncii.

Delegaţiunea a prezintat un memoriu prin care cer să se acorde şi mecanicilor dela căile ferate cota de 20 la sută aşa cum s'a acordat celorlalţi funcţionari ai cfr. Deasemeni memoriul mai pr pune modificarea art. 4 din lege referitor la avansări.

Pentru sezonul de primăvară, mărfuri din cele mai bune şi convenabile a adus magasinul V. Missir Fii şi Co. S. A. str. Memorandului No. 11 (Unio u.) Cluj.

Comisiunea de judecată a profesorilor secundari compusă din d-nii profesori C. Stoiescu, dr. Dim. Ionescu şi D. Alexandrescu, în şedinţa care a avut loc Miercuri, a hotărât excluderea pentru totdeauna din învăţământ a profesorului D. Patrăşcanu pentru atitudinea avută în timpul ocupaţiei.

Fabrica de perii, vărnitoare, pensule şi mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în preţuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

In urma unei ingenioase îmbunătăţiri a becurilor electrice după cât suntem informaţi, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reuşind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent şi o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricaţie. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică Teodor Maior Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalaţii electrotecnice. Proiecte şi devize gratuit. 1416

Ludovic Heller magazin de Ghete Americane.

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Local cel mai modern român Specialităţi de beuturi. Bere albă şi neagră de butoi. I-622

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieţi şi dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Şipoş Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

D-nii inspectori generali ai învăţământului normal I. Mitriu, I. Nisipeanu, Gh. N. Longinescu şi Neagoe Popea, au fost delegaţi, cu începere dela 1 Martie cor. să inspecteze şi şcoliile normale din provinciile alipite. Totodată vor face rapoarte şi propuneri pentru îmbunătăţirea acelor şcoli.

In vederea îmbunătăţirii şi înmulţirii rassei cailor din Ardeal, s'au trimis din depozitele de arm sa i de diferite rasse la 169 de staţiuni i la 23 de proprietari particulari de herghelii.

Domnii deputaţi sunt rugaţi a trimete cât de neîntârziat la direcţia administrativă a Adunărei deputaţilor (Dealul Mitropoliei) câte o fotografie a d-lor şi una a soţiilor d-lor pentru a se putea prepara din vreme carnete de liberă circulaţie pe CFR.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumuseţează pielea şi îi dă fineţă rară. Compoziţia ei neunsuroasă şi inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubiţele, încreţiturile, întinereşte şi înviorează chiar şi pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulaţie în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziţie fără leşie, înfrumuseţează pielea. PUDRA MARGIT, compoziţie de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ŞI HEHS ARAD Se află de vânzare la toate farmaciile, droguriile şi parfumerii. 1564

Covoare au sosit la Mag. V. Missir Fii şi Co. S. A. str. Memorandului No. 11 1567 (Unio u. Cluj).

Ministerul Comunicaţiilor a aprobat ca gogoşile de mătase să fie transportate pe CFR. cu mare iuţeală şi cu trenurile de persoane cu o reducere de peste 50 la sută; iar sămânţa de viermi de mătase chiar cu trenurile accelerate.

Noutăţi de primăvară

Au sosit en gros, ciorapi pentru dame şi băeţi, mănuşi şi articole de manufactură Fischbein şi Spitz Magazin de Mărunţişuri şi tricotaj Cluj. Piaţa. Unirii 29 Palatul Banffy. 1574

Aducem la cunoştinţa On. Public că lichidându-se firma Janovitz şi soţul, mi-am mutat magazia de lemne din Strada Gyufagyár 13 sub numărul 15 şi o conduc şi pe mai departe sub numele meu pe baza solidă ca în trecut.

Rog sprijinul On. Public. Telefon 127 şi 918.

Janovitz Vilhelm
1579 Comerciant de lemne

Incălţăminte fine forme noi pentru Domni, Doamne şi Copii a primit magazinul V. Missir Fii şi Co. S. A. str. Memorandului No. 11 (Unio u.) Cluj.

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară şi piele albă de curelar.

Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyár 1 în faţa magazinului Gyorşáru

Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87 1278

După ştirile primite din Judeţe câmpul este aproape peste tot descoperit. Semănăturile de toamnă au eşit foarte bine, starea lor este foarte bună. Pe unele locuri viile au început a se desgropa.

O delegaţie trimisă de guvernul american a fost în Basarabia şi Transilvania, cu misiunea de a cerceta starea agriculturei noastre şi rezultatele date de expropriere.

Scopul acestor cercetări este ca piaţa americană să fie pe viitor mai bine informată cu privire la producţia agricolă şi debuşeurile de desfacere a cerealelor noastre.

In toată seara Dudus, Lani şi Joi Albi şi Koroşi Eugen cântă cu musica în Cafeneau Park. 1456

Pfe schy Iosif Cluj Calea Regele Ferd Nr 5 Cel mai bun şi mai frumos Restaurant Bucătărie românească-franceză specialităţi excelente de vin.

Servitul reputat şi cu precauţiune. Locul de întâlnire a oamenilor mai aleşi. 1564

Piecând în străinătate primim comenzi de

PIANE

Bettchein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner

cu preţul original al fabricelor, primul şi cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu preţul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.

I. TRISKA Cluj, Str. Sagunei (Costa Bartha M.) No. 14.

15 Lei va costa aratul unui jugăr făcut cu Tractorul Fordson TRADE MARK

Informaţiuni se pot lua ori când. Dau informaţiuni şi întrebărilor prin poştă 1533

Perry

CLUJ, Piaţa Ştefan cel Mare No. 7. CLUJ.

Telefon 270. ◆ **Telefon 270.**

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin **UNIO** **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Germania și reconstrucția Rusiei

Intreaga presă germană se ocupă de reconstrucția Rusiei.

Teza presei garmane e în general foarte apropiată de acea a presei engleze,

Comerțul international nu va putea fi reluat, atât timp cât Rusia nu va fi o țară de consumație. Nimeni nu poate s'a înlocuiască pe pietele occidentale și din această cauză, cea mai mare parte din industria engleză și americană sufere de criza șomajului.

Această situație nu poate fi ameliorată decât când Rusia va fi măcar în parte, consumatoarea de înainte de război.

Absența materiilor prime care veneau altădată din Rusia este deasemeni foarte sensibilă.

Petroleul din Caucaz, minereurile din Ural, grâul și inul Rusiei lipsesc astăzi cu totul de pe pieței Occidentului.

De unde reiese concluzia că e indispensabil de a reabilita Rusiei, furnizându-i materialul agricol și industrial care-i lipsește și a o pune în stare să producă ea însăși.

Soluțiile propuse de Germania sunt numeroase. Toate au ca punct comun acoperirea producțiilor prime ale Rusiei cu beneficiurile cărora, Germania ar putea să-și plătească datoriile către Antantă.

Unii financiari germani preconizează constituirea unui sindicat financiar international, la care să participe Germania, Anglia Statele Unite și Franța.

Acest sindicat ar avea ca principală misiune să puie la dispoziția Rusiei, capitalurile necesare pentru cumpărăturile sale in străinătate.

Desigur că Germania ar profita cel mai mult din aceasta, fiind națiunea cea mai apropiată și mai cunoscătoare a situației din Rusia sovietică.

Comercianții și industriașii săi cunosc Rusia mult mai bine, decât concurenții englezi sau americani.

Ei au căpătat obiceinuință de a tratat cu ea; mulți dintre ei cunosc chiar limba rusă dinaintea răsboiului, când furnizau imperiului rus aproape toate obiectele de manufactură de care avea nevoe.

Partizanul acestei soluțiuni e în special Deutsch, directorul general al A. E. G. (Allgemeine Elektrizitaetsgesellschaft). El crede că astăzi s'ar găsi în Rusia destule bogății, pentru a plăti obiectele de manufactură de care ea ar avea nevoie.

— „Dacă aşi sosi la Moscova cu 1 milion de perechi de ghete și aşi cere 10 saci de grâu pentru fiecare le-aşi vinde imediat".

Rusia ar putea produce pentru consumațiunea mondială mai mult decât ne-am putea închipui, căci prizonierii ruși în Germania s'au obișnuit cu cultura rațională pe case ar introduce-o și la ei acasă, îndată ce ar avea uneltele necesare.

Alți financiari germani ar voi numai o alianță a activității industriale germane, cu concursul capitalului englez.

Acesta a fost scopul vizitei lui Stinnes la Londra. In această alianță, Germanii văd mai multe avantagii. Mai întâi un sprijin în revendicațiunile lor contra tratatului din Versailles, apoi un ajutor pentru a cere guvernului din Moscova garanții pentru siguranța conaționalilor care merg în Rusia cât și posibilitatea de a obține cu ușurință minereurile din Ural, care nu pot să și le procure astăzi decât în dolari și lire sterlinge.

La acest plan anglofil, care a fost pus în practică de casa Krupp-Mendelssohn prin participarea la Russio-Asiatic Consolidated Cy. se opun americane filii doritori de o combinație identică cu precedenta, înlocuind Anglia prin Statele-Unite.

Ei susțin că singură Statele Unite dispun astăzi de resurse financiare suficiente, pentru o întreprindere în țara sovietelor.

Unele bănci germane au început negocieri cu finanța americană pentru constituirea unui fond de 250 milioane dolari, ce ar avea ca unică destinație reconstituirea Rusiei.

Indiferent însă de cine ar fi furnizat capitalul, Germania voește să-și păstreze întreaga libertate în această alianță financiară.

Alți financiari germani, în sfârșit ar voi să rezolvească problema reconstrucției Rusiei, fără ajutorul capitalului străin.

Ei încearcă să înființeze pentru fiecare ramură a industriei, societăți germane-ruse, care să cumpere din Germania tot materialul de care Rușii au nevoie.

In acest scop a fost creiată Societatea economică pentru comerțul și industria Prusiei de Est

Ea e divizată în mai multe secțiuni: una pentru relațiile re latiilor intelectuale cu Rusia, alta pentru legătura dintre asociațiunile muncitorești ale acestor două țări; iar a treia care să aibă în vedere ajutorul financiar și industrial cu care băncile germane să ajute refacerea Rusiei.

Toate aceste proecte care au de scop in primul rând salvarea financiară a Germaniei și apoi refacerea Rusiei nu vor putea fi puse însă în practică, cât timp Rusia nu va fi în stare să garanteze străinilor, care vor face afaceri cu dânsa o protecțiune absolută a persoanei și a bunurilor lor.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă și costume moderne

1588 Firma

M. Neumann

Cluj, Piața Unirii No. 14

Infierarea unuor calomnii

Ca răspuns la manifestele înjurioase lansate de niște indivizi necunoscuți se atacă cunoscutul doctor și profesor universitar, d-l. Iacobovici, Societatea Asistenților facultații de Medicină a trimis d-lui profesor, următoarea scrisoare:

Domnule Profesor!

Societatea Asistenților și Preparatorilor Facultății de Medicină din Cluj a luat cunoștiința, cu multa indignare, de gestul unor necunoscuți, cari incearcă să vă atribuiască atitudini, pe care, cei ce vă cunosc în toată lumina adevărului, știu că nu le-ați manifestat niciodată.

Desconsiderând gestul acestor detractori, care se ascund în umbra anonimatului, Societatea desaprobă orice amestec străin în treburile Clinicelor și Institutelor universitare.

Opinia publică românească nu poate de cât să fie recunoscătoare celor dintâi Profesori ai Universității din Cluj, care, prin munca desinterestă și prin atitudinea patriotică, pe care au avut-o, au reușit ca în câțiva ani abia, să ridice această instituție la nivelui la care merită să fie.

Asistenții și Preparatorii Facultății de Medicină, în mare parte foști elevi ai dv. consideră de datoria lor ca, în aceste momente, în care sunteți atacat fără nici un temeiu, să arate și celor streini de Facultate că toate cele ce se pun pe seama dv. sunt neadevăruri.

Recunoscători pentru îndemnurile la munca cinstită, singura cale pe care se poate ridica orice element valoros, Asistenții și Preparatorii Facultății de Medicină vor păstra întipărite în inimă toate cuvintele de îmbărbătare, pe care le-ați avut pentru ei, oridecâteori i-ați văzut că muncesc, pentru ridicarea numelui Facultăței noastre de Medicină și a științei românești, precum și pentru valorificarea numelui de Român, în fața strenătății, care îl cunoaște atât de puțin.

Asistenții și Preparatorii Facultății de Medicină cred că atitudinea patriotică pe care au avut-o profesorii acestei Facultăți este dintre cele mai frumoase și ei înțeleg că fiecare Profesor este liber să ia orice hotărâre, care privește Clinica sau Institutul lui și consideră ca o jignire personală, adusă Profesoruli și o stirbire adusă independenței universitare, orice intervenție făcută din afară și orice amestec, al celor nechemați, în treburile Universității.

Asigurându-vă, domnule Profesor, de cea mai distinsă considerație, pe care v'o păstrează toți membrii acestei Societăți, Comitetul ei de conducere își exprimă indignarea pentru cele petrecute.

Cluj, 16 Martie 1922.

Presedinte, *Dr. Goia.*

Secretar general, *I. Glavan*

„GOWAG"

Depou pentru instalațiuni de aburi, gaz conducte de apă și canal, precum toate articole technice.

Cluj, Str. Vladimirescu 17 Telefon 5—19. 1487

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 m p

La ministerul de externe a avut loc eri o consfătuire în chestia tratatului de pace. S'a hotărât comisiuni în Ungaria, Austria și Bulgaria cari să preia celace se cuvine României conform acestor tratate de pace.

Toate gazetele anunță acuma că pare lucru evident că partidele opoziționale vor lua parte la deschiderea parlamentului, participând la dezbaterile de validare a mandatelor. Numai apoi vor decide asupra viitoarei lor atitudini.

Ministerul de externe continuă acum tratativele cu Bulgaria pentru a se accelera preluarea vitelor pe care România trebue să le primească din partea Bulgariei conform tratatului de pace.

După deschiderea parlamentului se vor alege comisiuni parlamentare cari vor cerceta cheltuielile făcute de diferitele misiuni militare române în străinătate.

Ziarul „Viitorul" anunță că cercetările în afacerea Schuller continuă. Procurorul va trimite doi experți la Roma ca să cerceteze registrele băncilor cari au făcut afaceri cu Schuller.

Din cauza reparațiunilor și a curățirei localului „Reduta", șezătoarea de Duminecă 19 cor. a „Culturii Poporului" nu va avea loc.

Uniunea chiriașilor din Cluj ne comunică următoarele relativ la plățile chiriilor: In urma știrilor alarmante privitoare la noua lege a chiriilor U. C. din Cluj s'a pus în legătură cu Ministerul Justiției, atrăgând atențiunea asupra situațiunei excepționale din Cluj și rugând ca nici o măsură să nu fie luată fără consultarea organizațiunilor locale: Uniunea proprietarilor și Uniunea chiriașilor.

S'a putut constata în trecut că deciziunile luate aiurea n'au putut fi aplicate în Cluj, dat fiind situațiunea cu totul excepțională a orașului Cluj, locuit în majoritate de funcționari.

Uniunea are toată încrederea că justele observațiuni vor fi luate în seamă de acei cari caută o înțelegere între proprietari și chiriași.

A sosit din Elveția un nou transport de

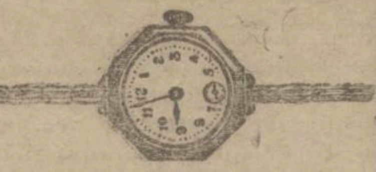

Ceasornice de mare preciziune

Longines

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyő și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii

9[16] **Telefon No. 350**

Central

Frizer de damă și manicure

lucrează singură ori ce lucrări de păr, ondulări, spălarea părului etc. 1398

Julisca Peterfi

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 13 (în curte).

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Sâmbătă: O dramă senzațională de aventuri, Drama din Hotel Splendid cu Scherlok Holmes.
Duminecă: O dramă senzațională de aventuri, Dramă din Hotel Splendid cu Scherlok Holmes

CINEMA UNIVERSITAȚII

Sâmbătă; Frumoasa Operetă, Visul Unui Vals, cu Mihail Varkonyi.
Duminecă: Frumoasa Operetă, Visul Unui Vals, cu Mihail Varkonyi.

CINEMA URANIA

Sâmbătă: Mare dramă socială Amazoana Morții în rolul principal Italia Almiratte Manzini.
Duminecă: Mare dramă socială Amazoana Morții, în rolul principal Italia Almiratte Manzini.

Citiți pag. 8-a

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod speial, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne **CZINK** CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

IMPARȚIREA
circumscripțiilor financiare

Circumscripțiile de inspecțiune și atribațiunile d-lor inspectori financiari generali și inspector financiari în Ardeal s'au fixat, provizoriu, de la 1 Aprilie c. după cum urmează:

M. A. Nestor, județele: Cluc. Trei Scaune și lucrări speciale în minister și la directoratul finanțelor Cluj; A. Sterescu, județele Vâlcea, Huneidoara și Sibiu; I. Anastasescu-Ghica, județul Făgăraș și asasat în minister la direcția timbruhui pentru lucrări de succesiuni și timbru; P. Petrescu, județele: Mehedinți și Caraș Severin; Al. Corlățeanu, județele Torontal și Arad; C. Mihăileanu, județele Bihor, Satul-Mare, Maramureș și Sălaj; S. Sacovici, județele Cojocna, Solnoc Dobâca și Mureș-Turda; Em. Gheorghiu, județele Turda Ares, Bistrița Năsăud și Alba Inferioară; I. Manailă, județul Brașov, atașat în minister; Petre Florian, județele Târnava-Mare, Târnava Mică, și Odorhei; T. Cusman, atașat la directoratul finanțelor din Cluj, pentru fabrici.

D-nii inspectori financiari generali și inspectori financiari își vor avea reședința în circ. ce li s'a desemnat având cabinetul de lucru la administrația financiară de reședință.

Domnii Inspectori financiari generali și Inspectori Financiari sunt obligați să înainteze lunar rapoarte de inspecțiunile ce an făcu în Circ. de lucrările efectuate, de mersul operațiunilor de constatări și urmăriri. Sunt obligat ca în zilele când nu vor face inspecțiune să lucreze la Administrația financiară de reședință, în aceleași ore de lucru stabilite pentru funcționari. Sunt răspunzători de bunul și întregul mers al Administrațiunilor Financiare din Circ. ce le este încredințată. Vor da note de recomandarea personalului Administrațiunilor financiare din Circ. făcând propuneri de înaintări.

CUM VOR FI
încasate impozitele

Noi instrucțiuni

Ministerul de finanțe a trimis administrațiilor financiare următoarele dispoziții ce se vor lua pentru împlinirea contribuțiunilor directe înscrise în roluri sau care urmează a se mai constata cum și acelea ce se încasează pe bază de reținere și vărsări directe ale cedulelor F. și G. din noua lege.

In primul rând se va îngriji a se lichida rămășițele din roluri până la anul 1921, însă pentru contribuabilii cari nu vor putea achita dintr'o dată se autorizâ împărțirea plăților în serii. Se vor arăta prin raport deosebit modul cum s'au împărțit aceste plăți în caz de imposibilitate de încasare mai repede, pentru a se ajunge la lichidarea lor.

Se vor lua în acelaș timp măsuri pentru achitarea contribuțiunilor datorite pe anul 1921—922 atât cele constatate și înscrise în roluri cât și cele ce se vor repune în conform ordinului No. (ce va urma), îngrijind ca la închiderea exercițiului 1921—922 întreg debitul acestui an să fie împlinit.

Se va înainta urgent o situațiune a debitelor și încasărilor până la finele lunei Februarie indicând debitele pentru fiecare din contribuțiunile directe atât din rămășițe cât și pe curent.

Această situațiune se va înainta în fiecare lună pentru luna precedentă.

In ce privește încasările făcute pe bază de vărsări directe în contul impozitelor cedulelor F. și G. se va alătura la situațiune pentru fiecare din aceste impozite câte o listă a tuturor societăților, instituțiunilor, fabricelor și marelor case de comerț cu indicarea vărsămintelor efectuate întocmite conform modelului alăturat de vărsările făcute, iar pentru cei ce n'au făcut vărsăminte pe timpul ce trebuia vărsat în cursul lunei, conform ordinelor și instrucțiunilor.

Se vor ține în regulă la fiecare percepție sau la administrația financiară după locul unde se fac vărsămintele registrele speciale pentru împlinirea acestor impozite după care se vor întocmi situațiile de mai sus.

Spre a se exercita un control asupra plății contribuțiunilor se va interveni la toate autoritățile administrative sau judiciare ca de câtre ori contribuabili vin în contact cu aceste autorități să le pretindă justificarea plății impozitelor la curent relative la afacerile ce au, adică, patenta sau impozitul pe câștig în nouile teritorii, pentru comercianți, industriași, profesioniști, impozitul cedulei G. pentru afaceri de bani și în tot cazul plata impozitului personal pentru vechiul regat.

Depozitul Central: TUNGSRAM S. A. 1290
Telefon 201. Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

„UNIREA"
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vârsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane engleze ști (superior, fureuri, tosca à la Hellet) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (pateut brevetat), care înlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Cea mai distinsă marcă „Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos) recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Bitumul Matitza S. a.
Capital social Lei 6.000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.
Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele Bitumului, ca asfaltare izolatie la case, acoperișe din ciment de lemn (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Mare desfacere
Articole de modă pentru dame
1238
Prețuri reduse la
GRÜNWALD și STEINER
CLUJ, Piața Unirii 12.

Intreprindere nouă.
Casa de Imprumut pe Amanat
Victor Ilescu & Co. Calea Victoriei 25,
și-a început activitatea, și acordă împrumuturi pe tot felul de obiecte, bijuteri, mobile, haine, acțiuni și mărfuri în condițiuni avantagioase. Intrare și prin curte. 1580 Telefon 55.

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.
Cea mai mare intreprindere de acest soi din intreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la
CLUJ, Strada Londra No. 20
In ambele sale magazine din CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7
se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate, preparate în sistem de Praga.
1149
Cu incepere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS, 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoială. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

DOMNIȘOARĂ inteligentă caută vipt și quartir la o familie bună. Adresa la ziar.

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Înfrățirea

Plăci de geamuri, damigene, cadre de tablouri, măsuri verificate, furnizează cu prețuri moderate
Fratii Ausländer
Cluj, Piața M. Viteazul 39
Telefon 954. 1582

Dacă voiți să fiți frumoase întrebuințați **crema Serail** cunoscută în toate părțile lumei, preparată de farmacia Rozsnyai. Se găsește la **farmacia Rozsnyai Arad**

Marcă mondială
Tocuri de gumă de calitate superioară
1594

Stoc proaspăt
și complect de
cauciucuri
pentru automobile, biciclete, trăsuri se găsesc la:
1586
BLAGA
CLUJ, PIAȚA ȘTEFAN CEL MARE No. 7.
Telefon 270.
Benzină, uleiuri și ori-ce accesorii.

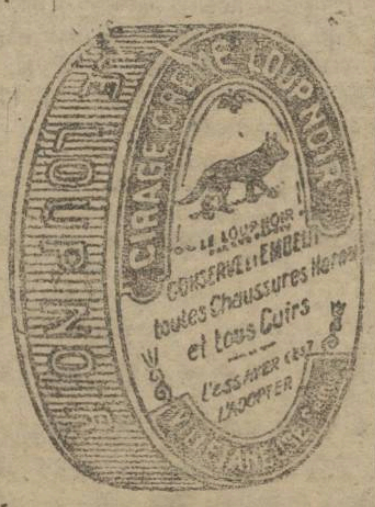

LOUP NOIR
NEÎNTRECUTA CREMA DE GHETE

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lieheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 si 13. Telefon 151. 1007

Instalațiuni complecte și parțiale de
FĂBRICI DE CĂRĂMIZI
livrează din fabricile MARCHEGGER
Maschinenfabricks- u. Eisenglesserei-A.-G.
REPREZENTANȚA GENERALĂ:
SOC. MOTRICĂ ROMÂNĂ, BUCUREȘTI,
Reclama 1506-I. B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10. 1423

Industria Sârmei S. A.
Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuța postală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriș-Arieș (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.
Produce zilnic 2 vagoane sârmă și cuie.

Tesaurul oamenilor muncitori
Spirtul sărat
TRANSILVANIA
în contra reumei, răcelei și catarului.
1540
Să capată ori unde.
Magazinul de căpetenie
ROZSA
drogeria mare CLUJ,
Piața Unirii No. 26.

„Intercontinentale"
Soc. An. de Transport și comunicație fost: S. și v. Hoffman
Centrala: Triest.
Sucursala: Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 6
Adresa Telegr. „Intercont." Telefon No. 622
Transporturi de ori ce articole în mic și în vagoane complecte în ori ce direcție a țării și în străinătate. Legatură promptă săptămânală între Wiena—Budapesta—Cluj și Brum-Bratislava—Cluj. 1488

„Agronomul"
Institut de Asigurare S. p. a.
Sediul proviz. în Arad, mai târziu în CLUJ.
Reprezentanții generale: Arad, Brașov, Cluj, Oradea-Mare, Târgul-Mureș, și Timișoara.
Se ocupă cu tot felul de asigurări. Colizații reduse. Condițiuni foarte avantagioase și moderne pt. obl. Stă afară de cărtel și astfel poate să preia pe răspundere proprie și asigurări executate la alte Instituturi pe timp mai îndelungat. 1444

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garanțând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a Romăniei. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szeluok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

PLUGURI SCHIMBĂTORI
(sistem Rieger cu grindeul de lemn).
MAȘINI DE SEMĂNAT PORUMB
cu două rânduri sistem Rieger furnizează prompt din depozitele sale
DEPARTAMENTUL MAȘINELOR
al Reuniunei agricole S. A.
Centrala: Sibiu, Str. Sării No. 22.
Sucursale: Mediaș, Piața Cătănii, Sighișoara, Str. Baier 47.
Hermes 5775 1542

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funcționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

Re'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.
Mi-am deschis din nou
salonul de modă
engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă pariziană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame
WARTENBERG ZOLTAN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

Banca Ardeleană și Institut de Credit S. A.
Cluj, Piața Unirei No. 32 (edificiu propriu).
Fondată la anul 1894.
1573
Are cele mai mari legături cu toate piețele financiare interne și externe; cumpără și vinde pe lângă condițiunile cele mai convenabile monede streine. Primește depuneri spre fructificare, care la cerere se restituesc ori când fără abzicere prealabilă.
Impozitele pe interese Banca le va plăti din propriu-i fond.
Sucursală în Turda și Ulpara.
Sucursală în Turda și Ulpara.

Programul naval al Angliei

După nou buget, forța navală a Angliei va fi aproape la jumătate cât era înainte de războiu — Declarațiile primului lord al amiralității

Lor Lee primul lord al amiralității britanice, a dat în Cameră următoarele explicațiuni privitoare la bugetul naval:

Bugetul trebuie bazat pe politica dusă de guvern, și această politică, așa cum a fost aprobată de parlament și desbătută în conferința din Washington, prevede menținerea puterei navale a Angliei într'o situație care să nu o facă inferioară în putere, marinei altei națiuni.

Datoria amiralității este să aducă la îndeplinire această politică ținând în cea mai strictă măsură seama de economiile cerute și dând marinei noastre în același timp greutatea cerută de condițiunile rezultate din conferința din Washington. Amiralitatea a acceptat cele mai drastice economii și în consecință riscurile, fapt ce ar putea fi justificat numai pe încrederea că flota engleză nu va mai fi an gajată mulți ani de aci în colo în vre-un mare războiu.

Expertul naval al ziarului „Daily Telegraph" comentând bugetul marinei scrie:

Ceeace trebuie observat este că bugetul naval pe anul viitor va fi aproximativ numai jumătate din ceeace a fost în ajunul marelui războiu, ținându-se seamă de valoarea redusă a banilor. Această întru cât privesc cheltuielile propriu zise a întreținerii flotei și administrațiunea privitoare la aceasta. Restul de cheltuieli care încarcă bugetul naval trebuiesc atribuite consecinței marelui războiu, adică pensiuni etc.

Lord Eshers, representantul britanic în comisiunea temporară mixtă în liga națiunilor, a adus propunerile asupra reducerei armamentelor pe uscat.

Planul lordului Eshers zise „Daily News" este o încercare de a aplica în reducerea armamentelor pe uscat principiul adoptat în Washington pentru reducerea armamentelor navale

Târgul din Lipsca

E un fapt straniu ca atât bărbații competenți în materie comersială din Germania, cât și presa nu se arată încântați de invazia vizitatorilor în târgul din Lipsca, veniți în număr aproape de trei ori mai mare ca înaintea războiului.

Acest potop pune pe organizatorii târgului aproape în neputință de a oferi toate mijloacele de orientare necesare. Dar nici producătorii nu s'au așteptat la o cerer atât de intensă de marfă.

A treia zi după deschiderea târgului s'au numărat 120.000 vizitatori și aproape nici o ofertă de marfă nu s'a mai ivit; în mai toate compartimentele erau atârnate afișe „Vândut". Sunt însă și o mulțime de fabricanți, cari din primul moment au declarat că n'au ce vinde.

„Am venit în târg nu mai spre a saluta clientela, comenzi însă nu putem primi, căci predarea nu s'ar putea face efectiv de cât peste trei patru luni, iar o calculare a prețurilor e cu neputință în condițiunile actuale". Aceasta e răspunsul stereotip ce se primește din toate părțile; el ilustrează situația actuală a industriei germane; e ocupată peste măsură și duce lipsă de materii prime din pricina valutei avariate. Faptul denotă în realitate o destramare economică și comercianții serioși își dau seama că acutala temperatură extrem de urcată este prevestitoare de evenimente neplăcute.

Iată pentru ce creșterea așa de mare a vizitatorilor în târgul din Lipsca nu încântă mult pe inițiați. Dacă afluxul va continua în aceeași măsură și la târgul de toamnă edilii Leipzigului vor fi puși în fața problemei aproape insolubile de a adăposti pe toți veniții, căci construcțiuni noi nu s'au ridicat în număr mare.

Organizația militară Germană

Deputatul socialist-democrat Schoplin a exprimat în Reichstag mirarea sa cu privire la organizația militar germană „Reichswehr" ce are un căpitan pentru 85 de evadați, un ofițer de stat major pentru fiecare 45 de soldați și câte-un general pentru fie care 2000 de soldați. Deputatul Schoplin a atacat spiritul monarchist care domnește printre ofițerii germani.

Deputatul independent Kustler a declarat că „Orhesch"-ul continuă să existe sub alte denumiri. La Brunswick există o organizație militară secretă din care fac parte membrii din Reichswehr. De curând s'a format sub numele de „Trupe de gardă germane" o organizație identică care se bucură de sprijinul ministrului dela Reichswehr.

Conferința Statelor baltice

Discursul de deschidere al lui Skirmunt

In ziua de 13 Martie, ministrul de externe Skirmunt a deschis conferința statelor baltice, pronunțând un mare discurs.

Salut, a zis ministrul — sosirea în Capitala Poloniei a reprezentanților Statelor baltice, pentru care Polonia are o adâncă simpatie. Skirmunt arată cari sunt rezultatele pe cari le așteaptă guvernul polonez din prezenta conferință, față de noui le și marile probleme internaționale, comunitatea de interese a statelor baltice reese cu mai multă evidență. Tocmai aceste interese trebuesc discutate și stabilite pentru a le reuni într'un program concert și pozitiv. „Punctele noastre de vedere n'au nici o tendință de a vătăma interesele unui stat sau unui grup de stae; din contră, voim să colaborăm în mod sincer și dezinteresat la marea operă de reconstruire a Europei. N'avm intenția să facem din Rusia un câmp de exploatare economie și politic.

Este indispensabil ca tratatele pe cari le-a iscălit să nu fie modificate. Dacă voim să începem o mare operă de reconstrucție, nu trebue să debutăm prin acte negative sau bănuială reciprocă. Pe de altă parte, este de dorit ca organele economice, particulare și individuale ale diferitelor state să fie puse sub ordinele unei organizări internaționale.

In numele statelor baltice, a răspuns ministrul de externe al Estoniei. Piip, care a mulțumit lui Skirmunt, arătând dorința ca rezultatul conferinței să fie o cât mai intimă apropiere între staele baltice cari își vor coordona puterile pentru în deplinirea unui program unitala conferința din Genova.

Conferința directorilor regionali Cfr.

Miercuri s'a ținut la CFR o interesantă conferință cu toți directorii regionali din țară, sub președința dlui Tancred Constantinescu.

S'au discutat memoriile prezentate de directorii regionali privitoare la măsurile ce sunt de luat pentru o generală îmbunătățire a serviciilor de mișcare, tracțiune și întreținere.

Cum ce e 176 locomotive comandate în Germania sunt gata și în curând vor fi expediate în România, s'a discutat și chestiunea în ocmirei de programe pentru punerea în circulație de noui trenuri de marfă și de călători, în special pe liniile cu munte.

La această conferință au participat pe lângă directorii regionali și toți directorii de serviciu și subdirectorii generali.

Candelabre electrice

dela cele mai simple până la cele mai împodobite

Mare asortiment

De candelabre electrice dela cele mai simple până la cele mai împodobite, deasemenea tot felul de materiale călcătoare, vase de fiert, precum becuri electrice cu intensitate de 150, 110 și 220 volți se pot cumpăra la:

Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând en gros și en detail, la revânzători se dă favor în prețuri.

1446

În atențiunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comunel

Oferim pentru furnizare promptă:

Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.

Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămidă cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii,

Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurban: 130

Anton Reck și Soțul mari comercianți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

Să găsesc

Pe sezonul de primăvară

Cele mai bune,

De forma cea mai nouă.

GHETE „TURUL"

la Sucursala CLUJ, Calea Reg. Ferdinand 14

Cea mai mare fabrică de ghete a țării.

1370

Prima sucursală proprie în țară și streinătate

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Márton ffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Serviciu prompt.

Reclame este sufletul comerțului.

Fabrica Bradea din Galați, caută bun șofer mecanic,

om serios preferă căsătorit di locuință serviciu permanent.

1557

Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în prețuri!

In Magazinul **Erdelyi** Calea Regele Ferdinand 22 (In față cu Magazinul de ghete Hoffman) la toate pălăriile și articole de mode bărbați ce se află în magazin. 1550

Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în prețuri!

Noutăți de primavară

Covoare și pături

AU SOSIT în magazinele din CLUJ (palatul Baboș) lângă podul de fier a Someșului

1243 A

a fabricei de postav din SIBIIU succesorii lui SCHERER CAROL și FIUL,

GROMEN & HERBERT

Inainte de a Vă cumpăra cele necesare să ne vizitați magazinul.

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Corvinescu" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 473 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Mercuri 22 Martie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II) SUB CONDUCEREA UNIVERSITET

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952

Director: D. TO...

Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Concepție minoritară

Atât de permanentă și de indelebilă este pecetea mediului și a tradiției, — încât indivizii și organizmele rămân, până la sfârșitul vieței lor, robii pământului și ai culturii în care s'au născut.

Transplantarea în alte medii, în alte atmosfere, le atrage criza fatală: decreptitudinea și pieirea.

Primele generații de desrădăcinați sunt condamnate. Viața lor nouă este o tragedie fiziologică: — e lupta supremă, cu toate forțele exasperate, cu excrescența unor organe, cu atrofierea altora — e lupta între speță și mediu, lupta între adaptare și dispariție.

Vietățuile marine se înnăbușe în aerul liber. Fiarele se reîntorc la pădure. Liberții își creiază stăpâni. Picile roșii își sfâșie hăinele de pe ei.

Criza poporului rus ne-a adus multe exemple de imposibilitate a adaptării bruște; mujicii, deveniți „civi republicani", au salutat republica cu speranța....„ca să le dea Dumnezeu și un țar bun!" — Țăranii cari au furat pământurile, au fugit din Rusia până prin Franța și prin Anglia, ca să găsească acolo pe proprietar, să-l plătească și să capete hârtie la palmă. Iar la vremea însămânțărilor — „comunistul" rus a săpat tranșee în jurul porțiunii ce și-a atribuit-o și a pus mitraliere împotriva „comunistului" vecin! (Vezi Cartea Albă a guvernului Englez).

Criza prin care trece partidul național din Ardeal nu este altceva decât tragedia desrădăcinării. Tragedia aceasta, tipică și comună, capătă proporții prin faptul că se petrece pe teritoriul național și în sânul poporului român abia unit — și mai ales pentru că de ea depinde mentalitatea pe care o oligarhie o imprimă unei porțiuni considerabile, și foarte nepregătite la astfel de crize, a poporului român — pe care este în stare să-l ducă la pierzare.

Mediul vieții anterioare de robie, mediul politic dela Pesta, tradițiunile monarchiei habsburgice și cultura pur, și numai ungurească în care el s'a născut și și-a creiat doctrina, tactica, crezul și întreaga lui mentalitate (străine și anacronice în regatul coroanei de oțel) — vorbesc azi cu o voce tunătoare și macabră — de dincolo de mormânt — din fundul pământului — de dincolo de Tisa — unde și-a îngropat tot ce a avut mai scump, mai nobil și mai legitim.

Devine megaloman și retrograd. Neagă existența unitară a poporului și a statului, refuză contopirea sufletească, și — conștient de incapacitatea lui de a guverna în fața necesităților care-l constrâng să ia parte la guvernământ, el se refugiază în negare, în obstrucție, în tradiția vremurilor de robie când dezertarea și rezistența erau pentru el o datorie.

El vorbește și azi în numele trecutului, în numele robiei. El își ține și azi partizanii în poezia gloriei dobândite sub regimul unguresc. În fața maselor, el nu se prezintă cu alt program decât cu conservarea îndărătnică a patrimoniului capacitatea lui de a guverna în fața de prestigiu personal al șefilor, dobândit la Buda-Pesta — cu poezia trecutului de robie.

A fost deci foarte natural ca — în 1919— inteligența, hrănită din cultura maghiară, să sufere cu toată sinceritatea în fața nefericirii ungurilor care și-au văzut capitala cucerită de valahi. Era firesc ca, pe acele vremuri, unul din cei doi șefi să consemneze într'un album plin de măturisirile exaltate de patriotism dela 1910 și până atunci, ale tuturor oamenilor mari și mai mărunței din România Mică și din fosta Basarabie rusească — într'un album menit să circule și să întărească solidaritatea națională — cugetarea: „un'popor nu are drept la existență decât dacă respectă existența celorlalte" — cugetare care cade ca un dus rece pe focul aprins de entuziasm de care ard sutele de pagini, înaintea și în urma ei.

Firească, atunci, și Alba-Iulia — cu rezervele și condițiile ei, — rușini eterne și singurul prezent al acestui partid.

Firească și negarea aceluiași fruntaș, a conștiinței și a voinței et nice ca singur talisman al „fantasmagoriei megalomane a oligarhiei vechiul-regat drapată în tricolor" — și explicarea „atașării" „naționalităților" ardelene — nu la „Patria mumă" — ci la „Regatul României" — în baza „autodeterminării" impuse bizantinilor din vechiul-Regat, de către Wilson al Americei!

O dezmințire în fața istoriei, o negare pe față, din chiar sânul poporului român, a legitimității existenței sale naționale! Rușinoasă, dar naturală. Ca și graba și consecvența acceptării „clauzelor pentru protecția minorităților.

Firesc, asemenea, și dinasticismul fățarnic, tălmăcit — nu ca o fidelitate față de forma de guvernământ — ci ca o fidelitate „personală" față de monarch, „singurul factor care ține închegat în jurul tronului pe toți românii, ca într'un mănunchiu". Concepție pur habsburgică și armă teribilă în mâna dușmanilor. (V. discursul de la Brașov și — Steed: „La monarchie des Habsburgs).

Firești „memorandele" pe care fiecare candidat nefericit le adresează monarchului. Firească pregătirea „rușinilor naționale și europene".

Firească ideia parlamentului de la Alba-Iulia.

Firesc apelul la Liga Popoarelor.

Este același farmec și aceiași unică tactică a Trecutului, de sub dominația maghiară. Aceiași atitudine „minoritară" a „naționalității" româno-ardelene, care se îndreaptă ca și Ungaria spre protectorul său natural din tratatul de la St. Germain — către America și către Liga Popoarelor!

Firească „demnitatea"-națională și europeană — a candidaților cari luptă pentru „rămânerea fiecăruia în țărișoara" lui — suntem un conglomerat ca Austro-Ungaria — (v. broșura Valer Branisce) — pentru „regretul că Ardealul s'a unit cu România" (v. Iuliu Nestor la Tg. Mureș) — pentru „mai bine unirea cu alte state dușmane decât cu putregaiul Vechiului-Regat" (v. S. Dan—contra Șomlea) — pentru „Ardealul al naționalităților din Ardeal" — (v. programul maghiar, sas, evreu, discursul Vaida și „Patria" electorală).

Nevroza SOCI...

In ziarul „Cerna" din Turnu Severin a apărut un foarte interesant articol: „O chestiune de psihopatologie socială" — reprodus și de ziarul Infrățirea.

Autorul articolului, d. profesor universitar C. Dimitrescu-Iași caracterizează starea de „nevroză socială" care a urmat războiului mondial, cuprinzând manifestările politice și influențând în mare parte și presa română.

Acest dezechilibru mintal cu drept cuvânt e urmarea firească a dezechilibrului material și moral în care se frământă viața Românieî întregite.

Probleme sociale, care cer pregătire științifică, trebuind să fie acomodate temperamentului și stării evolutive a poporului român au fost luate în antrepriză, de tot felul de dilectanți politici.

Oameni vechi, schimbându-și firma pentru a se asocia pretinșilor renovatori, ambițioși după putere lipsiți de scrupule morale și de spirit de discernământ caută să cuprindă în forme de demagogism revoluționar concepții hibride despre ideia de stat, despre raportul dintre clasele sociale, despre muncă și câștig etc.

Cât va dura această nevroză, de care-s paralizate toate forțele culturale și economice ale întregei țări?

La această întrebare e greu de răspuns fiindcă deșteptarea la o viață conștientă politică urmează unui proces de lentă evoluție, dependinte de acel al refacerei morale.

Să nu avem teamă însă că va întârzia prea mult.

Idealismul trăiește încă în sufletul celor tineri.

In curând când va fi asociat cu prieperea, când se vor fi nivelat toate asperitățile provinciale, prin forța împrejurărilor o dreaptă consacrare a valorilor va înlătura incapacitatea și poftele nemăsurate ale acelor, ce-și alimentează mintea cu convingeri ce nu le aparțin și care anarhizează sufletul maselor populare.

Puterea care cârmuește organizația unui stat e gândirea, ea creiază, întreține, preface viața lui subordonând toate celelalte acțiuni.

Când părerile vor fi aduse la lumina zilei numai prin prizma gândirei, cumpăna morală a țărei va fi schimbată și refacerea nu va întârzia să vie.

„Mistificarea popoarelor aliate"

Infie pan-germanismul? „Atmosferele psihologice.." Cum poate fi distrus pan-germanismul. Victoria aliaților primejduită. Franța a fost trădată de Englezi. Problema hegemoniei anglo-germană.
— O carte senzațională —

Sub titlul de mai sus, cunoscutul scriitor și polemist francez. André Chéradame, a publicat de curând un volum care n'ar trebui să treacă neobservat atât din cauza ideilor juste ce le conține cât și a câtorva păreri greșite pe care autorul le emite. In prefața acestei lucrări, se citează o scrisoare prin care autoul dovedește că încă din 1914 el era sigur că marele război european trebuia în curând să isbucnească. Toți cei cari au citit lucrările lui anterioare știu de altfel că Chéradame a văzut adesea clar. A fost primul care în 1903 încă, a documentat admirabil întreprinderea germană a drumului de fer spre Bagdad și care a pus de atunci, în lumină imensa ei importanță politică.

In privința problemelor balcanice și a chestiunei Austriei, el a avut meritul de a întrezări minunat curente și fapte asupra cărora cea mai mare parte din compatrioții lui închidea pe atunci ochii.

In timpul războiului, luptând contra teoriilor mărginite a câtorva „occidentalizați", n'a încetat un moment de a arăta rolul primordial al Orientului în conflict și necesitatea susținerii statelor ce voiau să scape de sub tutela habsburgică, pentru împedecarea constituirei germanice *Mittel-Europe*. In sfârșit, autorul a insistat totdeauna puternic și cu drept cuvânt asupra războiului așa zis „al științelor politice" și a demonstrat valoarea manevrei politice care exercită o acțiune tot așa de mare ca și orice manevră militară.

Această ultimă idee este și de fapt originea și baza noucî lucrări a lui Chéradame. El pune în gardă pe aliați contra primejdiei de a perde beneficiile victoriei permițând învinșilor de-a întrece în domeniul politic. In această privință, autorul scrie lucruri admirabile asupra dibăciei germanilor de a-și crea „atmosfere psichologice" cari să le fie favorabile.

El rezumă de ex. în următorul tablou, ideile pe care Germania le-a lansat rând pe rând și de pe urma cărora a avut de câștigat din ziua în care victoria i-a scăpat:

„1915—1918: Trebue să se facă o pace de conciliațiune, fără anexiuni și fără indemnități. 1918—1919: Nu trebue dezarmată Germania, pentru ca să poată rezista bolșevismului. 1919—1920: Germania este în imposibilitate de a repara tot ce-a distrus; ar fi mai rezonabil, în interesul însăși al unei păci grabnice, de a nu i se cere decât ceeace poate plăti". 1920—1921: Interesul general al păcii impune ca restaurarea Europei să fie considerată în întregul ei, fără să se facă deosebire între învingători și învinși. 1920—1921: S'a fi cut o mare greșală „balcanizându-se Europa centrală. Trebue să se reconstruiască încetul cu încetul Austria și Ungaria pentru a opune pe Habsburgi Hohenzolernilor. 1921: Germania nu-i responsabilă de războiu, Franța este militaristă și imperialistă. Odată ce Germania a dezarmat, toate celelalte Puteri trebue să dezarmeze".

— După cum se vede din acest tablou, autorul a văzut foarte clar. Tot așa de bine vede Chéradame și când spune că Franța nu poate să fie asigurată numai prin aceea că deține linia Rinului, dar că „cheia de siguranță se găsește înainte de toate între marea Baltică și Egee, *adică în organizarea puternică a Poloniei, Românieî, Jugoslaviei și Cehoslovaciei și a unei Grecii într'adevăr independente față de Berlin*" și că, pentru a împedeca reconstituirea pan-germanismului, ajunge de a grupa statele cari au interes să se opue acestui pan-germanism plecând de la aceea că problema Europei Centrale să preocupe de toți".

Trecând la beneficiile victoriei, autorul arată apoi, cu puternice argumente, că aceste beneficii sunt gata aproape să fie pierdute din cauza politicei confuze de după război a aliaților.

Chéradame atribue această fap tului că aliații *au fost trădați veșnic de Lloyd George*, care îndată după semnarea armistițiului, și *chiar mai înainte*, s'ar fi înțeles cu Germanii.

— Această gravă acuzație adusă premierului britanic și politicei engleze, autorul și-o bazează ce-i drept nu pe acte oficiale ci pe argumente și deducții cari, în sistemul logic al scriitorului sunt oricum, foarte verosimile.

După Chéradame, *„politica lui Lloyd George va face fictive reparațiile, garanțiile și sancțiunile ce trebuesc impuse Germaniei și Franța, redusă la faliment, va trebui să suporte hegemonia curând anglo-germană"*.

Apariția acestei cărți a produs în întreaga Franță o mare senzație și o vie îngrijorare, date fiind mai ales raporturile oricum încordate ce de atâta timp există între această țară și Anglia.

Presa franceză oficioasă, unanimă în a recunoaște dreptele vederi ale autorului în ceeace privește lupta ce trebue dusă contra pangermanismului prin întărirea popoarelor eșite prin sfărâmarea blocului central, atacă totuși vehement lucrarea în ceeace privește acuzațiile aduse Angliei și lui Lloyd George în special.

Și totuși, apărând din motive politice lesne de înțeles, politica engleză din timpul și din urma răz-

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Boului, ziarele franceze nu se pot opri de a nu constata cu o vizibilă amărăciune că *„oricum victorioasa sforțare franceză ar fi putut ajunge și la ALTFEL de rezultate"*...

„Journal des Debats", comentând apariția acestei cărți și criticând aspru „fantasmagoria" lui Chéradame, își termină astfel articolul:

„Cartea aceasta, conține în partea ei pozitivă, lucruri excelente; dar, judecând după greșelile ei, ea va face mai mult rău decât bine. In ziua când se va reuși să se convingă. Franța întreagă că am fost victima unei universale trădări, politica noastră va fi definitiv paralizată. Să fim, deopotrivă pătrunși că multe din faptele ale căror consecinți le suferim, sunt datorite greșelilor sau slăbiciunei reprezentanților noștri și că depin de de noi de a le modifica. Aceasta ar fi mai drept, mai bărbătesc și desigur mai profitabil".

Din însăși citarea acestor rânduri se desprinde pentru oricine, clar amărăciunea de care e cuprinsă opinia intelectuală a Franței, față de rezultatele politicei du se de oamenii de stat francezi și față de politica egoistă — ziarul francez se sfiește să o spună — dusă de aliații englezi.

— Ceeace este însă interesant de reținut, e că cu toată această politică egoistă și de abilități, atot puternicul imperiu britanc trece și el printr'o gravă criză. Decăderea enormă a industriei și a comerțului, deslipirea Irlandei, a Egiptului, curând a Indiei desigur, sunt evenimente cari nu se pot trece ușor cu vederea.

Să-și fi îndreptat Englezii spiritul lor de dominație, anihilat în Orient, în Europa oare, și chiar asupra aliaților lor de eri?... Iată într'adevăr un fapt curios și asupra căruia Chéradame, cu tot curajul lui, nu îndrăznește să se oprească.

ECOURI

Serbare românească la New-York

O serbare de binefacere a fost organizată de ministrul Bibescu, sub patronagiul M. S. Reginei Românei.

Serbarea a avut un succes strălucit. Au luat parte notabilitățile din New-York.

Drapele române ți au decorat sala.

S'au strâns aproape 400 sute mii lei.

Anatole France cere grațierea socialiștilor

Delegația partidului socialist revoluționar rus compus din d-nii Rubanovici, Russof și Cernof a adresat partidelor socialiste din lumea întreagă, un apel în favoarea acestui partid predat tribunalului revoluționar din Moscova. Partidele socialiste din diferite țări au protestat contra arestării și încarcerării în Rusia de guvernul sovietelor, a personagiilor din partidul socialist revoluționar rus. Anatole France a adresat la Moscova a telegramă cerând grațierea lor.

Un minister de gazetari

E vorba de cabinetul de miniștrii italieni al cărui membri sunt toți gazetari.

In primul rând premierul Facta a fost totdeauna redactor la mai multe ziare.

M. Ameridola era corespondentul lui Corriere della Sera.

M. Riccio, ministrul lucrărilor publice a debutat în gazetărie ca reporter al tuturor accidentelor pe cari erau nevoiți sărmanii câini să le suporteze din cauza automobilelor.

Lanze di Scalea este un excelent polemist, Luigi Rossi scrie în revistele juridice, M. Anile este mai ales poet și făcea adesea proză pentru diferitele cotidiane, Bertini și Murzi colaborează la Revista Socială, iar Bertone este redactor la Settimani Sociali. In fine ducele Di Bazaro scrie totdeauna pe cartea sa de vizită sub numele său și cuvântul „publicist".

Academia Română

Comunicarea d-lui Zenovie Păcleșanu

In ședința publică de eri dela Academia Română d-l Zenovie Păcleșanu a vorbit despre „Luptele politice ale românilor ardeleni în anii 1790—1792".

Conferențiarul începe prin a face istoricul luptelor politice din Ardeal între anii 1780—1790.

Vorbește de epoca lui Iosef al II lea, care a acordat edictul de toleranță prin care se acordase oarecari drepturi de toleranță politică românilor din Ardeal.

Arată strădaniele clerului ardelean din acea epocă care a pornit cu plângeri la Impărat — cerând autorizația ținerei unui congres național — unde să se precizeze revindicările românilor ardeleni.

Pomenește de preotul Pap, care a făcut o nouă petiție la Impărat. Această petiție în care se cere drepturi egale pentru toți locuitorii Ardealului — reprezintă un moment culminant în istoria luptelor politice din Ardeal. Cererea a fost semnată și de Petre Maior și avea și adeziunea episcopului Bab al Ardealului.

Actul cel mai însemnat de redeșteptare națională îl dă acea „Suplex libellus Valahorum" în care se face formularea temeinică pe baze istorice, a postulatelor naționale dela finele secolului al 18-lea. Acest act a ajuns în mâna arhiducelui Francisc — care l'a dat spre rezolvare cancelarului imperiului contelui Teleki. Rezultatul a fost că s'a asigurat existența civică și toleranța religioasă, dar s'a refuzat satisfacerea celor șease puncte din Suplex.

Conferențiarul vorbește de lupta dusă de sași împotriva lui Suplex și răspunsul dat de Șincai.

D-l Păcleșanu termină spunând că Suplex este manifestarea cea mai înaltă a conștiinței naționale ardelene.

Cetiți „Infrațirea"

Cronica muzicală

— Concertul de cameră —

Concertele simfonice ca și cele ale muzicei de cameră, au ajuns în gusturile publicului clujan dornic a-și cizela sufletul. Dovada cea mai bună, a făcut-o eri publicul care complectase întreaga sală a prefecturei județului. Dar iarăși nu-i mai puțin adevărat că ar fi sala goală, dacă maeștrii concertanți, nu ar fi superior pregătiți. Pare că din nou ar trebui să întrebăm comitetul diriguitor, pentru ce nu caută a procura momente de așa înaltă purificare sufletească, în fiecare Duminecă. Vor fi fiind cheltueli mari, cu plata d-lor concertanți, dar suggerăm o idee: ce-ar fi dacă locurile prime ar costa 20 lei, și restul 15 lei. Nu credem ca publicul care frequentează concertele să nu dea tot cu aceeași plăcere diferența de preț, știind că va avea în fiecare Dumineică două ceasuri de reculegere.

E un deziderat al opiniei publice și noi rugăm comitetul să ție seamă de el. Să revenim asupra concertului de eri. D-nii Sibianu-piano, Bobescu-violina, de Angelis-cello și Tiberiu Csaklani-viola, au fost întru toate așteptările publicului, foarte bine. Nunțări, claritați, frazări minunate, au fost din belșug împrăștiate lumei din sală. Eri mai mult decât la alte concerte — concertanții — au fost inspirați și explicația cea mai bună e pătrunderea ascunzișurilor sufletești ale compozitorilor, de toți cei patru maeștri. Trio în mi bemol major opus 14 pentru piano-vioară și violă, a fost superior executat. Andantele ca și menuetto și Allegretto, cu geniala inspirație a lui Mozart au fost un continuu zumzet de-o naturaleță și frăgezime impresionantă. Viola, totuși a avut câteva momente de prea puternice pianossime, că abia se distingea din sală și credem că nu ne va lua în nume de rău d. Csaklany, dacă îi vom reaminti, că în concertele de cameră, se cere a se evidenția calitatea bucăților interpretate, contrar orchestrelor, cu complet ansamblu unde, ansamblul redă calitatea intepretaților, așa că trebuia mai accentuate de d-sa toate pasagiile parcurse. Sonata în fa major pentru piano și violină, executate de d-nii Bobescu și Sibianu a fost de asemeni reușit executate. In special staccatele scherzoului au fost artistic jucate. Și rondo allegro ma non tropo și adagio molto espressivo, au fost cu tot coloritul și simțirea executate.

D. Bobescu face câteodată impresia că dintr'o modestie (— de altfel explicabilă maeștrilor nu vrea să lase temperamentul d-sale de bun muzician, — a se manifesta liber, nestrangulat, în forme le cerințelor publicului din sală, că ruia i s'ar părea exagerate oarecari manifestări ale sbuciumului sufletesc. Execută prea conținut, prea didactic și d. Bobescu e de multă vreme profesor. D. Sibianu, subtil și minunat pianist, a fost neîntrecut. Am dori să-l savurăm odată și singur.

Quartuor-ul în mi bemol major pentru piano, violină, violă și violoncel executat de toți concertiștii de eri a fost magistral executat mai ales Grave și Andante cantabile, au atins tușeuri de măestrită interpretare. Toți patru au fost admirabili.

Sâmbătă la ora 3 a avut loc un matineu muzical, la teatrul operei ungare cu concursul d-nei Iolan Baranyay, foarte reușt. In întregime programul, a fost executat de d-na Baranyay, care are o frumoasă voce de soprano-lirică și cu multă ușurință în colaratură, așa că face câteodată impresia și de soprano legeră.

A spicuit din Borsi, Massenet, Chopin, Schumann, Liszt etc., cu multă artă. In special portamentele d-sale, sunt adevărate perle. Cu atâta ușurință și mlădiere trece din registrul de sus, în cel de jos, că impresionează. Are școală bună și ar fi un element minunat de operă. D. profesor Seprödy, a dat tot timpul explicațiile necesare publicului școlăresc din sală, asupra autorilor ce se interpretau. Acompaniamentul la piano d. Seprödy-junior, a fost foarte bine. Credem că s'ar putea da asemeni matineuri și la opera română, în special pentru elevii liceelor și gimnaziilor; ar fi un mijloc sănătos de educație.

DAR

Foita ziarului „Infratirea"

Cum se poartă bolșevicii cu artiștii

Actorii teatrului au fugit dela bolșevici și joacă în Germ nia — Părerile lui Reinhard, Moisi, Maximilian, Harden, despre ruși

Rușii au avut pe lângă manifestările lor de un curat idealism și manifestații cari relevă o cunoaștere a realității așa cum puține popoare au dat dovadă. Pe lângă romanul lor idealist, întâlnim romanul realist, pe lângă cercetările lor într'o lume ideală, vedem preocupări de a reda realitatea vieței așa cum nimeni n'a redat-o. Acest amestec a două tendințe așa de opuse au dus probabil la haosul în care a căzut Rusia.

Intre manifestările lor de artă, un loc de seamă ocupă Teatrul artistic din Moscova, care este cea dintâi încercare de a da teatrului cea mai desăvârșită expresie a realului.

Teatrul artistic din Moscova a fost una din cele mai rare manifestații de artă. Organizat de scriitorul Nemirovici-Dancenko (un ziaristul și romancierul) și de actorul Stanislavski, Teatrul artistic din Moscova a stat ca un ce aparte în lumea artelor, el era una din revelațiile ei.

Bine înțeles, că bolșevicii, care au distrus tot puținul frumos care era în Rusia, au distrus și acest teatru. Cei mai buni reprezentanți ai teatrului au fugit în străinătate, și s'au stabilit în Germania. Ei nu-i înțelege, însă jocul lor este așade natural, de viu, de real, încât numai gesturile, mimica, mișcările, sunt suficiente să emoționeze până la durere.

Impresia, pe care au făcut-o artiștii Teatrului artistic din Moscova în Germania este colosală. Cei mai mari reprezentanți ai teatrului german și ai artei sunt unanim de acord că au în fața lor o manifestație unică în felul ei.

Iată ce scrie spre pildă Max Reinhard.

„Mi se pare că artiștii Teatrului artistic din Moscova au atins în întruchipările lor scenice, mai ales în dramele lui Cehov — ultimul grad al realismului și chiar al naturalismului".

Iar marele tragic Moissi, care nu de mult a jucat la București, scrie:

„Am văzut pe artiștii ruși.

„Am fost stăpânit de puterea expresiunei și influenței jocului care isvora din suflet și care vorbea sufletului. Nu văzusem pe ruși de zece ani. De atunci și până astăzi jocul lor n'a devenit altul (căci nu știu dacă se poate juca mai bine decât joacă ei) — dar din cauza suferințelor și nevoilor pe cari au trebuit să le îndure în timpul războiului și sub bolșevici, jocul lor a devenit sfânt. Ei nu mai reprezintă oameni — ei sunt oamenii însăși.

Ei sunt corp și suflet, suflet ajuns până la cele mai înalte culmi și până la cele mai neînchipuite înălțimi și care din nou se transformă în corp. Atenția mea mi-a atras-o în special Kacialov. El s'a arătat să fie un artist al expresiunei și un mare om".

Maximilian Harden scrie despre artiștii ruși:

„Acesta este un teatru care aduce foloase numai artei, nu și capitalului. Artistul genial și cunoscătorul dramei își împarte între ei puterea. Piesa nu este montată până nu este cugetată până la cele mai mici amănunte. Cinci zeci, șase zeci de repetiții și dacă e nevoe și mai multe.

Dacă vr'un artist nu poate cu toată conducerea experimentală să intre în sufletul personajului, rolul îi este retras. Se fac experiențe până se atinge perfecțiunea. Pentru oamenii aceștia teatrul nu este o întreprindere, nu este o mulțumire. Ei se simt purtătorii misiunei lor naționale.

„Rusia privește la noi; nenorocita noastră patrie, căreia îi este așa de greu și pe care toți o privesc cu ură, trebue s'o apărăm. Trebue să arătăm că și la noi se muncește serios, că și noi putem avea o organizație cuminte și o disciplină de fer. Fiecare seară este o luptă. Las' să curgă ultima picătură de sânge — dar noi trebue să învingem.

Și ei au învins! In orașele mari și mici mulțumită artiștilor ruși am putut cunoaște Rusia. Am cunoscut-o și am iubit-o cu toți timi tor".

Ziarele vorbesc de succese ne mai văzute în istoria teatrului în Germania. Artiștii cei mai de seamă sunt Kacialov, ca bărbat, Kniper și Ghermanova, ca femei.

Este vorba că după Germania Teatrul artistic să facă un turneu în țările unde sunt refugiați ruși.

Și nu e exclusă posibilitatea să vedem și la București acest teatru, care după părerea unora, este transportarea vieței însăși pe scenă.

Dr. I. D.

Din Arsenalul electoral al partidului național

II.

— Cea subscrisă d-l Maniu și ai săi —

Am pus sub ochii cititorilor, în n-rul precedent, câteva din florile de stil ale d-lui Dr. Valeriu Branișce, pana cea mai distinsă pe vremuri a partidului național.

Reproducem astăzi câteva din injuriile și calomniile cu care partidul, în frunte cu d-l Maniu, s'a prezintat alegătorilor din aceste ținuturi. E vorba de vestita „Chemare la luptă", răspândită în sate, din primele zile ale campaniei electorale.

D-l Maniu pretinde că a cerut „să dea mâna toți oamenii de bine și toate partidele, ca să scoată țara dela năcaz". Lumea știe însă cu câtă îndărătnicie a refuzat intrarea în guvernul d-lui Brătianu, pentru meschine interese de politică regionalistă.

Și iată acum explicația onestă, pe care d-l Maniu o servește alegătorilor, în stilul înalt ce deosebește partidul național:

„Dar ciocoimea a uneltit în așa măsură în contra noastră, în cât nu s'a băgat în seamă cererea noastră, ci s'a dat cârma țării chiar aceluia, care nu se deosebește decât la nume de Averescu, fiind că îl cheamă Brătianu, *dacolo însă este tot una cu el, tot din țara veche, tot din viță ciocoiască..*" (Sublimările sunt ale d-lui Maniu)

„Firește că toată suflarea românească din Ardeal și Bănat este tot așa de îngrozită de cârmuirea cea nouă a lui Brătianu (care nici nu începuse!) ca și de cea a lui Averescu".

„Partidul liberal a (sic) lui Brătianu a stăpânit vechiul Regat peste 50 deani... Nu trebue să vă mai spunem noi cum au cârmuit țara liberalii lui Brătianu timp de peste 50 ani".

„Reforma agrară (legea pământurilor) o tot incurcă de pe un an pe altul. In 1907 au lăsat să împuște unsprezece mii de țărani pentru ca cerau pământ (cu litere grase, în text!) Acum știți cu toții că boierii din Regat cumpără la noi în Ardeal și Bănat moșii de ale grofilor, care trebue să se împărțească țăranilor noștri" (unde este, d-le Tășlăuanu, cu palatul din București, d-le Goga, cu castelul dela Ciucea, d-le Osvadă, d-le Em. Hateganu, d-le Beilă, d-le Dăianu și voi toți caliciii de ieri cari stăpâniți azi palate strălucite în Cluj?)

„In țara veche muncitorul și sluga nu are mai multă omenie decât vita, îngrijită ca vai de capul ei și ea. De slujba, nu e pus cineva după vrednicie și pricepere, ci după cum știe linge talpa celor tari și mari..

„Cin care vrè-un păs este trimis dela un slujbaș la altul, dela Ana la Caiafa, până se pierd hârtiile.

„**Minciuna** (în litere grase!) este atot puternică".

Și divagațiile și murdăriile svârlite în obrazul țării noastre de ieri, urmează lung, pe două coloane.

Aceasta e școala pe care partidul național a înțeles s'o facă poporului din Ardeal și Bănat și cu care d. Maniu, seninul, Olimpicul d. Maniu se laudă către cineva deunăzi, fericit că, ori-cum ar ieși lucrurile, un câștig sigur rămâne pe urma luptei: **Școala ce se face, cu acest prilej, poporului.**

Urâtă, spurcată școală, d-le Maniu!

Blocul urei

Zdrobite într'o luptă electorală al cărei rezultat constitue o strălucită afirmare a conștiinței cetățenești, partidele de opoziție încearcă acum o apropiere pentru o acțiune comună împotriva guvernului.

Este vorba să se alcătuiască un bloc al opoziției, asemănător acelui bloc al urei care n'a putut trăi fiindcă îi lipsea orice temeiu moral.

Căci este în adevăr inadmisibil să vedem pe d-nul Iorga în tovărășia d-lui Stere, pe d-nul Tache Ionescu alături de d-nul Marghiloman, pe d-l Maniu mână în mână cu d-l Lupu și pe d-nul Argetoianu pupându-se cu d-nul Madgearu.

Sunt apropieri politice pe cari nu le poate concepe o minte cinstită pentrucă părțile nu au nici un element comun.

Un bloc politic nu se poate realiza decât în temeiul unui principiu moral.

Există acest principiu moral care să facă posibilă alianța unor grupări atât de ireductibil potrivnice prin ideologie, prin metode, prin tot ceiace constitue ființa lor politică? Hotărât nu.

Prăpăstii de gândire și de simțire îi despart pe unii de alții. Și totuși peste aceste avisuri se voește a se arunca o punte nu în virtutea unui principiu moral ci sub năvala unei isbucniri de patimă și de ură.

Ura neputinciosului, ura lașului, iată pornirea sub puterea căreia se încearcă închegarea blocului opozițional.

Realizarea lui n'are însă nici-o importanță, fiindcă din punct de vedere al concepției și nevolnic din punct de vedere al acțiunei politice, el se va sfărâma ca tot ceiace se clădește pe ură.

Cetiți „Infrățirea"

Consolidarea financiară

Noul buget

Conștient de greaua răspundere pe care și-a asumat-o, guvernul, trecând peste agitațiile unei opoziții neputincioase, își urmărește realizarea programului de îndreptare și de consolidare a statului.

Paralel cu acțiunea de moralizare a vieții noastre publice târâtă în noroi de către toți aventurierii și demagogii anilor de după război, guvernul d-lui Brătianu pune bazele consolidării finanțelor statului.

La toate ministerele se lucrează la alcătuirea bugetelor respective. Spiritul în care va fi făcut noul buget general al statului este economia.

Toată clientela politică și toate cheltuelile inutile cu cari fostele guverne au împovărat bugetul statului vor fi suprimate.

In locul unui buget de risipă și de jaf vom avea un buget care va înfățișa veniturile și necesitățile reale ale statului. Nu vor mai fi prevăzute în buget cheltuieli pentru cumpărarea de flori pe cari capriciul unui ministru și le dorea zilnic pe biurou și nici salarii pentru nenumărați șefi de cabinet și secretari. Va fi un buget echilibrat și real care va convinge pe contribuabil că banul dat statului se întrebuințează cu folos.

In chipul acesta se vor realiza economii considerabile. Sunt interesante în privința aceasta datele și amănuntele pe cari le dă un ziar de opoziție, Epoca din București. Iată ce spune:

„La toate ministerele se lucrează la alcătuirea bugetelor respective.

Cuvântul de ordine este: economii și cât mai multe.

Economiile vor începe prin suprimarea funcțiunilor găsite vacante la întocmirea bugetului pe 1922—23.

La ministerul de finanțe se va reduce aproape o mie de posturi.

La ministerul muncii se va realiza o economie de 70 milioane dela material și personal.

Acestui ministeriu și anume direcției asistenței sociale i s'a atașat instituția I. O. V., dându-i-se prin această trecere un caracter civil și făcându-se și o economie asupra bugetului statului de cel puțin 30 milioane lei.

Ministerul de domeni s'a unificat cu acel al agriculturei pe ziua de 1 Aprilie viitor dată de când cel din urmă nu va mai conta de cât ca o direcție. Prin această transformare s'au făcut reduceri și economii suprimându-se posturile vacante și inutile.

Bugetul ministerului de industrie și comerț s'a prezentat față da anul precedent cu o economie de 39 milioane.

Și acestea nu sunt decât o mică parte din economiile pe cari statul le va realiza în bugetul viitor.

La campania de ură și de minciună a opoziției guvernul răspunde cu fapte utile și salvatoare pentru țară.

Sunt doar câteva cifre cari trag în cumpănă însă înmiit mai mult decât avalanșa de demagogie și de cât toată acțiunea de agitație a opoziției.

Calm în mijlocul acestei frământări sterile pentrucă se știe înțeles și sprijinit de întreaga opinie publică, guvernul își continuă opera de însănătoșire și de întărire a statului.

Sărbătorirea d-lui I. Agârbiceanu

Printr'o masă comună, aranjată în sala restaurantului New York, ziariștii români din Ardeal an sărbătorit Sâmbătă seara alegerea părintelui I. Agârbiceanu ca deputat al cercului Aiud. Au fost reprezentate toate ziarele din Cluj, iar din partea presei din București au ținut să ia parte la această sărbătoare d-nii St. Zăvoianu, directorul ziarului „Daciaa", și dr. Const. Graur, redactor la ziarul „Adevărul". Seria toasteloor a deschis-o d. Al. Hodoș, redactorul-șef al ziarului „România", după care — au vorbit domnii Adrian Maniu, Em. Procopiu, St. Zăvoianu, Const. Graur, Leonard Paukerow, St. Paul, dr. I. Coltor, dr. Silviu Dragomir și Radu Dragnea.

La urmă a răspuns d. I. Agârbiceanu care a făgăduit tot sprijinul său ca deputat pentru apărarea intereselor presei române din Ardeal.

CARTEA CU MINCIUNI

Minciunile „Patriei"

La cele publicate în ziarul „Patria" din 8 Martie a. c. nrul 50, sub titlul „Din cinc mscriptia Sebeșul-Săsesc", ni-se trimite următoarea desmințire:

Domnule Director,

Sub crișii am fost martori oculari la cele întâmplate cu ocaziunea ținerei vorbirei de program în comuna Laz, jud. Sibiu, a dlui candidat de deputat Lazăr Triteanu, a cesor cons. Sibiu.

In susmenționatul articol se zice că dl cesor Triteanu, sau o altă persoană din suita domniei sale, în locaiul adunării s'ar fi exprimat în felul că, dnii Maniu și Vaida sunt niște „inași de șusteri în politică", și că drept urmare a acestor cuvinte, poporul, scandalizându-se și indignându-se, au sărit acol cu scaunele asupra candidatului, și numai mulțumită intervenției jandarmilor a scăpat cu viața.

Aceste infami le desmințim sus și tare de neadevărate, ba avem curajul a le numi curate scornituri și minciuni ale agenților naționaliști.

Mai departe, desmințim că comuna Laz nici nu l-a lăsat pe candidatul liberal să-și țină adunarea, și că în strigăte de trădas că partidul național a fost siliți săplece din comună. Ba din contră, au luat parte mulțimo de popor (bărbați și femei), l-au ascultat în liniște și cu cea mai mare plăcere, afară de 4 capete tinere fără judecată, fără experiență și școala vieții (cum e și autorul articolașului din chestiune).

Tagma preotească și învățătorească, urmând calea cinstei și a adevărului dorește consolidarea Statului Român, iar nu distrugerea lui.

Parteniu Colhom
preot.
Ioan Florian
notar cer.
Aron Riureanu
înv. din comuna Laz. jud. Sibiu.

Minciunile „Gazetei Transilvaniei"

Sub titlul „Primii hoți de urne arestați" ziarul „Gazeta Transilvaniei" publică în numărul 56 din 14 Martie a. c. un articol nesemnat, în care se afirmă, că țăranii din com. Nușfalău circ. electorală Bistrița, au prins pe Sfinția Sa preotul comunei și pe secretarul comunal furând urna în prima noapte din ziua alegerii de deputat; că țăranii, pătrunzând în locuința secretarului și surpinzând pe cei doi hoți, i-au arestat și ținut sub pază până la sosirea primului procuror al Tribunalului din Bistrița, care constatând furtul, a declarat arestați pe Sfinția-Sa și pe secretarul comunal.

Deși nu se spune numele Sfinției sale și secretarului comunal din Nușfalău, subscrișii Ion Pop protopop al Budacului românesc și preot al com. Nușfalău și Alexandru Pop secretar în comuna Nușfalău ne vedem direct acuzați de faptele, ce se impută preotului local din Nușfalău și secretarului, deoarece al doilea preot și secretar nu este în comună.

Pentru a nu fi indusă în eroare opinia publică, numeroșii noștri amici și cunoscuți și pentru respectul ce-l datorăm trecutului nostru nepătat, ne vedem siliți a recurge la binevoitoarea ospitalitate a ziarului ce conduceți, rugându-vă să publicați în cel mai apropiat număr, că întreg faptul relatat în articolul din „Gazeta Transilvaniei" este de domeniul fantaziei.

Este o murdară calomnie la adresa noastră, pentru care ne vom adresa justiției.

Nușfalău în 17 Martie 1922.

Ioan Pop
preotul comunei Nușfalău și protopop al Budacului român.

Alexandru Pop
secretar cercual în Nușfalău.

„Reclama" No 1503—2.

Gatere

furnizează din renumitele fabrici MARCHEGGER Maschinenfabriks- und Eisengiesserei A. G.

Reprezentanța Generală:
Motrica Română, București B-dul I. C. Brătianu No 82. Telefon 56-10

INFORMATII

Domnii deputați și senatori cari urmează să sosească în București în vederea deschiderei Parlamentului, sunt încunoștiințați că în Gara de Nord București, să se adreseze Oficiu ui de închiriere pentru locuințe, unde vor găsi tablouri de camerile destinate și reținute pentru acest scop la hoteluri. Reținerea camerilor începe din ziua de 25 Martie dela care dată urmează a se achita și tariful camerei.

*

In urma rectificărei granițel între România și Cehoslovacia ni s'au redat șapte sate românești împreună cu Tarna-Mare.

Cum însă mulți tineri din aceste sate se aflau înrolați în armata cehoslovacă, ei au fost trecuți cu această schimbare de frontieră, în rândurile armatei românești.

In baza ordinului dat comandamentului din acea garnizoană, de către ministerul de războj, toți acei tineri, cari au fost sosit zilele acestea, au și fost repartizați la regimentul 87 infanterie din Satu-Mare.

*

Guvernul Statelor-Unite a trimis zilele acestea, o notă guvernului român, prin care îi face cunoscut că până la 20 Iunie 1922, consulatul american nu va mai semna nici un pașaport pentru America.

*

S'a pierdut un **binocliu în Sidef** în seara de Joi 16 Martie la Teatrul Național Piesa „Azilul de noapte". Cine la găsit este rugat al aduce sau trimite pe adresa Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 97, etaj II. D-na **Ing. Miulescu.** 1596

*

Crêpe-Marocain de lână și mătase în toate colorile a primit magazinul
V. Missir Fii și Co. SA.
str. Memorandului No. 11
(Unio u.) Cluj.

*

Ministerul de finanțe studiază posibilitatea acordărei indemnizațiilor de scumpete unitare pentru funcționarii publici din întreaga țară și în special pentru cei din Dobrogea și Cadrilater și din celelalte regiuni dăunate de răsboi.

*

Primim din Oradea-Mare nrul 2 al revistei „Industria".

Scopul principal al acestei reviste este a face cunoscută industria Ardealului și a vechiului Regat și a convinge pe industriașii și comercianții noștrii, ca să-și procure articolele necesare din țară iar nu din străinătate.

Pentru a ajunge acest scop, este necesar ca întreprinderile din Ardeal să fie cunoscute de industriașii din vechiul Regat, precum și industriașii din Ardeal trebue să cunoască Regatul.

Ziarele maghiare și după ele și cele românești au publicat știrea că dl procuror Xantopol a demisionat sau că ar intenționa să demisioneze dela conducerea Oficiului de închiriere. Suntem autorizați să dăm cea mai completă desmințire acestei știri. Dl Xantopol nici nu și-a dat și nici nu intenționează să-și dea demisia.

*

In urma unei ingenioase îmbunătățiri a becurilor electrice după cât suntem informați, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reușind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent și o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricație. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică Teodor Maior Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalații electrotecnice. Proiecte și devize gratuit. 1416

*

La conferința de cale ferată ținută la Viena zilele acestea, și la care a participat și un delegat român, s'a decis ca dela 1 Mai prețurile la trenul Expres Orient București—Viena să fie scăzute cu 30 la sută. De asemeni se vor libera bilete direct pentru acest tren între București—Paris, Arad—Paris și alte stațiuni.

Trenul 13 și 14, care pe liniile ungare și austriace circulă acum ca tren de persoane, va circula pe aceste linii ca tren accelerat.

*

Sâmbătă la orele 4 d. a. a avut loc la Casa școalelor conferința prefecților din teritoriile alipite.

Cu acest prilej, d. dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii, a făcut prefecților câteva comunicări cu privire la starea localurilor de școală din teritoriile alipite, recomandând ca autoritățile județene și comunale să îngrijească de întreținerea, repararea și construirea cât mai multor școli.

*

După o statistică a ministerului de domenii s'a stabilit că România-Mare are 8 milioane de oi, 4 milioane și jumătate de boi, 3 milioane de porci, 2 milioane și jumătate de cai și 300.000 de capre.

*

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă finețǎ rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

Aflăm cu plăcere logodna D-nei Henriette Ferencz cu dl Romulus Moldovan, șeful cantabilității P. T. T. din loc.

Felicitările noastre.

*

Ministerul de domenii a dat autoriza ie de deschiderea unui târg de vite între 12—14 Decembrie, în comuna Bacliva (jud. Târnava-Mare).

*

Muncitorii din diferite orașe din Ardeal, cu ocaziunea încheerii nouilor contracte colective cer o urcare a plăților cu 60 procente.

*

Din Ardeal se va exporta în primăvara aceasta 250.000 vagoane lemne de foc în străinătate. Direcția generală a C. F. R. a promis tot sprijinul exploatatorilor de păduri în ceeace privește mijloacele de transport.

*

Incălțăminte fine forme noi pentru Domni, Doamne și Copii a primit magazinul
V. Missir Fii și Co. S. A.
str. Memorandului No. 11
(Unio u.) Cluj.

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorsàru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

Intreprindere nouă, *Casa de Imprumut pe Amanet Victor Iliescu și Co. Calea Victoriei 25* și-a început activitatea, și acorda împrumuturi pe tot felul de obiecte, bijuteri, mobile, acțiunii și mărfuri [illegible] avantagioase. [illegible] rin curte. Telefon 55. 1580

*

Aducem la cunoștința On. Public că lichidându-se firma Janovitz și soțul, mi-am mutat magazia de lemne din Strada Gyufagyár 13 sub numărul 15 și o conduc și pe mai departe sub numele meu pe baza solidă ca în trecut.

Rog sprijinul On. Public. Telefon 127 și 918.

Janovitz Vilhelm
1579 Comerciant de lemne

*

Pentru sezonul de primăvară, mărfuri din cele mai bune și convenabile a adus magasinul
V. Missir Fii și Co. S. A,
str. Memorandului No. 11
(Unio u.) Cluj.

Economiile bugetare

Suprimările dela ministerul de externe

Au fost desființate toate legațiunile de prisos

Pe ziua de 1 Aprilie au fost suprimate legațiunile României din Portugalia, Olanda, Spania, Norvegia, Finlanda, Tokio precum și agenția diplomatică și consulatul general al României din Egipt.

D-nii Trăsnea Greceanu, Carol M. Mitilineu, George Cretzeanu, Grigore Bilciurescu, Dimitrie Plesnilă, trimiși extraordinari și miniștrii plenipotențiari ai noștri la Lisabona, Haga, Madrid, Christiania, Helsingfors precum și d-l Constantin C. Olănescu, agent diplomatic și consul general la Cairo, au fost rechemați pe aceiași zi, în administrația centrală a ministrului afacerilor străine.

Bugetul ministrului de industrie și comerț

— Reduceri de 39 milioane —

La ministerul de finanțe s'a depus de către ministerul de industrie și comerț bugetul acestui departament pe exercițiul 1922—1923 din care rezultă o reducere de 39 milione lei, față de bugetul exercițiului precedent.

Cea mai mare parte din această reducere e făcută la direcția minelor și anume dela exploatările miniere ale Statului din Ardeal.

S'au tăiat toate cheltuelile prevăzute pentru aduceri de mașini noui la acele exploatări.

S'au trecut deasemeni la economii toate vacanțele de posturi cari n'au fost complectate în cursul exercițiului trecut.

Se vor realiza economii de un miliard

După calculul aproximativ făcut de Ministrul de Finanțe crede că bugetul general al Statului se va încheia în ce privește sporul veniturilor și a economiilor la cheltueli cu suma totală de aproape un miliard lei.

Covoare au sosit la Mag.
V, Missir Fii și Co. S. A.
str. Memorandului No. 11
1567 (Unio u. Cluj).

*

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Plecând în străinăte
primim cominei de

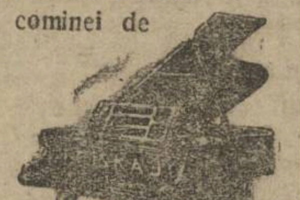

P I A N E

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner
cu prețul criginal al fabricelor, primul și cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu pretulcel mai mare. Comenzi primim pâna in 10 Februarie 1922.
I. TRISHA Cluj, Str. Saguna (fosta Bartha M.) No. 14.

Exportul vitelor din Ardeal și Banat

Se cere suprimarea carantinei

Față de greutățile ce ni s'au pus de statele vecine, cu privire la exportul de vite sub cuvânt că exportăm vite bolnave, direcțiunea serviciului sanitar a luat măsuri pentru ca vitele ce le exportăm să fie puse sub carantină timp de 14 zile.

Față de această situație care păbugește atât statul cât și pe producători, de oarece s'a constatat că vitele ce se exportă de la noi sunt perfect sănătoase crescătorii de vite din Banat și Ardeal au întocmit un memoriu pe care l'a înaintat ministerului de industria și comerț.

In acest memoriu se arată supraproducția de vite în aceste ținuturi, și principala bogăție care prin export s'au valorificat în folosul statului cât și a crescătorilor.

Exportul nu se poate face în mod lesnicios din cauza inconvenietului carantinei de 14 zile, care împedică tranzacțiunile comerciale, deprecază valoarea vitelor și reclamă speze însemnate de întreținere.

In afară de acestea exportatorii și crescătorii de vite se mai plâng că n'au grajduri așa de mari și suficiente ca număr să poată concentra în ele toate vitele de export.

In acest scop ei cer ca măsura carantinei să fie ridicată și înlocuită prin cercetarea sanitară a vitelor la locul de cumpărare și la punctul prin care urmează să se facă exportul.

Vopsește și curătă bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin
UNIO
Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 28

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Luni, 20 Martie.

Situația politică a zilei e dominată de refuzul Statelor Unite de-a lua parte la conferința dela Genova. Motivul principal al acestui refuz este că ele socot că fața de deciziunele ce s'au luat de către Anglia și Franța cu ocazia ultimei întâlniri dintre d-nii Poincaré și Loyd George, s'a perdut caracterul strict economic și financiar al acestei conferinți, iar principiul Americei e să nu se mai amestece de acum în politica statelor din Europa. Motivarea este abilă însă nu poate ascunde caracterul displăcut al unui egoizm de natură pur americană, care pune mai presus plătirea datoriilor popoarelor în mizerie decât alinarea suferințelor Europei.

Cu toate zvonurile care circulă despre o amânare fără dată a conferinței dela Genova, ea se va ține la sfârșitul lunei Aprilie afară dacă o posibilă înlocuire de regim politic în Anglia n'ar aduce o schimbare radicală.

In legătură cu conferința, avem de înregistrat două știri îmbucurătoare: ratificaraa de către Camera Franceză a unirei Basarabiei, cu patria mumă, ratificare care vine tocmai la timp ca să zădărnicească intrigele Sovietelor de-a repune pe tapet această chestiune, și, stabilirea unui program de acțiune comună a Micei Antante la la conferință. La Belgrad s'a ajuns la un acord între cele 4 state ce reprezintă centrul Europei, care e dominat de punctul de vedere de-a nu se aduce la Genova în discuție nici unul din tratatele anterioare încheiate. Se pare că Franța și Anglia aderă și ele la acest principiu. In ce ne privește, chestiunele ce vor fi dezbătute la conferință vor atinge consolidarea Bonurilor noastre de tezaur și recuperarea Tezaurului dela Moscova. D. I. Brătianu va prezida comisiunea noastră.

Sultanul Egiptului a fost proclamat rege astăzi. Cu toată independența câștigată, care pune Egiptul în rândul celorlalte state suverane, totuși el va continua să depindă din punct de vedere militar de Anglia.

In vederea economiilor bugetare

Recomandațiile ministrului de finanțe

Dl Vintilă Brătianu, ministrul finanțelor, într'o conferință avută cu secretarii generali ai ministerelor, a schițat în modul următor realizarea programului său de economii budgetare:

La ministerul de interne trebuie redus personalul serviciului sanitar și al siguranței generale a Statului, întru cât e prea numeros fața de trebuințele serviciilor.

La ministerului de răsboi economiile să fie realizate printr'o mai bună gospodărie, întru cât până acum s'a constatat oarecare risipă.

La ministerul de externe să se treacă în budget toate veniturile consulatelor cu specificarea valutei în care au fost încasate și să se proceadă cu mai multă chibzuială în cheltuelile legațiilor, consulatelor și direcțiilor misiuni.

La ministerul de agricultură și la cel de domenii să se pue o mai bună rânduială în veniturile rezultate din exploatările pădurilor Statului și de pescuit.

La c. f. r. să se stabilească veniturile reale și cheltuelile, ca să se poată aviza apoi la mijloacele de desvoltarea acestei instituții principale.

La ministerul de industrie și comerț să se înscrie în budget toate veniturile. desființându-se sistemul întrebuințat până acum de a se creia și utiliza fonduri extrabugetare, lichidându-se în același timp toate depozitele de mărfuri, ca Statul să între cât mai curând în fondurile investite în acele mărfuri.

Alcătuirea bugetului

Norme date de ministerul de finanțe

In vederea alcătuirei budgetului pe anul 1922 1923, ministrul de finanțe, între alte instrucțiuni date celorlalte departamente, a cerut să se stabilească precis veniturile reale și în special la ministerul de industrie și la căile ferate, de oarece ministerul socotește că toate exploatările statului, afară de exploatările minelor de aur, pot da beneficii însemnate dacă vor fi conduse gospodărește.

Administrația căilor ferate trebue astfel făcută ca să nu mai dea nici-un deficit.

Nu se vor fi mai face legi de favorizare pentru anumiți funcționari, cum s'a făcut, de pildă, pentru funcționarii chimiști; nu se vor mai angaja funcționari diurniști, cum s'a făcut la ministerul de răsboiu cu medicii civili diurniști, iar acest departament, pentru care se vor face toate sacrificii, va trebui și el condus într'un alt spirit și anume spiritul de economie și bună orânduială.

La ministerul de justiție se vor putea face economii prin accelerarea justiției, utilizându se același personal.

La ministerul de externe, vor trebui arătate veniturile provenite din taxele consularea în valută streină, care până acum nu s'au făcut venit la stat.

La ministerul de agricultură și domenii se vor menționa cheltuelile exproprierei care în 3—4 ani trebuesc să dispară.

In sfârșit la căile ferate se va adopta o exploatare comercială indicată de caracterul acestei administrațiuni.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA URANIA

Luni: O comedie drăguță a fabricelor Ufa. Alteța sa.
Marți: Poveste fantastică, un vis. Legenda de iarnă. In rolul principal: Hella Moya.
Miercuri: Regina. Dramă americană de moravuri, în rolul principal: Miss Doris Kennyon.
Joi: Regina. Dramă americană de moravuri, în rolul principal: Miss Doris Kennyon.
Vineri: Regina. Dramă americană de moravuri, în rolul principal: Miss Doris Kennyon.
Sâmbătă: Mare dramă de aventuri, Sângele cere răsbunare.
Duminecă: Mare dramă Nordisk, Logodna marinarului.

CINEMA UNIVERSITAȚII

Luni: Dramă mișcătoare, frapantă, interesantă a fabricei americane Wordl. Desiluzia, în rolul principal: Glady Hulette și Creiton Hale.
Marți: Dramă mișcătoare, frapantă, interesantă a fabricei americane Wordl. Desiluzia, în rolul principal: Glady Hulette și Creiton Hale.
Miercuri: Dramă mișcătoare, frapantă, interesantă a fabricei americane Wordl. Desiluzia, în rolul principal: Glady Hulette Creiton Hale.
Joi: Dramă grandioasă interesantă de detectivi, plină de truckuri frapante peste nivelul filmelor aventuroase de salon. Aventurile maestrului Brown.
Vineri: Dramă grandioasă interesantă de detectivi, plină de trucuri frapante peste nivelul filmelor aventurioase de salon. Aventurile maestrului Brown.
Sâmbătă: Cu concursul D-șoarei Ika de Lenkeffy: Dragostea e atotnvingătoare. După romanul vestit englez: Drumul Vulturului.
Duminecă: Cu concursul D-oarei Ika de Kenkeffy: Dragostea e atotinvingătoare. După romanul vestit englez: Drumul Vulturului.

CINEMA APOLLO

Luni: Dramă socială frapantă a fabricelor Nordisk. Lumina binecuvântată de soare. In rolul principal Clara Wieth.
Marți Dramă socială frapantă a fabricelor Nordisk. Lumina binecuvântată de soare. In rolul principal Clara Wieth.
Miercuri Dramă artistică a fabricei Pathé. Frica de argint. In rolul principal: Franc Keenan.
Joi: Dramă artistică a fabricei Pathé. Frica de argint. In rolul principal: Franc Keenan.
Vineri: Dramă artistică a fabricei Pathé. Frica de argint. In rolul principal: Franc Keenan.
Sâmbătă: Două șlagere în o singură reprezentație. Călătorul nocturn. Dramă în rolul principal: Clara Wieth. Blama unei Fete. Comedie pompoasă, în rolul principal: Erica Glasaner.
Duminecă: Două șlagere în o singură reprezentație. Călătorul nocturn. Dramă, în rolul principal: Clara Wieth. Blama une Fete. Comedie pompoasă în rolul principal: Eriça Glasaner.

O manifestație studențească

Sâmbătă la orele 6, studenții mediciniști s'au întrunit la Universitate, pentru a-și manifesta dragostea și încrederea în d-nii profesori dr. Iuliu Moldovan și dr. Iacob Iacobovici.

Ceea ce a îndemnat studențimea la această manifestare a fost faptul că d l dr. Moldovan a fost acuzat ca autor al neregulelor de la inspectoratul general Sanitar unde acum se face o anchetă și că d-l dr. Iacobovici, a fost insultat printr'un manifest clandistin afișat pe străzi Mercuri noaptea. Manifestația a decurs astfel:

După ce studenții s'au adunat la Universitate și s'a arătat meritele acestor doi profesori, au plecat apoi, cu făclii aprinse și s'au dus la casa d lui Moldovan care le-a mulțumit pentru manifestație. Studenții s'au îndreptat apoi spre locuința d-lui dr. Iacobovici unde un student a declarat în numele tuturor că desaprobă gestul calomniatorului, care când va fi cunoscut, va fi exclus din cercul studenților.

D-l profesor a răspuns studentului că patriotismul nostru trebue să se manifeste nu prin privilegiile în cari ne-am îngrădit ca popor dominant ci prin muncă, și acte de devotament pentru țara și Franța științifică pe care a îmbrățișa-o fiecare.

D-sa roagă studențimea să se împrăștie în liniște mulțumindu-i pentru manifestația făcută.

Rep.

Ultime Informații

Eri s'a prezentat la palat spre a fost primit cu multă solemnitate ministrul plenipotențiar al Japoniei baronul Nio, care și-a remis scrisorile de acreditare.

S'a prezentat apoi ministrul Poloniei, care a remis M. Sale Regelui ordinul Vulturul alb.

Suveranii au asistat Duminecă seara la balul dela legația polonezä.

Partidul democrat a anunțat că intră în parlament.

Țărăniștii n'au luat încă nici o hotărâre.

D-l Rafael George Levy a oferit academiei de științe politice și morale, din Paris, din partea reginei României, un volum intitulat „La Roumanie", scris în franțuzește de regina. D-l Rafael a declarat: „Volumul va trebui să figureze la locul de onoare în arhivele academiei ca martor al legăturilor cari unesc Franța și România".

La ședința a asistat și d. Millerand președintele republicei franceze.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Un Castel

cu etaj, cu două turnuri în stil Bidermaier, 12 camere dintre care una în turn, odaie de baie și două pivnițe. Peste tot locul este parchet. Zidurile sunt de un metru grosime.

Un parc

de 10 jugere înconjoară castelul iar în mijloc este un frumos lac cu pești și barcă cu motor.

2 grajduri pentru 100 vite și unul pentru 15 cai lux.

Remize pentru trăsuri și automobile 3 edificii pentru grâne, stupină, mașini de treerat cu elevator.

Motor de benzină cu 12 cai putere pentru moară.

2 mașini de semănat și diferite obiecte agricole și casnice.

Mai multe, trăsuri, cupeuri și landaulete precum și mai multe vite împreună cu nutrețul necesar.

Carieră de var

în exploatare, foarte rentabilă. Parcul produce 1 vagon fructe anual.

432 jugere

pământ cal I. se găsește la mică depărtare de castel dintre care: 100 jugere arător, 150 jug. fânațe, 70 jug. rât, 60 jug. lucernă, 42 jug. pășune, 10 jug. parc.

Totul se găsește la 15 km. de Cluj, și 1 km. da gară iar 4 de rampa C. F. R.

Totul se află de vânzare. Atât castelul cât și moșia nu are nici o sarcină hipotecară (sarcină).

Prețul ultim este: Douămilioane cincisute de mii lei.

A se adresa la Administrația ziarului Infrățirea sub „Castel". XX.

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

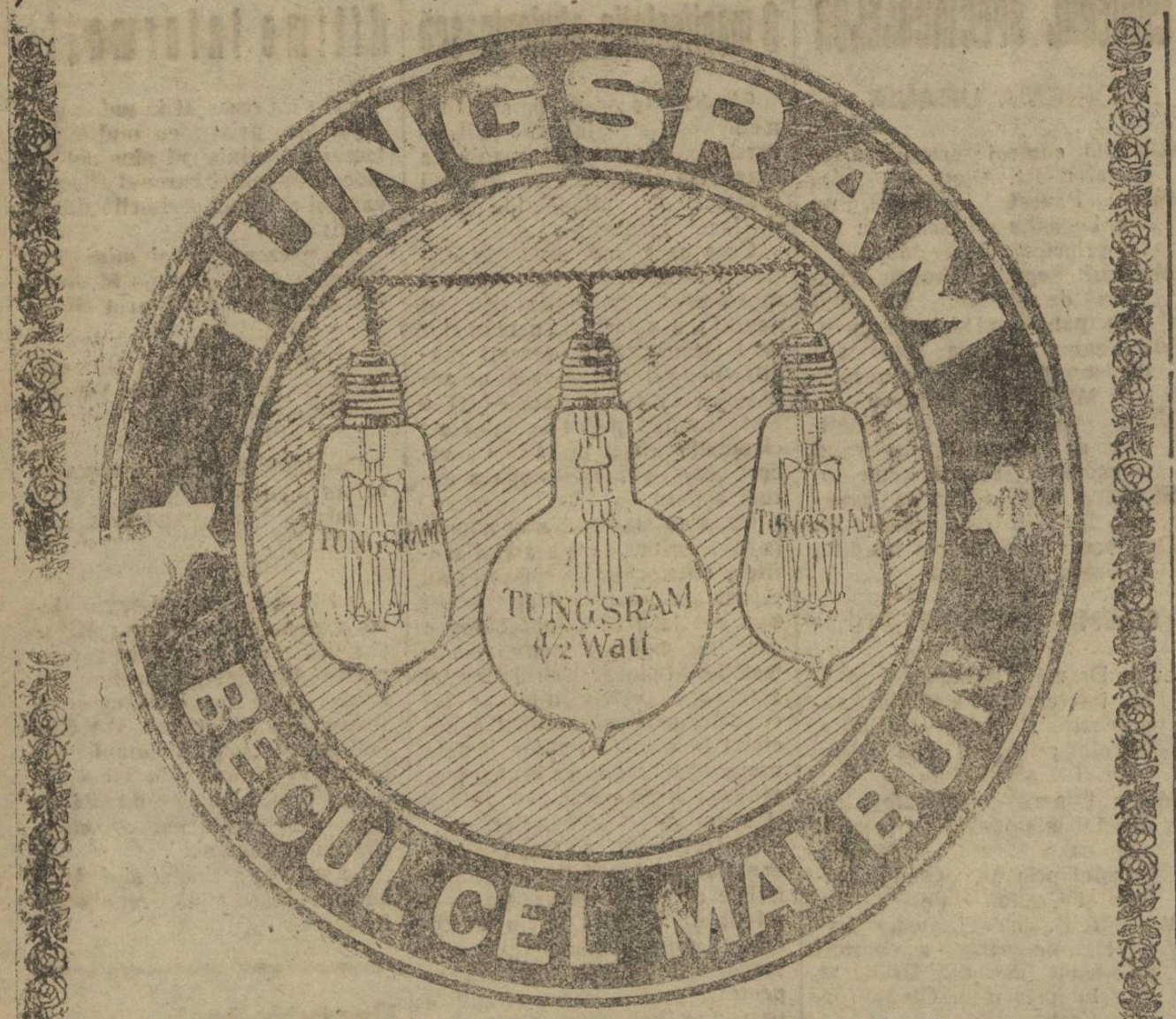

Depozitul Central: TUNGSRAM S. A. 1290
Telefon 201. Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 343.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și lichеruri engros și detail. Transporturi de poveri cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lichеruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Tesaurul oamenilor muncitori
Spirtul sărat
TRANSILVANIA
în contra reumei, răcelei și catarului.
1540
Să capătă ori unde.
Magazinul de căpetenie
ROZSA
drogeria mare CLUJ, Piața Unirii No. 26.

Berson
Marca mondială
Tocuri de gumă de calitate superioară.
1594

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu prompt.

CHAPEAUX-LOTTE
Salonul de modă și pălării de dame a firmei Lotte Perényi (fost Lotte Roth) din Sibiu
S'A DESCHIS
la Cluj, Str. Iuliu Maniu 3 (Szentegyház-u.).
Reclama 1719 1577

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Bersalino" și „Habig" la Regele Pălăriilor Cluj, Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Re'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.
Mi-am deschis din nou
salonul de modă
engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după moda cea mai nouă pariziană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate
Atelier de modă pentru dame
WARTENBERG ZOLTAN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Pentru clădirea unui cămin al studentelor

Apelul Universității din Cluj adresat băncilor și publicului românesc

Ș'știm, că Românii de dincoace de munți, abia liberați din robia politică culturală și economică, au cea mai arzătoare necesitate de cultură cât mai temeinică, au însă în schimb cele mai puține mijloace materiale pentru a putea urma la școli medii și superioare. În deosebi în zilele acestea, când la orașe lipsa locuințelor și scumpirea traiului au întrecut orice margini. Pentru acest motiv Universitatea din Cluj, unde își urmează studiile studenți din Ardeal, Banat, Crișana, Maramureș, Bucovina și Basarabia, în majoritate fii de țărani, de învățători, de preoți și funcționari, săraci cu toții, ar rămânea cu totul pustie de studenți, dacă statul și publicul românesc nu ar contribui în fiecare an cu ajutoare însemnate în burse și contribuții bănești pentru susținerea căminurilor studențești.

Statul dă 400 de burse a 3000 lei anual și din bugetul său susține două cămiuuri pentru studenți, unde își au hrana și locuința vre-o 330 de tineri săraci. Pentru susținerea căminurilor au contribuit în fiecare an cu sume însemnate și băncile și publicul românesc. Pentru studenți, care mai ușor își găsesc locuințe, și ocupând funcțiuni își pot mai lesne agonisi mijloacele materiale pentru a-și urma studiile, ajutorul statului și al publicului generos cu burse și cu cele două cămiuuri, deși nu e suficient, e însă destul de însemnat. Căminurile fac posibilă frecventarea Universității nu numai bursierilor absolut săraci, ci și studenților cu mijloace materiale modeste, care cu solvenți în căminuri se susțin cu 400 lei lunar, pe când în oraș ar avea nevoe de cel puțin 1000 lei.

Mult mai anevoie se pot susține la Universitate studentele care mai greu își pot găsi o locuință convenabilă în oraș. Deși sunt aproape 300 studente înscrise la diferite facultăți, Universitatea nu are încă un cămin pentru studente.

Numai cu mari greutăți și jertfe au putut înființa câteva doamne generoase din societate un mic cămin, în care se adăpostesc abia 40 de studente. Acest cămin neavând un local propriu, se găsește instalat de azi pe mâne numai, în edificiul școalei comerciale superioare în încăperi nesuficiente, fiind avizat numai la caritatea publică pentru a se susține.

Pentru aceste motive autoritățile Universitare îngrijorate de soarta numeroaselor studente în curs de 3 ani prin colecte dela băncile românești și dela publicul binevoitor au adunat o sumă de 400.000 lei, pe lângă care adăugând și suma de 175.000 lei dată de Ministerul Instrucțiunei, cu cumpărat în zilele acestea o casă cu 16 încăperi și cu o grădină de două hectare, în cel mai frumos loc al orașului, cu prețul de 575.000 lei, casă menită să servească drept cămin pentru studentele Universitare.

Fiind de dorit, ca acest cămin, care se va deschide la 1 Octomvrie a. c. să poată adăposti cel puțin 150 de studente în condițiuni higienice, o de absolută necesitate, ca în cursul verii să se clădească un etaj și parterul să fie mărit, ceeace va costa cu prețurile actuale, aproximativ 700.000 lei. Mai târziu apoi localul se va mai putea mări după putință.

Pentru clădirea acestui adaus de grabnică necesitate s'a înscris în proiectul de buget al Ministerului Instrucțiunei suma de 250.000 lei, rămânând ca restul de 50.000 să fie adunat prin colecte dela numeroasele bănci românești din întreagă țara și dela publicul românesc cu suflet pentru cultura națională.

Amintind deci proverbiul strămoșilor nostrii Romani, că de două ori dă acela, care dă la timp, rugăm cu toată insistența direcțiile băncilor noastre din întreagă România mare, să înscrie în bugetul lor suma maximă, pe care o pot jertfi, iar publicul românesc să acopere alăturatele liste de subscripție ca contribuțiuni cât mai însemnate, pentru clădirea căminului studentelor dela Universitatea din Cluj.

Îndeosebi rugăm pe Doamnele românce să poarte aceste liste de subscripție în cercul cunoștințelor lor și să adune cât mai mult, având în vedere că scopul jertfe și străduinței lor e cultur femeii române.

Deși în bugetul anului curent e înscrisă suma de 450.000 lei pentru înzestrarea căminului studentelor cu mobiliarul, vasele și celelalte lucruri necesare, suma aceasta de sigur nu va fi suficientă pentru toate chieltuelile de instalație, încât și în această privință suntem avizați la generozitatea publicei.

Sumele subscrise, împreună cu listele ne rugăm a le înapoia până la 1 April cel mult adresându-le Prof. universitar J. Paul, președintele comisiunei căminurilor studențești, Cluj, Strada Elisabeta No. 1. Contribuțiunile mariniuoase se vor publica în jurnale.

Cluj, la 15 Februarie 1922.

Rectorul Universității din Cluj:
ss. D. Călugăreanu

Președintele comisiunei căminurilor studențești:
ss. Profesorul J. Paul

Secretarul general al Universității:
ss. St. Jarda

Citiți pag. 8-a

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Inchirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

DOMNIȘOARĂ inteligentă caută vipt și quartir la o familie bună. Adresa la ziar.

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Articole frumoase de droguerie
au sosit la parfumeria
D'or
Piata Unirii No. 5. 1385

CĂILE FERATE ROMÂNE.

No. 10582/3060 C/212—922.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința publică că în ziua de 25 Martie 1922 se va ține licitațiune la Direcțiunea Specială a Serv. Comercial C. F. R. Str. General Berthelot No. 8 București, pentru concesionarea a două biurouri de vânzarea biletelor de călătorie pe C. F. R. în orașul București și câte un biurou în orașele Brașov, Satu-Mare, Tg.-Mureș, Bălți, Braila și Arad.

Doritori vor prezenta sau trimite prin poștă ofertele lor timbrate și sigilate pe adresa Direcțiunea Specială a Serv. Comercial C. F. R. București, Str. General Berthelot No. 8. însoțite de recipisa a unei case C. F. R. constatând depunerea unei cauțiuni de 50,000 lei pentru biurourile din București și 30.000 lei pentru biurourile din Brașov, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Bălți, Brăila și Arad în numerar sau efecte de stat.

Pe plicul ofertei se va scrie pe lângă adresă și mențiunea „Oferta pentru concesiunea cassei de bilete C. F. R. din București, Brașov, Satu-Mare, Tg.-Mureș, Bălți, Arad și Brăila licitația din 25 Martie 1922.

Depunerea cauțiunei în sala de licitație și supra oferte nu se primesc. Ofertele vor trebui să conțină în mod precis, cota ce se oferă, din beneficiul brut, în folosul orfanilor C. F. R.

Licitația se va ține în conformitatea cu art. 72—83 legea Comptabilității publice.

Orice informațiuni asupra acestei licitațiuni se pot obține în toate zilele de lucru de la Dir. Specială a Serv. Comercial C. F. R. Biuroul C 3 București, Str. General Berthelot No. 8. pentru biurourile din București, precum și la Dir. IV. Regională Cluj și șeful stației Tg.-Mureș și Satu-Mare și șeful stației Brăila și Arad pentru biurourile din Brăila și Arad.

Dir. VI. Regională Arad și stația Arad pentru Arad.
Dir. III. Regională Brașov și stația Brașov pentru Brașov.
Dir. VII. Regională Kisinău și stația Bălți pentru Bălți.

1589 DIRECȚIUNEA GENERALĂ C. F. R.

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV. DEJ
fabrică trass, trass-var și ciment de trass,

TRASS

înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.

Prospecte și certificate oficioase gratuite.
Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.

TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!

Reprezentanți în toate centrele industriale.
Scrisori și telegrame: **TRASSIA—DEJ.**
Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș:
Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparu No. 3. 1401

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Brișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Ctisturul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Banca Cerealistilor Soc. Anonimă București

ACTIV — BILANȚUL INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921 — PASIV

...numerar	14.217.101	38		Capital			50.000.000 —
...de străine, cupoane și polițe	40.033	98	14.257.135 36	Rezerve statutare	772.346	60	
...rtofoliu scontat			7.006.248 40	Rezerve speciale	2.377.653	40	3.150.000 —
...onduri Publice, Obligațiuni Comunale etc.	1.209.680	—		Rezervă pentru dif. de schimb și prevederi			1.500.000 —
Acțiuni	5.028.627	—		Fond pentru construirea imobilului			1.000.000 —
Participațiuni Consortiale	12.103.147	55	18.351.454 55	Dividende de plătit			97.155 —
Corespondenți Nostro debitori			3.743.537 75	Corespondenți Nostro creditori			15.907.380 60
Clienți și Diverși debitori			143.167.114 04	Clienți și diverși creditori			178.820.525 17
Mărfuri și Cereale disponibile			48.936.256 65	Cecuri nereprezentate și ordine de plată			9.472.602 07
Efecte spre încasare			14.513.195 60	Clienți Efecte spre încasare			14.571.576 45
Corespondenți efecte spre încasare			58.380 85	Garanții prin Aval	49.015.560	63	
Imobilele București, Constanța, Cernăuți și Brăila			3.903.944 73	Depunători Garanții de Gestiune în numerar			15.000 —
Cont Tranzitoriu			32.125.468 56	Depunători Garanții de Gestiune în efecte	510.000	—	
Mobilier (amortizat)			2 —	Beneficiu sold din 1920	703.221	04	
Clienți debitori pentru garanții	49.015.560	63		Beneficiu din exercițiul 1921	10.825 077	16	12.528.298 20
Depozit garanții de Gestiune	510.000	—					
			286.062.738 49				286.062.738 49

Președintele Consiliului de Administrație, **N Zanne.** Directorul General, **Theodore Mendl.** Șeful Contabilității, **I. Braun.**

Am examinat prezentul Bilanț conform art. 186 din codul comercial și l'am găsit în concordanță cu registrele

Cenzori: **Chr. D. Staicovici,** expert Contabil. **Iosif G. Cohen, A. Antonopoulo, Const. Ferderber, Adolf Franco.**

Banca Cerealistilor Soc. Anonimă București

CONTUL DE PROFIT & PIERDERE

DEBIT — INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921 — CREDIT

Cheltueli de Administrație, salarii, indemnizări, chirii, alocațiuni diverse Agențiilor etc.			4.812.411 98	Sold din exercițiul 1920			703.221 04
Pentru Impozite către Stat (rezervat)			3.000.000 —	Dobinzi, Comisioane, schimb, etc. și beneficiile Departamentului de Cereale și Mărfuri			19.027.626 69
AMORTIZĂRI asupra mobilierului Centralei, Sucursalei Constanța și Agenției Brăila			390.137 55				
BENEFICII							
Sold reportat din exercițiul anului 1920	703.221	14					
Beneficiul anului curent	10.825.077	06	11.528.298 20				
			19.730.847 73				19.730.347 73

Președintele Consiliului de Administrație, **N. Zanne.** Directorul General, **Theodore Mendl.** Șeful Contabilității, **I. Braun.**

1595 Am examinat prezentul Cont de Profit și Pierdere conform art. 186 din codul comercial și l'am găsit în concordanță cu registrele

Cenzori: **Chr. D. Staicovici,** expert contabil. **Iosif G. Cohen, A. Antonopoulo, Const. Ferderber, Adolf Franco.**

Lipsurile României

O mare piață pentru marfa engleză

„Manchester Guardian", în suplimentul său comercial expune publicului comerciant englez lipsa manufacturei și a utilajului de pe piața românească îndemnând comerțul englez să ne trimeată marfă, cu încredere.

Iată ce scrie confratele englez:

„Scriitorul acestor rânduri a avut într'adevăr ocazia unui lung și interesant interview cu un domn inginer comerciant căruia i-a fost dat să petreacă șase luni de zile în București, unde a putu studia condițiile comerciale de acolo, ducându-se anume în acest scop în România.

„România este larg deschisă și gata să cumpere aproape tot începând dela acele de cusut și până la ancore marine dela producătorii britanici. Prima mare nevoe a acestei țări ar fi materialul rulant de drum de fer (dar nu locomotive) și de unelte agricole și plecând într'o altă direcție, putem spune că un important stoc din prea cunoscutele mașinii scoțiene — tractoarele agricole — sunt în uz acolo ele fiind găsite a fi din cele mai bune tipuri printre toate alte tipuri de acciași categorie din câte s'au încercat în România, ne mai vorbind și despre marile cantități de tuburi de toate taliile, de table de oțel, de obiecte în alamă sau aramă, de material de utilaj necesar confecționărei cărămizilor de construcție, articole cari sunt cerute de urgență. In București se simte nevoia imperioasă de case de locuință, nevoie resimțită în întreaga țară și, după cum se pare, în România nu-s mașini pentru fabricarea cărămizilor.

„Marele sindicat al morarilor și fabricanților de făină de grâu din România dă acces constructorilor de mașini și el are nevoe ca să fie aprovizionat și cu alte diverse furnituri industriale, cu condiție însă ca să i se acorde și să i se deschidă credit mai îndelungat.

Oricine s'ar duce în România, ai auzi vesnic acelaș cântec: „Avem nevoe de manufacturile britanice, însă valuta noastră fiind atât de mizerabilă nu le putem plăti „comptant" și nu-i nimeni la noi care să nu aibă nevoe să i se facă înlesnirile acelea ce le oferă un aranjament pentru un credit de export acordat de către guvernul britanic, sau atunci de un credit dela șase până la zece ani!"

„Într'adevăr dacă am rezuma situația și dacă manufacturiștii britanici ar îmbunătăți-o mai de vreme și în fine ar voi să se servească cât de puțin de procentul de ajutor al guvernului, s'ar putea atunci încheia tranzacții cu atât mai curând. Pe de altă parte, una sau două firme de aci au expediat mărfurile lor în România după normele planului creditului de export și au găsit acolo (în România) putința ca să lucreze în mod satisfăcător. In acest timp Germania a expediat pe ieftin fabricatele sale textile și industriale cari s'au plătit „comptant" de carece nu se cumpără acum decât strictul necesar. In realitate, piața nu-i atinsă și din punctul de vedere financiar sperăm acum că am pornit în direcția unui imens comerț cu România".

Statele unite

și plata cheltuelilor de ocupație

Din Washington se anunță că Sughes pregătește o notă, în care va expune aliaților punctul de vedere al Statelor-Unite cu privire la o rezolvare rezonabilă a chestiunei rambursărei cheltuelilor făcute prin înaintarea trupelor de ocupație americane în Rhenania până la 1921.

Politica Germaniei

— Chestiunea plăților —

Comisiunea de despăgubiri fiind sesizată oficial de guvernele aliate asupra memoriilor cancelarului german și proiectele reformelor financiare cu garanțiile și programul plăților în natură și în materiale pentru 1922, a început Vineri dimineața în comitet studiarea acestei chestiuni. „Le Temps" crede posibil ca comisiunea de despăgubiri să fie Lunea viitoare în măsură să ia o decizinne.

Despagubiri ni aur

Guvernul german a adus la cunoștință că efectuat al șaptelea vărsământ decadar de 31 milioane mărci-aur conform deciziunei comisiunei de despăgubiri dela 13 Ianuarie.

Sistemul plăților pentru 1922 ce va fi determinat de despăgubiri, va pune capăt regimului provizoriu instituit la 13 Ianuare. Despăgubirile în natură conform acordului dela Wiesbaden prezentând inconvenientul de a nu permite miniștrilor francezi ca să cunoască furnizorul german la care vor merge comenzile lor.

Tratative au fost începute între guvernul francez și cel german cari vor ajunge la aranjamentul ce va păstra Franței beneficiile acordurilor dela Wiesbaden, dar cari vor extinde procedura prevăzută pentru aranjamentul negociat de delegatul belgian în numele comisiunei de despăgubiri pentru executarea comenzilor și determinarea plăților.

Germanii în Indochina

„Le Temps" a trage atențiunea publicului asupra declarațiilor făcute de înaltul funcționar de curând reintors din Indochina asupra monopolurilor germane în acea țară: „Le Temps" citează articole din ziarele germane trecută peste frontiera chineză pentru a fi distribuite anamitilor și din cari se constată în mod evident planurile germane în Extremul-Orient.

Un lock-out formidabil în Anglia

Diferendul iscat între inginerii mecanici și constructorii de vase pe deoparte și lucrătorii afiliați la uniunea mecanicilor pe de altă parte, a avut ca prim rezultat aplicarea lock-outului la 300.000 lucrători de carece negocierile au fost rupte în cursul nopței de Sâmbătă.

Patronii au refuzat să amâne punerea în vigoare a lock-outului spre a permite lucrătorilor din alte uniuni, târîți în mișcare, să voteze asupra mai multor chestiuni cari le-au fost sau le vor fi supuse: dar în scop de a evita o lovitură prea gravă pentru alți 500.000 lucrători cari nu sunt direct interesați în discuție, patronii au acordat acestora 14 zile de răgaz înainte de a lua și privința lor o deciziune.

Rezultatul votului în ce privește pe acești lucrători se va cunoaște deci înainte de expirarea acestui răgaz. O întrunire a delegaților cari reprezintă federațiunile cari înglobează pe acești 500.000 lucrători a avut loc la ministerul muncei și a decis să accepte propunerile patronilor. Aceste propuneri vor fi supuse lucrătorilor fără nici o recomandație și deciziunea acestora din urmă va trebui să fie cunoscută înainte de 23 Martie.

Acest aranjament limitează deocamdată lock-outul la 300.000 lucrători în loc de 750.000 și uzinele de lucrători mecanice vor rămâne deschise pentru toți lucrătorii nespecializați până la noua deciziune care trebue să intervie.

Nu se crede că guvernul are intenția să intervie deocamdată în privința celor 300.000 lucrători mecanici specialiști atinși de lock-out. Abia după ce un spirit de conciliere se va manifesta de ambele părți, d. Lloyd George va lua afacerea în mâini. Deși el se află în vacanță, în Wales, premierul este ținut la curent cu mersul evenimentelor.

Tratatul pacificului în senatul american

Cu toate sforțările adversarilor tratatului Pacificului, senatul a respins trie amendamente prezentate până acum.

In discuțiile ce au urmat senatorul Beneroot a declarat necesitatea ratificărei tutulor tratatelor în general elaborate la conferința dela Washington.

El a prezis că ori cine care va vota contra tratatului din Pacific va fi învins în alegerile de toamnă. Senatorul Sharp Williams din Missisipi a afirmat că opoziția tratatului semnat de cele 4 puteri în Pacific, provine în mare parte din cercurile germanorile și irlandeze. El a cerut votarea unui amendament la Constituție prin care să se permită majorității celor două Camere în congres să ratifice tratatele

Dela Primăria Orașului Cluj

No. 1185—922.

Publicațiune.

Conform transcrierii Soc. Ocrotirei Orfanilor de războiu secția regională Cluj No. 2938—1922. Orfanii de războiu posedând Certificatul individual al Oficiului Național „I. O. V." să pot bucura de toate înlesnirile ce le oferă legile și dispozițiunile diferitelor ministere. Toți orfanii cari doresc a dobândi Certificatul individual vor adresa cererile netimbrate oficiului Național „I. O. V." București și să vor înainta la Direcțiunea Oficiului Județean „I. O. V." Cluj, Casarma Regimentului 83 Infanterie. Tutorii vor arăta și dovada legală a Sedriilor orfanale, respectiv calitatea de tutor.

Cluj, la 14 Martie 1922.

Dr. Pop
primar.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cl

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 474 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Joi 23 Martie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 Director: D. ... Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Pentru ce un guvern liberal?

„Patria" într'un număr recent, de astă dată prin pana unui profesor universitar, care nu face parte din partidul național, ci din gruparea țărănistă, după ce afirmă că partidul liberal e acela care a prezidat războiul pentru întregirea neamului, — încearcă din nou să acrediteze ideia că guvernul liberal n'ar fi fost chemat în fruntea trebilor publice cu asentimentul țării și că conducătorii de astăzi nu au autoritatea și capacitatea necesară ca să consolideze ceeace am dobândit prin război.

Deși autorul articolului în chestiune e un profesor universitar, totuși concluziile pe care vrea să le tragă din cele ce scrie, sunt în absolută contrazicere cu premizele dela care pleacă și susținerea arătărilor d-sale.

Intr'adevăr „Patria" face constatarea, de altfel cu multă grijă și durere, că țara, după trei ani de guvernare — a noilor partide, adăugăm noi — nu este într'o stare fericită și că n'a păsit precum trebuie. Iar mai departe spune „că a sosit vremea ca să se pună regulă în toate, să se aducă dreptatea și să se întroneze cinstea pentru toți".

De sigur, că ne asociem și noi la cele ce scrie „Patria" prin condeiul profesorului universitar țărănist și cu noi credem că se asociază toată lumea, însă trebuie să spunem că dacă astăzi țara se găsește în stare de plâns, se datorește numai partidului pe care „Patria" îl reprezintă, și celuilalt din care autorul articolului face parte.

Căci cari altele decât partidele noui au guvernat țara dela război încoace? Și fără îndoială, că aportul de contribuție la starea tiicăloasă de astăzi l'au adus în bună parte și partidele național și țărănist, de a căror capacitate în guvernare, țara a luat cunoștință în timpul guvernului Vaida.

Dacă țara astăzi se află în ruină și dacă celelalte partide, între care și cel național și țărănist, au făcut dovada incapacității lor, salvarea noastră de unde poate să vie, decât dela partidul liberal, al cărui trecut și experiență înseamnează că numai dela el mai putem aștepta zile mai bune. După cum afirmă chiar „Patria", liberalii sunt acei cari au presidat răsboiul unității noastre naționale și n'ar putea nimenea să spuie că străduințele lor n'au condus la rezultatul dorit de toți bunii români.

Lucrurile stând astfel, după trei ani de experiență a noilor partide care revendică astăzi guvernul, se cuvenea ca factorii cu răspundere în această țară, față cu împrejurările grele prin care trecem, să se gândească iarăși la oamenii care au dovedit cu prisosință capacitatea guvernării lor.

Dar, existența guvernului liberal la conducerea țării, nu se întemeiază numai pe aceste considerațiuni și pe încrederea Regelui, după cum afirmă „Patria", ci și indicațiunile corpului electoral în trecutele alegeri parțiale, lucru de altfel dovedit pe cuprinsul întregul cu prilejul actualelor alegeri.

Și când se cunosc toate acestea, mai poate d. profesor țărănist al oficiosului național să afirme că viitoarea Constituție va fi opera numai a unui singur partid, fără ca să fie chemați toți oamenii de seamă ai țării să-și spuie cuvântul lor? Greșala afirmațiunei nu trebuie căutată în necunoștința cauzei din partea aceluia care scrie, ci mai mult în tendința lui de a produce diversiuni în opinia publică, pentru că Constituția va fi a țării care și-a trimes reprezentanții ei în Parlament, din toate părțile țării și din toate partidele politice, cu nădejdea că toți laolaltă vor conlucra și vor contribui cu lumina lor la punerea unor noui temelii în viața publică a României mari. Că au fost trimiși în Sfatul țării mai mulți liberali, explicația trebue s'o căutăm în trecutul politic al țării și atunci se va vedea că activitatea vrednică și cinstită a partidului liberal, cântărește mai mult decât a celorlalte partide.

Credem că după ce va cunoaște toate acestea, profesorul țărănist al partidului național, nu-și va mai pune întrebarea, dece partidul liberal a fost el chemat la conducerea țării.

Ce înseamnă pentru Ardeal vechiul Regat...

Oamenii de stat ai vechiului regat, din epoca renașterii lui, încă, s'au interesat întotdeauna de aproape de soarta Ardealului subjugat. Dintre aceștia e destul să amintim pe Ioan C. Brătianu, M. Kogălniceanu, C. A. Rosetti și alții cari azi dorm în morminte.

Nu a fost durere, nu a fost lacrimă de desnădejde stropită pe brazdă, nu a fost doină de jale zisă în codrii sau slovă purtătoare de suferință, aici în Ardeal, cari să nu fi fost înțelese și simțite la fel de toți Românii și de toți oamenii de stat din vechiul regat.

România mică nu era străină de ceea ce se întâmpla în Ardeal și nu era împrejurare în care să nu se fi gândit cum să ajute pe ardelenii robiți și de aceea se pregătea mereu pentru vremea socotelilor definitive ce trebuiau odată să vie. Și dacă nu se putea manifesta fățiș în politica externă, era pentru că atunci așa îi dictau legăturile cu statele vecine.

Altfel nici nu se putea proceda politicește. In schimb legătura sufletească de o parte și de alta a Carpaților se întărîa tot mai mult. Mișcările culturale din Ardeal, lupta pentru păstrarea ființii etnice, erau susținute în taină, după puteri, de vechiul regat.

Privirile ardelenilor erau îndreptate în spre țara liberă căci în ea se puneau toate nădejdiile, și toată încrederea în desrobire. In lumina acestei credinți s'au desvoltat talentele puternice ale unui Cosbuc, Stavici, Iosif, Goga etc. cari în momentele lor grele în vechiul regat și-au găsit refugiul și mediul prielnic, frățesc de desvoltare. Ce s'ar fi făcut ardelenii, purtătorii luptei naționale și ai cântecelor de jale și de nădejde, dacă nu s'ar fi găsit ca acasă în mijlocul fraților cari simțiau la fel atunci când persecuția străină îl urmărea ca pe proscriși?...

Vechiul regat a îmbrățișat cu drag pe toți acești pribegi, cari departe de casele în cari se născu seră, departe de ai lor, veniau să-și înșotească lacrimile și nădejdile cu el.

Jertfa cea mai dureroasă în marele războiu de desrobire a făcut-o vechiul regat. Feciorii Moldovei, Munteniei și Olteniei, adormiți pe văile Carpaților sunt dovadă. Calvarul l'a urcat vechiul regat și Iașii a fost Golgota neamului, unde Rege și Regină, pribegi, au plâns în multe nopți târzii. Vechiul regat și-a sacrificat femeile și copiii plăpânzi, în drumul lung al nenorocirii din Oltenie și Muntenia, cucerite de pumnul german.

Și a venit în sfârșit și mult dorita Unire și cu ea o eră nouă, era de consolidare a unei țări și-a unui suflet întregit.

Armonia cea mai deplină trebue să domnească, pentru că primejdii mari răsar de pretutindeni.

Provinciile desrobite cu atâta jertfă nu trebuiesc învrăjbite de partidele cari nu vor să înțeleagă că după minunea unirii venită prin arme avem nevoe și de o unire acea a sufletelor, care trebuie alimentată trainic de acum înainte.

Ceea ce se întâmplă azi în Ardeal, îndurerează toată suflarea românească. Partidul național avea datoria să fie conștient. Partidul acesta care a luptat până la Unire pentru păstrarea conștiinței românești în popor trebue să-și înceteze lupta împotriva Bucureștilor, căci ei nu sunt Budapesta.

In România nu pot trăi partide regionaliste, nici cu tendințe de luptă de clase.

Vechiul regat are întâetatea în viața politică generală și el e chemat să înfățișeze și să apere nevoile tuturor românilor. Vechiul regat chiamă toate energiile la sine pentru ca într'o conlucrare serioasă, să dea țării legi bune și liniște deplină. Vechiu regat are acest drept pentru că el a știut întotdeauna să-și păstreze libertatea cu toate vicisitudinele trecutului. El are experiența unei vieți politice independente și el a știut în toate timpurile dela politica creștină a lui Ștefan-cel-Mare să conducă țara spre zorii de astăzi.

Partidul național se va sfărâma tocmai pentrucă atacă vechiul regat căci nici o conștiință cu adevărat românească nu poate concepe o asemenea luptă fratricidă, și în primul rând, conștiința poporului ardelean, care a suferit atâtea veacuri, de pe urma tocmai a neunirii frățești.

Jumătate de veac de la întemeierea „Albinei"

La 14 Martie a. c. s'au împlinit 50 de ani dela întemeierea celui mai vechiu și mai puternic institut financiar românesc din Transilvania.

In afară de rolul material ce l'a avut „Albina" în politica economico-națională a românilor de dincoace de munți, mai însemnat încă este rolul moral și cultural, pe care l'a avut în luminarea poporului.

Biserică, școală, societăți culturale și de binefacere, în sfârșit n'a existat instituție românească în Ardeal de 50 de ani încoace, care să nu se fi bucurat de binevoitorul sprijin al acestei bănci.

Inceputurile Albinei se datoresc lui Visarion Roman, în anul 1869.

După ce Roman cutreeră toate centrele românești din Ardeal, făcând propagandă pentru înființarea institutului și pregătește și un proect de statute, împreună cu Iacob Bologa, Timotei Cipariu, Paul Dimca de M. Sajo, Ioan Hannia, Alex. Mocioni, Antonie Mocioni, David Baron Urs pune bazele Albinei, menită să devie în curând farul emancipărei economice românești din Ardeal.

Când în 1886 vine în fruntea institutului Partenie Cosma, se remarcă progresele îmbucurătoare ale Albinei atât în mărirea resurselor financiare cât și prin importanța hotărâtoare ce și-o asumă, prin sprijinul ce-l dă „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român", sprijin ce durează 30 ani (1886—1916).

Rolul de conducătoare a vieții economice românești din Ardeal, care era limitat numai asupra a 3 bănci în 1885, ajunge să îmbrățișeze aproape 300 de bănci în 50 de ani.

Prin ajutorul ce l'a dat la înființarea băncilor române și prin alimentarea lor cu capitaluri în timpurile cele mai critice, „Albina" și-a câștigat un titlu de recunoștință din partea întregului popor românesc.

Pe terenul cultural toată activitatea „Asociațiunei" e deasemeni strâns legată de sprijinul și bunăvoința băncii „Albina".

Inființarea școalei civile de fete și susținerea internatului ei, ar fi fost fără putință de îndeplinit fără prețiosul ajutor al Albinei.

Muzeul „Asociațiunei" a fost subvenționat din partea „Albinei" de la înființarea sa, regulat cu sume însemnate și fără această subvenție n'ar fi putut ajunge în starea în care se află.

De asemeni, fondul „George Barițiu" menit publicațiunilor literare a fost alimentat an cu an cu sume destul de însemnate pentru împrejurările noastre din trecut.

Intre multele opere de caritate, ce le-a săvârșit „Albina" din Sibiu, una din cele mai însemnate atât sub raportul material cât și sub cel moral e înființarea „Mesei studenților".

Sub raportul moral „Masa studenților" a avut un dublu merit. Intâi a făcut posibilă apropierea între elevii români dela liceul de stat maghiar și dela cel luteran săsesc, care până atunci trăiau izolați unii de alții, făcându-și educația sub influența a 2 culturi, diametral opuse una alteia.

Apoi prin concentrarea la „Masa studenților" a celor mai buni elevi români, dela cele două licee străine, s'a dat tineretului o educație națională.

Masa studenților români din Brașov, Reuniunea femeilor române din Sibiu și Brașov, Reuniunile meseriașilor români și căminele de ucenici din Sibiu, Brașov și Blaj, Reuniunea de muzică din Sibiu, Societățile studenților universitari din Cluj, Budapesta și Viena, Fundațiunea ziariștilor români, internate, orfelinate, toate au fost ajutate cu bunăvoință de banca „Albina".

Suma totală distribuită pentru scopuri culturale și de binefaceri din partea ei, trece la sfârșitul anului 1920 de 700.000 lei, iar la împlinirea a 50 de ani dela înființare atinge milionul.

Nu trebue de asemeni să trecem cu vederea rolul covârșitor ce l'a jucat Albina în lupta contra societății „Emke".

In 1885 s'a înființat în Ardeal cea mai puternică societate culturală ungurească ce a existat, având ca scop crearea unității maghiare din secuime și până la Dunăre și Tisa, prin desființarea elementelor românești.

Pentru acest scop nebun „Emke" a avut la îndemână milioanele statului și societății unguresti, care voiau maghiarizarea Ardealului cu orice preț și în orice condițiuni.

Zeci de azile de copii, sute de școli, biblioteci și societăți muzicale cu mii de volume încurajau propaganda maghiară.

Toate aceste sforțări au dat însă greș atât pe terenul cultural cât și pe cel economic din cauza solidarității conducătorilor „Albinei" și a încrederei ce și-au căpătat-o românii în binefacerile materiale și folosul moral ce li l-a acordat totdeauna acest institut.

Vremurile grele prin care trecem și diversitatea problemelor ce așteaptă o rezolvire conștientă face ca energia, autoritatea și experiența îndelungată a „Albinei" să fie de un neprețuit folos în opera viitorului — prin conlucrarea sa la refacerea țării.

Pentru rodnica activitate în timp de jumătate de veac, „Albina" merită astăzi omagiile și recunoștința întregului popor românesc.

Mișcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Azilul de noapte

— Teatrul național —

„Azilul de Noapte" nu este o operă de teatru în înțelesul strict al cuvântului așa cum ne-am învățat să judecăm după regulele clasice care au trecut mai cu samă în tradiția teatrului francez.

De acea, în afară de interesul și asprul umor cu care te întâlnești la fiecare pas, drama Gorkiană a ridicat cele mai severe obiecțiuni, de foarte multe ori neîntemeiate. Chiar publicul nostru a părut totdeauna nemulțumit de lipsa unei înșiruiri susținute, a unui subiect. Această impresie de ceva neînchegat, neisprăvit poate să fie cauza unei deprinderi a publicului în general, ca să numească teatru numai acea ce corespunde cu o acțiune scenică selecționată de autor din jocul nesfârșit al evenimentelor și caracterelor existenței și speculată în scopul de-a intensifica impresiunea, câte odată până la artificial. Arta franceză modernă și mai ales teatrul, e bazat pe o serie de clișee în care autorul e nevoit să ghemuiască viața, acea care atinge în special publicul pariian, adică viața factice și fadă din saloanele ori suburbiile marei Capitale. Incolo, natură liberă, oameni de țară, suflete libere de ori-ce frâu social, pitorescul ființelor și lucrurilor umile nu întâlnesc simpatia spectatorului occidental, obișnuit cu reprezentarea idealurilor de cea mai pură esență burgheză.

Teatrul rus ca și literatura lui cade ca o bombă în mijlocul acestor rafinați și specialiști ai vieței, derutând gustul și deprinderile. Ochiul lor, făcut la strălucirea falșă a fenomenelor trecute prin alambicul viziu ei de orășan, e de cele mai de multe ori adversar neîmpăcat al naturei adevărate, care începe de la bariera capitalei. Arta rusească își are o obârșie tocmai contrară aceleia a occidentului. Trăind foarte mult în natură, simțindu-se legat de toate manifestările vieței, fie umile fie strălucite, rusul și-a creiat o mentalitate aparte care le caracterizează și creațiunea poetică, deosebindu-o de restul artei europene. Drama lui Gorki ca și romanele lui sunt lipsite propriuzis de o acțiune scenică care să servească de reper atenției spectatorului. E mai mult o serie de tablouri care zugrăvesc viața nenorocirilor unui oraș mare, a învinșilor ajunși într'un azil de noapte. Sunt tipuri schițate din viață reală, pe cari întâmplarea i-a făcut să-și lege existențele vre-o câtva timp, apoi să se piardă din nou în nesfârșitul semibarbar care se cheamă Marea Rusie. Oameni de cele de mai multe ori morți sufletește, dărăpănați ca timp, și cufundați în oceanul de mizerie și de vicii, căzând victime Molochului marelor orașe. Pe ici, pe colo se întrezăresc fulgerări de bunătate, de sentimente umane, repede înghițite de enorma cantitate de inerție ce stăpânește ființele decăzute.

Din când în când în mijlocul acestor declasați, bărbați și femei, se întâmplă să apară un individ care domină pe toți prin uriașa-i personalitate.

Nu e nici un prinț, nici un ministeriabil nici bancher, după cu s'ar obișnui în Parisul finanței, al politicei și-al viciilor. Ci un biet rătăcitor, unul din acei mii de drumeți fără adăpost și fără odihnă, cari împânează sfânta Rusie, în căutarea adevărului și-a unei izbăvizi.

O clipă, dinaintea spectacolului sublim al unei minți și-a unui suflet supra-uman, în fața covârșitoarei bunătăți izvorâte din o adâncă înțelegere a răului și o infinită atracție spre suferință, toate egoizmele, fercce la indivizii nenorociți, tac și sufletele lor par a simți o armonie nouă că se deșteaptă în jocul automatizat al Eului lor moral.

E vântul stepelor purces din cine știe ce adânc albastru de cer, care a cules toate parfumurile florilor sălbatece de câmp și care se trezește dintr'odată în sufletele sărmane și anemiate ale ființelor de noapte.

La atingere cu asemene creaturi alese ale lui Dumnezeu, chiar cele mai ticăloșite naturi, se cutremură de un nu știu ce fior interior, înălțându le o clipă deasupra mormanului de murdărie ce'l poartă în ele, și făcându-le să respire o atmosferă purificată, îndulcită.

Iată toată acțiunea dramei lui Gorki. Teza este familiară literaturei rusești. Dela aristocraticul Turgheneff până la gigontrul dela Iasnaia Coliana, toți scriitorii ruși au reluat tema renașterei sufletești la contactul cu paradisul moral creiat de vre-un erou în zdrențe, ce predică adevărul prin crâșme, închisori ori spitale.

Nu mă sfiesc să mărturisesc că cea mai mare satisfacție intelectuală e să am din nou prilejul să urmăresc efectele bolșevismului actual asupra literaturei ruse, căci sunt sigur că aș fi în fața unor documente sociale și omenești de o valoare cred mai mare ca acele de până azi.

Interpretarea acestei lucrări teatrale a fost bună. Sunt unele interpretări cari ies în evidență, ca acea a bătrânului d-lui Stănescu, a baronului d-lui Brăila și-a actorului d-lui Nemțanu.

Din nefericire în momentele de învălmășală și finețe, nu s'a păstrat o notă echilibrată, dela care nu trebue niciodată să se îndepărteze teatrul, căci altfel cade în baroc și ce e și mai rău în ridicol.

STAL.

Cetiți „Înfrățirea"

ECOURI

Găsirea unui manuscris al lui Columb

După cum spun ziarele americane, s'a găsit un autograf și un manuscript al lui Cristofor Columb într'o colecțiune de 26 mii volume, ce se află acum în posesiunea universității Brown din Providence (Statele-Unite).

Autogramul s'a găsit într'un volum de Sacrobusoo „Spera Mundi" care va fi fost în posesiunea lui Columb.

Manuscriptul este o scrisoare adresată de Columb lui Ferdinand și Isabela, scrisă de el în 1904 în insula Hespaniolia. Colecțiunea mai cuprinde și o scrisoare a lui Columb de opt fețe scrisă la 1493 la Roma.

Cele mai vechi litere turnate

Vechea contraversă despre inventiunea literilor a reapărut.

S'a susținut că nu Gutemberg a întrebuințat pentru întâia oară turnatul literilor, ba a tipografiei, ci olandezul Coster. In legătură cu aceasta, Karl Ehrlers atrage atențiunea în „Niedersachsen" că litere turnate existau deja cu mult mai înaintea lui Gutenberg și Coster. Nici o tipăritură nu se poate data anterior anului 1436. La fântâna din piața Braunschweigului, turnată la 25 Noembrie 1408, se află o inscripțiune, ale cărei litere sunt turnate separat în plumb.

Această incripțiune, compusă întâia oară din litere turnate de plumb, este așezată la marginea bazinului și cuprinde în parte citate rimate din Biblie, relative la apă. Așa dar problema turnării literilor a fost rezolvată; cel puțin principial la Braunschweig deja cu vre-o 30 de ani înaintea lui Gutenberg și Coster.

Cântăreți doctori

Cântărețul Oscar Bolz dela Opera de stat din Berlin a obținut de curând la universitatea din Berlin, titlul de doctor medic în dentistică.

Hermann Wucherpfennig dela „Deutsches Opernhaus" din Charlottenburg care a fost angajat la teatrul din Karlsruhe, a obținut titlul de doctor în medicină la aceeaș universitate.

Casa lui Millet

Lângă Greville în fundul peninsulei Coten în se ridică pe o stâncă o căsuță foarte umilă.

Acolo s'a născut și a trăit mult timp ilustrul pictor naturalist Jean Francois Millet. Se spune că s'au descoperit vreo 20 de tablouri în podul plin de praf al primăriei din Cherbourg. Ele aparțin de drept moștenitorilor pictorului. In sesonul băilor, turiștii nu uită nici odată să viziteze mica căsuță care a adăpostit un geniu atât de puternic și de măndru.

Ceasornice curioase

In vitrina unui ceasornicar de pe bulevardul Rapail din Paris se poate citi următorul anunț pus lângă un pendul de vânzare:

„Pendul fisico-chimic"

„Pendul cu mersul misterios."

„Secretul funcționării mecanismului n'a fost nic odată descoperit."

„Acest orologiu va fi oferit primei persoane care va descoperi ansamblul sistemului."

Iar în vitrina unui ceasornicar de pe strada Saint-Martin:

De vânzare două ceasornice mergând bine și reprezentând două d coraji:

Una, medalie militară, cealaltă ofițer al instrucțiunei publice.

Garanție: 20 de ani.

Bilanț parlamentar — In 50 ani 10.000 legi, dintre cari multe neaplicate.

Profesorul universitar Ioseph Barthélémy, deputat, a avut răbdarea să cerceteze și să stabilească cum că parlamentul francez a votat în 50 ani 10.000 legi și că multe din ele nici nu s'au aplicat.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Fapte și lucruri din America

Confortul

Confortul este expresia unei teorii filosofice diametral opusă școale stocienilor ținând seamă de faptul că durerea nu e un cuvânt fără sens, partizanii confortului caută să reducă, pe cât e posibil, senzațiile desagreabile.

Totuși exagerarea confortului e mai neplăcută uneori decât lipsa de confort. Ajungi câte odată să dorești din suflet o civilizație mai puțin perfectă și mai puțin tiranică. De pildă, apa fiind lăsată de Dumnezeu ca să le răcorească, Americanii nu uită nici odată să ți-o servească rece, așa d crece încât trebue să sufli în ea s'o încălzești puțin, ca s'o poți bea. Fără să fiu dentist, cred că asta e pricina că gurile Americanilor sunt pline cu dinți de aur...

Dacă cer seara, la hotel, un pahar cu apă, băiatul aduce o sticlă Termos, care'mi va conserva toată noaptea la 0° lichidul binecuvântat de Dumnezeu, — ca nu cumva să beau o picătură de apă la temperatura normală...

*

Intr'un salon al unui cetățean marcant din New-york, văd fotografia stăpânului casei încadrată într'o splendidă ramăcizelată. Domnul e în fraco, reprezentat în picioare și în mărime naturală. Cum mă uitam cam lung la această... miniatură, noul meu amic îmi ceru părerea.

— Nu e rău, i-am răspuns, (Românul e politicos din fire). Dar nu era mai bine să vă fi comandat portretul la un pictor?

— Nu, dragul meu, îmi replică, netulburată, gazda. Un pictor îți ia o groază de bani, și nu poți fi sigur că o să semeni așa de bine... De altfel, de unde eram să scot eu atâta timp cât îți cere un pictor ca să-i pozezi?...

Și când te gândești că pe lume atâția naivi care'și trec cel mai frumoși ani din tinerețe prin academiile de pictură, ca să învețe o artă pe care un aparat fotografic o înlocuește așa de ușor!

Mi-am adus aminte de portretele bunicilor mei, lucrate în estompă și încadrate în rame grele, în saionul demodat de provincie moldovenească... — și am zâmbit cu îngăduință.

*

Fotografia are cel puțin avantajul că e mută. Dar fonograful! Unde te întorci, dai de un fonograf. Și cum plăcile sunt destul de scumpe, fiecare familie are un număr restrâns, așa că vine un moment când toți ai casei știu pe din afară toate ariile cântate de fonograf și nu mai simt nici o plăcere ascultându-le.

Dar cum apare un muzafir, melodiile cunoscute își recapătă imediat atracția noutății. In toate saloanele în care am fost primit, am ascultat cele mai vestite bucăți din cele mai bune opere, cântate de cel mai de seamă artiști! Și, în timp ce ascultam pentru a douăzecea oară într'o săptămână faimosul „quator" din Rigoletto, sau aria cea mare din Tosca, aveam senzația deagreabilă a unei răni abia cicatrizate pe care mi-ar sgâria-o cineva cu unghiile.

*

Printre articolele de menaj expuse într'un mare magazin, zăresc o mașină de cusut foarte ciudată. O curea pune în comunicație roata cu un aparat al cărui rost nu mi-l pot explica. Inainte de a-l întreba, vânzătorul mă lămurește:

— „Dacă trăiți la țară, cumpărați pentru doamna mașina asta. E ultima noutate: mașină de cusut pentru ales unt. Doamna n'are decât să toarne câțiva litri de lapte în recipientul de sticlă, și, în vreme ce'și caută de lucru, aparatul funcționează fără să se mai ocupe cineva de el. Intr'un sfert de ceas de cusut la mașină, se alege, fără nici o sforțare, un chilo de unt proaspăt"...

— „Regret, am răspuns, Nevastă-mea nu coase la mașină. In schimb, umblă mult cu bicicleta: oare nu s'ar putea adapta aparatul de ales unt la o bicicletă?..."

Vânzătorul ezită un moment, abia mirat.

— „Așteptați un moment, să întreb pe șeful de raion"...

Negrul din Africa râde de Arăb c apune șeaua pe cal când călărește; Arabul râde de European că ceteșe ziare, iar Europeanul râde de American că simplifică viața, servindu-se de câte ori i-e cu putință de mașini și de specialiști.

Abundența stenografilor ne dă un exemplu tipic de cultul Americanilor pentru specialiști. Unde te întorci, dai de un stenograf: la club, în restaurant, la bărbier, chiar și în tren. In loc să ceri într'un local, cerneală și condei, ceri, simplu: „steno!". Și imediat îți răsare înainte un tânăr sau o fată care, foarte discret, ia note după dictare și îți aduce peste câteva minute întreaga corespondență scrisă impecabil la mașină, gata de pus la cutie. Până și scrisorile de dragoste se dictează stenografilor! In casele de comerț funcționarii n'au voe să scrie scrisorile cu mâna. Fiecare cu specialitatea lui. Altfel, decе plătește patronul stenografii ?

Imi aduc aminte că am primit dela o mare casă de mode din București, o notă scrisă cu mașina. Scrisoarea purta jos, în post scriptum: Cantitatea corespondenței noastre ne obligă să întrebuințăm dactilografia. Vă rugăm să ne scuzați.

In America, o scrisoare de afaceri scrisă cu mâna, ar trebui să poarte următorul post-scriptum: Mijloacele melo reduse nu mi permit să întrebuințez dactilografia. Vă rog să mă scuzați...

Dar în America, asta ar fi o imposibilitate!

Din arsenalul electoral
al partidului național
III.
— Impietate și necinste —

În campania sa deșănțată, partidul d-lui Maniu nu s'a dat îndărăt nici de la cea mai elementară datorie de pietate față de memoria bărbaților cinstiți de întregul popor românesc.

Nu s'a încheiat bine aniversarea nașterii lui Ion C. Brătianu, sărbătorită deunăzi strălucit de românimea de pretutindeni, și partidul național aruncă cinic memoriei marelui Român insulta pe care numai foile vândute streinilor au strigat-o în vâltoarea de patimi a lor.

„Vrem Ardealul fără Ardeleni!" *e titlul unui Manifest răspândit peste tot la sate, lipit cu grijă pe porți și garduri, la uliță, în toate părțile.*

Iată câteva din perlele conștiinții patriotice a partidului condus de d-l Maniu:

„Cu 40 de ani în urmă bătrânul Ion Brătianu, tatăl primului Ministru de azi, a spus aceste cuvinte: *Vrem Ardealul, dar fără Ardeleni!*

„El le-a rostit de ciudă, pentru că unii Ardeleni trecuți în vechiul Regat nu se supuneau orbește poruncilor sale de stăpânitor absolut. (Mare ești, orbire a urei de azi!)

„Fiul său, primul ministru de astăzi a încercat întâi să supue și el pe domnii Maniu și Vaida sub porunca sa de stăpân absolut al României-Mari. Dar nu a putut. Mocanii au arătat că sunt tot așa de dâcoși și neînduplecați ca și Ardelenii de acum 40 ani. Ei nu vreau să prefacă pe fiii liberi și conștienți ai Ardealului, în slugile boerești *ale grecilor și bulgarilor din București* (o, săraca istorie învățată la Pesta, d-le Maniu!)

„Ei nu vor să se plece sub jugul unei ciocoimi putrede. Ei nu vor să aducă pe tipsie Ardealul cu bogățiile lui și să-l întindă domnului Brătianu...

„D-l Brătianu face întocmai ca și d-l Averescu: el își întocmește oamenii din Ardeal, slugi plătite și plecate, care își zic Ardeleni... Nu votați pe acești slugoi vânduți!

„*Trăiască apărătorii Ardealului, curățitorii lui de omida ticăloșiei!*

„*Trăiască Iuliu Maniu și Alexandru Vaida!*

* * *

Dacă atâtea obraze groase te încunjură, în partidul ce presidezi, obrazul d-tale n-a roșit, d-le Maniu, cetind atâtea ocări de grajdari?

„Hoția de la Feiurd"
sau
Șantajul preotului Crăciuneanu

„Patria" de ieri tipărește un lung proces-verbal, în care preotul Ion Crăciuneanu povestește, pe un ton cu adevărat epic, pânda lui în noaptea de alegeri, pentru a surprinde furtul buletinelor dela secția de votare Feiurd.

Pentru ca cetitorii să-și facă o ideie despre temeinicia lungei înscenări a preotului pândar, e de ajuns a-le spune că acest nevrednic preot *a cerut în două rânduri bani*, ca să asigure candidatului liberal voturile satului. Întâia oară a cerut prin primul pretor *10.000 de lei*, sub pretextul despăgubirii pierderii suferite de dânsul de la zaharul ce adusese odată în comună. A doua oară a cerut candidatului însuși, față fiind primul-pretor și un profesor dela Universitate, *17,000 de lei*. Morala ce i s'a făcut a rămas zadarnică: preotul Crăciuneanu cerea cu cinism această sumă, pentru a vinde voturile satului. Trimis la plimbare, a instigat, răzvrătind comuna în potriva candidatului liberal, care abia a scăpat teafăr dintre sătenii sălbăteciți, fără a-și putea ține adunarea.

Precupețul care necinstește biserica lui Hristos a fost firește denunțat autorităților și va avea a-și da seama în curând de nemernicia sa.

Cu ticluiri ca aceia a procesului-verbal publicat în „Patria" nu va putea scăpa de pedeapsa ce trebuie să înfiereze pe cămătarul travestit în haina preoțească.

Case pentru funcționarii și lucrătorii cfr.

Noul director al căilor ferate, d. Tancred Constantinescu înțelegând că paralel cu refacerea liniilor și a materialului rulant trebuește pusă în prima linie și problema locuințelor pentru muncitorii și funcționari acestei administrațiuni, și-a îndreptat privirea și în această direcțiune

Cum fără salarii suficiente și fără locuințe higienice nu se poate cere nici funcționarilor și nici muncitorilor acestei administrațiuni toată munca re care sunt capabli, este netăgăduit că ceace a hotărât de Tancred Constantinescu în această chestiune e un început bun.

Construcțiuni de 38 milioane

In acest scop. — după cum ne-a declarat eri d. dr. Costiniu, directorul Cassei muncii C. F. R — s'a făcut din programul Cassei muncii tot ce a fost chestiune de construcțiuni ca sanatorii, spitale și infermerii, dndu-se în tăietate locuințelor pentru ceferiști, locuințe de care se simte atât de mare nevoie.

Astfel — a spus d. dr. Costiniu, — în vara aceasta se vor construi case pentru suma de 38 milioane lei.

Localitățile unde se va clădi

Programul acestor construcțiuni a fost repartizat pe regiuni ținându-se seama de localitățile unde lipsa de locuințe pentru personalul drumului de fier, este mai mare.

Astfel se va construi în Capitală pe terenul cumpărat în calea Griviței, 10 pavilioane, fiecare având câte 8 apartamente: la Bălți și Basarabeasca; la P. Olt 3 pavilioane; trei la Pascani: 2 pavilioane la Cluj; trei la Galați; două pavilioane în stația de frontieră Grigore Ghica Vodă fost Nepolocăuți și 2 pavilioane la Iași.

Toate aceste apartamente vor fi clădite după cerințele moderne, prevăzute cu tot confortul trebuitor.

Lucrările de construire vor începe în Mai, urmând ca până în Septembrie toate aceste locuințe-să fie gata, parsonalul putându-se muta chiar din toamnă.

Distribuirea locuințelor

Distribuirea acestor locuințe va fi făcută de către organele superioare ale direcțiunei generale C. F. R., dându-se preferință celor însurați și cu copii, celor însurați fără copii și la urmă, celor cari nu sunt căsătoriți.

Dacă în adevăr problema atât de importantă a locuințelor pentru ceferiști, nu se rezolvă cu câteva sute de case cari se vor clădi în unele localități din țară, totuși, după cum am spus la început, este un început bun care va trebui continuat cu ori câte sacrificii.

Pentru luminarea opinii publice

Metodele pe care le-a introdus partidul național în luptele politice dela noi sunt de cea mai autentică reclamă americană. Fiindcă nu are curajul nici ea să se prezinte în ochii lumei cu cât are în realitate, nici ca să ducă o luptă fățișă de principii, întrebuințează sistema de derutare a opiniei publice atât asupra realităților politice din Ardeal, cât și a mobilelor în virtutea cărora a degenerat la cele mai dezgustătoare mijloace de demagogică sfidare a adevărului.

Acest partid strigă pe toate drumurile nedreptățile și ingerințele ce i s'a făcut în alegeri de către guvern și administrație. Are nerușinarea să susțină că administrația Ardealului a întrebuințat toate mijloacele ca să-i zădărnicească orice propagandă electorală și să falsifice rezultatul urnelor.

In realitate însă, știu și adversarii noștri că administrația aceasta, care n'a fost schimbată de guvern, tocmai pentru ca să nu se bănuiască intenții pe care el nu le avea, nutrește în mare parte o largă simpatie pentru partidul național, ce merge adeseori până la facerea de servicii inavuabile. Astăzi ne mărginim ca să dăm la lumină numai câteva date rezervându-ne ca încetul cu încetul să ridicăm perdeaua asupra felului cum a crezut partidul național să-și facă platforma și să preseze asupra alegerilor.

Așa, la Blaj, ni se spune din sursă oricând controlabilă că președintele unei secții de votare, înainte de-a pune plicul cu votul în urnă, se uita la el în zare și apoi privea și pe alegător, cu o semnificație ușor de înțeles.

La Cergăul mare, în tot timpul celor două zile s'a permis unui individ ca să stea de strajă într'o cușcă de găini, în curtea din dosul secției de votare, putând ca printr'o fereastră ce da în cabina de votare să urmărească cu deamănuntul toată operația votării.

Fapt și mai grav, ni se spune că notarii din Cergăul-mare și Cenad au stat în tot răstimpul celor două zile de votare în fața ușei dela secțiile respective, amenințând pe acei pe care-i bănuiau că nu vor vota cu partidul național, că nu vor mai avea ce căuta în cancelariile notariatelor.

Propaganda partidului național a fost făcută tot cu aceleași lipse de scrupule ca și alegerile însăși. Cu toate că strig ca din gură de șarpe ori de câte ori li se aduce învinuirea că prin activitatea lor politică vatămă interesele cele mai vitale ale neamului, totuși iată câte-va exemple de chipul cum într'adevăr au atacat suveranitatea României.

Printre Sașii din Blaj erau ordine ca să se voteze cu partidul național pe baza promisiunei făcute de acestia că vor despărți Ardealul de România.

Preoți bătrâni și clerici trimiși de la școalele lor în turneu electoral, cereau în biserici jurăminte de la populație că mai bine să moară decât să facă să iasă un candidat din vechiul regat.

Din lunga serie de acțiuni pe cât de necorecte pe atât de nepatriotice și pline de venin, nu lipsesc nici accente de umorism.

Așa, cu 4 săptămâni înainte de alegeri, s'a dat voe populației din multe circumscripții ca să culeagă uscături din pădurile de pe domeniile mitropoliei Blajului. Se spune și se face haz, de alegătorii țigani, cărora li s'a dat promisiunea să care pe la casele lor zidărie din curtea unei biserici dărâmate, și păstrată par'că anume pentru a servi de armă electorală. Țiganii s'au ales cu cărămida iar candidatul național cu deputația.

Deocamdată ne oprim. Lista e lungă, și vor fi zi cu zi publicate documente de alegeri ce fac mărturie de ipocrizia partidului național, care tină spune și alta face. In felul acesta se va lămuri opinia publică, asupra adevăratei activități a fruntașilor acestui partid și rațiunea pentru care au exercitat în tot Ardealul ura cea mai neîmpăcată împotriva a tot ce e român din vechiul regat.

Spectacolul de-abia începe.

Cartea cu minciuni

Minciunile „Patriei"
— O arestare care n'a existat —

Primim următoarele:

In ziarele „Patria" și „Adevărul" a apărut știrea, că Dr. Alexandru Aciu a fost arestat de subsemnatul în ziua de 27-II 1922 pentru singurul motiv, că d-sa este secretarul partidului național din județul Sălaj. Cum această afirmațiune nu este decât o ordinară calomnie având scopul de a discredita autoritățile încredințate cu conducerea alegerilor, numindu-le pe cestea de organe directe ale partidului național-liberal, îmi țin de datorință să clarific această situație, pentruca opiniunea publică să nu fie ademenită și cetind ziarele opoziționale, să nu dee așa ușor crezământ acuzațiilor înșirate și ilegalităților comise față de așa numitele „victimele regimului liberal"

Faptul este următorul: In ziua de 27—II. 1922 subsemnatul am prezidat biroul electoral la prezentarea declarațiunilor de candidatură pentru senat în circumscripția Simleul-Silvaniei. Dl dr. Alexandru Aciu și încă 4 alegători au prezentat candidatura d-lui dr. Ghețiu, pe care eu am primit-o și numitului domn i am eliberat certificatul de primire. După ce d-l dr. Aciu a preluat certificatul a pretins să pun în proces verbal unele lucruri, car ne fiind bazate, le-am respins D-sa, care de altfel este un om sangvinic și violent s'a reprezit la mine voind să mă lovească. Pus în fața unui astfel de lucru cu toate că i gea îmi da dreptul să-l aresteze și să-l escortez la parchet, nu am uzat de acest drept, ci am dresat numai un proces verbal pe baza, căruia, în ziua următoare, am făcut denunț parchetului competent de un aștept demersurile necesare.

Arestarea d-lui dr. Aciu n'a existat decât doar în mintea celor de la „Patria" obișnuiți de altfel să inventeze.

Simleul-Silvaniei la 17—III 1922.

Dr. Virgil Nistor,
locțiitor de prezident al biroului electoral Simleul-Silvaniei.

LOCUINȚE
pentru ceferiști
Ele vor costa treizeci și opt milioane

Față de lipsa re locuințe pentru funcționarii, lucrătorii și muncitorii dela drumul de fier, directorul general d. Tancred Constantinescu a dispus ca toate lucrările Cassei muncii C. F. R. privitoare la sanatorii spitale ș. a. să fie amânate.

In schimb însă se va da în campania aceasta o deosebită atențiune clădirei locuințelor pentru ceferiști, în care scop s'a alocat suma de 38 milioane lei.

Se vor construi asemeni locuințe în localitățile București, la Bălți, Basarabeasca, P.-Olt, Pașcani Galați Cluj, Ghica-Vodă (Nepolocăuți) și Iași.

Locuințele vor fi terminate până în Septembrie, astfel ca personalul pentru care aceste case sunt clădite, să se poată muta în elee hiar în toamnă.

Normele după care se va face repartizarea locuințelor va fi fixată de direcțiunea generală a C. F. R.

Citiți „Infrățirea"

INFORMATII

Ministerul de industrie şi comerţ a luat dispoziţia ca toate contractele cari vor fi încheiate pe viitor să aibă înainte de încheiere avizul contenciosului, cu mându-se sistemul de până acum a contractelor directe încheiate de miniştrii.

*

Societatea elveţiană „Societe Financier de Gaz" a cumpărat terenul oraşului Sânmărtin, de lângă fabrica de gaz, unde va înfiinţa o fabrică de produse metalice.

*

D-l I. G. Duca a fost însărcinat cu redactarea Mesajului.

*

Direcţiunea generală C. F. R. a dispus ca începând de azi până Vineri 24 cor. inclusiv, să se oprească toate încărcările din regionalele Arad, Braşov, Cluj, Craiova şi Timişoara, cu destinaţia pentru staţiunile din cuprinsul regionalei Bucureşti.

Acea tă sistare s'a făcut pentru ca să se poată scurge numărul mare de vagoane ce se află încărcate pe liniile din regionalele mai sus arătate.

Dela această dispoziţie fac excepţie transporturile de comlele de sămânţă şi grâul adresat autorităţilor civile şi militare.

*

S'a pierdut un **binoclu în Sidef** în seara de Joi 16 Martie la Teatrul Naţional Piesa „Azilul de noapte". Cine la găsit este rugat al aduce sau trimite pe adresa Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 97, etaj II. D-na **Ing. Miulescu.** 1596

*

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

*

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialităţi de beuturi. Bere albă şi neagră de butoi. I-622

*

In urma unei ingenioase îmbunătăţiri a becurilor electrice după cât suntem informaţi, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reuşind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent şi o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricaţie. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică Teodor Maior Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalaţii electrotecnice. Proiecte şi devize gratuit. 1416

*

Fabrica de perii, văruitoare, pensule şi mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în preţuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

Exploatatorii şi comercianţii de lemne din Chezdi-Oşorheiu, au avut un congres în care s'a discutat chesţia distribuirei vagoanelor.

*

O cointeresaţie maramureşană a încheiat cu erariul un contract pentru preluarea a 200.000 m³ lemne maleabile, şi în curând va pune în funcţiune cheresteaua din Sighet-camaraş.

*

D-l Mârzescu o fost primit în audienţă de regină căreia i-a făcut un detailat raport asupra tuturor operelor de binefacere de cari se interesează Suverana, şi cari ţin de ministerul muncei şi al ocrotirilor sociale.

*

D-l general Cristescu, şeful marelui Stat major al armatei a adresat un ordin prin care contingentul 1919—1920 să fie trecut în completare şi lăsat la vatră pe ziua de 10 Aprilie.

Inainte de liberare se va da o permisie oamenilor spre a-şi aduce hainele civile.

Pe ziua de 9 Aprilie se vor trece în completare şi se vor lăsa la vatră oamenii din contingentul 1920 cari au făcut 2 ani serviciu cât şi cei cu 3 ani serviţi.

Concediile se vor acorda între 1—8 Aprilie.

*

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumuseţează pielea şi îl dă fineţă rară. Compoziţia ei neunsuroasă şi inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubiţele, încreţiturile, întinereşte şi înviorează chiar şi pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulaţie în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziţie fără leşie, înfrumuseţează pielea. PUDRA MARGIT, compoziţie de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ŞI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile şi parfumerii.
1564

*

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieţi şi dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Şipoş Cluj, U. Unirii Nr. 17.
1514

*

In toată seara Dudus, Luni şi Joi Albi şi Koroşi Eugen cântă cu musica în Cafeneau Park.
1456

*

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.

Telefon interurban 27 GHERLA.
1515

Cele 176 de locomotive pe cari România le-a comandat în Germania la fabricele Hentschel und Sohn (Cassel) şi Maffei (München) vor fi plătite zilele acestea din depozitul de mărci pe care îl are Banca Naţională la Deutsche Reichsbank din Berlin pentru preschimbarea bancnotelor Băncii Generale emise în vremea ocupaţiei.

Se crede că în cursul lui Aprilie aceste locomotive vor intra în ţară.

*

Anumite ziare şi anumite cercuri lansează versiunea că locul de Prefect sau de Primar al Clujului s'ar rezerva unui actual secretar de Legaţiune asemenea svonuri neserioase cari vor să facă din un membru al corpului diplomatic un funcţionar administrativ cu colorit politic, nu merită nici o desmintire.

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară şi piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyár 1 în faţa magazinului Gyorşáru
Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87 1278

*

Inainte de teatru, baluri întrebuinţează pudra de porţelan.

americană "YES,,

Fără legătură verde e falsificată
1377

Demobilizarea
Ctg. 1919-20

Dl general Cristescu, şeful marelui stat major al armatei a adresat următorul ordin circular corpurilor şi servicilor:

1. Oamenii din contingentul 1919—1920 se va trece în completare şi se va lăsa la vatră până pe ziua de 1 Aprilie 1922, Ardelenii şi bucovinenii din contingentul 1919—1920 vor mai rămâne sub arme, ca fiind incorporaţi cu întârziere.

Inainte de a fi eliberaţi se va acorda oamenilor câte o permisie pentru a-şi aduce hainele civile.

2. Pe ziua de 9 Aprilie 1922 se vor trece în completare şi se vor lăsa vatră oamenii din contingentul 1920 cari au făcut serviciul doi ani cât şi cei cari au făcut serviciul 3 ani.

Se vor acorda şi acestor oameni permise între 1—8 Aprilie pentru a-şi lua hainele civile.

SERICICULTURA

Fără a avea pretenţia de a îndruma organele noastre conducătoare spre o mai bună orientare, îmi permit ca prin calea publicităţei să-mi expun părerile, ca un cunoscător în ramura sericiculturei.

Cea mai mare parte din crescătorii de viermi de mătase nu ştiu să facă creşteri raţionale şi întrebuinţează tot metodele primitive.

S'a văzut în toţi anii că din cantitatea de sămânţă care i se dă unui crescător de abia atinge un sfert sau o jumătatea din producţia normală ceeace este o perdere destul de considerabilă atât pentru crescători, cât şi pentru stat.

Mulţi spun că această perdere provine din cauza mediocrităţei seminţei; aceasta e un neadevăr de oarece sămânţa care se aduce din străinătate şi aceea care se produce în ţară este selecţionată prin sistemul celular „Pasteur", controlată şi garantată de către stat.

S'a văzut în anul trecut la selecţionarea seminţei, regiuni sericicole unde la selecţionare nu s'a găsit nici o celulă bolnavă şi la alte regiuni unde 90—99 a sută bolnavă, fiind tot aceeaşi varietate de sămânţă. Aceasta provine şi din cauza climei localităţei unde se cresc dar şi din neştiinţa crescătorilor, care nu au posibilitatea de a învăţa creşterile sistematice.

Pentru îndrumarea crescătorilor, statul are agenţi sericicoli, care prin cunoştinţele care le au, dau sfaturi teoretice şi practice, dar aceasta e prea puţin de oarece un agent sericicol are un centru sericicol de 20—30 comune şi oricâtă bunăvoinţă ar avea este peste putinţă de a aduce la îndeplinire atribuţiunile sale.

A avea în fiecare comună specialişti care să dea sfaturi în privinţa creşterilor ar fi foarte greu, de oarece s'ar încărca bugetul statului cu sume considerabile, care nu se pot compensa cu veniturile sericiculturei dar prin alte mijloace care nu sunt atât de costisitoare s'ar putea aduce aceasta la îndeplinire.

La şcolile normale de băeţi şi fete sunt în fiecare an 40—50 elevi, care urmează să se ducă învăţători în comunele rurale.

La aceste şcoli ar trebui făcute creşteri model de viermi de mătase şi cursuri teoretice ca astfel în comuna unde se duce, statul s'ar putea bizui pe persoane cunoscătoare în creşterea viermilor de mătase care prin sfaturile date ar asigura recolta normală.

Astfel fără ca să se prejudicieze cursurile şcoalei s'ar putea întrebuinţa cu foarte mult folos absolvenţii şcoalelor normale pentru ca toate lucrările de sericicultură să fie făcute după metodele moderne.

Statul ar avea cu timpul în fiecare comună specialişti, fără a avea cheltueli însemnate.

Sperând că Directoratul General al agriculturei din Cluj nu ignorează nevoile industriale ale ţărei şi cum sericicultura este pusă în programul şcoalelor normale, ar putea lua măsurile necesare pentru ca aceste ore să se ţină timp de 45—50 zile în anul ultim al şcoalelor normale de către persoane bine iniţiate în sericicultură.

Un sericicultor

Donaţii pentru clădirea unui cămin al studentelor

Rectoratul şi comisia căminurilor dela Universitatea din Cluj mulţumeşte următorilor donatori pentru clădirea căminului studentelor.

1. Banca Marmorosch-Blank & Co Lei 5000.

2 Profesorilor dela facultatea de litere dela Universitatea din Cluj:

I. Paul 1000 lei, I. Lupaş 100 G. Kisch 100, V. Bogrea 200 G. Oprescu 100, O. Ghibu 100 S. Puşcariu 100, D. Teodorescu 200, V. Bărbat 100, Auger 200, P. Grimm 100, Th. Capidan 50, G. Bogdan Duică 100, N. Drăgan 100, S. Dragomir 100, F. Lang 100, Fl. Stefanescu Goanga 200, S. Iuglea 50, V. Ghidionescu 50, Marin Stefănescu 100, A. Lăpedatu 100, I. Ursu 100, Iosif Popovici 100, Em. Panaitescu 100, B. Serra 100, N. Bănescu 100 lei. Total 3750 lei.

3. Prin lista d-nei Valy Lazăr din Hălmagiu 220 lei.

4. Lista d-lui A. Sangel din Corcova-Strehaia 200 lei.

5. Lista d-lui Gh. Matieşanu din Zălau 120 lei.

Celiţi „Infraţirea"

Congresul de hidrologie

Primul congres român de hidrologie este fixat definitiv să aibă loc la 1 Mai cor. (orele 9 dimineaţa şi 3 p. m.) în localul asociaţiei generale a medicilor, din Bucureşti str. Isvor No. 14. Programul congresului se va publica la timp. Cu acea ocazie se va pune bazele *societăţei Române de hidrologie*, a căror statute se vor vota de congres; şi se va discuta *un anteproiect de lege „pentru organizarea şi conducerea staţiunilor balneare şi climaterice şi a isvoarelor de ape minerale din România mare.*

Această chestiune preocupă pe toţi oamenii de ştiinţă şi pe toate persoanele care se interesează de progresul acestei mari bogăţii a soluiui ţărei. De aceea s'au înscris deja în societate un număr foarte mare de membrii din lumea universitară şi dintre vizitatorii ori proprietarii din staţiunile noastre.

Inscrierile continuă a se primi cu taxa de înscriere de 20 lei şi 30 lei cotizaţia pe primul semestru. Oricine se interesează de băile şi de staţiunile climaterice, poate să se înscrie la adresa asociaţiei medicilor (pentru Societatea de hidrologie).

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Adunarea generală a „Albinei"

Implinindu-se anul acesta 5o de ani dela infiinţarea institutului de credit şi economii „Albina", adunarea generală ţinută în 14 Martie a. c., a trecut peste marginile adunărilor generale de până acuma — luând caracterul unei adevărate sărbători.

La această adunare, pe lângă un număr însemnat de acţionari, şi-au trimis delegaţii aproape toate băncile de dincoace de Carpaţi, cari numai cu ajutorul „Albinei" s'a putut infiinţa, precum şi reprezentanţii consistoriilor din Sibiu şi Blaj, ai Băncii Naţionale din Bucureşti ai Băncii Româneşti, ai Băncii Marmarosch-Blanck etc.

Preşedintele institutului Dr. Ilie Beu a deschis adunarea în sala festivă a Asociaţiunii prin un frumos discurs în care a făcut istoricul desvoltării institutului şi dând expresiune recunoştinţei ce o datorim marilor bărbaţi de pe vremuri, cari în grele împrejurări au înfiinţat „Albina". Aminteşte de meritele cele mari ale marelui român Alexandru Mocsonyi; a expus apoi în termeni plastici activitatea iniţiatorului şi primului director Visariod Roman. A arătat rodnica activitate a directorului P. Cosma şi a urmaşului lui Iosif Lisai.

După terminarea discursului, care a fost viu aplaudat s'au dat cetire epistolelor şi telegramelor de felicitare sosite dela Guvernorul Băncii naţionale, dela diferite bănci de aici şi dincolo de Carpaţi, dela Consistorul gr. cat. din Blaj, dela frunta ul Emanuil Ungureanu din Timişoara etc.

In numele I. P. S Sale Mitropolitului nostru Nicolae s'au adus felicitări Institutului din acest incident prin asesorul Dr George Proca, Banca Românească prin directorul Săvescu, ear Banca Marmarosch-Blanck prin d-l A. Esca.

Intrându-se în ordinea de zi adunarea generală aproabă bilanţul prezentat din partea consiliului de administraţie şi votează absolutoriul îndatinat pe seama Direcţiunei şi a comitetului de supraveghere.

Aprobă propunerea direcţiunii, referitoare la distribuirea cvotei pentru scopuri culturale şi de binefacere în sumă de 285 mii lei şi aproabă cu multă însufleţire propunerea de a se vota pentru clădirea unui internat de băieţi în Sibiu însemnata sumă de 500 mii lei.

S'au acceptat apoi propunerile pentru modificarea statutelor de pensiuni.

La ordinea zilei a urmat întregirea consiliului de administraţie. Au fost realeşi membrii: Andreiu Bârseanu şi Dr. George Popovici cu mandat pe 6 ani şi Nicolae Togan membru nou pe 1 an.

După terminarea adunării generale la oarele 1 din zi consiliul de administraţiune a dat un banchet în sala dela Unicum, la care a participat pe lângă consiliul de administraţiune şi comitetul de supraveghere a institutului. şefii tuturor autorităţilor din localitate în frunte cu I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae, generalul Dănilă Papp, prefectul oraşului Anastasiu, Bolu, etc., un număr mare de acţionari şi funcţionarii băncii; în total peste 2oo persoane. S'au rostit mai multe toaste: pentru Majestatea Sa Regele Ferdinand I., pentru autorităţi, pentru membrii consiliului, comitetului de supraveghere, funcţionari, acţionari etc. Masa s'a ridicat la orele 4 şi jumătate în cea mai bună dispoziţiune.

Rezultatele balotagilor

La Sânmiclăuşul mare la alegerile de balotaj a eşit dr. Mezin liberal la Arpaş jud. Făgăraş a reuşit candidatul liberal Gh. Popa Lizeanu şi la Şebeşul Săsesc d. Lazăr Triteanu lib.

In circomscripţia Şoncuţa după o ştire particulară se dă ca sigur reuşita candidatului liberal.

Ştiri din Ungaria

De peste hotare ne sosesc ştiri senzaţionale în legătură cu preătirile pentru noile alegeri electorale.

Contele Bethlen, premierul Ungariei, face tot posibilul ca partidul unitar să intre în Parlament fără opoziţie.

Opoziţia în schimb în frunte cu partidul socialiştilor-creştini lansează manifeste către populaţie chemând'o la luptă împotriva oligarhiei ce ameninţă ţara.

Aceste manifeste au stârnit multă vâlvă în popor, aşa încât poporul surescitat de ultimele evenimente ce se desfăşoară sub ochii lui zi de zi, — profită şi ce data aceasta de ocaziune pentru a-şi vărsa tot veninul urei pe contele Bethlen şi partidul lui.

Aproape nu există partid opoziţionist în Ungaria, care să nu se fi adresat poporului prin manifeste prin care să defaime „oligarhia care calcă sub călcâe tot ce e drept şi sfânt pentru popor"...

In astfel de situaţie haotică poporul întreg a rămas fără călăuză; pluteşte singur în labirintul de calomnii şi... promisiuni în acelaş timp şi ce-i mai poate rămâne, decât să-şi găsească „tot aşa de singur" soluţia.

Iată cum se explică îngrijorarea ziarelor din capitala Ungariei cari oricât de optimiste erau de altădată în astfel de împrejurări, azi printre rândurile coloanelor strecoară câte o prorocire răsleaţă de o revoluţie.

Ziarele asteaptă cu încordare ziua mare în care se va decide soarta lui Bethlen sau pop rului. Bethlen şi antiteza: poporul, ar fi cei doi factori, în jurul carora se învârte soarta Ungariei de azi. Dacă cade cel dintâi, va învinge democraţia şi cu ea împreună Ungaria...

Dacă însă Bethlen va rămâne şi pe mai departe în fruntea ţării cu acelaş program, sprijinit de magnaţi numai, poporul va şti să se consoleze... Şi reabilitarea ţării se va face ca în trecut: prin revoluţia „atotputernică şi salvatoare".

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA URANIA

Marţi: Poveste fantastică, un vis. Legenda de iarnă. In rolul principal: Hella Moya.
Miercuri: Regina. Dramă americană de moravuri, în rolul principal: Miss Doris Kennyon.
Joi: Regina. Dramă americană de moravuri, în rolul principal: Miss Doris Kennyon.
Vineri: Regina. Dramă americană de moravuri, în rolul principal: Miss Doris Kennyon.
Sâmbătă: Mare dramă de aventuri, Sângele care răsbunare.
Duminecă: Mare dramă Nordisk, Logodna marinarului,

CINEMA UNIVERSITAŢII

Marţi: Dramă mişcătoare, frapantă, interesantă a fabricei americane Wordl. Desiluzia, în rolul principal: Glady Hulette şi Creiton Hale.
Miercuri: Dramă mişcătoare, frapantă, interesantă a fabricei americane Wordl. Desiluzia, în rolul principal: Glady Hulette Creiton Hale.
Joi: Dramă grandioasă interesantă de detectivi, plină de truckuri frapante peste nivelul filmelor aventuroase de salon. Aventurile maestrului Brown.
Vineri: Dramă grandioasă interesantă de detectivi, plină de trucuri frapante peste nivelul filmelor aventuroase de salon. Aventurile maestrului Brown.
Sâmbătă: Cu concursul D-şoarei Ika de Lenkeffy: Dragostea e atotnvingătoare. După romanul vestit englez: Drumul Vulturului.
Duminecă: Cu concursul D-oarei Ika de Keakeffy: Dragostea e atotinvingătoare. După romanul vestit englez: Drumul Vulturului.

CINEMA APOLLO

Marţi Dramă socială frapantă a fabricelor Nordisk. Lumina binecuvătată de soare. In rolul principal Clara Wieth.
Miercuri Dramă artistică a fabricei Pathé. Fica de argint. In rolul principal: Franc Keenan
Joi: Dramă artistică a fabricei Pathé. Fica de argint. In rolul principal: Franc Keenan.
Vineri: Dramă artistică a fabricei Pathé. Fica de argint. In rolul principal: Franc Keenan.
Sâmbătă: Două şlagere în o singură reprezentaţie. Călătorul nocturn. Dramă în rolul principal: Clara Wieth. Blama unei Fete. Comedie pompoasă, în rolul principal: Erica Glasaner.
Duminecă: Două şlagere în o singură reprezentaţie. Călătorul nocturn. Dramă, în rolul principal: Clara Wieth. Blama une Fete. Comedie pompoasă în rolul principal: Eriça Glasaner.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti)

Ora 2 d. p

Ziarul „Viitorul" anunţă că regina va pleca în curând la Belgrad pentru câteva zile şi din cauza aceasta călătoria suveranilor în Ardeal a fost amânată până după sosirea majestăţei sale.

*

După „Adevărul" partidul poporului şi cel progresist au început tratative relativ la fuzionarea lor care se va face zilele acestea.

*

Aseară s'a ţinut un consiliu de miniştri în care s'a discutat proectul relativ la prelungirea contractelor de închiriere. Consiliul a hotărât să soluţioneze chestiunea numai provizoriu şi să vină cu un proect în acest senz.

*

După ştirile oficiale în alegerea parţială dela Sânnicolaul mare şi la Kezdi-Oşorhei au fost aleşi candidaţii liberali.

După informaţiunile ziarelor bucureştene, contractele de închiriere vor fi prelungite provizoriu până la 23 Aprilie 1923.

*

Proectul relativ la aranjarea contractelor de închiriere va fi adus în parlament numai la toamnă.

*

Ziarul Adevărul anunţă că sesiunea corpurilor legiuitoare va lua sfârşit cu o săptămână înainte de Paşti, până când se va vota bugetul şi proectul chiriilor şi se va ratifica proectul relativ la unirea Basarabiei cu România.

*

In consiliul de miniştri de mâine, d-nii Banu, Duca şi Nistor vor raporta asupra redacţiunii mesajului.

*

Lupta publică un interview cu ministrul japonez la Bucureşti Nischi, care a declarat că venirea lui în România înseamnă crearea unei apropieri economice mai strânse între cele două ţări.

America reclamă cheltuelile de ocupaţie militară

Vor recunoaşte aliaţii această reclamaţie

Nici o declaraţie oficială n'a fost făcută asupra memorandum-ului american, prin care se reclamă suma de 241 milioane de dolari, sau 966 milioane mărci aur, pentru întreţinerea trupelor americane de ocupaţie din Renania, până la 1 Mai 1921.

Până la 1 Mai 1922 Statele-Unite vor mai reclama suma de 23 milioane de dolari; iar dela această dată cheltuelile se vor ridica la 65.000 dolari pe zi, sau 4 milioane de dolari de la 1 Mai 1922—1 Mai 1923. Este cu putinţă caStatele-Unite să retragă trupele de ocupaţie dela 1 Mai a. c.

Presa americană susţine că suma reclamată de guvernul din Washington este îndreptăţită, de oarece republica Statelor-Unite a recunoscut toate drepturile ce decurg pentru dânsa din tratatul dela Versailles, în tratatul de pace încheiat cu Germania şi apoi trupele americane din Renania au fost cerute de aliaţi.

In consecinţă, guvernul din Washington, ar avea un drept moral să pretindă ramburşarea cheltuelilor pricinuite cu prilejul întreţinerei armatei sale în teritoriul renan.

Sezătorile populare la Cluj

Duminecă, studenţii în litere de la Universitate împreună cu d-l prof. Marin Ştefănescu s'au dus în Mahalaua Mănăştur pentru a ţinea o şezătoare populară.

La aceasta s'au asociat şi câte-va elemente din corul Operei, cari au dat concursul prin executarea mai multor bucăţi populare.

In localul şcolei unde erau adunaţi românii mănăşturenî, d-l Marin Ştefănescu a ţinut o cuvântare în care arată costul venirei studenţimei în mijlocul lor.

După acestea studentul Handriş dela Academia de Agricultură a ţinut o conferinţă pe înţelesul tuturor despre conservarea iă-ului.

A urmat corul Operei cu câteva bucăţi populare după cari studentul Bănuţiu a recitat poezii din autori români.

La sfârşit un sătean mişcat de întreg programul ţinut, mulţumi prin câteva cuvinte alese studenţimei şi ceru că dacă în adevăr voesc să lucreze cu folos să înfiinţeze o casă de cetire.

Dl Marin Stefănescu a făgăduit că va căuta să îndeplinească dorinţa mănăşturenilor hotărând ca pentru Duminecă viitoare să se pună bazele unei case de cetire.

Cetiţi „Infraţirea"

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod sdelal, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne
CZINK CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Criza industrială belgiană

— Urmările zilei de lucru de opt ore —

Situația critică a industriilor a început să inspire o mare grijă tuturor conducătorilor Belgiei. Rezultă din statisticele oficiale că deficitul comerțului exterior, a fost de patru miliarde în 1920, de trei miliarde în 1921. Această stare de lucruri nu poate continua fără ca țara să sărăcească, iar memoriile adresate guvernului au același refren:

„Nu producem destul spre a trăi și spre a ne nutri. Suntem siliți a cumpăra în străinătate cantități enorme de grâu, de carne, de alimente de tot soiul. Spre a plăti aceste alimente trebuesc bani, iar banii îi putem procura numai vânzând străinătății produsele industriei noastre și creându-ne astfel o balanță comercială favorabilă. Dacă vindem mai puțin mergem spre ruină".

Or Belgia nu exportă aci îndestul spre a cumpăra tot ce-i trebue: ba sunt mulți cari afirmă că, fără o schimbare radicală în politica ei economică, volumul exportului belgian se va reduce de acum înainte din ce în ce mai mult.

Ceea ce crește, este exportul materiilor brute, sau acelora a căror preparație cere foarte puțină mână de lucru. Pe când exportul produselor fabricate, a căror producție absoarbe o muncă însemnată și face să trăiască pe lucrători, stagnează din ce în ce mai mult.

*

Din exportul produselor fabricate pe anul 1921, Belgia s'a ales cu un miliard de franci mai puțin ca din cel pe 1920.

„Continuarea unei asemenea stări de lucruri timp de câțiva ani, serie „Neptune" din Anvers, și trei părți din uzinele belgiene vor fi silite să închidă porțile, iar numărul oamenilor va fi de șase sute mii".

Despre concurența țărilor cu schimb depreciat s'a scris îndestul: e perfect exact că schimbul conferă industrilor germane, cehe, italiene și austriace un avantaj în cucerirea târgurilor externe și în invazia lor în târgul belgian. E adevărat că și politica vamală a Franței răpește nădejdea unui plasament a articolelor belgiene în această țară.

Inferioritatea care lovește însă industriile belgiene din această pricină nu e nimic pe lângă pierderea ce ele încearcă de pe urma a doi alți factori ai producțiunei: prețul mâinei de lucru și randementul ei.

Mâna de lucru belgiană e prea scumpă și randementul e neîndestulător; lucrătorul belgian cere un salar prea urcat și nu produce destul. Salariile urcate grevează într'un mod formidabil prețul mărfurilor fabricate în Belgia și munca utilă produsă e extrem de mică în raport cu pretențiile ei. Această constatare se verifică în toate industriile și pune țara în fața unei probleme a cărei însemnătate e vitală: problema salariilor și legea de opt ore.

Salariul lucrătorilor industrial e determinat de fluctuațiile numerilor — indicii ale costului traiului. Aceasta a fost una din cele mai frumoase cuceriri ale socializmului, cât timp Index-numbers, au crescut; însă de când a început să descrească părerile sau schimbat în cercurile muncitorești.

Oricare ar fi părerea lor dictată de considerații oportuniste se poate susține că a fixa salarul numai după prețul alimentelor, este o erezie economică. Retribuția datorită lucrătorului depinde de multe împrejurări și în deosebi de posibilitatea vânzărei produsului fabricat.

*

Și atunci se pune întrebarea: ce e preferabil pentru clasa muncitoare: a lucra cu un salariu modest sau a fi aruncat pe drumuri pentru că pretențiile ei închid mărfurilor belgiene accesul târgurilor străine și provoacă închiderea fabricilor?

Românului căruia voim să vindem locomotive, portughezului căruia oferim șine de oțel, brazilianului, mașini agricole, — puțin îi pasă cu ce preț se vând cartofii la Seraing sau la Louvain; ei compară prețul belgian cu cel al caselor germane, engleze sau franceze și se decide pentru cea care oferă prețul cel mai redus.

Nu se preocupa de Index-numbers.

Concluzia cercurilor economice autorizate de aci este: să lăsăm Index-ul la o parte și să reducem salariile ca să putem vinde mai ieftin decât consumații. Mai bine e să muncești cu o retribuție mai mică decât să nu muncești de loc. Și, la urma urmelor, nu încape șovăire: Sau vindem, sau murim!

Mai e un mijloc: Intoarcerea la producția normală prin renunțarea la legea de opt ore ziua, această latură a chestiei merită un examen special.

TEORIILE ECONOMIȘTILOR

Francul francez și scumpetea vieței

Economiștii susțin că dacă viața este scumpă aceasta se explică prin slaba putere de cumpărare a banului.

„Măriți puterea de cumpărare a banului și viața se va ieftini!", — declară sentențios d-nii economiști.

Iată teoria. Să vedem ce se petrece în practică.

In Franța, la 1 Ianuarie 1921 dolarul valora 17 fr.; lira sterlină 60 fr.; iar francul elvețian 2,60 fr.

Azi, în Franța, dolarul valorează 11 fr.; lira sterlină 48 fr., 50; francul elvețian 2 fr., 16, — adică o ameliorare de 20 până la 33 la sută în favoarea francului francez.

„Le Matin" scrie în această privință:

„Cu toate că francul nostru și-a mărit puterea de cumpărare cu 20 până la 30 la sută, nici un articol nu s'a eftenit în proporția corespunzătoare. Nici pâinea, nici carnea, nici chiriile, nici gazul, sau electricitatea, nici tarifele pe c. f., nu sunt prețuite cu 20 până la 33 la sută. Deci până azi, nici o concordanță între urcarea francului și scumpetea vieții".

Teoria economiștilor este falsă, de oarece scumpetea vieții și deprecierea banilor, au cauze diverse. Vorba englezului: „Beware of Economiste!"

(Public, ferește-te de economiști!)

Răspândiți „Infrățirea"

Ungaria și Rusia

Guvernul lui Horthy vrea să intre în legătură cu Rusia sovietică

Ziarele din Roma află din Budapesta că Asociația industrială ungară a însărcinat pe d-l Maxim Feny să se ducă la Berlin spre a se pune în legătură cu misiunea economică rusă aflătoare acolo.

Intr'un interview acordat ziarelor, d-l Feny a declarat că întru îndeplinirea însărcinării sale are învoirea guvernului maghiar. Ministrul de comerț al Ungariei a declarat în comisiunea economică a parlamentului că reluarea relațiilor comerciale cu Rusia este necesară. Ungaria poate vinde vagoane, locomotive, produse chimice, etc. și este în măsură să concureze cu alte țări europene. Totuși, fabricanții unguri nu țin să lucreze independent; la nevoie ei pot intra în consorțiile alcătuite în Germania în același scop.

REGULAREA

cheltuelilor de ocupațiune în Germania

Ziarele franceze publică textul aranjamentului financiar din Paris, prin care se regulează chestia cheltuelilor de ocupațiune militară anterioară și posterioară datei de 1 Mai 1921, sub rezerva drepturilor Statelor Unite. Din miliardul de mărci aur plătit de Germania până la 31 August trecut, Franța va primi 140 milioane și Marea Britanie 500 milioane. Soldarile respective de 500 și 140 milioane vor fi rambursate după ce va fi fost satisfăcută prioritatea belgiană. Cheltuelile de ocupațiune militară dela 1 Mai 1921 până la 31 Decembrie 1922 vor fi trecute în contul prestațiilor în natură primite de fiecare putere dela Germania, dar vor face obiectul unui cont distinct de acel al reparațiunilor cari vor fi apoi plătibile în monetă națională în proporție de 460 milioane franci pentru Franța, 102 milioane franci belgieni pentru Belgia, 2 milioane lire sterline pentru Marea Britanie. Cifrele sunt bazate pe declarația aliaților care limitează la 240 milioane mărci aur suma anuală a cheltuelilor de ocupațiune în perioadă normală, din cari 20 milioane trebuesc rezervate pentru armata americană.

Mare desfacere
Articole de modă pentru dame
1238
Prețuri reduse la
GRÜNWALD și STEINER
CLUJ, Piața Unirii 12.

O manifestație filo-română în Cehoslovacia

Sărbătorirea d-lui Ioan Luca Niculescu

Oficiul târgului din Praga a organizat un banchet în onorea deputatului Ion Luca Niculescu, delegatul guvernului român și a vizitatorilor români. Președintele oficiului a făgăduit o nouă vizită în România pentru a strânge relațiunile politice și economice dintre România și Ceho-Slovacia. Deputatul Niculescu a declarat că românii nu vor să fie vecinii ci și amicii Ceho-Slovaciei. Alianța făcută trebue să fie întărită de națiune. Târgul din Praga, trenul și vaporul de mostre în preparație trebue să deschidă calea în România și în orient.

Atașatul comercial al legației române Tuffli își exprimă dorința că asemenea Franței care este educatoare politică a României și a Ceho-Slovaciei. — Ceho-Slovacia să fie aducatoare a României în organizările de târguri.

Profesor dela Universitatea din Praga, d. Jarnik, salută pe oaspeții printr'un discurs ținut în românește.

Urmă, apoi o conferință, asupra chestiunilor importante în legătură cu raporturile comerciale, la care a participat și Consilierul al legației Dvoracek, directorul secțiunei economice la ministerul de externe.

Deputatul Ion Luca Niculescu a oferit, a doua zi, un dineu, la care au asistat, ministrul de comerț iș industrie și membrii legațiunei române.

Ministrul Novak a declarat că visitele personalităților de talia d-lui deputat Niculescu strâng puternic legăturile dintre cele două țări.

După dineu a urmat o conferință între asistenți asupra chestiunilor economice.

Noul regim de export

Plata taxelor de export se va face în aur

Consiliul de miniștri în ultima ședință a luat în discuție referatul ministerului de finanțe privitor la perceperea taxelor actuale de export, în aur sau devize străine.

Consiliul a semnat jurnalul în care se cuprind următoarele dispozițiuni:

Actualele taxe de exoprt pentru cereale și derivatele lor, pentru leguminoase produse petrolifere și lemnărie se vor percepe la birourile vamale în monedă de aur sau în devize străine forte, ale țărilor unde se exportă după convenientele exportatorilor și după paritatea ce se va stabili prin instrucțiuni lunare de către direcțiunea generală a vămilor, ținând seamă cursul schimbului.

Pentru exportul făcut în țările cu valută slabă precum sunt: Germania, Austria, Ungaria, Bulgaria, Polonia și Rusia, taxele de export se vor putea plăti și în lei Banca Națională.

In cazul când nu vor fi diferențe mari de curs în plus sau în minus paritățile stibilite se vor prelungi, fiind aduse din vreme la cunoștința celor interesat.

Punerea în aplicare a acestor taxe va face pe ziua de 1 Aprilie 1922.

Loturile demonstrative agricole

D. ministru al agriculturii examinând situația terenurilor oprite ca rezerve de către Stat, în baza art. 28 din Legea Agrară, în vederea formării de loturi demonstrative și cari terenuri în total se urcă la circa 32.000 de hectare adică 1.51 la sută din întreaga suprafață expropriată, a luat următoarele dispozițiuni:

Din aceste rezerve se va opri de Stat numai o suprafață până la 6000 Ha. în vechiul Regat, în scop de a se forma puncte agronomice.

Aceste puncte agronomice vor fi în suprafață dela 10—50 Ha. după desimea populației și anume: Până la 10 Ha. în regiunile cu poulație deasă, până la 20 Ha. în regiunile cu populație mijlocie, până la 50 Ha. în regiunile cu populație rară.

Restul termenului se va da la împroprietărire, imediat după ridicarea recoltelor din anul acesta.

Dintre arendările făcute pe anul în curs din aceste rezerve până la 30 Noembrie 1921 se vor respecta acelea făcute către săteni iar din contractele făcute cu particularii numai în cazul când arendașul a făcut semănăturile de toamnă prevăzute în contract.

Contractele funcționarilor nu se vor respecta chiar dacă au făcut semănături de toamnă, decât în cazul când pământul nu ar fi cerut în arendă de către săteni în primăvara aceasta.

Sătenii cărora li s'ar arenda asemenea terenuri vor despăgubi pe fostul arendaș de toate cheltuelile făcute cu însemânțarea din toamna trecută.

INCASAREA impozitelor și amenzilor

Dispozițiunile ministerului de finanțe

Ministerul de finanțe a trimis o nouă circulară administrațiilor financiare prin care le pune în vedere să ia toate măsurile pentru activarea încasărilor statului, atât a celor cari privesc anul curent cât și a tuturor rămășițelor din trecut, pe seama oricărui minister. De asemeni s'a atras atențiunea asupra veniturilor mai mici, cum sunt amenzile judecătorești silvice și în special toate amenzile cari se aplică conform legilor de organizare ale diferitelor departamente. Aceste amenzi trebuesc încasate imediat, căci altfel își pierd caracterul de pedeapsă care s'a avut în vedere la pronunțarea lor.

Pentru a se cunoaște activitatea în încasarea veniturilor, Ministerul de finanțe a cerut să i-se înainteze în fiecare lună, totalul sumelor încasate în luna precedentă precum și tablouri de sumele rămase neîncasate.

Ministerul mai trage atențiunea să nu se mai acorde nici o păsuire sau suspendare de plată de dări, fără avizul special și pentru fiecare caz în parte.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Automobile, camioane noi și folosite în bună stare Ford, Benz, Waff, Fiat, Martha 1585

BLAGA Telefon 270. ◆◆ CLUJ.

Cauciucuri, Accesorii, Benzină si Uleiu.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invocală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

DOMNIȘOARĂ inteligentă caută vipt și quartir la o familie bună. Adresa la ziar.

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Intreprindere nouă.

Casa de Imprumut pe Amanat Victor Iliescu & Co. Calea Victoriei 25,

și-a început activitatea, și acordă împrumuturi pe tot felul de obiecte, bijuterii, mobile, haine, acțiunii și mărfuri în condițiuni avantagioase. Intrare și prin curte. 1580 Telefon 55.

MORI „Reclama" No 1056

sistematic și țărănești livrează și instalează ELITE-WERKE A. G. Abt. Holzhausen & Co :-:

Reprezentanța Generală:

Soc. Motrica Română, București,

B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56—10 1425

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească și se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 131. 1007

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografică „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNĂTORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliornapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legă- Fabricațiune de pliuri comerciale, torie de cărți. oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiseril și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Biouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara și în fine tot ce se înrudește cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictura

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3

SEDII: C. Sfetea, Calea Moților 62-64 și Calea Victoriei 68, Ionniliu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7. TIMIȘOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

Tesaurul oamenilor muncitori

Spirtul sărat

TRANSILVANIA

în contra reumei, răcelei și catarului.

1540

Să capată ori unde.

Magazinul de căpetenie

ROZSA

drogeria mare CLUJ, Piața Unirii No. 26. □

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Serviciu prompt.

Uzina electrică a orașului

Conducerea societății „GANZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.

(Palatul Széky)

Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livrări instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

Cea mai distinsă marcă „Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos) recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funcționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Reclame este sufletul comerțului.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

◆ ◆

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj. ■

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

Fabrica Bradea din Galați, caută bun șofer mecanic,

om serios preferă căsătorit dă locuință serviciu permanent.

■ 1557 ■

Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în prețuri!

In Magazinul **Erdelyi** Calea Regele Ferdinand 22 (în față cu Magazinul de ghete Hoffman) la toate pălăriile și articole de mode bărbăți ce se află în magazin. 1550

Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în prețuri!

Cautăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Banca Națională a României

BILANȚUL GENERAL PE SEMESTRUL AL II-LEA, INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921

ACTIV

Cassa: Bilete		622924285 —		
Cassa: Arginț și diverse monete		312042 14		
Cassa: Aur		14455 92	623250783 06	
Ligouri de aur		1689111 50	1689111 50	
Aur depozitat: Monete și lingouri		315179980 41		
Aur depozitat: Monete		178575450 —	493755430 41	
Stoc metalic	4.581.590.111,16			
Disponibil; trate și bonuri de tezaur aur		4086131113 33	4086131113 33	
Portofoliu român: Centrala		1488299442 49		
Portofoliu român: Sucursale și Agenții		341330320 10	1829629762 59	
Casele de împrumut pe gaj agricult. și industr.		— —	58111972 37	
Împrum. Statului de 15 milioane fără dob. (1901)		— —	8042556 05	
Împrumuturile Statului pentru necesitățile Tezaurului: Împrumutul Statului de 1.600.000.000 (1914—1918)	1.600.000.000,—			
Împrumutul Statului de 1.500.000.000 (12 Mai 1919)	1.498.942.854,10			
Împrumutul Statului de 1.000.000.000 (16 Oct. 1919)	1.000.000.000,—			
Împrumutul Statului de 200.000.000 (1920 Băuci Popntare)	183.070.651,70			
Împrumutul Statului de 400.000.000 (9 Aprilie 1921)	400.000.000,—			
Împrumutul Statului de 2.500.000.000 (5 Ianuarie 1921)	399.457.212,46			
Împrumutul Statului de 200.000.000 (30 Iulie 1921)	199.908 511,35	5281379229 61	— —	
Împrumut. Statul și p. unificarea monetară: Împrumutul de 5 miliarde (11 Iunie 1920)	5.000.000.000,—			
Împrumut. Statul și p. unificarea monetară: Împrum. de 2½ miliarde (5 Ianuarie 1921)	2.074.349.400,86	7074349400 86	12356728630 47	
Împrumuturi pe efecte publice: Centrala	47.349.900,—			
Împrumuturi pe efecte publice: Suc. și Agenții.	63.598.200,—	110948100 —		
Împrum. pe efecte publice în cont crt.	142.411.000,—			
din cari nu s'au ridicat	80.732.431,12	61678568 88	172626668 88	
Efectele capitalului social		— —	1199741 8 —	
„ fondului de rezervă		— —	33006407 —	
„ „ amortizării imobil., mobilier. și mașinelor de imprimerie		— —	3791322 —	
Efectele fondului pentru mărirea palatului Băncii		— —	6296650 —	
„ fond. de pensii și ajutor al funcț. Băncii.		— —	3996810 95	
Imobile		— —	12494537 74	
Mobilier și mașini de imprimerie		— —	3038713 51	
Dobânzi datorate la împrumuturi pe efecte publice		— —	5978740 45	
Conturi curente		— —	25585779 82	
„ de valori		— —	724978633 01	
„ diverse		— —	279189283 06	
			20739320324 —	
Efecte și alte valori în păstrare		284895120 20		
Bonuri de tezaur aur în gaj pentru împr. Statului		9164334000 —		
Efecte în gaj și păstrare provizorie		1134097558 56	10583326678 76	
Conturi de ordine		— —	1952259686 75	
			12535586365 51	

Guvernator, M. OROMULU

PASIV

Capital	— —		1200000 —
Fond de rezervă	— —		66388950 07
„ pentru mărirea palatului Băncii, refacerea clădirilor din provincie și noua localuri în terit. unite.	— —		18798465 —
Fond pentru amortizarea imobil., mobilier. și mașinilor de imprimerie	— —		12747388 56
Fond de pensii și ajutoare al funcționarilor Băncii	— —		5227132 14
Bilete Banca Națională a României în circulație	13722231458 —		
emise: aflată în cassă	622924285 —		14345155738 —
Conturi curente și recipise la vedere	— —		1811592997 11
Reescontul anului viitor	— —		139269300 06
Conturi diverse	— —		4453483728 08
	— —		20739320324 —
Diverși efecte și alte valori de restituit	— —		10583326678 76
Conturi de ordine	— —		1952259686 75
	— —		12535586365 51

Director, C. I. BĂICOIANU.

CONTUL DE PROFIT & PIERDERE

PE SEMESTRUL AL II-lea 1921, INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921

DEBIT

Onorarii, apuntamente, salarii și chirii	2866215 76		
Salarii și chirii personalului fabricării biletelor și de imprimerie	289123 15		
Prima de scumpete	4464445 56		
Cheltueli de administrație, asigurări ș. a.	10597966 03		
Impozite și diferite taxe	83834 59		
Luminat și încălzit	986953 43		
Drepturi de prezență	113254 50		
Material și cheltueli pentru fabricarea biletelor și de imprimerie	2042377 75		
Impozite de plătit Statului	4000000 —		
Amortizarea imobilelor	4000000 —		
Amortizarea mobilierului și mașinelor	500000 —		
Cheltueli cu fabricarea biletelor în Franța	6000000 —		
Plus-valuta la prima pentru cumpărare de aur	3000000		
Fond pentru cheltueli cu aducerea tezaurului din străinătate	1000000 —		
Fond pentru amortizarea a eventuale pagube ale depozitelor Băncii în străinătate	3000000 —		
Fond pentru mărirea palatului Băncii și refacerea localurilor	3000000 —		
Fond pentru asigurări	1000000 —		
Fondul „Cultura" pentru funcționarii B. N. R.	1000000 —		
Dotațiune suplimentară fondului de pensiuni	500000 —	48443180 77	
Beneficiul net de lei 20.012.196,91 se distribue în modul următor:			
Fond de rezervă. Partea rezervei de 20% asupra sumei de lei 19.292.196,91 (lei 20.012.196,91, minus primul dividend de lei 720.000,— conform statutelor)	3858439 40		
Restul de lei 15.433.757,51 se distribue astfel:			
30% *Ministrului de Finanțe*	4630127 25		
7% *Tantieme Consiliului de administrație și de censori*	1080363 —		
1% *Casei de pensii și ajutoare a funcționarilor Băncii*	154337 56		
Dividend pe 1921: Impozit as/ divid. lei 48 de acțiune lei 1,152.000			
Dividend pe 1921: Acont de „ „ 50 „ „ „ 1,200.000			
Dividend pe 1921: Rest „ „ „ 330 „ „ „ 7,920.000	10272000 —		
Dividend integral lei 428 de acțiune.			
De reportat pe anul viitor	16929 70	20012196 91	
		68455377 68	

CREDIT

Soldul semestrului I.	— —		11603106 74
Dobânzile portofoliului comercial și ale împrumuturilor, precum și diverse beneficii	45403520 12		
Trate și remize și diverse operații cu străinătatea	9694803 07		
Venitul efectelor publice	367546 75		
Diferențe de curs la efecte publice	1296400 —		56762270 94
			68455377 68

Guvernator, M. OROMULU

1429

Director, C. I. BĂICOIANU.

Tipărit cu mașina rotativă [illegible] a [illegible] „Cooperativa" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 475 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Vineri 24 Martie 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRA... NO. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNU...
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESC
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Ce va face Partidul Național

— Hotărârile comitetului executiv —

In sfârșit, după trei zile de desbateri, comitetul executiv al partidului național a izbutit să redacteze un așa zis proect de rezoluție despre care ni se spune că, din moderat cum era la început, a devenit mai radical după sosirea la Cluj a domnului dr. N. Lupu.

Și, totuși, nici în ultima ei formă rezoluția comitetului executiv nu ne dă posibilitatea să întrevedem care va fi atitudinea față de parlament a partidului național.

Căci și singurul punct care vrea să fie mai precis în ce privește conduita politică a partidului, adică punctul al patrulea, constitue o crudă deziluzie pentru cine, de trei zile, așteaptă hotărârile adunării dela Cluj.

Este adevărat că în acest punct parlamentarii partidului național sunt invitați ca, la una din primele ședințe ale Camerei și Senatului, să ridice protest în contra legalității Corpurilor legiuitoare, dar, când și cum se va face protestul, aceasta rămâne să se hotărască într'o nouă ședință a comitetului executiv care se va ține la București în ziua de 26 Martie, — adică în ajunul deschiderei parlamentului.

Nici un cuvânt, prin urmare, despre retragerea din parlament și, mai ales, nicium cuvânt despre refuzul de a intra în parlament. Aceasta înseamnă că conducătorii partidului național au înțeles să nu-și închidă toate porțile în ce privește posibilitatea apropierii de guvern și că ei speră ca, în cele patru zile câte au mai rămas până la deschiderea parlamentului, să se producă unele fapte care să-i facă să abandoneze atitudinea războinică de azi.

Ne vine deci să credem că rezoluția votată la Cluj este mai mult un act de amenințare de pe urma căruia partidul național speră să aibe satisfacțiile dorite. Căci din chipul în care a fost redactată rezoluția, reiese clar că partidul național este doritor de noui pertractări și că tocmai pentru a provoca și a înlesni aceste pertractări el a evitat cu destulă abilitate să-și precizeze atitudinea față de parlament.

Amenințând adică dela Cluj, partidul național speră să pertracteze la București, — iată singurul înțeles al rezoluției de care vorbim.

Ne știm, firește, dacă până în ziua de 26 Martie, se va produce vre-un fapt de natură să îndulcească raporturile dintre guvern și partidul național, dar ceia ce știm e că și de rândul acesta partidul d-lui Vaida s'a dovedit a fi partidul unei ambiții, iar nu partidul unei convingeri.

Și de aceia ne întrebăm: *Ce va face partidul național?* Va merge la Alba Iulia și va transforma Ardealul într'o Irlandă răzvrătită, sau își va păstra locul ce i s'a dat în parlamentul României Mari?

Rezoluția comitetului executiv nu ne lămurește. Concepută și redactată între două curente: unul al ambiției și altul al înțelepciunei — această rezoluție lasă loc deschis pentru toate surprizele.

Știrile zilei

Atena. — Primul ministru Gunaris, va recomanda regelui formarea unui guvern de coaliție.

*

Budapesta. — Ministrul Internelor a declart că va lua toate măsurile pentru garantarea libertății propagandei electarale

*

Varsovia. — Conferința statelor baltice a luat sfârșit. Se zvonește că aceste state vor căuta o apropiere cu Ungaria. O delegație maghiară și-a anunțat deja sosirea la Varșovia unde se vor incepe tratative între ea și delegațiile statelor baltice.

*

Paris. — Conferința miniștrilor de externe aliați continuă. Cercurile politice afirmă că conferința va revizui pacea dela Sevres.

Paris. — Times scrie să s'a pornit o campanie violentă împotriva lui Lloyd George pe care vor să-l facă să demisioneze încă inainte de 1 Aprilie. Dușmanii prmului ministru vor să-l impiedice de a lua parte la conferința dela Genova.

*

Viena. — Arbeiter Zeitung" a tacă violen tItalia pentrucă deși chestiunile austro-italiene sunt lichidate, ține în Austria pe cheltuiala republicei austriace șeapte generali. Ziarul închee întrebând guvernul italian, când are de gând să-și cheme din Viena generalii.

*

Berlin. — D. Musolini, unul dintre șefii fasciștilor a sosit la Berlin și a inceput tratative cu cancelarul Wirth și cu Rathenau. Din declarațiile ce le-a dat presei, reiese că relațiunile dintre Germania și Italia sunt excelente.

*

Roma. — Guvrnul italian a hotărât să ia cele mai energice măsuri pentru menținerea ordinei. Au fost arestați 800 de fasciști cari au luat parte la ultimele turburări. S'a pornit acțiune impotriva a 200 cari vor fi arestați în curând.

Declarațiuni și atitudini nesocotite

Pentru a justifica în fața opiniei publice campania ce o duce împotriva partidului liberal, opoziția întrebuințează tot felul de calomnii, referindu-se în majoritate mai ales la trecutul partidului liberal.

Înțelegem patima, invidia, ura partidelor noi din vechiul regat a căror insinuațiuni cu privire la trecutul politic al partidului liberal sunt cu atât mai ușoare, cu cât vin dela oameni a căror consecvență politică n'a întârziat să se demasce.

Toate afirmațiunile lor pornesc dintr'un simplu demagogism, căci toți cei ce astăzi își pun firmă nouă pot fi considerați așa de bine ca oameni vechi. Și din nefericire mulți, foarte mulți din ei s'au făcut părtași la opera partidului liberal, căruia altădată îi ridicau osanale.

Campania de calomnii, declarațiunile jignitoare pe care le întrebuințează partidul național din Ardeal sunt însă deosebit de regretabile, fiindcă pornesc dela fruntașii acestui partid, care dăduseră altă dată dovezi că se pot ridica deasupra invidiei și patimei politice.

Formulând doctrine autonomiste, ca acea a „Ardealului pentru Ardeleni", identificând Bucureștii cu Budapesta și pe Banfy cu I. I. C. Brătianu nu se poate face decât un serviciu indirect minorităților etnice, care exploatează toate neînțelegerile în dauna noastră.

Intrebuințând tonul presei disolvante din vechiul regat, am văzut presa ardeleană amintind și de potolirea răscoalelor din 1907, când se știe că singurul partid ce a fost capabil să aducă salvarea țării în acele momente a fost partidul liberal.

In impulsivitatea lor, oamenii politici ai partidului național n'au cruțat nici coroana, care până acuma nu fusese scoborâtă în arena luptei lor politice.

Prin astfel de declarațiuni și atitudini nesocotite, lipsite de orice scrupule morale; prin atacul oamenilor politici care grație prevederei și patriotismului lor au contribuit așa de mult la închegarea neamului românesc, prin manifestările anti-dinastice — partidul național nu numai că ajută pe acei ce pescuiesc în apă tulbure, dar își discreditează toate meritele câștigate în lupta dusă altădată contra asupririi maghiare.

Pacea Europei amenințată!

Semnificația regimului horthist. Națiunea maghiară robită. Primejdia actualului guvernământ maghiar. Datoria lumii civilizate.

— Manifestul republicanilor maghiari —

Organul republicanilor maghiar refugiați în Viena, **„Becsi Magyar Ujsàg"**, publică în No. de Duminică un vibrător apel „către toți democrații și pacifiștii din lumea întreagă" spre a se veni în ajutorul poporului maghiar căzut pradă teroismului regimului „medieval" al lui Horthy. Manifestul, semnat de Mihail Kàroly, fostul președinte al republicei ungare, de Iean Hock, fost președinte al Consiliului Național și de foștii miniștri republicani: Oscar Iaszi, Bela Lnider și Paul Szende, este prilejuit de reforma electorală proectată de guvernanții de azi ai Ungariei, reformă care va statornici pentru multă vreme actuala stare de lucruri din Ungaria, dacă ea va putea fi volată.

Manifestul în chestiune este o aspră critică a regimului horthist, regim care pentru republicanii maghiari nu înseamnă alt ceva decât un feudalism sanguinar și primejdios implântat chiar în inima Europei democratizate.

„Iată că se împlinesc în curând trei ani — începe manifestul — decând contra-revoluția albă a inaugurat calvarul poporului maghiar, așa de greu încercat de războiu și de urmările lui. Sub pretextul vielean de a distruge comunismul, vechiul regim, posesori fericiți ai latifundiilor, militariștii și clericalii au reușit să pună mâne din nou pe frânele statului. O dată stăpâni pe situație, reacțiunea nu s'a mulțumit să înfrânceze excesele comunismului, ci plină de ură, ea s'a îndreptat în contra instituțiilor democratice și pacifiste introduse prin revoluția din 1918 și a ideilor generoase pe care ea le născuse".

După ce face o scurtă enumerare a principiilor democratice introduse în Ungaria după revoluție, manifestul continuă:

„Contra-revoluția victorioasă nemulțumită numai de a paraliza și distruge inițiativele din 1918, se grăbi să readucă Ungaria în starea semi-feudală în care se sbătea înainte și în timpul războiului... Evenimentele din acești din urmă trei ani, întunecă cu o pagină de rușine istoria Ungariei"...

Procedele inchizitoriale din evul mediu au fost din nou reînviate.

Persecuții, violări, masacre, progromuri, executări fără judecată, iată ce-a înscris contra-revoluția feudalistă la activul acestui interregn de 3 ani...

Astfel națiunea maghiară se sbate, fără speranță de salvare, în groaznicul jug al stăpânilor ei de iacum, și continuă ca se trăească, pentru interesul egoist al marilor seniori feudali.

Clasă feudală, lipsită de orice conștiință socială, care prin orbirea procedeelor ei contra naționalităților și prin lăcomia politicei ei agrare, n'a ezitat să ducă la abator milioane de oameni, predicând și ațâtând războiul.

Și în timp ce, în celelalte țări învinse, principalii autori ai războiului au trebuit să părăsească imediat arena politică, în Ungaria, oligarchii lacomi, cu mâinile pătate de sânge, au reușit să recucerească puterea".

Urmărind de aproape trista situație a Ungariei, autorii manifestului mărturisesc că au crezut că actuala stare de lucruri se va prăbuși curând, mai ales că evenimentele survenite erau de natură să le întărească această nădejde.

Astăzi însă, când camarila lui Horthy, condusă de acelaș conte Bethlen care în timpul lui Tisza opinase pentru războiul până la capăt și fusese partizanul cel mai înfocat al politicei feudale contra naționalităților, a reușit să fure națiunii maghiare dreptul votului universal, autorii manifestului socotesc că a venit vremea să iasă din politica lor de expectativă și să ceară lumii ajutorul ei pentru națiunea lor batjocorită.

Căci, „privată de drepturile ei politice și fără o soluție dreaptă a chestiunei agrare... națiunea maghiară nu va fi în stare să păsească la opera propriei ei regenerări și va fi pusă în imposibilitate de a contribui la reconstrucția Europei centrale. **Despuiată, ea va recâdea într'o nouă încercare de anarchie bolșevică"...**

„O pace durabilă nu se va putea stabili în basinul dunărean — deci în Europa — fără o Ungarie profund democratizată, care ar întinde o mână prietenească de care este legată prin situația ei geografică, prin trecutul ei istoric și prin interesele ei economice.

Alianță democratică cu popoarele basinului dunărean, sau războae de revanșă mereu reînviate, iată dilem a ce s'a înscris în cartea sorții".

„Sub presiunea acestei teribile dileme și pentru prevenirea catastrofelor cari, desigur, nu vor întârzia să vină, ne adresăm, — sfârșesc semnatarii manifestului, — umanitare și

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

socialiste a lumei civilizate, rugând o să facă tot posibilul pentru a îndepărta flagelul groaznic care amenință viitorul Continentului prin reconstruirea acestei periculoare cetăți feudale în Europa centrală".

— Am reprodus părțile cele mai interesante din acest apel, pentruca cititorii să-și facă idee de sentimentele nobile și largi față de vecini ce animă acum pe republicanii maghiari ajunși la capătul nădejdilor lor. Sincere sau nu, declarațiile acestea constituesc oricum un document a cărui valoare se va evidenția atunci când actualul regim maghiar se va prăbuși într'adevăr „pentru liniștea, siguranța și demnitatea Continentului nostru".

Un eveniment artistic

— D-na Cecil Ștefănescu-Goangă —

Gloria artiștilor români, e de multă vreme stabilită, — mai mult în străinătate, de cât la noi — așa că ori ce revelație în domeniul artei, e un nou laur cre gutei noastre naționale. Și nu sunt puțini cei cari au dus faima talentelor noastre peste granițe: Mărioara Ventura și de Max, mari tragediani, George Enescu — după le Temps, cel mai mare violonist al timpului, — Nuovina, Mara d'Asti, Darclée, primadone celebre, Stan Golestan, compozitor, Demetrescu mare tenor, Georgescu dirijorul, filarmonicei din București și câți încă nu au înscris cu talentele lor puternice, nu renume țărișoarei noastre. In ultimul timp, o nouă glorie românească. D-na Cecil Ștefănescu — Goangă — pianistă desăvârșită, a purtat pe scenele Europene reputația talentelor noaste. Dar să lăsăm să vorbească presa străină de marele său dar. Să spicuim, din câteva: le Figaro din 1 Februarie 1921 zice: „D-na Ștefănescu Goangă, strălucitoarea pianistă română care a fost mult aplaudată, de un public select de curând în saloanele D-nei Marchize d'Onano, va da Mercuri la Lyceum un mare concert și Vineri în sala Pleyel nu al doilea, marcând din nou cu marele său talent frumoasele inspirații ale marilor compozitori: Beethoven Chopin, Debussy, Liszt, Albeniz etc...." sau tot din Figaro, cel din 17 Februarie, după ce au avut loc concertele de mai sus, zice: „Concertul dat în sala Pleyel, de marea pianistă română, D-na Cecil Ștefănescu-Goangă, a obținut cel mai mare succes. Inaintea unui public numeros, elegant și ales, remarcabila artistă a interpretat cu un rar talent o sonată de Beethoven, din operile lui Chopiu etc. Execuția sa, foarte personală, cu nuanțări fine cari denotă o delicată și profundă senzibilitate a fost călduros aplaudată..." „Le Gaulois" din 1o Mai 1921 între alte frumoase aprecieri, adaugă: „Am avut plăcerea să auzim din nou pe marea pianistă română D-na Ștefănescu-Goangă, a cărei virtuozitate e neîntrecută, executând din cele mai grele compoziții..." etc.

S'ar putea cita, o sumă de dări de seamă, care ridică în slavă talentul D-nei Goangă... Dar, pentru că vom avea prilejul s'o admirăm și noi Clujenii, în seara de 28 Martie în sala Teatrului Național, când va da un singur concert, pentru că mai apoi să sboare din nou din mijlocul nostru, vom adăuga și din impresiunile noastre, cari vor fi puternice, pentru că puternic e și talentul D-nei Cecil Ștefănescu-Goangă.

DAR.

Scrisoare din Dej

A doua ședătoare culturală — Conferința d-lui judecător Nicolae Grosu

Sâmbătă 11 Martie, în localul cercului militar, a avut loc a doua ședătoare culturală cu ocaziunea căreia dl judecător Nicolae Grosu și-a desvoltat conferința sa, vorbind despre „Criminologie și criminalitate".

Deoarece în timpurile de față se observă o creștere considerabilă a criminalității, o scădere uimitoare a moralei, o depravare ce domnește în sânul societății în toate țările, — aceste motive sunt suficiente ca să arate ce importanță deosebită are astăzi un studiu asupra dreptului penal în general și al criminologiei în special.

De vreme ce criminalitatea crește, este evident că fundamentul pe care s'a clădit întreaga structură a sistemului de pedepse este slăbit sau trece printr'o criză acută al cărei sfârșit nu se poate prezice.

Sunt autori, ca Henri Jolly, cari spun că asistăm la un adevărat krach al represiunei și de aceea se invederează mai mult nevoia de reînovarea mijloacelor de luptă contra acestui inamic necunoscut istoriei, criminalul, cum îl numește Garofalo.

Dacă însă se simte nevoia unor noui arme în interesul apărărei societății — inamicul acesta — criminalul, rămâne acelaș, de-o potrivă pri ejdios în trecut ca și astăzi. Oamenii de știință au datoria de-a medita la găsirea celor mai bune și eficace sisteme de pedepsire; trebue însă neapărat ca și societatea să reacționeze prin educație, prin întărirea credinței religioase, prin exemplele unei vieți morale, prin moravuri oneste și moderație în toate manifestările vieții. Procedând numai în felul acesta vom spori numărul oamenilor buni și se vor împuțina ocaziile favorabile celor predispuși la crime, căci moravurile sănătoase vor forma cea mai puternică stavilă.

Este deosebit de interesânt deci pentru masa mare a societății să-și dee seama despre diferitele chestiuni de domeniul criminologiei — în strânsă legătură cu studiul problemelor sociale și de aceea este necesară o insursie în domeniul criminologiei, privind-o dela primele ei începuturi până astăzi.

Chestiunile se grupează cam astfel:

Domeniul dreptului penal, asemănările și deosebirile cu morala, importanța lui pentru toată societatea, cum s'a născut dreptul de a pedepsi, în ce rezidă dreptul de a pedepsi; în legătură cu aceasta s'a spus că sânt mai multe sisteme, dintre cari s'a insistat mai mult asupra sistemului apărărei sociale al școalei pozitiviste italiane — școală inaugurată de către Cesare Lombrozo, celebru medic psihiatru dela universitatea din Torino, care în opera sa: „L'uomo deliquente (1876) se ocupă cu studiul criminalului.

Conferențiarul se ocupă de vederile lui Lombrozo, de împărțirile criminalilor așa cum le face el.

Deosebirea între vechea școală penală clasică — care se folosea de metoda deductivă în studiile ei — între școala pozitivistă italiană care se ocupă de infractor și găsește că omul nu este liber în a voi, după cum susțin clasicii cu teoria liberului arbitru — ei că voința în realitate este rezultatul a trei forțe: ereditatea, educația, și mediul social.

Trebuește neapărat să ne ocupăm cu grije de fiecare din aceste puncte, pentrucă mai ales de societate depinde ca forțele enumărate să lucreze în bine sau în rău.

Programul ședătorei destul de variat a constat din recitări și muzică. Orchestra militară a executat: Ouvertura „Alpenblum și „Scena pastorală română". Elevul Florian Octav din cl. a VII a liceului „A. Mureșan" a recitat poezia: Din prag de A. Vlahuță; elevul Opriș Ion din cla a VIII a recitat: Țiganul și pusca, anecdotă de S. Speranța; au urmat apoi recitări din Alexandri de două eleve de la Școala medie precum și poezia Niculiță spusă de micuțul Mihaiu Brailița.

Mișcarea muzicală la Cluj

Mișcarea muzicală la Cluj prinde temeiuri din ce în ce mai puternice. Astfel fiind apariția unei publicații, care să însemne un aport în dezvoltarea acestei mișcări și o școală de îndrumare pentru public, era o nevoe. Rua Izarea ei o datorim „Curierului Operei" al cărui prim număr a apărut zilele acestea.

Intr'un cuvânt înainte semnat de dl Ion Dan ni se lămurește astfel scopul publicației:

Menirea acestei publicațiuni este deci dublă și anume: de a da pe de-o parte putință elementelor artistice și tuturor talentelor vii de-a se manifesta de-a exprima tot ceea ce artistul simte în cursul vieței sale multiple, trăită în sbuciumul ajungerei, și deosebită de a celorlalți muritori; iar pe de altă parte pentru a da publicului o mai perfectă îorientare în domeniul activității muzicalo-artistice ce se desfășoară prin Instituțiunea noastră, precum și asupra perspectivelor ei viitoare.

Nrul 1 al „Curierului Operei" are următorul cuprins:

Ion Dan: Cuvânt înainte. Emil Isac: Opera română. X: C. Sant Sains. Ion Dan: Istoricul Operei. X: Bohema lui H. Murges. X: Nota redacției.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Insemnări

In ultimele „Insemnări" căutam să arăt ce influență covârșitoare exercită spiritul asupra fizicului, și cum datorită intelectualizărei celui dintâi se poate cu multă ușurință obține un echilibru în viața noastră de toate zilele, care să poată creea o bună armonie între toți conviețuitorii globului pământesc. Mai arătam ce putere magică exercită iubirea asupra tuturor ființelor omenești, când are la bază convingerea că numai prin iubire înlăturăm toate cauzele dezagregărei societății conduse de instinctele josnice. Voi căuta azi să arăt ce este înțelepciunea, care e rolul ei în desfășurarea vieței omenești și cum pornesc toate actele frumoase cari înalță ființa omenească.

Pentru a putea să ajungem a ne da seama de ce este înțelepciunea și ce sunt așa zisele, concepțiuni superioare ale vieței, trebuie să credem, cu o credință nesovăelnică, că puterea divină — numită Dumnezeu — după religie, — natură, după știință, ne conduce ea însăși și nu prin intermediul unui fapt omenesc ca să descoperim înțelepciunea.

Nu trebue să căutăm această putere superioară a ființei umane, în lucrurile spirituale din afară, căci ea își are ființa în spiritul nostru. Când vom avea conștiința a ne adresa direct spiritului nostru, vom ajunge a ne libera complect de toate servirile autorităților spirituale din afară: diferitelor personalități, institutiunilor sau cărților. Nu-i mai puțin adevărat, că trebuie să recurgem la ele, prin adevărurile, pe cari le putem descoperi, la acești factori; dar să-i considerăm numai ca niște agenți și să ne păzim de a le lua ca isvoare de lumină, căci nu sunt stăpânii spiritului nostru, ci sunt instructorii, ajutătorii desvoltării ființei noastre psihice. Goethe, are dreptate când zice că „Adevărul există în noi și nu isvorăște din lucrurile exterioare, ori cât am credeo. In sufletul fiecăruia este un sanctuar unde adevărul locuește în toată integritatea lui". Intotdea una trebuie să fim credincioși adevăratului „eu" din noi, sau mai bine zis să căutăm a fi credincioși sufletului nostru, căci cu ajutorul lui, toate lucrurile nebănite, iau conzistență. El trebuie să fie conducătorul nostru. Intuiția, e un fapt tot atât de determinant în viață, și condus de ea, drumul ce-l vom parcurge va fi adevărul și bunătatea. Când se zice: are intuiția faptelor, ce înseamnă altceva, decât că are puterea spirituală de a distinge un bun de un rău. La câți dintre noi nu le-a succes, întreprinderi datorită acestei puteri desvoltate a intuiției, și câți, dintre noi n'au regretat că nu s'au luat după îndreptările ei, în viață! Unii, mai slabi, vor protesta, zicând: „Nu-i nici un pericol dacă ne prea lăsăm conduși de intuițiile noastre? Să presupunem că ele ne hotărăsc să vătămăm cuiva?" răspunsul e limpede: să nu ne fie frică; căci vocea sufletului care e cea mai curată perlă în om, nu ne va conduce niciodată să facem rău cuiva; și nu ne va putea ordona să facem ceva, care să nu fie în acordul celor mai înalte idealuri ale adevărului și dreptății. Și s'ad mitem, că s'ar întâmpla s'avem o impulsiune, care să fie contrară idealului, de care am pomenit; atunci ea nu se datorește intuiției, ci naturei noastre inferioare. Judecata nu trebuie să-și piardă drepturile ei; dar ea are continuu nevoe a fi străbătută de o percepție spirituală superioară și în aceste condiții ea va deveni un auxiliar al luminei și puterei de pătrundere, în noi.

Acela, la care individualitatea e bine desvoltată, poate înțelege toate aceste superiorități ale cunoașterei și ale adevăratei înțelepciuni. Tot ce e bun de cunoscut, va veni singur; numai nouă se datorește a fi înțeles și apropiat. In acest mod de a putea ști să pătrundem adevărul în toată plenitudinea lui, neviciat de sterpe credințe, sau meșteșugite afirmări, vom putea ajunge la puterea de pătrundere a tuturor misterelor naturei. Nu sunt legi, nici forțe necunoscute, pe care să nu putem să le discernem dacă pregătim sufletul, a le înțelege; și sufletul — spiritul omenesc — are o deosebită înclinare în a pătrunde toate aceste mistere. Dar, ca pentru orice fapt omenesc, trebuie, înțelepciunea să fie clară și un rezultat al unor lungi șiruri de observații, lipsită de intervențiile altor credințe cari nu contribue întru nimic în a limpezi. Trebuie ca fereastra sufletului nostru să fie deschisă și să primească din afară, numai ceea ce noi voim. Aceasta e adevărata înțelepciune; ea se apropie de noi, prin intuiție și depășește cu mult natura noastră intelectuală. Un înțelept, nu-i orgolios și se desbracă de orice vanitate intelectuală. El e ca un copil mic, în nevinovăția lui. Prejudiciile, ideile preconcepute, credințele înguste sunt tot atâtea obstacole înțelepciunei. Vanitatea, suficiența, buna părere, pe care o au unii de ei, au o influență ucigătoare asupra individului și echivalează cu o sinucidere inconștiență. Ele sunt piedici adevărului și-i închide ușile. Tot în jurul nostru, în lumea religioasă, în lumea științifică, politică, socială e răcătuit din oameni superiori ca intelect și ca suflet, dar și din oameni cari sunt plini de personalitatea lor, pentru cari adevărul, e trecut prin văzul lor, exagerat și atât de depărtat de valoarea lui intrinsecă. Aceștia, din urmă, departe de a astre, sunt din contră, ca niște rajuta mersului înainte a rasei noamuri moarte, obstacole, roților progresului universal. Voi da un exemplu de o asemenea îngustime de vedere, de exagerație de credințe personale, cules din o revistă franceză: Un englez, foarte cunoscut în lumea științifică scrise un memoriu amănunțit, în care pretindea că demonstrase suficient, că e o adevărată imposibilitate să se utilizeze pentru traversarea Oceanului pentru că nu s'ar fi putut înmagazina o așa mare cantitate de cărbune suficientă pentru alimentat focurile mașinei.

Partea nostimă e că primul vapor care a făcut traversarea oceanului în America, ducea și o parte a unicei ediții a memoriului cu atâta grijă redactat. O exagerație a credinței învățatului englez, care tocmai face dovada greșelei mari, ce o comit unii cu bună sau rea credință că dau drept lege cosmică o părere a lor, fără să admită posibilități reale.

ZEU

Cartea cu minciuni

O minciună naționalistă

„PATRIEI"

Funcționarii primăriei din Șimleul-Silvaniei au aflat cu indignare vestea publicată de „Patria", că ei s'au pus în grevă pe motivul, că doresc revenirea la post de primar a lui Ioan Deleu.

Este una dintre cele mai grosolane minciuni. La primăria din Simleu toți funcționarii sunt liniștiți și veseli, că au scăpat de dl Deleu, lucrează în cea mai deplină armonie cu noul și harnicul primar Aurel Tarția.

Alegerea dela Tășnad

Primim:

Presa „națională" ale cărei minciuni și insulte sunt cunoscute de toată lumea, de-o bucată de vreme nu încetează de a mă ataca cu cele mai grosolane cuvinte. Nu am răspuns pentru simplul motiv, că nu socoteam de demnitatea mea să polemizez cu oameni bolnavi și trupește și sufletește. Azi însă ales deputat, socotesc ca o datorie să dau următoarele deslușiri alegătorilor mei, cari m'au îmbrățișat cu dragoste.

1. Campania de presă împotriva mea o duce fostul meu contracandidat naționalist d-l Dr. Coriolan Șteer, care a reușit în alegerile trecute numai pentrucă reușise să respingă candidaturile altor partide. In alegerile prezente a cheltuit sume fabuloase, alegându-se în schimb numai cu huiduieli pe toată linia.

2. Un alt adversar, care în fițuica din Șimleu se cam încurcă cu ortografia, este fostul primar Ioan Deleu. Face zia-ristică de șantaj, cu gândul că doar va pune la dosar ancheta pornită împotriva d-sale —, tip special al regimului de sub „Consiliul dirigent". — Un om bolnav care în calitate de primar a nefericit populația prin nepregătirea lui și care, destituit azi de guvernul liberal și pus sub anchetă pozează ca: „martir" al regimului."

3. Acuzațiile pe cari acești domni, mi-le aduc, sunt pur și simplu ridicole. Ele se vor clarifica de cercurile competente la cari m'am adresat.

4. Din toate reiese însă clar că și pe la noi prin Sălaj, poporul s'a săturat de „domnii" cari se laudă cu „cinstea" și cari vreau Ardealul numai pentru „Partidul național".

Alegerea dela Tășnad este isbânda dreptății și a iubirii de țară pentru care se cuvine toată lauda vrednicilor alegători.

Dr. Emil Lobonțiu
geolog, deputatul circumscripției Tășnad.

Răspuns unor calomnii

Primim spre publicare următoarele:

D. Doctor Ștefan Rozvány, „fost stimător" al meu și „fost candidat de deputat al partidului național român din cercul Ilia" îmi adresează prin intermedierea ieftină a ziarului „Patria" o „scrisoare deschisă".

Mă așteptam să-l văd și pe d. doctor Ștefan Rozvány în ipostasa de colaborator al *„Patriei"*... Azi cine nu publică scrisori deschise? Dar „epistolia" fostului „stimător" e mai mult plângerea nefericitului pe ruinele unei cetăți închipuite. Popularitatea lui în cercul Ilia era infiripată numai din visurile lui poftitoare.

Și s'a revoltat d. avocat român că eu umilul preot de eri am îndrăznit să candidez și să stau față cu el, avocatul dr. Ștefan Rozvány.

Dar mai mult l'a durut faptul că l-am învinș în luptă dreaptă, în luptă cinstită.

Să ne lămurim puțin, d-le *fost* prieten și „stimător"! Eu am îndrăznit să candidez întemeiat pe dragostea credincioșilor mei, dragoste care mă chema să-i reprezint acolo unde se hotărăsc nădeidile noastre de mai bine.

Pe D-ta cine te chema? Trecutul deșert de 16 ani!? Intâmplarea doar te-a făcut candidat! Nevoind nici unul din fruntașii ținutului să „pășească de candidat ai rămas d-ta să faci pe purtătorul steagului partidului național. Pentru că n'a fost altul, ai fost d-ta.

Aminteşti chestia alegerii mele de protopop, și îți atribui merite exagerate. Că m'ai fi ales contra voinții preoților din tract? Câțiva preoți doar numai n'au fost cu mine și aceștia *tocmai din pricina d-tale* mi-au fost împotrivă. Ei te cunoșteau mai demult. Știau ce porniri te stăpânesc! Eu nu te-am cunoscut. Acum da, te cunosc, și-ți mulțumesc că m'ai lăsat să-ți privesc în suflet!

Că ai fi câștigat sesia bisericească? Dar d-ta știi bine d-le doctor Rozvány, că acest lucru nu-i adevărat!

Sesiunea parohială e cumpărată de mine în colaborare cu comitetul parohial și cu concursul binevoitor al administrației locale.

Pe d-ta, d-le avocat te rugasem să lucrezi numai aprobarea contractului, și nici măcar atât n'ai făcut! Nu știu, n'ai vrut or n'ai putut...?

Pentru ce închipuirea suggerată de agenții d-tale, că te-ași fi calomniat în turneul meu electoral? Fii liniștit, n'am spus nici un neadevăr la adresa d-tale! N'am avut pentru ce? Arma mea n'a fost minciuna și calomnia.

Și apoi ce vorbă îndrăzneață: că ți s'ar fi furat voturile și prin urmare mandatul!? Cum d-le, să-ți fure ce n'ai! Nu ți-e teamă de judecată?

Poporul nu te-a votat pentru că te cunoștea, și s'a ferit să încredințeze numele d-tale, urnei. Poporul și-a pus încrederea în conducătorii lui firești, în păstorul lor, iar nu în bărbatul care își bate joc de credințele și obiceiurile lui strămoșești. Adevărul este că faptele și purtarea d-tale ți-au „răpit" mandatul! Ele au săvârșit „minunea" și nu mâna omenească, cum așa de nesocotit învinuești.

Cât privește „Pruna" și „Progresul" lumea știe, că eu le-am ridicat moralul în fața opiniei publice, expunându-mă chiar la critici aspre pentrucă am primit directoratul la „Progresul" și prezidenția la „Pruna".

Eram pregătit de foștii d-tale prieteni și chiar rudeniile d-tale mi-au atras luarea aminte asupra caracterului d-tale egoist. „Prietenia ține la omul acesta cât ține interesul".

E adevărat și m'am convins și eu. Și totodată ne-am lămurit.

Const. Moldovanu
protopop ort.

Pentru d-l Rector al Universității

De câteva zile, cetitorii Bibliotecii universitare ni se plâng că nu mai sunt serviți în sala de lectură.

Dl director al Bibliotecii s'a scuzat că în tot cursul acestei săptămâni publicul va suferi neajunsul de care se plânge, din cauza că funcționarii, destul de puțini și așa, sunt ocupați cu înșinuarea opurilor în număr covârșitor ale jurisconsulților partidului național.

Incepând cu „Funcționarul" dlui dr Emil Hațiegan și cu „Statutele Consumului Funcționarilor" elaborate de ilustrul dr Petre Poruțiu, monumentele Facultății juridice au inundat, zilele acestea, sala de colecții a Bibliotecii și, pentru rânduirea lor, tot personalul lucrează acum, lucrându-și chiar ore suplimentare.

Ne facem ecoul publicului, rugând pe dl Rector să ia măsuri ca lucrările eminenților juriști să se aducă pe rând, ca să nu se descompleteze serviciul.

Prețuim după justa lor val are însemnătatea deosebită a *„Funcționarului"* (foaie săptămânală, director dr Emil Hațiegan) și a *„Statutelor Consumului"* de dr Petre Poruțiu, — dar credem că nu trebue să se împedece nici cultura modestă a celor cari vin în Bibliotecă după câte un Mommsen, Tit-Liviu ori Voltaire, Goethe ș. a.

Agitațiuni criminale

— în jurul unor afirmațiuni tendențioase —

Am arătat de nenumărate ori cum o anumită presă în dorința de a satisface interesele partidelor, ale căror vederi le reprezintă, nu se dă înapoi dela nici un mijloc fie el oricât de dăunător vieței publice.

Așa de pildă zilele acestea aproape toate ziarele opoziționiste din localitate bine înțeles in frunte cu „Patria", au răspândit versiunea că printre lucrătorii ceferiști dela atelierele Cluj, se află o mare agitație, din cauză că guvernul le-a micșorat salariile și că tot el intenționează să reducă sporul la orele de lucru. După aceste ziare printre lucrători s'a declarat chiar greva și nu a lipsit nici chiar intervenția armatei.

O mai criminală insinuațiune decât aceasta nici că se putea a ta. Ea caracterizează cum nu se poate mai bine în reaga concepție de care sunt stăpâniți conducătorii partidului național, pentru că d-l Traian Dragoș Directorul atelierilor C. F. R. din localitate, printr'o scrisoare trimisă astăzi ne arată că la aceste ateliere nu numai că domnește o perfectă ordine și că nici odată n'o fost vorba ca să se reducă din salariile lucrătorilor, dar că chiar însuși lucrătorii s'au simțit scandalizați de neadevărurile scrise de presa opoziționistă locală.

Această nouă încercare din partea adversarilor guvernului de a mistifica adevărul, dovedește cu prisosință temeiuica afirmațiunilor și mijloacelor de care s'a servit partidul național în toată campania lui împotriva partidului liberal.

De sigur că aceste manopere criminale nu sunt de cât pentru a turbura ordinea publică, din care cauză credem că ar fi nimerit, ca autoritățile care au cunoștință de realitatea situației, să intervină pentru a se lua la timp măsuri contra turburătorilor ordinei publice.

Din arsenalul Electoral al partidului național

IV.

— Cinism fără păreche —

Partidul „național român" țipă azi cât îl ia gura în potriva alegerilor în care a fost strivit. Dar el n'a biruit și unde s'a ales decât prin mijloacele celei mai desmățate demagogii deslănțuite vreodată în Ardeal.

Și cetitorii nu trebuie să piardă din vedere că noi nu putem documenta decât demagogia desfășurată în scris, prin „Apeturile" aruncate cu nemiluita în satele cutreierate, zi și noapte, de agenții și „Fruntașii" partidului martir, care însceneazǎ, după pierderea luptei, desbaterea gravă, cu ușile închise, a situației. Ce ar fi când ar putea ei ști toată demagogia strigată, în deliruri, dela tribună, duplicitatea față de Unguri, cărora li se făgăduia desfacerea de România „ciocoilor", injuriile ce nu se pot reproduce, la adresa oamenilor din vechiul Regat?

Punem azi sub ochii cetitorilor o nouă dovadă scrisă a propagandei folosite de partidul d-lui Maniu în Cojocna. E manifestul ce a împodobit atâtea săptămâni ulițele celor mai pierdute cătune ale județului intitulat „Cine sărăcește Ardealul", el cuprinde șapte puncte:

1. Schimbul coroanelor, care nu s'a făcut cu un leu coroana, „cum a cerut partidul național", cu 50 de bani Ardealul „pierdut 3 și jumătate miliarde".

Nici o vorbă despre *contrabandele încurajate* de naționali, care au înavuțit toți calicii din Ținut!

2. Sărăcirea noastră prin ieftenirea vitelor. „Pagubă de mai multe miliarde." (Guvernul Brătianu, care nu era, a oprit vitele în țară!)

3. Scumpirea banilor. Băncile din București au ridicat dobânzile în Ardeal! (Compară scontul „Băncii Românești" cu acela al cinstitelor Bănci național Ardelene și cu Marmorosch-Blank)

4. Nu se mai scoate aur din mine, fiind-că Banca Națională, „stăpânită de liberali", plătește aurul „așa de ieftin, în cât proprietarii de mine de aur au oprit lucrul, spre a nu mai pierde. Mii de muncitori ardeleni au rămas pe drumuri!"

5. Nu se pot exporta lemnele. Pagubă de mai multe miliarde. (Guvernul liberal, care nu era, n'a dat vagoane!)

6. Vinul și poamele nu se pot exporta, fiind că nu se îngădue exportul în butoaie, „ci numai în sticle, tocmai spre a sărăci pe vieri" (Vă puteți d-voastră închipui poame așezate în sticle!) Alte *miliarde* pagubă.

7. Banca Națională ajută băncile din toată țara cu împrumuturi de 2 și jumătate miliarde. „Din această sumă ea nu dă Ardealului nici 100 de milioane." (?!)

Ascultați acum încheierea oamenilor onești presidați de d-l Maniu:

„Am putea să mai adăugăm încă multe altele, dar nu ne îngăduie locul și guvernul: **pentru că cei cari au făcut sau fac aceste sunt liberalii.** Lor nu le trebue un Ardeal bogat, înfloritor și neatârnător de ei, ci un Ardeal stors, sărăcit și umilit, ale cărui bogății să le cumpere pe nimica...

„Dacă vreți să sărăcim și mai mult, dacă vreți să ajungem la sapă de lemn, votați pe liberali...,"

Iți stă mintea în loc, față de atâtea insanități, cu care martirii partidului „național român" au făcut din alegerile de ieri o rușine ce nu se va șterge nici odată".

A sosit din Elveția un nou transport de

Ceasornice de mare preciziune

Longines

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyő și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii

Telefon No. 350

916

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Vopsește și curată bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin **UNIO** Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 26

INFORMAȚII

D-l general Popovici, actual comandant al Basarabiei, a fost numit inspector general al corpului I de armată, în locul d-lui general de corp de armată Arthur Văitoianu, actualul ministru de interne, care, pe ziua de 1 Aprilie, urmează să-și reguleze drepturile la pensie.

Ministerul de răsboi tratează cu un consorțiu cumpărarea din Germania a unei importante cantități de echipament pentru armată în contul despăgubirilor de răsboi.

Lucrările comisiunei pentru modificarea regimului fiscal vor începe la 1 Aprilie.

Comisiunea noastră pentru executarea tratatelor va examina cererile făcute de particulari pentru schimbul coroanelor.

Cererile cari vor fi găsite întemeiate, vor fi trecute în comptul despăgubirilor ce urmează să le primim dela Banca Austro-Ungară.

Tot felul de permise dela ori ce autoritate, viza pașapoartelor, precum și expedițiа de corespondență pentru bănci și institute de asigurare procură și efectuiează prompt, din și pentru București, Curierul „RECLAME" Cluj, Piața Unirei 4. 1599

Covoare au sosit la Mag. V. Missir Fii și Co. S. A. str. Memorandului No. 11 1567 (Unio u. Cluj).

S'a pierdut un **binoclu în Sidef** în seara de Joi 16 Martie la Teatrul Național Piesa „Azilul de noapte". Cine la găsit este rugat al aduce sau trimite pe adresa Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 97, etaj II. D-na **Ing. Miulescu.** 1596

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Înfrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pieea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

La ministerul Instrucțiunei a avut loc o serie de consfătuiri între prefecții din întreaga Românie și d-l dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunei cu privire la cele mai urgente măsuri pentru construirea localurilor de școli.

D-l dr. Angelescu, de altfel lucrează cu tenacitate pentru a desvolta pe toate căile învățământul primar. Se studiază astfel clădiri de școli, înființare de școli normale, și mijloacele de-a ține pe învățător devotat și legat de catedra sa.

Sâmbătă d-l General Pe'ala comandantul trupelor din Ardeal, a fost primit într'o lungă audiență de M. S. Regina, cu care prilej a prezentat Suveranei programul festivităților care vor avea loc cu prilejul excursiunei pe care Familia Regală o va face în Ardeal în cursul lunei Mai.

Termenul fixat, pentru înaintarea listelor de vagoanele lipsă, care au fost înscrise în parcul fostei monarhii austro-ungare și aparțin particularilor din statele moștenitoare ale vechei monarhii precum și vagoanele de locomoțiune ce lipsesc societăților de închiriere și companiilor private, din statele succesoare s'a prelungit până la 1 Aprilie cor.

Listele se vor înainta direcțiunei speciale a serviciului m|M din direcțiunea generală a c. f. r., și trebue să conție toate datele și indicațiunile necesare.

In urma unei ingenioase îmbunătățiri a becurilor electrice după cât suntem informați, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reușind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent și o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricație. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică **Teodor Maior** Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalații electrotecnice. Proiecte și devize gratuit. 1416

Încălțăminte fine forme noi pentru Domni, Doamne și Copii a primit magazinul V. Missir Fii și Co. S. A. str. Memorandului No. 11 (Unio u.) Cluj.

Uzinele „BABI" Werk Iosif RAPAPORT Josef, Fabrică de mobile de fier-bronz și cărucioare pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

Direcțiunea generală a c. f. r. a anulat dispozițiunile luate, prin care se suprimă transportul pe c. f. r. pe 6 (șase) luni a ziarului maghiar „Ellenzek".

Direcțiunea generală a c. f. r. face cunoscut că în luna aceasta va începe transportul cailor din Germania.

Toate trenurile sosite cu cai din Germania vor fi îndrumate după mersul tip din livretul ce s'a trimis de la marele statmajor.

D-l Diamandy, președintele secțiunii române din comisiunea reparațiunilor a avut la Londra conversațiuni cu mai mulți miniștri, printre cari Churchill, asupra reparațiilor. Marți, d-sa a plecat la Paris.

A murit la Timișoara *Bauer Adolf* redactor timp de 17 ani la ziarul „Temesvári Hirlap".

Terminându-se absolut toate lucrările podului de peste Borcea, circulația pentru traficul de călători și mărfuri va reîncepe în primele zile ale lunei viitoare, când va avea loc și solemnitatea inaugurării podului refăcut.

Crépe-Marocain de lână și mătase în toate colorile a primit magazinul V. Missir Fii și Co. S A. str. Memorandului No. 11 (Unio u.) Cluj.

Intreprindere nouă, *Casa de Imprumut pe Amanet Victor Iliescu și Co. Calea Victoriei 25* și-a început activitatea, și acordă împrumuturi pe tot felul de obiecte, bijuteri, mobile, haine, acțiunii și mărfuri în condițiuni avantagioase. Intrare și prin curte. Telefon 55. 1580

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale micei execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorsáru Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

SPRE SOLUȚIONAREA crizei locuințelor

Constituirea unei mari societăți pentru construirea locuințelor

Criza locuințelor este departe de a fi rezolvită. Toate autoritățile și în special cei interesați credeau că odată cu venirea primăverei se va începe construirea de noui locuințe pentru ca criza acută ce se simte acum în Cluj să fie cel puțin atenuată dacă nu înlăturată.

Până acum se lucrează puțin în sensul acesta. Biroul edilic, afară de puține autorizațiuni în stil mare, nu a primit cereri de a da autorizațiuni pentru clădirea de locuințe.

O explicație a acestei lipse de construcțiuni ar fi și aceea că capitalurile învestite în locuințe nu ar aduce același rendement ca acelea plasate în afaceri comerciale, și de aci refuzul băncilor de a da concursul lor la începerea noilor construcțiuni.

In lipsa unei legi care ar obliga construcția locuințelor criza continuă.

Exemplul Cehoslovaciei în această chestiune ar trebui urmat. Făcând o lege care obligă pe cei interesați de a-și construi noui locuințe, acolo se reușește a se atenua, dacă nu în mod general, cel puțin în mod parțial, criza locuințelor.

După cum suntem informați se va căuta ca în Cluj, autoritățile să dea un imbold construirei de locuințe prin participarea capitalului particularilor, ei se vor ajuta ei înșiși căci atenuând criza locuințelor se vor putea bucura că le vor rămâne camerele lor proprii la dispoziție.

In al treilea rând vor subscrie acțiuni la această societate înșiși chiriașii cari sunt direct interesați, în marginea posibilității lor.

Fiind instituită sub controlul administrativ al orașului această societate va avea o garanție deplină și credem că va contribui în mare parte la înlăturarea crizei locuințelor atât de acută în orașul nostru.

De la Societatea de științi din Cluj

Societatea de științi ține ședință publică azi Joi în 23 Martie c. la ora 8 și jumătate seara în amfiteatrul dela Institutul de Botanică Generală (Universitate).

Cu ocazia aceasta se vor face următoarele comunicări.

1. Prof. G Spacu, Săruri complexe de magneziu (a 2-a comunicare.

2. Prof. Thomas. Rolul microbilor în viața animalelor superioare și viața fără microbi. Cu proecțiuni.

Pentru sezonul de primăvară, mărfuri din cele mai bune și convenabile a adus magasinul V. Missir Fii și Co. S. A, str. Memorandului No. 11 (Unio u.) Cluj.

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA.

Răspândiți „Infrățirea"

Turneul trupei Victor Antonescu în Ardeal

Citim în Revista Flăcăra că la 10 Martie a plecat în turneu, o nouă echipă a teatrului Național, având în frunte pe d-l Victor Antonescu socotar al teatrului Național. Se vor reprezenta piesele „Nevestele d-lui Pleșu" de d l Caton Theodorian și „Mărgeluș" de a de Herta, două succese ale scenelor din Capitală. Rolurile principale din ambele piese vor fi susținute de d-nii Niculescu-Buzeu, Titu protopopescu și Victor Antonescu. D-l V. Enescu director de scenă al Teatrului Național, va conduce personal acest turneu.

In 1913, când Transilvania era a Ungurilor, grație unei fatalități fericite, d-l Victor Antonescu a obținut dela Contele Tisza, pe atunci prim ministru, concesia de a juca teatru românesc prin mai toate orașele din Ardeal.

Pentru prima oară se auzea grai românesc pe scenele Teatrelor Naționale Ungurești din Transilvania.

In haine de sărbătoare, cu cântece, cu flori multe și mai ales cu inimă multă, erau întâmpinați pretutindeni soții artei românești. Și timp de două luni, cât a stat Victor Antonescu în Ardeal, Românii au ținut să se manifeste ca un element cultural puternic și unit.

După 8 ani, Victor Antonescu vine în Ardeal, în fruntea unei echipe oficiale.

Publicul ardelenesc, care așteaptă de atâția ani pe meritosul artist, va primi cu același entuziasm și din toată inima, pe acela care a contribuit mult la Unirea sufletească a tuturor Românilor.

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Mercuri, 22 Martie 1922

După o telegramă din sursă franceză se vorbeşte că comisiunea refacerei s'a declarat în principiu pentru acordarea unui moratoriu Germaniei. Această chestiune s'ar mărgini numai la quantumul sumei la care trebuie să se urce plăţile anuale ale Germaniei. Anglia din punctul acesta de vedere e de părere ca suma anuală să fie 500 milioane mărci, pe când Franţa opinează pentru 750 milioane. Se crede că în cele din urmă aliaţii vor stabili o medie, care nu va depăşi suma de 600 milioane.

— Ştirea demisiunei d-lui Lloyd George se dezminte. Agenţia „Reuter" afirmă că el va participa la conferinţa de la Genua în calitate de prim ministru. In cercurile diplomatice se spune că orice schimbare în politica internă a Angliei, nu ar fi deloc de natură să schimbe vederile guvernului britanic în chestiunea refacerei economice a Europei, din care cauză prezenţa d-lui George e necesară, cu atât mai mult, cu cât d-sa e acel care a preconizat actuala politică externă a Angliei.

— O telegrama sosită în ultimul timp, anunţă că partidul militar bulgar a reuşit să răstoarne guvernul Stambolinski şi să proclame dictatura militară. Nici o altă telegramă din Sofia nu a sosit care să confirme cele de mai sus. La Legaţiunea bulgară din capitală nu se ştie nimic în această privinţă.

— Zilele acestea a început la Londra conferinţa preliminară a experţilor în vederea dezbaterilor de la Londra. Participă reprezentanţii *Angliei*, Franţei, Italiei, Belgiei şi Japoniei. In legătură cu aceasta comisarul sovietist Cicerin, a trimis o notă d-lui Poincaré, prin care protestează împotriva faptului. că puterile se vor prezenta la Genua cu un proect de refacere economică stabilit de mai dinainte.

Spre o rezolvire a crizei politice a minorităţei maghiare din Ardeal

Intre partidul magnat şi cel democrat — Lupta dintre aceste partide — Defăimare şi discreditare

Deşi au trecut trei ani dela unirea Ardealului cu vechiul Regat, criza politică a naţionalităţei maghiare din Ardeal continuă.

Cristalizarea întregei politici a naţionalităţei Maghiare într'o formă hotărâtă, care să poată ajuta la stabilirea unei legături între ei şi stat, întârzie de a se face. Aceasta nu pentru că spiritul întregei populaţiuni maghiare ar fi în asentimentului unor conducători care privesc mai mult spre Budapesta, ci din cauza lipsei unei orientări sincere care să le arate drumul de urmat. Necesitatea unei aderări a elementelor minoritare la viaţa noastră de stat ar fi un preţios ajutor atât pentru ele însuşi cât şi pentru stat. Dar din anumite motive politica maghiarilor continuă de a nu fi stabilită. Fie din interese particulare ale unor conducători cari reprezintă populaţia Maghiară într'un mod cât se poate de greşit, având ca ultim scop menţinerea spiritului de iredentism, fie din cauza politică pasivă de până acum care dădea de înţeles că aceşti conducători nu recunosc noua stare de fapte, criza politică a minorităţilor maghiare din Ardeal dănueşte încă.

Minoritatea maghiară Ardeleană a fost şi este reprezentată până acum prin două curente: Uniunea maghiară şi partidul Democrat maghiar.

Primul partid este rezultatul unei colaborări dintre magnaţii maghiari, care sub un titlu democratic caută să înşele poporul maghiar pentru a-şi menţine privelegiile şi în ţara noastră unde stergere privilegiilor şi egalitatea cetăţenească sunt de mult înscrise în constituţie.

Sub numele de „Uniune" ei cred că pot reprezenta întreaga populaţiune maghiară di nArdeal, confundând interesele poporului maghiar cu ale clasei lor privilegiate în Ungaria.

Contra formărei acestui partid, democraţii maghiari au protestat la timp, pentrucă nu o mână de magnaţi poate reprezenta interesele poporului ale cărui interese sunt diametral opuse cu cele ale magnaţilor.

Respingerea statutelor acestei „Uniuni" încă de pe timpul fostului guvern, statute care nu erau în conformitate cu spiritul politicei actuale, este dovada că şi trecutul guvern a observat pericolul ce'l reprezenta această grupare pentru unitatea statului şi pentru adevărata democraţie maghiară.

Spiritul sovinist şi primejdios de care a fost condusă, această uniune s'a dovedit prin faptul că ea este aceea care colportează toate ştirile tendenţioase în străinătate la adresa ţărei noastre cu scopul de a o discredita.

Conducătorii uniunei sunt autorii acelui îndemn către funcţionarii maghiari de a nu depune jurământul de credinţă către statul român, pentru a numi apoi pe aceşti funcţionari, „victime" ale regimului nou. Ei sunt aceia cari au silit pe ţarani maghiari să refuze de a primi pământul ce li se va împărţi cu ocazia exproprierii, prin amenintarea că vor fi pedepsiţi la venirea din nou pe aceste locuri a fostilor stăpânitori şi, în sfârşit, tot ei sunt aceia cari au sfătuit pe conaţionalii lor de a duce o politică pasivă neînscriindu-se în listele electorale, pentruca în actualele alegeri să pozeze drept martiri ai „cauzei sfinte".

Faţă de acest partid pretins că reprezintă interesele tuturor maghiarilor, partid a cărui activitate se rezumă la iredentism şi menţinerea vechilor privilegii, se ridică un tânăr şi democratic partid care are scopuri diametral opuse faţă de cel dintâi.

„Partidul democrat" se compune din elemente cari înţeleg timpurile actuale şi caută de a face o „politică maghiară în ţara Românească". Câtând ca în cadrul statului nostru să-şi revendice drepturile, ei sunt duşmani hotărâţi ai partidului nobililor.

Cei mai mulţi dintre ei au cunoscut suferinţele suportate de români dela vechiul regim şi au fost dintre primii care s'au scandalizat de tratarea naţionalităţei române, protestând în parlamentul dela Budapesta, pentru ca aceste nedreptăţie să înceteze.

Dar iată că acest partid de care se simte atât de mult nevoie pentru ca politica minorităţei maghiare să poată fi clarificată, e împiedecat în dezvoltarea activităţei sale.

Văzând că este ameninţat de faliment, partidul magnaţilor a început o viguroasă campanie de defăimare.

Astfel o delegaţie a partidului magnaţilor trimisă la Bucureşti a căutat să arate actualului guvern că partidul democratic nu urmăreşte decât o turburare a opiniei maghiare dela noi şi are înscris în programul său puncte apoape bolşevice.

Actul acesta urât al partidului nobililor, prin care se cearcă a se împiedeca apropierea maghiarilor democraţi de viaţa politică a statului Român, nu a avut nici un răsunet asupra actualului guvern, căci dorinţa actualilor guvernanţi este de a încuraja ideile democratice, sănătoase şi cinstite ori de unde ar veni ele.

Arma de luptă a „Uniunei" e jos încă şi arată că simţindu-şi moartea într'un apropiat viitor ea cantă să utilizeze ultima armă ce i-a ma rămas, defăimarea şi zâzania.

N. F.

Plecând în străinătate
primim comenzi

P I A N E

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner
cu preţul original al fabricelor, primul şi cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu preţuicel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.
I. TRISKA Cluj, Str. Saguna (fosta Bartha M.) No. 14.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti)

Ora 2 m p

Ministrul bulgar la Bucureşti dezminte prin ziarul Adevărul ştirea din sursa engleză, referitoare la lovitura de stat din Bulgaria.

*

Eri s'a prezentat la ministrul de Industrie o delegaţie care a cerut să se ia măsuri pentru împiedecarea scumpirei cărnei.

*

Cu incepere dela 1 Iunie se va infiinţa între Buc.-Cernăuţi un tren express care va avea legătură dreet pentru Viena şi Berlin.

*

Majorităţile parlamentare au fost convocate pentru mâine la o consfătuire.

După ştiri din cercurile guvernamentale primul ministru sa decis definitiv să conducă delegaţia română la Genova.

*

Comisia delegată să examineze gestiunea oficiilor de alimentare ale căilor ferate îşi va depune mâine raportul din care reiese că s'au comis fraude de vreo 15 milioane.

*

Guvernul român a fost înştiinţat de către guvernul austriac ca România nu poate primi deocamdată cele 40 milioane cari ce-i revin din banca austro-ungara, întrucât livrarea trebue ratificată de către adunarea naţională.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA URANIA

Miercuri: Regina. Dramă americană de moravuri, în rolul principal: Miss Doris Kennyon,
Joi: Regina. Dramă americană de moravuri, în rolul principal: Miss Doris Kennyon.
Vineri: Regina. Dramă americană de moravuri, în rolul principal: Miss Doris Kennyon.
Sâmbătă: Mare dramă de aventuri, Sângele cere răsbunare.
Duminecă: Mare dramă Nordisk, Logodna marinarului,

CINEMA UNIVERSITAŢII

Miercuri: Dramă mişcătoare. frapantă, interesantă a fabricei americane Wordl. Desiluzia, în rolul principal: Glady Hulette Creiton Hale.
Joi: Dramă grandioasă interesantă de detectivi, plină de truckuri frapante peste nivelul filmelor aventuroase de salon. Aventurile maestrului Brown.
Vineri: Dramă grandioasă interesantă de detectivi, plină de trucuri frapante peste nivelul filmelor aventurioase de salon. Aventurile maestrului Brown.
Sâmbătă: Cu concursul D-şoarei Ica de Lenkeffy: Dragostea e atotinvingătoare. După romanul vestit englez: Drumul Vulturului.
Duminecă: Cu concursul D-oarei Ika de Kenkeffy: Dragostea e atotînvingătoare. După romanul vestit englez: Drumul Vulturului.

CINEMA APOLLO

Miercuri Dramă artistică a fabricei Pathé. Fica de argint în rolul principal: Franc Keenan.
Joi: Dramă artistică a fabricei Pathé. Fica de argint. In rolul principal: Franc Keenan.
Vineri: Dramă artistică a fabricei Pathé. Fica de argint. In rolul principal: Franc Keenan.
Sâmbătă: Două şlagere în o singură reprezentaţie. Călătorul nocturn Dramă în rolul principal: Clara Wieth. Blama unei Fete. Comedie pompoasă, în rolul principal: Erica Glasaner.
Duminecă: Două şlagere în o singură reprezentaţie. Călătorul nocturn. Dramă, în rolul principal: Clara Wieth. Blama une Fete. Comedie pompoasă în rolul principal: Eriça Glasan r.

Ştiri externe

Paris. — După ştiri din Newyork, ziariştii americani au declarat greva din cauza unui conflict cu editorii.

*

Budapesta. — Consiliul de miniştri va lua Vineri în discuţie nota comisiei reparaţiunilor şi va redacta răspunsul la această notă.

*

Belgrad. — Adunarea poporală convocată pentru a protesta împotriva celor petrecute la Fiume, a adptat o moţiune prin care cere respectarea convenţiei dela Rapallo şi indepărtarea fasciştilor din Fiume. Adunarea a trimis o delegaţie la ministrul de externe Ninici, pe care l'a rugat să anunţe guvernul italian, că în cazul când nu va aranja chestiunea oraşului Fiume, Iugoslavii vor proceda după cum au procedat fasciştii.

Londra. — Din Belfast vin zvonuri despre noui turburari.

*

Roma. — Muncitorii din port şi dela dokuri au declarat greva.

*

Berlin. Comisia reparaţiunilor a intervenit pentruca Germania să obţină un împrumut de şease miliarde mărci în aur.

După informaţiunile din cercurile politice acest împrumut va fi garantat prin sechestrarea mai multor mine şi stabilimente industriale mai mari.

*

Varşovia. — Guvernul polonez a adresat o notă guvernului lituanian, prin care îl anunţă că doreşte să întreţină cele mai strânse legături de prietenie cu Lituania.

*

Berlin. — Eri s'a deschis bursa dela Moscova. Interesul a fost încă din prima zi foarte mare pentru valorile străine.

*

Stokholm. — Guvernul suedez a hotărât să convoace înainte de deschiderea conferinţei genoveze o conferinţă a statelor neutrale.

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

15 Lei va costa aratul unui jugăr făcut cu

Tractorul Fordson
TRADE MARK

Informațiuni se pot lua ori când. Dau informațiuni și întrebărilor prin poștă

1533

Perpy

CLUJ, Piața Ștefan cel Mare No. 7. CLUJ.

Telefon 270. ◆ **Telefon 270.**

Concurs.

Societatea „Ocrotirea Orfanilor din Războiu" Regionala IX. Cluj publică concurs pentru postul de șef al Serviciului Contabilității devenit vacant cu termin până la 31 Martie 1922. Postul va fi de ocupat imediat după numire.

Ca ce doresc a obținea acest post vor dovedi prin acte în copie legalizată absolvarea unei școli comerciale superioare și praxa de până acum. Cei cu praxă indelungată vor fi preferiți. Retribuțiile impreunate cu acest post se pot vedea zilnic în oarele oficioasă la Biuroul Regional Strada Kogălniceanu No. 8.

Se caută

la un Restaurant de primul rang 1601

o Domnișoară

Salariu bun și masa.

ADRESA LA ZIAR SUB I. 1500.

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare intreprindere de acest soi din intreaga Românie, avand centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

In ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate, preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Serviciu prompt.

Să nu se confunde No. străzei.

Prima Casa de Imprumut pe Amanet

1000

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. străzei.

Anunța onorată să clientelă că în vederea sărbătorilor Paștilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobilă, titluri și libeluri cari ar putea prezentă garanție suficientă societății.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

MOTOARE cele mai solide sunt fabricațiune „Leobersdorfer"

DIESEL

Reclama 1506-4 14:6

Reprezentanța Generală:

Soc. Motorica Română

BUCUREȘTI, B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10.

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Reclama este sufletul comerțului

REFACEREA AUSTRIEI

Situația lui Schober consolidată

Criza de guvern austriacă, a luat o turnură senzațională. Se știe despre ce e vorba. Pangermanii cer capul lui Schober pentru a răzbuna astfel eșecul pe care l'au suferit cu prilejul încheerii tratatului dela Lana, când lucurile s'au aranjat contra voinței lor. Lucrătura de politică măruntă a pangermanilor are loc într'un timp extrem de critic pentru republică. Creditul englez e acordat — bani nu așteaptă decât să fie ceruți ca să fie acordați. Cerera aceasta nu poate fi însă formulată pentru că odat ăcu ea trebuio prezentată controlorului englez și programa de întrebuințare a banilor — programă, care evident, trebuie să fie opera tuturor partidelor mari politice. Or, pangermanii, condiționează concursul lor și sprijinul lor la guvern — necesară pentru asigurarea unei majorități parlamentare — de plecarea d-rului Schober. E lesne de înțeles că opinia publică e stăpânită de enervare.

*

Nu numai opinia publică însă — ci și creditorii. Cum? — spune unul din diplomații Antentei într'un ziar de dimineață — tipi după ajutor și când ajutorul ți se prezintă n'ai timp ca să-l primești pentru că îți trebuie timp ca să te certi?" Intr'un demers, pare se, foarte eloquent, diplomații statelor creditoare au dat să înțeleagă celor cari au urechi ca să audă că o schimbare în acest moment a cancelarului, pentru motive de politică de răzbunare, nu poate fi în asentimentul celor cari acordă credite țării. D-rul Schober — au accentuat diplomații se bucură de încrederea Antantei și reprezintă ca atare o garanție pentru statele creditoare că acțiunea de asanare financiară va decurge așa cum s'a convenit.

Controlorul englez, d-rul Joung, a fost și mai categoric. Nici un penny — ar fi scris el cancelarului J nu va fi eliberat atâta vreme cât ciorovăiala copilărească nu va fi încetat".

*

Manifestația aceasta a reprezentanților străin a avut efectul unui duș rece asupra pangermanilor. Schober rămâne și ese din conflict întărit. Vrând nevrând pangermanii vor trebui să conlucreze — și prin urmare să sprijine — la stabilirea unui program de acțiuno financiară comună. Admițând că vor continua să perziste, în linii generale însă în rolul de opozanți, — lucru ce nu e crezut în cercurile politice — majoritățile parlamentare le vor forma creștinii sociali și socialiștii — un fel de coaliție tacită între guvern și opoziție. O situație, care prin forța lucrurilor nu va putea dura, căci pangermanii, amenințați să fie puși în umbră în viața publică, vor fi siliți să se asocieze la guvern.

Refacerea Europei

Punctul de vedere al Angliei

Linia de directivă generală a punctului de vedere englez cu privire la reconstruirea Europei se află acum în mâinile a mai multor guverne invitate. Aceste puncte se ocup cu problemele cum ar fidesființarea amestecului artificial în relațiunea schimburilor, mobilizarea proprietăților din diferitele țări, furnizarea de credite internaționale, simplificarea procedurei existente cu privire la import și export, legislarea pașaportelor cuprinzând abrogarea tuturor vizelor și fixarea unui maximum de taxe uniforme pentru intrare și transit. Telul general al experților englezi esto de a ușura pe cât posibil încheerea convențiunilor europene.

Printre proectele concrete întocmite de specialiștii tezaurului englez — spune „Telegraph" — este unul pentru restaurarea valutei aurului în țările europene deși paritatea aurului nu va putea fi paritatea de dinaintea războiului. Tările cu schimbul uscat precum Anglia, Statele Scandinave, Olanda. Elveția și Spania vor putea adopta complet acest sistem, pe când în cazul Franței, Belgiei și Italiei această măsură va fi un expedient care ar putea stabili că francul să fie în proporție de exemplu de 40 față de lira sterlină, iar lira italiană de 70. Acest proces se va putea extinde gradual spre a stabili astfel un sistem monetar mai scăzut față de Europa centrală și dunăreană.

Citiți pag. 8-a

Dela c.f.r.

Reduceri de 50 la sută.

Ministerul comunicației a acordat o reducere de 5 la sută din taxele tarifare de călătorile pe C. F. R. surorilor de caritate aparținând clinicilor universitare din Cluj cari sunt recunoscute de stat.

Transportul parlamentarilor

Direcțiunea C. F. R. a dispus, c ala toate trenurile de călători să se rezerve câte un compartiment pe liniile secundare și câte 2—3 compartimente la trenurile pe liniile principale, dacă nu se va putea atașa chiar un vagon de clasa I în plus, în scop de a transporta parlamentarii la București și cari trebuo să sosească în dimineața zilei de 27 cor.

Transporturile de bere

Transporturile de bere, produse din fabricele de bere din țară ca marfă de mare iuteală se vor expeia cu trenuri de persoane, sau mixte și se vor taxa după taxele tarifului de mare iuteală.

ceste dispoziții au intrat în vigoare dela 14 Martie a. c.

Diferite știri

Direcțiunea C. F. R. a acordat concesiunea serviciuli de camionaj C. F. R. d-lui Iuliu Meza din Cluj str. Regina Maria No. 22 care a intrat în vigoare pe ziua de 10 Februarie a. c.

Automobile, camioane noi și folosite în bună stare Ford, Benz, Waff, Fiat, Martha 1585

BLAGA Telefon 270. ◆◆ CLUJ.

Cauciucuri, Acciesori, Benzină si Uleiu.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

DOMNIȘOARĂ inteligentă caută vipt și quartir la o familie bună. Adresa la ziar.

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Berson

Marcă mondială

Tocuri de gumă de calitate superioară

1594

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeșhalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiile: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

Central

Frizer de damă și manicure

lucrează singură ori ce lucrări de păr, ondulări, spălarea părului etc. 1398

Julisca Peterfi

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 13 (în curte).

Articole frumoase de droguerie au sosit la parfumeria **D'or** Piața Unirii No. 5. 1385

Reclame este sufletul comerțului.

Căile Ferate Române. Direcțiunea Regională Cluj.

No. 2153—922 P.

Publicațiune de concurs.

Se aduce la cunoștința publică, ca pentru concesionarea și darea în exploatarea,

Popotei Functionarilor C. F. R.

(din gara Cluj)

s'a decis a'se ține concurs public, la Direcțiunea IV. Regională C. F. R. Serviciul P. în ziua de 15 Aprilie a. c. orele 11 a. m. în condițiunile următoare:

1. Concesionarea popotei se va face cu începere dela data de 1 Mai 1922 pe doi ani.

2. Toți participanții la licitație vor trebui să presinte ofertă adresată către Direcțiunea IV. Regională Serv. P. 1/a din Cluj, și sigilată în plic cel mai târziu până la 14 Aprilie a. c. orele 12.

3. Ofertantul este dator a depune o garanție de Lei 1000.— la Cassa Centrală a Direcțiunei IV. Regionale din Cluj, până la 14 Aprilie a. c. orele 12.

4. C. F. R. i'și reserva dreptul de libera alegere între ofertanți, independent de suma oferită.

5. Invalizii de războiu și pensioniștii C. F. R. vor avea prioritatea la concurs.

6. Vânzarea beuturilor spirituoase este strict interzisă și concesionarul va fi dator a vinde cu prețurile fixate de Direcțiunea Regională. Observăm, ca popota este compusă din 3 camere și învestita potrivit.

Condițiunile detaliate se pot vedea la Serv. P. 1/a al Direcțiunei IV. Regională din Cluj, etaj I. No. 21.

Cluj, la 18 Martie 1922.

1598 Direcțiunea Regională C. F. R. Cluj.

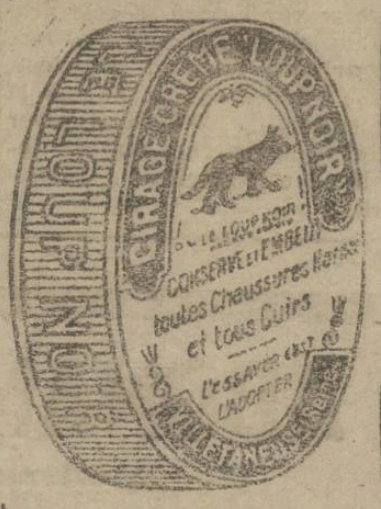

LOUP NOIR

NEÎNTRECUTA

CREMA DE GHETE

DELA OFICIUL PLASEI HIDA.

No. 315—922. Adm.

Concurs.

Deschid concurs pentru postul de secretar în Topasânciaiu, de venit vacant prin abzicere.

Reflectanții, cari au cvalificațiunea prescrisă în Art. de lege XX. din 1900, își vor înainta cererea provăzută cu documentele necesare la oficiul plasei Hida până la 10 Aprilie a. c.

Hida, la 17 Martie 1922.

1597 Dr. N. CRISTEA, primpretor.

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toati lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 si 13. Telefon 151. 1007

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Concert bisericesc

Sub patronajul societății ortodoxe naționale a femeilor române se va da în Duminecа Floriilor la orele 4 după masă în capela eroilor un concert religios, aranjat de D-na Maria Dima, cu binevoitorul concurs al D-lor Ilie Sibiianu, Ioan Bobescu și Camille de Angelis, în favorul fondului, pentru zidirea Catedralei ortodoxe în orașul Cluj.

Programul acestui Concert se va publica mai târziu.

NICOLAI IVAN,
EPISCOP,
președinte de onoare.

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Brișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografica „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNATORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune spacială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. **Fabricațiune de pliegari** comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Birouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, mariri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, piăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara și în fine tot ce se înrudește cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.

SEDII: C. Sfetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68, Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob. Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7. TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

RESTABILIREA economică a Europei

— Părerile unui bancher englez —

De mai bine de doi ani, de când toate popoarele suportă cea mai grozavă criză economică, se vorbeşte mereu de reconstruire, de echilibrarea, de colaborarea popoarelor la marea operă a „refacerei".

Presa se ocupă zilnic de aceste importante chestiuni; bărbaţii de stat, europeni şi americani, de asemenea fac proecte, întocmesc programe, convoacă conferinţe internaţionale...

Conferinţa dela Genova, are drept scop examinarea problemei reconstruirei economice a Europei, prin concursul tuturor naţiunilor şi să găsească modalităţile cele mai practice pentru îndrumarea către normalizare a vieţei economice europene. Tocmai aceste modalităţi practice, sunt greu de găsit şi poate şi mai greu de pus în aplicare.

Parerile unui bancher englez

Zilele trecute, preşedintele consiliului de administraţie a unei mari bănci din Anglia a expus în adunarea generală a acţionarilor, câteva considerraţiuni foarte interesante asupra crizei economice ce bântue lumea. Iată, în substanţă, ce a spus bancherul englez:

„Doriţi să aveţi o explicaţie simplă a mizeriei industriilor noastre?

Rusia consuma odinioară o mare cantiate de ceai, pe care îl aducea din China. De câţiva ani Rusia nu mai consumă ceai de oarece China nu mai trimite acest articol vecinei sale. Cauza?

Anarhia din Rusia. Dar, China suferă consecinţele. Ea suportă pagube mari.

Neputând exporta ceai, China nu mai poate cumpăra bumbacuri din Manchester; iar, prin repercursiune, bumbacul american este şi dânsul în suferinţă. Se înţelege dela sine că din lanţul economic, odată ce s'a scos un inel, lanţul s'a desfăcut treptat-treptat, prin căderea altor inele.

Astfel, schimbul comercial suportă o criză destul de gravă. Criza schimburilor dezlănţuită de mai bine de doi ani, aprivat unele ţări de mijloacele de cumpărare; iar pe altele, de mijloacele şi ocaziunile de vânzare.

Soluţia ar fi...

„Soluţia ar fi să atingem iarăşi echilibrul prin restabilirea jocului normal al schimburilor. Cum? care sunt mijloacele practice?

Să punem Rusia în posibilitate să producă, să cumpere şi să consume? O Europă sărăcită şi o America, plină de aur, pot ele sa ajute cu capitalurile lor, o ţară complet dezorganizată?

Guvernul din Moscova nu oferă garanţiile cuvenite; el e un guvern de uzurpatori, care se menţine prin teroare şi delapidaţiuni. Ca să trimetem produse într'o asemenea ţară, lipsită de mijloace de comunicaţie şi cari nu oferă garanţii, în ce priveşte respectarea angajamentelor faţă de străinătate, ar fi o curată nebunie. Nu ar fi mai bine să aşteptăm puţin, până când sovietele vor cădea, de oarece negocierile de azi ar putea să ne conducă la sacrificii noui şi inutile, din moment ce regimul actual din Rusia ascunde prea multe necunoscute?

Concursul Statelor-Unite

Până atunci însă trebue să studiem mijloacele cele mai chibzuite pentru reluarea schimburilor, între naţiunile civilizate. Să nu uităm un fapt important: concursul Statelor-Unite.

„Fără acest concurs nu se poate vorbi serios de regularea schimburilor şi de restabilirea echilibrului economic.

Cu monedele momentan depreciate ale statelor europene, nu se va putea decongestiona America producătoare. Sforţările desfăşurate de fiecare stat european, sunt, desigur, foarte lăudabile, dar din nefericire ele nu conduc la rezolvirea problemei. Şi nî această chestiune dacă lipseşte un inel, sau două, lanţul nu poate fi făcut.

Este istoria ceaiului chinez şi a bumbacului englez, sau american. Se vorbeşte de aplicarea unor modalităţi de plăţi internaţionale.

Se poate admite o asemenea modalitate fără devalorizarea monedelor naţionale?

Atunci, ce rost mai au sforţările desfăşurate de fiecare stat, pentru îmbunătăţirea monedei lui naţionale?"

Enigma Rusă

— Reîntoarcerea la monarchie —

D. Maurice Paleologue, fost ambasador al Franţei la Petrograd, în timpul războiului, şi-a expus într'o conferinţă ţinută la Societatea de conferinţe din Paris, părerile sale personale, asupra situaţiei din Rusia. Conferinţa a fost reprodusă în întregime de Revue Hebdomadaire.

„D. Paleologue spune între altele, că sistemul de teroare şi oprimare e unica temelie a oligarhiei comuniste, care s'a făcut stăpână pe putere.

In ziua care va dispare Teheka, dictatura maximalistă se va sfârşi. Ceea ce o mai caracteristic pentru regimul bolşevic, e că organele lui de comandament, în toate gradele ierarchice, nu dispun decât de o zonă de acţiune foarte restrânsă... In conştiinţa întemeiată a mujteilor, imaginele trecutului ţarist n'au murit: ele sunt doar atipite. D. Paleologue adaogă că puţin le-ar trebui acestor imagini, pentru a fi desteptate.

In prezent, e sigur că Lenin e cel mai puternic om din Rusia.

Dar, în apropierea lui, chiar la Kremli, în penumbra misterioasă a bisericelor şi a mănăstirilor, un alt om îşi aşteaptă ora. Acesta e patriarhul Moscovei, şeful suprem al bisericei ruseşti, monseniorul Tikhon.

La sfârşitul lui 1917, am văzut masselo rurale lipindu-se bolşevismului, pentru că el le invita la jaful agricol; le vom vedea poate, mâine, alipindu-se tot atât de repede ţarismului restaurat, dacă acesta va începe prin a le confirma în mod solemn proprietatea legală a pământurilor ce şi-au însuşit şi împărţit.

Totuşi, d. Paleologue, care crede că hotărârea în răsturnarea bolşevismului şi în restaurarea la vechea stare a lucrurilor adică la restabilirea regimului monarhic, nu întrevede această eventualitate ca apropiată, chiar dacă noul regim ar admite în programul lui principiile democratice. D. Paleologue crede că poporul rus va avea să mai străbată o cale lungă şi dureroasă.

In ansamblu privite, concluziile fostului ambasador sunt verosimile şi întemeiate. Mai mult decât însăşi ţarismul, bolşevismul apare ca un colos cu picioare de lut. Cu temelii atât de fragile, minunea e că se menţine de atâta vreme. E drept însă că existenţa lui n'ar putea fi prelungită în nici o altă parte în afară de Rusia.

Se cunoaşte cauza. Aceasta nu impiedică însă ca prestigiul lui să fie încă departe de declin.

Ori ce s'ar naşte din enigma prezentă şi viitoare a poporului slav, presupunerile d-lui Paleologue vin tocmai astăzi, când evenimentele ne conduc fără îndoială la o confruntare apropiată cu dictatorii din Kremlin.

Dacă ne gândim, după cum e vorba, la chestiunea arendelor de 99 de ani ale Occidentalilor care se vor hotărâ să reia drumul Rusiei, conducători Antantei ar face bine, în orice caz, să se gândească din vreme la moştenitorii eventuali ai guvernului bolşevist care nu pare însuşit cu e longeritate embatricară.

Programul fixat de experţii Micei înţelegeri

Fixarea lucrărilor pe secţiuni

Ziarul „Politika" din Belgrad publică, în rezumat, hotărîrile luate de către experţii statelor din grupul Micei Intelegeri, în vederea lucrărilor conferinţei de la Genova.

Iată acele hotăriri:

„Hotărârile secţiunei de transporturi cuprind: fixarea staţiunilor frontiere, unificarea tarifelor asupra teritoriilor celor patru state, acordarea de facilităţi pentru cumpărarea de material de cale ferată pentru reconstrucţia liniilor distruse în timpul războiului; schimbul între Statele Quadruplei Antante de material rulant pentru aprovizionarea ţărilor deficitare în cărbuni, prin Polonia şi Cheo-Slovacia.

„Hotărârile secţiunei economice cuprind: deschiderea de credite comerciale între aceste ţări şi stabilirea unui statut consular comun.

„Hotărârea secţiunei financiare spune că credite internaţionale sunt necesare, căci este cu neputinţă să se efectueze reconstrucţia Europei fără ameliorarea sau cel puţin stabilizarea schimburilor ţărilor interesate. Chestiunile de vamă şi schimb au fost tratate.

„Anumite probleme asupra raporturilor cu Rusia au fost examinate în mod amănunţit şi au fost rezolvite srpe satisfacţia comună.

„Drepturile care au fost câştigate pentru reparaţia devastărilor cauzate de război nu trebue să fie sacrificate pentru interesul celorlalte state. Baza proectelor de reconstrucţie trebue să fie menţinerea tratatelor internaţionale care sunt rezultatele atâtor sforţări şi sacrificii. Totuşi Quadrupla Antantă se va sili să dea tot ajutorul posibil celorlalte state din Europa Centrală".

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂŢIREA" la Administraţie Str. I. Maniu No. 3. şi prin toţi Agenţii şi Agenţiile de publicitate

◆ ◆

Se primesc reclame scrise şi în limba maghiară şi germană pentru care avem traducători speciali

Preţuri reduse

Toţi cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame şi prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrăţirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorităţi, bănci şi societăţi

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul. No. 476 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Sâmbătă 25

Înfrățirea

89. Nr. de
„Transilvania" Sibiiu

ANUNȚURI: A ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible]IU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI [illegible]ET
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOM[illegible]
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Acuzări neîndreptățite

Epuizând calomniile pe seama campaniei electorale și a alegerilor, presa adversă a început o campanie tendențioasă, relativ la activitatea și programul ce-l are de realizat partidul liberal, prin venirea sa la cârma țării.

Cu toată vitrega moștenire ce i-a lăsat-o guvernarea averescană; măsurile atât de bine chibzuite, pe care le-a luat guvernul au arătat chiar de la început că remedierea relelor guvernărilor anterioare nu rămâne o simplă promisiune.

Prin suprimarea contractelor dăunătoare, făcute sub presiunea samsarilor regimului anterior, a permiselor personale de export cât și prin abuzuri, s'a curmat jaful și risipia banului public și s'a asigurat în același timp aprovizionarea internă, atât de compromisă prin exportarea produselor țării, fără a ține cont de nevoile ei interne.

Guvernul a avut deci marele merit de a înlătura foametea, care bătea la uș[illegible].

Pentru a încuraja dezvoltarea industriei Statului și a înlătura acapararea ce o exercită capitalurile străine, guvernul a luat măsuri ca comenzile viitoare ale Statului, care s'ar putea efectua în țară, să fie încredințate fabricelor noastre.

Această dispoziție are un dublu folos, având în vedere atât prețul mai avantajos al furnizării obiectelor cât și asigurarea traiului muncitorimei, care nu va mai fi amenințată de pericolul lipsei de lucru.

Primii pași spre libertatea comerțului s'au făcut prin ridicarea acelor măsuri de ordin administrativ, care serveau mai mult speculatorilor decât publicului.

Una din cele mai agitate probleme la ordinea zilei e fără îndoială chestiunea funcționarilor.

Presa opozițională, folosindu se de măsurile energice, pe care le-a luat guvernul pentru suprimarea sinecurelor caută să insinueze neadevăruri pe seama acestei chestiuni, care formează unul din punctele de căpetenie ale programului partidului național.

Dornic ca țara să se îndrumeze cât mai repede spre viața normală și cum bunul mers al Statului e în strânsă legătură cu posesiunea unei organizații administrative cu funcționari cinstiți, guvernul actual are toată solicitudinea pentru ei.

Expresia interesului ce-l arată guvernul corpului funcționăresc se va evidenția în bugetul ce se alcătuește la Ministerul de Finanțe.

Economiile bugetare care s'au putut realiza prin suprimarea posturilor inutile create de guvernământe anterioare vor fi întrebuințate în mare parte pentru sporirea salariilor.

Astfel salariile personalului inferior de la C. F. R. în baza [illegible] viitorului buget vor fi mărite cu 50—70 la sută.

Desființarea sinecurelor și selecționarea funcționarilor prin concursuri și examene nu numai că va avea ca efect o remunerare mai suficientă, care-i va face să nu mai fie atrași de lucrul la mai multe servicii sau să fie ademeniți la cariere mai rentabile dar va întări și mai mult principiul stabilității lor.

Drepturile și datoriile funcționarilor publici, egalizarea în salariu a aceleiași categorii de la ministere deosebite, normele de înaintare, etc. vor fi toate cuprinse în Statutul funcționarilor publici, la care lucrează de comun acord Ministrul Muncei și al Finanțelor.

Alt cal de bătaie al opoziției e chestiunea impozitelor d-lui Titulescu, care se mențin încă.

Curios lucru e că în contra acestor impozite sunt astăzi, chiar susținătorii lor de eri.

Guvernul actual a declarat de la început că reforma financiară a d-lui Titulescu necorespunzând gradului de evoluție al țării noastre ar stânjeni producția.

Ca atare nu poate fi aplicată.

Imediat ce s'a instalat la guvern, actualul ministru de finanțe a dispus înlăturarea unor impozite nedrepte și apăsătoare.

Trebue însă să recunoaștem că până la 1 Aprilie, timpul e prea scurt ca să se poată vorbi de întocmirea bugetului anului în curs.

Deficitele ultimilor exerciții, angajamentele cu străinătatea silesc guvernul să păstreze încă parte din impozitele Titulescu, până la aplicarea reformei fiscale revizuite, pentrucă Statul să nu fie lipsit de mijloace în starea grea în care se află.

După un dezechilibru atât de profund, produs de incapacitatea guvernărilor anterioare, reîntoarcerea la viața normală nu se poate face în mod brusc.

Partidul liberal nu a venit la cârmă însoțit de legenda miracolelor, în baza cărora a luat puterea generalul Averescu.

El și-a dat seamă de gravitatea situației și operă că reîntoarcerea la normal se poate face numai prin o operă, progresivă fără măsuri excepționale.

Bogata activitate a scurtului timp de guvernare, activitate care a adus o ameliorare pe toate tărâmurile cât și sentimentul de încredere, ne care i l'a acordat opinia publică în alegeri, sunt cele mai bune chezășii că opera de refacere și normalizare a țării merge spre o sigură realizare.

O Rușine!

Parlamentul se va deschide Luni — cu caracterul de Constituantă. Acest eveniment politic de mare însemnătate, neliniștește deopotrivă, pe partidul național din Ardeal cât și pe cel țărănist. Comitetele executive ale acestor partide: unul la București iar altul la Cluj, elaborează manifeste către țară. Rezoluțiile din aceste manifeste cuprind banalități politice.

Activitatea politică a d-lui dr. Lupu, cu înclinațiune în spre bolșevism, cum și acea a învățătorului Mihalache, cu tendința luptei de clase, este destul de cunoscută. Strigătele de alarmă ale acestor demagogi, cari conduc partidul țărănist, nu mai au nici un răsunet în massele populare. Simptomele de iritațiune, cari poate au prins ceva, la început, în spiritul agitat al mulțimii, creiat de frământările războiului, dispar zilnic, nimicite de înțelepciunea poporului.

A rămas activitatea partidului național. Infrângerea în alegeri a acestui partid, a determinat pe d. Maniu, să convoace la Cluj, comitetul executiv. Ședințele au ținut două zile și discuțiile s'au îndreptat, după cum era și de așteptat, împotriva partidului liberal. Popularitatea liberalilor, încrederea țării în ei, cum și reformele ce le vor înfăptui în seziunile Corpurilor Legiuitoare, toate acestea amărăsc pe conducătorii partidului național, căci ei își dau seama că guvernarea serioasă a liberalilor, sprijinită de masele populare, înseamnă scoaterea lor definitivă din politica țării.

Și dela această constatare pornește toată lupta regionaliștilor. Ardealul nu poate fi însă robul unei politici exclusiviste. Conducătorii partidului național, nu pot să-și creeze din Ardeal, o provincie a intereselor lor, numai prin faptul că sunt născuți în el...

De aceea, rezoluția comitetului executiv constitue o nouă și neertată greșeală a partidului național. Aliniatele din rezoluție sunt simple amenințări cari nesocotesc interesele superioare ale țării și de n'ar fi iscălite, le-am confunda cu pretențiile șoviniștilor maghiari apărute nu de mult în foaia iredentistă „Brasso Lapák", cu prilejul aniversării revoluției dela 48...

Partidul național prin atitudinea lui condamnabilă de acum nu se mai poate impune nici Suveranului și nici țării.

Datoria partidului național era de a colabora alături cu guvernele cari conduc țara și neamul, iar nu de a face pe răsvrătitul...

Amenințările cu retragerea din Parlament, cu nerespectarea pactului dela Alba-Iulia, cu convocarea poporului ardelean, etc., dacă sunt dureroase sunt însă și nespus de ridicole. Ele constituesc o rușinoasă pată pe fruntea conducătorilor acestui partid și istoria, drept judecător al tuturora, va înregistra desigur și rușinea aceasta, că după jertfele grozave făcute de cei de dincolo pentru desfacerea cătușelor unei robiri milenare, s'au mai putut totuși găsi în 1922, „frați", cari pentru păcătoase și desgustătoare interese personale și de partid, în văzul stăpânilor de ieri și a străinătății, au amenințat pe cei de peste Carpați cu desfacerea unirii, unire făcută numai cu sângele și truda amenințaților și de-ale cărei binefaceri incomensurabile — libertatea și dreptul de viață românească — se bucură numai ei, amenințătorii.

Italia și Mica Antantă

Politica externă întotdeauna a preocupat într'un chip deosebit opinia publică italiană, dar în împrejurările de față o preocupă mai mult ca ori când. Aceasta se explică lesne, dacă considerăm situația geografică a Italiei, care formează centrul țărilor mediteraniene și care în același timp stabilește legătura între Europa occidentală și cea centrală.

Pe de altă parte orientarea în politica externă a Italiei, e determinată și de noua stare de lucruri statornicită de război. De aceea nu trebuie să surprindă pe nimenea dacă afirmăm că retragerea ministerelor sau constituirea lor sunt aproape întotdeauna în funcție de politica externă, cum de pildă a fost cazul cabinetului Bonomi.

Într'adevăr o mare parte din presa italiană începuse o campanie împotriva marchizului della Torretta, ministrul de externe de pe atunci al Italiei, atacându-l cu o violență nemai auzită și aducându-i acuzațiunea că dacă Italia joacă astăzi un rol așa de puțin important, se datorește în bună parte greșelilor de neiertat pe care acest ministru le-a făcut în politica externă. Jurnalele liberale și presa conservatoare au fost acelea cari au dat semnalul mai întâi, spunând că politic Italiei e lipsită de direcțiune. Marchizul della Torretta la un moment dat nu putea să se mai sprijine nici pe presa din Milano care la început părea că-i era favorabilă; ziarele „Il Secolo" și „Sera" îl acuzară de a se fi lăsat antrenat de naționaliști, al căror instrument devenise, din care cauză a săvârșit cele mai mari și de mai neertat erori față de interesele externe italiene.

Ziarul „Secolo" s'a întrebat întotdeauna: la ce a servit acordul genlandului, ale cărui urmări fără îndoială că n'au făcut decât să îndepărteze și mai mult pe Italia de Mica Antantă și să mărească astfel nemulțumirea Jugoslaviei. Dar una dintre cele mai grave acuzațiuni ce se aduc marchizului della Toretta e apropierea pe care a încercat-o s'o facă de Ungaria în dauna Micei Antante.

In prezent, toate jurnalele italie ne sunt de părere că Italia trebuie să inaugureze o nouă eră în politica externă și aceasta trebuie să se îndeplinească prin stricta aplicare a acordului Italo-Jugoslav de la Rapallo, pentru că numai pornind pe această cale, Italia va putea să redobândească încrederea Micei Antante.

Ziarul „Secolo" ocupându-se despre politica externă a noului cabinet italian, arată că Italia față de Marea Antantă, trebuie să facă toate sforțările ca să menție echilibrul între aliați, iar față de Jugoslavia noul ministru de externe trebuie ca prin aplicarea acordului dela Rapallo, să manifeste toată voința de a trăi în bune relațiuni cu vecinii săi. Deasemenea Italia printr'o politică înțeleaptă, trebuie să caute ca să recâștige prestigiul față de țările care compun Mica Antantă. In ceea ce privește Rusia, „Secolo" declară că Italia printr'o atitudine amicală nu trebuie să uite că fostul imperiu al țarilor e chemat să joace un mare rol în refacerea economică a Europei.

Deși nu se cunosc în chip precis intențiunile d-lui Schanzer, totuși după toate indicațiunile, noul cabinet italian tinde către o politică rezonabilă și corespunzătoare intereselor Italiei atât față de Marea Antantă, cât și față de Mica Antantă.

Se crede că noul ministru de externe italian în orientările sale politice, nu va avea de loc în considerare principiile de care se conduc naționaliștii. In această privință, ziarul „Secolo", a publicat de curând un remarcabil articol, prin care spunea că e straniu lucru ca naționaliștii să se gândească să distrugă o confederație de state, unde predomină elementul slav, fără ca să conceapă că există un mai mare pericol din partea Germaniei și Ungariei, către care de sigur că Italia trebuie să-și aibă ațintite privirile în fiece moment, pentru că de acolo vine pericolul pentru poporul italian.

Fără îndoială că cele ce scrie ziarul italian sunt o nouă dovadă despre puternicul curent care există în opinia publică italiană în favoarea Micei Antante.

Știrile zilei

Berlin. — Eri trebuia să se fi citeze blănurile în valoare de o jumătate milion mărci în aur, trimise în acest scop la Lipsca de către guvernul sovietic. Licitația la care au venit nenumărați negustori francezi și americani, nu s'a făcut, din cauza că Danemarca a adus la cunoștința guvernatorului din Leipzig că blănurile sunt proprietatea ei.

Paris. — După știri din Transvaal, trupele guvernamentale au bombardat orașul Forsbury, care a trebuit să capituleze.

Paris. — După știri din Helsingfors, guvernul sovietic a invitat Lituania Finlanda și Polonia, la o conferință ce se va ține în legătură cu conferința dela Genova la sfârșitul acestei luni.

Mişcarea culturală; literară, teatrală, artistică

ECOURI

Einstein invitaţ la Paris

Societatea franceză de fizică a invitat pe celebrul matematician Einstein să vină la „Colege de France" pentru a face o serie de conferinţe asupra teoriilor relativităţii simple şi generalizate.

•

Painlevé va face comentarii la Academia de ştiinţe asupra teoriilor lui Einstein în prezenţa savantului matematician.

Piesele lui Moliére nu rentează

Cu toate că au avut loc diferite solemnităţi, baluri şi reprezentaţii festive cu ocazia tricentenarului lui Moliére, acesta s'a arătat că nu este un autor a'e cărui lucrări mai pot repurta succese materiale.

Com dia franceză a realizat 120 de mii franci din intrări în cursul unei săptămâni în care s'a dat însă pe lângă piesele lui Moliére comedii şi piese ale autorilor moderni „Bolnavul închipuit" şi „Vicleniile" lui Scapin n'au reuşit să se joace în faţa unei săli pline, încasările făcute pentru reprezentarea lor rămânând cu mult în urma reţetelor medii zilnice de 1500 franci realizate de celelalte piese.

Cei patru Pius

Se ştie că numele pe care îl iau noii papi, când sunt aleşi, au o mare importanţă pentru romani.

Este un fel de prevestire pentru noul pontificat Pius, Benedict, Léon acest nume patronimic indică cu anticipare nuanţele mai mult sau mai puţin liberale sau riguroase ale noului regim spiritual.

Ales de facţiunea liberală a conclavului, cardinalul Ratti a ales totuşi ca nume pe cel de Pius XI.

Intrebat de ce a luat acest nume noul papă spuse, că pentru un motiv foarte simplu:

— Am ales numele de Pius pentru că am fost botezat sub un Pius, am fost făcut preot sub un Pius, am fost făcut cardinal! tot sub un Pius.

Nu era foarte logic să iau numele de Pius care a prezidat în toate cariera mea sacerdotală?

Un mare progres terapeutic

D. Roux a prezintat Academiei de ştiinţe, în numele d-lor Nicolle şi Conseil, o comunicare de o importanţă excepţională, care trebue să transforme pentru un anumit număr de maladii procedeele actuale de vaccinări preventive, simplificând tehnica şi să permită astfel să se generalizeze practica. Se ştie că este posibil să se vaccineze un individ contra anumitor boli infecţioase injectându-i sub piele s u în vine o cultură în mod prealabil sterilizată de microbi cari ar produce aceste afecţiuni. Aceste infecţiuni pricinuesc câteodată reacţiuni destul de vii: nu sunt totdeauna bine suportate şi în special vaccinele de bacili ai desinteriei provoacă adesea abcese în locul inoculaţiunilor. D-nii Nicolle şi Conseil arată că se poată obţine imunitatea contra acestor boli introducând aceste vaccine nu sub piele, ci prin gură. Această băgare în stomac conduce la rezultatul căutat fără să provoace nici o reacţiune. Ei l'au aplicat la om, şi au putut dovedi, prin experienţă, că au ajuns să-l facă refractar frigurilor mediterane şi desinteriei.

Posibilitatea de a obţine imunitatea în mod atât de simplu, va permite de a se desfăşura la maximum practica vaccinării: este un mare pas spre dispariţia maladiilor contra cărora ne vom putea astfel proteja.

Pretutindeni

în Ardeal

se citeşte

ziarul INFRĂŢIREA

Inaugurarea „Institutului de Literatura"

Luni la orele 10 jum. dim. s'a inaugurat la fundaţia „Carol I" în prezenţa unui public foarte numeros, „Institutul de literatură" care are ca punct de plecare, principiile metodei estetice în critica literară, iar ca ţintă stabilirea unor valori obiective în literatura noastră.

D. Valori, secretar general al ministerului de instrucţie aduce din partea d-lui dr. C. Anghelescu, ministrul acestui de parta ment, salutul său şi în acelaşi timp regretul, că n'a putut lua parte la această solemnitate. Aduce apoi elogii d-lui Dragomirescu, care prin perseverarea d-sale, crede că va da institutului de literatură aureola care i se cuvine.

D. Valori, secretar general al ţumind de încurajările aduse de către reprezentantul ministerului, face un scurt istoric al primelor începuturi ale Institutului, care are caracteristic de a răsări dinăuntrul universităţii ş dintr'un entuziasm admirabil. Spre a uni toate forţele vieţii noastre literare, pentru a apropia sufleteşte pe profesorii de studenţi, d-sa s'a gândit că organizarea de culegeri de ediţii şi dintr'un entuziasm admi de traduceri ş. a. nu se pot găsi decât într'un focar de acţiune concentrat în acea ce s'ar putea numi „Institutul de literatură". D-sa crede că acest institut va deveni instrumentul literar care va face din conştiinţa naţională, adevăratul reprezentant al luminei.

D. Scarlat Struţeanu în scurte şi simţite cuvinte a scos în evidenţă marea personalitate a lui Mcliere.

După ce doamna C-ţa Marinescu a vorbit despre opera lui Alecsandri, d. M. Dragomirescu a declarat închisă prima şedinţă a Institutului de literatură.

Opera română din Cluj

— Faust — Cavalleria rusticană

Marţi seara s'a reluat opera „Faust" de data aceast cu d. Pavel în rolul lui „Faust" şi d-ra Nestorescu, în rolul Margaretei, cum şi cu interpretarea rolului lui Mefisto de către d. Baianof. Dar cum nu văzusem pe primii interpreţi încă în opera „Faust", să ne oprim puţin asupra d-lor. D. Pavel are un joc de scenă foarte îngrijit şi foarte studiat; pe lângă un costum de toată eleganţa. Datorită calităţei jocului de scenă, a avut multe momente de impresionant. Caracteristic e că d-sa conduce, jucând, tot ansamblul; aşa în actul al II-lea într'un moment dat Mefisto „mască" intrarea Margaretei; Faust c'un gest, i-a atras atenţia că trebuie să stea în spatele lui şi Mefisto s'a supus. D-ra Nestorescu, binişor, în rolul Margaretei. A fost totuşi o Margaretă — ca începătoare — bună. In schimb d-nii Apostolescu şi Baianof, au fost neîntrecuţi şi ca voce şi ca joc de scenă. Primul, în Valentin, a fost tot timpul cald şi cu glasu-i limpede egal, foarte emoţionant. Al doilea Mefisto, are un joc de scenă minunat ;o mimică, în adevăr de drac.

Cavalleria rusticană, e una din operile geniale ale lui Mascagni, unica de altfel.

Opera lui va trăi deapururea, pentru că e reală şi plină de suflet şi artă. Tot timpul şi în fiecare măsură e numai muzicalitate şi inspiraţie. Subiectul e cunoscut, gelozia — cel mai degradant sentiment uman — îşi împleteşte reţeaua distrugerei a tot ce poate fi superior, subtil în om. Santuzza, iubeşte pe Turiddu, care, de mult iubeşte pe fosta lui simpatie, Lola actuala soţie a lui Alfio. Ea încă mai speră într'o revenire a sentimentelor lui Turiddu. Dar cum dragostea, e mai puternică decât toate, faptul că Lola e măritată, nu-l topeşte dragostea lui cea dintâi şi cea mai puternică. La o ultimă implorare a Santuzzei Turiddu, respingând-o e chiar brutal. Ea dezesperată, nu-şi dă seama de greşala, ce câteva minute mai apoi — o făptueşte, atrage atenţia lui Alfio, la rândul lui, gelos, pentru că-şi iubeşte soţia.

Alfio, îl provoacă pe Turiddu şi are loc lupta pe viaţă şi pe moarte, în urma căreia Turiddu moare. D-na Acca de Barbu, d-nii Postolescu şi Grozăvescu, au fost admirabili. Santuzza, d-nei de Barbu, trăia tot timpul, sub explozii nestăpânită, dar cu artă condus a stărilor sale sufleteşti.

Are vocea supusă tuturor capriciilor, cu un colorit pătrunzător în toate registrele vocale. „Non, no Turiddu, rimani, rimani ancora" a fost cu superioară artă cântat cu minunată şcoală şi cu suflet mult. D. Grozăvescu, deasemeni a fost un reuşit Turiddu. D-sa are voce puternică şi metalică. Cu un studiu mai intens, va ajunge un mare tenor. De d. Apostolescu, cum spuneam şi altădată, trebuie înmulţite adjectivele, pentru a sublinia încă, frumuseţea glasului său sănătos şi de un extraordinar egal. A fost un Alfio, strălucit. Orcestra, minunată.

„Intermezzo" pe care eu l-aşi fi bisat, a fost cu multă fineţă şi artă executat. D-na Ana Rosza, în Lola, a fost bine. Totuşi d-sa ar trebui să-şi urmărească vocea, pentru ca să nu distoneze şi poate s'o facă, pentru că are glasul frumos şi temperament muzical. Baletul operei, deşi în curs de formaţie, de studiu, a fost foarte reuşit.

Intr'un număr viitor, vom vorbi mai pe larg de balet şi interpretţii lui.

DAR

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă şi costume moderne

1588 Firma

M. Neumann

Cluj, Piaţa Unirii No. 14

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Eroii poeziei poporale

— Extras din Conferinţa pentru popor, ţinută în 19 Martie a. c. în Sebeşul-săsesc

Toate popoarele în decădere sau în stare încă incultă au avut şi au haiduci, pe cari întregul popor, şi poeţii îi idealizează.

Spania, Sicilia, Italia, ba chiar şi ţara noastră au fost cutreerate până în timpul din urmă de bande înarmate, ce se ţineau la drumuri, trăiau în codri şi erau groaza călătorilor.

Şi totuşi ne vedem atraşi de aceşti oameni eşiţi din calea dreaptă. De ce ne place oare traiul lor zvânturat? Am vrea şi noi cu dânşii să dormim prin păduri cu capul răzimat de rădăcina vreunui stejar, cu mâna pe oţelele pistoalelor? Am vrea să stăm şi noi la pândă pe vârful vreunei stânci, să ne expunem zilele în lupte periculoase?

Oricare ar fi răspunsul la aceste întrebări, popoarele au admiraţie şi dragoste pentru unii haiduci şi chiar un cult pentru vitejiile lor, căci tot curajul naţiunilor căzute se concentrează în aceşti oameni.

Unii din acei cari au fost împinşi în calea haiduciei pentru vre-o nedreptate, pe care au voit să şi-o răzbune; alţii au fost conduşi de spiritul lor neastâmpărat, iar alţii de farmecul codrului, care atrage şi pe Român cu o putere ne învinsă.

Intreaga noastră ţară are eroi de aceştia, — cari au fost cântaţi cu drag de popor.

Unul dintre vestiţii haiduci a fost *Groza*.

El se anunţă de bună voie judecătoriei, de unde îşi aştepta osânda. Adus în faţa judecătorului, i se citi actul de osândă:

„Nicolae sin-Petru, poreclit Groza, în vârstă de 52 de ani, este fiul Mariei Tudoreasca şi a lui Petru sin-Petru, căpitan ucis în lupta dela Târgovişte.

După o viaţă furtunoasă în mijlocul bătăliilor şi hoţiilor, este acuzat că şia ucis pe tânăra sa nevastă. Astfel haiducul Groza a fost osândit pe zece ani la ocnă.

După doi ani s'a întâmplat, că un subofiţer rus vroia să cerceteze minele de sare, unde era şi Groza, singur, — căci purtarea lui bună de până atunci îi procurase din partea administraţiunii şi acest favor a nu lucra la un loc cu ceilalţi osândiţi.

Pe când subofiţerul examina minele, Groza îl lovi aşa de tare cu un bulgăre de sare în cap, încât acesta căzu jos ameţit. Groza atunci îi înfundă gura cu sare, pentru ca să nu poată striga, îmbrăcă uniforma subofiţerului şi astfel scăpă din ocne.

Când s'a aflat despre fuga lui, nimeni n'a mai ştiut pe unde să-l caute.

Abia după cinci ani s'a auzit din nou despre el.

Era o zi caldă de toamnă, când trecu zidarul din Iaşi, Abraham, pe drumul de ţară dela Piteşti spre Craiova. Odată apărură înaintea lui cinci haiduci, cari l-au legat luându-i 40000 lei.

Fără îndoială că era Groza cu tovarăşii lui.

Groza însă nu omora pe nimeni, dar bătea. Poliţia şi armata n'au fost în stare să-l prindă, căci ţăranii, căpătând totdeauna daruri frumoase dela Groza, nu numai că nu-l denunţau, dar îi erau spioni, îndrumând poliţia prin locuri rele.

Sătul de-a hoţi numai în ţara noastră, Groza într'o zi trecu cu vre-o 30 de haiduci Dunărea, atacând în Bulgaria casa turcului bogat Soliman-Kara. Aici şi-a găsit Groza pe fiul său Ioan şi pe frumoasa bulgară Maria Hagiu, care îi plăcu mult.

Deaici Groza se duse la preotul Pavel din N. care îi cunună. Acum Groza era hotărât să se retragă în munţii Olteniei, împreună cu tânăra lui soţie şi cu fiul său Ioan, fiind hotărât să-şi petreacă restul vieţii în linişte la locul naşterii sale.

Peste câtva timp însă el se prezintă la comandantul poliţiei din Oltenia şi aruncându-şi armele jos zise: „Eu sunt Groza, am venit să mă dau prins.

La Bucureşti fu osândit la muncă silnică pe viaţă.

El însă văzându-se singur în închisoare, îşi izbi capul cu o aşa tărie de gratiile ferestrei, încât muri imediat.

Aşa a sfârşit haiducul Groza. (Vezi: Alexandru Russo: Scrieri. Publicate de V. P. Haneş, Bucureşti 1908 pp. 315 ş. u.)

Un alt haiduc a fost *Bujor*.

Trăia pe moşia unui boier grec pe la începutul secolului trecut, până a nu se da haiduciei.

Fiind într'o zi bătut de stăpânul său, Bujor a apucat calea codrului, ca să-şi răzbune în contra boierilor. Insuşi cântecul ne spune, că el nu omora, dar era mulţumit când pune pe ciocoi în fiare:

Frunză verde de secară
A eşit Bujor în ţară
Bate, pradă, nu omoară
Pe ciocoi îi bagă 'n fiară.

(V. Alexandri: Poezii populare. Bucureşti 1908 p. 103).

Tot pe vremea aceea trăia şi *Iancu Jianul*.

Boier dintr'o familie veche, care n'a putut suferi batjocura ce-o făceau Fanarioţii în ţară.

Cronica politică

Opoziția și parlamentul. — Numai trei zile ne mai despart de deschiderea Corpurilor legiuitoare și totuși, nici până acum, partidele din opoziție n'au ajuns la o formulă care să le unească în atitudinea lor față de noul parlament. Ideia retragerii, lansată și agitată cu atâta sgomot, întâmpină dificultăți care par a fi din ce în ce mai mari. Nu numai că dela un partid la altul, nu se pot stabili legături cari să grupeze opoziția într'un singur front, dar și în sânul fiecărui partid sunt curente și tendințe deosebite cari fac cu neputință luarea unei hotărâri decisive. Așa, de pildă, în partidul țărănesc, cu prilejul consfătuirii de Duminecă, s'au putut observa trei curente: unul pentru obținerea totală dela lucrările parlamentului, unul pentru participarea la activitatea parlamentară și un altul pentru participarea numai la validări. Rezultatul a fost că comitetul executiv al partidului țărănesc a hotărât să ia contact cu conducerea partidului național român din Ardeal „în vederea unei tactice comune", hotărârile definitive urmând să fie luate „într'o ședință viitoare".

Acelaș lucru însă s'a petrecut și cu partidul național care, după trei zile de desbateri, n'a putut să iea nici o hotărâre și a fost nevoit să fixeze o nouă ședință care urmează să fie ținută la București în ziua de 26 Martie.

Singur partidul democrat de sub șefia d-lui Tache Ionescu a avut curajul să ieă o atitudine mai precisă, publicând un comunicat prin care se declară împotriva retragerii din parlament. Și dacă adăugăm că de părerea d-lui Tache Ionescu este și d-l Nicolae Iorga, șeful partidului naționalist-democrat, atunci se va înțelege și mai bine cât de puțin unite sunt partidele din opoziție în ce privește atitudinea lor față de noul parlament. Toate sunt de acord când e vorba să țipe și să amenințe, dar toate se despart când e vorba să iea o hotărâre.

Cartea cu minciuni

RESPINGEREA

unei calomnii

Primim următoarele:

Față de pretinsa furare a urnei, la secția de votare Feiurd, atestată printr'un proces-verbal semnat de *preotul Ion Crăciuneanu* și trei indivizi, și tipărit în „Patria" dela 21 Martie, vă rog să binevoiți a publica următorul răspuns din partemi, ca Președinte al acelei secțiuni de votare:

1. E adevărat că „la orele 6 după amiazi" am suspendat, în prima zi votarea, „împotriva protestului bărbaților de încredere", cum zice „procesul-verbal, fiindcă așa primisem, în toată țara, instrucții și trebuia să mă țin de ele. Am luat însă toate măsurile ca urna să fie la adăpostul ori cărei surprinderi, cu atât mai mult cu cât știam că *preotul Crăciuneanu, care ceruse 17.000 lei de la candidatul liberal și, din această pricină fusese înlocuit de la președenția ce avea la secția Feiurd,* urmăria acum prin toate mijloacele să *anihileze ori-ce vot al d-lui Bănescu* și să scoată în unanimitate pe d-l Hațiegan. Primisem chiar denunțuri că acest vulgar preot vândut avea să încerce schimbarea buletinelor.

Jandarmii, cu schimbul, au păzit la ușa de intrare toată noaptea.

2. In tot cursul nopții am fost alarmat de lătratul câinilor și de sgomotul pașilor unor indivizi cari dedeau târcoale în jurul localului. De mai multe ori am ieșit și am inspectat cu jandarmul curtea și împrejurimile, pentru a împiedeca ori ce eventuală pătrundere în local.

Pe la miezul nopții zgomotul mărindu-se, am ieșit din camera mea am sculat și pe Secretar, pe care l-am invitat să descuie localul și să se uite dacă nu s'a violat urna, căci văzusem în curte pe preot și câțiva indivizi, cari luați de scurt se făceau că pândesc pentru siguranța urnei în jurul localului.

Am fost absolut convins de intențiile necurate ale ludei, care doria să nimicească cel din urmă vot al d-lui Bănescu, spre a-i arăta că statul e în puterea sa și a se răzbuna că n-a putut vinde pe bani cele 400 de voturi ale comunei. De aceia am revizuit, în prezența celor de față urna și constatând că nu fusese atinsă am depus'o la loc, întărind paza. Preotul odată demascat a renunțat la gându-i necurat, încât am putut păstra deplina liniște a votării.

Acesta fiind adevărul, mă mir de nerușinarea cu care preotul Crăciuneanu *vândut Satanei pe arginți* mai îndrăznește să pună pe sama altora o uneltire de care el însuși a fost vinovat.

Aurel Lazăr Decei
Președintele secției Feiurd.

Guvernarea averescanilor

S'a furat până și darul de nuntă al principesei Elisabeta

Ziarele din București publică următoarea știre senzațională dela Iași:

„Primăria comunei Iași a fost sesizată de chestiunea unui cadou pe care urmează să-l ofere în numele orașului, Principesei Marioara, cu ocazia nunței sale. Cu acest prilej s'a constatat un fapt în adevăr de o gravitate excepțională.

Pentru cumpărarea cadoului ce s'a oferit cu ocazia trecutei nunți princiare, un membru al fostei administrații comunale a ridicat suma de 250.000 lei pe o simplă chitanță.

Nu există nici o dovadă în care să se constate cumpărarea acelui cadou, nici dela cine a fost cumpărat și nici o piesă justificativă sau vre-o ordonanță de plată.

In legătură cu aceasta se afirmă că nu ar fi singura neregulă de acest gen și că în acest mod au mai fost ridicate sume importante din caseta comunei pe simplă chitanță".

Potlogăriile averescanilor, iau după cum se vede, zilnic, proporții fantastice!...

Crimele partidului național

Un cetățean al României-Mari, un profesor universitar care a fost și ministru, și cu veleități în viitor de factor conducător al țărei, a făcut în tainicul sfat al membrilor partidului național, o declarație care e un zăbranic de doliu, aruncat asupra neamului românesc.

Iată declarația: atât timp cât România mare se servește de Constituția vechiului regat, Ardealul se menține la pactul dela Alba-Iulia, deci se poate considera de autonom.

Lapidară, deci neputând fi interpretată în alt chip decât acel gândit de autorul ei, frază aceasta va putea odată fi înscrisă pe lespedea mormântului, unde va zace fostul partid național.

Proverbul românesc spune cu limpiditatea arhaică a cugetarei populare: „Toată pasărea pe limba ei piere". De trei ani de zile partidul național, ciripește într'o limbă care-i va determina în curând o moarte grabnică. Acest vechi partid, ale cărui rădăcini stau în șaptezeci de ani de resistență națională, al cărui trecut se identifică cu cea mai strălucită epocă de dospire a aspirațiunilor românești, de la mijlocul veacului trecut, își cântă cântecul lebedei în „Patria" condusă de dl Sever Dan și în desbaterile sfatului de la Cluj, unde pare că e pe cale să se închege droidia tuturor urilor, a resentimentelor împotriva sforțărilor de dincolo de a cimenta o unire, care prea se face așteptată.

Acel domn doctor, fost ministru, rezumă în cuvintele: Suntem autonomi, cugetarea întregei adunări, peste care pare că fâlfâe steagul desbinărei, nu numai sufletești dar chiar și materiale.

Reprezentanți ai națiunei, aleși cu un decret lege emanat dela suveranul României Mari, profesori numiți de un guvern român, cetățeni a unei țări geograficește unitare cari se pretind români cu trup și suflet, scot din piepturile lor sub impulsul unei meschine uri politice, un strigăt de răsvrătire împotriva actului unirei tuturor ținuturilor românești.

Iar în dosul baricadei, ridicate de fruntașii naționali, în așteptarea unei revoluții mai mari, a unei Bastilii regionaliste, se îngrămădesc ca ciorile pe un câmp de bătălie, uri milenare, pe cari le-au ațâțat din vizuinea unde le închisese bărbația soldatului român, actul de revoltă al unor frați împotriva celorlalți. Sub piciorul regionalistului care străbate Ardealul în lung și 'n lat purtând torța rebeliunei împotriva Vechiului regat, se desc id ca prin minune gropi ce păreau acoperite, de unde își fac loc al lumina zilei gâturi lungi și otrăvite de viper, împânzind văzduhul de șuere. In inima străinului care nu va uita nici odată că e un fost stăpân deposedat, s'aprind luminițele speranței ca pentru o reînviere a vremurilor trecute. I-se centremură ființa de bucurie ascunsă, în fața prostului Valah pe cale să compromită fructul tenacității și al norocului. Visează, ca cu ajutorul prietenilor din occident să aducă din nou pe frumosul ținut al ardealului românesc, urgia rușinoasei robiri.

Iar pentru susținerea acestei nădejdi, el se folosește astăzi de propaganda nenorocită pe care a face partidul național în Ardeal. Activitatea fruntașilor naționali, declarațiunile făcute în clipe când resentimente mediocre îi fac inapți de simțire patriotică, procesul dintre Ardeal și restul țărei, ce tind să-l redeschidă pe ridicula temă a unei înfrângeri electo ale, sunt manifestațiuni ce trec hotarul permis și cari vor găsi în multe cercuri politice din occident, multe suflete dornice de o schimbare a situației create de războiu.

In cârcoteala de babe înciudate a căror casă ele o văd deodată împreună cu soarele zilei, de cârdul ru edeniilor ce-și simt un drept de-a calcă un prag, sărind chiar peste micile baricade injuste, nu va înceta decât din momentul când își vor revedea vechii stăpâni, coborând din șăile grele și învârtind deasupra prostului valah biciul impilărei.

Să știe însă domnul Romulus Boilă că între România-Mare și „autonomia" d-sale, zace un trecut neperitor pe care nu l'a făurit D sa cu sufletul lui nevolnic de a se ridica de asupra patimilor mărunte cotidiene, nici baga ul său de idei politice cari n'au putut cu nici un chip transforma, pe vremea vestitului resort Ardealul într'o țară binecuvântată, după cum are pretenția s'o afirme partidul D-sale.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA URANIA

Joi: Regina. Dramă americană de moravuri, în rolul principal: Miss Doris Kennyon.
Vineri: Regina. Dramă americană de moravuri, în rolul principal: Miss Doris Kennyon.
Sâmbătă: Mare dramă de aventuri, Sângele cere răsbunare.
Duminecă: Mare dramă Nordisk, Logodna marinarului,

CINEMA UNIVERSITAȚII

Joi: Dramă grandioasă interesantă de detectivi, plină de truckuri frapante peste nivelul filmelor aventuroase de salon. Aventurile maestrului Brown.
Vineri: Dramă grandioasă interesantă de detectivi, plină de trucuri frapante peste nivelul filmelor aventurioase de salon. Aventurile maestrului Brown.
Sâmbătă: Cu concursul D-șoarei Ika de Lenkeffy: Dragostea e atotînvingătoare. După romanul vestit englez: Drumul Vulturului.
Duminecă: Cu concursul D-șoarei Ika de Kenkeffy: Dragostea e atotînvingătoare. După romanul vestit englez: Drumul Vulturului.

CINEMA APOLLO

Joi: Dramă artistică a fabrice Pathé. Fica de argint. In rolul principal: Franc Keenan.
Vineri: Dramă artistică a fabricei Pathé. Fica de argint. In rolul principal: Franc Keenan.
Sâmbătă: Două șlagere în o singură reprezentație. Călătorul nocturn. Dramă în rolul principal: Clara Wieth. Blama unei Fete. Comedie pompoasă, în rolul principal: Erica Glasaner.
Duminecă: Două șlagere în o singură reprezentație. Călătorul nocturn. Dramă, în rolul principal: Clara Wieth. Blana unei Fete. Comedie pompoasă în rolul principal: Erica Glasaner.

Incă de pe timpul, când la intervenția Banului Dumitrache Bibescu din Craiova deveni zapciu, avea relații cu haiducii, în tovărășia cărora călca casele dușmanilor săi, față de cari voia să se răzbune. La urmă prins și judecat la moarte, fu achitat în 1817 de Ioan Vodă Caragea la intervenția Sultanei Călășescu, soția sa de mai târziu și trăi restul vieții la moșiile lui.

De persoana lui cântecul poporal leagă înainte de toate motive generale haiducești, nepotrivite cu calitățile lui, precum e descrierea sărăciei, ca motiv al haiduciei, în timpul căreia vrea să tragă „brazda dracului până drept în ușa bogatului" furarea mieilor dela ciobani, a cailor dela moșani și ținerea drumurilor, motive cari seamănă cu legenda haiducului Codreanu.

Cel mai răspândit cântec haiducesc din Ardeal și pe care în alte părți nu-l găsim este acel despre *Pintea Viteazul*, haiduc și „ajutorul împotriva Casei de Austria al răsculatei lui Francisc Rákoczy. (D. Marmeliuc: Figuri istorice în cântecul poporal al Românilor, Analele Academiei Române, seria II — Tom. XXXVII).

Cea mai completă baladă este publicată de I. Păunescu. (I. Păunescu: Pintea Viteazul Balade, poporale, Brașov 1879).

In ea ni se spune motivul haiduției lui Pintea, și secretul morții lui. Mama lui l'ar fi vrăjit să nu poată fi ucis decât atunci când:

Din trei fire de grâu sfânt,
Dintr'un plumbuț de argint,
Bine 'n pușcă 'ntepenit,
Subsuoară nimerit.

Secretul acesta al morții lui este trădat de către trei fărtați, trimiși la Baia și prinș de panduri.

Această baladă pe valea Săcașului nostru este schimbată în unele locuri cu balada haiducului Corbea.

In general haiducii au fost oameni, cari deși certați cu legile, au făcut totuși bine împrejurul lor, ei fiind un fel de răzbunători a nedreptăților îndurate de popor. Așa se explică și dragostea cu care totdeauna i-a înconjurat poporul și cântecele frumoase populare în care acești semănători de dreptate sunt cântați.

PROF. V. HENEGARU

INFORMAȚII

Pentru Sâmbătă 25 Martie, sunt convocați la ministerul instrucțiunii, toți inspectorii învățământului secundar, spre a examina situația învățământului secundar de toate categoriile, precum și spre a aviza la măsurile necesare reorganizărei acestui învățământ.

*

Pentru alcătuirea bugetului tranzitoriu pe anul 1922—1923, ministerul de finanțe a trimis un ordin confidențial tuturor ministerelor prin care le pune în vedere următoarele: La capitolul de venituri să fie atente asupra situației încasărilor și să înainteze ministerului lunar totalul sumelor încasate.

In ce privește cheltuelile, să nu se mai procedeze ca până acum, cu cheltueli făcute și neprevăzute în buget. Orice cheltueli pentru viitor trebuesc bine justificate, și în acelaș timp trebue să se obțină pentru ele autorizația necesară.

De oarece s'au constatat nereguli cu privire la „fondurile speciale ascunse", s'a hotărît ca toate aceste sume să nu mai fie ținute la minister și să fie vărsate tezaurului public.

*

Aducem la cunoștința On. Public că lichidându-se firma Janovitz și soțul, mi-am mutat magazia de lemne din Strada Gyufagyár 13 sub numărul 15 și o conduc și pe mai departe sub numele meu pe baza solidă ca în trecut.

Rog sprijinul On. Public. Telefon 127 și 918.

Janovitz Vilhelm
1579 Comerciant de lemne

*

In urma unei ingenioase îmbunătățiri a becurilor electrice după cât suntem informați, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reușind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent și o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricație. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică **Teodor Maior** Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577, unde se execută ori ce instalații electrotecnice. Proiecte și devize gratuit. 1416

*

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

*

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

Ministerul instrucțiunii face cunoscut prefecturilor de județ, că cel mai târziu până la 10 Aprilie să înainteze ministerului rapoartele cu privire la starea localurilor de școale, precum și rapoartele privitoare la construirea noulor localuri.

*

Ministerul agriculturii a fost informat de consilierii județeni că semănăturile de toamnă se prezintă foarte bine. Rapița este excelentă, însă suprafețele semănate sunt mici.

Arăturile pentru semănăturile de primăvară se fac cu multă activitate.

*

Fraudele comise la aprovizionarea personalului CFR. se urcă la suma de 15 milioane lei.

Comisiunea care anchetează aceste fraude își va depune raportul, zilele acestea.

*

Noul buget al direcției generale a serviciului sanitar a fost întocmit pe baza vechiului buget,

S'au făcut mici reduceri de personal în administrația sanitară din Ardeal.

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorșáru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

*

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Înfrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

*

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA.

In urma intervențiunii ministerului de instrucție, ministerul de răsboi a acordat, în mod excepțional, pentru anul acesta amânări pentru studii și tinerilor cari cad sub prevederile articolului 53 din legea recrutărei absolvenților de școli superioare de meserii și a celor speciale.

*

Pe ziua de 1 Aprilie toate brevetele eliberate R. M. S. se vor retrage rămânând a se da noi brevete. La acordarea noilor brevete se vor ține în seamă cererile invalizilor de răsboi și văduvele soldaților căzuți în actualul răsboiu.

*

Luni se va ține în Cluj congresul partidului socialist din Cluj.

*

Vineri la orele 6 seara în sala IV-a a Universității va ține conferința D-l Profesor N. Bogrea despre „Sufletul Latin".

*

Fabrica de perii, văruitoare, pensule și mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în prețuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

*

In toată seara Dudus, Luni și Joi Albi și Koroși Eugen cântă cu musica în Cafeneau Park. 1456

*

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

*

Se aduce la cunoștința celor interesați, că Ministerul de Finanțe iDirecția Centrală R. M. S. a prelungit autorizarea de vânzare în comerț liber a tuburilor și foițelor de țigarete, până la 1 Iunie 1922.

Vânzarea acestor articoli insinuați la timpul său la Direcția Regională R. M. S. se poate face engros și endetail. Detaliștii sunt obligați să facă dovada că marfa ce o desfac a fost insinuată în regula prin angrosistul dela care o cumpără. Engrosistul va faceace această dovadă pe factura ce o va elibera la detailist, notând pe factură că cantitatea vândută la detailist a fost insinuată la data respectivă și va înscrie și numărul insinuării.

Tot felul de permise dela ori ce autoritate viza pașapoartelor, precum și expediția de corespondență pentru bănci și institute de asigurare procură și efectuiează prompt, din și pentru București, Curierul „RECLAMEI" Cluj, Pia a Unirei 4. 1599

Actualul guvern sprijinește Camerele de Comerț din Ardeal

Se va acorda o anumită cotă din impozitu de consum — Modificarea și unificarea legei Camerelor de Comerț — Pentru autonomia lor

Rolul actualului guvern în îmbunătățirea stărei generale a țărei este greu și plin de răspundere. Nepriceperea guvernanților din trecut, a avut ca prim efect slăbirea unor instituțiuni cari au un rol primordial pentru prosperarea economică a țărei.

Astfel este cazul Camerelor de Comerț din Ardeal, cari nefiind în curajate și susținute îndeajuns de către stat, erau amenințate să fie complect paralizate în activitatea lor.

Lipsa unei activități intensive, a avut ca urmare slăbirea organizațiilor comerciale și industriale din întreg Ardealul.

Fie din eroare, neștiință sau interes, care sunt tot atât de culpabile, vechile guverne au nesocotit interesele Camerelor de Comerț din Ardeal, punându-le în inferioritate față de cele din vechiul regat, în privința sumelor de bani alocate pentru nevoile lor.

Astfel pe când Camerele de Comerț din vechiul regat primesc o anumită cotă din fondul taxei de consum ce se percepe la vamă asupra mărfurilor sosite în țară, Camerele de Comerț din Ardeal au fost lipsite de acest beneficiu.

Se remarcă astfel că Camera de Comerț din București a primit în decursul anului acestuia suma de 600.000 lei din taxa de consum.

Desele intervențiuni făcute de conducătorii Camerelor de Comerț din Ardeal pentru a li se acorda aceleași privilegii pe care le au Camerele de Comerț din vechiul Regat au fost zadarnice. Grija vechilor guvernanți era satisfacerea intereselor personale, nu binele comun.

Cunoscând spiritul de dreptate de care e condus actualul guvern, conducătorii Camerelor de Comerț din Ardeal au intervenit din nou.

D. V. Brătianu a ascultat cu bunăvoință cererea delegației Camerelor de Comerț ardelene și a delegat pe d-nii Panaitescu directorul general al contabilității de stat și pe d. Gheorghiu secretarul general al ministerului de industrie și Comerț pentru a fixa cota ce trebue atribuită Camerelor de Comerț din Ardeal.

Prin acordarea unei anumite sume de bani, multe din nevoile Camerelor de Comerț de aici vor fi acoperite și se va ajuta la înfloririrea și progresarea comerțului.

O a doua chestiune care s'a discutat cu ocazia sosirei în București a delegației Camerelor de Comerț din Ardeal, a fost modificarea legei Camerelor de Comerț. Astfel d. Cristodorescu, directorul Comerțului din ministerul Industriei și al Comerțului lucrează la proectul de lege pentru unificarea Camerelor de Comerț din întreaga țară, iar ideia conducătoare în acest proect de lege este o deplină autonomie a lor, plămădindu-se și formarea de secții comerciale sau industriale, după cum nevoile vor cere.

Tot cu această ocazie s'a intervenit la Prefectura jud. Cojocna pentru ca să trimită rezultatul alegerilor dela Camera de Comerț din Cluj.

Dela Direcția sanitară

La direcția sanitară se luaseră măsuri pentru trecerea pe seama statului a spitalelor, azilelor, ospiciilor și altor așezăminte sanitare județene sau comunale din Ardeal.

Această reformă necesită însă ca toate subvențiunile ce se dedeau de către comună și județe pentru spitale, ospicii, etc., să se depuie la stat.

Cum acest lucru e în strânsă legătură cu reforma financiară și cea de descentralizare administrativă cari sunt în curs de pregătire, ministrul de interne, a hotărât ca trecerea la stat a tuturor așezămintelor sanitare, județene și comunale din Ardeal să se amâne până la noui dispozițiuni.

Totuși personalul medical al tuturor acestor așezăminte va continua să rămână sub autoritatea direcției sanitare din ministerul de interne.

Actualmente lucrează la ministerul muncii, comisiunile și subcomisiunile însărcinate cu strângerea tuturor serviciilor sanitare răspândite pe lângă diferitele ministere la un singur loc, sub autoritatea direcțiunei sanitare.

Lămuriri

cu privire la încorporarea Ctg. 1922

Ministerul de răsboi a dat un ordin circular cu privire la încorporarea contingentului 1922 din care extragem următoarele:

Din cauza menținerii sub arme a contingentelor: 1920 la trupele pe 2 ani, 1919 la trupele pe 3 ani și 1918 la marină, prin încorporarea contingentului 1922, se vor întâlni sub drapel 2 sau 3 frați.

Față cu faptul ca contingentele vechi nu vor mai fi menținute sub arme decât pentru scurt timp, ministerul a aprobat ca pentru toți tinerii cari ar reclama amânarea ca având frate sub drapel, să se lase la vatră fratele mai mare, ca e se găsește încorporat și menținut sub arme peste termenul de serviciu al armatei pentru care a fost recrutat.

Tinerii prevăzuți mai sus din contingentul 1922, chemați sub arme, vor fi toți încorporați iar pentru frații lor mai mari, ministerul va decide și va da ordine corpurilor dacă sunt în cazul de a fi lăsați la vatră.

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu pret eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 28

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

In cursul acestei săptămâni s'au întrunit la Paris miniștrii de externe ai Franței, Angliei și Italiei, pentru ca să discute chestiunea orientului, cu scopul de a găsi o formulă împăciuitoare între Turci și Greci. Desbaterile acestei consfătuiri continuă. In legătură cu aceasta delegații Greciei și Turciei au fost invitați ca să rămână încă la Paris. Cu toată silința puterilor de a pune capăt războiului de istovire din Asia Mică, sunt puține șanse că delegații puterilor întruniți în prezent la Paris, să ajungă la un rezultat pozitiv.

In cercurile franceze se prevede de pe acum că desbaterile dela Genua nu vor conduce la scopurile urmărite de refacerea Europei. Din această cauză primul ministru francez d. Poincar„ nu se va duce la Genua, d-sa a și încredințat pre zidența delegației franceze d-lui Barrere ambasadaul Franței la Roma.

— Știrea loviturei de stat din Bulgaria nu se confirmă încă. Dimpotrivă ministrul bulgar din capitală a desmințit oficial această știre.

— In vederea conferinței de la Genua, guvernul suedez a luat inițiativa ca să convoace o conferință preliminară a statelor neutrale, după felul aceleia pe care Mica Antantă a ținut-o la Belgrad. Locul și data nouei conferințe nu au fost încă fixate.

— După cât suntem informați s'a hotărât în mod definitiv ca d. Ion I. C. Brătianu să prezideze delegația română la conferința de la Genua.

Pretenții curioase

— Un articol al ziarului „Ellenzék" —

Ziarul „Ellenzék" ține într'un articol să scoată la suprafață câteva „considerațiuni maghiare", cari sunt to odată dedicate poporului român servindu-i drept maxime de conduită atât în viața publică de stat, cât și în cea privată.

Iată câteva „considerațiuni" din pedantul articol: Statele naționale atât în trecut, cât și în viitor vor face toate sforțările pentru a introduce în viața de stat limba națională unitară. In statele omogene aceasta e lucru natural, în cele eterogene însă e contra naturii.

Afară de aceasta:

Exercitarea acestui drept exclusiv st față de „omul de cultură", e mai animatic, decât impunerea muncei silnice, sau sclavia pe viață chiar.

Omul simplu pentru a-și satisface nevoile modeste nu intră în contact, decât cu cei cari îl înconjoară, de aceea nici n'are nevoe de însușirea altei limbi. Viața de stat însă cere mereu forțe muncitoare și pentru completarea oficiilor reclamă, un număr considerabil de funcționari de toate naționalitățile.

Și aici e blestemul poliglotismului atunci în deosebi, când ideia de stat național încearcă să impună și concetățenilor de altă limbă învățarea necondiționată a limbei naționale (?).

Intre împrejurări cultura'e ce înseamnă această sforțare, decât luptă eternă...

Așa continuă acest ziar, care n'a dat uitării binefăcătoare anii „triști" când poporul român — către care se adresează azi magnații, — gemea sub două torturi de-odată: era iobag și în acelaș timp spoliat și de limba maternă.

Cu toate aceste trăiam „fericiți", că nu ni-se răpea cel puțin viața... și nu mai puțin de-o mie de ani am parcurs această „vale a plângerii" sub călcâiul aceloraș magnați, cari azi ne dau directive de viață și „sfaturi".

Punctul de vedere al poporului maghiar este justificat desgur, ca al oricărui „om" și popor dornic de libertate, de avânt și progres.

Dar să ne întrebăm mai întâi, dacă nu și azi limba maghiară se aude în toate colțurile României, în toate oficiile, la toate ministerele și dacă libertatea de folosire a limbei mai cere încă lărgirea câmpului ei...

Nu suntem popor de revanșă, de aceea să ne fie permis să ezităm numai, dar nu să și uităm... Iar dacă doleanțele stăpânilor noștri de eri nu sunt întru toate satisfăcute, să ceară ajutorul timpului — iar nu a brațului — care desigur nu le va tăgădui această „cerere".

Dacă însă frații noștrii maghiari nu vor să recunoască nici azi că se bucură de libertate nemărginită, să se adreseze consângenilor lor de peste hotare, cari și în Parlament au rostit această frază: „Frații noștri din ținuturile alipite României se bucură de mai mare libertate, decât poporul nostru dela sânul Patriei-Mume"....

Un nou tratament al sifilisului

Descoperirea d-lui Levaditti

Paris, 21. — Profesorul Levaditti a găsit un mod nou de a trata sifilisul. După ce a injectat germenul boalei unui om și s'au produs primele leziuni, a injectat pacientului o soluție de sodă arsenicală. După 15 zile leziunile s'au închis și bolnavul s'a vindecat complect.

Răspândiți „Infrățirea"

Diferendul dintre Rusia și Polonia

— Nota poloneză către soviete —

Guvernul polonez a trimis lui Cicerin răspunsul la nota pe care guvernul sovietist o înmânase însărcinatului de afaceri polonez la Moscova, notă prin care Cicerin atrăgea luarea aminte a guvernului polonez asupra unor pretinse comploturi contrarevoluționare îndreptate în contra sovietelor și organizate pe teritoriul republicei poloneze. Cicerin cerea lichidarea imediată a tuturor organizațiilor „albe" de pe teritoriul polonez.

Răspunsul polonez constată că nota rusă care nu se sprijină pe nici un fapt, a fost elaborată tocmai în timpul când grație bunăvoinței Poloniei, numeroase chestiuni au fost lichidate și negocieri comerciale și sanitare au fost începute. Față de dispozițiunile guvernului rus care a luat act de atitudinea pacifică a Poloniei. Skirmunt socotește că nota rusă trebuie pusă în legătură cu politica generală europeană și că un are alt scop de cât să exercite o presiune asupra unui stat vecin pentru ca pe această cale, să constrângă guvernele europene să ție seama de aspirațiunile sovietiste.

Nota rusă poate fi și un fel de justificare a atitudinei Rusiei față cu tratatul din Riga care a fost încheiat acum un an și ale cărui clauze n'au fost încă deplin executate de Rusia.

Din pricina Sovietului, lichidarea compturilor nu este definitivă; indemnizarea materialului rulant nu este efectuat și repatrierea prizonierilor are loc în condițiuni așa deplorabile din punct de vedere sanitar, în cât epidemiile ce bântuie în Rusia, amenință azi întreaga Europă.

Cu toate acestea, guvernul polon este extrem de tolerant. Înțelegerile cu statele vecine probează cât de favorabil dispus este guvernul polonez față de Rusia. Așa dar, guvernul polonez respinge cu indignare acuzațiunile notei ruse că absolut neîntemeiate. Din contra, este de temut ca tendințele pacifice să nu aibă mare trecere în Rusia; dovadă articolele războinice ale presei sovietiste, discursurile membrilor sovietului și concentrările de trupe la graniță. Toate aceste fapte nu pot permite Europei să ajungă la convingerea că Rusia este animată de dorința sinceră să intre în calea desvoltării pacifice și a colaborării internaționale.

Guvernul polonez subliniază că vrea cu orice preț să mențină pacea și să amelioreze relațiunile cu vecina sa Rusia; încă odată asigură guvernului din Moscova că nu are nici un plan dușmănos în contra lui și că nici un a ac sau complot nu a fost pregătit în contra Rusiei pe teritoriul polon.

Moscova. — Boala lui Lenin s'a agravat. Se pare ca are cancer.

■

Viena. — Adunarea națională a adoptat proectul de lege al întrebuințărei imprumuturilor contractate.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 m. p

Primul ministru va fi însoțit la Genova de miniștrii plenipotențiari Diamandi și Filodor și de o comisie technică.

Guvernul sovietic după cum se anunță acum nu va lua parte la conferința genoveză, din cauza că s'a convins că această conferința nu va corespunde menirei.

Pentru ca să facă mai ușor transportul materialului de construcție direcția generală a căilor ferate va înființa la 27 Martie, trenuri speciale pentru transportul acestui, material între Predeal și București și Câmpu-Lung și București.

Guvernul a hotărât lichidarea directoratelor generale ale cultelor și instrucțiunii publice din Bucovina și Basarabia. Ministerul finanțelor a trimis la Cernăuți și Chișinău doi delegați pentruca să facă lichidarea.

■

Pentru împiedecarea contrabandelor direcția generală a căilor ferate o hotărât ca de aci înainte să nu se mai deie vagoane pentru exportarea cerealelor decât acelora cari au permis de export.

Din Arad

Eri au fost arestați în împrejurări interesante trei dintre cei șease spărgători cari acum câteva luni au devastat ziua în amiaza mare banca Kornis din Arad, pătrunzând în localul băncii și fugărind cu revolverele în mână pe funcțiunarii băncii. După săptuirea devastărei, autorii cari sunt cetățeni maghiari au trecut în Ungaria. Zilele acestea trei dintre ei în frunte cu geambașul Bodnar din Budapesta, s'au întors la Arad cu gândul să jefuiască banca Românească din acest oraș. Inainte însă de a face aceasta ei s'au dus în comuna Pancota și au jefuit pe fabricantul Lamnert. Ei au fost observați de către o servitoare a acestui fabricant, care venind la Arad i-a văzut în gară și i-a recunoscut. Intrând cu ei în vorbă s'a împrietenit cu ei și s'au dus în oraș, dar pe drum a înștiințat despre venirea celor trei pe un detectiv, bărbatul unei prietenea ei Au fost arestați împreună cu agentul comercial din Arad, Leopold Stern, care li-a dat indicațiile de cari s'au servit la jefuirea băncii.

Cei șease jefuitori, înainte de a fi trecut în Ungaria, au împărțit prada luând fiecare câte 80.000 lei. Banii aceștia nu s'au găsit la ei.

Ora 2 m. p

Căsătoria regelui Alexandru cu principesa Marioara se va face la 1 Iunie.

Delegația română care va merge la Genova își continuă lucrările. Ziarul Adevărul anunță din loc autorizat că se vor duce la Genova și actele și corespondența privitoare la fezaurul dela Moscova.

Contabilitatea centrala a statului a cerut ministerului de finanțe să-i trimită de urgență bilanțul din ultimii doi ani, deoarece în acest interval nu s'a trimis pentru control nici o dare de samă despre cheltueli.

Dnii Argetoianu fost ministru și Marinescu fost subsecretar de stat au fost citați la judecătoria de instrucție în chestia fostului prefect din Constanța Borea, care trimisese patru sute de mii de lei ministerului de interne pentru scopuri de binefacere și pe care ministerul de interne ia cheltuit pentru propagandă electorală.

O nouă lovitură fascistă la Fiume

„Prager Presse" publică o telegramă din Sugsak, prin care se anunță că, în noaptea de 15 c. fascistii au răsturnat guvernul instituit de comitetul apărărei naționale la Fiume, asumându-și puterea guvernamentală. Fostul locotenent Adolf Cabruna a ocupat primăria. Un detașament de „arditi" a ocupat oficiul telegrafic central. La răscruci s'au instalat mitraliere și tunuri.

In piața Dante s'a afișat o proclamație a legionarilor fascisti și „arditi", in care se anunță răsturnarea guvernului. Ocașul este în stăpânirea fascistilor, legionarilor și unor elemente străine, cari vor să impună guvernului italian anexarea Fiumei.

După o altă telegramă trimisă din Milano la Berlin, palatul municipal din Fiume a fost ocupat de un detașament înarmat al comitetului militar, constituit din sânul consiliului apărărei naționale. Comitetul militar a publicat o ordonanță anunțând desființarea consiliului apărărei naționale. O altă ordonanță anunță proclamarea stărei de asediu asupra orașului și teritoriului statului liber Fiume

Comitetul militar a instituit un triumvirat, care va numi un guvern de coaliție, compus din reprezentanți ai tuturor partidelor. Sarcina guvernului va fi să obțină rezolvarea chestiunii Fiumei la conferința din Genova.

Schimbarea de regim s'a produs fără vărsări de sânge.

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

FRENKEL (fost Janovitz & Co.) Cluj. Str. Aprinioarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Automobile, camioane noi şi folosite în bună stare Ford, Benz, Waff, Fiat, Martha 1585

BLAGA
Telefon 270. ◆◆ CLUJ.

Cauciucuri, Acciesori, Benzină si Uleiu.

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din Bucureşti.

DIRECŢIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureş şi Crişana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenţii Principale deja înfiinţate: Oradea-Mare, Sibiu, Braşov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureş, Satu-Mare, Sighetul-Marmaţie, Şimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistriţa, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terţilor şi toate combinaţiunile de asigurări asupra vieţei cu primele şi în condiţiunile cele mai avantajoase. 1433

„UNIREA"
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiţi, etc. şi cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale şi patiserii, drajeuri, neîntrecute specialităţi şi varietăţi de bomboane eglezeşti (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje şi altele pentru care artistii fabricei se întrec şi concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezeşti (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal şi sunt mult mai ieftine. 1379

Bitumul Matitza s. a.
Capital social Lei 6.000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolaţie** la case, acoperişe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

CARTEA ROMANEASCA
INSTITUT de ARTE GRAFICE
SUCURSALA
COSINZEANA
CLUJ
CALEA DOROBANTILOR

EXECUTĂ CU PREŢURI MODERATE TOT FELUL DE LUCRĂRI DE TIPOGRAFIE, LEGĂTORIE PRECUM BROSURI, ZIARE ZILNIC SI SĂPTĂMÂNALE REDISTE, ETC. ETC.

Industria Sârmei S. A.
Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuţa postală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriş-Arieş (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.
Produce zilnic 2 vagoane sârmă şi cule.

Reclame este sufletul comerţului.

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Re 'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu,
Mi-am deschis din nou
salonul de modă
engleză şi franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză şi engleză corespunzător pretenţiunilor cele mai delicate
Atelier de modă pentru dame
WARTENBERG ZOLTAN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

Caut ăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.
Administraţia ziularui.

Banca: Comerţul şi Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune şi eftine vinuri precum şi licheruri engros şi detail. Transporturi de povară cu autocamioane şi camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediţie. Fabrica de licheruri, depozitele şi garajul în casele proprii din Strada Bucureşti No. 11 şi 13. Telefon 151. 1007

Materialele de construcţii

Sosirea timpuriei a primăverei, a făcut ca construcţiile de noui imobile să înceapă mai curând decât se aştepta.

Din această cauză, cererea materialelor de construcţie a început să fie foarte mare, iar aceasta a adus după sine o simţitoare urcare a preţurilor principalelor articole, precum cărămida şi cimentul. Depozitul de desfacere a materialelor de construcţii, cari nu s'au aprovizionat destul de bine în timpul iernei, caută să facă aceasta acuma, plătind bine înţeles cu preţuri mult mai mari acele articole.

Fabricile de cărămizi, deşi lucrează în mod intensiv şi aproape fără întrerupere, nu mai primesc noui comenzi, întru cât îşi au angajată mai toată producţia din anul acesta.

In campania de lucru a anului în curs se anunţă o întreagă serie de clădiri mari, precum şi de ridicări de noui etaje, cari vor contribui întru câtva la ameliorarea crizei locuinţelor. Aceea ce se resimte de pe acum, şi se va resimţi şi mai mult mai târziu, e lipsa braţelor de lucru.

Or'acum, cu scăderea excesivă a leului nostru, nu mai au nici un interes să vină la noi, întru cât nu le convine şi sunt căutaţi şi bine plătiţi şi la dânşii.

Lichidarea Băncei austro-ungară

In cursul tratativelor urmate zilele acestea la Viena asupra lichidării „Băncii Austro-Ungare" s'a stabilit un deplin acord cu privire la principiile fundamentale ale acestei operaţiuni.

Hotărârile luate urmează a fi aprobate de comisiunea reparaţiunilor şi de unele guverne, cari şi-au rezervat rectificarea.

Din partea guvernului austriace, acordul va fi supus aprobării adunării naţionale.

Suma efectivă a băncei va fi împărţită între statele concesionare, după ce vor fi statisfăcute pretenţiunile posesorilor de bancnote şi se vor fi îndeplinit obligaţiunile ce le are banca în valute streine. După aceste operaţiuni, obligaţiunile guvernului austriac şi ale celui ungar faţă de statele succesionare cu posesori ale bancnotelor emise după 27 Octombrie 1918, vor înceta.

Austria şi Ungaria renunţă la pretenţiunile lor cu privire la stocul de aur al băncei şi vor ceda statelor succesionare câte 2 jum. milioane coroane în aur, din partea ce li se cuvine lor.

Delimitarea graniţei româno-ungare

Incidentul din satul Urziceni

Comisia de delimitare a frontierei româno-ungare se află de două zile în Satul-Mare. Lucrările se urmează pe teren, iar seara în localul hotelului „Dacia", unde sunt instalate birourile.

Intr'una din vizitele pe care comisiunea o făcut pe teren, s'a întâmplat un incident în comuna Urziceni, în dreptul oraşelului Carei-Mari, chiar aproape de frontieră.

La un moment dat, deşi până atunci domnise cea mai desăvârşită linişte, locuitorii şvabi, cu maghiarii în frunte, au eşit în faţa automobilelor ce transportau pe ofiţerii comisiunei şi au manifestat strigând: „Trăiască Ungaria!" şi că ei doresc să fie iar lipiţi Ungariei. Ofiţerii englezi şi italieni nu s'au oprit în faţa mulţimei, arătând cea mai desăvârşită indiferenţă. Singur automobilul cu ofiţerii francezi s'a oprit şi aceştea au dat să înţeleagă populaţiei că astfel de manifestaţii nu sunt permise.

CONTRABANDĂ de joc de cărţi ungureşti

Au fost arestaţi şi înaintaţi Parchetului: Elemér Dohaz, ungur, funcţionar la Regia M. R. S. din Cluj şi Moritz Kramar, mare debitant de tutunuri din Sighetul-Marmaţiei.

Numiţii voiau să distribue în ţară 700.000 perechi de cărţi de joc ungureşti ce voiau să le aducă dela Viena, încercând în acelaş timp să se sustragă dela plata taxelor monopolului.

Spre a putea obţine această înlesnire, ambii s'au adresat dlui M. Enăceanu, şeful serviciului voiajului, din Cluj, căruia au promis să-i dea în schimb suma de 150.000 lei. Dl Enăceanu prefăcându-se că acceptă această propunere a venit cu cei doi la Bucureşti, comunicând cazul dlui Teodoru, directorul general al R. M. S. care la rândul său a înştiinţat autorităţile.

Comisarul Vrânceanu dela Siguranţa Capitalei ducându-se imediat la Ministerul de finanţe, s'a pus în urmărirea lui Dohalz şi Kramar pe cari a reuşit să-i aresteze.

Suma de 150.000, dată ca mită dlui Enăceanu, a fost confiscată de Ministerul de finanţe şi înaintată Parchetului.

Examenul pentru administratorii de plasă

La 24 Aprilie 1922, se va ţine la consiliul administrativ permanent, un examen de aptitudine şi capacitate pentru funcţiunea de administrator de plasă.

Pentru a fi admis la acest examen, candidatul trebuie să întrunească următoarele condiţiuni:

Să aibă diploma recunoscută de Stat, de doctor în drept, licenţiat în drept, sau în ştiinţe de Stat, de doctor în medicină şi cu un stagiu de 2 ani ca medic de plasă, de inginer cu un serviciu de cel puţin 2 ani într'o administraţie publică. Să fie căpitan sau locotenent provenind din activitate, bine notat de şefii erarhici, sau fost ofiţer de jandarmerie rurală cu un staţiu de 2 ani ca comandant de companie precum şi notarii clasa I, absolvenţi ai şcoalei de notari, cu o vechime de 4 ani în grad.

Citiţi pag. 8-a

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

UN DOMN ungur mai în etate dorește, să învețe românește dela o domnișoară funcționară din vechiul regat. Oferte la ziar sub „Conversație".

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Intreprindere nouă.

Casa de Imprumut pe Amanat Victor Iliescu & Co. Calea Victoriei 25,

și-a început activitatea, și acordă împrumuturi pe tot felul de obiecte, bijuteri, mobile, haine, acțiunii și mărfuri în condițiuni avantagioase. Intrare și prin curte. 1580 Telefon 55.

Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în prețuri!

In Magazinul **Erdelyi** Calea Regele Ferdinand 22 (In față cu Magazinul de ghete Hoffman) la toate pălăriile și articole de mode bărbați ce se află în magazin. 1550

Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în prețuri!

Fabrica Bradea din Galați, caută bun sofer mecanic,

om serios preferă căsătorit dă locuință serviciu permanent.

1557

Se caută

la un Restaurant de primul rang 1601

o Domnișoară

Salariu bun și masa.

ADRESA LA ZIAR SUB I. 1500.

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 [illegible]

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți
Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV. DEJ
fabrică trass, trass-var și ciment de trass,

TRASS înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.

Prospecte și certificate oficioase gratuite.

Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.

TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!

Reprezentanți în toate centrele industriale.
Scrisori și telegrame: **TRASSIA—DEJ.**
Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș:
Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparlu No. 3. 1401

Tesaurul oamenilor muncitori
Spirtul sărat
TRANSILVANIA
în contra reumei, răcelei și catarului.

1540

Să capată ori unde.
Magazinul de căpetenie
ROZSA
drogeria mare CLUJ, Piața Unirii No. 26.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu prOmt.

ADONIS POPOV
Avocat și sub șef de Serviciu Contencios al Direcției Generale C. F. R.
Fost avocat al Dir. Monopolurilor Statului și al A. E. G. Societ. Tramvaielor Electrice.
Consultații scrise ori verbale asistență în materiile: comerciale, financiare, vămi, monopoluri, chirii, specula, justiție militară, administrative. Cluj, Str. Regală No. 41, ore: 2—5; 7—10 p. m.

CHAPEAUX-LOTTE
Salonul de modă și pălării de dame a firmei Lotte Perényi (fost Lotte Roth) din Sibiu
S'A DESCHIS
la Cluj, Str. Iuliu Maniu 3 (Szentegyház-u.).
Reclama 1719 1577

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funcționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare intreprindere de acest soi din intreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

In ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate, preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

Turbine de apă

din cea mai veche Casă specialistă Uzinele Leobersdorfer Masohinenfabrik- A. G. livrează și instelează prin Reprezentanța Generală:

Reclama 1506-5 1427

Soc. Motrica Română București, B-dul I. C. Brătianu No. 82. Tel. 56-10.

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI
BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE
TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografică „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
TURNĂTORIE
— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. **Fabricațiune de plicuri** comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE
p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE
Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în aferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara și în fine tot ce se înrudește cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Sfetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68, Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob' Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7, TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

PROBLEMELE COLONIALE ALE ANGLIEI

Ce scrie un ziar francez despre greutățile politicei engleze în extremul orient

... Bamville publică ... col asupra ... ătorul artile, de politică colonială, ... dinea zilei:

Inchipuiți-vă că Franța se află în fața următoarelor greutăți ivite în acelaș timp:

1) In Bretania o mișcare de independență, declarându-se, guvernul francez s'ar resemna să recunoască independența acestei provincii și să, recunoască independența acestei provincii și că, această largă conceste nesatisfăcând pe extremiști, turburările ar continua.

2) In Tunisia, populația fiind ridicată de agitatori, Franța ar renunța la protectoratul său.

3) In Argeria ar izbucni o grevă generală, cu caracter revoluționar și ar necesita aplicarea legei marțiale.

4) In Algeria ar isbucni o grevă iar naționaliștii ar începe să tremure și să se ridice împotriva dominației franceze.

Inchipuiți-vă dar că toate aceste evenimente se produc în acelaș timp și că pe deasupra ar mai fi în Franța și un milion de lucrători fără lucru. E ușor de închipuit ce s'ar întâmpla numărul de interpelări de la Cameră, greutățile prin care ar trece guvernul, și numărul ministerelor cari s'ar schimba.

Ei bine Anglia are de furcă în acest moment, cu republica irlandeză, cu mișcările din Egipt, cu greva anarhihcă din Africa de Sud, și cu o vastă fierbere în imensul imperiu al Indiilor, la care se mai adaogă în interior, criza lipsei de lucru. Și nu se poate spune că Anglia ar fi nepăsătoare la aceste grave motive de neliniște, și că politica sa internă nu se resimte. Dacă pozițiunea d-lui Lloyd George e zdruncinată, este o contra-lovitură destul de naturală a încurcăturilor prin care trece imperiul britanic. Dar deși ziarele din Londra au de înregistrat zilnic știri supărătoare cari vin din Belfas, Calcuta, Iohanesberg englezii ... sângele lor rece, și acest frumos ... demn de o mare națiune.

Un principiu care a făcut înconjurul lumei

Nu e mai puțin adevărat însă, că englezii suferă repercusiunile războiului într'o măsură pe care erau, de sigur, departe de a prevedea. Principiul, sus și liberal afirmat, al dreptului popoarelor de a dispune de ele însăși, a făcut înconjurul lumei. Și nu mai e surprinzător că a găsit să se aplice printre populațiile atât de numeroase ale imperiului britanic.

A satisface numai de cât și peste tot, aceste aspirații naționale, e ușor de zis. Fără îndoială, egiptenii și irlandezii sunt gata să spună că nu este nici un motiv să li se refuze acest drept de „liberă dispunere" recunoscut Cehoslovaciei. Dar în sfârșit existența imperiului Austro-Ungar era, incompatibilă cu a Cehoslovaciei. Independența britanică putea-va ea subsista cu independența Irlandei și a egiptului? Politica engleză e suplă și se acomodează celor mai variate regimuri. Instruită prin expeirența secolului XVIII și prin pierderea coloniilor Americei de Nord s'a mulțumit să grupeze într'o federație Noua-Zelanda, Canada, Africa de sud, și soluția ideală ar fi fost să dea tutulor coloniilor Dominioanele liber acociate Statutul Dominioanelor însă, care reușește atât de bne în Australia și Noua-Zelandă unde poulația aproape exclusiv anglo-saxonă, e deja puțin cam îndoelnic în Africa de sud unde sunt elemente naționaliste neîmpăcate. In acest moment vedem greva din Raud agravându-se prin participarea țăranilor buri la o insurecție cu caracter comunist, iar „comandos-ii" reapar ca pe vremea lui Kruger și a războiului din Transwal. In Canada se manifestă de asemeni, un naționalism ... elementul de orgină franceză. Fără să exagerăm aceste simptom ne este îngăduit să spunem că pretutindeni unde există chestiuni de rasă și deosebiri de limbă, lim... fiind semnul naționalităților s... emul Dominioanelor nu e sigur.

Menajamente și necesități

Nu mai e sigur de loc, și sistemul în aplicarea lui, devine primejdios pentru popoare care nu au de comun cu Anglia de cât faptul de a fi fost cucerite de ea. Acesta a cazul irlandezilor al egiptenilor, și al indușilor. La ce s'ar mulțumi ei cu o jumătate de liberatate își când vor fi liberi care va fi siguranța că vor rămâne în fedrația anglo-saxonă?

Aici politica engleză trebue să caute a împăcă de-oparte menajamentele cari se impun față de populații prea numeroase pentru a fi ținue prin forță și pe, de altă parte, nevoile vitale ale imperiului britanic. Problema aceasta însă e grea. Ceeace constitue puterea maritimă engleză ceeace permite celor 32 de milioane de anglo-scoțieni să guverneze sute de milioane de oameni este că Anglia domină, afară de canalul de Panama, toate mările căi de comunicație maritimă. Dacă pierde aceste chei pierde și coloniile; dacă pierde coloniile, pierde și aceste chei.

Astfel nu se poate resemna de pierde ori ce drepturi asupra Egiptului și hotărându-s esă lase protectoratul asupra Egiptului, trebue să păstreze Sudanul spre drumul coloniei Cap prin Nil și Africa centrală. Trebue înainte de toate să păstreze și canalul Suez drumul oceanului Indian și al Indiilor. Și tot așa, nici independența Irlandei nu poate merge până acolo în cât Anglia să nu mai fie la ea în această insulă care formează poziția ei sigură în Atlantic.

Acestea sunt redutabile complexități. A conserva India, iată mai ales problema zilei. Trei sute de milioane cel puțin, de indivizi. Pentru a i reține cu forța, sub dominația britanică, ar trebui, spunea un militar englez un milion de soldați. Nu e soluție e o imposibilitate. Totuși lord-ul Nordcliff, la întoarcerea din călătoria sa de anchetă, a prevenit că se prepara acolo o revoltă față de care revolta din 1857 nu ar fi nimic. Atunci vice regele aresteazâ pe Ghandi șeful însulfletitor al naționalismului indus. Metoda represiva va da ea mai bune rezultate de cân metoda liberală? A în chide oale în care apa fierbe e oare mai bine de cât a o lăsa între deschisă?

Politica Engleză în Orient

Mișcarea din Indii însă are ea însăși cauze pe care d. Montagu le-a denunțat cu o strălucire care l'a forțat să se demită din funcțiunile sale de secretar de stat. Politica Angliei în Orient și atitudinea ei ostilă față de Turcia, a spus d. Montagu este cauza mișcărei sedițioase la care, de doi ani se unesc musulmanii și ne-musulmanii din India.

Dacă d. Montagu a spus adevărat guvernul d-lui Lloyd George și-a adaptat rău politica din Asia Mică le nevoile generale ale guvernului britanic, și a făcut rău când a tolerat campania grecească în Anatolia.

E ușor de înțeles că greutățile cu care Anglia se luptă în acest moment ating direct și Franța. Mai e oare necesar să se dovedească că o zdruncinare a imperiului britanic, imperiul colonial francez ar suferi efectele acestei zdruncinări și că echilibrul mondial ar fi deranjat?

După urmările căderei imperiului rus, care menținea ordinea pe vastele teritorii dintre Odesa și Vladivostoc, ce s'ar întâmpla dacă și India, de pildă ar cădea în aceiași anarhie în care se află Rusia și China? Tot continentul asiatic ar cădea în haos. Lumea civilizată însă nu are nevoe de această nouă catastrofă.

Noile taxe de export

Deciziunea luată de guverna ca, începând de la 1 Aprilie, taxele de export actuale să se perceapă în aur sau în devizele străine ale țărilor cu valută forte, a fost determinată de intenția ca statul să-și poată procura într'un mod mai lesnicios devizele străine de cari are nevoe.

E drept că statul ar putea să-și procure direct asemenea devise cu leii pe cari îi încasează din taxele de export, dar s'a socotit că măsură luată este mai avantagioasă întrucât exportatorii țării știind că au de plătit taxele de export în devize, vor căuta, la încheerea contractului să obțină un preț cât mai favorabil.

Cu modul acesta guvernul crede că nici exportatorii români nu vor suporta sarcina nouilor taxe, întrucât devizele pentru plata taxelor vor fi procurate de cumpărătorul străin și nici statul nu va mai fi obligat să-și procure devize de pe piață, contribuind astfel la deprecierea leului.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cümpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

Redacția „**Compasului Român pentru Comerț, Industrie și Finanțe**" din Cluj (Calea Victoriei 19) se pregătește a eda un volum mare în limba română, maghiară și germană și a presenta în aceasta lumei comerciale desvoltarea gradată a industriei și comerțului din România.

In volumul, care'l edă sub titlul: „Călăuza Comercială" și din care multe mii de exemplare se răspândesc și în streinătate, își va da seamă nu mai despre resu'tatul de comerț al tuturor societăților anonime obținui în anul trecut, ci inserează în el gratuit toate intreprinderile mai mari și comercianții mari din România, prin ceeace aduce industriei și comerțului nostru un neprețuit serviciu.

Este atât în interesul statului, cât și a tuturor societăților anonime și comercianților mari, ca opul să se pregătească cât mai curând și din el să-și alcătuiască o icoană fidelă toți aceia, cari se interesează de industria și comerțul nostru. Redacția, — după cum suntem informați, — lucrează cu sârguință mare datele dărilor de seamă finale din anul 1921 a băncilor, societăților anonime industriale și comerciale, însfârșit așadară avem speranța că se pregătește și compasul nostru comercial. De altcum redacția roagă și de astădată directorii societăților anonime să-i trimită dările de seamă finale din anul trecut, iar comercianții mari coalele de interogatoriu expediate lor. Intreprinderile, cari n-au primit coala de interogatoriu, să binevoiască a cere printr-o scrisoarea lor în Compas.

Tipărit cu masina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 477 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Duminecă 26 Martie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania" Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible]NIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UN[illegible]
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMES[illegible]
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Cum gândesc și cum ne judecă Ungurii

O lecție de patriotism pentru partidul național

Am arătat și altădată că ceia ce ne surprinde mai mult în activitatea politică a partidului național este vădita lui indiferență față de interesele naționale ale statului român. Deși, prin trecutul lui, partidul național era indicat să fie și astăzi strajerul neadormit al intereselor noastre naționale, totuși, îndată după săvârșirea unirei, s'a observat la conducători acestui partid o alarmantă slăbire a simțului lor național.

E de ajuns să amintim cu câtă inimă ușoară a primit d. Vaida să iscălească tratatul de pace prin care ni se smulgea jumătate din Banat, ni se impunea controlul minorităților și ni se răpia independența economică, pentru a înțelege că de la cea dintâi păsire în viața României Mari partidul național-român din Ardeal s'a dovedit nesimțitor față de interesele noastre naționale.

Dar, de la semnarea tratatului și până azi, partidul național s'a adâncit din ce în ce mai mult într'o politică pe care nu odată am denunțat-o ca antinațională.

Sub cuvânt că servește democrația, acest partid și-a nesocotit nu numai trecutul, dar și numele pe care-l purta și, înhăitindu-se cu elementele de dezordine, a sprijinit fățiș toate acele curente și acțiuni prin care se urmăria metodic slăbirea rezistenței noastre naționale.

Înhăitat în vechiul Regat cu reprezentanții urei de clasă partidu-național nu s'a sfiit ca, în Ardeal tul de abia dezrobit, să lingușească și să încurajeze minoritățile până și în cele mai nesăbuite aspirații ale lor.

Nu este de mirare, deci, că, astăzi, partidul național se găsește așa de mult alături de străini și așa de puțin în slujba intereselor noastre naționale.

Nu este de mirare că dintre toți oamenii politici ai vechiului Regat cei cari se găsesc mai aproape de partidul național sînt tocmai aceia cari, prin politica lor, au stat în calea idealului nostru național,— adică dnii Stere și Marghiloman.

Și nu este de mirare că răzimat pe străini, aplaudat de înstrăinați și urmat de trădători, partidul național vine să ne vorbească acum de revizuirea actului de la Alba-Iulia și de un memoriu către Liga Națiunilor.

Dar politica aceasta a patidului național este așa de odioasă în cât nici chiar Ungurii din Ardeal nu înțeleg s-o urmeze.

Căci iată cum este judecată acțiunea de azi a partidului național de unul dintre cele mai șoviniste ziare ale maghiari mii din Ardeal, de „Brassói-Lapok", care în No. 65 din 19 Martie 1922, scrie următoarele:

„Partidele opoziției române se pregătesc să editeze o carte neagră. Prin aceasta voesc să împărtășească lumei întregi doliul pro-prin și munca întunecată a guvernului în jurul alegerilor.

„Va fi un act diplomatic asupra politicei interne a României, care în timpuri normale nu ar fi fost permis să treacă pragul casei. Dar și actualmente trebue cumpănit, dacă este corect procedeul partidelor din opoziție de a umplea Europa cu acuzările de acasă și dacă n'ar fi mai cuminte și mai cuviincios, a-și aranja conflictul, motivele amărăciunei și plângerile între sine"?

Și mai jos:

„Dacă noi am fi partidele de opoziție românești nu am edita o carte neagră distinată străinătății. Am apăra, nu pe Brătianu, nu partidul liberal, nici parlamentul român, ci bunul renume al țărei, pe care, în tot cazul, l'ar degrada faptul că partidele politice române își acuză propriul guvern în fața străinătății.

„O familie care se ceartă, oricât de grele ar fi acuzațiile reciproce dintre soți, corect ar proceda, dacă ar trâmbița în public motivele certei lor?

„Și pe deasupra să se mai provoace și amestecul străin în afacerile intim familiare!"

Este aceasta o frumoasă lecție de patriotism pe care, spre rușinea lor, conducătorii partidului național trebuie s-o primească tocmai de la aceia cari partii ieri au fost stăpânitorii Ardealului.

Și ca să se vadă și mai bine cum înțeleg Ungurii să judece politica partidului național, reproducem și următoarele rînduri dintr'un articol al ziarului „Temesvári Hirlap", care sînt un răspuns la invitația făcută minorității maghiare de-a merge să protesteze la Albalulia:

„Ei și dacă ne vor învita" — zice ziarul unguresc — „din capul locului trebuie să declarăm că nu avem ce căuta acolo. Ungurimea a suferit rane prea mari și grele, pentru ca să se mai poată espune. Rostul ungurimei este să muncească și să producă, să și lățească cultura și să-și întărească școlile. Drumul nostru este drumul mijlociu. Drumul pe care ungurimea să-și caute binele ei propriu. Noi trebuie să ne apărăm în prima linie interesele noastre și nu putem merge după gălăgioși și nici să ascultăm de cei ce sumuță pe alții".

Eliminat, prin urmare, din sfera conștiinței noastre naționale, e partidul [illegible]ional nu-și mai poat găsi aliați nici chiar în lumea minorităților pe care a căutat necontenit să le lingușească și să le asmută împotriva statului român.

Consfatuirea naționalilor

După trei zile de dezbateri, în care timp toată lumea credea că partidul național va aduce ceva nou în situația politică, — ședința comitetului executiv a acestui partid și-a încheiat lucrările ei.

E logic acum să se întrebe fiecare dacă într'adevăr îndelungatele discuțiuni ale fruntașilor naționali, au condus la vre-un rezultat apreciabil sau la vre-o soluție, din care să se întrezărească că întreaga lor acțiune se razimă pe o politică de realități sau că ei intenționează să părăsească atitudinea lor de până acum atât de dăunătoare interesului public.

Așteptarea acelora care mai nădăjduiau într'o asemenea minune, a fost zadarnică. Partidul național nu numai că nu și-a revenit în fire din zăpăceala în care se sbate de o bună bucată de vreme, dar rezoluțiunea luată de el cu prilejul consfătuirei comitetului executiv, dovedește că pe cât de valoroasă a fost lupta dusă de naționali în trecutul istoric al Ardealului, pe atât de puțin legitimată e existența lor politică în viața publică a României Mari.

Din cuprinsul moțiunei votate se poate lesne constata că deliberări le comitetului s'au ilustrat doar prin lungimea lor, căci încolo ele n'au contribuit cu nimic la aducerea vre-unui fapt nou în atitudinea partidului național.

Aceleași lamentațiuni împotriva guvernului că s'au făcut ilegalități în alegeri, aceiași afirmațiune că partidul național nu va recunoaște legalitatea Parlamentului, apoi iarăși apelul la Rege și după cum era de așteptat, moțiunea sfârșește cu adunarea în congres a partizanilor d-lui Maniu și Vaida la Alba Iulia. Mai trebuia încă o formulă regionalistă și anume apelul la judecata străinătății și atuncea programul de luptă politică a partidului național era complect.

Dacă lucrurile stau astfel, mai aveau oare nevoie naționalii de o nouă ședință a comitetului executiv cu deliberări așa de îndelungate și cu ședințe secrete? De sigur că nu. Clișeul d-lui Maniu și Vaida e învechit și prea cunoscut de toată lumea pentru ca să mai facă impresie sau să determine atmosfera pe care o doresc naționalii.

Conducătorii partidului național să fie ei convinși, că oamenii cu răspundere în această țară nu se vor lăsa intimidați de amenințări de felul celor din moțiunea votată. Opera de refacere a vieței publice începută va fi continuată până la capăt, în ciuda tuturor șicanărilor și piedicelor ce vin din partea opoziției.

Criza de guvern din Austria

In jurul numirei noului cancelar — Cauzele crizei politice — Opoziția pangermaniștilor — De cine e susținut d-l Schober — Politica Austriei

Lupta în jurul numirei cancelarului Austriei care se dă între creștini sociali și pan-germaniști, datează deja din epoca când s'a încheiat la Praga, acordul politic între Austria și Cehoslovacia, — acord primit foarte rău de către pangermaniști.

Se știe că pangermaniștii văd în această convențiune un instrument protivnic dreptului poporului german ca să dispună de sine-însuși și în acelaș timp o piedică scopului ce urmăresc ei de a alipi Austria la Germania. Din cauza aceasta se duce o luptă înverșunată împotriva d-lui Schober, care se află în fruntea guvernului încă de la 21 Iunie 1921 și una dintre urmările acestei lupte a fost că reprezentantul pangermaniștilor în primul cabinet Schober, d. Waber, ministrul de interne și-a dat demisia la 15 Ianuarie. Nu mult, ceva mai târziu, la 26 Ianuarie trebui să demisioneze întregul cabinet.

Totuși, d. Schober se bucura încă de multă încredere în toate partidele, afară de partidul pangermanist, din care cauză chiar de a doua zi, el era chemat din nou în fruntea celui de-al doilea cabinet. Din nenorocire însă, opoziția partidului social democrat și a aceluia pangermanist, făcea ca noul cabinet să se sprijine pe slabe majorități parlamentare. Se putea, deci întrevedea dela început că acest nou guvern nu era decât o stare de provizorat, fiindcă el trebuia să se gândească necontenit ca să-și formeze o majoritate guvernamentală mai numeroasă și mai solidă.

Creștinii-sociali au manifestat de cu vreme această intențiune, îmbrățișată cu multă căldură și de alte partide politice. Cu toate acestea social-democrații își menținеau punctul lor de vedere protivnic guvernului și atunci era vădit lucru că nu rămânea d-lui Schober decât o singură eventaulitate: să întărească majoritatea guvernamentală formată din creștinii-sociali și partidul agrarian democratic german prin cel puțin 20 deputați, pe care eventual i-ar fi putut atrage dela pangermaniști.

Se părea la început că acest plan va reuși, totuși pe fie ce zi opoziția pangermaniștilor împotriva d-lui Schober, devenea tot mai puternică și ea a atins culmea în momentul când ungurii au făcut noui revendicațiuni teritoriale asupra Ungariei occidentale. Față cu această eventualitate, pangermaniștii s'au arătat dispuși să intre în oricare guvern unde nu va figura d. Schober.

D. Schober în prezent e susținut cu tărie de partidul creștin social și se poate sprijini și pe concursul social-democraților, care consideră politica lui ca pe o continuare a aceleia practicată odinioară de șeful său d. Renner.

Politica internă și externă de astăzi a Austriei are nevoie de un om de stat ca d. Schober. In afară de măsuri economice referitoare la obținerea unui credit, el trebuie să procedeze la unele reforme administrative, care să complecteze constituția și să rezolve diferite chestiuni sociale. Nevoia de credit financiar obligă Austria să se prezinte în fața străinătății ca un stat consolidat și unit în interior.

In momentul de față nu se poate de loc preciza care va fi sfârșitul luptei ce se dă în jurul numirei d-lui Schober. Consfătuirile între partide se apropie de sfârșitul lor. Deoparte pangermaniștii cer îndepărtarea lui, pe de altă parte creștinii sociali insistă asupra încrederei de care d. Schober se bucură în fața poporului. Social democrații cu toată atitudinea lor de opoziție, sunt totuși favorabili d-lui Schober; ei sunt dispuși chiar să adopte o neutralitate binevoitoare și la această părere se mai alăturează și celelalte partide mai mice.

Ziarul „Reichpost" organul creștinilor sociali reclamă cu cea mai mare perseverență numirea d-lui Schober și afirmă că el va rămânea în noul cabinet.

E de puțină importanță de a se ști dacă criza va fi soluționată printr'o remaniere a ministerului sau prin constituirea unui nou cabinet; lucrul cert și important e însă că oricare va fi noul guvern, el va trebui să urmeze politica d-lui Schober; singura corespunzătoare intereselor interne și externe ale Austriei.

Știrile zilei

In legătură cu arestarea spărgătorilor băncii „Kornis" din Arad anunțată eri mai dăm următoarele amănunte. Spărgătorii sunt originari din Ungaria. Principalul, Ludovic Bognar e geambaș și a servit 10 ani la armată, al doilea Iuliu Menyhart e industriaș și a absolvit școala metalurgică, al treilea e de asemenea industriaș și îl cheamă Mihai Gallovici fost șease ani prizonier în Rusia iar al patrulea George Ballay, e născut în Arad și e muncitor. Spargerea a fost plănuită la Budapesta. Banii furați i-au cheltuit la Budapesta de unde s'au întors la Arad chemați telegrafic de către agentul comercial Stern. La Arad au sosit Sâmbătă și îndată după sosire intenționau să spargă la Banca Centrală, ceace nu le-a reușit în prima noapte. A doua încercare era s'o facă eri. Intre timp au fost însă arestați.

Spărgătorii au fost duși la siguranță unde au recunoscut spargeri le și au destăinuit că dorm la mama unuia dintre ei domiciliată în Arad.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

O jumătate de secol de sforțări pentru cucerirea aerului

Societatea franceză de navigație aeriană își sărbătorește a cincea aniversare dela fondare

Acum 50 de ani în jurul lui Croce-Spinelli s'a format o asociație de navigație aeriană, cu scopul de a încura a descoperile cari să perfecționeze arta și știința aeronauticei. Intenția, era cam hasardată deoarece nimeni nu credea că vre-un aparat va putea să sboare singur transportând — în acelaș timp — oameni, deoarce savantul Lalande demonstrase că, pentru a susține un om în aer trebue o suprafață de 127 mr. Membrii societății nu s'au descurajat, ci din potrivă, au făcut toate sacrificiile pentru extinderea acestei științe.

După cercetări îndelungate, dudă experiențe infructuoase, în 1871. Adolf Penaud construi un aparat care demonsta foarte bine că, sborul omului nu este incontestabil.

Câți-va ani mai târziu drumul aeronauticei se netezi definitiv, căci după cum se știe aeronautica a luat ființă și s'a desvoltat în Franța, când primul avion cu motor se înălță numai prin ajutorul elicelor sale. Tot atunci se făceau experiențe și cu un balon automobil dovedind din ce în ce mai mult că în curând se va ajunge la rezultatul dorit. Prima dată când în adevăr s'a constatat stabilitatea aeroplanului în aer a fost în 1897 de către Ader. El a fost primul care reuși să sboare cu un aparat mare în care mai era un pilot.

De atunci aviația a evoluat repede. In anul 1903 frații Wright din America rezolvară definitiv problema.

De atunci s'au făcut mereu cercetări și perfecționări. Farman și de Delagrange. Au fost printre primii constructori de aeroplane perfecționate. Wilbond Wright era în Franța unde făcu câte-va experiențe satisfăcătoare. Insă cel care deținu recordul, fu Blériot care trecu canalul Mânecei. Acum se obține maximum de iuțeală 70 de km. pe oră.

Cu anul 1909 începe adevărată perfecționare a aparatelor a construcției și echilibrului avionului.

In 1913 Pannier și Deperdussin ating recordul de 200 km. pe oră. Este o evoluție întreagă în aeronautică. Cercetările se înmulțesc se caută să se dea aparatului o cât mai mică greutate. Intervine războiului în cursul căruia se deschide un nou drum în aeronautică. Se construesc aparate de luptă cu 300 km. pe oră și cari au greutate până la 10.000 kgr.

Această scurtă precizare arată cât de repede s'a desvoltat aeronautica. Acum aviația la un nou avânt. Cucerirea aerului se face cu viteză crescândă. Experiențele dovedesc că pentru a obține viteze din ce în ce mai mari, zborul trebue făcut la înălțimi mari iar motoarele trebuesc prevăzute cu turbo-compresoare pentru a putea să le alimenteze cu oxigen, acolo unde aerul este rar.

Despre această chestiune va vorbi dl Rateau, actualul președinte al societății de navigație aeriană.

El este inventatorul a noui procedee și aparate, cari permit unui aeroplan să străbată 400 km. pe oră.

Cât despre aparotele cu sbor fără motor ele nu au luat prea mare desvoltare cu toate sforțările germanilor, deoarece aci se întrebuințează numai forțele naturei. Când însă legile locomoției în aer a păsărilor vor fi cunoscute, numai atunci aeroplanele vor fi montate fără motor.

INDEPENDENȚA bisericei ortodoaxe sârbe

Semi oficiosul „Politica din Belgrad" anunță că Sinodul patriarhal a aprobat ca biserica ortodoxă sârbă să fie pe viitor independentă de Patriarhia din Constantinopol. In consecință Patriarhul sârb Dimitrie a fost recunoscut ca șef suprem al bisericei orthodoxe din regatul jugoslav, având atribuțiuni și drepturi identice și egale cu Patriarhul grec din Constantinopol.

In urma acestei hotărâri eparhiile ortodoxe din Macedonia, Bosnia cele care depindeau până în prezent de Patriarhia din Constantinopol, trec sub autoritatea eclesiastică și administrativă a Patriarhiei sârbe cu reședința la Carlovatz.

Hotărârea sinodului patriarhal e rezultatul unor lungi tratative ce au loc între Patriarhie și guvernul jugoslav, care a consimțit să acorde o anumită despăgubire în bani înaltei instituțiuni bisericești din Constantinopol, ca compensație pentru renunțarea la dreptul de administrare al eparhiilor ortodoxe din Macedonia, Bosnia etc.

O delegațiune a Patriarhului va sosi în curând la Belgrad, pentru a remite „tamarea" (hotărârea) sinodului prin care se recunoaște independența absolută a bisericei ortodoxe sârbe.

Universitatea liberă

— Conferința d-lui Mihail Dragomirescu —

Luni la orele 4 d. a. d. prof. Dragomirescu și-a continuat prelegerile de literatură română, la Fondația universitară Carol vorbind despre Gârleanu și Sadoveanu. Conferențiarul face mai întâiu o deosebire între scriitorii munteni cere au mai mult desen și arta mai reflectată (Caragiale, Brătescu-Voinești) și între cei moldoveni care au mai multă culoare și arta mai sensitivă, mai materială. Această însușire o au Gârleanu și Sadoveanu, cel dintâi reprezentând, cu farmecul său original, nota duioasă și umoristică și stilul epic, rapid și concis al lui Brătescu-Voinești, cel de-al doilea, reprezentând nota proprie largă lirică, descriptivă și domoală a unei căpetenii de curent, curentul poporanismului.

Studiind originalitatea lui Gârleanu, conferențiarul arată cum complicația faptelor epice în nuvelele acestui scriitor, cum și pasiunile ce-i însuflețesc personagiile sunt puse în legătură cu un obiect neînsemnat. O furnică, o pungă, un revolver ofrază, de soare, un hambar, un copac, devin obiecte de înaltă semnificație simbolică prin rolul, pe care în mod firesc, îl joacă în viața omenească ce zugrăvește. Analizează „Nucul lui Odobac", unde lupta între cele două voințe — a lui Toader Odobac, și a Rulii — se dă împrejurul soartei unui nuc năpraznic, hotarul răzășiei Odobăceștilor, și arată că, cu toate că e vorba de o luptă aprigă, Gârleanu rămâne un scriitor gingaș, idilic, clasic, cu o curățenie sufletească unică în literatura noastră.

Trecând la Sadoveanu, conferențiarul arată că acest scriitor este atras către partea instinctuală, întunecată, puternică a pasiunilor omenești, — în deosebi a dragostei, — căutând să pună în relief momentele de fericire cele mai intense ale vieței. Dar deși aceste momente reprezintă o fericire mai mult fizică (cu atât mai ușor de suggerat cu cât e mai firesc prezentă în conștiința noastră), Sadoveanu știe să pună în relief o stare de sentiment superioară: melancolia duioasă, dar robustă, în fața existențelor care au fost și nu mai sunt. Pentru a arăta aceste însușiri ale lui Sadoveanu, citește și analizează schița „In pădurea Petrișoiului" făcând câteva observații critice asupra excesului de culoare din descripțiile sale.

ECOURI

O NOUA LUCRARE ROMANEASCA IN FRANTUZEȘTE

Acțiunea diplomatică a României în timpul războiului, scrisă în limba franceză, este subiectul tezei pentru doctoratul în științele politice și economice, la facultatea de drept din Paris, susținută de d. Const. Minescu.

După ce face un scurt istoric al țărilor române, dela colonizare până în zilele noastre, autorul arată cu claritate și competință, întreaga acțiune diplomatică a României dinainte, în timpul și în urma războiului mondial, bazată pe documente.

Valoroasa lucrare a tânărului nostru compatriot, al cărei subiect i-a fost indicat de profesorul de drept internațional G. de Lapradelle, va face cunoscută chestiunea românească în cercurile universitare franceze.

FOIȚA ZIARULUI „ÎNFRĂȚIREA"

Tragedia rusă

Cea mai cumplită calamitate ce s'a abătut vrodată asupra lumei

Corespondentul ziarului „Le Matin" din Moscova, povestește într'un articol recent, ceia ce a văzut de curând în Rusia.

Situația disperată a poporului rus, care în prada foametei se înrăește și cu cadavre întrece fantezia celor mai extraordinare romane și coboară ființa omenească la cea mai josnică animalitate.

In timp ce Occidentul se ocupă cu studiarea mijloacelor prin care s'ar putea rezolvi marile probleme politice și economice la ordinea zilei, Rusia se află în cea mai cumplită agonie.

FOAMETEA

Foametea în Rusia nu se cunoaște numai de eri, de azi. Conferința d-rului Nansen, la Paris, în sala Trocadero a arătat că nu poți obține la Moscova o pâine, decât dacă plătești 200.000 de ruble.

Dacă relatările lui Nansen nu puteau să fie crezute, relațiunile oficiale ale bolșevicilor, care ar avea tot interesul să ascundă adevărul arată cât de întins e acest flagel.

Raportul oficial din 22 Februarie arată că numai în orașul Verkine-Aktuba sunt în agonie 12.684 de persoane.

In districtul Novo-Nikolaievski mortalitatea a atins 75 la sută din populație, iar în cel din Novo-Nikolski 90 la sută.

In mica republică Șuvaș mor zilnic aproximativ 270 de persoane.

In districtul Pugacev (gubernia Samara), țăranii desgroapă cadavrele și le mănâncă.

In gubernia Ufa cooperativele rurale se ocupă cu distribuirea cadavrelor țăranilor morți de tifos sau de alte boli contagioase.

In districtul Dergacev au murit 95 la sută din copii.

In Ukraina, atât de fertilă altă dată trei sferturi din populație e atinsă de foamete.

Basinul Donețului din cauza lipsei de lucrători nu mai produce nimic.

La Odesa mii de cerșetori așteaptă în stradă pomana restaurantelor.

In Crimeea foametea e atât de mare în cât sovietul regional a luat hotărârea să trimeată la Constantinopol toate obiectele de artă, bronzuri, porțelanuri, mobile, tablouri din palatul marilor duci, pentru a căpăta în schimbul lor alimente.

Din toate colțurile Rusiei răsună apeluri desperate. Nouă zecimi din teritoriul sovietelor e lovit de flagelul necruțător al foametei.

ZAPADA

La grozăvia foametei se adaogă o nouă calamitate zăpada și viscolele. Frigul 25 grade sub zero (Réaumur).

Trenurile și-au oprit circulația din cauza înălțimei zăpezei ce a ajuns în unele locuri până la 10 sagene (25 m.)

Stațiunile Bogaty, Kalzagai, Atchkurino, Usiatz dorm somnul etern sub munți de zăpadă; mai multe trenuri surprinse de viscol au dispărut.

TRANSPORTURILE ȘI PREȚURILE

In aceste condițiuni transporturile care și altfel funcționau destul de dezastruos s'au oprit cu totul.

Din ordinul Comisariatului căilor de comunicație cu data de 26 Februarie drumurile de fer Moscova-Kazan, Riazan-Ural, Sizran-Niazemski, Samara-Zlatust, Tașkent și Ekaterinoslav vor face imposibilul pentru a asigura măcar un sfert din trimiterea de provizii regiunilor înfometate.

Desigur însă că prioritatea e acordată transportutilor armatei roșii.

Blocate din toate părțile orașele mor de foame.

La Moscova prețurile sunt următoarele:

1.550.000 ruble, pudul (16 kgr.) de secară;

1.850.000 ruble, pudul de grâu;

1.600.000 ruble, pudul de făină de secară;

3.800.000 ruble, pudul de făină de grâu;

35.000 ruble, 400 gr. de pâine neagră;

105.000 ruble, 250 gr. de pâine albă;

90.000 ruble, 250 gr. de orez;

65.000 ruble, 250 gr. de mei;

260.000 ruble, pudul de cartofi;

80.000 ruble, un sfert kgr. carne de cal;

220.000 ruble, un sfert kgr. carne de porc.

Ar trebui să fii Vanderbilt ca să-ți poți astâmpăra foamea și să-ți permiți luxul de a-ți încălzi odată pe săptămână camera, sau să întrebuințezi pentru spălat săpunul.

TEATRELE

Cu toată foametea hidoasă și necruțătoare, teatrele iluminate sunt pline seara de spectatori.

La Moscova se joacă chiar în matineuri. Iată un program:

Teatrul cel Mare: *Lacul lebedelor;*

Teatrul cel Nou: *Bohema;*

Teatrul artistic: *Revizorul de Gogol;*

Primul teatru popular: *Greierul căminului;*

Al 2-lea teatru popular: *Inelul verde;*

Comedia muzicală: *Contele de Luxemburg;*

Dramatica: *Caterina a II-a;*

Teatrul liber: *Din zilele vieței noastre* de Andreiew; etc.

Trei circuri, mai mult de 50 de cinematografe... music-haluri, cabareturi artistice, concerte, loterii și baluri... mai cu seamă baluri.

La reîntoarcerea din Siberia, comisarul Dzerjinsky exclamă plin de indignare:

„Ce rușine! Nu vor să ajute pe înfometați decât dacă li se organizează baluri de binefacere cu orchestră militară. Ar trebui să fie împușcați cu toții...

Trotzki deasemeni s'ar fi exprimat:

— „Fox-trotăm pe cadavre".

Bineînțeles, că acei ce frecventează balurile sunt tocmai depozitarii alimentelor, ceilalți mor de foame și de frig.

CONFERINȚA DELA GENUA

Cum s'a anunațat în timpul din urmă, Lenin nu va mai lua parte la ea.

Trotzky e pesimist și declară celui ce vrea să-l asculte, că are mai multă încredere în baioneta pusă în mâinile unui soldat roș, înfometat și exasperat de privațiuni, decât în ajutorul ce l'ar putea aduce Rusiei conferința dela Genua.

Cicerin, Lunaciarsky, Piatakoff, Kalinin sunt de aceiași părere. Rogowsky și Radek mai ales sunt mai optimiști.

Cartea cu minciuni

Calomniile „Patriei“

„Greva“ de la primăria din Șimleul-Silvaniei — Răspunsul d-lui Aurel Tarța, primarul orașului — Declarația oficială a funcționarilor — Somația dată „Patriei“

La atacurile ziarului de rușinos scandal public care este „Patria“, *aduse d-lui* Aurel Tarța, *primar al orașului Șimleul-Silvaniei și la insinuația josnică a acestui ziar, cum că funcționarii primăriei acelui oraș ar fi declarat grevă ca o protestare împotriva unor pretinse ilegalități săvârșite cu ocazia recentelor alegeri, de d. primar Tarța, primim următoarele spre publicare:*

Relativ la articolul apărut în ziarul „Patria“ No. 57 din 16 Martie 1922, voesc a dovedi manoperile unor oameni cari își sprijină toată politica lor numai pe insulte și resentimente personale, deși pe toate cărările strigă că fac politică de convingere și idealism!...

Autorul articolului apărut în „Patria“ sub titlul „La Șimleu s'au falsificat listele alegătorilor, voește să discrediteze persoana mea și să ridice acțiunile căzute ale d-lui Ioan Deleu fost primar al orașului Șimleul-Silvaniei. Tot articolul nu este însă altceva decât o înșirare de josnice minciuni și calomnii. Între altele se spune că eu pe vremea stăpânirei ungurești, am fost ales de notar la Marca contra 200 oi date primpretorelui Nagy Gyula. Aceasta este prima calomnie, căci și „Patria“ trebue să știe, că însuși d. Nagy Gyula, a dat în judecată atunci pe autorul acestei insulte, reeditată în coloanele „Patriei“ pentru meschine interese politice. Se vorbește mai departe în susmenționatul articol, că eu în calitate de primar aș fi falsificat listele alegătorilor și că funcționarii, nevoind să mai servească sub conducerea mea, ar fi declarat grevă. Afirmațiunea aceasta este de asemenea o minciună grosolană, întru cât lista alegătorilor din Șimleul-Silvaniei nu mai este un act public, de oarece d. Joan Deleu, fost primar, înainte de predarea cancelariei, *a nimicit listele originale*, știind bine că o nouă înscriere, ne mai putându-se face, din lipsă de timp și nefiind sigur de reușita în alegeri a fratelui d-sale, dr. Victor Deleu național, a cugetat, că, pe baza unei contestări a listei, ar putea zădărnici, într'un caz eventual alegerea. Acest fapt se poate constata din dosarul alegerei de deputat a circumscripției Șimleul-Silvaniei, unde se află o declarație a d-lui dr. Alexandru Acin și Ioan Deleu, ca oameni de încredere ai partidului național, prin care ei nu recunosc de bună lista alegătorilor, ca fiind făcută numai după însemnările din timpul înscrierei alegătorilor în anul 1919, deși acest lucru se menționase deja în listă.

Afirmația că funcționarii s'ar fi pus în grevă, este iarăși de domeniul fanteziei, după cum se poate vedea din declarația de mai jos a funcționarilor, dată în ședința plenară din 16 Martie a. c.

Șimleul-Silvniei, 22 Martie 1922.

AUREL TARTIA

Primar al orașului Șimleul-Silvaniei

DECLARAȚIA FUNCȚIONARILOR DELA PRIMARIA ȘIMLEUL-SILVANIEI

Subsemnații funcționari administrativi ai orașului cu consiliu, Șimleul-Silvaniei (județul Sălaj), referitor la articolul „La Șimleu s'au falsificat listele alegătorilor“ — publicat în gazeta „Patria“ No. 57, din 16 Martie 1922, declarăm unanim, că tot conținutul acestui articol este o minciună grosolană colportată fără de știrea noastră.

Ca funcționari administrativi ai orașului, pe noi ne preocupă datoriile față de locuitorii și interesele orașului, și nu ne amestecăm în chestii politice. N'am declarat niciodată grevă; dimpotrivă muncim continuu și sub conducerea d-lui Aurel Tartia precum dovedesc și dosarele.

Respingem cu indignare insinuația articolului susmenționat și ce rem ziarului „Paria“, conform regulamentelor și legei presei să publice această declarație imediat după primire.

Dat în ședința plenară a funcționarilor orașului cu consiliu, Șimleul-Silvaniei, în 18 Martie 1922.

Urmează semnăturile

După cum se vede din cele publicate mai sus, „Patria“ o'nimerește bine cu insultele și calomniile ei josnice. Noi o felicităm sincer pentru acest nou succes.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA URANIA

Vineri: Regina. Dramă americană de moravuri, în rolul principal: Miss Doris Kennyon.
Sâmbătă: Mare dramă de aventuri, Sângele cere răsbunare.
Duminecă: Mare dramă Nordisk, Logodna marinarului,

CINEMA UNIVERSITAȚII

Vineri: Dramă grandioasă interesantă de detectivi, plină de trucuri frapante peste nivelul filmelor aventurioase de salon. Aventurile maestrului Brown.
Sâmbătă: Cu concursul D-șoarei Ika de Lenkeffy: Dragostea e atotînvingătoare. După romanul vestit englez: Drumul Vulturului.
Duminecă: Cu concursul D-oarei Ika de Kenkeffy: Dragostea e atotînvingătoare. După romanul vestit englez: Drumul Vulturului.

CINEMA APOLLO

Vineri: Dramă artistică a fabricei Pathé. Fica de argint. În rolul principal: Franc Keenan.
Sâmbătă: Două șlagere în o singură reprezentație. Călătorul nocturn. Dramă în rolul principal: Clara Wieth. Blama unei Fete. Comedie pompoasă, în rolul principal: Erica Glasaner.
Duminecă: Două șlagere în o singură reprezentație. Călătorul nocturn. Dramă, în rolul principal: Clara Wieth. Blamă unei Fete. Comedie pompoasă în rolul principal: Eriça Glasan r.

Ungurii s'au adresat Ligei Națiunilor

Aflăm din ziare că Ungurii d'n Budapesta au găsit cu cale să protesteze asupra modului cum s'au făcut alegerile în Ardeal.

Cântând să acopere cele mai sfruntate minciuni, asupritorii de eri ai Ardealului snb acest paravan caută din nou să submineze hotărârile definitive, luate prin tratatul de pace.

Disprețiund șovinismul pe care l'au practicat mai bine de o mie de ani Ungurii, față de națiunile fostei monarchii Austro-Ungare, și Conștienți de trăinicia neamului nostru n'am contestat minorităților dreptul de a se folosi în gospodăria lor internă, de limba lor maternă.

Ceia ce cer însă Ungurii în protestul lor arată că această minoritate nu înțelege libertatea pe care i-o acordăm.

Nu e întâia oară când remarcăm inconștiența Ungurilor. Satisfacerea fantezisteler lor pretențiuni ar însemna, nici mai mult, nici mai puțin decât atacarea suveranității Statului.

Ce stat din Europa ar putea admite ca o maoritate să fie guvernată de o minoritate.

N'ați permis Românilor altădată să-și poarte nici insignele culorilor naționale, n'ați lăsat pe reprezentanții să intre, decât cu sforțări supranaturale, în parlamentul maghiar ca să-și spue cuvântul, ați oprit întrebuințarea limbei românești chiar în școlile particulare, ați umplut sute de ani temnițele cu intelectualitatea ardeleană.

Iar astăzi aveți curajul să cereți ca dialectul lui Arpad să fie considerat ca limbă oficială de Stat, drapelul unguresc să se bucure de aceleași drepturi ca și al roman și nici mai mult nici mai puțin chiar ministrl, secretari de Stat, Universitatea și politechnică maghiară.

Prea v'ați întrecut cu gluma . . .

Dacă noi garantăm libertatea minorităților și le respectăm limba așteptăm ca și aceste minorități să nerespecte limba noastră, cel puțin în relațiile dintre ele și noi.

A admite ca și în relațiunile oficiale minoritățile să aibă drept să se exprime în limba lor ar însemna să lucrăm contra intereselor noastre, ceia ce doresc cu prisosință mai ales elementele maghiare.

Fără a face apel la generozitatea maghiară de altădată, respectând tratatele noi vom ști să spulberam insinuațiunile tuturor minorităților care încerese încă nutresc de iredentism, în dauna statului și a lor proprie.

ARDELEANUL

Aprovizionarea orașelor

Pentru ca orașele țării să poată fi aprovizionate la timp și din belșug direcțiunea generală a C. F. R. a dat ordin tuturor stațiunilor ca transporturile de alimente și de vite să fie totdeauna încărcate cu precădere înaintea altor transporturi.

Pentru încărcarea alimentelor și vitelor organele de expediție ale C. F. R. nu vor cere nici o aprobare specială ci numai autorizațiile delegaților primăriilor.

Păcate mărturisite

In momentele lui lucide, atunci când n'are nici un interes de-a mai trata în chip barbar adevărul, oficiosul d-lui Marghiloman scapără din amnarul realității câteva scânteiri juste. Așa, mai zilele trecute făcea o reflecție la adresa opoziției, care numai onoare nu face acelora cari trag actualmente ațele împotriva guvernului. Ne bucură faptul că ziarul progresist vine să întărească, prin declarațiunile sale convingerea opiniei publice că bine-a făcut când a încredințat partidului liberal și guvernului d-lui Brătianu o putere ca s'o slujească pentru consolidarea statului și *întronarea ordinei*. Căci iată ce declară „Steagul“:

„Lupta începută astăzi contra liberalilor este *fără ideal* și am zice chiar *fără scop*. O luptă de *dizoluțiune*, un *țel ahotic* nu poate fi idealul unui om sau al unui partid politic și cel mai formidabil atac ce se poate aduce actualului guvern liberal, este o solidă organizare politică a opoziției“. Această constatare, o face oficiosul progresist, după ce mai întâi a stabilit geneza și caracterul grupelor noi politice ieșite din aplicația votului universal. El se deprimă cu urmă toarea reflexie justă și foarte semnificativă: „Trecând brusc dela regimul colegiilor censitare, alegătorii suflagiului universal compuși în cea mai mare parte din țărani, au fost atrași cu formule fermecătoare pentru a da încrederea lor fie d-lui general Averescu, fie unei formațiuni politice noi, reprezentând idealul țărănesc după concepția târgoveților“. Iată dar pe d. Marghiloman și prietenii d-sale judecând cum trebuie aceste două coterii politice, populară și țărănistă, a căror titulatură de partide nu este decât un enfemism ca atâtea altele ce și-au căpătat brevet de existență în terminologia noastră politică. Nu voim să mai agravăm învinuirile destul de grave și așa, pe care le aduce „Steagul“ grupurilor opoziționiste, ce conspiră actualmente mai vârtos ca oricând în contra ordinei, în contra instituțiunilor legal constituite și a încercărilor cari se fac de către organismele politice care nu și-au pierdut încă simțul responsabilităților, pentru stabilirea unui nou echilibru social și economic. E o luptă de disoluțiune a restului de forțe organizate ce-au mai rămas în România, de pe urma vandalismului instituit ca principiu de Stat de către așa zisele partide noi. Nu poate decât să ne bucure că tocmai gruparea care face cauză comună cu partidele dezordinei și-a haosului, dorind din împerecherea aceasta nepotrivită să-și salveze măcar un viitor îndepărtat, că tocmai d. Marghiloman, care își menține încă renumele de abil și viclean politician, să recunoască adevărul pe care liberalii îl trâmbițează de trei ani.

Concluzia la care ajunge „Steagul“ însă nu ne împacă. El isprăvește astfel: „Partidul național este nucleul în jurul căruia trebue să se strângă forțele răslețe de astăzi pentru a da țărei și instrumentul de luptă contra liberalilor și instrumentul capabil de-a guverna tara mâine, în locul liberalilor“.

Opoziția trebue să recunoască că partidul liberal n'a fugit niciodată de-o luptă serioasă și că nu i-a fost niciodată teamă de adversarul cel mai redutabil. Toată chestia e ca acel adversar să existe în realitate, și ca atacul lui să merite o împotrivire. Din punctul acesta de vedere, d. Marghiloman care e sufletul mișcărei anti-liberale a opoziției, e cel mai în drept ca să dea brevet de capacitate sau incapacitate propriilor săi tovarăși. Felul cum o face îndrituește partidul dela guvern să nesocotească uneltirile unor adversari, tratați de unul din principalii condamnați drept incapabil și atâtători la anarhie și disoluțiune. Greșește amar însă când își închipuie că a găsit leacul pentru incapacitatea opoziției, implorând partidul național din Ardeal ca să ia conducerea luptei și acțiunea pentru reorganizarea forțelor opoziționiste în vederea unei eventuale guvernări. Bietul partid național și bieții lui conducători! Când a mai fost capabil partidul, care are ca principiu desbinarea Ardealului de vechiul regat și recurgerea la Liga Națiunilor, ca să dea partidelor din vechiul regat norme de organizare politică în vederea unei guvernări! Ce metode de organizare positivă poate inspira partidul, a cărui activitate s'a rezumat de trei ani numai la o continuă măcinare, prin minciuni și amenințări, a sentimentelor celor mai sfinte cari leagă provinciile românești! Cum își va recunoaște de cumplit greșala sa d. Marghiloman, când într'un viitor apropiat, va căpăta față de el însuși experiența că războiul de ură pe care azi îl duce partidul național împotriva liberalilor, mâine va fi îndreptat împotriva chiar a foștilor prieteni și camarazi de luptă.

Tz.

Transporturile pentru frontieră

In legătură cu aceste transporturi direcțiunea C. F. R. a dat eri următoarea circulară:

Transporturile ce se încarcă cu destinația pentru stațiunile de frontieră, trebuesc considerate că sunt în trafic local și deci urmează a se descărca neapărat la destinație.

S'a constatat că se încarcă mărfuri pentru stațiuni din apropierea frontierelor, tot cu intențiunea de a se trece frontiera, ceea ce face să se aglomereze unele stațiuni din apropierea frontierelor cu sute de vagoane cari stau neutilizate.

Pentru a pune capăt acestei stări de lucruri, direcțiunea generală a dispus următoarele:

Toate transporturile de vagoane complete, destinate pentru stațiunile de frontieră sau pentru stațiuni din apropierea frontierelor, expediate cu scrisori de trăsură locale, se vor considera ca destinate consumului intern, în care scop predătorii sunt obligați, să facă mențiunea în scrisoarea de trăsură transporturile sunt destinate consumului intern.

Aceste transporturi se vor descărca imediat ce sosesc la destinațiune.

Se interzice de a se mai aproba recartări sau reexpedieri pentru export, la ori ce transport care a fost predat la o ignă pentru orice stațiune din interiorul țărei. Să se știe odată pentru totdeauna că un transport cu destinația la una din stațiunile din țară, nu va putea trece sub nici un alt motiv.

Transporturile destinate la export se vor preda de la origină direct pentru stațiunea de destinațiune și se vor încărca numai în vagoane cari, potrivit ordinelor existente, pot trece frontiera fără nici un inconvenient.

Toate abaterile se vor pedepsi cu asprime.

INFORMAȚII

M. S. Regina va pleca la 5 sau 6 Aprilie la Belgrad unde va petrece vre-o 10 zile.

Suverana nu va fi însoțită de nici un alt membru al Familiei Regale.

*

Comisiunea pentru procurarea materialului didactic și a celui de laborator școalelor noastre secundare și superioare compusă din d-nii: Mihali Popescu, directorul casei școalelor, dr. Minovici, Ludvig, profesor secundar și Mrazec secretarul general de la industrie, a lucrat eri dimineață cu d-l dr. C. Angelescu ministrul instrucțiuni.

Comisiunea a emis părerea, ca acest material să fie comandat în Germania, iar costul să se fie decomptat din despăgubirile de război, pe care Germania, conform tratatului dela Versailles ni le datorează.

*

Zilele acestea D-l Cristea șeful secției zootechnice de pe lângă Directorul Agriculturei din Cluj va pleca la București pentru a supune D-lui ministru spre aprobare convențiunea veterinară-sanitară încheiată între noi și Ceho-Slovacia.

Tot din același motiv delegația veterinară din Ceho-Slovacia a plecat la Praga.

*

Intreprindere nouă, *Casa de Imprumut pe Amanet Victor Iliescu și Co. Calea Victoriei 25* și-a început activitatea, și acordă împrumuturi pe tot felul de obiecte, bijuterii, mobile, haine, acțiunii și mărfuri în condițiuni avantagioase. Intrare și prin curte. Telefon 55. 1580

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyàr 1 în fața magazinului Gyorșàru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

Regele a lucrat eri dimineață cu d-l I. I. C. Brătianu primul ministru de răsboi.

*

In vederea punerei în funcțiune a oficiilor de plasare din țară pe ziua de 1 Aprilie, ministerul muncii a intervenit pe lângă direcția oficiilor de închiriere, ca să înlesnească găsirea de localuri pentru inspectoratele regionale ale ministerului muncii, în care vor funcționa și oficiile de plasare pentru muncitorii de toate categoriile.

*

Ministrul instrucțiunii fiind zilnic solicitat de studenții români din străinătate, pentru acordarea valutei, a cerut ministerului de finanțe a-i comunica ce hotărâri a luat cu privire la acordarea valutei.

*

Zilele acestea a sosit localitate D-l Inspector al Poliției Iancovescu care anchetează pe D-l Director al Poliției Mihailescu care este vinovat de violarea domiciliului D-lui I. Iliescu ziarist.

Tot cu această ocazie va ancheta și cazul unui comisar făcut vinovat de diferite neregule.

*

La ultimele târguri de vite din Ardeal s'a observat o vădită urcare a prețurilor vitelor. Aceasta din cauză că se exportează din ce în ce mai multe vite în străinătate.

*

D. P. Ionescu, a fost numit director regional al R. M. S. din Cluj, în locul d-lui P. Lucaci, care și-a cerut regularea drepturilor la pensie.

*

In urma unei ingenioase imbunătățiri a becurilor electrice după cât suntem informați, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reușind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent și o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricație. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică Teodor Maior Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577, unde se execută ori ce instalații electrotecnice. Proiecte și devize gratuit. 1416

*

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Înfrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

Sâmbătă 25 Martie cor. va avea loc a 14-a premieră în această stagiune. Se va reprezenta „Vlaicu Vodă" dramă în 5 acte în versuri de d-l Alexandru Davila. Rolul titular va fi interpretat de d-l Zaharie Bârsan. In rolurile principale vor apare d-nii I. Stănescu-Popa, N. Neamțzu-Ottonel, N. Dimitriu, Dem. Mihăilescu-Brăila, Mișu Stefănescu, Arsene Popovici, V. Vasilescu, Dem. Psatta etc. și D-nele M. Ignătescu-Dobrescu, Stanca Alexandrescu etc. Decorurile, noi, au fost lucrate în atelierele Teatrului de pictorul Eug. Trucinski iar costumele au fost aduse din Viena.

*

La Teatrul Național se repetă Comedia în 3 acte de Moliere, „Bolnavul închipuit". — Cu ocazia premierei, va avea loc, un festival „Moliere".

*

D. Eugen Popescu, actual revizor școlar, a fost delegat a îndeplini funcțiunea de prefect al județului Trei Scaune, în locul vacant.

*

Baronul Zichy, fostul ministru plenipotențiar al Ungariei la București, a cerut guvernului român permisiunea de a se stabili pe timpul verei, la moșia sa din jud. Bihor.

Cererea i-a fost aprobată.

*

In vederea lichidării directoratelor de instrucție din Cluj, Cernăuți și Chișinău care sunt desființate pe ziua de 1 Aprilie a. c. ministerul de instrucție a cerut ministerului de finanțe să delege doi controlori, cari împreună cu delegații ministerului de instrucție să verifice gestiunea și să ia pe seamă actele acestor directorate.

*

In urma dispozițiilor luate de ministrul de finanțe, au fost desființate toate depozitele de desfacere particulare ale produselor R. M. S.

*

In cursul săptămânei viitoare ministerul de Industrie va recepționa un mare transport de zahăr din Ceho-Slovacia.

*

Imediat după reorganizarea Caselor de împrumut pe gaj, atribuțiile lor vor fi extinse și în provinciile alipite.

Regularea situației militare a tinerilor ardeleni și bucovineni

Deciziunea Marelui stat major

Marele stat major al armatei a dat un ordin circular corpurilor și serviciilor prin care le face cunoscut că se lasă la vatră pe ziua de 1 Aprilie și ultimii ardeleni și bucovineni cari fuseseră încorporați cu întârziere, indiferent dacă la acea dată vor avea sau nu termenul complect terminat.

*

Tinerii din ținuturile alipite vor fi înscriși la contingentul vârstei lor și nu vor mai face serviciul militar. Aceasta până la contingentul 1920 inclusiv.

Toți tinerii din ținuturile alipite cari, la prezentare au declarat că au satisfăcut obligațiunile serviciului militar sub vechile țări de cari depindeau, indiferent dacă au fost dispensați sau scutiți, să li se menție scutirea sau dispensa, trecându-se în aceeași etate cu contingentele din 1918, 1919, 1920, considerându-li-se timpul servit.

*

Relativ la tinerii cari au făcut serviciul militar într'una din foste le armate ungară sau rusă, indiferent dacă sunt născuți în vechiul regat sau în ținuturile alipite — ministerul de război face cunoscut că acestor tineri li se socotește ca buni anii serviți în acele armate.

Ministerul de război aduce la cunoștința generală că prin nici un ordin nu s'a oprit până acum lăsarea la vatră a tinerilor ardeleni născuți în țară sau în ținuturile alipite și cari au dovedit că au satisfăcut obligațiunile militare în armata austro-ungară. Ministerul nu a urmărit altceva decât să-i aibă în controalele militare.

Regularea veniturilor și cheltuelilor Statului

Normele stabilite de ministerul finanțelor

In vederea alcătuirei bugetului tranzitoriu pe anul 1922—1923, ministerul de finanțe a trimis tuturor ministerelor câte o circulară prin care se indică modul de procedare la întocmirea veniturilor și la cheltueli.

In ce privește veniturile ministerul de finanțe atrage atențiunea tuturor departamentelor ca încasările să se facă la timp și în fiecare lună să prezinte ministerului de finanțe o situație de încasările efectuate.

La capitolul cheltuelilor se recomandă ca ele să fie făcute în limita creditului acordat și numai absolut cele necesare. Ori ce cheltueli trebuesc bine justificate și se pot face numai în urma unei aprobări, care însă nu vor depăși creditul acordat.

Fondurile speciale, cari erau la diferite ministere și care se întrebuințau neregulat, sa' luat hotărârea ca ele să fie vărsate tezaurului ministerului de finanțe.

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA.

Convocare

Societ. Crucea Roșie Rom. fil. Cluj invită la a

III-a Adunare Generală

care va avea loc în Cluj la *7 Aprilie 1922* în Sala Prefecturii jud. la 3 ore d. p.

Ordin de zi:

1. Cuvânt de deschidere.
2. Raportul Casierei.
3. Adunarea gen. aprobă cooptarea efectuată în sensul Art. 9.
4. Eventuale propuneri în cadrul statutelor și descărcarea comitetului de gestiunea sa.

La această Adunare Generală se invită toți membrii Crucei-Roșii și publicul care poartă interes acestei nobile instituții.

Cluj, 18 *Martie* 1922.

Sidonia G. J. Docan m. p. prezid.

N. Suciu secret.

TEATRUL NAȚIONAL

Sâmbătă 25 Martie VLAICU-VODA.
Duminecă 26 (matinee) ROMANȚIOȘII.
Duminecă 26 (seara) și Joi 30 Martie VLAICU-VODA.

Răspândiți „Infrățirea"

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin **UNIO** Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Despăgubirile de răsboi în natură

Austria tergiversează a elibera despăgubirile în natură acordate prin tratatul dela St, Germain — Ce se face cu Bulgaria?

Ministerul nostru de externe a decis să ceară respectarea și îndeplinirea obligațiunilor din tratatul de pace dela St. Germain, prin care Austria este ținută a ne da despăgubiri în natură; vite de muncă, de prăsilă și de lapte.

Cifra ce ni s'a acordat este destul de modică: în total vreo 5 mii capete de vite. Totuși guvernul austriac prin toate chițibușurile caută să înlăture aplicarea clauzelor din tratat. Intre altele guvernul austriac invoacă marea sărăcie de care este bântuită Austria și mai ales marea criză alimentară, ce silește acest stat să importe totul din alte țări.

Reprezentanții Americei și Angliei față de aceste plângeri ale Austriei au intervenit în mod prietenesc pe lângă guvernul român și italian, cerându-le să renunțe la executarea tratatului, intru ce privește despăgubirile de răsboi în vite.

Reprezentantul Italiei însă a întreprins o anchetă și a constatat că deși în Viena criza alimentară este enormă, lipsind chiar și laptele ce se importă cu prețuri fabuloase, fapt ce priează pe copii și bolnavi de acest aliment, în Styria și alte ținuturi ale Austriei vitele abundă. Pe temeiul acestor constatări a înaintat comisiei interaliate un raport dovedind că în Franța, Italia, Jugoslavia și România, numărul capetelor de vite este foarte redus, că în cele două dintâi procentul este 230 la mie, față de 600 la mia de suflete în Austria — și ca atare plângerea Austriei este un truc. In astfel de condiții, făcându-se o verificare a celor afirmate comisia interaliată, a făcut cunoscut guvernelor român și italian să-și trimită comisiuni cari să ia în primire cota prevăzută în tratat.

Din partea României, ca o dovadă de solicitudine față de Austria, se va renunța la vacile de lapte, în schimbul vițeilor și alte bovine mascule. O comisiune va pleca deci la Viena în acest scop, în cursul săptămânei ce vine.

*

De asemenea la Sofia va pleca o altă delegațiune spre a se înțelege cu guvernul bulgar în privința cifrei ce acest stat are de dat ca despăgubire pentru distrugerile de vite ce le-a pricinuit țării noastre. Se așteaptă numai comunicarea respectivă a guvernului bulgar, după care comisiunea va pleca în capitala acestei țări spre a face ridicările în centre ce i se vor indica de guvernul bulgar.

România cunoscută de străini

O nouă dovadă de chipul cum ne cunosc străinii și cât de bine sunt informați asupra noastră, ne-o servește revista engleză „Monthis Summary of events of of Iewetsh Interest". care, în numărul cu data de 20 Februarie a. c. publică următoarea știre:

— ROMANIA. Deputatul Hegedüs într'o cuvântare ținută în pariament, a propus arderea evreilor legați la stâlp, ca o soluție a problemei evreești.

Faptul s'ar fi produs într'o ședință dela 14 Ianuarie crt.

După cum lesne se vede, inteligenții ziariști englezi au confundat România cu Ungaria și au făcut cetățean român pe publicistul antisemit maghiar Hegedüs....

Desființarea Direcției Poliției din Cluj

Incă din anul trecut s'a hotărât ca Direcția Poliților de pe lângă Prefectura Poliției din localitate să fie desființată, dar din anumite împrejurări această măsură a întârziat să fie efectuată.

Deoarece funcționarii acestei direcțiuni trebuau plasați pe la alte poliții și brigăzi de siguranța s'a hotărât desființarea în mod definitiv a acestei direcții pe ziua de 1 Aprilie.

O parte din funcționarii superiori vor fi detașați la Direcția Poliților din București iar o altă parte pe la diferite brigăzi de Siguranță din țară.

Pentru ca funcționarii dela contabilitate să aibă timpul necesar de-a isprăvi unele lucrări, li-s'a acordat, la cererea lor 4 săptămâni pentru a putea lichida.

Un ziar maghiar despre Generalul Averescu

Sub titlul „Averescu" ziarul „Keleti Ujsàg" trece în revistă toată activitatea politică din trecut a generalului Averescu.

După-ce demască torate fărădelegile săvârșite sub guvernul lui, după ce reamintește unele „devize" care pe „vremea aceia" erau la ordinea zilei... azi nu mai senzaționale, îl socotește drept „cap de studiu" pentru a-l examina, a-l arecia și a-l oritică, ca apoi să tragă învățături pentru viitorul, care nu mai-e „incăpător" pentru astfel de „capete".

Munca, cinstea și legalitatea trimbițate cu atâta zgomot... au rămas simple promisiuni și „devise averescane"..

Iată cum un caz inexplicabil, care nu vroia-să plece din fruntea țării, decât odată cu moartea și deși în timpul din urmă, se agățea totuși cu ultima sforțare de desnădejde de această pătare, care nu mai era a lui, nu mai era a nimănui.

Anii cei mai „săraci", cei mai nefericiți sunt aceia ai guvernului Averescu.

Ce a făcut el, ce a înfăptuit el din cele promise? Nimic! Doar atât că a fost premierul României Mari... și ca să fii premierul unei țări bogate nu e lucru tocmai rău...

„Averescanii" d-lui Averescu au stricat cât au putut au călcat și cele mai raționale legi, pe care le-a făurit guvernul precedent. Insă mâna sorții a intervenit si prin înlăturarea repede a d-lui Averescu dela cărmă, s'a mântuit țara de pierire.

Azi? De ceia ce se temea Averescu n'a scăpat. I'a prorocit-o doar odinioară d-l Iorga: Liberalii sunt la putere!

Și el, generalul și omul politic în agonie azi are 10 „curieri" pe car și-i trimite în Parlament; restul l'a abandonat.

Iată un cap de studiu! Nu trebue imitat! — incheie „K. U." — ci dimpotrivă să fie un fel de „veto" pentru ori-ce guvern, care va veni în fruntea țării.

CERERILE pentru transporturile de petrol

Oficiul O. K. Z. care funcționează pe lângă direcțiunea I regională C. F. R. București anunță pe particulari ca și societățile de petrol că, nu primește cereri și interveniri pentru dări de vagoane cazane de cât dela producătorii mărfii. respectiv dela societățile de petrol sau de la consumatorii reali. In nic un caz asemenea cereri nu vor fi primite dela intermediari întru cât oficiul O. K. Z. îngrijește ca ficeare societate să aibă vagoane, pe cât posibil și pentru fiecare client consumator.

Nu se admit alte preferințe sau clasări între clienți de cât cele dictate de interesul general.

Citiți „Infrătirea"

A sosit din Elveția un nou transport de

Ceasornice de mare preciziune

Longines

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii

Telefon No. 350

9[16]

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 n p

Intre banca națională și Reichsbank din Berlin, s'a produs un conflict în legătura cu cele 150 de locomotive comandate de către România din Germania. Comanda a fost garantată cu depozitul de mărci în aur ce le are banca națională la banca imperială german. Reichsbankul a anunțat acum Banca Națională, că nu recunoaște că ar avea în depozit mărci în aur ale României. Știrea aceasta a produs acuzație. Banca Națională va trimite săptămâna viitoare o comisie la Berlin ca să aplaneze conflictul.

*

La 1 Aprilie se va deschide la București o conferință internațională pentru discutarea chestiunilor în legătură cu navigația pe Dunăre. Vor participa Anglia, Franța, Italia, Germania, Austria, Jugoslavia, Cehoslovacia, Ungaria, Bulgaria și România. Hotărârile conferinței le va executa comisia internațională danubiană.

*

Ministrul finanțelor lucrează la modificarea legei impozitelor pe alcool. După proectul d'lui Vintilă Brătianu, la orașe vânzarea alcoolului va fi liberă în schimb vor fi ridicate impozitele. Pentru sate se va aduce un regulament special.

*

Ziarul „Viitorul" oficiosul guvernului rectifică știrea apărută eri în Epoca despre descoperirea unei bombe sub banca judecătorească din sala procesului comuniștilor, și spune că n'a fost bomba, ci o ghiulea explodată care însă n'a fost descoperită în sala procesului ci în strada în care e această sală. Prin urmare nu poate fi vorba de un atentat.

*

Ziarului „Universul" i-se anunță din Galați că s'a descoperit acolo fraude mari în legătură cu contingentarea cerealelor. Judecătorul de instrucție Toma a raportat guvernului despre fraude de 10 milioane.

*

Se anunță din Chișinău că Nistrul a inundat satele Coșnița, Brata, Confernița și Luvald. Situația în unele părți e catastrofală. Apa a ajuns în unele părți până la acoperișuri. Pagubele sunt enorme. Inundația a făcut și victime printre oameni.

*

Universul este informat că după 1 Aprilie hârtiile de valoare din țară și străinătate vor fi ștampilate.

*

Constantinopol. Cuirasatul grec Silphid a bombardat orașul turcesc Iamid, de pe țărmul Marmarei. Guvernul din Constantinopol a protestat împotriva acestei violări a independenței sale.

*

Ministerul de finanțe a hotărât să achită bonurile rechizițiilor militare sub 1000 lei. Sumele mai mari de 1000 se vor retrage din imposite.

Stiri externe

Paris. — Se dezmint oficial călătoria lui Poincaré în ținutul din stânga Rinului,

*

Paris. — Aliații cer prin intermediul comisiei reparațiunilor ca Germania să dea garanții că va plăti reparațiunile la care s'a obligat. Se va cere guvernului german să aducă în parlament un proect de lege special pentru aranjarea chestiunei și să cuprindă în buget sumele pe care trebue să le achite aliaților. Bugetul Germaniei va fi pus sub controlul aliaților, Germania va mai fi obligată să contracteze un împrumut intern,

*

Viena. Delegatul financiar englez Joung a anunțat guvernul austriac că fiind votată de către parlamentul din Viena legea privitoare la întrebuințarea împrumuturilor în străinătate, guvernul englez va livra zilele acestea împrumutul de două milioane lire sterline, promis Austriei.

Imprumutul va fi întrebuințat în primul rând pentru stabilizarea valutei austriece.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Vitezazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cent.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 2 0
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unir

FRENKEL (fost Janovitz & Co.) Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264. 401.

CĂILE FERATE ROMÂNE.

No. 16132 Dg. 57682—1922.

Publicaţiune.

La 29 Aprilie 1922 ora 11 se va ţine licitaţie în localul Direcţiunei Generale, Serviciul P. Calea Victoriei 124 precum şi la Direcţiunile regionale din Iaşi, Braşov, Cluj, Timişoara, Arad, Chişinău, Cernăuţi şi Craiova pentru aprovizionarea de stâlpi de telegraf de stejar şi anume:

3700	stâlpi	de	telegraf	de	stejar	de	6.50	metri	lungime
4928	„	„	„	„	„	„	6.00	„	„
11436	„	„	„	„	„	„	8.00	„	„
2800	„	„	„	„	„	„	9.00	„	„
528	„	„	„	„	„	„	10.00	„	„
260	„	„	„	„	„	„	12.00	„	„

de predat în una sin staţiunile reţelei C. F. R. ale statului.

Concurenţii pot lua informaţiuni la Direcţia Economatului C. F. R. în ori ce zi de lucru între orele 12.30—13.30 precum şi de la Direcţiunile regionale respective.

9805 DIRECŢIUNEA GENERALĂ.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Fraţii Márton ffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 33 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu prompt.

Uzina electrică oraşului
Conducerea societăţii „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalaţii de motoare electrice. □ Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. □□□
148

Se caută
la un Restaurant de primul rang 1601
o Domnişoară
Salariu bun şi masa.
ADRESA LA ZIAR SUB I. 1500.

Reclama este sufletul comerţului

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE

Căutăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.
Administraţia ziarului.

Voeşti să trăeşti o sută de ani în sănătate?

Foloseşte spirtul sărat „DIANA"
1230 **Nu primi imitaţiuni!**

Bitumul Matitza s. a.
Capital social Lei 6.000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.
Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolaţie** la case, acoperişe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

S'adeschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

NOUILE TAXE DE EXPORT

Cum vor încassa vămile taxele de export în aur

In vederea punerei în aplicare a taxelor de export cu aur, ministerul de finanţe a făcut cunoscut vămilor următoarele:

In conformitate cu jurnalul consiliului de miniştri, cu începere dela 1 Aprilie a. c. urmează cu taxele vamale de export pentru cereale şi derivate, leguminoase, produse petrolifere şi lemnărie să se perceapă în monede de aur, sau devize streine „forte" ale ţărilor unde marfa se exportează şi după paritatea stabilită prin alăturatul tablou, care indică taxele ce trebue să se perceapă în lei aur sau devize streine forte, pentru fiecare din mărfurile arătate mai sus.

Paritatea stabilită şi comunicată prin tablou separat este de o camdată pentru o lună, adică până la 1 Mai a. c. dacă însă se va constata că în cursul lunei Aprilie nu vor fi diferenţe mari de curs în plus sau în minus, paritaţile stabilite va rămâne să se aplice şi în viitor dacă la timp nu vă vom face cunoscut schimbarea intervenită.

Ţările cu valută forte sunt: Franţa, Elveţia, Anglia, Statele-Unite, Belgia, Italia, Cehoslovacia, Spania, Olanda, Grecia, Turcia. Pentru exporturile făcute dar în una din ţările de mai sus taxele se vor percepe în monede de aur sau în valuta ţării respective unde marfa se exportează.

Pentru exporturile făcute în ţările cu valută slabă, precum: Germania, Austria, Polonia, Ungaria Rusia, Bulgaria, texele se vor percepe sau în monede de aur sau în una din valutele forte, sau în bilete Banca Naţională, conform cu prevederile menţionatului jurnal.

Din punctul de vedere al contabilităţii, la incasarea acestor taxe în valute străine se va încărca în scripte cu echivalentul lor în lei conform cu cota stabilită de minister ca şi cum taxele ar fi percepute în lei, însă în chitanţă se va specifica în totdeauna felul monedelor străine ce s'a încasat.

La vărsarea acestor valori la administraţia financiară se va specifica de asemenea în declaraţiunea de vărsare felul monezilor ce se varsă cu echivalentul lor în lei în conformitate cu cotă stabilită de minister. Recipisa administraţiei financiare se va da în lei însă va specifica felul monezilor străine ce s'au încasat la Stat. Aceasta este necesar pe de o parte ca scriptele de contabilitate să arate sumele încasate în lei şi care sunt astfel prevăzute în budget la venituri vamale, iar pe de altă parte, spre a se cunoaşte situaţia exactă a monedelor străine şi un control spre a nu se face vre-un schimb în dauna Statului.

Manifestaţie ţaristă la Berlin

Din Berlin se anunţă că în ziua de 2 Martie stil vechi, când s'au împlinit cinci ani dela abdicarea ţarului Nicolae, consiliul suprem al monarchiştilor ruşi din Berlin a organizat o solemnitate comemorativă, la care au asistat reprezentanţii tuturor organizaţiunilor monarhiste ruse din Europa. Au vorbit fostul senator Rimski-Korsakow, fostul deputat Maslenikow şi fostul preşedinte ai consiliului suprem Markow. Acesta din urmă a arătat că vina revoluţiei o poartă pătura burgheză a Rusiei, care l'a părăsit pe ţar în momentul primejdiei.

Markow a adăugat că monarchiştii vor căuta să convingă poporul rus că numai restaurarea monarchiei va aduce îmbunătăţirea situaţiei.

Mica Antantă şi Polonia

Acordul germano-Rus e cheia regulărei situaţiei

„Nar Politica" din Praga publică sub acest titlu un articol de Levv Bursky, care arată că cheia regulării tuturor ronturilor în vederea conferinţei din Genova, este acordul ce se pregăteşte între Germania şi Rusia.

Perspectiva acestui acord a contribuit la stabilirea acordului dela Boulogne şi dintre celelalte state cuprinse între Marea Baltică, Adriatica şi Marea Neagră.

Realizarea Quadruplei economice dintre Polonia şi Mica Antantă nu a fost grea, dar nu a fost uşor să se ajungă la un acord politic cu privire la un scop limitat şi provizoriu: apărarea intangiblităţii tratatelor şi a suveranităţii statelor Quadruplei la conferinţa din Genova.

Realizarea unei aliante desăvârşite (a Quadruplei) a fost amânată dintr'o consideraţiune foarte justă, anume că un asemenea eveniment de importanţă internaţională nu trebue să fie premis, ci rezultatul colaborării politice şi cooperării efective a celor patru puteri.

Afară de aceasta trebue să recunoaştem că chestiunea rusă a fost cauza pentru care nu s'a putut obţinen ici la Varşovia, nici la Belgrad şi nici la Praga acea concordanţă desăvârşită, al cărei rezultat ar fi trebuit să fie Quadrupla, precum se dorea mai ales la Belgrad.

In cazul de faţă nu era vorba de Rusia viitoare, ci de cea prezentă, de Rusia bolşevistă, Polonia a recunoscut guvernul sovietic „de jure"; celelalte state însă nu par' ocmai dispuse să urmeze acest exemplu înainte ca bilsevicii să fi indeplinit anumite condiţii şi prezumpţiuni.

Toate aceste motive vor cădea, însă, dacă se va ajunge la o înţelegere între Moscova şi Berlin.

In cazul acesta, acţiunea începută prin tratativele preliminare va fi accelarată şi apropierea celor patru state va câştiga importanţa unui mare eveniment politic.

Citiţi pag. 8-a

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

UN DOMN ungur mai în etate dorește, să învețe românește dela o domnișoară funcționară din vechiul regat. Oferte la ziar sub „Conversație".

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Eaber 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Au sosit la
„OLD ENGLAND"
Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară
1602
Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.

Berson
Marca mondială
Tocuri de gumă de calitate superioară.
1594

Articole frumoase de droguerie au sosit la parfumeria
D'or
Piața Unirii No. 5. 1385

VITE ALTOITE
Port altoi și vițe americane cu rădăcini, furnisează garantând pentru veritabilitatea soiurilor.
1320
F. CASPARI, MEDIAS.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la Regele Pălăriilor Cluj, Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din București.
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11
Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.
Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

LOUP NOIR
NEÎNTRECUTA
CREMA DE GHETE

Dacă voiți să beți o bere excelentă cereți pretutindeni numai berea nutritoare
„Hercules"
(ăla „SALVATOR") sau berea deschisă
„CZELL"
Reclama 1754 1603

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV, DEJ
fabrică trass, trass-var și ciment de trass,
TRASS
înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.
Prospecte și certificate oficioase gratuite.
Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.
TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!
Reprezentanți în toate centrele industriale.
Scrisori și telegrame: TRASSIA—DEJ.
Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș: Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparlu No. 3. 1401

Instalațiuni complecte și parțiale de
FĂBRICI DE CĂRĂMIZI
livrează din fabricile MARCHEGGER Maschinenfabricks- u. Eisengiesserei-A.-G.
REPREZENTANȚA GENERALĂ:
SOC. MOTRICĂ ROMÂNĂ, BUCUREȘTI,
Reclama 1506-I. B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10. 1423

Casa de Păstrare și Banca de Credit S. A. Cluj.

Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1921.

DEBIT.

Avere:

Bani în numărar 6.407.059·09 lei (Imobile) edificiul de rezidentă 375.000·—, magazia de mărfuri 132.000·—, imobile în provincie 115.919·63 **(622.919·63).** Cambii escontate: 25.666.950·40.

Imprumuturi ipotecare, cu dobândă și pe anuități 2.667.782·67. Conturi curente cu acoperire de efecte și alte garanție 81.651.812·59. Efectele fondului de garanță al buletinelor de amanet 1.424.078·—. Efecte 10.022.816·12 **(128.463.418·50).**

CREDIT.

Pasive:

Capital societar 16.000.000·— (Rezerve) Capital de rezervă 14.645.829·60. Rezervă de imobile 25,000·—. Fondul de penziune, proprietatea institutului 788.852·20. Fondul Br. Sam. Josika în favorul oficianților proprietatea institutului 55.194·05 (15.514 875·85). Depuneri și conturi curente 78.660.135·62, Creditori 8.208.987.91, Cambii reescontate 5.344.192.50, Dividende neridicate de pe anii 1918, 1919 și 1920 (78.455·—), Poziții transitoare: 1.281.639.38. Profit curat: 3.375.132·24 **(128.463.418·50).**

Cluj, la 31 Decembrie 1921.

Pentru comptabilitate:
Ioan Mina director executiv.

Direcțiunea:

Br. Samuil Josika președinte, Vasilie Bocsánczi dir. gen., Gr. Balázs Bethlen, Contel Gheorghe Bethlen, Erney Carol. Dr. Haller Augustin, Dr. Jelen Iuliu, Dr. Kolozsvári Alexandru, Dr. Mihali Teodor, Reitter Iosif, Sándor János. Gr. Teleki Arthur, Dr. Tóth Béla, Dr. Thörr Rudolf, Walder Iuliu.

Membrii Comisiei de supraveghere:

Zeyk Carol președinte, Bocsánczi Todor, Dr. Boer Elek, Br. Josika Ioan, Dr. Korbut Domokos, Dr. Fejér Aladár, Verzár Kálmán, Volkay Kálmán. 1604

CARTEA ROMÂNEASC
SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI
BUCUREȘTI
INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE
TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografică „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
TURNĂTORIE
— LEGĂTORIE ȘI — LINIATURA MECANICĂ
INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.
Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. Fabricațiune de plicuri comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.
Bilete de logodnă. Invitații de nuntă
CARTONAJE
p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.
Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.
ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Biouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.
Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, execuțare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continun a evenimentelor din toată țară infine tot ce se înrudește cu această branșe
Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură
CENTRALA: Bulevardul Academiei 3
SEDII: C. Stelea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68, Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob, Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7 TIMIȘOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

Comerțul exterior al Turciei în 1921

Lipsa de schimb și debușee sunt principalii factori cari au făcut ca situația generală economică din Turcia, la finele anului 1921, să înfățișeze o balanță comercială pasivă.

Criza politică, conflictul greco-turc și decizia guvernului Anatoliei în stabilirea raporturilor directe cu centrele comerciale europene pentru a-și asigura independența economică, fără a mai avea nevoie ca intermediar de Constantinopol, au contribuit toate în a produce fluctuațiuni și perturbațiuni puternice asupra acestei piețe.

Comercianții ce erau aprovizionați cu mari stocuri de mărfuri s'au văzut în lipsă de debușee în fața unor scădori progresive de prețuri; piața neputând fi ușurată de mărfuri din cauza războiului din Anatolia și a ocupărei, de către trupele grecești, a acestui centru.

Traficul cu România

Scăderea prețurilor pe de o parte scadența plăților ce amenințau, au silit pe depozitarii mari să desfacă stocurile cu pierderi între 30—40 la sută și nu sunt rare cazurile când au fost nevoiți să lichideze chiar cu pagube de 50 la sută.

In ce privește exportul singura piață ce părea deschisă nu era dcât România.

Intr'adevăr, la un moment dat, partide însemnate de manufactură erau îndreptate spre porturile Galați și Constanța și piața părea că tinde spre o urcare. Acest simpton a corespuns la noi cu o scădere de prețuri.

Cu această ocazie și în vederea unei plasări cât mai bune, s'au creiț, de către diferite case mari de aici, sucursale la Constanța și Galați.

Criza totuș nu a fost înlăturată și, din datele statistice, se constată că, după puțin timp, expedierea mărfurilor cu destinație spre porturile noastre începe a se face în proporții mult mai mici până când încetează aproape cu totul din cauza supra încărcărei de mari stocuri ce se simțea și la noi și a scăderii prețurilor ce se semnalase.

In luna August și Septembrie, o urcare a prețurilor se înregistrează la articolele de bumbac provocată de urcarea bumbacului la Liwerpool dela 8 pence la 10 pence și jum. Urcarea a fost de scurtă durată din cauza că nu rezulta decât dintr'o speculație de bursă.

O altă ramură a comerțului ca re a suferit deasemenea mult a fost în bună parte repercusiunilor scăderii prețurilor în țările producătoare.

Cât privește pierderile pentru celelalte articole ca: untdelemn, fer, pielărie, etc. ele au fost mai suportabile.

O oarecare activitate s'a simțit în comerțul de import al zahărului, a cărui contravaloare se ridică zilnic la 6000 lire sterline.

In general se poate spune că scăderea prețurilor în 1921, rezerva publicului și a depozitelor mari de mărfuri, au provocat a stagnare și o abstinență din partea importatorilor.

Numai spre sfârșitul anului când un oarecare trafic începu a se face cu portul Batum (Kaukaz), o reînviere a vieței comerciale se poate constata din datel statistice și din darea de seamă a căpităniei portului care înregistra săptămânai eșirea a 3—4 vapoare cu un tonaj de 700—800 tone. Articolele ce făceau obiectul reexportului și, cari se cereau mult în Kaukaz erau: zahărul, făina, săpunul și țesăturile de bumbac.

Astăzi din cauză că în portul Batum s'au îngrămădit multe mărfuri, precum și din lipsa mijloacelor de plată pe deoparte, iar pe dealtă parte starea turbure de acolo și de nesiguranță au pus pe comercianții în rezervă și prudență.

Exportul

In ceeace privește exportul produselor indigene s'a înregistrat o cerere mare pentru mătase, tutun, mohair, opium, lână și nuci, care nu a putut fi însă satisfăcută de carece exportatorii u ndispuneau de depozite mari și, nici din Anatolia nu se putea aduce.

Rezultatele comerciale nefavorabile se datoresc nu numai cauzelor arătate mai sus, dar și politicei de izolare dusă de autoritățile kemaliste în asigurarea unei independențe economice de a face efectuarea tuturor traficurilor prin porturile Samsun, Adalia și Mersina, evitând astfel trecerea prin Constantinopol

In concluzie balanța comercială la finele anului 1921 rezultată din datele statistice este pasivă.

Importul se citește cu 9—10 milioane lire turcești, pe lună în timp ce exportul numai cu un milion de lire turcești.

Comerțul Rusiei Sovietice

Bilanțul importului și exportului Rus pe 1921 — Rusia importă ce exporta altă dată — Principalul obiect de import sunt alimentele

In ajunul conferinței de la Genua la care e vorba să se pue în discuțiune chestiunea reluărei relațiilor comerciale cu Rusia sovietică, este interesant de văzut care este situația economică a ultimei și ce a făcut ea în vremea din urmă pentru schimbul comercial. Profit de u articol al profesorului Kaufman care redactează gazeta bolșevică de comerț: Viața economică și ni care publică o dare de seamă asupra comerțului Rusiei sovietice din al treilea pătrar al anului trecut, pentru ca, cu cifre oficiale sovietice luate din acest articol, să arăt situația comercială a Rusiei.

Articolul d-lui Kaufmann a apărut în No. 259 al Economiceskăi Jisu din 13 Noembrie 1921.

„In al treilea trimestru al anului 1921, scrie prof. Kaufman, comerțul nostru cu străinătatea a mers crescând. Importul în 1921 în primul trimestru a fost de 2.962.100 de puduri (un pud: 16 kilograme:; în al doilea trimestru de 8.406.900 de puduri și în al treilea de 24.217.900 de puduri.

Importantul din al treilea trimestrua dat o cifră impunătoare de 24 milioane de puduri, întrecând aproape de două ori importul pe jumătatea din anul trecut. Importul mărfurilor se mărește din lună în lună. Așa, în Iulie importul reprezenta 5.434.000 de puduri, în August 8.668.000 de puduri, iar în Septembrie 10.114.000 de puduri.

Acest import care se mărește, după cum se va vedea mai departe, corespunde cu începutul aducerei în Rusia aproviziilor alimentare pentru flămânzi.

Să vedem care este exportul Rusiei sovietice, căci pe acesta se bazează mai ales Europa când așteaptă conferința de la Genova, ca s'o scape de lipsa de materii prime, pâine și vite.

„Exportul, spune d-l Kaufman, se prezintă cu cifre mult mai modeste: în cel dintâi trimestru s'a exportat 467.243 puduri, în cel de al doilea 2.135.600 de puduri și în al treilea trimestru 2.979.693".

După cum se vede, exportul nu corespunde cu mărirea importului din ultimul trimestru și a cărui mărire se explică cu intrarea alimentelor pentru înfometați.

Totuși exportul acesta așa de modest de aproape 3 milioane de poduri, ceea ce nu face de cât aproximativ 50 milioane de kilograme, a produs în cercurile oficiale ruse o bună impresie, căci d. Kaufman spune:

„Exportul arată de asemeni o mărire treptată a operațiilor în ultimele luni; așa în Iulie s'a exportat 592.000 de poduri, în August 71.000 de puduri și în Septembrie 1.676.000 puduri. Și importul și exportul în al treilea trimestru al anului 1921, dau cele mai înlte cifre. Pentru prima jumătate a anului 1921 au fost ocupate cu transportul mărfurilor importate 11.185 de vagoane".

Ce s'a improtat în Rusia? Și aceasta are însemnătate, căci cea ce se dorește prin conferința dela Genova este tocmai de a se expedia în țara aceasta produsele de manufactură și să se obție de acolo alimente. Or, iată ce spune d. Kaufman în privința celor ce s'au importat.

„Pentru trei sferturi ale anului 1921 s'a importat mai ales produse alimentare, care în Septembrie au atins 45, 5procente din toate produsele introduse. Produsele alimentare au fost introduse în Iulie 1.962.480 de puduri, în August 1.520.488. iar în Septembrie 4.600.501 de puduri".

„Importul în grapul „combustibil serie d. Kaufman a variat; aci era în urcare, aci în scădere: în Iulie s'a importat 2.017.131 puduri combustibil în August aproape 5 milioane; iar în Septembrie 2.601.000. In grupul „mtal" și fabricate de metal, în Septmbrie s'a introdus în Rusia 2.062.381 puduri, în August 2.005.686 și în Iulie 1.140.630

Iar cifrele generale cari reprezintă importul rus, sunt următoarele:

„Dela începutul anului și până la 1 Octombrie 1921 s'a introdus în Rusia 35.536.907 puduri și în ordinea aceasta:

I Alimente 12.838.678 34.7 la sută.

II Combustibil 11.597.320 32.6 la sută.

III Metaluri și produsele lor 7 mil. 684.559 21.6 la sută.

Total 31.616.057 88.9 la sută.

Pentru nouă luni importtul după aceste trei grupări forma 88s9 la sută din tot importul".

Rezultă de aici că ceea ce se importa altă dată mai mult în Rusia și anume „produsele metalului" sunt astăzi în proporție de jumătate la produsele alimentare, care într'o vreme se exportau în abondență din această țară. Pe de altă parte combustibilul lemn, cărbune, petrol care se exporta în abondență din Rusia, astăzi se importa și el în cantitate aproape cală cu produsele metalului.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

Redacția „**Compasului Român pentru Comerț, Industrie și Finanțe**" din Cluj (Calea Victoriei 19) se pregătește a eda un volum mare în limba română, maghiară și germană și a presenta în aceasta lumei comerciale desvoltarea gradată a industriei și comerțului din România.

In volumul, care'l edă sub titlul: „Călăuza Comercială" și din care multe mii de exemplare se răspândesc și în streinătate, își va da seamă nu mai despre resultatul de comerț al tuturor societăților anonime obținui în anul trecut, ci inserează în el gratuit toate intreprinderile mai mari și comercianții mari din România, prin ceeace aduce industriei și comerțului nostru un neprețuit serviciu.

Este atât în interesul statului, cât și a tuturor societăților anonime și comercianților mari, ca opul să se pregătească cât mai curând și din el să-și alcătuiască o icoană fidelă toți aceia, cari se interesează de industria și comerțul nostru. Redacția, — după cum suntem informați, — lucrează cu sârguință mare datele dărilor de seamă finale din anul 1921 a băncilor, societăților anonime industriale și comerciale, însfârșit așadară avem speranța că se pregătește și compasul nostru comercial. De altcum redacția roagă și de astădată directorii societăților anonime să-i trimită dările de seamă finale din anul trecut, iar comercianții mari coalele de interogatoriu expediate lor. Intreprinderile, cari n-au primit coala de interogatoriu, să binevoiască a cere printr-o scrisoarea lor în Compas.

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 478 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Marți 27 Martie 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI [illegible]
Director: D. TO[illegible]

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Politica externă a „PATRIEI"

După ce rezoluțiunea comitetului executiv al partidului național n'a reușit să producă în opinia publică acea atmosferă de agitațiuni pe care o scontaseră conducătorii acestui partid, ziarul „Patria" încearcă acum să trezească interesul public prin noui mijloace de luptă, izvorâte dintr'o mentalitate pe cât de bolnăvicioasă, pe atât de dăunătoare țărei.

Într'adevăr foaia regionalistă de aseară, ocupându-se de politica externă, conchide în articolul de fond că atunci când ziarele liberale spun că dl Vaida prin politica d-sale rău cugetată a înjumătățit Banatul la Saint Germain, se face o mare greșală din partea guvernului și că această afirmațiune constitue chiar un atac la adresa aliaților, atac foarte periculos intereselor țărei tocmai acum în ajunul conferinței de la Genua.

Fie-te că afirmațiunea „Patriei" nu e de loc serioasă și dacă insistăm asupra ei, este că vrem să arătăm încă odată de câtră judecată e stăpânit partidul național în întreaga lui acțiunea pornită împotriva guvernului.

Ori ce om cu mintea limpede și orieare român cu durere pentru țară va spune în toate timpurile și cu ție ce prilej, că tratatul dela Saint-Germain constitue o mare nedreptate ce s'a făcut în dauna drepturilor naționale ale României și de ea nu poate să fie învinuit decât d. Vaida, pentru că nu a susținut cu destulă tărie interesele României, atuncea când a reprezentat țara la această conferință.

Și dacă a învinăm acest lucru, înseamnă oare că atacăm aliații sau că periclităm interesele țărei în ajunul conferinței dela Genua? Aceasta e o logică pe care numai partidul național poate să și-o însușească și care ar putea provoca în îngrijorările opiniei publice, cel mult asupra sănătății mintale a celor dela „Patria" iar nici de cum asupra intereselor din afară ale țărei.

Noi nu putem ști ce se va întâmpla la Genua.

Știm însă un lucru precis, că actualul guvern într'o consfătuire diplomatică, ținută nu de mult la București, a stabilit un perfect acord cu Cehoslovacia, Jugoslavia și Polonia, în vederea unei acțiuni comune la Genua.

Prin urmare „Patria" e mincinoasă atuncea când spune că dl Ion Brătianu pregătește țărei o cădere rușinoasă în fața aliaților. Acordul statornicit la București, cu prilejul logodnei principesei Măriara dă siguranța cea mai puternică că interesele țărei vor fi susținute într'un chip puternic și corespunzător a piraților noastre.

Dacă se poate vorbi despre „cădere rușinoasă", această nu se poate atribui decât d-lui Vaida, a cărui activitate diplomatică a condus la înjumătățirea Banatului, și a impus României controlul minorităților.

Acestea sunt greșeli politice pe care istoria niciodată nu i le va ierta și ori cât ar căuta d-l Vaida să-și acopere această vină, nu o poate face, pentru că se va lovi întotdeauna de conștiința cetățenească, care știe să răsplătească pe fie care după meritele lui. dovada cea mai evidentă a dat-o chiar Banatul în actualele alegeri, și d-l Vaida credem că n'a uitat-o căci e recentă de tot...

Știrile zilei

După știri din Angora adunarea națională kemalistă, a respins condițiile de pace ale conferinței miniștrilor de externe întrucât acestea au fost puse fără ascultarea turcilor. Kemal Pașa au fost autorizat să anunțe marilor puteri condițiile turcești ale armistițiului.

*

Intâia ședință a parlamentului va avea loc Luni după amiază, când se va alege președintele de vârstă. Validările se încep Marți.

*

Ziarul Lupta anunță că guvernul a hotărât dizolvarea Sindexului.

*

„Izbânda" scrie că dl Octavian Goga fost ministru și dl Deleanu fost subsecretar de stat au fost interogați eri în chestiunea panamalei de hârtie a lui Varjassy. Dl Goga a declarat că nu cunoaște partea comercială a chestiunei. D-sa a tratat cu Varjassy numai în chestiuni politice, asupra posibilității unor aproprieri româno-maghiare. D-sa n'a dat lui Varjassy decât o scrisoare de recomandație, partea comercială a chestiei a făcut-o fostul ministru de industrie Tăzlăuanu.

*

Noul budget prevede nouă sute de milioane pentru reorganizarea căilor ferate.

* *

La ședința de Marți a Camerei vor lua parte și diplomații străini.

Criza SOCIALA

Cumplita criză în care trăește generația de astăzi: politică, administrativă, economică corespunde unei crize sociale, născută din nebuloza morală, ce n-a lăsat-o moștenire războiul.

Fie că considerăm țările învinse, fie că le luăm pe acelea cărora războiul le-a adus o mărire de populație sau teritorii, situația e aceiași.

Economiști obișnuiți cu cauzalitatea istorică a vremurilor de liniște dau ca singură origină a pe turbările actuale, dezorganizarea treptată a producției.

Fără nici o îndoială că războiul a evidențiat roadele distrugerii în ce privește producția, repartizarea materiilor prime, și uneltele de transformare ale acestora. Bătălia umanității a întrebuințat cuceririle civilizației pentru a distruge fabrici și uzini sau ale transforma, în adevărate temple ale lui Vulcan.

Lipsurile în care ne zbatem devin din ce în ce mai dârze și mai invidioase, în timp ce guvernanții își trosesc activitatea în slabilirea răspunderilor marelui flagel iar mulțimile voesc să farme pe cei ce le stă împotrivă să se întoarcă la caverne.

Insuficiența materiilor prime schimbarea raporturilor între vânzător și cumpărători, capriciile valutei, răsturnarea raporturilor fundamentale cu privire la muncă, la repartiția proprietății sunt forțe adevărate.

Cele ce s'a schimbat însă mai mult ca toate acestea și la care cu greu ne vom putea reîntoarce, factorul activ al problemei, e echilibrul drepturilor și îndatoririlor omului.

Și atunci actuala criză este înainte de toate o profundă criză sufletească.

In sufletul celor mai umili pentru răsumpărarea mizeriei îndurate în noroiul tranșeelor s'a născut frenezia de a trăi, de a trăi intens. Spiritul critic a luat locul umilinței celor de jos față de cei de sus; lucrătorul manual câștigă destul astăzi pentru a nu asculta îndemnurile de muncă. La ce i-ar folosi lui „mărirea producției" și restabilirea „echilibrului social"?

Rezultă deci că orice încercare de reformă indiferent de concepția de unde pornește nu va avea efect în fața demoralizării de azi, dacă înainte de toate nu se va avea în vedere reconstrucția factorului sufletesc.

Guvernanții de azi trebue să dea în special problemelor educative o preponderență hotărâtoare pentru a educa spiritul de civism și de prevedere socială. Nu atât concepția mai mult sau mai puțin democratică vor impune o reformă, cât sinceritatea realizării, dreptatea și sârguința cu care vor fi aplicate.

Numai astfel se va reda mulțimei încrederea în ordinea de Stat și se va reface prosperitatea publică.

O VESTE pentru agricultori

— Fabrica „Ford" în România —

Una dintre cele mai mari fabrici din lume, care nu ține seama de deprecierea momentană a monedei noastre și care voește a ajuta la înflorirea țărei noastre, este *Marea fabrică de automobile și tractoare FORD din America.*

Convinsă că bogăția unei țări agricole, cum este a noastră, se poate valorifica numai atunci când pământul ei este bine cultivat, a hotărât ca pentru înlesnirea industriei și agriculturei acestei țări să să instaleze la Constanța o fabrică de Automobile și Tractoare.

Pentru acest scop a trimes în țară, pe unul dintre cei mai capabili ingineri, de la fabrica din Londra, pe d. J. J. Kasson care să studieze această chestiune și să pue bazele fabricei, care să înceapă funcționarea cât de curând.

Cu ocazia vizitărei orașului nostru, pe care îl consideră un centru al Ardealului, prin intervențiunea d-lui N. D. Perry (Porușiu) reprezentantul fabricei în Ardeal, am putut obține câte-va date foarte importante asupra fabricei *Ford.*

Cu multă bună voință d-sa ne-a dat următoarele lămuriri:

In urma concursului de tractoare ținut anul trecut la Băneasa, la care *Tractorul FORDSON* a fost calificat primul, întrecând prin modul de a lucra repede și cu multă ușurință cele 15 Tractoare cari au luat parte, s'au făcut mari intervențiuni directe la fabrică pentru aducerea lui în țară.

Pentru toți cari nu au putut lua parte la concursul dela Băneasa, a hotărât ca în zilele de Luni, Marți, Mercuri și Joi 27—30 Martie să are în apropierea orașului Cluj lângă Vama Gorfalva la care poate lua parte oricine.

Spre a nu fi scumpe și a putea fi în ajutorul tuturor a hotărât a face o fabrică la Constanța care va furniza Austriei, Rusiei, Bulgariei, Greciei și Turciei și care va fi a șaptea fabrică *Ford* în Europa. Ne-a dat apoi câte-va date asupra fabricii Ford.

Inființată în anul 1906 de către domnul Ford, a ajuns în decurs de câți-va ani a fi cea mai mare fabrică de automobile și tractoare din lume. Centrala fabricelor este în Detroit America, unde lucrează 85.000 lucrători și 1500 ingineri. Sunt în celelalte continente 29 fabrici, iar în Europa 6, urmând a 7-a cea din România. Totalul lucrătorilor sunt de 200.000 fabricând un milion și jumătate anual de automobile și tractoare. Faptul că întreagă America și Europa întrebuințează în număr atât de mare automobilele și tractoarele *Ford* este o garanție destul de mare ca să credem că mașina viitorului va fi numai *Ford.*

Toți cari se interesează de bunul mers al agriculturei și industriei țărei pot lua parte la demonstrația ce se va face zilele acestea obținând lămuriri dela Reprezentantul general N. D. Perry (Porușiu) în Piața Ștefan cel Mare No. 7, Telefon 270.

O sinucidere

Comitetul executiv al partidului național român, în trei ședințe din trei zile consecutive, s'a străduit să ne dea rezoluțiunea publicată în „Patria".

Aceste trei ședințe au — după cum le caracterizează singur partidul — o „importanță istorică și epocală".

Conducătorii acestui partid sunt liberi să creadă orice despre ce au chibzuit d-lor la un „nivou înalt" până ce în umanimitate, ni-au dat rezoluțiunea: de cât judecata serioasă a țărei considerată aceste trei ședințe „istorice" precum și rezoluția dată ca o grevă greșală a partidului național.

Din cuprinsul rezoluției, reese războiul politic al regionaliștilor ardeleni, declarat în primul rând politicei generale a țărei și în al doilea rând, partidului liberal care reprezintă și guvernul

Protestările și avertismentele, în alegeri ale partidului național, se credeau simple nervosități trecătoare. Rezoluțiunea recentă prin convocarea mai târziu a unui congres la Alba-Iulia, prin retragea parlamentarilor naționali de la activitatea Corpurilor Legiuitoare, fac dovada însă că principiul călăuzitor, statornic, al partidului este dezbinarea neamului.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Sufletul latin

Conferința d-lui profesor universitar Vasilie Bogrea

Ascară, în fața unui foarte numeros public, d. V. Bogrea, profesor universitar, a desvoltat o minunată conferință, tratând despre *„Sufletul latin"*.

In cuvinte ins pirtiaes,bunlnsdl In cuvinte inspirate, subliniate mereu de ropotele de aplauze ale auditorilor, d. Bogrea a analizat amănunțit sulfetul mare al latinității care a știut, din vechime încă, să întindă lumina binefăcătoare a culturii și a civilizației, din Atlantic și până la miseteriosul Gange.

Și deși strălucitul imperiu roman, cuprindea atât de multe și de varii popoare, niciodată însă ele n'au avut vreodată un cuvânt de nemulțumire împotriva stăpânitorilor. Gândul latinilor a fost în tot decursul veacurilor, să lase cea mai mare libertate supușilor lăsându-i să se guverneze singuri și potrivit tradiției lor. Rezultatul acestei politici n'a fost, ca'n alte părți, revolta cuceriților. Popoare le supuse în războaie s'au împrietenit cu învingătorii și tocmai pentrucă nu erau silite, au împrumutat civilizația învingătorilor. Ba foarte multe dintre noroadele de sub o altă stăpânire s'au grăbit ele însile să caute a intra în imperiul roman, civilizator și împărțitor de pace și dreptate.

Respectarea drepturilor supușilor, grija continuă de a îmbunătăți soarta lor, asigurându-le liniște și dreptate, acestea sunt spuse conferențiarul, primele calități frumoase, ale anticului spirit latin. Iubitor de libertate, iubitor și cinstitor de cultură și de lege, de frumos și de pace, așa a fost sufletul latin. Pornit din micul Latiu în expediție civilizatoare printre barbarii Europei și ai Asiei, cuceririle lui nu erau simple cuceriri de pământuri și de oameni; ele erau întronări de pace, de organizare și de ordine, în roirea aceea perpetuă de barbari, descălecați de prin stepele Asiei și ceturile nordului.

O altă caracteristică a sufletului latin a fost dragostea de cultură. Poporul latin, în aceeași măsură, în care întrona ordinea, întrona și cultura. Și pentru că vorbim de ordine, a spus conferențiarul, nu trebue să înțelegem prin ordinea romană, simulacrul acela de ordine, cu care au paradat atâta vreme Germanii, cari la un moment dat, svârlindu-și masca, s'au preschimbat în cel mai barbar și mai distrugător popor...

Ordinea romană înseamnă măsură în toate, o stare psihică înnăscută, nu paradare și nu viclenie.

Respectul legii a făcut din poporul roman un popor neîntrecut încă. Legile lui sunt și azi legile lumii întregi, — căci ele sunt inspirate de bunul simț, de sentimentul de egalitate, de libertate și de respect față de tot ce-i al altuia.

In privința culturei, poporul roman a stat în fruntea tuturor popoarelor. Bazată pe părțile frumoase de mai sus ale sufletului roman, pe care nu le găsim nici chiar la greci, popor mai mult oligarhic de cât aristocrat, fapt care a făcut, să nu înregistrăm în istorie nici chiar un început de imperiu elen, — cultura romană a avut stâlpi ca Cicero, Marc Aurelian, Seneca, Cesar, etc., cari au revărsat larg asupra maselor populare, lumina frumosului și a culturii, până în cele mai îndepărtate unghiuri ale lumei.

Această superioritate a spiritului latin, l'a făcut niciodată pe Romani ca să dispretuiască celelalte neamuri, cum au făcut Grecii cari nu considerau pe barbari ca oameni.

Cicero — disprețui chiar elenismul, cu lirismul lui de poză, ceea ce însă, nu-l împiedeca să recunoască părțile bune din civilizația elenă...

In definitiv însă, latinii n'au fost nici când literați în măsura în care au fost consumatori de literatură. Specialitatea lor era literatura juridică. Aici erau uriași și nimic nu le poate mai bine dovedi măreția, decât faptul, că prin legile lor au cucerit popoarele.

Nota dominantă a eului lor era universalitatea, egalitatea, toleranța și ordinea.

Toate aceste note frumoase, împerecliate au notele frumoase ale sufletului dac, a cărui măreție ni-o dovedește minunat faptul, că un împărat roman s'a gândit să schimbe în imperiu dacic numele imperiului roman, ni le-au transmis romanii nouă, românilor, singurul popor neolatin, care a păstrat cu sfințenie numele de roman, care e un depozit de amintiri istorice și un ferment de conștiință națională.

Sufletul latinilor, perindat prin generații, îl moștenim noi astăzi, fiindcă e adevăr dumnezeesc, că morții, generații de generații, trăesc în noi. Sentimentul solidarității cu ceilalți frați dela apus așa se explică.

Ca luminița făcliilor veghind în noaptea Invierii, așa a stat în noi, trează, ideia măreției acestui nobil suflet latin. Solidaritatea sufletului nostru latin, cel din prezent cu cel de eri, ne-a făcut, ca în virtutea darului de a ne aminti de unde am plecat, să rămânem aici, oricâte valuri de barbarie s'au năpustit peste capul nostru.

Ca încheere oratorul a făcut o descriere superbă a năzuințelor acestui suflet latin al poporului nostru, a războiului pentru apărarea civilizației și pentru dezrobirea fraților, la care ne-am angajat în 1916...

Și, după ce a evocat măreția sfâșietoare a triunghiului morții, acel simbol al deznădejdii noastre și a trecut, avântat, la ziua măreață a biruinței, conferențiarul a făcut un aspru rechizitoriu al neînțelegerii de azi dintre fii aceleiași patrii, dintre frații, cari s'au dorit o mie de ani... De la catedră, a spus d-sa, nu se face politică, dar tocmai de acolo trebue și de fapt se și dau îndrumări pentru viitorul sufletului nostru latin.

Mai mult decât rănile adânci ce ți le taie străinul, doare o zgârietură din partea unui frate al tău și de aceea, a continuat d. prof. Bogrea, trebue să se lupte de toți, dacă nu pentru întregirea visului nostru realizat, dar cel puțin pentru înlăturarea divergențelor acestora dezastruoase, pornite din patimi mărunte și personale, pentru care nu merită să sufere poporul acesta român, bun, frumos și îngăduitor, ca strămoșii, cari i-au încredințat aici cea mai frumoasă dintre meniri.

— Conferința d-lui Bogrea, caldă, avântată și îmbrăcată într'o sclipitoare haină de imagini rari și plastice, a impresionat profund pe cei prezenți cari l-au ovaționat îndelung.

St. P.

ECOURI

STUDENȚII DELA PARIS ȘI GESTUL D-LUI L. DREYFUS

Guvernul Francez prin legea din 18 Februarie 1922 a cotat un credit de 480.000 franci pentru a veni în ajutorul studenților români din capitala Franței.

Cum formalitățile pentru ordonanțarea acestor sume cereau timp d. Louis Rreyfus, a luat frumoasa și generoasa măsură de a avansa din comptul acestui credit suma de 284.400 franci destinată să fie repartizată între 474 studenți.

La mulțumirile pe care guvernul francez le aduce d-lui L. Dreyfus, evident că România adaogă călduroasele sale sentimente de gratitudine pentru frumosul gest pe care acest bun filo-român l'a făcut în favoarea studenților români dela Paris.

O operetă vieneză la Paris

„Faschingshochzei" opereta lui Iohann Strauss cu libretul de Oscar Friedmann și Fritz Lunzer, care s'a reprezentat de curând la Karl-Theater din Viena, va fi în curând reprezentată la teatrul „Mogador" din Paris, ca noutate a stagiunei de primăvară.

Pentru monumentul unui compositor

D-na Jacqueline Vaucaine va juca la 28 Martie, cu concursul d-nei Marsan și al d-lui Le Lubez la o reprezentație de gală dată în beneficiul subscripției pentru ridicarea monumentului în onoarea compositorului Gabriel Dupont.

Se va reprezenta opera comică în două acte „La Parce du cuvier", care n'a fost reprezentată la alt teatru de cât „Monnaie" din Bruxelles.

Un concert transmis prin telegrafia fără fir

La Paris a avut loc în sala cea mare a școalei politechnice în fața unui auditoriu de peste 1000 de persoane un concert care a fost transmis din turnul Eifel cu ajutorul telefoniei fără fir în diferite direcții ale Franței, precum și la Bruxelles.

Concertul a fost transmis pe o rază de 1500 km.

Un portret a lui Shakespeare

Se știe că nu există până acum vre-un portret al lui Shakespeare, făcut pe când acesta era încă în viață.

De curând s'a găsit la Londra un tablou care se spune că ar fi portretul lui.

Arată pe un bărbat în portul din timpul reginei Elisabeta, care are în jurul gâtului un guler dantelat Părul bogat și pieptănat în sus

Poartă cioc.

In josul portretului se află inscripția „Gulielno Shakespeare. Aet. 47 A. Do. 1611.

Posesorul tabloului anume Roger Kimber susține că tabloul a fost găsit de tatăl său acu 30 ani printre niște vechituri dintr'o pivniță din Chelsea.

Tot felul de permise dela ori ce autoritate, viza pașapoartelor, precum și expediția de corespondență pentru bănci și institute de asigurare procură și efectuează prompt, din și pentru București, Curierul „RECLAME" Cluj, Piața Unirei 4. 1599

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Biologia și politica

In „Revista Științifică V. Adamachi" din Iași, d. prof. D. Călugăreanu, *rectorul Universității din Cluj, publică un foarte interesant articol asupra legăturilor care trebue să existe între știința politică și științele biologice. Articolul e intitulat* Biopolitica *și e plin de învățăminte pentru cei cari-și închipuie că societatta omenească poate fi organizată după alte legi decât acelea pe care ni le impune natura.*

Neputând să-l reproducem în întregime, ne mulțumim să desprindem din el următorul fragment:

Omul nu se deosebește de restul animalelor de cât prin intelectualitatea sa; încolo, el rămâne supus legilor generale care guvernează orice organism animal. Și chiar intelectualitatea omenească nu este de cât o etapă mai înaintată a unor însușiri asemănătoare pe care le găsim la foarte multe animale. Nu trebue să ne închipuim că inteligența omului este ceva unic pe lume și cu atât mai puțin că inteligența sa i-ar da dreptul să se considere în afară de legile organizarei ființelor vii.

E bine să știm cine suntem, de unde venim și unde ne ducem.

Greșala de a ne considera mereu în afară de natură ne poate aduce multe neajunsuri, pe când înțelegerea dreaptă a făpturei omenești nu ne poate de cât folosi, învățându-ne să dăm organizațiunei noastre sociale o bază solidă și naturală.

Omul nu este de cât rezultatul dezvoltărei și perfecționărei care se constată în întreaga lume a ființelor organizate. In adevăr, una din însușirile fundamentale ale lumei vii este dezvoltarea. O vedem și la ființele luate în mod individual, o vedem și la întreaga lume organizată luată în generalitatea ei.

Dezvoltarea implică însă o schimbare în sânul organismului, o schimbare care'l face mai apt de a înfrunta condițiunile externe de viață. Mecanismul care înfăptuește schimbări, aduce adaptarea organismului la condițiunile mediului.

Ori, când un organism, prin schimbarea suferită, a devenit mai capabil de-a lupta cu condițiunile vieții asta însamnă că organsmul s'a perfecționat, a făcut un progres. Iată cum noțiunea „dezvoltare" cuprinde și noțiunea progresului sau a perfecționărei organismelor.

O comparație între diferite tipuri de organizație pe care le găsim în lumea vie, ne arată că perfecționarea treptată se obține prin apariținnea de mijloace fiziologice abundente și înbunătățite, pentru a putea păstra organismul în toate schimbările cele mai felurite ale condițiunilor externe.

Sunt nenumărate progresele ce le putem constata pe drumul parcurs dela cele mai inferioare ființe unicelulare până la om. Nu vom aminti de cât unuli sau două, care ne interesează aci mai mult.

E mai întâi progresul însemnat care constă în stabilirea unor legături sociale, cum le vedem în așa zisele „state celulare" ale tuturor plantelor și animalelor superioare. Aceste legături încep a eși la iveală odată cu apariținnea celui întâi metazoar sau metafit, dar nu'și ajung expresinnea cea mai completă de cât la vertabratele superioare.

Această aglomerație de celule vii, cu origină comună, poate fi considerată ca prototipul natural al tuturor asociațiunilor omenești, atât al simplei asociațiuni familiale, ca și al unei horde sălbatice, cât și al celui mai mare stat național.

Dacă e așa, atunci răsare limpede pentru noi legătura strânsă care trebue să existe între Biologie — cu deosebire Fiziologia — și organizarea noastră socială. Amândouă au de-a face cu asociațiuni de ființe vii. Iar dacă mai înfățișăm și urmările care decurg din asociațiunile celulare, atunci legătura ni se pare și mai strânsă.

Ca și în asociațiunile omenești, simplul fapt al convieținirei într'o comunitate socială aduce carecare avantaje individului celular, căci activitatea întregei comunități fiind mai mare de cât poate fi aceia a unui singur individ, individul profită și el mai mult, — d. ex. în apararea lui contra condițiunilor externe — de cât dacă ar trăi singur.

Dar foloasele cele mai prețioase pe care le trage individul din asociație se văd mai bine când apare diferențiarea și cu ea diviziunea muncei, fenomene care sunt urmările necesare ale unei reuniuni sociale.

Diferențiarea însoțită de divizinnea muncei este o nouă și însemnată etapă întâlnită pe drumul care duce organismele vii către perfecționare. De vreme

„Imoralitatea în politică“

Un răspuns ziarului „Patria“

Ziarul „Patria“ din Cluj a publicat în numărul 59 din 16 a. l. c. un articol sensațional sub titlul „Răpirea mandatului de senator dela Bistrița-Năsăud“.

Ce anume se afirmă în acest articol?

E fapt stabilit, că în județul Bistrița-Năsăud, la ultimele alegeri, a fost ales senator profesorul — ales și în trecut în două rânduri — Ioan Păcurariu și anume de data aceasta cu o majoritate de 3050 voturi față de candidatul partidului național dr. Victor Onișor. Fiindcă d-l Ioan Păcurariu a aflat cu cale, ca la timpul său să iasă din partidul național, despre al cărui conducători își câștigase convingerea, că duc partidul pe căi greșite, alegerea d-sale cu o majoritate atât de impunătoare este considerată pur și simplu ca „o răpire a mandatului de senator“ dela partidul național, singurul în drept, să reprezinte Ardealul.

Și cum oare s'a operat acestă „răpire“?

Autorul articolului ne spune:

„Majoritatea a obținut-o partidul liberal ajutat de: 1. cea mai mare parte a intelectualilor din Năsăud, cari și în trecut ca și în prezent au dat în politică exemplul celei mai condamnabile imoralități; 2. de câțiva preoți aderenți ai partidului liberal, cari nu s'au rușinat de a se face criminali și a falsifica urna electorală a credincioșilor lor; 3. de alegătorii sași din circumscripția Bistrița-săsească, aliații politici ai partidului liberal și de câți-va reprezentanți ai administrației“.

Ofensa atât de gravă aruncată intelectualilor din Năsăud, cari în totdeauna și-au împlinit datoria față de neam și patrie și față de instituțiile culturale administrate de ei în timpuri atât de grele, o respingem cu toată indignarea. Putem afirma, că în nici un centru cultural din Ardeal intelectualii nu au dus o luptă mai conștientă, cu mai mare abnegațiune și perseverență întru apărarea intereselor naționale și culturale ca intectualii din Năsăud. Puțini la număr, câți erau la desființarea instituției militare, au depus împreună cu întreaga populație, întreg avutul lor câștigat în restimp de o sută de ani pe altarul culturii neamului. Intelectualii din Năsăud au veghiat cu credință și au apărat cu energie instituțiile culturale naționale răsărite din virtutea abnegației și mărinimia antecesorilor în timpurile celor mai grele încercări, când ura nempăcată a dușmanilor voia să le răpească, și în fine tot ei au știut să le conserve, să le mântuie și să le predee în România-întregită întregi și neprihănite.

Intelectualii din Năsăud nu au fost nici când trădători: Să spunem un singur caz: Era în anul 1917 ardentă chestiunea despre abandonarea limbei românești ca limbă de propunere la liceul din Năsăud în schimbul unei ameliorări a salariilor profesorilor. Atunci aceștia, conștienți de datorința lor, au declarat cu unanimitate, că renunță la asigurarea existenței lor pe acestă cale și sunt aplicați mai bucuroși să presteze și muncă de câmp decât, să își dea consimțimântul să se schimbe caracterul liceului!

Dar se pare, că autorul articolului din chestiune este supărat pe intelectualii din Năsăud, pentrucă dl Onișor era ungurească, a căzut de două ori în alegeri tot aci la Năsăud, și acum, urmărindu-l soartea, a căzut pentru a trela oară!

Nu are motiv onorabilul autor al articolului din chestie să încerce să își răsbune asupra intelectualilor din Năsăud pentru căderile d-lui Onișor din trecut, deoparte pentrucă intelectualii atunci și'au făcut datorința națională chiar cu pericolul situației și chiar a vieții lor, iar căderile au fost pricinuite de sistemul nefost electoral de atunci; de altă parte pentrucă domnialui nu ar fi preschimbat soartea Românilor ardeleni nici în cazul, dacă ajungea membru al parlamentului maghiar. Este însă sigur, că dacă ar fi fost ales deputat sub era maghiară ar fi fost ajuns în „consiliul dirigent“ de trista memorie pe planul prim și nu pe al doilea, pe care a fost!

Au știut Năsăudenii sub alte rapoarte să se afirme de nemvnși aderenți ai partidului național, când sta față de candidatul lor naționalist Oanea, însuși premierul Averescu!

Dar în ce consistă oare astăzi imoralitatea intelectualilor din Năsăud?

Au trădat ei oare interesele mari ale țării și ale neamului? Au conspirat cu dușmanii noștri? Proclamatu-s'au ei de revoluționari, ca unii dintre naționaliști?

Nimic din toate aceste!

Ei, după ce au excelat în statornicie și credință față de partidul național, văzând în fine, că nedestoinicii conducători ai acestui partid duc pe aderenții lor pe căi greșite, îi duc la compromiterea unirii și la îndușmănirea fraților de același sânge și se împotrivesc din răsputeri unirii noastre sufletești și consolidării statului „au găsit cu cale să se desfacă de acest partid alăturându-se altui partid, care voiește binele și consolidarea acestei țări prin unire, prin muncă spornică și organizată, prin armonizarea claselor sociale, prin legi bune și forțe de muncă alese și încercate în conducerea statului și căruia îi datorim însăși politica pentru înfăptuirea unității naționale!

Oare poate să fie un „exemplu de cea mai condamnabilă imoralitate“ faptul, că având în vedere binele țării și al neamului intelectualii din Năsăud, convinși că conducătorii partidului național îl duc în rătăcire, i-au abandonat pe aceștia alegându-și alți conducători?

Trebue să știi, onorabile anonim, că noi, intelectualii de pe valea Someșului din sus suntem mai conștienți de faptele noastre decât alți frați de ai noștri, cari până dăunăzi nu au avut decât școale maghiare! Noi nu avem nevoie de tutelă și de mentori, căci avem experiența luptelor noastre din trecut.

Crezi Domnia-Ta, onorabile anonim, că este admisibil din punctul de vedere al moralității politice, că șefii partidului național, să și impună patimele și preocupațiile lor personale milioanelor de români de din coace de Carpați, ca aceștia să urmeze la deslănțuirea unei lupte fratricide numai pentru a satisface orgoliului și ambiției personale jignite a unor oameni pretențioși, nemulțumiți și gata, să incendieze această țară abia înjghiebată?

Să stabilim adevărul, care este, că dl Ioan Păcurariu a întrunit o majoritate de 3050 voturi față de candidatul partidului național și dacă, după socoteala chiar a onorabilului anonim, am subtrage din această majoritate suma voturilor Sașilor, tot mai rămâne pentru dl Păcurariu o majoritate suficientă de 495 voturi românești, cu toate că candidatului naționalist îi calculăm voturile primite în circumscripția săsească. Din aceste rapoarte se vede, cât de întemeiată este afirmația onorabilului anonim, când încheie cu emfază: „Să nu uite (dl Păcurariu) că el reprezintă pe Sași și pe alegătorii neexistenți, ale căror voturi false le-a primit dela cei câțiva președinți de secții, pe când adevăratul reprezentant al alegătorilor români este candidatul partidului național.“

Ce ambiție bolnavă se resfrânge din aceste rânduri mincinoase!

De încheiere, constatăm, că întreg articolul din chestie nu este altceva decât expresia supărării cauzate prin căderea în alegeri datorită nu abuzurilor și falsificărilor, cari toate sunt lucruri scornite, ci bunului simț și cuminteniei poporului nostru, care nu dorește și deci nici nu sprijinește, ura între frați.

Mai mulți intelectuali din Năsăud.

Din arsenalul electoral al partidului național

V.

— Secretarul general al partidului către popor —

Ca și cum n'ar fi fost de ajuns demagogia fără scrupul a partidului național, Secretarul acestui partid, dl Sever Dan, a tipărit, deosebit, o „Scrisoare“ către „vrednicii săi alegători Felecani, Aitoneni, Apahideni ș. a.“

D-sa a fost în potriva cârmuirii „lui Averescu“ și a spus-o de ce. Acum e în potriva „cârmuirii lui Brătianu“:

„Intâi de toate pentru că ei(?) au stăpânit mai bine de 50 de ani vechiul Regat și au ținut națiа românească până în ziua de astăzi într'o stare care nu se deosebește mult de iobăgie. Ba, acum 14 ani, în 1907, când țărănimea română nu mai putu suferi și se ridică cerând pământ, *liberalii lui Brătianu au împușcat fără milă 11 mii de țărani*!

In vremea războiului, „milioanele de bani adunate din roada bogată a țării au fost benchetuite și aruncate în petreceri desfrânate, câtă vreme soldații mureau de foame și de ger pe front“. (unde erați, patrioților, în vremea tragică de atunci?)

„După războiu, Brătianu și liberalii au mai încărcat țara cu câteva mii de milioane datorii . . .“ (Probabil pe vremea ilustrului guvern al d-lui Vaida).

„Liberalii nu sunt români neaoși. Ei sunt un amestec de greci, armeni, turci, bulgari și tot felul de neamuri“ (o, amestecul țigănesc din tabăra național română!)

Urmează apologia vestitului Secretar general, făcută de sine însuși:

Drept răsplată (pentru câte binefaceri a hărăzit Ardealului și Bănatului) *simbriașii liberali mă urăsc cu toată ura sufletului lor negru* (urâte lighioni, d-le Secretar general!)

„Au dat poruncă, *ca pe vremea lui Tisza*, că eu trebue să cad în aceste alegeri, *chiar dacă ar fi să fie cu vărsare de sânge* .. Ce-i drept, deocamdată dumnealor varsă mai mult vinars decât sânge (nu te-a întrecut nimene, zău, d-le Secretar!)

„Lozinca noastră să fie: *pace, pământ, omenie* (și un pic de minte, adăogim noi, și un dram de rușine!)

Cetiți „Infrațirea“

ce toți indivizii celulari participă la munca întregei comunități, unii din ei își pot lua asupra lor un anumit fel de muncă, dessăreinând pe alții și invoindu-le să facă mai cu folos o altă muncă specială.

Astfel se realizează specializarea care, odată înfăptuită, stabilește o strânsă dependență a unor indivizi de ceilalți dependență care curând merge așa de departe încât nici un individ nu mai poate trăi izolat.

Dar spre deosebire de ceia ce se petrece în societățile omenești, această dependență în asociațiunile celulare, nu constă nici odată într'o valorificare a puterei unei specii celulare pentru terorizarea celorlalte, ci constă în punerea facultăților specificate a unui grup celular în serviciul întregei comunități sociale, și prin aceasta, în folosul ficărui individ în parte.

Iată un principiu de organzare extraordinar de important, pe care'l aplică natura atunci cât e vorba de perfecționarea unei asociațiuni de ființe vii (celule) și pe care, noi oamenii, ar trebui să'l aplicăm în adevăratul său înțeles când vrem să îndrumăm statul politic pe calea progresului. Fiecare să îndeplinească în stat o funcțiune potrivită cu însușirile și cu pregătirea sa specială, pe care să le pună numai în serviciul binelui general.

Și câte alte învățături folositoare n'ar putea scoate oamenii pentru organizarea lor socială din aprofundarea metodelor întrebuințate de natura ca să împingă o colectivitate celulară spre propășire.

Iată de pildă ce ne spune natura asupra libertății individuale. Intr'o anociațiune de celule vii, libertatea naturală și adevărată nu este o completă independență, o perfectă fără de-lege sau vreo neorânduială ci numai o dezvoltare deplină și nestingherită a acelor însușiri particulare ale individului, care sunt cu adevărat folositoare comunității.

Cât de streini suntem noi de acest înțeles al libertății și câte pagube ne aduce tuturor o libertate rău înțeleasă.

Dar pentru ca o colectivitate celulară, cum este aceia care formează corpul omenesc și care se compune din zeci de miliarde de indivizi celulari, să-și poată menținea viața, este absolută nevoie ca munca tuturor indivizilor celulari specializați, să fie executată în vederea trebuințelor felurite reclamate pe deoparte de buna stare sanitară a organismului, pe de alta, de împrejurările noi în care s'ar găsi asociațiunea. Și atunci s'a născut nevoia unei funcțiuni de supraveghere asupra tuturor activităților individuale din comunitate, care a provocat formarea unuia sau mai multor organe având, nu numai însușirea de a aprecia trebuințele organismului la un moment dat, dar încă și puterea de a modifica activitatea indivizilor celulari, punând'o de acord cu trebuințele momentane.

Când organul cu o astfel de specializare fiziologică va apărea, el va constitui un nou și însemnat pas către perfecționarea asociațiunei vii și ne va da la iveală un nou principiu de organizare socială naturală: principiul regulator. Acest principiu se pune în aplicare la animalele superioare prin apariția funcțiunei nervoase (sistemul nervos) și a funcțiunei hormonice (glande cu secrețiune internă).

Compus, la animalele superioare, dintr'o sumă de organe în stare de a primi informațiuni din afară și din toate colțurile organismulu sistemul nervos are puterea de a judeca știrile primite și a lua măsuri în consecință. In legătură cu organele de simț periferice și interne — organe de informațiuni, — sisteful nervos reprezintă instanța administrativă centrală a asociațiunei celulare, care distribue în mod exact și la timp, ordinele privitoare la activitatea organelor, necesară sau potrivită în momentul considerat, cu interesul întregei „națiuni“ celulare.

Dar centralizarea administrativă a societății celulare în mânile sistemului nervos nu însemnează că această instanță exercă o guvernare absolutistă; din potrivă, ea lasă feluritele țeseturi, o independență relativă, în grade foarte variate, care le dă putința să reacționeze ele singure pentru a se perfecționa, adaptându-se la noui condițiuni de viață.

Un studiu aprofundat al fiziologici generale și speciale al sistemului nervos și organelor de simțuri în seria animală ar fi și el în stare să ne dea o mulțime de sugestii și să ne ofere soluțiuni naturale și temeinice pentru problemele de organizare socială.

Nu putem cita aci toate faptele fiziologice în stare să ne dea îndrumări politice — ar fi să mergem prea departe — dar, din cele câteva noțiuni expuse, orice spirit neprevenit poate înțelege că a venit vremea să punem la contribuție toate cunoștințele noastre spre a organiza asociațiunile politice în mod cât mai științific.

Cetiți „Infrațirea“

INFORMATII

Data căsătoriei regelui Alexandru cu principesa Marioara a fost definitiv fixată pentru ziua de 1 Iunie.

Regina României va sosi la Belgrad la 1 Aprilie pentru a reintoarce vizita regelui Alexandru.

*

„In ziarul „Universul" cu data de 24 curent, se reproduce o ştire după „Gazeta Transilvaniei" din Braşov cum că s'ar fi suprimat, cu începere dela 1 Aprilie a. c., gradaţiile membrilor corpului didactic.

Ministerul instrucţiunei desminte categoric această afirmaţiune, absolut neintemeiată, dată de persoane care caută să agite pe membrii corpului didactic.

De asemenea este neintemeiată ştirea că i s'a luat Universităţii din Cluj dreptul de a elibera diplome. Ministerul n'a luat nici o dispoziţie în acest sens ci totul se reduce la o interpretare greşită a unei adrese a ministerului către rectoratul Universităţii din Cluj şi Cernăuţi, prin care se cere ca pe viitor diplomele să fie imprimate şi eliberate în felul cum se procedează la Universitatea din Bucureşti, adică să fie semnate de ministru şi înscrise în registrul respectiv al ministerului.

*

In vederea unificărei învăţământului de toate gradele, ministerul instrucţiunei a cerut directorilor de şcoale din ţinuturile alipite, ca în cel mai scurt timp să trimită datele asupra condiţiunilor şi a regulamentelor după care funcţiona aceste şcoli.

*

Baia „Diana" este deschiă Miercuri şi Vineri pentru Dame Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru domni. Băi sunt zilnic; afară de Luni.

*

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

*

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialităţi de beuturi. Bere albă şi neagră de butoi. I-622

*

Cele mai frumoase bijuterii şi cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Raţiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

Lucrătorii croitori dela toate atelierele din Timişoara s'au pus în grevă.

Ei cer sporirea salariilor.

*

Marele târg de oi din jud. Cojocna, Ormenişul de câmpie, căzând în zilele de 15, 16 şi 17 Aprilie, în care intră şi primele două zile de Paşti, se va ţine la 5, 6 şi 7 Aprilie.

*

Dl Simeon Mândrescu profesor universitar, deputat a fost decorat de guvernul francez cu Legiunea de onoare.

*

In vederea sărbătorilor Paştelui, a dispus ca salariul corpului didactic pe luna Aprilie să fie plătit înainte de sărbători.

*

La ministerul de finanţe se lucrează la întocmirea unui proect de lege, cu privire la modificare actualei legi a licenţelor.

Prin noul proect se prevede absoluta libertate a comerţului de băuturi spiritoase la oraşe.

La sate, brevete e de licenţă vor fi date în raport cu numărul capilor de familie.

*

In urma unei ingenioase imbunătăţiri a becurilor electrice după cât suntem informaţi, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reuşind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent şi o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricaţie. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechni că Teodor Maior Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalaţii electrotecnice. Proiecte şi devize gratuit. 1416

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară şi piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyár 1 în faţa magazinului Gyorsáru

Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87 1278

*

Stofe pentru Domni şi Doamne lăţimea 130—140 ctm. s'au pus spre vânzare

cu Lei 55·— Metru
„ „ 89·— „
„ „ 108·— „
„ „ 109·— „

la Magazinul „Renaissance" Calea Regele Ferdinand Nr. 15.

*

Fabrica de perii, văruitoare, pensule şi mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în preţuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

Ministerul muncii a trimis departamentelor interesate, deciziile conferinţei muncii dela Genova spre a le examina şi comunica aprecierile lor asupra ratificărei sau neratificărei acestor decizii, pentrucă apoi ministerul muncii să poată păşi la lucrarile definitive.

*

Crepede Chine Lei 245 metru la Magasinul „Renaissance" calea Regele Ferdinand No. 15.

*

D-l Andrei Morvay, fost sub prefect, a fost numit în funcţiunea de primar al oraşului Târgu-Secuiesc, din judeţul Trei Scaune.

*

S'a acordat fabricii de buţi ce d-l Adalbert Burger voeşte a înfiinţa în comuna Târgu-Mureş, judeţul Mureş-Turda, înlesnirile şi foloasele legi pentru incurajarea industriei naţionale.

*

Pe ziua de 23 Februarie 1922 au fost suspendaţi din serviciu acarii: Suciu Teodor, Puss Ferentz, Bedo Pall, Bedo Lajos din Temeşul de sus pentru că au jefuit un vagon cu făină, al serviciului de aprovizionare, susträgând 16 saci, iar frânarul Saita Ion din Siguişoara pentru beţie.

*

Doamnele şi Domnişoarele din Cluj pot cumpăra: Gabardine, Crepe Marocain, Crepe de Chine, Charmante, Soie-ecrii, Ponges, etc. etc. cele mai noi culori şi cu cele mai convenabile preţurile Magasinul Renaissance".

Calea Regele Ferdinand No. 15.

*

Sala „Reduta" fiind în reparaţie, şezătoarea de Duminecă 26 Martie a „Culturei Poporului" se amână pe Duminecă 2 Aprilie orele 3 d. a. când, pe lângă partea artistică, vor vorbi dnii Prof. univers. I. Ursu şi Marin Ştefănescu.

*

D-l Lucian Bolcaş va ţine o conferinţă pe Duminecă, 26 Martie, orele 5 p. m. în sala cea mare a Prefecturei.

Subiectul: „Protocoalele Intelepţilor Sionului" şi câteva cuvinte asupra problemei evreeşti.

Bilete la libraria Anca şi înainte de conferinţă la Prefectură.

*

Noutăţi de primăvară

Au sosit engros, ciorapi pentru dame şi băeţi, mănuşi şi articole de manufactură Fischbein şi Spitz Magazin de Mărunţişuri şi tricotaj Cluj. Piaţa. Unirii 29 Palatul Banffy. 1574

*

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.

Telefon interurban 27 GHERLA.

ADUNAREA INGINERILOR
şi funcţionarilor geodezici şi cadastrali din Cluj

După cum am anunţat în N-rele trecute ale ziarului nostru, inginerii şi funcţionarii geodezici şi cadastrali din Ardeal au început o mişcare generală pentru ameliorarea situaţiunei lor materiale, deoarece situaţia reală este că azi un prim inginer geodezic primeşte lunar aceleaşi retribuţiuni ca un funcţionar administrativ.

In ziua de 23 Martie, la ora 2 d. a. s'au întrunit toţi inginerii geodezici şi funcţionarii cadastrali din Cluj la o adunare generală unde d. Ing. Ioan Podariu, inspector geodezic, a relatat despre demersurile făcute la Bucureşti din încredinţarea funcţionarilor, cum urmează:

D-sa a fost împreună cu comitetul executiv al Uniunei funcţionarilor publici la d. ministru de finanţe V. Brătianu unde expunând toate doleanţele funcţionarilor a primit o promisiune categorică de la d. ministru că dânsul va insista, ca în a doua sesiune a parlamentului şi a senatului, necondiţionat să se aprobe de Corpurile legiuitoare „Statutul unic al funcţionarilor de stat". Referitor la inginerii geodezici şi funcţionarii cadastrali a declarat că sporul pe anul bugetar prezent nu se poate lichida de oarece fostul guvern a epuizat sumele de bani disponibile. Totodată arătându-se de către delegatul inginerilor şi al funcţionarilor geodezici şi cadastrali din Ardeal nedreptatea făcută cu unifi carea, d. ministru a promis că va da tot concursul la egalizarea salariilor susnumiţilor funcţionari cu salariile celorlalţi funcţionari cari au fost încadraţi în aceleaşi clase de salarizare.

Delegatul împreună cu d. director general Brădişteanu s'a prezintat apoi la d. ministru al agriculturei, Al. Constantinescu, unde de asemenea au fost primiţi cu cea mai mare căldură şi interes. Ascultând cele expuse de delegaţie, d. ministru Constantinescu a promis categoric, fiind prezent şi d. director general Cipăianu, că va da tot concursul funcţionarilor ca să primească dela 1 Aprilie 1922 aceleaşi lefuri ca şi funcţionarii dela direcţia cadastrului din minister.

Adunarea generală a inginerilor şi funcţionarilor din Cluj luând la cunoştinţă cele relatate de d. Ing. I. Podariu, şi-a exprimat recunoştinţa şi mulţumirea tuturor şi s'a hotărât unanim ca să se trimită telegrame de mulţumire d-lor miniştri de finanţe şi de agricultură şi d-lor directori generali Cipăianu şi Brădişteanu pentru sprijinul şi neobositul lor concurs.

Totodată adunarea a hotărât intrarea în Sindicatul funcţionarilor apartinători dir. cadstrului şi a lucrărilor tecnice din Bucureşti, încredinţând cu studierea regulamentelor pe d. Ing. Podariu.

La sfârşit s'a ales comitetul organizator după cum urmează:

Membri ordinari: Ing. J. Barbul, inspector general. Ing. I. Podariu inspector, dr. Oliviu Csatt inspector cadastral şi Ing. J. Klinger, sub inspector.

Membrii extraordinari: Ing. L. Boronkai, subinspector şi dr. A. Butyka şef de lucrări.

In toată seara Dudus, Luni şi Joi Albi şi Koroşi Eugen cântă cu musica în Cafeneau Park. 1456

*

Pfeschy Iosif Cluj Calea Regele Ferd. Nr. 5 Cel mai bun şi mai frumos Restaurant Bucătărie română-franceză specialităţi excelente de vin.

Servitul rapid şi cu precauţiune. Locul de întâlnire a oamenilor mai aleşi. 156

*

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieţi şi dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Şipoş Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

*

D-l Prof. dr. Marinescu, de la Facultatea de Mdicină din Bucureşti, va ţinea prima conferinţă, Marţi 28 Martie ora 4 p. m. în amfiteatrul institutului de zboologie (lângă grădina botanică).

Celelalte conferinţe vor fi făcute zilnic la aceeaşi oră şi în acelaşi loc.

Conferinţele fiind publice, poate azista, orice persoană iubitoare de ştiinţă.

*

Uzinele „BABI" Werk

Iosif RAPAPORT Jo sef, Fabrică de mobile de fier-bronz şi căruciore pentru copii. Timişoara Str. Moţilor No. 1. 1563

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumuseţează pielea şi îi dă fineţă rară. Compoziţia ei nemsuroasă şi inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubiţele, încreţiturile, întineresţe şi înviorează chiar şi pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulaţie în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziţie fără leşie, înfrumuseţează pielea. PUDRA MARGIT, compoziţie de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ŞI HEHS ARAD Se află de vânzare la toate farmaciile, droguerile şi parfumerii. 1564

*

Incăltăminte pentru Domni, Doamne şi Copii, ultimele creaţiuni ale modei la Magasinul „Renaissance" calea Regele Ferdinand No. 15.

*

Aducem la cunoştinţa On. Public că lichidându-se firma Janovitz şi soţul, mi-am mutat magazia de lemne din Strada Gyufagyár 13 sub numărul 15 şi o conduc şi pe mai departe sub numele meu pe baza solidă ca în trecut.

Rog sprijinul On. Public. Telefon 127 şi 918.

Janovitz Vilhelm
1579 Comerciant de lemne

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin **UNIO** **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica politică

Opoziția agită — Guvernul se pregătește de muncă

Cu cât ziua deschiderei Parlamentului se apropie, cu atât svârcolirile și agitațiile opoziției se intensifică. Și este și firesc acest lucru, căci opoziția își dă bine seama, că puterea de viață a acestui parlament și a actualei guvernări înseamnă moartea tuturor partidelor de agitație.

Este întâia oară, dela sfârșitul războiului, când țara are în sfârșit un guvern capabil, sprijinit pe un puternic partid cu rădăcini adânci în toate straturile sociale și în toate provinciile alipite și cari, se vede din ce în ce mai clar, va pune capăt haosului politic de până acum, haos care singur el mai permitea grupărilor opoziționiste să-și târască penibila și periculoasa lor exisistență în cadrul României întregite.

Amenințate astfel în existența lor însăși, era și logic ca toate micile excrescențe politice dela 1918 încoace să-și dea mâna, peste orice considerente și peste orice deosebiri de „programe", pentru a forma „formidabilul" bloc al urei și al neputinței.

Numai că, guvernul liberal, care are, după cum alegerile au dovedit-o, încrederea și sprijinul întregei conștiințe românești, departe de a se lăsa intimidat de amenințările și agitațiile opoziției, conștient de importanța operei ce-o are de săvârșit și găsindu-și tăria în însăși această conștiință, pășește hotărât și cu încredere pe drumul tras de mai înainte.

De o parte, prin urmare, avem blocul urei, al incapacității și al ambițiilor vulgare, iar de cealaltă parte avem guvernul armoniei sociale, al muncii și al consolidării, pe care însăși țara l-a cerut și l-a chemat la conducerea țării.

Și cu toată vehemența atacului, cine se mai poate îndoi de partea cui va fi victoria?....

Autonomia Universităților va fi stabilită?

Ce ne spune Dgl Călugăreanu, rectorul Universității din Cluj — Inexactitățile ziarului „România"

Ziarul „România" epuizându-și insultele și calomniile asupra „ilegalităților" guvernului în alegeri, își chinuește imaginația în insinuațiuni ridicole, lansând pretinse deciziuni ministeriale de cari în realitate nimeni până acum n'are vre-o cunoștință.

Este vorba de știrea într'adevăr „senzațională", publicată de suszisul ziar, după care, guvernul, prin niște măsuri recent luate ar știrbi autonomia Universității din Cluj, prin aceia că diplomele eliberate de Rectorat ar trebui iscălite și de directorul învățământului superior de pe lângă minister, fără de care ele nu ar avea nici o valabilitate. Plecând dela aceste „decizii", luate de fapt... în redacția „României", ziarul în chestie, începe nici mai mult nici mai puțin, o violentă campanie contra actualului guvern relevând că ceace a respectat trecutele guverne — recte guvernul averescan! — (autonomia Universitară), guvernul liberal nu mai respectă. Și de aici, apoi, concluzia inteligentă că guvernul a luat măsurile acestea, nu mai pentru ca salariile profesorilor Universitari să fie reduse...

Acest pueril și neloial procedeu, deși nu merita măcar onoarea vreunei desmințiri, totuși guvernul, pentru a liniști pe cei cari ar fi putut o clipă să se îndoiască de adevăr, și pentru a înfiera dela început acest sistem nou în gazetăria noastră, a publicat în toate ziarele bucureștene, o energică desmințire a acestor minciuni, desmințire pe care o publicăm și noi în altă parte a ziarului.

Dorind totuși a căpăta lămuriri mai amănunțite, dela cei în drept, ne-am adresat, după cum era și firesc, în primul rând, d-lui Călugăreanu, rectorul Universității locale, care a binevoit să ne dea următoarele lămuriri:

— „Ministerul Instrucțiunei prin un ordin trimis Universității noastre, a pus în vedere ca diplomele de licență și doctorat eliberate de noi, să fie înaintate la București pentru a fi înregistrate și iscălite de d. ministru. Aceasta numai în ceeace privește diplomele studenților care studiază după noul program; pentru diplomele celorlalți studenți cari studiază după programul vechiu se vor urma normele vechi, diplomele lor vor fi iscălite de Decan și Rector.

— „Măsura aceasta este de fapt normală și nu numai că știrbește prestigiul universității clujene, dar dimpotrivă prin aranjamentul acesta controlul exercitat de minister va fi mai exact și introducerea lui pe mine mă bucură, căci tinde spre o unificare a Invățământului nostru superior".

Intrebând pe d. Rector dacă este adevărată știrea revizuirii salariilor și reducerea lor d-sa a desmințit-o categoric.

Din toate acestea, rezultă deci că cele scrise de ziarul „România" sunt inexactități și că se caută numai inducerea în eroare a publicului. Faptul că Universitățile noastre sunt amestecate în chestiuni politice și că se debutează pe seama lor inexactități, este destul de regretabil.

In ceeace privește știrea ziarului „România", că profesorii universitari s'ar fi întrunit chiar să și protesteze împotiva guvernului pe această temă, putem spune că în adevăr Vineri seara s'a ținut un consiliu al Senatului Universitar, dar cu desăvârșire pentru altceva: aprobarea statutelor societății studențești „Crișana", chestiunea schimbului de cărți între biblioteca Universitară locală și cea din Ceho-Slovacia, etc.

Deci nici o agitație a profesorilor Universitari, nici o protestare contra știrbirii autonomiei Universitare, nici o protestare contra reducerii salariilor. Ele n'au existat decât în imaginația maladivă a celor dela „România".

O notă a lui Cicerin către Poincare privitoare la Genua

Ea cere egalitatea tuturor statelor în fața conferinței

Cicerin a adresat, după cum anunță ziarele de dimineață o lungă telegramă lui Poincare, expunând punctul său de vedere asupra conferinței de la Genova. Cicerin stăruie mult, asupra părerei sale că nu trebuie să se facă vreo deosebire între aliați și foștii dușmani, între statele mari și mici, între soviete și guvernele burgheze, ci fiecare participant să fie recunoscut ca egal îndreptățit de către ceilalți. Din presa puterilor apusene reiese însă că, atât marea cât și mica Antantă au luat deciziuni, cari par a fi îndreptate contra Rusiei. Cicerin vorbește apoi pe larg despre „campania de minciuni" și despre calomniile îndreptate în presa puterilor apusene contra republicei sovietelor și care, cum afirmă el, sânt inspirate de cercuri oficiale.

Spre a dovedi, că această campanie este nedreaptă, Cicerin enumeră toate măsurile pe care guvernul sovietelor le-a luat, spre a îmbunătăți situația poporului rus. Trebuie relevate în deosebi mai multe decrete care garantează libertatea muncii, libertatea circulației și secretul corespondenței private. Interesele și drepturile de proprietate ale străinilor în Rusia sânt suficient de garantate prin legislația sovietică. O lege specială garantează privilegiile concesionarilor. O expropriere în folosul Statului poate fi efectuată numai în aceleași condițiuni ca și în toate codurile burgheze, odată cu o despăgubire pentru proprietățile confiscate în interval de o lună și cu prețul mijlociu al pieții. Documente speciale garantează libertatea comerțului privat în interior. Pe când Statul își rezervă monopolul comerțului exterior, se pot face pentru comerțul din afară acorduri speciale, care îngăduie o participare a capitalului privat. Decretul care fixează suma maximă de bni și valori pe cari le pot poseda particularii, este! abrogat. Un decret garantează libera posesiune și circulația monedelor prețioase de metal și de aur. Afară de asta se va regulamenta și inființarea de societăți comerciale sau bancare după principiile fundamentale ale tuturor codurilor burgheze. Chestia schimbului comercial va fi regulată conform cu convenția de la Haga din 23 Iulie 1912.

In aceste condițiuni, termină mesagiul lui Cicerin, guvernul rusesc speră, că toți participanții la conferință vor sta în astfel de raporturi reciproce, încât le va fi cu putință să conlucreze în mod activ la rezolvarea problemelor prevăzute în ordinea de zi.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă și costume moderne

1585 Firma

M. Neumann

Cluj, Piața Unirii No. 14

Intreprindere internațională

alui

Maxim König Mitsa

ARAD

Telefon interurban 68.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

Atențiune! 1610

S'a inaugurat Hala de bere „LLOYD"

colț Strada Memorandului și Regele Matia. Zilnic bere CZELL proaspătă. Dejun, cină după teatrul, Grătar special. Fripturi la grătar. In fie care seara concertează Trupa lui Aladar Szentkirályi. Bunavoința publicului o cere Proprietarul.

Telefon 394. Radio 2183 Telefon 394.

Specialitatea de primăvară

a berei nutritoare GLORIA

s-a adus din nou în circulație și se capătă din nou în toate locurile.

Fabrica de bere

MENDEL 1608

Turda, Depozitul principal din Cluj, Cal. Dorobanților 11

Luni 27, Marți 28, Mercuri 29, Joi 30 Martie de la orele 10—12 și 3—5 se va ara cu

Tractorul Fordson TRADE MARK

în marginea orașului Cluj lângă vama Görfalva, prelungirea stradei Görfalva la care poate lua parte toți pe cari îi interesează agricultura.

1533

Informațiuni se pot lua de la reprezentantul fabricei Ford

N. d. Perry (Porutiu)

CLUJ, Piața Ștefan cel Mare No. 7. CLUJ.

Telefon 270. Telefon 270.

FRENKEL (fost Janovitz & Co.) Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Refacerea Rusiei nu este concepută de toate puterile la fel

Refacerea Rusiei continuă a fi obiectul de preocupare al puterilor europene.

Dar, cu toată buna voinţă a naţiunilor şi conferinţele repetate ale oamenilor lor de stat, cu toţi experţii şi multiplele şi savantele rapoarte pe care le elaborează, — chestiunea rusă se găseşte astăzi, în acelaş punct ca în Octombrie 1917 când bolşevicii au luat puterea. Mai rău chiar, ţara este pe deantregul ruinată de cei patru ani de experienţă socială. Inoirea Rusiei trebue să vie numai din afară.

Iniţiativele particulare cari par în sfârşit a se organize, pentru a veni în ajutorul Rusiei, vor sfârşi, fără îndoială prin a găsi o formulă largă şi sănătoasă, a cărei aplicare, dacă nu va da beneficii pecuniare imediate, va avea, cel puţin avantajul de a fi văzut mai departe şi de a nu fi numai o exploatare mercantilă, ci de a fi mai mult morală şi a da mai târziu rezultate mult mai abundente de cât acele scomptate imediat.

Cele câteva proecte pentru refacerea Rusiei, pe care le dăm mai jos, par a avea acest caracter moralizator şi nu negustoresc.

Punctul de vedere german şi englez

Germanii — sau mai bine, cea mai mare parte din presa Reinului — atribue şomajul din industria engleză şi din cea americană defecţiunei consumatorului rus. De aci, pentru a pune capăt crizei, e deajuns, după aceştia, să se redea Rusiei facultăţile sale de cumpărare şi rusii să redevie consumatorii de odinioară. Se cunosc diferitele combinaţiuni imaginate de Rathenau, Stinnes şi alţi germani pentru realizarea acestui scop. Germanii, oameni practici, găsesc că niciodată Rusia n'a fost într'o situaţie mai favorabilă visului lor d'a a coloniza. Proectele engleze pentru „refacerea" Rusiei au cam acelaş caracter.

Aceste proecte anglo-germane de reconstruire a Rusiei nu sunt favoizate nici de organizaţiunile ruse din străinătate şi mai cu seamă de comitetul executiv al coferinţei membrilor Constituantei Rusiei, care constată că asemenea concepte sunt de o manieră contestabilă de a trata interesele cele mai esenţiale ale Rusiei.

In 1912, Rusia consuma produse industriale în valoare de 3.750 milioane de ruble. Din această cifră 4.565 de milioane valora consumaţiunea provenită din produsele industriei naţionale ruse.

Nereconstituirea industriei, ruse ar insemna deci pentru Rusia pierderea unui element foarte impotant al producţiei naţionale; perderea salariilor a trei milioane de muncitori, iar pentru capitaliştii ruşi şi străini, car au interese în diversele ramuri ale industriei ruse, pierderea capitalurilor lor.

Punctul de vedere francez

Experţii francezi ştiu toate acestea şi aceasta este cauza pentru care rapoartele ce le-au stabilit şi pe care d-l Seydoux le va supune în conferinţa tehnică, din Londra, susţin că ar fi extrem de păgubitor pentru Rusia să se înceapă refacerea ei prin anumite combinaţiuni comerciale. Dacă se vrea ajutorarea eficace a ţării, cred experţii francezi, trebue să se creeze din nou organismele economice distruse şi să se adopte o metodă de acţiune regională care să fie aplicată nu numai în centrul Rusiei, dar în toate provinciile, începând de la periferie.

Experţii francezi concep refacerea Rusiei pe fracţiuni teritoriale şi prin industrie. Dar ar fi fost mult mai moral şi mai eficace dacă s'ar fi gândit în acelaş timp la ţăranii ruşi cari constituesc marea majoritate a populaţiei. Ar fi fost bine, de exemplu, să se fi prevăzut distribuirea, la cei 120 de milioane de ţărani ruşi, a instrumentelor de muncă şi a seminţelor cari le lipsesc, iar industriaşii să se reinstaleze în Rusia, începând să fabrice unelte necesare acestor ţărani. Astfel s'ar putea avea siguranţa că Rusia va fi refăcută cât mai curând şi de o manieră completă şi solidă.

TEATRUL NAŢIONAL

Duminecă 26 (matineu) ROMANŢIOŞII.
Duminecă 26 (seara) şi Joi 30 Martie VLAICU-VODA.

„GOWAG"

Depou pentru instalaţiuni de aburi, gaz conducte de apă şi canal, precum toate articole technice.
Cluj, Str. Vladimirescu 17
Telefon 5—19. 1487

„UNIREA"
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiţi, etc. şi cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vârsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vaie speciale şi patiserii, drajeuri, neintrecute specialităţi şi varietăţi de bomboane eglezeşti (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje şi altele pentru care artistii fabricei se intrec şi concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele engleze şti (patent brevetat), care inlocuesc cu deplină reuşită cutiile de metal şi sunt mult mai ieftine. 1379

Mare desfacere Articole de modă pentru dame
1238
Preţuri reduse la
GRÜNWALD şi STEINER
CLUJ, Piaţa Unirii 12.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul INFRĂŢIREA

Aducem la cunoştinţă On. Public că în urma asocierii noastre fosta prăvălie de coloniale şi delicatese alui **Stefan Konkoly,** din Str. Reg. Maria No 6. de **acum o conducem sub firma**

Konkoly & Pop

lărgind sfera de afaceri de până acum şi pentru engross.

In permanent Mare depozit de coloniale şi delicatese brânzeturi, salam de Sibiu şi Mediaş, fructe, bomboane şi socolată.

Serviciu promit, preţuri convenabile.

Roagă sprijinul On. Public

ŞTEFAN KONKOLY
şi
IVAN POP
Telefon 422 1612

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA URANIA

Sâmbătă: Mare dramă de aventuri, Sângele cere răsbunare.
Duminecă: Mare dramă Nordisk, Logodna marinarului,

CINEMA UNIVERSITAŢII

Sâmbătă: Cu concursul D-şoarei Ika de Lenkeffy: Dragostea e atotînvingătoare. După romanul vestit englez: Drumul Vulturului.
Duminecă: Cu concursul D-oarei Ika de Kenkeffy: Dragostea e atotînvingătoare. După romanul vestit englez: Drumul Vulturului.

CINEMA APOLLO

Sâmbătă: Două şlagere în o singură reprezentaţie. Călătorul nocturn. Dramă în rolul principal: Clara Wieth. Blama unei Fete. Comedie pompoasă, în rolul principal: Erica Glasaner.
Duminecă: Două şlagere în o singură reprezentaţie. Călătorul nocturn. Dramă, în rolul principal: Clara Wieth. Blana unei Fete. Comedie pompoasă în rolul principal: Eriça Glasaner.

Bitumul Matitza s. a.
Capital social Lei 6.000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolaţie** la case, acoperişe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

S'adeschis marele
magazin de tricotage SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Cea mai distinsă marcă „Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos) recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac şi piept. Cu efect sigur. Contra: ameţelilor, sgârciurilor de stomac, iritaţiilor de vomat, fierbinţelei şi boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză şi reconvalescenţă. 1049

BECUL TUNGSRAM
ESTE CEL MAI RESISTENT CEL MAI ECONOMIC LUMINA PERFECTĂ
Depozitul Central: TUNGSRAM S. A. 1290
Telefon 201. Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne
CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

UN DOMN ungur mai în etate dorește, să învețe românește dela o domnișoară funcționară din vechiul regat. Oferte la ziar sub „Conversație".

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Stoc proaspăt

și complect de

cauciucuri

pentru automobile, biciclete, trăsuri se găsesc la:

1586

BLAGA

CLUJ, PIAȚA ȘTEFAN CEL MARE No. 7.
Telefon 270.

Benzină, uleiuri și ori-ce accesori.

Banii împrumut pe orice obiecte, bijuteri, haine, mobile, acțiunii, mărfuri, etc., cumpără aur, argint și orice obiecte, primește spre vânzare în comision și acordă avansuri foarte avantagios, primește

Depuneri spre fructificare cu 9 și 10 la sută

Casa de Împrumut pe Amanet (Muntele de Pietate)
Victor Iliesou & Co. Calea Victoriei 25. Telefon 55.
Intrarea și prin curte. 1580

Se caută

la un Restaurant de primul rang 1601

o Domnișoară

Salariu bun și masa.

ADRESA LA ZIAR SUB I. 1500.

Au sosit la

„OLD ENGLAND"

Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară 1602

Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.

Dacă voiți să fiți frumoase întrebuințați **crema Serail** cunoscută în toate părțile lumei, preparată de farmacia Rozsnyai. Se găsește la **farmacia Rozsnyai Arad**

LOUP NOIR

NEINTRECUTA

CREMA DE GHETE

Uniunea Comercială s. a.

Capital fundamental: 25,000.000 Lei.

Centrala: București.

Filiale: Galați, Iași, Timișoara, Constanța, Craiova, Cernăuți, Chișineu și

CLUJ, Strada Regina Maria 32.

Radio 1111

Magazin permanent: mărfuri coloniale de fier, ulei mineral, articole de piele și drogue.

Reprezentanții: Westboehmische Kaolin und Chamottenwerke PRAGA. 861

Să nu se confunde No. casei: **Prima Casa de Împrumut pe Amanet** 1600 Să nu se confunde No. casei:

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Anunța onorată să clientelă că în vederea sărbătorilor Paștilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobilă, titluri și libeluri cari ar putea prezentă garanție suficietă societății. Primește depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Împrumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Fabrica Bradea din Galați, caută bun șofer mecanic,

om serios preferă căsătorit dă locuință serviciu permanent.

1557

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Plăci de geamuri, damigene, cadre de tablouri, măsuri verificate, furnizează cu prețuri moderate **Frații Ausländer** Cluj, Piața M. Viteazul 39 Telefon 954. 1582

Reclama este sufletul comerțului

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Banca Ardeleană și Institut de Credit S. A.

Cluj, Piața Unirei No. 32 (edificiu propriu).

Fondată la anul 1894.

1573

Are cele mai mari legături cu toate piețele financiare interne și externe; cumpără și vinde pe lângă condițiunile cele mai convenabile monede streine. Primește depuneri spre fructificare, care la cerere se restituesc ori când fără abzicere prealabilă.

Sucursală în Turda și Ulpia. **Impozitele pe interese Banca le va plăti din propriu-i fond.** Sucursală în Turda și Ulpia.

„BANCA CENTRALA“

pentru industrie şi comerţi, societate anonimă, Cluj.

CONVOCARE

Domnii acţionari ai BĂNCII CENTRALE pentru industrie şi comerţ societate anonimă Cluj, sunt convocaţi la

A III-a Adunarea generală ordinara

pe Sâmbătă în 22 Aprilie 1922 la orele 9 a. m. în localul de şedinţe al BĂNCII AGRARE CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 38 cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării. — 2. Fuziunea Societăţii acţionare „Bistriţiana“ institut de credit şi economii Bistriţa, cu Banca Centrală pentru industrie şi comerţ ş. a. Cluj. — 3. Raportul consiliul de administraţie, raportul cenzorilor, bilanţul şi contul de profit şi pierdere pe anul 1921. — 4. Impărţirea profitului net. — 5. Darea absolutorului pentru consiliul de administraţie şi pentru cenzori pe anul 1921. — 6. Statorirea jetoanelor. — 7, Statorirea statutelor fondului de pensiuni a funcţionarilor. — 8. Alegerea Consiliului de administraţie pe 3 ani, şi eventuala întregire a consiliului de cenzori pe un an.

Conform statutelor în adunările generale fiecare acţiune are un vot, totuşi nici un acţionar nu poate reprezenta mai multe voturi de cât 1/30 parte a voturilor prezente în adunarea generală, fie ca proprietar fie ca plenipotenţiatul altui acţionar.

Drept de vot în adunarea generală vor avea numai acei acţionari, cari şi-au depus acţiunile sau titlurile provizorii până în preziua adunării generale la cassieria Institutului, sau vor prezenta în acelaş termin reversul despre depunerea acţiunilor la Filialele noastre sau la societăţile membre la „Solidaritatea Asociaţia institutului financiare române din Ardeal.

Onor. institute cari au primit acţiuni în depozit sunt rugate a ne aviza imediat despre depozitare.

Cluj, la 16 Martie 1922.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

BILANŢ GENERAL LA 31 DECEMBRIE 1921

ACTIVE			PASIVE		
Cassa (numerar, cecuri, valute)	20320265 29		Capital	50000000 —	
Escont	22284954 05		Fond de rezervă	15710000 —	
Imprumuturi pe lombard şi ipotecă	3395517 —		Fond de penziune	577368 73	
Debitori în cont curent	55973988 35		Depuneri	65798119 76	
Efecte publ. acţiuni şi participaţii	30907367 60		Reescont	21619250 —	
Imobile:			Dividendă neridicată	640174 80	
(Edificiul Centralei, edif. Sucursalelor: Alba Iulia, Arad, Bistriţa, Haţeg, Timişoara, Turda, Depozitele de mărfuri la Centrală şi la Sucursalele Arad, Alba Iulia şi Sibiiu)	8852668 46		Diverse conturi creditoare	3053554 83	
Mărfuri: (Cereale, Coloniale etc.)	16696348 02		Interese tranzitoare	133968 32	157532436 44
Mobiliar, aranjament în depozite, vechicule etc.	1224012 76		Beneficiu net		8916859 03
Diverse conturi debitoare	6407248 34				
Acţionari	386925 50	166449295 47			
		166449295 47			166449295 47

CONTUL PROFIT ŞI PERDERE

SPEZE			VENITE		
Interese de depuneri	2057627 81		Interese, provisiuni, venite dela întreprinderi industriale, etc.	11676652 89	
Interese de reescont	1001736 13		Venite la mărfuri	9469118 55	
Salare şi adausuri	4416213 11				
Impozite	1907635 28				
Speze administrative	2357216 09				
Amortizări	488483 99	12228912 41			
Beneficiu net		8916859 03			
		21145771 44			21145771 44

Cluj, la 31 Decembbrie 1921.

DIRECŢIUNEA:

Pentru contabilitate:
Ion Albon
procurist, expert-contabil

Ionel Comşa director general. **Virgil Bontescu** director. **Virgil Dessila** director. **Dr. Octavian Sglimbea** director.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Dominic Raţiu preşedinte, **I. Vulcu** vice-preşedinte, **Iosif Hazi Barbu** **Teodor Dobciu** Dr. Alex Fodor,
Dr. Laurian Ghérman **Constantin Herţia** I. Brut Hodoşu **Ion I. Lepădat** **Vasile C. Osvadă** **Dr. Gh. Popescu** Dr. Iacob Radu

Subsemnaţii censori am examinat conturile prezente şi le-am aflat în deplină regulă şi consonanţă cu registrele institutului.

Dr. Octavian Russu preşedinte Nicolae Bratu Aurel C. Domşa Constantin Popp Dr. Valentin Poruliu

Raportul Comitetului de Cenzori.

DOMNILOR ACŢIONARI!

Avem onoare a Vă raporta, că am revizuit bilanţul şi contul de profit şi pierderi pe anul 1921 a Băncii Centrale pentru Industrie şi comerţi, Soc. Anon. din Cluj, şi le-am aflat în ordine şi în consonanţă cu registrele societăţii.

Vă rugăm deci să binevoiţi a aproba închiderea acestor conturi şi împărţirea profitului net, în conformitate cu propunerea Comitetului de administraţie şi a da atât Consiliului de administraţie cât şi comitetului de cenzori descărcarea pentru gestiunea lor pe anul 1922.

Cluj, la 18 Februarie 1922.

Dr. Octavian Russu ss. Aurel C. Domşa ss. Constantin Pop ss. Dr. Valentin Poruţiu ss, Nicolae Bratu ss. 1606

LUPTA INDUSTRIAŞILOR constructori

Am dat din timp ştire despre diferendele iscate între maeştrii şi muncitorii constructori, referitoare la timpul de lucru şi la salarizare, din care cauză s'au şi oprit edificările proiectate. Atât sindicatul maeştrilor cât şi al muncitorilor s'au silit ca să aplaneze aceste diferende.

Majoritatea maeştrilor constructori în şedinţa ţinută la 19 ale lunei curente a ajuns la aprobarea unui principiu redus, şi s'a hotărât ca în locul celor 10 ore de muncă cerute să se mulţumească cu 9 ore, aprobând a 9-a oară ca oră suplimentară cu suprasolvire, şi în general, numai atunci obligatoare dacă toţi muncitorii din branşa constructorilor Clujeni vor fi plasaţi.

Salarizarea muncitorilor a fost urcată dela 9 lei la 11 lei.

Ar fi de dorit o înţelegere urgentă de oarece atât în vechiul regat cât şi în oraşele mai mici, muncitorii lucrează 10 ore şi câştigul rămas pentru familie, în nici un caz nu e mai mare decât 100 lei.

Ar fi de dorit de asemenea ca maeştrii să nu mai fie siliţi, pe baza permisului obţinut dela autorităţi, de a-şi angaja muncitori străini, cum a fost cazul cu o firmă care, silită de a termina o clădire mai mare, s'a văzut nevoită să aducă un mare număr de lucrători din străinătate.

Chestia Orientului - Năzuinţele Bulgariei

Lordul Curzon, însoţit de consilierii săi experţi, de secretari şi de generalul Charington, şef al forţelor aliate din Constantinopol, a părăsit Londra spre a merge la Paris unde va lua parte la conferinţa asupra apropiatului Orient.

Un preludiu interesant al acestei conferinţe îl dă Bulgaria care se aşteaptă la lucruri mari din Geneua. La Sofia se argumentează astfel: Dacă Tracia orientală va reveni din nou Turciei, atunci relaţiunile economice directe ale Bulgariei cu Constantinopol vor fi reluate şi ştiut e că acest oraş a fost pe vremuri principalul debuşeu al produşelor bulgare. Dacă Tracia occidentală devine autonomă, atunci eşirea la mare o asigurată. Opinia publică bulgară aminteşte plebiscitul organizat în 1920 de către ofiţeri francezi în aceste ţinuturi în care s'a găsit o populaţie în majoritate de bulgari şi turci. Intr'o clipă când consideraţiuni de ordin economie constitue argumente hotărâtoare pentru oameni de Stat, este ciudat ca oraşe ca Salonic, Cavala, Dedeagatch, Rodocto, să fie tăiate de hinterland fără ca acesta să poată particip la traficul cu ţările occidentale. Acestea au acum prilejul să repare preşala lor proclamnd autonomia regiunilor riverane sub garanţia Societăţii Naţiunilor.

Reclame este sufletul comerţului.

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

„ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul II. No. 479 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Miercuri 29 Martie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STR... IU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA ...
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. T...
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Un biruitor al partidului național: d. Dr. Emil Hațieganu

de **N. Bănescu**, profesor universitar

I

D. Dr. Emil Hațieganu, fruntaș al partidului național și profesor la Facultatea juridică din Cluj, a fost proclamat alesul națiunii, în circumscripția Hida. Dar alegere mai *hidoasă* nu cred să se fi săvârșit cândva în această circumscripție, care și-a legitimat pe deplin numele.

Am pornit în campania electorală cu aparatul omului civilizat. Avut-am adunări impunătoare, în care am expus numai program și idei, luminând și povățuind oamenii rătăciți de o propagandă criminală. Dascăl în toată viața mea, n'am putut fi și de astădată decât tot un dascăl, în fața poporului. Nici unul dintre preoții și învățătorii cari m'au ascultat, dintre locuitorii pretutindeni adânc impresionați, fie și din Hida îngrozită de toiagul părintelui Chifa, nici chiar cinstita față duhovnicească a acestui rob al lui Hristos, transformat, pentru slava Bisericii sale, în agresiv agent electoral, — nici unul n'ar putea afirma contrariul.

Dar *ce mărturie mai tare decât a însuși adversarului meu politic?* Cu o săptămână înainte de alegeri, d. Dr. Emil Hațieganu a rugat pe d. Prorector al Universității, Vasile Dimitriu, a-mi transmite mulțumirile sale, pentru campania „civilizată" ce desfășur, regretând numai că, neștiind cu cine avea a face, a putut spune *până atunci*, pe socoteala mea, cuvinte ce nu se cuveneau. D. Hațieganu declara că am introdus un adevărat „sistem nou", cu totul modern în luptele electorale.

Cum a răspuns acum la această demnă atitudine savantul meu coleg dela Facultatea de Drept, somitatea juridică a partidului „național român?" *Ca cel de pe urmă dintre agenții săi plătiți din comunele instigate.*

Căci, dacă pasiunea coborâtă în luptă de partidul național i-a putut întuneca, în zilele campaniei, rațiunea, a doua zi însă după biruința smulsă *prin toate mijloacele* un elementar sentiment de onoare l-ar fi îndemnat a protesta, *motu proprio*, împotriva infamiilor debitate pe seama mea de organul necinstit al partidului. Și nu numai că n'a simțit acest îndemn al conștiinței, dar, întrebat, prin ziarul în care scriu, dacă n'are nimic de spus față de acele infamii, eminentul jurist dela Facultatea de Drept s'a ferit a da vre-un răspuns. Ce sunt pentru un bărbat atât de distins, cavalerism și colegialitate, sentiment de onoare și demnitate, și alte nimicuri ca acestea, prețuite *literalo*, la „Grecotei și bulgarii cari se numesc români" — ca să întrebuințăm expresia elegantă a măsivului jurist?

Dânsul știa că altele sunt aici *metodele* ce asigură biruința în alegeri și a doua zi după omagiile, pe care azi de sigur le regretă, a pornit în fața alegătorilor săi cu aceleași arme ale propagandei imorale, — cu îndrăzneală, minciună și făgăduieli.

Nu i-au ajuns discursurile incendiare — dacă discursuri se pot numi sunetele inarticulate, însoțite de anume încleștări de pumni și aruncări din picioare— nu i-au ajuns defăimările și trivialitățile rostite peste tot la adresa mea și a vechiului Regat, prezintat țăranilor ardeleni ca un colț de Asie barbară: d. dr. Emil Hațieganu a mai scos, pentru susținerea causei sale, o foaie pentru popor, *„Glasul libertății"*. Numele său împodobește, în litere mari, frontispiciul: *„Director dr. Emil Hațieganu"*.

In N-rul 1, apărut la „20 Faur", d-sa vestește pe „frații țărani" că de mult n'a mai putut scoate foaia lor „iubită":

„Că după cum v'am mai spus și de altădată, ciocoii, cari vă vreau răul, ne-au pus și nouă tot felul de piedici. Astăzi însă, pe lângă toate greutățile, vă facem iarăși bucuria, de a vă trimite această foaie, care v'a luminat totdeauna și vă va lumina și acum".

Iată, cu documentul în mână, *lumina* ce a revărsat asupra norodului ardelean învățatul profesor de la Universitate. Din parte-mi de ciar că n'am cetit vreodată, în foaie de universitar, o mai destrăbălată înșirare de calomnii și insulte la adresa bărbaților politici ai țării, la adresa însăși a țării de dincolo de Carpați.

Dela N-rul 1, chemând poporul „într'o singură tabără, la luptă", d. dr. Hațieganu proclamă: *„Nu ne trebue partid din vechiul Regat!"* Un articol, pe pag. I, începe cu aceste cuvinte:

„D. Brătianu cu partidul său poreclit „liberal", pentru că de fapt el este partidul șobolanilor, a vrut și vrea să guverneze Ardealul fără Ardeleni".

Mai jos, pe aceiași pagină, acea stă paralelă a nouului Plutarch (din respect pentru frumusețea stilistică a juristului, păstrăm în citate ortografia originalului):

„Ardeleni, Bănățeni, Arădani, Bihoreni, Maramureșeni! Ceia ce ne desparte pe noi, partidul național al Ardelenilor de partidele ciocoiești din vechiul Regat este:

„Iubire de țeară și tragere de inimă pentru trebile obștești — LA NOI.

„Iubire de buzunar și prea puțină tragere de inimă pentru popor — LA EI.

„Sfințenia cuvântului dat — LA NOI.

„Minciună și fățărnicie — LA EI".

Întreagă pagina II înregistrează, fantastic, știri electorale făurite de o închipuire în delir:

„In vechiul Regat rubrica roșie, Temeliile Constituantei M. S. Regelui. Victimele Brătienilor" — sunt titluri, în litere de o șchioapă.

Iată începutul: *„Țăranii suferă* ca și în veacurile trecute de zbiciuiul ciocoilor obraznici. E timpul să ne scăpăm de toți ciocoii noștri...." Arestări în masă, schingiuiri, atacuri cu topoarele, bătăi pe uliță și răniri mortale *umplu celelalte* foii de lumină a juristului.

Pe pag. III: *„11.000 de morți sau cum înțeleg liberalii să rezolve chestia agrară"*. Cităm:

„In anul 1907, țăranii din vechiul Regat apăsați și batjocoriți de *ciocoii greci și bulgari, cari se numesc români,* sau răsculat și au cerut pământ.

„Au fost împușcați 11.000 de țărani.

„Guvernul de atunci era presidiat tot de d. Ionel Brătianu, iar ministru de război a fost d. Averescu".

Jos, în ilustrație, un țăran ce-și duce în spinare crucea, către cimitir.

Pe pag. IV, între alte inepții, această insultă armatei:

Ghinionul să vadă mai bine de îmbrăcămintea și de hrana soldaților, năcăjiți ca vai de ei, și să nu-și bage nasul unde nu le fierbe oala. Ne-am săturat în doi ani de cârmuirile ghinărarilor!"

Tot acest potop de lumină într'un singur număr, împodobit, la mijloc, vai, cu portretul d-lui Iuliu Maniu!

Proectele financiare ale guvernului

— O nouă insinuare a ziarelor opoziționiste —

Foile opoziționiste locale, încearcă să răstălmăcească în chip tendențios dispozițiile luate cu privire la noile reforme financiare pe care le intenționează guvernul cu scopul de a ameliora finanțele țărei...

Cine intenționează îmbunătățirea situației financiare, trebue, în primul rând, să-și concentreze atențiunea asupra budgetului țărei, alcătuit numai în limita strictelor necesități ale statului, iar în al doilea rând, trebue să-și îndrepte grija asupra sistemului fiscal care trebue astfel echilibrat, încât impozitele să poată face față chelt tuielilor statului, dar în acelaș timp să nu constituie o sarcină prea împovărătoare pentru contribuabili...

Ori, se știe că trecutele guverne și cu deosebire cel averescan, în timpul căruia s'a făcut și reforma fiscală azi în vigoare, nu s'au conformat, acestor elementare principii. In tot acest timp, budgetele erau alcătuite fără nici o normă, cheltuelile lor întrecând de multe ori veniturile; iar legea d-lui Titulescu n'a corespuns, după cum nu corespunde nici azi, necesităților economice, căci în loc să stimuleze producția, a lovit în ea paralizându-i orice avânt.

Totuși trebuie să recunoaștem că de la război încoace, pentru prima dată sub ministeriatul d-lui Titulescu s'a alcătuit un budget care să se sprijine pe un sistem fiscal. Bun sau rău, el este și azi în vigoare, astfel că un nou budget care să aibă la bază o altă concepție financiară, nu s'ar putea alcătui, decât numai după ce întregul așezământ financiar al țărei va fi statornicit potrivit unei noui reforme fiscale.

Dacă lucrurile stau astfel, cum poate ziarul „Patria" și celelalte organe opoziționiste din localitate să acuze guvernul că n'are un program propriu financiar și că nu va aduce budgetul echilibrat pe care-l cere țara, precum și celelalte modificări financiare ce se impun?

Repetăm, ne găsim într'o perioadă de tranziție; revizuirea reformei fiscale implică o activitate parlamentară, ori aceasta nu se poate face în pripă, cu atât mai mult, cu cât la 1 Aprilie intrăm în noul an budgetar, iar discuțiunile proectelor guvernului cer timp.

Prin urmare, cele scrise de ziarele opoziționiste în această privință, nu denotă din partea lor decât o insinuație mai mult făcută la adresa guvernului și cu scopul de a induce în eroare opinia publică...

Glasul naturii

E primăvară!

Minunea veche s'a făcut iarăși nouă. La fiecare an o așteptăm să vie și totuși e totdeauna pentru noi o surpriză.

Din adâncul peste care toți plutim, dar pe care nimeni nu-l pricepe, se ridică glasul naturii.

Inmugurește codrul cenușii iar monotonia pământului dispare treptat sub vestmântul speranței.

In mângâerea primelor raze de soare zâmbesc după rostul lor cel drag și fermecat viorelele, păstița, brebenelii...

Păsările îndrăgostite își cântă din nou iubirea și-și pregătesc cuiburile pentru noi generații.

In limpezimea cerului, în curând se vor legăna, în șiruri lungi, cocorii cu strigăte vesele, pline de dor și rândunelele îl vor urma, regăsindu-și culcușurile părăsite astă toamnă.

Același instinct scoate la iveală de sub vestmântul ruginiu al toamnei sumedenie de gâze.

Toate par'că se bucură de adierea vântului, de mirosul pământului...

Primăvara, glasul naturii dă flori cum nu îl dă în alt anotimp.

Primăvara ești al inimei mai mult decât al minței.

Ea zbuciumă sufletul ca valurile uriașe marea, și îl poartă prin așteptări vagi, speranțe noui și nepricepute înfiorări...

O îndulcire caldă și o mulțumire tainică cuprinde făptura omenească.

Din adâncurile fără nume ce le simțim numai vag sub întreaga existență ajunge până la urechea simțirei principiul simpatiei și al luminei: iubirea eternă.

Fiecare fir de iarbă, ce a ajuns să biruiască vitregia iernei, trecând dela neființă la ființă, fiecare insectă ce-și poartă sborul din floare în floare, ajutând inconștient perpetuarea plantei, fiecare ciripit de pasăre, e un fenomen de iubire și de forță simpatică.

Muritori, sclavi ai meschinăriei orașelor sau ai patimilor josnice și trecătoare, lăsați în pace obișnuitele trotuare și fumul cafenelelor, desbrăcați-vă haina vanității și a urei, și ieșiți afară la câmp, la libertate, la soare!...

Priviți în albastrul cerului cu gânduri purificate, ascultați glasul naturii neînvinse și redevenind copii ei buni, părăsiți-vă ambițiile deșarte și pe mormântul lor, înălțați-vă până la isvoarele iubirii infinite și eterne!...

Ay.

Știrile zilei

Ministrul internelor lucrează actualmente la reforma administrativa care se va desbate în primele săptămâni ale sesiunei actuale.

Delegația română la conferința genoveză va fi condusă de ministrul de externe.

Azi după amiază s'a ținut în sala senatului consfătuirea majorităților sub președintia pretopopului din Lugoj. Președintele consiliului a insistat asupra continuărei acțiunei generației dela 48 care a purtat gloriosul steagul civilizației. Dupăce a arătat că mulți suspectează bârfind guvernarea liberală a făcut apel la solidaritate și calm pentru dezarmarea obstrucției opoziției pentruca să poată arăta că faptele vor vorbi altfel de cât defaimatoria.

D. Petre Garboviceanu a asigurat pe președinte de concursul majorităților. Au mai vorbit d-l Popovici, d. Toma pentru Bucovina, Inculeț pentru Basarabia și la urmă generalul Lambru.

Consfătuirea majorităților a ratificat apoi hotărârea alegerei d-lui Ferekide la președinția senatului și a d-lui Orleanu la camera.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

TEATRUL NAȚIONAL

— Vlaicu Vodă —

Hotărât că Vlaicu Vodă a d-lui Alexandru Davila, este cea mai bună dramă istorică ce s'a scris în românește. O intrigă concentrată și bine susținută, un colorit viu, personagii cari trăesc și o limbă fermecătoare, fac din această dramă o perlă a literaturei noastre. De la primele succese ce le-a întîmpinat pe scena teatrului național din București, până azi, această lucrare dramatică nu numai că se menține la o înălțime, cunoscută doar de comediile lui Caragiale, dar tinde a câștiga teren în sufletul publicului nostru. Aci în Cluj, se reprezintă pentru întâia oară, și mărturisim că desfășurarea trecutului românesc în fața unei săli aproape goale, ne umplea de tristeță — căci din această indiferență a publicului ardelean pentru cea mai bună încercare de reînviere a virtuților și datinelor strămoșești, am dedus că e departe încă vremea când trecutul fraților de peste Carpați va găsi în sufletul celor de dincoace, o caldă și comprehensivă împărtășire. Dacă recunoaștem că suișul e greu, ne mângâiem totuși cu speranța că odată ajunși sus, pe culme, nimic și nimeni nu va mai putea diviza pe frații, a căror vieți s'au contopit după o mie de ani de separațiune.

Pe lângă calitățile dramatice cari ar face onoare celor mai mari dramaturgi ai occidentului, Vlaicu Vodă reprezintă în special pentru frații care n'au trăit până azi, o viață liberă, un minunat prilej de a cunoaște mai de aproape trecutul plin de pericole și de furtuni al epocei de zămislire a celor două principate românești — iar cunoscându-l mai bine, să ajungă să-l iubească, înțelegându-l.

Din epoca de sforțări a domnilor munteni de-a-și face moșia neatârnată, autorul a extras episodul caracteristic al domniei lui Vlaicu Vodă, când lupta dintre propaganda catolică reprezentată prin mama vitregă a lui Vlaicu, de neam unguresc, și credința strămoșească reprezentată prin boerimea țării în frunte cu domnul, atinsese apogeul. Autorul ne zugrăvește pe deoparte uneltirile ungurești, prin intermediul doamnei Clara, apriga femeie plină de ambiția de-a stăpâni, și pe de alta toată comoara de șimțiminte românești a boerimei de pe acea vreme, în care nu intrase încă germenul cosmopolitismului de mai târziu. Intreaga dramă respiră acea atmosferă neprihănită a vieței strămoșești, tare și îmbălsămată ca aerul de munte. Acțiunea are mersul apelor iuți ce scoboară din munte, oglindind în ea minunea priveliștelor ce le întâlnește în cale.

Inscenarea de alaltăseară, făcută — se zice — de însuși domnul Zaharia Bârsan, a reușit să ne redea atmosfera timpului până în cele mai neînsemnate amănunțimi, de la fundalul văzut printre colonadele cerdacului, pe care se siluetau munții și turlele bisericilor, până la lumânările de ceară cari ardeau în grelele șfeșnice de argint din încăperile domnești — Costumul lui Vlaicu care-i stă așa de bine d-lui Bârsan, dându-i o înfățișare, desprinsă parcă din picturile murale bizantine, era o adevărată operă de bun gust și fină înțelegere a esteticei acelor timpuri.

D-l Zaharie Bârsan ne-a dat un Vlaicu Vodă nou, atât prin înfățișarea grandioasă, de adevărat domn român respirând noblețea cea mai desăvârșită, cât și prin felul cum a știut să sugereze taina sufletului lui silit de a purta o veșnică mască. Atât în faza de voită ipocrizie cât și în acea de desvăluire a adevăratelor sentimente, jocul, mimica și debitul d-lui Bârsan au fost în totală armonie cu desfășurarea progresivă a dramei, reușind să realizeze cu mijloace simple un Vlaicu simpatic, viclu și interesant.

Doamna Ignătescu în Doamna Clara a fost cum nu se poate mai în rol.

Păcat însă de unele defecte de dicție și de câteva note exagerate în mimica care i-au dăunat succesului foarte meritat.

D nei Stanca Alexandrescu nu putem decât să-i recunoaștem darul de a fi dat domniței Anca toată frăgezimea fizică și poezia sufletească, necesare acelei apariții de basm, înviate o clipă la suflarea fierbinte a dragostei. Cu talentul, inteligența și iziciul d-sale are dreptul să aspire la cele mai înalte culmi ale artei dramatice.

Nu același lucru îl putem spune însă de d. Dimitriu. Deși a pus multă râvnă ca să dea lui Mircea avântul sângelui tânăr deopotrivă de zvăpăiat și impulziv în luptă ca și în dragoste, D-sa nu ne-a mulțumit. Cauza e poate în aceea că d-sa nu e croit pentru lirizmul cald al acestui viitor mare domn; nici gestiunile, lipsite de noblețe, nici precipitarea încăicită a debitului său, nu-l ajută să dea prestigiu rolului poate cel mai greu fiindcă e și singurul neverosimil, din piesă.

Un venerabil și nobil boer a înfățișat d-nul Psatta în Banul Miked — d-lui Mihăilescu — Brăila îi datorim o mulțumire discretă pentru delicioasa d-sale barcarolă cu care a știut să învăluie în mister lunga îmbrățișare a celor doi îndrăgostiți. Restul interpreților s'a achitat cum nu se poate mai bine de obligațiunea de-a imprima lui Vlaicu Vodă aci în Ardeal, toată amploarea care se cuvine unei săroători și artistice, dar mai ales naționale. *Stal.*

GIUSSEPE MAZZINI

Se împlinesc 50 ani dela moartea lui G. Mazzini. Societatea romană în unanimitate a ținut să-l comemoreze.

Cultul marelui bărbat e afișat pretutindeni. Giuseppe Mazzini a fost apostolul libertății italiene, și profetul independenței popoarelor noi un vizionar, un agitator și un educator de conștiințe.

Mazzini a fost un democrat convins dușman hotărât atotputerniciei bisericești și cu toate acestea adânc religios, un republican convins, fără însă a se opune violent, monarhiei. Viața lui stă ca o oglindă și un exemplu de urmat tuturor generațiilor viitoare.

ECOURI

Lupta în jurul lui Furtwängler

Furtwängler pare a fi actualmente cel mai căutat dirijor. Nu mai puțin de cinci orașe se străduesc să-l obțină ca dirijor al ciclurilor lor de concerte: Frankfurt pentru „Museumskonzerte", Hamburg pentru concertele filarmonicei. Lipsea pentru „Gewandhaus", Berlinul unde Furtwängler dirijează de doi ani concertele capelei de Stat, se străduește a-l obține pentru marele ciclu de concerte dela Filarmonie (fostele concerte Nikisch) la Viena conduce „Tonkünstlerorchester" iar societatea amicilor muzicei caută să-l obțină de asemenea.

Cu ocazia serbărilor pentru comemorarea lui Bahms, Furtwängler va conduce orchestra filarmonică din Viena.

Sezonul de operă la Hamburg

Teatrul de Stat din Hamburg a încheiat de curând un contract cu Opera populară din acest oraș în urma cărula aceasta va fi considerată ca a doua scenă a teatrului de Stat.

Intendentul Leopold Sachse a dat următoarele directive în ceeace privește programul de operă al acestui al doilea teatru:

„Opera bufă" dela Favort, Lully, Pergolese, Cimarosa, până la Mozart.

Opera germană: Dittersdorf, Hiller și alții până la Lortzing,

Opera clasică și modernă până la Ariadna lui Strauss.

Opera clasică serioasă până la Beethoven.

Opereta clasică.

Cascadele Niagarei — Noi proecte fantastice

S'a risipit multă cerneală în chestiunea utilizării electrice a căderilor Niagarei. Astăzi când scăderea producțiunei mondiale a cărbunelui amenință omenirea întreagă, inginerii americani au făcut noui proecte de a putea utiliza cât mai mult din energia formidabilă a Niagarei fără a răpi frumusețea ei, ce constitue unul din cele mai sublime peisage ale Naturei.

Până în prezent industriile instalate în preajma Niagarei întrebuințează o forță motrice de 605.000 H. P. (cai putere). Lucrările în curs vor captura până în primăvara acestui an încă 420.000 H. P. Astfel inginerii americani au putut sustrage o forță de peste 1 milion cai putere în slujba uzinelor omenești.

Noile proecte prevăd captarea încă a 1.500.000 H. P. fără a sacrifica frumusețea cascadei. Prin întrebuințarea acestei energii naturale de 2.500.000 H. P. se va putea economisi 16 milioane tone de cărbuni anual.

Nevoia este mama tuturor inventiunilor și operelor utile.

Universitare

Noul comitet studențesc

Centrul Studențesc „Petru Maior" din Cluj, în ultima ședință și-a ales următorul comitet:

Președinte: Adam Papa rig. în drept; vice-președinți: Emanoil Anca doctorând în med., N. Hartea rig. în drept; secretar general: Dimitrie Cudla doctorand în med.; secretari de ședințe: Beniamin Suciu rig. în drept, Ioan Seroiu stud. în med.; casier: Traian Breazu stud. în drept; controlor: Alexandru Magda stud. în med.; bibliotecar; Isac Mocan stud. în științe; vicebibliotecar: Victor Ciocâncle stud. în farmacie; arhivar: Atanasie Munteau stud. în științe; membrii în comitet: Eugen Hulea stud. în lit. și fil., Coriolan Rusu rig. în drept și stud. la Acad. de comerț, Ioan Safta stud. la Acad. de agricultură.

Răspândiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Reflexiuni asupra feminismului

Cuvântul „feminist" nu e așa de ușor de definit cum s'ar putea crede.

Tendința de a îmbunătăți soarta femeei în societate, e o formulă prea simplă.

Se mai înțelege prin feminism o doctrină care are ca principal scop libertatea desăvârșită a femeei.

Acea tă formulă are păcatul de a nu corăspunde unei realități.

A pretinde că femeia este o sclavă, fiindcă Codul impune oarecari restricțiuni cu privire la personalitatea sa, e un paradox care poate servi ca teză doar autorilor dramatici, ce vor să-și la aparența de apostoli ai progresului sau conferențiarilor dornici de popularitate.

Experiența zilnică arată că soarta femeilor în societatea modernă nu justifică vre-o revoltă A revendica pentru ele dreptul de vot, la care se reduce de fapt propaganda actuală a feminismului însemnează a protesta contra unei inegalități, care de fapt nu aduce nici un rău femeilor.

Ca femeile să poată elabora o filozofie specială a soartei lor, trebue să fie capabile de o evoluție de inteligență, de sensibilitate, de voință, cerute de refacerea obiceiurilor anterioare. Căci nu legea creiază obiceiurile ci obiceiurile creiază o lege și o stabilesc după o muncă îndelungată.

Există raport de identitate sau deferență și în ce măsură între aportul social al femeei de înainte cu un jumătate de secol și cel de acum?

Că există diferență, observația cea mai superficială va recunoaște îndată. Incasatoarele de tramway, steno-dactilografele, numeroasele studente sunt un termen al evoluției.

Acum 50 de ani, prezența unei rochii în afară de aceea a unei maici infirmiere, în cortegiul directorului unei clinici ar fi produs senzație. Astăzi studenți și studente trăiesc într'o atmosferă de camaraderie, care ar intriga spiritul generației de acum 50 de ani.

Cine ar fi prevăzut acum jumătate de secol existența femeei de advocat?

In societățile mondene, în clasa dineurilor și a recepțiilor, fumoarele de altădată, unde bărbații își aprindeau țigările, pentru a nu incomoda doamnele, au dispărut; precocitatea feminină, înainte de a se hotărâ să facă dreptul sau medicina s'a aclimatizat și cu sportul tabagismului.

Toate acestea nu sunt decât trăsături foarte fugitive, transformări destul de remarcabile, pe care le leagă un caracter comun, dorința de manifestare a individualității.

Ca individ acționează împărțitoarea biletelor de tramway, studenta s'au dactilografa, întrebuințând în folosul ei privilegii, care până mai eri erau masculine.

Suntem deci în prezența unei prefaceri universale, care încurajează în toate clasele societății revendicările personale.

Unii admiră acest individualism feminin ca un adevărat progres. Aceștia sunt natural feminiștii, cum sunt în acelaș timp democrați, socialiști; alții condamnă această pseudo-masculinizare a femeilor, care le pragmatizează obiceiurile și le atrofiază sensibilitatea.

Care este cauza acestor transformări neînsemnate încă, dar care există în societatea contimporană?

Este puțina stabilitate care se accentuiază din ce în ce în manifestările vieței, este educația actuală care răspândește aceiași cultură femeilor cât și bărbaților, indiferent de clasă socială.

Această identitate a educației oricât de paradoxală ar părea la prima vedere, e principala generatoare a individualismului femeei.

Popularizarea științelor elementare a avut ca rezultat trezirea la o gândire conștientă, a indivizilor mult timp incapabili de această sforțare.

Cuvântul revoluționarilor e dovada acestei redeșteptări.

Partizanii lor se numesc „proletari conștienți". Convingerea unui individualism care e la baza oricărei guvernări democratice: toți cetățenii sunt concepuți ca egali în ce privește dreptul de a judeca lucrul public. Același individualism e la baza feminismului: toate femeile să fie proclamate ca egale cu bărbații în toate ramurile activității intelectuale.

De aceia novatorii se cred îndreptățiți să ceară o altă poziție socială, femeei moderne, care e încă îndoelnic dacă a ajuns la aceeași capacitate de cultură ca și bărbatul.

Chiar așa fiind, cu cât femeia va cere mai multe drepturi, cu atât datoriile ei vor fi mai mari și în special acelea de a ști să se respecte și să se devoteze, instincte care sunt strâns legate de fondul naturei sale.

Cronica politică

Deschiderea parlamentului.— Astăzi, M. S. Regele a dat citire Mesagiului pentru deschiderea sesiunei extraordinare a noilor Corpuri legiuitoare. Insă nu ştim până acum care va fi fost hotărârea din urmă a partidelor din opoziţie, dar avem destule motive să credem că nici chiar în ceasul din urmă aceste partide nu s'au putut hotărî să părăsească politica agitaţiei sterile pentru a îmbrăţişa pe aceia a muncii constructive. Ele îşi da bine seama că în parlamentul care s'a deschis astăzi nu va mai fi loc decât pentru energiile politice creatoare, şi că deci, intrând acolo, ele nu vor mai găsi condiţii prielnice pentru singura politică pe care sunt în stare s'o facă: agitaţia şi scandalul. In locul activităţii din parlament, unde se cere pregătire şi seriozitate, ele vor fi preferat să rămâie în stradă cu speranţa că de acolo vor putea să învrăjbească spiritele şi să împiedice pe cei cari s'au adunat să muncească.

Dar tocmai de aceia, Mesagiul cetit astăzi de M. S. Regele înseamnă într'adevăr începutul muncii pentru organizarea României Mari.

Rezultatul alegerilor a dovedit cu prisosinţă că ţara s'a săturat de agitaţiile aventurierilor politici şi că, încrezătoare în destoinicia şi puterea de realizare a partidului naţional-liberal, ea îşi va îndrepta privirile spre cei cari vor lucra în parlament, iar nu spre cei cari au rămas să unelteasscă şi să agite din stradă.

NOUL PARLAMENT

Ori care ar fi părerile, nu totdeauna convergente, ale opoziţiei, Parlamentul ce se deschide azi de către Maiestatea Sa regele, este o oază în pustiul frământărilor politice a acestor ultimi trei ani, care ne îndreptăţeşte să credem că o solidităte a vieţei noastre publice începe să se închege.

Adunările constituante, chemate sub auspiciile singurului partid capabil astăzi, ca să înfăptuiască marea operă legislativă în toate domeniile vieţei de stat, este cea mai bună chezăşie, că faza haotică a politicei României-Mari a trecut şi că de acum înainte vom călca pe un teren din ce în ce mai stabil.

Dela războiu încoace am mai avut două Parlamente. Cel dintâi, am putea zice că a fost un fruct prea de vreme cules.

Ieşit din confuziunea la care a dat loc aplicaţia unei legi electorale noui, a murit după scurtă activitate, graţie aceleaşi confuziuni din însuşi sânul adunărilor, cari nu s'au dovedit în stare să învingă efectele unei naşteri prea pripite.

Al doilea Parlament a fost rodul unei legende opera popularităţei, într-un nimic justificată a dlui general Averescu.

Atunci s'a spus de un mare savant, o mare vorbă: „Idolii se nasc prin prostia mulţimii şi cad prin prostia lor proprie". Aceasta maximă este cel mai bun epitaf pe care-l merită atât opera cât şi aşa zisul partid al poporului. Guvernarea acestui partid a avut ca rezultat că a permis opiniei publice să tragă singură concluziile asupra efectelor dezastruoase ce le dase votul universal.

Numai graţie acestui fenomen de reculegere a întregei opinii publice, s'a putut ajunge la rezultatul de azi, care se întrupează în fiinţa noului Parlament.

Opoziţia încearcă şi de astădată ca să tragă în prăpastie existenţa Adunărilor naţionale, chemate de voinţa obştească la marea operă de reclădire a temeliilor Statului român.

Cu toată încrederea în steaua noastră, care ne-a ajutat ca să eşim cu bine, din mult mai grele încercări de cât cele de azi, create de-o mână de iresponsabili, ne exprimăm convingerea că până la urmă, toate părerile adversarilor cinstiţi se vor alătura părerei generale care se întrezăreşte din rezultatul alegerilor, că pentru o rodnică guvernare e absolut necesară liniştea...

Dacă dezordinea provocată de agitaţiile opoziţiei, nu se justifică într'adevăr decât din ambiţiunea de-a lua şi ea parte directă la activitatea de consolidare a unirei şi păcei sociale, atunci Parlamentul actual e singurul teren unde şi-ar putea da întâlnire toate capacităţile şi energiile ţărei, pentru făurirea şi asigurarea unui viitor al României Mari, viitor demn de trecutul ei de jertfe.

In numele acestor deziderate urăm noului Parlament atâta viaţă, cât îi e necesară pentru săvârşirea marei opere la care a fost chemat.

Procedee josnice

— O ultimă somaţie „Patriei. —

Primim următoarele:

„Patria" organul învrăjbirii inimilor româneşti publică, în unul din numerile ei trecute o invectivă nerusinată la adresa mea.

Un ziar, însă, care s'a scoborât de mult la cele mai josnice insinuaţii şi insulte şi care are obrăznicia de a întrebuinţa anonimatele şi ficţiunile pentru a putea discredita persoanele cu alte vederi decât ale lui, nu merită nici un răspuns.

Am mai avut prilejul să somez acest ziar, într'o ocazie, dar nu a răspuns.

Acum însă somez din nou şi pentru ultima oară redacţia „Patriei" ca să-mi comunice numele acelui învăţător confesional, care binevoeşte să se ocupe de mine şi de activitatea mea cu care aş vrea să stau de vorbă într'o serie de articole, lămurindu-e frăţeşte asupra chestiunilor ridicate.

Nefăcând aceasta „Patria" dovedeşte că acel învăţător nu există, că totul n'a fost de cât o invenţie şi atunci rămâne ca să ne tragem socoteala pe altă cale.

ANDREI PORA.

Citiţi „Infrătirea"

Navala în Ardeal a spionilor unguri

— Roadele politicei partidului naţional —

Ziarul „Voinţă" a publicat de curând următoarea ştire:

„In timpul din urmă au pătruns în România mai mulţi spioni şi agenţi unguri, cari, cutreerând satele dealungul frontierei dinspre Ungaria, — îmbrăcaţi ţăreneşte, — îndemnau poulaţia la revolte şi să ceară plebiscit în Ardeal".

Nu ne îndoim de loc de temeinica acestei ştiri, dar credem că agenţii partidului naţional fac de prisos prezenţa în Ardeal a spionilor şi agenţilor magiari, căci dacă e vorba de „revolte" şi de „plebiscit", terenul e destul de bine pregătit, şi spionilor maghiari nu le rămâne de cât să culeagă roadele, care au şi început să se arate, ale politicei partidului naţional.

Improprietărirea în jud. Cojocna

După cum se ştie executarea improprietărirei nu s'a putut face cu iuţeala care ar fi trebuit să se facă.

Cauza acestei întârzieri este şi lipsa de personal technic şi administrativ absolut necesar pentru ca mersul lucrărilor de improprietărire să fie făcut în scurt timp.

După informaţiunile pe care le avem primul judeţ din Ardeal în care improprietărirea se va face va fi judeţul Cojocna.

Astfel pentru a preîntîmpina dificultăţile lipsei de personal, Prefectura a dispus ca un număr de funcţionari să fie pus la dispoziţia comisiei de improprietărire.

In urma înţelegerei avute între d-l Prefect Meteş şi d-l Petrini, Directorul general al Agriculturii, se dă ca sigur că până în toamna anului acesta improprietărirea va fi făcută.

Cinstea guvenarei averescane

Reproducem mai jos certificatul prin care doi funcţionari de la căile ferate recunosc că „sistemul ungerii" intra în cadrul preocupărilor naturale, în timpul guvernărei averescane.

Certificat

Subsemnaţii certificăm, că Merza Emerich, pădurar a plătit 2000 cor. personalului C. F. R. pentru expediarea mai urgentă a două vagoane sticlă din Trebuşa care s'a transportat la Reghinul Săsesc pentru ferestreul lerbuş.

Trebuşa la 8. VI. 1920.

Ignatyuk Mihal,
Magos Jakab.

Fără nici un comentariu!

Ce vrea Partidul Naţional?

Luptele dintre partide au de scop scoaterea din viaţa politică a partidului advers; aceste lupte, însă, nu trebue să ajungă până acolo, în cât prim violenţa lor, să slabească organizaţia Statului.

Când ajung în această fază, ne aflăm în faţa unui războiu politic, periculos ţării.

In cazul acesta se află partidul naţional român din Ardeal. Acest partid e liber să atace cum vrea şi cum înţelege, prin toate mijloacele şi pe toate căile pe liberali; dar nu'i este îngăduit ca în lupta ce duce ori cât de violentă ar fi ajuns ea, să pericliteze interesele ţării. Faptă din urmă e o crimă naţională cu atât mai gravă, cu cât România, în primii ani de la Unire, are nevoie de o desăvârşită linişte internă şi de o muncă asudă pentru consolidarea ei.

Din acest punct de vedere vom judeca acţiunea politică a regionaliştilor ardeleni. Lozinca: „jos liberalii" e mai mult o maseă; în realitate e un războiu declarat vieţei politice din vechiul regat.

Acest fapt se poate controla cu uşurinţă din toate discursurile fruntaşilor partidului naţional, discursuri ţinute la sate şi oraşe, din interview-urile acordate foilor, din articolele oficiosului „Patria", semnate de conducătorii partidului naţional.

Nu a fost prilej nimerit în care să nu se insulte vechiul regat, că acolo „tot e putred, oligarh, corupt". Nu s'au cruţat nici ţăranii, nici trecutul politic al renaşterii românismuli din ţara care şi-a sacrificat opt sute de mii de soldaţi. S'a ajuns până la lipsa de tact politic — ca să nu calificăm rocedeul acesta mai plastic — a se ameninţa Dinastia şi a o amestica în luptele politice.

In tot timpul alegerilor, fiecare membru al partidului naţional, începând de la şeful organizaţiei până la ultimul membru din sat, s'a coborît ca în faţa sătenilor să vorbiască fără un pic de remuşcare, — că Ardealul e numai al Ardelenilor, că ţăranii să scoată şinele de la drumul de fier de la fostele graniţe cu vechiul regat pentru ce nimeni de acolo să nu mai vie, că „regătenii" sunt niste hoţi discursul d-lui Vaida la Oraviţa etc. In tot timpul alegerilor s'au tras clopotele ca de înmormântare pe la biserici li s'a spus ţăranilor că mai bine era sub unguri, să ceară autonomie Ardealului şi câte şi mai câte în stigaţiuni...

Din cauza acestei acţiuni periculoase a partidului naţional, ne-am expus e aîntreaga presă minoritară începând cu cea unguriască şi sfârşind cu cea ruteană să ne critice şi să aibă un ton necuviincios faţă de organizaţia noastră de stat.

D-l Maniu, a fost acela care tot timpul a aprobat şi a dat directive periculoase partidului naţional. D-sa este autorul fai moasei telegrame-memoriu adresată Regelui, telegramă plină de ură şi neadevăruri.

D-l Maniu a convocat comitetul executiv al partidului naţional, comitet care a elaborat „rezoluţiunea" celebră, care să se sfârşiască cu un congres la Alba-Julia.

Vom reproduce şi câteva fragment din interview-urile acordate presei din Bucureşti, ca să se vadă în ce prăpastie caută să ducă partidul naţional Ardealul şi Banatul.

D-l Sever Bocu, declară prin „Adevărul": „Azi cuvântul revoluţie flutura în Ardeal şi Banatul pe buzele tuturora şi ura răscoleşte toate sufletele".

D-l dr. Valeriu Moldovan: „Am auzit de la ţărani fruntaşi lucruri îngrozitoare: „Aşa vă trebuie d-lor. La Alba-Iulia aţi greşit când v'aţi dat legaţii de mâin şi picioer pe mâna clocoilor.

Un candidat de deputat din Banat îmi povesteşte, că într'o comună, fruntaşii ţărani din propria iniţiativă au iscălit cu sutele un protest adresat Ligei Naţiunii".

Iată rezultatele luptei partidului naţional împotriva vechiului regat.

Această agitaţie criminală a regionaliştilor nu încetează nici o clipă şi e încurajată de oameni cari au veleităţi a fi bărbaţi de stat şi'n acelas, timp seamăni furtună cum este d. Vaida.

Re troducera câteva pasagii din declaraţia d-sale, acordată ziarului „Adevărul":

„Bătaia n'a fost cunoscută pe vremea stăpânirii maghiarohabsburgice. Armata nu se amestica în alegeri.

Tendinţa vădită a metodelor asiatice aplicate de actualul guvern, a fost să omoare sentimentul de demnitate şi conştiinţă cetăţenească în straturile largi ale poporului de dincoace de Munţi pentru ca astfel să-l pună în faţa alternativei: ori de a suporta jugul balcano-asiatic, impus de la Bucureşti, ori de a se lăsa împins la acte de revoltă".

După chiar declaraţiile fruntaşilor naţionali, se vede clar deci dorinţa acestora: **revoluţia, pentru ca apoi să poată singuri şi nesupăraţi să guverneze Ardealul.**

Acţiunea aceasta criminală care ţineşte desbinarea neamului şi periclitarea viitorului lui, nu poate atrage din partea oricărui român de inimă, decât desgustul şi disprețul cel mai desăvârşit.

Dispoziţiuni

pentru trimiterea la băi a muncitorilor asiguraţi

Direcţiunea generală a asigurărilor sociale din ministerul muncii lucrează la întocmirea tablourilor de muncitori asiguraţi, ce urmează să fie trimişi la băi.

Intrucât anul acesta numărul cererilor s'a mărit, Casa centrală a asigurărilor a tratat cu câteva societăţi balneare din Mehadia să rezerve un număr de locuri pentru meseriaşi din Ardeal.

Meseriaşii cari nu şi-au înaintat cererile de înscriere pentru băi, trebue să se grăbească întrucât termenul expiră la 31 Martie. După această dată. o comisiune anume alcătuită va proceda la repartizarea asiguraţilor pe localităţi şi serii, trimiţându-se copii după tablourile de repartizare tuturor corporaţiilor din ţară.

Pentru înlesnirea cheltuelilor de drum, Casa centrală a fixat un ajutor de transport pe c. f. r. şi un alt ajutor băneşc, ce reprezintă cheltuiala unui muncitor în 2 zile.

In staţiunile de băi unde sunt trimişi asiguraţii bolnavi se va găsi câte un medic al Casei centrale, care va examina pe fiecare bolnav în parte, prescriindu-i modul de executare al curei.

INFORMAȚII

Președintele clubului național-liberal roagă pe dnii membri a se întruni în localul clubului, Marți 28 c. orele 6 seara.

*

Dl general Mărdărescu a fost numit ministru de răsboi, în locul dlui Ion I. C. Brătianu, care rămâne președinte al consiliului de miniștri fără portofoliu.

Dl general Mărdărescu a depus jurământul în fața M. S. Regelui.

*

Generalii de divizie Ghinescu Ioan, Mărgineanu Alexandru, Anghelescu Paul și Moșoiu Traian au fost admiși la comanda de corp de armată.

*

Ministerul industriei și comerțului a aprobat un credit de 5 milioane lei pentru plata furniturilor și materialului de exploatare necesare întreprinderilor industriale ale Statului din Transilvania.

*

Ministerul instrucțiunii, pătruns de însemnătatea serbărei „Sădirei pomilor" a reglementat această serbare și a trimis tuturor școalelor instrucțiunile necesare, pentru organizarea ei cu începere din chiar primăvara acestui an.

*

Dl profesor G. Marinescu, invitat de consiliul Facultății de medicină din Cluj de a face o serie de prelegeri la aceea facultate, pleacă din București la 27 Martie.

*

In vederea blocării stațiunilor Curtici, Sofronia și Arad cu peste 500 vagoane străine intrate în trafic internațional cu destinația Arad, direcția generală CFR a luat măsuri ca aceste transporturi să fie vămuite la Arad, de unde să se poată recarta la ori și ce altă stațiune din țară, după cerere, fără aprobarea comisiilor regionale de transport.

*

Aducem la cunoștința On. Public că lichidându-se firma Janovitz și soțul, mi-am mutat magazia de lemne din Strada Gyufagyár 13 sub numărul 15 și o conduc și pe mai departe sub numele meu pe baza solidă ca în trecut.

Rog sprijinul On. Public. Telefon 127 și 918.

Janovitz Vilhelm
1579 Comerciant de lemne

*

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA.

D-l N. Iorga a primit rugămintea Sindicatului ziariștilor din București de a scrie o istorie a presei românești, începând dela primele ei manifestări până în 1900 cu ocazia serbărilor din toamnă, pentru inaugurarea localului propriu al Sindicatului, când se va ține și un congres general al presei din toată țara.

Istoria presei române datorită d-lui Iorga, va apare în volumul festiv ce se va publica în acea împrejurare de către Sindicatul ziariștilor.

Adăogăm, cu acest prilej, că d-l Iorga este membru de onoare al Sindicatului ziariștilor din București.

*

Creditul pentru spirt care fusese suspendat s'a acordat pentru 3 luni în urma interventiunei asociațiunei industriașilor facute zilele acestea la ministerul industriei.

*

Stofe pentru Domni și Doamne lățimea 130—140 ctm. s'au pus spre vânzare

cu Lei 55·— Metru
„ „ 89·— „
„ „ 108·— „
„ „ 109·— „

la Magazinul „Renaissance" Calea Regele Ferdinand Nr. 15.

*

O delegație de industriași a fost primită zilele acestea în audiență la d-l general Moșoiu unde a cerut suprimarea taxei de garaj ce se introdusese în Ardeal. In urma acestei intervenții chestiunea a fost dată spre studiere serviciului contencios a c. f. r.

*

Incălțăminte pentru Domni, Doamne și Copii, ultimele creațiuni ale modei la Magasinul „Renaissance" calea Regele Ferdinand No. 15.

■

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii.
1554

■

Doamnele și Domnișoarele din Cluj pot cumpăra: Gabardine, Crepe Marocaiu, Crepe de Chine, Charmante, Soie-ecrii, Ponges, etc. etc. cele mai noi culori și cu cele mai convenabile prețurile Magasinl Renaissance".

Calea Regele Ferdinand No. 15.

Până în prezent starea în care se afla semănăturile ne face să credem că vom avea un an excelent. Zăpada a făcut ca pamântul să aibă o rezervă de apă iar ploile căzute în ultimul timp au adus mari foloase mai ales fânețelor.

*

Ministerul de finanțe de acord cu cel de industrie și comerț a decis, în urma sesizării câtorva producători de aur din Transilvania, că comerțul de aur în interiorul țarei e liber atunci când e făcut chiar de producători.

■

In urma unei ingenioase imbunătățiri a becurilor electrice după cât suntem informați, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reușind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent și o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricație. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică **Teodor Maior** Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalații electrotecnice. Proiecte și devize gratuit. 1416

■

Banii împrumut pe orice obiecte, bijuteri, haine, haine, mobile, acțiunii, mărfuri, etc., cumpără aur, argint și orice obiecte, primește spre vânzare în comision și acordă avansuri foarte avantagios, primește **Depune spre fructificare cu 9 și 10 la sută**

Casa de Imprumut pe Amanet (Muntele de Pietate) Victor Iliescu și Co. Calea Victoriei 25 Telefon 55.
Intrare și prin curte. 1580

■

Crepede Chine Lei 245 metru la Magasinul „Renaissance" calea Regele Ferdinand No. 15.

Ardealul lipsit de cereale?

Răspuns unor inexactități — Stocul cerealelor este indestulător — Putem aproviziona și alte județe

Cu toate că un proverb bătrânesc spune că de morți nu se vorbește decât de bine, totuși, suntem siliți să ripostăm la unele inexactități scrise cu rea credință, într'unul din ultimele numere ale ziarului „Voința".

Vânând „senzaționalul" și căutând să discrediteze pe actualii conducători, numitul ziar, prin o documentare falșă, caută să arate că în momentul de față Ardealul, și în special județul Cojocna, ar fi amenințat de foamete din cauza lipsei de grâu, punând aceasta în sarcina actualului guvern care nu poartă de grija populației...

Adevărul este acesta: Odată cu sfârșitul iernii, în Ardeal și în special în județul Cojocna, s'a resimțit o totală lipsă de făină și grâu din cauza trecutelor guverne care din nepăsare au neglijat aprovizionarea cu grâu. Lipsa aceasta ar fi avut urmări penibile pentru populație, dacă actualul guvern nu ar fi luat măsurile necesare ca criza de făină să fie înlăturată. Astfel prin acordarea vagoanelor necesare și prin sprijinul acordat particularilor, apovizionarea cu făină s'a făcut într'un mod ireproșabil, între când cu prisosință nevoile.

In decursul lunei curente au sosit în localitate peste 100 vagoane cu cereale dintre care 28 vagoane cu făină de grâu și 20 vagoane de grâu curat. Restul cerealelor cuprinde: porumb, secară, ovăz și orz.

Pentru a dovedi că avem un surplus de cereale și făină în orașul Cluj și județul Cojocna, putem adăuga că mai multe bănci în frunte cu banca Marmorosch-Blank an cerut comisiunei aprovizionării județului, permisiunea de a transporta cerealele sosite în alte județe, deoarece piața este plină de cereale și ele sunt puse în imposibilitate de a-și desface toate cerealele numai pe piața orașului Cluj sau în județul Cojocna.

Nu știm ce rezultat va da comisiunea de aprovizionare acestei cereri a băncilor, dar cererea de a transporta cerealele sosite din vechiul Regat în alte județe e o dovadă elocventă că nici Clujul și nici județul nu sunt pe pragul foametei, cum spune repauzatul nostru confrate.

In ceeace privește scumpirea făinei, ea nu se datorește toleranței autorităților, ci numai faptului cunoscut de toți că în primăvară tot deauna cerealele sunt mai scumpe decât în celelalte anotimpuri. Prețul actual al făinei e cu 40—50 bani mai scump decât ca până acuma.

N. F.

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vinează dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17.
1514

■

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorsáru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Luni 27, Marți 28, Mercuri 29, Joi 30 Martie de la orele 10—12 și 3—5 se va ara cu

Tractorul Fordson
TRADE MARK

în marginea orașului Cluj lângă vama Görfalva, prelungirea stradei Görfalva la care poate lua parte toți pe cari îi interesează agricultura.

1583

Informațiuni se pot lua de la reprezentantul fabricei Ford

N. d. Perry (Porutiu)

CLUJ, Piața Ștefan cel Mare No. 7. CLUJ.

Telefon 270. ◆ **Telefon 270.**

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu pret eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Luni 17 Martie 1922.

Hotărârea comisiunei de reparațiuni a aliaților în chestiunea despăgubirilor de războiu, a avut drept urmare declararea crizei de guvern în Germania.

Cancelarul Wirth și Rathenau și-au prezentat demisiile. Pentru astăzi au fost convocați prim miniștrii statelor germane, după care va urma o consfătuire a tuturor șefilor de partide în vederea soluționărei crizei.

Miniștrii demisionați au fost convinși să-și păstreze portofoliile până la definitiva rezolvare a crizei.

In legătură cu aceasta, cancelarul Wirth va face în Reichstag o declarație, că nu poate impune Germaniei încă 50 milioane mărci impozite și că nu poate accepta condițiuni din partea aliaților care ating suveranitatea Germaniei.

Ambasadorii Angliei și Italiei la Berlin au făcut demersuri pe lângă Dr. Wirth, cu scopul ca Germania să satisfacă imediat îndatoririle ei financiare față de aliați.

Această intervenție s'a făcut în termeni foarte energici și nu se mai întrevede pentru Germania nici o posibilitate de tratative în chestiunea despăgubirilor.

— La Varșovia a avut loc cu o deosebită solemnitate proclamarea solemnă a unirei Vilnei cu Polonia.

Dieta polonă a admis în sânul ei 20 deputați din Dieta Vilnei.

Cum se respectă ordinele șefilor din partea subalternilor lor

— Pentru d. Secretar general al Internelor —

Ni se comunică următoarele fapte asupra cărora ne simțim datori să atragem atențiunea d-lui C. Tănăsescu, directorul general al internelor.

Chiriașul *Eugen Mund* a fost evacuat și aruncat în stradă dimpreună cu familia sa în 24 Septembrie 1921.

Contra acestui fapt, Mund a înaintat apel, iar Directoratul Gen. al Internelor sub No. 21.699(921), dând loc apelului, a ordonat, ca numitul să fie introdus în locuința sa. Până la executare, însă în locuința lui Mund a intrat un anume Guttmann Iacob, care apoi a făcut cârg cu chelnerul *Borbáth*, care — *fără să-și ceară autorizație ori bon dela oficiul de cuartiruire* — a intrat cu dela sine putere în locuința lui Mund. Ordonându-se executarea deciziunei de sus. Mund sa' trezit dintr'odată, că — în urma unei intervenții, — se suspendă executarea ordinului cuartiruirii. S'a făcut din nou apel, în urma căruia iarăși a primit Mund o sentință favorabilă, a cărei executare iarăși a fost suspendată.

A trecut astfel *5 luni*, când în fine sub No. 1003(922), Eugen Mund a primit hotărârea Directoratului Gen. al Internelor, prin care se dispunea ca Eugen Mund să ocupe locuința lui Guttmann Iacob din str. Filipescu No. 9, (1 cameră și bucătărie), Guttmann să ocupe locuința lui Borbáth din str. Florilor No 1, iar Borbáth, *care a ocupat în mod arbitrar locuința, fără bon și fără autorizație*, să fie evacuat.

Primind Mund această hotărâre, i s'a dat drept să ceară forța pentru executarea ei. In 22 Martie la orele 10 a. m. a cerut forța, care însă nu i s'a dat, deși prefectul poliției dăduse ordin pentru aceasta.

La orele 11 a. m. i s'a comunicat că executarea introducerei în locuință se suspendă până la 2 ore după masă. Raportând comisarul circumscripției la Directoratul Gen. al Internelor, la orele 2 d. a. s'a prezentat dimpreună cu advocatul Dr. Juga, la d. Director Gen. Tănăsescu, care a comunicat comisarului Pașca, că hotărârea sus citată se menține și trebuie executată fără amânare.

La orele 3 p. m. Mund a fost introdus în locuința, din care fusese scos cu 5 luni mai 'nainte. Dar ce să vezi? La orele 5 p. m. urma unei intervenții oculte — sosește ordinul prefectului poliției, *ca Mund iarăși să fie scos din locuință!* Se intervine de urgență și comisarul declară că nu va evacua pe Mund.

In 23 însă la ora 3 jum. p. m. Mund se trezește cu un vardist, care îl provoacă, ca într'o jumătate oră să evacueze locuința. Sărmanul Mund, în desperarea sa aleargă pe la toate autoritățile cerând să i se facă dreptate. In fine la pe d. advocat dr. Juga și un vardist și pleacă la d. director gen. Tănăsescu, pe care îl află pe peronul gării, gata de plecare la București și căruia predându-i plângerea primește următorul răspuns: hotărârea suscitată a Dir. Gen. al Internelor rămâne neschimbată și trebuie executată astfel, ca Mund să ocupe locuința lui Guttmann, Guttmann pe cea a chelnerului A. Borbath, iar acesta din urmă să fie evacuat.

Această nouă aprobare a fost comunicată din partea d-lui secretar gen. Tănăsescu, și sergentului de poliție Macavei, care era de față, cu ordinul, ca fără amânare să o comunice prefectului poliției.

Impotriva acestui ordin însă Mund la 5 ore a fost totuși scos din locuință cu forța.

Desperat fuge la pref. poliției care comunică d-lui advocat Juga că evacuarea s'a făcut după ordinul d-lui consilier Miclea. Intrebat d. consilier în această chestie și comunicându-se ordinul d. Tănăcu, a răspuns, *că dânsul* nu va tolera, ca *chelnerul Borbath* — care a ocupat locuința în mod ilegal — să fie evacuat.

Faptele vorbesc îndeajuns și comentarea lor e de prisos.

Știri din Ungaria

— Proclamația socialiștilor — democrați —

Ziarul „Jövö" publică în întregime proclamația Partidului Social-democrat prin care se protestează în numele poporului maghiar — pe care îl reprezintă — împotriva abuzurilor, teroarei și fărădelegilor săvârșite de guvernul Bethlen.

„Toate partidele — afară de cel social-democrat — au luat naștere înainte cu doi ani — sub „aripile ocrotitoare ale terorismului alb. Cine și care partid poartă deci vina pentru actuala situație deplorabilă a Ungariei. Păcatul acestor partide a fost ereditar, iar greșala lor s'a arătat atunci când pentru spălarea acestuia și pentru distrugerea și înăbușirea desăvârșită a teroarei albe n'au făcut nici un pas

Noi social-democații — continuă manifestul — dându-ne bine seama, că dacă se va continua așa precum s'a început, corabia țării se va duce de râpă, în lipsă de mijloace și de forțe, ne-am retras în pasivitate și de acolo priveam desfășurarea evenimentelor...

Azi am păsit din nou în arena politică, de data aceasta însă cu noui forțe și cu un nou program.

Activitatea noastră se rezumă deci la: activitate și acțiune violentă în acelaș timp împotriva sistemului actual de guvernare; acțiune împotriva guvernării de clase, împotrva exploatării economice și financiare a țării... — pentru popor și pentru guvernarea țării de către popor!!

Pretențiunile acestei proclamații se cuprind în câteva puncte, dintre cari cele mai importante sunt: a) cererea dreptului de vot egal și secret; b) ștergerea casei magnaților; c) autoguvernare completă, fără amestecul administrației județene etc.; d) ștergerea caracterului de clasă al armatei; abținerea acesteia dela politică; e) libertatea presei; f) asigurarea prin decret-lege a dreptului de grevă; g) amnistia politică pentru toți încălcații dela 31 Octombrie 1918; h) înlocuirea Curților Marțiale prin judecătorii civile, etc.

Toate aceste puncte formulate mai sus, au fost presărate printre șirele textului or manifestului, așa încât au putut fi înaintate guvernului și au putut fi afișate și pe străzile Budapestei fără să bată la ochi ca fiind o declarație de războiu actualului guvern.

Această proclamație este viu comentată de către toate cercurile politice maghiare. Se așteaptă aprobarea sau desaprobarea poporului căruia este adresată, „El" va avea ultimul cuvânt și el își va da și sentința...

Contele Andrassy și sfetnicii lui inaintea tribunalului

Din Budapesta ni-se telegrafează, că toți acei bărbați politici, cari au luat patre activă la lovitura de stat din Octombrie al Exregelui Carol — în purtere cu Andrassy — au fost aduși inaintea tribunalului.

Zilele trecute luându-se interogatorul contelui Andrassy, au eșit la lumina zilei cele mai senzaționale lucruri cari până azi au plutit numai în discreția comentarilor oamenilor de bună și de rea credință.

Intre inculpați se găsește și faimosul Rakowsky, care a însoțit pe Exregele în bunul lui pelerinaj.

Știri externe

Constantinopol. — Populația creștină din Asia-Mică a început să se înarmeze pentrucă în urma retragerei grecilor să se poată opune bandelor teroriste turcești.

Budapesta. — Ziarul „Uj Nemzedek" publică un interview cu d. Stârcea ministrul României la Budapesta, care declară că România și Ungaria au interese economice comune și trebue să se sprijinească reciproc. România trebue să exporte Ungariei articole prime, în schimb aceasta să exporte României produse industriale. Inființarea portului budapestan prezintă pentru România o importanță deosebită. Ministrul României a terminat exprimându-și dorința ca necesitățile și interesele economice să biruiască divergințele politice.

Berlin. — Consiliul de miniștri întrunit sub președinția lui Ebert a dezvoltat directivele guvernului față de situația creată prin hotărârile comisiei reparațiunilor. Președintele Ebert și toți miniștrii au aprobat direcțiunile politice expuse de cancelarul Wirth, care va expune Marți în Reichstag punctul de vedere al guvernului.

Bern. — Președinții statelor federale au fost convocați pe ziua de Luni la o conferință la Berna.

Spargerea de la magazinul „Colombo"

Mai mulți indivizi, până în prezent rămași necunoscuți, s'au introdus astănoapte în magazinul de consum „Colombo" din Piața Unirei, furând din casă suma de lei 8000, iar din prăvălie marfă a cărei valoare întrece suma de 10 mii lei.

Rău făcătorii s'au introdus prin pivniță și apoi printr'un oblon care răspundea în prăvălie.

Poliția face cercetări pentru prinderea hoților.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA URANIA

Luni, 27 Marți, 28 Miercuri 29 Martie. Mare senzație literară! Jurnalul unei camerist. După romanul popular al celebrului scriitor francez: Octave Mirbeau. Schița grandioasă de moravuri ne arată tainele ascunse, păstrate cu grija ale societății elite, în cadrul unei istorii frapante, captivatoare.

Joi: Film american miraculos monumental, mistic, Revelațiunea. In rolul principal: vestita Nazimova.

Vineri, Sâmbătă, 31 Martie și 1—2 Aprilie. Cap o operă casei Apollo din New-York! In pustietățile Saharei După romanul lui Gardner Sullivan, In rolul principal: frumoasa Luiza Glaum.

CINEMA UNIVERSITAȚII

Luni, 27 Marți, 28 Miercuri 29 Martie Noutatea senzațională a fabricei americane Pathé Lumina stingătoare. După romanul captivator al scriitorului englez: Rudyard Kipling.

Joi, 30 Vineri, 31 Martie. Romanul fantastic, grandios al Dr.-ului Schirockauer pe film. Cine nu are vole să moară! In rolul principal: drăgălașa Then Steindrecher și Erick Kaier Titz.

Sâmbătă, 1 Duminecă 1 Aprilie. Film Gaumont! Să judecemarea! Dramă din viața pescarilor, după scenariul lui Marcull D. Herbler, cu concursul celor mai vestiți artiști francezi.

CINEMA APOLLO

Luni, 27 Martie. Cea mai interesantă istorie de dedectivi din seria Stuart Webs. Alegere de senator.

Marți, 28 Miercuri, 29 Joi 30 Martie, Drama Frapantă, captivatoare, interesantă a fabricelor americane Diamant din Los-Angelos. Roza în mociriă.

Vineri, 31 Martie. Comedie ușoară, plină de humor aurit: Să nu ne măritâm! In rolul principal: Henny Porten.

Sâmbătă, 1 Duminecă, 2 Aprilie. Mare slager Nordisk! Fericirea răpită. In rolul principal: Ebba Thomsen.

Reclama 1766

3 wagoane

Stofe de lână

au sosit la magazinul

Aurora

Stofele cele mai eftine pentru Perdesiuri și Costume!

Desenuri de primăvară.

Prețuri eftine ale Fabricei!!

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

No. 280-922.

Publicație de Licitare

Se va ținea licitare publică verbală în legătură cu oferte scrise închise la primăria comunală din Feneșul-săsesc la orele 10 a. m. în 11 luna Aprilie anul 1922 asupra alor 969 ști ri lemne de foc cojite și 570 q. scoarță de goron care conform estimației de oficioasă se află în pădurea școalei comunale din Feneșul-săsesc situată în hotarul acestei comune în estinderea de 22.00 jug. cat. care se exploatează în mod extraordinar conform decisului Comisiunei Administrative a Județului Cojocna No. 56-921.

Prețul estimat totodată prețul de strigare 31.100 Lei.

Vadiul e 10% a prețului de strigare.

Ofertele în scris închise la care se va ataşa ca vădiu suma de 10% a prețului de strigare în bani gată sau în efecte de valoare apte, pentru a se face prin ele asigurării se vor înainta primăriei comunale Feneșul-săsesc până maximum ora fixată pentru începerea licitării.

Ofertele sosite ulterior nu se vor luă 'n considerare.

Condițiunile de licitare și contractuale se pot vedea la primăria comunală din Feneșul-săsesc în orele oficioase.

Feneșul-sasesc, la 20 Martie 1922.

FR. ILLYÉS, notar cerc. 1607 GEORGE FLUERAȘ, primar.

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrațirea"

S'adeschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu promt.

Au sosit la
„OLD ENGLAND"
Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară
1602
Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.

Re 'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.
Mi-am deschis din nou
salonul de modă
engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame
WARTENBERG ZOLTAN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss și Molnár
sub noua firmă:
Heller, Weiss și Molnár
Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

CĂILE FERATE ROMÂNE.

No. 16132 Dg. 57682—1922.

Publicațiune.

La 29 Aprilie 1922 ora 11 se va ține licitație în localul Direcțiunei Generale, Serviciul P. Calea Victoriei 124 precum și la Direcțiunile regionale din Iași, Brașov, Cluj, Timișoara, Arad, Chișinău, Cernăuți și Cralova pentru aprovizionarea de stâlpi de telegraf de stejar și anume:

3700	stâlpi	de	telegraf	de	stejar	de	6.50	metri	lungime
4928	„	„	„	„	„	„	6.00	„	„
11436	„	„	„	„	„	„	8.00	„	„
2800	„	„	„	„	„	„	9.00	„	„
528	„	„	„	„	„	„	10.00	„	„
260	„	„	„	„	„	„	12.00	„	„

de predat în una sin stațiunile rețelei C. F. R. ale statului.

Concurenții pot lua informațiuni la Direcția Economatului C. F. R. în ori ce zi de lucru între orele 12.30—13.30 precum și de la Direcțiunile regionale respective.

1605 DIRECȚIUNEA GENERALĂ.

Depozitul Central:
TUNGSRAM S. A.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.
1290

Noui instrucțiuni pentru perceperea impozitelor

Ministerul de finanțe a trimis administrațiilor financiare următoare le lămuriri cu privire la formarea rolurilor pentru impunerilo rpe 1922—1923.

1. Prin dispoziținnile luate de minister s'a pus în vedere că s'a amânat fără termen convocarea comisiunilor de prefaceri din Februarie-Martie 1922, prevăzute de vechea lege de constatare.

Pentru stabilirea debitului la 31 Martie 1922, și pentru deschiderea partizelor e ziua de 1 Aprilie 1922, până la votarea proectului de lege ce s'a alcătuit, se vor lua măsuri ca toate impunerile noi și scăderile constatate cu începere dela trim. Ianuarie 1920—921 care n'au fost încă confirmate de comisiunele de prefaceri din Februarie 1921, să fie trecute nominal, pe trimestre, în state de adaus și scădere, întocmai ca și când ar fi fost confirmate de comisiunele comunale de prefaceri.

Totatul adauselor se va aduna la debitul constatat la 31 Martie 1921 și din totatul rezultat iș von deduce scăderile propuse.

Suma rămasă, va reprezenta debitul provizoriu la 31 Martie 1922, după care se va întocmi rezumatul rolurilor pentru exerciținl 1922 și 1923, cari se va înainta cât se poate mai urgent.

Modificările introduse de comisiunele de prefaceri, când se vor întruni, căci prin legea ce se propune s'a prevăzut ca atât fiscul cât și contribuabilul au dreptul să conteste într'un anumit ermen, atât impunerile cât și scăderile propuse, se vor opera în aceste state.

In scripte, modificările introduse de comisiuni jurnalelor consiliilor de miniștri, prin cari fabricele obținuseră avantagiile legei pentru încurajarea industriei naționale, se pune în vedere că pentru nouile impozite, avantagiile se mărgineau numai în reducerea dela 10 la sută la 8 la sută, a cotei impozitului cedulei D, și să nu se aducă nici o modificare vechilor baze, continuând cu încasarea vechilor impozite și luându-se notă în registru, că fabrica a obținut avantagile legei și data când ele expiră.

Această dispoziținne se luase scontându-se aplicarea legei citate mai sus.

Cum însă aplicare ei a fost sus pendată în ce priceste cedula D, care se referă la aceste fabrici, se va considera dispoziținnea de mai sus ca inoperantă și se va lua măsuri de scăderea acestor aabrici dela trimestrul următor celui în care s'a emis jurnalul consiliului de avantagiile în mod definitiv și dela data cari se va comunica de ministter pentru cele cari au obținut avantagiile în mod provizoriu.

Citiți pag. 8-a

PREMII PENTRU CARȚI de puericultură

Asistența socială — din ministerul Muncii și Ocrotirilor Sociale, — a publicat, încă din anul trecut un concurs pentru trei lucrări, cari să servească pentru îngrijirile ce trebuesc date pociilor.

Lucrările prezentate nu au întrunit condițiunile unor scrieri de popularizare, păcătuind, fie prin limba în cari erau scrise, fie prin continutul cu un caracter prea științific.

Juriul xaminator apreciind că nici una dintre lucrările prezentate n'a corspund scopului propus. Direcțiunea Generală a Asistenței a amânat aceste concursuri pntru ziua de 1 Septembrie 1922.

Temele acestor lucrări sunt:

1. Sfaturi pentru mame, de îngrijirile ce trebuesc date prunilor în primele luni după naștere.

2. Un manual de nîgrijirile ce trebuesc date copiilor dela 4—12 ani.

3. Un manual de puericultură pentru cursul secundar al școalelor de fete.

Intâia lucrare se adresează mamelor de orice categorie, deci limba trebue să fie cât mai clară și cuprinsul cât mai apropiat înțelegerii obștești.

Cea de a doua lucrare se adresează părinților, institutorilor și infirmierelor școlare, și trebue să cuprindă toate îngrijirile și îndrumările de ordin psihic și fizic a copiilor dela 4—12 ani.

A treia lucrare îndreptându-se spre minți cari au oarecare cultură științifică, poate avea o extensiune mai mare și o mai bogată desvoltare în amănuntimile îngrijirilor de dai copiilor din prima vârstă.

Lucrarea premiată aparține Direcțiunei Generale a Asistenței Sociale pentru prima ediție.

Pentru lămuriri și îndrumări în programul de alcătuire a lucrărilor se va adresa serviciului de propagandă, Direcția Puericulturei din Asistența Socială. Ministerul Muncii și Ocrotirilor Sociale.

Premiul pentru fiecare lucrare e de 10.000 (zece mii) lei.

Cetiți „Infrațirea"

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

UN DOMN ungur mai în etate dorește, să învețe românește dela o domnișoară funcționară din vechiul regat. Oferte la ziar sub „Conversație".

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

No. 1312.

Publicație

Se aduce la cunoștință, că în ziua de 5 Aprilie 1922 se va ține licitație la Depozitul Băncii de Credit pentru vinderea butoaielor vechi, și doagelor provenite din butoaie și diferite mașini de presat fân și cutii de tablă.

1613

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

SITUȚIUNEA SUMARĂ

ACTIV

1921 26 Februarie			1922 18 Februarie	1922 25 Februarie
3.500.222.111	493.755.430	aur depozitat (monete și lingouri)	493.755.430	
	1.689.111	stoc metalic: aur (lingouri)	1.689.111	4.581.590.211
	14.455	aur (monete)	14.555	
	3.004.763.115	disponibil, trate și bonuri de tezaur aur	4.086.131.115	
306.574	Argint și diverse monete		407.579	456.579
33.839.764	Biletele Băncii Generale Române stampilate de Stat		—	—
645.690.074	Efecte scontate		1.714.298.654	1.677.458.879
142.692.018	86.275.600	Împrumuturi pe efecte publice	110.431.000	173.778.789 177.086.454
	120.143.800	„ „ „ „ în cont curent	141.127.600	
	56.416.418 63.727.382	din cari nu s'au ridicat lei	74.472.446 66.655.154	
8.042.556	Împrum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)		8.042.556	8.042.556
1.598.926.166	Impr. Statului pentru necesitățile Tezaurului: Impr. de 1.600 milioane (1914—1918)		1.600.000.000	
1.495.676.533	„ „ 1.500 „ (12 Mai 1919)		1.498.942.854	
998.000.000	„ „ 1.000 „ (16 Oct. 1919)		1.000.000.000	
—	„ „ 200 „ (1920 B. P.)		183.070.651	
—	„ „ 400 „ (9 Apr. 1921)		400.000.000	
—	„ „ 2.500 „ (5 Ian. 1921)		399.457.212	
	„ „ 200 „ (30 Iulie 1921)		199.908.512	5.281.379.229 5.281.379.229
4.372.232.531	Impr. Stat p. unificare monet.: Impr de 5 miliarde (11 Iunie 1920)		5.000.000.000	
320.715.416	Impr. de 2½ miliarde (5 Ian. 1921)		2.074.936.142	7.074.947.122 7.074.936.124
32.307.260	Casele de împrumut pe gaj agricultorilor și industriașilor		64.416.157	66.745.737
11.997.418	Efectele capitalului social		11.997.418	11.997.448
32.645.277	Efectele fondului de rezervă		33.006.407	33.006.407
3.813.181	Efectele fondului amortizărei imobilului, mobilierului și mașinilor de imprim.		3.791.322	3.791.322
6.810.769	Imobile		37.509.717	37.509.717
1.521.225	Mobilier și mașini de imprimerie		3.188.117	3.264.936
2.800.177	Cheltueli de Administrațiune		4.955.706	5.176.039
9.252.148	Conturi curente		25.875.091	27.988.544
1.162.975.139	Conturi de valori		490.855.601	552.945.266
1.428.828.910	Conturi diverse		448.496.177	436.278.565
15.809.295.247			19.958.535.853	19.979.662.963

PASIV

12.000.000	Capital	12.000.000	12.000.000
60.721.631	Fond de rezervă	66.388.950	66.388.950
8.056.292	Fondul amortizărei imobilelor, mobilierului și mașinilor de imprimerie	12.746.383	12.746.383
10.221.790.439	Bilete de bancă în circulațiune	13.689.969.100	13.669.397.952
7.998.497	Dobânzi și beneficii diverse	15.582.436	17.735.450
1 111.287.799	Conturi curente și recepise la vedere	1.672.753.171	1.660.080.095
4.387.440.589	Conturi diverse	4.489.095.813	4.541.315.133
15.809.295.247		19.958.535.853	19.979.662.963

26 Febr. 1921	Efecte și alte valori de restituit	25 Febr. 1922		
259.175.227	Efecte și alte valori în păstrare	289.599.995		
10.547.444.185	9.295.000.000	Bonuri de tezaur aur în gaj p. Impr. Statului	9.164.334.000	10.602.860.515 10.605.175.995
	993.268.958	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	1.151.241.600	
938.074.301	Conturi de ordine		1.981.754.943	1.993.191.164
11.485.519.486			12.584.615.458	12,598.366.759

Taxa: Scont 6% Dobânda 7%

1429

Tesaurul oamenilor muncitori
Spirtul sărat
TRANSILVANIA
în contra reumei, răcelei și catarului.
1540
Să capată ori unde.
Magazinul de căpetenie
ROZSA
drogeria mare CLUJ, Piața Unirii No. 26.

Articole frumoase de drogherie au sosit la parfumeria
D'or
Piața Unirii No. 5. 1385

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la Regele Pălăriilor Cluj, Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

MORI
„Reclama" No 1056
sistematic și țărănești livrează și instalează ELITE-WERKE A. G. Abt. Holzhausen & Co :-:
Reprezentanța Generală:
Soc. Motrica Română, București,
B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56—10 1425

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din București.
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11
Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuiesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.
Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Telefon 394. Radio 2183 Telefon 394.
Specialitatea de primăvară
a berei nutritoare GLORIA
s-a adus din nou în circulație și se capătă din nou în toate locurile.
Fabrica de bere MENDEL
1608
Turda, Depozitul principal din Cluj, Cal. Dorobanților 11

Să nu se confunde No. casei.
Prima Casa de Împrumut pe Amanet
1600
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.
Anunță onorată să clientelă că în vederea sărbătorilor Paștilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobilă, titluri și libeluri cari ar putea prezentă garanție suficietă societății. Primește depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.
Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.
Casa de Împrumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.
Să nu se confunde No. casei.

Reclama este sufletul comerțului

Vinovaţia Germaniei

Rapoarte diplomatice cari stabilesc răspunderea ei in deslanţuirea razboiului

Nu trece aproape zi în Germania, fără ca să se facă vre-o nouă încercare de a arunca asupra Franţei răspunderea pentru războiul mondial. „Le Temps" din 19 Martie publică trei documente oficiale germane inedite cari răspund în mod victorios la afirmaţiunile germane. E vorba de trei rapoarte diplomatice adresate suveranului lor de către ministrii Bavariei la Paris şi Roma, în ultimele zile cari au precedat catastrofei. Ele dovedesc în modul cel mai indiscutabil, na numai că nimeni în Franţa, atât în cercurile oficiale cât şi în public, nu bănuia iminenţa conflictului, dar că guvernul francez a făcut tot spre a-l evita.

Documentele sunt luate din colecţia „rapoartelor diplomatice din ultimile săptămâni dinainte de războiu", adunată şi publicată de deputatul şi arhivistul dr. Dirr, în urma însărcinărei din partea Dietei bavareze. Reproducem câteva pasagii esenţiale din aceste documente: La 26 Iulie 1914, d-rul von Ritter, ministrul Bavariei la Paris, scria regelui Bavariei: „Guvernul francez, presa franceză şi opinia publică franceză s'au lăsat surprinşi în mod de neîncuviinţat prin remiterea notei austriace către guvernul sârb.

Deputaţii şi senatorii, după discuţii aprinse asupra impozitului pe venit, au întors spatele Capitalei şi acum. Parisul este gol, cu excepţia baronului de Schoen, sunt plecaţi din Paris... Direcţia ministerului de externe a fost încredinţată ministrului de justiţie, d. Bienvenu-Martin, prea puţin versat în politica externă.

D. Cambon, la Berlin, era pe punctul să-şi ia marele concediu de vară...

Toate acestea arată că lumea de aici nu era deloc pregătită de primejdia războiului care s'a ivit în mod subit şi a izbit cercurile politice de aci".

Iată'un al doilea raport, redactat în trenul care l'a recondus la frontieră, în 4 August 1914, ziua declaraţiei de războiu, d-rul von Ritter scrie:

„Până în ultimul moment, în special la ultima întrevedere politică pe care am avut'o în seara de 2 August cu d. Bienvenu-Martin am avut impresia că guvernul francez ar fi voit să evite războiul cu orice preţ".

Războiul

Ordinul relativ la ruperea relaţiilor sosise târziu în după amiaza de 3 August, şi a fost executat la orele 6.

„Preşedintele consiliului Viviani a primit declaraţia ambasadorului imperial, în prezenţa şefului de cabinet d. de Margerie, cu mult calm. A răspuns ambasadorului imperial că nu are nici o cunoştinţă despre încălcări de frontiere din partea francezilor şi nici despre ateterizări de aviatori asupra Nurembergului sau altui oraş şi că, în fiecare caz, încălcările germane au precedat considerabil pe cele franceze.

În privinţa aceasta, d. Bienvenu-Martin îmi atrăsese atenţia în ajun asupra faptului că trupele franceze, spre a evita conflicte de frontiere, au fost cu ingenie ţinute la zece kilometri depărtare de frontieră; pe câtă vreme trupele germane staţionau în mod vizibil aproape de tot de linia însăşi".

Plecarea noastră s'a făcut în cea mai mare ordine; guvernul francez ne-a pus la dispoziţie un foarte frumos tren special cu două mari vagon-saloane. (In aceiaşi zi, la Berlin, d. Cambon şi personalul ambasadei franceze au fost insultaţi la plecare şi siliţi să plătească 3000 de mărci pentru trenul special care trebuia să-i ducă la frontiera daneză).

Şi ministrul bavarez îşi termină astfel raportul: „Guvernul fraţez şi d. Isvolski speraa că Austria va da Rusiei asigurarea că independenţa politică a Serbiei va fi recunoscută, graţie mijlocirei împăratului german. În caz că există într'adevăr o neînţelegere ar mai fi încă timp de a face ceeace s'a neglijat pân acum, de oarece relaţiile între Austria şi Rusia nu sunt încă rupte şi contele Szecsen a afirmat acum câteva zile de a fi dat guvernului francez „o asigurare analoagă". In aceste condiţiuni, s'ar mai putea poate exercita, din partea germană, o presiune asupre Austriei, ca declaraţia dorită de Rusia cu privire la independenţa politică a Sergiei să fie dată în mod oficial adaugă:

„Germania a primit cunoştinţă prealabilă a notei austro-ungare ce avea să fie remisă la Belgard şi Italia, ca putere aliată, trebuia să aibă cunoştinţă de e acel puţin ceva mai înainte de remitere".

Nici nu se poate stabili mai limpede complicitatea şi răspunderea Germaniei.

Turcia şi politica Angliei

Greutăţile ameninţătoare din Egipt şi Indii, au atras atenţia lumei asupra acestor ţări. Elementul mahometan se află astăzi în opoziţie cu politica engleză din pricina sprijinului dat de dânsa grecilor.

In „Aslatic Review" s'a spus fără înconjur că unui imperiu ca acei britanic, care stăpâneşte peste a treia parte din mahomedani, nu poate fi indiferenţi ce gândesc şi ce fac celelalte două treimi. Incercarea de a strivi puterea otomană din Asia Mică prin armata greacă trebue considerată ca neisbutită. Dificultăţile interioare din Grecia şi perspetciva unui lung război în regiunile inospitaliere ale Anatoliei, măsoreză pe zi ce trece rândurile partizanilor unei prelungiri a luptelor cu turcii. Ca curiozitate se cuvine totuşi a se semnala ceea ce se anunţă din Atane cum că opt sute ofiţeri au comunicat guvernului grec că în caz de evacuare a Asiei mnore, ei îşi vor da demisia din armată şi vor continua luptele pe contul lor propriu, împreună cu 20.000 soldaţi cari au semnat acelaşi proces-verbal.

Ofensiva greacă din 1921, cu toate că a fost respinsă, a pricinuit multe pagube în teritoriul turc.

Ministrul de interne din Angora, Fethi bey, a declrata că numai distrugerile în jurul Ismidului sunt evaluate la 165 milioane lire turceşti. Cu mijloacele guvernamentale nu se pot repara atâtea ruine şi de aceia s'a făcut apel la generozitatea mahomedanilor de pretutindeni. O secţie a remilunci roşie din America a adunat un milion de lire turceşti pe care o comisiune special ăle transporta la Angora.

Solidaritatea între mahomedani, egipteni şi indieni a fost de mult semnalată la Londra. De notat e să vice-regele Indiei, lordul Reading a primit de unăzi o delegaţie a Bengalilor islamici veniţi să ceară a schimbare a tratatului din Sevres; lord Reading a răspuns exprimând speranţa că, în curând se va încheia cu Turcia o pace care va linişti opinia publică a popoarelor islamice.

Până una alta, se anunţă însă din Angora că Kemal Paşa a ordonat mobilizarea a trei clase noi; iar mişcările trupelor turceşti lasă să se prevadă o nouă ofensivă.

Se caută

pentru angajare imediată a unui maestru tobacor cunoscător tăbăcire boxuri şi sevrouri. Relaţii administraţia ziarului sub Maestru. 1614

Maşini de scris FURATE

Maşineie de scris „Yost" 20 absolut noui, având la stânga carului gravate numerile KS 10829, 10851, 10852 S'AU FURAT din depozitul nostru. Cumpărătorilor li se restituie banii plătiţi. Recompensă foarte mare persoanelor care vor da informaţiuni pentru găsirea maşinelor.

Compania YOST

54, Calea Victoriei, Telefon 29-47, Bucureşti

Se caută

la un Restaurant de primul rang 1601

o Domnişoară

Salariu bun şi masa.

ADRESA LA ZIAR SUB I. 1500.

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV, **DEJ**

fabrică trass, trass-var şi ciment de trass,

TRASS înlocueşte cimentul scump de Portland după felul construcţiunei total sau parţial, corespunzând pretenţiunilor edile.

Prospecte şi certificate oficioase gratuite.

Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcţiuni mari.

TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!

Reprezentanţi în toate centrele industriale.

Scrisori şi telegrame: **TRASSIA—DEJ.**

Representant pentru judeţul Cojocna şi Turda-Arieş: Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Cipariu No. 3. 1401

Citiţi „INFRAŢIREA"

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂŢIREA" la Administraţie Str. I. Maniu No. 3. şi prin toţi Agenţii şi Agenţiile de publicitate

Se primesc reclame scrise şi în limba maghiară şi germană pentru care avem traducători speciali

Preţuri reduse

Toţi cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame şi prin telefon: 952

Tipărit cu maşină rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 480 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Joi 10 Martie 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA I[illegible]MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI C[illegible]
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOME[illegible]
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Un biruitor al partidului național d-l Dr. Emil Hațieganu

de **N. Bănescu,** profesor universitar

II

Nu mi-a căzut în mână N-rul 2 al torții culturale a d-lui dr. Em. Hațieganu. Am avut însă N-rul 3 (dela 1 Martie), aruncat de dânsul în vraiuri prin comune, în prezina alegerilor. La o secție de votare și-a permis a-l aduce chiar în ziua de alegere, în preajma localului. Căci exemplarul acesta avea rolul său hotărâtor: trebuia să lase, în mințile ținute sub presiune atâtea săptămâni, impresia ultimă a infamiilor ce coprindea pe socotea la mea.

Articolul de fond e intitulat: *„In fața atacului"*. Nemuritorul Caragiale ar fi fost gelos de accentele comice ale noului Cațavencu. Ascultați:

„Clipa cea mare a bătăliei cu ciocoii și cu lăcustele liberale a sosit. Niciodată Ardealul n'a gemut sub o cârmuire mai drăcească și mai blăstămată ca și acuma!

„Clipa cea sfântă a mântuirii tăranilor de ciocoii flămânzi și mișei a sosit!

„Lumea întreagă privește la noi și așteaptă dela noi să dovedim vrednicia noastră..."

La mijloc, portretul d-lui V. Goldiș. Dedesupt: „Liberalii calcă Ardealul în picioare". Articolul sfârșește astfel:

„Ziua judecății se apropie, este foarte aproape și va fi amară pentru toți ciocoii și grecoteii cari își bat joc de noi!"

Tot pe pagina I, arma perfidă, menită a da lovitura de teatru: *„Cine candidează la Hida?"* Eminentul jurisconsult nu putea semna, firește, infamia. Cu lașitatea fițuicilor iresponsabile, aruncă în josul articolului o ficțiune: *„Un cetățean martor ocular în 1920 pe piața Clujului"*.

Ce spune cetățeanul martor ocular, ieșit în zalele calomniei din capul noului Jupiter?

„Președintele Liberalilor (sic) din Cluj, un profesor Nicolae Bănescu... e faimosul om care în 1920 a venit pe piața Clujului cu patrute de soldați, pentru a lua laptele, bucatele, găinele, zarzavatul și alte alimente aduse de țărani în oraș, cu forța dela țărani (sic), în timpul când autoritățile suspendase Maximalul".

Protestând niște agenți *„contra abuzurilor ce le făcea acest faimos profesor N. Bănescu, care lovea pe bietele femei cu ridichile în cap suduindu-le și scuipându-le că nu-i da de pomeană zarzavatul, după cum făcea în vechiul Regat,"* ei au fost închiși în temnița din Felegvar.

„Tot acest Bănescu, omul cinstei și al dreptății, a dat în judecata Curții marțiale datorită protecției pe căpitanul de poliție Haja, sub motivul că nu a respectat ordinul dânsului particular ca să confiște varza dela o țărancă pe seama d-lui Bănescu".

Lumea știe ce am făcut eu, în vara a. 1920, împreună cu alți oameni de ispravă și cu toată funcționărimea cinstită a Clujului, pentru a impune respectarea prețurilor maximale, pe care autoritățile, tot atât de doritoare de binele public ca și d. dr. Hațieganu, nu le *suspendase*, cum afirmă cetățeanul fictiv al fițuicii, dar pe care cu bună știință le făcuse *inexistente*, aruncând populația nevoiașă în brațele miseriei.

Să mai restabilim adevărul, falsificat cu atâta nerușinare? Îl știu atâtea doamne din înalta societate a Clujului, care s'au ostenit ca și mine, în mijlocul incuriei oficiale, îl știu funcționarii onești cari au luptat alături de noi, în zilele când autoritățile d-lui dr. Hațieganu trândăveau.

Și nu trebue să se uite că toate aceste murdare calomnii cutreiera seară satele, înainte de apariția lor în fițuica luminoasă a colegului.

Să mai oprim atenția cetitorului asupra rușinoaselor rânduri? N-rul 4 (dela 15 Martie), cu [illegible] tatele, a apărut încadrat în negru și intitulat *„Glasul robiei"*. Un cân tec funebru asupra „biruinții" partidului național se încheie cu amenințarea: *„Sabia scoasă nu o putem băga în teacă!"* In alt articol, fosta Excelență declară, cu elegan ța-i cunoscută, că „ce s'a întâmplat la 6 și 7 Martie a fost *o simplă porcărie*".

*

Ca să vă faceți acum o ideie de efectul acestei „prese", patronată de partid („Glasul Libertății" a apărut ca „organ al partidului național român"), e de ajuns a vă aminti cât de mult cred aici țăranii în cele tipărite de „domni". Obișnuit cu scrisul onest al foilor unui Barit, poporul ia și astăzi aici drept slovă de Evanghelie minciuna cea mai sfruntată, numai pentru că i se prezintă în haina, respectată pe vremuri, a tiparului. De câteori nu mi-au răspuns țăranii iritați, scoțând fițuica imundă din bracinar: *„Scrie la Foaie, Domnule!"*

Am dat în vileag *câteva* numai din cele petrecute aievea. Câte alte aspecte, josnice și revoltătoare, n'a avut această propagandă, menită a da nației un reprezentant în persoana juristului, covârșit de povara lucrărilor specialității ce ilustrează! Le-am spus și pe acestea *cu un desgust ce nu se poate coborî pe hârtie*. Căci, dacă unul dintre cei chemați a fi, prin acțiunea sa integrală, izvor de înălțare pentru tinerime, e în stare a se degrada până într'atâta, pentru meschine interese politice, ce mai putem aștepta dela aceia cari n'au prin această menire chiar, conștiința puternică a rostului superior al vieții?

Și-mi vin în memorie cuvintele, pe care mi le rostia deunăzi șeful partidului „național român". Imi vorbia, cu o vădită credință n bine, despre folosul ce iese pentru popor din alegeri. După trecerea luptei, cu sbuciumările ei, rămâne — zicea d. Maniu — la țară un *sub strat de idei*, se face, oricum, o *școală* pentru popor, și e un câștig.

Cu oamenii și metodele constatate — *școala negației și anarhiei!* Se răscolește până în adâncuri furtuna de patimi, se sfarmă conștient credința în puterea binelui, se încurajează ura împotriva conducătorilor și se lățește desfrâul.

E școala d-lui Vaida, în toată strălucirea roadelor ei. Schimbă. d-le Maniu, directiva, pregătește serios învățăcelii, dacă e să avem cu adevărat nobila școală pe care sufletul d-tale cinstit și echilibrat o dorește.

Ce ușor mi-ar fi fost, și mie, să flutur pe dinaintea țăranilor necăjiți scrisoarea prin care Procurorul ungur recomanda pe patriotul Hațieganu ministrului dela Pesta, după Adunarea dela Alba-Iulia, scrisoare dată publicității de un Ardelean și la care distinsul om de [illegible] răspuns un cuvânt: ce ușor mi-ar fi fost să vorbesc prin comune despre milionul de coroane pe care i-l discută atâția azi. N'am făcut-o, numai pentru că *o deosebire profundă desparte școala mea de școala Hațieganilor:* una strivește adevărul, falsifică pentru a calomnia; cealaltă nu se degradează a folosi chiar lucruri de notorietate publică.

„Oportunism"

Intr'un recent interveiw acordat unui ziar din Capitală, d. Octavian Goga, vorbind despre înțelegerea dintre partidul național și cel țărănist, spune intre altele:

„S'a vorbit despre un acord complect între partidul național și țărăniști. Nu cred în existența acestui deplin acord, fiindcă știu că în partidul național din Transilvania un puternic curent de dreapta va fi oricând gata să înlăture orice năzuințî de apropiere față de țărăniști".

Ne miră mult afirmațiunile d-lui Goga și cu atât mai mult, cu cât d-sa e un bun cunoscător al mentalității regionaliste. Intr'adevăr dacă ar fi să privim lucrările din punctul de vedere al unei politici de principii, poate că d. Goga ar avea dreptate, întrucât prin tendințele lor politice, aceste două partide nu sunt susceptibile de apropiere în vederea unei acțiuni comune.

Noi am spus-o în diferite rânduri însă că partidul național în orice acțiune întreprinsă, are ca normă de orientare oportunismul, lipsindu-i deci cu desăvârșire statornicia în convingerile politice.

Din acestă pricină [illegible] tea atribui de loc calitățile pe care trebule să le întrunească un partid de guvernământ, fiindcă în primul rând i lipsește însușirea esențială a unui astfel de partid, aceea ca în concepția lui politică să se sprijine pe idei isvorâte din cerințele sociale ale vremilor.

Că ceia ce afirmăm e un adevăr ce nu poate fi tăgăduit, reesă mai ales din modul cum au decurs tratativele, între naționali și țărăniști. Se știe că în perioada electorală, unul dintre șefii țărăniștilor, d-rul Lupu, a fost la Cluj tot în vederea unei înțelegeri naționalo-țărăniste. Atunci însă ea n'a izbutit și aceasta tocmai din cauza oportunismului politic al partidului național, căci d-nii Maniu și Vaida pe acea vreme credeau încă în succesul partidului lor în alegeri, și, față de o asemenea eventualitate, firește că el nu mai aveau nevoie de tovărășia cu țărăniștii.

Astăzi situația s'a schimbat însă... Infrângerea suferită în alegeri de naționali i-a adus la desperare, încât atunci când șefii țărăniști au venit din nou la Cluj, d-nii Maniu și Vaida călcând peste orice considerațiuni, au fost gata să răspundă invitațiunei făcute și să găsească oportună înțelegerea naționalo-țărănistă.

Astăzi ziarul „Patria" confirmă pe deantregul acordul politic dintre partidul țărănist și cel național. Astfel, în numărul de Sâmbătă, organul naționalilor scrie: „Cele două grupări solide cari reprezintă pe Românii: Partidul național din Ardeal și cel țărănesc din vechiul regat, l-au tras la bara justiției". Și, ca să fim mai lămuriți, trebuie să spunem că prin cuvintele „l-au tras la bara justiției" foaia regionalistă se referă la acțiunea comună a acestor două partide împotriva operei reconstructive întreprinsă de guvern.

Prin urmare ceea ce d. Goga crede o imposibilitate, iată că se adevărește prin propria mărturisire a „Patriei".

„Pravda" — „Patria"

In vreme ce popoarele europene se străduiesc să găsească posibilitatea de a scoate poporul rus din ghiarele cumplitei ei mizerii, — conducătorii lui de astăzi, comisarii sovietiști, cu gândul numai la interesele lor și la triumful organizației lor sovietiste, fac totul pentru a zădărnici încercările nobile de salvare ale poporului rus din starea groaznică n care se bate azi.

Dovada acestor zădărniciri o fa ce oficiosul bolșevic dela Moscova, „Pravda".

Milioanele de victime, nu însemnează nimic pentru Lenin și Trotki. Salvarea unui regim la baza căruia stă numai spiritul de distrugere și înmormântarea tuturor drepturilor omului, este singurul lor scop.

Pornind dela acest adevăr putem să ne dăm mai bine seama de lupta încinsă între orientul Europei reprezentat prin Rusia sovietistă și statele occidentale. Conferința dela Genua nu e decât tendința lumei civilizate de a veni în ajutorul unui popor, victimă a nepriceperei și relei credințe a câtorva aventurieri.

Dacă raportăm această stare de lucruri la țara noastră, vom constata că ceea ce înseamnă pentru Europa regimul sovietic, Romîniei, din același punct de vedere, îi corespunde activitatea politică a partidului național din Ardeal și țărănist din vechiul regat.

Intr'adevăr și sovietiștii din Rusia, ca și național-țărăniștii dela noi, în concepția lor politică sunt stăpâniți de aceleași tendințe cu totul protivnice oricăror idei sănătoase corespunzătoare necesităților impuse de împrejurările în care trăim.

Dacă privim cu atenție, nu vom găsi nici-o deosebire între ziarul „Patria", oficiosul național, și „Pravda", oficiosul bolșevic de la Moscova. Și unul și altul sunt stăpâniți de aceiași mentalitate: lupta până la sfârșit, cu orice riscuri, numai cu scopul ca interesele personale să triumfe. Dar punctul cel mai apropiat între aceste două concepții îl formează mijloacele de care se servesc: în ajunul conferinței dela Genua, bolșevicii prin „Pravda" amenință cu războiul, iar „Patria" naționalilor, în preziua deschiderei Parlamentului suscită ura între frați și preconizează dezunirea.

Numai că, nici statele europene în opera lor reconstructivă nu vor putea fi oprite de svârcolirile bolșevice, și nici guvernul actual nu se va opri în realizarea operei întreprinse, fiindcă oricât de mult vor căuta partidele național și țărănist să se opună, se vor izbi totdeauna, în acțiunea lor nesocotită, de conștiința cetățenească a întregei Românii.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința camerei a fost deschisă eri după amiază la orele trei de către d. Orleanu. Dintre miniștri au fost de față d-nii Ionel Brătianu, Vintilă Brătianu, Angelescu, Sașu, Mârzescu, Florescu, Banu și Cosma. Opoziția a fost reprezentată prin d-nii Iorga, Madgearu, Ciceo Pop, Mihaiu Popovici și Dumitru Lascu S'au ales prin tragere la sorți comisiile cari au început apoi lucrările.

Ședința viitoare azi după amiază.

SENATUL

Senatul deschis la orele trei de către Ferechide fiind prezenți miniștrii Constantinescu și Mosoiu. D. Ferechide mulțumește că a fost ales președinte de vârsta și accentuând asupra situației grele de azi a țării, declară că parlamentul actual va ști să înlăture dificultățile. Se aleg secretarii. Pentru Ardeal e numit d. Păcuraru, pentru Bucovina, Cotlarciuc, pentru Basarabia d. Tomov și pentru vechiul regat Purcărcanu. Se aleg cele cinci secțiuni cari trec la alegerea raportului asupra validărei. Viitoarea ședință Marți la ora trei.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Anatole France intim

Anatole France își are locul de retragere la vila Said, care este un cuib de lucruri de artă.

Gustul său schimbător care caută mereu frumosul a făcut ca sala să sufere transformări cari adeseori forma contraste izbitoare. Inainte de război iubia penumbra, clar obscurul pitoresc. Dela intrare, din vestibul până în camera sa de lucru totul era cufundat într'o semilumină plină de farmec vărsată de geamuri colorate și în care se distingeau lucruri masive, statui în lemn, etc. Tavanul camerei de lucru era pictat. Patul, ca și toată mobila care îi împodobia camera, aveau o înfățișare dură, masivă. Pereții erau împodobiți cu figuri flamande și statul antice, de o neobicinuită frumusețe. Mai departe găsiai o colecție de țesături și stofe venețiene, pline de amintirea bogăției de altădată a țării dogilor, un Crist răstignit, o Fecioară din secolul al XVI-lea și alte lucruri vechi și din timpul Renașterei. Pe cămin avea un cap de femee, care a pus în încurcătură pe un critic de artă.

Dela clar obscur la lumina

Dar clar obscurul nu mai pasiona pe Anatole France. După câtva timp, dorea lumina. Pasiunea pentru producțiile de artă ale secolului XII-lea și VIII-lea nu-l mai stăpânia. Caută acum emoția artistică în arta secolului XVIII-lea. Își schimbă și interiorul vilei făcând din el un cuprins plin de lumină. Tot turi moderne împodobesc acum cam și locul mobilelor masive l'a luat eleganța și luxul celor moderne. Acel „exquis" modern pare a conveni mai mult gândirei plină de lumină a lui France.

Anatole France colecționar

El lucrează totdeauna și pe îndelete, astfel că este la largul lui fără a fi nevoit să-și îndeplinească cu grabă angajamentele față de editorul său. O plăcere mare simte ca să se ducă la anticari și să caute lucruri din alte vremi, cu ajutorul cărora își transformă mereu vila după gustul său capricios. Astfel el e vizitat de numeroși anticari cari îi propun procurarea de lucruri de artă și cu cari Anatole France întreține convorbiri foarte serioase.

Bibliofilul

Din când în când France, își aduce aminte și de biblioteca în care are cărți vehi, în cari sunt ascunse gândurile unui Rabelais, Racine, Corneille. France are un cult pentru ele, și mai ales pentru Racine a cărui operă poetică o preferă oricărui alt scriitor. Îi place adeseori să discute asupra momentelor dramatice ale tragediei Andromaca, și mai ales asupra pasagiului din actul ultim în care intervine Andromaca și care i se pare că se relevă un personagiu mai omenesc și pe care Racine l'a suprimat în ultimele ediții ale operei sale. France are convingerea că femeile au fost educatoarele spiritului lui Racine.

Pe lângă acest gust pentru tragedie, anumite expresii ale geniului comic îi produc cea mai mare plăcere. Pentru el. Courteline n'are pereche, Carî[illegible] îi face de asemenea mare plăcere.

Anatole France în viața sa intimă e acel Fulgence Tapir care îl descrie el în Insula Pinguinilor, așezat la un birou, sub un morman de hârtii, care e mereu în contact cu arta și cu frumosul.

Știri și fapte culturale

Scriitorii uitați

Dl profesor N. Iorga pregătește sub patronajul Ligei Culturale o publicație, care va da marelui public, paginile admirabile de literatură ale scriitorilor noștri uitați. Publicația va purta numele de „Cartea bună" și va începe să apară din luna Mai a. c.

Sărbătoarea dlui G. Dima

Marele măestru al cântării românești, dl G. Dima, directorul Conservatorului din Cluj, împlinind de curând 40 de ani de activitate glorioasă pe terenul artei și culturei naționale, — prietenii și admiratorii lui se pregătesc ca de ziua de Sf. Gheorghe, să-și arate recunoștința și admirația lor, în cadrul unei mari sărbători.

In vederea stabilirii modului și programului de sărbătorire, va avea loc, Joi 30 Martie, orele 4 p. m. o consfătuire în sala cea mică a Prefecturei din localitate

Conferința dlui L. Bolcaș

Duminecă după amiazi, la Casa județului, dl Lucian Bolcaș și-a desvoltat o interesantă conferință, tratând despre „Protocoalele Sfinților Sionului".

Conferențiarul, a demonstrat cu puternice argumente, opera disolvantă a sioniștilor și pericolul ce-l reprezintă în special pentru noi Românii, activitatea ocultă a acestora.

Conferința, folositoare mai ales maselor populare, va apare curând în broșură.

Răspândiți „Infrățirea"

ECOURI

Operile complecte ale lui Lenin

Le Temps anunță că sărbătorirea jubileului de 50 de ani dela nașterea lui Lenin va începe prin publicarea tuturor operilor sale de către guvernul sovietic.

Cine moștenește pe Saint-Saens

Se anunță din Londra că compozitorul Saint-Saens a lăsat toate lucrările muzicale ce rămân de pe urma lui, Academiei franceze.

Grevă teatrală la Strasburg

Zilele trecute, la un teatru din Strasburg, actorii s'au pus subit în grevă în momentul în care era să se ridice cortina.

Neprimindu-și încă gajurile, artiștii au venit în grup în fața cortinei și s-au anunțat hotărârea.

Publicul luând cunoștință de această hotărâre a actorilor, le-a luat partea și a manifestat sgomotos.

In cele din urmă, după o oră de așteptare, artiștii au fost plătiți și cortina s'a ridicat.

Actorii englezi și americani și „Trades-Union"-urile

Atmosfera din cercurile actorilor anglo-saxoni devine din ce mai încordată.

In curând se va ține o consfătuire între reprezentanții organizației actorilor englezi „Actors Association" și reprezentanții congresului „Trades Union"-urilor, în care se va discuta eventualitatea acordării sprijinului actorilor englezi de către lucrătorii organizați, în cazul vreunui conflict între actori și directorii de teatru.

Samuel Gompers, președintele lui „American Federation of Labour" căreia i s'a afiliat organizația actorilor americani, a scris congresului „Trades-Union"-urile și lui Ben Tillet, conducătorul lucrătorilor englezi din transporturi prin care cere ajutorul acestuia pentru organizațiile actorilor englezi și americani.

Un tratat pentru Eschimoși

Eschimosii trăiesc în țara înghețului, la Polul Nordic. Cu toate acestea, nu au rămas străini bisericii catolice. Își au și ei misionarii lor cari le propovăduesc creștinismul adevărat. Au Vicariat Aostolic, în fruntea cu infatigabilul Breynat.

Vicarul Breynat le poartă părinteste de grijă In loc să-i lase pe mâna exploratorilor exploatatori cari umblă în țara lor să vâneze blănuri scumpe și untură de balenă, și cari au început să-i extirpeze cu băuturi alcoolice, el încearcă să-i ridice la conștiința adevărată de om. Astfel la începutul acestui n'a mijlocit încheierea unui tratat între eschimoși și Statul Canada. In sensul acestui tratat, eschimoșii recunosc, cc e drept, suveranitatea Canadei, în schimb Statul Canada se îndatorește a le respect libertatea de vânat și pescuit, și a-i instrui proteguind misiunile catolice cari fac această instruire. Pe urma tratatului astăzi funcționează între eschimoși 2 spitale, 12 biserici și 4 școli. Numărul eschimoșilor încreștinați trece de 5000.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă și costume moderne

1588 Firma

M. Neumann

Cluj, Piața Unirii No. 14

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Situația învățământului în Cluj

— O alarmă —

In Clujul nostru românesc, capitala firească a Ardealului, avem următoarele școale:

O universitate completă, o academie de agricultură, o academie comercială, un conservator, o școală medie tehnică, un liceu de băeți, un liceu de fete, o școală normală de băeți, o școală normală de fete, o școală superioară de comerț, o școală civilă de băeți, o școală civilă de fete, o școală profesională de fete, un orfelinat, o școală de surdo-muți, 6 școale primare și o școală de ucenici.

Avem 22 de tipuri de școală; și am putea zice, așa la repezeală, că avem satisfăcute toate trebuințe e noastre culturale aici la centru.

Totuși, din primele zile de înghebare s-au ivit grave lacune, rezultate din superficialitatea și din lipsa de cunoaștere a trebuințelor noastre culturale.

Pentru a putea face întregirile ce ni se impun în mod imperios, e bine să analizăm pe rând defectele existente.

Universitatea trebuia dela început completată cu o facultate teologică pentru ambele confesiuni românești din Ardeal, căci u de ne vom crește preoți academiciani pentru timpurile viitoare?

Liceul de băeți a fost plasat dela început într'un edifiu al școalei civile, edificiu absolut necorespunzător — unui liceu cu 8 clase. Astăzi acest liceu luptă cu cele mai mari nevoi; n-are mijloacele de învățământ, n-are sale și ocupă un edificiu în care nu-și poate asigura desvoltarea dorită. Mai mult încă se paralizează din această cauză și școala civilă și învățământul cu 1700 ucenici, cari i-și aveau aranjamentul pentru cursuri serale în acelaș edificiu. Internatul liceului de băeți despoae de edificiul propriu și pe o școală primară, atât de necesară astăzi.

Școala medie tehnică, în afară de miseriile mari rezultate de pe urma lipsei unui edificiu corespunzător, se mai luptă și după trei ani cu lipsa oamenilor specializați. Nu înțelegem cum nu s-a găsit un inginer român, ori de aici ori din vechiul regat, care să angajeze organizarea acestei școli prea însemnate. Ca să fie împăcat fostul director, și lăsat în postul său, nu știu din cari considerații, avem în acea școală o secție ungurească și una slabă românească.

Toată școala are aspectul unei fabrice care se află în grevă. Tot în această școală se găsește și școala atât de necesară de conducători, care nu-și poate lua desvoltarea dorită.

Elevii sunt plasați în garderobele arenei de paiu at iar în timpul iernei sunt lăsați în știrea domnului sub cerul liber de pe promenadă.

Școala profesională de fete și învățământul ucenicilor industria i n'au ajuns să poată avea măcar un referent specialist în asa numitul Secretariat General al Instrucțiunii din Cluj.

Școalele civile sunt înghemuite într'un singur edificiu, având 2 clase în permanență vagabonde pe coridoare.

Se prezintă elevii ce sutele într'o singură clasă și nu le poți da încăpere. Școala superioară de comerț după 2 ani de existență, de abia poate prinde câ'iva elevi; altfel e singura școală care are edificii suficiente. Academia de agricultură continuă aceeași programă analitică ca și pe vremea latifundiilor ungurești, când câțiva studenți învățau neșteșugul academican de ișpan pentru moșia fără margini a grofilor.

Școalele normale experimentează o programă, netrecută prin vre-un consiliu de specialiști. Nu sunt nici școalele normale cu 6 clase din vechiul regat și stau departe și de programa analitică a școalelor normale ungurești.

S'a adăugat doar limba franceză; încolo lipsește microscopia, pregătirea și tehnica rechizitelor de învățământ, muzica în extensiunea de altădată matematica fizica și chimia. Școala civilă de fete începe a-și schimba programa analitică conform culturii profesoarelor nu însă potrivit trebuințelor elevelor. Se imitează liceul de fete, căci cum vor putea trece elevele în clasa a V. liceală?...

Orfelinatul Principele Carol nu-și poate căpăta 3 camere pentru cei 25 școlari secundari, orfani din războiu, cari stau ticsiți ca vermii de mătasă fără frunză și fără aer.

Și în fața atâtor mizerii, oamenii de școală frământă planuri cum s-ar putea edifica în Cluj în timpul cel mai scurt, un grandios institut de speologie, de un cali ru cum nu este în toată Europa.

Unde e oare o școală normală superioară, care macar după 4 ani de înjghebare, să înceapă a pregăti pe profesorii celor 90 școli civile;... singura instituțune care ne-ar putea salva viața economică și ar înfăptui naționalizarea orașelor, cari nu sunt încă ale noastre?

Unde ne sunt școalele profesionale cu ateliere corespunzătoare?!

Nu ne gândim un singur moment, că fiecare stabiliment industrial strein este o școală în care se cresc exclusiv generații tot ungurești și pentru viitor ca și în trecut...

Oare nu e o ironie faptul, că nu ne știm orienta asupra trebuințelor noastre culturale, că fiecare alergăm în mod izolat a desvolta până la superlativ câte un ram al științei când atâtea nevoi reale bat în ușă și ne-amenință viitorul!...

A. DOMIDE.

Cetiți „Infrățirea"

Cronica politică

Mesajul Tronului. Ieri, la orele 12, a avut loc, după programul anunțat, deschiderea parlamentului.

Mesajul cetit de M. S. Regele, după ce recunoaște noului parlament caracterul de adunare națională constituantă, arată și rolul covârșitor pe care e chemat să-l îndeplinească acest parlament. „Opera D-voastră, — zice Mesajul — este din cele mai însemnate. Trebuie să asigurați consolidarea operei de unitate națională cu atâtea jertfe dobândită în urma războiului mondial. Sesiunea de față va fi prea scurtă ca să puteți îndeplini o astfel de operă, dar se cuvine să începeți pregătirea ei așa în cât, la toamnă, ea să poată fi înfăptuită. In acest scop veți avea deci a construi diferitele comisiuni parlamentare care, împreună cu guvernul Meu, vor studia proectele de constituțe, de reformă administrativă, de reformă fiscală, de reformă bisericească și școlară, de legislație muncitorească, de reorganizare și coordonare a serviciilor publice și celelalte însemnate probleme sociale și economice cerute de nevoile consolidării noastre interne."

Iată, de sigur, un program bogat de activitate care nu va putea fi realizat într'o scurtă sesiune extraordinară ca aceia care s'a deschis ieri. In această sesiune se vor face lucrările de constituire, se vor dezbate legiuirile cu caracter de urgență și se vor desăvârși pregătirile pentru marile reforme arătate mai sus și care nu se pot dezbate de cât în sesiunea ordinară a Corpurilor legiuitoare.

In ce privește situațiunea financiară, Mesajul ne lămurește că adevăratul buget al României de azi nu va putea fi alcătuit de cât după ce se va fi schimbat regimul de impozite votate anul trecut și se va fi reorganizat sistematic serviciile publice din toate ținuturile țării. Până atunci, conform constituțiunii, guvernul va cere să se prelungească bugetul exercițiului trecut, cu rectificările necesare pentru complectarea nevoilor aprobate indispensabile serviciilor publice și cu reducerile ce s'au putut face deocamdată.

De reținut este și partea din Mesaj prin care se spune că „guvernul va avea de aproape în vedere continuarea aplicării legii agrare în vechiul Regat și *va începe îndată executarea legilor de împroprietărire în Areeal și Bucovina, pentru ca și țărănimea din aceste provincii să intre cât mai neîntârziat în folosința drepturilor consfințite de lege.*"

Cu privire la politica externă a României, Mesajul, după ce aduce la cunoștință logodna Principesei Maria cu M. Sa Regele Alexandru al Serbiei, spune următoarele: „*România, dornică de muncă și de pace, va sprijini, în viitoarea conferință dela Genova, soluțiunile cari, fără să atingă onorabilitatea statelor, pot contribui la reclădirea economică a Europei pe temeiul tratatelor existente.*"

Dacă adăugăm și îndemnurile la muncă și unire rostite de Suveran, Mesajul Tronului ni-se înfățișează nu numai ca expunerea unui uriaș program de activitate, dar și ca un apel la energiile și virtuțiile țărei fără de care nici o acțiune de guvern nu poate fi cu putință.

Cine va merge la ALBA — JULIA

Cei cari s'au lăpădat de neam și și-au bătut joc de jerfa României

La Oradea-Mare a fost ales ca senator candidatul partidului național, d. dr. Döme Kiss, care și d-sa, de sigur, ba poate cel dintâi, va vota pentru abținerea dela lucrările parlamentului și pentru congresul dela Alba-Iulia.

Ca să se vadă însă pe ce fel de oameni se razimă politica partidului național, reproducem mai jos, cuvânt cu cuvânt, interviewul pe care d. dr. Döme Kiss, astăzi senator în parlamentul României Mari, l'a dat ziarului „NAGYVARADI NAPLO" în ziua de 29 August 1916, adică la două săptămâni după intrarea în război a României.

La întrebarea: CE ZICEȚI D-VOASTRA DESPRE INTRAREA IN RAZBOI A ROMANIEI, d. Döme Kiss a răspuns următoarele:

„Declarația de război am primit-o ca pe un trăsnet venit din cer. Eri am aflat știrea că doi nepoți de-ai mei au căzut în luptă; a ceastă știre m'a sdrobit sufletește.

Soția mea și fetele mele plâng necontenit. *După părerea mea, războiul contra Ungariei este egal cu sinuciderea României. Pentru noi Românii din Ungaria, această declarație de război este o sfidare amarnică. Am trăit ca cetățeni liberi* și credeam că România nu se va lăsa influențată de teroarea rusească. In ceea ce privește impresia produsă de vestea intrării în războiu a României, în opinia publică română din Oradea-Mare, nu vă pot face nici o declarație, de oarece eu niciodată n'am trăit în societatea Românilor, nici odată n'am voit să joc un rol între ei și deci nu pot să le cunosc părerea.

— EU SUNT CETAȚEAN UNGUR, SUNT AVOCAT UNGUR ȘI CA ATARE, CRED CA INTOTDEAUNA MI-AM INDEPLINIT DATORIA.

— IN MIȘCARI NAȚIONALISTE NICI CAND NU AM LUAT PARTE ȘI NICI SOȚIA MEA N'A PRIMIT PREȘIDENȚIA REUNIUNEI FEMEILOR ROMANE.

DUPA TOATE ACESTE, UN SINGUR LUCRU IL CRED INDREPTAȚIT: POLITICA UNGUREASCA ȘI EXECUTAREA LEGEI LUI APPONYI.

Românii din Bihor și Oradea-Mare, întotdeauna au fost patrioți buni și au lucrat cinstit pentru înlăturarea neînțelegerilor ntre ei...

„In războiu am arătat lumei cine suntem și întâmple-se orice. VOM LUPTA TOTDEAUNA CU CREDINȚA ALATURI DE FRAȚII NOȘTRI UNGURI. IZBANDA DIN URMA, NUMAI A NOASTRA *(a Ungurilor, N. R.) POATE FI".*

Moralizatorii !...

Culegem fapte interesante din expunerea de motive a noului buget, ce va apare mâine în „Viitorul". Așa, se va arata că în timpul neutralității s'a cheltuit pentru întreținerea serviciilor statului, armatei și pentru pregătirea mobilizărei circa un miliard și una suta 12 milioane.

In timpul războiului de întregire a neamului, s'a cheltuit circa un miliard și 800 milioane.

De la 1 Ianuarie 1920 și până azi, adică în timpul guvernării d-lor Voida Voevod, general Averescu și Tache Ionescu s'au cheltuit circa douăsprezece miliarde.

Șapte miliarde a costat pe Stat numai schimbul coroanelor, care, după cum se știe, în majoritatea lor au fost importate prin contrabandă și schimbate — pentru favoriții politici, al pari — iar pentru speculanți cu 50 la sută.

Iată cum vorbesc faptele! Sunt cifre, sunt date scoase din statisticele oficiale cari fac proba zdrobitoare a risipei bonului public, risipă facută sistematic de guvernele auterioare, pe spinarea contribuabililor. Astăzi, acești oameni cari în răstimp de doi ani au păgubit statul, învârtind cele mai veroase afaceri, cu o sumă de șase ori mai mare decât a costat pregătirea, războiul, și întreținerea Statului de la 1914 până la 1920, se erijează în Catoni ai României Mari, în moralizatori publici, și îndrăznesc să amenințe țara cu revoluția dacă nu sunt ascultați și chemați la guvern. De câtă inconștiență și nerușinare nu dau dovadă capii grupărilor politice care au ruinat țara, când, știindu-se principalii vinovați al condițiunilor mizerabile economice și financiare în care ne găsim, mai au obrazul ca să ceară de la Suveran și de la opinia publică conducerea Statului, pentru ca să-l arunce din nou în fundul prapastiei! Când au fost în stare să jăfuiască în așa mod averea Statului când pentru ambițiunea de-a a fi din nou puternicii zilei, trag cu buretele asupra unui trecut așa de trist și de rușinos, ne mai poate mira mijloacele infame de care se slujesc pentru a întreține în țară o stare tulbure din care să pescuiască mai departe, avantaje în favoarea lor?

Așa fiind, nu mai rămâne guvernului și Parlamentului decât ca să arate țărei sus și tare, cine sunt acei cari mai au curajul să lupte fățiș, împotriva curentului sănătos de renovare, pornit din inițiativa oamenilor cari mai simt încă o răspundere în fața istoriei de soarta care se pregătește poporului român.

Pădurile Statului din Transilvania la răspântie

Una din bogățiile statului din Transilvania o constitue pădurile.

La cele mai importante centre păduroase din Transilvania, Statul a adoptat *Exploatările în regie*, ca fiind singurele care asigură perpetuarea reală și de fapt a pădurilor.

Sub regimul maghiar, exploatările în regie au dat rezultate admirabile. Technica silvică a fost la înălțime iar inginerii silvici indiferent de naționalitate și-au făcut datoria.

De când Ardealul s'a încorporat la sânul patriei mame, treburile pădurilor merg slab.

Exploatările în regie au mers slab din cauză că banii nu s'au trimis la vreme. Aceasta a făcut ca zi cu zi, aceste exploatări, altă dată în floare să decadă. Statul, adică C. F. R. și toate instituțiile în loc să alimenteze cu lemne de foc și construcție din aceste depozite, care de fapt erau ale statului, a cumpărat și cumpără prin licitație publică dela firme străine tot lemnul de care are nevoie.

Deci s'a dat atac pe toate fronturile acestor exploatări în regie, pentru că nu se puteau face afaceri de cei interesați, cari trăesc din speculă și trafic de influență, etc.

Și așa fiind „Casa Pădurilor", care e în agonie din punct de vedere al organizărei, a revenit la soluția medievală de a scoate în licitație aceste instalații, fabrici, căi ferate, păduri, pentru ca să le poată acapara desigur tot străinii, cari au acumulat numerarul.

Aceste industrii, care până azi erau cele mai puternice nuclee de naționalizare forestieră în Ardeal le vor lua străinii, ca unii ce reprezintă finanța în această țară.

Alți dușmani ai pădurilor sunt și cooperativele căci pe prețuri de favoruri se vând pădurile Statului cum s'a vândut pădurea Mușuroaiele de lângă Câmpu Lung (Muscel) la obștea *„Riul Tîrgului"* — Statul aci pierde zeci de milioane; în schimb pădurarii și brigadierii sunt prost plătiți, numai cu 100 și 200 lei leafă de bază.

Greșeli grave a făcut Statul când a vândut Tazlăul și Tarcăul, unor obștii conduse de oameni naivi și din care vânzare D-zeu știe care va fi rezultatul.

Aceeași greșală s'a comis, când s'a arendat ferestrăul dela Gurghiu (Erbuș) de pe valea Mureșului (lângă Regenul Săsesc) unei obștii fictive.

Azi sunt scoase în licitație și încă urgent frumoasele instalații și păduri dela:

1) Poiana Mărului, de lângă Caransebeș.

2) Sebeșul săsesc.

3) Gilău și Beliș de lângă Cluj.

Pe noi acest fapt ne doare.

Ne doare că vedem că *mentalitatea destructivă a pădurilor* prinde adânci rădăcini în Ardeal!

Ne doare, când vedem că acum când se încheagă o Românie mare *corpul Silvic n'are încă un stat major corespunzător vremurilor mari,* și că nu avem încă un *plan economic forestier de Stat.*

Ca concluziu:

Intensificarea exploatărilor în regie la toate pădurile Statului, pentru a satisface nevoile tuturor instituțiunilor de stat, căci acesta e regimul economic și național al pădurilor noastre.

Corpul silvic al Statului, azi face numai biurocrație.

Prin sistemul Regiei, corpul silvic ar fi pus la muncă technică reală pentru Stat. Dacă i-am cointeresa și încuraja direct în opera de producție și refacere grea a pădurilor, corpul silvic se va regenera și înmulți cu elemente de valoare.

Prin acest sistem am scăpa de pericolul nenorocit al cooperativelor de păduri, căci parte din preoții și învățătorii noștri au lăsat ca tedra și biserica, făcându-se negustori și traficanți, tocmai acum când țăranul trebuie educat în frica și credința strămoșească, pentru a nu prinde rădăcini religii păgâne ca adventismul și altele.

Prin acest sistem statul și-ar re face visteria, căci tot venitul real, i-ar reveni direct. *Obștile să fie întrebuințate numai la muncă. Deci o asociație între capital și muncă,* după cum s'a exprimat distinsul vice-președinte al Soc. Progresul Silvic", d. Aureliu Eliescu, la o conferință recentă ținută la București.

Suntem datori ca buni Români și specialiști să ne facem datoria, și să arătăm deschis ranele de care suferă politica noastră forestieră financiară de stat.

Recunoaștem că actualul guvern a primit o proastă moștenire dela guvernul de tristă memorie a generalului Averescu.

Recunoaștem că actualul ministru al domeniilor a primit o proastă moștenire la departamentul domeniilor, — de pe urma înaintașului său, Teodor Popescu Cudalbu.

Și tocmai de aceia apelăm la d. Al. Constantinescu care în calitate de Președinte al Soc. „Progresul Silvic" are datoria de a apăra pădurile, de a găsi o soluție împăciuitoare și de a face ca exploatările în regie la pădurile Statului din Ardeal să nu fie sistate, ci încurajate și îndreptate acolo unde s'ar găsi vicii și generalizate chiar și în vechiul regat.

Suntem la dispoziția d-sale, de a arăta căile de urmat în folosul apărărei patrimoniului național.

M. P. FLORESCU
Inginer șef silvic
Secretarul Soc. „Progresul Silvic"

Prețuri maximale la restaurante

— In scurt timp ele vor fi aplicate —

Față de scumpetea de la mai toate restaurantele din Cluj, autoritățile s'au hotărât să introducă din nou prețurile maximale.

O comisiune compusă din d-l Prefect Meteș, d-l Primar Iulian Pop, d-l Căciulă Secretarul Camerei de Comerț, d-l Mazueli, Inspector Comercial, un delegat al restauratorilor și unul al măcelarilor, s'au întrunit Sâmbătă dimineață în localul Prefecturei pentru a discuta asupra modalității introducerii prețurilor maximale la restaurante.

Intr'o altă ședință ce se va ține azi sau mâine, se va lua hotărârea definitivă și se va proceda la stabilirea prețurilor maximale.

INFORMAȚII

Aflăm cu părere de rău că dna Rozalia Toșa, soția dlui Vasilie Toșa, consilier ministerial și director de finanțe în pensiune, a decedat la ora 1 și jumătate a. m. în 27 Martie a. c. în anul al 62-lea al vieții și al 41-lea al fericitei ei căsătorii. Inmormântarea va fi la ora 3 și jumătate p. m. în 29 Martie a. c. Cortegiul funebru va porni dela locuința din calea Victoriei nrul 44.

*

Dl Eftimie Antonescu, comisarul general al României pentru executarea tratatelor de pace, a sosit în Capitală.

D-sa a prezentat dlor miniștri de finanțe și externe un raport amănunțit asupra rezultatului conferinței pentru lichidarea Băncei Austro-Ungare, care s'a ținut la Viena.

*

Hoți necunoscuți încă, s'au introdus cu ajutorul unor chei false, în noaptea de 21—22 crt. în interiorul bisericei rom. cat. din Gilău, de unde au furat un potir și un vas de argint în în valoare de peste 30 lei.

*

Dl Al. Nițescu, inspectorul sericiculturei a plecat în Ungaria pentru a aduce dela Stațiunea sericicolă din Szekszárd o cantitate de sămânță de vermi de mătasă.

Ministerul intenționează să dea anul acesta o extenziune mai mare sericiculturei. Sămânța se împarte gratuit la cultivatori, cu singura obligație ca gogoșile să fie vândute Statului cu prețul de 30 lei kgramul calitatea I, și 20 kgramul calitatea II.

*

In zilele de 27 și 28 Aprilie se va ține în orasul Cluj un mare târg de țară pentru vânzarea oilor.

*

Prefectura Județului Cojocna de acord cu Primăria orașului Cluj, lucrează la redactarea unui amănunțit memoriu ce se va trimete guvernului.

După cum suntem informați în acel memoriu se va expune nevoile și trebuințele Cujului și județului precum și importanța aducerei gazului metan în Cluj.

*

In urma unei ingenioase imbunătățiri a becurilor electrice după cât suntem informați, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reușind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent și o durabilitate nimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricație. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică **Teodor Maior** Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalații electrotecnice. Proiecte și devize gratuit. 1416

Grupul de aviație din Cluj va primi cât de curând cele 2 avioane engleze D. Hawiland, cari au și sosit la București.

*

D-l Tănăsescu, directorul general al internelor se va reîntoarce de la București Mercuri.

*

S'a intervenit din nou la ministerul de industrie pentru concesionarea gazului Methan trebuitor orașului Cluj. In caz când s'ar putea obține concesionarea, aducerea gazului va fi terminată până în luna Octombrie.

*

Aflăm că dintre toate planurile cari s'au prezentat pentru edificarea catedralei din Cluj, cel mai apreciat e semnat cu inițialele I. N. P. I.

*

D. Ioan M. Popu, fost subprefect a județului Făgăraș, a fost numit în calitate de primpretor I, al județului Solna-Dobânca.

*

Ziarele au anunțat că un conflict ar fi izbucnit între Banca Națională și Deutsche Bank în chestia restituirei depozitului pe care prima noastră instituție financiară o are la fosta bancă a Imperiului.

Nu este în realitate nici un conflict, Deutsche Bank s'a angajat să ne ramburseze această sumă.

Sunt însă tratative cari durează de 2—3 luni asupra modalității de plată și este vorba ca d-nii Kiriacescu, director la Banca Națională și N. Bălănescu censor să plece la Berlin spre a tranșa definitiv această chestie.

*

O comisie din Satu-Mare lucrează pentru aranjarea unui târg de mostre în Satu-Mare, la care vor fi expuse tot felul de articole de manufactură. Târgul la care vor fi invitați să participe și comercianți din străinătate, se va deschide în luna Septemvrie.

*

In **Buffetul Central** toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounaud. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

*

In toată seara **Dudus**, Luni și Joi Albi și Koroși Eugen cântă cu musica în Cafeneau Park. 1456

*

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

Dl dr. Cora Artur, șef de serviciu clasa III-a la serviciul mișcărei din direcțiunea IV-a regională Cluj și dl Coltescu Const. din stația Ploești, inspector principal cl. III-a, au fost permutați, primul la serviciul de secretariat și personal din direcțiunea V-a regională Timișoara, însărcinat cu conducerea acelui serviciu, — iar secundul la serviciul mișcărei din direcțiunea regională a IV-a Cluj, șef de serviciu.

*

In numărul din urmă al „Gazetei Transilvaniei" se publică știrea că ministerul finanțelor ar fi cerut un nou împrumut Băncei Naționale și că aceasta va face o altă emisiune de bancnote, mărind inflațiunea monetară. Știrea este pe deantregul neadevărată.

Statul n'a cerut dela instalarea actualului guvern nici un nou împrumut Băncii Naționale și aceasta nu va face prin urmare nici o altă emisiune.

Politica financiară a actualului guvern bazându-se în primul rând pe reducerea inflațiunei monetare, ministerul de finanțe nu putea să ceară tipărirea unui stoc de bancnote.

Stirile false cari se publică sunt tendențioase și nu au alt rezultat decât discreditarea valutei.

*

Sindicatul chelnerilor din Lugoj, a anunțat ministerului muncii desființarea contractului colectiv, și a cerut delegarea unui inspector pentru conducerea tratativelor în conflictul ivit între patroni și chelneri.

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorsáru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

*

Fabrica de perii, văruitoare, pensule și mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în prețuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

Plaga automobilelor Oficiale

O știe toată lumea. Căci nu e director de Minister sau de ori ce fel de altă autoritate de Stat care să nu se bucure — el și familia — de un automobil cumpărat și întreținut cu banii țării. La Ministerul de Industrie și Comerț, unde opera de pacificare a început, spunea cineva în măsură de a cunoaște, azi, foarte bine cela ce s'a petrecut la acest Departament, că mai fie care Director și Inspector își avea automobilul său.

Numai benzina consumată anul trecut a costat nouă milioane de Lei. Ce-a trebuit să coste celelalte accesorii ale mașinelor e lesne de închipuit: zeci de milioane!

Bugetul Universității din București nu atingea suma fabuloasă, cheltuită la acest Minister cu automobilele Statului.

După București, nu e, desigur, oraș în țară în care plaga automobilelor oficiale să se vădească mai mult ca la Cluj. Fiecare autoritate care se respectă are unul, două ori chiar trei automobile. Sunt funcționari superiori cari, cu paguba sănătății lor, nici nu mai umblă pe jos. Și nu numai ei, ci și soțiile și copiii. Automobilele Statului care nu sunt disponibile nici odată pentru trebuințele oficiale ale altora, de cât ale celor ce le consideră ca proprietate privată, stau lanț seara lângă sălile de spectacole, așteptând să ducă acasă pe stăpânii lor.

Scandalul acesta trebue să înceteze. Ceia ce s'a făcut la Ministerul de Interne și la Ministerul de Industrie, unde s'au suprimat și s'au scos în vânzare automobilele domnilor Directori și Inspectori se va face negreșit la toate autoritățile Statului, — deci și aci la Cluj.

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 8—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

*

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA.

*

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD

Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

Pudra de porcelan americană **YES** este regina pudrelor. Fără legătura verde este falsificată

1377

Sporirea cotelor la zecimele județene și comunale

Pentru exercițiul financiar 1922—1923, ministerul de finanțe, a dispus să se plătească administrațiilor județene, drumuri și Camere de comerț următoarele cote majorate cu 50 la sută: 21.901.953 lei zecimi județene; 16.127.880 lei zecimi pentru drumuri și 1.800.002 lei zecimi pentru Camerile de comerț.

Aceste sporuri de zecimi s'au aprobat ca aferente fostelor taxe pe decafitru din trecut.

Ceaiul profesorilor secundari din Cluj

Profesorii secundari din Cluj, la inițiativa Asociației lor, s'au adunat ieri la un ceai servit la școala normală de fete.

A fost un nemerit prilej pentru o mai apropiată cunoaștere reciprocă, colegială și prietenească.

In tot timpul, a domnit o atmosferă de bucuroasă înfrățire. Cauza culturii nu are decât să câștige din aceasta.

Reușita reuniunii se datorește în primul rând corpului profesoral de gazdă, care n'a cruțat nici o osteneală să facă o admirabilă primire colegilor săi.

Liceul de fete „Regina Maria" s'a oferit să organizeze, pentru după Paști, a doua reuniune.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin **UNIO** **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comandala depozitul de lemne

INTERVIEW
cu d-l general Moșoiu

Înființarea trenurilor de marfă pentru transportarea lemnăriei Ardealului — Un credit intern de 600 milioane — „Voiesc să servesc toate cauzele drepte ale Ardelenilor"

Pentru ca să ne informăm precis asupra planului guvernului în ceea ce privește îndreptarea situației economice a țărei și în special a Ardealului, ne-am adresat d-lui Gen. Moșoiu, ministrul comunicațiilor care, după cum se știe, lucrează energic în acest sens.

D-l General Moșoiu are de îndreptat, toate păcatele vechilor guverne și de aceea trebue să primească sutele de oameni ce îl vizitează și în zilele de audiență și în celelalte zile când „nu se primește".

— „Au dreptate, mi-a spus d-sa când i-am amintit că îl așteaptă vre-o câteva zeci de oameni cari să-i vorbească. Toată îmbulzeala de acum e rezultatul nemulțumirilor la cari a dat loc guvernul Averescu prin favorurile ce le-a făcut în dauna cetățenilor".

— Cum credeți că veți putea îndrepta situația țărei?

— „Precis pot să spun că C. F. R. vor trece cu pași repezi la timpurile normale, căci cele 170 locomotive cari ne sosesc vor servi numai pentru trenurile de marfă și îndeosebi pentru transportul lemnăriei din Ardeal. Acum deschidem un credit de 600 milioane lei dela băncile din țară pentruca să plătim loc motivele și să cumpărăm materii prime pentru atelierele căilor ferate.

Proectul de reorganizare a c. f. r. este gata și va fi pus în desbaterea parlamentului chiar în această sesiune.

Vedeți, d-voastră, că noi trebue să lucrăm în primul rând la îndreptarea păcatelor guvernelor trecute și apoi să întreprindem opera de organizare. Știm că guvernul Averescu în loc să se îngrijească de ateliere, semna contracte cu Brutinel și alții.

De aceea trebue să lucrăm foarte mult.

Eu mi-am dat demisiunea din armată ca să pot lucra independent pentru binele și progresul țărei."

— Când veți mai vizita Ardealul ca să mai cercetați nevoile de acolo?...

— „Cred că după deschiderea parlamentului voiu putea să vin, dacă voiu mai fi ministru. In ori-ce caz voesc să servesc toate cauzele drepte ale Ardelenilor cari ni se vor prezenta. Chiar acum am de ciitit mai multe sute de plângeri ce mi s'au înmânat cu ocazia vizitei făcute de curând în Ardeal.

Vezi dar că timpul mi-i foarte scump.

Și așa am părăsit pe d-l Ministru Moșoiu.

REPORTER.

Ultime infomații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 m p

Dl Vintilă Brătianu, ministru de finanțe, a declarat pe culuoarele Parlamentului unui grup de deputați, că țara a scăpat de criza financiară. Nu vor trece două luni și îmbunătățirea va deveni simțită, datorită în primul rând aranjărei chestiunei bonurilor de tezaur în străinătate și faptului că s'au trecut în budget sumele necesare pentru amortizarea împrumuturilor interne și externe.

Noul budget cuprinde ultimele cheltueli și nu se va putea cheltui banii Statului pe altceva decât pentru scopurile indicate în budget. Toate acestea vor îmbunătăți în scurt timp valuta.

*

Viitorul dezminte știrile despre reducerea lefurilor ofițerilor.

*

Adevărul este informat că primul ministru va pleca totuși la Genova. Ceeace nu se știe încă data plecărei.

Ministerul afacerilor străine a numit pe expertii tehnici cari vor însoți pe primul ministru la conferință. Aceștia sunt aceiași cari au luat parte la conferința dela Belgrad.

*

Viitorul ocupându-se cu intrunirile de Duminecă, constată că majoritatea parlamentarilor naționaliști a fost pentru întrarea în parlament. Aceeaș părere s'a afirmat și în consfătuirea țăraniștilor, unde dl Stere Const. a fost împotriva pasivității.

*

„Viitorul" de aseară publică bugetul execitiului 1922-23 împreună cu motivările. Activele și pasivele fac 10.498.283.482 lei.

La motivări ministrul finanțelor arată ca principalul scop urmărit e dezvoltarea industriei și agriculturei țării de cari depinde consolidarea financiară.

*

Generalul Munteanu a fost numit subsecretar de stat la departamentul războiului în locul d-lui Hamza.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA URANIA

Marți, 28 Miercuri 29 Martie. Mare senzație literară! Jurnalul unei camerist. După romanul popular al celebrului scriitor francez: Octave Mirbeau. Schița gradioasă de moravuri ne arată tainele ascunse, păstrate cu grija ale societății elite, în cadrul unei istorii frapante, captivatoare.

Joi: Film american miraculos monumental, mistic, Revelațiunea. In rolul principal: vestita Nazimova.

Vineri, Sâmbătă, 31 Martie și 1—2 Aprilie. Cap o operă casei Apollo din New-York! In pustietățile Saharei După romanul lui Gardner Sullivan, In rolul principal: frumoasa Luiza Glaum.

CINEMA UNIVERSITAȚII

Marți, 28 Miercuri 29 Martie Noutatea senzațională a fabricei americane Pathé Lumina stingătoare. După romanul captivator al scriitorului englez: Rudyard Kipling.

Joi, 30 Vineri, 31 Martie. Romanul fantastisc, grandios al Dr.-ului Schirockauer pe film. Cine nu are voie să moară! In rolul principal: drăgălașa Thea Steindrecher și Erick Kaiser Titz.

Sâmbătă, 1 Duminecă 1 Aprilie. Film Gaumont! Să judece marea! Dramă din viața pescarilor, după scenariul lui Marcull D. Herbier, cu concursul celor mai vestiți artiști francezi.

CINEMA APOLLO

Marți, 28 Miercuri, 29 Joi 30 Martie. Drama Frapantă, captivatoare, interesantă a fabricelor americane Diamant din Los-Angelos. Roza în mocirlă.

Vineri, 31 Martie. Comedie ușoară. plină de humor aurit: Să nu ne măritâm! In rolul principal: Henny Porten.

Sâmbătă, 1 Duminecă, 2 Aprilie. Mare slager Nordisk! Fericirea răpită. In rolul principal: Ebba Thomsen.

Constituanta s'a deschis

Mesajul tronului

Eri la orele 12 a avut loc după programul anunțat, deschiderea parlmentului.

In fața deputaților și senatorilor liberali și a corpului diplomatic, suveranul a citit următorul mesaj:

Domnilor Senatori! Domnilor deputați!

In urma dizolvării corpurilor legiuitoare, țara a fost din nou chemată să se rostească și sunt fericit, că mă găsesc în mijlocul adunării naționale chemată s ădea pe temelii, democratice, sincere și sănătoase, așezământul constituțional, pe care România întregită îl așteaptă. Nu mă îndoesc, că însuflețiți de grija intereselor obștești, veți reuși prin muncă și unire, să asigurați propășirea pacinică și trainică a țării.

Cu o deosebită mulțumire, vă aduc la cunoștință logodna iubitei Mele fiice, principesa Maria, cu M. S. Regele Alexandru al Sârbilor, Croaților și Slovenilor. Această unire va strânge de sigur și mai mult bunele și tradiționalele legături de prietenie, ce ne unesc de veacuri cu vecinii noștri. Credincioși alianțelor noastre, avem și cu celelalte puteri raporturi prietenești. România dornică de muncă și de pace, va sprijini în viitoarea conferință dela Genova, soluțiunile cari fără să atingă onorabilitatea statelor, pot contribui la reclădirea economică a Europei, pe temeiul tratatelor existente. Sperăm, că înțelegerea, pe care în acest scop am încheiat-o cu Polonia, Cehoslovacia și regatul sârbilor, croaților și slovenilor, va înlesni opera de solidaritate, prin această conferință poate ușura și întări situațiunea internațională.

Opera D-voastră este din cele mai însemnate. Trebue să asigurați consolidarea operei de unitate națională cu atâtea jertfe dobândită în urma războiului mondial. Sesiunea de față va fi prea scurtă, ca să puteți îndeplini o astfel de operă, dar se cuvine să începeți pregătirea ei așa, încât la toamnă ea să poată fi înfăptuită.

In acest scop veți avea deci a constitui diferitele comisiuni parlamentare, cari împreună cu guvernul Meu, vor studia proectele de constituție, de reformă administrativă, de reformă fiscală, de reformă bisericească și școlară, de legislație muncitorească, de reorganizare și coordonare a serviciilor publice și celelalte însemnate probleme sociale și economice, ce rute de nevoile consolidărei noastre interne. In sesiunea aceasta urmează să vă îngrijiți în primul rând de situațiunea financiară. Adevăratul buget al României de azi nu se poate face acum. El presupune schimbarea regimului de impozite votate anul trecut și reorganizarea sistematică a serviciilor publice din toate ținuturile țării. Deocamdată guvernul Meu vă va cere conform constituțiunii să se prelungească bugetul exercițiului trecut, cu rectificările necesare pentru complectarea nevoilor aprobate indispensabile serviciilor pblice și cu reducerile ce s'au putut face deocamdată. Intocmindu-se în același timp de diferitele departamente bugete interioare de aplicație în limitele propuse parlamentului, se va putea în cursul exercițiului și împreună cu comisiunea bugetară, să se aducă prefacerile necesare pentru a se apropia cât mai mult și cât mai repede de un buget ordonat.

In acelaș timp veți avea în această scurtă sesiune a vă rosti asupra câtorv proecte de legi de natură urgentă.

Guvernul va avea de asemenea în vedere continuarea aplicării legii agrare în vechiul regat și va începe îndată executarea legilor de împroprietărire în Ardeal și Bucovina, pentru ca și țărănimea din aceste provincii să între cât mai neîntârziat în folosința drepturilor consfințite de lege.

Privirile tuturora vor trebui să fie îndreptate asupra scumpei noastre armate, pavăza neclintită a drepturilor României.

Convins, că vă dați cu toții seama de speranțele, ce țara pune în lucrările domnilor voastre, rog pe cel Atotputernic, să vă binecuvânteze munca și străduințele.

Sesiunea adunărilor naționale constituante este deschisă.

Cetiți „Infrățirea"

Răspândiți „Infrățirea"

Luni 27, Marți 28, Mercuri 29, Joi 30 Martie de la orele 10—12 și 3—5 se va ara cu

Tractorul Fordson

TRADE MARK

în marginea orașului Cluj lângă vama Görfalva, prelungirea stradei Görfalva la care poate lua parte toți pe cari îi interesează agricultura.

1533

Informațiuni se pot lua de la reprezentantul fabricei Ford

N. d. Perry (Porușiu)

CLUJ, Piața Ștefan cel Mare No. 7. CLUJ.

Telefon 270. ◆ Telefon 270.

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Automobile, camioane noi și folosite in bună stare Ford, Benz, Waff, Fiat, Martha 1585

BLAGA Telefon 270. ◆◆ CLUJ.

Cauciucuri, Acciesori, Benzină si Uleiu.

Tesaurul oamenilor muncitori
Spirtul sărat
TRANSILVANIA
în contra reumei, răcelei și catarului.
1540
Să capată ori unde.
Magazinul de căpetenie
ROZSA
drogeria mare CLUJ, Piața Unirii No. 26.

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funcționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

Cautăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului.

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea“

Cumpăr haine vechi
bărbătești cu preț ridicat. Cluj Str. Minorita 4. în fundul curții stânga. 1618 ADOLF IACOB

Reclame este sufletul comerțului.

Bitumul Matitza s. a.
Capital social Lei 6 000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.
Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolație** la case, acoperișe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Mare desfacere
Articole de modă pentru dame
1938
Prețuri reduse la
GRÜNWALD și STEINER
CLUJ, Piața Unirii 12.

Să găsesc
Pe sezonul de primăvară
Cele mai bune,
De forma cea mai nouă.
GHETE „TURUL”
la Sucursala CLUJ, Calea Reg. Ferdinand 14
Cea mai mare fabrică de ghete a țării.
1370
Prima sucursală proprie în țară și streinătate

CARTEA ROMÂNEASCĂ
SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI
BUCUREȘTI
INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE
TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografica „FOTOGLOB“
ZINCOGRAFIE
TURNĂTORIE
— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA
INSTITUTELE DE DESFACERE
Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.
Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legă- **Fabricațiune de plicuri** comerciale, torie de cărți. oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.
Bilete de logodnă. Invitații de nuntă
CARTONAJE
p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.
Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.
ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE
Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.
Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țară în fine tot ce se înrudește cu această branșe
Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură
CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Sfetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68. Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob. Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7. TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

Colecta pentru clădirea căminului studentelor dela Universitatea din Cluj

Rectorul Universității și comisia căminurilor aduce călduroase mulțumiri următorilor donatori:

1. Colecta Dșoa rei Enfemia Crinic din Beiuș 743 lei.
2. Colecta D-nei Mria St. Berariu din Rodn Veche 100 lei.
3. Dela Banca Bacăului din Bacău 50 lei.
4. Colecta D-nei Lucia Teposu, profesoară în Sibiu 300 lei.
5. Colecta Direcțiunei liceului „Durostor” din Silistra 110 lei.
6. Colecta Școalei secundare de fete gr. II-a din Craiova 184 lei 85 bani.
7. Colecta D-nei Irina Dobrotă din Abrud 385 lei.
8. Colecta D-lui Ferențiu Ion din Găvosdia 60 lei.
9. Colecta D-nei Elisa Bodocan directoara internatului de fete din Blașiu 150 lei.
10. Colecta D-lui Dr. A. F. Tămaș din Careii Mari 200 lei.
11. Colecta D-nei Veturia Andreiu din Ciachi Gorbo 185 lei.
12. Colecta Direcțiunei salinelor din Ocna Mojului 180 lei.
13. Dela Ministerul Cultelor și Artelor din București 500 lei.
14. Lista Societății Femeilor Române din Turda 500 lei.
15. Profesorii facultății de medicină dela Universitatea din Cluj: Dr. Iacobovici 500 lei, dr. Minea 100, dr. Moldovan 100, dr. Gane 50, dr. Negru 50, dr. Pamfil 50, dr. Hățiegan 100, dr. Mihail 50, dr. Botez 50, dr. Tătar 100, dr. Vasiliu 50, dr. Goia 40, dr. Mureșan 20, dr. Roth 20 lei. Total 1280 lei.
16. Colecta direcțiunei liceului de fete din Brașiv 627 lei 25 bani.
17. Colecta D-lui Budilo secretar cercual din Jud. Treiscaune 75 lei.
18. Colecta Reuniunei femeilor grecocatholice din Blaj 658 lei.

Citiți pag. 8-a

Obținerea animalelor de reproducție

Pentru ca creșterea vitelor să se facă cu succes. e de cea mai mare importanță alegerea animalelor de reproducție din rasă pură, sănătoase și bine conformate. Cu cât se apropie timpul de pășunarea a vitelor, cu atât crescătorii și obștiile au mai urgentă nevoie de a -și complecta numărul animalelor de reproducție. Pentru procurarea acestor animale, Direcțiunea centrală a reuniunii agricole sătești din Transilvania a preluat ca și anul trecut plasarea în mod gratuit, dela crescători, de tauri de reproducție. La biroul său s'au înscris până acum spre vânzare un număr de 60 tauri de rasă Simenthal și 30 de rază Pinzgan. Taurii sunt de rasă pură, voinici, în vârstă de 18—24 de luni și pot fi cumpărați pe prețuri relativ eftine. Asupra acestora atragem deosebita atențiune a autorităților regionale și a obștiilor.

Direcțiunea centrală a reuniunii agricole sătești din Transilvania, Sibiu, piața Ferdinand 19, dă cu plăcere orice informații cu privire la obștii și adresele crescătorilor cari posedă tauri de reproducție.

Cronica judiciară

De la Consiliul de Războiu al Corpului VII. Armată din Sibiu

In ședința curentă prezidată de d-l Colonel Opran, Comandant de Brigadă s'au judecat următoarele procese mai importante:

1. Procesul Căpitanului Morariu, acuzat de întrebuințare de casne.

Acest proces mai fusese amânat în seziunea Decembrie de 2 ori, din cauza lipsei de martori.

Ancheta preliminară a fost făcută de d-l Prefect Filoti.

Procesul a rezultat dintr'un conflict provocat între poliție și Compania de Jandarmi din Petroșani.

In ședință, s'au audiat mulți martori.

Desbaterile au fost foarte interesante și au durat 2 zile.

2. Procesul Căpitanului Chirița din Grăniceri acuzat de lovire.

In urma apărărei d-lui avocat Nicolae Bălțăreț, ambii căpitani Morariu și Chirița au fost achitați cu unanimitate de voturi de orice penalitate.

3. Procesul Cheferiștilor din Gara, Brașov și anume:

Munteanu Tudor și Ilieș Ștefan, acuzați pentru furt prin efracție, precum și David Imre, Silny, Gabel Ioan, Caporalul Itoafa Sofronie și soldații Facner George, Lazăr Ștefan, Oprescu Petre, acuzați de furt și tăinuiri prin aceia că au furat mai multe obiecte dintr'un vagon garat în stația Brașov.

4. Procesul lui Godry Mihai notar în comuna Zizin Jud. Brașov și femeia Marzel Caterina din Sibiu și Augustin Iosif acuzați de asemenea de contravenție la ordonanțele 21—25 modificat a C. Tr. Tr. prin aceea că au pronunțat cuvinte ofensătoare la adresa Armatei Române.

5. Procesul Caporalului Drăgănescu Dumitru și al soldaților: Militaru Alexandru, Mitroiu Ion Balan Gh., Toți din regimentul 6 Vânători, acuzați pentru diverse furturi săvârșite de la trenul de evacuare din Gara Iosefina Județul Timișoara.

6. Procesul socialistului Grigorie Iosif din Lupeni acuzat de Contravenție la ord. 21—25, cum că a vopsit un drapel românesc cu vopsea neagră și condamnat 15 zile. De asemenea toți acești acuzați arătați mai sus, au fost achitați de orice penalitate în urma apărărei tot a d-lui avocat N. Bălțăreț.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vînzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

VOESC SĂ PREDAU UN LOCAL MARE de PRĂVĂLIE în locul cele mai frumos din Piață, împreună cu aranjament. Corăspunde și pentru Bancă. Reflectanții să-și dea ofertele „Imediat" pe marca ce se poate prelua la librăria Friedmann. 1622

VIS-A-VIS CU PALATUL BURSEI 3 CAMERE la strada în parter apt pentru banca sau casa de schimb eventual la altă întreprindere sunt de închiriat. Interesați să se prezinte la advocat Dr. Eugen Horvát în Cluj, Calea Victoriei 34. 1624

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

Corespondențe:

TINĂR, frumos, inteligent și dornic de viață dorește cunoștința unei Dșoare tinere. Adresa la ziar sub „23" Caută locuință.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrației ziarului Infrățirea

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.
◆
Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Intreprindere internațională alui Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban 63.
Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

Mare desfacere · Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Ungaria)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu promt.

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.
◆
Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în prețuri!
In Magazinul **Erdelyi** Calea Regele Ferdinand 22 (In față cu Magazinul de ghete Hoffman) la toate pălăriile și articole de mode bărbați ce se află în magazin. 1550
Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în prețuri!

Fabrica Bradea din Galați, caută bun șofer mecanic,
om serios preferă căsătorit dă locuință serviciu permanent.
1557

Banii împrumut pe orice obiecte, bijuteri, haine, mobile, acțiunii, mărfuri, etc., cumpără aur, argint și orice obiecte, primeste spre vânzare în comision și acordă avansuri foarte avantagios, primeste
Depuneri spre fructificare cu 9 și 10 la sută
Casa de Imprumut pe Amanet (Muntele de Pietate) Victor Iliescu & Co. Calea Victoriei 25. Telefon 55.
Intrarea și prin curte. 1580

Reclama este sufletul comerțului

MOTOARE DIESEL
cele mai solide sunt fabricațiune „Leobersdorfer"
Reclama 1506-4 1426
Reprezentanța Generală:
Soc. Motorica Română
BUCUREȘTI, B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10.

„PETROȘANI"

Societate anonimă română pentru exploatarea minelor de cărbuni.

BILANȚUL GENERAL INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921

ACTIV				PASIV			
CASSA ȘI EFECTE:				Capital	—	—	100.000.000 —
Numerar la București, Petroșani, Vulcan și Aninoasa	1.868.282	22		CREDITORI:			
Depositе la bănci	6.344.489	52		Creditori diverși	133657.231	24	
Ordonanțe de plată, ministerul comunicațiilor	16.000.000	—		Salariile muncitorilor pe Decemvrie 1921	3.818.755	31	
Efecte publice și acțiuni	55,000			Fond de pensie al funcționarilor	1.147.540	25	138.623.526 80
Cauțiuni depuse	131.200	—		Beneficiul net	—	—	47.613.966 91
Investițiunii și construcțiuni miniere	25.171.968,—	—	—				
Amortizări	2.517.197,—	22.654.771	—				
Inventarul imobilelor, mobilelor și mașinelor	77.774.665,77	—	—				
Amortizare	13.593.840,77	64.180.825	—				
Materiale, lemnărie, alimente, îmbrăcăminte și cărbuni		15.108.640	98	101.994.236 98			
DEBITORI:							
Diverși debitori pentru cărbuni și alte creanțe		—	—	159.894.284 98			
				286.237.493 71			286.237.493 71
CONTURI DE ORDINE:				CONTURI DE ORDINE:			
Garanții de gestiune		705.000	—	Deponenți de garanții	705.000	—	
Cauțiuni primite		350.000	—	Deponenți de titluri	350.000	—	
Diverși efecte de rulment în circulație		20.000.000	—	Efecte de rulment în circulație	20.000.000	—	
		21.055.500	—		21.055.500	—	

Președintele consiliului de administrație, **Corneliu R. Manolescu.** Director general, **N. Todorescu.**

Administratori-delegați: **Tancred Constantinescu, Fr. Chorin.**

Am examinat prezentul bilanț conform art. 186 din codul comercial și l-am găsit în concordanță cu registrele,

Censori: **G. Ciotlec,** inginer **Dionisie Ghermani,** inginer de mine, **C. Motaș, Antonie Deszberg, Adalbert Eisler.**

Serviciul contabilității: **Eugen Cerghedy, Victor Kozma.**

CONTUL DE PROFIT & PIERDERE

INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921

DEBIT			CREDIT		
Cheltuieli generale	9.984.490	40	Venitul brut al minelor		73.709.495 08
Amortizări	16.111.037	77			
Beneficiu net	47.613.966	91			
	73.709.495	08			73.709.495 08

Președintele consiliul de administrație, **Corneliu R. Manolescu.** Director general, **N. Teodorescu.**

Administratori-delegați: **Tancred Constantinescu, Fr. Chorin.**

Am examinat prezentul bilanț conform art. 186 din codul comercial și l-am găsit în concordanță cu registrele,

Censori: **G. Cioflec,** inginer **Dionisie Ghermani,** inginer de mine, **C. Motaș, Antonie Deszberg, Adalbert Eisler.**

1615 Serviciul contabilității: **Eugen Cerghedy, Victor Kozma.**

Polemicile între şefii bolşevicilor

— O scrisoare a lui Zinovieff —

Grave învinuiri aduse reprezentantului Sovietelor la Berlin, — Radek

Am publicat în ziarul nostru, părţi din interviewurile acordate presei străine de repreznţantul sovietelor, Radek — în cursul călătoriei sale la Berlin. Se pare că în declaraţiunile sale Radek ar fi trădat planurile conducătorilor sovietişti şi mai ales acelea ale Internaţionale III-a.

O scrisoare publicată de Zinovieff, prezidentul acestei organizaţiuni într'un număr recent al ziarului rus din Paris „Dernieres Nouvelles", e destul de semnificativă în acest sens.

Iată textul acestei scrisori:

Tovărăşului Radek.

Tonul pe care l'ai adoptat din primul moment al activităţii d-tale, în calitate de şef al delegaţiei străine a partidului comunist rus şi ca plenipotenţiar al comitetului executiv central al Internaţionalei III, nu corespun de deloc instrucţiunilor pe care le-ai primit când ai fost trimis în această misiune. Nu trebue uitat că tendinţele maselor muncitoreşti germane sunt cu totul deosebite astăzi de acelea pe cari le aveau în 1917 şi 1919; tonul d-tale de dictator a făcut să scadă considerabil elanul diverselor organe ale partidului, pe care-l provocase sosirea d-tale acolo. Nu trebue să te depărtezi dela datoriile-ţi directe, cari decurg din mandantul d-tale oficial, căci reclama şi emfaza pot să fie păgubitoare şi pentru d-ta şi pentru misiunea pe care ai fost însărcinat să o îndeplineşti.

Stenogramele declaraţiunei dumitale cu privire la politica guvernului sovietist se deosibesc de textul pe care îl aveai în vedere şi care fusese adoptat de comitetul central, la 6 Ianuarie, înainte de plecarea d-tale. Aceste stenograme nu conţin măcar nici o aluziune la punctele principale cari să explice justeţea nouei d-tale tactice. Nu se spune nimic în acestea care să explice pentru ce guvernul sovietist este în drept să-şi schimbe aşa de radical politica sa; nu este într'însele nici măcar indicat felul cum s'a stabilit argumentarea noastră care a fost atât de adesea aplicată faţă de menşevici în Rusia şi pe care d-ta erai însărcinat s'o faci cunoscută în Germania. Comitetul central constată, cu profundă părere de rău, că d-ta, tovarăşe, ai confundat, pentru întâia oară, şi ai amestecat două feluri de misiuni care-ţi fuseseră încredinţate de guvernul sovietist şi de comitetul Internaţionalei a III-a.

Interviewul d-tale cu americanii e cusut cu aţă albă. In apevăr, trebue să ai o stimă prea mare pentru adversari ca să poţi întrebuinţa procedee aşa de elementare şi aşa de păgubitoare prin consecinţele lor. Rezultatele interviewului d-tale au şi început să se vadă la Paris şi mai ales la Londra.

Nu trebue să uiţi că d-ta eşti responsabil şi că n'ai nici un drept să te pretezi la astfel de jocuri, periculoase. Este imposibil să periclitezi, — atât cât a poţi face şi cum ai şi făcut-o — mi se pare — relaţiunile dintre partide şi sfere oficiale, fără să fii lovit de sancţiuni. Comitetul central îţi va face cunoscut, de altminteri, foarte curând, luarea unei măsuri oficiale.

Până atunci, eu am fost însărcinat să-ţi spun ca să încetezi complect până la 10 Februarie orice acţiune de partid şi să-ţi îndeplineşti numai misiunile care ţi-au fost încredinţate de comisariatul fcerilor străine. Complexitatea relaţiunilor internaţionale este aşa de mare că un singur om nu poate, după cum se vede, să ducă lupta pe două fronturi. Cel mai bine ar fi ca d-ta însuţi să transmiţi mandatele noastre din partea partidului, preşedintelui delegaţiunei, Liberman, sau înlocuitorului său. Imi pare că această transmitere îţi va părea oportună d-tale însuţi, şi afară de aceasta nu ţi va slăbi nici reputaţia pe care o ai faţă de prietenii d-tale dela Berlin, mai mult decât o vei face singur d-ta.

G. Zinovieff.

STATELE BALTICE ŞI EUROPA CENTRALA

— O confederaţiune de state —

Intre Polonia şi Cehoslovacia s'a încins o luptă aprigă spre a-şi asigura rolul conducător în statele mărginaşe ale Rusiei.

Politica cehoslovacă încearcă să menţină statele baltice sub conducerea sa atât politică cât şi economică, bazându-se pe tradiţiunea cercurilor contrarevoluţionare, cari şi-au sediul la Praga. Statele mărginaşe — e vorba aci de Estonia, Livonia, Finlanda şi Letonia, dar şi de Lituania — au dus până acum o existenţă politică cu totul retrasă, ocupându-se fai ales cu întărirea inrependenţii lor politice, pe care au dobândit-o în mod cu totul neaşteptat. Ofensiva rusească împotriva Poloniei din anul trecut a scos ţările mărginaşe din liniştea lor. Se temeau de un atac rus şi împotriva teritoriului lor şi de aceea au primit cu mare bucurie mâna oferită de Franţa spre a forma un front unic antibolşevist. Planul acesta al Franţei a fost întins asupra tuturor statelor mărginaşe ale Rusiei, a trecut şi asupra Asiei, unde s'a câştigat Kubanul, precum şi Ucraina lui Wrangel, pe atunci încă intactă, pentru concepţiunea antibolşevistă.

Chiar şi Georgia socialistă a vrut să jarticipe cu oarecare condiţiuni la frontul defensiv unic. Comitetul de acţiune a acestei mişcări anti-bolşeviste se afla la Paris; s'au înfiinţat însă sucursale pe la misiunile franceze din Varşovia, Praga, Budapesta şi Constantinopole.

Frontul acesta defensiv unic imaginat împotriva unor eventuale atacuri doin partea Rusiei sovietice a căzut în urma victoriei Poloniei asupra armatelor roşii ruse şi a tratatului de pace dela Reval ce a urmat imediat. Cu toate acestea ştttele baltice s'au unit într'o alianţă defensivă împotriva Rusiei sovietice, de asemenea nici tratatul defensiv cu Kubanul şi Wrangel (Ucraina) n'au fost denunţate. Blocul statelor fărginaşe a început, din necesităţi economice să dibuească prin Europa, Cehoslovaciei i-au atras atenţiunea asupra acestui fapt oameni lui Kerenski, cari şedeau la Praga şi aceştia sprijiniau şi ei năzuinţele blocului baltic de a întări relaţiunile cu Europa centrală.

Prin mijlocirea unor oameni politici ruşi ai emigraţiunii cari trăau la Praga, s'au început peste puţin convorbiri directe între guvernul cehoslovac şi reprezentanţii blocului balcanic. Polonia, însă evitând cercurile ruseşti, se adresă direct statelor baltice iş acum s'a iscat o aprigă lupt ăde întrecere pentru egemonia în statele baltice, la care se alătureză şi Finlanda.

La Praga s' astabilit deja un comitet de acţiune a funcţionarilor cehoslovaci, cari sprijiniţi de oameni lui Kerenski, pregătesc planuri mari. Ruşii sprijină sforţările acestea ale Cehoslovaciei şi ale statelor mărginaşe, pentru că de la legătura Cehoslovaciei şi a statelor baltice, se aştepta şi la un sprijin al acţiunii lor împotriva republicii sovietice; Polonia dimpotrivă caută ca prin sprijinul unor cercuri franceze să ajungă la o legătură cu blocul baltic.

Atât polonii cât şi cehoslovacii tind să încheie cu blocul baltic o alianţă ofensivă şi defensivă, precum şi o vastă înţelegere economică. Deşi cele două state au încheiat între ele tratate şi în multe privinţi merg împreună, în ceea ce priveşte staotele baltice sunt franc rivali cari se combat cu toate finetele diplomaţiei. Atitudinea cercurilor oficiale franceze în această luptă de întrecere este foarte dubioasă. Franţa interesată în ambele ţări, precum şi egal de legată de amândouă, osciează, se poate însă observa că năzuinţele Poloniei sunt mult mai pe faţă sprijinite, şi că cercurile acestea nu sunt tocmai cele mai puţin influente.

Blocul baltic nu s'a hotărît încă cărui stat să se alăturceze. In orice caz însă statele baltice au reluat atât cu Praga, cât şi cu Varşovia, relaţiunile diplomatice regulate şi au înfiinţat în ambele oraşe misiuni economice. La Praga s'a încheiat acum câtva timp, între statele baltice şi adică între Estonia, Livonia, Lituania, Finlanda, Polonia şi Cehoslovacia o convenţiune, care reglează traficul dintre aceste state şi Balcanii prin mijlocirea Cehoslovaciei. Conform acestei convenţiuni se vor înfiinţa legături directe de cale ferată din Finlanda, prin Polonia, în Cehoslovacia şi de acolo, prin România, la Constantinopole.

Tocmai linia aceasta arată desluşit că la spatele acestei oşa zise regulări de cestiuni de transport şi schimb, trebuie căutat începutul uni alt aranjament de natură politică. Aceasta este acea linie transversală, a cărei creeare a fost propusă l veremea sa de Franţa, când fusese vorba le creeerea unui front d ecoaliţiune antibolşevist. De remarcat este că se exclude Germania şi aceasta după dorinţa Franţei.

Inţelegerea aceasta este privită la Praga drept un mare succes al politicei cehoslovace, iar la Varşovia o consideră ca un câştig al diplomaţiei polone.

Citiţi „Infrătirea"

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrăţirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorităţi, bănci şi societăţi

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂŢIREA" la Administraţie Str. I. Maniu No. 3. şi prin toţi Agenţii şi Agenţiile de publicitate

Se primesc reclame scrise şi în limba maghiară şi germană pentru care avem traducători speciali

Preţuri reduse

Toţi cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame şi prin telefon: 952

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Lips. D. 4157

Anul II. No. 481 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Vineri 31 Martie 1922

Infrăți[rea]

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Si'

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TO[...]
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 — Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Bolșevicii și partidul național

„Journal des Debats" ocupându-se despre părerile bolșevicilor asupra terenului pe care ei l'ar găsi prielnic desvoltărei concepției lor sovietiste în diferitele țări, spune că *„România, după rapoartele agenților sovietiști din streinătate, din punct de vedere economic este cel mai puternic stat din sudul Europei. Și ea, e singura țară în care regimul dinainte de războì a putut să subsiste fără de schimbări".*

„Din cauză că industria ei e puțin desvoltată, pătura muncitorească nu este numeroasă și se ține departe de orice activitate politică, datorită căruia România nu e de loc susceptibilă de a deveni focarul unor transformări sociale. TRANSILVANIA INSA ȘI BASARABIA, CARE AU FOST ALIPITE STATULUI ROMAN DUPA RAZBOI, AR PUTEA FOARTE LESNE SA FIE INFLUENȚATE DE IDEILE BOLȘEVISTE, INTRU CAT ACESTE PROVINCII CAUTA TOATE PRILEJURILE CA SA SCAPE DE JUGUL OCUPAȚIEI ROMANE".

Documentul acesta, citat de „Journal des Débats", nu este altceva decât rezultatul cercetărilor pe cari agenții de propagandă bolșevici le-au întreprins, de mult, și în țara noastră.

In ceeace privește noile provincii alipite și afirmația gravă că ele ar fi lesne susceptibile de bolșevism și că n'ar căuta decât un prilej ca să scape de jugul românesc, este mai presus de orice îndoială, *că agenții bolșevici au avut în vedere numai activitatea partidelor acestor provincii, și,* IN CEEA CE PRIVEȘTE ARDEALUL, ACTIVITATEA DIN URMA A PARTIDULUI NAȚIONAL.

— Noi am denunțat la timp, că acțiunea întreprinsă de d-nii Maniu și Vaida constitue o politică anti-națională, al cărei scop tinde la dezagregarea unităței statului român. Ni se spunea atunci, de alt fel ca și astăzi, că alarma noastră nu este îndreptățită, de oarece partidul național n'ar urmări, prin această acțiune, decât „triumful democrației".

Iată însă că astăzi acuzația împotriva naționalilor nu vine din partea noastră. Vinovăția lor reesă din chiar însăși afirmațiunea organelor bolșevice care în tendința de a găsi în țara noastră un punct de sprijin favorabil scopurilor ce urmăresc, contează mult pe acțiunea pornită de partidul național împotriva organizației din prezent a statului român.

Deși, din punctul de vedere al aspirațiunilor noastre naționale, politica naționalilor poate fi considerată ca o crimă — și cele de mai sus ne-o dovedește, totuși în îngăduința noastră nu trebuie ca să învinuim prea mult partidul național, pentrucă se poate întâmpla ca acțiunea lui să nu fie premeditată, ci ea să fie făcută mai mult din inconștiență sau nepregătire politică.

Dacă admitem însă aceste circumstanțe atenuante pentru partidul în fruntea căruia se află d-nii Maniu și Vaida, aceasta nu însemnează de loc că factorii cu răspundere în această țară să stea nepăsători și să nu ia măsurile impuse de siguranța și liniștea noastră internă.

Constatările pe care le face „Journal des Débats" trebuiesc privite ca un avertisment care să trezească în fie ce clipă atențiunea conducătorilor statului român asupra pericolului ce se poate naște din asemenea agitațiuni.

Faptul că raportul bolșevic vorbește de un teren prielnic în Ardeal propagandei sovietiste, însemnează că în această provincie se găsesc emisari de peste Nistru, cari speculează în folosul scopului lor, atmosfera pregătită de partidul național mai ales cu prilejul ultimelor frământări politice.

Și, dacă astfel stau lucrurile mai poate oare cineva să se gândească că mișcarea politică a partidului național e întemeiată pe năzuințele și interesele poporului ardelean?

Astăzi toată lumea se gândește asupra soluțiunilor ce trebuiesc date pentru ca Europa să scape de pericolul bolșevic și oricine va putea să constate acum, cât de neserioasă a fost intențiunea partidului național de a provoca amestecul streinătății în treburile noastre interne, astăzi când toate națiunile civilizate luptă împotriva tendințelor bolșevice, care, după afirmațiunile ziarului francez, la noi au găsit ecou și sprijin în partidul național.

Atitudinea opoziției

Parlamentul Constituantei e deschis.

Guvernul actual, pe lângă că și-a asumat greaua sarcină a readucerei la normal a țării jefuite și dezorganizate de activitatea guvernărilor ce au urmat războiului, are de îndeplinit și o operă de importanță excepțională, aceia de a da României întregite un nou așezământ constituțional.

Increzătoare în experiența și capacitatea partidului liberal, opinia publică și-a trimes majoritatea aleșilor săi, din sânul acestui partid.

Pescuitorii în apă tulbure, ambițioșii demagogismului a căror companie de învrăjbire și de calomnii e singura activitate, bineînțeles că nu pot vedea cu ochi buni că acei chemați să puie bazele unei noui organizații și să refacă Constituția, sunt tot acei cărora li se datoresc și în trecut reformele mari ale țării.

De aceia sfidând opinia publică și cuvântul Dinastiei, au strălucit prin absența lor dela deschiderea Parlamentului.

După ce a făcut atâta zarvă pe seama așa ziselor „ingerințe electorale" ca să-și scuze insuccesul în alegeri, opoziția se leagă însă astăzi de programul de activitate al guvernului.

Pentru ce această sforțare inutilă când, tot dânsa contestă valabilitatea hotărârilor actualelor adunări constituante?

Pretenția aceasta ni se pare cel puțin inoportună și de o echivocitate, care face să iasă la iveală adevărul că toate agitațiile opoziției n'au alt scop, decât de a turbura puterea de muncă a celor chemați să rezolve nevoile urgente ale Statului.

Dacă opoziția găsește cu cale că e mai capabilă decât guvernul în a da soluții bune problemelor zilei pentru ce nu-și trimite reprezentanții la lucru?

Sau dacă n'ar [...] această pretenție, cum s'a manifestat prin ignorarea Mesagiului regal, pentru ce continuă să insinueze calomnii ce nu-s decât în detrimentul ei?

Pentru ce și această cheltuială inutilă de energie de a asista la validările alegerilor?

Noi o înțelegem prea bine. Își dă seama că guvernul nu poate fi intimidat de atitudinea sa pătimașă, sub care nu se ascunde decât ambiția și insuficiența mintală și acum trage sforile spre a ajunge la un compromis onorabil.

Știrile zilei

Paris. — Conferința ambasadorilor a hotărât să pună capăt ocupațiunei militare dela Scutari și din Albania. Conferința a luat apoi cunoștință de anumite documente asupra situației materiale a ex-regelui Carol.

■

Paris, — Miniștrii de externe aliați au terminat studiul condițiunilor de asigurare a libertăței strâmtorilor și au hotărât să ceară concursul ligei națiunilor în vederea realizărei aspirațiunilor armenilor. Mâine vor studia chestiunea Traciei.

■

Daily News anunță încheerea unui aranjament pentru remiterea unui împrumut de zece milioane lire sterline în favoarea Cehoslovaciei.

•

New-Yok. — Ziarele anunță că Harding și-a exprimat dorința de a trimite un reprezentant oficial în comisia reparațiunilor.

LLOYD GEORGE

— Un dominator al vremurilor —

Dacă e adevărat că fericirea popoarelor se găsește în înțelepciunea conducătorilor, atunci poporul englez își datorește prosperitatea lui acestora.

In toate timpurile grele, Anglia a avut oamenii, pe care istoria îi consacră.

După Cromwell, Pitt, Gladstone, agitata epocă contimporană își cerea omul, care să conducă destinele Imperiului britanic.

Și l'a găsit, în persoana lui Lloyd George, fiul unui mic institutor din provincia Walles.

Incepându-și cariera în fața tribunalelor, Lloyd George își cucerește îndată notorietate prin pledoariile sale; părăsește însă tribuna justiției pentru a se consacra definitiv celei parlamentare.

A debutat în politică printr'un radicalism exagerat, protestând contra bombardărei Alexandriei de către trupele engleze. Apoi în războiul cu Burii e unul din adversarii cei mai înverșunați ai lui Chamberlain, pe care îndrăznește să-l atace în plin public la Birmingham, citadela lui Chamberlain. Grație agenților poliției scapă ca prin minune de furia populației, ațâțată contra lui și din acest moment prin cuvântul lui își câștigă o popularitate, care e temută de adversari și invidiată de prieteni.

Forța sa oratorică e imensă și adversarii săi sunt primii, care i-o recunosc, cu atât mai mult cu cât cu ajutorul ei a găsit totdeauna pârghia, care să-l ridice deasupra lor.

Geniul său oratoric constă mai ales în o repeziciune de spirit care discerne imediat în cursul discuției, punctul precis unde trebue să lovească cu folos.

Cu o rară pătrundere adâncește, creiază, sau distruge, fără a fi sclavul unor concepțiuni de banalitate curentă.

Dialectica îi servește de minune evoluția ideilor, care se schimbă în spațiu și'n timp după natura factorilor obiectivi sau subiectivi.

Istoria parlamentară a Angliei nu poate să ne mai ofere un precedent comparabil, în această privință.

De tânăr intrat într'un minister care reunea pe cei mai mari oameni politici ai Angliei: Derby, Balfour, Curzon își expune reformele sociale în discursuri ținute în toate centrele industriale, iar programul său financiar echivalează cu o adevărată revoluționare internă.

Conflictul mondial îl găsește cancelar al Tezaurului. Când fabricarea munițiunilor devine condiția primordială a luptei, excepționale le aptitudini ale lui Lloyd George sunt puse și mai mult în evidență prin numirea sa la ministerul munițiunilor. După moartea tragică a lui Kitchener, opinia publică îi oferă succesiunea, pentru a nu întârzia să vie în fruntea cabinetului, când Asquith se retrage dela președenție.

Prim ministru, ministru de războì și de finanțe Lloyd George conduce destinele țărei ca om politic și strateg, ca guvernant și agitator, ca economist și ideolog, spunându-și cuvântul și hotărârea în toate direcțiile și în toate privințele.

S'ar putea spune că el a fost agentul de propagandă, sufletul victoriei aliaților.

Personalitatea sa devine și mai dominantă, când îl găsim la Conferința Păcii.

Cu spiritul său insinuant, cu mobilitatea sa feminină el nu dă atenție greutăților imediate. Știe să netezească asperitățile și să împace antagonismele; provocând adesea singur situațiile de care are nevoe.

Nimic nu-l sperie, păstrându-și curajul pentru orice eventualitate.

Consecvent tradiției oamenilor de Stat ai Angliei, rezolvește problemele pe măsură ce i se prezintă și soluțiunile îi vin mai mult prin instinct decât prin rațiune. Din prima zi la Conferința de Pace Lloyd George și colaboratorii săi și-au formulat revendicările: flota și coloniile germane. Rezultatul odată obținut în principiu, Lloyd George consideră cauza câștigată.

La masa verde, improvizând soluțiuni tuturor problemelor puse în discuție, pe rând diplomat, seducător, autoritar și dominator el aduce totdeauna argumentul decisiv.

Inzestrat cu un raționament calm el reprezintă realismul politic și prin aceasta dă o neașteptată tărie, intențiilor americane. Câtă vreme domnia mărilor e stăpânită de Imperiul britanic, el nu poate fi contra Societăței Națiunilor. Prin temperamentul său și tradiția politică ce o reprezintă Lloyd George a jucat rolul de mijlocitor cumpănit între cele două tendințe opuse ale Franței și Statelor Unite.

Știind să întrebuințeze minunat în folosul său presa, aceasta nu face altceva decât să-i traducă voința și să-i urmeze directivele; de aceia orice succes câștigat e trâmbițat în lumea întreagă.

Indrăzneț la fapte ca și în vorbă premierul englez nu dă înapoi înaintea nici unei dificultăți interne sau externe.

Potolește greva minerilor, rezolvă grava problemă a șomajului, reușește să împace pe sinn-feineri, etc.

Pentru a nu îngenunchia industria engleză Americanilor, de teama ca Anglia să nu devie vasala Americei el vrea să devie restauratorul economic, al sdruncinatei Europe. Tratatul de comerț cu bolșevicii, reconstrucția Germaniei sub aparența unei morale desinteresate au ca substrat adevărat, lupta contra americanismului acaparator.

După 16 ani de minister neîntrerupt, de aproape 6 ani prim-ministru, în timpul unei epoci atât de

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

agitate; conducând războiul și pacea, Lloyd George, după ce și-a impus o suveranitate necontestată și și-a afirmat o putere aproape dictatorială nu numai în fața țării sale dar chiar și în fața lumei, pare că e în preziua părăsirei puterei. Vechiu radical, dușman înscut al conservatorilor și lorzilor printr'un suprem paradox îl vedem astăzi înconjurat numai de conservatori și de pairi.

Indiferent dacă va mai putea sau nu să-i electrizeze prin cuvântul său s'au să-i convingă prin voința sa, Lloyd George și-a ajuns scopul. A arătat lumei că fără a renunța la interesele specific engleze a știut să o conducă și să o domine.

ECOURI

Teatrul în străinătate

Cunoscuta artistă de cinematograf Pearl White — iiind oprită de doctori de-a mai inscena filme câteva luni — va apare într'o revistă la Casino de Paris. Criticii parisieni așteaptă cu nerăbdare acest debut.

•

Dansatoarea rusă dra Stasia Napierkowska, a dansat de curând la Opera din Alger, în divertismentul actului al patrulea din Carmen.

•

La concertele Gaveau, la Paris, dirijorul Philipe Gaubert a prezentat publicului o foarte interesantă lucrare „Au cimitière" datorită compozitorului elvețian Gustave Doret.

Papa și Institutul Franței

Institutul Franței numără sau a numărat printre aleșii săi mareșali, cardinali, președinți de republică, împărați, regi și chiar o regină. Numai un papă a lipsit printre membrii săi. Or, era cât pe aci să aibă și un papă în persoana actualului pontifice Pius XI.

Iată în ce împrejurări a fost lipsit de această onoare. Léopold Delisle era în relații foarte intime cu un savant italian, care îi trimetea toate publicațiunile sale. Acest savant era abatele Ratti și Léopold Delisle, care nu uita să citească și să adnoteze operile ce le primea din partea lui, apreciind imediat erudiția acestuia.

Producând-o într'o zi de vacanță printre corespondenții săi streini ai Academiei de inscripțiuni și litere, Léopold Delisle vorbi câtorva din confrații săi despre abatele Ratti. Nici unul dintr'ânșii nu-l cunoștea însă.

Păcat că nu știți limba italiană, căci acest abate Ratti va ajunge departe. Nimeni nu se mai gândi la candidatura sugerată de Léopold Delisle.

Peste câtva timp, abatele Ratti fu ales membru al institutului lombard de științe și litere. Se știe ce a devenit apoi.

Moartea lui Denys Cochin

Denys Cochin, membru al academiei franceze, fost ministru, a murit de o boală de cord după o suferință de câteva zile, în vârsta de 70 ani.

Baronul Cochin făcea parte dintr'o veche familie pariziană. Catolic convins, a rămas credincios principiilor monarchismului constituțional.

Aceasta însă nu l'a oprit de a se arăta totuși ca mare liberal, având mult interes pentru operele sociale. In Paris a fondat spitalul care îi poartă numele. Pe vremuri a cooperat cu Jaurès la întreprinderi umanitare. In cursul războiului Cochin a deținut postul de ministru fără portofoliu în cabinetul lui Briand.

Cea mai mare școală din lume

O școală, a cărei întindere nu are seamăn pe lume, e cea din Del Norte în Colorado America.

Ea ocupă un teritoriu de 1515 kilometri pătrați. Pe acest teritoriu e clădită o școală pentru copii vagabonzi, ce frequentă mai înainte 12 școli diferite.

Părinții copiilor au colectat și au cumpărat 10 autobuze, din care fiecare parcurge zilnic câte 65 de kilometri.

Școala e administrată de un comitet compus din părinți și învățători.

Cu toată depărtarea, acest comitet din care fac parte 600 de părinți, ține ședințe de 3 ori pe săptămână, seara.

Noi însușiri ale Radiului

Decolorarea pietrelor prețioase

Pe lângă alte însușiri curioase, radiul mai posedă și pe acela de a face diamantele să strălucească în întuneric, și'ți produce o impresie feerică, când îți apar pe rând, în noapte, pietre scumpe, strălucind ca niște astre. Radiul se poate așa dar întrebuința și pentru verificarea anumitor nestimate, care nici nu trebuesc scoase din montura lor, pentru această experiență.

Savantul Armann a descoperit întâiu această însușire a Radiului, care face să strălucească chiar și diamante neșlefuite, opace și murdare. Fenomenul se explică prin fluorescență, și anume așa fel că nestimatul absoarbe razele imizibile ale radiului, pe care le emanează apoi ca raze luminoase. La această transformație a razelor imizibile cu ondulațiun mari, se întâmplă și o prefacere a pietrei în sine, care însă nu constă decât într'o schimbare de culori.

După experiențele făcute în această direcție, s'a stabilit, că pietrele incolore absorb razele radiului în timp mai scurt decât cele de culoare închisă. Sunt însă și anumite nestimate deschise, care nu suferă nici o modificare.

Safirul albastru deschis din Ceylon capătă o culoare verde, chiar după două ceasuri; apoi trece la galben-auriu, cu reflexe roșiatice.

Nici chiar prin încălzire și diferite procedee chimice pentru decolorare, nu s'a putut da diamantului adevărată lui culoare albă, ci a păstrat acea galbenă.

Dela Institutul social român

Reforma Constituției

— Conferința d-lui Ionescu-Dolj —

Conferențiarul și-a început comunicarea prin a arăta dificultățile și multiplele probleme ce ridică refacerea sau întocmirea unei constituții, împrejurări prin care crede că se explică și întârzierea că constituția care trebue să fie primul act al celor dintâi adunări naționale nu s'au făcut încă. Arată că Institutul Social, în vederea de a contribui la această operă națională, și-a luat și sarcina ca prin aceste conferințe să presinte „publicuii — fără preocupări politice — starea evolutivă a ideilor în privința dreptului public.

Intrând în subiectul ce spune că i s'a atribuit, declară dela început că principiul libertății presii e intrat în patrimoniul de libertăți al poporului român încă lela 1866, și ca atare e un „drept câștigat", asupra căruia nimeni nu se mai gândește nici să-l reducă nici să-l suprime.

Că principiul, astfel cum e formulat și inscris în constituție trebuie să rămână — de acela a declarat că constituanții nu vor trebui să se preocupe decât de câteva chestiuni secundare în legătură cu principiul.

Intre aceste chestiuni cea dintâi ar fi aceia a formulării principiului, pentru ca să nu mai dea naștere la discuțiuni, cum e astăzi că nu se poate ști ce este delictul de presă.

D-sa și-a exprimat părerea că cel mai bun sistem ar fi acela ca în constituție să figureze numai principiul, iar delictele să fie determinate prin enumerare de legea penală cum e în alte părți.

Trecând la responsabilitate, a rată că aceasta e partea slabă a sistemului represiv admis. Face o serie de propuneri în scop de a face răspunderea să fie reală în caz de abuz, între care și aceia ca și proprietarii ziarelor și tipografii să fie solidari răspunzători pentru daunele civile alături de autori cum este în alte țări. Arată că este partizanul dreptului de anonimat în presă în sensul ca autorul să nu poată fi urmărit dacă nu e iscălti.

In privința juraților pentru menținere lor, însă a susținut că delictul pentru insultă și calomnie prin presă, să fie scoase din competența lor și trecute la tribunale.

Ocupându-se apoi de scrierile imorale și obscene, exprimă părerea că și faptul publicărei și expunerei unei astfel de scrieri să fie considerat ca delict de drept comun, după cum e în toate țările, aceste scrieri constituind un adevărat pericol pentru educația tinerimi. In partea finală a conferinței, D-l Ionescu-Dolj s'a ocupat de teoriile antisociale: socialismul și anarhismul, în legătură cu libertatea de a publica și răspândi aceste teorii.

D-sa arată că aceste grupări se bucură de libertatea de a publica și răspândi doctrinele lor numai ca doctrine abstracte, că însă între mijloacele de luptă și de propagandă le este interzis de a face provocațiuni directe la crime sau delicte și a face apologia crimelor și criminalilor. Arată că în toate statele Europei centrale publicațiile cu caracter anarhist constituc nu un delict pe presă ci un delict de drept comun, și a cerut ca și în viitoarea noastră constituție le dorit să se facă această distincțiune. Conferențiarul și-a încheiat interesanta sa expunere adăogând că dacă se vor introduce în legislație noastră măsurile ce propune, ele vor ridica și întări munca gazetărească, iar presa în genere nu va fi atinsă de libertatea ei, după-cum nu e atinsă nici ni statele mari ale apusului, și că n'ar avea altă urare mai bună pentru presa română decât aceea ca ea să ajungă la desvoltarea presei din acele state.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

O invenție binefăcătoare

— Optofonul —

Mulțumită unei invenții a d-lui Tournier D. Alba profesor de fisică la Universitatea din Birmingham (Anglia) — orbii vor putea citi ziare și cărți întocmai ca cei cu vedere. Această descoperire constitue ultimul cuvânt al științei. Orbii nu vor mai avea nevoe de cărțile speciale cu literile reliefate, cari sunt pipăite cu degetele.

Invenția care a fost experimentată de societatea inginerilor americani, a dat asemenea rezultate, în cât nu mai e nici-o îndoială că copiii născuți sau deveniți orbi, vor putea ceti cu ajutorul acestui aparat orice fel de publicațiune tipărită și nu numai într'o singură limbă, ci în orice limbă.

Inainte de a vorbi despre importanța nouei descoperiri, să ne oprim un moment și să vedem în ce constă acest aparat numit „Optofon", care face ca orbii să „vadă" micile semne tipografice.

Se știe de toți că simțurile nu sunt desvoltate în aceeaș măsură la toți oamenii. Un om poate să aibă simțul auzului foarte bine desvoltat, să audă cele mai subtile șoapte sau sunete cu mult mai bine decât alt om. Acelaș lucru, cu toate celelalte simțuri. Chiar la acelaș om, nu sunt toate simțurile desvoltate în aceeaș măsură.

Un orb are simțul auzului sau pipăitului mult mai desvoltat decât al oamenilor normali și mulți orbi „văd" unele lucruri cu urechea. Ei cunosc pe oameni după mers și își face o idee despre înfățișarea lor, după voce.

Invățații s'au folosit încă mult, de mai sus pomenitul fenomen natural și au încercat să învețe pe orbi să citească prin mijlocirea pipăitului.

Se înțelege că mare lucru nu s'a obținut, din cauza greutăților technice și a cheltuelilor prea mari...

Descoperirea profesorului Fournier, înlătură însă aceste greutăți, schimbând razele luminoase în sunete, astfel că orbii, în loc să vadă cu ochii ceace e scris, aud cuvintele prin sunete.

Asta nu înseamnă însă că cineva să citească și orbul să audă. Sunetele sunt provocate de razele luminoase cari oglindesc cuvintele pe cari le vedem. Vom explica acest lucru mai pe larg.

Vedem anumite lucruri, datorită faptului că razele luminoase cari se reflectă asupra unui lucru, pătrund în ochii noștri și, prin mijlocirea nervului optic, căpătăm noțiunea complectă a lucrului pe care-l privim. Când nervul optic este alterat, atunci razele luminoase nu mai pot să comunice înfățișarea lucrului la care privește omul cu nervul optic bolnav omul acela încetează de a mai vedea.

Profesorului Fournier i-a venit ideea ca impresiile provocate de razele luminoase asupra nervului optic (nervul văzului) să fie adaptate nervului acustic. Aceasta însemnează că, în loc să vezi cu ochii, să ai posibilitatea să „vezi" cu urechile.

Această mașinație se operează prin aparatul „optofon", făcut de profesorul Fournier în acest scop. „Optofonul" constă dintr'o lădiță care conține o mică lentilă fotografică, întocmită după acelaș sistem al aparatului vizual. In cutioară se află un mic perete cu cinci tăeturi, astfel ca lumina să poată pătrunde. Aceste perete subțire e pus în mișcare de electricitate. Lumina trecută prin lentilă cade asupra peretelui vibrător. Razele reflectate cad pe o baterie electrică făcută din celenium, un material foarte sensibil la lumină. Curentul de electricitate se schimbă după mărirea sau micșorarea razei luminoase ce cade pe celenium și pe bateria electrică. Cu cât e mai puternică raza luminoasă cu atât e mai mare curentul electric ce pune în mișcare peretele și face ca sunetul provocat de vibrația peretelui să fie mai tare. Cele cinci tăeturi făcute în perete sunt astfel dispuse, că dau sunete asemănătoare cu acele ale planului.

Intre lentilă și bateria de celenium este un loc pentru așezat o carte. Lumina lentilei cade pe litere și imaginele lor se reflectează asupra bateriei de celenium. Se produc diferite curente electrice și vibrația peretului produce diferite sunete. „Optofonul" are un receptor ca acel al telefonului și orbul aude sunetele prin receptor. Fiecare literă provoacă alt sunet. Când se învață sensul sunetelor, se pot atunci ceti toate lucrurile scrise și tipărite ce trec prin aparat.

După cum am mai spus, Societatea inginerilor americani a făcut experiențe cu aparatul și rezultatul a fost uimitor. Experiența s'a făcut cu d-na Margareta Hagan, care este complectamente oarbă și care a citit cu ajutorul aparatului „Optofon" o bucată tăiată dintr'un ziar englez. N'a citit numai caracterile tipografice mari, dar și cele mai mici.

E dela sine înțeles că, înainte de a putea ceti, orbul trebue să învețe tălmăcirea sunetelor. Acelaș lucru se întâmplă însă și cu un analfabet; înainte de a putea ceti el trebue să învețe alfabetul. Doamna Hagan spune că e tot atât de lesne să înveți alfabetul prin sunete, ca și alfabetul obișnuit învățat de copii.

Descoperirea profesorului Fournier a făcut mare vâlvă în lumea științifică. „Optofonul" va deschide o lume nouă pentru cei orbi, cari vor putea gusta literatura, ca și cei ce văd. Doamna Hagan care, a terminat nu de mult Universitatea Colombia și care e profesoară la o institutie de orbi, afirmă că prin mijlocirea aparatului „Optofon" copiii orbi vor face aceleași progrese în literatură ca și copiii cu vedere.

Cronica politică

Opoziția și parlamentul. — Se știe că în adunarea ținută la Cluj, partidul național, după trei zile de dezbateri, n'a fost capbil să ie nici o hotărîre în ce privește participarea sau neparticiparea la lucrările parlamentului și că, la urmă, a trebut să hotărască o nouă consfătuire, de astădată la București — în care să-și fixeze definitiv atitudinea sa față de parlament. Această nouă consfătuire a și avut loc Duminecă, 26 Martie, adică în ajunul deschiderii parlamentului, dar nici de rândul acesta partidul național n'a fost în stare să iea o hotărîre. Nehotărît la Cluj, el a rămas tot așa de nehotărît și după consfătuirea de la București și rezultatul a fost că s'a hotărît o nouă consfătuire care să aibe loc îndată după însănătoșirea d-lui Iuliu Maniu.

In aceiași stare de nehotărîre au rămas și țărăniștii cari, și ei, în aceiași zi și tot la București, au avut a consfătuire a lor în care nu s'a putut lua altă hotărîre de cît aceia de a se ține o nouă consfătuire si de a se continua tratativele cu delegații partidului național în vederea unei tactice comune.

Dar tocmai această neputință de a lua o hotărîre dovedește cât de nesincere și cât de puțin serioase sînt agitațiile opoziției.

Sentimentele domnului Vaida

Cele două interviewuri a'e dlui Vaida și Valeriu Branisce sunt tipice în ce privește mijloacele de luptă ale fruntașilor partidului național.

Dl Vaida, potrivit temperamentului său, căruia îi lipsește puterea de-a se înfrâna, vrea cu tot dinadinsul cal să propage până în cele mai profunde straturi ale poporului din Ardeal, ura pe care d-sa a jucat-o partidului liberal. Pentru a-și ajunge scopul, fruntașul partidului național nu se dă în lături în fața nici unui mijloc, oricât de condam abil și periculos ar fi el.

Nu insistăm asupra învinuirilor eftine aduse guvernului, cumcă s'au cumpărat cu funcțiuni, oameni, cari să-și ia însărcinarea de-a face alegeri prin teroare. La tribuna parlamentară, atunci când se vor discuta alegerile cu documente și argumente serioase, se va aduce de către guvern și majorități, destule acte cu care să se probeze de partea cui s'a exercitat de fapt teroarea.

Până atunci, orice afirmațiune fără probe evidente este o anticipație asupra adevărului, care rămâne a fi stabilit de Parlament.

Insă, interwiul dlui Vaida cuprinde afirmațiuni mai grave, cari ies din domeniul unei simple cereri electorale. D-sa pretinde că s'a bătut populația ardelenească de către armată, la ordinele ofițerilor de dincolo. Și pe baza acestei afirmațiuni cere poporului din Ardeal ca să se pue în față a două alternative: ori suportarea „jugului balcano-asiatic", impus dela București, ori „revolta".

Trebue să convie orice cetățean care privește obiectiv luptele politice dela noi, că rodomontadele electorale ale dlui Vaida s'au transformat astfel în instigații fățișe contra unității Statului nostru.

Dacă d-sa nu poate mistui balcanismul vechiului Regat, vrea să silească tot Ardealul ca să cugete și să simtă la fel. Trebue să recunoaștem că dl Vaida n'a mers atât de departe cu îndrăsneala, pe vremea stăpânirei ungurești! Să fi fost o mai mare simpatie a d-sale pentru Budapesta ori să îi fost terorismul unguresc mai capabil de a trezi în d-sa instinctul de conservare care să-l facă să-și măsoare bine cuvintele!...

Este stabilit că fruntașul național n'a îndrăznit nici odată să dică față de unguri, lupta așa de departe cum o duce față de vechiul Regat.

Și a trebuit ca să vie momentul ca imperiul habsburgic să se distrame pentru ca și la și d-sa o atitudine fățis potrivnică în Camera ungară, amenințând pe magnați cu autonomia Ardealului.

Câți ani n'au crezut fruntașii partidului național că s'ar fi putut duce o viață comună cu dușmanul nostru milenar, în schimbul unor drepturi cari nu mergeau nici de cum până la autonomia pe care astăzi o invoacă în detrimentul unității naționale! Răbdarea lor de atunci îi era mai mare, cu toate că jugul decorat cu tricolorul maghiar. Dar se vede că d-l Vaida, cu toate animositatea de rigoare împotriva fostei impărății habsburgice, nutrea în adâncul sufletului d-sale o mai iertătoare simpatie pentru stăpânii de ieri decât pentru cei de azi, cărora le lipsesc cultura vieneză și bunele maniere de la Budapesta. Numai astfel ne putem explica disprețul ce-l aruncă zilnic asupra Bucureștiului și desgustul ce l simte ori de câte ori atinge cu talpa, ce măsurase odată violu asfaltul Vienei, mormanul de infecție azatică, care este vechiul Regat.

Să nu ne înșele dl Vaida că partidul liberal e de vină că sentimentele d-sale s'au întors împotriva Bucureștiului; la baza acestei uri este nu numai un diferent politic, care putea fi ținut la urma urmei în limitele luptei dintre partide, ci e o problemă psihologică pe care d-sa ar trebui s'o supue unei analize mai pro unde

CONGRESUL
sindicatelor muncitorești
— Consfătuirea de la Cluj —

Eri, 27 s'a ținut în localul sindicatului o consfătuire în vederea congresului sindicatelor. Au luat parte comisiunile generale a sindicatelor din vechiul Regat precum și comisiunile regionale din Ardeal.

S'a hotărât ca congresul să se țină în ziua de 4 și 5 Mai și după toate probabilitățile la Sibiu.

La acest congres vor lua parte toate organizațiile sindicatelor muncitorești din întreaga țară.

Programul congresului va fi unificarea pentru întreaga Românie a sindicatelor pe baza statutelor deja aprobate de autorități conform legei Trancu-Iași.

Delegații sindicatelor au plecat aseară.

Semne bune

Politica de ură a partidului național român din Ardeal, a început să fie vestejită, nu numai de liberali — cum scria până mai eri „Patria" — dar chiar și de adeversarii politici ai liberalilor, dl Radulescu. Motru, profesor universitar și directorul revistei „Idea Europeană" și de ziarul „Universul", susținătorul politicei dlui Take Ionescu, care vin și arată astăzi pericolul politicei naționaliior.

E greu până ce s'a făcut începutul.

E greu până ce s'au ridicat câteva glasuri cu simțul realității și al răspânderii, ca altele să urmeze când și să vestejească cu toată energia politica criminală a d-lor Maniu și Vaida căci această politică dusă zilnic prin presă și prin grai nu constitue altceva, decât un grav atentat la integritatea națională a cugetului și teritorului românesc.

Partidul național este refractar față de tot ce vine de peste Carpați și nu recunoaște de cât superioritatea Ardealului.

Țăranii din vechiul regat, sunt încă iobagi; instituțiunile administrative, forurile justiției, armata, școala, — toate sunt inferioare așezămintelor în spirit maghiar din Ardeal. In vechiul regat e numai oligarhie, bizantinism și putrezicione.

D-nii Maniu, Vaida, Mihai Popovici, Valeriu Branișce, și cellalți, agită Ardealul, caută să înaspriască spiritele și nu se sfiesc să spue că poporul e gata de revoluție. Merg și mai departe, agitând ideea autonomiei, în rânduri e organizațiilor politice ale minorităților.

Parlamentarii partidului național nu vor să descalece la Parlamentul țării, deși în cel de la Budapesta descălecau par'că mai cu ușurință. Conducătorii partidului național, speculând gloria trecutului și nevoile fatale ale presentului, separă astăzi Ardealul de vechiul regat.

Față de această tendință s'a ridicat partidul liberal. Adevărul începe să dea roade. Acei cari în alegerile pentru Constituantă, au încurajat întru câtva politica separatistă a Ardealului, astăzi încep să și dea seama de pericolul real al acestei politici, și protestează,

Sunt primile manifestări de revenire la realitate, de trezire a conștiinților, până mai eri întunecate de negura patimei și a ambiției. Pe rând susținătorii pentru o clipă ai politicei d-lui Maniu, vor de aproba catastrofa națională ce ne pândește. Iubirea de țară e mai puternică de cât orice prietenie.

In zădar se va strădui și mai departe celebrul comitet de 100, al partidului național, să spue pe toate cărările că cei din vechiul regat nu cunosc Ardealul.

Semne bune și mântuitoare se ivesc în chiar rândurile prietenilor partidului național și pe acestă le salutăm cu toată bucuria.

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Cine țipă...

In chestia de la Rupea — Spulberarea calomniilor „Patriei" — Candidații naționali au propagat printre Unguri independența Ardealului

Răspunsul Prefectului de Târnava Mare

Dela alegerea de deputat din Rupea ținută în 6 7, Martie până acum nu exista număr al ziarelor „Patria" și „Gazeta Transilvaniei" în care să nu apară cele mai grosolane minciuni la adreca candidatului Partidului Național Liberal, d-l I. Th. Florescu Ministru, a Prefectului județului și a conducătorilor alegerii din circumscripția Rupea.

Am aștepta zădarnic ca vreun membru al comitetului național, revoltat de mincinnile ce apar zilnic în numitele ziare, să se adreseze el însuși ziarelor ca să înceteze minciunele josnice ale d-lui „Y" — semnatarul lor — în interesul chiar al demnității Partidului Național.

Deoarece alegătorii din această circumscripție pot face mai bine mărturie cum au decurs alegerile dn Rupea în 6 și 7 Martie, nu pentru dânșii ci pentru publicul cetitor, aflu de a ruga pe d-l „Y" și pe tovarășii lui din Cohalm, să ne răspundă la următoarele:

1. Unde și în ce comună au fost ei inpiedecați de cineva, în tot decursul proagandei până la 6 și 7 Iartie?

2. Cerut a cineva dela ei autorizație sau permis pentru a-și putea expune programul până în ziua de 8 Martie (după alegeri)?

3. Recunosc ei că în tot decursul propagandei până în ziua alegerii nu a fost nici un soldat în nici o comună?

4. E drept că în decursul alegerii, în Ormeniș, bărbatul de incredere al Partidului Național, d-l A. Bănuț, a luat dela alegători plicurile cu buletinul deschise și le lipca el?

5. E drept că brbatul de incredere al aceluiași Partid, Rosala, din Ticușul-Roman, s'a furișat în camera de votare și a introdus alegătorilor buletinul candidatului Partidului Național în plic?...

6. E drept că barbatul de încredere, d-l Mafteiu, a împărțit buletinele d-lui Iosif, Cand. al Part. Nat., alegătorilor, inainte de votare, și de unde avea aceste buletine?...

7. E drept că Part. Național a plătit d-lui Kunstler, în Hoghiz, beutură pentru alegători, ca să voteze pe candidatul său?...

8. E drept că agenții Partidului Național au propagat în comunele ungurești spre ași asigura reușita, îndependența Ardealului?...

9. E drept că în gara Agoștin, Banca — Cetatea — al cărui Director este Candidatul Partidului Național d-l Iosif, a depositat 3 vagoane porumb cu scopul de a-l inpărți poporului în caz de reușită?...

10. E drept că notarului, Președintelui și Vice-președintelui de votare din Comuna Ticușul-Român li s'a afișat pe ușă afișe amenințătoare în caz de n-ar vota pe Candidatul Partidului Național?...

Știm că d. „Y" și tovarășii lui, la toate aceste abuzuri cari sunt documentate cu acte și martori, nu vor putea da răspuns.

Suntem acuzați că am făcut o mulțime de arestări... Declar că afară de 3 indivizi cari au atentat contra siguranței statului și cari au fost predați Parchetului, alte deținori nu s'au făcut, dacă nu cumva d. „Y" consideră de deținere scoaterea afară din cârciumă a d-lui Josif și a bărbaților lui de încredere, de către miliție, pentru că petreceau în timpul când cârciuma conform legei trebuia să fie închisă.

După alegerea din 6 și 7 Martie, populația fiind foarte agitată de ideile ce le propagau agenții electorali ai Partidului Național (independența Ardealului și amenințarea cu afișe., s'a găsit de nevoe pentru susținerea ordinei, să se pună gardă militară în 5 comuni și nici decum pentru împedecarea candidatului partidului național și a agenților lui. După liniștirea spiritelor la 3 zile gărzile au fost rechemate.

Cauza adevărată a retragerei candidaturei d-lui Josif a fost faptul că i s'a comunicat din comunele pe cari le-a cercetat că la balotaj vor vota toate comunele pe candidatul Partidului Noțional-Liberal.

Țin să amintesc încă că sunt foarte mândru de a fi fost notar comunal și mare proprietar după cum m'a acuzat un bărbat de încredere al Partidului Național în ziarul „Patria", căci pământul l-am avut și înainte de războiu, câștigându-l printr'o muncă cinstită, iar nu din oile din Fișer și trăsurile vândute sub Consiliul Dirigent și nici din permisele de sodă caustică vândute evreilor.

IOAN PRESCUREA
Prefectul județului Târnava-Mare

Răspuns
unor columnii

Ziarul recent încetat „Voința", a publicat în No. din 21 și 23 Martie a. c. sub titlu „De-ale politicei economice liberale" și „Cinstea administrației liberale", două articole referitoare la o autorizație de export pentru 50 vagoane de sodă caustică.

Cele relatate de sus zisul ziar sunt neadevăruri, întrucât această autorizație nu s'a dat advocatului dr. Morariu ci Băncii Comerțul și Industria românească. Și anume i s'a dat acestei bănci în baza dreptului de export al fabricei „Silvay" din Uioara, care și-a vândut acest drept sus amintitei bănci prin contractul din 11 Ianuarie 1922, încasându-se de la amintita bancă, contra valoarea acelei cantități de sodă Caustică.

Dl dr. Morariu este numai advocatul acestei bănci și deci asețiunea „Voinței" că autorizația de export s'a acordat avocatului, nu corespunde adevărului. Dreptul de export acordat băncii este absolut just, fiindcă și-a câștigat dreptul de export de la fabrică și fiindcă este o bancă românească, care își dă 10 la sută din profit pentru scopuri culturale românești.

Protejarea unei instituții românești e o politică sănătoasă și mai ales când protejarea de care vorbim nu vatămă interesele obștești.

— Din conținutul întregului articol al „Voinței"; nu reese însă decât tendința de a pune gri pe dl dr Morariu, prin cele mai josnice neadevăruri.

Tot în acel articol se mai scrie că autorizația s'a dat la intervenția unui deputat Russu, cumnat de-al dlui dr Morariu, care nici nu există. Protopopul Russu are doi fii, amândoi medici în Cluj, dintre cari nici unul nu e deputat și nici nu și-au pus candidaturile.

Pretinsul deputat nu există deci decât în fantazia „Voinței",

INFORMATII

Atragem atenţia Procuraturei Tribunalului Cluj, că deşi sunt 3 ani de la Unire citaţiile trimese cetăţenilor sunt tipărite şi scrise în limba maghiară.

In vederea reparării străzilor Clujului d-l prefect Meteş împreună cu un inginer a vizitat eri întreg oraşul.

D-l Al. Teodoru şef de lucrări la observatorul astronomic din Bucureşti, a fost însărcinat cu suplinirea postului de director al acelui observator pe tot timpul cât d-l Dumitrescu va fi detaşat ca profesor de astronomie la facultatea de ştiinţe din Cluj.

Ministerul de industrie şi comerţ a luat următoarea deciziune cu privire la exportul produselor petrolifere: Autorizaţiile de export de petrol şi produse petrolifere al căror termen a expirat nu vor mai putea fi prelungite dacă nu se vor prezenta până la 22 Aprilie 1922.

Autorizaţiile al căror termen au expirat trebuesc prezentate ministerului în termen de 30 zile dela data expirării.

Peste acest termen nu mai sunt valabile.

Stofe pentru Domni şi Doamne lăţimea 130—140 ctm. s'au pus spre vânzare
cu Lei 55·— Metru
» » 89·— »
» » 108·— »
» » 109·— »
laaMagazinul „Renaissance" Calea Regele Ferdinand Nr. 15.

Ministerul de instrucţie face cunoscut tuturor şcoalelor că măsurile de poliţie sanitară nu se pot lua de direcţiunile şcoalelor fără cunoştinţa şi aprobarea autorităţilor sanitare judeţene sau comunale, după cum închiderea şcoalelor pe timp de epidemii nu se poate ordona de autorităţile sanitare, fără cunoştinţa şi aprobarea celor şcolare.

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.
Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Târgul internaţional pentru industria librăriei, va avea loc, la Florenţa, în primele zile ale lunei Mai. Participaţiunea României la acest târg va fi considerabilă, graţie intervenţiunei personale a A. S. Regale Principelui Carol.

D. dr. Mihail Şerban, profesor provizoriu la academia de agricultură din Cluj, a fost transferat de la academia rurală şi estimaţiuni agricole la catedra de economie naţională şi politică agrară, catedră la care d-sa fusese numit de consiliul dirigent, după a sa cerere.

S'a înaintat spre aprobarea consiliului de miniştri următoarele luceări pendinte de ministerul lucrărilor publice: Oferta uzinelor „Reşiţa" de a construi cinci tabliere metalice pe linia ferată Solenţa Mare-Chişinău; repararea şoselei naţionale Alba-Iulia-Câmpeni; repararea podului de pe şoseaua judeţeană Reşiţa-Steierdorf.

Construirea unor ziduri de apărare pe şoseaua naţională Braşov-Mercurea-Ciuc-Tafliţa şi repararea şoselei naţionale Oradea Mare-Cluj-Braşov.

Asociaţiunea morarilor au hotărât ca să ţină în ziua de 5 Aprilie la Cluj adunarea generală.

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară şi piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyár 1 în faţa magazinului Gyorsáru
Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87 1278

Incălţăminte pentruD-ni, Doamne şi Copii, u timele creaţiuni ale modei la Magasinul „Renaissance", calea Regele Ferdinand No. 15.

In urma unei ingenioase îmbunătăţiri a becurilor electrice după cât suntem informaţi, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reuşind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent şi o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricaţie. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică Teodor Maior Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalaţii electrotecnice. Proiecte şi devize gratuit. 1416

Cu începerea de la 1 Iunie acceleratul Bucureşti-Oradia va merge până în gara Halmei.

In cursul lunei viitoare vor începe lucrările de edificare a localului de vamă din gara Halmei.

Crepe de Chine Lei 245 metru la Magazinul „Renaissance" calea Regele Ferdinand No, 15.

Direcţiunea generală a C. F. R. a primit o cerere a direcţiunii regionale Cluj ca să aprobe oferta căilor ferate ungare de a ne pune la dispoziţie un număr de 500 vagoane pe lună pentru transporturile de export din Transilvania.

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieţi şi dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Şipoş Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

Doamnele şi Domnişoarele din Cluj pot cumpăra: Gabardine, Crepe Marocain, Crepe de Chine, Charmante, Sole-ecril. Ponges, etc. etc. cele mai noi culori şi cu cele mai convenabile preţurile Magasinul „Renaissance". Calea Regele Rerdinand No. 15.

Dl ministru de interne primeşte pe d-nii deputaţi şi pe d-nii senatori în fiecare dimineaţă de la 11 la 1 după amiază.

D-nii prefecţi sunt primiţi în fiecare zi de la orele 5 la 6 după amiază.

Comisiunea emigrărilor de pe lângă ministerul de interne, care a studiat modalităţile de eşire din ţară a românilor, împiedecând emigrările în massă, se ocupă în prezent cu stabilirea dispoziţiunilor de intrare în ţară a străinilor, atât în grup cât şi individual.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumuseţează pielea şi îi dă fineţă rară. Compoziţia ei neunsuroasă şi inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubiţele, încreţiturile, întinereşte şi înviorează chiar şi pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulaţie în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziţie fără leşie, înfrumuseţează pielea. PUDRA MARGIT, compoziţie de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ŞI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile şi parfumerii. 1564

In chestia autorizaţiilor de export

— O desminţire oficioasă —

Faţă de pretinsele abuzuri semnalate de ziarele opoziţioniste că s'ar petrece la comisia de export, această comisie a trimis tuturor ziarelor următoarele comunicat:

Un ziar din provincie afirmă că s'ar petrece, în prezent, abuzuri la comisiunea superioară de export, acordându-se autorizaţiuni de export fără drept la anumite persoane în legătură cu unii din membrii guvernului:

Dăm cea mai categorică desminţire acestor calomniase şi mincinoase afirmaţiuni. Dela venirea sa la cârma ţărei, actualul guvern, având conştinţă de oarecari abuzuri petrecute sub guvernele precedente şi pentru a împiedeca executarea lor, nu a făcut altceva decât să supnuă la revizuire autorizaţiunile liberate mai înainte sub fostele guverne, anulând pe acelea cari au fost neregulat obţinute.

In prezent autorizaţiuni noui de export nu se dau decât acelora cari fac dovadă că a predat efectiv statului, prin centrala cooperativelor sătesti, cantitativ şi calitativ, cote contingentate pentru cantităţile ce vor să exporte aceasta conform măsurilor în vigoare stabilite prin jurnalul consiliului de miniştri No. 2243 din 15 August 1921.

Congresul Căilor ferate particulare

Ei se va ţinea la Cluj — Vor lua parte reprezentanţii tuturor provinciilor — Pentru formarea Uniunii căilor ferate particulare

Faţă de importanţa ce o au căile ferate în prosperarea economică a ţărei, noi ales în actua ele timpuri, se impune ca să se ia toate măsurile pentru ca ele să fie ridicate la un nivel corespunzător.

Criza din ultimul timp nu a cuprins numai căile ferate ale statului dar din diferite motive s'a extins şi asupra căilor ferate particulare.

Prin oprirea vagoanelor cari aparţineau acestor căi ferate particulare pe la diferite staţii, prin dirijarea lor greşită şi prin întârzierea pusă în aducerea lor parcurile de origină, ele au avut de suferit, micşorându-li-se stocul de vagoane, fapt care a avut ca rezultat o imensă pierdere materială a Societăţilor şi o simţită slăbire a transporturilor de diferite materiale şi mărfuri. Având acestea în vedere, Căile ferate particulare au hotărât ţinerea unui mare congres al Societăţilor de căi ferate particulare din întreaga ţară, în Cluj, conferinţă ce se va ţine în zilele de 3—8 Aprilie în localul Preşidenţiei consiliului de unificare.

La această conferinţă se va căuta găsirea unui soluţii pentru intensificarea transporturilor atât în interior cât şi cu străinătatea.

Deasemenea se va hotărî ca să se intervie la Direcţiunea CFR. pentru ca vagoanele C. F. Particulare, cari din diferite motive sunt reţinute prin parcurile de vagoane ale statului, să fie retrimise cât mai urgent, posesorilor lor de drept.

Odată întruniţi delegaţii tuturor C. F. Particulare din Ardeal, Vechiul Regat, Bucovina şi Basarabia vor lua în discuţiune şi chestiunea înfiinţării Uniunei C. F. Particulare pentruca să poată lucra cu mai mult succes în actualele împrejurări grele, pentru soluţionarea crizei de transportu i de care a suferit atât de mult şi negustorii şi ţara.

Consfătuirea se va ţine în primele zile numai între reprezentanţii C. F. Particulare iar apoi se va continua şi cu membrii CFR. care vor regula chestiunile comerciale dintre Căile ferate particulare şi cele ale statului.

Banii împrumut pe orice obiecte, bijuterii, haine, haine, mobile, acţiuni, mărfuri, etc., cumpără aur, argint şi orice obiecte, primeşte spre vânzare în comision şi acordă avansuri foarte avantagios, primeşte **Depune spre fructificare cu 9 şi 10 la sută**
Casa de Imprumut pe Amanet (Muntele de Pietate) Victor Iliescu şi Co. Calea Victoriei 25 Telefon 55.
Intrare şi prin curte. 1580

Direcţiunea C. F. R. a luat măsuri ca transporturile de alimente: grâu, porumb, zarzavaturi, peşte, carne, făină, etc. şi în special vite, destinate alimentării capitalelor de judeţe, să se facă cu precădere, direct de staţiuni, fără vreun alt ordin de aprobare.

Uzinele „BABI" Werk
Iosif RAPAPORT Josef, Fabrică de mobile de fier-bronz şi cărucioare pentru copii. Timişoara Str. Moţilor No. 1. 1563

Cetiţi „Infraţirea"

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin **UNIO** Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comandala depozitul de lemne

Cronica externă

Miercuri, 29 Martie, 1922.

Conferința ce se ține în prezent la Paris între miniștrii de externe ai Franței, Angliei și Italiei asupra orientului, își continuă lucrările ei. Delegatul italian a făcut cunoscut eri că Italia e de părere ca Tracia orientală să fie restituită Turciei.

Guvernul elen a înștiințat legațiunile puterilor din Atena, că Grecia acceptă propunerile armistițiului, făcând câteva rezerve numai în ceeace privește condițiunile militare. In schimb, după o telegramă din Constantinopole adunarea națională din Angora a respins armistițiul, guvernul kemalist fiind autorizat să formuleze noui condițiuni pentru acceptarea lui.

In cercurile diplomatice părerea generală e că nu se va ajunge la o pace între greci și turci în Asia Mică, dacă ne gândim că aliații au căzut de acord că teritoriul Asiei Mici trebuie să fie evacuat de greci.

Grecia nu poate să renunțe de loc la stăpânirea acestor teritorii, a cărei populație în majoritatea ei e grecească.

Sărbătorirea d-lui Petre Lucaci

Marți seara în restaurantul „New-York", funcționarii dela R. M. S. cu reprezentanți din tot Ardealul, au ținut să sărbătorească pe d. inginer Lucaci, fostul director al R. M. S. din Ardeal, printr'un frumos banchet.

Timpul scurt, dar plin de muncă și roade pe care l'a petrecut d. P. Lucaci în fruntea direcțiunei R. M. S. din Ardeal a avut ca efect să scoată direcțiunea din starea de dezorganizare în care era atunci, la cea mai bine organizată instituțiune publică din Ardeal.

Bun organizator, d-sa a știut să aranjeze așa fel lucrurile încât să împace toată lumea.

Dacă am adăuga la acestea și munca intensivă ce a depus-o în afară de oficiu, în lumea comercială și în ajutorarea comercianților români, vom înțelege atunci, toată dragostea cu care l-au înconjurat aseară toți cei cari l-au cunoscut.

Plecarea d-sale din fruntea acestei organizații nu e regretată numai de funcționarii săi cari l-au aprecat și iubit, dar de toți românii, căci pe toți a știut să-i ajute.

Primul care a luat cuvântul la banchetul de aseară a fost d. Petre Ionescu, noul director, un vechiu funcționar, care a secondat pe d. Lucaci în opera sa. D-sa a arătat meritele d-lui Lucaci la înjghebarea dir. R. M. S., prin care sa 'dovedit un bun organizator și om de muncă.

D. Sever Pop, președintele „Reuniunei Comerciaților Români", a arătat regretele comercianților și rolul important pe care l'a jucat d. Lucaci în ajtorarea și încurajarea „Reuniunei". Cu această ocazie a mulțumit d-nei Lucaci care a secondat pe soțul său la întreprinderile caritabile și sociale.

D. Păsăreanu a regretat că, la această serbare nu iau parte toți funcționarii care au lucrat sub d. Lucaci. Se sărbătorește, a zis d-sa numai cel șeful care părăsește oficiul ci și funcționarul care părăsește funcționarismul.

A dorit fostului director, spor la muncă, căci d-lui are credința că d. Lucaci părăsind direcțiunea, nu părăsește și munca.

D. P. Lucaci a arătat împrejurările în care a venit în Transilvania locl d-sale natal.

„Fiind însărcinat din partea ministrului de finanțe de a conduce Direcția Regională a R. M. S. din Ardeal, am știut că puterile mele erau modeste, dar totuși am primit cu vie credință că-mi fac datoria de Român.

Tendința mea a fost ca să muncesc cinstit și corect și să transplantez în inimile colegilor mei o parte din aceste intenții.

„Meritul cel mare a fost însă al d-voastră, a funcționarilor care a-ți muncit pentru prosperarea instituțiunei.

D. Mordau directorul fabricei de tutun din Timișoara după ce a citit niște versuri ocazionale a oferit un album d-lui Lucaci.

Au mai vorbit d. Micșa președintele Curții de Apel, d. Ștefan Paul din partea „Culturei Poporului", arătând meritele d-lui Lucaci în cadrul acelei societăți și d. Bornemisa din partea Presei.

La sfârșit d. Lucaci a mulțumit tuturor pentru frumoasele cuvinte adresate d-sale și soției și și-a luat rămas bun dela toți conmesenii în regretul tuturor.

REP.

Biblioteca Universitații din Cluj

Grație concursului dat de Instituțiunile Statului și bunei conduceri a Bibliotecei de sub conducerea d-lui dr. Barbu, românizarea Bibliotecei Universitare e pe drum bun.

Actualmente se lucrează la legarea și așezarea în „Bibliotecă" a 10.000 de volume românești, din tre care unele sunt din volumele cele mai rare.

Volumele acestea sunt din donațiile „Academiei Române" și Bibliotecei Camerei Deputaților și alte biblioteci cumpărate dela particulari. Zilele acestea Biblioteca va primi un nou stoc de 700 volume franceze în valoare de 15 mii franci francezi. Delegatul francez în România d. profesor Théo a făcut totodată cunoscut consulatului francez din Cluj că în timpul cel mai scurt se vor înființa biblioteci cu cărți franceze la toate liceele române din Ardeal.

La o întrunire a Sindicatului Presei maghiare din Ardeal avută Luni, Sindicatul a protestat în contra faptului că ziaristul maghiar Sazs Zoltan, a fost condamnat la 2 ani jum. închisoare de tribunalul regimului Hortist pentru convingerile sale politice care înclină spre iaszism și pentru articolele scrise în ziare.

In aprobarea generală s'a citit un protest de felul cum se respectă libertatea presei în Ungaria, protest ce a fost înaintat Legațiunei Maghiare din București pentru a fi înaintat la Buda-Pesta.

Ședințele Constituantei

CAMERA

Ședința camerei s'a deschis eri la trei jumătate fiind prezenți toți miniștrii afară de dnii Constannescu și Mărdărescu După cetirea sumarului, d-nii Iorga citește declarația partidului său în potriva felului cum s'a făcut alegerile. Se citesc apoi de către d-nii Petre Dragomirescu, averescan, declarația partidului poporului și declarația partidului țărănist de către d. Mihalache, toate în acelaș sens. Urmează declarația partidului democrat citită de d. Paul Brătășanu. Iorgiștii și takiștii, au declarat că rămân în parlament, țărăniștii, averescanii și naționaliștii ardeleni rămân nu mai pentru validări. Ulterior ei vor hotărî asupra atitudinei ce vor lua. D. Emanuil Anotnescu, guvernamentul, arată că opoziția s'a dedat la ingerințe morale împotriva guvernului. E des întrerupt de opoziție. D-sa combate politica internă a d-lui Take Ionescu si critoică activitatea drului Lupu și a țărăniștilor.

D-l Ion Brătianu declară că n'a surprins de protestele opoziției. Când patimile inerente alegerilor vor anuți, raporturile dintre guvern și opoziție vor fi induleite. Declară apoi că aprimit puterea cu conștiință că va face față nevoilor mari. A venit la putere pe cale absolut constituțională. Dacă ar fi dat, zice d-l Brătianu patru portofolii opoziției, aceasta ar vorbi altfel. Constituția de azi va fi dată cu asentimentu tuturor constiințelor curate din toate ținuturile. Incheie rugând camera să lucreze spornic.

Se citesc apoi rapoartele alegerilor, urmând ca mâine să înceapă discuția validărilor.

SENATUL

La senat s'au citit aceleași declarații în aceiași atmosferă și s'a început apoi discuția validărilor care se va continuă mâine. Ce banca ministerială au fost d-nii Mărdărescu și Constantinescu.

Ultime informații

DELEGAȚIA ROMANA LA GENEVA

Consiliul de miniștri întrunit eri la 11 sub președinția primului ministru a numit delegația care va reprezenta România la Genova. Membrii acestei delegații sunt: ministrul de externe Dea, experții financiari Oscar Chiriacescu și Ștefănescu, experții juridici Rosental, ntonescu și Pelivan, experti dela comunicații Popescu și Toma Dumitrescu, Flondor și Lepădatu de la război. Delegația va fi condusă de d. Ion Brătianu, președintele consiliului.

Consiliul de miniștri a luat apoi în discuție proectele de legi ce vor f depuse în parlament și a hotărât să aducă întâi proectul relativ la unirea Basarabiei și la statutul Dunării.

Ministerul de războiu a dat un comunicat prin care dezminte categoric zvonurile tendențioase după care România ar intenționa să atace Rusia și să sprijinească intențiile lui Petliura. Comunicatul accentuiază că România dorește să trăiască în pace cu vecinii și va impiedeca pe orice cale tendințele de dușmănie față de oricare stat.

Legăturile cu calea ferată cehoslovacă

S'a stabilit tarifu pentru transportul de călători și bagaje între Cehoslovacia și România, valabil dela 1 Aprilie 1922.

Taxele de călătorie pentru orice stațiune din Cehoslovacia se vor putea plăti la noi la stația de pornire, fie în lei după cursul în vigoare stabilit de Direcția C. F. R.

Açelaș procedeu și pentru acei care pornesc din Cehoslovacia în România, vor putea plăti acolo biletul de drum în lei (după cursul stabilit de administrația căilor ferate din Cehoslovacia, sau în coroane.

Se va putea întrerupte călătoria odată pe căile ferate cehoslovace, — aceasta în limitele valabilității biletului.

Greutatea maximă a bagajelor mari este de 150 kgr.

Printre obiectele admise ca bagaje se admit și cufere cu eșantioane.

La noi biletele se vor vinde la Brașov, București, Cluj, Craiova, Oradea-Mare, Ploești, Sibiu, Sinaia și Tems, — pentru principatele stațiuni din Cehoslovacia, cum sunt:

Bohumin, Bratislava și Brunvia Kosice.

Karlsbad, Marienbad, via Halmei — Praga.

Praga, via Kosice.

A sosit din Elveția un nou transport de

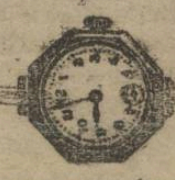

Ceasornice de mare precizitine

Longines

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyő și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii

16 Telefon No. 350

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA URANIA

Miercuri 29 Martie. Mare senzație literară! Jurnalul unei camerist. După romanul popular al celebrului scriitor francez: Octave Mirbeau. Schița grandioasă de moravuri ne arată tainele ascunse, păstrate cu grija ale societății elite, în cadrul unei istorii frapante, captivatoare.

Joi: Film american miraculos monumental, mistic, Revelațiunea. In rolul principal: vestita Nazimova.

Vineri, Sâmbătă, 31 Martie și 1—2 Aprilie. Cap o operă case Apollo din New-York! In pustietățile Saharei După romanul lui Gardner Sullivan, In rolul principal: frumoasa Luiza Glaum.

CINEMA UNIVERSITAȚII

Miercuri 29 Martie Noutatea senzațională a fabricei americane Pathé Lumina stingătoare. După romanul captivator al scriitorului englez: Rudyard Kipling.

Joi, 30 Vineri, 31 Martie. Romanul fantastic, grandios al Dr.-ului Schirockauer pe film. Cine nu are vole să moară! In rolul principal: drăgălașa Thea Steindrecher și Erick Kaiser Titz.

Sâmbătă, 1 Duminecă 1 Aprilie. Film Gaumont! Să judece marea! Dramă din viața pescarilor, după scenariul lui Marcell D. Herbier, cu concursul celor mai vestiți artiști francezi.

CINEMA APOLLO

Miercuri, 29 Joi 30 Martie. Drama Frapantă, captivatoare, interesantă a fabricelor americane Diamant din Los-Angelos. Roza în mocirlă.

Vineri, 31 Martie. Comedie ușoară, plină de humor aurit: Să nu ne măritâm! In rolul principal: Henny Porten.

Sâmbătă, 1 Duminecă, 2 Aprilie. Mare slager Nordisk! Fericirea răpită. In rolul principal: Ebba Thomsen.

Reclama 1766

3 wagoane

Stofe de lână

au sosit la magazinul

„Aurora"

Stofele cele mai eftine pentru Pardesiuri și Costume!

Desenuri de primăvară.

Prețuri eftine ale Fabricei!!

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Bazele noului buget

— Incasările și datoriile publice —
— Expunerea ministrului de finanțe —

Pornind de la principiul că un buget real care să corespundă actualelor nevoi ale statului nu se poate face decât în cadrul unei politici generale de consolidare financiară care nu s'ar putea realiza pentru un moment d. ministru de finanțe a întocmit pentru anul 1922—1923 un buget transitoriu care, cu oarecari modificări, nu este decât bugetul anului 1921—1922.

In baza art. 113 din Constituție d-sa va cere parlamentului autorizarea aplicării lui.

In expunerea de motive care însoțește legea bgetară d. ministru spune că bugetul tranzitoriu are ca bază pentru personal statele bugetului existoent în limitele sale maxime, iar pentru materiale nevoile esențiale unei bune și normale întrețineri.

Bugetul extraordinar

Bugetul extraordinar al anului 1921—1922 a fist suprimat întru cât nefiind alimentat cu resurse reale a fost — zice d. ministru — un mijloc primedios de a spori cheltuelile extraordinare. Acest buget nu se mai putea alcătui decât după asigurarea unor mijloace noul cum ar fi: obținerea despăgubirilor de război, impozite noui, excedente sau împrumuturi realizate.

Bugetul extraordinar se va întocmi în cursul anului împreună cu comisiunea bugetară și în legătură cu realizarea veniturilor care-i pot da naștere.

Acest buget se va putea alimenta din cele aproape 70 de milioane coroane aur cuvenite nouă din lichidarea băncei austro-ungare, dar care nu acopere de cât în parte biletele retrase din despăgubirile de război, dintre care unele s'au clasat cu prioritate; din restituirile cuvenite în urma aplicării tratatului dela București și din care numai ministerului de război îi revine 700 de milioane lei; din contravaloarea biletelor Băncei General; din lichidarea bunurilor vrășmașe sechestrate; din despăgubirile ce ni se datoresc prin tratatul dela Versailles, Trianon, St. Germain și Sevres.

La acestea se adaogă, despăgubirile pentru distrugerile petrolifere și datoriile Rusiei, prin tre care tezaurul dela Moscova.

Evaluarea veniturilor

Evaluarea veniturilor în bugetul de tranziție pe 1922—1923 a fost bazată pe incasările din impozitele găsite în ființă la 1 Ianuarie 1922.

Pentru sporirea lor se va avea în vedere următoarele norme:

Punerea la punct a aparatului fiscal pentru a se aduce la normal constatările și încasările.

Serviciile publce producătoare de venit vor trebui printr'o mai bună organizație să dea statului beneficiile normale ale unei avuții existente și deja puse în valoare.

Coordonarea mijloacelor de transport pe apă și uscat și intensificarea exploatării lor.

Punerea în valoare a unor noui avuții ale statului până acum nefolosite.

Sporirea producției fără o urcare a tarifelor, statul trebuind să dea pildă de înfrânarea ridicării costului pieței.

Evaluarea cheltuelilor

Normele ce a urmat la fixarea cheltuelilor au fost: înscrierea cheltuelilor necesare întreținerei zilnice a serviciilor publice, ținând seamă de cele absolut indispensabile și care în mod anormal fuseseră suprimate în momentul întocmirei bugetului 1921—1922.

La bugetul ministerului de război s'a restabilit suma necesară pentru echipament, hrana trupei și a cailor.

In general prin noul buget s'a suprimat orice investiții, asigurându-se viața zilnică a statului, în convingerea că se va putea, chiar în cursul anului, când se vor vedea mersul încasărilor și se va obține normalizarea funcționarei serviciilor publice — purcede la unele investiții de primă nevoe.

Bugetul ordinar

Bugetul ordinar al statului pe 1922—1923 se prezintă la venituri cu 10 milioane 498.283 lei, iar la cheltueli și fondul pentru deschidere de credite cu o sumă egală.

Fondul pentru deschidere de credite este repartizat astfel:

Război	342.321.682
Finanțe	157.643.847
Instrucție	173.000.000
Culte	8.000.000
Căi de comun.	927.476.542
Interne	24.000.000

Cheltuelile neprevăzute deci ne vor acoperi cu aceste sume precum și cu suprimările cheltuelilor ce se vor mai găsi inațile în cursul aplicării bugetului.

Economiile bugetare ce se speră că vor mai putea fi făcute în cursul anului se evaluează la 15 la sută.

Datoria publica

Față de suma de 219.769.671 lei înscrisă în bugetul trecut, pentru datoria publică, în bugetul viitor s'a prevăzut o sumă suplimentară care are două origini: una de 430 de milioane de lei, care provine din surplusul veniturilor generale ale statului și alta de 200 de milioane ce va rezulta din lichidarea mărfurilor de aprovizionare ale staului și din încasarea sumelor pe care județele și comunele au să le plătească pentru mărfurile ce li s'au dat pe credit, în această sumă nu intră sumele ce ar putea rezulta din vânzarea altor obiecte aflate în depozitele statului, a automobilelor și cailor scoși din urmată, a căror valcare statul o va putea recupera în cursul anului.

Cele 200 milioane provenite din lichidarea aprovizionărei se vor folosi pentru schimb căci în afară de suma ce datorim pentru cuponul datoriei noastre în lei, numai situația de azi a leului încarcă excepțional serviciul datoriei publice în străinătate.

Dacă în cursul anului se vor consolida bonurile de tezaur particulare din străinătate și întemeia o politică valutară sănătoasă, suma de mai sus va acoperi cu prisosință nevoile de dobânzi și schimb. Ea trebue considerată pentru un moment ca un început de normalizare a datoriei publice, rămânând ca amortizarea sau consolidarea datoriei flotante să fie făcută prin etor'un program pe mai mulți ani.

Datoria interna

Pentru anul 1922—1923 datoria publică are următoarele sarcini:

Pentru bonuri de tezaur interne în valoare de 593.285.339 lei o dobândă de 29.664.266 lei.

Pentru datoria flotantă la Banca Națion. de 12.400.000.000 o dobândă de 32.000.000 lei.

Pentru datoria internă consoliată din timpul neutralității și după război în sumă de 4.877.006.262 lei o dobândă de 245.070.652 lei.

Pentru datoria veche consolidată în țară, aproximativ 250.000.000, o dobândă de 11 milioane 250.000 lei.

Deci totalul dobânzilor este de 317 milioane 984.952 lei.

Datoria externa

Datoria în bonuri cu scadență până la 31 Martie 1923 pe paritate legală: 632.053.782 franci, cu o dobândă de 53.724.571 franci

Renta consolidată externă cu cupoane exigibile de o valoare de 500.000.000 fr. și cu o dobândă de 25.000.000 fr.

Totalul dobânzilor datoriei externe este deci de 78.724.571 franci.

Pentru plata acestor cupoane există un disponibil în franci elvețieni, francezi și lire sterline în număr de 20.850.000 franci francezi.

Deci pentru plata cuponului pe tot anul 1922—1923 ar trebui încă 57 milioane 874.571 fr.

Așa dar cu disponibilul din buget pe cursul de 10 centimeleul se va putea asigura plata dobânzilor în străinătate pe câteva luni, dacă în intervalul acesta nu se va mai obține, cum este în interesul nostru, împrumuturi în moneta respectoivă pentru consolidarea atât a datoriei flotante, cât și pentru consolidarea cuponului datoriei consolidate, câtă vreme schimbul nu este defavorabil.

Negreșit că. chiar dispunând de această sumă în lei Statul va trebui să aibă o politică de valută pentru ca prin cumpărări de devize asupra străinătății, de această importanță să nu deprecieze el singur schimbul țării.

Restabilirea valutei va trebui să fie o urmare atât a readucerii ordinei în finanțele Statului cât și a restabilirei unei situații normale economice. De aceia guvernul actual a crezut că trebuie să renunța la politica de menținere în mod artificial a cursului leului prin cumpărări de lei pe piața Parisului. politică care pentru a-și putea da roade ar trebui să absoarbă toate resursele economiei naționale.

Tot astfel în întocmirea bugetului nu a ținut seamă de folosele materiale ce a putut trage pentru Stat din organizarea exportului de cereale.

După lichidarea organizației actuale bazată pe locș Șindex se va păși la o noua înjghebare bazată însă pe o mai dreaptă și folositoare intervenție de stat.

Parlamentul votând în sesiunea de toamnă legile de organizare ale serviciilor și noul buget, ce se va întocmi împreună cu Comisia bugetară pentru exercițiul 1923 și 1924 d-l ministru de finanțe, crede că într'o mai bună politică financiară trebuie să schimbăm începutul anului bugetar dela 1 Aprilie la 1 Ianuarie și sa câștigăm astfel 3 luni în aplicarea bugetului nou. Dacă această operă nu ar putea fi gata pentru începutul anului, ar trebui să se întocmească bugetul viitor numai pe nouă (9) luni pentru ca cel puțin de la 1 Ianuarie 1924, și se facă schimbarea anului bugetar

Cititi „Infrățirea"

CHESTIUNEA ORIENTULUI

Hotărârile conferinței miniștrilor de externe aliați

Conferința miniștrilor de externe aliați dela Paris și-a terminat lucrările relative la asiguarea libertății strâmtorilor. De rsemenea s'a terminat examinarea clauzelor financiare. Conferința dela Paris a decis să ceară concursul Societății Națiunilor pentru realizarea aspirațiunilor populației armenești. Miniștrii de externe continuă cu studiarea chestiunei Traciei și se vor ocupa cu revizuirea articolelor din tratatul dela Sevres, relative la capitulații, a regimului militar și a jandarmerei turcești. Textul deciziunei conferințelor va fi în curând publicat.

Relațiunile date de ziarul „Le Temps"

Sâmbătă dim., după conferința celor trei miniștri de externe aliați, nu s'a mai publicat nici un comunicat. Totuși, „LeTemps" crede a ști că miniștrii au examinat chestiunile financiare și viitoarele frontiere ale Turciei europene. Presa de seară adaugă în această privință că răspunsul Greciei, remis eri la Quai d'Orsay, prevede acceptarea armistițiului pe frontul asiatic, însă cu oarecari rezerve.

Punctul de vedere italian în chestia Traciei

In conferința interal ată a Orientului, ministrul de externe italian a susținut ca Thracia răsăriteană să fie restituită. Turciei. Totodată, d. Schanzer a propus recunoașterea guvernului armean, pe care însă conferința a deferit-o Soc. Națiunilor.

Grecii nu vor evacua Tracia

Relativ la chestiunea tracă și asupra felul cum înțeleg Italenii să rezolve această chestie. Ziarul „Katimerini" scrie însă următoarele: „Fiind animați de înclinările pacifice de care am dat probă prin acceptarea armistițiului, credem necesar să adresăm câteva indicațiuni factorilor cari discută la Paris și cari fără îndoială nu pot crede că Grecia va accepta toate condițiunile lor, chiar cele inacceptabile.

Aceste deciziuni spre a deveni executorii trebuesc adoptate de asemeni de greci, altfel vor rămâne teoretice ca tratatul din Sevrés, care n'a putut fi pus în vigoare.

Aliații trebue să știe că neputința lor de-a impune o decizie comună a fost un rău exemplu pentru Orient.

Autoritatea lor în orient s'a micșorat aliații neavând mijloacele materiale de-a impune deciziile lor.

In consecință aliații nu trebue să nesocotească fostele dorințî ale grecilor.

* * *

Vorbind de chestiunea Traciei, ziarul spune că nu este de fel vorba de părăsirea Traciei, de către greci.

O decizie care nu ar regula această chestiune nu va fi acceptată nici odată de greci.

Răspândiți „Infrățirea"

Programul guvernului maghiar

— Un discurs al contelui Bethlen —

In fața unui cerc de alegători din localitatea Hodmezovàsàrhely, primul ministru contele Bethlen a rostit următorul discurs. „Intorcându-ne privirea spre trecut, constatăm că perioada guvernamentală precedentă a fost caracterizată de eforturile făcute de guvern, pentru a duce la bun sfârșit executarea tratatului din Trianon. Trei spre zece legi diferite au fost votate pentru organizarea armatei mercenare, a jandarmeriei și a corpului de agenți vamali. Pentru a duce la îndeplinire împăcarea între diferitele clase sociale libertatea sindicală a fost restabilită fără nici o îngrădire; s'a desființat cenzura presei, legea marțială și restricțiunile privitoare la întruniri. Rolul poliției a fost micșorat și o amnistie largă a pus în libertate majoritatea condamnaților politici. Lucrările delimitării granității austro-ungare provoacă în cercurile austriace o emoție pe care nu o înțelegem, căci nu se bazează pe nimic. Revendicările ungare privitoare la fixarea acestei granițe se sprijină pe acordul semnat la Veneția, care admite în mod precis rectificarea granitei și institue Liga Națiunilor arbitru al revendicărilor ungare. Ungaria a executat până acum punct cu punct obligațiunile împovărătoare ce-i le impune tratatul din Trianon. Am nădejdea, zice primul ministru, că statele învingătoare vor ține seama de aceasta.

Programul guvernului urmărește restabilirea echilibrului bugetar, stabilitatea financiară, activitatea economică pe toate terenurile; dar toate acestea depind în mare parte de atitudinea binevoitoare a aliaților. Cât timp Ungaria va fi amenințată că i se vor cere reparațiuni, este absolut imposibil ca vre-un guvern să întocmească un buget, să restabilească producțiunea și să se gândească la consolidarea situației interne. In ultimul timp, s'a cerut Ungariei reparațiuni în natură, și anume predarea a 28.000 de capete de vite. Consecința imediată a fost că coroana ungară a scăzut cu 30 la sută, costul vieței s'a mărit în aceiași proporție, producția s'a micșorat. Au urmat greve și deficitul bugetar a sporit cu mai multe miliarde. Executarea tratatului din Trianon a costat anul trecut pe Ungaria trei miliarde și jumătate. Așa dar noile revendicări ale aliaților urmăresc vădit distrugerea ei. In vederea gravității situației, primul ministru, în numele guvernului, face apel la solidaritatea cetățenilor unguri.

Reclama e sufletul comerțului

Automobile, camioane noi și folosite în bună stare Ford, Benz, Waff, Fiat, Martha 1585

BLAGA

Telefon 270. ◆◆ CLUJ.

Cauciucuri, Acciesori, Benzină si Uleiu.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

VOESC SĂ PREDAU UN LOCAL MARE de PRAVĂLIE în locul cele mai frumos din Piață, împreună cu aranjament. Corăspunde și pentru Bancă. Reflectanții să-și dea ofertele „Imediat" pe marca ce se poate prelua la librăria Friedmann. 1622

VIS-A-VIS CU PALATUL BURSEI 3 CAMERE la strada în parter apt pentru banca sau casa de schimb eventual la altă intreprindere sunt de închiriat. Interesații să se prezinte la advocat Dr. Eugen Horvát în Cluj, Calea Victoriei 34. 1624

POSEDÂND cameră mobilată cu intrare separată în centru doresc schimb cu o alte fie chiar mai departe de centru. Adresa la ziar sub Z.

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invocală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Corespondențe:

TINĂR, frumos, inteligent și dornic de viață dorește cunoștința unei Dșoare tinere. Adresa la ziar sub „23" Caută locuință.

Căsătorii:

PERSOANĂ care printr'o scrisoare semnate col. LEONARD, a răspuns la un anuț de căsătorie publicat în UNIVERSUL acum două-trei luni, este rugată să-și comunice adresa la administrația ziarului Infrățirea sub „Discrețiune".

Diverse:

CROITOREASĂ Lucrez după revista de modă albituri (lingerii) pentru dame, cu prețuri de tot avantagoase Str. Avram Iancu 14 ușa No. 5.

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame

Weiss și Molnăr

sub noua firmă:

Heller, Weiss și Molnár

Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

Reclama 1754

Dacă voiți să beți o bere excelentă cereți pretutindeni numai berea nutritoare

„Hercules"

1603

(àla „SALVATOR") sau berea deschisă

„CZELL"

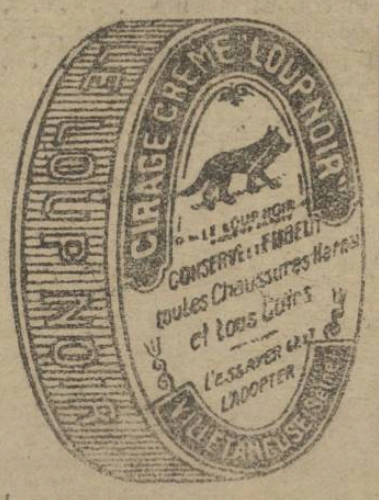

LOUP NOIR

NEINTRECUTA

CREMA DE GHETE

Să nu se confunde No. casei.

Prima Casa de Imprumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunța onorată să clientelă că în vederea sărbătorilor Paștilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobilă, titluri și libeluri cari ar putea prezentă garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Serviciu prompt.

Re'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.

Mi-am deschis din nou

salonul de modă

engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame

WARTENBERG ZOLTAN

Cluj, Calea Victoriei No. 13 1275

Turbine de apă

din cea mai veche Casă specialistă Uzinele Leobersdorfer Maschinenfabrik- A. G. livrează și instelează prin Reprezentanța Generală:

Reclama 1506-5 1127

Soc. Motrica Română București, B-dul I. C. Brătianu No. 82. Tel. 56-10.

Renumitul **Cheag Gebrüder Bayer Augsburg** (BAVARIA) este cunoscut ca cel mai productiv și higienic, numai acest preparat garantează închegarea 1/100000 litri lapte. Feriți-vă de preparate falsificate și care nu poartă marca **Bavaria.**

—◆—

Se vinde numai în cuti de 50, 100 și 250 grame și în precum și în cuti 1623

Pastile No. 1 pentru închegat 5 litri lapte, cutia conține 1000 pastile
„ No. 2 „ „ 25 „ „ „ „ 1000 „
„ No. 3 „ „ 50 „ „ „ „ 1000 „

Aceste preparate (Pastile) sunt foarte mult căutate pentru consumatorii cei mici, sa constatat ca cele mai bune.

Singurul Depositar și Representant General pentru toată România-Mare este numai Cunoscută Firma **A. T. Băbeanu & Comp.** Sociatate în nume Colectiv Tumu-Severin Str. Aurelian No. 80. **Prețuri concurente la cerere**

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

◆

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

◆

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

30% reducere de prețuri la ghete băieți și fete și sandale la renumitul magazin de ghete 1243

BATA

CLUJ,

Piața Unirei 9, unde a sosit un mare transport de ghete de pânză pentru dame și copii

Au sosit la

„OLD ENGLAND"

1602

Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară

Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.

Articole frumoase de droguerie au sosit la parfumeria

D'or

Piața Unirii No. 5. 1385

Se caută

pentru angajare imediată a unui maestru tobacor cunoscător tăbăcire boxuri și sevrouri. Relații administrația ziarului sub Maestru. 1614

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆◆

Voiajor rutinat care cunoaște clientela se caută pentru Transilvania și Banat de către Societatea Textila Iași, Fabrică de Frânghierie și sfoară. 1626

Reclama este sufletul comerțului

„PREVEDEREA“

Societate Anonimă Română de Asigurări

BRAILA

Capital Social Lei 10,000.000.— Fonduri de rezervă peste Lei 15.000.000.

BILANȚUL GENERAL PE ANUL 1921

ACTIV

Numerar în cassă		—		1.671	01
Disponibil la vedere pe lângă bănci:					
In țară	22.928.733	48			
In străinătate (pe cursul de lei 5.— de fc fr.)	927.267	70	23.856,001	18	
Creanțe (incl. sumele incasate dela încheierea bilanțului):					
Prin agenții	2.116.022	08			
„ efecte de primit	643.587	75			
„ diverși	79.005	80	2.838.615	63	
Cheltueli preventive (în cont comun cu reasigurătorii noștri) de repartizat		—	142.112	40	
Imobile (după deducerea amortizărilor):					
Sediul nostru social din Brăila, str. Oituz No. 6.	1.200.000	—			
Proprietatea noastră „ „ „ Teatrului No. 8—10	300.000	—	1.500.000	—	
Plasamente cu ipoteci, gaj sau alt privilej		—	4.999.634	25	
Portofoliu (după deducerea amortizărilor):					
Efecte publice:					
Valoare nominală lei 1.842.000 împrumutul Unirii 5% 1919 à 80%	1.473.600	—			
Valoară nominală lei 1.105.000 împrumutul Refacerii 5% 1920 à 80%	884.000	—			
Val. nomin. lst. 4.000. 0:0 bonuri de tezaur român à 100	400.000	—			
	2.757.600	—			
Acțiuni:					
96 Societatea de asig. „Generala“ á 1.800 lei . 172.800.—					
135 Banca Românească á 900 lei . . . . . 139.500.—					
100 „ Marmorosch, Blank & C-ie á 1.000 lei. 100.000.—					
200 „ Dunărea Românească á 900 lei . . 100.000.—	512.300	—			
	1	—	3.269.901	—	
Participațiuni industriale					
Cheltueli de constituire și organizare, pro-memoria	—		1	—	
Inventar:					
Registre și imprimite, pro-memoria	1	—			
Tăblițe	1	—			
Mobilier	1	—	3	—	
Obligațiunea acționarilor:					
70% asupra lei 6,000.000.— Capitalul emisiunii II.	4.200.000	—			
„ „ „ 6.000.000.— Rezerva emisiunii II.	4.200.000	—	8.400.000	—	
			45.007.939	47	

PASIV

Capital: Emisiunea I 100% vărsat	4.000.000	—			
„ II 30 „ „	6.000.000	—	10.000.000	—	
Rezerva formată de prima emisiunei II		—	6.000.000	—	
„ statuară		—	125.346	05	
„ de fluctuațiuni și impozite		—	100.000	—	
Fond de ajutor pentru personalul societății		—	100.000	—	
Rezerve tehnice formate la 31 Decemvrie 1921:					
In ramurile „Elementare“:					
Pentru prime plătibile în valută străină . 5.000.000.—					
„ daune în suspensie (cota noastră) . 521.705.—					
„ riscuri în curs „ „ . 1.686.738.85	7.208.443	85			
In ramura „Viața“:					
Pentru asigurări în curs	949.339	10	8.157.782	95	
Dividende neridicate pe 1920		—	39.090	—	
Salvări și ricuperi (în cont comun cu reasigurătorii noștri) de repartizat		—	227.128	—	
Reasigurători-creditori în conturi curente		—	4.819.810	48	
Contul transitor de virimente		—	13.376.029	50	
Soldul beneficiar la 31 Decemvrie 1921		—	3.062.752	49	
			45.007.939	47	

CONTURI DE ORDINE

Garanții statuare	578.000	—			
„ contractuale	103.775	—			
Efecte publice în garanție	1.385.408	40			
Depozitari de acțiuni și efecte publice în depozit liber	2.304.534	70	4.371.718	10	
			49.379.657	57	

Deponenți de cauțiuni statutare	578.000	—			
„ „ „ contractuale	103.775	—			
Efecte publice în garanție	1.385.408	40			
Acțiuni și efecte publice în depozit liber	2.304.534	70	4.371.718	10	
			49.379.657	57	

Președintele consiliul de administrație, S. Săftoiu.

Director general, Ard. G. S. Yougheperian.

Verificat și găsit cu conform registrele,

Censori: N. D. Anagnoste, C. I. Găgiulescu, Isidor Strass.

CONTUL DE PROFIT & PIERDERE PE ANUL 1921

DEBIT

RAMURILE „ELIMENTARE“

Prime nete cedate în reasigurare	20.344.610	50			
Cota noastră din daunele lichidate până la finele anului 1921	483.831	25			
Rezerve tehnice formate la 31 Decemvrie 1921:					
Pentru daune în suspensie (cota noastră) . 521.705.—					
„ riscuri în curs „ „ . 1.686.738.85					
„ prima de reasig. plătibile în valută străină 5.000.000.—	7.208.443	85	28.036.885	60	

RAMURA „VIAȚA“

Reportul anticipațiunilor de prime pro 1921	20.386	65			
Prime de reasigurare cedate în 1921	337.322	45			
Rezerva pentru asigurări în curs (cota noastră)	949.339	10			
			1.307.048	20	

SECȚIA „CENTRALA“

Amortizări în 1921:					
Registre și împrimate 196.547.34					
Mobilier 167.892.10					
Tăblițe 10.545.90					
Titluri 205.440.35					
Imobile . . . . . 325.875.—	906.300	69			
Cheltueli generale	2.485.534	75			
Aconturi plătite prin bănci pentru impozitul nostru asupra venitului 21.477,21					
Sold rezervat pentru id. 300.000,-	321.477	21	3.713.312	65	
Soldul drept beneficiu:					
Raportul exercițiului 1920	46.085	45			
Profitul „ 1921	2.016.667	04	2.062.752	49	
			35.119.998	94	

CREDIT

RAMURILE „ELIMENTARE“

Reportul rezervelor tehnice formate la 31 Decemvrie 1920, pentru cota nota noastră, și anume:					
Pentru daune în suspensie . . . . . 339.912,—					
„ riscuri în curs 1.329.099.85					
„ prime de reasig. plătibile în valută străină 4.750.000.—	6.419.011	85			
Prime nete și accesorii realizate în cursul anului 1921	26.096.246	60	32.515.258	45	

RAMURA „VIAȚA“

Reportul rezervei tehnice pt. riscurile în curs la 31 Dec. 1920	221,819	55			
Prime nete dobândite în 1921	1.037.547	10			
Dobânzi aferente fondurilor „Viață“	32.451	25			
Anticipațiuni de prime pro 1922	15.305	30	1.307.048	20	

SECȚIA „CENTRALA“

Reportul din beneficiul exercițiului 1920	46.085	45			
Dobânzi și cupoane pe 1921	1.220.301	84			
Taxe de transmisiune pe 1921	31.305	—	1.297.692	29	
	—	—	35.119.998	94	

Președintele consiliului de administrație, S. Săftoiu.

Directorul general, Ard. G. S Yaughaperian.

Verificat și găsit conform cu registrele,

Censori: N. D. Anagnoste, C. I. Căgiulescu, Isidor Strass,

Tipărit cu masina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

Anul II. No. 482 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Sâmbătă 1 April 1922

Infrăţi

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

ANUNŢURI:
LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI
şi
AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA IULIU MA
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Telefon:
ADMINISTRAŢIA No. 952
Director: D. TOMESC

Telefon:
REDACŢIA No. 211

PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorităţi . 240 LEI

IMPORTANŢA MESAGIULUI ermania de ieri reînvie

Intreaga presă a opoziţiei se întrece în atacuri nedibace, la adresa mesagiului.

„Document searbăd din care reiese până la evidenţă sterilitatea regimului de dictatură", — „program de lucru de o nulitate desăvârşită", cam acesta este limbajul cu care opoziţia binevoeşte să califice mesagiul ce a deschis Adunările naţionale pentru Constituantă.

Oligarhia ca şi noua democraţie revoluţionară sunt profund nemulţumite că în locul fanfaronadei de vorbe goale, de promisiuni irealizabile, actualul mesaj nu cuprinde nici vorbe de prisos, nici fraze goale cu intenţii demagogice ci numai idei exprimate cu sinceritate şi într'o formă măsurată.

Fără echivocitate mesajul are darul de a arăta că guvernul actual are o directivă precisă în ce priveşte soluţiile ce se cer pentru orientarea internă şi externă a Statului românesc.

Ca să nu se mai piardă timpul în zadar, ca altă dată, în discuţiuni asupra caracterului actualelor Adunări legislative, mesajul constitueşte caracterul şi atribuţiile sale, prin declararea lor de „Adunare Naţională Constituantă".

La vorbia şi calomnia ce le cultivă cu atâta sârguinţă opoziţia, mesagiul răspunde printr'un apel la „muncă şi unire pentru propăşirea paşnică şi trainică a ţării".

Prin această declaraţie mesagiul evidenţiază că partidul liberal, distrugător al oligarhiei, protagonist al celor mai înaintate idei democratice, e singurul capabil de a închega într'o viguroasă democraţie forţele politice ale ţării întregite; de a fi educatorul acestor forţe, care-şi anihilează activitatea într'un conservatorism închistat, sau într'o ideologie revoluţionară.

De aceia acest mesaj e de o înaltă valoare politică, fiindcă pune în lumină însemnătatea covârşitoare a misiunei Adunărilor naţionale, de a asigura consolidarea operei de unitate a României întregite, singura chezăşie a prosperităţii interioare şi a prestigiului, ce-l putem câştiga faţă de străinătate.

Prin afirmarea sprijinului ce-l va aduce România „la reclădirea economică a Europei, pe temeiul tratatelor existente şi respectând principiul suveranităţii Statului, se arată programul delegaţiei noastre în viitoarea conf. dela Genova.

Atingând proectele de reformă administrativă, culturală, de reorganizare şi coordonare a serviciilor publice din întreg cuprinsul României etc., mesagiul dă o deosebită importanţă situaţiei financiare şi modului cum va fi alcătuit noul buget, pe deoparte pentru a satisface toate nevoile urgente ale diferitelor departamente, iar pe de altă parte pentru a nu împovăra cu impozite nechibzuite pe cetăţenii ţării.

In loc de practica făgăduelilor şi de mirajul binefacerilor din mesagiile guvernărilor anterioare, mesagiul actual relevă cu curaj perfectibila situaţie financiară a ţării — care înainte de orice, pentru a fi îndreptată, are nevoe de chibzuinţă şi de economii.

Integrala executare a legei reformei agrare în vechiul regat cât şi executarea legilor de împroprietărire în noile provincii, arată dragostea ce şi-o manifestează şi cu această ocazie partidul liberal pentru pătura ţărănimei.

Făcând apel la patriotismul obştesc, mesagiul accentuiază imperioasa nevoe de a şti să apreciem, aşa cum se cuvine armata, „pavăza neclintită a drepturilor României", care a ştiut totdeauna să ne apere contra duşmanilor din afară, cât şi a încercărilor de turburare dinăuntru.

Departe deci de a îndreptăţi pania furibundă şi tendenţioasă a opoziţiei, mesagiul regal, ferindu-se de echivocuri şi promisiuni irealizabile, arată pe deoparte nevoile ţărei cât şi proectele de reformă ale guvernului, cerând de la toate elementele conştiente, ale ţării, o colaborare cinstită şi lipsită de prejudecăţi.

Aşteptăm deci cu speranţă şi răbdare perspectivele viitorului, având absolută încredere în folosul ce-l va aduce reîntronarea regimului de ordine şi cinste cu actuala guvernare.

„Răgăţenii"

Aşa numesc regionaliştii pe Românii cari dela Unire încoace, vin din vechiul regat şi se stabilesc în Ardeal.

Cuvântul e născocit de partidul naţional şi n'am avea nimic de zis dacă el n'ar cuprinde în înţelesu-i: răutate, ură şi dispreţ.

E o constatare tristă faptul acesta. E o stare patologică a regionaliştilor de a vedea cu ochi răi şi a învălui cu un sentiment de neîncredere pe acei cari conduşi de dragostea de neam, îşi lasă liniştea caselor lor şi trec Carpaţii. E o necesitate descălecarea aceasta şi nu este nici o primejdie că ei vin cât mai mulţi să se aşeze în Ardeal.

Ei primenesc şi înviorează viaţa românească de aici, desăvârşind mai repede unitatea sufletească.

Acest adevăr elementar, regionaliştii, din patimă, nu vor să-l recunoască. In istoria neamului nostru, Ardealul poartă un titlu de glorie, pe care nimeni nu cearcă a-l întuneca.

Supus vreme de un mileniu, la grele suferinţi şi jertfe, de către stăpânirea maghiară, el nu şi-a pierdut nici graiul, nici credinţa, nici firea. Prin aceste suferinţi, şi-a răscumpărat şi el, în bună măsură, desrobirea.

Dar cu toată puterea lui de rezistenţă fatal a fost, ca în o mie de ani de persecuţii, spiritul maghiar, infiltrat prin educaţie, şcoală şi tot felul de instituţiuni de stat să prindă rădăcini în sufletul ardelenesc.

Mentalitatea şi firea latină a fost într'o luptă continuă cu mentalitatea şi firea asiatică maghiară.

Cultura greoae a maghiarilor a întunecat până într'un punct spiritul creator şi vioi al ardelenilor, cu toată împotrivirea lor. A fost o otravă care s'a strecurat pe nesimţite în sufletul, în educaţia şi 'n gândirea Ardelenilor.

Unirea odată înfăptuită, a fost firesc ca vechiul regat care a fost totdeauna liber, care şi-a însuşit o cultură proprie corespunzătoare spiritului latin, să-şi trimită fiii pentru a armoniza viaţa sufletească şi culturală a Ardealului, potrivit acestui spirit latin. Universitatea, învăţământul de toate gradele, justiţia, armata, biserica, viaţa economică şi industrială, în sfârşit tot organismul social, politic şi financiar din Ardeal, aveau nevoie să fie refăcute şi organizate în spiritul fundamental şi tradiţional al statului român.

Prin faptul acesta nici o clipă nu s'a căutat a se stirbi valoarea şi superioritatea Ardealului. Dela savanţi profesori universitari începând cu d. dr. Racoviţă, dela magistraţi eminenţi, jurisconsulţi, de la profesori secundari, dela generali bravi, dela oameni specialişti în administraţie, finanţe, industrie, agricultură, şi până la umilul funcţionar dintr'un birou oarecare, toată această oaste din vechiul regat, a venit cuprinsă de entuziasm, de dragoste de fraţi şi de ţară.

Această oaste, ca şi atunci când a fost chemată să-şi sacrifice viaţa pentru desrobire, şi de data aceasta nu şi-a precupeţit liniştea de acasă şi jertfele materiale spre a veni în Ardeal.

„Răgăţenii" cu situaţii strălucite în vechiul regat şi în străinătate, profesori, medici, oameni de drept, militari, ziarişti, — umili funcţionari, în mare şi-au lăsat familiile în vechiul regat, împărţind saldriile lor modeste cu acei de-acasă, pentru a veni în Ardeal, lăsându-şi cuibul şi viaţa lor tihnită, — locuind aci până şi prin podurile caselor, numai pentru a-şi face datoria către neam.

Au lăsat totul, fără regret, pentrucă nu veneau să „cucerească" Ardealul, ci pentrucă ştiau că vin să contribue la desăvârşirea unei uniri pentru care sângeraseră şi suferiseră în războiu.

Oricâţi ar veni, ei niciodată nu vor fi prea mulţi în Ardealul cu atâtea neamuri străine şi cu atâtea interese antiromâneşti.

Procesul „răgăţenilor" deschis de regionalişti, este un proces ruşinos care trebuie închis odată pentru totdeauna.

Vechiul regat aşa „putred" şi mic cum a fost, a avut totdeauna pentru pribegii ardeleni, o vorbă bună şi un colţ de odihnă...

Şi pentru toate acestea, josnica rătăcire a regionaliştilor, pornită numai din meschine şi vulgare interese de partid, noi o respingem cu atât mai scârbiţi, cu cât pentru patimaşa lor orbire, regionaliştii o svârl pe seama întregului Ardeal, cinstit şi patriot

Un mare pericol pentru pacea lumei — Cum e cunoscută tinerimea germană de azi

Departe de a se lăsa impresionate de dezastrul suferit în marele războiu, partidele naţionaliste germane şi-au dublat sforţările pentru resuscitarea spiritului de dominaţie al Germaniei de ieri.

Propaganda pe care o duc, în interior şi peste graniţe, cu toată supravegherea aliaţilor, a luat un avânt uimitor. Se interzice o ligă... ea renaşte sub un alt nume! Se arestează şi se condamnă cutare vinovat cerut de aliaţi... el este făcut imediat scăpat!... Şi vechiul spirit de dominaţie, îmboldit astăzi şi de ideia de revanşă, prinde rădăcini tot mai adânci în straturile poporului german, care nu poate aşa uşor uita splendoarea imperiului de ieri şi nici închide ochii asupra actualei decadenţe.

Faptul cel mai grav însă este acţiunea pe care o exercită astăzi pangermaniştii asupra tinerimei germane. Vântul pe care-l seamănă, va ridica, mai curând decât se poate crede, furtuna...

Nimeni n'a înţeles mai bine acest lucru ca Lloyd George, care într'un discurs ţinut în Camera Comunelor la 7 Februarie 1922, a spus textual:

„Una din cele mai reale primejdii pentru Europa este că tinerimea germană va fi crescută în ideea revanşei, în ideea de a-şi recăpăta vechiul prestigiu, vechile posesiuni; în ideea de a pedepsi pe învingători pentru înfrângerile suferite şi de a da satisfacţie mândriei naţionale germane. Acesta este cel mai mare pericol al viitorului"...

Şi Lloyd George a vorbit ca un profet, căci propaganda care se face în şcolile şi universităţile germane, adeveresc perfect cele spuse de el.

— O asociaţie ca *Verein für das Deutschtum im Ausland*, fondată în 1881 numără astăzi 285.000 membri împărţiţi în 500 de grupe, dintre cari 61 sunt femenine. Condusă de un comitet de 118 membri, presidată de *Dirksen*, ea editează două reviste bilunare: *Das Echo* şi *Volkund Heimat*, nenumărate broşuri, un buletin al presei care posedă archive pentru conferinţi cu proecţii, *Archiv für Lichtbild Vortrage*, şi inaugurează în fiecare săptămână secţii noui.

De curând şi-a impus ca scop să atragă mai ales tinerimea şcolară şi a obţinut autorizaţie să fondeze secţii şcolare, primare, secundare şi universitare în toate statele Germaniei. Săptămânile de propagandă, *Werbewochen*, organizate în şcoli, au isbutit să recruteze numai într'o săptămână, dela 17 la 24 Februarie, aproape 6000 de aderenţi. Aceeaşi vie activitate o desfăşoară şi studenţii. Secţiunile universitare, *„Akademische Ortsgruppen"*, şi mai ales cele din Hamburg şi München, au organizat în toate universităţile conferinţe şi studii f. frequentate asupra germanismului în străinătate.

Dar mai îngrijitoare încă este activitatea marei asociaţii *Hochschubring*, care are majoritatea în cea mai mare parte din societăţile studenţeşti.

Această asociaţie a fost fondată în 1919, după formula lui Fichte a apelului la naţiunea germană. Ea supraveghiază educaţia militară a membrilor ei şi în legătură cu *Deutsche offiziersbund* şi celelalte societăţi secrete, organizează acum aşa zisele *„Selbstschuts Organisationen"*, recrutate dintre studenţi.

Asociaţia *Hochsciudring Deutscher Art* a pornit o violentă luptă contra asociaţiei *Deutsche Studenschaft* pe care o găseşte prea moderată, şi de curând a manifestat la Hamburg contra noului drapel arborat la universitate. Ea este condusă de zece deputaţi naţionalişti, de generalul Ludendorf şi de profesorii Below-Spahn, Sieberg şi I. Meyer.

— Să nu se creadă că toată tinerimea germană este condusă de aceste principii. Sunt şi spirite republicane care se opun curentului acestuia, dar nu ele formează majoritatea. Pangermaniştii au pornit de curând o puternică ofensivă pentru cucerirea şi a tinerimei de peste Rin şi un număr din revista naţionalistă *„Deutschlands Erneuerung"* a fost în întregime închinat studentului german. Ei ştiu că armata fiind suprimată, Universităţile le oferă din belşug mijlocul de a stăpâni massele. Eşit din gimnaziu, unde deja a fost educat de *Nationalbünde*, tânărul german este prins de universităţi, de disciplina lor academică, de corporaţiile lor, de acele *Kommers*, reuniri de mai multe ori pe săptămână cu excursii şi seri petrecute în comun, toate mijloace minunate pentru a modela după plac spiritele şi inimile. Şi cum numai în anul trecut au fost în universităţi 85.000 de studenţi, oricine îşi poate închipui în ce spirit sunt crescute generaţiile de azi ale Germaniei, viitorii ei conducători, şi ce primejdie grozavă pentru pacea lumei se ridică din propaganda pangermaniştilor.

Şedinţa de ieri a Senatului

Şedinţa de ieri a senatului a fost deschisă la orele trei după amiază de către d. Ferechide. Pe banca ministerială erau de faţă d-nii Banu, Constantinescu, Sasu şi Nistor. După citirea sumarului s'a început discuţia validărilor. S'au validat douăsprezece mandate ardelene, împotriva cărora opoziţia n'a putut aduce argumente puternice

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

O conferință la Sorbona a d-lui de Martonne despre România Nouă

Se știe că marele geograf și prieten al României, d. de Martonne a făcut un semestru, cursuri la Universitatea din Cluj și escursiuni de studiu în Transilvania și Basarabia.

Zilele trecute, ilustrul profesor și-a expus, la Sorbona, în fața unui foarte numeros auditoriu, impresiunile pe cari le-a cules în țara oastră cea nouă.

D. de Martonne a vorbit despre noi ca profesor, ca geograf și ca francez arătând starea de spirit ce domnește în țară, și felul cum am știut să ne adaptăm noilor stări de lucruri create de întregirea noastră etnică.

Universitatea din Cluj, este admirată de d. de Martonne, pentru râvna și disciplina cu care se lucrează în ea, subliniind însă unele lipsuri, în special la biblioteca și laboratoriile ei, nu în deajuns de bogate.

Institutul de geografie din Cluj a uimit pe ilustrul geograf prin superioritatea instalațiunilor sale, mult superioare celor similare franceze.

„In curs de două luni — spune conferințiarul — am condus excursii mari, cari au străbătut aproape întreaga Românie nouă studiind în special anumite regiuni. Căile ferate ne-au dat bilete de liber parcurs pe toate liniile și vagoane speciale; autoritățile civile ne-au pus la dispoziție automobile și camioane, ne-au împrumutat corturi și ne-au procurat cai.

Câteva fotografii ilustrează caravana la plecare, pe drum, la primirile sărbătorești cari i s'au făcut de populația românească, în vârful munților sub corturi în jurul „locanei" pregătită de soldați. Publicul a subliniat prin aplauze frenetice aceste dovezi de prietenie, de ospitalitate arătată profesorului francetoz.

Conferințiarul a arătat la Sciopticon regiunile parcurse, descriind vizitele făcute la minele de fier din Delari și Bogșani, turnătoriile din Hunedoara și Reșița.

Ilustrează prin exemple bogăția acestor resurse naturale, capabile să furnizeze elementele necesare unei mari și moderne industrii metalurgice.

Descrie apoi Basarabia și uimitoarele progrese pe care natio nalizarea le-a făcut acolo ca pre tutindeni, lucru ce dovedește — spune ilustrul conferințiar — cât de artificial a fost caracterul etnic al orașelor din provinciile alipite.

Dela Teatrul Național

Sâmbătă 1 Aprilie 1922 va avea loc la Teatrul Național a XV premieră din anul acesta cu „Bolnavul Inchipuit", comedie în 3 acte de Molière. Rolul titular al piesei va fi interpretat de d-l I. Stănescu-Papa. Alături de D-sa, va apare d-na Olimpia B r an în Tolnette. In celelalte roluri d-nii Mihăilescu-Brăila, Mișu Ștefănescu, Al. Ghibericon, Arsene Popovici și d-nele Jeana Popovici și Nat. Ștefănescu.

Odată cu premiera acestei piese trebuia să aibă loc un festival pentru aniversarea tricentenarului lui Moliere, cu care ocazie o societate din Franța a oferit Teatrului Național din Cluj un bust în bronz al marelui autor. Bustul nesosind însă la timp, s'a amânat.

•

Duminecă 2 Aprilie 1922 se va juca în Matineu „Romanțioșii exclusiv pentru tineretul școlar al Clujului.

Bibliografie

Au apărut:

„Lumea Universitară" Anul I., Nr. 2—3, revista Centrului studențesc „Petru Maior." Numărul este închinat lui Petru Maior și cuprinde articole semnate de d-nii I. Dălanu, O. Ghibu, G. Bogdan Duică, Al. Ciura, M. Macavescu etc. precum și o minunată traducere a poemei „Clopotele" a lui Edgar Poe" și datorită d-lui Isaia Tolan.

•

Flacăra. Revistă literară și artistică. Anul VII. Nr. 15.

București cu articole de d nii N. Porsenna, N. Batzaria, I. Dragoslav etc. și versuri semnate de I. Pillat, Alice Soare, G. Talaz, etc.

CURIERUL SPECTACOLELOR

TEATRUL NAȚIONAL

Joi 30 Martie 1922 VLAICU [VODA
Sâmcătă 1 Aprilie 1922 BOLNAVUL INCHIPUIT (premieră)
Duminecă 2 Aprilie 1922 (matineu) ROMANȚIOȘII
Duminecă 2 Aprilie 1922 (seara) BOLNAVUL INCHIPUIT
Marți 4 Aprilie 1922 BOLNAVUL INCHIPUIT

O nou expediție Amundsen

Roald Amundsen care a stat patru săptămâni în reședința sa de vară din împrejurimile Christianie într'o izolare absolută, a plecat spre New-York Nou expediție care se compune din 8 persoane, va pleca la 1 Iunie din Seattle și va pătrunde prin insula Wrangel în zona de ghiață această expediție va dura 4—5 ani până vor atinge coastă occidentală a insulei Spitzberg.

ECOURI

O statistică a Universităților europene

Ar fi interesantă o statistica comparativă a numărului studenților din universitățile europene, înainte și după războiu.

In semestrul de iarnă al anului 1913—1914 au fost înscriși în universitățile germane 60095 de studenți, iar în semestrul de vară al anului 1915 numărul acesta scăzuse la 56614.

După încheierea păcei numărul studenților a sporit. Așa în 1919 erau înscriși în universitățile germane 112.000 de studenți. La politechnică erau în 1913, 16871 de studenți, iar în 1919, 18458.

La cele 6 academii comerciale erau în 1913, 2176 studenți, iar în 1919, 7459.

Alta e situația în universitățile din Franța, unde numărul studenților a scăzut după războiu. In 1914 erau la universitățile franceze 40251 studenți, iar în Iulie 1919 erau numai 29889.

Din aceștia 6043 erau streini și majoritatea, adică 11026 studenți sunt înscriși la Universitatea din Paris.

Universitățile din Anglia au fost frequentate în 1920—1921 de 45990 de studenți, din care 30260 în Anglia, 11230 în Scoția și 4500 în Irlanda.

Din 7501 studenți câți au frequentat universitățile din Elveția în 1919—1920, 1955 au fost străini. Numărul studenților străini ce urmează la universitățile din Elveția a scăzut simțitor după războiu, din cauza urcărei valutei elveține.

La universitățile polone din Varșovia, Cracovia și Lemberg, a scăzut după războiu la 11309. Italia avea în 1918, 33798 studenți, iar Olanda 5201.

O statistica exactă a numărului studenților dela universitățile române nu avem.

Literatură cifrată

Cu goana după nou și după originalitate, futuriști, cubiști, dadaiști și aliiști, au ajuns acum la schițe cifrate.

Intr'o revistă franceză — în limba franceză — văd acum următoare pasionantă nuvelă:

„13;8.9.4.7.2.5.1.3 — ce; 8.9 8.9.10.000.000; 2; 1; †; o.."

Aceasta ar însemna următoarele:

Cutare, născut într'un ceas rău (13 e punctul lui Iuda, deci ceasul rău), și-a petrecut viața, când mai bine, când mai rău (8.4.5.1. 2., ar fi punctele la cărți de jos de bacara, viața fiind un joc de noroc). A dat încă o lovitura (8. 9. 8. 9) și a făcut avere (10.000.000).

S'a însurat (2, adică el că ea). După aceia ea murit (și a rămas singur, 1) Apoi a murit și el (†, cruce). Și după moartea lui n'a mai rămas nimic (O...).

Prin urmare, pe lângă ca această nuvelă e pasionată, nu o lipsită nici de originalitate.

Dacă de pe urma lor n'a rămas nimic, însemnează că n'au avut nici copii, și nic avere n'au lăsat, pentru că a păpat-o el.

Acest gen de literatură va face cu vremea mari progrese.

In curând literații vor ajunge a fi invidiați de contabili, prin măiestria mânuirii cifrelor.

Un geniu muzical de 16 ani

Cel mai tânăr student al academiei de măzica din Londra este un fost vânzător de ziare anume Ben Loban din Winnipeg, actualmente în vârsta de 16 ani.

A avut norocul să găsească un profesor care l-a instruit pe gratis, și-a câștigat apoi pâin a ca violonist în orchestra unui cinematograf, până când ob inu o bursă, care îi permit acum să studieze doi ani la academia de muzicală din Londra.

Cetiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Dostoiewski

Noui amănunte asupra originei și vieții marelui scriitor rus — O carte a fiicei lui Dostoiewski

Aniversarea celor o sută de ani de la nașterea marelui scriitor rus Dostoewski, a adus foarte multe surprize. O parte din opera lui a fost de abia acum scoasă la lumină. Muzeul din Moscova, care închidea manuscrisele marelui romancier, a fost deschis cu această ocazie și s'au aflat numeroase opere.

Cea mai însemnată este desigur manuscrisul care poartă titlul „Frații Karamazov", Partea II și care a fost pentru toți o mare surpriză. Pentru cunoașterea amănunțită a sufletului și ideilor lui Dostoewski, vor servi de sigur cele opt volume de scrisori găsite în muzeu. Pentru cunoașterea mai amănunțită a acestei uriașe personalități, fiica acestuia care a trăit mult timp în Germania, publică acum o interesantă carte, care aruncă lumini nebănuite asupra substratului sufletesc a lui Dostoewski, Această carte, complectează de minune cele aflate în muzeul din Moscova și în lumina acestor noi descoperiri, se poate face astăzi o idee mul tmai justă asupra nefericitului și curiosului scriitor rus. Când a murit Dostoewski, acum 50 de ani, unica sa fiică nu avea încă 9 ani, așa că nu-și putea da seamă, că părintele său ce se înmormânta la monastirea Newski, e unul din nemuritorii omenirei.

Deși nu înțelegea durerea, totuși plânse și ea, imitând pe ceilalți.

După 50 de ani, fiica lui Dostoewski dă câteva amănunte interesante din viața tatălui său.

Dostoewski scria totdeauna de cu seară, până la ora 5 dimineața, după care dormea pe un divan lat până la ora 11.

De îndată ce se scula, se spăla și în vremea asta cânta sgomotos iar apoi se îmbrăca.

Umbla totdeauna îmbrăcat după ultima modă și parfumat. In fiecare dimineața se închina.

Trecea apoi în sufragerie, unde bea ceaiul și mânca din belșug. Copiilor săi le citea Robinson Crusoe și Taras Bulba de Gogol, îi ivăța de asemeni să declameze poesii din Puschin și de multe ori lăcrima de bucurie și emoție. Din autori streini le citea pe Walter Scott și Charles Dickers și se juca adespao cu ei

Le aducea foarte adesea bomboane, fructe și prăjituri.

La biserica nu mergea adesea, dar totdeana se ducea cu copii la slujba din noaptea învierii.

Mama sa, care i-a povestit multe din aceste amintiri, a servit soțului său Dostoewski, ca copista și secretară.

Pe soția sa el a cunoscut-o în Siberia și a iubit-o totdeauna cu sinceritate. Totuși ea nu l'a iubit totdeauna pe el. Dostoewski a părăsit-o și a iubit pe o studentă, care și aceasta l'a trădat. Aceasta i-a jucat lui Dostoewski aceiaș comedie ca și Ada Giachetti lui Caruso.

Fiica lui Dostoewski destăinuește secretul, că tatăl său nu era rus, ci lituanian.

Abia în Siberia el s'a rusificat.

Prima soție a lui Dostoewski, a fost de origină tatară, și avea trăsăturile rasei sale și era numită „negresa albă".

A doua soție a lui Dostoewski, studenta, era de origină suedeză e mama actualei fiice, care scrie amintirle despre tatăl său.

Când Dostoewski se ducea la împăratul Alexandru al II-lea de pe atunci, el se purta ca în casa oricărui particular, și nu se sfia de loc.

Fiica lui citează în această privință, aceia ce se spune despre Lituanieni: „că ei se poartă tot la un fel cu regii ca și cu cerșetorii".

Marele scriitor se interesa de cultura catolicismului roman.

Fiica sa atribue aceasta originei lui lituaniene".

In privința cinstei era irepro șabil. Așa de pildă, achită toate datoriile fratelui său ce murise.

Lucrul acesta Rușii adevărați nu-l cunosc!

Fiica sa mai spune:

„Nu zadarnic admira Dostoewski frumusețea gotică a domurilor din Colonia, căci sufletul lui era gotic."

Fiica lui Dostoewski mai afirmă un lucru aflat dela tatăl său: Puskin, părintele poeziei ruseșți, era negru de origină.

Tolstoi de asemeni nu e rus, ci de origina germană, așa afirma fiica lui Dostoewski. De aceia el combate biserica ortodoxă, pe care orice rus o iubește și o apără.

S'a discutat în Rusia chestia dacă Tolstoi a fost un german, pe care l'a otrăvit Rusia, sau un german ce a otrăvit Rusia.

Puschin, Dostoewski și Tolstoi, care au format sufletul actualei Rusii, erau streini.

Cronica politică

Țărăniștii se pleacă — In comunicatul țărăniștilor publicat dupa consfătuirea lor de Duminecă găsim, la punctul III, și următoarea hotărâre: „Deosebit de acestea, în curând dl I. Mihalache se va prezenta Regelui în audiență și îi va înmâna un memoriu în care se vor arăta adevăratele principii și puncte de vedere ale partidului țărănesc, spre a se risipi atmosfera de revoluționari pe care tendențios partidele interesate au căutat să o creeze în jurul partidului țărănesc".

Această hotărâre însemnă că țărăniștii încep să se plece. Câtă vreme starea de spirit a țărănimei s'a dovedit a fi priehică pentru atitudinile revoluționare, țărăniștii n'au cruțat niciun mijloc de agitație pentru a-și creia un renume de revoluționari. Crezând într'adevăr că simpatiile maselor țărănești vor continua să se îndrepte spre acele organizații politice care vor afișa mai multe principii cu caracter revoluționar și se vor dovedi mai destrăbălate în propaganda și acțiunea lor politică, țărăniștii nu s'au sfiit să înscrie în programul lor până și unele puncte care erau luate de-a dreptul din manifestele lansate de la Moscova.

Iată însă că rezultatele alegerilor au dovedit că țărănimea nu se mai găsește în starea de spirit în care a lăsat-o războiul și că de astăzi înainte, ea înțelege să se îndrepte spre partidele de ordine și capabile să dea țării o politică constructivă.

Urmările acestui fapt n'au întârziat să se arate. Din revoluționari cum s'au înfățișat până ieri, țărăniștii caută acum să ni-se prezinte ca oameni de ordine.

După ce în programul anunțat în congresul de astătoamnă ei au cerut reducerea prerogativelor regale ca unele care stingeneau elanul revoluționar al partidului țărănesc, astăzi țărăniștii simt nevoia să se apropie de Rege și să risipească „atmosfera de revoluționari" despre care își dau seama că nu le mai poate fi prielnică.

Dar tocmai această lăpădare de revoluționarism dovedește totala lipsă de convingeri a partidului țărănesc. Lingușind ieri masele țărănești, iar astăzi căutânnd un razim în puterea prerogativelor regale, țărăniștii nu urmăresc altceva decât venirea la guvern, — și pentru aceasta sunt capabili de toate îndrăznelile, dar și de toate lașitățile.

Unde ținteşte partidul național

Dacă guvernul unei țări la începutul operei sale de legiferare ar căuta ca la alcătuirea legilor pentru binele obștei să se gândească și la interesele anumitor partide sau ale anumitor persoane, atunci acel guvern s'ar vedeă pus în ipostasa de a lovi sau interesele neamului sau interesele câtorva particulari...

Și cum guvernul actual n'a înțeles un singur moment de a periclita interesele țării pentru meschine interese de partid sau de persoane „Patria", care se face ecoul tuturor acelora cari sunt loviți de măsurile luate de guvern în vederea îmbunătățirei tristei situații de azi țipă contra guvernului mai puternic ca totdeauna.

Astfel pe ziua de eri ea publică la loc de frunte și cu fraze bombastice un articol intitulat „Un strigăt de alarmă" prin care, autorul, condus de cea mai tendențioasă și mai patentă rea credință, califică de „act baritrar" faptul că guvernul pentru a ușura budgetul țării și sarcina contribuabililor, a găsit nimerit ca să desființeze pe ziua de 1 Aprilie, comisiunea de descărcare și unificare din Ardeal.

E neîndoelnic, că această măsură constituie un bun act de gospodărie publică, mai ales în grelele împrejurări prin care trecem, când ni se cere cele mai mari economii în finanțele țării și când alcătuirea unui budget în cadrul strictelor necesități ale statului se isbește de atâtea obstacole.

Dacă lucrurile stau astfel, era care o necesitate absolută existența comisiunei de unificare din Ardeal?

Toată lumea cu judecata dreaptă și imparțială va răspunde negativ și, cu drept cuvânt, întru cât lucrările ei de lichidare sunt la sfârșit iar dacă cumva mai sunt lucrări în restanță, desigur că acestea pot fi trecute altor servicii.

Budgetul țării va câștiga astfel mult, fiindcă se vede scăpat prin această măsură de niște cheltueli inutile.

Prin urmare nu poate fi vorba de nici un „act arbitrar" și nici de prigoniri politice împotriva ardelenilor. Că acesta e purul adevăr, putem lesne să ne convingem dacă ne gândim că guvernul în vederea economiilor budgetare, a făcut suprimări nu numai în ceea ce privește Ardealul, dar și în alte provincii din nou alipite, precum și în vechiul regat.

Dar articolul din „Patria" nu urmărește de loc restabilirea adevărului, ci prin el, partidul național își continuă cunoscuta-i politică de agitațiuni criminale, căci între altele iată ce mai scrie numitul ziar: „Actul guvernului Brătianu, pornit din ordinul dlui Vintilă Brătianu, va trebui să dea naștere la o mare mișcare a tuturor funcționarilor din Ardeal și Banat".

Fraza aceasta e de natură să ne lămurească pe de-antregul asupra scopurilor urmărite de partidul național: să pregătească atât la sate, cât și la orașe răsvrătirea ardelenilor împotriva vechiului regat.

Cei de afară...

De cât-va timp, neaufragiații votului universal, au inaugurat un alt sistem, pentru a mai avea curs pe piața politică acela de-a se da drept indispensabili. Intr'adevăr, cu ocazia certurilor dintre guvern și opoziție oficioasele grupărilor politice, decedate de mult, au fost acelea care au luat nu numai atitudinea ce mai războinică, dar au dat să înțeleagă că se socot gata să ia conducerea luptoei împotriva partidului liberal. Trecând cu ușurință peste reprosul ce li s'ar fi putut aduce că în țara sufragiului universal ele nu mai reprezintă decât doar memoria unor partide carî au existat, prin febrila lor activitate voiau să menție viața de seră a câtor-va persinalități cu vază, în cari n'a murit încă voluptatea puterei. Fiindcă, cu toate apelurile desperate la opinia publică, acești politicani n'au putut răsbate nici-unul în Parlament, cu tot sprijinul acelora cari se bucură pentru moment de favorurile mulțimei, activitatea lor o rezumă la manevre de culise, și la atacuri calculate de presă. Sfidând ridicolul ziare ce nu mai reprezintă alt decât doar nemăsurata ambițiune a unor șefi fără partide, s'au transformat în agenții matrimoniale pentru diferitele grupări politice, cu existența compromisă de un celibat prea îndelungat.

Deocamdat ărolul lor se limitează la oferta micilor servicii clandestine, la gudurătură de cățelus și la cimpliturl secrete împotriva acelora de la cari numai ua nimic de spera.

Analiza evenimentelor politice dela ordinea zilei, e pătată de aceași subiectivitate bolnăvicioasă a oamenilor condamnați, cari nu mai consideră lumea din afară decât ca un mijloc pentru a alimenta o agonie care durează de trei ani. Convinse că nu mai însamnă nimic prin ele însăși, se rezumă în a fi remorcatoarele noilor grupulețe, ce se ivesc ici-colo ca niște erupțiuni de primavară la suprafață vieții publice, ori se complac în rolul de guvernante pentru partidele ce au nevoe încă de educație politică.

Totuși nu va întârzia să sosească clipă, când în ciuda tuturor încercărilor desperate, decesul lor politic va fi recunoscut oficial, și pânza grea a uitărei va avoperi pentru totdeauna senila efervescență de uri neputincioase.

Denunțarea

convențiilor economice

După cum am anunțat toate convențiunile economice pe cari le-am avut cu țările străine, expiră în cursul lunei Aprilie.

Dela această dată, urmează ca la importul mărfurilor din toate țările, să se aplice regimul tarifului general vamal.

Din sursă oficială ni se comunică că noui convenții tarifare este foarte greu s ăse încheie astăzi când valorile mărfurilor sunt așa de schimbătoare.

Discuții chiar, asupra acestei chestiuni nu se pot angaja, decât numai după ce valorile vor deveni mai stabile.

Răspândiți „Infrățirea"

Un cuvânt despre politica Ardealului

de
C. Dimitrescu — Iași
fost rector al Universității din București.

In avântul idealist al gânditorilor din vechiul Regat, față cu problemele grele ale momentului, toate privirile erau îndreptate spre provinciile alipite, dar mai cu seamă spre vechiul Ardeal. Alegerile pentru constituantă reprezentau un moment excepțional în viața statului român, pentru că e primul pas spre organizarea Regatului Român întregit. Fruntașii Ardealuini trebuiau să contribue cu contingentul lor de gândire la această organizare care privește viitorul statului român. Dar după cum în timpul războiului din cauza situației vitrege în care se găseau frații de dincolo n'au putut să facă nimic pentru desrobirea Ardealului, feciorii români de acolo fiind nevoiți să se ducă cu flori în pălărie să-și verse sângele pentru interesele statului Maghiar — tot astfel în momentul actual, fruntașii partidului național n'au voit să facă nimic pentru consolidarea statului român. Din contră conducătorii partidului național au deschis o campanie nesăbuită contra oamenilor de ordine din Regat și au tratat cu toate elementele anarhice care țin de trei ani de zile țara pe loc amenințând-o să o dea de râpă, în mod inconștient, și în orice caz lucrând spre folosul dușmanilor din afară.

Eșim deja din campania electorală și nimeni n'a auzit o singură idee de organizarea statului român din partea fruntașilor „partidului național" din Ardeal. Sunt o sumă de probleme la ordinea zilei: în afară de chestiunile constituționale sunt problemele economice, problemele financiare, chestiunea organizărei administrative, — nimic — ba ce e mai mult, nici chestiunea pământurilor din Ardeal parcă nu interesează pe acești domni.

Nici programul de luptă, nici metoda nu și le au adaptat la noulle nevoi ale țărei întregite. Ei au rămas în orizontul strâmt al Ardealului pe care vor să-l apere contra unui dușman închipuit contra „Românilor din Regat"!?!...

In locul tiraniei maghiare, sub care au fost nevoiți să ducă o grea și îndelungată luptă — în imaginația lor aprinsă de patimi își închipuiesc că au de luptat contra tiraniei bizantine, care-i amenință din „vechiul Regat"! — Risum teneatis?...

E în adevăr regretabilă această scădere a iluziilor, pe care le hrăneam despre valoarea politică a acestor necontestați vrednici luptători contra „desnaționalizărei" încercate cu o furie desperată din partea șovinismului maghiar.

•

E de mirare, cum micele patimi personale pot întuneca mintea unor bărbați serioși până acolo, în cât să nu vadă că viitorul Ardealului nu stă în regionalism, după cum viitorul Moldovei nu putea fi, în a „rămâne a Moldovenilor", ci tocmai, din contra, în a se contopi într'un singur stat român.

Să se noteze că cel scrie aceste rânduri e un Moldovean

Dar contra rătăcirei primejdioase a câtorva dintre fruntașii partidului național s'au mișcat deja o parte din inteligența Ardealului sprijinită de poporul ardelean. Fii Ardealului au înțeles că odată împărăția Habsburgilor sdrobită, viitorul Ardealului e în a se contopi cu Regatul României. De altmintrelea cel mai categoric exemplu în această privință l-au dat Sașii dintre minoritățile Ardealuini! Incă din timpul guvernului Averescu o parte din Românii de dincolo s'au organizat în partide deosebite de „vechiul partid național". O parte s'au organizat ca partid al poporului, altă parte s'au organizat ca „liberali naționali". Când a fost vorba să se unească cu Brătianu pentru a constitui împreună guvernul de ordine, Domnii din partidul național — trebuie să o spunem, pentru că toată lumea o știe — au cerut desființarea grupărilor național — liberale din Ardeal cedându-le lor întreg domeniul Ardealului. — Evident asta nu se putea. Când au venit însfârșit alegerile, Ardealul s'a pronunțat în mare majoritate în direcția partidului liberal național.

— Cum se explică?

Un ziar din Capitală față cu această evoluție în politica Ardealului constatând faptul, încearcă să-l explice ca o mlădioasă supunere la schimbările de guvern din Regat. Nestrămutați credincioși în politica națională timp de o mie de ani devin mlădioși în mai puțin de trei ani de incorporare în „Regatul Român."

Ziarul acesta perde din vedere deosebirea de situații. O mie de ani Românii din Ardeal erau sub jugul statului Maghiar. In această situație credincioșii apărători ai neamului românesc erau nestrămutați în devotamentul lor pentru partidul „național."

Dar situația se schimbă. Ardealul devine parte integrantă din statul român; iar conducătorii partidului național se afirmă cu același dușmănie față de statul Român cu care se deprinsese a lupta contra statului Maghiar!...

Ce vroiați să facă Românii din Ardeal? Să rămână sectarii orbi ai pasiunilor celor câțiva fruntași ai partidului național? sau cetățeni liberi într'un stat liber să-și aleagă singuri calea ce trebuie să urmeze?

Evident majoritatea Românilor din Ardeal, după ce făcuse mică încercare de adeziune la guvernul Averescu a făcut o mult mai pronunțată manifestare în favoarea partidului liberal, care în aceste momente se bucură de încrederea țărei întregi.

Cât au trăit în statul Maghiar îndepărtarea de partidul „național românesc" putea fi acuzată ca o trădare de neam Dar situația e atât de schimbată astăzi, când Ardealul e parte integrantă din statul român în cât tocmai din contra a urma politica îngustă a d-lor Vaida, Maniu înseamnă a lucra contra intereselor neamului Românesc.

Alegerile din Ardeal au dovedit că majoritatea Românilor de acolo e mai bine inspirată de cât fruntașii partidului național și că Ardealul nu e tot una cu partidul național din Ardeal. Cred că e dureros pentru d-nul Maniu, dar e îmbucurător pentru neamul Românesc.

C. Dimitrescu — Iași.

INFORMATII

Este cunoscută campania pe care o anumită presă a dus-o împotriva alegerilor din Bucovina, acuzând pe conducătorii şi candidaţii partidului Unirai de fraude ale nelegiuiri.

Proba cea mai bună a netemeiniciei incriminărilor denunţate stă în faptul că împotriva alegerilor din Bucovina opoziţia n'a depus nici o contestaţiune.

Se vede din aceasta nu numai neseriozitatea anumitei prese, dar şi reaua ei credinţe.

•

Vineri 31 Martie la ora 6 va vorbi în Sala No. II-a Universităţii dl Em. Panaitescu despre Parthenon. Aceasta este ultima conferinţă publică înainte de Paşti din ciclul conferinţelor organizate de Asociaţie.

•

Pe lângă Căminul universitar actual se va menţine şi Căminul studentelor înfiinţat deja de 2 ani. Comitetul organizator a cumpărat în acest scop un imobil în Strada Avram Iancu 6.

•

Cofetăria Boncescu din Timişoara şi Cluj roagă onorata sa clientelă să binevoiască a face comenzile cu 10—12 zile înainte de Sft. Sărbători ale Paştelui, pentru-ca fiecare persoană să poată fi bine servită, şi pentru a se putea garanta promptitudinea livrărei. Telefon 68. 1625

■

Aflăm cu plăcere că a sosit în Cluj D. Costantin Iordache poet. Domnia sa are o Bibliotecă bogată şi se poate vedea în Str. Memorandului Nr. 28 între orele 8—9 seara. 1630

■

Aducem la cunoştinţa On. Public că lichidându-se firma Janovitz şi soţul, mi-am mutat magazia de lemne din Strada Gyufagyár 13 sub numărul 15 şi o conduc şi pe mai departe sub numele meu pe baza solidă ca în trecut.

Rog sprijinul On. Public. Telefon 127 şi 918.

Janovitz Vilhelm
1579 Comerciant de lemne

■

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Conferinţa D-lui Prof. Marinescu despre „Asociaţia intelectualilor în statul modern", va avea loc Duminică ora 11 în Aula Universităţii.

•

Din Satu Mare se anunţă că secretariatul comisiunei româno-ungare pentru delimitarea frontierei a publicat un comunicat, desmintind svonurile apărute în ziare despre pretinsul plebiscit ce s'ar fi proectat în acea regiune.

•

La Mănăstirea din Bicsad, unde funcţionează un orfelinat de băeţi, se va înfiinţa în curând o şcoală de agricultură.

•

S'a aprobat modificările aduse regulamentului Academiei de agricultură din Cluj.

•

Direcţiunea generală a vămilor a comunicat oficiilor vamale să nu mai dea celor interesaţi mostre din mărfurile aflate în vămi fără autorizaţia direcţiunei generale.

•

Ministrul de Industrie a respins cererea petroliştilor pentru sporirea preţului combustibilului lichid.

•

In urma unei ingenioase îmbunătăţiri a becurilor electrice după cât suntem informaţi, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reuşind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent şi o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricaţie. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică **Teodor Maior Cluj**, Calea Victoriei 7. Telefon: 577, unde se execută ori ce instalaţii electrotecnice. Proiecte şi devize gratuit. 1416

•

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Înfrumuseţează pielea şi îi dă fineţă rară. Compoziţia ei neunsuroasă şi inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubiţele, încreţiturile, întinereşte şi înviorează chiar şi pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulaţie în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziţie fără leşie, înfrumuseţează pielea. PUDRA MARGIT, compoziţie de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ŞI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile şi parfumerii. 1564

■

Fabrica de perii, văruitoare, pensule şi mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în preţuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

Târgul de ţară de Dumineca Floriilor în Târgu-Mureş va începe la 2 Aprilie. La ora 2 şi 3 Aprilie va fi târg de cai, la 4 şi 5 târg de vite cornute şi porci, la 6 se va ţine târgul de mărfuri.

Târgul de Dumineca Floriilor este cel mai cercetat târg pentru Târgu-Mureş deoarece aci se aduc vestitele soiuri de vite de Câmpie, Giurgin şi Ciuc şi cai de lux şi folosinţă, de rasă cea mai bună.

■

Direcţia construcţiilor lucrează la modificarea legei de încurajare a construcţiilor.

Actuala lege va suferi modificări în ce priveşte acordarea reducerei de transport pe c. f. r. a materialelor.

Reducerea se va stabili în de comun acord cu direcţiunea generală c. f. r.

•

Conflictul dintre lucrătorii şi direcţiunea turnătoriei de fier din Hunedioara, graţie intervenţiei ministerului muncii a fost aplanat, încheindu-se un contract colectiv de muncă, pe termen nelimitat.

•

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară şi piele bianchi de curelar.

Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyár 1 în faţa magazinului Gyorsáru
Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87 1278

■

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieţi şi dame, cusute după moda cea mai nouă Vienezâ dela Eugen Şipoş Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

•

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cereuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

•

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialităţi de beuturi. Bere albă şi neagră de butoi. I-622

■

Posedând cameră mobilată cu intrare separată în centru doresc schimb cu o alta fie chiar mai departe de centru. Adresa la ziar sub Z.

Propuneri pentru improprietărirea

în Judeţul Cojocna

Relativ la articolul apărut în „Infrăţirea", cum că cel dintâi judeţ în care se va executa improprietărirea, va fi judeţul Cojocna şi că improprietărirea a întârziat din cauza lipsei personalului technic necesar, următoarele rânduri, cred că vor fi de un mare folos pentru cei cari se ocupă de această chestiune.

Intr'adevăr personalul technic necesar nu numai că este insuficient, dar acest personal, a cărui sarcină şi responsabilitate este dintre cele mai mari, nu s'a ales dintre personalul geodezic al Statului, sau dintre inginerii diplomaţi antreprenori, singurii cari ar da o garanţie, că lucrările de bază ale comisiunilor de ocol sunt corect făcute, ci în aceste comisiuni s'au numit în trecut oameni prin protecţie, cari n'au idele despre o experienţă techniçă geodezică, neavând practica recerută la astfel de lucrări, cu excepţia doar a unor experţi recomandaţi de inginerii geodezici.

Deoarece executarea improprietăririi se bazează numai pe lucrările premergătoare ale comisiunilor de ocol, de cari depinde bunul mers al întregei executări a Reformei Agrare, ca să nu cădem în aceeaşi greşală ce s'a făcut de fostul guvern la executarea Reformei Agrare din vechiul Regat, unde aproape întreaga executare a Reformei Agrare trebue revizuită, subsemnatul cu onoare propun forurilor competente, că în comisiunile de ocol din judeţul Cojocna, unde după ce'e spuse în articolul de mai sus, s'ar face în primul rând improprietărirea, să fie chemaţi în acele comisiuni inginerii geodezici ai Statului şi inginerii diplomaţi antreprenori geodezici, cari chiar de acum ar putea lua parte la lucrările premergătoare ale Comisiunilor de ocol, din acest judeţ, întrucât şi aşa nu prea au lucrări de cabinet fiind gata cu materialul măsurat în vara anului trecut.

Cu atât mai bine ar fi documentată această chemare a inginerilor geodezici ai Statului şi antreprenorii lor geodezici, ca pregătindu-se lucrările premergătoare ale comisiunilor de ocol din acest judeţ, la începutul lunei Mai, corpul inginerilor geodezici ai Statului ar şi putea începe executarea improprietăririi judeţului Cojocna.

Se înţelege de sine, că prima condiţiune, ca inginerii geodezici ai Statului să poată începe executarea Reformei Agrare este ca pr misiunea făcută de domnul Ministru al Agriculturii anunţe, ca cu 1 Aprilie a. c. acest corp de funcţionari technici să primească aceleaşi salarii şi retribuţiuni ca şi colegii lor din Ministerul Direcţiei Cadastrului Bucureşti, să se înfăptuiască pentrucă cu salariile prezente ale acestui corp technic, nefiindu-le asigurat nici pe departe minimul de existenţă, se face imposibilă executarea acestei opere de cea mai mare importanţă pentru Stat şi popor.

Cluj, la 29 Martie 1922.

Un funcţionar superior geodezic.

Nu vom avea târg de mostre în Cluj

Ce au decis membrii Camerei de Comerţ

Ziarul „România" într'un articol din numărul de eri, după ce arată nevoia ţinerei unui nou târg de monstre în Cluj dă ca sigur că în cursul anului acesta se va ţine un nou târg de mostre.

După informaţiunile pe care le avem de la forurile competente ţinerea unui târg de mostre în actualele împrejurări e imposibilă.

Intr'un consiliu ţinut zilele trecute în localul Camerei de Comerţ s'a discutat într'adevăr necesitatea deschiderea unui târg de mostre, dar discuţiile nu au ajuns la nici un rezultat.

Mijloacele materiale sunt reduse, şi timpul este scurt pentru pregătirea lui până la toamnă.

Văzându-se în neputinţă de a ţine anul acesta un târg de mostre la Cluj, membrii adunaţi au decis ca în anul viitor să lupte cu toate greutăţile pentru ţinerea lui.

Adunarea cerealiştilor din Ardeal

Înfiinţarea Sindicatului cerealiştilor din Ardeal

Faţă de starea actuală a comerţului de cereale din Ardeal şi pentruca uniţi într'o asociaţiune săşi poată mai uşor revendica drepturile şi cerinţele lor, comercianţii de cereale din Ardeal au hotărât înfiinţarea Sindicatului cerealiştilor.

Marţi la orele 3 şi jumătate a avut loc în localul Camerei de Comerţ din Cluj prima lor adunare în care s'au discutat necesitatea înfiinţărei Sindicatului.

Participanţii au luat hotărârea de a începe pregătirea proectului de statut şi au însărcinat un număr de membri în fruntea cu d-l Ujhelyi cari vor lucra la redactarea lui.

Sa decis ca odată ce proectul de statut odată redactat, să fie trimis spre consultare tuturor cerealiştilor din Ardeal.

Pentru ziua de 25 Aprilie vor fi convocaţi toţi cerealiştii la Cluj unde se va proceda la aprobarea statutelor şi a altor măsuri ce se vor lua odată cu reînceperea comerţului de cereale.

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin UNIO **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comandala depozitul de lemne

Cronica externă

Joi, 30 Martie, 1922

Miniștrii de externe ai Franței, Angliei și Italiei întruniți la Paris, au opinat că pentru a se pune capăt războiului de istovire din Asia Mică dintre greci și turci, e de neapărată nevoie să se revizuiască tratatul dela Sevres.

Revizuirea acestui tratat s'ar face pe baza ca să se restituie Turciei teritoriul Smirnei, iar în Europa, Tracia. Orașul Smirna după propunerea făcută, ar avea un regim de autonomie, cu scopul de a se proteja drepturile minorităților creștine din Asia Mică.

Guvernul din Angora se arată cu totul nemulțumit de modul cum înțeleg aliații să soluționeze chestiunea orientului. In acelaș timp din Paris vine știrea că trupele grecești din Smirna, la aflarea condițiunilor armistițiului, au proclamat autonomia acestei regiuni.

— Toate statele europene se pregătesc în vederea conferinței dela Genua. Zilele acestea d. Schanzer, ministrul de externe al Italiei, a fost la Londra, unde a avut o întrevedere cu d. Lloyd George în vederea dezbaterilor dela Genua. Asupra scopului urmărit de cele două state prin această întrevedere, nu se cunoaște nimic până în prezent.

— Delegația rusă va fi prezidată de comisarul sovietist Cicerin. Guvernul italian face mari pregătiri pentru primirea delegaților statelor participante și a reprezentanților presei mondiale.

Stabilirea prețurilor maximale
la restaurante, cafenele și măcelării

După cum am anunțat, Miercuri la orele 5 s'a ținut în sala mare a Primăriei o consfătuire pentru fixarea prețurilor maximale la restaurante.

In deplin acord cu delegații restauratorilor și măcelarilor, comisiunea compusă din d-nii Meteș prefectul județului, d. I. Pop, primarul orașului, d. Popovici prefectul poliției, d. Varga consilier, d. Mazuchi inspector comercial, au hotărât să se aprobe oferta restauratorilor care vor pune în vânzare diferite mâncări cu prețuri maximale. Astfel s'a hotărât ca în restaurantele cl. I, prețul unei supe, unei mâncări (fără carne) o friptură și o prăjitură să coste un total de 15 lei.

La restaurantele de cl. II, o supă, o mâncare cu carne și o prăjitură va costa 10 lei.

La cafenele, indiferent de clasă, un ceai cu rom va costa 3.50 lei iar un ceai simplu 3 lei, cafeaua cu lapte 3 lei, un ou fiert 1.50, iar o omletă 2.25 lei.

Pentru ca prețurile mâncărilor să fie în concordanță cu cel al cărnei, comisiunea de acord cu reprezentantul măcelarilor au hotărât fixarea prețurilor maximale.

Carnea de vacă va costa după calitate începând cu 18 lei kgr., 16 lei kgr., 12 lei, 10, 8, 6 lei kgr., iar carnea de porc 24 lei kgr., 22 lei kgr., 18 lei kgr., 8 lei kgr., iar untura 30 lei kgr.

Pentru ca aceste prețuri să fie respectate s'a instituit o comisiune compusă din d-nii Varga președinte, un profesor dela Academia de Agricultură, d. șef medic-veterinar Tofan Iuliu Terches din partea consumatorilor, d. Lazăr Decei președintele restauratorilor, E. Folk (cafeneaua Park), Carol Reti, un delegat al Camerei de Comerț și d. Popovici prefectul poliției.

Atribuțiunile acestei comisiuni sunt de a observa ca și la celelalte mâncări nemaximate vânzătorii să nu vândă mai scump decât cu un câștig de 30 la sută.

In caz contrar ca va raporta abaterile forurilor judecătorești pentru darea în judecată a speculatorilor.

Prețurile maximale atât la restaurante, cafenele cât și la măcelării vor intra în vigoare dela data de mâine Vineri 31 Martie.

GERMANIA și REPARAȚIILE

Ultima notă a comisiei de reparațiuni prin care se cere, între altele ca, în afară de noua reformă impositară însoțită de împrumutul forțat, Germania să mai introducă încă imposite noui în sumă de 60 miliarde mărci hârtie, a produs o agitațiune mare în cercurile Reichstagului unde se declară că această sarcină nouă nu mai poate fi suportată de poporul german. După ultimele știri, ar există unanimitate pentru a declina noua cerere. Deputații din rândurile partidului poporului declară că politica de împlinire a căzut „pentru că Franța are intenția de a nimici Germania iar celelalte state aliate n'au nici voința, nici puterea de a împiedeca Franța în realizarea politicei ei."

Dacă Franța va realiza amenințarea ocupând Ruhrul, Germania va fi silită să se supună căci va avea conștiința de a fi făcut totul spre a scăpa Ruhrul.

Vossische Zeitung scrie că dacă s'ar introduce impozite noui în valoare de 60 miliarde mărci, cursul mărcei-hârtii ar scădea într'atât în cât cursul actual ar apărea ca o valută nobilă.

Intr'un cuvânt, nota generală în Germania este rezistența pasivă

Moartea ex-regelui Carol de Habsburg

ASTAZI, LA ORELE 6 DIMINEAȚA A INCETAT DIN VIAȚA LA FUNCHAL IN INSULA MADEIRA, UNDE FUSESE EXILAT, EX-IMPARATUL CAROL AL AUSTRIEI. (Rador).

Ședințele Constituantei

CAMERA

Ședința camerei s'a deschis ori la 2 jum. fiind de față d-nii minștri Vintilă Brătianu, Mârzescu, Florescu, Văitoianu și Cozma. La sumar d. Mihai Popovici răspunde criticilor aduse Marț partidului național de d. Ion Brătianu, și Antonescu. D-sa stărue asupra rolului acestui partid în evenimentele istorice și în unirea Ardealului. Partidul național nu luptă contra regatului, căruia îi recunoaște meritul desrobirei. D-sa arată că partidul național nu recunoaște Averescu n'au descoperit nereguli în sarcina consiliului dirigent. Arată apoi, că naționalii nu puteau colabora nu partidul liberal și încheie declarând că partidul național nu recunoaște actualul parlament.

Se începe discuția validarilor mandatelor din Turda-Arieș. Vorbese pentru invalidare dr. Aurel Lazăr și părintele Agârbiceanu cari sunt aplaudați de opoziție. Majoritatea validează alegerea. Se produce un scurt duel de cuvinte între d-nii Ion Matei, Orleanu, Iorga și Iunian. Se validează alegerea dela Odorheiu. La discuția alegerei de la Dâmbovița vorbește țărănistul Spineanu care e des întrerupt de majoritate Părintele Manu își retrege contestația relativ la alegerea dela Târnava-Mare. In chestia alegerei dela Dâmbovița se naște un incident între d-nii Stavri, Brătianu, Iorga și Mihalache. Alegerea dela Dâmbovița și Târnava-Mare se validează. Se invalidează numai de către comisie alegerile dela Sătmar și Carașeu, Preotul Manu, contestă alegerea dela Șomcuța Mare arătând activitatea neromânească a prefectului Teofil Dragoș ales acolo. Cere apoi invalidarea lui. In acelaș sens vorbește d. Mihai Popovici care declară că partidul național consideră alegerile din Ardeal ca fiind atinse de nulitate. Se validează alegerile din cinci circumscripții ale județului Sătmar, rămânând Șomcuța Mare pentru astăzi.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă
și costume moderne
1528 Firma
M. Neumann
Cluj, Piața Unirii No. 14

Știri din Ungaria
Pericolul unei noui revoluții în Ungaria Se așteaptă reîntoarcerea ex-regelui Carol

Știrile recente cari ne sosesc din Ungaria ne vestesc, că în viața politicei interne se observ o oboseală, un fel de desgust, o plictiseală cu tot sgomotul care se produce cu ocaziunea alegerilor actuale.

Numai ici-colo se mai poate zări câte o scânteie de bucurie, atunci, când sau primul ministru Bethlen ține vre-un discurs înflăcărat și „mult promițător", sau când un Rassay sau alți bărbați de stat atacă justiția și guvernul pe chestia ziaristului Szász Zoltán. Atât e viață. Nimic mai mult!

„Intreaga Ungarie — scrie un ziar Vienez — îți face impresia, că e un car mortuar, care încet păstrând factul „după cum organul contelui Bethlen sau al altor demagogi e dispus să-l intoneze marș funebru sau cântec de veselie".

Cele mai mari și mai multe griji însă vin de peste hotare. Pretențiunile din urmă ale Comisiunei de Refacere au avut răsunet trist atât în clasele conducătoare, cât și în pătura de jos.

După observarea unui deputat — Lipták — poporul un cunoaște în detalii aceste pretențiuni și „e bine că nu le cunoaște, pentrucă răsbunarea acestui norod s'ar îndrepta tot asupra noastră, cari suferim cu el împreună".

Singura mângâiere, și singura rază de speranță, care licărește dinspre hotare — pentru poporul maghiar este Genua!

„Dela Genua poporul maghiar așteaptă mult — spune un bărbat de stat maghiar — dar nu știm ce ni-se va da"!

Ungria în streinătate n'are nici un sprijin, nici o simpatie, doar la guvernul italian dacă mai cere puțină trecere; acesta a ascultat întotdeauna plângerile Ungariei și la ocazie i-a dat tot sprijinul.

Așa și la conferința din Veneția, precum și la cea viitoare din Genua, partea leului în ceea ce privește admiterea Ungariei o are Italia.

In ce privește vechile relații cu habsburgii amintim, că oriori cât de plictisite ar fi de pre în-cât de plictisite ra fi der pre gândurile sboară vecinic înspre sinea monotonă a „timpului" acel cineva, care le-a fost jucăria lor, jucărie în mâna sorții și un joc periculos în acelaș timp pt. Ungaria: exregele Carol!

Svonurile despre o eventuală reintoarcere a fostului monarch monarch, circulă tot mai mult și naivul popor maghiar așteaptă pentru a se mai înșela încă odată și pentru a deveni el însuși călăul patriei lui.

Ultime știri

După statistica oficială, anul acesta s'au semănat 2.316.140 hectare, adică cu 138.459 hectare mai puțin de cât în anul trecut. S'a însămânțat mai puțin grâu și secară și mai mult orz. Perspectivele sunt totuși mai îmbucurătoare acum ni ce privește roada.

•

Familiilor și persoanelor invitate la seratele dansante ale Cercului Militar li se amintește prin aceasta că serată dansantă care va avea loc Sâmbătă seară este ultima din anul acesta.

•

Azi înainte de amiază s'a ținut un consiliu de miniștri, la care au luat parte și președinția camerei și senatului.

•

Ieri s'a ținut la direcția generală a căilor ferate o conferință la care au luat parte toți directorii regionali. S'a hotărât să se înființeze noui trenuri de marfă, care vor fi destinate în primul rând desfacerii exportului.

•

Charlottenburg. Miliukov a ținut ieri o conferință în sala filarmonicei din Charlottenburg. Pe când vorbia, un necunoscut din sală a scos un revolver și a tras de șase ori asupra catedrei, voind să răzbune asupra șefului partidului cadeților asasinarea țarului. Miliucov n'a fost atins. A fost omorât însă Magocov, care era lângă dânsul, iar d-rul Elisav a fost greu rănit. Atentatorul a fost arestat.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA URANIA

Joi: Film american miraculos monumental, mistic, Revelațiunea. In rolul principal: vestita Nazimova.

Vineri, Sâmbătă, 31 Martie și 1—2 Aprilie. Cap o doperă casei Apollo din New-York! In pustietățile Saharei După romanul lui Gardner Sullivan, în rolul principal: frumoasa Luiza Glaum.

CINEMA UNIVERSITAȚII

Joi, 30 Vineri, 31 Martie. Romanul fantastisc, grandios al Dr.-ului Schirockauer pe film. Cine nu are voie să moară! In rolul principal: drăgălașa Then Steindrecher și Erick Kaiser Titz.

Sâmbătă, 1 Duminecă 1 Aprilie. Film Gaumont! Să judece marea! Dramă din viața pescarilor, după scenariul lui Marcell D. Herbier, cu concursul celor mai vestiți artiști francezi.

CINEMA APOLLO

Joi 30 Martie, Drama Frapantă, captivatoare, interesantă a fabricelor americane Diamant din Los-Angelos. Roza în mocirlă.

Vineri, 31 Martie Comedie ușoară, plină de humor aurit: Să nu ne măritâm! In rolul principal: Henny Porten.

Sâmbătă, 1 Duminecă, 2 Aprilie. Mare slager Nordisk! Fericirea răpită. In rolul principal: Ebba Thomsen.

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne **CZINK** CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Să nu se confunde No. casei.

Prima Casa de Imprumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Onorata sa clientelă că în vederea sărbătorilor Paștilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primește depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV, **DEJ**

fabrică trass, trass-var și ciment de trass,

TRASS înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.

Prospecte și certificate oficioase gratuite.

Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.

TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!

Reprezentanți în toate centrele industriale.

Scrisori și telegrame: **TRASSIA—DEJ.**

Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș: Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparu No. 3. 1401

S'a deschis marele magazin de tricotage SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

„UNIREA"

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage

CLUJ,

Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.

Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vaie speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artistii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reușită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Cumpăr haine vechi

bărbătești cu preț ridicat. Cluj Str. Minorita 4. în fundul curții stânga. 1618 ADOLF IACOB

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Serviciu promt.

Se caută

pentru angajare imediată un maestru tăbăcar care cunoaște tăbăcirea boxuri și sevrouri. Relații administrația ziarului. 1614

Asociațiunea pentru literare română și cultura poporului român, Sibiu

Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

23942, 3185, 36884, 42968. 27305, 34533, 40613, 46646, 8652, 36369, 22482, 13985, 46105, 48688, 35088. 4987, 27488, 28064, 2779, 27114, 11596, 42120, 13509, 35979. Seria U. Nrii 47646, 35665, 24096, 4, 7418, 30109, 36075, 1097, 41747, 957, 36392, 37199, 28616, 8792, 40885, 19999, 4379, 10691, 13727, 29693, 48081, 26160, 49229, 1182, 40739, 23827, 47075, 8188, 47325, 42551, 21437 36823, 25526, 40683, 11309, 12425, 4153, 37767, 16259, 12062, 40507, 4376, 18786, 25908, 31777. 22425, 6750, 33473, 24122, 24821, 28270, 17108. 45255, 8886, 3742, 30469, 36744, 21029, 15762, 44374, 3906, 35646, 18347, 40561, 33623, 7286, 38274, 21591, 27171, 37280, 47839, 10192. 40639, 19968, 41400, 20099, 27517, 31748' 14336. 14148. 25515, 41431, 14944, 41887, 53566, 42606, 2429, 37412, 10580, 31346, 30805, 41824, 2675, 45028, 21573, 3912, 6077, 21867, 31855, 1748. 3602, 8632, 16187, 5038, 14716, 19568, 6737, 36695, 982. Seria V. Nrii 5874, 9790, 9405, 23329, 9632, 1288, 8142. 16992, 24743. 3517, 17313, 5242, 49064, 13887, 2201, 4825, 16576, 11664, 20888, 20890, 20889, 37148, 17032, 38579, 91. 15159, 48438. 38863, 2037, 43593, 40329, 34815 40037, 12308, 3609, 42139, 42693, 15560, 48950, 34805, 5417, 40766, 8910, 1828. 49495, 5697, 2106, 18539, 35206, 37340, 21134 41717, 34790, 5898, 48389, 25289, 69, 19099, 49314, 33393, 35618 15706, 25864, 4121, 6553, 32610. 18867. 9843, 14534, 39909, 26183 27201, 30130, 43526, 11755, 4881, 34921, 23443, 7040, 44253, 30568, 17886, 20170, 14943. Seria Z. Nrii 34570, 3209, 29982, 47786, 22240, 20995, 9660, 49287, 9498, 31842, 46846, 37909, 2929, 27298, 32144, 40227, 6869, 47196, 13504, 4325, 30642, 17482 49, 8718, 18808, 45186. 42844, 2774, 29086, 29892, 48071, 18608, 6085, 10262, 29881, 29500, 6007, 46358, 46357, 43238, 37612. 37081, 16806, 10358, 10359, 45133, 12026, 1102, 2524, 27614, 40294, 22363, 36551, 39216, 44869, 44417, 83, 9054. 34201, 36164 44604, 43011. 3947, 40229, 24766, 45928, 17052, 7127, 36014, 26221, 42859. 11625. 41888, 43422, 39107, 8541, 28334, 14029, 18349, 45863. 23925, 13265, 34178, 31702, 39484, 15950, 1751. 34872, 19433, 6158, 19497, 29243, 22210, 36797, 49013, 32577, 10834, 6519, 25058, 24851, 25368, 16629, 40126, 41667, 20765, 40071. 44936, 13214. 39879, 45958, 6756, 39930. 31882, 19094, 45189, 2768, 11949, 21341, 4343, 16897, 6378, 27852, 25791, 28937.

(Va urma).

Publicațiune de licitație.

Direcțiunea Salinei din Uioare, pentru aprovizionarea stabilimentului, are nevoe de 3 (trei) vagoane (30.000 kg.) cărbuni de lemn.

Acesti cărbuni se vor furniza franco ab Uioara.

Ofertele întocmite în limba română, prevăzute cu timbru 1 leu. asistență socială de 25 bani, se vor înainta până la 12 Aprilie 1922 acestei Direcțiuni.

Pe plicul ofertei se va indica: „Ofert pentru furnizarea cărbunilor de lemn".

Uioara, la 28 Martie 1922.

Econom HORVATH, 1632 Director AMBRUS.

Expoziția agricolă și viticolă din Moldova

În ziua de 19 August a. c. se va deschide la Copou (Iași) o mare expoziție agricolă, viticolă, horticolă și de industrie casnică cuprinzând toată regiunea Moldovei, Basarabiei și Bucovinei.

Comitetul de inițiativă și comitetul de acțune au ținut zilele acestea consfătuiri în care au fixat programul expoziției.

Acest program va cuprinde:

Ramura Agricolă: varietăți de plante de cultivat, viță de vie, pomi și legume.

Apoi rasele de animale domestice, păsări, pești, vermi de mătasă.

Produsele derivate, ca: lapte, carne, piei, pelule, lână, miere.

Silvicultura și vinificația ca anexe ale agriculturei și viticulturii.

Industria casnică: cu tipul locuințelor țărănești pentru tot soiul de regiuni: obiectele casnice de tot soiul, țesători, împletitri, broderii, etc.

Motivele de artă națională de toate soiurile și de toate obiectele.

Expoziția va cuprinde întreg platoul Copoului.

Se vor construi pavilioane speciale pentru produsele solului cultivabil, a derivatelor țărănești.

Ministerul agriculturei va avea o secțiune specială.

Deasemenea vor avea pavilioane speciale:

Direcția Regiei Monopolului Statului și secția zootechnică.

Animalele, păsările și pescăriile vor avea deasemeni secții speciale.

In afară de aceasta vor funcționa secțiuni speciale administrative și comerciale precum și secțiunea consacrată serbărilor populare, pentru atracțiunea sătenilor.

Comitetul central al expoziției a lansat un apel care a fost împărtit în toate județele și comisiile tuturor autorităților centrale.

Citiți pag. 8-a

Cooperativele de aprovizionare pentru ofițeri

După cum se știe s'a alcătuit o comisiune de către ministerul de război care să le înlesnească ofițerilor aprovizionarea eftină cu cele necesare.

Comisiunea se compune din d-nii: general Măldărescu, ministrul de război, M. Blank, Jean Luca P. Niculescu, Niculescu directorul cooperativelor orășenești, Săvescu directorul general al Băncei Românești, generalii Ștefănescu-Amza, Ghinescu și intendant general Zaharia.

Comisiunea s'a întrunit Sâmbătă pentru întâia oară pentru a alcătui programul de lucru. D. prim-ministru Brătianu luând cuvântul a arătat că în situația de azi nu se pot majora soldele ofițerilor, în schimb însă li se va face mari avantagii de aprovizionare.

A arătat apoi principiul care trebue să stea la baza acestor cooperative, ofițerii vor obține cele necesare cu o reducere de 50 la sută.

Veniturile statului

Pe ce se bazează avaluările bugetare

Evaluarea veniturilor e bazată pe încasările efectuate în cele 10 luni ale exercițiului în curs.

Numai la impozitele directe evaluările sunt cu 72.737.000 lei mai mici decât cele pe exercițiul în curs.

La căile ferate s'a prevăzut un plus de încasări de 785 milioane datorit sporirei trenurilor de marfă cari sunt chemate să dea veniturile cele mai mari, precum și suprimărei gratuității pentru unele transporturi.

La ministerul industriei și acel al muncei sporul de 178 milioane se datorește unei mai bune folosințe a instituțiunilor și stabilimentelor Statului cari depind de aceste departamente.

La ministerul de externe, sporul de venituri de 29 milioane se datorește încasărei taxelor consulare în valută străină.

La ministerul de finanțe plusul de 37 milioane e datorit sumelor provenite din reținerile pensionarilor și funcționarilor sporiți la număr.

Totalul sporurilor la evaluarea veniturilor este de 2.426.000.000 în cifră rotundă, la cari se adaogă 56 milioane venituri cari nu fusesră trecute în bugetul în ființă precum și 200 milioane din lichidarea mărfurilor aprovizionărei

Exportul de porci

— Noui dispoziții —

D. Vasile Sassu, ministrul industriei și comerțului a luat următoarele dispoziții cu privire la exportul de porci:

Cererile de export de porci din partea sindicatelor, asociațiilor, tovărășiilor sau ale altor asociații constituite în mod legal vor fi trimise direct ministerului de industrie și comerț, spre rezolvare.

Cererile individuale ale crescătorilor de porci vor fi trimise ministerului de industrie și comerț prin prefecturi cu avizul acestora că pot fi luate în considerație sau nu, menționând tot odată dacă județul respectiv are nevoe sau nu de cota internă.

Altfel ministerul poate dispune ca această cotă să fie desfăcută și în alte orașe.

Cota internă se desface de exportator în comerțul liber cu prețul de desfacere al pieței.

Automobile, camioane noi și folosite în bună stare Ford, Benz, Waff, Fiat, Martha 1585

BLAGA Telefon 270. ◆◆ CLUJ.

Cauciucuri, Acciesori, Benzină si Uleiu.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CAUTĂM funcționar român cu esperiențe în calcularea soldelor muncitorești și funcționară română perfectă în stene- și dactilografie, care cunoaște perfect și limba ungară. Cererile se vor prezenta în persoană Industria Sârmei S. A. Cluj, Calea Victoriei 29. 1631

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Divizionul 1/3. Art. Grea.

Anunț.

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 12 Aprilie a. c. se vor vinde prin licitație în târgul de vite din Cluj un număr de 40 boi și 7 cai.

Comandantul Diviziunului 1/3 A. G. 1629

Maior
ALEX. TUCHEL.

Tesaurul oamenilor muncitori Spirtul sărat TRANSILVANIA în contra reumei, răcelei și catarului. 1540

Să capată ori unde.
Magazinul de căpetenie
ROZSA
drogeria mare CLUJ, Piața Unirii No. 26. □

Reclame este sufletul comerțului.

No. 7/818–1922.

Concurs.

Casa Cercuala pentru Asigurările Sociale publică concurs pentru ocuparea postului de medic la ambulatoriul Deva cu salarizare cl. V. gr. 3 regulamentului de salarizare.

Cererile scrise în limba română cu mâna proprie dumpreună cu actele cari adeveresc pregătirile necesare sunt a se înainta în decurs de 8 zile dela publicarea acestui concurs Direcțiunei Casei Cercuale pentru Asigurările Sociale Deva, unde vor putea primi concurenții informațiuni mai detailate.

Concurenții vor trebui să adevereasca cetățenia română și să corespundă întru toate condițiunilor impuse funcționarilor publici prin Art. 110 din legea XIX 1907 și condițiilor din Decretul XIX al Consiliului Dirigent.

CASA CERCUALĂ p. ASIG. SOCIALE
1627 DEVA.

Renumitul **Cheag Gebrüder Bayer Augsburg** (BAVARIA) este cunoscut ca cel mai productiv și higienic, numai acest preparat garantează închegarea 1/100000 litri lapte. Feriți-vă de preparate falsificate și care nu poartă marca **Bavaria.**

—◆—

Se vinde numai în cutii de 50, 100 și 250 grame precum și în cutii originale 1623

Pastile No. 1 pentru închegat 5 litri lapte, cutia conține 1000 pastile
„ No. 2 „ „ 25 „ „ „ „ 1000 „
„ No. 3 „ „ 50 „ „ „ „ 1000 „

Aceste preparate (Pastile) sunt foarte mult căutate pentru consumatorii cei mici, sa constatat ca cele mai bune.

Singurul Depositar și Representant General pentru toată România-Mare este numai Cunoscută Firma **Al. T. Băbeanu & Comp.** Societate în nume Colectiv Turnu-Severin Str. Aurelian No. 80. **Prețurl concurente la cerere**

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.

◆

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Intreprindere internațională alui Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

Banii împrumut pe orice obiecte, bijuteri, haine, mobile, acțiunii, mărfuri, etc., cumpără aur, argint și orice obiecte, primeste spre vânzare în comision și acordă avansuri foarte avantagios, primeste

Depuneri spre fructificare cu 9 și 10 la sută

Casa de Imprumut pe Amanet (Muntele de Pietate) Victor Iliescu & Co. Calea Victoriei 25. Telefon 55.
Intrarea și prin curte. 1580

Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în prețuri!

In Magazinul **Erdelyi** Calea Regele Ferdinand 22 (In față cu Magazinul de ghete Hoffman) la toate pălăriile și articole de mode bărbăți ce se află în magazin. 1550

Din cauza schimbului a prăvăliei 10—25% scădere în prețuri!

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare intreprindere de acest soi din intreaga Românie, având centrala în București și prima sucursală la
CLUJ, Strada Londra No. 29
In ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**
se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate, preparate în sistem de Praga. 1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

Instalațiuni complecte și parțiale de
FĂBRICI DE CĂRĂMIZI
livrează din fabricile MARCHEGGER Maschinenfabricks- u. Eisengiesserei-A.-G.
REPREZENTANȚA GENERALĂ:
SOC. MOTRICĂ ROMÂNĂ, BUCUREȘTI,
Reclama 1508-I. B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10. 1428

Bitumul Matitza s. a.
Capital social Lei 6.000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolație** la case, acoperișe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

CARTEA ROMÂNEASCĂ
SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI
BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE
TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografica „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
TURNATORIE
— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legă- **Fabricațiune de plicuri** comerciale, torie de cărți. oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE
p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.
ARTICOLE DE BIROU și PAPETARIE
Călimări și garnituri complecte pentru Birouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara și în fine tot ce se înrudește cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură.

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3
SEDII: C. Sfetea, Calea Mașilor 62-64 și Calea Victoriei 68 Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7 TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17

POLONIA ȘI MICA ANTANTA

— Apropierea Poloniei de grupul Micei înțelegeri — — Temerile Germaniei —

Sa anunțat apropiata călătorie la Paris și Londra a d-lui Skirmunt, ministrul afacerilor străine polonez. Scopul acestei călătorii se afirmă că ar fi analog cu acel al d-lui Beneș, — înainte de conferința dela Genova. Presa cehoslovacă și-a exprimat via sa satisfacțiune pentru reîntregrarea în Polonia a cabinetului Ponikowski, care trebuise să-și dea demisia pe chestia Vilnei.

Opinia Cehoslovacă și Noul Guvern Polon

Ziarul „Cas constată rezultatele operei înfăptuite de cabinetul Ponikowski pentru consolidarea politică și economică a Poloniei. Este sigur că acțiunea oamenilor ca d-nii Ponikowski, Skirmunt și Machalski, cari au făurit și urmat cu fermitate și bun simț, un program clar și precis, atât în interor cât și în exterior, și au reușit numai în câteva luni să ridice creditul moral al statului polonez în fața străinătății, e lăudabilă.

Trebue notat că guvernul Ponikowski este format din funcționari, după exemplul cabinetului cehoslovac de până la constituirea actualului cabinet de coaliținne de sub președinția d-lui Beneș. In Polonia unde situația internă a Parlamentului și a partidelor, foarte numeroase și extrem de agitate, este mult mai turbure, — un ministeriu de felul acesta trebue că aducă servicii mult mai însemnate decât acele aduse în republica cehoslovacă.

Opinia cehoslovacă e mulțumită în particular de menținerea la externe a d-lui Skirmunt, care a contribuit în mod eficace la apropierea polono-cehoslovacă și la ralierea Poloniei cu Mica Antantă. Această alianță s'a afirmat cu o destul de puternică hotărâre în convorbirile dela București și Belgrad pentru pregătirea d'a merge la conferința dela Genua, unde va prezenta un front unic al micilor state născute din prăbușirea Austro-Ungariei. Apropierea aceasta, astfel manifestată indică, între Polonia și Mica Antantă, un paralelism din ce în ce mai evident în punctele lor de vedere și în desvoltarea lor politică. Ea dovedește o extensiune a raporturilor lor pe terenul economic unde Polonia intră din zi în zi mai mult în sistemul Micei Antante și în unificarea care tinde a se stabili între statele cari o compun cât și în realațiunile lor cu Austria.

Nu este vorbea de Quadrupla înțelegere

Aceasta nu implică însă intrarea Poloniei în o Mică Antantă care ar deveni o Quadruplă Alianță, așa cum se anunță de către unele ziare, — nici adeziunea formală și completă a Poloniei la acordurile de garanție reciprocă, politică și teritorială, pe cari Cehoslovacia, Jugoslavia și România le-au încheiat între dânsele și cari constituesc, propriu vorbind, baza și scopul esențial ale Micei Antante. D. Skirmunt a făcut de curând declarațiuni publice și personale în această privință.

Ele răspund dorinței ce o au amândouă părțile ca, apropiindu-se din ce în ce mai mult, să păstreze asupra acestui punct, o libertate care este conformă intereselor lor și situației fiecărui stat în Europa.

Acordurile pe care se bazează Mica Antantă vizează, în adevăr menținerea unei stări de lucruri în care Polonia nu este interesată în mod direct. Statul polonez la rândul său lucrează în acest moment la stabilirea cu vecinii să, — popoarele baltice, — de raporturi cari să rămâe în afară de cadrul precis al celui al Micei Antante. Nu este desigur indiferent, ca între aceste două grupuri și aceste două serii de acorduri să existe puncte de contact și solidaritate; și aceasta este una din rațiunile, dacă nu singura, pentru care apropierea Poloniei de Mica Antantă este astăzi de o importanță capitală pentru politica europeană.

Ingrijorarea Germaniei

Presa și organele de propagandă germană, denunță cu o vădită rancună intrarea Poloniei în Mica Antantă, cât și alianța ca su statele baltice, în special cu Finlanda. Și într'un caz și într'al tul, germanii se străduesc să arate că totul nu este decât o manoperă a Franței, al cărei instrument este Mica Antantă, cum Polonia este vasală a ei

Or, e destul să se amintească faptul, că nu mai mult decât acum un an, aceeași presă și aceleași organe de propagandă germană căutau să răspândească ideea, cu totul contrarie, care a reușit să găsească într'o vreme ecou și în unele cercuri franceze — că Mica Antantă este o grupere de care Franța v aavea să fie nemulțumită, o grupare care s'a format pentru a afirmă în Europa centrală o politică diferită de aceea a Franței, căreia s'ar opune asupra unor puncte din cele mai importante. Și unul din aceste puncte principale îl forma tocmai Polonia a cărei apropiere de Mica Antantă, ce se putea prevedea chiar de atunci, căci răspundea scopurilor creatorilor acesteia. — îngrijorează astăzi atât de mult Germania încât denunță acelora ce vor s'o creală că Mica Antantă ar fi un instrument al politicei franceze.

Situația din Ungaria

Declarațiile lui Mihail Károly — Teroare și feudalism — Agitațiile monarchiste — Falimentul apropiat al Ungariei — O confederație dunăreană fără România

Mihail Karolyi, fostul președinte al republicei ungurești descurtă durată, cu ocazia vizitării Belgrduuli, a făcut corespondentului ziarului „Dania", următoarele declarații asupra situației din Ungaria:

Cea mai crancena reacțiune

„Actualul regim din Ungaria este absolut reacționar, nici cel puțin conservator. Ungaria a produs în timpul mai nou cea mai crasă reacțiune, care numai în Rusia mai are pereche. Această reacțiune e susținută în deosebi de către magnați, de clerul înalt de așa numiții gentry și de foștii ofieți habsburgici. Cercurile acestea își tem nu numai puterea ci și privilegiile materiale, ce le posedă din timpurile vechi. In Ungaria mai există și azi mari proprietari cu moșii de 400.000 jugăre și episcopi cari dispun de domenii dela 200—250.000 jug. cad. E deci natural ca aceștia să se opună oricărei reforme democratice.

Agitațiile habsburgilor

„Noi cei învinși politicește și economicește, trebue să ne strângem toate puterile, ca învingătorii să nu exploateze în infinit victoria. Ungaria se complace însă într'o izolare, care și-o poate permite Anglia, dar nu Ungaria. Jocul cu Coroana a devenit o specula, care nu se deosebește întru nimic de specula cu valuta sau altele. Scopul ei principal e de-a crește militarismul de-a se crede eroul într'o ediție de miniatura, de-a da ordine, cu un cuvânt de-a trăi bine fără nici o munca. Tanțoși și înșelătorii politici cari nu pot vegeta de cât într'o lume le lovituri de stat, exploatează populația, punând-o la dispoziția monarhilor, prinților și contilor. Numai astfel se poate explica, cum a ajuns ex-regele Carol de Habsburg să creadă, că reintoarcerea sa pe tronul Ungariei ar fi dorința poporului maghiar. De credința aceasta l-au vindecat definitiv Bethlen și Horthy, când au dat ordin să se tragă asupra trenului regal.

Spre faliment!

„O țară care face astfel de politică, trebue să se ruineze, fiind că în ea nu se mai lucrează nimic, ci toată lumea se ține numai de scandaluri politice. Ungaria ar putea să prospereze foarte bine, fiind situată pe Dunăre dacă ar introduce reforme democratice și ar căuta legături de prietenie cu statele vecine. Dar întocmai ca și în alte state sunt și în Ungaria oameni, cari din interese egoiste nu lasă țara să se consolideze".

O confederație Dunăreana fără România

Contele Károlyi își va publica în curând memoriile sale, însoțite de documente prețioase. Fostul președinte de republică a conceput un vast proiect de refacere economică pentru Europa Cetntrală în care ar intra Ungaria, Ceho-Slovacia, Austria germană și Iugo-Slavia. Scopul călătoriei sale la Belgrad a fost să la contact cu slavii de sud în privința aceasta. Tratativele avute cu conducătorii politici și economici din Belgrad au avut retzultate satisfăcătoare. De la Belgrad contele Károlyi a plecat la Ragusa, unde va petrece timp mai îndelungat.

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 483 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Duminecă 2 Aprilie 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. [illegible]
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TO[illegible]

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
[illegible] . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Gospodarul de la finanțe

Expunerea de motive cu care d. Vintilă I. Brătianu, ministru de finanțe, însoțește legea bugetară pe exercițiul 1922—23 și al cărei rezumat l-am publicat și noi la timp este, fără îndoială, actul care caracterizează mai mult activitatea guvernului actual. Dela războiu în coace, acesta este cel dintâiu semn că la conducerea țării se găsește nu numai un guvern de concepție capabil să domine toate problemele care se cer astăzi a fi deslegate, dar și un guvern de buni și energici gospodari cari, din lumea gândirii politice, se știu coborî ne conteni și în lumea realităților.

Cetind expunerea de motive a ministrului de finanțe, ai într'adevăr sentimentul liniștitor că în mijlocul dezordinii noastre economice și financiare s'a coborât nu numai o mare minte creatoare ca pabilă să conceapă un mare program de refacere, dar și o puternică mână de gospodar în jurul căreia simți că se vor grupa toate energiile și toate virtuțile acestei țări.

Căci nu putem accentua îndeajuns că valoarea planului financiar întocmit de d. Vintilă I. Brătianu nu este altceva decât cea tiana trebuie căutată nu în radicalismul soluțiilor propuse, ci în spiritul gospodăresc care însoțește întreaga activitate a acestui om. Gospodar, mai mult decât teoretician, actualul ministru de finanțe a înțeles că și gospodăria unei țări nu poate fi condusă decât cu aceleași virtuți care se cer și în gospodăria unei case.

El a înțeles anume că înainte de a râvni la prosperitate și bogăție, trebuie să înveți mai întâi să-ți organizezi sărăcia. Și planul financiar conceput de d. Vintilă I. Brădintâi încercare dela războiu încoace de a introduce ordine în sărăcia țării. Nu goana după soluții magice ne va putea scoate din dezastrul în care ne găsim, ci numai o strașnică ordine așezată și în cele mai mărunte lucruri din lăuntrul gospodăriei noastre naționale.

Fără să facă deci apel la soluții cu caracter revoluționar și fără să impună contribuabilului povara unor impozite noui, ministrul de finanțe ne dă totuși un buget în care ne regăsim cu toate datoriile la care avem să răspundem, dar și cu toate mijloacele firești care ne stau la îndemână pentru satisfacerea obligațiilor noastre. A ști ce datorez și a ști ce am în fiecare moment, — iată principiul pe care se întemeiază legea bugetară a marelui gospodar dela finanțe.

Este principiul bugetului echilibrat care, respectat cu sfințenie, va pune ordine în gospodăria țării și va asigura forțelor noastre de producție expansiunea de care sunt capabile. Căci problema financiară este înainte de toate problema unei mai bune gospodării, — și ea nu poate fi deci izolată de toate celelalte probleme care se pun astăzi unui om de stat.

„Bugetul nu este decât oglinda în cifre a organizației de stat", — ne spune d. Vintilă I. Brătianu în expunerea sa de motive — și aceasta înseamnă că omul de finanțe nu poate lucra decât în cadrul unei întregi politici de organizare și consolidare a statului.

Descoperirea și folosirea tuturor bogățiilor noastre, intensificarea puterii de producție, normalizarea transporturilor, organizarea tuturor serviciilor publice, întrebuințarea cinstită a banului țării, întronarea spiritului de economie, — iată atâtea puncte de program care dovedesc că opera de consolidare financiară este înainte de toate operă de gospodari, care cere mobilizarea la lucru a tuturor energiilor și a tuturor virtuților acestei țări. Și este un mare noroc pentru statul român că la ministerul de finanțe se găsește o minte și o energie de gospodar care, punând ordine în sărăcia de astăzi, ne va pregăti prosperitatea și fericirea de mâine.

„Propaganda antiromânească"

Acesta e titlul unui articol apărut zilele acestea în „Patria", prin care autorul lui protestează împotriva tendinței manifestată de conducători dela Buda Pesta, în sensul că ei întreține în streinătate o propagandă de ponegrire a statelor moștenitoare și cu deosebire îndreptată împotriva României.

Ziarul d-lui Maniu și Vaida, spune mai departe că „ungurii caută pe toate căile ca să convingă că ei sunt singurii dintre popoarele din josul Dunării cari au o concepție și tradiție de viață de stat europeană, că civilizația lor îi pun la un nivel cultural mult superior tuturor vecinilor și că în relațiunile economice atât ca pricepere, cât și ca uzanțe, nu numai că nu pot fi comparați cu vecinii, dar sunt indicați a fi mijlocitorii între occidentul și orientul european".

Firește că din punctul acesta de privire ne unim și noi cu părerile „Patriei", protestând cu toată energia împotriva afirmațiunilor pe care le face propaganda maghiară pe socoteala țării noastre. Dar, trebuie să recunoaștem că pentru noi prezintă mai multă importanță, concluziile pe care le trage foaia regionalistă din acest articol.

Într'adevăr, iată cum termină: „Este deci de neapărată nevoie ca să începem a combate tendințele vecinilor noștri, căutând a informa mai precis streinătatea asupra realităților dela noi".

Dacă comparăm însă ceea ce „Patria" spune în teorie cu ceiace face în practică partidul ale cărei idei le susține, vom ajunge la convingerea că politica naționalităților nu e decât o pură demagogie.

Și, nu greșim de loc când afirmăm acest lucru, fiindcă zilnic ziarul d-lui Maniu și Vaida nu face, decât să spuie, că asupririle pe care ardelenii le îndură în timpul celor trei ani de regim românesc, ei nu le-au îndurat din partea ungurilor nici în timp de o mie de ani.

Afară de aceasta, nu e oare tot partidul național acela care a lansat ideia unei „Cărți negre" în care să fie trecute „nelegiuirile" guvernului român și cu ajutorul căreia să informeze streinătatea asupra „realităților dela noi?"

Și, dacă ne gândim că acestea constituiesc învinuiri grave împotriva partidului național din punctul de vedere al atitudinei lui față de maghiari, mai pot oare să tăgăduiască naționalii că agitațiunile lor nu sunt o crimă față de prestigiul țării noastre în streinătate?

Aceasta fiind realitatea, oricine ar putea să se erijeze în apărătorii demnității noastre naționale; dar în nici n caz partidul național care prin atitudinea lui, dimpotrivă, caută să o coboare și mai mult în fața streinătății.

Ședințele Constituantei

CAMERA

Ședința de Joi a Camerei s'a deschis la ora trei sub președinția d-lui Orleanu, fiind prezenți aproape toți miniștrii. Se validează alegerile dela Caraseu, Salonta Mare și din Bistrița Năsăud. La discuția acesteia din urmă vorbesc d-nii Victor Moldovanu, Iorga, Soricu și general Văitoianu. Se naște tumult când vorbește basarabeanul Cernei. Ședința se suspendă. La redeschidere ministrul internelor arată cum a ordonat paza urnelor. Este des întrerupt de d-nii Ioga, Mihai Popovici și Cernei. Se discută apoi alegerea dela Olt. Vorbește împotriva validării țărănistul Mirto, arătând presiunile guvernamentale. Pusă la vot alegerea este validată. Președintele anunță ședința de noapte.

SENATUL

Senatul s'a deschis la ora trei și un sfert fiind prezenți ministrul Constantinescu. D. Andrei Bârsea nu răspunde acuzațiilor aduse d-lui Maniu. Țărănistul Rusu dela Bălți citește declarația țărăniștilor. Senatul trece apoi la validări. D. Micșa cere invalidarea alegerei dela Arad. D-nii Gussy și Purcăreanu se opun. Alegerea e validată. Se validează fără incidente alegerile dela Radna, Neamț, Trei Scaune, Bacău, Vijnița, Ilfov, Putna, Sighet, Tutova și Siret. Se face discuție zadarnică în jurul validării dela Tecuci. Validările au fost terminate.

Constatări triste

Politica financiară a fostelor Guverne — Necinste și incapacitate — Ruinarea finanțelor statului — Salvarea

Expunerea de motive care întovărășește proectul de budget al guvernului, este un isvor nesecat de învățăminte relative la activitatea oamenilor și partidelor politice în acești trei ani de după războiu.

Mai întâi, din această expunere reesă clar jertfa întreagă, nu numai de vieți omenești și sănătăți sdruncinate, dar și jertfa economică pe care-a făcut-o vechiul regat pentru ideea unității naționale.

Vechiul Regat, care într'o neutralitate mănoasă ar fi putut să huzurească, iar azi să aibă o valută ca acea a Elveției sau a Spaniei a înțeles că pornind războiul de întregire a neamului în mod implicit rebuia să-și ia pe seama lui și cea mai mare parte din jertfe. Și când s'a pus chestiunea unificărei monetare, cerută de noua stare de lucruri, cu toate că ea păgubia vechiul regat cu peste 7 miliarde de lei, totuși nici un moment nu s'a discutat de cei de dincolo acest sacrificiu.

Și iarăși când pentru consolidarea unirei, au fost imperios cerute luptele de apărare dela Tisa și Nistru, tot vechiul regat atât prin oamenii lui cât și prin resursele lui financiare a fost acela care a înțeles să nu dezerteze dela o datorie care-i impunea noui și dureroase jertfe. E bine de amintit aceste lucruri ce reies din expunerea de motive a bugetului, pentru ca ele să se înțeleagă de o anumită presă din Ardeal care încearcă să încetățeneze aici, un josnic și condamnabil sistem de ponegrire a fraților de dincolo.

Din expunerea de motive a bugetului mai reiesă însă și alte lucruri care privesc mai ales guvernările trecute, ale nouilor grupări politice, grupări dotate cu o mare ambițiune însă cu o foarte mică competență.

Într'adevăr, culegem din expunere această frază semnificativă: „Nevoile stării de războiu, trebuințele noilor provincii, scumpetea traiului, aplicarea unei unificări (monetare) rău înțelese, au adus într'o perioadă, când din nenorocire, nu s'a afirmat o politică de stat hotărâtă, hipertrofierea și atrofierea serviciilor statului, și deci și un mai puternic dezechilibru asupra unui buget care prin el însuși era anormal".

E un motto admirabil la capitolul vieței noastre sociale dela războiu încoace. Politica de guvernare demagogică a ministerului Vaida și de jaf al guvernului Averescu, ne-a dus la tristul epilog al desorganizării totale a serviciilor publice.

Prin măsuri economice și financiare improprii și prin risipa banului public, care a mers să umple buzunarele tuturor samsarilor ce împănau ministerele lipsite de un criteriu cinstit administrativ, s'a păgubit statul cu miliarde.

Crearea unui buget extraordinar de către fostul guvern; a fost o cinică și crudă ironie și-a însemnat o pierdere pentru Stat de sute de milioane, risipite în vânt. Astăzi din cartoanele ministerului de industrie ies la iveală strigoii cari ne vorbesc de cumplitele vicii de care sufere democrația nouă. De pe urma anarhiei instituite în stat de lipsa unei guvernări hotărâte și cinstite s'au desorganizat toate serviciile administrative, punându-se în imposibilitate de-a funcționa atât serviciul încasărilor veniturilor, cât și cel al exploatărei avuției, de pe urma căreia Statul să-și fi putut spori forța lui economică. In schimb veniturile ascunse crescură ca buruiana într'un câmp părăginit. E destul să relevăm că ministerul finanțelor nu a avut în tot cursul anului 1921 nici o cunoștință de încasările și de cheltuielile Direcției C. F. R., încasări cari reprezentau mai mult ca un sfert din bugetul general. Tot astfel pentru cele mai multe din instituțiile aducătoare de venit ale Statului. In chipul acesta lipsea ministerului de finanțe putința de control a încasărilor manipulându-se însă în schimb, în folosul băncilor private, banii luați cu sau fără chitanță din averea Statului, sporindu-se astfel și mai mult criza financiară, prin împuținarea mijloacelor de plată și a tuturor relelor ce decurgeau din aceste nenorocite sisteme.

Iată ce revelațiuni ne aduce analizarea trecutelor proecte bugetare, făcute cu prilejul expunerilor de motive a noului buget. Ele ne dau și mai mult măsura pericolului prin care a trecut țara în timpul și din cauza guvernărilor partidelor noui, și de care pericol a scăpat în sfârșit prin venirea la putere a partidului de muncă și ordine care este partidl național-liberal.

Știrile zilei

Roma. — **După știri din Moscova, boala lui Lenin s'a agravat. Ziarele din Florența și Triest anunță că a și murit, dar moartea e ținută în secret.**

Praga — *Camera a votat proectul de lege pentru contractarea împrumutului de 10 milioane lire sterline.*

Constantinopol — *La Nicodemia a avut loc o încăierare a trupelor grecești și kemaliste. Lupta a fost foarte violentă și a ținut multă vreme.*

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

PREFERINȚE LITERARE

O anchetă literară făcută acum câțiva ani în Anglia asupra celor 100 de cărți socotite ca cele mai bune din întreaga literatură universală dăduse cele mai multe sufragii Republicei lui Plato Eticei lui Aristot și Paradisului perdut al lui Milton.

Numele scriitorilor care figurau în această listă erau mai ales ale clasicilor, printre care scriitori greci și latini formau majoritatea.

Cauza? Semnul unui gust rafinat și a unei culturi înalte sau simplu snobism?

De curând Sidney Dark, cunoscut critic dramatic și director literar al marelui jurnal „Daily Express" a fost solicitat să-și manifeste preferințele.

Dark mărturisește cu mult curaj că dacă citește cu plăcere pe Dickens, Dumas, V. Hugo, Balzac și Theophile Gantier, nu poate să mai recitească clasicii antichității, deasemeni nici un roman istoric.

Dacă-l satisface Mme Bovary, Salambo îl displace, cât despre Milton îl execută fără cruțare:

„Mă întreb chiar — scrie el — cum cineva a putut să citească în întregime Paradisul perdut?"

Încurajat de atâta sinceritate, W. L. George, romancier și jurnalist mărturisește că Milton îl plictisește, iar directorul unei mari reviste londoneze, Greenhongh Smith acuză la fel pe Don Quichotte și poemele lui Longfellow.

Era de prevăzut că aceste declarații fățișe vor provoca protestări.

Numeroși cititori au afirmat că au citit nu odată, dar chiar de mai multe ori Paradisul perdut.

Romancierul Victor Bridges s'a indignat că cineva poate să rămâe nesimțitor la frumusețile lui Milton; dar se recunoaște incapabil de a aprecia Les Confessions a lui Rousseau, romanele lui Tolstoi și Dostoiewski și poemele lui Browning.

John O'London's Weekly constată însă că atât scriitorii cât și cititorii apreciază în unanimitate pe Dickens.

Dacă Walter Scott nu mai e la modă, dacă acum romanele lui se citesc mai puțin ca altădată, Dickens și-a păstrat însă popularitatea sa.

Nimeni nu l'a clasat printre autorii, care nu s'ar putea încă citi, mulți însă l'au citat printre cei preferați.

Un congres musulman la Paris

Din inițiativa comitetului executiv al Alianței islamice internaționale, un congres al musulmanilor se va ține, la Paris, în cursul lunei lunie, sau iulie a. c.

Musulmanii din următoarele țări vor trimite delegați: Afganistan, Albania, Algeria, Azerbeidjian, Belneistan, Jugoslavia, Bulgaria, Georgia, Cireazia, Crimeea, China, Cirenaica, Daghestau, Egipt, Grecia, Hedjez, Indiile, Maroc, Mesopotania, Palestina, Persia, România, Rusia, Sudan, Siria, Tunisia, Turkestan, Turcia, Transvaal, Yemen, Statele-Unite, Arabia.

Congresul va examina: situația rezervată Turciei de diplomația europeană și situația internațională a lumei islamice.

Muzica românească la Paris

Succesul d-lui Stan Golestan

Sâmbătă 25 Martie a avut loc în „Salle de la société des concerts" din Paris al 450-lea concert al societății naționale de muzică „Ars Gallica".

Cu această ocazie au fost executate, în primă audițiune de d-nele Madeleine Lagarde și J. Méssager „Doines et Chansos" operile compatriotului nostru dl Stan Golestan.

Reproducem mai la vale cuvintele de laudă adresate de ziarul „Comedia" din Paris.

— „Iată pentru repaosul nervilor noștri adorabile doine și cântece ale lui Stan Golestan, din poeziile populare române, reflecte nostalgice ale unei țării așezată în punctul comun extrem dintre Occident și Orient și unde inspirația unește visul asiatic cu realitatea latină.

Perfecte reprezentative ale inspirației populare ne apar doinele și cântecele.

Pe motive câte odată străine și cari se asemănă cu aceasa le câtorva regiuni spaniole melodii câte odată „a carrure" câteodată de o supletă rară, sunt tratate de muzicant cu sensul ascuțit al armoniei, oportune.

Nici o încurcătură, însă accentele adevărate, sincere, strigătoare.

Nu mă îndoesc că „La Délaissée, Le Rossignol captif. Promesse (acompaniate de un singur fluer) arzătoarea poemă a lui „Biser" sau ritmica „Horă" se găsesc pe toate pupitrele cântăreților.

Aceste doine și cântece merită acest lucru după cum o merită „lieder"-ele celebre ale unui Manuel de Falla".

ECOURI

Reorganizarea vieții în Rusia

Proectele lucrate de comisarul poporului dela justiție, cu privire la noua lege comercială și codul penal, au fost înaintate spre examinare comitetelor centrale executive.

Noua lege comercială regulează noua situație economică a statului Sovietic.

Se înființează tribunale comerciale și o curte supremă comercială cu atribuții precise.

Se regulează situația și drepturile străinilor ce fac comerț și afaceri în Rusia.

Codul penal cuprinde 247 de art cole și e influențat de prevederile altor țări.

În legătură cu reorganizarea vieței economice, vor fi desființate mai multe administrații centrale, printre cari cea a zaharului, a hârtiei și a produselor chimice.

Comisariatul de finanțe a însărcinat Banca de stat cu imprimarea de bancnote noi garantate de stat.

Un caz ciudat

In apropierea orașului Innsbruck, din Tyrol, Austria, o statue a Sfintei Fecioare, fusese răsturnată de un uragan, acum vre-o 50 de ani. Credincioșii tyrolieni, cari au văzut în acest accident o manifestație de mânie a Divinității, au lăsat efigia sfântă în acea poziție aplecată.

Acum câteva zile, în urma unei ușoare cutremurări de pământ, țăranii tyrolieni au constatat cu surprindere, că statula Sfintei Fecioare și-a reluat poziția sa normală. Faptul acesta a produs o mare bucurie, întru cât e considerat ca un semn anunțător că suferințele Austriei vor lua sfârșit, poate în curând.

Cum trăește Krassin?

„Evening News" povestește amănunte interesante asupra modului cum trăește comisia sovietică la Londra.

Când a sosit în 1920 la Londra Krassin a închiriat o locuință somptuoasă într'una din cele mai scumpe străzi ale Londrei.

Se constată în curând că locuința aceasta, care se compunea din două etaje, era prea mică.

Personalul comisiei sovietice creștea din ce în ce.

Krassin închirie apoi o casă enormă în City. Noua locuință și personalul guvernului sovietic au întrecut acum toate reprezentanțele diplomatice acreditate la Londra.

Delegația bolșevică are actualmente patru locuințe. Numărul funcționarilor se ridică la trei sute. Nu este ușor să poată pătrunde cineva până la Krassin.

Vizitatorul este primit în primul rând la etajul de jos de un funcționar care îl examinează în mod amănunțit. După ce a trecut primul examen, vizitatorul poate să treacă cu un etaj mai sus. Aici e primit de secretarul englez al lui Krassin. Acesta îl dă în primire unui al doilea secretar.

Numai dacă acest examen este satisfăcător, vizitatorul poate să pătrundă în camera de lucru a lui Krassin.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Eterna întrebare

Situația morală și materială a lumei actuale

Istoricul italian, Guglielmo Ferrero, una din cele mai puternice inteligenți a epocei noastre, face într'un admirabil articol din „Illustration", sinteza politică a lumei actuale.

Începe prin a se întreba dacă trăim în ordine sau în desordine. Pentru unii lumea se dezagregază, pentru alții, mai optimiști „lucrurile merg aproape ca înainte". Apoi face istoricul ultimilor 15 ani. Ei sunt o imensă necropolă de republici și monarhii, un fel de groapă comună în care America și Europa, creștini și musulmani, albi și galbeni și-au aruncat cadavrele regimurilor. Pretutindeni se aclamau cu bucurie revoluțiunile, făcute în numele celor trei cuvinte sacre ale Occidentului: libertate, popor, democrație. Iluziunea fu scurtă. Pe mormântul vechilor regine se instituí un lanț neîntrerupt de lovituri de stat, pronunciamente și dictaturi efemere, aruncând sute de milioane de ființi omenești în anarhia războiului civil permanent. Isbucnirea războiului mondial deschide din nou seria cataclizmelor. Unul după altul, cadavrele imperiului rus, a celui austro ungar și german se prăvălesc în fundul groapei comune... Și de astădată s'au exaltat de către Europa și America rezultatele războiului. Marele vis dela 1848 devenea realitate: O Polonie reînviată, republica proclamată la Moscova, Berlin și Viena; regii cei mai puternici deposedați, sufragiul universal încoronat ca suveran al Europei libere! Iluzia fu însă și mai scurtă.

In Rusia și Ungaria revoluția democratică isprăvi prin dictaturi militare fără alt titlu de-a guverna decât forța, care e cel mai slab, mai nesigur și capricios element de putere.

In statele create pe ruinele imperiilor habsburgice și germane, e drept că voința populară încă guvernează prin sufragiul universal însă cât de slab și nesigur. Dar groapa așteaptă și alte cadavre. In Asia cele mai vechi edificii se surpă. Anglia a crezut că se va substitui Rusiei, acaparând cu ușurință continentul galben. Eroare! Imperiul rus își trage rivala în prăpastie. Popoarele asiatice erau prietenii Angliei atât cât colosul rus fusese teroarea Asiei. Astăzi ea se revoltă căci Anglia a rămas singură ca să-și mistue prada. Nici o farmaceutică politică a Occidentului nu va fi capabilă să mai cloroformizeze insomnia teribilă ce s'a deșteptat în Orientul asiatic.

Lumea suferă de o boală a guvernămintelor și un guvernământ nu este decât răspunsul la chestiunea: cine are dreptul de-a asculta și în ce limite? Cine are datoria de-a asculta și până la ce punct? O epocă sau o țară nu pot avea existență stabilă până nu a găsit o soluție a acestei probleme capitale. In toate secolele oamenii au căutat soluția suspectă și eternă, totuși ea nu a fost încă găsită și crizele mari istorice coincid cu clipa când popoarele caută din nou.

Astăzi întrebarea e pusă de lumea întreagă, și fiindcă nimic din ce s'a stabilit până acuma nu o mulțumește, ea nu mai are încrederea în sine și-o descurajează atât prezentul cât și viitorul. De aceea trăim timpuri de dezordine universală. Și totuși... Gigantica mașină a producțiunei se învârte zi și noapte, neobosită, în Europa și America, înlocuind cu o ordine nouă autoritățile slăbite sau căzute. Focul și mașinile sunt tiranii noștri actuali ce ne silesc să producem și să consumăm chiar când nevoile legitime sunt satisfăcute. Munca oamenilor moderni este o grea sclavie, care leagă individii, clasele, profesiunile, orașele și statele, popoarele și continentele, într'o enormă rețea de muncă colectivă.

Revoluțiunile și războaiele au deposedat regii și dărâmat statele însă n'au putut distruge puternica mașină a producțiunei, pe care-a construit-o secolul trecut. De aci decurge o întrebare îngrijitoare: cât timp și în ce măsură acest principiu va putea înlocui vechile legi? Viitorul va deslega această problemă, însă prezentul are datoria să discerneze și să evite două erori capitale: Prima este acea pe care o expiază Rusia prin foame și moarte. In câteva zile coloanele vechiului regim au fost sfărâmate: monarhie, biserică, biurocrație, armată... nu mai rămânea în picioare decât mașina producțiunei, adică: agricultură, industrie, bancă, căi ferate... Proprietatea zăcea fără apărare în fața tentații mulțimelor care țipau: „s'o distrugem, pentru asta am făcut revoluția!" Și atunci începu oroarea tragediei ruse din Martie până în Noembrie 1917, pe care lumea încă n'a înțeles-o bine. Masele amețite reclamau cu urlete averile bogaților. Dar timp de șase luni revoluția ezita să asvârle mulțimelor flămânde, principiul de proprietate, pe care o înțelepciune instructivă a popoarelor și-a civilizațiilor îl socotea ca pe un lucru sacru, înaintea împăraților, a autorităților și chiar a lui Dumnezeu.

Dar o *carte germană* propovăduia că dacă lumea merge rău, aceasta se datorește mașinei de producție, care-i defectuoasă. O lovitură de măciucă nebunească distruse credința de care secolii n'au îndrăznit să se atingă. Și atunci, ne mai existând nici un principiu de ordine și cohesiune, începu disoluțiunea universală. A fost deajuns trei ani, pentru ca să se distrugă cea ce imperiului roman i-a trebuit trei secole. Astăzi foamea începe... căci ea este debutul oribil al unei serii nesfârșite de exoduri cari patronează distrugerea unei societăți. A doua eroare, e acea pe care o fac germanii, crezând că o disciplină de muncă poate singură să menție o ordine socială, chiar când Statul ocade în ruină. Germania dezarmată, depo sedată vrea să se identifice cu gigantica sa mașină de producție, construită în ultimul sfert de secol. Poporul german lucrează mai mult ca celelalte și cu un salar mai mic. Totuși ea numai dorește vechiul regim responsabil de distrugerea unei civilizații, disprețuiește pe cel actual, considerându-l ca un efect al voinței învingătorilor. Guvern improvizat, în afară de orice tradiție, fără preparație morală, condus de obscurități și-o biurocrație corruptă, trăește îndatorându-se și falșificând moneda. Poporul privește indiferent, ca și cum ruina statului s'ar produce fără să atingă fericirea cetățenilor.

Dacă Rusia s'a sinucis, distrugând și Stat și mașina lui de producție, Germania e pe cale să purceadă spre aceeași sinucidere, în sens contrar, abandonând Statul ruinei, mulțumindu-se cu o muncă fără preget. In aceste condiții lumea are nevoe de noi autorități în care să aibă încredere, de guvernăminte care s'o guverneze. Pretutindeni se simte aceeași sete după un nou principiu spiritual de autoritate, care să oprească omenirea dela munca sa tragică de Sisif. Dar pentru aceasta aceeași întrebare se impune: „Cine are drept să comande, și în ce limite? Cine are datoria s'asculte și până la ce punct?"

Cronica politică

Declarațiile d-lui Prim-ministru la Cameră. După ce declarațiile revoluționare și-au găsit răspunsul în admirabilele cuvinte ale d-lui Em. Antonescu a luat cuvântul însuși d-l I. I. C. Brătianu, al cărui interesant discurs îl reroducem mai jos:

D-lor deputați.

Am ascultat cu regret, dar nu cu surprindere declarațiunile opoziției. Desigur că tonul și temperamentul fie cărui nu le puteam dinainte cunoaște dar violențele desvoltate de adversarii noștri în alegeri, ne permiteau nouă celor, care avem experiență politică, să ne așteptăm la manifestațiuni de soiul acelor actuale.

Socotesc că este de datoria Camerei, iar nu a guvernului, ca să examineze, cu toată scrupulozitatea, cum s'au efectuat operațiunile electorale și să hotărască validările și invalidările după lege și dreptate. (Aplauze).

Nu pentru aceasta am luat cuvântul.

De asemenea nu am luat cuvântul ca să desfășur astăzi când Camera încă nu este constituită, întregul proces istoric și politic, istoric al trecutului politic al viitorului, între noi și opoziție.

Am luat cuvântul, ca să exprim o speranță; aceea că după trecerea primelor violențe ale patimelor, cari încă clocotesc în tr'unele suflete, se vor lumina mai bine conștiințele și vor reveni la o mai dreaptă și mai patriotică concepțiune a datorii lor cari se impun. ((Aplauze).

Sper că atunci potrivnicii noștri își vor da seama în cine loveste, vrând să loviască în noi" sper că cu ajutorul timpului liniștitor de patimi, vom ajunge la alte raporturi de cât la cele de astăzi. De acum însă țin să fac declarația că nu am primit marile răspunderi ale zilelor de astăzi, decât cu conștiința limpede că eram îndrituiți de Constituțiune ca să le primim. Am venit la guvern în chipul cel mai normal și mai Constituțional și chiar unit din cei cari astăzi ne neagă aceste însușiri, ar fi considerat ca foarte Constituțional guvernul dacă două sau trei portofolii și-ar fi schimbat titularii, (aplauze prelungite și îndelung repetate), și dacă în câteva cercuri electorale s'ar fi modificat repartițiunea candidaturilor.

Domnilor, nu se așează pe temei sănătos și moral desvoltarea unei țări, cu asemenea concepțiuni. (Aplauze).

Când Majestatea Sa Regele ne-a încredințat greaua misiune de astăzi, a făcut-o pentru că în înalta-i judecată a socotit că era îndreptățit să o facă, de curentul general al opiniunei publice, care cerea această hotărâre. (Aplauze).

Alegerile au dovedit că Majestatea Se Regele nu s'a înșelat în aprecierea Sa.

Noi am primit răspunderile, cu convingerea că într'adevăr acestfel stă situațiunea și le vom duce, domnilor, cu toată hotărârea pe care ele ne o dictează. (Aplauze prelungite).

Domnilor, declarațiuni de felul celor cari s'au făcut astăzi [illegible] ele desigur nu ne pot insufla nici o descurajare. Avem în trecutul țărei cele mai ilustre și doveditoare pilde, întâmlate în împrejutări similare. A căzut și altă dată opoziția în greșelile celei de astăzi. După 1877, când a fost să se refacă pe temelii mai democratice Constituțiunea țărei, printr'o nouă organizare, pe care o impunea nouile condițiuni de viață creiate prin războiul Indeendenței, sa'au găsit oameni destul de pătimași în preocupările lor de partid, ca să nege Constituanței dreptul de a-și face opera de organizare și ca să se abțină dela conlucrare, spunând că nu-i recunosc legalitatea.

Totuși pe temeiul acestei constituante s'a clădit România modernă și din opera ei a izvorât pentru Regatul Român 25 de ani de prosperitate care i-au dat la ceasul istoric puterile să asigure însăși unitatea națională. (Aplauze îndelung prelungite).

Fecunditatea acțiunei noastre depinde de d-voastră și de noi. Precum va ști majoritatea să se inspire sincer și cinstit de marile nevoi care trebue să stăpânească viața națională a României de astăzi, astfel va fi toera pe care, împreună o vom realiza (aplauze îndelung prelungite).

N'am nici o îndoială că în fața realităților și a faptelor se va risipi atmosfera creată prin calomnii și prin patimă (aplauze prelungite). Sunt convins că opera noastră de guvernare o vom face-o cu consensul unanim al conștiințelor sănătoase din toate ținuturile României Mari (aplauze îndelung prelungite). Păstrez speranța că, în fața faptelor, mulți chiar din aceia cari astăzi judecă încă prin prisma excesivelor patimi ale unor lupte recente pe care înșii le-au făcut violențe, vor veni la alte simțiminte și într'o unire patriotică ne vor da și el concursul la aceeastă operă de care depinde pentru toți și siguranța zilei de astăzi și posibilitatea desvoltării zilei de mâine. (Aplauze prelungite îndelung repetate).

Știm foarte bine, că fiecărui alegător îi stă în putință de a-și validita dreptul de vot. In consecință, dacă alegătorii, aderenți ai partidului național ar fi voit să-i rămână credincioși ar fi putut foarte lesne să se abție dela voture. Cu forța doar n'a fost dus nimenea la urnă.

Infrângerea regionalismului, a cărui existență nu o justifică nici un interes de stat, nu e rezultatul vreunui abuz, ci sentimentul românesc și judecata sănătoasă a poporului nostru, care-și dă bine seama de chemarea lui în împrejurările de azi.

Un mic episod politic, ne dovedește pe deplin această stare îmbucurătoare:

Intr'un restaurant mai modest, la o masă ședeau două persoane, — un soldat român și un civil, strein de limbă și gândiri. — Discuția aluneca în domeniul politicei și străinul căuta să convingă pe soldatul nostru — țăran ardelean — despre necesitatea autonomiei Ardealului și de colaborarea în acest scop cu naționaliștii, amestecând în vorbirea sa principii socialiste precum și vorbe jignitoare la adresa fraților noștri din vechiul Regat.

Acestei discuții i-a pus capăt soldatul nostru prin cuvintele pline de înțelepciune și caracteristice felului său de a vorbi:

„Poate că ai și dta dreptate domnule, dar uite, noi rumânii trebue să ținem la olaltă".....

Și o logică întrebare se impune atunci: avem noi lipsă de mulți oameni mari cu gândire mică, sau de mulți oameni mici cu gândire mare?....

Pentru ce oare mulți martiri naționali ai Românilor din Ardeal au suferit în decurs de sute de ani? Singura lor mângâere sufletească n'a fost oare speranța unirei tuturor Românilor într'un singur stat național?... Iar astăzi, când ne vedem visul realizat, nu este pentru noi o surpriză dureroasă atitudinea partidului național ardelean?

Decenii de-arândul a luptat acest partid pentru deosebirea și unirea românilor ardeleni cu frați de dincolo, având și sprijinul material al vechiului regat, iar astăzi să constatăm o tactică contrară luptând contra sprijinitori lor de odinioară cu tendință evidentă de a despărți Ardealul.

„Sfârșitul va fi tot „o Alba-Iulie" amenință organele partidului național. Nu ne îndoim că se va face și acest ultim act de încercare a destinărei, dar avem firma sperență, că se va face numai de către comitetul executiv al partidului național.

Nădăjduim că fiecare român ardelean este convins de faptul, că nu vechiul regat s'a alipit la Ard. ci Ard. s'a eliberat prin el pentru ca astăzi să numai cunoaștem decât o România mare etern nedespărțită.

HORIA POMPILIU
THOMAS

POLITICA
naționalilor și Ardealul

S'a năpustit cu o furie nebună ca o boală grozavă a timpului nostru. Ca orice epidemie, ea atacă în general constituțiile mai slabe unde prosperează în mod umitor. Citiți ziarele politice și veți vedea convulsiunile celor cuprinși de ea. Cu cât boala e mai înaintată cu atât delirul e mai grozav.

Căci nu se poate considera oare boală, ceea ce face partidul național, astăzi când în loc să-și dea tot concursul pentru consolidarea României mari sacrificând chiar interesele personale, preferă să provoace desbinări între români și români, ajutând astfel acțiunea subversivă a dușmanilor noștri?!

Și crede comitetul executiv al partidului național că ridicându-și glasul de protestare împotriva vechiului Regat are adeziunea întregului Ardeal?

Infrângerea lui în alegeri este o eclatantă dovadă, că urmând această politică el își pierde terenul aici.

Se aduce ca o contradovadă, mult trâmbițatele abuzuri ce s'ar fi făcut în alegeri, dar aceste „abuzuri" trebuesc primite cu toată rezerva cuvenită, căci un singur fapt răstoarnă toate afirmațiunile de această natură.

Văpseli pentru ouă

de prima calitate, în toate culorile se capătă cu prepreturile cele mai scăzute.

Fabrica chimică
„LUXOR"
Cluj. 1357

HALUCINAȚIILE
partidului național

Ipocrizia partidului național n'are margini. După ce de luni de zile a întreprins în Ardeal, o campanie mai lasă și mai calomnioasă împotriva vechiului regat decât cel mai dușmănos atac ce s'a pomenit vreodată din partea Budapestei, mai are încă nerușinarea ca să pretindă că țărănimea ardeleană s'a răsculat de buna ei voe în contra nelegiuirilor liberale. Secretarul partidului, un om detreabă de altfel când nu e vorba de politică, se face emisarul fariseismului care caracterizează activitatea întregului partid național.

D-sa nu voiește să recunoască că în satele din Ardeal, unde mai dăinuiește și azi impresiunea ce-a lasat flăcăii de dincolo, veniți ca să-i desrobească, nu se putea naște o reacțiune împotriva unor nelegiuri neexistente, decât sub imboldul instigațiilor făcute de candidații partidului național. Căci la o mai profundă analiză a factorului psihologic, care a jucat rolul principal în cele două alegeri consecutive făcute în mai puțin de doi ani, nu rezistă teoria dumneaolor exlicativă a tulburării spiritului țărănimei de aci. Oligarhia venală a Consiliului Dirigent a lăsat o dâră adâncă de resentimente în sufletul țăranilor ardeleni, cari se vedeau frustrați de bunul și dreptul lor de însuși feciorii dați la școli, și ajunși prin sforțarea comună în fruntea curentului care trebuia să-i ducă la unire și la stabilirea definitivă a unei democrații libere și drepte. Când după decenii de împotrivire colectivă împotriva urgiei ungurești, s'au văzut înșfăcșit la capătul suferințelor, stăpâni pe situație, domnii din frunțea lor au crezut de cuviință să facă o deosebire acum la împărțirea bunurilor și drepturilor, câștigate cu jertfele făcute de toți. Deoparte fruntașii ajunși șefi de resorturi, stăpâni absoluți pe bogățiile Ardealului, ahtiați după câștiguri care să le dea vaza pe care nu le-o putea imprima insuficienta lor pregătire, de cealaltă, țărănimea toată, devenită mai săracă din pricina jafului suferit de la armatele germane în retragere, și simțindu-se nedreptățită de însuși aceia în cari își concentrase nădejdile.

In această stare de spirit fu lesne partidului poporului să atragă de partea ca constingentul de alegători care-i dădu pentru moment prioritatea politică în Ardeal. Popularitatea unui general victorios zdrobi ușor citadela bancară a partidului național la care voia să se înjuge munc silită a țăranului, legat de o proprietate mare neexpropriată și de o lege electorală oligarhică.

Când pe deasupra, partidul național, căzut de pe piedestalul pe care i-l făurise cincizeci de ani de lupte naționale, se văzu combătut cu succes și de alte partide de peste munți, pe terenul care-l credea proprietatea lor pe veci, o ură oarbă îl făcu ca să se reverse, cu cele mai cumplite însulte și amenințări, asupra vechiului regat, de unde simteau că le vin tot răul. In această psihoză a urei și mâniei nestăpânite, conducătorii acestui partid, trecură pe nesimțite dela o animozitate latentă la isbucnirea epileptică a unei dușmănii declarate. Când au văzut că ultima lor încercare de se agață de putere, prin intermediul liberalilor fusese spulberată, violență lor numai cunos cu limite. Alegerile se făcură deastădată din partea partidului național cu-o furie desperată. Satele s'au lăsat inundate de apeluri la revoltă fățișă în contra vechiului regat, un val de denigrare a tuturor personalităților politice de dincolo, decepe fața întreguli Ardeal. Mulți țărani, în a căror memorie mai luceau amintări din vremea luptelor frumoase dealtădată crezură, alții sălășară intimadați, dar o mare majoritate se rupse definiitv cu trup și suflet de-acel partid, intrat în faza isteriei politice, de pe urma insucceselor suferite. D. Sever Dan se gândește cu groază la ziua de mâni... Să n'aibă nici o grijă — odată ce răul, care e partidul național în forma lui actuală, va fi înlăturat, orice urmă de revoltă va pieri din sufletul țărănimei ardelene care nu va mai fi împedecată ca să se contopească în libertăți și drepturi cu țărănimea de dincolo.

Din acel moment nu se va mai putea specula de nimeni revolta pcporului din Ardeal împotriva vechiului regat.

Tz.

O mărturisire prețioasă

Intr'un articol plin de echivocuri „Epoca", neputându-se lega de competința economică și financiară a guvernului caută să combată măcar presupusele intenții ale guvernului în chestia exportului.

Uitând că partidul D-lui Take Ionescu s'a făcut părtaș la imorala guvernare a partidului poporului, „Epoca" mărturisește care a fost competința economică și financiară a foștilor conducători cât și rolul ce l'au jucat această incompetență, asociată la jafurile care se făceau pe contul Statului și în favoarea tuturor solurilor ne intermediar.

Iată ce spune „Epoca", de exemplu:

„Dela 1918 și până astăzi politica noastră economică în materie de export a fost o adevărată nenorocire.

La permanentiza ea acestei nenorociri au contribuit **pe întrecute și ministerul de finanțe și ministerul de industrie,** *singurele de altfel care aveau în mâinile lor monopolul inițiativei și regulamentărei exportului românesc.*

Dând mai jos apoi descrierea amănunțită a acestui „mod de întrecere" între cele „Epoca" recunoaște că în ultimii patru ani producțiunea noastră internă și ca atare bogăția națională a **pierdut zeci de miliarde.**

Credem că nu-i nevoe să mai insistăm asupra acestei spovedanii, care nu mai lasă nici o îndoială asupra modului cum guvernarea averescană a știut să ruineze țara.

Toată pasărea pe limba ei piere!

Răspândiți „Infrățirea"

INFORMAȚII

Ziarul „Pravda" din Belgrad spune că președintele Masaryk a primit invitația de a figura ca nun la căsătoria regelui Alexandru cu prințesa Marioara. Al doilea nun ar fi să fie d. președinte al consiliului, I. Brătianu.

După cât aflăm delegația română va pleca la Genova în ziua de Marți 4 Aprilie spre a putea participa la conferința premergătoare a statelor quadruplei Antante care se va ține în acel oraș la 8 Aprilie, înainte de conferința generală.

Este posibil ca d. Ioan I. C. Brătianu, președintele consiliului să plece câteva zile mai târziu.

•

O delegație a crescătorilor de vite din Ardeal și Banat, în frunte cu deputatul Fritz Connert, s'a prezentat eri la ministerul de domenii, cerând ca cota de 28 lei la sută din vitele ce se exportă să fie rezervate direct comunei București.

Aceasta cu scopul ca exportatorii să fie feriți de specula ce le-o fac angrosiștii de vite.

•

Comitetul Societății Naționale Filial de Cruce Roșie a României din orașul Sf. Gheorghe, județul Trei Scaune va ține adunarea generală Duminecă 2 Aprilie st. n, 1922 la ora 11 a. m. în sala festivă a prefecturei.

După adunarea generală la ora 4 p. m. va urma o producțiune dată cu concursul elevelor de la școala normală de fete „Regina Maria" în sala festivă a școalei normale de fete pentru mărirea fondului de Cruce roșie și ajutorarea elevelor sărace de la școala normală.

Banii Imprumut pe orice obiecte, bijuterii, haine, mobile, acțiuni, mărfuri, etc., cumpără aur, argint și orice obiecte, primește spre vânzare în comision și acordă avansuri foarte avantagios, primește

Depune spre fructificare cu 9 și 10 la sută

Casa de Imprumut pe Amanet (Muntele de Pietate) Victor Iliescu și Co. Calea Victoriei 25 Telefon 55.

Intrare și prin curte. 1580

•

O comisiune a CFR. a plecat la Cassel în Germania spre a recepționa cele 200 locomotive comandate acolo sub trecutul guvern.

In zilele de 3—4 Aprilie se va ține la Cluj congresul notarilor din Ardeal.

Printre principale chestiuni ce se vor judeca va fi și chestiunea revistei editate de cercul notarilor.

•

Fabricanții și negustorii de spirt va ține în ziua de 2 Aprilie o consfătuire în care se va discuta asupra creditului pentru impozitul de spirt.

•

In cursul lunei Mai se va ținea la grupul de aviație din Cluj un concurs de sboruri. Premiații acestui concurs vor fi trimiși să ia parte la concursul ce se va face în București între cei mai buni piloți din țară.

•

Duminecă, 2 Aprilie, orele 11 dimineața, savantul G. Marinescu, membru al Academiei Române, care se află în Cluj, pentru seria de conferințe ce ține la Fac. de Medicină, va desvolta, în Aula Universității, o conferință publică despre: „Rolul intelectualilor în Cultura popoarelor."

Publicul e rugat să asiste.

•

Ministerul de Finanțe a dispus funcționarea și pe mai departe a gardei financiare din Ardeal despre cari era vorba să se desființeze pe ziua de 1 Aprilie.

•

Noile perceptorate din Ardeal se vor ocupa până la organizarea lor completă numai cu partea administrativă.

•

Cofetăria Boncescu din Timișoara și Cluj roagă onorata sa clientelă să binevoiască a face comenzile cu 10—12 zile înainte de Sfi. Sărbători ale Paștelui, pentru-ca fiecare persoană să poată fi bine servită, și pentru a se putea garanta promptitudinea livrărei. Telefon 68. 1625

•

In urma unei ingenioase îmbunătățiri a becurilor electrice după cât suntem informați, s'a ajuns azi la cel mai perfect rezultat reușind fabricei „Osram" se realizeze cu noile sale produse, cea mai mare economie de curent și o durabilitate uimitoare. Lumina cea mai plăcută ce întrece ori-ce alta fabricație. Noile fabricate se află la Intreprinderea Electrotechnică Teodor Maior Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 577. unde se execută ori ce instalații electrotecnice. Proiecte și devize gratuit. 1416

•

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

Pentru conferința Dunăreană care se va ține la 1 Aprilie la București, au plecat Marți din Praga șeful arhitect Strand și consilierul Cuceraf, ambii de la ministerul poștelor.

•

Delegația economică, întrunită eri, a luat în discuție chestiunea scumpirei hârtiei.

S'a hotărât ca pe un timp de 3 luni să nu se admită sub nici un motiv o scumpire a prețului hârtiei de ziar.

•

In ziua de 24 Martie a. c., a încetat din viață la Iași monahul Eugen Vlahuță, fratele poetului A. Vlahuță.

•

Primăria Capitalei a primit o ofertă a unui consorțiu de negustori din Cluj, privitoare la alimentarea Capitalei cu carne. O delegație a clujenilor a conferit cu d-nii G. Corbescu și Anghel Dumitrescu.

•

S'a aprobat înființarea unui târg de vite săptămânal, în fiecare Marți, și trei târguri de vite cu obiecte de industrie casnică, în zilele de 14—16 Aprilie, 14—16 Iunie și 8—10 Noembrie în fiecare an, în comuna Hendorf, județul Târnava-Mare.

•

Elevii școalei de agenți hidraulici din Arad, pendinte de ministerul de lucrări publice vor putea călători gratuit pe c. f. r. în cl. II în timpul vacanțelor școlare, pe baza prezentării carnetelor de identitate, tip pentru studenți, cu fotografie.

•

Zilele trecute a avut loc la Timișoara o consfătuire a ziariștilor unguri și germani din localitate, cari au hotărît constituirea unui Sindicat al ziariștilor din Banat. S'a ales un comitet provizoriu, care va stabili programul de activitate și va alcătui un proiect de statut al nouei organizațiuni.

•

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neîmsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD

Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

Importul de lucrători

Asociațiunea constructorilor a înaintat zilele acestea ministerului de justiție și al muncii un memoriu prin care se cere permisiunea de-a importa lucrători străini cari să lucreze la construcțiile de case. Cercetând motivele cari au determinat pe constructorii de case din Ardeal, mi s'a răspuns de către un reprezentant al lor că încă din anul trecut era un diferend între constructori și lucrători prin faptul că lucrătorii cereau prețuri mari și nu lucrau decât 8 ore pe zi ceeace este prea puțin pentru lucrările cari s'au aglomerat și cari ar trebui să se termine în acest sezon. Alt motiv e că foarte mulți din lucrătorii tineri pretind acelaș preț ca și tovarășii lor cari exercită această meserie de ani de zile. Și în fine că deoarece numărul proectelor de lucrări e foarte mare, brațele de muncă existente în țară sunt insuficiente și de aceea importul lucrătorilor străini nu ar aduce nici o piedică celor ce astăzi se găsesc în Ardeal.

Lucrătorii spun următoarele:

Intrucât toți lucrătorii lucrează câte 8 ore pe zi și noi voim să avem tot aceleaș drepturi. Dacă ei lucrează numai în timpul verei la construcții aceasta nu însemnează că în timpul ernei nu fac nimic. Cea mai mare parte din noi având câte 2 meserii.

Adevărata cauză, ne spun lucrătorii este că constructorii vor să-și angajeze oameni din Ungaria și Austria cari duc lipsa de alimente și cari vor să vină numai pentru hrană.

Lucrătorii mai spun că nu vor admite ca să vină în orașe lucrători străini iar în cazul când constructorii vor obține acest lucru, ei vor fi nevoiți să se adreseze justiției, ministerului muncei și sindicatelor respective din întreaga țară.

Se așteaptă însă din ambele părți deciziunile ministerelor mai sus numite.

Ministerul instrucțiunii intenționează să fixeze o zi de sărbătoare pentru toți copii de școli primare numită „Sărbătoarea copiilor".

In scopul de a fixa dat, precum și felul sărbătorirea acestei zile, ministerul instrucțiunii, într'o consfătuire la Casa școalelor, Joi 30 Martie orele 5 jumătate d. a., pe toți directorii și directoarele de școli primare din Caitală.

•

Din New-York sosește următoarea știre:

Cu prilejul întoarcerei d-lui ministru Bibescu la Nem-York „Uniunea evreilor Pământeni" din New-York va organiza în onoarea sa un banchet la care vor fi invitați toți funcționarii români precum și consulul general român. Vor mai fi invitate toate organizațiile evreo-române și creștine-române.

Banchetul se va da în ziua de 30 Martie la „Ambasador" unul din cele mai renumite hoteluri din New-York.

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

•

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorșáru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

In două luni statul a plătit peste 400 milioane datorie

Una din principalele cauze ale descreditului Statului nostru a fost faptul că nu și-a putut achita datoriile chiar interne.

De două luni de zile de când actualul guvern este la cârma Statului, grație unei gestiuni financiare chibzuite s'a putut plăti, numai din încasările Statului. Suma de peste 400 milioane ordonante în restanță.

Obiectivitatea științei maghiare

D. E. Bokor și geografia Europei

In publicația „Institutului de Entomologie german" din Berlin, intitulată Entomologische Mitteilungen, vol. X Fasc. 4, 5, 6, din 1921, d. E. Bokor, Locotenent activ în Reg. 26 infanterie din Esztergom (Ungaria), tipărește sub titlul „Beiträge zur Käferfauna Ungarus" câteva specii nouă din munții Apuseni și ai Banatului.

Va să zică d. Locotenent Bokor nu știe, în 1921 în ce țară se află munții pe cari îi studiază.

Nu mai vorbim că locul precis al speciilor nu e determinat, pentru a face zadarnice cercetările ulterioare și a fi în totdeauna la adăpostul unei discuții.

Relevăm acest lucru și semnalăm autorităților în drept pe învățatul maghiar care, foarte probabil, va căuta să-și continue cercetările în domeniul acesta prin munții noștri, pentru ca să fie trimis, la timp, în Ungaria, unde îi place dumneaiui să-i așeze astăzi.

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu pret eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comandala depozitul de lemne

Cronica externă

Vineri 31 Martie 1922.

Cercurile americane nu cred în succesul conferinței de la Genua. După credința americanilor o restaurare a Europei nu poate să se facă fără de concursul Statelor Unite, Germaniei și Rusiei.

E ușor de înțeles că atitudinea Americei e determinată mai mult de interesele ei economice, decât de dorința de a veni în ajutorul Europei.

Intr'adevăr încă de la începutul războiului european, politica guvernului de la Washington a fost călăuzită de un singur scop, acela de a acapara toate piețele comerciale a statelor europene și trebuie să recunoaștem că în parte a izbutit.

Și dacă ne gândim că lupta economică dintre vechiul continent și noul continent, se reduce mai mult la o rivalitate economică între Anglia și Statele Unite, foarte bine ne putem da seama de tendința guvernului britanic, promotorul conferinței de la Genua, de a îndepărta pe americani de la o participare efectivă la deșbaterile conferinței economice, acum când e vorba ca să se deschidă piața Rusiei comerțului european.

Se știe, că programul economic al Statelor Unite se extinde și asupra pieței rusești, unde americanii sperau să găsească un important debușeu pentru desfacerea produselor lor.

Iată însă că America se vede stingherită în planurile ei, de către politica preconizată de d-l Lloyd George — politică bine înțeles determinată de propriile interese ale Angliei.

De aceea Statele Unite au tot interesul ca să păstreze multă rezervă față de Genua, căutând chiar să pue oarecare piedeci în politica reconstructivă a Europei și dovada cea mai evidentă a acestei tendințe, ne-o face faptul că guvernul din Washington, intenționează restituirea datoriilor europene, tocmai în aceste împrejurări când Europa financiarmente se găsește strâmtorată.

NOUL BUGET și interesele Ardealului

Directoratele nu se vor desființa — Funcționarii nu vor fi concediați — Cum vor fi plătiți funcționari — Situația funcționarilor maghiari cari n'au depus jurământul va fi soluționată — Orașele vor primi ajutor

S'a scris în ultimul timp în unele ziare opoziționiste, o mulțime de știri tendențioase relativ la unele măsuri luate de guvern față de funcționari. Cu tendința de a discredita guvernul și a provoca panică printre funcționari, numitele ziare informează publicul că actua lul guvern va face mari reduceri în rândul funcționarilor ardeleni, că va suprima multe posturi și că deoarece bugetul este prea încărcat, achitarea salariilor funcționa rilor va întârzia.

Cu toate că aceste știri fantezis te debitate contra guvernului, prin neseriozitatea lor nu ar trebui dez mințite, totuși pentru a vedea rea na credință a acestor ziare, vom restabili adevărul. Profitând de ocazia sosirei d-lui Simionescu directorul regional al finanțelor din Ardeal dela București, ne-am adre sat d-sale pentru a ne da lămuriri în această privință.

Intrebat de noi asupra desființărei directoratelor regionale din Ardeal d-sa ne-a spus că știrile acestea sînt cu totul inexacte.

Menținerea acestor directorate precum și a funcționarilor, se poa te lesne constata prin faptul că sunt trecute în viitorul buget.

Informația că ele se vor desfiin ța este falșă.

In cea ce privește că prin noul funcționari putem spune că funcționarii vor rămâne și pe mai departe la serviciile lor.

In privința celor 6 funcționari de la Comisia de Unificare, comisie ce a fost desființată, deoarece atribuțiunile ei vor trece asupra fiecărui directorat în parte, s'au luat măsurile ca cei 6 funcționari să fie repartizați la alte directorate.

Cu începere dela 1 Aprilie plata salariilor funcționarilor publici se va face după aceeași normă așa că achitarea salariilor nu va întârzia.

Plățile pentru luna viitoare se va face sub formă de avans urmând ca ordonanțarea pentru salariile plătite să fie făcută ulterior, numai ca funcționarii să-și poată primi salariile la timp.

Chestiunea funcționarilor de na ționalitate maghiară cari nu au de pus încă jurământul, este deaseme nea clarificată. Guvernul s'a interesat de ei și se va căuta ca parte din ei să fie plasați pe la diferite resorturi, iar cei mai în vârstă să fie scoși la pensie.

Pentru ca orașele să poată fi ajutate de stat se lucrează acuma la ministerul de finanțe la repartizarea unei anumite cote de impozite asupra avizelor ce se vor da comunelor. Astfel e prevăzută în acest scop o sumă de peste 80 milioane lei.

După cum rezultă din spusele d-lui Simionescu, nu se vor desființa directoratele și nu se vor concedia funcționari ci dimpotrivă se lucrează mult și cu folos pentru ei.

Evenimentele zilei

Regele va amnestia la Paști pe o seamă dintre cei osândiți de curțile marțiale.

■

Ministerul de război a numit o comisie sub presidența generalului Petala care va aduce un proect pentru îmbunătățirea situației funcționarilor.

■

Paris. — Agenția Havas anunță din Lisabona că starea sănătății ex-regelui Carol e extrem de gravă. Fostul rege și-a pierdut cunoștința și și-a scris deja testamentul.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA URANIA

Vineri, Sâmbătă, 31 Martie și 1—2 Aprilie. Cap o doperă casei Apollo din New-York! In pustietățile Saharei După romanul lui Gardner Sullivan, în rolul principal: frumoasa Luiza Glaum.

CINEMA UNIVERSITAȚII

Vineri, 31 Martie. Romanul fantastic, grandios al Dr.-ului Schirockauer pe film. Cine nu are vole să moară! In rolul principal: drăgălașa Then Steindrecher și Erick Kai er Titz.

Sâmbătă, 1 Duminecă 1 Aprilie. Film Gaumont! Să judece marea! Dramă din viața pescarilor, după scenariul lui Marcuil D. Herbier, cu concursul celor mai vestiți artiști francezi.

CINEMA APOLLO

Vineri, 31 Martie. Comedie ușoară. plină de humor aurit: Să nu ne măritâm! In rolul principal: Henny Porten.

Sâmbătă, 1 Duminecă, 2 Aprilie. Mare slager Nordisk! Fericirea răpită. In rolul principal: Ebba Thomsen.

VICONTELE PEEL

— Noui ministru al Indiei —

După refuzul lordului Derby și al ducelui de Devonshire, Lloyd George a reușit să găsească un ministru pentru Indii, în persoana Vicontelui Peel.

In etate de 50 ani, fiu al fostului președinte al Camerei Comunelor, nepot al marelui sir Robert Peel, care a fost de mai multeori prim-ministru; Vicontele Peel a intrat de timpuriu în politică, după o scurtă incursiune în domeniul ziaristicei, fiind corespondent al ziarului „Daily Telegraf", în timpul războiului greco-turc din 1897.

Ocupând scaunul de cancelar al ducatului de Lancaster și ministerul transporturilor, Vicontele Peel e simpatizat de întreaga lume politică. Liberalii reprosează însă lui Lloyd George, că Peel n'ar fi o personalitate de primul rang.

Sacrificarea pe rând, a tuturor miniștrilor liberali, pun pe Lloyd George în critica situație de a fi în curând singurul liberal al cabinetului său.

Desmințirea morții ex-regelui Carol

Telegramele primite eri după masă. — In ce stare se află

După o telegramă primită de agenția „Rador" în numărul de eri al ziarului nostru am anunțat moartea ex-regelui Carol.

O altă telegramă sosită din Budapesta eri după prânz la orele 3, ne anunță că prințul Sixtus în cursul zilei de eri a primit următoarea telegramă din Funchal: „Starea sănătății ex-regelui Carol s'a agravat. Medicii din suita ex-regelui au constatat la bolnav niște complicații intestinale, fapt care le ia orice speranță, că ar mai putea fi salvat".

Prințul Sixtus a transmis însă această telegramă, însoțind-o de următoarele complectări: „Știrile cari s'au răspândit relativ la moar tea ex-regelui, nu corespund adevărului, viața lui e în afară de orice pericol..."

CE SCRIE ZIARUL „UJSAG"

In legătură cu știrile sosite din diferite colțuri ale lumei și dintre cari unele anunță agravarea boalei ex-regelui, iar altele moartea lui, ziarul „Ujsag" adaugă următoarele observațiuni demne de relevat:

„Nu se știe întrucât știrile cari circulă despre moartea ex-regelui Carol sunt simple născociri — pentru că adevărate nu sunt!... — sau ele sunt un nou mijloc de propagandă a legitimiștilor din Budapesta, cari cred, că prin anunțarea dispariției fostului rege, vor avea ocazionea să cunoască spiritul poporului: dacă va rămâne impresionat sau indiferent la vestea morții iubitului lui rege...

Legitimiștii cred — continuă Ujság" — că ex-regele Carol în lipsă de tron pământesc, este dispus să ocupe unul mai „modest" în ceruri...

După cât ni s'a dat ocazionea să cunoaștem pe amicul nostru Carol — încheie „Ujság" — "putem cu drept cuvânt presupune, să el e aplicat să se întoarcă chiar și din sicriu la iubitul lui popor".

Ultime știri

Praga — Vineri se reiau tratativele între muncitorii dela fabricile de sticlă și patroni Greva continuă.

•

Berlin — Cunoscutul dermatolog Alfred Blasco a murit.

■

Roma — Familia regală italiană a dat în onorea regelui și reginei Belgiei un dineu. Cu ocazia aceasta regele Emanuil și Albert au accentuat amiciția italo-belgiană.

•

Belgrad. — Richard Zanella a adresat o telegramă guvernelor din Paris, Londra și Belgrad protestând impotriva dictaturei militare exercitată de armata italiană în Fiume cu concursul guvernului italian.

•

Atena. — Noul președinte al partidului venizelist a fost ales generalul Danglis.

•

Atena — Consiliul de miniștri a hotărât să mențină blocada porturilor turcești.

•

La Râmnicul-vâlcea s'a emis mandat de arestare împotriva preotului Ion Tomescu fost deputat averescan pentru trafic de influență și excrocherie.

•

Inspectorul general Goma a depus raportul privitor la fraudele la Galați cu contingentarea cerealelor. Statul a fost păgubit cu aproape 8 milioane.

Inspectoratul Dumitrescu a terminat cercetările afacerei vânzărei teritoriilor comunale din Galați, constatând că locurile comunale destinate vânzărei în favoarea invalizilor, văduvelor și orfanilor au fost vândute de foștii administratori ai comunei Galați, rudelor lor. Vinovații au fost dați pe mâna parchetului.

S'au constatat mari fraude în sarcina foștiilor prefecți Sărăteanu și Codru săvârșite cu pașapoartele.

Refugiații din Viena pregătesc manifestațiuni de stradă

Populația Capitalei austriace de câteva zile e în fierbere.

Numărul muncitorilor lipsiți de pâine în zilele din urmă s'a urcat în mod atât de considerabil, încât căminurile de ocrotire ale Capitalei nu mai sunt încăpătoare pentru ei.

Eri s'a ținut o consfătuire la Clubul Muncitorilor, în care s'a hotărât o mare demonstrație împotriva scumpetei enorme.

Panica populației e cu atât mai mare, cu cât se răspândește tot mai mult svonul, că demonstrația muncitorilor va fi sprijinită și secundată de comuniști cari sunt prevăzuți cu arme și muniții.

S'au luat toate măsurile pentru înăbușirea acestei demonstrațiuni și tot odată s'au luat și dispozițiunile necesare pentru a se îmbunătăți soarta muncitorimei.

FRENKEL (fost Janovitz & Co.) Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Mulțămită publică.

Comitetul Reuniuniei Comercianților Industriașilor și Meseriașilor Românii din Cluj aduce viile sale mulțumiri tuturor cari au contribuit moral și material frumoasă reușită a petrecerei cu dans din 18 Februarie a. c. aranjată cu scopul de a veni în ajutorul ucenicilor români din Cluj.

Din acest prilej s'au primit din partea Institutelor financiare din loc contribuiri frumoase de bani în scopul sus amințit: Dela Banca „Centrală" Lei 1000, Banca Generală a Țării Românești Lei 1000, Banca Albina Lei 500, Banca Agrară Lei 500, Banca Marmorosch Blank Lei 500, Banca Ardeleană Lei 500, „Albina" Intrepozite Lei 250, Banca Românească Lei 150, Camera de Comerț și Industrie Lei 200.

Am primit numeroase și prețioase obiecte pentru tombolă dela On. Comercianți Industriași și alții. Dela Reuniunea Meseriașilor români din Blaj Lei 380 precum și alte binevoitoare suprasolviri.

Aducem și pe calea aceasta cele mai sincere mulțumiri comitetului Culturei Poporului care și de astă dată ne-a dat tot sprijinul punându-ne și sala Reduta în mod gratuit la dispoziție.

Din venitul curat s'a destinat suma de 10 000 Lei pentru ajutorarea a 30-40 ucenici cu cele necesare.

Felul de distribuire se va da la timpul său publicitată tot pe aceasta cale.

Cluj, la 20 Martie 1922.

Sever Pop, președinte. V. Iliescu, secretar gen.

Reclama 1766

3 wagoane

Stofe de lână

au sosit la magazinul

1617

Aurora

„

Stofele cele mai eftine pentru Pardesiuri și Costume!

Desenuri de primăvară.

Prețuri eftine ale Fabricei!!

Bitumul Matitza s. a.

Capital social Lei 6.000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolație** la case, acoperișe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografica „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
TURNATORIE
— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. Fabricațiune de pliouri comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă, invitații de nuntă

CARTONAJE
p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE
Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, mărirl fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara infine tot ce se înrudește cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictura.

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3
SEDII: C. Sfetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68 Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7 TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17

Fabrica Bradea din Galați, caută bun șofer mecanic, om serios preferă căsătorit di locuință serviciu permanent.
1557

Cautăm persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la Regele Pălăriilor Cluj, Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Articole frumoase de droguerie au sosit la parfumeria D'or
Piața Unirii No. 5. 1385

Reclama este sufletul comerțului

Știri din Ungaria

— Un nou discurs electoral al Contelui Bethlen —

După cum am anunțat și în numărul de eri al ziarului nostru, premierul Ungariei, contele Bethlen își urmează seria de discursuri electorale în toate centrele mai mari ale Ungariei.

Zilele trecute abătându-se și pela orașele dela periferie, a făcut un mic popos electoral, unde rostit poporului adunat următorul discurs:

„Independența națională a poporului maghiar de azi nu va mai fi călcată în picioare de nimeni ... Nu se va mai găsi — sunt convins — nici un prost în sânul poporului maghiar, care să mai îndrăsnească a se gândi la o legătură intimă: economică, financiară, militară și juridică, cu alte țări.

Jugul Austriei l'am scuturat, iar acum fiți prudenți și nu vă mai lăsați ademeniți de vorbele frumoase ale pescuitorilor, în tulbure.

Vecinii noștrii ne-au încins într'un inel de fier și zi de zi observăm cum ne strâng cătușele: vor să ne nimicească economicește, vor să ne zădărnicească ori-ce manifestațiune socială.

Se impune deci — încheie primul ministru — ca să ne concentrăm toate forțele pentru a le zădărnici acest plan: nu cu arma însă, ci cu o politică sănătoasă reală"!

Fasciștii din Genua

pregătesc un atentat împotriva delegațiunei sovietice

Ziarele din Roma anunță, că delegația sovietică sub conducerea ministrului de externe Cicerin a sosit azi la Riga.

Inainte de a-și continua calea, delegatul guvernului sovietic din Roma, Vorovski a cerut asigurarea guvernului italian, că delegația de sub conducerea lui Cicerin — având în vedere scopul cu care e trimisă — nu va fi expusă la insulte. Acești pași necesari sau făcut pentrucă nu de mult, șeful fasciștilor Mussolini, a declarat înaintea unor revoluționari Ruși din Berlin, că cu ocaziunea trimiterii delegațiunei sovietice la Conferința de la Genua, va pune la cale un atentat pentru a-i zădărnici orice plan de activitate.

Pentru cei cari au rude în Rusia

American relief administration (Administrația Sprijinului American) fondată sub auspicii e senatorului Harbert Hoover, este o instituție cu caracter filantropic pentru a duce ajutoare persoanelor ce locuesc în Rusia.

Ori cine dorește a veni în ajutorul rudelor sau cunoscuților săi din Rusia poate face apel la serviciile acestei instituțiuni, trimițând totodată, fie la sediul lui A. R. F. A. din Londra, fie la unul din centrele de pe continent, suma de zece dolari, în numerar sau prin cec. In schimbul acestei sume destinatorul va primi în Rusia (la sud de Petrograd, la nord de Novorossc și Astrahan, la vest de Ufa și Orenburg):

22 jum. kilogr. făină albă; 11 jumătate kgr. orez; 4 jum. kgr. grăsime; 1 și un sfert kgr. ceaiu; 4 jumătate kgr. zahăr; 20 cutii lapte.

Dacă destinatorul nu se găsește, sumele consemnate vor fi restituite după un termin de 90 zile. Un sfert din sumele depuse se oprește în folosul serviciului pentru hrana copiilor din Rusia.

Centrul cel mai apropiat al American Relief Administration se găsește la Varșovia (Polonia), str. Jasna 11. Consulatele polone din București, Cernăuți, Galați și Chișinău au primit formularele necesare și au fost autorizate de a da în mod absolut gratuit toate lămuririle precum și concursul necesar persoanelor interesate.

Relațiile româno-bulgare

Bunurile bulgare în România

In presa bulgară se observă de câtva timp articole cari reclamă reluarea raporturilor amicale dintre România și Bulgaria.

Astfel ziarul Dnevnic scrie:

Ne-ar fi foarte plăcut ca pacea și liniștea să domnească în România pentru ca guvernul să se poată ocupa mai mult de raporturile cu vechii adversari: Ungaria și Bulgaria. Relațiunile ar trebui să devină cât se poate de amicale.

Ruperea raporturilor prietenești seculare între aceste două popoare a datorită unei politici necugetate.

Cu toate astea să uităm trecutul și să nu ne reamintim decât de excelentele raporturi de odinioară.

E de dorit ca aceste două țări să adopte o politică economică pe baze solide Dar înaintea de toate e de rigoare ca România să reguleze, într'un sens favorabil intereselor noastre, cu sau fără compensații lichidarea bunurilor bulgare.

Sacrificiile pe care România va consimți să le facă în această ocazie vor echivala cu un bun parlament polit c,

Reclama e sufletul comertului

Citiți pag. 8-a

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CAUTĂM funcționar român cu esperiențe în calcularea soldelor muncitorești și funcționară română perfectă în stene- și dactilografie, care cunoaște perfect și limba ungară. Cererile se vor prezenta în persoană Industria Sârmei S. A. Cluj. Calea Victoriei 29. 1631

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invocali. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Înfrățirea

---

„Universum"

Th. Orban & M. Anghel

Cluj, Str. Rob No. 5.

Telefon 841.

Intreprindere technică, sanitară și comercială.

◆

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

S'a deschis din nou magazinul de moșe pentru dame

Weiss și Molnăr

sub noua firmă:

Heller, Weiss și Molnár

Calea Regele Ferdinand 6, vis-a vis cu localul vechiului magazin. 1592

VITE ALTOITE

Port altoi și vițe americane cu rădăcini, furnisează garantând pentru veritabilitatea soiurilor.

1320

F. CASPARI, MEDIAS

Au sosit la

„OLD ENGLAND"

Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară

1602

Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

◆

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

◆

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

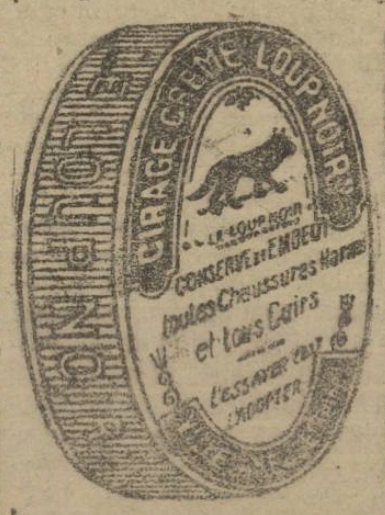

LOUP NOIR

NEÎNTRECUTA

CREMA DE GHETE

Să nu se confunde No. casei.

Prima Casa de Împrumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că în vederea sărbătorilor Paștilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Împrumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV, **DEJ**

fabrică trass, trass-var și ciment de trass,

TRASS

înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.

Prospecte și certificate oficioase gratuite.

Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.

TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!

Reprezentanți în toate centrele industriale.

Scrisori și telegrame: **TRASSIA—DEJ.**

Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș: Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparia No. 3. 1401

Reclama° No 1505—2.

Gătere

furnizează din renumitele fabrici MARCHEGGER Maschinenfabriks- und Eisengiesserei A. G.

Reprezentanța Generală:

Motrica Română, București B-dul I. C. Brătianu No 82. Telefon 56-10

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu

Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

25 Lei Seria A. Nrii 30494, 26277, 470, 47073, 45154, 5863, 45712, 18597, 18598, 26646, 29419, 28686, 41218, 40475, 48026, 31792, 15026, 20585, 23351, 36548, 22881, 33215, 20777, 39638, 14065, 12242, 26565, 2490, 8271, 23557, 49502, 36783, 44480, 15822, 14493, 47143, 47145, 45988, 49298, 24264, 43196, 38028, 21836, 47144, 2909, 29676, 46319, 20653, 28567, 31857, 7113, 8166, 9725, 34123, 41090, 22673, 29542, 29027, 26506, 5989, 37925 5728, 27686, 40877, 29451. 40366, 7237, 25307, 48060, 37497, 31861 40629, 32330, 39830, 37015, 10054, 14137, 19186, 15270, 39642, 27713, 40636, 3894, 29687, 18497, 13508, 11516, 11517, 16827, 24915, 19797, 43978, 18636. 37668, 10654, 1705, 3197, 8649, 20072, 32982, 435, 434, 39401, 47334, 3011, 18466, 16445, 31284, 31195, 12558, 49029, 10028, 36204. 49960. 32488, 24172, 35807, 21792, 10332, 2825, 18339, 19009, 47339, 37246, 26428, 7524, 35924, 32261, 24069, 29549, 44988, 19585, 26551, 38286, 26048, 47724, 4929, 22478, 36759, 39441, 16106, 23129, 2744, 46647, 42380, 21049, 37381, 2882, 11944, 2132, 28307, 39506, 22960, 13520, 346, 7123, 22490, 42326, 22600, 6620, 6158, 34571, 8456, 37354, 35696, 14889, 43358, 16193, 733, 44813, 42878, 17998, 21972, 17369. 18655, 46491, 11237, 35457, 352, 38137, 13058, 49992, 32759. 40267, 45864, 25954. 2155, 20657, 49238, 5073, 18305, 15251. Seria B. Nrii 29065, 9654, 2268, 5162, 38309, 4595, 33591, 26526, 12302, 34508, 28422, 4044, 13628, 6723, 21821, 5657 7091, 28386, 4523, 27416, 23436, 49910. 1900, 15753, 44620, 29695 35265, 46694, 5295, 9189, 14427, 2931. 46326, 8485, 176, 43214, 44926, 48028, 4491, 29048, 12464. 48378, 28675, 11675, 38061. 44067, 40422. 33706, 20504, 36994, 25891, 21798, 31645, 41296, 48972, 46387, 38166, 21511, 11556, 12296, 47884, 7519, 3772, 39810, 16229, 16351, 1448. 43048, 41284, 8584, 34660, 3102, 13994 14931, 25006, 49340. 47057, 24529, 2873, 29049, 49349, 8585, 29863, 738, 1001, 48313, 19023, 19022, 279, 23167, 33597, 20889, 30964, 35165, 29966, 36015, 11399, 44314, 43809, 25023, 7783, 36874, 7485, 38875, 2368. 40135, 45439, 40242, 24466, 3943, 24232 47998, 40824, 912. 40468, 3394, 36934, 49511, 40243. 14178, 49905 4215, 32061, 29121, 8544, 48728, 48471, 46681, 49851 5825, 44679 10714, 33497, 4442, 44116. 4714, 9630, 41098, 8915, 26448, 40902 17445, 16811, 36727, 31799, 48587, 35105, 40207, 49718, 18637 48790, 8369, 4956, 12652, 35458, 17968, 1145, 39030, 6473, 25379 25158, 2076, 48413, 15229, 30008, 31614, 28423, 11806, 41078, 48168, 32213, 1735, 18460. 7351, 28984, 48140, 5134, 946, 7024, 1646, 43516. Seria C. Nrii 47096, 7557, 41432, 13017, 4698, 48201 26238. 37561, 20602, 32994, 35913, 45999. 552, 21423, 744, 27197 45415, 19342, 46343, 37038, 24790, 26148, 40009, 47345, 20729, 5390, 33704, 25670, 21188, 13009, 9007, 43116, 35438, 5567, 27087 30640, 19185, 35348, 6978, 5215, 19195, 19019, 11743, 13133, 26009, 10664, 23810, 49435, 2222, 24200, 4009, 4007, 46530, 37371, 13197, 47547, 4008, 31351, 9105, 11127, 49723, 14326, 10139, 41169, 45605, 49119, 8664, 48988, 29171. 17504, 18479, 6999, 16213, 47611, 361, 35289, 32651, 5683, 46936, 7626, 16898, 9724, 37066, 27296, 15904, 17417, 9181, 8053, 13072, 15896, 10380, 22123, 3257, 20317, 12130, 24779, 9606, 26227, 1545, 29465, 17734, 7327, 31838, 24691, 35754, 38615, 23628, 1093, 13273, 10219, 42129, 35671, 6079. 10711, 32976, 12141, 9876, 38531, 32299, 40924, 21468, 23246, 19159, 26663, 9068, 8591, 8642, 48372. 24828, 18986, 18302, 4831, 1887, 41651, 43024, 9064 38567, 30186. 40335, 12858, 8521, 39768, 42321, 7738, 25131, 40883, 12341, 44458, 22609, 28467, 22553, 48925, 10925, 13252, 15245, 13321, 13159, 28670, 43791, 21574, 25883, 18105, 15641, 4816, 40244, 44858, 326, 31945, 47592, 26848, 5832, 45954, 28554 26948. Seria D. Nrii 24993, 22635, 23146, 3882, 46784, 35451, 10079, 36009, 30077, 49890, 26142, 1695, 42686, 22321, 33532. 43386, 16187, 40197, 17030, 3781, 2351, 4586, 7236, 26276, 28901 35536, 16107, 42692. 29128, 4283, 12479, 20498, 41237, 10197, 10764, 16541, 37311, 889, 31047, 17734, 13382. 36763, 40658, 16096, 43867, 4876, 24868, 49641, 45620, 20056, 42747, 49635, 39761, 22085, 16750, 16744, 49726, 17334, 17685, 21863, 21243, 45329, 1752, 31758, 18597, 19503, 11409, 39051. 40717, 28384, 47626, 14879, 46610, 17391, 47407, 38180, 16949, 15111, 21808, 26272, 25534, 16426, 517, 5422, 24753, 15151, 38836, 4323. 37564 4873, 15169, 27667, 34224, 35853, 3073, 5267, 37780. 39014, 9781 36686, 4759, 21546, 46140, 31042, 9810, 36612, 24860, 47299, 36004, 47479, 17154, 43008, 48788, 47195, 49530, 47754, 174, 33435, 28567, 38349, 26811, 28264, 48167, 2795, 47285, 18332, 45200, 47812, 6824, 12028, 49271, 42968, 10562. 44632, 42125, 19151, 22139, 48882, 48881, 41305, 41306, 25993, 15992, 25991.

(Va urma).

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Serviciu promt.

Uzina electrică a orașului Conducerea societății „GAZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30. (Palatul Széky) Telefon No. 403.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

STAREA GENERALĂ AGRICULTUREI IN ARDEAL în IANUARIE și FEBRUARIE 1922

— După rapoartele primite dela Consilieratele agricole —

I. Mersul timpului

Ianuarie. — In prima jumătate a acestei luni timpul a fost variabil cu senin, ploi, vânt, dar caracteristica cea mai remarcabilă a acestei perioade a fost că nins în toate ținuturile, acoperind pământul cu un strat de zăpadă de grosime variabilă, însă pretutindeni suficient ca să formeze pentru semănături o pătură protectoare foarte eficace. Ninsoarea a fost urmată de o scădere considerabilă de temperatură, care deși nu s'a menținut în tot cursul lunei în toate județele, totuși ea a fost destul de simțită în unele părți. Din această cauză pământul a înghețat.

In regiunea județelor Târnava-Mare, Odorhei și jur temperatura a scăzut la — 22 grade în intervalul dela la 10, apoi a început să se ridice încetul cu încetul, ajungând la — 20 grade la 15 Ianuarie.

In județul Turda-Arieș stratul de zăpadă a avut o grosime de 50 până la 60 cm. în Jud. Bihor 30—40 cm. la câmpie și 50—60 cm. la munte în jud. Sălaj 30 cm.

In a doua jumătate temperatura a continuat a crește simțitor unele părți au început vânturile mai ales din direcțiunea vestică, zăpadă a început a se topi încetul cu încetul. In jud. Turda-Arieș zăpadă a început a se topi la 18 Ianuarie, iar la 21 deja 3—4 din cantitatea mare de zăpadă era deja topită.

Tot asemenea în jud. Bihor unde în zilele de 20 și 21 a și plouat. La 29 a fost în acest județ un ger cumplit, care a avut de efect că rîurile au început a îngheța. Către finele lunei câmpul mai era acoperit cu un strat subțire de zăpadă.

In alte județe din potrivă a mai nins mult și au fost geruri mari cum este Hunedoara, Bistrița Năsăud, Satu Mare; stratul de zăpadă ajungând în unele părți chiar până la 1 m. grosime. In jud. Hunedoara a nins atât de mult și a fost un frig așa de mare în această chenzină, cum nu s'a mai pomenit de vre-o 20 de ani.

Februarie. — In prima jumătate timpul a devenit aproape peste tot iarăși foarte geros și a nins mult refăcând stratul de zăpadă care se subțiase către finele lunei Ianuarie.

In jud. Cojocna zăpadă are o grosime de 40—50 cm. In Jud. Timis temperatura a atins — 18 până la — 21 grade. In Jud. Arad în intervalul de la 3—9 Februarie a nins mult, zăpadă atingând grosimea medie de 1 m.; iar temperatura a scăzut în câteva zile până la — 21 grade.

A doua jumătate a acestei luni e caracterizată prin aceia că temperatura se urcă simțitor, în unele părți începând chiar de pe la 21 ale lunei, înghețurile sunt mai puțin pronunțate și zilele senine moinoase mai numeroase. Urmarea a fost că zăpadă a început a se topi, topire lentă care înlătura pericolul inundațiilor cari ar fi avut loc desigur, dacă topirea se făcea brusc, având în vedere cantitatea enormă de zăpadă căzută. Această topire treptată și lentă a fost foarte favorabilă pentru semănături cari au fost ferite de acțiunea vătămătoare a înghețurilor ce au survenit în acest interval de timp, iar o parte din apă intrând în pământ a format o rezervă utilă.

La finele lunei topirea a ajuns așa de departe, încât la câmpie zăpadă nu se mai observa decât pe unele locuri.

II. Semănăturile de toamnă

Acoperite de un strat protector de zăpadă semănăturile de toamnă se prezintă foarte bine, ceia ce face să se prevadă un an îmbelșugat.

III. Culturile de primavară

Abia către finele lunei Februarie au început pregătirile în vederea semănăturilor de primăvară. S'au făcut paturi calde, zarzavaturile s'au pus în răsadnițe, cele semănate mai de timpuriu au și răsărit.

Se pregătesc instrumentele agricole, se selecționează semințele. In zilele în cari timpul a permis s'a cărat gunoi pe ogoare.

IV. Viile și pomi

Viile sunt îngropate și erneaza în bune condițiuni. Se pregătesc țăruși pentru viță.

Pomii de asemena sunt în stare bună Gerurile au contribuit la distrugerea paraziților vegetali. Se adună zăpadă în jurul pomilor, pentru a feri recolta de influența vătămătoare a gerurilor prea mari. Se curăță lemnul uscat, de omizi și muschi In unele regiuni epori au făcut stricăciuni pomilor tineri, rozând trunchiurile.

V. Boala animalelor

In general animalele sunt sănătoase, însă slabe din cauza insuficientei nutrețului. Numai în câteva regiuni s'a ivit gălbeaza la ci, s'au luat însă măsuri de combatere.

Muncile agricole

Agricultorii sunt ocupați în special cu îngrijirea vitelor, caratul gunoiului pe câmp, pregătirea uneltelor în vederea lucrărilor de primăvară, curățitul pomilor de uscături și omizi și alte mici lucrări de gospodărie. In regiunea muntească se lucrează la exploatare pădurilor, care lucrări se plătesc destul de bine 30—40 lei pe zi.

Pentru lucrările curente prețul muncei variază după localitate și după cum este angajamentul, cu mâncare sau fără. In general oscilează între 8 și 25 lei pe zi.

VII Observațiuni diverse

In toamna trecută timpul fiind neprielnic deși sa semănat destul de mult, totuși cea mai mare parte din însămânțări s'a făcut târziu, așa încât multe nici n'au avut timp să răsara, iar cea mai mare parte au răsărit, însă nu au avut timp să înfrățiască. O iarnă fără zăpada și cu înghețuri ar fi distrus cea mai mare parte din semințe. Din fericire a nins mult, zăpadă a format un strat gros sub care culturile au fost ferite de înghețuri și au ernat în cele mai bune condițiuni. Nu ni s'a semnalat de nicăori vre-un unde să fi pierit vre-o semănătură de toamnă. Cu venirea căldurei din primăvară zăpada s'a topit încet, și vegetația și-a luat cursul în bun condițiuni.

Această stare de lucrări ne îndreptățește speranța într'un an bun agricol.

Din unele părți ni se semnalează trebuința de pomi roditor în special pentru a se complecta lipsurile produse în plantațiunile de pe sosele.

Prețurile la vite sunt bune, așa încât agricultorii nu se pot plânge în aceasta privință Există chiar o tendință spre urcare.

Dăm prețurile vitelor în câteva județe. Astfel s'a vândut:

In județul (Turda-Arieș): 1 per. boi 5—8000 lei, 1 per. junci 3—5000, 1 vacă cu lapte 2—2800, 1 per. cai 7—10.000, 1 porc gras 2—3000, 1 porc neîngrășat 4—700, o oae 100—150.

In județul Bihor: Boi 5—8000, cai de muncă 4—8000, vacile cu viței 1000—2500, porci grași 16—lei kgr. greutate vie, cei slabi 10—12 lei kgr., viței de 5 săptămâni 200, 1 găină 20 lei.

Târnava-Mică. — In zilele de 24—26 a fost târg de vite la Cetatea de Baltă și Diciosânmartin. S'au plătit prețuri mari. S'au vândut boi albi perechea cu 12—20.000 lei, ceia ce vine cca. 10 lei kgr. viu.

Arad. — 1 per. boi de muncă 7—8000 lei, o vacă cu viței 2—2500 cai de muncă 7—12000, porci grași greutate vie 14—16 lei kgr.

Prețurile cerealelor și furajelor asemenea sunt urcate. Astfel s'au vândut în târgurile săptămânale:

Grau cu 32—440 lei suta de kr., secara 280—320; orzu 300—320; porumbul 300—400; ovăzul 200—210; Fânul 140—160 ajungând în județul Arad și la 250 lei Qu.; pae de orz și ovăz 60—80; pae de grân și secară 30—50, trâte 200—240.

VIII. Sericicultura și apicultura

Personalul serviciului sericicol al statuli s'a ocupat în lunile Ianuarie și Februarie cu propaganda pentru înscrierea cultivatorilor de viermi de mătase și cu lucrările de curățirea plantațiilor de duzi. Până la finele lunei Februarie se înscriseseră deja 7756 cultivatori și s'au curățat și ciungărit 27254 de duzi.

Statul a mai cumpărat din Italia și Franța o cantitate de 79 kgr. sămânță de viermi de mătase ceia ce face cu cea produsă în țara o cantitate totală de 149 kgr. 500 gr. sămânță de care serviciul sericicol va dispune pentru creșterile din anul acesta.

Fabrica de filat mătasa dela Lugoj, continuă a funcționa în bune condițiuni, utilizând 400 lucrătoare. Până acuma s'a produs o cantitate de 700 kgr. mătase.

Apicultura. — Din cauza ernei, cu zăpadă multă, cu viscole și perioade de timp foarte friguroase, albinăritul trece anul acesta printr'o criză foarte periculoasă. Flora din vara trecută fiind foarte săracă din cauza timpului secetos, albinele au intrat în această iarnă grea cu o provizie de miere foarte sărăcăcioasă și cum, zahărul fiind scump, nici nutrirea artificială nu s'a putut face, se prevedea ca multe familii de albine vor peri de foame și de frig. De fapt când către finele lunei Februarie, stupari din regiunile cu timp mai cald, au profitat de zilele senine și cu soare cald, pentru a-și vizita supii, au constatat cu durere că multe familii au perit, paguba ajungând până la 50 la sută.

Din această cauză, chiar dacă anul acesta va fi priincios pentru apicultură, se prevede că produsele apicole vor fi scumpe.

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII” SIBIIU

Anul II. No. 484 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Marți 3 Aprilie 1922

Infrățiți

Administrația Ziarului „Infrățirea“ Cluj
89.
Nr. de schimb
„Transilvania“
Sibiiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IU[illegible]ANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI C[illegible]
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMES[illegible]
Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Schimbarea la față

Născute din aceiași psihologie morbidă a vremei ce a urmat războiului, partidele noi sub masca de răzbunătoare a păcatelor trecutului, de reforma toare a vieței politice, au uzat de toate slăbiciunile opiniei publice, ca să-și satisfacă dorința de guvernare.

Am cunoscut timpuri, când partidele noi nu-și puteau opri strigăte de exclamație cu privire la rezultatul alegerilor care dovedeau că oligarchia liberală a fost biruită și că zorii unei vieți nouă se arată, odată cu biruința democrației demagogice.

Cu timpul, lumea însă s'a desmetricit și alegerile recente au arătat de ce popularitate se mai bucură oamenii ce au urmat „steaua” generalului Averescu și „secera” d-lui Ion Mihalache.

Partidul liberal, care a înfruntat cu un curaj remarcabil toata campania de defăimare, care a așteptat potolirea spiritelor agitate, a văzut întorcându-se din nou spre el, privirile mulțimei. Munca, priceperea și sinceritatea democrației liberale au putut birui cu uurință reformele iluzorii și jurămintele false ale tuturor acelora cari promiteau și țanuașa de pe ei înainte de a fi la guvern, pentru ca odată ajunși acolo să-și satisfacă numai setea de profit și stăpânire.

Cum au simțit, fugindu-le pământul de sub picioare, cei doi idoli decapitați caută să-și schimbe tactica.

Prima manifestare în acest sens a făcut-o învățătorul de la Topoloveni.

Ca și cum partidul țărănesc și-ar fi aleătuit deabia astăzi programul, d-l Mihalache trecând chiar peste sfaturile revoluționare ale d-rului Lupu a cerut o audiență Majestății Sale pentru a-l încredința că partidul țărănesc nu nutrește intenții revoluționare! Cam târzie pocăință, d-le Mihalache! Cam târziu îți dai seamă că firea și înțelepciunea țărănimei noastre nu e influențabilă la zvârcolirile comunismului rusesc; că țărănimea nu dorește decât liniște, ordine și o guvernare pricepută, care să-i ușureze nevoile traiului.

Mai interesantă este însă noua schimbare la față a partidului poporlui.

Partidul poporului intrat în viața politică cu principala platformă a „chestiunei răspunderilor”, înjghebată în jurul popularității generalului Averescu, nu poate să-și desmintă ipocrizia și oportunismul.

Profitând de încrederea ce i-au dat-o liberalii, pentru a liniști mișcările comuniste, averescanismul urmează la guvern federației și se arată chiar dela început, cel mai mare dușman al regionalismului.

Dacă partidul liberal în interesul unificării a combătut regionalismul ca pe o politică antinațională, înțelegând să fase deplină libertate provinciilor noi de a se administra cu oamenii lor, dar după aceleași legi din tot cuprinsul țării; averescanismul a combătut regionalismul numai din nevoia de a uzurpa în Ardeal, favorurile partidului național.

Cei cari nu s'au putut înfrupta din pomana Consiliului dirigetnt priveau lacomi, spre coliva ce se pregătea s'o facă d-nii Goga, Păr. Daianu și Tăzlăuanu, pe mormântul răposaților șefi de rezorturi și miniștri, ai partidului național.

Și astfel am văzut rând pe rând desvăluindu-se în fața românilor din vechiul regat, cât și a foștilor asupritori de eri, toate intrigele, toate greșelile, toate micimile fruntașilor ardeleni.

Lupta în adevăr a fost fără cruțare. D-nii Vaida, Cicio Pop erau taxați drept trădători de neam, cu pasagii extrase din Monitorul Oficial unguresc. Cei cari se împărtășiseră din binefacerile Consiliului Dirigent erau invinuiți de cele mai grave abuzuri și fraude.

Naționalii nici ei nu se lăsau mai pe jos, scotând la iveală pe lângă capacitatea și conștiința națională a „averescanilor ardeleni” și toate „micile afaceri”, de care se bucură popularitatea d-lor Goga, Tăzlăuanu, Păr, Dăianu etc.

In preajma alegerilor, atât d-l Goga, cât mai ales fecundul Domn Prie își ascuțeau spadele pe spinarea regionalismului, în oficiosul averescan de aici.

„Indreptarea” de la București ținea hangul „României”, care se lăuda că „luptă pe două fronturi”.

Lupta pe două fronturi i-a fost însă așa de fatală în Ardeal, încât alegerile n'au scos din urne decât un singur averescan, căruia guvernul nu i-a — opus contra — candidat.

Trebuia părăsit — candidat.

Regionalismul, fiind mai apropiaot de cât frontul de idei al democrației liberale, a fost ales. Deaceia cei cari taxau până mai ieri de sperietoare, convocarea Sfatului partidului național la Alba-Iulia, și-au schimbat într'o noapte părerile, sus ținute timp de 2 ani.

Din sperietoare, deodată Alba Iulia a devenit nici mai mult nici mai puțin de cât „farul care se aprinde pentru a lumina haosul politic, iar cei cari se vor aduna acolo, deși nu e vorba de vre-un averescan, sunt „reprezentanții adevărați ai Ardealului”.

Adversarii de eri au devenit în mod subit prieteni. „Indreptarea”, care păsește de mult brat la brat cu „Aurora” a dat aldămașul, pentru a învăța pe școlarul său „România” ,ce trebue să facă.

D-l Prie va uita lipsa de soluții și credință a conducătorilor naționali și va trage cu buretele peste frunțile lor încrețite; iar d-l Goga va reîncepe serenadele sale, înlocuind dragostea pentru idol cu una mai pasionată, pentru sfinx și trădători.

„Obstrucționismul“

Partidele de opoziție, cu excepția celui democrat, după ce au declarat că nu recunosc legalitatea Parlamentului și nici nu vor colabora la opera legislativă, caută acum ca prin orice mijloace să împedice activitatea parlamentară, de desfășurarea căreia sunt legate o serie întreagă de imunități ce urmează să se aducă vieței publice.

Astfel, se știe că sunt legi a căror urgență e cerută imperios de interesele cetățenești, trebuind să fie votate chiar în această sesiune. Așa de pildă e legea chiriilor, care dacă nu va fi votată până la 23 Aprilie, va produce o adevărată perturbație, întru cât termenul de prelungire al contractelor de locațiune expiră la această dată.

Prin urmare se cere din partea parlamentarilor o muncă intensă și o chibzuită repartiție a timpului, întru cât sesiunea Adunărei naționale nu va fi prelungită după sărbători.

De sigur, că acestea sunt considerente destul de puternice pentru ca mandatarii cetățenilor să fie pătrunși de conștiinciozitatea însărcinărilor ce li s'au dat și în fiece moment să corespundă speranțelor ce s'au pus în ei.

Din punctul acesta de vedere nu numai că opoziția nu și-a înțeles rostul ei, dar ca prin declarațiile făcute la Cameră și Senat, afirmă în chip cinic că va participa la ședințe ca „simpli spectatori”, mulțumindu-se cu încasarea diurnelor.

Din dezbaterile parlamentare care au avut loc până acum, reese însă în chip lămurit că atitudinea de „simpli spectatori” adoptata de reprezentanții opoziției, nu însemnează decât o formulă la adăpostul căreia ei să împiedice prin tot soiul de scandaluri și întreruperi, lucrările legislative ale guvernului.

Intr'adevăr tot timpul ședințelor ocupate cu validarea noilor aleși, opoziția nu a făcut decât să întreție o atmosferă de obstrucționism.

Lucrurile stând astfel, toată lumea își va da seama că „oamenii noi”, au dovedit și de data aceasta că sunt elemente de prisos în viața publică a României Mari și opinia publică în înțelepciunea ei va ști ca pe viitor să izoleze complect partidele acestea ale urei și dezordinei.

Atitudinea din Parlament a acestor partide mai denotă însă că întreaga lor acțiune a fost premeditată, de aceia nu trebuie să se gândească nimenea că se mai poate nădăjdui dela ele la o politică potrivită cu interesul obștesc. Soluția care se impune imediat e ca să se aplice regulamentul parlamentar și declarându-se vacante locurile de deputați și senatori ale partidelor care au adoptat atitudinea de „simpli spectatori”, să se procedeze la noi alegeri, asigurându-se astfel bunul mers al desbaterilor parlamentare.

Opoziția în fața Parlamentului

Dacă atitudinea opoziției față de noul guvern și de Parlament s'ar fi desfășurat într'un chip normal e neîndoelnic că ar fi trebuit să presupunem două ipoteze: Ori opoziția își menținea punctul ei de vedere asupra pretinselor ilegalități pe care guvernul le-ar fi săvârșit în alegeri și în cazul acesta ea își păstra atitudinea pe care a preconizat-o de la început, adică de a nu participa la lucrările legislative, ori, reprezentanții opoziției trebuiau să se reculeagă de pe urma luptelor electorale și liniștindu-se să vină la realitate, pentru ca împreună cu toți aceia cari își cunosc datoria în împrejurările grele de astăzi, să contribue în măsura lor, la opera de refacere a țării.

Ipoziția n'a urmat însă, niciuna din aceste căi, ci, continuând politica de echivocuri, reprezentanții ei, venind în Parlament s'au mulțumit să facă declarațiuni al căror continut constitue o complectă negațiune a însărcinării pe care cetățenii le-au dat-o, trimițându-i în Sfatul țării.

Intr'adevăr d. N. Iorga declară în numele naționaliștilor democrați că partidul d-sale, față de lucrările Parlamentului, e un „simplu spectator” și că se va adresa deputaților majorității numai în calitatea lor de cetățeni.

Ori cum, d-lui Iorga în nici un caz nu-i era îngăduit să vorbească astfel, cu atât mai mult, cu cât a fost președinte de Cameră, iar în calitatea d-sale de factor important în educația cetățenească, nu trebuia să infiltreze ideia că un împuternicit al poporului poate să nesocotească însărcinarea ce i s'a dat, mărginindu-și activitatea parlamentară numai la incasarea unei diurne.

Noi nu credem, că astăzi când toate privirile sunt atiutite asupra Parlamentului de unde depinde soarta țării, — gestul d-lui Iorga să fi dobândit aprobarea cetățenilor cari l'au trimis acolo.

Dar o atitudine și mai caracteristică din punctul de vedere al cinismului în politică, e aceea adoptată de partidul averescan.

După ce țara se sbate și astăzi în cea mai tiăloasă stare, după ce ea sufere de pe urma celor mai cumplite jafuri și ilegalități săvârșite în timpul guvernării acestui partid, — e straniu și aproape de necrezut, ca tot el să vină și să declare că nu recunoaște legalitatea Parlamentului.

Dar, culmea inconștienței e atunci când spune că „lasă guvernului actual întreaga răspundere a stării de periculoasă încordare ce a produs în țară”(!)

Uită oare acest conglomerat de naufragiați politici, ilegalitățile ne mai pomenite pe care le-a săvârșit în alegerile prezidate de el și uită că aproape toate organele judecătorești din țară sunt ocupate astăzi cu anchetarea fraudelor făptuite de „oamenii noui” în averea publică!

Declarația averescană constitue o sfidare la adresa țării și atitudinea acestui partid nu numai că nu mai impresionează pe nimeni, dar ea e înfierată de întreaga opinie publică

Indestul de cunoscută fiind concepția politică a partidelor național și țărănist, era lesne de întrevăzut care urma să fie atitudinea lor în Parlament.

Declarațiile acestor partide sunt o fidelă colecție a tuturor insinuațiunilor debitate de ziarele „Patria” și „Aurora” în tot timpul campaniei electorale și firește că ele termină cu aceiaș afirmațiune că nu recunosc legalitatea Parlamentului, deși alegii naționali și țărăniști continua să figureze în el, cu scopul bine înțeles ca să-și încaseze diurnele, fără ca ei să-și îndeplinească îndatoririle.

Consecința logică a acestei stări de lucruri e că „oamenii noi” au făcut încă odată dovada relei credințe și a nepregătirei lor politice. Atât partidul d-lui Iorga, cât și tovărășia național-țărănistă, prin declarațiile făcute, au dat examenul nepriceperei lor în fața opiniei publice.

Echivocul de a nu recunoaște legalitatea Parlamentului și totuși a nu declara formal din capul locului că se obțin de la lucrările lui, denotă o complectă dezorientare politică și dacă aceste partide au luat această atitudine, nu au adoptat-o din convingeri politice, ci dintr'un spirit de șicanare a activității întreprinsă de guvern pentru consolidarea și refacerea țării.

Ședințele Constituantei

SENATUL

La senat, prezidează d-l Ferechide. D. Gropșanu este impiedecat de a vorbi D Ferechide este apoi ales cu 122 de voturi președinte la semnatului. Mulțumind pentru onoarea ce i se fae, d. Ferechide a vorbit despre patriotism și a cerut colaborarea tuturor forțelor pentru propășirea țării. După aceasta membrii opoziției s'au retras din senat, iar d. Ferechidt a închis ședința.

După ședința senatului, senatorii majoritari au rămas în incinta dezbătând chestiunea alegerii de vice-președinți.

La senat după protestul citit de deputatul Grofșoreanu căruia i s'a retras cuvântul pentru că făce chestiue personală cu d-l ministru Constantinescu, se procedează la alegerea vice-președinților. Au fost aleși protopopul Popovici din Ardeal cu 127 voturi. Vasilko din Bucovina u 122, d. Lascu din Basarabia cu 125, Grigore Vasiliu cu 80 și Constantin Dimitru mulțumesc senatului.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Cultul snobismului

E una din bolile de care suferă societatea modernă.

Cultivarea spiritului estetic, posesiunea gustului nu stă la îndămâna oricărui muritor. E ceva înăscut în noi, sau în orice caz e produsul unei evoluții lente în care joacă mare rol, simțul auto-critic.

Puțini oameni, fie chiar din cei ce se pretind culți au asupra unui lucru o opinie originală. Majoritatea își culege părerile după mediul înconjurător, defăimând ceia ce nu e de acord cu părerea comună și proslăvindu-se, în fața reputațiilor consacrate cu titlu oficial sau oficios.

Templul snobismului e în occident; aici își dă întâlnire snobismul american cu cel european.

Europa are nevoe de fluxul obiceiurilor, și excentrităților coreografo-exotice din America.

Tributul său e răscumpărat însă, de aviditatea americanii pentru lucrurile, pentru operile consacrate.

Americanismul are pretenția să-și înobileze tradiția și deaceia acaparează tot ce i se pare comoară artistică.

De aceia azistăm uneori la decepțiuni tragico-comice în ce privește achiziția operelor de artă: Un colecționar american dă un milion jumătate pe o pânză de Whistler, pentru a o vinde cu 1500 lei, când se constată că opera e apocrifă.

Pentru el operă de artă valora, fiindcă era ornată de o falsă iscălitură, a unui nume celebru.

Din snobism gastronomic la Paris s'a plătit acum o cireașă 12 fr. 50, ceia ce în moneda noastră nu-i mai mult de 150 lei!

De ce ne-am mira! Pentru snobi calitatea lucrului e în strânsă legătură cu notorietatea etichetei. Când această etichetă de vine produsul intim al preocupărilor parveniților, se naște o modă nouă. Și astfel vedem lumea purtând ghete cu vârfuri ascuțite sau cu răsuflători, rochii pistruiate sau atârnând la urechile sexului slab, o întreagă variație de fructe indigene și exotice.

Afară de snobismul parveniților, în termeni actuali — al îmbogățiților de război e cel al semi-docților.

In literatură de exemplu, un autor, fie că are talent sau nu, dacă e premiat de Academie, editorii presei îi acordă un sprijin special.

Bună voința acestora se resfrânge asupra semi-docților.

Se apreciază nu ceia ce se simte, ci ceia ce apreciază alții.

Astfel sinceritatea e mistificată, iar spiritul critice e anihilat.

Snobismul e la modă și creiază mode. Nu căutați să-l atenuați! Exponent al mediocrității e o caracteristică a vremii, dornică de lucruri senzaționale și un cult al mulțimei.

Ay.

Văpseli pentru ouă

de prima calitate, în toate culorile se capătă cu prepreturile cele mai scăzute.

Fabrica chimică

„LUXOR"

Cluj. 1357

Cetiți „Infrățirea"

Polonezi nu sunt slavi

In revista „La Vie" d. Marins — Ary Lebloud susține că polonezii sunt cu mult mai puțin slavi decât s'ar crede.

Dăm acest lucru, sub rubrica porțiile ce-i va permite să intre științelor, pentru că nu e exclus ca această idee să capete pro-intr'un caital al științei. Când ne gândim că nu sunt mai mult de 70 de ani decând curentul latinist și cu dovedirea în mod neîndoelnic străinătății, a latinității noastre. Până aci eram și noi românii socotiți ca slavi.

Desigur în ajutorul nostru a servit mult limba, care se vede ctă de colo că e român. La poloni limba i-ar arăta ca slavi. Caracterul iș temperamentul polonezului însă, e departe de a fi slav. Și dacă se va mai continua cu încordările de relații nepritenoase între Rusia și Polonia, vom vedea că încurând, aceasta din urmă își va relua un caracter național și mai puțin rusesc, mai distinct de cât al sârbilor. In sprijinul unei astfel de îndrumări naționale, vine și faptul că polonezii sunt de altă religie decât vecinii lor ruși.

Așa că, despărțirea sufletească din Rusia, se va produce mai cu rând decât îi va trebui Basarabiei noastre în acest scop cu toate că Basarabia nu e slavă, dar e ortodoxă.

Articolul lui Marins-Ary Leblond nu este nici cel dintâi scris în acest sens și nu este nici cel din urmă. Insăși savanții polonezi afirmă acum prin luerări foarte judițioase că galii au un important amestec în comparația naționalității poloneze, ca și în fondarea metropolii lor Cracovia.

De altfel, se cunoaște și pe din afară că polonezii au o fire și o mentalitate aparte. Și nu se știe ce va aduce viitorul, în acest sens. Polonezii sunt încă mai latinomani decât noi românii. Intreaga lor cultură, până la căderea sub ruși, au avut-o în limba papei dela Roma.

ECOURI

Lepsius

Un nume puțin cunoscut la noi, Lepsius care a murit zilele acestea a fost unul din cei mai rafinați și mai talentți portretetisti germani.

Pictor, stăpân pe o cultură bogată, desăvârșită, el s'a convins că arta este cea mai nobilă și mai înaltă formă a culturei. El a întrebuințat culoarea și modelul pentru a impărtăși propriul său suflet pe pânză, pentru a ctopi cu lumină trăsăturile materiale și a idealiza oameni prin arta lui.

Lepsius poate fi considerat ca cel mai lirie din pictorii contemporani. Poartrele poartă înainte de toate propria lui caracteristică, și modele pe care le-a inortalizat oferă aspectele sufletului unui artist pentru care trăsăturile trecătoare fizice, dispar sub puterea emoțiilor, ca re au numai intensitate și vibrație.

Lepsius a fost un mare pictor al nevăzutului. In operele lui rămâne surprins în coloare tot ce este imaterial în viața unui om.

Mormântul lui Dandelo

Intr'una din galeriile superioare ale moscheici Sfânta Sofia din Constantinopol se află o lespede funerară pe care e gravat în latinește numele faimosului doge venețian: Enricus Dandelo. Amintim că în secolul XIII-lea Veneția era stăpână pe insulele Rhodos, Scio Mitylene, Samso și că, doritoare de a umili capitala bizantină care-i disput supremația comercială, ea a întreprins o expediție în fruntea căreia se afla dogele Dandolo. Orașul a fost luat la 18 Iulie 1203 și dogele a murit, aproape centenar, la 1 Ianuarie 1205 pe un vapor, în fața Constantinopolului. Rămășițele sale pământești au fost transportate la Sfânta Sofie unde au fost îngropate.

Un corespondent al ziarului italian Sstampa anunță din Constantinopol că primarul din Venetia a făcut acum demersuri pe lângă guvernul otoman, în vedere de a se căuta la moscheea Sfânta Sofia mormântul faimosului doge Dandolo. Chestiunea este însă de a se ști, dacă turcii cari au făcut să dispară dela Sfânta Sofia orice amintire creștină, au respectat ei oare gloriosele rămășițe?

Africa înevul mediu

D. Carol dela Ronciare, păzitoal însprimatelor la Biblioteca națională, a prezentat la Academia de inscripții niște planistere rin evul mediu cari dovedesc că Tombuctul și arterele comerciale din Sahara erau cunoscute de Europeni din veacul al XIV-lea și chiar însinte; palate împodobite cu frescuri au fost construite în unele orașe africane din veacul al 12-lea, 13-lea și al 14-lea, azi dispărute, de architecți spanioli. La acele epoci depărtate Genovezii făceau comerț cu Mandingienii, supușii unui rege Mussa al cărui portret figurează pe planisfere.

„GOWAG"

Depou pentru instalațiuni de aburi, gaz conducte de apă și canal, precum toate articole technice.

Cluj, Str. Vladimirescu 17

Telefon 5—19. 1487

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

In fața problemei rusești

Chestiunea care preocupă mai mult și care se pune conducătorilor politicei europene este dacă cu regimul bolșevic se poate trata oficial și dacă se poate pune a-lături de guverne recunoscute la masa diplomatică.

Politica și morala, grijile mercantile și rațiunile umanitare se ciocnesc, s'amestec, dând loc la considerațiuni care variază dela punctul de vedere în care te pui. O examinare imparțială numai poate să ne dea un răspuns. Punctul de elucidare care importă și care explică totul, este să se vadă cum bolșevicii au luat puterea și pentru ce au păstrat-o. Căderea unui regim nu e niciodată cauzată de violența atacului pe care îl dau revoluționarii ci numai de moliciunea și lașitatea rezistenței; un regim se prăbușește nu atât pentru că e violent atacat cât fiindcă-i prost apărat. In 1917 chiar de la prima zguduire regimul țarilor e la pământ, tocmai din cauză că e abandonat de acei cari trebuind să facă bloc în jurul lui au simțit dela început repulsiune pentru slăbiciunea lui. După câteva luni îi succede o altă prăbușire, a regimului burghez reprezentat prin Kerenski, sub loviturile bolșevicilor, unde se remarcă aceiași incapacitate de rezistență. Apoi vine la cârmă un om de-o autoritate infle xibilă, lipsit de scrupule, știind ce vrea și mânuind poporul cum vroia: Lenin. S'a pus de multe ori întrebarea cum în timp de patru ani poporul nu s'a răsculat împotriva acestei bande de hoți, uitându-se însă că au fost și revolte și că ele au fost imediat înecate în sânge. Bolșevicii dela început au dat proba unui geniu organizator, înclinat spre rău, punând pe picioare sinistra *Ceka*, care a întins asupra Rusiei întregi o gigantică țesătură de polițiști, agenți secreți, călăi, recrutați mai ales din vechea Okhrană țaristă. Ca și anumite triburi africane sau asiatice, bolșevicii au procedat întâi la omorârea tuturor pretendenților la o eventuală succesiune, a tuturor acelora ce făceau umbră sovietelor. Niciodată teroarea prin masacre premeditate n'a fost dusă mai departe, iar când bolșevicii ruși se compară revoluționarilor francezi, uită că în deosebire de aceștia, crimele lor nu erau inspirate decât de un singur instinct, acel al conservărei.

Aplicația teoriilor comuniste au avut ca rezultat imediat să măreas că dezordinea și să lovească în izvoarele de producțiune. Ele au dus fatal la catastrofă. Țăranul care și-a vândut trei părți din recolta lui confiscată fără răsplată, n'a mai însămânțat decât cantitatea necesară pentru el și ai săi, și a fost de ajuns un an rău pentru ca foametea să se întindă asupra întregei Rusii. Astăzi, ea se găsește cu producția distrusă, cu comerțul ruinat, cu uzinele închise, cu căile ferate într'o debandadă cumplită, și pe deasupra cu o armată roșie ce se nutrește degeaba și cu o armată de funcționari care-i paralizează orice mișcare. Conducătorii înspăimântați au căutat să dea îndărăt, restabilind vechile principii de proprietate și libertate ale comerțului, dar văzând că Rusia nu mai e capabilă de nici un reflex, s'au adresat Occidentului, cerându-i mijloacele ca să o salveze. S'ar putea doborî regimul bolșevic printr'un atac de afară sau dinăuntru? Experiența ne-a dovedit că toate armatele de la Denikin până la Wrangel înarmate și susținute de Franța s'au năruit în fața pumnului de teroriști organizați. Atunci care să fie soluția? Să-l lași să moară prin inaniție, ca o flacără lipsită de combustibil, sau sub presiunea evenimentelor să se lase ca bolșevismul să se transforme, să evolueze până la un guvernământ regulat!

Iată la ce speranțe slabe recurg statele, când consimt să trateze cu bolșevicii.

Nenorocirea e că nu ai ce alege. A abandona Rusia în starea de anarhie și mizerie e o politică de negație care nu prezintă de cât inconveniente. Ajutorarea Rusiei flă mânde este o chestiune umanitară care nu poate fi neglijată. Pentru a lovi în vinovați nu e drept să condamni un popor la moartea cea mai teribilă, prin foame. Orice măsură de ajutorare nu e zadarnică. Nansen afirmă că convoiurile de hrană, când sunt bine organizate, ajung la destinație atunci când bolșevicii sunt puși în cunoștință și lăsați să-și facă controlul.

Rusia decade din zi în zi, și nu va trece mult ca să devină o regiune colonizabilă ca o Caîră oarecare. Orice au pierdut necesită eforturi, sacrificii cu mult mai mari pentru o eventuală reconstruire. Opinia lumei cere ca să se pue Rusia cât mai iute posibil în curentul economic general. Anglia cu cele două milioane de oameni fără lucru, caută debușeuri în afară. Germania învinsă își îndreaptă visul de expansiune spre vastele terenuri dela Răsărit. Franța singură se izolează și nimic n'ar îndreptăți-o să nu-și pretindă enorma creanță ce-o posedă în Rusia, ajutând-o ca să se ridice pe picioare. Experiența evenimentelor recente ne face să prevedem o intervenție apropiată în afacerile rusești. Ea nu e lipsită de inconveniente, și ridică două chestiuni foarte importante: 1) dacă bolșevicii sunt sinceri când subscriu, în dorința de-a pactiza cu Europa, la un număr precis de condițiuni: respect de proprietate, libertate individuală, plătirea datoriilor și abținerea complectă de propagandă în alte țări. Mulți se îndoiesc de dânșii, alții însă cred că bolșevicii sunt convinși că aceasta este ultima experiență pe care o face Europa cu ei. Cei dintâi vor fi ei care să piardă, când se va abandona Rusia în prada anarhiei actuale — iar în ce privește propaganda bolșevică, astăzi e cu mult mai slab periculul unei contagiuni comuniste, după trei ani de zadarnice încercări.

2) Este posibilă o reconstruire a Rusiei? După mărturia celor cari au vizitat-o, perspectivele ar fi cam întunecate — totuși ele nu ar putea împedeca o activitate limitată de salvare. Acea ce importă e un program care trebue dus la capăt de toate țările ce au un punct de contact cu Rusia — în scopul de-a reda lumei unul din cei mai importanți factori economici și politici.

Cronica politică

IN JURUL VALIDARILOR. — Este încă recentă în mintea tuturora campania de calomnii și insinuațiuni, întreprinsă de ziarele opoziționiste și în special de acelea ale partidelor național și țărănist, cu privire la modul cum s'au făcut alegerile.

Presa guvernamentală, potrivit obiceiului ei de a face să vorbească faptele, iar nu vorbele, — a răspuns atuncea prea puțin la mistificațiunile opoziției, bine înțeles, guvernul rezervându-și dreptul ca să dea explicațiunile conforme cu adevărul în fața Parlamentului.

Dezbaterile de până acum au dovedit cu prisosință că afirmațiunile opoziției referitoare la pretinsele ilegalități ale guvernului în alegeri n'au fost decât niște pure născociri.

Cu prilejul discuțiunilor pentru validări, reprezentanții opoziției, se încearcă să întreție aceiași atmosferă de insinuațiuni caracteristică ziarelor acestor partide; dar toate svârcolirile lor se lovesc de realitatea faptelor.

In vechiul regat validările noilor aleși până în prezent s'au votat toate aproape fără discuție, deoarece din dosarele alegerilor reesă nu numai că guvernul n'a recurs la ingerințe în alegeri, dar că, tocmai opoziția a fost aceea care s'a dedat la tot felul de acte pentru a stingheri manifestarea în chip normal a voinței alegătorilor.

In Ardeal, deasemenea validările se efectuează în majoritatea lor fără discuție, iar acolo unde alegii naționali încearcă să acrediteze că alegerea s'a făcut fără de respectul legilor, ei nu sunt în stare să dovedească afirmațiunile lor.

Dar, pentru ca să se constate buna credință a guvernului, e suficient să spunem că majoritățile, fără ca opoziția să voteze a admis contestațiunile în privința alegerilor dela Carașeu și dela Șomcuta Mare.

Prin urmare validarea noilor aleși dovedește, că alegerile s'au făcut în modul cel mai legal, iar pretinsele ilegalități atât de mult exploatate de opoziție, nu au fost decât un sfruntat neadevăr.

Politica naționalilor

Chiar dela începutul vieței de Stat a României mari, partidul național nu a voit să audă chemarea vremurilor și nu și-a înțeles menirea. Căror cauze ascunse de ordin social și psihologic se datorește această dezertare de la înaltă datorie pe care ar fi trebuit s'o pricepă partidul condus de d. Iuliu Maniu, numai viitorul ne va putea lămuri. Deocamdată, noi cei cari suferim efectul erorilor de cugetare și acțiune politică a frunțașilor ardeleni, ne mărginim că să le constatăm și să le regretăm profund. Mărturisim că în clipa când scoborâm văile barpaților, alungând din fața noastră resturile armatelor înfrânte ale acelora care ne împărțise deja pe hârtie, ne așteptam să întâlnim pe lângă un popor român inspirat de măreția momentului, și o clasă conducătoare copleșită de emoția marilor împliniri. Poporul nu ne-a înșelat, căci o știu toți aceia care s'au coborât aici în mijlocul entusiasmului de nedescris, a cămășilor albe de sărbătoare, a frenezieide cântece și dansuri cum niciodată până atunci nu mai răsuna seară în Ardeal, că nimic n'a lăsat deoparte frații desrobiți, prin care să ne împărtășească dragostea lor nepărmurită. Dar vai, frunțașii lor nu s'au contopit în simfonia simțămintelor românești, ci au alergat într'un suflet ca să zidească acea stavilă curentului cotropitor de unire fără condițiuni, care este pactul dela Alba Iulia. Nimeni n'a cârtit împotriva acestei note discordante a momentului, căci era o credință generală că nu însemna decât o manevră diplomatică re răspundea condițiuni lor speciale a acelor timpuri de nesiguranță și aberații vilsoniene. Insă deabia astăzi ne dăm seama de adevăratele nepatrioticele intenții ale frunțașilor partidului național, de-a despărți Ardealul de restul țărei printro' deasă rețea de împotriviri și sovăeli. Ca buni calculatori ce sunt, au țintit drept și-au isbit cum nu se poate mai bine în inima țărei. De trei ani, întâi la adăpostul consiliului dirigent, apoi în oficina partidului lor, au clădit turnul de fildeș în care și-au izolat egoismul feroce a sufletelor stăpânite de ambițiunea puterei. Cum această muncă trebuia făcută la întuneric, spiritul lor întreprinzător a născocit acea armă teribilă a jezuitismului politic, cu adânci rădăcini în mentalitatea austro-ungurească. Românilor de dincolo au apărut ca martiri a oligarhiei bizantino-bulgărească ce-a împilat secoli dearândul vechiul regat — aci, au îmbrăcat costumul roș de gâde a ideii de unire. Dincolo joc mascarada democrației roșii în cârd cu pleava demagogică a vechiului regat, aci și-a pus armura cruciaților, cari vor să recucerească Ardealul pentru Ardeleni.

De acea nu ne miră opera lor echivocă, în aparență numai incoherentă, inspirată de socoteala făcută cu sânge rece a uzurierului care-și pândește în umbră scadențele. Cei mai buni prieteni ai țăraniștilor peste Carpați, aci în Ardeal duc împotriva lor o luptă tot așa de feroce ca și împotriva celorlalte partide. Diferența ce-o fac între liberali, țărăniști, democrați ori naționaliști corespunde doar forței ce-o reprezintă fiecare din aceste partide, care ar putea la un moment dat să le dea un motiv de teamă. Au distrus țărănismul din Ardeal cum au voit să distrugă averescanismul și cum azi încearcă ca să răpună liberalismul. .

Ei nu înțeleg decât ca ei să domine peste acest Ardeal care-a fost cucerit de la unguri prin jertfele și sfințele tuturora. Dacă țărănimea ardeleană însăși, împărtășește acest deziderat antinațional al partidului d-lui Maniu, se va vedea cât de curând. Lupta nu s'a isprăvit credem, și cu toate că azi cei 20—30 de deputați naționali pretind că rerezină unanimitateoa ardeleană, și în numele acestei iluzii vor să răscoale țara se vor convinge încetul cu încetul de credința lor falșă, și se vor lăsa până la urmă duși de însăși poporul din Ardeal la mormântul ce li e destinat. Și în loc că să mai joace comedia talerului cu două fețe, trezind uri neînțelese și menținând o stare anarhică păgubitoare Statului, vor face sub buruiana uitărei menitate, reprezentând doar o fosilă a trecutului.

Tz.

O opoziție inutilă

„Blocul urii", acel care până a deschiderea Adunării Naționale, susținea pe toate cărările nerecunoașterea și ilegalitatea Parlamentului, din diferite motive la însfârșit parte la discuțiile validărilor.

Reprezentanții acestui bloc, dl Agârbiceanu, Cezar Spineanu, părintele Manu și Drogomirescu, în contestațiunile formulate că liberalii au făcut alegeri prin teroare și fraude n'au putut aduce nici o dovadă puternică în susținerea acuzațiilor lor, ci s'au mărginit doar la simplele insinuații și calomnii debitate în timpul alegerilor de către ziarele opoziționiste.

Neseriozitatea „blocului" a mers și mai departe. Părin e'e Manu, care a susținut îndârjit, câteva ore invalidarea din județul Sătmar, a terminat prin a declara că nu cere invalidarea.

Reprezentanții „blocului" au venit în Parlament cu un singur gând, ca prin discuțiuni inutile, să răpească din prețiorul timp al Adunării Naționale, împiedecând-o de a înfăptui de legi, relative la normalizarea vieții noastre financiare și economice.

De cât sistemul opoziției nu poate reuși. Dacă „blocul urii" va lua parte la toată activitatea Parlamentului, atunci trebuie să înțeleagă că actualul guvern nu va permite o clipă, ca Adunarea Națională de acum, să fie transformată în Parlamentele de tristă memorie, ale trecutelor guverne, în care pumnul și insulta, erau singurele manifestări ale activității parlamentare.

In Parlamentul actual discuțiunile nu vor putea fi călăuzită decât de un singur gând, acela de a se da țarii legi cât mai bune și cât mai folositoare.

Din programele ei nestatornice, din îndrăsneala și demagogia, cu care a lansat în public reforme sociale și economice ca totul utopice și dăunătoare statului, opoziția, în urma înfrângerei în alegeri, își dă astăzi seama că în masse'e populare ale României, nu mai pot prinde ideile nesănătoase, ale luptelor de clase.

Dovadă e că partidul Țărănist, a înaintat Suveranului, un memoriu cu modificarea programului partidului.

Afară de aceasta, o altă dovadă tot atât de elocventă, este faptul că opoziția nu a fost în stare să facă un bloc serios impotriva partidului liberal, și că fruntașii partidelor opoziționiste ei înșuși nu sunt de acord în hotărârile ce se iau de către comitetele executive.

S'a făcut atâta gălăgie și s'au dat afâtea „comunicate" că partidele din opoziție, nu vor lua parte la deschiderea Parlamentului, și cu toate acestea, vedem că astăzi asistă la discuțiile validărilor.

Suntem încredințați, că după ce va trece furtuna „blocul" va lua parte la toată activitatea parlamentară, convingându-se și el de un singur fapt: o conlucrare serioasă pentru refacerea și consolidarea țării, face mult de cât o ură sterilă, și o în activitate dăunătoare chiar lui.

In caz contrar, partidul liberal având ca ideal numai salvarea și punerea pe baze sănătoase a țării va ști ce să facă.

Dl Ion I. C. Brătianu, a adus aminte în Cameră, o opoziție anuloagă, celei de astăzi, opoziția din anul 1887.

Citiți pag. 8-a

O ligă pentru protecția și naționalizarea pădurilor

Pădurile constituind una din bogățiile țărei, e nevoie ca conducătorii dezinteresați ai României întregite să vegheze la buna lor exploatare și ameliorare.

Pădurile fiind un factor principal regularea climatului, a regimului apelor, căci alimentează isvoarele și deci contribue direct la utilizarea forței motrice a apelor, apoi protejând și agricultura, se explică și mai mult interesul ce trebuie să-l avem ca să le menținem.

Zilele aceste trecând pe valea Someșului rece pentru studiul unor păduri, am văzut cu groază că pădurile Iobajilor și comunelor sunt complectamente distruse. Au fost rase până la pământ și după ce s'au exploatat, s'au transformat în loc de pășune. Suprafețe imense sunt azi desbrăcate de podoaba pădurii și dezastrul și sărăcia își arată colții iar Satele s'au înghebat în vârful dealurilor, izolate unele de altele. Și câte de aceste n'or mai fi în țara noastră? Și cu toate aceste din partea nimănui nu se aude vreun strigăt de alarmă, pentru oprirea abuzului nenorocit al distrugerei pădurilor!

Ne-au desbrăcat și ne desbracă încă străinii pădurilel Ni le duc peste granițe! Pentru un vent elemr ce ni'l procură străinii, nu reflectăm la cataclismul ce ne așteaptă în viitor.

Azi 92 la sută din industria forestieră Ardealului, e în mâna străinilor.

Sub regimul Maghiar, opera de naționalizare a industriei forestiere, a fost slabă, s'a mărginit numai la parte din pădurile Statului, prin exploatările în regie.

In vechiul Regat, capitalurile străine și în special anume străini din Ungaria, ne-au distrus complectamente pădurile.

In Basarabia, pădurile în timpurile din urmă deveniseră deasemeni proprietatea străinilor.

Deasemeni Bucovina, deși cei mari proprietari de păduri sunt românii (Fondurile Religioase), totuși cei cari le exploatează sunt tot străinii.

Deci un atac pe tot frontul din punct de vedere al finanței străine, care s'a investit în exploatările forestiere.

Și pentru ca să-și ajungă scopurile, adică ca să anemieze ori ce manifestare românească, a acaparat piețele străine, posturile, iar acum în urmă a creiat și acel faimos bloc al Mureșului, cu privire la transportul pe căile ferate române.

Și noi românii, ne sbatem, facem politică, ne învrăjbim între noi prin certuri politice, în loc ca în acest timp să ne concentrăm toate energiile românești și împreună cu finanța românească și cu colaborarea muncei viguroase a țăranilor noștri din preajma pădurilor și a munților, să căutăm a ne exploata bogățiia munților prin noi înșine.

Dezastrul pădurilor e început de mult!

Suprafețe imense de zeci de mii de hectare de teren forestier stau încă desgolite și sunt o pagubă imensă pentru țară.

In statisticele noastre aceste zeci de mii de hectare figurează că ar fi păduri. In realitate sunt goluri.

Cei cari trimbiță favorabil pentru exportul lemnului în socotelile lor false, trec aceste zeci și sute de mii hectare ca fiind păduri, pentru a arăta celor ignoranți și naivi — că avem o rezervă bogată în păduri. — Adevărul e cu totul altul!

Ca specialiști și economiști, avem datoria față de țară, de a deștepta atenția binevoitoare a conducătorilor noștri, cu un ceas mai de vreme pentru a da o altă directivă mai conservativă și mai națională pădurilor noastre.

Pădurile sunt o bogăție diferită de alte feluri de bogății ca: ferul, cărbunii, petrolul, sarea etc.

Eo bogăție aparentă, care dacă nu luăm măsuri din vreme și an cu an, se distruge în modlent, aducându-ruina atâtor — alți factori de producere.

In a exploata complect pădurile și a nu le mai replanta anual însemnează a le pregăti mormântul în mod grabnic.

In fața pericolului, se impune a se creia o Ligă cetățenească pentru protecția și naționalizarea pădurilor Românței, care prin propagandă, conferințe, programe, lucrări reale, prin creiarea de Societăți românești de exploatare cointeresate cu munca obștiilor țăranilor noștri, etc., să înceapă opera de refacere a bogăției noastre forestiere, pe care altfel o pierdem!

M. P. FLORESCU,
Inginer șef. silvic.

Pentru ziarul „România"

O punere la punct!

De vre-o câteva săptămâni ziarul „România" dă reportaje locale pline de minunății și cari au o singură sursă „Imaginația". Citâm în treacât consfătuirea comitetului partidului național, din 19 Martie, consfătuirea reprezentanților sindicatelor muncitorești din 27 Martie, înființarea unui târg de mostre la Cluj, și încă multe altele.

De vre-o săptămână „România" publică mereu știrea că se desființează directoratele din Cluj.

Și pentru ca să inducă publicul în eroare și mai mult, ziarul publică când un interview cu d-l Th. Mihali despre care scrie că ar fi sosit în Cluj, deși d-sa e tot la București, când o declarație a d-lui Simionescu, directorul general de la finanțe.

In numărul ultim aducea știrea că d-l Simionescu a declarat că ministrul de finanțe a interzis administrațiilor financiare să plătească salariile funcționarilor. Ori, noi am vorbit cu d-l Simonescu și nu ne confirmă acest lucru. Ceva mai mult, administrațiile financia e fac plata salariilor ca de obiceiu, iar de la administrația Financiară din Cluj s'au ridicat banii pentru toate directoarele și s'au și împărțit funcționarilor.

Sfătuind deci pe cititorii noștri, să nu socotească de bune cele publicate de acest ziar iar pe confratele nostru îl sfătuim să fie mai prudent în publicarea reportagiilor și să nu se mai lase indus în eroare.

INFORMAȚII

M. S. Regina căre va pleca la Belg. Sâmb. la orele 3 și 20 minute după amiază cu un tren special direct din halta Cotroceni, va fi însoțită în această călătorie și de A. S. R. Principele Carol, Moștenitorul Tronului.

*

Duminecă, 2 Aprilie, I. P. S. Sa Vasile Suciu, mitropolitul Blajului, va hirotonisi întru preot la Biserica română unită din București, pe diaconul Emanuil Popa, care va fi numit tot atunci preot II la aceea biserică.

*

Ministerul de răsboi a dat ordin tutulor comandamentelor să acorde permisii soldaților de rit mozaic, în intervalul de 12—20 Aprilie, când sunt sărbătorile evreiești.

*

Direcțiunea generală a R. M. S. ne roagă să arătam că zvonurile relative la scumpirea țigărilor sunt cu totul lipsite de adevăr.

*

Stofe penuru Domni și Doamne lățimea 130—140 ctm. s'au pus spre vânzare

cu Lei 55·— Metru
„ „ 89·— „
„ „ 108·— „
„ „ 109·— „

la Magazinul „Renaissance" Calea Regele Ferdinand Nr. 15. 1611

*

Neavând posibilitatea să și ia rămas bun dela toți prietenii și cunoscuții din Cluj, cu ocazia mutării din acest oraș, D-na Maria și P. Lucaci aduc pe această cale viile lor mulțumiri tuturor acelora cari i-au îmbrățișat cu dragoste, și cari i-au făcut să ducă cu ei cele mai bune amintiri.

*

Aducem la cunoștința On. Public că lichidându-se firma Janovitz și soțul, mi-am mutat magazia de lemne din Strada Gyufagyár 13 sub numărul 15 și o conduc și pe mai departe sub numele meu pe baza solidă ca în trecut.

Rog sprijinul On. Public. Telefon 127 și 918.

Janovitz Vilhelm
1579 Comerciant de lemne

*

Incălțăminte pentru D-ni Doamne și Copii, u timele creațiuni ale modei la Magasinul „Renaissance", calea Regele Ferdinand, No. 15.

Dl Gh. Russu a fost numit prin-notar al orașului Sf. Gheorghe, din jud. Trei-Scaune, în locul d-lui Victor Cioflec, neprezentat la post.

*

In urma intervenției negustorilor din Cluj se proectează înființarea unor trenuri accelerate cari să transporte vitele de tăiat din Ardeal la București.

*

Dl Ille directorul regional P. T. T. e plecat la București în vederea avansărei funcționarilor din Ardeal.

*

In ziua de 1 Aprilie au inceput cursurile pentru funcționarii telegrafo postali absolvenți a 4 clase secundare și a impegaților gradul III-lea. Cursurile se țin la Cluj, Brașov, Timișoara și Oradea-Mare și vor dura 6 luni.

*

Distribuirea produselor de monopol se va face cu incepere de la 1 April prin personalul P. T. T. In acest scop s'au înființat în capitalele de județ depozite centrale și în anumite localități din județe depozite mai mici.

*

Baia „Diana" este deschiă Miercuri și Vineri pentru Dame Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru domni. Băi sunt zilnic; afară de Luni.

*

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

*

Crepe de Chine Lei 245 metru la Magazinul „Renaissance" calea Regele Ferdinand No. 15.

*

Cele mai frumoase bijuterii și cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Rațiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1174

*

Noutăți de primăvară

Au sosit engros, ciorapi pentru dame și băeți, mănuși și articole de manufactură Fischbein și Spitz Magazin de Mărunțișuri și tricotaj Cluj. Piața. Unirii 29 Palatul Banffy. 1574

*

Pfe schly Iosif Cluj Calea Regele Ferd. Nr 5 Cel mai bun și mai frumos Restaurant Bucătărie română-franceză specialități excelente de vin.

Servitul regulat și cu precauțiune. Locul de întâlnire a oamenilor mai aleși. 1565

Pe ziua de 3 Mai sunt convocate colegiile electorale din țară pentru alegerea membrilor Consistoriului bisericesc pe anii 1922—1928.

*

Ministerul instrucțiunei a intervenit prin legațiunea noastră din Londra, ca absolvenții de liceu dela noi să fie admiși ca studenți la universitatea din Oxford.

*

La direcțiunea CFR a avut loc o conferință cu toți directorii de serviciu, unde s'a discutat întocmirea unui tablou cu punerea în circulație de noui trenuri de marfă și în special trenuri pentru transportul mărfurilor și cerealelor de export.

*

Inaugurarea podului de peste Borcea se va face, din cauza întârzierei lucrărilor, la 15 Aprilie.

Tot atunci se va relua definitiv circulația pentru traficul de pasageri și mărfuri.

*

Primul transport de cai restituiți de Germania și anume un număr de 400, vor sosi la 3 Aprilie.

Odată cu acest transport vor sosi și o mare cantitate de materiale industriale, luate dela noi în timpul ocupației și găsite în Germania.

*

Doamnele și Domnișoarele din Cluj pot cumpăra: Gabardine, Crepe Marocain, Crepe de Chine, Charmante, Soie-ecrii. Ponges, etc. etc. cele mai noi culori și cu cele mai convenabile prețurile Magasinul „Renaissance".

Calea Regele Rerdinand No. 15.

*

Uzinele „BABI" Werk

Iosif RAPAPORT Josef, Fabrică de mobile de fier-bronz și cărucioare pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

*

Cofetăria Boncescu din Timișoara și Cluj roagă onorata sa clientelă să binevoiască a face comenzile cu 10—12 zile înainte de Sff. Sărbători ale Paștelui, pentru-ca fiecare persoană să poată fi bine servită, și pentru a se putea garanta promptitudinea livrărei. Telefon 68. 1625

*

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și damie, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

Concurs aeronautic la Cluj

După cum am anunțat zilele trecute în cursul lunei Mai se va ține la Cluj un concurs aeronautic între piloții grupului de aviație din localitate. La acest concurs se vor întrebuința aparatele cari sunt deja repartizate la acest grup precum și încă două avioane engleze D. Haniland cari sunt sosite în București și cari urmează să fie aduse cât de curând în Cluj.

Concursul aeronautic ce se ține la Cluj e făcut în deosebi în vederea marelui concurs aeronautic ce se va ține în vara aceasta la București și la cari vor participa piloții cei mai buni din întreaga aviație română.

După cât ni s'a comunicat de către o persoană oficială concursul se va ține pentru următoarele puncte.

1. Sboruri de înălțime cu și fără pasageri.

2. Fotografii de terenuri și poziții strategice.

3. Acrobații cu avioanele de lupta.

4. Aterisaje la punct fix, fără motor.

Până acum nu s'a stabilit dacă cu acest prilej se va organiza vre-o serbare și dacă se va putea amenaja o tribună pentru public.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

*

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

*

Fabrica de perii, văruitoare, pensule și mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în prețuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyàr 1 în fața magazinului Gyorșàru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

Situația școalelor ungurești

O delegațiune compusă din episcopul romano-catolic Mallat din Alba-Iulia și episcopul reformat Nagy din Cluj, s'a prezentat eri ministrului instrucțiunei, cerând regularea situațiunei școalelor confesionale ungare în ce privește funcționarea și subvenționarea lor de către stat.

Dl ministru a promis delegațiunei că va studia chestiunea pe care apoi va supune-o consiliului de miniștri spre rezolvare.

Punerea

în aplicare a tarifului pentru transportul de călători și bagaje între Cehoslovacia și România

Cu începere dela 1 Aprilie c., stațiunile: Brașov București-Nord, Cluj, Craiova, Oradia-Mare Ploești, Sibiu și Teiuș vor expedia bagaje și vinde bilete de călătorie direct pentru Ceho-Slovacia.

Taxele de transport se vor plăti conform dispozițiunilor tarifare. Se admite ca aceste taxe, să se plătească în moneta legală a țări, pe al cărei teritoriu se află stațiunea de pornire, după cursul în vigoare stabilit de administrația stațiunei de pornire.

Intreruperea călătoriei se poate face în limitele valabilității sale, odată pe căile ferate române și odată pe căile ferate cehoslovace.

Copii până la 4 ani împliniți, pentru cari nu se cer locuri speciale, sunt scutiți de plată. Pentru copii dela 4 ani până la 10 ani împliniți se plătește jumătatea taxei.

Cu bagaje se admit numai obiecte strict necesare pentru călătorie.

Se admit excepțional ca bagaje: Cărucioare de copii, scaune pe roate pentru bolnavi; instrumente muzicale ambalate; instrumente de inginerie și unelte pentru meseriași până la 4 metri lungime; biciclete nedesfăcute și neambalate; cufere cu eșantioane.

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu pret eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comandala depozitul de lemne

Cronica externă

Sâmbătă 1 Aprilie 1922.

Comunicatul puterilor cu privire la pacificarea Orientului, a produs o vie nemulțumire atât în Grecia cât și în Turcia. In special în Grecia comunicatul a produs o dureroasă impresie și ziarele grecești își exprimă prin articole vehemente, indignarea pentru condițiile de pace propuse. Camera grecească a ținut eri, Vineri, o furtunoasă ședință, și răspunsul ei se așteaptă cu o vie nerăbdare. Pe de altă parte, tot pe această chestie se urmează acum între presa engleză și franceză o vie polemică.

Interesele engleze actuale cer gonirea Turcilor din Europa și așezarea Grecilor la Constantinopol. De fapt, din 1920, stăpânul absolut în Turcia este Anglia, care a făcut cu totul iluzorie suveranitatea turcească.

Față de această politică, Franța în mod fatal a luat o atitudine ostilă, căci ca nu poate așa ușor călca peste politica ei tradițională și nu poate ușor trăda viile simpatii de care se bucură între Musulmani, cu atât mai mult cu cât și pe dânsa o leagă de Orient mari interese economice și culturale.

Impotriva tendinței engleze, tendința franceză se rezumă într'un singur punct: refacerea Turciei din 1914.

— Măsurile luate de Comisia Reparațiilor în chestia plăților Germaniei, a provocat nemulțumiri unanime în opinia publică germană. D-l Wirth care își pusese speranța unei soluționări mai blânde a acestei chestii în Conferința de la Genua, a și făcut Reichstagului declarații de protestare în acest sens.

Nu este cu neputință ca față de aceste speranțe înșelate, Germania să ia acum o nouă atitudine față de conferință.

Lupta pentru petrol și Rusia

Petrolul are o așa de mare importanță în viața popoarelor civilizate, încât electricitatea și cărbunele nu-l pot înlocui decât numai în parte. Mai ales în timpul războiului petrolul a făcut parte din produsele de imediată necesitate; considerat ca factor de apărare națională, deaceia astăzi posesiunea petrolului a devenit unul din punctele cele mai interesante ale politicei economice internaționale.

Acestei importante probleme i-au consacrat nu de mult un volum doi economiști: P. Apostol și Alex. Michelsohn.

Ei susțin că criza petrolului ar fi atenuată prin mărirea producțiunei sondelor și mai ales prin readucerea pe piața mondială, a petrolului rusesc.

Inainte de venirea bolșevicilor la putere, Rusia producea aproape a 5-a parte din întreaga cantitate de petrol, exploatată în toate continentele. Pe lângă marea parte ce ar lua-o petrolul rusesc la aprovizionarea lumii, trebue să constatăm că aceste zăcăminte de petrol sunt încă prea puțin exploatate și că prin mijloace moderne de exploatare ar putea să aprovizioneze întreaga lume.

Soluțiunea noilor probleme industriale ruse nu va fi posibilă decât cu concursul capitalului străin.

Fără acest sprijin capitalist, prosperarea și exploatarea noilor regiuni petrolifere, mărirea extracțiunei în regiunile deja în exploatare, sunt imposibile sub actuala guvernare bolșevistă.

Șezătorile Culturii Poporului

Duminecă 2 Aprilie ora 3 după prânz va avea loc în sala „Reduta" ultima șezătoare artistico-culturală din anul acesta organizată de „Cultura poporului", în aceasta sală.

Vor vorbi d-nii profesori universitari I. Ursu și Marin Ștefănescu.

Programul artistic va fi cel mai bogat și mai variat din câte au fost la Reduta. Se va cânta din vioară piano, violoncel voce și corul lic. Gh. Barițiu Vor urma 4 declamări și șezătoarea va lua sfârșit cu un interesant film de cinematograf.

Sala complect renovată.

Intrarea liberă.

Răspândiți „Infrățirea"

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA URANIA

Sâmbătă, 31 Martie și 1—2 Aprilie. Cap o doperă casei Apollo din New-York! In pustietățile Saharei După romanul lui Gardner Sullivan, In rolul principal: frumoasa Luiza Glaum.

CINEMA UNIVERSITAȚII

Sâmbătă, 1 Duminecă 2 Aprilie. Film Gaumont! Să judecе marea! Dramă din viața pescarilor, după scenariul lui Marcull D. Herbler, cu concursul celor mai vestiți artiști francezi.

CINEMA APOLLO

Sâmbătă, 1 Duminecă, 2 Aprilie. Mare slager Nordisk! Fericirea răpită. In rolul principal: Ebba Thomsen.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă și costume moderne

1588 Firma

M. Neumann

Cluj, Piața Unirii No. 14

A sosit din Elveția un nou transport de

Ceasornice de mare preciziune

Longines

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyő și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii

16 Telefon No. 350

Să nu se confunde No. casei. — Să nu se confunde No. casei.

Prima Casa de Imprumut pe Amanet

1600 Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Anunță onorata sa clientelă că în vederea sărbătorilor Paștilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primește depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

En gros — Mare magazin cu Coloniale și Delicatese — En detail

Str. Regina Maria 6

A sosit un mare transport de Coloniale și Delicatese. Brânzături de tot felul. Salam de Sibiu și Mediaș. Cafea turcească în permanentă proaspată pisată și prăjită în magazin

Konkoly & Pop

Bomboneri și Ciocolaterii Capșa, Rigler, Zamfirescu etc. Totfelul de fructe, Sardele și conserve asortate. Toată lumea să târgnească cele necesare de Sf. Serbători de Paște la Konkoly & Co. fiind cele mai eftin și mai bine asortat cu de toate.

En gros — En detail

Reforma agrara în Ardeal

— De ce lucrările de împroprietărire au mers încet — Greșelile guvernului Averescu — Nerespectarea spiritului Ardelenesc la elaborarea legei — Stadiul actual al lucrărilor —

In vechiul regat măsurile de aplicare a reformei agrare continuă cu succes și rând pe rând țăranii intră în posesiunea pământului lor.

Improprietărirea decurge în liniște și ceea ce li s'a făgăduit la intrarea în război, adică împroprietărirea fiecăruia, este acum un fapt îndeplinit, rămânând ca țăranul nostru să-și valideze într'un mod mai strălucit, acum când e proprietarul de drept al fâșiei lui de pământ, calitățile de bun econom și vrednic muncitor. Neapărat că acelaș eveniment este de așteptat și la noi în Ardeal.

Calitățile și vrednicia țăranului ardelean sunt de netăgăduit în ceea ce privește munca câmpului și el este în așteptarea aceluiași eveniment fericit: împărțirea pământurilor ce se vor expropria în mod individual.

Dar din diferite motive împroprietărirea întârzie de a se face din 3 motive: întârzierea decretului lege a aplicării Reformei Agrare în Ardeal, deosebirea între normele de drept între Ardeal și vechiul Regat și spiritul legei agrare din Ardeal care e în spiritul legilor din vechiul Regat.

Guvernul Averescu care în tot timpul guvernărei sale a neglijat interesele generale ale țării și în special ale Ardealului, a avut un rol preponderent în întârzierea aplicărei Reformei Agrare în Ardeal.

Prin faptul că a întârziat decretul lege pe care l'a dat de abia în 30 Iulie 1921 și a intrat în deplină legalitate de abia în Ianuarie 1922 că venirea guvernului Take Ionescu, aplicarea reformei a fost mult stânjenită și întârziată, contribuind astfel la prelungirea arendei forțate.

Asupra celui de-al doilea motiv al întârzierei și aplicărei reformei agrare, trebue să accenctuăm că într'adevăr este o mare deosebire între normele de drept din Adeal și vechiul Regat.

Pe când spiritul dreptului de proprietate din vechiul Regat e mai simplu și aplicarea reformei agrare acolo se efectuiază mai ușor și mai repede, spiritul dreptului de proprietate din Ardeal e mai complicat și aduce mari greutăți în aplicarea reformei.

De altfel din experiența aplicărei reformei agrare s'a putut constata toate aceste lucruri.

Diferitele și multele procese care au ajuns până la ultima instanță în chestiunea exproprierei, au dovedit că aplicarea acestei reforme în Ardeal aduce o mulțime de complicații.

Rapacitatea proprietarilor latifundiari merge până acolo încât pentru a-și apăra moșiile lor, ei apelează până la ultima instanță pentru a-și apăra proprietățile.

Având acestea în vedere putem ușor vedea pentru ce exproprierea și împroprietărirea la noi în Ardeal a întârziat până acum.

O altă vină a guvernului Averescu a fost necunoașterea de fapt a situației reale de aici și a spiritului în care trebuia făcută reforma.

Nebăgând în seamă forțele și competențele oamenilor din Ardeal în materie agricolă și de drept, spiritul legei agrare a fost denaturat prin faptul că ea a fost făcută în spiritul legilor din vechiul Regat, nesocotindu-se astfel spiritul specific al legilor din Ardeal și aducând prin aceasta întârzierea aplicărei ei.

*

După ce am văzut aceste considerente care pot să ne lămurească asupra cauzei întârzierii aplicărei reformei agrare în Ardeal vom arăta felul cum se lucrează pământul în timpurile actuale.

Faptul că pământurile proprietarilor sunt sub regimul arendărilor forțate și că micul agricultor nu știe cu siguranță dacă va rămâne proprietar de drept asupra bucății de pământ pe care o lucrează, aduce după sine o scădere a modului de lucrare.

Pământul nu e îngrășat cum trebue, lucrul e făcut de mântuială și se lucrează ca și acum zeci de ani în urmă, când pământul era dat pe mâna arendașilor cari căutau ca prin minimum de efort să câștige maximul de câștig. Urmarea acestui fapt e că pământul lipsit de îngrășământul trebuincios sărăcește și fertilitatea lui e scăzută.

*

Cu toate aceste inconveniente care opresc o efectuare mai repede a reintrărei țăranilor în stăpânirea pământului, lucrările la Cluj continuă.

Astfel acum se lucrează la înscrierea în tabelele de împroprietărire a celor nedreptățiți, înscriere ce necesită multă trudă.

Odată această înscriere terminată, se va proceda la efectuarea de drept a exproprierei și la instalarea țăranilor pe pământurile lor de drept.

N. F.

În sezonul de toamnă vopsește blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

FRENKEL (fost Janovitz & Co.) Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Colecta pentru clădirea căminului studentelor dela Universitatea din Cluj

Rectorul Universității și Comisia căminurilor aduce călduroase mulțumiri următoarelor persoane, care au colectat și au făcut daruri pentru clădirea Căminului studentelor.

1. Fondul decanatului facultății de științe dela Universitatea din Cluj 1000 lei.

2. Profesorii facultății de științe dela Universitatea din Cluj: Emil Racoviță 1000 lei, A. Anghelescu 100, V. Meruțiu 100, G. A. Dima 100, A. Ostrogovich 100, D. Rădulescu 100, I. A. Scriban 100, G. Demetrescu 100, G. Spacu 100, I. P. Voitești 100, N. Abrahamescu 100, G. Bratu 100, I. Trințescu 100, A. Petrescu 100, V. Stanciu 100, A. Maior 100 lei. Total 2500 lei.

3. Colecta dlui V. Bichigean, directorul liceului din Năsăud 606 lei 25 bani.

4. Lista dlui V. Albu, primpretor în Ocna-Sibiului 110 lei.

5. Lista dlui Octavian Bulbuc, preot în Mintiul-Român 50 lei.

6. Fondurile grănițerești din Năsăud 1000 lei.

7. Lista dlui Gh. Comșa, secretar comunal în Satul-Lung 150 lei.

8. Lista școalei secundare de fete gr. II. „Elena Cuza" din Craiova 223 lei 35 bani.

9. Lista dnei Maria Simu, profesoară în Sighișoara 665 lei.

10. Lista dnei Lucreția Simu, soție de protopresbiter în Ibașfalău 616 lei.

11. Dl Aurel Mosora din Sighișoara 100 lei.

12. Lista dnei Iuliana Tișca din Năsăud 1140 lei.

Căminul studentelor, despre care am vorbit în nrul 482 din 31 Martie a. c. al „Infrățirei", e un cămin particular al unor doamne din societate, care n'are nimic comun cu căminul oficial al studentelor dela Universitatea din Cluj, cămin, care se va deschide la 1 Octomvrie a. c. și pentru al cărui clădire se fac colecte în toată țara.

Situația financiară a Poloniei

— Expunerea ministrului de finanțe —

Ministrul de finanțe Mihalski a depus bugetul pe biroul Dietei și a expus situația financiară a statului polonez. Dela proclamarea Republicei (1 Noembrie 1918) până la finele anului 1921, cheltuelile au fost de 324 miliarde și încasările de 102 miliarde, ceeace dă un deficit de 222 miliarde de mărci. La 31 Decembrie 1921, datoria internă se ridică la 251 miliarde de mărci, datoria externă după cursul bursei din New-York la 283 milioane de dolari. Ministrul arată cât de necesar ar fi să se plătească la scadență datorile contractate, mulțumește Franței pentru ajutorul dat Poloniei în vremuri de restriște și Statelor-Unite pentru opera umanitară înfăptuită de misiunea Hoover. Bugetul pe anul care începe prevede 591 miliarde la cheltueli și 158 miliarde la venituri: deficit 133 de miliarde. Pentru prima oară, bugetul este întocmit pentru toate provinciile, întocmit pentru toate provinciile, excentându-se Silezia. Cheltuelile ordinare se ridică la 440 miliarde mărci, cele extraordinare la 151. Veniturile ordinare la 347 miliarde, cele extraordinare la 111. Deficitul administrației se cifrează cu 20 miliarde. Creditele pentru lucrări amortizabile sunt trecute în partida cheltuelilor extraordinare.

Ministrul subliniază în discursul său economiile realizate prin reducerea aparatului administrativ, micșorarea numărului de funcționari și demobilizarea armatei. Cheltuelile prevăzute pentru armată sunt a cincea parte din cheltuelile ordinare. Polonia probează astfel cât de pacifistă este politica ce o urmează.

Deficitul bugetar este un fenomen care se constată în toate țările cari au fost în războiu, chiar în țările bogate și puternice. Polonia a suferit devastațiuni numeroase; trebue să se reconstruiască și să afecteze capitaluri considerabile lucrărilor publice. Aceste cheltueli fac parte din bugetul extraordinar și explică deficitul exercitiului financiar 1922.

Ministrul declară că momentul a sosit de a se deschide larg porțile pentru a lăsa liberă intrarea capitalului strein. Banca de emisiune va fi organizată pe bazele societăților anonime în cursul acestui an.

Ministrul încheie relevând progresul industriei și comerțului. Exportul, care în 1920 a fost de 220 mii tone, a trecut în 1921, la 2,028 mii de tone, adică a sporit cu 227 la sută, pe când importul nu a crescut decât cu 33 la sută.

Preoteasă

Văduvă care ar dori să conducă gospodăria unui Protopop, este rugată aș-i Comunica adresa la ziar sub „Gospodina". 1634

Dacă voiți să fiți frumoase întrebuințați **cremă Serail** cunoscută în toate părțile lumei, preparată de farmacia Rozsnyai. Se găsește la **farmacia Rozsnyai Arad**

Re 'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.

Mi-am deschis din nou

salonul de modă

engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame

WARTENBERG ZOLTAN

Cluj, Calea Victoriei No. 13

1275

„UNIREA"

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage

CLUJ,

Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.

Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artistii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

„Agronomul"

Institut de Asigurare S. p. a.

Sediul proviz. în Arad, mai târziu în CLUJ.

Reprezentanții generale; Arad, Brașov, Cluj, Oradea-Mare, Târgul-Mureș, și Timișoara.

Se ocupă cu tot felul de asigurări. Colizații reduse. Condițiuni foarte avantagioase și moderne pt. obl. Stă afară de cartel și astfel poate să preia pe răspundere proprie și asigurări executate la alte Instituturi pe timp mai îndelungat. 1444

Plăci de geamuri, damigene, cadre de tablouri, măsuri verificate, furnizează cu prețuri moderate

Frații Ausländer

Cluj, Piața M. Viteazul 39

Telefon 954. 1582

Mare desfacere

Articole de modă pentru dame

1238

Prețuri reduse la

GRÜNWALD și STEINER

CLUJ, Piața Unirii 12.

Institutul de orbi al statului Cluj, detașat la Sâncraiu poșta Aiud.

No. 275—922.

Licitație.

Se publică spre cunoștința generală că în ziua de 24 Aprilie 1922 ora 10 dimineața se va ține la Institutul de orbi al statului din Cluj detașat la Sâncraiu posta Aiud licitație publică cu oferte închise pentru aprovizionare cu lemne de foc (fag uscat) pentru Institutul de orbi al statului din Cluj detașat la Sâncraiu necesare pe exercițiul adm. 1922/23, în cantitatea de 400 m. cubi (patru sute).

Licitația se va ține în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice.

Lemnele de foc vor fi predate franco de orice cheltueli la reședința Institutului.

Concurenții vor licita cantitatea necesară arătând în oferte închise precis cantitatea, calitatea ce vor preda, prețurile oferite și terminul de predare.

Ofertele vor fi însoțite de garanția de 10% din costul furniturilor oferite, fie în recipise Casei de depuneri fie în numerar.

Ofertele ce nu îndeplinesc condițiunile de mai sus se vor respinge. Supraoferte nu se primesc.

24 Martie 1922. 1635

Bitumul Matitza s. a.

Capital social Lei 6.000.000

Centrala Bucuresti.

FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I

Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolatie** la case, acoperișe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.

Material totdeauna la magazie. 1203

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

S'adeschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

Depozitul Central: TUNGSRAM S. A. 1290

Telefon 201. Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CĂUTĂM funcționar român cu esperiențe în calcularea soldelor muncitorești și funcționară română perfectă în stene- și dactilografie, care cunoaște perfect și limba ungară. Cererile se vor prezenta în persoană Industria Sârmei S. A. Cluj, Calea Victoriei 29. 1631

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invocală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

SE PREGĂTESC toilette elegante în executarea cea mai delicată și cu preț convenabil, în salonul de modă pentru dame a D-nei văd. Steinberger, Str. Saguna (Bartha) 24. 1633

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Înfrățirea

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

PLUGURI SCHIMBĂTORI
(sistem Rieger cu grindeul de lemn).
MAȘINI DE SEMĂNAT PORUMB
cu două rânduri sistem Rieger furnizează prompt din depozitele sale
DEPARTAMENTUL MAȘINELOR
al Reuniunei agricole S. A.
Centrala: Sibiu, Str. Sarii No. 22.
Sucursale: Mediaș, Piața Cătărmii, Șighișoara, Str. Baier 47.
Hermes 5775 154₂

In străinătate tot mereu crește interesarea pentru valorizarea imenselor comori naturale ale țării noastre.

Intreprinderea pentru exportul de plante vindecătoare

G. HOFFMANN

din Drezda care are filiale în Iugoslavia, Cehoslovacia și Ungaria **a înființat colonie filială și în România cu centrul în Timișoare.**

In acesta specialitate, cu deosebire în ținutul nostru, e foarte mare terenul neexploatat.

Chiar pentru aceasta din punct de vedere economic, dar și din punct de vedere social, e foarte îmbucurător că, prin adunarea plantelor cari cresc în mod sălbatic, (flori, frunze, rădăcini etc.) mulți copii, invalizi bătrini, și alți indivizi neapți pentru lucru mai greu, vor ajunge la un câștig și la un venit sigur.

Firma roagă pe aceasta cale pe toți, dar mai vârtos pe acei indivizi din provincie, cari doresc a exercita adunarea sau prăsirea plantelor vindecătoare ori ca ocupațiune principală, ori ca ocupațiune secundară, că pentru primirea instrucțiilor necesare, să se adreseze verbal ori în epistolă la adresa următoare:

G. HOFFMANN & Comp.
Sucursala TIMIȘOARA,
1628 Str. 3. August No. 2.

Banii împrumut pe orice obiecte, bijuteri, haine, mobile, acțiunii, mărfuri, etc., cumpără aur, argint și orice obiecte, primește spre vânzare în comision și acordă avansuri foarte avantagios, primește

Depuneri spre fructificare cu 9 și 10 la sută

Casa de Imprumut pe Amanet (Muntele de Pietate)
Victor Iliescu & Co. Calea Victoriei 25. Telefon 55.
Intrarea și prin curte. 1580

Candelabre electrice

dela cele mai simple până la cele mai împodobite

Mare asortiment

De candelabre electrice dela cele mai simple până la cele mai împodobite, deasemenea tot felul de materiale călcătoare, vase de fiert, precum becuri electrice cu intensitate de 150, 110 și 220 volți se pot cumpăra la:

Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând en gros și en detail, la revânzători se dă favor în prețuri.

1446

Renumitul **Cheag Gebrüder Bayer Augsburg** (BAVARIA) este cunoscut ca cel mai productiv și higienic, numai acest preparat garantează închegarea 1/100000 litri lapte. Feriți-vă de preparate falsificate și care nu poartă marca **Bavaria.**

—•—

Se vinde numai în cutii de 50, 100 și 250 grame originale precum și în cutii
1623

Pastile No. 1 pentru închegat 5 litri lapte, cutia conține 1000 pastile
„ No. 2 „ „ 25 „ „ „ „ 1000 „
„ No. 3 „ „ 50 „ „ „ „ 1000 „

Aceste preparate (Pastile) sunt foarte mult căutate pentru consumatorii cei mici, sa constatat ca cele mai bune.

Singurul Depositar și Representant General pentru toată România-Mare este numai Cunoscută Firma **A. T. Băbeanu & Comp.** Sociatate în nume Colectiv Turnu-Severin Str. Aurelian No. 80. **Prețuri concurente la cerere**

Uniunea Comercială s. a.

Capital fundamental: 25,000.000 Lei.

Centrala: București.

Filiale: Galați, Iași, Timișoara, Constanța, Craiova, Cernăuți, Chișineu și

CLUJ, Strada Regina Maria 32.

◆

Radio 1111

Magazin permanent: mărfuri coloniale de fier, uleiu mineral, articole de piele și drogue

Reprezentanții: Westboehmische Kaolin und Chamottenwerke PRAGA. □
801

Tariful de Cauciucuri „MICHELIN"

Valabil dela 1 Martie 1922 până la revocare.
Taxa de lux de 10% cuprinsă.

Dimens.	Plate.	R. U.	Cable	Camere
710/90.—	—	2216.—	2380.—	330.—
760/90.—	1750.—	2510.—	2760.—	345.—
810/90.—	1785.—	2750.—	2990.—	365.—
765/105	2230.—	3165.—	3390.—	430.—
815/105	2315.—	3405.—	3630.—	450.—
875/105	—	3645.—	3950.—	465.—
915/105	2990.—	—	—	475.—
820/120	2515.—	4270.—	4575.—	545.—
880/120	3120.—	4590.—	4970.—	570.—
920/120	3210.—	4810.—	5205.—	585.—
835/135	—	5495.—	6000.—	615.—
895/135	—	5755.—	6240.—	620.—
935/135	—	6060.—	6565.—	655.—
895/150	—	—	7420.—	700.—
28/3	—	1825.—	—	295.—
30/3	1705.—	1975.—	—	320.—
30/31/2	2025.—	2760.—	2960.—	354.—

EMIL BLAGA Cluj, Telefon 270. Depozit de Automobile, cauciucuri și accesori. Benzină, uleiuri și carbid. 1586

Banca Ardeleană și Institut de Credit S. A.

Cluj, Piața Unirei No. 32 (edificiu propriu).
Fondată la anul 1894.

1573

Are cele mai mari legături cu toate piețele financiare interne și externe; cumpără și vinde pe lângă condițiunile cele mai convenabile monede streine. Primește depuneri spre fructificare, care la cerere se restituesc ori când fără abzicere prealabilă.

Sucursală în Turda și Uioara.

Impozitele pe interese Banca le va plăti din propriu-i fond.

Sucursală în Turda și Uioara.

INTRE GERMANIA SI RUSIA

— Planurile Germaniei — Germania vrea refacerea Rusiei în profitul său —

Când s'a hotărât să favorizeze intrarea şefilor bolşevici în Rusia, văzând într'aceasta un mijloc de sfărâmare a frontului de luptă, — Germania nu-şi putea închipui că regimul bolşevic, va putea să dureze.

Mai târziu, informată de sigur mai bine decât aliaţii asupra mişcărilor împotriva sovietelor, ea n'a crezut nici în succesele lui Denikin, Kolceak sau Wrangel, din moment ce însăşi trupele aliate nu erau trimise în Rusia şi trupele sovietice erau alimentate chiar de dânsa, aşa că au triumfat contra naţionaliştilor.

Dela 1919, Germania a început o acţiune de apropiere economică cu sovietele. Ea socotea că dacă haosul rus nu-i permite deocamdată să-şi realizeze proectele politice în deplinătatea lor, va putea totuşi să facă unele afaceri fructuoase, vânzându-şi produsele sale care i-ar fi fost plătite în aur de către soviete. Informată îndeajuns despre starea economică a Rusiei, iată de ce Germania se sileşte să facă a pătrunde în această ţară o comisiune de studii.

ACORDURILE GERMANO-RUSE

Începând din luna Februarie 1921 sforţările germane par a fi încoronate de succes. Aşa la 18 Februarie 1921, s'a semnat la Moscova, între reprezentanţii germani ai ministerului afacerilor străine şi acei ai comisariatului de externe sovietist, un protocol provizoriu destinat a stabili relaţiunile între cele două ţări, şi a asigura traficul comercial liber între dânsele. Acordul mai prevedea: libera călătorie a supuşilor fiecărei ţări pe teritoriul celeilalte; inviolabilitatea tuturor averilor pe care germanii care merg în Rusia, pentru a exercita acolo o activitate prevăzută de tratat, le-ar lua cu dânşii, cât şi garantarea celor pe cari le-ar putea câştiga în Rusia.

După semnarea acestui tratat relaţiunile între Germania şi Rusia devin din zi în zi mai strânse. Krassin, fostul inginer al lui Hugo Stinnes s'a dus la Berlin pentru a reînoi delegaţia rusă. Krestinski s'a instalat în capitala Germaniei ca ambasador sovietist, iar doctorul Wiedenfeld e numit ambasador german la Moscova. S'au înfiinţat consulate în diverse oraşe ale ambelor ţări. Fabricile germane au furnizat Rusiei locomotive, maşini, etc., iar sovietele au plătit Germaniei cu aurul lor.

In August 1921, şeful delegaţiei germane la Moscova a semnat cu comisariatul agriculturei un contract pentru o mare comandă de seminţe şi de maşini agricole în schimbul cărora Rusia trebuia să dea mari cantităţi de in şi lemne.

In Decembrie s'a semnat o convenţiune, restabilind liberele comunicaţiuni telegrafice între cele două ţări; şi în aceeaşi lună un consorţiu german primeşte o concesiune agricolă asupra câtorva mii de desiatine de pământ în sudul Rusiei. Apoi alte comenzi ruse în Germania, de şine de drum de fier, locomotive, maşini, etc., pentru o sumă totală de 200 milioane de ruble aur.

Ziarele germane încep să publice anunţuri pentru căutarea de lucrători metalurgişti cari să meargă în Rusia şi mii de lucători pornesc sau se pregătesc să plece la lucru în Rusia. Cei mai mulţi trec prin Reval.

REZULTATELE

Astăzi exportul german în Rusia s'a mărit considerabil. Din 20 de milioane puduri de mărfuri debarcate în 1921 la Petrograd, o treime erau germane. Un grup de bancheri, comercianţi, industriaşi, vre-o 78 din cele mai mari întreprinderi ale industriei germane, sub denumirea de Wirtschaftelle für Hander und Industrie in dem Osten, îşi propune să fondeze în curând o bancă centrală germano-rusă, care să deschidă sucursale în toate centrele mari ruse, unde se vor înfiinţa deopotrivă şi camere de comerţ germano-ruse. Guvernul sovietist ar fi consimţit chiar să garanteze sucursalele Băncii şi camerelor de comerţ o independenţă completă de acţiune.

La 11 Ianuarie 1922, agenţia Rosta anunţă că Deutsch Bank şi Dresdner Bank au avizat direcţiunea Băncii Imperiului că Banca Statului sovietic putea să-şi plătească corespondenţii săi. Direcţiunea Băncii Statului rus prescria în acelaş timp plenipotenţiarilor săi la Berlin să verse Băncei Germaniei câteva milioane de mărci.

La sfârşitul lui Ianuarie Ost Europa Kredit Bank din Koenigsberg, a încheiat cu guvernul sovietic un nou contract pentru o comandă în Germania de locomotive, pentru mai multe milioane de mărci.

In acelaş timp, Societatea Nord Ost deschide Uniunei centrale a Cooperativelor ruseşti un credit de 500 milioane de mărci destinate cumpărării de mărfuri germane şi plătibile fie în materii prime ruse, calculate după cota bursei de comerţ din Hamburg, fie în devize germane. In sfârşit guvernul sovietic autorizează redeschiderea consulatelor germane la Kazan, Baku, Tiflis, Rostof pe Don, Batum, Kiew şi Nicolaieff.

PLANURILE GERMANE

Pe fiecare zi Germania pune mai mult piciorul în Rusia, dar modul de tratare a operaţinilor evoluează. Rusia nu poate să continue a plăti cu bani gata; în ultimele tranzacţiuni, se simte nevoia de credite, băncile deci intră în joc.

Regimul soveitist, din lipsă de asigurări prin relaţiunile juridice, dezorganizarea transporturilor, condiţiunile materiale ale vieţii în Rusia, n'a putut stabili până în prezent un program de colaborare economică intimă între Rusia şi Germania. Aurul rus a început să scadă, făcându-se prea multe plăţi în bani. Puţinul cât mai există încă, sovietele îl păstrează cu îngrijire pentru cheltuelile cu propaganda în străinătate; stokurile de materii prime se epuizează; trebue deci găsită o altă modalitate de plată. De aci, apelul Germaniei către ţările Europei şi America pentru a obţine dela dânsele hotărârea de-a se interesa pentru refacerea Rusiei, şi să-i deschidă creditele de care va beneficia Germania, furnizând Rusiei produsele fabricelor germane; de aci, ideile consorţiilor pentru Rusia, idei scumpe lui Hugo Stinnes, lui Rathenau, lui Deutsch, celebrul director al lui Allgemeine Elektricitaets Gesellschaft, firmă care înainte de războiu trata afaceri de câte 100 de milioane pe an, cu Rusia. Germania are oamenii săi în Rusia, care lucrează activ; chestiunile ruse au fost studiate de germani în toate detaliile lor; materiile fabricate sunt sau vor fi repede furnizate; planurile sunt făcute.

Iată de ce, la Genua va trebui să se ţie seamă de această stare de lucruri şi să se examineze cu toată atenţia, deciziunile ce vor fi date.

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară şi comercială.
◆
Instalaţiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalaţiuni electrice. Depozit de articole technice. Ţevi de fier şi tuci de tot felul, ţevi de plumb. Tuburi de lut ars şi beton. Furnizare şi instalare de cazane pentru aburi de mare şi mică presiune. Cu preţuri de reclamă. 1619

Industria Sârmei S. A.
Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuţa postală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriş-Arieş (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.
Produce zilnic 2 vagoane sârmă şi cuie.

Tesaurul oamenilor muncitori
Spirtul sărat
TRANSILVANIA
în contra reumei, răcelei şi catarului.
1540
Să capată ori unde.
Magazinul de căpetenie
ROZSA
drogeria mare CLUJ, Piaţa Unirii No. 26. □

„Intercontinentale"
Soc. An. de Transport şi comunicaţie fost: S. şi v. Hoffman
Centrala: Triest.
Sucursala: Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 6
Adresa Telegr. „Intercont."
Telefon No. 622
Transporturi de ori ce articole în mic şi în vagoane complecte în ori ce direcţie a ţării şi în străinătate. Legatură promptă săptămânală între Wiena—Budapesta—Cluj şi Brum-Bratislava—Cluj. 1488

Cumpăr haine vechi
bărbăteşti cu preţ ridicat. Cluj Str. Minorita 4. în fundul curţii stânga. 1618 ADOLF IACOB

Reclama 1754
Dacă voiţi să beţi o bere excelentă
cereţi pretutindeni numai berea nutritoare
„Hercules"
(àla „SALVATOR")
sau berea deschisă
„CZELL"
1603

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerţul şi industria alimentară a cărnii.
Cea mai mare intreprindere de acest soi din intreaga Românie, având centrala la Bucureşti şi prima sucursală la
CLUJ, Strada Londra No. 29
In ambele sale magazine din CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 şi Piaţa Mihai Viteazul No. 7
se găsesc zilnic: carne, slănină şi untură în cantităţi mari şi de prima calitate; cum şi diferite produse de carne: proaspete, sărate şi afumate. preparate în sistem de Praga.
1149
Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde şi diferite patiserii şi gelatine cu carne

MORI
„Reclama" No 1056
sistematic şi ţărăneşti livrează şi instalează ELITE-WERKE A. G. Abt. Holzhausen & Co :-:
Reprezentanţa Generală:
Soc. Motrica Română, Bucureşti,
B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56—10 1425

Intreprindere internaţională
alui
Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban 63.
Proviziune regulată de comerţ Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu staţiunile cele mai mari în streinătate şi din streinătate în ţară, cu asigurare pe lângă garanţă deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenţii Departamente separate pentru marfă. 1558

Au sosit la
„OLD ENGLAND"
Mănuşi, ciorapi şi tricotaj, noutăţi de primăvară
1602
Oradea-Mare, Rémer-tér No. 1.

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 şi 3—7. Reducere 30% pentru toţi funţionarii publici şi particulari, precum şi familiile lor. 1251

Să găsesc
Pe sezonul de primăvară
Cele mai bune,
De forma cea mai nouă.
GHETE „TURUL"
la Sucursala CLUJ, Calea Reg. Ferdinand 14
Cea mai mare fabrică de ghete a ţării.
1370
Prima sucursală proprie în ţară şi streinătate

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 485 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Joi 6 Aprilie 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOM
Telefon: REDACȚIA No. 214

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 130 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Puneri la punct

Opoziția continuă aceiași campanie deșartă de calomnii, ce a pus-o în practică odată cu instalarea partidului liberal la putere.

Violența de limbaj și atitudine întrebuințată cu ocazia alegerilor în presă și întruniri se manifestă de astădată în parlamentul Constituantei.

Ne-am fi așteptat ca măcar acum lupta opoziției să apară totuși mai demnă.

După ascultarea declarațiunilor echivoce ale șefilor opoziției, guvernul liberal, prin glasul autorizat al primului său ministru a arătat, care e menirea acestui parlament, căror cauze se datorește atitudinea de desnădăjduită patimă a opoziției, chemând-o la simțul realității.

Pășindu-se deasupra discuțiunilor de polemică ieftină, care sunt la baza activității negative a oamenilor noi, primul ministru nu s'a alarmat de acuzările care se aduc de opoziție partidului liberal.

In loc de a aduce concepții noui în chestiunile de guvernământ, cei ce pretind că reprezintă spiritul regenerator al vieții publice, refuzând orice colaborare, înveninează luptele dintre partide.

Starea aceasta de lucruri, foarte puțin prielnică unei munci pozitive nu trebue însă să ne îngrijoreze, căci toate frământările opoziției au la origine două cauze: lipsa de înțelegere a problemelor politice actuale și ambițiile mărunte și interesate ale falșilor democrați.

Aceste două cauze ies în evidență, atât prin vorbăria deșartă de care dau dovadă cu orice prilej conducătorii opoziției cât și din echivocitatea declarațiilor politice.

Nu trebue să uităm că acei care contestă acum dreptul partidului liberal, de a chema Statul român la o viață nouă, de a-i reface Constituția, au avut timp de aproape 4 ani să-și arate competința pentru a readuce la normal starea îngrijorată a țării.

Opinia publică le-a acordat atâta indulgența. Circumstanțe atenuante, erau aduse dezbateri fără furtunoase din precedentele adunări legislative, cu gândul că aceste dezbateri erau menite să aducă lumină asupra „răspunderilor" războiului.

Violența limbajului s'a arătat însă a nu fi decât o mască sub care ascundea nu numai completă inexperiența în chestiunile politice, dar și o lipsă de cinste necunoscută „oamenilor vechi".

Discreditarea n'a întârziat să vie, fiindcă țara a acordat partidelor noi fără întârziere dreptul de manifestări, pentru ca să se convingă că speranța unei îndreptări nu mai poate fi așteptată din partea acelora, cu și-au scos la iveală numai ambițiile și inexperiența politică, pentru a duce țara spre prăpastie.

Sub amenințări și acuzări lipsite temei, se ascund însă ambiții deșarte care ar fi fost satisfăcute mai ușor, dacă înfrângerea în alegeri n'ar fi fost așa de dureroasă.

Văzându-se incapabili de a-și disimula oportunismul, opoziționiștii de azi, guvernanții de eri își manifestă pretenții; ce s'au arătat a nu corespunde realităților.

Le cunoaștem, la cunoaște și opinia publică așa că nu ne putem intimida de piedicile puse operei de însănătoșire și consolidare a țării.

Rezervele mintale, ce prepară schimbări de atitudine, când această „tactică" de intimidare, ce apare clar și din „categoricele" declarațiuni, se va arăta greșită, nu vor întârzia să fie puse în practică cât de curând.

Se va putea astfel, încă odată constata că principiul inconsecvenței e și el o calitate indispensabilă tuturor hibrizilor, ieșiți din frământarea politică a recentei democrații.

Impozitele

In vreme ce opoziția își continuă acțiunea ei dăunătoare interesului public, guvernul sprijinit de întreaga țară, își îndeplinește punct cu punct însărcinările impuse de împrejurări și prevăzute în programul lui politic.

Firește că unul dintre cele mai importante puncte de program, e și reforma fiscală. De aceea toată atențiunea gvernului este cu deosebire îndreptată în această direcție, dar cu cât grija lui e mai mare și cu cât conducătorii de astăzi lucrează mai cu prevedere pentru ca finanțele țărei să fie așezate pe baze solide și corespunzătoare situației dela noi, cu atât partidele de opoziție, neînțelegându-și rolul lor, în loc ca să contribue cu ceva la desăvârșirea acestui deziderat ele dimpotrivă prin presa lor, cât și prin viu grai, caută din punctul acesta de vedere să producă diversiuni în opinia publică.

Dacă, de multe ori presa opozițională reușește să producă confuziuni în lumea neștiutorilor a adevăratei stări e fapt, nu tot astfel se întâmplă, atuncea când asemenea discuțiuni sunt ridicate în Parlament, unde acel ce încearcă diversiunea are prilejul unui răspuns imediat.

De pildă așa s'a întâmplat în ultima ședință a Camerei, când fiind vorba despre validarea alegerei dela Tecuci, d. Gr. Iunian deputat țărănist, prelungind discuția și referindu-se la programul financiar al guvernului, a obiectat, — de altfel ceeace obiectează astăzi aproape zilnic întreaga presă opozițională — că guvernul nu se ține de cuvânt în ceea ce privește promisiunile făcute privitor la impozite.

Deși, s'a constatat a fi un sistem din partea opoziției ca să prelungească zadarnic discutiile validărilor, cu scopul tendențios de a împedeca alte lucrări, mai folositoare interesului cetățenesc, totuși de astădată intențiunea rău voitoare a deputatului țărănist a fost bine venită, ea contribuind să lămurească definitiv o chestiune, pe care opoziția caută s'o exploateze de câtva timp prin presa ei.

Intr'adevăr la obiecțiunea ridicată, că guvernul păstrează încă și va păstra și de aici înainte actualele impozite prevăzute de legea d-lui Titulescu, d. Vintilă I. Brătianu ministrul de finanțe, a declarat: „Intâi economii și pe urmă vom vedea ce trebuie să dea impozitele. Și în toată campania noastră electorală am spus-o și țăranii au priceput-o, că trebuie mai întâi să facem să se cheltuiască bine banul contribuabilului și dacă o lipsi ceva, atunci vom cere și ei au răspuns cu toții: „Da vom da, fiindcă atunci știm că banii se întrebuințează bine".

Prin urmare e limpede ca lumina zilei, că guvernul nu vrea să anticipeze asupra reformelor, ci voind mai întâi ca să stabilească un budget numai în limitele strictelor necesități financiare ale statului și numai după aceea să statorniceas că într'un chip definitiv îndatoririle contribuabililor.

Știrile zilei

Praga. — Delegația cehoslovacă la Genova e compusă din 20 de persoane în frunte cu primul ministru Beneș. Din delegație fac parte și miniștrii Cehoslovaciei la Paris, Viena, Budapesta și Roma.

•

Roma. — Suveranii Belgiei au plecat eri din Roma. Ei au fost salutați de către suveranii Italiei, miniștrii și autorități și aclamați de lume.

•

Atena. — Primul ministru Gunaris a declarat în camera elenă, că-i este imposibil să se pronunțe privitor la propnerile de pace înainte de a cunoaște răspunsul Turciei. Camera i-a votat încredere.

•

Adevărul anunță că d. Tănăsescu va rămânea și pe mai departe în fruntea directoratului de interne din Cluj care nu va fi desființat.

În ajunul Conferinței genoveze

— Constatări și fapte —

Pregătirile pe cari toate statele europene le fac în vederea Conferinței de la Genova sunt cu mult mai interesante de cât va putea fi Conferința însăși Problema restabilirei unui echilibru economic în Europa, care stă de fapt la baza acestei Conferinți, are ca protagoniști pe marile aliate de eri, Franța și Anglia, ale căror interese economice și politice sunt cu atât mai greu de armonizat cu cât statele pe seama cărora ele ar voi să și aranjeze interesele, Germania și Rusia, nu par de loc dispuse să rămâe numai simple și îndolente spectatoare.

In afară de Germania ale cărei preocupări mărturisite nu se reduc deocamdată decât la îndulcirea soluției atât de apăsătoare astăzi pentru ea, a reparațiunilor, Rusia care are și interese de ordin politic de apărat și câștigat, desvoltă o neobiciuită activitate în vederea acestei Conferinți.

De fapt, în afară de Italia, ale cărei interese la conferință sunt greu încă de precizat, conferința statelor europene la Genova nu este altceva decât o războire cu mănuși a raselor europene: rasa germană, rasa slavă, anglo-saxonă și rasa latină, care își vor disputa înverșunat, pentru întâia oară, în comun drepturile prezentului și mai ales pe cele ale viitorului.

Redusă la această justă proporție, a unei lupte de rase, conferința de la Genova se prezintă totuși într'o lumină foarte puțin clară, dat fiind că aceste rase nu se prezintă în blocuri armonic închegate.

Așa rasa slavă se prezintă la Genova împărțită nu în mai puțin de trei grupări, bine distincte.

Primul grup slav din care fac parte Iugoslavia, Cehoslovacia și Polonia și la care ne-au alipit și noi, din cauza condițiilor și intereselor speciale în care ne aflăm în prezent, dată fiind situația noastră geografică; al doilea grup, al slavilor din nord format din Polonia și statele baltice:

Estonia, Lituania și Letonia, interpusa între Rusia și Germania;

Al treilea grup, cel mai compact și cel mai ingrijitor, format de Rusia sovietică și care constitue de fapt mărul mult dorit al celor trei rase: al Germaniei, care neputându-se ridica decât printr'o industrializare excesivă, e în căutarea unei piețe de desfacere pe care Rusia dezorganizată i-o oferă cu prisosință; al Angliei, care față de viitorul tot mai nesibur al coloniilor ei, n'ar vrea să scape ocazia de a acapara imensa și bogata republica sovietică; al Franței, care în afară de creantele ce le are asupra Rusiei, nu poate vedea fără o legitimă îngrijorare pe cei doi adversari seculari întărindu-se în nord în dauna siguranței teritorului ei.

Acestora le mai trebue adăugată încă și Polonia, ale cărei interese în Rusia sunt archicunoscute, pe acre o vedem figurând la Conferință de două ori și care ar și comite o greșală de necrtat dacă ar lăsa Germaniei singure, inițiativa în opera de reconstituire a Rusiei.

Tendințele sunt prea vizibile pentru ca grăba ce o depun statele europene pentru refacerea ei să nu facă Rusia și mai bănuitoare încă. Așa se și explică starea de nervozitate creeată în Rusia de apropierea Conferinței, nervozitate manifestată în presa rusă când prin insulte și amenințări la adresa popoarelor europene, când prin laude și lingușiri prea exagerate ca să poată fi naturale și sincere.

Rusia se teme și cu drept cuvânt, ca să nu cadă sclava Germanici sau a Angliei și de aici și toată politice ei prudentă și plină de șiretenie.

Pe de altă parte, nevăzând în jurul ei decât dușmani, ea îngrămădește zilnic la frontiere trupe și n'ar fi exclus, ca pentru a impresiona Conferința, să nu încerce câteva demonstrații militare față de vecinii ei apropiați, Polonia și România.

In asemenea condițiuni, Conferința de la Genova, după cum spuneam mai sus, se va deschide sub auspicii foarte întunecate și nesigure.

Singurele state care se prezintă cu mai multă încredere, țărie sunt statele din prima grupă a Slavilor, de care e alipită și România, adică Mica Antantă, care neavând alte interese de apărat decât doar cele teritorale statornicite de războiu și de tratate, va avea, credem, totul de câștigat. Aceasta cu atât mai mult cu cât diplomații bolșevici cari s'au arătat până acum destul de abili, abandanând acest front unitar, vor căuta să se folosească de încordările dintre Anglia, Franța și Germania, pentru salvarea regimului și intereselor lor.

Testamentul ex-regelui Carol

Se spune, că cu ocaziunea ultimei sale vizite în Ungaria ex-regele ar fi făcut un testament în care prevede între altele că la o eventuală moarte a lui, tronul Ungariei să fie ocupat de un regent până ce prințul-moștenitor Otto va ajunge vârsta majoră.

Locul prințului-moștenitor va fi ținut de fratele mai mic al regelui decedat prințipele Mica.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Activitatea culturală la sate

— Activitatea profesorilor din Dej —

I. La 5 Martie profesorul Octavian Caragian a vorbit sătenilor din Ciceu-Cristur despre bibliotecile sătești și despre foloasele culturei. La această conferință au luat parte toți sătenii din comună în frunte cu părintele Mieruțiu și cu domnii învățători din localitate.

*

Duminecă în 12 Martie profesorul Em. Potochi a ținut o prelegere poporală în comuna Sasnires, lângă Dej, unde Românii au avut mai puțină parte ca aiurea de cultură românească, satul fiind o așezătură de romani și unguri, aceștia din urmă în majoritate.

A vorbit despre „Poporul român și frumusețea poeziei lui". Subiectul a fost foarte potrivit cu sufletul acestor poporeni striviți de influența străină.

Atențiunea încordată cu care au ascultat prelegerea — tălmăcită pe înțelesul lor, zimbetele și râsul nestânjenit la auzul doinelor și strigăturilor — reproduse în cursul prelegerei aplauzele și mulțumirile ascultătorilor, toate acestea sunt mărturia cea mai bună, că poporul dela sate primește cu toată setea sufletească, apostolatul sănătos ce i-se face.

La reușita acestei serbări au contribuit și învățătorii A. Pop și I. Balaz cu bunele lor îndemnări, dar mai cu seamă tânărul și însuflețitul preot Victor Banciu, care deși bolnav a luat parte și a deschis adunarea printr'o vorbire bine simțită.

In ziua de 12 Martie a. c. profesorul Ioan Stănilă s'a dus în Gâlgău, comună fruntașă pe malul Someșului ca să țină o conferință despre „îndemnul spre meserii".

Părintele Ioan Garon, parohul comunei, salutând pe profesor a arătat sătenilor scopul venirei conferențiarului — vorbind tot deodată și despre „Asociațiunea" care aranjază aceste conferințe.

Poporul care venise în număr neașteptat de mare a ascultat cu multă luare aminte cuvintele d-lui profesor care le-a desfășurat pe înțelesul tuturora, istoricul meseriilor în Ardeal, arătând cauzele și piedecile cari au silit pe Români, să se ferească de meserii; a arătat apoi necesitatea unei vieți industriale, fără de care statul nu se poate consolida.

Prin exemple bine alese a îndemnat ca țăranii mai săraci dar cu mai mulți copii să lase pe unul la brazdă, iar pe ceilalți să-i facă oameni, dându-le câte o meserie.

Sfârșindu-se conferința, părintele I. Garon a mulțumit conferențiarului, pentru frumoasele povețe date și bucuroși că baremi de astădată „domnii" dela orașe vin în mijlocul lor cu vorbe bune și sfaturi folositoare — nu numai să-i adune ca să le ceară voturile.

*

In comuna Nima, la 26 Martie, profesorul Rudolf Fischer a vorbit în localul școalei despre „Războiul pentru întregirea neamului."

S'au arătat toate fazele războiului, toate greutățile lui pentru Români, s'a scos în evidență vitejia bravilor noștri ostași, cari luptând cu foamea, cu boalele, cu amărăciunea și cu dușmanul n'a pierdut nici odată nădejdea înfăptuirei idealului național.

Părintele Manu a adus profesorului călduroase mulțumiri în numele locuitorilor, insistând ca aceste conferințe să fie ținute cât mai des.

Cu ocazia acestei conferințe, în urma propunerilor profesorului Fischer s'a înființat o Casă de cetire, dându-i-se numele de „Casă de cetire Valeriu Seni" după numele inițiatorului acestor conferințe. Pentru cumpărarea cărților au subscris aproape 40 de persoane.

Centenarul lui Henri Murger

La 24 Martie s'au împlinit 100 de ani dela nașterea lui Murger, autorul scenelor din „La Vie de Boheme", în care se descrie lumea boemei artistice.

Acest volum reprezintă lucrarea clasică a unui ziarist, care a înțeles să prindă în forme fine opere tipice de artă.

Ca premergător al unui stil care avea să fie încoronat de abia în perioada naturalistă dela 1860—70, Henri Murger a fost contimporanul unei Franțe patetice și romantice, Franța lui Musset, Baudelaire și Victor Hugo.

Opera sa a fost dramatizată de compozitorul italian Puccini.

Tovarășii săi de viață au fost mizeria, boala și lipsa.

Acestea erau însă de prea scurtă durată pentru a-i asigura o existență liniștită.

A murit în spital la 28 Ianuarie 1861.

Opera sa se compune din numeroase romane, piese de teatru și poezii cari au fost aproape toate date uitării.

Tot în această zi (26 Martie) profesorul Ion Varna a vorbit în comuna Bârsăul-Mare, „despre alcoolism."

Părintele Em. Mureșanu a încheiat ședința promițând că va forma o societate anti-alcoolică în Comună.

Conferințele acestea atât de folositoare se vor urma săptămânal și în celelalte comune.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Dela Universitatea liberă

— Transformarea energiei prin plante —

Este titlul conferinței desvoltată Joi de profesorul dr. Th. Solacolu, la Fundația Universitară Carol I. dinaintea unui auditor foarte numeros compus din profesori și studenți.

Conferențiarul arată că planta extrage din natură substanțe simple pe care cu ajutorul clorofilei le preface în materii de rezervă utilizând energia solară pe care o acumulează. In același timp, substanțele astfel imagazinate în corpul plantei, sunt succesiv utilizate, prefăcându-se prin oxidațiuni și descompuneri repetate, în elemente tot mai simple, iar energia potențială este prefăcută în energia activă, mișcare, căldură, lumină, electricitate.

Astfel, planta redă naturei atât materia cât și energia pe care i-a împrumutat-o pentru un moment.

Dl dr. Solacolu, arată mai departe, că mecanismul acestei minunate transformări, se datorește unor prefaceri din corpul plantei care se aseamănă cu fenomenele de fermentațiune. După ce definește și precizează aceste fenomene, trece la marea chestiune a Enzymelor cari preocupă întreaga lume savantă.

Cu un mare bagaj de fapte și observațiuni, d-sa demonstrează specificitatea, reversabilitatea și puterea de cataliză a Enzymelor. In aceste proprietăți d-sa vede explicațiunea fenomenelor vieții; stabilește că coordonațiunea ce există între acțiunele Enzymelor în interiorul celulei și a organismelor, se datorește unor pricipii de esență încă necunoscută, dar al căror rol pare asemănător cu acel al substanțelor produse de glandele cu secrețiuni interne. Termină, precizând deosebirea dintre viață și moarte, dintre celula care funcționează grație reacțiunilor perpetue și coordonate din ea, și celula moartă distrusă prin autoliză.

ECOURI

O premieră interesantă

La teatrul de comedii din Budapesta s'a reprezentat zilele trecute piesa „Vițelul de aur" de Franz Herczeg.

Piesa fusese așteptată cu mare încredere de oarece Herczeg a creat în piesele sale o directivă nouă.

„Vițelul de aur" este fidelă acestei directive. In ea se contopește legendă cu realitatea și numai un adevărat poet a putut face să armonizeze ambele elemente.

Herczeg mânuește cu mare ușurință subiectul greu de tratat.

Piesa a avut un deosebit succes.

Vinderea unui bibliotec regale

Regele Gustav Adolf al IV al Sudiei, care a fost detronat în 1809, a trăit ca colonel în Olanda, Germania, și Elveția. Ocupația lui de predilecție era studiul și de aceea își formă o bibliotecă cu cărți cu mare valoare.

In 1877 această bibleotecă era în posesia regelui Saxoniei.

Nu de mult biblioteca ce numără 15co de volume a fost vândută în Drezda.

Cumpărătorul a expus-o în Berlin.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Concepția lui Jack London despre femei

Soția cunoscutului scriitor american Jack London, mort în 1916, Mrs. Charmian London a scos de curând o biografie a soțului său, care complectează confesiunea acestuia făcută în cele 2 romane: Iohn Barleycorn și Martin Eden.

Jack London, supranumit — Kipling al Americei — a produs în timp de 16 ani peste 50 de volume. Inegală ca valoare, opera lui e remarcabilă însă, prin intensitatea și sinceritatea vieței descrise.

Interesant ca fizic, cu profil grec, cu părul buclat, cu pielea albă catifelată, cu ochii săi albaștri avea deobicei o privire blajină și veselă, care însă uneori se transforma în o asprime involuntară.

Infățișarea sa era măreață. Una din colaboratoarele sale l'a supranumit „Napoleonul condeiului."

Soția sa povestește dealtfel că, înfățișarea aceasta imperială o avea nu numai când avea de ținut o conferință, ci și când scria descheiat, în Kimono și în sandale.

Atracția persoanei sale nu era singura, care întreținea relații cu sexul femenin: într'o zi o furculiță i-a servit drept armă, pentru a administra o leție de morală, unei Elene degenerate, care înțelese rău pe Platon.

A avut o tinerețe cât se poate de romantică.

Ca lucrător în uzină a pus și conserve în cutii; pe care învățase să le facă rice singur. Diversitatea ocupațiunilor l'a făcut revoluționar. Ne împăcându-se de loc cu organizarea societății moderne, vagabondajul său a cunoscut de multe ori închisoarea.

A străbătut ca marinar lumea întreagă, a învățat cu trudă boxul și suporta băutura wisky în cantități enorme.

La 16 ani pirat, devine stăpân pe corabia „Regina piraților" echipajul ei după o luptă cu unul din cei mai celebri rivali.

Intreținând același spirit de aventurier se decide să-și facă o educație universitară și pentru a suporta cheltuelile, lucrează zi și noapte în o spălătorie din St. Francisco.

*

N'a fost un misoghin, ci din contră un admirator al eternului femenin.

Părerea lui era, ca bărbatul e supărător prin violența și impulsiunea sa. Femeia fiind conservatoarea rasei, este mai aproape de natură, decât tovarășul ei.

El împărtășește părerea lui Bernard Shaw că rușinea este mai mult o virtute masculină, deși privește femeia ca o vestală a tradiției.

A suferit mult de patima alcoolului. Din adolescență n'a știut să reziste acestei nevoi morbide, de excitație artificială.

Ca proletar iubea băutura din camaraderie; ca literat, pentru a lucra mai bine.

E de mirare de altfel că pasiunea pentru femei și băutură un s'au contrazis niciodată.

Jack London avea în adevăr, o vie predilecție pentru tovărășia femeilor. Totuși prima sa căsătorie, care i-a lăsat doi copii ca amintire, nu i-a fost plăcută.

Lucru de mirare, deoarece după mărturisirea celei de a 2-a soții (autoarea biografiei), Jack se bucura de o dublă calitate.

Poseând un spirit larg, scăpat de orice prejudecăți de proprietate individuală; el n'a cerut niciodată femeilor, socoteală de ceia ce a făcut, înainte de a-l cunoaște.

Acest liberalism discret, l'a ferit de gelozie și pe tovarășa sa, de a ascunde vreodată adevărul.

Mai mult decât atâta a fost totdeuna de o recunoștință generoasă față de femei: nici odată nu s'a crezut în drept de a respecta mai puțin o femeie, după ce obținuse de la ea toată supunerea oarbă, care pentru majoritatea bărbaților, pare un dar neprețuit înainte de a-l obține și o probă de slăbiciune, imediat după ce a reușit să o merite.

Cât despre Mrs. Charmian K. London (a 2-a soție) a fost predestinată să devie tovarășa romanului cerului.

Ca secretară, archivistă, dactilografă ea se arată neobosită și nu așteaptă altă recompensă din partea lui Jack, decât de-a-i păstra manuscrisele.

Ne având nici un copil, ea a exercitat asupra lui Jack London nu numai influența de soție, ci și acea de camarad. Și încă ce delicias camarad! Învață boxul, călărește tot așa de bine ca și bărbatul său, și ține locul în echipajul yachtului și nu se supără atunci când, comandantul îi face observație, răspunzându-i la fel.

L'a întovărășit în toate lungile excursii, sub cerul senin al Californiei.

Nimic nu a speriat-o, a ignorat frică, caracteristică sexului.

In schimb Jack London a știut să acorde soției sale o dragoste, o recunoștință și o admirație nemărginită.

Dacă n'ar fi întâlnit-o și iubit-o așa cum numai un temperament ca al său era în stare, desigur că și-ar fi găsit și mai curând moartea, desgustat de mesquinăria lumei, pe care învățase so cunoască prea bine și prea de timpuriu.

Astfel se termină de altfel Martin Eden, care seamănă ca un frate cu romancierul și-care va conserva și generațiilor viitoare, fantezia inspirației și naturaleța descrierei, a acestui genial vagabond.

Ay.

Cronica politică

Cât va costa pe stat atitudinea neclară a opoziției. Asistând la primele ședințe ale parlamentului ca „simpli spectatori" dar turburând desbaterile prin insinuări și calomnii ca cea mai înverșunată și mai activă opoziție, reprezentanții „blocului" au părăsit Senatul imediat după terminarea validărilor, fără însă să dea cea mai mică lămurire asupra atitudinei lor în viitor. Acelaș lucru îl vor face desigur reprezentanții opoziției și la Cameră.

Biurourile Parlamentului se vor găsi astfel în fața unui caz foarte ciudat: Până la închiderea sesiunei nemai rămânând decât 20 de ședințe dela cari să absenteze reprezentanții opoziției, ele nu vor putea să declare vacante locurile neocupate și nici nu vor putea lua măsuri pentru efectuarea alegerilor parțiale, întrucât opoziția n'a făcut la părăsirea incintelor nici un fel de declarație oficială că se retrage definitiv din parlament.

Cum sesiunea viitoare se deschide de abia la toamnă, urmează după această bizară purtare, că parlamentarii — deși retrași din parlament, vor incasa pe lunile de primăvară și de vară diurnele cuvenite de fapt unor parlamentari activi.

Presupunând că congresele în care opoziția își va fixa atitudinea, se vor ține în vară sau chiar în toamnă, și că în urma acestor congrese unii vor găsi de cuviință să se retragă efectiv din parlament, urmează că statul va fi păgubit cu câteva milioane de lei, plata diurnelor parlamentare pe tot timpul vacanței. Opoziția care face atâta caz de banul public și se îngrijorează atât de finanțele țării, ar trebui să se gândească mai serios asupra acestei atitudini necorecte ale reprezentanților ei, și să dea o declarație cât mai grabnică în această chestie.

Procedarea aceasta, singură demnă, ar economisi cel puțin statului 2 milioane de lei din vistieria țării, cari nu pot servi doar numai pentru recreațiile de la vară ale fruntașilor opoziționiști.

SPULBERAREA CALOMNIILOR

Din prima zi a venirii liberalilor la cârma țării, coaliția partidului național și a celui țărănist, a recurs la mijloacele cele mai urâte de luptă: calomnia și amenințarea.

Până acum, istoria politică a statului român, nu a înregistrat o rezistență mai josnică a opoziției de acum când s'a ajuns a se ataca guvernul, armata și magistratura țării.

In Ardeal, partidul național, a strecurat otrava dezunirii în masele populare, iar în vechiul regat, partidul național, a îndemnat țăranii la revoluție.

Vreme de trei luni de zile, opinia publică românească, a asistat la tot felul de acuzațiuni, de proteste, de manifeste răspândite în masele populare, împotriva „oligarhiei" liberale.

In Parlament, la discuția validărilor, a vorbit părintele Agârbiceanu, ca reprezentant al partidului național. Deși alegerea d-sale era făcută cu intenția ca prin autoritatea sa morală de scriitor și de preot să deie discursului său un caracter „sărbătoresc", cum s'ar exprima comitetul executiv al partidului național, totuși părintele Agârbiceanu nu a reușit să impresioneze Camera, pentrucă în ceea ce a spus nu a fost un bob de sinceritate.

Această ședință parlamentară a fost cea întâi zi de lumină și adevăr în Adunarea Națională, spulberându-se întreaga campanie murdară întreținută prin presă împotriva guvernului.

D. geneal Văitoianu, nu s'a mărginit la vorbe, ci prin acte oficiale încheiate de cabinetele de instrucție, de procurori, etc. a dovedit că partidul național a împrăștiat manifeste cu caracter antinațional în rândurile populației rurale iar partidul țărănesc a propagat din sat în sat, printre țărani, revoluția.

D. general Văitoianu, a dovedit că toate cele scrise până acum împotriva guvernului sunt simple inventii de oarece acești alegători trăesc și au dat declarațiuni în scris că nimeni nu s'a atins de ei.

Mai mult pentru clarificarea adevărului, d. general Văitoianu, a citit Adunării Naționale, următoarele date:

„In alegerile din 1919, s'au ales fără contra candidat 136 deputați naționaliști, din 203 prevăzuți de lege în vreme ce la 1922 s'au ales numai 26 fără contra candidați. Tot atunci în 87 locuri de senatori au fost numiți de consiliul dirigent 70 candidați naționaliști și numai 17 au obținut mandatele lor prin luptă. In actualele alegeri s'au ales fără contra candidați numi 5 senatori liberali".

Opoziția uluită a ascultat cuvântarea plină de fapte a d-lui general Văitoianu, care a dovedit apoi că sistemul ilegalităților a fost întrebuințat în 1919 de chiar Consiliul Dirigent.

D. Văitoianu citește manifeste confiscate de autoritățile din Ardeal, manifeste semnate de partidul național prin care se îndeamnă țăranii români să se unească cu țăranii unguri, ca să lupte împotriva oligarhiei din vechiul regat, reprezentat prin partidul liberal.

D. general Văitoianu, a mai citit și manifeste împărțite în vechiul regat, de partidul țărănist, prin cari țăranii erau îndemnați la revoluție, ca în Rusia.

D. general Văitoianu, a evidențiat, cutezanța învățătorului Mihalache, arătând o fotografie de pe stampila țărănistă pusă pe urna din județul Muscel. Această stampilă era concepută astfel: Intr'o seceră era pusă o Coroană Regală, la dreapta și la stânga căreia se aflau imprimate inițialele I. M. adică Ion Mihalache.

Această necuviință adusă Coroanei, a indignat întreaga Cameră.

Dar d. general Văitoianu, a mai adus o altă dovadă și mai grea, aceea că agenții electorali ai învățătorului Mihalache, arătau această stampilă țăranilor, spunând:

„De azi înainte s'a terminat cu Dinastia, trăiască revoluția, trăiască Ion Mihalache, regele țăranilor".

A trebuit să vie ziua aceasta de mare însemnătate pentru Adunarea Națională, ca d. general Văitoianu, ministrul de interne, prin acte oficiale, să spulbere cea mai nerușinată campanie de calomnii și acuzațiuni aduse guvernului de către coaliția urii.

Cetățenii României, mai mult ca oricând își vor da seama, că toată frământarea neputincioasă a opoziției nu a urmărit decât un singur scop: ducerea țării la anarchie și la dezastru.

Programul Partidului Național!

Numărul de Sâmbătă al „Patriei" face cunoscut că partidul național are un program politic. Pe ziua de azi nu-i vom analiza fondul, pentru a vedea dacă el într'adevăr corespunde nevoilor actuale ale țărei, ci ne mulțumim numai să constatăm că după trei ani de lupte politice ale acestui partid în viața publică a României Mari, lumea poate afla în sfârșit care este aportul pe care el e în stare să-l aducă operei de însănătoșire socială și economică.

Că naționalii se gândesc abia acum la un program politic, de sigur, că aceasta întărește pe deantregul ceea ce noi am afirmat de mult, că ei până în prezent n'au avut o orientare politică bine definită, ci acțiunea lor a fost condusă după împrejurări.

Și, dacă acesta e un adevăr, e firesc atunci să se întrebe fiecare în numele caror idei și principii s'a frământat până acum partidul național și că dacă a pretins în mod absolut guvernarea țărei, era el oare îndreptățit s'o facă?

Dar, ni se va răspunde poate, că partidul național, deși n'a avut un program scris, totuși acel pe care îl publică „Patria", a subsistat în totdeauna la baza oricărei acțiuni întreprinsă de naționali. Dacă acesta va fi răspunsul, în nici un caz el nu poate să fie conform cu realitatea, întrucât de ar fi să examinăm acțiunea politică a partidului național numai din perioada electorală a recentelor alegeri, nu vom întâlni de loc vre-o manifestare din care să reiesă că într'adevăr et a luptat în numele unui program politic.

Vom întâlni tot soiul de calomnii, de insinuațiuni, și de mistificări a adevărului, fără ca dnii Maniu și Voida să se gândească că unui partid serios și pretins de guvernământ pe lângă aceasta îi mai trebuie și un program sănătos conceput, din cuprinsul căruia cetățenii să poată constata că în adevăr acel partid merită încrederea lor.

Ideia „Patriei" ca să publice programul partidului național acum după alegeri e chiar ironică și denotă că naționalii în propaganda lor electorală, s'au isbit puternic de lipsa lui.

Se naște acum o altă întrebare și anume: care e scopul pe care îl urmărește partidul național prin publicarea acestui program? Dacă într'adevăr se urmărește prin el intențiunea unei contribuțiuni la îmbunătățirea stărei în care se află țara, naționalilor le rămâne o singură cale dreaptă și normală, cu reprezentanții lor în Parlament să stea acolo și făcându-și cunoscute ideile de cari sunt călăuziți să și-le susție cu toată convingerea, pentru că numai astfel vor dovedi că sunt un partid de ordine, care-și cunoaște rostul în grelele împrejurări prin cari trece țara.

„Patria" și bugetul

— Noui insinuații și calomnii —

Oficiosul partidului național își continuă cu-o regularitate care-a devenit sistetmă, incompetența criticelor ce la-aduce activității guvernului. In numărul de ieri sub titlul de **Reducțiuni sau risipă**, înșiră în litere cursive câteva inepții cu cari are pretenția să facă marți politica financiară a d-lui Vintilă Brătianu. Subtilul financiar al „Patriei" se întreabă îngrijorat că unde sunt economiile trâmbițate de guvern, când bugetul cheltuielilor de anul acesta va întrece pe acel din anul trecut — apoi sfârșește cu-o observație genială, ridiculisând opera financiară, prin critica adusă grijei ministrului de-a fi oarecum echilibrată până la ultima centimă evaluarea veniturilor cu acea a cheltuielelor. Și ca încheere, pretinde ca să distrugă arbitectura cifrelor bugetare, cu bagheta magică a supremei inteligenți, declarând evaluările fictive și deci lipsite complectamente de bază reală — cum ar spune Rică Ventuzeanu din „Noaptea furtunoasă"

O știam pe „Patria" capabilă de multă rea credință, însă nu ni-am fi închipuit să rivalizeze în cugetare și stil chiar cu personajiile comediilor lui Caragiale.

De la început ar trebui spulberată învinurea care s'aduce actualului guvern de-a fi îmbrățișat pur și simplu reforma d-lui Titulescu, deci de-a se fi lăudat degeaba cu o reformă proprie. E tot ce poate fi mai slăb și mai ieftin ca argumentare.

Partidul liberal a judecat de la început teoria financiară a fostului ministru de finanțe, așa cum trebuia fără a fi avut prejudecăți pro sau contra. A aprobat din ea tot cea ce se putea aplica la noi și a supus analizei părțile cele neative. In general reforma a fost socotită ingenioasă, însă prea avansată și nepractică Un rezultat mai mult al spiritului de catedră de cât aceia a inteligenței practice, deprinsă cu realitățile.

Venind la putere, actualul guvern n'ar fi putut anula o reformă fiscală, votată de-un Parlament, și intrată în uz, numai pe simplul motiv că e inaplicabilă. Actualul ministru de finanțe a găsit o cale mai bună ca să tragă din legea d-lui Titulescu tot folosul pentru îmbunătățirea finanțelor statului, revizuind și adăugând, localizând-o oarecum la împrejurările și stările noastre sociale. De acea a simplificit baza impozitului global pe venit, a suspendat până la noi experienți impozitul pe capital, și-a suprimat impozite nedrepte sau care loveau în forța de producțiune a țărei.

Dar „Patria" trebuia ca înainte de-a da zor cu criticile, să aibă rabdarea ca să citească expunerea de motive și că extragă din cea ce citește nu din ce imaginează.

Mai departe, am dori financiarului de la susnumitul ziar ca să priceapă mai bine rostul cuvintelor explicative a tabelelor bugetare. Uitându-se cu ochi de critic à tout prix la cele două sume de cheltuială bugetară față de sumele de venituri, pe ultimii doi ani, a găsit că bugetul actual cuprinde 2 miliarde în plus la cheltuieli decât bugetul averescan. Și de-aci a conchis că în loc de economii guvernul face risipă.

Aceste este o apreciare cu totul superficială. Așa ar fi dacă cifrele din cele două tabele s'ar interpreta au literam. Insă expunerea de motive ce se spune că mai întâi s'a suprimat bugetul extraordinar, adică și-a cheltuielelor extraordinare. Se știe că cele mai mari ghesefturi s'au făcut cu aceste fonduri care s'au evaluat până la 1 miliard jumătate. Numai pe hârtie ele proveneau din veniturile ce se prevăzuse la acest buget extraordinar, venituri care nu s'a putut încasa, căci de fapt tot bugetul ordinar era pus la contribuție deschizându-se pe spinarea statului tot felul de credite suplimentare.

Pe deoparte a sporit veniturile, prin punerea la punct al aparatului fiscal, normalizare incasărilor, prin o mai bună organizare și controlare a serviciilor publice producătoare de venit și prin coordonarea mai ales a mijloacelor de transport pe uscat și pe apă. Numai în vederea acestei sporiri de venituri s'a alcătuit tabele cheltuielilor. E banal deja faptul că fostul guvern a inscris numai pe hârtie orânduirea cheltuielilor din buget; ele de fapt treceau în buzunarele clientelei de partid și-a diferiților samsari. Trecutul partidului liberal și reputația de cinste de care se bucură, sunt destule garanții pentru opinia publică, cum că o nouă eră începe cu actualul guvern.

De relevat e și faptul că în noul tablou al cheltuielelor a trebuit să se treacă și starea actuală a funcționărimei, a cărei revizuire nu se va putea face până la 1 Aprilie când va trebui pus în vigoare bugetul. Dacă financiarul „Patriei" ar fi capabil de-o privire retrospectivă a planului bugetar, ar vedea că de fapt nu se fac numai economii, în strictul și comunul înțeles al cuvântului, ci se dă toată importanța punerei cât mai repede în funcționare a serviciilor publice reorganizate spre a răspunde noilor condițiuni și nevoi în care ne găsim. Este un plan larg, de consolidare națională pe care „Patria" nu-l poate înțelege deci nici aprecia cum trebue.

La a doua întrebare pusă de eminentul financiar se poate răspunde printr'o singură frază: Se știe grupările vechei federații, că guvernul liberal are și ferma dorință și putința ca să pue ordinea atât în serviciile publice cât și în mentalitatea generală a țărei. Când ministrul de finanțe și-a alcătuit tablele bugetare, și-a dat sama că guvernul din care face parte posedă forța morală ca să aplice sancțiuni penale ori de câte ori nu vor fi ascultate legile și hotărârile, luate pentru bunul mers al gospodăriei naționale.

Cataveneul „Patriei" să n'aibă nici o teamă, că lucrurile sub actualul guvern vor merge tot atât de prost ca sub obladuirea anarchică a ministeriatului d-lui Vaida. Tz.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă
și costume moderne
1588 Firma
M. Neumann
Cluj, Piața Unirii No. 14

INFORMAȚII

Din cauza unui diferend ivit între lucrători și direcția tipografiei unde ne tipărim ziarul, „Înfrățirea" n'a putut apare ieri.

Cerem scuze cititorilor noștri.

*

Se aplică muncitori locali și din provincie, din branșa edificătoare, prin intermediatoratul „Sindicatului industriașilor de construcții din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș".

A să prezinta în zile de lucru între orele 5—7, Dumineca între orele 9—11 în biroul secretariatului ATTL din calea Regele Ferdinand Nr. 58.

*

Dl Iulian Peter, profesor, a fost numit prefect al județului Bihor, în locul dlui Augustin Câmpeanu, demisionat.

*

Tariful de cale ferată nu va intra în vigoare pe ziua de 1 Aprilie a. c. ci pe ziua de 10 Aprilie întru cât nu s'au putut da la timp, biletele și instrucțiile necesare organelor CFR.

*

Numărul de Paști al revistei ilustrate „Cosinzeana" din Cluj, se va trimite la cerere gratuit tuturor acelora, cari vreau să cunoască și să o aboneze această frumoasă revistă.

Ilustrată bogat, cu articole totdeauna actuale și interesante, cu proză și versuri alese, cu „flori de-o zi" pline de drăgălășenie și cu ghicitori ilustrate și neilustrate. Revista „Cosinzeana" oferă familiilor și tuturor cetitorilor iubitori de lectură cele mai variate și interesante pagini de citit și este printre publicațiile românești unică în felul ei, asemănătoare revistelor ilustrate streine, atât de plăcute celor ce le cunosc.

*

Ministerul de industrie și comerț a fost înștiințat de legațiunea Spaniei că, dela 10 la 31 Mai se va ține la Valența al cincilea târg de mostre.

Comercianții și industriașii cari vor voi să participe la acest târg pot să ceară informații la direcția informațiilor, unde se află și prospectul acestui târg.

*

Suntem informați că Ministerul de industrie și comerț va pune în curând în studiu chestiunea modificării legii pentru încurajarea industriilor naționale.

Noul proect de lege ce se va întocmi, va cuprinde modificări în legătură cu tarifele vamale și cu forma impozitelor.

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

Sâmbătă s'a depus la Senat, proectul de lege prin care se unifică ministerele de agricultură și domenii.

*

Din Paris se anunță o întorsătură senzațională în chestiunea despăgubirilor. Delegații Braziliei, Greciei, Poloniei, Portugaliei, României, Cehoslovaciei, deci toate statele mai mici ale Ințelegerei, afară de Jugoslavia, au autorizat pe delegatul american în comisiunea de reparațiuni Boyden, să exprime comisiunei de despăgubiri, dorința acestor state mici ca după ce se va stabili partea ce li se cuvine lor în prestațiile și despăgubirile Germaniei, să poată încheia cu Germania acorduri similare cu acelea încheiate de marile puteri în Wiesbaden.

*

Cumpăr haine vechi pentru bărbați cu preț mare. Baumzweig Cluj, str. Dejma No. 10. Și acasă merg.
1640 a.

Se pot căpăta împrumut haine frac. Baumzweig, Cluj, str. Dejma No. 10.
1640 B.

Fabrica de perii, văruitoare, pensule și mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în prețuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

Aducem la cunoștința On. Public că lichidându-se firma Janovitz și soțul, mi-am mutat magazia de lemne din Strada Gyufagyár 15 sub numărul 15 și o conduc și pe mai departe sub numele meu pe baza solidă ca în trecut.

Rog sprijinul On. Public. Telefon 127 și 218.

Janovitz Vilhelm
1579 Comerciant de lemne

Banii împrumut pe orice obiecte, bijuterii, haine, haine, mobile, acțiuni, mărfuri, etc., cumpără aur, argint și orice obiecte, primește spre vânzare în comision și acordă avansuri foarte avantagios, primește **Depune spre fructificare cu 9 și 10 la sută**
Casa de Imprumut pe Amanet (Muntele de Pietate) Victor Iliescu și Co. Calea Victoriei 25 Telefon 55.
Intrare și prin curte. 1580

Cofetăria Boncescu din Timișoara și Cluj roagă onorata sa clientelă să binevoiască a face comenzile cu 10—12 zile înainte de Sft. Sărbători ale Paștelui, pentru-ca fiecare persoană să poată fi bine servită, și pentru a se putea garanta promptitudinea livrărei. Telefon 68. 1625

In urma tratativelor conduse de inspectoratul regional al muncii, s'a încheiat un contract colectiv pe termen nelimitat între muncitorii și direcțiunea societății „Ruda 12 Apostoli" pentru exploatarea minelor de aur din Brad.

Lucrătorii minieri au căpătat un spor de salariu de 10 la sută și ajutoare în natură.

Prin contract, societatea se obligă să le facă aprovizionarea cu alimente și îmbrăcăminte.

*

Ministerul de industrie și comerț a luat dispoziția ca pentru exportul de porci, exportatorul să dea pentru consumul intern o parte, iar două părți să fie liber a le exporta.

Cererile se vor face numai prin prefecturile respective de județ.

*

Ministerul instrucțiunei a acordat d-lui dr. Iuliu Hațiegan, profesor de clinică medicală la facultatea de medicină din Cluj, un concediu de două luni începând de la 1 5Mai, pentru a putea face cercetări științifice la clinicele din Paris.

*

Tratativele între lucrători și direcțiunile fabricilor de cherestea de pe Valea Mureșului au fost întrerupte. In cursul tratativelor lucrătorii căpătaseră un spor de 25 la sută asupra salariului.

Cum însă ei au cerut ca acest spor să le fie achitat cu începere dela 1 Ianuarie 1922 patronii au întrerupt tratativele.

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorșáru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără lesie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

NOUL REGIM AL IMPORTULUI

Hotărârile ministerului de industrie

Ministerul de industrie și comerț, luând avizul comisiunei de import și delegației economice a guvernului a luat următoarele hotărâri cu privire la import:

Mărfurile prohibite aflate în vămi, cari au sosit în țară fără autorizație legală, să nu li se permită importul lor.

Acestea căzând în rebut, vămile vor proceda la scoaterea lor în vânzare.

Autorizațiunile de import eliberate rămân anulate de drept la data expirării lor, chiar dacă acele autorizațiuni au fost din cotele acordate statelor aliate.

Să nu se mai elibereze autorizații din disponibilul cotelor acordate statelor aliate și mărfurile ce vor sosi din aceste state să fie supuse regimului în vigoare.

Blănurile prevăzute la art. 82 din tariful vamal rămân complet prohibite.

Taxa de comision de 2 la sută se va calcula la valoarea de vânzare a mărfurilor ținând seamă de scăderile reale și bine constatate bonificate cumpărătorului.

Mărfurile prohibite cari au fost comandate în baza autorizațiunilor, însă cari au sosit după expirarea termenului valabilității lor se vor importa plătind o taxă de lux egală cu odată taxa vamală, în lei aur.

Mărfurile prohibite sosite în cantități mici pentru uzul personal al importatorului să fie supuse examinării comisiei de import și în caz când aceasta va admite vămuirea lor, să se plătească o taxă de lux egală cu o dată taxa vamală în lei aur.

Regimul ce se aplică mărfurilor cari sosesc fără autorizație sau după expirarea lor este cel prevăzut de art. 5 din legea generală vamală.

Instalarea noului Președinte
al Centrului studențesc „P. Maior"

Dumineca la ora 11 a avut loc în Aula Universității o frumoasă serbare cu ocazia instalării noului Președinte al Centrului Studențesc „Petru Maior". Serbarea a avut loc în fața D-lui Pro-Rector V. Dimitriu, a întreg corpului Profesoral Universitar și a unei numeroase asistențe.

Serbarea a fost deschisă de D-l V. Dimitriu care a rostit următoarea cuvântare la adresa fostului și actualului Președinte al Centrului.

„Studențimea Universitară serbează azi instalarea noului Președinte al Centrului Studențesc „P. Maior". Marele măiestru și cugetător care vine astăzi în mijlocul nostru pentru a se convinge dacă s'a prins între predecesorii săi rădăcinile patriotismului sădit de el.

— D-le Macavescu în ziua când ai hotărât să ții dorea de seamă a activității Centrului de sub conducerea Dtale, tovarășul și colegul meu D-l Prof. Marinescu un celebru savant mondial ține o conferință

— „Dle A. Popa când îmbraci pentru prima oară eșarfa de Președinte un savant care constitue o glorie a geniului național este între voi. Inspirați-vă de la el.

Incheiu, adresând un salut din partea Universității pentru fostul Președinte care merită toate felicitările căci a reprezentat cu succes interesele studențimei la congresul studențesc din Praga. Un salut de urare pentru spor la muncă și îndrumare pentru viitor a societăți, pentru a ajunge la idealul care tinde la unirea sufletească a tuturor Românilor.

Dl Drd. Macavescu fostul Președinte al societății a făcut un scurt istoric al centrului studențesc de pe când era la Budapesta și a arătat greutățile pe care le-a suportat și a activității sale în decursul anului. A mulțumit studenților cari l'au ajutat în munca depusă.

Apoi desbrăcându-și cordonul l'a predat D-lui Adam Popa noul Președinte cu cuvintele „Vă doresc același succes".

Dl Adam Popa, luând cuvântul a arătat că studenții Clujeni fac un pas mare spre progres și faptul că în mijlocul studențimei se află D-l Profesor Marinescu mărește și mai mult râvna studențimei.

A arătat apoi planul de muncă pe care-l va urma și că va tinde în special la desăvârșirea unității sufletești cu ajutorul profesorilor universitari, pentru strângerea legăturilor între societatea românească din Cluj și studenți. Studenții au datoria să meargă în mijlocul poporului și să-l lumineze.

Cu acestea serbarea instalării noului președinte a luat sfârșit în aplauzele asistenței, urmând ca publicul să asculte apoi conferința savantului profesor dr. Marinescu.

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cerouale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 8—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin **UNIO** Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comandala depozitul de lemne

Cronica externă

Marți 4 Aprilie 1922.

Atmosfera din preajma Conferinței de la Genova, destul de întunecată până acum, se tulbură și mai mult azi prin publicarea memoriului d-lui Lloyd George din Martie 1919, memoriu ce a provocat un contra răspuns al d-lui Clemenceau,

Tendințele urmărite de Anglia, prin publicarea acestui memoriu, se vădesc încă odată mai mult. O Germanie puternică pe continent, împotriva ideilor aliaților ei de eri este planul pe care azi îl mângâie Anglia și care trebue s'o recunoaștem, nu este lipsit de abilitate. Urmărind ca și Germania, acapararea Rusiei, Anglia își dă seama de rivalitatea primejdioasă a acesteia și-i caută acum prietenia, cu atât mai mult, cu cât apărând ca o apărătoare a celor slabi și învinși, crede că'și va ridica acțiunile în fața bolșevicilor.

Prin această politică, Anglia dă o împătrită lovitură: 1. Se erijează în fața lumei și a Americei mai ales, ca o sprijinitoare a vremurilor noui și a dezarmărei generale; 2. izolează Franța al cărei ascendent în urma războiului o stinghereste; 3. adoarme bănuelile Germaniei în ceeace privește interesele din Rusia și o câștigă oricum de partea ei; 4. se ridică moralmente în fața Rusiei și 'i ia înainte Germaniei adormite de pseudo-prietenia ce i se arată.

Evident că Franța nu va capitula fără o dârză rezistență și discuțiile de la Genova dacă vor fi furtunoase vor fi desigur și infructuoase, rămânând că lupta să isbucnească apoi pe față și pe cont propriu.

— Vestea morții lui Lenin s'a desmințit, dar nu s'a desmințit aceea a morții lui Carol, care într'adevăr a decedat la Funchal, locul lui de exil.

Rămâne de văzut acum ecoul ce'l va trezi în Ungaria acest eveniment.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO: Marți-Miercuri: Dragostea învingătoare. Dramă aventuroasă a fabricei americane Pathé, scrisă cu o viclenie adevărată de jenki, redactată cu o perfecție pompoasă și jucată cu o splendidă artă. In rolul principal prea frumoasa Anita Stewart.

Joi-Vineri: Iubirea de mamă. Dramă Nordisk, în rolul principal Maria Dienesen și Gunar Sommerfeldt.

Sâmbătă-Duminecă: Fluturele negru. Ne arată în cadrul unei istorii extraordinar frapante tainele unei curți regale. In rolul principal: Lilly Beck. Afară de aceea o comedie pompoasă: Se caută o maimuță.

CINEMA EGYETEM: Marți-Miercuri-Joi Occidentul. Cea mai mare atracțiune a sezonului! Cea mai grandioasă creațiune a celebrei artiste de film Nazimova! In acest film se imbrățișează civilizația Apusului orientul fierbinte mistic în cadrul unei istorii minunate, artistice.

Vineri: Drama grandioasă de moravuri a casei Dorian, Dansul viținlui. In rolul principal noua stea a cinematografelor prea frumoasa și capacitata Gritt Hegesa.

Sâmbătă-Duminică: Cea mai frumoasă dramă din seria italiană Victoria: Cursa. In rolul principal excelenta Paul Capellani.

CINEMA URANIA

Marți-Miercuri: Margeaua seriei Harry Peel a casei Apollo din București: Inchisoarea sub mare. In rolul principal: Harry Peel! Atracțiune neîntrecută!

Joi: Drama grandioasă de moravuri a casei Dorian: Dansul viținlui. In rolul principal Gritt Hegesa

Vineri: Dragoste studențească. Romanul unui student amorezat. Dramă captivatoare a fabricei franceze Pathé.

Sâmbătă-Duminecă: Capodopera universală a fabricei americane Pathé! O mie și una nopți. Poezie ilustrată în film lumea fermecătoare a poveștilor arabe.

1062.

Moartea ex-regelui Carol

Declarațiile lui Apponyi

La vestea morții exregelui contele Apponyi a exclamat: „A murit Carol, trăiască regele Otto!"

El mai declară, că până ce împrejurările externe nu vor deveni mai favorabile, încoronarea „regelui" Otto să se facă în cerc mai restrâns.... sau să se amâne până la noui dispoziținni.

Contele Apponyi făcând unele declarații intime despre relațiile pe cari le-a avut cu regele decedat, spune între altele, că dragostea ce l'a legat de Carol a fost atât de mare, încât își aroagă dreptul chiar să pronunțe în numele întregului popor maghiar, că dacă guvernul austriac nu va admite, ca exregele să fie depus în cripta Regilor din Viena, el îi va acorda „loc" în Székesfehérvár sau Budapesta.

Doliu național în Ungaria

Din Budapesta se anunță, că guvernul a luat hotărârea, că cu ocaiunea morții ex-regelui întreaga țară să îmbrace doliu.

Reprezentațiile teatrale, petreceri e din localuri, sunt oprite. Școlile iau vacanță, iar în aceeași zi se va ține Te-Deum la biserica Sf. Matia.

Cu ocazia sezonului de primavară

Magazinul Renaissance

Calea Regele Ferdinand 15.

Aduce la cunoștința onor. public că a pus în vânzare toate mărfurile cu prețuri mult reduse

ca Matăsuri diferite, Lenafuri pentru Rochi și Mantouri Muslinuri și Grenadine, Ciorapi Dame, Barbați și Copii, Covoare și Presuri, Linoleum și Musamale, Perdele și Draperii

Rayon special de Incălțăminte

Stofe pentru Rochi 130-140 cm. dela 55 lei

Stofe pentru Costiume bărbați dela 69 lei

Muselinuri de Lână dela . 65 lei

Diferite Stamburi și Grenadine dela 29 lei

Diferite Zephiruri „ 17·75 lei

Chifoane dela . . 22·75 lei

Camași Dame dela 79 lei

Ciorapi Bărbați „ 11·75 lei

En detail — Mare magazin cu Coloniale și Delicatese — En gros

Str. Regina Maria 6.

Cu ocazia Sf. Serbători a sosit un mare transport de COLONIALE și DELICATESE. Toată lumea să profite de ocazie și să târgurească tot ce-i trebue la

KONKOLY & POP

Care este cel mai bine asortat și vinde cu prețurile cele mai avantagioase. Vizitați magazinul spre a vă convinge

Serviciul prompt. 1637 Prețuri de concurență

O sărbătoare economică

Inaugurarea noului local al „Băncei Generale a Țării Românești"

Ieri, la orele 12, a avut loc, în fața unei distinse asistențe, inaugurarea noului local al Băncei Generale a Țării Românești.

Actul inaugurării a fost deschis printr'o sfeștanie oficiată de părintele protoereu Pletosu asistat de preotul Spătaru.

După terminarea serviciului religios, părintele Pletosu a rostit o însuflețită cuvântare prin care a arătat că războiul între popoare se dă astăzi pe câmpul economic și că în acest război, tot așa de înverșunat ca și războiul cu arme le, avem datoria să ne creiem cât mai multe mijloace de luptă.

Privind Banca Generală a Țării Românești ca unul din mijloacele menite să sporească puterea de rezistență a Ardealului economic și financiar, părintele Pletosu chea mă asupra ei harul divin pentru a-i călăuzi pașii spre biruință.

A răspuns d. *Evian,* directorul Băncii, prin următoarea cuvântare:

„Simțim o deosebită mulțumire, că putem deschide astăzi — oricât de modest ar fi el — localul sucur salei B. G. Ț. R., a cărei conducere ni-a fost încredințată la începutul anului trecut.

Mulțumirea noastră e cu atât mai mare cu cât înzestrarea Pieții Unirii din Cluj cu o nouă firmă românească este rezultatul unor mari străduințe, depuse de mulți buni români care au colaborat la opera noastră.

Imi îndeplinesc o plăcută datorie să aduc cu această ocaziune mulțumirile cele mai vii ale B. G. Ț. R. pentru concursul dezinteresat purtat întru cucerirea acestui local d-lui dr. Julian Pop, primarul orașului, autorităților superioare militare, magistraturii din Cluj în genere aproape tuturor autorităților și d-lui dr. Valeriu Pop, juris consultul nostru, care cu toții n'au precupețit un singur moment influența, autoritatea, priceperea și bunăvoința lor spre a vă da astăzi ocaziunea să vedeți cum o nouă piatră se adaugă la edificiul naționalizării economiei Ardealului.

Vă rugăm să nu credteți, d-lor că e ușor a înfăptui o operă ca cea pe care avem mulțumirea s'o prezentăm astăzi domniilor voastre.

O sucursală a unei bănci din capitala Românici Mari a avut și are de luptat și astăzi aici cu greutăți imense izvorând nu numai din situațiunea grea a pieții financiare românești din ultima jumătate de an, dar și cu greutățile proprii condițiilor economice și financiare specifice ale Ardealului, care până mai eri a constituit un element al unui complex economic cu desăvârșire diferit de al vechei și micei Românii atât din punctul de vedere al uzanțelor bancare, cât și al structurii și mentalității clientelii de bancă de aici.

Greutățile pieții monetare interne sunt mari nu numai din cauza scăderii valutei noastre, dar și din alte cauze, dintre care putem cita: scăderea producției, care determină balanța comercială pasivă a României, imobilizarea floarei capitalurilor disponibile într'o mulțime de întreprinderi industriale, care necesită nouă capitaluri ce nu mai există disponibile: investirea de miliarde e lei în valte străine, pentru a scăpa de impozitul pe capital, etc. etc.

In ceace privește adaptarea la condițiunile economice specifice Ardealului, ne-am dat toată silința și cred că am reușit să câștigăm o bogată clientelă, dintre care avem aici chiar câțiva reprezentanți, cu care ne mândrim; și în acelaș timp avem mulțumirea să constatăm că urmărind în primul rând, politica de bancă obiectivă fără deosebire de naționalitatea clienților, am putut da oarecare sprijin și comercianților și industriașilor români. N'am lăsat câtuși de puțin impresia unei politici de bancă șoviniste, dar totuși n'am neglijat a păstra instituției noastre o marcă bine definită a caracterului ei național românesc.

Instituția noastră împreună cu alte mari institute financiare din București au avut să respingă în anul trecut un asalt pternic al unor bănci străine, care au încercat o acțiune de defăimare a băncilor românești, dându-și seama că progresul băncilor românești constitue o piedică puternică spre a putea subjuga energiile productive ale acestei țări.

Cu prilejul descoperirii operațiunilor nenorocite ale Băncii Națiunii câteva bănci străine au crezut că pot defăima, dacă nu chiar dărâma băncile românești. Curajul și priceperea cu care băncile românești au parat acest atac mișelesc au făcut nu numai dovada puternicei lor organizări, dar și dovada înțelegerii perfecte a intereselor financiare și economice românești din partea Băncii Naționale a României, care și de data aceasta n'a scăpat ocaziunea să arate că e o instituție a cărei activitate se confundă cu însăși istoria Românie politice și economice moderne.

Incheind, am pretenția să afirm că activitatea sucursalei noastre în primul an dacă n'a fost strălucită, a fost în orice caz mai mult decât mulțumitoare.

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

S'adeschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Preoteasă
Văduvă care ar dori să conducă gospodăria unui Protopop, este rugată aș-i Comunica adresa la ziar sub „Gospodina". 1634

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la Regele Pălăriilor Cluj, Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Europa la Conferința dela Genua

— Cum se prezintă: Marea antantă, Mica Antantă, Antanta Baltică, Rusia și Statele neutrale —

Se știe că conferința dela Geno va e definitiv fixată pentru ziua de 10 Aprilie, deși Franța ar dori ca să se amâne până la calendele grecești.

Marea Antantă e dezbinată: America nu participă oficial, Italia evită a-și spune pe față punctul său de vedere, Anglia ar dori să se ocupe mai mult de chestiile sale interne, iar presa franceză duce o campanie acerbă împotriva acestei conferințe, campanie inspirată — se zice — chiar de primul ministru.

In timp ce statele mari se prezintă dezbinate, celelalte grupe de state mai mici caută să se prezinte cât mai tari.

Mica Antantă și-a fixat la Belgrad punctul său de vedere și atitudinea la Conferința din Genova: nici o discuție asupra tratatelor de pace, participarea la Liga Națiuni lor, o atitudine foarte prevăzătoare față de problema rusă și susținerea punctului de vedere englez, cu privire la refacerea economică a Europei.

Se înțelege că pe aceste state le va interesa în primul loc mai mult propria lor refacere economică.

Și statele baltice: Polonia, Letonia, Estonia și Finlanda au alcătuit la conferința din Varșovia un bloc, o antantă a statelor baltice.

Ele vor cere conferinței recunoașterea internațională a tuturor tratatelor de pace încheiate cu Rusia.

Numai Litva n face parte din această Antantă, pentru că nu poate uita că Polonia i-a răpit orașul Vilna, prin puterea armelor.

La Genua Litva va protesta contra acestei agresiuni polone.

Atitudinea acestui stat slăbește mult situația Antantei baltice.

Rusia s'a exprimat net contra Antantei Baltice, afirmând că alcătuirea acestei noi constelații politice e un gest de dușmănie contra ei. Moscova afirmă că în tratatul încheiat mai de mult între Polonia și Finlanda, cea dintâi făgăduește celei de a doau un ajutor armat de 800.000 de oameni în caz când ar fi atacată de Rusia.

Trotzki a afirmat, că conferința dela Genova poate fi un prilej pentru isbucnirea unui nou război.

Politica Poloniei e foarte curioasă în chestia conferinței dela Genova.

Ea caută o apropiere și cu Antanta mică dela Sud și vrea a-și consolida influența ei în Nordest — și tinde a sdruncina în acelaș timp în Sud influența Celo-Slovaciei.

In afară de aceste aranjamente statele neutrale din inițiativa Scandinaviei și Elveției, caută a-și for ma un bloc aparte al lor, o „Antantă".

Pe de altă parte vorbește în chip serios de formarea unui front unic germano-rus.

Vedem deci că pentru Genova cei slabi se prezintă tari, iar cei tari se prezintă slabi.

Angla n'a fost la nici una din conferințele de după război atât de slabă, cum va fi la Genova. Cri și alte consecințe pentru Marea Britanie și chiar pentru Franța, Italia și Spania.

Ecoul evacuărei Egipetului va pătrunde până în Bengasi, Tripolis, Tunis, Algeria și Maroc.

Cele trei țări sunt foarte indispuse contra Angliei.

In India situația e foarte serioasă și Anglia nu se prea gândește să fac ăacolo acelaș lucru ca în Egipet. India e o adevărată comoară pentru Anglia. Acolo sunt cele mai mari fabrici engleze pentru bumbac și tot de acolo se aduce materia primă pentru fabricele engleze.

Condamnarea lui Ghandi nu poate de loc schimba situația din India, ba o agraveză și mai mult.

Unioniștii englezi sunt foarte revoltați contra politicei lui Lloyd George.

Retragerea lui Lloyd George pentru boală, la castelul său din Walles n'a schimbat situația.

In aceste condițiuni se prezintă la Genova diferitele țări europene. za de guvern încă nu e deplin rezolvată, ci numai suspendată.

Demisia lui Montagu și situația din India, a complicat și mai mult situația politică a Angliei.

E de prevăzut că retragerea Englezilor din Egipt mai poate avea

Citiți pag. 8-a

Benzină 3 Lei litr. EMIL BLAGA Serviciul de zi și noaptă

Telefon 270. ◆◆ CLUJ. 1585 Str. Avram Iancu 56. Tel. 11-01.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CĂUTĂM funcționar român cu esperiențe în calcularea soldelor muncitorești și funcționară română perfectă în stene- și dactilografie, care cunoaște perfect și limba ungară. Cererile se vor prezenta în persoană Industria Sârmei S. A. Cluj, Calea Victoriei 29. 1631

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Divorse:

SE PREGĂTESC toilette elegante în executarea cea mai delicată și cu preț convenabil, în salonul de modă pentru dame a D-nei văd. Steinberger, Str. Saguna (Bartha) 24. 1633

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame

Weiss și Molnár

sub noua firmă:

Heller, Weiss și Molnár

Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

Se găsesc cele mai bune și mai frumoase **parfume** pentru Paști la parfumeria

D'or

Cluj, Piața Unirii No. 5. 1385

Au sosit la

„OLD ENGLAND"

Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară

1602

Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.

Se caută

pentru angajare imediată un maestru tăbăcar care cunoaște tăbăcirea boxuri și sevruri.

Relații administrația ziarului. 1614

SPITALUL DE STAT. TÂRGUL MUREȘ.

No. 92—922-E.

Concurs.

Direcțiunea Spitalului de Stat în baza ordinului Inspectoratului General Sanitar Cluj No. 6436/1922 Div. Cont. din 21 Martie a. c. prin aceasta publică concurs pentru provederea cu combustibil pe anul de gestiune 1922/23 al Spitalului de Stat. Spitalului de Femei și Institutului Obstetric.

Licitațiunea se va ține în baza Art. 72—85 al legii contabilității generale, în biroul administrativ al Spitalului de Stat. Târgul-Mureș, în ziua de 24 Mai 1922 la orele 11 din zi.

Ofertele închise și sigilate se vor înainta biroului administrativ până la 24 Mai a. c. 11 din zi, însoțite fiind de cauțiune de 5% al prețului oferit.

Caetul de sarcini se poate vedea în biroul administrativ în zilele libere între orele 16—18, unde se pot primi și toate informațiunile necesare.

Târgul-Mureș, la 24 Martie 1922.

Director medic șef: ss. Dr. Petre Musca.

1636 Administrator: ss. Vasile Cerghizan.

Să nu se confunde No. casei.

Prima Casa de Imprumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că în vederea sărbătorilor Paștilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Institutul de orbi al statului Cluj, detașat la Sâncraiu poșta Aiud.

No. 275—922.

Licitație.

Se publică spre cunoștința generală că în ziua de 24 Aprilie 1922 ora 10 dimineața se va ține la Institutul de orbi al statului din Cluj detașat la Sâncraiu posta Aiud licitație publică cu oferte închise pentru aprovizionare cu lemne de foc (fag uscat) pentru Institutul de orbi al statului din Cluj detașat la Sâncraiu necesare pe exercițiul adm. 1922/23, în cantitatea de 400 m. cubi (patru sute).

Licitația se va ține în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice.

Lemnele de foc vor fi predate franco de orice cheltueli la resedință Institutului.

Concurenții vor licita cantitatea necesară arătând în oferte închise precis cantitatea, calitatea ce vor preda, prețurile oferite și terminul de predare.

Ofertele vor fi însoțite de garanția de 10% din costul furniturilor oferite, fie în recipise Casei de depuneri fie în numerar.

Ofertele ce nu indeplinesc condițiunile de mai sus se vor respnige. Supraoferte nu se primesc.

24 Martie 1922. 1635

Turbine de apă

din cea mai veche Casă specialistă Uzinele Leobersdorfer Maschinenfabrik A. G. livrează și instelează prin Reprezentanța Generală:

Reclama 1506 5 1127

Soc. Motrica Română București, B-dul I. C. Brătianu No. 82. Tel. 56-10.

Au sosit 5000 părechi ghete

specialități și de moda cea mai nouă

la depozitul din Cluj, Piața Unirii 9 a fabricei de ghete cu renume mondială

„BATA"

Mare asortiment în ghete de pânză pentru copii și dame.

Prețuri originale de fabrica. 1243 Calitate garantată

Renumitul **Cheag Gebrüder Bayer Augsburg** (BAVARIA) este cunoscut ca cel mai productiv și higienic, numai acest preparat garantează închegarea 1/100000 litri lapte. Ferit ivă de preparate falsificate și care nu poartă marca **Bavaria.**

—◆—

Se vinde numai în cutii de 50, 100 și 250 grame originale precum și în cutii

1623

Pastile No. 1 pentru închegat 5 litri lapte, cutia conține 1000 pastile
„ No. 2 „ „ 25 „ „ „ „ 1000 „
„ No. 3 „ „ 50 „ „ „ „ 1000 „

Aceste preparate (Pastile) sunt foarte mult căutate pentru consumatorii cei mici, sa constatat ca cele mai bune.

Singurul Depositar și Representant General pentru toată România-Mare este numai Cunoscută Firma **Al. T. Băbeanu & Comp.** Societate în nume Colectiv Turnu-Severin Str. Aurelian No. 80. **Prețuri concurente la cerere**

Tesaurul oamenilor muncitori

Spirtul sărat

TRANSILVANIA

în contra reumei, răcelei și catarului.

1540

Să capată ori unde.

Magazinul de căpetenie

ROZSA

drogeria mare CLUJ, Piața Unirii No. 26.

„Universum"

Th. Orban & M. Anghel

Cluj, Str. Bob No. 5.

Telefon 841.

Intreprindere technică, sanitară și comercială.

◆

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

◆

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

◆

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuiesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Comerțul exterior al României

Direcțiunea statisticei generale a finanțelor și comerțului exterior din Ministerul de finanțe ne-a furnizat următoarele date referitoare la produsele exportate în cursul lunei Februarie, totatul pe primele două luni ale anului 1922, comparativ cu anul 1921.

Cereale

Deși în 1921 am exportat pe primele 2 luni ale anului 640 tone grâu în 1922 abia am exportat 8, în cursul lunei Februarie. Făină de grîu s'a exportat în Februarie anul acesta 1.168 tone față de 1.794 anul trecut. Totalul primelor luni 1922 e de 2.682 față de 2000 în 1921. Secara în Februarie cor. 14 tone față de 2.225 anul trecut: 530 pe primele luni 1922 față de 8.937 anul trecut. Orzul 13.780 față de 18.098 și 36.254 față de 61.713. Ovăzul 8.907 față de 6.048 cu 19.316 față de 18.058. Porumbul 11.145 față de 56.984 cu 23.578 față de 135.671 în anul trecut. Cantitățile sunt toate în tone.

Mai s'a exportat numai în anul acesta 46 tone sau total în primele luni 61 tone. Tărâțe idem 109 tone; Fasole, idem, 2013; total 5.323; osâncă și slănină de porc idem, 628 tone, total 743 tone; untură de porc idem 16 tone, total 31 tone; carne de oacă idem, 2500, total 3.342 tone.

Produse petrolifere

Petroleu brut (țiței) nu s'a exportat decât în anul trecut 4300 tone. Reziduri de petrol 912 tone în Februarie 1922 față de 732 în Februarie 1921; totalul pe rimele două luni 1922 se cifrează la 1245 față de 2757 din anul trecut. La petrolul rafinat se înregistrează o simțitoare urcare; 12.241 tone Feb. 1922 față de 10.594 Feb. 1921; total 28.417 primele luni 1922 față de 14.743 anul trecut. Benzină 6.233 față de 4.495 sau total 18.209 față de 5.597. Uleiuri minerale 381 față de 2.230 cu total 945 față de 3.991.

Produse lemnoase

Nuele și haraci s'au exportat 62 tone în cursul lunei Februarie sau în total pe primele două luni 132 tone. Cifra corespunzătoare în anul trecut nu există. Scânduri din esență rășinoase 5.919 Feb. 1922 față de 3.554 anul trecut; total 11.401 în 1922 față de 7.823 anul trecut. Alte lemne de construcție din esențe rășinoase 781 tone față de 447; total 4.213 față de 898. Lemne de construcție stejar totalul exportului 287 tone. Lemne de construcție din altă esență foloasă 106 tone în Februarie 389 total 1922. Trunchiu de brad 92 metri cubi în Februarie, 167 în primele luni 1922; anul trecut 10 m. c.

Vite

Tauri 46 capete în Febr. 1922, total 92. Vaci 1.159 capete total 3.189. Boi 9.221, total 22.540. Porci 10.091 total 22.540.

Diverse

Ouă au exportat numai în luna Februarie 2.664.640 bucăți. In cele două luni dela începutul anului 1922 au eșit peste graniță 4 milioane 391.589 de ouă.

Vinuri (în orice fel de vase afară de sticle și urcioare) 202.063 litru în Februarie și 584.257 în total.

*

După cum se vede situația exportului nostru e dezastroasă. Am exportat, vorba ceea, teminice și mai nimic. Mai ales în ce privește cerealele s'a exportat simțitor de puțin. Admițând, până la un punct, că anotimpul a fost defavorabil exportul, cifra tot ridicolă rămâne. Cu acest export mergem de râpă.

Cetiți „Infrațirea“

IMPERIALISMUL PETROLULUI

— Rolul Franței în războiul statelor petroliferă —

Intr'un articol interesant asupra chestiunei mondiale a petrolului, ziarul „Le Matin" pune chestiunea desinteresărei și rezervei păstrată până acum de Franța față de lupta de acaparare a pieții petrolului ce se dă de mulți ani între America și Anglia, — luptă care în timpul din urmă a atins o activitate extraordinară -- și cere ca Franța să iasă din rezerva sa și să ceară dreptul de a'și spune și ea cuvântul în această arzătoare chestiune.

Politica petrolului la Genova

„Vedea-vom oare făcându-se la Genova, după războiu, pacea petrolului? — scrie ziarul parisian. Franța va fi oare exclusă de la aceasta, ca din toate dezbaterile și toate negocierile cari se urmează între marile trusturi în luptă pentru dominarea lumei?

„Chestiunea merită să fie pusă. In timp ce vor conferi la Genova comisiunile și experții oficiali, seniorii petrolului vor încerca să-și asigure avantagii practice, să profite de redeschiderea Rusiei pentru a cuceri ultimele terenuri petrolifere.

Rivalitatea Anglo-Americana

„D-nii Harding și Hughes au putut să decreteze abținerea Statelor-unite la conferință, reprezentanții lui Standard Oil nu se vor abține. Ziarul „New-York Herald" anunță mai deună-zi că directorii puternicei companii americane și-au reținut apartamentele lor într'un hotel din Genova.

Negocierile au și început mai în toate țările; „Times" semnalează că în Persia un acord a intervenit între Standard Oil, al cărei proprietar e guvernul britanic; „Chicago Tribune" ofirmă că, la Haga, d. Roskfeller a avut, în numele lui Standard Oil, cu d. Deterding, directorul general al soc. Royal Dutch, o convorbire care a durat o zi întreagă. Guvernul francez este oare în curent cu aceasta? Urmărește el episoadele luptei și ale convorbirilor sau se desinteresează de ele până la a lăsa să treacă ultima ocazie de a avea o politică a petrolului?

Cum a asigurat Anglia rezervele

„Până acum, noi, cari suntem numiți imperialiști, am asistat aproape nemișcați la dezvoltarea adevăratului imperialism modern, imperialismul petrolului.

„La început. Anglia nu prîcepuse mai mult ca noi importanța afacerei. Dar într'o bună zi a veacului al XX-lea, ea se deșteptă sărind în sus, deoarece decoperise deodată că, cărbunele ei riscă să nu-i mai servească la nimic, că nenumăretele stațiuni instalate și aprovizionate de ea în toate punctele globului, ar putea să devie nefolositoare peste câțiva ani, ca în fine ea era pe cale săpiardă stăpânirea combustibilului, și că, în curând petrolul va succeda cărbunelui.

„Ea nu pierdu vremea în lamentări. Oameni de stat, oameni de afaceri englezi își combinară sforțările. Prospectori fură trimiși în Indii, la Ceylon, în Caucaz, în România; imense concesiuni fură dobândite; o companie care făcea comerț cu „shel", adică cu sidef, fu transformată fără zgomot și, păstrându-și acoperirea titlului ei, părăsi căutarea sidefului pentru căutarea petrolului. In timp ce Shell Transport se instala în Indiile Neerlandeze, în Rusia, în Balcani, Mexican Eagle ducea cu îndrăzneală lupta în America; Anglo-Persian Oil, al cărei capital fu constituit de guvernul englez, cucerea Persia; acorduri erau încheiate cu trustul olandez Royal Dutch, și dacă Statele-Unite continuau să furnizeze 75 la sută din consumația actuală a globului, Marea Britanie rivală, escomptând sleirea petrolului american, punea mâna pe toate sursele intacte și punea stăpânire asupra viitorului.

Greșelile franceze

„In vremea asta, ce făcea Franța? In lipsa unei politici a petrolului, ea își avea scandalul petrolului. Guvernul ei nu căuta terenuri petrolifere, nici societăți de întreprinderi; rafinorii ei se mulțumeau să rafineze și să pună în bidoane petrolul soc. Royal Dutch și mai cu seamă al soc. Standard Oil. Nici sforțări, nici riscuri: era formula dinainte de războiu. Războiul a adăgoat la aceasta speculațiunea".

Ziarul arată apoi că, în disprețul măsurilor severe luate de diferitele guverne franceze în 1918 contra cumpărăturei și introducerei în Franța a titlurilor streine, un număr enorm de titluri ale societăților Royal Dutch și Shell fură introduse fraudulos și speculate în mod formidabil pe piața franceză.

Și după ce constată că în chipul acesta, cantități considerabile de aur fură scoase din Franța spre a plăti în livre și florini titlurile introduse prin fraudă, „Le Matin" conchide:

O ultima ocazie

„Nu trebue ca Genova să fie prilejul unei noui păcăleli. De care ce ne ducem hotărât acolo să căutăm a lua de astă dată în bagajele noastreo politică a petrolului. E timp".

Răspândiți „Infrățirea“

ABONAMENTELE
pentru ziarul
„Infrățirea“
dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți
Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinteana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 486 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Vineri 7 Aprilie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Nr. de schimb
89.
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

„Unificarea"

— Constatări triste... —

E neîndoelnic că în actuala stare de lucruri, când oficialitatea e preocupată mai mult cu rezolvirea problemelor de ordin economic și financiar, inițiativei private îi incumbă marele rol al unificării naționale. Și, iarăși am fi nedrepți dacă am spune că din punctul acesta de privire, nu s'au făcut progrese destul de remarcabile în țara noastră.

După trei ani de regim românesc în provinciile alipite, putem constata, că aproape în toate instituțiile publice și chiar și în cele private, limba de stat, a pătruns poate nu îndestulător, dar destul de temeinic și pe zi ce trece ea e învățată nu numai de slujbașii statului, dar chiar de particulari, aparținând minorităților.

Totuși nu greșim de loc spunând că în această direcție trebuiesc de făcut încă sforțări mari și în această privință am putea lua pildă de la Franța. Acolo, odată cu alipirea Alsaciei-Lorenei, atât oficialitatea cât și inițiativa privată și-au îndreptat toată atențiunea asupra acestei probleme. In primul rând francezii, s'au gândit că rolul de căpetenie în unificare îl are școala, de aceea ei au trimis în Alsacia profesori cu o reputație bine stabilită, însă de altfel pe care l'a făcut și statul român, dar numai în parte...

Căci dacă ne oprim la rolul jucat în unificarea franceză de elementele trimise de statul francez în provinciile alipite în urma războiului, vom constata o fundamentală deosebire de concepții între factorii unificatori de acolo și cei dela noi.

De pildă, la noi elementele din vechiul regat trimise în Ardeal, în majoritatea cazurilor cu mari sacrificii materiale din partea lor, de multe ori sunt privite de elementele similare ardelene cu oarecare neîncredere, din care cauză o unitate de vederi și un perfect acord între ele nu se poate stabili, iar rezultatul firesc nu poate să fie altul, decât că îndeplinirea scopului urmărit de toți, sufere. In Alsacia, dimpotrivă elementele trimise din Franța au fost îmbrățișate cu cea mai mare căldură și nu arareori s'au văzut în aceiași clasă de elevi, doi profesori, unul francez și altul alsacian, cari într'o perfectă unitate de vederi își îndeplineau îndatoririle lor.

Și, desigur că dacă vom căuta să găsim o cauză acestei stări de lucruri dela noi, în nici un caz nu credem că ea se datorește unei divergințe de păreri în ceeace privește tendințele impuse de aspirațiunile noastre naționale, ci mai mult unor asperități isvorâte din mentalitatea regionalistă a partidului național. Cu toate acestea trebuie să recunoaștem că aceste cazuri rămân izolate și cu cât timpul trece elementele de cultură, părora după cum am spus le incumbă marele rol al unificării noastre naționale, își dau seama că lupta pentru naționalizare, nu trebuie confundată cu fluctuațiunile isvorâte din animozități politice regretate de toată lumea...

Dacă, privim însă problema unificării prin altă prizmă și ne gândim că o țară ori cât de democratică ar fi în concepția ei politică, și, oricât de binevoitoare ar fi ea față de minoritățile, cari prin forța împrejurărilor, aparțin ocârmuirei acelui stat, un singur lucru trebuie să se pretindă și aceasta pentru bunul mers al trebilor publice, — ca limba oficială de stat să se respecte fără nicio șovăire de toate naționalitățile.

Din acest punct de vedere, nu zicem că există o indolență din partea conducătorilor noștri, dar că este o toleranță, aceasta nu poate să fie tăgăduită de nimenea. E de necrezut și cu toate acestea e perfect adevărat că în multe instituțiuni judecătorești din Ardeal, magistrații conduc dezbaterile și împart dreptatea între împricinați, utilizând încă limba maghiară, deși dispoziținea autorității centrale române, e ca orice corespondență și lucrări, făcute de instituțiile publice din teritoriile alipite să se facă în limba română.

Și, citâm exemplul tribunalului din Oradea-Mare, unde atât judecătorii, cât și avocații care în majoritatea lor sunt români, în ciuda dispozițiilor luate conduc dezbaterile în limba maghiară.

Nu știm, dacă cei ce calcă dispozițiile în această privință, o fac în chip tendențios, sau din neglijența de a învăța limba oficială. — dar și într'un caz și în altul culpa este vădită...

Moartea ex-împăratului Carol

Cu moartea lui Carol de Habsburg dispare ultimul membru al Casei Habsburg-Lorena, care a avut sub sceptrul său, ceia ce a fost până mai eri monarchia austro-ungară. Odată cu terminarea nenorocirilor, cae s'au abătut asupra acestei vechi familii domnitoare se înlătură totodată și un mare pericol politic, amenințarea continuă, că liniștea statelor întregite cu provincii din fostul imperiu austro-ungar ar putea fi tulburată.

Strânsă în jurul despotismului habsburgic, cu o mentalitate medievală, diplomația dela Viena a fost aceia căreia i se datorește menținerea într'o evolutivă agonie, dar sub aspectul echilibrului și prosperității a conglomeratului austro-ungar.

Aici își găsește începutul războiul balcanic din 1913, de aici pornește fatala catastrofă ce a sdruncinat atâția ani, Europa.

„Sămânța ultimelor convulsiuni de la curtea habsburgică a avut darul să contribue însă, nu numai la destrămarea Statelor ce compuneau Austro-Ungaria, căci odată cu inexistența acestui imperiu se termină orice tradiție ce menținea prestigiul monarhiei.

Carol de Austria era mort de mult pentru monarhia austro-ungară; îndată ce evenimentele i-au arătat că trebue să renunțe la ambiția coroanei, resemnându-se la viața unui pașnic muritor în aspitaliera Elveție,

Șovinismul unguresc nu s'a resemnat în fața evenimentelor, care au hotărât desmembrarea monarhiei. El a căutat să folosească persoana ultimului habsburg pentru a-și conserva iluzia, unei viitoare reconstruiri a Ungariei.

Dorința Coroanei Sf. Ștefan a făcut pe răposatul ex-împărat să se repeadă spre aventuri inutile, care îi pregăteau sfârșitul.

De 2 ori liniștea Europei părea că se clatină; statele noi au știut să o menție cu strășnicie și marile puteri n'au mai putut fi înșelate de cuvântul insinuant al diplomației maghiare.

Intr'o insulă aruncată în Ocean, Carol de Austria era trimes în exil să sfârșească mai curând sau mai târziu destinele tragice ale familiei sale.

Prin moartea lui, astăzi, aureola de intrigă diplomatică, care înconjura Ball-platzul nu mai poate fi un focar de atâțare continuă contra intereselor europene și umanitare, cu atât mai puțin contra statelor moștenitoare ale fostului imperiu.

Nobilimea maghiară desnădăjduită condusă de contele Apponyi proclamă pe minorul Otto I, copilul cel mai mare al răposatului Carol, drept moștenitor legal al Ungariei. Convulsiunile ei nu mai servesc la nimic; căci dacă pe fostul împărat îl lega încă de coroană, jurământul păstrării integrității Ungariei — mica progenitură habsburgică — nu poate să se mai gândească decât la renunțarea pretențiilor imperiale și la jurarea credinței de cetățean tinerii republici austriace, când va fi major.

Statele succesoare au scăpat deci definitiv de amenințarea coroanei unui „drăguț de împărat".

Înțegătirea integrității teritoriale"

Sub acest titlu ziarul „Budapesti Hirlap" *din Budapesta publică un articol semnat de un oarecare Fernándy Géza.*

Pentru a ne face o idee despre mentalitatea care stăpânește spiritele din Ungaria, dăm mai la vale traducerea în întregime a acestui articol, și din care cititorii noștri își vor putea face o minunată idee de spiritul de revanșă al Maghiarilor de azi:

„Nu e nevoe de a insista prea mult și în deosebi de a mai ilustra — începe autorul articolului, — că revindicarea integrității teritoriale a ciuntitei noastre țări în decurs de cel mult un deceniu, — pare a fi condiția sine qua non a existenței noastre ca stat independent...

Fără această „condiție" nu ne putem închipui nici existența noastră națională, nici reculegerea economică, nici salvarea mentalității noastre specifice și nici îndeplinirea menirei noastre istorice!

Ce pare a fi mai greu însă — în deosebi după cele întâmplate în Octombrie anului trecut — decât de a răspunde precis și fără șovăială la mult „încercata" și banala întrebare că *„ce ar trebui să facem pentru realizarea idealului nostru și cari sunt acțiunile premergătoare, cari prin desfășurarea lor rațională să ne promită de pe acum desăvârșirea victoriei și mai presus de toate asigurarea el.*

Aceasta pentru că ne dăm bine seama, că cu promisiuni, cu injurii la adresa adversarului și cu amenințări naive nu ne putem ajunge scopul...

Dacă caracterul specific al maghiarului ar fi identic cu cel al Italianului, al Slavului de Sud, sau al Cehoslovacului... atunci desigur situația ar fi mai puțin gravă. In acest caz aș zice chiar să imităm și noi pe aceștia: *să ne dedăm la comploturi, la atentate și la asasinate sau, precum au procedat Cehii și Valachii să devenim și noi trădători...*

La astfel de mijloace însă nu ne întindem, deoarece ele sunt incompatibile cu calitățile nobile ale poporului maghiar și prin urmare nici nu vom recurge la ele.

Ungurul cade adesea în atâtea greșeli, încât în urma acestora a fost poreclit sau distins cu epitetul de cavaler.

Acest fapt a fost menționat și de alții(!) In schimb însă chiar Kossuth în scrisorile sale trimise din exil, făcând mențiune despre acest epitet al ungurului, îi descopere între altele unele defecte ca: vorbăria goală, etc. care singură zădărnicește orice acțiune serioasă. în deosebi atunci, când ar fi vorba de o revoluție națională, de vre-un complot, etc. Nu e capabil de aceste, pentrucă până să le pună în aplicare — prin faptul că flecărește într'una — planul acestor „acțiuni" devine cunoscut și descoperit în întregime...

Și ce credem noi, că dacă am organiza, sau am spriini vre-un complot pe teritoriile deslipite, am obține vre-un rezultat? Nu! pentru că am fi descoperiți și consecințele ar fi grave: în aceste teritorii și-ar afla moartea câțiva buni patrioți unguri, și rezultatul final ar fi, că am îngreuna sarcina conaționalilor noștri maghiari de peste granițe...

Dar și altcum chiar: maghiarul e lipsit cu desăvârșire de acest „curaj de ucigaș" deși curajul de erou în luptele cele mai crâncene — din trecutul apropiat — nu i-a lipsit.

Bomba și uciderea pe furiș n'au fost și nu vor fi nici în viitor mijloacele politice ale poporului maghiar.

MIJLOCUL PENTRU INTEGRITATEA TERITORIALA — scrie mai apoi „B. Hirlap" — RAMANE PROPAGANDA IN STRAINATATE ȘI ARMA!

Propaganda să se facă în deosebi în acele state, cari în decursul războiului și-au păstrat neutralitatea *sau în cele — ca Anglia și Italia — unde plângerile poporului maghiar au găsit deja răsunet.*

A face propagandă în Franța înseamnă pierdere de vreme și e păcat de orice cuvânt rostit, deoarece acolo și așa nu ne va înțelege nimeni.

Propaganda — continuă ziarul maghiar — e necesară și indispensabilă chiar, ca prin aceasta să arătăm lumei, că situația Ungariei ciuntită este deplorabilă, IAR POPULAȚIA MAGHIARA DE PE TERITORIILE OCUPATE ESTE OPRIMATA IN MODUL CEL MAI ANIMALIC ȘI ORICE TENDINȚA DE PROGRES ETC. II ESTE STANJENITA DE CATRE ALTE POPOARE MAI PUȚIN CULTE DECAT CEL MAGHIAR.

PRIN PROPAGANDA INTENSA VOM AJUNGE, CA IN SCURT TIMP SA CAȘTIGAM MILA UNOR ȚARI, CARI LA UN MOMENT DAT VOR FI GATA SA INTRE IN LUPTA IMPREUNA CU NOI, PENTRU REVINDECAREA DREPTURILOR NOASTRE TERITORIALE.

Politica maghiară deci trebue să se îndrepte în spre granițe și mașinații și combinații diplomatice să provoace chiar acest atac mult dorit!

Popoarelor vecine li-e teamă de consolidarea noastră internă — continuă ziarul — de ce s'ar fi revoltat ele așa de odată împotriva intențiunei noastre de a reîntrona pe vechiul nostru rege?!

Dacă ne vor ataca, la atitudinea lor provocatoare — vom ști care ne este datoria!...

— Ne oprim aici cu traducerea articolului maghiar... Din el oricine își poate face ideea că Maghiarii departe de a se fi cuminți, urmăresc atenți și înverșunați politica lor șovinistă a Ungariei de eri.

In mijlocul pătimașelor frământări politice de acum, e bine să se știe acest lucru...

In fața perseverenței vecinilor noștri, ele vor înceta poate cu un ceas mai de vreme spre binele și siguranța viitorului nostru.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Producția Conservatorului

Ieri a avut loc producția a II-a a elevilor Conservatorului de muzică și artă dramatică din Cluj.

Și de data aceasta am avut prilejul să constatăm că la Conservatorul nostru se muncește serios că personalul didactic este deosebit ales, și că între elevi sunt câteva elemente neobișnuit de bine înzestrate.

Regretăm însă că astfel de producții nu se dau mai des, pentruca publicul să aibă putința să cunoască sforțările acestei nobile instituții de cultură românească și ca elevii să facă și buna școală a producerii în public. De altfel nu știm cărui fapt: matineului Teatrului național, Cercului militar sau „Culturii poporului", se datorește lipsa publicului dela această a doua producție.

S'au distins, luându-i în ordinea programului, următoarele elemente:

Mica domnișoară *Emilia M. Ghiulea* a executat cu o uimitoare înțelegere și cu o tehnică desăvârșită „Fantazia în re minor" de Mozart. Acest element de un rar talent, cizelat de maestrul Sibianu, profesorul ei, element pe care am avut plăcerea să-l auzim și anul trecut, este în plin progres, și va face fala Conservatorului nostru.

D-ra *Angela Donabidovicz*, eleva d-nei Lia Pop, o contraltă cu multe calități a cântat „Ombra mai fu" de Haendel. Pe d-ra Donabidovicz o cunoaștem dela Opera română, căreia eleva conservatorului are să-i mulțumească pentru rolurile de solistă pe care i le-a încredințat, dar are să-i și reproșeze pentru urmele triste, pe care i le lasă abuzul cornului în frumosul său glas.

Tânărul *Geza Szabo* elev al clasei d-lui profesor Sibianu, s'a distins deosebit ca tehnică și ritm în executarea „Rondo în sol major" de Beethoven.

D-ra *Dimitrica Dima*, eleva clasei d-rei Voileanu, actualmente a executat cu o delicatețe minunată și o interpretare aleasă, frumosul „Impromptu în fa diez major" de Chopin. De d-ra Dima, oricâte lucruri bune s'ar spune, nu e de ajuns de talentate, să fie din vreme îndreptate spre alte cariere.

și pasiunea sa pentru instrumentul iubit, nu pot fi nici exprimate, nici lăudate prin cuvinte. D-ra Dima trebue auzită.

La cânt au mai fost scoase elemente care, sau nu trebuiau scoase la producție, sau trebuiau puse să se producă în alte bucăți. Deși d-na Aglaia Ionașcu are voce foarte puternică și chiar cu oarecare calități, nu este pentru d-sa „Aria bijuteriilor" din Faust, care cere o voce de soprană legeră. De altfel în alte părți asemenea bucăți nu se dau decât la absolvente și la producțiile de fine de an.

La pian sa' mai produs d-ra Viorica Radu, eleva d-nei Deac, care a executat cu telnică frumoasă, dar fără înțelegere, „Fantaisie-Impromptu" de Chopin.

Flaut, vioara slab. In special „Preludiul mi major", solo de Bach, nu este de forțele d-lui Eugen Cuteanu, de altfel un bun și serios element.

Mica comedie „Tigareta" cu calească și binișor lucrată. Ar fi de dorit s'a încheiat programul, bine arit poate ca dicțiunea să fie mai bine prețuită pe podiul conservatorului, iar elemente nu îndeajuns de talentate, să fie din vreme îndreptate spre alte cariere.

Rep.

Cântăreți

francezi la „Scala" din Milano

In urma succesului triumfal, repurtat de tenorul Vanni-Marcoux în Boris Goudounow la Paris; teatrul „Scala" din Milano și-a asigurat concursul celebrului artist pentru trei reprezentații.

Un alt artist al Operei din Paris, d-l Marcel Journet, a fost cerut de acelaș teatru pentru a crea „Maeștrii Cântăreți".

Dl Rounché, sensibil la omagiul adus de prima scenă italiană, artei lirice franceze, și-a acordat autorizația, mulțumindu-i-se cu căldură de direcția „Scalei" pentru această dovadă de unire și de confraternitate artist că.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO:

Miercuri: Dragostea învingătoare. Dramă aventuroasă a fabricei americane Pathé, scrisă cu o viclenie adevărată de jenki, redactată cu o perfecție pompoasă și jucată cu o splendidă artă. In rolul principal prea frumoasa Anita Stewart.

Joi-Vineri: Iubirea de mamă. Dramă Nordisk, în rolul principal Maria Dienesen și Gunar Sommerfeldt.

Sâmbătă-Duminecă: Fluturele negru. Ne arată în cadrul unei istorii extraordinar frapante tainele unei curți regale. In rolul principal: Lilly Beck. Afară de aceea o comedie pompoasă: Se caută o maimuță.

CINEMA EGYETEM:

Miercuri-Joti Occidentul. Cea mai mare atracțiune a sezonului! Cea mai grandioasă creațiune a celebrei artiste de film Nazimova! In acest film se imbrățișează civilizația Apusului orientul fierbinte mistic în cadrul unei istorii minunate, artistice.

Vineri: Drama grandioasă de moravuri a casei Dorian, Dansul vițiului. In rolul principal noua stea a cinematografelor prea frumoasa și capacitata Gritt Hegesa.

Sâmbătă-Duminică: Cea mai frumoasă dramă din seria italiană Victoria: Cursa. In rolul principal excelenta Paul Capellani.

CINEMA URANIA

Miercuri: Margeaua seriei Harry Peel a casei Apollo din București: Inchisoarea sub mare. In rolul principal: Harry Peel! Atracțiune neîntrecută!

Joi: Drama grandioasă de moravuri a casei Dorian: Dansul vițiului. In rolul principal Gritt Hegesa.

Vineri: Dragoste studențească. Romanul unui student amorezat. Dramă captivatoare a fabricei franceze Pathé.

Sâmbătă-Duminecă: Capodopera universală a fabricei americane Pathé! O mie și una nopți. Poezie ilustrată în film lumea fermecătoare a poveștilor arabe.

1062.

ECOURI

Moartea lui Paul Durand-Ruel

Zilele acestea au fost conduse la locașul de veci rămășițele unui renumit negustor de artă parizian.

Numele lui Paul Durand-Ruel va rămâne pentru totdeauna în strânsă legătură cu istoria impresionismului în pictură.

El a fost, cel mai puternic și mult timp chiar singurul sprijin al impresionismului francez, într'o epocă în care noua directivă se izbea numai de nepricepere și dispreț.

S'a născut la 1832 și poate fi dat ca exemplu clasic ar unui colecționar de artă care venind în conflict cu contemporanii săi în ceeace privește o anumită părere despre artă, i se recunoaște în cele din urmă că a avut dreptate.

Cu excepția lui Claude Monet a supraviețuit tuturor protejaților săi, în mare parte mai tineri ca dânsul.

După ce l'au adus aproape de faliment, l'au adus milioane.

Colecția lui Durand-Ruel se va vinde la licitație. Ea se compune din vreo 100 bucăți și este cea mai mare și cea mai complectă colecție de lucrări impresioniste, cuprinzând tablouri de ale diferiților pictori francezi, precum și din cele ale impresioniștilor germani, între cari și de Liebermann.

Un cadou al M. S. Reginei Maria

M. S. Regina Maria a compus cu dnii Take Ionescu, Iorga și d-na Maria Ionescu o carte asupra României pe care a oferit-o prin dl Rafael-Georges Lévy academiei de științe morale și politice din Paris.

Este un splendid in-folio, legat cu somptuositate cu catifea albastră și argint ciselat la colțuri purtând armele României și deviza, „Nihil Sine Deo".

Prima parte a cărții este scrisă de însăși Regina.

Este o „Odă către România" o arzătoare invocare a Patriei, o evocare a suferințelor sale, un omagiu adus răbdării și eroismului său și în aceiaș, timp un strigăt de speranță în viitor și destinele poporului român.

Dl Take Ionescu a consacrat un capitol politicei externe a României; dl Iorga, membru corespondent al Institutului dedică câteva pagini frumoase. „Pământului românesc"; la fine d-na Maria Ionescu, încheie cartea cu un important membriu asupra „Comorilor artei române".

Volumul pe care dl Millerand, prezent la ședință, l-a răsfoit mult timp, este ilustrat cu portrete și semnături autografe ale regelui și reginei României, precum și numeroase fotogravuri ale principalelor edificii și ale celor mai frumoase lucrări de artă ale țării.

O expoziție teatrală la Viena

De curând a avut loc la Viena o ședință a comitetului expoziției teatrale ce va avea loc în cursul anului acestuia la Viena. Președintele comitetului Vetter, a spus că este vorba de organizarea unei expoziții în sala de festivități a bibliotecei naționale, care se va inaugura la începutul verei anului acestuia, purtând titlul „Komödie".

Directorul bibliotecei naționale consilierul de curte dr. Donabaum a expus lucrările preliminării.

Materialul expus va da o oglindă fidelă a artei teatrale germane de sud.

Marile muzee austriace, mânăstirile în cari sunt păstrate documente ale celor mai vechi comedii religioase, marile biblioteci din Germania de sud și diferite teatre, au fost invitate să participe la expoziție prin trimetere de material, care, în cele mai multe cazuri, ar putea fi dinainte specificat.

Se speră că se vor putea prezenta diferitele religii într'o lumină nouă în ansamblul expoziției.

Cetiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

De Martonne și institutul de geografie din Cluj

— Ce scrie savantul francez despre acest institut —

Revista franceză „Annales de Geographie", una din cele mai importante reviste de Geografie, publică un articol iscălit de d. Em. de Martonne, profesor la Sorbonna, cunoscutul geograf care de 25 ani studiază Muntenia și Carpații și care cu prilejul conferinței de pace de la Paris a fost însărcinat de statul francez cu referate de geografie politică privitoare la țara noastră. Intr'u cât acest articol este interesant, nu numai fiind că descrie frumoasa activitate din vara trecută a profesorului francez în colaborare cu profesorii români, dar și fiindcă prezintă cazul destul de rar când o instituție românească e dată ca model de urmat în Franța îl reproducem.

Iată ce spune profesorul de Martonne:

Invățământ și excursiuni geografice în România

Chemat să predau Geografia timp de un semestru la Universitatea românească din Cluj, cred folositor să fac cunoscut câteva rezultate ale acestei experiențe care privește organizarea învățământului geografic universitar în genere.

Institutul de Geografie din Cluj este actualmente cel mai important din România. Localurile și colecțiunile sale sunt cele obținute și formate de un distins geograf ungur E. Cholnoky. Dar toată cartografia română, care lipsea, și o bună parte din cartografia franceză s'au adăogat în urmă, odată cu toate publicațiunile oficiale române de interes geografic și cu un oarecare număr de publicațiuni franceze. Românii vor să facă din acest Institut unul dintre primele Instiute de Geografie din Europa. Printre clădirile noua cari se vor construi în apropierea clinicilor, s'a rezervat pentru el un edificiu imposant. Așteptând noua clădire, direcțiunea a fost încredințată unui tânăr savant, fost elev al Sorbonnei și deja membru al Academiei Române, profesorul Vâlsan, asistat de profesorul Meruțiu. E vorba să se numească încă un profesor agregat. Personalul auxiliar cuprinde: patru asistenți, un desenator, o dactilografă, un fotograf lucrând exclusiv pentru Institut și doi servitori. Directorul corespunde direct, ca șef de serviciu, cu toate autoritățile române, și foarte rar se întâmplă ca cererile sale, sprijinite pe un raport, să nu capete satisfacere.

Un învățământ cu adevărat practic

La Cluj e posibil să se organizeze un învățământ cu adevărat practic, orientat spre inițiarea în cercetările pe teren. Timp de două luni am făcut, săptămânal, patru cursuri, o ședință de „seminare" și o excursiune. Timp de alte două luni am condus mari excursiuni care au străbătut aproape toată România nouă, studiind în special anumite regiuni. Căile ferate neau dat permise pe toate liniile și vagoane speciale; autoritățile militare și civile neau procurat automobile sau camioncte, ne-au împrumutat corturi și s'au îngrijit de cai. Fără îndoială s'a arătat o grabă deosebită în satisfacerea profesorului francez; dar când te gândești la greutățile de a organiza excursiuni în Carpați, chiar în vremuri normale, dificultăți înzecite în împrejurările actuale, se va recunoaște că ar fi posibil să se obție în Franța aceleași rezultate cu mai puține cheltuieli, cu condiția ca folosul esențial al acestei forme de învățământ să fie destul de înțeles.

Studiul munților Transilvaniei și Banatul

In special a fost adâncit studiul Masivului Bihorului, dând la iveală fapte destul de importante: în deosebi existența a trei platforme de erosiune, dintre care una se prezintă pe marginea NE. ca o peneplenă fosilă pre-cocenă, vădit deplasată și dislocată. In Poiana Rusca am regăsit două din aceste platforme. In Masivul înalt al Banatului, membrii excursiunii au putut recunoaște curioasa platformă Borescu, nivelând vârfurile la 2000 m. și mai mult, au putut urmări diformările platformei

Cronica politică

Dl Bontescu în partidul național. Cu ziua de ieri, redactorii „Voinței" au început să lucreze în redacția „Patriei", ceia ce înseamnă că cel puțin de ieri încoace dl Bontescu trebuie socotit ca reintrat în rândurile partidului național. Căci fuziunea, atât de trâmbițată, a celor două ziare regionaliste nu este de cât singurul lucru care se lasă a fi mărturisit dintr'un aranjament politic care însă nu poate fi anunțat în toate amănuntele lui.

Reprimit în partidul național după aproape doi ani de carantină, dl Bontescu crede că mai poate sta totuși ascuns la spatele unei fuziuni redacționale care chemată să acopere toată imoralitatea aranjamentului făcut.

Dar dacă la înlăturarea dlui Bontescu, partidul național a putut scăpa ușor de obligația pe care o avea de a veni cu o explicație în fața opiniei publice, astăzi însă, la reprimirea dlui Bontescu, această obligație se cere să fie neapărat satisfăcută.

Fost șef de resort în Consiliul Dirigent și fost ministru în guvernul prezidat de dl Vaida, dl Bontescu nu mai este un om ale cărui raporturi cu partidul național să nu merite a fi cunoscute.

Și de aceia, acum când „Voința" a fuzionat cu „Patria" opinia publică a Ardealului cere să știe dacă dl Bontescu este sau nu membru al partidului național.

Lealitatea țăraniștilor

Din desbaterile urmate la ședința de Sâmbătă a Camerei, asupra validărilor, s'a putut constata încă odată corectitudinea cu care țăraniștii își desfășoară acțiunea lor politică.

Cu acest prilej, d-l Bălănescu deputat de Vlașca, citează un manifest incendiar, răspândit de țăraniști în timpul alegerilor, prin care se aățase spiritele la revoltă, — manifest răspândit de țăraniști în mai multe județe.

Dl I. Mihalache, după ce recunoaște că în adevăr a existat un asemenea manifest, contestă că ar fi al partidului țărănist, deși el era semnat de dl Mihalache și drul Lupu.

Existența documentului și faptul că fruntașul țărănist nu vrea să-l recunoască, dovedește pe deplin mijloacele de care acest partid s'a servit în alegeri și corectitudinea politică a țăraniștilor.

NATIONALIZAREA INDUSTRIEI

Chiar Rusia sovietistă în starea ei de astăzi ori cât ar avea nevoie de interveția streină din punctul de vedere al refacerei ei economice, nu se lasă a fi convinsă că are absolută nevoie de sprijinul din afară...

Este o tendință care ne îndreptățește să spunem că conducătorii sovietiști oricât de internaționaliști ar fi ei în concepția lor politică, totuși când e vorba ca să apere interesele țărei pe care o conduc, nu se gândesc de loc că industria ar putea fi internaționalizată.

Spre deosebire de această politică economică manifestată nu numai de sovietiști, dar de toate țările, atât din vechiul continent, cât și din noul continent, la noi partidul național făcându-și cunoscut zilele acestea programul, caută să răstoarne această teorie economică și să spuie că țara noastră nu are nevoie de naționalizarea industriei, ci pentru ca statul nostru să prospereze, trebuie ca numai decât el să apeleze la sprijinul strein și, chiar precizează ca să se facă apel la capitalurile austriace și cehoslovace, pe cari statul român să le încurajeze, acordându-le toate avantajele industriale.

În lupta economică pe care o ducem astăzi, e bine ca țara să cunoască concepția economică a partidului național și prin urmare programul lui e bine venit, întrucât dă posibilitatea fecărnia ca să știe în numele căror principii de guvernare politică, se agită partidul d-lui Maniu și Vaida.

In legătură cu această trebuie să mai amintim că toate țările care au reușit să recucerească din teritoriile răpite pe vremuri fără nici un drept, astăzi își dau toate silințele ca să unifice din punctul de vedere național, toate provincii le pe care ele le-au alipit.

Trebue să recunoaștem că la noi prea puțin s'a făcut în această direcție și dacă ne oprim la industria din Ardeal, cu multă mâhnire vom constata că guvernanții noștri nu s'au ocupat de loc de această chestiune vitală pentru viitorul țărei noastre.

In Ardeal există un mare număr de fabrici, ale căror produse pot rivaliza cu acelea ale celor mai renumite fabrici din streinătate: păcatul cel mare e însă că legea pentru încurajarea industriei naționale prezintă multe lacune, iar dacă are și părți bune, ele nu se aplică de loc.

Programul partidului național, vorbește de încurajarea întreprinderilor austiace și cehoslovace, sub motivul că noi avem materii prime și nu sunt puse în valoare. Dar mai cuminte ar fi fost din partea naționalilor, să se ocupe mai întâi de starea fabricelor pe care le avem în prezent și să elaboreze noui mijloace prin care s'ar putea stimula producția lor, fiindcă lucrul cunoscut de toată lumea e că fabricele existente în Ardeal nu produc nici pe jumătate din cât ar putea să producă.

Și, dacă privim problema industrială dela noi prin lumina naționalizărei, vom vedea că ea cere din partea noastră o încordată atențiune. Intr'adevăr legea industrială prevede ca 50 la sută din numărul lucrătorilor să fie români; ori la cea mai mare parte din fabricile din Ardeal, nu numai că nu se respectă această dispoziție, dar românii sunt îndepărtați sistematic, cu scopul ca nu cumva să deprindă și meșteșugurile de specialitate, pentru ca într'un viitor mai mult, sau mai puțin îndepărtat, lucrătorii streini cari în majoritatea lor sunt unguri, să fie înlocuiți cu elemente românești și astfel proprietarii de fabrici de naționalitate maghiară să-și vadă industria lor românizată.

De sigur, că interesul nostru e ca legea să fie respectată, pentru că numai astfel vom reuși să asigurăm viitorul industrial al României și pe lângă aceasta am face și operă de naționalizare.

Iată însă că la această tendință națională, vine partidul „național" și se opune cu programul lui politic. Dacă astfel stau lucrurile mai poate cineva să se gândească, că partidul național face o politică potrivită cu aspirațiunile neamului nostru? Astăzi când aproape toate fabricile din Ardeal sunt emigmente streine și acționarii lor își încheie bilanțul la Buda Pesta. este oare un act de prevedere politică, faptul că naționalii concep încurajarea întreprinderilor streine cu capital din afară în țara noastră și nu constituie oare aceasta un atentat la independența noastră economică?

Dar, poporul ardelean e înțelept și când în alegeri a lovit în partidul național, a ținut să arate că acest partid prin politica ce duce, nu reprezintă interesele Ardealului și nici ale țărei.

O eră nouă

De abea s'a deschis Adunarea Națională și parlamentarii opoziției s'au și remarcat prin atitudinea lor, ostilă oricărei activități pozitive a Parlamentului.

E vechiul lor sistem, ca prin discuțiuni inutile Corpurile Legiuitoare, să nu poată trece la votarea legilor urgente de care are atâta nevoie țara.

Căci ce sunt discursurile deputaților și senatorilor opoziționiști de cât o meștușugită acțiune, de a face să se treacă vremea prețioasă, în zadar, pentru ca apoi tot ei să strige că în parlament nu se lucrează nimic.

Intențiunea opoziției, este ca prin parlamentarii, cu chiu cu vai, străbătuți în Parlament, să împiedece conlucrarea tuturor forțelor reale, în pregătirea unei ere înfloritoare și de progres țării, săr cită și zdruncinată până în temeli de guvernările anterioare.

Momentele grele prin care trece România, nu au putut determina în rândurile opoziției bolnăvicioase, o mentalitate mai serioasă.

In loc ca treimea de parlamentari, venită în Adunarea Națională, să urmărească scopul prim ca țara să se refacă prin legislațiuni drepte, ea, străină de nevoile poporului, ne aduce cu prisosință o luptă pătimașă de interese personale.

Era de datorie, ca reprezentanții parlamentari ai partidului național din Ardeal, să vie cu o mentalitate nouă, cu un patriotism luminat și cu bun simț, ca împreună cu guvernul să lucreze la refacerea țării. In loc de această politică însă, singura demnă și necesară astăzi, partidul național a recurs tot la politica veche, a urei, a insultelor și a calomniilor înveninate.

Partidul național fiind deprins să lupte împotriva dușmanilor politici dela Budapesta, își duce mai departe aceeași politică, luptând în contra vechiului regat.

Decât politica această, sterilă, nu mai poate prinde azi. Ea e sortită să piară și nu partidul liberal va fi acela care să se lase impresionat de svârcolirile și neputincioase ale naționalilor.

Partidul liberal știe ce vrea și nu va îngădui ca Parlamentul să devie steril din pricina gălgioșilor.

Partidul liberal e destul de puternic, destul de încercat, ca să împiedice acțiuni dăunătoare țării și să scoată România din trista situație în care se găsește astăzi.

Partidul liberal se reazimă de decenii pe muncă și democrație, pe ordine și pe armonie socială și va duce la bun sfârșit refacerea și consolidarea țării.

Acei cari cred că și actualul Parlament va fi o gazdă a calomniei și a insultei, se înșeală.

Interesele superioare ale țării cer lepădarea tuturor patimilor și acei cari nu se pot desbăra de ele vor rămâne izolați.

Era refacerii sociale și economice a început și nimic și nimeni nu va putea-o opri.

Râu-Șes, au putut verifica extensiunea formelor glaciare și în deosebi au putut studia de aproape morenele de la Soarbele, găurite de doline recente. Raporturile munților Metaliferi cu Masivele înalte au fost precizate prin cercetarea largei treceri de la Caransebeș. Nu s'au lăsat la o parte nici observările de geografie umană sau economică. Felul de populare al Hațegului și Poloniei Ruse a arătat adaptări la morfologie destul de curioase și o influență a expunerii satelor, care nu a fost încă semnalată în Carpați. Regresiunea vieței pastorale a fost constatată pretutindeni în munții înalți. Excursiunea a visitat sub conducerea techniciani lor minele de fier de la Delari și Bocșan, înaltele furnale de la Hunedioara și oțelăriile dela Reșița.

Din cauza vremii rele, studiul Masivului Rodnei și al înconjurimii sale a dat rezultate mai puțin precise. Cu toate acestea din observațiile făcute se pot desprinde fapte noui cu privire la extensiunea nivelelor de eroziune și hipoteze susceptibile de a orienta cercetările viitoare.

In Bucovina, Basarabia și Dobrogea

In colinele Bucoviei am recunoscut serie de „ceiașe" sau „cuestas" tipice, dislocate de mișcări care par în legătură cu respicările platformei ruse care se află dedesupt. In Nordul Basarabiei am urmărit diformările plăcii de calcar sarmatic, uneori desprinsă în stare de platformă structurală; am studiat de aproape valea Nistrului, așa de interesantă prin formele de adaptare la roce de diferită consistență și de diferită grosime, toate suprapuse orizontal de la Siluvian până la Sarmatic.

In Dobrogea am recunoscut existența unei peneplene vechi dislocate și două platforme recente, al căror studiu amănunțit rămâne să se facă de acum înnainte; urma unui climat stepic, mai uscat ca cel actual, pare singura explicare posibilă a înfățișărei morfologice care aminteșe priveliști din Orania (Africa franceză de Nord). Din înnălțimea punctelor de vedere care domină acest ținut am putut studia câmpia aluvială a Bălții; a fost cercetat în treacăt portul Brăila.

Valoarea educativă a acestor excursiuni

Alături de rezultatele științifice ale excursiunilor, aș dori să accentuez valoarea educativă a acestor excursii.

Participanții, al căror număr n'a trecut niciodată de douăzeci, erau Profesori sau asistenți de Geografie sau Geologie de Universități și de Licee românești, la care s'au alăturat cinci studenți ai Sorbonnei, a căror călătorie s'a plătit prin credite obținute prin Ministerul Instrucțiunei Publice (francez) și Consiliul Universităților din Paris, și doi ofițeri reprezintând, unul Institutul Militar Geografic al Armatei române, celălalt Statul Major general. Ideea de a iniția pe tinerii ofițeri în metodele moderne ale geografiei este desigur interesantă și rezultatele experienței au părut încurajatoare. Cât privește folosul câștigat de studenții înaintați în decursul acestor lungi excursii, el a întrecut orice așteptare.

Excursiunea împărțindu-se uneori în mai multe grupe, fiecare însărcinată cu studiul unui punct particular, am putut constata progresele facultăților de observare, progrese din ce în ce mai sensibile pe măsură ce campania se desfășura. La sfârșit elevii, care urmăriseră și mai înainte excursiuni de câteva zile, mărturiseau că văd totul cu alți ochi. Pentru prima oară aveau un sentiment de încredere în ei, care îi aducea în stare să inventeze hipoteza explicaivă și să o urmărească cu stăruința care singură e capabilă să te facă să găsești faptele decisive. S'a făcut dovadă că nimic nu prețuește, pentru inițiarea în cercetările geografice, ca o adevărată campanie de cercetări condusă de Profesor. Un învățământ care nu e organizat spre a realiza acest desideratum esențial este un învățământ necomplet.

Ar fi de dorit ca această idee să fie înțeleasă de cei care au puterea de a face ca Universitățile franceze să poată urma exemplul dat de Universitatea română din Cluj.

EMM. de MARTONNE

Vineri 9 Martie d-l de Martonne a ținut la Sorbonna o conferință cu multe proecții despre excursiunea de actăvară în Carpații României.

Amfiteatrul Richelieu era cu totul plin. Proecțiunile foarte frumoase, iar conferința a fost urmărită cu mare interes timp de 2 ceasuri.

Conferențiarul a fost foarte elogios pentru Institutul Geografic di nCluj, invitând pe tinerii cari nu sunt mulțumiți cum se face geografia în Franța să meargă la Cluj ca să priceapă cum se învață activ această știință.

Citiți „Infrățirea"

INFORMAȚII

Regina Romăniei fiind acompaniată de dl ministru Mișu, a sosit Luni la Belgrad la ora 5 d. a. Regina Maria a fost primită la gară de către Regele Serbiei, întreg consiliul de miniștri, municipialitatea și diferite corporații. Regina va locui în vechiul palat regal. La 9 seara a avut loc un dineu de gală la care a asistat Curtea regală sârbească, ministrul Romăniei la Belgrad dl Emandi, miniștrii sârbi și alte persoane. Tot orașul a fost pavoazat cu drapele naționale românești și sârbești.

*

Consiliul orășenesc lui crează la întocmirea unui nou regulament al târgurilor săptămânale precum și a taxelor vamale.

*

Ministerul comunicațiilor a instituit pe lângă direcțiunea generală a poștelor, telegrafelor și telefoanelor, un comitet de direcție compus din dnii C. Marinescu, fost președinte al Curței de Casație, generalul de divizie Mihail Ștefan, fost ministru și fost director la P. T. T. și inginer inspector general Ion Ionescu, dela școala politehnică din Capitală, cari să studieze și să pregătească noul proiect de organizare a poștelor, telegrafelor și telefoanelor.

*

Ministerul de industrie și comerț, a hotărât libertatea exportului de ceapă și cartofi, dela 1 Aprilie.

*

Uzinele „BABI" Werk
Iosif RAPAPORT Josef, Fabrică de mobile de fier-bronz și cărucioare pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

Banii împrumut pe orice obiecte, bijuterii, haine, haine, mobile, acțiuni, mărfuri, etc., cumpără aur, argint și orice obiecte, primește spre vânzare în comision și acordă avansuri foarte avantagios, primește **Depune spre fructificare cu 9 și 10 la sută** *Casa de Împrumut pe Amanet (Muntele de Pietate) Victor Iliescu și Co. Calea Victoriei 25* Telefon 55. Intrare și prin curte. 1580

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI
Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.
Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Membrii delegației române pentru conferința dela Genova au părăsit țara Marți. Dl prim-ministru va pleca azi Miercuri.

*

O delegație a Camerei de comerț, în frunte cu dl Hagi Teodoraky, se va prezenta azi în audiență la Ministerul de finanțe, spre a solicita regularea plăților negustorilor în străinătate.

*

Luni, la ora 7, s'a ținut la Ministerul de externe, o conferință între dnii V. Brătianu, I. G. Duca și Eftimie Antonescu, cu privire la pregătirea lucrărilor pentru Genova.

*

Ministerul de finanțe a luat măsuri să se controleze de aproape toate încasările asupra impozitului pe lux și cifra afacerilor la comercianți și industriași.

Toți cei cari se vor constata că la vânzarea articolelor de lux sau consumațiunile supuse la impozitele somptuare nu liberează bonuri de plată, vor fi puși în contravenție.

De asemeni vor fi puși în contravenție.

De asemeni vor fi puși în contravenție și cei cari nu trec în registre regulat vânzările supuse la impozitul pe cifra de afaceri de 1 la sută.

*

Interimatul președenției Consiliului pe tot timpul cât dl Brătianu va lipsi din țară îl ține dl general Văitoianu, ministru de interne.

*

Cofetăria Boncescu din Timișoara și Cluj roagă onorata sa clientelă să binevoiască a face comenzile cu 10—12 zile înainte de Sft. Sărbători ale Paștelui, pentru-ca fiecare persoană să poată fi bine servită, și pentru a se putea garanta promptitudinea livrărei. Telefon 68. 1625

Se pot căpăta împrumut haine frac. Baumzweig, Cluj, str. Dejma No. 10.
1640 B.

Fabrica de piele
Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.
Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.
Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.
Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorsáru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

Direcțiunea Cfr. a hotărât ca începând de azi martorii chemați de tribunale sau la judecătorii de ocoale sau de Curți în afaceri penale cari au citațiuni în dublu exemplar și prevăzute cu sigilul judecătoriei care a emis citația vor putea călători cu bilet de ducere și înapoiere emis pe 5 zile gratuit în clasa III-a.

De asemenea vor călători gratuit indivizii chemați cu mandate de arestare, aducere sau depunere, și împreună cu ei agenții forței publice care-i însoțesc.

*

Vagoanele cu mașini agricole comandate din Ceho-Slovacia de Sindicatul Agricol au sosit în gara Cluj și urmează a fi transportate o parte din ele spre București.

*

In zilele de 7 și 8 Aprilie se va face alegere pentru locul de deputat din circumscripția Dragomirești, jud. Maramureș, operațiunea care a fost zădărnicită la alegerile generale.

Au fost primite candidaturile d-lor Gavril luga, din partidul național, și Pella, din partidul liberal.

*

Locurile virane din orașul Cluj ale căror proprietari nu vor construi case în curs de un an vor fi expropiate de primărie și vândute funcționarilor.

*

SĂPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.
DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Înfrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!
CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

Cumpăr haine vechi pentru bărbați cu preț mare. Baumzweig, Cluj, str. Dejma No. 10. Și acasă merg.
1640 a.

Chestiunea chiriilor

— Prelungirea termenului de plată —

Miniștrii întruniți Marți în consiliu, sub președinția d-lui Ion I. C. Brătianu, au aprobat proectul de lege al chiriilor întocmit de d. ministru al justiției.

Intrucât proectul nu va putea să devie lege până Miercuri, 23 Aprilie st. v., termen de plată al chiriilor, consiliul întrunit azi, a redactat următorul comunicat:

Consiliul de miniștri în ședința sa de astăzi a prevăzut în proiectul de lege privitor la prelungirea contractelor de închiriere dispoziționea ca chiria pe semestrul Aprilie 1922, să poată fi valabil plătită în termen de una lună dela promulgarea legii. Deci, chiriașii pot fi liniștiți căci întârzierea plății chiriei până la expirarea termenului acordat nu le poate prejudicia nici un drept.

Declarația guvernului în chestia proprietății

La eșirea d-lor miniștri din consiliu, o delegație a proprietarilor, întâmpinând pe d. Vintilă Brătianu, l-a cerut să protejeze prin noua lege proprietatea urbană care se ruinează.

D. ministru de finanțe a făcut următoarea declarație:

„Guvernul este hotărât să protejeze proprietatea și să nu o lase a se ruina fiindcă prin păstrarea proprietății se menține ordinea în stat. Dar, guvernul este tot atât de hotărât să protejeze și munca, care, de asemenea reprezintă o proprietate producătoare atât pentru cel care o face cât și pentru stat."

Proiectul de lege al chiriilor a fost depus eri în parlament.

Șezătorile populare din Cluj

— Șezătoarea de la Academia de agricultură —

La Academia de Agricultură s'a ținut Duminecă la 5, a doua șezătoare populară ținută anume pentru populația muncitoare a Clujului.

Succesul a fost destul de frumos căci au luat parte peste 200 de țărani din Mănăștur.

Șezătoarea a început prin corul studenților care a executat bucăți populare.

D. prof. Marin Ștefănescu arată rostul șezătorilor populare și eficacitatea lor pentru timpurile de acum când dorul de muncă e mai scăzut ca înainte de războiu.

D. dr. Otoiu profesor la Academia de agricultură desvoltă pe înțelesul tuturor o cuvântare despre creșterea vacilor, arătând cum o creștere rațională aduce un lapte sănătos și bogat în materii nutritive. D-sa arată folosul pe care îl aduce crescătorilor de vite precum și țărei noastre, mai ales Ardealului, creșterea vitelor.

Programul a fost completat în partea artistică cu concursul d-rei artiste A. Medianu, d-lui Normand d-lui St. Paul, — cari a recitat o poezie originală, — și cu un trio de mandoline executat de studenții din Basarabia.

La ora 6 jumătate șezătoarea s'a terminat.

*

Cultura Poporului a ținut Duminecă la orele 3 „ultima șezătoare culturală" in anul acesta.

Inainte de-a arăta programul acestei șezători ne întrebăm: de ce ultima șezătoare culturală de anul acesta este așa de timpuriu?

Recunoaștem că acum renumele culturei poporului e mai puțin cunoscut dar nu am crezut niciodată că i-a venit vremea să nu mai dea semne de viață până la iarna viitoare cât timp societățile culturale ale compatrioților noștri unguri, evrei și sași își vor ținea șezătorile și în timpul verei.

De aceea regretând expunem cele ce s'au petrecut eri.

Șezătoarea s'a început prin executarea câforva bucăți naționale ale corului liceului Gh. Barițiu.

D. prof. univ. I. Ursu a desvoltat o conferință despre Petru Rareș în care a făcut o introducere privitoare la legăturile domnitorilor moldoveni cu Ardealul. Cu privire la Petru Rareș, d-sa arată cum legenda îndeplinirei visului acestui domnitor dela Docolina este menționată prin cronici.

Conferențiarul arată că întreaga politică a lui a fost numai pentru ducerea și pe mai departe a renumelui vitejesc al Moldovenilor, lucru demn de urmat în politica actuală a țărei noastre mărite.

D. Marin Ștefănescu mulțumind conferențiarului, vorbește despre modul de frățietate pe care l'a înțeles cultura poporului în toate șezătorile sale și de aceea îndeamnă pe ascultătorii de acum ca să vină și altă dată la aceste șezători. A urmat apoi programul artistic cu concursul d-nei dr. de Paal, d-na Iliescu Peretz, d-nii Avram Pop, Drăgoi, Enăchescu și Subit. Damian.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul ÎNFRĂȚIREA

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin **UNIO** **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Dacă vrei serviciu prompt și lemne bune, faceți comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Mercuri 5 Aprilie 1922.

Moartea lui Carol de Habsburg simplifică mult problema tronului unguresc. Fiind regele „uns" și care depusese jurământ pentru păstrarea țărilor aparținătoare coroanei lui, dispare odată cu el și ultimul argument pe care'l mai puteau învoca toți acei nemulțumiți cu starea actuală a Ungariei.

Proclamarea de către legitimiștii maghiari a fiului lui Carol ca rege al Ungariei, este o parodie de prost gust.

Putem zice deci cu drept cuvânt, că moartea lui Carol înseamnă înlăturarea definitivă de la tron a familiei habsburgice.

Ungaria va fi nevoită, dacă va voi să-și păstreze regimul monarchic, să-și aleagă de acum un alt rege, dintr'o altă familie — engleză sau italiană — credem noi, dacă poate nu se va mulțumi cu actualul ei dictator, Horthy.

In urma discursului rostit în Reichstag d. Wirth, Germania a respuns hotărârile Comisiei de reparațiuni.

Bazată pe simpatia Angliei, Germania crede că va găsi o aprobare a acestei hotărâri la Conferința genoveză.

Atitudinea dârză însă a lui Poincare va distruge desigur iluzia Germaniei, care va ieși și mai umilită din această aventură penibilă, în care a băgat-o încăpățînarea și reaua ei credință.

Congresul notarilor din Ardeal

Față de interesele ce îi leagă notarii comunali și cercuali din Ardeal au ținut în zilele de 3 și 4 Aprilie congresul lor ordinar.

Au participat la acest congres un număr de 83 notari aparținând tuturor județelor din Ardeal, reprezentând voința a celor 1800 de notari ardeleni.

Congresul s'a deschis prin cuvântarea Președintelui „Reuniunei Notarilor" din Ardeal, dl Rusu, care a făcut un scurt istoric al activității comitetului. Apoi vechiul comitet a demisionat și s'a ales un nou comitet în frunte cu dl Alexandru Buha (Lugoj) președinte, vicepreședinți d-nii: dl Pop, A. Fildan, Lorens Gh. (maghiar) prim notar, dl S. Rusu, casier, V. Pop, și membri în comitet d-nii: V. Adalbert, N. Olariu, N. Pop, Tordai Antal și T. Fărcaș.

Intre principalele chestiuni ce s'au dezbătut a fost și chestia ridicării clasei notarilor la un nivel material și moral mai ridicat, conform și menirei și qualificației ce o au.

Astfel s'a hotărât ca reuniunele notarilor vor discuta pe fiecare județ în parte un memoriu ce se va trimite tuturor județele din Ardeal, de către Reuniunei și după ce acest memoriu va fi dezbătut de fiecare județ în parte, se va convoca un nou congres general la Cluj, când se va da ultima formă acestui memoriu ce se va trimete la ministerul de Interne. Propunerea unor membri de a se încerca o unire cu notarii din vechiul Regat, Bucovina și Basarabia nu a luat o formă definitivă și va rămâne să se decidă într'un viitor congres.

Una dintre principalele puncte ale memoriului ce se va discuta în Reuniunele județene va fi și aceia ca notarii să fie conducătorii de drept și fapt ai comunelor, iar nu Primarii rurali care nu ar avea cultura cerută.

O a doua chestiune care a fost dezbătută a fost și chestiunea dacă revista „Administrația Românîa" care e propietatea „Reuniunei Notarilor din Ardeal" să fuzioneze cu „Revista Administrativă a funcționarilor județeni", și s'a hotărât ca revista „Reuniunei Notarilor" să continue mai departe să apară singură.

Față de nevoia notarilor de a avea o tipografie pentru tipărirea revistei, s'a decis înființarea unei tipografii și se vor face deosebirsurile necesare pentru ca păriturile comunelor să fie tipărite la acea tipografie. Astfel s'a hotărât ca fiecare din cei 1800 membri ai „Reuniunei să ia câte o acțiune rămânând ea restul până la un milion de lei să fie acoperite de primării. Cu acea ta congresul a luat sfârșit rămânând ca în luna lunie să se ție un nou Congres în Cluj.

Premierea planului

pentru conhtruirea catedrale ortodoxe din Cluj

După cum se știe Eparhia Clujului a deshsis acum câteva luni un concurs pentru planul nouei catedrale ort doxe din Cluj.

Juriul compus din domni ingineri arhitecți: Ghica Budești. Antonescu și Marcu, întruniți acum câteva zile la București au premiat cu premiul al doilea de 30,000 lei planul D-lor Ingineri-Arhitecți: Pomponiu și Cristinel.

In mediu clădirea nouei catedrale va costa între 12—14 milioane și se va începe construirea imediat ce se vor încasa banii alocați în noul buget.

Planurile nouei catedrale vor fi expuse în curând într'unul din vitrinile unei mari Bănci din Piața Unirei.

Cu ocazia sezonului de primavară

Magazinul Renaissance

Calea Regele Ferdinand 15.

Aduce la cunoștința onor. public că a pus în vânzare toate mărfurile cu prețuri mult reduse

ca Matăsuri diferite, Lenajuri pentru Rochi și Mantouri Muslinuri și Grenadine, Ciorapi pt. Dame, Barbați și Copii, Covoare și Presuri, Linoleum și Musamale, Perdele și Draperii

Rayon special de încălțăminte

Stofe pentru Rochi 130-140 cm. dela	[illegible]	lei
Stofe pentru Costiume bărbați dela	69	lei
Muselinuri de Lână dela	65	lei
Diferite Stamburi și Grenadine dela	29	lei
Diferite Zephiruri „	17·75	lei
Chiloane dela . .	22·75	lei
Camași Dame dela	79	lei
Ciorapi Bărbați „	11·75	lei

En detail — Mare magazin cu Coloniale și Delicatese — En gros

Str. Regina Maria 6.

Cu ocazia Sf. Serbători a sosit un **mare transport** de **COLONIALE** și **DELICATESE.** Toată lumea să profite de ocazie și să târgurească tot ce-i trebue la

KONKOLY & POP

Care este cel mai bine asortat și vinde cu prețurile cele mai avantagioase. Vizitați magazinul spre a vă convinge.

Serviciul prompt. 1637 Prețuri de concurență

MARELE ATENTAT din Budapesta

Din Budapesta ni-se anunță, că în ziua de 4 Aprile indivizi necunoscuți s'au introdus în localul Partidului Democrat, — unde tocmai se ținuse un banchet — și au aruncat 3 bombe, cari toate au explodat.

In urma puternicei exploziuni s'au produs mari stricăciuni, și s'au înregistrat 4 cazuri mortale și 40 de răniți grav.

*

Acest atentat a produs o panică enormă în populația Capitalei Ungare.

Toate autoritățile sunt aruncate pentru a da de urmele atentatorilor.

Intre alți deținuți se găsește și un individ cu numele Desideriu Németh, care ar fi bănuit că a introdus mașinele infernale. După interogatorul luat în decursul nopții, s'a hotărât arestarea preventivă alui Németh.

Au mai fost deținuți 60 de indivizi, al căror interogator urmează să fie luat azi.

Andrássy, Rassay și alți oameni politici invitați și ei la banchet, au sosit cu 5 minute după explozie.

Rassay, șeful clubului era tocmai la garderobă, iar contele Andrássy se plimba pe trotuarul din fața „Clubului Democrat".

Cei 4 morți sunt proprietari de fabrici din Capitală. Intre cei 40 de răniți 21 sunt în agonie.

*

La încheierea ziarului primim o telegramă din Budapesta în care ni-se anunță, că în urma atentatului dela „Clubul Democrat" au mai murit doi dintre răniți. Cercetările sunt în curs. Arestările continuă.

Se crede că atentatul ar fi fost pus la cale de către partizanii lui Bethlen, deoarece toți politicianii cari urmau să participe la banchet erau oposiționiști.

Funcționarii publici din Ardeal au fost plătiți

— Desmințirea unor insinuații —

Unele ziare au anunțat în mai multe rânduri că Oirectoratele din Ardeal vor fi desființate în curând și că sute de funcționarii vor rămâne pe drumuri. De asemenea, că de la 1 Aprilie salariile funcționarilor, din cauza neîntocmirei bugetului, nu vor fi plătile la timp, și că deci funcționarii vor fi lăsați pradă mizerici. Alte ziare au mers și mai departe și au publicat chiar niște declarații că din partea d-lui Director al Finanțelor din Ardeal prin care se spune că d-sa a declarat că Directoratele Regionale din Ardeal vor fi desființate declarații pe care d-sa nu le-a dat și pe cari ne rogă să le desmințim.

In privința plății salariilor funcționarilor suntem informați din sursă sigură că s'au luat măsuri ca toți funcționarii să-și primească salariile la timp.

Cea mai mare parte dintre funcționarii instituțiunilor publice din Cluj au fost încă de eri plătiți. Pentru ca această măsură să fie generalizată față de toți funcționarii din Ardeal, Directorului Finanțelor din Cluj. A transmis tuturor Administrațiilor Financiare din Ardeal următoarea telegramă:

Plătiți în baza de state, pe care le veți ține drept numerar în casă, retribuțiunile pe luna Aprilie ale funcționarilor de stat.

Aceste state se vor face în urma adreselor sefilor de servici, la care adresc se vor alătura statele.

Directorul General al Finanțelor din Ardeal.

Ordinul acesta liniștind pe funcționarii cari au fost alarmați de ziarele opoziționiste constitue în același timp și o lecție ziarelor cari fac până și din serviciul informativ, o armă politică împotriva guvernului.

Ultime știri

D. Vintil Brătianu, ministrul finanțelor a avut ieri tratative cu ministrul Statelor Unite dela București, relativ plata mărfurilor comandate de către negustori români în America.

Ministrul finanțelor a declarat, că va aduce relativ la chestiunea aceasta un proect în parlament.

*

Adevărul scrie, ca după alegerea președintelui, camera va proceda la discuția bugetului. Discuția la mesaj va ține a cincur zi. Intru cât va fi posibil se vor vota toate proiectele de de legi ce vor fi depuse într'o timp, iar înainte de 13 April sedințele vor fi prorogate.

*

Berlin. — Metaliurgiștii germani au declarat greva. Numărul greviștilor e de trei sute de mii. Ei pretind să se reducă la opt numărul orelor de lucru.

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinioarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

SITUȚIUNEA SUMARĂ

ACTIV

1921 5 Martie			1922 25 Februarie	1922 4 Martie
3.600.222.111	493.755.430	aur depozitat (monete și lingouri)	4.581.590.211	4.581.590.211
	1.689.111	aur (lingouri)		
	14.455	aur (monete)		
	3.104.763.115	disponibil, trate și bonuri de tezaur aur		
318.223	Argint și diverse monete		466.759	387.237
29.398.915	Biletele Băncii Generale Române stampilate de Stat			—
664.322.125	Efecte scontate		1.677.458.879	1.782.852.618
134.094.993	85.749.600	Împrumuturi pe efecte publice	177.086.154	176.979.811
	119.863.100	„ „ „ „ în cont curent		
	48.345.393 71.517.707	„ din cari nu s'au ridicat lei		
8.042.556	Împrum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)		8.042.556	8.042.556
1.598.926.166	Impr. Statului pentru necesitățile Trezaurului: Impr. de 1.600 milioane (1914—1918)			
1.495.676.533	„ „ 1.500 „ (12 Mai 1919)			
998.000.000	„ „ 1.000 „ (16 Oct. 1919)			
—	„ „ 200 „ (1920 B. P.)			
—	„ „ 400 „ (9 Apr. 1921)			
—	„ „ 2.500 „ (5 Ian. 1921)			
	„ „ 200 „ (30 Iulie 1921)		5.281.379.229	5.281.379.229
4.448.310.559	Impr. Stat p. unificare monet. Impr de 5 miliarde (11 Iunie 1920)		7.074.936.124	7.074.923.819
394.667.426	Impr. de 2½ miliarde (5 Ian. 1921)			
32.865.430	Casele de împrumut pe gaj agricultorilor și industriașilor		66.745.737	69.167.398
11.997.418	Efectele capitalului social		11.997.418	11.997.418
32.645.277	Efectele fondului de rezervă		33.006.407	33.006.407
3.813.181	Efectele fondului amortizării imobilului, mobilierului și mașinilor de imprim.		3.791.322	3.791.322
6.810.769	Imobile		37.509,717	37.510.250
1.526.225	Mobilier și mașini de imprimerie		3.264.036	3.308.790
3.116.073	Cheltueli de Administrațiune		5.176.039	7.237.228
9.499.950	Conturi curente		27.988.544	28,023.565
1.058.330.404	Conturi de valori		552.945.266	488.735.471
1.725.544.100	Conturi diverse		436.278.565	422.995.930
16.258.128.434			19.979.662.963	20.011.929.260

PASIV

12.000.000	Capital		12.000.000	12.000.000
60.721.631	Fond de rezervă		66.388.950	66.388.950
8.056.292	Fondul amortizării imobilelor, mobilierului și mașinilor de imprimerie		12.746.383	12.746.383
10.597.921.824	Bilete de bancă în circulațiune		13.669.397.352	13.643.798.496
8.977.731	Dobânzi și beneficii diverse		17.735.050	19.905.032
1 238.345.732	Conturi curente și recepise la vedere		1.660.080.095	1.731.075.819
4.332.105.174	Conturi diverse		4.541.315.133	4.526.014.580
16.258.128.434			19.979.662.963	20.011.929.260

5 Martie 1921	Efecte și alte valori de restituit	4 Martie 1922		
259.565.890	Efecte și alte valori în păstrare	290.253.595		
9.295.000.000	Bonuri de tezaur aur în gaj p. Impr. Statului	9.164.334.000		
982.936.039	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	1.147.394.454		
10.537.501.929			10.605.175.595	10.601.982.049
948.332.251	Conturi de ordine		1.993.191.164	1.993.192.385
11.485.834.180			12,598.366.759	12.595.174.434

Taxa: { Scont 6% / Dobânda 7% }

1429

Se caută

pentru angajare imediată un maestru tăbăcar care cunoaște tăbăcirea boxuri și sevrouri.
Relații administrația ziarului. 1614

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeșhalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

„Universum“
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss și Molnăr
sub noua firmă:
Heller, Weiss și Molnár
Calea Regele Ferdinand 6, vis-a vis cu localul vechiului magazin. 1592

Reclama este sufletul comerțului

Deschiderea Conferinței Dunărene

Discursul președintelui conferinței — Ce s'a lucrat în prima zi — Dineul dela ministerul de externe

Sâmbătă d. a., membrii delegațiilor statelor riverane ale Dunărei, s'au adunat, în sala consiliului tehnic superior din ministerul de comunicații. Au luat parte delegații Cehoslovaciei, României, Jugoslaviei, Ungariei, Bulgariei, Germaniei și Austriei. Conferința a fost prezidată de d. Inginer inspector general Popescu, secretar general al ministerului de comunicații.

Cuvântarea de deschidere

D-sa a deschis conferința, ținând următoarea cuvântare, în numele ministrului:

Domnilor delegați,

Ministrul nostru de comunicați regretă adânc că nu a putut lua parte în persoană la deschiderea acestei conferințe. In numele lui, am onoarea de a vă ura bun rosit între noi, aci, în Capitala noastră, pe care ați ales-o pentru a lucra și a desăvârși o operă de o importanță capitală. Această lucrare are ca scop principal să restabilească o comunicație ușoară și rapidă, care va permite dezvoltarea comunicațiilor pe calea cea mai economică, aceea a navigației.

Nu trebue să se uite că hotărârile acestei conferințe fac parte din ansamblul măsurilor generale, pe cari statele riverane vor fi chemate a le lua pentru asigurarea continuității și ușurarea navigației pe cel mai mare fluviu al Europei.

Guvernul nostru va urmări cu interes deliberările d-v. și va saluta cu satisfacție rezultatele ce vor contribui la restabilirea cursului vieții economice a țărilor mărginașe și nemărginașe Dunărei.

Suntem convinși că reprezentanții comisiunii internaționale a Dunărei vor rezolvi cu bine această problemă foarte importantă pentru prosperarea navigației, ieftenirea și înlesnirea comunicațiilor.

Urând lucrărilor d-v. cel mai desăvârșit succes, declar conferința deschisă.

Lucrările de eri ale comisiei

După aceea s'a făcut o expunere a programului general al lucrărilor conferinței, rămânând ca în ședința viitoare, care se va ține Luni, dela orele 4, delegații să prezinte câte un plan general al liniilor telegrafice, telefonice și de radiografie, existente pe tot lungul Dunărei navigabile, precum și a celor ce se vor așeza.

In cursul celor trei ședințe următoare, se vor discuta toate chestiunile de detalii.

Una din chestiunile principale ce urmează să se dezbată, este și aceea a gratuității și prioritățîi telegramelor de un interes public, ca variațiunile nivelului, creșterea apelor, etc.

Se va hotărâ, de asemeni, și asupra chestiei gratuității telegramelor referitoare la accidente, avarii, etc. Acest fel de telegrame va fi transmise înainte celorlalte, chiar înaintea celor de stat.

Banchetul dela Externe

Guvernul a dat Luni seară la ministerul de externe un banchet în onoarea delegațiunilor străine la conferința dunăreană ce se ține actualmente în Capitală.

Au luat parte delegațiunile ministrii plenipotențiari ai țărilor participante și personalul superior al ministerului comunicațiilor lațiunilor și ministerului dego externe d. I. G. Duca a deschis seria toasturilor salutând delegațiunile, urând o cât mai strânsă legătură între țările vecine și Romănia.

Au toastat apoi șefii delegațiunilor, pentru M. S. Regele și propășirea țărilor vecine și prietenia României.

Banchetul a luat sfârșit la orele 12.

Intre Franța și România

Răspunsul d-lui Millerand la discursul de prezentare al ministrului României

Domnule ministru,

„Alegerea pe care Majestatea Sa Regele României a făcut-o în persoana dv. pentru a-l reprezenta pe lângă Guvernul Republicei în calitate de trimis extraordinar și de ministru Plenipotențiar, precum și amintirea precedentelor dv. prezente în Franța erau singure capabile să micșoreze părerile de rău lăsate de distinsul dv. predecesor.

„Martor activ al imenselor sacrificii făcute de poporul francez pentru a asigura izbânda dreptului, veți înțelege ușor arzătoarea sa dorință de a asigura rezultatul acestor jertfe. Veți lucra în deplină înțelegere cu guvernul Republicei la consolidarea rezultatului victoriei.

„Reconstruirea economică a Europei, la care Franța s'a hotărît să se asocieze din toate puterile cere respectarea integrală a tratatelor și menținerea între aliați a unei strânse solidarități, al cărui spectacol să facă să dispară la cei învinși gândul ascuns al revanșei.

„Franța știe că poate să acorde întreaga ei încredere generoasei țări pe care o reprezentați și de care o leagă în mod strâns amintiri comune de luptă, tradiții și o cultură comune, spre a colabora la menținerea păcei generale, în muncă și în ajutoare reciproce.

„Ea se felicită de a vedea această colaborare în chip fericit întărită de alianțele așa de numeroase și de fecunde pe care România le-a încheiat cu Polonia, Cehoslovacia și Jugoslavia.

„Cuvintele dv., Domnule ministru, atestă că vederile pe care le-am exprimat sunt și ale guvernului și ale M. S. Regele României fărnia vă rog să-i transmiteți sentimentele mele de înaltă stimă și de sinceră prietenie.

„Pentru a vă achita de misiunea dv., contați pe toată bunăvoința guvernului francez ca și pe sprijinul personal al Președintelui Republicei".

Citiți pag. 8-a

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

SE PREGĂTESC toilette elegante în executarea cea mai delicată și cu preț convenabil, în salonul de modă pentru dame a D-nei văd. Steinberger, Str. Saguna (Bartha) 24. 1633

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Au sosit la
„OLD ENGLAND"
Mănuși, ciorapi
1602 și tricotaj, noutăți de primăvară
Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.

Se găsesc cele mai bune și mai frumoase **parfume** pentru Paști la parfumeria
D'or
Cluj, Piața Unirii No. 5. 1385

Re 'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.
Mi-am deschis din nou
salonul de modă
engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame
WARTENBERG ZOLTAN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

ADONIS POPOV
Avocat și sub șef de Serviciu Contencios al Direcției Generale C. F. R.
Fost avocat al Dir. Monopolurilor Statului și al A. E. G. Societ. Tramvaielor Electrice.
Consultații scrise ori verbale asistență în materiile: comerciale, financiare, vămi, monopoluri, chirii, speculă, justiție militară, administrative. Cluj, Str. Regală No. 41, ore: 2—5; 7—10 p. m.

Cautăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului.

No. 69—1922.

Publicațiune.

Să aduce la cunoștință generală, că în ziua de 24 Aprilie 1922 la ora 11 a. m. să va ține licitație publică, în cancelaria administrației Institutului Surorilor de Ocrotire Calea Moților No. 27 pentru furnizarea 40 (patruzeci) vagoane lemne de foc calitatea I-a.

Ofertele închise și sigilate, însoțite de o garanție provizoară de Lei 2000 în numărar sau efecte publice, să înainteze către Direcțiunea Institutului Surorilor de Ocrotire până la 15 crt.

Condițiile de furnizare a lemnelor să pot vedea fiecare zi la cancelaria administrației Institutului Surorilor de Ocrotire, Calea Moților 27.

1641 Administrația Inst. Sur. de Ocr. Cluj.

SPITALUL DE STAT. TÂRGUL MUREȘ.

No. 92—922-E

Concurs.

Direcțiunea Spitalului de Stat în baza ordinului Inspectoratului General Sanitar Cluj No. 6436/1922 Div. Cont. din 21 Martie a. c. prin aceasta publică concurs pentru provederea cu combustibil pe anul de gestiune 1922/23 al Spitalului de Stat. Spitalului de Femei și Institutului Obstetric.

Licitațiunea se va ține în bază Art. 72—85 al legii contabilității generale, în biroul administrativ al Spitalului de Stat. Târgul-Mureș, în ziua de 24 Mai 1922 la orele 11 din zi.

Ofertele închise și sigilate se vor înainta biroului administrativ până la 24 Mai a. c. 11 din zi, însoțite fiind de cauțiune de 5% al prețului oferit.

Caetul de sarcini se poate vedea în biroul administrativ în zilele libere între orele 16—18, unde se pot primi și toate informațiunile necesare.

Târgul-Mureș, la 24 Martie 1922.

Director medic șef: ss. Dr. Petre Musca.
1636 Administrator: ss. Vasile Cerghizan.

Să nu se confunde No. casei.

Prima Casa de Imprumut pe Amanet
1600
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Anunță onorata sa clientelă că în vederea sărbătorilor Paștilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Să nu se confunde No. casei.

Tariful de Cauciucuri „MICHELIN"
Valabil dela 1 Martie 1922 până la revocare.
Taxa de lux de 10% cuprinsă.

Dimens.	Plate.	R. U.	Cable	Camere
710/90.—	—	2215.—	2380.—	330.—
760/90.—	1750.—	2510.—	2760.—	345.—
810/90.—	1785.—	2750.—	2990.—	365.—
765/105	2230.—	3165.—	3390.—	430.—
815/105	2315.—	3405.—	3630.—	450.—
875/105	—	3645.—	3950.—	465.—
915/105	2990.—	—	—	475.—
820/120	2515.—	4270.—	4575.—	545.—
880/120	3120.—	4590.—	4970.—	570.—
920/120	3210.—	4810.—	5205.—	585.—
835/135	—	5495.—	6000.—	615.—
895/135	—	5755.—	6240.—	620.—
935/135	—	6060.—	6565.—	655.—
895/150	—	—	7420.—	700.—
28/3	—	1825.—	—	295.—
30/3	1705.—	1975.—	—	320.—
30/31/2	2025.—	2760.—	2960.—	354.—

EMIL BLAGA Cluj, Telefon 270. Depozit de Automobile, cauciucuri și accesori. Benzină, uleiuri și carbid. 1586

Reclama 1754

Dacă voiți să beți
o bere excelentă
cereți pretutindeni numai berea nutritoare
„Hercules"
(ăla „SALVATOR")
sau berea deschisă
„CZELL"

1603

Au sosit
5000 părechi ghete
specialități și de moda cea mai nouă
la depozitul din Cluj, Piața Unirii 9 a fabricei de ghete cu renume mondială
„BATA"
Mare asortiment în ghete de pânză pentru copii și dame.
Prețuri originale de fabrică. 1243 Calitate garantată

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu
Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

22984, 30894, 19630, 18247, 3083, 14635, 17770, 40104, 25668, 25984, 31806, 19811, 34879, 41513, 31797, 27793, 18335, 16449, 40565, 17192, 36256, 3476, 29838, 18509, 47947, 7494, 43313, 35060, 25972, 35799, 45756, 44668, 30944, 49166, 1170, 7480, 14042, 40832, 43318, 8955, 12057, 45523, 37129, 39583, 18136, 39124, 40512, 33506, 23577, 38760, 22831. Seria E. Nrii 18268, 24348, 27859, 44618, 24930, 37731, 40574, 21959, 18643, 45176, 37699, 37698, 43208, 21715, 47183, 48742, 35423, 16141, 49862, 39293, 31892, 42600, 5869, 40572, 21968, 44188, 7954, 313, 13348 36094, 49475, 30435, 409, 1800, 30745, 5964, 22596, 46944, 35860 21451, 21452, 32720, 18841, 10053, 35583, 21356, 29308, 31806, 30376, 38108, 16306, 12371, 360, 30282, 38471, 37749, 18770, 13780, 12210, 160, 44739, 1947, 39462, 26003, 19888, 6655, 42494 22661, 44142, 317, 11822, 35241, 17068, 23183, 39578, 45571, 976, 35775, 18060, 3838, 6600, 40452, 47884, 17818, 30096, 46932, 30854, 47361, 23814, 32949, 2911, 2723, 44334, 46757, 22519, 9363, 38555, 37461, 46514, 46384, 23708, 49418, 39812, 38361, 7561, 7553, 49499, 44437, 28090, 34490, 17567, 35008, 13797, 16736, 24906, 24792, 41968, 13966, 15185, 38711, 17948, 36616, 28815, 19281, 31817, 13493, 29217, 21213, 22675, 6183, 17169, 17159, 17158, 1967, 43267, 576, 21379, 11211, 43073, 26007, 21218 24783, 23366, 39803, 30055, 11311, 13758, 1386, 10166, 31150,

(Va urma.)

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din București.
◆
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11
◆
Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Conferința între statele Baltice și Rusia

— Ce cuprinde protocolul dela Riga —

Iată textul protocolului semnat la închiderea conferinței ținute la Riga în zilele de 29 și 30 Martie, între delegații Estoniei, Letoniei, Poloniei și Rusiei sovietiste: „După ce s'au examinat chestiunile relative la reconstruirea economică a Europei Orientale, la restabilirea relațiunilor comerciale între țările aci reprezentate și la consolidarea păcii în Europa Orientală, conferința din Riga a hotărît următoarele: delegații Estoniei, Lituaniei, Poloniei și Rusiei, în urma studiului chestiunilor economice interesând deopotrivă zisele state, au constatat și au căzut de acord, că ar fi de dorit ca să coordoneze acțiunea reprezentanților lor la conferința internațională din Genova, în ce privește aceste chestiuni, sub rezerva respectării în principiu a suveranității politice și economice a fiecăruia dintre statele semnatare și a necesității de a se recurge la credite streine pentru a aduce la îndeplinire planul de reconstrucție economică a Europei Orientale.

Respectarea tratatelor cu Rusia

Delegații sunt de părere că ar fi bine să se lase deplină libertate în vederea încheerei de acorduri financiare fie cu statele fie cu societățile financiare, fie cu financiari particulari. Delegații declară că guvernele lor sunt gata să execute obligațiile ce ei vor contracta; ei consideră că ar fi foarte necesar ca statele reprezentate la prezenta conferință să garanteze mutual tratatele încheiate între ele: tratatul încheiat între Estonia și Rusia la 2 Februarie 1920, acele încheiate între Letonia și Rusia la 11 August 1920, tratatul dintre Polonia, de o parte, Rusia, Ukraina și Rutenia albă pe de altă, încheiat la 18 Martie 1921.

Recunoașterea guvernului sovietic

Delegații Estoniei Letoniei și Poloniei consideră că pentru completa orânduială a reconstrucției Europei Orientale ar fi bine ca guvernul sovietist să fie recunoscut de drept. Ei socotesc, că în interesul restabilirii relațiunilor comerciale între statele reprezentate la actuala conferință, trebuesc luate următoarele măsuri: 1. A se da drept de intrare și a se înlesni circulația în statele aci reprezentate supușilor din aceste țări cari merg în streinătate pentru a încheia și trasa afaceri comerciale; 2. A se înlesni și intensifica traficul de cale ferată între țările aci reprezentate și mai cu seamă a se organiza traficul direct și de transit pentru mărfurile destinate uneia din țările semnatare; 3. A încheia transacțiuni comerciale sprijinindu-se pe credit, în virtutea fie a unor depozite de mărfuri gajate în străinătate, fie a unei garanții suficiente acordată de băncile țărilor interesate; a înlesni constituirea de societăți mixte al căror scop să răspundă la satisfacerea cerințelor economice actuale; 4. A propune instituțiunilor centrale de credit din fiecare țară să intre în relații cu instituțiile similare din țările semnatare a prezentului protocol în vederea stabilirii de raporturi financiare directe și active.

Chestiunea dezarmărilor

Delegații Estoniei, Letoniei, Poloniei și Rusiei confirmă în mod solemn intențiunile lor de a lupta pentru pacea universală, de a trăi în bune raporturi și de a transa toate diferendele existente pe cale pacinică. In acest scop, vor susține principiul limitării armamentelor în toate statele. Ei recunosc că, pentru a menține pacea, este nevoe ca granițele statelor să fie păzite de trupe. Doresc însă ca să se stabilească la graniță zone în cari armatele să nu fie admise decât în efective foarte restrânse și egale pentru ambele state. Dimensiunile acestor zone și efectivele.

Mișcarea populației în 1919

O statistică extrem de interesantă a mișcării populațiunei în vechiul regat și Basarabia pe anul 1919 a fost întocmită și publicată de d. N. T. Ionescu, directorul statisticei demografice din ministerul de interne.

Evident că, anul 1919 fiind un an de tranziție între perioada 1916—1918, epocă caracterizată prin turburările adus ede război fenomenele demografice au fost influențate, iar culegerea datelor statistice a întâmpinat oarecari obstacole așa în cât această statistică nu conține decât date provizorii, susceptibile de rectificări ulterioare cu prilejul publicărei datelor definitive.

Spicuim câteva cifre:

Cifra populațiunei

La finele anului 1919 cifra populațiunei a fost evaluată la 7.222.000 locuitori în vechiul regat. Această cifră a fost obținută prin calcul și deci este aproximativă. De altfel, cifra aceasta apare sub realitate, dacă se ține seama de numeroasele dislocări de persoane ce au urmat imediat după unirea provinciilor surori, când familii întregi din Basarabia, Ardeal, etc., au venit să se stabilească în vechiul regat, mai cu seamă în orașe și-n special în Capitală.

Luând ca bază această cifră și admițând că pierderile suferite s'a repartiza proporțional aosupra întregului teritoriu, ea s'ar descompune astfel, după vetochile diviziuni ale țării, în cifre rotunde, la finele anului 1919: In Moldova 2.044.000 locuitori, în Muntenia 3.185.000; în Oltenia 1.358.000, în Dobrogea 635.000.

Cifra populațiunei întregei Basarabii poate fi evaluată la 2 milioane 500.000 locuitori ținând seama de datele cuprinse în anuarul rusesc din 1908 și de sporurile probabile de atunci încoace.

Căsătoriile

S'au înregistrat în vechiul regat în total 72.580 căsătorii din care 58.144 în comunele rurale și 14.436 la orașe. Numărul căsătoriților a fost în total de 145.160 persoane sau, în cifre proporționale, de 20,0 căsătoriți la 1000 locuitori, sau 80,2 la sută la sate și 19,8 la sută. la orașe.

După diferitele regiuni ale țării numărul căsătoriilor se repartizează astfel în cifre absolute și proporționale: În Moldova 44.266; în Muntenia 63.380; în Oltenia 28,252 și în Dobrogea 9.262.

In Basarabia s'au înregistrat în total 34.895 căsătorii, sau 27,9 la 1000 locuitori.

Divorțurile

Divorțurile înscrise în acest an s'au ridicat la 2781 față de 865 în 1918, dar totuși mai puține cu 445 ca în 1915 și cu 652 ca în 1914. Numărul total al divorțaților fiind de 5.562, urmează că în vechiul regat din 10.000 locuitori au divorțat 7,5. După localități, 77,8 la sută din totalul despărțeniilor au fost la sate și 22,2 la sută în comunele urbane; însă din 10.000 locuitori rurali au divorțat 2,6 pe când din același număr de locuitori urbani s'au despărțit 9,5.

In Basarabia s'au despărțit în total 235 perechi, din care 107 la sate (45.5 la sută).

Născuți

Născuți-vii au fost 285.579 sau 39,5 la 1000 de locuitori, din cari 248.478 la sate, sau 41,9 la 1000 de locuitori și 37.101 la orașe sau 28,9 la 1000 locuitori.

Ca întotdeauna, natalitatea a fost mai puternică la sate decât la orașe.

Numărul nașterilor a crescut mult în 1919 față de anul precedent când natalitatea a fost numai 15,8 la 1000 locuitori. Numărul născuților în Basarabia a fost de 79.983, deci natalitatea arată un coeficient de 31,9 născuți la 1000 locuitori.

Mulțumiri

Societatea Principele Mircea centrul Cluj aduce cele mai distinse și călduroase mulțumiri d-șoarelor: Grațiela Dumitrescu, Alma Paul, Emilia Ursu, Nely Oană, Jeni Grădinar, Nuți Simu, Frieda Neuberg, Zoe Rosvan și Ana Starciu pentru amabilitatea deosebită ce au avut de a vinde Mărțișoare în folosul Leagănelor Societății obținând pentru 324 de bețe a 10 lei suma de 3653.0 lei (trei mii șase sute cincizeci și opt lei douăzeci bani.)

In același timp Societatea mulțumește îndeosebi d-nului Maniu și Pontescu pentru suprasolvire a 100 lei (una sută lei) precum și numerosului public care a răspuns călduros la apelul Societății

ELENA E. CADARIU,
secretară

Cetiți „Infrățirea“

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea“

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA“ la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 487 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Sâmbătă 8 Aprilie 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRA[illegible]MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA [illegible]
Director: D.

Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952

Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

GUVERNUL ACTUAL: *o necesitate a timpului*

La stabilirea diferitelor curente ce au agitat lumea politică, după terminarea războiului, s'a manifestat o completă dezorientare. Această dezorientare n'a fost decât fructul unei duble crize: o criză sufletească, născută din conflictul dintre principiile politice ale guvernanților și aplicațiunile acestor principii la refacerea țării și o criză politică, rezultată din o selecțiune viciată a valorilor noi, care a făcut să avem oameni nefolositori în situații de o importanță covârșitoare și fără hotărâre, tocmai acolo unde era nevoe de o sforțare inteligentă și hotărâtă în același timp.

Conservatorii, cu principii juni muiste în capitalul lor politic și sufletesc, au crezut întotdeauna că o formă politică nouă e prea înaintată pentru realitatea socială a țării românești și că e nevoe de o întârziere a reformelor democratice, care să urmeze perioadei de reculegere a războiului.

Gândindu-se numai la satisfacția intereselor și chiar a aspirațiilor partidului, conservatorii au aplicat legea minimului de sforțare, fără a se simți obligați să menție un strâns contact cu masele conștiente ale populației prin: presă, întruniri, cercuri de propagandă, cercuri de studii etc.

Întrebuințarea acestui sistem politic, au făcut să se resimtă destul de dureros, manifestările de vitalitate ale partidului conservator.

Opus acestor tendințe de guvernare: închistate într'o tradiție dăunătoare intereselor țării a apărut atunci „noua democrație", care a înșelat poporul cu o reînoire radicală, cu reforme profunde, care să stârpească răul din rădăcină.

Profitând pentru moment de încrederea maselor populare, avide de o preschimbare repede a vieței politice și economice, a apărut ca ceva inevitabil triumful incompetenței.

„Oamenii noi", pornind de la principiul că toți oamenii fiind egali, pot fi înlocuiți lesne unii cu alții au disprețuit competința și specialitatea.

Condițiuni de specială capacitate nu corespundeau noilor moravuri politice.

Acelaș personaj, poate conduce tot atât de bine departamentul lucrărilor publice ca și pe acel al instrucțiunii.

De acea lupta politică atât de vehementă a țărănismului și averescanismului nu s'a îndreptat contra unei realități, ci a rămas la satisfacția oșândirei vechiului regim de guvernare, mulțumindu-se cu paliative de organizare cu tendințe revoluționare, necorespunzătoare țării noastre.

Reînoirea radicală s'a arătat a nu fi decât o gâlceavă stearpă, care în loc de a aduce vre-un bine încuraja curentul comunist dornic de a pune mâna pe cârma statului pentru ca prin mijloace barbare să transforme totul, dintr'un singur salt.

Mai pozitivist și mai științific, fără a se alarma de frământările vremii, partidul liberal a avut deplina încredere că va găsi curând puterea de a reacționa și contra tendințelor oligarhice și contra celor revoluționare.

El și-a pus speranța în schimbările legislative, în influența ce o exercită asupra guvernării un mediu social conștient și a continuat în mod constant o propagandă progresistă, prin care arăta mulțimei că se poate ajunge la o prefacere morală, și la o refacere a țării, păstrând intactă forma politică a statului român.

Dezerțiunile suferite prin transformarea unor „liberali vechi" în „oameni noi" au fost spre folosul partidului, care s'a putut scăpa astfel de o sumă de ambițioși și beneficiari ai timpului de guvernare.

Atmosfera de suspiciune generală de calomnie fățișă sau insinuantă în care adversarii au zugrăvit partidul liberal n'a putut să dăinuiască mult și promiscuitatea elementelor noi politice s'a văzut într'o bună zi, mai aproape de grăpastie decât se aștepta.

Încrederea, competința și autoritatea partidului liberal în opera de refacere, pe care programul său înaintat a manifestat-o de atâtea ori l'au adus prin propria sa forță la guvern.

Odată cu venirea lui la cârmă îndreptarea a început să vină și acum azistăm la o refacere morală și politică a țărei. De aceia suntem siguri că opinia publică va fi mulțumită și va păstra față de el aceiași încredere și recunoștință ca și în trecut.

Ratificarea tratatului Basarabiei

Un eveniment politic hotărâtor a avut loc în viața de stat a României prin ratificarea de către Senat a tratatului, prin care puterile aliate recunosc realipirea Basarabiei.

Scăpată de câțiva ani de sub jugul rusesc, prin voința liberă a locuitorilor săi, care au revenit fără nici o condiție la patria mamă, Basarabia a fost totuși de multe ori în situații îngrijitoare pentru liniștea populației și viitorului ei din cauza pretențiilor bolșevice și a nehotărârei ce manifestau față de noi, unele cercuri diriguitoare din politica mondială externă.

Neîndoindu-ne de loc în spiritul de dreptate al Marilor Puteri care au apărat, prin războiul purtat cu atâtea sacrificii, cauza sfântă, a dreptului populațiunilor de a-și manifesta singure, libera lor voință, nu ne-am intimidat de amenințările bolșevice, care pretindeau pe nedrept această provincie românească, nici de propaganda interesată a unor elemente străine în cercurile mondiale diplomatice, elemente care n'aveau nimic comun cu trecutul și prezentul locuitorilor băștinași, în marea lor majoritate frați de sânge cu Moldovenii.

Cu această ocazie, aducem din nou recunoștința și omagiul nostru Puterilor aliate și în special Franței, care totdeauna a știut să-și spue cuvântul, când drepturile noastre naturale erau puse la îndoială.

Cunoscuta competință a geograful francez de Martonne, care prin scris și propagandă a arătat care e situația etnografică adevărată a populațiunei basarabene, a influențat mai mult pe diplomația occidentală, decât insinuările străinilor ce voiau să pescuiască în apă tulbure.

Sancționată printr'un titlu internațional cu putere de lege, ratificată de Adunările legislative, realipirea Basarabiei are o dublă importanță în aceste momente.

Mai întâi se asigură liniștea populațiunei acestei provincii și se poate merge la înfăptuirea neîntârziată a reformelor cerute, de nevoile ei.

Punerea în practică a reformei agrare, reforma administrativă, unificarea, nu vor mai avea de întâmpinat, piedicile datorite unei nesiguranțe care nu exista decât de formă în mentalitatea unei părți din populațiune.

Dar recunoașterea de către Marile Puteri a tratatului privitor la Basarabia, și ratificarea unanimă a lui de către adunările legislative are și o deosebită importanță pentru noi și din punct de vedere internațional.

Ea ne asigură de sprijinul necondiționat al Aliaților la conferința dela Genova și întărește în mod considerabil, situația noastră, față de eventualitatea unor pretenții bolșevice.

Chestia plaților Germaniei

Un scurt istoric — Situația reală a Germaniei — Vicleșug și rea voință — Germania va trebui să plătească

Problema plăților datorite de Germani Franței este astăzi la ordinea zilei. Recentele declarații ale lui Wirth, că Germania nu poate face față datoriilor ei, au impresionat în mod penibil cercurile franceze, cu atât mai mult cu cât Germania în mod vădit a tergiversat a da acest răspuns până în preajma Conferinței Genoveze dela care ea aștaptă, — bazându-se pe sprijinul eventual al Angliei, — o îndulcire a hotărârilor Comisiunei de Reparațiuni. Privind obiectiv lucrurile, energicele hotărâri ale acestei comisiuni, erau de fapt îndreptățite. Într'adevăr, să facem un mic istoric al faptelor:

Plățile de astăzi ale Germaniei datează din Maiu 1921 și au fost oprite de Comisiunea de Reparațiuni în urma acordului dela Londra. La această dată, după multe alte concesiuni făcute de Francezi, obligațiile Germaniei erau fixate în mod precis, totalul sumei determinat și scadențele hotărâte. Germania de altfel după trimiterea unui ultimatum se obligase să plătească. Dela 5 Maiu 1921 și până la 1 Ianuarie 1922, ea și-a ținut angajamentele și a plătit scadențele dela 31 August și dela 15 Noembrie. După aceste sforțări de câteva luni, Germania începu să caute a se scutura de obligațiile luate. Ea înștiință Comisiunea de Reparații că nu mai putea să țină promisiunile, fără să dea nici o lămurire de ceea ce va face în viitor. Conferința din Cannes, după examinarea acestei situații neprevăzute, trebuia să ia, de acord cu Comisia de Reparațiuni, hotărârile cerute de împrejurări. Se știe că Conferința din Cannes a fost întreruptă fără a fi putut lua vre-o hotărâre. Comisia de Reparațiuni atunci a regulat regimul primelor săptămâni din anul 1922, făcând cunoscut Germaniei că va trebui să plătească la fiecare zece zile suma de 31 milioane, sumă care de altfel a fost plătită exact.

Dar acest angajament era provizoriu și atunci guvernele aliate, potrivit tratatului din Versailles, au hotărât să dea depline puteri în această privință Comisiei de Reparațiuni. Comisiunea a socotit necesar, având în vedere situația Germaniei, să-i mai acorde un termen pentru 1922 și reluând cifrele examinate deja la Cannes, a fixat la 720 milioane mărci aur plata în bani și la 1.450 milioane plata în natură.

Cum Germania trebuia să verse, după bilanțul de plăți din 5 Maiu 1921, mai mult de trei miliarde, în aur și natură, termenul care i se îngădui făcea să i se amâne plata unui miliard aproape. Odată cu această hotărâre însă, Comisia Reparațiunilor fixa condițiile și garanțiile aplicate asupra Băncii Germane, impozitelor, exportului și asupra vămilor.

Garanțiile acestea cerute de Franța erau în bună măsură îndreptățite, căci Germania actuală se găsește, din reaua ei voință, într'o situație în adevăr paradoxală: situația ei monetară este rea, situația bugetară de asemenea și totuși bogăția reală germană este surprinzătoare.

Germania a voit singură să ajungă la acest rezultat: emisiune intensivă de bilete de bancă și bonuri de tezaur, sporirea fără de nevoe a numărului de funcționari, scăderea orelor de muncă, scăderea tarifului pe drumurile de fer, cheltueli peste măsură în toate direcțiile; toate făcute numai cu scopul de a-și înrăutăți bugetul și a nu plăti. Comisia de Reparațiuni a vrut să pue capăt acestor abuzuri și de aici și energia ultimului ei comunicat. El dovedea că aliații și în primul rând Franța, urmăreau cu tot dinadinsul constrângerea Germaniei de a plăti. Abuzând însă de șovăirile de până mai eri ale Aliaților și Germania prin glasul lui Wirth, cearcă și de această dată să scape, printr'un refuz net, cu speranța, cum am spus la începutul acestui articol, că va găsi un sprijin al politicei ei în apropiata conferință genoveză, bazându-se pe Rusia și pe încordarea ce există între Franța și Anglia.

Șiretenia și reaua voință germană însă are toate șansele să nu reușească.

Refuzul lui Wirth poate să creeze dificultăți, să mai amâne soluții; el nu poate suprima însă obligațiile, nici mijloacele severe pentru îndeplinirea acestor obligații. Încăpățânarea germană se va isbi de voința neînfrântă a Franței și energia binecunoscută a lui Poincaré, care nu mai înțelege să mai acorde nici îngăduință insolenței nemțești.

Știrile zilei

În ședința de azi a senatului d. Mârzescu, ministrul muncii, a citit decretul Regal prin care se însărcinează d. Văitoianu ministrul internelor cu conducerea lucrărilor președinției consiliului de miniștri pe timpul cât va lipsi din țară d. Brătianu.

*

Starea sănătății principesei moștenitoare a Greciei Elisabeta e staționară. Regina Maria va pleca probabil dela Belgrad la Athena.

*

Bugetul ministerului de război prevede reducerea efectivului armatei dela 150.000 la 125.000. După ce se va restabili ordinea și granițele vor fi sigure, armata românească va fi redusă la 80.000 de oameni.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Conferințele Institutului Social Român

— Conferința d-lui Al. Costin: „Concepția actuală a proprietății" —

Duminică, 2 Aprilie c. s'a ținut în amfiteatrul Fundațiunii Carol conferința d-lui Al. Costin „Despre concepțiile actuale ale proprietății și constituția în continuarea ciclului de conferințe organizat de Institutul Social Român asupra reformei constituționale. Conferențiarul începe prin a evidenția însemnătatea problemei față cu prefacerile sociale, produse de războiul mondial. Arată că după principiile stabilite de revoluția franceză dreptul proprietarului era înțeles ca absolut și intangibil, sacru și inviolabil, dar că sub presiunea nevoilor sociale s'a format convingerea că trebue să se ia în considerare și interesul social, iar numai interesul personal al proprietarului, și s'a ajuns la ideia că proprietatea este o funcțiune socială. Această ultimă concepție nu atinge dreptul de proprietate ci aduce cea mai bună justificare în favoarea lui, demonstrând utilitatea pe care-o prezintă pentru desvoltarea avuției colective. Pentru întâia oară acest principiu este admis într'un text constituțional, în Germania prin constituția din 1919 și prin aceia jugoslavă. Trebuesc șterse, fără nictun inconvenient, din constituția noastră, cuvintele „sacră și inviolabilă", referitoare la proprietate. Arată că exproprierea înseamnă sacrificarea dreptului individual de proprietate în folosul realizării unor lucrări publice. Ea nu se poate face fără despăgubiri, căci ar echivala cu o confiscare, și citează textele din constituțiile recente asupra exproprierii, susținând că procedura exproprierii și quantumul despăgubirii trebuiesc lăsate pe seama puterii judecătorești.

Tendința modernă a socializării se experimenetază în practică în două țări: In Rusia, unde constituția sovietică este în realitate un regulament de dictatură, socializarea n'a dat decât rezultate dezastroase, fiindcă nu s'a organizat o securitate juridică, ci s'a făcut eroarea de a crede că o societate se poate conduce numai după teorii și imaginațiuni străine de orice valoare reală socială. In Germania constituția din 1919 a deschis trei căi pentru socializare: 1) exproprierea treptată a întreprinderilor economice în măsură în care sunt apte pentru socializare; 2) sindicalizarea forțată a întreprinderilor, acordându-le o administrație autonomă, sub controlul Reich-ului și cu participarea statului; 3) organizarea de măsuri legale în contra tendințelor anti-sociale treprinderilor private. S'au socializat minele de cărbuni, potasă și electricitate. Conferențiarul, după ce schițează rezultatele vagi ale socializării, susține că nu este nimerit a se introduce în constituție asemenea principii, care apar încă ca simple deziderate și nu pot fi încă idei consacrate. Constituția nu poate anticipa, ci numai consființi concepțiile sociale predominante. In schimb dl Costin analizează tendința actuală de a se considera de domeniul public, adici naționalizată orice avuție naturală, adică neprodusă de munca omului, astfel bogățiile subsolului, energia hidraulică, etc. citând legislațiile străine în acest sens și proiectele române.

După ce arată că este preferabil să nu se enumere chiar în constitue o justă echilibrare a publică și că ar trebui să se scoată din textul constituției dispozițiile referitoare la exproprierea pentru utilitate națională, introduse în 1917, d-l Costin conchide că pactul fundamental constituțional trebuie să constitute o justă echilibrare a intereselor individuale cu acelea colective, și de aceia constituția trebue să reprezinte o sinteză a nevoilor și a convingerilor sociale colective.

Un portret al dlui Poincare

D. Henri Scholzer, membru al baroului din Zurich, s'a făcut cunoscut prin o serie de studii asupra personalităților actuale din Franța. El a publicat recent un portret al d-lui Raymond Poincare, ale cărui trăsături precise și viguroase pietează figura omului, a oratorului și a șefului de Stat, și o așează în culorile de juste, în mijlocul evenimentelor contimporane. Cu o artă delicată și sigură, care se inspiră din cele mai bune tradiții ale culturei clasice, d. Seeholzer ne poartă până în miezul faptelor și preocupațiilor prezente, rezervând îi acelaș timp, personagiului vizat în studiu, partea și locul său legitime.

Raționamentele pe care le face d. Seeholzer vor fixa și reține atențiunea oamenilor cari urmăresc cu interes gravele probleme, ivite după războiu.

Acest studiu va fi citit cu atât mai multă curiozitate, cu cât autorul aparținând unei țări neutre, e calificat în afară de cadrul național; el deschide prin studiul său orizonturi noui și vaste.

ECOURI

Cinquantenarul lui Grillparzer

Vienezii au comemorat de curând 50 de ani, dela moartea celui mai mare poet al lor Fr. Grillparzer.

Numele său totuși n'a trecut frontierele țărilor germane.

Grillparzer a încercat să imite pe Shakespeare în piesele sale, imortalizând marile momente ale istoriei Austriei. Foarte nehotărât, nu s'a decis niciodată să se însoare, lăsând toată averea sa logodnicei sale eterne, Katharina Froehlich.

Fiind foarte iubit de Beethoven scrise sub impulsul marelui muzician libretul operei: Melusina, pentru ca mai târzui Beethoven să-și uite promisiunea.

Pesimist, bolnav imaginar, alcoolic, Grillparzer muri la vârsta de 81 de ani, mult după moartea amicilor săi care îi preziseseră din tinerețe o moarte prematură.

Ochiul stăpânului

Una din mâniile și susceptibilitățile marelui dramaturg francez, mort de curând, Henry Bataille era de a observa, dacă actorii îi urmăresc cu scrupulozitate observațiunile făcute la repetiție.

In fiecare seară Bataille venea la repetiție și uneori pentru a supraveghia mai liber jocul actorilor asista ca simplu figurant, fără ca prezența sa să fie bănuită.

Monarchii celibatari

După căsătoria regelui Alexandru al Serbiei, regele Boris al Bulgariei rămâne singurul monarch celibatar din Europa.

Fosta mare ducesă de Luxemburg care nu era căsătorită a abdicat în favoarea sorei sale, retrăgându-se la mănăstire.

In 1894, presa europeană se pasiona pentru a ghici după ce rit, grec sau catolic va fi botezat actualul rege al Bulgariei.

Ori cum s'ar căsători, Europa de astăzi are atâtea lucruri care o frământă, în cât fără îndoială va lăsa pe tânărul rege să se căsătorească după propria sa fantezie. . .

Misiunea franceză în America

Un scriitor englez, Neville Lytton pretinde că, e de notorietate publică în America, că Viviani nu nutrea sentimente prea călduroase pentru mareșalul Joffre.

Imediat ce debarcă în Statele Unite, Viviani constată că uimire că toată lumea cunoștea pe generalul Joffre, dar nimeni nu auzise vorbindu-se de Viviani.

Trebuia să-și creieze o reputație și nu putea s'o obție decât grație talentului oratoric.

Ori acesta era fără de efect asupra auditorilor americani.

In întrunirile, în care vorbea zilnic, o singură persoană îl înțelegea.

Era. . . Joffre!

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE. — La punctul Igliță-Blassova (Tulcea) de pe malul Dunării, făcându-se săpături s'au dat la iveală zidurile cetății romane Troenuis. S'au găsit și diferite obiecte de artă, arme, inscripțiuni grecești, romane și basoreliefuri. Se așteaptă sosirea unei comisiuni de specialiști din București.

Se crede că partea descoperită ar fi numai un lagăr al cetății.

Cititi „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Sărbătorirea Paștelor

Ne apropiem de marea sărbătoare creștinească a Paștelor, care, după cum se știe, nu se prăznuește la aceiaș dată. La început Paștele creștin era odată cu cel ovreesc, la jumătatea lunei Nisan. La 325, conciliul dela Niceea a hotărât ca Paștele creștin să se sărbătorească la o dată diferită de aceia a ovreilor și a stabilit următoarele:

Paștele se va prăznui în prima Duminecă după prima lună primă, după echinopțiul de primăvară. El va putea să se găsiască între 23 Martie și 25 Aprilie exclusiv.

Ar urma de aici, ca să se cunoască mai întâi data lunei pline după echinopțiul de primăvara, pentru că apoi să se stabiliască data Paștelor Dar nu orice om poate face aceasta. S'au dat însă alte metode pentru acest calcul. Una, care este mai simplă și mai ușor de aplicat este metoda lui Gauss, care mai poartă și numele de „Formula lui Gauss pentru calcularea datei Paștelor".

Această formulă se poate aplica de ori cine.

Iat-o:

1. Anul se notează cu M.

2. Se împarte M cu 19 și restul se notează cu a.

3. Apoi se împarte M cu 4 și restul se notează cu b.

4. In urmă se împarte M cu 7 și restul se notează cu c.

Odată aceste resturi aflate, se fac următoarele:

1. Se înmulțește a cu 19 se adaogă o constantă p și suma se împarte cu 30. Restul se notează cu d.

2. Se ia dublul lui b se adaogă de patru ori c, de șase ori d și o nouă constantă, q și suma se împarte la 7. Restul se notează cu e.

In formule, cele de mai sus, se scriu:

$$\frac{M}{19} \text{ rest} = a$$

$$\frac{M}{4} \text{ rest} = b$$

$$\frac{M}{7} \text{ rest} = c$$

$$\frac{19 \times a \times p}{30} \text{ rest} = d$$

$$\frac{2b + 4c \times 6d + q}{7} \text{ rest} = e.$$

Constantele p și q au fost calculate și pentru anii iuliani și pentru cei Gregoriani. Pentru anii Iulieni, oricare ar fi secolul, ele sunt p=15; qm 6.

Pentru cei gregoriani, aceste constante variază cu secolul și sunt:

Timpul	p	q
1583—1699=	29=	2
1700—1799=	23=	3
1800—1899=	23=	4
1900—2099=	24=	5

Și Sărbătorile Paștelor vor fi la (22+d+e) Martie

Dacă suma (d+e) este mai mare decât 9, atunci Paștele va fi în ziua de (1+e=9) Aprilie

In calendarul Gregorian sunt de făcut schimbări. De pildă:

1. Dacă d=29 și e=6, Paștele ar fi la 26 Aprilie, ceeace este exclus. Atunci se serbează cu o săptămână mai înainte, adică la 19 Aprilie.

2. Dacă d=28, e=6 și restul a este mai mare decât 10, Paștele ar fi la 25 Aprilie. El se serbează însă la 18 Aprilie.

Să aplic cele spuse mai sus pentru câțiva ani:

Pentru anul acesta 1922

$$\frac{19}{1922} \text{ dă restul } a = 3.$$

$$\frac{4}{1922} \text{ dă restul } b = 2$$

$$\frac{7}{1922} \text{ dă restul } c = 4$$

Pentru aflarea lui d avem;

$$\frac{19 \times 3 + 15}{30} = \frac{72}{30} \text{ rest } d = 12$$

iar pentru e

$$\frac{2 \times 2 + 4 \times 4 + 6 \times 12 + 6}{7} = \frac{98}{7}$$

[restul e=0

Cum suma d+e=12 e mai mare decât 9, Paștele va fi la 12—9=3 Aprilie stil vechiu (Iulian) pentru biserica ortodoxă (greco-orientală).

Pentru calendarul gregorian (biserica catolică și celelalte) resturile a, b, și c sunt aceleași.

Calculul lui d:

$$\frac{19 \times 3 + 14}{30} = \frac{81}{30} \quad d = 31$$

Calculul lui e:

$$\frac{2 \times 2 + 4 \times 4 + 6 \times 21 + 5}{7} = \frac{151}{30} \quad e = 4$$

Paștele va fi la (21+4—9) Aprilie adică la 16 Aprilie, deci odată cu cel ortodox.

Pentru anul 1923, dacă facem calculele:

1. Pentru ortodoxi a=4, b=3, c=5, d=1, a=3 și Paștele va fi la (22+1—3) Martie adică la 26 Martie

Prin urmare la anul. Buna-Vestire va fi în ajunul Paștelui.

2. Pentru catolici și celelalți a=4, b=3, c=5, d=10, e=0.

Deci Paștele va fi la (22+10) Martie adică la 1 Aprilie st. n.

Făcând calculele și pentru ceilalți ani la el ca pentru cei de mai sus găsim:

Anul	Paștele ort. St. v.	Paștele cat. St. n.
1922=	3 Apr.	16 Apr.
1923=	26 Mart.	1 Apr.
1924=	14 Apr.	20 Apr.
1925=	6 Apr.	12 Apr.
1926=	19 Apr.	4 Apr.
1927=	11 Apr.	17 Apr.
1928=	2 Apr.	8 Apr.
1929=	22 Apr.	31 Mart.
1930=	7 Apr.	20 Apr.
1931=	30 Mart.	5 Apr.
1932=	18 Apr.	27 Mart.

Din tabloul de mai sus se poate vedea că, pe lângă anul acesta, la 1930 Paștele va fi serbat în aceiași zi de toți creștinii.

Am crezut necesar să dau aceste lămuriri întru cât de sărbătoarea Paștelui sunt legate și alte fapte precum: celelalte sărbători mobile, postul cel mare și carnavalul.

Aurelian Florinescu
Prof. de Matematici

Cronica politică

Puterea adevărului. Ultimele două ședințe ale Camerii au dovedit încă odată că chiar în vâltoarea unei politici de demagogie și de patimă, adevărul isbutește să fie recunoscut și încă de aceia cari au pus mai multă în căpățânare în al tăgădui. O forță tainică îl împinge din adâncurile unde îl ținea încătușat minciuna, la lumină.

Dl dr. Lupu, întâi, vorbind de autorul reformei agrare, a recunoscut că partidul liberal este acela care, printr'un act aproape revoluționar, a realizat împroprietărirea țărănimei noastre și i-a dat prin sufragiul universal posibilitatea de a se manifesta în viața politică a țării.

Omul care mai mult de cât oricare altul a agitat împotriva partidului liberal înfățișându-l ca vrăjmaș ireductibil al spiritului democratic și ai masselor rurale, recunoaște astăzi că acest partid este autorul marilor reforme politice și sociale cari stau la temeiul României noui.

Iar dl Virgil Madgearu, într'o cuvântare în care se rostește împotriva actualului parlament pentrucă acesta n'ar înfățișa adevărata voință a țării, declară totuși că partidul liberal ar fi obținut aceleași majorități chiar dacă nu s'ar fi făcut abuzuri în alegeri.

Declarațiile ambilor corifei țărăniști nu prezintă nici-o importanță pentru partidul liberal care întemeiat pe ceiace a realizat până acum, n'are nevoie de „recunoastere" ca acestea.

Ele dovedesc însă câtă seriozitate și câtă onestitate stă la baza politicii de agitație care s'a dus împotriva partidului liberal de către toți nechemați ajunși în viața politică grație împrejurărilor de după războiu.

Căci cine te mai poate crede ceva dacă tăgăduiai eri pentru a-ți pregăti o platformă de agitație, ceeace azi recunoști ca drept și ca adevărat?

„Recunoașterile" dlor Lupu și Madgearu pun în lumină toată neseriozitatea și necinstea politicii partidelor cari s'au născut în mijlocul durerilor războiului și trăesc astăzi din exploatarea nevoilor obștești.

O deziluzie

Discursul d-lui Dr. Lupaș

A vorbit în Cameră și dl dr. I. Lupaș, deputatul Săliștii. Regionaliștii sărbătoresc, după discursul parintelui Agârbiceanu, al doilea discurs „strașnic". De cât amândouă discursurile în loc să înalțe Ardealul, l'au coborât. Învățatul Lupaș calcă în politică pe urma dlui Iorga. Om de știință și D-sa dar înglodat în patimile mărunte politice, dl dr. Lupaș confundă istoria cu interesele partidului său. Venit în Cameră cu aerul că vorbește ca un învățat al Ardealului, D-sa nu a adus în discuțiune nici o contribuție serioasă la reformele cari urmează să fie înfăptuite, ci, ca național devotat partidului său s'a mărginit numai la calomniile și insinuațiile din vremea alegerilor. Intre omul de știință și omul politic este săpată o mare prăpastie, căci altfel dl dr. Lupaș nu s'ar fi coborât să spuie neadevăruri cari sunt în flagrantă contradicție cu imparțialitatea elementară ce se cere unui istoric.

Din cuvântarea nesinceră a d-lui dr. Lupaș, ca și din aceea a preotului Agârbiceanu, se desprinde un trist adevăr: aservirea până la călcarea conștiinței a unui conducător intelectual și-a unui conducător sufletesc, intereselor meschine ale unui partid.

D-l Lupaș ori care i-ar fi fost convingerea politică trebuia să și-o susție pe baza unor principii demne, iar nu să vie în Adunarea Națională, ca un advocat plătit pentru a pleda cauza pierdută a partidului național. Rolul unui învățat al Ardealului, în aceste vremuri mari de prefaceri a României, era altul: să vie și să contribuie cu nume a lui, cu cunoștințile desăvârșite ce le are, la înălțarea țării iar nici de cum să se coboare la calomniile și insultele oricărui trepăduș politic.

Istoricului Lupaș, oare nu-i spune nimic, pilda marelui mitropolit Șaguna?

D-l Dr. Lupaș nu s'a putut ridica din mijlocul mocirlei politice și de aceea a vorbit la fel ca părintele Manu și ca desăvârșitul politic an d. Mihail Popovici.

Cu toate că ne este adversar politic, ni-ar fi plăcut ca d. Dr. Lupaș, singurul învățat din partidul național, să ne aducă în Parlament o mentalitate occidentală. D-l Dr. Lupaș a preferat însă să treacă în galeria doctorului Lupu, Mihalache și Madgearu ...

De prisos d. Dr. Lupaș și-a adăpat sufletul din viața plină de jertfă a antimergătorilor săi, dacă d-sa nu și-a putut păstra personalitatea și a îngenunchiat umilit în fața talgerului cu făgăduieli a partidului național.

Iată pentru ce, discursul din Cameră al d-lui Dr. Lupaș a fost pentru toți oamenii de inimă ai Ardealului o mare deziluzie.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă
și costume moderne
1588 Firma
M. Neumann
Cluj, Piața Unirii No. 14

Băncile în politică

„Crișana" din Brad

Așa zișii naționaliști strigă că-i înghit băncile liberalilor, că întreg partidul liberal, nu e decât o vastă societate pe acțiuni", pe când ei, cât au fost la guvern și după aceea au ferit de politică toate instituțiunile publice, până și băncile...

Calomniile presei și demagogilor acestui partid în campania recentă vor fi o vecinică pată pe numele nostru de Ardeleni. Niciodată minciuna, pervertirea și nerușinarea n'au isbit adevărul în față cu atâta cinism. Vre-o 12 ziare ale partidului așa zis național, unele mai mari, altele mai mici zi de zi inundă Ardealul cu noroi și cu venin. O fițuică din Deva, obosită de atâtea înjurături, a început să-și umplă coloanele cu proza rimată a unor dubioși trubaduri, cari în loc să iasă la plug, mai bucuros fac „jersuri" și „politică" — domnească... Până și o gazetă mai nouă, „pentru popor", înpusă preoților și credincioșilor de Mitropolitul din Sibiiu, — deși se face, că vrea să liniștească lumea, — a bunda dela început până la sfârșit de „politică"...

Ce Carte mai neagră poate să mai fie decât colecția acestor gazete dela ruperea „pertractăilor" între cele două partide?

Un exemplu tipic e cazul recent din adunarea generală a băncii Crișana din Brad.

In coloanele acestui ziar s'a scris, cum vre-o 2—3 cocoțați la conducerea acestei bănci, — alarmând acționarii, ci o să vină protopopul Piso cu liberalii săi peste Crișana, — au încercat în adunarea din Nov. a. tr. să pună prin surprindere Crișana în brațele d-lui Bontescu.

Directorul Crișanei la ori-ce prilej spune, că nu urmărește decât buna înțelegere și binele băncii. Supremul bine îl vede și acum în fuzionarea cu Banca Centrală. La adunare de fuzionare acționarul N. Popp din Ormindea a fost acela, care a zădărnicit încercarea, arătând abuzul președintelui.

Au venit însă alegerile pentru parlament. D-l Ghișa (dir. Crișanei), deși dase clubului județan informațiuni prin telefon, că aderenții partidului național în Brad se pot număra pe degete, — când a văzut, că d-l Nicolae Popp aduce cu trăsura la Brad pe candidatul „naționalist", a uitat, că d-l N. Popp e „dușman" al Crișanei și în adunarea din 28/III a. c. l-a vârât în direcțiunea „Crișanei".

Și a mai pus pe un domn Boilă și pe ceialalți, cari nu fac politică... Dacă era loc, desigur: îi punea pe toți cei 28 alegători, cari au semnat declarația de candidatură a candidatului național!

— Trebue să fuzionăm cu „Banca Centrală", că avem prea mic capital de acții în raport cu depunerile.

— Nu facem emisiune nouă de acțiuni, că le cumpără liberalii, aceste sunt refrenele naționalilor brădeni.

Ce rezultate va da asemenea politică bancară... nu se gândesc înțelepții financiari. Ei nu văd decât prin prisma întunecată a intereselor de partid.

Boala politicianismului bântue în Ardeal mai îngrozitor decât în Regatul vechiu. Sufăr instituții: școli, biserici ș. c. Nu se poate ținea o ședință de interes obștesc, dacă majoritatea membrilor sunt „naționali".

Când oare se vor desmetici acei ce ne fac dragul nostru Ardeal de râs?!...

Din Brad.

Un partid și un „program" politic

Invinuirea ce s'a adus partidului național, de-a fi un partid anacronic, pare a o adeveri însăși programul publicat zilele acestea în „Patria", sub semnătura d-lui dr. Sever Dan.

E deajuns de semnificativ chiar faptul de-a se publica după alegeri, o profesiune de credință politică, când știut este de toți că un program propriu zis n'a existat până acum în analele vieței partidului național, și că hotărârile lui politice se luau de azi pe mâne, după inspirația momentului ce se confunda de foarte de multe ori cu interesele colective sau particulare ale fruntașilor săi.

De astă dată, sub presiunea nevoii de a-și formula în sfârșit o acțiune socială și nu numai politică, partidul național și-a alcătuit peste noapte un program, care este un amestec hibrid de lucruri luate dela partidele vechiului regat, fără o selecțiune inteligentă, și unde nu se vede manifestându-se nici o concepție unitară.

Dacă titulatura unui partid este concentrarea într'un cuvânt, a motivării existenței sale, atunci chiar titlul de partid național, este astăzi ca o coajă al cărei conținut s'a topit odată cu înfăptuirea unității naționale. Deci, primul act ce l'ar avea de făcut doctrinarii acestui partid, este să-i dea un titlu căruia să-i corespundă realitatea socială bine precizată, în favoarea căreia dau lupta cu partidele de opiniuni contrare. Altfel va întâmpina veșnic protestările partidelor cu o reală activitate socială, ca unul ce nu este decât o simplă anexă a unui trecut mort, care prin violențe de limbagiu și agitațiuni de suprafață tinde la prelungirea unei situații nefirești. Apoi să purceadă la alcătuirea unui adevărat program, în numele căruia să-și revendice dreptul la o parte sau la întregul guvernământ al țării. program care să fie o desvoltare precisă a vederilor în materie de guvernământ. Pentru aceasta însă se cere unui partid, să fie mai mult decât o conspirație împotriva guvernelor legitime ale unei țări, să nu se adreseze nici unei clase sociale, nici unei anumite provincii, și nici unor interese personale, ci societății întregi, poporului, în numele unui ideal și-al unei discipline.

Thiers a zis că victoria este un premiu asigurat celui mai disciplinat dintre partide. In contra disciplinei ce-o înfățișează partidul liberal se sparg valurile coalițiunei grupărilor de opoziție, și atâta timp cât această coaliție fără coheziune reală, va servi numai pentru a înlătura dela cârmă un guvern, va însemna o uniune în contra naturei, care va duce fatal la nimicirea ei. De aceea d. Sever Dan, a fost rău inspirat când a desdhis capitolul activității sociale a partidului național cu declarațiunea că programele scrise l'ar interesa mai puțin ca „destăinuirile credințelor intime", și că însănătoșirea țării nu se concepe decât pe baza guvernelor neutre de alegeri și-a guvernelor de coaliție după alegeri, atâta vreme cât plutim în anormal. Din potrivă, rațional ar fi ca înainte de a-și începe o activitate, un partid să trebuiască a-și defini în scris programul și mai ales a selecționa principii de bază nu din programele altor partide ci din însuși realitatea socială. câtă încape în limitele unghiului de vedere a acelei colectivități numită partid. Tot logic ar fi ca, atât timp cât plutim în necunoscutul înfiripărilor viitorului, regimul partidelor unice de guvernământ să aibă prioritate asupra guvernelor de coaliție, pe baza chiar a proastelor rezultate avute la noi, cu prilejul guvernului parlamentar al d-lui Vaida. Ne mulțumim să întrebăm numai pe fruntașii de bună credință ai partidului național de ce cred ei că ar urma unei retrageri în clipa de față a partidului liberal dela guvern?

Nu ne îndoim că răspunsul ar fi: *haosul*. Ce mai rămâne dar din programul întocmit de d. dr. Sever Dan? Cu conceperea unei fabrice de arme, sau cu chestia școalelor confesionale, ce-ar face podoaba unui partid clerical, și mai ales cu ingeniosul corolar al mutării Capitalei dela București la Brașov, credem că nu-și poate legitima nici o grupare politică pretenția de a veni la cârma țării.

„Programul" partidului național nu poate deci înșela opinia publică...

Pentru orice minte serioasă, el nu constitue decât o glumă de prost gust.

Tz.

Seriozitatea luptei opoziției

D. Iorga care se complace în gesturi donquihotești, a tranșat scurt dela tribuna Camerei controversa inițiativei exproprierei și a votului universal!

Servindu-se de o mică istorioară în care intră și-o întovărășire cu capul gol până la portiță, și câteva lacrimi, apostolul dela Văleni, a concedat Coroanei, privilegiul de-a fi inițiat și decis aceste două legi fundamentale ale României actuale.

E un frumos și folositor gest de recunoaștere a unei jumătăți de adevăr, care probează până la evidență că anti-dinasticismul d-lui Iorga se limitează doar la periodice trântituri de ușă în nasul Coroanei, cu reveniri sigure și penitențe care merg chiar până la denaturarea realității. Dar iată că a doua zi, un fost tovrăș al său de idei, și un fost liberal doctorul Lupu, a lăsat să cadă cu condescența unui mare senior adevărul știut de toată lumea că partidul liberal, cu asentimentul Coroanei, a înscris în programul său încă din 1913 exproprierea și votul universal. E inutil cred ca să ne mai oprim asupra motivelor care i-au îndemnat pe acești doi opoziționiști și prieteni de guvern, să facă declarațiile contrazicătoare de mai sus.

Faptul principal e că în aceiași opoziție, care pretinde să moștenească puterea dela liberali, unii fabrică legende și alții le distrug — unul zice negru și celălalt alb Seriozitatea opoziției și a motivelor de luptă contra guvernului liberal se evidențiază încă odată mai mult.

INFORMAȚII

Domnii membri ai Comitetului executiv al Partidului național-liberal sunt rugați a se întruni în ședință Duminecă, 9 April, la orele 11 dim.

•

Episcopia Vadului, Clujului și Feleacului convoacă sinodul ordinar anual pe ziua de 10 Aprilie (Dumineca Tomii).

•

Pentru ziua de 22 April a fost fixat a se ține la Cluj congresul tuturor reprezentanților comunelor urbane din întreaga țară.

•

Cu începere dela 1 Aprilie au fost fixate noui taxe de telefon.

•

Primăria Cluj voind să mărească debitul de apă pentru oraș, a făcut săpături în șesul Feneșului Săsesc unde s'au găsit isvoare foarte multe. Termenul începerei lucrărilor nu s'a fixat încă.

•

La cererea Procuraturei Tribunalului Cluj facem o rectificare asupra informațiunei dintr'un număr trecut al ziarului nostru, în care arătam că citațiile acelei Procuraturi sunt încă în limba maghiară, în senzul că nu citațiunile sunt în limba maghiară ci adeverințele deprimire a citațiunilor imprimate.

•

Eri au plecat la București pentru a prezenta guvernului situația orașului Cluj d-nul primar Iulian Pop, dl prefect St. Meteș și dl V. Hossu consilier orășănesc.

•

Dl C. Tănăsescu directorul general al internelor se va reîntoarce dela București în ziua de 14 April.

•

Pentru a se face economii în bugetul anului viitor, s'a dispus vânzarea a 6 automobile aparținătoare directoratului general al internelor din Cluj. Prin modul acesta se face o economie de 2 milioane.

•

Cofetăria Boncescu din Timișoara și Cluj roagă onorata sa clientelă să binevoiască a face comenzile cu 10—12 zile înainte de Sfț. Sărbători ale Paștelui, pentru-ca fiecare persoană să poată fi bine servită, și pentru a se putea garanta promptitudinea livrărei. Telefon 68. 1625

■

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Dl Gh. Rădulescu a fost însărcinat de către directoratul General al Cultelor să predea sericicultura teoretica și practica la școlile normale din Cluj.

■

Un mare și foarte reușit festival-artistic a fost organizat la 26 Martie Duminică, în splendida sală a Palatului Cultural, din Arad de către filială Sd. „Mărăști" de sub prezidența doamnei baroneșe Hortense Popp. A fost față tot ce are Aradul mai distins. Și-au dat concursul câte a persoane de seamă din societate și artiști.

•

In vederea Sf. Sărbători ale Paștelor în zilele de 13-14-15 din săptămâna Patimelor, ori ce spectacol este interzis.

•

Studențimea română din Graz a reînființat vechea societate culturală română „Carmen Sylva' care a funcționat din 1895—1916 când a fost desființată din motive politice.

■

Dl prefect Meteș ne-a declarat că ora închiderei prăvăliilor din Cluj se va fixa în înțelegere cu ministerul de interne.

•

Ministerul agriculturei (Direcțiunea generală a agriculturei) a adus din streinătate o cantitate suficientă de sămânță de gândaci de mătase selecționată pe care o pune la dispoziționea cultivatorilor pe prețul de 5 (cinci) lei gramul, în cutiuțe de cinci și zece grame.

Cultivatorii să se grăbească a înainta direct stațiunei Sericicole dela Băneasa odată cu cererile de cantități ce doresc a cumpărat și costul prin mandat poștal în urma primirei căruia se va expedia, prin poștă, sămânța cerută.

Se atrage atențiunea cultivatorilor să se ferească de sămânța ce li s'ar oferi de diferite persoane particulare întru cât s'a constatat că există în circulație sămânță de provenințe dubioase.

■

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyàr 1 în fața magazinului Gyorsàru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

•

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

Dl Zaharia D'Arin, cunoscutul bas al operei române din Cluj de acum un an și care a obținut în ultimul timp frumoase succese pe scenele teatrelor din Praga și Paris s'a întors în localitate și va cânta Sâmbătă seara la Opera Maghiară rolul Cardinalului din Ebreea de Halévy.

■

Pierzând în seara de 5 Apr. un portefeuile conținând acte și bani. Rog pe cel ce l-a găsit să-mi redea actele reținând banii.

P. Avrămoiu,

Medic. Sublt. Str. Elisabeta 21.

•

Ministerul agriculturei aduce la cunoștința viticultorilor că exportul vinului nu este supus la nici o restricțiune.

Spre a se ușura exportul vinului s'a permis și exportul butoaelor de stejar fără garanții.

•

Consiliul de miniștri a aprobăt să se pue în aplicare sub rezerva ratificărei ulterioare a corpurilor legiuitoare, tranzitul telegrafo-poștal între România, Cehoslovacia, Jugoslavia, Polonia și Austria, în urma deciziei luate la conferința dela Porto-Rose.

•

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD

Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

■

Fabrica de perii, văruitoare, pensule și mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în prețuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

•

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

Noua lege a chiriilor

— Textul proectului —

Iată textul proectului de lege:

1. Toate contractele de locațiune se prelungesc până la 23 Aprilie 1923.

2. Chiriile caselor de locuit se sporesc la trei ori chiria din 1916.

3. Chiriile prăvăliilor se vor spori la de cinci ori chiria din 1916.

4. Toate aceste sporuri se socotesc dela 23 Aprilie 1922 st. v.

5. Se exceptează dela prelungirea contractelor localurile de petrecere adică: varieteurile, barurile, teatrele, cinematografele etc. precum și băncile, hotelurile și cluburile cari rămân la libera tranzacție.

6. Se vor putea muta în casele lor numai proprietarii dinainte de 1918 și anume acei cari posedă un singur imobil, cu condițiunea de a da casă chiriașului ce urmează să fie evacuat.

7. Nu vor putea fi evacuați sub nici un motiv:

Ziariștii profesioniști, militarii, văduvele și orfanii de război, funcționarii publici, pensionarii și lucrătorii asigurați la Casa ocrotirilor sociale.

8. Toate dispozițiunile cari se găsesc în vigoare și cari nu sunt cuprinse în noua lege cad în regimul dreptului comun.

Această lege urmează a fi aplicată în vechiul regat și toate provinciile alipite.

Un proces interesant

Acuzații sunt 24 negustori

Tribunalul local a judecat eri un proces cu 24 acuzați. Acuzarea susținută de d-l procuror Epure a arătat cum în anul 1920 soldații Brutz și Breit în complicitate cu cantonierul tunelului Borșa devastau vagoanele de mărfuri pe cari le descărcau în timpul trecerei trenului prin tunelul Borșa. Modul de operare care ajunseseră spaima negustorilor, a fost descoperit de către un detectiv numit Polak care a surprins un furt de peste 200 mii lei făptuit prin spargerea a două vagoane cu manufactură și mătăsărie. Mărfurile furate au fost vândute în public în stația Borșa la vre-o 24 amatori de „lucruri eftine".

Chestia care era pusă în discuție a fost dacă acești 24 cumpărători au fost complici sau nu cu autorii principali. Acuzarea a susținut cu tărie acest lucru, însă d-l avocat I. Bartha a invocat ca motiv principal că cumpărătorii nu pot fi socotiți vinovați întrucât vânzarea mărfei s'a făcut în public.

Tribunalul ținând seamă de punctul adus de apărare a condamnat numai pe cantonier și soția la câte 10 luni închisoare — soldații fiind judecați de curtea marțială — eliberând pe cei 24 acuzați spre mulțumirea mulțimei ce venise să ia parte la proces.

Cumpăr haine vechi pentru bărbați cu preț mare. Baumzweig, Cluj, str. Dejma No. 10. Și acasă merg. 1640 a.

•

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

Întâmplări mărunte

Sinucidere din mizerie

Eri s'a sinucis în localitate Iosif Bircs care suferea de o boală nervoasă provenită din cauza mizeriilor.

Strivită de trăsură

O trăsură care nu a putut fi aflată încă, trecând în goana cailor pe calea Moților a călcat o fetiță din str. Aprinzătoarelor 15, omorând-o pe loc.

Un frate înjunghiat

Duminecă în comuna Lona Săsească frații A. Boruzoaei fiind beți, s'au luat la ceartă. Unul din ei, Stefan a fost lovit cu un cuțit în piept și în stare muribundă a fost transportat la spital. Criminalul frate a fost arestat.

Crimă

In pădurea Molosig de lângă Huedin un grup de lucrători cari lucreau la exploatarea pădurei, luându-se la ceartă au omorât pe Iosif Tamoric înfigându-i un cuțit în abdomen.

Înecat în Someș

Ioan Baltoi pe când voia să treacă Someșul pe un pod, a căzut în apă și s'a înecat.

Servitor hoț

Eri a fost depus la parchetul local servitorul Kovacs Dani, care fiind în serviciul halei de coloniale, sustrăgea în cantități enorme diferite articole pe cari le vindea pe prețuri eftine.

Furt neisbutit

Eri noapte a fost prins de poliție în urma alarmei date de vecini, un pungaș care voia să spargă cassa de bani a băncei Centrale din Cluj introducându-se prin podul unei case vecine.

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comandala depozitul de lemne

Cronica externă

Joi 6 Aprilie 1922.

Cu o mare majoritate de voturi Camera Comunelor, în urma discursului lui Lloyd George de Luni, şi-a dat asentimentul pentru politica urmărită de premierul britanic la Conferinţa genoveză.

Declaraţiile lui Lloyd George că reparaţiunile datorite Franţei sunt juste şi că singurii responsabili de devastările Franţei sunt Germanii, constituesc de fapt o încercare abilă de a se îndulci raporturile, încordate azi, cu Franţa.

Declaraţii lui Lloyd Ceorge sunt importante însă pentru aceea că ridică orice speranţă Germaniei, de a se mai discuta chestiunea plăţilor ei la Genova, întrucât „nu ea este cauza dezechilibrului economic de azi." Acest fapt complică foarte mult situaţia Germaniei, dat fiind refuzul d-lui Wirth de a plăti Franţei cele datorite refuz făcut tocmai în speranţa discutării acestei chestiuni la Conferinţă.

Sancţiunile ce se vor da Germaniei vor fi dureroase şi pe deplin meritate. Dar faptul capital al declaraţiilor făcute în Camera comunelor este acela că Anglia doreşte reluarea legăturilor diplomatice cu Sovietele. Acest lucru constitue nici mai mult nici mai puţin recunoaşterea formei actuale de guvernamânt din Rusia şi prin aceasta se suprimă cu desăvârşire speranţele monarhiştilor ruşi şi toată agitaţia întreprinsă de ei în întreaga lume. Rămâne de văzut atitudinea celorlalte puteri faţă de hotărârea engleză.

Baronul Wranghel agită din nou ideea unui răsb i împotriva Sovietelor, pregătindu-şi din sfărâmăturile armat i lui de eri, o nouă armată. Nu întrezărim însă din nici parte realizarea intenţiilor lui. Ele par mai mult un mijlo de impresionare a Conferinţei dela Genova, în favoarea restabilirii vechiului regim.

DESCHIDEREA CURSULUI de l. şi literatura maghiară

In ziua de 4 Aprilie a avut loc la Facultatea de Litere a Universi ă ii din Cluj inaugurarea cursului de limba şi literatura maghiară.

Până la concursul care va hotări pe titularul catedrei, Consiliul Facultăţii a recomandat pe dl Dr. Kristóf György, unul din concurenţi, cu suplinirea ei.

In faţa unui public numeros, dl prodecan N. B nescu a presintat, în cuvinte călduroase, pe dl Dr. Kristóf, care, a rostit această cuvântare de mulţumire:

DOMNULE DECAN!

„Cuvântul cel dintâi mi-este al mulţumirii. Vă mulţumesc, că m'aţi prezentat studenţilor şi mulţumesc Facultăţii că m'a însărcinat cu predarea limbii şi literaturii maghiare. In toate simt însemnătatea sferei de activitate, în care m'a aşezat soarta şi decretul prea onoratei Facultăţi. Datoria mi-e: servirea culturii omeneşti şi a ştiinţei prin relevarea comoarei culturale şi prin cercetarea lucrurilor al căror nume colectiv este: limba şi literatura maghiară. Convingerea sfântă mi-e că cunoaşterea obiectivă a faptelor ştiinţii n unumai lărgeşte horizontul omenirii, ci ridică fericirea sufletelor şi bucuria vieţei. Şi aşa ne ajută pe toţi să nu ne depărtăm din viaţa pământească ca nişte străini înşelaţi, egoişti sau ca cerşitori, însă să trăim deja aici pe pământ ca fiinţe intelectuale factori de armonie în societatea oamenilor harnici.

Cu astfel de pricepere, mă străduesc a indestuli aşteptările îndreptate către mine. Şi ca aşa să şi fie şi aşteptarea să nu fie dată de ruşine, mă silesc, ce e drept, cu toată individualitatea-mi, dar invoc şi mai departe sprijinul binevoitor al Facultăţii onor., entuziasmul studenţilor precum şi binecuvântarea lui Dumnezeu asupra muncii noastre!"

După aceste cuvinte, d. dr. Kristof şi-a făcut, cu multă vioviciune, expunerea, primită cu aplause de întreaga asistenţă.

Rep.

A sosit din Elveţia un nou transport de

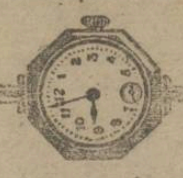

Ceasornice de mare preciziune

Longines

în aur, argint şi nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyö şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii

16 **Telefon No. 350**

Un nou caspe francez la Cluj

DI H. Focillon directorul Muzeelor din Lyon

DI Henri Focillon, director al Muzeelor, profesor de Istoria artei la Universitatea din Lyon şi unul din cei mai buni cunoscători ai artei moderne din Franţa, a fost invitat de Universitatea din Cluj, să facă o serie de conferinţe în oraşul nostru. D-sa a primit cu multă bunăvoinţă această propunere şi a anunţat sosirea pentru 24 Aprilie. Dela această dată, până la 24 Mai, d-sa va face două conferinţe publice pe săptămână, însoţite de proecţiuni, în sala Bibliotecei tratând despre „Istoria artei franceze în sec. al XIX-a" şi două cursuri publice, la Universitate, tot cu proiecţiuni, despre „Marile epoce ale Artei Franceze".

Cei cari au avut norocul să-l asculte în vara trecută, la Lyon, cunosc competenţa şi talentul excepţional de conferenţiar al dlui Focillon. Ne bucurăm foarte mult că vom avea plăcerea să-l auzim şi la Cluj unde, alături de alţi compatrioţi ai săi, ne va face cunoscută una din manifestaţiile cele mai remarcabile ale Franţei, cea artistică. Publicul clujan va avea un plăcut prilej de a asculta aceste conferinţe interesante.

La timp, zilele şi orele prelegerilor se vor anunţa.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO:

Joi-Vineri: Iubirea de mamă. Dramă Nordisk, în rolul principal Maria Dienesen şi Gunar Sommer feldt.

Sâmbătă-Duminecă: Fluturele negru. Ne arată în cadrul unei istorii extraordinar frapante tainele unei curţi regale. In rolul principal: Lilly Beck. Afară de aceea o comedie pompoasă: Se caută o maimuţă.

CINEMA EGYETEM:

Joi Occidentul. Cea mai mare atracţiune a sezonului! Cea mai grandioasă creaţiune a celebrei artiste de film Nazimova! In acest film se îmbrăţişează civilizaţia Apusului orientul fierbinte mistic în cadrul unei istorii minunate, artistice.

Vineri: Drama grandioasă de moravuri a casei Dorian, Dansul viţiului. In rolul principal noua stea a cinematografelor prea frumoasa şi capacitata Gritt Hegesa.

Sâmbătă-Duminică: Cea mai frumoasă dramă din seria italiană Victoria: Cursa. In rolul principal excelenta Paul Capellani.

CINEMA URANIA

Joi: Drama grandioasă de moravuri a casei Dorian: Dansul viţiului. In rolul principal Gritt Hegesa.

Vineri: Dragoste studenţească. Romanul unui student amorezat. Dramă captivatoare a fabricei franceze Pathé.

Sâmbătă-Duminecă: Capodopera universală a fabricei americane Pathé! O mie şi una nopţi. Poezie ilustrată în film lumea fermecătoare a poveştilor arabe.

1062.

Memoriul oraşului Cluj şi al judeţului Cojocna, adresat guvernului

Aducerea gazului metan — Chestiunea crizei locuinţelor — Aducerea valorilor dela Budapesta

Ieri d. dr. Julian Pop primarul oraşului Cluj însoţit de d. prefect Meteş şi de d. consilier Hosu a plecat eri la Bucureşti pentru a înainta guvernului un memoriu în privinţa aducerei gazului metan în Cluj şi a altor nevoi ale judeţului Cojocna.

In privinţa aducerei gazului metan în Cluj se cere ca statul să concesioneze aducerea gazului metan dela Zaul de Câmpie pe timp nelimitat, cu drept nelimitat pentru oraşul Cluj.

Localitatea Zaul găsindu-se numai la o depărtare de 56 km. de Cluj, în localităţile pe unde va trece conducta şi anume Ţicnid, Ceamul Mare, Boş, Bata şi Someşfalău se va introduce şi în ele gazul metan.

Concesionarea se cere să se facă în regie proprie sau sub formă de întreprindere şi se va putea utiliza gazul la luminat, încălzit, şi la punerea motoarelor în mişcare.

Este prevăzut în memoriu ca statul să aibă un drept de control, drept ce se va înscri în statute în deplină înţelegere cu comuna.

Se specifică că veniturile ce se vor realiza vor fi exclusiv pentru comună.

In al doilea punct al memoriului se cere ca guvernul să aprobe impozitele comunale încasate până acum.

Un alt punct ce va aduce mari îmbunătăţiri este amplificarea uzinei electrice din Cluj care nu este în stare să producă curentul necesar. Astfel se propune înfiinţarea unei societăţi cu un capital de 15 milioane pentru edificarea uzinei construind-o în aşa fel ca ea să poată utiliza ţiteiul la început şi ulterior gazul metan.

In cazul când consiliul de miniştri ar aproba aceasta, ar urma ca comuna în timp de 10 ani să tragă la sorţi acţiunile pe cursul lor de zi.

Continuând, se cere ca guvernul să dispună intrarea în discuţie în actuala sesiune parlamentară a proectului „Uniunei Chiriaşilor" din Cluj în vederea clădirei noilor locuinţe eftine şi încurajarea nouei societăţi înfiinţate pentru clădirea de locuinţe.

Tot cu această ocazie se va aranja şi chestiunea celor 25 milioane pe care Primăria Clujului le datorează oraşului Buda Pesta şi readucerea în Cluj a valorilor de 12 milioane ce au fost duse în timpul revoluţiei la Buda Pesta.

Ca încheere se cere ministerului muncei să evacueze casa din str. N. Bălcescu care e ocupată de Ocrotirile Sociale, pentru a se putea muta acolo Căminul Ucenicilor din Cluj.

*

Prefectura jud. Cojocna şi-a formulat şi ea un memoriu prin care se cere o reglementare a orelor de închidere şi deschidere a prăvăliilor, aprobarea bugetului, laurea unor măsuri ca primul judeţ în care se va face împroprietărirea să fie jud. Cojocna şi reglementarea în tot judeţul a închiderei cârciumelor în zilele de sărbători şi Duminecile.

Concertul religios de Vineri

Vineri 7 Aprilie, la orele 5 p. m. va avea loc în Capela Elevilor din strada Dorobanţi, un mare concert religios dat de d-na Dima, în folosul catedralei române din Cluj.

Işi vor da concursul la acest concert d-na Bobescu, d-nii I. Sibianu, I. Bobescu şi De Angelis.

Programul cuprinde bucăţi din Handel, Dima, Bachi, Wolf, Scărlătescu, Schubert etc.

CONGRESUL delegaţilor Cf. particulare din întreagă ţara

Congresul Căilor Ferate Particulare continuă în prezenţa delegaţilor C. F. R. S'a decis în unanimitate numirea unei comisiuni pentru studierea la faţa locului a chestiunei relativ la folosirea comună a liniilor şi gărilor între C. F. R şi C. F. Orădane, Arad-Cenad şi C. F. S. Oradane, Arad-Cenad şi C. F.

Chestiunea Uniunei C. F. Particulare se va trata ulterior, când vor sosi şi delegaţii C. P. din Basarabia. Se desbate de asemenea chestiunea ca traficul de persoane, bagaje şi mărfuri între staţiile C. F. R. şi C. F. P. să se facă în mod direct.

Inmormântarea ex-regelui Carol

Se anunţă din Budapesta, că cadavrul ex-regelui Carol a fost transportat cu mari ceremonii în biserica Inmaculata Conceptio, de unde în aceiaşi zi a fost transportat în cimitirul Capo di Monte unde va fi înmormântat provizoriu, până ce guvernul austriac va lua măsuri, ca să fie adus şi depus în Cupta Capucinilor din Viena.

Ex-regele Carol, înainte de a fi depus pe catafalc a fost îmbrăcat în uniformă de general maghiar.

Răspândiţi „Infrăţirea"

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod sdeial, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

En detail | En gros

Mare magazin cu Coloniale şi Delicatese
Str. Regina Maria 6.
Cu ocazia Sf. Serbători a sosit un **mare transport** de **COLONIALE** şi **DELICATESE.** Toată lumea să profite de ocazie şi să târguească tot ce-i trebue la

KONKOLY & POP

Care este cel mai bine asortat şi vinde cu preţurile cele mai avantagioase. Vizitaţi magazinul spre a vă convinge.
Serviciul prompt. 1637 Preţuri de concurenţă

Renumitul **Cheag Gebrüder Bayer Augsburg** (BAVARIA) este cunoscut ca cel mai productiv şi higienic, numai acest preparat garantează închegarea 1/100000 litri lapte. Feriţivă de preparate falsificate şi care nu poartă marca **Bavaria.**

—◆—

Se vinde numai în cutii de 50, 100 şi 250 grame originale precum şi în cutii
1623

Pastile No. 1 pentru închegat	5	litri lapte,	cutia conţine	1000	pastile
„ No. 2 „ „	25	„ „	„ „	1000	„
„ No. 3 „ „	50	„ „	„ „	1000	„

Aceste preparate (Pastile) sunt foarte mult căutate pentru consumatorii cei mici, sa constatat ca cele mai bune.

Singurul Depositar şi Representant General pentru toată România-Mare este numai Cunoscută Firma **A. T. Băbeanu & Comp.** Sociatate în nume Colectiv Turnu-Severin Str. Aurelian No. 80. **Preţuri concurente la cerere**

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu preţul original al fabricei.
1076

Preoteasă

Văduvă care ar dori să conducă gospodăria unui Protopop, este rugată aş-i Comunica adresa la ziar sub „Gospodina". 1634

„UNIREA"
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiţi, etc. şi cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale şi patiserii, drajeuri, neîntrecute specialităţi şi varietăţi de bomboane englezeşti (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje şi altele pentru care artiştii fabricei se întrec şi concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezeşti (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal şi sunt mult mai ieftine. 1379

Cautăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.
Administraţia ziarului.

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Reclame este sufletul comerţului.

La Institutul „CASA NOASTRĂ" Soc. Anon. din Satu-Mare sunt vacante 3 posturi de
CONTABIL.
1644

Aceste posturi se pot ocupa de persoane de experinţă de bancă imediat. Se pretinde cunoaşterea perfectă a limbei române în vorbă şi scris. Reflectanţii să-şi înainteze cererile cu indicarea pretenţiunilor Direcţiunei Institutului „CASA NOASTRĂ" S. A. Satu-Mare.

Să nu se confunde No. casei.
Prima Casa de Imprumut pe Amanet
1600
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.
Să nu se confunde No. casei.
Anunţă onorata sa clientelă că în vederea sărbătorilor Paştilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri şi libeluri cari ar putea prezenta garanţie suficietă societăţii. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix şi 7% pentru depuneri fără termen.
Condiţiuni avantagioase. ◆ Intrarea şi prin curte.
Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV, **DEJ**
fabrică trass, trass-var şi ciment de trass,
TRASS
înlocueşte cimentul scump de Portland după felul construcţiunei total sau parţial, corespunzând pretenţiunilor edile.
Prospecte şi certificate oficioase gratuite.
Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcţiuni mari.
TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!
Reprezentanţi în toate centrele industriale.
Scrisori şi telegrame: **TRASSIA—DEJ.**
Representant pentru judeţul Cojocna şi Turda-Arieş:
Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparu No. 3. 1401

Anunţuri se primesc la Administraţia ziarului „Infraţirea"

CONTROLUL
societăţilor din teritoriile alipite

Încă dela alipirea ţinuturilor desrobite, s'a pus chestiunea controlului tuturor societăţilor cari au capital străin, spre a se îndepărta astfel sfera de influenţă străină în industriile şi societăţile, cari urmează să fie naţionalizate.

Se ştie că la ministerul de industrie şi comerţ se află un serviciu special, care se ocupă cu organizarea şi controlul băncilor şi societăţilor pe acţiuni. De aici trebuia să se dea autorizaţie de sporire nu de micşorare de capital pentru toate aceste societăţi.

Această măsură se luase în special pentru Ardeal, unde cea mai mare parte din industrii, având capital ungurese gravitau spre Budapesta.

In vederea naţionalizării industriilor şi spre a se evita pe viitor influenţa străină în întreprinderile româneşti s'a propus — şi d. ministru Vasile Sassu a aprobat — următoarele:

Să se intervină la ministerul de finanţe ca să se dea ordin organelor sale din provincie să nu mai acorde nici un fel de autorizaţii pentru infiinţarea de noui bănci, fie pentru măriri sau micşorări de capitaluri, fie pentru stabilirea de sediuri secundare ale băncilor sau altor instituţii de credit ce şi-ar avea sediul principal în străinătate.

Astfel de autorizaţiuni, urmează să cadă, după cum s'a stabilit în trecut, în competenţa ministerului de industrie şi comerţ.

S'a mai aprobat a se alcătui la ministerul de industrie şi comerţ, o comisiune compusă din: un delegat al ministerului de industrie şi comerţ, un delegat al ministerului de finanţe şi un delegat al Băncii Naţionale, care să examineze şi să se pronunţe asupra fiecărei cereri făcute de vre-o societate fie ca industrială, comercială sau financiară.

Asupra acestei chestiuni a avut loc a înţelegere şi cu Banca Naţională.

Pentru a se înlătura abuzurile făcute de unele societăţi din Ardeal care spre a fugi de controlul statului îşi înscriu firmele la tribunalele din vechiul regat, cum a fost cazul soc. „Aurifera" din Abrud, care şi-a înscris firma la tribunalul din Bucureşti, s'a aprobat următoarele măsuri:

Să se intervină la ministerul de justiţie ca acesta pe cale de circulară să pună în vedere tribunalelor din vechiul regat să nu mai autentifice actele constitutive şi statutele şi să nu mai admită la înregistrări firme de ale societăţilor, care ar avea de scop exploatarea unei ramuri de industrie sau comerţ în ţinuturile alipite, până ce acestea nu vor obţine autorizaţia ministerului de industrie şi comerţ.

Citiţi pag. 8-a

Conferinţa internaţională a statelor dunărene

— Ziua II-a —

Luni la ora 4, şi ţinut a doua şedinţă a conferinţei dunărene.

Şedinţa s'a deschis prin citirea procesului verbal al întrunirei an terioare după care fiecare reprezentant şi-a depus raportul scris cu consideraţiuni precise. S'a făcut în urmă constatarea că liniile de navigaţie ale tuturor tărilor riverane, sunt îndeajuns desvoltate ca să poată servi în viitor unor legături mai strânse între state.

In legătură cu aceasta s'a hotărît întocmirea unei hărţi speciale.

S'a făcut de asemenea constatarea că legăturile de comunicaţie telefonică şi telegrafică între porturile româneşti, sunt satisfăcătoare.

Chestiunea căreia i s'a dat o importanţă deosebită a fost aceea a creărei unei linii speciale de comunicaţie telefonică dealungul Dunărei între Ulm şi Brăila.

Crearea unei astfel de linii — care necesită un studiu mai amănunţit — rămâne deocamdată un simplu deziderat.

Principal însă pentru interesele noastre de directă însemnătate e crearea şi organizarea serioasă a unei „reţele" de telegrafie fără fir care să corespundă într'un mod mai larg nevoilor actuale de comunicaţie.

Proectul de organizare al acestor instalaţiuni telegrafice constă din amenajarea unei centrale cu o forţă de transmitere de 200 kilo vaţi. (La Băneasa există o instalaţie, însă cu o forţă mai mică). La Galaţi, una de 12 kilov., la Oradea-Mare de 10 kilov., la Cluj de 6, la Hotin de 6, la Cernăuţi de 6, la Kişinău de 6, Timişoara de 6, pe lângă care e vorba să se instaleze altele poate mai mici, la Severin, Giurgiu, şi încă alte câteva puncte. Cele două vapoare de pe Dunăre puse în serviciul de dragaj vor fi de asemenea amenajate cu câte o instalaţie capabilă să transmită unde la cel puţin 300 de kilometri.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Fabes 57.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

SE PREGĂTESC toilette elegante în executarea cea mai delicată și cu preț convenabil, în salonul de modă pentru dame a D-nei văd. Steinberger, Str. Saguna (Bartha) 24. 1633

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Tesaurul oamenilor muncitori

Spirtul sărat

TRANSILVANIA

în contra reumei, răcelei și catarului.

1540

Să capată ori unde.

Magazinul de căpetenie

ROZSA

drogeria mare CLUJ, Piața Unirii No. 26. □

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funcționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

Intreprindere internațională

alui

Maxim König Miksa

ARAD

Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

SOCIETATEA „Govora-Călimănești"

SEDIUL: București, Strada Academiei No. 15.

CAPITAL SOCIAL LEI 10.000.000

PROSPECT

Pentru emisiunea de 50.000 acțiuni în valoare nominală de lei 10.000.000

Pentru mărirea capitalului social

Pe temeiul deciziunei Adunărei generale a acționarilor, din 5 Ianuarie 1922 și a aprobărei dată de Ministerul de Industrie și Comerț cu adresa No. 72.653 din 1 Februnrie 1922, se emite pentru sporirea capitalului social 50.000 acțiuni a 200 lei fiecare, deci în valoare nominală totală de lei 10.000.000 **care va servi la refacere și la completarea programului de lucrări spre a corespunde cerințelor moderne, sporind astfel rentabilitatea întreprinderei.**

Conform dispozițiunilor art. 7 și 8 din statutele Societății acțiunile din această emisiune se atribue cu **preferință vechilor acționari.**

Pentru a-și exercita dreptul lor de preferință, vechii acționari vor prezenta sau vor trimete spre vizare la sediul Societății, în București și în provincie la sucursalele Băncii Naționale acțiunile ce posedă, **între 5—25 Aprilie,** vărsând în acelaș timp 35 la sută din prețul de emisiune al nouilor acțiuni, **plus 20 lei cheltueli de emisiune** adică în total 90 lei de acțiune.

In locul acțiunilor puse în gaj se va prezenta recipisa sau certificatul Băncilor sau instituțiunilor la care se găsesc depuse, iar în locul acțiunilor evacuate în streinătate se vor prezenta recepise sau certificate doveditoare a proprietății acțiunilor și evacuărei lor. In aceste cazuri stampilarea pentru viză se va aplica pe arătatele recipise sau certificate.

Pentru acțiunile nominative, dreptul de preferință se va exercita **numai pe numele persoanei înscrisă în registrul de acționari al Societății sau pe numele acelora cărora au fost transferate acțiunile prin înscriere în registrul Societății, în București la sediul Societății str. Academiei 15 și în provincie la sucursalele Băncei Naționale.**

Pentru acțiunile eventual neoptate se deschide subscripție publică care va avea loc în zilele de 26 Aprilie—5 Mai cr. la Banca Națională din București și la Sucursalele sale din județe, precum și la sediul din București al Băncii Românești.

Subscrierea se va putea face atât pentru acțiuni nominative cât și pentru acțiuni la purtător.

Consiliul de administrație își rezervă dreptul să închidă subscripția publică înainte de împlinirea termenului fixat, repartizând acțiunile subscrise. Se va da preferință subscriitorilor de acțiuni nominative.

Acțiunile nominative nu pot fi posedate de cât de cetățeni români (art. 5 din statute).

Prețuri de emisiune al nouilor acțiuni, este de 220 lei de fiecare acțiune. Diferența de lei 20 între valoarea nominală și prețul emisiunei acțiunilor, va servi pentru acoperirea cheltuelilor de emisiune.

La plata primului vărsământ de 35 la sută sau a 70 lei, plus 20 lei pentru cheltueli de emisiune adică în total 90 lei de fiecare acțiune, se va da chitanță în schimbul căreia se va elibera mai târziu titlul definitiv.

1643 CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

No. 69—1922.

Publicațiune.

Să aduce la cunoștință generală, că în ziua de **24** Aprilie 1922 la ora 11 a. m. să va ține licitație publică, în cancelaria administrației Institutului Surorilor de Ocrotire Calea Moților No. 27 pentru furnizarea 40 (patruzeci) vagoane lemne de foc calitatea I-a.

Ofertele închise și sigilate, însoțite de o garanție provizoară de Lei 2000 în numărar sau efecte publice, să înaintează către Direcțiunea Institutului Surorilor de Ocrotire până la 15 crt.

Condițiile de furnizare a lemnelor să pot vedea fiecare zi la cancelaria administrației Institutului Surorilor de Ocrotire, Calea Moților 27.

1641 Administrația Inst. Sur. de Ocr. Cluj.

Banii împrumut pe orice obiecte, bijuteri, haine, mobile, acțiunii, mărfuri, etc., cumpără aur, argint și orice obiecte, primeste spre vânzare în comision și acordă avansuri foarte avantagios, primeste

Depuneri spre fructificare cu 9 și 10 la sută

Casa de Imprumut pe Amanet (Muntele de Pietate) Victor Iliescu & Co. Calea Victoriei 25. Telefon 55.

Intrarea și prin curte. 1580

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu

Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

34517, 49824, 33834, 12288, 25104, 20435, 22627, 37387, 32685, 2031, 25285, 15403, 4771, 36331, 28593, 30246, 31371, 25001, 39577, 35116, 18895, 37601, 47134, 47133, 10111, 32227, 47809, 12209. 30483, 42803, 26930, 23480. 41965, 43645, 31444, 40235. Seria F. Nrii 42381, 14138, 6930, 1109. 43508, 36425, 34732, 5590, 3476. 45668, 29339, 1140, 16107, 26353, 8248, 20264, 25775. 27419, 44260, 11099, 35133, 12857, 41699, 8966, 44538, 2187, 11301, 28354, 25812, 36651. 24926, 48175, 2290, 24656, 43562, 8840, 49060. 8774, 13319, 15016, 31360, 14411, 13605, 2248, 12179, 43939, 4377, 37087, 12350, 29780, 49585, 19748, 30303, 8348, 47583, 41778, 28980, 12447, 46720, 26893, 28398, 39375, 27173, 23538, 15319, 47961, 26159, 34103, 49286, 18185, 23266, 34546, 34460, 17509, 2951, 30983, 48813, 8643, 5633, 19108, 21705 19162, 10241, 36301, 12828, 34528, 27115 15892, 29024, 32293, 49161, 33874, 36007, 47037, 41551, 34412, 47114, 5509, 21994, 14538, 4091, 9263, 24143, 28322, 17692, 46188, 11464, 23596, 5644, 45331, 36236, 21063, 29904, 44906, 13086, 16182, 16181, 28742, 24865, 1696, 21822, 20309, 46898, 4840, 37612, 41480. 35661, 36012, 28978, 15461, 47551, 42074, 10975, 18102, 39324, 40765, 11300, 30451, 8159, 47573, 22876, 14611, 14610, 1105, 44276, 18215, 14125, 1104, 26322, 31338, 37343, 21238, 7286, 4341, 29695, 12946, 23768, 3 841, 34310, 40390, 3251, 29718. 43710, 28170, 10818, 6759, 11237, 4041, 41780, 5107, 31771. Seria G. Nrii 15070, 19386, 16343, 11450, 36435, 25728, 9762, 7781, 22692, 2765, 2838, 14383, 13997, 14863, 16166, 19068, 2901, 26019, 20795, 30172, 14572, 13490, 16707, 21916, 48089, 16453, 36401, 38838, 40099, 5432, 29722, 14369, 314, 26845, 28143, 22832, 26613, 30678, 10767, 29084, 40962, 10078, 18017, 24222, 10106, 11192, 5446, 18580, 41047, 11393, 15490, 16529, 29921, 41051, 31100, 38432, 36668, 20837, 37331, 47647, 37983, 16112, 5038, 37270, 34223, 42195, 18612, 2263, 27902, 30688, 2449, 33201, 44669, 5900, 12557, 45029, 48765, 21024, 15265, 8906, 38276, 24775, 38841, 35580, 26917, 47566, 33712, 10785, 29066, 30208, 12700, 9096, 4312, 3194, 14652, 9240, 19254, 9133, 33676, 18264, 19253, 13630, 29160, 766, 48118, 20675, 30343, 9454, 41367, 8137, 11937, 43828, 37298, 15381, 19255, 3921, 18916, 16051, 34669, 25588, 34525, 23670, 13716, 22033, 35113, 43518 48210, 45037, 15286, 15285, 12050, 22810, 9377, 16318, 27761 42044, 49769, 34742, 282, 4200, 44295, 15960, 6755, 28554, 37304 23903, 473, 46391, 31900, 21692, 21900, 18314, 36845, 27627, 1980 82, 49943, 13134, 6840, 3165, 4155, 49582, 49583, 49581, 49580 22611, 33304, 27616, 17568, 8671, 30750, 34371, 46106, 48119 28630. 34857, 13842, 7649, 11902, 36153, 1420, 13759, 12859 6172, 49881, 5888. 43391, 42469, 9571, 33262, 8110, 44204, 17057 10845, 30987, 38924, 12272, 2964, 29582, 14040, 3787, 37319 27352, 38063, 10558, 10294, 41662, 10428. 47749, 19412. Seria H. Nrii 16199, 10462, 30419, 33850, 45438, 18974, 37770, 28772 33743, 10950, 35651, 25000, 44600, 579, 42176, 12679, 34901 44566, 45127, 45699, 3799, 22423, 25122, 18742, 44796, 41928 6114, 4144, 20937, 18940, 27363, 19108, 26626, 32417, 41357 39421, 39420, 39924, 2651, 47654, 28730, 36938, 23221, 32545 59459, 29442, 14371, 27376, 26742, 13156, 34804, 11102, 48502 30959, 1620, 15517, 40868, 33327, 1159, 45606, 31184, 37492 11371, 8891, 25322, 7163, 40520. 35600, 5111, 36732, 30980 31476, 13689, 45544, 47647, 32302, 19101, 19606, 5605, 32301 28796, 23743, 36813, 17204, 27878. 32300, 26931, 17610, 25071 19899, 31079, 15965, 19864, 6847, 37787, 28695, 11086, 18350 40500, 24908, 19882, 1515, 17842, 14188, 32671, 26868, 29850, 26899, 6617, 27171, 4180, 34360, 212, 20665, 2658, 16868, 49453 20021, 20022, 2232, 36083, 45408, 43636, 16283, 24282, 41561 23846, 37013, 32947, 36279, 41461, 12720, 42212, 6054, 26865 14606, 38952, 29045, 1558, 10946, 23444, 29266, 1914, 32394 28093, 6121, 5069, 690, 9437, 38224, 12346, 15169, 11748, 13455 12598, 9661, 11175, 41725, 9245, 10235, 46889, 24741, 8831, 11535 17697, 1180, 39358, 35613, 39660, 25198, 46726. Seria I. Nrii 24232, 38787, 4944, 30831, 6348, 11025, 39159, 47833, 18289 39160, 11342, 47907, 24401, 18265, 32054, 12567, 24825, 10470 48518, 18967, 47491, 14147, 22021, 24029, 31780, 37075, 31496 23124, 7001, 29013, 12469, 48111, 39753, 26585, 1425, 39948, 17896, 16833, 2768, 46520, 17361, 45366, 37559, 48770, 46239 27375, 3040, 32286, 47782, 22489, 33273, 48442, 29595, 14280 28029, 38367, 13849, 7623, 13577, 14488, 39306, 26514, 29875

(Va urma.)

Să găsesc

Pe sezonul de primăvară

Cele mai bune,

De forma cea mai nouă.

GHETE „TURUL"

la Sucursala CLUJ, Calea Reg. Ferdinand 14

Cea mai mare fabrică de ghete a țării.

1370

Prima sucursală proprie în țară și streinătate

Statutul definitiv al Dunării

— Dispozițiile cuprinse în convenție, relative la libera circulațiune a Dunării internaționale —

Iată dispozițiile principale din convenția, care stabilește statutul definitiv al Dunări, conform stipulațiunilor tratatelor de la Paris, convenție votată eri de Senat.

Rețeaua fluvială internaționalizată este compusă din:

Morava și Thaya, în partea cursului lor constituind frontiera între Austria și Ceho-Slovacia; Drava dela Barci; Tisa de la Gura Someșului; Mureșul de la Arad; Canalele laterale, sau canalele, cari ar fi stabilite, fie pentru a dubla sau ameliora secțiuni firesc navigabile ale zisei rețele, fie pentru a reuni două două secțiuni firesc navigabile ale unuia dintre aceleași cursuri de apă.

Libertatea navigațiunii și egalitatea dintre pavilioane sunt asigurate de către două Comisiuni deosebite, și anume: Comisiunea Europeană a Dunării, a cărei competință, se întinde pe partea din fluviu zisă Dunărea maritimă și Comisiunea internațională a Dunării a cărei competință, se întinde asupra Dunării fluviale navigabile, precum și asupra căilor de apă.

Dunărea maritimă

Comisiunea europeană a Dunării este compusă provizoriu din reprezentanții Franței, Marei Britanii, Italiei și României cu câte un delegat de fiecare Putere.

Totuși, orice stat european, care va justifica în viitor interese comerciale, maritime și europene suficiente la gurile Dunării va putea după cererea ca să fie admis a fi reprezentat în Comisiune printr'o deciziune unanimă, luată de Guvernele cari sunt ele însile reprezentate într'însa.

Comisiunea europeană exercită puterile pe cari le avea înainte de război.

Nu se schimbă nimic din drepturile, atribuțiunile și imunitățile ce are din tratate, convențiuni, acte și aranjamente internaționale relative la Dunăre și îmbucăturile ei.

Puterile Comisiunii europene nu vor putea lua sfârșit decât printr'un aranjament internațional încheiat de către toate statele, reprezentate în comisiune.

Sediul legal al comisiunii rămâne fixat la Galați.

Comisiunea internațională a Dunării este compusă din doi reprezentanți ai statelor germane riverane și un reprezentant al fiecăruia din statele neriverane, reprezentate în comisiunea europeană a Dunării, sau care ar putea fi reprezentat în viitor.

Competința ei se întinde asupra părții din Dunăre cuprinsă între Ulm și Brăila și asupra rețelei fluviale declarate internațională.

Asupra părții din Dunăre și asupra rețelei fluviale, puse sub competința sa și în marginele puterilor ce i se dau prin convențiune, comisiunea internațională veghează ca niciun obstacol de nici un fel să nu fie pus din partea unuia sau mai multor State liberei navigațiuni pe fluviu la acea că atât pentru transitul, cât și pentru folosința porturilor, instalațiunilor și materialului lor, supușii, bunurile și pavilioanele tuturor Puterilor să fie tratate pe picior de completă egalitate și, în mod general, la aceea ca nici o atingere să nu fie adusă caracterului internațional pe cari tratatele l'au orânduit rețelei internaționale a Dunării.

Programul anual al lucrărilor curente de întreținere și de îmbunătățire rețelei fluviale este alcătuit de către fiecare stat riveran în ce privește domeniul său teritorial și comunicat comisiunii, care va aprecia dacă acest program este conform cerințelor navigațiuni; ea va putea să-l modifice de va găsi că e necesar.

In toate hotărîrile sale Comisiunea va ține seamă de interesele tehnice, economice și financiare ale statelor riverane.

Lucrările vor fi executate de către statele riverane în limitele fruntariilor lor respective. Comisiunea se va asigura de execuarea lucrărilor și de conformitatea lor cu programul în care sunt prevăzute.

In cazul când un stat riveran nu ar fi în măsură să întreprindă el însuși lucrările intrând în competența sa teritorială, acest stat va fi ținut s ăsc lase, a fi executate de către Comisiunea internațională.

Lucrări și taxe

Statele riverane vor avea dreptul să întreprindă în marginele fruntariilor lor respective fără aprobarea prealabilă a comisiunii internaționale lucrările ce ar putea fi cerute de o împrejurare neprevăzută și grabnică. Ele vor trebui totuși să anunțe fără întârziere Comisiunea despre cauzele cari au motivat aceste lcrări trimițându-i descrierea sumară a lor.

In ceeace privește lucrările de îmbunătățire propriu zise și lucrările necesitate de întreținerea lucrărilor de îmbunătățire de o deosebită însemnătate, statul care le va întreprinde va putea fi autorizat de către comisiune să-și acopere cheltuelile prin percepere de taxe pe navigațiune.

Dacă Comisiunea execută ea însăși lucrări de acest fel, ea va putea să-și acopere cheltuelile prin perceperea de taxe.

In ce privește părțile Dunării formând fruntaria, executarea lucrărilor și repartizarea cheltuelilor vor fi regulate prin bună înțelegere între statele riverane respective.

In caz de neînțelegere, comisiunea va determină ea însăși ținând seamă de stipulațiunile tratatelor, condițiunile executării ziselor lucrări și eventual repartizarea cheltuelilor ocazionate de executarea lor.

Taxele, atunci când vor fi percepute asupra navigațiunii vor fi moderate. Ele vor fi calculate pe tonajul vasului și nu vor putea în nici un caz să fie bazate pe mărfurile transportate. La expirarea unei perioade de cinci ani acest sistem de stabilire a taxelor va putea fi revizuit dacă Comisiunea va decide astfel cu unanimitatea membrilor săi.

Produsul taxelor va fi exclusiv afectat lucrărilor cari au dat naștere stabilirii lor.

Aceste taxe nu vor putea constitui niciodată un tratament diferențial întemeiat fie pe pavilionul vaselor, sau pe naționalitatea persoanelor și bunurilor, fie pe proveniența, destinațiunea, sau direcțiunea transporturilor.

Taxele de vamă și de acciz și alte taxe stabilite de către statele riverane asupra mărfurilor cu ocaziunea îmbarcării și debarcării lor, în porturile sau pe malurile Dunării, vor fi percepute fără deosebire de pavilion și în așa fel în cât să nu aducă nici o piedică navigațiunii.

Taxele de vamă nu vor putea fi mai ridicate decât cele ce sunt percepute la celelalte fruntarii vamale ale statului interesat asupra mărfurilor de aceeaș natură, de aceeaș proveniență și cu aceeaș destinațiune.

Folosirea porturilor și locurilor publice de îmbarcare și de debarcare poate da loc la perceperea de taxe și redevențe potrivite și egale pentru toate pavilioanele, corespunzătoare cheltuelilor de construire de întreținere și de exploatare a porturilor și instalațiunilor lor.

In cazul în care statele riverane ar fi hotărît că creeze porturi france sau zone france în porturile în cari transbordarea este în mod necesar sau general practicată, regulamentele relative la folosința ziselor porturi sau zone vor fi comunicate comisiunii internaționale.

Transportul mărfurilor

Transportul mărfurilor și călătorilor între porturile diferitelor state riverane, precum și între porturile unui acelaș stat este liber și accesibil tuturor pavilioanelor în condițiuni de completă egalitate pe rețeaua internaționalizată a Dunării.

Totuși inființarea unui serviciu local regulat de transport de călători și de mărfuri indigene sau indigenate între porturile unuia și acelaș stat, nu va putea fi făcută de către un pavilion străin decât în conformitate cu regulamentele naționale și în acord cu autoritățile Statului riveran interesat.

Trecerea în transit a vapoarelor, plutelor, călătorilor și mărfurilor e liberă pe rețeaua internaționalizată a Dunării, fie că acest transit se face direct, sau după transbordare sau punere în antrepozit.

Când ambele maluri ale cursului de apă în transit vor pu-Stat mărfurile în transit vor putea fi puse sub sigilii, sub lacăt, sau sub paza agenților vamali.

In cazul când cursul apei face fruntarie între două State, vapoarele, plutele, călătorii și mărfurile în transit vor fi scutite de orice formalitate vamală.

Serviciul poliției fluviale

Exercitarea poliției generale pe rețeaua fluvială internaționalizată aparține statelor riverane cari comunică regulamentele ei comisiunii internaționale, spre a-i permite de a constata că dispozițiunile lor nu aduc atingere libertății navigațiunii.

Servicii tehnice speciale

Pentru a menține și îmbunătăți condițiunile navigațiunii în sectorul Dunării cuprinse între Turnu-Severin și Moldova, zis al Porților-de-Fier și al Cataractelor, se va constitui de comun acord între cele două state coriverane și comisiunea internațională, servicii tehnice și administrative speciale, cari își vor avea sediul central la Orșova, în afară de serviciile auxiliare ce ar putea fi, în caz de nevoie, instalate în alte puncte ale sectorului. Excepție făcând de piloți, cari vor putea fi recrutați printre supușii tuturor naționilor, personalul acestor servicii va fi procurat și numit de către cele două state coriverane; el va fi condus de șefi de servicii desemnați de către aleași State și acceptați de Comisiunea internațională.

Sediul legal

Sediul legal al Comisiunii internaționale este fixat la Bratislava, pentru o perioadă de cinci ani, cu începere din ziua intrării în vigoare a Convențiunii.

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALA a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 488 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagi[ni] — Duminecă 9 Aprilie 1922

Infrăți

Dn. Muzeul Asociațiunii Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU

„ 6 LUNI ...
„ 3 LUNI . . . . 45 Lei
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Greșeli cari se plătesc

Alegerile actuale au dat prilej partidelor politice să-și verifice puterile și opiniei publice să puie capăt legendelor de popularitate, care înconjurau partidele noi.

Deabia născute aceste partide se află acum în pragul falimentului.

Cauza acestei înfrângeri e lesne de aflat. Victime ale propriei lor amăgiri, impresionată de beția unor victorii ușoare în trecutele alegeri datorită nesiguranței vremurilor ce au urmat războiul, peste care a plutit câtva timp speranța nedefinită într'o bruscă și totală îndreptare, „democrația nouă" a nesocotit rolul ce-l au ideile în politică.

Concepția revoluționară, pe care au întrebuințat-o partidele țărănist și averescan, că mulțimea nu e influențată de abstracțiunile logice, ci numai de pornirile imediate, de ordin practic sau sentimental, s'a dovedit a fi complect eronată.

Dacă la popularitatea, căpătată la început, noile partide ar fi putut adăoga și experiența, priceperea guvernărei, incontestabil că s'ar fi cimentat temelia unei noi organizațiuni sociale, pornite din încrederea mulțimii și din înțelepciunea conducătorilor.

S'a dovedit însă că democrația noilor partide nu este decât o paradă ocazională, sub care se ascunde lipsa oricărei idei conducătoare, care să determine curente noi, solide și sănătoase.

Oameni vechi, din convingeri oportuniste s'au îndreptat către noii stăpâni, părăsind partidele „în care nu mai puteau respira" și întorcându-se cu „fața spre sate", au avut pretenția că prin această deplasare politică își vor evidenția meritele și munca, ignorate de vechii stăpâni.

Dar tocmai această clientelă politică, ce căuta refugiul ambițiilor în popularitatea noilor formațiuni politice, nu reprezenta decât plaga vechilor partide.

Parveniții popularității factice, transfugii reacționari s'au arătat incapabili de a da țărei, care le-a acordat la început încrederea deplină, o viață nouă.

Programe improvizate de sezon, fără un plan unitar cu dezvoltare logică și continuă au distrus tot binele, ce reieșea din apropierea conducătorilor de mulțimea anonimă.

In loc de conștiință și idei, care să călăuzească organizarea unor noi sisteme și principii de activitate, în loc de a tempera excesele și a păstra o direcție fermă în realizarea unui program democratic, partidele noi, din lipsa lor de pregătire au recurs la demagogia, care a distrus treptat armonia socială, dintre diferitele clase.

Un edificiu politic se clădește totdeauna pe realități, căci iluziile mulțimei nu pot aștepta mult și odată amăgite, ele se răzbună amarnic.

Nevoia de prefacere și de înnoire a stărei politice și sociale s'a dovedit, că nu poate fi soluționată numai din admirația momentană a claselor de jos pentru „oameni providențiali", când lipsesc garanțiile temeinice, ideile directive care să călăuzească această nevoie.

Polichromia politică a nouei democrații este astăzi victima insuficienței de capacitate și pregătire a politicianilor ce o formează.

Ea se fărâmă dintr'o greșală proprie, aceia a nesocotinței unei directive de conducere, de organizare.

Dacă redeșteptarea opiniei publice a trecut printr'o eclipsă, dacă idolatrizarea acelor oameni, ce s'au pretins apostoli ai vremurilor noi a putut înșela această opinie și împiedeca refacerea mai grabnică a țării, totuși putem fi bucuroși că acum nu mai suntem amenințați de influența dăunătoare ce a jucat-o demagogia nouei democrații asupra mulțimei și că această mulțime și-a dat la timp seama că revenirea la normal, nu se poate încredința decât partidului liberal, ce are la bază un vast trecut politic, fundament al ideilor directive, ce au dat naștere totdeauna reformelor cerute de evoluția timpului.

Pecetea învățătorului de la Topoloveni

Intr'o ședință recentă a Camerei, cu ocazia validărilor, d. general Văitoianu, ministru de interne, a înfățișat adunărei o bucată de lemn, din capacul urnei dela o secție de vot din jud. Muscel, pe care era imprimată cu ceară roșie, ca semn de control, „pecetea domnească" a d-lui Ion Mihalache.

Deputatul muscelean Giurculescu a arătat apoi Camerei o fotografie mărită a acestei peceți, care înfățișa o seceră care înconjura coroana regală a României, iar deoparte și de alta erau inițialele I. M. (Ion Mihalache).

Domnul Mihalache, fiind întrebat dacă recunoaște pecetea n'a tăgăduit existența și întrebuințarea ei.

Nu e întâia oară când opinia publică face cunoștință cu acest sistem demagogic de propagandă, inovație a democrației noui.

Steaua partidului poporului a avut totdeauna alături chipul generalului Averescu și sub masca popularității s'a refugiat o întreagă pleiadă de incapacități politice și de insuficiențe morale, înșelând iluziile nerăbdătoare ale unei mulțimi, ce începuse să cultive cu îndârjire, fetișismul.

Noua constatare deci nu ne uimește; ne-am aștepta chiar ca în „județul" învățătorului dela Topoloveni să găsim și alt aspect, asemănător cu al popularității gen. Averescu, chipul în lemn al d-lui Mihalache!

Din potrivă ne îndrituește a presimți viitorul apropiat, demn de acel al partidului poporului și partidului țărănesc.

După vremuri de adâncă sdruncinare, inconștiența maselor e foarte susceptibilă la cultivarea demagogiei și la selecționarea mediocrităților, în care se întruchipează această demagogie.

Incapacitatea impozantă ce se ascunde sub uniforma generalului cât și sub scurteica învățătorului dela Topoloveni nu poate fi însă mistificată de compromisuri și paleative demagogice mult timp.

Mulțimea se redeșteaptă și în valul cotropitor al vremurilor noi rostogolește de pe socluri toți zeii.

După generalul Averescu, învățătorul Mihalache va fi al doilea idol decapitat al vremii.

Cursul nesupărat al evoluției lor politice nu va desminți maxima cunoscută a istoricului Iorga: „idolii se înalță prin prostia mulțimei și cad prin propria lor „prostie".

Știrile zilei

Eri după masă Camera a terminat lucrările validărilor.

Secretariatul general al Sănătății publice a interzis întrebuințarea serului Puțureanu, de oarece cercetările făcute de comisia medicilor a stabilit că efectul nu numai că nu e eficace dar e și vătămător.

Armele partidului național

Am în față discursul după notele stenografice, pronunțat în parlament de dl Mihail Popovici și publicat de „Gazeta Transilvaniei". Este un răspuns pe care alesul, nu al Brașovului, ci al altui comitat din Ardeal, îl dă criticelor acerbe și juste ale dlui prof. Em. Antonescu, leader al majorității, și unei părți din discursul dlui I. C. Brătianu, prin care se demasca definitiv politica de ambițiuni ministeriale pe care o fac fruntașii partidului național. Trecem asupra introducției, de-o palidă și sarbădă inspirație, și ne oprim numai asupra părței polemice, pe care-o rezervă guvernului și partidului liberal. Dl Popovici, în conformitate de altfel cu întreg sistemul de luptă preconizat de opoziție, face declarațiuni și pronunță acuzări, fără a le susține cu probe. D-sa pretinde, și aci nu facem decât să cităm textual cuvintele d-sale, că guvernul a dat ordin ca țăranii fruntași din Ardeal să fie bătuți, târâți în lanțuri de la un colț la celălalt al țărei, cum nu s'a mai pomenit sub unguri, de la 1848, când s'a șters iobagia. Am dori ca partidul național să vie cu-o singură probă, care să întrunească toate condițiunile legale, întru susținerea unei acuzațiuni atât de infame.

Să vie cu fapte precise, cu declarațiuni scrise ale indivizilor bătuți și legați în lanțuri, cu mărturia măcar a unui număr oarecare de cetățeni, a căror bună credință și obiectivitate să fie probată. Am dori ca fruntașii satelor unde s'au putut petrece astfel de fapte, să dea loc din propria lor inițiativă, la un protest pentru sau contra alegațiunilor fostului ministru de lucrări publice. Numai pe simplul său cuvânt, fie chiar aruncat de la înălțimea tribunei parlamentare, în atmosfera încărcată de uri politice, nu se poate bizui o țară pentru încriminarea faptelor, pe care fruntașii naționali le aruncă în spatele guvernului.

Și fiindcă până azi, deși au trecut săptămâni, în vremea cărora ar fi trebuit să se producă dovezile crimelor comise de guvern, opoziția, atât în presa ei oficială, cât și în discuțiile parlamentare, se menține la metoda încriminărilor fără probe concrete, opinia publica a țărei nu poate de cât să tragă concluziuni firești, îndoindu-se de veracitatea acuzărilor invocate de opoziție. Privit în această adevărată lumină, discursul dlui Popovici, apare ceea ce e în realitate, o frazeologie josnică și plină de venin.

Toată teoria d-sale adhoc a identificărei Ardealului cu partidul național, se reduce la o simplă interpretare a evenimentelor istorice, făcută din nevoia de-a legitima prin fraze deșarte existența mai departe a acestui partid.

Cea ce a însemnat acest partid în trecut o știm cu toții deajuns de bine, și nu mai este nevoe de apărarea advocătească a d-lui Popovici, apărare făcută nu atât pentru a preamări un trecut, cât pentru a revendica un viitor.

Activitatea și partea de jertfă a fiecăruia din fruntașii Ardealului făcută pentru desrobirea neamului românesc se cunoaște, și-atunci când domni ca doctorul Vlad și Bontescu, ori Tăslăuanu au invocat la rândul lor drepturile ce le au la cârmuirea țărei, pe baza trecutului, țara a avut naivitatea să le primească, ca mai apoi să sufere cea mai amară deziluzie, și cele mai dureroase urmari.

Zădarnic vrea d. Popovici să se socotească urmașul martirilor dela 48! Faptul de-a fi fugit din Viena și de-a fi devenit factor semipolitic în Iașul refugiului și al rezistenței naționale nu-i dă destul drept de-a sta alături de mucenicii neamului. Iar activitatea d-sale actuală de răsboire, cu mijloace reprobate de orice conștiință cinstită, împotriva partidului și-a fruntașilor politici cari au avut cel mai mare merit la înfăptuirea unităței naționale, și cari sunt singura pavază în contra anarhiei și dezbinărilor ce ne amenință de pretutindeni, îi ridică chiar singurul drept ce-l mai avea în ochii românismului, acela de-a fi fost înainte de izbucnirea răsboiului, membru întâmplător în singurul partid românesc de peste munți.

Tz.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Dela Universitatea liberă

Conferința d-lui prof. Mihail Dragomirescu

D. prof. Mihail Dragomirescu și-a ținut eri la fondația „Carol I" ultima prelegere de literatură română, din cele 6 destinate sesiunii de primăvară a „Universității libere".

D-sa a insistat mai mult asupra noveliștilor și romancierilor ardeleni Agârbiceanu și Rebreanu și caracterizând în treacăt pe câțiva scriitori epici, de care n'a putut să se ocupe mai de aproape: Hogaș și Pătrășcanu, Dragoslav și Vissarion, Mândru, Demetrius și mai cu seamă Galaction. D. Dragomirescu a arătat activitatea epică — în schiță, novelă și roman a lui Agârbiceanu, despre care spune că reprezintă nota patetismului moral. Agârbiceanu uneori exagerează tendința morală în paguba adevărului artistic. Arată acest lucru la romanul „Arhanghelii" cea mai întinsă operă epică românească, în care autorul încorporează ideea că cele ce se încrede în tăria bunurilor pământești și înfruntă pe Dumnezeu ajunge la derăpănare și peire. Pentru a da o idee de maniera simplă și patetică a lui Agârbiceanu, conferențiarul citește o pagină din schița „Fefeleaga".

Trecând la Rebreanu, pe care d. Dragomirescu îl consideră ca pe cel mai de seamă povestitor epic de astăzi îl arată ca pe un reprezentant de frunte al naturalismului psihologic.

In novelele sale, are marea artă de a nimici impresia de repulsie ce ar veni dela netrebnicia personagiilor și cadrului în care ele se mișcă, prin semnificația adâncă sufletească și omenească ce o pune în ele, în faptele și amănuntele lor. După ce șarjează în câteva cuvinte critica pamfletară ce se îmbată de gongorism arată că cel mai mare merit al unui povestitor epic, este de a avea un stil simplu și obiectiv. E ceeace realizează Rebreanu în romanul „Ion". Face o comparație între „Ion" și „La Terre" de Zola care în fond e mai mult o operă descriptiv lirică și arată superioritatea apică a lui „Ion". In „La Terre", oamenii sunt puși pe acelaș plan cu plantele și animalele — toți sunt, în același fel, fii ai pământului, fără fărâmă de cer. In „Ion" omul e mai înainte de toate om, pământul e un simplu mijloc pentru ajungerea unei presupuse fericiri — și logica adâncă a firii lucrurilor împinge la nimicire tocmai pe acela care, desprețuind idealul, ajunge să conceapă, fie și numai pentru o parte din viață, ca scop, ceeace, în logica vieții, nu trebue să fie decât mijloc. Pesimismul tendențios al lui Zola, e înlocuit la Rebreanu cu o seninătate ceți înalță și-i pătrunde sufletul.

Conferențiarul sfârșește citind o pagină din „Ion" și mulțumind comitetului Universității libere și în special d-nei Sabina Cantacuzino, spiritul ei organizator.

America contra lui Darwin

Pentru savanții, cari pe urmele lui Darwin țin la descendența din maimuță a omului, publicăm declarațiile, — nu ale unor credincioși, ignoranți, și nici măcar ale unor teologi preocupați și pururea suspectați de cointeresări, ci ale unor protestanți, cari au toată siguranța nu pot fi învinuiți de partialitate. Primul este William Jennings Bryan, fost secretar de externe în cabinetul lui Wilson; al doilea doctorul Rader din Chicago.

Bryan declară între altele următoarele: „In loc de-a admite, că înalta critică subtrage orice drept de existență a Bibliei, pe motivul că rezultatele științifice i-ar fi contrare, noi dimpotrivă suntem de convingerea, că tocmai Biblia trebue să subtragă acest drept științei, care pretinde astfel de lucruri". Iar Rader: „In viitor adevărul științific se va pune în aplicare cu toată rigioarea, în contrast cu pseudoștiința din trecut; Darwinismului i-a trecut timpul".

Monumentul Unirei dela Alba-Iulia

Ziarul „Dacia" sub semnătura dlui N. Pora, aduce următoarele amănunte privitoare la lucrările sculptorilor noștri pentru ridicarea unui monument al Unirii la Alba-Iulia.

In semiciclul scării monumentale a Ateneului au fost expuse de două zile lucrările expuse de sculptorii noștri în vederea concursului pentru ridicarea unui monument în Ardeal.

E vorba de proectatul monument al Unirii ce se va ridica la Alba-Iulia, și care va trebui să fie gata înaintea încoronării.

La acest important concurs iau parte unsprezece sculptori români și machetele lor au fost expuse, iar comisiunea pentru judecata lucrărilor trebuie să se întrunească spre a hotărî.

Concursul, în genere, se prezintă foarte serios, prin importanța lucrărilor prezentate.

Insă, pe cât se pare, tema, ideia ce trebue desvoltată, nu a fost destul de bine înțeleasă de toți concurenții. Așa să explică diversitatea temelor, reprezentate atât în grupurile principale, cât în grupurile alegorice, basoreliefuri, etc.

Ideia Unirii, este mai bine întrupată în macheta ce înfățișează, pe soclu, un țăran din vechiul Regat dând mâna cu o țărancă din Ardeal, iar în două basoreliefuri aproape busturi de o parte Regele Ferdinand, iar de alta Regina Maria.

Ideia Unirii este iarăș închegată și în macheta ce înfățișează pe soclu, pe Regele călare, iar în jurul coclului, o horă în care e prezentate, alegoric, toate provinciile românești unite.

Celelalte machete, foarte interesante ca tratare, se îndepărtează de ideia Unirii.

ȘEDINȚA COMITETULUI

Așezământului de cultura I. C. Bratianu

Luni la ora 10 a. m., s'a întrunit comitetul „Așezământului de cultură Națională I. C. Brătianu".

Au luat parte d-nii: I. G. Bibicescu, C. Olănescu, P. S. S. Episcopul Ciorogariu, protopop Gh. Popovici (Lupaș), N. Iorga, I. Inculeț, I. Nistor, N. Lepădatu, I. Grădișteanu, Ioan Simionescu, I. Al. Brătescu-Voinești, Alex. N. Ștefănescu, Grigore Alexandrescu, V. Alimănișteanu, I. Valaori, Dr. Stoicescu și N. Maxim.

Ședința a fost prezidată de dl I. G. Bibicescu.

Dl Const. Cociașu, a făcut o expunere asupra condițiunilor în care s'a întemeiat acest așezământ, arătând activitatea desfășurată până acum.

P. S. S. Episcopul Ciorogariu și dl I. Grădișteanu au fost aleși vice-președinți ai comitetului, iar dl Oromolu, guvernatorul Băncei Naționale a fost ales administrator-delegat al Așezământului împreună cu dl Const. G. Cociașu.

P. S. S. Episcopul Ciorogaru, a făcut o expunere asupra situațiunei culturale în care se găsește poporul român din Ardeal, cerând sprijinul așezământului.

Dl N. Iorga, a schițat un program de activitate a Așezământului, preconizând tipărirea și răspândirea unei cărți de citire pentru poporul român, colecții de poezii populare, instrucțiuni etc.

Mai vorbesc d-nii Lepădatu, Valaori Nistor, Brătescu-Voinești, I. Simionescu, V. Alimănișteanu și Protopop Popovici, arătând nevoile culturale ale diferitelor regiuni ale țării și propunând diferite mijloace pentru satisfacerea acelor nevoi.

Dl Const. Cociașu, rezumând desbaterile, propune instituirea unei comisiuni care să studieze soluțiile discutate. Sunt aleși în această comisiune d-nii: N. Iorga, I. Nistor, Protopop Popovici, Sextil Pușcariu, Batzaria și St. Ciobanu.

Comitetul a hotărât tipărirea statutelor și facerea formalităților pentru recunoașterea Așezământului ca persoană juridică.

ECOURI

In onoarea lui Shakespeare

Noua societate a lui Shakespeare din Londra se pregătește să sărbătorească la 17 Aprilie memoria lui Shakespeare care s'a născut în ziua aceasta la Stratford pe Arvon.

Celebrul actor american Hackett care a fost aplaudat pe scenele franceze și britanice în marile roluri ale pieselor lui Shakespeare, va juca cu această ocazie la Stratford rolul lui Othello.

Stagiunea „Andre Brule" la Bruxelles

Stagiunea Andre Brule la Bruxelles își investește caracterul unei adevărate manifestații a artei dramatice franceze.

Marele comedian a trebuit să-și prelungească turneul de mai multe ori.

Este în fiecare seară obiectul unor ovațiuni călduroase.

A jucat succesiv „l'Epervier" de d. Francis de Croisset cu Jean Coquelin în rolul pe care l'a creat; „la Dame aux Camelias, cu d-ra Madeleine Lely; „le Danseur inconnu" și „Triplepatte" de Tristan Bernard și Charles-Henri Hirsch pe care a trebuit s'o repete în mai multe rânduri; „Coeur de moineau" de d. Louis Artus; „l'Enfant de l'amour" de Henri Bataille, despre care o critică belgiană a scris: „Capo d'operă a unui mare dramaturg, capo d'operă a unui mare actor".

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Ghandi

— Un revoluționar pașnic —

Sufletul omenesc ori, care ar fi cultura individului are totdeuna nevoe de iluziuni mistice, pentru a-și susține aspirațiunile și a-și manifesta calea spre evoluție.

Rolul credințelor mistice a fost covârșitor în istoria popoarelor. Nașterea unui ideal mistic a provocat totdeauna mari transformări în civilizația timpului, provocând aproape totdeauna o civilizație nouă și distrugând pe cea anterioară.

Cristianismul, Budismul, Islamismul sunt probe evidente.

In evoluția actuală a misticismului asiatic se reliefează, din ce în ce mai mult contribuția sufletului indian.

Ca o floare miraculoasă, profundă și turburătoare a apărut în India, poezia lui Rabindranath Tagore.

Simplitatea celor mai generale sentimente omenești, împreunată cu darurile unei culturi rafinate superioare, a produs o adevărată renaștere a poeziei naționale indiene.

Renașterea spiritualismului și a credinței religioase, sub altă formă decât aceia a unui Dumnezeu antropomorfic, un Dumnezeu oriental, sensibil în infinitatea Universului cutremură astăzi cele mai distinse suflete ale secolului nostru.

Semnul acestei renașteri se manifestă astăzi și în politica de desrobire a Indiei de sub imperialismul anglosaxon, prin naționalismul pașnic, întrupat în personalitatea revoluționarului Ghandi.

•

Mohandas Karemchand Ghandi s'a născut acum 52 de ani, în statul Kathiawar, dintr'o familie de comercianți; tatăl său a fost timp de 25 de ani prim ministru al Statului Porbandar.

Când trebui să plece în Anglia ca să-și facă studiile în drept, mama sa care a arătat față de el un devotament exagerat și a exercitat asupra lui o foarte mare influență — i-a dat sfatul ca să se abție de a mânca carne și a bea vin.

Puțin timp profesând advocatura la Londra, el părăsește în dată capitala Imperiului britanic spre a se reîntoarce în Indii.

Chemat apoi în 1893 în Natal pentru a și exercita profesiunea, Ghandi e impresionat de situația compatrioților săi din această regiune și din acest timp își începe activitatea sa politică.

Părăsindu-și toate proprietățile sale, lucră ca simplu cizmar ca să-și câștige existența neîncetând în același timp de a întreține o vie propagandă pentru neatârnarea neamului său.

Indianul care și-a câștigat cultura în Europa, disprețuește totuși civilizația omenirei.

Drumuri de fer, telefon, telegraf, în fine toate invențiunile moderne le consideră, ca făcând mai mult rău decât bine omului și de aceia propovăduește semenilor săi oprirea întrebuințărei fructelor civilizației.

A fost ascultat în mare măsură. Femeile indiene au început să țeasă și să-și facă singure vestmintele, iar admiratorii săi și-au ars hainele europene, pe care le purtau până ce l'au cunoscut.

La Ahmedabad, unde locuește, a înființat un fel de colonie pentru „cultura dreptății", prin sărăcie și lucru manual.

Suferința foamei și ascetismul îi sunt familiare. Mult timp nu s'a hrănit decât cu făină, legume, untdelemn și fructe.

Astăzi se mulțumește cu lapte de capră și sare.

Niciodată Ghandi n'a urmărit înaintea justiției un debitor sau un dușman.

A urât violența și cu vocea sa calmă a propovăduit pacea și dragostea între oameni, totuși pe unde a trecut a atățat flacăra naționalismului.

Tactica lui e rezistența pasivă, nesupunerea individuală de a coopera cu funcționarii englezi în administrația Indiei.

Cu toate acestea partizanii săi — bonetele albe — numiți astfel din cauza coafurei adoptate —, acești revoluționari pacifici, care nu cer decât Swaraj (regimul autonom) pentru Indii, provoacă necontenit ciocniri scoale pretutindeni.

Inchis de mai multe ori de autoritățile engleze, a adus însă acestuia servicii foarte mult apreciate.

Astfel în 1906, când a izbucnit revolta din Natal el a organizat un corp de brancardieri, după cum organizase mai înainte și ambulanța indiană, în timpul războiului cu Burii.

Ghandi vorbește cu o voce gravă, joasă, monotoană și totuși plăcută, fie că se exprimă în limba maternă fie că se exprimă cea engleză.

Privirea pătrunzătoare arată sinceritate și tenacitate.

Când în luna Decembrie 1920, fu vorba de alegerea unui președinte al Republicei indiene — numele lui Ghandi răsună în toată India — ca și a lui Valera în Irlanda.

Partizanii îl numesc „sfântul adversarii fanaticul", discipolii îl apropie de divinitate, dușmanii îl acuză de machiavelism; nimeni însă nu l'a acuzat vreodată de ipocrizie.

El însuși zice: „Cea mai mare parte din oamenii religioși, pe care-i cunosc sunt în realitate politicieni deghizați; eu, care am aparența unui politician nu sunt de fapt decât un om religios."

In această trebue să căutăm rațiunea popularității de care se bucură, în fața unui popor prin excelență religios, acel care astăzi zace în temnițele autorității engleze.

Cronica politică

Plecând la Conferința genoveză, primul ministru al țării, d. I. I. C. Brătianu, a ținut ca înainte de a pleca, să releveze în fața parlamentului însemnătatea acestei conferințe pentru noi și gravitatea problemelor ce se vor pune în discuție. „*Scopul* — a spus d-sa — *este restabilirea unei vieți normale, care să asigure din nou desvoltarea politică și economică, pot să zic civilizațiunea Europei și a lumei. Din partea României, interesată în primul rând la această operă, sunt sigur că reprezint simțimintele unanime ale ei, colaborând la o acțiune solidară pentru restaurarea acestei vieți normale, pentru restabilirea unor raporturi internaționale, necesare acestei civilizațiuni.*

Avem convingerea că această colaborare și această viață internațională se poate întemeia salvgardând și întărind viața independentă politică și economică a statelor mari și mici, asigurând independența și siguranța acestor state. In acest sens reprezentantul guvernului român va lucra la conferința dela Genova...

De aceia credem că vom reuși să realizăm dacă nu imediat în întregime, tot rezultatul pe care îl dorim, dar desigur o îndrumare bună pentru obținerea acestui rezultat".

Cuvintele acestea înțelepte și pline de o adâncă grijă pentru interesele și viitorul țării, au avut darul să descopere un lucru: că mult trâmbițatul bloc al opoziției nu există de fapt, și că aceasta opoziție este despărțită în două o adâncă prăpastie.

Intr'adevăr, imediat după cuvintele d-lui Brătianu, marele învățat d. Iorga, în sufletul căruia patimile politice n'au putut încă întuneca dragostea de neam și de țară, a rostit ca răspuns următoarele:

Domnule Președinte,

„De oarece președintele consiliului a vorbit de unanimitatea care crede că ar trebui să-l susțină în conferința dela Genova, doresc, CA IMPREUNA CU PATRIOTISMUL ȘI PATRUNDEREA PE CARE NU I-O CONTEȘTA NIMENI, *să aducă și amintirea vie a acelor legături cu aliații noștri în timpul războiului și după război, care, împreună c upropria valoare a poporului nostru, — principala bază, — formează garanția situațiunei pe care și-a câștigat-o în lume România unită*".

In ședința de noapte însă, unul din țărăniștii d-lui dr. Lupu, a găsit cu cale, ca cu ocazia susținerii unei contestații, punând în legătură cele întâmplate în alegeri cu Conferința genoveză, să trimită dela tribuna parlamentului, un îndemn minorităților etnice de a reclama la Liga Națiunilor împotriva țării noastre.

Prăpastia între opoziție reprezentată în Parlament prin d. Iorga și opoziția reprezentată prin țărăniștii d-lui Lupu, este vădită pentru oricine.

Una este *națională*, cealaltă este *internațională*. Cea dintâi nu trece limitele intereselor vitale ale neamului, cea de a doua, orbită de ambiție și patimă, nu pregetă să înjosească un popor și să primejdiască o țară.

Opinia publică românească, poate încă odată vedea ce se ascunde sub haina democratismului țărănist...

Zvârcoliri zădarnice

Discuțiunea validărilor în Parlament se poate socoti terminată. S'au răpit zece zile din activitatea rodnică a Adunării Naționale, în acuzațiuni neîntemeiate.

Până la deschiderea Constituantei, partidul național, trâmbița să se audă în toată Europa, samavolniciile guvernului, teroarea îndreptată asupra cetățenilor, furarea urnelor și schingiuirea țăranilor de către jandarmii oligarhiei vechiului regat.

Rezultatul a fost că în urma furtunei, partidului național a cules vânt. In alegeri a rămas într'o minoritate zdrobitoare. In fața acestui fapt, d. Maniu, iritat, a comis naivitatea politică, adresând Regelui, faimosul memoriu, amenințând Dinastia și țara cu prăbușirea ei.

Opinia publică se aștepta la destăinuiri grave în Parlament. Tragi-comedia regionalistă s'a sfârșit însă cu o înfrângere politică definitivă căci alegii partidului național, în discuțiunea din Corpurile Legiuitoare, nu au putut dovedi cu fapte concrete acuzațiunile revoltătoare aduse guvernului. Dimpotrivă, ministrul de interne, cu acte oficiale, a spulberat toate calomniile partidului național.

E de observat că înșiși „vorbitorii" Ardealului regionalist, în contestațiunile lor la validări, s'au mărginit numai la vorbărie goală și s'au mulțumit cu simplele învinuiri neîntemeiate, culese din ziarul „Patria". Au fost momente penibile pentru însăși conștiința d-lor Agârbiceanu și dr. I. Lupaș.

In fața seriozității Adunării Naționale, intenția parlamentarilor regionaliști de a zădărnici activitatea Constituantei, fiind dela început nimicită, ei au recurs la mult trâmbițatul plan strategic al partidului național: retragerea din Parlament.

E încă una din naivitățile politice săvârșite de d. Maniu.

Să presupunem că odată retrași din Parlament, tovarășii d-lui Maniu, vor convoca congresul dela Alba-Iulia, cu care este amenințat veșnic guvernul. Ce va fi cu aceasta? Nu se va prăbuși nici țara, nu va fi nici revoluție și nici autonomia Ardealului nu se va înfăptui. E prea credul d. Maniu și prea vanitos. Evoluția vremei a determinat în Ardeal și alte partide decât acel național. D. ministru Cosma, în Cameră a exprimat un adevăr: „partidul național e lipsit de orice moralitate politică iar după unirea consfințită la Alba-Iulia s'a sfârșit cu acest partid".

Ardealul care nu va fi niciodată al regionaliștilor nu se va despărți niciodată oricât ar interveni vanitățile d-lui Maniu.

Progresul României și înfăptuirea Constituantei vor urma chiar și fără voia d-lui Maniu și a partidului național.

E bine că se clarifică o situație politică a regionaliștilor.

Oamenii cuminți ai acestei țări dimpreună cu Ardealul conștient, asistă astăzi la tristul proces de descompunere a partidului național. Vremurile își au totdeauna oamenii lor și vremea partidului național a trecut. Orice svârcoliri sunt neputincioase și mersul înainte al unui neam nu poate fi oprit de câteva ambiții izolate.

Concepția „unitară" a opoziției

Opoziția nu pierde nici o ocazie ca să se laude cu o solidaritate, care nu se confirmă de loc în practică.

E destul să asiști la o ședință parlamentară, la adunările dela Astoria ori Majestic, sau să deschizi oficioasele lor, pentru a te convinge de spiritul unitar care domnește nu numai între grupări dar chiar între membrii fiecărei grupări în parte.

Cele două grupări opoziționiste, partidul averescan și cel țărănist, după ce s'a tratat reciproc de partide de pungași și demagogi, au dat mâinile împreună, în vederea aceluiaș scop: menținerea anarhiei, producătoare de beneficii fruntașilor.

Totuși, dacă mâine ar dispărea mobilul coalizării lor de-o clipă, suntem siguri că cearta între dnii Argetoianu și Madgearu — ca să nu-i căutăm decât pe cei mai iluștri — ar isbucni și mai violentă.

Câtă prietenie apoi arată „Epoca" tachiștilor pentru îndreptarea averescanilor, și viceversa! Partidul poporului nu poate însă uita așa de ușor trădarea fostului ministru de externe.

Iar de partea lor conservatorii democrați fac tot posibilul ca să scoată din viața politică a țării gruparea ale cărei zile sunt numărate. La răspântie, pentru a juca rolul terțiului ce câștigă partea celorlalți doi cari se bat, stă dl Marghiloman, care nu se poate împăca încă cu scoaterea d-sa'e la pensie....

Cu singura armă, care i-a mai rămas, abilitatea, zgândărește când vanitățile, când urele oamenilor noui, când pe amândouă deodată, atunci când e vorba de partidul național.

Singura apropriere mai sinceră ar fi cu partidul național, dat fiind mentalitatea identică, în ce privește simpatiile etnice și principiile reacționare. Germanofile amândouă grupările, reacționare cu concepții sociale, sprijinindu-se pe ideia de castă și formând la un loc un fel de junkerizm nemărturisit, ele și ar putea contopi la nevoe programele, făcând pe dl Maghiloman pe deoparte să-și salveze și ua-ția politică, pe de alta, dând partidului național un șef și-o ti ula'aură care i-ar prelungi existența.

Cât privește celelalte grupări, greu s'ar putea înțelege o coaliție de guvernământ, a țăraniștilor cu naționalii, ori a averescanilor cu naționalii și țărăniștii. Prea se suspectează unii pe alții, pentru a putea colabora politicește.

Pentru aceasta se cere încredere reciprocă și ea nu există. La o parte, stă celălalt șef al unui partid neexistent, dl Iorga, care acum doi ani a trecut la doi pași de șefia partidului țărănist.

Aparița d-lui Stere, l'a pus într'o eclipsă care-l apasă greu pe suflet. Un cuvânt, cel mai mic indiciu de criză între actualii șefi al țărănismului, și dl Iorga se va repezi ca un vultur, pentru a-și revendica titlurile ce le-a lăsa la plecare în săltarele ficinei țărăniste.

Iată opoziția. Se mai poate în asemenea condiții să-se facă caz de solidaritate? Unite pentru a distruge, grupările acestea nu au de fapt altă intenție de cât de a se distruge reciproc, după victoria, puțin probabilă. In acest caz această coaliție se poate chema mai degrabă o conspirație de indivizi care'și pândesc unul altuia moartea.

Este o tristă constatare care ar putea servi adversarilor noștri, cari în goa a după Putere și-au pierdut capul cu totul.

Cum e condusă Banca Agrară...

Continuare la No. 454 și 457

Critica făcută în articolele trecute asupra slabei conduceri a instituțiunei financiare de mai sus, este dovedit pe deplin de bilanțul încheiat cu 31 Dec. 1921.

Bilanțul trebue să fie oglindă din care să se vadă starea reală a întreprinderei la ziua încheerei.

El trebue să fie clar alcătuit, ca fiecare om ce se interesează de afacere să se poată ușor orienta.

La compunerea unui bilanț, trebuesc avute în vedere, două lucruri capitale, cari au mare influință asupra soldului ce constitue perderea sau profitul rezultat din operațiunile întreprinderei Acestea sunt: reducerile și pozițile tranzitoare. Instituțiunile, cari voesc să pună bază solidă stării lor financiare, își reduc activele ce să arată la efecte, imobile, învestiri și mobiliar, deoarece primele sunt supuse fluctuațiunilor de curs, iar cele din urmă uzării, eventual deteriorării.

Efectele trebuesc calculate sub cursu zilei, învestirile și mobiliarul amortizat cu cel puțin cele 10 la sută prescrise și de legea comercială.

Pozițile tranzitoare deasemenea trebuesc trecute în bilanț:

1) cele pasive cu suma de fapt încassată

2 cele active — cu escepțiunea intereselor plătite pt. rescont — neconditionat redus calculate sau, când profitul poate suporta ușor o prievedere necesară solidităței instituțiunei, absolut omise, aceste active fiind bazate pe probabilittea unor venituri din viitor.

In baza acestor principi legale și practice găsesc bilanțul „Băncei Agrare" neclar și nereal.

Escepțiunile generale ce se pot face bilanțului ei încheiat la 31 Dec. 1921 sunt următoarele:

I. In ce privește espunerea claoră a pozițiilor din bilanț, ar fi fost necesar, că în pasive, îndată după capit. fundile proprii să se treacă separat sub titlul de **Depozitul statului fără dobândă pt. reforma agrară Lei 25,000,000**, ira nu ascuns în C-tul Depuneri și depozite. Dealtfel privind orice dare de seamă publică a societăților, vom găsi Depunerile spre fructificare și depozitele, separat administrate. O deghizare nici nu poate duce la vre-un scop, căci interesele plătite după depuneri nu sunt în proporție cu suma arătaotă de acest cont, ceace în publicul ne cunoscător al stărei de fapt numai încredere nu poate produce. Ar fi fost deci logic necesar ca atât capitalul statului de 25 mil cât și depunerile spre fructificare precum și eventualele depozite temporale, să se evidențeze fiecare în cont separat.

In active, efectele nu sunt nici specificate Tocmai oriterea acetstei recerințe e o mare greșală, deoarece prin faptul că publicul capitalist interesat, nu-și poate face o idee clară despre buna plasare a capitalurilor administrate.

Imobilele și învestirile deasemenea sunt trecute cumulativ în bilanț, reprezentând o sumă de peste 7 milioane Lei. Nici despre aceste active nu ne putem face o idee clară, căci ele sunt publicate în prețul achiziționărei sau reprezintă o sumă urcată la valoarea trecătoare de azi, ceace încă este o eroare.

II. Asupra reducerilor prin calcularea cursului la efecte nu mă pot pronunța, deoarece, după cum am amintit mai sus, lipsește specificarea.

Dimpotrivă amortizările se pot vedea din încheerea anuală, găsindu-le în C-tul Perdere și Profit cu **suma absolut disparentă de 23274 Lei**, care nu reprezintă nici măcar cele 10 la sută ale mobiliarului de peste 300,000. Din învestirile de peste 73 milioane nu s'a amortizat nimic.

III. Pozițile tranzitoare deasemenea se prezintă foarte slab, găsind în active o sumă de aproape 1,700,000 iar în pasive o sumă minimală de 87000. Este imposibil ca după Exontul și împrumuturile hipotecare cari fac laolaltă suma de 48.5 milioane să se fi încassat anticipative numai 87000.

Calculând interesele anticipative numai cu 8 la sută și luând ca bază a scandenților, media de 60 zile, obținem suma de 650,000 în interese tranzitoare pasive.

Tranzitoarele pasive de 87000 luate în bilanț pot fi eventuali și saldul tranzitoarelor pasive și active. n cazul acesta însă am avea o dovadă despre restanțe colosale, cari ca atari încep să treacă în domeniul pretențiunilor dubioase.

Bilanțul „Băncei Agrare" prezintă un profit **de 5 jum. milioane** pe care'l putem considera forțat. Venitul curat real ce l'ar futea arăta „Banca Agrară" la 31 Dec. 1921, **presupunând că nu sunt pretenții neincassabile și dubioase**, ar fi de maximum 4 mil. Lei. Având mai departe în vedere faptul ca această întreprindere financiară administrează 25 milioane ale statului **fără dobândă**, singură suma aceasta a trebuit să producă un venit curat de 2 milioane Lei, rămâne deci **un profit curat**, realizat de „Banca Agrară" după 110 milioane capitaluri proprii și streine (fără cele 25 mil. ale statului) **de numai 2 milioane**.

Enigma acestui profit mic, pe baza celor ce se pot vedea din încheerile anuale, a găsim în **colosalele cheltueli generale** de peste 1,700,000 și în suma plăților de peste 1,200,000 care se repartizează **jumătate între 5 directori și subdirector, iar cealaltă jumătate între ceilalți 40 de angajați.**

Să nu ne ducă în eroare clauzula comitetului de cenzori care verifică încheerile.

Toată acțiunea acestui comitet este o simplă formalitate, căci le este imposibil de a examina în 1 sau 2 zile tranzacțiunile ce se fac în decursul unui an întreg și încheerile ce să lucrează în decurs de aproape 2 luni. E cert, că un pricepător și-ar putea face o idee generală despre realitatea încheerilor chiar din bilanțul încheat, dar e întrebarea, că între membri comitetului se află și vre-un espert în afacerile financiare și de contare?!...

Astfel de încheeri se vor răzbuna amar și ele fac dovadă lipsei forțelor de specialitate.

Critica făcută să fie un avertisment acționarilor, cari mai bine să renunțe la dividenda urcată, decât să plătească acest beneficiu momentan, cu perderi de capital.

Maria Pompiliu Tomas.

INFORMAȚII

Comisiunea de răspuns la Mesaj a Senatului s'a constituit alegând președinte pe dl C. Dissescu și raportor pe dl Tomy Ilieșcu.

*

Dl Dr. Ion Papp Președinte de Senat la Curtea de Apel din Oradea-Mare a fost delegat de a îndeplini funcțiunea de consilier juridic pe lângă Directoratul de justiție din Ardeal.

*

Cu începere de eri Universitatea locală a luat vacanță până la 24 Aprilie.

*

In darea de seamă asupra ședătorei „Culturei Poporului" dela Academia de Agricultură, din Mână tur, s'a omis, din greșală, numele studentului basarabean Grecu, care a dat un deosebit concurs răușitei acestei ședători.

*

Ministerul muncii a admis să se estindă și în Basarabia aplicarea legei pentru încurajarea construcțiilor.

*

Ministerul domeniilor a aprobat deschiderea unui târg de vite în comuna Dridif (jud. Făgăraș.

*

La 16 Aprilie se va ține la Roma, un mare congres al căilor ferate din Europa.

Ministerul comunicațiilor va fi reprezintat prin dl inginer A. Pretorian, subdirector general al CFR., Cezar Mereuță, directorul comercial al CFR. și George Panaitopol, directorul general al comisiunilor române de restituiri de războiu dela Wiesbaden.

*

Banii împrumut pe ori, ce obiecte, bijuterii, haine-haine, mobile, acțiuni, mărfuri, etc., cumpără aur, argint și orice obiecte, primește spre vânzare în comision și acordă avansuri foarte avantagios, primește

Depune spre fructificare cu 9 și 10 la sută

Casa de Imprumut pe Amanet (Muntele de Pietate) Victor Iliescu și Co. Calea Victoriei 25 Telefon 55.

Intrare și prin curte. 1580

*

Cofetăria Boncescu din Timișoara și Cluj roagă onorata sa clientelă să binevoiască a face comenzile cu câteva zile înainte de Sff. Sărbători ale Paștelui, pentru-ca fiecare persoană să poată fi bine servită, și pentru a se putea garanta promptitudinea livrărei. Telefon 68. 1625

*

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

In urma intervenției d-lui Tancred Constantinescu, directorul CFR. ministerul agriculturei a aprobat ca stațiile de câmp să fie dotate fiecare cu câte 5—10 hectare de pământ, pe care funcționarii ceferiști să le întrebuințeze pentru cultură.

*

Cu prilejul căsătoriei Regelui Alexandru cu Principesa Marioara se va deschide la Belgrad o expoziție de artă frumoase ale artiștilor români și sârbi.

In acest scop a sosit în Capitală dl Dobrovici, delegatul Serbiei.

*

Curtea marțială din Cluj a dezbătut un nou proces de conspirație. Preotul reformat Biró, preotul unitar Rediger și călugărul biarist Imecs împreună cu profesorul Sronk, căpitanul Brunhamer și negustorul Iacob Cham sunt acuzați că au avut corespondență secretă cu un maior din Ungaria, Simon Falvi. Dezbaterile procesului au fost amânate la 25 Aprilie.

*

Con resul profesorilor și profesoarelor de gimnastică din țară s'a amânat pentru 10—13 Iunie tot la Siblu. El va fi prezidat de dl dr. Angelescu, ministrul instrucțiunei.

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorșáru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

*

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neîmsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD

Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

Societatea pentru profilaxia tuberculozei a primit o donație importantă. Locuitorii din Mercurea Ciucului au oferit 31,000 m. c. lemnărie pentru construirea unui sanatoriu în localitate sau în apropiere cu suma rezultată din vânzarea acestor lemne.

O colectă făcută în Mercurea Ciucului a produs suma de 27 mii lei care au fost trimiși centralei care au fost trimisi centralei societății.. cu sediul în București, la societatea Crucea Roșie, strada Academiei Nr. 20.

*

D. Octavian Calvan, aministrator la institutul de igienă socială din Sancraiu, dependinte de spectoratul general sanitar in Cluj, a fost lăsat în disponibilitate, pentru neglijență în serviciu.

*

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

PLECAREA
delegațiunei române la Genua

Marți seara, la orele 11 și un sfert a plecat din Capitală, cu Simplonul la Genova, delegațiunea română.

Au plecat d-nii: I. C. Brătianu, președintele consiliului de miniștri; Ion Pelivan, fost ministru; Eftimie Antonescu, consilier la Casație și comisar general al Comisiunei pentru executarea tratatelor; Nicu Flondor, deputat; G. Popescu, directorul general al porturilor și al căilor de comunicație pe apă, secretarul general al ministerului de comunicații; N. Ștefănescu, directorul la „Banca Românească"; colonelul de brigadă Dumitrescu; avocatul Rosenthal; A. Lepădatu, prof. universitar, Al. Constantinescu fiul actualului ministru de domenii, d-nii Ginau, Buescu, Slăvescu, Plesea și Pleșoianu.

Cetiți „Înfrățirea"

Cum s'ar putea ieftini carnea

Prețul carnei se menține scump — Cauzele acestei scumpiri — Abrogarea restricțiunei tăerei vitelor și exportărei surplusului de pei crude

Asistăm de o bucată de vreme la o urcare necontenită a prețurilor alimentelor pe piața Clujului. In special prețul cărnei s'a urcat într'o măsură nelimitată încât carnea, unul dintre alimentele cele mai necesare, cu toate prețurile maximale de curând stabilite, au devenit neaccepsibile marelui public din Cluj care e compus în majoritate din funcționari.

Știm cu toții că Ardealul posedă acum un număr considerabil de vite de tăiat, care întrece cu 25 procente stocul de vite de tăiat de dinainte de războiu și cu toate acestea prețul cărnei devine din zi în zi mai scump.

Guvernele trecute fie din neglijență sau în necunoștință de cauză, au dat un ordin prin care se impuneau restricțiuni în privința tăerei vitelor. Aceasta măsură a contribuit mult la suprimarea prețului cărnei.

Prin această măsură, primii cari ua avut de suferit au fost creșcătorii de vite, care neputând vinde la timp vitele, au fost nevoiți a părăsi această meserie care până atunci era atât de bănoasă.

Alții pentru a-și procura banii necesari și neputând desface vitele pentru tăere, din cauza restricțiunei au recurs la un expedient.

Au procedat la mutilarea vitelor pentru a le putea apoi tăia, iar alții au tăiat vitele în ascuns și le-au desfăcut carnea în orașe fără nici un control sanitar. Tăerea vitelor în acest mod de oameni necunoscători a făcut ca pieile care sunt acum atât de scumpe să se strice micșirându-se stecul de piei sau procurând piei de o calitate inferioară.

Prin faptul că nu este o libertate deplină a tăerei vitelor, măcelarii „în special cei din Cluj, sunt nevoiți a aduce vite din județe îndepărtate, ceea ce face ca prețul vitelor și deci și a cărnei să fie cu mult mai scumpă.

O altă cauză care face ca prețul cărnei să se mențină încă la un preț ridicat este faptul că un ordin al guvernelor trecute oprește exportul pieilor crude, crezându-se că s'ar putea încuraja astfel industria națională a fabricărei pieilor.

Dar fabricele de pielărie din țară nu pot utiliza nici măcar 50 la sută materialul brut al pieilor astfel cărestul pierilor rămâne neutilizat și aduce după sine o scădere a prețului pielei.

Deci pentru ca prețul cărnei să scadă și să devie acceptabil tuturor și mai ales funcționarilor, pentruca cresc ătorii de vite să nu-și părăsească meseria lor atât de bănoasă altă dată și să nu fie nevoiți de-aș mai mutilă și tăia vitele și apoi de a introduce carnea în mod ilicit și fără control sanitar în oraș, se cere ca ministerul domenilor să abroge acea ordonanță și să se dea voe ca pieile care nu se pot prelucra la noi și fără nici un rost, să poată fi exportate.

Prin faptul că s'ar exporta pieile care nu pot fi prelucrate în țară, cu un preț bun, prețul cărnei ar scădea într'un mod simțitor.

Odată abrogată ordonanța care pune restricțiuni tăerei vitelor, măcelarii și-ar procura vitele de tăiat din apropiere, deci mai ieftine și ar putea ușura starea crescătorilor de vite.

Conflictul dintre antreprenori și zidari s'a aplanat

Una din cele mai însemnate cauze care făcea ca să întârzie clădirea de noi locuințe în Cluj și în Ardeal era și chestiunea muncitorilor zidari.

Prin faptul că în Ardeal meseria de zidar trebuia trecută prin diferite stadii: ucenic, meșter, etc., parte din meseriașii zidari au părăsit Ardealul și s'au dus în vechiul Regat, unde nu se opun așa de multe restricțiuni la îndeplinirea meseriei lor. Acest fapt a contribuit mult la micșorarea numărului de zidari în Ardeal cari sunt acum atât de necesari la înlăturarea crizei locuințelor.

O altă chestiune care împiedeca bunul mers al construirei locuințelor era și chestiunea celor 8 ore de lucru.

Construcțiunile neputându-se face în ori și ce timp și faptul că se lucra 8 ore aducea mari inconveniente antreprenorilor și bunului mers al construcțiunilor de locuințe.

Față de intențiunile antreprenorilor de a aduce lucrători zidari din străinătate, cari se obligau să lucreze 10 și chiar 12 ore pe zi cu un salar mai mic, zidarii din Cluj au luat hotărârea că de aci înainte vor lucra și ei peste 8 ore pe zi cu condiția ca surplusul de ore să fie plătit separat.

Față de această hotărâre, antreprenorii au renunțat la aducerea de lucrători străini.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cent.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu pret eftin **UNIO** **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comandala depozitul de lemne

Cronica externă

Vineri, 7 Aprilie 1922.

Privirile tuturor popoarelor se îndreaptă spre Genova, de unde se așteaptă marea minune: pacificarea spiritelor europene și găsirea unui echilibru economic și financiar care să oprească ruina spre care sigur se îndreaptă azi continentul. . .

Statele cari comentează azi asupra lor nădejdile și temerile tuturor celor interesați sunt Anglia și Franța.

Politica celei dintâi, vădită prin recentul discurs al premierului britanic, Lloyd George, a produs o bună impresie în Franța și, după cum era și de așteptat una penibilă în Germania. Arbitrele Conferinței genoveze vor fi cele două mari aliate de ieri.

Anglia prin abilitatea politicei ei doctrinare și universalitatea intenselor ei materiale; Franța prin curajul și înverșunarea cu care își va susține față de cea dintâi, legitimile ei drepturi.

— Problema recunoașterei regimului sovietic, pare a se îndrepta spre o soluție pozitivă. Lăsând la o parte declarațiile categorice ale lui Lloyd George în această privință, însuși raportul experților Conferinței, deși nu pomenește de recunoașterea de jure a sovietelor, vorbește însă de condițiunile a căror îndeplinire ar duce la recunoașterea regimului actual rus.

— Atmosfera Conferinței se pare că s'a mai limpezit.

Să fie numai calmul care precede furtunei? Zilele ce vin vor arăta . . .

Ora închiderei prăvăliilor la Cluj

De câte-va zile negustorii Clujului se agită pe chestia orei închiderei prăvăliilor.

Lucrurile stau astfel: Inspectoratul Muncii din localitate a făcut cunoscut prefecturei locale că mulți negustori nu respectă orele de lucru reglementate de ordonanța consiliului dirigent precum și a unei legi ungurești care este încă în vigoare în Ardeal. In acestea se spunea că toate prăvăliile trebuesc închise la ora 6 iar Dumineca să fie deschise numai prăvăliile ce vând alimente până la orele 10 a. m.

La cele relatate de inspectoratul muncei prefectura dând ordin de respectarea ordonanței și legei mai sus numite, negustorii s'au întrunit și au arătat neajunsurile ce li se crează. Și din cauză că încă nu s'a hotărât definitiv cum să fie regulamentată ora închiderei prăvăliilor astăzi se vor întruni din nou și fiecare branșă de comercianți va arăta care le sunt orele mai convenabile de închidere a prăvăliilor.

Intrunirea are loc la ora 7 în localul Sfatului Negustoresc.

In chestia atentatului din Budapesta

Unul din atentatori ar fi român — Insinuațiile Ungurilor

Comentând atentatul dela Budapesta, ziarul ciuian „Keleti Ujság", scrie următoarele, evident după telegramele sosite din Budapesta:

Din Budapesta se anunță că autoritățile însărcinate cu ancheta dela „Clubul Democrat" urmăresc fără întrerupere pe atentatori. Eri înainte de prânz poliția anunțase din Budapesta, că a dat de urma lor, iar în după amiaza zilei aceiași poliția desmințea afirmarea.

Până azi nu se știe nimic precis. Bănuelile se îndreaptă — datorită fanteziei maghiare — chiar și peste hotare.

Așa după unele comunicări, un complice al atentatorilor dela „Clubul Democrat" s'ar fi refugiat în România.

Deși un raport al poliției orășenești din Pesta spune, că „unul din mulții" atentatori a trecut granițele și s'a refugiat în „streinătate", totuș nu se încumetă să afirme, că „în România"; dar fantezia maghiară complectează și afirmă chiar, că respectivul complice, care a construit mașina infernală a fost un marinar, despre care „se știe cu date precise, că a plecat la București". Nu se știe însă dacă acest marinar cu toată priceperea sa de a construi astfel de „mașini" face parte din grupul atentatorilor sau nu, și dacă acesta a plecat într'adevăr spre România, sau în altă direcție.

Ultime știri

Intre muncitorii din portul Brăila și proprietarii vapoarelor s'a ivit un viu conflict. Tratativele n'au ajuns încă la nici un rezultat. O delegație de muncitori a solicitat eri o audiență ministrului muncii care i-a sfătuit să reia șirul tratativelor.

Budapesta. — După unele ziare contele Andrassy ar fi declarat că ex-regele Carol cu ocazia trecerii lui din Elveția în Ungaria i-ar fi predat lui testamentul. După cât știe Andrassy, i-ar fi predat un testament și fratelui său prințului Micșa. Se crede că aceste două testamente sunt identice. Acest testament se ține în cel mai mare secret și Andrassy nu-l va da publicității până nu se va convinge că defunctul rege ar fi făcut un alt testament în Funchal.

Atena. — Camera elenă a aprobat proectul împrumutului de stat cu 164 voturi pentru și 150 contra.

Cu ocazia sezonului de primavară

Magazinul Renaissance

Calea Regele Ferdinand 15.

Aduce la cunoștința onor. public că a pus în vânzare toate mărfurile cu prețuri mult reduse

ca Matăsuri diferite, Lenajuri pentru Rochi și Mantouri Muslinuri și Grenadine, Ciorapi pt. Dame, Barbați și Copii, Covoare și Presuri, Linoleum și Musamale, Perdele și Draperii

Rayon special de Incălțăminte

Stofe pentru Rochi 130-140 cm. dela 55 lei
Stofe pentru Costiume bărbați dela 69 lei
Muselinuri de Lână dela . . . . . 65 lei
Diferite Stamburi și Grenadine dela 29 lei
Diferite Zephiruri „ 17·75 lei
Chiloane dela . . 22·75 lei
Camași Dame dela 79 lei
Ciorapi Bărbați „ 11·75 lei

En detail — Mare magazin cu Coloniale și Delicatese — En gros

Str. Regina Maria 6.

Cu ocazia Sf. Serbători a sosit un **mare transport** de **COLONIALE** și **DELICATESE.** Toată lumea să profite de ocazie și să târguească tot ce-i trebue la

KONKOLY & POP

Care este cel mai bine asortat și vinde cu prețurile cele mai avantagioase. Vizitați magazinul spre a vă convinge.

Serviciul prompt. 1637 Prețuri de concurență

PIAȚA CLUJULUI

Piața Clujului — Un focar de infecție — Un mare pericol pe timpul verii. D-l Dr. Totoianu are cuvântul

Despre piața de alimente a Clujului care se află între baia Elisabeta și sala de gimnastică, ziarul acesta s'a pronunțat încă din anul trecut, adică atunci când fusese mutată din piața Mihai Viteazul. Ziceam atunci că nu e higienic ca o piață de alimente să fie instalată de-a dreptu pe pământ, fără ca locul să fie asfaltat și fără ca să fie făcute instalațiuni de apă și canal. Astăzi suntem nevoiți să constatăm că am avut multă dreptate. Cei cari vizitează centrul Clujului, vor fi surprinși de mirosul greu ce vine dinspre piață și se vor putea lesne convinge că e numai fel de fel de resturi de mâncări aruncate în partea pieței unde primăria a permis să se instaleze „bucătăriile populare".

Apa de ploi stă depozitată prin părțile unde sunt instalate barăcile celor ce vând manufactură. Cât privește gunoaiele sunt în abundență așă că guzganii stau instalați în această piață cum poate nici nu se gândesc înființătorii pieței.

Cât privește aranjamentul barăcilor nu numai că el nu prezintă nimic estetic, dar produce chiar desgustul tuturor celor cari o văd, întrucât fiecare negustor le-a aranjat după cum a poftit.

Și acum când vine vara și când gerul nu mai strânge mirosul greu, ne întrebăm ce va deveni această piață?

Negustrii cari își exercită negoțul în această piață nu sunt de loc mulțumiți de starea puțin higienică în care se găsește.

Și trebue să se știe că negustorii plătesc ca arendă pentru locul unei barăci suma de 200 lei lunar adică cam tot atât cât plătesc foarte mulți negustori din Cluj cari își au instalate prăvăliile în clădiri luxoase.

De aceea credem că ar fi nimerit lucru dacă consiliul orășenesc ar înscrie în programul său de activitate din anul acesta și ameliorarea locului de piață în cazul când nu voește cu nici un chip să o readucă pe locul de unde a strămutat-o anul trecut.

Altfel starea sanitară a orașului pe timpul verei riscă un mare pericol și nu știu cum să atragem mai mult atenția dlui dr Totoianu asupra lui.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Vineri: Iubirea de mamă. Dramă Nordisk. In rolul principal Maria Dienesen și Gunar Sommerfeldt.

Sâmbătă-Duminecă: Fluturele negru. Ne arată în cadrul unei istorii extraordinar frapante tainele unei curți regale. In rolul principal: Lilly Barck. Afară de aceea o comedie pompoasă: Se caută o maimuță.

CINEMA UNIVERSITAȚII

Vineri: Drama grandioasă de moravuri a casei Dorian, Dansul vițiului. In rolul principal noua stea a cinematografelor prea frumoasa și capacitata Gritt Hegesa.

Sâmbătă-Duminecă: Cea mai frumoasă dramă din seria italiană Victoria: Cursa. In rolul principal excelenta Paul Capellani.

CINEMA URANIA

Vineri: Dragoste stupentească' Romanul unui student amorezat Dramă captivatoare a facricei franceze Pathé.

Sâmbătă-Duminecă: Capodopera universală a fabricei americane Pathé! O mie și una nopți. Poezie ilustrată în film lumea fermecătoare a poveștilor arabe. 1062

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV, **DEJ**

fabrică trass, trass-vár și ciment de trass,

TRASS

înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.

Prospecte și certificate oficioase gratuite.

Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.

TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!

Reprezentanți în toate centrele industriale.

Scrisori și telegrame: **TRASSIA—DEJ.**

Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș: Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparilor No. 3. 1401

FRENKEL (fost Janovitz & Co.) Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

SITUAȚIUNEA SUMARĂ

ACTIV

1921 12 Martie			1922 4 Martie	1922 11 Martie
3.661.722.111	493.755.430	aur depozitat (monete și lingouri)	4.581.590.211	4.581.590.211
	1.689.111	aur (lingouri)		
	14.455	aur (monete)		
	3.166.263.115	disponibil, trate și bonuri de teazur aur	4.086.131.115	
323.738	Argint și diverse monete		387.237	376.864
33.614.151	Biletele Băncii Generale Române stampilate de Stat		1.782.852.618	1.839.571.970
650.299.536	Efecte scontate		176.979.811	194.279.475
148.300.147	87.268.100 Împrumuturi pe efecte publice	110.344.900		
	121.089.000 „ „ „ „ în cont curent	141.264.500		
	61.032.047 60.056.953 din cari nu s'au ridicat lei	57.329.925 83.934.575		
8.042.556	Împrum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)		8.042.556	8.042.556
1.598.926.166	Impr. Statului pentru necesitățile Tezaurului: Impr. de 1.600 milioane (1914—1918)	1.600.000.000		
1.495.676.533	„ „ 1.500 „ (12 Mai 1919)	1.498.942.854		
998.000.000	„ „ 1.000 „ (16 Oct. 1919)	1.000.000.000		
—	„ „ 200 „ (1920 B. P.)	183.070.651		
—	„ „ 400 „ (9 Apr. 1921)	400.000.000		
—	„ „ 2.500 „ (5 Ian. 1921)	399.457.212		
	„ „ 200 „ (30 Iulie 1921)	199.908.512	5.281.379.229	5.281.379.229
4.544.610.145	Impr. Stat p. unificare monet. Impr de 5 miliarde (11 Iunie 1920)	5.000.000.000		
397.074.831	Impr. de 2½ miliarde (5 Ian. 1921)	2.074.923.819	7.074.923.819	7.074.923.764
32.324.079	Casele de împrumut pe gaj agricultorilor și industriașilor		69.167.398	71.359.328
11.997.418	Efectele capitalului social		11.997.418	11.997.418
32.645.277	Efectele fondului de rezervă		33.006.407	33.006.407
3.813.181	Efectele fondului amortizărei imobilului, mobilierului și mașinilor de imprim.		3.791.322	3.791.322
6.810.769	Imobile		37.510.250	37.510,250
1.526.225	Mobilier și mașini de imprimerie		3.308.790	3.330.006
3.897.498	Cheltueli de Administrațiune		7.237.228	7.797.286
9.264.115	Conturi curente		28,023.565	30.262.407
1.001.813.931	Conturi de valori		488.735.471	489.227.474
1.557.630.281	Conturi diverse		422.995.930	412.150.647
16.198.312.688			20.011.929.260	20.080.596.614

PASIV

12.000.000	Capital	12.000.000	12.000.000
60.721.631	Fond de rezervă	66.388.950	66.388.950
8.056.292	Fondul amortizărei imobilelor, mobilierului și mașinilor de imprimerie	12.746.383	12.746.383
10.781.471.741	Bilete de bancă în circulațiune	13.643.798.496	13.675.952.704
9.911.867	Dobânzi și beneficii diverse	19,905.032	22.217.361
1 137.889.167	Conturi curente și recepise la vedere	1.731.075.819	1.767.137.235
4.188.261.990	Conturi diverse	4.526.014.580	4.524.153.981
16.198.312.688		20.011.929.260	20.080.595.614

12 Martie 192.	Efecte și alte valori de restituit	11 Martie 1922		
255.489.890	Efecte și alte valori în păstrare	290.246.620		
10.536.036.458 9.295.000.000	Bonuri de tezaur aur în gaj p. Impr. Statului	9.164.334.000	10.601.982.049	10.609.474.424
985.546.568	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	1.154.893.804		
946.453.381	Conturi de ordine		1.993.192.385	1.986.730.826
11.482.489.839			12.595.174.434	12,596.205.250

Taxa: Scont 6% Dobânda 7%

1429

Au sosit la „OLD ENGLAND“ Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară. 1602 Oradea-Mare, Hémer-tér No. 1.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino“ și „Habig“ la Regele Pălăriilor Ciuf. Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame Weiss și Molnár sub noua firmă: Heller, Weiss și Molnár. Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

VIȚE ALTOITE. Port altoi și vie americane cu rădăcini, furnisează garantând pentru veritabilitatea soiurilor. 1320 F. CASPARI, MEDIAS.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Caut ăm persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș. Administrația ziarului.

Reclama este sufletul comerțului

INCHIDEREA conferinței dunărene

Ce s'a decis în conferința din București — Apelul reprezentantului României — Stabilirea unui acord complect — Mulțumirile delegatului Ungariei

Conferința internațională a Statelor dunărene ce a avut loc în București și-a ținut eri după amiazi ultima ședință la ministerul lucrărilor publice sub președinția d-lui inspector general G. Popescu, secretar general al ministerului comunicațiilor.

*

S'a discutat chestia înlesnirilor de acordat pentru transmiterea telegrafică sau telefonică a tuturor știrilor în relațiune cu navigațiunea pe tot cursul Dunărei și în special 1) a cazurilor de pericole în navigație, 2) a observațiunilor idrometrice și idrografice, a inundațiilor, etc., 3) a tuturor faptelor în legătură cu navigația în genere.

*

Președintele conferinței d. G. Popescu, văzând oare cari ezitări din partea unor delegați străini, a declarat dela început că România consecventă cu politica pe care a urmat-o de a face toate înlesnirile pentru a asigura libertatea și facilitatea navigațiunei pe Dunăre, înțelege să nu precupețească nici un fel de sacrificiu în acest scop și că nu ea va fi aceia care nu va acorda în mod larg nevigațiunei gratuitatea comunicațiilor telegrafico-telefonice și toate înlesnirile trebaincioase pentru a ridica la gradul cel mai înalt navigațiunea pe acest fluviu de care trebuie să se folosească toate statele riverane ca și cele neriverane.

Consecventă cu acest program pe care România l'a urmărit în mod neclintit, președintele roagă pe toți delegații străini ca să intervină pe lângă guvernele lor respective spre a se acorda toate înlesnirile cerute căci prin aceasta se aduce un mare serviciu atât relațiunilor economice dintre state cât și civilizațiuni în genere.

Delegații străini, profund impresionați au declarat în unanimitate că se acordă gratuitatea telegramelor din primele două categorii iar pentru telegramele din a treia categorie relative la navigația în genere ei vor recomanda statelor respective să se asocieze la propunerea românească de a se acorda gratuitatea pentru comunicările oficiale.

Terminarea conferinței

Grație acestui apel al președintelui delegații au convenit să se treacă repede peste ultimele puncte în discuție cu privire la stabilirea formularelor, la instalațiile de radio-telegrafie pe tot lungul Dunărei, etc. ceeace a permis terminarea în mijlocul atmosferei celei mai conciliante a acestei importante conferințe.

Declarând conferința închisă d. G. Popescu a mulțumit delegaților străini pentru spiritul conciliant și de armonie în care au urmat dezbaterile, ceeace a permis a se lua hotărâri importante în folosul tuturora.

D. Gazdi delegatul Ungariei, în numele colegilor străini, a mulțumit călduros d-lui președinte G. Popescu pentru modul prietenesc cu care au fost primit în România adăogând că datorită competinței și obiectivității cu care a condus dezbaterile conferința și-a putut atinge scopul său atât de folositor.

Bugetul Clujului

Zilele acestea la București se va hotărî asupra bugetului Clujului sau mai precis vorbind, de ajutorul cu care va putea să vină statul în ajutorul orașului.

Dpă cât știm, Consiliul orășenesc și-a fixat pe anul acesta un bogat program edilitar, program însă care nu poate fi adus la îndeplinire din lipsă de bani.

Spicuim din program, câteva puncte:

1. Facerea unui pod care ar costa vre-o 8—10 milioane.

2. Repararea străzilor orașului, cari necesită o sumă de vre-o 5—6 milioane.

3. Mărirea uzinei electrice, care va costa circa 15 milioane.

4. Aducerea gazului methan, care cere 120 milioane.

5. Imbunătățirea apaductului prin mărirea debitului de apă, câteva milioane.

6. Inființarea unei fabrici de teracotă, vre-o 3 milioane.

7. Clădirea halelor de carne și mărirea abatorului, iar câteva milioane.

8. Facerea de locuințe eftin pentru funcționari foarte multe milioane, etc...

Mai sunt și altele pe cari nu le mai citâm căci numai din cele de mai sus se putea vedea că primăria orașului nostru a croit planuri prea mari pentru a putea fi realizate toate dintr'o dată, mai ales că nici bugetul orașului și nici bugetul statului nu credem că ar putea suporta înfăptuirea lor.

Citiți pag. 8-a

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Benzină 3 Lei litr. EMIL BLAGA Serviciul de zi și noapte

Telefon 270. ◆◆ CLUJ. 1585 Str. Avram Iancu 56. Tel. 11-01.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de servicin etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

„Universum"

Th. Orban & M. Anghel

Cluj, Str. Kob No. 5.

Telefon 841.

Intreprindere technică, sanitară și comercială.

◆

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Se găsesc cele mai bune și mai frumoase **parfume** pentru Paști la parfumeria

D'or

Cluj, **Piața Unirii No. 5.** 1385

Uzina electrică orașului Conducerea societății „GANZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.

(Palatul Széky)

Telefon No. 403.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livră instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

Se caută

pentru angajare imediată un maestru tăbăcar care cunoaște tăbăcirea boxuri și sevrouri.

Relații administrația ziarului. 1614

No. 1048—1922.

Concurs.

Direcțiunea Regională a Asigurărilor Sociale din Cluj, publică concurs pentru ocuparea posturilor cuprinse în următorul tablou:

Nrul posturilor	FUNCȚIUNEA	Clasa	Salar fundamental	Spor de salar	Adaus de scumpete	Chirie
3	Șef de biurou principal	I	850	300	400	20, 25, 30%
2	Șef de biurou	I	650	300	400	socotit du-
1	Subșef de biurcu	I	550	300	400	pă salarul
2	Impiegați	I	350	250	400	fundamen-
1	Dactilografă as. impieg.	I	350	250	400	tal și spo-
2	Farmaciști as. șef de serv.	I	1150	300	400	rul de salar

Dela candidații la posturile de șef de biurou principal cl. I. și șef de biurou cl. I. se cere absolvirea unei școale superioare de comerț.

Dela candidații la posturile de subșef de biurou cl. I. și impiegați cl. I. se cere absolvirea a 4—8 clase secundare.

Doritorii de a ocupa aceste posturi sunt invitați a-și înainta cererile scrise în limba română cel mai târziu până la 15 Aprilie 1922 la Direcțiunea Regională a Asigurărilor Sociale din Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 97—99 et. II. unde vor putea primi deslușiri mai detailate.

La cerere se vor alătura toate actele care dovedesc pregătirea necesare.

Acei candidați cari vor dovedi practică mai indelungată vor fi preferiți. 1648

Publicațiune.

In conformitate cu ordinul M. R. Dir. p. Intendanță Secția Echipamentului No. 19887 din 15 Martie 1922.

Penitenciarul Militar Târgșor în ziua de 15 Mai 1922, va ține licitație publică, pentru aprovizionarea materialelor prima și mărunte precum și scule necesare în confecție de efecte pentru administrația Războiului pe exercițiul 1922-923 ce se confecționează în atelierele penitenciarului militar Târgșor, situat în Comuna Târgșorul Nou Județul Prohova, după cum sunt notate mai jos și anume:

1. 95000 Ace tricotat lână.
2. 300 Ace de cusut.
3. 42500 Kgr. tort lână.
4. 28000 buc. Dechere lână.
5. 1442 Kgr. Ulei mineral.
6. 1200 „ Gaz.
7. 1900 „ Bumbac.
8. 50000 buc. ace tricotat bumbac.
9. 27300 buc. ace de cusut.
10. 10000 „ Dechere bumbac
11. 1410 Kgr. Săpun.
12. 470 „ Sodă.
13. 5000 buc. Ace de mașină.
14. 6000 metri Șiret.
15. 600 Kgr. lemne.
16. 60000 Kgr. cânepă.
17. 1400 Kgr. Ulei Tâmplar.
18. 250 buc. gresii.
19. 1250 Kgr. ață de cusut.
20. 1000 buc. pile în trei muchi.
21. 9700 Kgr. păr cal brut.
22. 19 Kgr. Chinoros.
23. 600 Kgr. Sârmă subțire.
24. 3900 Kgr. păr de porc.
25. 6000 metri chingă pentru porci.
26. 1500 buc. burghie oțel.
27. 15000 buc. Coale glaspapir.
28. 3000 buc. Scânduri de fag.
29. 48000 buc. ținte mici.
30. 80000 buc. șurufuri de fer.
31. 120000 buc. Capse.
33. 16000 Căptușele de fag.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 72—83 din legea comptabilității publice cu oferte închise, iar concurenți vor depune odată cu oferta și o garanție de 10 la sută din valoarea furniturei, în efecte de stat sau recipisa casei de depuneri și Consemnațiuni, supra oferte nu se primesc. Caetele de sarcine pentru îndeplinirea Condițiunelor ce urmează a avea furniturile, se pot vedea la Direcțiunea Penitenciarului Târgșor între orele 8—12 a. m. și 2—5 p. m. în ori ce zi afară de sărbători.

Directorul Penitenciarului Militar Târgșor
Lt. Colonel: Indiscifrabil. 1645

Spitalul de Stat Reghinul-Sasesc.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 24 Aprilie 1922 ora 10 a. m. se va ține licitație publică în biuroul administrației Spitalului de stat Reghin, pentru furnizarea a 31 (treizeci și una) vagoane de lemn uscat tare (fag) și cinci vagoane lemne de brad de foc necesare acestui Spital.

Concurenții se vor prezenta în ziua și oră de mai sus cu oferte închise și sigilate însoțită și de o garanție de 1000 (una mie) Lei în numerar. Supra oferte nu se primesc.

Director: J. Moldovan. 1646 Admtor: Indiscifrabil.

SPITALUL DE STAT. TÂRGUL MUREȘ.

No. 92—922-E.

Concurs.

Direcțiunea Spitalului de Stat în baza ordinului Inspectoratului General Sanitar Cluj No. 6436/1922 Div. Cont. din 21 Martie a. c. prin aceasta publică concurs pentru provederea cu combustibil pe anul de gestiune 1922/23 al Spitalului de Stat. Spitalului de Femei și Institutului Obstetric.

Licitațiunea se va ține în baza Art. 72—85 al legii contabilității generale, în biroul administrativ al Spitalului de Stat. Târgul-Mureș, în ziua de 24 Mai 1922 la orele 11 din zi.

Ofertele închise și sigilate se vor înainta biroului administrativ până la 24 Mai a. c. 11 din zi, însoțite fiind de cauțiune de 5% al prețului oferit.

Caetul de sarcini se poate vedea în biroul administrativ în zilele libere între orele 16—18, unde se pot primi și toate informațiunile necesare.

Târgul-Mureș, la 24 Martie 1922.

Director medic șef: ss. Dr. Petre Musca.
1636 Administrator: ss. Vasile Cerghizan.

La Institutul „CASA NOASTRĂ" Soc. Anon. din Satu-Mare sunt vacante 3 posturi de

CONTABIL.

1644

Aceste posturi se pot ocupa de persoane de experință de bancă imediat. Se pretinde cunoașterea perfectă a limbei române în vorbă și scris. Reflectanții să-și înainteze cererile cu indicarea pretențiunilor Direcțiunei Institutului „CASA NOASTRĂ" S. A. Satu-Mare.

Să nu se confunde No. casei.

Prima Casa de Imprumut pe Amanet

1000

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că în vederea sărbătorilor Paștilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

◆

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana, ■■

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

◆

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, □□ Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau. □□

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Reducerea armatei noastre

Ca să se facă dovadă că România tinde să trăiască în deplină pace

După cum am anunţat eri, efectivul armatei noastre ca trupă, se reduce dela 150.000 oameni la 125 de mii.

D. Vintilă Brătianu, însemnând această reducere în expunerea de motive la buget adaogă că, întru cât liniştea la graniţele noastre nu e încă deplin asigurată, suntem nevoiţi să nu facem o reducere şi mai mare a efectivului, după cum am dori.

REDUCEREA INARMARILOR

Această reducere făcută, cum şi exprimarea regretului că nu putem face încă una şi mai mare, îşi au rostul lor. Ele sunt în directă legătură cu participarea României la conferinţa internaţională dela Genova.

Se ştie că sunt multe state, unele dintre cele aliate, cum e Anglia, cari cer ca popoarele să înceteze cu înarmările şi să întrebuinţeze sumele ce le risipesc cu întreţinerea unui mare număr de trupe, pentru refacere şi mersul înainte pe calea civilizaţiei.

D. I. Brătianu, care a fost şi ministru de război pe timpul încheierei noului buget al armatei, a voit să pareze la timp învinuirea ce s'ar aduce României, la conferinţa dela Genova că întreţine o armată prea mare faţă de necesităţile ei.

De aceea primul-ministru a decis ca efectivul trupelor noastre să fie redus cu 25 mii de oameni.

CIFRE COMPARATIVE

In comparaţie cu efectivul ce-l avea armata noastră în 1916 înainte de mobilizare diferenţa e şi mai simţitoare.

Atunci efectivul era de 165.000 oameni; dela 1 Aprilie 1922 el e de 125.000, deci un minus de 40 de mii soldaţi.

Şi trebue să se noteze faptul foarte important că la 1916 numai vechiul regat avea un efectiv de 165.000 soldaţi, pe când azi întreaga Românie mare are numai 125 de mii.

Dacă vom ajunge să restabilim pe deplin raporturile de pace cu Rusia şi Ungaria, vom fi în măsură să reducem efectivul armatei noastre până la 80 mii oameni.

LINIŞTEA LA FRONTIERE

Din toate acestea reese că România ţine să se acrediteze tendinţelor de pace, că ea nu doreşte nimic mai mult decât să aibă asigurată pe deplin liniştea la frontierele sale, pentru a avea astfel tot răgazul necesar să se ocupe cu refacerea ei economică şi să poată da impulsinea atât de mult aşteptată operei de cultură generală.

Valuta studenţilor

— Cum se va acorda valuta studenţilor din străinătate —

Ministerul instrucţiunii aduce la cunoştinţa tuturor studenţilor cari au făcut cerere de a li se acorda valută că: pentru anul în curs 1921 — 1922, valuta nu se acordă de acest minister, ci de ministerul de finanţe, potrivit dispoziţiunilor luate pe baza tablourilor întocmite în diferite centre culturale europene de către delegaţiunile studenţilor aflători acolo, ni înţelege cu legaţiunile româneşti respective. Prin urmare este inutilă ori ce cerere adresată ministerului de instrucţie pentru obţinerea valutei pe acest an şcolar.

Pentru anul şcolar viitor, însă, se va institui în Bucureşti o comisiune de valută pentru studii în străinătate alcătuită din delegaţi ai ministerului instrucţiunii şi ai ministerului de finanţe.

Acea comisiune va examina toate cererile atât cele ale studenţilor aflaţi în străinătate, cât şi acelor ce vor să plece de acum înainte, ţinând seama de specialitatea pe care vor s'o studieze, precum şi de imposibilitatea de a-şi complecta studiile la noi în ţară.

Memoriul magazinerilor de cfr.

Magazinerii şi şefii de tren au prezentat d-lui director general al c. f. r. un memoriu în care susţin, între altele, că:

Clasa aceasta de funcţionari printr'o manevră fatală a unui curent nenorocit a rămas staţionar pironit pe locul în cadrul strâmt al instrucţiei vechi de acum 30 de ani fără putere de respiraţie, deşi în toate celelalte ramuri de serviciu s'a mai făcut unele modificări; magazinerii nu au până acum nici măcar clasele acele de principali, înfiinţate acum câţiva ani, cum au mecanicii, picherii, etc., nu s'au mişcat în sfârşt cât de puţin măcar, deşi au făcut şi fac rezerva de unde se completează personalul superior la nevoe.

Vă rugăm, ca magazinerii să fie încadraţi în dreptul lor după funcţia ce îndeplinesc, iar ceilalţi să fie înaintaţi după un riguros examen de specialitate, chiar dacă condiţiunile de admisibilitate (curs secundar) nu se îndeplinesc, şi aceasta după o vechime oarecare, iar magazinerii şi şefii de tren cl. I să poată călători cu cl. II.

Aceasta este prima, iar în altă ordine de idei, magazinerii care rămân în specialitatea lor şi care nu ar putea trece cu succes examenul pentru serviciul de grad mai mare, acestora să li se facă şi lor trei clase de principali, ca să nu mai rămână câte 20 de ani la punctul alb, cum se văd atâţia astăzi.

Producţia şi distribuţia petrolului

Cum să va face repartizarea transporturilor

Ministerul de industrie şi comerţ a dat următoarele deciziuni pentru regulamentarea distribuţiei petrolului şi a transporturilor pe c. f. r.

„Oficiul pentru repartizarea transporturilor de produse de petrol prin cisterne pe c. f. r. denumit Oficiul „O. R. Z." încetează a mai funcţiona pe ziua de 4 Aprilie 1922.

Se înfiinţează pe lângă direcţiunea generală c. f. r. cu scop de a cotrola aducerea la îndeplinire a dispoziţiunilor date de ministerul industriei şi comerţului, în privinţa transporturilor de petrol pe c. f. r. o comisiune compusă din trei delegaţi din cari: 1 delegat din partea direcţiunei generale a c. f. r.; 1 delegat din partea ministerului industriei şi comerţului; 1 delegat cu titlul consultativ din partea industriaşilor de petrol.

Cu începere dela 4 Aprilie 1922 se înfiinţează pe lângă direcţiunea generală a minelor, un oficiu pentru controlul stocurilor şi a repartizărei produselor de petrol din rafinării, atât pentru consumulu intern cât şi pentru export.

Acest oficiu este compus din trei delegaţi ai rainisterului industrici şi comerţului, doi delegaţi ai industraşilor de petrol, din care unul din partea marei industrii şi altul din partea micei industrii şi în sfârşit, un delegat al Uniunei generale a industriaşilor din întreaga ţară.

Acest oficiu va fi ajutat — în afară de personalul actualului inspectorat al transpoartelor de produse de petrol, înfiinţat prin deciziunea din 7 Martie 1922, — şi de un inspector general cu sediul principal la Bucureşti şi doi funcţionari, unul ataşat pe lângă direcţiunea petrolului şi unul pe lângă direcţiunea generală c. f. r.

Oficiul va înainta direcţiunei generale a c. f. r. în mod regulat, tablouri conform cărora se vor executa transporturile de produse de petrol pe c. f. r.

Toate cererile de cisterne ale particularilor vor fi adresate direct fabricilor, iar fabricile le vor adresa ministerului de industrie şi comerţ, oficiului nou înfiinţat.

PLATA TAXELOR

vamale în devize streine

Băncile cari garantează emisiunea devizelor

Am arătat la timp că, ministerul de finanţe a luat dispoziţia ca taxele vamale de export pentru articolele alimentare despre cari am vorbit să fie plătite în valută străină (în moneda ţării în care exportăm) efectiv sau în devize.

In ce priveşte plata taxelor vamale de export, în devize străine, ministerul de finanţe a înştiinţat punctele vamale că aceste devize străine (cekuri, scrisori de credit) trebuesc primite de vămi numai dacă sunt emise de sau asupra băncilor mari cunoscute mondiale.

Aceste bănci sunt: Banque de Paris et de Pays-Bas, Credit Lionais, Comptoir Naţional d'Escompte Paris, Banque Bar Klay-Londra, Morgan Newyork, Banque of Roumanien Londra, Banque Nationale Belge, Banque de Credit Hipotaecar Bruxelles sau băncile româneşti: Banca Marmorosch Blank, Banca Românească, Banca de Credit, Banca Generală, Banca Cerealiştilor, Banca Cricovului, Banca Comercială Română, Banque Belge pour l'etranger, Banca Comercială româno-italiană şi Banca Dreyfus.

CONVOCARE.

Magazinul de candelabre pentru Ardeal S. A.

Îşi ţine a III. adunare generală ordinară în Cluj, Calea Regele Ferdinand 11 în localul propriu în ziua de 23 Aprilie 1922 la ora 10 a. m. la care învită cu onoare pe toţi acţionarii.

ORDIN DE ZI:

1. Raportul consiliului de administraţie şi al cenzorilor pe anul 1921.
2. Inaintarea socotelilor şi stabilirea bilanţului pe anul 1921.
3. Hotărirea despre împărţirea câştigului din anul 1921.
4. Hotărirea referitor la dispenzarea consiliului de administraţie şi comitetului de cenzori. 1649
5. Alegerea noului consiliu de administraţie pe 3 ani.
6. Alegerea noului comitet de cenzori pe 1 an.
7. Modificarea statutelor.
8. Eventuale propuneri.

Cluj, la 4 Aprilie 1922.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

ACTIVE	CONTUL DE BILANŢ				PASIVE		SPEZE	CONTUL PROFIT ŞI PIERDERE			VENITE	
1921 Dec. 31	Cassa	3448	97	1921 Dec. 31	Capital Acţionar	500000 —	1921 Dec. 31	Speze administrative	93952 65	1921 Dec. 31	Venite la mărfuri	358492 40
„ „	Instalaţiă Negustoresc	1215	—	„ „	Fond de rezervă	10749 27	„ „	Speze de transport	98400 30			
„ „	Contul Datorilor	233207	69	„ „	Fond extraordinar	11661 24	„ „	Salari de monturi	18790 70			
„ „	Mărfuri	755439	57	„ „	Contul păsător	20000 —	„ „	Salari persoanului	81691 —			
				„ „	Contul creditorilor	385242 97	„ „	Beneficiu net	65657 75			
				„ „	Saldo	65657 75						
		993311	23			993311 23						

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul II. No. 489 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Marți 10 Aprilie 1922

Înfrățirea

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA
SUB CONDUCEREA UNUI C
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 352
Director: D. TOMESCU

REDACȚIA No. 211

1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Am
Cercul Asociațiunii
Sibiu

Politica financiară a guvernului

Prin depunerea proectului de buget pe anul 1922—1923, pe biroul Camerei s'a făcut începutul grelei opere de consolidare financiară a țărei.

Cu această ocaziune sunt demne de relevat, declarațiile d-lui ministru de finanțe, din care reies principiile ce le va urma politica financiară a guvernului actual.

Inainte de toate grija guvernului e de a satisface nevoile imediate, care să asigure viața zilnică a Statului.

Bugetul pe exercițiul viitor, perfect echilibrat va cuprinde, pentru prima oară dela războiu încoace toate veniturile Statului și în acelaș timp va face față tuturor cheltuelilor, fără a cuprinde soluții neașteptate sau aventuroase, lipsite de ordine, de chibzuială și de bun simț.

O deosebire fundamentală de bugetul anilor precedenți e că se termină cu sistemul bugetelor, așa zise extraordinare, care nefiind întemeiate pe resurse reale a fost cel mai primejdios mijloc, de a spori dezordinea bugetară.

Controlul bugetului extraordinar era foarte greu de făcut, din cauză că era de o elasticitate prea mare și nu avea la bază o evaluare sigură a veniturilor, care să acopere cheltuelile.

Apoi mare parte din cheltuelile ordinare, ca de pildă: hrana și echipamentul soldaților, combustibilul și întreținerea căilor ferate, în loc să fie prevăzute în bugetul ordinar erau trecute în cel extraordinar sau erau nmai amintite în bugetul ordinar, pentru a se putea rezerva sume mai mari pentru personal, diurne, misii, etc., în bugetul extraordinar.

Cu timpul grație acestui sistem nenorocit, prin cheltueli enorme și necorespunzătoare resurselor s'a ajuns la discreditarea aproape completă a Statului, atât înăuntru cât și în afară. Diferite departamente nu plăteau cu lunile ordonanțele de plată, iar bonurile de tezaur și cuponul datoriei publice din străinătate, ajutau prăbușirea precipitată a valutei.

Cât despre venituri, încasări de miliarde, ca acelea ale căilor ferate, fiind netrecute în bugetul ordinar al Statului se cheltuiau fără nici o normă, necontrolate nici de Parlament nici de ministerul de finanțe.

In viitorul buget, toată această dezordine financiară este definitiv înlăturată, punându-se capăt bugetului extraordinar.

O altă caracteristică a viitorului buget, e că ține seamă de organizarea serviciilor publice, de situația reală a țării în interior, de datoriile noastre care ne prejudiciază creditul pe piețele streine, de datoriile care revin României, în urma terminării războiului.

Pentru a avea o administrație cinstită și pricepută, guvernul e dispus să revizuiască întreg aparatul funcționăresc, păstrând funcționarii destoinici, retribuindu-i bine, totodată creiând o normă de egalizare a categoriilor asemănătoare de funcționari, pendinte de diferite ministere, prin instituirea Statutului funcționarilor ,

Contrar politicei guvernului precedent, de a căuta peste graniță restabilirea creditului financiar, actualul ministru e fintanțe, își pune nădetjdeat ca printr'o bună gospodărie financiatră în interior, să soluționeze criza financiară.

Fără a concetsiona petrolul, atelierele căilor ferate și alte bogății ale țării, fără a face rușinoase împrumuturi externe cum a încercat sau a făcut generalul Averescu, pentru a căpăta bunăvoința străinătății, statul român poate să-și echilibreze cheltuelile prin veniturile, ce le va aduce exploatarea rațională a acestor bogății.

Tot odată în noul buget s'a înscris la cheltueli și cuponul datoriei publice; măsura care reprezintă primul pâs făcut înainte ,pentru a reabilita creditul Statului.

Prin o reorganizare economică națională: schimbarea regimului Dunărei, mărirea navigației fluviale și maritime, intensificarea producței agricole, exploatarea produselor miniere, petrolifere și gazului metan, România își va putea nu numai îmbunătăți repede situația financiară, dar va ocupa locul cuvenit ca factor economic, la mij locul drumului dintre Occident și Orient.

O reformă fiscală cumpătată și țării sunt deasemeni preocupări de răspândirea cât mai intensă a culturii naționale, în toate ungherele mare căpetenie pentru politica financiară a guvernului; preocupări pe care d. Vintilă Brătianu le-a asociat la zugrăvirea sinceră a situației financiare a țărei.

Raspunsul Senatului la Mesagiul Tronului

Adresa de răspuns a maturului corp, la Mesajul Tronului prezintă o deosebită importanță prin claritatea, obiectivitatea și hotărârea. ce știu să și-o manifeste aleșii țărli.

Cuprinși de dor de muncă, de patriotism și disciplină, senatul aduce mai întâi cele mai călduroase felicitări Majestăților lor, pentru fericirea Augustilor viitori soți, care va strânge și mai mult raporturile de prietenie și conlucrare dintre Serbia și România.

Increzător în rolul ce-l va juca, apropiata conferință dela Genova în refacerea economică a Europei, senatul accentuiază că reprezentanții români, bazați pe prestigiul ce-l are țara noastră în fața Marilor Puteri, a drepturilor sale și a sprijinului ce-l găsește în alcătuirea Micei Antante, vor ști să susțină interesele țării, ajutând și la refacerea economică a Europei, ținând seamă însă înainte de toate de tratatele existente și de suveranitatea țării.

Pentru a grăbi refacerea organizației publice a țării, care să cimenteze unitatea noastră națională, fruct a imense sacrificii și a pune temelia unei dezvoltări pașnice în viitor, Senatul speră că în fața binelui obștesc, opoziția va părăsi campania de ură și calomnii, cooperând la opera guvernului liberal.

Trecând la situațiunea financiară a țării, senatul manifestă toată solicitudinea pentru proectele guvernului, nu fără a releva că din cauza risipei banului public și a nepriceperei fostelor guvernări de după război, guvernul actual își ia una din cele mai grele răspunderi.

Valorificarea bogățiilor noastre și economia pe care o realizează politica bugetară a guvernului îi dau însă cele mai bune speranțe în realizarea lor.

Reforma agrară, — una din operile cele mai de seamă a partidului liberal nu-i deasemeni trecută cu vederea.

Dacă punerea ei în aplicare nu s'a putut face în toată țara de către partidele țărănist și averescan, cât au stat la putere, din cauza incapacității și operei nezative a acestora, guvernul liberal își asumă sarcina de a o aduce la completă îndeplinire atât în vechiul regat, cât și în noile provincii. Se evidențiază prin aceasta, încăodată, dragostea ce o poartă partidul liberal țăranilor și dorința menținerei și întăririi ordinei sociale existente.

Răspunsul la mesaj al Senatului se termină cu o manifestare de recunoștință, față de viteaza armată a țării, pavăză ocrotitoare contra dușmanilor din afară și a turburărilor interioare pentru menținerea căreia, țara e datoare spre folosul ei, să nu cruțe nici un sacrificiu.

Armata roșie a Rusiei

Printre motivele care au determinat revoluția rusă, războiul cu durata lui și cu orile lui este fără îndoială unul dintre cele mai puternice. Revoluția rusă a început în 1917 întimpul unei manifestațiuni pacifiste.

Un an după aceia regimul bolșevist dispunea de o armată; ea se îndrepta contra străinătății, și cauta să impuie noua lui doctrină. S'a crezut că această armată este susținută de Germania; în realitate ea este o armată națională.

Atât antirevoluționarii ruși cari au fost decimați de armata roșie cât și faptul că această armată a ajuns în 1920 la porțile Varșoviei, ne arată că valurile roșii apar în fața Europei ca un pericol misterios care amenință viitorul.

Din ce constă această armată? Ce vre ea? Până unde merg posibilitățile ei? Atâtea chestiuni la care s'a căutat a se răspunde cu preciziunea ce o comportă documentățiunea actuală.

Foratea disparată ia început, o fost formată din elementele vechei armate, amestecate cu voluntari comuniști. Când amănuntele vor fi cunoscute, se va putea compara mai târziu această organizație curioasă a armatei ruse, cu acea a voluntarilor Francezi din 1792; și se va putea constata, poate, că după un secol și jumătate, la cele două extremități :-le Europeti, pasiuni analoage au provocat măsuri identice.

După unele aprecieri se poate evolua la 5 milioane de oameni efectivul armatei roșii în August 1920 în momentul războiului cu Polonia.

De atunci o lentă demobilizare a fost intreprinsă care a continuat până în ultimele luni, neregulat și după cum au permis necesitățile interne în diversele regiuni ale Rusiei.

In primăvara anului 1921, 14 contingente au fost supt arme, iar în vara următoare 11 contigente, ceeace face un efectiv aproximativ de 3 milioane de oameni: In toamnă 5 contigente repartizate în 64 divizii au fost demobilizate. La începutul anului acesta au rămas 3 contigente; s'au rechemat 400 de mii de amânați și încă noi contigente. Efectivul total atinge 1.300.000 de oameni. Armată roșie este acum cea mai numeroasă armată permanentă din întreaga lume.

Nici un indiciu nu ne face să credem că ea își va pierde acest prim rang. In adevăr în anul trecut când s'a ținut al zecelea congres al partidului comunist, unii au emis ideia de a înlocui armata roșie permanentă cu o organizațiune de miliției, dar s'a părăsit această ideie de transformare, rezervându-se viitorului folosința și dispariția unuia din aceste două sisteme.

Forțele militare ale Rusiei se compun din:

1) *O armată permanentă;*

cu serviciul militar stabilit la 2 sau 3 ani; — cu scutiri și amânări pentru studenți și pentru acei cu familii numeroase. Corpurile de armată lipsesc. Sunt însă 36 divizăuni de infanterie cu 2 sau 3 brigăzi; 10 brigăzi autonome și 17 divizii de cavalerie.

2) *O armată teritorială de milițieni*

în care se dă instrucțiune militară obligatorie tuturor cetățenilor cu începere dela 17 ani în ședințe săptămânale care numără un total de 100 ore anual.

In fiecare sat este repartizată câte o secțiune și pe plăși câte o companie.

Fiecare gubernie formează o brigadă teritorială și există deasemenea un corp de armată teritoritael pe o circumscripție numit „o crug" cu elemente din alte arme.

Mai există încă și alte formațiuni militare în Rusia:

Reuniuni de brigadă, formate din elevii școalelor militare, unități cu destinațiuni speciale și în sfârșit unități de lucrători.

Armamentul armatei roșii nu lasă nimic de dorit. Artileria cuprinde două modele de tunuri de 75 și 105 precum și două modele de obuziere de 120 și 105. Infanteria e armata cu puști model 1871 de 7 mm., de puști mitraliere și mitraliere de diverse modele.

Materialul comun ca uniformele și echipamentul este furnizat prin rechiziții repetate de lenjuri și aroșii e ilustrată printr snrdl etaoih ramă făcute în profitul armatei.

In general privelișlea armatei roșii e ilustrată printr'un armament redus. Dar soldatul rus nu a pierdut cu toate mizeriile îndurate, nimic din calitățile lui tradiționale: simplu, disciplinat mulțumindu-se cu puțin. Bine înțeles că cei mai mulți obosiți de lungul război, nu aspiră decât la odihnă; dezertările sunt numeroase: amiatirea țărului și noțiunea de patrie începe încetul cu incetul să dispară.

Autorii reginului roșu văd în armată marea școală a comunismului, prin care să se poată îmblânzi spiritele rebele și reacționare. Acest este rolul interior al numeroasei armate.

Rolul său față de străinătate?

Va putea ea trece frontierele și va fica capabilă de a purta în depărtare doctrina comunistă ca soldații revoluției Franceze supt Imperiu?

Armata roșiei este ținută în șah de armatele vecine, poloneze, celo-slovace, române, fiecare mai puțin numeroase, și pericolul acesta este puțin probabil.

Mișcarea culturală; literară, teatrală, artistică

O celebritate: Einstein

Inainte de sosirea la Paris a celebrului fizician Einstein, pentru a ține o serie de conferințe la College de France, în fața unui aditoriu compus din savanți, criticul său ilustru, d. Paul Painleve, a ținut să facă în fața Academiei de științe o nouă și importantă comunicare asupra gravității și a structurei spațiului.

Această comunicare ascultată într'o liniște atentă, încheie seria studiilor precedente consacrate de eminentul matematician francez teoriilor gravitațiunei einsteniene, teorii asupra cărora discuțiunile vor fi reluate în timpul șederei profesorului Albert Einstein la Paris.

Se știe că noua lege a gravității, lege foarte simplă, propusă de Einstein, și care aduce a ușoară corecțiune legei lui Newton, are la activul său două succese: explicațiunea înaintărei periheliei planetei Mercur, și prevederea, care e destul de exactă a deviațiunei unui raion luminos trecând aproape de soare.

Această lege a condus pe Einstein la o concepție a structurei spațiului care modifică concepția clasică.

Spațiul, în loc să fie un spațiu euclidien, infinit în toate sensurile, ar fi un spațiu cu trei dimensiuni cari n'ar fi infinite, însă cari sunt fără frontiere, analoage unei suprafețe sferice.

Pentru a înțelege bine spațiul einsteinian, vom procede prin comparații.

O insectă turtită care se deplasează pe o suprafață sferică de dimensiuni considerabile are iluzia că este plasată pe un plan infinit în toate sensurile, și dacă își va prelungi mai departe deplasările ei, ea nu va întâlni niciodată nici limite, nici frontiere. Insă această suprafață e finită.

Această insectă infinit turtită, poate fi închisă între două suprafețe sferice, concentrice, vecine în extrem și opace; ea nu va avea nici o concepție a existenței unui spațiu în afară suprafeței pe care e chemată să trăiască.

In concepția lui Einstein, spațiul nostru este deci un spațiu sferic în trei dimensiuni, adâncit într'un spațiu cu patru dimensiuni, care nu poate fi priceput decât ca o abstracție matematică, tot așa ca în cazul insectei inteligente și turtite care poate ajunge să-și imagineze că „spațiul-suprafață" cu două dimensiuni pe care trăește este, cufundat într un spațiu cu trei dimensiuni pe care simțurile ei nu-l pot releva.

Această ipoteză de o îndrăzneală extremă nu e cu totul de altfel, după d. Painleve, o parte esențială a doctrinei einsteiniene. Insă această structură curioasă a spațiului, acest spațiu curb a frapat în mod violent imaginațiunile. Einstein a calculat raionul curbei acestei suprafețe sferice în funcțiunea foarte simplă a staturnicei gravitațiunei universale și a densității mijlocii a materiei în lume.

La afirmațiunile diverșilor savanți asupra legei lui Newton și asupra concepției einsteiniene, Einstein arată că alegerea lăsată între o infinitate de legiale gravitațiunei, valabilă la infinit, vorbește împotriva ei.

Sprijinit apoi pe legea gravitațiunei pe care o propune și constatând că ea duce la acelaș paradox ca legea newtoniană pentru stelele foarte îndepărtate Einstein conchide ipotetic că universul în care trăim nu este ilimitat și că în acest univers limitat însă fără margini, materia poate să fie repartizată în toate regiunile mai mult sau mai puțin egal, fără ca gravitațiunea să producă ur deva efecte prea mari.

După ce a făcut considerațiuni generale asupra ipotezelor lui Einstein, în mod cu totul obiectiv și după observațiuni astronomice riguroase, d. Painleve a declarat că principala obiecțiune a lui Einstein contra explicațiunilor newtoniene a atracțiunei materiei spre infinit e căzută, fiindcă această obiecțiune rezidă în caracterul arbitrariu al corecțiunilor propuse de legea lui Newton pentru infinit.

D. Painleve a încheiat arătând ce este imposibil să nu se corijeze interpretațiunea cea mai directă și cea mai simplă, formula einsteiniană asupra gravitațiunei.

Discuțiunea asupra acestei probleme a rămas așa dar deschisă.

Aurul mării

Se știe de puțin timp că apa mărei conține aur. Sonstandt, în 1872 și pentru prima oară a făcut analize foarte demonstrative, acestui subiect și Munosteir mai de curând, a ajuns la concluzia că se găsesc 5 miligrame de aur în fiecare tonă de apă de mare.

Fără îndoială această cantitate poate și trebue să varieze după mări, dar considerăm această cifră ca mijlocie: ea a fost obținută prin analiza apelor țărmurilor Jordului orașului Cristiana.

Masa totală a apelor sărate este cam de 1.830,272'000 milioane de tone; ar fi deci în mări totalul formidabil de 10.250 milioane de tone de aur.

Cantitatea de aur extrasă din pământ timp de 4 secoli nu atinge decât cifra de 5300 tone. Aurul apei de mare s'ar găsi în stare de iodmă, iodul formând un total de 4.428.800 milioane tone. Dar iodul se împuținează din ce în ce, el este absorbit sau fixat în mare cantitate de către algele marine și aceste alge sunt recoltate pentru extragerea iodului din care obținându-se 15 kilograme de cenușă de alge.

Dat fiind faptul că aurul din pământ se împuținează din ce în ce, iar cantitățile extrase sunt infime, enorma cantitate de aur conținută de mare, constitue bogății imense pentru viitor.

ECOURI

Battistini la Paris

D-na Kousnezoff și dl Battistini vor da în curând o serie de reprezentații la Opera Comică din Paris.

Prima din aceste reprezentații va avea loc Vinerea viitoare.

Ambii artiști împreună cu dl Lapelleterrie vor apare în capul distribuției „Traviatei".

Studenții români în Germania

Legațiunea română din Berlin a adus la cunoștința ministerului de instrucțiune că dispozițiunile relative la admiterea studenților străini în școalele superioare din Germania au fost modificate după cum urmează:

In viitor cererile studenților străini nu vor mai fi înaintate prin ministerul afacerilor străine sau prin misiunile germane din străinătate, ci direct secretariatului școalelor respective și aceasta până la 15 Septembrie pentru semestrul de iarnă. Numai în mod excepțional „ausvartigens-amt" (ministerul german al afacerilor străine) va transmite petițiunile administrațiunilor competente.

Autorizațiunile de intrare în Germania, pentru studenții străini aflați în străinătate, se vor acorda prin mijlocirea misiunilor diplomatice și a consulatelor de carieră germane, atunci când studenții vor putea dovedi că sunt autorizați de către administrațiunile competente să urmeze cursurile unei școale superioare și a stabili domiciliul lor, în orașul de reședință a școalelor.

Max Reinhardt la Viena

Planul ui Reinhardt de a adapta teatrul din castelul Schoenbrunn pentru „Kammerspiele" s'a isbit de dificultăți tehnice, pentru înlăturarea cărora nu s'a găsit încă nici o soluție. Din contră se va realiza transformarea sălei „Redoutensaal" pentru reprezentațiile ansamblului lui Reinhardt

Aceste reprezentații vor începe după toate probabilitățile la 1 Mai și vor avea loc numai în zilele în care nu are loc vre o reprezentație la unul din cele două teatre de stat.

Se spune că și Richard Strauss stărue foarte mult pentru realizarea acestui proect.

Școlile din Slovacia

Presa cehoslovacă comentând unele informațiuni reproduse de presa română după știri furnizate de Agenția Ungară, publică urmatoarea statistică: Slovacia, după unirea ei cu ramura cehă, a fost înzestrată în ultimii trei ani cu 2611 școli primare, pe când înainte de războiu, sub dominația ungară, nu avea de cât 375. In afară de acestea s'au creiat 84 școli secundare, 51 liceee și gimnazii pur slovace, în timp ce înainte de războiu nu se găsea nici unul. Slovacii au, în sfârșit, o universitate la Bratislava (Pressburg) și 8 școli comerciale, 11 industriale, 10 școli casnice, institute de cultură despre cari nici nu se putea vorbi sub unguri.

Un teatru parisian transformat în cinema

Se știe că teatrul „Vaudeville" din Paris dă actualmente reprezentații cinematografice cu un film american.

Societatea autorilor a fost foarte afectată de transformare „Vaudeville"-ului în cinema, și isbucnind din cauza aceasta un diferend serios între d-l Victor Silvestre, și membrii comitetului societății cari amenință cu fulgerele lor pe directorul „Vaudeville"-ului.

Acesta nu pare de loc dispus a ceda.

El declară că dacă societatea autorilor ar lua sancțiuni în contra lui, ar trata cu firma cinematografică care posedă exclusivitatea „celor 4 cavaleri ai Apocalipsului" pentru toată durata viitoarei stagiuni.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Mijloace moderne în cultura pământului

Urmările nefaste ale crâncenului război prin care am trecut, s'au evidențiat mai cu putere în agricultură, unde imediat am obervat cu toții o importantă scădere a producțiunii — datorită lipsei de tracțiune animală.

Această lipsă, — deși astăzi credem că ne aflăm în deplină pace, — nu se va putea înlocui decât după un șir mare de ani, de oarece animalului îi trebue un timp îndelungat până când ajunge la maturitate și deci până când devine capabil de a produce forță utilizabilă în agricultură.

Țările din occident au căutat să rezolve, în parte, problema tracțiunei animale înlocuind'o prin ordinea zilei, în toată lumea civilizată, este pusă chestiunea autotractoarelor.

Sistemele mai vechi de pluguri mecanice cu unul și 2 mașini deși lucrează apreciabil mai bine în unele privințe, însă din cauza scumpirei materialelor din care sunt construite, astăzi nu sunt accesibile tuturor și mai ales fărămițarea pământului în urma reformelor agrare nu le poate face nici rentabile, — dacă raportăm costul lor la suprafața redusă a diferitelor moșii expropriate.

Tipurile mai principale de autotractoare aflate astăzi în comerț iarăși nu pot corespunde pretutindeni și de aceia tot Franța a fost țara din Europa care îndată după război în 1919 Aprilie a găsit necesar instituirea unui concurs de motocultură la St. Germain-en-Laye — unde au luat parte aproape toate fabricile mai vestite din lumea întreagă.

Căci desigur că experiențele de laborator, la care sunt supuse mașinile, înainte de a fi date în comerț nu pot fi suficiente atunci când voim să ne dăm seama despre calitatea și chipul cum lucrează în diferitele terenuri.

In Octombrie al anului următor tot Franța institui o altă demonstrațiune la *Chattres* unde au concurat peste 150 de mașini din toate sistemele, cu care ocazie s'a stabilit și un regulament special pentru concursurile mari de motocultură.

Cam în acetlaș timp și la noi — lăsând la o parte încercările de dinaintea războiului, — autoritățile superioare agricole au găsit foarte nimerit de a face demonstrațiuni oficiale de motocultură, înființând chiar și un serviciu special în ministerul din București, ca dovada cea mai hotărâtoare despre importanța motoculturii, în România întregită.

Astfel la Băneasa lângă București au avut loc până acum în 1920 și 1921 câte o mare demonstrație de motocultură, la care au luat parte cele mai importante tipuri de mașini importate — căci din nenorocire noi n'avem nici fabrici! — și unde s'a avut în vedere: *compararea mașinilor între ele lucrând acelaș teren, calitatea arăturei executate, puterea de lucru, consumația de combustibil etc.*

Aceste demonstrațiuni făcute cu concursul dat de ministerul agriculturii au fost supraveghiate de o comisiune anume alcătuită și în care a lucrat persoanele cele mai competente și de specialitate, procedându-se după un plan bine chibzuit.

Din datele, care ne stau la dispoziție constatăm că la toate demonstrațiile din Occident și din țară au luat în totdeauna parte autotractoarele Fordson (Ford Motor Comp. Highland, Michigan U. S. A.), cari fiind de construcție ușoară, simple și puternice ar conveni mai bine și nevoilor țării noastre.

Datorită împrejurărei că d. N. B. Perry-Poruțiu, care a stat mulți ani în America, a luat pentru Transilvania reprezentanța fabricei, agricultorii din Ardeal au cea mai bună ocazie ca să se convingă personal de modul de lucrare al acestor autotractoare, cari se găsesc actualmente la Ferma Academiei Agricole din Cluj, puse la dispoziție pentru lucrări de demonstrație, de către d. Perry.

O astfel de demonstrație pentru studenții Academiei a avut loc Marți 4 Aprilie pe terenurile Academiei, unde pe lângă d-nii profesori dr. Drăgan, Chiritescu, Nicolau Farkas adm. Chelemen personalu fermei etc., au luat parte toți studenții Academiei. Cu această ocazie s'a dat posibilitatea studenților de a vedea construcția mașinei cât și modul de lucrare la diferite adâncimi. Deși nu a fost o demonstrație comparativă — întru cât lucra numai sistemul Fordson — am constatat că această mașină se conduce foarte ușor putând fi întoarsă, pe o rază de 3 m. așa că este potrivită pentru proprietatea mică care și așa nu face arături prea adânci, de desfundare. Mașina întrebuințează cele mai bune pluguri americane „Oliver" cu discuri (hibrazda)" trăgând brazde de 36 cm.; nu cântărește mai mult de 1240 kg. din care 650 kg. este greutatea tractorului propriu zis iar 590 kg. a plugului. Motorul de aceiaș construcție, ca și acel al automobilelor Ford, are toate piesele închise bine, ceia ce le ferește de orice corpuri streine, cari ar putea împiedeca funcționarea regulată. Un avantaj important este că motorul folosește tot atât de bine petrolul ca și benzina grea; conducerea o are un singur om.

După materialul de date culese demonstrației dela Băneasa vedem că pentru aratul a

Cronica politică

Limpezirea unei situații. Cu validarea alegerilor de la Cetatea Albă și Brașov, s'a încheiat seria contestațiunilor susținute în Cameră de către reprezentanții opoziției.

Ca și la Senat, contestațiile opoziționiste, n'au fost susținute cu nici un act serios, opoziționiștii mărginindu-se doar a repeta în fața Parlamentului, calomniile și insinuațiunile ieftine, debitate de foile de scandal ale lor.

In urma acestui insucces, opoziția își anunță cu surle și tobe, retragerea din Adunările Naționale, ca un act de protestare împotriva guvernului...

Dar neputând produce nici un act serios care să sdruncine legalitatea și tăria guvernului, cu ocazia validărilor, gestul acesta al retragerii nu va putea nici el impresiona nici opinia publică și nici pe cei contra cărora acest act se produce.

Hotărât a lucra pentru interesul neamului și pentru consolidarea situației sdruncinate a țării, guvernul liberal va lua măsurile necesare, dictate nu de ambiții și de meschine vanități, ci de necesitățile imperative ale vremurilor grele prin care trecem.

Decât cu o opoziție al cărei rol s'ar fi redus numai la scandal și la insulte, mai bine fără ea.

Fiecare clipă pierdută zădarnic de către adunări, era o pierdere pentru țară, o întârziere a normalizării și consolidării ei, și iată de ce atmosfera Parlamentului se limpezește prin plecarea opoziției.

Campania de insultă și ură a opoziției, strămutată de pe băncile Parlamentului în mijlocul poporului va putea continua de acum mai deșănțată și mai înveninată. Noi suntem liniștiți căci avem încredere în spiritul de ordine și în cumințenia acestui popor.

Și rezultatul alegerilor recente, ne este o garanție suficientă.

Amenințările naționalilor și românismul

Ocupându-se de situația partidului național în urma înfrângerii lui în alegeri și de amenințările repetate ale d-lui Maniu cu Alba-Iulia, fostul rector al Universității din București, d-l Dimitrescu — Iași, scrie următoarele judicioase cuvinte în ziarul „Cerna":

Până atunci rămâne fapt cert că d-nul Maniu e șeful unui partid local cu un program regionalist și că în contra d-sale în Ardeal sunt alte partide, alcătuite toți din Aredeleni cu păreri naționale ce se apropie de partidul național — liberal.

De unde urmează că nu avea drept să vorbească singur în numele Ardealului de oarece majoritatea Ardelenilor este de altă părere. Cât despre amenințările d-lui Maniu, cu prăbușirea statului, dacă nu se va lăsa să fie cârmuit de d-sa să ne dea voe să nu luăm în serios această amenințare. Știm că d-nul Maniu și tovarășii săi din partidul național sunt în tratative cu micile grupări anarhice cari se agită și-și frământă mintea pentru a găsi mijloacele tactice cum să împedice guvernul liberal și noile camere de a lucra ceva știm că partidul poporului a dat d epline puteri d-lui General Averescu să găsească și să contribue cu celelalte elemente de opoziție tactica ce trebue armată pentru a împedica lucrările camerei.

Dar, d-l Averescu, bun general militar, s'a dovedit că nu e tot atât în civil. Și apoi ad imposibila nimo obligatur. Prea e puternic curentul opiniunei publice din întreaga țară, sătulă de agitațiunile sterpe din acești ani și dorin să vadă odată țara îndrumându-se spre muncă ordonată; prea e mare majoritatea Corpurilor Legiuitcare; și prea e hotărât guvernul pe muncă serioasă și spre ordine și liniște pentru a da fiecărui „om de bine" putința spre a lucra spre binele țării — pentru ca o mână de agitatori anarhici să poată ține țara pe loc, împingând-o spre prăpastie.

Nu, d-le Maniu! nu numai că țara nu se va prăbuși dar din contră, guvernul și camerile actuale vor îndruma-o pe calea propășirei, la care are dreptul.

Ce păcat, că d-l Maniu, orbit de patimile personale, nu se poate ridica până la înălțimea ideei de „Stat Român"!

In orizontul astfel lărgit ar putea vedea din scumpa sa „Alba-Iulia" departe peste culmile Carpaților. Și atunci ar înțelege că Românimea este cu mult mai numeroasă decât capriusul Ardealului, că viitorul acestui stat este cu mult mai măreț și că oamenii de valoare ai acestei țări au de rezolvit probleme cu mult mai însemnate, decât frământările sterpe în cari își consumă zadarnic o activitate ce ar putea deveni prețioasă pentru consolidarea și viitorul României.

— Să fie rătăcirea se definitivă?...

— Ne întrebăm — dar nu răspundem...

5,6776 ha. mașina Fordson a consumat 173 litri petrol lampant, 5 litri ulei și 100 litri apă; luând în considerare prețurile de cost, ar reveni costul materialelor acestora la un hectar la lei 52.96 socotit arătul la 18 cm. adâncime.

Ceia ce trebue de reținut însă la acest sistem de tractor lucrează în mod uniform — deși terenul de la Academie era umed și pietros. — este faptul că adaptându-se o roată motorului, se poate folosi pentru orice lucrări cu simplu motor. Astfel se poate întrebuința pentru acționarea pompelor de apă, pentru treer, pentru mașinile de bătut porumb, batozele de trifoi, pentru purtat ferestrae circulare, gatere, mașini de tăiat sfecle, paie, pentru transporturi de orice fel, pentru purtat grape cu discuri și simple, pentru purtat secerători, pentru prese de fân și paie, în fine pentru orice fel de lucrări cari provin în agricultură și unde este nevoie de forță.

Inspector agronom

IOAN I. CIOMAC
Subdirectorul Academiei Agricole, Cluj

5 Aprilie 1922.

Biserica în alegeri

— Un răspuns D-lui Voicu Nițescu —

In No. 67 al „Patriei" dl Voicu Nițescu aduce recunoștință cinstiților și harnicilor preoți uniți, cari i-au dat concursul, în recentele alegeri, iar pe preoții ortodoxi, cari am fost contra d-sale, îi apostrofează prin următoarele cuvinte:

„Frauda și mișelia celor mici de suflet, temeritatea agenților liberali, lipsa de scrupule a celor certați cu dreptatea și cu binele poporului, josnicia sufletelor cumpărate, îndrăsneala câtorva fețe bisericești îndușmănite cu morala și certate cu scrisul cărților sfinte, corupția și alcoolul, minciuna și a nenințarea au pervertit voința alegătorilor".

„Știut lucru este, că cel ce suferă se văetă. Pe dl Nițescu îl doare, că nu a ajuns deputat și în această durere blastămă toate cele sfinte.

A fost însă vrednic de cădere. L-au trântit principiile și tovarășii, cu cari a cutreerat satele. „Cine sapă groapa altuia cade în ea", zice proverbul, dnul Nițescu, zicea în oficiul postal din Deda: „poporul este prost, cu minciuna îl poți seduce ușor. Deviza d-sale a fost: cu ori cine, și cu iadul, în contra liberalilor".

De aceea în Deda, l'au votat ungurii dela fabrica de cherestea pe cari i-a sedus cu promisiunile d-sale anti-naționale.

In anturajul dlui Nițescu a mai fost între alții și un oarecare candidat la senat al partidului național, cu numele Alex. Simon.

Acest om care a fost deputat averescan, în 1920 propagă bolșevismul și acum în Deda, zicând oamenilor să-și facă legi nouă, și să răstoarne pe toți domnii cari nu's decât niște tâlhari, împreună cu popii și învățătorii.

Înconjurat de astfel de oameni, era natural ca poporul să voteze cu dragoste pe profesorul universitar Simion Mândrescu, luptător cunoscut pentru cauza națională.

Preoțimea ortodoxă când s'a grupat pe lângă d-l profesor Mândrescu, a lucrat în conformitate cu îndemnul dat de organul bisericei noastre „Telegraful Român" având ca deviză învățătura mitropolitului nostru din Sibiu, dată nouă în 1919, zicând: „Am vrea să-i vedem (pe preoți) pășind ca apărători ai dreptății, ca luptători împotriva egoismului, pe care să aibă curajul a-l numi pe nume, ori de care parte s'ar găsi. Am vrea să-i vedem producând dovada caracterelor sigure de sine, cari pot face politică păstrându-și întreg devotamentul față de idealele morale, cărora se închină."

Deda, la 29 Martie 1922.

Pavel Suciu
preot ortodox

Răspunsul Senatului la Mesagiul Tronului

Alaltăeri s'a distribuit la Senat Adresa de răspuns la Mesagiul Tronului a Maturului Corp, care are următorul cuprins:

SIRE,

Cuvintele cu cari Majestatea Voastră a deschis Adunarea Națională Constituantă, au găsit în noi puternic și înălțător răsunet. Vom căuta ca prin unirea și munca noastră neobosită, conduși numai de sentimentul datoriei și de interesele superioare ale Patriei, să fim la înălțimea încrederii ce țara a pus-o în noi și să desăvârșim opera de reîntregire și de consolidare a Statului român, pe rouile bază.

SIRE,

Senatul a primit cu cea mai vie mulțumire știrea logodnei Alteței Sale Regale Principesa Maria, prea iubita fiică a Maiestății Voastre, cu Maiestatea Sa Regele Alexandru al Serbilor, Croaților și Slavonilor. El face urările cele mai călduroase pentru fericirea Augustilor viitori soți și vede în apropiata lor căsătorie o nouă și trainică legătură, care să întărească și mai mult raporturile tradiționale de prietenie dintre cele două popoare vecine.

SIRE,

Nu se îndoim că apropiata conferință de la Genova, chemată în limitele tratatelor existente și fără nici o știrbire adusă suveranității puterilor participante, va căuta noui soluțiuni pentru restabilirea echilibrului general al Europei — sdruncinat adânc în urma războiului mondial — că drepturile României, dornică de pace și de raporturi de bună și sinceră vecinătate, vor fi recunoscute și că înțelegerea ce am încheiat cu Polonia, Cehoslovacia și regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor va fi de un prețios ajutor conferinței, în realizarea scopului de refacere economică a Statelor și de solidaritate internațională care se urmărește.

SIRE,

Senatul, în îndeplinirea mandatului său, se va grăbi a proceda la compunerea diferitelor comisiuni cari, până la viitoarea sesiune, împreună și în acord cu Guvernul Maiestății Voastre, să studieze și să întocmească proiectele de legi de ordin constituțional și cele referitoare la revizuirea întregei noastre organizațiuni publice, așa precum noua situațiune a României o reclamă. Unitatea noastră națională, obținută cu atâtea mari sacrificii, va fi astfel de deplin consolidată, indestructibilă de acum înainte dealungul vremurilor ce au să vie.

Pentru realizarea acestui înalt scop sperăm în cooperarea tuturor bunilor români.

SIRE,

Situațiunea financiară atât de îngrijitoare a țării va atrage de aproape atențiunea Senatului și vom da Guvernului tot sprijinul necesar în luarea măsurilor legislative ce se impun pentru alcătuirea unui buget real, pe care nu l'am avut încă bazat pe evaluări exacte și pe economii serioase, cari să aducă ordinea financiară, imperios cerută mai cu seamă în împrejurările atât de grele prin care trecem.

SIRE,

Continuarea aplicării legii agrare — opera partidului național liberal — în vechiul regat, cu înlăturarea tuturor nedreptăților și aducerea la îndeplinire a legilor de împroprietărire din Ardeal și Bucovina, va forma desigur o preocupare de căpetenie a Guvernului Maiestății Voastre, astfel că solicitudinea noastră, în deajuns dovedită, pentru buna stare a țăranimii să-și producă cât mai neîntârziat efectele sale și să contribue mai departe la menținerea și întărirea ordinei sociale existente.

Legile de natură urgentă de cari Guvernul va avea trebuință vor fi de asemenea examinate de îndată ce ele vor fi supuse deliberării noastre.

SIRE,

Senatul României nu poate uita în fine și nu va pierde un moment din vedere în cursul activității sale legislative, scumpa și viteaza noastră armată, ale cărei titluri la recunoștința țării sunt neperitoare și nu vom cruța nimic pentru a o menține, puternică și nevinsă, la postul ei de onoare.

SIRE,

Exprimând, în această solemnă ocaziune, Maiestății Voastre și Augustei Sale familii sentimentele de neclintit devotament și adâncă iubire ale Senatului, pășim cu încredere și hotărâre la lucrările noastre, strigând:

Să trăiți Sire!

Să trăiască Maiestatea Sa Regina!

Să trăiască deapururi România și Dinastia ei!

Raportor, TONY ILIESCU.

Tovărășia naționalo-țărănistă

După „pertractări" îndelungate, partidul național și-a găsit însfârșit aliatul politic: partidul țărănist. Nici că se putea altfel. E urmarea firească a aceloraș idealuri politice: separatismul și de dincolo de Carpați se încheie deci prin o colaborare. Programul naiv al regionaliștilor se contopește cu programul revoluționar al țăraniștilor. Societatea Maniu—Vaida poate jubila în urma acestui pact politic, împreună cu societatea sovietică din Lupu, Stere și Mihalache.

Dl Maniu, în camera-i de spital, poate visa la îndeplinirea autonomiei Ardealului iar Mihalache—Topoloveni, că va ajunge cândva Regele țăranimii.

Partidele extremiste și-au început mai intensiv activitatea. In lungul și latul Ardealului, cete de indivizi, certați cu justiția — plaga societății — cutreeră satele și agită țărănimea. Opera de subminare a organizației de Stat, e în plină desvoltare.

Susținut cu fonduri de dușmanii neamului partidul țărănist, se simte alături de cel național, mai tare și mai îndrăzneț și acțiunea lui revoluționară, dăunătoare neamului și țării, e încă mai intensă.

E de prisos ca noi să mai acuzăm de nepatriotism partidul regionalist. Ardealul e conștient și știe singur să stigmatizeze și să se opună curentelor nesănătoase și primejdioase.

Partidul național prin ceea ce face, se condamnă singur, căci instinctul de conservare națională a poporului românesc, îl va răbuși..

INFORMAȚII

Se anunță din Atena că starea sănătății A. S. R. Principesei Elisabeta, Moștenitoarea Tronului Grecesc este satisfăcătoare.

Principesa suferă de febră tifoidă în formă ușoară, așa că medicii nu cred necesar să mai publice buletine.

După știrile sosite din Belgrad, M. S. Regina Maria a României care se află acolo, ar fi plecat la Atena să-și vadă fiica.

•

Ministerul de finanțe aduce la cunoștința generală că în urma cererii serviciului român de restituțiuni din Wissbaden, toate persoanele deposedate de titlurile sau cupoanele rentelor române în timpul războiului de foștii noștri inamici, urmează să înainteze cereri împreună cu actele justificative pentru întocmirea tabloului, direcțiunii datoriei publice din ministerul de finanțe.

Aceste cereri se primesc la minister până la 10 Aprilie curent.

•

Joi 6 Aprilie a avut loc în aula Universității solemnitatea decernării titlului de doctor în medicină d-nei Jenny Iliescu, d-lui Medic locot. M. Iliescu, și d-lor Stefan Brașcu și Marin Săceanu.

Juriul a fost compus din d-nii profesori Călugăreanu, Iacobovici, Onișor, Bănescu și Borza.

•

Spre a face pe cât posibil, mai mult cunoscute în popor, mașinile noi agricole cu care se lucrează astăzi în agricultura Occidentului, se vor urma regulat demonstrații cu tractoarele Fordson la Ferma Academiei agricole (Mănăștur) cu care ocazie, oricine le va putea cerceta cu deamănuntul.

Demonstrația cea mai apropiată are loc Duminecă 9 Aprilie, ora 10 a. m. în caz dacă timpul va fi favorabil.

•

„Asociația generală a profesorilor secundari din România" aduce, și pe această cale la cunoștința secțiilor din toată țara că, în urma intervenirei pe lângă Ministerul comunicațiilor, s'a putut obține pentru delegații ce vor lua parte la adunarea generală convocată Joi după Paști, o reducere de 75 la sută pe C. F. R.

Toți șefii de stații vor primi un ordin circular, în sensul acesta, din partea Direcțiunei generale.

Tot deodată, domnii președinți ai secțiilor sunt rugați a anunța la timp, numărul și numele delegaților, spre a se putea lua măsurile cuvenite pentru încartiruire.

Ședința se va deschide la orele 9 dim., în localul Cercului, str. Gutenberg No. 6.

•

Dr. Lăzăreseu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

O delegațiune a cooperativelor de construcții a prezentat eri dimineață d-lui ministru Mârzescu, un memoriu privitor la construirea de locuințe eftine pentru funcționari și muncitori.

Prin acest memoriu, care va fi înaintat și corpurilor legiuitoare, se cere să se încurajeze cooperativele de construcție prin împrumuturi și să se pună la dispoziția acestora locurile virane ce aparțin comunelor.

•

Baia „Diana" este deschisă Miercuri și Vineri pentru Dame Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru domni. Băi sunt zilnic; afară de Luni.

•

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Local cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

•

Cele mai frumoase bijuterii și cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Rațiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1174

•

Atragem atențiunea celor interesați asupra concursului pentru ajutorarea învățăcilor publicat de către Reuniunea Comerciaților, Industriașilor și Meseriașilor Români din Cluj

•

Cofetăria Boncescu din Timișoara și Cluj roagă onorata sa clientelă să binevoiască a face comenzile cu câteva zile înainte de Sfi. Sărbători ale Paștelui, pentru-ca fiecare persoană să poată fi bine servită, și pentru a se putea garanta promptitudinea livrărei. Telefon 68. 1625

•

Noutăți de primăvară

Au sosit en gros, ciorapi pentru dame și băeți, mănuși și articole de manufactură Fischbein și Spitz Magazin de Mărunțișuri și tricotaj Cluj. Piața. Unirii 29 Palatul Banffy. 1574

•

Pleschy Iosif Cluj Calea Regele. Ferd. Nr. 5 Cel mai bun și mai frumos Restaurant Bucătărie română-franceză specialități excelente de vin. Servitul rapid și cu precauțiune. Locul de întâlnire a oamenilor mai aleși. 1565

•

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

•

Uzinele „BABI" Werk

Iosif RAPAPORT Jo sef, Fabrică de mobile de fier-bronz și căruciore pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

Lucrătorii cismari și croitori din Arad au declarat grevă.

Croitorii cer plata cu ora, iar cismarii cer un spor de 25 la sută asupra salariilor.

•

In orașul Sf. Gheorghe din comitetul Trei-Scaune, din inițiativa d-lui inginer Balaș, s'au pus bazele unei societăți hidro-electrice, pentru întrebuințarea forțelor apelor la nevoile fabricelor și micei industrii.

•

D-nii C. Pop și Pompei Filip au fost numiți pretori în jud. Sălagiu, primul la plasa Tușnad, iar al doilea a plasa Cehul-Silvanic.

•

22 la sută din exportul de mărfuri al Austriei, a fost făcut anul trecut, în România.

•

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorșáru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

•

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Înfrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD

Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

•

Fabrica de perii, văruitoare, pensule și mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în prețuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

Plângeri

Isprăvile unor Șefi de serviciu din Ardeal

După cum amintisem într'un articol trecut, funcționarii geodezici și cadastrali din Ardeal au fost preluați de Statul Român cu toate drepturile lor câștigate.

Afară de aceste drepturi câștigate au rămas și pe mai departe în vigoare regulamentele referitoare la executarea măsurărilor detailate, proporționări, comasări, evidență tehnică, etc.

Au mai rămas în vigoare și regulamentele și ordinele referitoare la transportul instrumentelor în caz de delegațiuni, ba chiar și legile și ordonanțele referitoare la cercetări disciplinare. Regulamentele și ordinele referitoare la cercetări disciplinare să execută cu cea mai mare rigurozitate, ba, mai mult, șeful Insp. General Geod. și Cad. a fost cel dintâi care a călcat aceste legi de cercetare disciplinare. Par. 234 și cele următoare din Colecția Regulamentelor fostului Ministeru de finanțe din 1874 prescrie, cari sunt cauzele de cercetări disciplinare ale unui funcționar de stat, legi cari încă sunt în vigoare. Par. 241 sub titlul de pedepse disciplinare spune: Fiecare călcare a datoriei se pedepsește în diferite moduri. După Par. 242 aceste pedepse sunt:

a) admonestație în scris,
b) pedepse în bani,
c) retragerea dreptului de avansare,
d) transferare ca pedeapsă,
e) excluderea din serviciu iar Par. 264 prescrie formarea comisiunilor de cercetare disciplinare.

La fiecare oficiu care este încredințat cu conducerea unui serviciu de stat și are un corc de activitate, se va forma câte o comisiune de cercetări disciplinare. Această comisie este îndatorată a cerceta abaterile prevenind pe funcționarii acelui serviciu și este îndatorată a lua măsurile necesare, și a da sentințele de pedepsire a funcționarilor.

Cum a înțeles aceste legi și dispoziții șeful Insp. General Geod. și Cadastral și Șeful Contabilității al acestui serviciu?

Pur și simplu a decis singur sau cu șeful Contabilității Insp. Gen., pedepsind pe funcționari fără a-i pune în cercetare disciplinară. Așa a fost pedepsit dl subinspector Vasile Erdös, funcționar la Inspectoratul geodezic No. 3 din Șatu-Mare cu 500 lei.

Apoi în mai multe cazuri s'au pedepsit funcționari, iar fără cercetare disciplinară cu câte una suta lei, d. e. dl inspector Alexandru Mutiu, șeful Inspectoratului geodezic No. 4 Timișoara, dl inspector George Reindl, tot cu atâta etc. etc.

In întregul Corp al inginerilor geodezici sunt circa zece funcționari mai vechi români, dintre cari nu mai puțin decât opt au fost pedepsiți sau cu admonestație în scris sau cu pedeapsa în bani, fără cercetare disciplinară.

Tot asemenea au procedat șefii de mai sus și în cazuri de delegații oficioase. Sub regimul vechiu fie care inginer, șef de echipă, avea drept la transportul unui instrument planșetă completă, la 250 kgr. Sus numiții șefi, au redus însă transportul unui instrument la 150 klgr. cu toate că instrumentele ce le transportă inginerii sunt de 250 kgr.

Aveau drept la transportul bagajului personal de 50 kg. din oraș la gară și viceversa; în prezent, inginerii sunt siliți să le transporte pe cheltuelile lor sau în spate.

Avea dreptul pentru transportul lor și a instrumentelor dela gară în comună și viceversa, la un vechicul oarecare, acum sunt siliți să dea din unicul lor salariu, pentru acestea...

Sub regimul vechiu aveau dreptul la patru lucrători zilnici, azi au dreptul numai la trei. Fiecărui inginer în delegație pe teren i-se cuvinea un lucrător stabil, care supraveghea hârtiile și toate rechizitele de măsurătoare din cancelaria echipei ducea și aducea scrisorile oficioase, trebuia să curățe cancelaria, făcea foc, etc. Astăzi toate aceste datorii cad în sarcina inginerului, care este cu mult mai rău plătit decât un lucrător stabil.

Ba a fost un caz când inginerul a transportat și plătit pe căile ferate 250 de kg greutatea instrumentului și când și-a cerut contul de deplasare susnumiții șefi n'au vrut să plătească decât taxa pe 100 kg cu toate că era actul justificativ din partea căilor ferate române.

Un șef de Inspectorat, pe baza ordinului verbal a fost delegat a controla lucrările de reformă agrară în județul Făgăraș, plasa Șercaia, permițându-se a folosi trenul accelerat Cluj—Brașov și de acolo trenul personal Brașov—Șercaia. Înaintând contul de deplasare, cu cea mai mare durere a trebuit se ia la cunoștință că i s'a aprobat numai trenul personal Cluj—Cobalcin.

Cu un cuvânt, cu toate că regulamentele și ordonanțele referitoare atât la transportul instrumentelor a inginerilor în caz de delegație cât și la pedepsele funcționarilor șefii nu respectă regulamentele și dispun după placul lor.

De aceea atragem atenția forurilor competente, ca să dispună să înceteze aceste nedreptăți, care numai spre bunul mers al serviciului nu pot fi.

Cluj, la 5 Aprilie 1922.

Un funcționar pedepsit ilegal.

Moartea Episcopului Saftu

Joi la orele 3 și jumătate dimineața a încetat din viață părintele dr V. Saftu, protopopul Brașovului și episcopul clerului militar, după o agonie de o zi, fiind bolnav de mai mult timp de arterio-scleroză și bronșită.

Protopopul Saftu s'a născut la Brașov la 12 Iunie 1863. Moare deci în vârsta de 59 de ani. A făcut școala primară și secundară la Brașov, studiile teologice la Sibiu iar doctoratul la Lipsca.

Vestea morței episcopului Vasile Saftu a produs mare impresie în Brașov. Autoritățile și instituțiunile publice au arborat steaguri de doliu.

Comitetul parohial al bisericii Sf. Nicolae la care reposatul a slujit multă vreme ca preot și protoereu s'a întrunit eri la amiazi, ca să ia dispozițiile de înmormântare.

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comandala depozitul de lemne

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK

CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Cronica externă

Sâmbătă, 8 Aprilie.

Delegații statelor participatoare la Conferința genoveză sosesc rând pe rând. Delegația asupra cărora se îndreaptă însă privirile tuturor, este delegația rusă, care este compusă din Cicerin, Litvinoff și Joffe, căci de ea depinde în bună măsură și atmosfera în care vor decurge lucrările Conferinței și soluționarea intereselor economice și politice a'e statelor direct sau indirect interesate.

Intrucât însă, pentru întâia data, se face onoare regimului sovietist de a fi invitat să participe la o conferință europeană lucru care evident ridică moralul și îndrăzneala bolșevică, avem tot dreptul să credem că atitudinea reprezentanților sovietici va fi agresivă și din această cauză, desbaterile conferinței foarte furtunoase.

Noutatea zilei este însă faptul, relatat de ziarul „Le Temps", că la Conferință, vor asista și Statele-Unite, printr'un reprezentant neoficial. Acesta ar fi ambasadorul american dela Roma, care va asista la desbateri ca simplu spectator.

— Situația creeată în Ungaria, în urma morții ex-regelui Carol, continuă încă să fie tulbure. Partidele politice maghiare nu și-au precizat până acum atitudinea cu privire la chestia succesiunei la tron; se pare însă că până și partizanii ideei liberei alegeri a viitorului rege, înclină spre soluția legitimiștilor: proclamarea archiducelui Otto ca rege al Ungariei.

Contele Bethlen, premierul maghiar cât și Banffy, ministrul de externe, au făcut în aceasta privință declarații foarte prudente și iezuitice.

Proclamația celor trei Internaționale

Din Berlin se anunță, că în ședința de eri a comitetului executiv a celor trei Internaționale s'a luat hotărârea unanimă, ca să se adreseze manifeste către „proletarii din toată lumea", în care să se accentueze necesitatea unei singure Internaționale.

Se va face apoi apel la muncitorimea din lumea întreagă, ca la 10 Mai, — ziua deschiderei Congresului internațional al muncitorimei — să se organizeze manifestațiuni grandioase.

Se cere în acelaș timp, ca toate statele să reia legăturile politice și economice cu Rusia sovietică.

Ajutorarea învățăceilor de către Reuniunea Comercianților și Industriașilor din Cluj

Reuniunea Comercianților, Industriașilor și Meseriașilor Români din Cluj, deschide concurs de 40 ajutoare a 250 lei pentru învățăceii români din Cluj.

Reflectanții trebue să înainteze cererea în scris, la care să anexeze certificat de bună purtare din partea patronului; să dovedească în care branșe să specializează și timpul de când este angajat la aceea meserie. — Cei dela Căminul Învățăceilor vor anexa aceste acte și din partea Directoratului Căminului.

Vor fi preferați învățăceii orfani de ambi părinți sau numai de unul și cei absolut lipsiți de mijloace materiale.

Cererile sunt a se înainta până la data de 12 Aprilie 1922, Secretariatului Reuniunei noastre, calea Victoriei Nr. 25.

Cluj, la 7 Aprilie 1922.

Președinte: Sever Pop. Secretar: Victor Iliescu.

Răspândiți „Infrățirea"

„GOWAG"

Depou pentru instalațiuni de aburi, gaz conducte de apa și canal, precum toate articole technice.

Cluj, Str. Vladimirescu 17

Telefon 5—19. 1487

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Vopsele pentru ouă

de prima calitate, în toate culorile se capătă cu prețurile cele mai scăzute.

Fabrica chimică „LUXOR" Cluj. 1357

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă și costume moderne

1588 Firma M. Neumann

Cluj, Piața Unirii No. 14

En detail | Mare magazin cu Coloniale și Delicatese Str. Regina Maria 6. | En gros

Cu ocazia Sf. Serbători a sosit un mare transport de COLONIALE și DELICATESE. Toată lumea să profite de ocazie și să târguească tot ce-i trebue la

KONKOLY & POP

Care este cel mai bine asortat și vinde cu prețurile cele mai avantagioase. Vizitați magazinul spre a vă convinge. Serviciul prompt. 1637 Prețuri de concurență

A sosit din Elveția un nou transport de

Ceasornice de mare preciziune

Longines

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii

1.6 Telefon No. 350

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Sâmbătă-Duminecă: Fluturele negru. Ne arată în cadrul unei istorii extraordinar frapante tainele unei curți regale. În rolul principal: Lill Barc. Afară de aceea o comedie pompoasă: Se caută o maimuță.

CINEMA UNIVERSITAȚII

Sâmbătă-Duminecă: Cea mai frumoasă dramă din seria italiană Victoria: Cursa. În rolul principal excelenta Paul Capellani.

CINEMA URANIA

Sâmbătă-Duminecă: Capodopera universală a fabricei americane Pathé! O mie și una nopți. Poezie ilustrată în film lumea fermecătoare a poveștilor arabe. 1562

Banii împrumut pe orice obiecte, bijuteri, haine, mobile, acțiunii, mărfuri, etc, cumpără aur, argint și orice obiecte, primește spre vânzare în comision și acordă avansuri foarte avantagios, primește

Depuneri spre fructificare cu 9 și 10 la sută

Casa de Imprumut pe Amanet (Muntele de Pietate) Victor Iliescu & Co. Calea Victoriei 25. Telefon 55. Intrarea și prin curte. 1580

Duminecă la 9 Aprilie de la orele 10—1 se va ara cu

Tractorul Fordson TRADE MARK

la Ferma Academiei de Agricultură la care poate lua parte toți pe cari îi interesează agricultura.

1533

Informațiuni se pot lua de la reprezentantul fabricei Ford

N. d. Peppy (Porușiu)

CLUJ. Piața Ștefan cel Mare No. 7. CLUJ.

Telefon 270. Telefon 270.

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin UNIO Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Situația financiară a Greciei

Ministrul finanțelor a depus ieri bugetul exercițiului 1922—1923 cu următoarele cifre: 715 milioane drachme venituri ordinare, 1400 milioane cheltueli ordinare din cari 700 milioane pentru ministerul de războiu și pentru departamentul marinei. Venituri extraordinare 1004 milioane provenind din vânzarea de bunuri mobile ale statului și altele, cheltueli extraordinare 1997 milioane din cari 1610 milioane cheltueli militare și 133 milioane pentru asistența familiilor rezerviștilor. In comparație cu bugetul anului trecut veniturile ordinare au crescut cu 198 milioane iar cele extraordinare cu 352 milioane. Cheltuelile de asemenea au crescut cu 512 milioane cele ordinare și cu 485 milioane cele extraordinare. Deficitul total între cheltueli și venituri ordinare și extraordinare în cursul anului 1921—1922 este de 1894 milioane acoperite cu un împrumut.

Deficitul exercițiului curent, va fi acoperit prin reducerea unor cheltueli, conform proectelor depuse și conform unei serii de măsuri fiscale cari vor atinge foarte puțin clasa mijlocie și cea de jos. Gratie acestor proecte cari în parte au fost depuse, ministrul finanțelor are convingerea că va acoperi deficitul bugetului ordinar de 700 milioane drachme.

In ce privește deficitul bugetul extraordinar de aproape un miliard dat fiind că încheerea unui împrumut extern poate să întârzie, guvernul care are datoria să acopere de asemenea cheltuelile armatei se vede obligat să recurgă la un împrumut intern.

Ministerul a depus proiectul relativ la acest împrumut care prevede emiterea unui împrumut intern și forțat până la acoperirea sumei de un miliard și jumătate cu 7 la sută dobândă. Toți detentorii de bilete de bancă ale Băncei Naționale sunt ținuți să presteze ca împrumut statului jumătatea sumei deținute. Biletele Băneci cari se află în circulației vor fi declarate perimate și vor fi preschimbate cu bilete noi, jumătate cu titlurile împrumutului național. Până la tipărirea noilor bilete și a titlurilor biletele de bancă în circulație vor fi tăiate în două din care o parte va circula în mod provizoriu valorând jumătate din valoarea nominală a întregului sau iar cealaltă jumătate va servi de titlu provizoriu al împrumutului contra căruia Banca Națională va fi ținută să dea un împrumut cu 6 la sută până la jumătatea valoarei sale. Orice obligație față de persoane fizice sau morale, sau față de stat afară de obligațiunile față de străini și plățile către stat pentru împrumutul național vor putea timp de trei luni să se achite pe jumătate cu titluri provizorii ale împrumutului sau cu recipise de depuneri a acestor titluri.

Amortizarea împrumutului care are de gaj exedentele veniturilor și celorlalte impozite se va face în 20 ani. Plata intereselor și celor de amortizare este acoperită prin creșterea cu 10 la sută a impozitelor de orice fel, directe și indirecte. Statul mai este ținut de a vinde proprietățile sale imobiliare primind pe plată titluri ale împrumutului.

Citiți pag. 8-a

No. 1048—1922.

Concurs.

Direcțiunea Regională a Asigurărilor Sociale din Cluj, publică concurs pentru ocuparea posturilor cuprinse în următorul tablou:

Nrul posturilor	FUNCȚIUNEA	Clasa	Salar fundamental	Spor de salar	Adaus de scumpete	Chirie
3	Șef de biurou principal	I	850	300	400	20, 25, 30%
2	Șef de biurou	I	650	300	400	socotit după
1	Subșef de biurou	I	550	300	400	salarul
2	Impiegați	I	350	250	400	fundamental și sporul de salar
1	Dactilografă as. impieg.	I	350	250	400	
2	Farmaciști as. șef de serv.	I	1150	300	400	

Dela candidații la posturile de șef de biurou principal cl. I. și șef de biurou cl. I. se cere absolvirea unei școale superioare de comerț.

Dela candidații la posturile de subșef de biurou cl. I. și impiegați cl. I. se cere absolvirea a 4—8 clase secundare.

Doritorii de a ocupa aceste posturi sunt invitați a-și înainta cererile scrise în limba română cel mai târziu până la 15 Aprilie 1922 la Direcțiunea Regională a Asigurărilor Sociale din Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 97—99 et. II. unde vor putea primi deslușiri mai detailate.

La cerere se vor alătura toate actele care dovedesc pregătirea necesare.

Acei candidați cari vor dovedi practică mai indelungată vor fi preferiți. 1648

Institutul de orbi al statului Cluj, detașat la Sâncraiu poșta Aiud.

No. 275—922.

Licitație.

Se publică spre cunoștința generală că în ziua de 24 Aprilie 1922 ora 10 dimineața se va ține la Institutul de orbi al statului din Cluj detașat la Sâncraiu posta Aiud licitație publică cu oferte închise pentru aprovizionare cu lemne de foc (fag uscat) pentru Institutul de orbi al statului din Cluj detașat la Sâncraiu necesare pe exercițiul adm. 1922/23, în cantitatea de 400 m. cubi (patru sute).

Licitația se va ține în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice.

Lemnele de foc vor fi predate franco de orice cheltueli la resedință Institutului.

Concurenții vor licita cantitatea necesară arătând în oferte închise precis cantitatea, calitatea ce vor preda, prețurile oferite și terminul de predare.

Ofertele vor fi însoțite de garanția de 10% din costul furniturilor oferite, fie în recipise Casei de depuneri fie în numerar.

Ofertele ce nu îndeplinesc condițiunile de mai sus se vor respnige. Supraoferte nu se primesc.

24 Martie 1922. 1635

Bitumul Matitza s. a.

Capital social Lei 6 000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolație** la case, acoperișe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Să nu se confunde No. casei. — **Prima Casa de Imprumut pe Amanet** — Să nu se confunde No. casei.

1600

Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Anunță onorata sa clientelă că în vederea sărbătorilor Paștilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Mare desfacere Articole de modă pentru dame

1238

Prețuri reduse la GRÜNWALD și STEINER

CLUJ, Piața Unirii 12.

„UNIREA“

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artistii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Reclame este sufletul comerțului.

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty“ Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalej de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

S'adeschis marele **magazin de tricotage SPORT**

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

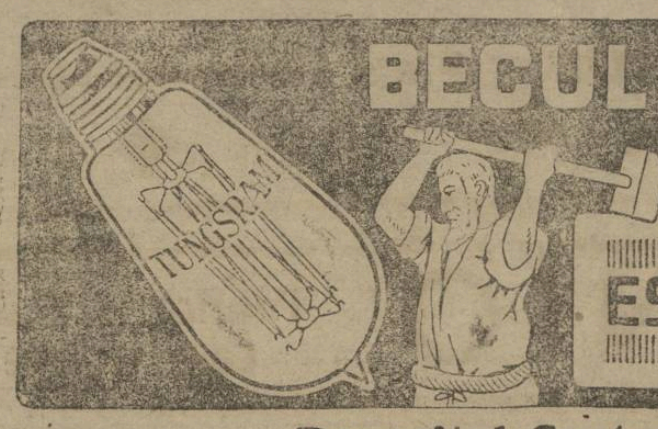

BECUL TUNGSRAM

ESTE CEL MAI RESISTENT CEL MAI ECONOMIC LUMINA PERFECTĂ

Depozitul Central: TUNGSRAM S. A.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25.
Telefon 201. Telefon 201.

1290

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresă la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași. Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, cameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Au sosit la
„OLD ENGLAND"
Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară
1602
Oradea-Mare, Kémer-tér No. 1.

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul, garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. FRATII DEUTSCH Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturmstr. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Denapart). 1328

WEXTERN
Birou Technic Soc. în Comandită.
București, str. Sfinților 33
1652
caută agenți capabili în centrele industriale.

Dacă voiți să fiți frumoase întrebuințați **Cremă Serail** cunoscută în toate părțile lumei, preparată de farmacia Rozsnyai. Se găsește la farmacia Rozsnyai Arad

Industria Sârmei S. A.
Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuța postală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriș-Arieș (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.
Produce zilnic 2 vagoane sârmă și cuie.

Tariful de Cauciucuri „MICHELIN"

Valabil dela 1 Martie 1922 până la revocare.
Taxa de lux de 10% cuprinsă.

Dimens.	Plate.	R. U.	Cable	Camere
710/90.—	—	2215.—	2380.—	330.—
760/90.—	1750.—	2510.—	2760.—	345.—
810/90.—	1785.—	2750.—	2990.—	365.—
765/105	2230.—	3165.—	3390.—	430.—
815/105	2315.—	3405.—	3630.—	450.—
875/105	—	3645.—	3950.—	465.—
915/105	2990.—	—	—	475.—
820/120	2515.—	4270.—	4575.—	545.—
880/120	3120.—	4590.—	4970.—	570.—
920/120	3210.—	4810.—	5205.—	585.—
835/135	—	5495.—	6000.—	615.—
895/135	—	5755.—	6240.—	620.—
935/135	—	6060.—	6565.—	655.—
895/150	—	—	7420.—	700.—
28/3	—	1825.—	—	295.—
30/3	1705.—	1975.—	—	320.—
30/31/2	2025.—	2760.—	2960.—	354.—

EMIL BLAGA Cluj, Telefon 270. Depozit de Automobile, cauciucuri și accesori. Benzină, uleiuri și carbid. 1586

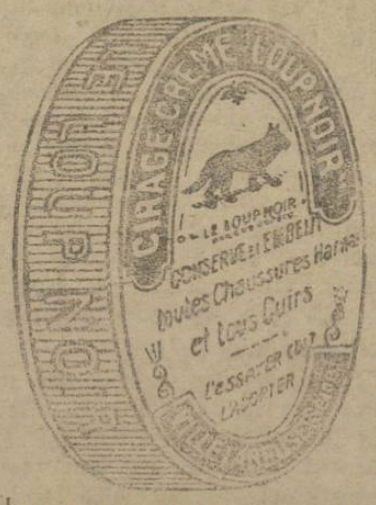

LOUP NOIR
NEINTRECUTA
CREMA DE GHETE

La Institutul „CASA NOASTRĂ" Soc. Anon. din Satu-Mare sunt vacante 3 posturi de
CONTABIL.
1644
Aceste posturi se pot ocupa de persoane de experință de bancă imediat. Se pretinde cunoașterea perfectă a limbei române în vorbă și scris. Reflectanții să-și înainteze cererile cu indicarea pretențiunilor Direcțiunei Institutului „CASA NOASTRĂ" S. A. Satu-Mare.

Depozitul de vin, fabrica de spirt, licheur, rum, cognac si sirup de poame alui
Elian Victor
CLUJ.
Telefon interurban 10-26, urban 1-70
Își recomandă pentru consumare pe sf. sărbători a Paștilor, speciile de vin și specialitățile de licheur, vinul cușer de Pasti, vinarțul de drojde și prune.
Oferte pentru preț se pot primi.

Renumitul Cheag Gebrüder Bayer Augsburg (BAVARIA) este cunoscut ca cel mai productiv și higienic, numai acest preparat garantează închegarea 1/100000 litri lapte. Ferițivă de preparate falsificate și care nu poartă marca Bavaria.
Se vinde numai în cutii de 50, 100 și 250 grame originale precum și în cutii
1623
Pastile No. 1 pentru închegat 5 litri lapte, cutia conține 1000 pastile
„ No. 2 „ „ 25 „ „ „ „ 1000 „
„ No. 3 „ „ 50 „ „ „ „ 1000 „
Aceste preparate (Pastile) sunt foarte mult căutate pentru consumatorii cei mici, sa constatat ca cele mai bune.
Singurul Depositar și Representant General pentru toată România-Mare este numai Cunoscuta Firma A. T. Băbeanu & Comp. Sociatate în nume Colectiv Turnu-Severin Str. Aurelian No. 80. Prețuri concurente la cerere

Reclama 1754
Dacă voiți să beți o bere excelentă cereți pretutindeni numai berea nutritoare „Hercules"
(ăla „SALVATOR") sau berea deschisă „CZELL"
1603

Uniunea Comercială s. a.
Capital fundamental: 25,000.000 Lei.
Centrala: București.
Filiale: Galați, Iași, Timișoara, Constanța, Craiova, Cernăuți, Chișineu și
CLUJ, Strada Regina Maria 32.
Radio 1111
Magazin permanent: mărfuri coloniale de fier, uleu mineral, articole de piele și drogue.
Reprezentanții: Westboehmische Kaolin und Chamottenwerke PRAGA.
801

„Agronomul"
Institut de Asigurare S. p. a.
Sediul proviz. în Arad, mai târziu în CLUJ.
Reprezentanții generale; Arad, Brașov, Cluj, Oradea-Mare, Târgul-Mureș, și Timișoara.
Se ocupă cu tot felul de asigurări. Colizații reduse. Condițiuni foarte avantagioase și moderne pt. obl. Stă afară de cartel și astfel poate să preia pe răspundere proprie și asigurări executate la alte Instituturi pe timp mai îndelungat. 1444

PLUGURI SCHIMBĂTORI
(sistem Rieger cu grindeul de lemn).
MAȘINI DE SEMĂNAT PORUMB
cu două rânduri sistem Rieger furnizează prompt din depozitele sale
DEPARTAMENTUL MAȘINELOR
al Reuniunei agricole S. A.
Centrala: Sibiu, Str. Sării No. 22.
Sucursale: Mediaș, Piața Cazărmii, Sighișoara, Str. Baier 47.
Hermes 5775
1542

Candelabre electrice
dela cele mai simple până la cele mai impodobite
Mare asortiment
De candelabre electrice dela cele mai simple până la cele mai impodobite, deasemenea tot felul de materiale călcătoare, vase de fiert, precum becuri electrice cu intensitate de 150, 110 și 220 volți se pot cumpăra la:
Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni Cluj, Calea Regele Ferdinand No. II.
Se vând en gros și en detail, la revânzători se dă favor în prețuri.
1446

In preajma Genovei

Atitudinea Italiei, Angliei și Franței — Declarațiile judicioase ale d-lui Beneș

Toate cancelariile europene sunt în fierbere. Pregătirile și emoția depășesc aproape ținta conferinței de la Genova și dau lumii iluzii ademenitoare. Se fac în toate părțile declarații și făgăduieli. Ele trebuesc cu încetul puse laolaltă, comparate, desbrăcate de aparatul retoric care le învăluie. Numai așa se poate desprinde nucleul de adevăr, fondul politic al tratativelor ce vor urma. Credem a sluji pe cititori prezentându-le aci succint pe baza ultimelor informațiuni, atitudinea diferitelor state în momentul plecării delegațiunilor.

In Senatul italian, primul ministru de Facta, care după uzanțele internaționale va fi președintele conferinței, a vorbit despre obligațiile de ospitalitate ale Italiei. D-sa a accentuat că o atmosferă de concordie, de încredere, de bunăvoință este necesară pentru ca tratativele să izbândească. Italia va avea sarcina de a crea această atmosferă. Mai concrete au fost declarațiile d-lui Beneș. Ele denotă, largă și deplină înțelegerea împrejurărilor și a problemelor. Declarațiile premierului ceh reprezintă tot ce s'a spus mai limpede, mai obiectiv și mai judicios cu privire la Genova. Inutil să le rezumăm aci, ele trebuesc citite. D-l Beneș crede că problema rusă nu poate fi rezolvată deodată. Se poate face însă un plan practic pentru refacerea Rusiei. D-sa se îndoește dacă Rusia poate da garanții speciale și rezervă pentru țara lui libertatea de acțiune. D-l Beneș crede că federalizarea Europei centrale, uniunea vamală și valuta unitară sunt utopii. Datoria conferinței va fi de a înlătura psihologia de război și restabilirea raporturilor de interese anterioare războiului. Din nefericire pregătirile sunt după d-sa insuficiente. Cehoslovacia merge la Genova fără iluzii și fără speranțe mari. Ea crede ca dacă așteptările statelor vor fi modeste, rezultatele financiare și economice ale conferinței vor putea fi utile și vor reprezenta un succes. Am subliniat aceste declarații pentru că ele coincid în mod admirabil cu opinia noastră, expusă de atâtea ori.

D-l Lloyd George, care merge la Genova, a făcut diferite declarații din care se degajă de asemenea moderațiune și prudență. Ele se pot rezuma astfel: Ar fi greșit să așteptăm dela Genova un remediu universal, care să vindece dintr'odată toate rănile. Un asemenea remediu nu se cunoaște. Anglia va urmări la Genova să apropie națiunile între ele prin excluderea bănuelilor reciproce și prin oferirea de garanții în privința apărării granițelor. Ea va căuta să țină seama de nevoile și problemele fiecărei țări. Odată realizat acest scop politic, Anglia va căuta să stabilească bazele unei cooperațiuni economice efective, în care statele tari să sprijine pe cele slabe, pentru a ajunge la scopul final, care este reconstrucția economică. In privința Rusiei, premierul englez a arătat că invitația ei la Genova nu echivalează cu recunoașterea sovietelor. Recunoașterea aceasta depinde de garanțiile pe care Rusia le va oferi. In lipsa acestor garanții nimeni nu-și va putea asuma răspunderea recunoașterii.

Mai puțin precisă este atitudinea Franței. După cum se știe d-l Poincare nu va merge la Genova. Franța vrea să joace acolo un rol mai mult pasiv renunțând la orice inițiativă. Franța consideră că nevoile ei proprii sunt cu mult mai mari decât ale celorlalte state și că datoria ei este de a se gândi întâi la aceste nevoi. Delegația franceză a primit ordin să nu ia nici o hotărîre înainte de a cere instrucțiuni de la Paris. De altfel Franța va... considera rezoluțiunile de la Genova numai ca recomandațiuni pe care fiecare stat le va putea aproba sau respinge. De sigur că punctul de vedere francez nu e de natură să usureze lucrările conferinței, nici să mărească importanța lor. Vom vorbi mâine despre atitudinea Rusiei și Germaniei.

Testamentul ex-împăratului CAROL

Ex-împăratul Carol a lăsat un testament cuprinzând dispoziții precise. Acest testament are pe lângă un conținut politic — despre care însă persoanalitățile cari îl cunosc păstrează cea mai strictă făcere — și dispoziții pur economice și financiare.

Averea lăsată se compune din vila Warthölz de lângă Reichenau și castelul Feistritz din Styria de Sus, care aparținea ex-împăratului în comun cu soția sa.

Afară de astea fostul suveran mai lasă o avere bănească de 63 milioane coroane; efecte în valoare de 13 milioane coroane; cinci polițe de asigurări pe viață de câte un milion de coroane; mobilierul locuințelor sale, destul de prețioase.

Trebue notat însă că întreaga această avere privată, e ținută sechestrată de Republica Austriacă și aunme cu titlul de contrapretenții, mai ales în favoarea fondului dăunaților de război.

Toate silințile administrației averei habsburgice, de a obține o ridicare a sechestrului, au rămas fără succes. Dobânzile averei sechestrate sunt deocamdată adăugate la capital, până când va interveni o soluție definitivă.

Se crede că fostul împărat a instituit pe copii săi ca moștenitori universali ai averei și că a atribuit soției sale uzufructul veniturilor.

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.
◆
Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funcționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

Intreprindere internațională
alui
Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban 63.
Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

„Intercontinentale"
Soc. An. de Transport și comunicație fost: S. și v. Hoffman
Centrala: Triest.
Sucursala: Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 6
Adresa Telegr. „Intercont." Telefon No. 622
Transporturi de ori ce articole în mic și în vagoane complecte în ori ce direcție a țării și în străinătate. Legatură promptă săptămânală între Wiena—Budapesta—Cluj și Brum-Bratislava—Cluj. 1488

Plăci de geamuri, damigene, cadre de tablouri, măsuri verificate, furnizează cu prețuri moderate
Frații Ausländer
Cluj, Piața M. Viteazul 39
Telefon 954. 1582

Răspândiți „Infrățirea"

Re'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.
Mi-am deschis din nou
salonul de modă
engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vienează și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate
Atelier de modă pentru dame
WARTENBERG ZOLTAN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

SOCIETATEA
„Govora-Călimănești"
SEDIUL: București, Strada Academiei No. 15.
CAPITAL SOCIAL LEI 10.000.000

PROSPECT
Pentru emisiunea de 50.000 acțiuni în valoare nominală de lei 10.000.000
Pentru mărirea capitalului social

Pe temeiul deciziunei Adunărei generale a acționarilor, din 5 Ianuarie 1922 și a aprobărei dată de Ministerul de Industrie și Comerț cu adresa No. 72.653 din 1 Februnrie 1922, se emite pentru sporirea capitalului social 50.000 acțiuni a 200 lei fiecare, deci în valoare nominală totală de lei 10.000.000 care va servi la refacere și la completarea programului de lucrări spre a corespunde cerințelor moderne, sporind astfel rentabilitatea întreprinderei

Conform dispozițiunilor art. 7 și 8 din statutele Societății acțiunile din această emisiune se atribue cu preferință vechilor acționari.

Pentru a-și exercita dreptul lor de preferință, vechii acționari vor prezenta sau vor trimete spre vizare la sediul Societății, în București și în provincie la sucursalele Băncii Naționale acțiunile ce posedă, **între 5—25 Aprilie**, vărsând în acelaș timp 35 la sută din prețul de emisiune al nouilor acțiuni, plus 20 lei cheltueli de emisiune adică în total 90 lei de acțiune.

In locul acțiunilor puse în gaj se va prezenta recipisa sau certificatul Băncilor sau Institutiunilor la care se găsesc depuse, iar în locul acțiunilor evacuate în streinătate se vor prezenta recepise sau certificate doveditoare a proprietății acțiunilor și evacuărei lor. In aceste cazuri stampilarea pentru viză se va aplica pe arătatele recipise sau certificate.

Pentru acțiunile nominative, dreptul de preferință se va exercita **numai pe numele persoanei înscrisă în registrul de acționari al Societății sau pe numele acelora cărora au fost transferate acțiunile prin înscriere în registrul Societății, în București la sediul Societății str. Academiei 15 și în provincie la sucursalele Băncei Naționale.**

Pentru acțiunile eventual neoptate se deschide subscripție publică care va avea loc în zilele de 26 Aprilie—5 Mai c. t. la Banca Națională din București și la Sucursalele sale din județe, precum și la sediul din București al Băncii Românești.

Subscrierea se va putea face atât pentru acțiuni nominative cât și pentru acțiuni la purtător.

Consiliul de administrație își rezervă dreptul să închidă subscripția publică înainte de împlinirea termenului fixat, repartizând acțiunile subscrise. Se va da preferință subscriitorilor de acțiuni nominative.

Acțiunile nominative nu pot fi posedate de cât de cetățeni români (art. 5 din statute).

Prețuri de emisiune al nouilor acțiuni, este de 220 lei de fiecare acțiune. Diferența de lei 20 între valoarea nominală și prețul emisiunei acțiunilor, va servi pentru acoperirea cheltuelilor de emisiune.

La plata primului vărsământ de 35 la sută sau a 70 lei, plus 20 lei pentru cheltueli de emisiune adică în total 90 lei de fiecare acțiune, se va da chitanță în schimbul căreia se va elibera mai târziu titlul definitiv.

1643 CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

No. 729—922.

Se aduce la cunoștință generală, că pentru aprovizonarea Azilului de copii al statului din Timișoara cu lemne de foc se publică

Concurs.

Ofertele dresate amăsurat §-ilor 72—83 din legea contabilității, provăzute cu recepisa depunerii cauțiunei de 10% sunt a se înainta direcțiunei în plic sigilat și scris „Oferta pentru lemne de foc" până la 27 Aprilie a. c. ora 12 a. m.

Ofertă va fi valabilă 30 zile dela data 27 Aprilie a. c. iar lemnele sunt a se lifera în decurs de 30 zile dela prealabilă aprobare a autorităților superioare.

Caietul de sarcini și informațiuni se pot vedea resp. lua dela biroul administrativ între orele 9—12.

1651 DIRECȚIUNEA.

Spitalul de Stat Reghinul-săsesc.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 24 Aprilie 1922 ora 10 a. m. se va ținea licitație publică în biuroul administrației Spitalului de stat Reghin, pentru furnizarea a 31 (treizeci și una) vagoane de lemn uscat tare (fag) și cinci vagoane lemne de brad de foc necesare acestui Spital.

Concurenții se vor prezenta în ziua și oră de mai sus cu oferte închise și sigilate însoțită și de o garanție de 1000 (una mie) Lei în numerar. Supra oferte nu se primesc.

Director: J. Moldovan. 1646 Admtor: Indiscifrabil.

Tipărit cu masina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

Anul II. No. 4?0 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Miercuri 12 Aprilie 1922

„ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Infrăți

An.
Muzeul asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA ... SUB CONDUCEREA UN... Director: D. TO...

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 — Telefon: REDACȚIA No. 211

6 LUNI . . . . . . 90 LEI
3 LUNI . . . . . . 45 LEI
1 AN Pentru autorități . 240 LEI

SIBIU 11 APR 922

Acțiunea opoziției

Fără a face vre-o declarație de retragere din parlament, reprezentanții opoziției refuză să mai ia parte la dezbaterile sale; dar în același timp nu renunță la mandatele lor.

Cunoaștem echivocitatea acestei atitutinii, în funcție de oportunitatea principalilor fruntași ai opoziției cât și a diferitelor neînțelegeri din sânul acestor partide, cu privire la participarea sau neparticiparea reprezentanților la lucrările actualei Constituante.

O parte din opoziție, la care patima politică n'a distrus sentimentele naționale, s'a putut ridica deasupra campaniei de însinuări și calomnii, debitate pe seama guvernului.

Cuvântul șefului partidului naționalist democrat în chestia Basarabiei, cât și a plecării delegațiunei românești la Conferința de la Genova este cea mai bună probă în această privință.

In schimb majoritatea opoziției, internaționaliștii și regionaliștii părăsesc parlamentul fără a demisiona rezervându-și dreptul de a încasa pe gratis, diurna ce li se cuvine până la 15 Noembrie a. c.

Echivocitatea acestei opoziții reiese și din faptul că deși nu ia în considerare existența parlamentului, neluând parte la ședințe, totuși hotărârea definitivă urmează a fi luată mai târziu, cu ocazia congreselor partidelor.

Ce rost ar mai avea aceste adunări — congrese, când parlamentarii ce reprezintă opoziția au și pus în practică o deciziune, ca ar urma să aibă neapărat sprijinul alegătorilor, care i-au trimes în parlament?

S'au daăc e nevoe să se consulte partidul, nu găsesc oare aeocești reprezentanți că atitudinea lor e lipsită de seriozitate?

Nu înțelegem deasemeni, dacă neosocotesc existența parlamentului, pentru ce țărăniștii cât și naoțional-ardelenii în consfătuirile lor particulare au luat decizia, de a mai depune candidaturi pentru locurile de deputați și senatori rămase vacante prin aptări?

Nevoia de a-și păstra încă mandatele e necesară, pentru ca la adăpostul lor să poată agita masele cu mai multă ușurință.

Nefastele agitațiuni ale opoziției mai ales aci în Ardeal evidențiază acest lucru.

In timp ce în Constituantă partidul național nu scapă nici o ocaziune de a învinovăți guvernul de provocarea „bolșevismului", în fața opiniei publice el se arată a fi instigatorul dezordinei și calomniatorul tuturor oamenilor de seamă din vechiul regat.

Campania dusă de regionaliști pentru discreditarea instituțiilor și legiurilor țării trebue privită însă mai departe, decât prin prisma unor preocupări de răsturnare a guvernului actual — scopul ei e ca să se asigure partidului național, monopolul Ardealului.

Astfel trebue să înțelegem tactica reprezentanților partidului național în special, de a-și păstra mandatele, ca prin posesiunea lor campania de instigare și de provocare la tulburări să aibă mai mulți sorți de izbândă, în fața opiniei publice.

Cu toate acestea nu ne putem neliniști nici de acțiunea opoziției din vechiul regat, nici de acea din Ardeal, nici de congresele ce vor mai avea loc la Astoria sau la Alba-Iulia, fiindcă suntem siguri că ele nu vor avea nici un răsunet.

Acțiunea câtorva politiciani ambițioși cu insuficiențe morale și mintale, trăind din patimă și mă nu poate dobândi acentimentul opiniei publice, dornică de liniște, care nu poate sprijini inconștiența tuturor acelora ce mistificând adevărul caută să pescuiască în apă tulbure.

Nerușinarea trădătorilor

In două numere consecutive, oficiosul partidului progresist contestă d-lui I. I. C. Brătianu, autoritatea morală și împuternicirea de a vorbi în numele României, fată de reprezentanții popoarelor lumii, adunați la Genova.

„Steagul" nici mai mult, nici ma puțin întreabă pe primul ministru dacă recunoaște sau nă recunoaște tratatul de la Versailles, ca și cum d-l Marghiloman ar fi fost delegatul României la Conferința păcii?

Abrăznicia celor ce până mai eri au făcut pact cu dușmanul a întrecut orice margini, de când au fost luați în remorcă de noua democraițe.

A ataca pe motive de interese superioare naționale pe un om care a contribuit la întregirea neamului, al carui patriotism n'a fost contestat nici de dușmanii săi politici, după ce ai fost prietenul lui Makensen și ai încheiat nenorocita pace de la București, arată nu numai obrăznicie, dar și lipsa celui mai elementar bun simț.

Conferința dela Genova

Astăzi s'a deschis la Genova, conferința care are de scop reconstrucția economică a Europei, sarcina cea mai de căpetenie ce o au de îndeplinit guvernanții tuturor țărilor mari și mici.

Ideia reconstrucției economice a pornit de la organizațiile financiare, industriale și comerciale a țăriilir din Occident.

Cum țara industrială și comercială care suferă cel mai mult de criza economică, deși a ieșit învingătoare din război, e Marea Britanie, e foarte natural ca Lloyd George să fie exponentul principal al acestei idei.

Scopul general al acestei conferinți e cooperațiunea la muncă a tuturor statelor europene, prin contribuirea fiecăruia din ele cu capitaluri, materii prime și mașini.

Pe când însă dintre puterile Antantei, Franța se oprește numai asupra acestui scop pur economic, Anglia de comun acord cu Italia vor să atribue acestei conferințe și un scop politic.

Aceasta cu atât mai mult cu cât aceasta e prima conferință a statelor europene, la care participă și Rusia sovietică.

Tratativele economice privitoare la exploatarea materiilor prime și creiarea unei noui industrii în Rusia cu capitalul și uneltele statelor industriale europene, cer imperios ca guvernul sovietic să dea garanții asupra banului și materiaolului întrebințat, cât și asupra persoanelor, care ar conduce aceste întreprinderi în Rusia.

Pentru a nu mai fi nedreptățite ea la celelalte conferințe, statele grupate în Mica Antantă vor lucra de comun acord, în toate chestiunile ce vor fi discutate la conferință.

Adunarea preliminară a experților, care a avut loc la Belgrad a hotărât deja linia de conduită comună a Micei Antante, pentru apărarea intereslor economice căi și politice.

Declarațiunile d-lui I. I. C. Brătianu, în preajma plecărei scale ca reprezentant al guvernului român, scot în relief modul cum trebue să se înțeleagă atitudinea României în mijlocul — celorlalte State.

Ca solidaritatea statelor să poată contribui la restabilirea relațiilor economice, trebue mai întâi să se respecte independența fiecărui stat în parte.

Fiind conștienți de importanța ce o avem ca factor economic în Europa centrală, bazându-ne pe bogățiile noastre pe demnitatea națională și pe puterea de viață a poporului nostru vom ști să ne valorificăm pretențiunile, fără a recurge la compromisuri care să atingă suveranitatea statului.

Inmormântarea unei nădejdi

Note și constatări cu prilejul morții ex-regelui Carol

Departe de țara a cărei istorie se confunda aproape cu istoria familiei sale, a murit, ca un proscris, ultimul Habsburg încoronat.

Nu știm cum va judeca istoria pe efemul succesor al lui Francisc Iosef, dar suntem siguri că istoricii viitori se vor găsi foarte încurcați atunci când vor căuta să scoată adevărul din părerile Contimporanilor lui. Căci, atât în timpul scurtei lui domnii, cât și după isgonirea din tron, cel care a fost împăratul-rege al Austro-Ungariei, a avut mulți prieteni devotați dar și mulți dușmani înverșunați. Și va fi greu descurcat dacă aceste dușmănii pe care le-a întâmpinat în viață s'au datorit firei lui nestatornice sau greșelilor predecesorilor lui.

Oricum ar fi, dacă se poate deplânge dispariția unui om tânăr, tată al unei familii destul de numeroase, nu se poate totuși nega că moartea lui Carol a provocat o mare ușurare, punând capăt unei probleme care a turburat și putea să mai turbure încă pacea Europei.

Se povestește că după moartea archiducelui Otto, tatăl lui Carol, archiducele moștenitor Fraoncisc Ferdinand l'ar fi chemat pe acesta și i-ar fi spusurmătoarele:

„Dragul meu nepot, ași vrea ca de astăzi, pe mormântul tatălui tău, să'mi făgăduești că te vei pregăti pentru viața ce te așteaptă. Vei moșteni coroana după mine. Adu-ți aminte că meseria de suveran este cea mai dureroasă din câte poate să fie, și este cea mai grea de îndeplinit".

Dacă într'adevăr aceste cuvinte i-au fost spuse, Carol a trebuit de multe ori să și le reamintească în timpul scurtei lui cariere:

Nici un monarch n'a fost mai puțin pregătit ca el pentru un tron Moștenitor prin întâmplare al bunicului său, el a dovedit că n'avea nici priceperea nici voința necesară pentru a stăpâni și păstra un tron care începuse deja să se clatine.

— Când în cursul răsboiului isbucni incidentul Clemenceau Cernin, câțiva oameni politici, dintre aliați chiar, luară apărarea tânărului monarh, atribuindu-i calități pe care de fapt nu le avea. După drama de la Sarajevo, care, făcând din el moștenitorul tronului, îi dădea oarecare autoritate față de Francisc Iosef, Carol n'a încercat prin nici un gest să oprească furtuna deslănțunită de Viena, Budapesta și Berlin. Când în timpul răsboiului ce exterminau în toată Austro-Ungaria, Cehii, Slovacii, Iugoslavii și Românii ardeleni, n'a pronunțat un cuvânt măcar pentru a opri odioasele macacre, ci a lăsat, nepăsător, să se însângereze tronul peste care trebuia în curând să domnească.

Ajuns împărat, n'a avut nici odată energia să ia o atitudine hotărâtă...

Intre voința răsboinică a sfetnicilor fostului împărat și acea pacifistă, se spune, a soției sale, el n'a știut nici odată pe care s'o adopte, luând azi hotărâri subite pentru ca a doua zi să le părăsească.

Intre cele două politici mari chiaor, cari i se deschideau de la început, una bazată pe naționalități, cealaltă pe Germani și Maghiari, Carol de asemenea n'a știut să aleagă. Desorientat, incapabil de a se hotărâ definitiv, a sfârșit prin a nemulțumi și ași pierde încrederea și a unora și a altora. De acea, în momentul dezastrului militar al Centralilor el n'a putut să găsească nicăiri un sprijin sincer.

Zădarnic a chemat în fruntea guvernului pe pacificul profesor Lamasch, zădarnic a promis federalizarea Austriei, zădarnică încoronarea ca rege al Boemiei...

Incercările erau prea tardive și prea interesate ca să nu fie inutile.

La 28 Octombrie 1918, Cehoslovacii proclamau constituirea republicei lor, independente; o câteva zile mai târziu, la 11 Noembrie, Carol renunța „temporar" la putere în Austria, la 13 în Ungaria. La 3 Aprilie 1919 Austria îi proclama detronarea interzicând întregei familii habsburgice teritorul austriac. După câtva timp petrecut în Ungaria, Carol se retrăjea în Elveția.

Inconjurat de câțiva „legitimiști" unguri, sprijinit de cei cari în Ungaria nu încetaseră să renunțe la „regele lor încoronat", Carol din depărtarea exilului, continua să-și joace rolul de rege al Ungariei. Cele două încercări de reîntoarcere, nu isbutiră nici ele și exilat în Funchal, ex-regele s'a stins în mod trist.

— Dacă se judecă după veștile venite din Budapesta, sfârșitul acesta neașteptat și melancolic, n'a potolit ardoarea legitimiștilor unguri.

Partidul lui Friedrish ca și contele Iuliu Andrassy, pretind că prințul Otto, în virtatea sancțiuni pragmatice, urmează tatălui și că i se cuvine un regent. Budapesta oficială însă s'a grăbit să declare, la 5 Aprilie, că nu va rerolvi chestia regalității decât cu consultarea Antantei.

Admițând însă că legitimiștii unguri, vor continua servindu-se de numele lui Otto, campania pentru restaurarea vechii Ungarii, o armă puternică totuși le vor lipsi, jurământul depus al mortului rege Carol. Nădejdea legitimistă a fost înmormântată odată cu el.

Mişcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Viaţa culturală în Năsăud

Activitatea culturală a corpului didactic dela şcoala primară urbană

In anul 1920—21 am citit foarte des prin jurnale despre activitatea extrascolară a corpului didactic dela şcoala primară urbană de stat din acel loc şi din cele publicate releşea, că acel corp în a. şcol. expirat a desvoltat o activitate din cele mai intense, dând un exemplu vrednic de urmat. In anul acesta m'a surprins mult împrejurarea, că nici într'un ziar n'am mai putut citi nimic despre activitatea extraşcolară a acestui corp didactic. Se părea, că toată activitatea din anul trecut, cu finea acelui an, s'a oprit pentru totdeauna. M'am interesat mai de aproape să aflu cauzele acestei sistări de activitate şi spre marea mea bucurie am aflat, că nu numai nu s'a sistat aceea activitate, dar din potrivă că se desvoltă o activitate cu mult mai mare şi în mai multe direcţii ca în anul trecut. Prin cele făcute până acuma, acest corp dovedeşte că nu există barieră nici morală nici materială peste care n'ai putea trece, dacă este voinţă tare, dor de muncă şi bunăînţelegere.

Din activitatea extraşcolară desvoltată de acest corp în anul acesta amintec:

1. Aranjarea pomului de crăciun în 5 Ianuarie a. c. cu un program bogat şi bine executat, cu care ocaziune au fost dăruiţi 132 elevi şi elevi cu îmbrăcăminte şi toţi elevii (peste 500) cu fructe, prăjituri şi zaharicale.

2. Sub conducerea acestui corp în postul crăciunului s'a format corul junimei din loc (feciori şi fete de ţăran) instruit fiind de d-şoara Miţi A. Ştefănuţiu învăţătoare şi care a fost pregătit pentru aranjarea de petreceri cu joc. împreunate cu teatru, declamări şi cântări pe patru voci, cari s'au predat în zilele 8 Ianuarie în Năsăud, în 14 Ianuarie în Rebrişoara şi în 26 Februarie în Telciu. A fost jucată piesa teatrală „Piatra din casă". s'au cântat cântece naţionale, s'au recitat poezii şi anecdote. Din venitul acestor serbări s'a destinat suma de 500 Lei bisericei gr. cat. din loc pentru procurarea clopotelor.

3. In 5 Februarie a. c. s'a aranjat cu elevii şi elevele şcoalei primare o petrecere cu joc, iarăşi cu un frumos şi folositor program.

Din venitul curat suma de 330 Lei s'a trimis fondului „Gheorghe Lazăr", Cluj şi 1000 Lei s'a depus spre fructificare la fondul pentru ajutorarea copiilor săraci dela această şcoală.

4. In 12 Martie a. c. s'au început apoi şezătorile poporale pentru Năsăud.

„Un cuvânt către poporul Român", disertaţie ţinută de Andron Petri înv. foarte bine potrivită pentru stările actuale, a arătat tuturora, fără deosebire de clasă, adevăratul drum care trebue urmat pentru binele şi prosperarea ţării şi a neamului.

5. In 18 Martie a. c. s'a ţinut o a două şezătoare, conferenţiar fiind Teodor Zăgrean, învăţător. Conferinţa acestuia, „Conlucrarea familiei şi a şcoalei pentru buna creştere a copiilor", prin care se documenta în mod minunat inferioritatea celor fără de carte, a avut un frumos succes.

6. In 26 Martie a. c. s'a ţinut o altă şezătoare, fiind conferenţior învăţătoarea Floricuţa Gărdac. In conferinţa d-sale „Rolul femeii în educaţiunea naţională", dupăce s'a schiţat rolul femeii în trecut, s'a arătat rolul femeii din present, accentuându-se mai ales asupra rolului femeii române, cu exemple luate din istoria Românilor, unde s'a arătat influenţa bună şi rea a mamelor asupra copiilor, şi asupra societăţii în general.

Toate aceste şezători au fost cercetate de un public neaşteptat de numeros şi ascultate cu cel mai mare interes.

Corul elevilor, pe trei voci, instruit de d-ra Miţi Ştefănuţiu a impresionat profund. D-sa s'a dovedit o bună instructoare şi conducătoare de cor.

Corespondent.

Cultură chinezească

E o foarte curioasă colecţie de cărţi acea pe care literaţii chinezi o numesc „Patru biblioteci". E formată dintr'o culegere din cele mai bune lecturi din literatura chineză şi după specialişti constitue comoara culturală a civilizaţiei Imperiului ceresc.

Partea cea mai importantă se găseşte la Pekin şi conţine 5.482 opere clasice, 9.476 scrieri istorice, 9,005 filosofice şi 12.262 „diverse" formând un total de 36275 opere, cu 4.561.804 file.

Ceeace e remarcabil la aceastâ colecţiunea e că-i formată numai din manuscrise. E o lucrare considerabilă, după cum se vede, şi care se prelungi dela 1773 până la 1785, sub domnia împăratului Khianlung. El a ocupat un întreg „stat major" de savanţi, sub înalta direcţiune a lui Tschi-Gan care decidea admiterea operilor în colecţia care se forma.

In timpul de 12 ani, trebue să decidă, din punctul acesta de vedere, soarta câtorva sutimi de mii de documente. In decurs de 9 ani o mică armată de copişti — ea număra 1.500 de oameni — se ocupa cu reproducerea fiecărui document în 7 exemplare. Din aceste 7 serii, numai 3 există încă în întregime.

In nenumărate rânduri, savanţii francezi ceruse ca această colecţie unică să fie imprimată. Guvernul chinez a hotărât, de curând, să îndeplinească aceastâ cerere. Colecţia complectă va fi reprodusă în 200 exemplare.

America va putea să-şi procure 60 de colecţii. Europa acelaşi număr. China va pastra 80 de exemplare.

In sfârşit fiecare va fi cedată pe un preţ de 4.000 lire sterline.

ECOURI

O nouă invenţie a d-lui Marconi

Marconi a descoperit mijlocul de a preciza provenienţa unui semnal sau a unui mesaj rediotelegrafic. Acum câteva zile i-a fost posibil — servindu se de un nou aparat — să salveze două vase cari erau pe cale de-a naufragia.

In timpul unei furtuni pe Oceanul Atlantic, vasul norvegian „Mod" a pierdut cârma şi a rămas 36 ore în mijlocul furtunei. Căpitanul a cerut ajutoare cu radio şi mai multe vase au plecat în căutarea vasului „Mod", fără a-l putea totuşi găsi.

Comandantul vasului englez „Melmore", care avea pe bord noul aparat Marconi, a plecat şi el în a cerceta şi a stabilit că vasul era la 78 mile mai la Sud de poziţia semnalata înainte; a putut sosi la faţa locului salvând încă 23 oameni ai echipajului. Câteva minute după aceia, vasul „Mod" s'a cufundat.

O invenţie folositoare

Savantul olandez van Blaadaren a inventat pentru siguranţa corespondenţei pe vapoare în caz de naufragiu, un cufăr plutitor care se desprinde automatic pe dată ce vasul ia apă. Acest cufăr e prevăzut cu o sirenă care urlă un minut şi cu 12 capse care se aprind una după alta la interval de un ceas ca să semnaleze pericolul.

O societate „Goethe" în Slavonia

De către un grup de admiratori germani şi sârbi a lui Goethe s'a înfiinţat în Neusatz, în Slavonia de Sud o societate „Goethe." Ea intenţionează publicarea unei biografii a lui Goethe şi a unei ediţii a operilor lui Goethe în original şi în traducere sârbo-croată.

O româncă asistentă a d-nei Curie.

Asociaţia femenistă din Iaşi transmiţând felicitări d-nei Curie la institutul de radioterapie din Paris, a primit răspunsul printr'o adresă scrisă în româneşte.

Adresa e subscrisă de d-na Stephanie Mărăcineanu.

După ce se exprimă mulumirile d-nei Curie, autoarea adresei anunţă că ea este asistentă a genialei femei.

Ravagiile tuberculozei în Rusia

Dr. Pannowitz-Hohenliehen secretarul general al „Ligei internaţionale contra tuberculozei" publică o dare de seamă asupra ravagiilor pe care le face tuberculoza în Rusia.

Din cauza răsboiului, a blocadei, a revoluţiei, a recolte proaste, tuberculoza seceră numeroase vieţi.

Medicii ruşi lucrează ca nişte sclavi, chiar 16 ore din 24.

Mâinile le sunt legate în[s] din cauza lipsei de hrană şi d[e] locuinţe, din care nu se pot fo[lo]losi decât 70 la sută.

Lumea întreagă trebue să de[a] ajutor acestui popor ce s[e] pierde

Profesorul berlinez propun[e] convocarea unei conferinţe in[ter]naţionale pentru combaterea tuberculozei, la care să iee par[te] toate ţările.

Englezul Verlin, membru [în] comisia de ajutorare în gube[r]nia Saratow, s'a sinucis nem[ai] putând suferi priveliştea m[i]z[e]riei şi suferinţele lumei de [a]colo.

Cetiţi „Infrăţirea"

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Muzeul Renaşterii Române

Chemăm atenţiunea tuturor asupra acestei instituţiuni de cea mai mare însemnate, pusă subt înalta ocrotire a M. Sale Regelui, şi a cărei prezidenţie activă a binevoit a lua asupra sa A. S. R. Principele moştenitor Carol. Instituţiunea e recunoscută prin lege votată de Cameră şi Senat, pe temeiul unui Statut, pe care îl vom rezuma mai jos.

Dăm mai întâi frumoasa şi inimoasa „Chemare" pe care o adresează tuturor romanilor înţelegători directorul „Muzeului Renaşterii Române" di prof. I. D. Ştefănescu.

*

După suferinţi de veacuri şi un întreg trecut de muncă, de glorie şi de înţelepciune, neamul nostru a întâlnit în calea istoriei sale vremurile grele ale secolului al XVIII-lea. Nevoile şi restriştile stăteau să birue.

Din leagănul fiinţei noastre naţionale şi sufleteşti a răsărit atunci la căldura cugetului învietor al Revoluţiei Franceze celei mari, ideia mântuitoare a mândriei latine, a mândriei româneşti Tudor din Vlădimiri înalţă steagul şi sufletul lui mare strânge toate nădeidile; dorul întregului neam românesc izbândeşte, ca în vremurile mari şi zorile cele mai frumoase luminează calea cea nouă a neamului, îmbărbătat şi întinerit.

De atunci iată un veac întreg veacul Renaşterii Române, cu opera lui de sacrificiu, cu generaţiile însufleţite dela 1848, dela 1859 şi 1866 luptele pentru libertatea cetăţenească, Unirea, Resboiul Indepedenţii, întocmirea ţări i în chip europenesc şi statornic, opera marilor bărbaţi de stat dela 1848—1916 şi a Regelui Carol, întemeiatorul regatului român

Anii din urmă ne-au adus răsplata întregului nostru trecut de muncă şi dejertfe, cunună crescută din sângele şi sufletul întregului popor, Unirea tuturor Românilor în hotarele României întregite cununa Regelui nostru prea iubit, călăuza vitejească şi înţeleaptă din vremurile grele.

— Furtuna cea mare a patimilor deslănţuită de răsboi cel mare şi hrănită de aspiraţii şi doruri străvechi nu s'a potolit însă în Europa. Problemele mari, probleme culturale şi sociale nouă se desfac şi se hotăresc cu tărie în cea mai sbuciumată atmosferă. — Neamurile cele mai cuminţi şi cele mai viteze au nevoe de întreaga lor putere ca să se poată îndrepta în valurile vremii. Ele ştiu însă că cel mai de seamă isvor al unei orientări sigure este cunoştinţa şi simţirea trecutului: de acolo se desface deslegarea cea mai dreaptă a oricărei greutăţi.

Cugetul luminat al Alteţei Sale Regale, Principele Carol, Moştenitorul Tronului, a limpezit din toate acestea nevoia organizării unui Muzeu al Renaşterii Române, care să fie un institut de studii şi cercetări, în cel mai larg înţeles pentru orientarea socială şi culturală a neamului, pentru mândria şi sporul de viaţă, care se naşte din preţuirea ştiută şi dreaptă a sufletului, care s'a mistuit în vremi. Institutul acesta de studii şi cercetări trebuie să-şi aibă înalate de toate, reazimul şi isvorul lui într'un Muzeu, care să cuprindă toate doate documentele epocii noastre de Renaştere (1821—1921) acte, fotografii, opere literare, istorice şi sociale, documente artistice, tablouri, sculpturi, documente etnografice, costume şi lucrări de artă casnică, mobile, scoarţe, ţeseturi etc.; studii şi cercetări ştiinţifice, documente arhitectonice şi în genere tot ce'e ce poate înfăţişa, în chip caracteristic, viaţa poporului, evoluţia sufletului şi a Statului nostru în epoca hotărâtă.

A. S. Regală Principele Carol îndreaptă cu înalta ocrotire a M. S. Regelui, cea mai călduroasă chemare către toţi cei cari înţeleg menirea unei asemenea instituţii şi odată cu aceasta, rugămintea ca fiecare să contribue cu ceea ce poate la întocmirea Muzeului Renaşterei Române. In pragul vremurilor de sacrificii pe care le-am trecut şi în urgia de valuri care se învălmăşesc în zare, Muzeul Renaşterei Române, opera Principelui nostru Moştenitor, a noastră a tuturora prin munca şi devotamentul nostru, va fi cristalizarea unui întreg trecut de luptă; un monumet al gloriei româneşti şi cel mai bogat razim ştiinţific al unei orientări hotărâtoare spre zile mai bu[ne] şi linanuri fericite.

*

Din Statut, însemnăm urm[ă]toarele; — „Muzeul Renaşte[rii] Române" are să cuprindă c[o]moara de amintiri legate de m[iş]carea socială, politică şi cult[u]rală dela redeşteptarea noas[tră] naţională (1821) şi până la [în]tregirea României.

Membrii ai societăţei sunt [de] trei feluri: 1. Membrii activi, c[are] colaborează la colecţionarea p[ie]selor de muzeu; ei se vor [în]scrie la comitetul societăţei. [2.] Membrii ajutători, cari plăt[esc] o cotizaţie lunară de cel pu[ţin] 50 de lei. 3. Membrii donat[ori] cari vor plăti o sumă de 5[00] lei în sus sau vor dărui Muz[eu]lui colecţii însemnate admise [de] comitet.

Comitetul va proclama [ca] membri de onoare pentru me[rite] anume şi fără nici o obligaţie [din] partea lor.

Comitetul e compus din membrii corespondenţi, al că[ror] număr nu e limitat; preşide[ntele] comitetului o are A. S. R. Pr[in]cipele moştenitor Carol, av[ând] ca vicepreşedinte pe I. P. S. Mitropolitul Primat.

Cronica politică

Toată acea presă care trăește numai din exploatarea senzaționalului și din șantajul situațiilor politice, a încercat cu prilejul unui vot al Camerei să discrediteze guvernul.

Brodând pe tema unui vot care nu poate fi socotit decât ca o dorința a majorităților parlamentare de a supune unui examen mai îndelungat o lege de o deosebită necesitate, presa de scandal a născocit o criză în sânul guvernului.

Dintr'un act de seriozitate politică, unele ziare au făcut un mijloc de a înșela opinia publică asupra armoniei din sânul guvernului și a bunei înțelegeri dintre acesta și parlament.

Căci, în adevăr, gestul majorităților de a respinge urgența dovedește câtă preocupare serioasă și câtă conștiință a datoriei însufletesc pe deputații majorității.

Respingerea urgenței nu este un act de ostilitate față de un ministru după cum nu este nici rezultatul unor intrigi. Este gestul unor oameni cari înțeleg să-și îndeplinească cu conștiinciozitate datoria pe care o au față de țară.

Un asemenea gest este foarte obișnuit în parlamentele altor țări. La noi el surprinde pentrucă ultimele parlamente au făcut o atât de zdrobitoare dovadă de incapacitate și de neseriozitate, încât discreditaseră însuși parlamentarismul. Lumea dela noi ajunsese să creadă că parlamentul nu este capabil de o activitate fecundă și de o operă constructivă. Când pe vremea regimului averescan se încingeau în parlament discuțiuni violente și patimașe pe chestiuni personale, iar legile erau votate fără a fi citite cel puțin, care mai putea fi autoritatea morală și creditul unui asemenea parlament.

Incât actul majorităților înseamnă o reabilitare a parlamentarismului la noi în țară. Departe de a fi o manevră sau un gest de ostilitate, el aduce întronarea acelor moravuri politice cari sunt la baza oricărei vieții parlamentare occidentale.

Un orator al partidului național: păr. I. Lupaș

Intr'un număr de acum câteva zile al acestui ziar, se comenta cuvântarea zgomotoasă ținută de păr. I. Lupaș în Camera dela București. Autorul articolului regreta că singurul „Savant" (protestăm: știm mai mulți!) al partidului național nu s'a ridicat mai presus de nivelul celuilalt teolog al partidului plin de „Savanți" — am numit pe multul vestitul părintele Man.

Ori-cum, una știm bine: bogata știință a „savantului" Lupaș sufere de o mare lacună: se cam încurcă în contabilitatea! Iar de finiția solidă a strămoșilor pecetluia pe oratorul adevărat ca vir bonus dicendi peritus. Și una nu face, nici astăzi, două parale fără de cealaltă.

Inainte de toate: vir bonus (om de bine!), cinstite părinte Lupaș! Aceasta dă singura autoritate morală cu intelor rostite la tribuna publică. Amintreli: ori-cât ne-am înfoi la adversari, rămânem — ca Sf. ta, în ceasurile avântului retorie, — simpli actori în roluri învățate de acasă.

Vir bonus! strigă și astăzi, cu strămoșul din Roma cea veche, lumea sătulă de vorbe rostite gol din stranâ, de pe o catedră sau tribună.

Un cetitor.

Intre guvern și opoziție

De la deschiderea Parlamentului, asistăm la creșterea progresivă a două concepțiuni și activități opuse, în ce privește problema capitală a consolidării statului român. Deoparte râvna crescândă a guvernului și-a majorităților parlamentare de-a aduce în discuțiune și vota cât mai iute și cât mai multe din legiuirile în stare să pună capăt anarhiei ce domnește în toate domeniile vieții publice, și să aline cu un ceas mai de vreme suferințele poporului și a țării, de alta, o opoziție ahtiată de puterea care le fuge din mâini, inspirată numai de sentimente egoistice și de ură, care i paralizează orice activitate într'adevăr folositoare pentru stat. După ce fruntașii unei părți din opoziție, au debitat timp de 2 săptămâni, împotriva alegerilor presidate de guvern, cele mai sfruntate neadevăruri, aducând în fața opiniei publice acuzări infame oamenilor cinstiți de la guvern, neprobându-le de cât doar cu o violență pe care n'o întrecea de cât perversitatea morală necesară unor asemenea transgresiuni de la adevăr, au părăsit Parlamentul împinși de-acelaș spirit de distrugere, care i-a caracterizat totdeauna. Cum era și de așteptat, majoritățile nu s'au speriat de gestul nesăbuit al câtor-va zeci de inconștienți și înfumurați politici, și și-au continuat activitatea, sub imperiul necesității de a nu ține nici-o clipă țara fără respirație.

Au venit și vin în discuția reprezentanților națiunei legile de căpetenie cari îi vor găsi răsunet în străinătate, și vor face ca să îngenuncheze cu timpul toate animozitățile ce ni s'au creiat peste graniță, pregătindu-se astfel generațiilor viitoare o viață mai bună ca cea de acum. Proectul de ratificare a unirii Basarabii cu țara-mamă, votat zilele acestea în aclamațiunile Parlamentului, și la care n'a luat parte din toată opoziția decât d. Iorga care a dovedit astfel mai mult simț politic și patriotizm decât toți colegii d-sale absenți, a pus punct chestiunei, care cu tot ajutorul ce ni-a fost hărăzit de Anglia și Franța, continua să facă obiect de discuție în anumite cercuri interesate. In același moment, d. Brătianu, se cobora la Genova, îndreptându-și pașii spre locul unde sunt adunați reprezentanții tuturor statelor lumei, și unde vor răsuna glasurile cele mai autorizate, pentru ca să dea societății omenești bazele noi de muncă și propășire. Afară tot de d. Iorga, care n'a precupețit șefului guvernului, nici urările cetățenilor pe care-i reprezintă partidul d-sale, nici însușirile de patriot și pătrundere politică în care și-a manifestat toată încrederea, opoziția nu numai că s'a desolidarizat tacit, dar într'o ședință de noapte, a încercat să desolidarizeze țara, pe care crede că o reprezintă.

Sunt fapte care rămân pe vecie înscrise în analele, vieții politice ale unui popor, și peste zeci de ani vor apărea cu adevărata lumină, clasificate în domeniul acelor acte inexplicabile ținând de perioadele tulburi ale existenței unei țări.

Actualmente, activitatea opoziției retrase din adunările naționale, se limitează la intrigi de culise, la ajitații primejdioase și la tristalități de presă. Opera guvernului e boicotată de toți intrușii politici ai votului universal, în fața cărora nimic nu găsește grație. Proectul de buget tranzitoriu al ministrului de finanțe, cu toată netăgăduita lui valoare practică și semnificație morală, e tăvălit în noroi.

Politica externă de independență politică și economică, pe care numai partidul liberal a știut s'o preconizeze și s'o sistematizeze ca singura politică de stat a unui popor liber găsește numai detractori în sânul acelei opoziții, ce s'a doveedit cu totul nulă, când a fost vorba să facă și ea o politică de guvernământ. Acum când, între un ministru și o parte din majoritate s'au ivit oarecari diverjențe de păreri asupra unei legi oarecare toată presa oposiției se face ecoul acelei întâmplări firești, exagerând-o și trâmbițând-o cu un semn al... apropiatei căderi dela cârmă a guvernului(!) aci nu mai suntem în limitele activității normale ale unei opoziții, ci plutim în cea mai crasă și mai josnică ură și neputință. Faptul de a sta la pândă, ca cel din urmă păcătos de rele, că s'aștepți numai clipa când să dai lovitura celui pe care îl urăști, nemai gândind la umărul ce vor surveni, nu atât pentru tine, dar pentru obște, este ultima treaptă de decadență la care a ajuns coaliția incapabililor, orbiți de patimă și ură.

Și când mai gândești că asociația lor ce poartă ca o mafie, pecetea degradării morale, nu are nimic comun cu înălțimea de gândire și curățenia de suflet, care întovărășesc de obicei actele de revoltă a ființelor superior dotate de la natură, atunci îți dai seama de cât pericol prezint pentru țara noastră, neîndestul de armată împotriva demagogiei, și anarchiei în acte, activitatea acestei opoziții... politică, trecută săptămână a permis opiniei publice, mai mult ca orice, să cunoască dedesupturile luptei grupărilor opoziții, și să aprobe cu atât mai mult sforțările partidului liberal de-a face să se isprăvească odată cu aceste frământări, cari tind să scoboare nivelul social și politic al României-Mari la convulsiunile nenorocite demne doar de îndepărtatele republici din America Centrală.

Glasuri ardelenești

Sfârșitul regionalismului

Izolarea partidului Național în cadrele organizației sale provinciale și programului politic, bazat pe tradiția luptelor naționale de sub opresiunea maghiară, în noua fază a vieții de Stat, înseamnă o detestabilă luptă fratricidă.

Cum opera de cimentare a Unității Naționale și rezolvarea marilor probleme economice, sociale și culturale, reclamă o acțiune constructivă din cele mai reale, politica neastâmpărată de continuă hărțuire și reacțiune distructivă a sectei noastre regionale, a risipit energia și prestigiul Ardealului, sub toate raporturile.

Contribuția noastră la prefacerea democratică a Țării și îndrumarea ei pe căile noi de evoluție și progres, s'a redus la o frământare inefică și mesquină. Ne întrebăm azi, fără considerare de partid-care a fost aportul nostru, al celor de dincoace de Carpați în refacerea și înaintarea Țării, înghegate cu atâtea jertfe și după atâta așteptare.

Comedia demoralizatoare de doi ani, zisă guvernarea autonomă a Consiliului Dirigent, din fericire isprăvită curând și sistată prin Decret Regal (?). Un nenorocitul sistem de comisariate frauduloase cu favoritismul până la catedrele universitare?

Machiavelică reformă electorală; indiferența totală față de aplicarea reformei agrare în ținuturile de dincolo și dincoace de Carpați; menținerea moșiilor maghiare ca „ferme de model"?...

Guvernarea sterilă de câteva luni, cu tragicomedia Vlad și Bontescu; aglomeratul neiresc cu Lupu și Iorga; intersarea fruntașilor noștri la diferite instituțiuni financiare, cu himera „Blocului Ardelenesc"; tratativele eșuate cu partid liberal; sprijinirea farsei Take Ionescu, la brațul lui Stere și Vaida?..

Mai prezentat-a vre o dată un partid politic cu pretenții de viață, o lipsă mai completă de orientare în viața publică și o lipsă de conduită și țintă, decât partidul ce se afișează ca depozitarii conștiinței și moralul Ardealului?

*

Relevăm scârbiți acest dans stupid al partidului național din Ardeal — dela Unire până azi, — în care nu avem de a face cu acțiunea intensivă și temporală a unei fluctuații politice sau curent trecător, ci cu o întreagă mentalitate falsă, ce caută să se justifice înaintea opiniei publice a Țării, ca isvorând din convingerea maselor și caută să dăinuiască sub firma unor pretinse „interese provinciale."

Separarea acestora din cadrul problemelor generale și comune au dovedit o concepție greșită și primejdioasă. O debandadă internă pe toate terenele vieței publice din Ardeal, cu dispoziții diametral opuse dela Cluj și București, cu lefurile și ajutoarele funcționarilor, văduvelor și invalizilor neachitate de luni de zile o justiție semi-românească și o lipsă totală de industrie, comerț și cultură națională, cu o pulverizare a forței unitare din trecut, în fracțiuni averescane și țărăniste, până la închegarea recentă în partidul nat-liberal, acesta este operă partidului regional arde lean.

Mai reprezintă oare partidul național nădejdea Ardealului într'un viitor mai bun și mai fecund, mai reprezintă oare capacitatea de conducere a organismului de Stat?

Comitetul de „100 și unu" și-a pregătit singur sfârșitul și și a săpat singur groapa... pe veci târguiala portofoliilor ministeriale.

Deasupra acestei groape, se ridică din instinctul de conservare al neamului — ce nu rătăcește nici odată, — din puterea înfrățirei sufletești și din porunca vremii temelia muncii reale, solidare și comune a viitorului, temelia însăși a Neamului nostru.

Arad.

Prof. *Dante Gherman.*

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centrală.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Marți: Mare dramă detectivică. Aventurile Maestrul Bronn.

Miercuri: ditto

Duminecă: O mare dramă misterioasă. Malombra. In rolul principal Lydia Bareli.

Luni 17 Apr. O puternică dramă socială: Clevetea omoară.

Marți 18 Apr. Mare dramă istorică. Gardistul. In rolul principal R. Warwick.

CINEMA UNIVERSITAȚII

Luni: Mare atracțiune a casei Nordisp. Unchiul Gond..

Marți: ditto

Miercuri: dtto.

Duminecă: O mare dramă senzațională: Calvarul Munților.

Luni: 17 Apr. Mare dramă socială. Altruistul.

Marți: 18 Apr. Mare dramă misterioasă. Secretele Hipnotismului.

CINEMA URANIA

Luni: O drăgălașă dramă socială. Abecedarul Iubirii, în rolul principalal May Auray.

Marți: dtto

Miercuri: ditto

Duminecă: O puternică dramă socială: Altruistul

Luni: 17 Apr. O zguduitoare dramă socială: Ochiul dreptății.

Marți: 17 Apr. Mare eveniment cinematografic. Sărbătoarea lampei roșii. Dramă chinezească.

INFORMAȚII

Delegații României, la conferința dela Genova sunt instalați la Rappalo, localitate situată la 25 km. de Genova.

In aceeaș localitate sunt instalați delegații Rusiei, Poloniei, Cehoslovaciei și Greciei.

*

DI Manolescu, inspector general zootechnic și președintele comisiunei de restituiri în natură a animalelor ce ne datorează Austria, conform tratatului dela St.-Germain, a plecat cu întreaga camisiune la Viena spre a lua înțelegere cu guvernul austriac.

Indată ce aceste animale vor fi recepționate, vor fi expediate în țară.

*

Direcțiunea CFR a înaintat Ministerului comunicațiilor un raport privitor la hotărârea luată la conferința de cale ferată ținută la Viena, hotărâre care privește reducerea cu 30 la sută, dela 1 Mai, a tarifului de călătorie la trenul Expres Orient.

*

Conflictul de muncă între muncitorii și direcțiunile întreprinderilor forestiere de pe Valea Someșului a fost aplanat, încheindu-se un contract colectiv de muncă, cu începere dela 1 Martie, și cu revizuirea salariilor cu începere dela 1 Septemvrie a. c.

*

In munții Vrancei la Soveja, pe platoul dela nordul satului se construește un mausoleu închinat eroilor necunoscuți cari au căzut în războiul pentru întregirea neamului.

In acest scop prezidentul Consiliului de miniștri a aprobat să se facă o loterie. Biletele se vor vinde cu 2 lei unul iar câștigurile vor fi de două milioane și jumătate. Dat fiind scopul patriotic a acestei loterii, Ministerul de interne, a numi o comisie sub controlul căreia se vor face lucrările.

*

Cofetăria Boncescu din Timișoara și Cluj roagă onorata sa clientelă să binevoiască a face comenzile cu câteva zile înainte de Sfț. Sărbători ale Paștelui, pentru-ca fiecare persoană să poată fi bine servită, și pentru a se putea garanta promptitudinea livrărei. Telefon 68. 1625

*

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

Comisiunea pentru restituirile în natură, care se află în Germania cu însărcinarea să recepționeze și să expedieze în țară cei trei mii de ca datorați României de Germania, a făcut cunoscut ministerului de domenii că animalele vor sosi în țară la sfârșitul acestei luni.

Pentru distribuirea acestor animale s'a numit o comisiune prezidată de ministrul respectiv, care să cerceteaze toate cererile de animale.

Iepele vor fi date crescătorilor specialiști, armăsarii vor fi dați depozitelor Statului, iar cari vor fi destribuiți pentru corvezi.

*

Intru cât satele din regiunile muntoase ale Banatului sunt lipsite de pășuni s'a prezentat d-lui ministru al domeniilor și Agriculturii o delegație de bănățeni condusă de d-nii deputați I. Popovici, Conciatu și Gerda. D-nul ministru aflând justă cererea delegației a hotărât ca să se înființeze o comisie specială compusă din d-nul N. Popescu delegat al Ministerului de Agricultură, d-nul Conciatu din partea Comunității de avere și un alt delegat din partea societății „Reșița", care va fi numit ulterior. Această comisie care își va începe activitatea după Paște, va fixa izlazurile comunale, urmând ca satele să între în posesia pășunelor încă în primăvara aceasta.

*

La sfârșitul lunei Aprilie 1922, se vor vinde surplusul cailor armatei, prin licitație publică în zilele târgului săptămânal în garnizoanele Bistrița, Dej, Gherla și Sighetul-Marmației.

*

In chestia urcării taxelor de telefon, cercurile economice din localitățile vor ține o adunare la 10 Aprilie c. orele 15 în sala de ședință a Camerei de Comerț (Piața Unirei 23, etaj I.) Camera de Comerț și Industrie invită și pe această cale comercianții și idustriașii interesați în chestie.

*

Banii împrumut pe ori, ce obiecte, bijuterii, haine-haine, mobile, acțiuni, mărfuri, etc., cumpără aur, argint și orice obiecte, primește spre vânzare în comision și acordă avansuri foarte avantagios, primește **Depune spre fructificare cu 9 și 10 la sută** *Casa de Imprumut pe Amanet (Muntele de Pietate) Victor Iliescu și Co. Calea Victoriei 25* Telefon 55. Intrare și prin curte. 1580

Față de marele număr de catedre vacante în învățământul secundar de toate categoriile, atât din vechiul regat cât și din provinciile noui, ministerul instrucțiunii intenționează să ție o sesiune extraordinară de examene de capacitate.

Examenul se va ține probabil în toamnă și se va organiza în așa chip ca să se poată prezinta și tinerii cari vor obține licența în litere și științe în cursul acestui an școlar.

Chestiunea se află încă în studiu la minister.

*

O delegație a cooperațiilor săsești și svăbești de producători de vite din Transilvania și Banat s'a prezentat în audiență la ministrul de industrie și comerț, căruia i-a expus neajunsurile pe care producătorii mici le întâmpină din cauza condiției de furnizare a cotei interne de porci înainte de liberarea permiselor de export.

Delegația a cerut ministrului să dispue ca permisele de export de porci și vite cornute să fie liberate fără conditii, iar cota internă să fie predată de exportatori în momentul începerii executării exportului.

*

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

*

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Conferințele societății „Progresul Silvic"

Sâmbătă 1 Aprilie, ora 9 seara „în saloanele Societății Politechnice, puse la dispoziția „Progresul Silvic" cu deosebită amabilitate de Soc. Politechnică s'a ținut de dl Inginer Mihail Manoilescu, conferința anunțată despre Silvicultură și Technică.

S'a arătat și legatura ce trebuie să existe între știința silvică și technica lemnului, ambele trebuind să fie îmbrățișate de inginerul silvic în cariera sa.

In această ordine de idei conferențiarul a arătat cu date statistice foarte interesante valoarea technicei silvice din fabricile pentru debitul și industrializarea lemnului, trăgând conclusiuni că pentru economia generală a țărei, trebuește îndrumat altcum ca până acum învățământul silvic.

Iar pe de altă parte încurajată industria forestieră pentru ca produsele noastre lemnoase să fie exportate sub forma cea mai rentabilă pentru țara iar nu să ne mărginim să exportăm numai lemnul brut sau semifabricat. Soc. Regretăm că din lipsă de spațiu nu putem reda aci, interesanta conferință, care va apare însă în Revista Pădurilor.

Conferențiarul a fost felicitat de colegi și publicul care a luat parte la această interesantă conferință.

Corespondent.

Cum se aplică noul buget al Cfr.

Budgetul C F R. pe exercițiul 1922—1923, care este întocmit pe alte baze decât budgetele din trecut, cuprinde trei capitole distincte: al cheltuelilor de personal al cheltuelilor de materiale și al cheltuelilor generale.

La articolul 1 și 2, — privitoare la salarile personalului participant la Cassa generală a pensiilor și al salariilor personalului participant la Casa de ajutor, figurează tot personalul care ocupă o slujbă cu caracter permanent, prevăzut în tabela A) a legei de exploatare CFR. având retribuție fixă lunară.

La aplicarea acestor articole se va observa stricta respectare a statului de personal pentru a nu se întrece numărul funcționarilor și a nu se introduce alte numiri de funcțiuni decât acelea ce figurează în stat.

Cum se vor face numirile

In ce privește numirile nu se vor face decât în funcțiunile devenite vacante prin decese, demisiune sau scoaterea la pensie a funcționarilor prevăzuți în stat, și dacă este absolut necesar de a se ocupa locul pentru bunul mers al serviciului.

In ce privește salariile, acordul și alte accesorii ale lucrătorilor, în care intră lucrătorii meseriași și nemeseriași, prevăzuți în tabela B) din legea de exploatare — personalul acesta nefiind prevăzut într'un stat fix de funcțiuni, se va avea în vedere ca suma prevăzută în buget să nu fie întrecută.

In suma alocată la acest articol, trebue reținut că se cuprinde salariul de bază, acord, chirie și adaosul de scumpete.

Indemnizațiile de locuință

Funcționarii și lucrătorii definitivi și provizorii vor primi o îndemnizare de locuință, care variază după starea civilă a fiecăruia și care este fixată după cum urmează: 30 la sută din salariul de baza pentru cei căsătoriți cu copii sau văduvi cu copii; 25 la sută din salariu pentru cei căsătoriți fără copii și 20 la sută pentru cei necăsătoriți sau văduvi fără copii.

Când ambii soți sunt funcționari ai statului vor primi această indemnizare astfel: căsătoriții cu copii, soțul cu salar mai mare va primi 30 la sută, iar celalt 20 la sută, calculate la salariile respective ale fiecăruia.

Căsătoriții fără copii: soțul cu salariu mai mare va primi 25 la sută asupra salariului, iar celalt 20 la sută.

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyàr 1 în fața magazinului Gyorsàru
Telefon fabrica 3—86 locuinta 3—87 1278

*

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Vopsește și curată bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin **UNIO** **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comandala depozitul de lemne

Cronica externă

Luni, 10 Aprilie 1922.

Astăzi se deschide la Genova Conferința popoarelor adunate pentru a găsi în de comun acord, mijloacele cele mai bune și mai grabnice pentru refacerea economică a lumei și în special a Europei. Ideea acestei conferințe a fost salutată dela început, cu o explozie unanimă de bucurie și înconjurată de cele mai răzătoare nădejdi.

Zi cu zi, însă, încordările survenite din ciocnirea atâtor interese deosobite ale marilor popoare, au făcut ca entuziasmul inițial să se răcească, nădejdile să se schimbe în îndoeli, așa că astăzi, conferința se deschide într'o atmosferă tulbure, apăsătoare plină de griji și de justificate temeri. Nereușind să se pună de acord mai înainte, e greu de închipuit că se vor putea înțelege chiar în mijlocul desbaterilor, acei cari dețin în mâinile lor, soarta, am putea zice, a universului: Lloyd George, Barthou și, să-i punem și pe aceștia, Schanzer, și Rathenau.

Politica lui Lloyd George, de solidarizare a popoarelor, trecând peste orice considerente sentimentele și peste orice amintiri din trecutul apropiat, se va ciocni violent de politica lui Poincaré, reprezentată prin Barthou, ostilă dezarmării terestre, îngăduinții față de Germania și ostilă recunoașterii regimului sovietelor.

Oricum s'ar sfârși Conferința însă, un lucru bun tot va rezulta: își vor da cu toții seama, de-abia atunci, de imensitatea problemei refacerii europene, și de greutatea de rezolvare a ei, numai prin vorbe și Conferințî. Și numai după Genova, poate, se vor gândi marile state să treacă la o politică de realități practice ...

Demonstrația de motocultură de la Mănăștur

Duminecă la ora 10 a început la ferma Academiei de Agricultură demonstrația de motocultură cu auto-tractorele Fordson.

Servicii speciale de automobile și autobuze au dus un numeros public de specialiști și agricultori la câmpul de demonstrație cari au căutat să se convingă de noua revoluțiune adusă în agricultură prin întrebuințarea acestei minunate mașini.

Deși calitățile acestui factor sunt destul de cunoscute dela demonstrațiile ținute la St. Germaine en Laye (Franța) și dela Băneasa, pentru ca agricultorii din Transilvania să fie pe deplin convinși de folosul, economia și rentabilitatea introducerei în muncile agricole a forței motrice, s'au făcut și în Cluj demonsrații similare.

Aratul cu tractorul „Fordson" s'a făcut la o adâncime de 15 și 18 cm. și s'a lucrat cu o precizie și repeziciune care a uimit pe asistenți.

După datele comisiei speciale ale concursului dela Băneasa, reese că autotractorul „Fordson" este cel mai practic. Căci în adevăr prin o muncă intensă de 24 ore el poate ara 20—22 jugăre, fiind provăzut cu puternice faruri electrice, iar electricitatea producând-o singură.

La o adâncime de 18 cm, și la un hectar de pământ autotractorul consumă benzină și ulei în valoare de 52.90 lei și socotind pe jugăr prețul benzinei și uleiului veni la 29.50 lei. Lățimea brazdelor arate e de 72 cm.

La o adâncime de 12-15 cm se constată o economie de 25 la sută asupra prețului combustibilului. Ușurința mânuirei acestui tractor care nu are nevoe de om specialist și întrebuințarea diferită a lui de ex, la arat, grăpat, săpat, treerat (îmblătit), tăind lemne și mânând o moară, face ca acest tractor să devie în viitor mașina care va înlocui vitele, la lucrul pământului. După demonstrația avută cu aratul s'a atașat tractorului mai multe care încărcate cu piatră, care au fost transportate cu o mare ușurință, dovedind că el poate folosi cu succes la transportatului grâului. Suntem informați că fabrica de automobile „Ford" din America care are 7 fabrici în toată lumea va instala în curând la Constanța o mare fabrică de automobile și autotractoare, ce va servi pentru aprovizionarea României și a întregului Orient.

Ultime știri

Berlin. — Delegația germană a plecat la Genua fără instrucțiuni definitive.

Dispoziția generală în Germania e pesimistă.

Delegația germană să va margini să facă o expunere asupra situației economice și financiare. In această privință va prezenta un memoriu de 396 pagini. In alt memoriu se va ocupa cu chestiunea refacerei Rusiei. Va face propuneri concrete cum e și aceia de a se forma grupări economice pentru refacerea imperiului și îmbunătățirea căilor ferate rusești.

*

Viena. — In Consiliul federal Austriac (Bundesrat) s'au produs, scene zgomotoase. In ședința de Sâmbătă partizani, Monarchei voiau să citească un panegiric pentru decedatul ex impărat Carol. Au protestat violent socialii democrați și pangermanii cari au impiedecat această declarație. Crestinii sociali au aruncat cuvinte injuroase socialiților.

Cu ocazia sezonului de primavară

Magazinul Renaissance

Calea Regele Ferdinand 15.

Aduce la cunoștința onor. public că a pus în vânzare toate mărfurile cu prețuri mult reduse ca Matăsuri diferite, Lenajuri pentru Rochi și Mantouri Muslinuri și Grenadine, Ciorapi pt. Dame, Barbați și Copii, Covoare și Presuri, Linoleum și Musamale, Perdele și Draperii

Rayon special de Incălțăminte

Stofe pentru Rochi 130-140 cm. dela 55 lei
Stofe pentru Costiume bărbați dela 69 lei
Muselinuri de Lână dela . . . . . 65 lei
Diferite Stamburi și Grenadine dela 29 lei
Diferite Zephiruri „ 17·75 lei
Chifoane dela . . 22·75 lei
Camași Dame dela 79 lei
Ciorapi Bărbați „ 11·75 lei

En detail — Mare magazin cu Coloniale și Delicatese — En gros
Str. Regina Maria 6.
Cu ocazia Sf. Serbători a sosit un **mare transport** de **COLONIALE** și **DELICATESE.** Toată lumea să profite de ocazie și să târgueasscă tot ce-i trebue la

KONKOLY & POP

Care este cel mai bine asortat și vinde cu prețurile cele mai avantagioase. Vizitați magazinul spre a vă convinge.
Serviciul prompt. 1637 Prețuri de concurență

Ceramica ardeleană la Muzeul din Sévres (Franța)

Prin mijlocirea d-lui G. Opresc u, dela Universitatea din Cluj, Muzeul de ceramică din Sévres, în Franța, vestit pentru bogatele sale colecții, a primit, cu deosebită satisfacție, 23 bucăți de olărie fabricate în Transilvania, așezându-le acolo între prețioasele-i colecții.

Ministerul Instrucției și Artelor din Franța a trimis d-lui Opresc u, prin Direc orul acelui Muzeu mulțumirile sale.

Publicăm mai jos scrisorile.

I.

Manufactura Națională din Sévres

Sévres, 30 Martie, 1922

Dumnule profesor,

Am marea plăcere de a vă face cunoscut că domnul ministru al Instrucției publice și Artelor frumoase a dat cel mai favorabil avis pentru primirea în Museul nostru de ceramică a specimenelor cu totul curioase și interesante de olărie rustică transilvăneană pe care ați bine voit să ne le trimiteți.

Domnul ministru mi-a înmânat, însărcinându-mă ca să v'o transmit, o scrisoare de mulțumire, pe care v'o alătur. Sunt cu atât mai fericit să-mi îndeplinesc această misiune cu cât pot să vă spun și frumoasa amintire pe care o păstrez despre vizita d-voastră și a colegilor dumnia-voastră.

Inoindu-vă mulțumirile mele pentru obiectele trimise, vă rog, domnule profesor, să fiți încredințat de considerația foarte distinsă a sentimentelor mele personale de devotament cordial.

II.

Domnule!

Ați bine voit să oferiți muzeului de ceramică a manufacturei naționale din Sévres 3 faruri, specimene foarte interesante a olariei din Transilvania.

Sunt fericit să vă anunț că aceste piese vor fi expuse în Galeriile Muzeului și să vă exprim toată gratitudinea Administrației Artelor frumoase pentru această importantă liberalitate.

Vă rog să primiți asigurarea celei mai distinse considerații.

Ministrul Instrucției publice și Artelor frumoase.

Pentru Ministru

Directorul artelor frumoase

(indescifrabil)

Pentru d-l prefect al Poliției

Ziarul nostru a remarcat în mai multe rânduri, modul cum lucrează poliția din Cluj. Nu mai vorbim că organele polițienești nu cunosc nici Cluju', nici oamenii și obiceiurile lor, dar organe superioare din poliție uită că poliția trebue să fie ceea ce este de fapt: un organ executiv.

Un exemplu: Un redactor al ziarului nostru, capătă un bon de cuartiruire în baza căruia trebuia instalat cu ajutorul poliției Dl Prefect Popovici a și pus rezoluția în acest senz. Ajuns la comisariatul I de poliție, dl comisar după ce vine la fața locului, nu voi să execute ordinul sub motivul că ar fi „neuman" să evacueze camera de foștii chiriași.

Acest procedeu extrem de curios din partea unui reprezentant al puterii executeve, fiind adus la cunoștința d-lui prefect Popovici, d-sa, probabil ca să'și întărească prestigiul în fața subalternului său, a dat dreptate comisarului!

Intrucât însa, decizia comisiunei de cuartiruire era legală, de oarece trecuseră cele 3 zile reglementare pentru facerea contestației, cerem d-lui Popovici, prefect al poliției din Cluj, să reintre în legalitate, Agent executiv numai, d-sa nu are căderea a-și călca atribuțiile pentru considerente „umanitare" și a da însuși exemple subalternilor de nerespectarea legei.

Atât deocamdată!

Ședințele Constituantei

Ședința de duminică a Camerei s'a deschis la 2 și jumătate după amiază. Prezidată fiind de d-l Orleanu. A participat la ședință și d-l ministru Alexandru Constantinescu. La început s'au făcut câteva comunicări mărunte. D-l Joan Pilat a fost proclamat deputat de Dorohoiu în locul d-lui Tomasiu demisionat.

S'a trecut apoi la discuția primului proect din buget cu privire la aplicarea contribuților directe.

D-l Iorga declară că se abține dela vot până la toamnă când se va veni cu bugetul definitiv.

Ministru de finanțe Vintilă Brătianu, critică legile d-lui Titulescu și spune că guvernul urmărește acoperirea nevoilor zilnice ale statului ceace se poate face și fără ajutorul streinătății.

Proectul a fost votat.

A mai trecut prin cameră încă trei proecte de lege mărunte.

Deputatul Leonte Moldovanu a depus un proect de lege a chiriilor din inițiativă parlamentara.

Au urmat apoi o consfătuire intimă a majorității.

La redeschidere d-l ministrul Florescu a depus proectul de lege a chiriilor. S'a admis urgența.

S'a luat apoi în discuție proectul de buget.

Au vorbit deputații: I Simionetoscu (liberal), Ioan Magura tachist dr. Jianu (liberal), Morariu (liberal) din Bucovina.

La urma s'a votat bugetul.

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

S'adeschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu prețul original al fabricei.
1076

Reclama este sufletul comerțului

Depozitul Central:
TUNGSRAM S. A.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

„Universum" 64
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Kob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.
◆
Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Re'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.
Mi-am deschis din nou
salonul de modă
engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame
WARTENBERG ZOLTAN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

Se găsesc cele mai bune și mai frumoase parfume pentru Paști la parfumeria
D'or
Cluj, Piața Unirii No. 5. 1385

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss și Molnár
sub noua firmă:
Heller, Weiss și Molnár
Calea Regele Ferdinand 6, vis-a vis cu localul vechiului magazin. 1592

No. 729—922.

Se aduce la cunoștință generală, că pentru aprovizonarea Azilului de copii al statului din Timișoara cu lemne de foc se publică

Concurs.

Ofertele dresate amăsurat §-ilor 72—83 din legea contabilității, provăzute cu recepisa depunerii cauțiunei de 10% sunt a se înainta direcțiunei în plic sigilat și scris „Oferta pentru lemne de foc" până la 27 Aprilie a. c. ora 12 a. m.

Oferta va fi valabilă 30 zile dela data 27 Aprilie a. c. iar lemnele sunt a se lifera în decurs de 30 zile dela prealabilă aprobare a autorităților superioare.

Caietul de sarcini și informațiuni se pot vedea resp. lua dela biroul administrativ între orele 9—12.

1651 DIRECȚIUNEA.

Să nu se confunde No. casei. Prima Casa de Imprumut pe Amanet 1600 Societate Anonima. Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Să nu se confunde No. casei.
Anunță onorata sa clientelă că în vederea sărbătorilor Paștilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.
Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.
Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV, DEJ
fabrică trass, trass var și ciment de trass,
TRASS
înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.
Prospecte și certificate oficioase gratuite.
Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.
TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!
Reprezentanți în toate centrele industriale.
Scrisori și telegrame: TRASSIA—DEJ.
Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș:
Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparlu No. 3. 1401

Cea mai distinsă marcă „Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos) recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Cronica Judiciară

— Dela Cons. de Răsboi al Corp. VII. Armată Sibiu —

In ședința Martie a. c. prezidată de d-l Colonel Ionescu Justinian s'au judecat următoarele procese mai importante:

1. Procesul Sub. Locot. rezervist Bora Marcu din Regimentul 92 Inf. Student teolog la Blaj, acuzat de dezertare la inamic.

2. Procesul Sub. Locot. activ Almăjeanu D-tru din Reg. I Inf. acuzat de exerocherie.

3. Procesul Sub. Locot. Ungurelu Mihai din Reg. 30 Muscel, acuzat de abuz de încredere.

4. Procesul fostului Șef al stației Brașov Gall Ieno, actualmente sub inspector la Dir. Regională din acelaș oraș, acuzat de ultragiu.

5. Procesul Inginerului Harmatî Ventzel șeful depoului de mașini din Gara Pisky (Simeria). Acuzat de Contr. Ordonantă Comand. Tr. Tr. prin aceia că s'au găsit ascunse în podul depoului un depozit de arme și Sub. Locot. Viorel Emilian, fostul comandant militar al depoului acuzat de abuz de încredere și tainuire. Dezbaterile acestui proces au fost foarte interesante și s'au audiat mai multi martori, printre care a figurat și d-l Inginer Balinca Inspector General al direcției C. F. R.

In urma apărărei d-lui avocat Nicolae Băltărețu, toți acuzații arătați mai sus, au fost achitați de orice penalitate, afară de șeful Gărei Brașov Gall Ieno care a fost condamnat la o amendă de lei 20 și procesul Sub. Locot. Viorel Emilian, în urma cererei apărărei a fost amânat fără termen, ordonându-se totodată complectarea instrucției.

6. Procesul Sub. Locotenent Chevarasanu Pavel din Batalionul 19 Pionieri acuzat de fals în administrație militară, necredință în serviciu și provocare la dezertare; iar soldatul din acelaș batalion Bărbățel Ioan, acuzat de dezertare în țară în timp de război.

Apărarea Sub. Locot Chevaraseanu a fost susținută de Maiorul în rezervă avocat Pizso; iar a soldatului Bărbățel de avocatul Băltărețu.

Dezbaterile au fost foarte agitate durând o zi intreagă și după două ore de deliberare s'a dat următoarea sentință:

Sub. Locot. Chevaraseanu a fost condamnat la un an de zile inchisoare și destituire; iar soldatul Bărbățel Ioan a fost achitat de orice penalitate.

Mitel.

SERBAREA
sădirei arborilor la București

Din inițiativa Soc. „Progresul Silvic" s'a reluat anul acesta cu concursul Ministerului Instrucției, serbarea sădirei arborilor în intreaga țară, preconizate de fostul Ministru Haret.

Duminică 2 Aprilie a. c. în București a avut loc serbarea „sădirei arborilor" din inițiativa Direcției Școalei Superioare de Silvicultură din București, la care au luat parte următoarele școli secundare împreună cu Directorii și corpul profesoral respectiv și anume:

Școala Centrală de fete, Liceul „Carmen Sylva", Liceul Gloria, precum și liccele de băeți, Lazăr, Matei Basarab, Mihai Viteazul, Sft. Sava, Spiru Haret, Cantemir, și școalele comerciale — și școala de Brigadieri silvici dela Brănesti.

Locul pentru sădirea arborilor a fost ales pe terenul școalei superioare de agricultură dela Herăstrău oferit de d-l Director Sandu Aldea.

La orele 9 dimineața un cortegiu format de toate aceste școli, urmat de studenții școalei superioare de silvicultură și Inginerii silvici aflători din București, au plecat din Piața Palatului Regal, în frunte cu Musica Reg. 21 Inf. și fanfara Liceului „Spiru Haret" până la locul destinat. Aci echipe de eleve și elevi au plantat rachizi aduși din pepinierile Statului.

In timpul plantației muzicile s'au cântat diferite arii naționale. **D-l C. Sava Goiu. Directorul Școalei Superioare de Silvicultură** a arătat importanța și origina acestor serbări cu caracter pur școlar care se practică în toate cilivizate, dorind ca această serbare să se popularizeze și la noi Românii făcând apel în acest sens la Corpul Profesoral.

A mulțumit Corpului Profesoral și elevilor pentru că au răspuns în număr atât de mare, la o asemenea serbare cu caracter de educație a cultului naturei.

D-l Pop Directorul Liceului Sf. Sava adresându-se elevilor le-a arătat dragostea ce trebuie să o aibă pentru arbori, frumos și natură.

La ora 11 jum. toate școalele s'au înapoiat în oraș parte din elevi luând cu ei cate un brad spre a'l planta fie în curțile școalelor fie la căminurile lor.

Ar fi de dorit ca aceste sărbători să se facă în tot coprinsul României întregite, în special acum când din toate părțile ni se distrug pădurile fără milă și fără grijă pentru viitorul lor.

M. P. Herescu
Inginer șef silvic. Secretarul Soc. „Progresul Silvic".

Citiți pag. 8-a

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilati pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Spitalul de Stat Reghinul-Sasesc.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 24 Aprilie 1922 ora 10 a. m. se va ținea licitație publică în biuroul administrației Spitalului de stat Reghin, pentru furnizarea a 31 (treizeci și una) vagoane de lemn uscat tare (fag) și cinci vagoane lemne de brad de foc necesare acestui Spital.

Concurenții se vor prezenta în ziua și oră de mai sus cu oferte închise și sigilate însoțită și de o garanție de 1000 (una mie) Lei în numerar. Supra oferte nu se primesc.

Director: J. Moldovan. 1646 Admtor: Indiscifrabil.

Se caută

pentru angajare imediată un maestru tăbăcar care cunoaște tăbăcirea boxuri și sevrouri.

Relații administrația ziarului. 1614

Au sosit la „OLD ENGLAND"

Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară

1602

Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.

Banca Viticolă a României

SOCIETATE ANONIMĂ

Convocare.

In conformitate cu art. 25 din statute, d-nii acționari ai Bănci Viticole a României sunt convocați:

I. In adunarea generală ordinară, pentru ziua de 27 Aprilie 1922, ora 10 jumătate a. m., la sediul societății în București, str. Bursei No. 2, având a se pronunța asupra următorei ordine de zi:

1. Darea de seamă a consiliului de administrație și raportul censorilor asupra operațiunilor efectuate în cursul anului 1921;

2. Aprobarea bilanțului și a contului de profit și pierdere încheiate la 31 Decemvrie 1921 și descărcarea consiliului de administrație și a direcțiunii de gestiunea lor;

3. Distribuirea beneficiilor;

4 Alegerea a 5 censori și 5 censori-supleanți;

5. Fixarea retribuției censorilor.

II. In adunarea generală extraordinară care se va ține în aceeași zi, după terminarea ordinei de zi a adunării generale ordinară, având a hotări asupra următoarei ordine de zi:

1. Modificarea art. 35 din statute.

Vor avea dreptul să ia parte la adunarea generală ordinară și extraordinară d-nii acționari cari până în ziua de 22 Aprilie 1922 vor fi depus titlurile provizorii ce posedă, la sediul Băncii în București, strada Bursei No. 2 sau la sucursalele sale din Arad, Drăgășani, Focșani și Chișinău.

Dacă la data fixată mai sus nu se va întruni numărul de acționari cerut de art. 25 din statute pentru adunarea generală ordinară și de art. 29 pentru adunarea generală extraordinară, aceste adunări vor avea loc în ziua de 4 Mai 1922, cu oricari ar fi numărul acționarilor prezenți sau reprezentați.

Potrivit art. 27 din statute, 5 acțiuni dau dreptul la un vot.

Nimeni nu poate avea mai mult de 50 voturi pentru sine și 50 ca procurator.

Consiliul de Administrație.

Banca Viticolă a României

SOCIETATE ANONIMĂ

BILANȚ GENERAL INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1921

ACTIV			PASIV		
Acționari	2.771.120 —		Capital (emis I	15.000.000.—	
Cassa numerar	6.166.521 48		Capital (emis. II.	30.000.000.—	45.000.000 —
Efecte publice și acțiuni	4,241.407 30		Fond de rezervă		615.206 —
Portofoliu cambial	30.546.870 65		Cassa de pensii și ajutor a funcționarilor		276.842 65
Conturi curente	48.784.770 44		Conturi curente și depuneri		67.138.956 41
Vinuri, rachiuri și mărfuri	55.487.454 72		Angajamente pentru of. reesc. B. N. R.		25.039.896 20
Vase, unelte, animale, vehicule	9.806.483 76		Angajamente pentru mărfuri		11.194.762 20
Mobilier și case de fier	570.096 60		Dividende nereclamate		371.143 —
Păduri	2.196.606 49		Diverse conturi de valori		8.794.671 76
Imobile	1.980.947 55		Profit și pierdere (report din 1920	26.325.68	
Diverse conturi de valori	2.305.585 67		Profit și pierdere (pe anul 1921	6.400.060.76	6.426.386 44
	164.857.864 66				164.857.864 66
Conturi de ordine:			Conturi de ordine:		
Cauțiuni de gestiune	725.000 —		Depunători de cauț. de gestiune		725.000 —
Mărfuri, efecte, acțiuni, gaj, ipoteci și gar. div.	11.653.430 63		Depunători de mărfuri, efecte, acțiuni, gaj, ipoteci și gar. div.		11.653.430 63
Efecte cont curent	19.000.592 45		Depunători de efecte cont curent		19.000.592 45
Contractări și diverse	14.208.691 20		Diverși depunători de contracte și diverse		14.208.691 20
Depozite libere	4.485.991 50		Depunători de depozite libere		4.485.991 50

Președintele consiliului de administrație, **G. N. Bagdat.** Director general, **August Opran.**

Șeful serviciului contabilității, **Septimiu Gheorghiu.**

Am examinat prezentul bilanț conform art. 186 din codul comercial pe care l-am găsit în concordanță cu registrele,

Censori: **N. N. Săveanu, Al. Mavrodi, G. Plagino, I. M. Dumitrescu-Tohani.**

CONTUL DE PROFIT & PIERDERE

INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921

DEBIT			CREDIT		
Celtueli generale (salarii, gratificații, chelt., amort.			Report din 1920		26.325 68
Celtueli generale (dob. cuvenite pe 1922	7.854.331.12		Diverse beneficii din: mărfuri, dobânzi, comisiune, etc.		15.034.392 28
Celtueli generale (impozite as/ benef.	780.000.—	8.634.331 52			
Beneficiu net:					
Report din 1920	26.325.68				
Pe anul 1921	6.400.060.76	6.426.386 44			
		15.060.717 96			15.060.717 96

Președintele consiliului de administrație, **G. N. Bagdat.** Director general, **August Opran.**

Șeful serviciului contabilității, **Septimiu Gheorghiu.**

Am examinat prezentul cont de profit și pierdere conform art. 186 din codul comercial și l-am găsit în concordanță cu registrele,

Censori: **N. N. Săveanu, Al. Mavrodi, G. Plagina, I. M. Dumitrescu-Tohani.** 1650

COMERTUL EXTERIOR AL ANGLIEI

Importante declarațiuni ale lui Sir Philip Lloyd — Greeme, ministrul comerțului extrerior

Dăm, din importanța colecțiune de comunicări și rapoarte oficiale Dasslers ecnmerc-aux, a Oficiului național al comerțului exterior din Franța, următoarea comunicare, de un remarcabil interes, primită de oficiul respectiv la 16 Martie, din partea delegatului ministeriului de comerț francez la Londra, în privința declarațiunilor recente făcute de ministrul comerțului exterior al Angliei, asupra situațiunii economice a Marei Britanii și a comerțului ei exterior:

Grava criză economică, pe care Anglia o străbate de mai multe luni, are, de sigur cauze multiple, în al căror prim rând trebuie pusă reducerea capacității de plată a clienților străini ai Marei Britanii și costul excesiv al producțiunii în această țară.

E de netăgăduit, că criza e datorită de asemeni, în largă măsură, unei lipse de încredere. Numeroși sunt aceia cari au pus stavilă afacerilor lor, în urma instabilității generale a prețurilor, de teamă că vor vedea venind o nouă scădere, care-i va pune în stare de inferioritate.

Spre a combate această mentalitate, sunt străduințe în Anglia să se liniștească spiritele, să se convingă publicul, că nivelul inferior al prețurilor a fost atins și că, dacă prețurile nu sunt încă pe panta de ascensiune, cel puțin momentul rău a trecut. Nu e ziar, în care această teză să nu fie reluată, în fiecare săptămână, sub o formă sau sub alta. La constitue de asemeni obiectul solicitudunii unui mare număr de oameni de afaceri și de personagii politice, cari prind orice prilej ce li-l oferă întrunirile publice sau banchetele, și se străduiesc să readucă în lumea comercială încrederea, spre a creia un nou punct de plecare pentru reluarea afacerilor.

Deci, alăturându-se indicațiunilor venite din deferite părți, a adoptat aceiași politică ministrul comerțului exterior, care a făcut unuia dintre cele mai mari ziare engleze, lui „Daily Telegraph", declarațiuni destinate să aibă o largă publicitate. Personalitatea lui sir Philip Lloyd Greeme dând asertiunilor sale o importanță specială, socotesc interesant să analizez, în liniile largi, punctul de vedere din care el privește lucrurile.

„S'a luat — spune ministrul comerțului extern — prea multă vreme, ca bază de judecată, chestiunea: „Care sunt trebuințele lumii?" Asta înseamnă să adopți un rău punct de plecare, căci ceiace trebuie întrebat în realitate este: „Care-i capacitatea de plată a lumii?", întrucât, din nenorocire, sunt numeroase țările care nu mai produc un exedent susceptibil să alimenteze exportul lor și care sunt, prin aceasta chiar, în imposibilitate să mai cumpere din afară ceeace le trebuie pentru satisfacerea trebuințelor lor, oricât de mari ar fi acestea.

„Cu toate acestea, — adaogă ministrul Angliei, — nu se poate să nu fim izbiți de simptome de ameliorare, care trebue să ne îndemne la optimism. Acestea sunt:

„1) Sporirea exportului englez. Din Iunie (1922), când s'a înregistrat punctul cel mai scoborit, cu o valoare de 38 milioane lire sterline numai, progresul s'a accentuat în fiecare lună, cifra din Octombrie atingând 62 milioane lire sterline.

„2) Secerișul în Indii a fost bun. Urmează că puterea de cumpărare a acestei țări va fi sensibil mai puternică în cursul exercițului apropiat și că comerțul englez cu deosebire cel de textile, va avea să profite mult.

„3) Prețurile de en gros se stabilesc. Fabricanții și comercianții angrosiști, în cele mai multe cazuri, se hotărâse să țină seama de slăbiciunile ce întâmpină (sont decides a faire la port du feu) Trebue ca și detaliștii să urmeze acest exemplu, altminteri el va lucra cu o frână asupra comerțului întreg. Numai atunci când el se va împăca cu gândul că costul vieții va scădea efectiv, numai atunci costul producțiunii va scădea și el, ca urmare firească.

„4) Pare sigur, că țările străine, al căror schimb e greu depreciat, fac o reală sforțare pentru ameliorarea situațiunii lor financiare. Ele tind, astfel, să devină din nou cliente de dorit.

„5) Calitatea mărfurilor engleze este pretutindeni apreciată la justa ei valoare și foarte adeseori ele sunt preferite altora, chiar la prețuri superioare.

„6) Stockurile sunt absorbite încetul cu încetul și aprovizionările, care regulează piața, vor putea fi onsiderate în curând ca normale.

„Acestea sunt, de sigur, simptome datătoare de curaj. Nu trebuie să ne ascundem, însă, că desvoltarea mișcării depinde în mare parte de anumiți factori mondiali, dintre cari principalii sunt:

„A. Desvoltarea în imperiu. Anglia poate și trebue să amelioreze poziționea sa pe piețele constituite de posesiunile sale de peste ocean. In Canada de exemplu. Regatul Unit nu contribuie la import decât în proporție de 17 la sută, proporție foarte inferioară aceleia ce trebuie obținută. Piețele acestea coloniale sunt susceptibile de mare extensiune și ministerul coloniilor lucrează în acest sens, de acord cu „Board of Trade".

„B. Este indispensabil ca toate țările din lume să adopte o politică realmente pacifică și să realizeze cele mai stricte economii în cheltuelile lor publice. Acesta-i singurul mijloc de restabilire al condițiilor normale și de reconstituire al puterii de cumpărare.

„C. Trebuie convingerea, că comerțul sub toate formele este mutual și că, din acest punct de vedere, toate Statele sunt dependente unele de altele. Urmează că trebue arătată dispoziționea de a colabora nu numai cu câteva țări, dar cu toate acelea care sunt gata să pună ordine nî casa lor.

„D. Politica economică a guvernului englez trebuie să tindă a încuraja comerțul să urmeze căile normale. Incurajări nu trebuie însă, decât pentru întreprinderile remuneratoare. Ajutoarele și subvențiunile neproductive constituiese cea mai rea formă pe care o politică economică o poate lua".

Ministrul comerțului exterior a termniat declarațiunile sale făcute lui „Daily Telegraph", adăogând că guvernul poate da sprijinul său în două feluri: sau ajutând țările care adoptă o politică economică rațională, sau dând propriilor săi comercianți un concurs prin mijlocire de credite de export, în cazul când afacerile sunt recunoscute ca serioase, și că acestea sunt scopurile ce și-a propus adoptând noua lege asupra înlesnirilor comerciale.

Situația financiară a României

— Declarațiile d-lui Victor Antonescu la Paris —

„Le Temps" publică următoarele declarații făcute redactorului său de d-l V. Antonescu „ministrul României la Paris:

— „A vă vorbi de România astăzi, a spus d-l Antonescu, înseamnă a vorbi finanțe. Am prefera ca să fie altfel, dar n'avem de ales si, în momentul de față, aceasta este cea mai importantă afacere pentru noi. Suntem niște rude pentru francezi, — dar n'am fost nici odată și nu ne place să avem aerul de a fi niște rude sărace.

Când guvernul Brătianu a luat puterea, prima sa grijă a fost reechilibrarea bugetului nostru, asanarea poziției noastre financiare pe lângă aliații noștri. Din fericire, avem amici printre creditorii noștri; voim să ne înțelegem cu ei în interesul lor ca și al nostru și mai voim că, cu acel spirit de dreptate care a însuflețit, toate armatele noastre, să ne ajute astăzi să silim pe inamicii cari ne au despuiat cum v'au despuiat și pe d-v. ca să plătească.

In ciuda aparențelor, în ciuda cursului monetei noastre, în ciuda a tot ce e propagandă interesată poate răspândi, situația noastră nu este așa de neagră cum se spune; dacă privim chiar realitățile de mai aproape, ea nu mai este deloc neagră.

Vreau să trec astăzi peste bogățiile noastre naturale de cari s'a făcut poate prea mult uz pentru a ne masca situația momentană. Fără a vorbi deci de petrolul nostru, de grânele de lemnele noastre pe cari toata lumea le cunoaște, trebue să constat numai că țara noastră are o producție din cele mai omogene. Trebue să mergi până în Franța pentru a găsi o armonie echivalentă a tuturor produselor necesare pentru existența unei țări mari: cărbuni, fer. minerale de tot felul, vite, vii, etc. Incât dacă am fi înconjurați de un zid ridicat pentru a ne despărți de restul lumei — lucru de care să ne ferească Dumnezeu, mai ales din partea occidentului — și tot am putea trăi. Francezii ar trăi și ei dacă ar fi puși într'un astfel de cadru; numai puține țări pot considera liniștite o astfel de tristă eventualitate!

Circulația monetară

D l Antonescu explică apoi cauzele cari au determinat circulația actuală de 11 miliarde lei; cheltuelile ocupației germane pe cari România a fost nevoită să le plătească; preschimbarea coroanelor și rublelor din ținuturile alipite, în lei; expediția militară pentru reprimarea bolșevismului în Ungaria și întreținerea unei armate pe Nistru — necesitată de atitudinea bolșevicilor ruși — care întrece gustul românilor pentru paradele militare.

MINISTERUL LUCRARILOR PUBLICE

DIRECȚIUNEA DE PODURI ȘI ȘOSELE DIN TRANSILVANIA.

Nr. 3387-922, Cluj, 8 Aprilie 1922.

Publicație de Concurs.

Pentru posturi de contabili la Direcțiunea de Poduri și Șosele cu termen de 30 Aprilie 1922.

Pentru ocuparea acestor posturi să cere absolvirea unei școli comerciale, cunoașterea limbii române în vorbă și scris. Cei cu practică de birou vor fi preferiți.

1655 Director: TILEA.

Ghete de calitate garantată

se pot găsi numai la depozitul fabricii renumite

BATA

în Cluj, Piața Unirei No. 9 unde a osit

din nou un mare transport.

Mare asortiment din ghete de pânză albă pentru dame și copii. 1243

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASTRA" SIBIIU

Anul II. No. 493 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Sâmbătă 15 Aprilie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Nr. de schimb
89. „Transilvania" Sibiiu
Ziarului „Infrățirea" Cluj

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

„Democratismul oamenilor noui"

Printre martorii chemați de apărare în procesul comuniștilor a fost și d-rul Lupu.

Apelul desperat al comuniștilor la proteguitorul grevelor, făuritorul ocult al anarchiei muncitorești era firesc; în depunerile făcute nu le-a desmințit întru nimic așteptările.

In adevăr, acest luceafăr al nouei democrații a zugrăvit comunismul românesc în colorile celei mai trandafirii.

Cristescu, nu-i nici mai mult, nici mai puțin decat un simpatic, care a adus imense servicii țării pentrucă a organizat muncitorimea pe baze economice; Dobrogeanu—Gherea, instigatorul grevei muncitorești din valea Prahovei, un nevinovat, iar studentul basarabean Marin, care fomenta revoluția la Iași, un idilic utopist.

Căldura cu care leaderul țărănist apără pe principalii acuzați din procesul comuniștilor arată încă odată legăturile strânse, am putea zice indisolubile, dintre comuniști și țărăniști.

Explicația e simplă.

Oameni noui, cum le place să se intituleze, au aceiași sursă comună de inspirație politică cu comuniștii: Moscova.

D-l Paul Bujor, fostul președinte al Senatului, din timpul guvernului Vaida, a mărturisit-o într'un elan de sinceritate pripită: „Lumina vine de la Răsărit".

Din clipa când în laboratorul profesorului Bujor din Iași s'a înființat partidul țărănesc și muncitor, care abia după alegerile din 1919 a fuzionat cu partidul țărănesc al lui Mihalache și până acum, așa ziișii țărăniști n'au făcut decât să urmeze cu o docilitate capilărească sugestiunile socialisto-bolșevice ale diverșilor lor îndrumători.

In 1920, în timpul efemerei cârmuiri a guvernuli Vaida, d-rul Lupu conducea de fapt partidul țărănesc și datorită legăturilor lui intime cu leaderii socialiști împingea pe țărăniști, naționaliști în brațele socialismului internațional.

Ca ministru de interne îi stătea cu putință să forțeze această evoluție, favorizând în toate împrejurările apropierea, colaborarea cât mai strânsă dintre elementele revoluționare țărăniste și fomentatorii revoluției sociale.

Cine nu-și amintește cu dezgust de vremea când „Tara nouă" susținea cu o încăpățânare nerușinată regimul sovietic și cerea cu inzistență criminală pacea cu Rusia sovietică, atunci când guvernul de la Moscova declarase că alipirea Basarabiei la România e un furt. Cine nu-și amintește modul demagogic în care d-rul Lupu soluționa conflictele dintre Stat și muncitori, favorizând totdeauna muncitorimea socialistă în dauna celei naționale și a intereselor economice. E de prisos să mai vorbim de nedreptatea sălbatică care prezida la soluționarea conflictelor dintre muncitori și patroni particulari, când Statul patron era așa de păgubit

Datorită acestor încurajări venite de sus, socialiștii au crezut că a sunat ceasul pentru a stăpâni România.

Și potrivit tacticei bolșevice au deslănțuit greva generală la C. F. R. în Octombrie 1921.

Țăraniștii fireste au fost și de astă dată de partea greviștilor, protestând împotriva măsurilor luate de guvernul Averecsu pentru zdrobirea grevei.

Dacă greva ar fi reușit, consecințele ar fi fost incalculabil de dezastruoase pentru economia națională.

Aprobând greva țăraniștii au devenit dușmanii națiunei. Primirea d-lui Stere în partid a însemnat înhămarea definitivă a țăraniștilor la carul socialist.

Fostul profesor universitar ieșan a venit cu întregul bagaj teoretic socialist revoluționar adunat cu atâta trudă în exilul înghețat al Siberiei și îngreuiat cu teorile și legile bolșevice, elaborate de Institutul Smolny, sub impulsiunea lui Lenin.

Ideile, programul în tactica bolșevică au fost impuse de C. Stere partidului țărănesc, anul trecut când acesta a alcătuit noul program, cu aceiași impetuozitate convingătoare și autocratiosm asiatic cu care Lenin știe să se facă ascultat.

Iată cum partidul democratic al oamenilor noi a ajuns după nenumărate șovăiri să fie stăpânit și condus cu putere discreționară de fostul client al Ocnelor siberiene.

Propășire culturală

Aceasta a fost unul din principiile călăuzitoare ale Partidului Național Liberal, care s'a străduit în toate timpurile să ridice nivelul cultural al poporului românesc la un grad cât mai înalt.

Sunt bine venite deci declarațiile d-lui Vintilă Brătianu în Parlament, că toate economiile realizate în cursul acestui an vor fi destinate intensificării culturei. Economii făcute printr'o severă chivernisire gospodărească, care a înlăturat nesfârșita pleiadă de sinecuriști ai risipitorilor conducători de eri, pentru a duce lupta crâncenă mai departe cu plaga analfabetismului dela sate.

Un partid care a avut între rândurile lui pe neuitatul luptător Spiru Haret, un simbol al neamului românesc și care numără astăzi pe cei mai de seamă popularizatori ai culturei, dintre care profesorul Simionescu dela Iași e un strălucit exemplu, nu-și poate desminți tradițiile.

Partidul liberal își dă seama că votul universal ca să devie o realitate pentru țărănime, trebue susținut de conștiința luminată a fiecărui țăran, care să fi trecut prin această instituție modelatoare de suflete: ȘCOALA. Numai dânsa poate aprinde în sufletul celui mai primitiv om pasiunea cunoașterei lumei înconjurătoare, poate naște sau fortifica sentimentul responsabilității în fața societății, poate întinde granițele între care se mișcă libertatea sa morală. Biserica încă are un important rol educativ, dar al școalei e dominant.

Și în timp ce partidul țărănist, ajutat în opera sa negativă de către partidul național din Ardeal, în timpul guvernământului său nefast lăsa grija școalelor în plata Domnului și cocoța pe bieții învățători dela sat ela situații nevisate, aruncând otrăvita sămânță a demagogiei în ogorul țărănimei, partidul liberal are o atitudine cu totul alta și când e la cârma țărei și în opoziție.

Acum trei ani, când era la ministerul instrucțiunei tot d. ministru Angelescu, se găseau în țară numai 19 școli normale, iar partidul liberal a mai înființat 34. Atunci aveam 9500 învățători, iar nevoile erau de 23.000 învățători. Prin străduința partidului liberal, astăzi se găsesc în țară aproape numărul complet de școli normale de care învățământul nostru primar are nevoie.

Tot partidului liberal i se datoreste meritul de a fi înmulțit numărul localurilor de școală. Prin activitatea comitetelor școlare, d. ministru s'a strâns suma de 30 miloane ce o necesită noule construcții de școală.

Iată fapte concrete, care arată ce face partidul liberal pentru propășirea culturei românești. El caută să asigure și o situație materială învățătorului în concordanță cu greutățile vremurilor de astăzi, pentru a-l încuraja la munca lui de apostolat în păturile adânci ale poporului, dar nu-l face propagandist al anarhiei morale ce zgudue din temelie organizația partidelor oamenilor noui.

Tot partidului ce conduce astăzi destinele țărei, îi revine greaua sarcină de a îndeplini marea operă de unificare a învățământului cu completările și transformările ce le necesită. E partidul cel mai indicat să o înfăptuiască...

REZOLUȚIA dela Alba-Iulia

II.

Lăsând pendentă aderarea tardivă a sașilor la Rezoluție care, din punct de vedere constituțional nu schimbă nimic din cele spuse în primul articol — menționând totuși că singur acest popor mai poate vorbi în numele Rezoluției — să trecem, mai departe la obiectul principal: relațiile dintre vechiul Regat și Ardeal.

Pricina supărărilor e îndoită: nenorocosul paragraf II — autonomia provizorie — și nenorocitul paragraf III — complectările făcute de redactorii lui prea grăbiți — drepturile minorităților, — care transformă partidul național — când nu mai poate fi al Ardealului — în apărător al minorităților din Ardeal.

„Adunarea Națională rezervă teritoriilor sus indicate autonomie provizorie până la întrunirea unei Constituante aleasă pe baza votului universal".

A „răpit" cineva autonomia Ardealului?

Nu, n'a răpit-o nimeni. Ea a căzut în mod natural, așa cum a fost cerută, din momentul întrunirii primului parlament al României Mari, — la 1 Dec. 1919 — Constituantă revizionistă.

Prin sancționarea și promulgarea Rezoluției, organele autonomiste au încetat de a-și exercita atributele conferite de adunare — continuând a le exercita prin delegația singurei puteri executive a Statului Român, acea dela sediul Statului Român.

Din momentul întrunirii Constituantei revizioniste, — puterea executivă avea dreptul să revoace aceste delegații — oricând. Ele au fost tolerate.

Era întrunită Constituanta pe baza sufragiului universal? Necontestat că da.

(Doar dacă legea electorală din Ardeal nu este bazată pe votul universal)...ce supărare poate avea atunci, nu Ardealul — căci acesta este azi în cinci partide, — dar partidul național „depozitarul unic al voinței Ardealului?"

Una singură: că nu se acordă un nou home-rule pentru Ardeal, — mai propriu zis pentru „depozitarul Ardealului".

In forma aceasta, partidul național crează realmente o situație revoluționară separatistă în sânul statului — după modelul Irlandei.

Interpretarea Rezoluției însă e falsă.

De ea a profitat, în enormă măsură, minoritățile nesemnatare ale Rezoluției, care au intrat în viața publică cu programele cele mai îndrăznețe, — oplosite la sânul partidului sinn-feinist ardelean.

Ei se datorește și memoriul Maghiarilor, al 31-lea la Liga Națiunilor.

Când nu apără acest punct de vedere, partidul național apără minoritățile.

Sediul solidarității cu ele, este în art. III:

„In legătură cu aceasta (cu autonomia provizorie) ca principii fundamentale la alcătuirea noului stat Român, Adunarea Națională proclmă următoarele:"

Mai întâi, observăm că nu este un nou stat român; ci este tot cel veciu România. Mărirea teritoriului nu este crearea unui nou stat, (o națiune, pe un teritoriu determinat asupra căruia se exercită suveranitatea ei).

Nu sa' creat o confederație, nici o unire personală. Rezoluția — ce-i dreptul — nici nu vorbește de Regele Ferdinand sub sceptrul cărora se unește — temeri explicabile la vremurile acelea când Wilson era în inimile tuturor.

Este acelaș stat — România — în care au intrat și Ardelenii, mai apoi și Sașii — și în care s'au găsit atribuite, fără voia lor, și celelalte naționalități. Suveranitatea ce se exercită în acest stat e aceeași din vechiul regat, și tot a națiunii române.

In tema contractuală — acea a autodeterminării — păcatul acesta originar este explicabil. In ea nu trebuie să se persiste pentru că e falsă, și pentru că dezminte corram populo — instinctul și dreptul național și istoric al națiunii române și al României, (pentru aceasta am declarat războiul) asupra ținuturilor eliberate.

Era un drept imprescriptibil, pe care l-a realizat România — și dreptul acesta nu i-a fost conferit de Wilson ci constituit de Mihai Viteazul, exponentul statului român întreg bazat pe principiul naționalităților.

Uzurpatorii acestui drept, se supun fortei dreptului nostru, si nu pot fi parte într'un contract cu privire la obiectul acelui drept uzurpat, pentru că nu e al lor. Iar poporul român a fost unul — el n'a putut contracta cu el însuși.

După concepția vechiului Regat — a Românței — dreptul nostru nu e un drept contractual, acordat de Wilson și de Conferința Păcii ci e un drept originar, al națiunii — pe care l-a mostenit România — singura persoană juridică națională.

Nu suntem un stat nou, la alcătuirea căruia i-se pun condiții de părțile contractante, ci suntem tot mereu și nădăjduim, „pe veci" aceiași veche „Românie".

ADONIS POPOV

Mișcarea culturală; literară, teatrală, artistică

„DE ZIUA ÎNVIERII“

„Înoiește-te, înoiește-te noule Ierusalime, că a Domnului Măr i e preste Tine a strălucit“.
(Irmosul învierii.)

Frumosul și înălțătorul cuvânt de chemare al Irmosului din prilejul Prasnicului Învierii Domnului nostru Isus Christos străbate azi la inima noastră ca o trâmbiță de Arhanghel. El ne cheamă pe toți deopotrivă la o viață nouă, ne invită să lăpădăm haina cea veche a trupului, să ne curățim simțirile și să ne premenim sufletele, pentru, a prăsui ziua cea mare a învierii popoarelor.

Acel „înoiește-te“ e adresat înainte de toate Ție slujitor al altarului, învitându-te la muncă intensivă, la viață trează, învitându-te să-ți faci datorința de păstor sufletesc, chemat a purta grijă de turma cuvântătoare, a sădi în sufletul poporului credința și dragostea creștinească, singurele, cari mântule, singurele, cari întăresc și fac capabili pe oameni de chemarea ce le-a rânduit lor Dumnezeu pe acest pământ.

Acest „înoiește-te“ Te invită să cercetezi școala și să stărui pentru progresul tinerimei, ca să nu mai rămână în întunerec și neștiință, acum în veacul al XX-lea, sub stăpânire românească, care nu mai prigonește nici școala, nici pe învățător și nu-l silește nici pe el, nici pe prunci, ca să învețe limbă străină de sufletul și de neamul nostru.

Acest “înoiește-te“ Te invită să cercetezi bolnavii, să sprijinești orfanii, să le exoperezi ajutoare dela cei-ce sunt datori să le dea să mângâi văduvele si să picuri roua vieții în sufletele amărâte și desnădăjduite.

Acest „înoiește-te“ Te poftește să fii înger de pace, să încunjuri însuți cearta cu credincioșii și cu autoritățile, să fii modest să combați luxul, beția și lenea, ca tot atâția microbi și baccili veninoși, cari otrăvesc viața poporului nostru la sate, cari sunt izvorul sărăciei, al traiului rău în familie și cari împiedecă binele, bunăstarea și mulțumirea.

Acest „înoiește-te“ Te vizează și pe Tine învățătorule, care ai aceeași chemare sublimă ca și preotul, să altoiești sufletele, să înmulțești cunoștințele, să faci o bibliotecă cât de mică pentru popor, să strângi în jurul Tău tinerimea, să îi cetești din cărți sfinte și din cărți anume pentru popor, ca să se deprindă la o viață frumoasă, încunjurând cârciumile în zile de Dumineci și sărbători, și făcând din aceste zile adevărate sărbători și sezători culturale, fără bătăi, fără sgomot și fără cheltuieli nebune. Cu aceste prilejuri vei putea întemeia coruri de scolari și vei pune bază solidă la un viitor mai fericit al generațiilor viitoare, crescută în simțul ordinei, simțul curățeniei, simțul binelui obștesc și al iubirei aproapelui, ca tot atâtea semne ale civilizației.

Acest înoiește-te îți glăsuește și Ție medicule român, ca după ce ai luat diploma, să nu cauți așezarea numai la orașe, ci în anii tinereței să mergi și la centre mai mici, să muncești la sate, unde ne mor pruncii cu nemiluita de pojar, difterie, tifos și de alte boale lipicioase, unde mor mamele la nașteri, unde mor bărbați și femei în floarea vieții, pentrucă nu au îngrijire medicală și sunt lăsați pradă l. acurilor băbești, cari le curma firul vieții.

Acest „înoiește-te“ privește și pe Domnii din societatea mai cultă, cari dau rar pela sfânta biserică, rar, or de l c nu se împărtesc cu sfintele Taine, ci închiși în birouri, timpul liber îl petrec în aerul stricat al casinelor, cluburilor, nu-și iau osteneală să ia contact cu poporul, să fie ajutor conducătorilor sătești, decât doar numai pe timpul alegerilor, când mai de multeori prin o critică sălbatică și nechibzuită otrăvesc sufletele țăranilor . . .

Școala ce o fac unii cu poporul din aceste prilejuri, duce mai mult la anarnie și la destrăbălase.

Străinii, cari ne pândesc și ne urmăresc toți pașii, se bucură văzând între noi vrajba, desbinarea, ura între frați, cum nu s'a manifestat nici odată în luptele noastre din trecut.

Deci „înoiește-te, înoiește-te“ și Tu intelectual român, revină la viața creștinească a părinților Tăi, fă-Te ctitor al bisericei, sprijinitor al Caselor culturale și al bibliotecilor sătești, fă, dacă nu aicea, cel puțin în satul Tău natal, ori în orașul în care trăiești, un așezământ de binefacere, de cultură, ori sprijinește pre cele ce sunt deja făcute, ca să se simtă, că ai suflet nobil, că iubești tot ce-e românesc și că talentul ce Ți-s'a dat nu l-ai îngropat, ci l-ai întrebuințat, ca să aducă roade însutite . .

Acest „înoiește-te“ privește foarte deaproap și pe Doamnele din societatea mai aleasă și mai ales pe acelea, cari fac lux nebun și risipă în banii câștigați greu din sudoarea bărbaților, ori moșteniți dela părinți mai cruțători.

Acest „înoiește-te“ le cheamă și pe ele la o viață nouă, la cruțare, la modestie, care șade așa de bine femeii, le cheamă să-și îndeplinească înainte de toate datorin ele de mame și soții, să pună tot sufletul lor, ca viața familiară să fie un raiu pământesc, să fie îngeri păzitori ai soților și ai copiilor lor, să cerceteze biserica, să sprijinească instituțiile umanitare și culturale, să între în casa săracilor și văduvelor, și să-și facă milă cu orfanii.

Acest „înoiește-te“ glăsuește și la adresa muncitorilor. Străduința lor de a li-se plăti munca e justă, — dar pornirea de a împuțina orele de lucru este o pornire nebună și direct păgubitoare și pentru muncitori și pentru societate și pentru Stat.

Oare să nu vadă muncitorii dela orașe și din fabrici, că țăranul să scoală dimineața deodată cu ciocârlia și lucră cu puțină întrerupere din straja dimineții până'n noapte.

Bani mulți, lucru puțin e lozinca socialiștilor internaționali și a anarhiștilor străini ; — socialiștii români naționali sunt datori să ia o ținută mai patriotică și în interesul lor propriu și în interesul Statului până la deplina refacere. Germanii au dat exemplu, Românii n'au, decât să-i urmeze.

Și dupăce aș fi trecut în revistă o parte bună a membrilor societății noastre, ar fi să apelez la toți dreptcredincioșii creștini și să-i învit pe toți la chemarea ce ni-se face prin cuvântul „Înoiește-te“.

Să mulțumim înainte de toate bunului Dumnezeu, că ne-a hărăzit aceste zile de prefacere și de însănătoșare a vieții de Stat, să mulțumim Prealuminatului și mult stăpânitorului nostru Rege Ferdinand I, că s'a pus în fruntea oștirilor Sale viteze și ne-a desrobit de robia secular, și cu capul plecat și cu inima smerită să facem mărturisirea noastră, că vom ține seamă în toate zilele vieții noastre de mult cuprinzătorul cuvânt, care se rostește azi: „Înoiește-te“.

NICOLAE IVAN,
dreptcredinciosul Episcop al Clujului.

ECOURI

Doriți, dar indezirabili

Dl Hornadey, directorul grădinei zoologice din New-York, care a oferit muzeului din Paris o prea frumoasă colecțe de pasări, voia să trimeată aceluiași muzeu o frumoasă colecție de reptile vii.

Directorul muzeului din Paris, dl Mangin, își freca deja mâinile în așteptarea acestor noi bogății.

Nu socotise însă că societățile de navigație, cari au refuzat cu hotărâre să ia pe bordul vreunuia din vapoarele lor aceste vipere, atât de dorite la Paris, însă considerate de ele ca indezirabile.

Totuși, dl Mangin nu-și perde răbdarea. El negociază în speranța că reptilele promise vor putea în cele din urmă să străbată oceanul pe bordul vreunui cargobot ospitaller.

CONFISCAREA BUNURILOR BISERICEȘTI IN RUSIA

Comisia sovietică pentru confiscarea bunurilor bisericești și sinagogale, a început să confiște din biserici și sinagogi, obiectele de aur și argint. In prima zi au fost confiscate 1280 kilograme de aur și argint. In multe orase a fost împrăștiat un apel al patriarhului Tihon în contra confiscărilor averei bisericești. Credincioșii opun rezistență. Ziarul „Isvestia“ publică o listă a înaltului cler, care se opune acestor confiscări; ziarul bolșevic îi numește „inamici ai poporului“.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Fregoli Raglan
impermiabile de gumă și costume moderne
1588 Firma
M. Neumann
Cluj, Piața Unirii No. 14

✤ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA“ ✤

Gugliemo Ferrero

Am publicat acum câtva timp în acest loc chiar, sub titlul „Eterna problemă“, un rezumat al unui important articol apărut în revista franceză L'illustration, articol datorit marelui istoric italian Gugliemo Ferrero, autorul celebrei lucrări: „Măreția și decăderea Romei“.

Dăm astăzi, un scurt studiu asupra acestui scriitor și a evoluțiilor ideilor lui de la 1914 încoace:

Gugliemo Ferrero nu'i numai omul cel mai reprezentativ al gândirii italiane, dar este mai ales una din inteligențele cele mai vii și mai mari a timpurilor noastre.

Istoric, călător, orator, filozof, romancier aproape, el întrupează minunat strălucirea geniului latin.

Gugliemo Ferrero avea 26 ani, când publică în 1897, la Milano cartea care a avut un sgomotos succes: Europa tânără, dedicată celebrului criminalist Lombroso, pe a cărui fiică a luat-o mai apoi în căsătorie, carte în care Ferrero strângând impresiile culese din Anglia, Germania, Rusia și țările nordice, demonstra superioritatea civilizațiilor și a popoarelor capabile de a realiza cea mai mare putere economică prin cea mai intensă desvoltare a industriei.

Ceva mai târziu, într'o carte asupra militarismului, Ferrero își arăta credința că sforțările și organizațiile germane, nu urmăreau decât scopuri pacifice, dar, înainte de războiu, o observare mai atentă a celor ce se petreceau în Germania, îl făcu să-și formuleze o critică sistematică a germanismului și a pretențiilor lui.

Pe de altă parte, studierea profundă a vechilor instituții și aspirații latine, îi schimbară și concepțiile asupra lucrurilor cari puteau să constitue cea mai bună civilizație.

Această evoluție, Ferrero a explicat-o el însuși la 9 Ianuarie 1917 în Turino printr'un discurs de mulțumire prietenilor și admiratorilor cari îi dăruiseră o copie a statuei Victoria din Samothrace... „Măreția și decăderea Romei“ îl făcură pe Ferrero canoscut lumei întregi.

La invitația Colegiului Franței el făcu în 1906 la Paris un curs asupra vieții lui August. Acest subiect Ferrero îl mai tratâ în Argentina și în Brasilia în 1907 și în Statele-Unite în 1908. In aceste călătorii el putu să facă un adânc studiu asupra lumei vechi și lumei noi și la întoarcere, publică cunoscuta lucrare, un fel de roman: „Intre cele două lumi“.

In această lucrare apărută chiar în preaima războiului, autorul își arăta astfel ținta cercetărilor lui.

Pentru ce, pe când Europenii flămânziți de aur părăsesc continentul vechiu, blăstămându-l, Americanii sătui de aur, se îndreaptă din potrivă spre el, ca pentru a căuta ceva care le lipsește în mijlocul imensei lor bogății? Ce înseamnă oare acest ciudat și perpetuu du-te, vin-o peste Atlantic, această neliniște cu care cele două continente se caută, neputându-se nici lipsi unul de altul, nici asimilându-se unul cu altul“ ? . . .

„Astfel mi-a venit ideea de a înfățișa acest conflict al acestor două lumi — nu numai conflictul dintre America și Europa, dar acela care încarcă vechiile civilizații limitate dar încă vii într'un mare număr de tradiții, cu aspirațiile, ambițiile și patimile acestei noui civilizații, nerăbdătoare de a trece peste orice barieră“ . . .

*

Când în August 1914 isbucni războiul, Ferrero fu cel dintâi italian care se declară pentru intervenirea alături de aliați, dar nu se mulțumi numai de a i manifesta o convingere, ci caută să câștige opinia pentru ea. Glasul lui răsună până în America, cerând sprijinul ei pentru nenorocirile și suferințele eroicei Belgii. Obicinuit să privească nu numai țara lui, dar Europa și omenirea întreagă, el se simțea strivit de tragica priveliște a civilizației europene care se încăpățina să se distrugă. Și tocmai pentru a împiedeca această distrugere totală, se declară Ferrero pentru intervenție maxima Sfântului Augustin, pusă de el în fruntea volumului „Războiul European“: Esto ergo bellando pacificus, ut eos quos expugnas, ad pacis utilitatem vicendo perdua explică admirabil, cum ace pacifist, ca atâția alții, a put deveni partizan al războiului.

Cu „Geniul latin“, apărut 1917, Ferrero a irmă putern reacțiunea contra teoriilor î vechite ale așa zisei „dec dențe latine“.

In conflictul dintre idea perfecțiunei și idealul for geniul latin, ordonat, limpe măsurat și armonic, rebel a tației și modernismului exager triumfă definitiv.

Istoricul și gânditorul a scârbă de dezordinea și an hia către care se îndreaptă pe popoarele atun câ sunt mânate spre acestea.

Ferrero s'a îngrijit, de din inte de războiu, de desagreg rea unității morale a societ moderne, unitate pe care n rele răs oiu a sfărâmat-o co plect și care trebue cu or preț reconstituit . El vede realizarea acestei mari și difi probleme, salvarea genera ii care vin. La acest apostolat, azi cheamă pe toți gânditorii însuși își pune toată pute științei și geniului s u.

Cronica politică

Discuțiile în jurul adresei de răspuns la Mesaj terminate azi atât la Cameră cât și la Senat, au fost prilejuri binevenite, de mângâirea și învoirea sufletească, în mijlocul agitațiilor perfide și tumultuoase în cari trăim.

Impotriva țipetelor opoziției regionaliste, care cutează așĭ ridica glasul veninos și plin de ură împotriva chiar a unității statului român, amenințând cu revoluții și cu Albalulia, — s'au rostit glasurile autorizate ale aleșilor provinciilor desrobite. Prin ei a vorbit de fapt cumințenia întregului popor românesc și întreaga lui tradiție de ordine, de muncă și dragoste de pământul acesta.

Deputatul Marmeliuc, în numele Bucovinei, a adus guvernului devotamentul acestei provincii și tot sprijinul ei în vederea operei de consolidare a țării pe care guvernul actual a întreprins-o.

Din partea poporului românesc ardelean, a vorbit domol și așezat profesorul Matei, care în cuvinte de o rară, frumusețe, a arătat tot pericolul propagandei criminale pe care o duc în Ardeal Naționalii, asigurând guvernul că Ardealul este cu desăvârșire altul decât cel pe cari acești tulburători de neam pretind că'l reprezintă, lucru de care de fapt nu ne-am îndoit nici odată.

Din partea cetățenilor maghiari din Transilvania, a vorbit deputatul Bernardy care, socotind ca o datorie de a face o loială declarație de devotament țării în care trăește, a vestejit cu toată puterea, uneltirile iredentiste de până azi.

Lecția de patriotism, dată de deputatul maghiar Naționalilor, chiar în Sfatul Țării, a produs o profundă impresie printre deputați. Mâna întinsă de Partidul Național minorităților, pentru revizuirea actului dela Alba-Iulia, a fost deci respinsă în mod demn, Maghiarii arătându-se cu această ocazie, mai cumpăniți și mai cu bun simț decât cei cari iau de atâta vreme numele Ardealului în deșert.

Față de toate aceste îmbucurătoare manifestări, aveam dreptate eri când spuneam că atmosfera tulbure de până acum a vieții noastre politice și publice începe încetul cu încetul să se limpezească și că în jurul steagului de muncă, ordine și pace, ridicat de partidul liberal, se strâng zi cu zi, toți acei cu inimă și minte sănătoasă. Detractorii guvernului se văd altfel tot mai izolați și tot mai urgisiți. Conștiința cetățenească din România se trezește și neamul pornește însfârșit pe drumul larg și luminos al unei noui vieți de muncă pozitivă și rodnică.

UN COMUNICAT

„Îndreptarea" publică următorul comunicat semnat de președintele partidului poporului, d. general Averescu:

Pe baza hotărârii comitetului executiv al Partidului Poporului, se constitue o comisiune compusă din:

D. general Coandă Constantin, — președinte.

D. Petre Negulescu, membru.

D. Th. Cudalbu, membru.

D. Carol Davila, secretar.

Scopul acestei comisiuni este de a lua în cea mai riguroasă cercetare toate cazurile în cari membrii ai partidului au fost, prin presă ori prin svonuri persistente, obiectul unor acuzațiuni, vătămătoare onorabilității lor.

Comisiunea va hotărâ asupra cazurilor cari, pe baza cercetărilor făcute, cad sub prevederile art. 7 al. d al statutelor, supunând hotărârile sale comitetului executiv spre a se pronunța în ultimă instanță.

Cercetările comisiunei pot să cheme:

a) Din inițiativa Președintelui comisiunei.

b) După cererea comitetului executiv al partidului.

c) După cererea unui comitet județean.

d) După cererea membrului partidului, interesat direct în cauză.

Hotărârile comisiunei, devenite definitive prin întărirea comitetului executiv, se vor da publicității, în „Indreptarea".

Compromiși în ochii opiniei publice, conducătorii partidului popolului încearcă prin acest comunicat să redobândească un credit moral pe care l'au pierdut pentru totdeauna. Căci departe de a însemna începutul unei opere de purificare morală, comunicatul acesta nu constitue decât recunoașterea întregei opere de jefuire a statului la care am asistat în timpul regimului averescan. El vine să confirme toate fraudele săvârșite de guvernarea trecută și să îndreptățească toate acuzațiile rostite.

Și apoi ce operă de purificare s'ar mai putea realiza înăuntru unui partid care s'a dovedit nu numai incapabil să guverneze, dar gata să facă din opera de guvernare la care era chemat un mijloc de exploatare și de jefuire a țării.

Prin urmare ori câte comunicate ca acestea ar semna generalul Averescu și oricâtă râvnă ar depune comisiunea instituită sub prezidenția d-lui general Coandă, partidul poporului rămâne în fața țării vinovat de opera de corupție și de jaf pe care a realizat-o. Prestigiul său moral l'au înmormântat d-nii Tăslăoanu, Schuller și Zamfirescu.

Incercarea pe care o anunță prin comunicatul de mai sus, d. general Averescu este nu numai fără noimă și zadarnică ci și cu totul ridicolă.

Cetiți „Infrațirea"

DISCUȚIUNEA BUGETULUI

— Proectul d-lui Vintilă Brătianu —

D. Vintilă Brătianu ministru de finanțe a răspuns obiecțiunilor aduse noului buget de către opoziție.

După ce a răspuns d-lui dr. Jianu care a cerut îmbunătățirea situației medicilor și d-lui Morariu care a ridicat chestiunea despăgubirilor d. ministru de finanțe a discutat afirmația d-lui Iorga că bugetul a fost alcătuit în pripă.

ALCATUIREA UNUI BUGET PROVIZORIU

Bugetul acesta nu reprezintă bugetul Romăniti Mari a spus d-sa. Ca un guvern cinstit, am spus-o în expunerea de motive și chiar din primele zile ale venirei noastre la putere, în luna lui Februarie, când am făcut în consiliul de miniștri expunerea situațiunei financiare. S'a încheiat atunci un jurnal în care afirma că „ar fi o greșeală de neertat să avem pretențiunea ca pe 1 Aprilie să facem în pripă budgetul României Mari, când el depinde de reorganizarea complectă a României Mari".

Prin urmare, acest budget va eși din lucrarea care începe astăzi de continuă primenire a bugetului interior. De aceia am cerut un adevărat vot de incredere când am cerut parlamentului ca împreună cu comisia bugetară, să putem face aceste prefaceri și să ajungem prin cercetările ce vom face, la budgetul cel real al României Mari.

Am fi făcut o lucrare în pripă dacă aveam pretenția să facem budgetul cel definitiv al României Mari pentru 1 Aprilie. El este legat de organizarea generală a statului, de reforma fiscală, de politica de consolidare a datoriilor din afară și dinăuntru, de politica de emisiune și de circulațiune. Toți acești factori înrâuresc și formează un tot. Soluțiile trebue duse de front astfel încât în șase luni, până în Octombrie sau Noembrie, când va trebui să se întrunească din nou parlamentul să venim cu o operă complectă. De aceea profit de acest prilej ca să ca nu numai comisiunea bugetară să lucreze, dar ca toți românii inimoși și care-și dau seama de importanța acestei opere, să ia parte la dânsa, pentru ca să nu le pară mâine rău că ei nu au putut să colaboreze la o operă atât de utilă pentru țară. (Aplauze prelungite).

PUNEREA IN VALOARE A BOGAȚIILOR ȚAREI CU CONCURSUL TUTUROR. BUNILOR ROMANI

D. Iorga citea o ultimă frază din expunerea bugetului în care se vorbea de concursul tutulor, de care avem nevoie ca să obținem rezultatele prevăzute. Spuneam că nu este destul ca un guvern să facă un program, ca un parlament să voteze un buget, dar că avem nevoie și de acest concurs al tuturor. Să-mi dați voie, să vă spun domnule Iorga, ce înțelegem noi prin el. De sigur, ar fi o greșeală din partea unui guvern ca să nu capete și concursul opoziținei să nu dorească ca reprezentanții tuturor partidelor politice să colaboreze în momentele acestea de mari prefaceri și greutăți la întărirea și consolidarea României mari. Această dorință însă firească pentru a fi înfăptuită nu depinde numai de noi, ci și de ceilalți factori. Concursul de care vorbeam în expunere, domnule Iorga, este concursul țării. Noi ori ce am face, dacă nu am fi avut și nu am avea, cum credem că avem, concursul sub toate formele al întregei activități a acestei țări, nu am putea numai cu proecte scoate țara din greutățile mari în care se găsește azi. Făceam aluziune la aplicarea cât mai repede și mai complectă a reformei agrare, pentru ca producția să sporească prin munca și râvna mai mare pe care o va pune țăranul pe ogorul lui, mă gândeam la desvoltarea industriei, comerțului nostru, la cultura și solidaritatea națională, la învățători la funcționari, la toți în sfârșit cari pot contribui la ridicarea acestei țări și la sporirea muncei. Dar dacă cum ziceam adineauri, este în interesul guvernului să aibă concursul tuturor, eu care caut și învățăminte pentru azi din trecut, îmi este teamă de altceva, să nu repetăm unele slăbiciuni ale României Mici, ca acel acord al partidelor care se făceau la anumite momente și care nu au fost totdeauna în folosul țării. Acord al partidelor a fost când cu reforma islazurilor. Atunci s'a luat angajamentul de către unii cari azi ne critică, în numele proprietarilor să facă prin bună învoială oferte pentru islazuri și să se înlăture servitutea pe care voiam să o punem obligatorie. Prin acordul partidelor am renunțat la dânsa și am făcut rău.

ACORDUL PARTIDELOR

D. Iorga a terminat ca un om cinstit, printr'un cuvânt, care arată situațiunea reală: a ultimelor alegeri. D-sa recunoaște că nu era nevoie de presiuni, fiindcă „tot eșeam" victorioși.

Da aveți dreptate să nu ne uităm la lucrurile lăturalnice, ci la ce vrea țara. Țara voia să aibe un guvern serios, după doui ani și jumătate de frământări și încercări.

Simpatia țării, mergea către acel partid, care prezinta mai multe garanții pentru bunul mers al ei.

D. Iorga a adus chestiunea tratărilor cari s'au făcut cu partidul național vara trecută. Intr'adevăr m'am întâlnit cu d. Iorga și am stat un ceas și jumătate plimbându-ne pe stradă; îi spuneam d-lui Iorga, că nevoile țării sunt atât de mari, în cât ar fi o greșeală ca noi să nu colaborăm cu toți oamenii, care ar putea contribui la consolidarea de tot felul a țării, și deci cu acei cari au lucrat pentru unire.

Aceasta o credem și astăzi, cum am crezut-o și acum șease luni, când am făcut acele lungi tratări cu reprezentanții partidului național din Ardeal. După cum spuneam adineauri, făceam aceste tratări, încercam acea colaborare frățească, într'un singur scop: să putem construi ceva folositor, iar nu numai pentru a face un guvern și a ajunge la putere, în astfel de condiții în cât să fim în neputință de a împlini sarcina grea ce luam.

In contrazicere cu unii din colegii mei, când a venit să mi se vorbească din nou de ministere ardelene și acțiuni regionale am crezut că această politică nu mai corespunde cu aceea indispensabilă de aci înainte României Mari. Un guvern, care s'ar forma într'astfel de condiții nu va putea să facă unirea și consolidarea țării. Spuneam d-lui Iorga, când d-sa îmi vorbea de o altă colaborare politică.

Cum crezi d-ta că se poate face un guvern de colaborare și de construcție serioasă când pe chestiuni principiale acei dela guvern ar fi de acord? Nu este astăzi situațiunea din Iași unde, în fața vrăjmașului era o singură țintă: apărarea țării, chestie pe care nu puteau fi păreri deosebite. Dar și acolo când a venit o chestiune de ordin interior politic, cum a fost chestiunea agrară, de două ori și-a dat guvernul demisia fiindcă n'au fost aceleași păreri.

CUM ȘI-A INȚELES MENIREA PARTIDUL NAȚIONAL-LIBERAL

Cum credeți că atunci când se pune chestiunea prefacerii Constituțiunii, când se pun în discuțiune chestiuni mari de principiu, chestiuni economice importante, chestiuni de încredere în cultura massei poporului, dacă vom găsi de sigur între d-voastră unii oameni cari vor fi de acord cu noi asupra principiilor, vor fi însă alții cari vor avea cu totul altă părere. Nu poate lucra temeinic un guvern în care programele și principiile ar fi deosebite.

Am adăogat, d-le Iorga că trebue un guvern în care să se facă apel la toate elementele cari pot în baza acelorași principii așeza temeliile necesare consolidării României Mari.

D-sa a adăogat: dar dacă nu vreau să vie și nu veți ajunge la nici o înțelegere luați singuri puterea? Am răspuns: nevoile țării sunt atât de mari încât partidul liberal va face și de rândul acesta ceea ce a făcut în toate momentele grele ale vieței Statului. Se va arunca el în fața primejdiei, cu riziculul chiar de a-și da ultima sforțare dacă nu va ști să găsească soluția de scăpare. (Aplauze prelungite). Se va arunca în vâltoare pentru salvarea țării cum a făcut și la 1877, la 1901, la 1907 și la 1916.

Ești om cinstit d-le Iorga, și prin urmare d-ta, în sufletul d-tale de român, sunt convins că vedeai că țara mergea spre peire dacă continua un an numai încă pe calea care o luase. Și atunci ați fi voit ca noi, în egoismul nostru de partid, să zicem: Nu! Stăm de-o parte, să piară țara pentru că partidul liberal nu vrea să încerce, să riște nimic pentru dânsa?

Este un act de mare curaj și de patriotism pe care l'a făcut partidul liberal și de rândul acesta ca să ia, în situațiunea așa de grea, răspunderea guvernului. Și a luat-o pentru că încă odată — și cu aceasta isprăvesc — pentru că avea și el credința pe care ai spus-o d-ta în ultimele d-tale cuvinte, că avea de fapt țara la spatele lui în greaua operă ce întreprindea. (Apaluze prelungite).

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mietu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazal.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cen -
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 2

INFORMAȚII

Prințul Nicolae va petrece Paștile în țară. El a plecat din Londra și va sosi mâine în Capitală, cu Simplonul.

•

Generalul von Falkenhein, fost ministru de razboi și șeful marelui stat major în timpul războiului, a murit la 8 Aprilie în castelul Lindstat lângă Postdam.

•

După o telegramă din Atena, starea A. S. R. Principesei Elisabeta s'a ameliorat puțin.

•

Proprietarii materialului industrial, agricol, obiectelor de artă, mobile, titlurilor și invalorilor, bijuteriilor, etc. rechiziționate sau luate de armatele austro-ungare sunt rugați a înainta până la 1 Mai cel mai târziu la Ministerul de externe reclamațiunile lor însoțite de documentele de care dispun.

Păgubiții vor da indicațiunile care vor permite identificarea materialului sau recunoașterea celui găsit.

•

La Odorhei s'a descoperit un grup de frânari cari practicau în mod sistematic furtul pe trenurile de marfă între stația Sighișoara—Brașov. O parte din mărfuri s'a găsit la ei.

Cei păgubiți fiind necunoscuți, poliția orașului Odorhei anunță pe toți negustorii cari au avut pagube în acest sector din 1919, dar mai ales în intervalul din Iunie 1921 până în 1 Aprilie a. c. să i-se adreseze arătând mărfurile cu care au fost păgubiți.

Mărfurile furate sunt: Pălării bărbătești marco „The Fashionable", Săpun fin marca „Jokey Club", Nasturi albi de plapume, Linguriță de aluminium, Pantofi și ghete galbene de chevreux, pentru bărbați și femei, Oale de fier roșii și de aramă înăuntru țincuite. Sfoară de manilă, Aparate fotografice, Coverturi de pat de pluș, Pânză matipolon fină, Ștofe de lână pentru bărbeți cafenie și sură. Farfurii fine cu flori mari și mici.

Un bal întreg cu piei de chevreux, negre, galbene-roșiatice și suri, Șervete și pânză albă, Cuverturi de pat albe și colorate Tămâie, tutun, etc.

•

Zilele acestea au sosit la Cluj 120 lucrători zidari din Ungaria și Austria cari se obligă să lucreze muncă în acord câte 10 ore pe zi.

•

Cumpăr imediat un căruciorpentru copil. Adresa cu prețul la ziar „David".

•

De vânzare are în Centru un imobil liber imediat se poate instala o Bancă, Cafenea, Societate Anonimă sau altă intreprindere.

Adresa la ziar sub „Local" 1677

Un nou conflict de muncă s'a declarat la secția torestieră a uzinelor și domeniilor Reșița și Anina.

S'a cerut intervenția Ministerului muncii.

•

In urma tratativelor de împăciuire conduse de Inspectoratul muncii din Brașov, s'a aplanat conflictul de muncă dintre lucrătorii și patronii pantofari din acel oraș.

•

Ministerul comunicațiilor desminte știrea că România ar fi vândut Cehoslovaciei vasele revenite din împărțirea flotei austro-ungare.

•

Peste 20 profesori universitari polonezi și-au manifestat dorința să viziteze România. Ei vor pleca la Varșovia în ziua de 12 Aprilie și vor sosi în țară prin punctul Nepolcăuți (Ghica Vodă). In ziua de 15 Aprilie vor fi la București.

Ministerul instrucțiunei va face profesorilor polonezi perimire oficială, însărcinând cu aceasta pe doi din profesorii noștri universitari, cari îi vor primi la graniță și îi vor conduce în toate orașele și localitățile pe care vizitatorii vor voi să le vadă.

•

Prin deciziunea d-lui ministru al industriei și comerțului s'au prohibit, la export, până la noui dispozițiuni:

Tirighia sau tartru natural; Tirighia artificială sau cristale de tartru denumite vinaccia; Drojdii de vin uscate; Tartrați de calce și deci în general orice materii prime tartroase.

•

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii.
1564

•

Cofetăria Boncescu din Timișoara și Cluj roagă onorata sa clientelă să binevoiască a face comenzile cu câteva zile inainte de Sff. Sărbători ale Paștelui, pentru-ca fiecare persoană să poată fi bine servită, și pentru a se putea garanta promptitudinea livrărei. Telefon 68. 1625

D. G. G. Mârzescu ministrul muncei a destinat suma de 250.000 lei Liceului Național din Iași în scopul de a se înființa un cămin consacrat exclusiv fiilor de săteni, elevi ai acestui liceu.

•

Organizațiile de export din Ardeal intenționează să înființeze în orașele principale din țările străine birouri de desfacere a mărfurilor exportate din România.

•

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

•

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Local cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

•

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyàr 1 în fața magazinului Gyorsàru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

•

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17.
1514

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA.
1515

•

Fabrica de perii, văruitoare, pensule și mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în prețuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

Citiți pag. 7-a

IN PREAJMA EXPORTULUI de vite din Ardeal

Ce ne spune d-l dr. Cristea directorul regional Zootechnic din Cluj

In privința măsurilor ce se iau pentru exportul nostru de vite am avut o conie să capăt lămuriri dela d-l Cristea directorul Zootechic din Cluj. Iată ce ne spune d-sa: — „In cel mai scurt timp se vor face înlesniri pentru o îmbunătățire a valorizărei vitelor, mai ales în străinătate, deoarece relativ la condițiunile importului și tranzitului în și prin Ceho-Slovacia, delegații Ceho-Slovaci în conferința ținută acum câteva săptămâni, au ajuns la înțelegere cu delegații guvernului român, ambile delegațiuni susținând principiul reciprocității și a intensificărei exportului. Chiar și până la punerea în vigoare a convenției s'a luat dispoziținea pentru a înlesni atât trecerea transporturilor de animale în Ceho-Slovacia cât și valorizarea animalelor și produselor de proveniența animală dela noi la ei.

S'au stabilit 2 puncte de trecere la frontieră și anume pentru transportul pe c. f. r.: Halmeu în teritorul român și Craia în Ceho-Slovacia. Pentru transporturile atât pe c. f. r. cât și pe jos a animalelor s'a stabilit Sighetul-Marmației la noi și Boicoul Mare în Ceho-Slovacia. Examinarea animalelor la punctele de frontieră se va face în gara de frontieră română de către medicii veterinari români și Ceho-Slovaci, delegați anume în acest scop în convenția comercială care s'a admis ca să se înființeze oficiile vamale comunale unde vor fi supuse controlului vamal toate mărfurile așa dar și vitele.

Pentru acest scop se vor clădi edificii necesare la Halmeu. Concomitent cu aceasta se intenționează să se completeze aceste clădiri și cu instalațiuni potrivite pentru a se efectua și accelera examinarea sanitară a animalelor destinte pentru export. Clădirea acestor instalațiuni se va începe cât de curând, astfel că se speră că în cursul anului curent, cel mai târziu până la toamnă ele să fie terminate.

Ar fi de dorit, ca guvernul să soluționeze definitiv problema exportului de animale și să încheie convențiuni comerciale și sanitare veterinare cu toate țările în cari s'ar face export sau numai tranzit de animale.

Aranjamentul actual al regimului de export nu este deloc potrivit ca să satisfacă just pretențiunea crescătorilor de animale. Nu s'a fixat nici o condițiune cumpărătorilor din țările streine și în primul rând sa' hotărât principiul ca animalele și produsele lor să fie supuse în țările destinatare aceluiași tratament ca și animalele țărei respective. Astfel ca să dăm un exemplu putem spune că regimul din Budapesta obliga pe cumpărători ca toate vitele de pe teritori contaminat (nu vitele contaminate) să fie tăiate imediat ce soseau în piața de desfacere. Prin urmare era lăsată la aprecierea câtorva negustori pe cari chiar statul îi proteja".

SPORIREA suprafețelor de semănături

„Monitorul Oficial" publică decretul prin care se promulgă legea care modifică modul de sporire a suprafețelor de semănături în toamna anului 1920:

Agricultorii cari, din orice cauză nu au restituit în natură din recolta anului 1921, semințele primite în anul 1920 dela Stat prin organizația băncilor populare, sunt îngăduiți a o restitui din recolta anului 1922, fără nici un adaus de dobânzi, cheltueli, etc., cari vor fi suportate de Stat.

In caz contrariu, semințele datorate se vor rechiziționa de organele consilieratelor agricole, sau ale Centralei băncilor populare conform legii rechizițiilor.

Cei ce vor sustrage dela rechiziție semințele datorate Statului vor plăti prețul lor pe cursul zilei fixate de consiliul de administrație al Casei centrale a cooperației și împroprietăririi sătenilor și publicat în „Monitorul Oficial".

Sumele datorate astfel Statului se vor încasa conform legii pentru urmărirea veniturilor Statului, în baza proceselor-verbale încheiate de organele de control ale Centralei băncilor populare și aprobate de direcțiunea acestei Case, cari procese-verbale constituesc pentru Stat titluri definitive și executorii.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Duminecă: O mare dramă misterioasă. Malombra. In rolul principal Lydia Boreli.

Luni: 17 Apr. O puternică dramă socială: Clevetea omoară.

Marți 18 Apr. Mare dramă istorică. Gardistul. In rolul principal R. Warwick.

CINEMA UNIVERSITAȚII

Duminecă: O mare dramă senzațională: Calvarul Munților.

Luni: 17 Apr. Mare dramă socială. Altruistul.

Marți: 18 Apr. Mare dramă misterioasă. Secretele Hipnotismului.

CINEMA URANIA

Duminecă: O puternică dramă socială: Altruistul

Luni: 17 Apr. O zguduitoare dramă socială: Ochiul dreptății

Marți: 17 Apr. Mare evenimen cinematografic. Sărbătoarea lampei roșii Dramă chinezească.

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin UNIO **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comandala depozitul de lemne

Cronica externă

Joi, 13 Aprilie 1922

Conferința genoveză și-a deschis însfârșit în mod oficial lucrările, sub președenția premierului italian de Facta, având ca secretar de baronul Avezzana. Din discursurile d-lor de Facta, Barthou, Lloyd George, Cicerin și Wirth se degajează voința generală de a se pune capăt anarhiei morale și economice ce bântue azi lumea și mai cu seamă Europa.

Dacă discursurile acestea au fost pline de o înaltă înțelepciune și de o mare elevație etică și dacă ele au sguduit sufletele tuturor celor cari visează un viitor mai fericit și o lume mai bună, nu tot așa însă s'au arătat a fi discuțiile în fond ale problemelor puse spre desbatere. Rusia cea dintâi s'a grăbit să aducă la realitate pe cei entuziasmați de frazele frumoase și generoase ale oratorilor, prin punerea imediată în discuție a două chestiuni, cari formează de fapt punctul de onoare al delegației franceze la Conferință: *chestia hotărârilor de la Cannes și chestia dezarmării.* Primul incident, care privește creanțele Franței asupra Rusiei a fost repede închis prin atitudinea energică a d-lui Barthou și prin aderarea la punctul de vedere francez a delegatului britanic Lloyd George. In fața acestui viu atac, delegația rusă a capitulat, adoptând hotărârile și recunoscând astfel datoriile regimului țarist.

Al doilea incident, în adevăr surprinzător, acela al dezarmării ridicat tot de Cicerin, a rămas însă nerezolvat, din cauza atitudinei șovăitoare a premierului britanic care a stăruit cu această chestiune să se lase „deocamdată" la o parte.

Această amânare, constitue o enormă greșală. Ea inaugurează la Conferință sistemul nenorocit de a se amâna pe a doua zi, chestiile arzătoare cari trebuesc rezolvate imediat, lăsând astfel ca desbaterile să se urmeze într'o atmosferă nereală, nesigură și pe un tren șubred. Frica aceasta de a se intra îndrăznet în inima chestiunilor ce trebuesc rezolvate a fost și păcatul conferințelor internaționale și una din cauzele insuccesului lor și evidențiarea ei și la Conferința genoveză fac dela început foarte îndoelnice rezultatele ei.

Atentatorii dela „Clubul Democrat" arestați

Din Budapesta se anunță, că poliția Capitalei urmărind cu cea mai mare conștiinciositate pe atentatorii dela Clubul Democrat, în cursul zilei de eri a arestat pe doi indivizi în apropierea Budapestei, cari au recunoscut, că mașina infernală este opera lor și a unui inginer In cursul declarațiilor senzaționale au mai recunoscut că în săvârșirea atentatului au fost sprijiniți de mai mulți inși, cari fac parte din cele mai înalte cercuri politice Budapestene.

Se așteptă noui amănunte interesante legătură cu aceasta.

Presa franceză și ex-regina Zitta

„Le Matin" ocupându-se de chestiunea Habsburgică și în legătură cu aceasta de apanajul familiei lui Carol de Habsburg, face atente între altele atât pe Marea cât și pe Mica Antantă, ca să-și dea bine seama de cele ce

Suspendarea inamovibilității funționarilor

Pentru că s'a încercat să se dea o interpretare greșită, din care să se tragă concluziuni defavorabile guvernului, asupra proectului de lege depus pe biourile Parlamentului, de către actualul ministru de finanțe d. Vintilă I. Brătianu, pentru suspendarea inamovibilității funcționarilor statului, dăm textul complect al proectului de lege astfel cum a fost depus și care are cuprinderea următoare:

ART. UNIC. — Se suspendă până la întocmirea noului buget pe exercițiul 1923—1924 inamovibilitatea în funcțiunile Statului create prin decrete-legi, fie prin înființări în buget de servicii noui și recuprnse în legile de organizare existente; această lege nu se aplică celor ce au mai mult de 3 ani de carieră, socotiți dela 1 Aprilie 1922 îndărăt.

vor hotări cu privire la instalarea definitivă a Reginei Zitta, pentrucă scopurile ascunse ale acesteia le va aduce în încurcătură și să aibă întotdeauna în vedere faptul, că „Zitta este femeia cea mai periculoasă din Europa în zilele noastre".

Serbătorirea unui artist

La 25 Aprilie a. c. va avea loc la Teatrul Național din Cluj un Festival Artistic dat în onoarea simpaticului și apreciatului artist dl Mihăilescu-Brăila pentru sărbătorirea a 20 de ani de carieră artistică.

La acest festival vor da concursul dnii Const. Pavel, tenor al Operei, Grozavescu, Apostolescu și Mandy și d-rele Acca de Barbu, Dicescu, d-na Lia Pop. etc. precum și distinșii artiști ai operei dnii I. Stănescu-Papa, Neamțu-Ottonel, Const. Toneanu, Al. Ionescu-Ghibericon, Mișu Stefănescu, Virgil Vasilescu, N. Dimitriu, Arsene Popovici etc. și d-rele Jeana Popovici, Apriliana Medianu și doamnele Stanca Alexandrescu, Natalia Stefanescu, Mioara Popescu etc. Festivalul se va încheia cu o operetă într'un act de Offenbach cântată de d-ra Acca de Barbu și dl Mihăilescu-Brăila.

Descoperirea

unei organizații de spionaj în Capitală

Siguranța din București a descoperit o organizațiune de spionaj a monarchiștilor Ruși. Sediul central al acesteia este Berlin.

De mult erau în curs cercetări în direcția aceasta dar numai în zilele trecute autoritățile au izbutit să pună mâna pe un agent numit Scharer, care a fost arestat la granița română maghiară și care călătoria sub numele Bus agent al unei societăți germane. Scharer a recunoscut că făcea spionaj, și că instrucțiunile pentru România le-a primit în biroul central din Lundenburg-strasse din Berlin. Organizațiunea de spionaj a fost întemeiată de generalul Brussilow împreună cu alți fruntași monarchiști, în scopul de a desfășura în statele învecinate Rusiei o cât mai întensa propagandă pentru monarchia Rusiei, ce ar urma să fie restabilită.

In acelaș timp agenții aveau chemarea de a face spionaj pe seama Rusiei și dea propaga ideia restabilirii monarchiei în toate state le Europene.

Organizațiunea avea în același timp strânse legături cu toate organizațiunile monarchiste din țările Europene, astfel și cu legitimiștii unguri.

In baza declarațiilor lui Scherer siguranța din Capitală a arestat pe Locotenent Colonelii Ruși Brasovski și Sergie, precum și pe căpitanul Rus Wesciug, ale căror mărturisiri au dat noi indicii pentru mersul cercetărilor. La căile ferate organizația încă își avea reprezentantul său în persoana capitanului Rus Pavel Cotman. Cercetările continuă cu febrilitate.

En detail | Mare magazin cu Coloniale și Delicatese | En gros

Str. Regina Maria 6.

Cu ocazia Sf. Serbători a sosit un **mare transport** de **COLONIALE** și **DELICATESE.** Toată lumea să profite de ocazie și să târguească tot ce-i trebue la

KONKOLY & POP

Care este cel mai bine asortat și vinde cu prețurile cele mai avantagioase. Vizitați magazinul spre a vă convinge.

Serviciul prompt. 1637 Prețuri de concurență

Discursul lui Lloyd George la Genova

Din Genova se anunță, că Lloyd George a fost întâiul orator, care a vorbit după cuvântarea de deschidere a lui Facta.

1. „Clauzele tratatului dela Cannes — a spus între altele Lloyd George — sunt obligatoare pentru toată lumea.

2. Așa dar contractul, sau alianța încheiată între două state nu-și pierde nimic din vigoare ca toate schimbările eventuale de regim într'unul sau celalalt stat.

3. Operațiuni militare nu se pot începe împotriva nici unei țări

4. Minoritățile etnice din orice stat se vor bucura de aceleași drepturi — dar și datorii — ca și cella'ți cetățeni ai țării. Aceste sunt condițiunile pentru ca un stat să fie primit în Liga Națiunilor. In interesul păcii universale — continuă Lloyd George — să pierdem din vedere ori-ce alt interes egoist".

După cuvântarea lui Lloyd George, care a stârnit mari discuții și comentarii în toate cercurile diplomatice, au mai vorbit delegații Japoniei, Belgiei și mai apoi delegatul sovietului: Cicerin și delegatul Germaniei Wirth.

România la conferința internațională de cf. din Roma

Duminică 9 Aprilie a plecat la Roma cu Simplonul delegațiunea numită de ministerul comunicațiilor să reprezinte interesele căilor noastre ferate la conferința internațională din Roma.

Această conferință — congres — se ține în toți anii. Anul trecut ea s'a ținut la Bruxelles.

Delegațiunea română e alcătuită din d-nii ing. Pretorian, subdirectarul general c. f. r., ing. Cezar Mereuță directorul special al serviciului comercial. ing. Nițescu, director special al mișcării și Panaitopol, subdirectorul tracțiunei.

La conferința de c. f. de la Roma se va discuta în general toate chestiunile privind exploatarea comercială și tehnică a căilor ferate din întreaga Europă

Conferința de la Roma este și prima conferință de după războiu la care participă delegații tuturor țărilor indiferent dacă ele au fost sau nu beligerante.

Desbaterile Conferinței de la Genua

Genua. — Referitor la declarația lui Cicerin despre Basarabia, d-nul Brătianu primministrul român a declarat că România a anexat Basarabia la cererea acesteia. Chestiunea aceasta este de altfel definitiv rezolvită prin tratatul de pace și România nu va consimți ca ea să mai fie pusă în discuție.

•

Cenua. — La ședința primei comisiuni a conferinței, premierul ungar Bethlen a făcut o propunere referitor la apărarea minorităților.

Lui Bethlen i-a răspuns prim ministrul italian De Facta propunând alegerea unei subcomisiuni speciale pentru chestia minorităților, din care ar face parte toate statele interesate.

Prim ministrul Ceho-Slovac a protestat în potriva acestei soluțiuni arătând că tratatul de pace reglementează definitiv apărarea minorităților. Dealtfel chestiunea aceasta intră în atribuțiunile Ligei Națiunilor.

A sosit din Elveția un nou transport de

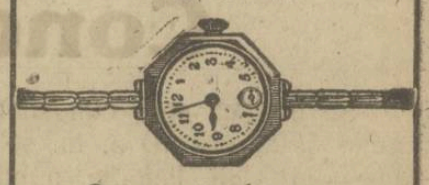

Ceasornice de mare preciziune

Longines

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii

16 Telefon No. 350

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne **CZINK** CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Spitalul de Femei al Statului Român, Cluj.

No. 244—1922. Serv. adm.

Publicațiune de Concurs.

Să aduce la cunoștiință generală, că în ziua de 24 Aprilie 1922 la ora 11 a. m. se va ține licitație publică, în cancelaria administrației Spitalului de femei al Statului Român Cluj, Calea Victoriei No. 60 pentru furnizarea alor 600 m³ lemne de foc, calitate bună.

Ofertele închise și sigilate, însoțite fiind de o garanție provizoră 5 la sută al prețului oferit fie în numerar sau în recipisa Cassei de depunere, vor fi inaintate până în ziua susamintită.

Licitația se va face în conformitate cu Art. 72-85 al Legii contabilității generale a Statului, iar caetul de sarcini se poate vedea în biroul administrației în fiecare zi dela orele 9—12 a. m.

1653 ADMINISTRAȚIA.

Banii împrumut pe orice obiecte, bijuteri, haine, mobile, acțiunii, mărfuri, etc., cumpără aur, argint și orice obiecte, primeste spre vânzare în comision și acordă avansuri foarte avantagios, primeste

Depuneri spre fructificare cu 9 și 10 la sută

Casa de Imprumut pe Amanet (Muntele de Pietate) Victor Iliescu & Co. Calea Victoriei 25. Telefon 55.

Intrarea și prin curte. 1580

S'adeschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

SPECIALIST în ASFALT

care pricepe bine construcțiă aparatelor sau și prepararea asfaltului, se caută pentru capitală. Ofertele a se adresa sub:

„Asfalt-Bitum"

la AMARGO,

Agent de publicitate București, Str. Căluseiior No. 5. 1657

Cereți Marca

Liqueruri

Sampanie

Pomuri

Cognac

Eleonora Szilágyi S. A.

Cluj. 1667

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

Reclame este sufletul comerțului.

Publicațiune.

In ziua de 19 Aprilie 1922 se va ține licitație publică în cazarma regimentul 83 Infanterie Cluj, pentru luarea cu chirie a cantinei Regimentului pe timp de un an, doi și trei.

Candidații cari vor avea dreptul vor fi preferați în ordinea următoare:

1. Invalizii de război cu totul lipsiți de mijloace. numai având altă meserie, cu care să-și câștige existența și cari cunosc aceasta intreprindere.
2. Tutorii copiilor orfani de război,
3. Reangajații pensionari foști în regimentul 83 Inf.
4. Reangajații pensionari de ori ce alt corp de trupă.

Comandantul regimentului de infanterie 83.

Colonel DIAMANDI. 1659

Cea mai distină marcă **„Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: ameților, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbinței și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

ATLANTICA

Calea Regele Ferdinand No. 1.

Cel mai vestit magazin de Coloniale, Cafea, Ceai, etc. Tot-deauna bine asortat și mai eftin ca ori unde.

1676

Notați bine adresa cu ocazia Sf. Sărbători are se vă prindă bine.

Renumitul **Cheag Gebrüder Bayer Augsburg** (BAVARIA) este cunoscut ca cel mai productiv și higienic, numai acest preparat garantează închegarea 1/100000 litri lapte. Feriți-vă de preparate falsificate și care nu poartă marca **Bavaria.**

Se vinde numai în cutii de 50, 100 și 250 grame originale precum și în cutii

1623

Pastile No. 1 pentru închegat 5 litri lapte, cutia conține 1000 pastile
„ No. 2 „ „ 25 „ „ „ „ 1000 „
„ No. 3 „ „ 50 „ „ „ „ 1000 „

Aceste preparate (Pastile) sunt foarte mult căutate pentru consumatorii cei mici, sa constatat ca cele mai bune.

Singurul Depositar și Representant General pentru toată România-Mare este numai Cunoscută Firma **Al. T. Băbeanu & Comp.** Sociatate în nume Colectiv Turnu-Severin Str. Aurelian No. 80. **Prețuri concurente la cerere**

Spitalul de Ortopedie din Cluj.

No. 254-1922. Sp.

Concurs.

Se publică spre cunoștință generală că în ziua de 24 Aprilie 1922 ora 10 a. m. se va ținea la Spitalul de Ortopedie din Cluj, licitație publică cu oferte închise pentru aprovizionarea Spitalului cu combustibil pe anul gestiune 1922-1923 în cantitate de 400.000 kg. lemne de foc (fag uscat) 40.000 kg. carbuni și 20.000 kg. carbuni de lemne sau cox.

Licitația se va ține în conformitate cn Art. 72-84 din legea contab. publice.

Combustibilul va fi predat franco de orice cheltueli la resedința Spitalului.

Concurenții vor licita cantitatea necesară arătând în oferte închise precis cantitatea ce vor preda, prețurile oferite și terminul de predare.

Ofertele vor fi în soțite de 10 la sută din costul furniturilor oferite, în recepise Casei de depuneri.

Ofertele ce nu indeplinesc condițiunile de mai sus, nu se vor lua în considerare. Supra oferte nu se primesc.

Caetul de sarcini se poate vedea în biroul administrativ între orele 11-13.

Cluj, la 24 Martie 1922.

Directorul Spitalului: Indiscifrabil.

1668 Administratorul: Gherasim.

Reclama este sufletul comerțului

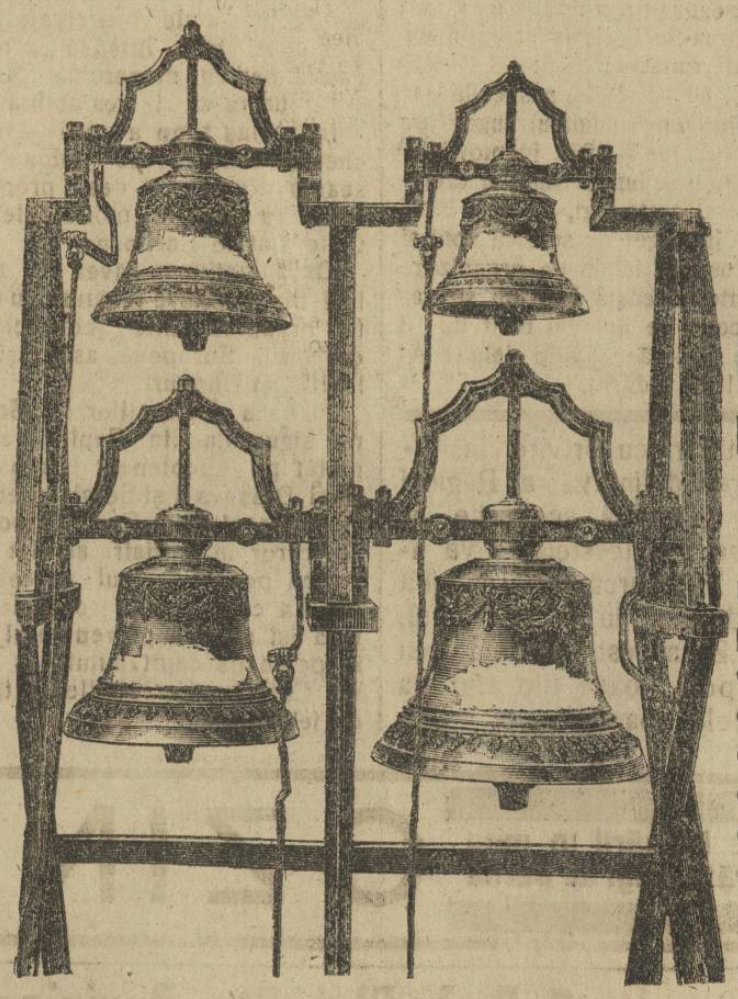

Fondată în anul 1685. Telefon 124

Marea fabrică română ardeleană de clopote patentate

Alexandru Anca Cluj,

Piața Unirii 32. Fosta Andrasowsky

1666

Unica fabrică în țară care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásowsky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite exposiții.

Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregatirii să garantează pe mai mulți ani.

Politica financiară guvernului

Discursul d-lui ministru Vintilă Brătianu despre politica financiară a guvernului

— Importantele declarațiuni ale ministrului de finanțe asupra felului cum guvernul intenționează să consolideze finanțele Statului —

După ce a răspuns d-lui Iorga, arătând Camerei greșelile reformei Titulescu, făcută sub un guvern care n'avea nici o autoritate morală și a risipit acuzațiile ce le adusese d-sa cu privire la modul cum s'au făcut recentele alegeri, chestiuni relevate în articolul de fond al Infrățirei de eri, ministrul de Finanțe se ocupă pe larg de modul cum va fi înfăptuită reforma financiară de guvernul actual.

Cum se poate îndrepta situația rea a țărei

Domnilor deputați, domnul Iorga însă a pus alte două întrebări cărora ca ministru de finanțe, sunt ținut să le răspund. D-sa ne-a spus: Că credea că venind la guvern, vom avea soluțiuni și proecte dinainte complect studiate. Domnule Iorga, tocmai în prudența partidului liberal să vedeți cuminția lui. In cei doi ani și jumătate din urmă, s'a făcut în dauna țărei, cum se zice, — iertați-mi expresia, care nu este poate parlamentară, — bărbierie pe spinarea ei, de oameni pretinși noi, cu soluțiuni zise noi, cu urmările cele mai rele pentru interesele obștești. Noi, am învățat în timpul acestei opoziții, de grele și dureroase încercări pentru țară că într'o situațiune financiară influențată nu de un factor dar de mai mulți, numai un necunoscător poate crede că printr'o singură soluțiune și printr'o singură lege poate să o îndrepte (aplauze).

Nu propunem azi un buget de refacere, sau de lichidare a sarcinelor mari lăsate de război, cum s'a făcut în parlamentul trecut. In acel buget extraordinar erau trecute credite de două miliarde jumătate. Dar, ce venituri erau prevăzute pentru alimentarea acelor bugete? Erau trei isvoare principale: excedente bugetare de vor fi; din împrumuturi de se vor face; din averea publică a statului care se va pune în valoare. Cu astfel de venituri nesigure se și angajau cheltueli de aproape un miliard de lei.

Intrebați-vă de ce când toate partidele de guvernământ din Europa au dispărut în acești din urmă două zeci de ani, unul singur a resistat unei munci continue și rodnice de mai bine de 70 de ani: Acela este partidul național-liberal din România. Dece?

Fiindcă în prefacerile și nevoile continue prin care a trecut această țară, el a știut întotdeauna să găsească soluțiunea cea bună. La 1848 el a fost acela care prin o mână de oameni care erau considerați de nebuni, ridica capul în contra Rusiei și a tot puternicei lui Nicolae Pavlovici. Și la Unirea Principatelor tot el a fost acela care a contribuit mai mult la înfăptuirea ei. La 186, întronarea unei noui dinastii, la războiul independenței din 1877 la 1914, cu reformele Constituționale, la 1916 în războiul de desrobire, el a știut prin politica sa prevăzătoare să ne ducă de la cele două mici Principate subjugate, la România Mare de astăzi.

Partidul liberal a fost continuu în prefacere în mijlocul unui stat mereu în propășire. El n'a stat în forme învechite și aceasta a fost puterea lui. El ne-a dus de la privilegii și colegiile restrânse ale regimului dinainte de 1857, la votul obștoesc de care ne bucurăm azi (aplauze prelungite). Domnilor, nu rezistă timpului un partid care nu știe să se adapteze la ori ce moment nevoilor poporului, și statului pe care el îl slujește.

Este dovada cea mai bună de rolul rodnic ce el a avut în renașterea României moderne (aplauze prelungite și îndelung repetate).

Acest trecut vă arată ceiace trebue el să fie și în viitor (aplauze prelungite).

Pregătirea operei de guvernare

D-voastră d-nule Iorga, desigur atât de ocupat, nu ați putut urmări conferințele ce s'au făcut după război la cercul de studii al partidului liberal. Eu personal, am crezut că este util pentru lămurirea prietenilor politici să trag oarecari învățăminte din prima aplicare a votului obștesc.

Credeți oare că aceste prefaceri puternice aduse de votul obștesc vor lăsa partidele politice serioase și de guvernământ în formele lor cele vechi; numai cu colaborarea persoanelor cari au format fosta lor armată? Credeți d-voastră că generalul Mosoiu de care vorbiați adineaori, negându-i dreptul de a fi între noi, care a luptat pentru întregirea națională, că cei veniți azi la viața publică din provinciile noui nu sunt elemente de viață nouă și că le puteți contesta dretpul de a face parte dintr'un partid care azi cel dintâi întinzându-se în toată România Mare face o adevărată operă de consolidare națională? (aplauze prelungite). Basarabia, Bucovina și Ardealul aduc și ele forțe noui, precum sunt și cele ce vor ești prin votul obștesc din masele adânci ale poporului nostru.

Opera financiară

Dar să reviu la cestiune. Ca un ministru de finanțe care nu am în că bugetul votat, nu aș fi vrut să vă iau timpul cu cestiuni mai generale, trebuia să răspund însă la acuzarea d-lui Iorga de nepregătire.

Noi am privit în trecutul nostru, în care avem multe de învățat. Este una din greșelile cele mari pe care le faceți, domnule Iorga, când judecați cu ură acest trecut al Românei mici. Eu am găsit în el foarte multe învățăminte, fiindcă astăzi trecem prin faze aproape analoage, ca cele după unire. La 1876, în ajunul războiului, au fost greutăți financiare moștenite în proporțiile de atunci tot așa de mari. Și ce a făcut atunci un guvern cuminte, tot un guvern liberal?

D. N. Iorga: De sigur.

D. Vintilă I. Brătianu, ministru de finanțe: Nu a făcut ce încercase Mavrogheni; și partidul conservator de atunci care venise cu reforme mari dar nu știa să facă nici echilibrul bugetar, nici economiile necesare prin restabilirea unei funcționări normale a statului. Și atunci s'a făcut un buget provizoriu.

La deschiderea sesiunei de toamna a venit cu un buget care a asigurat viața zilnică a Statului; asigurând această viață zilnică, a consolidat într'atât pe 40 de ani finanțele statului, încât în ajunul războiului general nu a fost stat în orientul Europei, care să aibă finanțe mai bune de cât a avut România mică, și care să-și țină mai bine făgăduelile făcute și să-și plătească mai regulat cuponul. Nu se pot face lucruri mari, dacă mai întâi nu funcționează în mod normal viața zilnică a unui stat. (Aplauze furtunoase).

România Mare va trăi prin ea însă-și

Prin urmare aceasta este prima nevoie pe care o afirmăm azi după atâtea încercări. Și este un mare câștig d-le Iorga și pentru noi și pentru dumneata ca bun român, că am ajuns să confirmăm cu cifre azi la guvern ceea ce am prevăzut în timpul opoziției.

Nu avem nevoe cum am făcut în doui ani și jumătate, să batem ca milogii la toate porțile și să oferim și atelierele căilor ferate, petrol toată avuția și neatârnarea națională (aplauze prelungite) și să iscălim toate tratatele cri cât de dureroase ar fi fost pentru noi din punct de vedere politic și economic.

Nu astăzi am ajuns la convingerea, — și aceasta este afirmațiunea ce facem ca partid de guvernământ serios, — că putem asigura traiul zilnic, adică echilibrarea bugetului ordinar al țărei, prin noi și cu mijloacele noastre actuale, ca o țară care se desvoltă puternic care are multe resurse și dorința de muncă. Fiind că avem nevoe, domnule Iorga, — și nu numai eu ca ministru de finanțe astăzi, dar țara întreagă pentru consolidarea ei — avem nevoe ca acest popor despărțit atâtea veacuri în patru părți, să aibă conștiința de propria-i situație și putere. Să nu ultăm că în Ardeal, s'a spus fratelui robit, că ungurul singur este elementul de civilizație în Orient, că celui din Basarabia, că numai Tolstoi și literatura rusă este literatura civilizației, că în Bucovina, mulți din boerii vechi români nu mai aveau încredere în neamul lor, și uitându-și limba priveau spre Viena. Avem nevoe pentru consolidarea României Mari, de încredere în putința de trai prin noi înși-ne, și deci și azi să știm ce roade ne pot aceste puteri proprii, pentru ca ele mai întâi să fie puse în valoare. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Ce s'a făcut în trecut și ce se va face în viitor

Domnilor, să reviu la chestiunea financiară. D-l Iorga m'a întrebat: „Ce vreți să faceți? vă aștept". Domnule Iorga, să nu ne așteptați...

D. N. Iorga: Atunci renunț.

D. V. Brătianu ministru de finanțe: ... să ne urmărești pas cu pas și cuvintele, dar și activitatea noastră.

Vei vedea că sub un regim pe care dumneata însuși îl găsești dezordonat și că putea duce țara l apeire; ca un organism puternic țara n'a stat pe loc în calea-i de îndreptare că s'au îmbunătățit multe slăbiciuni și nu cu ajutorul celor ce reprezentau statul dar chiar în contra lor, prin avântul numai pe care îl lua acel organism plin, de viață cum este România Mare.

Vin la a doua întrebare a d-lui Iorga. Ce vrem să facem cu împozitele? Și aci, domnule Iorga, sunt la largul meu ca să răspund.

D. N. Iorga: Aveți majoritatea, cu nu o am.

D. V. Brătianu ministru de finanțe: Nu: mă bazez pe afirmațiile noastre din trecut. Avem un prieten bun sfătuitor, om politic cu multă experiență. Când am început cariera mea politică, îmi spunea: „In politică să nu scrii nici odată, fiindcă se poate întâmpla ca în pasiunea momentului să dai o soluțiune sau să faci o judecată care să fie în contrazicere cu altele de mai târziu". De pildă ca d-ta cu domnul Lupu (ilaritate, aplauze).

D. N. Iorga: Eu nu l-am susținut decât trei luni. D-voastră l-ați păstrat în partid zece ani.

D. V. Brătianu, ministru de finanțe: Doctorul Lupu nu a putut face rău în partidul liberal, fiindcă era într'un partid serios și hotărât să facă bine; nu a făcut însă în zece ani răul pe care l-a făcut țărei la d-voastră în trei luni. (Ilaritate, aplauze).

Domnilor, răspundeam acelui prieten încercat, că eu cred că este o slăbiciune în condițiile în care se face politica pentru un om politic ca să scrie prea mult. In viața politică cum se făcea și se face câte odată și azi, omul politic nu studiază, nu adâncește destul soluțiunile. Când o face însă și a tras concluzii serioase cred că este bine chiar pentru linia lui de conducere viitoare, să poată căuta în trecutul lui părerile ce a avut în chestiunile ce revin la ordinea zilei. Dacă a greșit va îndrepta prin experiența ce a căpătat, dacă a văzut bine va găsi o îndemnare de mai bine pentru viitor. In orice caz scrisul pentru omul conștiincios este o legătură pentru o operă politică serioasă pentru viitor.

Și astfel nu m'am temut să mă bag și am scris mult.

D. N. Iorga: Și eu sunt de părerea aceasta.

Cum își înțelege misiunea partirul național-liberal

D. Vintilă Brătianu, ministru de finanțe: Dar am satisfacția să constat azi, — și modul aprig cum presa, și chiar presa d-nului Iorga m'a urmărit mi-a înlesnit această constatare — (ilaritate), că n'am căzut în contrazicere în părerile mele politice.

Amintesc aceasta fiindcă am discutat în Cercurile noastre de studii și am scris și în chestiunile despre care vorbea d-nul Iorga, adică de politica de impunere a partidului liberal.

Un atare partid liberal, își va complecta opera printr'o lege a muncii foarte liberală ce a făgăduit. (Aplauze). Și în politica fiscală partidul liberal de asemenea trebue să-și manifeste aceleași vederi hotărâtoare. De ce? Fiindcă în afară chiar de o chestie de dreptate este o nevoe imperioasă. Sum diuă politici financiare tot atât de primejdioase ce se afirmă a timperilor de mari prefaceri în care trăim. Aceasta o veți găsi limpede afirmat în cuvântările liberalilor din timpul opoziției trecute. Una este aceea a capitaliștilor mari din țările Occidentale; iar cealaltă este a lui Lenin, Trotzki, Bella Kuhn, etc.

Veți găsi în cuvântările noastre nu de azi, că noi vrem impozitul progresiv pe venit că vrem cel pe succesiuni și pentru mai multă derptate, dar îl vrem și pentru a înlesni democratizarea capitalului. Cum am făcut cu încurajarea ce am dat băncilor populare, obștiilor și cooperativelor sătești. Ca unii ce credem în nevoia menținerei dreptului de proprietate, vrem ca această proprietate să fie asigurată pe dreptate și solidaritate socială, prin putința tutulor de a nu fi împiedicați de a se înfrupta la propășirea generală.

Reforma impozitului progresiv pe venit

Cum am înlesnit prin expropriere săteanului, această propășire tot astfel prin reforma fiscală, să facem cu putință și propășirea celor mai slabi, dar muncitori harnici și să împiedicăm primejdiile de care vorbeam mai sus, prin democratizarea capitalului.

Nu se face o reformă mare nu mai prin pornire și ură. Reforma fiscală, ca să fie bună, trebue să fie făcută cu spirit senin, deasupra lucrurilor momentului: numai cu preocuparea interesului permanent care nu este numai al îmbogățiților de război. (Aplauze).

D. N. Iorga: Aici e vagă declarațiunea. (Ilaritate).

D. Vintilă Brătianu, ministru de finanțe: Domnul Iorga zice că e vagă declarațiunea. Eu i-am spus unde poate găsi explicațiune complectă...

D. N. Iorga: Ura este un element de moralitate când o pui unde trebue.

D. Vintilă Brătianu ministru de finanțe: Explicaițunile și detaoliile se găsesc în conferințele cari au fost publicate.

Dar domnilor, — și aici poate că este tocmai taina puterei partidului liberal — în trecutl său de 70 de ani găsim răbdare și cumpătare pentru viitor.

Un democrat în rândurile reacționarilor

Domnilor, d. Pavlică Brătășanu, este un simbol pentru noi cei din vechiul regat, care am luat parte la luptă cu adevăratele resturi ale oligarhiei în viața dinainte de război. Prezența d-lui astăzi în capul unei „democrații puternice și reale" cum zice, (ilaritate) este pentru noi un semn și al transformării vremurilor și al seriosității unor acțiuni politice (ilaritate, aplauze).

D. P. Brătășanu: Toată viața mea am fost un sincer democrat.

D. Vintilă Brtăianu ministru de finanțe: Toată viața d-sale d. Brătășianu a manifestat sentimentele cele mai democrate, dar în toată viața d-lui noi liberalii, în lupta pe cari am dus'o în cei din urmă 20—30 de ani, l'am găsit în partidele cari combăteau reformele noastre democratice.

Vă rog să mă ertați că am lungit prea mult cuvântarea mea. Ceeace vă rog, d-lor deputați, e să fiți mai încrezători decât d. Iorga în rezultatele soluțiunilor cuminți pe cari le dă în momentul acesta guvernul liberal.

Sunt convins că dă Iorga în patriotismul său, — deși prin atitudinea ce a luat în fiecare ședință e silit cu toată dorința d-lui de a contribui la consolidarea României Mari, să facă opoziție, că la toamnă când va vedea și proectele de legi și momul serios în care va lucra acest Parlament, doritor de o lucrare serioasă, d-sa nu va face greșala pe care au făcut-o ceilalți colegi și pe care cred că și ei o vor regreta, ca să nu se solidarizeze cu această operă, și să nu contribue cu noi la prima încercare temeinică și desigur rodnică care se face după războiu pentru consolidarea României Mari. (Aplauze prelungite și repetate, ovațiuni).

Voci: Cerem afișarea discursului.

D. Vintilă Brtăianu, ministru de finanțe: Vă rog. d-lor, ca după doi ani și jumătate de afișare de discursuri fără roade d-v. să nu cereți afișarea descursului meu, dar veți putea după ce această politică financiară va da rezultatele pe cari cred că le va da, să afișați rezultatele ei. (Aplauze prelungite).

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

SE CAUTĂ un oficiant de stat penzionat, care trebue să știe limba germană și română, pentru a ocupa post de casar la o intreprindere mare. Vor fi preferiți aceia, cari dispun garanție materială. Se pot interesa str. Iuliu Maniu 27. 1678

SE CAUTA o bună dactilografă și contuaristă cunoscând perfect limba română și ungară. Angajament imediat. A se adresa fabricei „Unirea" Str. A. Panu No. 6 Cluj. 1670

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vînzare. Strada Babes 57.

Inchirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Se caută

încasator pentru ziarul Infrățirea, cu garanție morală sau materială. Adresa la ziar.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziularui.

Direcțiunea Generala a Poștelor, Telegrafelor și Telefoanelor.

Aviz.

Conform noului tarif intern și a ultimelor dispozițiuni prevăzute de Convențiunea poștală universala dela Madrid precum și a aranjamentelor încheiate la Porto-Rose, se aduce la cunoștința generală că taxele poștale, pentru interiorul țarii și pentru străinătate, se fixează dela 1 Aprilie 1922 după cum urmează:

	Pentru interiorul României		Pentru: Austria Cehoslovacia Italia Jugoslav. Polonia Ungaria		Pentru toate celelalte țări	
	Lei	B	Lei	B	Lei	B
1. O scrisoare sâmplă până la 20 grame iar de fiecare 20 grame sau fracțiune în plus câte	—	50	2	25	3	—
2. O Carte Poștala simplă	—	50	1	50	1	50
3. O Carte Poștala cu răspuns plătit	1	—	3	—	4	—
4. Imprimate de orice fel, de fiecare 50 gr., câte	—	50	—	60	—	60
5. Jurnale și Publicațiuni periodice cari apar în România și se depun la poștă de administrații, editori sau de depozitari, de fiecare 50 gr. sau fracțiune, câte	—	05	—	60	—	60
6. Imprimate în Relief pentru orbi, de fiecare 500 grame câte	—	25	—	30	—	30
7. Hârtii de Afaceri până la 150 grame	1	—	3	—	3	—
„ „ 200 „	1	50	3	—	3	—
„ „ 250 „	2	—	3	—	3	—
iar de fiecare 50 grame sau fracțiune în plus, încă câte	—	50	—	60	—	60
8. Probele de Mărfuri până la 100 gr.	1	—	1	20	1	20
iar de fiecare 50 grame sau fracțiune în plus, încă câte	—	50	—	60	—	60
Taxa de Recomandare peste taxele de la 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 sau 8, după caz	2	—	3	—	3	—
Taxa Avizului de Primire la obiectele recomandate:						
a) cerut în momentul depunerei obiectului	3	—	3	—	3	—
b) cerut ulterior depunerei obiectului	3	—	6	—	6	—
Taxa unei Foi de Reclamațiune	3	—	6	—	6	—
Suprataxa pentru obiectele adresate Posterestant	2	—	2	—	2	—
Taxa Timbrului de Asistența Sociala ce se aplică la scrisorile simple, recomandate, de valoare și cărți poștale destinate în altă localitate decât în cea în care sunt depuse	—	10	—	—	—	—
Taxa de Piata Minima pentru obiectele nefrancate complect	1	—	1	80	1	80
Supra-Taxa pentru recomandate, recuvremente, mandate și mesagerii prezentate la poștă Dumineca sau într'o sărbătoare legală	2	—	—	—	—	—

Pentru condițiunile de admitere la expediere și celelalte taxe poștale, telegrafice și telefonice interne și internaționale, se vor consulta tarifele, convențiunile, aranjamentele, regulamentele și instrucțiunile ce se găsesc la oficiile telegrafo-poștale.

Să nu se confunde No. casei.

Prima Casa de Imprumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că în vederea sărbătorilor Paștilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Fabrica de bere MENDEL Soc. An. Comercială

TURDA

Telefon 324 Filiala Cluj Telefon 394

Calea Dorobanților fost Honved-u. No. 11.

Fabrică cea mai bună bere

Produsele fabricei sunt căutate de toți BERE ALBA **COROANA**

Specialitatea Fabricei (dupla maláta sör) **GLORIA**

BERE NEAGRĂ NUTRITOARE

Beuturile cele mai favorite publicului, se pot cere în toate localurile de cunsumuție, deposite are în toate orașele insemnate ale Țării 1674

„Universum"

Th. Orban & M. Anghel

Cluj, Str. Bob No. 5.

Telefon 841.

Intreprindere technică, sanitară și comercială.

◆

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Intreprindere internațională alui Maxim König Miksa

ARAD

Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

„AFEB"

Societate Anonimă Pentru MATERIALE de CAI FERATE din VIENA

București, — Str. Alexandru Lahovary, 34

Adresa telegrafică: „AFEB" Telefon 56/75.

Depozit de șine și accesorii în București și Brăila

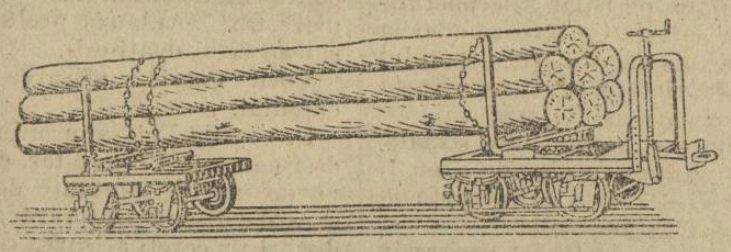

Șine de oțel, Macazuri, Placi turnate, Vagonele, Roti și osii, Lagere cu rulouri, Eclise, Buloane, Crampoane.

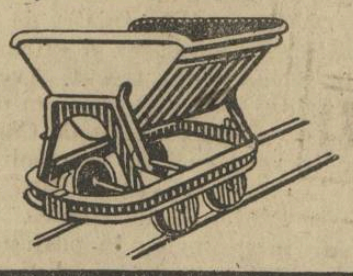

TOT FELUL DE MATERIALE pentru construcțiuni de locomotive și vagoane.

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu

Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

24642, 3119, 47713, 17863, 27868, 19094, 41245, 10437, 17413 19229, 31863, 42064, 20681, 36499, 37032, 7945, 4078, 25823 20130, 22065, 22174, 25011, 29038, 20418, 37378, 2269, 26454 45375, 14097, 34601, 48839, 31071, 7992, 47421, 20387, 8204 28119, 36729, 43050, 24310, 47943, 30938, 12960, 4499, 45216 6409, 37865, 48835, 14417, 1015, 11088, 14888, 16104, 22399 10973, 8389, 9710, 6516, 5773, 46404, 5219, 6306, 10853, 8142 48277, 38449, 3368, 1872, 12871, 41881, 17757, 5436, 10819, 49031, 22240, 42087, 2036, 47685, 12802, 39800, 35859, 12903 29619, 30888, 35548, 45213, 5128, 907, 819, 41965, 45604, 38435 13316, 10663, 35053, 46721, 39562, 8673, 23697, 8191, 4906, 3917 905, 882, 47153, 19475, 27258. **Seria L. Nrii** 2969, 38061, 5150 25012, 20411, 28206, 14718, 32840, 33583, 39680, 23734, 23149 16387, 19915, 11055, 26840, 31480, 302, 48452, 399, 49355, 40382 6535, 33942, 5580, 41969, 45238, 30516, 25547, 15355, 21581 20457, 47217, 27704, 26818, 25991, 47122, 6638, 48970, 7200, 7854 14898, 28117, 29353, 41221. 16472, 19189, 25386, 47268, 49134 33637, 9353, 13131, 20959, 18698, 19022, 40634, 45134, 45133 13140, 17626, 15665, 45358, 20015, 44058, 13077, 16425, 33815 15707, 18942, 29849, 39994, 37140, 16047, 25477, 19324, 41981 11731, 22029, 41065, 45673, 10940, 13861, 27965, 2614, 14380 14208, 24407, 45736, 12629, 41075, 12557, 20324. 33791, 46105 10620. 4434, 14645, 482, 9920, 38593, 19266, 4627, 42838, 39408 26364, 21084, 28910, 16429, 4903, 23977, 44088, 29141, 9059 11179, 23650, 24705, 23370, 24010, 25872, 1042, 18838, 18837 8096, 30672, 25994, 19959, 47739, 22768, 9787, 16122, 23852 10729, 33925, 26842, 22429, 26834, 7498, 31397, 31296, 8543 8542, 8541, 8540, 47423, 26760, 26069, 26693, 47121, 21435, 38856 40090, 16587, 41061, 47337, 8215, 43296, 25823, 694, 24196, 8403 4776, 44440, 41212, 25565, 17041, 47770, 18877, 40708, 48840 32388, 1403, 3408, 1566, 35762, 832, 23935, 32497, 27719, 38365 45748, 25445, 763, 40355. **Seria M. Nrii** 3071, 9596, 45015, 40744 36161, 43434, 13604, 3880, 12946, 39877, 42032, 31939, 14112 28544, 20845, 40411, 41321, 20511, 4101, 11048, 50, 49802, 18025 35024, 19217. 39409, 12247. 26325, 46296. 23141, 13589, 3585 9916, 43489, 45374. 37819, 5248, 42964, 33007, 32884, 37395, 1252 15661, 18057, 12362, 34007, 42025, 36114, 23101, 14729, 13483 43895, 9056, 4778, 4642, 44646, 41884, 8789, 33832, 13972, 20689 1809, 39482, 37886, 8903, 26097, 37389, 95, 3400, 3351, 33689 2890, 8227, 23918, 40464, 8083, 41509, 4232, 14554, 41416, 29174

(Va urma.)

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul II. No. 494 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Duminică 16 Aprilie 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu
Asociațiunea

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IU[illegible] NU Nr. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI [illegible]
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESC[illegible]
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Reorganizarea armatei

Influența nefastă a guvernărilor de după război s'a manifestat și în ceia ce privește armata.

Și desinteresarea de această instituție, e cu atât mai condamnabilă, cu cât șeful uvernului ce a părăsit de curând puterea e un vechiu militar, care cunostea destul de bine lipsurile armatei și care era în stare să găsească soluțiunile necesare pentru întărirea și refacerea ei, după epoca zbuciumată a războiului.

Cu venirea la departamentul războiului a d-lui General Mărdărescu, avem deplina siguranță că chestiunea reorganizărei armatei, care preocupă cercurile militare superioare va căpăta o grabnică și temeinică soluționare.

Intr'un interview acordat unui ziar din București, actualul ministru de război arată că oștirea a fost lăsată în părăsire în timpul din urmă și pentru aceia e nevoe de o serie întreagă de legi, care să îndrepte organizarea, pregătirea ei de război, situația materială a ofițerilor etc.

Una din legile ce vor fi depuse de guvern în seziunea de toamnă a Corpurilor legiuitoare, va fi legea privitoare la încadrarea rațională a armatei.

Sub guvernarea averescană, biruocrația serviciilor militare a luat o așa de vastă extensiune, în cât periclita încadrarea serviciului de trupă.

In a afară de aceasta, misiunile speciale și încredintarea unor ofițeri cu anumite servicii de control, făceau ca armata, deși poseda destui ofițeri, să nu aibă elemente suficiente pentru încadrarea unităților de front. Trebuie să mai adăogăm la aceaste greșeli și faptul că înaintările din ultimul timp s'au făcut fără a se ținea seamă de nevoile reale ale țărei, așa că astăzi avem o profuziune, de ofițeri superiori, care în loc să fie repartizați pe la comandamentele trupelor, ocupă funcțiuni inutile în Ministerul de război.

Guvernul atcual suprimând serviciile inutile va trimte la trupă pe toți ofițerii, rămași disponibili prin desființarea acestor servicii.

Luând de exemplu organizarea armatelor din Occident, se va prevedea o reducere a serviciului militar, care va fi de 2 ani pentru toate armele cu excepția marinei al. cărei serviciu din cauza necesităților unei ma îndelungate pregătiri technice, va fi de 3 ani.

Doritor de pace, trăind în raporturi de prietenie cu toate popoarele înconjurătoare și în același timp având în vedere și bugetul țării, guvernul actual va reduce efectivul armatei de la 160000 oameni la 125000.

Pentru a se evita cheltueli inutile și în același timp să nu se stânjenească dezvoltarea economiei naționale, se va pune în practică serviciul militar în rotație. Astfel fără a se stingheri pregătirea armatei se va ușura bugetul și se va reda muncei câmpului un mare număr de brațe.

O nouă lege va stabili normalizarea înaintărei, punând capăt favoritismului de care s'au bucurat creaturile anumitor politiciani, cari au scoborit prestigiul oștirei și au încărcat bugetul Statului, în mod inutil.

Se va ține seamă în special de vechime și de modul cum a fost apreciat ofițerul, de către șefii săi ierarhici, în serviciul la corp, întrucât s'a dovedit că ofițerii înaintați pe baza rezultatelor teoretice au fost nefolositori în timpul războiului.

Sistemul scolastic nu trebue să servească de cât ca metodă de lucru, iar nici decum ca normă de înaintare în cariera militară. S'a impusa deasemeni și o reformă a bugetului privitor la [illegible] armată.

Bugetul referitor la nevoile armatei, sub guvernarea averescană era cu totul fictiv, întrucât nu prevedea decât 834 milioane deși cheltuelile ministerului de război erau de 1 miliard 700 mil., diferența neprevăzută în buget fiind acoperită din credite suplimentare și extraodinare.

Guvernul actual a trecut întreaga sumă de 1 miliard 700 milioane în bugetul armatei, sumă suficientă pentru noua organizarea a efectivului ei, care se reduce acum cu 35000 oameni.

Nici chestiunea înbunătățirei traiului pentru corpul ofițeresc nu va fi trecută cu vederea în proectul de reorganizare al armatei, căci în afară de mărirea soldelor, ministerul de război va creia consumuri și va clădi locuințe pentru ofițeri și familiile lor.

Punând în aplicare toate aceste legi, sunt înscrise în programul de lucru al actualului ministru de război, suntem siguri că reorganizarea sistemului militar, [illegible] ridicarea morală și materială a corpului ofițeresc vor face ca armată să se bucure totdeauna de dragostea și încrederea întregei opinii publice.

DEZARMAREA bolșevică

Conferința dela Genova s'a deschis cu fastul obișnuit tuturor conferințelor diplomatice și poate că s'ar sfârși în indiferența sau animositatea generală, dacă n'ar fi prezintat un interes deosebit prin participarea delegaților sovietici și a reprezentanților popoarelor mici cărora până acum nu li s'a îngăduit s ăstea la masă cu cei mari.

Curiozitatea publicului a fost ținută mereu trează prin reclama americană făcută conferinței de anumite puteri interesate și prin nesiguranța participării la dânsa a uneia sau alteia din Marile puteri.

Așteptarea a fost întru câtva înșelată.

Dacă punerea în scenă n'a lăsat nimic de dorit, spectacolul a fost tulburat de injoncțiunile inopinate ale lui Cicerin.

Glasul discordant al comisarului sovietic de la externe cerea cu o naivitate candidă dezarmarea generală.

Asemenea propunere venită din partea reprezentantului unui regim care nu se menține decât prin armată a produs stupoare.

Cum poate pomeni de dezarmare exponentul celui mai militarist regim din lume?

La inceput, toți au avut credința că Cicerin vrea să joace conferinței o farsă de prost gust. Dar el vorbea serios, deși fiind sigur că nimeni nu-i poate da crezare.

Cine putea fi naivul care să ieа în serios pacifismul bolșevic, atâta vreme cât acest regim nu trăește decât sprijinit pe forța armată din zi în zi mai numeroasă și mai bine înzestrată.

In programul bolșevic din 1917 erau înscrise principiile comunizării mijloacelor de producție și desființarea armatei.

Dacă bolșevicii au încercat să realizeze primul punct, provocând ruina Rusiei, de armată n'au îndrăznit să se atingă. Din contră au mărit-o considerabil pentru a servi scopurile imperialismului ros.

„Ne trebuie o armată cât mai puternică și mai bine înzestrată pentru a zdrobi pe toți dușmanii deodată" repeta Trotzky la toate congresele sovietice.

Când aceasta e dezarmarea pe care o practică Rusia sovietică, cum mai are Cicerin cinismul să ceară dezarmarea universală.

Dezarmarea Europei nu poate decât conveni bolșevicilor, fiindcă lasă popoare harnice, muncitoare și organizate la discreția hoardelor sălbatice și flămânde din întunecata împărăție a foametei.

Zadarnice îi sunt sforțările.

Lumea s'a obișnuit cu manevrele cinice ale politicianismului bolșevic reprezentat prin Cicerin, pentru a le mai lua în serios.

REZOLUȚIA dela Alba-Iulia

III.

Unirea e condiționată? — Nu.

„Autonomia provizorie" e permanentă? — Nu.

Ce sunt aliniaele **art. III?** Condiții Românieі? — Nu. Sunt **un program politic.**

Al cui? Al partidului din care făceau parte fruntașii poporului român adunat la Alba-Iulia.

Numai al lor?

Nu: **nici prin origine, nici prin însușirea lor de către guvernul român.**

In ce limită? A Constituției, a Tratatelor și o Ordinei Publice. **Dincolo de aceasta — da — e al partidului național.**

Sunt condiții, totuși, pentru cineva: pentru Sași.

Pentru celelalte minorități, nu: pentru ele sunt o simplă donație pe care n'au acceptat-o.

Art. III în unele părți este inutil:

„In legătură cu aceasta" (cu autonomia provizorie) „Adunarea Națională a proclamat ca principii fundamentale ale Statului Român", — principii care pentru statul român **erau deja câștigate:**

Al. 1. „Deplină libertate națională pentru toate popoarele conlacuitoare: ... drept de reprezeontare în corpurile legiuitoare și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor ce-l alcătuiesc".

Al. 2. „Egală îndreptățire, deplină libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile".

Art. 4: „Desăvârșită libertate de presă, asociare și întrunire; libera propagandă a tuturor gândurilor omenești".

Art. 5 constituție: „Românii se bucură de libertatea conștiinței, de libertatea învățământului, de libertatea presei, de libertate întrunirilor".

Art. 7. Const.: „Diferința de credințe religioase și confesiuni nu constituie în România o piedică spre a dobândi drepturile civile și politice și a le exercita".

Art. 11. — Const: „Toți străinii aflători pe pământul României se bucură de protecțiunea dată de lei persoanelor și averilor în genere".

Art. 10 Const: „Nu există în Stat nicio deosebire declasă. Toți românii sunt egali înnaintea legii".

Art. 23 Const: „Invățământul e liber. Libertatea învățământului este garantată, întrucât exerciții ei nu ar atinge bunele moravuri sau ordinea publică".

Art. 26 Const: „Românii au dreptul de a se aduna pașnici și fără arme"... „pentru a tracta tot felul de chestiuni"...

Art. 27 Const: „Românii au dreptul de a se asocia".

Art. 24 Const: Constituția garantează tuturor libertatea de a comunica și publica ideile și opiniunile lor prin viu grai, prin scris și presă"...

Art. 21 Const: „Libertatea Consțiinței este absolută. „Libertatea tuturor cultelor este garantată"...

Art. 65 Const: „Spre a fi eligibil Trebuie: a) a fi Român de nastere sau a fi primit marea înpământenire", etc.

Art. 97 Const: „Nu poate fi ministru de cât cel care este Român", Proecția minorităților" dobândit împământenirea".

Aceste principii sunt deja la baza chiar a „vechiului stat român", „Protetția minorităților" din Rezoluție, în cadrul constituției acesteia, e inutilă.

Dincolo de ea, contrară ordinei publice precum:

„Fiecare popor se va"... administra și judeca în limba sa proprie, prin îndivizi din sinul său" (art. III, al 1).

Celelalte aliniate: 3, 5 și 6 sunt tot principii câștigate chiar în „vechiul Stat" — vai, neciștigate încă pentru Ardealul partidului-Național:

Alin. 3. — Votul universal.

Alin. 5. — Reforma agrară. Exproprierea „după trebuință" a latifundiilor.

Alin. 6. — Legislația muncii conform drepturilor și avantagiilor din „cele mai avansate State îndustriale din Apus".

Ori: In 1917 — vechiul stat înscrisese deja **în Constituție** aceeace Ardealul nu avea: **votul universal** și **obligator" — și** exproprierea, **precizată, a 2 milioane hectare cu maximum de proprietate de 500 hectare.**

Iar în ce privește pe muncitori „Vechiul Stat" în 1918 le lași precizase: **participarea la beneficii** — deși vechiul stat nu era „cel mai avansat stat", și nici „din apus".

Din aceste două feluri de „principii" — unele privesc pe minorități, celelalte pe români.

Dacă față de minorități guvernul Vaida a fost foarte grăbit; față de Români a fost mai... „bizantin", mai... reacționar".

Promisiunile către minorități — dintre care numai Sașii se pot prevala de ele — nu se pot, îndeplini de guvernul României decât în cadrul Constituției, al Ordinei Publice și al Tratatului semnat de d-l Vaida.

Până atunci aceste condițiuni **rămân singurul program al partidului-național.**

Dar ce reprezintă, atunci, partidul „Național Român"? Pe români ori pe minorități?

E ceea ce am spus-o și noi: **partidul național român — pe drumul pe care a apucat este un partid minoritar.**

Aceasta vom arata-o în articolul viitor.

Adonis Peper.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

EMILE BOUTROUX
și cauza românească

Se știe că marele filozof francez *Emil Boutroux*, decedat nu de mult, a fost un înfocat filo-român și a apărat totdeauna cu multă căldură cauza dreaptă a noastră în fața opiniei publice străine. Pentru a învedera și mai mult acest lucru, d. Mircea Djuvara, profesor universitar, a trimis nu de mult, unui ziar din București, o interesantă scrisoare a regretatului filozof, din care se vede lămurit sentimentele avute pentru neamul românesc, Iată scrisoarea:

Paris, 13 Iunie 1919

Scumpe coleg și amic,

Fie binevenită cartea dumitale. Rezumă cu o simplicitate, o bună credință, o naturalețe și o remarcabilă obiectivitate, o istorie pe atât de instructivă, cât de tragică și admirabilă, despre care e necesar, ca lumea să păstreze o pioasă amintire.

Această istorie va fi socotită ca una din cele mai frumoase din câte ni le înfățișează omenirea. E aceea a unui popor care, cu sau fără nădejde de izbândă, înconjurând un șef incapabil să sfătuiască, își face cu probitate datoria față de el însuși, față de națiunile surori, față de civilizație și umanitate și care îndură nepăsător, toate încercările, toate grijile, toate iertfele, fără a pierde, o singură clipă, credința în triumful final al dreptului și al libertății.

Inaccesibil desperării sub jugul asupritorului își menține puterea și mândria sa; și, ceasul luptei bătând din nou, își reia locul contribuind în chip strălucit la victorie.

Citind povestea acestui neam ne simțim și mai mândri de înrudirea noastră cu latinii dela Dunăre. Suntem fericiți văzând cum se strâng și mai mult prin admirație și suferințe comune, legăturile care ne erau atât de scumpe și pe care ne place să le păstrăm din instinct, și din simpatie firească. Astăzi nu mai sunt bucurii înălțătoare, ci învățăminte sunt, ce ne aduce România prin purtarea ei.

Principiul naționalităților proclamat în veacul al XVIII-lea e chemat de-acum încolo să guverneze lumea. Acest principiu dă un mai larg înțeles maximei cu care începe declarațiunea drepturilor omului la 1791: „Toți oamenii se nasc liberi și egali în fața dreptului". El arată că nu există numai persoane individuale, dar și persoane colective, care sunt, propriu zis națiunile. Acestor persoane ca și celor individuale trebue să le garantăm libertatea și egalitatea față de alte persoane. Chestiunea pe care principiul naționalităților o afirmă constă în a ști dacă cutare adunare de oameni e într'adevăr o națiune, o conștiință și o persoană morală. In ceea ce privește România, dovada e definitiv făcută. România, așa cum s'a manifestat de curând e cu certitudine o adevărată națiune și trebue să trăiască pe picior de egalitate cu celelalte, învestite, ca și dânsa, cu un caracter moral și personal.

Un al doilea învățământ pe care ni-l dă această istorie, este caracterul neîndurător de împilare și stăpânire al poporului german manifestat pretutindeni unde acest popor se crede mai tare. Se vor schimba germanii? Vremea o să ne spună. Deocamdată primejdia unei revărsări germane în Orient rămâne fără îndoială reală. Ca o urmare, e neapărată nevoe să fie România astfel constituită, în cât să devină un zăgaz de neatins, împotriva noilor invaziuni posibile.

Cartea dumitale, scump coleg, ne dă motive noui pentru a vă iubi țara și ne mai impune datoria, de a lucra pentru a-i asigura soliditatea, ce-i este necesară la îndeplinirea secularei sale misiuni.

Primește, scump coleg și amic, asigurarea frățescului meu devotament.

Emile Boutroux

CONFERINȚELE
dela Ateneu

— Filosofia lui Eminescu —

Acesta a fost subiectul conferinței ținută Duminecă seara la Ateneu, de dl Mircea Djuvara. D-sa a ținut încordată atențiunea publicului, care venise în număr neobișnuit de mare, printr'o expunere clară, îmbrăcată într'o formă perfectă.

Din poezia lui Eminescu, spune dl Djuvara, se degajează două impresiuni generale: o dragoste a trecutului și dragostea pentru filosofie. Evocațiunea imaginilor de altă dată l'a adus pe Eminescu la patriotism lubind trecutul, simțea prea puțin prezentul, iar viitorul îi apărea într'o negură în care el nu se lămurea bine. In loc să proecteze prezentul în viitor, Eminescu mergea spre trecut și, neavând nădejdi pentru viitor, avea tendință către pesimism. Pesimismul caracterizează întreaga lui concepție filosofică.

Această filosofie nu e un adevăr științific nou. In artă nu ne interesează decât emoțiunea pe care poetul a încercat sau a reușit să ne-o dea. Emoțiunea este sentimentul, este însăși viața, fără de care arta ar fi rece. In artă, trebue să simțim la fel cu artistul. In filosofie plecând de la concert ajungem la noțiuni abstracte, cari nu mai păstrează nimic din ce aveau concert la bază. (Einstein, Bergson), pe când în artă, poetul, pictorul, sculptorul, pleacă dela abstract, spre a ajunge la concret la soluția finală, când sentimentul culminează ca intensitate. Așa dar, altă sistematizare cere arta, altă sistemizare cere știința. Arta nu-i fotografie, ci o selecțiune fină și subtilă.

Toate concepțiunile filosofice au la bază un sentiment mare, cu atât mai mare cu cât omul e mai cult. Și Eminescu, printre puțini poeți universali, a reușit în poezia filosofică. El a reușit să exprime sentimentul omenirii, în luptă cu natura. Pesimismul lui Eminescu s'a născut din temperamentul sufletului său. A fost sceptic. Pentru el moartea domină totul. In acelaș timp era un mare idealist. Filosofia lui, a alunecat spre filosofia contemplativă a lui Kant și Schopenhauer.

Dl Djuvara a recitat câteva, din poeziile lui Eminescu, făcându-le analiza, spre a scoate în evidență fondul lor filosofic.

ECOURI

Lumina solară artificială

Din Londra se telegrafiază că un Englez și-a înscris de curând un brevet relativ la lumina solară artificială.

Esența acestei invențiuni consistă în faptul că lumina electrică este reflectată într'un abatjom prevăzut cu anumite culori și prin aceasta mărită în așa mod în cât se obțin toate calitățile luminei zilei.

Pentru o mulțime de industrii unde e nevoe de o distingere a nuanțelor culorilor, această invențiune va fi de o însemnătate incomparabilă.

Succesul unui compozitor român la Paris

Doines et Chansons de Stan Golestan

„Societatea națională de muzică" din Paris a avut pe programul ultimului său concert „Doine și Cântece" de compatriotul nostru, mult apreciatul compozitor Stan Golestan.

Citâm din articolul d-lui Robert Brussel în „Figaro" următoarele rânduri:

Dl Stan Golestan, e unul din cei mai strălucițI reprezentanți ai acelei ținere școale românești care încep să se impună atât de frumos în Europa muzicală. Cele șease poeme, cântate de dna Madeleine Lagarde cu cel mai just sentiment, se relevă prin rarele lor calități de expresiune.

Vocea e tratată liber, cu unica grije de a traduce în chip liric patetic și coloarea textelor populare, pe care le comentează. Fără să fie preocupat de gusturile diferite ale zilei, compozitorul și-a atins scopul propus, care constă să evoce, prin poeme scurte, peisagii și stări sufletești ce-i sunt familiare,

Patetică în „Făgăduiala", dureroasă în „Privighetoarea", săltăreață în „Hora", vocea exprimă ideia dramei, căreia acompanimentul liber, pitoresc și asemănător unui ușor arabesc, îl asigură ritmul și coloritul".

Einștein pleacă în Japonia

După o știre din Tokio, profesorul Einștein va pleca acolo pe la mijlocul lunei August, spre a ține, la universitatea din Tokio, o serie de conferințe asupra teoriilor sale. El va rămâne acolo aproximativ o lună.

Conferința unei Românce la Geneva

Din Geneva se anunță că elevele școalelor secundare, menajere și profesionale din localitate, au fost convocate în ziua de 25 Martie, în aula Universității la o conferință ținută de d-na Elena Râmniceanu, asupra subiectului: „Cum să găsim bucuria de a trăi".

Un tablou de valoare în foaerul Operei Comice

Din inițiativa d-lui Leon Bérard, ministrul de instrucție publică și bele arte, directorii Operei Comice au plasat de curând în foaerul cel mare al sălii publicului, una din cele mai frumoase achiziții, făcute de curând de statul francez: „Evocarea lui Beethoven" de pictorul Lévy Dhurmer.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

O nouă metodă de cultura a pământului

— Metoda Jean —

Un cultivator francez Jean, proprietarul unei moșioare de 20 ha., este cel care a avut ideia de a-și lucra pământul numai cu cultivatorul, excluzând cu totul plugul; în fiecare an a obținut rezultate foarte bune atât în mod absolut cât și în comparație cu vecinii săi, ceeace la determinat a-și vinde tot inventarul de muncă și a nu ține alt instrument în afară de cultivator; în ultimul timp încercările sale au atras atenția agronomilor francezi și vechiul și reputatul profesor de agricultură Diffloth se ocupă într'o broșură de acest mod de cultură, pe care-l numește „metoda Jean" după numele inventatorului.

Rezumăm în câteva cuvinte, după revistele franceze descrierea acestei metode.

Principiul. Scopul arăturei, știm că este în primul rând de a fărâmiți și pulveriza solul până la o adâncime de 20—25 cm., pentru a da putința aerului să pătrundă în acest sol și a permite astfel transformările chimice ce se fac cu ajutorul bacteriilor și fermenților din sol; în al doilea rând plugul are de scop de a stârpi buruenile.

Ori exact, acelaș lucru îl poate realiza și cultivatorul cu deosebire că în loc de a ajunge printr'o singură sau prin două arături la scop trebue să facem cu cultivatorul mai multe lucrări ale pământului în mod progresiv, adică mergând la adâncimi din ce în ce mai mari până obținem o grosime de 20—25 cm., de pământ lucrat. Acesta e principiul nouei metode în mod teoretic și realizat în mod practic.

Cultivatorul. Inventatorul metodei a înlocuit toate uneltele și mașinele de cultura pământului printr'una singură: cultivatorul. Asupra lui și-a concentrat toată atenția. A făcut deci un cultivator pe 2 roți, compus în principiu din 4 cadruri pe care sunt fixați dinții.

Fiecare cadru e legat printr'un resort puternic de o bară orizontală, ce poate fi mișcată printr'o manivelă, astfel ca să strângă sau destindă rezorturile și să producă deci o afundare sau ridicare a dinților; cultivatorul are montat un scaun, de pe care conducătorul poate regula lucrarea cu ajutorul manivelei. Dinții cultivatorului trebue să aibă o soliditate încercată.

Cum se face arătura cu cultivatorul? Ne servim de un cultivator cu dinții flexibili, despre care vom spune puține cuvinte ceva mai departe. Recolta cerealelor se face când paiul e bine copt; secerișul se ace numai cu secerătoarea-legătoare, în urma căreia un lucrător adună snopii și-i pune imediat în clăi.

E de neapărată nevoe ca cultivatorul să vie imediat în urma secerătoarei-legători, pentru ca umezeala din pământ să nu se evaporeze și deci să nu se usuce pământul, în care caz cultivatorul nu ar putea face prima brăsdătură; acest lucru este esențial în metoda Jean.

Trecerea cu cultivatorul se face în mod perpendicular pe rândurile semănate adică pe direcția în care s'a făcut semănatul. Se caută a se pătrunde 3—6 cm., în sol.

O practică greșită era aceia de a trage cu plugul brazde adânci de 10—25 cm., la prima arătură; prin aceasta semințele buruenilor nu puteau răsări și se păstrau intacte până la a doua arătură când prin întoarcerea brazdelor ele veniau la supafață și răsăreau odată cu cereala. La ferma Bru, s'a reușit a se stârpi complect buruenile, grație cultivatorului.

După 10—15 zile se trece a doua oară cu cultivatorul căutând a înfige dinții cultivatorului mai adânc, astfel ca să mărim prima lucrare; snopii trebuesc cărați chiar dela prima trecere a cultivatorului. Tot asemenea se urmează mereu cu cultivatorul la fiecare 10—15 zile interval, căutând a mări treptat adâncimea cu 3—6 cm., de fiecare dată până ce obținem adâncimea necesară de 20—25 cm. In acest scop e nevoe de 7—10 lucrări succesive cu cultivatorul. Prin aceste lucrări succesive, tot pământul arabil, pe o grosime de 20—25 cm., e perfect de bine mărunțit, omogen și rădăcinile buruenilor distruse în mare parte.

Cu un cultivator cu 13 dinți având o lărgime de 1.70 m., s'a putut lucra cu boii un Ha. în 4 ore ceeace înseamnă cel puțin 2 Ha., pe zi cu un atelaă de 4 boi.

Cum se face semănatul? Semănatul nu se mai face cu mașina în rânduri ci cu o mașină de împrăștiat care se montează deasupra cultuvatorului; această cutie de semănătoare, are lungimea egală cu lărgimea cultivatorului, la una din roțile cultivatorului e un angrenaj care transmite mișcarea la distribuitorul de semințe al semănătoarei, sămânța cade înaintea dinților cultivatorului așa că aceasta acoperă sămânța și nu mai e nevoe de grăpat sau tăvălugit. Inventatorul modei susține că semănând în rânduri se dă mult spațiu buruenilor pentru a încolți; prin noua metodă, semințele se răspândesc aproape uniform peste tot și buruenile sunt înăbușite. Pentru a complecta efectul. trebue semănat des; deci se dă mai multă sămânță ca la semănatul în rânduri. Dinții cultivatorului sunt triunghiulari și mai lați pentru a acoperi mai bine sămânța, în locul celor întrebuințați la lucrările de arat care sunt înguști și dreptunghiulari. Un Ha. e semănat în modul acesta în 3 ore.

Nu putem spune dacă această metodă e mai bună sau nu ca celelalte. Scopul nostru este de a o face cunoscută pentru a putea fi încercată si la noi. Dacă se va dovedi că aplicația sa e posibilă va trebui să o răspândim cât mai mult.

Cronica politică

Discuțiunile la mesagiu s'au terminat Miercuri atât la Cameră cât și la Senat. In special ședința ultimă a Camerei va vămâne memorabilă în analele mult sbuciumatei noastre vieți parlamentare, atât prin strălucitul răspuns al raportorului cât și prin prețioasele declarațiuni, făcute în numele guvernului de dl ministru de externe I. G. Duca.

In adevăr dl Istrate Micescu, raportorul răspunsului la Mesagiu, în strălucitul său discurs, a redus la adevarata lor valoare pe „oamenii noui", cari nu sunt de fapt decât niște speculanți fără scrupule a nenorocirilor create de marele nostru război și a pus în adevărata lor lumină pe conducătorii partidului național așa cum ei sunt, ambițioși, plini de ură, neînțelegători ai intereselor vitale ale României întregite.

Arătând toate relele făcute de acești „oameni noui", dl Micescu a documentat minunat că mântuirea țării nu se poate aștepta decât dela singurul partid organizat și cu o îndelungă experiență politică: partidul liberal.

Clarificată astfel definitiv situația politică internă, dl Duca a ținut să clarifice și atitudinea pe care guvernul o are fața de marii și micii noștrii aliați de ieri și de astăzi.

Urmărind în interior organizarea și consolidarea țării, prin munca cinstită, prin respectarea legilor și a drepturilor tuturor cetățenilor ei, d-sa a arătat că relațiile pe care guvernul le are cu străinătatea sunt astăzi de așa natură, încât cu sprijinul ei și cu munca din lăuntru, ne putem cu drept cuvânt aștepta la cel mai frumos viitor.

După atâtea zile negre, perspectivele cari se deschid, aduc sufletelor românești o adevărată sărbătoare.

Un act de... cinism

Așa a fost să fie intitulat articolul de fond al d-lui N. Iorga, din „Neamul Românesc" dela 9 April 1922.

El a ieșit, printr'o scăpare de condeiu, dacă nu printr'o greșală tipografică, drept un act de „civism". Căci nici o minte sănătoasă nu poate admite un moment ca alegătorii să declare în scris, după alegere, pe cine au votat în cutare cerc, în care alesul, ori care ar fi el, nu poate fi pe placul tuturor celor ce alcătuiesc masa electorală. De acela doară sunt partide, mai mulți candidați și luptă.

Iar cât privește mijloacele întrebuințate în Ardeal, numai cine a fost aici, la fața locului, le poate judeca. Dacă dl Iorga ar fost între prietenii săi politici ardeleni, în zilele pe care le fierează, osânda sa ar fi căzut negreșit asupra semeților prieteni ardeleni.

Inchipuiască-și cineva ingerințe în comune și manopere la mână, cu biurouri alcătuite, în adrobitoare majoritate, din agenții partidului național, cu propaganda lui incendiară și anti-națională, cu făgăduieli făcute Ungurilor că vor despărți Ardealul de „România ciocoilor", pentru a se întoarce cu toții la frățească înțelegere maghiaronă. Ține dl Iorga să-i producem documentele? S'ar vedea dacă ar mai da atunci mâna să califice de „civism" actele ticluite de patrioții de carnaval, nemângâiați că li se năruie Scaunul stăpânirii singur-țiitoare în mocirla lui Cremene, în care abuzul a răsfățat până azi la umbra pompei formule mântuitoare a „Ardealului pentru Ardeleni".

Cetind somația îndreptată dlui ministru de Interne, zâmbetul ne vine pe buze. Iar „actul de civism" care, după dl Iorga, „ar trebui să afle imitatori" ridică o delicată problemă cu privire la înțelegerea politică a unui șef de partid. Crede oare dl Iorga că alegerile sufragiului obștesc se pot înfăptui prin semnăturile falsificate cu cinism, drept civism, de agenți, prin procedeie atât de cunoscute?

Propunem o încercare, într'unul din județele, unde d-sa a fost proclamat ales.

Censor.

Respingerea unor insulte

Relativ la o dare de seamă a unei pretinse „mari" adunări a naționalilor ce ar fi avut loc la Gherla și publicată în ziarul „Patria", primim spre publicare următoarea

Declarație

Subscrișii intelectuali cari aparținem diferitelor partide politice, ba unii nu aparținem nici unui partid politic cu regret am luat cunoștință de injuriile debitate în Nr. 80 al ziarului „Patria" din 12 l. c. sub titlul „Marea adunare dela Gherla" și înșirate în „discursul d-lui Vaida."

Nu credem și nu putem presupune ca un fost primministru să debiteze în public atâtea inexactități.

Constatăm că cei vizați, d-nii dr. Iosif Boca și Simion Rus sunt membrii marcanți și unii din conducătorii societății intelectualilor din Dej cari se bucură de reputație desăvârșită.

Fiind înjurat în deosebi d-l dr. Iosif Boca, în interesul moralei publice și al adevărului atestăm că d-sa atât ca advocat cât și ca fost funcționar și fost deputat a dovedit și dovedește cinste absolută, nu este nici hoț, nici funcționar mituit și deci toate aserțiunile înșirate sunt neadevărate.

Ținem să aducem această rectificare, pentru adevăr, adăugând, că se face un serviciu rău cauzei obștești dacă oameni de cinste și de omenie sunt în acest mod terfeliți, și e și mai trist lucru, că astfel de cuvinte să aud din gura unui fost primministru.

Această declarație să publică în „Patria" eventual și alt ziar, să admanuază celor interesați și un exemplar rămânâne la cei subscrișii.

Dej, la 12 Aprilie 1922.

Dr. Octavian Fl'ipan m. p. advocat și prefect; dr. Gheorghe Ciupe m. p. subprefect; dr. Valer Hango advocat al statului; dr. Ioan Olteanu m. p. primjurisconsultul județului; dr. Victor Pop m p. notar public; dr. Ioan Mezei advocat, jurisconsultul orașului; Dimitriu m. p. administra or financiar; dr. Pop Cornel m. p. primar al orașului Dej; Ioan Maxim inginer; Sliam șefal poliției Dej.

Raspunsul M. S. Regelui la Adresa Camerei

Domnule Președinte,
Domnilor Deputați,

Din adâncul sufletului mulțumesc pentu cuvintele așa de bine simțitre cu cari Imi exprimați simtămintele de credință și dragoste ce însufletesc Adunarea Deputaților față de Mine și Dinastia Mea ele găsesc în inima Mea un cald răsunet. Cu deosebire sunt mișcat de urările căl duroase ce Ne-aduceți cu prilejul fericitului veniment al logodnei pre iubitei Noastre Fiice Maria cu M. S. Regele Alexandru al Sârbilor. Croaților și Slovenilor. Impreună cu națiunea văd în aceată unire o chezășie, că legăturile seculare de prietenie între cele două popoare vecine se vor strânge și mai tare în viitor.

Domnule Președinte,
Domnilor Deputați,

Impreună cu Domniile Voastre privesc cu viu inteesr lucrările conferinței de la Genova, convocată pentru a readuce echilibrul economic atât de sdruncinat al Europei. In înțelegere cu Polonia, Ceho-Slovacia și Regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor, pentru a reprezenta în comun acord interesele noastre, vom ajuta și noi desigur, ca să se aducă soluțiuni, care vor permite Statelor participante fără a stânjeni suveranitatea lor, să vindece rănile războiului și să apuce pe calea însănătoșirei situației actuale.

Domnule Președinte,
Domnilor Deputați,

Ca mare satisfacție constat că Adunarea Deputaților este pătrunsă de marea răspundere, ce are, față de greaua, dar frumoasa sarcină, de a da Țărei, sprijinită pe un așezământ constituțional cerut de noua ordine a lucrurilor, o organizare statornică, care, bazată pe temelii democratice sănătoase, să-i asigure în viitor o propășire trainică corespunzătoare multiplelor nevoi ale vieței noastre de stat și demnă de sacrificiile aduse pe altarul patriei și de sfântul principiu al Unirii Naționale. In acest scop, toți bunii români sunt chemați să conlucreze la reîntregirea Statului nostru printr'o muncă încordată și patriotică înfrățire: nici o jertfă nu trebue să fie prea mare, nici o mână de ajutor prea mică, dacă voim să clădim ceva temeinic și nu numai pentru clipa de față, dar pentru vremuri ce au să vie.

Operei acesteia i-ar lipsi însă temelia cea mai tare, dacă nu am izbuți de a pune iarăși finanțele Statului pe baze sănătoase și solide, care vor asigura desvoltarea noastră economică, întemeiată pe un buget bine echilibrat și normal, pe un credit statornic și pe bogățiile, cu care natura a înzestrat Țara noastră. Cu adâncă mulțumire constat, că reprezentanții Țărei sunt pătrunși de importanța capitală a acestei chestiuni și că bucuros vor sprijini și conlucra la măsurile ce Guvernul Meu va cere dela patriotismul lor dezinteresat, impus de împrejurări grele, prin care trecem încă.

Domnule Președinte,
Domnilor Deputați,

Solicitudinea, ce arătați pentru continuarea împroprietării în tot cuprinsul României, găsește în inima Mea un răsunet cald. De când sunt Rege, am stăruit și îndemnat pentru înfăptuirea reformelor agrare și voiu fi fericit, când voiu vedea pe țăranul român intrat în stăpânirea definitivă a pământului, asigurat prin Lege și când voiu putea vedea îndeplinit astfel cuvântul Meu regesc, dat într'un moment solemn, la 22 Martie 1917 în mijlocul ostașilor Mei.

Cu fare satisfacție constat că Adunarea Deputaților este hotărâtă a purta toată grija nevoilor armatei, a căreia putere și bună organizare este sprijinul nostru cel mai tare și chezășia liniștei, sub al cărui scut nu mai putem propăși pașnic.

Domnule Președinte,
Domnilor Deputați,

Un program fast așteaptă din partea Domniilor-Vastre o muncă încordată. Am toată încrederea că până la Toamnă veți pune toată însuflețirea patriotică; toată inteligența și toate energiile voastre în pregătirea soluțiunilor cihbzuite și folositore a multiplelor probleme ce sunteți chemați a le deslega, astfel ca bazele temeinice ce veți pune să justifice pe deplin încrederea acelora, care v'au trimis pe Domniile-Voastre să reprezentați interesele Țării.

Incă odată vă mulțumesc pentru mărturisirile de caldă dragoste către Mine, Regina și Familia Mea și vă urez spor bun la lucru spe binele Țării. (Aplauze prelungite).

Raspunsul M. S. Regelui la Adresa Senatului

Domnule Președinte,
Domnilor Senatori,

Cu deosebită bucurie primesc mărturisirile de credință și dragoste ce mi-aduceți din partea Senatului, cu atâta căldură și care s'au manifestat într'un mod mișcător, cu prilejul logodnei prea iubitei mele fiice Maria cu M. S. Regele Alexandru ți Sârbilor, Croaților, și Slovenilor. Acest fericit eveniment va întări de sigur și mai mult legăturile de prietenie tradițională ce, bazate pe interese comune, au existat totdeauna între cele două popoare vecine.

Domnule Președinte,
Domnilor Senatori,

Interesul viu ce Senatul poartă desbaterilor conferinței deschise zilele acestea la Genova este adânc împărtășit de Rege care, împreună cu poporul nutrește speranța că scopurile nobile și înalte pentru care a fost convocată, vor găsi soluțiuni menite a stabili o bază de solidaritate internațională spre a ajunge la realizarea echilibrului economic al Europei și la o viață economică mai normală bine înțeles fără a aduce cea mai mică slăbire suveranității puterilor participante. România patrunsă de spiritul de pace și dornică de raporturi de sinceră și bună vecinătate, vede în înțelegerea încheiată cu Polonia Cehoslovacia și regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor, un factor de mare preț pentru realizarea acestor scopuri eminamente pașnice.

Domnule Președinte,
Domnilor Senatori,

O mulțime de probleme așteaptă dela munca diferitelor, comisiuni pregătirea legilor, menite de a da, pe baza pactului constituțional adoptat nouei stări de lucruri, un așezământ și o organizație solidă, întemeiată pe interesele vitale ale României noui, care nu-și poate găsi trăinicia decâjt pe temeiul unității noastre naționale, dobândite cu atâtea mari sacrificii.

Am adâncă încredere în simțul patriotic al tutulor bunilor cetățeni că ei nu vor cruța nici muncă, nici jertfe și, cu toată abnegația, vor conlucra pentru a duce această mare operă de consolidare la bun sfârșit, toți laolaltă așa cum i-am îndemnat necontenit, cum o cer interesele noastre superioare și cum o merită poporul nostru.

Insănătoșirea finanțelor este una din condițiile esențiale pentru propășirea Statului; primesc dar, cu vie mulțumire asigurarea Senatului că va da guvernului meu tot sprijinul când va propune măsuri legislative în acest scop.

Domnule Președinte,
Domnilor Senatori,

Constat cu vie satisfacție că Senatul a îmbrățișat cu căldură cauza vrednicei noastre țărănimi și este hotărât de a continua și a desăvârși aplicarea legilor agrare, nu numai în vechiul regat, ci și în toate ținuturile întrunite în patria comună. Terminarea acestei mare opere, înlăturând nedreptățile acolo unde s'au ivit, constitue cea mai sigură chezășie pentru menținerea și întărirea ordinei sociale în Stat.

Pentru mine, soluționarea definitivă a acestei chestiuni, pentru care dela suirea mea pe Tron port cea mai mare și nemărginită solicitudine, va fi o adevărată satisfacție sufletească.

Interesul mereu viu ce Domniile Voastre arătați scumpei noastre armate umple inima mea de bucurie, căci imi este o nouă dovadă că sunteți pătrunși de imperioasa necesitate de a o menține puternică ca scutul cel mai tare al țărei și ca păzitor al ordinei. O armată bine instruită și bine înzestrată cu cele trebuincioase este pentru țara noastră cea mai bună garanție de pace.

Domnule Președinte,
Domnilor Senatori,

O operă atât de mare și importanță, cum se cere în vremurile, de astăzi dela reprezentanții națiunei, nu se poate desăvârși cu folos pentru patrie dacă aceia în cari țara și-a pus încrederea nu ar fi pătrunși de sentimentul datoriei. Cuvintele cu care mă întâmpinați aci imi dau asigurarea că aceste sentimente sunt adânc sădite în inimile Domniilor, Voastre chemați a desăvârși opera de reintregire și consolidare, sunteți meniți de a pregăti viitorul. Răspunderea ce apasă pe umerii D-v. e mare și grea și, după fapetle voastre, v(va judeca țara. In lucrările voastre fiți necontenit pătrunși că numai cu muncă încordată și prin unire se pot îndeplini fapte mari.

Mulțumindu-vă încă odată pentru sentimente de iubire ce Ne arătați Reginei, Mie și fainima și cu toată încrederea inima iș cu toată încrederea spor bun de muncă patriotică spre pregătirea unei opere trainice.

INFORMAȚII

O telegramă din Atena anunță următoarele:

Principesa Elisabeta a petrecut o noapte neliniștită. Temperatura s'a menținut ridicată. Starea generală totuși este satisfăcătoare, socotind gravitatea boalei.

•

S'a revenit asupra deciziunii prin care se permitea, până la noui dispoziții, ca polițiile din Ardeal neîncadrate să încaseze taxele de control și inspecțiune, în ce privește reprezentațiile de teatru, cinematograf, concerte mese întinse, etc.

•

Eri s'a format, în urma recomandărilor, comisiunea pentru modificarea Constituției.

•

O comisie de basarabeni compusă din d-nii Kirilă Caracuda, Ilie Nabereine și Kefles însoțită de d-nii Inculeț, ministrul Basarabiei și deputat Jeleascov s'a prezentat prințului moștenitor și a cerut, în numele a 38 comune cu coloniști, ca liceul de băieți din Bolgrad să poarte numele de liceul Prințul Mihai.

Alteța Sa a încuviințat și a mulțumit delegației pentru această atenție față de noul principe Mihai.

•

Pentru acordarea concediilor de bială cât și cele de intees, direcțiunea generală a c. f. r. a instituit următoarele norme:

1) Concediile până la 30 zile, inclusiv se vor aproba de către direcțiunile regionale și speciale.

2) Cele până la 10 zile inclusiv se vor aproba de directorii de ate-

3) Cele până la 5 zile inclusiv se vor putea acorda de ateliere, inspecțiuni, secțiile și depourile cărora aparțin solicitatorii.

Toate celelalte concedii însă de la 30 zile în sus se vor aproba de către direcțiunea generală.

•

De vânzare are în Centru un imobil liber imediat se poate instala o Bancă, Cafenea, Societate Anonimă sau altă intreprindere.

Adresa la ziar sub „Local" 1677

•

Cumpăr imediat un cărucior pentru copil. Adresa cu prețul la ziar „David".

•

Cofetăria Boncescu din Timișoara și Cluj roagă onorata sa clientelă să binevoiască a face comenzile cu câteva zile înainte de Sfț. Sărbători ale Paștelui, pentru-ca fiecare persoană să poată fi bine servită, și pentru a se putea garanta promptitudinea livrărei. Telefon 68. 1625

Exportul porcilor a fost admis rezervându-se pentru consumul intern o cotă de 50 la sută.

•

Dl Popovici Bayreuth, directorul Operei române din Cluj, a fost decorat cu ordinul „Coroana României" în gradul de comandor.

•

Agricultorii, cari n au restituit în natură semințele primite în 1920 dela Stat, sunt îngăduiți a le restitui din recolta anului curent. In caz contrar, semințele vor fi rechiziționate.

•

Dl Isidor Rauca Rauceanu a fost numit primar al orașului Sf. Gheorghe, județul Trei-Scaune, în locul vacant.

•

Papa a primit Luni în audiență, pe dl Penescu, ministrul României pe lângă Vatican.

•

Legea conflictelor colective de muncă a fost modificată astfel:

La art. 16 care prevede că arbitrajul este obligatoriu în conflictele dintre salariați și întreprinderile de Stat, județ și comună, ori în acele particulare a căror oprire de lucru ar pune în primejdie existența și sănătatea populației s'au viața economică a țărei, s'a adăugat un aliniat care extinde despozițiunile acestui articol asupra restaurantelor și birturilor și s'a complectat aliniatul. E extinzându-se și asupra fabricelor de zahăr.

Legea astfel modificată a fost votată de Senat și de Cameră.

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

•

Banii Imprumut pe ori, ce obiecte, bijuterii, haine-haine, mobile, acțiuni, mărfuri, etc., cumpără aur, argint și orice obiecte, primește spre vânzare în comision și acordă avansuri foarte avantagios, primește **Depune spre fructificare cu 9 și 10 la sută**

Casa de Imprumut pe Amanet (Muntele de Pietate) Victor Iliescu și Co. Calea Victoriei 25 Telefon 55. Intrare și prin curte. 1580

Direcțiunea Generala a agriculturei aduce la cunostiința crescătorilor de viermi de mătase că sămânța de viermi de mătase va fi distribuită în mod gratuit și în aceleași condițiuni ca în anul trecut.

Orice alte versiuni ar circula asupra a estei chestiuni sunt neadevărate.

•

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorșáru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

•

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

•

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

CUM A FOST votată legea chiriilor

Noua lege a chiriilor a fost luată azi dimineață în discuțiune la Cameră pe articole, după cum se vede din desbaterile parlamentare.

S'au admis numeroase amendamente între cari cele mai de seamă sunt:

1. Vor beneficia de prelungirea contractelor și funcționarii particulari cari au un salariu până la 2000 lei lunar;

2. Contractele în curs de executare cari expiră însă după 23 Aprilie 1923, vor fi atinse de prevederile legei în ce privește sporul chiriei;

3. Nu vor putea fi evacuați nici chiriașii ai căror proprietari sunt instituțiuni bisericești;

4. O parte din incasările subînchirierilor, trece în beneficiul proprietarilor;

5. Vor fi considerați ca funcționari ai statului învățătorii și profesorii confesionali, dându-li-se astfel privilegiul acordat celor dintâi;

6. Proprietarii cari se mută în casa lor și cari nu au avut casă pentru a o putea pune la dispoziția chiriașului evacuat, vor fi în primul rând privilegiați de Oficiul de Incuiriere; proprietarii cari și-au vândut casele, făcând astfel speculă, nu vor putea evacua pe chiriași;

7. Toate dispozițiunile acestei legi sunt de ordine publică.

Sporul de chirie pentru toate categoriile de chiriași, în ce privește casele de locuit va fi îndoitul chiriei din 1916; pentru prăvăliile micilor industriași și meseriași, de trei ori chiria din 1916, iar pentru celelalte prăvălii de cinci ori chiria din 1916.

Legea a fost adoptată în întregime de Cameră și chiar astăzi va fi trecută și Maturului Corp pentru a fi votată.

După sărbătorile Paștelor ea va fi promulgată de „Monitorul Oficial".

Edificările la Cluj

Nici anul acesta nu se vor face noui edificări — Cum ar putea face statul locuințe funcționarilor la Cluj — Ce au devenit locurile vândute funcționarilor

Cu toate că sezonul edificărilor a început, până în prezent nu se simte nici un impuls pentru construcții noui. Primăria făcuse chiar un regulament prin care edificările trebuiau să se facă în mod imperativ iar pentru unele străzi, caselor, cu un singur rând să li se adaugească încă un rând

Arhitecții s'au așteptat de asemenea la o aglomerație de lucrări și de aceea au propus lucrătorilor câte 10 ore de lucru pe zi în loc de 8 cum cereau ei și mulți au adus chiar lucrători streini tot în acest scop.

Astăzi însă regulamentul primăriei și speranțele arhitecților au rămas în umbră.

Intrebând pe dl V. Hossu, consilier orășenesc, D-sa ne-a spus între altele că primăria își pusese în gând ca din casărmile cari sunt proprietatea orașului să facă locuințe pentru funcționarii statului. In acest scop a pus la dispoziția armatei un teren în afară de oraș unde să fie clădite casărmi chiar cu oamenii armatei, ceea ce ar costa foarte puțin întrucât sa știe că lucrul în ziua de astăzi reprezintă 60 la sută din valoarea unei clădiri.

Dacă cimentul dela Turda ar fi pus la dispoziția armatei pe preț mai mic, statul nesocotind prețul gazului metan și dacă orașul ar da cărămida în prețul de cost, edificarea casărmilor s'ar putea termina chiar în această vară și ar costa foarte eftin.

In privin a locurilor primite de funcționari, pentru așî clădi locuințe Dl Hossu ne-a răspuns că până acum numai vre-o doi funcționari au început să-și clădească locuințe iar ceilalți le-a arendat și anul acesta tot pentru grădini de zarzavat.

Nu vor putea clădi case funcționarii poate nici peste 5 ani pe acele locuri din cauză că nu au bani.

O solutie ar fi Statul să le acorde pentru aceasta un împrumut de 15—20 milioane lei fără dobândă Funcționarii mutați în acele locuințî să fie obligați plăti lunar o sumă în raport cu salarul,

După un anumit număr de ani casa să rămână propietatea funcționarilor.

Cât privește vestea că noua societate de construcțiuni eftine s'ar apuca de clădit case pentru lucrători în afară de oraș, aceasta e ceva ireali abil deocamdată, întrucât, după socotelile făcute lucrările de canalizare și apaduct ar fi mult mai costisitoare decât edificiile făcute în mijlocul orașului.

Așa dar dacă se vor face locuințe e'tine ele vor trebui edificate pe locurile virane din oraș cari ar urma să fie expropriate. Aceasta însă încăodată pentru motivele de mai sus,

MINISTERUL COMUNICAȚIILOR C. F. R.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală că, reclamatiunile de restituiri de suprataxe la transporturile de mărfuri, călători și bagaje sosite la București, Iași, Cernăuți, Chișinău, Cluj, Brașov, Arad, Timișoara și Craiova, se vor adresa de cei interesați direct la Direcțiunile Regionale CFR respective, care au reședința în sus numitele orașe și nu la Direcțiunea Generala cum se obișnuește actualmente și care le trimite numitelor Direcțiuni Regionale întârziându-se astfel rezolvarea lor.

Direcțiunea Generală C. F. R.

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comandala depozitul de lemne

Cronica externă

Vineri 13 Aprilie 1922

Față de însemnătatea problemelor ce se vor pune în discuția Conferinței dela Genova și față de activitatea febrilă pe care reprezentanții anumitor state o desfășoară între culise, delegații Micei Antante, la propunerea d-lui Beneș, au reînoit într'o consfătuire intimă legăturile de prietenie și de interese comune, hotărând încă odată ca să se ceară energic garanții serioase pentru liniștea viitoare a Europei Centrale și răsăritene.

Mica Antantă va pretinde ca tratatele de pace încheiate până acum să fie respectate iar reîntronarea Habsburgilor să fie pentru totdeauna zădărnicită.

In afară de acestea, ea va mai cere ca acele state cari vor semna tratatul de dezarmare să fie obligate a sprijini chiar și cu forța armată, statele atacate.

Pe de altă parte, pentru a potoli întrucâtva subitul entuziasm al Angliei pentru Rusia și graba ce o pune aceasta pentru a încheia legături cu republica sovietică — trecând chiar peste prieteniile de ieri, d. I. I. C. Brătianu, va declara — ca unul ce cunoaște mentalitatea bolșevică — că România privește cu neîncredere tratatele lipsite de orice garanție în chestia rusească, pentrucă Rusia nu le va respecta. Prudența aceasta a omului de stat român, va produce cu siguranță o adâncă impresie delegaților și va scurta mult îndrăznelile delegaților bolșevici a căror insolență s'a observat chiar din prima zi.

Importanța la Conferință a Micei Antante se vădește astfel zilnic și rolul ce-l va juca promite a fi de o deosebită importanță.

Ultime infomatii

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 p m

La ședința de ieri a consiliului de miniștri s'a aprobat Ministerului de agricultură un concediu de o lună. In absența sa va fi înlocuit de ministrul Sasu.

•

Se anunță din Roma că în starea dlui Tache Ionescu se observă o binesimțită îmbunătățire.

•

Machno a cerut guvernului ca să-i dea voie să treacă peste Nistru în Ucraina, el intenționând să treacă apoi în Polonia.

•

La ședința consiliului de miniștri de ieri dnii miniștri Duca și Văitoianu au cetit telegramele dlui Ioan Brătianu despre rezultatele tratativelor dela Genova. Premierul român a anunțat că perspectivele delegaților români sunt strălucite și că interesele economice și financiare vor fi satisfăcute.

•

Se comunică oficial că starea principesei Elisabeta s'a ameliorat.

•

Eri la amiazi a avut loc o ședință a consiliului de miniștri la care a prezidat generalul Vaitoianu. S'a hotărât ca toate autoritățile să ia vacanță de Joi până Miercuri.

Consiliul s'a ocupat apoi de alegerile complimentare hotărându-se în principiu de a nu se pune contra candidați partidului național în Ardeal, dar mai ales fruntașilor acestui partid.

In legătură cu aceasta „Adevărul" anunță că la consiliul de miniștri s'a mai hotărât ca guvernul să nu pună contra candidați în Ardeal la trei candidați unguri, doi Svabi și un sas. In Basarabia guvernul susține candidații partidului lui Inculetz.

•

La ședința de eri a procesului comunist a fost ascultat ca martor dl Constantin Xeni a fost ministru în guvernul Tache Ionescu. Acuzatul Cristescu s'a adresat d-lui Xeni următoarea întrebare: Aveți dv. cunoștință de aceia că eu aș fi propagat din parlament greva tulburări și atentate.

— Am cunoștință. Atâta știu, că în atitudinea d-voastră am văzut o strictă concordanță cu principiile politice comuniste.

Cristescu: Principile propovaduite de mine sunt condamnabile?

Xeni: Da. — Sunt de condamnat.

•

Banditul Ucrainian Machno va fi probabil, expulzat din România.

•

Principele moștenitor Carol pleacă astăzi Vineri la ora 9 la Constanța de unde va pleca cu vaporul la Athena.

Desmințirea unei greve

Ziarele ungurești au publicat în numărul de eri că la atelierile cfr. din Cluj a fost grevă. Comentariile făcute de susnumitele ziare erau cu desăvîrșire tendențioase, căci într'adevăr, iată ce s'a stabilit din cercetările făcute:

In ziua de 12 c. lucrătorii trebuiau să-și primească salariile cu sporul pentru care se intervenise i fusese deja aprobat de direcțiunea generală cfr. rămînd să albă ulterior aprobarea ministrului comunicațiilor.

Lucrătorii luaseră cunoștință despre acest lucru pentru că el se afișase de către direcțiunea generală.

Vre-o 7 agitatori însă, răspîndiră vestea că sporul nu se mai acordă și de aceea în semn de protest, agitând printre lucrători, vre-o 300 din cei 1000 de lucrători, declarară grevă.

Acest fapt s'a petrecut la ora 12'20 adică în timpul repaosului de la amiază.

Dl Traian Dragoș, directorul Atelierilor luînd cunoștință de acest fapt a dat lucrătorilor 5 minute timp de gândire pentru a reintra în lucru. Lucrătorii nevoind să revină D-sa a ordonat atunci darea semnalului de eșire a tuturor lucrătorilor din ateliere. La auzul acestui semnal lucrătorii au reintrat imediat în lucru.

După 5 minute de „grevă". Cum acest incident se datorește numai celor 7 inși, elemente rele și turbulente cari totdeuna au căutat să producă agitații în sânul lucrătorilor, ei au fost dați în cercetarea organelor judiciare și vor fi pedepsiți Cele scrise deci de ziarele ungurești sunt pure fantezii, scrise în mod vădit tendențios.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Duminecă: O mare dramă misterioasă. Malombra. In rolul principal Lydia Borelli.

Luni: 17 Apr. O puternică dramă socială: Clevetea omoară.

Marți 18 Apr. Mare dramă istorică. Gardistul. In rolul principal R. Warwick.

CINEMA UNIVERSITAȚII

Duminecă: O mare dramă senzațională: Calvarul Munților.

Luni: 17 Apr. Mare dramă socială. Altruistul.

Marți: 18 Apr. Mare dramă misterioasă, Secretele Hipnotismului.

CINEMA URANIA

Duminecă: O puternică dramă socială: Altruistul

Luni: 17 Apr. O zguduitoare dramă socială: Ochiul dreptății.

Marți: 17 Apr. Mare eveniment cinematografic. Sărbătoarea lampei roșii Dramă chinezească.

Cetiți „Infrațirea"

Telegrama Parlamentului român către dl I. I. C. Brătianu

Camera în ultima ei ședință de Miercuri, 12 Aprilie, a ținut ca înainte de a închide sesiunea parlamentară extraordinară, să trimită președintelui guvernului, dlui Ioan I. C. Brătianu, plecat la marea Conferință a popoarelor de a Genova următoarea telegramă:

„Adunarea națională a deputaților, terminându-și cu bine lucrările actualei sesiuni, vă adresează expresiunea sentimentelor sale de adâncă încredere în patriotismul și experiența d-voastră, pentru ca în acord cu marii noștri Aliați și bizuindu-vă pe sprijinul amical și reciproc al republicilor Poloniei și Ceho-Slovaciei și a regatului Sârbilor, Croaților și Slovenilor, să aduceți la bun sfârșit ucrările participărei noastre la opera de reclădire economică întreprinsă la Genova, urându-vă izbândă deplină în susținerea soluțiunilor menite să asigure țărei noastre propășirea la care-i dă dreptul sacrificiile ei în războiul mondial",

Epilogul unei întruniri

Față de insultele și calomniile d-lui dr. Vaida-Voevod, debitate la adresa d-lui dr. Iosif Boca, fost secretar general și deputat, în întrunirea electorală de la Gherla și de care ne ocupăm în altă parte a ziarului nostru, d-l Boca a hotărât să se adreseze justiție cerând darea în judecată a fostului prim ministru.

Ultime știri

Numeroși refugați Ruși au sosit în Sulina din Odessa refugiindu-se din cauza foametei.

Paris. Sa desminte în mod oficios că Poincaré ar fi dat instrucțiuni lui Barthou ca delegațiunea franceză să nu stea alături de cea germană. Premierul Francez a cerut numai ca delegația franceză să nu adere la formarea unui consiliu internațional suprem, chemat să preia conducere politicei Europene. Nici nu a fost vorba de așa ceva ca Francezii să nu admită participarea la discuțiunile în comisiuni a delegaților germani.

En detail | En gros

Mare magazin cu Coloniale și Delicatese
Str. Regina Maria 6.
Cu ocazia Sf. Serbători a sosit un mare transport de COLONIALE și DELICATESE. Toată lumea să profite de ocazie și să târguească tot ce-i trebue la

KONKOLY & POP

Care este cel mai bine asortat și vinde cu prețurile cele mai avantagioase. Vizitați magazinul spre a vă convinge.
Serviciul prompt. 1637 Prețuri de concurență

Acum s'a terminat cu importul de încălțăminte

FABRICA DE PIELARIE
FRAȚII RENNER & Co. S. A.
din CLUJ.

Confecționează tot felul de încălțăminte pentru bărbați, femei și copii din piei colorate și lacuri după modelele cele mai noi. 1392

TRASUL

dă betonului și mortarului densitatea deplină și impermeabilitatea, mărește clasticitatea și resistența de tracțiune și de presiune, face posibil economii mari la ciment de portland.
TRASSIA S. A. p. Exploatare de tras transilvanean în DEJ, fabrica: Tras, Trasvar, Ciment de Tras.
Prospecte și certificate oficioase stau la dispoziție. Representant pentru jud. Gojocna și Turda-Arieș precum și depozit în Cluj: Inginer F. HANN Cluj, Strada Ciparilu No. 3. 1401

Benzină 3 Lei l. EMIL BLAGA Serviciul de zi și noapte
Telefon 270. ◆◆ CLUJ. 1585 Str. Avram Iancu 56. Tel. 11-01.

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Mica publicitate

Vânzări şi Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeş 57.

Inchirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Preţul după invoeală. Oferte a ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din Bucureşti.

DIRECŢIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureş şi Crişana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenţii Principale deja înfiinţate: Oradea-Mare, Sibiu, Braşov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureş, Satu-Mare, Sighetul-Marmaţie, Şimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistriţa, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terţilor şi toate combinaţiunile de asigurări asupra vieţei cu primele şi în condiţiunile cele mai avantajoase. 1433

Să nu se confunde No. casei.

Prima Casa de Imprumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunţă onorata sa clientelă că în vederea sărbătorilor Paştilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri şi libeluri cari ar putea prezenta garanţie suficietă societăţii. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix şi 7% pentru depuneri fără termen.

Condiţiuni avantagioase. Intrarea şi prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Se găsesc cele mai bune şi mai frumoase **parfume** pentru Paşti la parfumeria

D'or

Cluj, **Piata Unirii No. 5.** 1385

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" şi „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Banca Generală a Ţării Româneşti

Capital 60.000.000 lei. — Rezerve Lei 48.000.000

Convocare.

Adunarea generală ordinară a acţionarilor este convocată pe ziua de 27 Aprilie 1922, ora 4 p. m., in Bucureşti, la sediul Băncii din str. Lipscani No. 10.

Ordinea de zi a adunării generale este următaorea:

1. Darea de seamă a consiliului de administraţie şi raportul censorilor asupra exerciţiului 1921;
2. Bilanţului şi contul profit şi pierdere pe acest exerciţiu încheiat la 31 Decemvrie 1921;
3. Descărcarea consiliului de adminisraţie, censorilor şi direcţiunii pentru gestiunea pe exerciţiul încheiat la 31 Dec. 1921:
4. Repartizarea beneficiului;
5. Ratificarea cooptărilor făcute de către consiliului de administraţie;
6. Alegerea noulor membri în consiliu în locul celor ieşiţi la sorţi;
7. Alegerea censorilor şi supleanţilor lor.

D-nii acţionari cari doresc a lua parte la această adunare, vor depune acţiunile la sediul central al Băncii sau la sucursalele ei din provincie, până în seara zilei de 22 Aprilie 1922, pentru a primi buletinele de vot.

3 acţiuni dau dreptul la un vot.

Nimeni nu poate avea mai mult ca 40 voturi, pentru sine şi 40 ca procurator.

Orice acţionar poate să fie reprezentat la adunarea generală de către un alt acţionar.

Acţionarii minori poate să fie reprezentaţi de către tutorele lor, persoanele puse sub consiliu judiciar de către curatorele lor, femeile de către un împuternicit al lor, casele de comerţ de către unul din membrii lor având semnătura firmei, societăţile în genere de către unul din membrii lor având procură specială.

Procuratorii trebuie să-şi prezinte mandatele la reşedinţa băncii cu o zi cel puţin înainte de întrunirea adunării generale.

Consiliul de Administraţie.

Banca Generală a Ţării Româneşti

ACTIV — BILANŢ GENERAL INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1921 — PASIV

Cassa şi disponibil la Banca Naţională	—	—	59.171.668	42	Capital		60.000.000 —
Fonduri publice şi acţiuni	—	-	51.521.630	25	Fondul de rezervă statutar	5.275.000 —	
Participaţiuni	—	—	50.302.314	02	Fonduri de rezervă speciale	42.755.000 —	48.030.000 —
Potofoliu (Efecte scontate	51104327	05			Fond de pensiuni	— —	955.545 70
(Efecte de cont curent	145915483	60			Fond pentru amortizarea imobilului centralei	— —	700.000 —
(Efecte reescontate	256588634	—	453.608.444	65	Angajamente pentru efecte reescontate	— —	256.588.634 —
Conturi curente externe	—	—	11.272.494	74	Conturi curente externe	— —	50.650.977 12
„ „ interne	—	—	785.002.615	42	„ „ interne	— —	470.961.101 63
Imobile (Centrala şi sucursale	15.534.500	—			Depuneri spre fructificare şi pe termen fix	— —	81.671.134 46
(Urbane	1.899.975	60			Dividende nereclamate	— —	1.544.524 50
(Rurale	4.769.424	57	22.203.900	17	Clienţi efecte spre incasare	— —	40.709.966 84
Mobilier şi case de fier	—	—	971.007	—	„ „ în depozit	— —	190.469.499 55
Efecte spre încasare	—	—	10.155.980	08	Deponenţi efecte de cont curent	— —	216.111.345 85
Diverşi	—	—	57.379.252	94	Diverşi	— —	92.464.683 08
Conturi de valori	—	—	44.807.807	75	Conturi de valori	— —	18.943.501 24
					Prevederi pentru impozite pe 1921	— —	2.000.000 —
					Beneficiu net (Report din 1920	996.795 56	
					(Beneficiul anului 1921	13.599.405 91	14.596.201 47
			1.546.397.115	44		— —	1.546.397.115 44
Conturi de ordine:					Conturi de ordine:		
Depozite de titluri	—	—	196.385.700	70	Clienţi depozite de titluri	— —	196.885.700 70
Debitori de avaluri	—	—	39.798.547	60	Angajamente de avaluri	— —	38.798.547 60
Ipoteci, cesiuni, garanţii diverse şi mărfuri în gaj	—	—	257.647.785	99	Clienţi ipoteci, cesiuni, garanţii diverse şi mărfuri în gaj	— —	257.647.785 99

Preşedintele consiliului de administraţie, **C. R. Monolescu.**

Direcţiunea: **M. A. Georgescu, P. Ştefănescu.**
Verificat şi găsit exact cu registrele,
Censori: **Th C. Asian. N. Butculescu** expert contab., **St. Lambru.**

Şeful contabilităţii, expert-contabil, **George Georgescu.**

CONTUL DE PROFIT & PIERDERE

DEBIT — INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921 — CREDIT

Cheltueli de administraţie	—	—	8.526.367	62	Raport din anul 1920	— —	996.795 56
Salarii, gratificaţii	—	—	8.154.095	08	Beneficii rezultate din: dobânzi, comisioane, scont, etc.	43.458.924 40	
Diferenţe de schimb	—	—	6.288.817	61	Venitul fondurilor publice	4.699.333 58	
Secţia comercială	—	—	14.800.000	—	Defto dela secţia cerealelor	14.882.338 13	63.040.601 11
Creanţe dubioase	—	—	8.503.948	15			
Amortizări, imobile şi mobilier	—	—	1.167.966	64			
Prevedere pentru impozite pe beneficiul net	—	—	2.000.000	—			
	—	—	49.441.195	20			
Beneficiul net	—	—	14.596.201	47			
			64.037.396	67			64.037.396 67

Preşedintele consiliului de administraţie, **C. R. Manolescu.**

Direcţiunea: **M. A. Georgescu, P. Ştefănescu.**
Verificat şi găsit exact cu registrele,
Censori: **Th. C. Aslan, N. Butculescu** expert contab. **St. Lambru.**

Şeful contabilităţii expert-contabil, **George Georgescu.**

„Universum“

Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.

◆

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ“
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

Au sosit la
„OLD ENGLAND“
1602 **Mănuși, ciorapi și tricotaj,** noutăți de primăvară
Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.

VIȚE ALTOITE
Port altoi și viițe americane cu rădăcini, furnisează garantând pentru veritabilitatea soiurilor.
1320
F. CASPARI, MEDIAS.

Să găsesc
Pe sezonul de primăvară
Cele mai bune,
De forma cea mai nouă.
GHEȚE „TURUL“
la Sucursala CLUJ, Calea Reg. Ferdinand 14
Cea mai mare fabrică de ghețe a țării.
1370
Prima sucursală proprie în țară și streinătate

LOUP NOIR
NEINTRECUTA
CREMA DE GHEȚE

Candelabre electrice
dela cele mai simple până la cele mai impodobite
Mare asortiment
De candelabre electrice dela cele mai simple până la cele mai impodobite, deasemenea tot felul de materiale călcătoare, vase de fiert, precum becuri electrice cu intensitate de 150, 110 și 220 volți se pot cumpăra la:
Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.
1446 Se vând en gros și en detail, la revânzători se dă favor în prețuri.

ATLANTICA
Calea Regele Ferdinand No. 1.
Cel mai vestit magazin de Coloniale, Cafea, Ceai, etc. Tot-deauna bine asortat și mai effin ca oră unde.
1676
Notați bine adresa cu ocazia Sf. Sărbători are se vă prindă bine.

Fabrica de bere MENDEL Soc. An. Comercială
TURDA
Telefon 324 Filiala Cluj Telefon 394
Calea Dorobanților fost Honvéd-u. No. 11.
Fabrică cea mai bună bere
Produsele fabricei sunt căutate de toți BERE ALBA **CORONA**
Specialitatea Fabricei (dupla maláta-sör) **GLORIA**
BERE NEAGRĂ NUTRITOARE
Beuturile cele mai favorite publicului, se pot cere în toate localurile de cunsumuție, deposite are în toate orașele insemnate ale Țării. 1674

Fabrica de Ciocolată DOBRICEANU
Furnizorul Curței Regale
Calea Victoriei 97, București.
Urează cu ocazia Sf. Sărbători, numeroasei sale clientele din Ardeal sărbători fericite. 1672

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss și Molnár
sub noua firmă:
Heller, Weiss și Molnár
Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

Se caută
pentru angajare imediată un maestru tăbăcar care cunoaște tăbăcirea boxuri și sevrouri.
Relații administrația ziarului. 1614

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrațirea“

Spitalul de Ortopedie din Cluj.

No. 254-1922. Sp.

Concurs.

Se publică spre cunoștință generală că în ziua de 24 Aprilie 1922 ora 10 a. m. se va ține la Spitalul de Ortopedie din Cluj, licitație publică cu oferte închise pentru aprovizionarea Spitalului cu combustibil pe anul gestiune 1922-1923 în cantitate de 400.000 kg. lemne de foc (fag uscat) 40.000 kg. carbuni și 20.000 kg. carbuni de lemne sau cox.

Licitația se va ține în conformitate cu Art. 72-84 din legea contab. publice.

Combustibilul va fi predat franco de orice cheltueli la reședința Spitalului.

Concurenții vor licita cantitatea necesară arătând în oferte închise precis cantitatea ce vor preda, prețurile oferite și terminul de predare.

Ofertele vor fi însoțite de 10 la sută din costul furniturilor oferite, în recepise Casei de depuneri.

Ofertele ce nu indeplinesc condițiunile de mai sus, nu se vor lua în considerare. Supra oferte nu se primesc.

Caetul de sarcini se poate vedea în biroul administrativ între orele 11-13.

Cluj, la 24 Martie 1922.

Directorul Spitalului: Indiscifrabil.

1668 Administratorul: Gherasim.

Reclama este sufletul comerțului

Fondată în anul 1685. Telefon 124

Marea fabrică română ardeleană de clopote patentate

Alexandru Anca Cluj,
Piața Unirii 32. Fosta Andrasowsky
1666

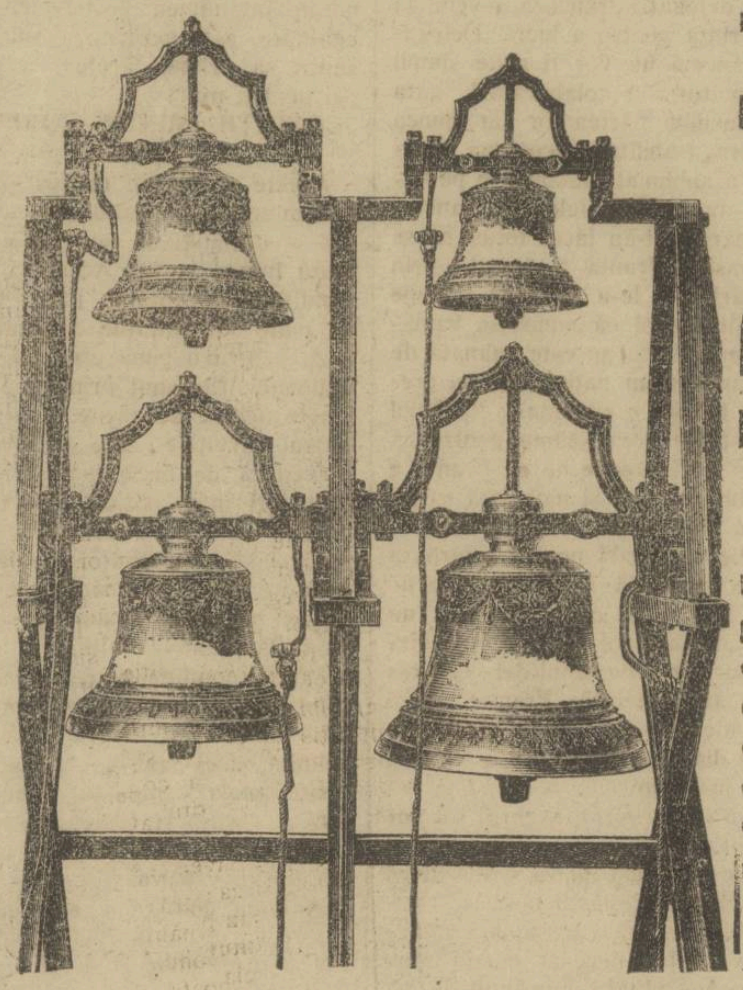

Unica fabrică în țară care pregătește clopote patentate de prima calitate dupa vechiul recept Andrásowsky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite exposiții.

Durabilitatea tonului armonia i exactitatea pregatirii să garantează pe mai mulți ani.

Deschiderea Conferinței dela Genua

Ziua I-a

— Cuvântările D-lor De Facta, Barthou, Lloyd George, Cicerin, Wirth și Ishi —

Conferința s'a deschis Luni, la prele 3, cu o solemnitate strălucită. Încă dela 10 dimineața un public imens, încadrat de agenți de poliție și carabinieri, umplea străzile in jurul „Palatului Regal". Accesul pieții era interzis. Dela ora 1 începură să sosească, rând pe rând, delegațiile europene în frunte cu șefii lor. Populația a aclamat în deosebi pe d-nii Lloyd George și Curzon, de Facta, Schanzer, nerecunoscând pe ceilalți. Sosirea lui Cicerin și a rușilor în mai multe automobile, a făcut mare senzație. Fasciștii și lucrătorii aflați tocmai în grevă au păstrat liniștea.

In fața palatului o gardă militară dădu onorurile. Delegațiile erau primite de șeful protocolului și conduse la locurile lor în marea sală festivă. Toată lumea părea emoționată.

In sala de ședințe au fost admiși principalii delegați și o parte din ziariști, împreună cu fotografii. Sunt în total la Genova 900 de delegați și aproape 1000 de ziariști.

DISCURSUL D-LUI DE FACTA

La orele 3 și un sfert Facta a deschis lucrările salutând, în numele guvernului, delegațiunile strâne întrunite la Conferință. El a vorbit de epoca de după războiul european, spunând că revenirea la o viață economică normală este încă depărtată. Sunt pe lume aproximativ 300 milioane oameni. cari nu produc nimic sau care nu produc în deajuns din cauza lipsei de transporturi și a lucrului; și mai ales pentru că nu există încredere. Trebue restabilită încrederea, ca să se lucreze la repartiția teritorială de după război. Nu este posibil să se privească criza europeană cu indiferență egoistă, cu apatie. Trebue gândit acum la mijloacele de salvare fără a se pierde vremea; nici un popor nu trebue să se sustragă acestei datorii, căci chiar acelea care astăzi suferă mai puțin ca celelalte, ar putea mâine să ducă povara desinteresării lor. Munca de cooperare umană internațională este o datorie morală politică pe care toți trebue s'o îndeplinească și numai în îndeplinirea căreia vom putea găsi salvarea și reîntoarcerea la o viață normală, prosperă și fericită. Acest spirit de cooperare și de fraternitate între popoare este caracteristica acestei conferințe. Aci vor fi șterse amintirile de ură și sentimentele de război. Nu vor mai fi nici amici și inamici, nici învingători nici învinși, ci oameni, națiuni care vor să unească laolaltă toate energiile lor pentru a atinge scopul comun. Suntem fericiți că această mare adunare a popoarelor, întrunită într'un scop atât de nobil, are loc în țara noastră, care nu uită trecutul ei glorios, recentele ei victorii dar care este în totdeauna gata, prin caracterul poporului ei, prin tradițiile ei. prin civilizația ei, prin doctrina celor mai mari scriitori ai ei, să apere idealurile păcii, solidaritatea dintre popoare, justiția universală. Vom începe această grea sarcină cu o seninătate fermă, cu convingerea fermă de a ajunge la țintă. Ordinea de zi a conferinței cuprinde argumente cu caracter politic. argumente cu caracter economic financiar, dar nu trebue uitat că unele și altele sunt strâns legate între ele.

Cu privire la partea economică Europa se prezintă astăzi divizată din cauza izolării unor țări și din cauza ostilităților economice dintre ele. Trebue să examinăm cu cea mai bună dispoziție de spirit mijloacele pentru a face să înceteze această stare anormală de lucruri. Politica Italiei după război a fost neîncetat o politică de pacificare și de colaborare internațională. Această cale urmată de Italia, arată limpede pe aceea ce înțelege s'o urmeze în actuala conferință. Italia va susține cu convingere toate rezoluțiunile cele mai proprii de a asigura o pace durabilă pentru a stabili raporturile între. națiuni. pentru a restabili ordinea în care va putea rezolvi toate chestiunile.

Nu se va întebuința nici un mijloc de violență, ci libera discuție, colaborarea reciprocă, toleranța. concilierea intereselor fiecăruia. Lumea a văzut deja cum rezultatul recentei conferințe din Washington a făcut să dispară toți norii din Pacific. Trebue să lucrăm la Genova pentru pacea europeană. Pe tărâmul economic, Italia va fi în mod hotărât favorabilă propunerilor de apropiere din tre popoare, care servesc a reactiva traficurile, și va fi gata să combată toate piedicile creiate de război. In câmpul financiar Italia, este gata să studieze sistemele celorlalte țări, toate soluțiunile care pot servi la ameliorarea finanțelor publice, la reducerea circulațiunei schimburilor, a face în mod practic colaborarea statelor celor mai puternice cu cele mai slabe. Un mare principiu trebue mai ales să prevaleze discuțiunile, acel că salvarea tuturor nu poate consista decât în justa conciliere între independența autonomă, suveranitatea micilor state și strânsele legături mutuale, paza drepturilor celorlalte state, a cetățenilor lor.

Deci, sub auspiciul acestor principii de justiție internațională, se deschide această conferință către care sa' adresat, cu sentimentul fericitei urări de armonie, augustul cuvânt al Suveranului Pontii.

Termin, dorind ca înțelepciunea tuturor aci adunați să aducă fericitele succese de care atârnă viitorul de pace europeană prosperă.

DISCURSUL D-LUI BARTHOU

In discursul pe care Barthou l'a ținut la Genova a declarat că Franța aduce concursul său loial și că delegația franceză a venit la conferință pentru a lucra. Delegații francezi nu vor fi niște simpli observatori, ci colaboratori, gata a-și însuma partea lor din munca și responsabilitatea comună. Barthou a subliniat dificultățile pe care le-au întâlnit delegații francezi dar cari nu i-au făcut totuși să se oprească. Franța a dovedit prin sforțările ce le-a făcut că pricepe necesitatea și că cunoaște valoarea muncii. Ea nu este animată de nici un egoism național și nu pretinde la nici o egemonie. Războiul a costat-o prea scump pentru ca să nu aibă oroare de el. Franța e absolut pacifică și niciodată ea nu se va lăsa să fie condusă de o aberație criminală pentru a turbura pacea mondială. Drepturile sale pe care le-a plătit cu preț oribil, nu sunt un obstacol pentru conferința de azi; iar programul dela Cannes pune atât intențiile Franței cât și cele ale aliaților săi în afară de orice discuții. Franța nu se va mulțumi la Genova cu o atitudine negativă; din contra. experții săi vor îndeplini o muncă considerabilă și nici o problemă nu va scăpa investigațiilor și reflecțiunilor lor. Delegații francezi vor supune ceiace cred drept și necesar sau în marginile posibilității. Cuvântul de ordine al Franței e: pacea și munca.

Barthou șeful delegațiunei franceze a expus apoi conferinței de unde poate porni o nouă orientare în lume. El arată concursul cinstit pe care-l va da Franța. A reamintit aderarea imediată a Franței la proectul conferinței dela Genova. Apoi, cum Franța a solicitat un termen pentru a permite o pregătire mai complectă în vederea conferinței. Lumea este obosită de declamațiuni sterile, spune d. Barthou, ea cere ca o acțiune metodică și eficace, să-i înapoeze în fine echilibrul. Delegații francezi au venit la Genova pentru a proceda, ei sunt colaboratori gata de a lua parte la opera și responsabilitățile comune. Ar fi o nebunie să se creadă că o baghetă fermecată ar putea clădi pe ruinele adunate în Europa un castel fermecat dar ar însemna o nebunie și mai mare să se încrucișeze brațele în drum și să nu se facă nimic pentru că sunt prea multe de făcut.

DISCURSUL LUI LLOYD GEORGE

Răspunzând președintelui de Facta, Lloyd George declară, în rezumat, următoarele:

„Această conferință reprezintă cea mai numeroasă adunare a națiunilor europene, din câte sau ținut pe acest continent. Ținând seama de înaltul caracter al acestei întruniri și de importanța punctelor ce trebuesc discutate, rezultatele acestei conferințe trebue să fie precumpănitoare în bine sau în rău, asupra destinelor, nu numai ale Europei, dar și ale întregii lumi.

„Ne-am întrunit aci pe picior de absolută egalitate și hotărâți să acceptăm egale condițiuni.

Nu suntem aici nici ca state aliate, nici ca state inamice.

Suntem foști beligeranți și neutri.

Nu ne-am întrunt ca monarhiști, republicani sau sovietiști. Ne-am întrunit ca reprezentanți ai tuturor națiunilor și popoarelor din Europa spre a cerceta cu toții cele mai bune mijloace pentru restabilirea prosperității sguduite pe acest continent, astfel ca fiecare din noi să putem clădi în propria noastră țară, fiecare în felul său. o mai bună stare de lucruri pentru poporul nostru. Dar dacă zic că ne-am întâlnit aci pe un picior de egalitate, este pentru că am consimțit să primim aceleași condțiuni pentru toți".

CONDIȚII IMPUSE SOVIETELOR

Aceste condițiuni au fost fixate la Cannes de puterile care au făcut invitațiunile la această conferință toată lumea la fel. Acestea sunt condițiuni acceptate până acum de toate comunitățile civilizate ca baze pentru o bună credință internațională. Ele sunt prin ele însăși foarte demne de cinste. Sunt condițiuni esențiale, care trebue să servească de bază pentru orice raporturi între națiuni și ele nu derogă dela suveranitatea completă a statului. Noi înșine le primim în totul. Sunt singurele condițiuni pe baza cărora consimțim să tratăm unii cu alții.

Prima condiție este ca atunci când un stat contractează față de altul obligațiuni pentru o valoare primită, acel stat contractant nu poate anula contractul încheiat. fără a restitui valoarea, pe motiv că în acea țară s'a schimbat forma de guvernământ.

A doua condițiune este că nici o țară nu poate începe război contra instituțiunilor unui alt stat.

A treia este că o națiune nu are dreptul de a începe operațiuni agresive contra teritoriului unui alt stat.

A patra este ca supușii unui stat să aibă dreptul la o justiție imparțială în fața tribunalelor altui stat.

Dacă vre-un popor respinge aceste condițiuni elementare a raporturilor civilizate între națiuni, el nu poate să se aștepte a fi primit în concertul națiunilor".

Mai departe, primul-ministru englez spune: „Acei cari au acceptat invitațiunea de a participa la această conferință se presupune că au acceptat anticipat și condițiunile fixate în conferința dela Cannes, și încorporate invitațiunii.

NEVOIA PACII ADEVARATE

Cu toate că războiul e terminat de mai bine de trei ani, totuși Europa se clatină încă sub colosalele sarcini ale datoriei pentru despăgubiri. Pulsul comerțului bate slab și neregulat. Comerțul și industria sunt peste tot desorganizate și depreciate. In apus domnește lipsa de lucru și în răsărit foametea și epidemiile. Popoarele de toate rasele și de toate clasele suferă. Europa are în primul rând nevoie de pace, de adevărată pace. Fără stabilirea păcii și bunelvoinți între națiuni, viitoarea discuție asupra transportului nu va avea nici o valoare".

REZULTATELE CONFERINȚEI

Privitor la rezultatele conferinței, Lloyd George se exprimă astfel: „Să cugetăm mai mult la ceam putea îndeplini decât la ce-am putea limita. Opinia publică a unei țări este probabil mai mult concentrată asupra unui punct din discuție, iar opinia publică a altei țări asupra altui punct. Acest fapt creiază fără îndoială dificultăți. Nu este tocmai ușor de a împăca aceste păreri diferite, chiar dacă ele nu vin în conflict direct. Opinia publică însă nu este ceva rigid; ea se poate mlădia după cum o îndrumează rațiunea și conștiința.

„Ar trebui să ne gândim că ce este bine pentru o țară nu este numai decât rău pentru cealaltă: că ceeace folosește tuturor țărilor trebue să fie cel mai bun lucru și pentru țara noastră proprie.

Primul-ministru englez exprimă apoi părerea sa de rău că marea republică americană nu este și ea reprezentată la această conferință.

Incheind, arată că aproape toată presa mondială este reprezentată la această întrunire. Aceasta indică grija lumei pentru rezultatele acestei conferințe.

„Dacă vom da greș, spune Lloyd George, un sentiment de desnădejde va cuprinde întreaga lume. Dacă vom reuși, raza de lumină a încrederii va împrăștia întunerecul ce apasă spiritul omenirii".

DISCURSUL ȘEFULUI DELEGAȚIEI BELGIENE

In urma discursurilor rostite până acum, permiteți delegației belgiene de a spune câteva cuvinte spre a exprima guvernului italian cele mai vii mulțumiri pentru primirea cordială și ospitalieră, ce i-a acordat în acest ilustru oraș. Dorește totdeodată de a afirma urările sale sincere pentru succesul acestei conferințe.

Belgia este o națiune geloasă de independența sa, însă mai presus de toate este o națiune pașnică. Belgia a îndurat suferințe cru de din cauza războiului și poporul său muncitor și energic cere numai să i se permită de a lucra în pace și libertate.

Cere libertatea lucrului și libertatea schimbului internațional care sunt atât de necesare Belgiei, întru cât densitatea populațiunii sale și poziționea sa geografică au făcut din această țară unul din cele mai active centre ale Europei, din punct de vedere industrial și comercial. Vă reamintesc că chiar înainte de război, Belgia ocupa unul din primele locuri între națiunile mondiale din punct de vedere al comerțului. Veți dar, că cu toții dorim să se găsească remediul spre a putea termina periodul de opresiune economică în urma căruia am suferit cu toții.

Guvernul italian a permis în mod curtenitor să se țină în această țară marea întrunire internațională și a fost ales ca sediu al acestei importante conferințe marea metropolă comercială. Activitatea seculară a orașului Genova și desfășurarea sa miraculoasă sunt cele mai bune exemple ale prosperității pe care desfășurarea relațiunilor economice internaționale le pot aduce națiunilor.

DECLARAȚIILE LUI CICERIN

Increzător într'o colaborare activă, — Cicerin declară — că delegația rusă a venit la Genova în interesul păcii și al refacerii generale a vieții economice a Europei. Păstrând în totul prncipiile cerute de refacerea economică a Rusiei, cel mai mare stat al Europei pare absolut trebuincios să ia parte la refacerea economică universală. Rusia se declară dispusă să contribue la soluționarea problemei și să discute la conferință, uzând de toate mijloacele.

Guvernul rus poate deschide granițele sale, poate acorda concesiuni economice în întregul teritoriu al republicei.

Cicerin propune o nouă distribuire a rezervelor e aur, ce există în toate țările, în condițiunile dinnainte de războiu cu avansuri pe termen lung.

Noua distribuție a aurului ar fi uniformă cu repartițiunile naționale ale productelor industriei.

Activitatea comercială, conchide delegația rusă, va susține toate propunerile progresiste, făcute de celelalte țări ca să amelioreze situația economică mondială și să elimine ivirea unui nou războiu.

CUVANTUL CANCELARULUI GERMAN

Cancelarul german Wirth relevează voința serioasă a Germaniei pentru o colaborare efectivă. Desprinderea colaborării economice ar fi necesară. Este necesară desprinderea problemelor economice de cele politice precum și dreptul egal al tuturor popoarelor pentru o colaborare comună. In această speranță guvernul german vrea să colaboreze la lucrările conferinței; este gata pentru orice jertfe necesare, vrea să examineze toate propunerile cari ar fi prielnice spre a apropia țelurile comune. Va face propuneri în acest sens pentru ca popoarele să păsească spre un viitor mai fericit.

Datorită situației sale geografice, Germania fiind în Europa centrală, este cea mai lovită; nevoia germană este numai o latură a nevoii celorlalte popoare, iar cealaltă latură este criza mondială. Exprimă certitudinea că nu arată sentimente izolate, ci convingerea comună a tuturor națiunilor.

CUVANTUL DELEGATULUI JAPONEZ

Delegatul Japoniei a spus următoarele:

„Japonia dorește să trăiască în pace cu toate popoarele, în deosebi cu vecinii săi. Interesele Japoniei sunt aceleași ca și ale altor națiuni, și prin urmare delegația japoneză își propune să participe la lucrări cu un spirit de colaborare.

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de artegrafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASTRA" SIBIIU

Anul II. No. 495 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Marți 18 Aprilie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRA... MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA U...
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TO...
Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Christos a înviat!

Glasurile de aramă vestitoare Învierii Celui jertfit pe cruce, găsesc ecou înfiorat în sufletele creștinilor de pretutindeni....

Descătușați pentru o clipă din lanțurile mizeriilor și trudei lor zilnice, oamenii și-au îndreptat totdeauna în zilele acestea sfinte gândul spre Cer, mai purificați, mai plini de nădejde...

Minunea săvârșită acum 2000 de ani a impresionat profund omenirea veșnic chinuită, și amintirea ei trecută de-alungul veacurilor a fost însăși piatra de reazăm a credinții creștine...

Aceasta pentrucă minunea Învierii n'a putut avea alt înțeles, în toate timpurile și la toate neamurile, decât dreapta răsplătire a unui lung șir de umiliri și de suferințe...

Astăzi mai ales, când greutățile mereu crescânde ale vieții pun pe umerii fiecărui pământean o cruce și fac din fiecare existență umană un dureros și lung calvar, e natural ca gândurile tuturora să se îndrepte cu o mai mare ardoare, cu o mai nestăpânită nădejde spre divinul Nazarineanu, care suferind ca un om a câștigat Cerul tocmai prin suferințele răbdate fără de cârtire.

— Pentru noi Românii în special, patimile Fiului Omului și Învierea Lui, au căpătat totdeauna o strălucire aparte, de un înțeles mai omenesc și mai tragic.

Svârlit și uitat de părinți aici la porțile Răsăritului, în calea tuturor necazurilor și tuturor urgiilor vremurilor, neamul românesc a fost copilul orfan lăsat în voia sorții, hărăzit anume par'că numai suferințelor...

Ca un alt Isus, el și-a purtat de-alungul veacurilor, batjocorit și umilit, crucea răstignirii și întreaga lui existență n'a fost decât tot un lung și chinuit calvar.

N'au lipsit nici fariseii cărtitori și dușmănoși, nici sărutarea lui Iuda vânzătorul, nici veșmintele sdrențuite date zarului și, în ziua tragică a răstignirii pentru dreptate și adevar, nici buretele amar întins în batjocură spre buzele arse ale chinuitului...

Dar, ziua dreaptă a Învierii, deși mai târziu, a venit totuși și pentru el, și'n strălucirea măreață a Ei, nedreptățile de veacuri au fost iertate, suferințele uitate și ele...

Purificată prin suferință, sărbătoarea creștinească a Învierii Domnului, este o zi de bucurie numai și de universală înfrățire...

— Cu gândul îndreptat în spre umilirile și pătimirile noastre din trecut, cuvine-se în zilele acestea sfinte pentru creștinătate și românism, să ne desbrăcăm de haina urâtă a necazurilor și nemulțumirilor, omenești și trecătoare, și cu sufletul curat, strălucitor de bucurie și de dragoste creștinească, să spunem bătrânească și mângâitoare strigare:

Fraților, Christos a înviat!

„INVIEREA"

Sfânta legendă a Învierii e simbolul unui triumf: deasupra celor omenești, deasupra morții, omenirea solidară își afirmă triumful credinței.

Idealul creștin — fraternitate, solidaritate și jertfa — a triumfat asupra sublimului păgânism devenit incapabil să mai mulțumească pe cei nevoiași.

Triumful creștinismului a fost lovitura de grație dată imensei civilizații a imperiului roman.

El a fost, însă, și motivul unor lupte de secole între frații creștini cari se jertfiseră pentru aceiași credință. Istoria Europei a sîngerat mult din cauza luptelor provocate de biserici, care au pretins pentru fiecare din ele monopolul credinței celei adevărate.

La fel în viața popoarelor; idealurile se nasc în taină, motivate de necesități generale, trăiesc în suferință, mor în nedreptate și — reînviind din morți — triumfă zdrobind idolii vechi ce nu-le mai mulțumesc.

Dar triumful unui ideal, e totdeauna cauza unei ruine îndoite: a idolilor și a împrejurărilor din trecut — și ruina solidarității dintre frați.

Cu cât un ideal a fost mai mistic, cu atât ruina lui e mai grozavă.

Cu cât poporul ce l-a conceput e mai incult, cu atât e mai slab în fața golului moral.

El este destinat să fie rob al celor mistificatori — care-l îmbată și-l distrug.

Priviți materialismul în care se zbate idealul creștinilor de azi. Priviți ruina în care „o carte germană" a zvârlit Europa. Priviți mormanele de copii morți la fie care colț, la fiecare prag — copiii morți pe câmpiile Rusiei... Sunt victimele idealului realizat de mistificatorii lui.

Și totuși, eternă și universală e credința în Dumnezeul izbăvitor al celor chinuiți.

Priviți, nu mai departe, poporul român.

A fost hrănit cu un ideal, pe care l-a îndepeinit: unitatea națională.

Triumfător asupra stăpânilor interni, și a celor externi, — el stă azi obosit și chinuit de lipsuri în fața unui gol. Stăpân pe votul universal și pe destinele lui — el este mai sărac în bani și în credințe. Deasupra lui, idealul înfăptuit, își începe opera de nimicire.

Au apărut bisericile, schismaticii; evanghelia e zmulsă de la un mistificator la altul, „adevărul adevărat" e monopolizat de unul și de altul, — soarele a trecut în spre apus, în spatele muncitorului pe câmp.

Ce ideal se ridică în noaptea care vine?...

Ce ideal stăpânește, azi, poporul român?...

Idealul începe să ne dezbine — pentru că l-am realizat. Deacuma intră Oamenii în scenă.

Și oamenii n'au timp să-i dea poporului un nou crez.

Ruina solidarității și a spiritului de jertfă se vădește din zi în zi: mistificătorii își împart hainele Domnului — își împart idealul realizat.

Poporul, însă, pierde — din zi în zi încrederea... Săteni, funcționari, muncitori și intelectuali, — privim golul și ne întrebăm: ce mai facem? la ce ne mai jertfim? la ce ne mai chemați?

In ziua Învierii, gândul ne merge la mormântul gol, din care s'a înnălțat Isus. E tot ce ne-a lăsat. Profeții nu mai pot să ne ridice sufletul spre Cel Sfânt — și sărutăm țarina pe care Dânsul a călcat.

Copii noștri se nasc într'un vid moral desăvârșit. Profeții se bat de la talanți — și frații se întreucid.

De aceea, în golul nostru desăvârșit ne închinăm unui om deacum o mie nouă sute douăzeci de ani și căutăm să găsim în actul Învierii lui aceea ce ne lipsește...

Adonis Popov.

Resurrexit!

In noaptea învierii.
La țară, într'o veche
Biserică de lemn.
Un preot alb și gârbov
Slujește în altar,
In mijlocul tăcerii
Adânci, misterioase
In palida lumină
A candelei...

Pe fețe
Smerite și brăzdate
De lacrimi și veghere,
E-atâta jale sfântă,
Atâta desnădejde,
De parcă sunt cioplite
In piatră-acele fețe
Și stau așa de veacuri
Acolo nemișcate...
Doar mâinile se mișcă
Făcând ploase cruci,
Și un moșneag ce face
Mătănii fără număr
Plecând cucernic fruntea
Pe iespedea din fața
Icoanei lui Isus...

Deodată însă trece
Prin aer ca un freamăt,
Un fâlfâit de aripi
De îngeri, și s'aprind
Făcliile de Paște
Pe rând, și-o veselie,
O 'nviorare dulce,
Așa nespus de dulce,
Coboară peste-acele
Posomorâte fețe
Și clopotele cântă
Și afară-i primăvară
Și zorile s'arată:
Christos a înviat!

St. O. IOSIF

Simbolul învierei

Nici una din sărbătorile de peste an, nu se leagă așa de mult de sufletul creștinului, ca sărbătoarea Paștelui.

Pretutindeni ziuă aceasta de renaștere și de purificare e slăvită mai mult decât acea a Crăciunului, fiindcă odată cu Învierea Celui ce-a pătimit pentru păcatele omenirei, se desfășoară în fiecare an din întunericul ferbinte al tărânei, cu nevinovăție duioasă suflul primăvăratec al naturii.

Peste tristețea și întrebarea zilelor de iarnă reapare tânără natura, îmbătată de lumina și căldura țiitită a razelor de soare.

Odată cu învierea Mântuitorului și învierea naturii, în noi, muritorii, adorm amintirile triste, se trezește în suflet speranța nerăbdătoarelor dorinți, înfiripate din nou în haina iluziilor, care taie neîncetat crâmpete în calea nepăsătoare a vrefii.

Increzători în cuvântul Celui ce a propovăduit binele și dreptatea, visul și ideia de înfrățire universală merg odată cu cele două învieri ale anului acesta, spre o sigură înfăptuire.

Reprezentanții întregei Europe, în interesul ordinei sociale, umanității și civilizației au părăsit orice resentimente de dușmănie, pentru a pune capăt prin bună învoială, cât mai curând stării de dezorganizare și în care se găsesc astăzi, atât învingătorii, cât și învinșii războiului.

Istoria omenirei însă ca și istoria fiecărui popor în parte, nu se pot explica numai prin cauze economice și pris potriviri de interese.

Tragedia războiului, starea actuală a poporului rus ne arată până la evidență, că frământările și nechibzuința unor indivizi, pot avea urmări nefericite asupra societății din care fac parte.

Tot ceia ce se va întâmpla mâine este conținut în factorii și elementele ce le avem astăzi sub ochii noștri.

Se cade deci ca în fața intereselor ce avem de susținut în fața popoarelor adunate la Genova, cât și a liniștei interne să părăsim cu toții vrajba și ura, conducându-ne numai de principiul binelui și al adevărului.

Pătrunși de necesitatea și frumusețea armonici sociale, încălziți de credința în o viață de libertate, onestitate și înfrățire vom face nu numai un serviciu țării, dar în același timp vom insufla astfel respect și recunoștință generațiilor viitoare.

Gy.

O inviere care va veni

Sărbătorirea Învierii Celui crucificat pe Golgotha pentru isbăvirea păcatelor lumei, credeam că va face să se uite patimile mărunte și urâte de toate zilele, ce frământă sufletele unora...

O anumită presă din localitate, n'a înțeles însă acest elementar și creștinesc adevăr, ci dimpotrivă, tocmai în această zi a găsit cu cale să 'și verse mai mult încă veninul urii și al furiei...

Fără să calificăm acest gest, mărturisim însă că îl regretăm din inimă. Sărbători ca acestea se petrec în liniște, în reculegere, și, după îndemnul însăși al jertfei sublime a cărei amintire o prăznim astăzi, s'ar fi cuvenit ca punând frâu patimilor omenești, să ne scoborâm în suflete și să căutăm acolo cuvântul de dragoste, de frăție și de îngăduință.

In drumul acțiunii noastre, de înfrățire nu ne oprim însă și nu desperăm.

După orice iarnă știm că trebue să vie o primăvară, după orice noapte știm că trebue să vie ziua... La primele raze de iubire ale soarelui, natura nu poate învia toată dintr'odată...

Redeșteptarea ei din amorțirea iernei se face treptat, rezervând astfel sufletelor dornice de viață, bucurii și uimiri zilnice, pentru ca apoi într'o singură zi să se înalțe dintr'o dată, strălucitoare și plină de tinerețe.

Această zi o așteptăm noi, răbdători și plini de nădejde și de aceea, la strigătul vestitorilor al minunei săvârșite la mormântul din Ierusalim, răspundem, cu ochii îndreptați spre viitor, tot cu creștinescul:

„Adevărat a înviat"!

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Ouăle de Paște

Oul ca simbol păgân, s'a găsit în temelia clădirilor vechi sau chiar în morminte. In 1897 s'a descoperit într'un sarcofag din Worms, pe lângă scheletul unei fete și monezi din 320 a. Chir. și ouă vopsite, zice d. Țigara-Samurcaș în interesanta sa lucrare: „Arta în România".

La păgâni, ouăle roșii erau semnul ivirei primăverei. La popoarele creștine, ouăle de Paște pare să fie o tradiție simbolică a bisericei primitive. Lămurirea lor e de diferite feluri.

După unii, oul ar fi amintirea oului roșu pe care l-a ouat — după cum zice legenda — o găină a părinților împăratului Alexandru Sever în ziua nașterii acestuia.

Alții îl atribue martiriului la care au fost supuși creștinii.

La păgâni, oul avea un înțeles mistic, relativ la origina ființelor și lumei.

Poate că aceasta e tradiția care s'a păstrat și în noua religiune.

Adepții creștinismului văzură în fenomenul deschiderei ouălor un simbol al învierii lui Cristos.

In secolul al XIII-lea, la Paris. dascălii de biserici, studenții și tinerii din burghezie se adunau pe piețele publice, formau un lung cortegiu cu steaguri, trâmbițe și tobe în frunte, și se rânduiau în pridvorul bisericilor unde cântau o parte din slujba numită Landes. Apoi se împrăștiau pe străzi și adunau ouă de Paști.

In cursul celor două secole din urmă, în ziua de Paște, se aduceau coșuri cu ouă aurite regelui care le împărțea celor din jurul său. Uneori ouăle erau pictate cu măestrie.

Printre curiozitățile bibliotecei din Versailles, se găsesc două ouă de Paște pictate de celebrii pictori Lancret și Watteau. Aceste ouă au fost oferite Victoriei de Franța, fiica lui Ludovic al XV-lea.

La germani, datina ouălor roșii e asemănătoare cu a noastră. Ea mai există și în unele ținuturi din Belgia, unde ouăle roșii se trimet de obiceiu între îndrăgostiți sau logodnici.

In Rusia, tradiția e aceiași ca la noi și se păstra cu sfințenie de la țar până la mujic. Celor ce mor în sărbătorile Paștelor, li se pune un ou roșu în mână la îngropare.

Polonii nu și-au pierdut datina nici chiar când vântul dezastrului i-a împrăștiat în lume. Până și în emigrare, ei au păstrat obiceiul vechiu ca fiecare gospodar să ofere în Lunia Paștelor oricărui musafir un ou roșu pe care îl rupea cu degetele și îl împărțea cu musafirul său.

La noi, origina ouălor roșii are diferite legende. Cu oarecare variante, ea er fi următoarea, după cunoscutul nostru folclorist S. Fl. Marian.

După răstignirea lui Isus Cristos, o evreică care ducea o coșarcă cu ouă, se întâlnește cu o creștină care îi zice bucuroasă: Cristos a înviat!

Dar ovreica îi răspunde că atunci ar crede ea că a înviat Isus, când ouăle din coșarcă s'ar face roșii.

Și pe dată, ouăle s'au roșit toate, iar evreica a rămas înmărmurită de minunea pe care a văzut-o.

Sunt și alte legende, mai mult sau mai puțin apropiate de aceasta.

In Bucovina, ar fi datina ca toți din casă să se spele în noaptea Invierii cu apa în care a fost pus un ou roșu și bani de argint și de aur.

Aceasta ca să fie ușori, roșii și sănătoși ca oul, iar banii ca să le meargă bine tot anul și să fie curați ca aurul și argintul.

Pe lângă ouăle roșii făcute cu băcan, s'au mai introdus în timpul din urmă ouă de diferite culori, făcute cu anilină.

Ouăle încondeiate însă sunt uneori adevărate capo-d'operă ca desen și execuție. Origina acestora e veche și nu i se poate stabili începutul. Ea există la diferite popoare. La noi însă, pare să se fi păstrat cu sfințenie, căci, pe când în Moravia unde abia se găsește o singură babă care să încondeieze pentru unul sau chiar două sate, la noi aproape fiecare țărancă se pricepe să încondeieze ouă, zice d. Țigara-Samurcaș.

Isvoadele acestor ouă încondeiate sunt uneori cu adevărat artistice, întotdeauna frumoase și având fiecare caracterul propriu poporului său.

La noi, ouăle se vopsesc în Joia și Vinerea Paștelor și nu cred să fie o singură casă românească, în care îndeletnicirea aceasta să nu fie una din grijile de căpetenie ale unei bune gospodine.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

PAȘTELE LA SLAVI

Cele mai însemnate sărbători pentru poporul rus sunt cele ale Paștelui.

Postul rusesc, edictat prin lege, e de o rigoare extremă.

Timp de 3 zile întregi restaurantele, măcelăriile, prăvăliile de alimente sunt închise, numai bufeturile gărilor și otelurile rămân deschise pentru serviciul călătorilor.

Vinerea mare e zi de rugăciune, de post și de pocăință. In mănăstiri și biserici începe în această zi la orele 3 noaptea „slujba întunericului"; mulțimea de credincioși se înghesuie sub bolți, pe piețe, înaintea bisericilor...

Bărbații în picioare cu capul plecat pe piept, femeile îngemunchiate ori prosternate pe pardoseala tare, se închină, plâng cu sughițuri, imploră în amintirea marei drame a Calvarului.

Și aceste rugăciuni publice continuă timp de trei zeci de ore, până la slujba învierii, care începe Sâmbătă seara la orele nouă.

Slujba de Paști durează trei ceasuri în care mulțimea de credincioși, nerăbdători, liniștiți, în avântul de misticism și de durere sacră urmărese cu evlavie gesturile rituale ale preoților...

In fine la miezul nopței — ceasul sfânt-clopotele sună cu putere... Preotul iese din iconostas, ținând cu brațele ridicate sus de tot, icoana lui Crist în viață El poartă haina de brocat aurit, având pe frunte tiara rotundă, în vârf cu crucea cu două traverse și lucrată toată în pietre nestimate...

Se face liniște mare, impunătoare, adâncă ca și moartea. Și deodată preotul strigă cu o expresiune de bucurie mistică, de expansiune creștinească.

— Christos voscres! Christos a înviat'

— Voicinne voscres! Adevărat c'a înviat! răspund ceilalți preoți, după care mulțimea repetă aceste vorbe cu o veselie aproape fanatică, fiecare schimbând cu vecinul sau vecina sărutul de pace și împăcare, ce se dă pe buze...

Apoi începe bacanala nebună, fantastică: Rusul, mistic la miezul nopții și însetat numai de harul divin, se arată la ora unu de dimineață ca cel mai formidabil mâncăcios.

Inainte de solemnitate s'au preparat mâncările tradiționanale: ouăle, împodobite cu desenuri, zugrăvite în roș, albastru, roș, verde, galben, învălite în hârtie aurită, argintată, tăiată ori transparentă; pasca, culicii — un fel de cozonaci imenși cu alune, stafide, fructe zaharisite, coaje de portocale și lămâie; blinii — un fel de gogoașe garnisite cu caviar proaspăt, cu smântână sau unt topit.

La acestea mai trebuie adăogată o întreagă serie de zacuște, rachiuri și aperitive: vutcă, zulerofki, cognac, rachiu din boabe de frasin roșu și amar, kummel etc.

Cu aceiași pompă se celebrează Paștele și la Serbi și Bulgari. Aici e triumful carnei de porc și al păsărilor.

Pentru a evită indigestia neplăcută și pentru a se conforma eticheței, care cere să nu se lase să treacă nici o mâncare fără a lua dintrânsa, în toate țările slave conmesenii în timpul mesei ca și românii ori bizantinii, se mișcă necontenit, părăsind grupuri, grupuri ma a, pentru a se plimba pe stradă sau în grădină.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Paștele la Ierusalim

Numai gândul de a petrece Paștele la Ierusalim, de a urmări pas cu pas marea dramă sfântă a Patimilor, ne exaltează pe noi Europenii.

Pentru toți, aceasta însemnează comemorarea cele mai mari date a omenirei și încă în ce cadru, cu ce decoruri, cu ce figurație, cu ce entuziasm și evlavie! Visăm de o reînviere triumfătoare a trecutului în jurul divinului înviat! Paștele la Ierusalim. Aceste cuvinte numai, întocmai ca clopotele mari de catedrale trase cu toată puterea, ne umplu urechile cu o imensă vibrațiune sonoră și ne escită închipuirea. Ni se pare că numai acolo, în orașul profeților, lângă Golgota, marea solemnitate a creștinătății poate îmbrăca întreaga ei splendoare. Trăești acolo emoții de o frumusețe și intensitate cum nu poți avea aiurea.

Pelerinul se duce la Ierusalim ca pentru o sărbătoare a ochilor și la urmă constată că mai presus de toate inima și cugetu i-au fost satisfăcute. Ne pregătim la niște spectacole extraordinare și acum, pentru a ne îndoioașa cu adevărat, trebue să închidem ochii la lucrurile exterioare. — Fiecare comunitate creștină glorifică într'o anumită zi pe Christos înviat. Și fiecare serbează în propriile sale biserici fără să se îngrijiască de vecin. La Sfântul Mormânt cedat tuturor confesiunilor disidente, în acest dedal de biserici pline de nenumărați pelerini, slujbele se țin lanț într'o învălmășeală de nedescris. Sunt mii și mii de credincioși lacomi de cuvântul dătător de credință în lumea mântuirii.

Toți cari se roază în grupuri, după naționalitatea lor, în limba lor și după ritul lor deosebit, în bisericile lor rivale și adeseori învrăjbite, toți oamenii aceștia împărtășesc aceeași credință. Credința în Christos e marea legătură invizibilă de alt fel înstrăinate. Pentru El au venit ei dela așa depărtare, dela miliardarul american sosit cu yachtul său până la bietul mojic rus, zdrențăros, care a făcut drumul pe jos. Gândul la El transfigurează, în anumite momente, aceste turme omenești.

Să ne alăturăm și noi de aceste mulțimi cari, pe vremea Paștelui, se revarsă asupra Țărei Sfiinte. Impreună cu pelerinii lumei întregi să-l urmăm pe Christos prin etapele ultimei sale săptămâni, dela Ierichon și Muntele Măslinilor până la locul răstignirii.

Mulțimile aceste religioase, cari cresc din an în an pe măsură ce mijloacele de comunicație cu Palestina devin mai comode și mai puțin costisitoare, impresionează prin numărul lor și prin focul credinței lor. Toate națiunile, toate părțile lumei le găsim aici reprezentate prn mii de credincoși.

Valul pornit din sfânta Rusie acopere tot. La porțile Ierusalimului rușii formează un adevărat lagăr al unei armate de invaziune. Apoi șuvoiul americanilor de Nord, catolici și protestanți de toate sectele, quakeri, metodiști și chiar anabaptiști. Apoi șuvoiul anglo-saxon și scandinav, îngroșat mai ales de Germani. In mijlocul acestei babilonii, hordele de Asiatici și Africani. Armeni cu fața arsă de soare, abisinieni negri ca niște Baltazari. In fine Latinii, Francezii, Italienii, Spaniolii și Americanii de Sud. Toată lumea aceasta pornește, în grupuri mici izolate ori în cete compacte, spre Ierichon și Iordan. Astăzi, grație drumului făcut anume pentru împăratul Wilhelm, această călătorie la Ierichon a devenit o escursiune plăcută. Pleci din Ierusalim în zorii zilei și, fără a te grăbi, ajungi la amiazi. Cei cari fac drumul pe jos fac un popas la hanul Bunului Samaritean și abea seara ajung la Ierichon.

La această epocă a anului, coborîrea în valea adâncă a Iordanului și Mărei Moarte oferă ochiului o priveliște fermecătoare. Primăvara zorită și așa de scurtă a Iudeei împrăștie toate florile sale pe ariditatea sumbră a stâncilor biblice. Pretutindeni o abundență de ciclamene, de irisi și violeți, anemone și miriade din acele mici flori roșii numite în Palestina „picături de sânge". S'ar zice că pentru aniversarea Patimilor, pământul pe care a fost răstignit Mântuitorul începe să se roșiască de sângele divinului Crucificat.

Simbol funebru care dispare numai decât în splendoarea primăvăratecă! Instinctiv îndepărtezi imaginile de doliu. Se pare că simți de mai înainte bucuria Invierei. Și apoi aerul e așa de curat, cerul e așa de albastru pe aceste înălțimi! Te lași în voia plăcerei de a trăi a fericirii de a te apropia de o țintă înălțătoare și tainică, marea taină a credinței.

Iată-ne ajunși la capătul drumului în pantă. Pe marea întindere a câmpiei unde sclipesc bucăți de sare, sub zidul violet al munților Moab, se răsfață oaza verde a Ierichonului: câteva case albe pierdute în desișurile de bananieri, portocali și, de jur împrejur, câmpii de cânepă. Căldura crește, devine amețitoare. Această vale a Iordanului e unul din locurile cele mai călduroase din lumea întreagă.

Dar Orientul torid e și țara contrastelor. A doua zi, în zorii zilei, te trezești amorțit pe culcușul înghețat. Aerul rece al dimineței străbate prin ferestrele prost închise. Și arborele din Ierichon lovește în geam cu florile sale ciudate, roze-albe și roze-roșii între frunze dințate și crăci noduroase ca acele alo viței.

Un zgomot surd, asemenea aceluia al unei ploi diluviane, te trezește din somn: e zgomotul făcut de pașii grăbiți ai unei cete de pelerini ruși cari se îndreaptă spre locul unde Christos a primit botezul în Iordan, — o cotitură a râului, formând un basin aproape regulat. De malul acestuia e legată o barcă — barca lui Simon și a pe cuitului miraculos. Pelerinii se îmbulzesc și-și umplu care un vas, care burduf, cu apă din râul sfințit.

... Ne întoarcem la Ierusalim pentru sfânta slujbă. Câte un popas mic în drum; la Bethania, sat turcesc, unde, în preajma unei moschee, ești introdus în mormântul lui Lazăr și în casa Martei și a Mariei; Betfage, de unde Mântuiotrul, încălecat pe un asin, a pornit spre templu.

Dela Getsemani — grădina măslinilor, unde începe agonia Mântuitorului pentru răscumpărarea păcatelor omenirii — până la calea durerii, distanța e mică. Treci podul Cedronului, urci un dâmb plin întotdeauna de cerșetori și leproși, și ajungi la poarta sfintei Fecioare— Sitti Myriam, cum zic arabii. De acolo, printre orele 3 și 4, procesiuni ale tuturor comunităților creștine vizitează locurile sfinte ale Golgotei.

„O muncă de uriași"

— D-lui Prof. Dr. Iacobovici —

Printr'o binecuvântată întâmplare mi-a revenit zilele trecute sub ochi, frumosul articol: *„Muncă de uriași"* al Profesorului *Iacobovici* publicat în numărul de Paști de anul trecut, și am simțit, recitindu-l, o dulce și nemărginită mângâere...

Am simțit, trezită de o putere magică, clocotindu-mi mai viu și mai fierbinte în inimă, dragostea ceea sădită de maica în frageda mea copilărie, petrecută acolo, departe, pe malurile Jiului, aproape de Carpații despărțitorii . . .

Pe atunci și mai târziu încă, ne uitam cu dorul în suflet și cu lacrimile în ochi la zarea albastră ce ținea codrii Carpaților, cari rupeau în două, nemiloși, inima românismului.

Cât n'așI fi dat atunci să aud goarnele victorioase, să se deschidă văile munților și armata fraților din „Regat" să-și facă drum, vijelios, spre plaiurile noastre amărâte!..,

Și astăzi, visul ni s'a împlinit!

Suntem toți la-olaltă! „Frate pe frate se ajută . . . Fratele liber vine să învețe pe cel desrobit" și-ar trebui să fie fericire mare peste tot pământul nostru.

Dar suntem încă tineri, suntem obișnuiți cu robia... „Robi desrobiți n'au priceput nici odată pentru ce-au fost desrobiți și n'au putut pricepe din primul moment, tot farmecul libertății".. Abia treziți din robia grea de veacuri, poate nici nu pricepem încă cât de mare trebue să ne fie bucuria.

E încă în zorii zilei și soarele de-abia acum începe așI trimite căldura în sufletele descătușate, care parcă încă nu'și dau seama de greutatea lanțurilor sfărâmate. Dar, la căldura lui vor eși în curând și aceia, cari stau încă înghețați în ascunzișurile lor.

La razele calde vor năpădi cu toții afară, la libertate, membrele amorțite, sufletele înghețate, se vor desgheța, căldura binefăcătoare a soarelui libertătei noastre ne va cuprinde pe toți fără deosebire. Cine oare se va mai gândi peste 50–60 de ani că ardeleanul e ardelean și basarabeanul e basarabean!?

Robii cei desrobiți înțeleg pentru ce au fost desrobiți! Azi e încă beznă afară, soarele abia a răsărit, dar la lumina cea adevarată ne vom cunoaște și ne vom iubi ca frații, iar aerul limpezit de lumină și căldună va umplea cu bucurie pieptul trudit și amărit.

Am fi nevrednici de libertatea și de fericirea de azi dacă n'am înțelege care trebue să ne fie datoria.

Sângele vărsat nu se usucă, rănile ostașilor nu să vindecă doar în grabă. De sub glia unde dorm împăcați, străbunii cari au altoit în noi dragostea de neam și de libertatea care trebuia să vină, ne îndeamnă azi la recunoștință la rasplată.

Toți morții noștri dragi, ne-ar mustra, dacă n'am face aceasta.

Inaintea acelora cari cu sânge și cu trudă de mucenici, ne-au dat zilele libertății, zilele Invierii noastre de azi, ne închinăm adânc, cu sufletul deschis, simțind în ei ceva din măreția Romei și din puterea nebiruită a legiunilor Romane.

In zilele de sărbătoare de acum, sorbind adânc aerul libertății, la ei trebue să ne fie gândul. O „muncă de uriași" ne așteaptă într'adevăr pe toți, și toate sforțările noastre să tindă ca să facem înțeleasă tuturor fericirea de a fi liberi și însemnătatea reînvierii naționale la care asistăm.

Dr. St.

„Infrățirea"

urează cetitorilor ei

Sărbători fumoase

Fecioarele Ebree

Golgota 'și urcă 'n noapte pustia catedrolă...
Isus, pe trista culme, cu cerul a rămas.
Cu moliciunea unei tulpini înfiptă 'n vas
Din gâtu-atins de lună îi cade fața pală...

Departe scânteiază orașu 'ncins de ziduri.
Ard torțe pretutindeni; ospețe largi se 'ntind.
Bătrâni, femei și tineri, cât mesele-i cuprind,
Adulmecă mireazma ce fumegă din bliduri...

Și fălcile dau goană și muzicile cântă...
„Să bem pentru 'mpăratul eternei înălțimi!..."
Și buzele aprinse, cu luciu de grăsimi,
Din cupe-adânci, în spasmuri de hohote se-avântă...

Și toți, din fiu în tată. deavalma prind să spue:
— Eu l'aulungai cu pietre! — Eu numai l'am ciupit...
— Ba eu i-am rupt vestmântul! — Eu rana i-am lărgit!
— Oțet i-am dat!—Eu spini...!—Eu l'am bătut în cue!...

Doar albele fecioare din pleoape trist adie...
Și 'n timp ce crește larma, ies palide în prag
Suspină lung, cu ochii spre dealul dus și vag
Pe care crucea 'n lună imaginea-și subție...

Și ca o răsbunare ce și-azi răsbună crima
În sânii calzi și fragezi ce neamu'l fecundau
— Adânc înfiorate — fecioarele sorbiau
Paloarea 'n care luna învăluia victima!

George GREGORIAN

Trei Sburătoare

Din larg apus, trei sburătoare
S'au indreptat în spre Calvar,
S'aducă laudă și dar
Durerii celei roditoare...
Dar cea dintâi veni 'n zadar.

Sbura aproape de pământ:
Își căuta ceva de hrană,
Și n'avea vreme, nici avânt.
Să urce până 'n vârful sfânt, —
La omul fără de prihană

Iar când s'a șters de tot din sbor
Veni o ciocarlie 'n ora
Când Crist care un ajutor —
Când duhul morții da fior
In sufletele tuturora.

Urca 'n văzduh, ca pe o scară,
Și smulse cântec din tărie...
Un imn de blândă primăvară
Îi alina durerea vie:
Îi ajuta lui Crist să moară...

E pace, ca 'n străvechi altare —
Duiosul, sfântul cântăreț
Căzu din slăvi ametitoare; —
Și iată vulturul măreț,
Scăldat în cald apus de soare,
Porni din culmi, ca o furtună;

Dar și-a frânat avântul jos
Tăind cerc larg și maiestos
Făcând din sborul său cunună
De-asupra crucii lui Cristos...

P. CERNA.

Ouăle poșii

De I. L. CARAGIALE

(Până către sfârșitul veacului al 14-lea, când a ars mănăstirea Sf. Patnutie, se găsea acolo, într'un dulap, la păstrare, scrisă, probabil, de vre-un călugăr cârpocitor de slove, cum erau mulți pe vremurile acelea, — o cronică, în care se povestea fioroasa întâmplare petrecută, în Castelul contelui Fekete Láios, cu prilejul Paș lui Fekete Laios, cu prilejul Paștelui din anul dela facerea lumii 6659, iar dela mântuire 1151. Conținutul acelei cronice arse s'a păstrat însă prin tradiție, din generație în generație, de către călugări, și mai târziu a fost, după o viață întreagă de cercetări adânci, reconstruită de către savantul Laurentius Ferax vulgo, Lorenz Reichlich. După versiunea acestuia, foar te rară, o dăm și noi aci).

In seara de Vinerea Patimilor, au mers bătrânul conte Fekete Láios, care împlinise în Dumineca Floriilor șaptezeci și cinci de ani, la capela castelului, împreună cu soția sa Virág, care, zicea ea, trebuia să împlinească, în Sâmbăta Rusalilor următoare, patruzeci. După dânșii veneau nobilii curteni și copiii de casă, care țineau, unii coiful contelui, iar alții coada rochiei contesei. Și după ce au ascultat slujba, au purces să se grijească cu toții. Pe când lua sfânta cuminecătură, cel dintâi, cruntul conte Fekete Láios, iată că aude la spatele lui aceste cuvinte deabia șoptite între contesa și Doboș Iánoș, cel mai de samă cavaler al castelului.

— Aș fi fercit, zicea cavalerul, să-mi pot da tot sângele pentru a face o cât de mică plăcere nobilei mele stăpâne.

— Nu cred până nu văd! răspundea tânăra Virág.

Cruntul conte Fekete Láios a mu.cat în gingii limgurița preotului și a înghițit cu noduri sfânta grijanie. Apoi, după ce s'au grijit toți dela mare până la mic, s'au întors împreună în castel. Cum au intrat acolo, contele a strigat:

— Doboș Iánoș! Doboș Iánoș! te-ai spovedit?... te-ai grijit?.

— Da, nobilul meu stăpân.

— Adevărat?

— Zic zău Iui Dumnezeu!

A scrâșnit contele Fekete Iánoș din gingii... Sâmbătă, pe urmă, către miezul nopții, au fost toți la slujba Invierii — toți; toți, afară de tânărul Doboș Iánoș. A întrebat contesa:

— Unde e Doboș Iánoș?

— Nu știu! a răspuns Fekete Láios și iar a scrâșnit; nu știu unde-i Doboș Iánoș!

După slujbă s'au dus iar în castel, toți; toți, afară de Doboș Iánoș; și s'au așezat la masă mare, să ciocnească ouă roșii. Pe masă erau panere mari pline cu sute de ouă. Contesa a luat unul și a zis:

— Dar vreau să ciocnesc cu Doboș Iánoș!... unde e Doboș Iánoș?

Contele Fekete Láios a ridicat din umeri foarte încruntat — și iar... din gingii. Contesa a rămas pe gânduri...

— Minunate ouă roșii! a zis ea: ce frumoasă față!

— Se înțelege că-i frumoasă, a strigat rânjind ca o fiară contele: doamnă! dacă sunt văpsite chiar de mâna nobilului tău soț în sângele lui Doboș Iánoș!

— Doboș Iánoș! a strigat ca o nebună tânăra Virág... Și... el...? unde e el?

— El? el, a răspuns scrișnind Fekete Láios; el trebue să fie în iad acuma, după ce și-a văzut visul împlinit, dându-și tot sângele ca să facă o mică plăcere nobilei sale stăpâne!

S'au ridicat în picioare toți nobilii cavaleri meseni.

*

— A! a țipat contesa. La mine, toți câți mă iubesc!... Luați-l pe acest gunoiu spurcat, pe atât de csenamorisit pe cât de crud!... legați-l și îngenunchiați-l!... trebue să-l pilduiesc pe loc!

Până să tragă Fekete Láios spada lui de oțel de Damasc, pe care o avea amintire din vremea Cruciadelor, au năvălit toți tinerii cavaleri; l-au legat burduf și l-au pus în genunchi.

— Acuma, a strigat contesa, spargeți-i toate aceste ouă în cap!

•

Sub grindina de ouă roșii, leșină, scrâșnind, cruntul Fekete Láios, cu capul plin de sânge și de gălbenuș... Dar încă mai răsufla...

— Nu e destul!... Dați-i lovitura de grație!

Atunci, tânărul copil de casă Bela Șándor se duce aproape și-l lovește cu un ou în moalele capului de-i țâșnește creerul înmuiat.

•

S'a sfârșit cu bătrânul, cruntul conte Fekete Láios...

L-au târât afară, să-l arunce în prăpastia din spatele castelului.

— Acum, a strigt contesa Virág, să ciocnim! Acela care îmi va sparge cel dintâiu trei ouă pe rând, acela, pe lângă titlul de conte, pe lângă stăpânirea acestui castel și a moșiilor de veci, va avea și mâna mea!

Au ciocnit. Contesa a schimbat mereu la ouă. Nici un mesean n'a isbutit. La urmă, a venit tânărul copii de casă Bela Sándor să ciocnească și el, cu acelaș ou cu care dedese lovitura de grație. S'a apropiat cu multă îndrăzneală și pe toate le-a spart.

Și astfel, tânărul copil de casă, Bela Șandor, a câștigat coroana de conte și mâna tinerei Virág.

Calea spre refacere

Deşi tunurile au amuţit de mult pe câmpul de luptă, ele bubue încă în sufletul tumultuos al mulţimilor şi aceea opera de reclădire a păcei merge foarte greu.

Tăria şi semnificaţia revendicătorilor sociale au început să se infiltreze în masele populare, aşa că nu se mai poate trece cu uşurinţă asupra lor.

Ceiace se socoteşte cu dreptate de unii este de cele mai multe ori o nedreptate strigătoare pentru ceilalţi.

Zbuciumată de pofte nedesluşite, egalitară în concepţia cea mai simplistă şi mai crudă a cuvântului, muncitorimea oraşelor dă tendinţelor revoluţionare contingentele sale aproape exclusive, aducând în luptele politice şi de clasă resentimentul şi patima de răzbunare, care nu mai e în stare să ţină socoteală de nici un scop.

Umanitatea n'a deveni decât o vorbă deşartă şi toate noţiunile, care dau frumuseţea şi înţelesul moral al civilizaţiei noastre ar deveni spectre străvezii în bătaia vântului, dacă tendinţele revoluţionare ar fi încurajate.

Cinică, viaţa inferioară a mulţimei, tot mai flămânde îşi arogă drepturi mai mari decât i-se cuvin, ameninţând să cotropească totul.

In faţa acestei psihoze naturale e de mare interes ca conducătorii conştienţi să-şi strângă rândurile.

E de imperioasă nevoe ca ordinea veche să ţie piept valului revoluţionar al vremii.

Noulle concepţii, care încearcă să schimbe orientarea lumei trebue totdeauna privite prin prizma intereselor corespunzătoare nevoilor şi evoluţiei naţiunei,

Adaptarea bruscă la idei ce nu corespund firei noastre poate fi fatală, căci suprimă elementele cele mai de seamă în profitul nepregătiţit r.

Compromisurile şi contrazicerile conducătorilor măresc în mod fatal prestigiul proletariatului.

O asemenea diversiune trebue cu totul înlăturată într'o ţară ca a noastră unde baza Statului e formată de ţărănime.

In afară de aceasta marile cuceriri populare nu s'au făcut niciodată prin ameninţare directă şi prin violenţă, ci prin propovăduire şi prin convengere.

Orice idele nouă ca să poată prinde rădăcini are nevoe de propagandă şi de demonstraţiune.

Concepţiile revoluţionare, strecurate în mulţimile din fabrici se opresc de o rezistenţă formidabilă la poarta ţarinelor.

Dacă fabrica şi capitalul sunt aceleaşi peste tot, pământul are coloarea şi seva lui naţională de care nu se poate despărţi.

Cu spiritul său tradiţional, ţărănimea e o salutară certitudine pentru apărarea liniştei Statului şi pentru propăşirea lui.

De aceia conducătorii democraţiei noi trebui să înţeleagă că demagogismul lor nu poate avea influenţa asupra firei liniştite şi ordonate a ţăranului român.

Orice politică sănătoasă, pentru ţara noastră trebue să facă din această ţărănime prin cultură şi o evolutivă ridicare a conştiinţei ei politice, raţiunea de existenţă, fiinţa politică şi economică a Statului român.

Şi cum întrebuinţarea unor mijloace porneşte dintr'o concepţie, din ideia pe care cineva şi-o face despre scopul la care tinde e fatal ca între soluţiile propuse şi mijloace să fie o strânsă legătură.

De aceia se cere înainte de toate ca directivele conducătorilor să reprezinte în afară de pregătirea politică şi o înaltă moralitate.

Numai astfel vom păşi cu încredere spre refacerea grabnică pe care cu toţii, o dorim cu înfrigurare.

Ay.

La Paşti

Prin pomi e ciripit şi cânt,
Văzduhu-i plin de-un roşu soare
Si călciile 'n cer şi pe pământ.
Răsulful cald al primăverii
Adus-a zilele 'nvierii.

Si cât e de frumos în sat!
Creştinii vin tăcuţi din vale
Si doi de se 'ntâlnesc în cale
Işi zic: Hristos a înviat!
Si râde-atâta sărbătoare
Din chipul lor cel ars de soare.

Si-un vânt de abea clătinitor
Şopteşte din văzduh cuvinte:
— E glasul celor din morminte
E sgomotul sburării lor!
Si pomii frunţile-şi scoboară
Că duhul sfânt prin aer sboară.

E linişte. Si din altar
Cântarea 'n stihuri repetate
Departe până 'n văi străbate —
Si clopotele cânta rar:
Ah, Doamne! Sa le-auzi din vale
Cum râd a drag şi plâng a jale!

Biserica pe deal mai sus,
E plină astăzi de lumină.
Că, 'ntreaga lume este plină
De-acelaş gând, din cer adus:
In fapta noastră ni e soartea
Si viaţa este tot, nu moartea.

Pe deal se suie 'ncetişor
Neveste tinere şi fete,
Bătrâni cu iarna vieţii 'n plete:
Si 'ncet, în urma tuturor
Vezi şovăind câte o bătrână
Cu micul ei nepot de mână.

Ah! iar în minte mi-a venit
Tu, mama micilor copile!
Eu ştiu că şi 'n aceste zile
Tu plângi pe-al tău copil dorit!
La zâmbet cerul azi ne chiamă
Sânt Paştile! Nu plânge mamă!

George Coşbuc

DENIILE

Au înflorit zarzării şi câmpul pare de smarald sub ploaia razelor soarelui primăvăratic. In aier pluteşte mireasma dătătoare de viaţă a pământului jilav, răscolit de pluguri. Fiorii tinereţii, ai învierii, pulsează puternic în vietăţi şi plante. Din zori şi până'n seară asişti uimit la refacerea lumii până mai ieri în ruină. Zilele sunt vesele ca un zâmbet; înserările sunt molcome şi dulci ca mângâerile de mamă... Un dangăt de clopot svârneşte undeva departe; un altul aiurea îi răspunde şi altele şi altele apoi, spintecă leneş pânza înserării....

Sunetele clopotelor, când duioase, când grave, se aiung se împletesc, ţesând deasupra lumii o hohotă fluturătoare de cântece, o tainică şi pătrunzătoare simfonie.

Glasul clopotelor, ca nimeni altul, deşteaptă copilăria, adormită şi uitată într'un ungher al sufletului nostru trudit.

Glasul clopotelor de denii este un călăuz cernit care te poartă întristat, spre lumea pierdută a copilăriei.

Cât de frumoasă şi de lipsită de griji era viaţa pe atunci!... Ca printr'o perdea străvezie de mătasă o văd: cu jocurile ei nebuneşti, cu glumele ei nevinovate, cu toată poezia ei, nebănuită atunci. Şi serile de denii, cu atâta înfrigurare aşteptate, ce clare şi turburătoare îmi apar!...

Săptămâna mare o aşteptam cu înfiorare dureroasă aproape, cu o curiozitate mereu mai aprinsă. Nu lipseam dela nici o denie. In fiecare seară, consumat de flacăra credinţii naive, eram părtaş chinuit al vieţii pline de suferinţi şi de sacrificii a Fiului Omului, lăcrimind pentru suferinţile lui, îmbătat de extaz şi mândrie la gesturile lui divine de iertare.

Cuvintele străvechi ale evangheliei, trălau în mine cu o intensitate uriaşă şi sufletul meu era chilia unde se reinsuflea divina tragedie a Mântuitorului în cele mai mici amănunte ale ei. Şi jertfa supremă a Nazarineanului mi-s'a intipărit atât de adânc în minte, încât doar moartea mi-o va putea smulge...

Atât însă: un tablou, un simbol, o amintire...

Credinţa naivă, a copilăriei mi-a murit de mult, sugrumată de mizeriile vieţii.... În clipe de desnădejde însă, sufletul totuşi mi-se îndreaptă, instinctiv spre El, spre Isus, divina lumină răsbătătoare prin tot noianul de veacuri şi de dureri ale lumei. Şi atunci, jertfa lui sublimă mă întăreşte şi mă linişteşte....

Intoarcerile aceste spre credinţă, le datoresc numai deniilor din îndepărtata mea copilărie.

Atmosfera mistică a bisericuţei slab luminate, pâlpâitul fricos al lumânărilor, murmurul îndurerat al rugăciunilor, tânguirile monotone ale dascălilor, pătrunzătoarea citanie a preotului, toate acestea constituiau atunci pentru mine o atracţie, neînţeleasă, tristă şi totuşi dragă....

Clopotele tânguitoare din seara aceasta călduţă şi înstelată, asemeni celora din vremurile moarte ale copilăriei mele, aduceţi pe aripile plânsetelor voastre, deniile de altă dată, deniile nevinovăţiei, deniile credinţei!....

Poate aşa vom deveni cu toţii, pentru o clipă măcar, mai buni, mai blânzi, mai creştini....

Inviere

E zi de Paşti, e-o albă sărbătoare
Pe câmpurile pline de verdeaţă,
In pomii plini de muguri şi de floare
Şi'n răsăritul clar de dimineaţă.

Aşi vrea să simt în mine-o viaţă nouă
Să mă ridic cu braţele-amândouă
Cu jertfa grea a celui care sânt,
Reînviat, pe propriu-mi mormânt.

E zi de Paşti, e ziua învierii...
Aşa, fragil cum eşă din pământ,
Si-un ghiocel, cu pulsul Primăverii
Ridică 'n sus o piatră de mormânt.

Doar noi murim sub lespezi nevăzute
Făr'de nădejdea unei noi minuni,
Silabisind cu două buze mute
Istorioara plină de minciuni.

Port ochii trişti pe zarea ce se vede,
Pe iarba crudă ce-a crescut pe vale.
O, Doamne, dă-mi puterea să pot crede
In tot simbolul învierii tale.

DEMOSTENE BOTEZ

Fregoli Raglan
impermiabile de gumă şi costume moderne
1588 Firmă
M. Neumann
Cluj, Piaţa Unirii No. 14

Fabrica de Ciocolată **DOBRICEANU**
Furnizorul Curţei Regale
Calea Victoriei 97, Bucureşti.
Urează cu ocazia Sf. Sărbători, numeroasei sale clientele din Ardeal sărbători fericite. □□□1672

CARTEA ROMANEASCA
INSTITUT de ARTE GRAFICE
SUCURSALA
COSINZEANA
CLUJ
CALEA DOROBANTILOR
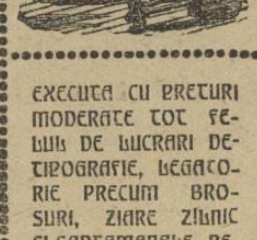
EXECUTA CU PRETURI MODERATE TOT FELUL DE LUCRARI DE TIPOGRAFIE, LEGATORIE PRECUM BROSURI, ZIARE ZILNICE SI SAPTAMANALE REVISTE, ETC, ETC.□□

A sosit din Elveţia un nou transport de
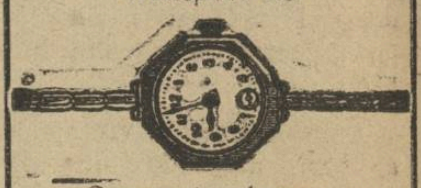
Ceasornice de mare preciziune
Longines
în aur, argint şi nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele
Fenyö şi Braunfeld
Cluj, Piaţa Unirii
16 Telefon No. 350

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod sdeial, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne
CZINK CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 5

GLASUL INTELEPT AL ARDEALULUI

Discursul

rof. Dr. Ion Mateiu, rostit în Adunarea Națională în ziua de 11 Aprilie cu prilejul discuției asupra răspunsului la Mesagiul Tronului

Inchinare către Rege

Cel dintâi cuvânt pe care tre-ie să-l rostească orice arde-an cinstit și de bună credință clipa când Adunarea Națio-olă pregătește răspunsul la es.ajul Tronului, se va îndrep- în chip firesc către Majesta-a Sa Regele nostru, însuflețit, srobitor de țara și viteaz fă-itor al rainunei unirei politi- a neamului românesc. (Apl.) nștient de marele hecatombe, sipite pe câmpiile sfinte ale pământului nostru, ca din sângele lor generos, să răsară strălucitoare biruința visului nostru istoric, Majestatea Sa Regele a înțeles cu durere, că din insuficiența politică a guvernelor care s'au perindat de la unire încoace, se sgudue această biruință și se periclitează însuși viitorul României întregite. De accea când această situație gravă, L-a silit să se rostească între ordine și anarhie între destornicie și dibuire politică, Inalta-I înțelepciune de stat nu a în-

rziat a încredința destinele ță d-lui Brătianu, în speranța partidul liberal, care a dat oriei neamului nostru atâtea gini de glorie, va isbuti și de ta aceasta, în aceste împre-rări grele, să ne redea sigu-nța politică, suprimând a-rhia și consolidând pe temelii nătoase, marea operă de uni-e politică a neamului nostru.

ucuria Ardealului pentru în-telepciunea Regelui

Noi ardelenii, am primit cu leosebită bucurie această ho-râre a Majestății Sale, pentru vedeam în ea, pe deoparte ranția restabilirei ordinei de t, iar pe de alta ni se părea ea este și o concretizare a ntimentului popular din Ar-al, care disperat de anarhia vernelor trecute, aștepta ne-ădător regimul ordinei al com tinței și al patriotismului lu-nat. (Apl.) Sufletul poporului delean deprins prin tot trecu-său de suferințe și de spe-nțe să inbească rânduiala, și urmeze impulsurilor de cu-patriotism, se simte dator n noi cei de față să aducă agiile sale de caldă și nemăr-uită recunoștință, aceluia ca-din înălțimea Tronului Re-, întruchipând simbolul uni-ei naționale, a înțeles că în prejurările critice de azi, ța-nu poate fi salvată decât prin vernarea acelora cari au fă-dovada experienței politice înțelepciunei de stat. Dacă clipa de față încercăm un sen ent de regret, el este acela, la omgiile noastre de recu-ștainţă, către scaunul regali-ei românești, nu putem ală-a și pe acela al exponenți-r partidului național, care tr'o nejustificată intoleranță itică, refuză ori cărui arde-n, în afară de organizația , dreptul de a reprezenta Ar-dealul și de a vorbi în numele lui. (Apl.)

Psihologia Partidului Național

Dânșii părăsind în mod demonstrativ această Adunare Națională, au adăogat o nouă greșală la atitudinea lor politică, silind opinia publică să conchidă, și de această dată, că partidul național nu este un partid de mari concepțiuni politice, întemeiat pe realitatea vieței de azi și pe intuiția viitorului nostru, că-i lipsesc și prin caracterul local al organizației sale, condițiunile fundamentale prin care să se poată gira în partid de guvernământ și să determine, el însuși, prin doctrina sa, îndrumarea politică a poporului românesc, (vii aplauze).

Anunțând eșirea mea din acest partid, printr'o scrisoare publică adresată d-lui Maniu, am căutat să exprim pe larg și sincer motivele cari mă îndemnau să nu pot accepta atitudinea politică a partidului național. Și pe când presa partidului național mă gratifica cu titlul de trădător, opinia publică prin număroși oameni distinși, nu numai din Ardeal și Bănat, ci și din vechiul Regat și Bucovina, îmi trimiteau călduroase și însuflețite cuvinte pentru adevărurile cuprinse în menționata mea scrisoare.

Doctrina de opoziție — o necesitate în Ungaria, o greșală în România

Am spus'o atunci că partidul național suferă de o mare infirmitate politică tradusă printr'o atitudine doctrinară de ireductibilă opoziție față de toată îndrumarea politicei de stat reprezentată de guvernele României întregite (aplauze).

Care psihologia acestei atitudini.

Partidul național sau exponenții lui de azi, sunt politicește rezultatul procesului istoric dintre poporul românesc și națiunea maghiară. Lupta de rasă care se dădea între noi și ei, le-a impus o concepție politică exprimată în formele unei dârze și neînduplecate împotriviri față de toate acțiunile statului maghiar, menite să întărească o supremație artificială și să suprime o conștiință de libertate ce clocotea în sufletul poporului nostru asuprit (vii apl.). Din necesități de rasă și de supremă apărare națională s'a născut această doctrină politică de opoziție, care practicată cu o consecvență de fier în luptele noastre naționale, s'a prefăcut într'un element sufletesc organic la acești corifei și astfel le-a dat și trăsătura caracteristică a personalității lor politice.

Cu această moștenire organică — spune oratorul — au intrat dânșii în atmosfera de libertate și de lumină a patrimoniului național recuperat. (Apl. prelungite).

Evident, că pentru oameni politici cu mari concepții de Stat, o astfel de schimbare fericită și rădicală de drept internațional implica și o revizuire tot atât de radicală a vechilor doctrine politice.

Nu era bine să dispară cu totul această concepție de opoziție, dar era ca acest spirit de opoziție să se manifeste cu mai puțină profuziune și cu mai multă iubire, fiindcă nu mai eram în Ungaria asupritorilor ci ne găsiam în țara visurilor noastre împlinite (apl. prelungite și ovațiuni).

Partidul național a uitat să facă această operație de revizuire și așa era firesc să cadă în greșelile celor trei ani din urmă.

Sentimentalism politic, nu rațiuni de Stat

Socotesc de prisos să mai înșir aceste greșeli, pe cari Dvoastră le cunoașteți tot așa de bine. Țiu însă să subliniez greșala fundamentală a partidului național de a nu fi colaborat cu paortidele de ordine din vechiul regat și mai ales cu acela care avea experiența politică și destoinicia de cârmuire. Acest fapt iar fi dat meșteșugul cârmuirei, pe care nu l-a putut învăța în lunga-i carieră opozițională din Ungaria.

Partidul național pare astăzi stăpânit mai mult de sentimentalism politic decât de înnalte rațiuni de stat. (Apl.) Dovadă că și-au pierdut calmul diplomatic, prilejuind cu ocazia ultimelor evenimente, unul din cele mai triste spectacole din câte putea să suporte. Ardealul nostru.

Sabotarea guvernului chemat de Rege

Cel dinâtâi act s'a desfășurat îndată după hotărirea Majestății Sale de a chema în fruntea țărei pe d. Ion Brătianu. Acest act a fost unul din cele mai dureroase; căci a te atinge în accente de bulevard, de persoana Regelui, a lansa amenințări cu revoluția, a te bucura de alianță cu ungurii, împotriva unui partid românesc care tocmai a prezidat la desrobirea noastră, și a susține în fine fără nici o zguduire de conștiință, că'n Ungaria temnițelor, românii aveau mai multe libertăți cetățenești decât în România asiatică (Apl. prelungite) și toate acest- (Apl. prelungite) și toate acestea a le pune în cadru de doliu ca'n zile de spânzurătoare, însemnează o starc pshihologică înspăimântătoare și o atitudine potlitică dezolantă. Aceste erupțiuni nesocotite au provocat cea mai dureroasă împresiune în Ardeal și ne-au zguduit până'n adâncul sufletului, mai ales pe noi descălii purtători de cultură și luptători pentru înfrățirea poporului românesc reunit, în hotarele lui firești. (Aplauze).

O campanie electorală dureroasă

Dar partidul național nu s'a oprit ai, ci mânat poate de o ursită rea s'a aruncat în campania electorală cu o astfel de înversunare politică cum n'a cunoscut-o nimenea pe plaiurile noastre liniștite. D-lor n'a fost venin mai ucigător pe lume care să nu fie căutat cu înfrigurare de exponenții acestui partid și aruncat cu o furie sălbatică în sufletul curat și senin al țărănimei noastre. Era un vânt de otravă neagră care copleșise satele noastre spre a surpa credința în Rege și vechiul Regat, cei doi factori hotărâtori, cari ne-au adus mântuirea națională (apl. prelungite).

Un memoriu neavenit

Și ca un corolar a venit acel faimos memoriu telegrafic către Regele nostru care prin dialectica sa mi se pare că a întrecut uzanțele de deferență și de prudență diplomatică atât de obișnuite în actele șefilor politici, din ori ce țară civilizată (apl.)

Și ca final d-lor am avut aci spectacolul validărilor din cameră unde s'a deslănțuit aceiași patimă nenorocită, încununată de exodul pralamentar, ca ceamai tristă mărturie a patriotismului de care a însuflețieto partidul național în interpretarea datoriilor sale față de România jertfelor și a visurilor noastre (apl. prelungite, bravo).

Iată d-lor după socotința noastră icoana politică a partidului național și iată motivele care ne-an determinaeto pe noi să părăsim partoidul național și să dăm tot ajutorul nostru devotat acelora, cari în împrejurările atât de grele de astăzi, sunt hotărâți să-și pună tot sufletul lor pentru a asigura viitorul țării și a da neamului nostru menirea pe care trebue să o aibă. (Aplauze).

Credința Ardealului

Domnilor deputați, noi am venit în mijlocul dv. cu o mare credință, cu o credință pe care ne-a împrumutat-o sufletul armonios și înțelegător al țărănimei noastre. Această credință se întmeiază pe veșnicia și pe dreptatea acestei țări iubite la a căroi fundamentare am fost trimiși să lucrăm cu toată căldura inimilor noastre românești Ni se parte că discuțiunea asupra răspunsului la Mesaj e cel mai potrivit prilej pentru noi ca să înfățișăm această credință în opera ce revine guvernului.

Ce aștepta poporul din Ardeal?

Deodată cu scuturarea jugului unguresc și întoarcerea stăpânirei naționale pe pământul Ardealului, poporul nostru, luminat de raza unei bucurii divine, aștepta cu nemărginită încredere dreptatea binecuvântatei domnii românești.

De dragul acestei domnii, el uita toate rănile proaspete ale războiului și închidea în taina sufletului său suferințele seculare udate cu lacrimile mamelor noastre, numai spre a-și scălda sufletul eliberat în sfânta credință a dreptății românești.

Trei ani de zile a purtat poporul nostru din Ardeal această nădejde mare, și dacă în acest răstimp ea fu expusă unor grele încercări, astăzi, domnilor, ea este aproape sfărâmată.

Țărănimea noastră, în bunul ei simț, și-a dat seama, că dacă Țara sufere de greutăți fatale, neatârnătoare de voința ei, are în schimb toată puterea proprie, spre a coborî pe pământul strămoșesc, domnia ordinei, a dreptății și a bunei chiverniseli. De aceea a dăruit pe rând tot prisosul încrederii sale atâtor oameni politici și partide în speranța, că prin guvernarea lor devotată se vor împlini nădejdile de mai bine ale întregului nostru popor. Dar pe urma ei, au venit marile decepții, căci deși aceste guverne aveau patriotismul necesar, le lipsea însă experiența politică și destoinicia de cârmuire, două calități esențiale, fără de cari nu-i cu putință să îndrumi o țară pe căile progresului. (Aplauze).

Așa s'a produs o disordine generală în viața noastră publică, care a provocat adânci nemulțumiri, zguduind însași siguranța și viitorul României. Era rezultatul dureros dar real, adus de inexperiența partidelor noui democratice. Era evident acum, că după falimentul acestor guvernări ise populare, Țara trebuia să se întoarcă din nou către acei oameni de Stat, cari în toate împrejurările grele ale neamului nostru au știut face dovada iscusinții, hărniciei și înțelepciunei politice. (Aplauze).

De aceea a chemat Regele pe dl Ion Brătianu, iar Țara i-a dat această Adunare națională, ca din colaborarea lor patriotici să răsară îndreptarea încrederea zdruncinate a poporului nostru

Cum trebue să se facă noul așezământ de Stat?

Ascultând înaltul mesagiu regal, am văzut cu vie satisfacție, că guvernul își propune să soluționeze prin Adunarea națională, toate acele probleme uriașe, cari să ne dea noul așezământ de Stat al României întregite, și să-i asigure prosperarea internă și prestigiul extern.

Nu i decât firesc să ne dăm seama, că o astfel de operă istorică, este împreunată cu mari dificultăți, și ea nu poate fi dusă la bun sfârșit, decât printr'o muncă temeinică, sistematică și riguros controlată de acel înalt sentiment al răspunderii, ce trebuie să ne călăuzească pe toți în actele de-o epocală importanță pentru desvoltarea politică a neamului nostru. (Aplauze).

Și până când vom avea prilejul să ne îndeplinim această mare chemare, ne simțim datori să ne oprim, de astădată, asupra acelor imediate nevoi, dela a căror împlinire atârnă liniștirea Ardealului și întărirea încrederii lui în puterea de viață a României întregite.

Improprietărirea imediată

Inainte de toate iș mai presus de orice reformă poporul românesc din Ardeal dorește fără întârziere să ajungă în stăpânirea ogoarelor pe cari le muncește de trei ani de zile în arandă. Nimic nu sguduc mai mult toată ființa și cugetarea lui decât această supremă întrebare de existență materială a cărei nerezolvire l'a dus la un trist scepticism în ceea ce privește dreptatea stăpânirei românești, ne-a făcut o mare plăcere și o mare bucurie că guvernul este notărat să facă această mare operă de dreptate socială.

Administrație cinstită

In al doilea rând, poporul nostru așteaptă cu legitimă nerăbdare a administație cinstitoă, cu funcționari destoi nici stabili și cunoscători ai nevoilor lui, ca să înceteze anarhia de astăzi provocată de conștiința abuzivă a guvernelor trecute și nenorocitei lor clientele politice.

Justiție ireproșabilă

Dar noi privim cu aceiași îngrijorare și la marea rană deschisă de guvernul trecut în corpul justiției a cărei radicală hirurgie trebue să urmeze cât mai curând ca să redăm magistraturei prestigiul și să restabilim domnia legilor atât de compromisă la noi.

Unificare chibzuită

Numai în urma acestor reforme, putem să ne preocupăm de mare operă de unificare integrală până la a cărei treptată și chibzuită realizare vor trebui, să fie menținute organizațiunile actuale de acolo, din motive foarte importante ca să nu zguduim ordinea de drept și să nu dăm prilej la perturbarea vieții publice din Ardeal care se poate repercuta în mod păgubitor asupra țărei noastre întregi.

Nădejdea în d. Ion Brătianu

Incredințați că partidul liberal cu ordinea, competența și cu paotriotismul ce-i caracterizează tot trecutul de lungă și rodnică guvernare, are toată solicitudinea și înțelegerea pentoru aceste mari și imediate netovoi de stat, a mconsimțit noi toți dascălii din Ardeal, cari nu ne pasionăm de politică, am consimțit zic, să părăsim partidul acțiunei negative și să dăm concursul nostru d-lui Brătianu, sinteza omului ed stat construc tiv, patriot iș îndrumător de neam. (Apl. prelungite pe băncile maj.)

Iată d-lor care este credința Ardealului și noi ne-am făcut numai o datorie dar și un drept de a o înfăți)a înaintea dv. pentru căi suntem fiii credincioși și devotați prin toată munca noastră de luminare culturală și îndrumare națională pe care o facem acolo.

Speranța revenirii Partidului Național

Și acum de încheiere, vă rog sămi dați voie, ca înainte de-a părăsi tribuna, să exprim o mare și legitimă speranță.

tea duce la biruințe și nedrepne ca mai presus de trecătoacari intr'un moment de supăținal din Ardeal ca împreună etoru așezarea acelor noui temelii de stat să isvorascărdluojq lii de stat democratice și sănătos peste vremi, țăria înălțătoare noastre Românii (Apl. prelun-

Suntem în săptămâna patimilor fiecare din noi trebue să-și reamintească figura senină și Dumnezească a lui Crist, care acolo pe Golgota a îndurat cele mai grele suferințe și nedreptăți omenești numai spre a putea duce la biruință marea diee a mântuirei lumei.

Exemplul lui de înalt sacrificiu trebue să se scoboare și în conștiința noastră, îndemnânduneto ca mai presus de trecătoarele nemulțumiri politice să avem pururea inaintea ochilor noștri, supremele interese de viață ale Statului și poporului românesc. Și de aceea domnilor, noi dorim din adâncul sufletului nostru ca să-i vedem întorși din calea rătăcirei pe toți aceia cari dintr'un moment de supărare, au părăsit această adunare națională și mai ales dorim să-i vedem cu toată dragostea pe reprezentanții partidului națoinaol din Ardeal ca împreună și într'o iubitoare înțelegere frățească să ne dăm toată jertfa muncei noastre neprihănite pentru așezarea acelei nouio temelii de stat democrat și sănătos din care să isvorască plutind peste vreme, țăria înălțătoare și gloria străilucită a scumpei noasetre Românii (Apl. prelungite și îndelung repetate).

Văpseli pentru ouă

de prima calitate, în toate culorile se capătă cu prepreturile cele mai scăzute.

Fabrica chimică

„LUXOR"

Cluj. 1357

Reclama este sufletul comerțului

De vânzare are în Centru un imobil liber imediat se poate instala o Bancă, Cafenea, Societate Anonimă sau altă intreprindere.

Adresa la ziar sub „Local" 1677

Cumpăr imediat un căruciior pentru copil. Adresa cu prețul la ziar „David".

Cofetăria Boncescu din Timișoara și Cluj roagă onorata sa clientelă să binevoiască a face comenzile cu câteva zile înainte de Sfț. Sărbători ale Paștelui, pentru-ca fiecare persoană să poată fi bine servită, și pentru a se putea garanta promptitudinea livrărei. Telefon 68. 1625

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Pretul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorsáru

Telefon fabrica 3—86 locuinta 3—87 1278

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!
CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

Pentru acordarea concediilor de bială cât și cele de intees, direcțiunea generală a c. f. r. a instituit următoarele norme:

1) Concediile până la 30 zile, inclusiv se vor aproba de către direcțiunile regionale și speciale.

2) Cele până la 10 zile inclusiv se vor aproba de directorii de ate-

3) Cele până la 5 zile inclusiv se vor putea acorda de ateliere, inspecțiuni, secțiile și depourile cărora aparțin solicitatorii.

Toate celelalte concedii însă de la 30 zile în sus se vor aproba de către direcțiunea generală.

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Baia „Diana" este deschisă Miercuri și Vineri pentru Dame Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru domni. Băi sunt zilnic; afară de Luni.

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

Cele mai frumoase bijuterii și cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Rațiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1174

Pferschy Iosif Cluj Calea Regele. Ferd. Nr. 5 Cel mai bun și mai frumos Restaurant Bucătărie română-franceză specialități excelente de vin.

Servitul regulat și cu precauțiune. Locul de întâlnire a oamenilor mai aleși. 1565

Inginer Iosif Tremba

birou de construcții de beton și beton armat. Cluj, Str. Elisabeta Nr. 51, etaj I. Telefon 8—76. 1675

Uzinele „BABI" Werk

Iosif RAPAPORT Jozsef, Fabrică de mobile de fier-bronz și căruciore pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

Fabrica de perii, văruitoare, sule și mături de tătarcă aran cu putere electrică a lui ALEXDRU MAAR, ARAD, strada Benescu 27, 31, 32. Telefon 1120

Revânzătorilor mare favoare prețuri. Cumpără păr de cal cantitate mare.

Noutăți de primăvară

Au sosit engros, ciorapi pentru dame și băeți, mănuși articole de manufactură. Fis bein și Spitz Magazin de run ișuri și tricotaj Cluj. P Unirii 29 Palatul Banffy.

In urma unei ingenioase bunătățiri a becurilor electr după cât suntem informați, ajuns azi la cel mai perfect zultat reușind fabricei „Osra se realizeze cu noile sale duse, cea mai mare econo de curent și o durabilitate mitoare. Lumina cea mai cută ce întrece ori-ce alta ricație. Noile fabricate se la Intreprinderea Electroteo că **Teodor Maior** Cluj, Calea toriei 7. Telefon: 577. unde execută ori ce instalații elec tecnice. Proiecte și devize tuit.

„GOWAG"

Depou pentru instalați de aburi, gaz conducte apa și canal, pre toate articole technice Cluj, Str. Vladimirescu Telefon 5—19.

CURIERUL SPECTACOLEL

CINEMA APOLLO

Duminecă: O mare dramă terioasă. Malombra. In rolul cipal Lydia Borelli.

Luni: 17 Apr. O puternică mă socială: Clevetea omoară

Marți 18 Apr. Mare dramă torică. Gardistul. In rolul cipal R. Warwick.

CINEMA UNIVERSITATI

Duminecă: O mare dramă zațională: Calvarul Munților.

Luni: 17 Apr. Mare d socială. Altruistul.

Marți: 18 Apr. Mare d misterioasă. Secretele Hipn mului.

CINEMA URANIA

Duminecă: O puternică d socială: Altruistul

Luni: 17 Apr. O zguduit dramă socială: Ochiul dre

Marți: 17 Apr. Mare eveni cinematografic. Sărbătoarea pei roșii Dramă chinezească

Vopsește și curată bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin UNIO **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comandala depozitul de lemne

Mica publicitate

reri și oferte de serviciu

E CAUTĂ un oficiant de stat zionat, care trebue să știe limba mană și română, pentru a ocupost de casar la o intreprindere e. Vor fi preferiți aceia, cari un garanție materială. Se pot resa str. Iuliu Maniu 27. 1678

nzări și Cumpărări:

OPS 2 ani de vânzare. Strada es 57.

hirieri:

AUT imediat cameră mobilata. esc bine. Adresa la ziar sub bricant".

AUT cameră mobilată de se te în centru plătesc ori cât. Ad- la ziar sub „Tinăr".

verse:

EPREZENTANTUL unei Intredere mare caută Reprezentația Bucureşti a mai multe Intrederi mari Ardelene și Bănățene tru a încheia afaceri comerciale recercări referez mai detailat del Bucureşti, Strada Aurora 56. 1671

ANCI, Fabricanți, Industriași, hercianții cari au nevoe de conli, dactilografi, agenți, oameni erviciu etc. pot găsi adresându-Administrația ziarului Infrățirea

Fabrica de mplărie Artistică S. A. Cluj.

brică: obile, uşe, fere- re, parchet, etc.

brica: Str. Malom 28 Telefon: 120.

pozit: Str. I. Maniu 4 Telefon: 8-32.

ă voiți să fiți frumoase crema Serail cunoscută în părțile lumei, preparată farmacia Rozsnyai. Se ște la farmacia Rozsnyai Arad

ntercontinentale"

c. An. de Transport și omunicație fost: S. și v. Hoffman

trala: Triest.
ursala: Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 6
esa Telegr. „Intercont." Telefon No. 622

sporturi de ori ce articole în și în vagoane complecte în ori recție a țării și în străinătate. tură promptă săptămânală între a—Budapesta—Cluj și Brumslava—Cluj. 1488

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

SITUAȚIUNEA SUMARĂ

ACTIV

1921 19 Februarie			1922 11 Februarie	1922 18 Februarie
3.450.222.111	493.755.430	aur depozitat (monete și lingouri)	4.581.590.211	4.581.590.211
	1.689.111	aur (lingouri)		
	14.455	aur (monete)		
	2.954.763.115	disponibil, trate și bonuri de teazur aur		
327.770	Argint și diverse monete		330.505	407.579
27.088.275	Biletele Băncii Generale Române stampilate de Stat		—	
656.160.826	Efecte scontate		1.795.143.276	1.714.298.654
146.111.852	87.027.700	Imprumuturi pe efecte publice 110.273.300	172.944.833	173.778.789
	118.481.800	„ „ „ „ în cont curent 140.856.500		
	59.084.152 59.397.648	din cari nu s'au ridicat lei 77.351.011 63.505.489		
8.042.556	Imprum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)		8.042.556	8.042.556
1.598.926.166	Impr. Statului pentru necesitățile Tezaurului: Impr. de 1.600 milioane (1914—1918)	1.600.000.000		
1.495.676.533	„ „ 1.500 „ (12 Mai 1919)	1.498.942.854		
998.000.000	„ „ 1.000 „ (16 Oct. 1919)	1.000.000.000		
—	„ „ 200 „ (1920 B. P.)	183.070.651		
—	„ „ 400 „ (9 Apr. 1921)	400.000.000		
—	„ „ 2.500 „ (5 Ian. 1921)	399.457.212		
	„ „ 200 „ (30 Iulie 1921)	199.908.512	5.281.379.229	5.281.379.229
4.227.598.893	Impr. Stat p. unificare monet.: Impr de 5 miliarde (11 Iunie 1920)	5.000.000.000		
280.265.569	Impr. de 2½ miliarde (5 Ian. 1921)	2.074.947.122	7.074.946.083	7.074.947.122
31.936.253	Casele de împrumut pe gaj agricultorilor și industriașilor		61.453.160	64.416.157
11.997.418	Efectele capitalului social		11.997.418	11.997.418
32.645.277	Efectele fondului de rezervă		33.006.407	33.006.407
3.813.181	Efectele fondului amortizărei imobilului, mobilierului și mașinilor de imprim.		3.791.322	3.791.322
6.810.769	Imobile		37.509.717	37.509,717
1.430.535	Mobilier și mașini de imprimerie		3.168.188	3.188.117
2.615.493	Cheltueli de Administrațiune		3.012.971	4.955.706
9.392.855	Conturi curente		25,890.800	25.875.091
1.220.019.385	Conturi de valori		493.885.942	490.855.601
1.476.178.102	Conturi diverse		431.121.489	448.496.177
15.685.259.819			20.019.214.107	19.958.535.853

PASIV

12.000.000	Capital	12.000.000	12.000.000
60.721.631	Fond de rezervă	66.388.950	66.388.950
8.056.292	Fondul amortizărei imobilelor, mobilierului și mașinilor de imprimerie	12.746.383	12.746.383
10.122.654.194	Bilete de bancă în circulațiune	13.701.633.946	13.689.969.100
6.905.903	Dobânzi și beneficii diverse	13.450.767	15.582.436
1 012.605.505	Conturi curente și recepise la vedere	1.719.648.181	1.672.753.171
4.462.316.217	Conturi diverse	4.493.345.880	4.489.095.813
15.685.259.819		20.019.214.107	19.958.535.853

19 Febr. 1921	Efecte și alte valori de restituit	18 Febr. 1922		
257.606.215	Efecte și alte valori în păstrare	289.344.520		
10.534.156.773	9.295.000.000	Bonuri de tezaur aur în gaj p. Impr. Statului	9.164.334.000	10.596.143.635	10.602.860.515
981.550.558	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	1.149.181.995		
931.816.134	Conturi de ordine		1.979.868.003	1.981.754.943
11.465.972.907			12.576.011.638	12,584.615.458

Taxa: { Scont 6% Dobânda 7% }

1429

Reclama este sufletul comerțului

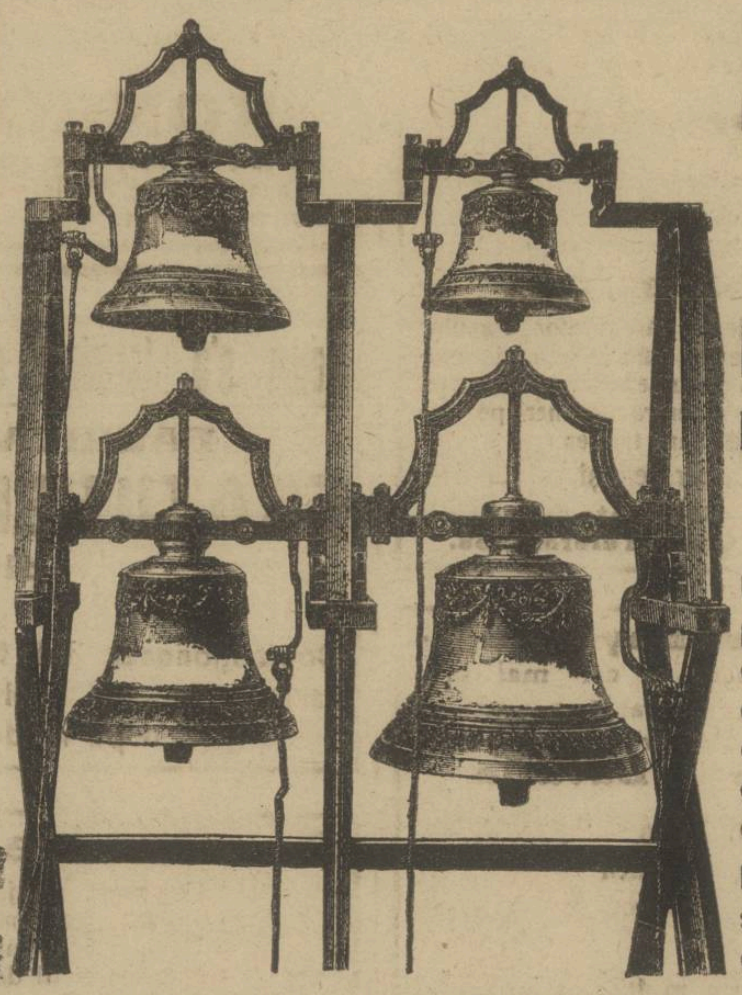

Fondată în anul 1685. Telefon 124

Marea fabrică română ardeleană de clopote patentate

Alexandru Anca Cluj,

Piața Unirii 32. Fosta Andrasowsky

1666

Unica fabrică în țară care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásowsky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite exposiții.

Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani.

Intreprindere internațională alui Maxim König Miksa

ARAD

Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

RENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

„Agronomul“
Institut de Asigurare S. p. a.
Sediul proviz. în Arad, mai târziu în CLUJ.
Reprezentanții generale; Arad, Brașov, Cluj, Oradea-Mare, Târgul-Mureș, și Timișoara.

Se ocupă cu tot felul de asigurări. Colizații reduse. Condițiuni foarte avantagioase și moderne pt. obl. Stă afară de cartel și astfel poate să preia pe răspundere proprie și asigurări executate la alte Instituturi pe timp mai îndelungat. 1444

Plăci de geamuri, damigene, cadre de tablouri, măsuri verificate, furnizează cu prețuri moderate
Frații Ausländer
Cluj, Piața M. Viteazul 39
Telefon 954. 1582

Cereți Marca
Liqueuri Sampanie Pomuri Cognac
Eleonora Szilágyi S. A.
Cluj. 1667

Re 'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.
Mi-am deschis din nou
salonul de modă
engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame
WARTENBERG ZOLTAN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

PLUGURI SCHIMBĂTORI
(sistem Rieger cu grindeul de lemn).
MAȘINI DE SEMĂNAT PORUMB
cu două rânduri sistem Rieger furnizează prompt din depozitele sale
DEPARTAMENTUL MAȘINELOR
al Reuniunei agricole S. A.
Centrala: Sibiu, Str. Sării No. 22.
Sucursale: Mediaș, Piața Cătărmii, Sighișoara, Str. Baier 47.
Hermes 5775 1542

Se caută
încasator pentru ziarul Infrățirea, cu garanție morală sau materială. Adresa la ziar.

HUGO GRAEPEL Societate în Comandita Budapesta.
Fabrica de mașini și instalațiuni de mori
face cunoscut că pentru ușurința contactului cu clientelă se află de câteva luni în permanență la firma Richard Graepel Craiova un inginer al firmei din Budapesta care la cerere stă la dispoziția amatorilor pentru ori ce lămuriri. Cum numita firmă are în Craiova un depozit permament de Mașini și Reserve, roagă pe amatori a se adresa în caz de nevoe firmei RICHARD GRAEPEL CRAIOVA. □ 1665

LOUP NOIR
NEINTRECUTA
CREMA DE GHETE

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty“ Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: ameţelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbinţelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Fabrică mechanică pentru construirea de butoaie și prelucrarea lemnului societata anonimă
Afiliația Primei Fabrici de Spirt și Rafinerie din Timișoara
Societate pe Acțiuni
Timisoara IV., Str. Müller Guttenbrunn (Spl. drept al Begheiului) No. 51
1660
Mare asortiment de căzi pentru uleuri și petroleuri, pentru grăsimi, vin, spirt și rachiuri precum și butoaie de ambalagiu de prima calitate. Se execută prompt orice comandă.

Să nu se confunde No. casei.
Prima Casa de Imprumut pe Amanet
1600
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.
Să nu se confunde No. casei.
Anunță onorata sa clientelă că în vederea sărbătorilor Paștilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.
Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.
Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Renumitul **Cheag Gebrüder Bayer Augsburg** (BAVARIA) este cunoscut ca cel mai productiv și higienic, numai acest preparat garantează închegarea 1/100000 litri lapte. Feriţivă de preparate falsificate și care nu poartă marca **Bavaria.**
—◆—
Se vinde numai în cutii de 50, 100 și 250 grame originale precum și în cutii
1623
Pastile No. 1 pentru închegat 5 litri lapte, cutia conține 1000 pastile
„ No. 2 „ „ 25 „ „ „ „ 1000 „
„ No. 3 „ „ 50 „ „ „ „ 1000 „
Aceste preparate (Pastile) sunt foarte mult căutate pentru consumatorii cei mici, sa constatat ca cele mai bune.
Singurul Depositar și Representant General pentru toată România-Mare este numai Cunoscută Firma **A. T. Băbeanu & Comp.** Societate în nume Colectiv Turnu-Severin Str. Aurelian No. 80. **Prețuri concurente la cerere**

„Filatelistul Român“
Organul Colecționarilor de Mărci din România. Conține articole interesante în limba română, franceză și germană. Cronica de noutăți și oferte avantagioase. Abonamente anual Lei 36. Număr de probă gratis. Redacția și Administrația: Calea Victoriei 65, București.

Fabrica de bere MENDEL Soc. An. Comercială
TURDA
Telefon 324 Filiala Cluj Telefon 39
Calea Dorobanților fost Honvéd-u. No. 11.
Fabrică cea mai bună bere
Produsele fabricei sunt căutate de toți BERE ALBA **CORONA**
Specialitatea Fabricei (dupla maláta-sör) **GLORIA**
BERE NEAGRĂ NUTRITOARE
Beuturile cele mai favorite publicului, se pot ce în toate localurile de consumuție, deposite are □□□ toate orașele insemnate ale Țării. □16

Uniunea Comercială s. a.
Capital fundamental: 25,000.000 Lei.
Centrala: București.
Filiale: Galați, Iași, Timișoara, Constanța, Craiova, Cernăuți, Chișineu și
CLUJ, Strada Regina Maria 32.
◆
Radio 1111
Magazin permanent: mărfuri coloniale de fier, uleu mineral, articole de piele și drogue
Reprezentanți: Westboehmische Kaolin und Chamottenwerke PRAGA. □
801

En detail
Mare magazin cu Coloniale și Delicatese
Str. Regina Maria 6.
Cu ocazia Sf. Serbători a sosit un **mare transport** de **COLONIALE** și **DELICATESE.** Toată lumea să profite de ocazie și să târguească tot ce-i trebue la
KONKOLY & POP
Care este cel mai bine asortat și vinde cu prețurile cele mai avantagioase. Vizitați magazinul spre a vă convinge.
Serviciul prompt. 1637 Prețuri de concure

Acum s'a terminat cu importul de încălțămi
FABRICA DE PIELARIE
FRAȚII RENNER & Co. S.
din CLUJ.
Confecționează tot felul de încălțăminte pen bărbați, femei și copii din piei colorate și lac după modelele cele mai noi. 1

De vânzare
Una casă aranjată cu magazin de coloniale și b de beuturi limitat.
Un motor cu putere de 30 cai de prezent în funcți două pietri de moară.
28 jugeri catastrale pământ arător și de cosit depărtare dela locuință de 2 km. cu 8 capete de și cu unelte economice.
Să vând în total sau în parte Piața Cuza Vodă 15 (fost Hun tér 15). IOAN COVACI proprietar.

Tipărit cu mașina rotativ Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 4?6 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Vineri 21 Aprilie 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrăţirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRAD[A] [...]MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UN[...]
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 Director: D. TOMES[...] Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Temerile domnului doctor Vaida

In numărul de paști al „Patriei", neuitând ura de care e cuprins, nici în clipa de împăcare a sufletelor, care e sărătorirea învierei Mântuitorului, dl Vaida face rechizitoriul doctrinei de care e inspirat partidul și guvernul liberal.

După domnul doctor, sistemul actual și trecut al partidului liberal, este de același substanță cu autocratismul lui Metternich, a cărui dogmă era ca numai domnitorii să conducă destinele popoarelor iar ei să nu fie răspunzători de faptele lor decât în fața lui Dumnezeu.

Pentru a fi mai actual, domnia-sa raportează acest crez politic și la activitatea fostului împărat al Germaniei, care a încercat să aplice principiul lui Metternich, atât poporului său cât și omenirei întregi.

Spunând acestea dl doctor trage concluzia că singurele state din Europa, moștenitoare a metodelor autocratice, stârpite în alte părți de puterea evenimentelor, sunt Jugoslavia și România cu singura deosebire, că cea dintâi posedă o Cameră ieșită din cele mai libere alegeri, cum nu este cazul celeilalte. D-nul Vaida pornește de-atât de departe și de așa de sus, pentru ca să ajungă la mult dorita d-sale concluzie că autocratismul pe care-l proclama Metternich, cu sinceritate și curaj, și pe care fostul Kaiser îl cultiva și-l octroaia omenirei cu bună credință, partidul liberal l'a practicat în România mică și-l practică și azi ascunzându-l cu-o machiavelică ipocrizie, după paravanul înșelător al constituționalismului, al alegerilor libere și al încrederei suverane și populare,

După domnia sa, partidul liberal a urmărit și urmărește două țeluri contrarii, două activități paralele, servindu-se de una pentru a pune în practică pe cea de-a doua suprafață, opera necunoscută dea îndruma statul român pe calea firească evoluției politico-sociale ceându-i o Constituție o ganizându-i puterile în raport cu progresul democrației, dându-i o unitate socială și națională, cu ajutorul legilor celor mai înaintate, și cu o politică care a dus în cele din urmă la realizarea unirei tuturor românilor, iar dedesupt ca un fel de subterană a celor mai infernale urzini, tendințele de u idere a sentimentului demnității omenești prin terorizarea și maltratarea maselor, spionagiu, persecutări și înăbușirea oricărei libertăți de gândire și cuvânt.

Tabloul e bine imaginat și frumos executat, realitatea este însă cu totul alta.

Realitatea este că România mare, așa cum s'a închegat din frământările trecutului și din sângele martirilor minată de re[...]ărat[...]pl[...]gi, cari provin atât din vitregia vremurilor cât și din activitatea criminală a parvenitismului politic actual. Arivismul fără margini al partidelor noi, cărora le lipsește tradiția care să le disciplineze pofta nesățioasă de putere, a introdus anarhia în toate domeniile vieței sociale, prin înlăturarea simțului autocritic și a sentimentului de responsabilitate. Oameni cari până ieri își făceau ucenicia politică în cadrul partidelor politice astăzi se socotesc creatori de curente sociale, șefi de guverne populare, și înalță cu mâna care abia pot întrebuința condeiul, steagul celor mai fanteziste transformări sociale.

Slăbirea autorității ei, care-a fost în totdeauna suportul oricărei organizații de Stat, a făcut ca instituțiile publice să fie luate cu asalt de toți nechemații de jos, selecționați de nechemații de sus.

Ceia ce a rezultat din această confuzie la care au dus efectele răsboiului și sufragiul universal, se poate constată astăzi, când pretutindeni, atât în Stat cât și în viața particularilor, înregistrăm cele mai reprobabile și mai triste moravuri. Dacă partidul liberal a venit la putere cu gândul de-a pune frâu acțiunii unor oameni cărora le lipsea până și conștiința răului pe care-l făceau țării, nu înseamnează că are de gând să întroneze într'o țară, pe jumătate ufundată în anarhie, autocratismul lui Metternich.

Nu este program politic, care prin seriozitatea și ideile lui înaintate, să stea alături de programul partidului liberal. El a servit în totdeauna și servește de model tuturor partidelor, care năzuesc să iea parte la conducerea acestei țări.

Dacă astăzi a venit singur la putere, cu hotărârea de-a pune stavilă răului ce tinde să cuprindă întregul organism al României, să creadă d-nul dr. Vaida că a făcut-o numai fiindcă s'a convins de două lucruri: că în nevroza generală a spiritelor nu s'a fi găsit nici o grupare care să primească luarea ro angajamentul unei opere salutare de guvernământ și că relelor mai ii se cuvin mijloace de reacțiune cele mai puternice.

Sămânătorii de ură

Sărbătorirea Invierii lui Christ, ar fi fost de dorit ca, anul acesta, să aibă o deosebită înrâurire asupra tulburătorilor de armonie socială.

In inimile tuturora, trebuia să aibă loc o reacție a conștiinții față de păcătele vremei de azi. Și nici când nu putem fi mai drepți, mai liniștiți, mai buni, ca în aceste zile de Paști.

In sufletul fiecăruia din noi străbate o lumină binefăcătoare. Sunt raze cari ne însănătoșiază, sunt raze cari aduc primăvara în cugetele noastre atât de înveninate de patima luptelor politice.

In sufletul noastre se petrece aceiași primenire ca și în natură: e invierea, a primăvara, e Dumnezeu.

Fiecare din noi are în el o parte din răstignirea Fiului Providențial, fiecare din noi ridică crucea suferinții pe muntele Vieții.

De aceea simbolizarea Invierii lui Christ, are puterea de a ne smulge din vâltoarea patimilor, pentru a ne face să ințelegem mai bine tot ce ne înconjoară. In aceste zile de Paști sămânătorii de ură aveau prilejul să-și examineze în liniște acțiunea lor politică și să va dă că ceea ce propovăduesc ei înseamnă slăbirea și distrugerea neamului nostru.

Neamul românesc, după atâtea veacuri de patimi și de răstignire a înviat. Se poate oare o rătăcire mai mare ca o parte din fiii țării, să propage desbinarea, în loc să ieie parte la sărbătoarea Invierii norodului românesc?

Se poate ca în conștiințele sămânătorilor de ură, să nu se producă acel proces sufletesc în urma căruia să înțeleagă că, odată poporul românesc înviat, el are ne voie de unitate sufletească și de consolidare?

Se poate ca acești semănători de ură, să nu ințeleagă că opera lor de distrugere socială, e dezaprobată de instinctul de conservare al acestei națiuni?

O conlucrare la muncă, da; o împingere spre prăpastie a României, niciodată.

E un adevăr elementar că suntem țara, care, prin poziția noastră geografică, prin bogăția enormă a solului, nu vom putea avea niciodată liniște.

România, constituită în hotarele ei etnice, înseamnă o necurmată muncă pentru întărirea și păstrarea ei.

Suntem națianea care trebuie să avem totdeauna privirea neadormită, căci primejdii mari ne pândesc din toate părțile.

Și ce fac semănătorii de ură? In numele unei democrații false, ei otrăvesc sufletele curate ale maselor populare.

Totuși nu desnădăjduim. In sinceritatea noastră, credem, că poate sărbătoarea Invierii lui Christ, să fi avut atâta tărie în cât să aducă o desmeticire în acțiunea politică a celor rătăciți.

Poate, că dangătele bisericuților bătrâne de prin sate, poate că taina misterioasă a miezului nopții, când norodul așteaptă minunea Invierii, ca să-și aprindă făcliile de ceară, poate credința religioasă a părinților din părinți credință care ne-a adus și minunea Invierii neamului nostru, poate că toate acestea să fi avut puterea să schimbe drumul greșit al semănătorilor de ură.

REZOLUȚIA dela Alba-Iulia

IV.

Am arătat că autonomia „provizorie" a încetat ipso jure, prin întrunirea primului parlament, constituantă din Decembre 1919; că ea a fost de fapt tolerată prin delegația dată „rezorturilor" de către guvern — că retragerea acestei delegații a fost un act legal — și ecesar — supărare nu poate fi și că lupta pentru o autonomie politică azi, în cadrul statului, este un sinn-feinism ardelean în care partidul național, altul de cât acel dela Alba Iulia (și numai a cincea fracțiune a aceluia de atunci) este solidar cu irredenta maghiară organizată dela Pesta.

Am arătat că „condițiile" unirii, art. III nu sunt condiții puse României, că nu s'a constituit un nou stat — cum de fapt plănuia Comitetul — și că aceste „principii" erau lucruri vechi principii câștigate în România căreia i-se uneau ținuturile ardelene, fără de condiții.

Am arătat că aceste principii nu sunt ale partidului național de azi, ci ale României — al cărei guvern le îndeplinește în cadrul Constituției, al tratatelor și al ordinei publice.

Că dincolo de aceste limite, partidul național de azi își poate apropia „principiile" — ca program politic, și că, sub forma aceasta, el apără principii extralegale și desiderate ale minorităților — și am întrebat: ce reprezintă atunci partidul național: poporul român ori minoritățile altor popoare?

*

In rezoluție se găsesc trei categorii de „principii": acele ale vechiului Regat; ale Comitetului dela Alba-Iulia, unele legale, altele ilegale; și un program politic, parte al României, parte al partidului național.

Cel mai interesant fapt, însă, este că „principiile" partidului național de azi sunt opera de înnaltă prevedere socială a d-lui I. I. C. Brătianu — principiile pentru care partidul liberal a luptat, realitățile democratice ce stau la baza României.

Iată un document pe care, acum două luni, indiscreția, cuiva, l-a dat cunoștinței poporului român singurul document care aruncă o mare lumină asupra tăcerii senine a marelui patriot, inspirator și colaborator neprețuit al României Mari și al Unirii dela Alba Iulia — „dușmanul" — de azi „al neamului românesc din Ardeal" „megalomanul, ciocoiul și oligarhul bizantului, drapat în tricolor, care pregătește Ardealului un nou 1917."

E scrisoarea d-lui Ion I. C. Brătianu, trimisă dela Iași 1-14 Noembre 1918 către Comitetul Național dela Arad — scrisoare care trebuie să stea — icoană a unui mare suflet și a unei mari înțelepciuni — în casa fiecărui ardelean, scrisoare în care se văd enumărate „principiile" și chiar ordinea lor din Rezoluție:

„Cea mai sfântă aspirațiune a neamului se împlinește.

Peste suferințele trecătoare, generațiile vor rîvni la zilele pe care le trăim.

Fără mirare am văzut că, despărțiți în cele mai grele împrejurări, ne-am regăsit cu aceeași simțire și cu acelaș gând.

Grabnic acuma este stăpânirea încercărilor vrăjmașe ale ungurilor, ale anarhiei, ale demagogiei, — prin organizare și propagandă prin forță.

Pentru organizare și propagandă temeiul este, firește,

Unirea *desăvârșită* a tuturor sufletelor și a tuturor ținuturilor: *toți în jurul Regelui, care ține drapelul simbol al acestei uniri (1).*

„Libertate și dreptate pentru toți, de orice neam și orice religie" (2).

„Desvoltarea larg democratică: reforme electorale (3) și agrare;(4) condițiuni de viață pentru muncitorime care să le asigure legitimile lor revendicări și parte de folosință la rolul muncii lor (5).

„Aci se grăbește trimiterea forțelor armate, precum le-ați cerut".

„Reamintind președintelui D-voastră întâlnirea noastră dela Sinaia, după ce fusese primit de Regele Carol, vă zic tuturor cu dragoste frățească: credința noastră ne-a mântuit. Să pășim înainte cu neclintită încredere în menirea Neamului și nețărmurit devotameut în serviciul lui".

ION I. C. BRAȚIANU.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

La întîlnirea dela Sinaia, d-l Brătianu asigurase pe îngrijoratul președinte al Partidului Național din Ardeal că noi vom întra în războiu pentru a libera pe frații noștri.

Adăuga că nu cerem să se revolte până ce noi nu vom fi dărămat puterea acelora, care — altfel — i-ar fi putut desființa; „căci" îi — spunea d-l Brătianu — oricât ne-ar fi ușura jertfa noastră printr'a lor, noi nu voiam, după îzbândă, să găsim" ținuturi fără suflete și Ardealul fără ardeleni".

Azi, pentru comitetul partidului național și pentru ultimul patriot naționalist — chiar când acesta e get-beget din vechiul Regat — d-l I. I. C. Brătianu e „dușmanul Ardealului", „ciocoiul"„ „unificătorul roșu" și „dușmanul neamului românesc" — căruia întreg partidul național îi arată „pumnii încleștați" în ziua de nastere a d-lui Vaida.

Motivele acestei „înnalte concepții"-și oribile moralități — a acelora cari au evitat în Rezoluția lor să pomenească chiar numele regelui — sunt în intențiunile nemărturisite ale acelor cari la Arad și Alba-Iulia nu au voit unirea cu România — ci crearea unui „stat nou" — cum vorbește chiar Rezoluția — și cari, neconsolați — că nulis'a lăsat Republica Ardeleană pe mâna lor — bat mătănii perfide la altarul neamului românesc și înjură pe aceia cărora în veci neamului românesc trebuie să le fie recunoscători.

A. Popov.

Artiștii noștri în streinătate

Două opere: „Cavaleria Rusticană", a lui Mascagni și Pagliacci" a lui Leoncavallo le găești mereu împreună pe afișul soperii din Viena.

Amândouă sunt scrise sub influența muzicei lui Richard Wagner și au făcut revoluție în muzica de operă italiană, căci au rupt cu tradițiile trecutului introducând puțin din elementele muzicei germane.

In „Cavaleria Rusticană" ca și în „Pagliacci" vedem explosia unui talent și manifestarea puternică în muzică: a suferinții.

Destinul le a legat împreună și amândouă se cântă cu acelaș mare succes.

Muzica lui Mascagni este o revărsare de melodie, cu frumoase accente dramatice, străbătută de mult sentiment. Mascagni descrie cu sânge cald suferința dragostei de la sud.

Intermezzo ne arată că Mascagni e un încusit și un rafinat în alegerea melodiilor.

Ceeace s'a în âmplat cu Mascagni. s'a întâmplat și cu Leoncavallo.

Melodia prologul i e de un patos minunat. In general Leoncavallo desvoltă mai logic temele ca Mascagni.

El nu întrerupe inspirația melodică prin accente de tristețe, el rămâne mereu sus pe înălțimea artistică.

Giaccomo Puccini este unul dintre compozitorii italieni care obține cele mai mari succese cu operile sale. Azi în Wiena, după Wagner, cel mai cântat este Puccini. Și cum nu există săptămână în care ambele opere să nu reprezinte ceva din operile lui Wagner, tot așa nu există aproape săptămână să se cânte operile lui Puccini în special M-me Butterffy, Tosca, Bohema, etc.

Prin succesul său, Puccini a lăsat în umbră pe Mascagni și Leoncavallo.

De Giordano nu se mai pomenește nimic, iar Arigo Boito este aproape dat uitării. Puccini i-a pus pe toții în umbră prin puterea talentului său și a operilor produse.

In opere de-a'e acestor trei compozitori a apărut dl Jean Athanasiu (Alfio, Tonio și Scarpia), de la Opera Statului din București (așa ne anunță afișul).

▪

L'am auzit de nenumărate ori pe dl Athanasiu în țară, i-am admirat vocea și l'am aplaudat sincer tot de atâtea ori. A rămas adânc întipărit în mine modul cum Athanasiu cânta pe Amonasro și Rigoletto. Aci în orașul muzicei mi-a fost dat să aud o serie întreagă de baritoni din cei așa zișI cu renume, pentru cari direcțiunile de operă fac sforțări mari pentru a-i avea ca stagiari. Ei bine, baritonul Jean Athanasiu stă cu cinste printre cântareții mari și fără a exagera, afirm că strălucirea vocală pe care a avut-o în aceste opere. n'am auzit-o la predecesorii săi.

Se făcuse multă vâlvă aci, împrejurul lui Scarpia cântat de Michael Bohnen dela opera din Berlin. Fără a vorbî în mine șovinismul, afirm că vocalmente baritonul Athanasiu stă mai sus de Michael Bohnen în Scarpia.

Vocea d-lui Athanasiu e de un timbru foarte plăcut, de volum mare, deopotrivă de frumoasă și plină în toate registrele, caldă și comunicativă.

D sa cu aceste calități vocale a reușit ușor să câștige publicul care l'a ovaționat după fiecare act.

Prologul din „Pagliacii" a fost cântat de dl Athanasiu cu mult simț muzical, ovații nesfârșite au acoperit ultimele note din prolog. Dl Athanasiu a fost sărbătorit la operă și pe drept cuvânt. Cântăreți de talia d-sale sunt rari.

Ansamblul în care a cântat dl Athanasiu a fost foarte bun. In „Tosca" a avut pe tenorul Ritersheim și pe primadona Dannenberg de'a Opera din Breslau. In „Cavaleria" pe Otto Wolf, renumitul tenor Wagnerian de la Opera din Munchen, Santuza d-na Marie Schwartz dela opera din Charlottenburg, iar în „Pagliacii" pe tenorul Otto Wolf și pe primadona Ada Poliakowa dela opera din Petrograd.

Dl Athanasiu va mai apare în săptămâna viitoare în „Traviata" și „Rigoletto".

Succesul d-lui Athanasiu ne-a umplut sufletul de bucurie și d-sa face cinste națiunei sale.

Viena, Martie 1922.

Ion Craiu-

Dimensiunile și greutatea pământului

In 1897, M. Scooling vru să dea cititorilor ziarului „Strand magazine" o idee despre mărimea și greutat a formidabilă, iar în acelaș timp neînsemnată față de a celorlalte corpuri cerești, a planetei noastre. Iată rezul atul calculelor sale.

Dacă am pune pământul într'un talger al unei balanțe enorme și am voi să-l echilibrăm, ne-ar trebui 78 ori greutatea Lunei: sau 996 ori cea a Franței, sau 52'5 ori cea a Europei; sau 11'5 ori cea a Asiei; 13'7 cea a Americei și în sfârșit 17'5 ori cea a Africei.

Pentru a număra greutatea Pământului, care greutate este evaluată la fantastica cifră de 5875 sextilioane de kilograme 5875.000.000.000.000.000.000 cei 87.000 spectatori ai Coliseului, numărând fiecare câte 100 tone pe minut și începând în anul 120 d. Hr, n'ar fi împlinit până astăzi nici 1.700.000 o parte din datoria lor.

Dacă cele 2 miliarde de indivizi, cari populează Pământul, ar fi început să numere în aceleași condițiuni, începând dela crearea lumei (4004 i. Hr.) le-ar fi trebuit încă 13 ori pe atâta timp.

Dacă s'ar popula toate stelele cu oscute (100 milioane), cu o populație egală cu a Pământului, vor ajunge 7 ore acestor 200.000 catralioane de persoane, spre a termina acest fantastic număr.

A-ți voi să vă debarasați de Pământ? V'ar trebui s'aruncați în spațiu un milion de linii ferate brăzdate de un milion de trenuri a 10.000 vagoane fiecare; v'ar trebui să încărcați fiecare vagon cu greutatea unui cuirasat și făceți să plece acest milion de trenuri la fiecare oră începând dela 2740 i. Hr., pentru ca în 1922 ele să fi descărcat încărcătura lor Adaug cu aceasta massă enormă căzând în Soare, ar face acolo același efect ca și al unei picături de apă, căzând pe continentul european.

In sfârșit 2000 tunuri, trăgând 1000 de tunături pe secundă și aruncând la fiecare detunătură 100.000 de tone de pământ, nu-l vor epuiza decât în 1000 de ani.

Așa este Pământul, praf al spațiului, glob in im balansat în abisul nelimitat, ca și o picătură de apă în ocean.

Și când ne gândim că omul, imperceptibil organism se crede mare pe acest imperceptibil atom care este Pământul!

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cuvântul unui Ardelean

— Scrisoare către domnii Maniu și Vaida —

Uite, eu sunt român, născut și crescut în Ardealul nostru iubit, da să chiamă că sunt din prostime, nu fac parte dintre „domni."

Până acuma cuvântul D-v. a fost pentru mine literă din evanghelie, căci tare mi-erați dragi când v'auzeam strigând dârzi, în camera Ungurească: „Suntem Români!" și apoi luați la judecată pe Unguri, spunându-le în față cele ce aveați pe inimă.

Ni se umplea sufletul de bucurie când ne vorbeați de „România noastră," de „frații noștrii de peste munți, cari ne așteaptă".

Iată însă că D-zeu ne-a ajutat de am scăpat și de Unguri, ne-am văzut stăpâni apoi în țara noastră și ne-am dat mâna cu frații de pretutindeni.

Dar văd că D-v. o țineți tot p'a veche... Ba, țipați și mai rău, de par'că sunteți în gură de șarpe.. însă, în contra „fraților noștrii", pe cari odată ni-i lăudați; iar acuma îi faceți mai rău decât pe Unguri.

Care să fie oare pricina? Adică, nici așa, cum suntem acuma, nu e bine?

Și fiindcă eu sunt cap grost, nepriceput în treburile politicești, Vă rog pe D-v. să mă luminați și pe mine: ce nu vi se mai ajunge acuma?

Mai rândul trecut, că: — „Averescu e un hoț și jumătate" — „O fi", am zis noi. Că „ăilalți, sunt așa și pe dincolo..." „Ar fi și ăia!".

Da acuma, cu liberalii din ce v'ați mai luat, că erați bine? Bine frate, Brătianul ăsta, nu e tot Brătianu ăla pe care l-ați primit după războiu, în Sibiu, ca pe mântuitorul nostru și vă ploconeați, înaintea lui, ca la Vodă?

Păi, de atunci ce rău a putut el să vă facă? Ba am auzit că era să fiiți și împreună la cârma țării da ați cerut atâtea Ministere, de par'că noi am fi desrobit pe ăi din vechiul regat... Și acum iar: „Brătianu e un hoț, un pungaș!" Păi de unde știți că e hoț?

Eu ași înțelege, să-l fi lăsat întâiu la treabă și când l-ați fi prins cu ocaua mică, atunci să-l fi dat pe mâna noastră, că noi îi eram nașul...

Dar așa, să sai în capul omului netam-nesam și să-l faci cum îți vine la gură...

Să zicem, însă: cearta, ceartă! La necaz spune omul multe. Da să scoateți gazete cu chenar negru, ca la morți și să vă jeluiți, la străini că nu sunteți miniștrii, cerându-le să vă facă dreptate? Ei bine, cât sunt eu de prost, dar asta n'o făceam odată cu capul!

Că țiganii, de sunt țigani și când se ceartă se duc la vătaful lor să-i împace, nu la altul strein.

Ne mai spuneți acuma, că frații noștrii din vechiul regat sunt „niște răi și niște stricați..." Păi, până mai ieri par'că ne-ați spus altfel?

Si părinții noștri ne-au deprins să privim cu drag spre pământul de dincolo de Carpați, din cotro ne veniau adesea vorbe de mângâiere și de încurajare și din cotro sosia necontenit la noi răposatul bietul Badea Cârțan, cu sacul lui plin cu cărți românești. Ba și d-v. tot în vechiul regat o răzimați, oridecâteori vă strângeau Ungurii mai tare în chingi.

Am mai auzit că acolo se află sute de mii de copii și femei. cari și-au pierdut părinții și soții în luptă cu dușmanii, pentru ca să ne desrobească și ei nu fac atâta gură cât D-v. doi, nici nu se laudă că ei au făcut „Unirea"; ci goi, nemâncați... muncesc din greu să plătească datoria războiului și se bucură când aud că ni s'au mărit hotarele.

Gândindu-mă la ei, mă întreb de multe ori, singur: Ba, nu, zău, dacă nu mergeau pe front atâtea sute de mii de stricați de ăia, din regat și dacă ar fi stat Ungurii nesupărați în Ardeal, n'ați mai fi adunat D-voastră să faceți „Unirea" la Albalulia... la hotel?!

Pe urmă, eu am mai cetit mai zilele trecute o carte, în care se spunea o mulțime de istorii frumoase desp e frații din regat.

Așa, se spunea că înainte de 1859, era despărțit și vechiul regat în două: Muntenia și Moldova. Amândouă erau țări libere, nu supuse ca Ardealul nostru și fiecare avea Domnul ei, Miniștrii ei, capitala ei... și deodată, când i-a apucat dorul pe unii de alții. s'au lipsit: Domnii de domnie, miniștrii de slujbe și Moldovenii de capitală și și-au dat mâna cu toții, uitând toate necazurile și dușmăniile din trecut, veseli că s'a văzut laolaltă.

Se mai spune acolo și de unul, C. Negri, care, deși era să fie ales Domn, el n'a voit să primească, numai să vadă unite Muntenia și Moldova, și-a murit sărac, dar cu sufletul mulțumit, că jertfa lui a adus unirea fraților.

Și D-v., faceți atâta gură pentru niște Ministere!

D'aia v'am ruga, să ne cam slăbiți pe noi ăștia, proștii, care nu umblăm după slujbe domnești. Că nouă, la dreptul vorbind, ce ne mai lipseste? La un loc toți prații suntem.... Țară mare avem.... Bogată este... Avem și destui oameni luminați care să ne conducă.... Acum, că vor fi, astăzi în fruntea țării ăia, sau D-v. nouă ne e tot una. Aia e treaba lui Vodă, ce partid să aducă la guvern. și doar știe el ce face, că n'o să-l învățăm noi carte!...

Iar D-v, dacă aveți vre-un necaz, răfuiți-vă singuri și lăsați-ne în pace pe noi!

Nu ne mai acriți și sufletele noastre.

Nu de alta, dar trageți și a rău! Ba nu, zău, D-le Maniu și Vaida...

Rugându-vă de iertare, rămân slugă D-v. plecată.

Badea Vâlcean

„Luptatorii" Partidului Național

O rectificare care se impune

In coloanele ziarului „Adevărul" deschise pentru luminarea opiniei publice asupra situațiunii politice din Ardeal, apare alături de părerea și fotografia lui Octaviau Goga, și numele unui homo novus: Dr. Vasilie Pahone, președintele partidului național din Bistrița.

Lipsind în zisul ziar fotografia acestui mare bărbat de stat, o să o furnizăm noi marelui public.

Ca corespodentul numitului ziar să dea publicității și „părerea" Dumisale Dr. Vasilie Pahon s'a recomandat cum a știut mai bine: membru de peste 20 de ani în comitetul partidului național, mare orator bisericesc președintele fondurilor grăniărești, etc. etc. cu un cuvânt un luptător gigantic și un neobosit apărător al intereselor românești. Dă fiind faptul că acest domn încearcă prin autorecomandația aceasta, să abuzeze în modul cel mai cinic de buna credință a marelui public recomandându-se drept luptător neînvins în apărarea intereselor românești, suntem constrânși a face rectificările cuvenite cu privire la trecutul acestui „mare bărbat de stat", care trecut se reduce la faptele mai jos arătate.

Nefiind membru activ al partidului național istoric, nu numai că n'a luat parte la luptele ce s'au dus pentru susținerea și reușita candidaturei d-lui Dr. Victor Onișor candidatul de pe vremuri al partidului național dar după moartea regretatului Ioan Ciocan, a pertractat cu fostul prefect al județului Bistrița Năsăud, contele Bethlen, în interesul susținerii cadidaturei sale guvernamentale. Cum însă i-a luat înainte Gheție Iános, n'a reu it să fie urmașul lui Ion Ciocan.

In calitate de advocat și membru în consiliul de administrație al băncei maghiaro-jidovești „Borgovölgyi", a conlucrat cu multă bunăvoință la înstrăinarea averilor românești de pe valea Bârgăului, grație cărui fapt popularitatea Dumisale este așa de mare pe valea Bârgăului, încât candidatul partidului național de sub șefia Dumisa e abia a obținut în comuna sa natală Borgo-hus 10, zic zece voturi.

Drept răsplată pentru munca sa „națională" Dr. Pahone Vazul este ales încă în auul 1915 membru în cunsiliul de administrație al băncei Zálogház, înființată de faimosul Banffy Dezső, cu scopul de a face imposibil în județul Bistrița Năsăud orice progres românesc pe teren economic. Dr. Pahone Vazul este unicul român în consiliul de administrație, iar activitatea lui „națională" a fost atât de rodnică și bine apreciată încât în scurt timp înaintează la rangul de președinte în consiliul de administrație. Deja prin faptul că din interese bănești n'a ezitat nici un moment să primească succesiunea călăului Banffy Dezső, Dr. Pahone Vazul și-a pierdut odată pentru totdeauna dreptel de a se intitula luptător al neamului românesc. Dacă totuși o face, aceasta este o sfidare nerușinată a conștiinței românești.

Activitatea lui ca prefect ? Ocupând această funcțiune pe vremea consiliului Dirigent, abia 15 zile, prima lui grijă a fost să elibereze institutului fondat de Bánffy Dezső un permis pentru 50 vagoane de cereale.

Având la pasivul său activitatea aceasta, cu adevărat națională, nu numai că a fost măturat dela presidența fondurilor grănițești, dar n'a fost ales nici măcar în comisiunea fondurilor în urma căruí fapt d-l Dr. Pahon Vazul este cel mai puțin chemat să vorbească în numele fondurilor grănițărești, pe cari tocmai înaintașul lui, călăul Banffy Dezső a voit să le șteargă de pe fața pământului.

Expuse odată faptele acestea „naționale" săvârșite de d-l Dr. Pahon Vazul, se impune o mică completare a opiniunilor acestui bărbat de mare „greutate". Intervievatul, într'un elan de însufleți e, sfârșește: „Poporul din Bistrița-Năsăud, la plecarea mea la Cluj (este vorba de ședința comitetului executiv) mi-a zis: Dumnezau să vă ajute să ne faceți și nouă dreptul!" Vorbele acestea nu i-au fost adevărate de către poporul județului, ci de către triumviratul Curca, Baba și Strătular, cari fiind judecați definitiv la pușcărie pentru infracțiuni ordinare și liberi numai din indulgența parchetului strangând mâna „Șefului" l'au rugat să le facă drept răsplată pentru serviciile electorale și lor o „dreptate".

Zugrăvit odată trecutul acestui neînvins luptător al neamului românesc, credem că suntem dispensați a mai reflecta și asupra valorii — „opiniei sale", căci — vorba d-lui Dr. Pahone Vazul? — „aceasta" ar însemna să pierzi timpul în zădar.

Obiectivitatea ziarului „Patria"

Articolul „Sfârșit i regionalismului" apărut în „Infrățirea", a oferit un nou prilej organului oficios al partidului național de a servi cetitorilor neadevăruri.

Răspunzând unui articol principiar, cu insulte perso ale la adresa autorului „Patria" confirmă întru toate politica de hărțuieli persoanele și de patimă, a partidului ce-l reprezintă.

Colaborez de aproape doi ani la „Infrățirea" fără să fi bătut vreodată la porțile Partidului Național liberal, cu atât mai puțin la porțile împărăției Partidului Național acelui dela Unire până astăzi.

Alături de I. U. Soricu, am ridicat cel dintâi protest în contra acestei maladii regionale, refuzând consecvent solidarizarea d-lor Bornemisa, Z. Boilă, Dr. I. Marșeu și V. Goldiș, de a mă pune în serviciul Partidului Național. și mai recent, de a conduce și redacta „Românul", organul Partidului Național.

Pe lângă toată convingerea democratică, am refuzat categoric să mai sprijinesc grupurea politică țărăniști, când aceasta a luat proporția unei demagogii primejdioase. In consecință, am respins oferta unei organizații județene țărăniste și propunerea repetită d-lui G. Dumitrescu Bumbești, de a candida cu program țărănist în alegeri.

M'am desolidarizat de țărănismul ardelenesc din proprie voință și prin declarație publică, nu în modul, cum afirmă inconștient și falș ziarul „Patria".

Atât pentru restabilirea adevărului și caracterizarea obiectivității unui ziar oficial ce pretinde să lupte pentru o cauză dreaptă, cu arme și mijloace corecte.

Prof. D. Gherman.

Ultime informații

Prin fir special delac oresp. nostru din București

Ora 2 p. m.

Buletinul asupra stărei sănătății dlui Tache Ionescu publicat la 17 Apr. sună: temperatura 38.5, pulsul 94.

Medicii sunt mulțumiți de felul cum se desfășura boala.

•

Ziarul „Epoca" anunță că la congresul partidului țărănist care va avea loc la toamnă se va prezenta un nou program întocnit după principiile fixate de deputatul Stere.

•

Partidul poporului nu va lua parte la alegerile suplimentare, în schimb partidul țărănist a hotărât să lupte ca mare energie la alegerile parțiale.

•

La finele lui Aprilie va avea loc congresul general al funcționarilor publici din România Mare. Se prevede o mare participare la acest congres. Se va discuta asupra salariilor, asupra unui statut unitar și asupra pragmaticei de serviciu.

•

Unul din delegații Ruslei la Genua a declarat corespondentului ziarului „Adevărul", că anul trecut, Rusia când a avut tratative cu delegații români, ar fi renunțat la Basarabia în schimbul unor concesiuni mai mult de ordin moral, dar guvernul român nu a arătat intențiunea să facă asemenea concesiuni.

•

Principele moștenitor al României Carol a sosit la Atena. Starea sănătății Principesei Elisabeta este neschimbată. Moștenitorul tronului danez a părăsit eri Atena întorcându-se la Copenhaga.

•

„Izbânda" anunță că în Basarabia siguranța generală a descoperit un nou complot bolșevic cu ramificațiuni la Chișinău, Soroca și Orhei unde sau găsit arme și muniții. Organizatorul complotului este un anume Tekelnicseski, un technician rus care a studiat la Iași. S-au operat numeroase arestări.

•

Pe ziua de azi se înregistrează o ameliorare a boalei dlui Tache Ionescu. S a constatat că fostul prim ministrul român e bolnav de fapt de tifus. Temperatura cea mai ridicată a fost de 39·2.

Starea lui nu mai inspiră îngrijorări.

•

Berlin. — La marea fabrică, „Phoenix — Walzwerke din Düsseldorf s'a produs ieri o teribilă explozie a unui cazan care a rănit grav 14 muncitori.

Guvernul și Moții

Se cunosc de toată lumea plângerile neîncetate și justificate ale Românilor din Munții apuseni ai Transilvaniei în chestia pășunatului și a amenzilor de păduri, pe cari fostul Consiliu Dirigent, prin hotărârea dlui Dr. Aurel Lazar, șeful Resortului Justiției de pe atunci, le-a sporit cu una mie la sută după cum erau fixate în legea ungurească dela 1879, provocând mari nemulțumiri.

Sporirea aceasta exorbitantă a amenzilor de păduri și pășunat îi adusese pe bravii Moți la disperare, căci pentru a le plăti erau nevoiți să-și vânză une-ori vitele și mămăliga din vatră. De multe ori amenda era mai mare decât însuși costul vitei.

In urma reclamațiunei prezentată zilele trecute dlui Alexandru Constantinescu, Ministrul Agriculturei și Domeniilor, de către o deputațiune a parlamentarilor din Județele Alba Inferioară și Turda-Arieș în frunte cu dnii deputați Ion Rusu Abrudeanu, Dr. I. Boeru, Dr. Remus Pașca și Senatorii Stefan Pop și Jovian Mureșeanu, Ministerul Domeniilor a luat următoarea deciziune:

1. Să nu se mai rezerve agenților silvici locuri speciale de pășune și fânațe. La pădure să se primească vitele acestora în mod gratuit, iar pentru fânațe să nu se plătească ca despăgubire pentru jugherile de competință suma pe care o plătesc țăranii ca arendă forțată și care despăgubire se va plăti de cei îndreptățiți la pășune.

2. Se admite pășunatul în păduri mai mari de 10 ani, cu prețul de vită ca în anul 1921.

3. Despăgubirea în caz de contravenție va fi cum este azi iar amenda va fi ca în 1918, după legea de atunci în vigoare (legea ungurească din 1879).

4. Amenzile pronunțate până azi dar neincasate, se vor anula, plătindu-se numai despăgubirea.

Ordinul Ministerului de Domenii, care curmă situația nenorocită de până azi a locuitorilor din cele două județe, poartă Nr. 1779, din 6 Aprilie 1922. El a fost comunicat regiunei silvice din Câmpeni care a fost învitată să se conformeze întocmai deciziunei dlui Ministru Al. Constantinescu.

Această hotărâre a Ministerului Domeniilor și Agriculturei a făcut, cum era de așteptat, o excelentă impresie în țara Moților, care azi pot răsufla și ei mai liber.

O lecție pentru Obstrucționismul Parlamentar

Din scurta activitate a celei dintâi sesiuni parlamentare, decurg învățăminte ce pot servi de lecție acelor grupări din opoziție, cari pe motive cu totul personale s'au retras din sânul adunărilor, și cari, prin presa lor, au voit să pue guvernul și parlamentul țărei într'o lumină defavorabilă, față de opinia publică.

Mai întâi, e de remarcat că vâlva pe care credea s'o stârnească în țară opoziția, retrăgându-se cu tămbălău din Adunări, nu s'a produs; țara care veghiază și judecă, a privit cu un ochiu liniștit frământările revoluționare ale țăraniștilor, secondați de partidul național, și, cu toată presa dușmănoasă actualului guvern, a rămas satisfăcută de modul conștient și dratstic cu care guvernul și parlamentul a răspuns acțiunei de desolidarizare a unei părți din opoziție la opera națională de consolidare și unificare.

Această atitudine dârză, această rămânere la datorie, a dat rezultatul dorit, căci, pe de-o parte, toate încercările opoziției de-a răscoli instinctele rele în sufletul mulțimelor au dat greș, iar guvernul țărei și adunările constituante, și-au urmat netulburate activitatea lor salutară.

Cu toată dezertarea țăraniștilor și naționalilor, parlamentul și-a făcut pe deplin datoria: Reprezentanții a două grupări politice cari au în sânul lor oameni de cea mai înaltă valoare, au înțeles să răspundă gestului alegătorilor cari i-au trimis în Parlament, printr'o conlucrare fără rezerve la opera legislativă a Parlamentului cu toate animozitățile ce există între ele și partidul dela guvern.

In acelaș timp, spiritul nou, cu adevărat democratic, al parlamentarilor majoritari, a făcut ca colaborarea dintre guvern și Parlament la opera legislativă să se sprijine astăzi, mai mult ca oricând, pe adoptarea acestui spirit la necesitățile politicei generale, fără să renunțe însă la partea de inițiativă liberă, și de control cu care, numai, această colaborare poate apare ca o realitate. Ca prin minune, în locul unei opoziții gălăgioase și improductive, s'a născut din sânul majorităților, conduse de spiritul de obiectivitate și de înțelegerea clară a intereselor generale, o desbatere a legilor înfățișate de guvern, din care n'au lipsit nici divergințele de păreri, nici pledoariile calde și independente în susținerea drepturilor tuturora, dar în măsura în care ele erau legitime și concordau cu posibilitatea unei armonizări de interes general. Astfel, parlamental a știut să dea desbaterilor expresiunea reală a curentelor cari domină întreaga viață socială a țărei, și să îmbrățișeze fără rezervă, politica luminată și rodnică a democrației și a progresului.

Ultime știri

Budapesta. — In cercurile guvernamentale ungare se vorbește cu siguranță că noile alegeri parlamentare vor avea loc cel mai târziu la 10 Iunie. Guvernul ungar nu va mai amâna aceste legi.

Viena. — Scumpirea traiului în Viena e în continuă creștere. Se constată că prețul cărnei s'a urcat cu 50 la sută în cursul unei luni.

INFORMAȚII

Dl Constantin Banu ministrul artelor și al Cultelor a sosit eri în localitate, venind din capitală.

*

Printr'o deciziune ministerială din 14 Aprilie s'a desărcinat dl dr. Iuliu Moldovan din toate atribuțiile avute în conducerea Inspectoratului general al sănătății și ocrotirelor sociale din Cluj. D-sa va rămâne inspector general sanitar cl. I. la dispoziția Direcției generale sanitare.

Cu conducerea a acestui inspectorat a fost delegat Dl Prof. Dr. Titu Gane, șeful Diviziei Asistenței din acelaș Inspectorat. Ancheta începută la acest inspectorat s'a terminat din din punct de vedere administrativ și funcționarii găsiți vinovați vor primi în curând sancțiunile cuvenite.

Totodată cercetarea judiciară continuă; gestiunea financiară a Inspectoratului fiind instruită de Parchetul local, care o va preda în curând judelui de instrucție.

*

Bugetul și reforma contribuțiunilor directe fiind votate de parlament, ministerul de finanțe a dat o circulară administrațiilor financiare să accelereze încasarea dărilor în restanță.

*

Min. de războiu a hotărât ca timpul petrecut de ofițeri în serviciul de șefi ai birourilor dela comandamentele de brigăzi să nu se considere ca stagiu la front.

*

Uzinele „BABI" Werk
Iosif RAPAPORT Jo sef, Fabrică de mobile de fier-bronz și căruciore pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

De vânzare are în Centru un imobil liber imediat se poate instala o Bancă, Cafenea, Societate Anonimă sau altă intreprindere.
Adresa la ziar sub „Local" 1677

Banii împrumut pe ori, ce obiecte, bijuterii, haine-haine, mobile, acțiuni, mărfuri, etc., cumpără aur, argint și orice obiecte, primește spre vânzare în comision și acordă avansuri foarte avantagios, primește **Depune spre fructificare cu 9 și 10 la sută**
Casa de Imprumut pe Amanet (Muntele de Pietate) Victor Iliescu și Co. Calea Victoriei 25 Telefon 55.
Intrare și prin curte. 1580

Biroul presei dela ministerul de interne ne trimite:

Ziarele au publicat știrea că guvernul ar intenționa să suprime sporul acordat funcționarilor la salariul lor de bază. Zvonul înregistrat este absolut neadevărat și guvernul îl desminte.

*

Dl dr. Racoviță, cunoscutul savant și alți 5 profesori dela Universitatea din Cluj sosesc la Iași în ziua de 22 Aprilie.

*

Dl I. Petrescu a fost numit director regional al R. M. S. la Cluj.

*

Târgul de primăvară din Sibiu se va ține în modul următor: Târg de oi în 26 și 27 Aprilie, Târg de vite în 29 și 30 Aprilie; Târg de cai în 1 și 2 Maiu; Târg de marfă în 3 Maiu.

*

Ministrul finanțelor a înștiințat administrațiile financiare că monedele de 25 și 50 bani ale Băncei Generale rămân în circulație până la noui dispoziții.

*

Sindicatul exportatorilor din Ardeal a cerut ministerului de industrie ca și exportul de ouă să fie lăsat liber cu condițiunea ca sindicatul să satisfacă cota internă pentru Ardeal, Banat și București pe prețul de 70 bani bucata.

Ministerul a admis această cerere.

*

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!
CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

*

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI
Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.
Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

*

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Local cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

*

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

*

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

Din rapoartele primite la ministerul de agricultură și domenii reese că, în urma ploilor generale căzute în ultimile zile, însămânțările de primăvară pentru porumb se fac în condițiuni bune.

Semănăturile de toamnă se prezintă foarte bine.

*

In No. 3 din „Hotelul" organ de publicitate pentru apărarea intereselor proprietarilor magazinelor de consum, găsim un articol intitulat „Specula" datorit d-lui D. Delescu, în care d-sa se ocupă în chip documentat de problema eftenirei traiului.

*

D. Xantopol procuror la Trib. Cluj a fost avansat judecător de instrucție la acelaș Tribunal.

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.
Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.
Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorșáru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 **1278**

*

Sa deschis la 18 l. c. în sala de gimnastică a Universității curs de scrimă de floret și sabie. Cursul ce se va deschide pentru dame și băeți îl va conduce un amator al școalei „Santelli" din Budapesta. Inscrierile se fac în sala de gimnastică a Universității zilnic dela 8 oare. 1683.

*

Fabrica de perii, văruitoare, pensule și mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.
Revânzătorilor mare favoare în prețuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

Re'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.
Mi-am deschis din nou
salonul de modă
engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame
WARTENBERG ZOLTAN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

Scrisori din Bihor

Cum lucrează biserica greco-catolică

Corul episcopesc greco-catolic încă în anul 1918 a notărât înființarea unei societăți pentru editarea de lucrări literare scrise în spiritul bisericii catolice, care se înființează subscriindu-se acțiuni a 50 lei și subscrierea lor e încă în curgere și în dieceza gr. cat. dela Oradea-Mare.

Biserica catolică are îndătorirea de a se îngriji de-o lectură bună pentru cultivarea și întărirea sufletului credincioșilor în spiritul credinței și considerând însă faptul, că presa gr. cat. română din Blaj stă în serviciul partidului dlui Maniu, întrebăm conducătorii acestui cor episcopesc gr. cat. să ne răspundă, că e în interesul bisericii catolice românești aservirea presei catolice intereselor unui partid politic?

Activitatea politică a domnilor Vaida și Maniu e considerată ca dăunătoare țării de către oamenii politici din vechiul regat, prin urmare biserica gr. cat. română nu poate avea interesul de a-și atrage asupra ei ura fraților din regatul vechiu, susținând politica unui partid, ale cărui interese de ordin material, nu pot avea nimic comun cu o politică creștin-socială, ce ar fi de susținut din partea presei catolice române și a preoțimei greco-catolice.

In nrul 7 c. al ziarului „Unirea" dl dr A. Rusu trage concluzia într'un articol, că biserica gr. cat. poate avea o singură atitudine: de-a merge cu partidul național-ardelean.

Dar, pe care naționalitate o reprezintă azi partidul național-ardelean? Răspunsul ni-l dă apelul, ce a apărut în nrul din 19 Martie c. al gazetei din Oradia „Dreptatea", în care era scris între altele: „Toți alegătorii, de ori-ce naționalitate și confesiune, și din orice clasă socială: să voteze pe dl dr Dimitrie Kiss, candidatul partidului național".

Chiar interesele mari ale bisericii catolice reclamă în mod imperios, ca cei din fruntea societății de editură „Sf. Unire" să-și preciseze punctul de vedere, ce vreau să-l urmeze din punctul de vedere politic, pentru ca credincioșii să fie informați de cu vreme asupra principiilor de cari vor fi călăuzite lucrările societății de editură.

Coresp.

„Învierea" la Cluj

Învierea s'a sărbătorit la Cluj cu un fast deosebit. La ora 11 curtea bisericei era ticsită de lume.

La ora 12 s'au tras din dealul Felegvar 21 de lovituri de tun, anunțându-se învierea mântuitorului și începerea slujbii religioase.

Slujba a fost oficiată de PSS Episcopul N. Ivan, înconjurat de un numeros cler.

Răspunsurile au fost date de corul operei române din Cluj.

La o a 12 jumătate, P. S. Sa Episcopul Ivan, cu crucea în mână, înconjurat de preoți, și urmat de purtătorii de prapuri și de publicul din curtea bisericei au făcut înconjurul sfintului locaș în timp ce fanfara intona rugăciunea.

Festivitatea a sfârșit la ora 2 jum.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cea
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 2

A sosit din Elveția un nou transport de

Ceasornice de mare preciziune
Longines
în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele
Fenyö și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii
Telefon No. 351
16

Căutăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului

Citiți pag. 8-a

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin **UNIO** **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comandala depozitul de lemne

Cronica externă

Miercuri, 19 Aprilie 1922

Pe tot timpul sărbătorilor Paștelui lucrările conferinței dela Genua au fost suspendate, iar după știrile primite se afirmă că șefii misiunilor vor pleca în statele respective, rămânând să lucreze numai comisiunile technice, după terminarea căror lucrări, șefii misiunilor se vor reîntoarce din nou la Genua.

Din desbaterile conferinței de până acuma, nu se poate întrevedea de loc că adunarea dela Genua va avea posibilitatea să-și îndeplinească misiunea ei economică și aceasta din pricina atitudinei delegaților sovietiști cari se opun cu încăpățînare la plata datoriilor către Aliați.

In ultimul moment o telegramă din Genua anunță că între Germania și Rusia a intervenit o convențiune pe baza unei depline reciprocități în toate chestiunile la ordinea zilei. Prima urmare a acestui acord a fost că aceste state au reluat între ele relațiunile diplomatice normale.

In cercurile Antantei, acest fapt a provocat o senzație extraordinară. Impresia generală este că Germania încearcă prin acest mijloc să determine Antanta să-și schimbe atitudinea față de Rusia și Germania.

Dl Barthou, delegatul Franței, a declarat că acordul intervenit între germani și sovietiști, dovedește că Germania recurge la vechea ei politică de duplicitate, din care cauză delegatul francez crede că este o imposibilitate pentru delegația franceză de a rămânea la Genua alături de cea sovietistă.

In consecință delegații Antantei au hotărât să întrerupă toate lucrările conferinței până la tranșarea definitivă a situației creată prin acordul intervenit între Germania și Rusia.

Conferința dela Genua

Semnarea unei convențiuni între Germania și Rusia — Intreruperea lucrărilor conferinței — Textul convenției —

Genua. — Delegația germană a comunicat conducătorilor conferinței dela Genua că între Germania și Rusia s'a încheiat o canvențiune pe baza unei depline reciprocități și ca în consecință s'au reluat raporturile diplomatice normale între ambele aceste state. In aceasta convențiune se preveda că despagubirile pentru toate pagubele pricinuite de război sau de către acțiunea de expropriere din partea Rusiei a proprietăților Germane să fie date Germaniei așa ca Rusia să nu mai aibă în această privință vre-o obligație de plată față de alte state pentru pagubele suferite de Germania. Această obligație s'o ia și Germania față de Rusia.

Impresiile în Cercurile Antantei

Genua. — In Cercurile Antantei a provocat senzație extraordinara știrea despre acordul încheiat între Germania și Rusia. Impresia generală este că Germania a voit prin această manevră să exercite o presiune asupra Antantei ca aceasta să și schimbe atitudinea ei fața de Germania și Rusia. In cercurile Antantei domnește credința că Germania nu-și va atinge țelul. Din potrivă rezultatul va fi ca Antanta se va arata și mai rezervată față de Rusia. Se mai spune ca Germania trebuia să fie cea din urmă care să ia asemenea inițiative.

Atitudinea Antantei

Genua. — Semnarea convențiunei ruso-germane a provocat pretutindeni colosal surprindere Eri după amiază delegații Antantei s'au întrunit la o conferința unde s'a arătat ca se considera comunicarea germana ca un răspuns la ultimatul adresat de Antanta Rusiei.

Delegații Antantei în unanimitate au hotărât sa dea aceasta chestiune în studiarea comisiunei juridice.

Delegatul Franței Barthou a propus ca la aceste tratative să fie atrasi și delegații micei Antante.

Duplicitatea Germaniei

Genua. — La conferința de eri a delegaților Antantei, Bartou a vorbit de atitudinea plină de duplicitate a delegaților Germani și Ruși accentuând că Germania se folosește și acum de vechile ei procedee și asta e cu atât mai rav, cu cât se lucrează acuma la consolidarea economică a întregei Europe deci a Germaniei. Socoate ca o imposibilitate ca după cele petrecute să mai stea la aceiași masă cu delegații Rusiei și deaceia va cere instrucțiuni noi din Paris.

Mica Antantă și convenția germano-rusă

Genua. — Delegații Antantei au primit propunerea lui Barthou ca tratativele în chestia acordului germano-rus, vor urma și în prezența delegaților Micei Antante și Poloniei.

Inrterupercea lucrărilor conferinței

Genua. — Delegații Antantei au hotărât eri la ora 12 noaptea să întrerupă toate lucrările con-Franței, Barthou, Desbaterile a într'o formă oarecare incidentul iscat de pe urma convenției încheiate între Germania și Rusia.

Solidaritatea Micei Antante cu Polonia

Genua. — Delegații Antantei au ținut eri o importanța conferința care au durat dela 11—18. Lloyd George a prezentat o rezoluție foarte energica la care s'a asociat îndată delegatul Franței Barthou, Desbaterile au fost aprinse și s'au prelungit foarte mult. Ministrul de externe Italian Schanzer, a arătat că forma în care e făcută rezoluțiune aeste neobicnuit de aspră și mai poate avea urmare ca deleații Germani să nu mai participe la desbateri. A luat apoi cuvântul ministrul de externe a Poloniei Sokirmut, care a arătat în ce situație dificilă ajunge Polonia în urma încheierei convențiunei ruso-germane, că situația ei geografică o face sa fie incunjorata de Rusia și Germania. El a mai arătat ce grele urmări ar avea dacă delegații germani și ruși ar părăsi conferința.

Delegații micei Antante s'au declarat apoi solidari cu Polonia.

Stiri externe

Budapesta. — In cercurile opoziționiste ungare este o mișcare în curs care are de scop ca îndată ce guvernul va admite iarăș întrunirile politice cari actualmente sunt interzise să fie tras la răspundere fiindcă la conferința dela Genua nu au luat nici un specialist și nici pe contele Apponyi nu la delegat. Primministrul și ministrul de externe al Ungariei au comis o mare greșală față de interesele Ungariei fiindcă din egoism și vanitate, l'au uitat acasă pe contele Apponyi.

Budapesta. — In cercurile financiare se crede că guvernul în mod artificial urcă acuma cursul coroanei ungare ca să paralizeze efectele atentatului cu bomba dela clubul democrat dela Budapesta asupra valutei ungare în streinătate.

Desbaterile de la Genua

Ce s'a făcut până acum

— Declarațiunile d-lui Lloyd George — — Imperialismul sovietelor — Intrevederile d-lui Ion Brătianu — Acțiunea Micei Antante —

Primele ședințe ale conferinței dela Genua, consacrate mai mult obicinuitelor formalități de deschidere, până acum nu ne-am procurat date suficiente, din care să putem întrezări, dacă dezbaterile ei vor conduce într'adevăr la un rezultat corespunzător soluțiunilor impuse de starea precară în care se află Europa din punctul de vedere economic și financiar.

Totuși, dacă considerăm cuvântările rostite de către delegații statelor participante cu prilejul ședinței inaugurale, iar pe de altă parte dacă ne referim la întrevederile care au avut loc între reprezentanții națiunelor trimiși acolo, pentru ca să colaboreze la refacerea Europei, lesne putem să ne dăm seama asupra atmosferei care va plana în tot timpul lucrărilor conferinței și deasemenea am putea chiar anticipa asupra șanselor ei de izbândă în ceea ce privește scopul ce-l urmărește.

In primul rând cuvântările ținute, analizându-le vom constata aceiași dorință din partea națiunilor, manifestată în atâtea rânduri, că fie care din ele dorește să contribuie la ștergerea urmelor războiului și pregătirea unei noui vieți pentru popoarele europene. Trebuie însă să constatăm, că d. Lloyd George de astă dată în cuvântarea rostită, a ținut să precizeze câteva puncte foarte importante privitoare la chipul cum înțelege Anglia să rezolve problema europeană și, desigur, că declarațiunile premierului englez au fost făcute cu scopul ca să liniștească pe acei cari văd în întreaga acțiune a guvernului dela Londra o modalitate de a salva situația grea în care se află Anglia din punctul de vedere economic.

Intr'adevăr d. Lloyd George a declarat, că: statele se întrunesc la Genua pe picior de egalitate, dar aceasta nu înseamnă de loc că acelea dintre ele care au de îndeplinit obligațiuni financiare contractate înainte de război, prin faptul că azi și-au schimbat forma de guvernământ, ar putea să conceapă de a nu restitui valorile datorite, iar în al doilea rând d. Lloyd George ocupându-se de programul conferinței, a accentuat că chestiunile ce vor fi desbătute, nu pot în nici un caz să depășească condițiunile făcute la Cannes.

Comentate aceste declarațiuni, vom dobândi drept concluziune intențiunea inițiatorului conferinței de a asigura Franța că interesele ei financiare față de Rusia vor fi menajate și pe de altă parte o garanție pentru Mica Antantă că tratatele răsboiului nu vor fi revizuite cu scopul ca să se facă schimbări de ordin teritorial.

Cu toate acestea, încă de la începutul deschiderei conferinței s'a putut constata o strânsă solidaritate între Franța și statele Quadruplei Înțelegeri din Europa centrală, ceia ce ne îndreptățește să credem că declarațiunile d-lui Lloyd George nu au fost de natură ca să împrăștie atmosfera de nesiguranță formată de tendințele pe care Anglia le urmărește față de Germania și Rusia.

Că lucrurile stau astfel, ne-o dovedește atitudinea pe care o au delegații Rusiei sovietiste, — atitudine care nu cadrează de loc cu scopul pe care'l urmărește conferința. Intr'adevăr ei susțin o politică imperialistă, care tinde la distrugerea convențiunilor încheiate până acuma, iar pe de altă parte Krassin și Joffe declară că fac din controlul plăților datoriilor ruseșți, o chestiune de demnitate și Rusia consideră aceasta ca o încălcare a suveranității ei.

Dar delegația sovietistă în atitudinea ei, a mers mai departe și faptul acesta noi l'am prevăzut din vreme, ea chiar de la ședința de constituire a început să ridice obiecțiuni privitoare la Basarabia. In urma, însă, a lămuririlor date conferinței de dl Ion I. C. Brătianu prim ministrul României și șeful delegațiunei române, Președintele conferinței nu a luat în considerare pretențiunile ridicate de sovietiști.

După știrile sosite dela Genua, suntem în măsură să afirmăm că în cea ce privește acțiunea statelor din Quadrupla.

Înțelegerile, ele își susțin interesele lor în cel mai perfect acord. In ziua de 9 Aprilie d-l Ion Brătianu a avut o întrevedere cu reprezentanții Poloniei, Cehoslovaciei și Iugoslaviei, cu care prilej discutându-se atitudinea pe care statele centrale o va avea înaintea conferinței, s'a constatat aceiași unitate de vederi, stabilită mai înainte atât la București, cât și la Belgrad. Dar, un fapt din care reesă autoritatea de care se bucură țara noastră în fața streinătății, e că d-l Schanzer ministrul de externe al Italiei, cerând o întrevedere d-lui I. Brătianu, a cerut sprijinul României, pentru că dezbaterile de la Genua să aibă o izbândă cât mai mare.

Lucrurile stând astfel, putem avea toată încrederea că interesele țărei noastre vor fi susținute la Genua cu toată tăria și din ori care punct de privire ar fi văzută problema refacerei Europei, în nici un caz, drepturile României nu vor fi știrbite.

Cetiți „Infrațirea"

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod sdelal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dózsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

S'adeschis marele

magazin de tricotage SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

Depozitul de vin, fabrica de spirt, licheur, rum, cognac si sirup de poame aiui

Elian Victor

CLUJ.

Telefon interurban 10-26, urban 1-70

Își recomandă pentru consumare pe sf. sărbători a Paștilor, speciile de vin și specialitățile de licheur, vinul cușer de Pași, vinarțul de drojde și prune.

Oferte pentru preț se pot primi.

Bitumul Matitza s. a.

Capital social Lei 6.000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolație** la case, acoperișe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Reclama 1754

Dacă voiți să beți o bere excelentă

cereți pretutindeni numai berea nutritoare

„Hercules"

(ala „SALVATOR") sau berea deschisă

„CZELL"

1603

Au sosit la

„OLD ENGLAND"

1602

Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară

Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeșhalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

Se caută

pentru angajare imediată un maestru tăbăcar care cunoaște tăbăcirea boxuri și sevrouri.
Relații administrația ziarului. 1614

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

„UNIREA"

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vârsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiseni, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artistii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reușită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Mare desfacere

Articole de modă pentru dame

1238

Prețuri reduse la

GRÜNWALD ȘI STEINER

CLUJ, Piața Unirii 12.

Reclame este sufletul comerțului.

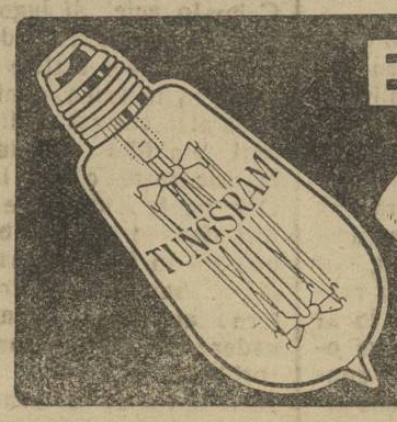

BECUL TUNGSRAM

ESTE CEL MAI RESISTENT CEL MAI ECONOMIC LUMINA PERFECTĂ

Depozitul Central: TUNGSRAM S. A.
Telefon 201. Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.
1290

Industria Sârmei S. A.

Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuța postală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriș-Arieș (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.
Produce zilnic 2 vagoane sârmă și cuie.

In permanentă mare asortiment

de stofă pentru paltoane de bărbați și dame.
SCHERER CAROL și FII SUCCESORII

G·R·O·M·E·N & H·E·R·B·E·R·T

la depozitul fabricei de pături din Ciznădie și fabricei de postav din Sibiu. Cluj, Palatul Babos lângă podul de fier Somesului).

Diferite covoară în lățime de 130-160 cm. Lei 120--150, în lățime de 62 cm. Lei 30--55.

Pentru prețuri convenabile și calitatea curat de lână a mărfurilor garantează fabrica.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

SE CAUTĂ un oficiant de stat penzionat, care trebue să știe limba germană și română, pentru a ocupa post de casar la o intreprindere mare. Vor fi preferiți aceia, cari dispun garanție materială. Se pot interesa str. Iuliu Maniu 27. 1678

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Inchirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate in centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame

Weiss și Molnár

sub noua firmă:

Heller, Weiss și Molnár

Calea Regele Ferdinand 6, vis-a vis cu localul vechiului magazin. 1592

Articole frumoase de droguerie

au sosit la parfumeria

D'or

Cluj, **Piața Unirii No. 5.** 1385

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

LOUP NOIR

NEINTRECUTA

CREMA DE GHETE

TRASUL

dă betonului și mortarului densitatea deplină și impermeabilitatea, mărește clasticitatea și resistența de tracțiune și de presiune, face posibil economii mari la ciment de portland.

TRASSIA S. A. p. Exploatare de tras transilvanean în DEJ, fabrica: Tras, Trasvar, Ciment de Tras.

Prospecte și certificate oficioase stau la dispoziție. Representant pentru jud. Gojocna și Turda-Aries precum și depozit în Cluj: Inginer F. HANN Cluj, Strada Ciparlu No. 3. 1401

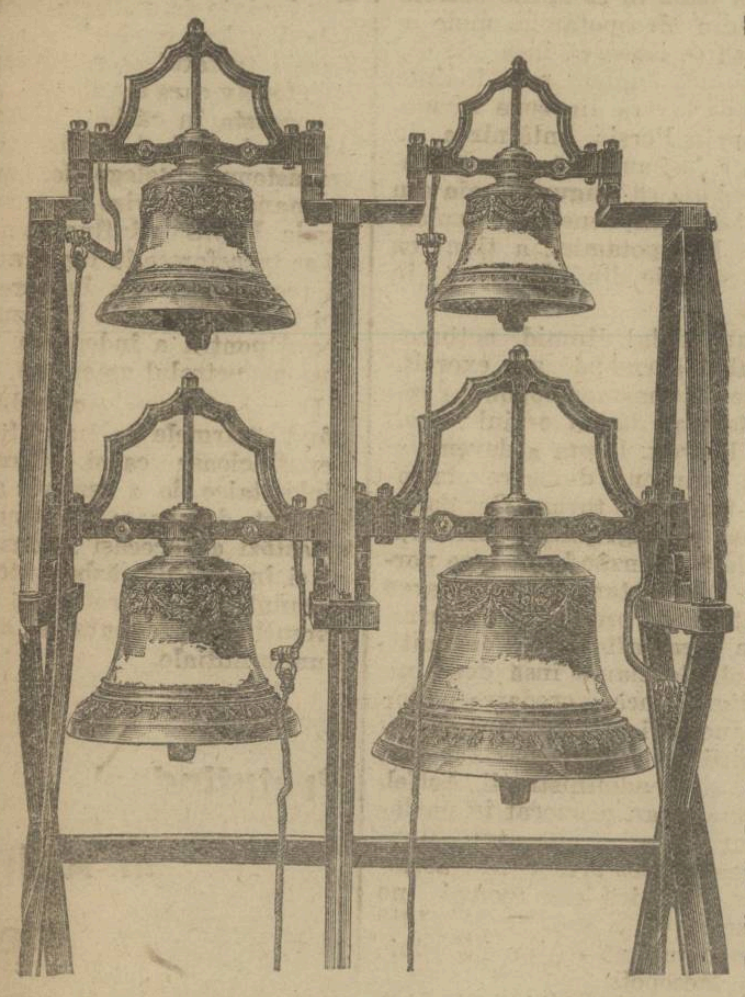

Fondată în anul 1635. Telefon 124

Marea fabrică română ardeleană de clopote patentate

Alexandru Anca Cluj,

Piața Unirii 32. Fosta Andrasowsky

1666

Unica fabrică în țară care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásowsky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite exposiții.

Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani.

Mărci postale pentru colecțiuni

Cumpăr și vând în cantități, albume, colecțiuni etc. „Revista Filatelistul Român", număr de probă gratis.

S. LUPOVICI 1663

Calea Victoriei No. 65 București.

PORTO 40 HAP SCRISOREA 40 HAP

Intreprindere internațională alui Maxim König Miksa

ARAD

Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

„Universum"

Th. Orban & M. Anghel

Cluj, Str. Bob No. 5.

Telefon 841.

Intreprindere technică, sanitară și comercială.

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Să nu se confunde No. casei.

Prima Casa de Imprumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că în vederea sărbătorilor Paștilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Renumitul **Cheag Gebrüder Bayer Augsburg** (BAVARIA) este cunoscut ca cel mai productiv și higienic, numai acest preparat garantează închegarea 1/100000 litri lapte. Feriți-vă de preparate falsificate și care nu poartă marca **Bavaria.**

—◆—

Se vinde numai în cutii de 50, 100 și 250 grame originale precum și în cutii 1623

Pastile No. 1 pentru închegat 5 litri lapte, cutia conține 1000 pastile
„ No. 2 „ „ 25 „ „ „ „ 1000 „
„ No. 3 „ „ 50 „ „ „ „ 1000 „

Aceste preparate (Pastile) sunt foarte mult căutate pentru consumatorii cei mici, sa constatat ca cele mai bune.

Singurul Depositar și Representant General pentru toată România-Mare este numai Cunoscută Firma **Al. T. Băbeanu & Comp.** Sociatate in nume Colectiv Turnu-Severin Str. Aurelian No. 80. **Prețuri concurente la cerere**

Asociațiunea p literatura română și cultura poporului român, Sibiu Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

48601, 41722, 9321, 41182, 16226, 4998, 30213, 31944, 33731 45638, 46804, 47189, 10309, 36751, 11150, 16982, 12583, 7495 32967, 21851, 8236, 15116, 2191, 3846, 41978, 15662, 44677, 24102 18469, 45907, 48327, 46404, 10167, 31110, 7274, 48110, 38034 1773, 4887, 2383, 23879, 18681, 45605, 44279, 20743, 37849, 39004 32853, 21525, 33785, 33784, 34, 20142, 37392, 49098, 2745, 18604 46596, 16987, 22725, 45670, 15743, 45249, 22396, 49160, 447 19964 31683, 23847, 37212, 30906, 28391, 42098, 49588, 10150, 40116 41485, 11092, 30165, 38639, 8935, 45630, 44264, 40659, 41402 9319, 44587, 39013. 46166, 19354, 25831, 36659, 27997, 2783 29734 40490, 17291, 44113, 40292. Seria N. Nrii 1459, 5326, 42780, 11744 43753, 4996, 19704, 7372, 18714, 13407, 35985, 34286, 18808, 33984 42172, 26916, 16798, 20092, 3891, 45562, 14955, 4199, 15748, 14027 8499, 17593, 24172, 46266, 46267, 40566, 6591, 5475, 13364, 11549 30674, 15185, 41655, 43066, 44605, 41221, 6786, 16525, 38647 45800, 16240, 44891, 14984, 22128, 1120, 48999, 47527, 13934 11398, 46888, 7494, 845, 26051, 38591, 47739, 1376, 5417, 12621 17672, 21491, 28736, 15618, 27958, 41518, 31173, 14381, 25710 6219, 29103, 11103, 31266, 33821, 31271, 13313, 12552, 32303 39006, 34627, 4381, 4778, 31267, 39172, 34902, 9570, 43933, 28704 40943. 40132, 25915, 43204, 9075, 41354, 17311, 965, 30825 43290 41555, 24876. 25569, 46174, 11050, 3487, 22061, 27617, 8804, 16409

(Va urma.)

Din Rusia sovietistă

Foametea și epidemiile în Ucraina

Din anul 1917 și până la finele anului 1920, adevărate valuri omenești, cuprinzând elementele cele mai diverse au trecut în formă de trombă peste tot teritoriul Ucranii.

Intâi au fost soldații principalelor fronturi — frontul român și frontul de sud-vest — care s'au abătut în mare număr și într'o dezordine de nedescris neavând altă țintă de cât de a ajunge cu ori ce preț la casele lor. Veneau apoi numeroase trupe de prizonieri de război, întorcându-se cu sutele de mii din Apstria și Germania, pe când prizonierii de război austriaci și germani veneau întru întâmpinarea lor în număr mai mic bine înțeles, dar destul de mare totuși.

De la finele războiului mondial și până în prezent nenumărați fugari străbat cu femeile și copiii lor, pe jos și în căruțe Ucraina, îndreptându-se spre locul de naștere, Galiția, Polonia și Ucraina Occidentală.

In timpul celor 3 ani cât a durat războiul civil Ucraina a fost teatrul operațiunilor militare.

Aceste emigrațiuni care s'au petrecut în condițiuni extrem de grele și nehigenice cauzate bine înțeles de operațiunile militare și revoluționare nesfârșite au avut drept rezultat epidemii îngrozitoare.

Deplasările de trupe au agravat și ele pe de altă parte situația.

Economia curală, mai ales aceea a micilor proprietari financiaori, care era baz abogăției țării, fu dărâmată în mod serios. Căldurile arzătoare ale anului 1921 au adus o lipsă ne mai pomenită și au determinat foametea în țara destul de încercată.

In special guvernămintele cele mai productive ale Ucrainei ca Zaporoske, Ecaterinoslav, Nicolaev Odesa, Donet, au fost atinse de flagel.

Recolta din 1921 a fost așa de slabă că în multe districte ca de exemplu Meletopol și Marinpol, în care mai mult ca 80 la sută din lanurile însemânțate n'au produs nimic și în celelalte districte ale regiunei încercate nu s'a recoltat nici măcar sămânța.

Câteva cifre vor da o idee justă asupra dimensiunilor lipsei:

Guvernământul Iekaterinoslav în 1916 1.335.716 tone; în 1921 263.900 tone; lipsă 80,2 la sută.

Guvernământul Zaporokoie în 1916 1.219.016 tone; în 1921 298.233 tone; lipsă 75,5 la sută.

Guvernământul Nicolaiev (Odesa) în 1916 2.694.216 tone; în 1921 810.136 tone; lipsă 70,0 la sută.

Guvernământul Donetz în 1916 1.172.916 tone; în 1922 283.183; lipsă 82,0 la sută.

Dacă se deduce cantitatea necesară semănăturilor (1.054.966) tone nu rămâne pentru hrana populației guvernămintelor arătate mai sus de cât 600.483 tone. Furajul pentru animale se coprinde în cifrele de mai sus.

Dacă se compară recolta anilor 1916—1921 pentru toată Ucraina obținem tabloul următor;

1916 — 14.795.666 tone
1921 — 5.753.116 tone.

Deci se vede că în 1921 s'a recolta 9.042.550 tone mai puțin de cât în 1916 sau 38.6 la sută din recolta anului 1916 în total.

După datele statistice ale anului 1921 populația Ucrainei în limitele sale actuale se ridică la 28.850.500 locuitori. In cele 5 guvernăminte lovite în deosebi de lipsa populațiunei este de 9.666.400 locuitori, din cari 4.093.800 sunt copii sub 15 ani, 7 milioane 392.40 locuind la orașe.

Dacă se socotește cantitatea de cereale necesare pentru însămânțare precum și cele 500.000 tone ce Ucraina a trimes în regiunea Volga, atunci când ajutoarele din străinătate nu avusese încă vremea săsoească, nu mai rămâne pentru toată populația Ucrainei de cât 2981.066 tone, adică 109 kgr. de cap de locuitor pentru tot anul. In guvernămintele cu totutl bântuite nu este de cât 61 kgr. pe an, sau ceva mai mult de cât 5 kgr. pe lună. Trebue adăugat că în aocele regiuni recolta de cartofi și de felurite legume a fost și ea minimă. In cele 2 guvernăminte care sunt cele mai lovite nu este de cât 20 kgr. de locuitor pe an, adică 1,7 kgr. pe lună.

Dacă se ia 400 grame minimum de pâine pe zi, ar trebui 1 milion 306.666 tone de cereale să fie importate în Ucraina, și aceasta imediat pentru a salva populația de foamete până la noua recoltă.

Este evident inutil de a descrie în detaliu tabloul Ucrainei înformetată, nu se deosebesc întru nimic de descrierile clasice: câmpurile arse de secetă, case dărăpănate, trestia de pe case servind de furaj animalelor, oamenii înfometați, animalele înfometate, tăiate adesea din cauza lipsei totale de nutreț.

„Mort de foame" este aci nu o metaforă dar un fapt.

Numai în districtul Melitopol s'a înregistrat în luna Noembrie 1921 459 cazuri de moarte ocazionate de foamete. Și ceea ce e mai teribil, este că recolta din 1922 va fi și mai rea în cele 5 guvernăminte încercate în 1921; aceasta din cauza lipsei grâunțelor pentru însămânțare și din cauza, scăderei enorme a numărului de vite. Iată câteva cifre: In 1916 193 milioane de disetine au fost semănate 1 disatină — 1 ha.). După cei 5 ani grei numai 160 milioane de disetine au fost semănate în 1921, deci suprafața însămințirilor a scăzut cu 17 la sută.

De aci se vede că dacă o puternică acțiune de ajutor nu se organizează imediat, situațiunea va fi absolut desasperată.

Epidemiile ocazionate din cauzele descrise la început continuă de a bântui în Ucraina și foametea le agravează neîncetat.

O telerama primită de la comietotul central al Crucei Roșie Ucraine ne face cunoscut că în toimpul ultimelor 3 zile anului 1921 s'au în registrat: Tifos exatematic 7.600 cazuri: Pifos recurent 18.458 cazuri; Febră tifoidă 14.680 cazuri; Tifos cuforme nedeterminate 5.573 cazuri; Holeră 437 cazuri.

Ar fi de ajuns a observa, fără a adăuga vre-un comentariu, faptul excepțional că holera a lovit pe timpul gerului din această iarnă mai mult de 400 persoane.

Ucraina reprezintă un focar gigantic de epidemii care constitue un pericol de contagiune continuă, pentru restul Europei. Este evident că interesul general cere ca acest focar să fie stins.

Trebue a se mai observa că populația sfârșită și descurajată nu mai are adesea energia necesară pentru a căuta ajutorul medical.

Reparatiile germane

„Deutsche Tagespost" din Sibiiu ocupându-se de chestiunea reparațiunilor germane serie — după unele știri din Paris, — că intervenția guvernului german pentru a exopera un impru mut internațional, a rămas fără răsunet.

Acest proiect de imprumut s'ar ocupa și de alte chestiuni cari reclamă urgență, așa: între altele, de asigurarea creditorilor că Germania își va achita la timp scadențele.

Proiectul a fost supus examenării preliminare a lui d-l la Croix, la care va asista și un reprezentant al Germaniei, recrutat din cei mai de seamă bărbați de finanțe.

*

Varșovia. — La ședința de astăzi a comisiunilor de răsboi guvernul a raportat, că în Polonia organizațiunile monarchiste Rusești desfășoară o intensă propagandă pentru restabilirea Monarchiei Polone Sediul organizațiunei de propagandă este Berlin și președinte al ei este Contele Pachlen.

Guvernul Polon a anunțat toate statele interesate despre rezultatele cercetărilor făcute, luând ni acelaș timp măsuri eficace pentru împiedecarea operei de propagandă .

Restituirea

sechestrate de germani

Intru aplicarea articulului 238 din tratatul dela Versailles, privitor la restituirea în bani a sumelor ridicate, luate sau sequestrate de Germani, s'a întocfit de cătr comisiunea de reparațiuni din Paris protocolul D. core la paragraful 2 al articolului o explică ce trebue înțeles prin termenul „Especes".

Acest termen are în vedere piesele de monedă, biletele de banocă sau orice altă monedă legală, precum și cauțiunile existente în bancă în cont curent sau în depozit și creanțele cari existau la data sequestrăci sau proprirei și a căror valoare a fost ulterior realizată de sechestri.

Revenind asupra publicațiunei apărută în „Monitorul Oficiaol" No. 231 din 12 Ianuarie 1922 referitor la această chestiune, Direcțiunea Tratatelor de Pace din Ministerul de Externe invită pe toți acei care ar avea de prezentat cereri de plată a sumelor provenite din primale de asigurare, reclamate în contul creantelor prevăzută la paragraful menționat al articolului 6 din protocolul D, să le înainteze de urgență acestei direcțiuni pentru a fi transmise oficiului comisiei de reparațiuni din Wiesbaden spre soluțiunare.

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livrări instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit.
148

Politica petrolului

Rivalitatea economica dintre Anglia și Germania — Situația Turciei față de aceasta rivatitate

„Le Temps" scrie că America a fost timp de mai mulți ani, aproape singura țară care a procurat petrol Germaniei. Dar cu cât s'a simțit mai mult importanța industrială și militară a combustibilelor lichide, marea finanță germană a închis piețele europene produselor petrolului american, constituind un consorțiu puternic destinat să exetrcite un control asupra câmpurilor de producțiune ale Europei. Susținută de „Deutsche Bank" și de diplomația imperială, inițiativa capitalului german n'a întârziat să repurteze succese mari. Financiarii germani cari controlau întreprinderile petrolifere urmăreau de aproape pe diplomații cari solicitau amiciția țărilor Europei centrale și ale apropiatului orient. Astfel, faimosul Drang nach Osten, conceput de Germania modernă, tindea pe lângă multe alte abiective. spre câmpurile de petrol. O publicitate abilă însoțea această acțiune combinată a finanței și a diplomației. Astfel, în 1903 s'a publicat o carte intitulată „Războiul de treizeci de ani al petrolului", în care se atrăgea atențiunea asupra problemei aprovizionării Germaniei cu petrol, trezind un mare interes pentru zăcămintele din România ,tocmai când americanii făceau cele mai mari sforțări spre a le acapara.

„Le Temps" arată mai departe că publicitatea germană a fost urmată de acțiune, și că finanța germană s'a infiltrat încet încet în întreprinderile petrolifere române, galițiene și ruse până în Caucaz. Această luptă declarată la început sub deviza: Europa a europenilor, n'a întârziat să depășească mai târziu cadrul inițial. Construirea căii ferate dela Bagdad avea să conducă marea finanță germană până în câmpiile petrolifere din Mesopotamia, unde avea să se izbească însă de expansiunea engleză care înainta în sens invers din spre Birmania prin Persia. Intâlnirea nu prea a fost amicală, și lupta care trebuia să asigure unuia din cei doi rivali, beneficiul exploatării Mesopotamiei, a ținut cu îndărătnicie din 1903 până în 1914.

Sub Abdul Hamid, acțiunea politică germană se exercita direct la Constantinopol, iar cea engleză pe lângă șeciul arab din Koweit. Lupta a devenit și mai crâncenă după revoluțiunea tinerilor turci. Germania vedea cu îngrijorare influența engleză întinzându-se spre nordul Mesopotamiei în favoarea vântului de progres și modernizare care sufla din Constantinopol. Germania însă deși nu câștigase încă încrederea noilor conducători ai Turciei, avea amiciții prețioase în parlamentul turc și în administrații. Astfel, germanii au provocat în parlamentul otoman e șuarea unui proect englez prin care o societate britanică era tocmai pe punctul de a acapara în 1910 monopolul navigațiunei fluviale din Mesopotamia. Germania a dejucat astfel dublă ofensivă engleză din Mesopotamia, intrând în schimb ea pe calea concesiunilor și terminnâd construcția căii ferate dela Bagdad.

Survenind războiul balcanic, și în anul 1913 Turcia fiind înfrântă, diferendul anglo-german avea să fie aplanat pe spatele imperiului otoman care urma să plătească cheltuelile reconcilierii. Față de Germania, Turcia a consimțit conversiunea împrumuturilor afectate pentru construirea căii ferate dela Bagdad, iar față de Anglia a acordat o deslegare avantajoasă a tutulor chsetiunilor pendinte între Londra și Constantinopol Ea se angaja să nu-și întindă drumurile de fier până la golful Persic și să rezerve capitalului englez o participare însemnată la exploatarea eventuală a petrolului din Mesopotamia. Acest ultim punct care a dat naștoere unui simplu acord, avea să aibă mai târziu o influență considerabilă asupra relațiunilor dintre Anglia, Franța și Statele-Unite în ceeace privește chestiunea orientului.

Pe baza acestor concesiuni turce, Germania și Anglia, sau mai bine zis Deutsche Bank și amiralitatea engleză, au încercat să cadă de acord asupra exploatării petrolului mesopotamian. La 15 Iunie 1914, lord Crewe și von Kuhlmann au contrasemnat în numele guvernelor respective, înțelegerea intervenită între cei doi asociați neprevăzuți. Deutesche Bank se mulțumea cu participare de 25 la sută la noua întreprindere, lăsând asociației Anlgo-Persian Oil Comp. 50 la sută, pe când grupul anglo-olandez Royal Dutch-Shell, care participase în mod activ la operațiunile făcute de Deutsche Bank în România și în Caucaz, obținea 25 la sută.

„Le Temps" spune că Germania părea astfel să fie foarte moderată și să dea dovada unui spirit de împăcare surprinzător. Dar înainte de a semna acordul dela Londra, ea încheiase cu Turcia tratatul secret ofensiv și defensiv care avea să târască pe aceasta în război în contra Antantei, făcând inexistent între sistemul înțelegerilor anglo-germane cu privire la Mesopotamia. Lupta de influențe urma să se transforme în luptă armată tocmai în clipa în care cei doi rivali păreau să fi căzut de acord pentru a îndepărta din Europa petrolul american.

Dar „Le Temps" conchide spunând că armele trebue să fi fost neputincioase ca și mijloacele diplomtaice de a rezolva acest conflict, de oarece el dăinuește și astăzi cu aceeași intensitate ca și înainte de război, fără ca vreunul din cei trei mari corenți să fi renunțat la ambițiunile inițiale.

Pretutindeni
în Ardeal
se citește
ziarul INFRĂȚIREA

Tipărit cu mașina rotativ Cartea Românească institut de artegrafice „Cosinzeana" Cluj.

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul II. No. 497 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Sâmbătă 22 Aprilie 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI CO...
Director: D. TOMESC...

Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952

Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Intre recidivă și petractare

Domnul Vaida este foarte amărât că partidul liberal nu-i înlesnește punerea în practică, pentru binele țărei, a marilor sale însușiri de om de stat, căpătate și cultivate în lunga sa carieră de parlamentar al fostului regat ungar. Activitatea sa de premier, atât de iute și de dureros curmată, în urma unor evenimente asupra cărora se vede că nu a meditat îndeajuns, n'a făcut de cât să adauge presumțiunilor și așa destul de umflate, un motiv mai mult ca încrederea în sine să devie un fel de postulat al politicei partidului național față de partidele vechiului regat.

Din risipirea celei dintâi realizări a visului său de mărire, a rămas cu un dinte împotriva politicianilor vechiului regat, cari nu i-au admirat — îndeajuns talentele sale puse în serviciul statului, cum au făcut și fac alegătorii din fieful d-sale electoral. Inzestrat cu-o remarcaobilă doză de spirit polemist, crescut la școala forței, inaugurată de politica de expanziune a Europei centrale germanizate, era natural ca ambițiunea sa îndârgită să se reverse într'un șuvoi furtunos de violențe și imprecațiuni împotriva acelora pe cari-i socotea ca principali autori ai demonetizării sale politice.

In această polemică, în care elementele subiective întrec cu mult pe cele de interes general, a căutat să târască, și conștiința întregului Ardeal, spunând că lupta pe care o duce nu este altceva de cât lupta democrației ardelenești împotriva autocratismului din vechiul regat. Impodobindu-și resentimentele personale cu prestigiul ideilor democratice, d. Vaida s'a înfățișat în arenă cu aere de iacobin pornit să revoluționeze doctrinele și moravurile vieții noastre politice.

Masca simpatică, aplicată pe stacojiul temperamentul său ex citabil, a reușit să trezească în anumit esfere de aici și din vechiul regat mirare și interes. Unele grupări chiar, cu vederi mici, dar cu pofte mari, au văzut în Domnia sa un nou Danton care nu putea să stea alături de cât de Demoulins-ul presei noastre revoluționare, de d-l doctor Lupu. Comedia a prins, și astăzi ea trebuie dusă până la capăt.

După cum ultima instanță la care amenință să recurgă doctorul Lupu, în cazuri supreme, este Liga națiunilor, tot așa pentru domnul Vaida, ultimul d-sale refugiu este Alba-Iulia

In surexcitarea d-sale, nu are nici calmul nici timpul necesar ca să reflecteze asupra primejdiei pe care o înfățișează pentru ființa și prestigiul noului stat român aceste neîncetate amenințări cu autonomia Ardealului ori cu congresul dela Alba-Iulia. In loc ca furia d-sale, fie chiar și îndreptățită, să fie strânsă în marginile pe care i le impune conștiința națională și simțul de răspundere care, în orice caz, la un fost prim-ministru al țărei trebuie să fie mai desvoltate de cât la un muritor de rând, domnia Sa îi lasă frâu liber, strivind în fugă fragedele legături ale vechiuui regat cu Ardealu.

In aceste condiții se mai poate supăra domnul Vaida de declarațiunile pe care le-a făcut un membru al guvernului în Parlament, atrăgând atenția opiniei publice că orice acțiune revoluționară a partidului național va fi înfrântă, fără a se lua în samă prestigiul de care se bucură unii dintre fruntașii săi?

Dar domnul Vaida, cu toate excesele de temperament, are și reveniri de om național.

In clipe de luciditate are curajul să retracteze ceva din ceia ce a putut să spuie într'un moment de uitare, și-atunci îl vedem din nou exprimându-se domol și făcând concesiuni. Astfel, oprit o clipă asupra posibilităților unei acțiuni viitoare, se întreabă: „e mai bine pentru fruntașii partidului național ca să continue să conducă mulțimea, dând mai departe expresiune fidelă aspirațiilor ei, ori să se dea la o parte, ca astfel mulțimea să-și manifesteze ea singură voința? (Lupta).

Acest mod de a vorbi îi face, de sigur cinste. El dovedește că la un moment dat, când se va convinge de ceia ce reprezintă în realitate partidul național, d. Vaida va avea însfârșit mintea românului cea din urmă, și va impune partizanilor săi o altă atitudine, mai înțeleaptă de cât aceia care duce astăzi la compromiterea definitivă a unirei dintre Ardeal și vechiul Regat. Și din acel moment Alba Iulia va fi într'adevăr salvată.

„Gândirea"

— Cu prilejul unui an de viață —

„Gândirea" împlinește acum un an de viață. Cu prilejul acesta se cuvine să stăruim asupra unei reviste care înseamnă în mișcarea culturală din Ardealul recucerit o strălucită afirmare a scrisului românesc. Se cuvine cu atât mai mult să stăruim cu cât împrejurările și spiritul vremii sunt foarte puțin prielnice pentru creiarea și desvoltarea unei mișcări literare.

Lumea de azi se găsește covârșită de nevoile materiale ale traiului. Din această luptă cu viața s'a născut spiritul de speculație. Acesta a atâtat poftele și a deslănțuit vârtejul tuturor ambițiilor. Intr'o lume agitată de atâtea nevoi și de atâtea probleme, gustul de citit s'a atrofiat, iar cultura literară și artistică, socotită mai înainte ca o necesitate a spiritului, a ajuns a fi privită astăzi ca un lux.

Așa că este nevoie de un mare curaj și de mult, foarte mult spirit de sacrificiu pentruca într'o vreme și într'o societate care îți oferă atâtea posibilități pentru o satisfacere repede și fără multă muncă a intereselor tale, să te războiești cu greutăți nenumărate ca să dărnești publicului, din prinosul sufletului, inteligenței și inspirației tale, prilejul unei lecturi.

Munca pe care o realizează scriitorul în luptă cu cuvântul muncă grea și migăloasă, la capătul căreia nu numai că nu-i așteaptă niciun câștig material, dar de multe ori nici cel puțin o răsplată morală, constitue în adevăr o jertfă. Și după ce cu sacrificiul intereselor ai înghebat o revistă, te pândește lupta cu indiferența publicului și te covârșesc cheltuelile de apariție.

De aceia, anul trecut, când o mână de tineri, în frunte cu d. Cezar Petrescu, au scos cel dintâi număr al „Gândirei", am rămas uimiți în fața acestei dovezi de curaj.

Scormonind încetul cu încetul interesul publicului printr'o continuă îmbunătățire, luptând fără șovăire cu toate greutățile, revista și-a cucerit în scrisul românesc locul la care avea dreptul nu numai prin valoarea ei literară, nu numai prin rostul cultural și național pe care îl îndeplinește aci, ci și prin minunata dovadă de curaj și de stăruință pe care ni-a dat-o.

Acum când „Gândirea" sărbătorește un an de apariție, îndreptăm un cuvânt de îmbărbătare și de admirație către acei tineri cari prin jertfa intereselor, prin munca și prin puterea talentului lor, au dat viață revistei.

In acelaș timp trimitem un îndemn și publicului ca să sprijine „Gândirea" care constitue o strălucită izbândă a scrisului românesc în Ardeal și înfățișează o eroică luptă pentru realizarea frumosului.

Știrile zilei

Se anunță din Atena că starea Principesei moștenitoare Elisabeta s'a îmbunătățit și medicii speră într'o vindecare apropiată. Regina Maria, prințul Carol, prințul Nicolae și principesa Ileana au plecat spre București prin Belgrad unde se vor opri ca să viziteze pe Regele Alexandru.

Istoricul american Herbert Adam Gibbos sosește la sfârșitul lunei acesteia la București. Ministrul instrucției a luat măsuri ca să i se facă o primire demnă.

REZOLUȚIA dela Alba-Iulia

IV.

Ce au devenit principiile României vechi și mici și principiile pe care partidul național-liberal avea grijă să le consolideze și să le întindă și în Ardealul unit — prin înglobarea lor în proclamația dela Alba-Iulia.

1. „Unirea desăvârșită în jurul Regelui care ține drapelul simbol al acestei uniri" — a devenit art. II: „autonomie provizorie până la întrunirea unei constituante aleasă pe baza votului universal".

Martorii zilelor dela Arad și Alba-Iulia au relatat suficient istoricul acestor zile sfinte, în care voința poporului român a avut să lupte cu egoismul politicianilor pe cari împrejurările îi prepuneau la făurirea soartei lui.

„Domnii" au cetit poporului Rezoluția — opera ciuntită și din bucăți a atâtor factori și voințe; iar poporul a a lamat, pentru ca se decrete „Unirea cu România".

Sfințenia zilei dela Alba-Iulia o constituie voința poporului, — care oricum și-ar fi găsit niște șefi, poate mai unanimi în simțiri și mai fideli — dar nu politicianismul egoist al acelora cari i'au denaturat voința și pe care numai cumpătarea D-lui Maniu sosit de pe front, i-a putut tempera, pentru a nu face jocul lui Iaszi Oskar.

Mai multă pudoare ar sta mult mai bine câtorva din ocoșii luptători ai autonomiei de azi — cari toată viața de sub unguri — spre desfătarea lui Weekerle — nu au înorăznit niciodată să afirme programul partidului și niciodată, să ceară „autonomia Ardealului", cum o fac azi.

Autonomia politică — home rule — pentru care D-lor luptă cu toată amploarea gesturilor și a glasului — însfârșit libere — este o cerere ilegală, direct provocătoare și ostilă unirii necondiționate dela Alba-Iulia.

Dl Sever Dan are dreptate: „temeiul psicnologic covârșește" — el este necazul unui partid care azi, nu mai reprezintă poporul român din Ardeal.

Autonomia administrativă — Descentralizarea — este deja pregătită și publicată de cercul de Studii al Partidului-Liberal, — așa cum întinderea țării și diviziunea muncii o cer, având ca bază autonomia comunală și județeană, cu înlăturarea nefastei tutele administrative care ucide inițiativa — dar nu așa cum o cere partidul național: separatism politic și rezistență împotriva normelor de conducere superioară, de armonizare a intereselor și de solidarizare națională - socială — formă a luptei medievale dintre stat și comune sau provincii, pentru dobândirea libertății publice, politice — ilegală și inutilă în fața votului universal și inconcepti-bile în fața unui stat național constituțional.

Mulțimea habar n'are de aceste lucruri, — intelectuali — cel puțin — nu s-au obosit ca după zeci de ani de politică ungurească, să citească și să cunoască istoria politică a României — din care fac parte — iar opera de asmuțare a „paraponisiților" dela Alba-Iulia — drapată în roșul revoluției și al dușmăniei contra vechiului Regat intră, deadreptul, în inima lor.

Ideia de robie, e necesară partidului: ea este singurul drapel în jurul căruia el își poate ține soldare massele — ea trebuie cultivată, — chiar prin falsuri — numai ca masele să nu-și dea seama că au schimbat stăpânirea, că s-au eliberat — că nu mai au nevoie de partidul național „român".

Principiile Rezoluției nu sunt patrimoniul special al acestui partid, decât întrucât depășesc cadrele constituției și ale ordinei publice.

Ele sunt în această limită patrimoniul tuturor partidelor ardelene, în care s'a îmbucătățit fostul partid național: conservator averescan gruparea Goga; țăranist; conservator democrat; socialist și național liberal.

Ele sunt și ale partidului național săsesc.

In fruntea lor, însă, stă partidul național-liberal care, departe de a face demagogie și inșelăciuni — a lucrat efectiv Legea generală de Descentralizare Administrativă și Legea Județeană — pe care în sesiunea de toamnă o va vota pentru întreaga țară — dând, astfel, prin ei, autonomia Ardealului, pe baza următoarelor principii:

Comuna și județul sunt singurele organisme în administrarea intereselor locale: toate comunele sunt egale și independente; desființarea plășii, organ inutil — și înființarea inspectoratelor administrative comunale; administrarea intereselor locale prin adunări alese (v. programul d-lui Sever Dan) în care femeile au drept de a vota și de a fi alese; inițiativa și competența deplină a consiliilor comunale și Administrative în afacerile lor; scoaterea administrației de sub influența politică, alegerea și revocarea primarului de către consiliu; prefecți stabili aleși de consiliul județean, iar funcționarii locali, numiți de organele locale

Vom începe a face școala publicului, la vremea potrivită — dar până atunci publicul, chemat la luptă contra țării pentru autonomia Ardealului, să întrebe, veșnic, partidul național:

Sunteți singurii cari apărați Autonomia?

Și să le puie legile liberale, tipărite, sub ochii acelora, ce-ar zice: da!

A. Popov.

Mişcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Contractul operei „AIDA"

— Textul contractului încheiat între Verdi şi Kedivul Egiptului

După cum se ştie, Verdi a compus opera „Aida", care sunt intrebuinţate şi melodii vechi şi motive egiptene, în urma comenzii Khedivului Ismail Paşa al Egiptului, însă nu după cum spun unii ca operă festivă pentru inaugurarea canalului Suez, care se făcusese în 1869, ci după cum s'a constatat în urmă, în mod absolut independent de acest eveniment.

Ziarul arab „El Zehur" a publicat încă din 1913 cu ocazia serbărei a 1oo de ani dela naşterea lui Verdi, textul contractului încheiat între Khedio şi Verdi relativ la compunerea şi premiera operei „Aida".

Originalul se află în archiva operei Khediviale din Cairo, este compus în limba franceză şi cuprinde următoarele puncte:

„Intre subsemnatul domn August Marietta Eey, în numele şi în urma ordinului alteţei sale imperiale Khedivul Ismail Paşa al Egiptului de o parte şi compositorul dl Giuseppe Verdi, pe de altă aparte, s'a încheiat următorul contract:

1. Dl Giuseppe Verdi se obligă să scrie o operă în patru acte, care va purta titlul „Aida".

Dl Verdi trebue să admită în totul subiectul propus îi rezervă însă dreptul de a introduce modificările cari i-se vor părea de cuviinţă. Opera se va reprezenta pentru prima oară în teatrul Khedivului la Cairo în Ianuarie 1871.

2. Dl Verdi nu este obligat să vină la Cairo spre a conduce în persoană preparativele şi repetiţiile acestei opere.

Este suficient să pue un reprezentant care să aibă în grije studierea operei şi în special partea tehnică şi scenică. După premiera ei la Cairo, dl Verdi are dreptul să reprezinte opera la discreţie pe toate scenele europene. Interpreţii vor fi aleşi dintre membrii operei italiene cari joacă actualmente la Cairo.

3. Muzica şi libretul operei „Aida" rămân pentru Egipt proprietatea exclusivă a Khedivului, iar pentru toate celelalte ţări proprietatea compositorului.

Partitura operei va trebui să fie trimeasă de compositor în Egipt sau s'o predea Kedivului la o dată ce se va fixa ulterior, la Paris.

4. Ca preţ pentru compoziţia sa, dl Giuseppe Verdi primeşte suma de 15o.ooo franci, plătibili în două rate dintre cari 5o.ooo în ziua încheerii prezentului contract şi 1oo de mii fr. în ziua predărei partiturei.

Făcut la Paris în dublu exemplar la 29 Iunie 187o.

(ss) A. Mariette Bey.

Verdi a iscălit contractul cu următoarea rezervă dublă:

1. Plata se va face în aur.

2. In cazul când ar interveni un eveniment neprevăzut, care să facă imposibilă interpretarea operei „Aida" în Ianuarie 1871 la Cairo, sunt îndreptăţit să reprezint opera după un interval de şase luni dela data fixată în orice alt loc voi crede de cuviinţă.

(ss) Giuseppe Verdi.

Evenimentul neprevăzut pentru care Verdi nu putea garanta, se şi întâmplă. Izbucnirea răsboiului franco-german pe care şiretul compositor o prevăzuse cu ocazia încheerii contractului la 29 Iunie 187o şi asedierea Parisului de către armatele germane împiedică nu numai predarea partiturei dar şi sosirea la Cairo a costumelor şi decoraţiunilor lucrate la Paris.

Premiera întârzie din cauza aceasta cu aproape un an din Ianuarie până la Crăciun 1871. Avu loc la data aceasta după cum prevedea contractul la 24 Decembrie 1871 la Cairo cu o splendoare ne mai văzută până atunci.

Ecouri

Siegfried Wagner la Brünn

Siegfried Wagner a dirijat de curând la Brünn un concert al orchestrei filarmonice din localitate.

Programul se compune din Simfonia VII a lui Beethoven, Uvertura la Faust de Richard Wagner, Uvertura din Maeştrii cântăreţi precum şi părţi din „Banadietrich" şi „Bruder Lustig" de Siegfried Wagner.

Concertul a avut un deosebit succes, Siegfried Wagner fiind aplaudat de numerosul public ce se afla în sală.

Candoare eroică

In prezenţa cardinalului arhiepiscop al Parisului şi a unei asistenţe numeroase şi selecte compusă între alţii din d-na Millerand, ducesă de Vendome, d-nele Autrand şi Galli, baronul de Coubertin, generalul Merple, d-l Rioto, s'a înaugurat de curând la Saint-Germain monumentul ridicat în memoria victimelor bombardamentului.

Cu ocazia aceasta s'a povestit o scenă foarte duioasă petrecută cu ocazia bombardamentului, când bravul paroh din Saint-Germais, abatale Gouthier întrebă pe unul din băieţaşii cari se aflau în cor cu ocazia exploadării obuzului.

— Ei bine, micul meu, nu ţi-a fost frică când a plesnit obuzul?

Băeţaşul aveă de a abea zece ani.

Ce ai făcut când s'a produs catastrofa?

— Eu, răspunse copilul, cu o candoare adorabilă, am luat pe fratele meu cel mic în spate şi am fugit!

Dela „Odéon"

Se pare că a existat în secolul XVI-lea o familie cu numele Herne, care locuia în comitetul Windsor.

Un oare-care Gilles Herne se însură în 1569 şi se spânzură de un stejar. In jurul acestui fapt s'a creiat legenda care spunea că stejarul era vizitat în fiecare noapte de o fantomă.

La pomul acesta făcea aluzie Shakespeare în actul al patrulea din „Nevestele vesele din Windsor".

D-l Raymond Genty, în adaptarea sa, a desvoltat legenda acestei drame de amor şi a încadrat-o în incidentele feerice din ultimul act. Partiţiunea d-lui Charles Cuvillier, despre care se vorbeşte foarte elogios se desfăşoară la lumina lunei în cel mai frumos decor ce ne-am putut închipui.

Moissi la Copenhaga

Alexandru Moissi care dă actualmente un ciclu de reprezentaţii la „Betty-Nansen-Theater" din Chopenhaga.

A fost sărbătorit cu entuziasm de publicul danez în rolul „Tedja" din „Cadavrul viu" al lui Tolstoj, rol pe care l'a interpretat de altiminteli şi la noi.

De relevat faptul că Moissi conduce el însuşi regia.

Aforisme ziaristice

De curând a apărut la editura Durr et Weber din Lipsca o carte întitulată „Cum se face un ziar?". „File de carnet ale unui redactor" de dr. Haus Simon.

Autorul redă în acest volum şi câteva aforisme dintre cari citâm cele ce urmează:

Şi redactorii sunt oameni, deci pot greşi. Nu uita aceasta. Ziarele se fac în timpul cel mai scurt posibil cu ceasornicul în mână.

Nu ţine în mod inutil de vorbă pe redactor, când vizitezi o redacţie, căci timpul său este preţios, iar politeţea sa inepuizabilă.

Nu uita că ziarul trebue să aducă fiecăruia câte ceva şi că nu poate servi numai dorinţelor şi intereselor tale.

Eşti mulţumit cu ziarul tău, spune lucrul acesta altora; nu eşti mulţumit, spune-o redacţiei.

Dacă ai reuşit să cumperi ceva graţie unui anunţ, spune negustorului în ce ziar ai citit anunţul.

Incurajează publicitatea ziarului tău.

Recrutează cititori pentru ziarul tău, că îi întăreşti prin aceasta întreprinderea şi ai în acel ş timp avantajul unei mai însemnate capacităţi de producere a ziarului.

După ce ai citit ziarul tău — lasă-l în tren, în tramvai, în special acolo unde poate găsi cititori, spre a obţine astfel noi partizani şi abonaţi.

Expoziţia plutitoare engleză

Un vapor comercial englez de 9ooo tone va părăsi Londra în Iunie spre a pluti împrejurul lumii ducând expoziţia industriilor şi manufacturei engleze. Expediţia va ţine 267 zile dintre care 119 vor forma zilele de expoziţie, din diferintele porturi.

In călătorie sa din 38.ooo mile, vaporul va vizita 3o de porturi, Vaporul expoziţie va cuprinde tot confortul va avea secretariat, bibliotecă birouri de serie, şi săli de conferinţă, va fi un compartiment de clasa I pentru expozanţi.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul INFRĂŢIREA

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

O anchetă a „Vieţii studenţeşti"

Revista „Viaţa studenţească", din Bucureşti — pentru a îndruma o activitate cât mai potrivită rolului social al studenţimii române — a întreprins o anchetă, adresând 3 întrebări d-lor profesori dela cele 4 universităţi române. Prima chestiune era:

Studenţimea română, — cu organizaţia lăuntrică pe care o are şi cu pregătirea ce capătă pe băncile universitare — corespunde ea cu adevărat menirii culturale, ce e chemată să îndeplinească în zilele noastre şi mai ales făţă cu numeroasele lipsuri de cari neamul nostru sufere tocmai pe tărâmul acesta? Dacă socotiţi că nu, ce soluţii propuneţi D-Voastră?

Voiu încerca să redau aci pe scurt răspunsurile d-nilor profesori cari au participat la această anchetă.

D. Iorga constată că studenţimea de azi nu mai e factorul influent în viaţa culturală, ca altă dată. In aceste vremuri „studenţimea trebuie să fie un veşnic răspânditor nu de cunoştinţi ci de dorinţa şi bucuria de a cunoaşte".

D. C. G. Dissescu: Studenţimea nu poate avea nici o menire culturală, câtă vreme ea însaşi primeşte cultură. Deci „mai târziu, după terminarea studiilor universitare, studenţimea va avea menirea de a învăţa pe alţii".

D. C. Rădulescu-Motru e de aceeaşi părere. Studenţimea doar nu este o clasă socială constantă şi nici măcar un conglomerat cu interese profesionale. Studentul va renunţa la rolul de iniţiativă, deoarece el însuşi învaţă încă.

D. Marin Ştefănescu: Studenţimea poate avea un mare rol în viaţa culturală a unui neam; aceasta însă numai atunci, când studentul ştie să armonizeze toate direcţiile sub cari se prezintă cultura. De aceea „studentul care năzueşte să fie un democrat bun fără ideea de ierarhie, sau un partizan al ordinei fără suflul democratismului, sau un om de ştiinţă pozitivă fără avântul credinţei religioase, sau un religios mistic fără sprijinul ştiinţei pozitive, sau un patriot şovinist fără sentimentul umanitarismului, sau un umanitarist cosmopolit fără dragostea de patrie, este tot ce poate fi mai dăunător propăşirii culturale".

D. G. G. Antonescu e de părerea, că studenţii din ultimii ani ar putea să întreprindă o operă culturală, dar numai cu o condiţiune; ca pentru aceasta să fie bine pregătiţi, iar întreprinderea să nu le răpească prea mult timp. Studentul are o menire frumoasă la Universitate, să înveţe, căci „pentruca studentul de astăzi să poată răspunde în viitor unei meniri culturale şi să poată avea cândva un amestec în viaţa socială, el trebue să-şi facă pregătirea necesară în Universitate şi acestei pregătiri să-i consacre timpul şi energia de care dispune".

D. Mihail Dragomirescu, dă toată libertatea studenţilor, ba chiar îi îndeamnă, să colaboreze la ridicarea nivelului cultural al acestei ţări. După D-Sa, studentul nu trebuie izolat de societatea care-l încunjoară; el are şi timp pentru a întreprinde o operă culturală „Pe durata cursurilor universitare studenţii să-şi îndrepteze activitatea orelor libere în afară de cerintele imediate ale studiilor, în alinarea mizeriei, ingnoranţei şi groaznicei debandade morale care tronează în cartierele dela periferia Capitalei".

A doua chestiune: Care socotiţi că trebuie să fie în cea mai largă accepţiune a cuvântului, rolul social al studenţimii? sau credeţi că studenţimea n'are dreptul să se amestece în viaţa socială?

D. S. Mehedinţi: Studenţimea va trebui să combată relele cari bântue în ţara noatsră. „Anul 1921 a atins apogeul minciunii". (?)

D. C. G. Dissescu: Studenţimea are un rol social, şi anume „să participe la cultul frumosului sub toate formele lui, în viaţa artistică, literară, economică, chiar în viaţa de stat". Politică militantă nu vor face studenţii; în schimb vor trebui să combată neajunsurile poporului nostru. La noi există „o falsă concepţie a democraţiei, a egalităţii sociale, a inavuţirii prin muncă, a triumfului meritului, a demnităţii personale".

D. C. Rădulescu-Motru: Tineretul nu poate da iniţiativa în viaţa socială. „Rolul studenţimii nu este să propage idei, ci să se convingă de adevărul şi sinceritatea ideilor pe cari apucă să le înveţe".

D. Virgil Bărbat: In viaţa socială, studenţimea va reprezinta numai factorul cultural. „Succesul studenţilor în domeniul social se va măsura numai după gradul în care ei vor fi cu adevărat reprezentanţii culturii". Pentruca studenţimea să poată păşi în viaţa socială ca element cultural, ea trebuie să

Cronica politică

Amânarea congresuiui deia Aiba-iuiia. Ziarul „Patria" anunță că „partidul național n'a fixat încă data adunărei dela Alb-Iulia care nu va fi convocată mai curând de două sau trei luni"

Ce dovedește această amânare a unui congres din care partidul național a voit să facă o amenințare la adresa vechiului regat? Ea dovedește câtă seriozitate politică este la baza campaniei regionaliste a partidului d-lui Maniu. Căci din două una: sau acțiunea politică a partidului național este sinceră și în acord cu sentimentul opiniei publice, și în cazul acesta n'are rost amânarea sine die a adunării dela care partidul așteaptă salvarea. Ardealului; sau acțiunea aceasta n'are nici un temeiu serios și sincer și atunci amânarea se explică prin teama pe care o simt d-nii Maniu și Vaida în fața falimentului politic la care îi mână acțiunea începută.

Noi am văzut dela început — și lucrul se vădește acum pentru toți — că toată agitația făcută în jurul „congresului" dela Alba-Iulia n'a fost decât un bluff, care n'a izbutit decât să terfelească în noroiul unei politici pătimașe un *nume* și un *moment* deopotrivă de sfinte din istoria unirii noastre.

Amânarea adunării dela Alba-Iulia dovedește că întreaga acțiune politică a partidului național nu s'a întemeiat decât pe exploatarea acestui nume care constitue simbolul unității noastre naționale.

„Gânduri" după Paști

— Un personaj de operetă: Dr. Sever Dan —

Polemică cu ilustrul d. dr. Sever Dan, e de prisos. Proza anostă a d-sale nu merită nici o atențiune, totuși ne oprim asupra ei, de oarece nu e vorba de redusul intelectual d. dr. Sevor Dan, ci dumnealui mai e și secretarul general al partidului național-român și 'n această calitate, dă directive politice. Scrie în numele partidului, atacă, se amestică unde nu-i fierbe oala și dă gata pe „regățeni".

Cu prilejul Paștelor, nu putea să nu 'și spuie și d-sa cuvântul hotărâtor. Cațavencul partidului național, scrie un articol chilometric: „Gânduri de ziua Invierii: autonomia Transilvaniei".

Felicităm partidul național că și-a găsit asemenea frunțaș politic, care să'l reprezinte în presă, vorba ceea: după cum e turcul și pistolul. Dar să trecem la gândurile secretarului general al partidului național. După ce face cu ou și cu oțet vechiul regat și cere imperios autonomia Ardealului! — cu un cinism desgustător afirmă că **„cel mai scârbos „regățean" este transilvanenul emigrat sau unificat".**

Aceasta e concepția partidului național român.

Va să zică toți aredelenii, cari au trecut în vechiul regat, ne mai putând îndura persecuțiile și temnițile maghiare, au fost **cei mai scârboși transilvaneni.**

Simeon Bărnuțiu, Ioan Slavici, Eugen Brote, Coșbuc, St. O. Iosif, Ilarie Chendi, Rusu-Sirianu, Carada, Laurian, Ion Maiorescu, Micle, nu au fost de cât niște scârboși transilvăneni.

Dascălii de aici cari au trecut Carpații și și-au închinat viața pentru luminarea maselor, voluntarii ardeleni cari au format cele întâi legiuni în Moldova în sângerată, transilvanenii cari au suferito calvarul pribegiei a unei țări care și-a jertfit totul pentru desrobirea Ardealului, studenții „regățeni" cari îndurau foamea în București, în lacrimile suferinții după acei lasați acasă în robie, toți acești ardeleni, nu sunt de cât „scârboși transilvaneni".

Asemenea grea insultă, pornește de la partidul național-român prin pana ilustrului personaj de operetă d. dr. Sever Dan, secretar general al partidului.

Cain trăește de-aruri printre noi.

---

ie bine pregătită pentru aeasta.

D. Emanoil Antonescu: Visul ostru secular s'a înfăptuit prin victoria armelor. Aecstei vicorii trebuie să-i urmeze una de rdin moral; ea va putea gerina numai din străduințele deuse pe tărâmul culturii. Aici olul studentului e mare. D. rof. Antonescu răspunde la ncheta „Vieții studențești" rin lecția de înaugurare a curilor sale dela Universitatea n București. D-Sa finește cu mătorul apel adresat studenmii: „Siliți-vă să fiți demni e rolul pe care îl aveți, închiați-vă toate puterile sufletești altelor idealuri ale neamului estuia, țineți nezdruncinată edința în viitorul strălucit al stinelor Patriei".

A treia chestiune: Față cu formele universitare ce se oiectează; sunteți pentru lărrea sau pentru constrângerea ertății de care trebuie să se cure activitatea intra și ext-universitară a studenților? D. C. G. Dissescu: Activitatea ra și extra-universitară trebie precizată. Nu e potrivit a o lărgi sau restrânge în mod vag. „O libertate valorează prin aplicațiunile și rezultatele ce dă, iar nu prin abstracțiunile și declarațiunile ce o însoțesc".

D. C. Rădulescu Motru: Studenții să nu se ocupe cu proiecte de reformă școlară. „Există o singură mare reformă, pe care o așteptă Universitatea noastră pentru a se înnoi, de care nu poate să intre în paragrafe de legi; este ridicarea nivelului, în care se țin cursurile dar către profesori. Când această reformă va fi înfăptuită, studenții nu se vor mai gândi la activitatea extra-universitară, căci vor fi îndeajuns ocupați cu activitatea intra-universitară".

D. Virgil Bărbat: Libertatea e rău înțeleasă de studenți. Dacă din 1000 de studenți cari urmează dreptul, abia 20—30 cercetează cursurile, însemnează aceasta că libertatea a fost înțeleasă? Nici decum. Tocmai în studențime libertatea „trebuie să fie conștientă de ce este și de cum poate lucra ea". Studențimea trebuie să meargă totdeauna cu pilda înainte; ea va renunța la gândul de a reforma societatea, înainte de a se fi reformat pe ea. D-sa continuă; „... Noi vom renunța în viitor la părerea că libertatea este singura cale prin care se poate ajunge la mărire. De azi înainte noi vom premări tot atât de mult supunerea ca și libertatea".

D. G. G. Antonescu: Liber este acela care se poate stăpâni pe sine; un om ce nu rezistă ispitelor din afară, nu e stăpân pe voința sa, nu e liber. „Astfel concepem libertatea și către această libertate trebuie să tindă orice școală și mai ales Universitatea".

Aceste sunt răspunsurile d-lor profesori. Ele vor contribui la lămurirea unor chestiuni, cari se discută și comentează și la Cernăuți: activitatea intra și extra-universitară a studențimii, rolul social al studentului, inițiativa studențească în viața socială, răspândirea culturii în straturile largi ale populației și mai ales libertatea academică, cari aici a fost înțeleasă „sui generis" și apărată în totdeauna cu destulă hotărîre. Credem că ar fi potrivit ca și aici la Cernăuți să se analizeze aceste chestiuni în coloanele unui ziar.

G. Iftimchi.

Glasul Ardealului în Parlament

— Cuvântarea d-lui senator dr. Vasile Bianu, rostită în ședința Senatului dela 10 Aprilie a. c., cu ocazia discuției la răspunsul Mesagiului Tronului

Domnilor Senatori,

Ca român ardelean, ca reprezentant al Ardealului în Senatul Romăniei-Mari și ca membru al partidului național-liberal, aprob din toată convingerea și fără nici o rezervă răspunsul la mesajul tronului întocmai așa cum ni-l'a cetit onorabilul domn raportor. (Aplauze).

Dar nu pentru aceasta am luat cuvântul. Vreau să profit de această ocaziune solemnă pentru ca să răspund la declarațiunea făcută în prima ședință a Senatului, nu în numele partidului național, notați bine aceasta, ci în numele Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului, de către mult stimatul domn Andrei

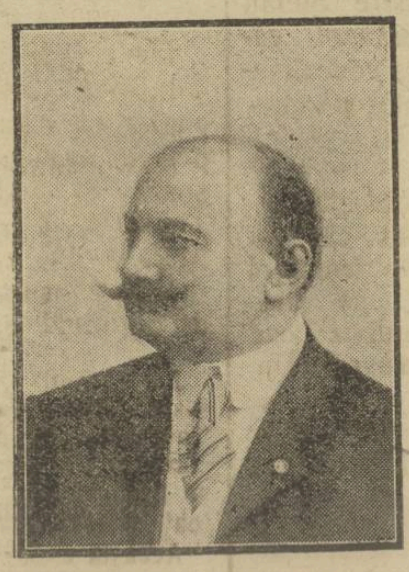

Bârseanu, vrednicul președinte al Asociațiunei pentru literatura și cultura poporului român din Transilvania.

Dl Bârseanu în aceea declarațiune a ajuns la trei concluzii: 1. Guvernul liberal este neconstituțional. 2. Corpurile legiuitoare actuale sunt nelegale, fiind eșite din alegeri pătate de ingerințe, presiuni, violențe, fraude și tot felul de nelegiuiri, comise de organele administrative. 3. Toate legile și constituția cea nouă, votate de acestea corpuri legiuitoare sunt nule și nu vor fi luate în considerație de către partidul național, deoarece ele vor fi făcute fără participarea și consimțământul Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului.

Dați-mi voie, domnilor senatori, să răspund la aceasta și să arăt cum stau lucrurile și care este adevărul curat.

Conform prerogativelor pe cari îi le conferă Constituția în vigoare M. S. Regele poate chema la cârma Statului pe ori care partid politic și prin urmare guvernul liberal este constituțional, tot așa de constituțional precum a fost guvernul generalului Averescu, guvernul dlui Vaida-Voevod și celelalte guverne anterioare. Acest lucru este indiscutabil și trec la concluzia a doua.

Actualele Corpuri legiuitoare sunt ilegale din cauza ingerințelor, presiunilor și a celorlalte nelegiuiri, comise de administrație. Din desbaterile desfășurate cu ocaziunea validărilor, atât în Senat cât și la Cameră, precum și din discursul luminos și bine documentat al dlui ministru de interne, generalul Văitoianu, și din cuvântările domnilor miniștri Aurel Cosma și generalul Moșoiu, rostit în Cameră, rezultă până la evidență că toate aceste acuzațiuni sunt de domeniul fantaziei, eșite din imaginația bolnăvicioasă a partidelor de opoziție, cari au căzut în alegeri pe toată linia. Și dacă au fost ingerințe, presiuni și violențe, ele să dătoresc în primul rând partidului național și dovadă despre aceasta sunt alegerile din județul Cojocna, unde au reușit aproape toți candații opoziției.

Cred că nu mai e trebuință să stărui asupra acestui punct și voiu trece la concluzia a treia.

Legile și constituția cea nouă, votate de actualele corpuri legiuitoare sunt nule și nu vor fi luate în seamă de către partidul național, din cauză că ele sunt făcute fără participarea și consimțemântul provinciilor române de dincolo de Carpați.

Să vedem și în această privință cum stă lucrul. Să facem puțină statistică. După legea electorală în vigoare Ardealul, Banatul, Crișana și Maramureșul trebue să aibă 121 deputați, din acest număr au reușit la alegeri 82 deputați liberali, adecă mai bine de două treimi, restul naționali și minoritați, și toți acești deputați liberali, afară de 2—3, sunt români neaoși născuți pe pământul sfânt al Ardealului. (Aplauze.) Din 54 senatori au fost aleși 40 liberali, iarăși mai mult de două treimi, toți români ardeleni. Prin urmare provinciile românești de dincolo de Carpați sunt bine reprezentate și ele participă în mod efectiv la facerea și votarea legilor și a nouei constituții de către actualele corpuri legiuitoare. (Aplauze.)

Astfel stând lucrurile Ardealul, Banatul, Crișana și Maramureșul, cari aparțin azi României Mari și prin urmare sunt ale tuturor Românilor, protestează cu toată energia în contra acaparării lor de către un singur partid politic, fie acela chiar partidul național. (Aplauze.)

Acest partid național român, care a avut un rol așa de frumos în lupta uriașă în contra stăpânirii vitrege a Ungurilor, a uitat că rolul său este altul în timpul de față. Acum nu mai e trebuință să lupte pentru existența limbei, religiunei și naționalității române, cari în granițele actuale și pe tot cuprinsul României Mari sunt asigurate și garantate pentru vecii vecilor. (Aplauze.) Rolul său ar fi acum să vie alături de noi, alături de partidul liberal, după cum i-am poftit în atâtea rânduri, pentru ca împreună cu toții să muncim cu tot devotamentul, cu toată dragostea și în mod constit la consolidarea și întemeierea statului nostru pe baze sănătoase și trainic, cari să asigure existența și propășirea neamului românesc (aplauze prelungite), iar nu să samene vrajba și ura printre frați, ceeace nu ar putea să aducă decât nimicirea statului (aplauze puternice). Partidul național ar fi bine să știe și să nu uite că noi Românii toți trebue să fim una într'o Românie întregită, unită și în veci nedespărțită. (Vii aplauze.)

Domnilor senatori, Ardealul Banatul, Crișana și Maramureșul cunosc bine trecutul partidului liberal și știu că acest trecut a fost închinat numai binelui Patriei și că el este pavăza cea mai puternică de cari să vor lovi dezordinea, ilegalitatea și necinstea! (Aplauze.) Aceste provincii mândre românești știu bine că trecutul partidului liberal să confundă cu trecutul României însăși și că tot ce s'a făcut măreț și trainic în această țară este opera lui!

Pentru aceasta toți Românii buni de dincolo de Carpați s'au adunat aci, în sânul Patrieimume, astăzi mare și frumoasă, în jurul steagului partidului liberal, hotărâți ca să contribue cu toate puterile lor la înfăptuirea programului salvator al acestui partid. (Aplauze).

Ardealul, Banatul, Crișana și Maramureșul știu că partidul liberal este acela care a dat votul obștesc, chemând la conducere pe toți fiii neamului; —

care a votat legea exproprierii moșiilor și împământenirea țăranilor; — care are în programul său cele mai înaintate reforme pentru muncitorime; — care voleşte ca toate bogățiile țării și toate întreprinderile industriale să se facă numai în profitul Românilor, prin muncă, inițiativă și capitaluri românești, ceeace nu esclude colaborarea capitalurilor străine, dar cere o colaborare frățească, nu o subjugare, ceeace nu s'ar potrivi unui stat liber, plin de viață și de viitor; — care are ca deviză că noi Românii trebue să trăim și să ne desvoltăm prin noi înșine! (Aplauze prelungite).

Pentru toate aceste considerente, Ardealul, Banatul, Crișana și Maramureșul au deplină încredere în partidul liberal și în deosebi în înțeleptul și mult iubitul nostru șef d. Ion I. C. Brătianu. (Aplauze vii). D. Brătianu, care este cea mai simbolică întrupare a omului care știe să guverneze; liniștit și senin, grav și plin de hotărâre, o minte luminată, o inimă românească și mai presus de toate o voință de fier care știe încotro merge. Acesta este omul providențial, făuritorul României Mari, care în aceste vremuri de grea cumpănă a avut curagiul ca să lee în mânile sale frânele guvernului spre mărirea și gloria neamului românesc! (Aplauze puternice). Iată pentru ce toți Românii buni și adevărați s'au hotărât să-i dele tot concursul, pe care bizuindusă el să poată conduce cu toată încrederea destinele României Mari pentru ca să facă, după cum a spus'o în Arad, atunci când s'o întors din Paris cu steagul Banatului în mână, o Românie tare și fericită! (Aplauze prelungite, bravo).

Să trăiască M. S. Regele! Să trăiască Dinastia română! (Vii aplauze).

Reclama e sufletul comertului

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorgáru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1273

1564

Fabrica de perii, văruitoare, pensule și mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în prețuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

INFORMATII

Femeia Dochița Popp care și-a ucis în mod criminal fetița, a fost arestată și înaintată parchetului.

•

Comisionarul de ziare Ladislau Jäger din Reghinul-Săsesc, și-a pus capăt zilelor, trăgându-și un glonte de revolver în cap.

Cauza sinuciderei se crede că e strâmtorarea bănească în care se afla.

•

Sorviciul de Siguranță din Cluj a arestat eri pe vestitul pungaș de buzunare Stefan Georgescu zis Brânzoi, căruia dresându-i-se cuvenitele acte, a fost înaintat parchetului.

In urma unor cercetări făcute, s'a constatat că prin anumite puncte de frontieră dinspre Ungaria, se strecoară în țară indivizi cari fac spionaj în favoarea Ungariei.

Autoritățile au luat întinse măsuri de pază la frontieră.

•

Făcându-se cercetări științifice s'a descoperit că subsolul regiunei Sărmășeg, Jud. Sălaj, conține cărbuni.

•

Sa deschis la 18 l. c. în sala de gimnastică a Universității curs de scrimă de floret și sabie. Cursul ce se va deschide pentru dame și băeți îl va conduce un amatör al școalei „Santelli" din Budapesta. Inscrierile se fac în sala de gimnastică a Universității zilnic dela 4—8 oare. 1683.

■

Duminica 23 April ora 8 seara în Biserica Creștină ortodoxă din Cluj, strada Petrau va avea loc căsătoria religioasă a apreciatului sub șef de siguranță Dr. Eugen Ges Ghica cu dșoara Didi Constantinescu. Nunii vor fi dl și dna Nae Stanavici mari proprietari din București.

•

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

■

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Primăria orașului Iași a hotărât să ofere un frumos dar A. S. R Principesei Mărioara, cu ocazia căsătoriei sale cu regele Alexandru al Jugoslaviei.

Este vorba de mese, scaune, canapele, draperii, scoarțe, etc., toate în stil național, cu care va fi mobilată camera românească din palatul regal din Belgrad.

•

Poliția din Orhei a descoperit un grup de frânari, cari furau sistematic mărfurile din trenuri între stațiile Sighișoara și Brașov.

In urma cercetărilor făcute, mare parte din aceste mărfuri au fost găsite în Sighișoara.

Ancheta continuă.

•

De curând s'a înființat la Timișoara un vice-consulat englez cu raza de activitate pentru orașele Arad, Timișoara și județele Timiș-Torontal, Caraș-Severin și Arad.

Vice-consul a fost numit dl Sigmund Szana.

•

La 23 April c. se va ține la Pischia (Bruckenau) jud. Timiș-Torontal, o expoziție viticolă, la care vor lua parte comercianții și producătorii de vinuri din toate părțile țării.

Această expoziție a fost organizată de Reuniunea șvăbească din Timișoara.

•

Ofițerii candidați la examenul de intrare în școala superioară de război, secția intendenței, se vor prezenta în zia de 26 Aprilie spre a trece probele scrise, în localul școalei Bucureşti.

•

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

•

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

•

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

D. Jervis, profesor la Universitatea din Bristol și șeful departamentului geografic, ne-a făcut cinstea să cerceteze România într'o călătorie de studii care a ținut trei săptămâni. In zilele de Pasti, d-sa, însoțit de d-nii profesori Popescu-Voitești, V. Meruțiu și P. Grim, a vizitat mai multe regiuni din Ardeal, în deosebi regiunea și Cheia Turzei și frumoasa vale a Someșului. Pretutindeni, în Ardeal, distinsul oaspe s'a interesat de aproape de viața poporului nostru.

D-sa a plecat eri la Londra, exprimându-și către însoțitori satisfacția de cele văzute la noi.

In n-rul de mâine vom publica în întregime raportul pe care profesorul Jervis l-a cetit la Universitate și care cuprinde interesante păreri asupra țării și poporului nostru.

•

D. Constantin Banu ministrul cultelor și al artelor a plecat astăzi la Oradea Mare, unde va rămânea până Duminecă, după care d-sa se va reîntoarce din nou la Cluj.

■

D. profesor N. Iorga a primit o scrisoare din partea istoricului american Herbert Adams Gibbons, profesor la universitatea din Princeton (America), prin care-și anunța sosirea în București peste două săptămâni. D. Gibbons a fost șeful serviciului de presă la conferința păcii și e un prieten al d-lui Ionel Brătianu. El a scris o lucrare de mare valoare: „Fundarea imperiului otoman".

Ministerul afacerilor străine și ministerul instrucțiunii îi vor face primire oficială.

•

Sinoadele ordinare ale bisericii ortodoxe române din Ardeal au fost convocate pe ziua de Dumineca Tomei.

■

Comuna Lovrin din Banat, care primea înainte curentul electric de la uzinele orașului Chindia Mare, astăzi sub sârbi, a hotărât înființarea unei uzine electrice proprii.

•

D. colonel Pincu, primnotar județean în Timiș-Torontal, a fost numit definitiv subprefect în acest județ.

•

D-l general Mărdărescu, ministrul de războiu a plecat la Galați, în inspecția trupelor din acea garnizoană.

•

Regele Angliei va fi naș la căsătoria regelui Alexandru cu principesa Marioara și va fi reprezentat de fiul său Albert, moștenitorul Tronului.

■

Ministerul instrucțiunii, în unire cu cele de războiu și de finanțe, vor pune în curând bazele unui „Institut de educațiune fizică."

Tratamentul minorității maghiare

Marți, președintele delegației ungurești la Genova a căutat să aducă în discuția conferinței „răul" tratament al minorității ungurești din statele succesoare, în care, după cum se jeluesc ziarele budapestane, ungurii gem greu sub jugul străin.

Incercarea maghiară n'a izbutit, Ea a fost documentată combătută de dl Beneș, președintele delegației cehoslovace, care a arătat, că acest tratament s'a introdus în tratatul de pace și îi poartă de grijă atât guvernele respective, cât și Liga națiunilor. Discutarea lui la Genova e mai mult decât de prisos.

Eșecul maghiar a fost evident motivat. Dar nu numai din considerentele de mai sus. O gazetă cehoslovacă, „Venkow" care a aflat din vreme ce caută primul ministru ungur să obțină, răstoarnă pretenția maghiară cu cifre, care sunt aceleași și în restul statelor succesoare și care, puse alături de situația minorităților din vechea Ungarie și cu acea a minorităților din Ungaria de azi, le fau ungurilor dreptul de a mai voroi despre subjugarea minorității ungurești.

In Ceho-Slovacia, ungurii au 740 școli primare, 14 gimnazii, 8 licee, o școală normală și o facultate de drept. Au 53 de foi periodice și 14 ziare cotidiane.

Situația ungurilor nu e mai rea în celelalte state succesoare decât în Cehoslovacia. La noi, unde la Cluj avem două ziare românești și o sumedenie de cotidiane și reviste ungurești; în întreg Ardealul, unde liceele ungurești și toate celelalte școli mai mici și mai mari ale lor axistă și azi, nedezmaghiarizate, sub ventionate de stat, ne dăm seama despre aceasta cu proprii ochi.

Motivat, se întreabă ziarul cehoslovac: Cum cutează Ungaria să vorbească la Genova despre tratamentul minorității ungurești din statele învecinate, când la ea în țară minoritățile n'au o școală, chiar primară, a lor, când n'au biserici cu limba lor libertăți politice de nici un fel și când teroriștii oficiali umplu cu minoritățile lagărele și temnițele?

Starea sănătății A. S. R. Principesei Elisabeta

Ultimele știri primite din capitală asupra stării sănătății A. S. Regale Principesei Elisabeta, sunt de natură ca să bucure pe toți românii. Intr'adevăr buletinele transmise dela Atena, arată că în ultimul moment starea Principesei s'a ameliorat, iar medicii afirmă că viața tinerei moștenitoare a tronului grecesc nu mai este în pericol.

Iată și buletinele primite:

„In starea A. S. R. Principesei Elisabeta se constată o ușoară și constantă ameliorare.

Temperatura gurei între 38 și 4—39 și 3.

Pulsul continuă a fi bun.

Starea generală mai satisfăcătoare".

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin **UNIO** Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Joi, 20 Aprilie 1922

Convenţiunea încheiată între Germania şi Rusia, a împrăştiat toate speranţele acelora care mai credeau posibilă o nouă limitare a armamentului în Europa.

Intr'adevăr, nu rămâne de loc îndoială că acordul germano-rus a fost pus la cale de guvernnl din Berlin şi denotă încă odată că Germania urmează aceiaşi politică imperialistă dinainte de războiu şi în cazul acesta cine ar mai putea crede în lealitatea angajamentelor pe care eventual ea le va lua faţă de aliaţi, pentru ca să asigure liniştea Europei,

Temerile pe care le-a manifestat Franţa în diferite rânduri asupra viitoarei atitudini a Germaniei acum se arată a fi îndreptăţite pe deantregul.

De aceea ideia unui „poet european" nu a găsit multă salicitudine în sânul conferinţei de la Genua şi iniţiativa Micei Antante ca în cazul admiterei unui asemenea pact, statele aliate să garanteze în mod serios respectarea tratatelor, la nevoie chiar prin intervenţie militară, — a găsit cel mai puternic sprijin în Franţa,

Intreaga presă franceză aprobă acţiunea Micei Antante, iar ziarul „Petit Parizien" arată că dl I. Brătianu va face declaraţia că România nu poate să aibă încredere numai în o obligaţie morală a sovietelor, în cazul când s'ar pune în discuţie din nou chestiunea unui pact european.

UNGARIA la GENOVA

In momentul, în care telegrafia fără fir, concomitent cu ştirea despre lovitura germano-bolşevistă dată alaltăeri la Genova, ne aducea vestea despre o încercare neizbutită a primului ministru maghiar Bethlen, de a obţinea sprijinul aliaţilor în chestiunea minorităţii ungureşti din statele succesoare, — gazetele ungureşti din Budapesta ne aduc destăinuiri negreşit importante cu privire la gândul, cu care a plecat contele Bethlen, preşedintele consiliului maghiar, la conferinţa genoveză. Aceste destăinuiri, puse în legătură cu propaganda oficială şi neoficială, făcută în străinătate de Ungaria şi despre care ne-am dat seama încă de mai de mult, câştigă şi mai mult în importanţă.

Atunci, când toată lumea, dornică de revenire la normal, se duce la Genova, ca să trateze reconstrutrea Europei, Ungaria vine cu alte gânduri, evident rele. Prin „Neue Freie Presse" din Viena ni-o spune însuşi primul ministru Bethlen. Delegaţia maghiară a plecat la conferinţă numai pentruca să facă propagandă pentru Ungaria şi, dacă se poate, să pună în discuţie tratamentul ungurilor din statele succesoare. Aceasta din urmă, după cum ni-au vestit ieri telegramele, nu le-a reuşit. Cât despre prima, considerând că, după aceleaşi telegrame oficiale, între culisele conferinţei se petrec lucruri poate mai esenţiale şi de cât la întrunirile conferinţei, nu ştim dacă nu vor obţinea vr'un rezultat.

Cu aceste două chestiuni, plus una despre care va fi mai jos vorbă, au fost însărcinaţi delegaţii Ungariei să le trateze. „Magyar Külpolitika", organul ministerului de externe din Budapesta, ne confirmă aceasta în n-rul său din 8 crt., în care adaogă, că în afară de aceasta, aliaţii nu pot reconstrui nimic în Europa centrală.

„Nemzeti Ujság" căruia nu-i e impusă, ca ziarului de mai sus, masca, declară solemn, că reconstruirea Europei centrale nu se poate face fără reintegrarea Ungariei. Prin urmare, e clar: delegaţia maghiară, în afară de propaganda, despre care spuneam, a fost trimisă, ca să ceară punerea în discuţie a tratatului de pace. Insuşi primul ministru o declară aceasta prin marele cotidian vienez „Neue Freie Presse", adăogând, că fiecare delegat al Ungariei o va considera de supremă a sa datorie, să exploateze orice ocazie, să agite în direcţia aceasta şi dacă nu se poate în comisii, cel puţin în intimitatea lor cu delegaţiile antantiste.

Sunt bune de reţinut toate acestea fiindcă, comparate cu atitudinea germanilor şi ruşilor, care au venit cu o bombă, care face imposibilă continuarea conferinţei, intenţiile Ungariei ne dumiresc despre temeiul ce-l putem pune pe declaraţiile amicale răsrepetate aliaţilor de unguri. Ungaria nu s'a dus ca să trateze reconstrucţia. Ea, cu Germania şi Rusia, au venit tocmai cu gânduri contrare. Sunt singurele trei state, cărora nu le trebue pacea şi revenirea la normal.

Intrevederea dintre d. Lloyd George şi Cicerin

Ziarul „Neue Freie Presse" ocupându-se de conferinţa dela Genua, spune că Vineri seara s'au început tratative între Lloyd George şi Cicerin, la care au asistat şi d-nii Barthou, Schanzer şi Theunis.

Discuţiunile au fost foarte violente şi au durat până la miezul nopţei, neajungându-se la nici un rezultat.

Controlul aliaţilor în Rusia care fusese obiectul principal al discuţiilor, a fost considerat de Cicerin ca o adâncă jignire ce se aduce ţării lui, din care cauză el a cerut scoaterea acestui punct din programul de refacere pe care îl intenţionează aliaţii în Rusia.

S'a luat apoi în discuţie chestiunea împrumuturilor contractate de Rusia înainte de războiu şi aceea a despăgubirilor. Din acest punct de privire Cicerin s'a arătat mai concilant, fiind dispus să primească parte din cererile aliaţilor relative la despăgubiri, în ceeace priveşte plata împrumuturilor, delegaţii ruşi au declarat că aşteaptă instrucţiuni dela Moscova.

Mai departe, ziarul „Neue Freie Presse" zice că aceste discuţiuni s'au continuat şi în dimineaţa următoare, ele fiind marcate prin aceiaşi violenţă de ton. D. Barthou faţă cu îndârjirea arătată de Cicerin, a propus întreruperea discuţiunlor, cu toate acestea d. Lloyd George şi delegatul sovietist au continuat convorbirea.

In momentul însă când discuţia atinsese culmea violenţei, deodată delegatul Germaniei anunţă cu o voce puternică încheierea acordului între Germania şi Rusia sovietistă.

„Neue Freie Presse" e informat că ultimul cuvânt asupra situaţiei creată la Genua prin acordul germano-rus, îl are Mica Antantă de atitudinea căreia atârnă mersul lucrărilor conferinţei.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă şi costume moderne

1583 Firma

M. Neumann

Cluj, Piaţa Unirii No. 14

Răspândiţi „Infrăţirea"

Citiţi pag. 8-a

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti)

Ora 2 p ∃

Filarmonica română a sosit Luni la Atena. Eri s'a dat un mare concert simfonic la teatrul naţional, la care au asistat familia Regală, regina Elena, regina Maria, prinţul Carol şi foarte multă lume. Dirijorul Georgescu a fost viu săr bătorit.

■

După ştiri din Londra guvernul român a comandat în Anglia locomotive în valoare de 5 milioane lire sterline.

■

Comisia parlamentară însărcinată cu modificarea constituţiei îşi va începe în zilele acestea lucrările pentru ca proectul să poată fi depus la toamnă în Parlament.

Primul ministru d. Ioan Brătianu a telegrafiat d-lui general Văitoianu ministru de interne şi locţiitor la preşedinţia consiliului de miniştri, că se va întoarce la 1 Maiu în ţară.

■

Pentru regularea comunicaţiei între Maramureşul românesc şi cel cehoslovac, s'a hotărât convocarea unei conferinţe.

Guvernul cehoslovac, care arată toată bunăvoinţa în această chestiune, a însărcinat pe vice guvernatorul Carpato Rusiniei să plece la Sighet, capitala Maramureşului românesc şi să înceapă tratativele cu delegaţii noştri.

■

Regina Maria soseşte Sâmbătă la Bucureşti.

Conferinţa dela Genua

— Ultimele ştiri —

Genova. — Aliaţii au înmânat delegaţiei germane următoarea notă:

Invitând Germania la Genova şi oferindu-i să fie reprezentată în toate comisiile în virtutea unei egalităţi de drept, aliaţii au dat dovada că uită războiul şi dau Germaniei ocazie să colaboreze cu foştii săi inamici Germania însă a răspuns cu un astfel de act la această ofertă de bunăvoinţă şi solidaritate, care exclude radical spiritul încrederei reciproce.

Câtă vreme conferinţa încredelegaţii Germaniei au încheiat în secret, fără ca celelalte delegaţii să fie încunoştiinţate, un tratat cu Rusia şi acest tratat nu l'au făcut dependent de discuţia sau aprobarea conferinţei. Procedeul acesta al delegaţilor germani a distrus încrederea reciprocă pe care statele reprezentate au lucrat împreună. Aceasta jigneşte grav principiile fundamentale ale conferinţei şi din cauza aceasta subsemnatele puteri consideră corect şi util, ca delegaţia germană să renunţe la participarea la tratativele ce vor avea loc între Rusia şi celelalte state.

Ss. Lloyd George, Facta, Barthou Dezeira, Theunis, Beneş Scirmund, Nincici şi Diamandi.

■

Bucureşti. — Corespondentul „Adevărului" anunţă că situaţia rusilor la Genova nu s'a schimbat şi conferinţa îşi continuă lucrările.

■

Berlin. — Tratativele între Rusia şi Germania s'au urmat cinci luni de zile. Ele au luat sfârşit în Dumineca Paştilor, când s'a semnat la Genova tratatul.

■

Budapesta. — Primul ministru maghiar se întoarce azi la Budapesta. Delegaţia maghiară la Genova va fi prezidată de către ministrul de externe.

Consilierul ministerial Gaizago, referentul chestiunii minorităţilor a plecat la Genova.

■

Atena. — Ziarele greceşti ocupându-se cu tratatul ruso-german dela Genova constată că tratativele între Germania, Rusia şi Turcii kemalişti s'au urmat timp de o jumătate de an.

■

Genova. — Germanii nu consideră corect punctul de vedere al consiliului de miniştri francezi deoarece în sânzul hotărârilor de asigurare tratatul ruso-german nu se opune nici unui punct din tratatul de pace dela Versailles.

■

Berlin. — Lui „Berliner Tageblatt" i se anunţă din Genova că marile puteri caută să nimicească tratatul ruso-german convingând Germania că interesele ei vor fi deplin apărate prin contractul ce-l vor încheia statele europene cu sovietele.

■

Ministrul Rathenau şi-a exprimat mirarea că tratatul germano-sovietic a făcut atâta vâlvă. Aliaţii ar trebui să vadă, că şi acest tratat serveşte pacea.

În sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne **CZINK** **CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5**

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Situația economică a Statelor Unite

rea forțată a prețurilor — Dependența vămu- Scădeiriior economice — Situația Comerțului

Scăderea forțată a prețurilor în Statele-Unite provocată în cursul anului trecut prin numeroasele denunțări de credite comerciale destinate speculației asupra mărfurilor și prin reducerea sensibilă a circulației fiduciare, a atras cum era de prevăzut o puternică depresiune a comerțului și șomajul, cari apasă asupra vieții economice a țării. Totuși politica de deflațiune urmată de bănci fu viu aprobată de majoritatea consumatorilor, căci lichidarea inevitabilă a numeroaselor stocuri de mărfuri pe prețuri din ce în ce mai joase aduse populații ameliorarea așa de necesară condițiilor de existență.

Cu începerea anului 1922, indiciile unei restabiliri a situației economice generale se înmulțesc în America. Banii devin tot mai abondenți. Numeroase credite imobilizate sunt din nou dispanibile. Comerțul renaște și se înregistrează a reluare lentă, dar continuă a exportoului, datorită fără îndoială, scăderii cursului dolarului, Ameliorarea se remarcă chiar pe piața capitalurilor. O primă reduceer a dobânzii interveni pe piața obligațiilor)i emisiunile noui se efectuiază cu 6 la sut ăsau mai puțin, în loc de 7 jum. și 8 la sută cum era în 1921. Abondența crescândă a banilor are influență asupra urcării cursurilor: obligațiile, mai întâiu, sun tcapitalizate pe dobânzi inferioare

Prețurile au ajuns la un nivel care ar fi fost considerat rezonabil chiar înainte de război. Stocurile de comerț au fost reduse și situațiile dubioase eliminate. In afară de aceasta noule legi de impozite favorizează reluarea comerțului și a industriei. Bugetul actual prevede o diminuare a impozitelor de 1.4 miliarde de dolari.

Intoarcerea la o adevărată situație normală va cere totuși timp, căci nivelul nitre prețurile produselor agricole și a produselor industriale nu va putea de loc să se opereze fără transiție. Efectele deflațiunei nu sunt pretutindeni identice. Agricultura, de exemplu, cunoaște a scădere mai importantă a prețurilor de cât industria și țăranii pretind chiar că ei au fost singuri cari au redus într'un mod absolut prețurile produselor lor. Ei caută actualmente să obție o mai bună remunerare a muncii lor prin crearea de organizații de vânzare, prin introducerea unei exploatări mai raționale și printr'o scădere a tarifelor de transport. F iau format de curând partidul „țăranilor" care îi propune în primul loc de a face să trăiască War Finance Corporation. Aceasta a acordat credite importante agriculturii. Partidul țărănesc a câștigat o oarecare influență la Federal Reserve Board și reclamă acum extensiunea navigației fluviale și a reducerii salariilor amploiaților de drumuri de fier și mine; nu se poate nega, însă. că menținerea tarifelor actuale e datorită mai ales prețului ridicat a cărbunelui și cheltuelilor enorme consimțite in favoarea personalului.

Situația actuală în Statele-Unite arată cât de mult toate ramurile de economie națională sunt dependene una de alta. Dacă țăranul vinde satisfăcător produsele sale, el procură de lucru industriei, care poate la rîndu-i ocupa un număr cât mai mare de lucrători: capacitatea generală de cumpărare se găsește astfel întărită. Țăranii americani depind de acest proces căci majoritatea produselor lor e consumată în țară și numai o cantitate relativ mică se exportă.

Drumurile de fier sunt însă puțin dispuse a proceda la o reducere a taxelor de transport înainte ca scăderea salariilor și înmulțirea orelor de lucru să fie devenit fapt. Salariul pe oră a personalului de drum de fer dela 27 c. în 1915 a trecut la 69 c. în 1920, rămânând la 61 c. în 1921. Este indispensabil ca el să fie adaptat în acest an salariilor practicate în alte ramuri ale economiei publice. In afară de aceast căile ferate și materiaul rulant au fost uzate într'o asemenea măsură în cursul exploatării de către Stat, încât vor trebui făcute mari cheltueli pentru refacerea lor. Produsul net al exploatării tuturor liniilor pentru exercițiul trecut este evaluat în mijlociu la 3.6 la sută din valoarea întreprinderilor și rămâne deci încă cu mult delesubtul rendementului net de 6 la sută fixat de congres, Se zice că cheltuelile generale, chiar după reducerea salariilor întrate în vigoare în Iulie 1921 sunt încă de 100 la sută superioare celor dinainte de război și că cărbunele costă 150 la sută mai mult ca înainte. Economiile realizate în 1921 sunt totuși foarte importante. Se pare că în acest an se vor face mari cumpărături de material în vedere că piața creditelor e favorabilă. Comenzile așteptate vor provoca de sigur pentru multe articole o stare de soliditate a prețurilor și vor procura o oarecare animație în ansimite branșe industriale.

Rapoartele centrelor industriale semnalează indicii de ameliorare în special în ramurile texilelor și a automobilelor, precum și în parte în industria grea. Cu începere dela 1 Februarie c. în uzinele de oțel și de fier lucrul notează cam 46 la sută din activitatea normală, față de 40 la sută mai înainte. Celelalte ramuri industriale arată și ele un ușor progres.

Nu încape nici o îndoială că punctul culminant al crizei a trecut.

Raportul lui „Național Industrial Conference Board" din 16 Ianuarie c. dă interesante date cu privire la comerțul de en gros și en detail în Statele-Unite

In comerțul de detail articolele de alimentație aveau în Noembrie 1921 un procent de scumpete de 63 față de August 1914. New-york arăta în Noembrie 1921 o scumpete de 78.1 față de August 1914. Detroit de 84.4, Chicago de 72.3, Philadelphia de 74.3 și Washington de 63.

Pentru New-york se dau următoarele procente de scumpete a diferitelor branșe în Noembrie 1921, față de August 1914:

Hrană 151,8; îmbrăcămnite 217,8; locuință 145.7; încălzire 190,7; mobil 232.0; diverse 216,9.

Prețurile comerțului en gros din Statele-Unite au scăzut enorm în ultimul timp. Numărulindice arată că prețurile din Octombrie 1921 au fost cu 46,3 procente mai mici decât acele din Februarie 1920. In mijlociu prețurile comerțului en gros din Octombrie 1921 au fost mai mari de cât aceste din August 1914.

Stabilirea valutelor

— Părerile d-lui Lloyd George —

In cursul expozeului pe care d-nul Lloyd George l'a făcut, în Camera comunelor asupra chestiunilor cari vor fi studiate, dacă nu rezolvate la Conferința de la Genua, primul ministru britanic a insistat să arate și efectul deplorabil al instabilității valutelor în domeniul reconstrucției europene.

In adevăr, zice ziarul „Câblogramme", ne pare evident imposibil ca să se facă rtanzacțiuni cu fluctuații atingând cota de 200 la sută și dacă există vreun pasagiu din declarațiunile d-lui Lloyd George care să mulțumească mai mult cercurile economice din ambele părți ale Mânecei, apoi este numai acela în care dânsul a afirmat că stabilizarea valutelor ar trebui să fie una din primele chestiuni puse la Conferință.

Insă, această stabilizare, sau măcar o stabilizare relativă, este ea posibilă? D. Lloyd George a spus: „Pentru a o realiza, va trebui mai întâi ca națiunile să își echilibreze bugetele lor, căci, altminteri, cu cât ele vor lansa mai multe devize în circulațiune, cu atât schimbul va suferi mai dezastrucase variațiuni. Și a adăugat: „Ceea ce trebuie, înainte de toate, este întronarea unei păci veritabile între popoarele lumei".

Odată bugetul națiunilor în echilibru, odată inflațiunea oprită, rolul speculațiunei va fi redus la cea mai simplă expresiune. Și tot din această clipă, marile determinante ale valorilor de monedă, nu vor mai di decât paritățile economice, adică prețul comparat al vieței în diferitele țări. Chiar actualmente putem avea un exemplu cu fluctuațiunile francului și lirei sterlinge: indicele prețurilor curente dă în Anglia un procent de 158 la sută și în Franța de 307 la sută, în privința scumpetei. O simplă aplicațiune aritmetică a regulei de trei ne demostrează că, spre a răspunde parităților, cursul lirei sterlinge ar trebui să se stabilească la 48 fr. 50. Or, lira cotează 48.24 pe piața Parisului și, în realitate, ea gravitează de multă vreme în jurul acestei cifre.

Faptul remarcat mai sus se produce numai fiindcă se consideră că, atât în Franța cât și în Anglia, nimic nu amenință ordinea politică ori socială și pentru că în ambele țări, veniturile echilibrează cheltuelile ordinare.

E adevărat că în România și Cehoslovacia, unde statisticele arată că bugetele sunt echilibrate, monedele au, înlăuntru, o putere de cumpărare mult superioară cursului, pe cari îl înregistrează peste granițe.

Explicația ar consta, poate, în aceia că străinătatea n'are încă o încredere suficientă în viitorul imediat al acestor țări. De aceea, nu este exclus ca restabilirea unei păci adevărate să le amelioreze valuta prin recăpătarea creditului zdruncinat.

Bugetele tutulor națiunilor, fără excepție ar putea fi echilibrate?

Da, în teorie. In practică — poate! In Ungaria și Polonia, guvernele sunt gata să echilibreze finanțele. Dimpotrivă Germania și Rusia n'au luat acest drum nici până azi. Conferința de la Genua le va convinge oare de necesitatea introducerei onestității în politică și comerț?

Publicațiune de licitație

Direcțiunea Salinei din Uioara pentru intreținerea și repararea diferitelor instalațiuni, are nevoie de materialele următoare:

218·6 m³ scânduri de brad în diferite dimensiuni,
254·3 m³ grinzi de brad în diferite dimensiuni,
1000 buc. lațuri de brad,
10 „ grinzi de brad rotunde de 10 mtr. lungime la capete de 20/25 cm. gros,
15 m³ scânduri de fag, de 4 mtr. lungime, 30 cm. lățime, 50 mm. grosime,
3·2 m³ scânduri de fag de 4 mtr. lungime, 30 cm. lățime, 26 mm. grosime,
11·31 m³ grinzi de stejar rotunde, de 8 mtr. lungime, 30 cm. grosime.
400 buc. roabe construite din lemne de fag pentru cărarea sării mărunte,
200 buc. roabe construite din lemne de mesteacăn sau de fag pentru cărarea sării bolovani,
100 buc. osii de fag de 2 mtr. lungime cu diametru de 10 cm.
300 buc. coșuri de nuele sau troace mici,
2000 buc. mături de nuele,
10.000 buc. șindile de brad pentru acoperiș,
2000 m³ lemne de foc de fag,
60.000 Kg. cărbuni de lemne de fag,
130 mtr. țevi de beton, cu diametru intern de 100 mm.
3 buc. curbi „ „ „ „ „ „ 100 „
3 „ turi „ „ „ „ „ „ 100 „
6000 buc. țigle de acoperiș Model Bohn,
200 buc. țigle de acoperiș conic Model Bohn.

Ofertele intocmite în limba română prevăzute cu timbru de 1 Leu asistență socială de 25 bani, se vor înainta — până la 1 Mai 1922, ora 11 a. m. — la Direcțiunea acestei Saline.

Fiecare ofertant va depune o garanție provizorie de 3% din valoarea totală a furniturei oferite, în numerar, efecte publice aomise la Cassele Statului, sau recipise ale Cassei de depuneri.

Materialele furnizabile se vor preda franco în magaziile Stabilitului.

Oferta odată depusă nu mai poate fi retrasă.

Supra oferte nu se admit.

Pe plicul ofertei se va indica: „Ofertă pentru licitație de materiale de intreținere din 1 Mai 1922".

Dnii concurenți pot lua informațiuni pentru condiții dela Serviciul Economatului Salinei.

Uioara, la 12 Aprilie 1922.

1682 DIRECȚIUNEA SALINEI.

Caută m

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziularui.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mieto Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazal.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Ce
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.

S'adeschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

FUNCȚIONARĂ de stat, cunoaște bine mașina de scris, perfect română, dorește post numai dupa masă într'un birou onorabil. Oferte la ziar sub „Narcisse". 1685

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Inchirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.

◆

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

Intreprindere internațională
alui
Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban 63.
Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

Reclame este sufletul comerțului.

„CREDITUL EXTERN"
SOCIETATE ANONIMĂ

ACTIV — BILANȚUL GENERAL INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921 — PASIV

		Lei	B			Lei	B
Cassa numerar		6.802.285	85	Capital		30.000.000	—
Acționari Creditul Extern	1.580.050			Certificate speciale eliberate foștilor acționari ai Băncii Munteniei		4.008.750	—
Foști acționari ai băncii Munteniei pentru acțiuni nepreschimbate	13.625	1.593.675	—	Fond de rezervă		447.576	35
Efecte publice și acțiuni		16.637.813	35	Fond de pensii și ajutor		46.963	75
Conturi curente debitoare și mărfuri		64.521.060	30	Spese de fondare		37.321	05
Imobile		1.877.573	75	Conturi curente și depuneri		48.271.040	15
Mobilier și casse de fier		130.914	—	Dividende nereclamate		349.125	—
Diverse conturi de valori		106.674	—	Diverse conturi de valori		4.606.674	—
				Profit și pierdere report din 1920	205.549.32		
				Profit și pierdere pe 1921	3.696.996,63	3.902 545	95
		91.669.996	25			91.669.996	25
Conturi de ordine:				Conturi de ordine:			
Depozite de titluri		708.820	—	Depunători de titluri		708.820	—
Mărfuri, garanții, ipoteci, cesiuni		3.250.207	—	„ „ mărfuri, garanții, ipoteci, cesiuni		3.250.207	—
Cauțiuni de gestiune		480.000	—	„ „ cauțiuni de gestiune		480.000	—
Efecte de garanții		435.000	—	Depozite de garanții		435.000	—

Președinte, **Al. Cottescu.**
Administratori-delegați: **G. N. Bagdat, T. Constantinescu.**

Direcțiunea generală: **N. Miclescu.**
Contabilitatea: Director **K. Gasteyer.**

Am examinat prezentul bilanț conform art. 186 din codul comercial și l-am găsit în concordanță cu registrele,

Censori: **C. Brătianu, D. Darvari, Ion Săvescu, Micu S. Zentler.**

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE
DEBIT — INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921 — CREDIT

		Lei	B		Lei	B
Cheltueli generale		2.967.900	15	Beneficii din vânzarea mărfurilor și misiuni	2.251.519	39
Beneficiul net:				Beneficii din dobânzi, comisioane, venitul efectelor publice, etc.	4.618.926	71
Report din 1920	205.549,32					
Pe anul 1921	3.696.996.63	3.902.545	95			
		6.870.446	10		6.870.446	10

Președinte, **Al. Cottescu.**
Administratori-delegați: **G. N. Bagdat, T. Constantinescu.**

Direcțiunea generală: **N. Miclescu.**
Contabilitatea: Director **K. Gasteyer.**

Am examinat prezentul cont conform art. 186 din codul comercial și l-am găsit în concordantă cu registrele,

Censori: **C. Brătianu, D. Darvari, Ion Săvescu, Micu S. Zentler.** 1684

Renumitul **Cheag Gebrüder Bayer Augsburg** (BAVARIA) este cunoscut ca cel mai productiv și higienic, numai acest preparat garantează închegarea 1/100000 litri lapte. Feriți-vă de preparate falsificate și care nu poartă marca **Bavaria.**

—◆—

Se vinde numai în cutii de 50, 100 și 250 grame originale precum și în cutii 1623

Pastile No. 1 pentru închegat 5 litri lapte, cutia conține 1000 pastile
„ No. 2 „ „ 25 „ „ „ „ 1000 „
„ No. 3 „ „ 50 „ „ „ „ 1000 „

Aceste preparate (Pastile) sunt foarte mult căutate pentru consumatorii cei mici, sa constatat ca cele mai bune.

Singurul Depositar și Representant General pentru toată România-Mare este numai Cunoscută Firma **Al. T. Băbeanu & Comp.** Sociatate în nume Colectiv Turnu-Severin Str. Aurelian No. 80. **Prețuri concurente la cerere**

Cum se vindecă Reumatismu și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerilè de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșurică se trimete la cerere, în mod **gratuit**, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșurică, prin o cartă postală adresată la
FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova

M. E.

Acum s'a terminat cu importul de încălțăminte
FABRICA DE PIELARIE
FRAȚII RENNER & Co. S. A.
din CLUJ.

Confecționează tot felul de încălțăminte pentru bărbați, femei și copii din piei colorate și lacuri după modelele cele mai noi. 1392

Banii împrumut pe orice obiecte, bijuteri, haine, mobile, acțiunii, mărfuri, etc., cumpără aur, argint și orice obiecte, primeste spre vânzare în comision și acordă avansuri foarte avantagios, primeste

Depuneri spre fructificare cu 9 și 10 la sută

Casa de Imprumut pe Amanet (Muntele de Pietate) Victor Iliescu & Co. Calea Victoriei 25. Telefon 55.
Intrarea și prin curte. 1580

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu
Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

19565, 26382, 2551, 9672, 22212, 21120, 30658, 25279, 34852 43791, 37422, 24356, 25498, 6090, 3750, 41992, 10027, 35272, 18198 9641, 6937, 30148, 26041, 46230, 46229, 49693, 31043, 8328, 13873 2683, 21216. 2884, 27463, 49578, 21531, 41630, 10875, 2674, 39692 20782, 2941, 49814, 46190, 41661, 46023, 33541, 45031, 12038 24027, 3355, 15206, 28013, 27235, 31842, 6712, 32614, 39874, 21922 7195, 2178, 45438, 24988, 8772, 13174, 21856, 26143, 17987, 22544 5717, 21211, 45092, 5425, 42878, 32001, 35967, 47264, 44000, 34044 44069, 12244, 5427, 16206, 5529, 37560, 24765, 44865, 2940, 25469 12732, 18520, 3929, 30011, 7293, 21395. Seria O. Nrii 45503, 36373 13139, 31427, 24168. 14365, 706, 10098. 40367, 34089, 4250, 41312 8354, 42295, 40952, 3447, 21323, 30460, 10955, 28607, 482, 42155 12913, 38013, 16028, 17427, 41323, 12422, 16014. 48562, 19315 18146, 45863, 26844. 9555, 6418, 44021, 10507, 43569, 34943, 1454 21811, 39420, 470, 25934, 29443, 30549, 12462, 8987, 18022, 12160 39183, 25923. 39368, 37781, 36512, 34346, 6068, 37083. 15823 37935, 12587, 13758, 34922, 34658, 7854, 14025, 16410. 29321 5383, 32183, 42866, 42658, 45769, 4129, 34363, 6344, 41267, 5677 24900, 23432, 23502, 13188, 40802, 32725, 1878. 2115, 47305, 24249 18230, 44908, 37553, 28898, 8520, 24829, 15446, 26925, 10487 29707, 24445, 23685, 4832, 18912, 44208. 19053, 45792, 25709 39639, 14153, 28008, 38878, 24503, 39564, 35950, 49287, 8912 26493, 47780, 45155, 22102, 27470, 38543, 11145, 48577, 16679 16621, 32702, 42409, 2882, 7862, 25155, 37874, 36183, 22019, 22020 32718, 43119, 27208, 48453, 16431, 7363, 1762, 33959, 49516, 35657 17635, 12427, 43571, 18589. 16744, 28941, 17461, 30791, 39293 41035, 21563, 24637, 49887, 3185, 8298, 30375, 16391, 21021, 12677 41772. 33699, 13302, 15032, 37377, 47473, 12521, 26679, 41946 24020, 12424, 408. 46350, 18080, 46510, 76, 712, 5834, 18386 36805, 28395, 5278, 4946. 30793, 34374, 19336, 17589, 10505 22201, 31411, 33885, 28331, 26336, 45335, 15950, 681, 32694, 5600 37771, 27382, 11273, 28741, 1742. Seria P. Nrii 49500, 39132, 667 29962, 36740, 9030, 44327, 8723, 27892, 24193, 37734, 7006, 31662 39709, 41845, 9450. 32617, 36, 46712, 33332, 4985, 27901, 49760

(Va urma.)

Prevederi implinite

— Un studiu asupra monetei legale şi producţiunei averilor —

D. Al. Perieţeanu, inspector general al C. F. R. a scris în 1920 o broşură intitulată „Efectele suprimărei constituţiei şi monetei legale asupra producţiunei averilor".

In prefaţa broşurei, d. Al. Perieţeanu reproduce un articol apărut la 3 Ianuarie 1920, în revista franceză „Illustration".

Citäm din acest articol următorul pasaj care trebue să dea de gândit.

„Avem toţi, mai mult sau mai puţin, sentimentul obscur, că ne-am plătit datoria către destinul cel rău în timpul războiului şi că viaţa nu poate de acum înainte să ne aducă decât răsplata suferinţelor. Soldaţi şi civili, toţi au îndurat privaţiuni şi restricţiuni, pe lângă cari privaţiunile şi restricţiunile păcii, evident, nu pot fi luate în serios. Cum să facem pe oamenii de astăzi să admită, că din războiu n'au cunoscut adevărata încercare, provocată de lipsă? Cum să le explicăm parabola vacilor grase şi a vacilor slabe şi să-i facem să înţeleagă că, cu toată cruzimea lor, anii războiului reprezintă vacile grase şi că vacile slabe le vor fi aduse de pace?

Fraţilor, trebuie să slăbim. O să suferim. O să suferim în mii de feluri. O să suferim de frig, de foame, de mizerie. Planeta nu-şi mai poate încălzi, hrăni şi îmbrăca locuitorii. Cărbunele lipseşte. Ni se afirmă, că vor trebui cinci ani, pentru a împlini această lipsă. O să vedem, încet, încet, scăzând resursele noastre de luminat şi încălzit. Deşi vom plăti mult mai scump gazul ,electricitatea şi drumurile de fier, vom trăi în întuneric şi nu vom putea circula. Relaţiile comerciale vor deveni grele nesigure şi costisitoare. Produsele de tot felul, deja rari, nu vor mai putea fi transportate la locurile de consumaţie.

Cele mai mari greutăţi se vor întâmpina pentru îmbrăcăminte, hrană, mobile şi locuinţă. Preţurile, deja mari, ce ni se cer pentru obiecte de prima necesitate, vor deveni enorme. „Acest costum costă actualmente şease sute franci", îmi spune un amabil croitor, „dar sperăm", adaogă el, cu o candoare naivă, „sperăm, că peste două luni va ajunge la biletul de o mie". Această „speranţă" nu e o himeră şi va fi în curând întrecută.

Sporirea salariilor, cerută fără preget, pentru a urmări scumpirea vieţei, nu va putea progresa la infinit şi această situaţie, fără ieşire va da naştere la conflicte dureroase. Incărcaţi de impozite, obligaţi a cheltui toatel mijloacele pentru a susţine existenţa materială, a lor şi a familiilor lor, oamenii de mâine vor lucra fără speranţa de a înobila sforţările lor şi de a cuceri cel mai modest lux intelectual. Servitutea mizeriei universale va cădea asupra lumii:

Asemenea cuvinte par absurde, iar civilizaţia va retrograda cu câteva stadii.

Asemenea cuvinte par absurde, când le spui într'un moment, în care luxul trage cele mai frumoase focuri de artificii. E greu să faci să creadă femeile şi copii noştri că o să lipsească pâinea, când cofetăriile abundă, ca astăzi, cu o varietate nesfârşită de prăjituri, reprezentând o enormă risipă de făină! Şi cu toate acestea, pe când se consumă prăjiturile, teribila sa denţă se apropie".

După acest pasaj — de o actualitate nediscutabilă — d. Al. Perieţeanu într'o serie de capitole dă o serie de soluţiuni, unele îndrăzneţe spre a remedia criza spăimântătoare în mijlocul căreia trăim.

L. Perieţeanu procedează printr'o demontare a aparatului social-economic spre a trage concluziuni. D-sa spune:

„In demontarea aparatului poate voiu fi obligat să sfărâm vre-o piesă, voiu fi nevoit să critic unele procedări. Ţin să declar dela început că aceasta nu e scopul acestui studiu ci numai dorinţa sinceră de a constata causele răului care ne roade şi a găsi mijloacele de îndreptare".

Cadrul restrâns al acestui articol ne împedică să intrăm azi în analiza broşurii. O vom face cu un viitor prilej. Ceeace putem spune de pe acum, e că d. Perieţeanu a scris un studiu cu totul interesant şi mai ales cu o vădită competenţă.

E o pagină de economie generală care trebue citită de oricine nu iubeşte frazele goale şi declamaţii le improvizate.

— D. Db. —

„UNIREA"
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiţi, etc. şi cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale şi patiserii, drajeuri, neîntrecute specialităţi şi varietăţi de bomboane egleseşti (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje şi altele pentru care artiştii fabricei se întrec şi concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezeşti (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reuşită cutiile de metal şi sunt mult mai ieftine. 1379

Se caută
încasator pentru ziarul Infrăţirea, cu garanţie morală sau materială. Adresa la ziar.

Să nu se confunde No. casei.
Prima Casa de Imprumut pe Amanet
Societate Anonima.
1600
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.
Să nu se confunde No. casei.
Anunţă onorata sa clientelă că în vederea sărbătorilor Paştilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouteril, mobile, titluri şi libeluri cari ar putea prezenta garanţie suficietă societăţii. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix şi 7% pentru depuneri fără termen.
Condiţiuni avantagioase. ◆ Intrarea şi prin curte.
Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Reclama este sufletul comerţului

CARTEA ROMANEASCA
INSTITUT de ARTE GRAFICE
SUCURSALA COSINZEANA
CLUJ
CALEA DOROBANTILOR
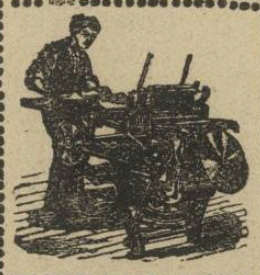
EXECUTA CU PRETURI MODERATE TOT FELUL DE LUCRARI DE TIPOGRAFIE, LEGATORIE PRECUM BROSURI, ZIARE ZILNIC SI SAPTAMANALE REVISTE, ETC, ETC.

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Fondată în anul 1685. Telefon 124
Marea fabrică română ardeleană de clopote patentate
Alexandru Anea Cluj,
Piaţa Unirii 32. Fosta Andrasowsky
1666
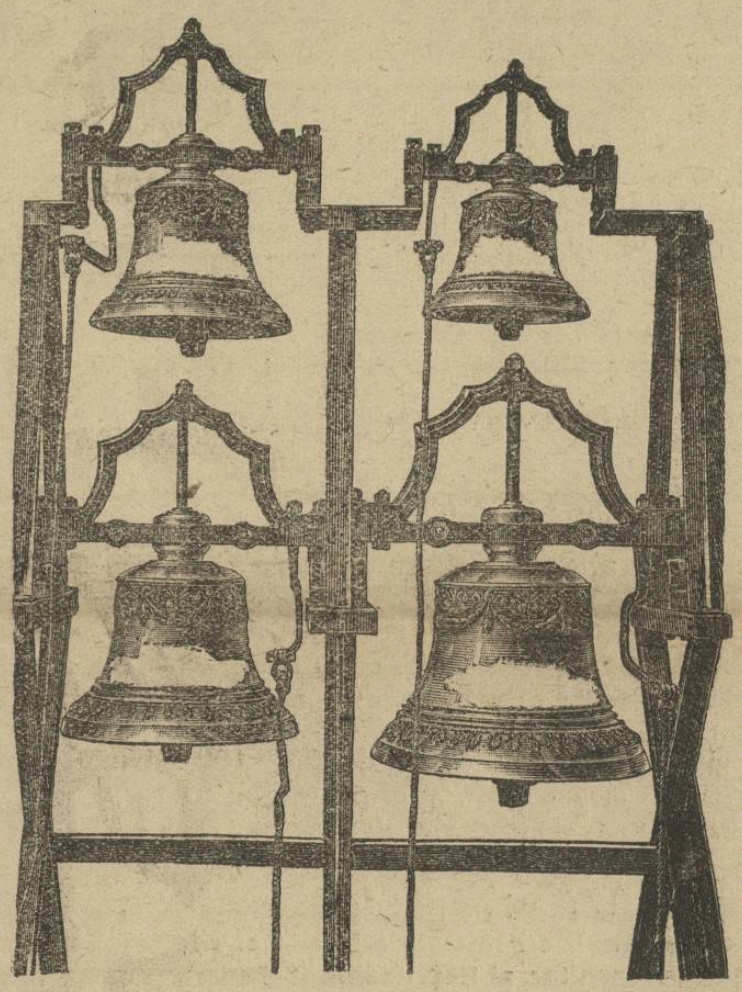
Unica fabrică în ţară care pregăteşte clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásowsky, care a fost premiat cu medale de argint şi mai multe diplome la diferite exposiţii.
Durabilitatea tonului armonia şi exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulţi ani.

RECLAME
Se primesc pentru ziarul „INFRĂŢIREA" la Administraţie Str. I. Maniu No. 3. şi prin toţi Agenţii şi Agenţiile de publicitate
◆ ◆
Se primesc reclame scrise şi în limba maghiară şi germană pentru care avem traducători speciali
Preţuri reduse
Toţi cei ce vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.
Se pot transmite reclame şi prin telefon: 952

Tipărit cu maşina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II, No. 498 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Duminică 23 Aprilie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

SPRE NORMALIZARE

Guvernul actual, a găsit țara la răspântia cea mai grea. Succedându-se la cârma statului, vreme de doi ani, partide noui, fără experiență politică și călăuzite de spiritul unei democrații false, România în loc să apuce pe drumul muncii, al economiei și al consolidării, mai rău s'a dezorganizat.

Din pricina acestor stări de lucruri, la un moment dat, cum era de așteptat, situația țării era desperată, iar finanțele ei secătuite din două cauze: una, jaful și alta nepriceperea. O prăpastie înfiorătoare se deschidea: sărăcirea cu desăvârșire a populației și falimentul țării. Se înțelege că orice întârziere însemna compromiterea tuturor intereselor vitale ale României.

Opinia publică era desnădăjduită. Instituțiile statului deveniseră simple birouri de afaceri personale ale oamenilor dela guvern. Comerțul țării, industria, căile ferate, producția solului, exportul, toate stagnau. Nu mai trebuia multă vreme, și totul era pierdut. Scăparea trebuia să vie dintr'o parte și ea a venit, datorită numai priceperii și organizației serioase a partidului liberal. Acest partid, al cărui trecut cuprinde în el toate luptele mari pentru crearea statului român, trebuia să vie și de data aceasta să scoată țara din halul dureros în care ajunsese.

Asupra partidului liberal cădea cea mai grea răspundere. România, împotmolită în datorii, cu valuta scăzută, cu toată viața ei economică și financiară zdruncinată, trebuia refăcută. Opera aceasta de normalizare a țării cere pricepere și experiență, și pe lângă aceasta cere și energia de a nu cruța nicinul din păcatele care bântuie astăzi viața noastră publică.

De aceia, cea dintâi grijă a guvernului actual a fost însănătoșirea finanțelor Statului prin întocmirea unui buget care să pună capăt jafului și risipei de până acum. In acest sens, d. Vintilă Brătianu, ministrul de finanțe, a trebuit să facă economii, să coordoneze cheltuelile și veniturile, pentruca prin munca, prin puterile și virtuțile noastre să scăpăm țara de un dezastru financiar sigur.

Dar opera de normalizare a României nu se mărginește numai la problema financiară. Guvernul va lucra cu aceiași pricepere și seriozitate la rezolvarea tutulor problemelor care privesc viața noastră economică.

Țara noastră are bogății imense, și ele nu așteaptă azi decât o înțeleaptă și cinstită gospodărie pentru a putea contribui la normalizarea vieții noastre economice.

Era dibuirilor și a experiențelor s'a închis, și în locul ei suntem chemați să deschidem o eră de realizări în care să utilizăm toate virtuțile acestei țări. Cetățenii trebuie să fie convinși că numai o muncă sistematică și stăruitoare poate să fie condiția esențială și fundamentală pentru însănătoșirea și normalizarea țării.

Ei trebuie să aibă încredere deplină că la guvern se află bărbați politici cari consideră puterea ca o misiune și cari au și priceperea și energia de-a curma sistemul de guvernare de pe urma căruia țara a avut să sufere atât de mult.

Inutilitatea lor

Un partid, urmând o lege a firei ce nu admite excepții, e menit pieirei îndată ce nu mai corespunde unei necesități a neamului și a țărei în care s'a format. Un partid ce voește să trăească, trebue să se adapteze veșnic, să evolueze în mod constant urmărind continuu un scop bine definit și luptând fără odihnă pentru îndeplinirea idealurilor superioare ale națiunei.

De unde oare își trage puterea de viață o grupare politică? Poate fi ea creația unor izolați, fie ei chiar genialî? Se poate „fabrica" o grupare viabilă într'un cabinet de lucru, în granițele artificiale ale unei regiuni sau în acele înșelătoare și veșnic în mișcare ale claselor sociale? Desigur că nu. Căci aceste grupări sau nu corespund unei necesități, sau servesc interesele unui restrâns număr de cetățeni fiind străine marei majorități ce poate urma doar acele formațiuni politice cari garantează coordonarea intereselor tuturor locuitorilor unei țări și lupta pentru realizarea lor integrală.

Partidul național din Ardeal, ca și gruparea țărănistă din vechiul Regat nu voesc încă să recunoască aceste adevăruri. Exemplul atâtor formațiuni dispărute din cauză că nu corespundeau unei necesități, d-nii Marghiloman, Averescu și Tache Ionescu putând da cele mai indicate mărturii, nu turbură de loc speranțele fruntașilor „noue democrații". In luptă cu inutilitatea formațiunilor politice pe cari le conduc în mod șovăitor, șefii improvizați alcătuesc programe improvizate cari corespund numai ambițiunilor și vanității lor. Țărăniștii au făcut astfel apel la programul lui Zinoviev pentru motivul că d. Stere știe ruseșce și pentrucă, fiecare fruntaș transfug era dispus să prefacă ura personală în ură de clasă, spre a-i găsi o scuză.

In Ardeal fruntașii naționaliști, desprețuind un întreg trecut, în momentul când acest partid n'a mai corespuns unei necesități, au căutat să-l reclădească pe ură, închizându-se în granițele strâmte ale unei regiuni. Ardealul cerea însă mai multă lumină și mai multă cinste. Ardealul tuturor ardelenilor și al tuturor românilor nu se putea închide în prăpastia întunecoasă a unei uri ce nu avea alt scop decât satisfacerea vanității câtorva oameni.

Și pentru aceasta grupările învrăjbirii luptă din greu cu inutilitatea lor, atrofiindu-se pe fiecare zi, fără putință de a renaște vreodată.

ROMANIA văzută de un savant englez

Cuvântarea prof. W. W. Jervis rostită la Universitatea din Cluj

D. W. W. Jervis, profesor de antropogeografie la Universitatea din Bristol (Anglia) a fost, două săptămâni, oaspetele nostru, într'o scurtă călătorie de studii.

D. Jervis a străbătut Dobrogea, Basarabia și Transilvania, cercetând pretutindeni condițiile populațiunii noastre, și culegând un material prețios pentru știința sa. Învățatul englez se va reîntoarce mai târziu, pentru a-și urma cercetările ce-l interesează, cu privire la poporul român. Însoțit de profesorii Voițești, Meruția și Grimm, în scurta sa ședere la Cluj, a vizitat ținuturile vecine — Turda, Năsăud, Rodna. Rezultatele călătoriei sale le-a expus în fața profesorilor dela Universitatea din Cluj, în ziua de 19 Aprilie, prin următoarea cuvântare pe care o publicăm în întregime:

Salut Universitatea din Cluj în numele Universității din Bristol!

Salutul meu este cu atât mai sincer cu cât am luptat alături pentru triumful dreptății.

In decursul anilor trecuți am văzut evenimente cari sunt numai repetiția în mare a unor lucruri cari s'au mai întâmplat de atâtea ori în istorie. Națiuni în război contra altor națiuni, o civilizație luptând contra altei civilizații, un ideal în contra altui ideal prins în ghiara morții.

Acești ani au găsit țările noastre unite, luptând una lângă alta pentru binele omenirii, dorind amândouă să aducă cel mai mare bine pentru cel mai mare număr. Acum drumurile noastre par a se separa din pricina intereselor deosebite. Dea Domnul ca anii viitori, când fiecare stăm în fața problemelor noastre particulare de reconstrucție, să ne găsească tot uniți.

Oricât de diferite ar fi căile desvoltării noastre politice sau economice, în știință ne întâlnim pe un teren comun. Aici dorința de a ajuta câștigarea cunoștinței este mutuală și lucrăm ca prieteni și frați.

A fost munca unor profesori români, ca profesorul Murgoci, a unor profesori francezi, ca d. De Martonne și a multor englezi cari în anii ce au trecut au lucrat în țara d-voastră, care mi-a inspirat și mie dorința puternică de a vizita România și de a-mi da seama eu însumi de unele cel puțin dintre acele probleme de antropogeografie pe care le prezintă țara d-voastră. Acum vizita mea mult prea scurtă s'a sfârșit. Astăzi mă întorc în Anglia, însă plec cu o curiozitate foarte mult ascuțită și o mare dorință de a cunoaște tot mai mult din minunata d-voastră țară. Acum în ajunul plecării mele doresc pentru câteva momente să vă spun câteva din impresiunile vizitei mele, impresiuni alese dintr'o colecție de idei, deocamdată firește cam neguroase și confuse. In liniștea cabinetului meu de studiu în Anglia, când mă voi gândi din nou de multele lucruri pe care le-am văzut și auzit, perspectiva necesară va veni dela sine.

Anglia și România

Câte odată se pare în feluritе ocaziuni că englezii nu înțeleg destul problemele României și poate că atitudinea ei nu ne apare nouă totdeauna simpatică. Dacă lucrurile sunt așa, aceasta se poate ușor înțelege. Distanța până la Londra este mare, și cu mult mai mare este distanța până la inima țării. Veștile sunt adesea ori denaturate până să ajungă la destinație, alte dăti pentru motive politice li se dă un înțeles care nu este cel adevărat. Nu trebuie să uităm că în timp ce este obiceiul în știință de a întrebuința limbagiul pentru a ne exprima gândirile, în diplomație el se întrebuințează pentru a le ascunde. Trebuie să ne aducem aminte și că geograficește aceste două țări se află în prezent în stadii absolut diferite de desvoltare politică și economică. Nevoile lor imediate sunt cu totul diferite și prin urmare punctele lor de vedere diferă. Mai este apoi în anume locuri o mare propagandă care face să te întrebi ca Pilat: „Ce este adevărul?" Cea mai bună soluție, într'adevăr singura soluție, este să vii și să vezi tu însuți.

Cum poți cunoaște o țară

Studiul geografiei este de sigur considerarea efectelor împrejurărilor fizice asupra poporului unei țări și reacțiunea care rezultă din aceasta a poporului asupra împrejurimei sale. Așa în istorie este vecinic prezent puternicul factor geografic care influențează viața popoarelor pământului, determinând locurile lor de stabilire, ocupațiunile lor, conducând liniile lor de migrațiune spre alte părți, toate mișcându-se în acord cu anumite legi geografice denumite. Aici în România avem ținutul stepei și al pădurei. Vedeți cum locurile dv. de așezare, chiar și Clujul, sunt așezate pe linia de joncțiune a stepei cu pădurea. Ne putem aștepta în chip natural ca poporul Moldovean să urmeze linia aceasta în spre ținuturile basarabene, dincolo de Nistru după retragerea hoardelor de invazie în veacuile trecute. Urmând această linie de argumentare ne-am aștepta în mod natural să găsim un mare număr de Moldoveni în Basarabia și Ukraina, și că aceasta este astfel statisticele Rușilor înșiși o dovedesc. Am văzut că în sate poporul aproape invariabil este numai Român. In orașe se găsește și aici, ca peste tot, un amestec. *Deci pentru d. Cicerin, când la conferința dela Genova refuză să stea la aceeași masă cu d. Brătianu, spunând că România a furat Basarabia, răspunsul este că, DACA a fost un astfel de furt, Românii n'au făcut decât să fure înapoi aceea ce li se furase în veacurile trecute.*

In regiunile vestice ale României noi se găsesc de asemenea ținuturi disputate, însă din punct de vedere englez ies în evidență mai multe fapte interesante.

Este și aici același amestic la care ne așteptăm în orașe, dar acesta nu este singurul lucru la care se uită antropogeograful: ce este cu poporul? — întreabă el.

El observă că în tot ținutul caracterele fizice, în special dealurile și văile, ca și satele au aproape invariabil nume românești. Orașele mari și râurile mari au și nume ungurești. In încercările lor de maghiarizarea Românilor din aceste părți Ungurii au dat numiri noi ungurești ținutului, dar aceasta s'a dovedit fără folos, căci țăranii nu le înțelegeau, așa încât chiar Germanii când au operat în aceste regiuni mai în urmă au trebuit să folosească hărțile cu numele vechi.

Spiritul nostru de toleranță

Acum procesele rezultate din tratatul dela Versailles au adus renașterea României mari. Un teritoriu mai mare aduce o răspundere mai mare. România are pe lângă o majoritate românească și o minoritate de alte națiu. Ce ar răspunde un englez dacă i-ai pune întrebarea: „Spune-mi care crezi că este factorul cel mai important în guvernarea popoarelor amestecate?" Fără nici o șovăire răspund: „Un mare spirit de toleranță". AM VAZUT CA ACESTA ESTE UNUL DIN ATRIBUTELE PRINCIPALE ALE ROMANIEI. AM VAZUT MOSCHEA DIN CONSTANȚA, CLADITA PENTRU MUSULMANI, AM VAZUT CA EVREII TRAESC AICI TOT AȘA DE BINE CA ȘI AIUREA. FIECARE ISI DESVOLTA SUFLETUL SAU IN FELUL SAU. VAD CA UNGURII INVAȚA LIMBA LOR IN ȘCOLI INTREȚINUTE DE STATUL ROMAN ȘI CHIAR IN UNIVERSITATE.

Acest mare spirit de toleranță vorbește foarte mult pentru o minte ca cea englezească și de aceea insist asupra lui.

Nu este acum timpul și locul de o intra într'o discuție detaliată a problemelor de antropogeografie în legătură cu țara d-voastră, în-

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

să credeți-mă că sunt multe și de un mare interes.

Este mult mai puțin pământ neatins sau stricat chiar de mâna omului în părțile de apus ale Europei decât în minunata d-v țară. Aici nu sunt firmele acelea hidoase care să strice priveliștea, cerul de noapte nu este mânjit prin reclama luminată cu electricitate pentru Whiosky al cutărui fabricant. Până acum cel puțin lucrurile au rămas aici așa cum au fost totdeauna. In România aveți natura adevărată. Dar aceasta și-a avut efectul asupra caracterului, fizic, mental și moral, asupra culturei poporului.

Am vorbit mult cu ministrul D-v. de externe și-mi dau seama și apreciez optimismul său. Problemele pe care țara D-v. are să le privească sunt mai puțin întinse și încurcate decât acelea ale națiunilor mai vechi. Insă trebuie să ne amintim că cea mai grea datorie din lume etste de a folosi bine roadele succesului. Noi Englezii numim aceasta cea mai mare probă a creșterii. Eu am cea mai adâncă încredere în România că își va îndeplini cu cinste aceasta datorie.

Mi se pare că principala cauză a diviziunilor viitoare de opinii la dv. va fi problema agrară, problema țărănească. **Aduceți-vă aminte că v'ați unit pentru a pune împreună temeliile României mari, și diviziunile de partid nu trebuie să strice această faptă măreață.**

Invățământul în România

Nu pot intra acum în detaliu asupra felului cum înțeleg aceste probleme, dar dați-mi voie să spun numai decât că socotesc că principalul factor pentru o soluțiune fericită se va găsi în Educație. Prin educație eu înțeleg numai educație, a extrage, nu a îndesa înăuntru. Vreți să-mi permiteți, fără nici un spirit de critică, ci mai mult cu acela al unei simple descrieri, câteva observări asupra felului cum înțeleg sistemul de educație?

1. Educația primară la d-v. este gratuită pentru toți. Aceasta e bine, așa este și așa trebuie să fie, într'o mare țară democratică, ca a d-v. și ca a mea.

2. Dar educația secundară și cea universitară, toată educația nu are nevoie și nu trebuie să fie gratuită.

Trebuie firește să fie făcută posibilă pentru fiii de țărani, oricât de săraci, ajungerea la universitate, aceasta este axiomatic. Dar aceia cari pot plăti, trebuie să fie puși să plătească. Ei vor aprecia atunci educația cu atât mai mult și vor fi și mai mulți bani.

1. Pentru a mări salariile profesorilor. D-v. sunteți acum monstruos de prost plătiți, dacă considerăm înălțimea chemării și răspunderea cuprinsă într'însa. Amintiți-vă că ceea ce noi gândim astăzi, lumea va gândi mâine.

2. Vor fi astfel bani pentru a desvolta mai departe educația elementară, căci acum aveți nevoie de mai multe școli și de mai mulți învățători pregătiți.

3. Și mai important decât celelalte, vor fi bani pentru a desvolta educația extra școlară.

Țăranul nu poate veni la universitate, trebui să-i duceți Universiatea la el.

Sistemul educației extrașcolare a atins dimensiuni minunate în Anglia prin Asociația pentru educația muncitorilor. Proletariatul este învățat să gândească, și să gândească în direcțiile ce apar indicate pentru o minte cultivată.

Dați-mi voie să spun un cuvânt și asupra primejdiei unei prea mari specializații în școlile tehnice. N'ar trebui să fie ținta educației de a face dintr'un om un bun lucrător, să-l facem întâi un om bun, și atunci va fi și un bun lucrător. Scopul oricării educații este desvoltarea armonioasă a tuturor facultăților — mentale morale și fizice, iar urmarea va fi formarea unei individualități neinfricoșate, un om care se teme de D-zeu, dar **numai** de D-zeu.

In licee programul D-v. de lucru pare prea încărcat și partea fizică nu este cultivată cum ar trebui.

In programa D-v. analitică tendința pare a fi a introduce, nu a extrage.

Adesea metoda, în particular metodele pedagogice teutonice. strică inteligența strălucitoare a Românilor.

Priviți la țăranii D-v. tipul perfect al gentlemanului natural, neînvățat, dar nici decum neinteligent. Dați-mi voie să ilustrez părerea mea. Examinam un ținut calcaros nu departe de Universitatea D-v. și am văzut acolo niște peșteri. Am întrebat pe un țăran care trecea dacă au locuit vreodată oameni în ele. — „Dacă au locuit trebuie să fi fost ori foarte buni, ori foare răi", zise el. Ar fi putut adăoga: In amândouă cazurile cu totul imposibil de trăit cu ei. Era doar răspunsul unui biet om neînvățat, dar al unuia a cărui inteligentă era tot atât de strălucitoare sau mai strălucitoare decât a acelora care reprezintă interesele țării sale în toate privințele.

Apropiera națiunilor prin cunoaștere reciprocă

Ce să spun în concluzie decât aceasta: Cel ce studiază geografia învață să studieze popoarele lumii, puterile lor, limitările lor și aceasta dă o privire largă, o simpatie lărgită; încrederea mutuală între națiuni se naște din această înțelegere mutuală. Pacea își poate găsi sigura bază adevărată și stabilă în acestă simpatie mutuală. Aceasta ar putea fi bine desvoltată prin schimbul studenților Universităților noastre respective și în multe alte feluri pentru cari n'am timpul să insist.

Trenul meu vine repede spre Cluj și mă va duce la Londra. Iau cu mine cele mai fericite impresii din vizita mea în România. Folosesc ocazia aceasta pentru a mulțumi în mod public guvernului pentru felul în care m'a primit și mi-a pus la dispoziție toate înlesnirile de călătorie spre a putea înțelege situațiunea după cum este.

Către colegii mei din Universitățile României sunt de asemenea îndatorat pentru multă bunăvoință. Mulțumesc fiecărui și tuturor împreună, spunnâdu vă la revedere!

TRĂIASCĂ ROMÂNIA MARE

Tradus din englezește de P. Grimm.

Răspândiți „Infrățirea"

ECOURI

Franța și Montaigne

Societatea amicilor lui Montaigne a sărbătorit de curând pe Anatole France cu ocazia obținerei premiului Nobel.

Ilustrul scriitor a primit, în 1907, comanda unei ediții a „Essais"-urilor după celebrul exemplar zis „des Charterux" din Bordeaux, exemplar care poartă numeroase corecturi făcute de Montaigne.

D. Barthou se însărcinase să trateze cu Anatole France condițiile cestei ediții unice.

Ea rebuia să fie tipărită la tipografia națională... Maestrul putea s'o termine în cât timp ar fi voit și să spună ce voia.

Rămânea o mică chestiune de aranjat: retribuția ilustrului editor.

— Veți lua pentru Montaigne, leafa unui deputat.

In timpurile acelea deputații francezi nu aveau decât 15000 fr. Anatole France nu răspunse nimic ministrului, dar nu se angajă.

Cel mai mic roman îi producea de mai multe ori această sumă derizorie.

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA.

1515

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

CITIND REVISTELE

Gândirea, Cugetul Românesc, Lumea Universitară, Convorbiri literare, Ramuri și România viitoare

Cu numărul dela 15 Aprilie, „Gândirea" încheie un an dela apariție. Aruncând o repede privire asupra activității sale de un an, nu putem găsi decât cuvinte de laudă și de încurajare pentru râvna și sufletul cari au dat viață acestei reviste. Și trecând peste unele lipsuri și peste unele șovăiri, și unele și altele explicabile pe de-o parte prin greutățile și nevoile vremii pe de altă parte prin firești dibuiri ale începutului, trebue să recunoaștem că „Gândirea" a adus o prețioasă contribuție mișcării noastre literare și că și-a împlinit cu prisosință rostul ei aci.

Deschisă pentru toate curentele literare și pentru toate încercările de realizare a frumosului, revista n'a fost o singură clipă îngrădită de considerațiuni de doctrină.

Dimpotrivă, ea a înțeles că trebuie să fie înainte de toate o școală a frumosului.

De aceea a și adăpostit în paginile ei talente și temperamente opuse, cu singura condițiune ca fiecare să însemne o sforțare cinstită către realizarea artistică.

De asemeni înțelegând că nu trebuie să se mărginească la viața literară, revista a îmbrățișat în măsura în care i-a fost cu putință toate domeniile gândirii omenești. Această varietate în preocupări, spiritul critic pe care și l'a păstrat ager tot timpul buna ei alcătuire technică, au dat „Gândirii" un coracter cu deosebire interesant și nou și i-au creiat un loc aparte în mișcarea noastră culturală.

Intre cei cari grupați în jurul acestei reviste au înțeles să contribue prin munca, prin jertfa și prin scrisul lor la traiul și la desăvârșirea ei, trebuie să relevăm îndeosebi pe dl Cezar Petrescu care a fost sufletul revistei. In afară de viguroasele nuvele pe cari le-am citit în „Gândirea", d-sa a însemnat directiva critică a revistei cu articole și cu notițe remarcabile prin claritatatea analizei, prin puterea cuvântului și prin un vioiu spirit critic.

In numărul din urmă, apărut la 15 Aprilie sunt de remarcat cele două nuvele „Râsul" al dlui Cezar Petrescu și „Singuratecii" a dlui Gib Mihăescu. In cea dintâi întâlnim aceleași însușiri de vigoare a stilului, aceiași putere de descripție și aceeași bogată imaginație, calitățile specifice ale talentului dlui Cezar Petrescu.

In Singuratecii, dl Gib Mihăescu ne dă dovada unei fecunde inspirații. Momente'e sunt bine prinse în toate nuvelele sale. E un talent în plină ascensiune.

Este de relevat de asemeni poezia ‚Pentru o pasăre' a d-lui Adrian Maniu care cu toate schimonoselile limbei române e o frumoasă poezie.

Dl Al. Davila publică interesante amintiri despre Caragiale.

Cronica mărunță ca totdeauna sprintenă și interesantă.

•

Cugetul Românesc, No. 3, publică în loc de articol prim un fel de schiță care fixează în adevăr câteva momente din viața noastră politică actuală, într'o formă care ni se pare totuși departe de a fi o bună realizare.

Dl Ion Pillat semnează o poezie în care evocă minunat câteva figuri din istorta literaturii noastre, pe Cârlova, Eliade Alexandrescu și Donici.

Poezii semnează și dnii Horia Furtună, Nichifor Crainic, V. Voiculescu și V. Muteanu.

Unde documentat articol asupra Organizării statului modern și democratic publică dl Vintilă Brătianu. Revista mai cuprinde articole de d-nii N. Iorga, Mircea Djuvara, N. M. Condiescu, un „Dialog teatral" iscălit Solacolu și scrisoare din Tahiti de d-na Marineta Stanculeanu

La sfârșit o cronică variată.

•

„Lumea Universitară', revistă culturală bi'unară din Cluj.

Am așteptat înadins să treacă mai multă vreme spre a ne da mersul acestei publicațiuni culturale universitare.

După cele cinci numere apărute până acum, putem spune că redacția își urmează metodic și destul de sigur țelul, anunțat în „câteva cuvinte" din No. 1 al revistei. In adevăr, dela elementul tradiției universitare până la cele mai înaintate chestiuni culturale și de idei „Lumea Universitară" păstrează o linie constantă și armonică.

E lăudabil cum redacția știe să păstreze o coeziune în materialul bogat și variat al fiecărui număr, deși fiind o tribună liberă colaboratorii își exprimă părerile proprii asupra chestiunilor pe cari le relatează.

Colaborarea constantă a profesorilor universitari, alături de publiciști din afară de universitate și studenți, arată că revista tinde să realizeze legătura dintre lumea universitară și cea culturală extrauniversitară.

I bine redactat Nr. 2—3, Nr. festiv pentru 60 ani de existență ai societății studențești „Petru Maior" din Cluj; cu un bogat material care zugrăvește o epocă din pregătirea și lupta culturală a intelectualilor români în timpul dominației maghiare. Prin varietatea și abundența materialului informativ cultural și universitar din acest număr „L. U." se arată ca o revistă de cultură generală bine scrisă. De asemenea în numerele următoare. Astfel în Nr. 5 relevăm interesantul articol al d-lui prof. P. Grimm „Din Prologul Povestilor dela Canterburg" însoțit de o splendidă traducere în versuri din prolog.

Interesantă traducerea d-lui prof. Bărbat „Secretele Vieței" de d. Th. Luttes, și articolul d-lui G. Oprescu „Dacă aș mai fi student." Mai relevăm articolele d-lor Blaga, Săcășanu, Păltineanu, Istrate etc.

Redacția revistei merită felicitări pentru grija cu care redactează revista, pe care o recomandăm călduros publicului cititor.

•

„Convorbiri Literare" Nr. 3, publică un interesant studiu istoriografic „Craioveștii" al d-lui I. C. Filitti, continuarea traducerii dramei lui Tolstoi „Puterea Intunerecului", și „Cum recenzează d-l prof. I. Bărbulescu" de d-l P. Cancel. Mai găsim un „Sonet" postum al lui Cerna și poezii de d-nii G. Tutoveanu, Lăiniceanu, Gheorghiu etc., precum și o bogată cronică.

•

In valoroasa revistă Craioveană „Ramuri" Nr. 16, d-l Iorga publică „In cercetarea unei comori", un episod din călătoria d-sale prin Ardeal în 1913 și „Husionism Teatral" o șarjă împotriva technicei regisoriale în teatrul modern. In acelaș număr o schiță de d-l Iacobescu și poezii de Volbură Poiană și M. Procopie.

Cronica politică

Ce rămâne din partidul naţional. — Am fost obişnuiţi să-i vedem pe oamenii partidului regionalist ţipând ritos, că sunt singurii reprezentanţi ai Ardealului; că vorbesc în numele regionalismului acestei provincii, regionalism inventat de doctorul Vaida; că duc până la ură rivalitatea lor vechiul regat.

Astăzi, situaţia partidului naţional se schimbă din temelii. Zdruncinat după ieşirea din partid a unui mare număr de ardeleni din tabăra d-lui Goga, adus apoi într'o situaţie deplorabilă de către d. Vaida prin veninoasele-i porniri împotriva regatului, acest partid şi-a trăit, după cum prevedem, ultimele zile în lunile trecute.

Azi partidul naţional, care şi-a pretins reprezentarea Ardealului şi care a trăit numai în numele acestei reprezentări, a regionalismului, — trece Carpaţii. D. Dori Popovici, liliputanul averescan din Bucovina, trece în tabăra regionaliştilor ardeleni. Ziarele bucureştene de azi dimineaţă ununţă apoi, ca d. Vaida caută acoliţi şi'n vechiul regat şi Basarabia.

Aceasta e dovada că partidul regionaliştilor nu mai are partizani la el acasă. Ii caută 'n vecini. Şi va trebui să-i caute cu lumânarea.

Principalul, pentru politica românească, e: *ce rămâne din acest partid*?

In numele cui va vorbi d. Vaida mâine? Şi-şi va menţine apendicele de ardelean la titlul partidului său?

Va fi nevoi să şi-l suprime. Ori, aceasta-i înseamnă moartea.

Reforma învăţământului

Suprimarea analfabetismului — Democraţia în învăţământ — Sprijinirea inclinaţiunilor elevilor, — Cele trei preocupări ale reformei — Două mii de şcoale primare în plus pe an

Cetăţenii, care au urmărit tot timpul preocupaţiunile partidului liberal, ştiu din desele expuneri ale cercului de studii din capitală şi din coloanele presei noastre, câtă atenţiune se dă de către oamenii conducători ai partidului înfrângerii analfabetismului, care continuă să fie unul dintre cele mai mari neajunsuri ale vieţei noastre publice.

Evident, reforma şcolară anunţată de partidul liberal încă cu ani în urmă, trebue să fie însufleţită de această primordială preocupare şi ea urmând să fie îndeplinită acum punctele ei esenţiale ni-au fost făcute cunoscute de către ministrul instrucţiei publice, d. dr. Angelescu şi aceste puncte nu pot decât să ridice în admiraţia tuturor cetăţenilor României, pe omul, care dând ţării reforma în chestiune, va da un avânt neprevăzut culturii, destul de înapoiată astăzi, în ţara noastră.

D. Angelescu, ministrul instrucţiei publice, a accentuat înţâi de toate asupra învăţământului primar. E cât se poate de bine, că a făcut aşa. Prima necesitate a şcoalelor primare e ca să avem învăţători suficienţi. Ori, pe aceştia-i vom avea; avem în ţară aproape 60 şcoale normale, cărora guvernul le dă cea mai mare atenţie. Pe-al doilea plan vin localurile şcolare. Numărul lor va fi complectat anual cu câte 2000 de localuri noui, pentru care s'au văzut în buget cifre speciale, se vor face colecte, ministerul finanţelor a dat 100 milioane, se va încasa 14 la sută din (bugetul comunal, — în sfârşit partea financiară a chestiunei e aranjată. D. ministru al învăţământului ne garantează, că încă în anul acesta se vor înfiinţa cele două mii de şcoale primare noui, acum, când munca pornită e numai la început.

Ce pas considerabil e acesta pentru ridicarea nivelului culturei româneşti, nu mai necesită discuţie.

Cât despre partea intrinsecă a reformei şcolare, iată ce ne spune d. ministru Anghelescu:

„Noua organizare a învăţământului are patru grade de învăţământ: învăţământul primar, mediu, secundar şi superior.

Invăţământul primar este împărţit în primar complimentar şi adulţi, trei grade de învăţământ accesibile celor lipsiţi de mijloace culturale şi materiale şi pe cari condiţiunile de viaţă nu le îngădue a urma mai departe.

Trecând la învăţământul mediu el este împărţit în două: şcoala pentru ştiinţele aplicate şi şcoala primelor noţiuni de ştiinţă pură. Prima ar corespunde cu învăţământul profesional inferior a doua cu gimnaziile. In ambele şcoli, durata cursurilor este de trei ani.

Urmează apoi învăţământul secundat tot cu aceste 2 ramuri din care una corespunde învăţământului profesional superior iar cealaltă liceului, şi a căror durată de cursuri este de patru ani.

Aceasta erarhie şcolară se încheie cu învăţământul superior, compus din două universităţi; una care va cuprinde şcoalele superioare de ştiinţă aplicată, ca: arhitectura, electricitate, inginerie, cu un cuvânt politehnică; iar a doua care va cuprinde pe cele de ştiinţă pură, facultăţile noastre".

Partea, asupra căreia mai trebue stăruit, e aceea, prin care se stimulează inclinaţiunile elevilor. Le va da posibilitate acestora să se desvolte în chip firesc: elevul cu inclinaţiune spre practicism, care până acum era osândit să uite tot ce-a învăţat în şcoala de adulţi, etc. Aceeaşi tendinţă se va respecta şi'n şcoalele medii unde se va da posibilitatea elevului să se desvolte în studiile reale sau speculative — după inclinaţiune.

Răspuns „Patriei"

„Patria" din 2 Aprilie a. c. în furia-i nemăsurată contra guvernului ce vrea să pună ordine în locul anarhiei şi risipei, sub titlul:

Un nou de putere al guvernului, se îndignează contra faptului perfect legal că Ministerul de Interne a retras d-lui Profesor Dr. Mollovan delegaţia de a conduce Inspectoratul sanitar din Cluj.

Faptele stau astfel: ancheta administrativă ori judiciară ce se urmează au arătat grave nereguli în gestiunea financiară a Inspectoratului, Şeful serviciului Contabilităţei Tarnovean a fost destituit şi probabil va fi deferit justiţiei, alţi funcţionari de asemenea au primit sancţiuni pentru neregulile constatate cum e cazul cu d-l Vasiliad Şeful diviziei de conturi din direcţia generală Bucureşti, care deasemenea a fost destituit fiind implicat în neregulele de la Cluj Alţii vor urma.

D-l Prof. Moldovan va fi dat în judecata comisiunei de disciplină de pe lângă Consiliul sanitar superior singura competentă să-i aplice sancţiunile; un funcţionar dat în judecată nu poate conduce mai departe o instituţiune la care s'a arătat rău administrator Ministerul era deci în drept a-i retrage conducerea inspectoratului şi de giaba se indignează „Patria" care-şi închipuia că unii cetăţeni ai României nu trebuie să se supună aceloraşi legi ca toţi Românii. Ministerul nu era în drept a-i lua titlul gradul şi leafa de inspector general sanitar Cl. I pe care nici nu il-a luat, dar conducerea trebuia luată ca o satisfacţie dată opiniei publice care a auzit atâtea despre risipa şi neregulele de la Inspectoratul sănătăţii Cluj.

Vrea „Patria" să-i arătam câteva exemple de risipă, nereguli şi călcăre a legilor făcute la această instituţie? o putem edifica atunci cât de legitimă a fost măsura guvernului. Am ţinut în ultimul timp să nu mai publicăm nimic de această nenorocită afacere penru a lăsa ca forurile de drept să se pronunţe, dar sunt fapte cari se pot publica şi azi.

Noi cei dintâi am vrea ca pentru prestigiul corpului din care face parte d-l Moldovan judecata să-l găsească nevinovat, calea luată pentru a-l apăra însă, cu insulte şi retrageri cu torţe noaptea, nu aduce însă nici un argument, dimpotrivă.

Cât despre aprecierea ce face gazeta regionalistă despre d-l Prof. Ganea este o necuviinţă care nu merită răspuns. D-sa îşi datoreşte situaţia muncei şi meritelor sale şi nu datoreşte nimic d-lui Moldovan.

REZOLUŢIA dela Alba-Iulia

VI.

Nu numai autonomia va fi asigurată Ardealului de către Partidul Liberal; dar şi celelalte cuceriri ale democraţiei liberale, care sunt realităţi în „fostul vechiu Regat" (după noua şi justa expresie a D-lui Vaida) cuceriri pe care Dl Brătianu a ţinut să le consolideze în Rezoluţie şi să le asigure şi Ardealului.

Ce a devenit în Rezoluţia „domnilor" reformele electorale şi agrare din scrisoarea d-lui Brătianu?

Această întrebare e interesantă pentru a arăta Ardealului — care vrea să audă ce mai spun şi alţii — cine este oligarhia, ciocoiască, bizantină şi reacţionară: partidul liberal ori partidul naţional „român"?

2. „Desvoltarea larg democratică: reforme electorale" a devenit art. III-al 3 din Rezoluţie:

„Infăptuirea unui regim curat democratic pe toate terenurile vieţii publice. Votul obştesc, direct, egal, secret, pe comune, în mod proporţional, pentru ambele sexe în vârstă de 21 de ani, reprezentarea în comune, judeţe, ori Parlament".

Să lăsăm deoparte gluma cu „ambele sexe". Aceasta nu e democraţie; e cel mult un lux al statelor suficient de tari pentru a şi-l permite. Sătencele dela Alba-Iulia credem că nu l-au pretins. Ori poate până când nu vor vota şi femeile nu se întruneşte o constituantă, conform pactului"?!

Ar fi şi aceasta o ultimă redută a autonomiei...

Când în Octobre 1918 locotenentul Mihai Popovici a sosit la Iaşi cu un aeroplan, aducând mesagiul poporului român din Ungaria, — „Ţara veche" înscrisese în constituţia ei Articolul 57 prin care:

„Adunarea Deputaţilor se compune din deputaţi aleşi de cetăţeni români, majori, prin vot universal, egal, direct, obligatoriu, cu scrutin secret şi pe baza reprezentării proporţionale".

Decretul-lege electoral era întocmit.

Noi nu ştim ce regim mai „curat democrat" decât acesta se poate concepe, — cad, spre a lăsa locul altuia de pe o listă minoritară electorală, care n'a întrunit decât 5000 de voturi?

Dar, să nu mai vorbim despre legea electorală din Ardeal. Alegerile actuale au vorbit destul. In „ţara veche" nu se cunoaşte proclamarea de deputaţi — cu tot mecanismul respingerilor de candidaturi —; nici birouri electorale pe comune cari aleg un singur reprezentant, nici preşedinţi „laici" numiţi de guvern — iar urna în „ţara veche" nu este o căciulă ori cutia de pălării a cucoanei domnului notar. Cât despre listele electorale...

Să păstrăm tăcere asupra legii dela 24 August 1919 a partidului naţional-român, cu faimoasele ei articole 7 şi 21 (conscrierile) pentru a nu turbura fericirea „aleşilor" ardeleni dela 1919 şi mai ales pentru a nu zdruncina dulcea frăţie a partidului naţional cu „victimele" minorităţilor, împreună cu cari au „respins atacurile duşmanilor naţiunilor." Solidaritatea aceasta mai este necesară până când, cu ajutorul abil al Contelui Bethlen, Conferinţa dela Geneva va răspunde la al 31-lea memoriu din Ardeal adresat Ligi Naţiunilor.

Faptul este acesta: a doua instituţie „larg democratică" — „curat democrată" din Rezoluţie, pe care vor s'o distrugă grecii şi bulgarii dela Bucureşti, oligarhia liberală, — în persoana partidului naţional — este legea electorală care a lipsit sute de mii de cetăţeni dela vot — legea partidului „curat democrat" din Ardeal, — pentru a „trăda dreptatea ardeleană", înlocuind-o cu Legea Electorală in „Ţara veche", — lege care exista înnainte de Alba Iulia, care era trecută în Constituţie — dar pe care „apărătorii naţiunilor ardelene" nu au voit s-o dea Ardealului.

Imensă şi nerusinată trădare; teribil oligarhism şi înspăimântător atac dat Ardealului şi Rezoluţiei dela Alba Iulia!

Dar, dacă e vorba de condiţii, de program şi de trădare, al cui e programul din Rezoluţie, şi cine l-a trădat? Liberalii?

Unde e democraţia?

Lăsăm să răspundă toţi cei cari se minunau, când la aflarea rezultatelor din vechiul Regat, în faţa legii greco-bulgare, care asigura răuşita minorităţilor electorale, pe scrutin de listă, pe judeţ — şi când li se explica, mai ales, cum se votează acolo.

Caraghiozlâc, dar, — dacă nu perfidie — şi a doua instituţie democratică a partidului naţional; reacţiune „pur" ungurească faţă de legea liberală care — încă odată — exista înnainte de Alba Iulia, şi la care se referea Ion I. C. Brătianu la 1 Noembrie în scrisoarea ce am publicat.

Putem spune tare: partidul liberal nu va lăsa în picioare această „democraţie" dela Alba-Iulia ci o va înlocui, conf. art. 57 din Constituţie — cu legea „oligarhică" din vechiul Regat.

A. POPOV.

Ultime ştiri

Ziarul „Adevărul" ocupându-se cu noua situaţiune creiată la Genua, ajunge la încheierea, că evenimentele de acolo au schimbat şi scopul conferinţei. Astăzi celul cel mai nou al conferinţei este, ca raporturile de până acuma între Mica Antantă şi Marile Puteri să devie şi mai strânse.

După acelaşi ziar, prim-ministrul Brătianu este mulţumit de felul cum se desfăşoară până acuma evenimentele şi speră, că Antanta îşi va schimba atitudinea ce a avut-o până acuma faţă de România.

Cum situaţia de azi la Genua nu mai reclamă prezenţa absolută a primului-ministru, dl Brătianu va părăsi zilele acestea Genua, aşa ca pentru chestiunile politice România va fi reprezentată prin ministrul plenipotenţiar Diamandi, iar comisia tehnică îşi va continua lucrările.

INFORMATII

Domnii membri ai comitetului executiv al partidului naţional liberal sunt rugaţi a se întruni în şedinţă Sâmbătă 22 curent, la orele 5 seara precis, în localul Clubului, la ordinea zilei fiind chestiuni însemnate.

•

Reuniunea „Sta Maria" a femeilor din Cluj aranjează Sâmbătă 22 April, orele 8 şi jumătate seara, un concert cu concursul dnei Lia Pop, dşoarele Dicescu şi Nistorescu şi al dnilor Kolla. Concertul se va da în sala prefecturei, în beneficiul bisericei greco-catolice din Cluj. Biletele la libraria Anca, seara la casă.

•

In sala prefecturei de judeţ, va avea loc Joi 27 Aprilie 1922, un concert dat de un grup de ofiţeri ruşi din lagărul Oradea-Mare.

Se vor executa diferite coruri şi dansuri ruseşti.

•

Dl prof. dr. L. Mrazek, secretarul general al ministerului de industrie şi comerţ, a plecat într'o inspecţie industrială în Transilvania, interesându-se în special de regiunile gazului metan şi de cele carbonifere în vederea întocmirii legiuirilor de reglementarea şi intensificarea acestor bogăţii industriale.

•

Dl. D. D. Floru, şeful serviciului de siguranţa Lugoş, a fost înaintat subinspector general.

•

Comisia pentru finanţarea exproprierii a fost constituită definitiv astfel:

Dl I. Gheorghiu, secretar general al ministerului de finanţe; C. I. Brătianu, directorul creditului funciar rural, G. Cipăianu, directorul general al Casei de împroprietărire, C. N. Teianu, directorul datoriei publice şi Basarab Brâncoveanu, delegatul sindicatelor agricole.

Comisia se va întruni în cursul săptămânei viitoare ca să-şi stabilească programul de activitate.

•

Ministrul Olandei la Bucureşti este de Sâmbătă oaspele mitropolitului Nicolae Bălan al Ardealului.

De sărbători, printre invitaţii la masa înaltului prelat a fost şi dl general Vaitoianu.

La perceptoratul din punctul vamal Halmi s'a constatat o mare fraudă de bani.

Doi funcţionari au mărturisit că au cheltuit din banii perceptoratului mai mult de 300.000 lei.

Amândoi au fost arestaţi şi predaţi tribunalului din Sătmar.

•

Marţi seara, dl general Danila Pap, din Sibiu comandantul corpului VII de armată, a dat o masă, la care au participat şi dnii general Văitoianu, ministrul Olandei la Bucureşti şi mitropolitul Nicolae al Ardealului.

•

Cu începere dela 15 Apr. a. c. trenul de persoane nr, 228 dintre Vinţul de Jos şi Sibiu se modifică după cum urmează:

Plecarea din Vinţul de Jos va fi la ora 17.40; iar sosirea în Sibiu va fi la ora 21.00.

In Vinţul de Jos va avea legătură cu trenul nr. 188 dela Arad, Lokóshaza, etc.

Personalul cfr. care va părăsi serviciul dintr'o localitate, chiar dacă se angajează tot la cfr., în altă parte, rămâne pasibil de judecata consiliului de războiu pentru părăsire de post.

•

Staţiunea Dicio Sân-Martin-Fabrica din Ardeal se deschide pentru traficul de călători, bagaje precum şi de mărfuri în vagoane complecte, a căror încărcare şi descărcare incumbă părţilor.

Această staţiune este situată între staţiunea Dicio Sân-Martin cetatea de Baltă la 3 km. depărtare de cea dintâiu şi la 13 km. de cea de sus.

•

Ministerul de finanţe a dispus să se trimită de urgenţă legaţiei române din Roma suma de 50 mii lire italiene din care să se achite imediat schimbul altor 70 de studenţi români aflaţi la studii de specialitate în Italia.

S'a dispus deasemenea să se plătească cu precădere schimbul celor 14 studenţi români bursieri ai Statului, cari urmează şcoala politechnică dela Torino.

Schimbul ce se acordă e de 400 de lire italiene pe lună. Suma trimisă împreună cu ce a mai rămas din cele 60 mii de lire trimise mai de mult, e socotită să ajungă studenţilor până la încheierea anului universitar în curs.

Ministerul de industrie şi comerţ acordase în preajma Paştilor câteva permise de export între 200 şi 500 de porci.

Ministerul a revenit acum şi a dat ordin de anularea lor, întru cât ar fi fost date din greşeală, dovezile de predarea cotei interne nefiind îndestulătoare.

Intre motivele anulării este şi faptul că exportatorii n'au depus cota internă acolo, unde a dispus ministerul.

Ministerul cere ca această cotă internă să fie predată Capitalei, unde nevoia este mai mare.

•

Dl Vintilă Brătianu, ministru de finanţe, a plecat eri însoţit de dl G. Dobrovici, directorul general al contabilităţii şi datoriei publice din ministerul finanţelor, într'o inspecţie de o săptămână în judeţele Vâlcea, Sibiu, Cojocna, unde cercetează de-aproape felul cum funcţionează administraţiile financiare.

Această inspecţie are ca scop final adunarea elementelor de conducere pentru întocmirea proiectului de lege de reorganizarea şi unificarea contabilităţii generale a Statului.

Cu acelaşi prilej, ministrul finanţelor se interesează şi de sistemul impozitelor şi de aplicarea lui în cele două ţinuturi

•

M. Sa Regele a acordat câteva şedinţe de poză pentru un bust sculptorului I. Iordănescu, care a executat pentru M. Sa Regele un grup alegoric, o glorificare, menit să împodobească Muzeul militar.

•

Banii împrumut pe orice obiecte, bijuterii, haine-haine, mobile, acţiuni, mărfuri, etc., cumpără aur, argint şi orice obiecte, primeşte spre vânzare în comision şi acordă avansuri foarte avantagios, primeşte **Depune spre fructificare cu 9 şi 10 la sută**

Casa de Imprumut pe Amanet (Muntele de Pietate-Victor Iliescu şi Co. Calea Victoriei 25 Telefon 55.

Intrare şi prin curte. 1580

•

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară şi piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyár 1 în faţa magazinului Gyorsáru
Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87 1278

INTENSIFICAREA exportului din Ardeal

Cum s'a rezolvat chestiunea crizei de vagoane — Vagoanele Ardelene rămase în vechiul regat au început să fie trimise în Ardeal — Exportul în Ungaria — Ce-i cu atelierele de reparaţie a C.F.R.

Una din principalele cauze care a contribuit ca situaţia economică a Ardealului, din ultimii ani, să fie aşa de puţin prosperă a fost, fără îndoială, criza transporturilor, provenită din număul insuficient de vagoane de marfă existent în Ardeal, şi din insuficienţa locomotivelor.

Pe de altă parte criza de vagoane din Ardeal a fost provocată şi de faptul că sute de vagoane ardelene, care, încă din timpul revoluţiei şi a campaniei din Ungaria au fost utilizate pentru transportarea diferitelor mărfuri şi materiale, în vechiul Regat, au rămas acolo, fără ca ele până acum să fi fost trimise înapoi direcţiunilor regionale din Ardeal cărora le aparţineau.

Pe lângă aceasta, din cauza insuficienţei atelierelor de reparaţie din Ardeal, sute de vagoane stricate, dar care ar fi putut să fie cu multă uşurinţă reparate, stăteau neutilizate prin toate staţiile Ardealului.

Toate aceste cauze au adus după sine ca o consecinţă logică starea mizerabilă în care se găsesc transporturile în Ardeal.

In ceia ce priveşte exportul şi în special în Ungaria nu s'a putut face pe o scară întinsă din următoarele cauze:

In primul loc numărul mic al punctelor de trecere a vagoanelor de marfă spre Ungaria.

2) Capacitatea de tranzit foarte redusă a acestor puncte de trecere şi

3) Guvernul maghiar şi în special M. A. V. nu a dat nici o garanţie României că vagoanele ardelene, care aparţineau înainte de războiu M. A. V.-ului, transportând în diferite puncte ale Ungariei mărfuri din Ardeal, vor fi retrimise înapoi în ţară.

CUM AU FOST INLATURATE DE GUVERNUL ACTUAL ACESTE SITUAŢII

In ceea ce priveşte vagoanele ardelene rămase de acum câţiva ani prin diferite staţii din vechiul regat, direcţiunea generală a C. F. R. de comun acord cu ministerul de comunicaţii a luat hotărârea definitivă ca în timp de 6—8 săptămâni toate aceste vagoane să fie restituite Ardealului.

2) S'a hotărât mărirea numărului atelierelor de reparaţie a C. F. R. din Ardeal şi mărirea capacităţei de muncă a atelierelor existente.

Prin aceste măsuri se vor putea repara toate vagoanele care se găsesc astăzi inutilizabile aproape prin toate staţiile Ardealului.

CUM SE VA INTENSIFICA EXPORTUL SPRE UNGARIA

1) Se vor deschide noi puncte de trecere, la graniţa Ungariei; se va tripla capacitatea de tranzit a vămilor existente zi şi încheindu-se o convenţie cu suficiente garanţii între M. A. V. şi C. F. R. vagoanele ardelene, aparţinătoare înainte de războiu M. A. V.-ului, dar azi proprietatea statului român, vor putea trece în număr cât mai mare în Ungaria cu diferite mărfuri fără frică că vor fi oprite acolo.

•

Toate aceste măsuri care au şi fost puse în execuţie, vor aduce o importantă îmbunătăţire a transporturilor interne şi o pronunţată intensificare a exportului.

Recrutarea contingentului 1923 nu se va ţinea în sala Redutei după cum a fost publicat ci va avea loc în localele Secţiei Militare al oraşului Cluj, P. Unirii Nr. 2 et. I. şi se vor începe la 22 April 1922. Cluj, la 20 April 1922. ss. Béress, cons. şef. sect. mil.

•

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieţi şi dame, cusute după moda cea mai nouă Vineză dela Eugen Şipoş Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

•

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumuseţează pielea şi îi dă fineţă rară. Compoziţia ei neunsuroasă şi inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubiţele, încreţiturile, întinereşte şi înviorează chiar şi pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulaţie în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziţie fără leşie, înfrumuseţează pielea. PUDRA MARGIT, compoziţie de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ŞI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile şi parfumerii. 1564

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul INFRĂŢIREA

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin UNIO **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Vineri, 21 Aprilie 1922

Miniștrii francezi întrunindu-se în consiliu au hotărât să comunice delegațiunei franceze la Genua, ca aliații să ceară Germaniei și Rusiei, anularea acordului intervenit între aceste două țări, deoarece el este în contrazicere cu tratatul dela Versailles și hotărârile dela Cannes. Deși experții juriști dela Genua au opinat că acest acord nu violează principiile dela Versailles, totuși puterile Antantei intenționează să facă un demers colectiv pe lângă Germania, cu scopul ca ea să renunțe la tratatul încheiat.

In legatură cu aceasta, d-l Lloyd George în ultima ședință a conferinței dela Genua a propus un text de rezoluție comună cu mult mai energic decât acela care a fost adoptat. Numai singură Italia prin d. Schanzer a făcut rezerve asupra violenței în care e concepută nota, sub motivul că ea va determina retragerea Germaniei de la lucrările conferinței.

Ori care ar fi rezultatul intervenției aliaților, rămâne lucru cert că acordul germano-rus desparte Europa în două tabere bine distincte și d-l Lloyd George tocmai aceasta a voit să evite prin convocarea conferinței dela Genua.

Prin urmare ori câte sforțări se vor face pentru ca desbaterile dela Genua să conducă la rezultate pozitive, vor fi toate zadarnice, întrucât Germania este stăpânită de aceiași concepție imperialistă dinainte de războí.

Ministrul comunicațiilor în Bihor

Alegerile parțiale de la Alejd și Zălau — Lucrările de c.f. între Chișineu și Salonta

Dupăcum s'a mai anunțat, mai mulți dintre membrii consiliului de miniștri au profitat de sărbătorile Paștilor, ca să cunoască la fața locului nevoile populației ardelene și să le aducă îmbunătățirile necesare. Printre miniștri sosiți e și dl general Traian Moșoiu, ministrul comunicațiilor, despre a cărui râvnă pentru îmbunătățirea mijloacelor de comunicații ale Ardealului, populația acestei provincii a putut să se convingă în mai multe rânduri. Dsa, după cum se știe, a fost acela care a pus pentru prima dată chestiunea unei linii de cale ferată, care să lege Ardealul cu Moldova, Basarabia și Nistrul. Această linie de cale ferată ar porni din apropierea Clujului și ar lega Ardealul cu mare e port rusesc Odesa.

In călătoria dsale întreprinsă în Bihor, dl ministru al comunicațiilor s'a interesat de aproape de lucrările de construcție începute între Salonta și Chișineu pentru legarea Aradului, implicit Banatului cu Oradea și cu nordul țărei. Construcțiile acestea, începute sub guvernul Averescu, au înaintat atât de mult în aceste câteva luni, de când au fost luate sub supravegherea actualului Ministru al Comunicațiilor, încât nu mai departe de cât în Septembrie viitor, linia Arad—Oradea va putea fi dată circulației. Această asigurare ni-a dat-o însuși dl general Moșoiu, după ce a constatat cu satisfacție progresul lucrărilor ordonate de dsa.

In afară de această chestiune, ministrul comunicațiilor a căutat să cunoască și alte necesități, care preocupă Bihorul. D-sa s'a dus alaltăeri și ieri cu mijlocul locuitorilor din Zălau și Alejd, cărora li a mulțumit pentru încrederea ce i-au arătat-o, trimițându-l în Parlament.

Primirea ce-i s'a făcut pretutindeni a fost mai mult decât frumoasă.

Intors la Oradea, dl general Moșoiu va lua parte la ședințele partidului liberal din acel județ, cu care prilej se va fixa candidaturile pentru alegerile parțiale din cele două circumscripții amintite, Alejd și Zălau, devenite vacante în urma optării ministrului comunicațiilor pentru scaunul de deputat dela Orăștie.

Coresp.

Concertul reuniunei femeilor „St. Maria" din Cluj

Reuniunea femeilor „Sf. Maria" din Cluj, a organizat un „Mare Concert" pentru ziua de mâine, Sâmbătă, orele 8 și jum. seara, în sala Prefecturei județului, cu scopul ca să adune fonduri pentru înfrumsețarea bisericei greco-catolice din localitate.

Programul concertului este următorul:

I. P. Tosti: „Ideale" și R. Strauss: „Serenade", executate de dra M. Nestorescu.

II. Viotti: Duos concertants pour 2 violons, executate de dnii Kolar.

III. H. Dupak: La vague et la bloche și C. Saint-Saens: Melodies Persane. La solitaire, executate de dna Lya Pop.

IV. Otreceanof: „Romance." Ghiere: „Romance". Dima: „Știi tu mândro", executate de dra A. Dicescu.

V. C. Colar: „Capriciu românesc", solo de vioară, executat de K. Kolar.

VI P. Tosti: „Preghiera". C. Loewe: „Călugărul din Pisa". G. Dima: „Legedilă", executate de dl I. Crișan.

•

Nu ne indoim că publicul clujean care în totdeauna a dat dovada că știe să încurajeze operile de binefacere, nu va uita și de astă dată ca să dea tot sprijinul pentru un scop atât de frumos.

Ultime informații

Prin fir special dela coresp. nostru din București

Ora 2 p. m.

Se comunică în mod oficial, că în ultimul consiliu de miniștri s'a decis data când vor avea loc alegerile parțiale, anume la 28 și la 29 Mai. Pentru senat se vor face alegeri noi la Putna, Fălciu și Rădăuți. Pentru Cameră vor avea loc alegeri noi la Alejd, Ceica, Ineu, Tileagd, Arad, Sfântul George, Modoș, Târgul Mureșului, Zernești și Vișnita.

•

Din partea ministerului de comunicație se anunță ca pentru locomotivele comandate în Germania, statul român a plătit acum Germaniei 350 de milioane lei. Locomotivele vor sosi cât de curând. Ziarele anunță, că în săptămâna viitoare vor sosi în România 130 de locomotive, care vor fi puse imedat în circulație.

•

Ministerul de finanțe a interzis intrarea în țară a rentelor române, până la 15 Iunie. In această privință a dat îndrumări foarte severe vămilor.

Stiri teatrale

In săptămâna aceasta au loc la Teatrul Național următoarele reprezentații:

Sâmbătă 22 Aprilie

„Necunoscuta"

Dumineca 23 Aprilie, matineu, pentru ultima dată în această stagiune:

Finul Coniții

Dumineca 23 Aprilie, seara

„Necunoscuta"

Marți 25 Aprilie 1922 se va relua șirul de reprezentații, atât de fericit început, al dramei istorice „Vlaicu-Vodă". După cum se știe, în această piesă este nevoie de o mare figurație care a fost aranjată cu concursul studenților. Din această pricină, pe tot timpul vacanței de Paști, nu s'a putut reprezenta piesa, studenții fiind plecați din Cluj. Acum însă, terminându-se vacanța, „Vlaicu-Vodă" trece din nou pe afiș, probabil pentru un însemnat numar de reprezentații, judecând după entuziasta primire ce i s'a făcut de către public.

Cititi „Infrățirea"

Conferința dela Genua

— Convenție militară între Germania și Rusia —

Paris. — Gazetele din Londra anunță că între Germania și Rusia sa încheiat și o convențiune militară. După ziarul „Daily Telegraph" convenția militară ruso-germană a fost încheiată de delegații militari ai acestor state încă înainte de a se încheia convenția economică.

•

Paris. — Comisiunea de reparațiuni a cerut dela comisia Germană „Kriegskasse" să trimeată textul convențiunei ruso-germane pentru ca subcomisiunea juridică să stabiliească întru cât aceasta convențiune concordă cu tratatul dela Versailles.

•

Paris. — Ziarele franceze constată că lovitura ce a dat-o acuma Rathenau va avea ca urmare sigură că deferentele dintre statele Antantei vor dispare iar raporturile între aceste state vor deveni mai strânse ca odinioare.

Aceleași ziare constată că conferința nu va mai putea continua fiind că cu Rusia nu sa mai poate trata. Rusia a voit să o ia înainte fără să mai aștepte rezultatul conferinței. Urmarea va fi ca conferința să va sfârși mai curând decât au voit'o Rușii și germanii.

Gazetele engleze sunt de aceiași părere ca și gazetele franțuzești și înțeleg acuma neîncrederea Franței față de Germania și Rusia și cer ca Lloyd George sa ia o atitudine energică.

•

Berlin. — Ziarele germane se ocupă foarte mult cu rezultatele ce pot aduce convenția germano-rusă.

Ziarul „8 Uhr Blatt" arată, că pe lăngă consecințele politice, convenția aceasta va provoca și neliniște în Germania.

O prima consecință a convențiunei, va fi, că Anglia, pe care putea conta mai mult până acuma Germania, se va îndepărta de ea.

Rusia nu este și nici nu poate fi în acea situație, ca să acorde Germaniei privilegii și să o despăgubească pentru pagubele ce i le a pricinuit în războí. Din punct de vedere politic, ea se poate bizui și mai puțin pe sprijinul Rusiei.

Situația agricolă în Ardeal

Sămănaturile — Fânațele — Fructele — Viile

După mai multe rapoarte sosite de curând la Resortul agriculturei din Cluj s'a putut constata că, în general, situația agricolă a Ardealului se prezintă în condițiuni destul de îmbucurătoare.

Agricultorii și viticultorii Ardeleni au avut însă de suferit destul de mari greutăți din cauza insuficienței numărului animalelor de tracțiune și din cauza simbriei prea ridicate pe care o pretind lucrătorii.

Se știe că în urma războiului s'a simțit în toate țările Europei dar în special în România o foarte pronunțată lipsă sau mai bine zis scădere a animalelor de tracțiune. In ultimul timp însă pare că problema tracțiunei animale a fost soluționată prin înlocuirea animalelor de muncă cu autotractoare.

•

In ceia ce privește situația sămănăturilor în Ardeal, aceasta se prezintă în condițiuni foarte îmbucurătoare atât din punctul de vedere al întinderilor sămănate cât și din punctul de vedere al gradului de desvoltare a firelor răsărite.

Vremea a fost cum nu se poate mai favorabilă esvoltărei normale a sămănăturilor. Din cauză că iarna trecută a fost foarte abundentă în zăpadă, pământul și-a putut înmagazina suficiente rezerve de apă. Odată cu venirea primăverei, temperatura fiind destul de ridicată sămănăturile de toamnă s'au putut desvolta foarte bine iar cele de primăvară au putut încolți și răsări foarte des.

Ploile din ultimul timp au folosit foarte mult sămănăturilor în special cerealelor.

FANEȚELE

Tot datorită rezervelor de apă pe care și le-a făcut pământul precum și datorită temperaturei suficient de ridicată, din luna Martie și în acelaș timp datorită ploilor care au căzut în luna Aprilie fânețele se găsesc într'o situație foarte promițătoare.

Din cauza aceasta țăranii nu-și mai vând vitele având siguranța că nu vor duce lipsă de nutreț, iar prețul acestor vite oferta fiind mai mică, s'a urcat.

•

In ceia ce privește situația legumelor și a fructelor, acestea au cam avut de suferit din cauza brumei care a căzut în săptămânile trecute. Stricăciunile însă au fost prea neînsemnate pentru a putea spune că recolta de fructe a fost compromisă.

•

Viile își păstrează desvoltarea lor normală neavând de suferit cel puțin până acuma din cauza vreunei intemperii.

Temperatura așa cum a fost în luna Martie și Aprilie a fost destul de favorabilă.

Lucru la vii continuă în condițiuni aproape normale. Se cam simte însă o slabă lipsă de piatră vânătă.

Citiți pag. 8-a

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Venind în ziua de 17 Aprilie 1922 din Cămpina spre Cluj, cu trenul personal, am pierdut actele mele pe numele de TEODOR NEAGU comuna BOGDANA, jud. SALAJ, ş. a. bilet de botez, bilet de control şi un ordin de demobilizare. Cel care le va găsi este rugat ale trimete pe adresa de mai sus. 1686

Se caută

pentru fabrica „Unirea“ Str. A. Panu No. 6

un bun maistru pentru cartonaje

Uzina electrică a oraşului Conducerea societăţii „GANZ“
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalaţii de motoare electrice. Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. 148

Se caută

încasator pentru ziarul Infrăţirea, cu garanţie morală sau materială. Adresa la ziar.

„Universum“
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară şi comercială.

Instalaţiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalaţiuni electrice. Depozit de articole technice. Ţevi de fier şi tuci de tot felul, ţevi de plumb. Tuburi de lut ars şi beton. Furnizare şi instalare de cazane pentru aburi de mare şi mică presiune. Cu preţuri de reclamă. 1619

No. G. 1200—5 1921.

Edict de licitaţie.

Subscrisul emis al judecătoriei de ocol în senzul §-lui 102 al art. de lege LX, din anul 1881, prin această publica ca în urmar deciselor din auul 1921, de sub N-rul C 680—2, C 679—3, 680—3, şi G 1122—2, 1200—2, al judecătoriei de ocol Murăşuioara efeptuindu-se în anul 1921, Iunie 24, Iulie 5 şi în anul 1922, Martie 4, pentru suma de 2496 lei, şi 3887 lei şi acc., execuţiunea de escontentare în favorul văduvei Sigismund Demeter, repr. prin advocatul Dr. Béla Lőrinczi, contra lui Ioan Gulácsi locuitor în Ocna-Murăşului mişcatoarele cuprinse cu aceasta ocaziune şi preţuite în 5700 lei, 2220 lei şi 1400 lei şi anume, mobiliar de casă şi 116 fier de vin se vor vinde prin licitaţie publică.

Deci in urma decisului de sub Nr, G, 1920|5-1922, al, judecatoriei de ocol Murăş-Uioara pentru incassorea pretenciunei de mai sus se defige tnrmin de liţitatie pe **29 Aprilie, 1922, la orele 3, p. m. in comuna Murăş-Uioara la casa lui Ion Culáwşi la** aceasta licitaţie cumparatorii se invita cu aceia observare, ca mişcatoarele de sus in interesul Art. de iege LX. din anul 1881. §§. 107 şi 108. din partea celui mai mult promitator au se fie plătite momentan in luni gată şi ca in caz de lipsa aceastea mişcatoire se vor vinde şi sub, preţul estimetor.

Intrucât mişcătoarele licitande le-a cuprins şi supra-cuprins şi alţii şi acestia şi augirat drept de escontentare asupra acestora, aceasta liţitaţie in invelesui §-lui 120 al legii LX, din 1881, se va efeptui şi în favorul lor.

Mureşuioara, 8 Aprilie 1922.

Nicolae Roşu
cancelista esmis judecătoresc.

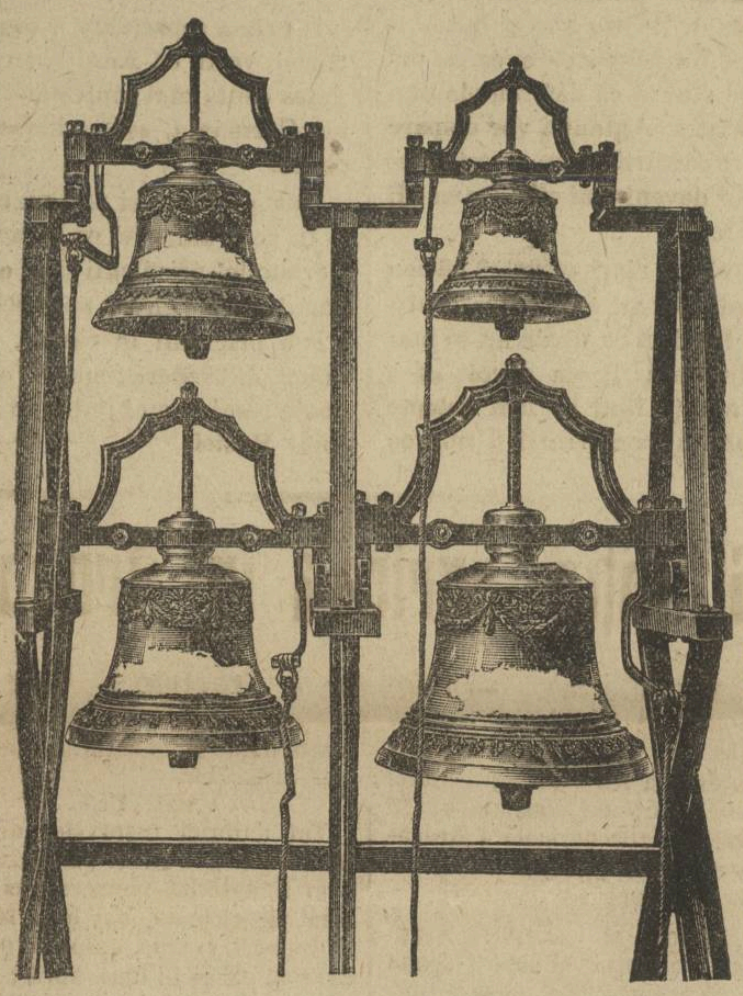

Fondată în anul 1685. Telefon 124

Marea fabrică română ardeleană de clopote patentate

Alexandru Anca Cluj,

Piaţa Unirii 32. Fosta Andrasowsky

1666

Unica fabrică în ţară care pregăteşte clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásowsky, care a fost premiat cu medale de argint şi mai multe diplome la diferite exposiţii.

Durabilitatea tonului armonia şi exactitatea pregatirii să garantează pe mai mulţi ani.

Anunţuri

se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea“ şi la toate agenţiile de publiţitate.

Organizaţia internaţională a muncei

Se ştie că, cu ocazia tratativelor de pace, s'a creat şi o instituţie internaţională la Geneva pentru a stabili nişte norme comune cu privire la utilizarea muncei lucrătorilor. Ee vorba de a-i protege contra unei exploatări exagerate a forţelor individului de către patroni, precum şi de a impune oare care regule de igienă.

Pe ce picior este instalat acest „birou", aceasta ne-o documentează mai bine bilanţul de cheltueli care anul trecut s'a urcat la cifra de şapte milioane franci elveţieni.

Ca intenţie nu se poate contesta acestei instituţiuni marea valoare din punctul de vedere umanitar, dar totuşi nu s'a parvenit a se stabili nimic pe cale de pact internaţional. In schimb însă sindicatele de lucrători şiau impus în multe ţări voinţa de a introduce ziua de 8 ore de lucru.

S'au găsit însă două puteri: Grecia şi România cari au primit fără rezerve proiectul de convenţiune cu punerea în executare dela 1924 încolo. Anglia a refuzat a se supune unei reglementări rigide a muncei iar Statele-Unite ale Americei se ţin departe de Biroul muncei ca şi de Societatea Naţiunilor.

■

Se pune atunci întrebarea care a fost raţiunea conducătoare a adeziunei tocmai celor mai slabe comunităţi de stat? Fost-a naivitatea reprezentanţilor care au consimţit la o înţelegere de care cele mai puternice state s'au ferit? Suntem noi aşa de tari ca ţară industrială, în cât să putem pune la cale o măsură, care să limiteze orele de lucru?

In Franţa, unde se introdusese deja de mai nainte săptămâna de 48 ore, — legiferată în urmă — s'au ivit voci care protestează contra acestei reglementări şi Camera de Comerţ din St.-Etienne pretinde că producţia minieră, d. e., a diminuat cu peste 15 la sută, — preţurile fabricatelor urcându-se în proporţie.

Printr'o mai bună utilare şi o anumită educaţie, s'a spus, că se poate compensa deficitul provenit din o micşorare a orelor lucrate, dar cine poate susţine că în împrejurările de astăzi mai ales, România e în stare a-şi perfecţiona şi înoi maşinele şi aparatele sale, sau că lucrătorul a dovedit în timpurile din urmă mai multă inimă la lucru?

De sporirea râvnei pentru împlinirea datoriei nu s'a auzit vorbindu-se, de tembelism se plânge toată lumea. Cu împuţinarea timpului de lucru, aplecarea spre lene a devenit şi mai pronunţată şi a invadat şi cercurile mai culte ale funcţionarilor, cari sub cuvânt de sforţare a creerilor, cer ziua de 5 ore. Bătrânii lucrau 8—9 şi chiar 10 ore.

Evident că toată producţia se scumpeşte în consecinţă mult peste cota pe care factorul deprecierei banului o provoacă. Arhitecţii şi constructorii, bunăoară, preţuesc astăzi cam la jumătate cătimea de muncă zilnică a lucrătorului şi meseriaşului român şi regretă lipsa concurenţei pe care o făceau altădată elementele ce veneau din afară. N'ar fi nimic de făcut în această privinţă?

■

Prima conferinţă internaţională care s'a ţinut special pentru stabilirea zilei de 8 ore, a avut loc la Washington, dar generoşii iniţiatori n'au avut parte să vază postulatul lor primit de marea republică de peste Ocean. Şi totuşi nici un alt Stat n'ar fi fost în mai mare măsură să aducă la îndeplinrie o uşurare a lucrătorului din fabrici şi mine.

„Il tempo economico" din 5 Martie ne spune că, în Regatul Unit, 6 milioane de lucrători produceau înainte de război marfă de 1.600.000.000 lire, pe când în Statele Unite cu 6 jum. milioane se produce pentru 4.130.000.000 lire st., ceeace revine mai mult de cât îndoit pe cap de american. Yunkeul vede în această disproporţie începutul unei pronunţate decadenţe a ţărei din care şi-a tras originea. Cauzele nu pot rezida de cât în mijloacele naturale, de care noua emisferă dispune în mai mare cantitate, dublate de utilage perfecţionate şi de energia caracteristică descendenţilor coloniilor.

■

Cultura ca şi bogăţia popoarelor a mers până acum dela răsărit spre apus. Este acest mers fatal pe globul pământesc, sau putem opri în loc acea ce ar părea un destin neînlăturabil? Orientul cu practicele lui de detestabilă cârmuire, răsăritul de haos anarhic, îşi întinde el tentaculele asupra ţărilor limitrofe? Destrăbălarea, care ne-a cuprins, lenea şi corupţiunea sunt ele numai o aparitie trecătoare, produs al crâncenului război sau sunt premergătorii decăderei asemănătoare acelei pe care luminaţii lui Israel o profetizau.

Iată întrebări pe cari mulţi dintre noi şi le vor fi pus: Noi înclinăm a crede însă că am intrat în epoca de reculegere. De altmintreli suntem încă prea aproape de epoca de insufleţire, de avânt şi de jertfire care a înfăptuit cel mai mare ideal la care o naţie poate să aspire. Nu, nu putem judeca acest popor, după trotuarele unor Sodome şi Gomore, nici după ecârşnirile celor ce ambiţionează „Puterea". Nu mai prind nici ele cubraţiunile celor ce au pornit în aşa chip să reformeze(?) lumea, dar cu gânduri ascunse, de a o mâna după placul lor despotic. Sunt semne că masa se emancipează de uneltirile şi înrâuririle elementelor răsvrătitoare iar ţăranul se reîntoarce tot mai cu drag la coarnele plugului fără a-şi număra orele de muncă. El, a priceput înaintea altora, că asta e singura politică, politica braţelor care ne poate scoate din vâltoarea în care pe sbatem acum.

Popor tânăr sau reîntinerit, căruia Dumnezeu i-a hărăzit o deşteptăciune naturală, o doză de bun simţ şi pe d'asupra o ţară mănoasă şi îmbelşugată ca comori în adâncurile pământului, acest popor trebue să aibă încă secole de trai şi înflorire.

AL N. ŞTEFANESCU.

Benzină 3 Lei l. EMIL BLAGA Telefon 270. ◆◆ CLUJ.

Serviciul de zi și noapte

1585 Str. Avram Iancu 56. Tel. 11-01.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Au sosit la

„OLD ENGLAND"

Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară

1602 Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.

rticle frumoase de droguerie

au sosit la parfumeria

D'or

uj, Piata Unirii No. 5. 1385

VIȚE ALTOITE

Port altoi ș vițe americane cu rădăcini, furnisează garantând pentru veritabilitatea soiurilor.

320

F. CASPARI, MEDIAS.

u sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig"

Regele Pălăriilor Cluj,

ața Unirii 17. Albituri pentru mni se află permanent. 779

a deschis din nou magazinul de mode pentru dame

Weiss și Molnár

sub noua firmă:

eller, Weiss și Molnár

Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

e caută

pentru angajare imediată un maestru tăbăcar care cunoaște tăbăcirea boxuri și sevrouri.

Relații administrația ziarului. 1614

eclame este sufletul comerțului.

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

LOUP NOIR

NEINTRECUTA

CREMA DE GHETE

„Filatelistul Român"

Organul Colecționarilor de Mărci din România. Conține articole interesante în limba română, franceză și germană. Cronica de noutăți și oferte avantagioase. Abonamente anual Lei 36. Număr de probă gratis. Redacția și Administrația: Calea Victoriei 65, București.

Prima Casa de Împrumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că în vederea sărbătorilor Paștilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Împrumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Să nu se confunde No. casei.

TRASUL

dă betonului și mortarului densitatea deplină și impermeabilitatea mărește clasticitatea și resistența de tracțiune și de presiune, face posibil economii mari la ciment de portland.

TRASSIA S. A. p. Exploatare de tras transilvanean în DEJ, fabrica: Tras, Trasvar, Ciment de Tras.

Prospecte și certificate oficioase stau la dispoziție. Representant pentru jud. Gojocna și Turda-Aries precum și depozit în Cluj: Inginer F. HANN Cluj, Strada Ciparlu No. 3. 1401

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu

Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

12138, 16555, 21535, 14438, 2085, 4355. 36048, 22408, 2729, 9769
3713, 47138, 10886, 37279, 10168, 11884, 46991, 34315, 20455
30953, 81, 26188, 20224, 20423. 29102, 48915. 21306, 47714, 44323
12740, 32961, 31101, 6897, 5700, 4156, 27721, 17862, 44541, 34950
49112, 37532, 19528, 24550, 34240, 29399, 41905, 41412, 44192
30557, 12179, 22102, 23194, 22050, 29504, 15235, 3760, 6177, 18005
26931, 13079, 34698, 1363, 5816, 18322, 35684, 2899, 48110, 4050
34644, 26716, 11211, 33640, 30852, 22393, 24339, 1678, 24106
44194, 3859, 25243, 5575, 47653, 2484, 38850, 48590, 2263, 691
29239, 9664, 35227, 33927, 41520, 12888, 23156, 13555, 42779
26907, 43152, 31569, 18095, 18053, 26546, 9616, 32398, 37273
1229, 29703, 22487, 44498, 44985, 48299, 35127, 28720, 7850
31192, 20586, 25365, 13616, 29595, 42333, 6190, 21941, 9324
32367, 45826, 38996, 49845, 27532, 1450, 13054, 23003, 7291, 11632
14896, 37, 26207, 36939, 26291. 12539, 23120, 37249, 15587, 3436
10533. Seria R. Nrii 7652, 1941, 34380, 8979, 3131, 971, 15389
42836, 38494, 19789, 46653, 28364, 40217, 26252, 4663, 30734
45552, 1125, 39536, 36991, 18384, 21986, 26005, 3235, 24646, 32524
21402, 4522, 46842, 13712, 41734, 49248, 31513, 14924, 39534
25822, 28910, 700, 38032, 6421, 24745, 24566, 47592, 22809, 46224
13414, 11791, 30354, 10780, 11722, 37650, 10528, 2857, 47414
35078, 41235, 14718, 18453, 2560. 47726, 46592, 21222, 23290
17012, 34898, 2322, 40734, 3109, 49212, 463, 22640, 34897, 35788
49042, 47362, 26601, 32821, 16877, 46535, 11189, 16157, 17316
39320, 44340, 28964, 16335, 18748, 39475, 30964, 1256, 11644
18576, 37302, 342, 18386, 46608, 23119, 2544, 35213, 7827, 37476
43696, 48594, 18508, 23128, 25231, 13710, 45519, 44337, 44338
26270, 18689, 43303. 6387, 30580, 23412, 9067, 37125, 344, 43028
18716, 32347, 37213, 3948, 8381, 21330, 8874, 41267, 18599, 25743
41804, 38222, 31274, 21329, 5351, 34834, 29282, 10625, 15737
15381, 33038, 18542, 26947, 26872, 45845, 33063, 37743, 8026
16258, 28531, 13102, 14448, 20970, 37014, 29662, 43623, 29973
17856, 8248, 37034, 42202, 38711, 1395, 44025. Seria S. Nrii 3734
42250, 33044, 16787, 3420, 6173. 14192, 29776, 276. 49049, 23902
6697, 31515, 20711, 5555, 43681, 21523, 439, 40383, 35216, 46127
8186, 9718, 23834, 30211, 6350, 15168. 23277. 45213, 28008, 39776
4761, 33476, 12682, 46667, 18264, 11150, 11149, 4233, 43225, 17625
16088. 37207, 11295, 437, 19099, 605, 3779, 21971, 20820, 36413
4638, 17819, 27554, 12651, 32593, 19199, 17829, 22155, 4127, 9579
7023, 49439, 37355, 14404, 29033. 4756, 22658, 6572, 21487, 16126
45967, 17651, 16744, 26468, 13759, 25649, 16393, 35877, 27676
1517, 40505, 32979, 31448, 15403, 17165, 36058, 21049, 36825
43442, 27772, 5849, 37788, 7545, 41922, 21356, 40334, 344, 14136
29818, 11629, 49575, 4049, 34837, 30817, 32742, 25577, 45659
10379, 11158, 16023, 19571, 32463, 44887, 637, 31761, 1511, 27182
24719, 38647, 39652, 44731, 43257, 23579. 38995. 20191, 27612
30853, 35333, 9278, 35884, 12645, 41572, 46272, 37550, 21891
19051, 19052, 36040, 39913, 16954, 38903, 20374, 19858, 49906
30285, 42495, 8670, 24519, 6742, 6741, 44598, 26384, 36164, 24139
15767, 15766, 35251, 1087, 36353, 37262, 40011, 56415, 11326
32998, 32997, 20766, 35135, 5466, 36253, 10517, 5325, 33992, 30517
28938, 5846, 31912, 43486. 27662, 41070, 44567, 41536, 49089
1858, 34164. Seria T. Nrii 9951, 23377, 48238, 8318, 29751, 33221
23185, 13451, 7578, 49008, 2170, 32102, 12179, 23451, 11850, 13363
45501, 14001, 9643, 13265, 47921, 39502. 15647, 13045, 40809, 37560

(Va urma.)

ARENDAREA BĂILOR „OGLINZI" JUD. NEAMȚ

Publicațiune.

Primăria Tg. Neamț dă în arendă, prin licitație publică, băile saline „Oglinzi" propietatea sa, situate în imediata vecinătate a orașului.

Termenul arendării este de 10—20 ani, începător din anul corent.

Licitația se va ține la primăria Tg. Neamț, în ziua de 30 Apr. a. c. ora 3 p. m. conform disp. art. 72—83 din legea comptabilității publice.

Garanția provizoră este de 5000 lei.

Condițiunile arendării se pot vedea la primărie în orice zi de lucru.

Președinte

1688 D. CALAPOD.

LEGATURILE
dintre germani și bolșevici Ruși

Desemnând intențiunile și atitudinea ce vor avea trimeșii sovietelor la Genova, ziarul „Le Câblogramme" mai înainte de a se da în vileag recentul acord dintre guvernul german și sovietele rusești, arată că delegațiunea rusă, în parcursul său, s'a oprit câteva zile la Berlin. Ba nu ș-a pierdut timpul acolo.

După informațiunile primite, se zice că s'ar fi încheiat acorduri foarte importante, atât politice cât și economice, între guvernul sovietelor și acela al Reichului.

Bineînțeles că încă nu se cunoaște obiectul acestor acorduri, dar este sigur că negocierile s'au făcut de ambele părți într'un spirit foarte amical. Cancelarul Wirth a fost atât de amabil față de șefii delegațiunii ruse, încât le-a propus să pună hotelul vechei ambasade imperiale ruse la dispoziținea reprezentantului diplomatic al sovietelor în Germania. De sigur că această generozitate îl costa prea puțin, de carece acest hotel era proprietatea particulară a familiei țarului. Ar fi inutil să se adauge că Cicerin s'a grăbit să ofere guvernului german vechea ambasadă imperială din Petrograd.

Semnalând aceste amănunte, „Le Câblegramme" spune că ar fi o eroare să fie considerate ca niște fapte secundare. „Gazetta din Frankfurt" vede în ele indicațiunea unei foarte apropiate reluări a relațiunilor diplomatice normale între Berlin și Moscova.

Ziarul francez amintește cu acest prilej, un discurs ținut la Cameră în 1920 de către d. Barthou, șeful delegațiunii franceze dela Genova, în care acesta declarase că nu există o amenințare mai mare pentru Franța decât constituirea unui bloc germano-rus. Deaceea, dacă dintr'o neprevedere condamnabilă, sau pentru respectarea unor principii, Franța ar lăsa să se constitue acest bloc, victoria ei ar fi călcată în picioare.

„Le Câblogramme" crede că această idee ar trebui să rămână neclintită în spiritul delegaților francezi și al guvernului lor. Toți aceia cari cunosc bine Europa centrală și Rusia vor fi de aceeaș părere.

Dacă Franța a pierdut la Washington o bătălie, ar însemna să sufere un dezastru în cazul când ar vedea realizată o înțelegere între Moscova și Berlin.

Cu toate acestea, ziarul francez crede că la Moscova nu s'a examinat de cât cu regret eventualitatea unui acord politic cu Germania. Nu la Berlin, ale cărui frontiere sunt prea apropiate de Rusia, visează Lenin să găsească remediul pe care-l crede indispensabil pentru menținerea independenței poporului rus. E firesc ca privirile lui să fie ațintite spre Paris și Londra. „Le Câblogramme" spune că deși Camera franceză nu vede în deajuns această înfățișare a problemei, guvernul însă ar trebui să n'o ignoreze și să caute momentul rezolvării acestei dileme, inspirându-se de la cele mai mari interese ale patriei.

De altfel, șefii delegațiunii sovietelor nu vor dovedi o neînduplecare prea dârză. Situațiunea financiară și economică a țării lor le interzice aceasta. De altă parte, la al 11 congres politic comunist rus care s'a ținut la Moscova, o majoritate zdrobitoare s'a pronunțat în favoarea nouei politici economice a guvernului. Așadar Lenin are mâinile libere. Se zice chiar, în cercurile apropiate ale delegațiunii sovietiste, că Cicerin ar fi primit instrucțiuni speciale în chestiunea recunoașterei datoriilor ruse. Corespondentul din Berlin al ziarului „Câblogramme" de sigur în necunoștința acordului încheiat deja între guvernul german și soviete afirmă chiar că, în ultima clipă, dacă se va crede absolut necesară re-

CHESTIA SCHIMBULUI
pe termen

Băncile de emisiune vor face transformările plăților urgente în plăți pe termen lung

Genova. — Comitetul economiștilor s'a întrunit la palatul San Giorgio, a examinat raportul experților din Londra cu privire la chestiunea schimbului și au luat cunoștință de amendamentele și sugerările propuse de diferite delegațiuni. Chestiunea controlului asupra exportațiunei capitalurilor spre a împiedica sustragerea dela impozite, a fost examinată și discutată. S'a discutat în urmă ameliorarea măsurilor pentru schimburile cu termen. In această privință rezultatul deciziunei a fost propunerea de a încredința instituțiunilor particulare de emisiune operațiunile de schimb, cu scopul de a transforma operațiunile cu efectiv prompt, în operațiuni cu termen. Desigur că această propunere contrasta cu principiul pe care comisiunea deja îl aprobase adică de a suprima orice propunere care ar tinde la o reglementare artificială a schimburilor.

Profesorul Visserrin pune în evidență faptul că această propunere ar putea avea un scop final special cu privire la piața engleză, scop cre nu s'ar găsi în celelalte țări. In definitiv comisiunea respinge propunerea și se limitează de a exprima votul său, pentru o mai largă organizațiune a schimburilor cu termen.

La orele 9 nu se luase încă dispozițiunile în acest sens. Delegațiunea germană propune un amendament care tinde a sancționa dispozițiunile pentru înfrânarea evaziunei capitalurilor și sugerează un control fiscal spre a împiedica sustragerea dela aplicațiunile impozitelor. In urma unor largi discuțiuni s'a ajuns la concluziunea că chestiunea controlului fiscal este în conexiune cu chestiunea dublării impozitelor. Această chestiune se află deja în studiul comisiunei financiare dela Liga Națiunilor. Privitor la controlul pentru evaziunea capitalului.

D. Dubois observă că acest control cu greu s'ar putea îndeplini asupra statelor străine și deci ar trebui să formeze obiectul măsurilor interne particulae pentru orice stat.

In urma unor largi discuțiuni, comitetul a formulat un articol prin care chestiunea controlului fiscal este contopită cu aceia a dublărei taxațiunei votând că comitetul Ligei Națiunilor urmând lucrările deja începute, să fie însărcinată de a formula un proect de convențiune.

---

luarea relațiunilor cu statele burgheze și cu Franța în special, reprezentanții guvernului sovietelor se vor înclina și vor accepta în principiu recunoașterea datoriilor anterioare războiului.

Totuși, ei vor însoți acest gest cu o declarațiune solemnă, spunând că dacă cedează la această cerere, o fac pentru că sunt constrânși de necesitate, și pentrucă nu vor să li se spună că se opun la opera de reconstruire a Europei. Dealtfel ei n'au sosit la Genova cu mâinile goale. Au dus în valizele lor propuneri ispititoare. Se zice astfel, că au un plan minuțios studiat pentru exploatarea zăcămintelor de țiței din Rusia meridională și din Caucaz, cu ajutorul capitalurilor străine.

„Le Câblogramme" încheie spunând că ar fi timpul că Franța să-și deschidă ochii și să nu se lase ca din cauza preocupărilor imediate ale apărării câtorva interese, să treacă cu vederea esențialul acestei probleme, care este evitarea cu orice preț a precipitării Rusie în brațele Germaniei.

Păşunatul în Ardeal
MASURILE LUATE DE MINISTERUL AGRICULTUREI ȘI DOMENIILOR

Se cunosc de toată lumea plângerile neîncetate și justificate ale Românilor din munții apuseni ai Transilvaniei, în chestia pășunatului și a amenzilor de păduri cari fuseseră sporite cu una la mie la sută după cum erau fixate în legea ungurească dela 1879.

Sporirea aceasta exorbitantă a amenzilor de păduri și păsunat provocase mari nemulțumiri pentru Moții din Ardeal întrucât de multe ori amenda era mai mare decât însăși costul vitei.

In urma reclamațiunei prezentată zilele trecute d-lui Alexandru Constantinescu, ministrul agriculturei și domeniilor, de către o deputațiune a parlamentarilor din județele Alba Inferioară și Turda-Arieș în frunte cu d-nii deputați Ion Rusu Abrudeanu, dr. I. Boeru, Dr Remus Pașca și senatorii Ștefan Pop și Jovian Mureșeanu, ministerul domeniilor a luat următoarea deciziune:

1) Să nu se mai rezerve agenților silvici locuri speciale de pășune și fânețe. La pădure să se primească vitele acestora în mod gratuit iar pentru fânețe să se plătească ca despăgubire pentru jugherile de competință suma pe care o plătesc țăranii ca arendă forțată și care despăgubire se va plăti de cei îndreptățiți la păsune.

2) Se admite păsunatul în păduri mai mari de 10 ani, cu prețul de vită ca în anul 1921.

3) Despăgubirea în caz de contravenție va fi cum este azi iar amenda va fi ca în 1918, după legea de atunci în vigoare (legea ungurească din 1879).

4) Amenzile pronunțate până azi, dar neîncasate, se vor anula plătindu-se numai despăgubirea.

■

Ordinul ministerului de domenii care curmă situația nenorocită de până azi a locuitorilor din cele două județe, poartă No. 1779 din 8 Aprilie 192p. El a fost comunicat regiunei silvice din Câmpeni care a fost invitată să se conformeze întocmai acestei deciziuni.

ABONAMENTELE
pentru ziarul
„Infrățirea"
dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți
Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

RECLAME
Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

◆ ◆

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj. ■

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

Tiparit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 499 | Opt Pagini 1 LEU Opt pagini | Marți 25 Aprilie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania" Sibiiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA ... No. 5 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI ...
Director: D. TOMESCU
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

IZOLAREA !

de C. DIMITRESCU—IAȘI,
fost rector al Universității din București.

In sfârșit după trei ani de sbuciumări, in care, propriu vorbind, n'am avut nici „Guvern" nici „Cameră" — țara intră în ordine pentru a se îndruma prin muncă hotărâtă, spre consilidarea sa morală și materială.

Țara așteaptă în liniște și cu încredere să vadă actualul regim punându-se pe muncă serioasă. A sosit timpul faptelor, s'a isprăvit cu vorbăria zgomotoasă dar fără miez și fără rod.

Un ziar din Capitală relevă faptul, că azi când e vorba să se desăvârșească o operă urîașă guvernul n'a reușit să-și asocieze nici măcar o parte din atâtea alcătuiri politice câte sunt în ființă — și găsește „ciudat" că liberalii voesc să rezolve „singuri" întreaga operă de consolidare a țării intregite. Explicarea i se pare că o găsește în egoismul exagerat al partidului liberal.

Observăm că problema nu e bine pusă.

•

De fapt după sbuciumările dezastroase din Camerile de după războiu, — sbuciumări, cari nu făceau decât să impingă tot mai mult statul Român spre prăpastie prin ruina financiară și prin anarhia inernă — ambii factori constituționali atât Țara cât și Coroana și-au întors privirile spre „partidul liberal".

Acest partid e singurul care nu numai că a rămas în picioare după războiu, dar mai mult de cât atât, s'a reorganizat în timpul opoziției de aproape doi ani așa că a putut să aibă curajul de a lua asupră-și cârmuirea țării în aceste vremuri grele. E netăgăduit că viața acestui partid e intrețăsută cu intreaga evoluție de modernizare și organizare a României de azi. Era firesc ca toate privirile să se îndrepte spre el, mai cu seamă în momentul în care toate incercările cu așa numiți „oameni noui" dăduse faliment. Camerile erau compromise în afaceri scandaloase și se dovedise incapaobile de a eși din agitațiunile anarhice cari împiedicau orice pas de îndreptare a situației. In astfel de împrejurări era nevoe de un „guvern de ordine" care să fie capabil de a guverna în mod pozitiv, va să zică îndrumând țara spre soluțiunile cerute de nevoile timpului. Iată care a fost înțelesul venirii partidului liberal la putere. Afirmarea ordinei și lupta contra tendințelor anarhice a unora din grupările sociale din timpul din urmă. Intre „ordine" și anarhie, evident că nu poate fi colaborare.

Ce-i rămânea de încercat? Care sunt alcătuirile politice cu cari trebuia să încerce o apropiere?

•

Din vechiul regat, partidul conservator de sub conducerea D-lui Marghiloman e compromis prin colaborarea cu stăpânirea nemțească, așa încât se poate zice că nu mai există. Partidul „conservator democrat" de sub conducerea D-lui Tacke Ionescu e aproape descompus. Insuși D-nul Tacke Ionescu a spus că în vremurile de grea cumpănă prin care a trecut țara „aproape uitase că are un partid", așa că se poate spune despre acest partid că este pentru noi o suvenire din trecut, pentru d-l Tacke Ionescu o rezervă pentru un viitor problematic.

Rămânea gruparea naționalistă a D-lui Iorga și partidele din provinciile alipite. Către aceste grupări s'a adresat șeful liberalilor.

Cu reprezintanții Bucovinei și ai Basarabiei s'a putut lesne face apropierea. Cu D-nul Iorga nu știu în ce au consistat tratativele, dar pe cât știu, D-sa a pus condiția, do a se face mai întâi acordul cu partidul național din Ardeal.

Aici era toată greutatea.

De sigur cu gânduri curate din amândouă părțile, înțelegerea trebuia să fie foarte ușoară. D-nii Maniu, Vaida, trebuiau să se ridice până la „ideia de stat național românesc"; pe acest teren nevoile statului fiind aceleași pentru întreaga Românie, discuție nu putea fi. Și apoi, înăuntrul „idei de stat" nevoile Ardealului își puteau găsi ușor soluțiunile, întrucât nevoile Ardealului sunt nevoile României intregite.

Dar rămâne cehstiunea gândurilor ascunse. — That is the question!

Fapt e că apropierea nu s'a putut face.

De ce?

Lupta electorală desfășurată de partidul național in Ardeal a dat pe față cauzele pentru care tratativele cu partidul liberal n'au putut ajunge la nici un rezultat.

Astăzi se știe ce sentimente hrănesc „domnii" din partidul național despre Românii din Regat, despre oamenii politici cari au muncit și au jertfit pentru „unitatea națională". Mai mult încă, cu această ocazie s'a dat pe față și tirania ce au exercitat-o conducătorii partidului național asupra poporului din Ardeal, pe care l'au considerat totdeauna ca o zestre a partidului.

Fraza „Ardealul al Ardelenilor" inseamnă pentru acești domni Ardealul al „fruntașilor partidului național". Iar când acești domni au început campania contra statului Român și când cetățenii Ardealului, — cetățeni liberi într'un stat liber — având să se pronunțe între guvern și între partid, — s'au pronunțat în mare majoritate pentru statul Român — furia fruntașilir n'a mai avut margini. — Aveau și de ce. — Pentrucă s'a făcut dovadă clară că Ardealul nu este „domeniul privat" al celor câțiva conducători ai partidului național.

Cine citește gazetele acestor domni din Ardeal, rămâne surprins de amenințările contra celor cari i-au părăsit, — considerându-i ca trădători, pentru că n'au voit să îmbrățișeze ambițiile nefundate ale domnilor din comitetul partidului — și s'au pronunțat pentru partidul liberal în interesul consolidării Unirii într'un singur stat român.

Astăzi, când s'au dat pe față gândurile ascunse ale „partidului național", înțelegem pentru ce n'au primit să guverneze împreună cu guvernul „liberal" și pentru ce tratează cu elementele anarhice ca D-nii Lupu, Stere, Mihalache.

Era deci fatal să se întâmple ceia ce s'a întâmplat. Criza politică prin care am trecut nu se putea prelungi. Partidul liberal trebuia să se hotărască a primi singur puterea făcând apel la toate conștiințele luminate ale acestei țări, cari sunt în stare să pună interesele statului mai presus de toate.

•

Astăzi partidul liberal, sprijinit de majoritățle din parlament, sprijinit pe increderea generală a țărei și având conștiința sarcinei uriașe ce și-a luat asupră-și — va susține cu „vrednicie" lupta pe toate fronturle, — nu prin vorbe, — ci prin fapte, satisfăcând treptat nevoile țării și readucând la simțul realității pe cei „rătăciți".

C. Dimitrescu—Iași.

Unificare legislativa

Una din cele mai grele sarcini ale parlamentului actual este de sigur unificarea legislativă. Cum în genere presa noastră discută toate problemele politice și sociael cu o superficialitate jignitoare, în mod fatal nu acordă nici acestei chestiuni vitale pentru statul Român, o atenție mai deosebită.

Dar pe lângă necompetința unei anumite prese în asemenea discuții, ce necesită o temeinică cunoaștere a principiilor juridice, se mai adaugă și reua voință, inducerea în eroare a opiniei publice. De aici deslănțuirea de patimi regionaliste, acuzări de impunere a unei singure voințe, adică a vechiului regat, în dauna intereselor ținuturilor alipite.

Nu e destul să ceri unificare. Trebue să cunoști și condițiile în care se poate face această operă complexă și dificilă.

E cert că ținuturile astăzi unite nu pot să trăiască indefinit sub legiuiri deosebite. Toți cetățenii unei țări trebue să se bucure de aceleași drepturi și să aibă aceleași îndatoriri, căci oamenii care depind de o suveranitate fără să fie supuși acelorași legi, sunt și străini unii altora: ei sunt sub ocârmuirea aceleiași puteri, fără a fi membrii aceluiaș stat. Sub ce formă se va face însă aducerea tuturor cetățenilor sub imperiul unei singure legiuiri?

După principiile doctrinare ale Dreptului și după aplicațiile practice ale acestor principii în relațiile de convietuire dintre state, sunt în genere două moduri de tranșare a unității în legislație:

1) Centralizarea legislativă, adică extinderea legislațiunei actuale a Statului Român preexistent la provinciile alipite, desființându-se dispozițiunile contradictorii ei din dreptul local.

2) Unificarea legislațiilor vechiului regat cu a ținuturilor românești alăturate.

Să arătăm pe scurt rostul fiecărei modalități de a rezolvi problema; avantajele și desavantajele ce le prezintă, și, care din ele e preferabilă în situația noastră.

Mai multe țări sau provincii contopindu-și printr'un act de voință activitățile și inițiativele lor pot constitui:

1) Sau o federație, când au avut până atunci fiecare o individualitate independentă, autonomă sau suverană.

2) Sau o alipire la un organism singur suveran și independent, (act de centralizare politică) celelalte depinzând până în momentul alipirei de alte state politice, neavând în consecință o viață independentă. Fiecărei din aceste organizații politice îi corespunde una din organizațiile legislative mai sus menționate.

In primul caz avem unificarea legislativă, adică fuziunea legislațiilor statelor sau provinciilor contopite. In cel de al 2-lea caz — și acesta e cazul nostru — avem centralizarea legislativă. Prin urmare ar fi de făcut o adaptare a legilor statului Român la unele moravuri și tradiții prea adânc înrădăcinate în mediile sociale alipite și o armonizare a diferitelor legi speciale și excepționale din 1916 până astăzi. Deci o clarificare a sistemului legislativ general al Statului Român întregit.

Dar acestei centralizări legislative, deși e cea mai științifică, i se poate imputa că ar fi o măsură impusă, contrazicând tradițiile juridice ale populațiilor noui alipite. Atunci avem și în acest caz soluțiunea unificărei legislațiilor, care necesită o revizuire a întreg sistemului legislativ și o codificare nouă.

Aceasta e însă o operă extrem de dificilă, care cere timp, concursul tuturor forțelor națiunilor, a juriștilor, a Universităților, a Academiilor țării și a presei. Altfel te poți aștepta la o compilație de texte superficială și neadoptabilă mediului social, căruia nu-i va reprezenta nevoile.

Pentru aceasta trebuie lăsat parlamentul să lucreze, trebue ajutat cu toate resursele intelectuale ale națiunei, ca să se poată efectua o adevărată unificare a dreptului în țara românească întregită, care să pornească din comunizarea voințelor, dorinților și tendinților tuturor cetățenilor, care să reprezinte toate nevoile reale ale societăței românești în momentul elaborărei.

Insă pentru ca până la terminarea operei de legiferare, țara să nu rămâie în anarhia legislativă de astăzi, trebue admis de orice român în perioada de tranziție în care ne găsim, sistemul legislativ în vigoare în statul român, acesta fiind integralizat, armonizat și simplificat prin adaptarea legislațiilor din provinciile alipite.

c. p.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

PROGRESELE
Bisericei catolice în China

Osservatore Romano publică o corespondență din Sanghai, din care scoatem următoarele:

„Calendarul „Observatorul" ce apare în Zi-ka-wei ne aduce plăcuta știre că numărul catolicilor chinezi a ajuns a 2.056.338. Creșterea aceasta se poate calcula la o medie anuală cu 61855 Acest rezultat se datorește „carității" de care a dat dovadă misionarii catolici, în cursul teribilelor încercări: foamete, epidemie.

Un alt fapt îmbucurător, este marea îngrămădire de misionari, în China.

Seminariile americane și irlandeze pentru formarea misionarilor, trimet acum în fiecare an, pentru fondațiunile lor din Koangtong și Houpé, ajutoare abundente și primii păstori destinați de a servi ca auxiliari, au debarcat în China încă din anul trecut.

Seminariile canadiene și spaniole pentru misionari nu vor întârzia de a imita activitatea depusă de celelalte seminarii.

Pasioniștii americani se vor instala în Hounan. Franciscanii americani își vor lua reședința la Houpé; iezuiții spanoli, italieni și canadieni la Ngan-hvei și Kiang-son. Cum seminariile notate mai sus au o afluență enormă de elevi, mărirea numărului preoților întrebuințați la acest apostolat va fi foarte satisfăcător.

In 1920 erau 1365 preoți europeni și 963 indigeni; în 1921, 1416 europeni și 998 indigeni; este un plus de 90 preoți din cifra totală, episcopii inclusiv; episcopii 4, preoți europeni 51, preoți indigeni 35.

In acest număr nu sunt socotiți numeroși preoți sosiți în anul acesta.

Fiecare preot nou, care face propagandă de apostolat, reprezintă un progres nou la încreștinarea teritoriilor păgâne. In acest sens, viitorul bisericei în China este asigurat.

Să ne fie permis să insistăm asupra faptelor celor mai recente ale propagandei, din care cititorii noștri vor vedea progresul Bisericei în China, în cursul secolului XIX.

In Nganhvei, una din cele 18 provincii Chineze, nu avea de cât 500 de botezați înainte de 1860, două parohii, una cu 300 credincioși în spre Nord, situată în subprefectura Du-ho, cealaltă cu 200 credincioși la, Sud, în regiunea Tongmen.

Incepând din anii 1868 și 1869 iezuiții din regunea Parisului, cărora le-au fost încredințate aceste două regiuni, începură apostolatul adevărat.

Incercarea fu dureroasă: un preot chinez convertit și un iezuit fură omorâți de briganzi care cutreera țara. Prin intervenția puterilor europene interesate în această chestiune, Statul chinez a luat măsurile necesare, așa că după acest atentat dureros, lucrurile au mers în liniște.

Astfel că în Iulie 1921, în Nganhvei se socoteau 73.812 botezați și 53.581 catehumeni.

In 1910, iezuiții din jurul Parisului, puțini la număr, pentru a cultiva singuri terenul imens ce le-a fost încredințat, făcură apel fraților italieni și spanoli. Aceștia venind în număr mare, Sf. Părinte a dat în Iunie 1921 un decret, prin care Nganhvei a fost ridicat la vicariat apostolic independent, iar în Ianuarie 1922 fu împărțit în trei provincii de misiuni dependente de materele din lor Turino, Castilia și Leon.

Astfel înaintează încet-încet, sistematic, dar fără întrerupere, renașterea spirituală a imensei Republici chineze.

Se caută

pentru fabrica „Unirea" Str. A. Panu No. 6

un bun maistru pentru cartonaje

BATAILLE
pe scena românească

Prima din piesele lui Henri Bataille care a văzut lumina rampei la noi a fost „Modelul" (La femme nue) în 1910 sub direcțiunea lui Pompiliu Eliade și cu o admirabilă interpretare având în frunte pe d-nele Tina Barbu, Maria Filotti și pe d-nii Demetriad și Soreanu.

In acelaș an, d-l Alexandru Davila montează cu un enorm succes încă două din piesele sale: „Fecioara rătăcită" cu d-na Marioara Voiculescu și „Maman Colibri" cu d-na Lucia Sturza Bulandra.

In 1911, d-l Alexandru Davila mai represintă la teatrul Modern „Scandalul" cu d-na Marioara Voiculescu și cu C. Radovici.

Sub direcțiunea Bacalbașa, se montează la teatrul Național în 1912 „Marșul Nupțial" cu d-na A. Macry Eftimiu și cu d-nii Soreanu și Demetriad.

In acelaș an, d-na Marioara Voiculescu mai interpretează la teatrul Modern piesele „Copil din Flori și „Poliche" având ca parteneri pe d-nii Manolescu și Storin.

In 1914, la teatrul Modern, compania Marioara Voiculescu și Bulandra represintă: „Luminătorii" (Les flambeaux) cu d-nele Lucia Sturdza Bulandra, A. Macri Eftimiu și d-nii Toni Bulandra și Manolescu și „Invierea Ressurection) o admirabilă prelucrare a romanului lui Tolstoi în care rolul principal a fost jucat de d-na Marioara Voiculescu.

In 1915 la „Comoedia" se reprezintă pentru prima oară la noi „Fluture de noapte" (Le Phalene) cu d-na Marioara Voiculescu și în acelaș an se reiau „Poliche" și „Marșul Nupțial" cu Marioara Ventura în Gracé de Plessans.

Ultima dintre piesele lui Bataille jucate la noi a fost „Tendresse" anul trecut la teatrul Lyric cu d-na Marioara Voiculescu. In total, directorii noștri de teatru au representat unsprezece din operele dramatice ale lui Bataille.

ECOURI

INCA UN CINCANTENAR

Când vom ajunge la al cincizecilea cincantenar ne vom închina!

Acela pe care îl vom povesti mai la vale este foarte modest. Nu va face mult sgomot: este cel al fântânilor Walace.

Orașul Paris a putut în 1872 grație donațiunei unui filantrop englez anume Walace să construiască cele o sută de fântâni cari poartă numele acesta.

Câte servicii n'au adus aceste grațioase fântâni al căror dom este susținut de trei femei în stil grec.

Câți nenorociți nu și-au astâmpărat setea și frigurile grație tinichelei banale legate cu un lanț de fântână.

Grație sărbătoririi cincantenaru lui lor administrația comunală a Parisului le face din nou toaleta.

Naiadele au reîntinerit, grație unui pic de văpsea, ca și semenele lor muritoare.

SUVERANII BELGIEI LA VATICAN

Pentru prima oară dela 1870, trăsurile Vaticanului s'au dus să ia, conform vechiului ceremonial, pe suveranii belgieni dela ambasada lor.

S'a făcut, totuși, o concesie progresului, somptuoasele trăsuri de gală aurite, împodobite cu ciucuri, catifele și fanioane, fură înlocuite prin câteva automobile moderne.

Totuși câți-va ștafetari cari purtau steaguri cu culorile pontificale și belgiene, precedau limusinele.

Când regele și regina au sosit în curtea Saint-Damasc, trompetele începură să sune.

Fanfara gardei Palatine cântă „la Barbanconne". Majordomul Vaticanului, monsegnorul Sanz de Samper, conduse pe Majestățile Lor, cari defilară printre șirurile de halebardieri și gărzi nobile.

Piux XI primi pe suverani în sala tronului în cari erau dispuse patru fotolii. El se întreținu cu cordialitate cu regele, pe când regina și prințul moștenitor examinau mozaicurile și tapiseriile oferite de suveranul pontific.

După întrevedere, suveranii belgieni vizitară capela Sixtină, apoi bazilica Sf. Petru, unde au fost primiți de cardinalul Meroy de Val.

S'au coborât apoi în criptă și au îngenunchiat la mormântul lui Piux X și Benedict XV.

Au fost aclamați de mulțime la ieșirea lor prin sacristia bisericii Sf. Petru.

ANGLICANII CANADIENI ȘI DIVORȚUL

Nu numai catolicii au relevat răul, pe care divorțul îl produce societății, dar acest fapt îl combate și anglicanii. Ar fi de dorit cel puțin ca legislațiunea să nu favorizeze, ca în prezent, actul divorțului.

Până acum de această chestiune nu s'au ocupat decât catolicii, astăzi încep și alții.

Divorțul a început să ia proporții foarte mari în Canada și Statul ar trebui să urmeze punctul de vedere al bisericei, ca un argument principal. Anglicanii din Otawa au pornit o campanie energică în acest sens, începând cu o serie de conferințe cari vor fi ținute de I. Cooper, episcopul anglican al capitalei.

Progresul civilizațiunei se resimte din marea ușurință cu care se poate divorța, spun protestanții, și rămâi înmărmurit când te gândești că diverse clase ale societății cred că Dumnezeu nu există...

O profetie

Coree e o țară încântătoare dar cam superstițioasă. De curând s'a capturat în capitala ei, Seul, un fasan alb.

Evenimentul are foarte mare importanță fiindcă socotit ca un semn prevestitor de timpuri mai bune și de o pace universală. Pe ctâ își aduc aminte Chinejii și Japonejii un astfel de lucru nu s'a mai văzut dela împărăția lui Ku în China, și a lui Keto-Ku în Japonia, când prinderea unei astfel de păsări a coincis cu o proprietate generală.

Inregistrăm profetia, nu fără rezerve.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Politica Europeană

Iluziunile politicei engleze și valoarea modernă a aliațelor

de Gustave Le Bon.

Oamenii de stat cari conduc popoarele stabilizate printr'un lung trecut, sunt ei înșiși cârmuiți de un anumit număr de principii ereditare, călăuze ale conduitei lor, în mijlocul vicisitudinilor de cari sunt înconjurați.

Unele din aceste principii sunt, de altfel, atât de stabile în cât sunt aplicate de oameni de stat din partide politice cu programe opuse, de îndată ce ei ajung la putere.

Cel mai statornicit dintre popoarele actuale este cel englez, de aceia și conducerea lui a rămas neschimbată în cursul veacurilor. Din epoca invincibilei Armada până în vremea lui Napoleon, imperiul britanic s'a ridicat totdeauna împotriva oricărei puteri europene care părea că se mărește prea mult. Franța părând a deveni prea puternică în 1870, Anglia aplaudă succesele Germaniei. In 1914, Germania părea cea mai puternică, și atunci Anglia se așeză alături de Franța.

„Pentru noi înși-ne, scria Times în 1915, am tras sabia ca să rămânem stăpânii mării și ai comerțului lumii".

Ziarele franceze dădeau dovada unei naivități excesive când repetau fără încetare, în timpul războiului, că Anglia s'a unit cu noi pentru a apăra cauza dreptului și a deptății, în vreme ce ea nu făcéa altceva decât să-și apere pur și simplu interesele ei amenințate.

Germania odată zdrobită, trebuia împiedecată Franța de a deveni prea puternică, și de aceia bărbații de stat englezi se împotrivirâ cu o energie vecină deseori cu violența, ca vechile frontiere ale Rinului să fie redate Franței. Cu același energie ei împiedecară înjghebarea statului tampon al Rhenanei care ar fi făcut Germania mai puțin primejdioasă pentru Franța.

*

Preocupați de teama de a pierde o alianță socotită ca necesară, guvernanții francezi cedară la toate exigențele Angliei și înlesniră astfel o repede statornicire a hegemoniei britanice în Europa.

In Europa ca și în Orient. Aci ea nu făcu decât să urmeze regulile politicii sale tradiționale de mărire.

După ce a pus mâna pe toate coloniile germane, Anglia își stabili protectoratul asupra Egiptului, Mesopotamiei, Palestinei și Persiei. Un general englez fu instalat la Constantinopol unde vorbea ca stăpân.

Scopul acestor cuceriri nu era numai politic, dar și comercial. Ele urmăreau cu deosebire posesiunea zăcămintelor petrolifere din Asia-Mică.

Petrolul tinde să înlocuiască cărbunele. Rolul său în războiul trecut fu considerabil. Fără petrol camioanele, automobile n'ar fi putut merge și nici aeroplanele să sboare. Numai petrolul ne-a îngăduit, mulțumită transportului zilnic al unor imense cantități de munițiuni, să oprim năvala germană la Verdun. Astăzi petrolul a înlocuit cu totul cărbunele pe vasele de război engleze.

In scurt timp, țările bogate în petrol îvor fi stăpânitoarele economice ale lumii, Lupta pentru posesiunea petrolului va deveni în curând o formă nouă a luptei pentru viață.

*

Dacă imensele teritorii cucerite de Anglia dela începutul păcii ar fi tutut fi păstrate, ea ar fi realit asupra Europei și Orientului, o hegemonie superioară cele Germane dinainte de războiu și vecină cu aceia încercată de Napoleon.

Iată însă că într'un timp foarte scurt acest vis urias s'a prăbușit. Anglia a trebuit să renunțe la protectorul său asupra Egiptului, Persiei și Constantinopolului. Detașamentele britanice cari năpădiseră toate terenurile petrolifere din Orientul apropiat au fost nevoite să bată în retragere. Ele au evacuat Batum, Erzerum, Teheran, etc., într'un cuvânt toate regiunile petrolifere cari se întind din Caucaz la golful Persic, din Turkestanul rus în Mesopotamia. Nici un soldat englez nu se mai găsește acolo.

*

Aceste grave eșecuri isvorăsc din aceea că, urmând regulile politicii sale tradiționale, Anglia n,a ținut socoteală de factorii psichologici noui derivați din schimburile de mentalitate create de război.

Marea ciocnire a dat popoarelor din Orient cași celor din

Cronica politică

„DESCALECAREA“ PARTIDULUI NAȚIONAL. Încă din timpul campaniei electorale partidul național ne-a vorbit de o întindere a organizațiilor sael în toate ținuturile României noui. Partidul național este solicitat să descalice în vechiul regat, spunea d. Mihai Popovici. Și urmând aceste solilitări, el a și descălicat acum cât-va timp la Silistra, iar de curând la Cernăuți, unde d. Dori Popovici, recentul ministru averescan, și-a pus în gând să înjghebeze o organizație locală a partidului național.

Noi am fi cei dintâi cari am aplauda hotărârea de descălicare, pentrucă ea ar însemna că partidul național a înțeles să-și scuture lanțurile regionalismului și să ia-să la lumină. O descălicare nu poate fi înțeleasă decât ca o expansiune naturală a energiilor și valorilor politice. Acesta nu este însă cazul partidului național. Căci prin întreaga-i activitate și prin felul său de a gândi, partidul național s'a dovedit atât de săracși atât de încercuit în chingile regionalismului încât nu-i putem presupune nu numai forța de expansiune necesară, dar nici măcar hotărârea cinstită de a trece munții în vechiul regat.

Descălicarea pe care „Patria„ o anunță și o exploatează cu fiecare prilej, are o cu totul altă poveste.

Elementele partidelor reacționare din vechiul regat cari în noua viață politică a țării și-au pierdut rostul, încearcă să-și refacă forțele și să se ridice din nou la suprafață, ademenind partidul național să vină în vechiul regat. Aceleași ademeniri îi aruncă și elementele anarchice cari nădăjduesc să se aciuieze la adăpostul autorității morale a unui partid care se chiamă „național“. Oată, aceștia sunt cei cari îndeamnă partidul național să-și întindă organizațiile și în vechiul regat.

Nouile orientari politice ale naționalilor

— Falimentul politicei regionaliste — Partidul național își recunoaște șubrezenia —

Ziua de ieri a adus o surpriză rea pu inilor, cari tot mai credeau în vigoarea și în menirea pratidului național ardelean. Negreșit, această veste a provocat încurcală și în sânul partidului și nu facem proletizări ri cate, când afirmăm, că surpriza de ieri va aduce un conflict între oa enii partidului, — între aceia, care văd realitatea și între ceilalți ale căror porniri pătimase au scos, deja demult, partidul din făgașul firesc.

Știrea adusă de ziarele opoziționiste bucureștene spune, că partidul național a început să se reorganizeze, dar cum? — Trecând Carpații și căutând să-și creeze organizații în Bucovina, Moldova, Muntenia și ce e mai mult, în Ba arabia.

E o știre cu concluzii foarte negre pentru partidul național, care dacă s'a menținut până azi, cu toate oscilațiunile lui din ultimii ani, s'a menținut numai prin faptul, că era o organizațiune ardelenească. Ori, după ce descalică acum în vechiul regat, pe care l-a hulit în fel și chip, partidul acesta încetează de a mai avea continuitatea cu trecutul lui, cu acel partid vechi de sub unguri, în virtutea căruia și-a prelungit viața până acuma.

Dar nu numai aceasta trebue înregistrat în marginea știrei adusă de gazetele opoziției din București. I s-a și opoziția din vechiul regat și în special țărăniștii, cu care partidul național menține legături suspecte, îi spune verde p rtidului regionalismului din Ardeal, că i zadarnică descalecarea atât în vechiul regat, cât și în celelalte provincii din nou alipite, unde partizanii va trebui să și-i caute cu lumânarea neputându-i găsi, cunoscută fiind concepția lui politică, intereselor țărei noastre.

Ceeace trebue însă de relevat, e recunoașterea de către acest partid a șubrezeniei sale în Ardeal, în numele căruia s'a înc metat la cea mai deșanțată campanie politică, dezaprobată de toată suflarea românească.

Această șubrezenie a făcut necesar congresul dela Alba-Iulia și e bine să se știe aceasta. Ne-am interesat, după ce am aflat despre noua intenție a d-lui Maniu și Vaida, cum va fi primită ea în cercurile ardelenești.

Informațiunile primite sunt dintre cele mai impo tante: Întâi, con resul dela Alba-Iulia nu mai e menite să provoace re volu ia și separarea de vechiul reg preconizată de naționali, de când au căzut în alegeri.

De-aceea, după cât suntem informați, congresul se va reduce la simple discuții în jurul reorganizării partidului național.

Profesorul Sextil Pușcariu despre politică

Să facă sau nu profesorul universitar politică? — Ce i-se cere unui om politic — Impotriva politicei de diletanți — Politica muncei în afară de partide

Rugat să scrie un articol pentru revista „Lumea Universitară“ și sugerându-i-se în acelaș timp și tema: Să facă sau nu profesorul universitar politică, — *d. Sextil Pușcariu, savantul profesor de la Universitatea din Cluj, a trimis numitei reviste o scrisoare prin care, explicând de ce nu face d-sa politica niciunui partid, dă și o sumă de îndrumări cu privire la ținuta pe care trebuie s'o păstrăm în mijlocul frământărilor politice de azi. Nici când, dela război încoace, nu ni s'au spus cuvinte mai senine și mai înțelepte ca acelea pe care ni le spune astăzi, vorbind despre politică, profesorul Sextil Pușcariu.*

Regretând că nu putem publica întreaga scrisoare, ne mulțumim să reproducem următoarele pasagii:

„Politica este și ea o artă pentru care trebue să fii dotat dela fire și pentru care trebue să te pregătești serios, instruindu-te și muncind necurmat. Din nenorocire acest lucru îl înțeleg prea puțini, crezând că astăzi, când voim cu drept cuvânt să contăm ceva între statele Europei, putem să mai facem politică de diletanți. Nu ajunge să citești gazetele și să ai o oarecare cultură generală pentru ca să poți ținea discursuri programatice în Parlament.

Spre a putea face știință — a spus-o atât de frumos dăunăzi profesorul Thomas, în lecția sa de deschidere — trebue să faci întâiu școala cugetării științifice, e nevoie să-ți modelezi creierul pentru gândirea științifică. Tot astfel e și cu politica. Pentru ca să fii om politic, în adevăratul înțeles al cuvântului, trebue să-ți modelezi creierul pentru gândirea politică. Și mi se pare că această modelare e cu totul alta la omul de știință, la care întreaga cugetare tinde spre flarea cauzalității și se desfășoară într'un neîntrerupt șir de deducții logice, și alta în politică, care adesea e arta de a te ști adapta împrejurărilor date și de a prevedea posibilitățile viitorului apropiat.

Dar școala științei și a politicei nu consistă numai într'o anumită modelare a creierului, ci și într'o educare diferită a temperamentului. Cercetătorul științific tebue să se izoleze de zgomotul lumei și să caute adevărul în afară de orice notă sentimentală sau de oportuni tate, studiile sale se vor hrăni din obiectivitate și dintr'o seninătate sufletească cât mai mare. Omul po litic stă în vârtejul patimilor omenești, la răspântia intereselor economice și financiare; trebuind să conteze cu ele, el se va oțeli în mijlocul lor.

De aceea sunt rare exemplele de savanți care au dat politiciani buni și mai rare cazurile când omul de știință, intrat în arena luptelor politice să poată rămânea mai departe scrutătorul senin al adevărului.

In tot cazul eu îmi recunosc și lipsa de temperament și cea de talent politic, încât înțelegi că, de cât să par un nedibaciu și nepregătit gladiator, prefer să privesc lupta de pe galerie. Distanța îmi dă posibilitatea să urmăresc luptele politice fără prejudecăți și fără să-mi pierd cumpătul, știind că petele de pe hainele și fețele gladiatorilor, nevoiți în toiul trântei să se tăvălească în pulbere, sunt numai pe din afară.

Politica de care avem nevoie și pe care trebue s'o facem cu toții, e politica muncii. Pe când în Parlament adesea energiile se irosesc în lupte, iar în cluburi politice ele se cheltuesc în lungi și neizbutite tratative, în afară de partidele politice, putem fiecare din noi să întrebuințăm toate forțele noastre pentru munca constructivă. Pe când patimile ce în mod inevitabil se deslănțuesc în luptele de partid nu cunosc adesea margini și mânjesc cu noroi figurile celor ce ar trebui să servească mulțimei de model, — munca răbdătoare și conștiincioasă de fiecare zi îți dă adevărata mulțumire și fac din tine un statornic exemplu bun pentru cei din jur.

Luptă ce se dă între partidele noastre politice nu e lupta între rău și bine precum o prezintă cei orbiți de patima încăierării, ci o hărțuială asupra căilor care duc mai sigur la aceeași țintă comună, propășirea țării. Nu contest necesitatea acestor lupte și mi se pare chiar că și violența lor este firească la cei ieșiți din războiu cu suflete oțelite și cu dorința de a vedea așezată cât mai repede temelia tare a viitorul. Sânt convins chiar că din ciocnirea puternică a antagoniștilor va ieși —la noi și aiurea — o direcție sănătoasă, că vechile partide vor face concesii spiritului vremii, iar partidetle noi se vor convinge că nu orice vis se poate pune în practică.

Ceeace mi se pare însă că trebue distins clar și lămurit, este că niște cuvinte — care adesea s'au depărtat dela înțelesul lor original — ca democrat, naționalist, liberal, conservator, țărănist etc., sunt formule magice care nu pot aduce fericirea prin ele însăși, ci numai prin oa menii cari le reprezintă.

In fiecare partid vom distinge deci pe bărbații de seamă și pe muncitorii harnici de cei incapabil și de pescuitorii în tulbure. Refuzând să-mi jertfesc independența, neînrolându-mă în nici un partid, pot păstra toată stima în acelaș timp unui Brătianu, unui Iorga, unui Maniu sau unui Take Ionescu.

Alături de cei mulți, care, din dischiplină pe partid, înjură ce cei buni și laudă pe cei nevrednici, alături de cei ce, de dragul unei teorii politice sânt nevoiți să-și cheltuiască forțele în oper edestructive, trebue să fie și de cei ce nu fac politica nici unui partid, ci fac cealaltă politică, a muncii constructive, gata, în orice moment, a da tot concursul lor, în specialitatea pentru care sânt pregătiți tuturor bărbaților de seamă, din orice partid politic. Cu cât numărul acestora din urmă va crește, cu atât, cred, că ne apropiem mai sigur de consolidarea țării noastre.

Sextil Pușcariu.

---

ccicent, nevoi de independență ezultând din cauze diverse rintre cari figurează conștiința r ei lor.

In Orient, religia musulmană călăuzit aceste aspira iuni lam, deșteptat deodată, unific. se diferite către un scop co un. Anglia nu-l bănuia c nd ezu că poate înghiți în folo l ei Turcia și poate lipsi de ice putere politică pe șeful edincios lor, personaj tot atât evenerat de musulmani cași pa de creștini.

Rezultatul acestei erori psicho gice se simți imediat. Dela mul Gangelui p nă la ale Ni ui, Islamul se ridică și, în eva luni, Englezii fură siliți părăsească toate reg uni e pe i le ocupaseră.

O atare eroare psichiologică e inexplicabilă Pilda Irlan despărțită în două regiuni uri religioase ireductibile, ar ebuit să arate oamenilor de englezi că creditele mistice căpăta o putere superioară i a tunului.

*

n politică, cele mai mici e rori de psichologie aduc deseori grele dezastre. Anglia a săvârșit mari greșeli atacând Islamul.

Respinși pretutindeni în Orient, văzând reducerea la jumătate a exportului din cari răesc, Englezii caută alte piețe pentru mărfurile lor; de aceia primul-mini tru ritanic a intrat în relațiuni cu șefii comuniști dela Moscva. Dar și aci el s'a izbit de forțe reli ioase, căci comunsmul a devenit o credință nouă însuflețită de toată ardoarea neofiților împotriva zeilor falși. Apostolii săi preferă să consacre răspândirii credinței lor rarele resurse pe cari le mai posedă înc .

Franța n'are de suferit aceleași dușmănii ca Anglia, dar în fața ei se ridică un groaznic dușman ereditar, obsedat de visul de a și răzbuna înfrângerea.

In asemenea împrejurări care trebue să ie atitudinea Franței? Evident, să rămână înarmată. Se poate nădăjdui că o alianță cu Anglia ar putea ocoli primejdia?

Iluzia puterii alianțelor — legate ale diplomației tradiționale — a apăsat cu greutate asupra politicii franceze dela sfârșitul războiului încoace. Franța a jertfit acestei iluzii interese foarte prețioase în timpul redactării tratatului de pace și a numeroaselor conferințe care-i urmară.

Dacă semnătura unui tratat de alianță între popoare ar fi tot atât de respectată ca și aceea a contractelor dintre particulari, alianțele ar putea fi prețioase; dar legile moralei internaționale fiind lipsite de forță, pentru că ele nu cuprind sancțiuni, tratatele de alianță nu supraviețuesc o clipă după dispariția intereselor cari le-au dat naștere.

Ultimul război a arătat ce mi ă greutate au tratatele când interesele partidelor contractante ajung să se despartă.

Inutile deseori, tratatele de alianță devin câteodată chiar foarte primejdioase. Certurile dintre Austria și Serbia erau pentru Franța profund indiferente, și totuși, din cauza tratatului cu Rusia, Franța trebui să su fere u război inspăimântător. Alianța franco-rusă a costat pe Franța 1.500.000 oameni, ruina mai multor departamente și un număr imens de miliarde.

Țările cari o ajutară mai mult în cursul războiului, Anglia și America, fură toc nai acelea cu cari Franța n'a avut nici un tratat.

S'a afirmat deseori că dacă în 1914, Anglia ar fi declarat imediat cari sunt intențiunile sale, Germania n'ar fi intrat probabil în război. In cazul acesta se uită însă că această întârziere fu una din consecințele necesare ale politicii tradiționale a Angliei. Interesul său de a se alipi Franței n'a existat decât în clipa când Germania, contrar nădejdilor oamen lor de stat englezi, a violat neutralitatea Belgiei și a amenințat Anvers ul.

Toate aceste pilde pun în evidență temeiurile ps chologice ale alianțelor și ne dau voie să presimțim sensul viitor al cuvântului „alianță“.

Cu actuala evoluție a lumii și cu mobilitat a intereselor economice, asociațiile calificate alianțe nu vor reprezenta decât o întovărășire momentană de interese asemănătoare și nu vor supraviețui după dispariția acestei comunități de interese.

Actualmente interesele Angliei și ale Franței sunt identice în multe puncte. Revanșa Germaniei ar fi în adevăr deopotrivă de funestă pentru ambele țări. Înțelegerea între aceste două puteri se va manifesta de îndată ce Anglia va înțelege că interesele sale sunt alături de ale Franței.

Când desfășurarea faptelor va fi fixat bine această idee în sufletul conducătorilor englezi, purtarea lor față de Franța se va schimba cu totul. Noi, francezii, nu vom mai vedea atunci ca astăzi pe toți agenții diplomatici ai Angliei întreprinzând în Siria, în Maroc, în Tunis, într'un cuvânt pretutindeni, o propagandă contra Franței tot atât de activă ca și germană de odinioară.

Nu după discursurile șefilor de stat trebuie sa judecăm adevăratele lor sentimente ci după purtarea zilnică a agenților pe cari ei îi inspiră. Numai în ziua când această purtare se va schimba, se va putea spune că între Franța și Anglia există o adevărată înțelegere.

INFORMAȚII

Domnii membri ai comitetului executiv al partidului național liberal sunt rugați a se întruni în ședință Sâmbătă 22 curent, la orele 6 seara precis, în localul Clubului, la ordinea zilei fiind chestiuni însemnate.

Festivalul pentru sărbătorirea activității de douăzeci de ani de carieră artistică a d-lui Dem. Mihăilescu-Brăila, festival, anunțat pentru ziua de 25 Aprilie s'a amânat la 9 Mai pentru a putea fi desăvârșit pregătit.

Pentru acest festival și-au mai oferit concursul dnele Ignătescu - Dobrescu, A. Adamidi, Geta Vasilescu și d-nii Dem. Psatta, Traian Gabrielescu, profesorul D'Angelis și Angelo Stătescu.

S'a descoperit la Oradea-Mare o contrabandă de 6 milioane tuburi de țigări cari au fost confiscte.

Casa centrală a împroprietăriei a dat o circulară către președinții comitetelor de ocol, prin care sunt rugați să se intereseze cât mai de aproape de activitatea comitetelor de împroprietărire.

Casa centrală îndeamnă aceste comitete să continue cu stăruință împroprietărirea sătenilor, așa ca până la începutul lui Mai toate lucrările să fie terminate.

In urma recepționări locomotivelor comandate în Germania, direcția cfr. va pune în circulație, începând dela 1 Mai, un număr de 100 noi trenuri de marfă.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

In conformitate cu legea asupra impozitelor pe lux și cifra afacerilor, ministerul muncii face cunoscut că orice cerere de autorizațiuni pentru serbări, baluri și reprezentații artistice, se vor adresa pe viitor ministerului de finanțe.

In urma unui raport al d-lui general G. Mărdărescu, ministru de răsboi. M. S. Regele a aprobat ca școala pregătitoare de ofițeri de cavalerie din Târgoviște să se numească pe viitor „Școala pregătitoare de ofițeri de cavalerie „Regele Ferdinand."

După cum se știe, ofiterii de cavalerie au ridicat în curtea localului numitei școale o statue de bronz reprezentând pe M. S. Regele.

In urma dispozițiunilor luate, titlurile de rentă pentru expropriere nu se vor distribui prin sucursalele Băncii Naționale, cum s'a scris, ci, prin intermediul administrațiilor financiare, perceptoratelor și primăriilor rurale din țară.

Noutăți de primăvară
Au sosit engros, ciorapi pentru dame și băeți, mănuși și articole de manufactură. Fischbein și Spitz Magazin de Mărunțișuri și tricotaj Cluj. Piața. Unirii 29 Palatul Banffy. 1574

Sa deschis la 18 l. c. în sala de gimnastică a Universității curs de scrimă de floret și sabie. Cursul ce se va deschide pentru dame și băeți îl va conduce un amatör al școalei „Santelli" din Budapesta. Inscrierile se fac în sala de gimnastică a Universității zilnic dela 4—8 oare. 1683.

Baia „Diana" este deschisă Miercuri și Vineri pentru Dame Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru domni. Băi sunt zilnic; afară de Luni. 33

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

Pferschy Iosif Cluj Calea Regele Ferd. Nr. 5 Cel mai bun și mai frumos Restaurant Bucătărie română-franceză specialități excelente de vin.
Servitul regulat și cu precauțiune. Locul de întâlnire a oamenilor mai aleși. 1464

Incepând dela 1 Mai circumscripțiile vamale din Ardeal au fost modificate.

D. Corbescu, președintele comisiei interimare, însoțit de d-l Ion Roban, secretarul general al primăriei Capitalei, a plecat la Cluj unde va praticipa la congresul primarilor din întreaga țară.

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

Cele mai frumoase bijuterii și cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Rațiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

Fabrica de piele
Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.
Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.
Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.
Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorsáru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

Uzinele „BABI" Werk
Iosif RAPAPORT Jo sef, Fabrică de mobile de fier-bronz și cărucioare pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

Fabrica de perii, văruitoare, pensule și mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.
Revânzătorilor mare favoare în prețuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI
Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.
Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

„GOWAG"
Depou pentru instalațiuni de aburi, gaz conducte de apă și canal, precum toate articole technice.
Cluj, Str. Vladimirescu 17
Telefon 5—19. 1487

Congresul patronilor din Ardeal

Când va avea loc congresul — Ce se va discuta — Expirarea termenului contractelor colective la toate branșele — Ce vreau patronii — Cererile muncitorilor

De câteva săptămâni se observă a vie agitație printre patronii din Ardeal în vederea convocărei la Cluj, a unui congres general al lor, în care se vor discuta și se vor lua mai multe hotărâri de interes general pentru ei.

Această agitație a fost provocată de faptul că la 1 mai expiră termenul tuturor contractelor colective la toate branșele și patronii care, în general sunt nemulțumiți de modul în care au fost forțați să facă actualele contracte, vor să ia o hotărâre comună, pentru radicala lor modificare.

Intr'o consfătuire a patronilor, care a avut loc la Cluj s'a hotărât ca congresul să aibă loc în ziua de 27 Aprilie, în localitate.

Anul trecut din cauza marei scumpete ce era în toate centrele comerciale și industriale ale Ardealului, precum și din cauze împrejurei ce făcuse adesele greve parțiale a muncitorilor din diferite fabrici, patronii au căzut în cele din urmă, de acord să primească contractele colective în forma în care se găsesc astăzi.

In congresul dela 27 Aprilie însă, patronii intenționează să facă front comun contra pretențiilor muncitorilor și să hotărească că în nici un caz să nu mai admită forma actuală contractelor.

Patronii pretind că prin micșorarea salariilor muncitorilor se va efteni traiul. In teorie, afirmația patronilor e cât se poate de adevărată. Ne îndoim însă dacă într'adevăr fabricanții micșorând salariile muncitorilor, vor scoborâ și prețurile produselor pentru ca astfel să se poată ajunge la o eftinire a traiului.

Pe de altă parte, în fața acestor pretenții a patronilor, muncitorii au început și ei să-și strângă rândurile pentru a face front comun în contra patronilor. Se vorbește chiar de convocarea unei mari consfătuiri muncitorești la care să ia parte delegații tuturor sindicatelor de breaslă din Ardeal pentru a se hotărâ ce atitudine va trebui să aibă muncitorimea față de hotărârile congresului patronilor.

Muncitorii, după cât suntem informați pretind nu numai menținerea actualei forme a contractelor colective, ci vor cere, la 1 Mai cu ocazia încheierei noilor contracte ca patronii să le dea mai multe garanții în cele ce privește ajutoarele pentru cazurile de închidere a fabricilor și pentru cazurile de accidente etc. *Bey.*

Publicul din Ardeal și teatrul din Regat

O scrisoare a Artistului dramatic — Victor Antonescu

Domnule Director,

După nouă ani de așteptare, vin Marți iară pe pământul scump al Ardealului. Nu voiu uita nici odată turneul ce am făcut în 1913 cu trupa mea în toată Transilvania și Banat, — atunci când Românii de pe aceste plaiuri erau încă sub vitreaga stăpânire maghiară.

Cu mari artiști ai țării românești, ca Brezeanu, Ciucurească, Costescu, Marculescu, am jucat întâi la Alba-Iulia, și apoi pe rând la Blaj, Sebeșul-Săsesc, Făgăraș, Orăștie, Sibiu, Arad, Lugoj, Caransebeș, Lipova, Brașov, Brad, Abrud, Baia-Mare și Oradea Mare.

Am plâns cu lacrimi de bucurie și adâncă emoțiune văzând ce entuziasm mare au stârnit atunci reprezentațiile noastre, ce bucurii mari și rari sufletești am semănat în calea ce am străbătut-o, și cum au vibrat coardele inimelor ardelenilor și bănățenilor în fața frumosului artistic românesc. Pe unde am fost atunci, o mulțime, imensă de țărani din toate satele din împrejurimi și intelectuali ne așteptau cu flori și cu sufletul de frate, dornic să ne asculte.

Putem noi uita acele momente înălțătoare?

Acum vin iară în Ardeal și Banat să fac un turneu, dar vin în Ardealul eliberat, în Banatul eliberat. Dați-mi voie, să salut prin ziarul d voastre publicul bun și mare din Ardeal.

Incep cu trupa mea reprezentațiile Marți 25 Aprilie, la Lugoj, și continuăm apoi la Timișoara, Arad, Deva, Alba-Iulia, Cluj, Oradea-Mare, Blaj, Sibiu, Brașov.

Nădăjduiesc că publicul și presa română din Transilvania îmi vor da același sprijin ca în 1913.

Cu distinsă stimă
Victor Antonescu.

A sosit din Elveția un nou transport de

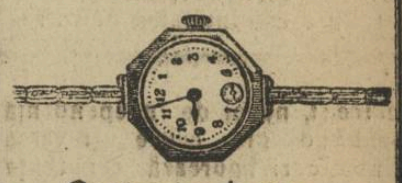

Ceasornice de mare preciziune
Longines
în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele
Fenyö și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii
Telefon No. 353
16

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin **UNIO** **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

22 Aprilie 22.

Tratatul ruso-german dela Rappalo continuă să fie punctul sensaţional al dezbaterilor dela Genova. Franţa e şi azi categorică împotriva tratatului acestuia, care frustrează pe aliaţi, şi 'n special pe francezi şi englezi, de anumite drepturi, rezervate lor faţă de Rusia de către tratatul de pace. Ea a pus Germaniei net condiţiunea: ori rupe tratatul cu Rusia, ori nu mai poate participa la lucrările sub comisiunei pentru afacerile ruseşti, ori, Franţa se retrage dela conferinţă.

Tot odată primul ministru francez a indrumat comisia reparaţiunilor să discute tratatul şi să aducă sancţiuni.

Anglia, în urma intervenţiei lui Schanzer, ministrul de externe al Italiei, e mai conciliantă. Lloyd George, care s'a arătat la început din cale afară de energic, la început n'au fost încununat de succes. Cancelarul Germaniei s'a arătat mai moderat. S'a arătat dispus să renunţe la tratatul cu Rusia. In schimb ministrul Rathenau, care are o mare parte de contribuţie în alcătuirea contractului, nici nu vrea să audă de aşa ceva.

In ceasul al doilea însă se pare, că s'a ajuns la un fel de acord: germanii ar fi consimţit la modificarea tratatului, care, astfel, va fi adus în discuţia conferinţei şi va fi aprobat ca făcând parte din tratatul general al aliaţilor cu Rusia.

In momentul ultim însă, când conflictul părea să se aplaneze şi când conferinţa şi-a început din nou lucrările, ziarele engleze aduc ştirea, că tratatul economic germano-rus va fi întregit cu un tratat militar între Rusia şi Germania. Ele mai spun, că există de mult un acord secret între acestea şi că armata rusă a primit în ultimul timp comandanţi din Germania.

Chestiunea ruso-germană e prin urmare departe de a se tranşa.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostra din Bucureşti)

Ora 2 p m

La ministerul de externe lucrează acum o comisiune care cercetează tratatele de pace precum şi convenţiile comerciale pe cale de încheiere.

■

Eri a sosit la Bucureşti un mare grup de cercetaşi Poloni care vor vizita Sinaia şi Constanţa.

■

La 25 Aprilie va avea loc, o conferinţa la ministerul de industrie cu reprezentanţii industriei petrolului pentru a discuta chestiunea exportului petrolului şi problema intensificării producţiei petrolului.

■

Guvernatorul militar al Basarabiei Generalul Popoviciu a fost eri în audienţă la ministrul de interne, căruia i-a raportat asupra situaţiei din Basarabia.

După audienţă generalul a declarat ziariştilor că în Basarabia e ordine şi liniste.

■

Ministrul de interne general Văitoianu pleacă la 28 la Chişinău ca să cerceteze cum e administrată Basarabia şi să anchetèze bugetele zemstvourilor.

„Viitorul" publică o telegrama a primministrului Brătianu ca răspuns la telegrama de salut trimeasă de Senat. Primministrul în numele delegaţii române îşi exprimă mulţumirea pentru urările trimese ca cu munca pe care o va desfăşura la Genova a corespunde încrederei ce i să arată.

Mai multe ziare streine şi române au adus ştirea că la Oradea Mare şi în alte oraşe româneşti se pregăteşte o acţiune contra Rusiei sovietice în fruntea acestor acţiuni ar sta Wrangel şi Petliura. Tot după această ştire aceşti doi conducători ai contra-revoluţiei ruseşti ar fi primit autorizaţiunea să facă recrutări pe teritorul român şi aşteaptă numai momentul ca să pornească atacul contra Rusiei bolşeviste. Guvernul român autoriză agenţia telegrafică „Rador" să desmintă în modul cel mai energic această ştire care este numai produsul unei fantazii răutăcioase. România doreşte să trăiască în raporturi de pace cu toate statele şi nu se gândeşte la război ci singura ei preocupare e consolidarea internă.

CONGRESUL PRIMARILOR

Deschiderea congresului — Cuvântarea d-lui I. Pop, primarul Clujului — Programul congresului — Celelalte cuvântări

Azi de dimineaţă s'a deschis în sala cea mare a primăriei din Cluj consfătuirea primarilor din toată ţara. Iniţiativa acestei consfătuiri a fost luată de d. Iulian Pop, primarul Clujului.

La invitaţiile trimise tuturor primarilor din ţară de către primăria Clujului au răspuns un număr nu tocmai mare dintre aceştia. Cei cari n'au putut lua parte personal la congres şi-au trimis delegaţii lor sau telegrame de aderare la hotărârile congresului.

Congresul se deschide la ora 10 a. m. sub preşidenţia d-lui I. Pop primarul Clujului. Iată numele tuturor celor de faţă:

D-nii C. Tănăsescu, deputat dr. Văraru dela interne; dr. I. Oana; dr. I. Miclea; dr. Magheruşan dela resortul de interne din Cluj; Corbescu primarul Capitalei; I. Pop primarul Clujului; I. Roban; Meteş prefectul jud. Cluj; dr. V. Hosu, consilier V. Crainic; Dr. D. Pop; dr. Socaciu, primarul Braşovului, N. Dorobanţu primarul Careilor Mari; Dr. Harşia primar de Tg. Mureş; Bucico primar de Oradia Mare; dr. V. Barbat prof. univ.; Aug. Ferenţiu primar de Satu-Mare; Wild Goritz primar de Sibiu şi Antoniu Elie primarul Craiovei.

Iată programul congresului:

1. Deschiderea consfătuirei.
2. Discutarea necesităţii unei organizaţii permanente a oraşelor.
3. Desbaterea principiilor organizaţiei.
4. Statorirea proiectului de statut.
5. Programul primei adunări generale.
6. Data ţinerii ei.
7. Constituirea comitetului de pregătire.
8. Propuneri.

DR. POP IUL. primarul Clujului arată cum s'a născut ideia convocărei unui congres al primarilor.

Arată rezultatul consfătuirei de la Timişoara care a hotărât definitiv convocarea congresului la Cluj.

Ultima iniţiativă a fost luată de noi cei dela Cluj. Mulţumeşte celor de faţă pentru interesul ce l-au arătat acestui congres şi urează spor la muncă.

Declară şedinţa deschisă.

D. ANTONIU salută Clujul în numele Craiovei şi felicită pe d. Iul. Pop pentru frumoasa idee ce a avut când a luat iniţiativa convocărei congresului primarilor la Cluj.

D. PROF. BARBAT. — „Eu reprezint pe cetăţeni — şi în numele lor vă urez spor la muncă. Arată relele pe care le aduce politica în administraţie. Arată marea necesitate a unei instituţii pentru pregătirea persoanelor din administraţie. La Universitatea din America sunt 6—7 cursuri de administraţie comunală.

Se impune stabilitatea în administraţia comunalq.

D. VARARU reprezentantul autorizat al ministerului de interne, felicită pe d. Pop pentru iniţiativa ce a luat şi arată că d. ministru de interne e încântat de această ideie şi va da tot sprijinul pentru aplicarea hotărârilor congresului.

Arată marile servicii ce le va aduce guvernului în reforma administrativă proectată, studierea organizaţiilor urbane de către comitetul central al organizaţiei oraşelor.

Propune şi congresul admite trimiterea unti telegame M. S. Regelui. Se tcee la al doilea punct al programului congresului: Discutarea necesităţei unei organizaţii permanente a oraşelor.

D. DANDEA citeşte telegramele de aderare a primarilor din Iaşi, Chişinău şi Cernăuţi.

Citeşte motivarea proectului de statut al organizaţiei oraşelor proiect care e datorit în cea mai mare parte d-lui consilier OANA.

Consfătuirea găseşte necesară constituirea unei organizaţii permanente a oraşelor din ţară. Primarul Sibiului şi al Capitalei propun ca această organizaţie să fie făcută în afară de politica de partid.

D. HARŞA primarul din Tg. Mureş cere să se precizeze raportul dinte oaşe şi stat. Pentu aceasta e foarte necesară uniunea oraşelor.

Se trece la discutarea ante-proectului de statut pentru „Uniunea oraşelor".

BEY.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAŢII

Luni

O puternică tragedie: Monstrul. Senzaţie nemai pomenită.

Marţi

O puternică tragedie: Monstrul. Senzaţie nemai pomenită.

Miercuri

Mare dramă socială: In Mlaştină.

Joi

Mare dramă socială: In Mlaştină.

Vineri

Frumoasa operetă: Ciocârlia.

Sâmbătă

Frumoasa operetă: Ciocârlia.

Duminecă

Senzaţională dramă: Prinţul Circului.

CINEMA APOLLO

Luni

Două excelente comedii: Revoluţia doicelor şi Jos cu bărbaţii.

Marţi

Două excelente comedii: Revoluţia doicelor şi Jos cu bărbaţii.

Miercuri

O dramă senzaţională: Cavalerul Rosei.

Joi

Mare senzaţie literară: Morell, partea I.

Vineri

Morell, partea II.

Sâmbătă

Morell, partea II.

Duminecă

Mare dramă socială: Falimentul.

CINEMA URANIA

Luni

Frumoasa dramă artistică: Capriciul femeesc.

Marţi

Frumoasa dramă artistică: Capriciul femeesc.

Miercuri

Nemai pomenita senzaţie. Puternica tragedie: Monstrul.

Joi

Nemai pomenita senzaţie. Puternica tragedie: Monstrul.

Vineri

Puternica dramă socială: Aventurierii Parisului.

Sâmbătă

Puternica dramă socială: Aventurierii Parisului.

Duminecă

Mare dramă socială: Demonul.

Congresul naţionalist democrat

D-l N. Iorga despre partidele politice

Eri s'a deschis la Craiova congresul naţionalist democrat. Preşedintele, profesorul Iorga, a ţinut un lung discurs făcând un expozeu asupra situaţiei politice. D-sa a spus între altele următoarele:

Marghiloman politiceşte nu mai există dar în partidul său se mai află bărbaţi politici valoroşi pentru viitor. Despre partidul averescan a spus că s'a disolvat fiindcă era alcătuit din oameni vechi cari au venit cu pofte noi la putere şi de aceia organizaţia lor a avut un caracter provizoriu. In ce priveşte partidul ţărănist numele acestuia trădează oarecum un caracter naţional şi sunt mulţi între aceştia care dacă vor judeca cu ochii deschişi vor trece în tabăra noastră. Printre ţărănişti se află mulţi cari în trecutul lor au pete revoluţionare şi unii sunt chiar trădători de patrie. Astăzi este tot aşa de imposibil ca generalul Averescu să poată intra călare pe un cal războinic la preşidenţia consiliului de miniştri cum este imposibil ca să o facă aceasta şi Mihalache călare pe un lup. Erau timpuri când dr. Lupu putea să vorbească aşa cum ştie să vorbească fiindcă atunci erau la ordinea zilei curente şi patimi revoluţionare. Dar azi au trecut aceste timpuri şi numai pe calea legală se poate proclama şi cere adevărul.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă şi costume moderne

1588 Firma

M. Neumann

Cluj, Piaţa Unirii No. 14

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod sdeial, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

ARENDAREA BĂILOR „OGLINZI“ JUD. NEAMȚ

Publicațiune.

Primăria Tg. Neamț dă în arendă, prin licitație publică, băile saline „Oglinzi“ propietatea sa, situate în imediata vecinătate a orașului.

Termenul arendărei este de 10—20 ani, începător din anul corent.

Licitația se va ține la primăria Tg. Neamț, în ziua de 30 Apr. a. c. ora 3 p. m. conform disp. art. 72—83 din legea comptabilității publice.

Garanția provizoră este de 5000 lei.

Condițiunile arendărei se pot vedea la primărie în orice zi de lucru.

Președinte
1688 D. CALAPOD.

Depozitul Central:
TUNGSRAM S. A.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

„UNIREA“
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vârsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, turețuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artistii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Dacă voiți să fiți frumoase întrebuințați **cremă Serail** cunoscută în toate părțile lumei, preparată de farmacia Rozsnyai. Se găsește la **farmacia Rozsnyai Arad**

Au sosit la
„OLD ENGLAND“
Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară
1602
Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.

„Intercontinentale“
Soc. An. de Transport și comunicație fost: S. și v. Hoffman
Centrala: Triest.
Sucursala: Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 5
Adresa Telegr. „Intercont.“ Telefon No. 622
Transporturi de ori ce articole în mic și în vagoane complecte în ori ce direcție a țării și în străinătate. Legatură promptă săptămânală între Wiena—Budapesta—Cluj și Brum-Bratislava—Cluj. 1488

Bitumul Matitza s. a.
Capital social Lei 6.000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.
Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolație** la case, acoperișe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty“ Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

STABILIZAREA SCHIMBURILOR

O problemă internațională — Monetele se vor ridica atunci când încrederea va reveni

Una din preocupările conferinței dela Genova este și aceia a staobilizărei schimburilor.

In nenumărate rânduri, s'a discutat modul cum s'ar putea remedia actualele năjunsuri provocate de fluctuațiunile cursurilor monetare, și economiștii au ajuns, aproape toți, la concluzia că revenirea la paritatea monetară, dintr'o zi într'alta, este o utopie. Și nu numai că această schimbare bruscă nu e cu putință dar, prin spontaneitatea ei, ar atrage ruine și mai mari de cât cele actuale. Ceiace trebue să năzuim este o urcare treptată și trainică a cursului monetelor. Această urcare, prin siguranța ce near da că nu vom mai avea scăderi, ar aduce stabilizare schimbului. Or, această stabilizare la un curs anumit ar permite încheierea de tranzacțiuni și executarea angajamentelor luate pe cursul stabilizat.

Totuși, această stabilizare se poate înțelege în două feluri: stabilizare, locală ca să zic așa, adică referindu-se la moneta unei singure țări și fiind determinată numai de organele țărei, și stabilizare internațională, rezultând dintr'un complex de măsuri ce trebuesc luate de comun acord de toate Puterile interesate.

Stabilizarea locală nu prezintă o adevărată soluțiune a problemei. Intr'adevăr, cum s'ar putea realiza?

S'au propus trei feluri de măsuri pentru atingerea acestei stabilizări. Prima politică preconizează „devaluarea“ imediată; cea de-a doua „devaluarea“ progresivă, cu termen, iar cea de-a treia revenirea la paritate.

Devaluarea imediată s'ar ajunge consacrându-se valoarea scăzută a monetei. De exemplu, dacă francul valorează astăzi 50 la sută de ce valora înaintea războiului, să i se tribue, legal, această valoare redusă. Cu modul acesta lira sterlină, care înainte vreme valora, al pari, 25 fr. 22, ar fi socotită la paritatea de 50.

Politica aceasta financiară nu ar aduce o ușurare decât în aparență, întru cât sarcinele ce apasă statul și națiunea ar rămânea aceleași, numai că li s'ar tre, nu ar fi nimic alt decât reatribui o altă valoare. In realita prezintarea printr'un alt semn numeric a unei valori egale; în loc să se spună că un întreg are 4/4 s'ar spune că are 2/2, dar rezultatul ar fi același.

Cât despre „devaluarea“ progresivă, ea nu este decât o devaluare imediată atenuată, care ar produce aceleași efecte însă nu de odată. Obiecțiunile ce se pot ridica în contra celei dintâiu sânt tot atât de bune și pentru cea de-a doua.

Ar rămânea revenirea la paritate. Cum nu se poate decreta o asemenea revenire, întru cât ea trebue să rezulte dintr'o întreagă politică economică, din al cărui tot să reiasă încrederea care astăzi lipsește, ar însemna să așteptăm, cinci, zece, sau chiar 15 ani până ce să se înfăptuiască.

Ce rămâne, deci, de făcut?

Singura soluție pare fi aceia la care ar putea ajunge conferința dela Genova: Stabilizarea internațională a schimburilor.

Am avut, în această privință numeroase proecte. Chiar înaintea războiului, când problema schimbului aproape nici că se ivia, d-l Luzzatti, eminentul financiar italian, preconiza o stabilizare internațională prin acordul marilor așezăminte financiare din diferitele țări.

Pornind dela aceiași idee, d-l Ter Meulen, acum doi ani, la conferința din Bruxelles, propusese creiarea unor bonuri internaționale. Și, în sfârșit, inspirat de aceleași principii, raportorul general al budgetului francez pe 1922, d-l Bokanovski, dimpreună cu d-l Robert Wolf, vorbind de stabilizarea francului francez, ajung la creiarea unor organisme internaționale.

Cu alte cuvinte, stabilizarea schimburilor, care este, incontestabil, singura soluție a problemei valutare, este o chestiune de ordin internațional. D-l Jean Lescure, profesor universitar, tratează în acest sens, în „Revue pilitique et parlamentaire“, grava problemă a schimburilor.

Un singur motiv, foarte puternic de altminteri, se opune întru câtva realizării stabilizării internationalet a schimburilor. El este isvorât din interesele fie cărei țări, și atâta vreme cât egoismul acesta, fiindcă de el este vorba, se va opune la înfăptuirea, cu sacrificii reciproce, a stabilizării, fluctuațiunile de azi vor continua.

Dar, fiindcă teoria stabilizării, minunată din punct de vedere teoretic, s'ar isbi de mari nejunsuri în practică, din cauza egoismului național al diferitelor popoare, când vom ajunge să vedem monetele iarăși la valoarea dinaintea războiului?

Răspunsul nu e atât de greu cât s'ar părea. Mai întâiu, ar fi copilăresc să credem că, în foarte puțin timp, monetele vor atinge paritatea din trecut. Cel mult o urcare treptată, care ne va îndruma spre normală. Și această urcare ea însăși nu atârnă de voința guvernelor. Prin măsuri legale, prin edictare de regulamente, nu se pot forța legile economice. Singurul remediu, ca udevărat eficace, este redobândirea încrederei ce-am pierdut. Increderea aceasta nu se poate recăpăta decât printr'o politică de consolidare internă, de organizare pe baze solide a economiei naționale, de administrare, așa după cum a început guvernul românesc actual, inspirându-se de interesele generale și neoprindu-se la meschinăriile personale care, din nenorocire, în ultimele vremuri, ne-au adus în starea nenorocită de azi.

N. A. I.

Cetiți „Infrațirea“

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

FUNCȚIONARĂ de stat, cunoaște bine mașina de scris, perfect română, dorește post numai după masă într'un birou onorabil. Oferte la ziar sub „Narcisse". 1685

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE un pian modern cu strune încrucișate, Marca Francz Wirth Schüller v. Bösendorfer. Adresa firma Spirer Cluj, P. Unirii 16 1689

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinar".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

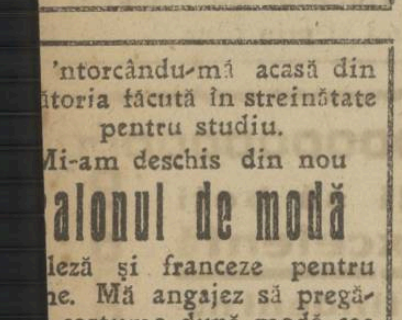

Industria Sârmei S. A.

Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuța postală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriș-Arieș (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.

Produce zilnic 2 vagoane sârmă și cuie.

...lăci de geamuri, damigene, cadre de tablouri, măsuri verificate, ...rnizează cu prețuri moderate

...rații Ausländer

...luj, Piața M. Viteazul 39
Telefon 954. 1582

...'ntorcându-mă acasă din ...atoria făcută în streinătate pentru studiu.

Mi-am deschis din nou

...alonul de modă

...leză și franceze pentru ...ne. Mă angajez să pregă- costume după modă cea nouă parisiană, vieneză ...ngleză corespunzător pre- ...iunilor cele mai delicate ...lier de modă pentru dame

...VARTENBERG ZOLTAN

..., Calea Victoriei No. 13
1275

...ILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

HUGO GRAEPEL Societate în Comandita Budapesta.

Fabrica de mașini și instalațiuni de mori

face cunoscut că pentru ușurința contactului cu clientelă se află de câteva luni în permanență la firma **Richard Graepel Craiova** un inginer al firmei din Budapesta care la cerere stă la dispoziția amatorilor pentru ori ce lămuriri. Cum numita firmă are în **Craiova** un depozit permament de **Mașini** și **Reserve**, roagă pe amatori a se adresa în caz de nevoe firmei RICHARD GRAEPEL CRAIOVA. □ 1665

LOUP NOIR

NEINTRECUTA CREMA DE GHETE

Renumitul **Cheag Gebrüder Bayer Augsburg** (BAVARIA) este cunoscut ca cel mai productiv și higienic, numai acest preparat garantează închegarea 1/100000 litri lapte. Ferițivă de preparate falsificate și care nu poartă marca **Bavaria.**

—◆—

Se vinde numai în cutii de 50, 100 și 250 grame originale precum și în cutii
1623

Pastile No. 1 pentru închegat 5 litri lapte, cutia conține 1000 pastile
„ No. 2 „ „ 25 „ „ „ „ 1000 „
„ No. 3 „ „ 50 „ „ „ „ 1000 „

Aceste preparate (Pastile) sunt foarte mult căutate pentru consumatorii cei mici, sa constatat ca cele mai bune.

Singurul Depositar și Representant General pentru toată România-Mare este numai Cunoscută Firma **A¹. T. Băbeanu & Comp.** Sociatate în nume Colectiv Turnu-Severin Str. Aurelian No. 80. **Prețuri concurente la cerere**

Uniunea Comercială s. a.

Capital fundamental: 25,000.000 Lei.

Centrala: București.

Filiale: Galați, Iași, Timișoara, Constanța, Craiova, Cernăuți, Chișineu, și

CLUJ, Strada Regina Maria 32.

◆

Radio 1111

Magazin permanent: mărfuri coloniale de fier, uleiu mineral, articole de piele și drogue·

Reprezentanți: Westboehmische Kaolin und Chamottenwerke PRAGA. □
801

Să nu se confunde No. casei.

Prima Casa de Împrumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Anunță onorata sa clientelă că în vederea sărbătorilor Paștilor acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Împrumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Să nu se confunde No. casei.

Cum se vindecă Reumatismu și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșurică se trimete la cerere, în mod **gratuit**, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșurică, prin o cartă postală adresată la

FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova

M. E.

Emil Blaga Cluj

Telef. 2-70. Magasin Piața Ștefan cel Mare 7
Garagiu Str. Avram Iancu 56. Telef. 11-01.

Mare stock de cauciucuri Michelin
Cauciuc pentru trăsuri
Cauciuc pentru bicicletă
Tot-felul de accesorii și rezerve pentru automobile
Benzină, Uleiu, Vaselină, Valvolină, Carbid

1586

Prețuri de reclamă.

Intreprindere internațională
alui
Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban, 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

„Universum"

Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.

◆

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Candelabre electrice

dela cele mai simple până la cele mai împodobite

Mare asortiment

De candelabre electrice dela cele mai simple până la cele mai impodobite, deasemenea tot felul de materiale călcătoare, vase de fiert, precum becuri electrice cu intensitate de 150, 110 și 220 volți se pot cumpăra la:

Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând en gros și en detail, la revânzători se dă favor în prețuri.
1446

Reclama este sufletul comerțului

REGIMUL impozítelor în Italia

Italia se numără printre acele țări, cari au înțeles să-i echilibreze budgetul, printr'o serie de impozite noi. Astfel, Italia, nu a esitat de a recurge la impositul asupra Patrimoniului, impozit ce a fost respins de Franța și Anglia, a împătrit impositul asupra succesiunilor și donațiunilor, în așa fel că a atins cota de 75—80 la sută, care mai înainte era de 22 la sută.

In afară de acestea, a impus la taxe veniturile de război, veniturile administratorilor și procuratorilor societăților anonime a impus de asemenea la impozite extraordinare: dividendele, dobânzile și primile acționarilor societăților anonime; a fixat impozite extraordinare asupra terenurilor asanate și asupra preastațiunilor embaticare; a sporit cotele de progresivitate la impozitele asupra averei imobile și a fixat un impozit complimentar asupra veniturilor superioare de 10 mii lire.

Impozitele asupra averei mobile cuvenite Tesaurului Public pe anul 1922, în comparație cu anul 1914, s'au majorat considerabil. Așa impozitele asupra veniturilor provenite de la materiile fabricate, cari, în anul 1914, atingeau cifra de 39,22 la sută, în anul 1922, au ajuns la cifra de 77.35 la sută; impozitele asupra veniturilor funciare cari în anul 1914 erau de 30.07 la sută, au fost și ele augmentate într'un mod simțitor.

Impozitele asupra transferurilor s'au împătrit. Taxele de timbru și de concesiune, au dat rezultate satisfăcătoare, atingând în anul 1921 suma de lire 1.141.630, față de lire 131.894 în anul 1914.

Impozitele indirecte asupra consumației, au ajutat de asemenea finanțele italiene, criterul fiscal având întâietate față de criterul economic.

S'au mai sport, într'un mod remarcabil impozitele asupra spirturilor. siropurilor aromatice, berei și glucosei.

S'au instituit taxe noi asupra săpunurilor parfumate, parfumurilor și asupra vinurilor.

Incasările provenite din impozitele indirecte asupra consumației au atins n iexercițiul 1920—1921 cifra de un miliard 608 milioane 335.000 lire în comparație cu exercițiul 1913—1914 de lire 621.493.000.

Incasările provenite din monopolurile comerciale și industriale au atins în anul 1921 cifra de lire 3 miliarde 535 milioane 376.000 în comparație cu exercițiul 1913—1914 când au atins nu mai cifra de 547.120.000 lire.

Rezumând încasările, provenite din diverse feluri de impozite, în cursul exercițiului 1920-1921, în comparație cu exercițiul 1913—1914, obținem:

Impozite directe asupra veniturilor și asupra capitalului au dat 540.689.000 lire în 1913—1914 și 4.067.071.000 lire în 1910—1921.

Taxe și impozite asupra transferurilor și afacerilor au dat 293.931.000 lire în 1913—1914 și 1.915.200.000 lire in 1920—1921.

Impozite indirecte asupra consumației au dat 62.493.000 lire în 1913—1914 și 1.608.385.000 lire în 1920—1921.

Monopoluri au dat 547.120.000 lire în 1913—1914 și 3.535.032.000 lire în 1920—1921.

Sau în total 2.003.233.000 lire în 1913—1914 și 11.125.688.000 lire în 1920—1921.

La aceste impozite se mai adaugă taxele județene (provinciale) și comunale după cum urmează:

Supra impozite comunale și provinciale au dat în 1913—1914 suma de 365.552.000 lire iar în 1920—1921 au dat 1.148.062.000 lire.

Taxe comunale au dat în 1913-1914 suma de 273.558.000 lire iar în 1920—1921 au dat 772.341.000 lire.

Patente au dat în 1913—1914 suma de 125.000.000 lire iar în 1920—1921 au dat 429.739.000 lire.

Sau în total lire 764.110.000 în 1913—1914 și lire 2.350.142.000 în 1920—1921.

Rezultă deci că taxele comunale au fost întreite în cursul exercițiului 1920—1921 față de exercițiul 1913—1914.

S'ar putea ajunge, la rezultate și mai amănunțite, dacă adunăm cifrele obținute pe semestrul al doilea din exercițiul 1920—1921 cu acele ale primului semestru din același exercițiu. Ast fel avem:

Impozite directe lire 4 miliarde 703.424.000. Taxe asupra transferurilor și afacerilor, lire 2.148.627.000 Impozite indirecte asupra consumației, lire 1 miliarde 579.019.000. Monopoluri 3.902.289.000 lire.

Adică în total 12.333.359.000 lire cari împreună cu Taxele locale 2.350.142.000 lire dau un.

Total general de 14.683.501.000 lire.

Toate aceste impozite au fost plătite de populația vechilor provincii italiene. Dacă ne gândim că totalul veniturilor italiene este de circa 60 miliarde lire, se poatoe conchide că o pătrime din suma de mai sus se varsă în Casele Statului Italian.

Italia, care în comparație cu Anglia și Statele-Unite are venituri mai mici, a fost constrânsă de a începe cu taxarea veniturilor minimalea de greva prin impozite articolele de prima necesitate, impozite cari, în țările de mai sus, lipsesc.

D-R EDGARDO PRINCIPE

Secretarul general al Camerei de comerț și industrie în România.

„Agronomul"
Institut de Asigurare S. p. a.
Sediul proviz. în Arad, mai târziu în CLUJ.
Reprezentanții generale; Arad, Brașov, Cluj, Oradea-Mare, Târgul-Mureș, și Timișoara.

Se ocupă cu tot felul de asigurări. Colizații reduse. Condițiuni foarte avantagioase și moderne pt. obl. Stă afară de cartel și astfel poate să preia pe răspundere proprie și asigurări executate la alte Instituturi pe timp mai îndelungat. 1444

Raporturile economice dintre România și Ungaria

Interview cu ministrul Ungariei la București

Baronul Zichy-Rubido Ivan, ministru plenipotențiar ungar la București a făcut unui redactor al ziarului „Aradi Hirlap" următoarele declarațiuni privitor la raporturile economice dintre România și Ungaria:

Războiul de cinci ani a fost urmat de o teribilă criză economică; — astăzi toate statele au înțeles că trebue să muncească pentru consolidarea lor economică și pentru restabilirea vieței economice normale.

Toată Europa își îndreaptă privirile spre Genova, unde se lucrează la însănătoșirea economică a Europei bolnave și zdruncinate. Această tendință se manifestă azi în toate statele. In ultimul său discurs, fostul premier italian Bonomi a făcut următoarea judicioasă constatare: Economia națională nu e politică; politică separă, pe când economia unește. Politica poate face distincțiune între învingător și învins, pe când economia națională dovedește că suntem cu toții învinși dacă ne izolăm în granițele noastre.

Statul ungar se străduește de asemenea în interesul consolidărei economice a Europei, iar noi, reprezentanții lui, avem în primul rând datoria de a relua legătura economică cu statele vecine. Străduința mea este ca între România și Ungaria să reînceapă cât mai curând o intensă viață economică, cu atât mai mult cu cât România și Ungaria au interese economice comune. Rețeaua de căi ferate, comunicațiile pe apă ale Ramâniei și Ungariei sunt de natură de a sprijini această străduință și nădăjduesc că această apropeere economică se va produce.

Acum câteva zile am avut ocaziunea de a comunica guvernului român că guvernul ungar este dispus să înceapă tratative economice. Guvernul român a primit propunerile mele în modul cel mai amical, declarându-se dispus de a începe tratativele, după ce se vor fi făcut pregătirile technice neecsare.

Este un simptom îmbucurător că în cele câteva luni, de când mă aflu în România, guvernul român a deschis granițele spre Ungaria ni mai multe puncte, astfel că astăzi circulația pe căile ferate între cele două țări este aproape normală. Sunt speranțe că în timpul verei se vor mai pune și alte trenuri în circulație.

Aceaste este una din condițiunile fundamentale ale colaborării economice; prin aceasta se va contribui în mare parte la restabilirea legăturilor comerciale între cele două țări.

Colaborarea economică între România și Ungaria ar avea natural ca urmare liniștirea valurilor vieței politice, astfel că și în această direcție s ăfie mai multă înțelegere și mai puțin neîncredere din ambele părți".

CIORAPII Lloyd 147 169
Fraților SANDOR
sunt de cea mai bună calitat
Cluj. Calea Regele Ferdinand

Văpseli pentru ou
de prima calitate
în toate culori!
se capătă ou pre
țurile cele mai
scăzute.
Fabrica chimic
„LUXOR
Cluj. 135

Banii împrumut pe orice obiecte, bijuteri, hai
mobile, acțiunii, mărfuri, etc., cu
pără aur, argint și orice obie
primeste spre vânzare în comisi
și acordă avansuri foarte avantagi
primeste
Depuneri spre fructificare cu 9 și 10 la su
Casa de Imprumut pe Amanet (Muntele de Pieta
Victor Iliescu & Co. Calea Victoriei 25. Telefon 5
Intrarea și prin curte. 1

Banca Ardeleană și Casa de Economie S. A.
Capital Social Lei 40 Milioane.
Cluj, Piața Unirei No. 32 (edificiu propriu).
Fondată la anul 1894.
Are cele mai mari legături cu toate pieţele financiare interne și externe; cumpără și vinde pe lângă condițiunile cele mai convenabile monede streine.
Primește depuneri spre fructificare, care la cerere se restituesc ori când fără abzicere prealabilă.
Sucursală în Turda și Uioara.
Sucursală în Turda și Uioara.

Reclama 1754
Dacă voiți să beți o bere excelentă
cereți pretutindeni numai berea nutritoare
„Hercules"
(àla „SALVATOR") sau berea deschisă
„CZELL"
1603

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul II. No. 500 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Miercuri 26 Aprilie 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IUL[illegible]NIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI C[illegible]
Director: D. TOMESC[illegible]
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Țărăniști și conferința dela Genua

„Aurora" a publicat de curând un articol asupra conflictului izbucnit la Genova între delegațiile aliate pe de o parte și delegațiile rusă și germană pe de altă parte. Prin acest articol se urmărește nu numai discreditarea politicei aliaților față de Rusia bolșevică și de popoarele învinse, dar și o discreditare a victoriei însăși. Căci „Aurora" pune la îndoială dreptul Antantei de a impune fostianumit a decurgând din clauzele și prevederile tratatelor de pace.

Ea se exprimă în acești termeni care sunt o provocare la adresa aliaților noștri: „Senzația deprimantă produsă de acordul ruso-german este explicabilă, numai dacă ținem samă de deplorabila mentalitate a unor anumite cercuri diplomatice. Pierduți în manevre de culise și în calcule mărunte, politicianii cari își trag încă forța din explotarea vechilor și îndoielnicelor victorii, au uitat să adopte înălțimea necesară de unde se poate cuprinde întreaga priveliște a problemei pe care s'au simțit chemați să o solționeze".

Cu alte cuvinte, pecând Marea și Mica Antantă, dintr'un interes comun se străduesc se găsească o modalitate pentru viitoarele relațiuni economice cu adversarii, care să nu atingă o stare de fapt creată de evenimente, d-nii Stere și Lupu permit ca în oficiosul partidului țărănist, aceste griji comune să fie taxate de manevre de culise și calcule mărunte a unor politicieni ce exploatează o victorie veche și îndoielnică.

Atât pentru Rusia cât și pentru Germania, nu găsesc decât cuvinte de considerațiune și simpatie iar în potriva Antantei se repetă aceleași atacuri cu cunoscutele arme luate din arsenalul germanofililor din vremea neutralității și a păcei de la Brest-Litowsk. Ziarul care ar trebui să reprezinte clasele rurale, servește scopuri străine și preconisează o politică externă care în nici un caz nu poate fi potrivită cu interesele României. Politica internă a grupărei țărăniste de propagare a acesteea numai de dragul unei permanente agitațiuni în spiritul maselor, concordă cu atitudinea dușmănoasă față de aliații noștri, și ca încercările de-a discredita, țara prin răspândirea în străinătate a tot soiul de versiuni interesate, pe seama conducătorilor de astăzi și-a instituțiunilor noastre de stat.

In asemenea condițiuni, când oficiosul partidului țărănist s'a transformat într'un fel de „Lumina" din vremea ocupației nemțești, la care se mai adaogă și partea de propagandă subversivă uneltirilor bolșevice, ne întrebăm dacă acest ziar și conducătorii lui reprezintă într'adevăr un partid cu pretenția de-a fi îmbrățișat interesele țărănimei. Ce legătură poate fi între țărănimea noastră, pașnică și doritare de ordine și această clică de descreerați, în fruntea cărora stă un primejdios demagog d. dr. Lupu?

Am vrea să știm iarăși cum se simte învățătorul în cămașă albă, Mihalache, care poartă la piept decorația cea mai înaltă a combatanților războiului de întregire a neamului, alături de d. Lupu, care în timpul acela lua contact cu bolșevismul de pe frontul rusesc, și de d. Stere, autorul acelor nenumărate „lumini" cari erau atâtea întunericuri pentru conștiințele apărătorilor pământului strămoșesc

Și în cele din urmă am dori să înțelegem și noi cum pot exista raporturi de cărdășie politică între acest țărănism sui-generis care servește de punte între Moscova și Berlini, și partidul național a cărui politică externă nu poate fi decât cu acela cari i-au înlesnit să devie un partid românesc într'o țară românească.

Dorim aceste lămuri pentru a ști dacă celelalte partide de opoziții care atacă guvernul pe chestia politicei sale interne și externe se fac părtașe acestei monstruozități morale, care în numele țărănimei, vine să distrugă roadele unui război și ale unei păci care este singură chezășî a drepturilor noastre câștigate prin atâtea eroice sforțări și prin atâtea jertfe.

Presa în Ardeal

In noua viață intelectuală a Clujului de după unire, un element care a contribuit mult ca ea să fie mai vioaie și mai plăcută a fost fără îndoială presa românească de aci.

Prin discuțiuni, prin polemici, prin agitarea tuturor chestiunilor interesând mișcarea socială, politică și intelectuală a Ardealului și a țării întregi, presa locală aducea zilnic un aport puternic de viață. Prin ea își găsea exprimarea tot ceiace frământa spiritele. Peste contingentele politicii pe care fiecare din ziarele locale o înfățișa, ele aduceau publicului românesc de aci interesul palpitant al actualității și posibilitatea de a îmbrățișa toate problemele cari agită viața țării. De asemeni ele însemnau în Ardealul nostru o vie contribuție pentru scrisul românesc.

De aceia când acum câtva timp trei din cele cinci gazete cari trăiau în Cluj au fost silite de necesitățile materiale să-și înceteze apariția, am simțit o durere ca în fața unei jertfe inutile.

Și este momentul acum să îndreptăm un repros publicului românesc din Cluj și din Ardeal care n'a înțeles că este o datorie pentru el să sprijine presa de aci. Enormitatea cheltuelilor a fost cauza care a provocat moartea a trei gazete românești. Trebule să admitem totuși că un sprijin larg al publicului ar fi putut face aceste cheltueli suportabile.

Presa românească din Ardeal n'a putut în trecut din pricina asupririi maghiare, să ia o desvoltare potrivită vremii. Acest lucru îi era îngăduit acum cu toate greutățile și scumpetea vieții. Era nevoie numai ca presa să se simtă însufletită de calda solicitudine a publicului ardelenesc pentruca să ajungă a fi și la noi ceiace este în alte țări: o școală și un îndreptar.

In loc de aceasta am văzut cum lumea intelectuală românească de aci continuă să citească mai mult ziarele maghiare decât pe cele românești, desi acestea din urmă se înfățișează în condițiuni de scris și de alcătuire cari le permit să satisfacă toate curiozitățile și toate dorințele unui intelectual și le pun în măsură să stea alături de ziarele mari din București.

Psihologiceste această lipsă de solicitudine a publicului românesc din Ardeal față de presa românească și sprijinul pe care continuă, poate fără voie, să-l dea presei maghiare, se explică prin puterea obișnuinței. Pentru prestigiul lumei intelectuale românești se impune ca rupând cătușele obișnuinței, ea să acorde presei noastre dragostea și sprijinul de care are atâta nevoie.

In așteptarea unor vremi mai prielnice pentru gazetăria românească din Ardeal, noi îndrăznim a face toate sforțările și toate jertfele pentru a desvolta interesul publicului față de ziarele noastre și a menține prestigiul presei românești.

Politica monetară a Angliei

Anglia e victima ambițiunelor sale prea mari și rău coordonate

Fidelă unei tradiții seculare, Englitera s'a sforțat ca chiar imediat după război să-și restaureze cât mai iute posibil valoarea internațională a lirei sterlinge. Fără să-i pese de situația economică a pieților Extremului-Orient, ea a pretins în acelaș timp să se ție de principiul riguros a monometalismului — aur care vrea ca toate schimburile internaționale să fie regulate în valori aur; ea și-a interzis orice măsură destinată a susține și stabiliza prețul argintului.

Această dublă politică avea un țel practic: să recucerească stăpânirea comerțului de capitaluri, pe care piața New-Yorkului îl acaparase dela război încoace. Acest țel a fost atins de financiarul britanic, aplicând o lovitură teribilă industrii marii Britanii. Pentru a recâștiga supremația financiară ar fi trebuit urcat schimbul și restrânge nevoile de bani a industrii engleze.

Banca englitérei s'a încercat la aceasta, prin diverse inițiative dintre cari cel mai principal a fost de-a menține tara scomptului său, mai ridicată decât a New-Yorkului. Succesul a răspuns așteptărei financiarilor englezi. Londra, care nu împrumutase în 1920 decât 30 milioane de lire sterlinge dominiilor sale și 7 milioane streinătății, a putut, în 1921 să furnizeze 90 milioane coloniilor și 21 milioane streinătății.

In acelaș moment, guvernul englez întreprindea o politică riguroasă de amortizări. El a ramboursat 200 de milioane de lire în timpul numai a exercițiului anului 1920—1921.

Acest amortisment care n'a fost întovărășit de economii stricte, a impus țărei o creștere de sarcini fiscale. Industia engleză s'a găsit deodată lipsită de credit și apăsată de impozite.

In definitiv, Englitera a realizat ambițiunea financiarilor în detrimentul industriașilor săi. Intelept poate că ar fi fost să ajusteze interesele diverse, temperând cea ce era excesiv în dorința de-a restabili cât mai iute posibil puterea financiară engleză. Piața Extremului-Orient, care desigur că era una din cele mai importante pentru Marea Britanie, s'a închis încetul cu încetul pentru rațiuni de acelaș ordin. In sfârșit, pentru a putea rămâne bancherii universului, Englezii s'au mărginit la dogma monometalismului-aur, cu toată contradictia manifestată între această politică și interesele lor economice în țările cu etalon de argint. Actualmente, căderea metalului-argint ruinează India și China, și s'a arătat la timp cum Englitera lucrează pentru a precipita această cădere în loc ca să încerce să susțină cursurile ca Statele Unite și Franța.

O NENOROCITA POLITICA DE SCHIMB

Credincioasă tradiției sale finan ciare, Anglia abandonă, în schimb, politica liber-schimbistă care a fost în trecut condiția înălțărei industriale.

Ea a suferit în timpul războiului de dependența sa către străinătate pentru un mare număr de producte. Dela semnarea păcei ea pretinsă să umple lacunele producției sal și să-și creeze o serie întreagă de industrii artificiale și costisitoare, pe cari a trebuit să le apere de concurența străină prin tarife vamale.

Căutând însă a limita importatiile ea și-a paralizat singură exportul. Furnisorii ei, boicotați, și-a redus cum era natural și cumpărăturile. Aceste măsuri protectioniste au provocat represalii. Pe lângă aceasta, guvernul englez încerca să acapareze o serie de producte de prima necesitate, indispensabile trezirei industrii mondiale pentru a le revinde cu cel mai mare pret posibil. Astfel au fost exemple cu cărbunii, lâna, zincul, etc. Aceste tentative au dat greș, dar au costat foarte scump. Ele au acumulat rancune, puțin favorabile relațiunilor comerciale.

CINCURENTA DOMINIILOR

In sfârșit, Dominiile și coloniile britanice, a căror industrii au fost întocmite de Anglia, încep să facă metropolei o concurență redutabilă. Inainte de război, se constata deja o descreștere generală a exportului britanic. Dar diversele, părți ale imperiului rămâneau pentru metropolă, pieți comerciale larg deschise.

Războiul a procurat industriilor renăscânde a țărilor noi de peste mări condiții foarte favorabile elanului lor. In momentul de față piețile acestor țări sunt în parte aprovizionate de producțiunea indigenă. Anglia a pierdut în chipul acesta clienți naturali pe care nu-i va mai regăsi. Condițiunile favorabile a brațelor de muncă a unora din aceste țări, le vor permite într'o bună zi, ca să dispute pietelor internationale productele englezești. Nu trebue să se creadă că această evoluție a scăpat din vedere financiarilor britanici. Chiar din 1908, directorul revistei „Economist", d. Hartley Withers, arăta cum Englitera agricolă devenise o țară industrială, și cum se transforma din ce în ce într'o țară de bancheri. Dela război, Anglia pare că a voit să-și oprească această evoluție, și să-și asigure avantagiile unui mare stat industrial care să fie în acelaș timp și un stat de bancheri. Un efort atât de universal și câteodată contradictoriu nu putea să nu precipite țara în serioase încurcături.

Aceste ambiții prea vaste și rău coordonate pot fi considerate mult mai degrabă ca responsabilele crizei economice engleze actuale, de cât tratatul dela Versailles ori reparațiile germane.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Sinodul Eparhial al Episcopiei ortodoxe al Clujului, Vadului și Feleacului

Cuvântarea de deschidere a P. S, Sale Episcopului Nicolae Ivan — Programul de activitate al P, S, Sale Lipsa de preoți — Imbunătățirile ce se vor aduce Eparhiei — Tipărirea de cărți bisericești — Un pelerinaj la Mănăstirea Putna — Problema școalelor și a unificărei bisericești

Eri la orele 11, la Catedrala episcopală ortodoxă din localitate, s'a deschis ședința Sinodului eparhial al Episcopiei Clujului, Vadului și Feleacului. Au luat parte autoritățile și delegații tuturor parohiilor din Eparhia Clujului.

Cu acest prilej, P. S. Sa Episcopul Ivan, a rostit următoarea cuvântare:

Christos a înviat!

Domnilor Deputați!

Simt o bucurie nespusă în sufletul meu, văzându-vă întruniți în Sinodul cel dintâiu, pe care am fericirea al conduce în calitate de Episcop, diecezan și de aceea vă și întâmpin cu toată dragostea, ca pe fii credincioși ai bisericii noastre și reprezentanții adevărați ai clerului și poporului din Eparhia noastră reînviată.

Cum vă este cunoscut, d-lor Deputați, în temeiul votului Sinodului dela 15—28 Septembre, a. tr. și al actelor ce au urmat cu aprobarea tuturor factorilor constituționali legali, la 16—19 Decembrie, a. tr., am luat conducerea definitivă a Diecezei, despre ceea ce am și vestit clerul și poporul nostru drept credincios prin circulara pastorală de Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului.

Increderea în Dumnezeu, care vă va călăuzi în sprijinul ce-mi veți acorda toți deopotrivă, este temelia și reazimul puternic, cari i-mi va înlesni sarcina grea și spinoasă ce-am luat asupra mea.

Rezultatele dobândite în activitatea mea dela 15 Octombrie 1919 până la întrunirea Sinodului din acest an, le veți putea vedea din rapoartele generale și speciale ce vor intra și Vi-se vor prezenta spre judecare.

Greutățile de a înghebă o organizație nouă și solidă, sunt mari, piedeci sunt multe și de aceea fac un călduros apel, rugându vă înainte de toate, să-mi dați colaboratori serioși și încercați ca să putem face față multelor probleme mari cari avem să le îndeplinim în centrul Diecezei, în parohii și în protopopiate.

Mă cuprinde o adevărată jale și durere, văzând că peste 70 de comune bisericești sunt lipsite de păstorul lor sufletesc, și ori încotr'o îi-mi îndrept privirile, nu văd nici o rază de nădejde, pentru suplinirea golului. Rezultatele bune se vor ivi numai după 5—10 ani, când dintre tinerii din licee se vor ma dedica unii și pentru cariera preoțească.

Protopopi cu cerc de activitate cu extenziuni de peste 100 km. și cu câte 30—40 parohii, nu pot fi la culmea chemării lor, nu pot veni în contact cu poporul, nu pot da la timp povețele ecesare, nu pot controla activitatea subalternilor și ca o necesitate firească se impune o descentralizare și o arondare nouă a protopopiatelor.

Aș putea arăta și alte multe piedeci și greutăți interne și externe cari se pun dea curmezișul în drumul nostru, de a eși la limanul țelurilor noastre dar le trec sub tăcere, căci am nădejde, că pe multe le voi putea înlătura, prin muncă intensivă, prin conlucrare armonică, frățească și prin străduința ce ne vom da să convingem pe cei ce ne pun piedeci că sunt pe cale greșită și sunt datori să revină la cugete, mai frățești și mai creștinești.

Cele mai apropiate probleme, care mi-se impun să le îndeplinesc, ca arhiereu, sunt: 1. Voi cerceta Dieceza și mai ales părțile cele mai depărtate de centru, ca să cunosc din experiență proprie situația Eparhiei noastre, să aduc credincioșilor mângâiere duhovnicească de care în trecut au fost lipsiți și care e atât de necesară în toate împrejurările, dar mai ales azi, când poporul nostru se găsește în parte și în urma războiului în o stare de spirit agitată, nepotrivită cu scopurile Bisericii și cu interesele neamului nostru, căutând remedii de îndreptare. 2. Voi înființa aici la centru o tipografie cât de modestă, din colecta de peste 80.000 lei, pentru ca să scoatem organul Diecezei, atât de necesar și să putem tipări cărți bisericești, cărți de rugăciuni și cărți de educație religioasă morală, pentru poporul nostru prin cari să-l ridicăm la o treaptă de cultură mai înaltă. 3. Voi întreprinde după prealabila înțelegere ce voi lua cu I. P. S. Sa părintele Mitropolit al Bucovinei Dr. Vladimir de Repta, ca un omagiu de venerațiune, un pelerinaj la mormântul întemeietorului Eparhiei noastre Ștefan Cel Mare și Sfânt, care își doarme somnul de veci la Mănăstirea dela Putna de 418 ani împliniți la 2 Iulie anul aceasta. 4. Voi continua a stărui din toate puterile, ca să vă pot prezenta până la proximul sinod planuri definitive pentru zidirea bisericei Catedrale, cu divizuri reale și potrivit cu mijloacele de cari putem dispune și nu voi încerca a convinge pe toți factorii de seamă și de cădere, că suntem în drept a aștepta cel mai larg sprijin, pentru ca să ajungă să vedem înălțându-se spre cer o Catedrală ortodoxă în inima Ardealului pe locul ce ne stă la dispoziție.

Problema școlară a ajuns în timpul din urmă într'o situație necorespunzătoare cu interesele Bisericii, sperăm că Guvernul de acord cu factorii constituționali ai Bisericii va putea ajunge la o soluție mulțumitoare.

Marea problemă a unificării Bisericii se apropie de realizarea dorită, fiind aceasta semnalată și în Mesagiul Tronului, Sf. Sinod a stabilit legea fundamentală, care enunță principiul dat autonomiei bisericești, iar statutul de organizaie se va redacta în mod definitiv de către organele cu cădere, și astfel Biserica noastră din întreg cuprinsul țării, va vedea realizată suprema dorință de neatârnare și de liberă desvoltare, pentru ajungerea chemării Sfinte ce o are în viața și desvoltarea Statului și poporului românesc.

Am spicuit o parte din problemele de căpetenie a căror înfăptuire este pentru noi o chestie de viață, de onoare și de datorie.

Biserica vie, biserica învățătoare, numai sub acest raport își-și îndeplinește misiunea ei, numai așa va deveni un factor în viața Statului nostru întregit, cu jertfirea a 800.000 vieți omenești.

Cu aceste cuvinte isvorâte din sentimentul de răspundere ce am înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, declar seziunea a II-a Sinodului ordinar din periodul prim al reînvierii deschisă.

*

După rostirea cuvântărei de deschidere, membrii adunărei au fost invitați la masă de P. S. Sa Episcepul Ivan, urmând ca ședințele Sinodului să continue astăzi după amiază la orele 4, în sala mare a Prefecturei de județ.

CE POATE FACE o școală normală la graniță

Școală normală de băeți din Oradea-Mare a dovedit cu ocazia sărbătorilor Invierii, cât rolul unei școli normale, mai ales la granița țării, este covârșitor.

O bună parte dintre elevii claselor superioare, toți din vechiul regat, au rămas de vacanță la școală și ca să nu stea fără rost, s'au împărțit în grupe și au organizat serbări prin satele românești de la graniță. Jocuri și dansuri naționale, în costume oltenești, moldovenești și din toate colțurile țării au impresionat deosebit pe bihoreni, intoxicați până acum numai cu ceardașurile ungurești. Piesele lui Alexandri, jucate cu multă însuflețire de către elevi, recitările din poeții noștri mari, au trezit par'că la viață nouă pe cei ce n'au mai văzut manifestație românească. Tinem să pomenim mai ales serbarea de la Cefa, unde entuziasmul a ridicat satele, precum și pe cea de la Ghiriș, unde cuvântarile înflăcărate ale directorului școalei normale au dezamorțit par'că pe cei narcotizați de maghiarism.

Aici la Ghiriș, țăranii au înțeles că origina lor este mai nobilă de cât a celor ce i-au învățat ceardașul, că limba lor e mai frumoasă, că neamul lor e mare și puternic. Au înțeles că granița adevărată a neamului nu este nici de zid; nici de munte, ci este făcută din suflet.

Directorul școalei normale a aranjat de altfel un program de colindare a satelor de la graniță, tocmai bazat pe această necesitate națională: rechiemarea la viață românească a grănicerilor și ridicarea zidului sufletesc de graniță.

Cititi "Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Philippe A. Guye

In „Journal de Geneve" din 2 Aprilie 1922, s'a anunțat moartea profesorului Philippe A. Guye de la Universitatea din Geneva.

Prin oartea profesorului Guye se înceacă o pierdere grea nu numai pentru Elveția dar și pentru prietenii și elevii lui din celelalte țări. Intr'un articol de vre-o trei coloane s'a făcut un scurt rezumat a operei gigantice făcute de nobilul și ilustrul savant pe terenul științific, technic și economic.

Ca fost elev al marelui maestru, îmi fac o sfântă datorie să-mi exprim durerea profundă ce mi-a produs vestea morței lui premature.

Profesorul Guye în viața-i rodnică, s'a impus în țara lui și în afară de țara lui, nu numai prin valoarea excepțională a operei sale dar și nobleța caracterului său.

La cursul profesorului Guye elevul își dădea seama că este în fața unui spirit superior, a unui universitar în adevăratul înțeles al cuvântului.

Alături de el elevul învăța să pună știința foarte sus, deasupra nimicniciei vieței și ajungea să se pătrundă de ideia că cultul științei obligă pe individ ca și'n afară de laborator să dea dovadă în viață de probitate, conștiință și corectitudine.

Probă de superioritatea marelui profesor Philippe A. Guye care era directorul laboratoriilor de chimie fizică și technică, o face numeroasele și valoroasele lui lucrări, a căror întindere depășește 10.000 pagini.

Făcea parte din toate organizațiile elveține și internaționale care se raportează la chimie; era consilierul peferat al autorităților elveține în chestiunile științifice; era membru al academiilor de știință din Petrograd, Madrid și București; membru de onoare al societății chimice din Franța, la „Chemical Society" din Londra, la „Royal Institution". Corespondent la Institut de France, asociat străin la Academia din Lincei.

A primit decorații rari: Legion d'honneur, le prix Vaillant, la grand de medaille d'or de la Societe d-encouragement.

In ultimul timp, la Royal Society i-a conferit *medalia Davy* — distincțiune foarte rară.

Ca bun patriot elvețian, a luptat din răsputeri pentru desvoltarea economică a țărei sale și pentru a aprecia sufletul înalt și interesul ce-l purta prosperării țărei sale, vom reproduce traducând cuvânt cu cuvânt pasagiul de mai jos din articolul sus citat în „Journal de Geneve", din capitolul „du laboratoire a l'Industrie".

„Guye vedea în energia electrică o sursă importantă de bogăție națională și care o făcea independentă față de străinătate. In mod instinctiv și prin raționament, el știa că energia electrică trebue să se substitue petrolului lampant pentru iluminat, cărbunilor și lemnelor pentru încălzit; că trebuie să constitue energia pentru tracțiune, motoare etc.;

Surplusul de curent electric să fie utilizat pentru fabricarea îngrășămintelor azotate.

Intr'o concepțiune largă și măreață, el vedea centralele electrice elveține reunite într'o vastă rețea echilibratoare, alimentând țara pentru trebuințele momentane, iar excedentul de forță să fie concentrat în câteva uzine care fabrică îngrășăminte azotate. Intrebuințarea judicioasă a acestor produse însoțită de motocultură ar permite Elveției să producă mai mult grâu, grație prețului scăzut a azotului combinat, care pentru a fi produs o reclamă decât energie electrică, aer, apă și calcar".

„Se vede cum Guye privea chestiunea raporturilor *industriei cu agricultura* și cum ideile sale se 'ndepărtau de concepțiunile meschine de interes imediat.

Se înțelege de ce el rămânea surd la raționamentele bazate pe avantagiile pasagere ale unei importări imediate de capital străin și de ce se opunea, în numele binelui public, la exportarea nerecompensată a energiei electrice!"

Am scris aceste rânduri pentru a cinsti memoria marelui și cuminte maestru.

Marele Guye pentru mine ca și pentru majoritatea foștilor săi elevi a rămas un părinte sufletesc care n'a pregetat niciodată să-mi răspundă dacă am avut nevoie de un *sfat* sau o *încurajare*.

Munca și mentalitatea profesorului Guye pot servi de exemplu oricărui om iubitor al științei și prosperării țărei sale.

Philippe A. Guye s'a născut la St. Christophe (Vaud) la 12 Iunie 1862, și-a făcut studiile la Geneva și la Paris.

A fost profesor de chimie fizică și technică la Universitatea din Genova dela 1893 — post ce l'a ocupat până ce moartea a venit să pună capăt uneia dintre cele mai frumoase cariere care a onorat Geneva și Universitatea sa.

22 Aprilie 1922.

Dr. G. P. Pamfil
prof. la Univ. Cluj

Cronica politică

Pregătirea operei legislative. — Cunoscând foarte bine cât de mari şi de anevoioase sunt problemele de a căror rezolvire depinde consolidarea şi desvoltarea statului, guvernul şi parlamentul au înţeles nevoia ca opera legislativă care se cere realizată să fie pregătită şi studiată cu o grijă deosebită. In sensul acestă, adunările legiuitoare au numit din sânul lor comisiuni cari vor pregăti toate proectele de legi mai importante.

După sfârşitul vacanţei parlamentare aceste comisiuni îşi vor începe lucrările. Scopul lor este elaborarea proectelor de legi.

Această elaborare se va face printr'o strânsă colaborare a iniţiativei parlamentare cu vederile guvernului. In aşteptarea deschiderii sesiunii ordinare, parlamentul va lucra în mod oficios prin aceste comisiuni legislative. In sânul lor se vor desbate proectele de legi prezentate de guvern sau întocmite de specialişti.

După o amănunţită studiere şi o largă discuţiune, se va da proectelor de legi o întinsă publicitate pentruca ele să capete nu numai consensul oamenilor de specialitate sau al tuturor năzuinţelor politice ci şi aprobarea întregei opinii publice.

In chipul acesta opera legislativă realizată va fi o operă sănătoasă şi durabilă nu numai pentrucă a fost înfăptuită prin acordul perfect al tuturor energiilor şi conştiinţelor cari voesc întărirea şi progresul statului.

Sistemul acesta de a se elabora legile, după o îndelungată şi amănunţită activitate de cercetare şi de pregătire, constitue un fericit început în viaţa noastră de stat.

In acelaş timp el este o dovadă de câtă seriozitate şi grijă pentru viitorul ţării este pătruns guvernul actual care înţeleger că opera atât de vastă şi de grea ca aceea pe care trebuie s'o realizeze nu se poate săvârşi decât printr'o serioasă pregătire şi printr'o desăvârşită conlucrare a tuturor valorilor şi forţelor noastre naţionale.

Partidul naţional judecat de un ardelean

— O scrisoare a d-lui Rusu Abrudeanu —

D. Sever Dan insultă românii ardeleni — Ospitalitatea vechiului regat pentru ardeleni Sprijinul vechiului regat în acţiunea naţională din Ardeal

DI I. Rusu Abrudeanu deputat publică în „Viitorul" următoarea scrisoare :

Domnule Director,

In numărul de Paşti al ziarului „Patria", organul partidului naţional român din Ardeal, a apărut sub semnătura dlui dr. Sever Dan, un lung articol plin de patente neadevăruri şi otrăvitoare insinuări, pe care nu l'aşi releva în preţuitele d-v. coloane dacă nu ar conţine şi oarecari insulte gratuite la adresa tuturor românilor ardeleni emigraţi în vechiul regat, printre cari am cinstea să mă număr şi eu.

DI dr. Sever Dan, cu eleganţa de limbaj ce-l caracterizâ şi cu înăcreala sufletească ce i-o provoacă alergătura comică şi zadarnică după un portofoliu ministerial, scrie ritos în gândurile sale de ziua învierei:

. . . Adevărat că deosebirile de temperament între transilvăneni şi regăţeni duc la ciocniri nesimpatice şi mustrarea li se cuvine mai întâi transilvănenilor noştri, cari nu veau să bage de seamă că cel mai scârbos regăţian este transilvăneanul emigrat sau unificat".

Eşirea aceasta a d-lui dr. Dan în contra transilvănenilor din vechiul regat, absolut prin nimic motivată, eu unul o consider ca o totală lipsă de bun simţ şi de bună creştere, cum desigur au taxat-o deja în sufletul lor toţi ardelenii stabiliţi în vechiul regat.

Dacă singurul bărbat „însemnat" din comitetul celor 150 ne aruncă nouă, fraţilor săi din Romănia veche, epitetul de scârboşi ca mustrare poate pentru devotamentul şi dragostea nemărginită ce purtăm vechiului regat, unde totdeauna am fost primiţi cu o sinceră iubire frăţească, unde ne-am putut desvolta şi munci, pentru ce la timpul nostru să fim în stare a ajuta pe atâţi fraţi necăjiţi din Ardeal, apoi presa şi în genere toată mişcarea naţională până la intrarea micei Românii în răsboiul de eliberare, la care vom fi contribuit şi noi cu ceva, în acest caz, zic, gestul nesocotit al marelui politician dela Mociu îşi are totuşi explicaţia sa, dureroasă ce e drept, dar o are.

Acest domn extra-ordinar de prezumţios şi pretenţios, dar al cărui stat de servic u nu se impune prin nimic deosebit pe terenul luptei naţionale din Ardeal, în afară de colaborarea ce a dat-o Gazetei Transilvaniei din Braşov, sprijinită cu inimă şi căldură de fondurile guvernelor din Bucureşti şi de numeroasele abonamente plătite de ardelenii stabiliţi în ţară, adică tocmai de acei pe cari d-l dr. Dan îi onorează azi cu epitetul de scârboşi, este plin de ură şi de venin atât în contra vechiului regat, cât şi a transilvănenilor de aici, pentru motivul ridicol că, din cauza felului său respingător de a fi, nu este apreciat precum ar merita şi nu este desemnat de opinia publică din ţară şi mai ales de cea din Bucureşti ce singurul ardelean cu doxă şi deci ca inevitabil ministeriabil.

Nu e oare păcat de atâta arţag pentru un lucru aşa de copi äros şi pentru care în tot cazul nu pot fi făcuţi responsabili regăţenii şi ardelenii emigraţi aici? Asta este treabă de rezortul comitetului de 150 ai partidului naţional şi în bună parte depinde şi de însuşi tactul politic al d-lui dr. Sever Dan, care, după câte ştiu, în clipa în care erau mai avansate tratativele de colaborare dintre conducătorii partidului liberal cu partidul naţional din Ardeal, d-sa publica în presa din Bucureşti un interview fulgerător şi hotărât ostil acestui act politic, pe care azi dacă ar fi sincer şi nemistuit de ură, ar trebui să declare că regretă că nu s'a putut încheia.

Nu sunt aceste motivele sufleteşti cari l'au împins pe dl dr. Dan să insulte în mod aşa de îndrăzneţ cu epitetul de scârboşi toată falanga de ardeleni emigranţi în ţară, printre cari atâţi bărbaţi de seamă şi buni români, fie ei advocaţi, profesori, doctori, ziarişti, comercianţi, agricultori etc., s'o spună limpede şi lămurit.

Altfel îl asigurăm că zile bune cu noi — „scârboşii" din Ardeal — nu le va avea, dacă nu acum, sigur la toamnă, când se numără bobocii.

Primiţi, vă rog, domnule director, expresiunea prea distinsei mele stime.

I. RUSU ABRUDEANU
deputat.

Alegeri parţiale

In zilele de 28 şi 29 Mai se vor face noui alegerei pentru următoarele locuri:

Pentru un senator la judeţul Putna, în locul d-lui gen. Arthur Văitoianu, care a optat pentru locul de deputat al circ. Brad, ud. Huniedoara.

Pentru un senator la judeţul Fălciu, în locul d-lui Ştefan C. Ioan, care a optat pentru locul de deputat din acel judeţ.

Pentru un senator la judeţul Rădăuţi, în nlocul d-lui Ion I. C. Brătianu, care a optat pentru locul de deputat al circ. Făgăraş.

Pentru un senator la judeţul Cotmani-Zastavna în locul d-lui general Arthur Văitoianu, care a optat pentru alt mandat.

Pentru un deputat la circ. Aleid jud. Bihor, în locul d-lui general Traian Moşoiu, care a optat pentru alt mandat.

Pentru un deputat la circ. Ceica jud. Bihor, nî locul d-lui Ion I. C. Brătianu care a optat pentru alt mandat.

Pentru un deputat la judeţul Vijniţa, în locul d-lui Al. Constantinescu, care a optat pentru alt mandat.

Pentru un deputat la circ. Ceica jud. Bihor, în locul d-lui general Arthur Văitoanu, care a optat pentru alt mandat.

Pentru un deputat la circ. Tileagd, jud. Bihor, în locul d-lui dr. N. Zigre care a optat pentru alt mandat.

Pentru un deputat la circ. Modoş, jud. Timiş-Torontal, în locul d-lui dr. P. Obădeanu, care a optat pentru alt mandat.

Pentru un deputat la circ. Zălău, jud. Sălagiu, în locul d-lui general Traian Moşoiu care a otpat pentru alt mandat.

Pentru un deputat la circ. Sf. Gheorghe, jud. Trei Scaune, în locul d-lui dr. C. Angelescu care a optat pentru alt mandat.

Pentru un deputat la circ. Arad oraş, în locul d-lui Vintilă I. Brătianu care a optat pentru alt mandat.

Pentru un deputat la circ. Târgu Mureş, jud. Mureş-Turda, în locul d-lui S. Mândrescu care a optat pentru alt mandat.

REZOLUŢIA dela Alba-Iulia

VII.

Când delegatul Ardealului a sosit la Iaşi, în Octombrie 1918 el a găsit înscris, în Constituţia „Ţării vechi", articolul 19 care consacra triumful liberalismului roman în materia agrară: exproprierea.

Acest articol e prea lung şi detaliat pentru a-l reproduce; el stabileşte exproprierea pentru cauză de utilitate naţională a: tuturor bunurilor regale, de mână moartă, a străinilor şi a absenteiştilor — în totalitatea lor — şi exproprierea a 2 milioane hectare de pământ cultivabil din proprietatea particulară mai mare de 100 hectare.

Art. III, alin. 5 din Rezoluţie — în forma lui vagă — este o inovaţie a democraţiei ardelene?

Este el o „condiţie" impusă României (vechiul Regat de azi?)

Oligarhia română, liberală, care dela 1864 a luptat pentru crearea proprietăţii rurale mijlocii, rupând bucată cu bucată din latifundii, oligarhia aceasta pe care „feciorii de bani gata" după expresia d-lui Al. Constantinescu — juisorii, profitirii exproprierii, ţăraniştii apăruţi la masa întinsă, nu au ochi s'o vadă, — afirmase încă în 1913, după campania din Bulgaria, înscris, prin glasul d-lui I. I. C. Brătianu necesitatea exproprierii proprietăţii, intangibile în concepţia întregii Europe îngrozite şi mai ales a monarchiilor vecine, Austro-Ungare şi Ruse, — şi răuşise, datorită marelui rege, Ferdinand I, să voteze exproprierea cu ajutorul unui parlament de oligarhi.

Să discutăm zadarnic cu acei cari nu cunosc — şi nu vor să cunoască — istoria României, lupta imensă începută de Ion Brătianu, exilatul din Ţara Muntenească şi de Mihalache Kogălniceanu, sihăstritul din Ţara Moldovei — şi terminată de Ion I. C. Brătianu?

Incepând dela 1864, cu proiectul de Răscumpărare a Clăcii — contraproiect la acel al lui Kogălniceanu, identic în principii dar deosebit în ce privea justa despăgubire, — şi trecând prin legea vânzării bunurilor statului, dela 1868; prin legea Improprietăririi Insurăţeilor dela 1876; prin legile de împroprietărire dela 1881, 1884 şi 1886; prin Legea contra Trusturilor Arendăşeşti, Legea Islazurilor Comunale, Legea Tocmelilor Agricole din 1917; prin legile Cassei Rurale, a obştiilor şi a Băncilor Populare, cu federalele lor; prin Liga Improprietăririi din 1913—şi până la Constituţia dela Iaşi din 1917, — a cui operă este aceasta?

A partidului naţional român care, nici în Ungaria, măcar, nu a riscat un cuvânt despre expropriere — ori a oligarhiei vechiului Regat — a ţiganilor, grecilor, bulgarilor, bizantinilor, asasinilor oligarhiei liberale?

Ce „condiţie" a pus partidul naţional ardelean vechiului Regat? Ce n'a putut impune — numai prin trei miniştri şi 2 treimi din administraţie partidului liberal? Care instituţie ardeleană? Exproprierea? Opera vechiului Regat şi a partidului liberal?

Cu ce a trădat vechiul Regat Ardealul, ca să fie nevoie să-i apere partidul naţional? Ce punct din programul naţional dela Alba Iulia? Constituţia dela Iaşi?

Un singur lucru apără partidul naţional: ignoranţa poporului ardelean — singurul mijloc de existenţă al partidului.

Ori apără democratismul legii rurale ardelene? Oligarhii noştrii, când România era cotropită de bolşevici, a expropriat din 3 milioane 905.000 hare mare proprietate, 2.671.000 hare; democraţii naţionali, în linişte şi cu singura sforţare de a redacta legea, au imitat vechiul regat, expropriind 3 milioane jugăre din 6.206.000 jugăre proprietate mare (v. broşura partidului naţional, Legea Agrară, cu deslusiri de dr. Aurel Dobrescu).

Oligarhii noştri au avut în faţă o mare proprietate de 3.905.000 hare (din 8.285.000) şi una mică de 4.379.000 hare — adică 47 la sută, mare şi 53 la sută mică. Democraţii naţionali: din 14.933.000 jugăre, au avut în faţă 6.206.000 mare, şi 8.855.000 mică — adică ? la sută mare şi ? la sută mică.

Oligarhii liberali au dat ţărănimii 7.731.000 hare, arabil din 8 milioane 285.000. Au redus proprietatea mare la 7 la sută — 577.000 hare — şi au mărit proprietatea mică la 93 la sută.

Democraţii naţionalişti au dat ţărănimii 10.988 jug, de orice fel, din 11.933.000. Au redus proprietatea mare la 26 la sută — 3 milioane 929.000 hare — şi au mărit proprietatea mică la 74 la sută.

Din 8.285.000 hare, pământ arabil, oligarhia noastră a expropriat 2.671.000 hare (mână moartă, regale şi proprietate privată).

Din 14.933.841 jugăre — proprietate oricare, arabil, pădure, loc de casă) — democraţia naţională a expropriat 3 milioane jugăre.

Oligarhia liberală nu şi-a rezervat un articol 22 după care resortul agriculturii să poată aviza dacă e locul să se lase proprietarului peste limita de expropriere; nici un art. 98, prin care să micşoreze oricât sub limita de împroprietărire a săteanului.

Oligarhia liberală a lăsat marei proprietăţi 577.000 hectare în 4918 moşii — adică 120 hare de moşie; iar democraţia naţională a lăsat marei proprietăţi 8 milioane 439 de mii jug. în 8439 moşii, — adică 465 jugăre de moşie. Fără toate excepţiile din lege prin care se lasă deschisă poarta la 8439 de învârteli.

In ce priveşte preţul, oligarhia liberală l-a fixat la de 20 ori preţul regional din 1916; democraţia naţională la preţurie din 1913, în lei în loc de coroane adică sută la sută.

Şi direct prin stat, nu cu toate angaralele şi afacerile Băncii Centrale dela Cluj, finanţată de Banca Ţărănească a lui Schuller-Argetoianu cu fondul de comision ale ministerului de industrie şi comerţ.

Ce apără partidul naţional contra vechiului-Regat, şi contra partidului liberal?

Ce punct de program, ce „condiţie" din „Pactul" dela Alba Iulia?

A cui e programul naţional şi în acest punct din Rezoluţie?

Bietul Ardeal!... l-a „trădat" vechiul Regat şi îl apără partidul naţional! Ce sfânt şi profitabil lucru este ignoranţa...

A. POPOV.

Răspândiţi „Infrăţirea"

INFORMAȚII

Ieri a avut loc, la biserica greco-orientală din Cluj, cununia religioasă a domnului Eugen Ghica cu d-ra Didi Constantinescu, nuni fiind doamna și domnul Nae Stanovici din București.

*

D. C. Banu, ministrul cultelor și al artelor, a sosit ieri în localitate venind dela Oradea Mare. D-sa a asistat astăzi la desbaterile sinodului eparhial.

*

M. Sa Regina, împreună cu regele Alexandru al Serbiei și vărul acestuia, prințul Paul, moștenitorul presumptiv al tronului sârb, au sosit în Capitală, alaltăeri la orele 5 și jum. d. a. cu un tren regal, descinzând direct în hatta Cotroceni.

*

M. Sa Regina a donat suma de 500 mii lei în folosul azilului de bătrâne din Iași.

Se știe că la acest azil își găsesc adăpost un mare număr de bătrâne, printre cari se află și mai multe doomne din înaltă societate căzute acuma în mizerie.

*

Ministerul industriei și comerțului a aprobat ținerea de târguri de țară în comuna Aghireș jud. Cojocna.

Ele se vor ține la 1 Februarie, 3 Mai, 1 August și 3 Noemvrie, iar în fiecare Joi se va ține târg săptămânal.

*

Miercuri, 26 Aprilie 1922 orele 4 p. m. va avea loc în sala Nr. 2 dela Academia Agricolă din Cluj, conferința dlui general veterinar **P. Stavrescu**, consilier hipic al Ministerului agriculturii și domeniilor despre *„Educația în zootechnie“*.

Toate persoanele pe cari le interesează chestiunea zootechniei în România și cu deosebire în Ardeal, sunt rugate a lua parte la această conferință. Intrarea e liberă.

*

Au fost arestați frații Ioan și Gheorghe Șota din Ardiua, cari luându-se la ceartă cu Ioan Pătruș, au tras asupra lui mai multe focuri de revolver, omorându-l imediat.

Criminalii au fost înaintați parchetului de Cluj, unde continuă cercetările.

*

A fost internat la spitalul din localitate, locuitorul Andrei Simonfy, grav rănit la abdomen cu un cuțit de către Ioan Schneider, care a fost înaintat perchetului.

Pregătirea și întocmirea noilor proiecte privitoare la reforma fiscală și la modificarea legii de beutu i spirtoase va fi încredințată unei comisii compuse din parlamentari, din financiari și din economiști.

Această comisie va lucra împreună cu reprezentanții ministerului de finanțe. Noile proiecte vor fi apoi discutate și revizuite de delegația economică a guvernului și apoi de consiliul de miniștri.

*

Proprietarii de mine vor ține în ziua de 28 Aprilie, la Cluj, un congres, pentru a se organiza independent de Reșița și Petroșani.

*

Dl Florian Cincia a fost numit consilier la consiliul orașului [illegible], județul Bistrița-Năsăud.

*

Devenind vacante posturile de președinte și fisc la Camera advocațială din Timișoara, acestea se vor complecta în adunarea din 23 c. Candidații sunt pentru postul prim dr Cornel Nicoară, iar pentru al doilea dr Antoniu Bogdan.

*

Direcțiunea CFR a dispus suspendarea încărcărilor de mărfuri pentru Jugoslavia prin punctul Roszce, afară de transporturile de animale vii, cărbuni și mărfurile supuse stricăciunei.

*

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

*

Banii împrumut pe orice obiecte, bijuterii, haine-haine, mobile, acțiuni, mărfuri, etc., cumpără aur, argint și orice obiecte, primește spre vânzare în comision și acordă avansuri foarte avantagios, primește

Depune spre fructificare cu 9 și 10 la sută

Casa de Împrumut pe A) manet (Muntele de Pietate-Victor Iliescu și Co. Calea Victoriei 25 Telefon 55. Intrare și prin curte. 1580

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyàr 1 în fața magazinului Gyorșàru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

Starea sănătății principesei Elisabeta a evoluat simțitor în ultimele două zile.

Principesa se poate considera azi în afară de orice primejdie.

Regina a părăsit aseară Atena și va sosi Sâmbătă în Capitală.

In drum Suverana se va opri pentru o zi la Belgrad.

Principele Carol, împreună cu principesa Elena și micul principe Mihai vor mai rămâne la Atena.

*

După ultimele știri din Atena, starea A. S. R. Principesei Elisabeta continuă să se amelioreze.

*

La Cohalm (Târnava-Mare) a fost ales dl I. Th. Florescu, ministrul de justiție cu 6000 de voturi. Dl Aurel Bănuț, candidatul partidului național a întrunit 1080 voturi.

*

Alaltăeri a sosit în Capitală, dl Demoque, profesor de drept civil la Universitatea din Paris și președintele „Uniunei funcționarilor francezi“.

In gara de Nord, oaspele francez a fost întâmpinat de secretarul legațiunei franceze, de dl M. Schina președintele „Uniunei generale a funcționarilor publici“ precum și de un grup de 3—400 funcționari, cari i-au făcut o primire entuziastă.

De la gara de Nord, dl Demoque a fost condus la locuința dlui C. Dissescu, unde va fi găzduit tot timpul cât va sta în Capitală.

Mâine dl Demoque va ține la Ateneu o conferință despre „Statutul funcționarilor“.

*

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

O intâmpinare

Consiliul de Administrație a Federalei „Bistrița“ ne roagă să păblicăm următoarele:

D-nul deputat dietal Dr. Victor Moldovan în ședința camerei ținută la 30 Martie 1922, conform desbaterilor adunării naționale constituante a deputaților, publicate în Monitorul Oficial Nr. 6 din 6 Aprilie 1922, a afirmat următoarele:

„Opiniuia publică în acest județ judecă partidul liberal după acest Prefect. Atunci bine face. Iar acest Prefect, în ura sa față de tot ce nu este liberal, a mers până acolo încât și-a exprimat dorința hotărâtă ca pe mine care am înființat în timp de un an și jumătate, cooperativele și băncile populare, și am înființat o Federală a cooperativelor și băncilor populare, să mă depărteze din fruntea acestor instituțiuni, cari pot zice cu mândrie că eu le-am făcut, și a amenințat că dacă nu mă depărtez din fruntea acestor instituțiuni, are să le nimicească și nu le va mai da nici un sprijin. Ca să nu omor copilul meu m'am depărtat și am făcut pe pofta acestui Prefect. Vom vedea ce o să faceți Dv- mai departe cu ele. Am muncit ziua și noaptea gratuit“.

Mulțumim D-lui Deputat pentru munca cu care — alăturea de cei mulți care muncesc și, tac — și D-sa a contribuit la fondarea și susținerea Federalei Bistrița — și nu vrem să amintim spesele, pagubele și încurcăturile materiale ce D-sa ne-a cauzat.

Rugăm pe D-nul Deputat dietal să nu să folosească de Federală ca armă în luptele D-sale politice, primejduindu-ne prin aceasta rodul muncei a cărei greutate D-sa o cunoaște destul de bine.

Declarăm că d-nul Prefect al județului Bistrița-Năsăud Solomon Haliță de câteori l-am rugat de sprijin totdeauna și cu toată bună-voința ne-a ajutat și protejat și îi adresăm și pe aceasta cale mulțumirile.

Declarăm că suntem firm hotărâți să păstrăm pentru totdeauna, neatins caracterul pur economic al Federalei noastre.

Conform concluzului adus în ședința din 4 Aprilie 1922.

Consiliul de administrație al Federalei Bistrița.

La ministerul de externe s'a înființat un consiliu cu 4 juriști și 5 delegați ai ministerelor de finanțe, comunicații, industrie și comerț, externe și răsboiu, pentru executarea tratatelor de pace și în special a convențiunelor comerciale.

Din partea ministerului de industrie a fost delegat tot dl dr. Șt. Chicoș, directorul general al comerțului.

*

„Adevărul“ dă informațiuni asupra tratativelor ce au urmat între guvernul român și băncile franceze cu scopul de a să consolida bonurile de tezaur. După acest ziar tratativele decurg favorabil. Se afirmă că băncile franceze nu mai cer o garanție de petrol în acest scop.

Engleji iarăși sunt hotărâți să ajute la consolidarea finanței române, dar voiesc ca mai întâi să domnească o stabilitate în situația internă a României.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

De închiriat sau de vânzare imediat libera una casă în centru se poate instala imediat orice birou de Societate, Bancă, Cafenea Restaurant etc. Condițiuni avantajoase adresa la ziar. 1694 *Csang. Casa*

*

2 odăi, bucătărie, odaie de baie sunt de închiriat Str. Regală informații Str. Rákoczy 15. 16[illegible]

*

Dr. Ion Plosca avocat. și-a mutat biroul advocațial din Str. A. Vlahuță 72 *Piața Unirei Nr. 20.* 1695

Citiți pag. 8-a

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca veiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemn

Cronica externă

Luni 24 Aprilie

Acordul dintre Germania şi Rusia continuă să preocupe cu îngrijorare cercurile diplomaţiei europene. Este în acest acord căruia îi va urma şi o convenţie militară o ameninţare a operei de pace realizată prin tratatele de pace. De aceia Franţa şi celelalte ţări aliate ale căror interese asigurate prin tratatele de pace se găsesc primejduite prin alianţa ruso-germană, au început o vie acţiune pentru a determina anularea tratatului prin consimţământul mutual al ambelor părţi contractante.

In scopul acesta, guvernul francez a făcut demersuri pe lângă guvernele Micei-Înţelegeri cerându-li-se să cadă de acord pentru a participa la redactarea unui ultimatum la adresa Germaniei în vederea anulării tratatului germano-rus.

Chestiunea aceasta a fost înaintată conferinţei ambasadorilor pentru a întocmi textul somaţiunei.

Până în momentul de faţă nu se ştie încă răspunsul, de guvernele Micei-Înţelegeri. Este probabil însă că ele se vor asocia propunerei franceze întrucât tratatul germano-rus constitue o ameninţare directă pentru interesele statelor cari alcătuesc grupul Micei Înţelegeri.

Alianţa dintre o Germanie orbită de patima revanşei şi o Rusie însufleţită de dorinţele imperialiste ale regimului ţarist înseamnă o gravă primejdie pentru pacea lumei. Celelalte puteri cari depun toate sforţările lor pentu a începe opera de reconstrucţie a Europei în ordine şi în tihnă, nu vor îngădui ca pacea realizată cu atâtea jertfe să fie la discreţia lăcomiei germano-ruse.

Conferinţa dela Genova

Chestiunea Basarabiei — Noua situaţie a Germaniei America şi evenimentele dela Genova — Declaraţiile contelui Bethlen — Conferinţa şi răspuusul Germaniei — Un nou protest al aliaţilor

Bucureşti. La conferinţa din Genova Kecowski a anunţat că va veni cu acte doveditoare în chestia Basarabiei. La aceasta d-l Brătianu a cerut în mod telegrafic dela ministerul de externe să-i se trimeată la Genova toate actele referitoare la Basarabia. Actele au fost deja trimise, aşa că d-l Brătianu le va putea utiliza.

Berlin. — In cercurile politice din Germania situaţia politică creată prin tratatul germano-rus este considerată mai rea ca cea de până acuma. „Berliner Tageblatt" scrie în legătură cu aceasta, că germanii credeau prin acest tratat la un succes strategic, dar au ajuns tocmai la contrarul. Situaţia este acuma aceia, că de aici încolo nu Franţa va fi considerată de turburatoare a pacei ci Germania.

Londra. — „Daily Mayl" anunţă din Newyork că în cercurile politice americane este comentat cu mare satisfacţie faptul că America nu participă la conferinţa din Genova. Ministrul de externe are intenţiunea de a nu se amesteca în problemele europene. Dacă la Genova se va ajunge însă la rezultate concrete, America încă va lua parte la refacerea economică a Europei. Atitudinea d-lui Rathenau este desaprobată de America şi părerea generală este că Franţa a câştigat foarte mult în urma tratatului germano-rus. Acestui tratat deatmei nu i se atribue mare importanţă şi aceasta este şi motivul pentru care America nici n'a protestat împotriva lui.

Budapesta. Contele Bethlen reîntors dela Genova a făcut ziariştilor următoarele declaraţii: „Am plecat la Genova fără nici o iluzuine, ştiind că nu se va ajunge la rezultate pozitive. Ambiţia noastră principală era să pledăm causa Ungariei în faţa întregei opinie publice europene atrăgând atenţiunea ei asupra problemei financiare economice şi asupra soartei conaţionalilor noştri din teritoriile deslipite. Am fost primit pe picior de egalitate, dar egalitatea exterioară nu este adevarată egalitate. Hotărârile fiind luate de statele victorioase, cari îşi vor ve ea înainte de toate de interesele lor proprii. Marele puteri au dovedit faţă de Ungaria nici simpatie dar nici ură. Trebuia să lucrăm pentru politica noastra financiară şi economica ca ea se găsească ascultare la conferinţa din Genova, care nu va fi ultima a Europei.

Genova. — **Intrunirea marei şi micei Antante a discutat nota germană, Schanzer rugând pe Lloyd George să redacteze un nou protest aliat. Barthou a cerut să colaboreze la redactarea acestui protest. Lloyd George sa arătat încantat de această colaborare, Schanzer asopiindu-se la propunerea lui Bartnou.** Şefii delegaţiunilor aliate se vor întruni acum urmând a stabili textul răspunsului la nota Germaniei.

Genova. — Cancelarul Wirth a adresat o notă ministrului preşedinte italian de Facta, preşedintele conferinţei din Genova, protestand în potriva afirmaţiunei lui Bartnou ca nota germană ar conţine minciuni.

Pericolul

ce ne ameninţă

Evenimentul cel mai însemnat de la deschiderea conferinţei dela Genova e fără îndoială acordul ruso-german, care a surprins nu numai Marea şi Mica Antantă, dar chiar şi ţările neutre.

Dacă pericolul acestui acord e evident pentru liniştea şi reorganizarea Europei, pentru noi el e şi mai mare, căci scoate la iveală intenţiile tulburătoare a două dintre cele mai puternice state duşmane nouă.

Germania n'a renunţat încă la politica forţei, care a dus-o la războiul din 1914; iar Rusia sub aparenţa regimului sovietic continuă aceiaşi politică de cucerire, inaugurată de Petru cel Mare.

Intenţiile de provocare la adresa României reies clar din pretenţiunile lui Cicerin, care nu vrea să recunoască unirea Basarabiei la România, cerând o despăgubire de 15 miliarde franci din partea noastră cât şi reducerea armatei, în timp ce Rusia ignorează tezaurul şi obiectele noastre de artă depuse la Moscova, întreţinând şi o armată de peste 1 mil. jumătate.

Germania susţinând pe ascuns politica actuală a Sovietelor se gândeşte la o revanşă împotriva Antantei şi în acelaşi timp la restabilirea comunicaţiilor sale cu Orientul, prin ţara noastră.

Dacă răspunsul hotărâtor al primului ministru român cât şi întărirea raporturilor dintre Marile Puteri şi Mica Antantă au zădărnicit pentru moment intenţiunile ruso-germane, din incidentul dela Genova, în special noi românii avem de tras multe învăţăminte.

Ochii noştri trebuie să fie mereu aţintiţi asupra graniţei Nistrului, dincolo de care pericolul roş e tot aşa de ameninţător ca şi cel ţarist de odinioară.

Pericolul slav sub orice formă rămâne e acelaşi, de aceia nu trebuie să ne facem niciodată iluzii asupra intenţiilor aşa zise pacifice ale Sovietelor; iar Germanii care nu pot vedea cu ochi buni o Polonie şi o Ceho-Slovacie tare, se vor găsi oricând mai aproape de Ruşi decât de noi.

Pentru ca glasul nostru să fie însă ascultat în afară, pentru ca politica noastră externă să-şi urmeze fără şovăire drumul început conform cu interesele generale ale neamului, astăzi se cere mai mult ca niciodată ca să avem deplină armonie în politica internă.

Inconştienţa, rea credinţa, partidele noi instigă idei subversive în masele populare, care dăunează interesele ţării şi pot pregăti în mod latent anarhia contra conducătorilor.

Campania filo-germană a d-lor Lupu şi Stere prin presă, care se adaogă la insinuările demagogice ale averescanilor, la regionalismul ardelenesc nu pot decât să alimenteze curentele revoluţionare ale adepţilor comunismului.

Ca buni români nu putem rămâne indiferenţi nici la acţiunea comunistă a Aurorei, ce-şi găseşte ecou în Patria din Cluj, nici la noua apropiere politică atât de nenaturală, între partizanii d-lui Marghiloman şi ţărăniştii.

In faţa pericolului ce ne ameninţă trebuie să înţelegem cu toţii fără deosebire de nuanţă politică că aceste rătăciri, care turbură armonia socială nu pot decât să favorizeze intenţiunile germano-bolşevice, distrugând organizarea statului nostru spre folosul duşmanilor.

Un interview cu d. I. Brătianu la Genova

Chestiunea Basarabiei — Tezaurul dela Moscova

„Vossische Zeitung" comunică din Viena: Corespondentul ziarului „Az Ujság" la Genova a avut o convorbire cu primul ministru român Brătianu şi cu d. Diamandi cari i-au spus că nu vor permite în nici un caz ca chestia Basarabiei să fie adusă în discuţie de către ruşi. In schimb, ei înşişi vor aduce în discuţie chestia tezaurului de aur român depus în 1917 la Moscova, a bijuteriilor Coroanei, a valorilor private, a tablourilor celui mai mare pictor român — Grigorescu — şi a documentelor academiei de ştiinţe şi altor academii; de asemenea e de a aştepta că se va pune capăt la Genova fricţiunilor continue de la frontiera Basarabiei.

D. Brătianu a mai declarat: Blocul economic al „quadruplicei din Europa centrală," (românii nu zic nici odată Mica Antantă fiindcă au o oare care antipatie împotriva acestei expresiuni.) procedează la conferinţa dela Genova, în mod solidar asupra tuturor chestiunilor, deci şi în ce priveşte chestia rusească. Nu numai că nu există divergenţe de opinii între noi, dar relaţiile noastre au devenit încă mult mai călduroase tocmai aci la Genova. D. Beneş a propus ca România să participe la comisiunea întâia, ca partea cea mai interesată a împătritei alianţe. Unirea noastră are cele mai pacifice tendinţi şi de aceia sperăm că tocmai ea va duce la destinderea politică şi economică".

In jurul conferinţei dela GENUA

— Nu s'a supus nici un proect pozitiv — Obiecţiunile vestitului economist Keynes

Potrivit planului dela Cannes, conferinţa Genoveză, care ţine azi aţintite asupra ei toate privirile lumei, are menirea să restabilească în vechile-i făgaşe normale, întâi de toate economia continentului nostru. De aceea s'a şi convocat în prealabil o conferinţă economică la Londra, ca să aducă pe biroul conferinţei dela Genova proecte reale, dela care să se poată nădăjdui însănătoşirea vieţii economice a Europei. De aceea financiarii şi economiştii sunt în număr cu mult mai mare la această conferinţă, decât specialiştii în alte branşe. Singură subcomisia financiară numără peste 150 membrii, cu toţii mari financiari, guvernatori şi directori generali ai diferitelor bănci din Europa, experţi de mâna întâia.

Cu toatecă în general toţi delegaţii sunt optimişti şi şedinţele conferinţei continuă agitate, succesul conferinţei pentru mulţi a devenit o iluzie chiar oamenii cu reputaţie mondială în materie, ca de pildă John Maynard Keynes, autorul celei mai celebre cărţi de economie din lume, nu mai speră într'un rezultat pozitiv al Conferinţei.

D. Keynes acuză conferinţa, că n'a adus nici un proect real. Toate memoriile propun soluţii generale, cele mai multe exprimă dorinţa revenirii la normal, a revenirii la paritate şi la valuta de aur, dar nici unul nu precizează data acestei reveniri şi ce fel de paritate să fie. Memoriul german se rezumă la dorinţa de a se revizui chestiunea reparaţiunilor, iar Rusia bolşevică cere un împrumut statelor apusene. Un alt proect, care merită atenţiune, preconizează o conferinţă a directorilor băncilor de emisiune pentru crearea unei politici creditare, care să facă imposibil fluctuaţia de azi a banilor.

Studiul d-lui Keynes spune că conferinţa ar trebui să grupeze în două Europa şi să ceară deocamdată numai statelor apusene şi neutre să se întoarcă la valuta aurului. In continuare arată că conferinţa genoveză întâmpină trei piedeci în readucerea valutei aurului: Anglia nu poate primi un plan general, atâta vreme, cât nu i-a ridicat valuta la paritatea dinainte de război, iar statele neutre nu permit exportul aurului înainte ca e să se fi făcut în Anglia; apoi, în rândul al treilea, nu e concludent ca Europa să revină la valuta de aur înainte de a se fi înţeles relativ la aceasta cu Federal Reserve Board din Statele Unite, pentru ca nu cumva în urma inegalităţii dintre valutele europene şi dolar să mineze din nou valuta continentului nostru. De aceea marele economist emite ideia unei conferinţe la Washington, la care să participe Anglia, Belgia, Franţa, Italia, Spania, Olanda, Elveţia, Statele Scandinave, Cehoslovacia, Argentinia şi Japonia şi care, trecând peste orice chestiuni politice, să elaboreze un proect al unei convenţii valutare, care să facă posibilă tuturor statelor reîntroducerea valutei aurului.

D-l Keynes încheie spunând, că s'ar fi aşteptat mai mult dela atâtea somităţi financiare câte s'au adunat la conferinţă şi că ar fi trebuit să se pue mai mult temei în pregătirea proectelor şi în genere a conferinţei, pentrucă Europa să nu rămână tot în situaţia îngrozitoare de astăzi.

Cetiţi „Infrăţirea"

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

ARENDAREA BĂILOR „OGLINZI“ JUD. NEAMȚ

Publicațiune.

Primăria Tg. Neamț dă în arendă, prin licitație publică, băile saline „Oglinzi“ propietatea sa, situate în imediata vecinătate a orașului.

Termenul arendărei este de 10—20 ani, începător din anul corent.

Licitația se va ține la primăria Tg. Neamț, în ziua de 30 Apr. a. c. ora 3 p. m. conform disp. art. 72—83 din legea comptabilității publice.

Garanția provizoră este de 5000 lei.

Condițiunile arendărei se pot vedea la primărie în orice zi de lucru.

Președinte
1688 D. CALAPOD.

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty“ Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

CARTEA ROMANEASCA
INSTITUT de ARTE GRAFICE
SUCURSALA
COSINZEANA
CLUJ
CALEA DOROBANȚILOR

EXECUTA CU PREȚURI MODERATE TOT FELUL DE LUCRARI DE TIPOGRAFIE, LEGĂTORIE PRECUM BROSURI, ZIARE ZILNIC SI SAPTAMANALE REVISTE, ETC, ETC.□□

Se caută
pentru fabrica „Unirea“ Str. A. Panu No. 6
un bun maistru pentru cartonaje

S'adeschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Bitumul Matitza s. a.
Capital social Lei 6.000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.
Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolație** la case, acoperișe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrațirea“

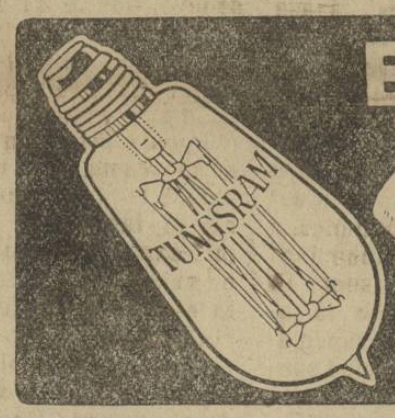

BECUL TUNGSRAM
ESTE CEL MAI RESISTENT CEL MAI ECONOMIC LUMINA PERFECTĂ
Depozitul Central: TUNGSRAM S. A.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25.
1290
Telefon 201. Telefon 201.

Se caută
încasator pentru ziarul Infrățirea, cu garanție morală sau materială. Adresa la ziar.

Reclame este sufletul comerțului.

Situația mondială a cerealelor

ANGLIA. — La est, timpul a rămas rece și vijelios ;în toate părțile țării, sunt căderi de zăpadă mai mult sau mai puțin abundente. Totuși, precipitațiunile au fost foarte inegal distribuite, iar unele districte se plâng de seceta solului. In regula generală, câmpiile sunt foarte potrivite pentru muncile de preparațiune pretutindeni unde zăpada nu le-a contrariat. Până în prezent semănăturile de grâu au fost restrânse, dar, în luna aceasta se va desfășura mai multă activitate în această direcțiune, căci ele sunt desigur în întârziere.

DANEMARCA. — Înghețurile nocturne au fost mai tari decât de obicei și aversele abundente amenință să facă pagubi. Semănăturile de primăvară care ar fi trebuit să, fie acum aproape terminate, au început abia. Se anunță că în unele secțiuni, grâul și secara de iarnă au suferit ori cari pagubi și că tânăra plantă îngălbenește.

GERMANIA. — Zăpada și frigul din ultimele săptămâni au fost defavorabile desvoltării cerealelor de iarnă ș iau împedicat muncile de primăvară. Recoltele n'au rezistat intemperiilor, cum s'a sperat, totuși, un timp favorabil ar putea să repare încă în mare parte pagubele. In acest moment, frigul continuă și muncile agricole a sunt în general oprite.

ROMANIA. — Ploile binefăcătoare au căzut în Transilvania, în vechia Românie și în Basarabia, unde au îmbunătățit condițiunea cerealei iarnă și favorizat progresele muncilor agricole. Semănăturile de primăvară sunt în toi pe un timp foarte propice.

JUGOSLAVIA. — Starea recotelor de iarnă a fost cu mult îmbunătățită prin ploi bune. Desvoltarea grâului este cu totul satisfăcătoare.

STATELE-UNITE. — Situațiunea se ameliorează încă în Sud-Vest, dar unele secțiuni ar avea nevoie de mai multă umiditate. Aiurea, umiditatea, a fost abundentă și pe un timp mai cald, recoltele se desvoltă mai repede. In unele părți de la Vest, ploi excesive au împiedicat săvârșirea muncilor de primăvară, plângeri izolate sunt relativ la pagubile pricinuite de insecte, dar acest flagel nu pare a fi mai mare de cât de obicei la această epocă a anului.

ARGENTINA. — Timpul a fost mai favorabil pentru coacerea porumbului. Știrile din Santa-Fe și din Cordoba sunt maoi puțin descurajetoare, iar cele din celelalte provincii sunt hoatărât optimiste.

Transformarea direcțiunei reconstruirei regiunilor dăunate

Printr'o deciziune a Ministerului de Lucrări Publice Direcțiunea roconstruirii regiunilor dăunate de război atașată direcțiunei generale de poduri și șosele, a fost contopită cu direcțiunea lucrărilor de reclădire urbană într'o singură administrație, sub denumirea de direcțiunea generală a reclădirei regiunilor dăunate de război.

Lucrările exterioare ale direcțiunei generale a reclădirei regiunilor dăunate de război se vor face și de aci înainte tot prin direcțiunea de poduri și șosele și serviciile de poduri și șosele din județe.

D. arhitect-șef Duiliu Marcu, actual director al lucrărilor de reclădire urbană a fost însărcinat cu conducerea direcțiunei generale a reclădirei regiunilor dăunate de război cu titlu de director general.

Convenție comercială româno-spaniolă

O cerere a Spaniei

Legația Spaniei din București a trimes ministerului nostru de externe o adresă prin care guvernului nostru să închee o convenție comercială cu Spania în condiții avantagioase.

Ministerul de externe a trimes această cerere celui de finanțe care a răspuns că nu se poate nici o distincție în aplicarea regimului nostru vamal, de oarece avem un tarif vamal minimal, iar în cazul când s'ar acorda cuiva vre-un favor acesta se va aplica și Spaniei.

România înțelege să între în legături comerciale cu Spania pe baza acestui regim vamal minimal în vigoare cu dreptul însă, ca Spania să acorde pentru mărfurile românești, tariful al doilea, fără suprataxe, cu aceleași clauze pentru noi în cazul când va acorda vre-un favor altui stat.

In ce privește prohibițiunile, ministerul de finanțe a răspuns legației spaniole că nu se poate renunța la ele până când nu se va îmbunătăți valuta noastră.

Situația industriei în Ardeal

Secretul general al ministerului de industrie și comerț, d. prof. L. Mrazec, s'a întors eri din călătoria de studii și cercetări ce a făcut-o într'o parte a Transilvaniei.

Cu prilejul acestei cătlătorii, d-sa a constatat că transporturile de mărfuri s'au îmbunătățit simțitor în acele regiuni și că industria ardeleaă are o abundență de fabricate care merită întreaga solicitudine a autorităților centrale, cărora le revine datoria de-a încuraja din răsputeri exportul acelor produse și fabricate industriale ardelene.

In acest sens d-sa va referi ministerului de resort, și guvernului.

In săptămâna viitoare sau cel mai târziu la începutul lunei Mai, d. Mrazec va întreprinde o nouă călătorie de studii și cercetări în regiunile industriale pe care nu le-a vizitat încă spre a se convinge de visu de nevoile și producția lor, ca să poată apoi raporta guvernului exact situația de fapt.

In aceste călătorii d. Mrazec se interesează și de mijloacele și măsurile posibile pentru intensificarea producției industriale de întreprinderile statului în primul rând și apoi și din celelalte industrii particulare.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

FUNCȚIONARĂ de stat, cunoaște bine mașina de scris, perfect română, dorește post numai dupa masă într-un birou onorabil. Oferte la ziar sub „Narcisse". 1685

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Au sosit la

„OLD ENGLAND"

Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară

1602

Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame

Weiss și Molnár

sub noua firmă:

Heller, Weiss și Molnár

Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

Articole frumoase de droguerie

au sosit la parfumeria

D'or

Cluj, **Piata Unirii No. 5.** 1385

Re 'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.

Mi-am deschis din nou

salonul de modă

engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame

WARTENBERG ZOLTAN

Cluj, Calea Victoriei No. 13

1275

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Mărci postale pentru colecțiuni

Cumpăr și vând în cantități, albume, colecțiuni etc. „Revista Filatelistul Român", număr de probă gratis.

S. LUPOVICI 1663

Calea Victoriei No. 65 București.

PORTO 40 HAP SCRISORI 40 HAP

TRASUL

dă betonului și mortarului densitatea deplină și impermeabilitatea măreşte clasticitatea și resistența de tracțiune și de presiune, face posibil economii mari la ciment de portland.

TRASSIA S. A. p. Exploatare de tras transilvanean în DEJ, fabrica: Tras, Trasvar, Ciment de Tras.

Prospecte și certificate oficioase stau la dispoziție. Representant pentru jud. Gojocna și Turda-Arieș precum și depozit în Cluj: Inginer F. HANN Cluj, Strada Ciparlu No. 3. 1401

Să nu se confunde No. casei.

Prima Casa de Imprumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Cum se vindecă Reumatismu și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșurică se trimete la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșurică, prin o cartă postală adresată la

FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova

M. E.

Reclama este sufletul comerțului

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

49587, 35600, 8787, 12424, 507. 37679, 25719, 23650, 43678, 39908
32930, 9299, 2248, 38676, 33348, 20357, 2954. 38647, 14198, 41245
23380, 27644, 17709, 49903, 40541, 32961, 16427, 12510, 29359
37677, 10882, 37216, 19060, 14489, 46761, 26263, 22050, 43474
47954, 15727, 29366, 46825, 32037, 2656, 45296, 2902, 15815, 15696
28225, 48541, 11363, 14859, 30560, 15257, 44953, 45055, 7987
14854, 39737, 38762, 22965, 32236, 49101, 43345, 43111. 459, 41770
26040, 3323, 36368, 37334, 36351, 13434, 39481, 19253, 43451
22846, 39666, 48377, 7927, 20935, 48270, 42734, 33827, 40857
25006, 13357, 31412, 46617, 39422, 4411, 36454, 27398. 29855
26314, 17675, 46292, 767, 36095, 47578, 25758, 25760, 31273, 16339
7339, 2173, 5375, 14254, 17826, 41277, 49592, 41826. 531, 8606
19885, 9227, 19665, 17819, 30955, 16253, 2894, 42764, 7226, 11625
40914, 42263, 38940, 45434, 20376, 43639, 14543, 37, 28920, 9872
4805, 13400, 29940, 37759, 26764, 6249, 16466, 12921, 6744, 2195
20157, 9759, 46904, 3597, 5265, 9164, 44307, 20769, 32658, 30461
2915, 34963, 31716, 21963, 7671, 40540, 16728, 7695, 43842, 387
31954, 28836, 42152, 5889, 45174, 28490, 1087, 15262, 46653 33172
30703, 28721, 18948, 45364, 48220, 7481, 7480. 7479. 34386, 29122
38707, 44204, 28033, 25052, 414, 28748, 4788, 32584, 10513, 15106
34937, 26419, 43899, 35110, 40875, 251, 3199, 45875, 13141, 4702
6090, 43241, 37296, 1600, 17742, 23745, 5412, 44125, 20794, 7398
7653, 268, 11692, 9530, 46241, 15708, 28614, 28864, 18362, 6298
6297, 19052, 42835, 32045, 46468, 15246, 31935, 31846, 10323
8101, 43566, 22056, 44422, 43208, 47822, 46685, 44839, 39315
26250, 24845, 25729, 30238, 12587, 20823, 43719. Seria U. Nrii
33371, 36056, 37445, 3552, 12102, 28252, 49560, 5155, 33255, 6005
27456, 44551, 32670, 21110, 34449, 19208, 45227, 35065, 22682
22683, 7847, 48466, 40557, 5673, 4821, 49502, 32252, 2835, 15373
28515, 16740, 6043, 4658, 25144, 46461, 12032, 49760, 22585. 41279
38079. 25658, 42221, 29846, 29104, 493, 4218, 4974, 24428, 27051
24274, 37774, 22973, 36682, 5900, 41801. 7383, 35444. 4124, 30655
18279, 25366, 23168, 11951, 49438, 19, 11704, 5589, 5837, 48828
3862, 23115, 28611, 14561, 28392, 10027, 31285, 33245, 45305
40212, 49054, 45527, 17206, 5271, 17866, 31385, 1711, 43791, 5365
36564, 30565, 2143, 49759, 38443, 44016, 25828, 18366, 9679, 1405
19222, 4478, 45007, 43323, 13495, 46244, 7584, 19710, 13388
12641, 44005, 15410, 34611, 4969, 23491, 12547, 45024, 44021
28221, 1018, 16212, 46962, 26741, 25835, 45840, 2278, 35689, 9934
45421, 6442, 44137, 13334, 9823, 48994, 704, 27010, 372, 17724
35925, 37409, 28028, 12516, 13206, 13905, 42283, 12029, 39725
23880, 8161, 37045, 47117, 44479, 49403, 15338, 27249, 34020
42992, 14500, 7973, 8721, 9028, 10832, 28379, 9021, 16765, 35275
1100, 27756, 24281, 29375, 41878, 22457, 47755, 10003. 7502, 29103
47013. 17132, 47012, 15247, 37301, 25520, 33606, 33750, 17803
13307, 15081, 20756, 36662, 6952, 42092, 28853, 16400, 27801
35673, 45474, 28802, 18442, 37821, 27832, 6857, 49313, 1651, 48780
3055. 21967, 23449, 43111, 7857. 25093, 20569, 30696, 5731, 5730

(Va urma.)

Ministerul Finanțelor Direcțiu Datoria Publica.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publicului detinatori de titluri de renta Română că prin Jurnalul Consiliului de Ministri No. 5?6 din 24 Martie a. c. și Publicat în Monitorul Oficial No. 293 din 28 Martie a. c. s'a hotărât stampiliarea titlurilor de renta internă și externă emisă dela 1889 până la 1913 inclusiv imprumutul 4½% de lei 250 Milioane. Aceasta operațiune va incepe la 20 Aprilie a. c. și va dura până la 15 Iunie a. c.

Stampilirea titlurilor se face la toate Administrațiile financiare din țăra, ia în Capitala de Banca Națională a României Cassa de depuneri. Consemnațiuni și Economie și Administrațiile financiare a Capitalei și a Județului Ilfov. Titlurile se vor depune la oficiile de mai sus împreuna cu toate actele doveditoare de proprietatea lor înaintate de 14 August 1916 precum și certificatul de naționalitatea al detinatorului. Persoanele a caror titluri sunt evacuate vor depune recepisa de consemnare impreuna cu actele de mai sus.

Detinatori vor prezenta spre stampilare titlurile lor la autoritățile mai sus indicate, de unde vor primi declarații imprimate și cari vor fi complectate pe imprumuturi conform instrucțiunilor publicate în Monitorul Oficial No. 7/922

Ministrul Finanțelor:
p. ss. D. I. Gheorghiu.
Director Indiscifrabil.

Pentru Conformitate.
Cluj, In 13 Aprilie 1922.
1693 Șef de birou.

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Textul tratatului ruso-german

Iată textul oficial al tratatului încheiat la Rapali între ruși și germani:

Statul german reprezentat prin ministrul doct. Walter Rathenau și

Guvernul republicei socialiste federative ruse, reprezentat prin d-nul Cicerin.

au încheiat următoarele condițiuni:

ART. 1. — Cele două state s'au înțeles a regula după următoarele principii chestiunile dintre statul german și republica socialistă federativă rusă a sovietelor, chestiuni care se referă la problemele din timpul războiului dintre Rusia și Germania:

a) Statul german și Republica Rusă renunță reciproc la idemnitățile cheltuelilor de război, ca și la indemnitățile referitoare la pagubele de război, adică la pagubele suferite de supușii lor în urma măsurilor militare, cuprinzând rechizițiile făcută în țară dușmană. Cele două părți mai renunță la indemnitățile pagubelor cauzale supușilor uneia din cele două părți de așa zisele legi excepționale de război, cum și de măsurile coerecitive ale organizărilor statelor dintr'una sau cealaltă parte.

b) Relațiunile legale publice și private lovite de starea de război, cuprinzând chestiunea tratamentului vaselor mercantile căzute în puterile părței adverse, vor fi regulate după principiul reciprocității.

c) Germania și Rusia renunță reciproc la plata cheltuelilor făcute pentru prizonerii de război. Statul german renunță deasemeni la plata cheltuelilor făcute de dânsul pentru membrii armatei roșii internați în Germania.

Statul rus, din partea sa, renunță la despăgubirile enormului material de război transportat în Germania de acești internați.

ART. 2. — Germania renunță a pretențiile care rezultă în urma aplicării legii și măsurilor adoptate până acum de guvernul sovietic față de supușii germani și la drepturile statului german și acelea ale particularilor față de Rusia. Germania renunță de asemeni la măsurile luate împotriva guvernului sovietist și a organelor lui, cum și la acelea împotriva cetățenilor statului sovietic și a drepturilor lor private, făcând excepțiune în caz când statul sovietist va avea astfel de pretențiuni față de un alt treilea sfat.

ART. 3. — Relațiile diplomatice și consulare dintre statul german și republica federativă socialistă rusă vor fi în chipul acesta lezne reactivate. Misiunea consulilor respectivi va fi regulată de un acord special.

ART. 4. — Cele două state s'au mai înțeles asupra poziținii legale ale posesorilor unuia din părți pe teritoriul celeilalte părți și asupra regularizării relațiunilor comerciale și administrative, pentru care s'a accep tat principiul națiunei cea mai favorizată.

Acest pricipiu nu se va extinde la preferințele, înlesnirile ce le va acorda unei republici sovietiste sau unui stat care să fie făcut mai întâi parte din eximperiul rus.

ART. 5. — Cele două guverne vor îngriji de nevoile economice ale celor două țări cu un sentiment reciproc de bună-voință. Vor avea un schimb de idei cu privire la regularizarea fundamentală a acestei probleme pe o bază internațională. Statul german se declară gata de a face tot posibilul caselor de comerț particulare.

ART. 6. — Artoicolele I și IV ale tratatului vor intra în vigoare odată cu ratificarea lor, cetlelalte vor intra imediat în vigoare.

Cetiți „Infrățirea“

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAȚII

Marți

O puternică tragedie: Monstrul. Senzație nemai pomenită.

Miercuri

Mare dramă socială: In Mlaștină.

Joi

Mare dramă socială: In Mlaștină.

Vineri

Frumoasa operetă: Ciocârlia.

Sâmbătă

Frumoasa operetă: Ciocârlia.

Duminecă

Senzațională dramă: Prințul Circului.

CINEMA APOLLO

Luni

Două excelente comedii: Revoluția doicelor și Jos cu bărbații.

Marți

Două excelente comedii: Revoluția doicelor și Jos cu bărbații.

Miercuri

O dramă senzațională: Cavalerul Rosei.

Joi

Mare senzație literară: Morell, partea I.

Vineri

Morell, partea II.

Sâmbătă

Morell, partea II.

Duminecă

Mare dramă socială: Falimentul.

CINEMA URANIA

Luni

Frumoasa dramă artistică: Capriciul femeesc.

Marți

Frumoasa dramă artistică: Capriciul femeesc.

Miercuri

Nemai pomenită senzație. Puternica tragedie: Monstrul.

Joi

Nemai pomenita senzație. Puternica tragedie: Monstrul.

Vineri

Puternica dramă socială: Aventurierii Parisului.

Sâmbătă

Puternica dramă socială: Aventurierii Parisului.

Duminecă

Mare dramă socială: Demonul.

Incurajarea agriculturei

Creditul acordat de Banca Națională

Pe baza legei din 9 Martie 1915 și în scopul funcționării Caselor de împrumut pentru agricultură și industrie s'au convenit următoarele:

Intre d-nii Vintilă Brătianu, ministru de finanțe și M. Oromolu, guvernatorul Băncii Naționale se încheie următoarea convenție:

Banca Națională în limitele drepturilor sale de emisiune, deschide ministerului de finanțe în scopul mai sus indicat, un credit în concurent de încă 200 milioane lei, pe lângă cele acordate prin convenția din 8 Martie 1915. Dobânda acestui împrumut va fi de 3 la sută pe an.

Termentul împrumutului va fi fixat ulterior la care dată ministerul de finanțe este obligat să achite în întregime datoria, având însă dreptul să o achite în parte sau în total și mai înainte. Banca Națională este îndatorată să jrezinte ministerului de finante conturi trimestriale de situația datoriei sale.

In contul acestui împrumut Banca Națională se obligă a deschide la sucursale și agențiile sale, Caselor de împrumut județene, un credit în limita sumelor fixate fiecărei case, de comitetul central si în marginea sumei totale de 300 milioane lei.

Plățile din acest împrumut se vor face de Banca Națională contra titlurilor emise de casa județeană de împrumut vărsat, bon de împrumut sau mandat de plată, semnate de persoanele tutorizate de lege pentru aceasta:

Actele de gaj încheiate de casele de împrumut pe gaj vor fi trecute Băncii Naționale prin borderouri speciale sub titlu „Depozit în garanție”.

Dacă toate sau numai unele din aceste împrumuturi se vor prelungi se vor întocmi noui borderouri, cari se vor depune de asemeni la Banca Națională.

Ultime știri

Genova. — La întrunirea șefilor marei și micei Antante Barthou a explicat inacceptabilitatea răspunsului Germaniei. Delegațiunea franceză n'a fost nici odată avizată despre intențiunea Germaniei de-a încheia un tratat cu Rusia. D-sa califică de mincinoasă afirmația delegației germane, după care aliații ar fi stabilit un acord contrar intereselor germane, Barthou ridicându-se împotriva intenținei delegației germane de-a asista la deliberarea asupra problemelor rusești. Lloyd George a precizat că aliații interpretează nota germană drept o renunțare definitivă la hotărârile privitoare la Rusia. Schanzer a confirmat că aliații n'au avut cunoștință despre proiectul acordului germano-rus.

La ședința de după masă Barthou a comunicat delegaților aliați că subcomisiunea expertilor considera memoriul financiar rus ca fiind în contradicțiune cu scrisoarea lui Cicerin adresată premierului Englez.

Barthou a rugat conferința să admită că experții francezi să nu asiste la ședința subcomisiunei până nu se vor obtinea explicațiuni satisfăcătoare dela Rusi. Delegațiunea franceză s'a retras apoi din subcomisiunea, urmata de japonezi. Ședința a fost apoi ridicată. Rușii au declarat ca abandonează memoriul lor.

Paris. In cercurile politice se crede ca acordul germano-rus va zdruncină stabilitarea Europei. Marele puteri, mica Antanță și Polonia îndeosebi vor trebui sa continue opera dela Genova luând măsuri de precauțiune.

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea“

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA“ la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

Tipărit cu mașină rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul II. No. 501 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Joi 27 Aprilie 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu
Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI CO...
Director: D. TOMESC...
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

D. N. Iorga și partidul național

In congresul naționalist-democrat ținut la Craiova în zilele de 21 și 22 Aprilie d. N. Iorga a făcut declarații care precisează perfect gîndirea și ținuta d-sale politică față de celelalte partide din opoziție. Trecând repede peste partidul progresist al d-lui Marghiloman și peste partidul poporului al d-lui Averescu, pe care d-sa le socotește desființate, d. Iorga s'a oprit în deosebi asupra partidului țărănesc, căruia i-a făcut un aspru rechizitoriu, și asupra partidului național din Ardeal cu care d-sa crede că este încă posibilă o conlucrare. Din cele spuse despre partidul țărănesc, resultă că d. Iorga este hotărât să respingă orice contact cu acest partid câtă vreme în sînul și la conducerea lui se găsesc elemente care în timpul războiu l'a' făcut vinovate de acte de trădare față de patrie și câtă vreme organizația lui „rătăcește pe ulițele întortochiate care duc la cârciuma sgomotoasă a politicei revoluționare".

Vorbind despre programul și acțiunea acestui partid, d. Iorga a declarat că vremeae atitudinilor revoluționare a trecut și că de astăzi înainte „dreptatea nu poate fi ajunsă de cât pe calea legii".

Este aceasta o declarație prin care d. Iorga își deschide loc în rândul elementelor politice de ordine, despărțindu-se de toate acele grupări și partide a căror acțiune se desfășoară alături de lege.

Ne surprinde însă faptul că, așa de necruțător față de partidul țărănesc, d. Iorga a fost totuși plin de menajamente față de partidul național.

Căci păcatele politicei țărăniste se găsesc întocmai și în politica partidului național, și d. Iorga nu putea să le condamne la unii fără să-și simtă obligațiat de a le cotndamna și la ceilalți. Vorbește d Iorga de ‚elemetn ele pătate[deîtrădare' ale partidului țărănesc și declară că d-sa nici când nu va primi să stea alături de ele? Dar cu nimeni din vechiul Regat partidul național nu se găsește azi în mai bune raporturi politice de cât tocmai cu aceste elemente asupra cărora d. Iorga înțelege să-și îndrepte tot disprețul d-sale.

Uită oare d. Iorga că întotdeauna partidul național a evitat să-și fixeze atitudinea față de d. C. Stere, teoreticianul de azi al partidului țărănesc? Și uită d-sa că față de d. Marghiloman partidul național a avut decontenit o atitudine din cele mai prietenoase și că în momentul de față acest partid se găsește mai aproape de elementele germanofile de cît de cele care au sprijinit politica națională a României.

Iar, în ce privește „ajungerea dreptății pe calea legii", nu înțelege d. Iorga că partidul național se găsește astăzi pe drumuri care sînt alături de lege și că nu e nicio deosebire între politica lui și politica partidului țărănesc?

Este adevărat că în discursul d-sale de la Craiova d. Iorga s'a ridicat cu energie împotriva cuvântului de **autonomie** și a cerut **unificarea absolută**, dar, vorbind despre partidul național, d-sa a evitat să-i arate toate greșelile politice care-l pun alături de trădătorii și republicanii din partidul țărănesc și care fac cu neputință o conlucrare cu el.

Și totuși, declarațiile făcute cu privire la politica partidului țărănesc trebuie să le privim și ca un avertisment pe care d. Iorga l-a dat partidului național.

Căci în urma acestor declarații, conducătorii prtidului național sânt chemați să aleagă între politica antinațională pe care o fac azi și care e atât de asemănătoare cu aceia a partidului țărănesc, și între politica răspicat națională a d-lui Iorga.

Clerul și politica

Duminecă s'au deschis în Ardeal sinoadele eparhiale ale bisericii ortodoxe române, în care se vor lua în dezbatere toate chestiunile de ordin cultural, economic și administrativ, de sub jurisprudența episcopilor și consistoarelor.

Intre altele se zice că se va lua în discuție și eliminarea politicianismului din biserică, interzicerea amestecului Statului și guvernului în rezolvirea problemelor bisericești, principii cuprinse în Statutul organic.

Până aci nimic de zis. Partidul liberal, prin politica sa, a fost totdeauna în contra amestecului clerului în politică și deci nu poate vedea decât cu ochi buni această hotărâre.

Dar presa ardeleană a partidului național, precum și anumite ziare din București au găsit prilej să atace partidul liberal și pe chestiunea confesionalismului.

Sub cuvânt că Mitropolitul Sibiului vrea să îndrumeze preoțimea ortodoxă spre o politică în favoarea partidului liberal, partidul național insiniază o serie întreagă de calomnii la adresa partidului liberal, acuzându-l că ar căuta să spargă și pe această cale solidaritatea forțelor politice ale Ardealului.

Ne pare rău că trebue să amintim partidului național, pagini triste din istoria românilor din Ardeal care arată că certele confesionale de aici nu sunt opera partidului liberal.

Ele sunt de origină foarte veche și încep odată cu înființarea partidului național prin caracterul vag ce s'a dat programului partidului, care a neglijat să se înțeleagă cu biserica.

Sunt cunoscute luptele confesionale dintre biserica greco-catolică și cea ortodoxă, din cauza cărora politica unora din conducătorii românilor din Ardeal ajunsese să se orienteze către o vădită înțelegere cu Ungurii, în dauna intereselor naționale.

Oare au uitat conducătorii partidului național lupta dintre tinerii dela „Tribuna" și bătrânii din comitet, nu mult înaintea izbucnirei războiului mondial, pe chestiunile confesionale?

Iar dacă poate fi vorba astăzi de amestecul politicei în biserică, cei ce acuză pe mitropolitul Bălan de confesionalism să nu uite că, înainte de toate e de datoria lor să justifice atitudinea ziarului „Unirea" din Blaj, care din organ bisericesc s'a transformat în ziar de propagandă politică al partidului național.

Știrile zilei

Direcțiunea generală a căilor ferate a hotărât înființarea unui tramvai electric între Dorna-Melgi și Bistrița, realizând astfel legătura directă într'e Bucovina și Ardeal. Trenuri directe vor fi puse în circulație.

„Dimineața" anunță din Belgrad că automobilul lui Pasici, ministrul președinte al Jugoslaviei s'a ciocnit cu un tramvai. Premierul Jugoslav a suferit leziuni ușoare.

Corabia grecească „Tint", încărcată cu benzină și petroleu a luat foc în portul Constanța. Personalul de serviciu în număr de 12 persoane a izbutit să fugă.

La cununia regelui Alexandru și a principesei Marioara vor lua parte din armata română:

2 comndanți de corp de armată, 9 generali; 12 colonei, 102 majori, 183 căpitani, 1070 ofițeri inferiori și regimentele 3, 25 s 43 din infanterie. Fiecare regiment de artilerie va mai trimete o grupă, iar trupele technice și marina încă vor fi reprezentate. Armata română va fi deci reprezentată la cununia principesei Marioara prin 1801 ofiteri și aproximativ 1500 soldați.

Confuzia de la Genova

„Journal des Debats" publică sub semnătura d-lui Auguste Gauvain un articol asupra chestiunei ruse care se discută la Genova, prin care caută să prezinte drumul apucat de Lloyd George ca ducând spre confuzie și nu spre rezolvirea chestiunei ruse.

După cum se temea toată lumea conferința dela Genova tinde spre confuzie. Se țin în afară de ședințe reuniuni unde câțiva delegați se căsnesc să reguleze dinainte chestiunile mai importante. Președintele oficial al conferinței se șterge în umbră, și d. Lloyd George iasă pe primul plan. Vor să creeze între ei situațiuni cari apoi să fie impuse adunării delegaților. In consecință nu este nici-o deliberare regulată, nici un exposeu metodic, nici un schimb de declarațiuni. Câteva personagii se 'nfruntă în conciliabule particulare din cari nu rămâne nici un rând autentic. Se amână ședințele oficiale până când se crede că vor fi de acord. Nu suntem deloc atât de naivi și de lipsiți de experiență încât să ne mirăm sau să regretăm că au loc conversații particulare între grupele de plenipotențiari, în cursul unei conferințe diplomatice. Aceste conversațiuni sunt necesare. Dea cât, ele trebue să aibă ca obiect atitudinea pe care aceste grupe o vor lua în ședință și nu chiar reglementarea chestiunilor în speță, în absența majorității plenipotențiarilor.

Pentrucă s'a convocat cu tămbălău reprezentanții mai multor zeci de state, ar fi just și politicos să se discute în prezența lor chestiunile ordinei de zi, în loc de a căuta să se pună conferința în fața faptelor împlinite, adică înaintea unor proecte de deciziuni cari aduc a ordine.

De exemplu, zilele din urmă s'au trecut în conversațiuni între delegații ruși de-o parte și delegații Angliei, Franței și Italiei, de altă parte, la vila Albertis, reședința premierului britanic. D. Lloyd George a voit să ofere luxul unei reprezentațiuni speciale artiștilor bolșevici. Până acolo a împins curiozitatea încât într'una din zile a reținut la dejun pe d-nii Cicerin, Krassin și Litvinof. La desert, în momentul când căldura comunicativă a banchetelor desleagă limbile, cei trei camarazi au avut ocazia să povestească câte ceva despre execuțiile intelectualilor ruși și chinurile infamilor burghezi. Mai puțin curioși d-nii Schanzer și Barthou au preferat să dejuneze singuri.

Ei s'au mărginit să revină în după amiaza aceleiași zile la vila Albertis, când nostimele confidențe erau terminate. Se spune că cei trei camarazi s'au pierdut în generalități cari au plictisit și au indispus pe d. Lloyd George. Dar de ce s'a dat ocaziunea celor trei camarazi de a debita solemn baliverne lor înaintea unui mic cerc de auditori? N'ar fi fost mai bine a-i invita să-și producă în mod public argumentele? Tristul adevăr este că, pentru d. Lloyd George, ca și pentru d. Briand și alți câțiva oameni de stat, lumea este un spectacol. D. Lloyd George a vrut să vadă el însuși ce gândeau camarazii moscoviți. Poate a vrut-o. Dar a pierdut în demnitate ceiace a câștigat în informațiune.

Noi nu mai înțelegem bine, pentruce s'a reunit la „quai d'Orsay" un consiliu special de cabinet ca să discute asupra atitudinei pe care delegația franceză va trebui s'o păstreze la Genova asupra eventualelor propuneri de desarmare. Această atitudine fusese fixată înaintea plecării d-lui Barthou pentru Riviera. De altfel, se convenise între puterile invitatoare că chestiunea desarmării nu va fi pusă la Genova. Așa dar, dacă i-ar veni poftă unuia sau mai multor delegați de a o pune, președintele va trebui să declare să desarmarea nu va fi pusă în discuție. Dacă președintele neglijează de a-și îndeplini datoria, delegația franceză sau oricare alta trebue să i-o amintească. Noi nu vedem necesitatea de a se adresa noui instrucțiuni d-lui M. Barthou. Comunicatul oficial publicat eri seară anunță că în unanimitate cabinetul a decis ca în cazul când s'ar repune chestia dezarmării, delegația franceză să ceară trimiterea ei la soc. Națiunilor, care este sesizată deja de mai multe luni. Dar aceasta nu s'a decis încă? Șefii delegației franceze nu sunt destul de abili spre a dejuca manevrele adverse fără a cere instrucțiuni complimentare?

Printre obiecțiunile opuse de către delegații ruși condițiunilor stipulate în raportul experților, multe sunt inadmisibile. Dintre ele este astfel, pretențiunea de a compensa datoriile de război, rusești, cu indemnitățile reclamate de către guvernul din Moscova pentru pagubele cauzate de expedițiile lui Kolceag, Denikin, Judenici, Wrangel etc. Aceste expediții constituesc episoadele unui războiu civil între ruși. Că au fost încurajate de unele puteri, ele nu rămân altceva decât acte de război civil.

Guvernul din Moscova e îndreptățit a refuza să plătească fondul avansurilor efectuate sub o formă sau alta, șefilor diferitelor expediții încriminate. Dar el nu are dreptul să renege datoriile contractate în timpul războiului european de către guvernele ruse cari au precedat dictatura sovietistă. Aceste datorii sunt de asemenea consfințite cași cele dinaintea războiului. De ce nu s'ar spune în ședință oficială?

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Scrisori din Iași.

VIAȚA UNIVERSITARA

Odinioară și Acum — 5000 de Stueenți Basarabenii și Bucovineni — Cursuri și profesori — Bugetul pe Bugetul pe anul 1922—23 — Nevoi și propuneri — Aspecte din viața studențească

Universitatea din Iași este cea mai veche instituție de cultură moldovenească.

Inființată la 1859 de Vodă-Cuza, a avut și are un rol științific și cultural însemnat, caracterizat printr'o tradiție și o muncă continuă, dând societății numeroase serii de studenți, dintre cari unii au devenit astăzi personalități cunoscute în viața publică a țării.

Catedrele diferitelor facultăți, în decursul vremei, au fost ilustrate de: Simion Bărnuțiu, T. Maiorescu, Vasile Conta, Gr. Cobălcescu și A. D. Xenopol. Astăzi, pe lângă savanții bătrâni ca: dnii Alexandrescu, Matei Cantacuzino, dr Gh. Leon, I. Găvănescul și Philippidi, se ridică o pleiadă strălucită de tineri profesori, cari deprinși cu munca științifică, caută să-i păstreze faima din trecut.

Dintr'o recentă broșură oficială se desprind următoarele rânduri caracteristice:

„Dela războiul cel mare, rolul Universității ieșene s'au schimbat cu desăvârșire.

Dacă până la 1916, Iașul era la 18 klm de o graniță artificială și silnică, astăzi a devenit ceea ce a fost: inima Moldovei, inima României din răsărit de Carpați.

In asemenea împrejurări, rostul și menirea Universității, devine aceea comună tuturor universităților, anume de a fi focare de cultură și laboratorii ale științei; de a produce titrații cu cultură academică uomânească și cu suflet românesc, cari sunt necesari ținuturilor stăpânite până acum de cultura streină, contribuind la realizarea unității sufletești sub steagul culturei naționale".

Pentru a înțelege progresul universitar, să ne servim de câteva cifre.

In anul 1910, erau înscriși la facultatea de drept 100 de studenți; la facultatea de litere 36 de studenți; iar la medicină 26 studenți; total 162 studenți.

Astăzi avem 5000 de studenți, și mulți s'au întors pe la casele lor din cauza căminurilor nu destul de încăpătoare!

Pentru toate facultățile, institutele, laboratoarele și bibliotecile, statul acordă Universității din Iași, numai 12.562.970 lei. față de București: 23.551.905 lei, iar Clujul are un buget de: 54.104.935 lei. Disproporția e izbitoare, și acest vechiu înștitut de știință și cultură moldovenesc e dator să ceară mijloacele necesare, nu pentru lucrări de prisos, ci pentru a putea lucra și da studenților cunoștințele învățământului superior conform cu legile și progresele științifice.

O viață studențească vie și expresivă caracterizeaza universitatea ieșană.

Studenții basarabeni sunt mai numeroși ca cei din Bucovina.

Preocuparea de căpetenie a studenților din teritorii le alipite, este dorința de a învăța-o mai curând limba românească. Prietenoși, muncitori și inteligenți, această lume nouă studențească, ocupă până la ultimul loc sălile de cursuri, laboratoare și biblioteci.

Cu toții însă se plâng că frumosul edificiu al Universității e prea strâmt, și sunt nevoiți să stee în picioare, neavând locuri suficiente în anfiteatre, sălile de cursuri și disecție.

Ce vremuri fericite pentru știința românească!

Altădată profesorii duceau dorul studenților, astăzi numai știu cum să-i adăpostească în sălile de cursuri.

O comparație ne va dovedi nevoia urgentă ce simte Universitatea din Iași, de săli și amfiteatre cu cel puțin 500 locuri. Să luăm ca exemplu, sala cea mai mare a facultății de drept Poate cuprinde 100 de studenți. Statistica ne arată că în anul I. sunt înscriși 750 de studenți!

Cum pot aceștia să vie regulat la cursuri, dacă n'au sală?

In multe cazuri cursurile se fac în vasta „Aulă", dar localul acesta nu e indicat pentru prelegeri, ne având pupitre, și fiind zilnic ocupat cu ședători și conferințe studențești.

In fine, profesorii sunt însufleții de cele mai frumoase intenții, căutând să facă cursuri atractive, fiind în curent cu toate cercetările și descoperirile noi.

Seminariile, fregventate, se ocupă cu lucrări și problemele pe care le analizează studenții, creindu se astfel un spirit critic și metodologic însemnat.

Cursurile cele mai audiate sunt cele dela facultatea juridică și cele filozofice.

Universitatea mai are nevoe de o clădire pentru biblioteca centrală, construită fără lux și fără risipă, în care să între și Seminariile facultății de litere cu bibliotecile și cele cinci săli de cursuri.

Apoi de pavilioane noi pentru clinici și săli de cursuri la medicină. Toate lucrările și cheltuelile ar putea fi repartizate pe un timp de 2—3 ani. O mișcare serioasă s'a început în vederea acestui scop, redactându-se un memoriu, care va fi înnaintat guvernului.

Alte aspecte demne de relevat în viața universitară ieșană sunt societățile studențești, de care mă voi ocupa într'un articol viitor.

Octav Minar.

Cărți și revsite

A apărut No 17 din „Ramuri" revistă literară sub direcțiunea d-lui N. Iorga, cu următorul cuprins:

N. Iorga: Critică literară?

Virgil Tempeanu: Intr'o școală de sat odată (versuri).

Al. Lascarov-Moldovanu: Un om, un șarpe și-o vulpe.

Antonian Nour: Madrigal (traducere, versuri).

Al. Iacobescu: Glasul Clopotelor.

P. P. Stănescu: Cîntec (versuri, traducere).

Ap. D. Culea: Peisagiul lapones.

Dem Gâlman: Caisul (versuri).

Mihail Pricopie: Cîntecul spiritului de-asupra apelor (versuri).

N. I.: Cugetări.

N. I.: Cronica.

Cetiți „Infrățirea"

O pânză necunoscută a lui Leonardo de Vinci

De curând s'a descoperit în Ungaria o comoară artistică de mare valoare: e vorba de o pânză a lui Leonardo da Vinci, care se credea de mult timp perdută și care e una din capo-d'operile maestrului. Tabloul aparține familiei Esterhazy. Se credea că e perdută din 1880; dar nu era decât rătăcită în provincie, într'un castel al familiei. Când muri unul din contii Esterheazy, familia răsplăti cu daruri pe servitorii credincioși. Unul din ei primi între altele câteva lăzi cu cărți, pe care nu se grăbi să le despacheteze. Și iată că după atâția ani, el deschide una din ele și găsește înăuntru faimoasa comoară a familiei Esterhazy, pânza lui Leonardo da Vinci.

El duse pânza la muzeul din Budapesta și imediat ce valoarea ei fu recunoscută o înapoie familiei vechiului său stăpân. Proprietarii ei sunt acum cele 2 contese Esterhazy și cum situația lor actuală nu le mai permite s'o păstreze, s'au detocis s'o vândă. Prețul minimal fixat pentru licitație va fi de un milion de coroane ungurești. Având vedere cursul scăzut al coroanei ungurești, desigur că tabloul va fi cumpărat de un amator străin.

Presa ungară stăruie ca această operă de artă să nu părăsească țara, sfătuind pe mecenatii din Budapesta să caute mijlocul de a o păstra pentru Ungaria.

Fregoli Raglan
impermiabile de gumă și costume moderne
1588 Firma
M. Neumann
Cluj, Piața Unirii No. 14

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

PERSONALITATEA și farmecul femeiei

Personalitatea femeiei constă în emotivitatea sa specială, consecință a intuiției particulare pe care o are femeia de a privi lucrurile, de a suferi, de a se bucura altfel decât bărbatul.

Diferențele individuale de gust, de tendințe, de sensibilitate, de temperament sunt la ele mult mai tranșante decât la bărbați.

E lucru știut că deosebirile între indivizi nu sunt datorite atâta acțiunei lor, cât mai cu seamă motivului care-i îndeamnă să săvârșească o acțiune, emoțiunilor care o întovărășesc și o urmează; motiv și emoțiuni mult mai puțin variate la bărbați decât la femei.

Bărbații, în majoritatea cazurilor sunt îndemnați la acțiune de judecată și interes; femeile tocmai din contrariul: de intuiție, de pasiune, de emoțiuni plăcute sau neplăcute, care sunt în funcție de natura specială a individului.

Această diversitate de emoțiuni și de intuiții e mărită și prin faptul că femeia poate să realizeze obiectivul principal al vieței — să fie iubită. De aceia ea tinde instinctiv să-și perfecționeze personalitatea fizică, să cucerească prin calități proprii idealul lor, — care deși același — iubirea — variază dela femeie la femeie.

Se cunosc destule exemple de sacrificii morale și materiale, pe care femeia și le impune voluntar pentru a rămânea sau a deveni frumoasă sau pentru a se îmbrăca, a se comporta în societate într'un mod deosebit de semenele sale.

Această personalitate fiind câștigată cu mari sacrificii, femeia are o dorință mult mai intensă decât bărbatul ca personalitatea ei să fie apreciată de cei din jurul ei.

Această dorință e cu atât mai mare cu cât femeia e mai remarcabilă, mai complexă, cu cât a făcut mai multe sforțări pentru a ajunge idealul său.

Ignorarea generozității, calități lor ce o caracterizează este pentru dânsa cea mai mare și mai sinceră durere.

Nimic nu jignește mai mult pe femeie decât de a fi luată în căsătorie pentru averea sa sau pentru poziția sa socială, de a fi apreciată pentru că e gospodină, pentru că posedă o meserie, grație căreia să câștige bani. Femeia vrea să fie iubită nu pentru avantagiile care le poate procura, nu pentru ceia ce oricare alta în locul ei ar putea să facă, ci pentru ceia ce are în ea deosebit de celelalte; pentru calitățile și defectele ei particulare; pentru felul ei de a vedea, de a gândi, de a iubi, de a fi în toate manifestările ei, pentru farmecul caracteristic personalității sale.

Există în acest sentiment ceva din aspirațiunea tuturor oamenilor de a lăsa o urmă din ființa lor muritoare, în lumea nemuritoare.

Femeia neavând alt câmp de activitate decât al ei însăși, lucrând toată viața la perfecțiunea sa e natural ca să ție la opera, la individualitatea ei.

Ea n'are frică de moarte, n'are frică de durere, de sacrificiu: cea mai mare teamă a ei e de a muri fără a fi înțeleasă de acel pe care-l iubește, de acel căruia i se consacră.

Pentru o femeie — a muri fără a fi înțeleasă, însemnează a nu i se fi acordat recompensa sacrificiilor din viață.

Personalitatea femeei, dorința de a fi înțeleasă formează cauza neînțelegerilor continui, dintre ea și bărbat.

Femeia care lucrează toată viața pentru a-și perfecționa personalitatea, pentru a se apropia de ideal ce și l'a format nu poate să-i ierte bărbatului de a nu-i aprecia sacrificiile, de a pune la un loc ipocrizia, generozitatea cu susceptibilitatea, castitatea cu desfrâul.

Greutatea de a-și explica limpede sentimentele constă în faptul că femeia delicată, sensibilă, obișnuită a trăi din emoțiuni, simte, dar nu-și dă seama de ceia ce simte; pentrucă de multe ori când pătrunde în forul său interior și înțelege ceia ce simte, se vede așa de deosebită de acei ce o înconjoară că-i este rușine de propriile sale sentimente, de propriul său sentimentalism.

Fiindcă instinctul femenin, care o face să și-l ascundă e mai puternic decât expansiunea, care ar face-o să vorbească.

O femeie care iubește e foarte rezervată în expresiuni, delicatețea, pudoarea o oprește de a nu micșora prin vorbe, dragostea ei.

De altfel dacă personalitatea femeei, imposibilitatea ei de a-și explica dragostea, spontaneitatea, îndrăzneala, nevoia de expansiune modul special de a considera viața constitue uneori ocaziuni continue de neînțelegeri între ea și bărbat, toate acestea formează mai mult decât frumusețea, cea mai principală atracție pe care o are femeia pentru bărbat — farmecul ei.

Datorită lui, femeia cu toată situația sa inferioară în aparență, reușit să-și atragă mai mult decât iubirea bărbatului, robirea lui.

Cronica politică

O acțiune anti-națională. In statele unde există o viață politică conștientă și civilizată se înțelege de către toate grupările politice că sunt chestiuni de interes național cari cer o unire a tuturor conștiințelor. La noi însă unde politica este frământată de atâta patimă și de atâtea pofte, conștiința interesului național se șterge în fața intereselor de partid — și a urei. Așa se explică cum în problemele asupra cărora nu se poate admite în interesul țării nici-un dezacord, partidele de opoziție, chiar acelea socotite drept naționale, nu șovăesc să ia o atitudine care, fiind ostilă guvernului, este în acelaș timp primejdioasă pentru interesele statului.

Așa, de pildă, se știe că la conferința dela Genua, delegatul Rusiei sovietice a ridicat pretențiuni asupra Basarabiei. Primul ministru român a răspuns așa cum trebuia și a izbutit să scoată din discuțiunea conferinței o chestiune care trebuie socotită ca definitiv soluționată.

Era aceasta o chestiune asupra căreia toată lumea politică și toate cugetele românești trebuiau să se găsească unite. Au fost, totuși, spre rușinea vieții noastre politice, oameni și ziare cari au înțeles să atace guvernul și în această chestiune, fără să țină seama că prin acțiunea lor păgubeau interesele superioare ale statului și dădeau adversarilor noștri arme împotriva noastră.

Și dacă în această privință nu ne miră acțiunea d-lor Stere și Lupu, cunoscuți ca agenți ai intereselor germane și ruse, ne miră însă atitudinea partidului național. Căci iată ce scrie „Gazeta Transilvaniei", oficiosul Nr. 2 al partidului național: „Guvernul averescan cași cel liberal au comis păcate de neiertat. Ele au înstrăinat sufletul Basarabiei și sunt pe cale să-l înstraineze și pe cel al Ardealului.

„Suntem de altfel convinși că dacă Basarabia nu s'ar fi guvernat așa cum s'a guvernat, Cicerin n'ar fi avut curajul să protesteze în modul cunoscut."

Cu alte cuvinte se găsește o justificare pretențiunilor absurde ale sovietelor și, exagerându-se erorile regimului averescan, se dă prilej adversarilor noștri să exploateze în folosul lor argumente servite chiar de noi, argumente a căror temeinicie ei nu sunt obligați s'o caute.

Iată încă o dovadă de ce sunt în stare să facă aceia cărora patima le întunecă dreapta judecată,

Școala in Basarabia

Ce-au făcut averescanii din școalele basarabene — Jaful din Administrația școlară — Incompetința și desfrâul din școală

Asociația generală a corpului didactic își ține acum la București adunarea anuală. Dezbaterile acestui congres merită toată atențiunea țării, fiindcă s'au adus acolo acuzații ne mai pomenit de grave împotriva politicei școlare a guvernului averescan, care a făcut din școala basarabeană a sinecură, o unealtă de desnaționalizare și desfrâu a învățătorilor suplinitori, străini de sufletul și limba poporului nostru și ridicați prin protecție la gradul de profesori, directori și inspectori școli.

Invinuirile aduse regimului averescan de către toți delegații basarabeni sunt cea mai neagră pată a acelui regim de tristă aducere a minte.

Profesorii basarabeni au adus dovezi, că școala basarabeană a fost scoborâtă sub cel mai jos nivel. Administrația școlară a furat fondurile, ori le-a întrebuințat pentru propagandă.

Profesorii sunt neispăviți. Cei mai mulți au fost aduși pe catedră fără să aibă vre'o diplomă.

Ei au introdus în școală desfrâul și debandada. Profesorii și profesoarele patronează moralitatea, îi duc pe elevi și eleve la petrecerile cele mai desfrânate și fac pe părinți să nu mai cuteze să-și trimită copiii la școala românească.

Toate acestea sunt acuzații, asupra cărora trebue să ne oprim cu toată indagnarea. Strigătul de alarmă al profesorilor basarabeni trebue ascultat. Ministerul, care a fost rugat să deschidă ancheta cea mai severă, da aplica sancțiunile necesare.

Ceea ce trebue să ne mângâie totuși, e faptul, că în ciuda acelora care mereu hulesc vechiul regat, profesorimea basarabeană cinstită a recunoscut și lăudat pe profesorii veniți din vechiul regat, care și-au îndeplinit până la sfârșit datoria. Răul a fost adus de basarabenii păcătoși ai păcătosului regim trecut.

Nu e deci de mirare, că reprezentanții corpului didactic basarabean au cerut stăruitor la congres desființarea directoratului instrucției din Chișinău, care a patronat acea deba dadă, căreia guvernul averescan care a instituit-o, i-au dat numele de școală.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

REZOLUȚIA dela Alba-Iulia

VIII. și fine

„Condițiuni de viață pentru muncitorime care să le asigure legitimele lor revendicări și parte de folosință la rodul lor". (I. I. C. Brătianu).

A devenit în Rezoluția dela Alba Iulia art. III, al. 6: „Muncitorimii industriale i-se asigură aceleași drepturi și avantagii, cari sunt legiferate... în cele mai avansate state industriale din Apus"(!)

(Tot admirație către granița de apus!)

Aici se pune întrebarea și mai simplă: unde e legislația cea avansată a partidului național? care e legislația pe care n'a putut-o „impune" liberalilor, având numai 3 miniștri și 2 treimi din administrație?

Să precizeze cel puțin azi — după 3 ani și mai bine, azi după alegeri, care e legislația uvrieră a partidului național?

Tăcere! Tăcere la infinit. Și până în ultimul colț al Maramureșului și al Banatului, peste tot Ardealul tăcere pretutindeni...

— Nu s'au așezat încă trebile în „Apusul" României; altfel, aveam și legislația avansată — „cea mai avansată".

Aici partidul național a avansat... stând pe loc! Participarea la beneficii este și ea o „fantasmagorie megalomană a asasinilor dela 1913" — e reacțiunea neagră — și roșie — a țiganilor și a bizantinilor din vechiul Regat. Partidul Național „asigură" Ardealului „aceleași drepturi și avantagii" ca în „statele cele mai avansate din Apus"!

Să-i fie Dumnezeu, muncitorilor din Ardeal pe „apărătorii" lor! Cel puțin atâta timp până când se va încheia concursul pe care acest partid l-a deschis pentru a afla „care sunt statele cele mai avansate din Apus". Credincios până la moarte, partidul va apăra contra vechiului Regat și... acest punct din programul dela Alba-Iulia. Deși D. dr. Sever Dan și mâine poate compune un buchet de principii — dar nu este nevoie: muncitorii din Ardeal sunt în majoritate Unguri. Și partidul național e partid „național român"!

In schimb d. Flueraș, despre care nu era sigur partidul dacă să-l primească, ori nu, în comitet, — lucează azi, vai, cu liberalii la București — Bucureștiul! Oraș de țigani și de bulgari! „Rome, objet de mes ressentiments!" — la întocmirea definitivă a Codului Muncii a cărui piatră fundamentală e „participarea muncitorilor la beneficiile întreprinderei". Așa cum retrograda țară dn Răsăritul Ardealului" o stabilise în Septembrie 1918, la Iași, și așa cum Ion I. C. Brătianu sfătuia la 1(14) Noembrie comitetul național.

Dacă legislația aceasta este ori nu din Apus, răspundă-și partidul singur.

Noi știm că e din „Țara veche" și că „Țara nouă" — în imensul, în eternul ei devotament democratic pentru Ardeal, a evitat-o în Rezoluția dela Alba Iulia.

Care e condiția? Cine o pune? Care e programul? Cine l-a făcut? Care e trădarea? Cine a trădat? Care e dușmanul? Cine a apărat?

*

Și ce a rămas, atunci, din Rezoluția dela Alba Iulia? Care sunt patrimoniul Ardealului și cuceririle partidului național?

Omagiile aduse în restul articolelor?

Da — se poate. E articolul VII: „Adunarea națională cu smerenie se închină înnaintea memoriei acelor bravi Români, cari în acest războiu și-au vărsat sângele pentru înfăptuirea idealului nostru, murind pentru libertatea și unitatea națiunii române".

Recunoaștem: acest articol e original. E un râs satanic din trecutul numai a trei ani de zile. E un hohot de râs pe care Satan îl zvârle în fața nenorocitei „Adunări Naționale" pe massa căreia se profilează „pumnii încleștați" și pulpanele în vânt ale acelora cari se zmucesc, scuipă, înjură și fac pe nebunii în fața poporului întregit.

E râsul satanei ale cărui urechi au fost mângâiate de toate interviewurile de smoală și de pucioasă, cu care „depozitarii voinței Ardealului" și fidelii apărători ai „înnaltei concepții" au impestat atmosfera morală a țării, — e rânjetul hidos al satanei înveselit de „Du-te în vechiul Regat", de „țiganii de dincolo" și de „Bestiile Roșii" din zilele de Pași.

Da: fidel Rezoluției dela Alba-Iulia, fideli acestui omagiu pe care Adunarea Națională l-a adus acelor români, — partidul național poate afirma că are ceva original, că are un progam de apărat. El pune „României" o condiție, pe care partidul național n'o poate apăra în numele minorităților; — ci, pe adevărat, în numele său. Și numai al său. Dar pe care „România" o primește așa cum trebuie să primească orice jurământ din partea unui „partid național român".

*

Și, încă odată, întrucât Alba-Iulia, nu este programul lui — afară de excepțiile recunoscute și de noi, — întrucât fostul partid național își culege membrele pe nisipurile dela Tomis, din partidele în care fiecare „trădător" a plecat cu o parte din „depozitul Ardealului", întrucât programul pe care acest partid îl apără față de atacurile liberale din vechiul Regat e programul liberal din vechiul Regat, — care e programul, care e Ardealul, care e democrația pe care le apără partidul Național?

E legislația maghiară moștenită dela stăpâni; sunt avocații regățeni ținuți la ușile tribunalelor; sunt cafenelele cu ceardaș; e tratatul dela Trianon; e clauza minorităților și Banatul Sârbesc — pe care, ironie! Adunarea îl proclamă „în deosebi ca drept inalienabil"; sunt puii Alba-Iuliei — programele minoritare și memoriul la Liga Națiunilor?

E ura împotriva „vechiului Regat"? Sunt „mărturisirile intime" dela sate? E sabotarea parlamentului și acțiunea directă sindicalistă? E instigația prin presă și imagini la războiul civil? Este Irlanda? E Gyulafehervar? E Banca Agrară, fabrica de muniții, schimbul de coroane, „organizarea exportului de vite", — ce e?

Ce a fi, nu știm; dar știm că Alba Iulia nu e.

E sfânta și mult profitabila ignoranță a masselor, care trebuiesc învrăjbite și încordate pentru a ține mai departe partidul pe spinarea lor.

N'avea nimic de apărat, n'avea nimica de impus — decât doar ignoranța acestor masse și monopolul acestui partid.

E scandalul pe care îl întreține și-l caută cu lumânarea pentru a avea o justificare, pentru a fi martir. Sunt vorbele late și aprinse care țin locul unui program. E Ungaria pe care el o perpetuiază în statul român și fără de care poporul l-ar părăsi. E fantasma martirajului ardelean.

Sterp și anachronic, scandalagiu și scandalos, ipocrit și îndrăzneț, necugetat și necompetent, inadaptabil și minoritar, concretizat în multe afaceri și în puține „figuri" — partidul Național, lipsit de legături ideologice în masse, pensionar militar al Ardealului unguresc, — el flutură mulțimii o rezoluție dată de vechiul Regat.

Nici „național" și nici „român" (într'un stat de... greci, bulgari și țigani!) — pentru a nu transforma o frăție de secole într'o ură nebună — prielnică dușmanilor, partidul național român să-și revizuiască „figurile, mărturisirile și principiile" — și să iasă în câmp, acolo unde în slujba democrației și a naționalității stă, singur, partidul liberal.

ADONIS POPOV

O inițiativă bună la ministrul de finanțe

Cetățenii, cari au avut până acum, de aranjat interese pe la ministere, fiind nevoiți să stea cu săptămânile în capitală, ca la urmă să se întoarcă totuși fără vr'un rezultat din cauza dificultăților de la ministere, vor saluta cu bucurie inițiativa luată de ministerul actual al finanțelor de a înființa un birou special, care să dea petiționarilor toate indicațiunile necesare, pentru ca aceștia să-și poată aranja chestiunile în decurs de o zi. Biroul acesta va fi compus din câte un funcționar al fiecărei direcții din minister, putând astfel să corespundă întru toate menirei pentru care a fost creat.

O altă dispoziție salutară luată de acest minister e aceea, de a face imposibil accesul intermediarilor. Publicul va putea veni în contact direct cu direcțiunile respective și se va pune astfel capăt intervențiilor și misiților, care sunt o pacoste adusă pe capul acestei țări de guvernele trecute.

Citiți pag. 8-a

INFORMATII

Din motive absolut tehnice, Marele Festival în onoarea distinsului artist al Teatrului Naţional, dl Dem. Mihailescu-Braila, s'a amânat pentru seara de 9 Maiu irevocabil. Se prevede un succes formidabil întru cât îşi dau concurs la acest Festival, toate elementele principale ale Operei şi Dramei din Cluj. Biletele se găsesc la dl Dem. Mihailescu-Brăilă şi la Cassa Teatrului.

Pentru a evita aglomerătia sfătuim Publicul aşi opri bilete din vreme.

•

In cursul săptămânei acesteia va sosi în localitate dl V. Brătianu ministrul finanţelor, în soţit de dl Mrazek, secretar general al Ministerului de Industrie, Dsa va studia între altele şi chestiunea aducerei la Cluj a gazului metan.

■

O casă franceză a înaintat prin dnii ingineri arhitecţi Bohăţel şi Kontz planul de construcţie a unei noi Primării în localitate. Clădirea ar avea 4 etaje şi ar poseda 60 de prăvălii, astfel că veniturile localului ar putea acoperi în 20—30 ani costul imobilului.

•

S'a redat autonomia administraţiei căilor ferate orăşeneşti din Oradia-Mare, şi dl inginer I. Ivaşcu, care fusese numit comisar al minist. comunicaţiilor pe lângă direcţia acelei linii ferate, a fost lăsat în disponibilitate pe ziua de 1 Mai.

•

S'a aprobat desfiinţarea direcţiunii speciale a comunicaţiilor Cluj, iar dl inginer Tr. Pascuţiu, director regional la acea direcţie a fost transferat la direcţiunea căilor ferate particulare.

•

Primăria locală va interveni pe lângă d-l general Mărdărescu Ministru de război pentru a dispune evacuarea cazarmei „Sf Gheorghe". Primăria plănueşte să construiască pe acel loc în întindere de 10 jugăre 20 de vile model.

■

Ca urmare la informaţiunea de ieri relativ la cununia religioasă a d-lui Ghica subşeful Siguranţei din Cluj cu d-şoara Didi Constantinescu, ţinem să adăugăm că nuni au fost d-nele şi d-nii Nae Stanovici şi Bianu. Printre invitaţi s'au observat afară de multe persoane marcante şi Consulul francez, Consulul Ungariei, precum şi d. general medic Stratilescu.

Dl Nic. D. Alexiu a fost numit subprefect la plasa Secureni din jud. Hotin, în locul dlui Th. Eremia, trecut în altă funcţiune.

Astăzi Marţi „Sindicatul cerealiştilor din Ardeal şi Banat", va ţine adunarea generală pentru alegerea comitetului şi pentru a discuta chestiunea exportului cerealelor în legatură cu satistacerea nevoilor de însămânţare.

A fost arestat individul Chercanu Vasile din com. Borşa, care a aplicat mai multe lovituri, dlui dr. medic Dobo Iosif din aceiaşi comună, cauzându-i grave leziuni şi încapacitate de lucru.

■

A fost înaintat autorităţilor judecătoreşti individul Macsim Ioan din com. Seghişoara, autorul unui furt de 720 lei săvârşit în dauna locuitorului Ioan Sabău din com. Cohan.

■

D-l prof. Leon, dela Universitatea din Iaşi, binevoind a primi invitaţia Facultăţii de Medicină din Cluj, va începe conferinţele sale, Miercuri 26 Aprilie a. c. ora 5 p. m., în amfiteatrul institutului de zoologie (lângă grădina botanică).

Celelalte conferinţe vor avea loc la 28 l. c. (Vineri) (Luni), 3 (Miercuri) şi 5 (Vineri) a. c.

Conferinţele fiind publice şi de interes ştiinţific general, poate azista orice persoană, care se interesează de aceste probleme.

■

A fost arestat Petru Tatău din Com. Archiova Jud. Cojocna care a omorât cu un joc de revolver pe locuitorul Potruţ Ioan din aceiaşi comună.

Cauza crimei e o veche neînţelegere ivită între numiţii locuitori.

■

Depozitarii de tutun, a-le căror depozite au fost desfiinţate cu data de 1 Aprilie, au înaintat un memoriu-protest protestând contra acestei măsuri.

■

Copilul Forţi Sandor din azilul de copii din com. Feneşul jucându-se pe malul Someşului, a căzut în apă, înecându-se.

Se fac cercetări pentru a se stabili în sarcina cui cad răspunderile.

Indivizii Bara Gaba şi Nemeş Mihai din Com. St. Mihai au furat locuitorului Martiş Vasile un plug de fer.

Hoţii au fost arestaţi şi înaintaţi autorităţilor judiciare din Cluj.

■

In urma cercetărilor făcute, s'a dovedit că Lucavu Vasile a dat foc unei cantităţi de lemne în valoare de 5000 lei, proprietatea locuitorului Guja Stefan din Com. Ciurea.

Rău făcătorul a fost înaintat Judecătoriei de Ocol din Cluj, spre judecare.

■

Autorităţile superioare dorind a cunoaşte cu preciziune cifra totală a datoriilor în valută străină, Camera de Comerţ şi Industrie din Bucureşti a hotărât în acest scop alcătuirea unei statistice.

In consecinţă, comercianţii, industriaşii, băncile şi particularii din judeţele: Alba-Inferioară, Bistriţa-Năsăud, Cojocna, Salaj, Solnoc-Dobâca, Târnava-Mică, Turda-Arieş şi oraşul Cluj, sunt rugaţi în propriul lor interes să comunice de urgenţă şi cel mai târziu până la 30 Aprilie curent, cu scrisoare închisă, adresată Domnului D. Hagi Theodoraky, preşedintele Camerei de Comerţ, cifra totală datorită în străinătate, în fiecare fel de valută pe ziua de 1 Aprilie 1922.

De asemenea se va arăta cifra totală a plăţilor în valuta străină, efectuate în fiecare din anii 1920, 1921 şi dela 1 Ianuarie 31 Martie 1922, cu specificarea fiecărui fel de valută.

Cea mai strictă discreţiune este asigurată acestor comunicări.

■

De câteva zile urmează tratative la Braşov pentru încheierea unui contract colectiv între patronii fabricelor din Ţara Bârsei şi muncitori.

Tratativele se fac sub conducerea inspectorului central al muncei din Braşov.

■

Căsătoria Regelui Alexandru al Iugoslaviei cu Principesa Marioara se va celebra în ziua de 4 Iunie, la catedrala din Belgrad.

•

La Braşov, a căzut ploaie amestecată cu zăpadă. Vremea s'a răcit.

Ploile cari continuă de câteva zile sunt aproape generale în ţară.

Sinodul Eparhial al Episcopiei Clujului, Vadului si Feleacului

Cuvântările P. S. S. Episcopului Ivan, d-lor Ministru Banu, Prof. Sextil Puşcariu etc.

Şedinţa Sinodului deschisă Duminecă dimineaţa în Catedrala Ortodoxă, a continuat eri în aula Prefecturei. A luat parte D-l C. Banu ministrul cultelor şi al Artelor, P. S. Sa Episcopul Ivan şi aleşii Eparhiei.

Şedinţa se începe la orele 4 s. m. P. S. Sa Episcopul Ivan aduce la cunoştinţă celor prezenţi că d-l Banu, ministrul Cultelor şi al Artelor onorează Sinodul cu prezenţa d-sale ceia ce dovedeşte că legătura dintre Biserică şi conducatorii de astăzi ai ţărei este dintre cele mai temeinice.

Biserica noastră — zice P. Sa — este o biserică dominantă de stat şi a fost părăsită până acuma, dar sperăm că de aici înainte această situaţie va înceta şi D-l ministru va avea în vedere starea Bisericei ortodoxe din Ardeal şi va căuta să o încurajeze acordându-i sprijinul trebuincios prosperărei ei. P. S. Sa termină, urând D-lui ministru Banu, bun sosit.

Cuvântarea D-lui Ministru C. Banu

D-l ministru Banu mulţumeşte P. S. Sale Episcopului Ivan şi D-lor Deputaţi sinodali pentru modul cordial cum l'au primit şi spune că venirea D-sale în mijlocul Sinodului episcopal al eparhiei întemeiată de Ştefan cel Mare este o datorie morală.

„Cunosc rolul avut de biserica ortodoxă în trecut — continuă dl Ministru — mai ales în luptele duse pentru cauzele naţionale datorită cărei activităţi, aţi reuşit, cu toate asuprirele suferite, să păstraţi neatins sentimentul naţional.

Rolul bisericei în vremea actuală după ce războiul a lăsat efecte dăunătoare asupra moralului populaţiunei este de o mare însemnătate şi datoria ei este să reacţioneze din toate puterile pentru a şterge complect urmele războiului.

Procesul istoric al idealului naţional, care acum este îndeplinit, a trebuit să se facă cu turburări sufleteşti.

Deşi nu am venit aci ca să fac politică, atrag însă atenţia asupra unui fapt, care ne pune pe gânduri. Un partid politic român, după ce a căutat să pue în discuţie prin presă chestiunea unirei Ardealului cu vechiul regat a fost nevoit să dea la urmă un comunicat, prin care recunoaşte că unirea nu poate fi sub nici un motiv pusă în discuţie.

Unirea care a fost făcută de dv şi de strămoşii dvoastră, cu credinţa nestrămutată în viitorul nostru, prin jertfele suferinţele neprecupeţite din partea tuturor Românilor.

Cei ce au suferit asupririle Ungurilor cât şi cei ce se odihnesc în mormintele risipite pe veci şi câmpii au o parte egală în făurirea ei."

Trecând la chestiunea mijloacelor materiale pe care Statul le poate pune la dispoziţia bisericei, dl ministru de Culte spune că deşi în bugetul provizoriu nu s'au putut lua în consideraţie toate nevoile bisericei ortodoxe din Ardeal, comisiunea parlamentară care studiază viitorul buget nu va trece cu vederea utilitatea acestor fonduri pentru biserica română.

Ştiu că sunt parohii care au locuri vacante, şi că tinerii nu se îndreaptă spre cariera preoţească din cauza slabei salarizări a preoţilor.

Dl V. Brătianu Ministru de Finanţe, mă autoriză să vă spun că are să lupte cu toate greutăţile, pentru ca prin bugetul definitiv să satisfacă cerinţele materiale ale preoţimei.

Mulţumesc P. S. S. Episcopului Ivan de atenţiunea, cu care m'aţi primit şi atâta timp, cât voi sta în mijlocul Dumneavoastră voiu fi un servitor credincios al Bisericei ajutând-o, ori decâteori interesele ei o vor cere.

(Aplauze şi ovaţii).

Dl Sava secretar de şedinţă citeşte procesul-verbal al şedinţei de deschidere, care este primit cu mici modificări.

Dl Silviu Dragomir, raportorul comisiei de organizare, citeşte raportul Consistorului Diecezan.

D-sa arată într'un scurt istoric fazele întemeierei Episcopiei Ortodoxse a Clujului, şi propune ca cei 3 asesori ordinari să primească un salar superior celorlalţi preoţi.

Părintele Lupaş propune ca numărul asesorilor să nu fie limitat.

Dl Opreanu propune ca toţi membrii sinoadelor să fie obligaţi a lua parte la sinoade.

Dl Silviu Dragomir citeşte raportul în chestiunea construirei catedrale ortodoxse, fiind de părere că pentru clădirea catedralei ar fi mai potrivit locul dela Cetăţuia Feleşvar;

2. şi că până la construirea nouei catedrale, ce va dura 2—3 ani, e necesară pentru credincioşii ortodoxi construirea încă a unei biserici.

Dl Sextil Puşcariu, profesor universitar e contra locului ales pentru catedrală, fiind înconjurat de clădiri diferite în stil şi mărime, apoi pentru că se distruge parcul din faţa Teatrului Naţional.

Dl dr Pahone combate ideia construirei catedralei pe Feleşvar invocând cheltuelile ce ar trebui suportate cu şosele, serpentine etc.

Dl dr Meteş, prefectul judeţului Cojocna, propune de a se cere guvernului aplicarea timbrelor de ajutor pentru mărirea fondului de construcţie al catedralei.

După ce P. S. S. Episcopul Ivan dă deslusiri în chestiunea timbrului, dl S. Dragomir continuă citirea raportului aducând în discuţie şi chestiunea înfiinţărei unei tipografii pentru editarea cărţilor bisericeşti.

Şedinţa se închide la ora 6 seara.

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Reclama este sufletul comerţului

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

•

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Local cel mai modern român Specialităţi de beuturi. Bere albă şi neagră de butoi. I-622

•

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară şi piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyár 1 în faţa magazinului Gyorsáru

Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87 1278

•

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieţi şi dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Şipoş Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

•

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Fabrica de perii, văruitoare, pensule şi mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în preţuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

•

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumuseţează pielea şi îi dă fineţă rară. Compoziţia ei neunsuroasă şi inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubiţele, încreţiturile, întinereşte şi înviorează chiar şi pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulaţie în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziţie fără leşie, înfrumuseţează pielea. PUDRA MARGIT, compoziţie de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ŞI HEHS ARAD Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile şi parfumerii. 1564

•

De închiriat sau de vânzare imediat libera una casă în centru se poate instala imediat orice birou de Societate, Bancă, Cafenea Restaurant etc. Condiţiuni avantajoase adresa la ziar. 1694 *Csang. Casar*

•

Dr. Ion Piosca avocat.

şi-a mutat biroul advocaţial din Str. A. Vlahuţă 72 în *Piaţa Unirei Nr. 20.* 1695

INSPECTORATUL GENERAL SANITAR CLUJ.

Nr. 10253—1922.

Licitaţie publică

pentru buletinul oficial „Sănătatea Publică" şi diferite imprimate

Inspectoratul General Sanitar din Cluj anunţă licitaţie publică cu oferte închise:

1. Pentru imprimarea buletinului oficial „Sănătatea Publică" pe anul bugetar 1922—23, 12 numere într'un an, fiecare număr în 1600 exemplare în formatul, extensiunea (24 Pagini) şi pe hârtia numerelor 1—2 din 1922. Reflectanţii pot primi modele din aceste numere dela Serviciul Presei şi Propagandei din acest Inspectorat General.

2. Pentru broşuri şi volume ce se vor edita de acest Inspectorat General a) pe hârtie de ziar, b) pe hârtie de imprimat comună, satinată, greutatea hârtiei în ambele cazuri 30—36 kg. la 1000 coale, formatul culesului 8° 24 cicero lăţime, 37 cicero înălţime compress, litera garmond sau cicero.

Informaţiuni amănunţite asupra condiţiilor se pot primi în orele de oficiu la Serviciul Presei şi Propagandei Cluj, Calea Dorobanţilor Nr. 26.

Deschiderea ofertelor se va face în localul Inspectoratului General Sanitar din Cluj, în ziua de 9 Mai n. a. c. orele 11 a. m. în faţa unei comisiuni ce se va institui de Inspectoratul Genenerai Sanitar din Cluj, precum şi faţa ofertanţilor interesaţi cari se vor prezenta.

Cluj la 12 Aprilie 1922.

Inspector General: **Moldovan.**

Şeful Serviciului: **L. Bolcaş.**

Ziarul „Eastern Europe" despre România

Articolul lui Sir Harry Brittain

In „Exstern Europe", Sir Harry Brittain publica un interesant articol asupra României, din care extragem câteva rânduri:

„România a fost învinovăţită că persecută bisericele neortodoxe din Transilvania" dar întrucât am fost în stare să mă conving eu însu-mi, în ţară e deplină libertate a cultului, care merge chiar aşa departe încât permite cântarea imnului maghiar în biserici. In realitate România, în ce priveşte toleranţa sa religioasă, pare a fi mers mai departe decât oricare dintre vecinii săi. De exemplu, când alte două ţări din vecinitate au luat în primire teritoriul ce li se decernuse prin tratatul de pace, amândouă au cerut şi au obţinut dela Roma înlăturarea episcopilor unguri şi germani din acele ţinuturi. România a făcut tocmai contrariul şi cu o liberalitate exemplară a petrmis episcopilor unguri şi germani să-şi reţină scaunele. Aceasta însă n'a împiedecat pe propagandiştii unguri de a răspândi, astă primăvară, ştirea despre condamnarea la moarte şi executarea episcopului din Timişoara, care în realitate, în acele zile tocmai îşi inspecta liniştit dieceaza.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAŢII

Miercuri

Mare dramă socială: In Mlaştină.

Joi

Mare dramă socială: In Mlaştină.

Vineri

Frumoasa operetă: Ciocârlia.

Sâmbătă

Frumoasa operetă: Ciocârlia.

Duminecă

Senzaţională dramă: Prinţul Circului.

CINEMA APOLLO

Miercuri

O dramă senzaţională: Cavalerul Rosei.

Joi

Mare senzaţie literară: Morell, partea I.

Vineri

Morell, partea II.

Sâmbătă

Morell, partea II.

Duminecă

Mare dramă socială: Falimentul.

CINEMA URANIA

Miercuri

Nemai pomenita senzaţie. Puternica tragedie: Monstrul.

Joi

Nemai pomenita senzaţie. Puternica tragedie: Monstrul.

Vineri

Puternica dramă socială: Aventurierii Parisului.

Sâmbătă

Puternica dramă socială: Aventurierii Parisului.

Duminecă

Mare dramă socială: Demonul.

SPRIJINITORII UNGARIEI

— Interpelări suspecte în parlamentul englez —

Ne-am obişnuit, să auzim la intervale mai mici şi mai mari, că atât în Camera comunelor cât şi în aceea a lorzilor din Londra, se rostesc interpelări în favoarea Ungariei şi împotriva statelor succesoare. Explicaţia acestor interpelări e evidentă: parlamentarii englezi sunt puşi la cale de către propagandiştii unguri, ori de către camarilii şi cuscrii lor din Ungaria. Ceea ce ni-a plăcut însă, e atitudinea demnă a guvernului dlui Lloyd George, care n'a voit până acum să-şi aplece urechea la uneltirile Budapestei.

Acum s'a rostit o nouă interpelare de felul acesta. De data aceasta însă de către o persoană importantă: Robert Cecil.

Telegraful a fost zgârcit, nu ne spune ce conţine interpelaţia. Ni-a adus doar răspunsul subsecretarului dela externe Hammsworth, care a fost categoric împotriva punerii în discuţie a tratatului dela Trianon.

Dl Hammswath a declarat, că Oradea-Mare, Aradul şi Satu-Mare sunt definitiv ale României, garantate prin tratatul de pace, care rămâne definitiv în actuala lui redacţiune.

Răspunsul acesta ne-a lămurit pe deantregul asupra interpelărei dlui Robert Cecil. S'a cerut guvernului englez, să intervină, pentru modificarea frontierei ungare dinspre România, pentru împingerea graniţei până dincoace de Satu-Mare şi Arad, până la linia cunoscută a lui Clemenceau. Ceeace ne miră însă, e că s'a găsit tocmai dl Robert Cecil, ca să susţină această veche pretenţie maghiară.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti)

Ora 2 m p

Ziarele anunţă că noui abuzuri s'au comis în legătură cu contingentările. Guvernul ce ruse comisiunei de contingentare de-a rezolvi numai cereri primite înainte de 21 Septemvrie. Cercetărirel ulterioare au dovedit însă că multe cereri primite după această dată au fost înregistrate ca primite înainte de 20 Septemvrie. Numeroşi funcţionari au fost concediaţi.

•

Ziarele anunţă că ministerul de externe va lansa un apel prin care provoacă pe toţi foşti cetăţeni ai monarchiei austro-ungare de a anunţa acestui minister toate depunerile lor la consulatele sau legaţiunele strei ne şi care acuma sunt la ministerul de externe din Viena sau la banca austro-ungară. Intr'un viitor apropiat ministerul va mijloci ca toate aceste depuneri să ajungă în posesiunea proprietarilor.

•

Directorul contabilităţei din Siguranţa capitalei Victor Marinovici a dispărut cu câteva zile în urmă C adavrul a fost găsit astăzi în cimitirul din Sinaia unde se împuşcase, Cauza sinuciderii nu se cunoaşte.

•

D-l Vintilă Brătianu ministrul de finanţe s'a reintors astăzi în capitală din călătoria sa de inspecţie întreprinsă în Ardeal.

Ministrul de finanţe şi-a exprimat părerea că în Ardeal a cunoscut numeroase instituţiuni practice ce urmează să fie transplantate şi în vechiul regat.

Zilele acestea d-l Vintilă Brăteoiaonu va pleca în Banat.

•

Regele Alexandru al Jugoslaviei şi principile Pavel s'au reîntors la Belgrad.

La 1 Mai medicii din ţară se întrunesc într'un congres la Bucureşti la care, se va desbate cestiunea localităţilor balneare româneşti.

•

El Victor Antonescu ministrul României la Paris, reîntorcându-se eri în capitală a avut tratative îndelungate cu ministrul de finanţe, d-l Vintilă Brătianu, primind instrucţiuni referitor la bonurile de tezaur datoria publică şi achitarea cupoanelor, precum şi referitor la valuta pentru studenţii din streinătate.

După câteva zile d-l Antonescu se va reîntoarce la Paris.

•

Ministrul preşedinte maghiar Bethlen s'a prezentat în audienţă la guvernatorul Horthy, căruia i-a raportat despre rezultatele sale la Genova.

Telegrama catre M. Sa Regele

Cu prilejul congresului primarilor ţinut la Cluj, s'a trimis M. Sale Regelui, următoarea telegramă:

„Comitetul de iniţiativă pentru pregătirea adunărei de constituire a oraşelor din România-mare, întrunit în Cluj la 22 Aprilie a. c. având scopul de a organiza mai bine satisfacerea nevoilor materiale şi morale a oraşelor, înalţă primul lor gând de cetăţenească însufleţire către capul marei familii româneşti al cărei părinte cu grijă s'a arătat.

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne **CZINK** CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 6

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

CONVOCARE

Domnii acţionari ai Industriei sârmei s, a. să invită prin aceasta la

I-a Adunare Generală Ordinară

care va avea loc în 11. Mai 1922 la 9 oare a. m. în localul societăţii (Calea Victoriei 29) cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale şi constituirea.
2. Raportul consiliului de administraţie, şi al cenzorilor, Bilanţul încheiat cu 31 Decembrie 1921, şi distribuirea profitului net.
3. Darea absolutoriului.
4. Alegerea de noi membrii în consiliul de administraţie.
5. Stabilirea jetoanelor (mărcilor de prezenţă).
6. Eventuale propuneri.

Domnii acţionari, cari doresc a lua parte la această adunare generală sunt rugaţi a se conforma Art. 8 din statute anume a depune cu 3 zile (adecă până cel mult în 8. Mai 1922) înainte de adunare acţiile lor la cassa societăţii.

Cluj, la 21 Aprilie 1922.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

Preşedinte: DOMINIC RAŢIU m. p. Notar: I. DIAMANT m. p.

BILANŢ GENERAL INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1921

ACTIV				PASIV			
Cassa	61.089	86		Capital social	10.000.000	—	
Mărfuri şi materiele brute	5.229.154	12		Accepte în curs	4.920.000	—	
Aprovizionarea muncitorilor	103.000	—		Conturi curente	8.546.420	75	23.466.420 75
Clădiri şi terenul fabricei	5.401.761	15		Beneficiul net pe anul 1921			794.946 17
Maşini şi instalaţia fabricei	13.100.129	17					
Instalaţia birourilor	97.500	—					
Cai şi trăsuri	34.000	—					
Cont transitoriu	234.732	62	24.261.366 92				
			24.261.366 92				24.261.366 92

Preşedinte, DOMINIC RAŢIU, I. DIAMANT Dr. MOZES FARKAS Şefcontabil autorizat: LUDOVIC PELLER

S'a examinat şi s'a găsit în deplină ordine:
Cluj, la 23 Aprilie 1922.

Dr. OCTAVIAN SGLIMBEA FRIDRICH GROSZ RICHARDT HECHT

CONTUL DE PROFIT ŞI PERDERI INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921

DEBIT			CREDIT		
Amortizări	373.263	21	Mărfuri şi materiale brute		
Cheltueli de fabricaţie de administraţie şi aprovizionarea muncitorilor	2.118.364	07	Câştig la mărfurile fabricei	4.472.530	39
Dobânzi	1.142.751	35			
Impozit	43.205	59			
Beneficiul net pe anul 1921	794.946	17			
	4.472.530	39		4.472.530	39

Preşedinte, DOMINIC RAŢIU I. DIAMANT Dr. MOZES FARKAS ADOLF HIRSCH Şefcontabil autorizat: LUDOVIC PELLER

S'a examinat şi s'a găsit în deplină ordine:
Cluj, la 23 April 1922.

Dr. OCTAVIAN SGLIMBEA FRIDRICH GROSZ RICHARD HECHT

Onorata Adunare Generală. Subsemnaţii cenzori am examinat bilanţul încheiat cu 31 Decembrie 1921 cu un profit net de **Lei 794.946·17 b.** şi aflându-l în ordine v'il propunem spre primire.

Cu privire la distribuirea profitului net ne alăturăm la propunerea consiliului de administraţie.

In fine Vă rugăm să binevoiţi a da absolutoriul atât consiliului de administraţie, cât şi subsemnaţilor cenzori.

Cluj, la 21 Aprilie 1922.

Consiliul de cenzori a Industrie Sârmei s. a.

Dr. OCTAVIAN SGLIMBEA m. p. FRIDRICH GROSZ m. p. RICHARD HECHT m. p.

ARENDAREA BĂILOR „OGLINZI" JUD. NEAMŢ

Publicaţiune.

Primăria Tg. Neamţ dă în arendă, prin licitaţie publică, băile saline „Oglinzi" propietatea sa, situate în imediata vecinătate a oraşului.

Termenul arendărei este de 10—20 ani, începător din anul corent.

Licitaţia se va ţine la primăria Tg. Neamţ, în ziua de 30 Apr. a. c. ora 3 p. m. conform disp. art. 72—83 din legea comptabilităţii publice.

Garanţia provizoră este de 5000 lei.

Condiţiunile arendărei se pot vedea la primărie în orice zi de lucru.

Preşedinte

1688 D. CALAPOD.

Reclama este sufletul comerţului

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară şi comercială.

Instalaţiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalaţiuni electrice. Depozit de articole technice. Ţevi de fier şi tuci de tot felul, ţevi de plumb. Tuburi de lut ars şi beton. Furnizare şi instalare de cazane pentru aburi de mare şi mică presiune. Cu preţuri de reclamă. 1619

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraţilor SANDOR
sunt de cea mai bună calitate
Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE

Ministerul de Interne. Directoratul General din Cluj, Biroul de Conturi al Poliţiilor din Ardeal şi Banat.

No. 1639/VI-i/1922.

Publicaţiune.

Se aduce la cunoştinţa publică că în ziua de Joi 11 Mai 1922 ora 11 dimineaţa se va ţine licitaţie publică cu oferte închise şi cu termen de urgenţă la Directoratul General al Internelor din Cluj, palatul Curţi de Apel, etajul II camera 149 din Str. Cuza Vodă No. 3 pentru procurarea următoarelor furnituri de cancelarie, necesare poliţiilor din Ardeal şi Banat:

6088	creioane negre,	947	creioane chimice,
947	creioane bicolore,	947	tocuri,
38280	peniţe,	1190	sticle gumă arabică,
93500	coale hârtie albă,	1780	coale hârtie sugativă
508	sticle cerneală,	93500	plicuri galbene,
5100	coale hârtie împachetat,	51	coale hârtie indigo,
51	cutii piuneze,	51	sticle cerneală roşie,
255	bucăţi ceară roşie,	102	gheme sfoară groasă
153	gheme sfoară subţire,	51	sticluţe cerneală chimic

Art. 72—83 din legea comptabilităţei publice se estinde s asupra acestei licitaţiuni.

Caetul de sarcini şi condiţiunile se pot vedea în ori c zi de lucru între orele 10-14 la divizia de materiale comptabilităţei poliţiilor din Ardeal şi Banat în susnumitu local.

Ofertanţii vor depune în ziua licitaţiei garanţia de 10% din valoarea totală a furniturei, fie în numerar, fie în rec pise de ale casei de depuneri.

Cluj, la 10 Aprilie 1922.

1696 Şeful contabilităţei: (ss) Tiucra Petre Pribeagu.

Benzină 3 Lei l. EMIL BLAGA Serviciul de zi și noapte

Telefon 270. ◆◆ CLUJ. 1585 Str. Avram Iancu 56. Tel. 11-01.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE un pian modern cu strune încrucisate, Marca Francz Wirth Schüller v. Bösendorfer. Adresa firma Spirer Cluj, P. Unirii 16 1689

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Intreprindere internațională

alui

Maxim König Mihsa

ARAD

Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

Uzina electrică a orașului

Conducerea societății „GANZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.

(Palatul Széky)

Telefon No. 403.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livră instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

Reclame este sufletul comerțului.

Asilul de Copii al Statului Arad.

Concurs.

Scriu concurs pentru urmatoarele posturi:

1. Un copist cu salar lunar de 600 lei, și vipt pentru 120 lei lunar.

2. Superioară institutului cu 450 lei lunar, plus vipt și cvartir în natură.

3. Econoama institutului cu 335 lei lunar plus vipt și cvartir în natura.

4. 5 eleve la cursul pentru ingrijitoare de copii cu onorar lunar 182 lei plus intreținerea și cvartir.

Aceastea salare sunt începătoare și dacă concurentele vor dovedi cumcă sunt correspunzetoare vor avea sauză de avanzare. Petițiele săsă înainteze la acest institut în persoană.

Arad, la 19 Aprilie 1922.

1697 Director, medic-șef: Dr. KARDOS.

MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar
Serviciul Economatului

Publicațiune.

Se aduce la cunuștință generală că pentru procurarea materialului sanitar necesar serviciilor pendinte de Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar din Ministerul de Interne, se vor ține, conform legei Contabilității, licitațiuni publice cu oferte închise și sigilate, în localul Direcțiunei Bulevardul Carol No. 46 București, după cum urmează:

La 15 Mai 1922 ora 9 a. m. pentru procurare de instrumente, aparate chirurgicale și de dezinfecție;

La 15 Mai 1922 ora 11 a. m. pentru ustenzile farmaceutice și de laborator.

La 16 Mai 1922 ora 9 a. m. pentru efecte de rufărie și așternut.

La 16 Mai 1922 ora 11 a. m. petru pături da lână și efecte de îmbrăcăminte.

La 17 Mai 1922 ora 9 a. m. pentru săpun de rufe.

La 17 Mai 1922 ora 11 a. m. pentru objecte de gospodărie.

La 18 Mai 1922 ora 9 a. m. pentru încăltăminte (păpuci, pantofi, ghete bocanci).

La 18 Mai 1922 ora 11 a. m. pentru mobilier (paturi și mesuțe de pat).

Licitațiunile se vor ține în conformitate cu dispozițiunile art. 72-83 din legea Contabilității publice.

Condițiunile, caetul de sarcini și modelele, sunt la dispoziținea D-lor concurenți, cu începere dela 15 Aprilie 1922, în fiecare zi de lucru, dela 4-6 p. m. la Serv. Economatului din Direcțiunea Generală Sanitară str. Piața Amzei No. 17 București.

Director general (ss) Dr. Proca.

Șef al Serviciului (ss) Al. M. Verussi.

No. 323. 9 Martie, București. 1647

Renumitul **Cheag Gebrüder Bayer Augsburg** (BAVARIA) este cunoscut ca cel mai productiv și higienic, numai acest preparat garantează închegarea 1/100000 litri lapte. Feriți-vă de preparate falsificate și care nu poartă marca **Bavaria.**

— ◆ —

Se vinde numai în cutii de 50, 100 și 250 grame originale precum și în cutii 1623

Pastile No. 1 pentru închegat 5 litri lapte, cutia conține 1000 pastile
„ No. 2 „ „ 25 „ „ „ „ 1000 „
„ No. 3 „ „ 50 „ „ „ „ 1000 „

Aceste preparate (Pastile) sunt foarte mult căutate pentru consumatorii cei mici, sa constatat ca cele mai bune.

Singurul Depositar și Representant General pentru toată România-Mare este numai Cunoscută Firma **Al. T. Băbeanu & Comp.** Sociatate în nume Colectiv Turnu-Severin Str. Aurelian No. 80. **Prețuri concurente la cerere**

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

C. F. R. Direcțiunea Regională Cluj.

No. 9671/922 M.

Publicație.

Se aduce la cunoștința amatorilor că în ziua de 5 Mai 1922 orele 12 se va ține licitație publică în localul Direcțiunei IV-a Regională din Cluj pentru construirea a câte unui chiosc pentru cassa de schimb în stațiunile de frontieră **Valea lui Mihai, Episcopia Bihorului și Salonta-Mare.**

Chioscul se vor construi de către concesionar pe spesele proprii conform unui plan, care se va prezenta pentru aprobare impreuna cu oferta. Termenul de închiriere va fi de 5 (cinci) ani, după care chioscurile construite vor romăne proprietatea Direcțiunei Generale C. F. R.

Ofertanții nu vor putea concura de cât pentru o singură cassă de schimb ne admițindu-se monopolizarea lor de unul singur.

Licitația se va ține numai cu oferta închisă și sigilată. Ofertele se vor adresa până la data arătată la Direcțiunea IV. Regionala Cluj Serv. P. Supra oferte nu se primesc.

Amănunțele și orice deslușiri se dau la Direcțiunea IV. Regionala etaj II. ușa 36.

Cluj, la 19 Aprilie 1922.

1692 **Direcțiunea IV-a Regionala.**

Acum s'a terminat cu importul de încălțăminte

FABRICA DE PIELARIE

FRAȚII RENNER & Co. S. A.

din CLUJ.

Confecționează tot felul de încălțăminte pentru bărbați, femei și copii din piei colorate și lacuri după modelele cele mai noi. 1392

Să nu se confunde No. casei.

Prima Casa de Imprumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

13838. 25461, 38557, 1146, 8136, 24187, 3120, 23249, 21572, 15003 43881, 964, 36566, 41377, 2743, 25137, 49414, 2606, 26737, 25771 23308, 38002, 18517, 23417, 7364, 33086, 32407, 10127, 4542, 19103 47861, 44262, 42343, 47850, 14737, 31306, 17676, 15173, 35421 15857, 25394. Seria V. Nrii 49605, 37105, 20347, 15720, 23810 20394, 6459, 32889, 37396, 49451, 46250, 37947, 33908, 42118, 918 29756, 34801, 48381, 39192, 31202, 24293, 9103, 19149, 29845 39493, 32861, 21730, 35203, 46385, 7624, 17593, 11865, 4945, 39093 48549, 3546. 10715, 13677, 1677, 7099, 38509, 46421, 26572, 38001 46100, 14091, 37620, 636, 39286, 49673, 31267, 25101, 18178, 27568 49563, 10781, 2780, 11093, 18039, 26359, 23631, 38242, 12921 17381, 16632, 25416, 26904, 19523, 27283, 44183, 45364, 46322 19782, 43100, 44182, 31636, 26878, 49975, 32399, 31409, 27434 44231, 20145. 27357, 149, 26747, 13689, 17097, 5902, 22594, 2214 6343, 26134, 48731, 4288, 20473, 8272, 8555, 3382, 21336, 13882 36542, 38402, 42761, 43723, 45373. 47933, 6736, 28697, 31242 26732, 28842, 26837, 5489, 48536, 46437, 12560, 22747, 41697 21838, 14867, 36103, 36129, 17206, 43484, 27324, 15382. 12523 22275, 31773, 29071, 14961, 31500, 24111, 1338, 1082, 4172, 37612 34860, 3684. 10229, 1074, 36401, 11849, 23571. 18956, 28553 12521, 31122, 42577, 39287, 25911, 32372, 12526, 12869. 1826, 4549

(Va urma.)

ROLUL ANGLIEI în acordul ruso-german

— Expunerea d-lui Rathenau —

„Echo National" publică un document, pentru a cărui autenticitate își ia răspunderea.

După acest document la 20 Ianuarie anul curent cancelarul Wirth a convocat la o consfătuire secretă pe fruntașii tuturor partidelor și reprezentanții presei. La aceasta consfătuire, Wirth a rugat inainte de toate ca cei prezenti să păstreze cea mai severă discrețiune asupra tuturor comunicarilor ce le va face Rathenău.

A vorbit apoi Rathenau, făcând un expozeu al călătoriei sale la Londra și al tratativelor cea condus acolo. A arătat ca bancher din Londra i'au comunicat ca dacă Germania va intra din nou în piața mondiala ca cumpărator, atunci Anglia va aviza Reichsbanul, ca nu i se vor acorda de către Anglia imprumuturile cerute. In felul acesta Anglia ar scăpă de pericolul șomajului putând să renunțe la pretenziunile sale față de Germania.

Băncile Engleze au și incunoștințat Reichsbancul că nu sunt în situația de-a acorda împrumuturile cerute, deoarece Germania chiar și până acum și a luat prea multe angajamente.

Rathenau a trecut poi la a doua călătorie a sa în Anglia, întreprinsa atunci când Germania comunicase aliaților ca nu este în stare să plătească ratele de pe Ianuarie și Februarie, scădente atunci. Conferința dela Caness era pe atunci deja pregătoită, fiind fixat și programul ei care cuprindea și problema rusească.

Bancherii Englezi au propus lui Rathenau să renunțe la atitudinea rezervate de până acum a Germaniei fața de Rusia și deaceia Germanie a și început tratativele cu delegații ruși aflători la Berlin. In scurt timp sa văzut că ei vor ducel la rezultat.

Anglia știa deci ca Germania începe tratative cu Rusia și se declarase dispusă de a renunța la or ce pretenzie fața de Germania fără avizul prealabil al Franței. După acela Rathenau a făcut un expozeu asupra conferinței din Caness arătând ca pe vremea aceia primise asigurari din partea Angliei și Italiei ca să vă modifice dispoziția referitoare la pretenziunea aliaților de a li se plăti de către Germonia din 10 în 10 zile câte 31 milioane marci în aur.

Dacă va trece odată noaptea ce au urmat tratativelor de pace din Versailles, a spus Rathenau, atunc va răsării și soarele germanilor. A implorat apoi pe cei prezenți de a nu vorbi pre acest succes al Germaniei. Odată atenuat tratatul din Germania, nu peste mult să va dovedi ca este o simplă fițuică de prisos.

Mine de platină în Albania

Un ziar american din Pittsburg (Statele-Unite) scrie următoarele:

„Din Albania s'a expediat oficial o cablogramă reprezentantului albanez în Statele-Unite spre a fi transmisă biroului minier. După această telegramă, finlandezul Sederholm, profesor la universitatea din Helșingfors și geolog reputat în Europa, actualmente trimis în misiune de anchetă de către Liga Națiunilor în Albania, a găsit zăcăminte de platină și de cărbuni. Zăcămintele de platină ar fi așa de mari, încât întrec în cantitate pe cele din munții Urali, cari până azi sunt considerate ca cele mai bogate din lume".

Ziarul american comentează știrea și deduce că această bogăție va fi pentru Albania ceeace a fost aurul pentru California. Ziarul crede a ști că și cantitatea cărbunelui este așa de mare, încât Italia și țările adriatice vor putea renunța la cărbunele englezesc.

Interesându-ne la cercurile albaneze din capitală, aflăm că statul major al unei mari puteri care a avut armate de ocupație în Albania a descoperit platina, dar că această putere făcea mister în jurul acestei chestiuni.

E posibil ca guvernul albanez să fi fost sesizat de situație și a transmis știrea biroului minier al Statelor-Unite care se interesează de aproape de minereurile albaneze.

Legăturile dintre germani și bolșevicii Ruși

Desemnând intențiunile și atitudinea ce vor avea trimeșii sovietelor la Genova, ziarul „Le Câblogramme" mai înainte de a se da în vileag recentul acord dintre guvernul german și sovietele rusești, arată că delegațiunea rusă, în parcursul său, s'a oprit câteva zile la Berlin. Ea nu și-a pierdut timpul acolo. După informațiunile primite, se zice că s'ar fi încheiat acorduri foarte importante, atât politice cât și economice, între guvernul sovietelor și acela al Reichului. Bineînțeles că încă nu se cunoaște obiectul acestor acorduri, dar este sigur că negocierile s'au făcut de ambele părți într'un spirit foarte amical. Cancelarul Wirth a fost atât de amabil față de șefii delegațiunii ruse, încât le-a propus să pună hotelul vechei ambasade imperiale ruse la dispoziținea reprezentantului diplomatic al sovietelor în Germania. De sigur că această generozitate îl costa prea puțin, de oarece acest hotel era proprietatea particulară a familiei țarului. Ar fi inutil să se adauge că Cicerin s'a grăbit să ofere guvernului german vechea ambasadă imperială din Petrograd.

Semnalând aceste amănunte. „Le Câblogramme" spune că ar fi o eroare să fie considerate ca niște fapte secundare. „Gazetta din Frankfurt" vede în ele indicațiunea unei foarte apropiate reluări a relațiunilor diplomatice normale între Berlin și Moscova.

Ziarul francez amintește cu acest prilej, un discurs ținut la Cameră în 1920 de către d. Barthou, șeful delegațiunii franceze dela Genova, în care acesta declarase că nu există o amenințare mai mare pentru Franța decât constituirea unui bloc germano-rus. Deaceea, dacă dintr'o neprevedere condamnabilă, sau pentru respectarea unor principii, Franța ar lăsa să se constitue acest bloc, victoria ei ar fi călcată în picioare.

„Le Câblogramme" crede că această idee ar trebui să rămână neclintită în spiritul delegaților francezi și al guvernului lor. Toți aceia cari cunosc bine Europa centrală și Rusia vor fi de aceeaș părere.

Dacă Franța a pierdut la Washington o bătălie, ar însemna să sufere un dezastru în cazul când ar vedea realizată o înțelegere între Moscova și Berlin.

Cu toate acestea, ziarul francez crede că la Moscova nu s'a examinat de cât cu regret eventualitatea unui acord politic cu Germania. Nu la Berlin, ale cărui frontiere sunt prea apropiate de Rusia, viseză Lenin să găsească remediul pe care-l crede indispensabil pentru menținerea independenței poporului rus. E firesc ca privirile lui să fie atintite spre Paris și Londra. „Le Câblogramme" spune că, deși Camera franceză nu vede în deajuns această înfățișare a problemei, guvernul însă ar trebui să n'a ignoreze și să caute momentul rezolvării acestoeia dileme, inspirându-se de la cele mai mari interesele patriei.

Dealtfel, șefii delegațiunii sovietelor nu vor dovedi o neînduplecare prea dârză. Situațiunea financiară și economică a țării lor le interzice aceasta. De altă parte, la al 11 congres politic comunist rus care s'a ținut la Moscova, a maoritate zdrobitoare s'a pronunțat în favoarea nouei politici economice a guvernu. Așadar Lenin are mâinile libere. Se zice chiar, în cercurile apropiate ale delegațiunii sovetiste, că Cicerin ar fi primit instrucțiuni speciale în chestiunea recunoașterei datoriilor ruse. Corespondentul din Berlin, al ziarului „Câblogramme" de sigur în necunoștința acordului încheiat deja între guvernul german și soviete afirmă chiar, că, în ultima clipă, dacă se va crede absolut necesară reluarea relațiunilor cu statele burgheze și cu Franța în special, reprezentanții guvernului sovietelor se vor înclina și vor accepta în principiu recunoașterea datoriilor anterioare războiului.

Totuși, ei vor însoți acest gest cu o declarațiune solemnă, spunând că dacă cedează la această cerere, o fac pentru că sunt constrânși de necesitate, și pentrucă nu vor să li se spună că se opun la opera de reconstruire a Europei. Dealtfel ei n'au sosit la Genova cu mâinile goale. Au dus în valizele lor propuneri ispititoare. Se zice astfel, că au un plan minuțios studiat pentru exploatarea zăcămintelor de țiței din Rusia meridională și din Cauaz, cu autorul capitalurilor străine.

„Le Câblogramme" încheie spunând că ar fi timpul ca Franța să-și deschidă ochii și să nu se lase ca din cauza preocupărilor imediate ale apărării câtorva interese, să treacă cu vederea esențialul acestei probleme, care este evitarea cu orice preț a precipitării Rusie în brațele Germaniei.

CUM A MURIT CAROL DE HABSBURG

Destăinuirile medicului care i-a dat ultimele îngrijiri

„L'Echo de Paris" a primit de la doctorul Machado dos Santos, directorul spitalului militar din Funchal următoarea scrisoare în care povestește ultimile clipe ale vieței fostului împărat Carol de Habsburg:

„Atins de o pneumonie gripală dublă care atinsese lobul mijlociu al plămânului drept și lobul inferior al plămânului stâng, ex-Împăratul, deși suferind de opt zile și apucat de o febră care depășea 40 grade n'a primit îngrijiri medicale de cât în ajunul zilei în care a murit. Se înțelege bine dureroasa lui situațiune.

Lipsurile materiale

Ex-împăratul nu avea nici o sumă de bani la dispoziție așa în cât era obligat să-și vândă mereu micile-i bijuterii. Un locuitor milos al Maderei, actualmente în Elveția, îi oferise casa sa situată la patru kilometri de oraș, bine mobilată, cu un parc înflorit care domina marea. Un altul îi pusese la dispoziție un atumoboil. Ex-Împăratul a acceptat toate acestea fiind că știa că erau dăruite cu inimă bună.

De altfel ex-Împăratul trebuia să părăsească vila „Victoria" pe care o locuiu în oraș fiindcă nu mai putea plăt chiria acestui imobil. Locuitorii Maderei cunoșteau toată soarta fostului suveran și-l iubeau sincer; toți își scoteau pălăria la el și el le răspundea tuturor cu un zâmbet plin de tristețe.

In mizerie, cu șapte copi și-n așteptarea unui al optulea care trebuia să se nască la sfârșitul lunei Mai, ex-Împăratul nu vrea să-și mărească datoriile cerând doctorului să-l mai îngrijească; însă abătut, deprimat și desnădăjduit, nu se gândea decât la Dumnezeu, la poporul și familia sa.

Fostul împărat despre Franța

In ajunul morței sale, fostul Împărat mi-a făcut mai multe întrebări asupra războiului așa cum l-am văzut în Franța unde am servit douăzeci de luni ca medic șef al batalionului de căi ferate portughez; și când i-am povestit ce se petrecuse pe frontul nostru la 9 Aprilie și eroismul armatei franceze mi-a răspuns: „Armata franceză este gata oricând pentru sacrificiu, așa după cum a știut să fie mare în tot timpul războiului". Expresiunea figurei fostului Împărat în momentul când pronunța aceste cuvinte, mărturisia toată admirația lui pentru Franța și soldații ei.

Carol de Habsburg știa că o să moară. Gândul lui era îndreptat spre poporul său pe care-l iubea din tot sufletul, către copiii și soția sa, cea mai bună femee la care nu știi ce să admiri mai mult sacrificiul sau nemărginita-i încredere în Dumnezeu.

In clipa morței, fostul Împărat vorbi despre copilul său care trebuia să vie în curând pe lume.

Ex-Împărăteasa nu-l părăsi un singur minut în tot timpul boalei sale. Cu fața lipită de fața soțului ei, ea îngâna rugăciuni pe care bolnavul la repeta cu o sfântă resemnare.

Câteva clipe înainte de a închide ochii pentru totdeauna, fostul Împărat a spus clar: „Dăruesc viața pentru bunul popor. Doamne Dumnezeule, îți dau viața în grije, viața mea și pe aceea a soției și copiilor mei". Apoi și-a dat ultima suflare.

Așa s'a sfârșit fostul Împărat exilat".

Ședința asociațiunei funcționarilor administrativi

In vederea proectelor de lege administrativă ce se vor depune în viitoarea sesiune parlamentară, precum și pentru ca să fie prevenite unele neajunsuri pe care le-ar suferi funcționarii administrativi. Consiliul de administrație al asociațiunei funcționarilor administrativi a ținut o ședință în care s'a discutat și hotărât asupra următoarelor puncte:

1. Asociațiunea va înainta guvernului un memoriu în cari să se arate situația funcționarilor administrativi și prin cari să se ceară regulamentarea funcțiunilor lor în afară de influențele politice.

2. S'a admis ca la congresul funcționarilor din 14 Mai să ia parte cât mai mulți reprezentanți din Ardeal.

3. Consiliul administrativ al asociațiunei va întocmi un proect de reformă administrativă pe cari il va prezenta guvernului.

Memoriul alcătuit va fi dat zilele acestea presei.

Cetiți „Infrățirea"

Reclama e sufletul comertului

Anul II. No. 502 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Vineri 28 Aprilie 1922

Infrățirea

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU M... NR. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMI...
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU
...elefon:
...A No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

„Afară cu pripășiții"

„5 orai Ujság", gazeta maghiară din Cluj, care a publicat aseară apelul deputatului acestui oraș, făcut în numele partidului național la minoritățile din Ardeal, ca să meargă la Alba-Ilia, pentruca să protesteze acolo împotriva vechiu lui regat, aduce în același număr o declarație a unui „marcant" opoziționist ardelean, bine înțeles „na ționalist român", declarație pe care confratele maghiar o rezumă astfel: Regatul vrea să colonizeze Ardealul.

Firește, ziarul maghiar a găsit insulta aceasta din cale afară de bună, și de aceia a și scris un întreg articol, în care protestează împotriva colonizării Ardealului, împotriva rău lui mers al administrației clujene, datorit, firește, acestei colonizări, adică românizării orașului acestuia. Și vor găsi-o excelentă toate minoritățile, iar Budapesta va jubila, când va ci-ti-o.

Pe noi, Ardealul românesc, vorba aceasta a „marcantului" român din opoziție ne întristează cât nu ne-au întristat durerile cele mai grele și mai intime ale noastre. S'a spus de către un fruntaș român de aici, și, ce e mai mult, într'o gazetă maghiară, că românul de peste Carpați e un colonist *aici, e o* venitură, — *cuvântul cel mai greu și veninos de pe plaiurile acestea, spus până azi numai străinului care ne-a împilat timp de un mileniu.*

Dar această insultă, la care nu se va găsi suflare ardelenească românească să se asocieze, în afară de cei străini de sufletul nostru, se răzbună din chiar momentul când s'a adus. Partidul național, care și-a făcut o lozincă din separatismul de „veniturile de dincolo", să citească numai comentariile ce le face ziarul maghiar insultei adusă Românici noastre. Același ziar, în care a apărut insulta aceasta, protestează împotriva românizării orașelor.

Numai din faptul acesta ar trebui să învețe minte oamenii regionalismului autonomist.

Din comentariile ziarului maghiar, pot să înțeleagă cui servește autonomismul dumnialor și ce ar aștepta românimea acestei provincii în cazul când ei și-ar înfăptui visurile lor smintite.

Cuvântul greu ce s'a spus românului „de dincolo" înfierează singur toată micimea de suflet a rostitorilor lui. Și tot atunci, când revoltă suflarea românească, pentru care românul de dincolo este ceea ce e firesc să fie: fratele, care mai favorizat de împrejurări, vine aici pentru ca să contribue chiar cu ris curi morale și materiale, la intensificarea vieții românești, tot atunci servește ca o îndrumare: cuvântul acesta caracterizează toată politica antiromânească a partidului național.

Acest cuvânt, nu vechiul regat știi.

Nu li-l iartă și nu-l va ierta în primul rând acest Ardeal românesc, care se vede înșelat de politicieni fără scrupule și care astăzi își cunoaște oamenii chiar datorită insultei acesteia.

Dela congresul primarilor

Am publicat într'unul din numerile trecute ale ziarului nostru darea de seamă asupra desbaterilor congresului primarilor din toată țara. La acest congres au luat parte numai membrii comitetului de inițiativă a „Uniunei" orașelor din toată România-Mare. Proectul de statut la acestei „Uniuni" care a fost desbătut în congresul de Sâmbăta trecută, a fost aprobat cu foarte puține modificări Congresul a hotărât ca până la 15 Iunie a. c. să se convoace o adunare generală a tuturor primarilor din țară pentru a se supune acestei adunări proectul aprobat în primul congres al primarilor. Orașul unde se va ține aceasta adunare generală a fost fixat Clujul.

Cu lucrările pregătitoare și cu aranjarea acestei adunări a fost însărcinat consiliul orașului Cluj.

In fine la toamnă, după ce statutul va fi aprobat și de adunarea generală se va comvoca la București primul congres general al primarilor din toată țara.

Știrile zilei

Budapesta. — Se anunță în mod oficios că consiliul de miniștrii de mâine se va ocupa de somațiunea Antantei prin care Ungaria este provocată de-a furniza vite în contul reparațiunilor.

Către alegătorii din cercul Gherlei

Către amici și adversari

S'a terminat campania electorală așa cum s'a terminat. Rămâne numai, ca să se pronunțe Camera deputaților într'un fel sau altul. Pentru mine tot una este, că voi fi deputat, sau că voi rămânea afară din Cameră, acolo, unde mi-am mai făcut datoria 35 ani fără întrerupere în viața publică culturală românească până în timpul de față.

In ora aceasta mă cuget cu mulțumită la sătenii noștri din 65 comune, pe cari le-am cercetat în decurs de aproape 3 luni, în ploaie și în senin, în vânt și în frig, cum era vremea. Mulțumesc tuturor, cari m'au primit în sufletele lor, ca pe un părinte.

La întruniri mi-ați spus păsurile și amarul, rămase pe urma războiului, pe urma promisiunilor goale, pe urma trăgănelelor supărătoare și a multor greșeli ale guvernărilor de mai nainte. Mi-ați mai spus cele auzite dela oamenii partidului național și cele cetite din pamfletele calomnioase, lucruri arătate în lumină urâtă și nedreaptă, contând anume pe credulitatea mulțimii. Erau cuvinte de hulă și ocară, aruncate asupra fraților din vechiul regat; era ura și mânia, mai ales față de guvernul Brătianu, față de partidul liberal, și erau uitate jertfele enorme ale fraților făuritori ai unirii neamului. Mânia fraților naționaliști era isvorîtă din primejdia închipuită, că frații de dincolo ar avea planuri rele asupra Ardealului. Aceasta o spuneau pretutindeni.

Și ce am spus eu în cele 40—50 cuvântări ținute în cercul Gherlei? V'am pus la inimă dragostea către neamul întreg, către țara întreagă, solidaritatea neamului, con lucrarea frățească, trebuitoare azi mai mult ca ori și când. V'am arătat, că guvernul Brătianu a cerut colaborarea partidului național și că a fost refuzat.

Dar că va guverna Ardealul cu ardeleni și că dorește colaborarea cu partidul național chiar și după alegeri. V'am mai arătat, că în baza creațiunilor și faptelor mari din trecut puteți avea încredere în guvern și în partidul liberal, care primește în sânul său pe copiii țărei din toate provinciile alipite.

In tot cercul Gherlei, văzând cu ochii se întăria pacea în sufiete, nădejdea de mai bine și încrederea în puterile țării. Dar veneau după mine oamenii partidului național, stoluri, stoluri, și sămănau neghina peste grâu, și spaimă mare față de frații de dincolo, zicând, că ei ar avea de gând, să ne robească politicește și economicește. Așa a decurs lupta în valuri variate aproape 3 luni de zile în condiții grele pentru mine, având în fața mea 12 deputați aruncați toți cu îndârjire asupra mea, asupra guvernului și partidului liberal.

Mulțumesc pentru această onoare și satisfacție, ce mi-au dat în campanie d-nii: Vaida, Sever Dan, Agârbiceanu, Dumitru Manu, Socol și frații Micșa, Victor Muntean și Pavelea, S. Nemeș, M. Baciu și d. Ghiulea prof. univ. cu suita lor mult zeloasă.

Acum să examinăm rezultatele. Pentru mine puțin înseamnă cine va intra în camera deputaților, ca deputat de Gherla. Eu sau altul? Dar nu e tot una pentru țară, căci cântărește mult faptul, care sămânță va rodi în cercul Gherlei și în Ardeal. Aceea semănată de mine: dragostea către neamul întreg către țara întreagă? Conlucrarea frățească la refacerea țării? Atunci am merge spre mai bine. Sau va rodi neîncrederea și îndârjirea ura și mânia față de regatul vechiu? Spiritul separatist, regionalist? Va rodi speranța adversarilor noștri de pretutindeni? Speranța acelora, cu cari naționaliștii noștri au pactat contra guvernului? Unde vom ajunge? Cine prevede? Și răspunderea pe cine cade? Și cine e păgubașul? Nu Ardealul și ardelenii în primul loc?

Pe mine nu mă sperie majoritatea de voturi contrare, adunate cum s'au adunat, bătând doba după votanți în timp de noapte ca în secția Lujerdiu și manevrând urât, ca în secția Buza, Minthiu etc. Ci mă deprimă ura și mânia, care stau la baza acestor voturi. Frații mei naționaliști sunt destul de înțelepți, să știe, că pe această cale ajungi la un mandat, dar așa nu se poate consolida o țară nouă! Ura și teroarea desfășurată de adversarii mei au duce la bine.

Consolidarea și biruința e posibilă pe altă cale. Revină partidul național la spiritul pozitiv, creator, la virtuțile edificatoare de țară. La nobilul entusiasm dela 1905. La spiritul de jertfă și de solidaritate din timpul stăpânirii trecute. Să nu mai vedem popor înveninat, cu blestem pe buze în contra fraților desrobitori. Ci să se înalțe din nou cele 3 steaguri istorice ale Ardealului, conlucrător frățesc la refacerea țării, alături de frații de dincolo. Atunci am să vă aplaud din nou, și am să ierț și să uit cuvintele jicnitoare tipărite în „Patria" — acuza cu îndemnare la furare de voturi, dezertare, etc. — Dar atunci vor fi ertate toate ofensele primite. Dar astăzi, față de toate învinuirile, protestează părul meu cărunt și mă apără viața mea întreagă, trăită în vederea fraților, așa cum am trăit-o. Nu eu sunt de vină, dacă am ieșit din rezervă, și dacă m'am alăturat acolo, unde se lucrează pentru țară, și nu acolo, unde se distruge încă.

In fine cuvântul meu din nou către cercul Gherlei se îndreaptă. Ați votat fiecare, cum ați votat. Pe nimeni nu mă supăr. Nici chiar pe preoțimea, în mare parte rezistentă, care a crescut sub privirile și povețele mele, în seminariile noastre, unde îi cercetam an de an în zilele de suferințe, sub stăpânirea streină.

Mulțumesc tuturor, cari m'au vățători, pentru sprijinul valoros ce mi-au dat, ca o nobilă răsplată pentru ocrotirea ce și eu li-am dat, în era trecută.

Dulțumesc tuturor, cari m'au sprijinit cu devotament și cu jertfă la sate și la oraș. Nu au să se înșele cu mine niciodată: Cine am fost, acela rămân. Iubitor de neam și de țară, și ca voi rugător de Dumnezeu.

Frate cu toți frații, lucrători la binele țării și la ridicarea neamului. Vă rog, să rămâneți harnici și pașnici cetățeni și să trăiți în armonie ca să ne trăiască țara!

Cluj, la 25 Aprilie 1922.

Dr. Gavril Tripon

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

O interesantă licitație filatelistă

Săptămâna trecută s'a licitat la Paris o marcă veche, din 1865, care a valorat pe vremuri un singur cent guyanez și pentru care s'a dat acum o sumă fantastică marcă de tipul ei în întreaga lumea.

Această marcă, de proveniență din colonia engleză Guyana, a făcut până acum parte din colecția Ferrari.

Licitația a fost foarte agitată, fără preț de strigare, ceeace a cauzat multă bătae de cap amatorilor, înainte de a oferi o sumă oarecare. La întâia lovitură de ciocan s'a strigat după oarecare ezitare: 50.000 de franci franc zi, apoi 60.000, 70.000. După aceasta cei doi emuli au rămas perplexi, uitându-se unul la altul. In momentul açesta a apărut, un necunoscut, un englez, care a oferit în numele unui amator, pe care le-a tăinuit, o sută de mii de franci. De aci, licitația a fost pasionantă: 150000 200.000, 250.000. Cu sumele acestea s'au luat la intrecere numai doi, elveţianul Burrugs şi englezul Griebert, care a făcut ultima strigare: treisute de mii de franci francezi.

Se spune, că colecționarul necunoscut, în numele căruia a dat Griebert această sumă fantastică pentru o marcă din 1865, care a valorat atunci un singur cent, ar fi regele Georges al Angliei, care are, dupăcum se știe, una dintre cele mai mari colecții de mărci din lume.

Sfințirea bisericei din Sf. Gheorghe

După cum se anunțase, sfințirea bisericii gr. or. române din Sf. Gheorghe se proectase pe prima sau a doua Duminecă după sărbătorile Crăciunului. Neputându-se termina repararea la acel termin precum și din alte motive determinate de timp și împrejurări nepreväzute actul sfințirei s-a amânat pe ziua de Sf. Gheorghe 23 Aprilie st. v. c 6 Maiu st. n.

In urma avizului dat și din partea I. P. S. Domn. Mitropolitul Dr. N. Bălan comitetul a și început pregătirile pentru serbarea sfințirei, care va fi o sărbătoare-națională pentru toți români din acest județ.

Cu ceremonia actului sfințirei ce se va îndeplini cu ceremonialul obișnuit personal de I. P. S. Domnul Mitropolit Dr. N. Bălan urmat de suita Sa se va da un concert urmat de dans de Corul reuniuii de muzică și de cântări din Sibiiu în favorul Bisericei.

Se vor organiza sărbători-naționale pentru popor. Va fi un program bine ales și se speră, că publicul românesc va da tot concursul pentru reușita acestei sărbători.

Preoțimea și cărturarii dela sate din acest județ vor avea ocaziunea ca să se adune odată toți laolaltă, iar publicul românesc din județele vecine și mai îndepărtate vor căuta să petreacă câteva momente de sărbătoare națională prin participarea și sprijinirea acestei serbări din Treiscaune.

Invitările speciale deja se expediază. Dar dacă și cei cari eventual nu ar primi invitarea să se considere de invitați, pe calea aceasta, căci la o producție și sărbătoare românească tot românul este chemat și binevăzut.

Core p.

Cartea franceză în Egypt

La Liberté, — un ziar din Cairo, — constată, prin pana d-lui José Caneri, dezastrul cărții franceze în Egipet.

Cauza acestui dezastru este interpusul dintre editorul francez și clientul egiptean.

In Franța, interpusul plătește romanul cu 7—8 piaștri și îl vinde în Egipet cu 20 piaștrii, ceea ce ar veni vre-o 12 franci.

Interpusul lovește astfel crunt în industria cărții și în expansiunea culturii franceze, căci publicul egiptean, cu tot orientalismul său, pare mai energic decât cel românesc: cetitorii egipteni au hotărât să boicoteze cartea franceză și se țin de cuvânt cu cea mai mare îndârjire. Prin abstinența lor, editorul francez pierde un debușeu foarte important.

D. José Caneri propune următorul remediu: să se încheie convențiuni speciale i tre interpus și editor. Acesta din urmă să fixeze prețul de revânzare al cărții în Egipet și să nu vândă interpusului cartea, decât cu condiția că acesta va respecta convenția. Se va imprima contractul pe o etichetă gumată, care va fi lipită pe coperta fiecărui volum, cu indicația ca publicul egiptean să reclame la Sindicatul editorilor francezi, oriçe abatere a interpusului. Pedepsele pentru abateri se vor da de Sindicat, cea mai gravă fiind refuzul tuturor editorilor de a mai vinde interpusului speculant vreo carte.

Față de dezastrul cărții franceze în România, — cele ce se petrec în Egipet nu suggerează oare, nimic publicului românesc și celor dela cârma culturii noastre?...

Citiți "Infrățirea"

„Graiul Românesc"

Din inițiativa studențească, la Universitatea din București, un număr de câteva sute de studenți, câțiva profesori universitari și mai multe persoane cari se preocupă de chestiunile culturale, au întemeiat o societate culturală, al cărei scop va fi să se ocupe cu întreținerea relațiilor cu toți românii din afara hotarelor României-Mari: Cele trei Macedonii, Banat, Ungaria, Maramureș, Ucraina, America etc.

Societatea va strânge un fond din care să clădească biserici, școli și biblioteci românești în comunele românești din acele regiuni și din care să se întreție și în școlile din România școlari originari de acolo. Ea își va înființa filiale în toate județele României-Mari, filialele întemeindu-se și ducându-și activitatea prin centrala din București, aceasta pentru a da o îndrumare unitară mișcării. Va lucra mână în mână și cu alte instituți de cultură existente.

„Graiul Românesc" este deschis oricărui bun român care dorește să contribue la o operă patriotică și culturală. Poate eveni membru al ei orice român, de oriunde, care cere înscrierea și plătește cotizația

Societatea este condusă de un comitet compus până în prezent din următoarele persoane:

I. P. S. S. Miron, Mitropolitul Primat al României, doamnele Paulina Aslan, Maria Delavrancea, H. Dimancea, Maria I. Pilat; domnii G. G. Antonescu, N. Batzaria, I. G. Bibiceascu, Nae Dumitrescu, I. C. Grădișteanu, Alexandru Mavrodi, colonel Manolescu, Simion Mândrescu, Mihail Mora, Mihail Oromolu, A. Popovici-Băznoșeanu, N. I. Russu, Șt. Șoimescu, Gh. Tăușan, I. Valaorii; studenții Lelia Dăvidescu, Nicolaescu-Plopșor și Valeriu Grecu.

*

E o intreprindere pe care și dl Iorga o dorea într'un articol publicat zilele trecute în „Neamul Românesc" vorbind despre românii de dincolo de Nistru. Dorim ca această operă să fie cât mai serios pornită și organizată, fiind-că e din cele mai oportune. Firește nu e vorba de o acțiune națională de revendicare, ci numai de ajutorarea sufletească și materială a fraților răzleți. E bine că a început dela Universitate, fiindcă ei i-se cade să aibă această grije și ea caracterizează din capul locului frumoasa întreprindere.

ECOURI

Un popor întreg amenințat a orbi

Populația Armeniei, destul de persecutată de soartă, este amenințată de un nou pericol.

Este o boală dureroasă de ochi cu numele Trahoma, care duce la orbire.

Oculistul american dr. Uhl care et ăîn frunea unuia din serviciile comitetului de ajutorare american — a consultat în luna trecută 30000 refugiați atinși de această bolaă.

Mai bine de 27000 au fost atinși de această boală.

Din cauza insuticientei hrăniri, populația armenească prezentând o mică rezistență, este amenințată în câțiva ani să orbească.

Publicațiune.

Regimentul 32 obuziere de câmp aduce la cunoștință că vinde prin licitație publică în zilele de 3, 10, 17 și 24 Mai 1922 **cai buni,** în târgul de vite din Cluj.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Intre trecut și viitor.

MOARTEA AURULUI

de GUGLIELMO FERRERO

Răspândita revistă franceză „L'Illustration" publică următorul frumos articol, datorit marelui istoric italian Guglielmo Ferrero:

Printre numeroasele surprize pe cari ni le rezervau anii din urmă, trebuie să numărăm încă una: dispariția aurului. Nu mai este aur în lume' sau cel puțin se pare că nu mai este.

A fost o vreme când aurul era una din strălucirile lumei, fratele mai mic al soarelui. El strălucea pe statul și pe mobile, pe tablouri și pe altare, pe uniformele soldaților și pe rochiile de nuntă, pe capul regilor și împrejurul chipurilor de sfinți, la gâtul femeilor și pe armele bărbaților. Era în acelaș timp cea mai fastuoasă dintre podoabe și servitorul credincios al Bogăției.

Dar de un veac încoace, încetul cu încetul aurul deveni auster, ca un păcătos pocăit. El începu să urască trândăvia, luxul, lumea care de atâtea veacuri îl adora; dispăru de pe mobile, de pe arme, de pe vestminte și de pe toate lucrurile de carl se slujesc oamenii; el se retrase chiar din palatele regilor și din casele Domnului, nevoind să mai servească de cât interesele oamenilor. Deveni veșnicul pelerin al negetului, totdeauna pe drum; și trăi în pungi, mici și schimbătoare, casi Beduinul în corturile sale.

Generațiile actuale nu l'au mai văzut și cunoscut decât sub forma de monedă, în rolul măsurii inalterabile și incoruptibile a bogăției; dar, în sfârșit, sub această formă, ele l'au văzut și l'au cunoscut totuși. Până în 1914 un număr nesfârșit de monede de aur circulau. Astăzi numai este așa. Chiar sub forma de monedă, aurul a dispărut aproape din lume.

El se mai agață încă de urechile femeilor, le mai înconjură gâtul, brațele și degetele. Se arată încă la bărbați timid și rușinat, sub forma unui obiect minuscul, și se refugiază — ultim azil — în falcile stricate. Dar Bogăția, orgoliu suprem din toate timpurile, se recunoaște la însăși acum mai de grabă în caducitatea opacă a papyrusului decât în eterna strălucire a aurului. Lumea nu mai voește să strălucească.

Totuși n'a fost niciodată în lume mai mult aur ca astăzi când nu-l mai vedem. Odinioară oamenii se mulțumeau să caute cu răbdare în nisipul râurilor puținul aur pe care apele îl aduseseră din munte: fărâmituri imperceptibile dintr'o imensă comoară ascunsă în măruntaele pământului. Astăzi, săpând puțuri și făcând galerii, ei se duc să-l trezească și să-l captureze în viziunele subterane unde doarme dela începutul veacurilor.

In cursul celor patru ani de război s'a extras mai mult aur decât în tot timpul veacului al XVII-lea și al XVIII-lea. Dar o soartă ciudată lovește de acum încolo acest prețios metal; făcut pentru soare, al trece dela un întuneric la altul. Omul se duce să-l caute, cu prețul a mii de primejdii, în întunecoasele caverne unde se ascunde; cu prețul a mii de sforțări obositoare el îl aduce la lumina soarelui; dar odată aci el îl îngroapă numai decât din nou în noui caverne, construite anumit cu multă artă, și nimeni nu-l mai vede. Mezinul soarelui est osândit la întuneric pentru veșnicie.

Când era puțin, aurul scânteia pretutindeni. Acum când e mult, el se ascunde cași cum s'ar teme de oameni și de lumină.

Cum s'a întâmplat această ciuda metamorfoză? Cum poate fi explicată? Ce însemnă ea? Această dispariție a aurului, această moarte mai de grabă — căci ca poate fi astfel numită — este ultimul act al uneia din cele mai mari tragedii ale spiritului uman.

■

Aurul n'are decât o virtute. El nu hrănește, el nu încălzește, el nu te apără de frig nici de căldură; el nu ușurează nici una din durerile omului, afară de cele de cari dinții noștri suferă atât de des. El nu mulțumește nici una din nevoile poruncitoare ale firii omenești: El strălucește însă, scânteiază, „casi flacăra". Ca tot ceiace ce strălucește, el place și exaltă. Este o flacără care nu se stinge și pe care nu e nevoie s'o rânsufletești.

De aceia el avu, în cursul veacurilor, o dublă funcțiune. El fu un simbol al divinității și al perfecțiunei, un atribut al suveranității și al autorității și fu în acelaș timp măsura înalterabilă a schimburilor dintre oameni, semnul tangibil al bogăției. El fu moneda; și fu cea mai venerabilă dintre toate materiile rare și măreție — pietre prețioase, marmură, covoare, hermine, purpură, dantele — cari spuneau ochilor tot ceiace se ridica deasupra mediverităților firii omenești.

Cele două funcțiuni erau legatoe una de alta. Aurul era moneda, pentrucă el e o materie prețioasă, — materia prețioasă prin excelență. Și era materia prețioasă prin excelență, deși incapabilă să hrănească, să încălzească sau să îmbrace, pentrucă ea simboliza supra-omenescul, divinitatea, perfecțiunea, sfințenia, autoritatea; pentrucă bogații o risipeau fără sgârcenie iar săracii o admirau fără invidie, pe clădiri, pe vestminte, pe mobile, pe arme, pe altare.

Nici o materie nu fu, poate, pe vremea aceia de o esență mai mistică decât aurul.

El servea în acelaș timp pe Dumnezeu, pe Stat și pe oameni: pe Dumnezeu și pe Stat servind

Cronica politică

Cine face politicianism în biserică. — Legându-se de venirea d-lui ministru al Cultelor la una din şedinţele sinodului diecezei Clujului, „Patria“ înţelege să facă dintr'un fapt străin de orice preocupare politică un nou prilej de atac meschin la adresa guvernului.

Organul regionalismului d-lor Vaida şi Maniu nu se sfieşte să înfăţişeze vizita d-lui Banu ca o încercare de a introduce politicianismul în biserică.

Şi dacă stăruim asupra acestei noui dovezi de mistificare din partea „Patriei“, o facem pentru a pune la punct o chestiune pe care partidul naţional a mai încercat şi în alte rânduri s'o exploateze.

Caci cine poate fi învinuit de încercare de a coborî biserica în noruiul politicii, dacă nu tocmai partidul naţional care nu s'a dat în laturi să provoace şi să aţâţe o luptă confesională între bisercile greco-catolica şi ortodoxă din Ardeal pentru a'şi servi interesele sale politice.

Recenta campanie electorală şi atitudinea „Unirei“ dela Blaj, care din ziar al bisericei s'a transformat în organ al partidului naţional, sunt dovezi pentru prezent.

Şi atunci cum îndrăzneşte „Patria“ să acuze partidul liberal că voeşte să introducă politica în biserică când conducătorii partidului naţional n'au voit nici în trecut şi nici acum să înţeleagă că biserica trebuie să rămână neîntinată de interesele şi patimile politice?

Intelectualii şi politica

Intr'o epocă aşa de critică, ca aceea în care se găseşte astăzi poporul românesc, cuvântul intelectualilor e de un deosebit interes prin învăţămintele, ce aceştia le iac să iasă la iveală din vălmăsagul luptei politice.

Ziarul nostru s'a făcut totdeauna ecoul părerilor unor intelectuali ca: Sextil Puşcariu, D. Călugă eanu, C. Dimitrescu-Iaşi etc., cae cu mintea liberă de orice predecată, nefăcând politică pentru fi stăpâniţi de interese personae sau de partid, pot privi fără paiune toate fluctuaţiile vieţei noatre politice.

Deprins cu realitatea obiectivă lucrurilor, întrebuinţând raţiona entul desinteresat, intelectualul deşi e izbit de mulţimea iluziunilor care mişună în viaţa politică, de locul pe care-l ocupă logica sentimentală în dauna logicei raţionale poate prevedea, pe deasupra frământărilor de partid, posibilităţile de îndreptare într'un viitor apropiat.

E lucru cert, că divergenţele de păreri asupra înfăptuirei unei opere, sunt necesare, prin faptul că din ciocnirea părerilor antagoniste reiese adevărul şi normele de organizare şi conducere, cele mai bune, în Statul modern.

Nu trebuie deci să ne alarmăm prea mult de violenţa luptelor politice, şi nici să căutăm realizarea fericirei ţărei dintr'odată, prin formule magice.

Intre concesiile ce se vor face spiritului vremei şi micşorarea sentimentalismului în politică se poate găsi, cu chibzuinţă, calea cea dreaptă.

Comunitatea socială, nu e decât rezultatul dezvoltărei şi perfecţionărei succesive a indivizilor la fel, perfecţionare ce e în strânsă legătuă cu mediul ambiant.

De aceia cu drept cuvânt intelectualii găsesc soluţia unei reorganizări a Statului în politica mun cei fiecărui individ în parte, muncă potrivită cu însuşirile şi cu pregătirea sa specială.

Coordonarea energiilor şi priceperei diferitelor categorii de muncitori, e calea ce trebue urmată pentru a servi binelui general al ţării.

Se evidenţiază astfel, mai mult ca oricând, rolul cel mare ce-l pot avea intelectualii, ce trăesc deoparte de patimele inevitabile ale luptei de partid, prin politica lor de muncă, care să ridice masele populare prin educaţie şi cultură, până la înţelegerea adevăratelor interese ale ţărei.

Aniversarea intrării armatei române în Ardeal

In ziua de 20 a. c. s'a prăznuit cu mare fast la Oradeamare evenimentul intrării armatei române aici, cucerirea Crişanei şi alungarea bolşevicilor unguri de pe aceste plaiuri.

La ora 10 s'a oficiat serviciul religios de către episcopul Roman asistat de numeroşi preoţi. Armata a fost reprezentată prin câte un batalion din fiecare regiment din oraş.

După serviciul divin publicul a plecat la primărie în sunetul muzicei militare. La primărie, sala festivă a fost arhiplină. Cuvântul de deschidere l-a ţinut episcopul Roman prin o vorbire însufleţită, relevând starea deprimată a românilor din acest ţinut înainte de a intra desrobitoarea armată română.

După alte cuvântări, muzica militară a executat mai multe cântece

Oraşul a fost pavoazat.

D-L MINISTRU BANU în mijlocul poporului

Dl ministru Banu, care în acelaş timp e şi deputat al Beiuşului, în dragostea ce-o are faţă de popor, zilele acestea a sosit la Beiuş, interesându-se de aproape de durerile şi păsurile norodului de acolo.

Dsa s'a pus la dispoziţia particularilor şi a delegaţiunilor sate-lor din circumscripţia Beiuş-având pentru fiecare câte o vorbă caldă de încurajare şi dân'a poveţe părinteşti tuturora, Nefăgăduit decât ceace socoate, că-i va fi cu putinţă să împlinească, şi ţărănimea saturată de potopul de promisiuni, ce le-a auzit până aici, a plecat foarte mângâiată şi incurajată de cuvintele cumpătate şi sincere ale dlui ministru, pe care îl asculta cu atâta drag.

Apoi dsa a invitat intelectualii şi cetăţenii, fără deosebire de culoare politică, la o consfătuire menită a alcătui un program unitar de acţiune pentru promovarea vieţii culturale şi economice a acestei circumscripţii.

Cuvintele blânde şi pline de căldura ale dlui ministru, 'au convins lumea adunată, pentru formarea unui front unitar al sufletelor, atât de necesar azi, când valurile ridicate de războiu n'au potolit furtuna patimilor şi când pacea mondială şi cea internă n'au fost încă pe deplin restabilite. A apelat la sprijinul tuturora pentru înfăptuirea acestui program, invitându-i pe cei de faţă să arate nevoile şi interesele acestui ţinut.

Luând cuvântul, dl senator dr. Gavril Cosma a presentat un program întreg de acţiune, care este în asentimentul acestui ţinut atât de neglijat până acum. E primă recunoştinţa în electualilor, români către instituţiunile culturale din Beiuş, cari au dat pleiada fruntaşilor ardeleni şi stăruie pentru desvoltarea acestora prin înfiinţarea de noui aşezăminte, cum sunt: Şcoala normală de fete, prelungirea liniei, ferate dela Vaşcău la Hălmagiu şi apoi dela Brad la Deva, — Tribunalul, — Şcoală de industrie şi meserii (industria de casă), apoi spitale, deşi mai modeste la început, în Vaşcău şi Ceica, şi în primul rând să se înfăptuiască reforma agrară.

Vorbesc apoi dl primar I. Crişan, dl protopop Petru E. Pop şi alţii.

Discuţia o încheie dl ministru Banu, care propune întocmirea unei comisiuni menite a preciza programul şi a întocmi un proect de acţiune.

Dl ministru a stat două zile la Beiuş, Joi şi Vineri 21 Aprilie, iar Sâmbătă a plecat la Vaşcău şi de aici la Cluj, unde a asistat la şedinţa Sinodului Eparhiei ortodoxe.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAŢII

Joi

Mare dramă socială: In Mlaştină.

Vineri

Frumoasa operetă: Ciocârlia.

Sâmbătă

Frumoasa operetă: Ciocârlia.

Duminecă

Senzaţională dramă: Prinţul Circului.

CINEMA APOLLO

Joi

Mare senzaţie literară: Morell, partea I.

Vineri

Morell, partea II.

Sâmbătă

Morell, partea II.

Duminecă

Mare dramă socială: Falimentul.

CINEMA URANIA

Joi

Nemai pomenita senzaţie. Puternica tragedie: Monstrul.

Vineri

Puternica dramă socială: Aventurierii Parisului.

Sâmbătă

Puternica dramă socială: Aventurierii Parisului.

Duminecă

Mare dramă socială: Demonul.

---

e oameni; pe oameni servind e Dumnezeu şi Statul. Rolul lui a modest, mărginit şi precis: i satisfacă prin negoţ şi meşuguri nevoi cari nu sporeau număr şi ni intensitate decât o extremă încetineală şi să nfrumuseţeze lumea. Având ei stăpâni de servit, el dădea uţin fiecăruia dintre ei; iar ceştia la rândul lor erau disreţi, — nu numai Dumnezeu, r şi Statul şi oamenii, cari căutuesc lesne prin indiscreţie. imeni nu se gândea să-l facă spunzător de fericirea oamelor nici să-i ceară socoteală soarta lor.

Dar într'o zi totul se schimbă. aţiunea descoperi că lumea seăna prea mult cu un teatru neştiinţei şi cu o şcoală a îndăviei.

Ea reproşă Justiţiei, Religiei, vernelor că sunt spectacole oreşti, mohorâte sau vesele, totdeauna goale; existenţei ului că oscilează capricios bacchanale la suferinţă; aginaţiei că tiranizează umaatea prin minunile, decoruşi sperietoarele sale. Ea pro tă că această stare de lucruri urat destul. Copilăria lumei a sfârşească, — şi cu ea ima şi bucurile ei închipuite. turitatca laborioasă a umani i, era muncei şi a ştinţei înea.

aţiunea îşi inaugură marea reformă a lumii gonind fără milă toate lucrurile cari fuseseră pentru oameni simbolurile supra-omenescului: purpura, herminele, marmura, dantelele, pietrele preţioase. Ea nu le graţie decât în măsura în care ele se adaptară a deveni instrumente ale cochetăriei femenine Toate a cele lucruri cari fuseseră atâtea veacuri simboluri venerate ale divinităţii, ale autorităţii şi ale perfecţiunei trebuiră, pentru a fi tolerate, să se înjosească la servicii de alcov şi la rolul de proxenete.

Ea cugetă o clipă să extermineaze şi aurul, care servise prea credincios toate autorităţile umane şi divine ale trecutului. Dar se răzgândi şi voi să-l convertească. Era el, în adevăr, orb şi surd? Nu-şi dădea el seama că strălucind pretutindeni, se risipea într'o stearpă trândăvie? Nu, niciodată nu s'a văzut cheltuindu-se atât de prost, cu o mai zadarnică ostentaţie, una din cele mai minunate forţe ale creaţiunei! Una din fiicele preferite ale Raţiunei, Economia politică îi dovedi că dacă îşi va rupe lanţurile leneviei şi ale slugărniciei fastuoase, el nu va mai fi robul ascultător al Bogăţiei, ci atotputernicul ei creator; că în loc să continue a fi ministrul regilor şi al preoţilor şi modestul colaborator al celor mai inutile arte, el va deveni sufletul neobosit al Industriei, al Comerţului şi al Agriculturei, fecundatorul pământului şi zeul mărilor: într'un cuvânt stăpânul lumei.

Aurul sfârşi prin a se lăsa convins. El dezertă din biserici, dela curţi, din palate şi ceremonii. Se converti aproape tot în monedă. Renunţă să în frumuseţeze lumea, până şi artele al căror prieten credincios fu vreme de atâtea veacuri: îşi schimbă numele şi se numi capital; şi în loc să lumineze pe oameni ca un mic soare, el îi sili să muncească, ca un temnicer fără milă.

Făgăduielile Economiei politice se împliniră. Aurul deveni Regele pământului. Dar decadenţa sa începu odată cu marea Tragedie a spiritului omenesc.

Omul servea aurul: dar aurul trebuia să se multiplice, căci sarcina sa se mărea în fiecare zi. Nu unui număr onstant sau puţin variabil de nevoi moderate ci unui număr neîncetat sporit de nevoi nesăţioase trebuie să facă faţă. Singur ne mai fiind suficient, el căută un ajutor în această uriaşă sercină; între alte materii, găsi hârtia.

Dar în măsură ce aurul se înmulţea pentru a'şi servi sclavul şi exigenţele sale, vechiul respect al omului pentru simbolul divinităţii şi autorităţii se micşoră din ce în ce mai mult. Şi cum el nu mai deştepta în sufletele nici un sentiment nobil şi profund de veneraţiune şi de admiraţie, omul ajunse să se întrebe dacă marele preţ pe care i-l atribuia nu era o prejudecată a unei lumi încă copile. Chiar ca monedă este el aşa de indispensabil? Nu există altceva tot atât de sigur, însă mai puţin costisitor şi mai comod decât aurul? De pildă, hârtie? N'ar fi aceasta superioară aurului ca semn al bogăţiei, fiind mai uşoară şi mai lesne de mânuit?

Şi iată că în sfârşit aurul dispăru cu totul, într'un înspăimântător cataclism al istoriei.

Chiar ca monedă, strălucirea şi scânteierea aurului, mai mult decât o proprietate fizică a moleculelor cari îl compun, era un reflex al luminii divine. Aceasta odată stinsă, splendoarea aurului s'a întunecat. Totuşi, atâta vreme cât aurul putu, multiplicând-se, să satisfacă exigenţele sale mereu mai mari, omul îi păstrase vechile sale funcţiuni de monedă. Dar când acum opt ani, omul voi în câteva luni să-i înmiască energiile sale productive şi destructive şi când aurul se declară neputincios să săvârşească minunea, omul îl goni dela lumină, îl închise în subterane şi chemă hârtia pentru a-l înlocui.

Ingropat în întunericul veşnic, aurul a murit. Şi a murit, după atâta glorie, neştiut. Câţi se vor mira astăzi citind că aurul a murit...?

Ce eveniment totuşi pentru cei cari ştiu să-l vadă la locul său, în perspectiva veacurilor!

Aurul care astăzi e mort, va reînvia?

Eu cred că da. Cred că am distrus multe lucruri cari vor fi totdeauna pentrucă totdeauna au fost, şi că vom fi constrânşi să le refacem. Este prea mult aur în pivniţele băncilor din unele ţări; se acumulează acolo prea mult din an în an; într'o bună zi el se va revărsa şi se va urca din nou la lumina zilei. Fiecare lucru trebuie mai curând sau mai târziu să se întoarcă la sarcina şi la locul său.

Dar această resurecţie a aurului nu va fi aşa de simplă cum şi-o închipuesc unii oameni. Moartea este un fenomen natural, iar reînvierea o minune. Ştiinţa economiştilor şi abilitatea bancherilor nu vor fi de ajuns pentru a face o atare minune. Aurul a murit pentru că a voit să stăpânească lumea şi să ia locul unor autorităţi mai legitime. A murit pentrucă n'a putut satisface dorinţa imposibilului pe care el însuşi o aprinsese în oameni. Şi nu va reînvia decât în ziua când autorităţile legitime pe care el le-a deposedat vor fi restabilite; în ziua când aurul şi omul vor renunţa de a voi să fie unul stăpânul celuilalt.

INFORMAȚII

Dl C. Banu, ministrul cultelor și al artelor, eri după amiazi a părăsit Clujul, reîntorcându-se în Capitală.

Dl N. Pop a fost numit prefect al poliției orașului Brașov, în locul vacant.

Asociația generală a inginerilor va ține un congres la toamnă în Timișoara.

La punctul de frontieră Valea lui Mihaiu, grănicerul a observat că două femei și un bărbat, vor să treacă în mod clandestin granița. La somarea să stea, nu s'au supus ci au început să fugă. Soldatul a tras un foc omorând o femeie de 25 ani, soția lui Iosif Tabaidi, iar cealaltă femeie a fost rănită mai ușor. Bărbatul a dispărut.

În județul Bihor ploile dese împiedică însămânțările de primăvară. Orzul, ovăzul și napii nici acum nu se pot semăna.

Cameră mobilată în centru doresc a schimba cu alta cameră tot mobilată însă mai departe de centru. Adresa la adm. acestui ziar. 1702 1—5

Membrii Familiei Regale împreună cu Regele Alexandru și vărul acestuia, Prințul Paul, vor părăsi Capitala Miercuri seara, cu un tren special, direct din Halta Cotroceni, spre a se duce la Sinaia.

Joi, Suveranul Serbiei și Prințul Paul vor pleca dela Sinaia, direct la Paris.

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyár 1 în fața magazinului Gyorsáru Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17. 1514

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Dl Vintilă I. Brătianu, ministru de finanțe, a avut azi dimineață o întrevedere cu dl Victor Antonescu, ministru plenipotențiar al României la Paris, asupra bonurilor de tezaur, pe cari Statul român le are în streinătate.

În urma avizului i dat de contenciosul Ministerului de industrie și comerț s'a rectificat permisul de export de 50 vagoane de sodă caustică eliberat pe numele Băncei Române de comerț din Cluj, rectificându-se că acest permis se dă pe numele fabricei Solway din Uioara, singura în drept a exporta acest produs.

Azi a avut loc la Ministerul de finanțe o conferință a inspectorilor vamali, unde s'a luat în discuțiune chestiunea unei mai bune organizări a serviciului vamal și mișcarea ce se va face în această direcțiune.

Portul pentru scrisori de 20 grame din Cehoslovacia în România a fost redus la 2 coroane, pentru cărți poștale 1·20 cor, Pentru un plus de 20 grame se plătește un supliment de 1·20 cor.

Azi după amiazi se va întruni la Ministerul de industrie și comerț comisiunea de import și export, unde se va lua în discuție chestiunea exportului de ouă și porci.

Ședința va fi prezidată de dl ministru Vasile P. Sassu iar principiul pe care se baza comisiunea va fi ca exportul porcilor să se admită cu condițiunea ca fiecare exportator să lase consumului intern o cotă de 33 la sută din cantitatea solicitată pentru export și depusă în orașul pe care-l va fixa comisiunea. In ce privește exportul ouălor nu se vor mai elibera autorizațiuni individuale ci numai unui sindicat al tuturor exportatorilor, care va fi obligat ca'n tot timpul anului să asigure consumul întregei țări cu acest aliment.

Uzinele „BABI" Werk

Iosif RAPAPORT Jozsef, Fabrică de mobile de fier-bronz și cărucioare pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD

Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

In sala Prefecturii de județ va avea loc Sâmbătă 29 Aprilie, ora 9 seara un mare concert dat de Aurelia Cionca-Pipoș, pianistă cu următorul program:

Friedemann Bach-Stradal: Concert, re minor p. orgă; Maestoso e pesante; Fuga; Largo; Finale.

Daquin: Le coucou.

Scarlatti: 2 Sonate (Do major, Re major).

Chopin: 3 Etude (La bemol, Nouvelle etude. Sol b); Nocturna re b major.

Liszt: Legenda Sf. Francisc de Paola mergând pe valurile mării.

Sinodul Consistoriului Ortodox a Episcopiei Vadului, Clujului și Feleacului a ales în ședința de azi ca asesori pe Sf. S. Gh. Pletosu, S. Stanciu și V. Sava, iar ca asesori onorific pe Sf. S. I. Popa din Sălișteu.

In Senatul Bisericesc a fost ales St. Meteș.

Conferința societății „Astra" care urma să fie ținută Vineri 28 Aprilie la Universitate de către d. Virgil Barbat, nu va mai avea loc, întrucât subiectul a fost tratat tot de d-sa într'o conferință ținută anterior.

De închiriat sau de vânzare imediat liberă una casă în centru se poate instala imediat orice birou de Societate, Bancă, Cafenea Restaurant etc. Condițiuni avantajoase adresa la ziar.
1694 *Csang. Casar*

Dr. Ion Piosca avocat.

și-a mutat biroul advocațial din Str. A. Vlahuță 72 în *Piața Unirei Nr. 20.*
1695

A sosit din Elveția un nou transport de

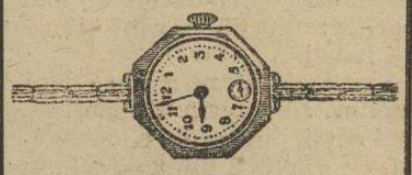

Ceasornice de mare preciziune

Longines

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii

16 **Telefon No. 350**

Problema traiului in Ardeal

Scumpirea excesivă a cărnei — Cauzele urcărei prețurilor — Exportul vitelor în Cehoslovacia

Urcarea valutei Cehoslovaciei din ultimul timp, a influențat mult asupra pieței comerciale din Ardeal și în deosebi a Clujului. Intr'adevăr negustorii de aici cumpără tot ce se găsește pe piață și după cum suntem informați satele mișună de negustori de vite cari găsesc acum prilejul ca să facă tot soiul de afaceri.

Vitele slabe se plătesc cu 7—12 lei kg. iar prețul celor îngrășate ajunge până la 18 lei kg. Nu mai vorbim de porci cari ating 28 lei kg.

Cauza scumpirei vitelor este exportul care se face pe o scară întinsă mai ales în Cehoslovacia. Exportul în timpul din urmă a luat un avânt și mai mare nu atât din cauza lipsei de carne ce s'ar resimți în Cehoslovacia, cât mai ales din cauza că stocul de piei brute necesar industriei pielăriei de acolo a scăzut foarte mult, iar de la noi se obțin cu multă greutate permise pentru exportul pieilor brute. Rezultatul firesc al acestei stări de lucruri, este că prețul cărnei de consum în Ardeal s'a urcat simțitor.

De unde până acum în Ardeal carnea de vită era cu 30 la sută mai eftină decât în vechiul regat astăzi se găsește cu 40 la sută mai scumpă și anume începând din ziua de 18 Aprilie când Asociațiunea Măcelarilor din Cluj s'au întrunit și a hotărât noile prețuri.

Un fapt curios e însă, că măcelarii au fixat nouile prețuri fără de autorizația prealabilă a autorităților locale.

Măcelarii motivează aceasta prin faptul că ei nu au obținut până acum exportul pieilor brute dela cari câștigând, ar fi putut da carnea în prețul de cost. Cu toate acestea procedeul lor nu e îndreptățit de loc, întrucât anul trecut, deși ei nu obținuseră exportul pieilor brute, totuși în aceiaș perioadă de timp corespunzătoare, prețul cărnei de consum era mult mai eftin ca astăzi, iar prețul vitelor era acelaș din prezent.

Atragem deci atențiunea autorităților asupra acestei importante chestiuni pentru populația ardeleană, rugându-le să ia măsuri ca aceasta stare de lucruri să înceteze.

Pe Valea Arieșului este

de vânzare o casă frumoasă.

Negustorie cu licență de beuturi limitată, cu 4 camere și bucătărie în centru și tot felul de edifice laterale. Comună românească de mare circulație — cu deosebit teren pentru diferite intreprinderi. Să poate ocupa la moment, din motiv că proprietariul s'a mutat. Cu deosebire atrag atențiunea Sălișteniloř.

1703

Adresa: J. POP Strada N. Iorga No. 3, ușa 9.

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Miercuri, 26 Aprilie

Două fapte domină desbaterile conferinței de la Genova cooptarea Micei Antante în Consiliul suprem și aprobarea propunerilor delegației franceze pentru rezolvarea incidentului germano-rus.

Importanța politică a Micei Antante a trebuit să fie recunoscuta de Aliați și cunoașterea adânca a problemei rusești de care aceasta a dat dovadă cât și comunitatea de interese cu Aliații au fost motivele chemării puternicei alianțe central europene în mijlocul Consiliului suprem.

Și succesul Micei Antantei se datorește, fără putință de contrazicere, politicei în același timp abile și ferme pe care fără șovăire dl I. I. C. Brătianu a înțeles să o ducă de la începutul Conferinței.

Admiterea Micei Antante în conceretul marilor puteri aliate a însemnat triumful politicei franceze care a sprijinit de la început noua înjghebare politică a statelor succesoare ale monarchiei austro-ungare.

Afara de astă, prestigiul delegației franceze a crescut și mai mult după lovitura cu tratatul germano-rus.

Preciziunile politicei cumpănite și realiste ale politicei franceze s'au realizat împotriva iluziilor pe care și le făcea Lloyd George despre dorința de pace a Germaniei și sforțările Rusiei sovietice de a părăsi cunoscutele metode teroriste.

Răspunsurile Germaniei și Rusiei la nota Aliaților n'au fost găsite mulțumitoare și Barthou, șeful delegației franceze a cerut și obținut trimiterea unui răspuns precis și energic notelor mai sus amintitelor puteri.

Faptul că propunerile delegației franceze au fost admise în unanimitate de către ceilalți delegați vorbește în deajuns de prestigiul de care se bucură Franța la Genova

Activitatea oficiului I.O.V.

Noul regulament de funcționare a oficiului — Proectele d-lui Ministru Mârzescu

Duminecă după amiazi s'a întrunit la ministerul muncii, sub președinția d-lui minitru G. G. Mârzescu, comisiunea pentru întocmirea noului regulament de funcționare al oficiului I. O. V. Au luat parte: Mitropolitul primat Miron Cristea, d. ministru Bozma, general dr. Popișteanu, directorul I. O. V., Eug. Botez, directorul general al asistenței sociale, dr. Proca, profesorii universitari Manicatide, Danielopol, dr, Ghiulamila, general Basarabescu, pres. soc. invalizilor, d-na Dragalina, președinta soc. văduvelor de războiu, etc.

D. ministru Mârzescu a făcut o expunere asupra modului de funcționare a oficiului I. O. V., precum și asupra activității acestui oficiu.

Fără să aducă învinuiri, d-sa constată că oficiul nu a dat rezultatele așteptate. Aceasta se datorește felului de organizare.

Face o dare de seemă a diferitelor societăți și recunoaște că inițiativa particulară a dus un sprijin real în asistența de răzbunare.

D-sa propune comisiunii ca regulamentul viitor să se sprijine pe următorul principiu: recunoașterea ca societăți delegate de stat a orfanilor, invalizilor și văduvelor, statul rezervându-și îndrumarea și controlul riguros. Acțiunea de asistență să fie pe viitor repartizată egal pe tot cuprinsul țării, iar orfelinatele să fie scoasă din centrele populate.

Mitropolitul primat a propus ca orfanii să fie repartizați și pe la mănăstirile de maici. Acolo, ei vor găsi adevăratele suflete de mamă.

La sfârșit comisiunea a hotărît ca o delegațiune compusă din președinții celor trei societăți I. O. V. împreună cu d-nii Eug. Botez, directorul general dr. Popișteanu sub președenția ministrului muncii, să redacteze modificările regulamentului pe baza principiilor enunțate de d. ministru Mârzescu și aprobate în unanimitate de comisiune.

*

Delegațiunea s'a întrunit ieri dimineață în cabinetul ministrului muncii și a redactat articolele regulamentului I. O. V. ce trebuesc modificate.

Dela Societatea de Științe

Societatea de științe din Cluj ține ședință publică Joi, 27 Aprilie a. c. ora 8 și jumătate seara în Amfiteatrul dela Institutul de Botanică generală (Universitate). Cu această ocazie se vor face următoarele comunicări :

1. Prof. G. Spacu și dra R. Ripan: „Combinațiuni complexe de magneziu" (Comunicarea a III-a).

2. Prof. D. Rădulescu : „Polispirani izociclici" (Comunicarea a XI-a).

3. Prof. A. Maior : „Sistem nou de telefonie și telegrafie multiplă".

Conferința de la Genua

Genova. — La conferință se comentează știrea că Lloyd George ar fi avizat pe De Facta că la sfârșitul săptămânii va părăsi Genova pentru a asista la vizita familiei regale engleze la Bruxelles. Aceasta plecare este prezentată ca o zădărnicire a lucrărilor conferinței și președintele ei a și insistat pe lângă Lloyd George de a-și amâna plecarea. Premierul englez a rămas însă și pe mai departe la prima sa hotărâre.

*

Genova. — Conferința va fi încheiată printr'o ședință solemnă de Miercuri într'o săptămână. In comisiuni s'a desvoltat o febrilă activitate pentru ca tot materialul să poată fi prelucrat.

Ultime știri

Adevărul anunță că înainte cu vre-o câteva zile un atentat a fost comis împotriva consulului Argentinei. Atentatorul a fost arestat, recunoscând ca i s'a refuzat viza pentru Argentina deoarece nu avea în ordine toate documentele.

*

Invitat de o societate culturală elvețiană cunoscutul fruntaș sas Rudolf Brandsch va pleca în Elveția pentru a ține acolo conferințe despre România.

*

Roma. — Prim-ministrul român Brătianu a sosit în localitate.

*

Paris. — Ziarele se ocupă de vorbirea lui Poincaré, pe care o califică chemată să consolideze pacea. Cele spuse de Poincaré corespund sentimentelor populației, căci noi concesiuni în chestia reparațiunilor ar pune în joc existența Franței.

*

Paris. — Față de știrile publicate de ziarele streine guvernul francez intenționează să ocupe câteva localități germane din Renania în cazul unei neachitări la timp a despăgubirilor, agenția Havas dă cea mai categorică desmințire acestor vești. In baza punctelor 17 și 18 din anexul tratatului de pace comisiunea de reparațiuni este chemată să indice sancțiunile ce le crede necesare în caz de neplată.

*

Paris. — La ședințele adunărilor generale din toate departamentele Franței politica dela Genova a guvernului francez a găsit o unanimă aprobare. Politica Franței trebuie să fie pacinică dar în acelaș timp să asigure pacea.

*

Copenhaga. — Mongolia și-a proclamat independența. Noul stat a încheiat o convenție cu Rusia Sovietelor pentru a fi sprijinită în cazul unui atac din partea Chinei.

*

Paris. Consiliul de miniștrii francez a hotărât într'o ședință la care a asistat și mareșalul Foch, de-a mobiliza în cazul unui refuz al Germaniei de a achita ratele scadenței, în total 10 contingente. Cu acestea se va proceda la ocuparea Germaniei, în primul rând Essenul, Francfurt și Mainhaimul.

Agitațiunile marilor proprietari maghiari din Ardeal

El încearcă zădărnicirea împroprietărirei prin răspândireaede știri tendențioase

Premierul maghiar va intreveni în această chestiune la Genova

Magnații și latifundiarii din Ardeal încep din nou să se agite pe chestiunea reformei agrare, crezând că prin asemenea procedee și răspândirea a tot felul de știri tendențioase ei vor putea scăpa de expropriere și arenda forțată. In legătură cu aceasta ei au născocit noi intrigi și insinuațiuni pentru a agita spiritele țăranilor Ardeleni, dornici de a intra cât mai repede în posesiunnea pământurilor lor. Se știe că încă de la începutul ocupațiunei române proprietarii unguri au reușit de a face pe mulți țărani ardeleni ca să renunțe la înscriere pentru arendele forțate, sub amenințarea că dominația ungară va reveni, crezând că prin asemenea mijloace vor reuși să-și păstreze latifundiile lor neatinse.

Dar, atât țăranii români cât și cei de alte naționalități astăzi își dau bine seama de situație și au priceput că cele spuse de marii proprietari în această privință, n'au fost decât născociri și un truc pentru a face pe țărani să renunțe la drepturile lor. In consecință ei au cerut înscrierea în tabelele de arendă și împroprietărire.

Dar proprietarii unguri, văzând că planurile lor eșuează, caută acum să impresioneze masele populare răspândind versiunea că reforma agrară nu va fi efectuată și că această chestiune va fi adusă în discuție la conferința dela Genova.

Mai mult, ei dau ca sigur faptul că Premierul Ungar va căuta să dovedească în fața conferinței inutilitatea și nedreapta măsură socială luată în România cu privire la reforma agrară, cerând înlăturarea ei.

Toate aceste agitațiuni menite de a provoca diversiuni în masele populare, ne fac dovada spiritului de intrigă de care este condusă nobilimea maghiară din Ardeal.

Lucrul cert e însă, că țăranii ardeleni s'au convins acum pe deplin de realitatea situației și scopurile ascunse urmărite de agitațiunile celor interesați în cauză, ei dându-și perfect seama că toate svârcolirile magnaților unguri, vor rămânea zadarnice, iar împroprietărirea în ciuda lor își va urma lucrările ei în chip normal.

N. P.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 m p

Comisiunea de export și import dela ministerul de comerț a ținut eri sub președenția d-lui ministru Sasu o conferință la care s'a ocupat de exportul de porci, ceapă și cartofi.

S'a hotărât cu privire la exportul porcilor, ca 33 de procente din porcii destinați exportului să fie vânduți în țară pe prețuri maximale. Din cartofi și ceapă ar urma ca 25 procente să fie puse în vânzare și adică cartofi pe prețul de 40 bani Kg. iar ceapa 1 leu și 50 bani Kg.

*

La starea sănătății D-lui Tache Ionescu se observă o reală îmbunătățire, așa că în scurt timp va putea să părăsească patul. După „Lupta" fostul ministru președinte va pleca în zilele acestea într'o localitate balneară.

*

Izbânda de azi desminte știrea că directorul general al căilor ferate Tancred Constantinescu, va demisiona preluând conducerea uzinelor din Reșița.

Tot Izbânda desminte știrea că partidul liberal va participa la noua emisiune de acțiuni Reșița.

La ministerul de finanțe a fost constituită o comisiune care va pregăti până la toamnă proectele de legi financiare, ce vor fi depuse la Cameră.

Comisiunea va fi constituită în modul următor: 30 senatori, 20 deputați, reprezentanți ai băncilor și societăților industriale și alți specialiști. Guvernul a solicitat și concursul partidului opoziționist de-a participa la lucrările acestei comisiuni.

*

Fața de știrile lansate de unele ziare despre o desființare apropiată a inspectoratului general sanitar din Cluj, din loc competent se dă cea mai categorică desmințire acestei vești. Ministerul de interne și al sănătății publice nici nu se gândește la așa ceva.

„Viitorul" apară guvernul în legătură cu suspendarea din post al inspectorului sanitar general Moldovan, arătând că guvernul a procedat în mod corect.

*

Mâine dimineață va avea loc la ministerul de interne un important consiliu de miniștrii.

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

CONVOCARE

Domnii acționari ai Industriei sârmei s, a. să invită prin aceasta la

I-a Adunare Generală Ordinară

care va avea loc în 11. Mai 1922 la 9 oare a. m. în locaiul societății (Calea Victoriei 29) cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale și constituirea.
2. Raportul consiliului de administrație, și al cenzorilor, Bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1921, și distribuirea profitului net.
3. Darea absolutoriului.
4. Alegerea de noi membrii în consiliul de administrație.
5. Stabilirea jetoanelor (mărcilor de prezență).
6. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare generală sunt rugați a se conforma Art. 8 din statute anume a depune cu 3 zile (adecă până cel mult în 8. Mai 1922) înainte de adunare acțiile lor la cassa societății.

Cluj, la 21 Aprilie 1922.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: DOMINIC RAȚIU m. p. Notar: I. DIAMANT m. p.

ACTIV — BILANȚ GENERAL INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1921 — PASIV

Cassa	61.089	86		Capital social	10.000.000	—	
Mărfuri și materiale brute	5.229.154	12		Accepte în curs	4.920.000	—	
Aprovizionarea muncitorilor	103.000	—		Conturi curente	8.546.420	75	23.466.420 75
Clădiri și terenul fabricei	5.401.761	15		Beneficiul net pe anul 1921			794.946 17
Mașini și instalația fabricei	13.100.129	17					
Instalația birourilor	97.500	—					
Cai și trăsuri	34.000	—					
Cont transitoriu	234.732	62	24.261.366 92				
			24.261.366 92				24.261.366 92

Președinte, *Dominic Rațiu* Ing. *Virgil Dessila* *I. Diamant* Ing. *Ioan Hossu* *Dr. Mozes Farkas* *Adolf Hirsch* Ing. *Ioan Negruțiu* Șefcontabil autorizat: *Ludovic Peller*

S'a examinat și s'a găsit în deplină ordine:
Cluj, la 23 Aprilie 1922.

Dr. Octavian Sglimbea *Fridrich Grosz* *Richard Heht* *Ionel Comșa*

DEBIT — CONTUL DE PROFIT ȘI PERDERI INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921 — CREDIT

Amortizări	373.263	21	Mărfuri și materiale brute		
Cheltueli de fabricație de administrație și aprovizionarea muncitorilor	2.118.364	07	Câștig la mărfurile fabricei	4.472.530	39
Dobânzi	1.142.751	35			
Impozit	43.205	59			
Beneficiul net pe anul 1921	794.946	17			
	4.472.530	39		4.472.530	39

Președinte, *Dominic Rațiu* Ing. *Virgil Dessila* *I. Diamant* Ing. *Ioan Hossu* *Dr. Mozes Farkas* *Adolf Hirsch* Ing. *Ioan Negruțiu* Șefcontabil autorizat: *Ludovic Peller*

S'a examinat și s'a găsit în deplină ordine:
Cluj, la 23 April 1922.

Dr. Octavian Sglimbea *Fridrich Grosz* *Richard Hecht* *Ionel Comșa*

Onorata Adunare Generală. Subsemnații cenzori am examinat bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1921 cu un profit net de **Lei 794.946·17 b.** și aflându-l în ordine v'il propunem spre primire.

Cu privire la distribuirea profitului net ne alăturăm la propunerea consiliului de administrație.

In fine Vă rugăm să binevoiți a da absolutoriul atât consiliului de administrație, cât și subsemnaților cenzori.

Cluj, la 21 Aprilie 1922.

Consiliul de cenzori a Industrie Sârmei s. a.

Dr. OCTAVIAN SGLIMBEA m. p. FRIDRICH GROSZ m. p. RICHARD HECHT m. p. IONEL COMȘA m. p.

ARENDAREA BĂILOR „OGLINZI" JUD. NEAMȚ

Publicațiune.

Primăria Tg. Neamț dă în arendă, prin licitație publică, băile saline „Oglinzi" propietatea sa, situate în imediata vecinătate a orașului.

Termenul arendărei este de 10—20 ani, începător din anul corent.

Licitația se va ține la primăria Tg. Neamț, în ziua de 30 Apr. a. c. ora 3 p. m. conform disp. art. 72—83 din legea comptabilității publice.

Garanția provizoră este de 5000 lei.

Condițiunile arendărei se pot vedea la primărie în orice zi de lucru.

Președinte
1688 D. CALAPOD.

CARTEA ROMANEASCA
INSTITUT de ARTE GRAFICE
SUCURSALA
COSINZEANA
CLUJ
CALEA DOROBANTILOR

EXECUTA CU PRETURI MODERATE TOT FELUL DE LUCRARI DE TIPOGRAFIE, LEGATORIE PRECUM BROSURI, ZIARE ZILNIC SI SAPTAMANALE REVISTE, ETC, ETC.

Se caută

încasator pentru ziarul Infrățirea, cu garanție morală sau materială. Adresa la ziar.

Ministerul Agriculturei Direcțiunea Generala Cluj.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de luni 15 Mai 1922, ora 11 a. m. în localul Direcțiunei Agriculturei Cluj, Piața Cuza Vodă No. 3 etaj II și cancelaria agronomului regional din Carei-Mari se va ține licitațiune publică pentru vânzarea mașinelor și uneltelor agricole aflate depozitate în depozitul gării Carei-Mari Caetele de sarcini și inventariul mașinelor ce sunt a se vinde cum și condițiunile speciale se pot vedea în zilele de lucru la serviciul agriculturei din Direcțiunea Generală a Agriculturei Cluj, și cancelaria agronomului regional din Carei-Mari.

Licitația se face prin oferte scrise și sigilate, care se vor depune în ședință publică în ziua și ora ținerei licitațiunei în locurile menționate mai sus. Ele se vor deschide în ziua și ora fixată în fața ofertanților sau reprezentanților lor autorizați prin procură legală.

Ofertele trebuesc scrise în limba română și însoțite de o garanție provizorie de 9000 lei care se va completa după adjudecare până la 10%, asupra prețului oferit.

Supra oferte nu se primesc.

Vânzarea se va face în bloc pentru întreg inventariul depozitat, oferte pentru vânzarea în partea obiectelor ce se vând nu vor fi ținute în seamă.

Vânzarea se va face în conformitate cu Art. 72-83 din legea comptabilității publice.

1699 Direcțiunea Generală a Agriculturei Cluj.

Reclama este sufletul comerțului

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Acuma se incepe
curățirea, formarea și călcarea pălăriilor pentru dame și bărbați
Panama
Prima Intreprindere de pălării Panama din România-Mare Cluj, Str. Memorandului 21.
1669

Articole frumoase de droguerie
au sosit la parfumeria
D'or
Cluj, Piata Unirii No. 5. 1385

Au sosit la
„OLD ENGLAND"
1602 Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară
Oradea-Mare, Kémer-tér No. 1.

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeșhalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

Re 'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.
Mi-am deschis din nou
salonul de modă
engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate
Atelier de modă pentru dame
WARTENBERG ZOLTAN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss și Molnár
sub noua firmă:
...ller, Weiss și Molnár
Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

Reclama 1754
Dacă voiți să beți
o bere excelentă
cereți pretutindeni numai berea nutritoare
„Hercules"
(ăla „SALVATOR")
sau berea deschisă
„CZELL"
1603

LOUP NOIR
NEINTRECUTA
CREMA DE GHETE

Emil Blaga Cluj
Telef. 2-70. Magasin Piața Ștefan cel Mare 7
Garagiu Str. Avram Iancu 56. Telef. 11-01.
Mare stock de cauciucuri Michelin
Cauciuc pentru trăsuri
Cauciuc pentru bicicletă
Tot-felul de accesorii și rezerve pentru automobile
Benzină, Uleiu, Vaselină, Valvolină, Carbid
1586
Prețuri de reclamă.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ CLUJ.

No. 10159-E. 1921.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de Sâmbătă, 6 Maiu 1922 ora 11 a. m. se va ține licitație la Direcțiunea IV. Regională Cfr. Serviciul E. Cluj pentru furnizarea a lor 200.000 traverse de fag din care se fie numai din cele de 270 și 260 cm. lungi. Condițiunile obligatoare de altfel vă fi cele din contractele tip. 180.

Traversele se vor preda în una sau mai multe stațiuni ale rețelei Cfr. oferindu-le încărcate în vagoane.

Aceste traverze sunt a se preda până la 31 Decemvrie 1922 în cantități lunare egale sau aproape egale care vor fi împregnate la Uzina de impregnare din Aiud și Tileagd.

Ofertele vor fi timbrate, sigilate scrise fiind în limba română.

Doritorii de a concura la aceasta licitație vor prezenta ofertele Dlor în plicuri sigilate la adresa:

„Direcțiunei IV. Regională a Căilor Ferate Române Serviciul E. Cluj"

cu următoarea inscripție pe plic:

„Oferta pentru traverze pentru cale normală Licitația de la 6 Maiu 1922".

Ofertele se vor primi numai până în ziua de 6 Maiu 1922 orele 10 a. m. Deschiderea ofertelor se va face la 6 Maiu 1922 orele 11 a. m. Pentru ca oferta se fie valabilă se va anexa pe lângă dânsa și chitanța Casieriei Direcțiunii IV-a Regională C. F, R. de depunerea unei cauțiuni provizorie de 5 la sută din valoarea ofertei.

Se face cunoscut că se vor considera ca nule și neacceptabile:

a) Ofertele care nu ar fi însoțite de chitanța menționate mai sus cuprinzând suma complectă corespunzător cauțiunii provizorie de 5 la sută.

Afectări de garanții de puse pentru alte contracte, sau de sume de care concurentul ar avea de primit dela Administrația C. F. R. pentru furnituri efectuate, nu pot servi sau înlocui în nici un caz garanția provizorie de 5 la sută.

b) Ofertele care nu ar conține locul de predare.

c) Ofertele care ar conține derogări.

Cauțiunea definitivă va fi de 10 la sută, va trebue depusă îndată că concurentul declarat adjudecator a primit cuvenitul aviz.

Numai după complectarea garanției se va încheia contractul.

In cazul când concurentul declarat adjudecator nu este următor invitațiunii cuprinsă în avizul susmențional, Direcțiunea Generală C. F. R. fără vre-o somațiune prealabilu sau judecată va considera adjudecatarea neavenită și va confisca în folosul său conțiunea provizoric spre despăgubirea daunelor cauzate.

Concurenții pot oferi intreaga cantitate său cantității mai mici de traverze.

In ofertă se va arată în mod precis

a) Din cantitatea oferită câte de 270 și câte de 260 cm., b) Stația sau stațiunile de predare și prețul unitar, c) Terminul de predare.

Concurentul, care ar admite a pune în oferta sa un termin de predare, se consideră că acceptă terminul fixat de mai sus.

d) Când predarea se va face în mai multe stațiuni se va arăta ce cantități anume se va preda în fiecare stațiune.

Direcțiunea Generală își rezerva dreptul de-a contracta și pentru cantități mai mici de cât cele oferite pentru un anume loc de predare.

Concurenții ràmân angajați pentru ofertă prezentată 60 zile de la data licitației.

Supra oferte sau oferte fără preț arătând chiar un scărământ asupra celei mai eftine prezentate nu se admite.

Rezultatul licitației se va comunica.

Pentru orice informațiuni este a se adresa în orice zi de lucru intre orele de birou dela 11-13 ore Serviciului de Economat din Direcția IV. Regională din Cluj, unde se pot primi deslușirile necesare, dimensiunile traverselor etc.

„Retipărirea nu se taxează."

Cluj, la 21 Aprilie 1922.

1701 Direcțiunea IV. Regională Cfr.

Asilul de Copii al Statului Arad.

Concurs.

Scriu concurs pentru urmatoarele posturi:

1. Un copist cu salar lunar de 600 lei, și vipt pentru 120 lei lunar.
2. Superioară institutului cu 450 lei lunar, plus vipt și cvartir în natură.
3. Econoama institutului cu 335 lei lunar plus vipt și cvartir în natura.
4. 5 eleve la cursul pentru ingrijitoare de copii cu onorar lunar 182 lei plus intreținerea și cvartir.

Aceastea salare sunt începătoare și dacă concurentele vor dovedi cumcă sunt correspunzetoare vor avea sauză de avanzare. Petițiele săsă înainteze la acest institut în persoană.

Arad, la 19 Aprilie 1922.

1697 Director, medic-șef: Dr. KARDOS.

Să nu se confunde No. casei.
Prima Casa de Imprumut pe Amanet
1600
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.
Să nu se confunde No. casei.
Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.
Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.
Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Industria aurului in Ardeal

— La noi și aiurea —

După unele versiuni răspândite în cercurile economice serioase se spunea că Statul intenționează să cumpere minele particulare de aur din Transilvania.

Cercurile oficiale autorizate, unde am controlat eri această veste, ne-au răspuns că ea nu poate fi adevărată întrucât minele aurifere transilvănene, ca de altfel majoritatea minelor de aur din lume, dau o producție care nu acoperă cheltuelile de expoatare nici când sunt exploatate intensiv de particulari, cu atât mai puțin când le exploatează statul, care s'a dovedit pretutindeni (în toate țările chiar în Anglia, Germania și America), mai prejos de inițiativa și exploatarea particulară.

Nici cea mai perfecționată exploatare a minelor statului din Munții-Apuseni n'ar putea da o rentabilitate care să acopere măcar cheltuelile, întrucât unele din aceste mine abia dau 5 grame de aur la tona de minereu, iar rentabilitatea exploatărilor aurifere în zilele de scumpete de azi începe abia dela randimentul de 20 grame de aur în sus la tona de minereu.

Totuși, statul nu se poate sustrage dela îndatorirea de-a continua aceste exploatări, fiindcă trebue să dea de lucru populației acestor regiuni, unde nu se poate începe altceva din cauza lipsei de alte bogății naturale.

De altfel, acest procedeu se întrebuințează și în Germania, unde câteva industrii de stat sunt menținute, deși se pierde la ele în fiecare an. Grija statului însă ca populația din acele regiuni să nu rămâie fără lucru predomină și-atunci statul plătește din alte prisosuri aceste deficite.

Singura soluție ar fi ca statul să cointereseze unele industrii aurifere particulare rentabile la aceste industrii puțin productive, dând în acelaș timp posibilitatea altor perspective de acoperirea deficitului din afilierea la aceste industrii a altor ramuri productive. Dar aceasta este o chestiune, care se află în studiul unei comisiuni de experți, care va referi guvernului.

SINODUL

Consistoriului Episcopiei ortodoxe a Vadului, Clujului și a Feleacului

Ziua III.

Raportul comisiei bisericești și școlare citește raportul în care se relevă faptul că numărul concubinajelor la sate s'a înmulțit după războiu în număr considerabil, și pune aceasta în legătură cu situația prizonerilor de războiu neîntorși la căminurile lor, astfel că soțiile lor sunt nevoite să trăiască în concubinaj.

Dl Silviu Dragomir cere clarificarea în privințe statificărei școalelor și susține că această statificare este un abuz care tale adânc în drepturile autonomiei bisericești garantate prin statutul org nic.

D-sa invită Consistoriul ca să protesteze în modul cel mai energic pe lângă guvern în contra abuzului cu statificarea apoi d-sa regretă îndepărtarea învățătorilor din serviciul bisericei ortodoxe și situația lor materială care este dintre cele mai critice, Sinodul trebue să facă tot posibilul de a-și menține școlile sale confesiona'e. In jurul acestei chestiuni se naște o vie discuție

Dl deputat Pletosu confirmă cu date concrete că statificarea a fost făcută fără prealabila învoire și contra formelor bisericești.

Dl deputat L. Chirilă arată că prin statificare statul nu a jicnit în'ru nimic drepturile autonome ale bisericei, ci din contra a servit cauzele culturale și a pus la adăpost tagma învățătorească.

Dl deputat Sava referent arată că intervențiile consistoriului mitropolit n făcute din însărcinarea congresului național bisericesc pe lângă guvern au rămas fără rezultat.

Sinodul pune apoi în discuție suspendarea dispozițiilor referitoare la statificare.

Dl deputat S. Dragomir face o comparație între situația de azi a școalelor confesionale și acela din trecut.

D-sa este de părere că școlile trebuesc statificate.

Dl profesor Lunaș declară procedura cu statificarea ca ilegală. D-sa primește propunerea dlui S. Dragomir.

Pusă la vot, propunerea dlui profesor S. Dragomir e primită cu 25 voturi, contra 10.

Ședința se închele la ora 11.

Festivalul Cercului Stud.

„Câmpia și Mureșul superior"

Cercurile regionale stud. au luat frumoasa inițiativă de a da reprezentații în orășelele unde ararreori se poate gusta în limba românească farmecul pieselor de teatru în deplina lor admirațiune.

Mai ales este un merit în alegerea pieselor de teatru. Cercul stud. „C. și M. S." a avut fericita idee de-a supune admirației publicului din Tg. Mureș și Reghinul-Săsesc una din cele mai bune și reușite comedii — dar puțin cunoscută în aceste regiuni, — a lui Caragiale „O scrisoare pierdută". Marele succes obținut în aceste două orașe mai de seamă se datorește merituosului concurs al d-șoarei T. Constantinescu elevă a Conservatorului de Muzică și Artă Dramatică și angajata Teatrului Național din Cluj și d-lui I. M. Cifrea elev al clasei de dramă. Intr'adevăr a fost o fericită ocazie de a se vedea o comedie de tipuri specifice românești jucată în condițiuni excelente. D-ra T. Constantinescu înzestrată cu un mare talent, deși artistă începătoare, a interpretat rolul Zoei cu manierele unei artiste desăvârșite ne scăpân du-i din fina-i observație cel mai mic amănunt, fiind foarte des întreruptă de aplauzele sălei arbipli ne; este o mândrie a Conservatorului și a fericitului profesor de artă dramatică I. Stănescu de-a avea astfel de elemente înzestrate cu o valoare artistică incontestabilă. De altfel admirabila-i interpretare a fost răsplătită din partea publicului entuziasmat prin un frumos cadou de flori. O altă interpretare ce merită o deosebită atențiune a fost a d-lui M. Ioan Cifrea elev a C. M. și A. D. în cetățeanul turmentat. In gesturi cam exuberant dă totuși dovadă de un talent ce promite multe.

Restul interpretărei a trecut de asemenea peste așteptări. In afară de piesă din punctele programului trebuia să menționăm frumoasa cuvântare de deschidere a d-lui președinte al cercului precum și bucățile de cor apoi balada de Porumbescu executată la vioară admirabil de d. H. Lung student în drept cu acompaniamentul d-lui Emanoil doctor la Tg. Mureș și d-nei dr. Muntean la Reghinul-Săsesc.

— W. —

Petrolul rus și capitalurile streine

Petrolul rus constitue, pentru capitalurile străine care așteaptă cu nerăbdare putința reînceperii întreprinderilor economice în Rusia, unul dintre principalele obiective. Pe lângă învestirile făcute în vechile întreprinderi petrolifere — învestiri pentru care e așteptată compensarea pierderilor suferite cu prilejul războiului și cu prilejul revoluției bolșevice — sunt manifeste numeroase, tendințe noi de dobândire de concesiuni petrolifere, mai cu seamă din partea țărilor consumatoare, care găsesc justificarea pretențiunilor lor, în necesitatea creierii unui factor de moderațiune, independent, pe piața monedială a petrolului.

Tratativele pentru stabilirea condițiunilor, în care s'ar putea înfăptui legături economice sigure cu Rusia sovietică, dau chestiunii petrolului în general și în special chestiunii petrolului rus un caracter de acută actualitate. Se dă o mare importanță rezervorului terenurilor naftifere de care dispune. Rusia și se socotește că, după refacerea aparatului industrial, comercial și de transport, Rusia va avea să joace un rol considerabil în aprovizionarea economiei mondiale cu petrol și derivatele petrolului.

Ca mijloc de lămurire a importanței chestiunii petrolului rus, a apărut de curând o lucrare extrem ed interesantă, datorită economiștilor ruși Paul Apostol și prof. A. Michelson, socotiți printre cei mai competenți specialiști. Lucrarea aceasta, „La lute pour le petrole en Russie", procurând datele cele mai recente, în bună parte inedite, înlesnește înțelegerea deplină a condițiunilor în care se află astăzi industria rusă de petrol și a posibilităților ei de desvoltare și avânt.

Autorii studiază și lămuresc punct cu punct, importanța fie căruia dintre cele trei categorii de factori, cari au contribuit în trecut la desvoltarea industriei petrolului; rus: inițiativa, munca și știința rusă; faptul că industria respectivă se desvolta sub scutul unui stat mare și puternic; concursul capitalurilor străine.

Inainte de războiu, — timp de 12 ani, — producțiunea petrolului rus a stagnat. Cauzele nu erau în natura terenurilor petrolifere ale Rusiei, Principala regiune petroliferă, regiunea Baku, ascunde încă în profunzimea și în întinderea ei, bogății petrolifere considerabile. Celelalte două, regiuni importante, cea dela Grozny și regiunea Uralului, care nu sunt de cât la începutul producțiunilor lor, văd debitul lor crescând sistematic și repede. Enorme întinderi de terenuri, în Caucaz în Ural, în guvernământul Astrakan și în insula Sakhalin, înfățișează — afirmă autorii lucrării la care ne referim — un câmp unic în lume pentru cercetările și întinderea industriei petrolului. Cauzele ce au determinat stagnarea acestei industrii au fost politica guvernământului imperial în materie de tarife și concesiuni și situațiunea pieței interne și externe a petrolului. Autorii lucrării arată că acestea stărui în condițiunile noui ale pieței mondiale a petrolului. Față de creșterea prodigioasă a consumațiunii petrolului și derivatelor, lu, creștere determinată de desvoltarea activităților industriale și față de progresul sigur al consumațiunii în viitor, problema supra producțiunii petrolului nu se va mai pune pe piața mondială, ca în epoca crizei exoprtului rus, Grație enormelor sale rezerve de petrol. Rusia va putea deveni un factor independent pe această piață.

Lupta pentru petrolul rus e aproape de punctul său culminant; ea e dusă de trusturi mari străine, sprijinite pe față de guvernele-lor. Grupul american și grupul anglo-olandez concentrează actualmente aproape în întregime prodcuțiunea și distribuția petrolului. Țările consumatoare, în special Franța privesc cu explicabile motive de nemulțumire această stare de lucruri și afirmă categoric punctul lor de vedere, potrivit căruia industria petroliferă rusă trebuie să se desvolte și să se consolideze cu sprijinul lor, dar jăstrând față de piața mondială a petrolului caracterul unui factor independent. Conferința dela Genova e un prilej excepțional pentru discuții și tratative în această privință, — bine înțeles mai mult paralele cu activitatea oficială a conferinței, — care au și început.

D-nii Paul Apostol și Michelson, scoțând în relief importantul rol eventual al Rusiei în aprovizionarea lumei cu produse de naftă, — soluțiunea cecesară a problemei petrolului n'o văd de cât în sporirea producțiunii și în apariția pe piața petrolului a unor noui și puternici concurenți, — ajung la concluziunea conformă cu punctul de vedere al țărilor consumatoare, că Rusia, spre a exercita rolul, său resele țărilor respective și în particular cu ale Franței, trebue să țină seama neapărat de sprijinul pe care ea îl poate găsi în aceste țări pentru industria sc petroliferă.

Contele Bethlen despre situația în Ungaria

Contele Bethlen, primul ministru al Ungariei, a făcut următoarele declarații corespondentului ziarului „Le Temps":

Alegerile și viitorul Parlament

„In politica noastră internă chestia principală este aceea a alegerilor. Care va fi fizionomia viitorului parlament?

Avem impresia că partidul de la putere, adică partidul micilor proprietari și al burgheziei, va obține o majoritate mare.

Platforma pe care se prezintă guvernul în alegeri este constituirea unei majorități parlamentare și a unui partid democratic, cuprinzând toate păturile populațiunii și in primul rând, populația agrară.

In apropiatele alegeri, pentru întâia oară partidul socialist va paorticipa în mod oficial.

Avem de combătut doui inamici: partizanii contelui Andrassy, cari sunt pentru principiul leginimist și se sprijină pe elementele conservatoare și radicalii (numiți, la noi, octobriști), a căror politică se bazează pe principiile revoluției conduse de contele Karolyii în Octombrie 1918. Suntem convinși că nici partidul Andrassy, nioci octobriștii, nu au rădăcini în publicul maghiar.

Ni s'a adus reprosul că am instituit legea electorală prin decret. Cauza e că în adunarea precedentă opoziția a făcut obstrucție și a împedecat ca proectul asupra legei electorale să fie vota înainte de închiderea lucrurilor parlamentare.

Contele Bethlen, a spus că noul parlament va reforma prima Cameră, de oarece institutia Camerei magnaților e prea veche și cea nouă va fi constituită aproape ca Senatul altor țări.

După aceea parlamentul se va ocupa de reforma administrativă și va elabora altă lege pentru autonomia comitatelor; apoi de chestiunile financier. Se vor reviziui impozitele, spre a se crea noui venituri statului.

Contele Bethlen a declarat că comisiunea reparațiilor, care a avut prilejul să ia cunoștință de bugetul și situația economică a țării și cunoaște daunele enorme (?) pricinuite de bolșevici și de ocupațiune, nu va uita că Ungaria a plătit cu o parte din teritoriu, cu averea să publică și particulară, precum și cu o parte din populație. „Ungaria nu e în situație să poată plăti reparațiile".

Primul-ministru al Ungariei a asigurat pe ziaristul francez că țara sa dorește pacea.

„Vrem să demonstrăm că nu suntem un element în ferbere, care poate inspira neliniște în Europa centrală. Vrem să întreținem raporturi bune cu vecinii noștri. Am încercat-o de mai multe ori să încheem cu ei tratate de comerț. Până azi încercările noastre de apropiere prietenească n'au fost încoronate de succes. Nădăjduim că după conferința dela Genova situația se va schimba. Nu vom face propagandă iredentistă. E absolut firese ca acela care a primit lovituri să uite mai puțin repede decât acela ce le-a dat. Dar, nu trebue să tragem concluzii că Ungaria, care n'are armată și urmărește o politică externă pasivă, are intenția să practice un iredentism, care n'ar avea rațiune și n'ar conduce la nimic.

Simțim prea bine că ridicarea țării depinde, în primul rând de o pace sinceră și durabilă. Este interesul comun al tuturor popoarelor; este interesul civilizației europene, din care facem parte.

Forțele militare ale Micei Înțelegeri, poziția sa dominantă în politica Europei centrale, îi dă o astfel de superioritate, încât ar fi ridicol să se vorbească de o amenințare ungară. Dimpotrivă, poporul maghiar are sentimentul constant că e amenințat, controlat și el constată că intervenția în afacerile interioare ale Ungariei continuă. El are sentimentul că a semnat paceta dela Trianon, fără să fi fost liberat de obligațiile, ca rezultau din războiu. El are, în sfârșit, sentimentul că a pierdut a treia parte din populația maghiară, care a fost încorporată statelor vecine, fără să fi primit pentru dânsa egalitatea de drepturi în aceste țări(?). In aceasta constă explicația întăririi opiniei publice în Ungaria întărâtare, care, cu toate aceștea, nu e îndreptată împotriva nimănui.

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

Anul II. No. 503 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Sâmbătă 29 Aprilie 1922

BIBLIOTECA ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA J[illegible] 'NIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESC[illegible]
Telefon:
REDACȚIA No. 21[illegible]

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
6 LUNI . . . . . 90 LEI
3 LUNI . . . . . 45 LEI
1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Reorganizarea învățământului

Reorganizarea învățământului e unul din punctele cele mai însemnate din programul de lucru al actualului guvern.

Prin democratizarea și unificarea organismului școlar din România mare se schimbă fundamental caracterul întregului învățământ.

Două mare principii diriguesc reforma învățământului cât mai mare extensiune și întărire a învățământului de bază și identificarea sistemelor de învățământ din toate părțile Românici, pentru ca și prin școală, cultura să cimenteze noua organizație a Statului român.

Necesitățile sociale de astăzi cer ca învățământul public să fie în chip cât mai larg pus la îndemâna tuturora, pentruca fie care să poată căpăta gradul de cultură pe care-l dorește și de care este capabil. Aceasta nu e numai o chestiune de dreptate socială, dar și un interes fundamental al Statului.

Deaceia, școale populare multe trebuie să fie deviza oricărui stat democrat.

Cea mai mare greșală a educației noastre populare e faptul că la noi, învățământul public și obligator se oprește la școala primară. Educația și cunoștințele ce se căpătă în această școală nu sunt îndestulătoare ca să alcătuiască o educație complectă.

Și aeasta e cu atât mai grav, cu cât în România, numai o mică parte dintre cei ce au absolvit cursul primar urmează o școală superioară, învățământul public oprindu-se astfel la 11—12 ani, vârstă destul de fragedă cân educația nu poate avea o înrâurire definitivă.

Copilul lăsat liber de călăuză și control nu numai că nu-și mai complectează educația, dar chiar uită bruma de cunoștințe, căpătate în școală.

Pentru înlăturarea acestui rău în toate țările culte s'a recurs la prelungirea școalei primare.

Deaceia reforma învățământului primar prevede completarea acestuia cu un **învățământ complimentar** în care, pe lângă noțiunile teoretice se vor preda elevilor și aplicațiunile practice necesare vieței de toate zilele: noțiuni de agricultură, industrie casnică etc.

Învățământul complimentar strict obligator va dura 3 ani și va fi astfel organizat ca să un stânjenească munca câmpului, în timpul lucrărilor agricole.

Școli de adulți la sate, în căzărmi, în fabrici vor fi asociate învățământului complimentar.

Reforma învățământului secundar va prevedea pentru aceĭ copii cari pot urma mai departe învățătura pentru a deveni profesioniști liberi sau de ordin practic, o **școală medie**, care va fi puntea de tranziție de la învățământul primar la liceul propriu zis, înlocuind gimnaziul de azi.

Școala medie va fi alcătuită după două tipuri: unul teoretic corespunzător cursului inferior al liceului actual și altul practic corespunzător învățământului inferior profesional. Școala medie va fi creiată cât mai aproape de sate și în centrele industriale.

Absolvenții școlilor medii cu caracter practic vor putea trece în școli secundare cu caracter practic ca **școli de agricultură, meserii, comerț** etc., iar cei ai școlilor medii cu caracter teoretic vor putea trece în ciclul secundar superior: **licee, seminare, școli normale.**

Cursul liceal superior menit să fie școala de **cultură generală teoretică** și nu de **specializare** va părăsi actualul program trifurcat pentru a reveni la sistemul **unitar.**

Ca o urmare a învățământului practic și teoretic din școlile medii și licee învățământul superior va corespunde acestor 2 ramuri cea practică prin diferitele școli superioare de științi aplicate ca școli de poduri și șosele, mine, arhitectură, silvicultură, agricultură; cea teoretică prin facultățile de drept, litere, științe și teologie. Intre ele, medicina umană, veterinară sau farmaceutică va avea un caracter semi-practic, și semiteoretic.

Pentru a da o cultură generală viitorilor artiști, Conservatorul va fi trecut ca școală cu caracter universitar.

Cât mai buna recrutare a elementelor din presă, care sunt chemate să joace un rol din ce în ce mai însemnat în viața socială și culturală a țării va fi rezolvată prin înființarea de **școli de ziaristică** pe lângă facultățile de drept și litere, asemănătoare cu cele din țările occidentale.

Educația fizică, va fi trecută și la Universitate sub forma unui „Institut de educație fizică", deja pe cale de înfăptuire sub presidentia A. S. Principelui Moștenitor.

Reformă învățământului va arăta că partidul liberal adaugă la principiul democratic al dreptului egal al cetățenilor la guvernarea țării, dreptul egal al tuturor în fața învățământului.

„Mișcările năvalnice"

Cu toată străduința pe care partidul național și-a dat-o ca să ascundă spiritul și politica de care este călăuzit, s'au produs fapte cari au trădat sentimentul și gândirea sa politică.

Așa de pildă când acuzat de regionalism partidul național este nevoit să se explice, el respinge cu indignare ideia regionalistă, dar își trădează în acelaș timp gândul când cere „autonomia provizorie" a Ardealului.

Acum de curând s'a produs un nou fapt care vine să dovedească care este cu adevărat fondul gândirei politice a partidului național și care este spiritul conducătorilor săi.

Cu prilejul congresului partidului naționalist-democrat, d. N. Iorga a primit o scrisoare din partea d-lui Sever Dan, secretarul partidului-național, prin care îl felicita pe d. Iorga și-i ura să ajungă „în fruntea mișcărilor năvalnice".

Această scrisoare trimisă de secretarul partidului, adică de omul care prin funcțiunea sa în partid, este în măsură a cunoaște toate tainele politicei partidului, dezvăluește și lămurește pentru toată lumea care este adevărata politică a partidului național.

Și cunoscând acum fără putință de negare cari sunt țelurile politicei partidului național, întrebăm pe conducătorii săi dacă socotesc sincer că singura posibilitate pentru îndreptarea stărilor actuale și fericirea poporului se găsește pe drumul „mișcărilor năvalnice?"

Are dreptul acest partid căruia îi place încă să se numească de ordine, să creadă că s'au epuizat toate posibilitățile de salvare a țării pe căile legei și ale ordinei?

In locul acțiunei de sabotare a muncii parlamentare, în locul campaniei de ură și de discordie, în locul demagogiei revoluționare și ditsructive, partidul național putea veni cu soluțiuni, putea sugera un program de muncă și de realizări, putea întreprinde o operă constructivă.

Prilejuri a avut: în timpul guvernării Consiliului dirigent și a cabinetului Vaida. Dar la conducere s'a dovedit incapabil de a realiza opera de relacere și de organizare pe care o pretindeau nevoile statului, iar în opoziție a făcut o politică de sabotare și de negațiune.

Și acum ca o urmare a acestei activități, partidul național s'a angajat pe calea revoluției în tovărășia d-lui dr. Lupu și a tuturor elementelor dubioase cari turbură viața politică a țării.

Iar d. Sever Dan care se visează în fruntea masselor revoluționare, îl potteste gratios și pe d. Iorga. Ce decepție pentru șefui nationalistilor-democrati. Acum poate prețui și d-sa cât de necesar ar fi fost ca mustrarea și osânda rostite în adresa partidului țărănist să fi fost deopotrivă îndreptate și împotriva partidului național.

Criza de la GENOVA

In jurul acordului germano-rus

Deși, criza ivită în conferința de la Genova prin semnarea tratatului dintre germani și ruși, a fost comentată de presa europeană într'un chip destul de documentat și cercurile diplomatice în discuțiile lor au considerat-o sub toate raporturile, totuși nu ar putea nimenea să știe în chip precis, motivele care au determinat pe delegații celor două state să recurgă la acest act.

Și, e cu atât mai firesc să privim chestiunea din acest punct de vedere, cu cât se știa dela început că ideia fundamentală exprimată de șefii tuturor delegațiilor la deschiderea conferinței,a fost de a se restabili încrederea reciprocă în relațiunile internaționale. Pentrucă reconstrucția economică a Europei are nevoie să-și sprijine toate sforțările pe această încredere. Conferința de la Genova în primul rând trebuia, deci, să fie manifestarea unei desăvârșite încrederi și să facă în acelaș timp dovada că această conditiune esențială este posibilă, fără de alte scopuri ascunse.

Dar, dacă aceasta este un adevăr, atuncea care să fi fost oare motivele semnărei acordului germano-rus? Să fi fost oare un răspuns comun la nota Comisiunei de reparatii sau la memoriul expertilor dela Londra? Ori, poate să fi fost dorința de a arăta celorlalte state europene, libertatea, independenta și suveranitatea celor două părți contractante? De sigur, că nu se poate ști nimic din toate acestea, însă un lucru e cert, că actul în sine e considerat de toată lumea ca o manifestare de neîncredere față de conferință și că cele două state n'au destulă pregătire ca să reia relațiunile internaționale bazate pe o încredere reciprocă.

Dacă socotim, că d. Llovd George este promotorul conferintei și dacă considerăm toate sforțările pe care le-a făcut încă din primul moment pentru ca să înfrângă la Genova toate piedecile, cu scopul de a apropia unii de altii pe participanți, vom înțelege că premiernl englez trebuie să primească actul germano-rus ca pe o înfruntare personală. Și atunci lesne ne putem da seama, de ce d. Llovd George depune atâta stăruință în aplanarea conflictului ivit la conferință.

Dar, rezolvirea crizei dela conferință impunea Germaniei două căi: sau să denunțe acordul încheiat și atunci lucrările dela Genua, mai puteau să-și urmeze cursul lor normal, sau, ca delegatii germani să renunțe de a mai participa în comisiunea care urmează să se ocupe de situatia din Rusia. Germania a preferat alternativa de-a doua. Dar cum naște întrebarea, dacă într'adevăr conferinta după cele întâmplate va mai putea să conducă la rezultatul impus de refacerea economică a Europei?

Din punctul acesta de privire, dacă socotim că prin reconstrucția economiei europene, în primul rând, se înțelegea normalizarea economică și financiară a Rusiei, e greu să ne mai gândim că oricare străduințe fie cât de mari, ce se vor depune din partea delegaților dela Genova, să mai poată avea vre-o urmare în starea economică a Europei de astăzi, sau eventual în reluarea raporturilor normale a Rusiei cu celelalte state.

Și, aceasta pentu motivul arătat mai sus că Adunărei dela Genova, îi lipseste elementul esential: încrederea reciprocă dintre state. Intr'adevăr problema reconstrucției Rusiei, ca și aceia a întregei Europe, impune asigurarea de resrse financiare. Dar, pentru ca să se obțină aceste resurse financiare, trebuie ca în fiecare țară să se creeze o atmosferă prielnică încheierei unor angajamente internaționale. Ori, aceste contracte dintre state nu se pot încheia fără de o încredere reciprocă și atuncea mai poate fi vorba de relatiuni normale între Rusia si Germania de-o parte și restul Europei de cealaltă parte, când avem înaintea noastră tratatul dela Rapallo, care însemnează negatiunea oricărei încrederi pe care statele europene puteau să o aibă în Rusia.

Iată din ce cauză socotim că toate sperantele ce s'au pus în Genova, vor rămânea zadarnice, atât timp cât nu va fi o unitate de vederi perfectă între toate țările din Europa.

Știrile zilei

Fabrica de vagoane din Arad răspunzând unui articol din „Lupta" de ieri publică în ziarele din Capitală un comunicat, în care recunoaște că se luptă cu greutăți materiale și că are față de CFR o pretențiune de 140 milioane pe care însă nu o poate incasa.

Comunicatul arată că direcțiunea fabricei face toate sforțările pentru a nu fi nevoită să concedieze pe muncitori. In sfârșit comunicatul își exprimă speranța că guvernul va găsi mijloacele pentru a sprijini fabrica în năzuințele sale.

*

Tribunalul a luat ieri în discuție cererea Schuller de-a fi pus în libertate hotărând să-i împlinească cererea în schimbul unei cauțiuni de 600000 de lei. Schuller a făcut apel.

*

„Aurora" scrie că o delegațiune a asociației chiriașilor franceżii va sosi la 1 Iunie la București pentru a participa la congresul chiriașilor din capitală

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Conferințele Ateneului Roman

„Nivelare sau Selectie"

— Conferința d-lui I. D. Barzan —

„Nivelare sau selecție" a fost titlul conferinței, pe care dl avocat I. D. Barzan, a ținut-o la Ateneul Român Duminecă 23 Aprilie c.

D-sa își desvoltă teza începând cu expunerea teoriei darwiniene a evoluției și-a selecției, teorie trasă din principiul lui Malthus asupra creșterii populației.

Analizează evoluția speciei omenești în cursul vremilor și trece la diferite organizări sociale, arătând că și ele deși au un organism foarte complicat, sunt supuse acelorași legi de evoluție și de selecție.

Organismul social ca și organismul individual, e supus acelorași legi fatale, a evoluției și-a selecției atâta vreme cât lucrurile merg normal.

In organismul social, sgudurile cari opresc evoluția și răstoarnă valorile sunt revoluțiile și marile războaie cari produc nivelări.

Analizează teoriile socialiste fie a socialismului evolutiv fie a socialismului revoluționar, care ambele tind la abolirea proprietății individuale și la anihilarea individului, care nu există decât ca o părticică a societății. Căci pentru ei: Speța e marea, puternica și eterna realitate a vieței.

Revoluțiile sunt dorite, numai de acei cari nu au nimic de pierdut și de politicieni fără scrupule, care speră ca numai astfel să ocupe primele locuri, pe care nu le-ar putea ocupa nici odată, fiind mediocri și ignoranți.

Puterile statului pe care oameni competenți cu mare greutate le conduc, ne închipuim cum vor fi exercitate de bande improvizate care ar trebui să conducă complic ta și delicata mașină economică, socială și politică.

In acest scop analizează timpurile marei revoluții franceze, comuna din Paris dela 1871 și mișcările revoluționare comuniste după marele război.

Din cele expuse, conferențiarul trage următoarele concluzii:

Trebue să nivelăm lumea lăsând actuala societate pradă curentelor anarhice cari vor duce la revoluție și la dărâmarea actualelor forme sociale; sau trebue din contră o disciplină cât mai mare, care să ducă cât mai departe selecția ce trebue făcută între oameni, spre a accelera progresul și bunul trai.

A lăsa curentele anarhice să pue mâna pe conducere înseamnă să ne îndreptăm spre barbarie.

Ce trebue dar să dorim se întreabă conferențiarul: armonia claselor sociale, concertarea tuturor înăuntrul aceleiași națiuni, spre a ajuta evoluția naturală a stărilor de lucruri. Colectivitățile nu pot să fie reprezentate în interesele lor generale decât printr'o elită. Trebue să facem ca bunul trai să domnească cât mai mult și pentru cât mai mulți, ca energia latentă a maselor, să nu aibă motive de-a se pune în serviciul cauzelor revoluționare.

Trebue să luptăm ca în ierarhia organizărilor sociale, valorile din orice clase sociale s'ar ridica, să fie puse la locul lor.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă
și costume moderne
1588 Firma
M. Neumann
Cluj, Piața Unirii No. 14

Pentru biblioteca din Oradea-Mare

Una din cele mai frumoase și bogate biblioteci din Ardeal este cea din Oradia Mare. Actualul Consiliu Comunal în dorința sa arzătoare de a înzestra această instituțiune cu cărți de literatură românească a votat în ultimul timp un fond de 80 mii lei pentru acest scop însărcinând totodată pe dl dr Virgil Pop, directorul Bibliotecei, cu procurarea acestor cărți și cu facerea unui apel călduros la toți autorii din ară pentru a oferi câte un exemplar din operile lor.

Cu această ocaziune Direcțiunea bibliotecei aduce vii mulțumiri dlui maior Iorgulescu care a donat Bibliotecei aproape 200 volume de cărți omănești precam și Casa „Cartea Românească" care a donat 500 volume.

ECOURI

Brazilia — țara aurului

Vaporul „Hilde rand" a plecat din Londra spre Bazilia cu o expediție pentru a face explorări în regiunile aurifere ale fluviului Araguya.

Printre membrii expediției sunt inginerii de mine Bullok și O Brien și locotenentul de marină Onaife.

Conducătorul expediției a declarat, că după cercetările făcute până acum de el, poate deduce că Brasilia va fi în viitor adevarata țara a aurului.

Scăderea populației în Franța

Și acum după războiu — se constată o mare scădere a populației în Franța.

In mediu numărul copiilor de fie care familie în Franța e de 1. Comitetul național pentru sporirea populației constată că dacă lucrările vor merge ca acum populația va scădea de la 45 milioane cât e azi, la 39 milioane în 1940, în 1950 la 31 milioane, iar 1965 la 25 milioane.

Conferențiarii francezi la noi

Conferința d-lui Focillon

— „Rodin" —

Al doilea conferențiar a fost dl Henry Focillon, care a vorbit cu mult avânt și pricepere despre cel mai mare sculptor poate al vremurilor noastre, Auguste Rodin.

Rodin a fost un om excepțional, un artist desăvârșit care a dominat pe toți artiștii contimporani.

Arta lui însemnează o întreagă revoluțiune, însemnează o școală nouă, despre care azi e atât de banal a vorbi. Dar, trebue să se ție seamă, că în opera lui Rodin e cristalizată întreaga cugetare franceză, din secolul al 19-lea, toată vitutea, gravitatea și energia poporului francez. Toată literatura franceză din secolul al 19-lea e reprezentată de genialul sculptor, — care nu i-a dat artei sale alt sens decât viața.

Viața intensivă, cu energia ei populară, cu poezia ei și cu sensibilitatea ei, selecționate așa cum numai o minte genială și un talent desăvârșit puteau să o facă. Cu drept cuvânt meritá gloria de care este înconjurat artistul ce a insuflat atâta viață marmorei reci.

Dl Focillon a vorbit despre moderniști și impresioniști și a făcut apoi o comparație între arta greacă și cea modernă, găsind că de multe ori grecii din sec. 3 și 4-lea au păcătuit prin lipsă de castitate în reprezentarea nudului feminin.

Prin pasiunea și sensibilitatea sa, Rodin nu poate fi comparat decât cu Dante.

Ca technician în sculptură, el era perfect. Ordonarea și compoziția umbrelor, ca și cunoașterea perfectă a anatomiei umane, unite cu vederile lui largi de artist, au făcut din Rodin cel mai mare artist al Franței. Farmecul operelor sale artistice este acea umbră neînțeleasă în care sunt învăluite, lăsând ceva de ghicit inteligenței.

Conferința d-lui Abel Hermant

— „Sufletul Străin" —

Prietenii „Analelor" și un numeros public de intelectuali bucureșteni, au avut plăcerea să asculte Luni în Amfiteatrul Fundațiunei Carol, conferințele a doi cărturari francezi amândoi deopotrivă de cunoscuți.

Cel dintâi a vorbit ilustrul scriitor dl Abel Hermant.

O bună parte din public venise de sigur să audă o veselă și vioaie cuvântare în care să recunoască pe autorul atâtor cărți gustate. Hermant însă ne-a dat o mică prelegere în stilul „Université de jeunes filles", instructivă, agreabilă și foarte curtenitoare. Am descoperit astfel un Abel Hermant care gândește fără a se perde în abstracțiuni care sistematizează fără pedanterie.

A început printr'o profesiune de credință. Hermant nu recunoaște curentul care face din umanitate un tot indivizibil și din orice individ al speței umane un tovarăș ce trebuește iubit. O astfel de umanitate nu există după el.

Pentru subtilul nostru scriitor umanitatea nu este decât o alăturare de suflete deosebite, grupate în națiuni, având afinități, având aptitudini mai mult sau mai puțin mari de a se înțelege, de a trăi într'o iubitoare frăție, dar tot atât de apte să se și urască, să se desprețuiască să se distrugă. Vorbind despre aceste suflete specifice, Hermant a ajuns la sufletul francez. Aci era la largul lui. Cu o ironică modestie el a contestat meritele spiritului galic, împărțindu-le generos celorlalte popoare. Dar pe măsură ce împărțea elogii inteligenții națiunilor, prestigiul spiritului francez, care grăia prin el, se înălța mai mult și cuprindea fascinant întregul auditoriu.

Cititi "Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Conferințele d-lui dr. N. Leon

prof. univ., fost rector al Univ. din Iași

D. dr. N. Leon, profesor de parazitologie la Universitatea din Iași acceptând invitația Facultății de medicină din Cluj și-a început eri seara, la ora cinci în amfiteatrul Institutului de Zoologie seria de conferinți din domeniul parazitologiei.

D. doctor Iacobovici, prof. universitar și decanul Facultății de medicină, luând cel dintâi cuvântul, a rostit următoarea cuvântare de bună venire:

Domnule Profesor,
Domnilor,

Sunt 24 de ani de când ascultăm magistrele d-voastră lecțiuni de pe băncile improvizate ale catedrei de Zoologie medicală din București.

Strălucitul elev al lui Heckel expunea studențimei române, noile concepții ale zoologiei și biologiei în genere.

Vasta d-voastră erudiție, talentul d-voastră de predare captivase generația mea. Făceați din datele pozitive ale științei o adevărată poezie a naturei.

V'ați dus apoi în capitala Moldovei. Zi de zi ați răscolit tainele necunoscute ale vietăților, ce trăesc pe pământul României și ați luminat atâtea necunoscute.

Elevii pe cari i-ați fermecat altădată, ajunși și ei cercetători, v'au urmărit zi de zi și azi, ajunși aci în acest nou focar de știință românească, au crezut de a lor datorie să-și cheme pe marii lor maeștri pentruca și tânăra generație clujană să se poată împărtăși din comorile din cari ne-am împărtășit și noi.

Domnule Coleg, iubite maestre, Facultatea de medicină din Cluj vă mulțumește pentru graba cu care a-ți răspuns chemărei sale și e sigură, că precum d-voastră veți spune de pe această catedră va rămâne întipărit așa cum ne-a rămas și nouă neuitatele d-voastră cursuri.

D. Prof. N. Leon, după ce mulțumește d-lui prof. Iacobovici începe prelegerea de deschidere.

Pentru a scoate în relief nevoia creiărei unei catedre de parazitologie la Facultatea de Medicină a Universității din Cluj, d. prof. Leon face mai întâi un scurt istoric al nașterii și dezvoltărei parazitologiei și a raporturilor ei cu celelalte științe.

Prima catedră de Istorie medicală și Parazitologie a fost creiată la Paris de zoologul Raphael Blanchard, care schimbă direcția pur descriptivă a cursului de istorie naturală medicală a predecesorului său Baillon, transformându-l într'un învățământ de parazitologie animală și vegetală.

Universitățile din vechiul regat, organizate după tipul celor franceze au introdus la Facultatea de Medicină cursul de Parazitologie, punându-l în programul anului I.

Constatându-se în timpul din urmă că această știință cere cunoștințe anterioare de fiziologie, anatomie, histologie — prin modificarea programului parazitologia a trecut în anul III.

D. prof. Leon arată apoi uimitorul progres ce l'a făcut parazitologia în ultimii 15—20 ani.

Nici o parte din medicină n'a fost așa de frământată, în timpul din urmă ca parazitologia umană.

Nu e mult de când nu se cunoștea aproape nimic despre transmisiunea parazitului malariei, nu se cunoștea parazitul boalei somnului, al dizenteriei tropicale etc.

Cauzele acestor progrese sunt următoarele:

1) Marea importanță ce s'a dat acestui studiu; 2) raporturile așa de strânse dintre parazitologie și celelalte ramuri ale medicinei și 3) războiul care a ajutat foarte mult la progresul tuturor științelor medicale, prin multimea și varietatea boalelor. Trecând la altă ordine de idei eminentul savant a arătă că studiul parazitologiei cuprinde patru grupe de paraziți: 1) Protozoarele; 2) Vermii; 3) Artropodele și 4) Fungii.

Studiul primei grupe, a luat un foarte mare avânt, în Germania unde s'a creiat o știință specială — *protistologia.*

De asemeni în Anglia, mai ales la universitățile din Cambridge și Londra.

Rezultatele importante obținute în timpul din urmă în domeniul protozoologiei a făcut pe cunoscutul parazitolog englez, Patrick Manson să se exprime: „Regnul bacteriilor a atins apogeul său; acel al protozoarelor începe deabia acum".

Helmintologia care a fost la început numai o știință pur descriptivă, fără a studia biologia vermilor intestinali, devine de mare importanță în patologie și prin cercetările lui Küchenmeister, Leuckart. Van Beneden devine o știință experimentală.

Cercetările lui Metschnikof și Guiart pun în evidență și mai mult rolul considerabil al helmintologiei, în etiologia boalelor intestinale.

Din *entomologie* nu interesa medicina înainte vreme, decât puține insecte ca peliculidele și puțini acasieni, care trăesc pe corpul omului.

Datorită gradului de perfecțio-

Cronica politică

Guvernul de coaliţie. A fost o vreme când guvernul de coaliţie era refrenul pe care-l auziai la toate răspântiile. Nu era gazetă de opoziţie şi nu era politician care să nu se socotească dator a spune că singura posibilitate pentru îndreptarea lucrurilor este guvernul de coaliţie. Acesta era cu deosebire visul politic al dlui Maniu. In el trebuiau să între toţi aceia cari fac mai mult zgomot în concertul politicei noastre. Indiferent de trecut, indiferent de ideologia politică, indiferent de valoarea reală, guvernul de coaliţie era deschis pentru toţi. O singură condiţiune se punea: dl Maniu, preşedinte.

Incă de atunci noi am arătat câtă dovadă de neseriozitate şi de lipsă de discernământ dădeau aceia cari credeau în putinţa de realizare dar mai cu seamă în valoarea unui atare guvern în energia şi capacitatea sa de a face o operă serioasă.

Inşirasem atunci toate cauzele şi adunasem toate argumentele pentru a vădi cât de copilăroasă era ideia guvernului de coaliţie.

Avem satisfacţia, acum, că însuşi unul din campionii ideii guvernului de coaliţie, dl Iorga să se rostească în aşa fel asupra acestei chestiuni în cât să facă suficientă dovadă de câtă dreptate aveam noi atunci. La congresul dela Craiova, dsa a spus: „înţeleg un guvern de coaliţie, **dar nu unul de stânsură.**“ Cu altele cuvinte, un guvern din cere să faca parte numai acele forţe politice cari prin ideologia, prin spiritul şi prin trecutul lor oferă chezăşia unei conlucrări serioase. Numai este deci vorba de un guvern de coaliţie aşa cum îl visa dl Maniu, ci un guvern de colaborare, în care numai anumite partide şi anumiţi oameni vor putea intra.

Cuvintele dlui Iorga îndreptăţesc atitudinea pe care am avut faţă de ideia guvernului de coaliţie şi ne bucură că dsa le-a spus aşa de răspicat încât vor trebui să fie auzite de dl Maniu.

Politica separatistă in biserică

Partidul naţional asmuţă sinodul din Cluj contra guvernului

Nefasta politică inaugurată în Ardeal de către partidul naţional de astăzi, după ce s'a văzut combătută şi învinsă pe toate căile, şi-a căutat eri drum şi'n biserică şi şcoală, căutând să zădărnicească opera culturală şi de combatere a analfabetismului, începută de guvern.

După ce în trecutul apropiat partidul acesta a băgat zîzanie între preoţii şi credincioşii celor două confesiuni româneşti din Ardeal, prin oamenii săi din sinodul diecezei clujene, prin doi profesori universitari, dela care nu ne-am fi aşteptat să nu se poată ridica peste patimile mărunte când e vorba de şcoala românească, — a ataţat congresul eparhial împotriva guvernului pe chestiunea statificării şcolilor, de care n'avea dreptul să se atingă, când ştia, că eparhia aceasta e cea mai săracă în şcoli primare confesionale, că nu are învăţători şi că pe cei ce-i are, nu-i poate plăti, întreg buegtul eparhiei destinat învăţătorilor fiind de abia 70.000 lei, cam cât ar face leafa a 4—5 învăţători.

Cu toate că ştiau aceasta şi cu toate că cunoşteau şi rezultatul îmbucurător obţinut pe toată linia prin statificarea şcolilor ardelene, cei doi profesori universitari din patidul naţional, d-nii Silviu Dragomr şi Ion Lupaş, au găsit de cuviinţă să ceară Sinodului să protesteze violent, s'o rupă chiar cu guvernul şi ce e mai mult, primul dintre aceşti oameni politici de im provizaţie nu s'a sfiit să spună, că prin statificarea şcolilor confesionale româneşti din Ardeal, guvernul României a călcat pacea dela Saint-Germain.

zIn urma acestora nu ne mirăm de loc, că un ziar maghiar de aseară a comentat declaraţiile partidului naţional din sinodul diecezei clujene într'un chip cu adevărat grav, intitulându-şi darea de seamă despre dezbaterile sinodului în felul acesta: „Izbucnirea războiului cultural, confesiunile ardelene împotriva guvernului“.

Ceeace ne miră, e, că după ce a înveninat toate raporturile Ardealului cu România veche de altădată, partidul naţional, ca să se poată răfui într'un chip oarecare cu vechiul regat, are cutezanţa să protesteze contra faptului, că acest vechi egat caută să zmulgă fiii Ardealului din ghiarele analfabetismului. Actul acesta al partidului separatist e un curat atentat a viaţa României, unul şi mai mare decât cele de până acum şi trebue să i se răspundă după cuviinţă.

...are, a technicei micrografice şi ...metodelor noi de experimentare ...a dezvoltat în ultimii ani nu numai entomologia medicală, veterinară şi farmaceutică dar şi cea agricolă, care studiază insectele ...zite ale plantelor cultivate ...*Mycologia* devine pe lângă ...tică a 4-a ştiinţă parazitologică, ...nd s'au izolat o serie de fungi ...togene care trăesc pe suprafaţa pielei şi a mucoasei, agenţi ai ...zcoselor.

...Nu există fenomen biologic, mai ...t şi mai variat ca parazitismul. ...Paraziţii trebuesc studiaţi atât ...punct de vedere al ştiinţei pu... cât şi ca agenţi de răspândire ...bolilor molipsitoare.

...Parazitismul e o serie de rapor... biologice care se stabilesc în... două fiinţe de specii diferite.

...Comensalismul, mutualismul, ...mbrosa explică evoluţia boale... parazitare, care de cele mai ...lte ori corespunde fazelor de ...voltare ale parazitului.

...onferenţiarul îşi încheie cursul ...deschidere prin trecerea în re... a foloaselor, pe care le-au ... celelalte ramuri ale medici... din studiul parazitologiei u... e.

Partidul National şi cazul dlui dr. Molovan

Partidul naţional, aşa de sever când e vorba să judece partidele şi oamenii vechiului Regat, e dimpotrivă foarte îngăduitor când e vorba să-şi vadă şi să-şi pedepsească propriile lui păcate. Se ştie doar câtă mare îngăduinţă a dovedit acest partid când Ardealul întreg s'a ridicat să ceară sancţiuni cu privire la gestiunea necurată a unora dintre oamenii Consiliu lui Dirigent.

Nu era om în Ardeal care să nu ştie că la faimoasele resorturi se săvârşiseră cele mai scandaloase afaceri, şi totuşi partidul naţional nu s'a sfiit ca, înfruntând indignarea opiniei publice, să se solidarizeze cu toţi acei şefi de resorturi cari se dovediseră incorecţi în mânuirea banului public.

Ce să ne mai mirăm, prin urmare, că şi în cazul d-lui dr. Moldovan partidul naţional vine să ne sfideze cu aceiaşi revoltătoare îndulgenţă pe care a dovedit-o faţă de gestiunea necurată a consiliului Dirigent.

Se ştie că o anchetă administrativă însoţită şi de o cercetare judicioasă a stabilit grave nereguli în gestiunea Inspectoratului general sanitar din Cluj. In urma cercetărilor făcute, şeful serviciului de conturi, Târnoveanu, a fost destituit, şeful serviciului personalului M. Ionescu a fost pus în disponibilitate, iar Vasiliad, şeful serviciului de conturi din direcţiunea generală Bucureşti, a fost de asemenea înlocuit. Putea oare să rămâie în afară de orice sancţiune şeful administrativ al Inspectoratului sanitar, adică d. dr. Moldovan, asupra căruia cad toate răspunderile? Putea oare guvernul să nu ieă nicio măsură împotriva unui om care, chiar dacă nu poate fi acuzat de necinste, dar s'a dovedit a fi un rău gospodar?

Căci vă închipuiţi care ar fi fost atitudinea partidului naţional dacă în locul d-lui dr. Moldovan s'ar fi întâmplat să fie un om din vechiul Regat.

Dar d. dr. Moldovan este membru al partidului naţional, şi faţă de gestiunea Inspectoratului sanitar partidul naţional nu putea să aibe decât aceiaşi largă indulgenţă pe care a avut-o şi faţă de gestiunea Consiliului Dirigent.

„PATRIA“ şi disparaţia ziarelor româneşti

Intr'un articol al nostru despre dispariţia gazetelor româneşti din Ardeal, „Patria“ vede o mărturisire a propriilor noastre păsuri.

Ziarul partidului-naţional ştie foarte bine că dintre toate gazetele româneşti din Ardeal „Infrăţirea“ etse aceia care a prins rădăcini mai adânci şi mai solide în opinio publică. Aşa încât enumerând două dn cauzele cari au determinat moartea acelor ziare, noi nu plecam dela situaţiunea noastră. Făceam însă o constatare foarte adevărată şi foarte dureroasă. Interesul publicului din Ardeal pentru presă este prea puţin dezvoltat.

Noi suntem însă atât de doritori să vedem o înflorire a pressei româneşti aci, încât n'am dori nici „Patriei“ ca printr'o neaşteptată dispariţie, să dovedească justeţea şi adevărul constatărilor noastre.

In chestia alegerii de la Cojocna

Insultele „Patriei“ — Procedee necorecte — Naţionalii calomniază dar fug de răspundere — Un „naţional“ vrednic: protopopul Haţiegan — — Scrisoarea părintelui Suciu —

Primim următoarele:

Sub titlul „Alegerea dela Cojocna“, ziarul „Patria“ în Nr. din 12 Martie publică un articol inspirat de dl dr Sever Dan în care sunt amintit ca unul care am rătăcit şi dezertat dela steagul partidului naţional şi în care se spune că poporul e pornit în contra mea.

Acest articol, dl Dan din „sărăcia“ sa, l'a tipărit în sute şi mii de exemplare şi prin agenţii săi l'a răspândit în întreaga circumscripţie. Indată ce a apărut acest articol, am trimis o desmintire „Patriei“, care însă nu a publicat-o. M'am adresat apoi în scris vicepreziedentului clubului judeţan a partidului naţional, d-lui dr Simion Tămaş ca să facă o anchetă — pentru constatarea adevărului. Până azi nu s'a făcut nimic. M'am întâlnit personal cu dl Tămas, l'am rugat să grăbească lucrurile, iarăşi nimic.

Lucrul acesta, de a ataca pe oamenii cinstiţi şi de a fugi apoi de constatarea adevărului constitue un procedeu josnic şi pătimaş. E drept, că alegerile acestea au decurs într'o agitaţie neobişnuită şi că lupta s'a dat cu o prea mare patimă..

Totuşi n'am presupus, că dl Dan e stăpânit de atâta patimă şi ură. Ca secretar al partidului se vede însă că e atot puternic atât la „Patria“ cât şi în partid şi sodus de atâ a trecere loveşte în oameni nevinovaţi. De acea declar — pentru cunoscuţi şi opinia publică că eu în alegerile actuale de deputaţi am avut o atitudine neutrală. De ce am avut această atitudine, dl Dan a ştie foarte bine.

Rog şi acum pe această cale pe dl Dan să delege doi bărbaţi, căci şi eu îmi voi delega doi şi aceştia să anchetcze în comuna Cojocna şi în comuna Călian pe care o administrez pentru dacă e adevărat că eu am îndemnat pe un singur alegător măcăr să voteze cu dl Şomlea?! Dacă se va putea constata aceasta mă supun la ori ce.

Iar de nu dl Dan rămâne . . . cu o afirmaţie greşită, inspirată de protopopul Haţiegan.

In ce priveşte poporul, dl Dan să fie liniştit, căci şi eu sunt foarte liniştit. Azi se ştie că toată manifestaţia „curată“ a fost pusă la cale de agenţi plătiţi cu câte 1500 lei şi plănuită în casa protopopului Haţiegan pentru anumite scopuri locale. La însufleţirea „generală“ şi momentele „înduioşătoare“ a contribuit mult alcoolul consumat la crâşma lui Neuman.

Poporul ştie, că în comuna Cojocna eu am introdus în 1918 viaţa românească cu riscul vieţii; el ştie, că eu am rupt ghiaţa la reforma agrară; el ştie, că eu am făcut zeci de drumuri până am aşezat 80 de copii şi fetiţe la diferite şcoli şi meserii. Şi în timp ce eu am înţeles astfel să lucru pentru popor, protopopul Haţiegan da din „Pravilă“.

Şi acum D-ta, D-le Dan, tocmai cu acest protopop, care nu s'a sfiit a spune chiar în sf. biserică, de pe amvon „că popa Suciu s'a vândut liberarilor,“ vrei să mă discreditezi înaintea poporului ?!

„S'a vândut liberalilor“ era fraza de predilecţie a duşmanilor mei. Era vorbă că am primit odată 10 mii lei, apoi 100 mii lei....

Protopopul Haţiegan îşi freca mâinile vesel, vorbind ungurilor şi ţiganilor: „popa Suciu v'a vândut la ciocoii şi la bolerii din Regat; — nu veţi mai căpăta pământ — vai de capul vostru“.

Protopopul Haţiegan, acest om cu două feţe este acum în România-mare „naţionalist“ înfocat şi a uitat că sub stăpânirea ungurească era coada tuturor ungurilor. Deşi tânăr pe atunci, îmi aduc aminte de alegerile din 1906 şi 1910. In acelea alegeri era trădare de neam dacă nu mergeai cu partidul naţional. Intrebaţi-l însă pe protopopul Haţiegan, ce atitudine a avut? Intoarcea căpeneagul din câtrău sufla vântul, şi defăima autorităţilor pe vrednicul meu înaintaş, preotul Teodor Ciortea, un neînfricat luptător pentru cauza românească — de „agitator“. Câte discursuri „patriotice“ n'a ţinut atunci, spre scârba tuturor românilor cinstiţi! Dacă-l întrebai, pentru ce se compromite aşa, răspundea cu cinismu-i caracteristic: „N'am ce face, copiii îmi sunt în slujbele „lor“..... Azi cel mai demn „naţional“ este el şi cu el se mândreşte, şi cu drept cuvânt, partidul naţional.

George Suciu,
paroh ort. rom.

In chestia salarilor funcţionarilor

Memoriul funcţionarilor de la directoratul Agriculturei cere îndreptarea greşelilor guvernului Averescu

Zilele acestea funcţionarii directoratului de agricultnră din Cluj au alcătuit un memoriu pe care urmează să-l înainteze dlui Ministru de finanţe, un memoriu relativ la sporul de scumpete dat de anul trecut numai unora din funcţionarii statului.

In memoriu se accentuiază că din creditul extraordinar de 350 milioane ce s'a deschis anul trecut de guvernul Averescu, după ce s'a împărţit funcţionarilor organizaţi în sindicate, suma de 870 milioane, rămasese ca restul de 80 milioane să fie împărţit funcţionarilor din Ministere. Cum funcţionarii directoratelor din ţinuturile alipite sunt consideraţi egali cu cei din ministere, logic era ca şi ei să primească din această sumă. Guvernul Averescu a împărţit cele 80 milioane numai funcţionarilor din Bucureşti.

Prin memoriul amintit funcţionarii cer revenirea asupra acestei nedreptăţi.

Citiţi pag. 7-a

INFORMAȚII

După ultimele telegrame din Atena, starea sănătății A. S. R. Principesei Elisabeta, continuă să se amelioreze.

•

Dl Ion I. C. Brătianu primul delegat al României a plecat din Genova la Roma. Dl Brătianu va fi primit în audență de Regele Italiei și Papa Pius al XI.

•

Dl Gunaris a avut o lungă întrevedere cu primul ministru al României dl Brătianu.

In cercurile grecești se afirmă că această întrevedere este în legătură întrarea Greciei în Mica-Antantă.

•

S'a inaugurat la Genova Camera de comerț italo-română.

•

Dl Profesor Dr. N. Leon, dela Universitatea din Iași, își va ține a doua lecție Vineri 28 crt, orele 5 - 6 p. m. în sala Institutului de Zoologie.

D-sa va vorbi despre „Influența paraziților asupra corpului omenesc."

•

Toți foștii elevi ai liceului gr. cat. din Beiuș, cari au depus maturitatea în anul 1911—12 conform hotărârei luate înainte de despărțire, sunt rugați a lua parte la convenirea de 10 ani, ce va avea loc în Beiuș la 1 Iunie st. n. 1922. Cei ce vor participa să se anunțe cu 10 zile înainte d-lui I. Teușan, profesor, Cornel Man, farmacist sau V. Marchișiu, vicerector.

•

Astaseară, Joi 27 are loc în sala prefecturei concertul dat de refugiații ruși.

•

Avându-se în vedere lipsa de agenți sericicoli în Ardeal și pentru o mai intensă organizare a acestui serviciu, Directoratul Agriculturei din Cluj a cerut Ministerului ținerea unui curs sericicol de 3 luni la Lugoj, în vara aceasta.

•

Dl Iuliu Prodan, profesor la academia de Agricultură a fost numit președinte în comisia de examinare la capacitate a elevilor liceului din Deva.

•

La ministerul de finanțe se va începe Joi conferința comisiunilor bugetare din toate ministerele. Va prezida dl Vintilă Brătianu și se va alcătui noul buget.

Ca răspuns la articolul „Patriei" intitulat Apucăturile „Infrățirei" *și în care suntem învinuiți că am fi modificat textul unei declarații pe care am primit-o spre publicare din partea unui grupp de intelectuali din Dej, somăm organul partidului național să publice „copia legalizată a textului original" pentruca cetitorii singuri să vadă cine cutivă bizantinsmul pe pământul ardelenesc.*

•

La ministerul de instrucțiune publică a fost deschisă eri o conferință la care participă directorii regionali, și directorii din ministere. S'a discutat chestiunea reformei învățământului.

•

Printr'o telegramă trimisă comisiunei române de lichidare din Viena, ministrul de finanțe a întrebat dacă se poate prelungi termenul pentru depunerea coroanelor preschimbate în țară și a căror valoare urmează a fi restituită României în aur de Banca Austo-Ungară.

D. Zăuceanu, șeful sus numitei comisiuni a răspuns că se admite prelungirea termenului urmând ca ministerul de finanțe să comunice data când s'a hotărât să depună aceste coroane. Expedierea lor se va face în lăzi și saci.

•

Delegații Uniunii industriașilor din Ardea și Banat, împreună cu delegații muncitorilor, s'au întrunit la casa centrală a meseriilor spre a discuta chestiunea reorganizării asigurărilor sociale.

Ministerul muncii este reprezentat prin d-nii: dr. Călărășanu, inspector general al Ardealului, dr. Mărgineanu, dr. Iacobi, Rusu și Vunder.

•

Ministerul muncii a fost înștiințat de inspectoratele regionale că s'au încheiat următoarele contracte colective de muncă: La întreprinderile forestiere de pe valea Mureșului, la fabricele de cherestea din Tg.-Mureș, la fabricele de mașini, la întreprinderile chimice, între patronii și lucrătorii frizeri și ceasornicari din T.-Mureș, la fabricile de ciment, gips și minele de mobile Iosif Nemethy din Turda și la uzinele Solvay din Transilvania.

•

De închiriat sau de vânzare imediat liberă una casă în centru se poate instala imediat orice birou de Societate, Bancă, Cafenea Restaurant etc. Condițiuni avantajoase adresa la ziar.
1694 *Csang. Casar*

După rapoartele primite pe direcția plasării din ministerul muncii, sunt disponibili în țară3000 muncitori de pădure, dintre cari 500 la Cluj, 500 la Sibiu, 500 la Oradia-Mare și 1500 în Basarabia.

Pentru angajarea lor, întreprinderile forestiere se pot adresa la inspectoratele muncii respective.

Muncitorii angajați în lucru prin inspectorate vor putea fi transportați pe c. f. r. în vagoane colective, cu tarif redus.

•

Comisiunea emigrărilor se întrunește Vineri după amiazi la ministerul de interne.

Se va discuta chestiunea întrării în țară a străinilor și formele ce trebuesc îndeplinite pentru aceasta.

•

Toți foștii supuși Austro-Ungari deveniți astăzi supuși Români care aveau depozite la fosta Legațiune Austro-Ungară din București sau la fosele consulate ale monarhiei din România depozite care se află acuma la Ministerul Afacerilor Străine din Viena și la Banca Austro-Ungariei sunt învinuiți a-și anunța drepturile lor la Ministerul Afacerilor Străine, Dir. pentru Executarea Tratatelor spre a se putea identifica și restitui celor în drept zisele depozite.

•

A apărut „Biserica Ortodoxă Română" de dr. Valer Moldovan și se găsește de vânzare la librăria „Ardealul" și la toate librăriile. Prețul 20 lei.

•

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și învioreză chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

•

Fabrica de perii, văruitoare, pensule și mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în prețuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

NOUL REGIM al transporturilor pe Cfr

— El intră în vigoare dela 1 Mai —

După cum am anunțat la timp, ministerul de comunicații desființând actualele comisiuni regionale de transport, ca și comisiunea centrală de transport, care lucra pe lângă Direcțiunea generală a C. F. R. s'a decis ca dela 1 Mai toate transporturile să se facă după noui norme de înregistrare la stațiuni, depunere și încărcare.

MARFURILE AU FOST CLASIFICATE

Din punctul de vedere al modului de înscriere și punerea vagoanelor la încărcare, mărfurile se vor împărți în următoarele 4 feluri de grupe: mărfurile regie C. F. R., adică acelea predate cu mandate de transport și adresate căilor ferate; mărfurile adresate unei autorități civile sau militare; mărfurile adresate particularilor și produsele petrolifere expediate în cisterne sau butoaie.

In grupa mărfurilor adresate autorităților, vor intra și mărfurile pentru nevoile interne și anume: animale vii, brânză, carne, zarzavat, fructe, ouă, păsări vii, pește proaspăt, grâu, porumb, cartofi, făină, zahăr, coloniale, furajele și combustibilul ca: lemne de foc, cocs și cărbuni.

INREGISTRAREA ȘI DEPUNEREA MARFEI

Pentru obținerea vagoanelor necesare ori cărui fel de marfă, predătorii vor trebui să aducă de la 1 Mai cor. mărfurile în gară și vor depune odată cu marfa și scrisorile de trăsură.

In gările unde nu există magazii sau loc suficient pentru depozitarea mărfurilor, se va admite depunerea scrisorilor de trăsură fără a se aduce marfa în gară, însă numai pentru mărfurile a căror existență va fi constatată personal de șeful stației asistat de delegatul autorității locale.

In această categorie intră magaziile particulare, locurile de depozit și fabricele, cu sau fără linii de garaj din cuprinsul sau de lângă gări.

Pentru mărfurile aflate în localități depărtate de gări, existența mărfei se va dovedi prin certificate emise de prefectură sau primăria locală.

Pentru mărfurile a căror depunere nu este permisă, — animale vii, fân, explozibile, paie, coji de lemn, cărbuni, rămășițe de hârtie, etc., se vor primi scrisori de trăsură, depunându-se și o garanție.

CATE VAGOANE SE POT INSCRIE ZILNIC

Noul regim al transporturilor nu îngăduie nimănui de a se înscri într'o zi cu mai mult de 5 vagoane, ori care ar fi felul mărfurilor. Când un predător are mai mult de 5 vagoane, restul se va înscri în zilele următoare. Pentru stabilimentele industriale direcția C. F. R. va putea dispune ca stațiile să înscrie și mai mult de 5 vagoane zilnic.

Pentru transporturile în masă de cereale, lemne de foc, cherestea, cărbuni sau mărfuri de sezon destinate consumului intern sau export, direcția generală va da directive pentru satisfacerea acestor transporturi, cu trenuri anume sau cu vagoane navetă.

Transporturile produselor petrolifere nu intră în normele de mai sus, ele tratându-se după ordine speciale.

REPARTIZAREA DE VAGOANE

Vagoanele goale vor fi repartizate de birourile de dirijare a vagoanelor dela direcțiile regionale sau inspecțiuni.

Toate aprobările anterioare neefectuate încă — indiferent dacă sunt cu precădere — regim favorizat sau ordinar, se vor anula îndată după intrarea în vigoare a noului regim de transporturi.

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

•

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson

Str. Gyufagyàr 1 în fața magazinului Gyorsàru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

noaptea după teatru cină. Peste zi mancări speciale gounand. La cafeul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere alba și neagră de butoi. 1-62

•

NU TE NECAJI CU CROITOREASA!

CUMPARA vesminte gata pentru baieți și dame, cusute dupmoda cea mai nouă Vieneză del Eugen Șipoș Cluj, U. Unirii Nr. 17 1514

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrașătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine sortate *Slamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA 1515

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Joi 27 Aprilie 1922

Evenimentul la ordinea zilei îl formează discursul dlui Poincaré ținut cu ocazia deschiderei consiliului general din departamentul Mense, discurs în care președintele republicei franceze a accentuat încă odată, energic, care este unica politică pe care o poate urma poporul francez. Respectarea clauzelor reparațiunilor și dezarmarea potrivită tratatului delaVersailles, sunt punctele călăuzitoare ale acestei politici și în afară de ele și peste ele Franța nu poate admite nici o altă politică și nici un compromis.

Declarația d-lui Poincaré, că daca Franța nu va reuși să asigure la Genova triumful acestor principii, ea se va retrage din Conferință, este categorică și care ca un duș rece peste mentalitatea germano-rusă-engleză, alunecată spre transacțiuni rușinoase și de interes pur personal.

Aceasta cu atât mai mult cu cât întreaga pressă franceză recunoaște în discursul prezediatelui însuși glasul națiunii franceze.

— Ultimile telegrame aduc știrea, care începe să cam devie banală: aceea a unei noui Conferinți, după terminarea celei de la Genova, și la care ar asista și America. Știrea nu aduce însă nici o emoție, conferințele acestea, inclusiv cea de azi, neaducând de fapt decât decepții.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostra din București)

Ora 2 m p

Lupta publică un interview cu un membru al guvernului despre rezultatele României la Genova. Ministrul în chestiune arată că d-l Brătianu a lucrat cu succes la conferință înțelegând că România numai printr'o acțiune pacinică poate să ajunga la ceva.

*

In gara Chitila două trenuri de marfă s'au ciocnit. Sunt 4 morți și 3 răniți, toți ceferiști.

*

Regele sârb Alexandru a sosit în București și pleacă mâine la Paris.

*

Ziarul Universul scrie că ministrul de finanțe este pe deplin mulțumit cu organizația financiară din Ardeal, și a declarat că unificarea o va face având în vedere sistemul Ardelenesc.

D-l Ionel Brătianu se va prezenta mâine în audiență la Papa

*

Aurora scrie că din inițiativa ministrului de externe sârb Nincici, ziariștii micei Antante și ai Poloniei au hotărât să se întrunească la Varșovia într'o conferință, discutând chestiunea unei cât mai strânse colaborări.

*

Fruntașii socialiști au avut eri o întrevedere cu prefectul poliției din Capitală discutând chestiunea serbărilor de 1 Mai. Reapusul din 1 Mai a fost șters ținându-se serbările Duminecă 30 Aprilie. Duminecă inainte de masă muncitorimea se întrunește în sala Dacia de unde va plec apoi într'o apropiată pădure.

Apelul unui socialist către muncitori

Dl Gh, N. Velciu socialist care a fost zece ani în serviciul ziarului „Socialismul" a publicat un manifest către muncitori prin care arată cum socialistul Tanase luând conducerea suszisului ziar a făcut din el un ziar moscovit pentru a-și apăra interesele lui și a celor câțiva interesați din jurul său, neglijând complect interesele muncitorimei. In acelaș timp dl Eh. Velciu îndeamnă, prin acest manifest, pe toți muncitori, să nu mai dee nici un ajutor bănesc ziarului „Socialismul", care astăzi nu mai apără interesele muncitorilor.

Dela Societatea de Științe

Societatea de științe din Cluj ține ședință publică Joi, 27 Aprilie a. c. ora 8 și jumătate seara în Amfiteatrul dela Institutul de Botanică generală (Universitate). Cu această ocazie se vor face următoarele comunicări :

1. Prof. G. Spacu și dra R. Ripan: „Combinațiuni complexe de magneziu" (Comunicarea a III-a).

2. Prof. D. Rădulescu : „Polispirani izociclici" (Comunicarea a XI-a).

3. Prof. A. Maior : „Sistem nou de telefonie și telegrafie multiplă".

TELEGRAME

Svon despre un acord ruso-ungar

Paris.

Mai multe ziare pariziene reproduc o telegramă din Londra care redă svonul răspândit la Genova despre încheerea unui acord ruso-ungar. In linii generale acest acord ar conține o recunoaștere din partea Rusiei a aspirațiunilor ungare cu privire la frontierele sale. Ungaria recunoaște în schimb interesele rusești din Basarabia. Rusia și Ungaria s'ar angaja mutual ca să se ajute în contra României și Micei înțelegeri.

Acest acord ar mai recunoaște acordul dela Rapallo. Afară de aceasta s'ar mai fi încheiat o convenție economică între Ungaria, Rusia și Germania.

Corespondentul lui „Petit Parisien" dela Genova l'a interviewat în această privință pe contele Banffy, care a declarat că n'are nimic de adăugat la desmințirea oficială ce-a fost dată acestei știri de către delegația ungară.

Neuen. — Delegațiunea ungară dezminte știrea despre încheerea unei convenții militare cu Rusia sovietică.

Inaugurarea Camerei de Comerț Italo-Română

Genua

Eri seară la sediul camerii de comerț din Genua în prezența ministrului Rossi și a premierului Brătianu s'a inaugurat camera de comerț italo-română. Președintele camerii mulțumește personalităților de față și relevează primirea entusiastă pe care Genua a făcut-o zilele acestea regelui Italiei. Dorește auspicii fericite pentru viitorul națiunilor surori. Brătianu răspunde în numele guvernului, salută noua instituțiune, consideră cu solicitudine și dragoste o unire cât de strânsă între cele două națiuni legate de secole prin atâtea amintiri dureroase și sacrificii comune. Atribuie cel mai mare preț, desfășurării rapoartelor economice și comerciale între cele două țări. Italia va da României diferitele sale produse, cari în schimb va da produsele sale agricole și petrolifere de cari are în abundență. Astfel România își va ameliora condițiunile bilanțului său, va recâștiga creditul său ceeace va servi la urcarea sistemului său monetar.

In viitorul apropiat vom vedea intrând și ieșind în splendidul nostru port vapoare încărcate cu produsele ambelor țări, purtând sub umbra pavilioanelor respective abundența și cordialitatea. Trăiască Italia ! Trăiască Genua! Trăiască Camera de comerț italo-română!

Străinii și naționalii în fața fiscului — O propunere a României admisă

Londra.

Sub-comisiunea economică a aprobat proectul articolului prezentat de delegațiunea română, privitor la egalizarea naționalilor și străinilor în fața fiscurilor, precum și proectul privitor la dreptul fiecărui stat de a deroga acest principiu, în caz de necesitate a intereselor publice justificabile.

In fine, sub-comisiunea în urma propunerii delegatului japonez aprobă clauza adițională care stabilește că derogarea dela principiul egalității va fi aplicabilă străinilor, fără distincțiune de naționalitate.

Ungaria la Genova Declarațiile lui Bethlen

Budapesta

Prim-ministrul Bethlen a primit pe ziariștii unguri pentru a-i orienta asupra tratativelor dela Genova, Contele Bethlen a arătat ca a avut discuțiuni cu delegațiunile statelor micei Antante și ca drept rezultat al acestor discuțiuni este și tratatul de compensație ce va fi încheiat cu România. In decursul verii între România și Ungaria vor începe tratative în vederea încheerei un contract comercial.

Cu reprezentanții Cehoslovaciei deasemenea au avut la tratative în chestiunea economică și cea a minorităților.

A mai tratat cu Austriacii ministrul de externe Banffy, având concursul tuturor specialiștilor.

Ca încheiere, ministrul președinte ungar și-a exprimat nădejdea că Ungaria va izbuti să intre în legături cât mai strânse economice cu statele învecinate, prin condiție a refacerei țării.

Ce cer Ungurii

Budapesta. — Delegațiunea maoghiară a prezentat două promahiară a prezentat două prio ușurare a apropierii comerciale dintre statele europene. Intre altele Ungurii cer libertatea exportului, incetarea comerțului de protecțiune și încheierea de convențiund comerciale.

Chestia rusă și Conferința

Genova. — Comisiunea rusească a ținut astăzi după masă a ședință la care delegații ruși nu au luat parte. Se anunță din Londra că Rușilor li se va adresa o nouă notă, care dacă nu va avea forma de ultimat va fi totuși foarte energică, deoarece se speră că în felul acesta Rușii vor putea fi constrânși să intre în tratative serioase. Dealtfel diplomații întruniți la Genova sunt hotărâți de-a rezolva odată pentru totdeauna problema rusească.

Berlin. — Din Renania se anunță că trupele franceze din regiunea Rinului se pregătesc la o mare acțiune. Ministrul de război francez și cel Belgian au sosit la Koblenz, începând tratative cu comandantul trupei de ocupațiune și asupra Ruhrului. Vorverț organul socialiștilor majoritari, scrie în legătură cu măsurile militare franceze că guvernul German să nu se opună ci să apeleze la muncitorimea franceză.

Reluarea comunicațiilor germano-ruse

Berlin. — La 1 Mai va începe între Berlin și Moscova circulația de avioane pentru transportul de persoane.

Convocarea adunării naționale maghiare

Budapesta. — Monitorul Oficial publică decretul regentului de convocare a adunarii naționale. Ea va fi convocată pe 20 Iunie pentru ca să aibă timp pentru votarea indemnității. Monitorul Oficial va publica și ordinul ministerial pentru fixarea termenului alegerilor. Alegerile vor avea loc la 2 termene pentrucă forțele militare sunt prea reduse pentru a putea ținea ordine în țară.

Alegerile din Ungaria

Budapesta. — Partidul social democrat va candida în alegerile generale 70 de deputați. Cu privire la personele candidaților s'a ajuns la un acord definitiv. Dintre candidați 30 sunt candidați în capitală iar 40 în provincie Garami și Buchinger nu au fost candidați.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAȚII

Joi

Mare dramă socială: In Mlaștină.

Vineri

Frumoasa operetă: Ciocârlia.

Sâmbătă

Frumoasa operetă: Ciocârlia.

Duminecă

Senzațională dramă: Prințul Circului.

CINEMA APOLLO

Joi

Mare senzație literară: Morell, partea I.

Vineri

Morell, partea II.

Sâmbătă

Morell, partea II.

Duminecă

Mare dramă socială: Falimentul.

CINEMA URANIA

Joi

Nemai pomenita senzație. Puternica tragedie: Monstrul.

Vineri

Puternica dramă socială: Aventurierii Parisului.

Sâmbătă

Puternica dramă socială: Aventurierii Parisului.

Duminecă

Mare dramă socială: Demonul.

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod sdeiaș, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Funcționar

cunoscând limbele Germană și Română bine **dorește a ocupa un post în orele după amiază.**

1705 Adresa Z. R. la ziar.

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funcționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

„UNIREA"

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage

CLUJ,

Str. A. Panu 6. Telefon 7-57. Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane eglezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Întreprindere internațională

alui

Maxim König Miksa

ARAD

Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

Reclame este sufletul comerțului.

Ministerul Internelor: Directoratul general din Cluj.

No. 8411—1922.

Publicațiune.

In ziua de 20 Maiu 1922 la ora 10 a.m. se va vinde în licitație publică un cvant de circa 1500 kg. hârtie maculatura (de pachetat).

Condițiunile de licitare se pot vedea în biroul nostru între oarele oficioase.

Cluj, la 26 Aprilie 1922.

1704 Directoratul General al Internelor.

Ministerul de Interne. Directoratul General din Cluj, Biroul de Conturi al Polițiilor din Ardeal și Banat.

No. 1639/VI-i/1922.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința publică că în ziua de Joi 11 Mai 1922 ora 11 dimineața se va ține licitație publică cu oferte închise și cu termen de urgență la Directoratul General al Internelor din Cluj, palatul Curți de Apel, etajul II. camera 149 din Str. Cuza Vodă No. 3 pentru procurarea următoarelor furnituri de cancelarie, necesare polițiilor din Ardeal și Banat:

6088	creioane negre,	947	creioane chimice,
947	creioane bicolore,	947	tocuri,
38280	peniță,	1190	sticle gumă arabică,
93500	coale hârtie albă,	1780	coale hârtie sugativă,
508	sticle cerneală,	93500	plicuri galbene,
5100	coale hârtie împachetat,	51	coale hârtie indigo,
51	cutii piuneze,	51	sticle cerneală roșie,
255	bucăți ceară roșie,	102	gheme sfoară groasă,
153	gheme sfoară subțire,	51	sticluțe cerneală chimică

Art. 72—83 din legea comptabilității publice se estinde și asupra acestei licitațiuni.

Caetul de sarcini și condițiunile se pot vedea în ori ce zi de lucru între orele 10-14 la divizia de materiale a comptabilității polițiilor din Ardeal și Banat în susnumitul local.

Ofertanții vor depune în ziua licitației garanția de 10% din valoarea totală a furniturei, fie în numerar, fie în recipise de ale casei de depuneri.

Cluj, la 10 Aprilie 1922.

1696 Șeful contabilității: (ss) Tiucra Petre Pribeagu.

Ministerul Agriculturei Direcțiunea Generala Cluj.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de luni 15 Mai 1922, ora 11 a. m. în localul Direcțiunei Agriculturei Cluj, Piața Cuza Vodă No. 3 etaj II și cancelaria agronomului regional din Carei-Mari se va ține licitațiune publică pentru vânzarea mașinelor și uneltelor agricole aflate depozitate în depozitul gării Carei-Mari Caetele de sarcini și inventariul mașinelor ce sunt a se vinde cum și condițiunile speciale se pot vedea în zilele de lucru la serviciul agriculturei din Direcțiunea Generală a Agriculturei Cluj, și cancelaria agronomului regional din Carei-Mari.

Licitația se face prin oferte scrise și sigilate, care se vor depune în ședință publică în ziua și ora ținerei licitațiunei în localurile menționate mai sus. Ele se vor deschide în ziua și ora fixată în fața ofertanților sau reprezentanților lor autorizați prin procură legală.

Ofertele trebuesc scrise în limba română și însoțite de o garanție provizorie de 9000 lei care se va completa după adjudecare până la 10% asupra prețului oferit.

Supra oferte nu se primesc.

Vânzarea se va face în bloc pentru întreg inventariul depozitat, oferte pentru vânzarea în partea obiectelor ce se vând nu vor fi ținute în seamă.

Vânzarea se va face în conformitate cu Art. 72-83 din legea comptabilității publice.

1699 Direcțiunea Generală a Agriculturei Cluj.

„Filatelistul Român"

Organul Colecționarilor de Mărci din România. Conține articole interesante în limba română, franceză și germană. Cronica de noutăți și oferte avantagioase. Abonamente anual Lei 36. Număr de probă gratis. Redacția și Administrația: Calea Victoriei 65, București.

Asilul de Copii al Statului Arad.

Concurs.

Scriu concurs pentru urmatoarele posturi:

1. Un copist cu salar lunar de 600 lei, și vipt pentru 120 lei lunar.

2. Superioară institutului cu 450 lei lunar, plus vipt și cvartir în natură.

3. Econoama institutului cu 335 lei lunar plus vipt și cvartir în natura.

4. 5 eleve la cursul pentru ingrijitoare de copii cu onorar lunar 182 lei plus intreținerea și cvartir.

Aceastea salare sunt începătoare și dacă concurentele vor dovedi cumcă sunt correspunzetoare vor avea sauză de avanzare. Petițiele săsă înainteze la acest institut în persoană.

Arad, la 19 Aprilie 1922.

1697 Director, medic-șef: Dr. KARDOS.

S'a deschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

38524, 28323, 35831, 45945, 16317. 13212, 41211, 25693, 21933 10293, 5067, 33223, 27982. 3984, 36250, 46466, 4181, 49061, 36261 22062, 48363, 35529, 39601, 2355, 21668, 5554, 32088, 4355, 35370 27055, 7260, 2077, 28666, 385, 15568, 31734, 28711, 46230, 38836 45116. 9777, 19256, 37431, 5692, 17296, 32211, 19114, 9096, 44754 6899, 8749, 39845, 8565, 41164, 1884, 4184, 14139, 29606, 29923 10000, 18396, 10954, 33616, 27056, 6450, 3964, 34023, 26493, 13381 41766, 14645, 6294, 40006, 27875, 24530. Seria Z. Nrii 44580, 40879 12476, 38302, 33893, 2159, 17843, 16084, 41023, 32430, 33493 2159, 17843, 16084, 41023, 32430, 23080, 39255, 24403, 21511 9666. 9667, 25815, 11863, 98, 48729, 37074, 17727, 29805, 42503 3460, 21844, 27053, 25241, 24864, 34395, 34396, 36301, 18066 14561, 12034, 39259, 32923, 37340, 5354, 29504, 23018, 7943 47888, 13491, 41622, 41623, 17388, 37892, 36879, 30551, 6504 36644, 40062, 27277, 6924, 39279, 48788, 8656, 41866, 32716 23269. 45595, 6633, 21343, 37194, 41446, 31860, 49805, 48619 40745, 28170, 20884, 20887, 47841, 48157, 27196, 47338, 10130 920, 38974, 2547, 30137, 11366, 1488, 47463, 11007, 13799, 44913 28452, 48406, 39929, 28668, 15821, 49860, 38244, 43029, 28100 8341, 21227, 7589, 41186, 18925, 8342, 34632, 16848, 12471, 8343 15522, 29798, 13884. 17714, 3629, 37382, 7457, 25080, 10009 8458, 41406, 34368, 25814, 41831, 3787, 48595, 13345, 10238, 34452 12422, 49576, 11506, 30978, 1462, 4683, 44983, 6072, 11674, 29523 40388, 8389, 21104, 3356, 42661, 9427, 14199, 32612, 25015, 39351 29803, 13536. 48139, 3851, 38098, 22492, 32972, 39196, 8348, 14751 23238, 11836, 5429, 950, 538, 29276, 30635, 32049, 18463, 39821 16485. 30257, 33421, 39159, 22957, 1372, 4709, 33334, 19260, 6071 6718. 17347, 31351, 9661, 17688, 13490, 19127, 9969, 6582, 27387 49428, 25115. 38071, 41390, 28226, 23912, 43772, 13035, 10507 10112, 21393, 35498. 10873, 9233, 32719, 195, 16888, 16707, 33570 40495, 11618, 25300, 28984, 29430, 21015, 44228, 23894, 21015 44228, 23894, 38195, 4274, 1068, 744, 2095, 46661, 41486, 19258 38697, 23870, 4571, 19227, 34738, 44946, 17882, 26390, 32799 29183, 20670, 21419, 12579, 22942, 47567, 14137, 38440, 5849 13905, 37062, 43728, 8750, 17883, 20483, 34769, 46434, 31689 48777, 44403, 27885, 13682, 16675, 29481, 31033, 47031, 24345 47497, 15061, 41338, 20723, 35347, 37625, 28164, 26823, 29873 7681, 329, 13805, 1671, 42942, 20347, 24719 9129, 46981, 26837 29838, 40268, 31826, 1668, 29842, 28247, 38862, 19300, 39264 49372, 30077, 2850, 16070, 1399, 37903, 45445.

Geografia României. Seria A. Nrii 24864, 38183, 8082, 19773 27795, 28053, 17214, 48142, 29164, 11518, 9617, 11254, 13619 32522, 26320, 12190, 39681, 36875, 1043, 14110, 37628, 24038 43534, 34822, 27461, 31281, 14026, 36787, 6539, 42112, 46579

(Va urma.)

Sinoadele bisericești în Ardeal

Sinodul diecezan de la Cluj

Am anunțat la timp deschiderea sinodului diecezan din localitate și ținem acum să stăruim asupra dezbaterilor ce au avut loc în jurul raportului consistorului diecezan, din care chestiunea școlară, prezentată foarte documentat, merită o atențiune deosebită.

Raportul consistorului enumeră la început sforțările făcute de consistor pentru ridicare diecezeti la nivelul cuvenit, pentru zidirea catedralei și a reședinței episcopești, deasemenea pentru inființarea unei tipografii diecezane. Pentru clădirea bisericei catedrale s'au primit 1.500.000 lei din fondul alimentației, s'au colectat dela particulari vre-o 500.000, două milioane au fost trecute în bugetul statului de pe exercițiu dar în bugetul actual s'au prevăzut în scopul acesta trei milioane.

Lucrările catedralei vor fi făcute încă în cursul anului acestuia dacă nu vor interveni unele piedeci. Dintre planurile înaintate a fost aprobat planul d-lor Pomponiu și Cristinel.

Pentru cumpărarea unei reședinți episcopești s'au primit dela Stat un milion și jumătate lei. S'a cumpărăt o casă confortabilă cu 711.755 lei în str. Iuliu Maniu No 36—38, iar din restul banilor se va comanda mobilierul necesar.

Consistul a hotărât să cumpere o tipografie și în scopul acesta a deschis o colectă, prin care s'au realizat până acum mai bine de 30 mii lei. Tipografia va fi intregită cu partea ce revine acestei dieceze din tipografia arhidiecezană dela Sibiiu.

Statul preoțesc

Raportul senatului bisericesc stărue asupra combaterii sectarianismului, care s'a întărit mai cu seamă în părțile sudice ale diecezei, și apoi se prezintă o statistică a parohiilor și preoților din eparhie. La centru funcționează doi presbiteri, care sunt totodată și asesori onorari, un diacon arhivar, un secretar cleric, și un cleric contabil.

Eparhia are 12 protopresbiteri, 261 parohi, un paroh pensionar, 6 ad-tori parohiali permanenți, 12 capelani și 11 presbiteri în alte funcțiuni. Dintre preoți 47 sunt văduvi. In cursul anului trecut au decedat 7 preoți, au fost hirotonisiți 4 și trei inaintați la gradul de protopopi, S'au intregit anul trecut 19 parohii și mai sunt vacante 70.

Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului are 414 comune bisericești, dintre care 77 filiale. Anul trecut s'au inființat patru parohii: la Baia-Mare, Aiud, Huedin și Brâncovenești.

Se stărue apoi asupra ajutoarelor date diferitelor biserici, dintre care, pentru biserica ce se va înființa la Târgu-Mureș s'au dat suma cea mai mare, de 300.000 lei.

Raportul senatului școlar

Am amintit, că dintre toate rapoartele supuse sinodului diecezei noastre ortodoxe, acela relativ la învățământul primar necesită mai multă atenție. Câteva cifre ne vor convinge despre situația rea a învățământului primar din școalele confesiunei acesteia. Eparhia Clujului are 35.314 copii intre șase și doisprezece ani, obligați să umble la școală și 13.018 între 12 și 15 ani, obligați să cerceteze școala de adulți, deci, în total, 48.333 copii de școală, dintre care însă n'au cercetat școala decât 13.673 în cursul anului trecut (dintre aceștia 1.538 școala de adulți). Să comparăm acum cifrele acestea cu cele de mai jos: Școlile primare de stat și cele străine au fost cercetate de 6.888 copii ortodoxi din această diecezâ. Trebue să facem obiecția, că senatul școlar ar fi făcut bine, dacă ar fi separat școala primară de stat de cea străină (maghiară și săsească). In cazul aceste am fi știut, câți copii de român mai cercetează și azi școala maghiară, când avem școlile noastre, despre care se spune, că rămân goale.

Dintre cei 48.332 de copii de școală au rămas fără instrucție 27.771, deci mai bine de 50 la sută.

Eparhia, care are 414 comune, are numai 233 de școale primare, plus nouă închiriate. Dintre acestea 37 au local necorespunzător. Numărul grădinilor școlare e de 113, al bibliotecilor de o sută.

Rezultatul acestui an școlar arată un simțitor progres față de acela al anului școlar anterior, deși prelegerile au ținut numai 6—8 luni.

Piedecile ce s'au ivit în trecut persistă însă și acum. Părinții nu-și dau copiii la școală, iar autoritățile admnistrative nu arată destul interes, pentru a constrânge la aceasta pe cei renitenți și neînțelegători. Toamna, în părțile muntoase mai cu seamă, prelegerile se încep cu întârzieri mari, din cauza, că părinții, își întrebuințează copiii în gospodărie și nu-i trimit la școală. Primăvara copiii părăsesc școala înainte de vreme din aceleași cauze. Războiul încă a creiat o mulțime de piedeci. La foarte multe școale s'au nimicit în timpul revoluției rechisitele școlare. Se găsesc greu manuale, iar rechizitele de scris, și manualele ce se găsesc, sunt atât de scumpe, încât părinții nu le mai pot procura.

La toate acestea se adaugă lipsa învățătorilor calificați.

Pentru anul școlar 1921—922 s'au luat dispoziții, ca prelegerile să se înceapă la 1 Septemvrie st. v. La posturile unde nu erau calificați, a fost obligați preotimea să ia asupra ca instrucțiunea școlară. In comunele unde nu nici preot nici învățător, a fost numit în mod provizor, la propunerea oficiilor protopresbiterale, alte persoane că substituți de învățători, pentruca copiii să nu rămână fără nici o instrucțiune școlară.

La sfârșit, raportul insistă asupra nedreptății ce spune că s'ar face prin statificarea școalelor primare și cere guvernului suspendarea tuturor dispozițiunilor, până ce se va găsi în înțelegere cu oamenii bisericei și ai guvernului un aranjament pașnic.

Sinodul diecezan de la Sibiiu

Duminecă la orele nouă s'a deschis la Sibiiu sinodul anual al archidiecezei ortodoxe române de Sibiiu și Alba-Iulia, printr'o liturgie celebrată de I. P. S. S. Mtropolitul Nicolae Bălan și de 8 protoierei, arhidiaconi și diaconi din archiepiscopie. După terminarea iiturghiei, deputații sinodali s'au intrunit în sala cea mare a prefecturei județene sub președinția I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae, care a deschis sinodul printr'o cuvântare însuflețită. S'a procedat apoi la constituirea biroului și la citirea apelului nominal.

Dupăce s'a terminat constituirea celor, șase comisii (de verificare, de organizare, bisericească, școlară, financiară și petiționară), s'au prezentat diferitele rapoarte, care a rămas să fie studiate nî comisiunui în cursul zilei a doua.

In urma acestora I. P. S. S. Arhiepiscopul Ardealului a primit la reședința sa diferitele delegații care i-au prezentat felicitările sinodului.

Chestiunea școalelor confesionale

Dintre diversele rapoarte supuse discuțiunii acestui sinod, rapirtul relativ l așcoalele confesionale și la incercările de statificare a acestora merită cea mai mare atențiune. Snodul i-a și consacrat o ședință indelungată, în care raportorul a expus situația nu tocmai bună a învățământului primar din arhidiecezâ, atribuind însă această situație statificării, împotriva căreia Mitropolia a protestat în diferite rânduri atât la secretariatul general din Cluj cât și la guvern, iar într'un rând Arhiepiscopul Nicolae a intervenit chiar la M. S. Regele.

Raportul stărue și asupra pericolului analfabetismului, asupra indolenței părinților față de învățământul primar, repetă apoi multele memorii adresate autorităților civile pentru îmbunătățirea situației.

Remarcăm dintre aceste memorii următoarele: unul, trimis guvernului Averescu, prin care se arată nedreptatea, ce se face școalelor primare ale confesiunilor române care sunt statificatoe cu forța, ori, dacă nu pot fi statificate, învățătorii lor sunt retribuiți cu mult mai puțin decât învățătorii de Stat deoarece guvernul le refuză ajutorul, și această în același timp, când guvernul subvenționează școalele primare ale minorităților. Printr'un alt memoriu se cere convocarea unei anchete, pentruca situația de azi intervenită pe urma statificării împotriva căreia a protestat astătoamnă și congresul mitropolitan, — să înceteze. Altă dată s'a protestat contra rechiziționării edificiilor școlare, care sunt proprietatea confesiunei ortodoxe române și împotriva statificării făcută pe baza unei simple ordonanțe a revizoratului. Sinodul dezaprobă statificarea școalelor primare și pentru motivul, că această se face contrar regulamentului ministerial, care ordonă statificarea școalelor numai acolo, unde acestea nu pot satisface nevoile învățământului, sau unde sunt inexistente.

Raportul Arhidiecezei stărue apoi asupra hotărârilor luate de congresele de anul trecut ale învățătorilor confesionali, ținute la Sibiiu și Cluj, unde aceștia au cerut să fie trecuți la stat și au amenințat cu greva în cazul când aceasta nu se va face fără amânare. Impotriva acestor învățători, după cum spune în continuare raportul, consistorul arhidiecezan a luat măsuri disciplinare foarte severe.

Ceeace trebue obiectat raportului acestui, e, că se insistă din cale afară de mult asupra statificării școlilor primare, fără să consacre însă atențiune mai mare și faptului, că în multe sate nu există școli de loc, sau unde există, sunt cercetate numai de jumătate din copiii obligați să umble la școală.

Protopopiate nouă

Un alt raport supus sinodului mitropolitan amintește despre înființarea celor două episcopii nouă, dela Cluj și Oradea, despret instalarea episcopilor Roman și Nicolae din diecezele acestea și anunță apoi cu regret încetarea din viață a P. S. S. Saftu dela Brașov, inspectorul religios al armatei române, a asesorului consistorial. Pantaleon Lucuța; în sfârșit anunță promovarea arhimandritului dr. Ilarion Pușcariu la gradul de arhiereu titular.

Acelaș raport stărue asupra demersurilor făcute pentru reincorporarea orașului Alba-Iulia la arhidiecceza Sibiului și consacră un capitol special dublării protopopiatelor din regiunile mai expuse ale bisericii și românismului.

S'a inființat astfel un protopopiat nou la Târgul Săuilor, numit protopopiatul Oituzului, unul la Petroșeni și la Băița (Bihor).

Sinodul eparhiei ortodoxe a Bihorului

Duminecă s'a ținut la reședința episcopiei ortodoxe române din Oradea-Mare, intâiul sinod anual al acestei eparhii, participând la ședință 60 de deputați sinodali. Inainte de amiază s'a celebrat liturghia, la care P. S. S. episcopul Roman n'a putut lua parte din cauza boalei.

Liturgia a fost oficiată de episcopul Argeșului, P. S. Sa Visarion Puiu. Răspunsurile le-a dat într'un chip foarte înălțător corul rușilor wrangheliști, care, după probe de abia două săptămâni, a putut să învețe atât de bine cântările liturgie românești, încât a însuflețit toată asistența.

Sinodul a fost deschis la reședința episcopiei printr'o cuvântare a episcopului Roman R. Ciorogariu, care a insistat asupra depravării sociale cauzată de război și a cerut sprijin și solidaritate pentru înfrângerea răului prin biserică prin care poporul român din Ardeal a putut să dăinue neînfrânt atâtea veacuri de împilare.

După P. S. Sa a luat cuvântul d. C. Banu, ministrul cultelor, care a onorat cu prezența sa congresul eparhiei. D. ministru Banu a îndemnat preoțiunea la solidaritate pentru crearea frontului sufletesc, care, ca și în trecut, e singurul, care ne poate asigura propășirea. A vorbit apoi despre serviciile aduse românismului de biserică, singura, prin care poporul nostru s'a păstrat mare cum l-am văzut în anii de glorie din război. Ministrul cultelor a mai stăruit asupra răului ce ne cauzează dușmănia adusă de politică și a îndemnat la unirea adevărată.

In cursul zilei de Luni sinodul a luat în discuție raportele. Trebue să relevăm, că în cursul anului trecut atât în ce privește administrația, bisericească cât și în ce privește învățământul, s'a abținut un progres simțitor, ceeace trebue negreșit să ne bucure, deoarece până acum Bihorul trecea printre ținuturile cele mai bântuite d eplaga analfabetismului. Chestiunea școlară a fost cu precădere discutată. P. S. Sa episcopul Ciorogariu a insistat asupra ei și într'un interview pe care l-a dat ziarelor. Mai trebue amintită în legătură cu această măsura salutară luată de consistor, de a sili parohiile să angajeze pe oricine, numai să știe carte ca să poată instrui copiii, în comunele, în care nu e învățător și preoții nu pot învăta ei copiii.

La această de a doua ședință a sinodului a asistat și P. S. Sa episcopul Visarion al Argeșului, care a fost însuflețit salutat de participanții la sinod.

Cetiți „Infrățirea“

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
New-York	Konkoly & Pop	Rózsa	Luca Niculescu	Bata
Pferschi	Atlantica	Emke	Missir	Turul
Central				Ludw. Heller
Gambrinus			Barza	Croitor de Dame
Hala de bere „Doina“	Colombo	Viorel	Dick	Wartenberg

„Universum“

Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.

◆

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraților SANDOR
sunt de cea mai bună calitate
Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

Caută

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Se caută

încasator pentru ziarul Infrățirea, cu garanție morală sau materială. Adresa la ziar.

Să nu se confunde No. casei.

Prima Casa de Imprumut pe Amanet

1600
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.
Condițiuni avantagioase. ◆ . Intrarea și prin curte.
Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Să nu se confunde No. casei.

Renumitul **Cheag Gebrüder Bayer Augsburg** (BAVARIA) este cunoscut ca cel mai productiv și higienic, numai acest preparat garantează închegarea 1/100000 litri lapte. Feriți-vă de preparate falsificate și care nu poartă marca **Bavaria.**

—◆—

Se vinde numai în cutii de 50, 100 și 250 grame originale precum și în cutii
1623

Pastile No. 1 pentru închegat 5 litri lapte, cutia conține 1000 pastile
„ No. 2 „ „ 25 „ „ „ „ 1000 „
„ No. 3 „ „ 50 „ „ „ „ 1000 „

Aceste preparate (Pastile) sunt foarte mult căutate pentru consumatorii cei mici, sa constatat ca cele mai bune.

Singurul Depositar și Representant General pentru toată România-Mare este numai Cunoscută Firma **Al. T. Băbeanu & Comp.** Sociatate în nume Colectiv Turnu-Severin Str. Aurelian No. 80. **Prețuri concurente la cerere**

No. 2360—1922.

Publicațiune.

Consiliul orașului Baia-Mare aduce la cunoștință publică, ca la 7 Iunie 1922 a. m. la 11 ore, în sala de consiliu a orașului va da în arânda pe 20 ani, eventual și pe mai mult timp prin licitație publică verbală impreunată cu oferte în scris Mina de peatra lată de colonia Blidar.

Prețul de strigare va fi 5 (cinci) procent după valoare bruta.

Cei ce vor lua parte la licitație vor trebui să pună la Comisia de licitație un vădiu de 10.000 lei.

In oferte e a-să scrie clar, că oferitorul cunoaste condițiunile contractului și să obliga a le indeplini.

Ofertele trebue date în oficiul primarului mainte de începerea licitației.

Condițiile ale licitație și a contractului se pot vedea în biroul oficiului Silvic al orașului.

Baia-Mare la 26 Aprilie 1922.

Cons. Urban. 1708 Indiscifrabil, primar.

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea“ și la toate agențiile de publicitate.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI
BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE
TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografica „FOTOGLOB“
ZINCOGRAFIE
TURNATORIE
— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

◆◆

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. **Fabricațiune de plicuri** comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

◆◆

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

◆◆

CARTONAJE
p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

◆◆

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE
Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Geați de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, :: Registre de Contabilitate, etc., etc. ::

◆◆

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continun a evenimentelor din toată țară infine tot ce se inrudește cu această branse

◆◆

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură.

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3
SEDII: C. Stetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68 Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7 TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

Anul II. No. 504 | Opt Pagini 1 LEU Opt pagini | Duminică 30 Aprilie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚ[URI] LA ADMINISTRAȚI[A ZIARULUI] și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

[RE]DACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IUL[IU MANI]U No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI C[OMITET]
Director: D. TOMESCU
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 — DACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

AMENINȚAREA cu revoluția

Dela o vreme incoace toate gazetele cari stau în slujba elementelor anarchice și demagogice ne amenință zilnic cu revoluția.

Incepând cu „Aurora" din București și sfârșind cu „Patria" din Cluj, ele publică alarmante articole în cari ni se vorbește de „revolta care clocote în suflete", de „iminente mișcări ale maselor", de „spiritul revoluționar dela sate care voește să rupă cătușele în capul călăilor"; în sfârșit se prezintă țara ca fiind pe povârnișul revoluției.

Născocind convorbiri, relatând fapte cari n'au existat, exagerând și interpretând fals acte izolate și fără urmare, anumite gazete inspirate de oameni a căror acțiune politică este foarte dubioasă, se străduesc să creeze în țară o atmosferă de neliniște și de teamă. Spectrul revoluției este adus înaintea ochilor noștri. Amenințarea atârnă deasupra noastră, iminentă și fatală.

„Primejdia internă" ne paște. In numele ei se pun la cale fel de fel de combinații politice, se urzesc cele mai ciudate colaborări, se îndreptățesc cele mai nesăbuite acte.

Iar în realitate nu este nimic. Totul se reduce la o comedie politică. Căci agitația care se căznește să creieze o atmosferă revoluționară este falsă. O revoluție nu se face cu vorbe, cu făgădueli de răspântie și cu minciuni; ea nu se face cu născociri și cu articole tendențioase de gazetă. Acestea nu sunt decât agitații de suprafață. Ecoul lor nu străbate în adâncuri. Și o revoluție isbucnește din adâncuri, din acele adâncuri unde lucrează de mult cauze neștiute, nebănuite chiar numai ni preaj-nebănuite chiar numai în preajma erupției apar unele semne al căror înțeles e foarte greu de deslușit. Istoria ne spune că nici una dintre revoluții n'a putut fi prevăzută. Câteva spirite obișnuite cu cercetările adânci le-au bănuit uneori. Unde sunt la noi semnele acelea? Care minte pătrunzătoare și înțeleaptă le-a văzut? Pe demagogii de uliță și pe agitatorii de cafenea nu-i crede nimeni.

Spiritele, agitate de războiu și frământate de nevoi, sunt liniștite astăzi.

Ordinea morală, o clipă turburată de durerile războiului, este din nou stăpână. Cum spunea și d-l Iorga, vremea revoluțiilor a trecut. Rusia a fost o pildă prea plină de învățăminte.

Ceiace se face la noi acum e numai foc de paie și agitație factice. Amenințarea cu revoluția nu este decât o platformă pentru acele elemente cari neputându-și creia o situațiune în viața politică a țării prin valoarea lor sau printr'o acțiune folositoare, fac din toate lucrurile un prilej de agitație.

Pentru ambițiunile politice ale unui doctor Lupu sau doctor Sever Dan, spectrul revoluției este o armă. In situațiunea actuală ea n'are însă nici o putere. Amenințarea cu revoluția nu mai sperie pe nimeni. Căci dacă acum trei ani spiritele și împrejurările erau prielnice unei agitații revoluționare, azi trăim alte vremuri. Acțiunea anarchică se găsește neputincioasă în fața voinței de ordine și de liniște a țării întregi. Primejdioasă odinioară, agitația revoluționară este astăzi cu totul ridiculă.

Pentru un confrate necuviincios

Dacă „Infrățirea" a vărsat o lacrimă pe marginea mormântului celor trei ziare românești din Cluj secerate deo moarte năprasnică la intervale atât de scurte e că în Ardealul nostru sunt atât de multe ziare unguresti și atât de puține scrise în graiul ce ne este scump; e că presa stăpânitorilor de eri înfloește zilnic, încolțind biruitoare pe bulgării de pământ ce acopăr sicriul restriștei noastre; e că privelistea triplului deces cultural românesc, ce poate fi interpretat în felurite chipuri de vecinii noștri de la Oradea mai departe, nu putea să lase nepăsătoare vre-o inimă care bate curat românește în Ardealul desrobit.

Și sincera noastră părere de rău, durerea ce ne-a apăsat sufletele, că au pierit trei ziare care aveau cel puțin meritul că erau scrise într'o românească adevărată, a fost tălmăcită de un confrate în sensul că acuzăm publicul român din Ardeal de nepăsare și lipsă de patriotism.

Confratele în chestiune însă, care uită foarte adesea pe ce continent se află, a uitat pe semne și de astă dată, că în orice ținut european se obișnuește să nu se vorbească despre morți decât bine. Pomenind de cele trei gazete dispărute, am socotit că e mai omenește să nu vorbim și de păcatele care le-au grăbit decesul, să nu mai amintim că ele în fond nu servean decât pentru reabilitarea politică a unor personagii ca d-nii Bontescu și Tăslăoanu sau pentru necesitățile electorale ale d-lor Prie sau Groza. Că așa dar, publicul ardelean cu greu putea să le acorde încrederea ce-ar merita-o un ziar cu un crez cultural bine definit, cu o linie de conduită politică, trasată drept, fără ocoluri îndoelnice.

Ne este greu că trebue să revenim acum asupra atitudinei demne ce am avut-o față de încetarea celor trei gazete românești din Cluj: un confrate care nu respectă nici măcar liniștea eternă a celui dintre răposați, dela care a moștenit mai mult decât nu-i place să creadă, ne obligă să facem această impietate.

Confratelui acestuia la provocarea lui nesăbuită, îi atragem atenția prietenește: să se gândească cu mai mult respect la cei cari trec prin clipele din urmă. Căci simptomele pe care le arată, denotă vădit că același sfârșit îl paște din umbră. Cu baloanele de oxigen ale doctorului Vaida nu va putea înlocui multă vreme încrederea publicului ardelean, saturat de bârfeli și înjurături balcanice, publicului acestuia, care nu poate fi învinuit că așteaptă gazete animate de-un suflu mai curat, mai sănătos, mai cinstit, lipsit de vrajbă și de hulă.

Știrile zilei

Eri după masă la ora 5, referenții comisiunei pentru reforma constituției au ținut la ministerul de interne o conferință, discutând proectul de reformă a constituției.

Adevărul anunță că d. Iorga va pleca Sâmbătă la Cluj pentru a ținea câteva conferințe.

DESBATERILE DELA GENOVA

Tendințele urmărite de Anglia și Franța — Rolul Micei Antante — In jurul acordului germano-rus — Delegația română la Genova

Incă din vremea când la Londra d. Lloyd George agita ideia unei conferințe economice europene, spuneam că o asemenea inițiativă va fi mai mult un prilej pentru adversarii tratatului dela Versailles de a pune în discuțiune chestiuni politice menite să schimbe actuala stare de lucruri din Europa statornicită de război, decât de a conduce la refacerea economică și la ștergerea urmelor războiului, printr'o armonizare a relațiilor dintre popoare.

Sprijineam atunci afirmațiunile noaste în raport cu politica pe care o urmărea Germania, ale cărei tendințe nu se deosebesc de loc de acelea pe care ea le preconiza înainte de război și în plus acum, o vădită intenție din partea ei de a modifica parte din principiile dela Versailles ... rea clauzelor referitoare la repa-

In altă ordine de idei, dacă ar fi trebuit ca cineva să privească inițiativa d-lui Lloyd George din punctul de vedere pur economic, era lesne de întrevăzut că viitoarea conferință era determinată și de îngrijorarea pe care premierul englez o poartă stărei precare economice în care se află Anglia.

Lucrurile stând astfel, nu era greu de prevăzut asupra celor ce se întâmplă astăzi la Genova. Intr'adevăr, atâta vreme cât Germania nu renunță la politica ei militaristă dinainte de război, niciodată nu se va ajunge la restabilirea relațiunilor normale între toate statele europene, condițiune atât de necesară reconstrucției economice și financiare a Europei.

Ca o urmare a acestei situații, în momentul deschiderei conferinței dela Genova, se putea observa că atitudinea statelor europene, era marcată de două tendințe: De-o parte Franța și Quadrupla Intelegere a statelor din Europa Centrală, reprezintând ideia refacerei economice și consolidarea actualei stări de lucruri din Europa în limitele pe care le îngăduie tratatele războiului, iar pe de altă parte Anglia ale cărei proprii interese o determină să fie sprijinitoarea Germaniei și a Rusiei, a căror politică se știe că tinde la modificarea situației creată în Europa de război. Intre aceste două politici, stă Italia ale cărei interese politice și economice o fac să oscileze potrivit dificultăților ce întâmpină în realizarea scopurilor ei.

In asemenea condițiuni, Anglia care în decursul vremilor întotdeauna a știut să-și impuie voința ei corespunzătoare veleităților de primă putere maritimă și economică, de astădată cu toată abilitatea și sforțările depuse de d. Lloyd George, — prin felul cum se desfășoară lucrările conferinței, suntem îndreptățiți să spunem că nici într'un caz ea nu va putea să încalce drepturile legitime ale celorlalte state care au luat parte la război.

Dovada cea mai evidentă a acestei afirmațiuni, ne-o face criza izbucnită la Genova prin semnarea acordului germano-rus. Sforțările d-lui Lloyd George pentru aplanarea ei, nu au fost de loc de natură ca să îngăduie nici cea mai mică indulgență din partea Franței și a Micei Antante față de Germania. Grupul acesta de state au arătat în chip hotărât conferinței, că politica Germaniei este și va fi un permanent pericol pentru liniștea Europei, de aceia nimenea nu poate să se mai gândească la o eventuală ...

Un alt fapt însă care se desprinde din dezbaterile dela Genova, e că de astădată nu s'a putut trece peste voința micilor state și de sigur, că la aceasta a contribuit formarea blocului de Mica Antantă și Polonia. Considerentul că bazele acestei înțelegeri s'au pus la București și că d. Ion I. C. Brătianu prim ministrul român a fost purtătorul de cuvânt al Micei Antante, ne fac să credem că rolul României la Genova a fost dintre cele mai mari, iar felul cum premierul român a știut să-și impuie vederile lui, constituie un apreciabil succes diplomatic pentru conducătorii noștri de astăzi.

Primul succes al șefului delegației române, s'a remarcat la deschiderea conferinței, când Cicerin ridicase în discuție chestiunea Basarabiei și când datorită răspunsului dat de d. I. Brătianu, președintele conferinței d. De Facta a refuzat să ia act de protestul delegației rusești. Apoi cu prilejul răspunsului aliaților la nota germană cu privire la acordul ruso-german, d. Brătianu relevând caracteul vătămător al acordului pentru interesele Europei și făcând apel la unirea aliaților, a dobândit asentimentul d-lui Lloyd George, care a declarat că va face totul pentru ca să asigure liniștea popoarelor.

In rezumat, deși adunarea dela Genova nu a contribuit de loc scopului pentru care a fost convocată, totuși ea a servit mult Europei, întrucât a trezit încă odată atențiunea popoarelor asupra pericolului ce le așeaptă din partea Germaniei și Rusiei, ceia ce firește că va determina strângerea rândurilor și mai mult a acelora cari veghează la liniștea și consolidarea Europei.

Mişcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Marele triumf al lui Georgescu la Viena

După cum era de prevăzut, Georgescu a obținut la Viena, la simfonicul ce-l dirijă acum câteva săptămâni, unul din acele mari succese, cari contează în cariera unui artist.

Trecând granițele, tânărul nostru dirijor a statornicit reputația muzicei româneşti, în urbea cea mea muzicală a lumei.

Iată în ce termeni elogioşi îi consacră arta unul din ziarele cele mai pretențioase ale Vienei: „Neue Freie Presse“:

CONCERT EXTRAORDINAR AL FILARMONICEI. — Printre dirijorii străini cari au avut favoarea de a conduce orchestra filarmonică este şi un muzicant român, d. Georgescu.

Iți face dela prima vedere o impresie foarte plăcută; posedă la perfecție limbile internaționale. Temperamentul său redă foarte bine caracteristica nației cărela îi aparține.

Işi stăpâneşte bagheta după cum îşi stăpâneşte un spadasim spada.

Când conduce face din când în când câteva mişcări repezi, apoi parează ca fulgerul realizând ceeace intenționează: spontaneitatea succesiunii timpilor, puternice sforzate, crescendo-uri pronunțate.

Bagheta îi transmite cu multă [illegible] tempo-ul modificat, prin supra intonări, exagerări dinamice obține încă în prima parte un colorit neobişnuit, coda încetenită era executată mai mult a la Tchaikovsky decât în genul lui Schubert.

In acelaş mod redă veselia cantilenelor în adagio.

Partea finală, în tempo crescând, a fost redată aproape a la Berlioz prin brio-ul şi puterea de tonalitate cu care a fost executată.

In acelaş timp se observă în continuu intuiția muzicală a dirijorului şi un entuziasm de nedescris face legătura între diferitele concepții.

Dl Georgescu s'a repezit cu o deosebită căldură asupra poemului lui Strauss „Don Juan“, Splendida bucată de orgă suportă şi cere o asemenea căldură.

Din primele zile de când am auzit-o a trecut în repertoriul bucăților noastre favorite, întrecând c iar pe „Eule spiegel“.

In primul rând tema principală ca e isbuc eşte ca o flacără, marchează una din cele mai de seamă caracteristice ale lui Strauss; muzica este plină de viață, strâl citoare şi tratează teme de canto de o structură romană, trecând peste splendide poetizări de motive, pentru a ajunge la sfârşitul ei poetic.

O furtună de aplauze a izbucnit după această redare ingenioasă şi a silit şi pe Richard Strauss să mulțumească din loja sa.

La fine, dirijorul român dădu cuvântul unui compozitor român, dl Enescu, care este foarte mult apreciat la Viena.

Rapsodia sa se aseamănă cu ariile şi dansurile naționale ale lui Liszt.

Dl Georgescu nu s'a mirat de sigur de ce a putut obține dela orchestra faimoasă pe care a condus-o. Se pare că virtuozitate ei a crescut în mod deosebit în ultimul timp şi pentru a Georgescu [illegible] că el a fost subliniat de numeroase şi bine meritate aplauze

J. K.

VIȚE ALTOITE
Port altoi şi vie americane cu rădăcini, furnisează garantând pentru veritabilitatea soiurilor.
1320
F. CASPARI, MEDIAS.

ECOURI

Un diamant verde

La minele de diamant dela Bloemhof din statul Orange s'a găsit de curând un diamant de o valoare rară.

Piatra avea în stare brută o greutate de 5 jum. carete şi era de culoare închisă.

Dintr'însa s'a obținut o piatră de 1 jum, carat, după a cărei şlefuire s'a constatat că are culoarea verde a smaragdului şi aceeaş strălucire ca a diamantelor necolorate.

Diamantul acesta va fi, de sigur unul din cele mai căutate rarități de pe piața diamantului.

O premieră la Burgtheater din Viena

La „Burgtheater“ din Viena a avut loc de curând premiera poemei magice în două părți intitulată „Spiegelmensch“, de Franz Werfel.

Piesa are şi muzică de scenă, datorită d-lui Wilhelm Grosz. Adaptarea scenei a fost dată pe mâna arhitectului Harry Tauber, iar regia e condusă de dl Herterich.

Moartea unui mare pictor cehoslovac

Cunoscutul potretist, Vlaho Bečovac, profesorul Academiei de Belle-Arte din Praga, care s'a întors de curând din Belgrad unde a făcut un portret al regelui Alexandru, a încetat din viață. [illegible]

Un copil interpretează un rol de operă

In urma inițiativei lui Max v. Schilling şi a d-lui R. Tauber, intendant al teatrului din Chemnitz rolul pasărei de pădure din opera „Siegfried“ a lui Wagner, va fi interpretat pentru prima oară de un membru al corului popular din Chemnitz, un copil în etate de 14 ani.

Şi astfel se respectă, pentru prima oară, indicația lui Wagner ca rolul acesta să fie cântat de un băiat.

Schilling a observat talentul băiatului, pe când acesta cânta solo-ul piticului din Cantata Nupțială, în corul popular din Chemnitz.

Einstein şi telefoanele parisiene

Einstein a primit cu ocazia sosirei sale la Paris o mulțime de invitații între cari şi aceea a unei doamne care s'a oferit să-l găzduiască la dânsa acasă în tot timpul şederii sale la Paris.

Einstein a putut să fie scutit de această invitație, grație unei scuze originale scriind sus zisei doamne o scrisoare cu următorul conținut:

Stimată Doamnă!

Sunt foarte mişcat de amabila dumneavoastră invitație şi vă mulțumesc cu efuziune. In capul scrisorii dumneavoastră de invitație am văzut indicat un număr de telefon.

Mi-este imposibil să trăiesc în apropierea unui astfel de aparat. De aceea vă rog să mă scuzați că nu pot primi invitația d-v.

Din această scrisoare ne putem cel puțin consola că mizeria telefonului este internațională.

Cinci mii de ani de la naşterea lui Budha

In Paris există o colonie budistă, care numără câte-va sute de membri.

Zilele acestea la templul budist din capitala Franței s'a serbat 5000 ani de la naşterea lui Budha.

Prietenii Japoniei şi membrii coloniei japoneze din Paris, au [illegible] tică. In mijlocul altarului era aşezată statuia lui Budha, ca copil cu o mână ridicată în sus şi cu ochii închişi, atitudinea ce o au budiştii când se roagă.

Dintr'un bazin curgea pe capul şi pe umerii lui apă limpede, simbolul curățirei lumei prin credința în cel ce a zis: „Voi învinge Durerea şi Răul, Suferința şi Moartea“.

De oarece Buda iubea foarte mult pe copii pentru grația şi curăția lor, 4 fete: o japoneză, o engleză, o rusoaică şi o franceză au depus pe altar roze şi crini, în vreme ce deasupra capetelor lor, picura o ploae de petale de flori de lutus.

Societatea ştiințelor medicale din Cluj

Sedința ordinară a Societăței, va avea l c Sâmbătă 29 Aprilie c. la ora 5 pm. în Amfiteatrul Clinicei Medicale, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Dr. Popoliță N.: Două cazuri de extracție
   a) a unei monede din trachee
   b) a unui ban din esofag.
2. Dr. Tătar C.: Prezentări de cazuri,
   a) dermatita lui Dühring
   b) tuberculide papulonecrotice.
3. Dr. Isaicu şi Telia: Cercetări asupra herpesului febril.
4. Dr T. Gane şi dr Zugravu: Tratamentul tusei convulsive prin injecții de eter.
5. Dr. German: Prezentarea unui caz de cancer al buzei inferioare tratat cu razex

Lecții pentru popor

Şcoala normală de învățători, împreună cu cea de învățătoare din Cluj a luat inițiativa ținerii unor lecții serale pentru poporul din cartierul şcolii. Lecțiile au şi început Marți, la ora 8 seara.

Dl director dr Pavel Roşca a vorbit despre rostul acestor lecții şi a îndemnat publicul să vie cât mai numeros şi-n mod cât mai regulat, fiind totul numai spre folosul lui.

Dl Profesor Victor Lazăr a făcut apoi istoricul Clujului, începând [illegible] istorie românească.

Dl Profesor Anastase Popa a arătat, cu proecțiuni, cum se petrec şi ce urmări au cutremurile de pământ.

Intre cuvântări, corul şcolii a intonat câteva cântece. Au fost şi recitări de către elevi a unor poezii din clasicii români.

A azistat un public destul de numeros pentru început şi au fost de față şi autorități şcolare.

Cursurile vor continua în fiecare Marți şi Vineri, la ora 8 seara, în Sala festivă a şcolii, Str. Roma No. 28.

Folosul unei asemenea munci se 'nțelege dela sine.

✣ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA“ ✣

HENRI FOCILLON

de G. Oprescu.

De două zile se află în mijlocul nostru d. Henri Focillon, cunoscutul profesor de istoria artei moderne şi director al muzeelor din Lyon. Răspunzând în chipul cel mai amabil la invitația Universităței noastre de a face o serie de conferințe şi de cursuri în Cluj, d-sa va rămâne printre noi tot timpul lunei Mai.

Dar călătoria d-lui Focillon în România nu este prima probă de dragostea deosebită ce simte pentru noi. In vara trecută, când un grup important de profesori au făcut excursiunea de studiu la Lyon şi Paris, d. Focillon, cu toată căldura îngrozitoare de atunci, şi-a amânat plecarea în vacanță, numai ca să poată fi util profesorilor români. Cei care l-au auzit nu vor uita chipul în adevăr magistral, căldura comunicativă, înalta competință şi forma admirabilă cu care au fost făcute cele opt conferințe de sinteză prezintând epocele cele mai însemnate ale artei franceze, dela origină până astăzi. Era prima dată când auzeam vorbindu-ni-se despre artă de un om în stare să analizeze opera, nu numai din punct de vedere general estetic, aşa zicând literar, în chipul lui Taine, ci ca unul care cunoaşte tot meşteşugul pictorului şi al sculptorului, partea tehnicei, adică cea ce este mai esențial în opera de artă şi atât de des neglijat sau de-a dreptul nepriceput de criticii actuali, ori cât ar fi ei de mari din pricina unei incomplete educații.

D. Focillon uneşte această pregătire profesională cu o desăvârşită cultură estetico-literară fără de care un critic n'ar fi întreg.

Fiu al marelui gravor Victor Focillon (1849—1918) el s'a pregătit în acelaş timp pentru cariera profesorală în admirabila pepinieră de erudiți, Şcoala Normală superioară din Paris, şi pentru înțelegerea adâncă a artei, pictând, gravând, desemnând.

In casa lui Victor Focillon se întrunea tot ce Franța avea mai important ca artişti novatori, energici, neliniştiți, revoluționari în acest fecund al XIX-lea secol. Acolo a cunoscut tânărul Henri pe Carriere, pe Rodin, pe Monet şi atâtea alte mari nume ale acestui extraordinar veac, fără să mai vorbim de ecoul observațiilor profunde ale lui Barye, ecou puternic încă mult timp după moartea maestrului.

Cunoştințele artistice întărite de discuțiile pe care fiul marelui gravor avea norocul rar de a le auzi zilnic în casa părintească, au fost completate printr'o şedere de doi ani în Italia, la şcoala franceză din Roma. Aici a studiat el mai ales arta Renaşterei şi a secolului al XVIII-lea italian, pe nedrept depreciat astăzi, şi a devenit astfel unul din cei mai buni cunoscători a acestor două epoce, aşa de diferite. Rodul studiilor sale în Italia a fost o însemnată lucrare asupra lui *Cellini;* două mari volume despre *Piranesi,* în care opera gravorului este un punct de plecare pentru disertații în domeniul imens al artei; studiile consacrate ultimului mare decorator venețian, lui *Tiepolo.*

Alături de arta italiană două alte mari domenii atrăgeau atenția d-lui Focillon: arta extremului Orient şi în special a Japoniei; arta modernă. Din preocupările sale cu privire la arta răsăritului îndepărtat şi a multipleior probleme estetice în legătură cu ea au eşit studiile asupra marelui *Hokusai,* unul din artiştii cei mai desăvârşiți in admirabila pleiadă japoneză la sfârşitul sec. al XVIII-lea şi începutul celui de al XIX-lea; *Sur le génie japonais,* operă în care contribuția geniului acestui popor era analizată cu atâta pătrundere în cât ea atrase autorului conferirea unui titlu de nobleță japoneză din partea Impăratului; *l'Art Bouddhique,* prima lucrare de oare care proporții în care această artă este analizată.

Arta Franței a fost studiată de d. Focillon în: *les Pierres de France; Technique et sentiment; l'Ile oubliée* (l'Ile St. Louis); *Essai sur la peinture au XIX-e siecle* (care va apare în curând) şi în numeroase articole şi studii publicate în revistele: L'art ancien et moderne, l'Art et les artistes; le Musée d'art, etc.

Toate aceste opere făceau din d. Focillon persoana cea mai indicată de a ocupa catedra de istoria artei la Universitatea din Lyon.

In curând d-sa a fost însărcinat şi cu direcția muzeelor oraşului, cele mai importante colecții din Franța după cele ale Louvrului.

Şi în această ramură d. Focillon a arătat marile sale însuşiri de organizator şi admirabilele sale cunoştințe de specialist. El a făcut din acest muzeu un model greu de imitat. Natură entuziastă, cu simpatie şi afinități pentru artiştii tineri, dotat cu un gust fără greş, el a ştiut să îndrăznească şi să-i încurajeze într'o vreme când toți criticii oficiali şi ascultați de public țipau în contra lor. Prin aceasta el a contribuit într'o largă

Cronica politică

PARTIDUL POPORULUI DESFIINȚAT. — Un ziar din București ne aduce știrea că în comitetul executiv al partidului poporului s'a luat hotărârea ca acest partid să nu participe la alegerile parțiale care vor avea loc în zilele de 28 și 29 Mai și că motivul care a determinat această hotărâre ar fi nevoia de a se protesta încăodată împotriva ilegalității actualului parlament.

Motivul cel adevărat însă este convingerea pe care au căpătat-o conducătorii partidului poporului că participarea la alegerile din Mai ar pune și mai mult în evidență halul de slăbiciune în care se găsește acest partid. Căci în urma alegerilor generale partidul poporului poate fi socotit ca și desființat.

„Oameni vechi cu pofte noui", — cum l-a caracterizat așa de bine d. Iorga în discursul ținut la Craiova — acest partid, odată înlăturat dela guvern, se vede lipsit astăzi și de singurul mijloc care putea să-i mai păstreze coeziunea și care nu era altul decât posibilitatea de a satisface poftele partizanilor prin jefuirea banului public. Ce forță ar putea să-i mai ție la un loc pe niște oameni cari nu se văd legați prin nici o credință politică? Popularitatea generalului Averescu nu mai există de mult, iar prin faptele săvârșite la guvern partidul poporului n'a putut să-și creieze un capital politic pe care să se razime în opoziție și cu care să se prezinte în fața corpului electoral.

Și acesta și este motivul pentru care partidul generalului Averescu refuză să participe la alegerile din Mai.

Cât despre legalitatea sau ilegalitatea actualului parlament, aceasta nu partidul poporului este chemat s'o discute, iar dacă totuși o face, lucrul nu are nici o valoare pentru viața noastră politică. Lipsind din parlament și neavând nici curajul să se prezinte în fața alegătorilor, partidul poporului este un partid desființat.

Prediciile d-lui Lupu.

D. doctor Lupu nu pierde zi ca să nu publice câte-o predică adresată țărănimei în oficiosul partidului pe care l conduce. In ultimul timp, tonul a devenit mai dulce.

Se vede că schimbarea care s'a produs în părerile celorlalte grupări de opoziție supra țărănismului germanofil și bolșevic al actualei conduceri țărăniste, a avut de efect ca să înmoaie febra combativă a directorului „Aurorei", serviciul misiunei sale de instigator al viitoarei revoluții sociale, dl Lupu a adoptat tonul de predică.

In strai de târgovăț rentier, colorat la față ca un flamand eternizat de penelul lui Rubens, el se înfățișază maselor de la țară ca un profet.

In această ipostază speră să cucerească mai repede ca în pielea comunistului, sufletul țărănimei noastre, răpit câteodată de erori de sentiment însă în deajuns de înzestrată cu bunul simț necesar pentru ca să nu perziste în ele.

Dl Lupu prescrie maselor de la țară una din acele rețete politice cari ne-au devenit familiare de când își practică meseria de neoașă a revoluții.

Cum pentru dsa, în afară de guverne, cei mai mari dușmani ai poporului sunt administrația, armata și justiția, sfătuește țep țărani ca să fie strânși uniți în această luptă de exterminare a țării legale și să meargă până la sacrificiul vie ii. Cum vedem' d. Lupu pregătește revoluția la sa'e.

Ministrul de interne care organiza în umbră coborârea actualei ordine politice s'a coborât acum la sate pentru a pregăti spiritul țărănimei noastre pentru revoluție.

De aceia le zice: „să fiți fără milă împotriva reprezentanților țării oficiale; la momentul dat adunați-vă tot curajul, fiți solidari și loviți — dați cu bâte'e în primări, jandarmi, în ofițeri și în magistrați: devastați căsărmile, primăriile și tribunalele și sfărmați tot cea ce mai amintește teroarea instituțiilor statului rațional. La nevoe luați baionetele din magaziile militare și străpungeți ohii și tăiați nasurile efigiilor regale atârnate de perete. Acei care s'au vândut guvernelor și partidelor de ordine să li-se aplice pedeapsa ostracizării. Dar mai presus de toate, spre a nu mai fi înșelați, speriați sau vânduți de guverne liberale ori de vre-un Tache Ionescu, cu sau fără Iorga, spre a fi bine pregătiți pentru sfânta cominecătură a clipei de reînviere, câți țărani sunteți tot atâția țărăniști să fiți." Hotărât, d. doctor Lupu e mai mult un mucalit decât un apostol. Face să se cutremure lumea din temelii cu perorările d-sale revoluționare pentruca să c ară la sfârșit țăranului să se înscrie în Clubul „Astoria".

---

oillon s'a oprit câteva zile la București, unde a făcut două conferințe foarte aplaudate, și unde a vizitat colecțiile noastre mai de seamă particulare și ale statului.

Manifestările noastre artistice, atât cele populare cât și cele ale pictorilor actuali români l-au interesat și i-au plăcut mult. D. Focillon a promis că se va ocupa de ele în câteva articole ce va scrie despre noi în revistele artistice franceze. In chipul acesta sperăm că se va atrage atenția spusului și asupra școalei românești de pictură, care nu numai promite foarte mult, dar a produs opere demne de a fi cunoscute.

Iar d. Focillon va fi contribuit în mod activ și eficace să întărească legăturile de dragoste și de stimă reciprocă pe care le dorim cât mai strânse între noi și țara al cărui admirabil reprezentant este printre noi.

măsură la înflorirea artei franceze contemporane. El cel d'intâiu a atârnat pe zidul unui muzeu oficial o pânză de Ganguin, admirabilul artist pe care toți îl considerau de nebun, dar ale cărui tablouri sunt astăzi atât de căutate.

La o vârstă relativ tânără — d. Focillon na're decât patruzeci de ani — mulțumită calităților sale și unui dar de a presimți pe artistul mare încă din momentul când el se luptă cu mari greutăți, el a ajuns azi să dea verdicte necontestate, pe care viitorul totdeauna le-a confirmat.

Dar opera d-lui Focillon nu se mărginește numai la critică de artă. Jurnalist, el a colaborat cu Clemenceau la l'Aurore. A scris drame și romane (*le Dernier Romantique*), povestiri de călătorie (*Trois essais romains*), *Le voyage d'ars*, etc.

Inainte de a sosi la Cluj d. Fo-

Tezaurul dela Moscova

Ziarele vieneze aduc o știre, care ne interesează de aproape, fiind vorba despre tezaurul transportat în timpul războiului la Moscova, de unde nu ni-a mai venit dela căderea președintelui de republică Ker nszky nici-o veste despre existența. lui. Guvernul român a făcut intervenții repețite la Moscova, pentruca sovietele să ni-l restitue, dar nu ni-s'a dat nici un răspuns. Abia astăvară, când s'a ținut la Varșovia mascarada intitulată conferință româno-sovietică, ținută numai de către un reprezentant din partea fiecărui stat, delegatul rus Karahan s'a bătut în piept, că tezaurul român există, nedecimat, cu toatecă înainte și după aceea s'au descoperit în diferite orașe ale Europei, mai cu seamă în Bulgaria, hârtii de câte doi lei din acest tezaur al nostru din Moscova, iar acum de curând s'a adus știrea, că bijuteriile românești transportate la Moscova deodată cu numerarul Băncii Naționale au ajuns în vitrinele argintăriilor și zarafilor din capitala Rusiei sovietice.

In urma acestora era firesc, ca guvernul României să se gândească la altceva mai serios de făcut, decât să tot ceară zadarnic informații dela soviete. Știrea vieneză, despre care vorbeam, ne încunoștiințează, că delegația română dela Genova va pune chestiunea aceasta cu toată seriozitatea în discuție la conferință și va cere aliaților reparații pentru tezaurul furat de bolșevici, care de fapt e avere particulară și numai în parte erarială și pentru care statul român a plătit până acum regulat interese foștilor posesori.

In cazul când aliații vor adopta propunerea și totodată pretenția aceasta a României, se speră, că rezultatul va avea o înrâurire asupra cursului leului, care va înregistra în scurtă vreme o urcare simțită.

Urmările unei politice

Gazeta Transilvaniei își încetează apariția —

Se știe că partidul național are două organe de publicitate: „Patria" și „Gazeta Transilvaniei". Se mai știe cât venin și vraiște se strecoară zilnic prin coloanele acestor foi. Publicul serios nu citește însă gazete cari înț leg să propage ură și dezbinare între frați.

Di cauza aceasta „Gazeta Transilvaniei" își anunță apariția de două ori pe săptămână și în 2 pagini, în loc de 8 și 4 pagini zilnic cum apărea până acum. E i că o dovadă că propagarea ideilor subversive nu prind. Și această gazetă nu se poate plânge de cititori deoarece e cel mai vechiu ziar românesc, care trăește de opt decenii. Susținătorii acestei foi, cari au făcut sacrificii în vremile cele mai grele, când acel care era abonat la ea, de multeori era arestat de autoritățile maghiare, s'au despărțit cu multă greutate de o foaie care fusese un organ al românismului asuprit.

Nu se poate spune deci că „Gazeta Transilvaniei" nu s'a bucurat de sprijinul public lui. Dacă ea este nevoită astăzi să-și înceteze apariția, aceasta se datorește faptului că depărtându-se de a politica sa națională „Gazeta Transilvaniei" a devenit un monitor al cezunrii sufletești.

Câtă vreme fusese un organ de luptă națională, ea întâlnise sprijinul și dragostea tuturor cugetelor românești.

Astăzi, când este organul unei politici anti-naționale, publicul o boicotea ă și o silește să-și înceteze apariția.

Adunarea politică dela Cernăuți

— Cuvântarea d-lui ministru I. Nistor —

In ziua de Dumineca Tomei a avut loc la Cernăuți o mare adunare politică în față careia d-l I. Nistor, ministrul Bucovinei, a rostit următoarea cuvântare:

Azi ne-am întrunit pentru a examina situația externă și internă a țării, pentru ca în cunoștință de cauză să putem stabili direcția viitoare a politicei noastre.

Politica externă

La Genova s'au întrunit reprezintanții tuturor statelor europene pentru a găsi mijloacele cele mai potrivite pentru asigurarea păcii lumii și pentru îmbunătățirea situațiunii economice din Europa. Incununat cu încrederea tuturor bunilor cetățeni a plecat la Genova. d. primministru Ionel I. Brătianu, pentru a apăra acolo interesele politice și economice ale Românie întregite. Și nu era nimeni mai chemat de a îndeplini această misiune, mare și plină de răspundere, ca însuși d. Ionel I. Brătianu, care credincios tradițiunilor partidului liberal, a știut să ducă la bun sfârșit războiul pentru desrobirea fraților subjugați și pentru întregirea neamului în hotarele sale etnice și istorice. Conștient de datoria sa de reprezintant al României întregite, d. Brătianu a știut să pună la locul lui pe reprezentantul Rusiei sovietiste, care încercă să atingă în fața areopagului lumii chestiunea Basarabiei, care pentru noi e de veci și definitiv tranșată în sensul drepturilor și aspirațiunilor noastre istorice și naționale.

In mijlocul silințelor generale de a găsi calea cea mai bună pentru consolidarea păcii și împăcarea neamurilor, a izbucnit ca o bombă vestea despre încheierea acordului germano-rus și despre desăvârșirea acestui acord prin o convenție militară. Faptul acesta trebuie să ne pună pe gânduri și să trezească în sufletele noastre bănuiala că Germania în tovărășie cu Rusia sovietistă atâță în ascuns focul unui nou război în Europa. In fața acestei primejdii trebuie să fim cu ochii în patru și să ne întărim ni așa fel încât să putem infrunta orice primejdie.

Propagandă primejdioasă

Nu mai puțin primejdioasă este și propaganda anarhică ce se face intr'o anumită presă contra așezămintelor noastre de stat și contra patricților cari le apără și caută să le întărească. Ne umple de îngrijorare faptul văzând în frunțea unor anumite manifesttațiuni politice oameni, cari în timpul războiului nostru de liberare și întregire au pactat cu dușmanii neamului și cu zugrumătorii libertăților noastre naționale. Agitațiuni de acest fel încep să se manifesteze în timpul din urmă și în Bucovina, patronate de un om de bună credință de altfel, cum este d. Vasile Bodnarescu. Contra acestor tendințe primejdioase, a căror izvor trebuie căutat în însuș acordul germano rus și în convenția militară dela Rapallo, trebue să ne ridicăm ca un singur om, pentru a feri țara de primejdii și frământări interne.

Activitatea guvernului

Situația politică internă tinde în mod constat spre normalizare. Legea bugetului și a chiriilor sunt dovezi convingătoare pentru aceasta. Am stăruit ca funcționarii să-și primească la timp lefurile lor și la plata chiriilor să se păstreze relația 1:2, pentru a ușura măcar încâtva situația grea a slujbașilor statului. Prin revizuirea și desăvârșirea incadrărilor sperăm să ajungem la stabilitatea așa de necesară pentru liniștea funcționarilor. Controlul sever în administrația publică contribue la normalizare. S'a făcut rânduială la Casa de economii a orașului, la Federala Moldova de Sus și în administrația fondului bisericesc care trbue ferit de orice înrâurință politică și redat menirii sale adevărate. Incadrarea învățătorlor se va face fără întârziere după nouile dispoziții și sperăm că prin aceasta se va face dreptatea cuvenită acestor mucenici ai culturii românești. Lucrările pentru aplicarea legii agrare au început și vor trebui sa fie terminate neapărat până'n toamnă. Am reușit să restituim țăranilor în județul Rădăuți una mie hectare de pământ expropriabil, pentru a satisface măcar încâtva marea nevoie de pământ ce domnește în acest județ. Tot așa s'au luat măsurile cuvenite pentru o împărțire dreaptă a pășunilor de munte, pentru primăvara aceasta.

In cursul vacanțelor parlamentare vor lucra comisiunile alese pentru pregătirea bugetului pe anul viitor, pentru constoituți își alegerilor administrative. Partidul nostru are reprezintanții săi în toate aceste comisiuni, cari vor griji ca legile ce se vor face să țină seama și de interesele specifice ale populațiunii bucovinene.

Ne dăm bine seama de răspunderea cea mare ce apasă asupra noastră, răspundere față de conștiința noastră, răspundere față de țara care ne-a dat încrederea sa în alegeri, răspundere față de istorie, căci legile ce se plămădesc azi vor determina pentru decenii mersul trebilor publice și vor condiționa bună starea și propășirea țării. Răspunderea aceasta o împărtășim cu toți cetățenii conștienți ai acestei țări, de a căror încredere ne bucurăm și al căror sprijin curat și patriotic îl solicităm pentru desăvârșirea operei noastre.

Mișcări de trupe ruse la frontierea Basarabiei?

Corespondentul ziarului „Daily News" la Genua semnalează că dl Cicerin a primit din Petrograd o radio-telegramă din partea școalei militare locale, informându-l că armata roșie e gata pentru ori-ce eventualitate.

Se poate face o apropiere între această informațiune și știrile parvenite din țările limitrofe Rusiei și după care s'ar fi constatat mișcări militare în Rusia sovietistă, în special la frontierele României și a'e Poloniei.

Trenurile de călători au fost suprimate între Kiew și Odessa, din cauza transporturilor de trupe în regiunile învecinate cu Basarabia. Obuze au fost expediate în număr mare la Kiew. Mai multe divizii au fost îndreptate spre frontierea română.

In spre Polonia statul-major rus pregătește, în Rusia-Albă, mari manevre în primăvară, ceea ce-ar îngădui să se procedeze la mobilizări parțiale.

INFORMAȚII

Distinsul nostru confrate, d. Al. Mavrodi, directorul ziarului Viitorul *candidează în alegerile parțiale la Caraşeu.*

•

Cursurile şcoalei de telegraf, telefon şi poştă, din Cluj, se vor deschide în ziua de 1 Mai. D. Iacob a fost numit directorul şcoalei.

•

„Se caută pentru o întreprindere rentabilă

•

Sâmbătă 29 şi Duminecă 30 Aprilie, vor avea loc la Bucureşti şedinţele festive ale „Societăţii Regale române de Geografie".

In şedinţa de Sâmbătă, dl profesor V. Meruţiu de la Universitatea din Cluj îşi va desvolta conferinţa dsale „Cercetări geografice prin munţii noştri".

Şedinţele se vor ţinea în amfiteatrul Fundaţiunei Universitare Carol I şi vor fi presidate de M. S. Regele, preşedintele activ al Societăţii.

•

Ministerul de finanţe a trimis cu un curier, delegaţiei noastre la Genova, dosarele delegaţilor noştri în comisiunea de reparaţiuni.

In acelaşi timp au fost trimise lucrările privitoare la pretenţiile ungurilor pentru ocuparea Budapestei.

•

In zilele de 28 şi 29 Mai se vor face alegerile pentru un deputat la Şomcuta Mare, jud. Satu Mare, în locul dlui Tibil Ioan, invalidat; pentru un deputat la circ. Caraşeu, acelaşi judeţ, în locul dlui dr. Ion Alex. Vasilescu, invalidat; pentru alegerea unui senator la judeţul Ciuc, în locul dlui dr. Stefan Bogdan, care a optat pentru mandatul de deputat al acelui judeţ.

•

Profesorul universitar ungar, Istvanffy, a inventat o nouă metodă pentru fabricarea celulozei şi a hârtiei din coceni de porumb. Această invenţie are darul de-a revoluţiona fabricaţia hârtiei; ea a produs un viu interes printre capitaliştii streini.

•

Au fost încadraţi în prefectura poliţiei oraşului Sibiu:

Dl Zamfir Fliotti, actual prefect regional al poliţiei Sibiu, în funcţiunea de prefect de poliţie; iar dl Augustin Balaban, actual şef al poliţiei oraşului Sibiu, în funcţiunea de director cl. I al prefecturei poliţiei.

•

Regele Italiei a primit eri după amiază pe primul ministru român dl Ion Brătianu, cu care s'a întreţinut peste o oră.

•

La şcolile normale de fete şi băeţi din Cluj făcându-se creşteri sistematice de vermi de mătase (sericieultura) doritorii pot vizita aceste creşten în fie care zi de la ora 9—6 la şcoala normală de fete str. Bertelot No. 2. şi la Şcoala de băeţi str. Romei.

•

S'a promulgat în „Monitorul Oficial" de azi legea prin care toate serviciile direcţiunei generale sanitare, serviciile ocrotirilor sociale din provinciile alipite dependinte de Ministerul de interne, precum şi instituţiile de utilitate publica şi particulară cu caracter de asistenţă sanitară, au fost trecute sub controlul Ministerului muncei şi ocrotirilor sociale.

•

Direcţiunea generală sanitară dezminte în mod categoric zvonurile, cari circulă în Ardeal cu privire la desfiinţarea Inspectoratului sanitar din Cluj şi înlocuirea lui prin trei inspectorate regionale. Atât ministerul de interne cât şi noul minister al muncei şi sănătei publice, n'au luat nici o măsură de acest fel.

•

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară şi piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson

Str. Gyufagyàr 1 în faţa magazinului Gyorşàru

Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87 1278

•

Asociaţia generală a inginerilor din România, având însărcinarea să pregătească al II-lea congres al inginerilor, care se va ţine în această toamnă la Timişoara, roagă pe toţi inginerii, cari fac sau nu fac parte din Asociaţie, să participe la lucrările pregătitoare ale Congresului şi astfel prin sprijinul lor, să asigure o deplină reuşită a congresului.

Inginerii sunt rugaţi să dea comunicările şi contribuţiile lor de materiale informative Asociaţiei la sediul ei în Bucureşti, strada Episcopiei 2.

•

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

•

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumuseţează pielea şi îi dă fineţă rară. Compoziţia ei neunsuroasă şi inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubiţele, încreţiturile, întinereşte şi înviorează chiar şi pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulaţie în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziţie fără leşie, înfrumuseţează pielea. PUDRA MARGIT, compoziţie de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ŞI HEHS ARAD

Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile şi parfumerii. 1564

•

La şcoala de conducători de lucrări publice din Cluj, se află vacante următoarele catedre: Poduri, drumuri, construcţii civile, geometrie descriptivă şi aplicaţiunile ei; Edilitate, beton armat şi noţiuni de rezistenţa materialelor, Topografie şi trigonometrie, Fizică şi chimie, Mecanică teoretică şi aplicată, căi ferate, Tehnologie şi maşini cu utilajul lor, Geometrie, Desen, Algebră şi noţiuni de contabilitate şi legi uzuale.

•

De închiriat sau de vânzare imediat liberă una casă în centru se poate instala imediat orice birou de Societate, Bancă, Cafenea Restaurant etc. Condiţiuni avantajoase adresa la ziar.

1694 *Csang. Casar*

•

Cumpăr haine vechi bărbăteşti cu preţ ridicat, Cluj, Strada Minorita 4. In fundul curţii, stânga

1706. ADOLF IACOB

•

1-2 Autobuse

în împrumut, sau în campagnie de întreprindere, sau de vânzare.

A se adresa: Flusskampagnie Aktiengesellschaft, Sighetul-Marmaţiei".

•

Scumpetea la Cluj

— Viaţa la Cluj e mai scumpă decât în oricare alt oraş al ţărei —

Ne-am ocupat în diferite rânduri în coloanele ziarului nostru de specula desfrânată la care se dedau comercianţii pe pieţele Clujului şi în special patronii de restaurante şi de hoteluri. Anul trecut autorităţile locale sesizate de noi şi impresionate de campania pe care am dus-o în contra speculei la Cluj, au fost nevoite în cele din urmă să aplice preţurile maximale.

Scumpetea de astăzi dela Cluj, scumpete care creşte pe zi ce trece ne sileşte să atragem din nou atenţia autorităţilor asupra ei şi aceasta în interesul marelui public consumator.

Am făcut o anchetă amănunţită prin pieţele şi restaurantele Clujului anchetă în urma căreia am constatat că preţurile de azi a tuturor articolelor din comerţ sunt cu 15—20 şi chiar 25 la sută mai ridicate decât acum o lună. Ne-am interesat asupra cauzelor care ar fi putut produce această urcare a preţurilor şi am constatat că nu e nici una alta, decât pofta de câştig a proprietarilor, de bodegi şi restaurante, care urcând preţurile alimentelor şi a băuturilor au atras după sine ca o consecinţă logică, urcarea preţurilor tuturor articolelor din comerţ. Semnalul a fost dat de proprietarii unei bodegi din centrul oraşului care profitând de faptul că e cea mai bine aşezată şi de faptul că din această cauză e frecventată de public, a urcat şi urcă mereu toate preţurile — atât în bodegă cât şi în restaurant. Să dăm un exemplu: acum 2 săptămâni un ou fiert costa în bodega de care vorbim 1.75; cu începere de acum cinci zile preţul oului a fost urcat la doi lei, se menţine şi azi şi suntem informaţi că în curând se va urca la 2,25. Această urcare a preţului oului s'a făcut cu toate că pe piaţă s'au vândut ouăle cu 60 bani bucata faţă de acum două săptămâni când se vindeau cu 80 bani şi chiar un leu. Acelaş lucru se petrece şi cu preţurile celorlalte articole alimentare.

Celelalte bodegi şi restaurante văzând această urcare a preţurilor în bodega de care vorbim, văzând că publicul şi autorităţile nu reacţionează şi temându-se de concurenţă — au urcat şi ele preţurile.

Se impune o energică reacţiune faţă de desfrânata poftă de câştig a acestor patroni atât din partea publicului consumator cât mai ales din partea autorităţilor locale.

Vom reveni.

B.

Casa „Regina Maria" după dorinţa Maestăţei Sale, Regina, va inaugura Duminecă 30 Aprilie a. c. ora 11 a. m. „Casa de Citire" şi „dispensarul medical" la care dnii doctori: Gomoiu, Cugler, Sepeanu, Transilvan şi dr. dentist Finchelştein vor da consultaţiuni gratuite cetăţenilor din cuartierul Filaret, Câmpul Veseliel, str. Pieptănari şi comuna Şerban-Vodă.

•

Au fost confirmaţi în serviciul finanţelor din Ardeal dnii:

Gavril Maroş în funcţiunea de administrator financiar, cu gradul de inspector financiar cl. II.

Dumitru Cuzman, Iuliu Moldovan, Titus Margineanţiu, Valer Petcu, Petru Florian în funcţiunea de administratori financiari clasa I.

Adalbert Nemeth, Victor Tărcan în funcţiunea de administratori financiari cl. II.

Valer Tăbăcariu, Victor Veiţian, Valer Ignea, Ioan Altzner şi Gh. Coman în funcţiunea de administratori financiari clasa III.

•

Concursurile societăţii „Tinerimea Română" se va ţine anul acesta asupra Istoriei în ziua de 1 Iunie. Vor lua parte la acest concurs elevii şi elevele dela toate şcoalele secundare, normale, seminarii, profesionale, comerciale, medii civile din întreaga ţară. Inscrierile se fac numai până la 20 Mai, la adresa preşedintelui, strada Progres nr. 7.

•

Sfinţirea bisericei Sfântul Gheorghe, din Sf.-Gheorghe, jud. Treiscaune, care trebuia să se facă a doua Duminecă după Crăciun, se va face în ziua de Sf. Gheorghe (6 Mai a. c.)

Va sluji Mitropolitul dr Niculae Bălan.

•

Noile condiţii

pentru transportul de porci, ceapă şi cartofi

Comisiunea de import şi export care a ţinut Luni d. a. şedinţă sub preşedinţia ministrului de industrie şi comerţ d. V. Sassu, a luat următoarele dispoziţiuni:

Pentru aprobarea exportului de porci, exportatorii vor preda cota de 33 la sută destinată consumului intern în localităţile desemnate de ministerul de industrie şi comerţ, adăogându-se condiţia ca porcii predaţi pentru consumul intern să fie în greutate egală cu cei destinaţi pentru export; fiindcă s'a constatat că cei mai mulţi din exportatori dădeau porcii slabi pentru consumul intern, rezervând pe cei graşi şi grei exportului.

Permise de export pentru cartofi şi ceapă vor fi eliberate numai societăţilor profesionale cu condiţia ca exportatorii să lase pentru consumul intern o cotă de 25 la sută din cota exportabilă cu preţul maxim de 40 bani kgr. de cartofi şi de 1,50 lei kgr. de ceapă.

Relativ la exportul ouălor, comisia n'a luat în această şedinţă nici o dispoziţie.

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Vineri, 28 Aprilie 1922

Deși în ultimul timp se pare că adunarea dela Genova își urmează lucrările ei într'un spirit de conciliațiune față de Germania și Rusia, totuși tendința d-lui Lloyd George de a ajunge la o soluțiune în problema rusească trecând peste vederile delegaților francezi, a provocat în Franța o vădită îngrijorare.

Discursul d-lui Poincaré prin care declară că Franța și-ar compromite existența dacă ar consimți la noui concesiuni cu privire la chestiunea reparațiunilor, a fost aprobat de toate cercurile franceze. După o știre sosită astăzi, la Paris s'ar fi placardat pe străzi apeluri prin care se cere intervenția militară în cazul când Germania nu și-ar îndeplini obligațiunile ei financiare față de Franța.

In legătură cu aceasta se vorbește din nou de retragerea delegaților francezi dela conferință. Oricare va fi situația conferinței, fie ca ea să-și urmeze dezbaterile numai cu o parte din participanții de astăzi, nici chiar cei mai optimiști dintre delegați nu-și fac iluzia că Genova va aduce refacerea economică a Europei și armonizarea relațiilor între popoare.

De aici înainte toate speranțele trebuiesc puse în vitalitatea și forța proprie a fiecărui stat. România, sprijinită de alianțele cu Cehoslovacia și Jugoslavia, în timpul din urmă adăugându-se și Polonia, va putea să-și asigure liniștea trebuitoare, pentruca guvernanții ei să-și desăvârșească pe deplin programul unei politici reconstructive.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 m p

Oppeln. — Comisiunea aliaților a adresat o notă guvernelor german și polon în care le invită să evacueia teritoriile ocupate de aliați.

Genova. — Experții francezi și englezi elaborează răspunsul la nota rusească. Se tinde la formarea unui front unitar, pe de altă parte de-a împedeca Rușii să încheie tratate aparte.

Paris. — Regaliștii aranjează o mare demonstrație împotriva Germaniei. Placatele afișate cer ocuparea Germaniei.

Praga. — Guvernul a dat instrucțiuni autorităților din Slovacia să ia energice măsuri pentru exproprierea moșiilor lui Windischraetz, Andrasy și Racovski.

Paris. — Poincaré a participat astăzi la conferința care a studiat tratatul ruso-german dela Rapallo.

Athena. — Ministrul președinte Gunaris a sosit astăzi în localitate. Camera a fost convocată pe Sâmbătă. In ședința de deschidere opoziția va depune un proect de blam la adresa guvernului.

Generalul Văitoianu a plecat la Cetatea-Albă pentru a lua parte la congresul zemstvelor.

Guvernul intenționează să ceară Germaniei în contul despăgubirei de război mărfuri industriale și mai ales mașini.

Paris. — La consiliul de miniștri de eri guvernul s'a ocupat cu telegrama lui Barthou după care Lloyd George crede necesară convocarea consiliului suprem. Consiliul de miniștrii aprobă propunerea lui Lloyd George. Dacă Millerand se va reîntoarce între timp acasă atunci Poincaré va participa la această ședință, dacă ea va fi ținută la Genova. In cazul când Poincaré ar fi reținut la Paris, francezii vor propune ca consiliul suprem să aibă întrunească la Paris.

Consiliul de miniștrii s'a ocupat apoi de problema reparațiunilor hotărând să aștepte avizul comisiunilor reparațiunilor în cazul când Germani anu va plăti rata scadenței la 31 Mai.

Praga. — 70 procente din muncitorii metalurgici a luat atitudine împotriva hotărârei de conciliere a guvernului. Comitetul sindicatelor muncitorești va hotărî mâine în chestiunea grevei.

Ministrul de finanțe dl Vintila Brătianu, a primit eri în audiență o delegațiune a morarilor. La consfătuirea ce-a urmat a luat parte și ministrul de comerț d. Sasu. Morarii au declarat ca voiesc să cedeze statului 5000 vagoane făină dacă prețul va fi urcat dela 5 lei și 50 la 6 lei 50 bani.

Ministerul de finanțe studiază acum problema achitărei bonurilor de rechiziție. Se dă ca sigur că un fond special va fi destinat pentru acest scop.

Ultime știri

Roma. Audiența d-lui Brătianu la Papa a durat o jumătate de oră, după aceia prim-ministrul român a vizitat pe cardinalul Gasparri.

București. — Eri după masă s'a întrunit comitetul executiv al partidului țărănist discutându-se colaborarea cu partidul național ardelean. Conducerea partidului a fost autorizată de a continua tratativele începute în vederea acestui scop și să clarifice raportul dintre aceste două partide.

Partidul țărănesc va pune în alegerile partiale din Ardeal pretutindeni candidați. La Arad d. Dumitrescu-Bumbești, iar la Borosineu d. G. Adam. Congresul din anul acesta al partidului va avea loc în a doua jumătate a lunei Octombrie.

Un nou pretendent la tronul Ungariei

In timp ce la Genova guvernul maghiar agită pentru integritatea Ungariei și pentru un mai bun tratament al ungurilor din statele succesoare, la Budapesta se pregătesc lucruri mari: guvernul maghiar tratează relativ la persoana noului rege cu legitimiștii, cu aceia, pe care, dupace era să-i osândească pentru complicitatea de astă toamnă cu Carol de Habsburg, i-a liberat zilele acestea definitiv și a suspendat orice acțiune împotriva lor. Tratativele acestea sunt anunțate oficial de către oamenii guvernului. Ele au și dus la rezultat: Au fost scoși din combinație atât băiatul lui Carol, Otto de Habsburg, cât și minorul asasinatului Arhiduce Franz Ferdinand și cellalți pretendenți mai mărunței și s'a ajuns între guvern și legitimiști la învoiala de a aduce pe tron pe arhiducele Iosif de Habsburg, fostul generalisim din războiul mondial.

Odată făcut acest pact, nu trebue mult, pentruca să vedem hotărârea pusă în practică. Cu atât mai mult, că a fost luată de guvern, care până acum, ca să facă ochi dulci aliaților, s'a arătat potrivnic Habsburgilor.

Firește însă, că aliații și mai cu seamă statele succesoare vor protesta energic împotriva acestei încălcări noui a legei detronizării din Noemvrie trecut.

Sinodul Eparhiei ortodoxe a Clujului, Oradului și Feleacului

— Ziua IV. —

In ședința ultimă a Sinodului s'a decis inființarea de noi Protopopiate în Huedin, Mureș-Ludoș și aiud și s'a studiat chestiunea înființarei unui Protopopiat în Zlatna și Deda, precum și a reînființărei vechiului Protopopiat al Chioarului.

Apoi s'a trecut la fixarea diurnelor deputaților Sinodali.

In continuare s'a procedat la diferite comisiuni, alegeri publicatoe în numărul nostru ae eri.

alegeria aserorilor și membri în

De oarece un ziar local a căutat să dea acestor alegeri o nuanță politică, suntem autorizați din loc competent de a aduce la cunoștință că alegerea d-lui St. Meteș ca asesor onorar în senatul școlar al Consistoriului n'a fost luată în considerație pentru că d-sa are aptitudini streine de munca administrativă.

Alegerea celorlalți asesori cum și alegerea predicatorului s'a făcut în interesul unei bune administrații.

P. Sf. S. Episcopul Ivan a încheiat ședințele Sf. Sinod printr'o cuvântare prin care mulțumește d-lor deputați de concursul dat.

D-l V. Moldovan asigură în numele deputaților pe P. Sf. S. că și în viitor deputații sinodali vor ști să dea tot concursul pentru bunul mers al Bisericei.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAȚII

Vineri
Frumoasa operetă: Ciocârlia.
Sâmbătă
Frumoasa operetă: Ciocârlia.
Duminecă
Senzațională dramă: Prințul Circului.

CINEMA APOLLO

Vineri
Morell, partea II.
Sâmbătă
Morell, partea II.
Duminecă
Mare dramă socială: Falimentul.

CINEMA URANIA

Vineri
Puternica dramă socială: Aventurierii Parisului.
Sâmbătă
Puternica dramă socială: Aventurierii Parisului.
Duminecă
Mare dramă socială: Demonul.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mieiu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de poșta Cen
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.

Casa de Imprumut pe Amanet

Societate Anonimă

Cluj, Calea Victoriei No. 35.

BILANȚ INCHEIAT PR. 31 DECEMBRIE 1921

DEBIT			CREDIT		
Cassa	25.608	95	Capital acțiuni	500.000	—
Mobilier	29.269	25	Conturi curente	91.249	—
Investițiuni	34.301	20	Depuneri spre fructificare	156.310	25
Imprumuturi pe Prețioase	400.025	—	Garanții restituibile	450	—
Imprumuturi pe Efecte	216.220	—	Efecte de plată	70.000	—
Div. Conturi Debitoare	5.303	35	Beneficiu net	17.105	70
Garanții	32.259	50			
Efecte Proprii	49.052	50			
Interese tranzitoare	3.074	20			
Lei	835.114	95		835.114	95

PROFIT ȘI PIERDERE

Interese depuneri	10.335	70	Dobânzi și Comisioane	187.701	20
Interese ct. curent	6.174	—			
Competinte și timbre	1.258	50			
Salarii	113.950	—			
Speze g-le	19.614	30			
Prima de Asigurare	1.166	65			
Impozite și taxe	1.040	—			
Mărci de presență	1.150	-			
Amortizării	15.906	35			
Profit net	17.105	70			
Lei	187.701	20		187.701	20

Delegatul permanent al Consiliului Adție IULIU POPESCU Contabil ZAMF. G. NICOLESCU

Președintele Consil Adție Dr. AUREL MILLEA.

Membrii: LEO BOHĂȚIEL, IOAN ALBON, IONEL ALDICA, Dr. I. CL. IUGA.

Subsemnații cenzori examinând conturile presente, le am găsit în ordine și în concordanță cu registrele societății,

REMER ANSELM, MARINS PECULEA, EMIL TIȘCĂ. 1712

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Invitare.

Consiliul oraşului Baia-Mare începând cu 1 Iunie a. c. dă în arendă proprietatea sa de băi pentru vane abur şi scălzi de vară pentru bărbaţi şi femei, care să află situată în centrul oraşului şi de prezent să administrează de către oraş în regie.

Sunt invitaţi reflectanţii cari ar dori să arendeze băile şi înainteze cererile pe lângă următoarele condiţiuni:

1. Băile să arendează gratuit, reflectantal îşi forma durata cât doreşte să aibă arendată baia, ca să le primească în starea cum sunt de prezent cu toată mobilă şi inzăstreze, cu indatorirea cu atât clădirile cât şi maşinele se le repereze şi ţină în ordine bună. După espirarea terminului de arendare băile cu toate clădirile, maşini şi inzestrare le va da în primire în stare bună oraşului fără nici o desdaunare.

2. In câţi-ori gratuiţi şi fără arendă să obligă ca baia să-o restaureze prin clădire modernă respective să o complecteze cu clădiri şi instalări cu mobiliar şi maşini. In cazul acesta planul de clădire de instalare, şi pentru orientare scăderea uzărei şcala incă trebuie susternută.

3. Cu cât sar scădea timpul adică anii de arendă în conformitate cu punctul 2, dacă oraşul pentru sezonul de vară or asigura şi dreptul de cărcimarit, respective ospătărie pentru băi.

4. Câtă arendă să ofereşte în cazul, când oraşul în conformitate cu punctul 1 dacă în starea prezentă a băilor va acorda şi dreptul de ospătărie cu vânzare de băuturi.

Să notifică cumcă băile de aburi şi vama arândaşul este indatorat ale ţine în funcţionare în cursul intregului an.

Ofertele în plicuri închise sunt a se prezenta la primăria oraşului până în 20 Mai ora 12 din zi.

Baia-Mare, la 24 April 1922.

1707 Consiliul orăşănesc.

Ministerul de Interne. Directoratul General din Cluj, Biroul de Conturi al Poliţiilor din Ardeal şi Banat.

No. 1639/VI-i/1922.

Publicaţiune.

Se aduce la cunoştinţa publică că în ziua de Joi 11 Mai 1922 ora 11 dimineaţa se va ţine licitaţie publică cu oferte închise şi cu termen de urgenţă la Directoratul General al Internelor din Cluj, palatul Curţi de Apel, etajul II. camera 149 din Str. Cuza Vodă No. 3 pentru procurarea următoarelor furnituri de cancelarie, necesare poliţiilor din Ardeal şi Banat:

6088 creioane negre,	947 creioane chimice,
947 creioane bicolore,	947 tocuri,
38280 peniţe,	1190 sticle gumă arabică,
93500 coale hârtie albă,	1780 coale hârtie sugativă,
508 sticle cerneală,	93500 plicuri galbene,
5100 coale hârtie împachetat,	51 coale hârtie indigo,
51 cutii piuneze,	51 sticle cerneală roşie,
255 bucăţi ceară roşie,	102 gheme sfoară groasă,
153 gheme sfoară subţire,	51 sticluţe cerneală chimică

Art. 72—83 din legea comptabilităţei publice se estinde şi asupra acestei licitaţiuni.

Caetul de sarcini şi condiţiunile se pot vedea în ori ce zi de lucru între orele 10-14 la divizia de materiale a comptabilităţei poliţiilor din Ardeal şi Banat în susnumitul local.

Ofertanţii vor depune în ziua licitaţiei garanţia de 10% din valoarea totală a furniturei, fie în numerar, fie în recipise de ale casei de depuneri.

Cluj, la 10 Aprilie 1922.

1696 Şeful contabilităţei: (ss) Tiucra Petre Pribeagu.

Primpretura plasei Petroşeni.

No. 801—922.

Concurs.

Pentru împlinirea postului de notar, în notariatul Lupeni, jud. Hunedoara, devenit vacant prin deces, şi pentru postul de subnotar, vacant în acest notariat să publica CONCURS.

Reflectanţii cari au cvalificaţiunea prescrisă în art. de lege I. din anul 1883 sau art. de lege I. din anul 1900. sunt invitaţi a-şi înainta cererile de Concurs împreună cu documentele de cvalificaţie de servici, certificat de naştere, document despre satisfacerea datorinţelor militare, declaraţia despre limbele ce le vorbesc, cel mai târziu până la data de 25 Maiu 1922 subsemnatului primpretor. La postul de notar se recere pe lângă cvalificaţia prescrisă în art. de lege I. din 1900 şi cel puţin 8 ani de praxă în serviciul administrativ.

Emonumentele împreunate cu aceste posturi sunt staverite prin Decretul XX. al Cons. Dirigent publicat în Gaz. Of. No. 60 şi ord. circular al Internelor din 18 Novembrie 1919. publicat în Gaz. Of. No. 76 respective prin ord. Circ al resort. Internelor No. 1770-920 publicat în Gaz. Of. No. 89-920.

Petroşeni, la 25 Aprilie. 1922.

Dr. GEORGE DRĂGAN.
1710 primpretor.

Funcţionar

cunoscând limbele Germană şi Română bine **doreşte a ocupa un post în orele după amiază.**

1705 Adresa Z. R. la ziar.

Au sosit la

„OLD ENGLAND"

Mănuşi, ciorapi şi tricotaj, noutăţi de primăvară

1602 **Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.**

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame

Weiss şi Molnár

sub noua firmă:

Heller, Weiss şi Molnár

Calea Regele Ferdinand 6, vis-a vis cu localul vechiului magazin. 1592

Uzina electrică a oraşului
Conducerea societăţii „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

◆

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalaţii de motoare electrice. □ Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. □□□

148

TRASUL

dă betonului şi mortarului densitatea deplină şi impermeabilitatea măreşte clasticitatea şi resistenţa de tracţiune şi de presiune, face posibil economii mari la ciment de portland.

TRASSIA S. A. p. Exploatare de tras transilvanean în DEJ, fabrica: Tras, Trasvar, Ciment de Tras.

Prospecte şi certificate oficioase stau la dispoziţie. Representant pentru jud. Gojocna şi Turda-Arieş precum şi depozit în Cluj: Inginer F. HANN Cluj, Strada Ciparlu No. 3. 1401

Reclame este sufletul comerţului.

Imbunătăţirea fabricatelor R. M. S.

— Convorbiri cu D-l Ing. Vasiliu —

Fiind informaţi că la 1 şi 2 Mai a. c. vor fi convocaţi la Bucureşti toţi directorii manufacturilor de tutun din ţară, împreună cu delegaţii direcţiunilor regionale R. M .S. pentru a discenta îmbunătăţirea actuaelor fabricate. Ne-am adresat d-lui Inginer Mihai Vasiliu, directorul delegat al fabricei de tutun din localitate, rugându-l să ne schiţeze chestiunile care vor fi dezbătute în acea conferinţă.

Principala chestiune care va fi obiectul conferinţei este aceea a îmbunătăţirei actualelor fabricate.

Statul realizând câştiguri importante din vânzarea tutunurilor şi ţigaretelor o ameliorare a acestor produse era dorită şi cerută cu inzistenţă de consumatori.

Pe viitor se vor fabrica trei feluri de tutunuri: de Macedonia, indigen superior amestecat cu Smirna şi indigene obişnuite.

Fabricatele din tutun macedonean vor fi confenţionate numai la manufactura „Belvedere" din Bucureşti, de unde vor fi trimese potrivit trebuinţelor celorlalte manufacturi.

Din tutunurile macedonene se vor confecţiona ţigarete „R. M. S." cu vârf aurit, „Mihai Viteazul" „Pelişor" care vor fi vândute cu 1.75 lei bucata şi „Iockey-Club" cu 1.50 lei bucata.

Tutunul macedonean va fi vândut în cutii de tinichea de câte 250 şi 500 grame cu preţul de 1.200 lei kilogramul. Tutunurile indigene superioare amestecate cu tutun Smirna se vor confecţiona la toate manufacturile din ţară şi vor fi de două calităţi: Regal şi Lux.

Din asemenea tutunuri se vor confecţiona ţigarete „Regale R. M. S.", „Intim-Club R. M. S.", „Regale" etc.

Atât tutunurile cât şi ţigaretele, deşi de calitate mult superioară celor actuale, vor fi vândute cu aceleaşi preţuri.

In sfârşit, tutunurile indigene vor fi simţitor amelioarate.

La Conferinţa din Bucureşti se va mai discută unificarea fabricatelor, modificarea ambalajelor precum şi modalităţile transporturilor.

Isprăvind expunerea programului conferinţei de la Bucureşti, d-l Inginer Vasiliu a binevoit să ne facă cunoscute îmbunătăţirile care se vor aduce. manufacturei de tutun din localitate.

Manufactura locală ne putând răspunde tuturor comenzilor, i se va mări capacitatea de lucru.

Acum se fabrică zilnic două milioane ţigarete şi 8000 kgr. tutun tăiat.

Pentru a-i mări capacitatea de fabricare se vor aduce din streinătate în vara anului curent 10 maşini de ţigrete, In acelaş scop se va construi o centrală electrică de 200 H. P.

Pentru a veni în ajutorul lucrătoarelor cu copii, direcţiunea a dispus construirea încă a două lea găne pentru copii, unul în curtea fabricei şi altul în Mănăştur.

Pentru înlesnirea funcţionarilor se vor construi în curtea fabricei locuinţe.

•

D. Popescu Agripa, directorul Manufacturei de tutun locale se va înapoia în curând din Olanda şi Franţa de unde va aduce un important stoc de tutunuri exotice necesare confecţionării ţigărilor de foi.

Convorbirea sfârşită, am vizitat fabrica, constatând pretutindeni rânduială, muncă şi curăţenie.

Guvernul şi funcţionarii

Persecutarea funcţionarilor e unul din multele neadevăruri pe care opoziţia le pune în sarcina partidului liberal.

Presa opoziţionistă, în special cea din Ardeal, acuză zilnic guvernul că nu şi-ar ţine promisiunile făcute funcţionarilor, înainte de alegeri şi se ridică contra selecţionărei corpului funcţionăresc.

E lucru ştiut că partidul liberal nu a făcut nici o promisiune funcţionarilor înainte de alegeri, pe care s'o ignoreze după terminarea lor.

Cât despre suprimarea numeroaselor sinecure în care se aciuaseră tot soiul de protejaţi politici din care unii intraseră de mult în conflict cu cinstea, aceasta n'a fost făcută decât în scopul de a se asigura stabilitate funcţionarilor conştiincioşi de carieră şi pentru sporirea salariilor acestora, din sumele rămase disponibile prin suprimarea sinecurelor.

In afară de sporurile necesare de salar, care nu vor întârzia să se producă odată cu punerea în aplicare a primului buget, bine chibzuit şi echilibrat de după războiu, una din marile reforme pe care guvernul le v prezenta la toamnă parlamentu lui va fi şi statutul funcţionari lor, care va avea în vedere p lângă stabilitatea în funcţiuni egalizarea salariilor.

Pentru a risipi orice îndoe în această privinţă şi a liniş spiritele funcţionarilor, guvern a dat şi un comunicat oficial î care declară: că funcţionarii d carieră, cinstiţi şi meritoşi îş vor păstra postul pe care-l ocu pă, că nu vor fi reduse lefuril şi sporurile, că licenţierile di servicii nu se vor face decât î spiritul de dreptate, neinfluen ţate de preocupări interesate d partid şi că în limita nevoilo Statului vor fi reprimiţi în pos turi funcţionarii de altă naţio nalitate decât cea română, c condiţia ca aceştia să fie cre dincioşi cetăţeni ai României în tregime.

Suntem siguri că zvonuril fără temei şi atâtările opoziţie contra guvernului pe aceast temă, nu pot să mai aibă vre crezare în faţa funcţionarilor, î urma acestor asigurări oficial

Citiţi pag. 8-a

Benzină 3 Lei l. EMIL BLAGA Serviciul de zi și noapte
Telefon 270. ◆◆ CLUJ. 1585 Str. Avram Iancu 56. Tel. 11-01.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada abes 57.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.
◆
Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice Tevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de fiut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Articole frumoase de drogherie au sosit la parfumeria D'or
Cluj, Piata Unirii No. 5. 1385

Să nu se confunde No. casei. Prima Casa de Imprumut pe Amanet 1600 Societate Anonima. Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Să nu se confunde No. casei.
Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.
Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.
Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

LOUP NOIR
NEINTRECUTA
CREMA DE GHETE

Cum se vindecă Reumatismu și Gutta
este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșurică se trimeté la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșurică, prin o cartă postală adresată la FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova
M. E.

UNIUNEA FORESTIERĂ DIN ARDEAL.

INVITARE.

In urma hotărirei consiliului de administrație al UNIUNEI FORESTIERE din Ardeal, ținut la 1 Aprilie 1922, precum și în baza § 19 al Cap. VIII. din Statutele Uniunei, avem onoare a Vă învita la

adunarea generală extraordinară

care se va ținea Duminică, în 7 Maiu 1922 precis la orele 10 a. m. în Oradea-Mare în sala festivă a Halei de Comerciu (Piața Mihai Viteazul).

ORDINEA DE ZI:

1. Cuvântarea de deschidere a prezidentului.
2. Verificarea sumarului adunării trecute.
3. Darea de seamă a consiliului de admin. despre activitatea sa, și despre chestiunile actuale.
4. Informația reprezentantului Uniunei Generale din București despre activitatea aceleia, și despre chestiunile actuale.
5. Raportul comisiunei financiare și în legatură stabilirea budgetului anual respective aprobarea lui.
6. Disertația membrului cons. adm. Dr. Alexandru Lakatos despre pregătirea instituțiunii arbitrajului.
7. Disertația membrului cons. adm. Dr. Nicolae Rácz despre acțiunea referitoare la regularea taxelor căilor ferate industriale și transmiterea vagoanelor.
8. Disertația secretarului filialei Cluj Dr. Alexandru Böszörményi despre pașii intreprinși în interesul schimbării dispozițiunilor gravaminoase luate în chestiunile asigurărilor contra accidentelor și de ajutorarea bolnavilor.
9. Stabilirea sediului Uniunei.
10. Alegeraa Prezidentului Uniunei.
11. Modificarea Statutelor.
12. Alegerea unei consiliu de revizei de trei membri.
13. Propuneri, interpelații*)
14. Cuvântul de încheere al presidentului.

In numele presidiului:

Dr. Feilitzsch barun (ss.) secretar int.

Mauritiu Tischler de nagyiklód (ss.) vicepreședinte interimal girant.

*) In baza punct g) din § 17 al Cap. VIII. Statut propunerile presentate din partea membrilor se va pertracta numai în cazul, dacă acelea se vor înainta în scris presidiului cu cel puțin 10 zile înainte de adunarea generală.

Eventualele adresa se vor înainta biroului secretariatului Uniunit Oradea-Mare Strada Aurel Vlaicu No. 51. 1709

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj.** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Se caută
încasator pentru ziarul Infrățirea, cu garanție morală sau materială. Adresa la ziar.

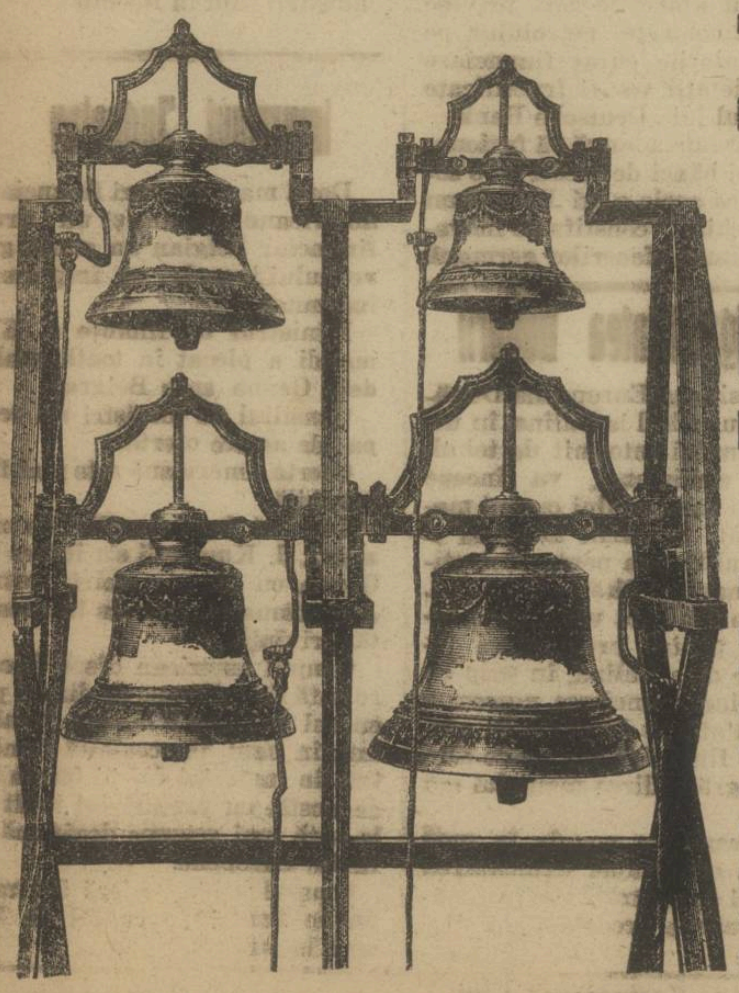

Fondată în anul 1685. Telefon 124
Marea fabrică română ardeleană de clopote patentate
Alexandru Anca Cluj,
Piața Unirii 32. Fosta Andrasowsky
1666
Unica fabrică în țară care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásowsky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite exposiții.
Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani.

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din București.
◆
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11
◆
Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.
Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
New-York	Konkoly & Pop	Rózsa	Luca Niculescu	Bata
Pferschi	Atlantica	Emke	Missir	Turul
Central				Ludw. Heller
Gambrinus			Barza	Croitor de Dame
Hala de bere „Doina“	Colombo	Viorel	Dick	Wartenberg

Mișcarea în magistratura Ardealului

D. Simion Butean, consilier în clasa VI gradul III la Curtea de apel din Târgu-Mureș, se înaintează în clasa VI, gradul I în funcțiunea ce ocupă.

D. Augustin Andrei, prim procuror în clasa VI, gradul III la tribunalul Ibașfalău, se înaintează în lasa VI, gradul I în funcțiunea ce ocupă.

D. Francisc Erdos, prim procuror în clasa VI, gradul II la tribunalul Dej, se înaintează președinte de senat la tribunalul Satu-Mare.

D. Gheorge F. Florescu, prim procuror în clasa VI, gradul III la tribunalul Odorhei, se numește judecător la ocolul Aiud, din județul Alba de Jos.

D. Dimitrie E. Munteanu, prim procuror în clasa VI, în gradul III la tribunalul Sibiu, se permută la tribunalul Odorhei.

D. Petru Vaida, prim-procuror în clasa VI, gradul II la tribunalul Zalău, se numește judecător-șef la ocolul Huniedoara, din județul Huniedoara, în locul vacant.

D. Gustav Czampa, judecător în clasa VI, gradul I ocolul Târgu-Mureș, din județul Mureș-Turda, se permută în aceeaș clasă și în acelaș grad la ocolul Sf. Gheorghe, din județul Trei-Scaune.

D. Iosif Șaraga, judecător în clasa VI, gradul III la tribunalul Târgu-Mureș, se permută în aceeaș clasă și în acelaș grad la ocolul Ilia din județul Huniedoara.

D. Nicolae Felier, judecător în clasa VII, gradul II la tribunalul Brașov, se permută în aceeaș clasă și în acelaș grad la tribunalul Timișoara.

D. Alois Stanislau Cheriș, procuror cu titlu provizoriu la tribunalul Fălciu, se numește judecător în clasa VII, gradul II la tribunalul Brașov.

D. Venczel Vasika, judecător în clasa VII, gradul II la tribunalul Ibașfalău, se înaintează în clasa VII, gradul I.

D. Koloman Alliquander, judecător în clasa VII, gradul II la tribunalul Satu-Mare, se permută la tribunalul Deva.

D. Paul Dery, judecător în clasa VIII, gradul I la ocelul Satu-Mare, din județul Sătmar, se numește judecător la tribunalul Satu-Mare.

D. Ioan Popiștiu judecător în clasa VII, gradul II la tribunalul Satu-Mare, se permută în acelaș grad la tribunalul Alba-Iulia.

D. I. Balazs, dotor în drept, fost judecător, se numește judecător în clasa VII, gradul I, la tribunalul Satu-Mare.

D. Rudolf Busser, procuror în clasa VII, gradul III la tribunalul Brașov, se înaintează în clasa VII, gradul I.

D. Alexandru Barbul, judecător șef în clasa VI, gradul II la ocolul Baia-Mare din județul Satmar, se permută în acelaș grad la ocolul Jibău, județul Sălaj.

D. Nicolae Motoc, doctor în drept, avocat, se numește judecător în cl. VII, gradul II la ocolul Făgăraș din județul Făgăraș.

D. Franciesc Szentpètery, doctor în drept, fost judecător, se numește judecător clasa VII, gradul I la ocolul Baia-Mare din județul Satmar.

D. Rudolf Binder, la ocolul Mediaș din județul Târnava-Mare, se înaintează judecător în clasa VIII gradul I la acelaș ocol.

D. Emil Petre Grozda, doctor în drept, advocat, se numește notar public la Șiria din județul Arad.

Citiți "Infrățirea"

Populația italiană

— Recenzământu populațiunei italiene —

Biroul central de statistică din Roma publică rezultatul recensământului operat în întregul regat italian pe ziua de 1 Decembrie 1921.

După această statistică, populațiunea Italiei ni limitele vechiului regat este de 37 milioane 270.493 locuitori, cifră care în comparațiune cu recenzământul din 1911 reprezintă o creștere de 2 milioane 599.116 locuitori.

Provinciile anexate numără un milion 564.691 locuitori.

Creșterea numărului populațiunei se atribue încetării emigrării și întoarcerei emigranților în țară.

Un credit pentru locomotive

Pentru plata celor 176 locomotive, contractate cu un sindicat german în Iulie 1921, a pieselor de rezervă și transportul lor, cum și cu aprovizionarea c. f. cu materiale prime și fabricatele necesare reparațiunilor de material rulant ce se efectuează de atelierele C. F. R. și de cele particulare, s'a deschis un credit de 600 milioane pe seama ministerului comunicațiilor.

Creditul se va acoperi din împrumutul ce se va efectual la instituțiunile de credit și industriale cărora se va plăti 2 la sută peste scomptul Băncei Naționale și care va fi restituit de stat în numerar, o parte în termen de doi ani, iar restul în termen de trei ani dela data acordării avansului.

Statul își rezervă dreptul de a lichida acest avans ori când va crede de cuviință din împrumuturile interne ce va contracta și cari ar depăși în total împrumuturile acordate de bănci.

Miniștri de comunicații și de finanțe au fost autorizat să încheie cu grupul de băcni și instituțiuni românești contractul definitiv prvitor la acordarea avansului.

Finanța germană și industria de petrol

O telegramă din Berlin anunțând că Deutsche Bank își sporește capitalul dela 400 la 500 milioane mărci, în scop de a fuzioana cu „Deutsche Petroleum Gesellschaft", arată că astfel, aceasta din urmă evită de a apela la piața capitalului.

Acționarii lui „Petroleumgesellschaft" vor primi pentru fiecare acțiune câte patru acțiuni noui de ale lui „Deutsche Bank" și, ca despăgubire pentru lipsa dividendului pe anul 1921, o bonificație de 600 mărci de fiecare acțiune.

Secția comercială a lui „Deutsche Petroleum-Gesellschaft" se va constitui într'o nouă societate sub aceiaș denumire cu un capital de 150 milioane mărci.

Vechilor acționari se acordă dreptul de a schimba o acțiune veche contra unei noui pe cursul de 300 la sută.

Societății noui, nu i se vor lăsa decât afacerile cari privesc imediat comerțul petrolului, pe când valorile curat financiare ale societății vor fi fructificate în cadrul lui „Deutsche Bank.

Telegrama adaugă că fuzionarea unei bănci de credit cu o societate ca aceia a lui „Petroleum Gesellschaft" constitue o inovație în lumea afacerilor germană

Navigabilitatea Dunarii

Comisiunea Europeană Dunăreană cu sediul la Sulina, în urma planului întocmit de tehnicienii comisiunei, va începe chiar în vara anului curent mari lucrări la gurile Dunărei și în portul Sulina pentru întreținerea navigabilității fluviului.

In anul acesta vor începe lucrările pentru prelungirea jeteurilor dela Sulina, în scop de a menține adâncimea necesară, amenințată pe deoparte de aluviunile fluviului, iar pe de alta prin îngrămădirea nisipului mării.

Guvernul va acorda în mod gratuit comisiunei exploatarea carierei de piatră Prislava pentru lucrările proectate la Sulina.

Industria de mașini în Cehoslovacia

După datele cele mai recente culese de „Gazette de Prague" în Cehoslovacia sunt 140 de fabrici de mașini agricole, care ocupă în termen mediu, în condițiuni normale, 26.000 lucrători. Această industrie e foarte bine specializată în Cehoslovacia, astfel că diversele mașini fabricate în această țară sunt întotdeauna de o calitate superioară. Fabricația se bazează pe solide tradiții, trecând prin toate fazele de transformație până la perfecțiunea de azi. Plugurile, secerătoarele, batozele, mașinile cu aburi de origină cehoslovacă luptă azi cu produsele similare americane, față de cari au un mare avantaj: rezistența.

Industria cehoslovacă de mașini agricole exportă 80 la sută din producție. Inainte de războiu principalele debușeuri erau Rusia, Polonia și Ungaria. Azi, mai mult în Jugoslavia, în România și Bulgaria.

Principalele centre ale acestei industrii sunt în Boemia.

Imprumut Jugoslav

Două mari grupuri financiare americane precum și un grup financiar belgian au oferit guvernului jugoslav un împrumut însemnat.

Ministrul de finanțe d. Kumandi a plecat în toată grabă dela Genua spre Belgrad.

Consiliul de miniștri s'a ocupat de aceste oferte.

Oferta americană este mai favorabilă.

Imediat după consiliul de miniștri, d. Kumandi s'a întors la Genua cu împuterniciri pentru a continua tratativele în această privință.

Grupul american oferă fiecare sută de milioane de dinari pe cursul de 85 cu 8 la sută, jumătate în bani, iar cealaltă jumătate în material de căi ferate și de poștă, cu prețuri cel mult 5 la sută mai scumpe decât mărfurile europene.

Grupul belgian oferă 500 milioane franci pe cursul de 7[illegible] cu 8 la sută.

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.